Universidad de Deusto
Biblioteca

BIBLIA
POLYGLOTTA

EDITIO
COMPLUTENSIA
VOL. VI.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Este Tomo VI tiene roto al principio fin

Tomo perfecto
A. Palencia

Biblioteca de
D. Guillermo Barandiarán Alday
donada a la
Biblioteca Universitaria
de Deusto
2010

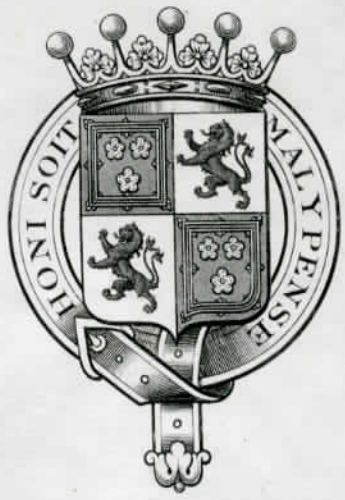

Archibald Philip
Earl of Rosebery

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

1

I

Pars Sexta.

nb exp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblio

Haec tibi pentadecas tetragonon respicit illud
Hospitium petri ⁊ pauli ter quinq; dierum.
Namq; instrumentū vetus hebdoas innuit. octo
Lex noua signatur. ter quinq; receptat vtrumq;.

Vocabularium hebraicum atq; chaldai-
cū totius veteris testamenti cū alijs tra
ctatibus prout infra in prefatio-
ne continetur in academia
complutensi nouiter
impressum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad lectorem.

Am bis qui diuine legis integram cognitionē ac in ea christum qui vera sapientia est pio mentis affectu conquirūt: q̄ plurimum conferat earum linguarum peritia: quibus primaria origine sacra eloquia spiritu sancto dictante conscripta sunt: vt omnes ferme ecclesiastici tractatores in quāplurimis locis aperte testantur. Ideo postq̄ iubēte Illustrissimo ac Reuerēdissimo in xp̄o patre & dño Dño Fratre Francisco Ximenez de Cisneros sacrosancte Romañ. ecclesie TT. Sancte Balbine Presbytero Cardinali Hispanie nūcupato sanctaq̄ Toletañ. ecclesie Archiepiscopo Hispaniarū primate ac regnorum Castelle Archicancellario in cōmunem christiane reipublice vtilitatem dedimus nouum testamentum Greco Latinoq̄ sermone impressum: adiecto insuper quam vtilissimo lexico grecarum omniū dictionū que in eo cōtinentur: daturi quā primū vetus instrumentū (quod iam nūc in prelo est) Hebraica chaldaica Grecaq̄ lingua cū singulis latinis interpretationibus excussum. En premittimus vobis veluti pro degustamento & preludio operis copiosissimū Hebreorū Chaldeorumq̄ vocabulorū dictionarium. Opus profecto sacrarū litterarum studiosis supraq̄ dici possit vtilissimū summo labore elucubratum nec minori etiam studio & sedulitate correctum. In quo non modo simplices dictionum interpretationes tam primitiuarum quam deriuatiuarum totius veteris instrumēti seriatim continentur: sed (quod omniū operosissimū fuit) quot locis in eodem veteri testamento vna queq̄ dictio ꝓpter lingue illius fecunditatem multiplicet significata adiectis q̄plurimis concordantiis continuo subiungitur. Assignata cuiq̄ loco propria significatione qua ibidem vsus est latinus interpres. Ceterum cum magna pars reconditorum vtriusq̄ testamenti mysteriorum in etymologia propriorum nominū siue hominum siue rerum quarumuis abstrusa lateat: non paruamq̄ vim & adiutorium prebeat ad soluenda enigmata & figuratas locutiones scripturarum: adiectus est secundo loco tractatus de nominum propriorum interpretatione: que per vtrumq̄ testamētum tam Hebraico q̄ Chaldaico ac etiam Greco sermone passim dispersa legūtur: vt facile ex ipsa nominum ab eterno preuisa impositione oēs docibiles dei valeāt non occidentem litteram sed ipsum mystici abditiq̄ sensus nucleum quē spiritus sanctus intra littere vterum obumbrauit reuelata facie speculari: littere velamine ablato Apposita deinde est legendorum Hebraicorum characterum ars & instructio: vna cum ipsa Hebree lingue grammatica ex summis ipsorum autoribus accuratissime collecta atq̄ eo ordine digesta: vt nullibi (aut certe in q̄paucissimis) preceptoris opera desiderari possevideatur. Et quoniā in hebreo chaldeoq̄ idiomate difficiles cognitu sunt primitiue dictionum origines ad ipsorū deriuatiuorum notitiam perquam necessarie: opere precium etiam visum est precepta nonnulla hac de re adiungere: quibus nosse studiosus valeat quibus litteris demptis (quod litterarum genus accidentale ab ipsis appellatur) maneat thema ipsum siue pura dictionis origo in dictionario requirēda. Quāuis autem in ipsa veteris testamēti impressione (que nunc in manibus est) positiones he & nominum origines in margine hebraice & chaldaice littere notate sint: multum tamen tum ad lingue absolutam cognitionem tum ad studiosorum curiositatem facere visum est si ex arte id & non solo vsu cognosceretur. Postremum tandem voluminis locum obtinet aliud dictionarium latini abecedarii ordine digestum: quod omnia veteris testamenti latina vocabula citatis prioris vocabularii paginis hebraice proferre docet: vt non tantum hebraica latine: sed versa vice latina hebraice possis enunciare. Que omnia lector studiose beniuolo gratoq̄ animo suscipito: & ad diuine sapientie cognitionem referto. Ita enim fiet: vt bonorum laborum glorioſus sit fructus: & tu tandem intelligere incipias quantum relique humane sapientie lectiones a celestium literarum nectare superentur. vale.

Incipit vocabularium Hebraicum totius veteris testamenti cum aliis dictionibus chaldaicis ibi contentis. Et hoc secundum ordinē Alphabeti hebraici.

אָב Pater.

אָב Ab. pater natura vel etate. honore. doctrina vl̄ fide. Geñ. 17. Eriscꝫ pater multarum gentium Exo. 20. Honora patrem tuum & matrē tuam 2. Re. 7. Ego ero ei in patrem. Eze. 22. Patrem & matrem contumelia affecerunt in te. Mal. 1. Filius honorat patrē. Et in eodem. Si ergo pater ego sum vbi est honor meus. Sign̄at ēt autorē vel inuētorē alicui⁹ ministerii vel officii. Geñ. 4. Qui fuit pat̄ habitātium in tētoriis atcꝫ pastorum Et in eodē. Ipse fuit pat̄ canētium in cithara. Dicitur ēt pater doctrine & morum. quia quando aliquis sequitur doctrinam & mores alicuius: dicitur eius filius. 4. Reg. 2. Pater mi pater mi currus israel & auriga eius. Eze. 16. Pater tuus amorreus: & mater tua cethea. Et iohan. 8. Vos ex patre diabolo estis & desideria patris vestri vultis facere. Ponitur etiā pro principe vel domino. 4. Reg. 4. Pater & si rem grandem dixisset tibi propheta facere debueras. Dicitur etiam pater fidei. Ad roma. 4. Sed & ei qui ex fide est Abrae qui est pater omnium nostrum. Et recipit aliquando in fine iod quando post se regit genitiuum & dicitur.

Pa. autore vl̄. inuētore.

Pf doctrine ⁊ morū.

Pa. p pncipe vl̄ dño

Pa. fidei.

אָבִי Abi. Geñ. 10. Pater omnium filiorum heber. Esa. 9. Pater futuri seculi. & in plurali declinatur sicut nomina femina & dicitur. אָבוֹת. Aboth. idest patres. Exo. 20. Reddēs iniquitatem patrum in filios. 4. Reg. 14. Non morientur patres pro filiis. Hiere. 7. Patres succēdūt ignem. Et componitur cum pronominibus hoc modo. אָבִי Abi. i. pater meus. Geñ. 45. Adhuc pater meus viuit. & in lingua chaldaica dicitur. אַבָּא Abba siue. אֲבָהָתִי Abahathi. i. pater siue pater meus. Da. 2. Tibi deus patrū nostrorum confiteor. Pro quo hebrei legunt tibi deus patris mei: siue tibi deus pater mi confiteor. אָבִיךְ Abicha. i. pater tuus. Esa. 43. Pater tuus primus pecauit. אָבִיו Abiu. i. pater suus aut pater eius vel ipsius. Geñ. 37. Increpauit eum pater suus. אֲבִינוּ Abinu. i. pater noster. Nu. 27. Pater noster mortuus est in deserto. אֲבִיכֶם Abichem. i. pater vester. Geñ. 45. Et tollite inde patrem vestrū. אֲבִיהֶם Abihem. idest pater eorum. Geñ. 43. Igitur israel pater eorum dixit ad eos. & quādo refertur ad feminam hoc modo. אָבִיךְ Abich. idest pater tuus fe. ge. Ruth. 2. Et q̄ reliqueris parētes tuos. Pro quo in hebreo habetur. Et reliqueris patrē tuū & matrem tuam. אֲבִיהָ Abiha. Pater su⁹ vel eius aut ipsius. f. femine. Iudi. 1. Monuit vir su⁹ vt peteret a patre suo agrū. אֲבִיכֶן Abichen idest pater vester fe. ge. Geñ. 31. Sed & pater vester circumuenit me. אֲבִיהֶן Abihen. i. pater earū. Exo. 2. Que cū reuertissent ad raguel patrē suū. & in nu. plu. hoc mō. אֲבֹתַי Abothai. i. patres mei. Geñ. 48. Deus in cuius conspectu ambulauerūt patres mei. אֲבֹתַיִךְ Abothécha. i. patres tui. Psal. 44. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii. אֲבֹתָיו Abothau. i. patres eius vel patres sui. 4. Reg. 15. Sicut fecerant patres ei⁹. אֲבוֹתֵינוּ Abothénu. i. patres nostri. Psal. 43. patres nostri narrauerūt nobis. אֲבוֹתֵיכֶם Abóthechem. i. patres vestri. Hiere. 2. Quid iuenerūt in me patres vestri iniquitatis. אֲבוֹתָם Abotham vel אֲבוֹתֵיהֶם Abóthehem. i. patres corū vel patres sui. Iob. 15. Et non abscondunt patres suos. & quando refertur ad feminā vel ad feminas hoc mō Abothaích. Patres tui. f. alicuius femine. אֲבוֹתֵיהָ Abotheha. patres sui vel eius. f. femīe. אֲבוֹתֵיכֶן Abothechen idest patres vestri. fe. ge. אֲבוֹתָן Abóthan vel אֲבוֹתֵיהֶן Abóthehen. i. patres earū. vnde notandum q̄ pronomina prime persone. vt ego. meus. nos. noster. tam in numero singulari q̄ in plurali sunt cōmunia masculo & femine modo sint in compositione vt. אֲבִי Abi vel אֲבִינוּ Abinu. i. pater meus vel pater noster: vel per se posita vt אֲנִי Ani vel אֲנוּ ánu. i. ego vel nos. Et mō p̄dicto cōponuntur oia pronomina cū noibus appellatiuis vt. אֲדֹנִי Adoni. i. dñs meus. אֲדֹנֶךָ Adonécha. i. dñs tuus. &c. Et hoc debet etiā notari in noibus appellatiuis. de quibus dicetur in sequētibus.

Pf. meus

Pater siue Pf meus.

Pa. meus

Pf tuus.

Pf suus.

Pf noster

Pf. vester

Pf eorum.

Pf tuus.

Pf suus.

Pf. vester

Pf earum

Pfes mei

Pfes tui.

Pfes eius

Pa. nostri

Pa. vestri

Pa. eorum

Pares tui

אָבַב Abab. virēs: aut virgultum: seu lignum viresces: aut noue fruges adhuc viresc̄tes. Exo. 9. Eo quod linū esset virens. & inde mēsis nouarum frugum dicitur. אָבִיב Abib. Exo. 13. Hodie egredimini mense nouarum frugū. & in eodem. 23. Tempore mensis nouorū. s. fructuū. Deu. 16. obserua mensem nouarū frugū: & verni primum tpis. vbi ponitur ēt pro verno tpe. & aliqñ deficit vltimū beth quod duplicatur: & scribitur p simplicē beth: & loco beth quod deficit ponitur punctū dagues ī ultima syllaba. Iob 8. Cum adhuc sit in flore. Pro quo hebrei legunt. Cum adhuc sit in viriditate sua. Pro quo ī hebreo est. אִבּוֹ Ibbo. Significat etiā amena virgulta seu ligna virentia atcꝫ fructifera: pro quo btūs Hieronymus poma transtulit. vt Cāti. 6. Descendi in hortum nucum vt viderem poma cōuallium. Pro quo ī hebreo est. אִבִּי Ibbe. Et etiam spica cū nouis frugibus tritici seu hordei vocatur אָבִיב Abib. Leui. 2. De spicis adhuc virentibus torrebis eas igni.

אָבַב Virens.

אָבִיב Noue fruges.

Vernū tps

Flos. Virescens

אִבּוֹ Poma.

אִבִּי Poma.

אָבִיב Spica vi.

אָבַד Abad. Perire. disperire. dispердere. perdere. Psal. 1. Et iter impiorum peribit. Hester. 4. Et dom⁹ patris tui peribitis. Iob. 3. Pereat dies in qua natus sum. Et in eodem. & effugium peribit ab eis. Esa. 57. Iustus periit & nō est qui recogitet. Deut. 8. Predico tibi q̄ omnino dispereas. Nu. 24. Et perdat reliquias ciuitatū. Iob. 14. Et hoīes ergo similiter p̄des? Psal. 5. perdes oēs qui loquuntur mendacium. vnde res perdita vocatur. אֲבֵדָה Abeda. Leui. 6. Siue rem perditā ueneris. Inde. אַבַדּוֹן Abaddon. i. p̄ditio siue exterminans vel exterminatio. Iob. 26. Non est operimentum perditioni. Et in eodem. 28. perditio & mors dixerunt auribus nostris audiuimus famā eius. Prouer. 15 Infernus & perditio corā dño. Apo. 9. Et habebant super se regem angelum abyssi cui nomē hebraice abadon: grece autem apolion: & latine habens nomen exterminans.

Perire.

Disperire Perdere.

אֲבֵדָה Res pdita

אַבַדּוֹן Perditio.

אָבָה Aba. velle desiderare. acquiescere. Deut. 27. Et non voluit dominus deus tuus audire Balaam. Prouer. 1. Fili mi si te lactauerint peccatores ne acquiescas eis. vbi in fine dictionis ponitur aleph loco he. & ab hac dictione deriuatur. אֲבִיוֹנָה Abiiona. i. desiderii. voluptas. Pro quo beatus hieronymus transtulit capparis. Eccl. 12. Et dissipabitur capparis. Et inde dicitur. אֶבְיוֹן Ebion. idest pauper inops. Psal. 70. Ego vero egenus & paup̄ sum. Et dicitur ebion eo quod sp̄ desiderat res necessarias quibus caret. & inde dicitur. אֵבֶה Ebe. Iob. 9. Sicut naues poma portantes. Pro quo hebrei legunt. Sicut naues desiderii. i. desiderantes ire ad portum. Potest tamen deriuari a dictione suprapposita. אִבֵּי Ibe. que significat poma. Canti. 6. Vt viderem poma conuallium.

Velle.

Acqescere

אֲבִיוֹנָה Desiderii Capparis

אֶבְיוֹן Pauper.

אֵבֶה Poma Desideriū

אִבֵּי Poma.

אַבּוֹי Aboi. Miseria. heu. ve. Prou. 23. Cuius patri ve. pro quo hebrei legunt. Cui miseria vel cui ve: quod est interiectio dolentis. Tamen diuidendo hanc dictionem potest interpretari. patri ve: sicut est in littera nostra. אָב. Ab. enim patrē significat. & אוֹי oi. ve siue heu interpretatur. licet in cōpositiōe p̄datur ibi vna littera. s. aleph. & in lingua chaldaica etiā sine illa littera significat ve vel heu.

Ue.

Heu.

אַבַּח Abach. cōturbatio. pauor. fremit⁹ stridor. districtio gladii vel mucronis. et recipit tau in fine et dicitur

אַבְחַת Cōturbatio.

אַבְטִּחַ Abtiach. Pepo. Nume. 11. In mētem nobis veniūt cucumeres & pepones. Et ſolū inuenitur in numero plurali. ſ. אַבַּטִּיחִים Abatichim.

Pepones & cucumeres.

אַבַּטִּיחִים

אָבַךְ Abach. Implicare cōuoluere. Eſa. 9. Et cōuoluentur in ſuperbia fumi. Et ſolū inuenitur in p̄dicto loco. Et dicunt aliqui hebrei quod ſignificat eleuare: vnde in predicto loco ipſi legunt. Et eleuabuntur in ſuperbia fumi.

Cōuoluere

אָבַל Abal. Lugere. Exo. 33. Audiens ppl's ſermonē hunc peſſimū luxit. 1. Reg. 15. Lugebat ſamuel ſaul. Et in eo. 16. Vſq; quo tu luges ſaul. Iob. 14. Et aīa eius in ſemetipſo lugebit. Oſee. 10. Quia luxit ſup eū populus eius. Et inde dicitur. אָבֵל Abel. i. lugēs. p̄s. 34. Quaſi lugēs & cōtriſtatus ſic humiliabar. Eſa. 61. Et ponerē cōſolationē lugentibus Sion. Et īde dicitur. אֵבֶל Ebel. i. luctus. Eccl. 7. Melius eſt ire ad domū luctus q̄ ad domū cōuiuii. Et Amos. 5. Vocabūt agricolā ad luctū. Item. אָבַל Abal. Sed. pfecto. vtiq;. Geñ. 17. Sed etiā Sara vxor tua pariet tibi filium. Et in eo. 42. Merito hec patimur quia peccauimus ī fratrē noſtrū. pro quo hebrei legūt profecto ſiue vtiq; hoc patimur quia peccauimus in fratrē noſtrū. Itē. אוּבָל Vbal. Riuus ſeu fluuius. Sed beatus Hieronymus trāſtulit portā. Dañ. 8. Vidi autem in viſione eſſe me ſuper portam vlai. pro quo Symmachus tranſtulit ſuper paludem vlai. Et dicunt aliqui hebrei quod in loco predicto vbal eſt nomen proprium fluuii: et vlai nomen fontis vnde oritur.

Lugere.

אֵבֶל

Lugens.

אָבֵל

Luctus.

אֵבֶל

Sed.

אֲבָל

Profecto.

אוּבָל

Porta.

Palus.

אֶבֶן Eben. lapis. & eſt generis feminini. vt Geñ. 29. Et os eius grādi lapide claudebatur: vnde ibi illud adiectiuū grādi eſt gñis feminini quod denotat lapidem eſſe gñis feminini. Et ī lingua chaldaica ſcribitur cum aleph in fine & dicitur. אַבְנָא Abna. Dañ. 2. Lapis autē qui percuſſerat ſtatuam &c. Et in plurali. אֲבָנִים Abanim. i. lapides. Ioſue. 10. Et dñs miſit ſup eos lapides magnos: vbi ſub voce maſculina eſt generis feminini: quia illud adiectiuū magnos: in hebreo eſt generis feminini: quod denotat lapides eſſe generis feminini: vt dictū fuit in ſuperiori tractatu: qui de grammatica hebraica tractat. Et aliqñ in nūero plurali pdit vltimū mem. ſ. qñ iungitur cū alia dictione vel qñ regit poſt ſe genitiuū: & dicitur. אַבְנֵי Abne. Exo. 28. Sumeſq; duos lapides onychinos. Zach. 9. Et lapides ſancti eleuabūtur ſup terrā eius. Pro quo in hebreo eſt: & lapides ſanctitatis &c. quia dictum fuit in ſupiori tractatu q̄ noīa pluralis numeri in im deſinētia in ſtatu regiminis amittūt mem vltimñ. Et inde אָבְנַיִם Obnáim. i. ſedes ſeu ſella vbi pariens ſedet tempore partus: vel vbi figulus ſedet laborando. Exo. 1. Et tps partus aduenerit pro quo he. le. & videbitis in ſella. ſ. pariētis. Hiere. 18. Et ipe faciebat opus ſup rotā. vbi pro rota eſt dictio obnáim. & profertur in nūero pl'ali: & caret ſingl'ari.

Lapis.

אֶבֶן

Lapis.

אַבְנָא

Lapides.

אֲבָנִים

Lapides.

אַבְנֵי

Sedes. Sella parientis. Rota

אָבְנַיִם

Baltheus. Zona

אַבְנֵט Abnet. baltheus ſacerdotalis. zona. Exo. 29. Cingeſq; baltheo Aarō. Leuit. 16. Accingetur zona linea. Et in plurali. אַבְנָטִים Abnetim. i. baltheī.

אַבְנֵט

אַבְנָטִים

Saginatū. Altilia. Pingues.

אֲבַס Abas. īpinguare. īcraſſari. ſaginare. īde. אָבוּס Abus. i. ſaginatū. Prouer. 15. Melius eſt vocari ad olera cū charitate q̄ ad vitulū ſaginatū cū odio: & in plurali. Abuſim. i. ſaginati ſiue impinguati. 3. Reg. 4. Et auiū altiliū. pro quo hebrei legūt. Et auiū pinguiū. Et inde dicitur: אֵבוּס Ebus. i. preſepe: eo quod ibi impinguantur aīalia. Eſa. 1. Cognouit bos poſſeſſorē ſuum: & aſinus preſepe domini ſui. & in plurali. אֲבוּסִים Ebuſim. id eſt preſepia.

אָבוּס

Præſepe.

אֲבַעְבֻּעַ Abaabua. veſica vel inflatio. Exo. 9. Erunt in hominibus & iumētis vlcera & veſice: & ſolū inueni tur in numero plurali. ſ. אֲבַעְבֻּעֹת Abaabuoth.

Veſice.

אֲבַעְבֻּעַת

אֶבֶק Abac. puluis. Naū. 1. Et nebule puluis pedū eius. Et qñ regit poſt ſe genitiuū recipit in fine thau: & dicitur. אַבְקַת Abcath. Cāti. 3. Et vniuerſi puluueris pigmentarii: et inde deriuatur verbū. אָבַק Abac. i. luctatus eſt. Geñ. 32. Et ecce vir luctabatur cum eo vſq; mane: eo q̄ luctatores frequenti pedum motu puluerem excitent.

Puluis.

אֶבֶק

Puluis.

אַבְקַת

Luctari.

אָבַק

אָבַר Abar. p̄ualere. īde. אַבִּיר Abbir. i. valid9 vl' potēs aut robuſt9 Geñ. 49. Per man9 potētis Iacob. 1. Reg. 22. Potētiſſimus paſtorū Saul: & aliqñ accipitur pro deo. p̄s. 132. Votū vouit deo iacob: & in eodē. Tabernaculū deo iacob. Et ī pl'ali. אַבִּירִים Abbirim. i. potētes: & aliqñ accipitur pro angelis. p̄s. 78. Panē angelorū manducauit hō. & etiā accipitur pro tauris: eo quod ſunt fortiſſima aīalia. p̄s. 21. Tauri pingues obſederūt me. Et. p̄s. 49. Nūquid māducabo carnes taurorū. Itē אָבַר Abar. plumeſcere. Iob. 39. Nūquid p ſapiētiā tuā plumeſcit accipiter. Inde אֶבְרָה Eber. i. ala vel pēna. p̄s. 54. Quis dabit mihi pēnas ſicut colūbe. Inde deriuatur אֶבְרָה Ebra. q̄ dictio partē ſignificat circa poſteriora volucrū: vt. p̄s. 67. Et poſteriora dorſi eius in pallore aurī: et etiam ſignificat alam vel pennā Iob. 39. Penna ſtruthiōis ſimilis eſt pennis erodii. Ponitur etiam pro membro: vt Ezech. 17. Longo membrorum ductu.

Potens. Deus.

אַבִּיר

Potētes. Angeli. Tauri.

אַבִּירִים

Plumeſcere.

אָבַר

Penna.

אֶבְרָה

Poſteriora. Ala. Penna. Membrum.

אֶבְרָה

אָגַד Agad. faſciculus: manipulus: colligatio: & ſcribitur cū he ī fine: & dicitur. אֲגֻדָּה Agudda. i. faſciculus. Exo. 12 Accipietiſq; faſciculū hyſſopi. Amos. 9. Et faſciculū ſuū ſuper terrā fundauit. Et in plurali. אֲגֻדוֹת Aguddoth. i. faſciculi. Eſaie. 58. Solue faſciculos deprimentes.

Faſciculus

אֲגֻדָּה

Faſciculi.

אֲגֻדוֹת

אֹגֶז Egoz. nux. Cantī. 6. Deſcendi in ortum nucum. & ſolum inuenitur in predicto loco.

Nux.

אֹגֶז

אֶגֶל Egel: gutta: ſtilla: & inuenitur tātū in numero plurali. Iob. 38. vel qs genuit ſtillas roris. Inde. אֶגְלַיִם Eglaim nomē proprium loci. Eſa. 15. Vſq; ad agalim vlulatus eius.

Stille.

אֶגֶל

אֶגְלַיִם

אָגָם Agā. Pelagus: palus: lacus: ſtagnū. p̄s. 106. Poſuit deſertū in ſtagnū aquarū: & Eſa. 35. Et que erat arida in ſtagnū. Et in plurali. אֲגַמִּים Agāmim. i. ſtagna vel paludes. Exo. 7. Et riuos & paludes. Eſa. 42. Et ſtagna arefaciā. Inde. אַגְמוֹן Agmō. i. hamus vel circulus. Iob. 40. Nūquid pones circulū in naribus eius: & Eſa. 58. Nūquid contorquere quaſi circulū caput ſuū: & Eſa. 9. Vbi dicitur incuruātem & deprauantē: pro eo quod in trāſlatione noſtra eſt deprauātem in hebreo eſt Agmō. Sed hebrei dicūt q̄ ſignificat iuncū in ſupradicto loco. Significat etiā lebetē ſiue caldariam Iob. 41. Sicut ole ſuccenſe atq; feruentis pro quo hebrei legunt ſicut ole ſuccenſe atq; caldarie vel lebetis.

Stagnum.

אָגָם

Paludes. Stagna.

אֲגַמִּים

Circulus.

אַגְמוֹן

Deprauās

Ferues. Lebes vel chaldaria.

אָגַן Agan. Crater. Cāti. 7. Vmbilicus tuus crater tornatilis & in plurali. אֲגָנוֹת Aganoth. i. Cratere. Exo. 24. Tulit itaq; moyſes dimidiā partē ſanguinis & miſit in Crateras.

Crater.

אָגָן

Crateres.

אֲגָנוֹת

אָגָף Agaph. exercitus ſiue agmē Eze. 17. Cū vniuerſo agmine ſuo gladio cadent: & in eodem. 39. Et cades tu et omnia agmina tua.

Agmen.

אָגָף

אָגַר Agar. cōgregare: colligere Deut. 28. Et vinū nō bibes nec colliges: & Prouer. 6. cōgregat ī meſſe quod comedat. īde. אִגֶּרֶת Igéret. i. epl'a. eo quod ī ea colligūtur mlt'a verba Nec. 6. Et epl'am hēbat ī māu ſua: & ī līgua chaldaica dicitur. אִגְּרָא Igera: ſiue. אִגַּרְתָּא Igartha. Eſd. 4. Scripſerūt epiſtolā vnā. Et in eo. Hoc ē exēplar epl'e. & in pl'ali. אִגְּרוֹת Igeroth. i. epl'e. 2. Paralī. 30. Scripſitq; epl'as ad ephraim & manaſſem: & inde. אֲגֹרַת Agorath. i. pecunia ſiue nūmus. vt. 1. Reg. 2. Et offerat nūmum argenteum & tortam panis.

Colligere. Cōgrega.

אָגַר

Epiſtola.

אִגֶּרֶת

Epiſtola.

אִגְּרָא

Epiſtola.

אִגַּרְתָּא

Epiſtole.

אִגְּרוֹת

Nūmus.

אֲגֹרַת

אַגַּרְטָל Agartal. phiala. & inuenitur tm̄ in numero pl'ali. Eſdre. 1. Phiale argētee triginta. Sed hebrei dicūt quod ſignificat peluim in quo manus lauantur.

Phiale. Peluis.

אָדַב Tabescere

אָדַב Adab.cõtristari.tabescere .merore cõsumi.1.Re.2.Et tabescat aĩa tua.& solũ inuenitur in loco predicto.

אֱדַיִן Tunc.

אֱדַיִן Edáin.In lĩgua chaldaica est aduerbiũ tpis & significat tũc Dañ.2. Tũc danieli mysteriũ ꝑ visionẽ noctis reuelatũ est:& in eo.Tũc arioch festinus ĩtroduxit danielẽ. scribitur etiã cũ beth in principio & dicitur.בְּאֱדַיִן Beda in. vt in eo.Tunc daniel requisiuit de lege atq; sententia.

בְּאֱדַיִן Tunc.

אָדַם Flauescere Rubũ esse Rubicundus.

אָדַם Addã.rubere siue rubicũdũ eẽ:aut flauescere.Proue. 23.Ne ituearis vinũ qñ flauescit Esa.1. Et si fuerit rubra quasi vermiculus.Thren.4.Rubicundiores ebore antiquo.ꝑ quo hebrei legunt. Rubuerũt siue rubicũdiores fuerũt plusq; ebur ãtiquũ.& ide.אָדֹם Adom.i.ruffusvel rubicũd9 Geñ.25.Da mihi de coctiõe hac ruffa:& Nu.19.vt adducãt ad te vaccã ruffam Cãti.5.Dilectus me9 cãdidus & rubicũd9.& ide.מְאָדָם Meoddã.i.ruffus siue rubricat9 Naũ.2. Clypeus fortiũ ei9 ignitus.pro quo heb.le.Clypeus fortiũ ei9 ruff9 siue rubricat9:& ĩ plu.מְאָדָמִים Meoddamim.Exo. 25. Et pelles arietum rubricatas. Ẽt aliqñ geminãtur due vltime littere:& dicitur. אַדַמְדָּם Adãddã.i. ruffũ vel rubeũ Leui.13.Si alba vel ruffa macula fuerit .& recipit ĩ fine tau: quod denotat nomẽ esse femininũ:in eo.ca.vbi dicitur.Et in loco vlceris cicatrix alba apparuerit siue subruffa.Inde.

אָדֹם Ruffus. Rubicundus.

מְאָדָם Ignitus. Ruffus vel rubricatus

מְאָדָמִים Rubricati.

אַדַמְדָּם Ruffum.

Subruffa.

אָדֹם Odẽ.quod ẽ lapis ꝑciosus rubei coloris : quod nostra trãslatio sardiũ trãstulit Exo.28. In primo versu erit lapis sardius.& Eze.28. Oĩs lapis ꝑciosus operimẽtũ tuum sardius topatius : & ide.אֲדָמָה Adama.i.terra ruffa aut humo. Geñ.6.Cũq; cepissent hoies multiplicari sup terrã:& ĩ eo. 2.Produxitq; dñs deus de humo oẽ lignũ.& inde dicitur.

אָדֹם Sardius.

אֲדָמָה Terra. Humus.

אָדָם Adam.i.hõ aut hũanus.vel terrenus Geñ.1.Faciamus hoiem ad imaginẽ & sili̇tudinẽ nostrã.& in eo.8. Sẽsus em̃ et cogitatio hũani cordis: & aliqñ accipitur ꝑ primo hoie: vt Geñ.2. Erãt aũt vterq; mudus Adã & vxor eius.& aliqñ ponitur pro hoie in vniuersali siue pro humana natura:vt Nu.3.Ab homine vsq; ad pecus . & ps.115. Omnis homo mendax:& caret numero plurali.

אָדָם Homo. Humanus

Adam.

אָדוֹן Dñs. Dñator.

אָדוֹן Adon.dñs.dñator.Geñ.18.Et dñs me9 vetust9 est.ps. 113.A facie dñi mota ẽ terra.Esa.3.Ecce dñator dñs exercituũ:& in eo.Mittet dñator deus exercituũ in pinguib9 eius tenuitatẽ:& in plu.אֲדֹנִים Adonim.i.dñi vel dñatores. et qñ regit post se genitiuũ amittit vltimã litterã.s.mem:& dicitur אֲדֹנִי Adone.i.dñi.& vtroq; modo dicitur de deo.s. in nu. plu. De primo Malac.1. vbi dicitur Et si dñs ego sũ: vbi ẽ timor me9 . pro quo in hebreo est dñi noĩatiui casus plu.nu.s.& si dñi ego sum:vbi ẽ timor meus. De.2.ps.135. vbi dicitur.Cõfitemini dño dñorũ.pro quo in heb.est.Cõfitemini dñis dñorũ. In aliis vero locis pro dño ponitur.

אֲדֹנִים Dñi.

אֲדֹנִי Dñs.

אֲדֹנָי Dñs.

אֲדֹנָי Adonái:quod interptatur dñi mei ĩ plu.& hoc qñ scribitur eisdẽ litteris quibus ꝓnunciatur.s.aleph.daleth.nun. iod.Sed nomẽ dñi Tetragrãmaton.pro quo btũs Hieronymus cõiter trãstulit dñm: ĩ heb.scribitur cum quattuor litteris.s.iod.he.vau.he.& significat esse vel essentiã aut gñatiõnẽ.Itẽ.אָדֶן Aden.basis.furlcimẽtũ:& in plu.אֲדָנִים vel אַדָנִי Adanim vel adane.i.bases Exo.26. Bases argẽteas: & ĩ eo. 36.Cũ quadragĩta basibus argẽteis. & Iob.38. Super quo bases eius solidate sunt.

אָדֶן Basis.

אֲדָנִים Adanim

אַדָנִי Bases.

אָדַר Extollere.

אָדַר Adar.magnificare.extollere. fortificare.Esa.42.Et magnificaret legẽ & extolleret. Et inde verbũ passiuum.נֶאְדָּר vel נֶאְדַּרִי Needari.Exo.15.Dextera tua dñe magnificata ẽ ĩ fortitudie:& ide.אַדִּיר Addir.admirabilis .fortis.magn9.magnific9.excellẽs.ps.8.Dñe dñs noster q̃ admirabile ẽ nomẽ tuũ.Iudicũ.5.In phiala fortiũ obtulit butyrũ.Esa.33.Nec trieris magna trãsgredietur:& Eze.17.Et erit ĩ cedrũ magnã.& aliqñ scribitur sine Iod ĩ medio.& cũ thau ĩ fine.& dicitur.אַדֶּרֶת Addáreth.& significat grãdẽ in gñe femi.vt Eze.17.Vt sit in vineã grãdem.Significat etiã magnificẽtiã:vt Zach.11.Q̃m vastata ẽ magnificẽtia eorũ. Inde.אַדֶּרֶת Addéreth.i.palliũ. Geñ.25.In morẽ pellis hispidus.pro quo he.le.in morem pallii hispidi vel hirsuti.Et Iosue.7.vidi inter spolia palliũ coccineũ.&.4.Reg.2. Tulitq; helias palliũ suũ & inuoluit illud.Significat etiã genus vestimẽti quo reges vel magnifici viri vtebãtur.Ione.3.Et surrexit de solio suo & abiecit vestimentũ suũ a se. Itẽ.אַדָּר Adar.nomẽ duodecimi mẽsis: secũdũ cõputationẽ hebreorũ. Ester.9. Igitur duodecimi mẽsis quẽ adar vocari iã dixim9.Itẽ.אִדְרָא Idar siue.אִדְרָא idera.ĩ lĩgua chaldaica significat areã. Dañ.2.Et reducta sunt quasi in fauillã estiue aree.

אַדַּרְגָּזְרַיָּא Adargazraía. in língua chaldaica significat duces siue magistratus Dañ.3. Duces & tyrãnos & prefectos.et solum inuenitur in numero plurali.

אַדַּרְגְּזַרְיָא Duces.

אַדְרַזְדָּא Adrazda.in língua chaldaica est aduerbium exhortandi.i.diligenter Esdre.7.tribuantur diligenter in domo dei celi.

אַדַּרְזְדָּא Diligẽter.

אַדַּרְכֹן Adarcõ.gen9 põderis vl̃ monete quodnostra trãslatio solidũ trãstulit.Esdre.8.Crateras aureas viginti : q̃ habebãt solidos millenos.& solũ inuenitur in nu.plu. scilicet.אַדַּרְכֹנִים Adarconim.i.solidi : vt in predicto loco.

אַדַּרְכֹן Solidus. Mumus.

אַדַּרְכֹנִים Solidi. Mumi.

אֲהָהּ Aha. Interiectio est dolẽtis.Hiere.1.A.a.a.dñe deus ecce nescio loqui.Ioel.1.A.a.a.diei.& ĩ heb.est vna dictio tm̃ q̃ sonat aha: & ẽ cõpositа ex tribus litteris.s.Aleph. he.he. & aliqñ ponitur pro heu.vt Ezech.9. Heu.heu.heu. dñe deus.vbi similiter in heb.est vna dictio tm̃.s.aha.

אֲהָהּ Interiectio.

אָהַב Ahab.amare.diligere. Geñ.25. Isaac amabat esau eo quod de venatiõibus illius vesceretur: & Rebeca diligebat Iacob.& in eo.37.Israel aũt diligebat Ioseph.et ide.

אָהַב Amare. Diligere.

אוֹהֵב Oheb.i.diligẽs siue amãs.Esa.61. Quia ego dñs diligens iudiciũ . & in plu. אוֹהֲבִים Ohabim.vel אוֹהֲבֵי Ohabe .i.diligẽtes siue amãtes vel amores.ps.118. Pax multa diligẽtibus legẽ tuam.& Prouer.8.Ego diligẽtes me diligo:& in eo.7.Et fruamur cupitis amplexibus. ꝑ quo heb.legũt. Et letemur siue exultemus amoribus siue dilectionibus. In de.אָהוּב Ahub.i.dilectus siue amícus. & in gñe femi.אֲהוּבָה Ahuba.i.amica vel dilecta. Osee.3. Dilige mulierẽ dilectã ab amico. & inde.אַהֲבָה Ahaba.i.dilectio.amor.charitas.2. Reg.1.Et amabilis sup amorẽ mulierũ.Et Cãti.8.Fortis vt mors dilectio. & in eo. Aque multe nõ poterũt extinguere charitatẽ.Significat etiã dilectã.Cãti.2.Ne suscitetis nec vigilare faciatis dilectam. Inde.נֶאֱהָב Neehab.i.dilectus siue amabilis.2.Re.1. Saul et Ionatas amabiles & decori valde.

אוֹהֵב Diligẽs. Amãs.

אוֹהֲבִים Diligẽtes. Amores vl̃ dilectiões.

אוֹהֲבֵי Diligẽtes.

אָהוּב Dilectus.

אֲהוּבָה Dilecta.

אַהֲבָה Amor. Dilectio. Charitas.

נֶאֱהָב Amabilis

אֵהִי Ehi.vbi. Osee.13.Vbi est rex tuus.& solũ in hoc loco ponitur ꝑ vbi.in aliis vero locis est verbũ substãtiuũ futuri tpis & deriuatur ab hoc verbo הָיָה Haia. quod significat fuit.Interpretatur aũt ero.vt in capło prealłegato vbi dicitur. Ero mors tua o mórs:morsus tuus ero inferne.

אֵהִי Vbi.

אֶהְיֶה Ero.

אָהַל Ahal. Tẽtoriũ siue tabernaculũ. tẽdere splendere.siue lucere. Geñ.13. Et habitauit ĩ sodomis. ꝑ quo ĩ hebreo ẽ:& tetẽdit tabernaculũ siue tẽtoriũ ĩ sodomis.& ĩ eo. Mouẽs igitur Abraam tabernaculũ suũ venit & habitauit iuxta cõuallẽ mãbre.pro quo in heb.est.Et tetendit Abraã tabernaculũ suũ & venit & habitauit iuxta cõuallẽ mãbre. Et vtrũq; est verũ.nã mouebat tabernaculũ suũ ab vno loco & tẽdebat illud in alio loco ꝑ suas mãsiones:donecvenit ad habitãdũ in cõuallẽ mãbre.Et inuenitur etiã predicta dictio sine Aleph.Esa.13:vbi dicitur. Nec ponet ibi tentoria arabs.vbi ponitur.יָהֵל Pro.יַאֲהֵל Iahel pro Iaahel. & ide. אֹהֶל Ohel.i.tabernaculũ vel tẽtoriũ. Geñ.18. Apparuit dñs abrae sedẽti in hostio tabernaculi. & ĩ eo. Festinauit Abraã

אָהַל Habitare. Tẽdere tẽtorium.

יַאֲהֵל Tentorium ponere.

אֹהֶל Tabernaculum.

Tentorium. אֳהָלִים Tabernacula. Splēdere. Extēdere.

in tabernaculū ad ſarā.& in eo.31.In mōte galaad fixit tentoriū ſuū.Et in plu.אֳהָלִים Ohalim.i.tabernacula vel tentoria.Geñ.25.Habitabat ī tabernaculis.& aliqñ ponitur pro ſplēdere. vt Iob.25.Ecce luna etiā nō ſplēdet.p quo aliqui heb.le.Ecce luna etiā nō extēdit ſiue expādit.ſ. lumē ſuū in modū tētorii.iuxta illud Eſa.13. Stelle celi & ſplendor earū nō expādent lumē ſuū.Et cōmuniter pro ſplēdere ſcribitur ſine aleph.de quo vide īfra in dictiōe. הָלַל Halal.Itē אֲהָלוֹת Ahaloth.aloe.vt Cāt.4. Myrrha & aloe cū oīb⁹ primis vnguētis.ps.44.Myrrha & gutta & Caſia.vbi pro gutta ponitur eadē dictio.ſ.ahaloth.i.aloe. Alii dicunt genus eē aromatis quod medici ſandalū vocāt. & aliqñ ſcribitur cū Iod et mem in fine:& dicitur אֲהָלִים Ahalim ī eodē ſignificato. Proue.7. Aſpſi cubile meū myrrha & aloe.Et nu.24.vt tabernacula q̄ fixit dñs. pro quo heb.le.vt aloe quā plantauit dñs.Sed ēt pōt ſignificare tabernacla ſicut ē i noſtra trāſlatione.vt ſupra dictū eſt.& licet ibi ponatur verbū plātauit: pōt tñ cōuenire cū tabernaculis.quia eſt equiuocū & ſignificat etiam figere.vt Dañ.11. vbi dicitur.Figet tabernaculū ſuum apedno inter duo maria.

אֲהָלוֹת Aloe Gutta.

אֲהָלִים Aloe. Tabernacula.

אוֹ Vel. Aut. Siue. Si. Et.

אוֹ O.vel.aut.ſiue.ſi.Exo.21. Qui percuſſerit ſeruū vel ancillā.& in eo. Si autē vna die vel duobus ſuperuixerit. & in eo. Si percuſſerit quiſpiā oculum ſerui ſui aut ancille. Et Leui.1.De turturibus & pullis colūbe.pro quo in hebreo legitur.De turturibus vel de pullis colūbe.& in eo.5.Offerat duos turtures vel duos pullos colūbarū.& in eo.12.Cūq̄ cōpleti fuerint dies purgationis ſue pro filio ſiue pro filia, Itē ponitur pro ſi. vt.1. Reg.20. Si quid forte reſponderit tibi pater tuus dure.ponitur etiam.pro &.vt Leui.4.Et poſtea intellexerit pctm̄ ſuū.& aliqui hebrei legūt ſi poſtea intellexerit. Et in eo. & cognouerit peccatum ſuum. Prouer.30. Gallus ſuccinctus lumbos ſuos et aries.

אוֹב Phytonicus. Phyton. אֹבֹת Phytōes. Lagūcule.

אוֹב Ob.Phyton.demō.vel ars phytonica.vt Leui.20.Vir ſiue mulier in quib⁹ phytonicus vel diuinatiōis fuerit ſpūs. & Eſa.29. Et erit quaſi phytonis de terra vox tua.& ī plu.ī. אֹבֹת Oboth.i.phytones Deut.18 Nec phytōes cōſulatis.& Eſa.8.Et cū dixerit ad vos q̄rite a phytonib⁹.Significat etiā in nūero plu. vtres ſiue lagūculas. Iob.32. En vēter me⁹ q̄ſi muſtū abſq̄ ſpiraclo:quod lagūcl'as nouas dirūpit.

אוּד Torris. אוּדִים Titiones.

אוּד Vd. Torris.Titio.vt Zach.3. Nūquid nō iſte torris eſt erutus de igne.cuius plurale אוּדִים Vdim̄ ponitur Eſa.7.vbi dicitur.Cor tuū ne formidet a duabus caudis titionū fumigātiū iſtorum.

אוֹדוֹת Propter De. Propter Cauſa.

אוֹדוֹת Odoth . propter.cauſa.ſ.alicuius vel gratia alicuius:vt Nu.12. Propter vxorē eius.Ethiopiſſam.& Ioſue.14.Noſti qd locut⁹ eſt dñs ad Moyſen hoiem dei de me & te . Pro quo hebrei legunt ꝓpter me et te.vel cauſa mei & cauſa tui:aut gratia mei & gratia tui:ſiue ſuper cauſa mea & ſup cauſa tua.& hoc vltimū eſt magis propriū quia cōmuniter preponitur dictio עַל Al.i.ſup. Sicut Geñ. 26.Annunciantes ei de puteo quē foderant.Pro quo in hebreo eſt.Annunciantes ei ſuper cauſa putei quē foderant.

אָוָה Cōcupiſcere. Deſiderare. אַוָּה Deſideriū.

אָוָה Iua. Deſiderare. Cōcupiſcere. Deu.5. Nō cōcupiſces domū proximi tui.& Eſa.26. Aīa mea deſiderauit te in nocte. Sed in hebreo illud deſiderauit eſt prime ꝑſone. Et tūc illud aīa mea erit ablatiui caſus.i.in aīa mea deſiderauit te in nocte.& inde אַוָּה Aua.i.deſideriū. Deut.12.Si autē comederevolueris & te eſus carnium delectauerit occide et comede.pro quo in hebreo eſt verūtamen in omni deſiderio aīe tue occides & comedes carnes. Sed trāſlator noſter trāſtulit ſēſum.vbi ponitur אַוַּת Auath ꝓ אַוָּה Aua.quia noīa in he deſinētia q̄n poſt ſe regūt gtm̄ mutāt illud he in thau Et inde aliud nomen in quo additur thau in principio.ſ. תַּאֲוָה Thaaua.i.deſideriū.ps.112.Deſiderium peccatorū peribit.& Prouer.13.Deſiderium ſi cōpleatur delectat animā. & inde מַאֲוַיי Maauaie per additionē mem ī principio.i.deſideria.vt.p̄s.139.Ne tradas me dñe a deſiderio meo peccatori.pro quo Beatus hieronymus in pſal.iuxta hebraicam veritatē tranſtulit.ne des dñe deſideria impii.Et inde ꝓ ad ditionem littere nun in principio נַאֲוָה Naaua.i.deſiderabilis vel placens:aut decens.vel ſpecioſum aut pulchrū. Cāt. 1. Nigra ſum ſed formoſa filie ieruſalem. & in eo. Pulchre ſunt gene tue ſicut turturis. et Prouer.17. Non decēt ſtultū verba compoſita.et in eo.19. Nō decent ſtultum delicie.et in eo.26.Sic indecens eſt ſtulto gloria.et Eſa.52.Quā pulchri ſuper mōtes pedes annunciātis et predicantis pacem.

מַאֲוַיי Deſideria.

נָאוָה Formoſa. Pulchrū. Decens.

אוֹחַ Draco. אוֹחִים Dracones.

אוֹחַ Oach . Gen⁹ beſtie mōſtruoſe vel ſerpētis.pro quo dracones trāſtulit Beatus Hieronymus.Eſa.13.et replebuntur domus eorum draconibus. et ſolum inuenitur in numero plurali in loco predicto.

אוֹי Ve.

אוֹי Oi.ve.heu. Nume.21.Ve tibi moab.et Eſa.6.Ve mihi quia tacui.

אָוִיל Stultus. אֱוִילִים Stulti. אִוֶּלֶת Inſipiēs. Stultitia.

אָוִיל ſiue אֱוִיל Euil.ſtultus.Iob.5.virū ſtultū īterficit iracūdia.Oſee.9.Scitote iſrael ſtultum prophetā.et in plurali. אֱוִילִים Euilim. Prouer.1.Sapientiam atq̄ doctrinam ſtulti deſpiciunt . Inde אִוֶּלֶת Iueleth. i.ſtulta inſipiens ſiue ſtultitia.Prouer.14. Sapiens mulier edificat domū ſuā. inſipiens ſtructam quoq̄ manibus deſtruit.& in eo. Impatiēs opabitur ſtultitiā. Itē אוֹלַי Vlai.ſi forte.forte.forſitan.ſi. Geñ.18. Si fuerint quinquaginta iuſti in ciuitate. Ioſue.9. Forte in terra que nobis ſorte debetur habitatis. Significat etiam niſi.vt Nume.22. Et niſi aſina declinaſſet de via. De verbo autem אוּלָם vel אֻלָּם Vlam.vel vlam dicetur infra in dictione אֲלָם Alam.

אוֹלַי Si. Forte. Niſi.

אוּלָם אֻלָּם

אוֹן Virtus. Fortitudo. Dolor. Fortitudo. Dolor. Luctus. Murmurare.

אוֹן On.fortitudo.virtus.dolor.luctus.triſtis.murmurans. Iob.18. Arctabuntur greſſus virtutis ei⁹.& in eodē.4. Virtus illi⁹ ī vmbilico vētris ei⁹.& Oſee.12. Et ī fortitudine ſua directus eſt cū angelo. et Geñ.49. Et principium doloris mei. Pro quo hebrei legūt principiū fortitudinis mee. Iob.20. Et manus illius reddēt ei dolorē ſuum. et in eo.21. Deus ſeruabit filiis ſuis dolorē patris. Deut.26. Nō comedi ex eis in luctu meo. Threñ.3. Quid murmurauit homo viuens. Et quaſi hec oīa beatus Hieronymus voluit cōplecti in hoc verbo מִתְאֹנְנִים Mithonenim. pro quo murmur dolentium pre labore traduxit Nu.11. vbi dicitur. Interea ortū eſt murmur ppli quaſi dolentiū pre labore. Pro quo hebrei legūt. Et fuit ppl's quaſi murmurātes vel quaſi dolētes pre labore.& in plu. אוֹנִים Onim.i.fortitudines.ſiue dolores. aut fortes vel dolētes. & beatus Hieronymus traduxit ſollicitos. Prouer.11. Expectatio ſollicitorū peribit.ide

מִתְאֹנְנִים Murmur.

אוֹנִים Sollicīti.

אָוֶן Iniquitas Dolor. Idolum.

אָוֶן Auen.i.iniquitas.iniuſtitia.vanitas.dolor.idolū.vt. p̄s.35. Verba oris eius iniquitas & dolus.& in eo. Iniquitatem meditatus eſt in cubili ſuo.& p̄s.9. Sub lingua eius labor & dolor.& p̄s.89. Et amplius eorum labor & dolor. Nume.23. Non eſt idolum in Iacob.et Oſee.12. Inueni idolum mihi.

אוּץ Cogere. Inſtare. אָצִים Feſtinare. Angustare ſiue arcta re turbari. Incūbere.

אוּץ Os.iſtāter hortari.cogere.feſtinare.āguſtiari.ſiue turbari.Geñ.19.Cogebāt eum angeli dicētes: ſurge tolle vxorē tuā.et Exo.5. Prefecti quoq̄ operū inſtabāt.i.feſtinā ter cogebāt.vbi ponitur אָצִים Aſim.ioſue.10.Et nō feſtinauit occūbere ſpatiū vnius diei. Prouer.19. Qui feſtinus eſt pedibus.offendet.ioſue.17.Quia angusta eſt tibi poſſeſſio montis ephraim.Hiere.17. Et ego non ſum turbatus te paſtorem ſequens.& Eſa.22.vbi dicitur. Nolite incumbere vt conſolemini me.Pro eo quod in littera noſtra eſt incumbere:in hebreo eſt ſimilis dictio ſicut ſupra.

אוֹר Illumiare

אוֹר Or.illūinare.lucere.Geñ.1.Et illūinēt terrā.Exo.14. Et illuminās noctē.p̄s.12.Illūina oculos meos.et. p̄s.

17. Q̃m tu illuminas lucernā meā. et. p̃s. 67. Illumínet vultum ſuū ſup nos. et. p̃s. 139. Et nox illuminatio mea in deliciis meis. Pro quo in pſalterio beati Hieronymi quod ĩmediate trāſtulit de hebreo ſic habetur. Nox quoq; luxerit corā me Iob. 41. Poſt eū lucebit ſemita. & p̃s. 96. Alluxerunt fulgura eius orbi. Eſa. 60. Surge illuminare ieruſalē. Inde nomē אוֹר Or. i. lux. vel lumē aut illuminatio. Geñ. 1. Dixitq; deus fiat lux: & facta eſt lux. & in eo. Appellauitq; lucem diē. Iob. 22. Et in viis tuis ſplēdebit lumen. et. p̃s. 35. In lumine tuo videbimus lumē. & p̃s. 26. Dñs illuminatio mea et ſalus mea. Inuenitur etiā אוֹרָה Ora cū he in fine. Heſter 8. Iudeis aūt noua lux oriri viſa eſt. & ī plu. אוֹרִים Orim. i. lumina ſeu luminaria. p̃s. 139. Qui fecit luminaria magna. Ponitur etiā אוֹר Or. p̄ ſole. vt Iob. 31. Si vidi ſolē cū fulgeret et lunā incedentē clare. & aliqñ recipit mem in principio: et dicitur מָאוֹר Maor. i. luminare. Geñ. 1. Luminare maius vt p̃eſſet diei: et luminare minus vt preeſſet nocti. & in plurali. מְאוֹרֹת Meoroth. i. luminaria. In eodem. Fiant luminaria in firmamēto celi. et in eo. Fecitq; deus duo luminaria magna. inde מְאִיר Meir ſiue מְאִירָת Meirath. i. illūinās p̃s. 18. Preceptū dñi lucidū illumínās oculos. & Inde. נָאוֹר Naor. p̄ additionē nun in principio. i. illuminans ſiue illuminatus. p̃s. 75. Illumínās tu mirabiliter a mōtib⁹ eternis. et dicūt hebrei q̄ etiam ſupradicta dictio אוֹר Or. ſignificat pluuiā & fulgur. nā vbi legitur in trāſlatiōe noſtra. Iob. 37 Frumentū deſiderat nubēct: nubes ſpargit lumē ſuū. ipſi legūt. Et nubes ſpargit pluuiā ſuā. & ī eo. 37. Vbi dicitur. Et lumē illius ſup terminos terre: ipſi legūt. et fulgur illius ſup terminos terre. Itē אוֹרוֹת Oroth. herbe virides: et forte viſum aſpectu cōfortātes & illumínātes. A ſuperiori dictione deriuatū. 4. Reg. 4. Et egreſſus eſt vnus ī agrū vt colligeret herbas. Itē אוֹר Or ſiue אוּר Vr. i. ignis. Iob. 41. Sternutatiōe ei⁹ ſplēdet ignis. & Eſa. 31. Cui⁹ ignis eſt in ſion. Vnde illud quod habetur. Geñ. 15. Ego dñs q eduxi te de vr Chaldeorū. Aliqui hebrei dicūt q̄ in eodē loco vr eſt: nomē cōe et q̄ ſignificat ignem. & legūt ſic. Ego dñs qui eduxi te de igne chaldeorū. Dicūt em̄ q̄ Abraā nolens adorare ignem quē chaldei adorabāt fuit miſſus in ignē & inde virtute diuina liberatus. et in plu. אוּרִים Vrim. pro quo beatus Hieronymus trāſtulit doctrinā. Exo. 28. Pones in rationale iudicii doctrinā & veritatē. & Leui. 8. In quo erat doctrina et veritas. Deut. 33. Perfectio tua & doctrina tua a viro ſancto tuo. Eſa. 24. In doctrinis glorificate dñm. Sed qñ loquitur de veſtibus ſacerdotalibus: dicūt aliqui hebrei q̄ ibi p̄ vrim intelligitur nomē dñi tetragrāmatō incluſum in rationali. Alii fatētur ſe neſcire quid ſignificet. Itē מְאוּרָת Meurath. p̄ additionē mem in principio. i. foramē ſiue cauerna in qua ſunt ſerpentes. Eſa. 11. Et in cauerna reguli qui ablactatus fuerit manum ſuam mittet.

Lucere. אוֹר Lux. Lumen. Illumiatio. אוֹרָה Lux. אוֹרִים Lumiaria. אוֹר Sol. מָאוֹר Luminare מְאוֹרֹת luminaria מָאִיר מְאִירָת Illumínās נָאוֹר Illuminās אוֹר Lumen. Pluuia. Fulgur. אוֹרוֹת Herbe. אוֹר אוּר Ignis. Vr. אוּרִים Doctrina. Doctrine. מְאוּרַת Cauerna.

אוֹת Oth. ſignū. Geñ. 4. Poſuit dñs ſignū inca in. Exo. 3. Hoc habebis ſignū q̄ miſerim te. & in eo. 4. Si nō audierint ſermonē ſigni prioris: credēt verbo ſigni ſequētis. Et deut. 13. Et predixerit ſignū atq; portentū. et in plurali. אוֹתוֹת Ototh. i. ſigna. Exo. 4. Fecit ſigna corā pp̄lo. et nu. 2. Singuli p̄ turmas ſigna atq; vexilla caſtra metabūtur filii Iſrael. & p̃s. 134. Miſit ſigna et p̄digia in medio egypti. Et ī lingua chaldaica dicitur אַת Ath. ſiue אַתָּא Atha. et ī plu. אַתָּיָא Athaia. ſiue אָתִין Athin. Dañ. 3. Signa & mirabilia fecit apud me deus. Et in eo. 6. Faciens ſigna & mirabilia. Et etiam vtuntur hoc nomine אוֹת Oth. pro littera. et in plurali. אָתְוֹת Othioth. id eſt littere.

Signum. אוֹת Signa. אוֹתוֹת Signum. אַת אַתָּא Signa. אַתָּיָא אָתִין Littera. אוֹת Littere. אָתְוֹת

אָז Az. tūc. Exo. 15. Tūc cecinit moyſes. Ioſue. 1. Tunc diriges viā tuā. p̃s. 92. Parata ſedes tua ex tūc. & qñq; ſcribitur cū Iod in fine & dicitur אָזַי Azai. p̃s. 124. Forte viuos deglutiſſent nos: & in eo. Forſitan aqua abſorbuiſſet nos. et in eo. Forſitā pertrāſiſſet aīa noſtra. Pro quo hebrei legūt Tunc ſiue vtiq; viuos deglutiſſent nos. Tūc ſiue vtiq; aqua abſorbuiſſet nos. Tunc ſiue vtiq; pertranſiſſet aīa noſtra.

Tunc. אָז Forte. Forſitan. Tunc.

אֵזוֹב Ezob. hyſſopus genus herbe. Exo. 12. Faſciculūq; hyſſopi tingite ī ſanguine. et Leui. 14. Et lignū cedrinū vermiculūq; & hyſſopū. & 3. Reg. 4. Vſq; ad hyſſopū que egreditur de pariete. p̃s. 50. Aſperges me dñe hyſſopo & mundabor. & ſcribitur cum littera vau in ſecunda ſyllaba.

Hyſſopus. אֵזוֹב

אֲזַדָּא Azda. in lingua chaldaica ſignificat ābulare ſiue recedere. Dañ. 2. Et ſermo receſſit a me. Et in eodem. Scitis q̄ receſſerit a me ſermo.

Recedere. אֲזַדָּא

אָזַל Azal. abire. ābulare. recedere. deficere. Iob. 4. Quomō ſi recedāt aque de mari. Prouer. 20. Et cū receſſerit gl̃iatur. 1. Reg. 9. Panis deficit in ſitarciis noſtris. Deut. 32. Videbitq; q̄ infirmata ſit manus. quod hebrei ſic exponūt. Videbit quod receſſit ſiue defecit robur vel poteſtas. nā p̄ manꝰ aliqñ ītelligitur robur vel poteſtas. eſt etiā nomē lapidis ſic nūcupati. 1. Reg. 20. Et ſedebis iuxta lapidē cui nomē eſt Ezel. et dicūt hebrei quod vocabatur Ezel: eo quod erat ſignū eūtibus ſiue iter agentibus quā viam caperent.

Recedere. Deficere. Infirmari אָזַל Ezel.

אֹזֶן Ozen. auris. Exo. 21. Perforabiſq; aurē eiꝰ ſubula. & ī eo. 29. Et pones ſup extremū auricule dextre. Iob. 12. Auris verba diiudicat. & ī plu. אָזְנַיִם Oznáim. i. aures. p̃s. 113. Aures hñt & nō audiēt. & Deut. 23. Ponitur p̄ baltheo vbi dicitur. Gerēs paxillū ī baltheo. Hebrei tñ in hoc loco arma iterp̄tātur. In deverbū tertie cōiugatiōis הֶאֱזִין Heezin. i. audiuit. auſcultauit. auribꝰ p̄cepit. Deut. 33. Audite celi q̃ loquor. & p̃s. 5. Verba mea auribus p̄cipe dñe. & p̃s. 16. Auribus p̄cipe orōnē meā. & Eſa. 1. Et auribꝰ p̄cipe terra. & inde verbū אָזַן Azin. i. audiui. Iob. 32. Audiui prudētiā veſtrā. et aliqñ ſcribitur ſine aleph. Prouer. 13. Malus obedit lingue iniq̃ vbi ponitur מְזַן Mezin p̄ מַאזָן Maazin. inde מֹאזְנַיִם Moznáim. i. ſtatere in numero plu. Leui. 19. ſtatera iuſta & equa ſint pōdera. Iob. 31. Appēdat me ī ſtatera iuſta. & p̃s. 61. In ſtateris vt decipiāt de vanitate ī idipm. & ſolū inueniꝰ tur ī pl̄ali nūero apud hebreos. Inde verbū אָזַן Izen. i. pōderauit ſiue exq̃ſiuit. Eccl̃s. 12. et enarrauit q̃ fecerat & iueſtigās cōpoſuit parabolas multas. Pro quo heb. le. Pōderauit ſiue exquiſiuit: et iueſtigauit cōpoſuitq; parabolas multas.

Auris. Auricula. אָזְנַיִם Aures. Baltheus. Arma. הֶאֱזִין Audire. Auribus p̄cipere. אָזַן Audiui מְזַן Obedire. מֹאזְנַיִם Statera. אָזַן Enarrare. Pōderare

אָזֶק Azac. Catena ſiue compes. & ſolum inuenitur in nu plu. Hiere. 40. Q̃n tulit eū vinctū catenis in medio oīm. & in eo. Ecce ſolui te hodie de catenis q̃ ſunt in manibus tuis. ĩuenitur etiā ſine Aleph. p̃s. 149. Ad alligādos reges corū in cōpedibus. & Naū. 3. optimates eius cōfixi ſunt in cōpedibus. Vbi ponitur בַּאֲזִיקִים p̄ בְּזִיקִים Baaziquim.

Catena. אָזֶק Cōpedes. בְּזִיקִים בַּאֲזִיקִים

אָזַר Azar. cingere. accingere. precingere. 1. Reg. 2. Et īfirmi accincti ſunt robore. Iob. 28. Accinge ſicut vir lumbos tuos. & Eſa. 8. Accingite vos & vincemini. & in eo. 45. Accinxi te & non cognouiſti me. p̃s. 17. Et precinxiſti me virtute ad bellū. Et. p̃s. 92. Indutus eſt dñs fortitudine & precinxit ſe. Inde אֵזוֹר Ezor. i. cingulū vel cinctorium. vt Eſa. 5. Non ſoluetur cingulū lūborū eius. & in eo. 11. Et erit iuſtitia cingulū lumborū eius & fides cinctoriū renū eius.

Accingere precingere אָזַר Cingulum אֵזוֹר

אָח Ach. Frater ſiue germanus. Geñ. 24. Habebat aūt Rebeca fratrē noīe laban. & ī eo. 27. Venit germanus tuꝰ fraudulēter & accepit bñdictionē tuā. & in eo. Ecce eſau frater tuus minatur vt occidat te. & in eo. 42. Adducite fratrē veſtrū. & q̃n poſt ſe regit genitiuū vel qñ cōponitur cū pronoibus tūc recipit ī fine Ioth. & dicitur. אַחִי Achi. vt Geñ. 14. fratris eſchol & fratris Aner. & ī eo. 42. Adducite fratrē veſtrū. & in plu. אַחִים Achim. i. fratres. Geñ. 13. Fratres em̄

Frater. אָח אַחִי Frater. אַחִים Fratres.

Universidad de Deusto Biblioteca

sumus. & ps.132. Ecce q̄ bonū & quā iucūdū habitare fratres in vnū. & qñ post se regit genitiuū vel qñ cōiūgitur cū pronoibus tūc amittit mem. vt ī precedēti tractatu grāmatice dictum est. & in gñe femininoאחות Achoth.i. soror. Geñ. 4. soror vero Tubalcain Noema. & in eo.12. Dic ergo obsecro te quod soror mea sis. & ī eo. Quā ob causam dixisti eē sororē tuā. & in plu. אחיות Achioth.i. sorores.1. Paralip.2. Quorū sorores fuerūt saruia & abigail. inde.אחוה Achua.i. fraternitas vel germanitas. Zach.11. Vt dissolueret germanitatē inter Iudā & Israel. Et etiā qñ duo sūt sīles ponitur supradicta dictio.s.אח Ach. pro altero īporū. & ī gñe femini no אחות Achoth. p altera. Exo.26. Quib9 tabula alteri tabule cōnectatur. & in eo.25. vbi dicitur. Respiciātq; se mutuo. pro q' ī hebreo est respiciantq; alter ad alterū. Item אח Ach. Pyra. focus. beatus hieronymus trāstulit arulā. Hiere. 36. Et posita erat arula corā eo plena prunis. & in eo. & proiecit in ignē qui erat sup arulā. Itē אח Ach. heu. Interiectio dolētis. Eze.6. Et dic heu ad oēs abominatiōes malorū domus israel. & recipit he ī principio. & dicitur.האח Heach.i. Euge. ps.39. q dicūt mihi euge. euge. & ps.34. Euge euge vidit oculus noster. Ponitur etiā supra dicta dictio אח Ach. pro אחד Echad.i. vnum. Eze.18. Et fecerit vnum de istis.

אחד Echad. vnus siue vnū. vt Geñ.1. Et factū est vespere & mane dies vn9. Deut.6. Dñs de9 tu9 de9 vn9 est. Proū. 1. Marsupiūvnū sit oīm nrm. Eccl's. 9. Qui ī vno peccauerit multa bona perdet. Et in genere femininoאחת Achath.i. vna. Altera. Quedā. Semel. Deut.21. Si habuerit hō vxores duas: vnam dilectam & alterā odiosam. 4. Regū. 4. Mulier aūt quedā de vxorib9 pphetarū. Et aliqñ ponitur pro vno ī gñe neutro .vt Geñ.11. Erat aūt terra labii vnius. Iob.39. Vnū locut9 sum quod vtinā nō dixissem. Significat etiā semel. Leuit.16. Et oretis pro filiis israel & pro cūctis pctis eorū semel in anno.3. Reg.10. Semel p tres annos ibat in thar sis. & 4. Reg. 4. Deambulabat in domo semel huc atq; illuc. & in eo.6. Et obseruauit se ibi nō semel neq; bis. ps.61. Semel locutus est deus. Et aliqñ preponitur ei beth. & dicitur באחת Beachath.i. semel vel in vno. Nu.10. Si semel clāgueris. Iob.33. semel loquitur de9. Prouer.28. Qui pursis graditur viis cōcidet semel. Tñ cōiter significat ī vna siue in vno in gñe neutro. & in plu. אחדים Achadim.i. vni. Eze. 37. & erunt in vnione in manu tua. pro quo He.le. Et erūt vni siue vnici in manu tua. Accipitur etiam pro paucis. vt Geñ.29. Et videbātur illi pauci dies pre amoris magnitudine. & inde verbū התאחדי Hithachadi. p quo Beatus hieronymus transtulit Exacuere. Eze.21. Exacuere valde ad dextrā & ad sinistrā. de quo vide infra in dictiōe חדד chadad.

אחה Achu. Pratū locus virens siue carectū. Et scribitur cū vau in fine loco he. Geñ. 41. Et pascebat in locis palustribus. Iob.8. Aut crescere carectum sine aqua. & dicūt aliq hebrei q ide deriuatur אח Ach.i. frater de quo vide supra.

אחז Achaz. Apprehēdere. tenere. obtinere. Possidere. Adherere. Exo.4. Et appḥēdes caudā eius. ps.47. Tremor apprehēdit eos. Geñ.25. Plantā fratris tenebat manu. Exo.15. Dolores obtinuerūt habitatores philistiim. Iob.26. Qui tenet vultū solii sui. ps.76. Anticipauerūt vigilias oculi mei. p quo. he.le. Appḥēdisti siue tenuisti vigilias oculorū meorū. 3. Re.6. Vt nō hererēt muris tēpli. & ī eo. ponitur p opire: vbi dicitur. Et oppuit domū lignis cedrinis. Significat etiā capere vel possidere. vt Cāt. 2. capite nobis vulpes paruas. Geñ.34. Negociamini & possidete eā. Inde אחזה Achuza.i. possessio vel appḥensio. Geñ.23. Date mihi ius sepulchri. p quo he.le. Date mihi possessionē siue apprehēsionē sepḳchri. & Leui.25. reuertetur hō ad possessionē suā

אחל Achale vel אחלי Achalai .i. vtinā aduerbiū deprecādi. 4. Re.5. vtinā fuisset dñs me9 ad pphetā. ps.118. vtinā dirigātur vie mee ad custodiēdas iustificatiōes tuas.

אחלמה Achláma. amethist9 lapis pcios9. exo.28. liguri9 achates & amethist9. & alii dicūt q sigñt chrystalū

אחר Achar. Differre. Tardare. Morā facere. Geñ.34. Nec distulit adolescēs quin statim quod petebatur expleret. Deut.23. Cū votū voueris dño deo tuo nō tardabis reddere. ps.69. Dñe ne moreris. Eccl's.5. Si qd vouisti deo: ne moreris reddere. Et aliqñ scribitur cū Iod loco aleph. vt. 2. Reg.20. Et morat9 ē extra placitū. inde אחר Achar vel אחרי Achare. i. post. postea. postq̄. Geñ.22. Que postq̄ gesta sūt & in eo.30. Noli respicere post tergū. & in eo.35. Et semini tuo post te. Nu.12. Postea reuocabitur. Osee.11. post deum ambulabūt. & inde אחור Achor.i. posteriora siue retro aut retrosum vel tergū. ps.77. Percussit iimicos suos ī posteriora. Geñ.49. Cadat ascēsor. ei9 retro. ps.9. In cōuertēdo inimicos meos retrorsū. ps.34. Cōuertātur retrorsū & reuereātur ps.43. Nō recessit retro cor nrm. ps.138. Nouissia & ātiq tu formasti me. p q' he.le. Retro & añ formasti me. Eze.2. Qui erat script9 ītus & foris. p quo he.le. Qui erat scriptus intus & retro. i. in pte posteriori. quod est idē cū lra nra. & inde אחרי Achore. i. posteriora. Exo.33. Videbis posteriora mea. & inde אחרון Acharon. i. nouissim9 vel posterior aut postrem9. Prouer.31. Et ridebit ī die nouissimo. Esa. 9. Nouissimo aggrauata est via maris. & in plu.אחרנום Acharonim. i. nouissimi postremi vel vltimi. Geñ.33. Lia vero & filios ei9 ī secūdo loco. p quo he.le. Lia vero & filios ei9 postremos siue posteriores. & in eo. Rachel aūt & ioseph ī nouissimo. p q' ī hebreo ē nouissimi vel vltimi. Iob.18. in die ei9 stupebūt nouissimi. et inde אחרנה Acharona. i. nouissime aduerbiū. Nu.2. Et nouissimi pficiscētur. p q' in hebreo hētur. Et nouissime pficiscētur. inde אחרנית Achoranith. i. retrorsū vel posteri9. vt Geñ.9. Et incedētes retrorsū opuerūt verēda prīs sui. 3. Reg.18. Et tu cōuertisti cor eorū iterū p quo he.le. Et tu cōuertisti cor eorū retrorsū. i. in tpe pteri to. Quod est idē sensus cū lra nra. Inde אחרית Acharith. i. nouissimū vltimū siue posterius aut postremū vel finis. vt Geñ.49. Vt annūciē q̄ vētura sunt vobis ī nouissimis diebus. Deut.32. Vtinā saperēt & itelligerēt ac nouissima pui derēt. Eccl's.7. Meli9 est finis oronis: q̄ principiū. Et quia pmiū seqtur laborē. ideo etiā ponitur p pmio vl' mercede. Prouer.24. Quam cum inueneris habebis in nouissimis spē. p quo he.le. Quā cū ūueneris habebis premiū vel mercedē. & Hiere.29. vt dem vobis finē et patiētiā. p quo he.le. Vt dem vobis pmiū siue mercedē vl' spē. Itē אחר Acher. Alius vel alter. Nu.14. Qui plenus alio spū secutus est me Iob.31. Serā et alius comedet. et. ps.108. Et episcopatū eius accipiat alter. et Esa.28. In loq̄la em̄. labii et lingua altera loq̄tur ad populū istū. Et ī lingua chaldaica scribitur cū nū in fine et dicitur אחרן Acharan. Dañ.2. Nec repietur quisq̄ qui indicet illum. pro quo hebrei legunt. Et alius nō est qui indicet illū. et in plu. אחרים Acherim. i. alii vel alteri. Exo. 20. Non habebis deos alienos coram me. i. alios.

אחשדרפנים Achasdarpenim. principes vel satrape qui vident faciē regis. Ester.3. Ad oēs satrapas regis. et in eo.8. Ad principes pcuratoresq; et iudices. Esd. 8. Satrapis qui erāt in cōspectu regis et ducib9. Et ī lingua chaldaica dicitur אחשדרפנייא Achasdarpenaia. Dañ.3. Misit ad congregandos satrapas. Et solū inuenitur in nu. plu.

אחשתרנים Achasteranim veredarii. vt Ester.8. egressī q̄ sūt veredarii celeres. et solū ūuenitur ī nu. plu. ī loco p dicto. et dicūt hebrei q̄ sigñat mulas. ex equa et

אחי Sozor.
אחיות Sozores.
אחוה Germanitas.
את Alter.
אחות Altera.
את Arula.
הא Heu.
האח Euge.
את Pro.
אחד Vnus. Vnum.
אחת Vna altera quedam. Vnum.
באחת Semel.
אחדים Pauci.
התאחדי Exacuere.
חדד
אחה Locus paluſtris. Carectum.
אחז Apprehendere. Tenere. Obtinere. Anticipare. Herere. Operire. Capere. Posidere.
אחזה Posſeſſio.

אחלי Vtinam.
אחלמה Ametiſtus Chriſtalus
אחר Differre. Tardare. Morari.
אחר
אחרי Poſtq̄. Poſt. Poſtea.
אחור Poſteri9. Retro. Retroſuz. Nouiſſima
Foris.
אחרי poſteriora.
אחרון Nouiſſim9
אחרנים Poſtremi
Nouiſſimi
אחרנה Nouiſſime
אחרנית Retroſum Iterum.
Nouiſſimū
Finis.
Spes. Premium
אחר Alius.
Alter.
אחרן Alius.
אחרים
אחשדר. Satrape. Principes.
אחשדר. Satrape.
אחשתר. Veredarii.

אַחַת Una.

אַחַת Achath. vna siue vnū aut semel. de quo vide supꝫ in dictiõe. אֶחָד Echad cū daled in fine. Itē אַחֵת Achet. inlī gua chaldayca signāt ponere vl' reponere. Esdre. 5. Et pone ea in tẽplo quod est in ierusalẽ. et in eo. 6. Qui erant reposita ī babylone. Et in eo. Que et posita sint in tẽplo dei.

אַט Demisso capite. Paulatiz

At. leniter. paulatim. 3. Re. 21. Et ambulauit demisso capite. Pro quo hebrei legũt. Et ambulauit paulati siue pedetẽtim. Et illud quod hẽtur Osee. 11. Et declinaui ad eũ vt vesceretur. vbi ꝓ eo quod in lra nostra est declinaui in hebreo hẽtur supradicta dictio. s. אַט At. vt dicetur ifra ī verbo. נָטָה Nata. a quo deriuatur. et recipit ī prĩcipio lamed & dicitur לְאַט Leat. i. paulatī. leniter. suauiter. 2. Re. 18. Serua te mihi puerũ absalõ. pro quo hebi. legũt. lenit mihi de puero absalõ. sed translator trãstulit sensũ. et Iob. 15. Sed verba tua praua hoc phibẽt. Pro quo hebrei legũt. & loqũtur suauiter tecũ. et ẽt recipit ī fine iod et dicitur. לְאַטִּי Leiti. Gen. 33 Et sequar paulatī vestigia eius. Itẽ אֲטִים Itim. malefici. vel diuini: & solũ inuenitur in numero plurali. Esa. 19. Interrogabunt simulachra sua & diuinos suos.

לְאַט Leniter. Praui Suauiter. לְאַטִּי Paulatiz. אֲטִים Diuini.

אֲטָד Rhamnꝰ. Atad.

Atad. Tribulus. vel spina. Pro qꝰ in nostra trãslatiõe hẽtur rhamnũ. Ps. 58. Priusqꝫ intelligerẽt spine vẽ rhamnũ. est etiã nomẽ ꝓpriũ. Gen. 50. Et venerũt ad areã atad. quod male in aliqbus codicibus hẽtur acad pro atad.

אֲטַם Obturare.

Atam. claudere. obturare. Ps. 57. Sicut aspidis surdi et obturãtis aurẽ suã. et Prouer. 21. Qui obturat aurẽ suã ne audiat pauperẽ. Esa. 33. Qui obturat aurẽ suã ne audiat sanguinẽ. Inde. אָטוּם Atum. i. clausum. siue obturatũ. et in plurali אֲטוּמִים Atumim. vel אֲטוּמוֹת Atumoth. in gñe fe. i. clausi. vl' clause. siue obturate. Ezech. 40. Et fenestras obliqs. Pro quo hebrei legũt. Et fenestras clausas siue obturatas: nõ qꝺ oino essent clause: sed quod erãt magis clause a parte exteriori: sicut fit cõiter in fenestris ecclesiarũ. sicut exponũt hebrei. Vnde trãslatio nra recte trãstulit obliqs.

אָטוּם Obturatũ. אֲטוּמִים אֲטוּמוֹת Oblique Claudeꝺ vl' obturare.

אָטָן Etun. Tapetes. Proue. 7. Lectulũ meũ straui tapetib⁹ pictis ex egypto. & solũ inuenitur ī loco ꝓdicto. et scribitur cũ vau & pũcto surec in secũda syllaba. & dicũt hebrei qꝺ signãt funes qa in lingua syra cõiter ponitur ꝓ funib⁹.

אָטָן Tapetes Funes.

אָטַר Urgere. Claudere.

Atar. claudere. siue obturare. ps. 69. Et ne vrgeat supꝫ me puteꝰ os suũ. i. Ne obturet vl' claudat supꝫ me puteus os suũ. Et btũs hieronymꝰ in psalterio iuxta hebraicã veritatẽ trãstulit. Et ne coronet supꝫ me puteꝰ os suũ. quod etiã põt stare: mutãdo litterã aleph in ain. & fortasse etiã cũ littera aleph põt significare corõare: sicut multe alie dictiones hebraice. q̃ quãuis scribãtur diuersis lris: idẽ significãt: et maxime qñ habẽt aliquã similitudinẽ in ꝓlatione. sicut sunt aleph & ain: que ambe pronũciãtur in gutture secũdũ hebreos. Inde. אָטֹר Iter. sinister. qvtitur manu sinistra pro dextra. & secũdum beatũ hieronymũ dicitur ille qui vtraqꝫ manu pro dextera vtitur. vt Iudi. 3. Qui vtraqꝫ manu pro dextera vtebatur. & ī eo. 20. Ita sinistra vt dextera ꝓliãtes.

אָטֹר Sinister. Qui vtraqꝫ manu ꝓ dextera vtit

אַי Vbi. Quid. Quis. Nullum.

E. Vbi. quis. vel quid. aut vnde. & est dictio interrogatiua vel dubitatiua. Gen. 4. Vbi est abel frater tuus. Eccl's. 11 Nescis qd magis oriatur. & Esa. 50. Quis est hic liber repudii matris vẽre. 1. Reg. 30. Cuius es tu vl' vnde. & ponitur etiã ꝓ nõ vel nullũ. Prouer. 31. Quia nullũ secretũ ẽ vbi regnat ebrietas. Inde deriuatur nomẽ ꝓpriũ. אִיכָבוֹד Iccabod qꝺ interptatur: vbi gloria vl' nõ est gl'ia. 1. Reg. 4. Et vocauit puerũ ichabod dicẽs: trãslata est gloria dñi de israel. Et in hebreo nõ est illud dñi. debet tñ subintelligi. & recipit in fine he. & dr. אַיֵּה Aie. i. vbi. de quo ifra in suo loco dicetur. Itẽ. אִי I. i. ve. interiectio dolẽtis. vt Eccl's. 10. Ve tibi terra cuiꝰ rex est puer. & in eodẽ. 4. Ve soli: qui cũ ceciderit non habet subleuantẽ se. vbi põitur. אִילוֹ Ilo. cõpositũ ab אִי I. i. ve. & לוֹ Lo. i. ei. Itẽ אִי I. insula. Esa. 20. Et dicet habitator insule huiꝰ. et Iob. 22. Saluabitur innocẽs. Pro qꝫ he. legũt Saluabit insulã inocẽs. & alii dicũt qꝺ põitur ibi. אִי I. pro אִישׁ Is. per appositionẽ lre sin. & sic legũt. saluabiturvir innocens. qꝺ est idẽ cũ lra nra. & in plurali אִיִּים Iim. i. insule. Ps. 71. Reges tarsis & insule munera offerent. et Ps. 96. Letentur insule multe. Ezech. 26. Et turbabũtur insule in mare. & qñ post se regit gtm̃ scribitur sine mẽ. vt Gen̄. 10. Ab hiis diuise sunt insule gentiũ. & Hiere. 2. Transite ad insulas cetim. ide nomẽ quorũdã aialium mõstrosorũ cõiter in desertis vel insulis repertorũ: q̃ dictum est אִיִּים Iim. pro quo btũs hieronymus transtulit vlulas. Esa. 13. Et rñdebũt vlule in edibus eius. & etiã trãstulit alibi onocẽtauros. Esa. 34. Et occurrent demonia onocentauris

אִי Ve ei

אִי Insula.

אִיִּים Insule.

אִיִּים Vlule.

Onocentauri.

אֵיב Inimicare. inimicũ esse. Exo. 23. Inimicꝰ ero inimicis tuis. Inde אוֹיֵב Oieb. i. inimicus. 1. Reg. 18. Et factus ẽ saul inimicus dauid. et Ps. 8. Vt destruas inimicum & vltorẽ. et ī gñe. fe. scribitur cũ tau ifine. vt Mich. 7. Ne leteris inimica mea. Et in plali אוֹיְבִים oibim. vel אוֹרְבִי oibe. Leuit. 26. Cadent inimici vri gladio. & Ps. 17. Et inimicos meos dedisti mihi dorsũ. Treñ. 1. Et facti sunt ei inimici. Inde אֵיבָה Eba. i. inimicitia. Gen̄. 3. Inimicitias ponã iter te & mulierẽ. et Eze. 25. Et iplẽtes inimicitias veteres.

אֵיב Inimicũ ee

אוֹיֵב Inimicus. Inimica. אוֹיְבִים אוֹרְבִי Inimici.

אֵיבָה Inimicitia

אֵיד Ed. Afflictio. interitus. pernicies. calamitas. Ps. 17. Preuenerunt me in die afflictionis mee. & Prouer. 1. Ego quoqꝫ in interitu vestro ridebo. & in eodẽ. Et interitꝰ quasi tẽpestas ingruerit. Itẽ אִיד Ed vapor. siue nubes. pro quo translatio nostra fontẽ trãstulit. Gen̄. 2. Sed fons ascẽdebat de terra. Sed hebrei vaporẽ vel nubẽ interptantur. et Iob. 36. Vbi dicitur: & infundit imbres ad ĩstar gurgitũ: pro eo quod in lra nra ẽ gurgitũ. in hebreo est eadẽ dictio.

אֵיד Afflictio. Interitus. אִיד Fons. Vapor vel nubes. Burges.

אַיֵּה Aieh. Vbi. aut q̃lis. siue q̃les. Gen̄. 18. Vbi ẽ sara vxor tua. Iudi. 8. Quales fuerunt viri qꝫ occidistis Itẽ. אַיָּה Aiah. vultur. Leui. 11. Miluũ ac vulturem iuxta genus suũ.

אַיֵּה Vbi. Qualis. אַיָּה Vultur.

אֵיךְ Ech. quomodo. vt Gen̄. 39. Quõ ergo possũ hoc malũ facere. Exo. 6. Quõ audiet me pharao. & Osee. 11. Quomodo dabo te ephraim. & recipit ī fine he. Et dicitur אֵיכָה Echa. i. quomodo. vt Exo. 2. Quõ palã factũ est verbum hoc. et Esa. 1. Quõ facta est meretrix ciuitas fidelis. Treñ. 1. Quõ sedet sola ciuitas plẽa ppl'o. Et aliqñ põitur pro vbi. vt Canti. 1. Vbi pascas vbi cubes in meridie. & aliqñ scribitur per caph duplicatũ. Et dicitur אֵיכָכָה Echácha. vt Canti. 5. Spoliaui me tunica mea: quõ induar illa. laui pedes meos: quõ inquinabo illos. et Ester. 8. Quomodo enim potero sustinere necẽ et interfectionẽ populi mei.

אֵיךְ Quomõ. אֵיכָה Quõ. אֵיכָכָה Quõ.

אֵיל Ei al. fortitudo. robur. siue valitudo. vel potestas. Ps. 21. Tu aũt dñe ne elõgaueris auxiliũ tuũ a me: ad defẽsionẽ meã conspice. pro quo btũs hieronymus in psalterio iuxta hebraicã veritatẽ transtulit. Tu aũt dñe ne longe fias fortitudo mea in auxiliũ meũ festina. et Ps. 87. Factus sum sicut hõ sine adiutorio. Pro qꝫ btũs hieronymꝰ in eodẽ psalterio trãstulit. Factus sum sicut hõ inualidus. i. sine fortitudine vl' valitudine. & aliqñ scribitur sine iod: et põitur lamed ī prĩcipio & dicitur. לְאֵל Leel. i. valitudo siue fortitudo. vt Gen̄. 31. E tnunc quidem valet manus mea. Deut. 28. Et nõ sit fortitudo in manu tua. Et inde. אֵיל El. i. fortis. potẽs. robustꝰ. Eze. 17. Sed & fortes terre tollet. & in eo. 31. Tradidi eũ in manꝰ fortissimi gẽtiũ. & ẽt scribitur sine iod: et signãt deũ siue fortissimũ. vt Gen̄. 14. Erat enī sacerdos dei altissimi. & in eo. 33. Inuocauit supꝫ illud fortissimũ deũ isral'. vbi põitur ꝓ fortissimo. Et de hoc dicetur ifra in dictiõe אֵל El. Item. אַיִל A'il siue אֵיל El. aries. Gen̄. 22. Viditqꝫ post ter

אֵיל Fortitudo. לְאֵל Valere. Fortitudo. אֵיל Fortis. Fortissimꝰ אֵיל אַיִל

Universidad de Deusto Biblioteca

Aries. אֵלִים

gum arietē. Exo. 29. Arietem aūt cōsecrationis tolles. Et in plali. אֵלִים Elim. i. arietes. Exo. 25. Et pelles arietū rubricatas. Et in eodē. 29. Et arietes duos īmaculatos. Ps. 113. Montes exultauerūt sicut arietes. Itē. אֵיל El. cāpestria. siue vallis

Arietes. אֵיל

Cāpestria. Frons edificii. אֵלִים

Geñ. 14. Vsq; ad cāpestria pharan. Accipitur etiā pro limine siue frōte edificii. Ezech. 40. Et ad frontē atrii porte vndiq; per circuitū. Et in plurali. אֵלִים Elim. i. frontes edificii. vt in eodē. Et mēsura vna frontiū ex vtraq; parte. & in eodē. Et fecit frontes p sexaginta cubitos. Et aliqñ in supra dicto loco scribitur sine iod in medio: tam in singulari q̄ in plurali. Itē. אַיָּל Aial. ceruus. Ps. 41. Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarū. Esa. 35. Tunc saliet sicut ceruus claudus. Et in gñe fe. dicitur. אַיָּלָה Aiala. vel. אַיֶּלֶת Aieleth. i. cerua. Geñ. 49. Neptalim ceruꝰ emissus. qđ in hebreo legitur in gñe fe. scilicet cerua emissa. Prouer. 5. Cerua charissima & gratissimꝰ hinnulus. Et in plurali. אַיָּלִים Aialim. i. cerui. Canti. 2. Similis est dilectus meus capree hinnuloq; cernorum. Et in plurali femīo. אַיָּלוֹת Aialoth. i. cerue. Iob. 39. Et parturiētes ceruas obseruasti. & sub gñe masculino intelligitur femininū: et ecōtrario: tā in singulari q̄ in plurali.

Frontes.

אַיָּל Ceruꝰ.

אַיָּלָה אַיֶּלֶת Cerua.

אַיָּלִים Cerui.

אַיָּלוֹת Ceruę.

אֵים Horribilis

אֵים Aiom. horribilis: vel terribilis. Abach. 1. Horribilis et terribilis est. cuiꝰ femininū est. אֵימָה Aiūma. Cāti. 6. Terribilis vt castrorū acies ordinata. Inde אֵימָה Ema. idest terror. siue horror. aut timor. vel formido. aut indignatio. Geñ. 15. Et horror magnus & tenebrosus īuasit eū. Exo. 15. Irruat sup eos formido. Ps. 54. Et timor mortis cecidit sup me. Prouer. 16. Indignatio regis nuncii mortis. Et in plurali. אֵימִים Emim. i. terribiles. siue horribiles. vel formidabiles. siue furores. aut portēta. Iob. 20. Vadēt & veniēt sup eum horribiles. Ps. 87. Exaltatus aūt humiliatꝰ sum & cōturbatus. Pro quo hebrei legunt. Portaui terrores tuos & cōturbatus sum. Vnde beatus hieronymus ī psalterio iuxta hebraicā veritatē trāstulit. Portaui furorē tuū & cōturbatus sum. et Hiere. 50. Terra sculptiliū est & in portētis glorian tur: et inde quidā populi qui erant q̄si gigantes appellātur אֵימִים Emim. Deut. 2. Emim primi fuerūt habitatores eiꝰ populus magnus & validus vt de enachim stirpe quasi gigantes crederētur: & essent similes filiorū enachim: deniq; moabite appellabāt eos emim. et dicūtur sica trore: qm̄ sūt timendi & horribiles visu. Et inde. אֵמְתַנִי Emthani. quod in līgua chaldaica significat terribilē vel admirabilē. Dañ. 7. Et ecce bestia quarta terribilis atq; mirabilis.

Horroꝛ. Formido. Timoꝛ. Indignatio

אֵימִים Horribiles

Terroꝛes.

Furoꝛ. Portēta.

אֵימְתַנִי Mirabilis

אֵין En. Non. siue nihil. Geñ. 28. Non est hic aliud nisi domus dei. Leui. 26. Et nō erit qui exterreat. 1. Reg. 2. Non est sanctus vt est dñs: et nō est fortis sicut deus noster. 2. Paral. 2. Nihil erat in arca nisi due tabule. Dicitur etiā אַיִן aín. i. nihil. vel nihilū. siue non. Esa. 40. Ecce vos estis ex nihilo. et Osee. 13. Et saluator nō est p̄ter me. et recipit mē in principio. Et dicitur. מֵאַיִן Meaín. i. non. nec. Hiere. 30. Ve quia magna dies illa: nec est similis eius. et ēt hec dictio מֵאַיִן Meaín est aduerbiū interrogatiuū loci: & significat vnde. vt Geñ. 29. Fratres vñ estis. et Ps. 120. Vnde veniet auxiliū mihi. et etiā cōponitur cū littera chaph in principio et dicitur. כְּאַיִן Cheaín. i. quasi. pene. tanq̄ nihilū. vel quasi non. Ps. 73. Pene effusi sunt gressus mei. et. Ps. 38 · Et substātia mea tanq̄ nihilū ante te.

En. Non. Nihil. Nihil. Non. Hec. Vnde. Pone. Tanq̄ nihilum.

אֵיפָה Ephi.

אֵיפָה Epha. genus mensure. quod in nostra trāslatione dicitur. ephi. Exo. 16. Gomor aūt decima pars est ephi. Ruth. 2. Inuenit ordei quasi ephi mensuram. & aliqñ ponitur pro modio. Leui. 19. Iustus modius equusq; sextariꝰ. & scribitur aliqñ sine iod. Leui. 5. Offeret pro pctō suo simile partē ephi decimā. Et qñ post se regit genitiuū tunc mutat he vltimū in tau: sicut alia noīa feminina in he desinentia. vt. 1. Reg. 17. Accipe frībus tuis ephi polēte. Item.

Modius

אֵיפֹה Epho. vbi. vel quādo. Geñ. 37. Vbi pascant greges. Ruth. 2. Vbi hodie collegisti. et Iob. 38. Vbi eras quando ponebā fundamēta terre. Et aliqñ ponitur pro qñ. vt Iob. 4. Aut qñ recti deleti sunt. scribitur etiā cum uau in fine loco he. vt Iob. 17. Vbi est ergo nūc prestolatio mea. vbi ponitur. אֵיפוֹ Epho pro eo quod in littera nostra est nunc. Inuenitur etiā. אֵיפוֹא Epho. cum vau et aleph in fine. & interp̄tatur vbi: siue nūc: vel hic aduerbiū loci. vt Geñ. 27. Quis igitur ille ē: q captā venationē attulit mihi. Pro quo hebrei legūt. Quis nūc ille ē qui captā venationē attulit mihi. Et aliqui hebrei dicūt q̄ etiam in loco predicto ponitur pro vbi. et legūt sic. Quis vbi ille est. Et dicūt q̄ deficit ibi cōiunctio q̄dā: ac si diceret. Quis et vbi ille est. sicut Abac. 3. Vbi nos habemus sol & luna steterūt in habitaculo suo. p quo in hebreo habetur. Sol luna steterūt in habitaculo suo. vbi similiter deficit illa cōiunctio. et Geñ. 27. ubi dicitur. Et tibi post hac fili mi ultra qd faciam: pro eo quod in littera nostra est post hac in hebreo habetur predicta dictio.

Vbi. Quādo. אֵיפוֹ Vbi. Nunc. אֵיפוֹא Igitur. Nunc. Vbi. Post hac.

אִישׁ Is. vir. homo. marītus. quilibet. quicūq; vnusquisq; quisq; alter. Geñ. 2. Hec vocabitur virago: qa de viro sumpta est. Et in eodē. 30. Etiā hac vice mecū erit marītus meus. et Exo. 11. Postulet vir ab amico suo. & in eodē. Fuitq; moyses vir magnus valde in terra egypti. Leui. 17. Homo quilibet de domo israel si occiderit bouē aut ouē. Et in eodē. Homo quilibet de domo israel & de aduenis qui peregrinātur inter vos. & in eo. Homo quicūq; de filiis israel & de aduenis qui peregrinātur apud vos. et in eodē. 19. Vnusquisq; patrē suū & matrē timeat. et in eodē. 25. Reuertatur homo ad possessionē suam & vnusquisq; rediet ad familiā pristinā. Ponitur etiā pro altero. vt Exo. 21. Si rixati fuerint viri: & percusserit alter proximū suum. Et in eodē. 25. Vbi nos habemus respiciātq; se mutuo versis ultibus: in hebreo habetur. Et aspectus eorū quisq; ad fratē suū: siue alter ad frēm suū: aut alter ad alterū. qa sicut supra dictū ē hec dictio frater aliqñ ponitur in scriptura p alter de duobus qñ sunt sil'es. Accipitur etiā אִישׁ Is. p virο forti et magno siue nobili vel prīcipali · vt. 1. Reg. 26. Nūquid nō vir tu es. idest nobilis et precipuus vl' prīceps. Vnde subditur. & quis alius similis tui in israel. Et. 3. Reg. 2. Confortare et esto uir fortis. vbi in hebreo nō ē illud fortis: sed subintelligitur sub nomine viri. Et aliquādo pōitur pro nomine speciei. quod sub nomine hominis siue viri intelligitur etiam femina. vt Exo. 21. Qui percusserit hominem volens occidere morte moriatur. & p̄s. 1. Beatus vir qui non abiit in cōsilio impiorum. Vbi sub hoc nomine. אִישׁ Is. Intelligitur tam masculus quā femina. & etiā accipitur pro masculo cuiuscūq; speciei. Vt. Geñ. 7. Ex omnibus animātibus mūdis septena et septena masculū & feminā: de animantibus vero īmundis duo masculū & feminā. vbi pro masculo habetur. אִישׁ Is: et pro femīa. אִשָּׁה Isa. et in plurali אִישִׁים Isim. i. viri. Prouer. 8. O uiri ad vos clamito. et Esa. 53. Despectū et nouissimū virorum. Et in genere femininο scribitur sine iod & cū he in fine et dicitur. אִשָּׁה Isa. idest mulier. Virago. vxor. femina. vnaqueq;. q̄libet. Geñ. 2. Et edificauit dominꝰ deus costam quam tulerat de adā in mulierē. et in eodē. Hec vocabitur virago: quia de viro sumpta est. et in eodem. 4. Adā vero cognouit vxorem suam. et in eodem. 7. Ex omnibus animantibus mundis septena masculum et feminam: de animantibus vero immundis duo masculum et feminam. Exo. 27. Pro eo quod nos habemus quinq; cortinas sibi iungentur mutuo: in hebreo habetur quinq; cortine erunt iuncte vnaquaq; ad sororem suā. i. vnaquaq; ad alteram.

Vir. Marītus. Vō q̄libet. Vō q̄cunq; vnusq̄sq; Vir fortis. Homo. Vir. Mulier. Virago. Vxor. Femina. vnaquaq;

אִשָּׁה Mulier. Uxor.

אִשֹּׁת mulieres.

נָשִׁים mulieres.

אֱנוֹשׁ אִישׁוֹן Tenebre.

pupilla .ſ. oculi.

אִית אִיתַי Eſſe.

אֵיתָן Fortis. Robuſtum

Fortitudo.

Fortia.

Aſpa atq; ſaroſa. Marceſcere.

אֵיתָנִים Fortia. optimates

Ethanim.

אַךְ

tātūmodo. Dūtaxat. Verūtamē Etiam.

Quidem. Vere. Autem. Adhuc. Forſitam. Quam.

אַךְ

אָכַל Comedere

Deuorare.

Cōſumere.

Ith.ſiue אִיתַי ithai.in lingua chaldaica ſignāt eē. Dañ. 2. Non eſt homo ſuper terrā qui ſermonē tuū rex poſ ſit implere. Et i eodē. Quorū nō ē cū hominib⁹ cōuerſatio Ethan. Fortis.robuſtus.durus.ſiue aſperū.& ſaxoſū אֵיתָן Geñ. 49. Sedit in forti arcus eius .& Nu. 24. Robu ſtū quidē ē habitaculū tuū. Exo. 14. Cūq; extēdiſſet Moy ſes manū ſuā contra mare: reuerſū eſt primo diluculo ad priorē locū. pro quo hebrei legūt . reuerſū eſt primo dilu culo ad fortitudinē ſuam ſiue ad vigorē ſuū.& .ps. 73 . Tu ſiccaſti fluuios ethan . Pro quo beatus Hieronymus inter pretationē nominis ſequens in pſalterio iuxtā hebraicam veritatē trāſtulit. Tu ſiccaſti flumīa fortia.& Deut. 21. poni tur pro aſpero & ſaxoſo. vbi dicitur & ducent eam ad val lem aſperā atq; ſaxoſam. et Iob. 33. Vbi dicitur.& oīa oſſa illius marceſcere facit: pro eo quod ī littera noſtra eſt mar ceſcere facit: in hebreo habetur ſupradicta dictio .ſ. ethan pro quo hebrei legūt fortiter ſiue fortis ſcilicet dolor. & in plurali אֵיתָנִים Ethanim ideſt fortes vel robuſti .vt Mich. 6. Audiant montes iudicium domini : & fortia fundamen ta terre. Ponitur etiam pro optimatibus vel pricipibus. vt Iob. 12. Et optimates ſupplātat. ponitur quoq; pro nomi ne proprio. 3. Reg. 8. cōuenitq; ad Regem ſalomonem vni uerſus iſrael mēſe ethanim. Vbi vitio ſcriptorū ponitur in tranſlatione noſtra. Bethanim. ꝑ ethanim.

אַךְ Ach. Tantūmodo .ſolūmō . Duntaxat. ſed. ſaltē. verū tū. ēt. quidē .vere. certe. autē .adhuc. forſitā. Nu. 12. Nū tm̄modo per moyſem locutus ē dñs. Leuit. 21. ita dūtaxat vt intra velum nō ingrediatur. Eſa. 43. Verūtamen ſeruí re me feciſti ī peccatis tuis. Exo. 10 . Sed nūc dimitte pecca tum mihi etiā hac vice. Geñ. 29. Os quidē meū es & caro mea. 1. Reg. 25. Vere fruſtra ſeruaui omīa: que huius erant in deſerto. Exo. 21. ſi autem vno die vel duobus ſuperuixe rit. Geñ. 18. Si loquar adhuc ſemel. p̄s. 138 . Et dixi forſitā tenebre conculcabūt me. ſignificat etiā. quā. vt. p̄s. 72. quā bonus iſrael deus. & aliquando ponitur cauſa ornatus ora tionis ſicut apud latinos alique dictiones enclitice. & ideo aliquando omittitur a tranſlatore. vt Leuit. 23. Vbi dicitur decimo die menſis huius ſeptimi: dies expiationis erit. vbi premittitur ſupradicta dictio ſcilicet. אַךְ Ach .que omitti tur a tranſlatore. et ſimiliter in aliis locis.

אָכַל Achal. Comedere. deuorare. conſumere. comburere. Geñ. 37. Fera peſſima comedit eum. Exo. 34. Panē non comedit & aquā nō bibit. Leui. 26. Et comedetis panē veſtrū in ſaturitate. Et in eodē. Et comedetis vetuſtiſſima veterum. Ps. 68. Zelus domus tue comedit me. et Ps. 78. Quia comederūt iacob. Exo. 15. Deuorauit eos ſicut ſtipu lam. & Leuit. 9. Et ecce egreſſus ignis a dño deuorauit ho locauſtū. & Ps. 13. Qui deuorāt plebem meā ſicut eſcam pa nis. Significat ēt cōſumere. vt Deu. 4. Dñs deus tuus ignis cōſumēs eſt. & Iudi. 6. Aſcenditq; ignis de petra: & carnes azymoſq; panes cōſumpſit. 2. Reg. 11. Et nunc hunc & nūc illum cōſumit gladius. Item ſignificat cōburere. vt Exo. 3. Et videbat q̄ rubus arderet: et nō cōbureretur. Et ide. אֹכֶל ócheL.i. victus. ſiue cibus. vel eſca. Geñ. 42. Vt emamus vi ctui neceſſaria. Et in eodē. Sed ſerui tui venerūt vt emerēt cibos. Et in eodē. 43. Reuertimini & emite nobis pauxillū eſcarū. Et inde. אֲכִילָה Achila. i. comeſtio. vel cibus. 3. Reg. 19. Et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta die bus & q̄draginta noctibus. Et recipit in principio mem. Et dicitur. מַאֲכָל Maachal. i. cibus. vt Iudi. 14. De comedēte exiit cibus. Et etiā ſcribitur cū tau in fine. & dicitur. מַאֲכֹלֶת Maachóleth. i. cibus. Eſa. 9. Et erit in cōbuſtionem & cibū ignis. Et inde. מַאֲכֶלֶת Maacheleth .i. gladius. vel culter. Geñ. 22. Et arripuit gladiū vt īmolaret filiū ſuū. & in pſali. מַאֲכָלוֹת Maachaloth . Prouer. 30. Generatio que pro den tibus gladios habēt : & cōmandit molaribus ſuis. Pro quo hebrei legūt. Generatio que pro dentibus gladios habent: et cultros pro molaribus.

Comburere. אָכַל

Victus. Cibus. Eſca. אֲכִילָה

Cibus. מַאֲכָל

Cibus. מַאֲכֹלֶת

Cibus. מַאֲכֶלֶת

Gladi⁹ מַאֲכָלוֹת

Cultri.

אֵכֶן Achen. Siquidē. certe. vere. ergo. ítaq;. Exo. 2. Quō palā factū eſt verbū iſtud. ꝑ quo hebrei legūt: ſiquidē ſiue certe palā factū eſt verbū. Ps. 82. Vos autē ſicut hoies moriemini. Eſa. 49. Ergo iudiciū meū cum dño.

quomodo. Siquidē. Autem. Ergo.

אָכַף Achaph. curuare. flectere. cōpellere. Prouer. 16. Ani ma laborantis laborat ſibi : quia cōpulit ad illud os ſuū. Et ſolū īuenitur in loco predicto. & Iob. 33. Et eloquē tia mea non ſit tibi grauis. vbi pro eo q̄ in littera noſtra eſt eloquētia mea in hebreo habetur אָכְפִּי Achpi : Et dicunt hebrei q̄ ibi ponitur per additionē aleph in principio pro כָּפִי Chapi. i. manus mea. Et legūt ſic. Et manus mea non ſit tibi grauis. Sed ſi dictio ſupradicta diuidatur in. אַךְ ach. quod ſignificat. certe. aut quidē. ſicut ſupradictū eſt : & פִּי pi. quod ſignificat os meū: tunc erit talis littera. ſ. et quidē os meū nō ſit tibi graue. quod ē idē ſenſus cū littera noſtra.

Cōpellere. Eloquētia אָכַף

אִכָּר Icar . Agricola . vt Hiere. 51. Et collidā in te agrico lam: & iugalē eius. et Amos. 5. Et vocabūt agricolā ad luctū. & ī plurali . אִכָּרִים Icarim . i. agricole. Hiere. 14. Cōfuſi ſūt agricole. et in eo. 31. Agricole & mināres greges

Agricola. אִכָּרִים

Agricole. אַל Non. neq;. ne. nequaquā. noli. ſiue nolite. Exo. 12. Non comedetis ex eo crudū. & Ps. 120. Non det in cō motionē pedē tuū: neq; dormiet qui cuſtodit te. Prouer. 3. Noli prohibere benefacere eum qui poteſt. Et in eodē. 23. Noli laborare vt diteris. & in eodē. 30. Neq; eſt rex qui reſi ſtat ei. Canti. 1. Nolite me cōſiderare q̄ fuſca ſim. Hiere. 51. Non tendat qui tendit arcum ſuū. Oſee. 4. Ne derelinquat ſaltē iuda : & nolite ingredi in galgala & ne aſcenderitis in bethauē: neq; iuraueritis viuit dñs. Vbi pro eo q̄ in littera noſtra ē ne. & neq;. & nolite. in hebreo ponitur ſupradicta dictio. Ponitur etiā pro. in. vel cōtra. vt. 1. Reg. 17. Vbi dici tur in quē irruiſti hodie. i. cōtra quē irruiſti hodie. & ſubdi tur cōtra meridiē ceni. Itē. אֵל El. deus. ſiue fortis. vt Geñ. 14. Erat enī ſacerdos dei altiſſimi. et in eodē. Benedictus abram deo excelſo: qui creauit celum & terrā. et benedictus deus excelſus. Et in eodē. 17. Ego ſum deus oīpotens. & in eodē. 33. Inuocauit ſup illud fortiſſimū deū iſrael. Vbi po nitur. אֵל El. pro fortiſſimo. & Ioſue. 22. Fortiſſime deus iſ rael ipſe nouit. Ps. 42. Sitiuit aīa mea ad deū fontem viuū. Pro quo in hebreo habetur. Sitiuit aīa mea ad deū fortem viuū. et etiā. lxx. traduxerūt iſchyron. i. fortem. vnde vitio ſcriptorū fuit poſitum ibi fontē pro fortem. et in plurali. אֵלִים Elim. i. fortes vel dii. vt. Exo. 15. Quis ſiſis tui in for tibus dñe. Accipitur etiā pro diis gentiū ſiue pro idolis. vt Eſa. 1. Cōfundātur ab idolis qb⁹ ſacrificauerūt. et in eo. 57. Qui cōſolamini in diis. Vide ēt ſupra ī dictōe. אֵיל El. cū iod

Non

Neq; Noli.

Nolite. Ne

In. Contra. אֵל

Deus.

Fortiſſim⁹ אֵל

Fortis.

Fortes. Idola. Dij. אֵלִים

אֵיל

אֶל in medio dictiõis. Item. אֶל El. cum apice segol significat. ad. apud. in. sup. cum. per. cõtra. de. a. vl' ab. Geñ. 2. Et adduxit eam ad adam. Et in eodẽ. 4. Dixit caim ad abel fratrem suum. Et in eodẽ. Respexit dñs ad abel & ad munera eius. Exo. 6. Locutusq; ẽ dñs ad moysen. Itẽ ponitur pro apud Geñ. 12. Et laudauerunt illã apud pharaonẽ. Et in eod. 37. Accusauitq; fratres suos apud patrem. Ponitur etiã pro. in. vt. Geñ. 23. Sepeliuit Abraam vxorẽ suam in spelũca agri duplici. & in eodẽ. 27. Madianite vẽdiderũt eũ in egypto. Exo. 29. In qua pones testimonium quod dabo tibi. Significat etiã. sup. vt. 2. Re. 2. regẽq; cõstituit sup galaad & sup gesuri & super iezrael. Itẽ significat. cũ. vt. Geñ. 49. Sepelite me cũ patrib9 meis. Itẽ signãt. per. vel. contra. 3. Reg. 18. Siquidẽ cherubim expãdebãt alas super locum arce. Eccl'. 1. Et gyrat p meridiẽ. 1. Reg. 27. Cõtra meridiẽ iude & cõtra meridiẽ ieramiel & cõtra meridiẽ ceni. 2. Re. 5. Si ascendã cõtra philisteos. Itẽ põitur p. de. siue p. a. vel. ab. vt Geñ. 20. Dixitq; abraã de sara vxore sua soror mea ẽ. Et in eodẽ. 41. Et oẽs prouincie veniebãt in egyptũ: vt emerent escas. Pro quo in hebreo habetur. vt emerẽt escas a ioseph. Ezech. 1. Et facies leonis a dextris ipsorũ quattuor. et aliqñ ponitur pro articulo: ad denotandũ q; dictio sequẽs est dativi casus vl' accusativi. Geñ. 3. Mulieri quoq; dixit. vbi p̃mittitur supradicta dictio. el. Et in eo. Vocauit dñs deus adam. vbi ẽt ponitur in hebreo. el. ad denotandũ q; adã est accusativi casus. et aliqñ scribitur cũ iod ī fine: & dicitur. אֵלִי Ele. idest. in. aut secus. Iob. 3. Gaudẽtq; vehemẽter cũ inuenerit sepulchrũ. Pro quo hebrei legũt. Qui letabãtur ī exultatione: gaudẽt cũ inuenerint sepulchrũ. Et in eodẽ. 29. Radix mea apta ẽ secus aq̃s. Ponitur ẽt aliqñ. אֵל El. pro. אֵלֶּה ele. .i. isti vel ii. aut hec. Geñ. 19. Dũmodo viris istis nihil mali faciatis. et in eodẽ. 16. Daboq; posteris tuis vniuersas regiones has. & est oĩs generis & cuiuscũq; casus: qa noĩa hebraica sunt indeclinabilia. Cõponitur ẽt cũ pnoĩbus hoc modo אֵלַי Elai. i. ad me. אֵלֶיךָ Elecha. i. ad te. אֵלָיו Elau. i. ad eum. אֵלֵינוּ Elenu. i. ad nos. אֲלֵכֶם Alechem. i. ad vos. אֲלֵיהֶם Alehem. i. ad eos. & qñ refertur ad feminam hoc modo. אֵלַיִךְ Elaich. i. ad te. אֵלֶיהָ Elcha. i. ad eã. אֲלֵיהֶן Alechen. i. ad eas. prima pson tam in singulari q̃s in plurali est sicut in masculino.

אֵל Ad. Apud. In. Super. Cum. Per. Contra. De. A. Articulus vti casus. Accusativi casus. אֵלַי Ad me.

אָלַל Alal. in lingua chaldaica significat lamẽtari. eiulare. plangere. vlulare. Et inde. אֲלֵלַי Alelai. i. ve. ĩteriectio dolẽtis vel eiulãtis. Iob. 10. Si ĩpius fuero ve mihi. Michee. 7. Ve mihi qa factus sum sicut qui colligit in autũno. & aliquãdo scribitur cũ simplici lamed. Ioel'. 1. Plange q̃si virgo accincta sacco. vbi põitur. אֵלִי Eli. quod ẽ verbũ secũde pso ne ĩperatiui modi gñis femini. Itẽ. אֱלִיל Elil. i. idolũ. nihil siue inane aut vanũ. Esa. 10. Quõ inuenit man9 mea regna idoli. Iob. 13. Et cultores peruersorũ dogmatũ. Pro quo hebrei legũt: medici idoli omnes vos: siue medici vel cultores inanitatis vel nihilitatis oẽs vos. nã põt deriuari a supradicta dictiõe. אַל Al. que significat nõ siue nihil. & in plurali אֱלִילִים Elilim. i. idola vel demões. Leui. 19. Nolite cõuerti ad idola. p̃s. 95. Oẽs dii gentiũ demonia. Esa. 2. Et idola penit9 cõterẽtur. Ponitur etiã. אֱלִיל Elil. pro fraudulẽtia. Hiere. 14. Et diuinationẽ fraudulentam & seductionẽ cordis sui prophetant vobis.

אֱלִי Plãgere. אֱלִיל Jdolum. Peruersũ dogma. Jdolũ siue mane vel milyt. אֱלִילִים Jdola. Demonia. אֱלִיל Fraudulẽtia.

אֱלְגַּבִּישׁ Elgabis. grãdo. Ezech. 13. Et dabo lapides pgrãdes. pro quo hebrei legũt. Et dabo lapides grãdinis. Et in eo. Et ĩber inundans in furore meo erit & lapides grãdes. Et in eo. 38. Et imbre vehemẽti & lapidibus immẽsis. vbi ponitur pro immẽsis elgabis. nã significat grãdinẽ qñ lapides grandinis sunt magni & in magna quãtitate. Et de hoc vide infra in dictione. גָּבַשׁ Gabas.

אֱלֶה Ele. istí. iste. ista. siue ĩi. he. hec. Geñ. 2. Iste sunt generationes celi & terre. Et in eo. 9. Isti sunt filii noe et ab iis dissemĩnatũ est omne genus hoĩm sup vniuersam terrã. Et in eodẽ. 36. He aũt sunt gñationes esau: & hec noĩa filiorũ eius. Et in eo. Hi duces filiorũ esau. Exo. 1. Hec sunt noĩa filiorũ israel. Et est oĩs gñis & oĩs casus. vt supra dictũ ẽ. & in ligua chaldaica dicitur. אִלֵּין Ilen vl'. אִלֵךְ ilech. Dañ. 2. Et cõteret oĩa hec. Et in eo. 3. Viri isti contẽpserũt te rex.

אָלָה Ala. Iurare. maledicẽ. ĩprecari. vt Iudi. 7. Et sup qb9 me audiẽte iuraueras. Iob. 31. Vt expeterẽ maledicẽs aĩam eius. Inde. אָלָה Ala. i. iuramẽtũ aut maledictio siue execratio. Geñ. 26. Sit iuramentũ inter nos. Eze. 16. Sicut despexisti iuramẽtũ. Ps. 9. Cuius maledictione os plenũ est. Ps. 78. Et de execratione & mendacio annũciabũtur. Esa. 24. A facie maledictionis luxit terra. Et in plurali. אָלוֹת Aloth. Deut'. 29. Iuxta maledictiões q̃ in libro legis huius ac federis cõtinẽtur. Et in eodẽ. 30. Oẽs aũt maledictiones has cõuertet super inimicos tuos. Et inde. תַּאֲלָה Thaala. i. labor. fatigatio. Threñ. 3. Dabis eis scutũ cordis laborẽ tuũ. Item. אֱלוֹהַּ Eloha. deus. Iob. 3. Non reqrat eũ deus desup. Et in eo. 4. Nũquid homo dei cõparatione iustificabitur. Abac. 3. Deus ab austro veniet. Et in lingua chaldaica dicitur. אֱלָה Ela vel אֱלָהָא elaha. Dañ. 2. Vt q̃rerent misecordiã a facie dei celi. Et ĩ eodẽ. Tibi deo patrũ meorũ cõfiteor. Et scribitur plural'r. אֱלֹהִים Elohim. i. deus. Geñ. 1. In prĩcipio creauit deus celũ & terrã. p̃s. 7. Deus iudex iust9. et qñ post se regit gtñ amittit mẽ: sicut ceĩa noĩa pl'alia ĩ im desinẽtia & dicit אֱלֹהֵי Elohe. Exo. 3. De9 hebreorũ misit me ad vos. Deut'. 10. Ipse ẽ deus deorũ. Et vt ait bt̃s hieronym9 ī epl'a ad marcellã: est cõis numeri: quod et vnus deus vocatur & plures. Deut. 4. Neq; est alia natio tã grãdis: q̃ habeat deos apropinquãtes sibi. 1. Reg. 28. Deos vidi ascendẽtes de terra. Et in eo. 4. Quis nos saluabit de manu deorũ sublimiũ istorũ. Et in lingua chaldaica dicitur. אֱלָהָא Elahaia siue אֱלָהִין Elahin. i. dii. Hiere. 10. Dii qui celos & terrã nõ fecerunt. Dañ. 2. Exceptis diis quorũ nõ est cum hoĩbus cõuersatio. Accipitur ẽt pro diis gentiũ: qui dicũtur dii secundũ opinionẽ eorũ a qbus cõlũtur. Geñ. 25. Abiicite deos alienos qui in medio vestri sunt. Ps. 95. Oẽs dii gentiũ demonia. Osee. 3. Et ipi respiciũt ad deos alienos. Accipitur etiã pro angelis siue pro hoĩbus sanctis vel potẽtibus seu principibus vel iudicibus: qui dicũtur dii participatiue. Geñ. 6. Vidẽtes filii dei filias hominũ q; essent pulchre: acceperũt sibi vxores ex oĩbus quas elegerãt. Quod exponũt hebrei de filiis potentiũ & principũ. 2. Regũ. 7. A facie populi tui quẽ redemisti tibi ex egypto gentẽ & deũ eius. i. principẽ eius. Ps. 8. Minuisti eũ paulomin9 ab angelis. Ps. 96. Adorate eũ oẽs angeli eius. Ps. 137. In cõspectu angelorũ psallam tibi. Ps. 81. Ego dixi dii estis. Exo. 21. offerat eum dñs diis. Et in eo. 22. Diis nõ detrahes. Item. אֵלָה Ela. terebinthus vel quercus. Geñ. 35. At ille infodit eos subter terebinthũ que est post vrbẽ sichẽ. Ios. 24. Et tulit lapidẽ pergrãdem: posuitq; eum subter quercum que erat in sanctuario dñi. Iudi. 6. Venit angelus dei & sedit sub quercum. Esa. 1. Cum fueritis velut quercus defluẽtibus foliis.

אֱלֹהִים Ele. Ala. Jlu. Alach. Iste. Isti. Ji. He. Hec. אֱלִין Ilen. אֱלֵךְ Ilech. Isti. אָלָה Jurare. Maledicẽ. אָלָה Juramẽtũ maledictio Execratio. אָלוֹת Maledictiones. תַּאֲלָה Labor. אֱלוֹהַּ Deus. אֱלָה Deus. אֱלָהָא Deus. אֱלֹהִים Deus. אֱלָהִי Deus. אֱלָהִיָּא אֱלָהִין Dii gentiũ. Potentes vel pncipes Angeli. Dii pro iudicibus אֵלָה Terebith9 Quercus.

אֱלוּ Ilu. Si. quãuis. Ester. 7. Atq; vtinã in seruos & famulas venderemur esset tolerabile malũ & gemẽs tacerem. Pro quo hebrei legũt. Atq; si in seruos et famulas vẽderemur tacerẽ. Eccl'. 6. Etiã si duobus millibus annis vixerit. Itẽ. אֲלוּ Alu. in lingua chaldaica ẽ aduerbiũ demõstratiuũ. i. ecce siue en. Dañ. 2. Et ecce q̃si statua vna.

אָלַח Alach. fetere. corruptũ siue inutilem esse. Et inde

אֱלוּ Utinam. Si. Etiã si. אֲלוּ Ecce אָלַח Fetere.

verbū passiuū prime cōiugationis quod recipit nū in prī cipio & dicitur.נְאֵלַחNeelach. Iob.15.quanto magis. abo mínabilis & inutilis hō.& ps.13.oñes declinauerūt simul inutiles facti sūt.ps.52.vbi eadē Verba habentur.

נְאֵלַח Inutilis.

אֲלַי Forte.

אֱלִי vláy.si forte.forte.forsitam. De quo vide supra in di ctiōe.אוֹלַיvlay cū littera vau ī pria syllaba.itē.

אֱלִי

אַלָּה Cauda.

אֵלָה Eli.i. plāge .de quo vide supra.in dictōe.אַלָּלAlal. alya.cauda. vt leuit.3.adipē & caudā totā cū renib9

אֵלִיל Idolum.

elil.idolū.siue demō.de q̄ vide supō.īdictōe alal

אָלַם Manipu = los ligare.

Alā.facere māipulos vl̄.manipl'os ligare.vtGe.37.

אֲלֻמָּה Manipu = lus.

Putabā nos manipl'os ligare ī agro.IndeאֲלֻמָּהAlū ma.i.manipulus.Geñ.37.& Quasi consurgere manipulū meū & stare.& in plurali.אֲלֻמִּיםAlūmim. Secundū termi nationē masculinorū vl̄ אֲלוּמוֹתAlumoth.secundū termina tionē femininorū:eodē libro et cap.vbi supō.Itē.אָלַם

אֲלֻמִּים

אָלַם Mutū esse Obmute = scere.

alam obmutescere mutū eē.ps.30.muta fiant labia dolosa. & ps 38.Obmutui & humiliat9 sū.& ī eodē. obmutui et nō ape rui os meū.Esa.53.Et quasi agn9 corā tōdente se obmute scit.& inde.אִלֵּמIlem.siue.אִלֵּםElem.i.mutus.siue muta.vt Geñ.4.Quis fabricat9 ē mutū.ps.37.Sicut mut9 nō ape ries os suū.& ī titulo psalmi.55.vbi dicitur In finēp popu lo.qui a sāctis lōge factus ē:in tituli inscriptiōe ipi dauid.p quo beatus Hieronimus in psalterio iuxta hebraicā veri tatē trāstulit.victori p colūba muta : eo quod pcul abierit dauid humilis & simplex.& in plurali .אִלְּמִיםIlemim.i. muti.Esa.56.canes muti nō valētes latrare vidētes vana. Itēאִלַּמvlam.siueאוֹלַּמvlam.vere.vtiq3.sed.alioquī verūta mē.Numeri.14.viuo ego & implebitur gl'ia dñi vniuersa terra.vbi premittitur in hebreo dictio vlā.s.vere siue vtiq3 viuo ego.Iob.1.sed extēde manū tuā:& tāge cūcta q̄ possī. det.et ī eodē.2.alioquī mitte manū tuā et tāge os eius& car nē .et in eodē.11.Atq3 vtinā deus loqueretur tecū.et in eo dem.13.Prius vos ostēdēs fabricatores mēdacii.p quo he. le.Et vere siue vtiq3 vos fabricatores mēdacii.ps.58.Si ve re vtiq3 iusticiā loqmini.vbi pōitur.אֶלֶּסElem pro.אֶלָּסV lam.Signat ētאֶלַּסVlam.siueאוֹלַּסVlam porticū siue vesti bulum. 3.Reg.6.Et porticus erat ante templū viginti cubi torū.&.ps.52.Et firmamentū in plagis eorū.pro quo bea tus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatē tran stulit .& firma sint vestibula eorū.Ezech.40.& mēsus ē ve stibulū porte octo cubitorū.& in eodē vestibulū aūt porte erat intrinsec9.et in pluraliאֲלַמִּיםelamim.secūdū termina tionē masculinorū. siueאֲלַמּוֹתelamoth.Secundū termina tionē femininorū vt in eo.40 .sil'r aūt erāt & ī vestibulis fe neстre p gyrum.et in eo.& vestibula in circuitu Item.אַלְמָן Alman .viduus siue viduatus vt.Hiere.51.Non fuit vidua tus israel & iuda a dño deo suo.& in.gene.feme.אַלְמָנָהAl mana.i.vidua.vt Geñ.38.esto vidua in domo patris tui.& Esa.i.Defendite viduā.et in plurali.אַלְמָנוֹתAlmanoth.ps. 65.patris orphanorū et iudicis viduarū.Thren .5. matres nostre q̄si vidue.et ide.אַלְמָןAlmon .i.viduitasvt.Esa.47. Et venient tibi hec duo subito in die vna sterilitas et vidui tas.et hoc idē signū.אַלְמָנוּתAlmenuth.vt Geñ.38.que de positis viduitatis vestibus assūpsit theristrum. Esa.54. Et opprobrii viduitatis tue nō recordaberis amplius. & inde domus siue palatia iam destructa dicuntur metaphorice אַלְמָנוֹת Almanoth.vt Esa.13.& respōdebūt vlule ī edibus eorum. Itē.אַלְמֹנִיAlmoni.i.ille cui9 nomen tacetur in scri ptura:et deriuatur a supradicta dictiōe אֲלַם Alam q̄ signifi cat obmutescere. Ruth.4.declina paulisp.et sede hic vocās eū noīe suo.&.4.Reg.6. in loco illo et illo ponam9 īsidias

אֵלוֹן Elon.siue.אָלוֹן Alon quercus . Gene . 55'. Et sepul ta ē ad radices bethel subter quercū & appellauit no men loci illius quercus fletus.& in plurali. אַלֹנִים Alonim siue.אַלֹנֵי Alone.vt Amos.2.et fortis ipse quasi quercus.& zacha.11.Vlulate quercus basan,significat etiā cōuallē siue locū in quo sunt multe quercus & alie arbores.vt Geñ.12. Et vsq3 ad cōuallē illustrē.& in eodē.18.Appuit aūt ei dñs in cōualle mābre.Itē. אֵילָן Ilan.siueאֵילָנָאilana.in lingua chaldaica significat arborē.Dañ.4. Et ecce arbor ī medio terre.Et in eodem. Succidite arborem.

אַלֹנִים Alonim

אַלֹנֵי Quercus.

Cōuallis.

אֵלָן

אֵילָנָא

אֶלֶף Elef.mille.vt Geñ.20.Ecce dedi mille argēteos fratri tuo.Nu.31.Mille viri de singulis tribubus elígantur. Canti. 4 . Mille clypei pendēt ex ea. Et in eo.8.Mille tui pacifici.& ī plurali.אַלְפִּיםAlaphim.siueאַלְפֵּיAlphe .i.mil lia siue milleni.vt Exo.34. Qui custodis misericordiā in millia.& Dan.7. Millia milliū ministrabāt ei:et cum regit post se gtm̄.dicitur. אַלְפִּי Alphe. vt Iob.1.Fuit possessio eius septē millia ouiū:& tria millia camelorū. ponitur etiā singulare pro plurali: videlicet qñ precedit alius numerus minor.dūmodo excedat numerū denariū.vt Exo.12.sexcē ta fere millia peditū.& Nu.25.Et occisi sunt viginti q̄ttuor millia.vbi in hebreo ponitur mille in singulari p millia in plurali.Accipitur etiā pro familia in q̄ est hoīm multitudo vt Iudi.6. Ecce familia mea minima est in manasse.& pro duob9 millibus tm̄ dicitur אַלְפַּיִם Alphaim.vt Esdre.2.Filii feros duo millia.et in eodē.Fili beguay duo millia qnq̄gin ta sex.& inde. מַאֲלִיפוֹת Maliphoth.i.ea q̄ in millibus multi plicata sunt.vt.ps.143.Oues eorū fetose.pro quo btūs Hie ronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatē transtulit.pe cora nostra in millib9. Itē.אָלַף Alaph . docere siue discere Iob.18 .docuit iniquitatē tuā os tuū. Et in eodē.33. Tace & docebo te sapientiā.Proue.22.Ne forte discas semitas eius. et aliqñ scribitur sine aleph.vt Iob.35. Qui docet nos sup iumēta terre.vbi pōitur.מַלְפֵּנוMalephénu.proמַאֲלֵפֵנוma alephénu. & inde. אַלּוּף Alluf.i.dux:siue doctus.aut doctor vl̄ magister. Geñ.36. Dux themā.Dux omar. Dux sephua. Ps.54. Dux meus & notus meus. pro quo hebrei legūt:do ctor vel magister meus & notus me9. Prouer.2. Que reliqt ducē pubertatis sue.et in eodē.16.Et verbosus separat prin cipes.i: duces. Ponitur ēt pro federatis.vt in eodē.17.Qui autē altero sermōe repetit separat federatos. Et inde agnus qui precedit gregē: & est dux aliorū.dicitur .אַלּוּף Aluph. pro quo btūs Hieronymus traduxit māsuetū. Hiere.11. Et ego quasi agnus māsuetus qui portatur ad victimā. signifi cat ēt bouē vel taurū aut armentū.et inuenitur tm̄ in nūero plurali.s. אַלּוּפִי Aluphe. siue. אַלָּפִים Alaphim.vt Ps. 143. Boues eorū crasse.& Esa.30.Et tauri tui & pulli asinorū q operātur terrā.Deu.7.Oleo & armētis gregib9 ouiū tuarū et in eodē.28.Greges armētorū tuorū & caule ouiū tuarū.

אַלְפִּים Millia.

Família.

אַלְפֵּי Duo millia

מַאֲלִיפוֹת Fetose.

In millib9.

אַלַּף Docere.

Discere.

מַלְפֵּנוּ

מַאֲלֵפֵנוּ Pro.

אַלּוּף Dux. Magister.

princeps

Federati.

אַלּוּף Māsuetus

אַלּוּפִי

אַלָּפִים Boues. Tauri. Armēta.

אָלַץ Alas.molestare siue angustiare.vt Iudicū.16.Cumq3 molesta esset ei :& per multos dies iugiter adhereret spaciū ad quietē nō tribuēs.pro quo hebrei legūt:cūq3 mo lesta esset eiverbis suis per singulos dies:& angustiasset eū. et solum inuenitur in predicto loco.

אָלַץ Molestare

אַלְקוֹם Alcū.verbū cōpositū est.ab .אָלAl.quod signifi cat neq3 siue nō.& קוֹם Cū.quod significat cōsur gere siue resistere.Prouer.30.Neq3 ē rex qui resistat ei.pro quo heb.legūt:et rex nō cōsurget cū eo : siue nō resistet ei. q̄ ē idē cū littera nostra.pōt ēt legi sic.s.&rex cui nēo resistet:

אַלְקוֹם nō resistēs

אִם Im.si:siue.nū:nūquid.cum: vl̄ quādo.Geñ.4.Si bene egeris recipies.& Exo.1.Si masculus fuerit interficite eum : si femina reseruate.Thren.3. Quia si abiecit & mise rebitur.ponitur etiam pro siue vt Exo.19.Siue iumentum fuerit siue homo non viuet.Eccl'.12.Siue bonū siue malum sit. Item ponitur pro.an.vt Geñ. 24. Vtrum prosperum

אִם Si.

Siue.

An. הַאִם

Num. Ecce Nunquid.

Cum.

Si.

וְאִם

Et si. Quod si. Si autē. Si autem

כִּי אִם

Nisi.

Sed.

עַד

Donec.

אֵם

Mater.

Viuis.

אִמּוֹת

Matres

אִמֹּת

אִמִּים

Tribus. Populi

אֻמָּה

Tribus

אַמְיָא

Tribus

אַמָּה

Cubitus.

אָמָה

Ancilla Famula

אֲמָהוֹת

Ancille.

Cubitus.

אַמּוֹת

Cubiti.

אַמָּתַיִם

duo cubiti

אַמִּין

Cubiti.

אָמַל

Imbecille seu ifirmū esse.

אִמְלַל

Infirmari

Imbecill.

ster suum feciſſet deus an non. Exo. 17. Eſt ne deus in nobis an non. & quando cōponitur cum iſta littera. ה ha et dicitur. הַאִם. Haim tūc ſignificat num ſiue nūquid. vt Nume. 17. Num vſq; ad internicionē delendi ſum⁹. &. Iob. 6. Ecce non eſt auxiliū mihi in me. pro quo hebrei legunt nūquid non eſt auxilium meū in me. ponitur etiā pro cum vel quādo. vt Nu. 36. Cum iubileus. i. quinquageſimus ann⁹ aduenerit. & qñ iungitur cū iuramēto tūc ponitur pro negatiōe vt. p̄s. 88. Semel iurauī in ſcō meo ſi dauid mentiar. i. ꝙ nō mētiar. &. p̄s. 95. Vt iurauī in ira mea: ſi itroibūt in requiē meam. et p̄s. 131. Sicut iurauit dño votū vouit deo iacob: ſi introiero in tabernaculū domus mee. Et cum cōponitur cū hac ſyllaba ן ve. & dicitur. וְאִם Veim. tunc ſignificat et ſi. quod ſi. ſin autē. ſi aūt. Exo. 20. quod ſi dixerit ſeruus diligo dñm meū. & in eodē. Si autē filio ſuo deſponderit eā. Nu. 16. Sin autem nouā rem fecerit dñs. et cum preponitur ei dictio. כִּי ci. et dicitur. כִּי אִם Ci im tunc ambe dictiōes aliquando ſignificāt niſi vel ſed. vt. Geñ. 52. Non dimittam te niſi benedixeris mihi. & p̄s. 1. Sed in lege dñi volūtas eius. et quando premittitur ei dictio. עַד Ad. que ſignificat vſq; tūc ambe dictiones ſignificāt quoaduſq; ſiue donec. vt Gene. 24. Non comedā: donec loquar ſermones meos. habet etiā alios modos ſignificandi qui poſſunt reduci ad ſupradictos. Item. אֵם Em. Mater. vt Geñ. 3. Mater cunctorū viuentiū. &. Exo. 20. honora patrem tuū & matrem tuā. ponitur etiā pro biuio vel capite viarum. vt Eze. 21. Stetit enim rex babylonis in biuio in capite duarū viarū. accipitur etiā pro familia vel populo. vt. 2. Regū. 20. Et tu vis ſubuertere ciuitatem: & euertere matrem in iſrael. & in plurali. אִמּוֹת īmoth. i. matres. vt Thren. 2. Matribus ſuis dixerūt. Dicitur etiā. אִמּוֹת Vmmoth. Secundū terminationē feminorū. ſiue. אִמִּים Vmmim. ſecūdū terminationē maſculinorū & ſignificat tribus aut gentes vel populos. vt Geñ. 25. Duodecim principes tribuū ſuarū. &. Ps. 116. Laudate eū oēs populi. Et in līgua chaldaica dicitur. אֻמָּה Vmma. Dañ. 3. Et oīs populus & trib⁹ et lingua. & in plurali. אַמְיָא Vmmaia. vt in eodē. vobis dicitur populis tribub⁹ & linguis. et inde dicūt aliqui ꝙ deriuatur. אַמָּה Amma. i. cubitus de quo vide in dictione ſequenti.

אָמָה Ama. famula: vel ancilla: aut cubitus. Geñ. 21. eiice ancillā hanc & filiū eius. non enim heres erit filius ancille. Exo. 2. Miſit vnam e famulabus ſuis. & in plurali. אֲמָהוֹת Amahoth. vt Gen. 20. Sanauit deus abimelech et vxorem ancillaſq; eius. Et Naū. 3. Et ancille eius gementes. ſignificat etiā predicta dictio cubitū. Geñ. 6. Et in cubito cōſumabis ſūmitatē eius. Exo. 26. Et cubitus ex vna parte pēdebit. Hiere. 51. pedalis preciſiōis tue. pro quo hebrei legunt. cubitus. i. mēſura auaricie tue ſiue preciſionis tue. Et in plurali. אַמּוֹת Ammoth. Deu. 3. Nouē cubitos habens longitudinis. et in numero duali. אַמָּתַיִם Amathaim. i. duo cubiti. Exo. 25. Longitudo habebat duos & ſemis cubitos. et in lingua chaldaica in plurali dicitur. אַמִּין Ammin. i. cubiti. Dañ. 3. Latitudine cubitorū ſex.

אָמַל Amal. Deficere. infirmū ſiue imbecillem eſſe. Eze. 16. In quo mūdabo cor tuū. pro quo hebrei legūt. ꝙ imbecille ſiue infirmū factū eſt cor tuum. Tamen ſi illa littera aleph: que ponitur in principio illius dictiōis eſt prime perſone futuri tēporis & non eſt de ſubſtantia dictionis Tunc poteſt eſſe ſenſus ſicut in littera noſtra. Inde. אִמְלַל vmlal. per duplicē lamed. i. infirmus ſiue imbecillis factus eſt: aut defecit: vel deſertum eſt. vt. 1. Regū. 2. Et que multos habebat filios infirmata eſt. et Neemie. 4. quid iudei faciūt imbecilles. Et. Pſ. 6. Miſerere mei domine quoniam infirmus ſum. Eſa. 24. Infirmata eſt vitis. Et in eodem. Et infirmata eſt altitudo populi terre. Hiere. 15. infirmata ē: que peperit ſeptem. Eſa. 16. Quoniā ſuburbana eſebon deſerta ſunt. Et ſcribitur aliqñ cūvau. in prima ſyllaba.

Deſertū eſſe.

אָמַן Aman. Credere. fidelem eſſe. ſtabilē eſſe. permanere. Geneſis. 15. Credidit Abraam deo. vbi ponitur הֶאֱמִין Heemin. quod eſt verbum tertie coniugationis. Et Exo. 4. Non credent mihi. Et in eo. Vt credāt inquit quod apparuerit tibi dñs. Et in eo. Si non crediderint inquit tibi Et in eo. Credent verba ſigni ſequētis. et in eodem. 14. Et crediderūt dño. p̄s. 26. Credo videre bona dñi. Et. p̄s. 115. Credidi propter qđ locutus ſum. p̄s. 77. Nec fideles habiti ſunt in teſtamēto eius. Significat etiā ſtabilem eſſe. aut permanere. vt Iob. 4. Ecce qui ſeruiunt ei non ſunt ſtabiles. et Eſa. 7. Si nō crediderītis non permanebitis. vbi ſil'is dictio ponitur pro pmanebitis ſicut pro crediderītis. inde. אֱמוּנָה Emuna. i. fides. credulitas. veritas. ſtabilitas. indeficiens. 4. Reg. 12. Sed in fide tractabant eam. p̄s. 32. Et omnia opera eius in fide. Eſa. 11. Et fides cinctorii⁹ renum eius. Et oſee. 2 Sponſabo te mihi in fide. Item ponitur pro veritate. vt p̄s. 35. Et veritas tua vſq; ad nubes. p̄s. 118. Et in veritate tua humiliaſti me. Et in eodē. omnia mādata tua veritas. Significat etiā ſtabilitatē vel firmitatē. vt. Exo. 17. Et factū eſt vt manus illius non laſſarētur. i. non deficerēt: ſed eſſent ſtabiles pro quo in hebreo eſt. Et fuerūt manus eius veritas ſiue ſtabilitas. Et idē ſignificat. אֹמֶן Omen. et in plurali. אֲמוּנִים Emunim. i. veritates. ſiue fideles aut veraces. p̄s. 11. Quoniam diminute ſunt veritates a filiis hominum. & inde. נֶאֱמָן neeman. i. fidelis. verax. ſtabilis: indeficiens. Nu. 12. Qui in omni domo mea fidelis ē. 1. Reg. 2. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotem fidelē. 2. Reg. 7. Et fidelis erit dom⁹ tua et regnum tuū vſq; in eternū. 3. Reg. 11. Et ſuſcitabo tibi domū fidelē. Iob. 12. Mutans labiū veraciū. Eſa. 33. Aque eius fideles. i. ſtabiles ſiue indeficiētes. Hiere. 15. Facta eſt mihi quaſi mē dacium aquarū infideliū. pro quo in hebreo eſt. Aquarum que nō ſunt fideles. i. que nō ſunt ſtabiles. Et in lingua chaldaica dicitur. מְהֵמָן Mehemān. i. fidelis. Daniel. 2. Et fidelis interpretatio eius. Et inde. אֱמֶן Emun. i. fides ſiue credulitas. Deut. 32. Et infideles filii. pro quo in hebreo eſt filii in quibus non eſt fides: ſiue credulitas: aut veritas. Et inde. אָמֵן Amen. quod eſt aduerbium affirmandi. vt Deut. 27. Et reſpōdebit omnis populus amen. & in eodē. & dicet oīs populus amen. et Eſa. 65. Benedicetur in deo amen. Et in hebreo in hoc loco amen eſt genitiui caſus. interp̄tatur aūt amen. vere ſiue fideliter. aut fides. ſiue veritas. vnde Apocalypſis. 3. dicitur. Hec dicit amē teſtis fidelis & ver⁹. et inde. אֱמֶנָם Omnam. Siue. אָמְנָם Vmnam. i. vere. vti ꝙ. Gen. 18. Num vere paritura ſum anus. Et idem ſignificat. אֱמָנָה omna. vt Geñ. 20. Alias autem & vere ſoror mea eſt. Item. אֹמֶן Omen. i. Alumnus. nutrici⁹ vel nutrix. vt Nu. 11. Sicut portare ſolet nutrix infantulū. Eſter. 2. Qui fuit nutricius filie fratris ſui ediſſe. Eſa. 49. Et erunt reges nutricii tui. Item. אָמָן Amman. Artifex. ſiue opifex. Canti. 6. Que fabricata ſunt manu artificis. Item. אָמוֹן Amon. i. multitudo quaſi. הָמוֹן Hamon. Hiere. 52. Et ceteros de multitudine trāſtulit nabuzardan princeps militie.

Fidelis eſt

Stabilis eſt

Fides.

Veritas.

Stabilitas

Veritates.

Fidelis.

Credere.

Credere.

Fidelis eſt

Stabilis eſt

Fides.

Vere

Vere

Nutrix.

Nutricius

Artifex.

Multitudo.

אָמַץ Amas. Prevalere. ſuperare. firmare. vel roborare. confortare. Roboratū vel robuſtum eſſe. ſiue viriliter agere. Geñ. 25. Populuſq; populū ſuperabit. Deut. 2. Et offirmauerat cor illi⁹. i. cōfortauerat ſiue roborauerat cor illius. Iob. 4. Et genua trementia confortaſti. p̄s. 26. Et confortetur cor tuū & ſuſtine dñm. Et. p̄s. 141. Quia cōfortati ſunt ſup me. Ruth. 2. videns ergo noemi ꝙ obſtinato

Superare Offirmare Cōfortare

Universidad de Deusto Biblioteca

ruth animo decreuiſſet ſecum pergere. pro quo hebrei legunt. Et vidit ꝙ ipſa confortabatur ad eundum ſecum. 3. Reg. 12. Porro rex roboam feſtinus aſcendit currum. Pro quo hebrei legunt. porro rex roboam confortatus eſt vt a ſcenderet currum. Sed beatus Hieronymus tranſtulit ſenſum in locis predictis. Prouer. 8. Quando ethera firmabat ſurſum. & Zach. 12. Confortentur mihi habitatores ieruſalem in domino deo ſuo. Iob. 16. Roborarē vos in ore meo Ioſ. 1. Et eſto robuſtus valde. & in eodem. & viriliter age. in

Firmare.

Roborare. Robuſtum eſſe.

אַמִּיץ Fortis. Robuſtus.

de אַמִּיץ Amis. ideſt fortis vel robuſtus. Iob. 9. Sapiens corde & fortis robore. Amos. 2. Robuſtus corde inter fortes nudus fugiet in die illa. Et aliquando ſcribitur cum littera

מְאֹמָץ Meames. vt Prou. 24.

מַאֲמַצֵּי Robuſti.

mem in principio & dicitur. מְאֹמָץ Et vir doctus robuſtus & validus. cuius plurale מַאֲמַצֵּי Ma amaſſe. ponitur. Iob. 36. vbi dicitur. Et omnes robuſtos fortitudine. & inde אָמוּץ Amus. ideſt fortis. vt Zach. 6. In

אָמוּץ Fortis.

quadriga quarta equi varii & fortes. & dicunt hebrei ꝙ in hoc loco ſignificat ſubruffos vel rubicundos. Alii vero dicunt ꝙ in predicto loco accipitur pro equis qui ſunt coloris cineris.

אָמַר Dicere.

אָמַר Amar. dicere. loqui. precipere. cogitare. eligere: ſiue exaltare. Geñ. 1. Dixitq; deus fiat lux. Et in eo. Dixit quoq; fiat firmamentum. Et in eo. 4. Dixitq; cayn ad abel fratrē ſuum. Ps. 148. Quia ipſe dixit & facta ſunt. Exo. 5. Hec dicit dominus deus. & inde. לֵאמֹר Lemor. ideſt ad dicendum: pro quo in tranſlatione noſtra communiter ponitur dicens. vt Exo. 40. Locutuſq; eſt dominus ad moyſen dicens. pro quo hebrei legunt. Locutuſq; eſt dominus

לֵאמֹר Dicens.

Ad dicēdū

ad moyſen ad dicendum ſcilicet: filiis iſrael vel aliis. Nam illud lamed quod ponitur in principio dictionis communiter ponitur pro ad: quando preponitur gerundio vel in finitiuo vt לַעֲשׂת Laaſoth. ad faciendum. לֶאְסֹר Leeſor. ad alligandum. vt. Ps. 149. Ad faciēdam vindictam in nationibus. & in eodem ad alligandos reges eorum in compedibus. ponitur etiam לֵאמֹר Lemor pro verbo inperſonali ideſt dicitur. pro quo beatus Hieronymus tranſtulit vulgo dicitur. Hiere. 3. Vulgo dicitur. ſi dimiſerit vir vxorem ſuam. Et aliquādo ſcribitur ſine aleph. vt. 2. Reg. 19. Et amaſſe dicite. vbi ponitur. תֹּמְרוּ Thomru. pro תֹּאמְרוּ Thomru. Et. pſ. 136. Quia dicitis in cogitatione. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Quia contradicent tibi ſcelerate: quod magis conſonat cum hebreo. vbi ponitur יֹמְרוּךָ iomrucha pro יֹאמְרוּךָ iomrucha. & inde

לֵאמֹר Dicitur.

Contradicere.

אֹמֶר Verbum. Eloquium

אִמְרָה Imrath. ideſt verbum vel eloquiū. vt Ps. 18. Non ſunt verba neq; ſermones. & Ps. 147. Qui emittit eloquium ſuum terre. & in plurali. אֲמָרִים Amarim

אֲמָרִים אִמְרֵי אֲמָרוֹת Verba. Eloquia.

ſiue אִמְרֵי imre. aut אֲמָרוֹת Amaroth. ideſt verba ſiue eloquia. Iob. 6. Et in ventum verba profertis. Et pſ. 11. Eloqa domini eloquia caſta. Prouer. 1. Ad intelligendum verba prudentie. Et ēt ſupradicta dictio אָמַר Amar. ponitur pro

אָמַר Precipere.

pcipere. vt Geñ. 3. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex oī ligno paradiſi. & Eſter. 6. Iuſſitq; ſibi afferri hiſtorias. & Iob. 9. Qui pcipit ſoli & nō oritur. Et in eo. 37.

מַאֲמָר Verbum.

Precipit niui vt deſcendat in terrā. & inde מַאֲמָר Maamar. ideſt verbū ſiue preceptū. vt Eſter. 2. Quidquid enī ille pcipiebat obſeruabat eſter. Pro quo in hebreo habetur. verbū ſiue pceptū mardochei faciebat Eſter. Itē אָמַר Amar. ſignificat cogitare vel putare: ꝙ eſt dicere in corde. vt. Iudi. 15. putaui ꝙ odiſſes eā. Et ī eo. 20. putauerūt ſolito more cedere. 4. Reg. 5. Putabā ꝙ egrederetur ad me. 2. Reg. 21. niſus eſt peutere dauid. pro quo he. le. dixit. ſ. in corde ſuo ſiue cogitauit percutere dauid. & Eccl's. 2. Dixi ergo in corde meo. Itē ponitur pro exaltare ſiue eligere. vt Deut. 26.

אָמַר Putare.

Cogitare. Eligere.

Dñm elegiſti hodie. Et in eo. en dominus elegit te hodie: vbi ponitur הֶאֱמִיר Heemir: quod eſt verbum tertie conjugationis. Et dicunt hebrei ꝙ ſignificat exaltare. Et inde ille ramus qui eſt in ſummitate arboris dicitur אָמִיר Amir vt Eſa. 17. Et ſicut excuſſio olee duarum vel trium oliuarū in ſummitate arboris. pro quo he. le. in ſūmitate rami. ſ. illius qui eſt in ſūmitate arboris. Et in eo. ponitur pro ſegete. vbi dicitur: ſicut aratra & ſegetes que derelicta ſunt a facie filiorum iſrael. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. ramum ſiue virgultum. de quo vide etiam infra in dictione חָרַשׁ Charas. Item ponitur pro ſuperbire. vt Eſa. 61. Et in gloria eorum ſuperbietis vbi ponitur תִּתְיַמָּרוּ thithiamaru ſine aleph: ſicut in aliquibus locis ſupradictis. Itē אֲמַר Imar in lingua chaldaica ſignificat arietem ſiue hedū Eſdre. 6. Et hedos in holocauſta.

הֶאֱמִיר

אָמִיר Arbor.

Ramus. Seges.

תִּתְיַמָּרוּ

אַמַּר Aries.

אֶמֶשׁ Heri.

אֶמֶשׁ émes. heri. nocte preterita. Geñ. 19. Ecce dormiui heri cum patre meo. Et in eodem. 31. Sed deus patris tui heri dixit mihi. Et in eodem. Reſpexit dominus & arguit te heri. Et accipitur ibi heri pro nocte preterita. nā premittitur in textu. Viditq; in ſomnis dicentem ſibi dominum. Pro quo in hebreo habetur: & venit de? ad laban ſyrum in ſomno noctis.

אֱמֶת Veritas. Verus.

אֱמֶת Emeth. veritas. verus. Geñ. 47. Et facias mihi miſericordiam & veritatem. 3. Reg. 10. Verus eſt ſermo quem audiui in terra mea. Ioſ. 2. Detis mihi verum ſignū. 4. Reg. 20. Fiat tantum pax & veritas in diebus meis. Ps. 18. Iudicia domini vera. Ps. 84. Veritas de terra orta eſt.

אַמְתַּח Saccus.

אַמְתַּח Amthach. ſaccus. vt Geñ. 44. Imple ſaccos eorum frumēto quantum poſſunt capere: & pone pecuniam ſingulorum in ſummitate ſacci.

אָן Quo.

אָן An. quo. aduerbium īterrogandi loci vel temporis. vt. 1. Reg. 10. Quo abiſti. & Iob. 8. Vſq; quo loqueris talia.

אָנָא Obſecro. O

אָנָא Anna. Aduerbium obſecrandi vel rogandi. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit obſecro. vt Geñ. 50. Obſecro vt obliuiſcaris ſcelerum fratrū tuorum. & Ps. 117. O domine ſaluum me fac: o domine bene proſperare. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. O domine ſalua obſecro. obſecro domine proſperare obſecro. & aliquādo ſcribitur. אָנָה Anna cum he in fine loco aleph. vt. Ps. 115. O domine libera animam meam. & in eo. O domine quia ego ſeruus tuus. vbi beatus Hieronymus etiam tranſtulit obſecro: ſicut in ſupradicta dictione. & Exo. 32. Obſecro peccauit populus iſte pctm̄ maximū.

אָנָה Obſecro. O

אֲנָא Ego.

אֲנָא Ana. in lingua chaldaica eſt pronomen prime perſone & ſignificat ego. Dañ. 4. Ego Nabuchodonoſor quietus eram in domo mea.

אִנְבָּא Fructus.

אִנְבָּא Inba. In lingua chaldaica ſignat fructū. Dañ. 4. Et fructus eius nimis. Et in eo. Et diſpgite fruct? eius.

אָנָה Quo.

אָנָה Ana. quo. aduerbium interrogandi loci vel tpis. huc & illuc. quoq;. vt Ps. 12. Vſq; quo domine obliuiſceris mei in finē: vſq; quo auertis faciē tuam a me. Et in eo. Vſq; quo exaltabitur inimicus meus ſuper me. & Ps. 138. Quo ibo a ſpiritu tuo: & quo a facie tua fugiā. & Canti. 5. Quo abiit dilectus tuus. & qñ duplicatur ſupradicta dictio: ſignificat. huc. & illuc. ſiue quoq;. vt. 3. Reg. 2. Et nō egredieris inde huc atq; illuc. Et in eo. Quacunq; die egreſſus fueris huc & illuc ſcito te eſſe moriturū. & 4. Reg. 5. Nō abiit ſeruus tuus quoq;. eſt ēt aduerbium obſecrandi vel rogandi vt ſupra dictū eſt. Item אָנָה Ana. lugere. contriſtari ſiue meſtū eſſe. vt Eſa. 3. Et merebunt atq; lugebunt porte eius. Et in eodem. 19. Et merebunt piſcatores. Et inde. תַּאֲנִיָּה Thaaniia & אֲנִיָּה Aniia. ideſt luctus & meror: ſiue triſtitia. vt Thren. 2. Et repleuit in filia Iuda humiliatum & hu-

Duc illuc.

Quoq;.

אָנָה Lugere. Merere.

תַּאֲנִיָּה אֲנִיָּה Humiliatū

Luctus meror.

אֲנָה Casu accidere. Occasionē quærere.

תְּאֲנָה Occasio.

miliatam. Pro quo he.le.& repleuit siue multiplicauit in filia iuda luctum & merorem vel tristitiā. Item אֲנָה ina. fortuitu vel casualiter accidit: siue occasionem quesiuit. vt Exo.21. Qui autem non est insidiatus: sed deus illum tradidit in manus eius. 4. Reg. 5. Animaduertite & videte q̄ occasiōes querit aduersum me. Et inde תְּאֲנָה thoana. idest occasio. vt Iudi.14. Et quereret occasiones cōtra philistiim. Hiere.2. in desiderio anime sue glutiuit ventū amoris sui: nullus auertet eam. pro quo hebrei legunt in desiderio aīe sue glutiuit ventum occasionis sue: quis auertet eam: siue occasiōem eius quis auertet. Nomina enim hebraica sunt

אֲנָה Ego.

indeclinabilia: vt supra dictum est. Item אֲנָה Ana in lingua chaldaica significat. ego. vt Dañ.5. Porro ego audiui de te q̄ possis obscura interpretari.

אִנּוּן Illi.

אִנּוּן Inun. in lingua chaldaica est pronomen tertie persone pluralis numeri. idest illi. siue. ipsi. Dañ.2. In diebus autem regnorum illorum.

אָנַח Ingemiscere. Gemere.

אָנַח Anach. Suspirare. ingemiscere. vt Exo.2. et īgemiscentes filii israel propter opera vociferati sunt. & Prouer.29. Cum impii sumpserīt principatum: gemet populus. & Esa.24. Ingemuerunt omnes qui letabantur corde. Thren.1. Sacerdotes eius gemētes. & in eodē audierūt quia ingemisco ego. Ezech.21. Ingemisce in contritione lumborum. Ioelis.1. Quid ingemuit animal. & ide

אֲנָחָה Suspiriū. Gemitus.

אֲנָחָה Anacha. idest gemitus: vel suspirium. Iob.3. Anteq̄ comedam suspiro. pro quo in hebreo habetur. Ante cibum meum suspiriū meū venit. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum. & Ps.6. Laboraui in gemitu meo. & Esa.35. fugiet dolor & gemitus. & in plurali,

אֲנָחוֹת Gemitus.

אֲנָחוֹת Anachoth. vt Thren 1. Multi enim gemitus mei.

אֲנַחְנוּ Nos.

אֲנַחְנוּ Anachnu. Nos. vt Ps.19. Nos autem surrexi mus & erecti sumus. & aliquando scribitur sine aleph. et dicitur נַחְנוּ Nachnu. vt Thren.3. Nos iniq̄ egimus et ad iracundiam prouocauimus.

אֲנִי Ego.

אֲנִי Ani. ego. vt Geñ.15. Ego dominus qui eduxi te de vr chaldeorum. & in plurali אֲנַחְנוּ ánu siue אֲנָחְנוּ Anachnu. idest nos vt supra dictū est. & hec tria pronomina. s. ego tu. ille. variantur in hebreo per omnes casus. alia vero nomina sunt in declinabilia & inuariabilia. Sed vtuntur quibusdam articulis ad denotandum casus. vt dictum fuit in p̄ cedenti tractatu de gramatica hebraica: vbi posite sunt variationes pronominum per omnes casus tā in singulari q̄m in plurali. Item

אֳנִי Nauis. Classis.

אֳנִי Oni. nauis. vt Esa.33. Non transibit super eum nauis remigum. Ponitur etiā pro classe vt.3.Reg. 9. Classē quoq; fecit rex Salomon. Scribitur etiam cum he in fine. & dicitur

אֳנִיָּה Nauis.

אֳנִיָּה Onia. vt Ione.1. Et inuenit nauem euntem in tharsis. & in plurali

אֳנִיּוֹת Naues.

אֳנִיּוֹת Onioth. i. Naues. Ps. 103. Illic naues ptrāsibunt. & Esa.23. vlulate naues maris.

אֲנָךְ Litum. Trulla cementarij. Stannum

אֲנָךְ Anach. litum. i. linitū. siue trulla cementarii qua liniunt parietes. Amos.7. Et ecce dñs stans supermurum litum & in manu eius trullam cementarii. vbi pro trulla cementarii ponitur in hebreo eadem dictio que ponitur pro lito. Et in eo. Quid tu vides amos & dixi trullam cementarii. Et in eodē. Ecce ponam trullam in medio populi mei israel. Et solum inuenitur in locis predictis. Et dicunt hebrei q̄ significat lapidem plumbeum vel stāneum quo cementarii vtuntur ne edificium sit tortuosum: quia in lingua punica vel arabica stannum dicitur אֲנָךְ Anach. & sic legunt. Ecce dominus stans super murum stanneum: idest edificatum cum tali instrumento: & in manu eius stannum idest lapidem stanneum. & sic in sequentibus.

אָנֹכִי Ego.

אָנֹכִי Anochi. ego. vt Geñ.15. Ego ptector tuus. & Exo. 20. Ego sum dominus deus tuus.

אָנַס Cogere. Impossibile esse.

אָנַס Anas. cogere. compellere. vim facere: difficile siue impossibile esse. Ester.1. Nec erat qui nolentes coge ret ad bibendum. & in lingua chaldaica significat difficile siue impossibile esse. Dañ.4. Et omne sacramentum nō est impossibile tibi. & aliqui hebrei legunt. non est occultum siue coopertum tibi.

אָנַף Irasci.

אָנַף Anaph. indignari. siue iratum esse. vt Deut.1. Cum mihi quoq; iratus deus propter vos dixerit. & Ps.2. Nequando irascatur dominus. inde

אַנָּפָה Charadriō

אַנָּפָה Anapha. Nomē auis in lege prohibite. Pro quo beatus Hieronymus transtulit charadrion. vt Leuit.11. Erodionem & charadriō iuxta gen⁹ suū. & aliq hebrei dicūt q̄ signāt q̄ddā gen⁹ miluí.

אָנַק Gemere. Ingemiscere. Mugire.

אָנַק Anac. ingemiscere. dolere. mugire. vel clamare pre dolore. Ezech.8. Super frontes virorum gementiū & dolentium. Et in eo.24. Ingemisce tacens. Hiere.51. Et in omni terra eius mugiet vulneratus. & inde

אֶנְקָה Gemitus.

אֶנְקָה Enca: siue

אֶנְקַת Encath. idest gemitus. Ps.101. Vt audiret gemitus compeditorum. Inde

אֲנָקָה Mygale.

אֲנָקָה Anaca significat quoddam animal: pro quo beatus Hieronymus transtulit mygale. Leuit.11. Mygale chameleon & stellio. Et aliqui hebrei dicūt q̄ significat quoddam genus reptilium quod semper gemit vel clamat: dictum a verbo supradicto.

אָנַשׁ Desperare Miseria.

אָנַשׁ Anas. desperare. dolere. infirmari. vt. 2. Reg. 12. Percussitq; dominus paruulum quem peperit vxor vrie dauid & desperatus est. & Ps.68. Improperium expectauit cor meum & miseria. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Opprobrio contritum est cor meum & desperatus sum. Et inde

אֱנוֹשׁ Violentus Grauiter. Miserabilis. Insanabilis.

אֱנוֹשׁ Anus. idest violentus. grauatus. insanabilis. insanabilis. desperatus. vt Iob.34. Violenta sagitta mea absq̄ vllo peccato. & Esa. 17. Et dolebit grauiter. Hiere.17. Prauum est cor hominis & insanabile. Et in eo.30. Insanabilis est fractura tua. & in eodem insanabilis est dolor tuus. Et in genere femini no

אֱנוֹשָׁה Desperata

אֱנוֹשָׁה Anusa. Mich.1. Quia desperata est plaga eius. Item

אֱנוֹשׁ Homo.

אֱנוֹשׁ Enos. homo. vt quidam volunt a superiori dictione deriuatum eo q̄ in presenti vita semper est in miseriis & doloribus. Ps.102. Homo sicut fenū dies eius. & Esa. 51. Quis es tu vt timeas ab homine mortali. & Hiere.17. Et diem hominis nō desideraui. Sed hebrei in hoc loco legunt

אֱנוֹשׁ desperatio

אֱנוֹשׁ Anus: sicut supra: & sic legunt. & diem desperationis vel infirmitatis vel doloris nō desideraui: scilicet cō tra suos aduersarios & persecutores: quia non appetebat vindictam. potest etiam supradicta dictio

אֱנוֹשׁ Enos. Enos.

אֱנוֹשׁ Enos. deriuari a verbo

נָשָׁה Naſa que significat obliuionem: & additur aleph in prīcipio huius dictionis Enos sicut in multis nominibus deriuatiuis. Et idem dicit eusebius in libro de preparatione euangelica. Et allegat illud p̄si·8. Vbi dicitur. Quid est homo quod memor es eius. vbi pro homine ponitur enos. q.d. quid est iste oblitus siue obliuiosus q̄ memor es eius. Est ēt nomē propriū enos filii seth. vt habetur Geñ.5. &.1. Paralip.1. Et in plu.

אֲנָשִׁים Viri.

אֲנָשִׁים Anasim. i. hoīes. aut viri. vt Geñ.18. Apparuerūt ei tres viri stātes prope eū. Et in eo.19. Viri ciuitatis vallauerūt domū illius.1. Re.25. Hoīes isti boni satis fuerūt nobis. & Iob.4. Quādo solet sopor occupare hoīes. & ponitur

אֱנוֹשׁ Homines.

אֱנוֹשׁ Enos in singulari pro plurali. vt Ps.9. Vt sciant gentes quoniam homines sunt. Et in lingua chaldaica dicitur

אֱנָשׁ Homo.

אֱנָשׁ Enasa. siue

אֱנָשָׁא Homines.

אֱנָשָׁא Enasa. idest homo siue homines. Dañ.2. Non est homo super terram qui sermonem tuum rex possit interpretari. Et in eodem. In quibus habitant filii hominum. Et in genere femini no amittit aleph. & dicitur

נָשִׁים mulieres.

נָשִׁים Nasim. i. mulieres: siue vxores. vt Exo.1. Non sunt hebree sicut egyptie mulieres. & Deut.17. Nō hēbit vxores plurimas. & Esa.3. Et mulieres

dominate sunt eis.

אַנְתְּ Tu. אַנְתְּ Anthe. in lingua chaldaica est pronomen secunde persone. idest tu. Dañ. 2. Tu rex cogitare cepisti in stratu tuo.

אֲסָם Celaria. אֲסָם Asam. celariũ: siue horreum. & inuenitur tantum in numero plurali. Deut. 28. Emittet dominus benedictionem super cellaria tua. & Prouer. 3. & implebũtur horrea tua saturitate.

אָסֹן quicq̃ mali Periculũ. Mors. אָסֹן Ason. Periculũ siue mors. Geñ. 42. Ne forte in itinere quicq̃ patiatur mali. pro quo he. le. Ne forte in itinere accidat ei periculum siue mors. Et in eo. 44. Si tuleritis & istum & aliquid ei in via contigerit. idest aliquid periculi vel infortunii ei cõtigerit. Exo. 21. Si autem mors fuerit subsecuta: reddet animam pro anima.

אָסַף Cõgregaſ. Colligere. Reuocare. אָסַף Asaph. congregare. colligere. contrahere. retrahere. reuocare. auferre. dísperdere. Geñ. 49. Congregamini & audite filii iacob. & Nu. 11. Congrega mihi septuaginta viros. Et in eodem congregãs septuaginta viros de senioribus israel. Hiere. 10. Congrega de terra confusionem tuam. Mich. 2. Congregatione congregabo iacob totum te. Item significat colligere. vt Geñ. 49. Colligit pedes suos super lectum. Nu. 19. Colliget autem vir mũdus cineres vacce. Et in eo. 20. Pergat inquit aaron ad populos suos. Pro quo hebrei legunt. colligatur Aaron ad populos suos. Et in eo. & Aaron colligetur & morietur ibi. Et in eo. 31. Et sic colligeris ad populum tuum. Iudi. 19. Nullusq̃ sub tectum suum nos vult recipere. vbi ponitur in hebreo colligere pro recipere. 4. Reg. 22. Idcirco colligam te ad patres tuos: & colligeris ad sepulchrum tuum in pace. & Esa. 10. Sicut colliguntur ova que derelicta sunt. Et in eo. 57. Viri misericordie colliguntur: a facie enim malitie collectus est iustus. & inde festũ tabernaculorum vocatur

אָסִיף Cẽpus quo fructus colliguntur. אָסִיף Asiph. A colligendo eo q̃ in eo tempore colligebantur fructus & reponebantur in horreis. Exo. 23. Solẽnitatẽ quoq̃ in exitu anni quando congregaueris omnes fruges tuas de agro. Et inde אֹסֶף oseph siue אֲסִיפָה Asipha. idest collectio. & in plurali. אֲסִפוֹת Asuphoth. siue אֲסֻפִּים Asuphim. idest collectiones vel congregationes. Et accipitur etiam pro concilio quod est collectio vel congregatio plurimorum. vt. 1. Paralip. 26. In qua parte domus erat seniorum concilium. Et in eo. Vbi erat concilium bini & bini. Eccl's. 12. Que per magistrorum concilium data sunt a pastore vno. Et inde illa pars exercitus que nouissime proficiscebatur in castris dicitur

אָסִיפָה אֲסִפוֹת אֲסֻפִּים Cõcilium

מְאַסֵּף Nouissimi. recolligẽs Reliquum vulgus. מְאַסֵּף Measeph. i. recolligens. quia recolligebat omnes qui dispersi erant & errauerant per viam. Nu. 10. Nouissimi castrorum omnium profecti sunt filii dã. pro quo he. le. Et profectum est vexillum castrorum tribus dã recolligens omnia castra. & Ios. 6. Reliquum vulgus arcam sequebatur. pro quo he. le. & recolligens. & aliqñ duplicantur due vltime littere principales. &

אַסַּפְסוּף Vulgus p miſcuum. dicitur אַסַּפְסוּף Asaphsuph. idest vulgus promiscuũ quod se miscuerat & recollegerat cum populo israel qñ egressi sunt de egypto. vt Nu. 11. Vulgꝰ quipe promiscuum quod ascenderat cum eis flagrauit desiderio. Item אָסַף Asaph. significat contrahere vel retrahere. vt. 1. Reg. 14. Contrahe manum tuam. &. 2. Reg. 10. Cõtraxit omnem israelem & transiuit iordanem. Ioelis. 2. Et stelle retraxerunt splendorẽ suũ. Itẽ ponitur pro reuocare. vt Nu. 11. Reuersusq̃ est moyses & maiores natu israel in castra. pro quo he. le. Collectus siue reuocatusq̃ est moyses. Et in eo. 12. Separetur septẽ diebus extra castra & postea reuocabitur. Et in eo. Donec reuocata ẽ maria. Significat ẽt curare vel sanare hoiem leprosum eo quod leprosus habitat extra ciuitatẽ. 4. Reg. 5. Profecto curasset eũ a lepra quã habet. Et ĩ eo. Quia iste misit ad me vt curẽ hoiem a lepra sua. Et in eo. Et curaret me. Itẽ ponitur pro auferre: quod est idem quod retrahere vt Geñ. 30. Abstulit deꝰ opprobriũ meũ. i. retraxit. et Iob. 27. Diues cũ dormierit nihil secũ auferet. Ps. 103. Auferes spm̃ eorũ & deficiẽt. & Esa. 16. Et auferetur letitia & exultatio de carmelo. Sigñat ẽt perire vel dísperdere: aut cõsumere. vt Iudí. 18. Et ipse cũ omni domo tua pereas. 1. Reg. 15. Discedite ab amalech ne forte inuoluã te cũ eo. pro quo hebreí legũt. Ne forte dísperdã te cũ eo. Hiere. 8. vbí nos legímus congregans congregabo eos. hebrei legũt dísperdẽs dísperdam eos. siue cõsumens consumã eos. Et sil'r. Sopho 1. vbí dicitur cõgregãs congregabo oĩa. pro quo he. le. consumẽs consumã oĩa. Et sic infra eo. capꝫ. vbí dicitur congregans homínem & pecus. Congregans volatilia celí.

Cõgregaſ. Auferre. Perire. Dísperdeꝛ Cõgregaſ

אֲסַפַּרְנָא Diligẽter. Studiose. אֲסַפַּרְנָא Asparna. in lingua chaldaica sígñat dílígẽter sí ue festinãter aut studiose. Esdre. 5. Et opus hoc dílígenter struatur. Et in eo. 6. Studiose sumptus dentur vi ris íllís. Et in eo. Diligenter executí sunt.

אָסַר Ligare. Vincire. אָסַר Asar. vincire. ligare. cõstringere. obligare Geñ. 42. Frater vester vnus ligetur in carcere. Et in eo. Et ligans illis presentibus. Iudí. 16. Vinxit eum latẽtibus apud se insidiis. Et in eodẽ saltẽ indica mihi quo ligarí debeas. Et in eo. Quibus rursum dalila vinxit eũ. 4. Reg. 13. Vinxitq̃ eum pharao nechao in rebla. Sigñat ẽt cõstringere sí ue obligare. vt Nu. 30. Aut se cõstrinxerit iuramento. Et ĩ eo. Et iuramentũ quo obligauit aĩam suã. Itẽ sígñat iungere currum vel quadrigã aut plaustrum. q̃ est ídem quod ligare. vt Geñ. 47. Iuncto ioseph curru ascendit obuiã pr̃i. & Exo. 14. Iũxit ergo currũ & oẽm populũ suũ assumpsit secum. &. 1. Reg. 6. Et duas vaccas fetas quibus non est ímpositum iugum iungite in plaustro. Et quía currus & quadrige ligabantur ad preliandum: ídeo alíquando sígnificat dísponere prelium: aut íncípere prelium. vt. 3. Reg. 20. Et ait quis íncípiet preliari. & inde אָסִיר Asir. siue אָסוּר Asur idest vinctus vel ligatus. vt Iudí. 15. Non te occídemus sed vinctum trademus. Hiere. 40. Quando tulit eum vĩctum catenis in medío omnium. Et in plurali. אֲסוּרִים Asurím. siue אֲסִירִים Asirím. vt Geñ. 39. Tradiditq̃ ioseph in carcere vbi vincti regis custodiebantur. Et in eo. Qui tradidit in manu illius vniuersos vinctos qui in custodía erant. Ps. 67. Qui educit vinctos in fortitudíne. Esa. 14. Vinctís eiꝰ nõ aperuit carcerem. Zach. 9. Tu quoq̃ in sanguine testamentí tui emísísti vinctos tuos de lacu in quo non est aqua. Significat etiam אֲסוּרֵי Asurím. siue אֲסוּרֵי Asure ligaturas siue vincula. vt Iudí. 15. Ita vincula quibus ligatus erat dissípata sunt & soluta. Eccl's. 7. Vincula sunt manus eius. Et quandoq̃ deponit aleph. Eccl's. 4. Quod de carcere catenisq̃ interdum quís egrediatur ad regnum. vbí ponitur

Ligare. Vincire. אֲסִירִים אֲסוּרִים אֲסֻרוֹת Ligature. Vincula. Carcer.

הָסוּרִים Haſurím pro הָאֲסוּרִים Haasurim. inuenitur etiam אֲסֻרוֹת Asuroth. in feminina termínatione. vt. 2. Reg. 3. Manus tue ligate non sunt. Et inde מוֹסְרוֹת Moseroth. idest ligature siue vincula. vt Iob. 39. Et vincula eius absoluit. Ps. 106. Et vincula eorum dirupit. & Ps. 105. Dirupisti vincula mea. Et inde carcer dicitur בֵּית הָאֲסוּרִים Beth haasurim. idest domus vinctorum. vt Iudic. 16. Et clausum in carcere molere fecerunt. Et in eo. qui adductus de carcere ludebat ante eos. Et inde אֵסָר Esar. idest vinculum. siue edictũ aut constitutio. Dañ. 6. Locutí sunt regí super edicto.

הָסוּרִים הָאֲסוּרִים אֲסֻרוֹת Ligature. מוֹסְרוֹת Vincula. Carcer. אֵסָר Edictũ.

אַע Lignum. אַע Aa siue אַעָא Aaa. in lingua chaldaica significat lignũ. Esdre. 5. Et ligna ponantur in parietibus.

אַף Quoq̃. אַף Aph. etiam. quoq̃. attamen. etenim. quantomagís. ira. naris. Leuit. 26. Ego quoq̃ hec faciã vobís. Et in

Tamen. Etenim. Quãto magis.

eodem. Attamen etiã cum essent in terra hostili nõ penit? abieci eos. Ps. 96. Etenim correxit orbẽ terre: qui nõ cõmouebitur. Iob. 4. Quantomagis hi qui habitant domos luteas. Et qñ preponitur ei lĩa he & dicitur. הַאַף Haaph. tunc est aduerbiũ interrogandi: vel dubitandi. pro quo in translatione nr̃a ponitur nunquid. vt Geñ. 18. Nũquid perdes iustũ cũ impio. Sed hebrei legunt: nunquid ẽt perdes iustũ cũ impio: & qñ iũgitur ei hec dictio. כִּי chi. & dicitur אַף כִּי Aph chi. tunc significat. itaq;. siue quantomagis. vt Geñ. 3.

הַאַף Nũquid.

Cur. Itaq;.

Cur precepit vobis deus vt nõ comederetis ex oĩ ligno paradisi. Pro quo aliqui hebrei legũt. Itaq; precepit vobis deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi. Translatio chaldaica trãstulit vere. & quesitiue. q.d. Es ne verũ quod precepit vobis deus vt nõ comederetis ex omni ligno paradisi. Sed cõmuniter significat quãtomagis. vt. 3. Reg. 8.

Quãto magis.

Quãtomagis dom? hec quã edificaui tibi. & Iob. 25. Quãtomagis homo putredo & filius hominis vermis. Et in eo.

Quantum

9. Quantus ergo sum ego vt respondeam ei. Pro quo hebrei legunt. Quantomagis vt ego respondeam ei. Prouer. 11. Si iustus in terra recipit: quantomagis impius & peccator. Item אַף Aph. idest ira vel furor. Iob. 36. Simulatores & callidi prouocant iram dei. Ps. 6. Domine ne in furore tuo arguas me. & Ps. 77. Et ira dei ascendit super eos. Ps. 94. Quia iurauí in ira mea si introibũt in requiem meã. & Ps. 137. Et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuã. Significat etiã faciem siue vultum: vt Geñ. 2.

אַף Ira. Furor.

Facies. Vultus.

Et in spirauit in faciem eius spiraculum vite. Et in eo. 3. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. & in lingua chaldaica scribitur aliqñ cũ littera nũ in medio. Dañ. 2. Et cecidit in faciem suam. Significat etiam nares: vel nasum. vt Ps. 114.

Nares. Nasus.

Nares habent & non odorabunt. Canti. 7. Nasus tuus sicut turris libani. Esa. 2. Quiescite vos ab homine cuius spirit? in naribus eius est. & in plurali. אַפַּיִם Apaim. i. furores: vel nares: aut facies. Et cũ premittitur ei dictio אֶרֶךְ erech. idest longus: & dicitur אֶרֶךְ אַפַּיִם erech apaym. interpretatur longanimis. i. tardus ad iram. vt Ps. 102. Longanimis & multũ misericors. Et aliqñ interpretatur patiẽs: vt Exo. 34. Patiens & multe miserationis ac verax. Et econtrario qñ premittitur ei קָצַר cesar. i. curtus: vel breuis: & dicitur קְצַר אַפַּיִם Cesar apaim. tunc significat iracundũ. i. breuis vel facilis ad iram. Prouer. 14. Impatiens operabitur stultitiam. & etiam dictio אַפַּיִם Apaim ponitur pro tristi vel tristitia. vt. 1. Reg. 1. Anne aũt dedit vnam partem tristis.

Furores. Lõganimis Patiens. Impatiẽs אַפַּיִם Tristis.

אַפַּף Circũdare

Aphaph. circũdare. vt Ps. 17. circũdederũt me funes mortis. & Ps. 39. Qñ circundederunt me mala: quorum non est numerus.

אָפַף

אָפַד cõstringere astringere.

Aphad. cõstrigere. astrigere. cigere. Exo. 29. Qđ cõstringes baltheo. & Leuit. 8. Quod astringens cingulo aptauit rationali. & inde dicitur אֵפֹד Ephod. i. superhumerale. eo quod cõstringebatur cũ rationali. vt Exo. 28. facies aũt superhumerale. Et in eo. Et stringatur rationale anulis suis cũ anulis suphumeralis vita hyacithina vt mane at iunctura fabricata: & a se inuicem rationale & suphumerale nequeant separari. Et aliqñ ponitur in translatiõe nr̃a. pro baltheo: vel cingulo. vt Leuit. 8. In locis supradictis. Significat ẽt vestimentũ siue ornamentũ quoddã sic nominatũ. vt. 2. Reg. 6. Porro dauid erat accinctus ephod lineo Et recipit in fine. he vel thau. & dicitur אַפֻּדָה aphuda. siue אַפֻּדַת aphudath. vt Exo. 28. Ipsa quoq; textura & cũcta operis varietas erat ex auro. & Esa. 30. Et vestimẽtũ cõflatilis auri tui. vbi ponitur p vestimẽto. & ide deriuatur אַפַדְנוֹ Apadno. Dañ. 11. Et figet tabernaculũ suũ apedno ĩter duo maria. pro quo in hebreo est. Et figet tabernacula apedno

אֵפֹד Super humerale.

Baltheus. Cingulum Ephod.

אַפֻּדָה אַפֻּדַת Textura. Vestimẽtũ

אַפַדְנוֹ Apedno.

inter duo maria. Et dicunt hebrei quod apedno significat ornamentum suum. & sic ipsi legunt: & figet tabernacula ornamenti sui inter duo maria.

ornamẽtũ.

אָפָה Coquere.

אָפֶה Pistor.

אֹפִים Pistores.

אֹפוֹת Panisice.

מַאֲפֶה Coctum.

אֲפִיכֵי אֲפֶה Vbi.

אֹפֶל Tenebros? turbo. Caligo.

Mozroz.

אֲפֵלָה Caligo.

מַאֲפֵל Tenebre.

Serotinũ.

מַאֲפֵלָה

אֲפִלוֹת Serotina.

אָפָה Apha. coq̃re. vt Geñ. 19. Et coxit azyma: & comederunt. Exo. 12. Coxeruntq; farinã quã dudũ de egypto cõsper sam tulerant. Exo. 16. Coquite que coquẽda sunt. & cõiter accipitur pro coctione panis. Et inde אֹפֶה ophe. i. panificus siue pistor. vt Geñ. 40. Pincerna regis egypti & pistor. & in plurali. אֹפִים ophim. In eodem. Videns pistorum magister q; prudenter somniũ dissoluisset. Hiere. 37. Et daretur ei torta quottidie panis excepto pulmẽto. Pro q; he. le. Et daretur ei torta quottidie panis de vico pistorũ. & in ge. fe. אֹפוֹת ophoth. 1. Re. 8. Filias quoq; vestras faciet sibi vnguentarias & focarias & panificas. Et inde מַאֲפֶה Maaphe. i. coctura: siue coctũ. vt Leuit. 2. Cum aũt obtuleris sacrificiũ coctũ in clibano. & aliqñ scribitur sine aleph & cũ tau in principio & nũ in fine. vt Leuit. 6. Offeret aũt eã calidam. & sequitur in hebreo. Coctã oblationẽ minutatim diuisam. vbi ponitur תְּפִינֵי thuphine. in numero plu. quia secundum hebreos duplici coctione coquebatur. Itẽ אֲפֵה Epho siue אֲפוֹא Epho. i. vbi. de quo vide supra in dictiõe.

אֲפֵה Epho cum iod in medio dictionis.

אֹפֶל Ophel. tenebrosũ: siue caliginosum. caligo. tenebre: aut serotinũ. Iob. 3. Noctẽ illã tenebrosus turbo possideat. Et ĩ eo. 23. Nec faciẽ meã opuit caligo. et Amos. 5. Et caligo & nõ splendor in ea. & qa caligo est cã timoris vel horroris ideo ponitur pro horrore: vt Iob. 10. vbi dicitur. Sed sempitern? horror ĩhabitat. & recipit in fine. he. & dicitur. אֲפֵלָה Aphela. Prouer. 7. In noctis tenebris & caligine. & Ioelis. 2. Dies tenebrarũ & caliginis. Et quandoq; recipit mem in principio. & dicitur. מַאֲפֵל Maaphel. vt Iosue. 24. Et posuit tenebras inter vos & egyptios. Significat etiam serotinũ eo quod diu ocultatur sub terra & ẽ in tenebris. Exo. 9. Triticum & far non sunt lesa: quia serotina erant. vbi ponitur אֲפִלוֹת Aphiloth. & Hiere. 2. Nunquid solitudo factus sum israeli aut terra serotina. vbi ponitur מַאֲפֵלָה Maaphelia. tamen hebrei primam significationem sequentes legunt. aut terra tenebrosa vel caliginosa.

אֹפֶן Rota.

אֹפַן Ophan. siue אוֹפַן ophan. rota. Exo. 14. Et subuertit rotas curruũ. Et in hebreo est in numero singulari. s. subuertit rotã curruũ. Sed in hebreo aliqñ põitur singulare p plurali & ecõuerso. Esa. 28. nec rota plaustri sup cyminũ circuibit. Ezech. 1. Apparuit rota vna sup terrã. Et in eo. qua si sit rota ĩ medio rote. Et in eo. 10. Et rotas istas vocauit volubiles audiẽte me. pro q; in hebreo ẽ rotã vocauit volubilẽ in auribꝰ meis. i. audiẽte me. & in plu. אֹפַנִּים ophanim. i. rote. vt in eo. 1. Et aspectus rotarũ et opus earũ. Et in eo. Spus eñ vite erat in rotis. Signãt ẽt tps opportunũ vel congruum ad aliqd loquẽdũ vel operãdũ. vt Prou. 25. Mala aurea in lectis argenteis: q loqtur verbũ in tpe suo. vbi p eo quod in lĩa nr̃a est in tpe suo in hebreo ponitur. אָפְנִיר Ophnau. Et in ista significatione solum inuenitur in loco predicto.

אֹפַנִּים Rote.

Opportunum.

אָפְנִיר

אָפֵס Deficere.

Finiri.

Aphes. deficere. finiri: comsumari. complere. Geñ. 47. Quare morimur corã te deficiente pecunia. Et in eo. Si preciũ nõ habetis. Pro quo in hebreo est. Si defecit argentũ vel pecunia. Esa. 16. Finitus est puluis. Psal. 76. aut in finẽ misericordiã suã abscindet. Pro q; btus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatẽ transtulit. ergo ne compleuit vsq; in finem misericordiam eius. & inde.

Cõplere.

אֶפֶס Defectus. Terminus Finis.

אֶפֶס ephes. idest defectus. terminus. finis. nihilum. non. sed. veruntamen. Prouer. 26. Cum defecerint ligna extinguetur ignis. Esa. 5. Agrum agro copulatis vsq; ad terminum loci. Amos. 6. Et respondebit finis est. Et in plurali.

אַפְסֵי Termini. Fines.

אֶפֶס Nihilum. Non.

Absq; vlla Causa.

Sed. Caue ne. Verũtamẽ

אֲפָלַיִם Tali.

אֶפֶע Idq; non est.

אֶפְעֶה Vipera.

אָפַק Continere Cohibere.

necessitate compelli. Cõfortari. Dissimulare.

אֲפִיק Torrens.

אֲפִיקִים Torrẽtes. Riui.

Fontes.

Rupes.

Fortes.

Fistule.

אֹפֶר Cinis.

Puluis.

אַפֵּר Velamen.

אַפִּרְיוֹן Ferculum

אוֹפִיר

אַפְסֵי Aphse. ídest termíní vel fines. vt. Ps. 2. Et possessiõnẽ tuam terminos terre. Et ps. 66. Et metuant eum omnes fines terre. Item אֶפֶס éphes. ídest non siue níhílum. vt Esa. 40. Quasi nihilum & inane reputate sunt ei. Et ín eodẽ. 45. Quoníam absq; me non est deus. & ín eo. & nõ est deus absq; me. & ín eo. 47. Et non est preter me alíus. Et ín eo. 52. Ecce accola veníet qui non erat mecum. et ín eo. Et assur absq; vlla causa calũníatus est eum. pro quo hebrei legunt. Et assur pro níhílo calũníatus est eum: quod est ídem sensus. Item sígnificat. sed. verũtamen. caue ne. vt Nu. 13. Sed cultores fortíssímos habet. Et ín eo. 22. Caue ne alíud quam precepero tíbi loquaris. 3. Reg. 12. Verũtamen quía blasphemare feciſti ínímícos nomen domíní. Et quía vt supradictum est: sígnificat terminum vel finem alícuíus reí: Et talus est terminus vel finis corporís humaní: índe dícitur. אֲפַלַּיִם Aphsáim. ídest talí. vt Ezech. 47. Et traduxit me per aquam vsq; ad talos.

אֶפֶס Apaa. Nihil sive íd quod nõ est. vt Esa. 41. Ecce vos estis ex níhílo: & opus vestrum ex eo quod non est. et solum ínuenitur ín predícto loco. Et cum scríbitur cum lítera he ín fine & dícitur. אֶפְעֶה Epheh. tunc sígnificat vipe ram. vt Iob. 20. Et occídet eum vípere língua. et Esa. 30. Vípera & regulus volans.

אָפַק Aphac. continere se. vel cohíbere. Confortarí. Genẽ. 43. Rursumq; lota facie egressus continuit se. Et ín eo. 45. Nõ se poterat vltra cohibere ioseph. & Esa. 63. Multitudo víscerum tuorum & míserationum tuarũ super me continuerunt se. Et ín eodẽ. 64. Nunquíd super íis continebis te domíne. 1. Reg. 13. Necessítate compulsus obtulí holocaustum domíno. pro quo hebrei legunt. Et confortatus sum & obtulí holocaustum domíno. Ester. 5. Et dissímulata ira reuersus ín domum suam. Inde. אֲפִיק Aphic. i. fortis decursus. fluctus. torrens. ríuus. fons. Iob. 6. sícut torrens qui raptim transít ín conuallíbus. & ín plura. אֲפִיקִים Aphicim. Ps. 125. Sicut torrens ín austro. quod ín hebreo legitur ín plurali scílicet sícut torrẽtes vel ríuuli ín austro. et Esa. 8. Et ascendet super omnes ríuos eius. & Ezech. 35. Atq; ín torrentíbus ínterfecti gladio cadent. Ioel. 3. Et sup omnes ríuos íuda íbunt aque. Item ponítur pro fontíbus. Ps. 17. Et apparuerũt fontes aquarum. Et ps. 41. Sícut cervus desíderat ad fontes aquarum. Item ponítur pro rupíbus. ut Ezech. 6. Hec dícit dominus deus montíbus & collíbus rupíbus & vallíbus. Et ín eo. 31. Et ín vníuersís rupíbꝰ terre. Tamẽ hebrei ín hiís duobus locís pro rupíbus legũt rupturís terre: vbí torrentes vel ríuí decurrunt. Accípitur etíam pro fortíbus. vt Iob. 12. vbí nos habemus & eos qui oppressí sunt releuat: íbí hebrei legũt: & cingulũ fortíũ dís soluit. Item ponítur pro fístulís eris vel ferrí: eo quod sunt fortíssíme. Iob. 4. Ossa eius velut fístule eris.

אֹפֶר Epher. cinis. fauílla. vt Genẽ. 18. Cũ sim puluís & cinis Ps. 101. Quía cinerem tanq; panem manducabã. Iob 42. Et ago penitentíã ín fauílla & cinere. Ponítur ẽt pro puluere. vt. 3. Re. 20. Et mutauit aspersíone pulueris os & oculos suos. & ín eo. At ílle statím absterſit pulueren de facie sua. Sed ín ístís duobus locís predictís pro puluere ín hebreo habetur. אַפֵּר Apher. & dícũt hebrei quod sígñat velamen sive tegumẽtũ. Et sic legunt. Et mutauit se velamíne sive tegumẽto sup oculos suos. Et ĩ eo. At ílle abstulit velamen sive tegumentum ab oculís suís. Et secundum hebreos índe deríuatur. אַפִּרְיוֹן Apírion. i. tabernaculum vel lecti ca cortínis velata. Pro quo ín nra trãslatione ponítur ferculũ. Canti. 3. Ferculũ fecit sibí rex Salomon de lígnís líbaní. Item. אוֹפִיר Ophir. fílíus fuit Iectan. vt habetur Genẽ. 10. Is sortitus est terram ditíssímã ín índia vbí multum aurũ ínuenítur & ab eo ílla terra nomen accepit: et vocata est.

Ophir. אוֹפִיר Ophir. vt. 3. Reg. 9. Qui cũ veníssent ín ophír sumptum índe aurum quadríngentorũ vígíntí talẽtorũ detulerũt ad regẽ salomonẽ. Iob. 28. Nõ comparabítur tínctís ín

Indie. die colorĩbus. ubí pro índiã ponítur ophír. Et ẽt ponítur

Obrizū. p auro obrizo. vt Esa. 13. Precíosíor erít vír auro & homo

Aurum. mundo obrizo. Et Iob. 22. Et pro sílice torrentes aureos.

אִפְתּוֹם Apethos. ín língua chaldaíca sígnificat preceptũ sive statutũ. Esd. 4. Et vsq; ad reges hec noxa p= ueníet. pro quo he. le. Et precepto vel statutís regũ nocet. & solum ínuenítur ín predícto loco.

Preceptũ Statutum

אָזַן As. ínstanter hortarí. cogere. festínare. De quo vide supra ín dictíone אוֹן Os.

Cogere.

אֶצְבַּע Esbaa. dígítus. de quo vide ínfra ín dictíone צְבַע Sebaa.

Digitus.

אָצַל Asal. Reseruare. vl' seperare. auferre. dimíttere. Genẽ. 27. Nunquíd nõ reseruastí & mihí bñdictionẽ. Nu. 11. Et auferam de spíritu tuo tradãq; eís. Et ín eo. Auferẽs de spíritu qui erat in moyse: & dans septuagĩta vírís. Eccl's. 2. Et oía que desíderauerũt oculi mei nõ negaui eís. Pro q' hebrei legunt. Et oía que desíderauerũt oculi mei non separaui vel nõ abstuli ab eís. Ezech. 42. Propterea emínebant de ínferioríbus & de mediís a terra. vbí pro eo quod ín lra nra est emínebant ín hebreo habetur. נֶאֱצָל Neesal. quod est verbũ passíuũ prime cõiugatiõís. Pro quo he. le. ꝓpterea seperabatur vel seperatũ erat de ínferioríbus. Et índe אֲצִילָה Asila. i. dístantia sive spatiũ. vt Ezech. 41. Sex cubitorũ spacío. Et índe. אֲצִילִי Asíle. i. seperatí. vel lõginqui: aut quí ꝓcul recesserũt. Exo. 24. Nec sup eos q procul recesserãt de fíliís ísrael mísit manũ suã. et Esa. 41. Et a longinquís eius vocaui te. Tamen hebrei dicũt q' ín ístís duobus locís predictís ponítur pro prícipíbus vel magnatíbꝰ: eo qđ sunt díuísí & seperatí a relíquo vulgo. Itẽ אֶצֶל ésel. í. Prope. íuxta. apud. Genẽ. 39. Et ille recusabat stuprũ. Pro q' ín hebreo sic habetur. Et non exaudiebat eã: vt concũberet íuxta eã velapud eã: et vt esset cũ ea. sed beatus Hieronymus transtulit sensũ. & Leuít. 6. Et pones íuxta altare. et Ezech. 40. Et límẽ porte íuxta vestíbulũ porte íntrínsecus calamo. vno índe אֲצִילוֹת Asíloth. i. cubíti. Hiere. 38. Sub cubito manuũ tuarum. Pro quo ín hebreo est sub cubítis manuum tuarũ. Ezech. 13. Ve qui cõsuunt puluíllos sub omní cubito manus. Et etíam ín hoc loco ín hebreo est ín mu. plu. s. sub oĩbus cubítis manus. Nam hec dictío אֲצִילוֹת Asíloth non ínuenítur ín hebreo ín numero síngulari in ísto sígnificato. Et dicũt hebrei q' sígñat partẽ brachíí ab humero vsq; ad cubitũ. Nã alias cubít? אַמָּה Amma dícitur.

Juxta.

Cubiti.

אָצַר Asar. recondere. reponere. thesaurízare. vt. 4. Reg. 20. Auferẽtur oía que sunt ín domo tua: & que condíderũt pres tuí. et Esa. 23. Nõ condentur neq; reponẽtur. & Amos. 3. Thesaurízãtes íníquítates & rapínas ín edíbꝰ suís. Et índe. אוֹצָר Osar. í. thesaurus vel cellaríũ. vt Deut. 28. Aperíet tíbí dominus thesaurum suum optímũ cellũ. & Nee. 10. ad gazophylacíũ ín domo thesauri. & Hiere. 38 Ingressus est domũ regis que erat sub cellarío. & ín plurali אוֹצָרוֹת Osroth secundũ terminationẽ femininorũ. í. thesaurí: vel cellaria: aut celle. vt Ps. 134. Qui producít vẽtos de thesaurís suís. et. 1. Paralíp. 27. Super cellís autem vinaríís zabdías Aphonítes.

Condere. Thesaurízare. Thesaurus Celarium. Thesaurí. Celle.

אַקּוֹ Aco. Genus aĩalís sílueſtrís. Pro quo beatus híerony mus transtulit tragelaphum. vt Deut. 14. Bubalũ. tragelaphum. pygargum. Et solum ínuenítur ín predícto loco. Et dícunt hebrei q' sígnificat hírcum sílueſtrem.

Tragelaphus.

Universidad de Deusto Biblioteca

אָרַר maledicere

אָרַר Arar.maledicere.execrare.Geñ.5.In terra cui maledixit dñs.&in eo.27 Qui maledixerit tibi sit ille maledict9.Iob.3.Qui maledicūt diei.Et aliqñ scribitur cū simplici res.vt Nu.22.Veni igitur & maledic ppl'o.et in eodē. Et maledictus in quē maledicta cōgesseris.et Iudi.5.Maledicite terre meroz.Malach.2.Et maledicā benedictionib9 vestris:et maledicā illis. Et inde אָרוּר Arur.i. maledictus. vt Geñ.3.Maledictus eris inter oia animātia. Et in co.49. Maledictus furor corū quia pertinax.Hiere.17.Maledict9 homo qui cōfidit in hoie.et in plurali אָרוּרִים Arurim.siue מְאֻרִּרִים Mearerim.i.maledicti siue maledicētes. vt Nu.5. Ingrediētur aque maledicte in ventrem tuū. et.1.Reg.26. Maledicti sunt in cōspectu dñi.Et inde מְאֵרָה Meera.i.maledictio.pro q' trāslatio nra egestatē siue penuriā traduxit. vt Prouer.3.Egestas a dño in domo ipii.et Malach.3.Et in penuria vos maledicti estis. Significat ēt supradicta dictio cū simplici res Collígere.vel.decerpere fructus.de quo vide infra in dictione אָרָה Ara.

אָרוּר Maledict9

אָרוּרִים מְאֻרָּרִים Maledicti

מְאֵרָה Egestas ℘enuria. Collígere

אֲרִיאֵל Videtes.

אֲרִיאֵל Erelam.videntes.Esa.33.Ecce videtes clamabūt foras.hebrei tamē dicūt q'd אֲרִיאֵל Erelam est nomen cuiusdam hierarchie angelorum. et sic legunt. Ecce angeli eorum clamabunt foras. Beatus vero hieronymus in suis explanationibus sup hoc loco sic ait. Verbū hebraicū arelā p quo aquila symmachus & theodotio interpretati sunt apparebo eis:extremā syllabam diuidētes & legētes Are lam: hebrei significare āgelos arbitrātur:& esse prophetiā:post vocationē gentiū & diuitias ecclesie de subuersiōe templi quod flebāt angeli nequaq̄ intus habitātes sed exeuntes foras.hec hieronymus.

אָרַב Insidiari.

אָרַב Arab.insidiari.Deut.19.Siquis aūt odio habens proximū insidiatus fuerit vite eius. Ps.10.Insidiatur in abscōdito quasi leo in spelūca sua.Prouer.1. Si dixerint veni nobiscū insidiemur sanguini.Et in eodē.12.Verba ipiorum insidiātur sanguini.Et scribitur aliquādo sine aleph. vt.1.Reg.15.Vbi dicitur. Et tetendit insidias in torrente.

וַיֹּרֶב ℘ro. וַיַּאֲרֶב

אֹרֵב Insidie

מַאֲרָב Insidie.

אֹרֶב Latibulū.

אֲרֻבּוֹת Cataracte. Fenestre. Fumariū.

אֲרֻבָּה

אֲרֻבּוֹת Allisio. Insidie

אַרְבֶּה Locusta.

וַיֹּרֶב Vbi ponitur וַיַּאֲרֶב Vaiareb.pro וַיַּאֲרֶב Vaiaareb. inde אֹרֵב Oreb.i.insidians.siue insidie.Ios.8. Pone insidias vrbi.Et in eodē.Consurgetis de insidiis & vastabitis ciuitatē.& recipit in fine mem.& dicitur מַאֲרָב Maarab. Ps.10.Sedet in insidiis cū diuitibus.& inde אֹרֶב áreb.i.latibulū vnde prospicientes insidiātur.Iob.37.Ingredietur bestia latibulum suū. et inde אֲרֻבּוֹת Aruboth.i.cataracte siue fenestre ex quibus aliqñ insidiatur.Geñ.7.Et cataracte celi apte sunt.Esa. 60. Et quasi colūbe ad fenestras suas.Accipitur etiā pro fumario quod est foramē siue fenestra quedā.vt Osee.13. Et sicut fum9 de fumario.vbi pōitur אֲרֻבָּה Arubba in nūero singulari.Itē אֲרֻבּוֹת Arubboth.ponitur pro allisione.Esa. 25.Et humiliabit gloriā eius cū allisione manuū eius. Tamen hebrei primā significationē sequētes legūt.Et hūiliabit gloriā eius cū insidiis manuū eius.Itē אַרְבֶּה Arbbe.locusta.Exo.10. Ecce ego inducā cras locustam in fines tuos. Et in eodē. Ventus vrens leuauit locustas.

אַרְבַּע Quattuor.

אַרְבָּעָה

אַרְבַּע Arbaa.siue אַרְבָּעָה Arbaa.quattuor.vt Geñ.2.Qui inde diuiditur in q̄ttuor capita. Prouer.30. Quattuor sunt minima terre.Esa.11.A quattuor plagis terre.

אָרַג Texere. Plectere.

אֶרֶג

אָרֹג Tela.

אֹרֵג Texens

אֹרְגִים

אָרַג Arag.texere.plectere.Exo.35.Et texant oia.Iudi.16 Si īquit septem crines capiti s cū licio plexueris.Esa. 59. Et telas aranee texuerunt.& inde אֶרֶג E'reg.siue אָרֹג áreg.i.tela.siue textura.Iudi.16.Extraxit clauū cū crinibus et licio.pro quo hebrei legūt.Extraxit clauū cū tela & licio. Iob.7. Dies mei velocius transierūt q̄ a texente tela succiditur.Et inde. אֹרֵג Oreg.i.textor siue texens. Esa.38.Prescissa est velut a texēte vita mea.Et in p'rali אֹרְגִים órguim. 1.Reg.17.Hastile aūt haste eius erat quasi liciatoriū texentium. Esa.19.Et texentes subtilia. & in genere femínino. אֹרְגוֹת Orgoth. 4. Reg. 23. Pro quibus mulieres texebant quasi domūculas luci.

Texentes

אֹרְגוֹת

אַרְגָּמָן Purpura.

אַרְגְּוָן Argueuan in lingua chaldaica significat purpurā. Dañ.5.Purpura vestietur.

אַרְגָּז Area vel capsella.

אַרְגָּז Argaz.Arcula.i.arca paruula.vel capsella.1. Reg.6. Ponetis capsellam ad latus eius.

אַרְגָּמָן Purpura. purpureū.

אַרְגָּמָן Argaman.purpura siue purpureū. Exo.25. Hyacinthum & purpuram cocūq̄ bis tinctum. Canti. 3.Accensum purpureum.

אָרָה Metere. Decerpere Collígere. vídemiare. maledicer.

אָרָה Ara.Colligere.decerpere.metere.maledicere.vt Cāti.5. Mesui myrrhā meā cum aromatibus meis. Pro quo hebrei legūt. Decerpsi vel collegi myrrhā meā.Ps.79. Vindemiāt eam omnes qui pretergrediūtur viam.pro quo hebrei legūt.colligūt vel decerpunt.ponitur etiā pro maledicere.vt Nu.22. Veni igitur & maledic popl'o qui fortior me est. Et de hoc vide supra in dictione אָרַר Arar.& inde.

אֲרִי Leo.

אֲרִיֵּה

אֲרִיאֵל Leo.

אֲרִיאֵל Ari siue אֲרִיֵּה Arie.i.leo.de q' vide infra post dictionē אָרָח Arach.vide ēt ibi de dictiōe אֲרִיאֵל Ariel.et inde אֲרוּת Vruoth.i.p̄sepia.3.Reg.4.Et hēbat salomō q̄draginta milia presepia equorū.2.Paral'.32.Et presepia oīm iumētorū.

אֲרוּת ℘resepia.

אֲרוּ Ecce.

אֲרוּ Aru.in lingua chaldaica significat ecce: siue en. Dañ. 7.Et ecce quattuor venti celi pugnabant in mari magno.Et in eodē.Et ecce bestia quarta terribilis.

אֶרֶז Cedrus.

אֶרֶז E'rez.cedrus.vt.3. Reg.4. Et disputauit sup lignis a cedro que est in libano vsq̄ ad hyssopū que egreditur de pariete. Ps.91.Sicut cedrus libani multiplicabitur. Et in plurali אֲרָזִים Arazim.vt Ps.148.Lingna fructifera et oēs cedri.Scribitur etiā cū puncto surech in secūda syllaba:et dicitur אֲרֻזִּים Aruzim.Ezech.27.Cedros quoq̄ habebant in negociationibus tuis.Et inde אַרְזָה Arza.quod secundū hebreos significat cōtignationē domorū ex lignis cedrinis factā.Soph.2.Vbi nos habemus qñ attenuabo robur eius.hebrei legūt.Quoniā cōtignatio nudata est: siue dissipata est.potest etiā deriuari a verbo רָזָה Raza.quod significat attenuare sicut est in littera nostra.Et tūc illa littera aleph que ponitur in principio dictonis erit prime persone futuri indicatiui.

אֲרָזִים Cedri.

אֲרֻזִּים Cedri.

אַרְזָה Attenuare cōtignatio

אָרַח Gradíri.

אָרַח Arach.itinerare.ire.gradíri.vt Iob.34. Qui gradi tur cū operātib9 iniquitatē.inde אֹרַח órach.i.semita via.iter.cōsuetudo.Geñ.49.Cerastes in semita.Iob.16. Et semitā p quā nō reuertar.Ps.26 Et dirige me ī semitā rectā. Ps.138.Semitā meā & funiculū meū inuestigasti.Proue.2. Qui derelinquūt iter rectū.Et in eodē.15. Doctrina mala deserentiū viam Et in eodē.Via iustorū absq̄ offendiculo. Acipitur etiā pro cōsuetudine. Geñ.18. Desierant sare fieri muliebria.pro quo in hebreo est. desierat sare fieri concōsuedo mulierum·Et in plurali אֹרְחוֹת Orchoth.i.semite. vie.calles.Iudi.5.Quieuerūt semite & qui ingrediebantur per eas ambulauerūt per calles deuios.& inde אֹרֵחַ Oreach idest viator.vt Hiere.15.Et quasi viator declinās ad manēdum.Et in plurali אוֹרְחִים orchim.vt in eo.9. Quis dabit me in solitudine diuersorium viatorum. Et inde אֻרְחָה Orchath.i.comitatus viatorū. Geñ.37.Viderunt ísmaelitas viatores venire de galaad.Et inde אֲרוּחָה Arucha.idest annona siue viaticum vel cibarium quod datur per singulos dies.vt.4.Reg.vltimo. Annonam quoq̄ constituit ei sine intermissione: que dabatur ei a rege per singulos dies.Hiere.vltimo. Et cibaria eius cibaria perpetua dabātur ei a rege babylonis statuta p singulos dies,Prouer.15.Melius est vocari ad olera cum charitate: q̄ ad vitulum saginatum cum odio.Pro quo hebrei legūt.melius est cibariū si-

Semita

אֹרַח Iter.

אֹרַח Via.

Cōsuetudo

אֹרְחוֹת Semite. Calles.

אֹרֵחַ Viator.

אוֹרְחִים Viatores.

אֻרְחָת Viatores

אֲרוּחָה Annona. Cibaria.

ue viaticum oleris cum charitate: ꝙ vitulum saginatum cū odio. Sed idem est sensus cum littera nostra.

אַרְיֵ Leo. אַרְיֵה Leo.

Ari. Leo. Nu. 23. Et quasi leo erigetur. 1. Reg. 17. Et veniebat leo & vrsus & tollebat arietē. Et in eo. Leonem & vrsum interfeci ego seruus tuus. & aliquando scribitur cum littera he in fine & dicitur. אַרְיֵה Arieh. ideſt leo Gen. 1. Accubuisti vt leo. Ps. 7. Nequando rapiat vt leo animam meam. Ps. 21. Salua me ex ore leonis. Amos. 3. Nunquid rugiet leo in saltu. Est etiam nomen propriū loci. 4. Reg. 15. Iuxta argob & iuxta ariph. debet legi. iuxta argob & iuxta arieh. & in plurali. אַרְיוֹת Araioth. secundum terminationem femininorum. vt. 3. Reg. 10. Et duo leones iuxta manus singulas. Inuenitur etiā אַרְיִים Araiim secundum terminationem masculinorum. vt in eo. 10. Vbi dicitur leū culi stantes. & in lingua chaldaica dicitur אַרְיָא Aria. ideſt leo & in plurali אַרְיָוָתָא Ariauatha. i. leones. Dañ. 6. Mittetur in lacum leonum. inde אַרִיאֵל Ariel. ideſt fortis. magn? aut robustus quasi leo. 2. Reg. 23. Ipse ꝑcussit duos leones moab. quod hebrei exponunt duos fortissimos moab. vel secundum translationem chaldaicam: duos magnos & prīcipes moab. & componitur ab אַרִי Arí. ideſt leo: & אֵל El quod significat fortem. accipitur etiam אַרִיאֵל Ariel pro altari holocausti. vt Ezech. 43. Et ab ariel vsq; ad sursum cornua quattuor: & ariel duodecim cubitorum in lōgitudine. Scribitur etiam sine iod & cum he in principio & dicitur הַאַרְאֵל Haarel. vt in eo. caꝑ. 43. vbi dicitur. Ipse autem ariel quattuor cubitorum. accipitur etiam ariel pro ciuitate ierusalem in qua erat altare holocausti. Esa. 29. Ve ariel ariel ciuitas quam expugnauit dauid. De dictione autē אֲרִיאֵלָם Erelam vide supra post dictionem אֲרַר Arar.

אַרְיֵ Leo. אַרְיוֹת Leones. אַרְיִים Leunculi. אַרְיָא Leo. אַרְיָוָתָא Leones. אַרִיאֵל Leones. אַרִיאֵל pro altari. הַאַרְאֵל אֲרִיאֵלָם

אָרַךְ Prolōgat Longiores esse. Lōgū facē In longus differre. אֹרֶךְ Lōgitudo. Dilatatio. אֲרוּךְ Longus. אֲרוּכָה Longa. אַרְכָּה Lēpus lōgum. אֲרוּכָה Sanitas. Cicatrix. אֲרִיךְ Sanum. אַרְכֻּבָּה

Arach. prolongare. in longum differre. longū facere. siue longum esse. Geñ. 26. Cūq; pertransissent dies plurimi. pro quo hebrei legunt. Cūq; prolongarentur sibi ibi dies. Deut. 6. vt prolongentur dies tui. Et in eo. 22. Et longo viuas tempore. 2. Paralipo. 5. Quia paululū longiores erant. Prouer. 28. Qui autem oderit auariciam longi fient dies eius. Esa. 54. Longos fac funiculos tuos. Ezech. 12. In longum differentur dies. Et in eo. 31. Et elevati sunt rami eius. Pro quo hebrei legunt. Et prolongati sunt rami eius. & inde אֹרֶךְ órech. ideſt longitudo dilatatio. Geñ. 6. Trecentorum cubitorū erit longitudo arce. & Exo. 25. Duos cubitos & dimidiū tenebit longitudo eius. Deut. 30. Ipse est enim vita tua & longitudo dierū tuorū. Ezech. 17. Longo membrorum ductu. Et in eo. 31. In dilatatione arbustorum suorum. & inde אֲרוּךְ Aruch. ideſt lōgus. & in genere femínino אֲרוּכָה Arucha. ideſt longa siue longior. vt Iob. 11. Longior terra mēsura eius. & inde אַרְכָּה Archa. Quod in lingua chaldaica significat temporis longitudinem. Dañ. 7. Et tempora vite constituta essent eis. Accipitur etiam אֲרוּכָה Arucha pro medicina vel sanitate post longum tempus acquisita. vt Esa. 58. Et sanitas tua citius orietur. Dañ. 4. Forsitan ignoscet deus delictis tuis. pro quo hebrei legunt. forsitan erit sanitas seu medicina delicto tuo. In aliis vero locis beatus Hieronymus transtulit cicatricē. 2. Paralipo. 24. Et obducebatur parietum cicatrix. Nec. 4. Quod obducta esset cicatrix muri ierusalē. Hiere. 8. Quare igitur non est obducta cicatrix filie populi mei. Et in eo. 30. Obducam enim cicatricem tibi. Et inde אֲרִיךְ Arich. quod in lingua chaldaica significat sanum vel conueniens Esdre. 4. Et lesionē regis videre nefas ducimus. Pro quo hebrei legunt. Et damnum siue lesionem regis non est sanū nobis videre: siue nō ē cōueniēs nobis videre.

אַרְכֻּבָּה Arcubba. in lingua chaldaica significat genu. Dañ. 5. Et genua eius ad se iuicem collidebantur.

Genua.

אֲרָם Syria. אֲרַמִּי Syrus. אֲרַמִּיָּה Syria. אֲרָמִית Syriace. אַרְמֹן Palatius

אֲרָם Aram. syria. vel syrus. 2. Reg. 8. Facta ē syria seruiens dauid. Et in eo. 10. Conduxerunt mercede syrū roob. Scribitur etiam cum iod in fine & dicitur אֲרַמִּי Arami. ideſt syrus. Deut. 26. Syrus persequebatur patrem meum. & in genere femenino אֲרַמִּיָּה Aramia. ideſt mulier de siria. & inde. אֲרָמִית Aramith. ideſt siriace. Dañ. 2. Responderunt chaldei regi siriace. Esdre. 4. Epistola autem accusationis scripta erat siriace & legebatur sermone siro. Item אַרְמֹן Armon. palatium. domus magna. 3. Reg. 16. Ingressus est palacium & succendit se cum domo regia. Prou. 28. Et iudicia quasi vectes vrbium. pro quo hebrei legunt. Et iudicia quasi vectis palatii. Esa. 25. Domum alienorum vt non sit. & in plurali אַרְמְנוֹת Armenoth. i. palatia. domus. edes. Esa. 23. Suffoderunt domos eius. Hiere. 49. Et deuorabit menia benadab. pro quo hebrei legunt. Et deuorabit palatia benadab. Amos. 1. Et deuorabit edes eius. Et in eo dē. 2. Et deuorabit edes ierusalē Scribitur ēt cū littera he in principio & in fine. & dicitur הַרְמֹנָה Harmóna. Amos. 4. Et proiiciemini in armon. & dicunt hebrei ꝙ est nomē appellatiuum et ꝙ significat palatium siue domum magnam sicut supra armon cum aleph in principio.

Syrus. Syriace. Palatius Urbs. Domus. Domus. Menia. Palatia. Edes. Palatius.

אָרֹן Arca. Loculus. אֹרֶן Pinus.

אָרֹן Aron. arca. Exo. 25. Arcam de lignis setim compingite. Deut. 10. Faciesq; arcam ligneam. accipitur etiā pro loculo in quo mortuus reponitur. vt Geñ. 50. Repositus est in loculo in egypto. Item אֹרֶן óren. genus arboris quod translatio nostra pinum nominat. Esa. 44. Plantauit pinum quam pluuia nutriuit.

אַרְנֶבֶת Lepus. אַרְבַּע Terra. אַרְעָא Terra. Inferiori? אַרְעִית Pauimentum.

אַרְנֶבֶת Arnebeth. lepus. vt Leui. 40. Lepus quoq; nā & ipse ruminat.

אַרְבַּע Araa. siue אַרְעָא araa. In lingua chaldaica significat terram. Hiere. 10. Pereant de terra & ab iis que sub celo sunt. Significat etiam inferius seu minus. Dañ. 2. et minus te argenteum. ideſt inferius te. & inde אַרְעִית arith. ideſt pauimentum. Dañ. 6. Et nō peruenerunt vsq; ad pauimentum laci.

אֶרֶץ Terra. Patria. Regio. אַרְצוֹת Regiones Terre.

אֶרֶץ Cres. Terra. patria. regio. Geñ. 1. In principio creauit deus celum & terram. Et in eo. Terra autem erat inanis & vacua. Et in eo. 12. Et veni in terram quam monstrauero tibi. Iob. 28. Terra de qua oriebatur panis. Ps. 26. Credo videre bona domini in terra viuentium. Hiere. 22. Terra terra terra: audi verbum domini. Accipitur etiam ꝑ patria vel regione. Geñ. 30. Dimittite me: vt reuertar in patriam meam. Leuit. 18. Iuxta morem regionis chanaan ad quam ego introducturus sum vos non agetis. Et in plurali אַרְצוֹת arasoth. ideſt terre vel regiones. vt Geñ. 26. Tibi enī & semini tuo dabo vniuersas regiones has. Ps. 104. Et dedit illis regiones gentium. Ps. 114. Placebo domino in regione viuorum. pro quo in hebreo habetur. Deambulabo coram domino in terris viuentium siue in regionibus viuorum. & sic transtulit beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem. scilicet deambulabo coram domino in terris viuorum.

אַרְקָא Terra. אָרַשׁ Desponsare. אֹרָשׁ Orasa. מְאֹרָשָׁה Desponsata

אַרְקָא Arca. in lingua chaldaica significat terrā. Hiere. 10. Dii qui celum & terram non fecerunt. & solum inuenitur in predicto loco.

אָרַשׁ aras. despondere. desponsare. Deut. 20. Quis est homo qui desponsauit vxorem & non accepit eā. Osee. 2. Et desponsabo te mihi in sempiternum. & desponsabo te mihi in iustitia & iudicio & in misericordia & in miseratiōibus & desponsabo te mihi in fide. & inde אֹרָשׁ Orasa. siue מְאֹרָשָׁה Meorasa. ideſt desponsata. vt Exo. 22. Si seduxerit quis virginem nondum desponsatā. Deut. 22.

אֹרֶשֶׁת Voluntas.

Si puellam virginem desponderit vir. pro quo hebrei legunt. Si puella virgo fuerit desponsata viro. Item אֹרֶשֶׁת Aréseth. eloquiũ. sermo. pro quo translatio nostra volũtatem transtulit. Ps. 20. Et volũtate labiorũ eius nõ fraudasti eum. Et solum inuenitur in predicto loco.

אֵשׁ Ignis.

אֵשׁ Es. ignis. Genñ. 22. Ecce inqt ignis & ligna. Exo. 12. Edent carnes nocte illa assas igni. Et in eodẽ. 19. Eo quod descendit sup eum dñs in igne. Nu. 11. Et absorptus est ignis. Deut. 4. Quia dñs deus tuus ignis cõsumens est. Ps. 17. Et ignis a facie eius exarsit. Ps. 38. In meditatione mea exardescit ignis. Ps. 65. Trasiuimus per ignẽ & aquã. Michee. 6. Adhuc ignis in domo impii. Et licet in supradicto loco quidã legũt. אֵשׁ Is. i. vir. Tamẽ ad hoc quod significaret virũ debebat scribi cũ iod in medio dictionis. & in lingua chaldaica scribitur aliqñ cum aleph in fine. Dañ. 7. Et traditũ esset ad cõburendũ igni. & inde. אִשֶּׁה Ise. i. oblatio vel sacrificiũ quod in igne offerebatur. Leuit. 1. Adolebitq; ea sacerdos sup altare in holocaustũ & suauẽ odorem dño. Pro quo he. legũt. Adolebitq; sacerdos oĩa sup altare in holocaustũ & oblationẽ vel sacrificiũ odoris suauissimi dño. et sic infra vbi similia verba habẽtur. Et eodẽ. 3. Et offerent de hostia pacificorum in oblationẽ dño. Et in eodẽ. Adolebũtq; ea sup altare ĩ holocaustũ lignis igne suppositio in oblationẽ suauissimi odoris domino.

אִשׁ Vir.

אִשָּׁה Oblatio.

אָשַׁשׁ Cõfundere Cõfortare. Fundare

אֲשִׁישֵׁי ꝙ letantur.

Fũdamẽta

אָשַׁשׁ Asas. Confundere. erubescere. Esa. 46. Memẽtote istud & cõfundemini. Tamẽ hebrei dicũt ꝙd significat cõfortare siue fundare. vnde in supradicto loco ipsi legunt. Memẽtote hoc & cõfortamini siue fundamini. & ide אֲשִׁישֵׁי Asise. i. fundamẽta. Esa. 16. His qui letãtur sup murum cocti lateris loquimini plagas suas. Pro quo hebrei legunt. Fundamẽtis muri cocti lateris. Et dicũt hebrei ꝙ per fundamẽta intelligũtur viri fortes atq; primarii sup quib9 fundabatur illa ciuitas: que habebat muros cocti lateris: q hebraice dicitur chareseth. i. murus fictilis. & sic transtulit beatus hieronymus Hiere. 48. vbi dicitur. Et cor meũ ad

אֲשֵׁרָא Parietes. Fũdamẽta

אֲשִׁישֵׁי Vinacia.

viros muri fictilis dabit sonitũ tibiarũ. & inde אֲשֵׁרָא Vsaia quod in lingua chaldaica significat parietes siue fundamẽta. Esd. 4. Et parietes cõponentes. Et in eodẽ. 6. Et ponant fundamẽta supportãtia. Itẽ אֲשִׁישֵׁי Asise. i. vinacia. Osee. 3. Et diligũt vinacia vuarũ. Sed hebrei dicunt ꝙ significat dolia siue lagenas aut cyphos. & sic legunt. Et diligunt dolia siue lagenas vuarũ. i. vini. & inuenitur in femínina terminatione. אֲשִׁישׁוֹת Asisoth. Pro quo beatus hieronymus transtulit flores. Canti. 2. Fulcite me floribus. & in nũero singulari אֲשִׁישָׁה Asisa. Pro quo translatio nostra traduxit Similã frixã oleo. 2. Reg. 6. Et similã frixam oleo. 1. Paral. 16. Et frixam oleo similã. Sed etiã in his locis hebrei legũt: et lagenam siue cypum. s. plenum vini.

Lagene.

אֲשִׁישׁוֹת Flores.

אֲשִׁישָׁה Similã frixa oleo.

Lagena

אָשׁוּר Scopulus

אָשׁוּר E'sed. Effusio. siue decursus. s. aquarũ. aut radix mõtis: vbi aque pluuiales cõfluũt. Nu. 21. Scopuliq; torrentiũ inclinati sunt: vt requiescerent in arnõ. Pro quo hebrei legunt. Effusio siue decursus torrẽtium inclinatus est vt requiesceret in arnon. et in plurali אֲשֻׁרֹת Asdoth. Deut. 4. vsq; ad radices montis phasga.

Effusio.

אַשְׁרַת Radices.

אִשָּׁה Mulier.

אִשָּׁה Isa. Mulier. virago. vxor. vnaquecq;. De quo vide supra in dictione אִישׁ Is. i. vir. a quo deriuatur. Item

אִשֶּׁה Oblatio.

אִשֶּׁה Ise. i. oblatio siue sacrificiũ quod offerebatur in igne super altare. De quo vide supra in dictione אֵשׁ Es.

אַשְׁרָה Fũdamẽta

אֲשׁוּרוֹת

אָשֻׁר Testiculus

אֲשֵׁרָה Asiia. fundamẽtum & solũ inuenitur in nũero plurali. vt Hiere. 50. vbi dicitur. Ceciderũt fundamẽta eius. vbi pro fundamentis ponitur אֲשׁוּרוֹת Asioth. secundum terrminationẽ pluralem femininorum.

אָשֻׁר Asech. Testiculus. Leuit. 21. Vbi ponitur in nra trãslatione hernioſus. Pro quo hebrei legunt. Compressus vel attritus testiculo. & solũ inuenitur in predicto loco.

אִשְׁכָּר Munus.

אֶשְׁכָּר Escar. Munus. siue donum. De quo vide infra in dictione שָׂכַר Sacar.

אֶשֶׁל Nemus.

אֶשֶׁל E'sel. Arbor. & est nomẽ generale ad omnẽ arborẽ. Pro quo beatus hieronymus nemus transtulit. Genñ. 21. Abraã vero plantauit nemus. 1. Reg. 31. Et tulerũt ossa eorum & sepelierunt in nemore iabes.

אָשַׁם Delinq̃re.

אָשַׁם Asam. delinquere. peccare. errare. perire. disperire. Leuit. 4. vt faciat quiq̃ de iis que lege dñi prohibẽtur: atq; delinquat. Et in eodẽ. 5. Subiacebit delicto. Et in eodẽ. Quia per errorem deliquit in dñm. Et in eodem. 6. Pro singulis que faciẽdo peccauit. Hiere. 2. Omnes qui deuorant eum delinquẽt. Et in eodẽ. 50. Et hostes eorũ dixerunt non peccauimus. Significat etiã quãdo aliquis cõuincitur delicto: & quando cognoscit peccatũ suum & agit penitentiã. Leuit. 5. Oblitaq; postea intellexerit delictũ suũ: agat penitentiã pro peccato. Et in eodẽ. 6. Conuicta delicto reddet omnia que per fraudẽ voluit obtinere. Zach. 11. Occidebant & non dolebãt. i. non penitebat eos: quia non reputabãt hoc peccatũ. Significat etiã perire vel disperire. aut interire. vt Ezech. 6. Et dissipabũtur & interibunt are vestre. Osee. 14. Pereat samaria: qm̃ ad iracũdiam prouocauit deũ suũ. Ioel. 1. Sed & greges pecorum disperierũt. Ps. 5. Iudica illos deus. Pro quo hebrei legũt. Disperde illos deus. & inde אָשֵׁם Asam. siue אָשְׁמָה Asma. i. peccatũ. delictum. error. vt Leuit. 6. Iuxta estimationẽ mensurãq; delicti. Et in eodẽ. 4. Si sacerdos qui vnctus est peccauerit delinquere faciens populũ. Pro quo in hebreo habetur. Si sacerdos qui vnctus est peccauerit pro delicto populi siue pro peccato populi. Et in eodẽ. 5. Quia per errorem deliquit in dñm. Et in eodẽ. 6. Pro peccato aũt suo offeret arietem immaculatũ. Esa. 53. Si posuerit pro peccato animam suam. Accipitur etiã pro victima siue hostia que offerebatur pro delicto vel peccato. Leuit. 7. Hec est lex hostie pro delicto. Et in eodẽ. Mactabitur & victima pro delicto. Accipitur etiam pro mulcta vel pena que imponitur alicui pro aliquo delicto vel peccato.

Peccare

Delictũ cognoscere.

Cõuincere delicto.

Dolere.

Perire.

Interire.

Disperire.

אָשֵׁם Delictũ.

אָשְׁמָה Error. peccatũ

Hostia pro delicto.

Mulcta vl pena.

אָשְׁמָן Caliginosum.

אָשְׁמָן Asman. Locus immundus. vel desolatus. Pro quo translatio nostra habet caliginosum. Esa. 59. Impegimus meridie quasi in tenebris: in caliginosis quasi mortui. & solũ inuenitur in numero plurali in predicto loco.

אָשַׁף Magus.

אַשָּׁפִים Magi.

אַשְׁפָּה Pharetra

אַשְׁפּוֹת Stercus. sterquilinũ.

אַשְׁפּוֹת Stercora.

אָשַׁר Beatificare.

Bẽm facere

bẽm dicere

bẽz pdicare

אֲשֻׁרִי Beatus.

אָשַׁף Asaph. magus. Dañ. 2. Verbum huiusmodi scisscitatur ab omni hariolo & mago & chaldeo. & in pl̃ali. אַשָּׁפִים Asapim. vt in eodẽ. Precepit aũt rex vt cõuocarentur harioli & magi & malefici & chaldei. Item אַשְׁפָּה Aspa. pharetra. Iob. 39. Super ipsum sonabit pharetra. Esa. 49. In pharetra sua abscondit me. Threñ. 3. Misit in renibus meis filios pharetre sue. Item אַשְׁפּוֹת Aspoth. stercus siue sterquilinũ. Ps. 112. De stercore erigens pauperem. Nee. 3. vsq; ad portã sterquilinii edificauit melchias. & scribitur in plu. אַשְׁפָּתוֹת Aspathoth. Threñ. 4 Amplexati sũt stercora.

אָשַׁר Asar. Beatificare. beatũ facere. beatum dicere. siue beatũ predicare. beatum esse. Iob. 29. Auris audiẽs beatificabat me. Esa. 9. Et erunt qui beatificant populum istum seducentes. Ps. 40. Et beatum faciet eum in terra. Genñ. 30. Beatã quippe me dicent omnes mulieres. Esa. 30. Qui beatũ te dicunt: ipsi te decipiunt. Canti. 6. Et beatissimam predicauerunt eam. Et inde אֹשֶׁר Oser. i. beatitudo. Genñ. 30. Dixitq; lia: hoc ꝑ beatitudine mea. & inde אַשְׁרֵי Asre. i. beatus. siue beati. aut beata. nam scribitur pluraliter et est omnis numeri & ois generis. Iob. 5. Beatus homo qui corripitur a dño. Ps. 1. Beatus vir qui non abiit in consilio

Beatitudo.

Beatus.

Universidad de Deusto Biblioteca

impiorū.Ps.32. Beata gens cuius est dñs deus eius. Eccl's. 10.Beata terra cuius rex nobilis.3.Reg.10.Beatí virí tuí & beatí seruí tuí.Ps.83. Beatí quí habitant in domo tua dñe. Ps.118.Beatí imaculatí in via.scribitur etiā cum littera mē in prīcipio & dicitur מְאַשָּׁר Meusar.Prouer.3.Et quí tenue rit eam beatus. Item אָשַׁר Iser.ambulare.dirigere.subueni re.Prouer.9.Et ambulate per vías prudētie. Et in eodē.4. Nec placeat malorū via.Pro quo hebreí legunt. Necambu les:síue ne gradíaris in via malorū.Ps.16. Proiicientes me nunc circūdederūt me.Pro quo btūs hieronymus in psalte rio iuxta hebraicā veritatē transtulit.Incedētes aduersum nos nunc circūdederūt nos.significat etiā dirigere vel sub uenire.Prouer.23.Et dirige in via animū tuum.Esa.1.Sub uenite oppresso iudicate pupillo.Inde אֲשׁוּרִי Asure.i.gre sus aut vestigía.Ps.16.Perfice gressus meos in semitis tuis. Ps.36. Non supplantabūtur gressus eius. & aliqñ ponitur אַשַׁר Asur in singulari sine vau in medio:& significat gres sus vel vestigía aut semitā.Iob.23.Vestigía eius secutus est pes meus. Et in eodē.31.Si declinauit gressus meus de vía. Itē אֲשֶׁר Aser.dictio est relatiua oīs generis & vtriusq; nu meri.i.quis.vel qui.que.quod.quí.que. & est īdeclinabilis sicut alia noīa hebraica.Geñ.1. Diuisitq; aquas q̄ erant sub firmamēto ab iis que erant sup firmamentū.Et in eodem. Cuius semen in semetipso sit.& in eodē.3.Mulier quā dedí sti mihi.Nu.13.Hec sunt noīa virorū quos mísit moyses.Po nitur ēt pro cōiunctione q.quia. qm̄.eoq.vt.3.Reg.15.Eo q fecisset dauid rectū in oculis dñi. Ps. 118. Quia eloquía tua non custodierūt. Itē significat vt:vel immo. Ruth.3.Et prouidebo vt bene sit tibi.1.Reg.15.Et ait saul ad samuelē: immo audiuí verbū dñí. Itē significat.sí.Leuí.4.Sí pecca uerit princeps.Deut.11. Sí obedieritis mādatis dñí dei vr̄í. Habet etiā alios modos significandí qui possunt reduci ad supradicta. Itē אֲשֵׁרָה Asera.lucus. Deut.16.Non plantabis tibí lucū & omnē arborē iuxta altare dñí dei tuí.3.Reg.15. Et in luco ei9 quē cōsecrauerat.Et in pl'alí אֲשֵׁרִים Aserim. secundū formā masculinorū. Exo.34. Lucosq; succide.3. Reg.14.Edificauerūt enim & ipsí aras & statuas et lucos. Et inde dī אֲשׁוּרִים Asurim.Pro quo btūs hieronym9 trās stulit pretoriola que sunt cellule parue in nauí ex lignis fa cte.Ezech.27.Pretoriola de insulís italie.& per additionē tau in principio dī תְּאַשּׁוּר Theasur.quod significat quodā genus arboris.quod nostra translatio buxū nominat. Esa. 41.Ponā in deserto abietē & vlmū et buxum símul.

אֵת Eth. Articulus est obliquorū casuū.& preponitur per sone patientí.& cōíter ponitur ad denotandum accusa tiuū casum. Geñ.1.In principío creauit deus celū & terrā. Vbi ante celū p̄ponitur predictus articulus אֵת Eth.et símí liter ante terrā.& sic infra. Et fecit deus firmamentū. Et in eodē.Fecitq; deus duo luminaria magna. & in eo. Et crea uit de9 hominē.Et in eodē.44.Iam vrbem exierāt.Et in pluribus aliis locis sacre scripture.quia vt sepe dictū est no mina hebraica sunt indeclinabilia.& ideo habent aliquos articulos per cōpositionē vel per appositionē:qui denotāt casus nominū:qui ōmittūtur in nr̄a trāslatione:eo q̄d noīa declinantur per casus.& aliqñ in hebreo cognoscitur casus nominū ex cōtextu orationis sine aliquo articulo. Geñ.5. In die qua creauit deus hominē. Vbi nullus articulus pre ponitur huic dictoni hominē que hebraice dicitur Adam. Et aliqñ supradictus articulns אֵת Et.Preponitur noīatiuo. Geñ.49.Et omnipotens benedicet tibí. Vbí huic nomini oīpotens preponitur predictus articulus. et. 1. Reg.17. Et veniebat leo vel vrsus & tollebat arietē.4.Reg.6.Caderet ferrū securis in aquā.& in eo. 9.Sedentes in currībus seque bamur achab patrē huius.Nec.9.Reges nostrí non fecerūt legem tuā.Hiere.35. Preualuerunt sermones ionadab filíi rechab. Ezech.43. Filíi hoīs locus solíi mei & locus vestí giorū pedum meorū.Et in eodē.39.Qui sepeliāt & requí rant eos qui remanserāt.Pro quo in hebreo habetur. Sepe lientes transeuntes eos qui remanserant.vbí huic dictioní transeūtes preponitur p̄dictus articulus.& similiter oībus noīatiuis predictis.et aliqñ ponitur ad denotandū datiuū casum.vt Leuí.13.Ostenderturq; sacerdotí.Iob.26.Quem docere voluísti.Pro quo in hebreo habetur.Cuí annūciasti sermones síue verba.& aliq̄ndo ponitur predicta dictio אֵת Eth.pro ad.vt Iudí.19.Et nūc vadim9 ad domū dei.1.Reg. 30.Accedens autē dauid ad populū salutauit eos .Itē ponī tur pro de.vl' a.vt Iosue.22.Et a nostro cōsortio ne receda tís. Hiere.15. Et adducā inimícos tuos de terra quā nescís. Ponitur etiā pro cum.Geñ.25. Potuit coire quispiā de po pulo cum vxore tua.Et in eodē.37. Pascebat gregem cum fratribus suís.et in eo.Et erat cū filiis bale & zelphe.Exo.1. Qui ingressi sunt in egyptū cum iacob.Ps.77.Et non est creditus cum deo spūs eius.Itē ponitur pro cōtra.Geñ.14. Inierunt bellū cōtra bara regem sodomorū : & cōtra bersa regem gomorre.& cōponitur cum pronoībus hoc modo. אִתִּי Othí.idest me.אִתָּךְ óthcha síue אַתָּךְ Othach.idest te.vt Geñ.12. Et interficient me & te reseruabunt.אִתּוֹ Otho.i.eum vel ipsum aut illū.אִתָּנוּ Othanu.i.nos accusa tiui casus.אִתְּכֶם Ethchem.i.vos.accusatiui casus.אִתְּכִי Ethchen.i.vos fe.gñis.אִתָּם Otham.i.eos. aut semetipsos. vt Ezech.34.Ve pastorib9 ísrael qui pascebant seipsos.אִתָּנָה Othána síue אִתְּהֶן Ethhen.i.eas.& aliqñ scribitur cum vau in prima & pūcto olem & dicitur אוֹתְהֶן Othhen.vt Ezech. 23.Et cōfodiātur gladiis eorū. pro quo in hebreo habetur Et cōfodient eas gladiis eorū. Et similiter cōponitur cum pronominibus: quando ponitur pro cum.hoc modo.אִתִּי Ithí.i.mecū. & aliqñ est aduerbiū hortandí. Pro quo btūs hironymus transtulit venī.Canti.4. Venī de líbano spon sa mea:venī de líbano.אִתְּךָ Ithecha síue אִתָּךְ Ithach.i.tecū אִתּוֹ Itho.i.secū aut cum eo.אִתָּהּ Itha.i.cū ea.אִתָּנוּ Ithánu ídest nobíscum.אִתְּכֶם Ithechem.i.vobíscū.אִתְּכִי Ithechen. ídest.vobíscum.fe.gene.אִתָּם Itham.cum eis vel cum illis aut cum ípsis.אִתָּן Ithan.cum eis vel cum illís.fe.ge.Itē אַתְּ Ath.i.tu.fe.ge.& aliquādo ponitur pro masculo.vt Nu.11. vbí dicitur. Sín autē aliter tibí vídetur. Pro quo hebreí le gunt.Sí autē sic tu facies mihí.Deut.5.Cuncta que dixerit deus noster tibí:loqueris ad nos.Pro quo in hebreo est. Tu loqueris ad nos.Ezech.28.Tu cherub extentus & ptegens In aliis vero locis scribitur cum he in fine. & dicitur אַתָּה Atha.i.tu.Geñ.3.Et tu insidiaberís calcaneo eius. Et in eo. 4.Et tu dñaberis illíus. Exo.19. Tu enim testificatus es & iussísti dicens.& in eodē. Ascendesq; tu & aaron tecū.Sed quādo refertur ad feminā:semp scribitur sine he.et in pl'alí אַתֶּם Athem.i.vos.vt Geñ.43. Vos autē eritís innoxíi. Et in eodē. Vos aūt abite liberí ad patrem vestrū.& q̄ñ refer tur ad femínas scribitur cū littera nū in fine.et dicitur אַתֶּן Athen.i.vos.fe.ge. Et aliqñ additur he in fine. & dicitur אַתֶּנָה Athéna.vt Geñ.31.Et ipse nostís q̄ totís víribus meís seruierim patrí vestro.pro quo in hebreo est.Et vos nostís. Et in lingua chaldaica scribitur cum nun in fine etiā sí re feratur ad masculos.et dicitur אַתּוּן Athun.i. vos. Dañ.2. Quod tēpus redímitis.pro quo hebreí legūt.Quod tēpus vos redímitis.Item אֵת Eth.i.ligo instrumentū quo terrā fodímus.vt.1.Reg.3.Vt acueret vnusquisq; vomerē suū & ligonē. Et in plurali אִתִּים Ithim.i.ligones.vt.1. Reg.13. Retuse ítaq; erant acies vomerū et ligonum. & aliqñ bea-

Beatus. Beatí.
מְאֻשָּׁר Beatus
אָשַׁר Ambulare
Incedere
Dirigere subuenire.
אַשּׁוּרִי Gressus.
אֲשַׁר Vestigia.
אֲשֶׁר Que.
Cuius. Quam. Quos. Eo q. Quia.
Vt. Immo. Si.
אֲשֵׁרָה Lucus.
אֲשֵׁרִים Luci.
אֲשׁוּרִים pretoriola.
תְּאַשּׁוּר Buxus.
אֵת Articulus accusatiui.
אֵת Articulus noīatiui.
Artículus datiuí.
אֵת Ad. A. De. Cum
Contra.
אִתִּי Me.
אִתָּנוּ Nos.
אִתְּכֶם Vos.
אִתְּכִי Vos
אִתָּנָה Vos.
אִתּוּן Vos.
אֵת Ligo.
אִתִּים Ligones.
אַתָּה Tu.
אַתֶּם Vos.
אַתֶּן Vos
אַתֶּנָה Vos.
אַתּוּן Vos.
Mecum.
Veni

Universidad de Deusto Biblioteca

Vomeres. Aratra. tus hieronym⁹ transtulit vomeres siue aratra. Esa. 2. Et cõflabunt gladios suos in vomeres. Ioel. 3. Concidite aratra vestra in gladios.

אָתָה Venire. אָתָה Atha. Venire. accedere. Iob. 37. Ab aquilone aurum venit. Esa. 21. Venit mane & nox. Deut. 33. Et cũ eo sanctorũ millia. Pro quo hebrei legũt. Et venit de millibus sanctorũ. Hiere. 3. Ecce nos venimus ad te. Mich. 7. In die illa vsq; ad te veniet. Et aliq̃ndo scribitur sine he in fine. vt Esa. 41. Et veniet ab ortu solis. Et quãdoq; mutatur he finalis in iod. vt Iob. 3. Quia timor quẽ timebã venit mihi. et Esa. 21. Conuertimini & venite. Et in eodẽ. 41. Appropinquauerũt & accesserũt. Et in eo. 56. Omnes bestie agri venite ad deuorandũ. & in eodẽ. Venite sumamus vinum. Inuenitur etiã sine aleph in principio: & ponitur in fine loco he finalis. Deut. 33. Qui venit cum principibus populi. Et aliq̃n ponitur he in prĩcipio loco aleph. Esa. 21. Occurrentes sitienti afferte aquã. Hiere. 12. Properate ad deuorãdum. pro quo hebrei legũt. Venite ad deuorãdum siue ad comedendũ. & inde אֹתִיּוֹת Othiioth. i. ea que vetura sunt. Esa. 41. Annũciate que ventura sunt in futurũ. Et in eodẽ. 45. Ventura interrogate me.

Accedere. Afferre אֹתִיּוֹת Ventura.

אָתוֹן Asina. אָתוֹן Athon. Asina. vt Nu. 22. Et strata asina profectus est. Et in eodẽ. Cũq; vidisset asina stantẽ angelũ. Et in eo. Et aperuit dñs os asine. scribitur etiã cum littera vau in secunda syllaba in eodẽ capto. & in plurali אֲתֹנוֹת Athonoth. idest asine. vt Geñ. 32. Asinas viginti & pullos earũ. Iudi. 5. Qui ascenditis sup nitentes asinos. Pro quo in hebreo habetur. Qui ascenditis sup nitẽtes asinas. 1. Reg. 9. Perierant autẽ asine eis patris saul. Item אֵתָן Ethan. fortis vel robust⁹ aut asperũ vel saxosum. De quo vide supra in dictiõe אית Eth. quia cõiter scribitur cum littera iod in medio dictionis. Itẽ אֲתוּנָא Athun siue אַתּוּנָא Athuna. In lingua chaldaica significat fornacẽ siue furnũ. Dañ. 3. Eadẽ hora mittetur in fornacẽ ignis ardentis. Et in eo. Missi sunt in mediũ fornacis ignis ardentis. Et in eodẽ. Fornax autem succensa erat nimis.

אֲתוֹנוֹת Asine. אֵתָן Fortis. אֲתוּן אַתּוּנָא Fornax

אָתַר Excutere Locus. אָתַר Athar. In lingua chaldaica significat excutere. Dañ. 4. Excutite folia eius. Significat etiã locũ. vt supra in eodẽ. 2. Nullusq; locus inuẽtus est eis. Esd. 6. Et referatur in templũ ierusalẽ in locum suum.

De incipiẽtibus a littera. ב. Beth.

בְּ In. Cum. Quando. Ad. Per Contra בְּ Be. In. cum. quãdo. ad. per. contra. Sed hec littera be nũq; reperitur sola per se sicut nec vlla alia littera hebraica reperitur sola sed in cõpositione cum noie vel pronomine aut cum verbo siue participio vel gerũdiis. & ponitur pro in. aut cum vel cõtra. vt Geñ. 1. In principio creauit deus celum & terrã. Et in eodẽ. 35. Et prosequerer te cum gaudio et cum canticis & cũ tympanis & cum citharis. Ps. 125. In cõuertendo dñs captiuitatẽ sion. Osee. 6. Cum cõuertero captiuitatẽ populi mei. Item ponitur pro quando. Geñ. 2. Quãdo creati sunt. Et in eodẽ. 16. Qñ peperit ei Agar ismaelem. Et in eodẽ. 25. Quãdo nati sunt paruuli. & in eo. 41. Quãdo stetit in conspectu regis. Item ponitur pro ad. Geñ. 1. Faciamus hoiem ad imaginẽ & similitudinẽ nr̃am. Et in eodẽ. Et creauit deus hominẽ ad imaginẽ & similitudinem suã: ad imaginẽ dei creauit illum. Et in eodẽ. 5. Ad similitudinẽ dei fecit illum. Item ponitur pro per. Geñ. 21. Iura ergo per dñm ne noceas mihi. Et in eodẽ. 22. Per me metipsum iurauí dicit dñs. Et in eodẽ. 28. Angelos quoq; dei ascendẽtes & descendẽtes per eam. Ps. 65. Transiuim⁹ per ignem & aquã. Ponitur etiã pro cõtra. Geñ. 16. manus eius contra oẽs & manus omniũ cõtra eum. Exo. 14. Dñs enim pugnat pro eis cõtra nos. Nu. 12. Locutaq; est maria et aaron contra moysen. Deut. 2. Ne mouceamini cõtra eos. Et in eodẽ. 5. Ne loquaris contra proximũ tuũ falsum testimoniũ. Iob. 22. Et erit oĩpotens contra hostes tuos. & cõponitur cum pronoĩbus sic. בִּי Bi. i. in me. בְּךָ Becha siue בָּךְ Bach. i. in te. בּוֹ Bo. in illo aut in eo vel in ipso. בָּהּ Ba. in illa vl̃ in ea aut in ipa. בָּנוּ Bánu. in nobis. בָּכֶם Bachem. ĩ vobis בָּכֶן Bachen. in vobis. fe. ge. בָּם Bam siue בָּהֶם Bahem. in illis aut in eis vel in ipsis. בָּהֶן Bahen in eis vel in ipsis: aut in illis. femínini generis.

בִּי In me.

בָּבַת Pupilla בָּת Pupilla. בָּבַת Babath. Pupilla. s. oculi. Zach. 2. Qui autem tetigerit vos tangit pupillam oculi sui. Inuenitur etiã cum simplici beth. et dicitur בָּת Bath. i. pupilla. Threñ. 2. Ne taceat pupilla oculi tui.

בָּא Venire. בּוֹא בָּא Ba. venire. ingredi. De quo vide infra in dictione בּוֹא Bo cum vau in medio: quia ab eo deriuatur.

בֵּאַר Explanare בְּאֵר Baar. Explanare. declarare. elucidare. Deut. 1. cepit moyses explanare legẽ. Et in eodẽ. 27. Et scribes sup lapides oĩa verba legis huius plane & lucide. Abac. 2. Scribe visum & explana eũ sup tabulas. Item בְּאֵר Beer. Puteus Geñ. 21. Quoniã ego fodi puteũ istum. Et in eodẽ. 26. Et reperierũt aquã viuam. Pro quo in hebreo habetur. Et reperierunt puteũ aquarũ viuentiũ. Et in eo. Fodit aliũ puteum. Et in plurali בְּאֵרוֹת Beeroth. i. putei. Geñ. 14. Vallis aũt siluestris habebat puteos multos bituminis. et in eodẽ. 26. Omnes puteos quos foderãt serui Abraam.

בְּאֵר Puteus. בְּאֵרוֹת Putei.

בָּאַשׁ Fetere putrescere Computrescere. Baas. Fetere. computrescere. fedare. confundere. odiosum esse. tristari. displicere. Exo. 5. Quoniã fetere fecistis odorem nostrũ corã pharaone. Et in eodẽ. 7. Et putrescet aqua. Et in eodẽ. Cõputruitq; fluuius. & in eo. 16. Et scatere cepit vermibus atq; cõputruit. Ps. 37. Putruerunt & corrupte sunt cicatrices mee. Eccl's. 10. Musce morientes perdunt suauitatẽ vnguenti. Pro quo hebrei legunt. Musce morientes fetere faciũt. Significat etiã odiosum esse siue fedare vel confundere. Geñ. 34. Odiosum fecistis me chananeis. 1. Reg. 27. Multa mala operatus est cõtra populum suũ israel. Pro quo hebrei legũt. Odiosus factus est cũ populo suo israel. 2. Reg. 10. Videntes aũt filii Amon q̃ iniuriam fecissent dauid. pro quo hebrei legũt. Videntes aũt filii amon q̃ odiosi siue fetidi essent dauid. Et in eode. 16. Vt cum audierit oĩs israel q̃ fedaueris patrẽ tuũ. & Prouer. 13. Impius autẽ confundit. Et in lingua chadaica significat cõstristari siue displicere. Dañ. 6. Satis cõtristat⁹ est. & inde. בְּאֵשׁ Beos. i. fetor vel putredo. Esa. 34. Et de cadaueribus eorũ ascendet fetor. Ioel. 2. Et ascendet fetor ei⁹. Amos. 4. Et ascendere feci putredinẽ castrorũ vr̃orũ. Et inde בָּאֻשָׁה Basa. i. vua fetida & pessimi saporis que vocatur labrusca. Iob. 31. Et pro ordeo spina. pro quo hebrei legunt. Et pro ordeo labrusca. cuius plurale בְּאֻשִׁים Beusim habetur Esa. 5. An quod expectaui vt faceret vuas & fecit labruscas.

Fedare Cõfundere Cõtristari בְּאֵשׁ Fetor. בָּאֻשָׁה Vua fetida Spina. בְּאֻשִׁים Labrusce.

בָּגַד Direptio Cibus. בָּגַד Bag. Cibus. esca. Ezech. 25. Et tradam te in direptionẽ gentiũ. Pro quo hebrei legunt. Et tradam te in cibũ vel in escam gentibus. Nam supra dixerat ipsi comedẽt fruges tuas: & ipsi bibent lac tuũ. & preponitur ei פַּת Path. Quod significat panẽ vel cibũ. & dicitur פַּתְבַּג Pathbag. Pro quo beatus hieronym⁹ aliq̃n transtulit cibos. vt Dañ. 1. Et cõstituit eis rex annonã per singulos dies de cibis suis. Et in eo. Ne polluerẽtur de mensa regis. i. de cibis regis. Et in eodẽ. Qui vescuntur cibo regio. & aliq̃n transtulit panẽ. vt in eodem. 11. Et comedẽtes panẽ cum eo cõterent eum.

פַּתְבַּג Cibi. Panis.

בָּגַד Bagad. Preuaricari. aspernere. contẽnere. spernere. despicere. Esa. 24. Preuaricantes preuaricati sunt. בָּגַד Preuaricari.

Hiere.12. Bene est oībus qui preuaricantur & iniqꝫ agunt.

Spernere. Osee.5. In dño preuaricati sunt. Significat etiā spernere

Contēnere aut contēnere vel despicere. Exo.21. Si spreuerit eam. Esa. 33. Et qui spernis: nōne tu sperneris. & in eodē. Cum fatigatus desieris contēnere cōtemneris. Hiere.3. Quomodo si contēnat mulier amatorē suū: sic contēpsit me dom⁹ israel. Threñ.1. Oēs amici eius spreuerūt eam. Malach.2. Quare ergo despicit vnusquisqꝫ vestrū fratrem suū. et in eodē. Et vxorem adolescentie tue noli despicere. & inde בָּגֵד Béged

Despicere. לָגוֹד

בָּגֵד siue בָּגֶד Báged. i. preuaricatio vel contemptio. Esa.24. Et

Puaricatio בִּגְדוֹת preuaricationē trāsgressorū. & in plurali בִּגְדוֹת Bógdoth. ideſt preuaricatiōes. & inde בֹּגֵד Boged. i. preuaricator. vel qui spernit. Esa.21. Qui incredulus est infideliter agit. pro quo hebrei legūt. Qui spernit p̄uaricator est: siue qui preuaricator est spernit. & in eodē.33. Et qui spernis: nōne tu sperneris. et in plurali בֹּגְדִים Bógdim. i. preuaricatores vel transgressores. Esa.24. Et preuaricationē transgressorum preuaricati sunt. Hiere.9. Quia oēs adulteri sunt & cetus preuaricatorū. & in gñe fe. בְּגֵדָה Bagoda siue בֹּגֵדָה Bógeda vt Hiere.3. Et vidit preuaricatrix soror eius iuda. et in eo. Et non timuit preuaricatrix iuda soror eius. Itē בָּגֶד Béged Pānus. vestis. siue vestimentū. vt Geñ.28. Et dederit mihi panem ad vescendū et vestimentū ad induendū. Exo.28. Faciesqꝫ vestem sanctā aaron fratri tuo. Ps.101. Et oēs sicut vestimentū veterascent. Esa.64. Et quasi pānus mēstruate vniuerse iustitie nostre. Et in plurali בְּגָדִים Begadim. i. pāni vel vestimenta. Leui.12. Lauabit vestimēta sua. Itē בָּגָד In felicitate aut venit felicitas. De quo vide īfra in dictione בַּד gad: quia est dictio composita.

Inuidus. בֹּגְדָנִים

Preuaricatrix. בְּגֵדָה

בְּגֵדָה

Vestimētū. בָּגֶד

Pānus. בְּגָדִים

Vestimēta. בָּגָד

Felicitate. בִּגְלַל

Ob grām. Vt. Propter.

בִּגְלַל Biglal. Propter. ob gratiā. Geñ.12. Et viuet aīa mea ob gratiam tui. Deut.15. Vt benedicat tibi dñs deus tuus in omni tēpore. Pro quo hebrei legūt. Quia propter hanc rem benedicet tibi dñs deus tuus in omni ope tuo.

בַּד Bad. linū. vel lineus. diuinus vel diuinator: aut mēdax. vectis. ramus. pondus. Leui.16. Tunica linea vestietur

Linum. feminalib⁹ lineis verenda celabit: accīgetur zona linea cidarim lineā imponat capiti. Significat etiā diuinū vel diuinatorem. & solū inuenitur בַּדִּים Badim in nūero plurali. Esa.44. Signa diuinorū irrita facit Hiere.50. Gladius ad diuinos eius qui stulti erunt: et quia isti cōmuniter mentiū tur ideo secundū hebreos etiā significat mēdaces siue mendacia. Iob.11. Vbi nos habemus: tibi soli tacebūt homines? hebrei legūt. Mendacia tua tacebūt hoies? Et in eodē.41.

Diuini. בַּדִּים

Soli. Mēdacia. Potentes

Non parcā ei verbis potentibus. pro quo ipsi legūt. Non tacebo mendacia eius. Vide etiā de hoc īfra in dictione בָּרָא bada. Significat etiā vectes siue fortitudinē. Exo.25. Faciesqꝫ vectes de lignis setim. Esa.16. Et indignatio ei⁹ pluscꝫ fortitudo eius. Accipitur etiā pro membris vel brachiis eo quod sunt quasi vectes & in illis est fortitudo. Iob.18. Deuoret pulchritudinē eius: & cōsumat brachia ei⁹ primogēita mors. & etiā pro pulchritudine habetur ibi eadē dictio. Ponitur etiā pro profundo. vt in eodē.17. In profundissimū infernū descendant oia mea. Sed etiā in hoc loco hebrei legunt. Membra siue brachia. s. mea in īfernū descendāt. Itē accipitur pro ramis arboris eo q̄d sunt sicut mēbra in homine. vt Ezech.19. Et egressus ignis de virga ramorū ei⁹. et in eodē.17. Et fructificauit in palmites. significat etiā בַּד Bad. equalitatē ponderū vel mensurarū. s. qñ de diuersis rebus tantū accipitur de vno q̄tum de alio. vt Exo.30. Equalis ponderis erunt oia. Pro quo in hebreo habetur. Bad cū bad erunt. i. tantū cum tanto erunt: quasi dicat tantum de vno quantum de alio.

Vectes. Fortitudo

Brachia. Pulchritudo. Profūdissimum.

Rami. בַּד

Eqle pōd⁹

בָּדָד Badad. solus. solitarius. Et est oīnis generis & vtriusqꝫ

Solus. numeri. Leui.13. Solus habitabit extra castra. Deut.32. Dominus solus dux eius fuit. et in eodē.33. Habitabit israel cōfidenter & solus. Esa.27. Ciuitas enī munita desolata erit. ideſt sola vel solitaria. Hiere.49. Soli habitabūt. Threñ.1. Quomodo sedet sola ciuitas. Et in eo.3. Sedebit solitarius et tacebit. & aliqñdo scribitur cum vau in prima syllaba. et dicitur בּוֹדֵד Boded. i. solitarius. Ps.101. Sicut passer solitarius in tecto. Osee.8. Onager solitarius sibi ephraim. & recipit articulum lamed in principio. & dī לְבָדָד Lebadad. i. solus. solitarie. singulariter. et est oīs generis & vtriusqꝫ numeri. vt Nu.23. Populus solus habitabit. Ps.4. Quoniā tu domine singulariter. Mich.7. Habitantes solos in saltu. Et aliqñ scribitur cum simplici daled. & dicitur לְבַד Lebad ideſt sol⁹. seorsum. singulariter. Zach.12. Et plangēt terre: familie & familie seorsum: familie domus dauid seorsum: et mulieres eorū seorsum. Et cōponitur cum ꝓnominibus hoc modo. לְבַדִּי Lebadi. solus ego. Deut.1. Non possum solus sustinere vos. לְבָדֶךָ Lebadécha. solus tu. Exo.18. Solus illud non poteris sustinere. לְבַדּוֹ Lebado. solus ille. Geñ. 32. Mansit solus. & in nostra trāslatione amittūtur iste persone. s. ego. tu. ille. quia subintelligūtur ex verbis appositis לְבַדָּהּ Lebada. sola illa. לְבַדֵּנוּ Lebadénu. soli nos לְבַדְּכֶם Lebadechem. soli vos. לְבַדְּכֶן Lebadechen. sole vos. feme. ge. לְבַדָּם Lebadam. soli illi. לְבָדָן Lebadan. sole ille. Item לְבַד Lebad. i. preter. excepto. absqꝫ. Deut.18. Excepto eo q̄d in vrbe sua ex paterna eis successione debetur. 3. Re.5. Absqꝫ prepositis qui p̄erant singulis operibus. & etiā preponitur ei lr̄a mem. & dicitur מִלְבַד Milebad. i. absqꝫ. excepto. preter. Geñ.46. Absqꝫ vxorib⁹ filiorū ei⁹. Leui.23. Exceptis sabbatis dñi. Deut.4. Non est alius preter eum.

Solus.

Desolata

Soli.

Sola.

Solitari⁹.

Solitari⁹.

Solus.

Singulr.

Soli.

Seorsum.

Solusego

Excepto.

Absqꝫ.

Absqꝫ.

Excepto.

Preter.

בָּרָא Bada. Fingere. mētiri. 3. Reg.12. Quintadecima die mensis octaui quem finxerat de corde suo. Nec.6. De corde enim tuo tu cōponis hec. i. tu fingis hec mendacia. Et dicunt aliqui q̄ ab hac dictione deriuatur. בָּדִים Badim. quod in supradicta dictione dixim⁹ significare diuinatores seu mendaces.

Fingere.

diuīatores

בָּרַל Badal. Diuidere. separare. Geñ.1. Diuisit lucem a tenebris. & in eodem. Et diuidat aquas ab aquis. Exo.26. Quo & sanctuariū & sanctuaria sanctuarii diuidētur. Nu. 16. Nunquid parū vobis est q̄ separauit vos deus. & in eo. Separamini de medio cōgregationis huius. Deut.10. Eo tē pore separauit dñs tribum leui. Esd.6. Et oīes qui se separauerant a coinquinatione gentiū terre. Et in eodē.9. Non est separat⁹ populus israel. Et in eodē.10. Separamini a populis terre. Esa.56. Et non dicat filius aduene qui adheret domino dicens: separatione diuidet me dñs a populo suo. Item בְּדִיל Bedal. cartilago. siue extremum auris. Amos.3. Quomodo si eruat pastor duo crura aut extremū auricule Item בְּדִיל Bedil. stannū. Nu.31. Et stannū & plumbū. Esa. 1. Auferam omne stannū tuū. Ezech.27. Argento ferro stāno plumboqꝫ repleuerūt nundinas tuas. Zach.4. Et vidēbunt lapidē stāneū in manu zorobabel.

Diuidere

Separe

Extremū auricule.

Stannū.

בְּדֹלַח Bedólach. bdeliū. quod secundū aliquos est genus lapidis precioſi. Geñ.2. Ibi inuenitur bdeliū & lapis onychinus. et Nu.11. Erat autē man quasi semen coriandri coloris bdelii.

Bdeliū.

בָּדַק Badach. instaurare. vel reparare ruinam vel fissuras domorum. 2. Paral.34. Vt instaurarent templū & infirma queqꝫ sarcirent. In lingua vero chaldaica significat scrutari vel rimari: aut inuestigare. Inde בֶּדֶק Bédec. i. rima vel scissura: siue illud quod venit ad restaurandū: vel indiget restauratiōe. vt. 4. Reg.12. Et instaurarēt sartatecta domus siquid necessariū viderint instauratione. Ezech. 27.

Instaurare.

Scrutari

sartatecta

Instauratio.

Senes biblii & prudentes eius habuerūt nautas ad miniſteriū varie ſupellectilis tue. pro quo hebrei legūt. Senes gi-
ſciſſura vel rima. blii & prudētes eius fuerūt in te: cōfortantes vel reparātes rimam vel ſciſſuram tuā.i.reſtaurātes quicquid indiget reſtauratione.

Diſpgere בָּדַר Badar. In lingua chaldaica ſignificat diſpergere vel diſſeminare.vt Dañ.4. Diſpergite fructus eius.

In ea. בָּהּ Ba.in illa.vel in ea.aut in ipſa.ſiue in qua. Et eſt dictio compoſita cuius partes non inueniūtur per ſe.vt dictū eſt ſupra in principio huius littere Beth.

Vacuū. בֹּהוּ Bohu.vacuum.ſiue vacuitas.aut nihil. Geñ.1. Terra autē erat inanis & vacua. Vbi pro inanis ponitur. תֹּהוּ Thohu.et pro vacua ponitur בֹּהוּ Bohu.cum vau in fine loco he.& habētur eedē dictōes. Hiere.4 vbi dicitur. Aſpexi terram & ecce vacua erat & nihil.vbi pro vacua ponitur.

Nihil. תֹּהוּ Thohu.& pro nihil ponitur. בֹּהוּ Bohu.et Eſa.34. Vbi nos habemus & extendetur ſup eam menſura vt redigatur

Deſolatio. ad nihilū & perpendiculū in deſolatione:in hebreo habetur & extendetur ſup eam menſura thohu & lapides bohu. vbi tranſlatio nra pro thohu tranſtulit nihilū.& pro bohu deſolationē. Et aliqui hebrei dicunt q thohu ſit res omni forma carens.vt eſt materia prima. Et bohu aptitudo habendi:ſiue deſiderium quod mouet materiam primam ad omnem formam naturalem.

ſmaragd⁹ בַּהַט Bahat.genus lapidis.pro quo btūs hieronymus ſmaragdum tranſtulit. Eſter.1. Super pauimentū ſmaragdino et pario ſtratū lapide.& ſolū inuenitur in p̄dicto loco.

Cōturbari בָּהַל Bahal.Turbare.conturbare.feſtinare. accelerare.terrere.timere.temere loqui.vel temere feſtinare. Exo. 15. Tunc cōturbati ſunt principes edom.1.Reg.28. Cōturbatus enī erat valde. Iob.4. Tetigit te & cōturbatus es.

Cōturbare Turbare. Et in eodē.23. Et omnipotens cōturbauit me.et Ps.2. Et in furore ſuo cōturbabit eos.et Ps.6. Et aīa mea turbata eſt valde. & in eodē. Erubeſcant & cōturbētur vehemēter oēs inimici mei.et. Ps.29. Et factus ſum cōturbatus.et Ps.82. Et in ira tua turbabis eos. Significat etiā feſtinare vel acce-

Feſtinare. Cito pgere lerare.vt.2.Paralip.25 Ad quā me deus feſtinato ire precepit. Eſter.6. Et cito eum ad conuiuiū quod regina parauerat pergere cōpulerūt. Et in eodē.8. Egreſſi ſunt veredarii

Accelerat. Feſtinari celeres. Prouer.20. Hereditas ad quā feſtinatur in principio Et in eodē.28. Qui feſtinat ditari & aliis inuidet. Eccl's.7. Ne ſis velox ad iraſcendū. & in eodē.8. Ne feſtines recedere a facie eius· Item ſignificat terrere.vel pertimeſcere.aut temere loqui. Geñ.45. Et non poterāt reſpondere fratres

pterrere. ptimeſcere Temere loqui. nimio terrore perterriti. Iob.21. Et ego quādo recordatus fuero pertimeſco. Eccl's.5. Ne temere quid loquaris.et ide

Velociter. Feſtinatio cōturbatio Feſtinatio בְּהָלָה Behala ſiue נִבְהָלָה Nibhala.i.feſtinatio.velociter.conturbatio.terror. Leui.26. Viſitabo vos velociter.& Ps.77. Et anni eorū in feſtinatione. Soph.1. Quia cōſummationē cum feſtinatione faciet cunctis habitantibus terrā. Eſa.65. Nec generabūt in conturbatione. et in lingua chaldaica dī הִתְבַּהֲלָה Hithbehala.i. feſtinatio ſiue feſtinanter. Dañ. 2. Tunc arioth feſtinus introduxit danielē. Pro quo hebrei legunt. Tunc arioth cum feſtinatione introduxit danielem. Et in eodē.3. Surrexit prope.i.feſtināter. Eſd.4. Et abierunt feſtini. pro quo hebrei legūt. Et abierūt cū feſtinatiōe.

In illis בָּהֶם Bahem.in illis. vel in eis.aut in ipſis.et eſt dictio cōpoſita vt dictum eſt ſupra.

Animal Beſtia. Jumentū Pecus. בְּהֵמָה Behema.animal. beſtia.iumentū.pecus. Deut.14. Hoc eſt animal quod comedere debetis. Nec.2. Niſi aīal cui ſedebam. Prouer.30. Leo fortiſſimus beſtiarum. Exo.19. Siue iumentū fuerit ſiue homo nō viuet. Nu.3. Ab homine vſq; ad pecus mei ſunt. Et quādo poſt ſe regit geni

tiuū: vel quādo cōponitur cum pronominib⁹ : tunc mutat he in tau. ſicut & alia noīa hebraica in he deſinētia. vt Nu. 3. Et pecora leuitarū pro pecoribus eorū. quod in hebreo legitur ſingulariter. ſ. Et pecus leuitarū pro pecore eorū. Et in plurali בְּהֵמוֹת Behemoth. Deut.32. Dentes beſtiarū immitā in eos. Iob.12. Interroga iumēta & docebūt te. Et in eodē. Qui docet nos ſuper iumēta terre. Eſa.30. Onus iumentorū auſtri. Ps.8. Inſuper & pecora campi. Ioel.2. Nolite timere aialia regionis. Abac.2. Et vaſtitas animaliū deterrebit eos. Accipitur etiā pro noīe proprio quod ponitur pro demone. vt Iob.40. Ecce behemoth quē feci tecū fenum quaſi bos comedet. Tamē hebrei qui occidentē litteram ſequūtur dicunt: q in hoc loco accipitur pro quodā animali ignoto incredibilis magnitudinis quod vocatur behemoth in plurali terminatione.

בְּהֵמוֹת Beſtie. Jumēta Pecora Bialia. behemoth

Poller בֹּהֶן Bohen.pollex. Leuit.14. Et ſuper pollicē manus eius ac pedis dexteri. & in plurali בְּהֹנוֹת Behonoth.i.pollices. Iudi.1. Quē perſecuti cōprehederūt ceſis ſūmitatibus manuū eius ac pedum. Pro quo hebrei legūt. Quem perſecuti cōprehenderūt: et abſciderunt pollices manuū eius ac pedum. et in eodē. Septuaginta reges ceſis manuū ac pedū ſummitatib⁹. pro quo hebrei legūt. ceſis pollicibus manuū ac pedum. ſed idem eſt ſenſus.

בְּהֹנוֹת ſūmitates Pollices.

Macla coloris candidi. בֹּהַק Bohac. macula incute coloris candidi. Leui.13. Sciat non eſſe lepram: ſed maculam coloris candidi & hominem mundum.

Candor בָּהָר Bahar. candor. albedo. inde בָּהֶרֶת Bahereth.i.macula candida vel quaſi lucens. Leuit.13. Aut quaſi lucens quippiā.i.plaga lepre.& in eodē. Sin autē lucis candor fuerit in cute.& in eodē. Sin aūt in ſuo loco candor ſteterit. et in eodē. Vir ſiue mulier in cuius cute candor apparuerit. & in eodem. Si deprehenderit ſubobſcurū alborem lucere in cute. Et inde בָּהִיר Bahir.i.lucidū vel candidū ſicut eſt nix. Iob.37. Subito aer cogetur in nubes . p quo hebrei legūt Lucidū vel candidū eſt in nubibus.

בָּהֶרֶת q̄ſi lucens. lucis cādor Candor

Lucidū. בָּהִיר

In illo. בּוֹ Bo. In illo.vel in eo.aut in ipſo.et eſt dictio cōpoſita cuius partes nō inueniūtur per ſe.vt ſupradictū eſt.

Venire. בּוֹא Bo.venire.ingredi.intrare. introducere. ītromittere afferre. adducere. Geñ.6. Finis vniuerſe carnis venit ad me.et in eodē.19. Venerūt duo angeli ſodomā. & in eo. 24. Veni ergo hodie ad fontem aque.& in eodē.27. Venit germanꝰ tuus fraudulēter.et Exo.22. Maxime ſi cōductū venerat pro mercede operis ſui.et in eodē.20. Veniā ad te et benedicā tibi.1.Reg.4. Venit deus in caſtra. Ps.35. Non veniet mihi pes ſuperbie. Abac.2. Quia veniens veniet & non tardabit. Significat etiā ingredi: vel introire. Geñ.6. Et ingredieris arcam tu & filii tui. et in eodē.7. Ingredere tu & oīs domus tua in arcam. Et in eodē.34. Ingreſſi ſunt vrbem cōfidenter.& in eo.38. Et accepta vxore ingreſſus eſt ad eam. et Ps.5. Introibo in domū tuam. et Ps.17. Et clamor meus in cōſpectu eius introibit in aures eiꝰ. Ps.62. Introibūt in inferiora terre. Ps.78. Introeat in cōſpectu tuo gemitus cōpeditorū. Ps.99. Introite portas eius in confeſſione. et Eſa.2. Introibūt in ſpelūcas petrarū. et ſepe ſcribitur ſine vau in medio: vt in aliquibus locis predictis. & aliquādo loco vau ponitur iod. ſ. quādo eſt verbū tertie coniugationis: et tunc ſignificat afferre: vel introducere. aut adducere :vel offerre. Geñ.27. Affer mihi de venatione tua. Et in eodē.33. Suſcipe benedictionē quā attuli tibi. & in eo. 42. Adducite fratrē veſtrū. et in eodē. Obtulerū ei munera et in eodē. Et deferte viro munera. & in eo. Introduc viros domū. & in eodē. Introducti ſumus vt deuoluat in nos calūniā. Exo.35. Omnis multitudo filiorū iſrael obtulit mente

בּוֹא Venire. Introire Afferre Adducere. Offerre. Deferre. Introducere

promptiſſima. Et in eodem.36. Plus offert populus q̄ neceſſarium eſt. Leui.2.ac deferet ad filios aaron ſacerdotis. Et in eo.4. Et adducet illū ad hoſtiū tabernaculi: & i eo.in feret ſacerdos qui vnctus eſt de ſanguine eius. Deut.12. Et offeretis in loco illo holocauſta. Eſa.1. Nō offeratis vltra ſacrificiū fruſtra. Ezech.37. Ecce ego intromittā in vos ſpm̄ Eſa.41. Et adducet magiſtratus quaſi lutū. Et in eodē.49. Et afferent filios tuos in vlnis. & Hiere.39. Vt adducerētur in babylonē. Ezech.8. Et adduxit me in hieruſalē. Accipitur etiā pro introitu ſolis ſub orizonte qđ in nr̄a tranſlatione dicitur occidere vel occūbere. Geñ.15. Cūq; ſol occūberet. Eccl's.1. Et oritur ſol & occidit. Eſa.60. Nō occidet vltra ſol tuus. Et inde בּוֹא Bo. ſiue בֹּא Bo. ſine vau in medio dictiōis.i. Ingreſſus ſiue introitus. 1.Reg.16. Pacificus ne eſt ingreſſus tuus. Et ſic.3.Reg.2. Vbi eadē verba habentur. Ps.120. Dñs cuſtodiat introitū tuum & exitum tuum. Pro quo in hebreo habetur. Dñs cuſtodiat exitū tuum & introitū tuum. Et aliq̄n̄ prepōitur ei littera lamed: & dicitur לְבֹא Lebo. vt Iudi.3.vſq; ad introitum emath. Amos. 6. Ab introitu emath vſq; ad torrentem deſerti. Q̄nq; etiā preponitur ei littera mem. & dicitur מְבוֹא Mebo.i.ingreſſus vel introitus: aut occaſus.ſ.ſolis. vt Iudi.1. Oſtende nobis introitū ciuitatis. Ezech. 26. Quaſi per introitum vrbis diſſipate. Ps.103. Sol cognouit occaſum ſuum. Ps.112. A ſolis ortu vſq; ad occaſum. Et aliq̄n̄ ſcribitur cum he in fine: et dicitur בִּיאָה Bia.i. Introit9. Ezech.8. Et ecce ab aquilōe porte altaris idolum zeli in ipſo introitu. & etiā ſcribitur cum caph & he in fine & dicitur בֹּאָכָה Boacha.i.ingreſſus vel introitus. aut veniens. vel ingrediens. ſiue pergēs. Geñ.10. Facti ſunt termini Chanaan venientibus a ſidone gerarā vſq; gazā donec ingrediaris ſodomā. & in eodem. Et facta eſt habitatio eorū de meſſa pergētibus vſq; ſephar. & in eodem.25. Que reſpicit egyptum introeuntibus aſſyrios. Et inde תְּבוּאָה Thebua.i.fructus. fruges. prouentus vel reditus: eo q̄ veniūt per ſingulos annos. Leuit.25. Colligeſq; fructus eius. Et in eodem tp̄s eñ frugum vēdet tibi. Nu.18. Et reputabitur vobis quaſi de area & de torculari dederitis primitias. Pro quo hebrei legunt. Et reputabitur leuitis q̄ſi fructus aree & quaſi fructus torcularis. ſed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum. Deut.22. Et que naſcuntur ex vinea pariter ſanctificentur. i. fruct9 vinee. & Eccl's.5. Et qui amat diuitias fructum nō capiet ex eis. 4.Reg.8. Reſtitue ei oīa que ſua ſunt: & vniuerſos reditus agrorum.

בּוּב Bub. Concauū. vacuū. inane. vanum. Et ſcribitur per additionem nun in principio. & dicitur נְבוּב Nebub. vt Ezo.27. Non ſolidum ſed inane & cōcauum intrinſec9 facies illud. Hiere.52. Et intrinſec9 caua erat. i. cōcaua. Iob. 11. Vir vanus in ſuperbiam erigitur.

בּוּז Buz. ſiue בֹּז Boz. Contemnere. deſpicere. depredari. diripere. Prouer.23. Quia deſpicient doctrinā eloquii tui. Et in eodē. Ne contēnas cū ſenuerit mater tua. Cāti.8. Quaſi nihilum deſpicient eū. Pro quo in hebreo habetur. Deſpectione deſpicient eum. Eſa.24. Et depredatione predabitur. & in eodem.10. Vt auferat ſpolia & diripiat predā Item בֹּז Buz. pōitur pro nomine. & ſignificat contēptum ſiue deſpectum. Iob.12. Lampas cōtempta apud cogitationes diuitum. & in eodē.31. Et deſpectio propinquorum terruit me. Ps.30. In ſuperbia & in abuſione. Pro quo heb.legunt. In ſuperbia & in deſpectione. & aliq̄n̄ ſcribitur ſine vau in medio: & etiam q̄nq; duplicatur vltima littera zain & multa alia deriuantur ab eo: de quo vide infra in dictiōe.

בּוֹז Bazaz. & in dictione בַּזָּה Baza.

בּוּךְ Buch. Cōfuſum ſiue deuiū eſſe. oberrare. Coarctari. flere. Ingemere. & ſcribitur per additionem nun in principio. & dicitur נָבוּךְ Nabuch. Exo.14. Coarctati ſunt in terra. i. confuſi vel oberrantes ſunt in terra. Heſter.3. Et cunctis iudeis qui in vrbe erant flentib9. Pro quo hebrei legūt. Et ciuitas ſuſa flebat ſiue confuſa erat. & Ioel.1. Mugierūt greges armenti. Et aliq̄n̄ ſcribitur ſine vau in medio dictionis. & inde מְבוּכָה Mebucha. Pro quo trāſlatio noſtra habet fletum. Eſa.22. Dies enim interfectionis & conculcationis & fletus dño deo exercituum in valle viſionis.

בּוֹל Bul. Germē. Herba. Truncus. ſ. ligneus. Iob.40. Huic montes herbas ferunt. Eſa.44. Ante truncū ligni p̄cidam. ſignificat enim quidquid terra producit: modo ſint herbe: modo arbores vel ligna. vnde proprie interpretatur germē. & ſcribitur aliquando cum Iod in principio & dicitur יְבוּל Iebul.i. Germē. ſiue fructus. Leuit.26. Et terra gignet germē ſuum. Ps.66. Terra dedit fructum ſuum. Abac.2. Et non erit germen in vineis. Et etiā de hoc vide infra in dictiōe יָבָל Iabal. Et q̄n̄ ſcribitur cum littera mem in principio & dicitur מָבוּל Mabul: tunc ſignificat diluuium. Geñ.6. Ecce ego adducam aquas diluuii ſuper terram. Et in eodem.7. Propter aquas diluuii. Et quia menſis octobris abūdat imbribus: ideo appellatur in hebreo. בּוּל Bul.3.Reg.6. Et in anno vndecimo menſe bul ipſe eſt menſis octauus p̄fecta eſt domus.

בּוּן Bun. Intelligere. Docere. de quo vide infra in dictione. בִּין Bin.

בּוּס Bus. cōculcare. calcare. diripere. Ps.59. Et ipſe ad nihilū deducet tribulātes nos. Pro quo btūs Hieronym9 in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Et ipſe conculcabit hoſtes noſtros. Prouer.27. Anima ſaturata calcabit fauum. Et eſa.14. Et in montibus meis conculcem eū. Zach.10. Et erunt quaſi conculcantes lutum. Et aliquādo duplicatur vltima littera ſamach. Eſa.63. Hoſtes noſtri cōculcauerunt ſanctificationem tuam. & Hiere.12. Conculcauerunt partem meam. Ezech.16. & vidi te conculcatam in ſanguine tuo. & inde מְבוּסָה Mebuſa. ideſt conculcatio. ſiue conculcata. Eſa.18. Ad gentem expectantem & conculcatam. Et in eodem.22. Dies enim interfectionis & conculcationis & fletus domino deo exercituum in valle viſiōis. Et inde מוּבָס Mubas. ideſt conculcatum. Pro quo trāſlatio noſtra habet putridum. Eſa.14. Quaſi cadauer putridum non habebis conſortium cum eis in ſepultura. Et aliquādo ſcribitur cum thau in principio & dicitur תְּבוּסָה Thebuſa. i. Conculcatio vel cōtemptio. 2.Paralip.22. voluntatis quippe fuit dei aduerſus ochoziā. Pro quo hebrei legunt. A deo eñ fuit cōculcatio vel comtemptio ochozie. Nā Iehu cōptē ſit eum & iuſſit iis qui ſequebantur eum vt percuterent etiam ipſum ochoziam: quamuis erat rex Iuda. vt habetur. 4. Regum. 9. Et aliquando ſcribitur cum littera ſin loco ſamach & ſignificat diripere. Amos. 5. Idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem & predam electam tollebatis ab eo. vbi ponitur בּוֹשַׁסְכֶם Boſaſchē pro בּוֹסַסְכֶם Boſaſchē: Secundum aliquos hebreos. Alii vero dicunt quod ei9 primitiuum eſt בָּשַׁס Baſas. de quo infra in ſuo loco dicetur.

בּוּץ Bus. linum vel byſſus. aut ſericum. Heſter.1. ſuſtenta ta funibus byſſinis atq̄ purpureis. Et in eodem.8. Et amictus ſerico pallio. In lingua vero ſyra communiter ponitur pro lino.

בּוֹק Boc. diſſipare. deuaſtare. euacuare. diſrumpere. Eſa.24. Diſſipatione diſſipabitur terra. Hiere.9. Et diſſipabo cōſiliū Iuda & Hieruſalem. Naū.2. Diſſipata eſt & ſciſſa & dilacerata. Vbi p̄ diſſipata pōitur בּוּקָה Buca. & p̄ ſciſſa pōitur מְבוּקָה Mebuca: qđ a ſupradicta dictione deriuatur

Inferre. Intromittere. Occidere. בּוֹא בֹּא Ingreſſus Introitus לְבֹא Introitus מְבוֹא Introitus Occaſus. בִּיאָה Introitus בֹּאָכָה Ingrediēs ℣ Pergens. Introiēs. תְּבוּאָה Fructus. Fruges. Redditus. בּוּב נְבוּב Inane. Cōcauum Vanus. בּוּז בֹּז Cōtēnere. Deſpicere ℣ Predari. Diripere. בּוּז Cōtemptū Deſpectio בּוּךְ נָבוּךְ Coarctare Flere. Mugire. מְבוּכָה Fletus. בּוֹל Herba. Trucus. Germen. יְבוּל Germen. Fructus. מָבוּל Diluuium בּוּל Bul. בּוּן Byſſus. Sericum. בּוּס Diſſipari. Diſſipare. בּוּקָה מְבוּקָה

בּוּס Bus. cōculcare. calcare. diripere. Ps.59. Et ipſe ad nihilū deducet tribulātes nos. Pro quo btūs Hieronym9 in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Et ipſe conculcabit hoſtes noſtros. Prouer.27. Anima ſaturata calcabit fauum. Et eſa.14. Et in montibus meis conculcem eū. Zach.10. Et erunt quaſi conculcantes lutum. Et aliquādo duplicatur vltima littera ſamach. Eſa.63. Hoſtes noſtri cōculcauerunt ſanctificationem tuam. & Hiere.12. Conculcauerunt partem meam. Ezech.16. & vidi te conculcatam in ſanguine tuo. & inde מְבוּסָה Mebuſa. ideſt conculcatio. ſiue conculcata. Eſa.18. Ad gentem expectantem & conculcatam. Et in eodem.22. Dies enim interfectionis & conculcationis & fletus domino deo exercituum in valle viſiōis. Et inde מוּבָס Mubas. ideſt conculcatum. Pro quo trāſlatio noſtra habet putridum. Eſa.14. Quaſi cadauer putridum non habebis conſortium cum eis in ſepultura. Et aliquādo ſcribitur cum thau in principio & dicitur תְּבוּסָה Thebuſa. i. Conculcatio vel cōtemptio. 2.Paralip.22. voluntatis quippe fuit dei aduerſus ochoziā. Pro quo hebrei legunt. A deo eñ fuit cōculcatio vel comtemptio ochozie. Nā Iehu cōptē ſit eum & iuſſit iis qui ſequebantur eum vt percuterent etiam ipſum ochoziam: quamuis erat rex Iuda. vt habetur. 4. Regum. 9. Et aliquando ſcribitur cum littera ſin loco ſamach & ſignificat diripere. Amos. 5. Idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem & predam electam tollebatis ab eo. vbi ponitur בּוֹשַׁסְכֶם Boſaſchē pro בּוֹסַסְכֶם Boſaſchē: Secundum aliquos hebreos. Alii vero dicunt quod ei9 primitiuum eſt בָּשַׁס Baſas. de quo infra in ſuo loco dicetur.

בּוּץ Bus. linum vel byſſus. aut ſericum. Heſter.1. ſuſtentata funibus byſſinis atq̄ purpureis. Et in eodem.8. Et amictus ſerico pallio. In lingua vero ſyra communiter ponitur pro lino.

בּוֹק Boc. diſſipare. deuaſtare. euacuare. diſrumpere. Eſa.24. Diſſipatione diſſipabitur terra. Hiere.9. Et diſſipabo cōſiliū Iuda & Hieruſalem. Naū.2. Diſſipata eſt & ſciſſa & dilacerata. Vbi p̄ diſſipata pōitur בּוּקָה Buca. & p̄ ſciſſa pōitur מְבוּקָה Mebuca: qđ a ſupradicta dictione deriuatur

Universidad de Deusto Biblioteca

בוקק Diſſipare.

per additionem mem in principio. et aliquando geminatur vltima littera coph. et dicitur. בוקק Bochec. vt Esa. 24. ecce dominus diſſipabit terram. et de hoc vide infra in dictione בקק Bacac. et aliquando ſcribitur ſine vau in medio et cum littera nun in principio que denotat verbum paſſiuum prime coniugationis. Esa. 19. et diſrumpetur ſpiritus egypti in viſceribus eius.

Diſrũpere

בור Ciſterna. Lacus. Carcer. בורת Ciſterne.

בור Bor. ciſterna. lacus. carcer. Geñ. 37. Miſerunt eum in ciſternam veterem. Et in eodem. Extrahẽtes eum de ciſterna vendiderunt eum iſmaelitis. Exo. 21. Si quis aperuerit & foderit ciſternam. & Ps. 27. aſſimilabor deſcendentibus in lacum. Ps. 39. Et eduxit me de lacu miſerie. Esa. 38. Non expectabunt qui deſcendunt in lacum veritatem tuam. Et in eodem. 51. Et ad cauernam laci de qua preciſi eſtis. Thren. 2. Inuocaui nomen tuum domine de lacu nouiſſimo. Item ponitur pro carcere eo ꝙ eſt ſimilis ciſterne vel lacui. Geñ. 41. Protinus ad regis imperium eductum de carcere ioſeph totonderunt. & in plurali בורת Boroth. vt Deut. 6. Ciſternas quas non fodiſti. & Hiere. 2. Et foderunt ſibi ciſternas diſſipatas.

בוש erubeſcere Mozam facere. Cõfũdere.

בוש Bos. Erubeſcere. confundere. tardare ſiue moram facere. Iudi. 3. Expectantes diu donec erubeſcerent. &. 4. Reg. 2. Coegerunt eum donec acquieſceret. Pro quo hebrei legunt. Coegerunt eum donec erubeſceret. ſiue donec moram faceret. Ps. 22. In te ſperauerunt & non ſunt confuſi. Ps. 30. Erubeſcant impii & deducantur in infernum. Ps. 69. Confundantur & reuereantur qui querunt animam meam. Ps. 70. Cum confuſi fuerint & reueriti qui querunt animam meam. Esa. 23. Erubeſce ſidon. Et aliquando ſcribitur ſine vau in medio dictionis: vel loco eius ponitur iod ſcilicet quando eſt verbum tertie coniugationis. 2. Reg. 19. Confudiſti hodie vultum omnium ſeruorum tuorum. Esdre. 8. Erubui enim petere a rege pedites & equites. Et in eodem. 9. Confundor & erubeſco leuare faciem meam ad te. Ps. 13. Conſilium inopis confudiſtis. Ps. 43. Et odientes nos confudiſti. Ps. 52. Cõfuſi ſunt quoniam deus ſpreuit eos. pro quo hebrei legunt. Confudiſti. ſiue confundere feciſti. ſcilicet illos. Hiere. 48. Quoniam vaſtata eſt & confuſa. & in eodem. confuſa eſt fortis & tremuit. & inde מבישׁ Mebis. ideſt confuſionem faciens: ſiue ignominioſus. Prouer. 19. Qui affligit patrem & fugat matrem ignominioſus erit & infelix. Et in genere feminino. מבישׁה Mebiſa. Prouer. 10. Et putredo in oſſibus eius que confuſione res dignas gerit. ideſt que confuſionem facit. Et inde בושׁה Buſa. ideſt confuſio. verecundia. obprobriũ. vt. Ps. 88. Perfudiſti eum confuſione. Et idem ſignificat בׇּשֶׁת Boſeth. 1. Reg. 20. In confuſionem tuam & in confuſionem ignominioſe matris tue. & Ps. 130. Inimicos eius induam confuſione. Hiere. 3. Confuſio comedit laborem patrum noſtrorum ab adoleſcentia noſtra. vbi ſecundum hebreos confuſio accipitur pro idolo. Et quandoq; recipit nun in ſecunda ſyllaba. & dicitur בׇּשְׁנָה Boſna. ideſt confuſio. verecundia. Oſee. 10. Confuſio ephraim capiet. Inde מבושׁי Mebuſe: quod ſignificat membra verenda. Deut. 25 Et aprehenderit verenda eius. Et quandoq; duplicatur littera ſin: & ſignificat erubeſcere ſiue morari aut moram facere. Geñ. 2. Erat autem vterq; nudus adam ſcilicet & vxor eius: et non erubeſcebant. Exo. 32. Videns populus ꝙ moram faceret moyſes. Iudic. 5. Cur moratur regredi currus eius.

Mebis Ignominioſus. מבישׁה Cõfuſionẽ faciẽs. בושׁה Confuſio. בׇּשֶׁת Confuſio. בׇּשְׁנָה Confuſio. מבושׁי Verenda. Erubeſcere. Moram facere. Morari.

בז

בׇּז Baz. contemnere. deſpicere. depredari. De quo vide in dictione ſequenti & infra in dictione בׇּזָה baza.

בזז

בׇּזַז Bazaz. depredari. ſiue depopulari. predari. diripere. Nume. 31. Quidquid habere potuerunt depopulati ſunt Deut. 2. Abeq; iumentis que in partem venere predantium Ioſue. 8. Iumenta autem & predam ciuitatis diuiſerunt ſibi filii iſrael. Pro quo hebrei legunt. Iumenta autem & predam ciuitatis depredati ſunt ſibi filii iſrael. Hiere. 30. Cunctoſq; predatores tuos dabo in predam. Et in eodem. 50. Gladius ad theſauros eius qui diripientur. Ezech. 39. Et depredabuntur eos quibus prede fuerunt. Et aliquando ſcribitur cum ſimplici zain. Esa. 8. Feſtina predari. Et in eodem. 10. Et pupillos diriperent. & in eodem. 11. Simul predabuntur filios orientis Soph. 2. Reliquie populi mei diripient eos. Et de hoc vide ſupra in dictione בוז Boz. & inde בַּז Baz. ſiue בִּזָּה Biza. ideſt preda. depredatio. direptio. Nu. 14. Paruulos veſtros de quibus dixiſtis quod prede hoſtibus forent. Heſter. 9. Predas de ſuſtantiis eorum agere noluerunt Esa. 10. Vt auferat ſpolia & diripiat predã.

בַּז בִּזָּה Preda. Spolia בִּזָּא Diripere. בִּזָּה Cõtẽpnere

בזא

בִּזָּא Baza. Diripere ſiue diſſipare. Esa. 18. Diripuerũt flumina terram eius.

בזה

בִּזָּה Baza. contemnere. deſpicere. ſpernere. paruipendere. detrahere. Vilipendere. diripere ſiue depredari. Nu. 15. Verbum enim domini contempſit. 1. Reg. 2. Qui autem contemnunt me erunt ignobiles. 2. Reg. 12. Quare cõtempſiſti verbũ domini. Ps. 16. Ad nihilum deductus ẽ in conſpectu eius malignus. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Deſpicitur oculis eius improbus. Prouer. 1. Sapientiam atq; doctrinam ſtulti deſpiciũt. Esa. 37. Deſpexit te & ſubſannauit virgo filia ſion. Ps. 21. Quoniam non ſpreuit nec deſpexit deprecationem pauperum. Eſter. 1. Paruipendent imperia maritorum. Scribitur etiam aliquando בַּז Baz. ſine he in fine. Prouer. 13. Qui detrahit alicui rei ipſe ſe in futurum obligat. & Zach. 4. Quis enim deſpexit dies paruos. & in de. נִבְזֶה Nibze. ideſt contemptus ſiue deſpectus. ps. 118. A doleſcentulus ſum ego & contemptus. Esa. 53. Deſideraui mus eum deſpectum & nouiſſimum virorum. & in plurali נִבְזִים Nibzim. Malach. 2. Propter quod & ego dedi vos contemptibiles. Et aliquando recipit nun & mem in principio. Et dicitur. נְמִבְזֶה Nemibza. ideſt deſpectum aut vile 1. Reg. 15. Quidquid autem vile fuit & reprobum demoliti ſunt. Et inde בָּזוּי Bazui. ideſt contemptus vel direptus. Esa. 42. Ipſe autem populus direptus & vaſtatus. & in genere feminino בְּזוּיָה Bezuia. Eccl's. 9. Sapientia pauperis contempta eſt. & inde בוז Buz. ideſt contemptio vel deſpectio. vt Iob. 31. Et deſpectio propinquorum terruit me. & de hoc vide ſupra in dictione בוז Buz. & inde בִּזָּיוֹן Bizaion ideſt contemptio ſiue deſpectio. Eſter. 1. Vnde regis iuſta eſt indignatio. Pro quo in hebreo eſt. & iuxta abundantiam contemptionis vel deſpectionis: et indignatio. ſcilicet eſt. Sed beatus Hieronymus tranſtulit ſenſum e ſenſu non verbum ex verbo: ſicut et in pluribus aliis locis ſacre ſcripture: et maxime in libro Heſter.

בִּזָּה Preda. Spolia בִּזָּא Diripere. בִּזָּה Cõtẽpnere Deſpicere Spernere. Paruipẽdere. בַּז Detrahere Deſpicere. נִבְזֶה Cõtẽptus. Deſpect⁹. נִבְזִים cõtẽptibiles נְמִבְזֶה Vile. בָּזוּי Direptus. בְּזוּיָה Contẽpta. בוז Deſpectio. בִּזָּיוֹן Cõtẽptio. Deſpectio.

בזק

בָּזָק Bazac. Fulgur. corruſcatio. Ezech. 1. et animalia ibant et reuertebantur in ſimilitudinem fulguris corruſcantis. eſt etiam nomen propriũ loci. Iudic. 1. et inuenerunt Adonibezech. in bezech. 1. Reg. 2. et recenſuit eos in bezech

בָּזָק Fulgur.

בזר

בָּזַר Bazar. Diuidere. diſpergere. diſſipare. Ps. 67. Diſſipa gentes que bella volunt. pro quo hebrei legunt. diſperge ſiue diuide gentes que bella volunt. Dañ. 11. et diuitias eorum diſſipabit.

בָּזַר Diſſipare. Diſpgere.

בחל

בָּחַל Bachal. variare. inſtabilem eſſe. Zach. 11. Siquidem et anima eorum variauit in me. et ſolum inuenitur in predicto loco. et dicunt hebrei ꝙ ſignificat abominari vel abhorrere.

בָּחַל Variare.

בָּחַן Bachan. Probare.tentare. Iob.7. Et subito probas illum. Et in eodem.23. Probauit me quasi aurum. Et in eodem.34. Auris enim verba probat. & in eodem. Pater mi probetur iob vsq; in finem. Ps.16. Probasti cor meum & visitasti nocte.& Ps.25. Proba me domine & tenta me. Ps.80. Probaui te apud aquam contradictionis. Hiere.20 Tu autem domine exercituum probator iusti. Ezech.21. Plaude super femur quia probatum est.& Zach.13. Et probabo eos sicut probatur aurum. Malach.3. Et tentauerunt deum:& salui facti sunt.& inde. בֹּחַן Bochan.idest probatus:siue probatio.aut probamentum. Esa.28. Ecce ego pono in sion lapidem preciosum probatum. Et inde בָּחוֹן Bachon.idest fortis.siue robustus:aut probatus:vel probator. Hiere.6. Probatorem dedi te in populo meo. Pro quo hebrei legunt fortem vel robustū dedi te in populo meo. Et vtrumq; potest significare: nam eius plurale ponitur pro robustis. Esa.23. Vbi dicitur in captiuitatē traduxerūt robustos eius.& inde בָּחָן Bachan: quod secundum hebreos significat etiam arcem siue turrim fortissimam & excelsam. Esa.32. tenebre & palpatio facte sunt super speluncas Pro quo hebrei legunt. Munitio & arx facte sunt in spelūcas: siue per speluncas. de quo beatus Hieronymus super hoc loco sic ait. Pro tenebris & palpatione in hebraico dicitur ófel & báchan: quas hebrei duas turres esse in ierusalem arbitrantur excelsas atq; firmissimas: que his appellantur nominibus. Quarum prior interpretatur tenebre siue nubilum: eo quod vsq; ad nubes erigeret caput: altera probamentum & firmitas: siue vt symmachus vertit inquisitio: eo quod in contemplando culmine eiꝰ oculi fallerentur. Hec hieronymus.

Probare. Tentare. Probatum Probator Fortis. Robusti. Arx.

בָּחַר Bachar. Eligere. Geñ.13. Elegit sibi loth omnem regionem circa iordanem. Exo.17. Elige viros: & pugna contra amalech. Deut.30. Elige ergo vitam vt & tu viuas. Iudi.5. Noua bella elegit deus. 1. Reg.16. Non elegit dominus ex istis. Et in eodem.20. Nunquid ignoro q̄ diligis filium isai. Pro quo hebrei legunt. Nūquid ignoro q̄ eligis filium isai.&.3. Reg.18. Eligite vobis bouem vnū Iob.34. Iudicium eligatur nobis. Ps.64. Beatus quem elegisti & assumpsisti. Ps.118. Viam veritatis elegi. Esa.7. vt sciat reprobare malum & eligere bonum. Et in eodem. 48. Elegi te in camino paupertatis. Hiere.8. Et eligēt magis mortem quam vitam. Zach.2. Et eliget adhuc ierusalem. Et in eodem.3. Qui eligit ierusalem.& inde בָּחוּר Bachur. idest electus. siue iuuenis. 1. Reg.9. Erat autem ei filius vocabulo saul electus & bonus. Eccl's.11. Letare ergo iuuenis in adolescentia tua & in diebus iuuentutis tue. Et in plurali בָּחוּרִים Bachurim. idest electi. vel iuuenes. Iudi.14. Sic enim iuuenes facere consueuerant. Ps.77. Et electos israel impediuit. Et in eodem. Iuuenes eorum comedit ignis. Esa.23. Non enutriui iuuenes. scribitur etiam cum iod in secunda syllaba tam in singulari quam in plurali & dicitur בְּחִיר Bechir. idest electus. 2. Reg.21. In gabaa saul quondam electi domini. Et in plurali בְּחִירִים Bechirim. siue בְּחִירֵי Bechire. idest electi. Ps.88. Disposui testamentum electis meis. Ps.104. Filii Iacob electi eius. vnde ibi electi est nominatiui casus pluralis numeri. Et refertur ad filios. scribitur etiam cum nun in principio & dicitur נִבְחָר Nibchar. idest electus. proucr.10. Argentum electum lingua iusti. & quandoq; ponitur mem in principio & dicitur מִבְחָר Mibchar. i. electio. & ponitur pro electis. Geñ. 23. In electis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum. pro quo hebrei legunt. in electione sepulchrorum nostrorum. Exo.15. Et electi principes eius submersi sunt in mari rubro. Ezech.22. Et succident electas cedros tuas. & inde בָּחְרוּת Bachruth. idest tempus iuuētutis quod est electum tempus. Eccl's.11. Et in bono sit cor tuum in diebus iuuentutis tue.

Eligere. Electus. Iuuenis. Iuuenes. Electi. Electus. Electi. Electi. Electus. Electi.

בָּטָא Bata. proferre. pronunciare. promittere. Leuit.5. Anima que iurauerit & protulerit labiis suis. Et in eodem. Et idipsum iuramento & sermone firmauerit. Pro quo hebrei legunt. Ad omne quod pronunciauerit vel protulerit homo cum iuramento. & inde מִבְטָא Mibta. idest. prolatio: vel pronunciatio. Nu.30. Et semel de ore eius verbum egrediens. Pro quo hebrei legunt.& prolationem siue pronunciationem labiorum eius.

Proferre. Pronūciare. Prolatio. Pronūciatio.

בָּטָה Bata. proferre. pronunciare. promittere. sicut in dictione supradicta: que etiam scribitur cum littera he in fine. Prouer.12. Est qui promittit & quasi Gladio pungitur. Quod etiam potest legi sic scilicet Est qui profert vel qui pronunciat & quasi gladio pungit.

Promittere. Proferre. Pnūciare.

בָּטַח Batach. sperare. confidere. fiduciam vel confidentiam habere. fiducialiter agere. securum esse. 4. Reg.18. In quo confisus es vt audeas rebellare. & in eodem. An speras in baculo arundineo. Iob.6. Confusi sunt quia speraui. Et in eodem.4. Et habet confidentiam q̄ influat iordanis in os eius. Ps.21. In te sperauerunt patres nostri: speraverunt & liberasti eos. Ps.24. Deus meus in te confido non erubescam. Ps.25. In ipso sperauit cor meum. & Ps. 31. Sperantem autem in domino misericordia circūdabit. Ps.48. Qui confidunt in virtute sua. p̄s.117. Quam confidere in homine. & in eodem. Quam sperare in principibus. Esa.12. Fiducialiter agam & non timebo. Et in eodem 26. Quia in te speravimus. Et in eodem. Sperastis in domino in seculis eternis. Hiere.12. Cum autem in terra pacis securus fueris. Et in eodem.17. Maledictus vir qui confidit in homine. Et in eodem.28. Et tu confidere fecisti populum istum in mendacio. vbi ponitur verbum tertie cōiugationis.& sic Esa.36. Vbi dicitur. nec conturbet vos ezechias dicens dominus liberabit nos. pro quo hebrei legunt. Nec confidere faciat vos ezechias dicens. & inde. בֶּטַח Bétach. siue בִּטְחָה Bitcha. idest spes. confidentia. fiducia. securitas. p̄s.4. In spe constituisti me. p̄s.15. Insuper & caro mea requiescet in spe. Esa.30. In silentio & in spe erit fortitudo vestra. & in eodem.32. & cultus iustitie silentium & securitas vsq; in sempiternum. Soph.2. Hec est ciuitas gloriosa habitans in confidentia. ponitur etiam aduerbialiter. vt Geñ.34. Ingressi sunt vrbem confidenter. & aliquando recipit lamed in principio & dicitur לָבֶטַח Labétach. idest fiducialiter. confidenter. secure. prouer.3. Tunc ambulabis fiducialiter in via tua. Ezech.38. Habitantesq; secure. & aliquando scribitur cum littera nun in fine. & dicitur. בִּטָּחוֹן Bitachon. 4. Reg.18. Que est ista fiducia qua niteris. & aliquando recipit mem in principio & dicitur מִבְטָח Mibtach. idest fiducia. spes. confidentia. Iob.8. Et sicut telam aranearum fiducia eius. p̄s.21. Spes mea ab vberibus matris mee. prouer.21. Detraxitq; robur fiducie eius. & inde בַּטְחוּת Batuchoth. pro quo beatus hieronymus trāstulit audacter. Iob.12. & audacter prouocant deum. pro quo hebrei legunt. & securitates vel confidentie prouocantibus deum. scilicet abundant.

Fiducialiter agere. Securū eē Spes. Securitas Cōfidētia. Cōfidēter. Fiducialr. Fiducia. Fiducia. Spes. Audacter. Confidētie

בָּטַל Batal. vacare. siue cessare. otiosum esse. prohibere. Eccl's.12. Et otiose erūt molentes in minuto numero Esdre.4. prohibeatis viros illos: vt vltra non edificent. & in eodem. & prohibuerunt eos in brachio & robore. & in eodem. Tunc intermissum est opus domus domini. idest tunc cessauit.

Ociosum esse. Prohibere.

בֶּטֶן Uterus. Venter.

בֶּטֶן Béten vterus.venter.Geñ.25.Due gentes sunt in vte ro tuo.3.Reg.7.Iuxta mensuram columne contra re tiacula. Pro quo hebrei legunt. Iuxta ventrem contra re tiacula. dicitur autem venter columne pars media siue pars crassior ipsius colūne.Ps.21.In te spectus sum ex vte ro.Prouer.13.Venter autem impiorum insaturabilis.cuius

בָּטְנִים

plurale בָּטְנִים Botnin. nō inuenitur in hoc significato sed pro fructu arboris pini: secūdum hebreos.Sed btūs Hiero nymus traduxit terebinthi fructus.Geñ.43.Stactes & ter rebinthi & amigdalarum.

Terebith?

בִּיב בוב

בִּיב Bib.concauum.vanum·inane.vacuum. De quo vide supra in dictione בּוּב Bub.

בִּיהּ

בִּיהּ Be·in līgua chaldaica significat in eo.vel ī ipso.Dañ. 4.Et esca vniuersorum in ea.et in hebreo est masculini generis.

In ea.

בִּין Intelliger

בִּין Bín.intelligere.cogitare. aspicere . intueri . Iob . 23 . Et intelligam quid loquitur mihi.Ps.5. Intellige clamorem meū.Ps.49. Intelligite hec qui obliuiscimini deum.Ps.81.Nescierunt nec intellexerunt.Ps.93. Intelligite insipientes in populo.Prouer.2.Tunc intelliges timorē domini.Et in eodem.8.Intelligite paruuli astutiam. & in eodem. 14. Sapientia callidi est intelligere viam suam.Et in eodem.24.Qui inspector est cordis ipse intelligit. Esa. 28.Et quem intelligere faciet auditum.Dañ. 9. Ego danī el intellexi in libris.Et in eodem. 11. Et docti in populo do cebunt plurimos. i. intelligere facient plurimos. Et in eodem.12.Et ego audiui & non intellexi.Et aliquando scribi tur sine iod in medio dictionis.vt Ps.138.intellexisti cogitationem meā delonge.Iob.13.Audiuit auris mea & intellexit singula. Dañ.8. Fac intelligere istam visionem. Et in eodem.11.Et cogitabit aduersus eos qui dereliquerunt te stamentum sanctum.Et quando est verbum tertie coniugationis recipit.he.in principio.scilicet in preterito et in imperatiuo & in infinitiuo.& dicitur. הֶבִין Hebin.et in presenti vel participio recipit litteram mem in principio & dicitur מֵבִין Mebin.et aliquando mutat iod.in vau.scilicet quā do est verbum quarte cōiugationis vel in voce passiua prime coniugationis.Et tunc significat intelligere: siue docere:considerare:respicere.Esa.10.Et in sapientia mea intellexi.Hiere.30.In nouissimo dierū intelligetis ea.Deut.32. Circunduxit eum & docuit.3.Reg.3.Quem diligentius intuens clara luce.Iob.11. Et videns iniquitatem nonne considerat. Et in eodem. 37. Sta & considera mirabilia dei. & inde בִּינָה Bina.i.intelligētia siue intellectus.prudentia.sapientia.Deut.4.Hec est vestra sapientia et intellectus coram populis.Iob.20.Et spiritus intelligentie mee respondebit mihi.Et in eodem.38.Aut quis dedit gallo intelligē tiam.Esa.11.Spiritus sapientie & intellectus.Prouer.4. Et attendite vt sciatis prudentiam . & inde נָבוֹן Nabon. siue מֵבִין Mebin.ideſt intelligens siue prudens.Deut.4.En po pulus sapiens & intelligens gens magna hec.Prouer.1. Et intelligens gubernacula possidebit. Et in eodem.8. Recti sunt intelligentibus.Et in eodem· 14. In corde prudentis requiescit sapientia.Et inde תְּבוּנָה Thebuna. i. intelligentia.siue intellectus.aut prudentia.Iob.12.Ipse habet consilium & intelligētiam.Ps.135.Qui fecit celos in intellectu. Iob.12.Et in multo tempore prudentia.Prouer.2.Prudentia saluabit te.Et in eodem.24. Et in prudentia roborabitur.ponitur etiam pro sapientia.vt. Ps. 146. Et sapientie eius non est numerus. Item בֵּין Ben.inter.intra. intermedium.Geñ.1. Diuisitq; aquas que erāt sub firmamento ab iis que erant super firmamentum.Pro quo hebrei legunt. Diuisitq; inter aquas que erant sub firmamento & inter aquas que erant super firmamentum.& in eodem.13. Facta est rixa īter pastores Abraā & Loth. Exo.14. Qui ē inter magdalum et mare. Leuit.10. vt habeatis scientiam discernēdi inter sanctum et profanum & inter pollutum & mundum. Ps.103. Inter medium montium pertransibunt aque. inuenitur etiam בֵּינוֹת Benoth.i.inter.Ezech.10. Et imple manum tuā prunis ignis que sunt inter cherubim. Inde בֵּינַיִם Benaim.ideſt Intermedius Pro quo translatio nostra habet Spuriū.1.Reg.17. Et egressus est vir spurius de castris philistinorum.pro quo hebrei legunt . Et egressus est vir intermedius de castris philistinorum.eo q̄ stabat inter duas acies. Item בֶּן Ben.sine iod in medio significat filium.de quo vide infra in dictione בַּנָה Bana.

Cogitare .

Intelligēr Docere. Intueri.

Cōsideraē. בִּינָה Sapiētia. Intellect? Intelligētia.

Prudētia. נָבוֹן מֵבִין Intelligēs Prudens תְּבוּנָה Intelligen tia Intellect? Prudētia

Sapiētia . בֵּין

Inter.

ītermedīꝰ

בֵּינוֹת Inter.

בֵּינַיִם Spurius.

Interme dius.

בֵּן

בֵּיצִים בֵּיצֵי Oua.

בֵּיצָה

בֵּיצִים Besim.siue בֵּיצֵי Bese.oua.Deu.22.Et matrem pullis vel ouis desuper incumbantem. Iob.39. Dereliqt in terra oua sua. Esa.10. Sicut colligūtur oua q̄ derelicta sunt . & in eodem. 59 . Oua aspidum ruperunt.& eius singulare בֵּיצָה Besa. non inuenitur in sacra scriptura:sed ī aliis libris hebraicis īuenitur p ouo.

בַּיִר Cisterna.

בִּירָה Habitatio. Ciuitas.

בִּירְתָּא Castrum.

בִּירָנִיוֹת Domus. Castella.

בַּיִת Domus.

בַּיִר Báir .cisterna. Hiere. 6. Sicut frigidam facit cisterna aquā suā .Item בִּירָה Bira. habitatio .palatiū.1.Parali. 29.Neq; enim homini preparatur habitatio sed deo.significat etiā ciuitatem vel vrbē.scilicet regiam. Ester.1.Susa ciuitas regni eius exordiū fuit.Et in eodē.2.Erat vir Iudeus ī susis ciuitate. Et in līgua chaldaica dicitur בִּרְתָּא Birtha.i. castrum. Esdre.6. Et inuentum est in echbathanis q̄ est castrum in medena prouicia.& in plurali בִּירָנִיוֹת Biranioth. ideſt palatia siue domus magna.siue castella. Pro quo beatus Hieronymus transtulit domos ad instar turrium.2. Paralip.17.Et edificauit in iuda domos ad instar turrium . Et in eodem.27.In saltibus castella & turres.

בַּיִת Báith.siue בֵּית Beth. Domus.Geñ.19.Declinate in domum pueri vestri. Et in eodem. viri ciuitatis vallauerunt domum illius.Exo.13.in manu forti eduxit nos dominus de terra egypti de domo seruitutis. Nu. 22.Si dederit mihi balach plenam domum suam argenti & auri.Deut.6. Et meditaberis sedens in domo tua.Et in eodem.25.Et vocabitur nomē eius in israel domus discalciati. Significat ēt gentem vel familiam.vt domus israel. domus iuda.domus dauid. Accipitur etiam pro nido auium vel pro habitaculo animalium. Ps.83. Etenim passer inuenit sibi domum. Ps.103.Eerodii domus dux est eorum. Item significat int?. intrinsecus.inter.Exo.25. Et deaurabis eam auro mundissimo intus & foris.3·Reg.7.Quorum posteriora vniuersa intrinsecus latitabāt.Iob.8.Et inter lapides cōmorabitur. Itē accipitur p carcere.Esa.14.vinctis eius nō aperuit carcerem. Accipitur etiam pro loco vel pro spacio quod continet aliquā rē:vel appropriato alicui rei:quod dicitur domus eius.3.Reg.18. Fecitq; aqueductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris.Pro quo in hebreo habetur.fecitq; aqueductum quasi domus duorum satorum sementis in circuitu.i.quasi spacium vel locum in quo poterant seminari duo sata sementis.et sic dicitur Bethacarem quod interpretatur domus vinee. ideſt locus vinearum.& sic de reliquis.et in plurali בָּתִּים Bathim. siue בָּתֵּי Bathe.i.edes. domus.Exo.1.Et edificauit illis domos.Leuit.25. Edes leuitarum que in vrbibus sunt semper possiunt redimi. Prouer.i.replebimus domos nostras spoliis. Inuenitur etiam pro ediculis siue domunculis.4. Reg.23. Destruxit quoq; ediculas efeminatorū que erant in domo domini pro quibus mulieres texebant quasi domunculas luci. Significat etiā ornamentū quoddā muliebre.pro quo beat? Hieronymus trāstulit olfactoria.Esa.3. Et olfactoria & ānulos et in-

Domus ꝰuium. Intus. Intrīsecus Inter.

Carcer.

Spacium.

בָּתִּים בָּתֵּי Dom?. Edes.

Edicule.

domūcule.

olfactoria.

aures vbi pro olfactoriis in hebreo habetur בֵּית הַנְּפֶשׁ Bathe hanephes quod interpretatur domus anime. Et dicunt hebrei quod sunt quedam ornamenta que pendebant in pectore vel supra cor sicut sunt olfactoria & similia. Item

בִּיתָן Bithan. Nemus. vel silua. Ester. 1. In vestibulo horti & nemoris. Et in eodem. 7. Qui cum reuersus esset de horto nemoribus consito. Hebrei tamen dicunt q̄ significat palatium vel domus facta in horto uel nemore ad solatium uel refrigerium. Item

בִּית Bith. in lingua chaldaica significat dormire. siue manere. Dañ. 6. Et dormiuit incenatus.

בְּךָ Becha. in te. et est dictio composita cuius partes non inueniuntur per se. sicut supra dictum est.

בָּכָא Bacha. fletus. planctus. Ps. 83. Dispposuit in valle lachrymarum in loco quē posuit. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Transeuntes in vallem fletus fontem ponent eam. Hebrei vero dicunt q̄ significat quoddam genꝰ arboris cuius plurale est בְּכָאִים Bechaim. Pro quo piros trāstulit Beatus Hieronymus. 2. Reg. 5. Et venies ad eos ex aduerso pirorū Et in eodē. Et cum audieris sonitum gradientis in cacumine pirorum. 1. Paralip. 14. Vbi eadem verba habentur.

בָּכָה Bacha. flere. plorare. plāgere. 2. Reg. 1. Filie israel super saul flete. Ps. 125. Euntes ibant et flebant mittentes semina sua. Hiere. 13. In absc̄dito plorabit anima mea. Et in eodē. 31. Rachel plorans filios suos. Thren. 1. Plorans plorabit in nocte. Osee. 12. Fleuit & rogauit eum. et q̄nq̄ scribitur sine he in fine. Geñ. 21. Leuauit vocem suam & fleuit. Et in eodem. Cumq̄ eiulatu magno fleret. Et in eodē. 50. Ruit super faciē patris flens. Ps. 136. Illic sedimus et fleuimus. Hiere. 22. Plangite eum qui egredietur. Ezech. 8. Plangentes adonidem. Et inde בְּכִי Bechi. i. fletus. ploratus planctus. profundū. Geñ. 45. Eleuauitq̄ vocem suam cum fletu. Esa. 15. Ascendit domus dibon ad excelsa in planctū. Hier. 31. Quiescat vox tua a ploratu. significat etiam fluctꝰ siue profundum. s. aquarum ad similitudinem lachrymarū abundantium. Iob. 28. Profunda quoq̄ fluuiorum scrutatus est. Et aliquando scribitur cum littera nun in principio et dicitur נִבְכִי Nibche. ut in eodē. 38. Nunquid ingressus es profundum maris. Inde בּוֹכִיָה Bochia. i. flebilis. siue plorans. Thren. 1. Idcirco ego plorans. Et inde בָּכוּת Bachuth. i fletus. Geñ. 35. Vocatūq̄ est nomē loci illius quercus fletꝰ.

בָּכֶם Bachem. in vobis. siue in vos. et est dictio composita cuius partes non inueniuntur per se: vt dictum est supra. et quando refertur ad feminas scribitur cum littera nū in fine et dicitur בָּכֶן Bachen. i. in vos vel in vobis. fe. ge.

בָּכַר Bachar. primogenitum facere. siue primogenitū cōstituere: aut primitias offerre vel primitiua afferre. vt Leuit. 27. Primogenita que ad deum pertinent nemo sanctificare poterit. pro quo hebrei legunt. Omne primogenitum quod domino cōstitutū est nemo sanctificet. Deut. 21. Non poterit filium dilecte facere primogenitū. Ezech. 27 Per singulos mēses afferet primitiua. et inde. בְּכוֹר Bechor. i. Primogenitus. vel maior. aut primitiuum. Geñ. 25. Primogenitus ismahel nabaioth. Et in eodē. 38. Fuitq̄ her primogenitus iude. Et in eodem. 43. Sederunt coram eo primogenitus iuxta primogenita sua. Et in eodem. 48. Qui maior natu erat. Exo. 4. Filius meus primogenitus israel. Et in eodē. 13. Sanctifica mihi omne primogenitū. Ps. 88. Et ego primogenitum ponam illum. Hiere. 31. Et efrain primogenitus meꝰ est. 3. Reg. 16. In ahyram primitiuo suo fundauit eam. et in ge. fe. בְּכִירָה Bechira. i. primogenita vel maior. Geñ. 19. Dixitq̄ maior ad minorem. Et in plurali בְּכֹרוֹת Bechoroth. i. primogenita. vel primogeniti. Geñ. 4. Abel quoq̄ obtulit de primogenitis gregis sui. & quando post se regit genitiuum dicitur בְּכוֹרֵי Bechore. Esa. 14. Et pascentur primogenita pauperum. Et inde בְּכוֹרָה Bechora. i. primogenitura vel primogenita. l'. ius primogenitureGeñ. 25. Vende mihi primogenita tua. Et in eodē. Quid mihi proderunt primogenita. Deut. 21. Et huic debentur primogenita. Et in omnibus locis predictis in hebreo legitur in singulari. s. primogenitura vel ius primogeniture. & inde בִּכּוּרִים Bichurim. siue בְּכוּרֵי Bichure. primitie vel primitiua. Exo. 23. Primitias frugum terre tue defferes in domum domini dei tui. Leuit. 2. Si obtuleris munus primitiarum frugum tuarum domino. Nu. 28. Dies etiam primitiuorum quando offeretis nouas fruges domino. Et inde בִּכּוּרָה Bicura. i. ficus que primum venit ad maturitatem. Osee. 9. Quasi prima poma ficulnee. Mich. 7. Precoces ficus desiderauit anima mea. Et eadem dictio ponitur pro temporaneo. Esa. 28. Quasi temporaneum ante maturitatem autumni. cuius plurale בִּכּוּרִים Bichurim. ponitur pro grossis. Naū. 3. Sicut ficus cū grossis suis. inde מַבְכִּירָה Mabchira. i. Mulier qñ prīo parit. pro q̄ puerperā transtulit beatus Hieronymus. Hiere. 4. Angustie sicut puerpere. Et in de בְּכִירָה Bichra. Significat quoddā genꝰ animalis magni & velocissimi cursu. pro quo beatus Hieronymus transtulit cursorem. Hiere. 2. Cursor leuis explicans vias suas. cuius plurale בִּכְרֵי Bichre Dromedarios transtulit. Esa. 60. Dromedarii madian et epha.

בַּל Bal. ne. non. neq̄. Ps. 15. Quoniam bonorum meorum non eges. et in eodem. Quoniam adextris est mihi ne commouear. Ps. 103 Terminū posuisti quem non trāsgredientur: neq̄ conuertentur operire terram. Prouer. 23. Et mens eius non est tecum. Et in eodem. Vulnerauerunt me sed nō dolui. Traxerūt me & ego nō sensi. & recipit in fine. iod. & dicitur בִּלִי Beli. i. non. absq̄. sine. 2. Reg. 1. Clipeus saul quasi non esset vnctus oleo. Ps. 71. Donec auferatur luna. pro quo hebrei legunt. Donec nō sit luna. Ps. 58. Sine iniquitate cucurri. Esa. 14. Subiiciētem in furore gentes crudeliter. Pro quo hebrei legunt. Subiiciētem in furore gentes persecutione absq̄ cessacione. i. incessabili. Et in eodē. 38. Tu autem eruisti animam meam vt non periret. Et etiam recipit mem in principio & dicitur מִבְּלִי Mibeli. i. non. sine. absq̄. eo q̄ non. Exo. 14. Forsitan non erant sepulchra in egypto. Iob. 4. Tigris periit eo q̄ non haberet predam. Thren. 1. Eo q̄ non sunt qui veniant ad solemnitatem. Et etiam recipit in principio beth. & dicitur בְּבְלִי Bibli. i. ne. non. absq̄. Deut. 19. Qui percusserit proximū suum nesciens. Et aliquādo scribitur cū lamed in principio. et dicitur לְבְלִי Libli. Esa. 5. Et aperuit os suum absq̄ vllo termino. Et componitur predicta dictio בְּלִי Beli. cū dictione עַל Al. que significat ascensionem et dicitur בְּלִיַּעַל Beli al. i. non. ascendens. potest etiam componi cum dictione עֹל Ol. quod significat iugū: & interpretari absq̄ iugo. Et sic interpretatur aliquando in translatione nostra. Iudi. 19. Venerunt viri ciuitatis illius filii belial. i. absq̄ iugo. Et aliquando translator pro belial posuit iniquum. Ps. 40. Verbum iniquum cōstituerunt aduersum me. Quandoq̄ etiā interpretatus est diabolum siue diabolicum. 3. Reg. 21. Et adductis duobus viris filiis diaboli. Et in eodem. At illi vt viri diabolici dixerunt contra eum testimonium. Ponitur ēt בְּלִיַּעַל Belial. pro preuaricatiōe Naū. 1. Mente ptractans p̄uaricationē. cōponitur ēt predicta dictio בְּלִי Beli. cū dictione לוֹ Lo. que significat ei. vel eius. aut sibi. vel sui & dī בְּלִילוֹ Belilo. i. nō eius. vel nō sui. aut nō illiꝰ. Iob. 18. Habitent in tabernaculo illiꝰ socii eiꝰ qui nō est. & in eo · 42.

Fletus. Plorare. Plangere בְּכִי Fletus. Planctus Profundū בּוֹכִיָה Plorans. בָּכוּת Fletus. בָּכֶם Prim ogenitum constituere. Primogenitum facere. בְּכוֹר Primogenitus. Maior. primitiuū. בְּכִירָה Maior. בְּכֹרוֹת Primogenita. בְּכוֹרֵי Primogenita. בְּכוֹרָה Primogenita. בְּכוּרִים בְּכוּרֵי Primitie primitiua. בִּכּוּרָה Primum pomum ficulnee. Precox. ficus. Tpaneum בִּכּוּרִים Grossi. מַבְכִּירָה Puerpera בִּכְרָה Cursor. בִּכְרֵי Dromedarii. בַּל Non. Ne. Neq̄. בְּלִי Non.. Sine. absq̄ מִבְּלִי Non. Eo quod non. בִּבְלִי Ne לִבְלִי absq̄. בְּלִיַּעַל absq̄ iugo Iniquum. Diabolus. diabolicꝰ. Preuaricatio. בְּלִילוֹ

Hō ſuum. בְּלִימָה

Agrum non ſuum demetūt. Componitur ēt cū dictiōe מָה Ma que ſignt quid:ſiue aliqd.& dicitur בְּלִימָה belima:qđ ſignificat nō aliquid.i.nihil.Iob.26. Et appendit terrā ſup nihilo.Item בַּל bal in lingua chaldaica ſignāt cor.Dañ.6. Et pro daniele poſuit cor vt liberaret eum.

Nihil. בַּל

Cor. בַּלָּל

בָּלַל Balal.confundere.miſcere.cōmiſcere. Geñ.11.Quia ibi confuſum eſt labium vniuerſe terre.Pro quo heb. le. qa ibi confudit dñs ſiue cōmiſcuit dñs labiū vniuerſe terre.Oſee.7.Ephraim in populis ipſe cōmiſcebatur.Et aliqñ ſcribitur cum ſimplici lamed.Geñ.11.Et cōfundamus ibi linguā eorū.vbi ponitur נָבְלָה Nábla.& inde בְּלִיל Belil.i.pabulū iumentorum ex diuerſis mixtū.Eſa.30. Conmixtum migma comedent:ſicut in area ventilatū eſt.Iob. 6.Aut mugiet bos cum ante preſepe plenū ſteterit. pro q he.le. Aut mugiet bos ſuper pabulū ſuū.i. exiſtens ſup pabulum ſuum.& inde verbum יָבַל Iabal.i.pabulū prebuit. Iudi.19.Et pabulū aſinis prebuit.inde בְּלוּלָה Belula.i.cōmixtū vel cōmixta.pro quo Beatus hieronymus transtulit cōſperſam.Leuit.2.Simile cōſperſe oleo & abſq; fermēto.& in plu.בְּלוּלֹת Beluloth.Nu.6.Qui cōſperſi ſūt oleo. & inde תְּבַלּוּל Thebalul.quod ſignificat maculā in pupilla oculi:quā albuginē nominat trāſlatio noſtra. Leuit. 21.Si albuginem hñs in oculo.a confuſione pupille dictū.& īde. תֵּבֶל Thébel.i.confuſio.ſcelus.Leuit.20.Vterq; moriatur quia ſcelus operati ſunt.Eſa.10.Et furor meus ſuper ſcelus eorū.& ſcribitur cum accentu in prima ſyllaba.nā ſi accentus ponatur in ſecunda ſyllaba tūc ſignāt mundū vel orbē 1.Reg.2.Et poſuit ſuper eos orbē.Iob.18. Et de orbe trāſferet eū.Ps.23.Orbis terrarū & qui habitant in eo. Et de hoc vide infra in littera thau.

Pabulum iumētorū.

יָבַל

Pabulum prebere.

בְּלוּלָה

Cōſperſa.

בְּלוּלֹת

Conſperſe

תְּבַלּוּל

Albugo.

תֵּבֶל

Scelus

Orbis.

בָּלַג Balag.confortari.refrigerari.ſubridere.Ps.38. Remitte mihi vt refrigerer.Iob.11.Commuto faciem meam & dolore torqueor.pro quo hebrei legunt. Commutabo faciem meam & refrigerabor ſiue confortabor. Et quia lachryme ſunt refrigerium dolorem patiēti:ideo ponitur etiam pro plangere.Iob.10.Dimitte me vt plangam paululum dolorem meum.ſed ēt in hoc loco hebrei legūt.dimitte me vt conforter vel refrigerer paululum.Amos.5. Qui ſubridet vaſtitatem ſup robuſtum. & inde מַבְלִינִיתִי Mabligithi.Pro quo in noſtra tranſlatione ponitur dolor meus.Hiere.8.Dolor meus ſuper dolorem. Hebrei tamē dicunt q ſignificat refrigerium meum ſiue confortationem meam.

refrigerāſ. Dolore torqueri.

Plangere

Cōfortari. Subridēſ.

מַבְלִינִי. dolor meꝰ

בָּלָה Bala ſeneſcere.inueterare.vetuſtate cōſumi. atterere ſiue conterere.vetuſtum facere Geñ.18. Poſtq; conſenui & dominus meus vetulus eſt:voluptati operam dabo. Nee.9.Veſtimenta eorū non inueterauerunt.Ps.31. Quoniam tacui inueteraverunt oſſa mea.Ps.48. Et auxilium eorum inueteraſcet. Ps.101. Et omnes ſicut veſtimentum veteraſcent.Eſa.65.Et opera manuum eorum inueterabunt electi mei. Deut.8. Veſtimentum tuum quo operiebaris nunquam vetuſtate defecit.Et in eodem.29.Non ſunt attrita veſtimenta veſtra neq; calciamenta pedum veſtrorum vetuſtate conſumpta ſunt.Ioſ.9.Trita ſunt & pene cō ſumpta.1.Paralip.17. Neq; filii iniquitatis atterent eum. Dañ.7.Et ſanctos excelſos conteret. Thren.3.vetuſtam fecit carnem meam & pellem meam. Ezech.23.Et dixi ei que attrita eſt in adulteriis.& īde בָּלֹת Baloth.i. vetuſtas.ſiue ſeneꝯ.Ps.91.Et ſenectus mea in miſericordia vberi.& inde בָּלִים Balim.ideſt veteres.Ioſue.9.ſaccos veteres aſinis imponentes. Et in genere feminino בָּלוֹת Baloth.vt in eodem.Et inde בְּלוּיֵי Beloie.ideſt vetera ſiue antiqua. Hiere.38. Tulit inde veteres pānos & antiqua que putrue rant.Et in eodem.Pone veteres pannos & hec ſciſſa & putrida ſub cubito manuum tuarum. & inde בָּלָהָה Balaha.i. terror.turbatio.Eſa.17.In tempore veſpere & ecce turbatio.& in plurali. בָּלָהוֹת Balahoth.ideſt conturbationes vel formidines.Iob.10. Vndiq; terrebunt eum formidines. Ponitur etiam pro interitu.vt in eodem. & calcet ſuper eū quaſi rex interitns.Item ponitur pro nihilo. Ezech. 26. In nihilum redigam te.Et in eodem.28.Nihil factus es & non eris in perpetuum.

Seneſcere Inueteraſ

Vetuſtate deficere. Atterere. Vetuſtate conſumi. Cōterere. Vetuſtum facere.

בָּלֹת

Seneꝯus.

בָּלִים

Veteres.

בָּלוֹת

בְּלוּיֵי

בָּלוֹ Belo.in lingua chaldaica ſignificat vectigal quod datur pro vnoquoq; capite.Eſdre.4.Tributum quoq; & vectigal & annuos redditus non dabunt.

Antiqua. Veteres.

בָּלָהָה

Turbatio.

formidies.

Vectigal.

בְּלִיָּעַל Belial.interpretatur non aſcendens: ſiue abſq; iugo.aut iniquus:vel diabolicus. De quo vide ſupra in dictione בַּל Bal. quia eſt dictio compoſita vt ibidem dictum eſt.

Interitus. Nihilum.

בְּלִיָּעַל

בָּלַט Balat.paulatim.Abſcondite.clam.ruth.3.Et venit abſcondite.1.Reg.18.loquimini ad dauid clam.

Abſcōdite Clam.

בָּלַם Balam.conſtringere.coarctare.refrenare. Ps.31. In camo & freno maxillas eorum conſtringe. Pro quo hebrei legunt in camo & freno maxillas eius ſiue os eius ad conſtringendum ſiue ad refrenādū.vbi ponitur לִבְלוֹם Líblom.Et ſolum inuenitur in predicto loco. De dictione autem בְּלִימָה Belima.ideſt nihil.vide ſupra in dictiōe. בַּל Bal vnde deriuatur.

cōſtringeꝛ

לִבְלוֹם

בְּלִימָה

Nihil.

בָּלַס Balas cum ſamach in fine.ideſt vellicare.ſiue excutere Amos.7.Sed armentarius ego ſum vellicans ſycomoros.& ſolum inuenitur in hoc loco.

Vellicare

בָּלַע Balaa.deuorare.abſorbere.glutire.deſtruere. precipitare.Geñ.41.Deuorantes omnem priorum pulchritudinem.Exo.7.Sed deuorauit virga Aaron virgas eorū. Et in eodem.15. Deuorauit eos terra. Nu.16. Et aperiens terra os ſuū deglutiat eos.Et in eo. Deuorauit eos cum tabernaculis ſuis.Deut.11.Quos aperto ore ſuo terra abſorbuit.2.Reg.17.Ne forte abſorbeatur rex.Iob.7.nec dimittis me vt glutiam ſaliuam meam.Et in eodem.8. Si abſorbuerit eum de loco ſuo.& in eo.20. Diuitias quas deuorauit euomet.Et in eodem.37.Etiam ſi locutus fuerit homo deuorabitur.Ps.54.Ne dicant deuorauimus eum. & Ps. 68.Ne abſorbeat me profundum. & Ps.106. Et omnis ſapientia eorum deuorata eſt.& Ps. 123. Forte viuos deglutiſſent nos.Prouer.1.Deglutiamus eum ſicut infernus viuentem.Et in eodem.19.Et os impiorum deuorat iniquitatem.Eſa.28. Abſorpti ſunt a vino.Et in eodē.49.Fugabuntur qui abſorbebant te.Hiere.51. Abſorbuit me quaſi draco. Et in eodem. Et eiiciam quod abſorbuerat de ore eius. Abac.1. Et taces deuorante impio iuſtiorem ſe. Significat etiā precipitare ſiue diſſipare vel diruere.2. Reg. 20.Quare precipitas hereditatem domini. Et in eodem. Non precipito nec demolior.Iob.10. Et ſic repente precipitas me.Ps.54.Precipita domine diuide linguas eorum Eccl's.10.Et labia inſipientis precipitabunt eum.Eſa.9.Et qui beatificantur precipitati.Et in eodem.19.Et conſilium eius precipitabo.Et in eodem.25.Precipitabit mortem in ſempiternum.Thren.2.Precipitauit dominus & non pepercit.Eſa.13.Et viam greſſuum tuorum diſſipant.Signi ficat etiam diruere. Nu.4. Alii nulla curioſitate videant que ſunt in ſanctuario priuſquam inuoluantur.pro quo hebrei legunt. Et non ingrediantur ad videndum quando diruitur ſanctuarium.i. quando ea que ſunt in ſanctuario auferūtur de loco ſuo vbi ſunt ſita & inuoluūtur ad portandū ea quādo caſtra mouebāt. vnde idem eſt ſenſus cum littera noſtra. Inde בָּלַע Bálaa.i.Precipitatio. ſiue deuora-

deuorare.

Deglutire. Abſorbeꝛ.

Glutire.

Precipitare.

Diſſipare.

Diruere.

בָּלַע

בִּלְעָדַי Biladai. Excepto. absq; preter. nisi. Gen. 14. Excepti͞s his que comederunt iuuenes. Et aliq̄n vltimū iod nō est de substantia dictionis sed denotat pronomē prime persone. vt in eodē. 41 Absq; me deus respōdebit pro spera pharaoni. Et cōponitur cū pronominibus sic. בִּלְעָדָיו Biladai. i. Absq; me: vt supra. בִּלְעָדֶיךָ Biladécha. i. absq; te. Gen. 41. Et absq; tuo imperio non mouebit quisq; manū aut pedem. Et recipit in principio mē. & dicitur מִבַּלְעָדַי Mibalade. i. absq;. preter. Ios. 22. Preter altare dn̄i dei nr̄i. Ps. 17. Quis deus preter dominum.

בִּלְעָדַי Excepto. Absq.

מִבַּלְעָדַי Preter.

בָּלַק Balac. Nudare. siue dilacerare. Destruere. Esa. 24. Ecce dn̄s dissipabit terrā & nudabit eam. Naū. 2. Dissipata est & scissa & dilacerata. vbi ponitur מְבֻלָּקָה Mebulaca pro dilacerata.

בָּלַק Nudare. dilacerare.

מְבֻלָּקָה dilacerata

בִּלְתִּי Bilthi. Nisi. preter. ne. non. Nu. 12. Nihil aliud respiciunt oculi nr̄i nisi man. et in eodē. 32. Preter caleb filiū iephone. Et aliq̄n vltimū iod non est de substantia dictionis sed denotat pronomē prime persone. Osee. 13. Et saluator non est preter me. Et aliq̄n significat ne vel nō. 1. Reg. 20. Cogitabat em̄ quod nō esset mūdus. Iob. 14. Donec atterātur celi non euigilabunt. pro quo hebrei legūt. Donec nō celi. i. donec non sint celi nō euigilabūt. Potest etiā deriuari a dictione supra posita. בָּלַה Bala: que significat atterere sicut est in nostra translatione. Esa. 10. Ne incuruemini sub vinculo. & in eodē. 14. Gedentem populos in indignatione plaga insanabili. pro quo hebrei legūt. Plaga nō cessante. Et recipit in principio mē. & dicitur מִבִּלְתִּי Mibilthi. i. non: siue eo quod nō. Nu. 14. Et dicāt non poterat introducere populū in terrā. & q̄nq; recipit in principio lamed. Et dicitur לְבִלְתִּי Lebilthi. i. vt non. nec. ne. Deut. 4. Et iurauit vt nō transirē iordanē nec ingrederer terrā optimā. et in eodē. 17. Nec eleuetur cor ei⁹ in superbia sup fratres suos neq; declinet in partē dexterā vel sinistrā.

בִּלְתִּי Nisi. Preter.

מִבִּלְתִּי Non.

לְבִלְתִּי Ut non. Nec.

בָּם Bam. in eis. vel in illis. aut in ipsis. Et ē dictio cōposita cuius partes non inueniūtur per se: vt dictū est supra in principio huius littere beth. Et quādo refertur ad feminas scribitur cum nun in fine loco mem.

בָּם In eis.

בָּמָה Bama. excelsum. altitudo. 1. Reg. 9. Sacrificiū est hodie populo in excelso. 3. Reg. 3. Illud quippe erat excelsum maximum. Esa. 2. Quia excelsus reputatus est ipse Et in pl̄ali בָּמוֹת Bamoth. i. excelsa. siue altitudines. Deut. 32. Et cōstituit eum super excelsa terre. 3. Reg. 15. Excelsa autē non abstulit. Ps. 17. Et super excelsa statuēs me. Esa. 14. Ascendā super altitudines nubiū. ponitur etiā pro collo eo q̄ est pars excelsa in homine. Deut. 33. Et tu eorum colla calcabis.

בָּמָה Excelsum.

בָּמוֹת Excelsa.

Altitudines Colla.

בְּמוֹ Bemo. in. per. Iob. 37. Ingredietur bestia latibulum suū. pro quo hebrei legūt. Et ingredietur bestia in latibulū vel in insidiis. Esa. 43. Cum ambulaueris in ignem non combureris.

בְּמוֹ In.

בֶּן Ban. in eis. et refertur ad feminas. vt dictū est supra. Itē בֵּן Ben. filius. de quo vide infra in dictione sequēti.

בֵּן

בָּנָה Bana. edificare. extruere. construere. Gen. 4. Et edificauit ciuitatem. Nu. 23. Edifica mihi septē aras. Deut. 20. Quis est homo qui edificauit domū nouam: & non dedicauit eam. Ios. 8. Tunc edificauit iosue altare dn̄o deo. 3. Reg. 8. Edificans edificaui domū habitaculū tuū. Ps. 101. Quia edificauit dn̄s sion. Eccl's. 9. Extruxitq; munitiones per girū. Hiere. 30. Et edificabitur ciuitas in excelso suo. Et aliquando scribitur sine he finali. Gen. 2. Edificauit dominus deus costam quā tulerat de adam in mulierē. Et in eodē. Edificauit autē noe altare dn̄o. Exo. 1. Edificauerūt q; vrbes tabernaculorū pharaoni. Iob. 3. Et qui edificant sibi solitudines. Nu. 33. Imponētes vocabula vrbibus quas extruxerat. Deut. 20. Et extrue machinas donec capias ciuitatem. Ezech. 27. Abietibus de sanir extruxerunt te. Et inde בִּנְיָן Binian. i. edificiū. structura. Ezech. 40. Et mēsus est latitudinē edificii calamo vno. Et idē significat בְּנִיָּה Binia. cum he in fine loco nū. vt in eodē. 41. Et quod separatum erat edificium & parietes eius longitudinis centum cubitorum. Significat etiam supradicta dictio בָּנָה Bana. filios habere vel filios suscipere. Gen. 16. Si forte saltē ex illa suscipiam filios. inde dicitur בֵּן Ben. i. filius quia est quasi edificium parentū eius. Potest etiā deriuari a dictione supradicta. בִּין Bin. quod significat itelligere. vt supra dictum est. et ideo Hiere. 49. vbi nos hēmus. Periit cōsiliū a filiis. Aliqui hebrei legūt. Periit cōsiliū ab intelligētib⁹: et sic trāstulerūt. lxx. qa ē equiuocū ad vtrūq;. & accipitur multipliciter. s. p filio naturali. Gen. 5. Et genuit filios & filias. et in eodem. 18. Et habebit filium sara vxor tua. & in eodē. 45. Ioseph filius tuus viuit. Accipitur etiā pro filiis filiorū vel pro quocūq; descendēte ab alio: qui dicitur filius eius. vt filii israel. filii Iuda. filii Leui. Nu. 16. Audite filii leui. Et nō solum pro filiis filiorū sed etiā pro filiis filiarum. Gen. 31. Filie mee & filii. Pro quo hebrei legūt. Filie filie mee: & filii filii mei. s. sunt: qui vtiq; erant filii filiarū suarū. Accipicipitur etiā pro filio adoptiuo. Exo. 4. Filius meus primo genitus israel. et supra in eodē. 2. Quem illa adoptauit in locum filii. Pro quo in hebreo habetur. Et fuit illi in filiū. Accipitur etiā pro discipulo vel pro quocūq; qui sequitur doctrinā alterius: qui dicitur filius eius. 4. Reg. 2. Videtes autē filii prophetarū qui erant in hiericho. vnde magister vel dn̄s aut princeps pater appellatur in scriptura. vt dictū est supra in principio huius voluminis. Et etiā cuiuscunq; opera facit eius filius dicitur. Deut. 3. Omnes viri robusti. pro quo hebrei legunt. Omnes filii fortitudinis. 1. Reg. 2. Porro filii heli filii belial. 3. Reg. 21. Et eductis duobus viris filiis diaboli fecerunt eos sedere cōtra eum. Ps. 88. Et filius iniquitatis non apponet nocere ei. Vnde saluator in euāgelio ioānis. 8. ait. Si filii abrae estis: opera abrae facite. Et etiā quando aliquis est dignus aliqua re vel aliqua pena dicitur filius illius rei. Deut. 25. Si autē cum qui peccauit dignum viderint plagis. Pro quo in hebreo habetur. Si autē qui peccauit filius fuerit flagellationis. i. dignus plagis sicut est in littera nostra. 2. Reg. 13. Viuit dn̄s quia filius mortis est vir qui fecit hoc. Et etiā q̄ndo aliquis habet aptitudinem ad aliquā rem aut ex ea producitur dicitur filius eius. Iob. 41. Non fugabit eum vir sagittarius. Pro quo in hebreo habetur. Non fugabit eū filius arcus. Esa. 5. Vinea facta est dilecto meo in cornu filio olei. i. in angulo terre pinguissime apto oliuis. sicut exponūt hebrei. Et in eodē. 21. Tritura mea & filia aree mee. Pro quo in hebreo habetur. Et filius aree mee. & dicitur filius aree granū frumenti: eo quod producitur in ea. Threñ. 3. Misit in renibus meis filios pharetre sue. vbi per filios pharetre ītelligūtur sagitte Et etiā viri alicuius ciuitatis vel loci aut regionis siue populi dicūtur filii eius. vt Gen. 21. Presentibus filiis populi mei. Esa. 11. Simul predabūtur filios orientis. Hiere. 2. Filii memphis & taphnis. Threñ. 4. Filii sion inclyti. significat etiā etatē vel durationē. Exo. 12. Agnus absq; macula masculus anniculus. Pro quo hebrei legūt. Agnus absq; macula masculus filius vnius anni. i. etatis vnius anni. Et. 1. Reg. 13. Filius vnius anni erat saul cum regnare cepisset. Accipitur etiā pro paruo animali cuiuscūq; speciei qui adhuc sequitur matrē. Gen. 18. Et tulit inde vitulū. pro quo in he-

בִּנְיָן Edificium

בְּנִיָּה Edificium

בֵּן Filius.

Filios suscipere.

Filius pro nepote.

Filius pro successore.

Filii pro filiis filiarū.

Filiꝰ adoptiuus.

Filius pro discipulo

Dignus.

Etas.

Filius. breo habetur filius vacce. & similiter vbicunq; nos habemus vitulū de armento: in hebreo habetur vitul⁹ filius vacce. Et sic pullus colūbe in hebreo dicitur filius colūbe. & in

בָּנִים plurali בָּנִים Banim siue בְּנֵי Bene. vt in aliquibus locis

בְּנֵי supradictis. Et in genere femínino scribitur irregulariter.

Fili בַּת Nam cū deberet dici בְּנַת Benath: dicitnr בַּת Bath: & defi-

בְּנַת cit littera nun que est littera substantialis. & significat filiā.

בַּת Filia Geñ. 30. Peperit filiā nomine dinam. Exo. 2. Descendebat filia pharaonis vt lauaretur in flumine. Ps. 136. Filia babylonis misera. Threñ. 2. In tabernaculo filie sion. et in eodē. Et cōsolabor te virgo filia sion. Et accipitur quasi eisdem modis quibus. בֵּן ben: vt supra. Itē significat pupillā vt dictum est supra in dictione בַּבַת Babath. Et eius plurale בָּנוֹת

בָּנוֹת Filie. Banoth scribitur regulariter cum littera num. Et significat filias. Geñ. 5. Et genuit filios & filias. & in eodē. 49. Filie discurrētes sup murū. Canti. 1. Nigra sum sed formosa filie ierusalē. Et etiā accipitur pro villis vel viculis aut suburbanis quia sunt quasi filie ciuitatis. Iudi. 1. Manasses quoq; non deleuit bethsan & chanath cū viculis suis. Inde

Viculus חַבְּנִית Thabnith. i. similitudo. exemplar. descriptio. Exo. 25. Iuxta similitudinē tabernaculi quod ostendā tibi. Et in eodē.

similitudo. Exemplar. Inspice & fac secundū exemplar quod tibi in monte monstratū est. 4. Reg. 16. Et similitudinē iuxta omne opus eius

Descriptio 1. Paral'. 28. Dedit autē dauid salomoni filio suo descriptionem porticus templi. Et in eodē. Vt ex ipso fieret similitudo quadrige cherubin. & in eodē. Vt intelligerē vniuersa opera exēplaris. de dictione אָבְנַיִם obnaim vide supra in dictione אֶבֶן eben.

בָּנוּ In nobis. בָּנוּ Banu. in nobis. & est dictio cōposita cuius partes non inueniūtur per se vt dictum est supra.

בָּסַס Cōculcare בָּסַס Basas. conculcare. calcare. De quo vide supra in dictione בּוּס Bus.

בֹּסֶר Botr⁹ immaturus vua acerba בֹּסֶר Boser. vua acerba. siue botrus immaturus. Iob. 15. Ledetur quasi vinea in flore botrus eius. Hiere. 31. Patres comederūt vuam acerbam: & dentes filiorū obstupuerunt. et in eodē. Omnis homo qui comederit vuā acerbam obstupescēt dentes eius. Accipitur etiā pro quolibet fructu immaturo. Esa. 18. Et immatura perfectio germinabit.

בָּעָה Querere בָּעָה Baa. Querere. requirere. inuestigare. petere. feruere. Esa. 21. Si queritis querite cōuertimini venite. & in

Petere. eodē. 30. Et requisita in muro excelso. Dañ. 6. Vt oīs qui petierit aliquā petitionē. Et aliqñ scribitur cum aleph in fine.

Rogare vt in eo. Qui rogaret quicq; de diis. et in eo. Orat obsecratione sua. i. rogat vl' petit petionē suā. Significat ēt feruere. Esa. 64. Sicut exustio ignis tabescerēt: aque arderēt igni. Pro quo hebrei legūt. Sicut exustio ignis tabescerent: aque

Feruere. אַבַּעְבֻּעוֹת Vesice. feruerent igni. & ide deriuatur. אַבַּעְבֻּעוֹת Abaabuoth. q'd significat pustulas siue vesicas que fiunt ex feruore vel calefactione sanguinis. Exo. 9. Erunt enim in hominibus & iumentis vlcera & vesice.

בָּעַט recalcitrare Calce abicere. בָּעַט Baat. recalcitrare. calce abiicere. Deut. 32. Incrassatus est dilectus & recalcitrauit. 1. Reg. 2. Quare calce abiecistis victimam meam. Et translatiue ponitur pro cōtemnere aut vilipendere.

בָּעַל Possidere Dñari. בָּעַל Baal. possidere. dominari. in potestatē habere. subiugare. maritū esse. l'. habere vxorē. siue rem cū muliere habere. Esa. 26. Dñe deus noster possederūt nos dñi absq; te. et in eo. 54. Quia dominabitur tui qui fecit te. Hiere. 31. Et ego dominat⁹ sum eorū. Significat etiā maritū eē siue vxorē habere: eo q; vir est quasi dñs vxoris & possidet

Vxorē hꝫ. eam. Deut. 24. Si acceperit homo vxorē & habuerit eam. et Malach. 2. Et habuit filiam dei alieni. Accipitur etiā pro dormire cū vxore. Deut. 21. Et postea intrabis ad eam: dormieſq; cum illa. Ponitur etiā pro inhabitare terrā que erat deserta. eo q; redigitur in potestatē habitantiū: & possidetur ab illis sicut vxor a viro. Esa. 62. Et terra tua inhabitata

Inhabitare terram. בְּעָל Et in eodē. Et terra tua inhabitabitur. Et inde בְּעָל Baal. i. dominus. possessor. siue possidens. vel habens. aut vir. siue

Dñs. maritus. Exo. 21. Dñs quoq; bouis innocēs erit. & in eodē. Bos lapidibus obruetur: & dominū eius occidēt. & in eo. Reddet dñs cisterne preciū iumentorū. Esa. 16. Dñi gentiū exciderūt flagella eius. Ponitur ēt ꝑ habēte vxore vel pro marito. Exo. 21. Si habens vxorē & vxor egredietur simul. Et in eodē. Subiacebit damno quantū maritus mulieris expetierit. Geñ. 20. Habet enim virū. Pro quo hebrei legūt.

Vxorē hꝫ Maritus Et ipsa est maritata marito. vbi ponitur בְּעוּלַת Beulath. pro maritata. Deut. 22. Si dormierit vir cū vxore alterius. Pro quo hebrei legūt. Si dormierit vir cū vxore maritata marito. Ponitur etiā pro habente vel possidēte quancūq; rem. Geñ. 37. Ecce somniator venit. pro quo hebrei legūt. Ecce habens somnia venit. Et in eodem. 49. Inuiderunt ei habentes iacula. Esa. 41. Habens rostra serrantia. Significat etiā principem vel magistrū: eo q; habet dominiū vel scientiam. Leuit. 21. Sed nec in principe populi sui cōtaminabitur. Eccl's. 12. Que per magistrorū conciliū data sunt a pastore vno. est etiā בָּעַל Baal. nomen idoli qui erat quasi dominus eis a quibus collebatur.

Vir. בְּעוּלַת מִרְאֵת hꝫ Habens. Princeps Magister בָּעַל

בְּעָלִיל Separatū. בְּעָלִיל Baalil. Separatū. Ps. 11. Argentū igne examinatū probatū terre. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatem transtulit. Argentū probatum separatū a terra. Et dicunt aliqui hebrei quod deriuatur a supradicta dictōe בַּעַל Baal. que significat dominiū: eo quod argentum purissimū habet dñium sup alias res terre stres. Iuxta illud Eccl's. 10. Pecunie obediunt omnia. vbi in hebreo argentum ponitur pro pecunia.

Argentū בָּעָר Ardere Cōburere. Succēdere בָּעַר Baar. Ardere. comburere. succendere. ledere. depasci. auferre. ferre. separare. insipientē fieri Exo. 3. Et vide bat q; rubus arderet. & in eodē. Quare non cōburatur rubus. et in eodē. 35. Non succendetis ignē. Leui. 6. Quē nutriet sacerdos subiiciens ligna. Pro quo hebrei legūt. Et succendet sup illud sacerdos ligna. Nu. 11. Vocauitq; nomē loci illius incensio: eo q; succensus fuisset contra eos ignis domini. Deut. 4. Qui ardebat vsq; ad celum. Et in eodem. 5. Et montē ardere vidistis. Iudi. 15. Sicut solent ad ardorem ignis ligna consumi. pro quo hebrei legūt. Sicut ligna que succensa sunt igni. Et in eodē. Quibus succensis & cōportate iam fruges & adhuc stantes in stipula concremate sunt. Cōcremat. Ps. 17. Carbones succensi sunt ab eo. Ps. 82. Sicut ignis qui cōburit siluam. Esa. 1. Et succendetur vtrūq; simul. et in eo. 10. Et succēdetur & deuorabitur spina eius & vepres in die vna. & in eodē. 40. Et liban⁹ nō sufficiet ad succendendū. Et in eodē. 43. Et flamma non ardebit in te. Hiere. 4. Et succēdatur & nō sit q extinguat. & in eo. 7. Patres succēdūt ignem. et in eodē. 30. Et factus est in corde meo quasi ignis estuans. & in eodē. 36. Et posita erat arula coram eo plena Estuare prunis. pro quo hebrei legūt. Et arula erat coram eo succēsa. i. plena prunis: sicut est in littera nostra. Threñ. 2. Succēdit in iacob quasi ignis. Ezech. 39. Et succendēt & comburent arma. Naū. 2. Et succendam vsq; ad fumū quadrigas tuas. Malach. 4. Ecce enim dies veniet succensa. Inde

בְּעֵרָה Incendiū. Incensio Ardor בְּעֵרָה Beera siue תַּבְעֵרָה Thabeera. i. incendiū. siue incensio. Exo. 22. Reddet damnū qui ignē succenderit. pro quo hebrei legunt. Reddet. s. dānum qui incendit incendiū. Nu. 11. Vocauitq; nomen loci illius incensio. Et inde בָּעֵר Baer. i. Ardor succensio. focus. Esa. 4. In spiritu iudicii & spiritu ardoris Et in eodē. 44. Et facta est hominibus in focū. Significat

Ledere. etiam ledere.vel depasci.aut demetere. Exo.22. Si leserit
Depasci quispiã agrũ vel vineã.Et in eo. Et dimiserit iumentũ suũ
Demetere. vt depascatur aliena. Esa.3.Vos autẽ depasti estis vineã.3.
Reg.16. Ecce ego demetam posteriora baasa & posteriora
Auferre. domus eius. et in eodẽ.21. Et demetã posteriora tua. Item
significat auferre: vel separare. Deut.13.Auferes malũ de
medio tui.& in eodẽ.17. Auferes malũ de israel. et in eodẽ
22.Et auferes malum de medio tui. & in eodẽ.26. Attuli
Separare. quod sanctificatũ est de domo mea. Pro quo hebrei legũt.
Abstuli vel separaui.s.a cõmunibus vsibus. et in eodẽ.Nec
separaui ea in qualibet immũditia. Iudi.20. Vt auferatur
malũ. Et qa qñ aliquis eligitur separatur de medio aliorũ
בָּעֵר ideo põitur בָּעֵר Baer.pro electione vel p electo.Nu.24.Et
Electus. fueris electus de stirpe cain.Ponitur etiam pro ostensione.
Ostenslo Esa.6.Et cõuertetur & erit in ostensionẽ. Tamẽ aliqui he-
brei legũt in hoc loco.Et erit in separationẽ vel in ablatio
nem.Alii sic.Et erit in pastum : sequẽtes predictas signifi-
cationes.Significat etiã insanire : siue insipientẽ vel stultũ
Insipiẽtẽ eẽ esse. Hiere.10. Pariter insipientes & stulti probãtur.& in
Stultus. eodẽ. Stultus factus est omis homo a scientia sua. Et inde
נִבְעֲרָה Nibara.i.insipiens. Esa.19. Dederunt consiliũ insi-
Insipiens. piens.Et idẽ significat בַּעַר Baar.Ps.91.Vir insipiens non
בַּעַר cognoscet.Et in plurali בְּעָרִים Boarim.i.insipiẽtes.Ps.93.
Insipiens. Intelligite insipiẽtes in populo.Ezech.21. Dabo te in ma-
בְּעָרִים nus hominũ iisipientiũ.et inde בְּעִיר Beir.i.Iumentũ.Geñ.
Insipiẽtes 45.Onerantes iumẽta vestra ite in terrã chanaã.Exo.22.
בְּעִיר Et dimiserit iumentũ suũ.Nu.20.Vt et nos & nostra iumẽ
Jumẽtum. ta moriamur.& in eodẽ.Ita vt pplus biberet & iumẽta.

בָּעַת Baath. Conturbare vel exagitare.obstupescere.terre
Exagitare. re.1.Reg.16.Et exagitabat eum spiritus neq̃ . Et in
eodẽ.Ecce spiritus dñi malus exagitat te.Hester.7.Quod
obstupescẽ ille audiẽs illico obstupuit.Esa.21.Emarcuit cor meũ tene
stupefacer. bre stupefecerũt me.Et inde בְּעָתָה Beatha.i. Terror.siue for
בְּעָתָה mido.Hiere.8. Tẽpus medele & ecce formido.Et in pl'ali.
Formido בְּעוּתַי Biuthe.Iob.6. Terrores dei militant contra me.Ps.
בְּעוּתַי 78.Terrores tui conturbauerunt me.
Terrores

בִּין Bos.cenum.vel lutũ.Hiere.38.Demerserũt te in ceno
Cenum. et in lubrico pedes tuos.vbi ponitur lubricũ pro luto.
Et aliquãdo scribitur cum he in fine vt in sequẽti dictione.

בִּצָּה Bisa.Humor.cenũ.Iob.8.Nunquid virere potest scir
Humor pus absq̃ humore. et in eodẽ.40 In locis humẽtib9.
Cenum pro quo hebrei legũt.In ceno vel in loco cenoso.cuius plu
rale scribitur cũ aleph loco he;et signãt loca cenosa vel hu
mida. Pro quo beatus Hieronymus transtulit littora: eo q̃
Littora. plerũq̃ sunt cenosa vel humida.Ezech.47. In littoribus
autẽ eius et in paludstribus non sanabũtur.

בָּצַל Basel.cepe. Nu.11. Porriq̃ & cepe & allia. Et solũ in-
Cepe. uenitur in numero plurali in predicto loco.

בָּצַע Basaa.prodesse.siue lucrari.auaricia sequi.auare rape
Prodesse. re.auaricie studere.cõcupiscere. succindere.complere
perficere.Geñ.37.Quid prodest si occiderimus fratrẽ no-
auare rape strum.Iob.22.Aut qd ei prodest si imaculata fuerit via tua.
et in eodẽ.27. Que est enim spes hypocrite si auare rapiat.
Prouer.1.Sic semite oĩs auari. Pro quo in hebreo habetur.
Auaricias Sic semite oĩs sectantis auaricia. vel omnis cõcupiscentis
sequi. cupiditatem.Prouer.15.Conturbat domũ suã qui sectatur
auariciam.Hiere.6.Omnes sectantur auaricia. Ezech.22.
Et auare proximos tuos calũniabaris. Et in eodẽ. Ad per-
dendas aias auare sectando lucra.Significat etia succindere
Succidere aut vulnerare. Iob.6. Soluat manũ suam & succidat me.
Esa.38.Dum adhuc ordirer succidit me.Ioel.2. Sed & per
feneſtras cadent : & non demolietur.i.non scindentur vel
Vulnerare non vulnerabũtur.Amos.9.Auaricia enim in capite oĩm.
Pro quo hebrei legũt. Et vulnerabit eos in capite oẽs siue
in capite omniũ.Potest etia legi sic.s. et auaricia eorum in
capite omniũ.quod est idẽ sensus cum littera nostra. Item
significat cõplere vl'iplere aut pficere.Esa.10.Et erit cũ im
Implere. pleuerit dñs cuncta opera sua in monte sion.Threñ.2.Cõ-
Cõplere pleuit sermonẽ suũ.Zach.4.Et manus eius pficient eam.
Perficere Inde.בְּצַע Bésaa siue בָּצַע Básaa.i. Auaricia.lucrum.cupidi
בְּצַע tas.rapina.precissio.Exo.18. Et qui oderint auaricia.Iudi.
בָּצַע 5.Et tamẽ nihil tulere predantes.Pro quo in hebreo habe-
Auaricia. tur.Rapinam argenti siue lucrum argenti non acceperũt.
Lucrum. Ps.118. Inclina cor meũ deus in testimonia tua & non in
auariciã.Prouer.28. Qui odit auariciã longe fiẽt dies ei9.
Esa.56.Vnusquisq̃ ad auariciã suam.& in eodem.57.Pro-
pter iniquitatẽ auaricie eius iratus sum. Mich.4. Et inter
ficies dño rapinas eorum. Hiere. 51. Venit finis tuus pe-
Rapina dalis precissionis tue.
Precissio.

בָּצַק Basac.Subtritũ esse: siue attritũ esse. Deut.8.Et pes
subtritũ eẽ tuus non est subtritus.Nee.9.Pedesq̃ eorũ non sunt
בָּצַק attriti.Et inde בָּצֵק Basec.i.massa vel pasta eo q̃ fit teren-
Massa. do manibus vel pedibus.Exo.12.Tulit igitur populus con
sperſam farinã.i.massam ex aqua & farina confectã. & in
eodem. Coxerũtq̃ farinam quã dudũ de egypto consper-
sam tulerant. Osee.7.Quieuit paululum ciuitas a cõmix-
tione fermenti.
Fermentũ

בָּצַר Basar.deesse siue desistere.phibere.auferre videmia
Desistere re.munire. Geñ.11.Nec desistẽt a cogitationib9 suis
donec eas ope cõpleãt. Iob.42.Et nulla te latet cogitatio.
Pro quo hebrei legũt. Et non prohibetur vel non aufer-
tur a te cogitatio.Ps.75.Qui aufert spiritũ principum.Et
Auferre. inde בָּצֹרֶת Basóreth.i.Tempus prohibitionis pluuie. pro
Siccitas quo beatus Hieronymus transtulit siccitatẽ.Here.17.Et in
tpe siccitatis nõ erit solicitũ.Et idẽ signãt בַּצָּרוֹת Basaroth
Siccitas in plurali.vt in eodẽ.14.Quod factũ est verbũ dñi ad hie-
remiã de sermonibus siccitatis.Significat etiã vindemiare
Vuas colli vel vuas colligere.Leuit.25.Et vuas primitiarũ tuarũ non
gere. colliges quasi vindemiã. Deut.24. Si videmiaueris vineã
Videmiaꝛ. tuam.Iudi.9. Vastantes vineas vuasq̃ calcantes. Pro quo
hebrei legunt.Et vindemiauerũt vineas suas:& calcauerũt
scilicet vuas. Et inde בֹּצֵר Boser.i. vindemiator. Hiere.6.
בֹּצֵר Conuerte manũ tuam quasi vindemiator ad cartallũ.Et in
videmiatoꝛ plurali בֹּצְרִים Bósrim. vt in eodem.49. Si vindemiato-
בֹּצְרִים res venissent super te:non reliquissent tibi racemũ.& inde
Vindemia בָּצִיר Basir.i.vindemia.Leui.26.Apprehẽdet messium tri
toꝛes tura vindemiam : & vindemia occupabit sementẽ.Iudi.8.
בָּצִיר Melior est racemus ephraim vindemia abiezer. Itẽ signi-
Vindemia ficat munire.Esa.22.Et destruxistis domos ad muniẽdum
Munire. murũ.Hiere.51.Si firmauerit in excelso robur suũ.i.mu-
בָּצִיר nierit.et inde בָּצִיר Basir.i.munitio vel munitus.Zach.11.
Munitus. Succissus est saltus munitus.et aliquãdo scribitur cũ mem
מִבְצָר in principio & dicitur מִבְצַר Mibsar.i.munitio vl' munita.
Munita. Hiere.8. Cõuenite & igrediamur ciuitatẽ munitã.Abach.
Munitio 1.Ipse super oẽm munitionẽ ridebit. Et in plurali מִבְצָרִים
מִבְצָרִים Mibsarim siue מִבְצָרוֹת Mibsaroth.i.munitiones. Threñ.
מִבְצָרוֹת 2.Destruxit in furore suo munitiones virginis iuda. Dañ.
Munitões 11.Et capiet vrbes munitissimas.Et aliqñ scribitur cum lra
nũ in fine.& dicitur בְּצָרוֹן Bisaron. Zach.11.Cõuertimini
בְּצָרוֹן ad munitionẽ vincti spei.Et inde בְּצוּרָה Besura.i.munita
Munitio vel murata.Esa.27.Ciuitas enĩ munita desolata erit.Et in
בְּצוּרָה plurali בְּצָרוֹת Besuroth.Nu.13.Et vrbes fortes atq̃ mura-
Munita. tas.2.Reg.20.Ne forte inueniat ciuitates munitas & effu-
בְּצָרוֹת giat nos. Significat ẽt ea que sunt difficilia intellectu.Pro
Muratas. quo beatus hieronym9 transtulit firma. Hiere.33.Et annũ
ciabo tibi grandia & firma que nescis.Et inde בָּצֵר Baser.i.
Firma. בָּצֵר

Universidad de Deusto Biblioteca

silex: qui est lapis dur⁹ & firmissimus. Iob. 22. Dabit pro terra silicem: & pro silice torrentes auri. Hebrei tamē dicūt quod in predicto loco signat aurū: eo ꝙ difficile habetur.

Silice.

בָּקַק Bacac. vastare. dissīpare. demolirī. disrūpere. euacuare. Esa. 24. Ecce dñs dissīpabit terram. Osee. 10. Vītis frōdosa israel. Pro quo hebrei legūt. Vītis euacuata. i. infructuosa israel. & idē signat frōdosa. i. ifructuosa: qa humorem quē debuerat in vuas transmutare: mutauit in foliorū et frondiū multitudinē. Naū. 2. Quia vastatores dissīpauerunt eum. Et aliq̄ndo scribitur cum simplici coph. Esa. 19. Et disrūpetur spiritus egypti in viscerib⁹ eius. et in eo. 14. Dissipatione dissīpabitur terra. Hiere. 9. Et dissīpabo cōsilium iuda & ieruſalem. & in eodē. 51. Et demolientur terrā eius. Et de hoc vide supra in dictione בוּק Buc.

בָּקַק

Dissīpare. Euacuare.

Vastare

Disrūpere

Demolirī.

בַּקְבּוּק Bacbuc. vas testeū cuius os est angustū. Et a sono nomen accepit: quia cum mergitur in aqua: vel cū ex eo aqua effunditur facit talem sonū. Pro quo beatus hieronymus lagunculā traduxit. Hiere. 19. Vade & accipe lagunculā figuli testeam. & in eodē. Et conteres lagūculā.

בַּקְבּוּק

Lagūcula.

בָּקַע Bacaa. rumpere. irrūpere. erūpere. interrūpere. disrūpere. diuidere: vl̄ scindere. dissecare. aperire. euellere. Genē. 7. Rupti sunt oēs fontes abyssī magne. Ios. 9. Vtres vini nouos īpleuimus: nunc aūt rupti sunt. Esa. 34. Et circūfodit & fouit ī vmbra ei⁹. Pro quo hebrei legūt. Et rumpit & fouit in vmbra ei⁹. et in eodē. 59. Oua aspidū ruperunt. 2. Reg. 23. Irruperūt ergo tres fortes castra philistinorum. 4. Reg. 3. Tulit secū septingentos viros educentes gladios vt irrūperent ad regem edon. Iob. 26. Vt non erūpat pariter deorsum. Prouer. 3. Sapientia illius eruperunt abyssī. Esa. 58. Tunc erūpet quasi mane lumē tuū. & in eodē. 59. Et quod confotū est erūpet in regulū. Ezech. 13. Et erūpere faciam spiritū tempestatū. 4. Reg. 25. Et interrupta est ciuitas. 2. Paral'. 32. Et obsedit ciuitates munitas volens eas capere. Pro quo hebrei legūt. Et obsedit ciuitates munitas vt interrūperet eas sibi. i. vt vi armorū caperet eas sibi. Ps. 77. Interrupit mare & perduxit eos. Et in eo. Interrupit petrā in heremo. Nu. 16. Dirupta est terra sub pedibus eorum. 3. Reg. 1. Et insonuit terra a clamore eorū. pro quo hebrei legūt. Et disrupta est terra a clamore eorū. i. tam fortiter clamabāt ꝙ videbatur ac si terra disrūperetur. Iob. 32. Quod lagūculas nouas disrumpit. Ps. 73. Tu dirupisti fontes & torrentes. Esa. 64. Vtinam disrumperes celos. Item ponitur pro scindere vel dilacerare aut dissīpare. Ps. 140. Sicut crassitudo terre erupta est super terrā. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatē trāstulit Sicut agricola, cū scindit terrā. Esa. 35. Quia scisse sunt in deserto aque. et in eo. 63. Qui scindit aquas ante eos. Osee 13. Bestia agri scīdet eos. Mich. 1. Et valles scīdētur. Abach. 3. Fluuios scindes terre. Zach. 14. Et scindetur mons oliuarum ex media parte suī. Item significat aperire vel dissecare. Iudi. 15. Aperuit itaq̄ dñs molarē dentem in maxilla asini. Hiere. 39. Aperta est ciuitas. Amos. 1. Eo ꝙ dissecuerint pregnātes galaad. Item pōitur pro auellere. Esa. 7. Et auellamus eū ad nos. Itē ponitur pro dilacerare vel dissīpare. Hiere. 29. Et dilacerabis oēm humerū eorū. Ezech. 30. Et alexandria erit dissīpata. Et īde מְבוּקָעָה Mebucaa. i. scissa vel interrupta aut dissīpata. Ezech. 26. Quasi per introitū vrbis dissīpate. Et in pl'ali מְבוּקָעִים Mebucaim. i. scissī. Ios. 9. Et vtres vinarios scissos atq̄ consutos. & inde בְּקָעִים Bechiim. i. Scissure vl̄ scissiones. Esa. 22. Et scissuras ciuitatis dauid videbitis. Amos. 6. Et percutiet domū maiorē ruinis et domū minorē scissionibus. Et inde בִּקְעָה Bicaa. i. cāpus vel planicies aut vallis que est inter duos montes & diuidit inter eos. Genē. 11. Inuenerunt campum in terra senaar. et Deut. 8. In cuius campis & montibus erūpunt fluuiorum abyssī. Esa. 4. Erunt praua in directa & aspera in vias planas. Pro quo hebrei legūt. Erunt praua in directa & aspera in campū siue in planicīē aut in vallē. Et inde בְּכַע Bechaa. idest dimidiū siue particula cuiusdā ponderis secundū hebreos. Pro quo in nostra translatione habetur duos siclos. Genē. 24. Protulit vir inaures aureas appendētes siclos duos. pro quo hebrei legūt. Protulit vir inaurem aureā appēdens dimidiū ponderis. Exo. 38. Oblatū est autē ab iis qui transierunt ad numerū. pro quo hebrei legunt. Dimidius siclus per singula capita.

Scindere.

Aperire. Dissecare

Auellere

dilacerare. Dissīpare.

מְבוּקָעָה Dissīpata.

מְבוּקָעִים Scissī.

בְּקָעִים Scissure

בִּקְעָה

בָּקַר Bicher. querere. visitare. recensere. Leuit. 13. Sin aūt post emundationē rursus creuerit macula in cute: nō queret amplius. Ps. 26. Et visitem templū eius. 4. Reg. 16. Altare vero ereū erit paratū ad voluntatē meam. pro quo hebrei legūt. Altare vero ereū erit mihi ad visitandū siue ad querendū. Esd. 4. Vt recēseas ī libris historiarū. Ezech. 34. Et visitabo eos sicut visitat pastor gregē suū. ponitur etiā pro elīgere. vt Leuit. 27. Non eligetur nec bonum nec malū. Inde בֹּקֶר Bocher. i. mane siue matutinū. dictū fortasse a querendo. nam mane incipimus res querere aut visitare. Genē. 1. Et factum est vespere & mane dies vn⁹. Exo. 14. Iamq̄ aduenerat vigilia matutina. Iob. 38. Cum me laudarēt simul astra matutina. Et in pl'ali בְּקָרִים Becharim. Esa. 33. Esto brachiū nostrū in mane. Threñ. 3. Nouī diluculo. Et inde בְּקֹרֶת Bicoreth. i. vapulatio: vel vapulata. Leui. 19. Vapulabūt ambo. pro q̄ hebrei legūt. Verberata erit: siue vapulatio erit. i. vapulauit ipsa: siue vapulabūt ambo sicut est in littera nr̄a. Et deriuatur a p̄dicta dictiōe בָּקַר Bicher idest visitauit: eo ꝙ punitio delicti est visitatio. Iuxta illud psalmi. 88. Visitabo in virga iniquitates eorū & in verberibus peccata eorū. Itē בָּקָר Bacar. i. vacca siue bos. Genē. 12. Fuerūtq̄ ei oues & boues. & in eodē. 21. Tulit itaq̄ abraam oues & boues & dedit abimelech. Et ponitur in hebreo singulare pro plurali: quia est nomē speciei. et in eodē. 18. Et tulit inde vitulū tenerrimū. ꝙ quo in hebreo legitur. Et tulit inde filium vacce tenerrimū. i. vitulū paruū qui adhuc sequitur matrē. et est idem sensus cū littera nr̄a. & similiter in aliis locis vbi in hebreo habetur filius vacce: in translatione nostra ponitur vitulus: siue vitulus de armēto. nam ponitur etiā pro armento. Genē. 18. Ipse vero ad armentū cucurrit. Exo. 10. Cum ouibus & armentis. Deut. 32. Butyrum de armento. Osee. 5. In gregibus suis & in armentis suis vadēt ad querendū dñm. Et plural'r declinatur בְּקָרִים Becarim. secundū terminationē masculinorū. pro quo beatus hieronymus transtulit bubalos. Amos. 6. Aut arari potest in bubalis. Et inde בָּקָר Bocher. i. armētarius. Amos. 7. Sed armentarius ego sum.

Campus.

Planicies בִּקְעָה

duo sicli

Dimidium

בְּקָר Querere Visitare

Recensere.

Elīgere בֹּקֶר

Mane.

בְּקָרִים Mane.

בִּקֹּרֶת Vapulatio

Armentū. בְּקָרִים

Bubalī בָּקָר armētarius.

בִּקֵּשׁ Biches. Querere. requirere. petere. deprecarī. rogare. Genē. 37. Fratres meos quero. Exo. 2. Et querebat occidere moysen. & in eodē. 4. Mortui enim sunt oēs qui querebāt animā tuam. 1. Reg. 10. Quesierūt ergo eum. et in eodē. 13. Quesiuit sibi dñs virum iuxta cor suū. & in eodē. 20. Et requirat dñs de manu inimicorū dauid. & in eodē. 23. Si quis quesierit animā meā: queret & animā tuā. Ester. 2. Quesitūq̄ est & inuentū. Ps. 4. Et queritis mendacium. Ps. 26. Vnam petii a dño hanc requirā. Cantī. 5. Quesiui et non inueni illum. Ezech. 3. Sanguinē eius de manu tua requirā. Malach. 2. Et legem requirent ex ore eius. Significat etiā petere vel deprecari. Esd. 8. Et peteremus ab eo viā rectam. Ester. 4. Et deprecaretur eum pro populo suo. Et in eodē. 7. Vt rogaret hester reginā pro anima sua. Dañ. 2.

Querere

Requirere

Petere. Deprecari Rogare.

Et rogauit eunuchorū prepositū ne contaminarē tur. Et in
בַּקָּשָׁה de בַּקָּשָׁה Bacasa.i. petitio siue depcatio. vt Hester.5. Que
Petitio est petitio tua hester regina.

בַּר Bar. Filius. frumētum. electus. purus. vel mūdus. Dañ.
Filius. 7. Et ecce cum nubibus celi quasi filius hominis venie
bat Et inde Bariona interpretatur filius colūbe: & barto-
lomeus filius ptolomei. significat etiā frumentū vel triticū
Frumentū Triticū. Geñ. 41. Et omne frumētum sub pharaonis potestate cōda-
tur. & in eodē. Tantaqꝫ fuit abūdantia tritici vt arene maris
coequaretur. et in eodē. 45. Et totidē asinas triticū in iti-
nere panesqꝫ portantes. Ps. 71. Erit firmamentū in terra in
summis montiū. Pro quo in hebreo habetur. Erit fragmē
tum siue particula frumēti vel tritici in terra in capite mō-
בְּרִי tium. Et aliquādo additur littera iod in fine: & dicitur בְּרִי
Frumentū Beri. Iob. 37. Frumentū desiderat nubes. Ponitur etiā pro
Pastus pabulo vel pastu. Iob. 39. Et pergūt ad pastum. Item signi-
Electum. ficat electum. Prouer. 31. Quid electe mi: quid electe vteri
mei: quid electe votorū meorū. Canti. 6. Pulchra vt luna
electa vt sol. Significat etiā purum vel mundū siue lucidū.
Mundus. Iob. 11. Et mundus sum in cōspectu tuo. Ps. 2. Apprehendi
te disciplinā. Pro quo beatus hieronym⁹ in psalterio iuxta
Pure. hebraicā veritatē transtulit: adorate pure. Ps. 18. Preceptū
Lucidum domini lucidū. Ps. 23. Innocens manibus & mūdo corde.
Ps. 72. Quā bonus israel deus iis qui recto sunt corde. pro
quo hebrei legūt. Quam bonus israel deus iis qui mundo
sunt corde. Prouer. 14. Vbi non sunt boues presepe vacuū
est. pro quo hebrei legūt. Vbi non sunt boues presepe mū-
dum est. sed ponitur ibi mundū pro vacuo sicut est in litte
בּר ra nostra. Et inde בּר Bor. i. puritas siue purū. Ps. 17. Et se-
Puritas cundū puritatē manuū mearū. Esa. 1. Et excoquā ad purū
Purum. scoriā tuā. Vide etiā de hoc in sequēti dictione בָּרַר Barar.
et in dictione בָּרָה Bara. quia secundū he. ab eis deriuatur.

בָּרַר Barar. Eligere. mūdare. probare. vel examinare. Ps.
17. Et cum electo electus eris. Dañ. 11. Vt conflētur &
Eligere. eligantur & dealbētur. & in eo. 12. Eligentur & dealbabun
tur & quasi ignis probabūtur multi. Et aliquādo scribitur
cum simplici res. 1. Reg. 17. Eligite ex vobis virū. Ezech.
20. Eligam ex vobis trāsgressores & ipios. Significat etiā
Mundare. mūdare vel purgare. Esa. 52. Mūdamini q fertis vasa dñi.
Purgare. Hiere. 4. Non ad vētilandū & nō ad purgādū. Et in eo. 51.
Acuite sagittas. pro quo hebrei legūt. mūdate sagittas. &
est idem sensus. nam cū sagitta acuitur mūdatur a rubigi-
ne. Item significat probare vel examinare. Eccl's. 3. Vt pro
Probare baret eos deus & ostenderet similes esse bestiis. & in eodē.
8. Omnia hec tractaui in corde meo vt curiose intellige-
Examinare. rem. pro quo hebrei legūt. Omnia hec tractaui in corde
בָּרוּר meo & vt probarē vel examinarē oia hec. Inde בָּרוּר Barur
Purus. ideſt purus siue electus. Iob. 33. Scientiā labia mea puram
loquētur. Esa. 41. Posuit me quasi sagittam electā. Et in plu
בְּרוּרִים rali בְּרוּרִים Berurim. i. electi vel mūdi. 1. Paral'. 16. Et post
Electi. eum heman & idithum & reliquos electos. Et inde בָּר Bar
בָּר ideſt electus. purus. mundus. & in ge.fe. בָּרָה Bara. de quo
Electus vide supra in dictione precedenti. Et inde בְּרִית Borith. i.
בְּרִית herba qua panni mundātur. Hiere. 2. Si laueris te nitro &
Herba bo. multiplicaueris tibi herbā borith. Et dicūt aliqui hebrei qꝫ
significat saponē quo panni dealbātur. nam in hebreo nō
est illud herbam: sed sic: & multiplicaueris tibi borith.

בָּרָא Bara. Creare. fingere. succindere. excīdere. eligere.
Creare. בָּרָא impinguare. Geñ. 1. In principio creauit deus celum
et terram. Et in eodē. 2. Iste sunt generatiōes celi & terre
quando creati sunt. et in eodē. 5. In die qua creauit deus ho
minem. Ps. 50. Cor mundū crea in me deus. Ps. 101. Popu
lus qui creabitur laudabit dñm. Ps. 148. Ipse mandauit &
creata sunt. Esa. 4. Et creabit dñs super omnē locū montis
sion. & in eodē. 54. Ecce ego creaui fabrū sufflantē in igne
Et in eodē. 57. Creaui fructū labiorū. Et inde בּוֹרֵא Bore
בּוֹרֵא ideſt creans vel creator. Esa. 42. Creans celos & extendens
Creans eos. & in eodem. 43. Creans te iacob. et in eodem. 45. Et
creans tenebras: faciens pacem & creans malum. Eccl's. 12.
Creator Memento creatoris tui. Et inde בְּרִיאָה Beria. ideſt crea-
בְּרִיאָה tura vel res nouiter creata. Nu. 16. Sin autē nouam rem fe-
Noua res. cerit dominus. Significat etiā eligere sicut precedens di-
ctio. Ezech. 21. Et manu capiens cōiecturam in capite vie
ciuitatis coniiciet. pro quo hebrei legūt. Et manu eligens
siue & locum eligens in capite vie ciuitatis eliget. nam pro
Eligere eo quod in littera nra est manu: in hebreo habetur יָד Iad.
que dictio licet cōmuniter significet manū tamē i hebreo
aliquādo ponitur pro loco: vt ifra dicetur. Item בָּרָא Bara
בָּרָא ideſt succindere vel excindere. Ios. 17. Ascende in siluā &
succide tibi spatia. Et in eodē. Succides tibi atqꝫ purga-
Succidere bis ad habitandū spatia. Ezech. 23. Et cōfodiantur gladiis
eorum. i. succidātur gladiis eorum. Significat etiā impin-
guare. vel incrassari. aut comedere. vel cibū capere. 1. Reg.
2. Vt comederent primitias oīs sacrificii israel populi mei.
Pro quo hebrei legūt. Vt impinguaremini primitiis oīs
Ipinguare israel populi mei. 2. Reg. 2. Et nec comedit cum eis cibum.
Comedere vide etiā de hoc infra in dictione בָּרָה Bara. Et inde בָּרִיא
בָּרִיא Bari. i. pinguis vel crassus. Iudi. 3. Erat aūt eglon crassus
Crassus nimis. Et aliqñdo scribitur cum he in fine & dicitur בְּרִיאָה
בְּרִיאָה Beria. i. crassum. vel pingue. aut electum. Ezech. 34. Et qđ
Crasum. crassum erat occidebatis. Abach. 1. Et cibus eiꝰ electus. Scri
Electus bitur etiā cum he loco aleph. Et dicitur בְּרִיָּה Biria. Ezech.
בְּרִיָּה 34. Ecce ego ipse iudicabo inter pecus pingue & macilen-
Pingue. tum. Et in plurali בְּרִיאִים Beriim. i. crassi. vel pingues. 3.
בְּרִיאִים Reg. 4. Et decem boues pingues. Et in ge.fe. בְּרִיאוֹת Be-
Pingues. rioth. i. crasse vel plene. Geñ. 41. De quo ascendebāt septē
בְּרִיאוֹת boues pulchre & crasse nimis. et in eodē. Septē spice pullu-
Crasse. labant in calamo vno plene ac formose. Itē בָּרָא Barra. in
בָּרָא lingua chaldaica significat agrū siue foris aut foras. Dañ.
Ager. 2. Filii hominū & bestie agri.

בַּרְבָּרִים Barburim. quodā genus auium. 3. Reg. 4. Ex-
cepta venatione ceruorū caprearū atqꝫ bubalo
rum: et auium altiliū. vbi ponitur barburim abusim. i. auiū
Aues. pinguiū vel saginatarū. Et solum inuenitur in numero
plurali in predicto loco.

בָּרַד Barad. grādo. Exo. 9. Ecce pluam cras hac ipsa hora
Grando grandinē multam nimis. & in eodē. Vt fiat grando in
בְּרוּדִים vniuersa terra egypti. Esa. 32. Grando autē in descen sione
Maculosi. saltus: supple erit. Inde בְּרוּדִים Berudim. i. respersi punctis
seu maculis variis ad similitudinē grandinis. Geñ. 31. Vari-
Respersi. os & maculosos & diuersorū colorum. & in eodē. Varios
maculosos atqꝫ respersos. vbi ponitur pro respersis. Zach.
Varij. 6. Et in quadriga quarta equi varii & fortes. vbi ponitur
pro variis.

בָּרָה Bara. cibare. vel cibū capere. aut comedere. vesci. prā
Cibū capere dere. eligere. 2. Reg. 3. Cumqꝫ veniſſet vniuersa mul
titudo cibum capere cum dauid. & in eodē. 13. Veniat oro
thamar soror mea: vt det mihi cibum. & in eodē. Et cibum
Vesci paratum capiam de manu eius. Et in eodē. Vt vescar de ma
nu tua. Et aliqñ scribitur cum aleph in fine loco he. De quo
vide supra in dictione בָּרָא Bara. Significat etiā eligere. 1.
Eligere Reg. 17. Eligite ex vobis virū. De quo vide supra in dictio
בְּרִיָּה ne בָּרַר Barar. Inde בְּרִיָּה Biria. i. cibus vel pulmentum. 2.
pulmentū. Reg. 13. Vt faciat pulmentū. & in eodē. Et fac ei pulmentū.
Cibum. Et in eodē. Infer cibum in conclaui. & inde בְּרִי Beri. i. fru-
בְּרִי mentū. vt supra in dictione בָּר bar dictum est. Et inde בָּרוֹת
בָּרוֹת

Universidad de Deusto
Biblioteca

בָּרוּת Esca.

Baroth.siue בָּרוּת Baruth.i.esca vel cibus. Ps.67. Et dederunt in escam meā fel.Threñ.4.Facti sunt cibus earum.Et a supradicta dictiõe בָּרָה bara.potest deriuari illud quod habetur Geñ.35.s. בִּבְרַת אֶרֶץ Chibrath.éres.i.cum dat cibū terra:siue quādo gignit terra: hoc est in vere.Et ideo beat⁹ hieronymus optime traduxit vernum tempus.vbi dicitur. Venit verno tpe ad terrā que ducit ephratā. & in eodē.38. Eratq; vernum tempus.et.4.Reg.5. Traduxit electum tēpus. vbi dicitur abiit ergo ab eo electo tempore. quod est idē quod vernū tēpus. Vide etiā de hoc īfra in dictione כַּבִּיר Cabir. Quia secūdū aliquos hebreos illa littera caph que ponitur in principio: est littera substātialis hui⁹ dictionis.

בִּבְרַת spaciū tre.

בִּבְרַת Chibrath.et dicūt quod significat certū spaciū terre vt puta vnum milliare.et sic legunt. Eratq; spaciū terre ad introitum ephrata.et similiter.4. Reg.5.Abiit ergo ab eo spaciū terre.Sed prima opinio est magis propria: quia nō habet simile vnde בִּבְרַת Chibrath significet spaciū.de dictione aūt בְּרִית Berith.que significat pactū vel fedus.vide infra in dictione בְּרֹת Beroth.

בַּרְזֶל Ferrum. Ferreus.

בַּרְזֶל Barzel.ferrum siue ferreus.Geñ.4.In cuncta opera eris ac ferri. Deut.3.Mōstratatur lectus ei⁹ferreus.2. Reg.23.Armabitur ferro & ligno.4. Reg.6. Accidit autē vt cum vn⁹ materiam succidisset caderet ferrum securis in aquam.Ps.104.Ferrum pertransiit animam eius.Ps.106. Vincti in mendicitate & ferro.

בָּרַח Fugere

בָּרַח Barach. Fugere.effugere.fugare.Geñ.31.Noluitq; iacob cōfiteri socero suo quod fugeret.1.Reg.19.Et aufugit atq; saluatus est.& in eodē.20. Fugit autem dauid de naioth.Ps.138.Et quo a facie tua fugiam. Dañ.10.Et fugerunt in absconditum. Osee.12. Et fugit iacob in regionē syrie.Ione.1. Surrexit ionas vt fugeret in tharsis. Et q̄ndo est verbum tertie cōiugationis significat fugare.1.Paral.8. Hi fugauerūt habitatores geth. & in eodē.12.Et omnes fugauerūt qui morabātur in vallibus. Nec.13. Quem fugaui a me.Iob.41.Non fugauit eum vir sagittarius. Prouer.19

Fugare.

מִבְרַח Profugus

Qui affligit patrē & fugat matrē.Et inde מִבְרָח Mibrach. idest profugus.Ezech.17.Et oēs profugi eius cum vniuerso agmine suo. Significat etiam moueri siue peruenire de vno loco in alium.s.quādo ille motus est festinus & violentus.Exo.36. Fecit quoq; vectem alium: qui per medias tabulas ab angulo vsq; ad angulū peruenirent. Nu.24.Reuertere in locū tuū.pro quo hebrei legūt. Fuge siue festināter abi in locū tuū.Inde בְּרִיחַ Beriach.i.vectis eoq; mittebatur per medias tabulas et mouebatur de vno extremo in aliū. Exo.36.Fecit q̄q; vectē aliū. Iob.38.Et posui vectē & ostia Prou.18.Et iudicia quasi vectis vrbiū.Et in plu.בְּרִיחִם Berichim.siue בְּרִיחֵי Beriche.Exo.25.Facies quoq; vectes de lignis setim.Ps.106. Quia contriuit portas creas & vectes ferreos confregit.Esa.15. Vectes eius vsq; ad segor.et in eodem.43. Et detraxi vectes vniuersos. Tamē hebrei in his duobus locis precedentibus pro vectibus legūt profugos aut fugitiuos siue mobiles.Est enim equiuocū vt dictū est: et potest etiā significare profugos siue mobiles. & eodem modo. Esa.37.vbi dicitur. In die illa visitabit dñs in gladio suo duro & grandi & forti super leuiathan serpentem vectē:potest etiā legi.Sup leuiathan serpentē profugū siue mobilē.& hebrei legūt. Sup leuiathan serpentē claudentē siue clausum:eoq; vectis ē instrumētū quo ostia claudūtur.

Perueīre. Festināter abire.

בְּרִיחַ Vectis.

בְּרִיחִם בְּרִיחֵי Vectes.

Profugus

בָּרַךְ Bñdicere.

בָּרַךְ Barach.benedicere:salutare.gratias agere.genuflectere.Geñ.1.Benedixitq; illis deus.Et in eodem.12. Benedicam benedicentibus tibi.Et in eo. atq; in te benedicētur vniuerse cognationes terre.et in eo.14.Et dominus in cunctis benedixerat ei.Et in eo.22. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terre.Et in eo.27. Vt benedicat tibi anima mea.Et in eo.49. Benedixitq; singulis benedictionibus propriis.Exo.12.Et abeuntes benedicite mihi. Nu.23.Et tu econtrario benedicis ei.Et in eo. Ad benedicendum adductus sum.Deut.33.Benedic domine fortitudini eius.Ios.24.Sed econtrario per illum benedixit vobis. 1.Reg.9.Quia ipse benedicet hostie. Iob.1. Operibus manuum eius benedixisti.Ps.102. Benedic anima mea domino.Et in eo. Benedicite domino omnes angeli ei⁹. Ps.117 Benediximus vobis de domo domini.Ps.131. Viduam ei⁹ benedicens benedicam.Esa.65. Qui benedictus est super terram: benedicetur in deo Amen.Et in eo.66. Qui recordatur thuris: quasi qui benedicit idolo. Et aliquando ponitur per antiphrasim pro maledicere vel blasphemare. 3. Reg.21.Benedixit naboth deum et regem.Iob.1.Ne forte peccauerint filii mei et benedixerint deo in corde suo.Ponitur etiā pro salutare vel gratias agere.1.Reg.13. Et egressus est saul vt salutaret eum.2. Reg.8. Et gratias ageret eo q; expugnasset adadezer.4.Reg.4. Si occurrerit tibi vir non salutes eum.Item significat genu flectere.Geñ.24.cū fecisset camelos accumbere.idest genu flectere.Et in eo.41 Vt omnes coram eo genu flecterent.vbi ponitur אַבְרֵךְ Abrech per additionem aleph in principio.2. Paralip.6.Flexis genibus corā vniuersa multitudine israel.Ps.94. Ploremus ante dominum qui fecit nos.Pro quo in hebreo habetur.Flectamus genua ante dominum qui fecit nos.Et sic transtulit beatus Hieronymus iuxta he.ve. Inde בָּרוּךְ Baruch.idest benedictus. Geñ.24. Ingredere benedicte domini. Nu.24. Qui benedixerit tibi erit ipse benedictus. Deut.28. Benedictus tu in ciuitate et benedictus in agro. Ps.134.Benedictus dominus ex sion.Et aliquando scribitur cum littera mem in principio et dicitur. מְבֹרָךְ Meborach.idest benedictus.Iob.1. Sit nomen domini benedictū Et in genere femínino. בְּרוּכָה Berucha.siue מְבֹרֶכֶת Meborecheth.idest benedicta.1.Reg.25.Et benedicta tu q̄ prohibuisti me hodie ne irem in sanguinem. Deut.33. De benedictione domini terra eius. Pro quo hebrei legunt. Benedicta domini terra eius. Et in plurali בְּרוּכִים Beruchim.2. Reg.2.Benedicti vos a domino. Et inde בְּרָכָה Beracha.i. benedictio.Geñ.27.Et accepit benedictionem tuam.Et in eodem. Nunquid non reseruasti aīt et mihi benedictionē. Et in plurali בְּרָכוֹת Berachoth.vt Geñ.49. Benedictionibus celi desuper:benedictionibus abyssi iacentis deorsum: benedictionibus vberū et vulue: benedictiones patris tui confortate sunt benedictionibus patrum eius. Accipitur ēt benedictio pro munere vel dono.Geñ.33.Suscipe benedictionem quam attuli tibi.4.Reg.5. Obsecro itaq; vt accipias benedictionem a seruo tuo.Ponitur etiam pro conuētione vel pacto.Esa.36.Facite mecum benedictionem & egredimini ad me.Inde בֶּרֶךְ Bérech. idest. genu.Esa.45. Mihi curuabitur omne genu.Et in plurali. בִּרְכַּיִם Bircáim siue בִּרְכֵּי birche.idest genua. Geñ.50. Filii quoq; machir filii manasse nati sunt in genibus ioseph.Deut.28.In genibus & in suris.Iob.4.Et genua trementia confortasti.Itē. בְּרֵכָה Berecha.significat piscinā siue stagnum.3.Reg.22. Lauerūt currum eius in piscina samarie.4.Reg.18. Et steterunt iuxta aqueductum piscine superioris. Esa.22.Congregastis aquas piscine inferioris. Et in plurali. בְּרֵכוֹת Berechoth.Eccl̄s.2.Et extruxi mihi piscinas aquarum. Canti.7.Oculi tui sicut piscine in esebon.

בָּרָם

בָּרָם Berom.precios⁹um.Ezech.27. Gazarūq; p̄cios⁹arū. et solū inuenitur in numero plurali in predicto loco. Et dicunt hebrei q; significat quoddā genus vestimēti pre

Bñdicere. Benedictio. Benedictus. Benedicta. Benedictiones. Benedictiones. Benedictiones

בֶּרֶם Veritamē Sed. cioſiſſimi. Item בֶּרֶם Beram in lingua chaldaica ſignificat ſed ſiue verūtamen.vt Dañ.2. Sed eſt deus in celo.& in eodem.4. Veruntamē germen radicū eius in terra ſinite.

בָּרַק Fulgurare בָּרָק Barac. Fulgurare.coruſcare.ſplendere. Ps.143. Fulgura coruſcationē & diſſipabis eos. Iob.20. Et fulgurans in amaritudine ſua. Abach.3. In ſplendore fulgurātis haſte tue. Inde בָּרָק Barac.i.fulgur.coruſcatio.2. Reg.22. Fulgur & conſumpſit eos. Et in plurali בְּרָקִים Beracim.i. fulgura. Ps.96. Alluxerunt fulgura eius orbi terre. Ps.134 Fulgura in pluuiam fecit. Et inde בָּרֶקֶת Bareceth: quod ſignificat quendā lapidem precioſum ſplendidum. Pro quo beatus hieronymꝰ transtulit ſmaragdū. Exo.28. In primo verſu erit lapis ſardius & topazius & ſmaragdus. Exo.28. Saphyrus & carbunculus & ſmaragdus.

בָּרְקָן Fulgur בָּרָק Fulgura בְּרָקִים Fulgura בָּרֶקֶת ſmaragdꝰ.

בַּרְקָן Tribulus. Barcon.tribulus.genus ſpine. Iudi.8. Et cōterā carnes veſtras cum ſpinis tribuliſq; deſerti.& in eodē. Tulit ergo ſeniores ciuitatis & ſpinas deſerti ac tribulos. Et ſolū inuenitur in numero plurali in predicto loco.

בְּרֹשׁ Abies. בְּרוֹשִׁים Abietes. Beros. genus arboris.pro quo beatus hieronymus abietē transtulit. Eſa.55. Pro ſaliūcula aſcēdet abies. Et in eodē.6. Abies & buxus & pinus ſimul. Zach.11. Vlula abies quia cecidit cedrus. Et in plurali בְּרוֹשִׁים Beroſim.i. Abietes. Eſa.14. Abietes quoq; letati ſunt ſup te. Ponitur etiā pro agitatoribus curruū: eo q talibus lignis vtebātur in curribus. Naū.2. Et agitatores cōſopiti ſunt. Poteſt etiā per abietes que ſunt arbores magne & excelſe intelligi principes & magnates. Et ita transtulit chaldaicus interpres in loco predicto. Alii vero dicūt q in eo loco per abietes intelligūtur lancee ſiue alia arma miſſilia: eo q plerūq; fiebant ex tali ligno.

agitatores

בְּרֹת Cupreſſus בְּרִית Pactum Fedus. Beroth.cupreſſus.genus arboris. Canti.1. Ligna domorum noſtrarū cedrina : laquearia noſtra cupreſſīna. Et ſolum ūuenitur in numero plurali in predicto loco. Item בְּרִית Berith.i.pactū vel fedus. Geñ.9. Et ſtatuam pactum meū vobiſcū.& in eodē.17. Ponā pactum meū tecū. Ezo.23. Non iniбis cum eis fedus. Deut.29. Hec ſunt verba federis. Eſa.28. Percuſſimus fedus cum morte. Et dicūt aliqui hebrei q deriuatur a dictione ſupradicta בָּרָה Bara: que ſignificat ſuccindere: eo q antiquitus illi qui faciebant pactum vel fedus occidebant aliquod animal & diuidebant illud in duas partes & tranſibant inter eius diuiſiones. Hiere.34. vbi dicitur. Et non obſeruauerūt verba federis quibus aſſenſi ſunt in conſpectu meo: vitulū quē conſciderunt in duas partes & tranſierūt inter diuiſiones eius principes iuda & principes ieruſalem eunuchi & ſacerdotes & omnis populus terre qui tranſierunt inter diuiſiones vituli. Et ideo in ſacra ſcriptura plerūq; fedus vel pactū iungitur cum verbo percutere vel ferire. Ioſ.24. Percuſſit ioſue in die illa fedus. 1. Reg.11. In hoc feriā vobiſcū fedus. et Hiere.31. Ecce dies veniēt dicit domin? & feriam domui iſrael & domui iuda fedus nouum.

Coquere

בֹּשׁ בֹּשׁ Bos.confundi.erubeſcere. De quo vide ſupra in dictione בּוֹשׁ Bos.cum vau in medio dictionis.

בָּשַׁשׁ בָּשַׁשׁ Baſas.Morā facere.tardare.erubeſcere. de quo vide ſupra in dictione בּוֹשׁ Bos.

בָּשַׁל maturescer בָּשַׁל Baſal. Maturare.coquere. dequoquere.aſſare. Geñ. 40. Et poſt flores vuas matureſcere. Ioꝛ. 3. Mittite falces quoniā maturuit meſſis. Significat etiam coquere. Exo.12. Non comedetis ex eo crudum quid: nec coctum aqua.& in eodē.16. Et que coquenda ſunt coquite. Leui.6. Vas autē fictile in quo cocta eſt confringetur. Nu.6. Et armum coctū arietis. Deut.16. Et coques & comedes in loco quē elegerit dñs.3. Reg.19. Et in aratro boū coxit carnes. Ezech.24. Et diſcocta ſunt oſſa illius. Et in eodē.46. Iſte eſt locus vbi coquēt ſacerdotes pro peccato & pro delicto et vbi coquēt ſacrificiū. Ponitur etiā pro aſſare. vt. 2. Paral. 35. Et aſſauerūt phaſe ſuper ignem.& inde מְבַשְּׁלוֹת Mebaſeloth.i.coquine. pro quo in tranſlatione nra habetur culine. Ezech.46. Et culine fabricate erant ſubter porticus.

Aſſare. מְבַשְּׁלוֹת Culine.

בֹּשֶׂם Aromatū. בֹּשֶׂם Bóſſem. aroma ſiue aromaticū: vel ſuauis odor. Canti.5. Meſſui myrrham meā cum aromate. Eſa.3. Et erit pro ſuaui odore fetor. Et hoc idē ſignificat בֹּשֶׂם Beſem Exo.35. Et cīnamomi mediū.i. ducentos & quinquaginta ſiclos: calami ſimiliter. pro quo hebrei legūt. Et cīnamomi aromatici medium.i. ducentos quinquaginta ſiclos: & calami aromatici ſimil'r. Et in plurali בְּשָׂמִים Beſamim. Exo. 25. Aromata in vnguentū & thymiamata boni odoris. Et in eodē.30. Sume tibi aromata

suauis odor cinamomū בְּשָׂמִים Aromata

בָּשַׂס Dirípere בָּשַׂס Baſas. Diripere. conculcare. Amos.5. Pro eo quod diripiebatis pauperē. Et de hoc vide ſupra in dictione בּוֹס Bos cum littera ſamach in fine.

בָּשַׂר Nūciare בָּשַׂר Baſar. Nunciare. annunciare. bonum nuncium portare. euangelizare. 2. Regum.18. Curram & nunciabo regi. et in eodem. Non eris nuncius in hac die: ſed nunciabis in alia: hodie nolo te nunciare. Et in eodem. Bonum apporto nuncium. Eſa.60. Et laudes domini annunciantes. Hiere. 20. Qui annunciauit patri meo dicens: natus eſt tibi puer maſculus. Et inde מְבַשֵּׂר Mebaſer. ideſt Annuncians: vel euangelizans: ſiue qui annunciat vel qui euangelizat. Eſa.52. Quam pulchri ſuper mōtes pedes annunciantis & predicantis pacem annunciantis bonū. Et in ge.fe. מְבַשֶּׂרֶת Mebaſéreth.i. que annunciat vel que euāgelizat. Eſa.40. Super montem excelſum aſcende tu qui euāgelizas ſion. quod in hebreo legitur in ge.fe. ſcilicet tu que euangelizas ſion. Et in eodem qui euangelizas ieruſalem. pro quo hebrei legunt que euangelizas ieruſalem. cuius plurale מְבַשְּׂרוֹת Mebaſeroth habetur Ps.67. Dominꝰ dabit verbum euangelizantibus virtute multa. Et inde בְּשׂוֹרָה Beſora.i. nuncius ſiue annūciatio: vel euangeliza tio. 2. Reg.18. Non eris boni nuncii baiulus. Accipitur etiam pro premio vel mercede quod datur pro bono nūcio relato. 2. Reg.4. Cui oportebat me mercedem dare pro nuncio. Item בָּשָׂר Baſar. caro. ſiue carneus. Geñ.2. Et caro de carne mea. Et in eodem.6. Nō permanebit ſpiritus meus in homine in eternū quia caro eſt. Et in eodem. Excepto q carnē cū ſanguine non comedetis. Exo.30. Caro hominis non vngetur ex eo. Iob.10. Nunquid oculi carnei tibi ſunt. Ps.15. Inſuper & caro mea requieſcet in ſpe. Eſa. 17. Et ponit carnē brachium ſuū. Et accipitur caro aliquando pro cōſanguinitate. Geñ.29. Os meum es & caro mea. Et in eodem.37. Frater enim & caro noſtra eſt. Eſa.58. Et carnem tuā ne deſpexeris. 2. Reg.5. Os tuum & caro tua ſumus. Accipitur ēt pro omni animato. Geñ.6. Finis vniuerſe carnis venit ad me. Et in eodem vt interficiam omnē carnē in qua eſt ſpiritus vite. Ps.135. Qui dat eſcam omni carni. Et aliqñ accipitur pro ſolo homīe. Ps.64. Ad te omnis caro veniet. Eſa.40. & videbit omnis caro pariter qd os domini locutum eſt.& in eodem.66. Veniet omnis caro vt adoret coram facie mea dicit dñs.& in lingua chaldaica ſcribitur aliqñ cū aleph in fine & dicitur בְּשָׂרָא Biſra. Dañ. 2. Quorum non eſt cum hominibus conuerſatio. vbi ponitur caro pro hominibus. & inde בְּשׂוּר Beſur. ideſt incarnatio. Oſee.9. Vbi nos habemus ſed & ve eis cum receſſero ab eis. in hebreo habetur: ſed & ve eis incarnatio mea ex eis. vbi ponitur בְּשׂוּרִי Beſuri cū littera ſin. Ad hoc enim q ſignificaret cum receſſero debebat ſcribi cū littera ſamach.

Nūciare. Bonuz nūciū portare annūciare. Mūcius Merces. Caro. Carneus Caro Caro pro hoībus. incarnatio בְּשׂוֹרִי

Vnde.lxx.Interpretes ita transtulerunt .Sed & ve eis caro mea ex eis.vt refert beatus Hieronymus super hoc loco. Et dicit ve eis: quia ex hoc quod iudei pro maiori parte remā serunt in infidelitate secuta fuit eis miseria & infelicitas.Et hoc idem dicit Nicolaus de lyra in tractatu de differentiis nostre translationis ab hebreo.

בַּת Bathus. בַּת Bath.bathus.genus mensure liquidorū.3.Reg.7. Duo milia bathos capiebat.Ezech.45.Statera iusta: & ephi iustum: & bathus iustus erit vobis.& in eodem.vt capiat decimam partem chori bathus: & decimam partē chori ephi & in plurali בַּתִּים Bathim.vt in eodem.quia decē bathi implent chorum. Item בַּת Bath.idest filia. & in plurali בָּנוֹת Banoth.i.filie.de quo vide supra in dictione בָּנָה Bana.

בַּתִּים Bathi.

בַּת

בָּנוֹת

בָּתָה Halles. בָּתָה Batha.vastitas vel desertum.Esa.5.Et ponam eam desertam.& in plurali.בָּתוֹת Bathoth.Pro quo beatꝰ Hieronymus trāstulit valles.Esa.7. Et veniēt & requiescēt oēs in torrentibus vallium.

בְּתוּלָה Virgo. בְּתוּלָה Bethul.virgo.incorruptus. tamē nō inuenitur in scriptura nisi בְּתוּלָה Bethula in.ge.fe.i. virgo incorrupta Geñ.24. virgoq; pulcherrima incognita viro. Deut.32. Iuuenem simul ac virginem.Esa.37. Virgo filia syon.Hiere.31.Reuertere virgo israel.& in plurali.בְּתוּלוֹת Bethuloth. idest virgines.Esa.23.Nec ad incrementum perduxi virgines.& Amos.8. In die illa deficient virgines pulchre. Et inde בְּתוּלִים Bethulim siue בְּתוּלֵי Bethule.i.virginitas.vel signa virginitatis.Deut.22. Non inueni filiam tuam virginem.Pro quo hebrei legunt non inueni filie tue virginitatem.& in eodē.Et ecce hec sunt signa uirginitatis filie mee Iudi.11.Et plāgam virginitatem meam cū sodalibus meis. & semper inuenitur in numero plurali secundum terminationem masculinorum.& caret singulari.

בְּתוּלוֹת Virgines.

בְּתוּלִים

בְּתוּלֵי virginitas

בָּתַק Crucidare בָּתַק Bathac.Perfodere.trucidare.Ezech.16.et trucidabūt te gladiis suis.& solum inuenitur in predicto loco.

בָּתַר Diuidere. בָּתַר Bathar. diuidere. partiri. Geñ.15. Qui tollēs vniuersa hec diuisit ea per mediū.& in eodem. Aues aūt non diuisit. Inde בַּתָּר Bather.siue בֶּתֶר Bether.i.diuisio siue portio aut pars.vt Geñ.15.Et vtrasq; partes contra se altrinsecus posuit.& in eodem. Transiēs inter diuisiones illas. Vbi ponitur בְּתָרִים Betharim in numero plurali.et Hiere.34. Et transierunt inter diuisiones eius.Et in eodē qui transierunt inter diuisiones vituli.pōitur etiā בַּתֶּר Bather pro nomine proprio.Canti.2.Similis esto dilecte mi capree hinnuloq; ceruorum super montes bether. Vbi vicio scriptorū ponitur ibi in nostra translatione Bethel pro Bether. Nā debet scribi cum littera.t.& non cum.l. Et interpretatur diuisio siue partitio. Item בַּתַּר Bathar in lingua chaldaica significat post vel postea.Dañ.2.Et post te cōsurget regnum aliud.

בָּתָר Pars. Diuisio. בָּתָרִים

בֶּתֶר Bether.

בַּתַּר Post.

De incipiētibus a littera. ג Gimal.

גַּג Tectum. Solarium גַּגּוֹת Tecta. גַּג Gag.tectū vel solarium. Deut.22. Facies murum tecti p circuitū.Ios.2.Ipsa vero fecit ascendere viros in solariū domus sue.1.Reg.9.Et locutꝰ est cū saule in solario.Ps.101. Sicut passer solitarius in tecto. Et in plurali גַּגּוֹת Gagoth.i. tecta vel solaria.Ps.128.Fiant sicut fenum tectorū. Esa.22. Quia ascendisti & tu omnis in tecta.

גָּאָה Magnificari. גָּאָה Gaa.magnificari.exaltari vel eleuari. crescere. superbire. Aut in superbiā eleuari.Exo.15. Cantemꝰ dño: gloriose enim magnificatus est.Pro quo hebrei legūt.Magnifice enim magnificatus est: siue magnificatione magnificatus est: aut exaltatione exaltatꝰ est.vbi ponitur גָּאֹה גָּאָה Gao Gaa.significat etiā crescere Iob.8.Nunquid potest virere scirpus sine humore. Ezech.47. Qm̄ intumuerant aque profundi torrentis.i.creuerant aque profundi torrētis. Item significat superbire vel in superbiā eleuari.Iob.8 Et propter superbiam quasi leena capies me. Et inde גֵּאֶה Gee.i.superbꝰ. elatus.arrogans. Iob.40.Et respiciēs oēm arrogantem humilia eum.& in eodem.Respice cunctos superbos & humilia eos.Esa.2.Quia dies domini exercituū super omnem arrogantem & excelsum.& aliquando scribitur sine he in fine.Esa.16.Superbus est valde.& in plurali. גֵּאִים Geim.Prouer.15.Domum superborū demolietur dominus.& idem significat גֵּאוֹנִים Geeionim.Ps.122. Opprobrium abundantibus & despectio superbis.& inde גָּאוֹן Gaon.i.Superbia.arrogantia.altitudo.Prouer.16.Contritionem precedet superbia.Esa.13.Et quiescere faciam superbiam infidelium.& in eodem.16.Et arrogantia eius & indignatio eiꝰ plusquā fortitudo eius.Hiere.12.Quid facies in supbia iordanis. et Osee.7.Et humiliabitur supbia isrl' in facie eius.Amos.6. Detestor ego supbiā iacob.Zach.11. Vox rugitus leonum: quia vastata est superbia iordanis.i. altitudo iordanis.Et sic est in chaldaica translatione.s. altitudo iordanis.Ponitur etiam pro gl'ia vel maiestate. Exo. 15.Et in multitudine glorie tue deposuisti oēs aduersarios tuos.Esa.2.A facie timoris domini & a gloria maiestatis eius.Inde גַּאֲוָה Gaaua.i.superbia.arrogantia.elatio.Ps.30. In superbia & abusione.Ps.35.Non veniat mihi pes superbie.Esa.30. Et arrogantiam fortium humiliabo.ponitur etiam pro corpore.Iob.41.Corpus illius quasi scuta fusilia.De quo vide infra in dictione גֵּו Geu. Et aliquando scribitur sine vau. Et dicitur גְּאָה Gea. Prouer.8. Arrogantiam & superbiam & viam prauam & os bilingue detestor. & inde גְּאוּת Geuth.i.superbia.Ps.6.Os eorum locutū est superbiam.Accipitur etiā pro excellentia vel gloria. Ps.92. Dominus regnauit decorem indutus est.pro quo btūs Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem trāstulit. Dominus regnauit: gloria indutus est.

גָּאָה Crescere. Supbire

גֵּאֶה Arrogans

Superbꝰ.

גֵּאִים Superbi.

גְּאוֹנִים

גָּאוֹן Superbia

Arrogātia

גַּאֲוָה Altitudo. Gloria. Maiestas.

גַּאֲוָה Superbia

Arrogātia Corpus.

גְּאָה Arrogātia

גְּאוּת Superbia

Gloria.

גָּאַל Redimere גָּאַל Gaal.Redimere.emere.inquinare.Exo.6.Ac redimā in brachio excelso.Et in eodem.15.Dux fuisti in misericordia tua pplo quem redemisti.Ps.71.Ex vsuris & iniquitate redimet animas eorum. Esa.43. Noli timere quia redemi te.& in eodem.48. Dicite redemit dominus seruū suum iacob. & in eodem.63.Ipse redemit eos. Osee.13. De morte redimā eos.Significat etiam emere vel redimere iure propinquitatis rem propinqui venditam vel alienatam vel si ipsemet redimat quod vendiderat. Leuit.25. Pōt redimere quod ille vendiderat.Et in eodem.Si non redemerit.Et in eodem.Qui voluerit ex fratribus eiꝰ redimet eū. & in eodem.Sin aūt ipse potuerit redimet se. Ruth.3. Si te voluerit propinquitatis iure retinere: bene res acta est: si aūt noluerit ego te absq; vlla dubitatione suscipiā. pro quo hebrei legunt. Si redemerit te: bene: redimat: & si non redemerit: ego te redimā. Sed btūs Hieronymꝰ trāstulit sensum Et in eodem.4.At ille respondit ego agrum emā.Et in eodem.Cedo iuri propinquitatis.Pro quo hebrei legunt.Nō possum redimere siue non possum emere. Et in eodem.tu vero vtere priuilegio quo me libēter carere profiteor. Pro quo hebrei legunt.Tu vero redime tibi redemptiōe mea: quia non possum redimere. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum in locis predictis . Et inde גְּאוּלָה Geula. i. redēptio aut facultas vel licentia redimendi.Leuit.25.Sub redemptionis conditione vendetur. & in eodem.Habebit licentiam redimendi donec vnus impleatur annus.& inde גֹּאֵל Goel idest redemptor.Iob.19.Scio enim q redemptor meus viuit.Ps.18.Domine adiutor meus & redēptor meꝰ

Redimere

Emere.

גְּאוּלָה Redēptio. Licētia redimendi.

גֹּאֵל

Esa.41.Et redemptor tuus sanctus israel. Et in eodem.59. Et venerit siō redemptor. Accipitur etiam pro propinquo vel proximo: eo q̄ iure propinquitatis habebat licentiā redimendi vt supradictum est. Leuit.25. Propinquus eiꝰ pōt redimere. & in eodem. Si aūt nō habuerit proximū. Ruth. 4. Cūq̄ vidisset propinquū preterire. Ponitur etiam predicta dictio גָּאַל Gaal. p antiphrasin pro inquinare vel coinquinare. aut cōtaminare. vel polluere. aut fedare. siue obscurare. Esa.63. Et oīa vestimenta mea inquinaui. Thren. 4. Polluti sūt sanguine. Dañ.1. Proposuit aūt daniel in corde suo vt non pollueretur de mensa regis. & in eodem. Et rogauit eunuchorum prepositum ne contaminaretur. Malach.1. Offertis super mensam meam panem pollutum: & dicitis in quo polluim⁹ te. Soph.3. Ve prouocatrix & redēpta. pro quo hebrei legunt. Ve prouocatrix & contaminata siue fedata vel deturpata. Potest etiam significare redēptā sicut est in littera nostra. Significat etiam obscurare vel deturpare. Iob.3. Obscurent eum tenebre & vmbra mortis. Item ponitur pro eiicere vel separare aliquem tanquā pollutum & immundum. Esdre.2. Et eiecti sunt a sacerdotio. & similiter. Nec.8. vbi eadem verba habentur.

Propīqu⁹ Proxim⁹.

Inquinare Polluere.

Cōtamiare

Obscurare.

Eiicere.

גַּב Gab. altitudo. eminentia. dorsum. supercilium. statura. Ps.128. Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores Leuit.14. Radet capillos capitis barbamq̄ & supercilia. Ezech.1. Statura quoq̄ erat rotis. & in eodem. Et totū corpus oculis plenum. pro quo hebrei legunt. Et dorsa eorū oculis plena. Quod est idem sensus cum littera nostra. Et in eodem.43. Hec quoq̄ erat fossa altaris. pro quo hebrei legunt. Et hec erat altitudo siue statura altaris. Potest etiā deriuari a sequenti dictione גֵּבֶא Gébe. quod significat cisternam vel fossam: sicut est in littera nostra. Item ponitur pro lupanari. eo quod meretrices stabant in loco eminēti: vt viderentur a transeuntibus. Ezech.16. Edificasti tibi lupanar. & in eodem. Et destruent lupanar tuum. ponitur ēt גֵּבִים Gebim in plurali pro cisternis vel fossīs. de quo vide infra in dictione גוב Gob. & inde גֵּבֶן Giben. per additionē nun in fine. quod secūdum hebreos significat excelsum vel eminentem. Ps.67. Mons coagulatus: mons pinguis. pro quo btūs Hieronym⁹ in psalterio iuxta hebraicā veritatē transtulit. Mons excelsus &c. de quo vide infra in dictione גֵּבֶן Giben. quia secundum aliquos hebreos illa littera nun est de substantia dictionis.

Dorsum supercilīū. Statura.

Lupanar.

Excelsus.

גֵּבֶא Gébe. cisterna. vel palus. Esa.30. Aut hauriatur parū aque de fouea. Pro quo hebrei legunt. Aut hauriatur parum aque de cisterna siue de palude. Cuius plurale ponitur pro palustribus. Ezech.47. In littoribus aūt eius & in palustribus non sanabuntur.

cisterna vt palus. Palustres

גָּבַהּ Gaba. exaltari. sublimē esse. eleuatū esse siue eleuari. superbire. Iob.11. Excelsior celo est: & quid facies. Ps. 112. Qui in altis habitat. Ps.130. Domine non est exaltatū cor meum nec elati sunt oculi mei. Prouer.16. Et ante ruinam exaltabitur spirit⁹. & in eodem.17. Qui exaltat ostiū suum querit ruinam. Esa.3. Pro eo quod eleuate sunt filie sion. & in eodem.5. Et exaltabitur dominus exercituū in iudicio. & in eodē.52. Et sublimis erit valde. & in eodē.55 Sicut exaltantur celi a terra: sic exaltate sūt vie mee a viis vestris. Ezech.16. Et eleuate sunt & fecerunt abominatiōes & in eodem.19. Et exaltata est statura eius. & in eodem.31. Propterea eleuata est altitudo eius. vbi ponitur גָּבָא Gaba. cum aleph in fine loco he. Abdie.1. Si exaltatus fueris vt aquila. & inde גָּבָה Góba. siue גַּבְהוּת Gabhuth. i. altitudo. sublimitas. exaltatio. eleuatio siue elatio. 1. Reg.16. Non respicias vultum eius: neq̄ altitudinem stature eius. Ps.102. Secundum altitudinem celi a terra. Esa.2. Incuruabitur oīs sublimitas hominū. & in eodē.7. Siue in excelsum supra. vbi ponitur הַגְּבֹהָה Hagbóha. & inde גָּבֹהָּ Gabóha. vel גְּבֹהָה Geboha. i. excelsus. sublimis. eleuatus. 1. Reg.2. Nolite multiplicare loqui sublimia gloriantes. pro quo hebrei legunt. Nolite multiplicare loqui sublime sublime. Eccl's.5. Quia excelso excelsior est alius. & Esa.2. Et super omnem turrē excelsam. & in plurali גְּבוֹהִים Gebohim. Eccl's.5. Et super hos quoq̄ eminentiores sunt alii. Item גֵּבָה Geba. i. elatus. superbus. arrogās. Ps.100. Superbo oculo & insaciabili corde. Prouer.16. Abominatio domini omnis arrogans.

Altitudo. sublimitas הַגְּבֹהַ גָּבֹהַּ גְּבֹהָה Sublime. Excelsus. Excelsior Excelsa גְּבוֹהִים Eminentiores. גֵּבָה Superbꝰ. Arrogans

גִּבַּהַּ Gibéah. recaluaster. depilatus. Leuit.13. Et si a fronte ceciderint pili recaluaster & mundus est. & inde גַּבַּחַת Gabácbath. i. recaluatio. depilatio. vt in eodem. Si autem in caluitio siue in recaluatiōe albus vel ruffus color fuerit. Accipitur etiam pro depilatione panni aut vestimenti. vt in eodem. Eo quod infusa sit in superficie vestimenti vel per totum lepra. pro quo hebrei legunt. Corrosio enim est in caluitio suo vel in recaluatione sua. & dicunt hebrei qnod caluitium quod in hebreo dicitur קָרַחַת Caráchath est a parte posteriori. & גַּבַּחַת Gabáchath. i. recaluatio est a pte anteriori. & idem videtur innere textus cum dicit. & si a fronte ceciderint pili: recaluaster & mundus est.

Gibꝰ Recaluaster. גַּבַּחַת recaluatio

גָּבַל Gabal. terminare. limitare. i. terminum vel limitē ponere. Exo.19. Cōstituesq̄ terminos populo per circuitum. & in eodem. Tu enim testificatus es & iussisti dicēs. Pone terminos circa montem. Deut.19. Non assumes & transferes terminos proximi tui quos fixerunt priores. Ios. 18. Qui est terminus illius ab oriente. Pro quo hebrei legunt. Et iordanis terminabit illum ab oriente. Zacha. 9. Emath quoq̄ in terminis eius. s. erit vel cōputabitur. pro quo hebrei legunt. Emath quoq̄ terminabitur siue limitabitur in ea. & inde גְּבוּל Gebul. i. termin⁹ vel confinium. Nu.21. Arnon terminus est Moab. & Ios.1. Erit terminus vester. Ps. 103. Terminum posuisti: quem non transgredientur. Et in plurali. גְּבוּלוֹת Gebuloth. siue גְּבוּלֵי Gebule. Iob.24. Alii terminos transferūt. Ps.73. Tu fecisti omnes terminos terre. Esa.60. Vastitas & contritio in terminis tuis. Accipitur etiam aliquando pro fine vel definitiōe. Ps.147. Qui posuit fines tuos pacem. Esa.28. Et milium & viciam in finibus suis. ubi ponitur in hebreo singulare p plurali. Ezech. 43. In summitate montis omnes fines eius. & in eodē. Et definitio eius vsq̄ ad labium eius. & in eodem. ca. ponitur in translatione nostra pro corona que fit ad decorem in sūmitate alicuius vasis & est definitio vel terminus ipius vasis. vbi dicitur. Et corona in circuitu eius dimidii cubiti. & in eodem. Et super coronam in circuitu. Significat etiā qñ terminus vel finis alicuius rei iungitur cum termino vel fine alterius: & maxime quando ambe sunt similes. Exo.28 Facies in rationali catenas sibi inuicem coherentes. vbi ponitur גַּבְלוֹת Gabluth. pro eo quod in littera nostra est sibi inuicem coherentes.

Terminos constituere Terminos ponere.

Termīare. גְּבוּל Terminus

גְּבוּלוֹת גְּבוּלֵי Fínis.

Definitio.

Corona.

Sibi inuicem coherentes. גַּבְלוּת

גֵּבֶן Giben. Eleuatus. excelsus. Et significat etiam Gibbosum: eo quod gibbus est eleuatio vel tumor in dorso. Leuit.21. Si fracto pede: si manu: si gibbus: si lippus. & scribitur in plurali cum duplici nun. & dicitur גַּבְנוּנִים Gabnunim. Ps.67. Mons coagulatus: mons pinguis. pro quo hebrei legunt. Mons eleuationū: mons basam. Vnde beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē sic traduxit. Mons excelsus: mons basam. Alii vero interpretantur. Mons gibbosus a predicta dictione גֵּבֶן Guiben: que significat gibbosum. Potest etiam significare coagulatum Sicut. lxx. transtulerunt: a dictione גְּבִינָה Gebina. i. caseus

Gibbus גַּבְנוּנִים Coagulat⁹ eleuatio.

Excelsus.

quiſ. t coagulatione lactis. Iob. 10. Et ſicut caſeum me coagulaſti.

גִּבְעָ Collis.

גִּבְעָ Gebaa. collis. Zach. 14. De colle remon ad auſtrū ieruſalem. & aliquando ſcribitur cum he in fine: & dicitur

גִּבְעָה Collis.

גִּבְעָה Gibaa. Hiere. 2. In omni enim colle ſublimi. Et in eodem. 16. Et venabuntur eos de omni monte & de omni colle. & in eodem. 50. De monte in collem tranſierunt. & quādo poſt ſe regit genitiuum ſcribitur cū tau in fine loco he. & dicitur

גִּבְעַת Colles.

גִּבְעַת Gibaath. Ioſ. 5. Et circuncidit filios iſrael in colle preputiorum. & in plurali

גִּבְעוֹת Gabaa.

גִּבְעוֹת Gebaoth. ſiue גִּבְעוֹת Giboth. i. colles: Geñ. 49. Donec veniret deſiderium collium eternorum. Nu. 23. De collibus cōſiderabo eū. Deut. 33. Et de pomis collium eternorum. Ps. 64. Et exultatiōe colles accingentur. eſt etiam nomen proprium loci: eo qđ erat ſitus in colle. Iudi. 19. Sed tranſibo vſq; gabaa. Eſa. 10.

גָּבִיעַ Scyphus.

Gabaa ſedes noſtra. Inde גָּבִיעַ Gabiaa. i. calix. vel ſcyphus. Geñ. 44. Scyphum aūt meum argenteum & preciū quod dedit tritici pone ī ore ſacci iunioris. & in plurali

גְּבִעִים Scyphi

גְּבִעִים Gebiim. Exo. 25. Tres ſcyphi quaſi in nucis modum per calamos ſingulos. & inde

מִגְבַּעַת Tiara

מִגְבַּעַת Migbaath. i. pileus vel tiara. Exo. 29. Et baltheos ac tiaras in gloriam & decorem. & ſolum inuenitur in numero plurali.

גִּבְעֹל Folliculus

גִּבְעֹל Gibood. Folliculus lini. Exo. 9. Et linum iam folliculos germinaret. Et ſolum nuenitur in predicto loco.

גָּבַר preualere. Cōfortari. fortiorē eē. Roborari. Violētū eē

גָּבַר Gabar. preualere. cōfortari: vel confirmare. roborare vel roborari. fortem vel violentum eſſe. Confirmare Geñ. 7. Et aque preualuerunt nimis ſuper terrā. & in eodē. 49. Benedictiones pris tui confortate ſunt. 1. Reg. 2. Quia non in fortitudine ſua roborabitur vir. 2. Reg. 1. Aquilis velociores leonibus fortiores. ſ. ſunt. Iob. 15. Et contra omnipotentem roborat⁹ eſt. Et in eodem. 21. Subleuati ſunt confortatiq; diuitiis. & in eodem. 36. Quia violēti fuerūt. Ps. 11. Linguam noſtram magnificauimus. pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicā veritatem trāſtulit. Linguam noſtram roboremus. Ps. 64. Verba iniquorum preualuerunt ſuper nos. Ps. 102. Corroborauit miſericordiam ſuā ſuper timentes ſe. Eccl's. 10. Multo labore exacuetur. Pro quo hebrei legunt. Et exercitus ſuperabitur. Poteſt etiam legi ſic. ſ. & viribus preualebit. quod eſt idem ſenſus cum littera noſtra. Dañ. 9. Cōfirmabit autem pactū multis. Zach. 10. Et confortabo domum Iuda & domū Ioſeph. & in eodem. Cōfortabo eos in domino. & inde

Corroborari. Superare. Cōfirmare Cōfortare.

גְּבוּרָה Robur. Potentia.

גְּבוּרָה Gebura. i. robur. potentia. virtus. Iudi. 8. Iuxta etatem robur eſt viri. 2. Paralip. 10. In manu tua eſt fortitudo & potētia. Ps. 64. Accinctus potentia. Ps. 79. Excita potentiam tuam & veni. & in lingua chaldaica dicitur

גְּבוּרְתָּא Fortitudo.

גְּבוּרְתָּא Gebutha. Dañ. 2. Quia ſapientia & fortitudo eius ſunt. & in plurali

גְּבֻרוֹת Potētat⁹. Potentie.

גְּבֻרוֹת Geburoth. i. potentie. vel potentatus. aut virtutes. vel fortitudines. Ps. 19. In potentatibus ſalus dextere eius. Ps. 70. Introibo in potentias domini. Ps. 88. Si aūt in potentatibus octoginta anni. Ps. 105. Quis loquetur potētias domini. Ps. 150. Laudate eum in virtutibus eius. Et inde

Virtutes

גִּבּוֹר Potens Robuſtus Fortis.

גִּבּוֹר Gibor. i. potens. robuſtus. fortis. Geñ. 10. Ipſe cepit eſſe potens in terra. & in eodem. Et erat robuſtus venator coram domino. Ruth. 2. Homo potens & magnarum opū Ps. 23. Dominus fortis & potens: dominus potēs in prelio. Eſa. 3. Fortem & virum bellatorem. & in eodem. 49. Numquid tolletur a forti preda. & in pl'ali

גִּבּוֹרִים Fortes.

גִּבּוֹרִים Giborim. i. potentes: vel fortes: aut robuſti. Canti. 3. En lectulum ſalomonis ſexaginta fortes ambiunt ex fortibus iſrael. & in eodem

Potentes

Omnis armatura fortium. Eſa. 5. Ve qui potentes eſtis ad bibendum vinum. & inde

גְּבִיר Dominus

גְּבִיר Gebir. i. dñs vel dominator aut ſuperior. Geñ. 27. En dñm tuū illum conſtitui. & in genere femininoגְּבִירָה Gebira ſiue גְּבֶרֶת Gebéreth. Geñ. 16. De ſpexit dominam ſuam. & Eſa. 47. In ſempiternū ero dña. Hiere. 13. Dic regi & dominatrici. & inde

גְּבִירָה Domina. Dñatrix.

גֶּבֶר Geber. ſiue גֶּבֶר Gebar. i. vir. ſiue homo. eo quod habet poteſtatem vel dominium ſupra mulierem. Deut. 22. Nō induetur mulier veſte virili: nec vir vtetur veſte feminea. Iob. 3. Viro cuius abſcondita eſt via. & in eodem. 34. Quis eſt vir vt eſt Iob. & in eodem. 38. Accinge ſicut vir lumbos tuos. Ps. 17. Et cum viro innocente innocens eris. Ps. 88. Quis eſt homo qui viuet: & non videbit mortem. Prouer. 30. Viam viri in adoleſcentia. Hiere. 17. Maledictus homo qui cōfidit in homine. & in eodem. Benedictus vir qui confidit in domino. & in eodem. 22. Virum qui in diebus ſuis non proſperabitur. & in eodem. 31. Femina circundabit virum. Threñ. 3. Ego vir videns paupertatem meam. & in eodem. Bonum eſt viro cum portauerit iugum ab adoleſcentia ſua. Dañ. 8. Ecce ſtetit in conſpectu meo quaſi ſpecies viri. & in plurali

Vir. Domo.

גְּבָרִים Viri.

גְּבָרִים Gebarim. Exo. 10. Ite tantum viri. & in eodem. 12. ſexcenta fere millia peditum virorum. & in ligua chaldaica dicitur

גּוּבְרִין Viri.

גּוּבְרִין Gubrin ſiue גּוּבְרַיָּא Gubraia. Dañ. 3. Sūt ergo viri iudei. & in eodem viri iſti contempſerunt te. Ponitur etiā

גֶּבֶר Singuli

גֶּבֶר Geber. pro ſingulis. Ioel. 2. Singuli in calle ſuo ambulabunt. Item

גָּבֶר Gallus. gallinaceꝰ

גָּבֶר Gaber. i. gallus gallinaceus. Eſa. 22. Sicut aſportatur gallus gallinaceus.

גָּבִשׁ Eminens

גָּבִשׁ Gabis. eminens: ſiue grande. Iob. 28. Excelſa & eminentia non cōmemorabūtur. vbi pro excelſa & eminentia in hebreo habetur רָמוֹת Ramoth & גָּבִישׁ Gabis. Et dicunt hebrei quod ſunt lapides precioſi: ſic dicti propter ſuam excellentiam. Nam dictio ramoth excelſa ſiue alta interpretatur. Prouer. 24. Excelſa ſtulto ſapiētia. Vbi pro excelſa pōitur ibi ramoth ſcriptū eiſdem litteris ſicut in ſupra dicto loco. Pōitur etiam pro ſerico. Ezech. 27. Vbi dicitur. Et ſericum & chodchod propoſuerunt in mercato tuo. Sed dictio גָּבִישׁ Gabis ſolum inuēitur in ſupradicto loco: & ab eo componitur אֶלְגָּבִישׁ Elgabis. pro quo beatus Hieronymus tranſtulit Pergrandes. ſiue grandes. Ezech. 13. Et dabo lapides pergrandes. Et in eodem. 38. Et imbre vehemēti & lapidibus immenſis. vbi pro immenſis pōitur elgabis. Et dicunt hebrei ꝙ ſignificat grandinem qñ. ſ. lapides grādinis ſunt magni & in magna quantitate. Nā dictio אֵל El cum qua compōitur fortem ſiue fortiſſimum ſignificat vt ſupra in dictione אֵל El dictum eſt.

Sericum. pgrandes. Immenſe.

גָּד Felicitas

גָּד Gad. felicitas. fortuna. coriandrum. Geñ. 30. Dixit feliciter. & idcirco vocauit nomē eius gad. pro qđ in hebreo habetur. In felicitate: ſiue venit felicitas: & vocauit nomen eius gad. Et. lxx. tranſtulerunt: in fortuna. Poteſt etiam deriuari a ſequenti dictione גָּדַד Gadad que ſignificat expeditionem ſiue accinctum vel procinctum. vnde beat⁹ Hieronymus in libro de hebraicis queſtionibus ſuper hoc loco ſicait. vbi nos poſuimus in fortuna: & grece dī εὐτυχικὰ quod poteſt euent⁹ dici. in hebreo habetur בָּגָד Bagad. Qđ aquila interpretatur venit accinctio. Nos autem dicere poſſumus in procinctu. Ba. enim poteſt prepoſitionem ſonare in: & venit. Gad euentus: ergo ſiue procinctus quod gad dicitur Zelphe filius gad vocatus eſt. hec Hieronymus. ponitur etiam גַּד Gad. ꝑ fortuna. Eſa. 65. Qui ponitis fortune menſam: & libatis ſuper eam. Et dicunt aliqui hebrei. quod in predicto loco accipitur גָּד Gad pro ſtella iouis: eo quod iupiter in lingua arabica ſic vocetur. Alii vero dicunt quod ſignificat certam cōſtellationem ſtellarum. De quo vide infra in ſequenti dictione גָּדַד Gadad. Item גָּד Gad. ſignificat coriandrū. Nu. 11. Erat aūt man quaſi ſemen coriādri.

Procinctꝰ Fortuna. coriandꝝ

גָּדַד Gadad. accingere ſe ad prelium. Expedire ſe: copulare

vel colligere exercitum. Incidere vel concidere. aut dilacerare. Geñ. 49. Gad accinctus preliabitur ante eum. & ipse accingetur retrorsum. Hiere. 5. Et in domum meretricis luxuriabantur. pro quo hebrei legunt. Et in domo meretricis colligebantur siue copulabantur. s. tanquam exercitus. Michee. 5. Nunc vastaberis filia latronis. Pro quo hebrei legunt. Nunc accingeris. s. ad prelium filia latronis vel filia accincti. Potest etiam interpretari Nunc concideris siue incideris. & aliquando scribitur cū simplici daleth. Abac. 2. Vt ascēdam ad populum accinctum nostrum. Ps. 93. Captabunt in animam iusti. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veri. transtulit copulabuntur aduersus animam iusti. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ ab hac dictione deriuatur גַּד Gad. quod supra diximꝰ significare certam copulationē vel constellationem stellarum. Inde גְּדוּד Gedud. i. accinctus vel expeditus. s. ad prelium: vel latro siue latrūculus: aut turma vel exercitus. 2. Reg. 22. In te eñ curram accinctus. Ps. 17. Qñ in te eripiar a tentatioc. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. In te enim curram accinctus. Nam eadē verba ponuntur in hebreo in hoc loco sicut supra. 2. Reg. Hiere. 18. Adduces enim super eos latronē repente. Osee. 7. Spolians latrūculus foris. Significat etiam turmam vel exercitum. 1. Paralip. 12. Suscepit ergo eos dauid & constituit principes turme. Iob. 29. Cūqꝫ sederem quasi rex circundāte exercitu. & in plurali. גְּדוּדִים Gedudim siue גְּדוּרֵי Gedude. i. latrones vel latrunculi. aut turme vel exercitus. 2. Reg. 4. Duo viri principes latronum erant filio saul. 4. Reg. 4. Immisitqꝫ ei dominus latrunculos chaldeorum & latrunculos syrie & latrunculos moab & latrunculos filiorum amon. & in eodem. 6. Et vltra non venerunt latrones syrie in terram israel. Iob. 19. Simul venerunt latrones eiꝰ Item גָּדַד Gadad. significat scindere vel incidere. aut concidere siue dilacerare. Deut. 14. Non vos incidetis nec facietis caluitium. 3. Reg. 18. Incidebant se cultris & lanceolis. Hiere. 16. Non se incident. & in eodem. 41. Rasi barba & scissis vestibus & squallentes. pro quo hebrei legunt. Rasi barba & scissis vestibus & incisi. s. vngulis quod fiebat in signum luctus & tristitie. & in eodem. 47. Vsquequo concideris. & in eodem. 48. Et in cunctis manibus colligatio. Pro quo hebrei legunt. In cunctis manibus incisiones. Potest etiam significare colligationes. sicut dictum est supra. ponitur etiam pro geniminibus vel pro frugibus. Ps. 64. Riuos eius inebria multiplica genimina eius. pro quo beatus Hieronymus transtulit. Sulcos eius inebria multiplica fruges eius. Tamen hebrei dicunt quod significat riuulos qui fiunt quando agricola scindit terrā cum aratro: & ex vtraqꝫ parte sulci fiunt.

Accingere sad preliū Luxuriari Colligere vl copulare Vastare Concidere Copulare. Latro. Latrūculꝰ Accinctus Turma. Exercitus. גְּדוּדִים Latrones. Latrūculi. גָּדַד Incidere Genimina Fruges.

גְּדַבְרַיָּא Gedabraia. in lingua chaldaica significat tyrannos siue magnates. Dañ. 3. Duces & tyrannos.

Tyranni.

גָּדָה Gada. ripa. littus. & solum inuēitur גְּדוֹת Gedoth in numero plurali. Ios. 3. Iordanis autem ripas aluei sui tēpore messis impleuerat. Esa. 8. Et fluet super vniuersas ripas eius.

Ripa.

גְּדִי Gedi. hedus. Geñ. 38. Et misit hedum de capris. Exo. 24. Non coques hedum in lacte matris sue. Esa. 11. Parduscum hedo accubabunt. & in plurali גְּדָיִים Gedaiim. siue גְּדָיֵי Gedaie. Geñ. 27. Affer mihi duos hedos. Cāti. 1. Et pasce hedos tuos.

Hedus. גְּדָיִים Hedi.

גָּדַל Gadal. siue גָּדֵל Gidel. Magnificare siue magnificari. grandem vel magnū fieri. crescere. exaltare. enutrire. Geñ. 41. Vno tantum regni solio precedam te. pro quo in hebreo habetur. Tantūmodo solium magnificabo siue exaltabo supra te. Nu. 14. Magnificetur ergo fortitudo domini. Ios. 4. In die illo magnificauit dñs Iosue. 1. Reg. 26. Sicut magnificata est anima tua hodie in oculis meis: sic magnificetur aīa mea in oculis domini. 2. Reg. 7. Idcirco magnificatus es domine deus. & in eodem. Et magnificetur nomen tuum in sempiternum. 3. Reg. 10. Magnificatus est rex salomon super omnes reges terre. Iob. 7. Quid est homo quia magnificas eum. Ps. 17. Magnificans salutes regis eius. Ps. 33. Magnificate dominum mecū. Ps. 40. Magnificauit super me supplantationem. Ps. 103. Domine deus meus magnificatus es vehementer. Ps. 137. Quoniā magnificasti super omne nomen sanctum tuum. Eccls. 2. Magnificaui opera mea. Esa. 42. Et magnificaret legem & extolleret. Ezech. 16. Et grandis effecta es. & in eodē. 38 Et magnificabor & sanctificabor. Dañ. 11. Et eleuabitur & magnificabitur aduersus omnē deum. & in eodem. Quia aduersus vniuersa consurget. pro quo hebrei legūt. Quia aduersus vniuersa magnificabitur. Abdie. 1. Et non magnificabis os tuum in die angustie. Ponitur etiam pro exaltare. Ios. 3. Hodie incipiam exaltare te. Hester. 3. Post hec rex asuerus exaltauit amā. Esa. 10. Aut exaltabitur serra contra eum a quo trahitur. Item significat crescere. Geñ. 21. Creuit puer & ablactatus est. & in eodem. 25. Quibus adultis. pro quo in hebreo habetur. Creuerūt pueri. & in eodē. 26. Ibat proficiens atqꝫ succrescens donec magnus vehementer effectus est. 1. Reg. 2. Puer aūt samuel ꝓficiebat atqꝫ crescebat. 2. Reg. 5. Et ingrediebatur proficiēs atqꝫ succrescēs Esdre. 9. Delicta nostra creuerūt vsqꝫ ad celū. Iob. 31. Quia ab infantia creuit mecum miseratio. Ione. 4. Neqꝫ fecistiv crescceret. Item significat nutrire siue enutrire. Esa. 1. Filios enutriui & exaltaui. & in eodem. 23. Non enutriui iuuenes. & in eodem. 49. Plantauit pinum: quā pluuia nutriuit. Et in eodem. 40. Et istos quis enutriuit. Ezech. 31. Aque nutrierunt eū. & in eodē. 44. Neqꝫ comā nutrient. Dañ. 1. Vt enutriti tribus annis postea starent in conspectu regis. & in de

Magnificare. Magnificari. Grandē fieri. Exaltare. Crescere. Magnus fieri. Enutrire Nutrire

גְּדֹל Gódel. i. magnitudo. siue magnificētia. Exo. 15. In magnitudine brachii tui fiant immobiles quasi lapis. Esa. 9. In superbia & magnitudine cordis. Ezech. 31. Eratqꝫ pulcherrimus in magnitudine sua. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur גְּדוֹלָה Gedula. Ps. 144. Et magnitudinis eiꝰ non est finis. & in eodem. Et magnitudinē tuam narrabūt. & inde גָּדוֹל Gadol. i. magnus. siue magnificus: qualitate siue quantitate. Exo. 11. Fuitqꝫ moyses vir magnus valde. 1. Reg. 25. Et homo ille magnus nimis. 4. Reg. 20. Fleuitqꝫ ezechias fletu magno. Ps. 75. In israel magnū nomen eiꝰ. Esa. 12. Quia magnus in medio tui sanctus israel. Hiere. 10. Magnus tu & magnum nomen tuum. Thren. 2. Magna est velut mare contritio tua. Malach. 4. Anteqꝫ veniat dies dñi magnꝰ. Et in. g. f. גְּדוֹלָה Gedola. 4. Reg. 4. Erat ibi mulier magna. Et in plurali גְּדוֹלִים Gedolim. i. Magni. 2. Re. 7. Iuxta nomen magnorum qui sūt super terram. Ps. 135. Qui fecit luminaria magna. & in eodem. Qui percussit reges magnos. & in. g. f. גְּדֹלוֹת Gedolod. i. magne: siue magna in. g. n. Hebrei enim non habent genus. n. Sed pro eo aliquando vtuntur masculino vt supra: & aliquando fe. vt Iob. 5. Fecit magna & inscrutabilia. Ps. 130. Neqꝫ ambulaui in magnis: neqꝫ in mirabilibꝰ super me. Ps. 135. Qui fecit mirabilia magna solus. & inde מִגְדָּל Migdal. siue מִגְדֹּל Migdol. i. turris. Geñ. 11. Faciamꝰ nobis ciuitatem & turrē. & in eodem. Fixit tabernaculum trans turrim gregis. Prouer. 17. Turris fortissima nomen domini. Canti. 4. Sicut

Magnitudo. גְּדוּלָה Magnitudo. גָּדוֹל magnus. magnum גְּדוֹלָה magna. גְּדוֹלִים magni. גְּדֹלוֹת magne. magna. מִגְדָּל Turris.

turris dauid collū tuū. Esa. 5. Et edificauit turrim in medio eius. Hiere. 31. Et edificabitur ciuitas domini a turre ananehel. Ezech. 29. A turre syene vsq; ad terminos ethiopie

מִגְדָּלִים מִגְדָּלוֹת Turres

& in plurali מִגְדָּלִים Migdalim. secūdum terminationem masculinorum. siue מִגְדָּלוֹת Migdaloth. secundum terminationem femininorum. 2. Paralip. 26. Et edificauit ozias turres in ierusalem. Canti. 8. Et vbera mea sicut turris. pro quo in hebreo habetur. Et vbera mea sicut turres. Esa. 30. Cum ceciderīt turres. Ezech. 27. Et pigmei qui erāt in turribus tuis. Inde

גְּדִילִים Funiculi

גְּדִילִים Gedilim. i. fimbrie vestium aut funiculi in fimbriis vestiū. Deut. 22. Funiculos in fimbriis facies per quattuor angulos pallii tui.

גָּדַע Succidere

גָּדַע Gadaa. succindere. proscindere. abscindere. confringere. Deut. 7. Lucos succidite: & sculptilia comburite. 1. Reg. 2. Et precidam brachium tuum. Esa. 9. Sycomoros succiderunt. Et in eodem. 10. Et excelsi statura succidentur. Hiere. 48. Abscissum est cornu moab. Significat etiā confringere. Ps. 74. Et omnia cornua peccatorum cōfringam. Esa. 14. Corruisti in terra. pro quo hebrei legunt. Cō fractus es in terra. & in eodem. 22. Et frangetur & cadet. Threñ. 2. Confregit in die furoris sui omne cornu israel.

abscindere

cōfringere

גִּדֵּף Blasphemare.

גִּדֵּף Gideph. blasphemare. opprobrare. vilipendere. cōtemnere. 4. Reg. 19. Quibus blasphemauerūt pueri regis assyriorum me. & in eodem. Cui exprobrasti & quem blasphemasti. Nu. 15. Quoniam aduersus dominum rebellis fuit. Pro quo hebrei legunt. Quoniam dominum ipse contempsit vel blasphemauit. Et inde

גִּדּוּף גִּדּוּפִים Blasphemie.

גִּדּוּף Giduph. i. blasphemia vl' opprobrium. Et in plurali גִּדּוּפִים Giduphim. siue גִּדּוּפֵי Giduphe. Esa. 43. Dedi ad internicionē iacob & isrl' in blasphemias. & in eodem. 51. Et blasphemias eorum ne metuatis. Sopho. 2. Audiui opprobrium moab & blasphemias filiorum amon.

גָּדַר Circunsepire. Sepire. Circūedificare. Cōcludere

גָּדַר Gadar. sepire. circunsepire. sepem edificare. circūedificare. concludere. Iob. 19. Semitam meam circunsepsit. Osee. 2. Et sepiam eam maceria. Esa. 58. Et vocaberis edificator sepium. Threñ. 3. Circūedificauit aduersum me: & in eodem. Concluſit vias meas lapidibus quadris. & inde

גֶּדֶר Sepes. Maceria Murus Peribol9

גֶּדֶר Geder. siue גָּדֵר Gader. i. sepes. maceria. murus. peribolus. Nu. 22. Stetit angelus domini in angustiis duarum macerīarum quibus vinee cingebantur. pro quo hebrei legunt. Stetit angelus domini in semita vinearum Sepes hinc & sepes inde. & beatus Hieronymus transtulit sensum. Eccl's. 10. Qui dissipat sepem: mordebit eum coluber. Prouer. 14. Et maceria lapidum destructa erat. Esa. 5. Auferam sepem eius. Ezech. 13. Neq; opposuistis vos murum pro domo israel. & in eodem. 42. Et peribolus exterior. & in eodem. In latitudine periboli atrii. Ponitur etiā in eodē capitulo

גְּדֵרָה Vestibulū.

גְּדֵרָה Gedéreth. p vestibulo. vbi dicitur. Que via erat ante vestibulum separatum per viam orientalem ingredientibus. & etiam in hoc loco hebrei legunt. Murum siue peribolum. Inuenitur etiam

גְּדֵרָה Sepes.

גְּדֵרָה Gedera. cū he in fine. i. sepes. 1. Paralip. 4. Habitantes in plantationibus & in sepibus apud regem. & ponitur ibi in hebreo singulare pro plurali. Et in plurali

גְּדֵרוֹת גְּדֵרִים Macerie Sepes.

גְּדֵרוֹת Gederoth. secundū terminationem femininorum. siue גְּדֵרִים Gederim. secundum terminationem masculinorū. Ps. 79. Vt quid destruxisti macerias eius. Ps. 88. Destruxisti oēs sepes ei9. Mich. 7. Dies vt edificentur macerie tue. Naū. 3. que considēt in sepibus in die frigoris. & inde

גִּדְרוֹת Caule.

גִּדְרוֹת Gidroth. i. caule ouiū eo q9 sunt circunsepte. Nu. 32. Caulas ouiū fabricabimus.

גָּדִישׁ Aceruus

גָּדִישׁ Gadis. aceruus. aut fruges coaceruate: siue cōgeries. Exo. 22. Si egressus ignis inuenerit spicas & cōprehenderit aceruos frugum. Iudi. 15. Et comportate iam fruges & adhuc stantes in stipula concremate sunt. Iob. 21. Et super congerie mortuorum vigilabit. & in hebreo non habetur illud mortuorum. debet tamen subintelligi.

Fruges

Cōgeries.

גֵּה Hic.

גֵּה Ge. hic. Ezech. 47. Hic est terminus in quo possidebitis terram. & solum inuenitur in hoc loco. Nam in aliis locis scribitur זֶה Ze cum littera Zaim.

גָּהָה Soluere. Sanare Cesare.

גָּהָה Gaha. soluere. cessare. Osee. 5. Nec soluere poterit a vobis vinculum. hebrei vero dicunt quod significat medicari vel sanare. vnde in predicto loco ipsi legūt. Et nō sanabit a vobis infirmitatem vel dolorem. In translatione chaldaica habetur. Nec cessare faciet a vobis flagellū. Et solum inuenitur in predicto loco. & Prouer. 17. vbi dicitur. Animus gaudens etatem floridam facit. pro quo hebrei legūt. Cor gaudēs bñfacit sanitatē. i. sanitatē bonā facit. vbi pro sanitate ponitur

גֵּהָה Etas florida. Sanitas

גֵּהָה Geha: a predicta dictiōe deriuatū.

גָּהַר Prosterni Incūbere.

גָּהַר Gahar. prosterni pronus in terra. Incumbere. 3. Reg. 18. Et pronus in terra posuit faciem suam inter genua sua. 4. Reg. 4. Et incubuit super eum. & solum inuenitur in locis predictis.

גֵּו Corpus Tergum Dorsum.

גֵּו Geu. corpus. tergum siue dorsum. Esa. 50. Corpus meū dedi percutientibus. & in eodem. 51. Et posuisti vt terra corpus tuum. Ponitur etiam pro tergo vl' dorso. 3. Reg. 14. Me autem proiecisti post tergum tuum. Nec. 9. Et proiecerunt legem tuam post terga sua. Prouer. 10. Et virga in dorso eius qui indiget corde. Esa. 38. Quia proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea. Ezech. 23. Et proiecisti me post tergum tuum. & scribitur aliquando cum aleph in medio. vt Iob. 41. Corpus illius quasi scuta fusilia. & aliquando scribitur cum Iod & he in fine. & dicitur

גְּוִיָּה Geuia. siue גְּוִיַּת Geuiath. i. corpus. & in plurali גְּוִיּוֹת Geuioth. De quo vide infra in dictione גְּוָה Geua. Item

גּוֹ Intus. Mediū

גּוֹ Geu. significat int9 seu medium. pro quo beatus Hieronymus transtulit cōuallem: eo quod est in medio duorum montium. Iob. 30. Qui de conuallibus ista rapientes. pro quo hebrei legunt. De intus vel de medio expellebantur vel eiiciebantur. In lingua vero chaldaica גּוֹ Go. significat intus vel medium. Dañ. 3. Eadem hora mittetur in fornacem ignis ardentis. pro quo hebrei legunt. Eadem hora mittetur in medium fornacis ignis ardentis. & in eodem. Ceciderunt in medio camini ignis ardentis. & aliquando scribitur cum aleph in fine. vt in eodem. Nōne tres viros misimus in medio ignis. Item

גְּוָה Vagina

גְּוָה Geua. cum he in fine. ponitur pro vagina. Iob. 30. Eductus & egrediens de vagina sua. Sed etiam in hoc loco hebrei legunt eductus & egrediens de interiori siue de intus aut de medio scilicet vagine.

גּוֹב Locusta

גּוֹב Gob siue גֹּבַי Gobai. locusta. Amos. 7. Et ecce fictor locuste. Naū. 3. Et paruuli tui quasi locuste locustarum. & in lingua chaldaica locusta dicitur גֻּבָּא Goba cum aleph in fine. Itē גּוֹב Gob. fouea. siue fossa. & in plurali

גֻּבִּים Fosse.

גֻּבִּים Gebim. 4. Reg. 3. Facite alueum torrentis huius fossas: Esa. 33. Velut cum fosse plene fuerint de eo. Hiere. 14. Venerunt ad hauriendum non inuenerūt aquam. pro quo hebrei legūt. Venerunt ad foueas siue ad cisternas: non inuenerunt aquā Nam in lingua chaldaica cisterna vel lacus dicitur

גֻּבָּא Fouee. Lacus.

גֻּבָּא Guba. vt Dañ. 6. mittetur in lacum leonū. vide etiam de hoc supra in dictione גַּב Gab. Ponitur etiam

גֻּבִּים Laquearia

גֻּבִּים Gebim. pro laquearibus que fiunt in tectis domorum: in quibus fiunt fosse parue. 3. Reg. 6. Texit quoq; domū laquearib9 cedrinis.

גּוֹד Conuallis

גּוֹד God. accingere se ad prelium. expedire se. scindere. aut dilacerare. De quo vide supra in dictione גָּדַד Gadad.

גְּוָה Geua. Altitudo. Exaltatio . elatio . superbia . Iob. 22. Gloria. גַּוֵּה Qui enim humiliatus fuerit: erit in gloria . Vbi ponitur exaltatio vel altitudo pro gloria. Et in eodem . 33. Et liberet eum de superbia. Hiere. 13. In abscondito plorabit anima mea a facie superbie. Ponitur etiam pro vagina . De Superbia גְּוִיָּה quo vide supra in dictione גֵּו Geu. & inde גְּוִיָּה Geuiia. idest corpus. siue statura. aut cadauer. Naum. 3. Neq; est finis cadauerum. Et quando post se regit genitiuum vel quando componitur cum pronominibus. Tunc mutat he vltimū Cadauer. in thau. Geñ. 47. Quod absq; corporibus & terra nihil habeamus. Pro quo in hebreo habetur. Quod absq; corpore Corpus. nostro & terra nostra. Iudi. 14. Et ecce examen apum in ore leonis erat. Pro quo in hebreo habetur. Et ecce examen apum in corpore leonis erat. Et in eodem . Noluit indicare quod mel de corpore leonis assumpserat. 1. Reg. 31. Et tulerunt cadauer saul & cadauer filiorum eius de muro beth san. Dañ. 10. Et corpus eius quasi chrysolithus. vide etiā de hoc supra in dictiõe גֵּו Geu. & in plurali. גְּוִיּוֹת Geuiioth. Ps. 109. Iudicabit in nationibus: implebit ruinas . Pro quo he- Ruine. Corpora . vel cadauera. brei legunt. Iudicabit in nationibus implebit corpora siue cadauera: aut implebit corporibus vel cadaueribus . Potest etiam deriuari a dictione גֵּיא Ge: que significat vallem. Vnde beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatem transtulit. Iudicabit in gentibus implebit valles Valles. Item גְּוָה Geua. idest vagina. de quo vide supra in dictione גֵּו Geu. Vagina. גּוֹז Goz. volare. tondere. extrahere. transire. Nu. 11. Ventus autem egrediens a domino arreptas trans mare coturnices detulit. Pro quo hebrei legunt. Et ventus egressus est a domino: & fecit volare coturnices de mari. Iob. 1. Et tonso capite corruit in terra . Et de hoc vide infra in dictione גָּזַז Gazaz. Ps. 70 De ventre matris mee tu es protector meus. Pro quo hebrei legunt. De ventre matris mee tu es extractor siue eductor meus . Ps. 89 . Quoniam superuenit mansuetudo & corripiemur. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit . Quoniam transiuimus cito & aduolauimus . Et in aliquibus locis supradictis scribitur sine vau in medio dictiõis . De quo vide infra in dictione. גָּזַז Gazaz.

Volare. Tondere . Extrahere Transire.

גּוּחַ Goach. educere. extrahere. erumpere. ingemiscere. Ps. 21. Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre. Iob. 38 Quando erumpebat quasi de vulua procedens . Et in eodem. 40. Quod influat iordanis in os eius . Vbi ponitur גָּגִיחַ Iagiach. Quod est verbum tertie coniugationis. Pro quo hebrei legunt: quod faciat extrahi iordanem in os ei9. Ezech. 32. Et vētilabas cornu in fluminibus tuis . Pro quo hebrei legunt. Extrahebas siue crumpebas in fluminibus tuis. Potest etiam deriuari a dictione נָגַח Nagach. que significat cornu percutere siue cornu ventilare. De quo infra in suo loco dicetur. Ponitur etiam pro ingemiscere . Michee. 4. Dole & satage filia sion. Pro quo hebrei legunt . Dole & ingemisce filia siō: ab eo fortasse quod etiam educit lachrymas. Et dicunt aliqui quod ab eo accepit nomen fluuius paradisi qui dicitur גִּיחוֹן Gion. eo q; educitur ad irrigandum hortum & terram qua fluit . Et secundum hebreos ipse est nilus qui etiam educitur ad irrigandam terram egypti qua fluit.

Extrahere Erumpere Influere . Ventilare. Ingemiscere.

גּוֹי Goi . Gens . natio . Geñ . 15 . Veruntamen gentem cui seruituri sunt ego iudicabo . Et in eodem. 12 . Faciamq; te in gentem magnam . Et in eodem . 20 . Nun gentem ignorantem & iustam interficies. Exo. 19 . Eritis mihi regnum sacerdotale & gens sancta. Deut. 4. Que est alia gens sic inclyta. Et in eodem . Nec est alia natio tā grā dis. Ps. 104. Et transierunt de gente in gentem . Ps. 105. Ad letandum in letitia gentis tue. Ioelis. 1. Gens enim ascendit in terra mea. Soph. 2. Et residui gentis mee possidebunt illos. Et in plurali. גּוֹיִם Goim . idest gentes vel nationes. Geñ. 17. Eriscq; pater multarum gentium. Et in eodem. 25. Due gentes sunt in vtero tuo. Deut. 15 . Et dominaberis nationibus plurimis. Esa. 5. Et eleuabit signum in nationibus procul. Osee. 8. Nunc factus est in nationibus quasi vas immundum. Et in eodem. Sed & cum mercede conduxerunt nationes nunc congregabo eos. Iohel. 1 . Vt dominentur eis nationes.

Gens. Natio. גּוֹיִם Gentes. Nationes

גּוֹל Gol. Exultare. letari. De quo vide infra in dictione גִּיל Guil. quia commūiter scribitur cum iod in medio dictionis.

גּוֹל Exultare.

גָּוַע Gauaa. consumi. aut etate consumi. deficere. obire. mori. interire. Geñ. 6. Et vniuersa que sub terra sunt consumentur. Et in eodem. 7 . Consumptaq; est omnis caro. Et in eodem. 25. Et deficiens mortuus est in senectute bona . Et in eodem . Deficienscq; mortuus est . Et in eo . 35. Consumptusq; etate mortuus est. Et in eodem. 49. Collegit pedes suos super lectum & obiit. Nume. 27. Ecce consumpti sumus omnes. Et in eodem . Num vsq; ad internicionem cuncti delendi sumus. pro quo hebrei legunt. num vsq; ad internicionem consumendi sumus . Et in eodem. 20. Vtinam periissemus iter fratres nostros. Ios. 22. Atq; vtinam solus periisset in scelere suo. Iob. 34. deficiet oīs caro simul . Et inde גּוֹעַ Gouea . idest deficiens vel laborans in extremis. Ps. 87 . Pauper sum ego & in laboribus a iuuentute mea. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit . Et erumnosus sum a iuuentute mea.

Consumi . Deficere. Etate consumi. Obire. Delere. Perire גּוֹעַ Laborans Erūnosus.

גּוּף Guph. Corpus: siue cadauer . Et additur ei littera tau in fine. & dicitur גּוּפָת guphath. 1. Paralipo. 10. Et tulerunt cadauera saul & filiorum eius . Et aliquando scribitur sine littera vau in medio. Pro quo beatus hieronymus transtulit vestem. Exo. 21. Cum quali veste intrauerit: cum tali exeat . Et aliqui hebrei dicunt q; etiam in hoc loco significat corpus. Et legunt sic. Si cum corpore suo intrauerit: cum corpore suo exeat. idest si solus absq; vxore & liberis intrauerit: solus exeat. Iuxta illud Geñ . 47. Absq; corporibus & terra nihil habeamus . In translatiõe autem chaldaica sic habetur. Si solus intrauerit: solus exeat . Vnde sequitur si habens vxorem : & vxor egredietur simul. scilicet cum eo.

גּוּף Cadauer . Vestis. Corpus.

גּוּר Gur. Peregrinari. habitare. aduenam esse . Incolere siue incolam esse. timere. expauescere. vereri. congregare . colligere . Geñ . 12 . Descenditq; Abram in egyptum vt peregrinaretur ibi. Et in eodem . 19 . Ingressus est inquiunt vt aduena. Pro quo hebrei legunt . Ingressus est ad peregrinandum. Et in eodem. 26. Et peregrinare in ea Geñ. 47 . Ad peregrinandum in terram tuam venimus. Exo. 12. Quod si quis peregrinorum in vestram voluerit transire coloniam. Pro quo in hebreo habetur . Et si peregrinatus fuerit apud vos peregrinus. Iudic. 17. Peregrinari voluit vbicunq; sibi cōmodum reperisset. Ruth . 1. vt peregrinaretur in regione moabitide. 4. Reg. 8 . Et peregrinare vbicunq; repereris. Iob. 28 . Diuisit torrentem a populo peregrinante. Ps. 5. Nec habitabit iuxta te malignus Ps. 14. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. Esa. 15. Habitabunt in te profugi mei. Et in eodem. 33 . Quis poterit habitare de nobis cum igne deuorante : quis poterit

Peregrinari. Habitare .

Universidad de Deusto
Biblioteca

habitare de nobis cum ardoribus sempiternis. Et in eodē. 54. Ecce accola veniet qui non erat mecum. Pro quo hebrei legunt: ecce habitans habitabit siue ecce peregrinans peregrinabitur vel accola erit absq; me. ideſt qui erat absq; me: & beatus Hieronymus transtulit sensum: potest etiam legi sic: ecce congregans congregabitur absq; me. ideſt absq; imperio meo. Hiere. 40. Non incolet eam filius hominis. Et aliquando scribitur sine vau in medio dictionis. Geñ. 21. Et terre in qua versatus es aduena. Et in eodem. 32. Apud laban peregrinatus sum. Exo. 12. Eadem lex erit indigene & colono qui peregrinatur apud vos. Leuit. 17. Et de aduenis qui peregrinantur apud vos. Ps. 104. accola fuit in terra cham. Ps. 119. Heu mihi quia īcolatus meus prolongatus est. Pro quo hebrei legunt. Heu mihi quia peregrinatus sum in mosoch. Et secundum hebreos mosoch est nomen cuiusdam prouincie. Vt habetur Ezech. 38. vbi dicitur. Pone faciem tuam contra gog & terrā magog principem capitis mosoch & tubal. Tamen potest significare protrahere vel prolongare sicut est in littera nostra: vt infra in suo loco dicetur. Esa. 11. Et habitabit lupus cum agno. Et in eodem. 54. Aduena quondam tuus adiūgetur tibi. Pro quo hebrei legunt qui peregrinabatur siue qui habitabat tecum adiungetur tibi. Potest etiam legi sic: qui congregatur aduersum te: irruet vel cadet in te. Et aliquando duplicatur littera res. 3. Reg. 17. Etiam ne viduam apud quam ego vt cumq; sustētor afflixisti. Pro quo hebrei legunt. Etiam ne viduam apud quam ego peregrinor vel habito afflixisti. Potest etiam deriuari a dictione גָּרָה Gara. que significat ruminare: vt infra dicetur. & sic erit idem sensus cum littera nostra. Scribitur etiam sine vau & cum duplici res. Pro quo beatus hieronymus transtulit ruere. Hiere. 30. Procella ruens in capite impiorum quiescet. & de hoc vide infra in dictione גָּרַר Garar. inde גֵּר ger ideſt peregrinus. Aduena. incola. inquilinus. proselytus. Geñ. 15. Scito prenoscens q; peregrinum futurum sit semen tuum. Et in eodem. 23. Aduena sum & peregrinus apud vos. Exo. 2. Aduena fui in terra aliena. Et in eodem. 22. Aduenam non contristabis. Et in eodem. 23. Peregrino molestus non eris. Iob. 31. Peregrinus foris non mansit Ps. 38. Quoniam aduena ego sum apud te. Ps. 118. Incola ego sum in terra. Significat etiam proselytum. 1. Paralipo. 22. Et precepit vt cōgregarentur omnes proselyti. Ezech. 14. Quia hō hō de domo israel & de proselytis. Et in plurali גֵּרִים Gerim. Leuit. 19. Fuistis enim & vos aduene in terra egypti. Et in eodem. 25. Et vos aduene & coloni mei estis. Iob. 19. Inquilini domus mee & ancille mee sicut alienum habuerunt me. Ps. 145. Dominus custodit aduenas. & Esa. 5. Et deserta in vbertatem versa aduene comedent. Et in genere femínino גֵּרֹת Garath. Pro quo beatus Hieronymus hospitam transtulit. Exo. 3. Sed postulabit mulier a vicina sua & ab hospita sua. Et inde מְגוּר Megur: siue. מְגוּרֵי Megure. ideſt peregrinatio vel peregrinationes. siue habitatio: aut habitacula. Geñ. 47. Dies peregrinationis vite mee centum trīginta annorum sunt parui & mali & non peruenerunt vsq; ad dies patrum meorum: quibus peregrinati sunt. Ps. 54. Quoniam nequitie in habitaculis eorum. Item גור Gur. ideſt timere. pauere. vereri. Deut. 1. Nec accipietis cuiusquam personam. Pro quo in hebreo habetur. Nec timeatis quenquam. Et in eodem. 32. Sed propter iram inimicorum distuli. Pro quo hebrei legunt. Nisi iram inimicorum timerem. Alii vero dicunt q; dictio אָגוּר Agur que ponitur in predicto loco deriuatur a dictio ne suprapositā אָגַר Agar. que significat colligere. Et legūt sic. Nisi ira inimicorum collecta vel aucta: scilicet fuisset. Iob. 3. Et quod verebar accidit mihi. Et in eodem. 19. Fugi te ergo a facie gladii. Pro quo hebrei legūt. Timete vobis a facie gladii. Osee. 10. Vaccas bethauen coluerunt habitatores samarie. Pro quo hebrei legunt. Vaccas bethauen timuerunt habitatores samarie: potest etiam legi sic. Vaccas bethauen incoluerunt habitatores samarie. Et aliquando scribitur sine vau in medio. Deu. 28. Et conuertet in te omnes afflictiones egypti quas timuisti. Iob. 9. Verebar omnia opera mea. & inde מָגוֹר Magor. ideſt timor. pauor. terror. Hiere. 6. Quoniam gladius inimici pauor in circuitu. Et in eodem. 20. Non phassur vocauit dominus nomen tuum: sed pauorem vndiq;. Et in eodem. Ecce ego dabo te in pauorem. Et in eodem. 46. Terror vndiq; ait dominus Et aliquando scribitur cum littera he in fine vel tau. & dicitur מְגוֹרָה Megora. siue מְגוֹרַת Megorath. ideſt timor siue illud quod timetur. Prouer. 10. Quod timet impius veniet super eum. Esa. 66. Et que timebant adducam eis. Et inde מְגוֹרֵי Megure. i. timores vel terrores. aut terrentes. thren. 2. Qui terrerent me de circuitu. Ezech. 21. Gladio traditi sunt cum populo meo. Pro quo hebrei legunt. Terrores siue timores gladii fuerunt cum populo meo. Potest etiam deriuari a dictione מָגַר Mager. quod in lingua chaldaica significat tradere sicut est in littera nostra. Item גור Gur. i. cōgregare. Ps. 55. Inhabitabunt & abscondent. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. Congregabuntur abscondite. Ps. 58. Irruerūt in me fortes. Pro quo beatus hieronymus in eodem psalterio trā stulit. Congregantur aduersus me fortissimi. Ps. 139. Tota die constituebant prelia. Pro quo hebrei legunt. Tota die congregabant prelia: siue congregati sunt in preliis. vnde beatus Hieronymus in eodem psalterio transtulit. Tota die versati sunt in preliis. Abach. 1. Traxit illud in sagena sua. Pro quo hebrei legunt. congregauit vel collegit illud in sagena sua. Et aliquādo scribitur cum duplici res. Osee. 7. Super triticum & vinum ruminabant. Pro quo hebrei legunt. Super triticum & vinum congregabantur vel colligebantur. potest etiam deriuari a dictione גָּרָה Gara: que significat ruminare: sicut est in littera nostra. Inde מְגוּרָה Megura. ideſt Horreum vbi fruges congregantur vel recolliguntur. Aggei. 2. Nunquid iam semen in germine est Pro quo hebrei legunt. Nunquid iam semen in horreo est Et in plurali. מַמְגוּרוֹת Mameguroth: cum duplici mem in principio. Ioel. 1. Demolita sunt horrea. Item גור Gur. ideſt catulus. Geñ. 49. Catulus leonis iuda. Deut. 33. Dan catulus leonis. Et in plurali גּוּרִים Gurim: siue גּוּרֵי Gure. thrē. 4. Lactauerunt catulos suos. Naum. 2. Leo cepit sufficienter catulis suis.

גּוֹשׁ Gus. gleba vel luti portiuncula. Pro quo beatus hieronymus sordes transtulit. Iob. 7. Induta est caro mea putredine & sordibus puluueris. Et solum inuenitur in predicto loco.

גַּז Gaz. transire. volare. tondere. De quo vide supra in dictione. גּוֹז Goz. & etiam in dictione sequenti.

גָּזַז Gazaz. Tondere. Geñ. 31. Eo tempore ierat laban ad tondendas oues suas. 1. Reg. 25. Et accidit vt tonderetur grex eius. Et in eodem. Audiui q; tonderent pastores tui greges tuos. 2. Reg. 13. Factum est autem post tempus bienii vt tonderentur oues absalon. Et in eodem. Ecce tondentur oues serui tui. Et aliquando scribitur cum simplici zain. Geñ. 38. Nunciatumq; est thamar q; socer illius a-

Habitare. Aduenam esse. Peregrinari. Accolā eē. Colligere. Vereri. Colere. Timere. Pauor. Terror. Quod timetur. Terrores. Cōgregare. Trahere. Horreum. Horrea. Catulus. Catuli. Sordes. Transire. Tondere. Peregrinus. Aduena. Incola. Proselyt' Inquilini Hospita. Habitacla Peregrinatio.

Tonsor.

Tondens.

Tonsio.

Vellus.

Vellus.

Politum. Lapides q̄ drati.

Custos arce publice Gazabar.

Vi auferre

Vi extorq̄re.

Rapere.

Subtrahere.

Perviz rapere.

Rapina.

Rapina.

Pullusco lumbe. Columba. Pulli.

Eruca.

Truncus.

scenderet in thamna ad tondendas oues. Iob. 1. Et tonso capite. Pro quo in hebreo habetur. Et totondit caput suum. Hiere. 7. Tonde capillum tuum & proiice. & Mich. 1. Decaluare & tondere super filios delitiarum tuarum. Naum. 1. Si perfecti fuerint & ita plures: sic quoq; attondentur. Et inde גֵּזָז Gozez. idest tondens: vel tonsor. Geñ. 38. Ascendebat ad tonsores ouium suarum. 1. Reg. 25. Carnes pecorum que occidi tonsoribus meis. Esa. 53. Et quasi agnus coram tondente se. & inde גִּזִּי Gize. i. tonsiões. Amos 7. Et ecce serotinus post tonsionem regis. Et dicuntur ibi tonsiones blada que incipiunt tuelari que tondebantur pro animalibus regis nutriendis. Sicut exponit Nicolaus de lyra super hoc loco. Et inde גִּזָּה Guiza. siue גֵּז Guez. idest vellus. Iudi. 6. Si ros in solo vellere fuerit. Et in eodem. Expresso vellere concham rore impleuit. Et in eodem. Oro vt solum vellus siccum sit. Ps. 71. Ascendet sicut pluuia in vellus. Et quando regit post se genitiuū scribitur cum tau in fine. & dicitur. גִּזַּת Guizath. Iudi. 6. Ponam hoc vellus lane in area. & inde גָּזִית Gazith. idest rasum: aut leuigatum. vel politum. 1. Paralipo. 22. Ad cedendos lapides & poliendos. Thren. 3. Concluſit vias meas lapidibus quadratis. vbi pro lapidibus quadratis in hebreo est גָּזִית Gazith: eo q̄ lapides quadrati ceduntur & poliuntur.

גִּזְבָּר Gizbar. thesaurarius: vel custos arce publice. 1. Esdre. 7. Omnibus custodibus arce publice. Et supra in eodem ponitur in nostra translatione pro nomine proprio. Vbi dicitur p̄ manum mithridatis filii gazabar. Sed etiam in hoc loco hebrei dicunt quod est nomen appellatiuum: et quod significat thesaurarium vel custodem arce publice. Et in hebreo non habetur illud filii. Sed: sic p̄ manum mithridatis gazabar: idest thesaurarii.

גָּזַל Gazal. predari. vi auferre. aut vi extorquere. Rapere violenter aliquid subtrahere. depredari. Geñ. 21. Et increpauit abimelech propter puteum aque quem vi abstulerant serui eius. Et in eodem. 31. Timui ne violenter auferres filias tuas a me. Leuit. 6. Vel vi aliquid extorserit. 2. Reg. 23. vi extorsit hastam de manu egyptii. Deut. 28. Asinus tuus rapiatur coram te. Ps. 68. Que non rapui tūc exsoluebam. Prouer. 4. Et non capitur somnus ab eis nisi supplantauerint. Pro quo hebrei legunt. Et rapitur somnus ab eis nisi supplantauerint. Et in eodem. 28. Qui subtrahit aliquid a patre & a matre. idest qui violenter subtrahit. Ezech. 18. Per vim nihil rapuerit. & inde גָּזֵל Gézel. siue. גְּזֵלָה Gezela. idest rapina vel preda. vt Leuit. 6. Reddet omnia que per fraudem voluit obtinere. Pro quo hebrei legunt. Reddet rapinam quam rapuit. aut calumniam quam calumniatus est: aut depositum quod fidei eius creditum fuerat: vel rem perditam quam inuenit. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum: & paucis verbis comprehendit omnia supradicta. Ps. 61. Et rapinam nolite concupiscere. Et quando regit post se genitiuum: tunc scribitur cum tau in fine. & dicitur. גְּזֵלַת Gezelath. Esa. 3. Et rapina pauperis in domo vestra. Et in plurali גְּזֵלוֹת Gezeloth. Ezech. 28. Rapientem rapinas. Item. גּוֹזָל Gozal. pullus. Et accipitur pro pullo columbe. Pro quo Beatus Hieronymus transtulit columbam. Geñ. 15. Turturem quoq; & columbam. Inuenitur etiam in numero plurali pro pullis. Deut. 32. Sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos super eos volitans.

גָּזָם Gazam. Eruca. Ioel. 1. Residuum eruce comedit locusta. Et solum inuenitu n predicto loco.

גֶּזַע Gézaa. Truncus. radix. Iob. 14. Et in puluere emortuus fuerit truncus illius. Esaie. 11. Egredietur virga de radice ieſſe. Et in eodem. 40. Nec radicato in terra trūco eorum. vbi ponitur pro trunco.

Radix.

Diuidere.

Scindere.

Abscidere

Separatū

Diuisiões

Cultri.

Serre.

decernere.

Declinare

Aruspices

Pulchritudo.

Absciſſio. Sentētia.

Carbo.

Pruna.

Carbo.

Scintilla.

Pectus.

Vallis.

גָּזַר Gazar. diuidere. scindere. abscindere. decernere. disponere. statuere. ordinare. 3. Reg. 3. Diuidite inquit infantem viuum in duas partes. Ps. 135. Qui diuisit mare rubrum in diuisiones. 4. Reg. 6. Cumq; veniſſent ad iordanem cedebant ligna. Ps. 87. Et ipsi de manu tua repulsi sunt. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et ipsi de manu tua abscisſi sunt. & Esa. 53. Quia abscissus est de terra viuentium. Abach. 3. Abscindetur de ouili pecus. Thren. 3. dixi perii. Pro quo hebrei legunt. dixi abscissus sum. Et inde גְּזֵרָה Gezera. siue גְּזָרָה Gizra. i. diuisum vel separatum. aut diuisio: vel separatio. Leuit. 16. Cumq; portauerit hircus omnes iniquitates eorum in terram solitariam. idest in terram separatam vel diuisam extra hominum habitationem. Ezech. 41. Et quod separatum erat edificium & parietes eius longitudinis centum cubitorum. & in plurali גְּזָרִים Gezarim. Geñ. 15. Et lampas ignis transiens inter diuisiones. Et inde מַגְזֵרוֹת Magzeroth. Pro quo beatus hieronymus transtulit cultros. 2. Reg. 12. diuisitq; cultris. Hebrei tamen dicūt q̄ significat serras quibus ligni scinduntur. Item גָּזַר Gazar. Significat decernere vel statuere: siue disponere. Iob. 22. Et decernes rem & veniet tibi. Hester. 2. Et que passura esset. Pro quo hebrei legunt. Et quod decretum siue ordinatū fuerat super eā. Aut & quod statutum fuerat super eam. Ponitur etiam pro declinare. Esa. 9. Et declinabit ad dexteram & esuriet. Sed etiam in hoc loco hebrei legunt. Et decernet siue ordinabit ad dexteram & esuriet. idest decernet vel determinabit declinare ad dexteram & esuriet Et inde גָּזְרִין Gazrin siue. גָּזְרָיָא Gazraia: quod in lingua chaldaica significat aruspices siue hariolos. Dañ. 2. Arioli magi & aruspices. Et in eodem. 4. Tunc ingrediebātur harioli magi chaldei & aruspices. Et inde. גְּזֵרָה Gizra. idest dispositio. sententia: pro q̄ nostra translatio pulchritudinē transtulit. Thren. 4. Vbi dicitur. Saphyro pulchriores Quod potest interpretari sic. Saphyrus dispositio eorum. Potest etiam significare abscissionem: vt supra dictum est. Vnde hebrei in hoc loco legunt. Saphyrus abscisio eorū. idest nitidi & lucidi ac si essent abscissi ex saphyro. Et in lingua chaldaica significat sententiam. Dañ. 4. in sententia vigilum decretum est.

גַּחַל Gachal. carbo. pruna. 2. Reg. 22. Grando & carbones ignis. Et in eodem. Carbones succensi sunt ab eo. Ps. 119. Cum carbonibus desolatorum. Ps. 139. Cadent super eos carbones. Prouer. 25. Prunas enim congregabis super caput eius. Et in eodem. 26. Sicut carbones ad prunas. Esa. 44. Et coxi super carbones eius panes. Et in numero singulari scribitur cum tau in fine et dicitur. גַּחֶלֶת Gachéleth. Esa. 47. Non sunt carbones quibus calefiant. Quod in hebreo legitur in numero singulari. scilicet non est pruna. Ponitur etiam pro scintilla. 2. Reg. 14. Et querunt extinguere scintillam meam.

גָּחוֹן Gachon. Pectus. Geñ. 3. Super pectus tuum gradieris. Leuit. 11. Quidquid super pectus graditur.

גַּיְא Gai. siue גֵּיא Ge. vallis. Nu. 21. Ramoth vallis est in regione moab. Deut. 3. Mansimusq; in valle. Esa. 28. Qui erant super verticem vallis pinguissime. Et in eodem. 40. Omnis vallis exaltabitur. Inuenitur etiam in genere feminino. Zach. 14. Prerupto grandi valle. pro quo hebrei legunt. vallis magna valde. Et aliqñ scribitur sine aleph. vt Ios. 8. Ad septētrionalē vrbis plagā. Inter quā

Vallis. & eos vallis erat media. Et in plurali. גֵּאָיוֹת Gueaioth. siue גְּאוֹת Gueoth. Ezech. 6. Hec dicit dominus deus montibus & collibus rupibus & vallibus. Vbi littera iod ponitur pro littera aleph. Et in eodem. 35. In vallibus tuis atq; in torrentibus tuis interfecti gladio cadent. Vbi littera iod anteponitur littere aleph.

Valles.

Neruus. גִּיד Guid. neruus. Gen. 32. Quam ob causam nō comedūt filii israel nervum femoris qui tetigit neruum femoris eius. Esa. 48. Et nerus ferreus ceruix tua. Et in plurali. גִּידִים Guidim. Siue גִּידֵי guide. Iob. 10. Ossibus & neruis cōpegisti me. Et in eodem. 40. Nerui testiculorum eius perplexi sunt. Ezech. 37. Et dabo super vos neruos.

Nerui.

Exultare. גִּיל Guil. exultare. letari. coetaneus: siue coetus. Ps. 2. Et exultate ei cum tremore. Ps. 12. Qui tribulant me exultabunt si motus fuero. Ps. 149. Et filii sion exultent in rege suo. Prouer. 23. Exultat gaudio pater iusti. Esa. 9. Sicut exultant victores capta preda. Osee. 10. Et editui eius super eum exultauerūt. Abac. 3. Exultabo ī deo iesu meo. Zach. 9. Exulta satis filia sion. Et aliquando scribitur sine iod in medio. vt Ps. 12. Exultabit cor meum in salutari tuo. & ps. 15. Et exultabit lingua mea. Pro quo in hebreo est. & exultabit gloria mea. Esa. 65. Et exultabo in ierusalem. & inde

Exultatio. גִּילָה Guila. idest exultatio. Esa. 65. Ecce ego creo ierusalē exultatione. Et aliquando scribitur sine he: & dicitur. גִּיל Guil. idest exultatio. Iob. 3. Gaudentq; vehementer cum inuenerint sepulchrum. Pro quo hebrei legunt. Qui letabantur in exultatione gaudent cum inuenerint sepulchrū Osee. 9. Noli letari israel: noli exultare sicut populi. Pro quo hebrei legunt. Noli letari israel ad exultationem sicut populi. Et aliquando scribitur cum tau in fine. Et dicitur

Exultatio. גִּילַת Guilath. Pro quo beatus hieronymus transtulit letabunda. Esa. 35. Et exultabit letabunda & laudans. Item

Letabūda. גִּיל Guil. coetaneus. coetus. eo quod isti letantur ad inuicem. Dañ. 1. Pre ceteris adolescentibus coetis vestris.

Cocuus. גִּיף Guiph. Claudere. oppilare. Nec. 7. Cumq; adhuc assisterent clause porte sunt & oppilate. Et solum inuenitur in predicto loco. Et in lingua chaldaica plerunq; significat claudere scilicet portas.

Claudere. Oppilare. גִּיר Guir. Cinis. Esa. 27. Cum posuerit omnes lapides altaris sicut lapides cineris. & solum inuenitur in predicto loco. & Dañ. 5. Vbi dicitur in superficie parietis aule regie. vbi pro superficie ponitur גִּירָא Guira cum aleph in fine. Et dicunt hebrei q; significat calcem siue gypsum quo parietes leuigantur.

Cinis.

Supficies גִּירָא

Gypsum.

Tumulus. Aceruus. גַּל Gal. Aceruus. tumulus. vt Gen. 31. Fecerunt tumulum comederuntq; super eum. Et in eodem. Quem vocauit labam tumulum testis & iacob aceruum testimonii. Et in eodem. Tumulus iste testis erit. 2. Reg. 18. Et comportauerunt super eum aceruum lapidum. & in plurali גַּלִּים Galim. idest acerui. Osee. 12. Nam & altaria eorū quasi acerui

Acerui. גַּלִּים

Hortus. גַּל Ponitur etiam גַּל Gal. pro horto. vt Canti. 4. Hortus conclusus fons signatus. Tamen hebrei dicunt q; in predicto loco significat fontem. Et in plurali. גּוֹלוֹת Guloth. idest fontes. Pro quo beatus hieronymus transtulit irriguum. Ios. 15. Dedit itaq; ei caleb irriguum superius & irriguum inferius. Iudi. 1. Vbi eadem verba habentur. Vide etiam de hoc in dictione sequenti.

Irriguum גּוֹלוֹת

Deuoluere. Amouere. גָּלַל Galal. deuoluere. voluere. inuoluere. amouere. rotare. Auferre. Gen. 29. Quibus congregatis deuoluerent lapidem. & in eodem. Et amoueamus lapidem de ore putei. Et in eodem. 43. Vt deuoluat in nos calumniam. 2. Re. 20. Amassa autem conspersus sanguine iacebat in media via. Pro quo hebrei legunt. Amassa autem inuoluebatur sanguine. Esa. 9. Et vestimentum mixtum sanguine. idest inuolutum sanguine. Et aliquando scribitur cum simplici lamed. Gen. 29. Et amouit lapidem quo puteus claudebatur. Ios. 15. Hodie abstuli opprobrium egypti a vobis. Et in eodem. 10. Voluite saxa ingentia ad os spelunce. Ps. 21. Sperauit in domino eripiat eum. pro quo hebrei legunt. Deuoluit ad dominum eripiat eum: & potest subintelligi spem suam. Sed beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam varitatem transtulit. Confugit ad dominum saluet eum. Ps. 36. Reuela domino viam tuā. Pro quo hebrei legunt. Volue super dominum viam tuam. Potest etiam deriuari a dictione גָּלָה Gala: que significat reuelare vel detegere: vt infra in suo loco dicetur. Esa. 34. Complicabūtur sicut liber celi. Pro quo hebrei legunt. Voluentur siue inuoluentur sicut liber celi. Nam antiquitus libri voluebātur sicut rotuli: vt infra dicetur. Et aliquando duplicantur due prime littere. Iob. 30. Et ad meas miserias deuoluti sunt. Hiere. 51. Et euellam te de petris. Pro quo hebrei legunt. Et deuoluam te de petris. siue rotare te faciam de petris vl' de rupibus. Et inde גַּלְגַּל Galgal. i. rota. siue volubilis. Ps. 76. Vox tonitrui tui in rota. Ps. 82. Deus meus pone illos vt rota. Eccl's. 12. Et confringatur rota super cisterna. Esa. 5. Et rote eius quasi impetus tempestatis. Et in eodem. 28. Nec rota plaustri super cyminum circumibit. Ezech. 1. Rotas vocauit volubiles. Quod in hebreo legitur in numero singulari: scilicet rotam vocauit volubilem. Est etiam גִּלְגַּל Guilgal nomen proprium loci. Ios. 5. Vocatumq; est nomen loci illius galgala. Et in eodem manseruntq; filii israel in galgalis. Inde גֻּלְגֹּלֶת Gulgóleth. idest caput aut caluaria: eo q; est rotundum. Exo. 16. Gomor per singula capita. 1. Paralipo. 10. Et corpus eius affixerunt in templo dagon. Pro quo hebrei legunt. Caput siue caluariam eius affixerunt in templo dagon. Nam. 1. Reg. 31. Dicitur q; corpus eius suspenderunt in muro Bethsan: Philistiim enim amputauerunt caput saul. vt habetur. 1. Paralip. 10. et corpus affixerunt in muro Bethsam: & caput siue caluariam in templo dagon. Et inde caluarie locus dicitur golgotha. Matthei. 27. Et venerunt in locum qui dicitur golgotha: q̄d est caluarie loc⁹. Et īde גְּלִילִים Guelilim siue. גְּלִילֵי Guelile. idest circuli. eo q; sunt rotundi. Ester. 1. Qui eburneis circulis inserti erant. In alio vero loco beatus Hieronymus transtulit tornatiles. Canti. 5. Manus eius tornatiles. Et inde מְגִלָּה Meguila. idest volumen. libellus. Quia antiquitus solebāt libros voluere & nō cōpaginare. Zach. 5. Et ecce volumen volans. Et in eodem. Ego video volumen volans. & inde גֵּלָל Gelal. idest fimus. stercus. vt Ezech. 4. Et stercore quod egreditur de homine operies illud. Et in eodem. Ecce dedi tibi fimum boum pro stercoribus humanis. Soph. 1. Et corpora eorum sicut stercora. vbi ponitur גְּלָלִים Gelalim in numero plurali. accipitut etiam גָּלָל Guelal. pro marmore. eo q; est rotundum. vt Esdre. 1. Qui edificatur lapide impolito. Pro quo hebrei legunt. Qui edificatur lapide marmoreo. Et inde גִּלּוּל Guillul. idest abominatio vel sordes. & accipitur pro idolo: sic dictum a stercore & fetore. vt Deut. 29. Vidistis abominationes & sordes. idest idola eorum. Ezech. 16. Et super idola abominationum tuarum. Et in eodem. 18. Et oculos suos non leuauerit ad idola domus israel. Ponitur etiam pro inmunditiis. Vt in eodem. 14. Posuerunt inmunditias suas in cordibus suis. Et in eo. Qui posuerit īmunditias suas in corde suo. & inde גַּל Gal. i. aceru⁹. Iob. 8. Sup aceruū petrarū radices ei⁹ dēsabūtur. & de hoc vide ī dictiōe p̄cedēti. Accipitur

Inuoluere

Auferre. Voluere.

Cōfugere.

Cōplicare

deuoluere. Rotare. גַּלְגַּל

Rota.

Volubilis. גַּלְגַּל

Galgala. גִּלְגָּל

Caput. Caluaria.

Golgotha

גְּלִילִים Circuli.

Tornatiles מְגִלָּה

Volumen. גִּלָּל

Stercus. Fimus. גְּלָלִים גִּלָּל

Marmor. גִּלּוּל

Abomination. Idolum.

Immunditie. גַּל

Aceruus.

Fons. גִּלּוֹת

etiam pro fonte. Et in plurali. גִּלּוֹת Guloth. ideſt fontes vel irriguum. De quo vide ſupra in dictione precedenti.

Fluctus. גַּלִּי

Inde גַּלִּי Gale. ideſt fluctus. dictũ a circulis qui in aqua fiũt Ps. 64. Sonum fluctuum eius. Ps. 88. Motum autem fluctuum eius tu mitigas. Ione. 2. Omnes gurgites tui & fluctus tui ſuper me tranſierũt. Et inde

Lampas. גֻּלָּה

גֻּלָּה Gula: quod ſignificat vas rotundum. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit lampadem. Zach. 4. Et lampas eius ſuper caput eius. Et in eodem. Vna a dextris lampadis & vna a ſiniſtris eius. Scribitur etiam cum thau in fine & dicitur

Vitta. גֻּלַּת

גֻּלַּת Gulath. Pro q̃ beatus hieronymus tranſtulit vittam: eo q̃ circumuoluitur capiti vel alii membro. Eccl's. 12. Et recurrat vitta aurea. Et aliqui hebrei dicunt q̃ deriuatur a ſupradicta dictione

גּוֹלוֹת

גַּל Gal que ſignificat fontẽ. & in plurali גּוֹלוֹת Guloth. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit funiculos. 1. Paralip. 7. Et funiculos capitellorum ſuper capitella columnarum. Et

Funiculi. גְּלִיל

in eodem. Vt opperirent duos funiculos qui erant ſuper capita columnarum. Erant enim funiculi erei circunuoluti capitibus columnarum. Et inde גְּלִיל Galil. ideſt terminus.

גְּלִילוֹת

vel confinium. Et in plurali גְּלִילוֹת Gueliloth. ideſt termini vel confinia ſecundum hebreos. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit tumulos: eo q̃ in terminis vel confinibus fiunt acerui vel tumuli rotundi ad terminos diuidendos.

Tumuli. גְּלִילָה

vt Ioſ. 22. Cunq; veniſſent ad tumulos iordanis. Et in eodem. Super iordanis tumulos contra filios iſrael. Ezech. 47. Aque iſte que egrediuntur ad tumulos ſabuli orientalis: vbi ponitur גְּלִילָה Gelila cum littera he in fine. Poteſt etiam deriuari a dictione

גְּלִיל

גַּל Gal que ſignificat aceruum vel tumulum. Ponitur etiam גְּלִיל Galil ſiue

גְּלִילוֹת

גְּלִילוֹת Gueliloth pro galilea. vt Ioſ. 13. Omnis videlicet galilea philiſtiim. v

Galilea.

bi pro galilea ponitur גְּלִילוֹת Gueliloth. Eſa. 9. Viam maris trans iordanem galilea gentium. vbi ponitur גְּלִיל Galil. Sed in locis ſupradictis hebrei legunt terminos vel terminum: aut confinium vel confinia. Inde

Ob gratiã בִּגְלַל

בִּגְלַל Biglal. i. propter. ob gratiam. Geñ. 12. Et viuet anima mea ob gratiam tui. Deut. 15. Vt benedicat tibi dominus deus tuus in

Propter.

omni tempore. Pro quo hebrei legunt. Quia propter hãc rem benedicet tibi dominus deus tuus in omni opere tuo.

Tonſores. גַּלָּב

גַּלָּב Galab. tonſor. Et ſolum inuenitur in numero plurali. vt Ezech. 5. Sume tibi gladium acutum radentem pilos. Pro quo hebrei legunt. Sume tibi gladium acutum nouaculam tonſorum: ideſt acutum ſicut nouacula tonſorum.

Cutis. גֵּלֶד

גֵּלֶד Géled. cutis. Iob. 16. Saccum cõſui ſuper cutem meam Et ſolum inuenitur in predicto loco.

Reuelare. גָּלָה

גָּלָה Gala. reuelare. diſcooperire. nudare. detegere. Tranſmigrare. migrare. captiuare. tranſferre. Exo. 20. Non aſcendes per gradus ad altare meum: ne reueletur turpitudo tua. Leuit. 18. Omnis homo ad proximam ſanguinis ſui non accedet vt reuelet turpitudinem eius. Et in eodem. Turpitudinem patris tui & turpitudinem matris tue non

Diſcooperire.

diſcooperies. Et in eodem. Turpitudinem vxoris patris tui non diſcooperies. Ruth. 3. Diſcooperies pallium quo operitur. Et in eodem. & diſcooperto a pedibus eius pallio ſe proiecit. Et in eodem. Quod audire te volui. Pro quo hebrei legunt. Et ego dixi reuelabo aurem tuam. 1. Reg. 9. dominus autem reuelauerat auriculam ſamuelis. 2. Reg. 6. diſcooperiens ſe ante ancillas ſeruorum ſuorum. Iob. 12. qui reuelat profunda de tenebris. Et in eodem. 20. Reuelabũt celi iniquitatem eius. Ps. 118. Reuela oculos meos. Prouer. 11. Qui ambulat fraudulenter reuelat arcana. Et in eodem. 16. Reuela domino opera tua. Et in eodem. 19. Niſi ea dixeris que verſantur in corde ſuo. Pro quo hebrei legunt. Niſi cum reuelatur vel detegitur cor ſuum. Et eſt idem ſenſus cum littera noſtra. Et in eodem. 25. Secretum extraneo nõ reueles. Eſa. 22. Et reuelabitur operimentum iude. Et in eodem. Et reuelata eſt in auribus meis vox domini exercituum. Et in eodem. 40. Et reuelabitur gloria domini. Et in eodem. 37. Reuela crura tranſi flumina. Et in eodem. Et reuelabitur ignominia tua. Et in eodem. 57. Quia iuxta me diſcooperuiſti. Hiere. 11. Tibi enim reuelaui cauſam meam. Et in eodem. 49. Reuelaui abſcondita eius. Ezech. 13. Et reuelabo fundamentum eius. Amos. 3. Niſi reuelauerit ſecretum ſuum ad ſeruos ſuos prophetas. Et in eodem. 5. Et reuelabitur quaſi aqua iudicium. Ponitur etiam pro aperire: quod eſt diſcooperire. vt Leuit. 22. Ipſaq; aperuerit fontem ſanguinis ſui. Nu. 22. Protinus aperuit domin? oculos balaam. Et in eodem. 24. Et ſic aperiuntur oculi eius. Iob. 20. Apertum erit germen domus illius. Et in eodem. 35. Tunc aperuit aures virorum. Prouer. 27. Aperta ſunt prata. Item ponitur pro nudare: quod eſt detegere. vt Geñ. 9. Et nudatus iacuit in tabernaculo ſuo. 2. Reg. 6. Et nudatus eſt quaſi nudetur vnus de ſcurris. Ezech. 16. Et nudabo ignominiam tuam coram eis. Ponitur etiam pro apparere. 1. Reg. 14. Cumq; apparuerimus eis. ſed hebrei in hoc loco legunt. Cumq; diſcooperti vel detecti fuerimus eis. Et inde

Aperire.

Nudare.

Apparere

גָּלוּי

גָּלוּי Galui. i. diſcoopertum: vel apertũ: aut notum. vt Eſter. 3. Vt omnes prouicie ſcirent. Pro quo hebrei legunt. Vt in omni prouincia daretur edictum diſcoopertum vel notum omnibus populis. Hiere. 32. Et ſigna forinſecus. ideſt diſcooperta & nota. Et aliquando ſcribitur ſine he. vt in aliquibus locis ſupradictis. & inde

Diſcooperturn.

Nota.

גִּלָּיוֹן

גִּלָּיוֹן Gilaion. ideſt volumen. liber. Eo quod in eo reuelantur ea que ignoramus & neſcimus. Eſa. 8. Sume tibi librum grandem. Et inde.

Liber.

גְּלִיוֹנִים

גְּלִיוֹנִים Gilionim. ideſt ſpecula: eo q̃ in eis apparent ſeu reuelantur ea que eis opponuntur. Eſa. 3. Et ſpecula & ſindones & vittas & theriſtra. Et ſolum inuenitur in numero plurali & in predicto loco. Item. גָּלָה Gala. ſignificat tranſmigrare. migrare. captiuare. tranſferre. Eſa. 5. Propterea captiuus ductus eſt populus meus. Et in eodem. 49. Ego ſterilis & non pariens tranſmigrata & captiua. Hiere. 13. Tranſlata eſt omnis iuda tranſmigratione perfecta. Thren. 1. Migrauit iuda propter afflictionem. Et in eodem. 4. Non addet vltra vt tranſmigret te. Ezech. 12. Et tranſmigrabis per diem coram eis: tranſmigrabis autem de loco tuo. Oſee. 10. In gloria eius quia migrauit ab eo. Amos. 6. Nunc migrabunt in capite tranſmigrantium. Et in eodem. 7. Et iſrael captiuus migrabit de terra ſua. Et ſupra in eodem. 5. Et galgala captiua ducetur. Naum. 2. Et miles captiuus adductus eſt. Item ponitur pro tranſferre. 1. Reg. 4. Tranſlata eſt gloria domini de iſrael. 2. Reg. 15. Et egreſſus es de loco tuo. Pro quo hebrei legunt. Et tranſlatus ſiue tranſmigratus es de loco tuo. 4. Reg. 16. Et tranſtulit habitatores eius. Et in eodem. 17. Et tranſtulit Iſrael in aſſyrios. 1. Paralipo. 5. Et tranſtulit ruben & Gad & dimidiam tribum Manaſſe. Eſter. 2. Qui tranſlatus fuerat de ieruſalem. Et in eodem. Nabuchodonoſor rex Babylonis tranſtulerat. Eſa. 38. Generatio mea ablata eſt & conuoluta eſt a me. Pro quo hebrei legunt. Generatio mea ablata eſt & tranſlata eſt a me. Hiere. 29. Et ad omnem populum quem traduxerat Nabuchodonoſor de ieruſalẽ. Et in eodem. 39. Et ſuperfluos vulgi qui remanſerant trãſtulit Nabuzardan magiſter militum. Amos. 1. Et tranſferetur populus Syrie. Et in eodem. Eo q̃ tranſtulerit captiuitatem perfectam. Item ponitur pro auferre. Ioſ. 5. Hodie abſtuli opprobrium egypti a vobis. Ps. 118. Aufer a me opprobrium & contemptum. Et inde. גּוֹלָה Gola

Captiuare

Tranſmigrare.

Migrare.

Trãſferre.

Auferre.

גָּלָה

Universidad de Deusto Biblioteca

גָּלוּת captiuitas

Transmigratio.

גָּלוּתָא Transmigratio.

גָּלַח Radere.

גָּלַם Inuoluere.

גְּלוֹמֵי Inuolucris

גּוֹלֶם Impfectū.

גַּלְמוּד Solitaria. Sterilis.

Nō pariēs גַּלְמוּדָה

גָּלַע Cōmiscere

יִתְגַּלַּע

Cōmiscere

גָּלַשׁ Ascēdere. Apparere

Tondere.

גַּם Etiam Quoq.

siue גָּלוּת Galuth.i.Transmigratio.Captiuitas. Esa.45. Et captiuitatem meam dimittet.Hiere.28.Et omnem trāsmigrationē iude.Et in eodē.29.Et ad reliquias seniorū transmigrationis.Abdie.1.Et transmigratio exercitus huius filiorū israel.& in eodē.Et transmigratio hierusalem que in bosphoro est.Et in lingua chaldaica scribitur cū aleph in fine.& dicitur גָּלוּתָא Galutha.Dañ.2.Inueni hominē de filiis transmigrationis Iudee.

גָּלַח Galach.i Radere. Tondere.Leuit.13.Radetur hō absq; loco macule.Nu.6.Quod radet ilico in eadē die.& in eodem.Tunc radetur Nazareus ad ostiū tabernaculi. Et in eodē.Postq; Rasum fuerit caput eius. Deut.21. Que radet cesariē.Iudi.16. Si rasum fuerit caput meū. Et in eodem. rasit septem crines eius.Esa.7. In die illa radet dñs in nouacula conducta.Hiere.41.Rasi Rarba & scissis vestibus. Ezech.44.Et caput suum non radent.

גָּלַם Galam.Inuoluere.4.Reg.2.Tulitq; Helias pallium suum:& inuoluit illud.Et inde גְּלוֹמֵי Gelome.i. inuolutiones:aut panni siue vestes inuolute.Ezech.27.Inuolucris hyacinthi & polymitorū.Pōitur etiā גּוֹלֶם Golem pro re imperfecta vel informi.Ps.138.Imperfectum meum viderunt oculi tui.Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatē transtulit.Informē adhuc me vide runt oculi tui.

גַּלְמוּד Galmud.Solitarius.Solus.Sterilis.vt Iob.3.Sit nox illa solitaria.Et in eodē.15. Congregatio eñ hypocrite sterilis.Et in eodem.30.Egestate & fame steriles.Esa. 49. Ego sterilis & non pariens.vbi pro eo quod in littera nostra est.Non pariens.in hebreo ponitur.גַּלְמוּדָה Galmuda in genere femínino.

גָּלַע Galaa.cōmiscere. Miscere.Prouer.20.Omnes aūt stulti cōmiscentur cōtumeliis.Pro quo Hebrei legūt. Ois aūt stultus cōmiscet se siue cōmiscetur.s. Cōtumeliis vel cō tentionibus.Nā supra immediate dixerat.Honor est homini qui separat se a cōtētionib9. Et ponitur ibi יִתְגַּלַּע ithgalaa:quod est verbum quarte cōiugationis.Ponitur etiā idē verbum supra in eodē.17.vbi dicitur. Et anteq; calūniam patiatur iudiciū deserit. Pro quo hebrei legunt. Et anteq; cōmisceatur iurgium siue iudicium desiste vel desere. Et in eodē.18.In omni tēpore erit exprobrabilis.Pro quo hebrei legunt. In omni tempore siue in omni re cōmiscetur. scilicet contentionibus.i.Contumeliis.Et solum inuenitur in predictis locis.

גָּלַשׁ Galas.Ascendere. Apparere.Canti.4. Capilli tui sicut greges caprarum:que ascenderunt de monte Galaad.Et in eodē.6.Capilli tui sicut greges caprarum : que apparuerunt de Galaad.Et solum inuenitur in his duobus locis.Et dicunt aliqui hebrei cp significat Manicare.i. Mane surgere.Quia idem significat in lingua Arabica vel Punica. In lingua vero chaldaica significat Tondere vel Depilare.Vnde aliqui hebrei in predictis locis legunt. Que attonse sunt de monte galaad.

גַּם Gam. etiā. quoq;.et.cp.Etenim.equidem.namcp. sed. Sed et.Geñ.27.Benedic etiam & mihi pater mi .Et in eodem.Mihi quoq; obsecro vt benedicas.Et in eo.29.Dedit etiam istum mihi . & in eodem.30. Vt prouideam aliquando etiam domui mee . Exo.7 . Et fecerunt etiam ipsi per incantatiōes egyptiacas.Nu.4.Tole sūmam etiam filiorum gerson.Et in eodem.16.Vt vobis etiam sacerdotiū vendicetis.Deut.1.Mihi quoq; iratus deus propter vos.Et in eodem.3.Tradidit dominus deus noster in manibus nostris etiam og regem basam.Et in eodem. 23. Etiam post decimam generationem.Ruth.1.Etiam si possem hac nocte concipere.Et in eodem.2. De vestris quoq; manipulis proiicite de industria.1.Reg.8. Sic faciūt etiam tibi. Et.2. Reg.11.Mane hic etiam hodie.Et in eodem.& mortuus est etiam vrias Etheus.4.Reg.2.Vbi est deus helie etiā nūc. Ester.5. Etiam cras cum rege pransurus sum.Prouer.14. Etiam proximo suo pauper odiosus est . Esa.14 . Abietes quoq; letate sunt super te.Et in eodem.23 . Ibi quoq; non erit requies tibi.Et in eodē.28.Hi quoq; pre vino nescierunt.Thren.4.Ad te quoq; perueniet calix.Hiere.48.Et erit in derisum etiam ipse.Osee.5 . Ruet etiam iudas cum eo.Zach.9.& relinquetur etiam ipse deo nostro . Ponitur etiam.Pro.et.vel cp.vt Geñ.27.Et erit benedictus.& in eodem.Comeditq; precium nostrum.& in eodē.44. Et nos & apud quē iuuentus est cyphus.& in eodem.50.Habuitq; in comitatu currus & equites.& in eodē.Veneruntq; ad eū fratres sui.Exo.12.Et vos & filii isrl.Hiere.22.Et in domo mea inueni malum eorum.Et in eodem.33. Et pactū meū irritū esse poterit &c.Item pōitur pro etenim vel pro equidem.Ps.18.Etenim seruus tu9 custodit ea.ps.24. Etenim vniuersi qui sustinent te non confundentur.ps.82.Etenim assur venit cū eis.Ps.83.Etenim passer inuenit sibi domū. & in eodem.Etenim benedictionem dabit legislator. Ps. 118.Etenim sederunt principes aduersum me loquebātur. Ps.138. Etenim illuc man9 tua deducet me.Esa.49. Equidem & captiuitas a forti tolletur.Hiere.33. Equidem & semen iacob & dauid serui mei. Ponitur etiam גַּם pro Nam et:siue pro nācp vt.1.Reg.17.Nam & leonem & vrsum interfeci ego seruus tuus.Ps.22. Nam & si ambulauero in medio vmbre mortis.Ps.118. Nam & testimonia tua meditatio mea est. Hiere.23. Propheta namcp & sacerdos polluti sunt. Item ponitur pro sed.Geñ.13.Sed & loth qui erat cū Abraam.Exo.12.Sed & vulgus ꝓmiscuum. Threñ.3. Sed & cum clamauero.Habet etiam alios modos loquendi: qui possunt reduci ad supradictos. Et aliquando ponitur causa ornatus orationis.Sicut apud latinos alique dictiones enclitice.Et ideo aliquando omittitur in nostra translatione. Geñ.27.Cur vtroq; orbabor filio.Pro quo hebrei legunt. Cur ēt vtroq; orbabor filio.Exo.12. Surgite:egredimini a populo meo vos & filii israel..Pro quo hebrei legunt. Surgite:egredimini a populo meo etiam vos etiam filii israel. Et in eodem.Oues vestras & armēta assumite. Pro quo hebrei legunt.Etiā oues vras & armenta assumite.& in eodē. Et abeuntes benedicite mihi.Pro quo hebrei legunt.Et abeuntes benedicite etiam mihi.Prouer.14.Risus dolore miscetur.Pro quo hebrei legunt.Etiam in risu dolet cor.Et similiter in aliis locis omittitur p̄dicta dictio in nostra trāslatione. Scribitur etiam cum sin in principio. Geñ.6. Quia caro est.Pro quo hebrei legunt.In eo quod etiam caro est. vbi etiam preponitur beth prepositio.Potest etiam deriuari a dictione שָׁגָה saga que significat errare siue ignorare. & tunc erit talis littera.s.in errore suo siue in ignorātia sua caro est.i.quia carnalis est ideo ignorat vel errat.

Et. cp.

Etenim.

Equidē

Nam et

Nanq;

Sed.

גָּמָא Gama.Bibere.Ingurgitare.sorbere.vt Geñ.24.Pauxillum aque mihi ad bibendū prebe.Pro quo hebrei legūt.Da mihi bibere obsecro pauxillum aque: siue fac me ingurgitare vel sorbere pauxillum aque.Et Iob.36.Feruēs & fremens sorbet terram.Item גֹּמֶא Gome.Scirpus. Papyrus.Iuncus.Exo.2.Sumpsit fiscelam scirpeam.Iob.8. Nūquid virere potest scirp9 absq; humore.Esa.18. Et in vasis papyri super aquas.& in eodē.35.viror calami & Iunci.

Bibere.

Ingurgitare.

Sorbere

Scirpus

Papyrus

Iuncus.

גֹּמֶד Gomed.Mensura palme manus.Iudi.3.Qui fecit sibi gladium ancipitem habentem in medio capulum longitudinis palme manus.Et aliqui hebrei dicunt cp signifi-

Mensura

Palme.

cat cubitum. Et inde גַּמָּדִים Gamadím. Pro quo beat⁹ hie ronymus transtulit pygmeos: qui sunt homines breuissi me statura. Ezech. 27. Sed & pygmei q erāt in turrib⁹ tuis

Pygmei. גַּמָּה Gama. aspectus. similitudo. & scribitur cū mē in principio & mutatur he vltimum in tau ratione adiuncti. & dicitur מְגַמַּת Megamath. Abach. 1. facies eorum ventus vrens. Pro quo hebrei legunt. Aspectus vel similitudo faciei eorum ventus vrens: siue ventus orientalis. Et solum inuenitur in predicto loco. Et dicūt aliqui hebrei q̄ significat aduersum vel contra. Et legunt sic. Ex aduerso facierum eorum ventus vrens. In translatione chaldaica sic habetur. Ex aduerso facierum eorum similes sunt vento orientali: Qui est ventus calidus & vrens.

Facies. Aspectus. מְגַמַּת

Aduersum

Gamal. retribuere. reddere. largiri. ablactare. Gen. 50. Et reddat nobis omne malum quod fecimus. pro quo hebrei legunt. Et reddat nobis omne malum quod retribuimus ei: vel quod reddidimus ei. Ps. 12. Cātabo domino qui bona retribuit mihi. Ps. 17. Retribuet mihi dominus scd̄m iustitiam meā. Ps. 102. Nec p̄ secūdū iniquitates nostras retribuit nobis. Ps. 114. Quia dominus benefecit tibi. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. Quia dñs reddidit tibi. Ps. 136 Retributiōem tuā quam retribuisti nobis. Esa. 3. Q̄m̄ redita sunt eis mala. Et in eo. 63. Sup omnibus que reddidit nobis dñs. Et in eo. Et super multitudinem bonorū dom⁹ israel: que largitus est eis. & ide גְּמוּל Guemul. 1. retributio vicissitudo. vicē. vltio. vt. Ps. 130. Ita retributio in anima mea. Esa. 3. Retributio enim manuum suarum fiet ei. Et in eodem. 59. Et vicissitudinē inimicis suis. Et in eodem. In sulis vicem reddet. Ioel. 3. Nunquid vltionem vos reddetis mihi. Et aliquando scribitur cum he in fine: & dicitur גְּמוּלָה Gemula. vt. 2. Reg. 19. Non indigeo hac vicissitudine. Scribitur etiam aliquando cum tau in principio: & dicitur תַּגְמוּל Tagmul. ideſt retributio. Ps. 115. Pro omnibus que retribuit mihi. Pro quo hebrei legunt. Omnes retributiones eius super me. Significat etiam ablactare. Gen. 21. Creuit igitur puer & ablactatus est: fecitq̄ abraam grande conuiuium in die ablactationis eius. 1. Reg. 1. Non vadam donec ablactetur infans. Et in eodem. Et mane donec ablactes eum. Et in eodem. Et adduxit eum secum postq̄ ablactauerat. Et inde גָּמוּל Gamul. ideſt ablactatus. Ps. 130. sicut ablactatus est super matrem suam. Esa. 11. Et in cauerna reguli qui ablactatus fuerit manum suam mittet. Et in eodem. 28. ablactatos a lacte auulsos ab vberibus. significat etiam quando fructus qui sunt quasi lac incipiunt indurari & recipere propriam formam. Nume. 27. In amygdalas deformati sunt. Pro quo hebrei legunt. Et ablactauit amygdalas. Esa. 18. Et immatura perfectio germinabit Pro quo hebrei legunt. Et vua acerba ablactata. ideſt perfecte deformata erit germinatio eius. Item גָּמָל Gamal. i. camelus: & est promiscui generis. vt Leuit. 11. Sicut camelus. Deut. 14. Camelum leporem & chirogrillum. Esa. 21. Ascensorem asini & ascensorem cameli. & in plurali גְּמַלִּים Gemalim. siue גְּמַלֵּי Gemale. ideſt cameli. Gen. 12. Et asine & cameli. Et in eodē. Tulitq̄ decem camelos de grege domini sui. Et in eodem. 32. Camelos fetas cum paruulis suis trigínta. Et in eodem. 37. Et camelos eorum portantes aromata.

Reddere. גָּמַל

Retribuere. Largiri גְּמוּל retributio. Vicissitudo. Vltio. גְּמוּלָה vicissitudo גְּמוּל retributio. Ablactare

Ablactari גָּמוּל deformari Persecaio גָּמָל Camelus. גְּמַלִּים Cameli

Gumas. fouea. Ecc̄l's. 10. Qui fodit foueam: incidet in eam. Et solum inuenitur in predicto loco. Et scribitur cum vau in prima syllaba loco vocalis.

Fouea. גֻּמָּץ גֻּמָּר

Gamar. deficere. finire. perficere. consumari. siue consumare. Ps. 7. Consumetur nequitia peccatorum. Ps. 11. Saluum me fac dómine quoniam defecit sanctus. Ps. 76. A generatione in generationem. Pro quo in hebreo habetur. Consumauit siue consumatum est verbum a generatione in generationem. Vnde beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatē transtulit. consumabitur verbum de generatione in generationem. Ps. 56. Deum qui benefecit mihi. pro quo hebrei legunt. Deum perficientem super me. Ps. 137. Dominus retribuet pro me. Pro quo hebrei legunt. Dominus consumabit siue perficiet pro me. scilicet opera que non possum facere. Vnde beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem sic transtulit: dñs operabitur pro me. Et inde גְּמִיר guemir. quod in lingua chaldaica significat doctissimum siue perfectissimū Esdre. 7. vbi dicitur. Esdre scribe doctissimo salutem.

Deficere. Perficere גְּמִיר doctissim⁹

Gan. hortus. paradisus. Gen. 2. Plantauerat autem dominus deus paradisum voluptatis. Et in eodem. Lignum etiam vite in medio paradisi. Canti. 4. Hortus conclusus soror mea sponsa. Et in eodem. 5. Veni in hortū meū. Et in eo. 6. Dilectus meus descendit in hortum suum. & scribitur aliq̄n̄ cū he in fine in. ge. fe. Et dicitur גַּנָּה Gāna: vt Esa. 61. Et sicut hortus germen suum germinat. Et q̄n̄ regit post se genitiuum mutat he vltimum in tau: & dicitur גִּנַּת Guinnath. Canti. 6. Descendi in hortum nucum. & in plu. גַּנִּים Gannim secundum formam masculinorum: siue גַּנּוֹת Gannoth secundum formam femininorum. Nu. 24. vt horti iuxta fluuios irrigui. Canti. 4. fons hortorū. Esa. 1. Erubescetis sup hortos quos elegeratis. Hiere. 29. plātare hortos

paradísus. Hortus גַּן Hortus. גַּנָּה גִּנַּת גַּנִּים גַּנּוֹת Horti.

Ganan. protegere. Esa. 31. Protegens & liberans. Et aliq̄n̄ scribitur cū simplici nū. Vt in eo. Sic proteget dñs. exercituum ierusalē. Et in eo. 37. Et protegam ciuitatē istā vt saluem eam. Osee. 11. Protegam te israel. & inde מָגֵן Magen. ideſt protector siue protegens. aut scutum vel clypeus. Gen. 15. Ego dñs protector tuus. Ps. 17. Protector ē omnium sperantium in se. Osee. 4. Dilexerunt afferre ignominiam protectores eius. Significat etiam scutum vel clypeum aut peltam: eo quod protegit. vt deut. 33. Scutum auxilii tui. 2. Reg. 1. Quia ibi abiectus est clypeus fortium. Et in eodem. Clypeus saul quasi non esset vnctus oleo. Et i eo 22. Scutū meū & cornu salutis mee. 3. Reg. 10. trecēteq̄ mine auri vnā peltā vestiebāt. Esa. 21. Surgite prīcipes arripite clypeū. Naū. 2. Clypeus fortiū eius ignit⁹. Et aliq̄n̄ scribitur cū thau in fine. & dr̄ מְגִנַּת Meginath. vt Thren. 3. dabis eis scutū cordis. & in plu. מָגִנִּים Maguinim: scd̄m formam masculinorū. siue מָגִנּוֹת maguinoth. scd̄m formā femininorū. vt. 3. Reg. 10. Et trecētas peltas ex auro p̄bato. 2. Paralī. 12. & clypeos aureos q̄s fecerat salomō. Et in eo. 26. Prepa rauit quoq̄ eis Ozias. i. cuncto exercitui clypeos & hastas Et in eodem. 23. Deditq̄ ioiada sacerdos centurionibus lanceas clypeosq̄ & peltas.

Protegere. גָּנַן מָגֵן protector. Scutum. מָגִנִּים Pelte. Clypei. Pelta. מְגִנַּת Scutum.

Ganab. furari. Gen̄. 32. Et rachel furata ē idola p̄ris sui. Et in eo. Noluitq̄ iacob cōfiteri socero suo q̄ fugeret. Pro quo he. le. Et furatus est iacob cor laban syri: eo qd̄ nō nūciauit ei qa fugiēs ipse. Et in eo. Nec indicare mihi. Pro quo he. le. Et furatus es cor meū & nō indicasti mihi. i. occultasti vel abscōdisti a me. Et sic est in translatione chaldaica. Et in eo. Cur furatus es deos meos. Et in eo. Quidquid furtim peribat: a me exigebas. Et in eo. 40. Quia furtī subla tus sum de terra hebreorū. Exo. 20. Nō furtū facies. Et i eo. 21. Qui furatus fuerit hoiem: & vendiderit eū. Et in eo. 22. Et ab eo qui suscepat furto ablata fuerint. Et in eo. qd̄ si furto ablatū fuerit: restituet damnū. 2. Re. 15. & solicitabat cor da virorū israel. pro quo he. le. Et furabatur absalon corda virorum israel. Et in eodem. 19. Et declinauit populus in

Furari. גָּנַב

Universidad de Deusto Biblioteca

die illa ingredi ciuitatem: quomodo declinare solet populus versus efugiens de prelio. Pro quo hebrei legunt. Et furatus est se populus in die illa ad ingrediendum in ciuitatem. ideſt abscondite vel furtiue ingressus est populus ciuitatem. Iob. 4. Porro ad me dictum est verbum absconditum & quasi furtiue. Hiere. 23. Qui furantur verba mea & inde. גָּנַב Ganab. ideſt fur. Exo. 22. Si inuenitur fur duplum reddet. Iob. 24. Per noctem vero erit quasi fur. Ps. 49. Si videbas furem currebas cum eo. Et in plurali. גַּנָּבִים Ganabim. ideſt fures. Abdie. 1. Si fures introissent ad te. & inde גְּנֵבָה Geneba. ideſt furtum. Exo. 22. Si non habuerit quod pro furto reddat: ipse venundabitur. Et in eodem. Si inuentum fuerit apud eum quod furatum est. Pro quo hebrei legunt. Si inuentum fuerit in manu eius furtum. גָּנָה Gana. hortus. de quo vide supra in dictione גַּן Gan. גָּנַז Ganaz. thesaurus. siue gaza: vel locus vbi reponitur aurum vel argentum seu vestes precioſe. Ester. 3. Et decē millia talentorum appendam arcariis gaze tue. Ezech. 27. Gazarum q̄ precioſarum. Vbi pro gaza siue gazis ponitur in hebreo. גִּנְזֵי Ginze in numero plurali: nam caret numero singulari. גִּנְזָךְ Ganzach. cellarium. repoſitorium. vt. 1. Paralip. 28. Deſcriptionem templi & porticus & cellariorum. Et ſolum inuenitur in numero plurali & in predicto loco. גָּעָה Gaa. Mugire. Iob. 6. Aut mugiet bos cum ante preſepe plenum steterit. גָּעַל Gaal. abiicere. abominari. reſpuere. aborrere. Leuit. 26. Et nō abiiciet vos anima mea. Et in eodem. Abominabitur vos anima mea. 2. Reg. 1. Quia ibi abiectus est clypeus fortium. Iob. 21. Bos eorum concepit & non abortiuit. & inde. גֹּעַל Goal. ideſt abiectio. Ezech. 16. In abiectione anime tue. גָּעַר Gaar. Increpare. Geñ. 37. Et increpauit eum pater suus. Ps. 9. Increpasti gentes: periit impius. Ps. 67. Increpa feras arundinis. Ps. 105. Et increpuit mare rubrum: & exsiccatum est. Ps. 118. Increpasti superbos. Esa. 17. Et increpabit eum & fugiet procul. Et in eodem. 54. Vt non irascar tibi & non increpem te. Naum. 1. Increpans mare: & exsiccans illud. Zach. 3. Increpet dominus in te sathan. Malach. 2. Ecce ego proiiciam vobis brachium. Pro quo hebrei legūt. Ecce ego increpabo vobis siue p̄ vobis semē tem siue brachium. Et in eodem. 3. Et increpabo pro vobis deuorantem. Et inde. גְּעָרָה Geara. ideſt increpatio siue redargutio. Ps. 103. Ab increpatione tua fugient. Prouer. 13. Qui autem illusor est non audit cum arguitur. pro quo hebrei legunt. Et illusor non audit increpationem siue redargutionem. Et aliquando scribitur cum mem in principio & tau in fine. & dicitur. מִגְעֶרֶת Migeereth. Deut. 28. Et increpationem in omnia opera tua. גָּעַשׁ Gaas. commouere. turbare. intumeſcere. impetum facere. 2. Reg. 22. Commota est & contremuit terra. & in eodem. Et conquaſſata quoniam iratus est eis. Pro quo hebrei legunt. Et commota sunt. Et sic habetur. Ps. 17. vbi eadem verba ponuntur in hebreo. Iob. 34. Et in media nocte turbabuntur. Hiere. 25. Et bibent & turbabuntur. Et in eodem. 46. Et veluti fluuiorum intumeſcunt gurgites eius. Et in eodem. Et velut flumina mouebuntur fluctus eius. גַּף Gaph. arx. pinnaculum. ala siue penna. vt Prouer. 9. Vt vocaret ad arcem. Ponitur etiam pro veſte. vt Exo. 21. Cum quali veſte intrauerit: cum tali exeat. de quo vide supra in dictiōe גוף Guph. Scribitur etiam cum aleph in principio. Et significat exercitum siue agmen. De quo vide supra in dictione אַגָּף Agaph. Item. גַּף gaph. in lingua chaldaica signat alam siue pennam. Dañ. 7. Et alas hēbat aqle. גֶּפֶן Gephen. vitis. vt Geñ. 40. Videbam coram me vitem Iudi. 9. Et locuta sunt ligna ad vitem. 4. Reg. 4. Et inuenit quasi vitem siluestrem. Ps. 127. Vxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tue. Osee. 10. Vitis frondosa israel. Et aliquando ponitur in nostra translatione pro vinea. vt Geñ. 49. Ligans ad vineam pullum suum. Nu. 6. Quidquid ex vinea esse potest. Deut. 32. De vinea sodomorum vinea eorum. Iob. 15. Ledetur quasi vinea in primo flore. Ps. 79. Vineam de egypto transtuliſti. Et in plurali גְּפָנִים Gephanim. Canti. 2. Vinee florentes dederunt odorem suum. Abach. 2. Et non erit germen in vineis. Et in omnibus locis predictis hebrei legunt vitem siue vites. Et aliquando ponitur in hebreo singulare pro plurali. vt Esa. 7. Omnis locus vbi fuerint mille vites. & Hiere. 8. nō est vua in vitibus. Pro quo in hebreo habetur. Non sunt vue in vite. גֹּפֶר Gofer. Leuigatum: seu bituminatum. Geñ. 6. Fac tibi arcam de lignis leuigatis. Et solum inuenitur in predicto loco: & dicunt hebrei q̄ significat quodam genus ligni leuiſſimi ſic nominati. vnde ipsū legunt. Fac tibi arcā de lignis gopher. & sunt qui dicunt q̄ signat quadratū. Alii vero dicūt q̄ signat quodam genus cedri. Ibtūs vero hieronymus in libro de hebraicis queſtionibus super hoc loco sic ait: p̄ quadratis lignis: bituminatis legim⁹ in hebreo. גָּפְרִית Gophrith. sulphur. Geñ. 19. Igitur dominus pluit super sodomam & gomoram sulphur & ignem. Deut. 29. Sulphure & salis ardore comburens. גָּרַר Garar. ferrare. diſſecare. ruere. & inde מְגֵרָה Megera. i. ferra. 3. Reg. 7. Tam ītrinſecus quam extrinſec⁹ serrati erant. Pro quo he. le. Serrati erant serra intrinſecus & extrinſecus. Hiere. 30. Procella ruens in capite impiorum quieſcet. Hebrei tñ dicunt q̄ etiam in hoc loco signat ſerrare vel diſſecare. Et legūt sic: procella diſſecans vel detrūcans in capite impiorū quieſcet. Alii vero dicunt q̄ deriuatur a supradicta dictione גור Gur. Que signat habitare vel peregrinari. Ponitur etiam in nostra translatione pro ſuſtentari. 3. Reg. 17. Etiam ne viduam apud quam ego vt cūq̄ ſuſtentor afflixiſti. de quo vide supra in dictione גור Gur. & aliqñ scribitur cū ſimplici res. Prouer. 21. Rapine ipiorum detrahent eos. Pro quo he. le. Rapina impiorum diſſecabit eos. Potest etiam deriuari a dictione נָגַר Nagar. que significat detrahere vel defluere. vt infra dicetur. גָּרָב Garab. ſcabies. Deut. 28. ſcabie quoq̄ & prurigīe: ita vt curari nequeas. & in lingua chaldaica significat vtrem vel lagenam. גַּרְגַּר Gargar. granum. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit oliuam. Esa. 17. Duarum vel trium oliuarum in ſūmitate rami. Et solū inuenitur in p̄dicto loco: & ī nu. plu. Itē גַּרְגְּרָה Garguera. guttur. collū. Prou. 1. Et torques collo tuo. Et ī eo. 3. Circūda eas gutturi tuo. & ſcribitur in hebreo plr: qa caret ſingl'ari. Et aliqñ ſcribitur cū ſimplici gimel & ſimplici res & additur littera nun in fine. & dicitur גָּרוֹן Garon. i. guttur. Ps. 13. Sepulchrū patēs guttur eorū. Ps. 113. Non clamabūt in gutture suo. Ps. 149. Exaltatiōes dei in gutture eorum. Esa. 58. Clama ne ceſſes. Pro q̄ he. le. Clama in gutture siue cum gutture ne ceſſes. גָּרַד Garad. radere. ſcalpere. Iob. 2. Qui teſta ſaniem radebat. Et solum inuenitur in predicto loco. גָּרָה Gara. incitare. irritare. ꝓuocare. inire bellū. litē mouere. Deut. 2. videte ergo diligēter ne moueamī cōtra eos. i. ne irritetis siue ne ꝓuocetis eos ad bellū. et ī eo. nc ie

גַּב Fur.
גַּנָּבִים Fures.
גְּנֵבָה Furtum.
גָּנָה Hortus.
גָּנַז Gaza.
גִּנְזֵי
גַּנְזַךְ Cellarium
גָּעָה Mugire.
גָּעַל Abiſcere. abominari
גֹּעַל Abiectio.
גָּעַר Increpar.
גְּעָרָה Increpatio
מִגְעֶרֶת Increpatio
גָּעַשׁ Cōmouere cōquaſſar.
Turbare.
Intumeſcere.
גַּף Ala. Uestis.
גֶּפֶן Uitis.
גְּפָנִים Uinee.
גֹּפֶר Leuigati.
Gopher.
גָּפְרִית Sulphur.
גָּרַר Serrare. Rucre.
מְגֵרָה
Diſſecare.
גָּרָב Scabies.
גַּרְגַּר Granum. Oliua.
גַּרְגְּרָה Collum.
גָּרוֹן Guttur.
גָּרַד Radere
גָּרָה Irritare. Inire prelium.
Suſtētari.
Detrahere
Diſſecare.

mouerí ad prelíum. Prouocaſ

as aduerſus eos prelium. Et in eodem. Neq; mouearis ad prelium. 4. Reg. 14. Quare prouocas malum vt cadas tu & iudas tecum. Hiere. 50. Quoniam dominum prouocaſti. Et inde תִּגְרַת Thigrath. ideſt prouocatio ſiue irritatio vel contentio. Ps. 38. a fortitudine manus tue ego defeci. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit a contentione manus tue conſumatus ſum. Item גְּרָה Guera. ideſt ruminare. Leuit. 11. Omne quod habet diuiſam vngulam & ruminat. Et in eodem Et ſus qui cum vngulam diuidat non ruminat. Item . גֵּרָה Guera. obolus. genus ponderis ſeu genus monete. Exo. 30. Siclus viginti obolos habet. Et ſecundum aliquos hebreos ab hac dictione derſuatur גָּרוֹן Garon. ideſt guttur. de quo vide ſupra in dictione גַּרְגָּר Gargar.

Contentío

תִּגְרַת

Ruminaſ.

גְּרָה

Obolus.

גֵּרָה

נָגַר Excidere.

גָּרַז Garaz. excidere. Ps. 30. Proiectus ſum a facie oculorū tuorum. Pro quo hebrei legunt. Exciſus ſum a facie oculorum tuorum. & inde גֶּרֶזֶן Garzen. ideſt ſecuris. Deut. 19. Et in ſuciſſione lignorum ſecuris fugerit manū. Eſa. 10. Nunquid gloriabitur ſecuris contra eum qui ſecat in ea

Securis.

גֶּרֶזֶן

גָּרַל Sors.

גּוֹרָל Goral. ſors. Nu. 33. Singuli vt ſors ceciderit: ita tribuetur hereditas. Ioſ. 15. Sors filiorum iude. Ps. 21. Et ſuper veſtem meam miſerunt ſortem. Prouer. 1. Sortem mitte nobiſcum . Et in plurali גּוֹרָלוֹת Goraloth. ideſt ſortes. Leuit. 16. Mittenſq; ſuper vtrunq; ſortem. Pro quo hebrei legunt. Et mittat ſacerdos ſuper duos hircos ſortes. Ione. 1. Et miſerunt ſortes.

Sortes.

גּוֹרָל

גָּרָם Cartílago. Oſſa. Durities.

גָּרֶם Garem. cartílago. os: aut fortis : vel durus: ſiue oſſeus vt Iob. 40. Cartilago illius quaſi lamine ferree. Prouer. 17. Spiritus triſtis exſiccat oſſa. Et in eodem. 25. Et lingua mollis confringet duritiam vbi ponitur in hebreo os pro duritia. Dañ. 6. Et omnia oſſa eorum comminuerunt. Ponitur etiam pro forti. Geñ. 49. Iſacar aſinus fortis. Itē.

Fortis.

גָּרָם

גָּרַם Cõfrigere.

גָּרָם Garam. cõfrigere. Nu. 24. Oſſaq; eorum confringet. Ezech. 23. Et fragmenta eius deuorabis. Pro quo hebrei legunt. & teſtas eius confringes. ſcilicet dentibus. Soph. 3. Iudices eius lupi veſpere non relinquebant in mane. pro quo hebrei legunt. Iudices eius lupi veſpere non confringebāt ſcilicet oſſa in mane. Quaſi dicat: in veſpere confringebāt oſſa & deuorabant ea: & nihil in mane relinquebant. Item

גֵּרֶם Tribunal.

גֵּרֶם Gerem. ideſt gradus quo aſcenditur : aut tribunal. 4. Reg. 9. Poſuerunt ſub pedibus eius in ſimilitudinē tribunalis

גֹּרֶן Area.

גֹּרֶן Góren. area. Geñ. 50. Venerunt ad aream achad. Deut. 16. Quando collegeris de area & de torculari. Eſa. 21. Et filia aree mee. Et in plurali גֳּרָנוֹת Goranoth. vt Oſee. 9. Super omnes areas tritici. Ioel. 2. Implebuntur aree frumēto. Item

גְּרָנוֹת Aree.

גָּרוֹן Guttur.

גָּרוֹן Daron. ideſt guttur. De quo vide ſupra in dictione גַּרְגָּר gargar.

גָּרַס Confrigeſ Cõcupiſcere.

גָּרַס Garas. confringere. frangere. Thren. 3. Et confregit ad numerum dentes meos. Ps. 118. Concupiuit anima mea deſiderare. Pro quo hebrei legunt. Confracta ſiue contrita eſt anima mea deſiderio . Et aliquando ſcribitur cum ſin littera in fine loco ſamach. & dicitur גָּרֵשׂ Géres ideſt confractum vel contuſum. Leui. 2. Et confringes in modum farris. Et in eodem. Partem farris fracti & olei.

גָּרַשׂ Cõfrigere Fractum.

גָּרַע Mínuere.

גָּרַע Garaa. dimínuere. auferre . prohíbere. confringere. Exo. 5. Nec minuetur quicquam ex opere veſtro. Nu. 11. Quare fraudamur vt non valeamus oblationem offerre. Pro quo hebrei legunt. Quare minuímur. ideſt inferiores ſumus: vt non valeamus oblationem offerre. Et in eodem. 3. De noſtra hereditate minuetur. Et in eodem. Confundatur fortium diſtributio: & aliorum poſſeſſio ad alios tranſeat. Pro quo hebrei legunt. Addatur hereditas earum hereditati tribus quibus fuerint vxores : & de noſtra hereditate minuetur . Deut. 4 . Non addetis ad verbum: nec auferetis ex eo. Iob. 15. Et tuliſti preces coram deo . i. deſt abſtuliſti vel diminuiſti. Et in eodem. Et inferior te erit eius ſapientia. Pro quo hebrei legunt . Et diminuta eſt apud te ſapientia: ſiue ablata eſt a te ſapientia . Et in eodem. 36. Non auferet a iuſto oculos ſuos. Et in eodem. qui aufert ſtillas pluuie. Ezech. 16. Et auferam iuſtificationem tuam. Significat etiam cõfringere vel cõcidere. vt Ezech. 5. Ego quoq; confringam: & non parcet oculus meus . Eſa. 15. Omnis barba radetur. ideſt concidetur . Hiere . 48. Omnis barba raſa erit. & inde מִגְרָעוֹת Migraoth. Pro quo Beatus hieronymus tranſtulit trabes: eo quod exciduntur vt. 3. Reg. 6. Trabes autem poſuit in domo per circuitum forinſecus: vt non hererent muris templi. Hebrei tamen dicunt q̄ muri templi erant minus craſſi a parte ſuperiori: & q̄ tabulata a parte poſteriori ſuſtentabantur in muro eo q̄ erat craſſior a parte inferiori : ita q̄ trabes non ingrediebantur in muro ſed capita earum a parte poſteriori erant ĩnixa muro : & illud muri quod erat diminutum in craſſitudine a parte ſuperiori dicitur מִגְרָעוֹת Migraoth ſecundum hebreos.

Auferre.

Cõfrigere Concidere

מִגְרָעוֹת Trabes.

גָּרַף Trahere.

גָּרַף Garaph. trahere. vt Iudi. 5. Torrens ciſſon traxit cadauera eorum. Item. אֶגְרוֹף Egroph per additionem aleph in principio ſignificat pugnum. vt Exo. 21. Et percuſſerit alter proximum ſuum lapide vel pugno . Eſa . 58. Et percutitis pugno impie. Et aliquando ſcribitur cum mem in principio & dicitur מֶגְרֵפוֹת Megrephoth: et ſignificat ſtercus ſiue glebas. Ioel. 1. Computruerunt iumēta ſub ſtercore ſuo. Pro quo aliqui hebrei legunt ſic. Computruerunt diſſeminata ſub glebis ſuis: ſcilicet ne pullularent . Nam vtroq; modo poteſt legi vt infra dicetur in dictione פָּרַד Parad.

אֶגְרוֹף Pugnus.

מֶגְרֵפוֹת Stercus.

Glebe.

גָּרַשׁ Eíſcere.

גָּרַשׁ Garas. eíícere. abíícere. expellere. cõmouere. vt Geñ. 3. Eiecitq; adam. Et in eodem. 4. Ecce eíícis me hodie a facie terre. Et in eodem. 21. Eíice ancillam hanc et filium eius. Exo. 2. Et eiecerunt eas. Et in eodem. 6. Et in manu robuſta eíiciet eos de terra ſua. Et in eodem. 11. Poſt hec dimittet vos et exire compellet. Et in eodem. 12 . Cogentibus exire egyptiis. Pro quo hebrei legunt. Quia eiecti ſiue expulſi ſunt de egypto. Et in eodem. 23. Qui fugabūt eueum et cananeum . ideſt qui expellent vel eíícient eueum et cananeum. Et in eodem. Non eííciam eos a facie tua anno vno. Et in eodem. Paulatim expellam eos de conſpectu tuo. Et in eodem. 34. Ego ipſe eííciam ante faciem tuam amorreum & cananeum. Nu. 22. Si quomodo poſſim percutere & eíícere eum de terra mea. 1. Reg . 26 . Qui eiecerunt me hodie vt non habitem in hereditate domini . Ps. 77. Et eiecit a facie eorum gentes. Ezech. 31. Iuxta impietatem eius eieci eum. Ioñ. 2. Et ego dixi abiectus ſum a cõſpectu oculorum tuorum. Ponitur etiam pro commouere vel fluctuare. vt Eſa. 57. Impii autem quaſi mare feruens. ideſt commotum vel fluctuans. Et in eodem. Et redundant fluctus eius in conculcationem & lutum. Pro quo hebrei legunt. Et commouent aque eius cenum & lutum : ſiue conculcationem et lutum. Et inde mulier repudiata que eiecta eſt a viro ſuo dicitur גְּרוּשָׁה Gueruſa. vt Leuit. 21. Neq; eam que repudiata eſt a marito. Ezech. 44 . Viduam et repudiatam non accipiant vxores. Et ĩde גֵּרֻשׁוֹת Gueruſoth Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit cõfinia. Ezech. 45 Separate confinia veſtra a populo meo . Hebrei tamen dicunt q̄ in hoc loco ſignificat tributa que prīcipes eííciebāt ſeu imponebant ſuper populum. & inde מְגֹרָשׁ Migreſe ſiue מִגְרְשׁוֹת Migreſoth. i. ſuburbana. Leui. 25. Suburbana

Exíre compellere.

Expellere.

Abíícere.

Fluctuare

cõmouere.

גְּרוּשָׁה repudíata.

גֵּרֻשׁוֹת confínia.

מִגְרָשׁ Suburbana.

autem eorum non veneant. Nu. 35. Et suburbana sint pecoribus ac iumentis. Ios. 14. Et suburbana sint ad alenda pecora. Et in eodem. 21. & suburbana eius per circuitum. Et aliquando ponitur pro classibus. Ezech. 27. A sonitu clamoris gubernatorum tuorum conturbabuntur classes. Item.

גֶּרֶשׁ Fructus. גְּרֶשׁ Guéres. i. maturitas seu fructificatio: sic dictū ab excidēdo seu expellendo fructum ex arboribns. Deut. 33. De pomis fructuū solis ac lune. Item גְּרֶשׁ Gueres cum ceboleth in littera sin significat confractum siue contussum. De quo vide supra in dictione גָּרַס Garas.

נָשַׁשׁ Palpare. Attrectare. נָשַׁשׁ Gasas. palpare. attrectare. vt Esa. 59. Paluauim? quasi ceci parietem: & quasi absq; oculis attrectauimus. Et solum inuenitur in predicto loco.

נָשַׁם Pluere. מַגְשִׁימִים Pluuia. Imber. נָשַׁם Gasam. pluere. vt Hiere. 14. Nunquid sunt in sculptilib? gentium qui pluant. Vbi ponitur מַגְשִׁימִים magsimim. Quod est participium plurale tertie coniugatiōis. idest facientes pluere. Inde גֶּשֶׁם Gésem. idest pluuia. imber Leuit. 26. Dabo vobis pluuias temporibus suis. Iob. 37. & Imbri fortitudinis sue. Ps. 67. Pluuiam voluntariam segregabis deus. Prou. 25. Ventus aquilo dissipat pluuiā. Eccl's. 12. Et reuertantur nubes post pluuiam. Esa. 44. Plantauit pinum quam pluuia nutriuit. Et in eodem. 55. Quomodo descendit imber & nix de celo. & aliquando ponitur in nostra translatione pro hyeme: eo quod in eo abundant pluuie. Iob. 37. Qui precipit niui vt descēdat in terram & hiemis pluuiis. In lingua vero chaldaica significat corpus. vt Dañ. 3. Et nihil potestatis habuisset ignis in corpibus eorū

Hyeme. Corpus.

גַּת Torcular. גִּתּוֹת torcularia גִּתִּית torcularia. גַּת Gath. torcular. Iudi. 6. Cumq; gedeon filius eius excuteret atq; purgaret frumenta in torculari. Esa. 63. Et vestimenta tua sicut calcantium in torculari. & in plurali גִּתּוֹת Guithoth. Nec. 13. In diebus illis vidi in iuda calcantes torcularia in sabbato. Et aliquando scribitur cum iod in secunda syllaba. Et dicitur גִּתִּית Guithith. vt in titulo psalmi octaui. vbi dicitur in finem pro torcularibus psalmus dauid. hebrei tamen dicunt q; ille psalmus & similiter alii habent talem titulum eo quod dauid composuerit illos cum esset in geth ciuitate philistinorum: que interpretatur torcular. Alii vero dicunt q; גִּתִּית Guithith. est nomen cuiusdam musici instrumenti quod fuit inuentum in geth: in quo cantabatur ille psalmus.

De incipientibus a littera. ד Daled.

דַּד Ubera. Mamme. דַּדֵּי דד Dad. Mammilla. mamma. vber. Et solum inuenitur in numero plurali. s. דַּדֵּי Dade. Prouer. 5. Vbera eius inebrient te omni tempore. Ezech. 23. Et fracte sunt mamme pubertatis earum. Et in eodem. Et ibi confregerunt vbera pubertatis eius. Canti. 1. Quia meliora sūt vbera tua vino. Potest etiam significare dilectiones siue amores: vt infra dicetur in dictione דוד Dod.

דָּא Hec. דָּא Da. in lingua chaldaica significat hec siue hoc. Dañ. 4 Nonne hec est babylon ciuitas magna. Et in eodē. 7. diuerse inter se. pro quo hebrei legūt. diuerse hec ab hac.

דָּאַב Languere Infirmari Dolere. דָּאַב Daab. dolere. languere. Infirmari. esurire. Ps. 87. Oculi mei languerunt pre inopia. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Oculus meus infirmatus est ab afflictione. Hiere. 31. Et vltra non esurient. pro quo hebrei legunt. Et vltra non dolebunt. Et aliquando scribitur sine aleph. Leui. 26. Et consumat animas vestras. vbi ponitur מַדִּיבוֹת Madiboth. pro מַאֲדִיבוֹת Maadiboth: quod est verbum tertie coniugationis. Pro quo hebrei legunt. Dolere facientes siue infirmare facientes animam. Et inde דְּאָבָה Deaba. idest dolor. infirmitas. Pro quo beatus hieronymus transtulit egestatem siue esurientem. Iob. 41. Et faciem eius p̄cedet egestas. Hiere. 31. Et animam esurientem saturaui. Et aliquando scribitur cum nun in fine & dicitur דַּאֲבוֹן Daabon. Deut. 28. Et animam consumptam merore. Pro quo hebrei legunt. Et infirmitatem siue langorem vel merorem anime.

דְּאָבָה Egestas. Esuriens. דַּאֲבוֹן Meror.

דָּאַג Solicitum esse. דָּאַג Daag. solicitū esse. formidare. timere. 1. Reg. 9. Et solicitus sit pro nobis. Ps. 37. Et cogitabo pro peccato meo. Pro quo Beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et solicitus ero pro peccato meo. Esa. 57. Pro quo solicita timuisti. Hiere. 17. Et in tempore siccitatis non erit solicitum. Et in eodem. 38. Solicitus sum propter iudeos qui transfugerunt ad chaldeos. Et in eodem. 43. Et fames pro qua solliciti estis adherebit vobis. Et inde דְּאָגָה Deaga. idest solicitudo vel timor. Pro quo in translatione nostra ponitur cogitatio. Ios. 22. Et non magis ea cogitatione & tractatu diceremus. Item.

Timere.

דְּאָגָה solicitudo. Cogitatio. דָּג Piscis. דָּג Dag. i. piscis. vt Nee. 13. Inferentes pisces & omnia venalia. De quo vide infra in dictione דָּגָה Daga.

דָּאָה Volare. דָּאָה Daa. volare. deut. 28. In similitudine aquile volātis. Pro quo hebrei legunt. Sicut volat aquila. Et aliquādo scribitur cum aleph in fine loco he. Ps. 17. Et volauit super pennas ventorum. & inde דָּאָה Daa: quod est nomen auis inmunde: sic dicta a magnitudine volatus. Quam nostra translatio yxon nominauit. Deut. 14. yxon & vulturē ac Miluum.

דָּאָה Yxon. דִּיב Stercus. colūbarū דִּבְיוֹנִים Dib. fimus. stercus. & componitur cum dictione ionim que significat columbas. & dicitur דִּבְיוֹנִים Dibionim. idest stercus columbarum. 4. Reg. 6. Et quarta pars cabi stercoris columbarum quinq; argenteis. & solum inuenitur in predicto loco.

דָּבַב Ruminare Facies loqui. דָּבָּה Fama. Infamia. Vituperatio Cōtumelia דָּבַב Dabab. denunciare. facere loqui. diffamare. Canti. 7. Labiisq; & dentibus illius ad ruminandum. Pro quo hebrei legunt: faciens loqui labia vetera siue antiqua. & inde דִּבָּה Dibba. idest fama vel infamia. aut detractio seu vituperatio. Gen̄. 37. Accusauitq; fratres apud patrem crimine pessimo. Pro quo hebrei legunt. Et adduxit ioseph famam eorum malam ad patrem suum. Nu. 13. Detraxeruntq; terre quam aspexerant. Pro quo hebrei legunt. Et exire fecerunt infamiam vel detractionem terre quam aspexerant. Prouer. 25. Et exprobare non cesses. Pro quo hebrei legunt. Et infamia tua non reuertetur: idest non cessabit. Ponitur etiam in nostra translatione pro vituperatione vel pro contumelia. Ps. 30. Quoniam audiui vituperationem multorum. Prouer. 10. Qui profert contumeliam insipiēs est. Hiere. 20. Audiui enim contumeliam multorum & terrorem in circuitu.

דָּבָא Senectus דָּבָא Daba. senectus. Deut. 33. Sicut dies iuuentutis tue: ita & senectus tua. Et solum inuenitur in predicto loco. Et dicunt aliqui hebrei q; significat fortitudinem.

דָּבַח Immolare Hostia. Altare. דְּבָחָא דָּבַח Dabach. in lingua chaldaica significat immolare vel sacrificare. 1. Esdre. 6. In loco vbi immolant hostias. & inde דְּבָחָה Debach siue דִּבְחָא Dibcha. idest hostia vel sacrificium: vt in predicto loco. & inde מַדְבְּחָא Madbecha idest altare. vt. 1. Esd. 7. & offerte ea super altare templi dei vestri.

דְּבֵלָה Masse de cis. דְּבֵלִים Masse caricarum דְּבֵלָה Debela. carica. siue palatha. idest massa deficis. 1. Regum. 30. Dederuntq; ei panem vt comederet & biberet aquam sed & fragmen masse caricarum. Esa. 38. Et iussit esaias vt tollerent massam deficis. Et in plurali dicitur דְּבֵלִים Debelim. 1. Regum. 25. Et ducentas massas caricarum. Et. 1. Paralipo. 12. Afferebant panes in

asinis & camelis & mulis & bobus ad vescendum & farinā & palathas.

Palatha.

דָּבַק Dabac.adherere.conglutinare. agglutinare. compingere.attingere.apprehēdere.comprehendere. sequi Sociare.Gen.2.Et adherebit vxori sue. Et in eodem.34. Sichem filii mei adhesit anima filie vestre. Deut. 4. Vos autem qui adheretis domino deo vestro. Et in eodem.10. Ipsi adherebis.Et in eodem.13.Et non adherebit de illo anathemate quicquam in manu tua.Et in eodem.30. Et illi adhereas.Ios.22.Adhereatisq; ei & seruiatis. 2.Reg. 20. viri autem iuda adheserunt regi suo.4.Reg.3. Veruntamē in peccatis Hieroboā filii nabath qui peccare fecit israel adhesit.Iob.29.Et lingua eorum guturi suo adherebat. & in eodem.41.Vna alteri adherebit.Et in eodem.Membra carnium eius coherentia sibi.Ps.21.Et lingua mea adhesit faucibus meis.Ps.118.Adhesit pauimēto anima mea.Et in eodem.Adhesi testimoniis tuis domine. Prouer. 18. Magis amicus erit quam frater.Pro quo hebrei legunt.Magis adheret quam frater. Hiere. 13. Sicut adheret lumbare ad lumbos viri.Et in eodem.42.& fames qua soliciti estis adherebit vobis.Ezech.3.Et linguam tuam adherere faciam palato tuo.Et in eodem.29.Et pisces tui squamis tuis adherebunt. Item ponitur pro conglutinare vel agglutinare Gen.34.& conglutinata est anima eius cum ea .Ps.43.cōglutinatus est in terra venter noster.Hiere.13. Sic agglutinauit mihi omnem domum israel.Ezech.29.& agglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis. Ponitur etiam pro compingere.Iob.34. & glebe compingebantur. Significat etiam attingere vel contingere .aut apprehendere vel comprehendere.Gen.19. Ne forte apprehēdat me malum.Et in eodem.31. & comprehendit eum in monte galaad.2.Parali.3.Alam cherub alterius contingebat. Significat etiam sequi vel persequi. Iudi. 20. & cum vltra tenderent persecuti sunt eos.1.Reg.31.Irrueruntq; philistiim in saul & in filios eius.idest persecuti sunt eos.1. Paralipo.10. Cumq; appropinquassent philistei persequentes saul & filios eius.Inde דֶּבֶק debec. idest glutinum siue coniunctio aut iunctura.Esa. 41. Dicens glutino bonum est. & in plurali דְּבָקִים debacim.3.Reg.22.& percussit regem israel inter pulmonem & stomachum. Pro quo hebrei legunt.& p cussit regem israel inter iuncturas & loricam.Et per iuncturas intelligitur torax qui fit ex laminis ferreis sibi inuicem iunctis.

Adherere. Coherere. Cōglutinare. Agglutiare. Cōpigere. Apprehēdere Comphendere. Cōtingere Persequi. דֶּבֶק Glutinum דְּבָקִים Juncture.

דִּבֵּר Diber. loqui.dicere.sermocinari.īterficere.subiicere Gen.17.Cumq; finitus esset sermo loquētis cum eo. Et in eodem.18.Quia semel cepi loqui ad dominum meū. Et in eodem.Ne queso indigneris domine mi si loquar. & in eodem.24.Qui locutus est mihi & iurauit mihi dicēs. Et in eodem.31.Caue ne quicquam aspere loquaris cōtra iacob.Et in eodem.37.Nec poterant ei quicquam pacifice loqui.Et in eodem.42.Locutus est nobis dominus terre. Exo.4.Et ipse loquetur pro te.Et in eodem.13.Locutusq; est dominus ad moysen.Et in eodem.19.Moyses loquebatur.Et in eodem.20.Loquere tu nobis & audiemus. Nu. 7.Audiebat vocem loquentis ad se.Et in eodem. 12.Locuta est maria & Aaron contra Moysen.Et in eodem.Vel per somnium loquar ad illum.Et in eodem.Ore enim ad os aloquor ei.Et in eodem.21. Locutusq; contra dominum & Moysen ait.Et in eodem.27.Iustam rem postulant filie salphaad.Pro quo hebrei legunt. Iuste siue recte loquuntur filie salphaad. Deut.31.Et loquar audientibus eis .1. Reg. 1. Porro anna loquebatur in corde suo.Et in eodem.19.Locutus est ergo ionathas de dauid bona.2. Reg.23. Spiritus domini locutus est per me.&.4.Reg.2. Cumq; pergerent & incendentes sermocinarentur.Nec.13. Ex media parte loquebantur azotice.& nesciebant loqui iudaice. Iob.7.loquar in tribulatione spiritus mei. Et in eodem. 33.Loquatur lingua mea in faucibus meis.Ps.2. Tunc loquetur ad eos in ira sua.Ps.14.Qui loquitur veritatem in corde suo. Ps.27.Qui loquuntur pacem cum proximo suo. Ps.30. Que loquuntur aduersus iustum iniquitatem.Ps. 49.Sedens aduersus fratrem tuum loquebaris. Ps. 86. Glorioſa dicta sunt de te.Ps.88.Tunc locutus es in visione sanctis tuis.Prouer.23.Et cor tuum loquetur peruersa.Et in eodem 25.Qui loquitur verbum in tempore suo. Eccl's.1. Locutus sum in corde meo.Et in eodem. 7. Sed & cunctis sermonibus que dicuntur ne accommodes cor tuum.Canti.8 In die quando alloquenda est. Esa.8. Loquimini verbum & non fiet.Hiere.9.Docuerunt linguas suas loqui mendacia.Ezech.2.Et loqueris verba mea ad eos. Dañ.10.Cumq; loqueretur mecum conualui. Osee.2. Et loquar ad cor eius.Et in eodem.10. Loquimini verba visionis inutilis. Et in eodem.12.& locutus sum super prophetas. Zach .2. Et ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur. Malach.3.Quid locuti sumus contra te. Vbi ponitur verbum passiuum prime coniugationis:quod scribitur cum littera nun in principio.Et in eodem.Tunc locuti sunt timentes dominum vnusquisq; cum proximo suo. & inde דָּבָר Dabar.siue דְּבָר Debar.i.verbum.sermo.eloquium.Res vel aliquid.causa. negocium. tractatus. ordo. responsum .Iudi. 3. Verbum secretum habeo ad te.o rex.1.Reg.17. Nūquid non verbum est.2.Reg.1. Quod est verbum quod factum est.3.Reg.17.Et verbum dei in ore tuo verum est. Iob.4. Porro ad me dictum est verbum abscōditum.Ps.32. Quia rectum est verbum domini. Ps. 44. Eructauit cor meum verbum bonum.Ps.106.Misit verbum suum & sanauit eos.Ps.118. Verbum tuum permanet in celo.Prouer. 14.innocens credit omni verbo.Esa.2.Verbum quod vidit esaias filius Amos.Hiere.29. Et suscitabo super vos verbum meum bonum.Ezech.1.Factum est verbum domini ad ezechielem.Item ponitur pro sermone.Gen. 24. A deo egressus est sermo.Exo.33.Audiens populus sermonē hūc pessimum.Deut.30.Sed iuxta te est sermo valde in ore tuo & in corde tuo. 1.Reg.3.Et sermo domini erat preciosus. 3.Reg.10.Non fuit sermo qui regem possit latere.2. Paralipo.9.Firmetur sermo tuus quem locutus es. Iob.26. Et cumvix paruam stillam sermōis eius audierimus.Ps.147 Velociter currit sermo eius.Prouer.12. Et sermone bono letificabitur.Et in eodem.25.Gloria dei est zelare verbū: & gloria regum inuestigare sermonem. Hiere. 18.Nec sermo a propheta.Et in eodem. 44. Cuius sermo complea tur.Item ponitur pro re:velpro aliquo. Gen. 37.Pater vero rem tacitus considerabat.Exo. 9. vt nil omnino pereat ex his que pertinent ad filios israel.Pro quo hebrei legunt Et non morietur siue nō peribit ex oībus que pertinēt ad filios israel qnicquam siue aliquid aut res.Nu.23.Et quod cumq; imperauerit loquar tibi. Pro quo hebrei legunt. & quodcunq; siue rem quam ostenderit mihi loquar tibi. De ute.23.& nihil in eis appareat feditatis. Pro quo hebrei legunt.& non appareat in te turpis res aut feditatis aliquid. Iudi.18.Nullo eis penitus resistente.Pro quo hebrei legūt Et non resistente re siue aliquo in terra. Et in eodem. In quo nullius rei est penuria. 2. Reg.11.Non te frangat ista res. Et in eodem.17. Et sic res latuit. 4. Regum.5. & si rem grādē dixisset tibi ppheta facere debueras. Ps.63.In tenderūt arcum suum rem amaram. Ecclesiastes.8. Neq;

Loqui. Sermocinare. Dicere. דָּבָר Verbum. Sermo. Res. Quicquā. Quodcūq; Aliquod. Res. Opus.

Universidad de Deusto Biblioteca

permaneas in opere malo. Pro quo hebrei legũt. Neqꝫ permaneas in re mala siue in aliquo malo. & in eodẽ. Qui custodit preceptum: non experietur quicquã malí. i. aliquid malí. Esa. 39. Nõ fuit res quam nõ ostenderim eis in thesauris meis. Et in plurali דְּבָרִים Debarim .i. verba. Sermões res. Geñ. 11. Erat aũt terra labii vnius & sermonum eorũdẽ Deut. 4. Ne obliuiscaris verborum que viderunt oculi tui. Et in eodem vocem verborum eius audistis. 3. Reg. 8. Et sint sermones mei isti &c. Ps. 18. Non sunt loquele neqꝫ sermones. Ps. 118. Cõfirma me in verbis tuis. Ezech. 1. Cuncte res difficiles. Et qñ post se regit genitiuũ dicitur דִּבְרֵי Díbre. Ps. 35. Verba oris eius iniquitas & dol⁹. Põitur etiã דָּבָר Dabar pro causa. Ios. 5. Hec aũt causa est secunde circũcisionis. 3. Reg. 11. Et hec est causa rebellionis aduersus eũ. Item ponitur pro negocio vel tractatu. Exo. 18. Vltra vires tuas est negocium. Ios. 22. Et non magis ea cogitatiõe atqꝫ tractatu. Item ponitur pro ordine. Esa. 5. Et pascẽtur agni iuxta ordinem suum. Ps. 109. Secundũ ordinem melchisedech. Vbi põitur דִּבְרָתִי Díbrathi cũ Tau & Iod in fine: ratione genitiui sequentis. Significat etiam eloquiũ siue responsum vel sponsionem. Exo. 8. Pro sponsione ranarum quam condixerat pharaoni. Hiere. 5. Et responsum nõ est in eis. Osee. 1. Principium loquendí dño in osee. Pro quo hebrei legunt. Principiũ eloquii siue sermonis dñi in osee Et aliquando additur littera mem in principio & dicitur מִדְבָּר Midbar .i. eloquium. Canti. 4. Et eloquium tuũ dulce. Et aliquãdo huic dictiõi דָּבָר Debar siue דִּבְרַת Díbrath preponitur dictio עַל Al. & dicitur עַל דָּבָר Al debar siue עַל דִּבְרַת Al díbrath. Et tunc ambe dictiones significãt propter: quia: vel gratia alicuius rei: aut super aliquod: vl' ꝑ aliquo. vt Geñ. 43. Propter pecuniam quam retulimus priꝰ in saccis nostris. Deut. 24. Quia noluerunt vobis occurrere in pane & aqua. Eccl's. 3. Dixi in corde meo de filiis hominum .i. propter filios homínum. Et in eodem. 8. Et precepta iuramenti dei. Pro quo hebrei legunt. Et propter iuramentum dei: siue & super verbum iuramenti dei. Dañ. 2. Sed vt interpretatio regí manifesta fieret. Inde דְּבִיר Debirí. Oraculum: siue domus interior que dicebatur Sancta sanctorum: eo quod ex eo dabantur responsa & verba diuina. 3. Reg. 6. Per circuitum templí & oraculi. & in eodẽ. Oraculum aũt in medio domus in interiorí parte fecerat. Et in eodem. 8. Et intulerunt sacerdotes arcam federis domini in locum suum in oraculum templí. Beatus hieronymus sup epistolam ad Ephesios sic ait. Interiora corporis nostri in nouum vocabulum transeant: dicanturqꝫ debir: quod nos oraculum siue responsum possumus appellare. & vt contẽtiosius verbum exprimamus ex verbo locutorium dícere possumus. Item דָּבַר Daber .i. interfecit siue subiecit. 2. Paralip. 22. Surrexit & interfecit oẽm stirpem regiam domꝰ Ioram. Ps. 46. Subiecit populos nobis. Sed beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicã verí. transtulit in hoc loco. Congregauit populos subtus nos. & inde דֶּבֶר Déber siue דָּבֶר Dáber .i. mors pestis siue pestilẽtia. vt Exo. 5. Ne forte occurrat nobis pestis aut gladius. Et in eodem. 9. Pestis valde grauis. & in eodem. Et percutiam te & populũ tuum peste. Ps. 90. A negocio perambulãte in tenebris. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicã veritatem trãstulit. A peste in tenebris ambulãte. Osee. 13. Ero mors tua o mors. Et inde מִדְבָּר Mydbar. i. desertum. Solitudo: eo quod est locus contrarius vite humane. Geñ. 21. Habitauit in deserto Pharã. Exo. 4. Vt seruiat mihi in deserto. Et in eodẽ. 14. Cõclusit eos desertũ. & in eodẽ. 19. In die hac venerunt in solitudinem Sin. Deut. 1. In solitudine campestrí. Ps. 54. Et mansí in solitudine. Ps. 101. Similis factus sum pelicano solitudis. Inde דְּבוֹרָה Debora .i. apis. Esa. 7. Et apí que est in terra assur. Et in plurali דְּבוֹרִים Deborim idest apes. Deut. 1. Sicut solent apes persequi. Iudi. 14. Et ecce examen apũ in ore leonis erat. Ps. 117. Circundederũt me sicut apes. Item דָּבַר Dabar .i. caula. s. ouium. Mich. 2. Quasi pecus in medio caularum. Vbi ponitur הַדַּבְּרוֹ Hadabro cum he in principio & cum vau in fine. Et dicũt hebrei ꝙ significat cõsuetudinem siue ductum. eo quod in lingua chaldaica דַּבַּר Dabar significat ducere vel minare. Inde דִּבְרוֹת Dobroth id est ducte: in gñe femínino. Pro quo btũs Hieronymus transtulit rates. 3. Reg. 5. Et ego componam eas in ratibus.

דְּבַשׁ Debas. Mel. Geñ. 43. Modicũ resine & mellis. Exo. 13. Vt daret tibí terrã fluentẽ lacte & melle. Iudí. 14. Quid dulcius melle. 1. Reg. 14. Omnis quippe terre vulgꝰ venit in saltum in quo erat mel. 2. Paralip. 39. Mellis quoqꝫ & omnium que gignit humus decimas obtulerũt. Et dicũt hebrei ꝙ etiam accípitur ꝑ melle dactylorum: qui in terra illa sunt valde mellifluí. Item דְּבַשֶׁת Dabéseth. Gibbus. s. camellorum. Esa. 30. Et super gibbum camellorum thesauros suos.

דָּג Dag. Piscis. De quo vide in dictione sequenti.

דָּגָה Daga. crescere. multiplicari. piscarí. Geñ. 48. Et crescant in multitudinem super terrã. Hiere. 16. Ecce ego mittã piscatores multos dicit dñs & piscabuntur eos. Inde דָּגָה Daga .i. piscis. Exo. 7. Pisces quoqꝫ q sunt in fluuio morientur. & in eodem. Et pisces qui erant in flumine mortui sunt. Nu. 11. Recordamur piscíũ quos comedebamus in egypto. Et quando post se regit genitiuum mutat he vltimum in Tau. Geñ. 1. Et presit piscibus marís. & in eodem. Et dominamini piscibꝰ maris. Ezech. 29. Et agglutinabo pisces fluminum tuorum. Et in predictis locis in hebreo ponitur singulare pro plurali. dicitur etiam דָּג Dag. sine he in fine. vt Ione. 2. Et preparauit dñs piscem grandẽ. Scribitur etiã דָּאג Dag. cum aleph in medio dictionis. Nee. 13. Afferentes pisces & omnia venalia. Et in plurali דָּגִים Dagim .i. pisces. Eccl's. 9. Sed sicut pisces capiuntur hamo. Et qñ post se regit genitiuũ amittit mem & dicitur דְּגֵי Dege. Geñ. 9. Oẽs pisces maris manui vestre traditi sunt. Ps. 8. Volucres celi & pisces maris. & inde דַּיָּג Dayag siue דָּיָּג Dauag per appositionẽ Iod vel Vau in medio dictionis. i. piscator. Esa. 19. Et merebunt piscatores. Ezech. 47. Et stabunt super illa piscatores.

דֶּגֶל Dégel. Vexillum. aut signum exercitus: siue quodlibet insigne. Nu. 2. Singuli per turmas signa atqꝫ vexilla & domos cognationum suarum castrametabuntur. Et in eo. In castris filiorum ruben ad meridianam plagam erit princeps elisur filius sedeur. pro quo hebrei legunt. Vexillum vel signum castrorum ruben ad meridianam plagam per turmas suas & princeps filiorum ruben elisur filius sedeur. Et inde דָּגוּל Dagul idest insigne vel signatum. Pro quo Beatus Hieronymus transtulit electum. Canti. 5. Dilectus meus candidus & rubicundus: electus ex millibus. Et inde verbum. נִדְגַּל Nidgol. Pro quo in nostra translatione habetur magnificabimur. Ps. 19. Et in nomine dei nostri magnificabimur. Sed beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit: & in nomine dei nostri ducemus choros. Potest etiam legi sic. Et in nomĩe dei nostri ducemus vexilla vel signa: aut signati vel insignes erimus. Et inde נִדְגְּלוֹת Nidgaloth. pro quo beatus hieronymus trãstulit castrorũ acies ordinate. s. ꝑ signa atqꝫ vexilla. Canti. 6. Terribilis vt castrorum acies ordinata.

דְּבָרִים Sermões. Verba.
דִּבְרֵי Res. Verba.
דָּבָר Causa. Negociũ. Tractatus Ordo.
דִּבְרָתִי Sponsio. Responsus
מִדְבָּר Eloquium
עַל דָּבָר Propter. Quia.
עַל דִּבְרַת Propter.
דְּבִיר Vt. Oraculum
דָּבַר Interficere Subiícere
דֶּבֶר Cõgregare
דֶּבֶר Pestis.
מָוֶת Mors.
מִדְבָּר Desertum.
Solitudo.
דְּבוֹרָה Apis.
דְּבוֹרִים Apes.
דֶּבֶר Caula.
הַדַּבְּרוֹ
דָּבַר Ducere.
דְּבָרוֹת Rates.
דְּבַשׁ Mel.
דְּבֶשֶׁת Gibbus. Piscis.
דָּג
דָּגָה Crescere. Piscari. Pisces.
דָּג Piscis.
דָּאג
דָּגִים Pisces.
דְּגֵי Pisces.
דַּיָּג Piscator.
דָּיָּג
דֶּגֶל Signum.
Vexillum.
דָּגוּל Electus.
נִדְגַּל Magnificari.
Ducere choros.
נִדְגְּלוֹת Acies ordinate.

דָּגָן Frumentū

דָּגָן Dagan. Frumentum. Geñ. 27. frumento & vino ſtabiliui eum. Deut. 11. Vt colligatis frumētum & vinum & oleū. 2. Paralip. 32. Apothecas quoq; frumēti vini & olei.

דָּגַר Fouere

דָּגַר Dagar. fouere. incumbare ſicut aues ſolent ſuper oua incubare. Eſa. 34. Et circumfodit & fouit in vmbra eius. Hiere. 17. Perdix fouit que non peperit.

דָּדָה Tacere. Cogitare

דָּדָה Dada. tacere. recogitare. Ps. 41. Quoniam tranſibo in locum tabernaculi admirabilis vſq; ad domū dei. Pro quo btūs hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Quia veniam ad vmbraculum tacebo vſq; ad domum dei. Eſa. 38. Recogitabo tibi omnes annos meos. Hebrei tamen dicunt q̄ ſignificat ambulare paulatim ſiue moueri. Sicut infra dictio נָדַד Nadad. que ſignificat mouere aut migrare. vt Eſa. 10. Migrauit me demena. Et in eodem. Et nō fuit qui moueret pennam. Et ſic exponūt illud pſalmi. 41. ſcilicet mouebor ſiue ambulabo cum eis vſq; ad domum dei. Et illud Eſa. 38. Exponunt ſic ſcilicet cōmouebo oēs annos meos. ideſt reuoluam eos in cogitatiōe mea in amaritudine anime mee.

Migrare. Mouere

זָהָב Aurum

דָּהָב Dahab. In lingua chaldaica ſignificat aurum vt Dañ. 2. Caput ex auro optimo. Et in eodem. Es argentū & aurum. Et inde מַדְהֵבָה Madheba per additionem mem in principio. ideſt aurum tributarium. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit tributum. Eſa. 14. Quomodo ceſſauit exactor: quieuit tributum.

מַדְהֵבָה Tributū.

דָּהַם נִדְהָם Cōturbat'

דָּהַם Daham. ſtupefacere. conturbare. Et inde participiū paſſiuum נִדְהָם Nidham. Hiere. 14. Quare futurus es ſicut vir vagus. pro quo he. le. ſicut vir ſtupefactus ſiue conturbatus. Et ſolum inuenitur in predicto loco.

דָּהַר Fremere דַּהֲרוֹת Impetus. Fremitus.

דָּהַר Dahar. fremere. Naum. 3. Vox impetus rote & equi frementis. Et inde דַּהֲרוֹת Daharoth. ideſt fremitus. vel impetus. Iudi. 5. Fugientibus impetu & per preceps rutentibus fortiſſimis hoſtium. Pro quo hebrei legunt. Ab impetu ſiue a fremitu fortium eius. Item תִּדְהָר Thidhar. p additionē tau in principio: ſignificat quoddam genus arboris. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit vlmum. Eſa. 41. Ponam in deſerto abietem & vlmum & buxum ſimul. Et aliqui hebrei dicunt q̄ ſignificat quandam ſpeciē cedri.

תִּדְהָר Vlmus.

דֹּב Vrſus.

דֹּב Dob. vrſus. 1. Reg. 17. Et veniebat leo vel vrſus & tollebat arietem. Prouer. 28. Leo rugiens & vrſus eſuriens. Et aliquādo ſcribitur ſine vau in medio. vt. 1. Reg. 17. Leonem & vrſum interfeci ego ſeruus tuus. Eſa. 11. Vitulus & vrſus paſcentur. Threñ. 3. Vrſus inſidians factus eſt mihi.

דֻּבִּים Vrſi.

דֻּבִּים Et in plurali דֻּבִּים Dubim. i. vrſi. 4. Reg. 2. Et egreſſi ſunt duo vrſi de ſaltu.

דָּוָג דּוּגָה Piſcatorū

דָּוָג Dauag. piſcator. De quo vide ſupra in dictione דָּגָה Daga. Et inde דּוּגָה Duga. i. inſtrumētum piſcatoriū ſecundum hebreos quo piſces coquūtur. Amos. 4. Et reliquas veſtras in ollis piſcatoriis. Et aquila in lebetibus piſciculorum tranſtulit. vt ait beatus hieronym⁹ in ſuis explanationibus ſuper predicto loco.

דּוֹד Dilectus. Patruus.

דּוֹד Dod. Dilectus. patruus. aut patruelis. vber. māma. ſeu mamilla. caldariū. cophinus. calathus. Canti. 1. Faciſculus myrrhe dilectus meus mihi. Et in eodē. 2. Dilectus meus mihi & ego illi. & in eodē. 5. Qualis eſt dilectus tuus ex dilecto. Et in eodē. 8. Innixa ſuper dilectum ſuū. Itē ponitur pro patruo. Hiere. 32. Et venit ad me ananehel filius ſellū patrui mei. Et aliquādo ſcribitur ſine vau in medio. Leui. 10. Vocatis autē moyſes miſahele & eliſſaphan filiis oziel patrui aaron. Et in eodē. 25. Qui noluerit ex fratribus ſuis redimet eum aut patruus. Ponitur etiā pro patruelis. Eſa. 4. Canticum patruelis mei vinee ſue. Hiere. 32. Ecce ananehel filius ſellū patruelis tuus veniet ad te. Et in eodem. In oculis ananehel patruelis mei. Ponitur etiā pro vbere. vel māma. Prouer. 7. Veni inebriemur vberibus. Scribitur etiam pro vberibus vel pro māmis ſine vau in medio dictionis. vt Cāti. 1. Quia meliora ſunt vbera tua vino. & in eodem. Memores vberū tuorum ſuper vinū. et in eodē. 4. Quā pulchre ſunt māme tue ſoror mea ſponſa. et in eodē. Pulchriora ſunt vbera tua vino. Et in eodē. 7. Ibi dabo tibi vbera mea. hebrei tamē in predictis locis p vberib⁹ vel mamis legunt dilectiones ſiue amores: quia eiſdē litteris vtrūq; ſcribitur. vt Ezech. 16. Et tēpus tuū tempus amantium. vbi pro eo quod in littera noſtra eſt amantiū: in hebreo eſt דֹּדִים Dodim ſine vau: ſicut in locis ſupradictis. vide etiā de hoc ſupra in dictione דָּד Dad. Item דּוּד Dud. i. caldarium. 1. Reg. 2. Et mittebat eam in lebetem vel in caldariū. Ponitur etiā pro cophino. Ps. 80. Manus eius in cophino ſeruierunt. Item ponitur pro calatho. Hiere. 24. Calathus vnus ficus bonas habebat nimis. & in eodē. Et calathus vnus ficus habebat malas nimis. Et in plurali דּוּדִים Dudim. 4. Reg. 10. Et poſuerūt capita corū in cophinis. Et aliquando ſcribitur cum littera aleph in fine: de quo vide in dictione ſequenti.

Vber. Māma. Amātes. דֹּדִים דּוּד Caldariū. Cophinus Calathus. דּוּדִים Cophini.

דּוּדָאִים Mādragoꝛ.

דּוּדָאִים Dudaim. mandragore. Geñ. 30. Reperit mādragoras quas matri lie dedit. et. Canti. 7. Mandragore dederunt odorem ſuū. et ſolum inuenitur in numero plurali. et qñ poſt ſe regit genitiuū amittit mē: & dicitur דּוּדָאֵי Dudae. vt Geñ. 30. Da mihi partem de mandragoris filii tui. Ponitur etiā pro cophinis vel calathis. vt Hiere. 24. Et ecce duo calathi pleni ficis.

דּוּדָאֵי Cophini.

דָּוֶה Merore cō fecta. Meſtū eſſe in dolore. דָּוֶר Dolor Merens. Anguſtia מַדְוֵר Infirmitateſ מַדְוֵי Veſtes.

דָּוֶה Daua. merens. dolēs. mēſtruata. Threñ. 1. Tota die me rore confectam. Et in eodē. 5. Propterea meſtum factū eſt in dolore cor noſtrū. Et aliquādo ſcribitur cum Iod in fine loco he. Et dicitur דָּוִי Dauai. i. dolor. Infirmitas. meror. aut merens Ps. 40. Dñs opem ferat illi ſuper lectū doloris eius. Thren. i. Et cor meum merens. Ponitur etiā דָּוֶר Deue pro anguſtia. Iob. 6. Nunc pre anguſtia cibi mei ſunt Et aliquādo ſcribitur cū mem in principio. Et dicitur מַדְוֵי Madue. Deut. 7. Auferet dñs a te omnē languorem & infirmitates egypti peſſimas. Ponitur etiā מַדְוֵי Madue pro veſtimētis. vt. 2. Reg. 10. Et precidit veſtes eorum medias. de quo vide infra in dictione מַד mad. Item דָּוָה Daua. i. menſtruū ſiue menſtruata. Leui. 12. Iuxta dies ſeparationis mēſtrui. Et in eodē. 15. Et que menſtruis tēporibus ſeparatur. Eſa. 30. Et diſperges ea ſicut immūditiam menſtruate.

דָּוָה Menſtruū Mēſtruata

דָּוַח Impellere Expellere. Eiicere.

דָּוַח Doach. īpellere. expellere. euertere. eiicere. lauare. Ps. 54. Et angelus dñi coarctās eos. Pro q̄ beat⁹ hieronymus in pſalterio iuxta hebraicā veritatē tranſtulit. Et angelus dñi impellat. Ps. 35. Expulſi ſūt nec potuerūt ſtare. Hiere. 27. Vt eiiciā vos & pereatis.. Et aliquādo ſcribitur ſine vau in medio. de quo vide infra in dictione דָּחָה Dacha. Itē ſignificat lauare. ſ. quādo eſt verbū tertie coniugationis: et tunc mutatur littera vau in iod. vt Eſa. 4. Et ſanguinē ieruſalem lauerit de medio eius. 2. Para'. 4. Vt lauarent in eis omnia que in holocauſtis oblaturi erant. Pro quo hebrei legunt Ad lauandū in eis: omnia que in holocauſtū oblaturi erant lauabant in eis. Ezech. 40. Ibi lauabāt holocauſtū.

Lauare

דּוֹךְ מְדוֹכָה Mortariū.

דַּךְ Pauper Humilis

דּוֹךְ Doch. terere. Et inde מְדוֹכָה Medocha. i. Mortariū: eo quod in eo teritur. vt Nu. 11. Frangebat mola ſiue terebat in mortario. Et inde דַּךְ Dach. i. pauper. egenus. humilis. contritus. Ps. 9. Et factus eſt dominus refugiū pauperi Ps. 73. Ne auertatur humilis factus confuſus. Vide etiam de hoc īfra in dictione דַּךְ Dach. & in dictione דַּכָּה Dacha.

דּוֹם

דּוֹם Dom. Tacere. ſilere. quieſcere. expectare. vt Ps. 61. Veruntamē deo ſubiecta eſto anima mea. Pro quo beat⁹

Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit. Ve rūtamē deo tace anima mea. Amos. 5. Ideo prudens in tempore illo tacebit. Et aliquando scribitur sine vau. vt Leuit. 10. Q̄ audiēs tacuit aarō. Hiere. 47. Et refrigerare & sile. Threñ. 2. Nec taceat pupilla oculi tui. & in eodem. 3. Sedebit solitarius & tacebit. significat ēt quiescere. siue expectare. Ios. 10. Sol cōtra gabaon ne mouearis. pro quo hebrei legunt. Sol contra gabaon quiesce vel expecta. i. sta ne mouearis. Et in eodem. Et stetit sol & luna .i. quieuit. 1. Reg. 14. Manete donec veniamus ad vos. i. quiescite vel expectate. Vide ēt infra in dictione דָּמָם Damam. & in dictiōe דָּמָה Dama. In de דוּמָה Duma. i. silentium. Pro quo in nostra translatione ponitur infernus. Ps. 93. Paulominus habitasset in inferno anima mea. Et inde דּוּמָה Dumia. i. silētium. Ps. 61. Nō ne deo subiecta erit anima mea. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Attamen ad deum silebit anima mea. Ps. 64. Te decet hymnus de⁹ in syon. Pro quo beatus Hieronymus trāstulit. Tibi silentium laus deus in syon.

Tacere. Silere. i

Quiesce.

Expectate.

דּוּמָה

Infernus. דּוּמָה

Silentiuz.

דּוּן Dun. iudicare. iudicium esse. iudicio contēdere. certare. litigare. Geñ. 6. Non permanebit spūs meus in homine in eternum. Pro quo bebrei legunt. Non certabit siue non litigabit spiritus meus in homine in eternum. Alii vero legunt sic. Non iudicabit spūs meus in hoīe in eternum. Vñ beatus Hieronymus in libro de hebraicis questionibus sup predicto loco sic ait. In hebreo scriptum est: Non iudicabit spiritus meus homines istos in sempiternum: qm̄ caro sūt. hoc est: quia fragilis est in homine conditio nō eos ad eternos seruabo cruciatus: sed hic illis restituam quod merentur. Ergo non seueritatem vt in nostris codicibus legitur: sed clementiam dei sonat: dum peccator hic pro suo scelere visitatur. hec Hieronymus. Alii vero dicunt q̄ potest deriuari a dictione נִרְדֵּן Méden que significat vaginā: quasi esset spiritus in homine sicut gladius in vagina. & legūt sic. Nō vaginabitur spiritus me⁹ in homine. i. non manebit vel p̄manebit. Concordat cum hoc burgensis in additionibus super hoc loco. Iob. 19. Et scitote esse iudicium. & aliquādo scribitur sine vau in medio. Geñ. 15. Veruntamen gentem cui seruituri sunt ego iudicabo. Et in eodem. 30. Iudicauit mihi dominus. Hiere. 5. Causam vidue non iudicauerunt Et in eodem. 22. Iudicauit causam pauperis & egeni in bonum suum. Et aliquando scribitur cum Iod in medio loco vau. Geñ. 49. Dan iudicabit populum suum. Deut. 32. Iudicabit dominus populum suum. Iob. 35. Iudicare coram illo. Ps. 71. Iudicabit populum tuum in iustitia. Ps. 109. Iudicabit in nationibus. Eccl's. 6. Et non possīt contra iustiorem se iudicio contendere. Esa. 3. Stat ad iudicandos populos. & aliquando scribitur cum nun in principio & dicitur נָדוֹן Madon: & significat certare vel litigare. vt. 2. Reg. 19. Omnisq̄ populus certabat in cunctis tribubus israel. Inde דִּין Din. i. iudicium siue causa. s. que agitur in iudicio. Iudi. 5. Et sedetis supra in iudicio. Iob. 36. Causa tua quasi impii iudicata est: causam iudiciumq̄ recipies. Hiere. 5. Causam vidue non iudicauerunt. & in eodē. 22. Iudicauit causam pauperis & inde דַּיָּן Daiam. i. iudex. Ps. 67. Patris orphanorum & iudicis viduarum. & inde מָדוֹן Madon. i. contentio. Lis. Rixa. Iurgium. Discordia. vt Prouer. 15. Vir ira cundus prouocat rixam. Et in eodem. 16. Homo peruersus suscitat litem. Et in eodem. 17. Qui dimittit aquam caput est iurgiorum. Quod in hebreo legitur in numero singulari scilicet caput est iurgii. Et in eodem. 22. Eiice derisorem & exibit cum eo iurgium. 2. Reg. 21. Quartum bellū fuit in geth: in quo vir fuit excelsus. & ponitur ibi מָדוֹן Madon pro excelso. Pro quo aliqui hebrei legūt. litigiosus vel rixosus. i. bellicosus. Potest etiam deriuari a dictione מִדָּה Midda que significat mēsuram. vt sit sensus. In quovir fuit mensure siue mensuratus. i. excelsus. Et in plurali scribitur sine vau & dicitur מְדָנִים Medanim. vt prouer. 6. Qui semi nat inter fratres discordias. & in eodem. 10. Odium suscitat rixas. & aliquando scribitur cum Iod loco vau & dicitur מִדְיָנִים Midianim. vt prouer. 18. Contradictiones cōprimit fors. Et in eodem. 21. Melius est sedere in angulo domatis q̄m cum muliere litigiosa. pro quo hebrei legūt quā cum muliere litigiorumvel litium. Et in eodem. Quam cū muliere rixosa. Pro quo hebrei legunt. Quam cum muliere rixarum vel litium. Et in eodem. 27. Tecta perstillātia in die frigoris & litigiosa mulier comparantur. Ponitur ēt pro iudiciis. vt prouer. 18. Et iudicia quasi vectes vrbium. Sed etiam in hoc loco hebrei legūt. Et iurgia siue lites. Itē מְדִינָה Medina. i. prouincia. de quo vide infra in dictione מָדַן Medin.

Certare. נָדוֹן

Judicare.

Esse iudicium. Judicare.

Judicio cō tendere.

Certare. נָדוֹן

Judicium Causa. דִּין

Juder. דַּיָּן

Rixa. Litis. Jurgium. מָדוֹן

Excelsus. מָדוֹן

Mensura.

מְדָנִים

Discordie. Rixe.

מְדְיָנִים

cōtradictiones. Lites.

Judicia.

מְדִינָה

Prouincia.

דוּץ Dus. Precedere. vt Iob. 41. Et facie ēius precessit egestas. & solum inuenitur in predicto loco. & dicunt hebrei q̄ significat letari siue gaudere: quia in lingua chaldaica significat gaudium vel letitiam. & legunt sic. Et corā eo letabitur meror: siue ante ipsum gaudebit dolor. Tamē si littera daleth mutetur in littera res: que est quasi eiusdem figure: tunc significat precurrere siue precedere. Sicut est in littera nostra.

דּוּץ precedere.

Letari.

דּוֹק Doc. Nihil. vt Esa. 40. Qui extēdit velut nihili celos. De quo vide infra in dictione דַּמֶּק Dacac.

דּוֹק Nihil.

דּוּר Dur. Habitare. durare. vt. Ps. 83. Magis q̄ habitare in tabernaculis peccatorum. & in lingua chaldaica aliqñ scribitur cum aleph in medio loco vau. vt Dañ. 2. Et omīa in quibus habitant filii hominū. & inde מָדוֹר Mador. i. habitatio. Dañ. 2. Quorum non est cum hominibus conuersatio. ideſt habitatio. & in eodem. 4. Et cum bestiis feris erit habitatio tua. & inde דּוֹר Dor. i. generatio. Etas. i. temp⁹ habitationis vel durationis hominis. vt Geñ. 15. Generatiōe aūt quarta reuertentur huc. Deut. 23. Tertia aūt generatiōe intrabunt in ecclesiam domini. & in eodem. 32. Generatio em̄ peruersa est. Ps. 13. Q̄m̄ dominus in generatione iusta est. Eccl's. 1. Generatio preteriit & generatio aduenit. Esa. 38. Generatio mea ablata est. & in eodem. 53. Generationē eius quis enarrabit. & in plurali דּוֹרִים Dorim. Secundum formam masculinorum siue דֹּרוֹת Doroth secūdum formā femininorum. vt Ps. 71. Et ante lunam in generatiōe & generationem. Pro quo bebrei legunt. Et ante lunam in generatione generationum. Esa. 41. Vocans generatiōes ab exordio. Item דּוּר Dur. i. strues. s. lignorum. vt Ezech. 24. Compone quoq̄ struem ossium sub ea. & inde מְדוּרָה Medura. i. pyra. focus. vt in eodem. Ve ciuitati sanguinum: cuius ego grandem faciam pyram. Esa. 30. Nutrimenta eius ignis & ligna multa. pro quo hebrei legunt. focus siue Pyra eius ignis & lingua multa.

דּוֹר Habitare.

מָדוֹר

Habitatio. דּוֹר

Generatio

דּוֹרִים

דֹּרוֹת

Gñationes דּוֹר

Strues.

מְדוּרָה

Pyra.

דּוּשׁ Dus. triturare. terere. cōterere Iob. 39. Aut bestia agri conterat. Esa. 25. Et triturabitur moab sub eo sicut teruntur palee in plaustro. Et in eodem. 28. Non enim in seris triturabitur gith. Et in eodem. Verum nō in perpetuū triturans triturabit illum. Et in eodem. 41. Triturabis mōtes & cōminues. & osee. 10. Ephraim vitula docta diligere triturā. Pro quo hebrei legunt. Ephraim vitula docta diligens triturare. Amos. 2. Eo quod triturauerunt plaustris ferreis galaad. Mich. 4. Surge tritura filia sion. Et aliqñ scribitur sine vau. vt Iudi. 8. Cōteram carnes vestras cum spinis tribulisq̄ deserti. Et aliquando scribitur cum littera

דּוּשׁ

Conterere Triturare. Terere.

Iod in medio loco vau.vt Deut. 25. Non ligabis os bouis triturantis.& inde דַּיִשׁ Dáis.i.tritura. vt Leuit.26. Et apprehendet messium tritura vindemiam.& aliquando scribitur cum mem in principio.vt Esa.21.Tritura mea & filia aree mee. Item דִּישׁן Dison.nomen est cuiusdam animalis. Pro quo beatus Hieronymus transtulit.Pygargum. Deut. 14.Bubalum.tragelaphum.pygargum.

Tritura
דַּיִשׁ
דִּישׁן
Pygarg⁹

דָּחָה Dacha. Impellere.expellere.eiicere.euertere. supplãtare.decipere.preuaricarí facere.Ps.117.Qui cogitauerunt supplantare gressus meos. Prouer.14. In malitia sua expelletur ímpius.Hiere.23. Impellētur & corruēt in ea.& in eodem.29. De cunctis locis ad que expuli vos. Et in eodem.Cunctis gentibus ad quas ego eieci eos.Et aliqñ scribitur cum vau in medio.de quo vide supra in dictione דּוֹחַ Doach. Item significat abstrahere vel auertere. siue facere alios preuaricari.vt Deut.13.Quia voluit te abstrahere a domino deo tuo.& in eodem.Et auerterunt habitatores vrbis sue atq; dixerunt.& ponitur ibi verbum tertie cõiugationis quod scribitur cum he in principio & Iod in secunda syllaba.2.Paralip.21. Et preuaricari fecit iudam.i. auertit a cultura dei.vide etiam de hoc infra in dictiõe נָדַח Nadach.& inde דֶּחִי Dechí.i.lapsus. Ps.55.Et pedes meos a lapsu.& similiter.Ps.104.Vbi eadem verba habentur.& inde דְּחוּיָה Dechuia.i.delapsa.siue depulsa.Ps.61.Tāq; parieti inclinato & macerie depulse.& inde נִדָּחִים Nídachim .i.electi siue profugi.vt Ps.149.Dispsiones israel cõgregabit.pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.electos israel congregabit.Esa.11 Et congregabit profugos israel.& in eodē.16.Habitabunt in te profugi mei moab.& etiam de hoc vide infra in dictione נָדַח Nadach.& inde מִדְחֶה Midche per additionē mem in principio.pro quo beatus Hieronymus transtulit ruinā vt prouer.26.Os lubricum operabitur ruinam.

Supplãtare Expellere. Impellere
Eiícere
Abstrahef Auertere
Preuaricari facere
דֶּחִי
Lapsus
דְּחוּיָה
Depulsa.
נִדָּחִים
Eiecti.
Profugi
מִדְחֶה
Ruina.

דָּחַל Dachal.in lingua chaldaica significat terrere siue timere.Dañ.4.Somnium vidi & perterruit me. Et inde דְּחִיל Dechil.i.terribilis.Dañ.2.Intuit⁹ei⁹erat terribilis

pterrere.
דְּחִיל
Terribilis

דַּחֲנָן Dachauan cibus siue cena.Dañ.6.Cibiq; non sunt allati coram eo.hebrei tamen dicunt quod significat instrumentum musicum:seu tibiam.

דַּחֲנָן
Cibus

דֹּחַן Dóchan.milium.vt Ezech.4.Et tu sume tibi frumentum & hordeum & fabam & lentem & milium. & solū inuenitur in predicto loco.

Milium.

דָּחַף Dachaph.festinare.perterritum accelerare.vt.2.Paralip.26.Sed & ipse perterritus accelerauit egredi. Hester.3.Festinabant cursores qui missi erant.& in eodem.6. Et aman festinauit ire in domum suam.

perterrit⁹ accelerare. Festinare.

דָּחַק Dachac.Coarctare. Angustiare. Opprimere.Ioel.2. Vnusquisq; fratrem suum non coarctabit. & Iudi.2. Et liberabat eos de cede vastantium.pro quo hebrei legūt. A facie tribulantium & angustiantium vel coarctantiū eos

Coarctare
Vastare
Tribulare
Angustiaf

דַּי
דֵּי
Sufficiētia
Abūdātia.

Ddai. siue דֵּי De. Sufficientia.abundantia.satis.vtExo. 26.Plus offert populus q̄ necessarium est. Pro quo hebrei legunt.Plus offert populus q̄ sufficientia vel abundātia est operis.i.plus q̄ sufficit operi.& in eodem. Eo quod oblata sufficerent & abundarent.Leuit.5. Sin aūt non potuerit offerre pecus.pro quo hebrei legunt.Si non inuenerit manus eius sufficientiam pecudis.i.si non potuerit habere precium sufficiens pro emptione pecudis.& in eodē. 25.Et ipse precium ad redimēdum potuerit inuenire. pro quo hebrei legunt.Et inuenerit quantum sufficit pro redēptione sua.& in eodem.Quod si non inuenerit manus ei⁹ vt reddat precium.pro quo hebrei legunt.Quod si non inuenerit manus eius sufficientiam vt reddat ei. Deut.15. Et dabis mutuum quo eū indigere prospexeris.Pro quo hebrei legunt. Mutuans mutuabis ei iuxta sufficientiam que ei deficit.2.Paralip.30.Quia sacerdotes qui possent sufficere sanctificati non fuerūt.vbi preponitur lamed & mem & dicitur לְמַדַּי Lemiddáí.i.ad sufficientiam. Hester.1. Vñ regis iusta est indignatio.Pro quo hebrei legunt. Et iuxta sufficientiam vel abundantiam contemptionis vel despectionis:& indignatio.s.est.sed beatus Hieronymus in locis predictis transtulit sensum. & prouer.25.Mel inueniſti comede quod sufficit tibi.& in eodē.27. Sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos.Esa.40.Et líbanus non sufficiet ad succendendum:& animalia eius non sufficient ad holocausta.i.non erunt satis.Hiere.29.Rapuissent quod sufficeret sibi.Naū.2.Leo cepit sufficienter catulis suis. significat ēt דֵּי Dde. Transitus vel transmigratio ex vno tēpore in aliud vel ex vno loco in alium. Et tūc cōiter scribitur cum littera mem in principio.& dicitur מִדֵּי Midde.Esa.66.Et eritmē sis ex mense & sabbatum ex sabbato.i.per singulos mēses & per singula sabbata.ponitur etiā pro a principio.1. Reg. 18.A principio aūt egressionis eorum.Ponitur etiam pro frequenter .4.Reg.4.Cūq; frequenter inde transiret.i.statutis temporibus.& aliquando hec dictio דֵּי Dde.est syllabica adiectio que ponitur causa ornatus oratiōis.vel ad denotandum multitudinem vel magnitudinem rei cui preponitur.& scribitur aliquando cum beth vl caph aut mem in principio & dicitur בְּדֵי Bede.siue כְּדֵי Chede.aut מִדֵּי Midde.& aliquando omittitur in nostra translatione.vt.3. Reg.14.Cūq; ingrederetur rex in domum domini portabant ea.vbi huic verbo ingrederetur premittitur מִדֵּי Midde.Iob.39.Vbi audierit buccinam dicit vah.pro quo in hebreo habetur בְּדֵי Bede buccine dicit vah.i. in abūdantiam vel multitudinem buccinarum dicit vah.& Hiere.51.Et labores populorum ad nihilum & gentium in ignem erunt. Pro quo in hebreo habetur.Et laborabunt populi in דֵּי De nihilum:& gentes in דֵּי De ignis laborabūt. Itē כְּדֵי Chede.ponitur pro instar.vt Iudi.6.Et in instar locustarū vniuersa complebāt.Item מִדֵּי Midde ponitur pro dum siue p ex quo.vt Hiere.31.Quia ex quo locutus sum de eo adhuc recordabor eius.Itē דֵּי Dí.in lingua chaldaica est ꝓnomen relatiuum & est omnis generis & vtriusq; numeri. Hiere. 10.Dii qui celum & terram non fecerūt.Dañ.4.Nōne hec est bablyon ciuitas magna quam ego edificaui & in eodem 5.Quos volebat interficiebat:& quos volebat percutiebat quos volebat exaltabat:& quos volebat humiliabat. & aliquando significat q̄ coniunctionem.Dañ.2.Certe noui q̄ tempus redímitis scientes q̄ recesserit a me sermo.& aliqñ preponitur ei littera caph & dicitur כְּדֵי Gede.&tūc in eadē lingua chaldaica significat quādo.Dañ.5.Quando autem eleuatum est cor eius. Et aliquando preponitur ei dictio הֵא He:& tunc ambe dictiones significant sicut vel quēadmodum.vt Dañ.2.Sicuti ferrum misceri teste non potest. Est etiam דֵּי Di.articulus genitiui casus.Dañ.2. Ab arioch principe militie regis.& in eodem. Sit nomen domini benedictum.Et quando preponitur dictio עַד Ad.tunc ambe dictiones significant donec:siue quoadusq;.Dañ.2.Donec tempus transeat.& in eodem.4.Donec scias q̄ dominatur excelsus.

Sufficiēter.
דֵּי
מִדֵּי
A príncípio Frequēter
כְּדֵי
מִדֵּי
כְּדֵי
Instar
מִדֵּי
Ex quo
דֵּי
Qui
Quā
Quos
q̄
כְּדֵי
Quādo
Sícut.
דֵּי
Donec.

דַּיָּג Daiag.piscator. De q̄ vide supra in dictione דּוֹג Dog.

דַּיָּג

דַּיָּה Daia.miluus. Deut.14. Vulturem ac miluum iuxta genus suum.& in plurali דָּיוֹת Daioth.vt Esa.34.Illic cōgregati sunt milui alter ad alterum.& habet terminationē femininam in hebreo tam in singulari q̄ in plurali. Et est promiscui generis.

דַּיָּה
Miluus.
דָּיוֹת
Miluí.

Universidad de Deusto Biblioteca

דִּין Atramētū

דִּיוֹ Deio. Atramentum. Hier. 36. Et ego scribebā in volumine atramento.

דֵּין Dic.

דֵּין Den in lingua chaldaica est pronomen demonstratiuū ideſt hic siue iste: & in genere femínino vel neutro scribitur cum aleph vel he in fine: vt infra dicetur in dictione דְּנָא Dena.

דַּיִק Munitio.

דַּיִק Daiec. propugnaculum siue munitio. vt. 4. Reg. 25. Et extruxerunt in circuitu eius munitiões. Ezech. 4. Et edificabis munitionem & comportabis aggerem.

דָּ Illa ille

דָּךְ Dach. in lingua chaldaica est pronomen demõstratiuū tertie persone: & est omnis generis. Esdre. 4. Quia si ciuitas illa edificata fuerit. & in eodem. qm̃ vrbs illa vrbs rebellis. & in eodem. 6. Sinite templum illud fieri.

דַּכָּא consumere Conterere Atterere cõminuere cõfringere Humiliare

דַּכָּא Dacha. consumere. conterere. confringere. humiliare. vt Iob. 4. Consumentur velut a tinea. & in eodē. 5. Et conterētur in porta: & non erit qui eruat. Et in eodē. 6. Et qui cepit ipse me conterat. Et in eodem. 19. Et atteristis me sermonibus. Et in eodem. 22. Et lacertos pupillorū cõminuisti. pro quo hebrei legunt. Et brachia pupillorum conterebantur vel cõfringebantur. Et in eodem. 34. Et introducet noctem & conterentur. Ps. 71. Et humiliabit calūniatorem. Ps. 142. Humiliauit in terra vitam meam. Esa. 53. Attritus est propter scelera nostra. Et in eodem. Et dñs voluit conterere eum in infirmitate. Threñ. 3. vt conteret sub pedibus eius omnes vinctos terre. Ponitur etiā pro mundare. vt Hiere. 44. Non sunt mundati vsq; ad diem hanc. & inde דַּכָּא Dacha. i. contritio siue contritus vel attritus aut humilitas vel humilis. Deut. 23. Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis. Ps. 89. Ne auertas hominem in humilitatem. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit conuertēs homines vsq; ad cõtritionem. Esa. 57. In excelso & in sancto habitans & cum contrito & humili spiritu. & in plurali דַּכָּאִי Dachee. i. cõtriti vel humiles. Ps. 33. Et humiles spiritu saluabit. & scribitur aliquādo cum vau in fine. ut Prouer. 26. Lingua fallax odit veritatē. Pro quo hebrei legūt. Lingua fallax siue lingua mendacii odit humilitatem: siue conterentem se i. corripientem se. Scribitur etiam cum he in fine vt in dictione sequenti.

Mundare. דַּכָּא

Attritus

Contritio. Humilis. דַּכָּאִי Humiles

דַּכָּה Humiliare

דַּכָּה Dacha. conterere. humiliare. sicut dictio supradicta. Ps. 9. In laqueo suo humiliabit eum. Ps. 43. Qm̃ humiliasti nos in loco afflictionis. Ps. 50. Et exultabūt ossa humiliata. pro quo beatus Hieronym⁹ in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Vt exultent ossa que confregisti. & in eodem. Cor contritum & humiliatum de⁹ nō despicies. Ps. 88. Tu humiliasti sicut vulneratum superbū & inde דָּךְ Dach. i. pauper egenus. De quo vide supra in dictione דּוֹךְ Doch. & inde דּוֹכִי Dochi. i. fluctus. eo quod conterunt vel confringunt se inuicem. Ps. 92. Eleuauerunt flumina fluctus suos.

cõfringere Conterere

דָּךְ דּוֹכִי Fluctus

דֵּכֶן Illa. Ille.

דֵּכֶן Dicen. In lingua chaldaica est pronomen demonstratiuum. i. illa siue ille. Dañ. 2. Statua illa magna. & in eodem. 7. Et de cornu illo quod habebat oculos.

דּוּכִפַּת Apupa

דּוּכִפַּת Duchiphath. nomen auis inmūde. Pro quo beat⁹ Hieronymus traduxit Vpupā. vt Leuit. 11. Vpupā quoq; & vespertilionem.

דּוּכְרָן Memoria.

דָּכַר Dechar. in lingua chaldaica significat recordari siue mēorari. & inde דּוּכְרָן Duchran. siue דּוּכְרָנָא Duchrana. i. memoria siue commemoratio aut memoriale. Esdre. 6. Talisq; scriptus erat in ea cõmentarius. Pro quo hebrei legunt. Et sic erat scriptum in ea memoria siue memoriale & in plurali דּוּכְרָנַיָּא Duchranaia. & põitur pro historiis vl' cõmentariis que sunt memorie priscorū tēporū. Esdre. 4.

דּוּכְרָנַיָּא Historie

vt recenseas in libris historiarum. Et in eodem. Et inuenies scriptum in commētariis. Item דְּכַר Dechar. in lingua chaldaica significat masculū siue agnū. Esdre. 7. Et agnos & hedos in holocaustum.

cõmētarius דְּכַר Agnus.

דַּל Dal. Pauper. egen⁹. De quo vide infra in dictiõe sequēti

דַּלַל Dalal. attenuare. pauperē esse. Esa. 29. Attenuabūtur & siccabuntur riui fluminum. & aliquando scribitur cum simplici lamed. vt. 2. Reg. 13. Quare sic attenuaris macie fili regis. Iob. 28. Quos oblitus est pes egētis hominis & inuios. pro quo hebrei legunt. Quos oblitus est pes: attenuati sunt ab homine. i. diminuti & cõmoti sunt. Ps. 114. Humiliatus sum & liberauit me. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxtā hebraicam veritatem transtulit. Attenuatus sum & me saluauit. Esa. 17. Attenuabitur gloria iacob. & in eodem. 38. Attenuati sunt oculi mei suspiciētes inexcelsum. Sed dicunt aliqui hebrei q⁹ in predicto loco deriuatur a dictione דָּלָה Dala Que significat eleuare. & legunt eleuati sunt oculi mei &c. Inde דַּל Dal. i. attenuatus. macilentus. pauper. egenus. vt Leuit. 14. Quod si paup est & non potest manus eius inuenire que dicta sunt. Ps. 40. Beatus qui intelligit super egenum & pauperem. Ps. 140: Et ostium circunstantie labiis meis. pro quo hebrei legūt. Serua super pauperem labia mea. & beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem trāstulit. Serua paupertatē labiorum meorum. potest etiam deriuari a dictiõe דֶּלֶת Déleth que significat ostium vt infra dicetur. & in plurali דַּלִּים Dalim. 2. Reg. 3. Dom⁹ autē saul decrescens quotidie. Pro quo hebrei legunt. Domus autem saul euntes & attenuati. i. quottidie attenuabātur. i. decrescebant. Hiere. 39. Et de plebe pauperum qui nihil penitus habebāt dimisit nabuzardā. & in plurali femínino דַּלּוֹת Daloth. vt Geñ. 41. In tantum deformes & macilente vt nunq; tales in terra egypti viderim. & inde דָּלָה Dala. i. macies. tenuitas. paupertas: Esa. 38. Dū adhuc ordirer succidit me. Pro quo hebrei legunt. De macie vel de tenuitate succidit me. i. infirmitate succidit me. Et quando post se regit genitiuum mutat he in tau. & dicitur. דַּלַת Dalath. i. paupertas vt. 4. Reg. 25 Et de pauperib⁹ terre reliquit vinitores & agricolas. quod in hebreo legitur collectiue. s. de paupertate terre. i. de congregatione pauperū. & in plurali dicitur דַּלּוֹת Daloth. Hiere. 62. De pauperibus autem populi & de reliquo vulgo. & in eodem. De pauperibus vero terre reliquit nabuzardan. vbi ponitur paupertas pro pauperibus. Ponitur etiā דַּלַת Dalath. pro cesarie vel coma. vt Canti. 7. Et come capitis tui sicut purpura regis. vide ētinfra in dictiõe דָּלָה Dala.

דַּל Attenuati pauperes

דַּלּוֹת Pauperes.

דַּלַת Coma.

דַּלַת Pauptas.

דַּלַג Salere.

דַּלַג Dalag. transilire. saltare. vt Canti. 2. Ecce iste venit saliens in montibus. Esa. 35. Tūc saliet sicut ceruus claudus. Soph. 1. Et visitabo super omnem qui arrogāter ingreditur super limen. Pro quo hebrei legunt. Et visitabo sup omnem transilientem vel salientem super limen. In trāslatione chaldaica sic habetur. Et visitabo sup oēm qui ambulat in ritu philistinorū. Nā sacerdotes philistinorū nō calcabāt limē tēpli Dagon: sed trāsiliebāt illū. vt hētur. 1. Reg. 5.

Transilire

דָּלָה Haurire. Exhaurire. Sufferre. Eleuare.

דָּלָה Dala. Haurire. Exhaurire. Sufferre. Eleuare. Exo. 2. Que venerant ad hauriendam aquam. & in eodē. In super & hausit aquam nobiscum. Prouer. 20. Sed homo sapiens exhauriet illud. Inde דָּלִי Dali. siue דְּלִי Deli. i. situla qua aqua exhauritur. Nu. 24. Fluet aqua de situla eius. & Esa. 40. Ecce gentes quasi stilla situle. Item דָּלָה Dala. i. eleuare. sufferre. Ps. 29. Exaltabo te domine quoniam suscepisti me. Pro quo hebrei legunt. Exaltabo te domine quoniam eleuasti me vel sustulisti me. Prouer. 26. Quomō pulchras frustra habet claudus tibias: sic indecēs est in ore stul-

דָּלִי Situla.

eleuare sufferre.

torum.Potest etiam legi sic. Eleuate.i.tollite crura a claudo:quia nihil prosūt quāuis sint pulchra:& sic exponunt aliqui hebrei. Vnde idem est sensuscum littera nostra.Esa. 38.Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelsum.pro quo hebrei legunt.Eleuati sunt oculi mei in excelsum siue ad excelsum.Potest etiā interpretari.Attenuati sunt: sicut est in littera nostra. De quo vide supra in dictione דלל Dalal.& inde דלית Dalioth.i.rami siue propagines. Eo qđ sunt excelse vel eleuate.Hiere.11.Et combusta sunt fruteta eius.pro qđ hebrei legunt.Et cōfracti sunt rami ei9.Ezech. 17.Respicientibus ramis eius ad eam.& in eodem.Et palmites suos extendit ad eam.Et in eodem.Sub vmbra frondium eius nidificabunt.pro quo hebrei legunt. In vmbra ramorum eius habitabunt.

Eleuare

דלית Rami. Palmites

דלח Dalach.turbare.conturbare.s.aquas pedibus cōculcādo.vt Ezech.32.Et conturbabas aquas pedibus tuis. Et in eodem.Et non turbabit eas pes hominis vltra: neq; vngula iumentorum turbabit eas.

דלה Cōturbare Turbare

דלף Daleph.stillare.vt Iob.16.Ad deum stillat oculꝰ meꝰ. Eccl's.10.Et in infirmitate manuū perstillabit domꝰ Ps.118.Dormitauit aīa mea pre tedio.pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem trāstulit. Distillauit anima mea pre stultitia.& secūdū hebreos ponitur ibi distillare p lacrimare vel plorare: iuxta illud Hiere. 13.In abscondito plorabit anima mea a facie superbie.& in de דלף Deleph.i.stilla pluuie siue stillicidium.Prouer.27. Tecta perstillantia in die frigoris. Pro quo hebrei legunt. Stilla siue stillicidiū continuum vel assiduū in die frigoris.

Stillare. Plorare.

דלף Stilla stillicidiū.

דלק Dalac.incendere.succendere.ardere. persequi.vt. Ps. 7.Sagittas suas ardētibus effecit.Ps.9. Dum superbit impius:incenditur pauper.Prouer.26. Sic labia tumentia cum pessimo corde sociata.Pro quo hebrei legūt. Sic labia ardentia siue persequentia & cor pessimum.Esa.5.Vt vino estuetis.pro quo hebrei legunt. Vinū incendit eos.Ezech. 24.Congere ossa:que igne succendam. Abdie.1.Et succēdentur in eis & deuorabunt eos. Inde דלקת Dalecheth.i. incendium siue ardor.Deut.28.Percutiet te dominus egestate:febre:frigore:& ardore.Significat etiam persequi.vt Gen.31.Et ob quod peccatum meum sic exarsisti post me. pro quo hebrei legunt.Et quod est peccatum meum: quia persecutus es post me.Potest etiā legi sicut est in littera nostra: quia est equiuocum vt supra dictum est.1. Reg.17. Et reuertētes filii israel postq; persecuti sunt philisteos inuaserunt castra eorum.Threñ.4. Super montes persecuti sunt nos.

Ardere Incendere Lumere. Estuare succendere

דלקת Ardor.

Persequi.

דלת Déleth.ostium.ianua.Gen.19.Ac post tergū acclaudens ostiū. Exo.21.Et applicabitur ad ostiū.3. Reg. 6.Et vtrūq; ostium duplex erat.4.Reg.12.Aperuitq; foramen desuper.pro quo hebrei legunt.Aperuitq; foramē in ostio eius siue in ianua eius.Prouer.16.Sicut ostium vertitur in cardine suo.Esa.57.Et post ostium & retro postem posuisti memoriale tuum.Et aliquando scribitur sine tau.

דל ostium

& dicitur דל Dal.vt.Ps.140.Et ostium circumstantie labiis meis.& de hoc vide supra in dictione דלל Dalal. & in plurali דלתות Dalthoth.siue דלתי Dalthe.aut דלתים Delathā im.i.ostia.porte.ualue.ianue.Ios.6.Et in nouissimo liberorum ponat portas eius.3.Reg.6.Et in ingressu oraculi fecit duo ostiola de lignis oliuarum.& in eodē. Et duo ostia de lignis abiegnis.& in eodem.7.Per cardines ostiorū domus interioris sancti sanctorum & ostiorum domus tēpli ex auro erant.2. Paralip.3. Et postes & parietes & ostia.

Porte. Ostiola. Ualue.

Nec.6.Valuas non posueram in portis.& in eodem.7.Et posui valuas.& in eodem: Cūq; adhuc assisterēt clause portę sunt.Iob.40.Portas vultus eiꝰ quis aperiet.Esa.45.Aperiam coram eo ianuas.

Ianue.

דם Dam.sanguis.cruor.homicidiū.vt Gen.9. Excepto q̄ carnem cū sanguine non comedetis:sanguinē eni aīarū vestrarum requiram.& in eodem.Quicunq; effuderit humanum sanguinem:fundetur sanguis illius.Exo.7. Et sit cruor in omni terra egypti.& in eodem.12. Et sument de sanguine:ac ponent super vtrūq; postem.Leuit.17.Sāguinis reus erit:quasi si sanguinem fuderit.Deut.32. De cruore occisorum & de captiuitate.Ios.2.Reus sibi erit:sanguis ipsius erit in caput eius.& in eodem.Cunctorum autē sanguis qui tecum in domo fuerint redundabit in caput nostrum.2.Reg.1.sanguis tuus sit super caput tuum.& in eodem.23.Nun sanguinem hominum istorum qui profecti sunt & animarum periculum bibam.Iob.16.Terra ne operias sanguinem meum.Ps.57.Manus suas lauabit in sanguine peccatoris.Ps.71.Et honorabile nomen eorum coram illo.pro quo beatus Hieronymꝰ in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.Et preciosus erit sanguis eorum coram oculis eius.Ezech.19.Mater tua quasi vinea in sanguine tuo.Sed in hoc loco dicunt hebrei q̄ deriuatur a dictione דמה Dama infra posita que significat assimilare. Et sic ipsi legunt.Mater tua quasi vitis in similitudine tua. Accipitur etiam pro pena vel noxa effusionis sanguinis. Nu.35.Absq; noxa erit qui eū occiderit.& in plurali דמים Damim.siue דמי Deme.i.sanguines.vt Gen.4.Vox sāguinis fratris tui clamat ad me de terra.pro quo hebrei legūt. Vox sanguinum fratris tui clamantiū ad me de terra. Sed chaldaicus interpres transtulit etiam singulariter: sicut est in littera nostra.2.Reg:3.Mundus ego sum & regnū meū vsq; in sempiternum a sanguine abner.quod etiam in hebreo legitur pluraliter.s.a sanguinibus abner. Esa.1. Manus enim vestre sanguine plene sunt.Pro quo hebrei legūt Manus enim vestre sanguinibus plene sunt. Osee.1.Et sanguis sanguinem tetigit.Pro quo hebrei legunt.Et sanguines in sanguines tetigerunt.& in eodem.12.Et sanguis eiꝰ super eum veniet.quod etiam in hebreo legitur in plurali. Zach.9.Et auferam sanguinem eius de ore eius. Pro quo hebrei legunt. Et auferam sanguines eius de ore eius. Et sic communiter vbi apud hebreos legitur in plurali.in nostra translatione transfertur singulariter:exceptis aliquibꝰ locis:aut quando significat penam capitalem vel penā effusiōis sanguinis. Ps.50. Libera me de sanguinibus deꝰ. Ps.54.Viri sanguinū & dolosi non dimidiabūt dies suos. Ps.105.Et interfecta est terra in sanguinibus.& aliquando ponitur pro homicidio vel pro reatu sanguinis.vt Exo.22 Non erit reus sanguinis.pro quo hebrei legunt. Nō erunt ei sanguines.i.non imputabitur ei pena effusionis sanguinis.& in eodem homicidium perpetrauit. pro quo hebrei legunt.Sanguines ei. idest pena homicidii imputabitur ei Deut.19.Ne sis sanguinis reus. Accipitur etiam pro periculo mortis:vel sanguinis effusione. vt Deut.22.Facies murum tecti per circuitū:ne effundatur sanguis in domo tua. Pro qđ he.le. Facies murum tecti:& nō ponas sanguines in domo tua.i.non ponas periculū effusiōis sanguinis in domo tua.Ponitur etiam דם Dam p vino rubro sanguinei coloris.vt Deut.32.Et sanguinē vue vt biberet meracissimū.

Janue. דם Sanguis. Cruor. Reus sanguinis. homicidiū Sāguis.s. vue.

דמם Damam.silere.tacere.conterere.quiescere.immobilē esse. expectare.vt Esa.47.Sede tacens & intra in tenebras filia chaldeorum.& Threñ.3.Bonum est prestolari cum silentio salutare domini.pro quo hebrei legunt.Bonū est prestolari & silere ad salutare domini. Abach.2. Ve qui dicit ligno expergiscere: surge lapidi tacenti. & aliqñ

Mora. דמים Sāguines

Tacere. Silere.

Universidad de Deusto Biblioteca

scribitur cum simplici mem. vt. 1. Reg. 2. Et impii in tenebris conticescent. Iob. 29. Et intenti tacebant ad consilium meum. Ps. 30. Erubescant impii & deducantur in infernū. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Confundantur impii taceant in infer no. Esa. 15. Quia nocte vastata est Ar moab conticuit.. Hie re. 8. Et sileamus ibi quia dominus deus noster silere nos fecit. & in eodem. 25. Et conticuerunt arua pacis. & in eodem. 51. Nolite tacere super iniquitatem eius Threñ. 2. Cōticuerunt senes filie sion. & in eodem. 3. Sedebit solitarius & tacebit. Amos. 5. Ideo prudens in tempore illo tacebit. Significat etiam quiescere vel immobilem esse aut expectare. vt Exo. 15. Fiāt immobiles quasi lapis. Ios. 10. Sol contra gabaon ne mouearis. Pro quo hebrei legunt. Sol contra gabaon quiesce vel expecta. i. esto immobilis. Et in eodem. Et stetit sol & luna. i. quieuit. 1. Reg. 14. Manete donec veniamus ad vos. i. quiescite vel expectate. Iob. 30. Interiora mea efferbuerunt absq; vlla requie. Pro quo hebrei legunt. Interiora mea efferbuerunt & non quieuerunt. vide etiam de hoc supra in dictione דום Dom. & infra in dictione sequenti. & inde דְּמָמָה Demama. i. silentium. trāquilitas. quies. vt. Ps. 106. Et statuit procellam eius in auram. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Statuet turbinem in tranquillitatem. idest in silentium vel quietem. Ponitur etiam pro aura. vt 3. Reg. 19. Et post ignem sybilus aure tenuis.

דָּמָה Dama. assimilare. similē cē. adeq̄re. tacere. existimare cogitare. putare. opprimere. excidere. vastare. consumere. Ps. 48. Et similis factus est illis. Ps. 101. Similis factꝰ sum pellicano solitudinis. Ps. 143. Homo vanitati similis factus est. Canti. 2. Similis est dilectus meus capree hinnuloq; ceruorum. & in eodem. 5. Assimilaui te amica mea. & in eodem. 7. Statura tua assimilata est palme. Esa. 14. Similis ero altissimi. & in eodem. 40. Cui ergo similem fecistis deum. & in eodem. Et cui assimilastis me. Hiere. 6. Speciose & delicate assimilaui te filia sion. Threñ. 2. Vel cui assimilabo te filia ierusalem. Ezech. 31. Cui similis factus es in magnitudine tua. & in eodem. Abietes non adequauerunt summitatem eius. & in eodem. Omne lignum in paradiso dei non est assimilatum illi. & in eodem. 32. Leoni gētium assimilatus es. Osee. 12. Et in manu prophetarum assimilatus sum. & inde דְּמוּת Demuth. i. similitudo. exemplar imago. Geñ. 1. Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostrā. Ezech. 1. Et in medio eius similitudo quatuor animalium. & in eodem. Similitudo aūt vultus eorū. & in eodem. Et similitudo animalium & aspectus eorum. Pōitur etiam pro exēplari. vt. 4. Reg. 16. Misit rex achaz ad vriam exemplar eius. Itē ponitur pro imagine. vt Esa. 40. Et quam imaginem ponitis ei. & aliquando scribitur sine tau. vt Ezech. 19. Mater tua q̄si vinea in sanguine tuo. Pro quo aliqui hebrei legunt. Mater tua quasi vitis in similitudine tua. Sed magis proprie significat sanguinem sicut est in littera nostra: vt dictum est supra in dictiōe דָּם Dam. & inde דִּמְיוֹן Dimion. i. similitudo. vt. Ps. 16. Suscepeīt me sicut leo paratus ad predam. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Similitudo eius quasi leonis desiderantis predam. Significat etiam supradicta dictio דָּמָה Dama. tacere. aut silere. vt Esa. 6. Ve mihi quia tacui. Threñ. 3. Oculus meus afflictus est: nec tacuit. Item significat estimare siue existimare aut cogitare vel putare: aut arbitrari. vt. Ps. 47. Suscepimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Estimauimus deus misericordiam tuam in medio templi tui. Ps. 49. Existimasti iniquē q̄ ero tui similis. Ester. 4. Ne putes q̄ animam tuam tantum liberes. Esa. 10. Ipse autem non sic arbitrabitur. i. cogitabit. & in eodem. 14. Iurauit dominus exercituū dicēs: si non vt putaui ita erit. Significat etiam opprimere aut excidere siue deuastare aut consumere. 2. Reg. 21. Virum qui attriuit nos & oppressit iniq̄. Osee. 4. Nocte tacere feci matrem tuam. Pro quo hebrei legunt. Nocte oppressi siue deuastaui aut excidi matrē tuam. Potest etiam significare tacere feci: sicut supra dictū est. & lxx. sequētes primum significatum transtulerūt. Nocti assimilaui matrem tuam. & in eodem. 10. Transire fecit samaria regem suum. pro quo hebrei legūt. Deuastauit vel consumpsit aut excidit samaria regem suum. & in eodē. 11. Sicut mane transiit: pertransit rex israel. Pro quo hebrei legunt. Mane exciſſus siue consumptus est rex israel. Abdie. 1. Quomodo conticuisses. Pro quo hebrei legūt. Quomō exciſſus vel consumptus es. Soph. 1. Conticuit omnis populus chanaā. Hiere. 17. Cōticuit ascalon. Quod hebrei exponunt. Exciſſus est siue consumptus vel deuastatus est. Pōt etiam significare conticescere: vt supra dictum est. & inde דְּמִי Demi. i. exciſſio. siue consumptio. vt Esa. 38. Ego dixi in dimidio dierum meorum. pro quo hebrei legūt. Ego dixi in exciſſione vel in consumptione dierum meorum. Et secundum hoc significatum exponunt aliqui hebrei aliqua que supra in dictione דָּמָם Damam dixim⁹ significare tacere vel silere. vt. Ps. 30. Erubescant impii & deducantur in infernum. Hiere. 9. Et sileamus ibi quia dominus deus noster silere nos fecit. & in eodem. 25. Et conticuerūt arua pacis. vbi in predictis locis aliqui hebrei dicunt q̄ significat excidere vel opprimere: aut consumere. Sed potest significare tacere aut silere vel conticiscere: sicut supra dictum est quia possunt derivari a dictione supradicta דום Dom. siue a dictione damam. De quo vide in predictis dictionib⁹. In de דְּמִי Dómi. i. silentium. vt Esa. 62. Et ne detis silentiū ei. Ps. 82. Deus quis similis erit tibi. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem trāstulit. De⁹ non silentium tibi. Et propter predictam equiuocationem potest etiam interpretari. Deus non similis tibi. i. nullus est similis tibi. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur דּוּמָיָה Dumia. vt. Ps. 21. Et nocte non ad insipientiam mihi. Pro quo beatus Hieronymus transtulit. Et nocte nec est silentiū mihi. Ps. 38. Obmutui & humiliatus sum: & siluí a bonis. Pro quo beatus Hieronymus transtulit. Obmutui & silētio tacui de bono. Et de hoc vide supra in dictione דום Dom.

דֹּמֶן Domen. stercus siue sterquilinium. vt. Ps. 82. Facti sūt stercus terre. Hiere. 9. In sterquilinium super faciē terre erūt. & in eodem. Et cadet morticinium hominis quasi stercus super faciem regiōis. & inde מַדְמֵנָה Madmena per additionem mem in principio & he in fine. i. sterquiliniū secundum hebreos. Sed beatus Hieronymus trāstulit plaustrum. Esa. 25. Sicut teruntur palee in plaustro. Ponitur etiam מָדְמֵן Madmen pro silentio vel silente sicut dictio supradicta. Hiere. 48. Ergo silens conticesces. vbi pro eo quod in littera nostra est silens: in hebreo ponitur מַדְמֵן Madmen. & dicunt aliqui hebrei q̄ est nomen proprium cuiusdam loci regionis moab. Et interpretatur stercus siue sterquilinium.

דָּמַע Damaa. lachrimare siue lachrimas fundere. plorare. vt Hiere. 13. Plorans plorabit & deducet oculus meus lachrimā. & inde דִּמְעָה Dimaa. i. lachrima. vt in loco predicto. & 4. Reg. 20. Vidi lachrimam tuam. Esa. 25. Auferet dominus deus lachrimā. & Threñ. 1. Et lachrime eius

eōticescere

Silere.

Immobilē esse. Quiescere Stare. Manere.

דְּמָמָה

Trāquilitas.

Aura.

דָּמָה

Similē cē.

Assimilare

Adequare

דְּמוּת

Similitudo

Exemplar.

Imago

דִּמְיוֹן

Similitudo

Tacere.

Estimare

Putare. Arbitrari

opprime

Deuasta

Transfere

Cōsume

Excidere

Excisio

Silere. Conticiscere

Silentiū

Stercus sterquilinium

Madmena

Plaustrum

Silens

Plorare

Lachryma

in maxillis eius. Quod in hebreo legitur in singulari. s. & lachrima eius in maxillis eius. & sic in aliquibus aliis locis vbi in translatione nostra legitur pluraliter. in hebreo legitur singulariter. & in plurali dicitur דְּמָעוֹת Demaoth. i. lachrime. vt Threñ. 2. Defecerūt pre lachrimis oculi mei. Significat etiam דִּמְעָה Dimaa Liquorem. s. vini vel olei. secūdū hebreos. vt Exo. 22. Pro eo quod nos habemus decimas & primitias tuas nō tardabis offerre. Hebrei legūt. Plenitudinem tuam. s. frugum: & liquorem tuū. s. vini vel olei: non tardabis. s. offerre. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum.

דְּמָעוֹת Lachrime

דִּמְעָה Liquor.

דַּמֶּשֶׂק Damesec. nomē proprium viri vel loci. vt Genñ. 15. Et filius procuratoris domus mee: iste damasc⁹ eliezer. 4. Reg. 8. Venit quoq; eliseus in damascū. Esa. 7. Caput syrie damascus. Amos. 3. In plaga lectuli & in damasci grabato. Sed in predicto loco dicunt aliqui hebrei ꝙ est nomen cōmune: & ꝙ significat angulum. & sic ipsi legunt. In plaga lectuli & in angulo grabati. Alii vero dicunt ꝙ deriuatur a dictione מֶשֶׂךְ Mesech. que significat gubernare: siue sustentare. vt sit sensus. In plaga lectuli & in sustentaculo grabati.

Damascus. Angulus. Sustētaculum.

דְּנָא Dena. siue דֶּנָּה in lingua chaldaica est ꝓnomē demōstratiuum generis femininj vel neutri. Dañ. 2. Vt quererent mīam a facie dei celi super sacramento isto. & in eodem. sacramentum hoc reuelatum est mihi. & in eodem. hoc est somniū. Et quandoq; preponitur ei littera caph. & dicitur כְּדֶנָּה. i. sic aut huiuscemodi. Hiere. 10. Sic ergo dicetis eis. Dañ. 2. Verbum huiuscemodi non scisitatur.

Iste. Doc.

כְּדֶנָּה Sic. Huiuscemodi.

דֶּנֶג Donag. cera. vt. Ps. 67. Sicut fluit cera a facie ignis. Ps. 96. Mōtes sicut cera fluxerunt a facie domini. Michee. 1. Sicut cera a facie ignis.

דֶּנֶג Cera

דָּעַךְ Daach. extinguere. conterere. consumere. vt Iob. 21. Quotiēs lucerna impiorū extinguetur. Ps. 117. Exarserunt sicut ignis in spinis. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. Extincti sunt quasi ignis spinarum. Prouer. 20. Extinguetur lumen eius in mediis tenebris. Significat etiam conterere vel cōsumere. ut Iob. 6. Et vt incaluerint soluentur de loco suo. i. conterentur vel consumētur. Esa. 43. & cōtriti sunt quasi linū.

Extinguere. Conterere Cōsumere.

דֻּפִי Dophi. opprobrium. Scandalū vt. Ps. 49. Et aduersus filium matris tue ponebas scandalum. & solum inuenitur in predicto loco. Beatus vero Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit opprobrium.

Scandalū opprobrium

דָּפַק Daphac. pulsare. impellere. vt Iudi. 19. Et circūdātes domū senis fores pulsare ceperūt. Cāti. 5. Vox dilecti mei pulsantis. Genñ. 37. Quas si plus in ambulando fecero laborare morientur vno die. Pro quo hebrei legunt. Et si impellerent eas vno die morientur omnes oues. i. si eas fecero ambulare plus solito: morientur omnes oues. Vnde beatus Hieronymus transtulit sensum.

Pulsare Impellere

דַּק דַּקָּק Dac. siue דַּכַּק. cōminuere. cōterere. attenuare. Et sem per scribitur cum simplici coph. vt Exo. 30. Cūq; in tenuissimum puluerem vniuersa cōtuderis. Pro quo hebrei legunt. Et contūdes ea & cōminues. & in eodem. 32. Et cōtriuit vsq; ad puluerem. pro quo hebrei legunt. Et contriuit donec cōminutum est. Deut. 9. Omnino quoq; in puluerem redigens. i. in puluerē cōminuens. 2. Reg. 22. Quasi lutum platearum cōminuam eos. & illud quod habetur psalmo. 17. Et quasi lutum platearum delebo eos. Ibi em scribitur אַרִיקֵם Aricem per res & non per daleth. 4. Reg. 23. Combusit & cōminuit in puluerem. 2. Paralip. 34. Lucos etiam & sculptilia succidit atq; cōminuit. Et in eodem Lucos & sculptilia contriuit in frusta. Pro quo hebrei legunt. Lucos & sculptilia contriuit ad comminuēdum. i. in minutissimas partes. Esa. 28. Neq; in vngulis suis comminuet eum. & in eodem. 41. Tritura bis gentes & cōminues Michee. 4. Et cōminues populos multos. & inde דַּק Dac. idest minutum siue cōminutum aut tenue vt Exo. 6. Apparuit in solitudine minutum & quasi pilo tussum. Accipitur etiam pro minutissimo vel tenuissimo puluere. vt Esa. 29. Et erit sicut puluis tenuis multitudo ventilantiū te. & in eodem. 40. Ecce insule quasi puluis exiguus. & scribitur aliquādo cum he in fine & dicitur דַּקָּה Daca. vt Leuit. 16. Et hauriens manu compositum thymiama in incensum. Pro quo hebrei legūt. Et plenis pugnis siue pugilis suis thimiamatis aromatum comminuti aut tenuis. 3. Reg. 19. Et post ignē sybilus aure tenuis. & in plurali דַּקּוֹת Dacoth. vt Genñ. 41. Confecteq; macie. Pro quo hebrei legūt. Et tenues carne. & in eodem. Alie quoq; totidem spice tenues. Item דַּק Dac. i. lippus secundum beatū Hieronymum. vt Leuit. 21. Si gibbus si lippus. Hebrei tamen dicunt ꝙ in predicto loco significat eū qui habet tenuē pellē vel telā super pupillā oculi. & inde דַּק Doc. pro qno beatus Hieronym⁹ transtulit nihilum. Esa. 40. Qui extendit velut nihili celos. & ēt in hoc loco hebrei dicūt ꝙ significat cortinā vel telā tenuē. & legūt sic. Qui extēditvelut cortinā vel telam celos.

cōminuere Conterere Tenues Lippus Nihilum

דָּקַר Dacar. perfodere. transfigere. cōfigere. vt Nu. 25. Et perfodit ambos simul: virum. s. & mulierem. Iudi. 10 Qui iussa perficiens interfecit eum. pro quo hebrei legūt. Et transfixit eum & mortu⁹ est. 1. Reg. 31. Euagina gladiū tuū & percute me. pro quo he. le. Euagina gladiū tuum & transfige me vel confige me. Esa. 13. Omnis qui inuentus fuerit occidetur. pro quo hebrei legūt Transfigetur vel pfodietur. s. gladiis. Zach. 12. Aspicient ad me quem cōfixerunt. & in eodē. 13. Et cōfigent eū pater eius & mater eius & inde מְדֻקָּרִים Meducarim. i. transfixi vel cōfixi. s. gladiis pro quo btūs Hieronymus trāstulit vulneratos. Hiere. 37 Et relicti fuerint ex eis aliq vulnerati. & inde מַדְקֵרוֹת Madceroth. i. confixiones vel cōpunctiones. Prouer. 12. Est qui promittit & quasi gladio pungitur. pro quo hebrei legunt Est qui promittit vel qui profert quasi compunctiōes vel perfossiones gladii.

Dar. nomen cuiusdam lapidis precios. vt Ester. 1. Suppauimentum smaragdino & pario stratū lapide dispositi erant. & dicunt hebrei ꝙ significat lapidem lucidum & quod deriuatur a דָּרוֹם Darom quod significat meridiem.

דַּר Lapis parius.

דְּרוֹר Deror. libertas. remissio. electio. turtur. vt Leuit. 25. Et vocabis remissionem cunctis habitatoribus terre tue. i. libertatem. Hiere. 34. Predicans vt dimitteret vnusquisq; seruum suum pro quo hebrei legunt. Predicans eis remissionem vel libertatem: vt dimitteret vnusquisq; seruum suum. & in eodē. Vt predicaretis libertatē vnusquisq; ad amicū suū. & in eodē. Ecce ego predico libertatē ait dominus. & scribitur cum vau in secūda syllaba. Significat ēt דְּרוֹר Deror purum vel electū. vt Exo. 30. Sume tibi aromata prima myrrhe electe. i. eius que libere transit per manus mercatorū. Est etiā nomē cuiusdā auis. pro quo in nra trāslatione ponitur turtur. vt. Ps. 83. Etem passer inuenit sibi domum & turtur nidum. & beatus Hieronym⁹ in psalterio iuxta he. ve. posuit genus pro specie & transtulit auem. Et similiter Prouer. 26. Sicut auis ad alta transuolans & passer quolibet vadens. vbi ponitur pro passere. Et dicūt aliqui ꝙ significat hirundinē: eo quod libere nidificat apud homines in quacūq; domo absq; vllo timore.

Remissio Libertas Electum. Turtur. Passer

דֵּרָאוֹן Deraon. abominatio. opprobriū. vt Esa. 66. Et erūt vsq; ad satietatem visiōis omi carni. Pro quo hebrei legūt

דֵּרָאוֹן

Universidad de Deusto Biblioteca

opprobriū

Et e runt in opprobriū: siue in abominationem omni carni. Potest etiā significare sicut est in littera nostra. vt sit dictio composita a דִּי De. quod significat abūdantiam vel sacietatē aut satis: & רָאוֹן Raon quod deriuatur a verbo רָאָה Raa. quod significat videre. & licet dictio דִּי De. scribatur cum littera Iod ad hoc quod significet abundantiā vel sacietatem: tamen in cōpositione potest omitti illa littera: sicut in aliis dictionibus compositis in quibus deficiunt vel superfluunt alique littere & maxime quando sunt litterevocales: sicut est Iod. & translatio chaldaica concordat cum littera nostra. in qua sic habetur. Donec dicant iusti satis vidimus. ponitur etiam predicta dictio דֵּרָאוֹן Deraon. Dañ. 12 vbi dicitur. Alii in opprobrium vt videant semper. i. vt satis videant. Pro quo hebrei legunt. Alii in opprobrium in abominationem semper. potest etiam legi sic. In sacietatē vel in abundantiam visionis semper. Quod est idem sensus cum littera nostra.

דֵּרָאוֹן
satis videt.
abomiatio

דַּרְבָּן
Stimulus
דַּרְבֹּנוֹת
Stimuli

Darban. stimulus. vt. 1. Reg. 13. vsq; ad stimulum corrigendum. & in plurali דַּרְבֹּנוֹת Darbonoth. vt eccls. 12. Verba sapientium sicut stimuli.

דַּרְגְּ
מַדְרֵגָה
Macería
מַדְרֵגוֹת
Sepes.

Darag. maceria. sepes. & scribitur cum mem in principio & cū he in fine & dicitur מַדְרֵגָה Madrega. vt Cāti. 2. In cauernis macerie. & in pl'ali מַדְרֵגוֹת Madregoth. Pro quo beatus Hieronymus transtulit sepes. Ezech. 38. Et cadent sepes & omnis murus. Sed in suis explanationibus super loco predicto dicit q̄ significat munitiões. & in lingua chaldaica דָּרָג Darag significat gradum vel locū eminentē.

דָּרָג
Gradus

דַּרְדַּר
Tribulus.

Dardar. tribulus. vt Geñ. 3. Et spinas & tribulos germinabit tibi. Et solum inuenitur in predicto loco. Et ponitur ibi in hebreo singulare pro plurali.

דָּרַךְ
Calcare.

Darach. calcare. conculcare. ambulare. incedere. ire. viam facere. dirigere. tēdere. extendere. s. arcum. vt Deut. 1. Et ipsi dabo terrā quam calcauit. & in eodē. 11. Ois locus quē calcauerit pes vester: vester erit. & in eodē. 33. Et tu eorū colla calcabis. Ios. 1. Oēm locū quē calcauerit vestigiū pedis vestri. Iudi. 5. Cōculca aīa mea robustos. & in eodem. 20. Ceciderunt atq; prostrati sunt ad orientalē plagā vrbis gabaa. pro quo hebrei legūt. Calcauerūt siue conculcauerunt eū vsq; cōtra gabaa. Iob. 22. Nūquid semitam seculorū custodire cupis: quā calcaueruntviri iniqui. i. p quā ambulauerunt viri iniqui. & in eodē. 28. Non calcauerunt eā filii institorum. Ps. 90. Sup aspidem & basiliscū ambulabis. Esa. 11. Ita vt transeant per eū calciati. i. vt ambulent vel incedant per eū. & in eo. 59. Oīs qui calcat in eis ignorat pacem. i. oīs qui ambulat vel incedit in eis. Michee. 1. Et calcabit super excelsa terre. Significat etiā calcare vuas vel oliuas in torculari. vt Iudi. 9. Vastātes vineas vuasq; calcantes. Nee. 13. Calcantes torcularia in sabbato. Esa. 63. Et vestimenta tua sicut calcantis in torculari. & in eodem. Torcular calcaui solus. Hiere. 25. Celeuma quasi calcantiū cōcinetur. Threñ. 1. Torcular calcauit domin⁹. Michee. 6. Tu calcabis oliuas. Item significat viam facere siue viam preparare. vt Abach. 3. Viam fecisti equis tuis in mari. Potest etiam legi sic. Calcasti in mari equis tuis. Ponitur etiam p triturare. vt Hiere. 51. Filia babylonis tempus trituree ius. Significat ēt dirigere vel incedere. Ps. 24. Diriget māsuetos in iudicio. & in eodem, Dirige me in veritate tua. Ponitur etiam pro oriri. vt Nu. 24. Orietur stella ex iacob. Sed etiā in hoc loco hebrei legunt. Incedet siue ambulauit stella ex iacob. Inde דֶּרֶךְ Dárech. siue דֶּרֶךְ Dérech. i. via. Iter. consuetudo. Mos. vt Geñ. 6. Omnis quippe caro corrupserat viam suam. Et in eodem. 19. Et mane proficiscemini in viam vestram. & in eodem. Et custodierit me in via p quā ambulo. Exo. 4. Cūq; essent in itinere in diuersorio. & in eodem. 18. Viam per quam ingredi debeant. Nu. 21. Et tedere cepit populus itineris ac laboris. & in eodem. Via regia gradiemur. Ios. 23. En ego hodie ingredior per viam vniuerse terre. Iudi. 17. Cūq; venisset in mōtem ephraim iter faciens. 1. Reg. 12. Et docebo vos viam rectam & bonā 3. Reg. 13. Nec reuerteris per viam qua venisti. & in eodē.. Abiit ergo per aliam viam & non est reuersus per iter quo venerat. Iob. 17. Et tenebit iustus viam suā. Ps. 1. Qm̄ nouit dominus viam iustorum & iter impiorum peribit. Ps. 2. Neqn̄ irascatur dñs & pereatis de via iusta. Esa. 10. Et baculum suum leuabit super te in via egypti. & in eodē. 40. Parate via dño. Ponitur ēt pro more vel consuetudine: vt Geñ. 19. Et nullus virorum remansit qui possit ingredi ad nos iuxta morē vniuerse terre. & in eodem. 31. Quia iuxta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi. & etiam ponitur aliqn̄ in nr̄a translatiõe via: pro more vel cōsuetudie Et in plurali דְּרָכִים Derachim. i. vie. vt Hiere. 6. State sup vias & videte. & qn̄ post se regit genitiuum vel qn̄ cōponitur cū pronominib⁹ āmittit litterā mem. vt Leuit. 26. Defercq; fiēt vie vestre. 2. Parali. 13. Reliq aūt sermonū abie viarūq; & operū eius. Ps. 24. Vias tuas dñe demonstra mihi. Ps. 118. Vias meas annunciaui. Ps. 137. Et cantēt in viis dñi. Prouer. 10. Qui aūt deprauat vias suas manifestus erit & in eodem. 28. Qui peruersis graditur viis concidet semel. & in eodē. 31. Et diuitias tuas ad delēdos reges. Pro q̄ hebrei legūt. Et vias tuas ad delēdos reges. Esa. 58. Et glorificaueris eū dū non facis vias tuas. vbi ponitur ibi vias p negociis vel operibus. Inde מִדְרָךְ Midrach. i. quātum pōt calcare vnius pedis vestigiū: vt Deut. 2. Neq; em̄ dabo vobis de terra eorum quātū pōt vnius pedis calcare vestigiū Item דָּרַךְ Darach. tendere. s. arcū vel sagittas. vt. Ps. 7. Arcum suum tetendit. Ps. 10. Qm̄ ecce peccatores intenderūt arcū. Ps. 36. Et intenderunt arcum suum. Ps. 63. Intēderūt arcū rem amarā. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Intenderūt sagittam suā verbū amarissimum. Esa. 5. Omnes arcus eius extenti. & in eodē. 21. A facie arcus extenti. Hiere. 9. Et extenderunt linguā suā quasi arcum mendacii. & in eo. 51. Nō tēdat qui tēdit arcū suum. Thren. 2. Tetendit arcum suum quasi inimicus.

Iter.
Mos. cōsuetudo.
דְּרָכִים
Vie.
מִדְרָךְ
Quātū potest calcare vni⁹ pedis vestigium.
דָּרַךְ
Tendere.
Extendere.

דַּרְכְּמוֹן
Solidus. drachma.

Darchemon. drachma. solidus. vt Esdre. 2. Auri solidos q̄draginta millia & mille. Nee. 7. Auri drachmas viginti millia. & solum inuenitur in numero plurali.

דָּרוֹם
Meredies.

Darom. meridies. siue austrū. vt Deut. 33. Mare & meridiem possidebit.

דְּרַע
Brachium
אֶדְרַע
Brachium

Daraa. in lingua chaldaica significat brachiū. Dañ. 2. Pectus & brachia de argento. & scribitur etiam cum aleph in principio. & dicitur אֶדְרַע Edraa. Esdre. 4. Et prohibuerunt eos in brachio & robore.

דָּרַשׁ
Requirere
Exquirere
Querere

Daras. querere. cōsulere. exquirere. reqrere. vt Geñ. 9. Sanguinem em̄ animarū vestrarū requirā. & in eodem. Et de manu fratris eius requirā animā hoīs. & in eo. 42. Sanguis eius exquiritur. Leuit. 10. Cū q̄reret moyses exustū reperit. Deut. 4. Si tñ toto corde q̄sieris eū. & in eo. 13. Quere solicite & diligēter rei veritate perspecta. Esdre. 10. Vt quererent rē. vbi ponitur דָּרְיָוֶשׁ Darios p דָּרַשׁ Deros. & Ps. 9. Queretur peccatū illi⁹ & non inuenietur. Ps. 13. Aut requirens deū. Ps. 21. Laudate dñm qui requirunt eum. Ps. 33. Exquisiui dñm & exaudiuit me. Ps. 108. Et ciciantur de habitationibus suis. pro quo beatus Hieronym⁹ in psalterio iuxta hebraicā veritatē transtulit. Et querātur in parietinis suis. Ps. 110. Exquisita in omnes volūtates ei⁹ Ps. 118. In toto corde meo exquisiui te. Esa. 31. Et dñm nō

exquisierūt.& in eo.55. Querite dñm dū ūueniri pōt.& in codē.58.Me etenim de die in diem querunt.& in codē.62 Tu aūt vocaberis quesita ciuitas.& in eodem. 65. Quesierunt me qui antea non interrogabant.Ponitur ēt pro consulere vel interrogare.vt Geñ.25.Perrexitq; rebeca vt cō suleret dominū.Ezech.14.Et venerit ad prophetam vt interroget per eum me.& in eodem.20.Venerunt de senioribus israel vt interrogarent dñm.& in eo.Nunquid ad interrogandū me vos venistis.& in voce passiua significat respōdere ad interrogata.vt in codē.14.Nunquid interrogatus respōdebo eis.& in eo.20.Viuo ego quia non respondebo vobis.& inde מִדְרָשׁ Midras.i.liber in quo scribuntur res geste:eo quod in eo requiruntur res geste seu preterita.vt 2.Paralip.13.Reliqua aūt sermonū abie viarūq; & operum eius scripta sunt diligentissime in libro addo prophete.

Consulere interrogar

Respōdere

מִדְרָשׁ

Liber.

דָּשָׁא Dasa.germinare.pululare.Herbā facere. vt Geñ.1. Germinet terra herbam virētem.Ioel.2.Quia germinauerunt speciosa deserti.Inde דֶּשֶׁא Dese.i. herba. dū est tenera & recēs orta.Geñ.1.vt supra.& in eodem.Et protulit terra herbam virentem.Deut.32.Quasi imber super herbam.Hiere.50.Qm effusi estis sicut vituli super herbā.

Germinare.

דֶּשֶׁא

Herba

דָּשַׁן Dasan. impinguare.incrassari. Pinguē esse. cinerem colligere.vel a cinere mundare.Deut.31.Cūq; comederint & saturati crassiq; fuerint.Ps.19. Et holocaustū tuū pingue fiat.Ps.22.Impīguasti in oleo caput meū.Prouer. 11.Anima que benedicit impinguabitur.& in codē.15.Aīa aūt operantiū impinguabitur.& in eo.15.Fama bona impinguat ossa.& in eo.28. Qui vero sperat in dño saluabitur.pro quo hebrei legunt.Qui vero sperat in domīo impinguabitur.Esa.34.Incrassatus est adipe.& in eo.Et humus eorum adipe pinguium.Pro quo hebrei legunt.Et humus eorum adipe impinguabitur.& inde דָּשֵׁן Dasen.i.pinguis vel crassus.vt Esa.30.Eritq; vberrimus & pinguis.& in plurali דְּשָׁנִים Desenim siue דִּשְׁנֵי Disne.Ps.21.Manducauerunt & adorauerunt omnes pingues terre.Ps.91.Vberes & bene patiētes erunt.Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Pingues & frondētes erūt. & inde דֶּשֶׁן Desen.vel דָּשֵׁן Dasen.cū accentu in prima syllaba.i.pinguedo.crassitudo.vt Iudi.9.Nūquid possum deserere pinguedinem meā.Ps.66.Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea.Esa.55.Et delectabitur in crassitudine aīa vestra.Hiere.31.Et inebriabo aīam sacerdotum pinguedine.Item דֶּשֶׁן Desen siue דָּשֵׁן Dasen.i.cinis.vt Leuit. 1.In quo cineres effundi solent.pro quo hebrei legūt. In locum cineris.& in hebreo caret nūero plurali. & in codē. 6 Tolletq; cineres quos vorans ignis exussit.3. Reg.13. Et effūdetur cinis q in eo est. & inde verbū דָּשַׁן Dasen.i.cineres colligere.vel a cinere mundare.vt Exo.27. Faciesq; in vsus eius lebetes ad suscipiendos cineres.Nu.4. Sed & altare mundabūt cinere.& inde illud psalmi.20.Et holocaustum tuū pinguefiat: exponūt aliqui hebrei.Et holocaustū tuū incineretur.i.in cinerē redigetur sup altare holocausti.

Impinguare

Impinguis. דְּשָׁנִים Pingues.

Pinguedo.

Crassitudo

דֶּשֶׁן Cinis.

דָּשַׁן Cinerē suscipere. Et cinere mundare

דָּת Dath.edictū.lex.ritus.constitutio.snīa.Esdre.8.Dederūtq; edicta regis satrapis qui erant de cōspectu regis. Ester.1.Scientium leges ac iura maiorum.& in codē.& scribantur iuxta legem persarum atq; medorū.& in eodem.3. Nouis vtens legibus.& in eodem.Insuper & regis scita cōtemnens.Pro quo hebrei legunt.Et leges siue edicta regis non ipsi faciunt.i.cōtemnūt.& in codē.Statimq; edictū pependit in susis.& in codē.4.Et tunc ingrediar ad regē contra legem faciens.Dañ.2.Vna est de vobis snīa.& aliqñ scribitur cum aleph in fine.vt in eodem.Et egressa snīa sapientes interficiebantur.Ponitur ēt pro tributo quod datur regibus vl' principibus per singulos annos.vt Esdre.6.vt de arca regis.1.de tributis que dantur de regiōe trās flumen.

Edictum Lex.

Sentēcia

Tributum

דְּתָאָה Ditha in lingua chaldaica significat herbā siue fenum.Dañ.4.Et cum feris pars eius in herba terre.

דְּתָאָה Herba.

דְּתַבְרַיָּא Dethabraia.in lingua chaldaica significat optimates siue magnates.& solum inuenitur in nūero plurali.Dañ.3. Duces & tyrāni & optimates.

דְּתַבְרַיָּא optimates

De incipientibus a littera.ה.We.

הַ Ha. Ista particula הַ Ha.Nunq; reperitur sola per se sicut neq; vlla alia littera hebraica.Sed apponitur nomini vel verbo & aliquibus aliis partibus orationis.Et qñ preponitur: tunc cōmuniter est quasi articulus demōstratiuus sicut in greco.ὁ.ἡ.τό. qui sunt articuli masculini & feminini & neutrius sicut in nostro vulgari dicitur.El.la.los.las.Et sic in hebreo dicitur הָאִישׁ Hais.i.vir cū predicto articulo El. s.vir specialis de quo habemus aliquam cognitionem : vel de quo facta est aliqua mentio.& ideo nunq; apponitur nomini proprio quia est notus per se & non indiget tali articulo.nec etiam predictus articulus apponitur nomini qñ illud no mē iungitur cū pnomine deriuatiuo.s.Meus.tuus suus.noster.vester.Nisi in paucis admodū locis:vt Ios. 7. Et abscondi in terra contra medium tabernaculi mei. vbi huic nomini tabernaculi mei in hebreo preponitur predictus articulus & dicitur הָאָהֳלִי Haahōli.Et quātum memoria teneo solum inuenitur in predicto loco.In aliis vero locis semper apponitur nomini quod non habet post se pnomen adiunctum.vt Geñ.42.Locutus est nobis dñs terre dura.pro quo in hebreo habetur.Locutus est nobis vir dominus terre dura.vbi preponitur predicta particula הַ Ha huic dictioni vir.Exo.11.Fuitq; moyses vir magnus valde. Pro quo in hebreo habetur.Etem vir moyses magnus valde.s.fuit הָאִשָּׁה Haisa.i.mulier cum predicto articulo.la.vt Geñ.3.Mulier quā dedisti mihi sociā.הָאֲנָשִׁים Haanasim. idest viri.cum predicto articulo los. vt Geñ.34. Irati sunt valde.pro quo in hebreo habetur.Irati sūt viri valde.Exo. 35. Viri cum mulieribus prebuerūt.הָנָּשִׁים Hanasim.i.mulieres cum predicto articulo.las.vt in eodem.15.Egressiq; sunt oēs mulieres post eam.& predictus articul9 הַ Ha preponitur omnibus casib9 & generib9 & nūeris. Nomīatiuo vt הָאָרֶץ הָיְתָה Haares haitha.i.terra erat. vt Geñ.1. Terra aūt erat inanis & vacua.genitiuo vt מִקְוֵה הַמַּיִם Micue hamaim.i.cōgregationem aquarum.vt in eodem. Cōgregationesq; aquarū vocauit maria: Datiuo vt עַל הָאָדָם Al haadam.i.homini.vt in codē.2..Precepitq; ei dicens.Pro quo in hebreo habetur.Precepitq; dñs de9 homini siue ipi ade dicens.Accusatiuo ut אֵת הַשָּׁמַיִם Eth hasamaim.i.celos. vt in eodem.1.In principio creauit deus celum & terrā. Vocatiuo vt הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם Haazinu hasamaim.i. audite celi.vt Deut.32.Audite celi que loquor. Ablatiuo vt בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי Baiom hasemini.i.in die octauo.vt Leuit.9.Facto aūt octauo die.& aliqñ ponitur pro hoc articulo vocādi.o. vt הַמֶּלֶךְ Hamélech.i.o.rex.vt Iudi.3.Verbū secretū habeo ad te. o rex הַשַּׂר Hasar.i.o princeps.vt.4 Reg.9.Verbum mihi ad te o princeps.& in eo. At ille dixit ad te o princeps. הַנַּעַר Hanáar.i.o adolescens.vt.1.Reg.17. De qua progenie es. o adolescēs הָרֹאֶה Haroe.i.o videns.vt.2.Reg.15. O vidēs reuertere in ciuitatem הַכֹּהֲנִים Hacohanim.i.o sacerdotes. vt Malach.1.O sacerdotes qui despicitis nomen meum.Et secūdū hebreos nunq; preponitur nomini proprio predictus articulus:nisi tm nomínibus appellatiuis. Et licet preponatur huic nomini ade tamē preponitur ei prout est no

Articulus nomīatiui

Articulus genitiui.

Articulus datiui.

Articulus accusatiui.

Articulus vocatiui.

Articulus ablatiui.

Articulus vocandi.

mẽ appellatiuum & ſignificat hominem. Significat ẽt q̃ſi pnomẽ demõſtratiuũ.vt הָאִישׁ Hais.i.ille vir.vt.2.Reg.12 Tu es ille vir qui feciſti hãc rem.vbi pro eo quod in lra noſtra eſt ille vir in hebreo habetur Hais. הָאִשָּׁה Haiſa.i.illa mulier.vt.1.Reg.1.Ego ſum illa mulier que ſteti coram te hic הָרְחָבָה Archaba.i.illa latiſſima.Hiere.51.Murus babylonis ille altiſſimus. debet legi latiſſimus.& in hebreo murus eſt generis feminini.& aliqñ ſignificat emphaſim.i. nimiam quandã expreſſionem vel excellentiam. Sicut apud latinos. Alexander ille magnus. Sic apud hebreos. dicitur. הָאֱלֹהִים Haelohim ſiue הָאֵל Hael.i.ille deꝰ qui eſt ſup oẽs deos. הַגָּדוֹל Hagadol.i.ille magnꝰ. הַגִּבּוֹר Hagibor.i.ille potens. הַנּוֹרָא Hanora.i.ille terribilis vt Deut.10.Deꝰ magnꝰ & potens & terribilis.vbi oñibus his dictionibus preponitur predictus articulus הַ Ha.vt הָעַלְמָה Haalma.i. virgo cũ predicto articulo·vt Eſa.7.Ecce uirgo cõcipiet & pariet filium. Apponitur etiam hec littera הַ cum apice patha nomini uel pronomini aut uerbo. Et eſt articulꝰ interrogãdi uel dubitandi:& ſignificat nunquid uel nun.vt Geñ.4.Nũ quid cuſtos fratris mei ego ſum.& in eodem.18. Nun vere paritura ſum.& in eodem.20.Nun gentem ignorantem & iuſtam interficies.& in eodem.27.Nun vnã tm̃ benedictionem habes.& in eodẽ.34.Nunquid vt ſcorto abuti debuere ſorore noſtra.& in eodẽ.37.Nunquid rex noſter eris.Et in eodem.41.Nun inuenire poterimꝰ talem uirũ.& Exo.2.Nun occidere me uis.Nu.11.Nunquid ego concepi oẽm hanc multitudinem.& in eodem.16.Nun parum uobis eſt. Iob.4.Nunquid homo dei cõparatione iuſtificabitur. Et ſic in aliis q̃ plurimis locis. Item ponitur pro forſitan. vt Exo.14.Forſitã non erãt ſepulchra in egypto.Iob.11.Forſitan veſtigia dei cõprehendes. Item ſiguificat vtrũ. Geñ. 24.Vtrum proſperum iter ſuum feciſſet deus.& in eodem 27.Vtrum tu ſis filius meus eſau.& in eo.37.Vide vtrũ tunica filii tui ſit.& in eodem.42.Vtrum falſa an vera ſint. Exo.16.Vt tentem eũ vtrum ambulet in lege mea.Nu.11. Iam nunc videbis vtrum meus ſermo opere compleatur. & in eo.13.Vtrũ fortis ſit an infirmus.ponitur etiam in predicto loco pro An. & in eodẽ.16.An & oculos noſtros viseruere. &.1.Reg.21.An deſũt nobis furioſi.Iob.40.An extrahere poteris leuiatan hamo.Item ponitur pro hac particula.Si.interrogatiue vel dubitatiue.vt Geñ.8·Vt videret ſi iam ceſſaſſent aque·& in eo.43.Si pater viueret:ſi haberemus fratrem.& Exo.4.Vt videam ſi adhuc viuãt.Ps. 13.Vt videat ſi eſt intelligens.Ps.57.Si vere vtiq̃ iuſtitiam loquimini.Item ponitur pro.Ne.Interrogatiue uel dubitatiue aut admiratiue.vt.3.Reg.13.Tu ne es vir dei qui veniſti de iuda.& in eo.17.Etiam ne viduã apud quam ego vtcũq̃ ſuſtentor afflixiſti.& in eodem.18.Tu ne es ille qui cõturbas iſrael.Item ponitur pro ecce.vt Iob.26.Ecce gigantes gemũt ſub aquis.Et qñ apponitur verbo vel participio aliquãdo ponitur pro noĩe relatiuo.ſ.qui.que.quod. vt Geñ.2.Ipſe eſt qui circuit oẽm terrã euilath. & in eodẽ. 24.Quis eſt ille homo qui venit per agrum.Ioſ.10.Et ait ad principes qui ſecũ ierant.vbi ponitur הַהֹלְכִי Hehalchu. ideſt qui ierant vel qui ambulauerant.& Eſdre.10.Omnes viri qui duxerũt vxores alienigenas. Eſter.1. Qui regnauit ab india vſq̃ ad ethiopiam. Habet fortaſſe & alios modos ſignificãdi: qui poſſunt reduci ad ſupradictos. De quo vide in ſuperiori tractatu grãmatice.

הַהּ Hah.interiectio eſt dolentis.pro quo beatus Hieronymus tranſtulit.Ve.vt Ezech.30.Vlulate ve dici.& aliquãdo ſcribitur cũ aleph in prĩcipio.& dicitur אַהָהּ Ahah. De quo vide ſupra in littera aleph.

הֵא He.ecce.vt Geñ.47.Accipite ſemina & ſerite agros. Pro quo hebrei legunt.Ecce vobis ſemen & ſerite terrã.& Ezech.16.Quapropter & ego vias tuas in capite tuo dedi.pro quo hebrei legunt.Et etiam ego ecce viam tuam in capite.ſ.tuo dedi.

הַבְהַב Habhab..offerre.vt Oſee.8.Hoſtias offerent. & ſolum inuenitur in predicto loco.& dicunt aliqui hebrei q̃ deriuatur a dictione יָהַב Iahab.que ſignificat addu cere vel afferre ſiue offerre. Alii vero dicũt q̃ ſignificat cõcremare ſiue aſſare.quia idem ſignificat in lingua chaldaica & arabica.

הָבָה Haba.aduerbium eſt exhortandi vel inuitandi.ſ.eia. age. agite. beatꝰ Hieronymꝰ tranſtulit venite.Geñ.11 Venite faciamꝰ lateres.De q̃ vide ifra in dictiõe יָהַב Iahab.

הָבַל Habal.euaneſcere.ſiue vanũ eſſe.Aut vane agere: vel vane loqui.vt.4.Reg.17.Secutiq̃ ſũt vanitates & vane egerũt.Iob.27.Et quid ſine cauſa vana loquimini.Hiere.2.Et ambulauerunt poſt vanitatem & vani facti ſunt. & inde הֶבֶל Hebel ſiue הֵבֶל Hábel.i.vanitas aut vanum.& in plurali הֲבָלִים Habalim.i.vanitates aut vana.vt Eccl's.1.Vanitas vanitatum dicit eccl's: vanitas vanitatũ & oĩa vanitas. & in eo.Vidi cũcta que fiunt ſub ſole & ecce vniuerſa vanitas.& in eodẽ.2.Et eſt quicq̃ tam vanũ. & in eo.Adoleſcẽtia & voluptas vana ſunt.Deut.32.Irritauerũt me in vanitatibus ſuis.Hiere.10.Vana ſunt & opus riſu dignũ.Põitur etiam pro idolis vel pro ſculptilibus .vt in eodem.14. Nũquid ſunt in ſculptilibus gentium qui pluat.

הֵבֶן Haben.genꝰ eboris.Sed quia eſt dictio obſcura & inuſitata.ideo btũs Hieronymꝰ poſuit in trãſlatiõe ipſum hebraicũ.vt Ezech.27.Dẽtes eburneos & hebeninos. vbi ponitur in hebreo הַבְנִים Habnim.in nũero plurali.& ſolũ inuenitur in predicto loco.Et dicunt aliqui hebrei q̃ ſignificat quoddã genus ligni pulcherrimi.

הֹבֵר Hober augur.aſtrologus.vt Eſa.47.Stent & ſaluent te augures celi qui contemplantur ſydera.lxx. vero ſic tranſtulerunt. Stent & ſaluam te faciant aſtrologi celi.& ſolum inuenitur in nũero plurali & in predicto loco.

הָגָה Haga.meditari.loqui.clamare.ſonos ſeu verba proferre.rugire.gemere.amouere.auferre.vt Iob.27.Neq̃ lingua mea meditabitur mendacium. Ps.1. Et in lege eius meditabitur die ac nocte.Ps.2.Et populi meditati ſunt inania.Ps.62.In matutinis meditabor in te.Ps.70.Sed & lingua mea tota die meditabitur iuſtitiam tuam.i. loquetur. Ps.76.Et meditabor in oĩbus operibꝰ tuis.Eſa.33.Cor tuũ meditabitur timorẽ.& in eo.37.Meditatꝰ eſt in ſpiritu ſuo duro per diẽ eſtus.Sed dicunt hebrei q̃ in predicto loco ſignificat amouere vel auferre·& ſic legunt. Amouit ſiue abſtulit in ſpiritu ſuo duro.& in eodẽ.59.Concepimꝰ & locuti ſumus de corde verba mendacii.ponitur ẽt pro clamare. vt.Ps.113.Nõ clamabũt in gutture ſuo.& btũs Hieronymꝰ in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.Nõ ſonabunt in gutture ſuo.Eſa.8.Qui ſtridẽt in incantationibus ſuis.pro quo hebrei legunt.Qui garriũt & clamãt vel ſonant aut loquũtur Item ſignificat rugire vel gemere.vt Eſa.31. Quomõ ſi rugiat leo & catulus leonis ſup predam ſuã.& in eo.59.Et q̃ſi columbe meditantes gememus.& ſupra in eodẽ. 38. Meditabor vt colũba.i.gemã vel rugiam vt colũba. Inde הֶגֶה Hege.i.ſonus.ſermo.locutio.gemitꝰ.vt Iob.37.Et ſonum de ore eius procedẽtẽ.&.Ps.59.Sicut aranea meditabuntur. Pro quo beatꝰ Hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.trãſtulit.Quaſi ſermonẽ loquẽs.ponitur etiã pro gemitu.pro q̃ beatꝰ Hieronymus tranſtulit carmẽ.ſ.lugubre vel triſte. vt Ezech.2. Et ſcripte erant in eo lamentationes & carmen

Ille. Munquid. Nun. Forſitan. Vtrum. An. Si. Ne. Ecce. Qui.

Ecce. Venite. Vane agere Vana loq. Vanum eẽ Vanitas. Vanitates Vanum Sculptilia Hebenini Offerre Augures. Aſtrologi. Meditari. Amouere. Loqui Clamare Sonare Rugire Gemere Sonus Carmen.

& ve.& aliqñ ſcribitur cum duplici gnimal.& ſignificat clamorem vel rugitum aut meditationem.vt.Ps.5. Intellige clamorem meum.& beatus Hieronymus tranſtulit.Intelli ge rugitum meum.Ps.38.In meditatione mea exardeſcet ignis.& aliqñ ſcribitur cum tau in fine & dicitur הגות Haguth.vt.Ps.48.Et meditatio cordis mei prudentia. Inde הגיון Higaion.i.meditatio.vt.Ps.9. In operibus manuum ſuarum comprehenſus eſt peccator.pro quo hebrei legũt. In operibus manuum ſuarum corruit impius meditatio ſemper.ſiue meditatione ſemper.Ps.18.Et meditatio cordis mei in conſpectu tuo ſemper.Ponitur etiam pro cantico.vt.Ps.91.Cum cãtico in cithara.Item הגה Haga.amouere.auferre.2.Reg.20.Amoto ergo illo de via tranſibat oĩs vir.& Prouer.25.Aufer rubiginem de argento.& in eodẽ. Aufer impietatem de vultu regis.

Rugitus
Meditatio
הגות
Meditatio
הגיון
Meditatio
Cantícum
הגה
Amouere.
Auferre.

הגן Hagan.ſeparatũ.vt Ezech.42.Que via erat añ veſtibulũ ſeparatum per viam orĩẽtalẽ ingredientibus.vbi pro eo quod in littera noſtra eſt ſeparatum in hebreo habetur הגנה Hagina.& ſolum inuenitur in predicto loco.& dicunt hebrei ק ſignificat rectum ſiue directum. Tamẽ ſi illa particula ה Ha eſſet articularis ſicut ſupra in principio huius littere dictum eſt.Tunc dictio גנה Gina ſignificat hortum ſiue pomerium.& tunc poterit eſſe talis littera.ſ.que via erat ante veſtibulum ſiue ante peribolum horti ſiue pomerii per viam orientalem ingrediẽtibus. Alii vero dicũt ק predicta dictio deriuatur a dictione נגן Nagan.que ſignificat canere vel pſallere.& legũt.Que via erat ante peribolum vel clauſuram organizationis vel cantici.i. vbi leuite canebant laudes deo.& huius opinionis eſt Nicolaus de lyra cui concordat tranſlatio chaldaica.

Separatiõ
הגנה
Canere.

הד Hed.laus.ſiue gloria.vt Ezech.7. Prope eſt dies occiſionis & non glorie montium.& dicunt hebrei ק ſignificat ſonitum ſiue clamorem aut reſonantiam.Et ק deriuatur a ſequenti dictione que ſignificat ſonitum vel clamorẽ Alii vero dicunt ק deriuatur a dictione הוד Hod.que ſignificat laudem vel gloriam.ſicut eſt in littera noſtra. De quo infra dicetur.

Gloria

הדד Hedad.ſonitus.ſtrepitus.clamor.pro quo beatus Hieronymus tranſtulit vocem calcãtium.Eſa.16.Vox calcantium irruit.& in eodem. Vocem calcantium abſtuli.i. clamorem vel ſtrepitum quem calcantes in torculari faciũt Quod etiam dicitur celeuma.vt Hiere.25. Celeuma quaſi calcantium concinetur.& in eodem.48.Nequaq̃ calcator vue ſolitum celeuma cantabit.& in eodem.51. Et ſuper te celeuma cantabitur.in quibus locis ponitur predicta dictio pro celeuma.Et ſcribitur cum iod in prima ſyllaba.

Clor calcãtium.
Clamor
Celeuma.

הדברי Hadabre ſiue הדברייא Hadabraia in lingua chaldaica ſignificat optimates ſiue principes. & ſolum inuenitur in numero plurali. Dañ.3.& ait optimatib⁹ ſuis.

optimates

הדה Hada.extendere.mitere.ſ.manũ.vt Eſa.11.Et in cauernam reguli qui ablactatus fuerit manũ ſuam mittet.Et ſolum inuenitur in predicto loco.

Mittere.

הדך Hadach.conculcare.conterere.vt Iob.40. Et contere impios in loco ſuo.& ſolũ inuenitur in predicto loco.

Conterere

הדם Hadom.ſcabellum.vt Ps.109. Donec ponam inimicos tuos ſcabellum pedum tuorum. Eſa.66. Terra autem ſcabellum pedum meorum. Item הדם Hadem.in lingua chaldaica ſignificat ſcidere:aut in fruſta ſecare & inde הדמין Hadamin.i.fruſtra ſeu fragmenta. Dañ.1. Peribitis vos.pro quo hebrei legunt.in fruſta concidemini.& in eodem.3. Diſpereat:& domus eius vaſtetur.pro quo hebrei legunt. In fruſta concidatur.

Scabellũ.
הדם
Scindere.
הדמין
Fruſta.

Hadas.myrtus.vt Nee.8.Frõdes myrti & ramos palmarum.Eſa.41. Dabo in ſolitudine cedrum & ſpinã & myrtum.& in eodem.55. Et pro vrtica creſcet myrtus. & in plurali הדסים Hadaſim. pro quo beatus Hieronymus tranſtulit.Myrteta.Zach.1.Et ipſe ſtabat inter myrteta que erant in profundo.

הדס Myrtus
הדסים Myrteta

Hadaph.impellere.expellere. ſubuertere. vt Nu.35. Si per odium quis hominem impulerit.Deut.6.vt deleret omnes inimicos tuos coram te.pro quo hebrei legũt. Vt expellat omnes inimicos tuos coram te. Prouer.10. Et inſidias impiorũ ſubuertet.Eſa.22.Et expellam te de ſtatione.Hiere.46.Non ſtetit:quoniam dominus ſubuertit eum Ezech.34.Pro eo quod lateribus & humeris impingebatis.i.expellebatis vel impellebatis.

הדף Impellere
Expellere.
ſubuertere
Impĩgere

Hadar.decorare.honorare.gloriare.glorificare.vt Leuit.19.Et honora perſonã ſenis. Prouer. 25. Ne glorioſus appareas coram rege.i.ne glorieris coram rege ſeu ne glorificeris.Threñ.4.Faciem ſenum non erubuerunt. Pro quo hebrei legunt. Facies ſenum non ſunt honorate. vel non ſunt decorate. Dañ.5.Deum qui habet flatum tuũ in manu ſua non glorificaſti.Exo.23.Et pauperis non miſerearis in iudicio.pro quo hebrei legunt.Et pauperẽ non honorabis ſiue non decorabis in iudicio. Sed beatus Hieronymus tranſtulit ſenſum.& inde הדר Hadar ſiue הדר Heder.i.pulcher ſiue decorus:aut pulchritudo vl̃ decor.vt Leuit.23. Sumetiſq; vobis die prĩo fruct⁹ arboris pulcherrime.Ps.95.Confeſſio & pulchritudo in conſpectu eius.Ps. 103.Cõfeſſionem & decorem induiſti. Dañ.11. Et indign⁹ decore regio.Ps.144.Magnificentia glorie ſanctitatis tue loquetur.pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicã veritatẽ tranſtulit decorẽ glorie magnitudĩs tue & verba mirabilium tuorum loquar. Dañ.4. Et in gloria decoris mei.& aliqñ ſcribitur cũ tau in fine.vt.Ps.95. Adorate dñm in atrio ſancto eius.pro quo beat⁹ Hieronym⁹ in pſalterio iuxta hebraicam veritatem trãſtulit.Adorate dominum in decore ſanctuarii.2.Paralip.20.Vt laudarent eũ in turmis ſuis. pro quo hebrei legunt. Et laudarent decorẽ ſanctuarii ſiue decorem ſanctum aut in decore ſanctuarii. Ponitur etiam pro dignitate. vt Prouer.14. In multitudie populi dignitas regis.i.gloria ſiue decor regis.& in plurali הדרי Hadre.pro quo in noſtra tranſlatione habetur ſplẽdores.Ps.109.In ſplendoribus ſanctorum.Sed beat⁹ Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem pro הדרי Hadre.legit הרי Harere cum duplici res.i.montes.vbi ſic tranſtulit.In montibus ſanctis.Et hec varietas cõtigit propter ſimilitudinem res & daleth: que ſunt quaſi vnius figure.& fortaſſe in libris antiquis erat ſcriptũ הרי Harere cũ duplici res. Inde הדור Hadur.i.decorus glorioſus ſiue formoſus.vt Eſa.63.Iſte formoſ⁹ in ſtola ſua.& in pl̃ali הדורים Hadurim.vt in eodem.45.Et glorioſos terre humiliabo. Hebrei tamen dicunt ק in predicto loco ſignificat anfractus:ſiue abrupta:vel circuitus viarum:aut vias non rectas. & ſic legunt.Et diſtorta.i.ea que non ſunt recta rectificabo ſiue anfractus vel abrupta.ſ. viarum equabo.Item הדר Hadar in lingua chaldaica ſignificat reuertere. Dañ.4. Et ad honorem regni mei decoremq; perueni.pro quo hebrei legunt.Et ad honorem regni reuerſus ſum ſiue reduct⁹ ſum.

Dignitas.
הדרי
ſplẽdores.
Montes.
הדור
Fórmoſus
הדורים
Glorioſi
הדר
Reuertere

Ho.ve.Interiectio dolentis.vt Amos.5.Et in cũctis que foris ſunt dicetur ve.ve.& ſolũ inuenitur in p̃dicto loco.

הו
הוא

Hu.pronomen eſt tertie perſone aut verbum ſubſtantiuum.ſ.ipſe vel ipſum.ille vel illud.iſte vel iſtud.is vl̃ id. eſt vel fuit.Gsñ.1.Ipſe eſt qui circuit omnem terram eui

Ipſe.

Universidad de Deusto Biblioteca

Ipsum. Ille. Iste. lath.& in eodem.Ipsum est nomen eius.Et in eodē.18.Ipe vero stabat iuxta eos.& in eo.27. Quis igitur ille est qui dudū captam venationem attulit mihi.Exo.6.Iste est aarō & moyses.& in eo.Iste est moyses & aaron. Ester.7. Quis est iste & cuius potentie.Et accipitur etiam in genere neutro:quia hebrei non habent genꝰ neutrum:sed pro eo vtū tur cōiter genere masculino & aliquando feminino.Scribi tur etiam הוא Hi cum vau in medio dictionis. & cum puncto hiric in genere feminino.s.ipsa.illa.ista.vt Geñ.3. Mulier quam dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno.pro quo

Ipsa in hebreo habetur.Ipsa dedit mihi de ligno. & in eodem.

הוא Ipsa conteret caput tuum.Sed in predicto loco in codicibꝰ hebreorum scribitur הוא Hu cum puncto surec:quod interpretatur ipse vel ipsum & refertur ad semen:De quo supra dixerat:inimicitias ponam inter te & mulierem & semen tuum & semen illius.Vtroqꝫ tñ mō legi potest.: quia eisdē litteris vtrūqꝫ scribitur in hebreo scilicet ipsum & ipsa.Et

Illa. in eodem.17.Delebitur anima illa de populo suo. & in eodem.24.Ipsa est mulier quam preparauit dominꝰ filio domini mei.& sic in aliis locis ponitur הוא Hi.cum vau in medio dictionis in genere feminino.Item ponitur הוא Hu.p

הוא Qui. boc nomine relatiuo quis vel qui.vt Geñ.14.Qui habitabat in sodomis.& in eodē. Qui habitabat in conualle mābre.Ponitur etiam pro hoc verbo substantiuo Sum es fui. vt Geñ.20.Quia propheta est. & in eodem. In omni loco ad quem ingrediemur dicesꝙ frater tuꝰ sim.Deut.32. Videte ꝙ ego sim solus. Vide etiam de hoc infra in dictione הָוָה Haua.

הוד Hod.gloria.laus.confessio.honor. decor siue species. Nu.17.Et dabis ei precepta cunctis videntibus & par

Gloria. tē glorie tue.2.Paralip.29.Et tibi laus.s.est.& Iob.39. Gloria narium eius terror.Ps.103.Confessionem & decorē in

Confessio. duisti.Ps.148.Confessio eius super celum & terrā. Hiere. 22.Ve domine:ve inclyte.Pro quohebrei legunt.Ve domine siue ve domino & ve glorie eius.Dañ.11.Et non tribuetur ei honor regius. Osee.14. Et erit quasi oliua gloria

Honor. eius.Zach.10. Quasi equum gloria eius in bello. Significat etiam decorem siue speciē.1. Paralip.7. Soror autem

Decoms. Species eius regina peperit virum decorū.Dañ.10. Et species mea immutata est in me.

הָוָה Haua.verbum est substantiuū.s.sum es fui.vt Geñ.27. Esto dominus fratrum tuorū.Esdre.4. Nam & reges

Esse. fortissimi fuerunt in ierusalem.Nec.8.Et leuare te velis super eos in regē.Pro quo hebrei legunt.Et tu es sup eos rex siue & tu velis esse super eos rex. Eccl's.2. Quid enim ꝑderit homini de vniuerso labore suo.pro qꝰ he.le.quid eñ est homini de vniuerso labore suo.Et aliquando scribitur cum aleph in fine.vt in eodem.11.In quocūqꝫ loco ceciderit ibi erit.& Iob.37.Qui precipit niui vt descendat in terrā.Pro quo hebrei legunt. Qui precipit niui esse in terra.i.vt descendat in terram sicut est in littera nostra. Dañ.2. Tu rex videbas.Pro quo hebrei legunt.Tu rex videns eras. & aliquando scribitur cum lamed in principio & aleph in fine

Calamitas הָוָה loco he.Dañ.2.Sit nomen domini benedictum in secula.vide etiam de hoc infra in dictione הָיָה Haia.Item הָוָה Houa siue הָוָה Haua aut הָוֹת Hauath.i.calamitas.vanitas.insidie. iniquitas.peruersitas.vt Iob.6.Et calamitas quam patior. Esa.47.Irruet super te calamitas quam non poteris expia

Vanitas. re.Ponitur etiam pro vanitate.Ps.51.Et preualuit in vanitate sua.Sed beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit.Confortatus est in insidiis suis.Prouer.10.Insidias impiorum subuertet.Michee.7.Et magnꝰ locutus est desiderium anime sue.Pro quo hebrei legūt. Et magnus locutus est iniquitatem vel peruersitatem anime sue.Sed mutando he primum in aleph:tunc potest significare desiderium.& in plurali.הַוּוֹת Hauoth.Ps.37.Et qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates.sed beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit insidias.Ponitur etiam pro iniustitia. vt. Ps.51. Iniustitiā cogitauit lingua tua.Pro quo beatus Hieronymus transtulit in predicto psalterio.Insidias cogitat lingua tua.Ps.54. Et labor in medio eius & iniustitia. Pro quo beatus Hieronymus in predicto psalterio transtulit.Insidie in vitalibus eius.Ponitur etiā pro iniquitate.vt.Ps.56.Donec transeat iniquitas.Sed etiam in hoc loco beatus Hieronymꝰ in predicto psalterio transtulit.Donec transeant insidie. Et dicūt aliqui hebrei ꝙ ab hac dictione deriuatur verbum תְּהוֹתְתוּ Thehothethu.Pro quo.lxx.trāstulerunt irruitis. vt. Ps.61. Quousqꝫ irruitis in hominem. Pro quo beatus Hieronymus in predicto psalterio transtulit. Vsquequo insidiamini contra virum.

Insidie Iniquitas

הַוּוֹת Vanitates

Iniustitia.

Irruere

Insidiari.

הוֹי Hoi.ve.interiectio dolentis.siue o.quod est aduerbium vocatiui casus.vt Esa.1.Ve genti peccatrici.& in eodem 5.Ve qui coniungitis domum domui.& in eodem. Ve qui trahitis peccatum in funiculis vanitatis.& in eodē. Ve qui dicunt malum bonum & bonum malum. & in eodem. Ve qui sapientes estis in oculis vestris.& in eodem. Ve qui potentes estis ad bibendum vinum.& in eodem.10. Ve qui cō dunt leges iniquas.& in eodem. Ve assur virga furoris mei & Hiere.22.Non plangent eum ve frater & ve soror:non concrepabunt ei ve domine & ve inclyte.& in eodem.47. O mucro domini vsquequo non quiesces. & Zach.2.O. O fugite de terra aquilonis.& in eodē.2.O sion fuge.Esa. 55.Omnes sitientes venite ad aquas. Pro quo hebrei legunt. O omnes sitientes venite ad aquas.& aliquando scribitur sine Iod.& dicitur הֹ Ho de quo supra dictum est.

Ve.

הוֹן Hon.diuitie: siue multitudo aut abundātia diuitiarum. substantia.sufficientia.satis.vt.Ps. 118.Sicut in omnibꝰ diuitiis.Prouer.11.Non proderunt diuitie in die vltionis. Et in eodem.13.Et quasi pauper cum in multis diuitiis sit. Et in eodem.19.Diuitie addunt amicos plurimos.Ponitur etiam pro substantia.vt Prouer.1.Omnem pretiosam substantiam reperiemus.& in eodem.3.Honora dominum de tua substantia.Et in eodem.6.Omnem substantiam domꝰ sue tradet.Et in eodem.10.Substantia diuitis vrbs fortitudinis eius.Et in eodem.13. Substantia festinata minuetur. Et in eodem.24. Vniuersa substantia preciosa & pulcherrima.Significat etiam satis vel sufficientia. vt Prouer.30.Et quartum ꝙ nunquam dicit sufficit.Et in eodem. Ignis vero nunqꝫ dicit sufficit.Ponitur etiam pro precio.vt.Ps.43 Vendidisti populum tuum sine precio.idest sine substantia vel sine diuitiis.

Diuitie

Substātia

sufficiētia.

Precium

הָזָה Haza.dormitare secundum hebreos.& inde הָזִים Hozim.idest dormitantes.Pro quo beatus Hieronymus transtulit.videntes vana.quasi חֹזִים Chozim cum littera cheth.Esa.56.Videntes vana dormientes & amantes somnia.& solum inuenitur in predicto loco.

הָזִים Vana.

הִי Hi.ve.Interiectio dolentis.vt Ezech.2. Et scripte erant in eo lamentationes & carmen & ve.& solū inuenitur in predicto loco.

Ve.

הִיא Hi .pronomen est tertie persone generis feminini.i. ipsa.illa.ista.ea.eadē.vt Geñ.20.Et ipsa ait frater meus est.Iudi.4.Que iudicabat populum.Et in eo . Et sedebat sub palma que nomine illius vocabatur . Pro quo he-

הִיא Ipsa.

הִיא Ipsa.

brei legunt. Et ipsa sedebat sub palma debbora. Threñ. 1. Habitauit inter gentes pro q̄ in hc. hr̄ ipsa habitauit inter gētes. Et aliquando scribitur cū vau in medio dictiōis sicut supra dictum est in dictione הוּא Hu. Ponitur etiam pro hoc verbo substantiuo sum es fui. vt Geñ. 12. Quare non indicasti mihi q̄ vxor tua esset. Et in eodem. 20. Dixitq̄ de sara vxore sua soror mea est. Ps. 118. Quia in eternum mihi est.

הָיָה Esse.

Haia esse. verbum substantiuum. egrotare. euanescere. vt Geñ. 6. Noe vir iustus atq̄ perfectus fuit in' generationibus suis. Et in eodem. 10. Ipse cepit esse potens in terra: & erat robustus venator coram domino. Et in eodē. Fuit autem principium regni eius babylon. Et in eodem. 21. Et fuit cum eo. Et in eodem. 26. Sit iuramentum inter nos. Exo. 3. Ego sum qui sum. & in eodem. Qui est misit me ad vos. Et in eodem. 9. Ecce manus domini erit super agros. Iudi. 16. Infirmus ero vt ceteri hominum. 1. Reg. 1. Fuit vir vnus de ramathaim. 2. Reg. 4. Duo viri principes latronum erant filio saul. Et ī eo. 7. Ego ero ei in patrē & ipse erit mihi in filium. Dañ. 1. Fuit autem daniel vsq̄ ad annum primum cyri regis. Et aliquando scribitur sine he finali. vt in aliquibus locis supradictis. Scribitur etiam aliquando cum duplici iod. vt Geñ. 24. Soror nostra crescas in mille millium. Pro quo in hebreo habetur. Soror nostra tu sis in mille millium. 2. Reg. 15. Si veneris mecum eris mihi oneri. & a predicta dictiōe: & a supradicto verbo הָוָה Haua. deriuatur nomen domini tetragrammaton quod scribitur quattuor litteris. scilicet. Iod. he. vau. he. & significat esse vel essentiam. pro quo beatus hieronymus & alii interpretes traduxerunt dominum: & etiam hebrei pro hoc nomine legunt אֲדֹנָי Adonai. idest dominus. de quo vide supra in dictione אָדוֹן Adon. Et aliquando predicta dictio

היה Fieri.

Haia. pōitur p hoc verbo. fio. fis. fit. vt Geñ. 1. Fiat lux & facta est lux. Et in eodem. Fiat firmamentū in medio aquarum. Et in eodem. Et factum est ita. Et in eodem. Fiant luminaria. & Ruth. 1. Et factum est in diebus vnius iudicis. Threñ. 3. quis est iste qui dixit vt fieret. Ezech. 1. Factum est verbum domini ad ezechielem filium buzi. Et in eodem. 6. Et factus est sermo domini ad me dicens. Et in voce passiua aliquando recipit nun in principio. vt Deut. 4. Si facta est aliquando huiuscemodi res. Iudi. 19. Numquam res talis facta est. Prouer. 15. Desiderium si compleatur delectat animam. Pro quo hebrei legunt. Desiderium factum. idest completum delectat animam. Significat etiam infirmari siue languere: quando scribitur cum nun in principio. vt Dañ. 8. Et ego daniel langui & egrotaui per dies. Item significat euanescere siue perire. pro quo beatus hieronymus transtulit fugit. vt Dañ. 2. Et somnus eius fugit ab eo.

Languere Euanescer

הֵיךְ quomodo.

Hech. Quomodo. vt. 1. Paralipo. 13. Quomodo possum ad me introducere Arcam dei. Dañ. 10. Et quomodo poterit seruus domini mei loqui cum domino meo.

הִים Cōturbare Tumultuari. Interficer

Him. Turbare. tumultuari. perdere. interficere. Ps. 54. Contristatus sum in exercitatione mea & cōturbatus sum. Michee. 2. Tumultuabuntur a multitudine hominum. Et aliquando scribitur sine iod. vt Deut. 7. Et interficiet illos donec penitus deleantur. Vbi vltimum mem non est de substantia dictionis: sed est pronomen relatiuum numeri pluralis. & Ruth. 1. Velox apud cunctos fama percrebuit. Pro quo hebrei legunt. Et conturbata est omnis ciuitas super eis. Siue tumultuata est omnis ciuitas super eis. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum. Vide etiam de hoc infra in dictione הָמָן Hamam. & in dictione הָמָה Hama. Et inde מְהוּמָה Mehuma. idest perturbatio. pauor. interfectio. vt Deut. 7. Donec penitus deleantur. Pro quo hebrei legunt. Perturbatione siue interfectione magna nimis. Et. 1. Reg. 5. Fiebat enim pauor mortis in singulis vrbibus.

מְהוּמָה Perturbatio. Pauor

הִין Velle. paratū ee.

Hin. Velle. paratum esse. vt Deut. 1. Cumq̄ instructi armis pergeretis in montem. Pro quo hebrei legunt. Et voluistis ascendere in montem: siue parati fuistis ascendere in montem. Et dicunt aliqui hebrei q̄ deriuatur a dictione הֵן Hen: que significat ecce. Item. הִין Hin. Mensura erat liquidorum. vt Exo. 29. Et quartam partem Hin. Et Nume. 28. Et quartam partem Hin vini.

הִין Hin genus mensure.

חֵכָל Templum

Hechal. Templum. palatium. & communiter scribitur cum iod in prima syllaba. vt. 3. Reg. 6. Et porticus erat ante templum. Ps. 5. Adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. Ps. 10. Dominus in templo sancto suo. Ps. 143. Circum ornate vt similitudo templi. & Esa. 6. Et ea que sub ipso erant replebant templum. Et in eodem. 39. Et erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Hiere. 7. Nolite confidere in verbis mendacii dicentes: templum domini: templum domini: templum domini est. Et secundum hebreos ponitur ibi templum ter eo quod in tres partes erat diuisum. scilicet in domum exteriorem que dicebatur porticus. Et in domum mediam in qua erat mensa & candelabrum. Et in domum interiorem in qua erat arca & cherubin que dicebatur oraculum siue sanctum sanctorum. Dañ. 1. Et qui possent stare in palatio regis. Amos. 8. Et stridebunt cardines templi. Et in plurali. הֵיכָלִים Hechalim: siue הֵיכְלֵי Hechle. secundum terminationem nominum masculinorum siue. הֵיכָלוֹת Hechaloth. Secundum terminationem femininorum. vt. Ps. 44. A domibus eburneis ex quibus delectauerunt te. idest a templis vel a palatiis eburneis. Prouer. 30. Stellio manibus nititur & moratur in edibus regis. idest in palatiis regis. Ponitur etiam pro delubris. Esa. 13. Et syrene in delubris voluptatis. Osee. 8. Et oblitus est israel factoris sui & edificauit delubra.

Palatium

הֵיכָלִים Domus. Templa. Palatia. Edes.

Delubra.

הָכַר opprimer.

Hacar. Opprimere. Iob. 19. Et non erubescitis opprimentes me. Et aliqui hebtei dicunt q̄ significat impudenter agere. siue ingratum esse. Quia in lingua Arabica significat impudentiam. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Et non erubescitis impudenter agitis contra me: siue ingrati estis mihi. Et inde הַכָּרַת Hacarath. idest impudentia siue ingratitudo. Esa. 3. Agnitio vultus eorum respondebit eis. Pro quo hebrei legunt: Impudentia vultus eorum respondebit eis. Vnde subditur. Et peccatum suum quasi sodoma predicauerunt: & non absconderunt. Potest etiam deriuari a verbo נָכַר Nacar. Quod significat cognoscere vel agnoscere. sicut est in littera nostra.

Impudenter agere. Ingratū ee.

הַכָּרַת Agnitio Impudentia.

הָלַל Laudare.

Halal. Laudare. gloriari. letari. splendescere. fulgere Insanire. conturbare. iniq̄ agere. Iudi. 16. Quod etiam populus videns laudabat deum suum. 1. Paralipo. 16. Laudate nomen sanctum eius. Pro quo hebrei legunt. Laudamini siue gloriamini in nomine sancto eius. Et in eodem. 29. Confitebimur tibi & laudabimus nomen tuum inclytum. 2. Paralipo. 20. Laudabant dominum

deum israel voce magna. ps. 9. Quoniam laudatur pecca-
tor in desideriis anime sue . ps . 21. In medio Ecclesie
laudabo te. Ps. 62. Et labiis exultationis laudabit os me-
um. Et in eodem . Laudabuntur omnes qui iurant in eo.
Ps. 101. Et qui laudabant me aduersum me iurabant. Sed
beatus hieronymus aliam significationem sequens in psal
terio iuxta hebraicam ve. transtulit. Exultantes per me iu-
rabant. Ps. 118. Septies in die laudem dixi tibi . pro lauda-
ui te. Et in eodē. Viuet anima mea: & laudabit te. Ps . 134.
Laudate nomen domini laudate serui domini . Ps . 145 .
Lauda anima mea dominum. Ps. 148. Laudate dominum
de celis. Ps. 150. Omnis spiritus laudet dominū . Prouer .
27. Laudet te alienus & non os tuum. Et in eodem. 31. Mu
lier timens deum ipsa laudabitur. Et in eodem. Laudent e
am in portis opera eius. Canti. 6 . Regine & concubine &
laudauerunt eam. Esa. 38. Neq; mors laudabit te. Et in eo-
dem. 45. In domino iustificabitur & laudabitur omne se-
men israel. Et inde מְהֻלָל Mehulal . siue מַהֲלָל Mahalal.
ideſt laudabilis: siue laus: vel laudatio. vt. 1. Reg. 22. Lauda
bilem inuocabo dominum. Prouer. 27. Sic probatur ho-
mo ore laudantis. Pro quo hebrei legunt . Et homo iuxta
laudem suam siue iuxta laudationem suam. Sed beatus hie
ronymus transtulit sensum . Et inde תְּהִלָה Thehila. siue
תְּהִלַת Thehilath. ideſt laus . siue laudatio aut laudabilis .
vt in titulo psalmi. 44. Vbi dicitur laudatio ipsi dauid. &
in eodem Ps. Laudationem domini loquetur os meum .
Hiere. 49. Quomodo dereliquerunt ciuitatem laudabi
lem. Et in plurali. תְּהִלוֹת Thehiloth. vt. Ps. 21. Tu autem
in sancto habitas laus israel . Pro quo hebrei legunt . Et tu
sanctus habitator siue habitās laudes israel siue laudatiōes
israel. Beatus vero hieronymus in psalterio iuxta hebrai-
cam veritatem transtulit. Et tu habitator sancte laus israel.
Et ponitur ibi singulare pro plurali. & Esa. 60 . Et laudes
domini annunciantes. Scribitur etiam pluraliter. הִלּוּלִים
Hilulim . ideſt laudationes . Pro quo beatus hieronymus
transtulit laudabiles. vt Leuit. 19. Quarto autem anno om
nis fructus eorum sanctificabitur laudabilis domino. & in
de הַלְלוּיָה Aleluia. ideſt laudate dominum. & est dictio
composita ab הָלְלוּ Halelu . q; significat laudate vt su-
pra. & יָהּ Ia: quod est vnum de nominibus dei : & ponitur
pro domino. vt Ps. 146. Laudate dominum quoniam bo
nus est psalmus. Vbi pro eo quod in littera nostra est Lau
date dñm: in hebreo habetur הַלְלוּיָהּ Haleluia. Itē הָלַל Ha
lal significat gloriari vel letari. scilicet quando est verbum
quarte coniugationis. vt. Ps. 48 . Et in multitudine diui-
tiarum suarum gloriantur. Ps. 51. Quid gloriaris in mali-
tia: qui potens es in iniquitate . Ps . 96. Et qui gloriantur
in simulachris suis. Ps. 105. Et gloriemur in laude tua. Pro
uer. 20. Et cum recesserit gloriabitur. Et in eodem. 27. Ne
glorieris in crastinum. Hiere. 9. Non glorietur sapiens in
sapientia sua: & non glorietur fortis in fortitudine sua : &
non glorietur dines in diuitiis suis : sed in hoc glorietur
qui gloriatur. Ponitur etiam pro letari . vt Esa . 41 . Et in
sancto israel letaberis. Et inde הִלּוּלִים Hilulim . Pro quo
beatus Hieronymus transtulit choros cātantium . vt Iudi.
9. Et factis cantantium choris ingressi sunt fanum dei sui.
Item הָלַל Halal. ideſt splendere. fulgere . lucere. Iob . 29.
Quando splendebat lucerna eius super caput meum. Et in
eodem. 31. Si vidi solem cum fulgeret. Et in eodem. 41. ster
nutatio eius splendor ignis. Esa. 13. Quoniam stelle celi &
splendor earum non expandent lumen suum . vide etiam
de hoc supra in dictione אָהַל Ahal. & inde הֵילֵל Helel.
ideſt lucifer. vt Esa. 14. Quomodo cecidisti de celo lucifer
qui mane oriebaris. Significat etiam הָלַל Halal Insanire:
vt. 1. Reg. 21. Et collabebatur inter manus eorum. Pro quo
hebrei legunt. Et insaniebat inter manus eorum . Hiere.
25. Et bibent & turbabuntur & insanient . Ponitur etiam
pro conturbare. vt Eccl's. 7 . Calumnia conturbat sapien-
tem. Et Naū . 2. In itineribus conturbati sunt. Item poni-
tur pro iniq; agere. Ps. 74. Dixi iniquis nolite iniq; age-
re. Et inde הוֹלֵלִים Holelim. ideſt stulti siue iniqui. Ps. 5. nec
permanebunt iniusti ante oculos tuos. Pro quo beatus hie
ronymus transtulit. Non stabunt iniqui in conspectu ocu-
lorum tuorum. Ps. 72. Quia zelaui super iniquos . Et in-
de מְהֹלָל Meholal. ideſt stultus . siue iniquus . pro quo be
atus hieronymus transtulit. Errorem. Eccl's. 2. Risum repu
taui errorem. & inde הוֹלֵלוּת Holeluth. ideſt insania vel stul
titia secundum hebreos. Sed beatus hieronymus transtu-
lit. errorem. Eccl's. 1. Erroresq; & stultitiam . Et in eodem.
7. Et vt cognoscerem impietatem & errorem imprudēn-
tium. & in eodem. 10. Et nouissimum oris illius error pessi
mus. Et supra in eodem. 9. transtulit contemptum. vbi di
citur. Vnde & corda filiorum hominum implentur mali-
cia & contemptu in vita sua . Et inde תָּהֹלָה Tahola . Pro
quo beatus hieronymus transtulit prauitatem. vt Iob . 4 .
Et in angelis suis reperit prauitatem.

הֲלֹא Halo. Nonne. nunquid non: vtiq;. ecce. Gen. 20. Nō
ne ipse dixit mihi soror mea est. Et in eodem . Nōne
pro rachel seruiui tibi. Exo. 4. Nonne ego dominus. Iudi.
9. Nunquid non est ipse filius ierobaal . Prouer . 8 . Nun-
quid non sapientia clamitat . Et aliquando scribitur cum
vau & aleph in fine. vt Gen. 4. Nonne si bene egeris reci-
pies. Et in eodem. 31. Nonne quasi alienas reputauit nos .
Et in eodem. 42. Nunquid non dixi vobis nolite peccare
in puerum. Et aliquando ponitur pro vtiq; siue pro ecce.
vt Exo. 4. Aaron frater tuus leuites scio q; eloquens sit.
Pro quo hebrei legunt. Vtiq;: siue ecce Aaron frater tuus le
uites. Deut. 4. Qui est in rabath filiorum amon . pro quo
hebrei legunt. Vtiq; est siue ecce est in rabath filiorum A-
mon. Ios. 1. Ecce precipio tibi confortare & esto robustus.
Et. 1. Reg. 10. Ecce vnxit te dominus super hereditatem su
am in principem. Et in eodem. 25. Nonne ecce dauid lati-
tat apud nos. Vbi ponitur pro nonne & ecce. Ruth . 2. Au-
di filia ne vadas in alterum agrum ad colligendum. Vbi in
hebreo premittitur supradicta dictio. scilicet vtiq; siue ec-
ce audi filia . 1 . Reg. 13 . Ego enim sum qui precipio vo-
bis . Vbi similiter in hebreo premittitur supra dicta di-
ctio הֲלֹא Halo . Vide etiam de hoc infra in dictione .
לוֹא Lo.

הָלְאָה Hála . Vltra . trans . illuc. Deinceps. vt. 1. Reg. 10.
Cumq; abieris inde & vltra transieris . Et in eo-
dem. 20. Ecce sagitte vltra te sunt. Et in eodem. Ecce sagit-
ta illa est: porro vltra te. Amos. 5 . Et migrare vos faciam
trans damascum. Ponitur etiam pro illuc. vt Gen. 19 . Rece
de illuc. Nu. 16. Et ignem huc illucq; dispergat . Vbi poni-
tur pro huc & illuc. Item significat deinceps . vt Leuit. 22.
Die autem octauo et deinceps offerri poterunt. 1. Reg. 18.
A die illa et deinceps. Et inde deriuatur נַהֲלָאָה Nahalaa.
ideſt remota vel electa aut repulsa. Et est participium pas-
siuum in hebreo. Pro quo Beatus hieronymus transtulit.
Eam que laborauerat. vt Mich. 4 . Et eam que laboraue-
rat in gentem robustam. Lxx. vero transtulerunt . Et repul
sam. Potest etiam deriuari a dictione. לָאָה Laa. Que signi-
ficat laborare. sicut beatus hieronymus transtulit.

Laudabilis מְהֻלָל
Laus. תְּהִלָה
Laudatio. תְּהִלַת
Laudabilis תְּהִלוֹת
Laudes. הִלּוּלִים
Laudabilis הַלְלוּיָה
Aleluia.
Laudate dominum. הָלַל
Gloriari.
Letari. הִלּוּלִים
Chori cantantium. הָלַל
Splendere Fulgere. הֵילֵל
Lucifer הֵילֵל
Insanire. Cōturbare
Iniqs agere. הוֹלֵלִים
Iniqui מְהֹלָל
Error. הוֹלֵלוּת
stultitia. Error.
Contēptꝰ. תָּהֹלָה
Prauitas
Nonne. הֲלֹא
Nonne. Nunqd nō
Vtiqs. Ecce.
הָלְאָה Vltra.
Trans. Illuc. Deinceps. נַהֲלָאָה
Ea que laborauerat. Repulsa.

הלה Hala. Iniq3 siue praue agere. & inde תהלה Tahola. i. Prauitas. Iob. 4. Et in angelis suis reperit prauitatē. De quo vide supra in dictione הלל Halal.

Iniquea gere.

תהלה

Prauitas

הלך Halach. Ambulare. gradiri. ire. incedere. procedere. Discurrere. transire. Geñ. 5. Et cum audissent vocem domini dei deambulantis in paradiso. Et in eodem. 5. Et ambulauit enoch cum deo. Et in eodem. cum deo ambulauit noe. Et in eodem. 17. Ambula coram me. Et in eodem. 32. Ecce properat in occursum tuum. Pro quo hebrei legunt. Et ecce ipse ambulat in occursum tuum Et in eodem. 48. Deus in cuius conspectu ambulauerunt patres mei. Leuit. 26. Et ambulabo inter vos. Deut. 22. Dominus enim deus tuus ambulat in medio castrorum tuorū Ios. 10. Et ait ad principes exercitus qui secum ierant. Et ponitur ibi הלכוא Halchu cum aleph addita in fine. 3. Re. 21. Et ambulauit demisso capite. Iob. 25. Si ad orientem iero nō apparet. Et in eodem. 24. Nudos dimittunt homīes indumenta tollentes. pro quo hebrei legunt. Nudum faciunt ambulare absq3 indumento. Et in eodem. 30. Merens incedebam sine furore. Ps. 1. Beatus vir qui non abiit in cōsilio impiorum. Ps. 14. Qui ingreditur sine macula. idest qui graditur vel ambulat sine macula. Ps. 25. Et complacui in veritate tua. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Et ambulabo in veritate tua. Ps. 37. Tota die contristatus ingrediebar. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Tota die merens ambulabam. Ps. 42. Quare contristatus incedo. Ps. 54. In domo dei ambulauimus in consensu. Ps. 84. Iustitia ante eum ambulabit. Ps. 118. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege domini. Ps. 130. Neq3 ambulaui in magnis neq3 in mirabilibus super me. Prouer. 6. Aut ambulare super prunas. Et in eodem. 7. Abiit via longissima. Et in eodem. 8. In viis iustitie ambulabo. Et in eo. 13. qui cum sapientibus gradi tur. Abach. 2. In luce sagittarum tuarum ibunt. Ponitur etiam pro discurrere vel procedereaut transire. vt Exo. 9. Ac discurrentia fulgura super terram. Iob. 41. De ore eius lampades procedunt. Ps. 72. Et lingua eorum transiuit in terra: sed beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit & ligua eorum deambulauit in terra. Item ponitur pro venire. quod est etiam ambulare. vt Nu. 22. Cur non statim venisti ad me. Hiere. 51. qui fugitis gladium venite & nolite stare. Et in voce passiua prime coniugationis ponitur pro adduci. Ps. 108. Sicut vmbra cum declinat ablatus sum. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. quasi vmbra cum declinatur adductus sum. Et inde הליכה Halicha. idest deambulatio. vel locus super quo ambulant. Pro quo beatus hieronym9 transtulit. Iter. vt Naum. 2. Ruent in itineribus suis. quod in hebreo legitur singulariter. scilicet in deambulatione sua siue in itinere suo. Et in plurali. הליכות Halichoth. vt Iob 6. Considerate semitas theman itinera saba. Prouer. 31. Considerauit semitas domus sue. Abach. 3. Ab itineribus eternitatis eius. Accipitur etiam הליכי Haliche pro pedibus. Iob. 29. Quando lauabam pedes meos butyro. & inde הלך Hélech. idest viator siue peregrinus. vt. 2. Reg. 12. Cum autem peregrinus quidam venisset ad diuitem. Et inde מהלך Mahalach. idest iter. vt Nee. 2. Vsq3 ad quod tēpus erit iter tuum. Ione. 3. Et ninive erat ciuitas magna itinere trium dierum. Et in eodem. Et cepit ionas introire ciuitatem itinere diei vnius. & pluraliter. מהלכים Mahalechim. idest itinera. siue deambulatoria. vel ambulantes. vt Zach. 3. Et dabo tibi ambulantes de iis qui nunc hic assistunt. Quod etiam potest legi sic. Et dabo tibi deambulatoria inter assistentes hos. Scribitur etiam aliquando cum thau in prīcipio & in genere femínino: et dicitur תהלכות Thahaluchoth. Nee. 12. Et ierunt ad dexteram super murum. Pro quo hebrei legunt. Et deambulatoria siue deambulantes ad dexteram super murum. & inde הלך Halach. quod significat reditum siue tributum q3 accipitur a viatoribus. Esdre. 4. Tributum & vectigal & annuos reditus non dabunt. Et in eodem. Tributum quoq3 & vectigal & reditus accipiebant.

Ire.

הלכוא

Incedere. Ybire. Gradiri

Discurref. Procedef Transire.

Venire.

הליכה

Iter.

הליכות

Itinera. Semite

הליכי

Pedes

הלך

peregrin9.

מהלך

Iter.

מהלכים

ambulātes Deambulatoria.

הלם Halam. percutere. q̄ssare. concutere. excidere. vt Iudi. 5. Vngule equorum ceciderunt. idest percusserūt Potest etiam legi sic. Vngule equorum percusse siue q̄ssate sunt. & subditur ratio fugientibus impetu & per preceps ruentibus. Et in eodem. Et percussit sisaram. Ps. 73. In securi & ascia deiecerunt eam. idest exciderunt eam. Esa. 16. Domini gentium exciderunt flagella eius. id est propagines eius vel ramos eius. Esa. 28. Errantes a vino. Pro quo hebrei legunt. Percussi siue conq̄ssati a vino. Ponitur etiam pro cudere quod est idem quod percutere vel q̄ssare. vt Esa. 41. Confortauit faber erarius percutiens malleo eum qui cudebat tunc temporis. Et inde הלמות Halmuth. idest malleus. vt Iudi. 5. Sinistram suam misit ad clauum: & dexteram suam ad fabrorum malleum. Et in plurali scribitur cum mem in principio. & dicitur מהלמות Mahalumoth. vt Prouer. 19. Et mallei percutientes stultorum corporibus. Et inde יהלם Iahalom per additionem iod in prīcipio: quod significat quendam lapidem preciosum. Pro quo Beatus Hieronymus transtulit hyaspidem. Exo. 28. In secundo carbūculus: sapphyrus & hyaspis. & Ezech. 28. Sardius topazius & hyaspis. Hebrei tamen dicunt q3 significat lapidem adamantem: eo quod frangit & diuidit alias gēmas durissimas. Item הלם Halom. idest huc: illuc. vt Iudi. 18. Quis te huc adduxit. & in eo. 10. Vtrum nam venturus esset illuc. 1. Reg. 14. Et huc illucq3 difugiens. Et in eodem. Accedamus huc ad deum. 2. Reg. 7. quia adduxisti me hucusq3. Ps. 72. Ideo conuertetur populus meus hic Pro quo Beatus Hieronymus in psalterio iuxta Hebraicam veritatem transtulit. Propterea conuertetur populus eius huc.

Excidere.

Cudere

הלמות

Malleus.

מהלמות

Mallei.

יהלם

Hyaspis

adamas.

הלם

Huc.

Illuc.

Hic.

הם Hem. Pronomen est tertie persone pluralis numeri. scilicet ipsi. isti. illi. hi. vt Geñ. 14. Isti accipient partes suas. Exo. 6. Hi sunt qui loquūtur ad Pharaonem. Ps. 94. Semper hi errant corde: & isti non cognouerunt vias meas. Et in genere femínino scribitur cum littera nun in fine. De quo infra dicetur. Inuenitur etiam nun in fine in genere masculino. vt Ruth. 1. Si eos expectare velitis donec crescant. Et recipit in fine he. & dicitur הֵמָּה Héma. vt Geñ. 6. Isti sunt potentes a seculo. ponitur etiam pro verbo substantiuo. vt Geñ. 48. Et respondit: filii mei sunt. Cāti. 6. Sexaginta sunt regine. Et aliquando duplicatur he & mem. vt Ezech. 7. Non ex eis nec ex populo nec ex sonitu eorum. Vbi pro eo quod in littera nostra est ex populo: in hebreo habetur מֵהֵמֶּהֶם Mehemehem. Quod potest interpretari. Ex eis. & dicunt hebrei q3 ponitur ibi pro filiis filiorum. Cui iconcordat translatio chaldaica. Potest etiam deriuari a dictione חמה Hama. Que significat tumultum aut multitudinem. idest populum. vt sit sensus. Non ex eis nec ex tumultu eorum: nec ex sonitu eorum. & in lingua chaldaica scribitur aliquando cum vau in medio & dicitur הום Hom. idest hi siue illi aut ipsi. Hiere. 10. Sic ergo dicetis eis. dicitur etiam הֵמּוֹ Himo. siue הֵמּוֹן Himon. Dañ. 2. Et comminuit eos. Esdre. 4. Et habitare eos fecit in ciuitatibus samarie.

הם

Isti. Ibi.

המה

Isti.

Esse.

הום

המו

hi.

Universidad de Deusto Biblioteca

חָמַם conterere.

חָמַם Hamam.conterere.consumere.interficere. occidere pterrere.cōturbare . tumultuari . personari . Esa. 28 Nec vexabit eum rota plaustri . Pro quo hebrei legunt . Nec conteret Rota plaustri . Et licet in predicto loco pro eo quod in littera nostra est neque : in hebreo non ponatur negatio:sed vau littera cum puncto seua: quod est coniunctio : tamen cum precedenti negatione valet pro neque . vt infra dicetur in principio littere vau . Et Hiere . 51 . Deuorauit me nabuchodonosor Rex Babylonis . Pro quo hebrei legunt:contriuit siue consumpsit me nabuchodonosor rex babylonis . Et aliquando scribitur cū simplici mem.vt Exo.14.Et interfecit exercitum eorum. Et in eodem.23.Et occidam omnem populum ad quē ingredieris.Ester. 9.Vt occideret illos atq; deleret.Ios.10. & conturbauit eos dominus a facie israel. Iudi. 4. Perterruit q; dominus sisaram.1.Reg.7.Et exterruit eos.2 . Reg.22. Fulgura & consumpsit eos.Ps.17. Fulgura multiplicauit. & conturbauit eos . vide etiam de hoc supra in dictione הִים Him:& infra in dictione sequenti.

Deuorare. Cōsumere. Interficere Occidere. Perterrere. Cōsumere. Cōturbare

הָמָה Hama. tumultuari.sonare.conturbare. rugire. 1.Re. 4.Et personuit terra.3.Reg.1.Quid sibivult clamor ciuitatis tumultuantis.Et in eodem . Et insonuit ciuitas . Prouer. 20. Luxuriosa res vinum & tumultuosa ebrietas. Ps.45.sonuerūt & turbate sunt aque eorum.Ps.82. Quoniam ecce inimici tui sonuerunt.Esa.16. Super hoc venter meus ad moab quasi cithara sonabit . Et in eodem . 17. Et multitudo maris sonantis.Pro quo hebrei legunt. Vt sonitus maris sonabunt.Hiere.6.Vox eius quasi mare sonabit Et in eodem.31.Qui conturbat mare & sonant fluctus eius. Et in eodem.48.Cor meum ad moab quasi tibia eris sonabit.Et in eodem.51.& sonabunt fluctus eorum quasi aque multe.Ponitur etiam pro conturbare.vt Ps.45. Conturbate sunt gentes.Ps.54.Contristatus sum in exercitatione mea:& conturbatus sum.Ps.76.Memor fui dei & delectatus sum.Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.Recordans dei conturbabar.Hiere.31.Idcirco conturbata sunt viscera mea super eum.Ezech.7.Quasi columbe in conuallibus omnes trepidi.idest conturbati.Ponitur etiam pro latrare. Ps.58.Et famem patientur vt canes.Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et latrēt vt canes.Ponitur etiam pro rugire.vt Esa.51. Et rugiemus q̄si vrsi omnes.vide etiam supra in dictione הִים Him .& inde הִמְיָה Homia.idest tumultuosa vel sonans:aut conturbata.Pro quo beatus hieronymus transtulit frequens.vt Esa. 22. Vrbs frequens ciuitas exultans.& inde הֶמְיָה Hemia.i. sonitus.Esa.17. Concidit cadauer tuū. Pro quo hebrei legunt.Sonitus organorum tuorum.scilicet detractus est ad inferos.sed propter equiuocationem dictionum potest etiam legi sicut beatus hieronymus transtulit . Inde הָמוֹן Hamon.idest tumultus.sonit?.multitudo.populus. diuitie.1. Reg.4.Quis est hic sonitus tumultus huius. Et in eodem 14.Tumultus magnus exortus est.Hiere.46.Ecce ego visitabo super tumultum alexandrie.Amos.5.Aufer a me tumultum carminum tuorum.Ezech.17.Nec ex sonitu eorum.significat etiam multitudinem siue populum.vt Geñ 17.Quia pater multarum gentium constitui te.3.Reg.18. Quia sonus multe pluuie est.Et.4.Reg.7. Quia ipsi tantum sunt in vniuersa multitudine israel.2.Paralip .20.Venit contra te multitudo magna.Et in eodem .Nolite timere neq; paueatis hanc multitudinem.Esa.13 . Vox multitudinis in montibus.Et in eodem.16.Et auferetur gloria moab super omni populo multo.Et in eodem.17. Ve multitudini populorum multorum.Hiere.3.Vere mendaces erāt colles & multitudo montium.Ezech.32. Fili hominis cane carmen lugubre super multitudinem egypti . Et in eodem.Deiiciam multitudinem tuam.Et in eodem. Et attraxerunt eam & omnes populos eius. Et in eodem . 39 . Et vocabitur vallis multitudinis gog . & scribitur in plurali הֲמוֹנִים Hamonim.idest populi.Ioel.3 . Populi populi in valle concisionis.Et inde dicitur הֲמוֹנָה Hamona . nomen proprium ciuitatis in qua sepelienda erat multitudo Gog vt Ezech.39.Nomen autem ciuitatis Hamona & mundabunt terrā.Ponitur ēt הָמוֹן Hamon.pro diuitiis : vel pro multitudine diuitiarum.Ps.36. Melius est modicum iusto super diuitias peccatorum multas.Eccl's.5. Qui amat diuitias.Ponitur etiam pro angelo.Esa.33.A voce angeli fugerunt populi.Sed beatus hieronymus in explanationibus Esaie super predicto loco sic ait.A voce enim angeli quem symmachus ita vt in hebreo scriptum est transtulit Hamon quem hebrei gabrielem autumant & habere etymologiam populi.Inuenitur etiam אָמוֹן Amon cum aleph in prī cipio loco he:& significat populum vel multitudinē . Hiere.52 . Et ceteros de multitudine transtulit Nabuzardan princeps militie.

Tumultus Sonare. Sonitus. multitudo

הֲמוּלָה Hamula.loquela.vociferatio.sonitus.Hiere.11. Ad vocem loquele grandis exarsit ignis in ea . Ezech. 1.Quasi sonus erat multitudinis vt sonus castrorum . Pro quo hebrei legunt.sonus siue vox vociferationis vel loquele vt sonus castrorum.scilicet erat. Et dicunt aliqui hebrei q̄ littera he que ponitur in principio non est de substantia dictionis:sed est littera articularis:vt supra in principio huius littere dictum est. & dicunt q̄ idem significat quod מִלָּה Milla.idest verbum vel sermo aut loquela . sicut infra dicetur.

Populi. הֲמוֹנִים Populi. הֲמוֹנָה Hamona. Diuitie. Angelus. אָמוֹן multitudo הֲמוּלָה Loquela . sonus. מִלָּה

הָמַן Haman.multiplicari.aut superare: scilicet multitudine.Ezech.5.Quia superastis gentes que in circuitu vestri sunt.Et inde dicunt aliqui q̄ deriuatur הָמוֹן Hamon idest multitudo.Populus. tumultus. sonitus . de quo vide supra in dictione הָמָה Hama.

הָמַס Tabescere Arefacere הַמָּסִים

הָמַס Hamas.Tabescere.contabescere.Esa.64 . Sicut exustio ignis tabescerent.Hebrei tamen dicunt q̄ significat arefacere. Vnde in predicto loco ipsi legunt .sicut exustio ignis arefacti. scilicet sunt: vel essent.Nam ponitur ibi הַמָּסִים Hamasim in numero plurali. Alii vero dicunt q̄ deriuatur a dictione מָסַס Masas . que significat tabescere . vt Ps.67.Sicut fluit cera a facie ignis.Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem .transtulit. Sicut tabescit cera a facie ignis.

הָמַר Miserie. Fouee.

הָמַר Hamar.fouea.Et scribitur cum mem in principio: & in numero plurali.scilicet מַהֲמַדּוֹת Mahamoroth.,vt Ps.139.In miseriis non subsistent. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit in foueas vt non resurgant . & solum inuenitur in predicto loco .

הֵן Ecce. En.

הֵן Hen.Ecce.en.Aduerbium demonstratiuum. vt Geñ.3. Ecce adam quasi vnus ex nobis factus est.Et in eodem. 4.Ecce eiicies me hodie a facie terre.Et in eodem . 11. Ecce vnus est populus.Et in eodem.30.Gratum habeo quod petis.Pro quo hebrei legunt.Ecce siue en iam esset secundum verbum tuum.Deut.10.En domini dei tui celum est. Iob.33.Ecce & me sicut & te fecit deus. Et in eodem . quia querelas in me reperit.Pro quo hebrei legunt. Ecce querelas siue occasiones in me reperit.Et in eodem . Hoc est ergo in q̄ non es iustificat?. Et in eo. Ecce hec oīa operatus est deus.Ps.50.Ecce .n.in iniquitatib? cōcept? sū. etī eo.

הֵן Ecce enim veritatem dilexisti. Ponitur etiam הֵן Hen. pro si vt Exo. 8. quod si mactauerimus ea que colũt egyptii corã eis lapidibus nos obruent. Iob. 13. Etiã si occiderit me in ipso sperabo. Hiere. 2. Et videte si factũ est huiuscemodi. Itẽ. הֵן Hen. pronomen est tertie persone pluralis numeri femi nini generis. Nu. 27. Et ei in hereditatem succedant. Pro quo hebrei legunt. Et transire facies hereditatẽ patris earũ ad eas vel ad ipsas. Et aliquando accipitur in genere mascu lino. Ruth. 1. Si eos expectare velitis donec crescant. De q̃ vide supra in dictione הֵם Hem.

Si

Ipse.

הִנֵּה Hine. ecce. en. sicut dictio precedens. vt Gen̄. 1. Ecce dedi vobis omnem herbam. Et in eodem. 12. Ecce cõiũx tua. Et in eo. 18. Ecce in tabernaculo est. & in eo. 22. Ecce inquit ignis & ligna. Et in eo. 24. En rebeca coram te est. Et in eo. 28. Et ero custos tuus quocunq; perrexeris. Pro quo he. le. Ecce ego tecum & custodiam te vbicunq; p rexeris. Et cõponitur cũ pronominibus hoc modo. s. הִנֵּנִי Hinéni. i. ecce ego. Gen̄. 6. Ecce ego adducã diluuii aquas super terram. Esa. 65. Dixi ecce ego ecce ego. הִנְּךָ Hinecha siue הִנָּךְ Hinach. idest ecce tu. vt Gen̄. 16. Ecce ait concepisti. Pro quo he. le. Ecce ait tu concepisti. Deut. 31. Ecce tu dormies cum patribus tuis. הִנּוֹ Hino. i. ecce ille: siue ecce ipse. vt Iob. 2. Ecce in manu tua est. Pro quo he. le. Ecce ille ĩ manu tua. s. est. הִנֵּנוּ Hinénu. idest ecce nos. vt Gen̄. 14. En omnes nos serui sumus domini mei. Ios. 9. Nunc autem in manu tua sumus. Pro quo hebrei legunt. Nunc autem ecce nos in manu tua. s. sumus. 2. Reg. 5. Ecce nos os tuum & caro tua sumus. Hiere. 3. Ecce nos venimus ad te. הִנָּם Hinechem. idest ecce vos. הִנָּם Hinam idest ecce illi. Et quando componitur cum pronomine prime persone vel tertie aut per se positum ponitur aliquando pro hoc verbo adsum siue paratus sum. aut presto sum. vt Gen̄. 22. At ille respondit adsum. Et in eodem. Quid vis fili. Pro quo hebrei legunt. Ecce ego fili mi siue adsum fili mi. Et in eodẽ. 27. Audio: quis es tu fili mi. Pro quo hebrei legunt. Ecce ego siue adsum: quis es tu fili mi. Et in eodem. 37. Quo respondente presto sum ait. Nu. 14. Parati sumus ascendere ad locum. 1. Reg. 12. Presto est rex vester quem elegistis. 3. Reg. 1. Adest nathan propheta. Esa. 58. Primus ad sion dicet ecce adsum. Pro quo hebrei legunt. Primus ad sion ecce adsunt. idest dicet ad sion: ecce adsunt filii tui. Item הֵנָּה Hena idest huc. modo. aduerbium loci vel presentis temporis. & vtroq; modo ponitur. Gen̄. 15. Vbi dicitur generatione autem quarta reuertentur huc: necdum enim complete sunt iniquitates amorreorum vsq; ad presens tempus. Et in eodem. 44. Et huc vsq; non comparet. Et in eodem. 45. Et adducite eum ad me. Pro quo hebrei legunt. Et adducite patrem meum huc. 2. Reg. 5. Non ingredieris huc. Hiere. 50. Huc facies eorum veniẽt. Item הֵנָּה Hena. Pronomen ẽ tertie persone pluralis numeri femini generis. vt Exo. 1. Ipse enim obstetricandi habent scientiam. Nu. 31. Nonne iste sunt que deceperunt filios israel. Accipitur etiã in genere masculino. 2. Reg. 4. Ingressi sunt autem domũ. Pro quo hebrei legunt. Et ipsi ingressi sunt domũ. Accipitur etiam pro verbo substantiuo. Gen̄. 6. Videntes autem filii dei filias hominum q̃ esset pulchre.

Ecce.

En.

Adsum.

Presto sũt
Parati sumus.
Presto est
Adsunt.

Huc.
Presẽs tẽp?

Ipse.
Iste.

Ipsi.

Esse.

הַס Has. silere. tacere. Amos. 6. tace & nõ recorderis nominis dñi. Soph. 1. Silete a facie dñi dei. Zach. 2. Sileat omnis caro a facie dñi. Nu. 13. Inter hec caleb compescẽs murmur populi qui oriebatur contra moysen ait. Pro quo hebrei legunt. Et silere fecit caleb populum ad Moysen vel pro moyse. idest propter murmur qui oriebatur contra eũ

Tacere.
Silere.

הָפַךְ Hapach. vertere: siue verti. reuerti. conuertere. conuerti. Euertere vel euerti. Subuertere: aut aduersari. Peruertere. mutare. Deut. 23. Vertitq; maledictionem eius in benedictionem. 3. Reg. 22. Verte manum tuam & eiice me de exercitu. Prouer. 12. Verte impios & non erunt. Iudi. 20. Quod cum cernerẽt filii israel in ipso certamine posiri. Pro quo hebrei legunt. Et versus est vir israel in certamine. & in eodem. Versa facie fortissime resistebant. 1. Re. 4. Irruerant enim in ea dolores subiti. Pro quo hebrei legunt. Versi enim fuerant dolores eius in eam. Siue euerse vel dissolute sunt compages eius in ea. Nam eadem verba ponuntur. Dañ. 10. vbi dicitur. Dñe mi in visione tua dissolute sunt compages mee. Ester. 9. Versa vice superiores iudei esse ceperunt. Iob. 30. redactus sum in nihilũ. i. versus sum in nihilum. Et in eodem. 41. in stipulam versi sunt ei lapides funde. Prouer. 12. verte impios et non erunt. Threñ. 5. hereditas nostra versa est ad alienos. Itẽ significat reuerti. vt. i. Reg. 25. reuersi sunt itaq; pueri dauid per viam suã. 4. Reg. 5. Quando reuersus est homo de curru suo. 2. Paralip. 9. que reuersa abiit in terrã suã. Ios. 8. presertim cum ii qui simulauerunt fugã et tendebãt ad solitudinẽ contra persequentes fortissime restitissent. Pro quo hebrei legunt Et populus qui fugerat ad desertum reuersus est contra persequentem. idest contra populum persequentem. Osee. 7. Ephraim factus est subcineritius panis qui non reuersatur. Item significat conuertere siue conuerti. Ps. 77. Conuertit in sanguinem flumina eorum. Et in eodem. Conuersi sunt in die belli. Ps. 104. Conuertit cor eorum vt odirẽt populum eius. Iob. 38. Restituetur quasi lutum signaculum. Pro quo hebrei legunt: conuertetur siue vertetur vt lutum signaculum. Esa. 34. Et conuertentur torrentes eius in picem. Threñ. 3. Et conuertit manum suam tota die. Osee. 11. Conuersum est in me cor meum. Ioel. 2. Sol conuertetur in tenebras. Item significat euertere vel aduersari. 2. Reg. 10. Et exploraret ciuitatem & euerteret eam. 1. Paralipo. 19. vt explorent & inuestigent & scrutentur terram. pro quo hebrei legunt. Vt scrutentur & euertant & explorent terram. Iob. 19. Et quem maxime diligebam aduersatus est mihi. Item significat subuertere. Gen̄. 19. Vt non subuertam vrbem pro qua locutus es. Et in eodem. Et subuertit ciuitates has. Iob. 9. Quos subuertit in furore suo. & in eodem. 28. Subuertit a radicibus montes. Thren. 4. Que subuersa est in momento. & inde הַפֵּכָה Haphecha. idest subuersio. Gen̄. 19. Et liberauit lot de subuersione vrbium. & aliquãdo scribitur cum mem in principio. vt Deut. 29. In exemplũ subuersionis sodome & gomorre. Itẽ ponitur pro peruertere Hiere. 23. Et peruertistis verba dei viuentis. Et inde הַפֵּךְ Haphech. idest peruersio siue peruersum. Esa. 29. Peruersa est hec vestra cogitatio. Et aliquando scribitur pluraliter. & cum tau in principio & dicitur תַּהְפֻּכֹת Thahpuchoth. Deut. 32. Generatio enim peruersa est. Pro quo hebrei legunt. Generatio enim peruersionum vel auersionũ est. Prouer. 2. Ab homine qui peruersa loquitur. Et in eodem. Et exultant in rebus pessimis. Pro quo hebrei legunt. Et exultant in subuersionibus pessimis. Et in eodem. 23. Et cor tum loquetur peruersa. Et aliquando duplicantur littera pe & littera caf. & dicitur הַפְכְפַךְ Haphachpach. Prouer. 21. Peruersa viri via aliena est a deo. & inde מַהְפֵּכֶת Mahapécheth. Quod ponitur pro neruo carceris quo malefactores vel qui peruerse agunt vinciuntur. Hiere. 29. Vt mittas eum in neruum & in carcerem. Significat etiam predicta dictio voluere. Iudi. 7. Videbatur mihi quasi subcineritius panis ex ordeo volui & in castra madian descendere. Iob. 37. Et nubes spagũt lumẽ suũ: que lustrãt cuncta per circui

Euertere.

Uerti.

Reuerti.

Cõuertere.
Conuerti.

Aduersari.

Subuertes

הַכֵּפָה
Subuersio

Peruertes
הַפֵּךְ
Peruersũ.

תַּהְפֻּכֹת
Peruersa.

הַפְכְפַךְ
Peruersa.
מַהְפֵּכֶת

Neruus.

Uoluere.

tum Pro quo hebrei legunt. Et ipse siue & ipsum in circuitu voluitur. Et in eodem. 38. Restituetur vt lutum signaculum. Pro quo hebrei legunt: voluetur siue reuoluetur vt lutum signaculum. Item significat mutari. idest ab alio in aliud verti vel conuerti. vt Exo. 14. Mutatumq; est cor pharaonis & seruorum eius super populum. Leuit. 13. Et pilos in album mutatos. Iob. 30. Mutatus es mihi in crudelem. Hiere. 13. Si mutare poterit ethiops pellem suā. Dañ. 10. Et species mea īmutata est in me. & īde הֵפֶךְ hephech. i. econuerso. econtrario. contrarium. vel contra consuetudinem. vt Ezech. 16. Et factum est in te contra consuetudinē mulierum. Et in eodem. Et factnm est in te contrarium. in de מְהַפֶּכֶת Mithapécheth. idest versatilis. Geñ. 3. Et flameum gladium atq; versatilem.

Mutari.

contra.

contrariū.

Versatilis.

הֵצֶן Hósen. instructio. scilicet belli vel exercitus. Ezech. 23. Et venient superte instructi curru et rota. et solum inuenitur in predicto loco. Et dicunt aliqui hebrei q; significat quoddam instrumentum bellicum: vel quoddam genus vehiculi quo in bellis vtebantur.

Instruct⁹.

הַר Har. mons. Geñ. 10. Vsq; sephar montem orientalem. Exo. 3. Et venit ad montem dei. Et in eodem. 25. Secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est. Ps. 3. Et exaudiuit me de monte sancto suo. Ps. 10. Transmigra in montem sicut passer. Ps. 14. Quis requiescet in monte sancto tuo. Ps. 23. Quis ascendet in montem domini. Et aliquando scribitur cū he in fine. vt Geñ. 14. Et qui remanserant fugerunt ad montem. Et in eodem. 19. In montem saluum te fac. Et in eodem. Nec possum in monte saluari. & in predictis locis ponitur he finalis loco ad vt in. sicut מִצְרַיְמָה Misráima. idest ad egyptum: vel in egyptum. & in plurali. הָרִים Harim. idest montes. Geñ. 7. Opertiq; sunt omnes montes excelsi. Iob. 28. Subuertit a radice montes. Ps. 71. Suscipiant montes pacem populo. Et aliquando duplicatur littera res. vt in sequenti dictione.

Mons.

הָרִים Montes.

הָרַר Harar. mons. Geñ. 14. In montibus seir vsq; ad campestria. Pro quo hebrei legunt. In monte suo seir vsq; ad campestria. Ps. 28. Prestitisti decori meo virtutem. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Prestitisti monti meo fortitudinem. Et in plurali הָרְרֵי Harere. Deut. 8. Et de montibus eris metalla fodiuntur. Ps. 35. Iustitia tua sicut montes dei. Ps. 49 Iumenta in montibus & boues. Ps. 85. Fundamenta eius in montibus sanctis. Et inde הָרָרִי Harari. idest montanus. Hiere. 17. Sacrificantes in agro. Pro quo hebrei legunt. Montanus in agro. Nam dicitur montanus ex multa consuetudine sacrificandi in monte vel in agro.

Mons.

Montes.

הָרָרִי mōtanus.

הָרַג Harag. occidere. interficere. Geñ. 4. consurrexit cain aduersus fratrem suum abel & interfecit eum: & in eodem. Omnis igitur qui inuenerit me occidet me. Et in eodem. Omnis qui occiderit cain. Et in eodem. Quoniam occidi virum in vulnus meum. Exo. 2. Nū occidere me vis sicut occidisti heri egyptium. Et in eodem. 4. Ecce ego interficiam filium tuum primogenitū. Et in eodem. 11. Obsecro vt interficias me. Et in eodem. 25. Occidat vnusquisq; proximos suos: qui initiati sunt beelphegor. 2. Reg. 3. Igitur ioab & abisai frater eius interfecerunt abner. Iob. 5. Virum stultum interficit iracundia. Et in eodem. 20. Occidet eum lingua vipere. Ps. 44. Quoniam propter te mortificamur tota die. idest occidimur. Ps. 77. Et occidit pigues eorum. Et in eodem. Cum occideret eos querebant eum. Et in eodem. Occidit in grandine vineas eorum. Prouer. 1. Auersio parulorum interficit eos. Eccl's. 3. tempus occidendi & tempus sanandi. Esa. 22. Et ecce gaudium & letitia occidere vitulos & iugulare arietes. Ezech. 26. Filie quoq; eius que sunt in agro gladio interficientur. & inde הֲרוּגִים Harugin. siue הֲרֻגֵי Haruge. idest interfecti veloci cisi Prouer. 7. Et fortissimi quiq; īterfecti sunt ab ea. Hiere. 18. Et viri earum interficientur morte. pro quo in hebreo habetur. Et viri earum erūt interfecti morte. Ezech. 37. Et insufla super interfectos istos. Et inde הֲרֵגָה Harega. idest occisio vel interfectio. Hiere. 12. Sanctifica eos in diē occisionis. Et in eodem. 19. Non vocabitur amplius locus iste thophet & vallis filii ennon: sed vallis occisiōis. Zach. 11. Pasce pecora occisionis. Et aliquando scribitur sine he in fine: & dicitur הֶרֶג Héreg. vt Ester. 9. Percusserunt iudei inimicos suos plaga magna & occiderunt eos. Pro quo hebrei legunt. Percusserunt iudei inimicos suos percussione gladii & occisione & perditione. Esa. 27. Aut sicut occidit interfectos eius sic occisus est. pro quo hebrei legūt: aut sicut occisio interfectorum eius sic occisus est. Et in eodem. 30. In die interfectionis multorum cum ceciderint turres. Ezech. 26. Cū occisi fuerint in medio tui. Pro quo hebrei legunt. In occidendo occisionem in medio tui. Sed beat⁹ hieronymus transtulit sensum.

Interficef

Occidere.

Mortificare.

הָרָה Hara. concipere. vt Geñ. 4. Que concepit & peperit cain. Et in eodem. 16. At illa concepisse se videns despexit dominam suam. Et in eodem. 38. Ad vnum igitur coitum mulier concepit. Nume. 11. Nunquid ego concepi omnem hanc multitudinem. Iudi. 13. Sed concipies & paries filium. Iob. 3. Et nox in qua dictum est conceptus ē homo. Esa. 8. Ecce virgo concipiet. Et in eodem. 33. Concipietis ardorem. Et in eodem. 26. Concepimus & quasi parturiuimus. Et in eodem. 59. Conceperūt dolorem & pepe runt iniquitatem. Et in eodem. Concepimus & locuti sumus de corde verba mendacii. Osee. 1. Et concepit & peperit filium. Significat etiam gignere. vt. 1. Paralip. 4. Genuit q; mariam & samai & iesba. inde הָרָה Hara. idest p̄gnās. vel concipiens aut conceptus. vt Geñ. 16. Ecce concepisti. Pro quo hebrei legunt. Ecce tu pregnās. Et in eodem. 38. Et videtur vterus illius intumescere. Pro quo hebrei legunt. Et ecce illa pregnās. Et in eodem. De viro cuius hec sunt concepi. Pro quo hebrei legunt. De viro cuius hec sūt ego pregnans. Exo. 21. Et percusserit quis mulierem pregnantem. Hiere. 30. Et vulua eius conceptus eternus. Et in plurali הָרוֹת Haroth. idest pregnantes. 4. Reg. 8. Et paruulos eorum ellides: & pregnantes diuides. & in eodem. 15. Et interfecit omnes pregnantes eius. Amos. 5. Eo quod diffecuerunt pregnantes galaad. & inde הֵרוֹן Heron. idest conceptio vel cōceptus. vt Geñ. 3. Multiplicabo erumnas tuas & conceptus tuos. & aliquando scribitur cum iod & dicitur הֵרָיוֹן Heraion. idest conceptus. Ruth. 4. Et dedit illi dominus vt conciperet. Pro quo hebrei legunt. Et dedit illi dominus conceptum. Osee. 9. Gloria eorum a partu & ab vtero & a conceptu. & inde הוֹרִים Horim. siue הֹרֵי Hore idest progenitores vel patres. vt Geñ. 49. Confortate sūt benedictionibus patrum eius.

Pregnās.

Gignere.

Pregnās.

Harhar. in lingua chaldaica significat cogitationē & solum inuenitur in nūero plurali. scilicet הַרְהֹרִין Harhorin. Dan. 4. Et cogitationes meę in stratu meo.

הָרַס Haras. destruere. dissipare. conterere. deponere. terminos transcendere. Exo. 23. Sed destrues eos. Iudi. 6. Et destrues aram baal. Iob. 12. Si destruxerit: nemo est qui edificet. Ps. 10. Quoniam quem perfeciſti destruxerūt Prouer. 14. Insipiens structam quoq; manibus destruet. & in eo. 24. & maceria lapidum eius destructa erat. Esa. 49 Destruētes te & dissipantes a te exibunt. Thren. 2. Destru

Destruc.

xit in furore suo munitiones virginis iuda . Ponitur etiam pro dissipare.Hiere.1.Et dissipes & edifices & plantes . Et in eodem.31.Et dissiparem & disperderem & affligerem. Ezech.36.Quia ego dominus edificaui dissipata . Et supra in eodem ponitur pro suffosis:vbi dicitur. Et destitute atq; suffose munite sederunt.Ioel.1.Dissipate sunt apothe ce quoniam confusum est triticum.Item ponitur pro deponere vel conterere.Exo.15.Deposuisti aduersarios tuos Ps.67.Deus conteret dentes eorum in ore ipsorum . significat etiam transcendere terminum.Exo.19.Ne forte velit transcendere terminos ad videndum dominum . Et in eodem . Sacerdotes autem & populus non transeant terminos.Inde.הֶרֶס Héres.idest destructio vel dissipatio.Esa.19 Ciuitas solis vocabitur vna.Pro quo hebrei legunt . Ciuitas destructionis vel dissipationis vocabitur vna . Sed si p dicta dictio.הֶרֶס Héres scribatur cum cheth:que est quasi e iusdem figure cum littera he:tunc significat solem vel testam aut testeum.Et fortasse in bibliis hebraicis antiquis erat scriptum חֶרֶס chéres cum littera cheth :sicut beat⁹ hieronymus transtulit.Nam in suis explanationibus sup hoc loco sic ait.חֶרֶס chéres enim verbum ambiguum est: & testa dicitur & sol:eo q vtrunq; careat & siccum sit.Hec hieronymus.in translatione autem chaldaica sic habetur. Ciuitas solis que destruenda est vocabitur vna.Et inde הֲרִיסוֹת Harisuth.idest destructio siue ea que corruerant:aut ruina. vt Esa.49.Et terra ruine tue.Amos . 9 . Et ea que corruerant restaurabo.

Dissipare. Deponere Conterere trãscẽdere. הֶרֶס Destructio Testa. הֲרִיסוֹת Ruina.

הָתַת Hathath.insidiari.irruere.Ps.61.Quousq; irruitis in hominem.Et solum inuenitur in predicto loco.Et dicunt aliqui hebrei q deriuatur a supradicta dictione הָוָה hawa.De quo vide in predicta dictione.

Irruere.

הָתַל Hathal.circunuenire.fallere. mentiri.illudere . Geñ. 31.Sed & pater vester circunuenit me.Exo.8 . Verũtamen noli vltra fallere.Iudi.16.Per tres vices mentitus es mihi.3.Reg.18.Illudebat eis helias. Iob.13.Aut decipietur vt homo vestris fraudulentiis.pro quo hebrei legunt.Aut sicut illuditur homini illudetis ei.vel sic :aut sicut mentimini homini mentiti estis ei.Hiere.9.Et vir in fratrem suum deridebit.idest illudet. Et inde הוּתַל Huthal. idest deceptum siue illusum.pro quo beatus hieronymus transtulit. insipientem.vt Esa.44.cor insipiens adorabit illud.Et inde הַתֻּלִּים Hathulim.idest mendaces :siue illudentes aut illusores. Iob.17:Non peccaui.pro quo hebrei legunt.Si nõ mendaces mecum. Et idem dicit Burgeñ.in suis additionibus super predicto loco.Et inde מַהֲתַלֹּת Mahathaloth .pro quo beatus hieronymus transtulit errores.vt Esa.30.¦Vide te nobis errores.

circũuenire Fallere. Mentiri. Illudere. Decipere. הוּתַל Insipiens הַתֻּלִּים Mẽdaces. מַהֲתַלֹּת Errores.¦

De incipientibus a littera. ו Vau.

Vau littera nunquam reperitur sola per se:sicut nec vlla alia littera hebraica:vt dictum est in precedentibus.Sed apponitur nomini & verbo & aliis partibus orationis:et tunc communiter ponitur pro coniunctione scilicet.&.q; . quo q;.autem.at.atq;.vero.ac.igitur.sed.cumq;.aut . vt Geñ.1. In principio creauit deus celum & terram.& in eodẽ.Terra autem erat inanis & vacua.& in eodem . Et tenebre erãt super faciẽ abyssi: & spiritus domini ferebatur super aquas Et in eodem.Et fecit deus firmamentum.Et in eodem.4. Fuit autem Abel pastor ouium & cain agricola . Et in eodem.Iratusq; est cain vehementer. Et in eodem . Dixitq; dominus ad eum.Et in eodem.5 . Vixit quoq; seth . Et in eodem.6.Ostium autem arce pones in latere.Et in eodem 9.Vixit autem noe.Et in eodem.15.Turturem quoq; & columbam.Et in eodem.24.At illa cito tollens pallium. Exo.2.At ille vbi est inquit. Et in eodem . 14 . In curribus atq; equitibus.Et in eodem.16.Atq; computruit . Iob . 1. Simplex & rectus ac recedens a malo.Ps.1 . Et in lege eius meditabitur die ac nocte. Ponitur etiã in nostra translatione aliis modis quãplurimis. Nam aliquando ponitur pro vero.vt Prouer.2.Impii vero de terra pdentur.Et in eodẽ. 10.filius vero stultus mestitia est matri sue. Eccls.1.terra vero in eternũ stat. Ponitur etiã pro igitur: siue pro ergo. vt Geñ.2.formauit igitur dominus hominem.Et in eodẽ.Tulit ergo dominus deus hominẽ. Et in eodẽ. Igitur perfecti sunt celi & terra. Et in eodem.3. Vidit igitur mulier. Et in eodem.12.Nunc igitur ecce coniũx tua.Et in eodem.16.Igitur sarai vxor abraam nõ genuerat.Exo.1.Bene ergo fecit deus obstetricibus.Et in eodem .Precepit ergo pharao omni populo.Item ponitur pro sed.vt Geñ.2.Sed fons ascendebat de terra.& in eodem.31.Sed deus patris tui dixit mihi.Exo.3.Sed postulabit mulier a vicina sua. Ps. 6. Sed tu domine vsquequo.Canti.1.Nigra sum sed formosa. Itẽ ponitur pro cumq;.vt Geñ.3.cumq; agnouissent se esse nudos.Et in eodem.4.cumq; essent in agro.Exo.2.cumq; iã celare non posset.Deut.4. cumq; quesieris ibi dominum deum tuum.Iob.2.cumq; eleuassent procul oculos . Et in eodem.29. cumq; sederem quasi rex circũdante exercitu. Item ponitur pro aut.siue pro vel.vt Geñ.31.Aut si tu preterieris malum mihi cogitans.Et in eodem.41. Absq; tuo imperio non mouebit quisq; manum aut pedem. Ezo.21. Qui percusserit patrem suum aut matrem. Et in eodem. Qui maledixerit patri suo aut matri.Leuit.17.Quod si nõ lauerit vestimenta sua vel corpus.Et in eodem.22. Sin autẽ vidua vel repudiata. Et in eodẽ.25.vel qui ex his nati fuerint. Iob.38. Aut thesauros grandinis aspexisti. Ps.8. Aut filius hominis quoniam visitas eũ. Ps. 14. Aut quis requiescet in monte sancto tuo. Item ponitur pro etiam. Geñ.1. Dixit etiam deus producant aque. Et in eodẽ.2. Lignum etiam vite in medio paradisi. Et in eodem.28.Vouit etiam votum dicens. Hiere.5. Si etiam viuit dominus dixerint. Item ponitur pro enim: vel nam: aut nanq; . vt. Geñ.20. Habet enim virum. Et in eodẽ.24 . Habitabat enim in terra australi.Exo. 19. Nam profecti de raphidim.1. Reg. 4. Egressus est nãq; israel.Canti.2.Nam vinea nostra floruit. Abach.1.Equites nãq; eius de longe venient. Ponitur etiã pro itaq;. Geñ.11. Tulit itaq; thare abrã filium suum. Exo. 1. Posuit itaq; eis magistros operum. Et in eodem.14. Timuit itaq; populus dominum. Deut.11.Ama itaq; dominum deum tuum. Item ponitur pro siquidẽ.vt.1. Reg.28. Siquidem philistiim pugnant aduersum me.4. Reg.7.Siquidem dominus audiri fecerat. Item ponitur pro interea aut interim vel preterea. vt. Geñ.35.Interea locutus est dominus ad iacob. Et in eodem. 43. Interim fames omnem terrã premebat. Exo.1. Surrexit interea rex nouus super Egyptum. Et in eodem.38.Fuerũt pretera centum talenta argenti.2. Paralip.34.Ossa preterea sacerdotum combusit.Ponitur etiam pro quãdo vel pro vnde. vt.Geñ.11.Sem erat centum annorum quando genuit Arphaxath.Et in eodem.13.Vnde facta rixa inter pastores gregum.Et in eodẽ. 26.Vnde appellauit eum abundantiam. Et cum precedenti negatione ponitur pro Neq;.vt. Exo.20. Non facies tibi sculptile neq; omnem similitudinem . Et in eodem . Nec eorum que sunt in aquis sub terra.Deut.18. Neq; incantor : neq; phythones consulat. Nume.23. Neq; filius

Et Vsit. q;. Quoq;. At. Enim. Nam. Nanq; Itaq;. Siquidem Interea Interim . Preterea. Quando . Vnde. Neq;.

Universidad de Deusto Biblioteca

hominis vt mutetur. Esa. 28. Neqꝫ vexabit eum rota plaustri. Thren. 3. Non enī humiliauit ex corde suo & abiecit filios hominum. ideſt neqꝫ abiecit filios hominum. Ezech. 13. Neqꝫ opposuistis murum pro domo israel. Habet fortasse in nostra translatione alios modos significandi qui possunt reduci ad supradicta. Hebrei tamen in omnibus locis supradictis dicunt quod ponitur pro coniunctione. Et aliquando ponitur vau littera vbi nihil videtur copulare vel coniungere. vt Genē. 22. Die autem tertio eleuatis oculis vidit locum procul. Pro quo in hebreo habetur. In die tertio & leuauit abraam oculos suos & vidit locum procul. Et in eodem. 36. Et hi filii sebeon Aya & anna. Pro quo in hebreo habetur. Et hi filii sebeon & aya & anna. Et similiter ponitur in principio librorum: vbi nihil videtur copulare vel coniungere. vt Exo. 1. Hec sunt nomina filiorum israel. Pro quo in hebreo habetur. Et hec sunt nomina filiorum israel. Iudi. 1. post mortem iosue consuluerunt filii israel dominum. Pro quo hebrei legunt. Et factum est post mortem iosue & consuluerunt filii israel dominum. Ruth. 1. In diebus vnius iudicis quando iudices preerant. pro q̄ hebrei legunt. Et factum est in diebus quando iudicabant iudices. 1. Reg. 1. Fuit vir vnus de ramathaim. pro quo hebrei legunt. Et fuit vir vnus de ramathaim. Esdre. 1. In anno primo cyri regis persarum. Pro quo hebrei legunt. Et in anno primo cyri regis persarum. Ester. 1. In diebus asueri. Pro quo in hebreo habetur. Et factum est in diebus asueri. Et aliquando ponitur in nostra translatione in principiis librorum. vt Leuit. 1. Vocauit autem moysen. Nu. 1. Locutusqꝫ est dominus ad Moysen. Ezech. 1. Et factum est in tricessimo anno. Item littera vau preposita verbo preteriti temporis facit ipsum temporis futuri: & econuerso. vt Genē. 27. Tempusqꝫ veniet cum excutias & soluas iugum eius de ceruicibus tuis. Et in eodem. Eritqꝫ semen tuum q̄si puluis terre & dilataberis ad orientem & occidentem. Et in eodem. Et benedicentur in te & in semine tuo. Item facit de preterito futurum. vt in eodem. Cumqꝫ venisset ad quendam locum. Et in eodem. Tulitqꝫ de lapidibus que iacebant. Pro quo hebrei legunt. Et tulit de lapidibus loci. Et in eo. Viditqꝫ in somnis scalam. Et de hoc plenius in arte grāmatica dictum est.

Sequuntur dictiones quarum prima littera substantialis est vau. & sunt due tantum & aliqua nomina propria: sunt autem que sequuntur.

וָ Vau. Paxillus. siue clauus: cuius caput est curuum instar littere vau. Et solum inuenitur in numero plurali. Pro q̄ beatus hieronymus transtulit capita. Exo. 26. Quarum capita aurea & bases enee. Et in eodem. 27. Et capita earum cum celaturis suis argentea. Et dicunt hebrei q̄ erant quidam paxilli vel claui affixi in capitibus colūnarum ex quibus pendebant cortine et velamina.

capita.

וְהַב Vaheb. facere. vt Nu. 21. Sicut fecit in mari rubro sic faciet in torrentibus Arnon. Vbi pro eo quod in littera nostra est fecit: in hebreo ponitur supradicta dictio. scilicet וְהַב Vaheb. Et solum inuenitur in predicto loco. Et dicunt hebrei q̄ est nomen proprium loci sic dicti propter aliquā causam ignotam apud illos. Vnde in hebreo de verbo ad verbum sic legitur. scilicet: ad vaheb in rubrum et ad torrētes Arnon. ideſt venerunt ad locum qui dicitur vaheb. et inde in mare rubrum et ad torrentes Arnon. scilicet venerunt. vnde in sequentibus dicitur profectiqꝫ sunt de solitudine in mathana: de mathana in nahaliel: de nahaliel in bamoth. scilicet venerunt. Et in hebreo non habetur illud profectiqꝫ sunt. Sed subintelligitur. Et licet in aliis locis

Facere.

sacre scripture vbi ponuntur mansiones filiorum israel nō inueniatur locus dictus וָהֵב Vaheb. non repugnat supradictis: sicut nec inuenitur locus dictus mathana neqꝫ nahaliel nisi tantum in predicto loco: vbi dicitur quod profecti sunt de solitudine in mathana: et de mathana in nahaliel. Aliiuero dicunt q̄ predicta dictio וָהֵב Vaheb deriuatur a dictione יְהַב Iehab. Que significat molem vel onus. vt. p̄s. 54. Iacta super dominum curam tuam. Pro quo ipsi legunt. Iacta super dominum onus tuum siue mollem tuam. Vnde in predicto loco legunt sic. A mole in mare rubrū vsqꝫ ad torrentes arnon. Et secundum beatum Hieronymum supradicta dictio יְהַב Iehab significat charitatem. Nam in supradicto psalmo iuxta he.ve. sic transtulit. scilicet. Profice super dominum charitatem tuam. Et in lingua chaldaica significat dare vel tradere aut afferre. De quo vide infra in dictione יְהַב Iahab. sunt etiam aliqua nomina propria a littera vau incipientia. Sicut est וַפְסִי vapsi. vt Nu. 13. De tribu nethalim naabi filium vapsi. Et similiter וַשְׁתִּי Vasthi. Ester 1. Vasthi quoqꝫ regina fecit conuiuium feminarum.

De incipientibus a littera. ז zain.

זְאֵב Zeeb. Lupus. vt genē. 49. Beniamin lupus rapax. Esa. 11. Et habitabit lupus cum agno. Et in plu. זְאֵבִים Zeebim siue זְאֵבִי Zeebe. ideſt lupi. Ezech. 22. Quasi lupi capientes predā. Abach. 1. Et velociores lupis vespertinis.

זְאֵבִים Lupi.

זֹאת Zoth. Ista. vel hec. De quo vide infra in dictione זֶה Ze.

זְאֵב Ista.

זְבוּב zebub. musca. vt Esa. 7. sybilabit dñs muscę q̄ ē in extremo fluūinū egypti. & in plu. זְבוּבִים zebubī. siue זְבוּבֵי zebube. Eccl's. 10. muscę morietes pdūt suauitatē vnguēti

זְבוּבִים Musce.

זָבַד Zabad. dotare. vt Genē. 30. Dotauit me deꝰ dote bona. et inde זֵבֶד Zebed. i. dos. siue dotatio. vt in p̄dicto loco.

זָבַד Dotare.

זֶבַח zabach. immolare. sacrificare. occidere. mactare vt Genē. 31. Immolatisqꝫ victimis in mōte. pro quo in hebreo habetur. Et immolauit iacob victimā in mōte. Exo. 5. Et sacrificemus dño deo nro. Et in eo. Ite et sacrificate deo vro in terra hac. Et in eo. 8. et dimittā ppl'm vt sacrificent dño. Et in eodem. abominationes enim egyptiorū īmolabimꝰ Et in eo. Qd̄ si mactauerimus ea q̄ colūt egyptii. Et in eo. 22. Qui immolat diis occidetur. Et in eo. 23. Nō īmolabis sup fermēto sanguinē victime mee. Leuit. 17. Et nequaqꝫ vltra īmolabūt hostias suas demonibus. Nu. 22. Cumqꝫ occidissēt balac boues & oues misit ad balaā. Deut. 16. Immolabisqꝫ phase dño deo tuo. Et in eo. qd̄ īmolatū ē vespe. pro quo. he. le. qd̄ īmolabis vespe. Et in eo. 33. Ibi īmolabunt victimas iustitie. 1. Reg. 1. vt adoraret & sacrificaret dño. Et in eo. Et īmolauit elcana. Et ī eo. 15. vt īmolet dño deo tuo in galgalis. 3. Reg. 8. mactauitqꝫ salomon hostias pacificas q̄s īmolauit dño. Et in eo. 13. Et īmolabit sup te sacerdotes excelsorū. & in eo. 19. Tulit par boū & mactauit illud. 1. Paralip. 29. Immolauerūtqꝫ victimas dño. 2. Paralip. 7. Rex aūt & oīs ppl's īmolabāt victimas. Et in eo. Mactauit igitur rex salomō hostias boū. Et in eo. 28. quos ego placabo hostiis. pro quo he. le. Eis sacrificabo siue īmolabo. & in eo. 33 Cūctis idolis quos manases fuerat fabricatus īmolauit. p̄s. 4. Sacrificate sacrificiū iustitie. Ps. 26. Et īmolabo in tabernaculo eius hostiā vociferationis. p̄s. 49. Immola deo sacrificiū laudis. Ps. 115. tibi sacrificabo hostiā laudis. Esa. 65. qui īmolāt ī hortis. & in eo. 66. qui mactat pecꝰ q̄si q excerebret canē. Osee. 4. Sup capita mōtiū sacrificabāt. & inde זֶבַח zebach. i. victima. hostia. sacrificiū. Exo. 12. dicetis eis victima trāsitus dñi est. Leuit. 3. Si hostia pacificorū fuerit eius

Mactare.

Occidere.

זֶבַח Victima. Hostia.

Sacrificiū זְבָחִים Zebachim. Victime. זִבְחֵי Zibche. Exo.24. Immolauerunt ꝙ victimas pacificas dño. Deut.33. Ibi imolabūt victimas iustitie. 1.Reg.15. Nūquid vult deus holocausta & victimas. Et aliqñ scribitur in plu. זְבָחוֹת Zebachoth secūdū Sacrificia formā noīm femininorū. vt Osee.4. Et cōfundētur a sacrificiis suis. & inde מִזְבֵּחַ Mizbeach. siue מִזְבַּח Mizbach. i. Altare vbi sacrificia vel hostia offerūtur. Geñ.8. Edificauit aūt noe altare dño. Exo.20. Altare de terra facietis mihi. & in eo.21. Ab altari meo euelles eū vt moriatur. Accipitur ēt pro altari incensi. vt Exo.30. Facies quoꝙ altare ad adolendū thymiama. & in plu. מִזְבְּחוֹת Mizbechoth. vt Ps.83. Altaria tua dñe virtutū. Osee.10. secūdū multitudinem fructus sui multiplicauit altaria.

Altare. מִזְבְּחוֹת Altaria.

זָבַל Zabal. cohabitare. vt Geñ.30. Etiā hac vice mecū erit vir meus. Pro quo hebrei legunt. Hac vice cohabitabit mihi vir meus. Et inde זְבֻל Zebul. i. habitaculum. vt. 3. Reg.8. Edificans edificaui domū et habitaculū tuū. Abach 3. Sol & luna steterunt in habitaculo suo.

Cohabitat זְבֻל Habitaculum.

זָבַן Zabā. in lingua chaldaica significat. Emere. seu vēdere Dañ. 2. Quod tempus redimitis. ideſt emitis.

Emere.

זָג Zag. Folliculus vuarū. Nu.6. Ab vua passa vsꝙ ad acinū nō comedet. Pro quo he.le. Ab acinis vsꝙ ad folliculum .s. vue nō comedet. Et solum inuenitur in predicto loco.

acinus Folliculus

זֶה Ze. Pronomen est demonstratiuū vel relatiuū. i. iste. hic ipse. ille. qui vel quod. iā. Et est oīs casus & vtriusꝙ numeri & generis masculini vel neutri. vt Geñ.5. Iste consolabitur nos. Et in eo.11. Ceperuntꝙ hoc facere. Et in eo.31. Sicꝙ per viginti annos in domo tua seruiui. ꝓ quo he.le. Isti mihi viginti anni in domo tua. s. trāsacti sunt. siue iste mihi vigesīmus annus in domo tua. s. transactus est. Et in eo.41. Nun inuenire poterimus talē virū qui spū dei plenus sit. Pro quo he.le. Nun inuenire poterimus sicut hic. s. est: virū qui spiritu dei plenus sit. Exo.32. Moysi eī huic viro qui nos eduxit de terra egypti ignoramus quid acciderit. Et in eo. Egressusꝙ est hic vitulus. Et in eo.33. Et verbū istud quod locutus es faciā. Deut.5. Montem istū egregiū & libanum. Ios.2. Innoxii erimus a iuramento hoc. 1. Reg. 14. Et occidite super istud. 2. Reg.11. Et nunc hūc & nunc illū consumit gladius. vbi ponitur etiā pro illo. 3. Reg.19. Et ecce angelus dñi tetigit eū. pro quo he.le. Et ecce angelus dñi iste tetigit eū: siue qui tetigit eū. Ps.23. quis est iste rex glorie. Ps.47. Qm̄ hic est deus deus noster in eternū. Ps.55. Ecce cognoui quia deus meus es. ꝓ quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Hoc scio quia deus meus es. Ps.67. Sinai a facie dei israel. pro quo he.le. Iste siue ille sinai a facie dei israel. s. motus est vel distillauit Beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Et sinai a facie dei israel. Eccl's.7. Bonum est te sustētare istū: sed ab illo ne subtrahas manū tuā: vbi ponitur pro isto & pro illo. Et in eo.8. Oīa hec tractaui in corde meo. Canti.2 Ecce iste venit saliens in mōtibus. Et ī eo. En ipse stat post parietē nr̄m. Esa.25. Iste dñs sustinuimus eū. Zach. 1. Iste iā septuagesimus annus est. ponitur ēt pro iam. 2. Reg.14 Quasi mulier iam plurimo tpe lugens mortuū. zach.7. Sicut feci iā multis annis. Et aliqñ ponitur relatiue. Iob.19. Et quē maxime diligebā aduersatus est mihi. Ps.73. mons sion in quo habitasti. Ps.103. In locū quē fundasti eis. Et in eo. Draco iste quē formasti ad illudendū ei. Vbi ponitur ꝓ demōstratiuo & relatiuo simul. Prouer.23. Audi patrem tuum qui genuit te. Ponitur etiam pro aduerbio hac. vt Nu. 13. Ascendite per meridianam plagam. pro quo hebrei legunt. Ascendite hac in meridiem siue per meridiem. Scribitur ēt cum beth in principio & dicitur בָּזֶה Baze & significat. hic. ideſt in hoc loco. vt Exo.24. Expectate hic donec reuertamur ad vos. Apponitur etiā ei mem in principio et dicitur מִזֶּה Mize. i. ab hoc vel ab isto aut ab ipso. Et aliquādo ponitur aduerbialiter & signāt hinc vel istinc. i. ab hac vel ab ista parte vel de isto loco. Geñ.42. Non egrediemini hinc. Exo.17. Sustentabant manus eius ex vtraꝙ parte. Pro quo he.le. Sustentabant manus eius hinc vnus & hinc vnus. i. vnus ex vtraꝙ parte. Exo.33. Vade ascende de loco isto. Scribitur etiā זֹה zo cum puncto holē & tunc est generis feminini vel neutri. Eccl's.2. Et gaudio dixi quid frustra deciperis. Pro quo he.le. Et letitie. s. dixi quid ipsa facit. Et in eo.5. Hoc est donū dei. Et in eo.7. Cuncta tētaui in sapiētia. Pro quo he.le. Omnia hec tētaui in sapientia. Et aliqñ scribitur cum vau loco he & puncto holem & dicitur זוֹ Zo. vt Eccl's.5. Miserabilis prorsus infirmitas. Pro quo hebrei legunt. Etiam hec mala infirmitas. s. est. Osee. 7. Ista subsannatio eorum in terra egypti. Et aliqñ scribitur cum pūcto surech & dicitur זו Zu. Ps.11. Custodies nos a generatiōe hac in eternū. Ps.61. Duo hec audiui. Esa.42. nōne dñs ipse cui peccauimus. & in eo. 43. Populum istū formaui mihi. Abach.1. Hec est fortitudo eius deo suo. Et aliquando ponitur relatiue. vt Exo.15. Populo quem redemisti. Ps.9. In consiliis quibus cogitant. Ps.16. A facie impiorum qui me afflixerunt. Et aliquando scribitur pro relatiuo & demonstratiuo simul. Ps.9. In laqueo isto quem absconderunt. Ps.31. Intellectum tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris. Ps.67. Cōfirma hoc deus quod operatus es in nobis. Ps.131. Et testimonia mea hec que docebo eos. Ps.141. In via hac qua ambulabam. Scribitur etiam cum littera aleph & tau in fine & dicitur זֹאת Zoth. & communiter est generis feminini. Leuit.6. Hec est lex holocausti. Deut.33. Hec est benedictio. 4. Reg.8. Domine mi rex hec est mulier & hic est filius eius. Ps.131. Hec est requies mea in seculum seculi. Et aliquando ponitur in nostra translatione in genere neutro: quia hebrei non habēt genus neutrum: sed pro eo aliquādo vtuntur masculino & aliquando femininо. Geñ.42. Iam nunc experimentum vestri capiam. Pro quo hebrei legunt. In hoc probabimini. ideſt experimentum vestri capiam. 4. Reg.5. Sic & sic locuta est puella. Pro quo hebrei legunt. vt hoc & vt hoc locuta est puella. ideſt taliter & taliter: vel sic et sic. sicut est ī litera nostra. Iob.22. Hoc scio a principio. Et in eo.33. Hoc ē ergo in quo nō est iustificatus. Et in eo.34. Audi quod dicitur. Et in eo.35. Nunquid equa videtur tibi tua cogitatio Pro quo hebrei legunt. Nunquid hoc cogitasti in iudicio. Ps.26. In hoc ego sperabo.

Ille. Iste. Hoc. Isti. Hic. Istud. Ille. Iam. Qui Hac. Hec. Ipse

בָּזֶה Hic. מִזֶּה Hinc. זֹה Ipsa Hoc. זוֹ Hec. Ista. זו Hec. Ipse. Iste. Qui. זֹאת hec. hoc.

זָהַב Zahab aurū. Geñ.2. vbi nascitur aurum: & aurum terre illius optimum. Exo.25. Et deaurabis eā auro mūdissimo. Iob.23. Probauit me quasi aurum quod per ignē transit. Et in eodem.37. Ab aquilone aurum venit. Sed in predicto loco dicunt hebrei ꝙ accipitur aurū ꝓ puritate vl serenitate aeris ad similitudinem auri purissimi. & etiā dicunt ꝙ accipitur translatiue pro oleo mundissimo & purissimo. vt Zach.4. In quibus sunt suffusoria ex auro. pro qᵒ ipsi legunt. Infundentia ex se aurum. ideſt oleum purum & mundissimum & aurei coloris.

aurum. זָהַם Zahā. Inqnare. abomīabile facere. Iob.33. abomīabilis ei fit in vita panis. & solū inuenitur in p̄dicto loco. abomabilē fieri. זָהַר Zahar. oñdere. monere. admōere. p̄uidere. p̄ostēdere anūciare. cauere. obseruare. Exo.18. oñdasꝙ ppl'o cerimonias & ritus colendi. 4. Reg.6. Et preoccupauit eū. Pro qᵒ he.le. Et admonuit eū siue obseruauit eū. Eccl's. 4. ꝙ ne-

Oleum. זָהַם Ostendere Admonet

Preuidet scit preuidere in posterū. Et in eo. 12. His amplio filimine requiras. pro quo he.le. His amplius filimi caue: siue admonitus sis: aut preuide. Ezech. 3. Et annunciabis eis ex me. idest admonebis. Et in eo. Si dicēte me ad impiū morte morieris nō ānūciaberis. & in eo. Vt auertatur a via sua mala. Pro quo he.le. vt caueat impius a via sua mala. Et in eo. qa nō annūciasti ei. Et in eo. Si aūt tu ānunciaberis iusto. Et i eo. Viuēs viuet quia annunciasti ei. Pro quo he.le. Viuēs viuet qa admonitus est: vel quia obseruauit se. & in eo. 33. Et cecinerit buccina: & annūciauerit populo. Et in eo. Et non

Cauere Annūciaſ Admoneſ.

Obseruaſ. obseruauerit se. Et in eo. Sonū buccine audiuit & nō se obseruauit. Et in eo. vt se custodiat ipius a via sua mala. signāt ēt fulgere. l'. splēdere. vt Dañ. 12. Et qui docti fuerint fulgebunt sicut splēdor firmamēti. & inde זֹהַר Zohar. idest splēdor. vt in p̄dicto loco. & Ezech. 8. Quasi aspect⁹ splēdoris & visio electi.

Fulgere. זָהַר Splendor

זו Zo. siue זּ Zu. Pronomen est demonstratiuum vel relatiuū aut vtrūq; simul. De quo vide supra in dictiōe זֶה Ze.

זוב Fluxū pati Fluere. זוֹב Zob. fluere. Manare. fluxum sanguinis vel seminis pati. vt Leuit. 15. Mulier que patitur multis diebus fluxū sanguinis. Et in eo. Vel que post mēstruū sanguinē fluere non cessat. Ps. 77. qm̄ percussit petrā & fluxerunt aque. Esa. 48. Et scidit petrā & fluxerunt aque. Accipitur etiā זוֹב Zob. pro ipso fluxu. & aliqñ scribitur sine vau. vt Hiere. 49. Fluxit vallis tua. s. sanguine iterfectorū. sicut exponūt hebrei. & inde זָב Zab. i. fluēs vel manās: siue ille qui patitur fluxū. vt Leui. 15. Vir q patitur fluxū seminis. & i ge. fe. זָבָה zaba siue זָבַת zabath. vt in eo. & Exo. 3. In terrā q̄ fluit lacte & melle. & in eo. 13. Vt daret tibi terrā fluētem lacte & melle. Nu. 16. que lacte & melle manabat. Deut. 6. Terrā lacte & melle manātē. Ponitur ēt זוב zob pro extabescere. vt Threñ. 4. qm̄ isti extabuerūt consumpti a sterilitate terre. Sed etiam in hoc loco hebrei dicunt q̄ significat fluere. & legūt sic. qm̄ ex istis fluebant confosſi vel perfosſi.

Fluxus. זָב Qui patit fluxum. זָבָה Que fluit. Fluens. Manans. זוב Extabescer

זוד Supbe agere. Supbire. זוּד Zud. superbire. superbe agere. temere operari. & scribitur sine vau. Exo. 18. Eo quod supbe egerint contra eos. Hiere. 50. Quia cōtra dñm erecta est. pro quo he.le. Quia cōtra dñm superbiuit vel supbe egit. & aliqñ scribitur cū iod in medio loco vau. vt Exo. 25. Si quis p̄ idustriā occiderit fratrē suū vel p̄ insidias. pro quo he.le. & cū supbierit vel cū temere egerit vir cōtra fratrē suū vt occidat eū p̄ insidias. Nec. 9. Cognouisti enī quia supbe egerāt cōtra eos. Et in eo. Ipsi vero & p̄es nr̄i supbe egerūt. Et inde זֵד Zed. i. supbus. vt Prouer. 21. Supbus & arrogās vocatur in doctus. & in plu. זֵדִים Zedim. Ps. 18. Et ab aliēis parce seruo tuo. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit. A supbis quoq; libera seruū tuū. Ps. 118. Increpasti supbos. & in eo. Superbi iniq; agebant vsquequaq;. Ps. 139. Absconderūt supbi laqueū mihi. & inde זָדוֹן zadon i. supbia siue supbus. Prouer. 11. Vbi fuerit supbia: ibi erit contumelia. Et in eo. 21. Qui in ira operatur superbiā. Hiere. 50. Ecce ego ad te superbe. Et in eo. Et cadet supbus & corruet. & in plu. זֵדִים Zedonim. Ps. 123. Forsitā ptrāsisset aīa nr̄a aquā itolerabilē. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. forsitan transissent super animam nostram aque superbe.

Supbe agere. Supbire. זֵד Supbus. זֵדִים superbi זָדוֹן Supbia. Supbus. זֵדִים Superbe.

זוה Zaua. angulus. & inuenitur tm̄ in numero plu. s. זָוִיוֹת Zauioth. i. anguli. vt Ps. 143. Filie nostre cōpositi. pro quo btūs hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. filie nr̄e quasi anguli ornati. Zach. 9. Et quasi cornua altaris. i. quasi anguli altaris. ide מְזוּזִים Mezauim. pro quo beatus hieronymus transtulit. Promptuaria. Ps. 143. Prōptuaria corū plena. & etiam in hoc loco he. le. anguli nr̄i pleni.

Angulī מְזוּזִים Prōptuaria.

זוז Zuz. limen. postis. s. porte. & scribitur cū mē in principio & he ī fine & dicitur מְזוּזָה Mezuza. vt Exo. 12. Ac ponēt sup vtrūq; postē. Et in eo. 21. Et applicabitur ad ostium & postes. Deut. 6. Scribesq; ea in limine & ostiis dom⁹ tue. Ezech. 43. Fabricati sunt limen eorū iuxta limē meū.

מְזוּזָה Postis. Limen.

זול Zul. vilipendere. spnere. & scribitur sine vau. Esa. 46 qui confertis aurū de sacco. pro quo he.le. qui paruipēditis siue vilipenditis aurū de sacco. s. ad fabricandū idola producebant aurum de sacco paruipendentes illud ac si esset alia res parui valoris. Et aliqñ scribitur cū iod loco vau vt threñ. 2. Oēs qui glorificabant eam spreuerunt eam. Et inde זוֹלֵל Zolel cū duplici lamed. i. vile: Hiere. 15. Et si separaueris p̄ciosū a vili. & de hoc vide īfra in dictiōe זוֹלֵל Zolel

זול vilipēdere spernere. זוֹלֵל Vile

זון zun. in lingua chaldaica signāt vesci vel nutriri. Dañ. 4 Et ex ea vescebatur oīs caro. & inde מָזוֹן Mazon. i. esca siue nutrimentū. Geñ. 45. Et totidem asinas triticū in itinere panesq; portantes. Pro quo he.le. Et totidem asinas portantes triticū & panes & pulmentū siue escā. Dañ. 4. & esca vniuersorum in ea. Et aliqñ scribitur sine vau & dr̄ זָן Zan. Ps. 143. Eructantia ex hoc in illud. Pro quo hebrei legunt. Eructantia de nutrimēto in nutrimentū: siue de pulmento in pulmentum. & in lingua chaldaica significat genus vel speciem. vt Dañ. 3. Et vniuersi generis musicorū. Vnde in supradicto loco aliqui hebrei legunt. Eructantia siue educentes de genere in genus. et similiter. 2. Paralipo. 16. Vbi dicitur posueruntq; eum in lectulum suū plenum aromatibus et vnguentis meretriciis: vbi pro meretriciis ponitur in hebreo. זְנִים Zenim. pro quo aliqui hebrei legunt. Plenum aromatibus et vnguentorum speciebus vel generibus. i. plenum diuersis generibus vnguentorum. potest etiam significare sicut est in lra nra. De quo vide infra in dictione זָנָה zaua. Dicunt etiam hebrei q̄ a predicta dictione potest deriuari זוֹנָה zona: quod ponitur pro meretrice. vt Ios. 2. Vbi dicitur ingressi sunt domum mulieris meretricis. et q̄ potest etiam significare hospitatricē vel cauponā: que solet escas vendere. Cui cōcordat translatio chaldaica. et simil'r Ioel. 3. Vbi dicitur. Et posuerunt puerum in prostibulo. vbi pro prostibulo ponitur predicta dictio. scilicet זוֹנָה zona. Alii interpretantur sic. s. Et posuerunt siue tradiderunt puerum in cauponam. idest vendiderunt eum p̄ nutrimēto vel esca vñ sequitur. et puellā vēdiderūt p̄ vino ut biberēt. vide ēt de hoc infra in dictiōe זָנָה zana. Itē זֵן Zen. i. arma siue baltheū. et scribitur cū aleph ī prīcipio et dr̄ אֵזֶן Azen. Deut. 23. Gerēs paxillū in baltheo. inde זוֹנוֹת zonoth. pro quo beatus hieronymus transtulit Habenas. ut. 3. Reg. 22. Et habenas lauerunt iuxta uerbum domini.

זוּן Esca זָן Mutrimentum. זָנִים Genera זוֹנָה Meretrix. אֵזֶן Baltheum זוֹנוֹת Habene.

זוע zua. mouere. cōmouere. cōtremiscere. Eccl's. 12. qñ cō mouebūtur custodes dom⁹. Ester. 5. et nō solū nō assurrexisse sibi sed neq; motū quidē de loco. p̄ q̄ he. le. Et non surrexit et nō mouit se p̄ eo. Dañ. 6. cōtremiscāt et paueāt deū danielis: et aliqñ duplicātur prīa et ultia lra. ut Abach. 2. Et suscitabuntur cōmouentes te. i. uexātes te. et ide זְוָעָה zeuaa. pro quo beatus hieronymus transtulit uexationē. ut Esa. 28. sola uexatio intellectum dabit auditui.

זוּעָה Cōmouere Mouere. cōtremiscere. זְוָעָה Vexatio.

זור zur. exprimere. p̄mere. cōculcare. circūligare. exhorrescere. alienare. extraneū fieri. Iudi. 6. exp̄ssio uellere cōcham rore īpleuit. Iob. 39. Pes cōculcet ea. Esa. 59. Et qđ cōfotū ē erūpet ī regulū. p̄ quo he.le. Et qđ cōculcatū uel fractū fuerit erūpet in regulū. pōitur ēt p̄ circūligare. Esa. 1. nō ē circūligata nec curata medicamine. Sed ēt in hoc loco hebrei legūt. nō ē exp̄ssa. s. a sanie ul' putredie q̄ medici solēt exprimere ut ult⁹ mūdificetur. et ide מְזוֹר mazor. i. cōculcatio siue cōfractio: aut īfirmitas sc̄dm hebos. p̄ q̄ bēs

זור Exprimere conculcare

מְזוֹר circūligare.

hieronymus transtulit vinculum: siue alligandū. Hiere. 30
Alligādū. Vinculus. Ad alligandum curationem tuā vtilitas nō est tibi. Osee. 5
Et vidit ephraim languorē suū: & iudas vinculū suū. Et in
Insidie. exhorresce re. Alienare. Extraneus fieri. co. Nec soluere poterit a vobis vinculum. Ponitur etiā in
nostra translatione pro insidiis. vt Abdie. 1. Ponent insidi
as subter te. Ponitur etiam pro exhorrescere aut alienare
vt Iob. 19. Halitum meū exhorruit vxor mea. Ps. 57. alie
nati sunt pctōres a vulua. ps. 68. Extraneus fact⁹ sū fratri
bus meis. Ps. 67. Non sunt fraudati a desiderio suo. Pro q̄
he. le. Nō sunt alienati. i. nō recesserūt a desiderio suo. Esa.
Recedere. 1. Abalienati sunt retrorsum. Ezech. 14. Quia recesserūt
a me in cūctis idolis suis. i. quia alienati sunt a me. Et ī eo.
זָרָא Si alienatus fuerit a me. & inde זָרָא Zara cū aleph in fine.
Nausea i. alienatio: & ponitur ꝑ nausea. vt Nu. 11. Donec exeat per
nares vras & vertatur in nauseā. & inde זָר Zar. i. alien⁹ vl̄
זָר extraneus. Leuit. 10. Offerētes corā dño ignē alienū. Nu.
Alienus. Extraneus 3. Quisquis alienus accesserit morietur. Prouer. 11. qui fi
זָרִים dē facit pro extraneo. & in plu. זָרִים Zarim. i. extranei vel
Extranei. Alieni. alieni. Prouer. 5. Ne forte impleantur extranei viribus tu
is. Esa. 1. Regionē vestrā corā vobis alieni comedūt. Et in
eo. Sicut in vastitate hostili. pro quo he. le. Sicut subuersio
זָרִים alienorū. ponitur ēt זָרִים Zarim pro erūpētibus vel ꝑ vē
Erūpētes. vētilatores tilatoribus. Hiere. 18. Aut euelli possunt aque erūpētes fri
gide. Et in eo. 51. Et mittā in babylonē ventilatores & ven
tilabūt eū: & de hoc vide infra in dictione זָרָה Zara. Item
זוֹרֵר זורר Zorer cū duplici res signāt oscitare. vt. 4. Reg. 4. Et
Oscitare. sternutare. oscitauit puer septies. Hebrei tñ legūt. & sternutauit puer
septies. quia in lingua chaldaica significat sternutare.
זָחַח Zachach. separare. leuare. & scribitur cum simplici
Separare cheth. Exo. 28. Et a se iuicē rōnale & suphumerale ne
queant separari. & solū inuenitur in predicto loco.
זָחַל Zachal. incuruari. expauescere. serpere. reptare. Iob.
Demisso capite. Incuruari expauescere 25. Iccirco demisso capite veritus sum vobis indicare
meam sentētiam. Pro quo he. le. Iccirco incuruatus sum si
ue expaui & timui indicare meam scientiam vobis. Signāt
Serpere. Reptile ēt reptare vel serpere. Deut. 32. Cū furore trahentiū super
זְחֻלַּת terrā atq; serpētiū. mich. 7. velut reptilia terre. & ide זְחֻלַּת
Zocheleth Zocheleth. Nomen propriū cuiusdam lapidis. 3. Reg. 1. Iu
xta lapidem zoeleth.
זִיו Ziu. Nomē mēsis: qui apud nos dicitur aprilis. 3. Reg.
Zio. 6. In anno quarto mense zio ipse est mensis secundus re
gni salomōis. & ī ligua chaldaica signāt splēdorē vel ame
nitatē. vnde scd̄m hebreos sic dr̄ ab apparitione florum. I
זִיו tem זִיו ziu. in lingua chaldaica signāt staturā siue aspectū.
Statura. Aspectus. Dañ. 2. Statura sublimis. Et in eo. 3. Et aspectus faciei eius
mutatus est.
זִיז Ziz Omnimodū: siue vniuersitas. Esa. 66. Et delitiis af
Oīmodum Vniuersi tas. fluatis ab oīmoda gloria eius. Ps. 49. Et pulchritudo
agri mecum est. pro quo beatus hieronymus in psalterio iu
xta he. ve. transtulit. Et vniuersitas agri mecū est. Ps. 79.
Et singularis ferus depastus est eam. Pro quo beatus hie
Omnes. ronymus transtulit. Et oēs bestie agri depaste sunt. & dicūt
aliqui hebrei ꝙ predicta dictio זִיז Ziz est genus ad omnia
animalia fera & agrestia. Alii vero dicunt ꝙ est nomen be
stie fere ignote sic dicte. & solum inuenitur in locis p̄dictis
זִיק Zic. flama. & solum inuenitur in numero plurali. s.
זִיקוֹת Zicoth scd̄m formā femininorū. Esa. 50. Ecce
Flame. oēs vos accendentes ignem accincti flamis: ambulate in lu
זִיקִים mine ignis vestri & in flamis quas succendistis. Inuenitur
etiam זִיקִים Zicim scd̄m formā pluralē masculinorū & po
Cōpedes. nitur pro compedibus. Ps. 149. Ad alligandos reges eorū
in cōpedibus. Naū. 3. Optimates eius cōfixi sunt in com
pedibus. Ponitur ēt ꝑ lanceis. vt Prouer. 26. Qui mittit sa
gittas & lanceas in mortem.
Lancee
זַיִת Zaith. sine זֵית Zeth. oliua siue oliuetum. Gen. 8. Por
Oliua. Oliuetum tans ramū oliue virentibus foliis. Exo. 23. Ita facies in
זֵתִים vinea & in olioeto tuo. Hiere. 11. Oliuam vberē pulchrā. &
Olive. in plu. זֵתִים Zethim. Ps. 127. Filii tui sicut nouelle oliuarū
זָכַךְ Zachach. Purificare. Mūdare. Siue mūdū vel cādidū
Fulgere. Mūdare. Mundū cē cādidū cē. fieri. & scribitur cū simplici chaph. Iob. 9. Et fulserint
velut mundissime manus mee. Pro quo he. le. Et munda
זָךְ uerim siue purificauerim in mūditia manus meas. Et ī eo.
purissimū. Mundus. 15. Et celi non sunt mūdi in conspectu eius. Thren. 4. can
זָכָּה didiores nazarei eius niue. & inde זָךְ Zach. i. purus seu mū
Lucidissi mum. dus aut lucidus. Leuit. 24. Vt afferant tibi oleum de oliuis
purissimū. Iob. 8. Si mundus & rectus incesseris. Et in eo.
Munda. 33. Mundus sum ego & absq; delicto. & in genere femini
זְכוּכִית no זַכָּה Zaca. i. mūda. Exo. 30. Galbanū boni odoris & thus
Vitrum lucidissimū. Pro quo in hebreo habetur lucidissima: quia
thus apud hebreos est generis femininī. Iob. 16. Cum ha
berem mundas ad deum preces. Pro quo hebrei legunt. &
oratio mea munda. s. est. Vide etiā de hoc in dictione sequē
ti. & inde. זְכוּכִית. Zechochith. i. vitrum: eo quod est mun
dum & lucidum. Iob. 28. Non adequabitur ei aurum vel vi
trum. & dicunt hebrei ꝙ ponitur ibi pro vitro crystallino.
quod est purissimum et preciosissimum.
זַכָּה Zaca. immaculatū esse. mundare. seu mūdū apparere
Immaculatum esse. Mundum apparere. Justificar. iustificare. corrigere. Iob. 15. Quid est homo vt imma
culatus sit. Pro quo he. le. Quid est homo vt mundus sit si
ue vt mundus appareat. Et in eo. 25. Aut apparere mūdus
natus de muliere. Ps. 72. Ergo sine causa iustificaui cor me
um. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve.
transtulit. Ergo frustra mūdaui cor meum. Esa. 1. Lauami
Mūdū cē. corrigere. Cincere. ni: mūdi stote. Ps. 118. In quo corrigit adolescentior viam
suam. Ponitur etiam pro vincere. Ps. 50. Et vincas cum iu
dicaris. Potest etiam legi sic. scilicet: et mundes vl̄ corrigas
cū iudicaueris. Vide ēt de hoc in dictiōe precedenti. Et in
זְכוּ de זְכוּ zachu. siue זְכוּת zechuth. quod in lingua chaldaica
Justitia. signāt iustitiā vel mūditiā. Dañ. 6. quia corā eo iustitia inuē
זָכַר ta est in me.
Recordari meminisse zachar. recordari. meminisse. memorari. Gen. 8. recor
datus aūt est dñs noe. Et in eo. 9. Et recordabor fede
ris mei. Et in eo. 40. Memento mei cū bñ tibi fuerit. Et in
eo. Vt suggeras pharaōi. ꝑ q̄. he. le. & memieris mei apud
pharaonē. & in eo. Et tñ succedētibus ꝑsperis p̄posit⁹ pin
cernarū oblitus est interp̄tis sui. pro q̄ in hebreo hī. & nō ē
recordat⁹ p̄positus pincernarū ip̄ius ioseph & oblitus ē e
memorari. ius. Sed beatus hieronymus transtulit sensum. Exo. 20.
Memēto vt diē sabbati sctifices. Et in eo. In oī loco in quo
memoria fuerit nois mei. ꝑ q̄. he. le. ī oī loco ī q̄ recordari
vel memorari fecero nomē meū. & in eo. 23. Et ꝑ nomē ex
terorū deorū nō iurabitis. ꝑ q̄. he. le. & nois exterū deorū
nō recordabimini. Siue nomē exterorū deorū nō noiabi
tis. Nu. 10. Et erit recordatio vr̄i corā dño deo vr̄o. Et ī eo.
11. Recordamur pisciū q̄s comedebam⁹ in egypto gratis.
Deut. 16. vt memineris diei egressiōis tue de egypto. Et in
eo. Et recordaberis qm̄ seru⁹ fueris in egypto. & ī eo. 25.
Memēto qd fecerit tibi amalech. 1. Re. 25. Et recordaberis
ancille tue. 4. Re. 9. memini qñ ego & tu sedētes in curru
seq̄bamur achab. Et in eo. 20. Memēto queso quō ambu
lauerim corā te. Ester. 9. Isti sunt dies quos nulla vnq̄ dele
bit obliuio. ꝑ q̄. he. le. Et isti dies mēorati. s. erūt. Iob. 4. re
cordare q̄s vnq̄ īnocēs piit. p̄s. 18. Memor sit oīs sacrificii
tui. p̄s. 41. Hec recordatus sum. Ps. 77. Et recordatus ē qa
caro sunt. Ps. 113. Dominus memor fuit nostri. Ps. 136. Si
non meminero tui. Et in titulo Ps. 137. Vbi dicitur. Psal

Universidad de Deusto Biblioteca

mus dauid in rememorationem ſabbati. Pro quo hebrei le gunt. Pſalmus dauid ad commemorandum ſiue ad recor dandum. Canti. 1. Memores vberum tuorum ſuper vinum Eſa. 43. Ne memineritis priorum. Et in eodē. 62. Qui re miniſcimini domini: ne taceatis. Et in eodem. 66. Qui re cordatur thuris quaſi qui benedicat idolo. Hiere. 13. cum recordati fuerint filii ſui ararum ſuarum. Thren. 3. Memo ria memor ero. Et in eodem. 5. Recordare domine quid ac ciderit nobis. Ezech. 3. Et non erunt in memoria iuſtitie eius quas fecit. Et in eodem. 18. Et omnium iniquitatum eius quas operatus eſt non recordabor. Et in eodem. Om nes iuſtitie eius quas fecerat non recordabuntur. Et in eo dem. 21. Ipſe autem recordabitur iniquitatis ad capiendū. Et in eodem. Pro eo quod recordati eſtis manu capiemini Ione. 2. Domini recordatus ſum. Ponitur etiam pro nomi nare. 1. Reg. 4. Cumq; ille nominaſſet arcam dei. & inde

Reminiſci

Rolare

זֵכֶר Zécher. ideſt memoria. recordatio. commemoratio. E

Memoria

xo. 17. Delebo enim memoriam amalech. Ps. 9. Periit me moria eorum. Ps. 29. Et confitemini memorie ſanctitatis eius. Ps. 110. Memoriam fecit mirabilium ſuorum. Oſee. 14. Memorabile eius ſicut vinum libani. & aliquando ſcri bitur cum nun in fine & dicitur זִכָרוֹן zicharon ſiue זִכָרֹן zi chron. i. memoria. recordatio. monumentum. memoriale. Exo. 39. In monumentum filiorum iſrael. Nu. 10. Vt ſint vobis in recordationem dei veſtri. Eccl's. 1. Non eſt prio rum memoria. Eſa. 57. Et poſt oſtium & retro poſtem po ſuiſti memoriale tuum. & in plurali. זִכְרוֹנוֹת zichronoth. & ponitur pro hiſtoriis vel annalibus: eo quod in eis comme morantur preterita. Eſter. 6. Iuſſitq; ſibi afferri hiſtorias &

זִכָּרוֹן

monumētū recordatio

Memoria memoriale

זִכְרוֹנוֹת

annales priorum temporum. inuenitur etiam מַזְכֶּרֶת maz chéreth. cum mem in principio. ideſt commemorans vel commonefaciens. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit inueſtigans. Nu. 5. Et oblatio iueſtigans adulterium. inde

Annales.

מַזְכֶּרֶת

Inueſtigās

אַזְכָּרָה Azchara. ideſt commemoratio vel memoriale aut monumentum. Leuit. 2. Et ponet memoriale ſuper altare Et in eodem. Qui cum obtulerit ea: tollet memoriale de ſa crificio. Et in eodem. De qua adolebit ſacerdos in memori am muneris. Et in eodem. 24. Vt ſit panis in monumen tum oblationis domini. & dicunt hebrei q; ſignificat ſuffu migationem vel odorationem. & dicunt quod predicta dic tio זָכַר Zachar eſt equiuoca & q; etiam ſignificat ſuffumi gare vel odorari. nam Eſa. 66. vbi nos legimus: qui recor datur thuris. Ipſi legunt. Qui odoratur vel qui ſuffumi gat thus. & ſimiliter in aliquibus locis predictis. Item

memoriale

Memoria Monumē tum.

Suffumi gare.

זָכָר Zachar. maſculus. Geñ. 1. Maſculum & feminam fecit eos. Exo. 12. Agnus abſq; macula maſculus anniculus. Leuit. 12. Mulier ſi ſuſcepto ſemine peperit maſculum. & in plu rali זְכָרִים Zecharim. ideſt maſculi. Exo. 13. Quidquid ha bueris maſculini ſexus. Pro q̄ in hebreo habetur. Quoſcū q; habueris maſculos. & inde זָכוּר Zechur. ideſt maſculinū Exo. 23. Ter in anno apparebit omne maſculinum tuum coram domīo. & inde verbum. תִּזָּכֵר Thizachar. ideſt ſi fue rit maſculus: vel ſi fuerit generis maſculini. Exo. 34. omne quod aperit vuluam generis maſculini meum erit. ideſt ſi fuerit maſculus.

Maſculus

זָכָר

זְכָרִים maſculi

זָכוּר maſculinū

תִּזָּכֵר

Si fuerit maſculus.

זל Zel. Vilipendere. contemnere. De quo vide ſupra in di ctione זול Zul.

Vilipēdere.

זל

זלל Zolel. vorator: ſiue commeſſationibus vacans. vilis. deſpectus. Deut. 21. comeſſationibus vacat & luxurie atq; conuiuiis. Ponitur etiam pro vili. Hiere. 15. Si ſepara ueris precioſum a vili. Thren. 1. Vide domine & conſidera quoniam facta ſum vilis. & inde זלות Zuluth. ideſt viliſſi mum: aut contēptus. Ps. 11. Cum exaltati fuerint nouiſſimi

Commeſſa tiōibus va cans. Vile.

זלות

filiorum hominum. Pro quo btūs hieronymus in pſalte rio iuxta he. ve. tranſtulit. cum exaltati fuerint viliſſimi fili orum homīum. & in hebreo ponitur ibi ſingulare pro plu.

Viliſſimi.

זַלְּג Zaleg. fuſcinula. tridens. & ſcribitur cum mem in prin cipio & dicitur מַזְלֵג Mazleg. vt. 1. Reg. 2. Et habebat fu ſcinulam tridentem. & in plu. מִזְלָגוֹת Mizlagoth. Exo. 27. Et forcipes atq; fuſcinulas. 1. Parali. 28. Ad fuſcinulas quo q; & phialas.

זַלְּג

Fuſcinula

מִזְלָגוֹת

Fuſcinule.

זַלְזַל Zalzal. propago. ramuſculus. Eſa. 18. Preſcindētur ramuſculi. & ſolū īuenitur in nu. plu. & ī p̄dicto loco.

זַלְזַל

ramuſculi

זַלָּעָף Zalaaph. horror. procella. tempeſtas. Ps. 118. Defe ctio tenuit me pro peccatoribus. Pro quo beatus hie ronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtuli. Horror tenuit me ab impiis. & ī plurali. זִלְעַפּוֹת Zilaaphoth. Ps. 10. Spiri tus procellarum pars calicis eorum.

זַלָּעָף

Horror.

זִלְעַפּוֹת

Procelle.

זֻלַת Zulath. abſq;. preter. Excepto. 4. Reg. 24. Exceptis pauperibus populi terre. Scribitur etiam cum iod in fine: & dicitur זוּלָתִי Zulathi. Deut. 1. Preter caleph filium iephone. & aliquando illa littera iod ponitur pro pronomi ne prime perſone. Oſee. 13. Deum abſq; me neſcies.

זֻלַת

Excepto.

זוּלָתִי

Preter Abſq;.

זָמַם Zamam. cogitare. Deut. 19. Sicut fratri ſuo facere co gitauit. Ps. 30. Vt acciperent animā meā conſiliati ſūt ideſt cogitauerunt. Thren. 3. Fecit dñs que cogitauit. Ps. 139. Cogitauerūt cōtra me: ne derelinquas me. Sed hebrei in predicto loco dicunt q; eſt nomen & legunt ſic. Cogita tionem eius ne educas. ideſt ne educas eam in actu. vñ bea tus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Scelera eius ne effundantur. Hiere. 51. Quia cogitauit dominus & fecit. & aliq̄n ſcribitur cū ſimplici mē. vt Geñ. 11. Ne deſiſtēt a cogitationibus ſuis: donec eas opere compleant. pro quo hebrei le. Et nunc nō p̄hibebitur ab eis quodcunq; cogita uerint ad faciendū. Ps. 16. Et non eſt inuenta in me iniqui tas: vt nō loquatur os meū opera hoīum. Pro quo he. le. nō inueniſti: quod cogitaui non tranſiſſet os meum vel nō trā ſire os meum. & hic eſt finis verſus in hebreo. & ſequitur a lius verſus. in opera hoīum. Beatus hieronymus in pſalte rio iuxta he. ve. tranſtulit ſic. Et nō inueniſti cogitationes meas non tranſire os meum. Hiere. 4. Cogitaui & non pe nitebit me. & inde זִמָּה Zima ſiue זִמַּת Zimath. i. cogitatio. Prouer. 24. Cogitatio ſtulti peccatum. ſignificat etiā malā cogitationem vel peccatum ex propoſito: aut piaculum ſi ue ſcelus vel nefas. Leuit. 19. Ne contaminetur terra: & im pleatur piaculo. Et in eodem. 20. Qui ſupra vxorem filiā duxerit matrem eius: ſcelus operatus eſt. & in eodem. Nec permanebit tantum nefas in medio veſtri. Ezech. 16. Et nō fecit iuxta ſcelera tua in omnibus abominationibus tuis. Et in eodem. Scelus tuum & ignominiā tuā tu portaſti. Et in eodem. 22. Scelus operati ſunt in medio tui. Et in eo. 23. Sic ingrediebantur ad oolam & oolibam mulieres nefari as. Et in eodem. Et auferam ſcelus de terra. Oſee. 6. Quia ſcelus operati ſunt. & in plurali. זְמוֹת Zimoth. ideſt co gitationes vel ſcelera. Iob. 17. Cogitationes mee diſſipate ſunt. Eſa. 32. Ipſe vero cogitationes concinnabit ad perdē dos mites. & aliquando ſcribitur cum mem in principio & dicitur מְזִמָּה Mezima. ideſt cogitatio vel conſilium. vt p̄s. 138. Quia dicitis in cogitatione. Prouer. 2. Conſilium cu ſtodiet te. & in eo. 3. Cuſtodi legem meā atq; conſiliū. Et in eo. 5. Vt cuſtodias cogitationes. Hiere. 11. Quid eſt q; di lectus meus in domo mea facit ſcelera multa. Vbi ponitur מְזִמָּתָה Mezimátha cum tau & he in fine. & p̄ōitur ibi in he breo ſingulare p plu'li: nā plu'r dicitur מְזִמּוֹת Mezimoth. Prouer. 14. Et vir verſutus odioſus eſt. Pro quo he. le. & vir cogitationum vel ſcelerum odioſus eſt.

זָמַם

Cogitare.

זִמָּה

Cogitatio

Piaculū. Scelus.

Nefas.

זְמוֹת

Cogitatiōnes.

מְזִמָּה

Cogitatio Conſilium

Scelus.

מְזִמָּתָה

מְזִמּוֹת

Scelera.

זְמַן Tempus

זְמַן Zeman.tempus.Nee.2.Et constitui ei tēpus.& Eccl's. 3.Omnia tempus habent. & Dañ.2. vt tempus detur ei.& in lingua chaldaica scribitur aliquando cum aleph in fine.vt in eodem.3.Statim vt audierūt. pro quo hebrei legunt.Eodē tempore vt audierūt. &c.& in plu.זִמְנִין Zimnin. siue זִמְנָיָא Zimnaia.i.tempora. Dañ.2. Et ipse mutat tempora.& in eodē.6.Et tribus temporibus in die flectebat genua.Item זְמַן Zamen.in lingua chaldaica significat componere vel preparare. Dañ.2.q̄ interpretationem quoq; fallacem & deceptiōe plenam composueritis.& inde מְזַמְּנִים Mezumanim secūdum terminationem pluralem masculinorum.siue מְזַמָּנוֹת Mezumanoth secūdum terminationem femininorum.i.tempora statuta aut constituta vel determinata.Nee.10.Per tempora a temporibus anni ad annum.pro quo hebrei legunt.Per tempora statuta vel determinata de anno in annum.& in eodem.13. In temporibus constitutis & in primitiis.

זְמַנִּים מְזַמָּנוֹת

Cōponere

tpa statuta

זָמַר Psallere

זָמַר Zamar.psallere.cantare.secare.putare.s.vites.Iudi.5 Psallam domīo deo israel.Ps.46. Psallite regi nostro psallite.& in eodem.Psallite sapienter.Ps.137. In conspectu angelorū psallā tibi.Ps.146. Quoniam bonꝰ est psalmus deo nostro.Pro quo hebrei legunt. Quoniam bonū est psallere vel cantare deo nostro.& inde מִזְמוֹר Mizmor .i.psalmus vel canticū.vt in titulis psalmorū.Ps.3.Psalmus dauid cū fugeret a facie absalom. & sic de reliquis. & inde זָמִיר Zamir.i.cantus.s.auium circa ver.vel putatio.s.arborum.Canti.2.Tempus putatiōis aduenit.Quod alii interpretantur.Tempus cantus aduenit.& in plurali.זְמִירוֹת Zemiroth.i.cantica vel carmina.Iob.35. Qui dedit carmina in nocte.Ps.118.Cantabiles mihi erant iustificationes tue. & inde. זִמְרָה Zimra siue זִמְרַת Zimrath .i.laus siue canticum.Exo.15.Fortitudo mea & laus mea dominus.Ps.117. Vbi eadem verba habentur.& in vtroq; loco deficit iod littera in fine: que ponitur pro hoc pronoīe mea:tamē sub intelligitur.Esa.51.Gratiarum actio & vox laudis. Pōitur etiam pro canticis.Amos.5.Et cantica lyre tue non audiā. & inde זְמָרָא Zemara . qđ in linga chaldaica signāt musicam siue canticū.Dañ.3.Et vniuersi genīis musicorum. & inde זַמְרַיָא Zemaraia.i.cantores.Esdre.7. Cantoribus & ianitoribus.Significat etiam זִמְרָה Zimra optimum:eo qđ est laudabile.Genē.43.Sumite de optimis terre frugibꝰ. & inde מִזְמָרוֹת Mezameroth.Quod significat quedā instrumenta musica secūdum hebreos.pro quo beatus Hieronymus trāstulit psalteria.Hier.52.Psalteria & phialas & mortariola .in alio vero loco traduxit Fuscinulas. vt.3. Reg.7. Et forcipes aureos & hydrias & fuscinulas.4. Reg.12. Et fuscinule & turibula. Item זָמַר Zamar.i.secare vel putare. Leuit.25.Sex annis putabis vineam tuam.& in eodem.Et vineam tuam non putabis.Esa.5.Non putabitur & nō fodietur.& inde זָמִיר Zamir.i.putatio.Canti.2.Tempus putationis aduenit.Potest etiam interpretari tempus cantici aduenit.Signāt ēt palmitē vel ꝓpaginē:eo q̄ putatur & scinditur ex arbore.Esa.25.Propaginem fortium marcescere faciet.& inde זְמוֹרָה Zemora.i.palmes.propago.ramꝰ.germē.vitis.Nu.13.Abscinderunt palmitē cū vua sua.Eze.8.Et ecce applicant ramū ad nares suas.& in p̄dicto loco dicunt hebrei q̄ significat fetorem vel malum odorem.ponitur ēt pro vite vel germine.Eze.15.Quomodo fiet de lignovitis Esa.17.Et germen alienum seminabis.& in plurali זְמוֹרִים Zemorim.i.propagines.Naū.2.Et propagines eius corruperunt & inde מַזְמֵרוֹת Mazmeroth.i. falces siue ligones. Esa.2.Et cōflabūt gladios suos in vomeres:& lanceas suas in falces.& in eodem.18. Et prescindentur ramusculi eius

Cantare. מִזְמוֹר Psalmus.

זָמִיר Putatio

זְמִירוֹת Carmina Cātabilis.

זִמְרָה Laus.

זַמָּרָא Musica

זַמָּרַיָא Cantores.

זִמְרָה Optimum Cantica.

מְזַמְּרוֹת Psalteria

Fuscinule.

זָמַר Putare

זָמִיר Putatio

זְמוֹרָה Palmes Ramus

זְמוֹרִים Propagies

מַזְמֵרוֹת Falces.

falcibus.Ioel'.3.Concidite aratra vestra in gladios: & ligones in lanceas.E solum inuenitur in numero plurali. Item זָמֵר Zamer.nomen cuiusdam animalis:pro quo beatꝰ Hieronymus transtulit Camelopardalum.Deut.14. Orygen & camelopardalum.

Ligones

זָמֵר Camelopardalus

זָנָב Cauda.

זָנָב Zanab.cauda.Exo.4.Et apprehēde caudam eius. Deut.28.Constituet te dominus in caput & non in caudam.Esa.9.Et disperdet dominus ab israel caput & caudā & in eodem.Et propheta docens mendacium ipse est cauda.& in plurali זְנָבוֹת Zenaboth.Iudi.15. Et falces ligauit in medio.pro quo hebrei legūt.Et posuit falcem in medio duarum caudarum.Esa.7.Et cor tuum ne formidet a duabus caudis titionum fumigantium istorum.& inde זָנַב Zaneb.i.caudam abscidit vel extremos percussit aut cecidit. Deut.25.Et extremos agminis tui qui lassi residebant ceciderit.Ios.10.Et extremos quoq; fugientium cedite.

זָנָב Cedere extremos

זָן Zan.siue זַן Zen.esca.nutrimentum.species siue genus De quo vide supra in dictione זוּן Zun.

זָנָה Fornicari.

זָנָה Zana.fornicari.luxuriari.Genē.38.Fornicata est tamar nurus tua.Leuit.19.Ne prostituas filiā tuam. Pro quo hebrei legunt.Non contaminabis siue non violabis filiam tuam:vt facias eam fornicari.i.ne exponas eam fornicationi.& in eodem.20.Vt fornicaretur cum moloch.& in eodē Et fornicata fuerit cum eis.& in eodem. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro.i.si fornicata fuerit. Deut.31. Populus iste consurgens fornicabitur post deos alienos. Iudi.19.Que reliquit eū.pro qꝰ hebrei legunt.Et fornicata est ab eo concubina eius.2.Paralip.21.Et fornicari fecit habitatores ierusalem.Ps.72.Perdidisti omnem qui fornicatur abs te.Esa.23.Et fornicabitur cum vniuersis regnis terre.Hiere.3.Tu autem fornicata es cum amatoribus multis Ezech.6.Quia contriui cor eorum fornicans & oculos eorum fornicantes.Osee.1.Quia fornicans fornicabitur terra a domino.& in eodem.2.Quia fornicata est mater eorū & in eodem.3.Non fornicaberis & non eris viro.& in eodē 4.Fornicati sunt & non cessauerunt.& in eodem.Fornicatione fornicati sunt.& in eodem.5. Quia nunc fornicatus est ephraym & ide זוֹנָה Zona.i.meretrix.fornicaria .Genē. 38.Suspicatus est esse meretricem.Leuit.21.Sordidā & meretricem non accipiant.Ios.2.Ingressi sunt domum mulieris meretricis.& dicunt aliqui hebrei q̄ in predicto loco significat hospitatricem vel cauponam. De quo vide supra in dictione זוּן Zun.Iudi.11.Filiꝰ mulieris meretricis.Prouer.7.Et ecce occurrit ei mulier in ornatu meretricio.2.Paralip.16.Posuerunt eum super lectulum plenum aromatibus & vnguentis meretriciis.vbi ponitur זְנִים Zenim. De quo vide supra in dictione זוּן Zun.Esa.1.Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis.& in plurali זוֹנוֹת Zonoth.i.meretrices.3.Reg.3.Tunc venerunt due mulieres meretrices.ponitur etiam זוֹנוֹת Zonoth pro habenis.De quo vide supra in dictione זוּן Zun.& inde זְנוּת Zenuth.i. fornicatio. Nu.14. Et portabunt fornicationem vestram.Osee.4.Fornicatio & vinum & ebrietas auferunt cor.& aliquando scribitur cū littera tau in principio & dicitur תַּזְנוּת Thaznuth. Ezech. 16.Et exposuisti fornicationem tuam omī transeunti. & in eodem.Et multiplicasti fornicationem tuam in terra chanaā.& in eodem.23.Insuper & fornicationes suas quas habuerat in egypto non dereliquit. Et aliquando duplicatur littera nun in nūero plurali & dicitur זְנוּנִים Zenunim siue זְנוּנֵי Zenune. Osee.1.Sume tibi vxorē fornicationū & fac filios fornicationum.& in eodem.2.Auferat fornicationes suas a facie sua.Naū.3. Propter multitudinē fornicationū meretricis.

זוֹנָה Meretrix.

זוֹנוֹת meretrices

זְנוּת fornicatio.

תַּזְנוּת fornicatio.

זְנוּנִים fornicationes.

זָנַח Abiícere Replere. Poluere.

Zanach.abiicere.repellere.deficere.i.parali.11.Eoqđ abiecíſſet eos ieroboā & poſteri eí?.& in eodē.29. Cū ctamqꝫ tēpli ſupellectilē quā polluerat rex achaz.pro quo hebreí legunt.quā abiecerat rex achaz.Threñ.2.Repulit altare ſuum.& in eodem.3.Et repulſa eſt anima mea.& in eodem.Quia non repellet in ſempiternum dñs.ponitur etiā pro deficere.Eſa.19.Et deficient flumina vbí additur litte ra aleph ante litterā Zain.

זָנַק Fluere. Saltare.

Zanac.fluere.Deut.33.Dan catulus leonis fluet largíter de baſan.& ſolum inuenitur in predicto loco.& dicunt hebreí qꝺ ſignificat ſaltare:quia in lingua ſyra idem ſignificat.& in hebreo non habetur largiter:ſed ſic.Fluet de baſan ſiue ſaltabit de baſan.

זִיעַ Sudor.

Ziaa. ſudor. De quo vide infra in dictione יָזִיעַ Iazaa.

זַעֲוָה Diſperſio. Cōmotío

Zaaua.diſperſio ſiue cōmotío.Deut.28.Vt diſperga ris per omnia regna terre.pro quo hebreí legunt. Et eris in diſperſionem vel in cōmotionē ꝓ oīa regna terre

זָעַר Breuiare Amputare

Zaach.breuiare.Iob.17.Dies meí breuiabuntur.& ſolum inuenitur in predicto loco.& dicunt hebreí qꝺ ſignificat ſcindere ſiue amputare.vnde ipſi legūt.Dies meí conſciſſi ſunt ſiue amputatí ſunt.

זָעַם Detestari Irascí

Zaam.deteſtarí.irascí. indignarí· Nu.23. Propera & deteſtare iſrael.& in eodem. Qua ratiōe deteſter quē dominus non deteſtatur.Ps.7.Nunquid irascetur per ſingulos dies.& Prouer.24.Et deteſtabūtur eos trib?. Dañ. 11.Et indignabitur contra teſtamentum ſanctuarii.Zach.1 Vſqꝫquo tu non miſereberis ieruſalem & vrbiū iuda quib? iratus es.& inde זַעַם Záam.i.ira.furor.indignatio. deteſtatio.Ps.68.Effunde ſuper eos iram tuam.Oſee.7.Cadēt in gladio prīcipes eorū a furore lingue ſue. & inde זָעַם Zeum ideſt deteſtandus ſiue ille cui alíquís irascitur. Prouer. 22. Cui iratus eſt dominus incidet in eam.& in genere feminíno זַעֲמָה Zeuma.pro quo beatus Hieronymus tranſtulit plenam ire.Michee.6.Et menſura minor ire plena.& inde נִזְעָמִים Nizaamím.i.iratí vel deteſtabiles. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit triſtem. Prouer.25. Et facies triſtis linguam detrahentem.& in hebreo ſcribitur pluraliter Quia facies eſt in hebreo pluralis nūeri & gñis maſculini.

זַעַם Ira. Furor.. זָעַם Deteſtād? זַעֲמָה Plena ír e נִזְעָמִים Irati deteſtabiles Triſtes.

זָעַף Iraſci Minarl Feruere.

Zaaph. iraſci. ira feruere. Minarí.2. Paralip. 26. Iratuſqꝫ oziás tenens manu thuríbulum.& in eodem.Mínabatur ſacerdotíbus.Prouer.19.Et contra dominum feruet animo ſuo.& inde זַעַף Záaph.i.ira feruor. Michee.7. Iram domíní portabo. Ione.1.Et ſtetit mare a feruore ſuo. & inde זָעֵף Zaeph.i.furíbundus.3.Reg.20.Furibundus venit in ſamariam.& in plurali זֹעֲפִים Zoaphim.i. furíbundí vel triſtes.Geñ.40.Ad quos cum introiſſet ioſeph mane& vidiſſet eos triſtes.Ponitur etiā pro macilētis. Dañ.1. Quí ſi viderit vultus vīos macilētiores pre ceterís adoleſcētib?.

זָעַף Ira. Feruor. זָעֵף Triſtes. Macilēti

זָעַק Clamare

Zaac.Clamare.vociferarí.vocare.conuocare.congregare.accerſere.1.Reg.15.Et clamauit ad dominū tota nocte.2.Reg.3.Ibat ingrediens & clamans. 2.Paralíp.18. At ille clamauit ad dominum.Nee.9.Cōuerſiqꝫ ſunt & clamauerunt ad te.Iob.35.Propter multitudinem calūniatorum clamabunt.Ps.21.Ad te clamauerunt & ſalui facti ſūt. Eſa.15.Clamauit eſebon & eleale. & in eodem.57. Cunqꝫ clamaueris liberent te.Ezech.17.Clama & vlula fili homínis.Oſee.7.Et non clamauerunt ad me in corde ſuo.Ponítur etiam pro vociferarí.Exo.2.Et ingemiſcētes filii iſrael propter opera vociferatí ſunt.Ioſ.8.At illí vociferantes pariter & ſe mutuo cohortantes. Abach.1. Vociferabor ad te vim patiens.Item ponitur pro vocare ſiue inuocare. Oſee 8. Me inuocabunt deus meus.Zach.6.Et vocauit me & locutus eſt ad me. Significat etiam accerſere vel congregare aut conuocare ſiue conclamare.Iudí.4.Quí accerſitis zabulon & neptalím aſcendit.& in eodem.18.Cōclamātes ſecutí ſunt. pro quo hebreí legunt. Congregati ſiue collecti ſunt.& in eodem.Quid tibi vís cur clamas.pro quo hebreí legunt.Cur congregatus vel collectus es.ſ.cum viris dom? tue.2.Reg.20.Conuoca míhi oēs víros iuda. & in eodem. Abiit ergo amaſa vt conuocaret iudam.& inde זַעֲקָה Zaaca ſiue זַעֲקַת Zaacath.i.clamor vociferatio. vt Geñ.18.Clamor ſodomorum & gomorreorū multiplicatus eſt.Nee.9 Clamorēqꝫ eorum audiſtí.Iob.16.Neqꝫ inueniat in te locū latendi clamor meus.Eſa.15.Qm̄ circūdedit clamor termínum Moab.Hiere.50.Et clamor inter gētes auditus eſt.

Accerſere. cōclamare cōgregare Cōuocare. זַעֲקָה Clamor

זְעַר Paululū. Modicum מְזְעָר Paucus

Zeer.paululū.parū.modicū.Iob.36.Suſtine me paululum & indicabo tibi.Eſa.28.Modicum ibí: modicū ibí.& ſcribitur cū mem in prīcipio & dicitur מִזְעָר Mizaar. Eſa.24.Et relinquentur homines pauci.Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ.& relinquetur homo paucus.& ponítur ibi ſingulare pro plurali.& in eodem.29. Nōne adhuc in modico & in breuī conuertetur líbanus in chermel.

זֶפֶת Pix.

Zepheth.ſiue זֵפֶת Zapheth.Pix. Exo.2. Et liniuit eā bitumine & pice.Eſa.34. Et cōuertentur torrētes eí? in picem & erit terra eius in picem ardentem.

זָקַק Purgare. Colare. Cōflare Diſtillare. זְקִיִם Cōpedes

Zacac.purgare.cōflare.colare.diſtillare.Ps.11.Purgatum ſeptuplum.Eſa.25.Vindemie defecate.pro quo hebreí legunt. Feces colate ſeu purificate.Malach.3.Et colabit eos quaſi aurum & quaſi argentum.& aliquando ſcribitur cum ſimplici coph.Iob.28. Et auro locus eſt in quo conflatur.& in eodem.36.Et effundit imbres inſtar gurgitum.pro quo hebreí legunt. Et diſtillabunt imbres. Item זְקִים Zicim.i.compedes.Pa.149.Ad alligandos reges eorum in cōpedibus.De quo vide ſupra in dictione זִיק Zic.

זָקַן Senescere

Zacan.ſeneſcere.Geñ.18.Nū vere paritura ſum anus. Pro quo hebreí legūt.Nū vere paritura ſum cum ego ſenuerim.& in eodē.27. Senuit aūt iſaac. Ioſ.13. Senuiſtí & longeuus es.1.Reg.12.Ego autem ſenui & incanui.Iob. 14.Si ſenuerit in terra radix eius.Prouer.22. Etiam cum ſenuerit nō recedet ab ea.& inde זָקֵן Zachen.ſiue זָקֵן Zecā ideſt ſenex aut ſenior.Geñ.19.A puero vſq ad ſenem. & in eodem.24.Erat aūt abraā ſenex.& in eodē.Dixitqꝫ ad ſeruum ſeniorem domus ſue. Leuit.19. Et honora perſonam ſenis.& in plurali זְקֵנִים Zechenim ſiue זְקֵנֵי Zicne. Geñ. 18.Erant autē ambo ſenes.Exo.24. Et ſeptuaginta ſenes ex iſrael.& inde זָקֵן Zóchen.i.ſenectus.vt Geñ.48. Oculí enim iſrael caligabant pre nimia ſenectute.Scribitur etiam cum he in fine & dicitur זְקֵנָה Zicna.i.ſenecta vel ſenectus. Ps.70.Ne proiicias me in tempore ſenectutis.& in eodem Et vſqꝫ ad ſenectam & ſenium de? ne derelinquas me. Eſa. 46.Et vſqꝫ ad ſenectam ego ipſe.Declinatur etiam pluraliter.& dicitur זְקֵנִים Zecunim.i.ſenectus. Geñ.21. Et peperit filium in ſenectute ſua.& in eodem.38.Eo quod in ſenectute genuiſſet eum.pro quo hebreí legunt.Quia filius ſenectutis fuit ſibi.Itē זָקָן Zacan ſiue זְקָן Zecan.ideſt barba ſiue mentū.Leuit.13. Vír ſiue mulier in cuius capite vl' barba germinauerit lepra.1.Reg.17.Et apprehendebā mentū eorum & ſuffocabam interficiebāqꝫ eos.2. Reg.10. Raſitqꝫ dimidiam partem barbe eorum.& in eodē.Manete in hierico donec creſcat barba veſtra.& in eodē.20. Et tenuit manu dextera mentum amaſſe.Ps.132.Quod deſcēdit in barbam barbam Aaron.Eſa.7.Et pilos pedum & barbā vniverſam.Hiere.41.Raſi barba & ſciſſis veſtibus.

זְקֵנִים Senes. זָקֵן Senectus זִקְנָה Senecta זְקֵנִים Senectus זָקָן Barba. Mentum.

זָקַף Erigere

Zacaph.leuare.erigere.Ps.144. Et erigit omnes eliſos.& ſolum inuenitur in predicto loco.

זָר Extraneus

Zar.extraneus.alienus. De quo vide ſupra in dictione.

זֵר זור Zur. Item זֵר Zer. circulus siue corona. De quo vide infra in dictione זָרָה Zara.

Circulus

זָרַר Zarar. oscitare. 4. Reg. 4. Et oscitauit puer septies. Hebrei tamen dicũt ꝙ significat sternutare. De quo vide supra in dictione זור Zur.

Oscitare

זָרַב Zarab. Dissipare. Iob. 6. Tempore quo fuerint dissipati peribunt. & solum inuenitur in predicto loco.

Dissipare.

זָרָה Zara. spargere. dispergere. ventilare, circundare. alienare. exhorrere. Exo. 32. Quem sparsit in aquã. Nu. 16. Ignem huc illuc ꝙ dispergat. Iob. 18. Aspergatur in tabernaculo eius sulfur. Prouer. 1. Frustra enĩ iacitur rete ante oculos pẽnatorum. i. frustra spargitur vel extenditur. Hiere. 31. Qui dispersit israel cõgregabit eum. & in eodem 49. Dispergam eos in omnem ventũ. Ezech. 5. Tertiã vero aliam disperges in ventum. & in eodem. Tertiam vero partem tuam in omnem ventum dispergam. & in codẽ. 6. Et dispergã ossa vestra circa aras vestras. Malach. 2. Et dispgam super vultum vestrũ stercus solẽnitatum vestrarũ. Significat etiam ventilare. Ruth. 3. Et hac nocte areã hordei ventilat. Hiere. 4. Non ad ventilandũ & non ad purgandũ & in codẽ. 49. Et ventilabo eos in omĩs vẽtos istos. & in eodem. 51. Et mittã in babylonem ventilatores & ventilabũt eam. vbi ponitur etiã זָרִים Zarim ꝑ vẽtilatoribꝰ. Ezech. 5 Et ventilabo vniuersas reliquias tuas. & in codẽ. 22. Et vẽtilabo te in terras. & in codẽ. 29. Et ventilabo eos in terras. Zach. 1. Hec sunt cornua que ventilauerunt iudam per singulos viros. & inde מִזְרֶה Mizre. i. ventilabrum. Esa. 30. Sicut in area vẽtilatum est. Pro quo hebrei legunt. Quod vẽtilatũ est cũ pala & cũ ventilabro. Hiere. 15. Et dispergam eos vẽtilabro in portis terre. & inde מְזָרִים Mezarim. qđ se cũdũ hebreos significat ventos ventilãtes a parte septẽtrionali qui sunt frigidissimi. pro quo beatus Hieronymꝰ trãstulit arcturũ. Iob. 37. Ab interioribus egredietur tẽpestas & ab arcturo frigus. Item זָרָה Zara. i. circunligare. circundare. 2. Reg. 22. Accinxisti me fortitudine ad preliũ. Ps. 138. Semitã meã & funiculum meum inuestigasti. pro quo hebrei legunt. Semitã meã & accubationem meam circundedisti vel circunligasti. Sed beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicã veritatẽ primã significationem sequens ita trãstulit. Semitam meã & accubationẽ meã cuentilasti. Inde זֵר Zer. pro quo btũs Hieronymus transtulit coronã siue labium quod fiebat per circuitũ arce vel mense aut altaris thymiamatis. Exo. 25. Faciesq; supra coronam aureã per circuitũ. & in codẽ. Faciesq; illi labium aureum per circuitum. & in codem. Et super illam alteram coronã aureolam. & in eodem. 30. Faciesq; ei coronã aureolam per gyrũ & duos anulos aureos sub corona. Item זָרָה Zara. i. alienare siue alienatũ eẽ. exhorrere. De quo vide supra in dictione זור Zur. & inde זָרָא Zara cũ aleph in fine loco he. idest alienatio vel horror. pro quo beatus Hieronymus transtulit nauseam. vt Nu. 11. Donec exeat per nares vestras & vertatur in nauseã. & inde dicũt aliqui ꝙ deriuatur מַמְזֵר Mamzer. quod significat adulterinũ. i. natus de adulterio vel de scorto natus. De quo vide infra in dictione מָזַר Mazar.

Circũdare

Corona Labium.

Alienare

Nausea

De scorto natus.

זַרְזִיף Zarziph. stillare. irrorare. Ps. 71. Sicut stillicidia stillãtia super terram. vbi pro eo quod in littera nostra est stillantia in hebreo ponitur זַרְזִיף Zarziph. Beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatẽ sic transtulit. vt stille irrorantes terram. & solum inuenitur in predicto loco.

Stillare.

Irrorare

זַרְזִיר Zarzir. nomen est cuiusdã animalis. pro quo beatꝰ Hieronymus transtulit Gallus succinctus. Prouer. 30. Gallus succinctus lumbos suos & aries. & solum inuenitur in predicto loco. & dicunt aliqui hebrei ꝙ significat canem leporarium qui est precinctus lumbos & velocissimꝰ ac fortis. Alii vero dicunt ꝙ significat leopardum qui etiã est gracilis circa lumbosr & fortissimus. & põt deriuari a dictione זָרַז Zaraz. que in lingua chaldaica significat accingere vel precingere.

Gallus succinctus.

זָרַז Accingere

זָרַח Zarach. oriri. vt Geñ. 19. Sol egressus est super terrã. pro quo hebrei legunt. Sol ortus est super terrã. Iob. 9. Qui precipit soli & non oritur. Ps. 111. Exortum est in tenebris lumẽ rectis corde. Eccls. 1. Et oritur sol & occidit. 2. Paralip. 26. Statimq; orta est lepra in fronte eius. Esa. 58. Et orietur in tenebris lux tua. & in eodem. 60. Et gloria domini super te orta est. & in eodem. Super te autem orietur dominus. & in eodem. Et reges in splendore ortus tui. Malach. 4. Et orietur vobis timentibus nomen meũ sol iustitie. & inde locus vbi oritur sol dicitur מִזְרָח Mizrach. i. ortꝰ siue oriẽs. Ps. 102. Quantum distat ortus ab occasu. Ps. 112. A solis ortu vsq; ad occasum. Esa. 43. Ab oriente adducam semen tuum. & in eodem. 46. Vocans ab oriente iustũ & inde אֶזְרָח Ezrach. i. indigena quasi inde ortus. Exo. 13. Tam de aduenis q̃ de indigenis terre. & in eodem. Eadem lex erit indigene & colono qui peregrinatur apud vos. Leuit. 19. Sed sit quasi indigena inter vos aduena qui habitauerit in vobis. Significat etiam אֶזְרָח Ezrach quoddam genus arboris: quam cedrũ nominat translatio nostra. Ps. 36 Vidi impium superexaltatum & eleuatum sicut cedrus libani. & dicunt aliqui hebrei ꝙ significat quandã arborem que semper est viridis & recens quasi sit in ortu suo: quam aliqui putant esse laurum. vnde legunt sic. Vidi impium robustum & fortem quasi laurum virentem. Sed beatus Hieronymus primã significationem sequẽs in psalterio iuxta hebraicã veritatẽ sic transtulit. Vidi impium robustũ & fortissimũ sicut indigenam virentem. Est etiam אֶזְרָחִי Ezrachi cognomẽ cuiusdã viri: fortasse eo quod erat orientalis. vt in titulo psalmi. 88. vbi dicitur. Intellectꝰ ethã ezraites. זֶרֶם Zérem. impetus. tempestas. turbo. s. aquarum. imber. gurges. fluxus. Esa. 28. Sicut impetus grãdinis turbo consurgens: sicut impetus aquarum multarum. & in eodem 25. Quasi turbo impellens parietem. & in eodem. 32. Erit vir sicut qui absconditur a vento & celat se a tempestate. ponitur etiam pro imbre. Iob. 24. Quos imbres mõrium rigant. Hebrei tamen dicunt ꝙ in predicto loco significat riuos vel fluctus qui impetuose descendunt de montibus. & legunt sic: a fluctibus montium siue a riuis montium humectabuntur. Itẽ ponitur pro gurgite. Abach. 3. Gurges aquarum transiit. Scribitur etiam cũ tau in fine & dicitur זִרְמָה Zirma in genere femenino. pro quo beatus Hieronymus transtulit fluxum. vt Ezech. 23. Sicut fluxus equorũ fluxus eorum. & inde verbum זָרַם Zarom. i. impetuose fluere: siue impetuose percutere. Ps. 76. Multitudo sonitus aquarũ vocem dederũt nubes. Pro quo beatus Hieronymꝰ in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Excusserũt aq̃s nubila. i. impetuose fluxerũt aque de nubibꝰ. Ps. 87. Que pro nihilo habentur eorum anni erunt. pro quo beatꝰ Hieronymus in psalterio iuxta hebraicã veritatem transtulit. Percutiente te eos vt somnium erunt.

Ezrachi Ezraites

זֶרֶם Impetus. Turbo. Tẽpestas. Imber. Gurges

זִרְמָה Flurus זָרַם

impetuose fluere.

percutere. זָרַע

זָרַע Zaraa. seminare. serere. Geñ. 26. Seuit autem isaac in terra illa. Exo. 23. Sex annis seminabis terram tuã. Leuit. 19. Agrum tuum non seres diuerso semine. & in eo. 25. Non seretis neq; metetis sponte in agro nascẽtia. & in eodem. Seretisq; anno octauo. Deut. 22. Non seres vineam tuam altero semine. & in codẽ. 29. Ita ut non seratur. Iudi. 6. Cũq; seuisset israel. Iob. 4. Seminant dolores & metunt

Serere Seminare

eos.& & in eodē.31.Seram & alij comedat.Ps.106.Et semi nauerunt agros & plantauerunt vineas.Ps.125.Qui semi nant in lachrimis in exultatione metent.Eccl's.11.Mane se mina semen tuum.Esa.17.Et germen alienū seminabis.& in eodē.32.Beati qui semiatis super oēs aquas.& in eo. 40 Et quidem neq; plantato ueq; sato:quod in hebreo legitur pluraliter.s.neq; plantati sunt;neq; sati sunt..& in eodē.55 Et dat semē serenti. Hiere.4.Et nolite serere inter spinas. & in eodem.12.Seminauerunt triticū & spinas messuerūt. Ezech.36.Et arabimini & accipietis semētem.pro quo in hebreo habetur.& seminabimini. Osee.2.Et seminabo eā mihi in terra.Accipitur etiam pro generare.Leuit.12.Mu

Semen suscipere. lier si susceptō semīe peperit masculum.pro quo hebrei le gunt.Mulier si seminificauerit.i.si fecit semē & genera uit & peperit masculum.Nu.15.Erit innoxia & faciet liberos. Pro quo in hebreo habetur.& erit innoxia & seminabitur semine.i.faciet liberos.sicut est in littera nostra.& inde זֹרֵעַ Zoréaa siue מַזְרִיעַ Mazriaa.i.seminificans:vel semē faciēs aut semen afferens.Geñ.1.Germinet terra herbā virentē

Faciens semen. & facientē semen.vbi ponitur מַזְרִיעַ זֶרַע Mazriaa zéraa. Pro quo hebrei legunt.Seminificantem semen.& in eodē

Afferēs semen. Et protulit terra herbam virentem & facientem semen. & in eodem.Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem se men.& inde. זָרוּעַ Zarúaa.i.seminabile vel seminatum.

Seminable Leuit.11.Si ceciderit super sementem.pro quo hebrei le gunt Si ceciderit super omnē sementem seminabilem vel seminatā. Ps.96.Lux orta est iusto.pro quo in hebreo ha betur.Lux semīata est iusto.Sed si scribatur cum lra cheth in fine.tunc interpretatur orta est. Sed in bibliis hebraicis reperitur זָרוּעַ Zaruaa cū ain in fine.quod interpretatur se minata est. et inde זֶרַע Zéraa siue זָרַע Záraa .i.semen vl' se mentis.Geñ.1.Cuius semen in semetipso sit. & in eodem. 3.Inimicitias ponam inter te & mulierem & semen tuū & semen illius.Et in eodem.8.Cunctis diebus terre sementis et messis.Et in eodē.13.Semini tuo dabo terrā hanc. Et in eodem.15.Scito prenoscēs q; peregrinū futurum sit semē tuū.Leuit.11.Si ceciderit super sementē non polluet eam. Nu.11.Erat aūt man quasi semen coriandri.Et in eodē.24 Et semen illius erit super aquas multas. Deut.4. Et elegit semen eorum post eos.1.Reg.1.Dederisq; serue tue sexum virilem.pro quo hebrei legunt. Dederisq; serue tue semen virorum.i.semen virile.Esa.17.Et mane semen tuum flore bit.Dicitur enim semen tā de frumento q̄ de herbis vel plā tis & etiā de hominib⁹.sicut dicitur fructus arboris & fru ctus ventris.Et aliquando scribitur cum mem in principio

Sementis & dicitur מִזְרַע Mízraa.Esa.19.Et omnis semētis irrigua siccabitur.& in plurali זְרָעִים Zeraim.1.Reg.8. Sed et sege

Semina. tes vestras et vineas vestras addecimabit.pro quo hebrei legunt.Semina vestra et vineas vestras addecimabit. Esa. 61.Et sicut hortus germen suum germīat.pro quo hebrei legunt.Et sicut hortus semina sua germinat.& inde זְרָעִים Zeroim.i.legumina.Dañ.1.Et dentur nobis legumina ad

Legumia. uescendum . Scribitur etiam cum littera nun & dicitur זְרֹעִים זְרֹעֲנִים Zeronim .i. legumina.Itē זְרֹעַ Zeróa.i. brachiū

Brachium siue armus.Exo.6.Ac redimā vos in brachio extēto. & in eodē.15.In magnitudine brachii tui fiant immobiles q̄si lapis.Iob.26.Et sustentas brachium eius qui nō est fortis. Et in eodē.40.Et si habes brachium sicut deus.Ps.135. In manu potenti & brachio extento. Esa.33.Esto brachiū no strum in mane.Et in eodem.52.Parauit dominus brachiū sanctum suum.& in eodem.53.Et brachium domini cui re uelatum est.Malach.2.Ecce ego proiiciam vobis brachiū. Sed in predicto loco hebrei habent זְרַע Zéraa.i.semen. vt supra. Vnde ipsi legunt sic.s.Ecce ego increpabo vobis se men vel sementem.Et aliquādo additur aleph in principio & dicitur אֶזְרֹעַ Ezróaa.i.brachium. Iob.31. Et brachium meū cū suis ossibus confringatur. Hiere.32.Et in manu ro busta & in brachio extento .Significat etiam זְרֹעַ Zeróaa. Armū.Nu.6.Et armum coctum arietis.Deut.18.Dabūt sa cerdoti armū ac ventriculum.& in plurali זְרֹעִים Zeroim siue זְרֹעֵי Zeroe secūdum terminationem masculinorum aut זְרֹעוֹת Zerooth secundū termīationē femininorū. Geñ. 49.Et dissoluta sunt vincula brachiorū eius. Deut.33.Sub ter brachia sempiterna.Ps.17.Et posuisti vt arcum ereum brachia mea.Ps.36.Q̄ñ brachia pctōrū cōterētur.Esa.51. Et brachia mea populos iudicabunt.Dañ.11.Et brachia au stri non sustinebunt.& in eodem.Et brachia pugnantis ex pugnabuntur a facie eius.& in eo.Et brachia ex eo stabūt.

זָרַק Zarac.spargere.aspergere.dispergere.fundere.effun dere.Exo.9.Et spargat illud moyses in celum.Nu.19. Quia aqua expiationis non est aspersus.& in eodē.Et non est aqua lustrationis aspersus.2.Paralip.34.Et super cumu los corū qui eis immolare consueuerant fragmenta dispersit.ponitur etiā pro fundere vel effundere. Exo. 24. Partē aūt reliquā fudit super altare.Leuit.1.Fundentes per altaris circuitum.& in eodem.Sanguinem vero illius fundent sup altare.Ezech.36.Et effundam super vos aquam mundam. Osee.7.Sed & cani effusi sunt in eo.& inde מִזְרָק Mizrac.i. phiala vel peluis aut vas in quo recipiebant sanguinem vel aquam ad aspergendum.Nu.7.Phiala argentea habens se ptuaginta siclos.& in eodem.Phialā argenteā habentem se ptuaginta siclos.& in plurali מִזְרָקִים Mizrac im siue מִזְרָקֵי Mizrece sc̄m terminationē masculinorū aut מִזְרָקוֹת .Miz racoth .secūdum terminationem femininorū .Nu.7.Phia le argentee duodecim.3.Reg.7.Et phialas & mortariola & thuribula ex auro purissimo.1.Paralip.28. Fuscinulas q̄q; & phialas.Hiere.52. Et psalteria & phialas & mortariola. Amos.6.Bibentes in phialis vinū.Zach.14.Quasi phiale coram altari. In alio vero loco beatus Hieronymus inter pretatus est Amulas.3. Reg.7.Fecit ergo hiram lebetes & scutras. & amulas.& similiter infra ī eodē. Ponitur etiā pro thuribulis.4.Reg.12. Fuscinule & thuribula & tube.

זֶרֶת Zéreth.palmus:aut mensura palmi.vt Exo.28. Men suram palmi habebit tam in longitudine q̄ in latitu dine.Esa.40.Et celos palmo ponderauit.

De incipientibus a littera.ח.Cheth.

חַח Chach siue חֹחַ choach.armillea.circulus.spina.compes. siue catena.Exo.35. Viri cum mulieribus prebuerūt ar millas & inaures. Quod in hebreo legitur singulariter.s. prebuerunt armillam & inaurem.& ponitur ibi singulare pro plurali.Iob.40.Aut armilla perforabis maxillam ei⁹. Ponitur etiam pro circulo.4.Reg.19.Ponam itaq; circulū in naribus tuis.Esa.37.Vbi eadē verba habentur.Et in duo bus locis predictis scribitur cum iod in fine.i. circulū meū. Et dicunt hebrei q; in trib⁹ locis predictis signficat hamū Ponitur etiā pro Carduo vel spina.2.Paralip.25. Carduus qui est in libano.Prouer.26.Quō si spina nascatur in ma nu temulenti .vbi ponitur pro spina חוֹחַ Choach cū vau in medio dictionis.Potest etiā legi sic.Quomō si armilla ascē dat in manu temulenti.& in plurali חֲחִים Chochim.Cāti.2 Sicut lilium inter spinas.ponitur etiam pro catenis vel cō pedibus:eo q; sunt in figura rotunda sicut circuli. vt.2.Pa ralip.33.Et vinctum catenis atq; cōpedibus duxerunt eum in babylonem.Ezech.19.Et adduxerunt eum in catenis in terram egypti.vbi pro catenis ponitur חֲחִים Chachim.&

אֶזְרֹעַ Brachium

זְרֹעַ Armus.

זְרֹעִים

זְרֹעֹת Brachia

זָרַק Spargere Aspergere

Dispgere Fundere

Effundere. מִזְרָק

Phiala

מִזְרָקִים Phiale

thuribula.

זֶרֶת Mensura palmi.

חַח Armilla.

Circulus

Cardus Spina

חֹחִים

Spine.

Catene

חֲחִים

renum. in eodem. 29. Beatus Hieronymus transtulit frenum. vbi dicitur & ponam frenum in maxillis tuis. vbi pro freno ponitur in hebreo חַחִים Chachim. in plurali.

חָבַב Diligere — חָבַב Chabab. diligere. Deut. 32. Dilexit populos. & inde חֹב Chub. pro quo beatus Hieronym⁹ transtulit sinū. Iob. 31. Et zelaui in sinu meo iniquitatem meam. Potest ēt deriuari a dictione sequenti.

Sinus.

חָבָא Abscōdere — חָבָא Chaba. abscondere. celare. latere. Geñ. 3. Et abscōdit se adam & vxor eius. & in eodem. Et timui eo quod nudus essem & abscondi me. & in eodem. 31. Cur ignorante me fugere voluisti. Pro quo hebrei legunt. Cur absconditus es vt fugeres. Ios. 6. Abscondit eñ nuncios quos direxeramus. & in eodem. Eo quod absconderit nuncios quos miserat. Et in eodē. 10. Fugerant enim quinq; reges & se abscōderant in spelunca. & in eodē. Latentes in spelūca vrbis maceda. 1. Reg. 10. Ecce absconditus est domi. & in eodem. 13. Absconderunt se in speluncis. & in eodē. 14. En hebrei egrediuntur de cauernis in quibus absconditi fuerant. & in eodem. Qui se absconderant in monte ephrain. 3. Reg. 18. Tulit ille centū prophetas & abscondit eos. 4. Reg. 6. Que abscondit filium suum. 2. Paralip. 18. Quādo ingressus fueris cubiculum de cubilo vt abscōdaris. Iob. 5. A flagello lingue absconderis. & in eodē. 24. Et oppresserūt pariter mā suetos terre. pro quo hebrei legunt. Pariter abscōditi sunt mansueti terre. Esa. 42. Et in domibus carcerum abscōditi sunt. Ponitur etiam pro indurari. Iob. 38. vbi dicitur. In similitudinem lapidis aque durantur. i. indurantur. Et etiā in predicto loco hebrei legunt absconduntur: quia quando aque indurantur in lapidem: iam non ibi apparent aque: sed absconduntur & latent. Ponitur etiam pro protegere. Esa. 49. In vmbra manus sue protexit me. i. abscondit me vel celauit me. Scribitur etiam sine aleph vel cum he in fine loco aleph. De quo vide infra in dictione sequenti. & inde מַחֲבֵא Machabe. i. latibulum. Esa. 32. Et erit vir sicut qui absconditur a vento. Pro quo hebrei legunt. Et erit vir sicut latibulum venti. i. locus vbi absconditur a vento. & in plurali מַחֲבֵאִים Machaboim. i. latibula. 1. Reg. 23. Considerate & videte omnia latibula in quibus absconditur. Vide ēt de hoc in dictione sequenti.

Indurari — Protegere — מַחֲבֵא Latibuli — מַחֲבֵאִים Latibula

חָבָה Latere. — חָבָה Chaba. abscōdere. celare. latere: sicut dictio precedēs. Ios. 2. Ibiq; latitate tribus diebus. 3. Reg. 22. Quando ingredieris cubiculum intra cubiculū vt abscondaris. Esa. 26. Abscondere modicum ad momentum. Hiere. 49. Et celari nō poterit. & inde חֲבִיוֹן Chebion. i. abscōsio. Abach. 3. Ibi abscondita est fortitudo eius. pro quo hebrei legunt. Et ibi absconsio fortitudinis eius. s. est. & inde מַחֲבַת Machabath. i. craticula siue sartago. Leuit. 2. Si autem de craticula fuerit sacrificium. Ponitur etiam pro sartagine. vt in eodem. 6. Que in sartagine oleo conspersa frigetur. Ezech. 4. Et tu sume tibi sartaginem ferream.

Abscōdere Celare. — חֲבִיוֹן Absconsio — מַחֲבַת Craticula. — Sartago

חָבַט Excutere. — חָבַט Chabath. excutere. purgare. Deut. 24. Si fruges colligeris oliuarum. pro quo hebrei legunt. Quando excusseris oliuas tuas. quod est idem sensus cū littera nostra. Nam oliue virga excutiuntur & postea fructus colligūtur. Iudi. 6. Cūq; gedeon filius eius excuteret atq; purgaret frumenta. Ruth. 2. Virga cedens & excutiens. Esa. 28. Sed in virga excutietur git. & in eodem. 27. Excutiet dominus ab aluco fluminis.

חָבַל Pign⁹ accipere. — חָבַל Chabal. pignorare vel pignus accipere. aut pign⁹ auferre. corrūpere. cōputrescere. fedare. dissīpare. demoliri. disperdere. parturire. dolere. nocere. obligare. Exo. 22 Si pignus a proximo tuo acceperis. Deut. 24. Nō accipies loco pignoris inferiorem & superiorem molam: quia animam suam apposuit tibi. pro quo hebrei legunt. Null⁹ pignorabit. i. nullus accipiet loco pignoris inferiorem & superiorem molam: quia animam ipse pignorat. Quod exponens translatio chaldaica ita transtulit. Quia cum eis fit nutrimentum ad sustentationem anime. & in eodem. Neq; auferes pignoris loco vidue vestimentum. Iob. 22. Abstulisti enim pignus fratrum tuorum. & in eodem. 24. Abstulerunt pro pignore bouē vidue. & in eodem. Et vulgus pauperum spoliauerunt. Pro quo hebrei legunt. Et super pauperem acceperunt pignus siue abstulerunt pign⁹. Prouer. 20. Et pro extranea aufer pignus ab eo. Ezech. 18. Pignus non retinuerit. pro quo hebrei legunt. Pignus non pignorabit. & inde חֲבָל Chabol siue חֲבָלָה Chabola. i. pignus vel res pignorata. vt in eodem. 18. Pignus debitori reddiderit & in eodem. Pignus non reddentem. & in eodem. 33. Et pignus restituerit ille impius. Amos. 2. Et super vestimentis pignoratis accubuerunt. Item חָבַל Chabal. i. corrumpere vel computrescere fedare. Nee. 1. Peccauimus: vanitate seducti sumus. Pro quo hebrei legunt. Peccauimus: corruptiōe corrupti sumus tibi. siue feditate fedati sumus tibi. Esa. 10. Et computrescet iugum a facie olei. Mich. 2. Propter īmūditiam eius corrumpetur putredine pessima. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Item significat dissipare vel demoliri aut disperdere. Eccl⁹. 4. Et dissipet cuncta opera manuum tuarum. Canti. 2. Capite nobis vulpes: que demoliuntur vineas. Esa. 13. Vt disperdat omnem terram. & in eodem. 54. Ego creaui interfectorem ad disperdēdū. Iob. 34. Quia ergo ego locutus sum ad deum: te quoq; nō prohibebo. Pro quo hebrei legunt. Quia ad deum dicitur peperci non dissīpabo vel non disperdam. i. solus deus pōt dicere peperci non dissīpabo. vel ad deū pertinet dicere peperci non dissīpabo vel non disperdam. Item ponitur pro parturire. Ps. 7. Ecce parturit iniustitiam & concepit dolorem. Canti. 8. ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. pro quo hebrei legunt. Ibi parturiuit te mater tua. Ibi pturiuit gēitrix tua. Sed in hoc locotrāslator noster secutus est aliā significationem supra positam. & inde חֶבֶל Chebel. i. partus siue dolor. Esa. 66. Anteq; veniret partus eius. & in plurali חֲבָלִים Chabalim siue חֲבָלִי Cheble. i. dolores. Iob. 21. Dolores diuidet furoris sui. & in eodem. 39. Et rugitus emittunt. vbi ponitur rugitus pro doloribus. s. parturientium. Ps. 17. Dolores inferi circundederunt me Esa. 13. Torsiões & dolores tenebūt. Osee. 13. Dolores parturientis venient ei. & inde חָבֶל Chabal siue חֲבוּלָה Chabula. i. corruptio vel delictum. Dañ. 3. Et nihil corruptionis in eis est. & in eodem. 6. Et coram te rex delictum non feci. Significat etiam predicta dictio in lingua chaldaica nocere Dañ. 6. Et non nocuerūt mihi. Item חָבַל Chabal. i. obligare. irretire. Prouer. 13. Qui detrahit alicui ref ipse se in futurū obligat & inde חֶבֶל Chebel. i. funis vl' funicul⁹. Deut. 32. Iacob funicul⁹ hereditatis eius. Ios. 2. Demisit ergo eos per funem de fenestra. Zach. 2. Et in manu eius funiculus messorum. & in plurali חֲבָלִים Chabalim siue חֲבָלִי Cheblei deest funes. 2. Reg. 22. Funes inferni circundederunt me. 3. Reg. 20. Ponamus itaq; saccos in lumbis nostris & funiculos in capitibus nostris. Iob. 36. Et vinciantur funibus paupertatis. Ps. 15. Funes ceciderunt mihi in preclaris. Ps. 118. Funes peccatorum circūplexi sunt me. Esa. 33. Et oñes funiculi eius non rumpentur. Ezech. 27. Que obuolute & astricte erant funibus. Osee. 11. In funiculis adā trahā eos. Zach. 11. Et alteram vocaui funiculos. vbi pro funiculis ponitur חֹבְלִים Choblim. & potest etiam legi. corrumpentes siue dissipantes. Et quia terra siue possessio metitur cū fu-

Pignorare — Auferre pignus. — Pign⁹ retinere. — חָבַל Pignus — חֶבֶל Partus. — חֲבָלִים Dolores. — חֶבֶל Corruptio Delictum. — חָבַל Obligare. — חֶבֶל Funiculus Funis. — חֲבָלִים Funes. — חֲבָלִים

חֶבֶל Regio.

niculo sicut dicitur Amos.7. Et humus tua funiculo metie tur. Ideo pōitur etiam חֶבֶל Chébel. pro hereditate vel pos= sessione aut regione. Deut.3. Tradidi medie tribui manasse omnem regionem argob vsq; ad terminos gesuri. Ios.17. Cur dedisti mihi terram in possessionem & sortis & funicu li vnius. Ezech.47. Quia ioseph duplicem funiculum ha bet. i. duplicem possessionem vel hereditatem. Accipitur etiam חֶבֶל Chébel. pro pedica vel laqueo: eo quod fit ex fu ne. Iob.18. Abscondita est in terra pedica eius. & inde חֶבֶל Chibel. i. malus nauis. eo quod in eo ligantur omnes funi culi nauis. Prouer.23. Et quasi sopitus gubernator amisso clauo. pro quo hebrei legunt. Et quasi dormiens in capite mali. s. nauis. & inde חֹבֵל Chobel. i. nauta vl' gubernator na uis. Ione.1. Et accessit ad eū gubernator & dixit ei. Ezech. 27. Sapientes tui tyre facti sunt gubernatores tui. & in eo dem. Et vniuersi gubernatores maris in terra stabunt. & in de תַּחְבֻּלוֹת Thachbuloth. i. gubernacula. Prouer.1. Et intel ligens gubernacula possidebit. Et in eodem.20. Et guber naculis tractanda sunt bella. & in eodem.24. ponitur pro dispositione. vbi dicitur. Quia cum dispositione initur bel lum. Hebrei tamen dicūt q; in predictis locis accipitur pro consiliis uel astutiis aut versutiis. Sicut supra in eodem.12. Vbi dicitur & consilia impiorum fraudulētia: vbi ponitur pro consiliis. & eadem dictio ponitur in nostra translatiōe pro gubernante. vt Iob.37. Vbicūq; eas voluntas gubernā tis duxerit. Pro quo hebrei legunt. In consiliis suis. i. in vo luntate sua. Item חֶבֶל Chébel. i. cuneus. congregatio. grex. vt.1.Reg.10. Obuium habebis gregem prophetarū. Et in eodem. Et ecce cuneus prophetarum. & ab hoc significato dicunt aliqui hebrei q; deriuatur dictio חַבָלִים Chabalim. quam supra diximus significare funiculos. Ps.108. Funes peccatorum circūplexi sunt me. pro quo ipsi legunt. Cater ue siue cunei peccatorum. Et similiter Zach.11. Vbi dicitur & alteram vocaui funiculos.

Pedica

חֶבֶל

Malus na uis.

חֹבֵל

Guberna tor.

תַּחְבֻּלוֹת

Guberna cula.

Dispositio

Consilia.

Gubernās

חֶבֶל

Grex Cuneus

חֲבָלִים

Cunei.

חֲבַצֶּלֶת Flos Lilium.

חֲבַצֶּלֶת Chabasceleth. flos vel lilium. Canti.2. Ego flos cā= pi. Esa.35. Et florebit quasi lilium. & solum inue nitur in predictis locis.

חבק Complecti amplexari.

חָבַק Chabac. amplexari. complecti. Geñ.29. Cōplexusq; & in oscula ruens. & in eodem.33. Amplexatus est cū 4.Reg.4. Habebis in utero filium. Pro quo hebrei legunt Tu amplexaberis filium. Iob.24. Et non habētes velamē amplexantur lapides. Prouer.24. Glorificaberis cum eam fueris amplexatus. Eccl's.3. Tempus amplexandi & temp? longe fieri ab amplexibus. ubi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. & in eodem.4. ponitur pro complicare vbi dicitur. Stultus complicat manus suas. Canti.2. Et dex tera illius amplexabitur me. Threñ.4. Amplexati sūt ster cora. & inde חִבֻּק Chibuc. i. amplexus siue amplexatio vel complicatio. Prouer.24. Pauxillū manus conseres vt qui escas. Pro quo hebrei legunt. Pauxillum amplexationis vl' complicationis manuum. s. erit tibi vt quiescas.

Cōplicare.

חִבֻּק

āplexatio.

חָבַר Cōiunger Iungere.

חָבַר Chabar. iungere. coniungere. congregare. colligere. sociare. copulare. amicitiā vl' fedus inire. participare. incantare. i. incantationes facere. Geñ.14. Omnes hi cōue nerunt in vallem siluestrem. i. coniūcti vel cōgregati sunt. Exo.26. Quinq; cortine sibi iūgētur mutuo: & alie quinq; nexu simili coherebunt. i. coniungentur. & in eodem. Ex quibus quinq; iunges seorsum. & in eodem.28. Duas oras iunctas habebit in vtroq; latere. & in eodem. Et in vnū red dent. Pro quo hebrei legunt. Et iungatur. s. in vnum. & in eodem.36. Coniunxitq; cortinas quinq; alteram alteri. Et in eodem. Quorum quinq; iūxit seorsum. Et inde dicitur מָחְבֶּרֶת Machbéreth siue חֹבָרֶת Chobáreth. i. illa ora cortine in qua ponebātur circuli vel anse ad cōiungēdas cortinas. vt in p̄dicto loco. Iob.16. Cōsolarer & ego vos sermonib?. Pro quo hebrei legunt. Coniungerē siue copularem super vos sermones. i. cōponerē sermones consolatorios ad con solandum vos. Ps.93. Nunquid adheret tibi sedes iniqui tatis. idest nunquid iungetur tibi sedes iniquitatis. Ezech. 1. Iunctq; erant penne eorum alterius ad alterum. & in eo. Due penne singulorum iungebantur. Significat etiā ami citias vel fedus inire aut confederari vel participare. 1. Para lip.20. Post hec iniuit amicitias iosaphath rex iuda cum ochozia rege israel. & in eodem. Et particeps fuit vt face ret naues. & in eodem. Quia habuisti fedus cum ochozia. Dañ.11. Et post finem annorum federabuntur. & in eodem Et post amicitias cum eo faciet dolum. idest postq̄ iniuit amicitias cum eo faciet dolum. Ps.121. Vt ciuitas cuius par ticipatio eius in idipsum. & inde חָבֵר Chaber. i. particeps. socius. sodalis. Ps.118. Particeps ego sum omnium timen tium te. Prouer.28. Particeps homicide est. & in plurali. חֲבֵרִים Chaberim siue חַבְרֵי Chabre. i. participes vl' socii aut sodales. Iudi.20. Quasi homo vnus eadem mente vnoq; cō silio. pro quo hebrei legunt. Quasi homo vnus participes siue socii. i. conformes in vnum. Iob.40. Cōcidant eū ami ci. i. socii vel participes. Canti.1. Ne vagari incipiā post gre ges sodalium tuorum. Esa.1. Principes tui infideles: socii fu rum. Ezech.37. Et scribe sup illud iude & filiis israel sociis eius. & in eodem. Et cuncte domus israel sociorūq; eius. Po nitur etiam חָבֵר Chabur pro participe. vt Osee.4. Parti ceps idolorum ephraim. Pōitur etiam in genere femínino Malach.2. Et hec particeps tua. & inde חֶבְרָה Chebra siue חֶבֶר Cheber. i. societas. congregatio. participatio. Iob.34. Qui graditur cum operantibus iniquitatem. Pro quo he brei legunt. Qui graditur in participationem vel societatē cum operantibus iniquitatem. Osee.6. Participes sacerdo tum. pro quo hebrei legunt. Participatio vel congregatio sacerdotū. & inde מְחַבְּרוֹת Mechaberoth. i. iuncture siue co missure.1.Paralip.22. Ferrum quoq; plurimum ad clauos ianuarum & ad cōmissuras atq; iuncturas.2. Paralip.24. Et ligna ad cōmissuras edificii & ad cōtignationem domo rum. Item חָבַר Chabar significat incantare siue incantatio nes facere. Eo quod fit cum amicitia & pacto vl' participatio ne demonum. vel cum congregatione serpentum. Deut.18 Ne sit maleficus neq; incantator. Pro q̄ hebrei legūt. Neq; maleficus neq; incantans incantationem. siue neq; qui in cantat incantationem. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Ps.57. Et venefici incantātis sapienter. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam ve ritatem transtulit. Neq; incantatoris incantationes callidas Esa.47. Et propter duriciam incantatorum tuorum. Pro uer.21. Quam cum muliere litigiosa & in domo communi Pro quo hebrei legunt. Quam cum muliere litigiosa & in domo incantationis. Potest etiam legi sicut est in littera no stra: nam potest significare participationem vel societatem aut congregationem: sicut supra dictū est. Inde חֲבוּרָה Cha bura. i. liuor. tumor carnis. eo quod in tali percussione con gregatur & congelatur sanguis. Exo.21. Liuorem pro liuo re. Esa.1. Vulnus & liuor & plaga tumens. & in eodem. 53. Et liuore eius sanati sumus. & in plurali חֲבוּרֹת Chaburoth Prouer.20. Liuor vulneris abstergit mala. quod in hebreo legitur pluraliter. s. liuores vulneris. Ponitur etiam pro ci catricibus. Ps.37. Putruerūt & corrupte sunt cicatrices mee Et q̄ñq; geminantur beth & res. & dicitur חַבַרְבֻּרָה Cha barbura. idest macula siue varietas. vt Hiere.13. Aut pardus varietates suas.

חֹבָרֶת מָחְבֶּרֶת

Adherere.

Amicitias inire.

Federari.

participari חָבַר

Particeps חָבֵר

חֲבֵרִים

participes Socij.

Sodales.

חָבוּר pticeps.

חֶבְרָה

Societas.

cōgregatio מְחַבְּרוֹת

Iuncture, Cōmissure.

חַבַרְבֻּרָה Varietas

חֲבוּרָה

Liuor.

חֲבוּרֹת

Liuores. Cicatrices

חבש

חָבַשׁ Chabas.vincire.ligare.alligare.circunligare. circunuoluere.sanare.curare.sternere.s.iumētum. Exo.29 Et impones ei mitras.pro quo hebrei legunt. Et alligabis vel circunligabis eis mitras.Nam mitra circūligabatur capiti cum vitta byssina.Ps.146.Et alligat cōtritiones eorū Esa.30.In die qua alligauerit dominus vulnus populi sui. Ezech.24.Corona tua circunligata sit tibi. & in eodē. 30. Et ecce non est obuolutum vt restitueretur ei sanitas.Et in eodem.Et fasciretur linteolis.i.obuolueretur.Et in eodem 34.Quod cōfractum est non alligastis.& in eodē.& quod confractum fuerat alligabo.Ione.2.Pelagus operuit caput meum.pro quo hebrei legunt.Pelagus circūligatū est vel obuolutū est capiti meo. Ponitur etiam in nostra trāslatione pro scrutari.vt iob.28.Profunda quoq; fluuiorum scrutatus est.Item ponitur pro demergere.vt in eodem.40.Et facies eorum demerge in foueam.Sed etiam in predictis locis hebrei dicunt q; significat ligare vel comprimere.Item significat mederi.vel sanare.aut curare.eo quod medici ligant & circunuoluūt vulnera.Iob.5.Quia ipe vulnerat & medetur.& in eodem.34.Nunquid qui non amat iudiciū sanari potest.Esa.1.Neq; curata medicamine.& in eodem. 61.Vt mederer contritis corde.& inde חֹבֵשׁ Chobes.pro q' beatus Hieronymus transtulit medicum.Esa.3.Respondebit in die illa dicens nō sum medicus.Hebrei tamen in predicto loco interpretantur vinculatorem.i.ille qui comprehendit malefactores & mittit eos in vincula. Item significat sternere.s.iumentum.quod est idem quod ligare. Genē. 22.Et strauit asinum suum.Nu.22.Et strata asina profect? est.2.Reg.16.Et cum duobus asinis qui onerati erant ducētis panibus.pro quo hebrei legunt.Et cum duobus asinis stratis & oneratis ducentis panibus.& in eodem.19.Dixiq; ei ego famulus tuus vt sterneret mihi asinū.3.Reg.13. Sterne mihi asinum.

Alligare
Circūligare
obuoluere
Scrutari
demergere
Wederi
Sanare
Medicus'.
Sternere

חבת

חֲבַת Chabath.sartago.craticula.1.Paralip.9.Prefectus erat corū q̄ in sartagine frigebantur.Scribitur ēt cū mem in principio & dicitur מַחֲבַת Machabath. De quo vide supra in dictione חֲבַת Chpba.

Sartago
מַחֲבַת

חג

חַג Chag.Festum.solemnitas.De quo vide infra in dictione sequenti.

חגג

חָגַג Chagag.festum celebrare.sacrificare.circundare.girare.cōmouere.turbare.Ps.41.In voce exultatiōis & cōfessionis sonus epulantis.pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritātem transtulit.In voce laudis & confessionis multitudinis festa celebrantis.& cōmuniter scribitur cum simplici guimal.Leuit.23.Celebrabitis ferias domini septem dieb?.& in eodem.Celebrabitisq; solēnitatem eius.& in eodem.Et mense septimo festa celebrabitis.Naum.1.Celebra iuda festiuitates tuas. Zach.14.Celebrent festiuitatem tabernaculorum.ponitur etiam pro sacrificare.s.sacrificia que in solēnitatibus solebant offerri. Exo.5.Dimitte populum meum vt sacrificet mihi in deserto.& inde חַג Chag.i.festum.festiuitas.solēnitas.ferie.Exo. 10.Est enim solēnitas dei nostri.& in eodem.32.Cras solēnitas domini est.Leuit.23.Solēnitas azymorū domini est. & in eodem.Erunt ferie tabernaculorum septem diebus. Deut.16.Et celebrabitis diem festū hebdomadarum. & in plurali חַגִּים Chagim siue חַגֵּי Chage.vt Esa.29.Solēnitates euolute sunt.Ezech.45. In solemnitatibus & in calendis. Amos.5.Odi proiecī festiuitates vestras. Accipitur etiam חַג Chag.pro sacrificio aut pecude vel animali quod offerebatur in solēnitate.Exo.23.Neq; remanebit adeps solēnitatis mee vsq; mane.i.adeps animalis quod offertur in solēnitate.Ps.117.Constituite diem solemnem in condensis.

Festum celebrare.
Sacrificar
Solēnitas
Ferie.
Dies fest?.
solēnitates
festiuitates

Pro quo hebrei legūt. Ligate sacrificium.s.solēne vel pec? quod offertur in solēnitate in condensis.Malach.2.Et dispergam super vultū vestrū stercus solēnitatū vestrarū.idest stercus aialiū que offerebātur in solemnitatib?:sicut exponūt hebrei.Significat etiā p̄dicta dictio חוּג Chag girare vel circūdare.Iob.26.Terminū circundedit aquis.& de hocvi de infra in dictione חוּג Chug.Et quia in solēnitate fit commotio & tumultus ppli:ideo ponitur etiā pro turbare. Ps. 106.Turbati sunt & moti sunt sicut ebri?.& inde deriuatur sequens dictio.

Pecus.
Circūdare
Turbare

חגא

חָגָא Chaga.turbatio.pauor.Esa.19.Et erit terra iuda egypto in pauorem.

Pauor

חגב

חָגָב Chagab.quoddā genus locuste.vt Leuit.11.Atq; locusta:singula secūdū genus suū.Eccl's.12. Et impinguabitur locusta.& in plurali חֲגָבִים Chagabim.Nu.13.Quib? comparati quasi locuste videbamur.

Locusta
חֲגָבִים
Locuste

חגה

חַגָּה Chaga.foramen.scissura.& scribitur cum vau loco he & inuenitur tm̄ in nūero plurali.s.חַגְוֵי Chague. vt Cāti.2.Colūba mea in foraminibus petre. Abdie.1. Habitātē in scissuris petrarum.

חַגְוֵי
Foramina

חגר

חָגַר Chagar.cingere.accingere.circunligare.contrahere. Exo.12.Renes vestros accingetis.& in eodem.29. Accingesq; eos baltheo. Leuit.16. Accingetur zona linea.3. Reg.20.Accingerunt saccis lumbos suos.Ps.44.Accingere gladio tuo super femur tuum.Ps.64.Et exultatione colles accingentur.Ps.75.Et reliquie cogitationis diē festum agent tibi.pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Reliquiis ire accingeris.Prouer.31.Accinxit fortitudine lumbos suos.Ezech.7.Accingent se ciliciis Ponitur ēt pro cōtrahere.2.Reg.22.Et cōtrahentur in angustiis suis.& inde חָגוֹר Chagur siue חֹגֵר Choger.i.accinct? siue accingens.2.Reg.6.Porro dauid erat accinctus ephod lineo.& in eodem.21.Et accinct? erat ense nouo.3.Reg.20 Ne glorietur accinctus eq; vt discinct?.& in gñe femininо חֲגֹרֶת Chagarath.i.accincta.vt Ioel'.1.Quasi virgo accicta sacco.& inde חָגוֹר Chagor.i.cingulū vel cinctoriū. balthe?. zona.Prouer.31.Et cingulum tradidit cananeo. Scribitur etiā in genere femininо.& dicitur חֲגוֹרָה Chagora.3.Reg.2 Et posuit cruorem belli in baltheo suo.4.Reg.3.Conuocauerunt oēs qui accincti erāt baltheo.Esa.3.Et pro zona funiculus.& aliqñ additur mem in principio.vt in eodem.3. Et pro fascia pectorali cilicium. Pro quo hebrei legunt.Et pro fascia cinctoriū vel cingulum sacci.& in pl'ali חֲגֹרוֹת Chagoroth.Pro quo beatus Hieronymus transtulit perizomata.vt Genē.3.Et fecerunt sibi perizomata.

Accingere
Accinctus
Cōtrahere
חָגוֹר
Accincta
חָגוֹר
Cingulum
חֲגוֹרָה
Baltheus.
Zona
חֲגֹרוֹת
Perizomata

חד

חַד Chad.in lingua chaldaica significat vnū. Danē.2.Et ecce quasi statuā vnā.& in sermone chaldaico est gñis masculini.& in gñe femininо scribitur cū aleph vel he in fine.& dicitur חַדָּא Chada siue חַדָּה Chada. Danē.2. Vna est de vobis sententia.Esdre.4.Scripserunt epistolam vnam.

Vnus .
חַדָּא
Vna.

חדד

חָדַד Chadad.acuere.velocē esse.& cōiter scribitur cū simplici daleth.Prouer.27.Ferrū ferro acuitur:& homo acuit faciē amici sui.Ezech.21.Gladius exacutus est & limatus.& in eodem. Vt cedat victimas exacut? est.Scribitur ēt cum littera aleph ante cheth.vt Ezech. 21.Exacuere valde ad dexteram & ad sinistram.Significat etiam velocem esse. Abach.1.Et velociores lupis vespertinis.Sed etiam in hoc loco hebrei legunt.& acutiores sunt lupis vespertinis.i.habent dentes acutiores ad deuorandū:q̄s lupi in vespere. & inde חַדָּה Chadda.i.acuta.vt Esa.49.Et posuit os meū q̄si gladium acutum.& in hebreo ponitur in genere femininо quia gladi? in hebreo ē femininі gñis.& inde חַדּוּדִי Chaddude. Pro quo beatus Hieronym? transtulit. Radios:eo q'

Acuere
Exacuere
Velocē ee.
חַדָּה
Acuta.
חַדּוּדִי

Universidad de Deusto Biblioteca

tendunt ad acuitatem. Iob. 41. Sub ipso erunt radii solis.

חָדָה Letari. Letificare.

חָדָה Chada. letari. gaudere. letificare. vnire. Exo. 18. Letatusq; est iethro super omnibus bonis. Ps. 20. Letifica bis eum in gaudio. Significat etiam vnire vel conuenire. vt Geñ. 49. Et in cetu illorū nō sit gloria mea. pro quo he. le. Et in cetu illorum nō vniatur vel nō cōueniat gloria mea. Iob. 3. Non computetur in diebus anni.. pro quo hebrei le gunt. Non vniatur in diebus anni vel non sit vnus ex die bus anni. Nam in lingua chaldaica significat vnitatem. vi de etiam de hoc infra in dictione יָחַד Iachad. & inde

חֶדְוָה Gaudium.

חֶדְוָה Chedua. i. gaudiū. vt. 1. Paralip. 16. Fortitudo & gaudiū in loco ei⁹. Nec. 8. Gaudiū eñ dñi erit fortitudo vr̄a. Itē

חַדַּה Pectus.

חַדַּה Chadda. in lingua chaldaica significat pectus. Dañ. 2. Pect⁹ autem & brachia de argento.

חָדַל Cessare Desinere

חָדַל Chadal. cessare. desinere. derelīquere. deserere. dimittere. recedere. quiescere. Geñ. 2. Et cessauerunt edificare ciuitatem. & in eodem. 41. Et copia mensuram excederet. pro quo hebrei legunt. Vsquequo desiit numerari: qm̄ non erat nūerus. Sed btūs Hieronym⁹ transtulit, sensū Exo. 9. Et cessauerunt tonitrua. & in eodē. Et cessabunt tonitrua. & in eodē. 14. Recede a nobis vt seruiam⁹ egyptiis Deut. 15. Non deerunt pauperes in terra. Iudi. 5. Cessauerunt fortes in israel & quieuerunt. & in eo. Nunquid possū deserere pinguedinem meam. & in eodē. Nūquid possum deserere dulcedinē meā. 1. Reg. 12. Absit autē a me hoc peccatum in dño vt cessem orare pro vobis. Iob. 3. Ibi impii cessauerūt a tumultu. Ps. 38. Vt sciam quid desit mihi. Prouer. 19. Non cesses audire fili doctrinā. significat etiam quiescere qñ ponitur pro cessare vel desinere. Iudi. 15. Tamen adhuc ex vobis expetam vltionē: & tunc quiescam. Iob. 14 Vt quiescat donec optata veniant. Esa. 1. Quiescite agere peruerse. & in eodem. 2. Quiescite ergo ab homine. & in eodem. 24. Quieuit sonitus letantium. Ezech. 2. Si forte audiant & quiescāt. & in eo. 3. Qui audit audiat: & qui quiescit quiescat. Amos. 7. Dñe deus quiesce obsecro. Zach. 11. Et si non quiescite. & inde

Recedere Deesse. Deserere Quiescere

חָדַל Chadel. Pro quo beatus Hieronymus transtulit quietem. Esa. 38. Non aspiciam hominē vltra & habitatorem quietis. & inde

חֲדָל Quies.

חֲדָל Chadal. pro q̄ beatus Hieronymus transtulit nouissimum .i. despectum vel derelictum. Esa. 53. Despectum & nouissimum virorum.

חֲדָל Nouissim⁹

חָדֶק Spina. Paliurus

חָדֶק Chadech. spine genus. vt Prouer. 15. Iter pigrorū q̄si sepes spinarum. In alio vero loco beat⁹ Hieronymus transtulit. Paliurum. Mich. 7. Qui optimus in eis est quasi paliurus.

חֶדֶר Cubiculū.

חֶדֶר Chéder. cubiculum siue locus interior: aut penetrale. Exo. 8. Et ingredientur domū tuā & in cubiculum lectuli tui. 3. Reg. 20. Ingressus est ciuitatem in cubiculū q̄d erat intra cubiculum. & in eodem. 22. Quando ingredieris in cubiculum intra cubiculum vt abscondaris Canti. 3. Et in cubiculum genitricis mee. & aliquādo scribitur cum he in fine. vt Geñ. 43. Et introiēs cubiculum fleuit. Iudi. 15. Cū cubiculū eius solito vellet intrare. & in plurali

חַדָרִים Cubicula. Cellaria.

חֲדָרִים Chedre. i. cubicula vel cellaria. Esa. 26. Vade populo me⁹ intra in cubicula tua. Prouer. 24. In doctrina replebuntur cellaria. Ponitur etiā pro partibus interioribus vel pro penetralibus. vt Deut. 32. Et intus pauor. pro q̄ hebrei legunt. Et de interioribus pauor. s. erit. Iob. 9. Et interiora austri. & dicūt aliqui q̄ sunt stelle in parte meridionali iuxta polum antarcticum. & quia non videntur ab hominibus existentibus in parte septentrionali dicuntur interiora austri. & in eodem. 37. Ab interioribus egredietur tempestas. Prouer. 7. Penetrantes interiora mortis. & in eodem. 18. Et ipsa perueniunt vsq; ad interiora mortis. Poni

Interiora.

tur etiam pro abscondito. vt Ezech. 8. Et vnusquisq; in abscondito cubilis sui. & inde verbum. חֲדֶרֶת Chodereth. id est in cubiculum vel in absconditum ingredi faciēs. s. propter timorem vel terrorē. Pro quo beatus Hieronymus transtulit obstupescere faciet. vt Ezech. 21. Hic est gladius occisionis magne qui obstupescere eos faciet.

Abscōditū חֲדֶרֶת Obstupescere faciēs

חָדַשׁ Innouare Renouare Instaurare Nouus Nouum.

חָדַשׁ Chadas. innouare. renouare. instaurare. 1. Reg. 11. Et innouemus ibi regnū. Ps. 50. Et spm̄ rectū innoua in visceribus meis. Ps. 103. Et renouabis faciem terre. Iob. 10. Instauras testes tuos contra me. Esa. 61. Et instaurabunt ciuitates desertas. & inde חָדָשָׁה Chadasa. siue חֲדַשָּׁה Chadasa. id est nouus: noua: nouum. vt Exo. 1. Surrexit iterea rex nouus super egyptū. Leuit. 23. Et sic offeretis sacrificiū nouū dño. & in eo. 26. Et vetera nouis supuenientib⁹ proiicietis. Deut. 20. Quis est hō qui edificauit domū nouā. & in eodē 24. Cū acceperit hō nuper vxorē. pro quo he. le. Cum acceperit hō vxorē nouā. 2. Reg. 21. Et accinctus erat ense nouo & in hebreo non habetur ense: sed subintelligitur. Eccl̄s. 1. Nihil nouū sub sole. & in plurali חֲדָשִׁים Chadasim. i. noui siue noua. Deut. 32. Noui recentesq; venerunt. Iudi. 5. Noua bella elegit deus. Canti. 7. Noua & vetera dilecte mi seruaui tibi. Threñ. 3. Noui diluculo mlta est fides tua. & inde

חֹדֶשׁ Mensis

חֹדֶשׁ Chódes. i. mensis. & dicitur sic propter nouā lunam que fit in principio cuiuslibet mēsis apud hebreos: quia hebrei cōputant annum per menses lunares. Geñ. 8. Requieuitq; arca mense septimo decima septima die mēsis super montes armenie. Exo. 12. Mensis iste vobis principiū mēsium. Leuit. 16. Mense aūt septimo decima die mensis. Nu. 11. Sed vsq; ad mensem dierū. Esa. 66. Et erit mensis ex mēse. Osee. 5. Nunc deuorabit eos mensis cum partibus suis. & in plurali

חֳדָשִׁים Menses.

חֳדָשִׁים Chodasim. i. menses. Geñ. 38. Post tres menses nunciauerunt iude. Iob. 14. Numerus mensiū eius apud te est. Esa. 47. Et supputabāt menses. Accipitur etiā

חֹדֶשׁ Kalende

חֹדֶשׁ Chódes. pro prima die mensis. i. pro calendis. 1. Reg. 20. Ecce calende sunt crastino. & in eo. Cras calēde sunt. & in eodē. Et venerunt calende. 4. Reg. 4. Hodie nō sunt calende. Ezech. 45. In solēnitatibus & in calēdis. vbi pōitur

חֳדָשִׁים Nouum. Debitor. Cōdēnare. Circūdare. Gyrus. Cardo Circinus

חֳדָשִׁים Chodasim in plurali. Et in eo. 46. Et adorabit populus terre ad ostiū porte illius in sabbatis & in calendis coram dño. Ponitur ēt in nostra translatiōe pro menstruo: eo qd̄ accidit mulieribus in quolibet mense. Hiere. 2. In menstruis eius inueniēt eam. Sed etiā in hoc loco hebrei legūt. In mense suo inuenient eam.

חֹדֶת Nouum.

חֹדֶת Chadath. in lingua chaldaica significat innouare siue nouum. Esdre. 6. Et ordines de lignis nouis.

חוֹב Debitor. Cōdēnare.

חוֹב Chob. Debitum siue debitor. vt Ezech. 18. Pignus debitori reddiderit. & inde verbū. חִיֵּב Chiieb. i. cōdēnare. Dañ. 1. Condemnabitis caput meū regi.

חוּג Circūdare. Gyrus. Cardo Circinus

חוּג Chog. circūdare. gyrare. vt Iob. 26. Terminū circundedit aquis. & inde חוּג Chug. i. circulus. gyrus. circinus. Prouer. 8. Quādo certa lege & gyro vallabat abyssos. Esa. 40. Et sedet super gyrū terre. Ponitur etiam pro cardine. vt Iob. 22. Et circa cardines celi perambulat. & aliqñ addit̄ mem in principio: & dicitur מְחוּגָה Mechuga. pro q̄ beatus Hieronym⁹ trāstulit circinū. vt Esa. 44. Et in circino tornabit illud.

חוד Problema Proponere

חוד Chud. enigma vel problema proponere. vl̄ si latine posset dici enigmatizare vel problematizare. Iudi. 18. Proponam vobis problema. & in eo. Propone problema tuum Ezech. 17. Fili hominis propone enigma. & inde חִידָה Chida. i. problema vel enigma. vt in locis predictis. & in plurali חִידוֹת Chidoth. Nu. 12. Palā & nō per enigmata deum videt. 3. Reg. 10. Venit tentare eū in enigmatibus. Prouer. 1.

Enigma

Verba ſapientum & enigmata eorum. Abach. 2. Nunquid non omnes iſti ſuper eum parabolam ſument & loquelam enigmatū eius. & inde אֲחִידָן Achidan: q̄d in lingua chaldaica ſignificat ſecreta enigmata. Dañ. 5. Interp̄tatio ſomniorum & oſtenſio ſecretorum.

חָוָה Ostendere — Chaua. annunciare. oſtendere. indicare. Iob. 15. Oſtēdam tibi audi me. & in eodem. 32. Oſtendā vobis etiā ego meā ſapientiā. & in eo. Et oſtendā ſcientiā meā. & in eo dē. 36. Suſtine me paululū & indicabo tibi. & in lingua chaldaica ſcribitur aliq̄n̄ cum aleph in fine loco he. Dañ. 2. Et interp̄tationē eius indicabimus. & inde אַחֲוָה Achaua: p̄ additionem aleph in principio. i. indicatio ſiue annunciatio. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit enigmata. Iob. 13. Et enigmata mea percipite auriḇ veſtris. Pro quo hebrei legunt. Et annunciationem meā vel indicationem meam in auribus veſtris. ſ. percipite. Inde חַוֹת Chauoth. i. oppida aut ville ſiue vici. Nu. 32. Et occupauit vicos eius. & in eodem. Quos appellauit auothiair. i. villas iair.

Indicare

צַחֲוָה Enigmata

חַוֹת Vici. Ville.

חוֹז מָחוֹז Portus. — Choz. prouincia. regio. portus. & additur mem in principio. & dicitur מָחוֹז Machoz. Ps. 106. Et deduxit eos in portū voluntatis eorū. & ſolū inuenitur in p̄dicto loco.

חָוָח Abdita — Chauach. locus abditus ſubterraneus. & ſolum inuenitur in numero plurali. 1. Reg. 13. Et abſconderunt ſe in ſpeluncis & in abditis. Item חוֹחַ Choach. i. ſpina. De quo vide ſupra in dictione חַח Chach.

חוּט Filum Funicul⁹. Vitta. — Chut. filū. funiculus. Geñ. 14. A filo ſubtegminis vſq̄ ad corrigiam calige non accipiam. Eccl's. 4. Et funicullus triplex difficile rumpitur. Ponitur etiā pro vitta. Cāti. 4. Sicut vitta coccinea labia tua. Item חוּט Chut in lingua chaldaica ſignificat parietes componere vel inuicem coniungere ſicut vnus pannus cum alio coniungitur filo. Eſdre. 4. Et parietes componentes. & inde in lingua chaldaica ſarcinator dicitur חַיָּט Chaiat.

Parietes cōponere

חוּל Contremiſcere. Infirmari Dolere. obſtetricari Parturire obſtetricari Dolere. Parere Dolere. — Chul. dolere. parturire. cruciari. contremiſcere. obſtetricare. Infirmare ſiue infirmatum eſſe. vulnerare. Expectare. cōquieſcere. reſidere. morari. venire. formare. creare. tripudiare ſiue choros ducere. & aliq̄n̄ ſcribitur ſine vau in medio. & q̄n̄q̄ mutat vau in iod. ſ. q̄n̄ eſt verbū tertie cōiugationis. Q̄n̄q̄ etiam ſcribitur cū duplici lamed in fine. ſcilicet q̄n̄ eſt verbū quarte cōiugationis: vt patebit in locis ſequentibus. Deut. 2. Et in morē parturientiū cōtremiſcāt. Iob. 9. Cūctis diebus ſuis impius ſuperbit. pro quo hebrei legunt. Cunctis diebus ſuis impi⁹ dolet ſiue infirmatur aut cruciatur. & in eo. 26. Ecce gigantes gemūt ſub aquis. i. dolent vel cruciantur. Ponitur etiā in eodem pro obſtetricare vbi dicitur. Obſtetricāte manu ei⁹ eductus eſt coluber tortuoſus. & in eo. 39. Parturientes ceruas obſeruaſti. Ps. 9. In quinate ſunt vie illius in omni tempore. Pro quo btūs Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicā veritatē tranſtulit. Parturiunt vie eius in oñi tp̄e. i. doloribus vel cruciatibus plene ſunt. Ps. 29. Vox dñi preparantis ceruas. pro quo beat⁹ Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Vox dñi obſtetricans ceruas. Eſa. 13. Quaſi parturientes dolebunt. & in eo. 23. Non parturiui & non peperi. & in eo. Dolebūt cum audierint de tyro. & in eo. 26. Dolens clamat in doloribus ſuis. & in eo. Et quaſi parturiuim⁹. & in eo. 45. Et matri quid parturis. & in eo. 51. Et ad ſaram que peperit vos. i. dolores p̄artus ſuſtinuit. & in eo. 54. Hinni que non pariebas. & in eo. 66. Anteq̄ parturiret peperit. & in eo. Nūquid parturiet terra in die vna. & in eo. Quia parturiuit & peperit ſion filios ſuos. Hiere. 4. Vocem em̄ quaſi parturientis audiui. & in eo. Vētrē meū doleo. & in eo. 5. Percuſſiſti eos & non doluerunt. & in eodē. Et a facie mea non dolebitis. Ezech. 30. Quaſi parturiens dolebit. Mich. 4. Dole & ſatage filia ſion. Ponitur etiam pro cruciari. vt Ioel'. 2. A facie eius cruciabuntur populi. Item ponitur pro cōmouere ſiue contremiſcere vel cōturbare. Ps. 28. Vox dñi cōcutientis deſertū: & cōmouebit dñs deſertum cades. Sed beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trāſtulit. Vox dñi parturire faciens deſertum: parturire faciens dñs deſertum cades. Poteſt etiam legi ſic. Vox dñi cōtremiſcere faciens deſertū: cō tremiſcere faciens dñs deſertum cades. Ps. 96. Vidit & commota eſt terra. Sed btūs Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trāſtulit. vidit & cōtremuit terra. Ps. 113. A facie dñi mota eſt terra. Et etiā in hoc loco beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. A facie dñi contremiſcit terra. Hiere. 51. Cōmouebitur terra & conturbabitur. Item ponitur pro infirmari. vt Mich. 1. Quia infirmata eſt in bonum Eccl's. 5. Eſt & alia infirmitas peſſima. De quo vide infra in dictione חָלָה Chala. Ponitur etiā pro vulnerare. 1. Reg. 21. Et vulneratus eſt vehementer a ſagittariis. Eſa. 51. Vulnerati draconem. & in eo. 53. Ipſe aūt vulnerat⁹ eſt propter iniquitates nr̄as. Inde חִיל Chil. i. dolor. Ps. 47. Ibi dolor vt parturientis. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur חִילָה Chila. i. dolor. vt Iob. 6. Et affligens me dolore. & aliquando duplicatur lr̄a Cheth & lr̄a Lamed & dicitur חַלְחַל Chal chal. i. doluit ſiue conſternatus eſt dolore. vt Eſter. 4. Q̄d audiens cōſternata eſt. & inde חַלְחָלָה Chalchala. i. dolor. angustia. ut Eſa. 21. Propterea impleti ſunt lumbi mei dolore. Ezech. 30. Et erit pauor in ethiopia. & in eo. Et erit pauor in eis. vbi ponitur pro pauore. Ponitur etiā pro defectione. Naum. 2. Et defectio in cunctis renibus. Sed in predictis locis hebrei interpretantur dolorem. Ponitur etiam predicta dictio חול Chul. pro diſſipare. Prouer. 25. Ventꝰ aquilo diſſipat pluuias. vide etiā infra in dictione חָלַל Chalal. & in dictione חָלָה Chala. Significat etiā expectare vel preſtolari. vt Geñ. 8. Expectatis aūt vltra ſeptem diebus. Iudi. 3. Expectantes diu donec erubeſcerēt. Iob. 35. Iudicare coram illo & expecta eum. Ps. 36. Subditus eſto dño & ora eum. pro q̄ beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trāſtulit. Tace dño & expecta eum. Threñ. 3. Bonū eſt preſtolari cū ſilētio ſalutare dñi. Vide etiā de hoc infra in dictione יָחַל Iachal. Ponitur etiā pro permanere. Iob. 20. Et propterea nihil permanebit de bonis eius. Item ſignificat conquieſcere ſiue morari aut venire vel reſidere. vt. 2. Reg. 3. Et veniat ſuper caput Ioab. Hiere. 23. Et tempeſtas erūpens ſuper capita impiorum veniet. vbi etiā ponitur pro erumpēs. & in eodem. 30. In capite impiorum cōquieſcet. Oſee. 8. Et quieſcent pauliſper ab onere regis & principum. Ponitur etiā in noſtra tranſlatione pro incipere. vt Threñ. 4. Et non ceperunt in ea manus. Sed etiam in hoc loco hebrei legunt. & non metate ſunt ſiue non quieuerūt aut non morate ſūt in ea manus vel loca: quia in momento & abſq̄ mora ſubuerſa fuit ſodoma. Oſee. 11. Cepit gladius in ciuitatibus ei⁹ vbi etiā hebrei legunt. Reſedit ſiue moratus eſt aut quieuit gladius in ciuitatibus eius. Significat etiam creare vel formare. vt Deut. 32. Et oblitus es dei creatoris tui. Ps. 89. Et formaretur terra & orbis. Prouer. 8. Ante oñes colles ego parturiabar. Pro quo hebrei legunt. Ante oēs colles formata vel creata ſum. Pōt etiā ſignificare ſicut eſt in littera nr̄a: vt ſupra dictum eſt. Ponitur etiā pro cōcipere. Ps. 50. Ecce em̄ in iniquitatibus conceptus ſum. Prouer. 8. Adhuc non erant abyſſi & ego concepta eram. Ponitur etiam pro determinare. vt Prouer. 26. Iudicium determinat cauſas. Sed ēt in hoc loco hebrei dicūt q̄ ſignificat formare vel creare. & legunt ſic. Magnus ſiue princeps creat vel format oīa: aut

Cruciari. Cōmouere Infirmari Vulnerare חִיל Dolor. חִילָה Dolor. חַלְחַל Cōſternari חַלְחָלָה Dolor. Pauor Defectio חול Diſſipare. Expectare. preſtolari. permanere. Venire. Cōgescere. Incipere. Reſidere Creare. Formare Cōcipere determinare.

Universidad de Deusto Biblioteca

חול Ducere choros.

מָחוֹל Chorus

מְחוֹלוֹת

חול Chori

חול Arena.

חול Palma

חול Profanū.

חום Fuluum.

חום Niger.

חום Calor.

חום Parcere

חום Miſereri ſ flecti.

חוף Portus

חוץ

sustentat omnia. Nam pro eo qđ in predicto loco est iudiciū in hebreo habetur רַב Rab: qđ si scribatur cū pūcto hiric & legatur רִיב Rib: tūc significat iudicium: sicut est in littera nostra. significat etiam חוֹל Chol. tripudiare siue Choros ducere. Iudi. 21. Cūqꝫ videritis filias silo adducendos choros ex more ꝓcedere. & in eo. De his que ducebāt choros. & inde מָחוֹל Machol siue מְחוֹלָה Mechola. i. chorus. vt Ps. 149. Laudent nomen eius in choro. Canti. 7. Quid videbitis in sunamite nisi choros castrorū. Quod in hebreo legitur in numero singulari. s. quid videbitis in sunamite quasi chorum castrorum. Hiere. 51. Tūc letabitur virgo in choro. & in plurali מְחוֹלוֹת Mecholoth. Exo. 50. Egressęꝫ sunt omnes mulieres post eam cum tympanis & choris. & in eodem. 32. Vidit vitulū & choros. Item חוֹל Chol. i. arena. Deut. 33. Et thesauros absconditos arenarum. Ps. 138. Et super arenā multiplicabuntur. Osee. 1. Et erit numerus filiorum israel quasi arena maris. Pōitur etiam pro palma arbore. Iob. 29. Et sicut palma multiplicabo dies. Sed etiā in hoc loco hebrei legunt. Et sicut arena multiplicabo dies Alii vero dicunt ꝙ in predicto loco est nomen cuiusdam auis sic nominate: que est longissime vite. Item חוֹל Chol. idest profanū. laicū. pollutum. contaminatum. De quo vide infra in dictione חָלַל Chalal.

חוֹם Chum. fuluum. ruffum. fuscum. Geñ. 30. Et quodcūqꝫ fuluum & maculosum variumqꝫ fuerit. & in eodē. Et omnia que non fuerit varia & maculosa & fulua. Ponitur ēt pro nigro. vt in eo. Cūctum aūt gregem vnicolorem. i. albi & nigri velleris tradidit in manu filiorū suorū. pro quo hebrei legunt. Omnē in quo erat album: & oēm nigrum in arietibus tradidit in manibus filiorū suorū. & etiā in locis predictis pro fuluo hebrei legūt nigrum. Item חוֹם Chom. i. calor siue calid⁹. De q⁹ vide infra in dictiōe חָמַם Chamā.

חוס Chus. parcere. misereri. vt Geñ. 45. Neqꝫ dimittatis quicqꝫ de supellectili vestra. pro quo he. le. Et oculus vester non parcat siue non misereatur super supellectilia vestra: siue super vasa vestra. Deut. 13. Neqꝫ parcat ei oculꝰ tuus. 1. Reg. 24. Sed pepercit tibi oculus meus. Ps. 71. Parcet pauperi & inopi. Esa. 13. Super filios non parcet oculus eorum. Hiere. 13. Non parcam & nō cōcedam. Vbi ponitur pro concedere. pro quo he. le. Non parcā neqꝫ misertus ero siue non misertus ero & non parcā. & in eo. 21. Et nō flectetur neqꝫ parcet neqꝫ miserebitur. Vbi ponitur pro flecti. scilicet misericordia. pro quo he. le. Non parcet super eos neqꝫ parcet neqꝫ misertus erit. Ezech. 7. Et non parcet oculus meus super te. & in eo. 16. Nō pepercit super te oculꝰ. & in eodē. 20. Et pepercit oculus meus super eos vt non interficerem eos. & in eo. 24. Neqꝫ parcā neqꝫ placabor. Ioel. 2 Parce dñe populo tuo. Ione. 4. Tu doles super hederā. i. tu misertus es siue pepercisti super hederam. & in eo. Et ego non parcam super niniue. & aliquando scribitur sine vau. vt in aliquibus locis predictis.

חוֹף Choph. portus. littus maris. De quo vide infra in dictione חָפַף Chaphah.

חוץ Chus. foris. foras. forinsecus. extra. extrinsecus. preter excepto. vicus: siue callis: aut platea. & quandoqꝫ apponitur ei littera beth: siue littera mem: aut lamet: & dicitur בָּחוּץ Bachus siue מִחוּץ Michus. aut לַחוּץ lachus. Geñ. 6. Et bitumine linies eam tam intrinsecus ꝙꝫ extrinsecꝰ. & in eodem. 19. Eduxerunt eum & posuerūt extra ciuitatē. & in eodem. 24. Cur foris stas. Exo. 25. Et deaurabis eā auro purissimo intꝰ & foris. Deut. 24. Sed stabis foris. & in eo. 32. Foris vastabit eos gladius. Prouer. 1. Sapientia foris predicat. Ezech. 41. Et vsqꝫ ad domū interiorem & forinsecus. & ali

חוּצָה Foras.

Exterius

Preter

Excepto.

Platea

Callis

חִיצוֹן Extrinsecꝰ

Forinsecꝰ. חִיצוֹנָה

Exterius

quando scribitur cū he in fine. & dr חוּצָה Chusa. vt Geñ. 15 Eduxitqꝫ eum foras. & in eo. 24. Qui festinus egressus est ad hominē vbi erat fons. pro quo he. le. Et cucurrit labā ad hominē foras ad fontē. Prouer. 5. Deriuentur fontes tui foras. Ezech. 40. Et ad latus exterꝰ quod ascendit ad ostium porte. Significat etiā preter. siue excepto. vt Eccl's. 2. Quis ita deuorabit & deliciis affluet vt ego. Pro quo he. le. Quis deuorabit siue quis māducabit: & quis deliciis affluet preter me. i. plusqꝫ ego. Vide etiā de hoc in dictione חוּשׁ Chus cum sin in fine. Hiere. 37. Et daretur ei torta quottidie panis excepto pulmēto. Hebrei tñ in predicto loco legūt sic. vt daretur ei torta quottidie panis de vico siue de calle panificū vl' pistorū. Nā ponitur ēt pro calle vel platea. vt. 3. Reg. 20. Fac tibi plateas in damasco. Iob. 5. Et irrigat aquis vniuersa. pro quo he. le. Et mittit aquas super faciē platearum vel calliū. Esa. 51. Et quasi via transeuntibꝰ. pro quo he. le. Et quasi callis transeuntibꝰ. Hiere. 5. Circuite vias ierusalē. Pro quo he. le. Circuite calles siue plateas ierusalem. & in eodem. 7. Et in plateis ierusalē. & inde חִיצוֹן Chison. i. extrinsecus. forinsecus. exterior vl' exterius. 3. Reg. 6. Quasi prominentes de pariete & egredientes. & sequitur in hebreo. Intrinsecus & extrinsecus. & in eo. Sed & pauimentum domꝰ texit auro intrinsecus & extrinsecus. Ezech. 41. Intrinsecꝰ & forinsecus ad mensuram. Scribitur etiā cum he in fine & dicitur חִיצוֹנָה Chisona. vt in eodem. 42. Et eduxit me ad atrium exterius. & in eodem. Et contra pauimentum stratū lapide atrii exterioris. & in eodem. 44. Cūqꝫ egredientur ad atrium exterius.

חוק Choc. preceptum. legitimū. institutio. statutū. consuetudo. De quo vide infra in dictione חָקַק Chacac.

חור Erubeſcere. חור Aereus color. Candidū חִיוָּר Albus. חרי Farina חור Foramen. חורים Cauerne Spelunce

חוֹר Chauar. erubescere. Esa. 29. Neqꝫ modo vultus eiꝰ erubescent. Item חוֹר Chur. significat colorem aereum. vt Ester. 1. Et pendebāt ex omī parte tentoria aerei coloris & carbasini. & in eo. 8. Fulgebat vestibꝰ regiis hyacinthinis vidēlicet & aereis. hebrei tñ dicunt ꝙ significat album. Nā in lingua chaldaica חִיוָּר Chiuar significat album vel candidū Dañ. 7. Vestimentum eius cādidum quasi nix. & inde חוֹרִי Chori. pro quo beatus Hieronymus transtulit farinam. eo quod est alba. Geñ. 40. Quod tria canistra farine haberem super caput meū. Item חוֹר Chur. foramen. spelunca. cauerna. 4. Reg. 12. Aperuitqꝫ foramen desup. Canti. 5. Dilectus meus misit manū suam per foramē. Esa. 11. Et delectabitur infans ab vbere super foramen aspidis. & in plurali חוֹרִים Chorim siue חוֹרֵי Chore. pro quo beatus Hieronymꝰ trāstulit cauernas siue speluncas. 1. Reg. 13. En hebrei egrediuntur de cauernis. Iob. 30. Et in cauernis terre vel sup glareā. Naū. 2. Et impleuit preda speluncas suas. Esa. 19. Et texentes subtilia. Pro quo hebrei legunt texentes retia. eo quod sunt plena foraminibus. pōitur ēt pro stercore. vt Esa. 36. Vt comedant stercora sua. & inde מֹחֳרָאוֹת Mochraoth. i. latrine. 4. Reg. 10. Et fecerunt pro ea latrinas. Sed in margīe habetur מוֹצָאוֹת Mosaoth. quod interpretatur egressiones Itē חוֹר Chor. i. optimus seu nobilis aut liber vel ingenuus & inuenitur tñ in nūero plali. s. חוֹרִים Chorim siue חוֹרֵי Chore. vt Nec. 5. Et increpaui optimates & magistratus. & in eo. 13. Et obiurgaui optimates iuda. Esa. 34. Nobiles eiꝰ non erunt ibi. Hiere. 27. Et oēs optimates iuda & ierusalē. & inde חוֹרִין Chorin. i. nobilitas siue libertas. Eccl's. 10. Beata terra cuius rex nobilis est. pro quo he. le. Beata terra cuiꝰ rex filius nobilitatis vel libertatis. s. est & est modꝰ loquēdi hebraici idiomatis vt pro nobili dicatur filius nobilitatis.

חוּרִים Stercora. מְחֳרָאוֹת Latrine

חוֹרִים optimates Nobiles.

חוֹרִין Nobilitas

חוּשׁ Chus. festinare. delectari siue deliciis affluere. Ps. 37. Intende in adiutorium meum. Pro quo beatus Hiero

Festinare. nymus in psalterio iuxta he.ve.trāstulit. Festina in auxiliū meū.Ps.69.Dñe ad adiuuādū me festina.& aliqñ scribitur sine vau.vt Deut.32.Et adesse festināt tpa. Iob.31. Et festinauit in dolo pes meus. Esa.8. Festina predari. Abach.1. Quasi aquila festinans ad comedendū.& aliqñ scribitur cū iod loco vau.s.qñ est verbū tertie cōiugatiōis.Ps.54. Expectabā eū qui saluū me fecit. pro quo beatus Hieronym⁹ in psalterio iuxta he.ve.trāstulit. Festinabo vt saluer.Esa.5.

Cito vēire. Et cito veniat opus eius.& in eo.28.Qui crediderit nō festinet.& in eo.60.Subito faciā illud.pro quo he.le.Festinare faciā illud.i.festināter vel cito faciam illud.& inde

חוּשִׁים Chusim.i.festini uel festinātes.pro quo beatus Hieronym⁹ trāstulit accinctos.vt Nu.32.Nos aūt ipi armati & accincti pergemus ad preliū.& inde

Accincti. חִישׁ Chis.i.cito siue festināter Ps.89.Qñ supuenit māsuetudo.pro q᷑ btūs Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Qñ transiuim⁹ cito.Ponitur etiā supradicta dictio

Cito חוּשׁ Chus pro delectari vel deliciis affluere.vt Eccl's.2.Quis ita deuorabit & deliciis affluet vt ego.Hebrei vero sensum vocāt

Delicijs affluere. Sensus. חוּשׁ Chus.videlicet sensū vis⁹ siue auditus aut odorat⁹ vel gust⁹ seu tactus.& sic in predicto loco aliqui hebrei legunt.Quis deuorabit:aut qs sentiet.i.quis sensibus fruetur vt ego.i.plusq̄ ego.

Fulgur חֲזִז Chaziz.fulgur.Iob.38.Et viam sonantis tonitrui.pro quo hebrei legūt. Et uiam fulguris sonantis:nam post fulgur sequitur tonitruū sonans.& dicunt aliqui hebrei q᷑ etiā significat nubem.& in plurali

Nubes. חֲזָזִים Chazizim. pro q᷑ beatus Hieronymus transtulit nubes.Zach.10.Et domin⁹ faciet nubes & pluuiam imbris dabit eis.Alii dicunt q᷑ deriuatur a sequenti dictione que significat videre.vnde.lxx. in predicto loco p nubib⁹ iterp̄tati sūt fātasias.i.appitiōes.

Videre. חָזָה Chaza. videre.aspicere.respicere.speculari.cōtēplari Exo.24.Viderūtq̄ deū & comederūt & biberūt.Iob.15.Quod vidi narrabo tibi.& in eo.19.Et in carne mea videbo deū saluatorem meū.quē visurus sum ego ipe.& in eodem.27.Ecce vos oēs nostis.pro quo he.le. Ecce vos oēs vidistis.& est idem sensus cum lra nostra. Nam ponitur ibi videre pro intelligere vel nosse.Sicut in aliis locis.& in eo.36. Oēs hoies vident eū.Ps.26.Vt videā voluntatem dñi. Ps.45.Vacate & videte opera dñi.Ps.57.Letabitur iustus cum viderit vindictam.Esa.1.Quam vidit super iudam & ierusalē.& in eo.2.Verbum quod vidit esaias fili⁹ amos. & in eo.26. Dñe exaltetur man⁹ tua vt nō videāt:videāt & cōfundantur.& in eo.29.Et principes vestros qui vident visiones operiet.& in eo.47.Qui cōtemplabātur sydera & supputabant menses.Mich.4.Et aspiciat in sion oculꝰ noster.& inde

Cōtēplari. Aspicere חֹזֶה Choze.i.videns.vt.1.Paralip.25. Oēs isti filii heman videntis regis in sermonibus dei.& in eodē.29 Atq̄ in volumine gath vidētis.2.Paralip.12. Scripta sunt in libris semeie prophete & addo videntis.& accipitur pro propheta.vt.1.Reg.9.Qui p̄pheta dicitur hodie olim vocabatur videns.Ponitur etiā

Videns חֹזֶה Choze.pro pacto.vt Esa.28 Et cum inferno fecim⁹ pactum.& in eo.Et pactum vestrum cum inferno nō stabit.Sed hebrei etiā in predicto loco interpretantur videntem siue speculā aut speculatorē.& inde

Pactum חָזוֹן Chazon siue חֶזְיוֹן Chezion.cū iod in medio aut חֲזָיוֹן Chizaiō.i.visio.vt.1.Re.3.Nō erat visio manifesta. Iob.20 Et transiet sicut visio nocturna.Esa.1.Visio esaie filii amos. & in eo.22.Onus vallis visionis.& in eo.29.Et erit sicut sōniū visionis nocturne.& in plurali

Visio חֲזִיזוֹת Chezionoth.i.visiones.vt Iob.4.In horrore visionis nocturne. Q᷑ in hebreo legitur in plurali.s.in horroribus visionū noctis.& in eo.7.Et p uisiones horrore cōcuties.& inde

Visiones מַחֲזֶה Machaze.per additionē mem in principio.i.visio.vt Geñ.15.Factus est sermo dñi ad abram p visionē dicēs.Nu.22.Qui visionē oīpotētis videt.vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū.2.Reg.7.Et e regione se respiciētes.pro quo in hebreo haberur.visio ad visionē vel cōtra visionē.Et beatus Hieronymus transtulit sensum. & aliqñ scribitur cum tau in fine.& dicitur

Visio חָזוּת Chazuth.i.visio.vt.2.Paralip.9. In visione quoq̄ addo videntis.Esa.21.Visio dura monstrata est mihi.& in eo.29.Et erit uobis visio omniū.& in lingua chaldaica dicitur

Visio חֶזְוָא Chezua. Dañ.2.Tunc danieli mysterium per visionē noctis reuelatū est.Ponitur etiā

Visio חָזוּת Chazuth pro insigni.Dañ.8.Porro hircus habebat cornu insigne inter oculos suos.& in eo.Et orta sunt quattuor cornua subter illud. pro q᷑ he.le.& orta sunt insignia quattuor subter illud.i.quattuor cornua grādia que poterant videri a lōge.Significat etiā aspectū.Dañ.4.Et aspect⁹ illi⁹ erat vsq̄ ad terminos vniuerse terre.Pōitur etiā predicta dictio

Insigne חָזָה Chaza pro cōmorari vel apprehendere.vt Iob.8. Et inter lapides cōmorantur.& in eo.23. Nō apprehendā eū. & lra aleph que ponitur in predicto loco in principio dictiōis est prime p̄sone futuri tpis.& in fine deficit lra he sicut in aliis locis predictis. Itē

Aspectus. חֲזֵה Chaze.i.pect⁹.vt Exo.29.Sumesq̄ pectusculū de ariete.& in eo.Sanctificabisq̄ pectusculū consecratum.& in plurali

Cōmorari. Apphēdere חָזוֹת Chazoth.i.pectora.vt Leuit.9. Posuerūt sup pectora.& in eo.Pectora eorum & armos dexteros separauit.

Pectus. חֲזֵה

Pectora חָזוֹת

Cōfortare. חָזַק Chasac.confortare siue confortari.corroborare.invalescere.preualere.vim inferre.instaurare.consolidare. indurare siue indurari.apprehendere.tenere.retinere.obtinere.continere.Geñ.41.Nā & illos oppresserat fames.pro quo hebrei legūt.& cōfortata est siue inualuit fames in terra egypti.& in eo.Et malū inopie temperarēt.pro quo he.le.Et cōfortata est siue inualuit fames in vniuersa terra. & in eo.48.Qui confortatus sedit in lectulo. pro quo he.le. & cōfortatus est israel & sedit in lectulo. Exo.12. Vrgebātq̄ egyptii populū israel de terra exire velociter. pro quo hebrei legunt. Et inuaescebat.i.vim faciebat egyptus super populū ut velociter emitterent eos de terra.Exo.19.Et sonitus buccine paulatim crescebat in maius & prolixius tendebatur.pro quo he.le.Et sonitus tube ibat & confortabatur siue inualescebat nimis.Nu.13.Confortamini & afferte nobis de fructibus terre.Deut.3.Precipe iosue & corrobora eum.& in eo.31.Viriliter agite & cōfortamini.& in eo.Confortare & esto robustus. Iudi.1. Postq̄ aūt confortatus est israel fecit eos tributarios.1.Reg.4.Confortamini.&.2. Reg.3.Dauid proficiens & semp̄ se ipo robustior. & in eo. 10.Si preualuerīt aduersum me syri.& in eo. Si autem filii amon preualuerint aduersum te.& in eo.Esto vir fortis & pugnemus pro populo nr̄o.pro quo he.le. Cōfortare & cōfortemur pro populo nr̄o.& in eo.11. Conforta bellatores tuos.& in eo.24.Obtinuit sermo regis verba ioab.i. magis preualuit sermo regis.& similis dictio ponitur.1.Paralip.21.vbi dicitur.Sed sermo regis magis p̄ualuit.4. Reg. 14.Cūq̄ obtinuisset regnū.pro quo he. le. Cūq̄ corroboratum esset regnū in manu eius.& in eodē.Et preualuit fames in ciuitate.2.Paralip.21.Cumq̄ se confirmasset.i.corroborasset vel confortasset.& in eo.26.Propter crebras victorias.pro quo he.le.Q᷑ cōfortatus uel corroboratus est vsq̄ ad summum.& in eo.Eo q᷑ auxiliaretur ei dñs & corroborasset illum.& in eo.28.Et nullo resistēte vastauit.pro quo he.le.Et non confortauit vl' nō corroborauit eū. Nec. 6.Quā ob causam magis cōfortaui manus meas.Ps.31.Viriliter agite.Ps.146.Q᷑ cōfortauit seras portarū tuarum Esa.28.Ne forte constringantur vincula vestra.pro quo he

Cōfortari. Corroborare.

Preualere

Cōfirmare

Corroborari.

Viriliter agere.

Cõfortare. brei legunt. Ne forte confortentur vel corroborentur vincula vestra. & in eo. 35. Confortate manus dissolutas. & in eodē. 41. Et fratri suo dicet confortare. & in eo. Confortauit faber erarius percutiens malleo. & in eodē. Et confortauit cum clauis. Hiere. 20. Fortior me fuisti. Ezech. 3. Manꝰ eīn dñi erat mecū confortans me. & in eo. 30. Et recepto robore possit tenere gladium. pro quo he.le. Vt roboraretur siue vt inualesceret: vt possit tenere gladiū. Osee. 7. Cõfortaui brachia eorū. Malach. 3. Inualuerunt sup me verba vestra. Significat etiā instaurare. siue consolidare. vt. 4. Reg.

Instauraſ. 12. Et instaurarent sartatecta domꝰ. & in eo. Non instaurauerunt sacerdotes sartatecta templi. & in eo. Quare sartatecta nō instauratis. & in eodē. Ita ut impleretur instauratio domꝰ dñi. & in eo. Admuniendā domū. i. ad instaurandā domū. Ponitur etiā pro edificare. vt Nee. 3. Et iuxta eū edi

Edificare. ficauit marimuth filius vrie. & in eo. Et iuxta eum edificauerunt tecueni. & in eo. Et portam veterem edificauerunt.

Cõsolidaſ. Ponitur etiā pro consolidare. Esa. 54. Et clauos tuos consolida. Item significat indurare. vt Exo. 4. Ego indurabo

Indurare. cor eius. & in eo. 7. Induratūq; est cor pharaonis. & in eo. 9. Indurauitq; dñs cor pharaonis. & in eo. 14. Et indurabo cor eiꝰ & persequetur vos. & in eo. Et ego indurabo cor egyptiorū. Hiere. 5. Indurauerunt facies suas supra petrā.

Apprehendere. Significat etiam apprehendere siue tenere vel retinere. vt Genī. 19. Apprehenderūt manus eiꝰ. & in eo. 21. Et tene manum illius. Exo. 4. Extendit & tenuit. & in eo. 9. Quod si

Tenere. adhuc renuis & retīes eos. 2. Reg. 3. Abner regebat domū saul. pro quo hebrei legūt. Abner tenebat domū saul. i. sustentabat eam. Quod est idē cū littera nostra. 3. Reg. 2. Et

Retinere. apprehendit cornua altaris. Iob. 2. Adhuc tu permanes in simplicitate tua. pro quo he.le. Adhuc tu apprehendis siue retines simplicitatem tuā. Ps. 34. Apprehende arma & scutum. Iob. 26. Qui apprehēdit aures canis. Esa. 41. In quo

Capere. apprehendi te ab extremis terre. Ponitur etiā pro capere vel continere. vt. 2. Paralip. 4. Capiebat tria millia metre-

חֹזֶק tas. & inde חֹזֶק Chozec. i. fortitudo. robur. vis. Esa. 8. Sicut

Fortitudo in manu forti erudiuit me. pro qꝫ he.le. In fortitudine manus erudiuit me. Amos. 6. In fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua. Scribitur etiā cum he in fine. vt. 1. Reg. 2. Alioquin tollam vi. 2. Paralip. 26. Sed cum roboratꝰ eēt

Vis. eleuatum est cor eius. Pro quo hebrei. le. Et in fortitudine

Robur. sua siue in robore suo eleuatum est cor eius. Ps. 17. Diligam

חָזָק te dñe fortitudo mea. & inde חָזָק Chazac. i. fortis vel robu

Fortis. stus. vt Nu. 13. Vtrū fortis sit an infirmus. & in eo. Quia fortior nobis est. 3. Reg. 19. Et spūs grandis & fortis. Prouer. 23. Propīquꝰ eīn illorū fortis. Esa. 28. Ecce fortis & validꝰ. Amos. 2. Et fortis non obtinebit virtutē suā. Ponitur ēt ꝓ

Fortitudo fortitudine. vt Esa. 40. Ecce dñs deus in fortitudie veniet.

חֲזָקָה & in gñe femínino חֲזָקָה Chazaca. i. fortis. vel robusta seu

Valida. Robusta. valida. Exo. 3. Non dimittet vos rex egypti vt eatis nisi ꝓ manū validā. Exo. 6. Per manū eīn fortē dimittet eos & in manu robusta eiiciet eos de terra sua.

חֲזִר חֲזִיר Chazir. sus. porcus. Aper. vt Leuit. 11. Et sus qui cum

Sus Aper. vngulam diuidat non ruminat. Ps. 79. Exterminauit eam aper de silua. Prouer. 11. Circulus aureus in naribus suis. ideſt in naribus porci. Esa. 65. Qui comedunt carnem suillam.

חָטָא Chata. peccare. errare. expiare. aspergere. mundare

Peccare. siue purgare. vt Genī. 20. Et ideo custodiui te ne peccares in me. & in eo. 39. Quō ergo possum hoc malum facere & peccare in deū meū. & in eo. 40. Accidit vt peccarēt duo eunuchi. & in eo. 43. Ero peccati reus in te omī tpe. Pro qꝫ in hebreo habetur. Peccabo tibi omī tpe. Exo. 5. Et iniuste agitur cōtra populū tuū. Pro quo he.le. Et peccat pplꝰ tuꝰ. siue & peccatū populi tui. s. est: iniuste nos affligendo. Et in eodē. 9. Peccaui etiam nunc. & in eo. 23. Ne forte peccare te faciant. & Leuit. 4. Anima que peccauerit per ignorantiā. & in eo. Si peccauerit princeps. Nu. 21. Peccauimus quia locuti sumus cōtra dñm & te. Ios. 7. Peccauit israel. 1. Reg. 14. Quod populus peccasset dño. & in eo. Et nō peccabitis domino comedentes cum sanguine. 3. Reg. 14. Qui peccauit & peccare fecit israel. & in eo. In peccatis suis que peccauerunt. & in eo. 16. Et peccare feciſti populū meū. & in eodē. Et peccatū eius quo fecit peccare israel. & in eo. 21. Et peccare feciſti israel. 4. Reg. 17. Et peccare eos fecit peccatū maximū. & in eo. 21. Et peccare fecit etiā iudā. Iob. 1. In omībꝰ his non peccauit Iob labiis suis. & in eo· 7. Peccaui quid faciam tibi. & in eo. 24. Vsqꝫ ad inferos peccatum illius. pro quo hebrei legunt. Vsqꝫ ad inferos peccauerunt. Potest etiā legi sicut est in littera nostra. Nā eisdē litteris vtrūqꝫ scribitur. Ps. 4. Irascimini & nolite peccare. Ps. 105. Peccauimus cum patribus nostris. Prouer. 8. Qui aūt in me peccauerit ledet animā suā. Eccl's. 5. Ne dederis os tuum vt peccare facias animā tuā. Esa. 29. Qui peccare facitis homīes in verbo. Threñ. 5. Patres nostri peccauerunt. Abach. 2. Et peccauit anima tua. aliqñ scribitur sine aleph. vt. 4. Reg. 13. Verūtīn nō recesserunt a peccatis ieroboā qui peccare fecit israꝫ Significat etiā deuiare. vel errare. vt Iudi. 20. Et sic fundis lapides ad certum iaciētes vt capillum quoqꝫ possent percutere. pro quo he.le. Fundis lapides iaciētes ad capillū & nō errabant. i. non deuiabant in alteram partem. Itē significat dānū soluere siue dānū reddere. vt Genī. 31. Ego dānū omne reddebā. s. quasi sim peccati reus. Inde חוֹטֵא Chote. ideſt peccans siue peccator. vt Prouer. 11. Quāto magis impius & peccator. & Eccl's. 9. Et qui in vno peccauerit multa bona perdet. pro quo he.le. Et peccator vnus facit perdere bona multa. potest etiā legi sic. & peccās in uno perdet bona multa. & in pl'ali חַטָּאִים Chataim. i. peccatores· vt Genī. 13. Et viri sodomite erant pessimi & peccatores corā dño. 3. Reg. 1. Erimus ego & filius meus peccatores. i. quasi peccatí rei. & inde חַטָּא. i. peccatū. vt Esa. 53. Et ipse peccata multorum tulit. pro quo in hebreo habetur. & ipe peccatū multorum tulit. s. in nūero singulari. & Threñ. 1. peccatū peccauit ieruſalem. Osee. 12. Nō inuenient mihi iniquitatē quā peccaui. & cōiter scribitur cū he vel tau in fine. & dicitur חַטָּאָה Chataa siue חַטָּאת Chatath. i. peccatū. vt Genī. 4. Statim in foribus peccatū tuū aderit. & in eo. 18. Et peccatum eorum aggrauatum est nimis. & in eodem. 20. Quia induxisti super me & super regnum meū peccatū grande. Exo. 32. Vt induceres super eū peccatū maximū. & in eo. Vos peccastis peccatū maximū. & in eo. Aut dimitte eis hanc noxam. i. hoc peccatū. & in eo. 34. Qui aufers iniquitatem & scelera atqꝫ peccata· & in hebreo legitur singulariter. s. & scelꝰ atqꝫ peccatū. Leuit. 4. Et postea intellexerit peccatum suū. Esa. 5. Et quasi vinculū plaustri petrī. & in plurali חַטָּאוֹת Chataoth secūdū terminationē femininorū siue חַטָּאִים Chataim. secundum terminationem masculinorum. vt Iob. 13. Respōde mihi quantas habeo iniquitates & peccata. Eccl's. 10. Quia curatio cessare faciet peccata maxima. Significat etiā predicta dictio חַטָּא Chata. expiare. s. a peccato vel immūditia: siue mundare vel purgare aut lustrare. vt Leuit. 8. Quo expiato & sanctificato. pro quo hebrei legunt. Et expiauit altare & sanctificauit eum. & in eodem. 9. Et expiato altari fecit holocaustum. Nu. 9. Expiatusqꝫ die septimo lauauit se & vestimēta sua. & in eo. Si quis hoc ritu nō fuerit expiatꝰ. & in eo. 31. Et aliquid in vtēsilia ꝓparatū de capra-

Deuiare. Dānū reddere. חוֹטֵא Peccator.

חַטָּאִים Peccans. חַטָּאִים Pctōres.

חַטָּאת Peccatū. חַטָּאָה Peccatus

חַטָּאוֹת חַטָּאִים Peccata.

חַטָּא Expiare.

Lustrare. Scisicare Aspergere

tum pellibus & pillis et ligno expiabitur. Ponitur ēt in eo. pro lustrare vel sanctificare. vbi dī. Lustrabitur die tertio & septimo. & in eo. Aqua expiatiōis sanctificabitur. Ponitur ēt pro aspergere. vt Nu. 19. Aspergetur ex hac aqua die tertio & septimo. Et in eo. Si die tertio aspersus nō fuerit. Et ī eo. Et aspersus hac cōmixione nō fuerit. Ps. 50. Asperges me dñe hyssopo & mūdabor. Pōitur ēt ꝑ purgare vt Iob. 41. Et territi purgabūtur. & inde חַטָּאת Chatath. i. lustratio

Purgare. חַטָּאת

Lustratio. חַטָּאת

siue expiatio. vt. Nu. 8. Aspergātur aqua lustratiōis. sīgnat ēt חַטָּאת Chatath hostiā vel sacrificiū quod offertur ad expiandū peccatū. vt Exo. 29. Eo quod ꝑ peccato fit. Leuit. 6. Ista est lex hostie pro peccato. Et in eo. In loco vbi offertur holocaustū īmolabitur. Pro quo he. le. In loco vbi īmolatur holocaustū īmolabitur hostia pro peccato. Et in eodē Hostia enim que offertur ꝑ peccato cuius sanguis infertur in tabernaculum. & inde מְחַטֵּא Mechate. idest. ille qui offert hostiam pro peccato. vt in eo. Sacerdos qui offert comedet eam.

Hostia pro peccato.

מְחַטֵּא offerēs hostiā ꝑ peō

חָטַב Chatab. secare. scindere. succindere. excidere. Deut. 29. Exceptis lignorū scissoribꝰ. Ezech. 39. Et nō portabunt ligna de regionibus nec succident de saltibus. Inde חַטֻבוֹת Chatuboth. Pro quo beatus hieronymus trāstulit. Tapetes. vt Prouer. 7. Straui tapetibus pictis ex egypto. & inde מְחֻטָּבוֹת Mechutaboth. i. ornate. vt ps. 143. Filie eorū composite circūornate vt similitudo templi. Pro quo btūs hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. filie nostre quasi anguli ornati ad similitudinem templi.

חָטַב Scindere. Succidere

חֲטֻבוֹת Tapetes

מְחֻטָּבוֹת

Ornati.

חִטָּה Chita. triticum. frumentū. vt Exo. 9. Triticum autem & far nō sunt lesa. Ps. 80. Cibauit eos ex adipe frumēti. Esa. 28. Et ponet triticū per ordinē. Ioel. 1. Vlulauerūt vinitores super frumēto. declinatur ēt plr & dicitur. חִטִּים chitim. i. frumentū. siue triticū. Iudi. 6. Cumqꝫ gedeō filius eius excuteret atqꝫ purgaret frumētū. Ps. 147. Adipe frumenti satiat te. Canti. 7. Venter tuus sicut aceruus tritici. Hiere. 12. Seminauerunt triticum.

חִטָּה Tritícum. Frumētū.

חִטִּים

Frumētū.

חִטָּם Chatam. obturare. Pro quo beatus hieronymus trāstulit. Infrenare. Esa. 48. Et laude mea infrenabo te. & solum inuenitur in ꝑdicto loco. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur a חֹטֶם Chótem. quod in līgua chaldaica significat nasū vel nares. Et quia in hebreo ira & nares vna eadē dictione significantur. s. אַף aph: vt supra dictū est. sīlr in predicto loco dicunt ꝙ significat cōtinere furorē & legūt sic: & laude mea. i. ꝑpter laudē meam cōtinebo siue refrenabo furorem meum tibi.

חָטַם Infrenare

חֹטֶם Nasus.

חָטַף Chataph. rapere. vt Iudi. 21. Et rapite ex eis singuli vxores singulas. Ps. 9. Insidiatur vt rapiat pauperem: rapere pauperem dum attrahit eum.

חָטַף Rapere.

חֹטֶר Chóter. virga. vt Prouer. 14. In ore stulti virga superbie. Esa. 11. Egredietur virga de radice iesse.

חֹטֶר Virga.

חַי Chai. viuere. vt Geñ. 5. Et factū est omne tēpus quod vixit adā. Et in eo. 11. Porro arphaxath trigīta quinqꝫ annos vixit. & de hoc vide infra in dictione חַיָּה Chaia.

חַי Viuere.

חַיִּים Chaiim siue חַיֵּי chaie. vite. & caret numero singli. De quo vide infra in dictione חַיָּה Chaia.

חַיִּים Vite

חִיֵּב Chiieb. condēnare. Dañ. 1. Condēnabitis caput meum regi. De quo vide supra in dictione חוֹב Chob.

חִיֵּב Cōdēnare.

חָיָה Chaia. viuere. viuificare. suscitare. ad vitā reseruare. vitam concedere. sanare. edificare. extruere. siue instaurare. & aliqñ scribitur sine he in fine vt in aliquibus locis sequentibus. Geñ. 5. vixit aūt adā centū triginta annis. Et in eo. Vixit quoqꝫ seth. Et in eo. 6. Vt possint viuere. Et in eo. 12. Et viuet aīa mea ob gratiā tui. Et in eo. 17. Vtinā ismael viuat corā te. Et ī eo. 19. Et viuet anima mea. Et in eo. 20. Et orabit pro te & viues. Et in eo. 27. Viues in gladio. Et in eo. 47. Et vixit in ea decē & septem annis. Exo. 1. Si femina reseruate. Pro quo he. le. Et si femina fuerit & viuat. Leuit. 18. Que faciens hō viuet in eis. Nu. 14. Iosue autem filius nun & chaleb filius iephōe vixerūt. Deut. 5. vt viuatis & bene sit vobis. Et in eo. 8. Non in solo pane viuit homo. Et in eo. 30. Et vīuas atqꝫ multiplicet te. 1. Re. 10. Viuat rex. 4. Reg. 1. vtrū viuere queam de infirmitate mea hac. Et in eo. 4. Tu aūt & filii tui viuite de reliquo. i. vitam sustentate. Iob. 14. Putas ne mortuus homo rursum viuat. Et in eo. 21. Quare impii viuunt. Ps. 17. Viuit dñs & benedictus deus meus. Ps. 21. Et viuent corda eorū in seculū. Et in eo. Et anima mea illi viuet. Ps. 117. Nō moriar sed viuam. Eccl's. 6. Et vixerit multos annos. Esa. 26. Viuent mortui tui. Et in eo. 38. Dñe si sic viuitur. Hiere. 27. Et seruite ei & populo eius & viuetis. Threñ. 4. In vmbra sua viuemus in gentibus. Ezech. 13. Et viuificarēt aīas que non viuūt. & qñ est verbū tertie cōiugatiōis: tūc significat viuificare siue viuere facere. suscitare: siue ad vitā reseruare. aut vitā concedere: vel viuere ꝑmittere. vt Geñ. 47 Salus nra ī manu tua est. Pro quo he. le. viuificasti nos. Exo. 2. Maleficos nō patiaris viuere. pro quo he. le. Maleficam non viuificabis. i. nō permittas eā viuere. Nu. 22. Et illa viueret. pro quo he. le. Et illā viuificarē. i. viuere permitterē. Et in eodē 31. Cur feminas reseruastis. pro quo he. le. Cur feminas viuificastis. i. ad vitā reseruastis. Ios. 2. Vt saluetis patrē meū ac matrē. Pro quo he. le. vt viuificetis. idest ad vitā reseruetis: siue viuere permittatis. Et in eodem. 14. Concessit autem dominus mihi vitam. Iudi. 21. Et date sunt eis vxores de filiabus iabes galaad. Pro quo in hebreo habetur. & date sunt eis vxores quas viuificauerant. idest ad vitam reseruauerant. 1. Reg. 2. Dominus mortificat & viuificat. 4. Reg. 8. Cumqꝫ ille narrasset regi quomodo mortuū suscitasset. Et in eo. Hic est filius meus quē suscitauit heliseus. Nee. 9. Et tu viuificans omnia hec. Ps. 40. Dominus conseruet eū & viuificet eum. Ps. 84. Deus tu conuersus viuificabis nos Esa. 57. Vt viuificet spiritum humilium. Ezech. 13. Viuificabant animas earum. Abach. 3. In medio annorum viuifica illud. Ponitur etiam pro saluare. idest ad vitam reseruare. vt Geñ. 7. Vt saluetur semen super faciem vniuerse terre. Item ponitur pro alere. vt Ps. 32. Et alat eos in fame. itē significat sanare. vt Ios. 5. Donec sanarentur. Esa. 38. Et cataplasmaretur super vulnus & sanaretur. Item ponitur pro extruere vel edificare. vt. 1. paralipo. 11. Ioab autem reliqua vrbis extruxit. Nee. 4. Nunquid edificare poterunt lapides de aceruis pulueris. & inde חַי chai. idest viuus siue viuens. Iob. 12. In cuius manu anima omnis viuentis. ps. 83. Cor meum & caro mea exultauerunt in deo viuo. Esa. 38. viuens viuens ipse confitebitur tibi. Leuit. 13. Quando vero caro viuens in eo apparuerit. ps. 57. Sicut viuentes sic in ira absorbet eos. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ in predicto loco significat crudum. vt. 1. Reg. 2. vbi dicitur. Non accipiā carnem coctam sed crudam. vbi pro cruda ponitur חַי chai. ponitur etiam pro forti vel fortissimo. vt. 2. Reg. 28. Banaias filius ioiade viri fortissimi. 1. Reg. 25. Et sic dicetis: sit fratribus meis & tibi pax. pro quo hebrei legunt. Et sic dicetis viuo. idest magno vel forti viro & tibi pax & domui tue pax. & pro viuo in hebreo est לְחַי Lechai: quod si legatur לֶאָחַי Leechai. tunc significat fratribus meis. Sicut est ī littera nostra. Est etiam חַי Chai aduerbium iurandi. vt Nume. 14. viuo ego & implebitur gloria domini vniuersa terra. Ruth. 3. Ego te suscipiam viuit dñs. 1. Reg. 25. viuit dñs & viuit aīa tua. & aliqñ scribitur cum puncto cere

Viuificare

Ad vitam reseruare

Viuere ꝑmittere. concedere vitam.

Suscitare.

Viuificare

Saluare.

Alere. Sanare.

Extruere Edificare.

חַי Viuens. Viuus.

crudum.

חַי Fortissimꝰ

Aduerbiū. iurandi.

Universidad de Deusto Biblioteca

in prima syllaba & dicitur חִי Che.vt Geñ.42. Per salutem pharaonis nō egrediemini hīc.i.p vitā pharaonis.4.Reg. 4. Et viuit anima tua nō dimittā te.& in plu.חַיִּים Chaiim .i.viui siue viuentes.vt Ps.114. Placebo dño in regione viuorū.Ps.123. Forte viuos deglutissent nos.Ps.55. Descendant in infernum viuētes.Prouer.1. Deglutiamus eū sicut infernus viuētē & integrū. Quod in hebreo legitur plr.s. deglutiamus eos sicut infernus viuētes & integros. Canti. 4. Puteus aquarū viuentiū.Ezech.32. Qui dederunt formidinē suā in terra viuentiū.& in lingua chaldaica dicitur חַיָּא Chaiaia. Dañ.2.nō in sapiētia q̄ est in me plusq̄ in cūctis viuētibus. Itē חַיִּים Chaiim:siue חֵי Chaie .i. vita.& in hebreo declinatur plr.vt Geñ.2. Lignū ēt vite in medio paradisi. Et in eo.23. Vixit aūt sara centū viginti septem annis.pro quo he.le. Et fuerunt vite sare centū viginti septē anni. Deut.30.ipse enim est vita tua. Iob.10. Vitā & misericordiā tribuisti mihi.ps.7. Et cōculcet ī terra vitā meā. ps. 33. Quis est homo qui vult vitā. Eccl's.6. Vt p̄gat illuc vbi est vita:& in ge.fe. חַיָּה Chaia.i.viua siue viuens. Geñ.1. Et oēm aīam viuentē. Et in eo.2. Et factus ē homo in aīam viuentem .Et in plu.חַיּוֹת Chaioth.idest viue siue viuentes. Ponitur ēt חַיָּה Chaia pro vita.vt Geñ.18. Veniam ad te tēpore isto vita comite. Et.4.Reg.4. Si vita comes fuerit. Sed hebrei in predictis locis legūt. Quasi hora viua.i.sicut in ista hora vel in isto tempore quo viuitis. Sed beatus hieronymus trāstulit sensū. Iob.33. Abominabilis ei fit in vita panis. Hebrei tñ dicunt q̄ in predicto loco accipitur pro anima viuēte. Et legunt sic. Et abominatur anima eius panem. Et in eo. Appropinquauit corruptioni anima eius & vita illius mortiferis. Et in eo. Sed viuens lucem videret. Pro quo he.le. Et vita eius siue anima eius in luce videret. Esa.57. Vitā manus tue inueniſti. Ezech.7. Et adhuc in viuentibus vita eorū.& inde מִחְיָה Michia.i. viuificatio siue id quod ad vitā pertinet: aut id quod ad victū est necessarium. Geñ.45. Pro salute enim vra misit me dñs .p quo he.le. Pro viuificatione.i.pro sustentatione vite misit me dñs. Leuit.13. Ipsa quoq̄ caro viua apparuerit. Pro quo he.le. & viuificatio carnis viue apparuerit. Iudi.6 Nihil oīno ad vitam pertinēs relinquebant. Et in eo.17. Et quae ad victū sunt necessaria. Inde nomen propriū חַוָּה Chaua dicitur. eo quod sit mater oīum viuentiū. Geñ.3. Et vocauit Adam nomē vxoris sue euā: eo q̄d esset mater cunctorū viuētiū .i qua dictione mutatur iod in vau: sicut in aliis locis. Itē חַיָּה Chaia.i.animal.bestia.siue fera.vt Geñ.1. Et bestias terre secundū species suas. Et in eo. Et fecit deus bestias terre. Et ī eo. Vt sint nobis in escam & cunctis animantibus terre. Et in hebreo in predictis locis ponitur singulare pro plurali. Et in eo.7. Ipsi & omne animal secūdū genus suum. Et in eo.37. Fera pessima comedit eū. Leuit.11. Hec sunt animalia que comedere debetis. & in hebreo legitur singlr.s. hoc est aīal. Et in eo.17. Siue venatiōe aut aucupio ceperit ferā vel auē. Deut.14. Hoc est aīal q̄d comedere debetis. Ps.73. Ne tradas bestiis aīas confitentes tibi. Quod in hebreo legitur singlr.s.ne tradas bestie. Ezech.10. Ipsum est animal quod viderā iuxta fluuiū Chobar. in lingua chaldaica dicitur חַיְוָה Cheua. Dañ.2. Et bestias agri. Et ī eo.4. Subter eā habitabant animalia & bestie. & in plu.חַיּוֹת Chaioth. vt ps 13. Aīalia pusilla cū magnis. Ezech.1. Et in medio eius similitudo quattuor aīaliū. Et in eo. Et aīalia ibāt & reuertebantur. Accipitur ēt pro obstetricibus. vt Exo.1. Ipse enim obstetricādi habēt scientiā. Pro quo he.le. Obstetrices enī sunt. Alii vero legunt. Q̄m bestie sunt.i.nō indigēt obstetrice sicut bestie. Itē חַיָּה Chaia. ponitur pro cetu vel cōgregatione populi. Pro quo btūs hieronymus trāstulit statiōnē siue castra. vt.2.Reg.23. Cōgregati sūt philistiim in statione. Et in eo. Castra aūt philistinorū erāt posita invalle gigantū. & sc̄dm hoc significatū. p̄s.67. vbi nos legimus animalia tua habitabūt in ea: aliqui hebrei legūt. Cetus siue castra tua habitabūt in ea. Et in eo. increpa feras arundinis Pro quo ipsi legunt increpa cetum siue castra arundinis. חֵיל Chel.siue חַיִל chāil. exercitus. fortitudo. robur. virtus. substātia. diuitie. ātemurale.3.Re.20. cōgregauit oēm exercitū suū. Et in eo. Et instaura numerū militū qui ceciderūt de tuis. pro quo he.le. & tu cōstitue tibi exercitū sicut exercitq̄ qui cecidit de te.4.Reg.18. Misit aūt rex assyriorum Tartan cū manu valida. pro q̄ he.le. Cū exercitu graui. & in eo.25. Venit nabuchodonosor rex babylonis ipse & oīs exercitus eius in hierl'm. Et in eo. Et persecutus est exercitus chaldeorū regē.2.Paralip.14. Habuit ātī in exercitu suo portantiū scuta. Et in eo. Egressus est cōtra eos zara ethiops cū exercitu suo decies cētena millia. Esr.1. Fortissimis persarū & medorū. Pro quo he.le. Exercitui persarū & medorū. Esa.36. cū manu valida. pro quo he.le. cū exercitu grauí. Hiere.32. & tūc exercitus regis babylonis obsidebat hierl'm. Et in eo.37. Igitur exercitus pharaonis egressus ē de egypto. Ezech.37. Exercitus grandis nimis valde. & in eo.38. cetus magnus & exercitus vehemens. Significat ēt virtutē siue fortitudinē vel robur. Geñ.37. Q̄d si nosti in eis esse viros industrios. pro quo he.le. viros fortitudinis vel virtutis. Exo.18. prouide aūt de oī plebe viros sapiētes & timētes deū. pro quo he.le. prouide aūt de omni plebe viros fortitudinis vel virtutis & timētes deū. Et in eo. Et electis viris strenuis.i.viris fortitudinis vel virtutis. Nu.24. israel vero fortiter aget. Ruth.4. Vt sit exemplū virtutis in ephrata.1.Reg.2. Et infirmi accincti sunt robore. p̄s.17. Et precinxisti me virtute ad bellū. p̄s.32. in abūdantia aūt virtutis suę nō saluabitur. p̄s.47. ponite corda vestra in virtute eius. p̄s.58. Dispergē illos ī virtute tua. p̄s.59. In deo faciemus virtutē. p̄s.83. ibunt de virtute in virtutē p̄s.117. Dextera dñi fecit virtutē. p̄s.121. fiat pax in virtute tua. prouer.31. Mulierē fortē quis inueniet. Esa.8. Auferetur fortitudo damasci. Et in eo.60. Fortitudo gentium veniet tibi. Hiere.17. Fortitudinē tuā & thesauros tuos in direptionē dabo. Ioel'.2. Ficus & vinea dederunt virtutē suā. Mich.4. Et fortitudinem eorum dño vniuerse terre. Soph.1. Et erit fortitudo corū in direptionē. & aliq̄n scribitur sine iod in medio. vt Abdie.1. Et transmigratio exercitus huius filiorum israel. Ps.9. Et cadet cum dominatus fuerit pauperū. vbi pro eo q̄d in lra nra est pauperū: in hebreo est חֲלָאִים chelcaim. & secūdum hebreos est dictio composita & significat exercitū oppressorū vel cōgregationē humiliū. De q̄ vide infra in dictione חֶלֶךְ chélech. & ī plu. חֲיָלִים chaialim ideſt exercitus pluralis numeri. vt Eccl's.10. Multo labore exacuetur. pro quo he.le. Et exercitus superabitur. quasi dicat nō. pōt etiā legi sic. & fortitudinibus siue viribus superabit. Hiere.40. Iohannā aūt filius caree. & oēs principes exercitus. Quod in hebreo legitur plr.s. Et oēs principes exercituū. Et in eo.41. Et oēs pricipes bellatorū.i. exercituū. Itē חַיִל chāil.i.substātia vel diuitie. vt Geñ.34. Paruulos quoq̄ eorū & vxores duxerūt captiuas. pro quo he.le. Et omnem substantiam eorum & omnes paruulos eorū & vxores eorū captiuauerūt & depredati sunt. Deut.8. Ne dixeris in corde tuo fortitudo mea & robur manus mee hec mihi omnia prestiterunt. Pro quo hebrei legunt. Ne dixeris in corde tuo fortitudo mea & robur manus mee fecerūt mihi substantiam hanc siue diuitias has. Et in eodem. Sed

חַיִּים Viui.
Viuentes.
חַיָּא Viuentes.
חַיִּים Vita.
חָיָה Viuens.
חַיּוֹת Viuentes.
חַיָּה Vita
viuificatio
Ad vitam pertinēs.
Ad victuz necessarium.
חַוָּה Eua.
חַיָּה Bestia.
Animal. Fera.
חַיְוָה Bestia. Animal.
חַיּוֹת animalia.
obstetrices
חַיָּה
Statio. Castra. Cetus.
חֵיל
Exercitus.
Fortitudo
Robur. Virtus.
Fortis. Fortitudo
חֲלָאִים
חֲיָלִים
Exercitus.
חַיִל
Substātia

recorderis dñi dei tui q ipse tibi vires p̄buerit. & sequitur in hebreo vt faceres.i.vt adquireres substātiā siue diuitias
Diuitie. Iob.20. Diuitias quas deuorauit euomet. Et in eo.21. Subleuati sunt confortatiq; diuitiis. Ps.48. Et relinquent alienis diuitias suas. Ps.61. Diuitie si affluerint nolite cor apponere. Prouer.31. Ne dederis mulieribus substantiā tuam
Substātia חֵיל Et in eo. Multe filie cōgregauerūt diuitias. Esa.30. Portantes sup humeros iumētorū diuitias suas. Signāt ēt חֵיל chel antemurale. Treñ.2. Luxitq; antemurale . ponitur etiam
antemurale. חֵיל chel p agro. vt.3. Reg.21. Canes comedent iezabel in agro iezrael. Hebrei tñ dicūt q in predicto loco signāt fossa tū quod fit in circuitu muri ciuitatis: siue locū vel spaciū quod est inter murū & antemurale. Ponitur ēt pro obsidio
agger. Obsidio. ne.2. Reg.20. Et obsessa est vrbs. p quo he.le. & stetit in obsidiōe. Itē חִיל Chil.i.dolor. De q̄ vide sup̄ i dictiōe חוֹל chol.
חִין Depcatio. חִין Chin. deprecatio. vt Iob.41. Et ad dep̄cādū cōpositis. & dicūt aliqui hebrei q signāt firmitatē siue validitatē. & legūt sic. & firmitate seu validitate cōpositiōis sue. Alii vero dicūt q deriuatur a dictiōe חָנַן Chanan . per interpositionē iod sicut in aliis locis solet fieri: & q significat gratiam. vt infra dicetur. & legunt sic. & gr̄a compositionis sue.
חִיץ Paries. חִיץ Chis. paries siue murus. vt Ezech.13. Et ip̄e edificabat parietē. & solum inuenitur in predicto loco.
חִיק Sinus. חֵיק Chec. Sinus. vt Exo.4. Mitte manū tuā in sinū tuum. Et in eo. Retrahe ait manū tuā in sinū tuū. Nu.11. Porta eos in sinu tuo. Deut.28. Et vxori que cubat in sinu suo. 2. Reg.12. In sinu illius dormiens. Iob.19. Reposita ē spes mea in sinu meo. Ps.34. Et oratio mea in sinu meo conuertebatur. Prouer.5. Et foueris in sinu alterius. Et in eo.16 Sortes mittūtur in sinu. Et in eo.21. Et donū in sinu indignationē maximā. Eccl's.7. Quia ira in sinu stulti requiescit. Esa.40. Et ī sinu suo leuabit. Et ī eo.65 Et remetiar opus eorū primū in sinu eorū. Mich.7. Ab ea que dormit ī
Medietas sinu tuo. Ponitur ēt pro medietate alicuius rei: sicut sinus ē in medio hoīs. vt.3. Reg.22. Fluebat aūt sanguis plage in sinu currus. Quod hebrei exponūt ī mediū currus . Ezech. 43. Et de sinu terre vsq; ad crepidinē nouissimū. Et in eo. Et sinus eius vnius cubiti per circuitum. vbi secundum hebreos sinus accipitur pro medietate seu concauitate.
חִיךְ Guttur. Palatum חֵיךְ Chech. palatū. guttur. vt Iob.34. Et guttur escas gustu diiudicat. Canti.2. Et fructus eius dulcis gutturi meo. Et in eo.5. Guttur illius suauissimū. & in eo.7. Guttur tuū sicut vinū optimū. Threñ.4. Adhesit lingua lactentis ad palatū suū. & Ezech.3. Et linguā tuā adherere faciā palato tuo. Osee.8. In gutture tuo sit tuba. & inde חֲצֵרָה Chaca. per additionē he in fine.i.hamus. De q̄ vide ī dictiōe sequēti.
חָכָה Expectare חָכָה Chaca. expectare. prestolari. vt Iob.3. Qui expectant mortē & nō venit. & in eo.32. Igitur heliu expectauit iob loquētē. Esa.8. Expectabo dñm qui abscōdit faciē suā a domo iacob. Et in eo.30. Propterea expectat dñs vt miserear vestri. Et in eo. Beati oēs q expectāt eū . Dañ.12. beatus qui expectat & perueniet vsq; ad dies mille trecētos triginta quinq;. Abach.2. Si morā fecerit expecta eū. Itē חֲצֵרָה Chaca.i.hamus. vt Iob.40. An extrahere poteris leuiatan hamo. Esa.19. Et lugebunt omnes mittentes in flumē ha-
Hamus. mum. Abach.1. Totum in hamo subleuauit.
חֲכַלְלִי Pulcher. חָכְלִל Chachlil. pulchrum. vt Genñ.49. Pulchriores sunt oculi eius vino.i.colore illustriores vt exponunt aliq. & solum inuenitur in predicto loco. Et dicūt aliqui hebrei q significat rubicundum siue rubeum . Vnde ipsi legunt.
Rubicūdi חַכַּם Rubuerūt oculi ei9 a vino. siue rubicūdiores oculi ei9 vio. חָכַם Chacham. sapere. sapientem esse. Sapiētiam siue prudentiā docere. Sapiētie operā dare . Sapienter agere.

vt Deut.32. Vtinam saperent & intelligerent. 3. Reg.4. Et erat sapientior cunctis hominibus. Ps.104. Et senes eius prudentiam docuit. Prouer.8. Audite disciplinam & estote sapientes. Et in eodem.9. Si sapiens fueris tibimetipsi eris. Pro quo hebrei legunt. Si sapiens fueris tibi met sapiens eris. vel sic. Si sapias sapias tibi ipsi. Et ī eo.19. Vt sis sapiens in nouissimis tuis. Et in eo.23. Fili mi si sapiens fuerit animus tuus. Et in eodem.27. Stude sapientie fili mi & letifica cor meum. Pro quo hebrei legunt. Sapuit siue sapiens fuit filius meus & letificatum est cor meum . Eccl's . 2. Quid mihi prodest q maiorē sapientie dedi operam . pro quo hebrei legunt. Et ad quid sapui ego amplius. Et in eodem.7. Neq; plus sapias quam necesse est. Zach.9. Assum
Sapere. Sapientē esse. pserunt sibi quippe sapientiam valde. p quo hebrei legūt. Quia sapuit siue sapiens fuit valde. Significat etiam sapiēter vel callide agere. vt Exo.1. Venite sapienter opprimamus eum. Ps.57. Et venefici incantantis sapienter. & inde חָכְמָה Chochma. idest sapientia. vt Exo.31. Et impleui eum
Sapiēter agere. חָכְמָה Sapiētia. spiritu dei sapientia & intelligentia. Deut.4. Hec est enim sapientia vestra & intellectus. 3. Reg.2. facies ergo iuxta sapientiam tuam. Et in eo.3. Videntes sapientiam dei esse in eo. Et in eo.4. Dedit quoq; deus sapiētiam salomoni. Iob. 11. Vt ostenderet tibi secreta sapientie. Prouer.1. Sapientiā atq; doctrinam stulti despiciunt. Et in eo.8. Ego sapientia habito in consilio. & in lingua chaldaica dr̄. חָכְמְתָא Chochmetha. Dañ.2. quia sapientia & fortitudo eius sunt. & ī plurali חָכְמוֹת Chochmoth. Ps.49. Os meum loquetur sapientiam. Pro quo hebrei legunt. Os meum loquetur sapiētias Et sic transtulit beatus hieronymus in psalterio iuxta heve. Prouer.24. Excelsa aūt stulto sapientia. Q̄d in hebreo legitur pluraliter. s. excelse stulto sapientie. tamē in hebreo aliquando ponitur plurale pro singulari . vt supra in eo.1. Sapientia foris predicat. Et in eo.9. Sapientia edificauit sibi domum. Quod in hebreo legitur sic. Sapientie edificauit sibi domum. Quod exponunt hebrei sic. idest vnaquesapientia edificauit sibi domum. & inde חָכָם Chacham. idest sapiens. vt Genñ.41. Prouideat rex virum sapientem & industrium. Iob.15. Nunquid sapiens respondebit quasi inventum loquēs. Ps.106. Quis sapiens & custodiet hec. Prouer.1. Audiens sapiens sapientior erit. Eccl's. 2. Sapientis oculi in capite eius. Esa.3. Et sapientem de architectis . & in eo.31. Ipse autem sapiens adduxit malum . & in plurali. חֲכָמִים Chachamim siue חֲכְמֵי Chachme. i. sapiētes. vt Deut. 1. Date e vobis viros sapientes. Iob.5. Qui apprehendit sapientes in astutia eorum. Ps.48. Cum viderit sapiētes morientes. Prouer.3. Gloriam sapientes possidebunt. Eccl's.7 Cor sapientiū vbi est tristitia. Esa.5. Ve qui sapientes estis in oculis vestris. & ī lingua chaldaica dicitur חֲכִים Chachim i. sapiēs. Et ī plu. חַכִּימַיָּא Chachimaia siue חַכִּימִין Chachimin. Dañ.2. Sapientes interficiebantur. Et in eo. Dat sapiētiam sapiētibus. & in genere femínino חַכְמָה Chachama . vt 2. Reg.14. Et tulit inde mulierē sapientē. Et in plu. חַכְמוֹת Chachmoth. vt Iudi.5. Vna sapiētior ceteris vxorib9 eius hec socrui verba rñdit. pro quo he.le. Sapientes dñe vel dominatores eius rñdebāt ei: & ēt ipsa rñdebat sibi . Tñ aliq̄ñ in heb. pōitur p̄he p singulari. vt Prouer.14. sapiēs mulier edificat domū suā. Pro q̄ in hebreo hr̄. Sapiētes mulieres edificat domū suā. Quod heb. exponūt. i. vnaqueq; mulier sapiēs edificat domū suā. ide תַּחְכְּמוֹנִי Thachchemōi. i . sapiens. vt. 2. Reg.23. Dauid sedens in cathedra sapientissim9. חַל Chal. placenta. torta. collirida: & scribitur cū he vel tau ī fine & dr̄ חַלָּה siue חַלַּת chalath. vt Nu.15. sepabitis primitias dño de cibis vestris. Pro quo he.le. Separabitis pri-
Sapiens. חֲכָמִים Sapientes. חַכִּימַיָּא Sapientes. חַכְמָה Sapiens. חָכְמוֹת Sapientie חָכְמְתָא Sapiētia. חָכְמוֹת Sapientie תַּחְכְּמוֹנִי Sapientissimus. חַל חַלָּת

Placenta Collirida. חלות

mitias domino de pasta vel massa vestra tortam vel placẽtam separabitis. 2. Reg. 6. Singulis collyridam panis vnam & in plurali חלות Chaloth. Pro quo beatus hieronymus trãstulit panes siue collyridas. vt Leuit. 7. Si pro gratiarum actione oblatio fuerit offeret panes absq; fermento. Et in eodem. Et collyridas olei admixtione conspersas.

Panes. collyride.

חָלַל Chalal. Vulnerare. Interficere. occidere. infirmari. dissipare. irritum facere. Profanare. contaminare. polluere. violare. communem facere. incipere. tibia canere. Ps. 108. Et cor meum conturbatum est intra me. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Cor meum vulneratum est intrinsecus. Esa. 14. Et tu vulneratus es sicut & nos. Et in eodem. 51. Vulnerasti draconem. Et in eodem. 53. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras. Ezech. 28. Cum sis homo & non deus in manu occidentium te. vide etiam de hoc supra in dictione חול Chul & inde חָלָל Chalal. idest occisus. vulneratus. Interfectus. vt Nu. 19. Si quis in agro tetigerit cadauer occisi hominis. Et in eodem. 31. Omnis qui occiderit hominem vel occisum tetigerit. Deut. 21. Hominis cadauer occisi. Et in eodẽ 32. De cruore occisorum & de captiuitate. Quod in hebreo legitur singulariter. scilicet de cruore occisi. Ps. 88. Tu humiliasti sicut vulneratum superbum. Hiere. 51. Et in omni terra eius mugiet vulneratus. Threñ. 2. Cum deficerẽt quasi vulneratus in plateis ciuitatis. Ezech. 26. A sonitu ruine tue & gemitu interfectorum tuorum. Quod in hebreo legitur singulariter. scilicet a gemitu interfecti. Et in eo. 28. Et morieris in interitu occisorum. Pro quo hebrei legunt. & morieris in interitu siue in morte occisi. Et in eodem. Et corruent interfecti in medio eius. Pro quo hebrei legunt. & corruet interfectus siue vulneratus in medio eius. Sed in hebreo aliquando ponitur singulare pro plurali: & econuerso: sicut supra dictum est. & in plurali חֲלָלִים Chalalim siue חֲלָלִי Chalele. vt. 1. Reg. 17. Ceciderunt q; vulnerati de philistiim in via sarim. Et in eodem. 31. Et ceciderunt interfecti in monte gelboe. 1. Paralip. 5. Vulnerati multi corruerunt. Iob. 24. Et anima vulneratorum clamat. Ps. 87. Sicut vulnerati dormientes in sepulchro. Prouer. 7. Multos enim vulneratos eiecit. Hiere. 9. Et plorabo die ac nocte interfectos filie populi mei. Et in eo. 14. Si egressus fuero ad agros ecce occisi gladio. Threñ. 4. Melio fuit occisis gladio q; interfectis fame. Ezech. 21. Super colla vulneratorũ. & inde חַלְּת Chaloth. idest vulneratio siue infirmitas. vt ps 76. Et dixi nunc cepi. pro quo hebrei legunt. Et dixi infirmitas mea est. Vnde beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et dixi imbecillitas mea ẽ Ponitur etiã חָלַל Chalal pro dissipare. Prouer. 25. Vẽtus aquilo dissipat pluuias. Item ponitur pro irritum facere. vt Nu. 30. Non faciet irritum verbum suum. Significat etiam profanare siue violare aut contaminare vel polluere. 1. Paralipo. 5. Sed cum violasset torum patris sui. Nee. 13. Et profanastis diem sabbati. Ps. 54. Contaminauerunt testamentum eius. Ps. 88. Si iustitias meas profanauerint. Et in eodem. Profanasti in terra sanctuarium eius. Esa. 23. Vt detraheret superbiam omnis glorie. Pro quo he. le. vt violaret vel contaminaret superbiam omnis glorie. Et in eo. 43 Et contaminaui principes sanctos. & in eo. 48. Propter me propter me faciam vt nõ blasphemer. vbi ponitur pro blasphemare. Ezech. 7. Et violabũt arcanũ meũ. Et in eo. Et cõtaminabunt illud. Et in eo. Et possidebũt sanctuaria eorũ. pro quo he. le. & violabũtur sanctuaria eorũ. & in eo. 22. Et possidebo te in cõspectu gẽtiũ. pro quo he. le. & violat⁹ fueram in te in cõspectu gentiũ. põt etiã deriuari a dictiõe נָחַל Nachal que signãt possidere sicut est in lra nra. & in eo. 13. Et violabãt me ad populũ meũ. Et in eo. 20. Et feci pp nomẽ meũ vt nõ violaretur corã gẽtibus. Et in eo. Ne violaretur corã gentibus quibus eieci eos. Et in eo. 25. Super sanctuariũ meũ quia pollutũ est. & in eo. 28. Et polluent decorem tuũ. Et in eo. Et eieci te de mõte sctõ dei. Pro quo he. le. & profanaui siue cõtaminaui te de mõte sancto dei. i. tanq; profanũ & cõtaminatũ eieci. Et in eo. Polluisti sanctificationẽ tuã. Et in eo. 36. Et polluerũt nomẽ sanctũ meũ. Et in eo. Et sanctificabo nomẽ meũ magnũ quod pollutũ est inter gentes. Et in eo. 39. Et nõ polluã nomẽ sanctũ meũ amplius. Amos. 2. Vt violarent nomẽ sanctũ meũ. Malach. 1. Et vos polluistis illud. Et in eo. Quia cõtaminauit iudas Item significat communem facere. vt Deut. 20. Quis ẽ homo qui plantauit vineã & necdũ fecit eã esse cõem: & quod sequitur de qua vesci omnibus liceat: non est in hebreo: sed est expositio translatoris. Et in eo. Et alius homo eius fungatur officio. Pro quo he. le. Et alius hõ faciat eã esse cõem. Et inde חָלָל Chalal. i. profanus vel cõtaminatus. vt Ezech. 21. Tu aũt profane impie dux israel. & in gñe femininoחֲלָלָה Chalala. i. cõtaminata vel polluta. Pro quo beatus hieronymus transtulit vile pstibulũ. vt Leuit. 21. Scortũ & vile prostibulũ nõ ducẽt vxorẽ. & in eo. viduã ãt & repudiatã & sordidã. Vbi ponitur pro sordida. & inde חוֹל Chol. i. laicus. cõe. pollutũ: vl' pfanũ. vt. 1. Reg. 21. Nõ habeo laicos panes ad manũ sed tm̃ panẽ sanctũ. Et ĩ eo. Porro via hec polluta ẽ. Ezech. 22. Inter sanctũ & pfanũ nõ habuerũt distãtiam. & in eo. 44. Et populũ meũ docebũt quid sit inter sanctũ & pollutũ. & inde חֲלִילָה Chalila. i. absit. s. tanq; pollutũ & pfanũ. Geñ. 18. Absit a te vt rẽ hãc facias. & in eo. 45. absit a me vt sic agã. Ios. 22. absit a nobis hoc scelus. 1. Reg. 12 Absit aũt a me hoc pctũm in dño. Iob. 27. Absit a me vt iustos vos esse iudicẽ. Itẽ supradicta dictio חָלַל Chalal ponitur pro expectare. vt Iob. 35. Iudicare corã illo: & expecta eũ. De quo vide supra in dictiõe חוּל Chul. significat etiam incipere. & tũc est verbũ tertie cõiugatiõis qđ scribitur cũ he in prĩcipio & cũ simplici lamed. vt in aliquibus locis predictis. vt Geñ. 4. Iste cepit ĩuocare nomẽ dñi. p quo he. le. Tũc ceptũ est siue inceptũ est ad ĩuocãdũ nomẽ dñi. Aliqui vero hebrei primã signãtionẽ sequẽtes legũt sic. Tunc profanatũ est ad ĩuocãdũ nomẽ dñi. i. attribuere nomen dei idolis. qa tũc ceperũt idolatrare. & in eo. 9. Cepitq; noe vir agricola exercere terrã. Nu. 16. Et plaga desciuit. Pro q he. le. Et plaga incepit. Et in eo. Quã iã vastabat incendiũ. pro quo he. le. Et ecce inceperat plaga in pplo. Deut. 2. Incipe possidere. Et in eo. Hodie incipiã mittere terrorẽ atq; formidinẽ tuã. Ios. 3. Hodie incipiã exaltare te. Iudi. 20. & instãtius persequebãtur cesis de exercitu eorũ triginta viris: vt viderũt quasi colũnã fumi de ciuitate cõscẽdere. pro quo he. le. Et beniamin cepit pcutere vulneratos de viris israel quasi triginta viros quia dixerũt vtiq; pcussus est antenos sicut ĩ bello prĩo: & eleuatio. s. ignis vel fumi incepit cõscẽdere de ciuitate colũna fumi. s. ascẽdebat. sed btũs hie. trãstulit sensũ. 1. Reg. 3. & oculi ei⁹ caligauerãt. p q' he. le. & oculi eius ceperũt caligare. & in eo. Incipiã & cõplebo. Et in eo. 22. Nũ hodie ĩcepi p eo cõsulere dñm. Hiere. 25. Ego ĩcipio affligere. & ide תְּחִלָּה Thechila. i. prĩcipiũ siue initiũ. vt Geñ. 43. Iã ante descẽdimus vt emeremus escas. Pro q' he. le. Descẽdẽtes descẽdimus in prĩcipio vt emerem⁹ escas Prou. 9. prĩcipiũ sapie timor dñi. Itẽ חָלִיל chalil. signãt q'd dã ĩstrm̃ musicũ: vt. 1. Reg. 10. Et añ eos psalteriũ & tympanũ & tibiã. Esa. 30. Et letitia cordis sicut qui pgit cũ tibia. & in pl'. חֲלִילִים Chalilim. 3. Reg. 1. canẽtiũ tibiis & letãtiũ. vbi

Vulnerari

Occidere.

חָלָל Occisus.

Vulnerat⁹

Interfect⁹

חֲלָלִים Vulnerati Interfecti

Occisi.

חַלַּת infirmitas

Imbecillitas חֲלַל Dissipare. Irritũ facere.

Violare. Profanar

cõtaminar Blasphemare.

Polluere

חָלָל Profanus חֲלָלָה

Vile prostibulum. Sordida. חוֹל Laicus. Pollutus profanus

חֲלִילָה Absit.

Expectare

Incipere.

תְּחִלָּה Prĩcipiũ חָלִיל

Tibia. חֲלִילִים Tibie.

ponitur nomẽ & verbũ ab eo deriuatũ.Hiere.48. Cor meum ad moab quasi tibia eris resonabit.qđ in hebreo legitur plr.s.cor meũ ad moab quasi tibie resonabit. Et in eo.

חוֹלְלִים Canentes tibiis. Dabit sonitũ tibiarũ.Et inde חוֹלְלִים Cholelim.i. canentes tibiis vel choris.Ps.86. Sicut letantiũ oĩum nr̃m habitatio est in te.Pro quo he.le.Et cantores quasi canentes tibiis vl' choris oẽs fontes mei in te.vñ beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Et cantores quasi in choris omnes fontes mei in te.Scribitur etiã cũ mem in principio & dr̃ מְחוֹלְלִים Mecholelim.vt.3.Reg.1.Canẽtiũ tibiis & letãtiũ:vt dictũ est supra.& in gñe femínino מְחוֹלְלוֹת Mecholeloth.i.canentes choris vel tibiis siue ducentes choros.vt Iudi.21.De iis que ducebãt choros.& inde מָחוֹל Machol.i. chorus.De quo vide supra in dictione חוֹל Chol.& quia tibia est ínstrumentũ cõcauũ. Inde dicitur מְחִלּוֹת Mechiloth quod sigñat cõcauitates.s.terre.pro quo btũs hieronymus trãstulit voragines.Esa.2.Et introibunt in speluncas petrarum & in voragines terre.Et inde חַלּוֹן Chalon.i. fenestra. vt Genñ.8. Aperiens noe fenestram arce quam fecerat. Et in eo.26.prospiciẽs abimelech rex palestinorũ p fenestrã. Iudi.5.Per fenestrã respiciens.Et in plr̃.חַלּוֹנִים Chalonim siue חַלּוֹנֵי Chalone.secũdũ terminationẽ masculinorũ:aut חַלּוֹנוֹת Chalonoth scđm terminationẽ femininorũ. vt.3. Reg.6.Fecitq; in tẽplo fenestras obliquas.Canti.2. Respiciens p fenestras.Hiere.9.Quia ascendit mors p fenestras nr̃as.Ezech.40.Et fenestras obliquas in thalamis. Reperí tur ẽt חַלּוֹנַי Chalonai in numero plu. pro חַלּוֹנִים Chalonim.vt Hiere.22.Et aperit sibi fenestras.

מְחוֹלְלִים מְחוֹלְלוֹת Ducẽs choros. מָחוֹל מָחִלּוֹת Voragines חַלּוֹן Fenestra. חַלּוֹנִים חַלּוֹנוֹת Fenestre. חַלּוֹנַי חַלּוֹנִים fenestre.

חֲלָא Rubigo. חֲלָא Chala.rubigo.Ezech.24.Olle cuius rubigo in ea ẽ & rubigo eius nõ exiuit ex ea.Et ĩ eo.& cõsumatur rubígo eius.& in eo.Et nõ exiuit ex ea nímia rubigo eius neq; per ígnem.

חֲלָב Lac. חֲלָב Chalab.siue חֵלֶב Chéleb.lac.adeps.vt Genñ.18. Tulit quoq; butyrum & lac.Et in eo.49.Et dentes eius lacte cãdidiores.Exo.13.Vt daret tibí terrã fluentem lacte & melle.Et in eo.23. Non coques hedum in lacte matris sue Deut.32. & lac de ouibus. Esa. 55. Emite absq; argento & absq; vlla cõmutatione vínũ & lac. Ezech.25. Ipsí bibẽt lac tuũ. Itẽ חֵלֶב chéleb.i.adeps.vt Exo.29. Sumes & adipem totũ.Leuit.3.Nec sanguinẽ nec adipem oĩno comedetis.Et in eo.7. Adipẽ ouis & bouis & capre nõ comedetis.Et in eo.Adipẽ cadaueris morticini.ps.16.Adipẽ suum cõcluserũt.Ps·118.coagulatũ est sicut lac cor eorũ. pro quo btũs hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Incrassatũ est velut adeps cor eorũ.Tamẽ eisdẽ lr̃is vtrũq; scribitur.s.lac & adeps.& in plu.חֲלָבִים chalabim siue חֶלְבֵי Chelbe.i.adipes.vt Leuit.8.Posuit sup adipes.3.Reg.8.Et adipem pacificorũ.quod in he.legitur plr.s. Et adipes pacificorũ.ponitur ẽt pro pingui vel p pinguedine. vt Genñ.4. Abel quoq; obtulit de primogenitis gregis sui & de adipibus eorũ.i.de pinguíbus.Leuit.3.Et qdqd pinguedinis est intrinsecus.Et in eo.Et pinguedinẽ que operit vẽtrẽ. Itẽ sigñat optimũ vl' electũ siue medullã cuiuscũq; rei.vt Genñ. 45.vt comedatis medullã terre.Nu.18.Oẽm medullã olei & vini & frumẽti.Et in eo.Optima & electa erunt cũcta. & in eo.Si preclata & meliora queq; obtuleritis ex decimis. Deut.32.Et hircos cũ medulla tritici.& inde חֶלְבּוֹן Chelbõ i.pingue.vt Ezech.27.In vino pingui in lanis coloris optimi.Itẽ חֶלְבְּנָה Chelbena.i.galbanũ.vt Exo.30.Sume tibi aromata stacten & onychem & galbanum boni odoris.

חֵלֶב Adeps. חֵלֶב Pinguedo. חֶלְבּוֹן Pingue. חֶלְבְּנָה Galbanũ.

חֵלֶד Uita. חֵלֶד Chéled.orbis:siue vita:vel tẽpus vite.Ps.38.Et substãtia mea tanq; nihilũ ante te.Pro quo btũs hieronym? in psalterio iuxta he.ve.trãstulit.Et vita mea quasi non sit in cõspectu tuo.Ps.48. Auríbus pcipite oẽs qui habitatis orbẽ.In aliis vero locis varie trãstulit btũs hieronym?.nã aliqñ trãstulit ꝓfundũ.vt.Ps.16.A paucis de terra.pro quo btũs hieronymus in p̃dicto psalterio trãstulit.Qui mortui sunt in ꝓfũdo.Ps.58.Memorare que mea substãtia est.pro quo in p̃dicto psalterio traduxit.Memẽto mei de profũdo. Itẽ traduxit vesperã.vt Iob.11.Et quasi meridianus fulgor consurget tibi ad vesperã.Hebrei tñ in oĩbus locis p̃dictis dicunt q; signãt orbẽ siue tẽpus determinatum vite humane. Item חֵלֶד Choled.idest mustela.vt Leuit.11. De iis que mouentur in terra mustela & mus.

Orbis. Profũdũ. Uespera. Temp? vite humane חֵלֶד Mustela.

חָלָה Egrotare. חָלָה Chala.egrotare.languere.infirmari.dolere.orare.rogare.vt Genñ.48.Nunciatũ est ioseph q; egrotaret pater sui?.Iudi.16. Infirmus ero vt ceteri hoĩes.1.Reg.22. nõ est qui doleat vicẽ meã.2.Reg.13. Ita vt ꝓpter amorẽ illius egrotaret.& in eo.cuba super lectũ & langorẽ simula. Pro quo he.le.Et egrotare.i.langorẽ simula.sicut est in lr̃a nr̃a. Et in eo.Et quasi egrotare cepit.3.Reg.14. In tpe illo egrotauit Abia.Et in eo.Vt cõsulat te pro filio suo qui egrotat.Et in eo.In tẽpore senectutis sue doluit pedes.4. Reg. 1.cecidítq; ochozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in samaría & egrotauit.2.Paralip.16.Egrotauit autem Asa ãno tricessímo nono regni sui. & in p̃dicto loco scribí tur cũ aleph in fine loco he.Prouer.23. Verberauerunt me sed nõ dolui.Canti.2.Quía amore lãgueo. Esa.14.Et tu vulneratus es sicut & nos.Pro quo he. le. Et tu infirmatus es sicut & nos.potest ẽt sigñare sicut est in lr̃a nr̃a. De quo vide supra in dictione חוֹל Chul.& in dictiõe חָלַל Chalal. & in eo.39.Audierat ei q; egrotasset & conualuísset. Et in eo.53.Et dñs voluit conterere eũ in infirmitate. vbi ponítur חֶחֱלִי Hecheli:qđ est verbũ tertie cõiugatiõis. i. ĩfirmare fecit. et Hiere.5.Percussísti eos & nõ doluerũt.Et in eo. 12.Hereditatẽ acceperũt & non eís profuit. pro quo he.le. Infirmati sunt & nõ eís profuit.& ponitur ibí verbũ passíũ prime cõiugatiõis:qđ scribitur cũ littera nun in príncípio.& potest etiam significare sicut est in littera nostra. De quo vide ĩfra in dictiõe נָחַל Nachal. Dañ.8.& ego daniel lãgui & egrotauí ꝓ dies. vbi silr scribitur cũ nun in prĩcipio Amos.6.Et nihil patiebãtur sup cõtritionẽ ioseph. vbi ẽt ponitur ibi verbũ passiuũ prime cõiugatiõis.i.nõ sunt ínfirmati vl' nõ doluerũt sup cõtritionẽ ioseph.Mich.1.qa infirmata est in bonũ q̃ hĩtat in amaritudinibus.& in eo.6.& ego ergo cepí pcutere te.pro q̃ he.le.Et ego quoq; feci te ĩ firmari pcutiẽs te. Potest ẽt legí sicut est in lr̃a nr̃a. De quo vide supra in dictiõe חָלַל Chalal.& inde חֹלֶה Chole. siue חֹלָה Chola.i.egrot? siue infirmus aut infirma:vel infirmítas.Nec.2.cũ te egrotũ nõ videam.Eccl's.5.Est & alía infirmitas pessima.Ezech.34.Et qđ egrotũ ẽ nõ sanastis.Et in eo.& qđ ifirmũ fuerat cõsolidabo.Et aliqñ scribitur cũ nun in prĩcipio & dr̃ נָחְלָה nachla.vt Esa.17.ablata est mesis in die hereditatis.ꝓ q̃.he.le.In die ĩfirmitatis.põt ẽt sigñare sí cut est in lr̃a nr̃a. Nã eisdẽ lr̃is vtrũq; scribitur in he.Ezech. 34.Quod infirmũ est nõ cõsolidastis.& ĩ eo. Et cornibus vr̃is vẽtilabatis oĩa ĩfirma. In aliis vero locis ꝓ חָלָה נָחְלָה nachla btũs Hie.trãstulit pessimã.vt Hiere.10.pessima plaga mea. Et in eo.14.cõtrita ẽ virgo filia ppli mei plaga pessima ve hemẽter.& inde חֳלִי choli.i.ĩfirmitas:siue lãgor.vt Deut.7 Auferet dñs a te oẽm lãgorẽ.3.Reg.17.Et erat lãgor fortíssimus.4.Reg.1.Vtrũ viuere queã de infirmitate mea hac. 2.Paralip.16.Et neq; in infirmitate sua q̃siuit dñm. Esa.1. Oẽ caput lãguidũ.& in eo.53.vere lãgores nr̃os ipse tulit. Scribitur ẽt חֳלָאִים cholaim in plr̃. cũ lr̃a aleph loco iod.vt Deut.28.ínfirmitates pessimas & pseuerãtes.scribitur etiã

חֹלֶה Egrotus. חֳלִי Langor. חֳלָאִים Infirmitates.

Infirmari. Infirmitas. נָחְלָה Infirmitas. Pessima.

מַחֲלָה Langor.

cum mem in principio & cū he in fine.& dr מַחֲלָה Macha la. siue מַחֲלֵה machale.i.infirmitas siue langor . vt Exo.15. cunctū langorē quem posui in egypto nō inducam sup te. 2.Paralip.21.Tu aūt egrotabis pessimo langore vteri.Pro uer.18.Spūs viri sustentat imbecillitatē suā.Pro quo he.le. Spūs viri sustentat infirmitatē suā vel lāgorē suū.& in plu. מַחֲלוּיִם Machaluim.vt.2.Paralip.24.Et abeuntes dimise runt eū in langoribus magnis.Scribitur etiā cū tau in pri cipio & cū littera aleph loco iod.& dr תַּחֲלֻאִים Thachaluim siue תַּחֲלוּאִי Thachalue.vt Deut.29.Videntes plagas terre illius & infirmitates quibus eam afflixerit dns.Et etiā pro eo qđ in lra nra est afflixerit in hebreo ē supra dicta dictio. scilicet חָלָה Chila.i.infirmare fecit.2.Paralip.21.Mortuus qꝫ est in infirmitate pessima.Quod in hebreo legitur plu raliter.s.in infirmitatibus pessimis : vbi ponitur תָּחֲלוּאִים Thachaluim.Ps.102.Qui sanat oēs infirmitates tuas.Hie re.14.Si itroiero in ciuitatē:ecce attenuati fame. Pro quo he.le.Ecce infirmi vel lāguidi fame.Et in eodem.16.Mor tibus egrotationum morientur.Itē חָלָה Chala.i.orare . ro gare. Deprecari.vt Exo.32. Moyses autē orabat dnm de um suū.1.Reg.13.Et faciē dni nō placaui .i.nō oraui siue nō rogaui.3.Reg.13.Deprecare faciē dni dei tui.Et in eo.Ora uit vir dei faciē dni.Esa.57.Propterea non rogasti . Item. חָלָה chala.i.torta vel placenta aut collirida. De quo vide su pra in dictione חוּל chul.Item חֹלִי chóli.i.monile:seu mar garita.Prouer.25 . Inauris aurea & margarita fulgens.& recipit in fine he vel tau. vt Osee.2 . Et ornabatur inaure sua & monili suo.Et in plurali mutat iod in aleph vt canti. 7.Iuncture femorum tuorum sicut monilia.

Infirmitates. Langores Infirmitates Egrotationes. Orare. Deprecari Rogare. Torta. Placēta. margarita Monile. Infirmari.

חִלְחַל חַלְחָלָה Chalchal.Dolere.infirmari.cōtristari.& ide חַלְחָלָה Chalchala.i.dolor siue angustia.De quo vide supra in dictione חוּל chul.

חָלַט Rapere.

Chalat.rapere.vt.3.Reg.20.Rapuerunt verbū ex ore eius.Et solum inuenitur in predicto loco..

חֵלֶךְ חֶלְכָּה Pauper. חֶלְכָּאִים Paupes.

Chélech.Paup.& scribitur cū he ī fine & dr חֶלְבָּה chel cha.vt Ps.9.Oculi eius in pauperē respiciūt.Et in eo. Tibi derelictus est pauper.& in plu.scribitur cū aleph loco he & dr חֶלְכַּאִים chelchaim .vt ī eo.Et cadet cū dnatus fue rit pauperū.Hebrei tn dicūt qꝫ in predicto loco est dictio composita & qꝫ significat cetum vel congregationē dolen tiū vel oppressorū.De quo vide supra in dictiōe חַיִל chail.

חָלַם Sōniare .

חלם Chalam.somniare.sanare . confortare . roborare . vt Geñ.28. Viditqꝫ in somnis scalam stantem super ter ra.Pro quo he.le.& somniauit & ecce scala stabat in terra . & sic in sequentibus vbi translatio nra habet vidit somni um siue vidit in somnis:Hebrei legunt.somniauit somniū. Et in eo.Accidit quoqꝫ vt visū somniū referret fratribus su is.Pro quo he.le.& sōniauit ioseph somniū & narrauit eū fratribus suis.Et in eo.Audite somniū quod vidi.Et in eo. Aliud quoqꝫ vidi somniū.Et ī eo . Quid sibi vult hoc som niū quod vidisti.Et in eo.40 . Videruntqꝫ ambo somniū. Et in eo.41.Post duos annos vidit pharao somnium.Et in eodem.vna nocte vterqꝫ vidimus somniū.Et in eodē.vidi somnia:nec est qui ediserat.Et in eodem.42 . Recordatus qꝫ somniorum que aliquando viderat.Deut.13.Aut qui sō niū vidisse se dicat.Et in eo.Propheta autem ille aut fictor somniorum interficietur.pro quo he.le . Propheta aūt ille aut somnians somniū illud.Esa.29. Sicut somniat esuriēs & comedit.Hiere.23.Dicentes somniaui somniaui . Et in eodem.29.Neqꝫ attendatis ad somnia vestra que vos sōni atis.Ioel.2.Senes vestri somnia somniabunt.& inde חֲלוֹם Chalom.i.somniū.vt Geñ.31.Dixitqꝫ angelus domini ad me in somnis.Quod in hebreo legitur singulariter . s. in somnio.Et in eo.viditqꝫ in somnis dicentem sibi dominū Pro quo in hebreo habetur.Et venit deus ad labam syrum in somno noctis.Et in eodem.37.Audite somnium meū. Nu.10.vel per somnium loquar ad illum.Et in plu. חֲלֹמוֹת Chalomoth.vt Geñ.37.Ecce somniator venit.Pro quo he brei legunt·Ecce vir somniorum venit.Et in eodē . Et tūc apparebit quid illi prosint somnia sua . Eccl's . 5 . Vbi sunt multa somnia plurime sunt vanitates.Et in lingua chaldai ca dicitur חֶלֶם Chélem.siue חֶלְמָא Chelma.Dañ.2. Dic sō niū seruis tuis.Et in eo.4.Somniū vidi & perterruit me . Et in plu. חֶלְמִין Chelmin.siue חֶלְמַיָּא Chelmaia.Vt in eo. 5.Et interptatio somniorum : & ostensio secretorum.Itē חָלַם Chalam.idest sanare siue cōfortare aut roborare. aug mentare.vt Iob.39 . Separantur filii earum & pergunt in pascua.Pro quo hebrei legunt,Roborantur siue confortan tur filii earum & pergunt in pascua.idest crescunt & augen tur.Et est idem sensus cum littera nostra.Nam postqꝫ robo rantur & crescunt separantur a matribus & pergunt in pas cua.Esa.38.Corripies me &viuificabis me.pro quo hebrei legunt.Sanabis me siue confortabis me & viuificabis me. Item חַלָּמוּת Chalamuth.idest vitellum oui:secundum he breos.Iob.6. Aut potest aliquis gustare quod gustatum af fert mortem.Pro quo hebrei legunt.Aut est sapor vel gu stus in albugine vitelli.Et solum inuenitur in predicto lo co.& si diuidatur predicta dictio potest interpretari sicut ē in littera nostra.Nam חָלָה Chala potest significare venire siue afferre.Vt dictum est supra in dictiōe חוּל Chul.& מוּת Muth mortem significat.vt infra dicetur. Item אַחְלָמָה A chlama.Lapis preciosus quem translatio nostra amethistū vocat.De quo vide supra in littera aleph. Quia secundum aliquos hebreos littera aleph est littera substantialis hui dictionis.secundum alios vero est addita & ideo deriuatur a supradicta dictione חָלַם Chalam.

Somniū. חַלָּמוּת Somnia. חֶלֶם Somniū. חֶלְמִין somnia. חָלַם Separare Roborare Corripere Sanare. חַלָּמוּת Vitellū אַחְלָמָה Amethistꝰ

חַלְמִישׁ Durissima .s.petra. סלע saxum. silex.

חלמש Chalamis.silex.saxum.Petra durissima.vt Deut.8 Qui eduxit riuos de petra durissima. vbi ponitur pro durissima:quasi diceret de petra silice.Siue de petra sa xo.idest de petra silicea vel saxosa . Et ī eodem.32.Oleum qꝫ de saxo durissimo: vbi ponitur pro saxo.Iob.28. Ad si licem extendit manum suam.Esa.50.Ideo posui faciē me am vt petram durissimā.vbi ponitur pro petra durissima.

חַלּוֹן Fenestra .

חלון Challon.fenestra.vt Hiere.22.Qui aḍit sibi fenestras. De quo vide supra in dictione חָלַל Chalal.

חָלַף Transire. Abire . Pertransire. חֲלַף חֲלָף Transitus Mutare. Immutare

חלף Chalaph.Transire.pertransire.abiicere.mutare. per forare.Secare.conterere.1.Reg.10.Cumqꝫ abieris in de & vltra transieris.Iob.9.Si abierit non intelligam eū. Et in eo.Pertransierunt quasi naues poma portantes .Ps. 89.Mane sicut herba transeat.Et in eo.Mane floreat & trā seat.Canti.2.Imber abiit & recessit.Esa.21.Sicut turbines ab austro veniunt.Pro quo hebrei legūt. Sicut turbines ab austro pertranseunt.siue ad transeundum.Et inde חֲלַף cha loph.idest transitus.Prouer.31.Et causis omnium filiorum qui pertranseunt.pro quo hebrei legunt. Omnium filiorū transitus.Et dicunt hebrei qꝫ accipitur pro presenti seculo qui transit & est in continua mutatiōe. Item חָלַף Chalaph idest mutare:siue permutare:aut immutare . vt Geñ.31.Et mutauit mercedem meam decem vicibus.Et in eo. Immu tasti quoqꝫ mercedem meam decem vicibus.Et in eo. 35. Ac mutate vestimenta vestra.Et in eodē.41.Ac veste mu tata obtulerunt ei.pro quo hebrei legunt. Et mutauit vesti menta sua & venit ad pharaonem.Leuit.27. Sanctum erit & mutari nō poterit.Ps.101.Et sicut opertorium mutabis eos & mutabuntur.Esa.9.Sed cedros immutabimus.Et in eodem.24 . Quia transgressi sunt leges mutauerunt ius.

Et in eo.40.Qui sperāt in dño mutabūt fortitudinē.Ponitur ēt pro instaurare vel renouare.vt Iob.14. Si precisū fuerit & rursum viresc̄t·Pro quo he. le. Si precisū fuerit rursum innouabitur siue instaurabitur.Et in eo.29. Et arcus meus in manu mea instaurabitur.& inde חֲלִיפָה Chalipha.i.immutatio siue innouatio:aut īstauratio.vt Iob.14. Donec veniat īmutatio mea.Et in plu.חֲלִיפוֹת Chaliphoth Iob.10.Et pene militant in me.Pro quo he. le. Mutatiōes & militia mecū.p̄s.54.Nō enim est illis cōmutatio. Quod in hebreo legitur plr.s.Nō enim sunt illis cōmutationes siue immutatiōes.ponitur ēt חֲלִיפוֹת caliphoth pro vestibus mutatoriis vel optimis.vt Iudi.14.Dabo vobis trigīta sindones & totidē tunicas.pro quo he.le.Dabo vobis trigīta sindones & totidem mutatorias vestes.Et in eo. vos dabitis mihi trīginta sindones & eiusdē numeri tunicas. Et ī eo.& ablatas vestes dedit iis qui problema soluerant. pro q̄ he.le.Et abstulit vestimenta eorū & dedit mutatoria.s.vestimenta iis qui problema soluerant.4.Reg.5.Et decē mutatoria vestimētorū.Et in eo.Da eis talentū argenti & vestes mutatorias duplices.Accipitur ēt חֲלִיפוֹת chaliphoth pro viris qui vicissim mutabantur per singula tempora. vt.3. Reg.5.Mittebatq; eos in libanū decē millia per menses singulos vicissim.i.qui per singulos menses mutabantur. Et inde חֶלֶף chéleph.i.pro.sic dictum a cōmutatione vnius p altero vt Nu.18.Quia preciū est pro ministerio quo seruitis.signāt ēt predicta dictio חָלַף chalaph.perforare.siue cōterere:aut percutere: vel incidere.vt Iudi.5. Et tempus valide perforans.Iob.20.Et irruet in arcū ereū. pro quo he. le.perforabit eum siue cōteret eū arcus ereus.Esa.2. Et ido la penitus conterentur.ponitur etiam pro sustinere.vt Iob 11.Si sustinuerit omnia & in vnū coaceruauerit. Sed etiam in hoc loco hebrei dicunt q̄ signāt conterere vel incidere. Et legunt sic.Si cōtriuerit & concluserit & coaceruauerit. potest etiā legi sic.Si immutauerit.Et inde מַחֲלָף Machalaph i.culter:ab incidēdo vel perforando dictus.& solum inuenitur in numero plu.s.מַחֲלָפוֹת Machalaphoth.vt Esdre.1.cultri viginti nouē.& inde מַחְלֹפוֹת Machlephoth. i. cincinni siue crines capitis.fortasse a mutatione dicti eo quod mutantur in tempore senectutis.vt Iudi.16. Si septē crines capitis mei licio plexueris.

חָלַץ Chalas.Eruere.extrahere.auferre.tollere .deponere. nudare. eripere.liberare.armare.expedire. vt Leuit. 14. iubebit erui lapides in quibus lepra est. Deut.25 .Tollet calciamentū de pede eius. Osee.5.Ablatus est ab eis.itē ponitur pro nudare.Threñ.4.Sed & lamie nudauerūt māmam.itē significat eripere siue liberare.vt p̄s.6 . Conuertere dñe eripe animā meā.p̄s.7.Decidam merito ab inimicis meis inanis.pro quo he.le. Et liberaui inimicos meos in vanū siue in vacuū.Beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Et dimisi hostes meos vacuos.p̄s.17.saluū me fecit qm̄ voluit me.i.eripuit vel liberauit me.p̄s.107 vt liberentur dilecti tui.p̄s.139.Eripe me dñe ab homine malo.Prouer.2.Iustus de angustia liberatus est.Esa.58.& ossa tua liberabit.Hebrei tm̄ dicunt q̄ in predicto loco significat impinguare siue quietum esse.Vnde in p̄dicto loco ipsi legunt.Et ossa tua impinguabit siue quiescere faciet.Itē חָלַץ Chalas. Armare siue expedire. vt Nu.31. Arma te inquit ex vobis viros ad pugnā.Et in eo.32.Nos autem ipsi armati & accincti p̄gemus ad preliū.Et in eo.Expedi ti p̄gite corā dño ad pugnā.& inde חָלוּץ Chalus.i.expeditus siue armatus.vt in eo.Et oīs vir bellator armatus iordanē transeat.Et in eo.oēs expediti p̄gamus ad bellū. & ī hebreo legitur singl'r.s.oīs expeditus corā dño ad bellū .s. p̄get.& in plu.חֲלוּצִים chalusim.siue חֲלוּצֵי chalusé.i.armati siue expediti.Nu.31.Duodecim millia expeditorū . & in eo.Ipsi armati p̄gemus corā dño ī terrā canaā.& ide.חֲלִיצָה chalisa.i.armatura.vt.2.Reg.2.Et tolle tibi spolia eius . p̄ quo he.le.Et tolle tibi armaturā eius.Potest ēt significare sicut est in lr̄a nr̄a. Nā supra diximus q̄ predicta dictio significat nudare siue auferre.Potest etiam legi sic.Et tolle tibi vestimēta eius.Nā in plī ponitur pro vestimentis siue p̄ vestibus mutatoriis.vt Iudi.14.Quorū ablatas vestes dedit his qui problema soluerāt.scribitur etiā cū mē in principio & dr̄ מַחֲלָצוֹת Machalasoth.vt Esa.3.Et mutatoria & palliola & linteamina.Zach.3.Et induite mutatoriis.i.vestibus mutatoriis.Item חֲלָצִין Chalas.i.lūbus. & solū inuenitur in numero plu.s.חֲלָצַיִם Chalasaim. vt Geñ.35.Et reges de lumbis tuis egredientur.Et Iob.38. Accinge sicut vir lumbos tuos.Esa.32.Accingite lumbos vestros.

חָלַק Chalac.diuidere.distribuere.partiri.mollificare.lenire. dilabi. blandiri. adulari.dolose agere. Geñ.14. Et diuisis sociis irruit super eos nocte.& in eo.49. Diuidā eos in iacob.& in eo.Et vespere diuidet spolia.Exo.15.persequar & cōprehendā:diuidā spolia.Deut.4. Que creauit dñs deus tuus in ministeriū cūctis gentibus .pro quo he. le.Que diuisit siue distribuit dñs deus tuus cunctis gentibus.Ios.13.Et nūc diuide terrā in possessionē nouē tribubus.Et in eo.18.Qui necdū acceperāt possessiones suas. Pro quo he.le.Qui necdū diuiserant possessiones suas.& in eo.Diuidite vobis terrā in septem partes. Et in eo.19. Partitiq; sunt terram.Et in eo.22. Diuidite hostiū predā. 2.Reg.6.Et partitus est vniuerse multitudini israel . Et in eo.19.Tu & siba diuidite possessionē.1.Paralip.16 . Et diuisit vniuersis per singulos viros.Et in eo.23. Et distribuit eos dauid.Et in eo.24.Et diuisit eos dauid & sadoch . Et in eo.Diuisit aūt eis:hoc est filiis eleazar.Iob.38 . Per quam viam spargitur lux.Pro quo hebrei legunt . Per quam viam diuiditur siue distribuitur lux.Ps.59 . Partibor sichimam.Prouer.17.Et inter fratres hereditatem diuidet.Esa. 33.Tunc diuidentur spolia predarū multarū.Hiere . 37. vt diuideret ibi possessionem in conspectu ciuium.Hebrei tamen in predicto loco aliam significationem sequentes legunt sic.Vt dilaberetur inde in medio populi. siue per medium populi.Et in hebreo non habetur hereditatem : sed potest subintelligi : sicut est in littera nostra.Osee.10 .Diuisum est cor eorum.Amos.7.Et humus tua funiculo metietur.Pro quo hebrei legunt.Funiculo diuidetur vel distribuetur:scilicet inimicis tuis.& est idem sensus. Nam p mēsuram funiculi diuidenda erat.Mich.3. Qui regiones nostras diuidat.Item ponitur pro spoliari.eo quod spolia diuidūtur inter bellatores.vt.2.Paralip.28.Igitur achaz spoliata domo domini & domo regum ac principum dedit regi assyriorum . & inde חֶלֶק Chelec. siue חֶלְקָה Chelca.aut חֶלּוּקָה Chaluca.i.diuisio.pars.portio.partitio.vt Geñ.14 Et p̄tibus virorū q̄ venerūt mecū.Quod in he. legitur singulariter.s.& parte virorū qui venerūt mecū. Nu.18. Nec habebitis partē iter eos: ego pars & hereditas tua. Deut.33 Q̄d in parte sua doctor eēt repositus. Ps.118 . Portio mea dñe dixi.Threñ.3.Pars mea dñs.Amos.4. Pars vna compluta est:& pars altera super quā nō pluit:aruit.Et in eo.Et comedit simul p̄tē.Accipitur ēt חֶלֶק chelec.siue חֶלְקָה chelca p̄ agro vel possessione.eo q̄d diuiditur inter heredes.vt Ruth.2.accidit āt vt ager ille hēret dñm noīe booz.2.Reg. 14.Scitis agrū ioab iuxta agrū meū. Et in eo . Succēderūt ergo seruí absalom segetem igni.Pro quo he.le. Succēderūt ergo seruí absalom agrū siue possessionē.& in eo. Qua

Innouare. Instaurare.
חֲלִיפָה immutatio
חֲלִיפוֹת cōmutatio
Vestes mutatorie.
חֶלֶף Pro.
חָלַף Perforare. Conterere
Sustinere
Conterere
מַחֲלָף
מַחֲלָפוֹת Cultri.
מַחְלֹפוֹת Crines.
חָלַץ Eruere.
Auferre. Nudare.
Eripere. Liberare.
Impinguare.
Armare.
Expedire
חָלוּץ Armatus. Expeditus
חֲלוּצִים Expediti armati.
חֲלִיצָה armatura
מַחֲלָצוֹת mutatoria
חָלָצִין חֲלָצַיִם Lumbi.
חָלַק Diuidere.
Partiri.
Distribuere
Spoliare.
חֵלֶק חֶלְקָה Pars.
Portio.
חֶלֶק Ager

re ſuccenderunt ſerui tui ſegetem meã ígni.i.partẽ agri in quo erat ſeges. 4. Reg. 11. Iezabel quoq; comedẽt canes ĩ

חֲלָקִים Partes. Diuiſiões. agro iezrael. & ín plu. חֲלָקִים Chalacím.í. partes ſiue diuiſiões. vt Ioſ. 18. Luſtrãtes eã ín ſeptẽ partes diuiſerũt. Scríbitur ẽt cũ mem ín príncipio & cũ tau ín fine & dr̃ מַחֲלֹקֶת מַחְלֹקוֹת Machalóceth. i. diuiſío ſiue pars. & ín plu. מַחְלְקוֹת Machalecoth. vt Ioſ. 12. Singulis partes ſuas tam ín mõtanis q̃ĩ planís atq; campeſtríbus. 2. Paralip. 26. Diuiſiões aũt ianí torũ. & ín eo. 35. In diuiſionibus ſingulorũ ſicut p̃cepit dauid. Accípitur ẽt pro vice ſiue pro turma: que erat ps hominũ deputata ín miníſteriũ regís vel tẽplí. vt. 1. Paralípo. 23. Et diſtríbuit eos dauíd per vices filiorũ leui. Et ĩ eo. 27 Qui miníſtrabant Regí iuxta turmas ſuas. Et ín eo. Prime turme ín primo menſe ieſboam preerat. Et ín eo. Secundí menſis habebat turmã dudí ahoites. 2. Paralíp. 23. Nõ dímíſerat abire turmas que ſíbí per ſíngulas hebdomadas ſuccedere conſueuerant. Et ín eo. 35. Per familias turmaſq; leuíticas. Itẽ חָלַק Chalac. í. Mollificare. lenire. blandirí. a dulari. blande vel ficte loquí. doloſe agere. p̃s. 54. Diuiſí ſunt ab ira vultus eius. Pro quo he.le. Lenificauerũt magis q̃ butyrũ os ſuũ. Vnde btũs hieronymus ín pſalterio iuxta he.ve. tranſtulit. Nitídius butyro os eius. Prouerb. 2. Et ab extranea que mollít ſermones ſuos. Et ín eo. 5. Et nitídius oleo guttur eius. í. lenius ſíue blandius oleo guttur eius. ſ. eſt. Et ín eo. 28. Magís q̃ ílle qui per lingue blandimẽta decípit. Pro quo he.le. Magís q̃ ílle qui blanditur ſíue adulatur lingua. Et ín eo. 29. Qui blãdis fictíſq; ſermonibus loquítur amico ſuo. Ps. 5. Linguís ſuis doloſe agebant. Ps. 35. Qm̃ doloſe egít ín cõſpectu eius. Et índe חָלָק Chalac. í. lenis ſíue blãdus. vt Geñ. 27. Et ego lenis. Ioſ. 11. Et partẽ montis que aſcẽdit ſeir. Pro quo he.le. A monte leni qui aſcendit ſeir. & ſc̃m hebreos dicitur lenis: eo qđ ín eo nõ erãt arbores neq; aliquid aſperũ. Poteſt ẽt legí ſic. A monte díuiſo. & ſic eſt ín tranſlatíone chaldaica. Ezech. 12. Neq; díuinatío ambígua ín medío filiorũ ſrael. ꝑ quo he.le. Neq; díuinatío lenis ſíue mollis. í. adulatoría & decẽptoría. & índe חֶלֶק Chélec. ſíue חֶלְקַת Chelcath. í. blãditie ſíue lenítas. vt Geñ. 27. Et colli nuda ꝑtexít. Pro quo he.le. Et ſuper lenitatẽ colli ſui. Et ſecundũ primã ſignãtionem põt ẽt legí ſic. ſ. & ſup partẽ colli ſui. í. ſup íllã partẽ que eſt nuda. & eſt ídem ſenſus cũ lr̃a noſtra. Prouer. 6. A blanda lĩgua extranee. Et in eo. 7. In blandítiís labiorum protraxít illũ. & ín plu. חַלָּקוֹת Chalacoth. vt Eſa. 30. Loquímini nobis placentía. í. blandítias vel adulatiões. Ponítur ẽt חַלָּקוֹת Chalacoth. pro doloſis vel pro dolís vel fraudulẽter. vt. p̃s. 11. Labia doloſa ín corde & corde locutí ſunt. Et ín eo. Díſperdat dñs vníuerſa labía doloſa. Ps. 72. Verũtñ ꝑpter dolos poſuíſti eos. Sed beatus hieronymus ín pſalterío iuxta he.ve. tranſtulit. Verũtamẽ ín lubrico poſuíſtí eos. Dañ. 11. Et ímpíí ín teſtamentũ ſímulabũt fraudulenter. ponítur ẽt חָלָק Chalac. pro lubrico. Prouer. 26. Et os lubricũ opatur ruínas. Et aliq̃ duplicatur líttera lamed & lr̃a coph. & dícítur. חַלַקְלַק Chalaclac. Et reperítur tm̃ plr. ſ. חַלַקְלַקּוֹת chalaclacoth. vt Ps. 34. Fiant vie íllorũ tenebre & lubricũ. Hiere. 23. Vía eorũ erít quaſí lubricũ ín tenebris. Itẽ חָלוּק chaluc. accípitur ꝑ lapíde leni. Pro quo btũs hieronymus trãſtulit limpidíſſímum: ſícut ſunt lapídes torrentís. vt. 1. Re. 17. Et elegit ſíbí quíq; límpidíſſímos lapídes. & ſc̃m hãc ſignificationem. Eſa. 57. Vbí nos legímus ín partíbus torrẽtís pars tua. hebrei legũt. ín lapídíbus torrẽtís pars tua.

חָלַשׁ Debilitaſ Chalas. debilitare. ínfirmarí. vulnerare. Exo. 17. Fugauitq; ioſue amalech. pro quo he.le. Et debilítauít ſíue vulnerauít ioſue amalech. Iob. 14. Homo vero cum mortuus fuerít & vulneratus. Eſa. 14. Corruiſtí ín terrã q̃ vulnerabas gentes. & índe חָלַשׁ Chalas. í. debílís vel ínfirmus. vt Ioel. 3. Infirmus dícet quía ego fortís ſum. & índe חֲלוּשָׁה Chaluſa. í. debílítas. Pro q̃ btũs hieronym⁹ trãſtulit fugã. vt Exo. 32. Neq; vociferatio cõpellẽtiũ ad fugã.

Vulnerare חָלַשׁ. Infirmus. חֲלוּשָׁה Fuga.

חם Cham. calefierí. De quo vide ín dictione ſequentí.

חָמַם Incalefcere. Calefieri. Chamã. calefierí. calefacere. incalefcere. & aliq̃n ſcríbítur cũ ſímplící mẽ. vt Exo. 16. Cũq; incaluiſſet ſol liq̃fiebat. 1. Re. 11. Cras erít vobis ſalus cum ĩcaluerít ſol. 3. Re. 1. Cumq; operiretur veſtíbus nõ calefiebat. Et ín eo. Et calefaciat dñm noſtrũ regẽ. 4. Reg. 4. Et calefacta ẽ caro puerí. Iob. 6. Cũ incaluerínt ſoluẽtur de loco ſuo. Et ín eo. 31. Et de velleríbus ouíũ mearũ calefactus eſt. Et in eo. 39. Tu forſitã in puluere calefacies ea. Ps. 38. Cõcaluit cor meũ in tra me. Eccl's. 4. Sí dormierínt duo fouebũtur mutuo. í. calefient mutuo. Et ín eo. Vnus quõ calefiet. Eſa. 44. Sũpſit ex eís & calefactus eſt. Et ín eo. Et calefactus eſt & díxítvah: calefactus ſum: vidí focũ. Et in eo. 47. Nõ ſunt prune quí bus calefiant. & ꝑ eo qđ ín líttera noſtra ẽ q̃bus calefiãt ín hebreo eſt לַחֲמָם lachmã. í. ad calefaciẽdũ ſe. & eadem dictio põitur Iob. 30. Vbí dr̃ & radix iuníperorũ erat cíbus eorũ. vbí ꝑ eo qđ in líttera nr̃a eſt erat cíbus eorũ ín hebreo ponítur p̃dícta dictío. vnde hebreí legũt. Et radix iuníperorũ ad calefaciẽdũ ſe. poteſt ẽt deríuarí a dictiõe לֶחֶם Léchem. que ſignãt panẽ vel cibũ ſícut eſt ín líttera noſtra. Eſa. 57. Qui cõſolamini ín díis. Pro quo he.le. Qui calefacti eſtís ĩ díis ſíue ín ídolís. í. ín lígnís ex q̃bus ídola fiunt. Et ponitur íbí verbũ paſſíuũ prime cõíugationis: quod ſcríbitur cũ líttera nũ ín príncipio. Poteſt etiã deríuarí a dictione נָחַם Nacham que ſignãt cõſolarí ſícut eſt ín lr̃a nr̃a. Oſee. 7. Oẽs calefacti ſunt quaſí clibanũ. Aggei. í. operuíſtis vos & nõ eſtís calefacti. Vide ẽt de hoc infra ín dictiõe יָחַם Iachã. Et índe חֹם Chom. ídeſt calor. eſtus. feruor. vt Geñ. 8. Frigus. & eſtus. Et ín eodem. 18. In ípſo feruore díei. Nee. 7. Vſq; ad calorem ſolis. Iob. 24. Ad nímium calorem tranſíet ab aquís níuium. Hiere. 51. In calore eorum ponam potus eorum. Et índe. חַם Cham. í. calídus. vt Ioſ. 9. Calídos aſſumpſímus panes. 1. Reg. 21. Vt ponerentur panes calídí. Iob. 37. Nonne veſtimenta tua calída ſunt. Et índe חַמָּה chãma. ídeſt ſol. eo quod calefacit. Canti. 6. Electa vt ſol. Eſa. 24. Et confundetur ſol. Et ín eodem. 30. Et erít lux lune ſícut lux ſolís. Ponitur etíam חַמָּה Chãma pro calore. vt Ps. 18. Nec eſt quí ſe abſcondat a calore eius. Et dícunt alíquí hebrei q̃ inde deríuatur חוּם Chum: de quo ſupra díximus ſignificare nígrum ſíue ruffum.

חֹם Eſtus. Feruor. Calor. חַם Calídus. חַמָּה Sol. חַמָּה Calor.

חֶמְאָה חֶמְאַת Butyrum. Chema. Butyrum. & ſcríbítur ín ſíngulárí cum he vel tau ín fine & dícitur חֶמְאָה Chema ſiue חֶמְאַת Chemath. vt Geñ. 18. Tulit quoq; butyrum & lac. Deut. 32. Butyrum de armento & lac de ouíbus. Iudí. 5. In phíala fortium obtulit butyrum. Eſa. 7. Butyrum & mel comedet. Scríbitur etíam aliquando ſíne aleph. vt Iob. 29. Quando lauabam pedes meos butyro. vbí ponítur חֶמָה Chema pro חֶמְאָה Chema. & pluraliter declínatur ſícut nomína femínína. vt Ps. 54. Díuiſí ſunt ab ira vultus eius. Pro quo beatus Hieronymus ín pſalterío iuxta hebraícam veritatem tranſtulit. Nitidius butyro os eius. Hebrei vero legunt pluralíter. ſcílicet lenificauerunt pluſquam butyrũ os eius. De quo dictum eſt ſupra ín dictione חָלָק chalac.

חָמַד Cõcupíſcere. Deſiderare Chamad. Concupíſcere. Deſíderare. vt Exo. 20. Non concupíſces domum proxímí tuí. Et ín eodem Nec deſíderabís vxorem eius. Et in eodem. 34. Nullus inſídíabítur terre tue. Pro quo hebrei legunt. Nullus concupíſcet vel deſíderabít terram tuam. Deutero.

7.Nō cōcupíſces argentū & aurū de quibus facta ſunt.Ioſ. 7.Et cōcupíſcēs abſtuli & abſcōdi.Prouer.12. Deſideriū impii monumentū eſt peſſimorū.Pro quo he.le. Deſiderat ſi ue cōcupíſcit impius venari peſſimos.Poteſt ēt legi ſicut ē in lra nra:ſicut infra dicetur in dictiōe מָצָד Maſad.Canti.2

חֶמֶד Deſiderabilis.

In vmbra illius quē deſideraueră ſedí. & ide חֶמֶד Chémed ſiue חֶמְדָּה Chemda.i.cōcupíſcētia.cupído. deſiderium ſiue deſiderabile.Ps.105.Pro nihilo habuerūt terrā deſiderabílem.Eſa.32.Plangite ſuper regione deſiderabili.Hiere.12 Dederūt portionē meā deſiderabilē in deſertū. Dañ.11.Et erit in cōcupíſcētia feminarū. Ezech.23. Iuuenes cupidínis vniuerſos. Oſee.13.Ipſe deripiet theſaurum omnis vaſis deſiderabilis.Zach.7.Et poſuerūt terrā deſiderabilē in deſertum.Ponitur ēt pro deſiderato.vt Aggei.2.Et veniet deſideratus cunctis gentibus.& inde חָמוּד Chamud.i. deſiderabile.& in plu.חֲמֻדִים Chamudim:ſiue חֲמֻדוֹת Chamudoth.i.deſiderabiles vel deſiderabilia.vt Ps.38. Et tabeſcere feciſti ſicut araneam animā eius.Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.Et poſuiſti quaſi tineā deſiderabilia eius.& in hebreo ſcribitur in predicto loco ſingulariter.ſ.deſiderabile eius.Eſa.44.Et amantiſſima eorū nō ꝓderūt eis.i.deſiderabília eorū.Dañ.9. Quia vir deſideriorū es.Et in eo.10.Et panē deſiderabilē nō comedí.Ponitur ēt ꝓ optimo vel valde bono.vt Geñ.27.Et veſtíbus eſau valde bonis qua s apud ſe habebat domi.1. Reg.9.Et cuius erunt optima queꝝ iſrael. Scribitur etiam cum mem in príncipio & dicitur מַחְמָד Machmad.& in plurali מַחֲמַדִּים Machmadím ſiue מַחֲמַדֵּי Machamade Canti.5. Et totus deſiderabilis.et Ezech.24. Ecce ego tollo a te deſiderabile oculorū tuorū. & Oſee.9. Deſiderabile argentū eorū.Threñ.1.Omnium deſiderabilíum ſuorum que habuerat.Et in eo.Manum ſuam míſit hoſtis ad omnia deſiderabília ſua.Et in eo.Dederunt precioſa queꝝ pro cibo. i.deſiderabília queꝝ.Ioel'.3.Et deſiderabília mea pulcherrima intuliſtis in delubra veſtra.ſcribitur ēt cum nū in príncipio & dicitur נֶחְמָד Nechmad.i.deſiderabile. Geñ.3. Aſpectuꝝ delectabile.Pro quo he.le.Et deſiderabile ad intelligendū ſiue intellectui.Prouer.21. Theſaurus deſiderabílis & oleum in tabernaculo iuſti.Et in plu. נֶחְמָדִים Nechemadím.ps.18.Deſiderabília ſuper aurum & lapidem precioſum multum.

חֶמֶד Deſiderabile.

חֲמֻדִים Deſiderabilia.

חֲמוּדוֹת Deſiderabilia.

נֶחְמָד Deſiderabile.

נֶחְמָדִים Deſiderabilia.

חֲמָה Socer.

חֲמָה Chama.ſocer.ſocrus.murus.vt Geñ.38. Nunciatū eſt thamar ꝙ ſocer illius aſcenderet in thānath.Et in eo. Miſit ad ſocerū ſuū.Reperitur ēt ſe.ge.pro ſocru.vt Ruth. 1.Orpha oſculata eſt ſocrum ſuā.Mich.7. Nurus cōtra ſocrum ſuam.Item חוֹמָה Choma.i.murus.Ioſ.2.Domꝰ enim eius herebat muro.1.Reg.25.Pro muro erant nobís.2.Re. 11.Quare acceſſiſtis ad murū.Canti.8.Sí murus eſt edifícemus ſuper eum propugnacula argentea. Et in eo.Ego murus.Et in plu.חומות Chomoth.i.murí.vt Deut.28.Et deſtruantur murí tui fírmi atꝙ ſublímes.& Canti.5.tulerūt pallium meū cuſtodes murorū.Eſa.49. Murí tui coram oculis meís ſemper.Et in eo.60.Et edificabūt filii peregrínorum muros tuos.Et in eo.Et occupabit ſalus muros tuos.Inuenitur ēt חומתים Chomothaím ꝙ duobus muris:ſicut & alia nomina in aím deſinētia que cōiter ſignificāt dualē numerū.vt Eſa.22.Et lacū feciſtis inter duos muros.Itē חַמָּה chama.i.ſol ſiue calor.De quo vide ſupra in dictione חַמָּם Chamam.Item חֵמָה Chema.i.furor.ira.De quo vide infra in dictione יַחַם Iacham.Item חֶמְאָה chema.i.butyrum.vt Iob.29 Quando lauabam pedes meos butyro. De quo vide ſupra in dictione חֶמְאָ Chema cum aleph. Quía cōmuniter ſcríbitur cū líttera aleph excepto in loco predicto.

חוֹמָה Murus.

חוֹמוֹתַיִם Duo muri

חַמָּה Sol.

חֵמָה Ira.

חֶמְאָה Butyrum.

חֹמֶט Lacerta.

חֹמֶט Chómet.Genus ſerpentis vel animalis ímundi. pro quo beatus hieronymus tranſtulit lacertam.vt Leuit. 11.Lacerta & talpa omnía hec ímmunda ſunt.

חָמַל Miſereri. Parcere.

חָמַל Chamal.míſereri.parcere.índulgere.Exo.2. Cernēſꝙ paruulū vagientē míſerta eius ait.Deut.13.Vt miſerearis & occultes eū.2.Reg.12.parcens ille ſumere de ouibus & bobus ſuís.Et in eo.Eo quod fecerít verbum íſtud & nō pepercít.Et in eo.21. pepercitꝙ rex míphiboſeth filio ſaul.Hiere.13.Nō parcā & nō concedā.Et in eo.15.Quis enim míſerebitur tui hieri'm.Et in eo.21.Nō parcet neꝙ míſerebitur.Et in eo.50.Nō parcatis iaculis. Et in eo.51.Nolite parcere íuuenibus eius.Ezech.16.Vt faceret tíbi vnum ex his míſertus tui.Malach.3.Et parcam eis ſicut parcít vir filío ſuo.Et ide חֶמְלָה Chemla.i.míſeratio ſiue mía.vt Geñ. 19.Eo qđ parceret dñs illi.ꝓ quo he.le. In míſeratiōe dñi ſuꝑ eū.Ponitur ēt ꝓ índulgētia.vt Eſa.63. In dilectiōe ſua & índulgentía ſua ípſe redemit eos. Scríbitur etiā cū mem in príncipio & dicitur מַחְמַל Machmal.vt Ezech.24.Et ſuper quo pauet aīa veſtra.pro quo he.le.Et ſuper míſeratiōnem ſiue índulgentiam anime veſtre.ídeſt ſuper illud cui anima veſtra míſeretur & índulget.

חֶמְלָה Míſeratio Índulgentia.

מַחְמַל

חָמָן Símulachra.

חָמָן Chaman.Símulachrū.& ſolū ínuenitur ī numero plurali.vt Leuit.26.Et ſímulachra veſtra confríngam.2. Paralip.34.Et ſímulachra que ſuppoſita fuerant demolíti ſunt.Et dicūt alíquí hebrei ꝙ deríuatur a ſupradicta dictione חַמָּה Chama.que ſignificat ſolem & ꝙ erant ſímulachra ſiue ímagines ſolis.Ponitur etiam pro delubrís.vt Ezech. 6.Et conterentur delubra veſtra.

Delubra.

חָמַס Iniqꝫ ageꝛ Iniuſte agere. Opprimere iniqꝫ. Ledere.

Chamas.Iniqꝫ vel íniuſte agere. Iniqꝫ opprimere.ledere. Diſſípare.contēnere.polluere.Geñ.16.Iniqꝫ agís cōtra me.Iob.21.Et ſententias cōtra me íniquas.ꝓ quo he.le.Et cogitatiónibus contra me iniqꝫ vel íniuſte agitis. ſ.cogitādo de me mala.Ezech.22.Neqꝫ opprímatís íniqꝫ. Itē ponítur pro ledere vel diſſípare.vt Iob.15. Ledetur q̄ſi vínea in primo flore.Prouer.8.Qui aūt in me peccauerít ledet anímā ſuā.Threñ.2.Et diſſípauit quaſi hortū tētoriū ſuū.Ponítur ēt ꝓ contēnere.vt Ezech.22. Sacerdotes eius cōtempſerūt legē meā.Itē ponítur pro polluere.Hiere. 13.Pollute ſunt plante tue.Et inde חֲמָס Chamas.i. Iniquítas.iniuſtitia.iníuría.oppreſſio.Geñ.6. Et repleta eſt iniquítate.2.Reg.22.De iníquitate liberabís me.Ps.71. Ex vſuris & iniquitate redímet anímas eorum.Ponítur etíam ꝓ mendací.vt Deut.19.ſi ſteterit teſtis mendax contra hominem.ídeſt teſtis íniquítatis. & in plurali.חֲמָסִים Chamaſim Ps.139.Ab hominíbus íniquís erípe me.Et inde תַּחְמָס thachmas.Quod ſignificat quodam genus auis ímunde: quā tranſlatio noſtra noctuam vocat.vt Leuit.11. Struthionem & noctuam & larum.

חָמָס Iniquitas

חֲמָסִים Mendax. Iniquí.

תַּחְמָס Noctua.

חָמֵץ Fermētaꝛi.

Chames.fermentare.vt Exo.12.Tulit ígitur populus conſperſam farinā anteqꝫ fermentaretur.Et in eodē. Neqꝫ enim poterat fermentarí.Leuit.6.ídeo nō fermētabítur.Oſee.7.Donec fermentaretur totum.& inde חָמֵץ Chames.i.fermentū.ſiue fermētatū.vt Exo.12.Quicūqꝫ comederít fermentum períbit anima ílla ex iſrael. Et in eo.23. Non ímmolabís ſuper fermento ſanguinem victime mee. Leuit.2.Omnís oblatio que offertur domíno abſqꝫ fermento fíet. Leuit.7.Panes quoqꝫ fermentatos. Amos.4. Et ſacrificare de fermentato laudem.ídeſt ſacrificiū laudís. Scribitur etiā cū líttera mem ín príncipio & cū tau in fine & dícitur מַחְמֶצֶת Machmeſeth.vt Exo.12. Quí comederít fermentatum períbit anima eius.Et in eodem.Omne fermentatū nō comedetís.Et inde חֹמֶץ Chómes.i.acetum. vt Nume.6. Acetum ex vino & ex qualíbet alía potione.

חָמֵץ Fermētū.

מַחְמֶצֶת Fermētatū

חֹמֶץ Acetum.

חָמַץ Contrahi.

Ps.68.Et in siti mea potauerūt me aceto.& īde verbū חָמַץ Chames.i.exacerbari siue cōtrahi.vt Ps.72. Quia inflam matū est cor meū.Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve.trāstulit quia contractū est cor meū . Item חָמֵץ Chomes.i.nocens siue iniquus.vt Ps.70. De manu contra legem agentis & iniqui.pro quo btūs hieronymus in psal terio iuxta he.ve.transtulit.De manu iniqui & nocentis.& inde חָמוּץ Chamos.i.oppressus . Esa .1. Subuenite oppres so. Itē חָמִיץ Chamis.i.pabulū.Pro q̄ btūs hieronymus trā stulit.Migma.vt Esa.30. Cōmixtum migma comedent.he brei tamen dicunt q̄ in p̄dicto loco signāt granū frumēti purum & mundū. Itē חָמוּץ Chamus.i.tinctus.Esa.63.quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra.

חָמֵץ Inīquus . Nocens.

חָמוּץ Oppress⁹.

חָמִיץ Migma.

חָמוּץ Tinctus.

חָמַק Declinare

חָמַק Chamac. Diuertere.declinare.vt Canti.5. At ille de clinauerat.Hiere.31. Vsquequo deliciis dissolueris fi lia vaga. Pro quo he.le. Vsquequo diuertes siue declinabis .s.a via recta filia vaga:siue filia aduersatrix. & inde חָמוּקֵי Chamuce . Pro quo beatus hieronymus transtulit iunctu ras.vt Canti.7. Iuncture femorum tuorum sicut monilia.

חָמוּקֵי Juncture.

חָמַר Turbare . intumesce re.

חָמַר Chamar. Turbare.intumescere.vt Ps.45 . Sonuerūt & turbate sunt aque eorū.pro quo beatus hieronym⁹ in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Sonantibus & intume scentibus gurgitibus eius.Et aliqñ duplicatur lr̄a mem & lr̄a res & dicitur חֲמַרְמַר Chomarmar.vt Iob.16 .Facies mea intumuit a fletu . Threñ.1.Conturbatus est venter meus . Item חֵמָר Chemar.bitumē.vt Geñ. 11. Habuerunt late res pro saxis & bitumen pro cemento.Et in eo. 14 . val lis aūt siluestris habebat puteos multos bituminis . Inde verbum bituminare . Exo. 2. Et liniuit eā bitumine ac pi ce.vbi ponitur nomen & verbū ab eo deriuatum.s. bitumi nauit eam bitumine ac pice. Item חֹמֶר Chómer.i. lutum si ue cementū ex calce & arena cōmixtū:siue aceruus : aut co rus.vt Exo.1. Operibus duris luti & lateris. Iob.10. Memē to queso q̄ sicut lutū feceris me. Et in eo.38. Restituetur vt lutū signaculū. Esa.64. Nos vero lutū:& fictor noster tu . Abach.3. In luto aquarū multarū. Potest etiam legi . Coa ceruationē siue cōgregationē aquarū multarū . Iuxta illud Ps.32. Cōgregans quasi in vtre aquas maris . Ponitur etiā pro cemento.vt Geñ.11. Et bitumen pro cemento . Signāt ēt aggerē siue acceruū.vt Exo.8. Congregauerūt eas in in mēsos aggeres. Item חֹמֶר Chómer.corus genus mensure. vt Esa.5. Et triginta modii sementis facient modios tres. Pro quo he.le. Corus sementis faciet ephi. Et est idem sen sus. Nam corus cōtinet triginta modios:& ephi est decima pars cori.vt Ezech.45. Vt capiat decimā partē cori batus & decimā partē cori ephi. Osee.3. Quindecim argenteis & coro hordei. Item חֲמוֹר Chamor.i.asinus.vt Geñ. 22. Stra uit asinū suū. Et in eo. 49. Isachar asinus fortis . Deut . 28. Asinus tuus rapiatur coram te. Iudi.15. In maxilla asini in mādibula pulli asinarū deleui eos: & percussi mille viros . Pro quo aliqui hebrei legūt sic. in maxilla asini coacerua tio aceruorū.s.percussa est de philisteis.sequitur. In maxil la asini percussi mille viros. Quia vt dictū est asinus & acer uus eisdem litteris scribitur in hebreo . De quo vide Bur geñ .in additionibus super predicto loco .1. Reg . 16 .Tulit itaq̄ Isai asinū plenū panibus. Et ī hebreo nō habetur ple num sed sic. Tulit itaq̄ isai asinū panū.i.onustū siue plenū p̄nibus sicut est in littera nr̄a. 4. Reg. 6. Caput asini octo ginta argenteis venderetur.& in plu . חֲמֹרִים Chamorim . i.asini.vt Geñ.12. Fuerūtq̄ ei oues & boues & asini .Et in de dicunt hebrei q̄ deriuatur יַחְמוּר Iachmur. Pro quo bea tus hieronymus trāstulit bubalū. Deut.14. Ceruū & capre am & bubalum. Hebrei dicunt q̄ significat quoddā genus ceruorū. Item חֶמֶר Chémer.vel חָמָר Chámar.i.vinum siue merū.vt Deut.32. Et sanguinem vue biberent meracissi mum.Ps.74. Quia calix in manu dñi vini meri.i.optimi plenū. Esa.27. In die illa vinea meri cantabitur ei. Et in lī gua chaldaica scribitur aliqñ cum aleph in fine & dr̄ חֲמְרָא Chamra. Dañ. 5. precepit ergo iam temulentus. p q̄ he.le. Precepit in gustu vel sapore vini.& in eo . Bibebant vinū.

חֹמֶר Cementuz Agger.

חֹמֶר Corus.

חֲמוֹר Asinus .

חֲמֹרִים Asini.

יַחְמוּר Bubalus.

חֲמֵשׁ Chames.quinq̄.vt Esa . 43 . Ita vt quinq̄ partibus excederet. Et in eodē. 45. Adhuc enim quinq̄ anni residui sunt. 1. Reg. 25. Et quīq̄ arietes coctos. Esa. 19. Erūt quinq̄ ciuitates in terra egypti. Et in genere masculīo scri bitur cū he in fine & dicitur חֲמִשָּׁה Chamissa . contra mo rem aliorū nominū. Geñ. 14. Quattuor reges contra quin q̄. Et in eo. 47. Extremos quoq̄ fratrum suorū quinq̄ vi ros constituit. Et similiter alia nomina numeralia a tribus vsq̄ ad decem seruant predictū ordinem: q̄ in genere ma sculino assumunt he in fine. vt infra in suis locis dicetur. in de verbum חֲמֵשׁ Chimes.i.quintam partem tulit. Siue quī tam partem imposuit. ac sī diceremus quintauit : sicut a de cem dicitur decimauit. vt Geñ. 41. Et quintā partē fructuū cōgreget in horrea. Pro quo he.le. Et quintet terrā egypti. Et est sensus sicut in lr̄a nr̄a. Inde חֲמִישִׁי Chamisi .i. quītus. vt Geñ. 1. Et factū est vespere & mane dies quintus . & inde חֹמֶשׁ Chómes siue חֲמִישִׁית Chamisith.i.quinta .s. pars . vt Geñ. 47. Quintam partem regi dabitis. Et in eo . In vni uersa terra egypti regibus quinta pars soluitur. Leuit. 5. & quintā partē ponet. Et in eo. Et quintā desuper partē dño cui damnū intulerat. Nu. 5. Quintāq̄ desuper ei in quem peccauerit . Accipitur etiam חֲמִישִׁית Chamisith p quīquā gulato.i.pro re quinq̄ angulorū. 3. Reg. 6. Postesq̄ angu lorū quinq̄.i.quin quāgulati. Sicut in eo. dicitur quadran gulati. Et inde חֲמִשִּׁים Chamisim. ideſt quīquaginta. Geñ. 18. Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate . Et inde quin quagenarius dicitur שַׂר חֲמִשִּׁים Sar chamisim . ideſt prin ceps quinquaginta. vt Exo. 18. Et cōstitue ex eis tribunos & centuriones & quinquagenarios & decanos . Pro quo in hebreo legitur. Principes milliū & principes cētum & prī cipes quinquaginta & principes decem : scilicet virorum. Et inde חֹמֶשׁ Chómes. Pro quo beatus hieronymus tran stulit inguen. 2. Reg. 2. Percussīt ergo eum abner auersa ha sta in inguine. Et in eo. 3. Et percussīt eum ibi in inguine & mortuus est. Et in eo. 4 . Et percusserunt eum in ingui ne. Et vt dicit nicolaus de lyra est locus in corpore humano post quintam costam vbi pendent membra vitalia. Et quia arma bellica sunt fabricata cum costis & iuncturis ferreis ad similitudinem humani corporis & protegunt hominē vsq̄ post inguen: inde dicitur חֲמֻשִׁים Chamusim .i .arma ti. vel quia homines armati procedebant ordinatim quin queni ad bellum. Exo. 13. Et armati ascenderunt filii israel de terra egypti. Et Ios. 1. Vos aūt trāsite armati añ frēs uōs.

חֲמֵשׁ Quinq̄.

חָמֵשׁ Quintare. Quintam partem tol lere.

חֲמִישִׁי Quintus.

חֹמֶשׁ quinta pa

חֲמִישִׁית Quinquā gulati.

חֲמִשִּׁים Quinqua ginta.

Quinqua genarii.

חֹמֶשׁ Inguen.

חֲמֻשִׁים Armati.

חֲמַת Chemath. siue חֵמֶת Chémeth. Lagena . hydria . vter. Geñ. 21. Et tollēs panem & vtrem aque imposuit sca pule eius. & in eo. Cūq̄ cōsumpta eēt aqua in vtre. Osee. 7 Ceperūt prīcipes furere a vino. Pro q̄ he.le. Ceperūt prīci pes lagenā siue vtrē vini: vel de vino. pōt ēt signāre irā si ue furorē sicut est in lr̄a nr̄a. vt Iob. 21. Et de furore oīpotē tis bibet. De quo vide infra in dictiōe יָחָם Iacham . Poni tur ēt pro felle. Deut. 32. fel draconū vinū eorū. Abach . 2. Ve qui potū dat amico suo mittēs fel suū. Sed ēt in predicto loco hebrei dicūt q̄d signāt hydriam siue vtrem.

חֲמַת Vter

Lagena.

חֵמָה Furor.

חֵמָת Fel.

חֵן Chen. Gratia. De quo vide in dictione sequenti.

חָנַן Chanan. misereri. gratificari. donare.s.per gratiā .de p cari. orare. Geñ. 43. Deus inquit misereatur tui fili mi .

חָנַן Misereri.

Exo.33.Et miſerebor cui voluero. Pro quo in hebreo habetur. Et miſerebor cui miſerebor: ſiue cui miſertus ſum. Vnde in epiſtola beati pauli ad Romanos.cap. 9. Sic habetur. Moyſi enim dicit miſerebor cui miſertus ſum. & ſcribitur in predictis locis p ſimplicē nun: ſicut & in aliqbus aliis ſequētibus. Iudi.21. Miſeremini eorū. Iob.19. miſeremini mei miſeremī mei ſaltē vos amici mei. Ps.6. Miſerere mei de? qm̄ infirm? ſum. Ps.25. Audiuit dn̄s & miſertus ē mei. Ps.30. miſerere mei dn̄e qm̄ tribulor. p̄s.36. Iuſtus aūt miſeretur & tribuit. Ps.66. Deus miſereatur nr̄i. Ps.76. Aut obliuiſcetur miſereri deus. Ps.101. Quia tempus miſerendi eius. Prouer.14. Qui aūt miſeretur pauperi beatus. Et in eo.19. Feneratur aūt dn̄o qui miſeretur paupis. Eſa.26. Miſereatur impio & nō diſcet iuſtitiā. Et in eo.30. Propterea expectat dn̄s vt miſereatur tui. Et in eo. Miſerans miſerebitur tui. Et in eo.33. Dn̄e miſerere mei. Amos.5. Si forte miſereatur dn̄s deus exercituū. Malach.1. Et nunc deprecamini vultum dei vt miſereatur noſtri. Sign̄at ēt donare vt Geñ.33. Quos donauit deus ſeruo tuo. Et in eo. Et quā donauit mihi deus tribuens oīa. Ps.118. Et de lege tua miſerere mei. Pro quo btūs hieronymus ī pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Et legem tuā dona mihi. Et quādo eſt verbū quarte coniugationis tunc ſign̄at deprecari ſiue orare. aut quaſi per gratiā vel miſericordiam petere. vt Geñ.42. Cū q̄ deprecaretur nos. Deut.3. Deprecatuſq̄ ſum dn̄m. Iob.19. Ore proprio deprecabar illū. Et in eo. Et orabam filios vteri mei. Et qa ille qui orat vl' deprecatur ſubmiſſe loq̄tur: ideo ponitur in nr̄a tranſlatione p ſubmiſſe loqui. Prouer.26. Quādo ſubmiſerit vocem ſuā nec crederis ei. Itē ponitur p ingemiſcere. vt Hiere.23. Quomodo cōgemuiſti cū veniſſent tibi dolores. Sed etiā in predicto loco hebrei legunt. Quō deprecata es cū veniſſent tibi dolores. vl' ſic. Quā gratiā ſiue quā miſericordiā habuiſti cū veniſſent tibi dolores. Inde חֵן Chen. i. gr̄a Geñ.18. Si iueni gratiā in oculis tuis ne tranſeas ſeruū tuum. Et in eo.39. Et dedit ei gratiā in conſpectu principis carceris. Exo.3. Daboq̄ gratiam populo huic. Et in eo.12. Dn̄s autem dedit gratiā populo corā egyptiis. Et aliqn̄ ſcribitur cū littera iod ī medio & dr̄ חִין Chin. De quo ſupra dictū eſt in ſuo loco. & inde חֲנִינָה Chanina. i. miſericordia ſiue gratia. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit requiē. Hiere.16. Qui nō dabūt vobis requiē. & inde תְּחִנָּה Thechina. i. clementia. mia. gratia. deprecatio ſiue obſecratio. aut preces. vt Ioſ.11. Et non merentur vllam clementiam. 3.Reg.8. Reſpice ad orationē ſerui tui et ad preces eius. Et in eodem. Et exaudies in celo orationes eorum & preces eorum. Et in eodem. Sint oculi tui aperti ad deprecationem ſerui tui & populi tui. Hiere. 38. Proſtrabam ego preces meas coram Rege. Declinatur etiam pluraliter תַּחֲנוּנִים Thachanunim ſiue תַּחֲנוּנֵי Thachanune. ſecundum formam nominum maſculinorum. vt Ps.27. Quoniam exaudiuit vocē deprecationis mee. Ps. 129. Fiant aures tue intendentes in vocē deprecatiōis mee. Prouer.18. Cum obſecrationibus loquitur pauper. Hiere. 31. Et in miſericordia reducam eos. Zach.12. Spiritum gratie & precum. Reperitur etiam תַּחֲנוּנוֹת Thachanunoth. ſecundū formā noīum femininorū. vt Ps.85. Et intende voci deprecationis mee. Inde חִנָּם Chinam. i. gratis ſiue gratuito aut fruſtra: ſupuacue. Geñ.29. Nun quia frater meus es gratis ſeruies mihi. Exo.21. Egredietur gratis abſq̄ pecunia. Nu.11. Recordamur piſciū quos comedebamus in egypto gratis. Ps.34. Quoniam gratis abſconderunt mihi interitum laquei ſui. Et in eo. Superuacue exprobrauerūt animam meam. Prouer.i. Fruſtra ei iacitur rete ante oculos pēnatorū. Malach.1. Et nō incēdat altare meum gratuito.

Donare.
Deprecari Orare.
Submiſſe loqui. Ingemiſcere.
חֵן Gratia.
חֲנִינָה Requies.
תְּחִנָּה Clemētia. Preces.
deprecatio
תַּחֲנוּנִים
deprecatio
Obſecrationes. Mia. Preces.
תַּחֲנוּנוֹת
חִנָּם Gratis.
Supuacue
Fruſtra.

Gratuito. חִנָּם

חָנָה Chana. caſtrametari. caſtra ponere. manere. expugnare. obſidere. circūdare. ſcilicet caſtris obſidentiū. Exo. 13. Caſtrametati ſunt in etham. Et in eo.14. Reuerſi caſtra metentur e regione phiairoth. Et in eo. in conſpectu eius caſtra ponetis ſuper mare. Et in eo.15. Et caſtrametati ſūt iuxta aquas. Et in eo. 9. Caſtrametati ſunt in eodem loco. Et in eo. Ibiq̄ iſrael fixit tentoria. Pro quo hebrei legunt. Et manſit ibi iſrael. Iudi.11. Et caſtrametatus eſt trans Arnon. Et in eo.19. Mane apud me etiam hodie. Pro quo hebrei. Manete obſecro: ecce dies manendi vel quieſcēdi. ſ. eſt. eo quod iam tendebat ad occaſum. vt ſupra in eodem dicitur. 1.Reg.4. Et caſtrametatus eſt iuxta lapidem adiutorii. Et in eo. Porro philiſtiim venerūt in aphec. Pro quo hebrei. Et philiſtiim manſerūt ſiue caſtrametati ſunt in aphec. Et in eo.13. Et aſcendentes caſtrametati ſunt in machmas. Et in eo.17. Caſtrametati ſunt inter ſochoth & azecha. Ponitur etiam pro obſidere vel expugnare aut circūdare. ſ. caſtris obſidentium. 2.Reg.12. Et obſide ciuitatem & cape eā 3.Reg.16. Porro exercitus obſidebat gebbeton. 2. Paralip. 32. Et obſedit ciuitates munitas volens eas capere. Ps.26. Si conſiſtant aduerſum me caſtra. ideſt ſi obſederint vel caſtrametati fuerint aduerſum me Eſa.29. Ve ariel ariel ciuitas quā expugnauit dauid. & poteſt etiā legi. Ciuitas in qua manſit vel in qua habitauit dauid. Et in eodē. Et circundabo te quaſi ſpheram Zach.8. Et circundabo domum meam ex iis que militant mihi. Et inde תַּחֲנוֹת Thachanoth. ideſt manſio ſiue caſtrametatio. 4.Reg.6. In loco illo & illo ponamus inſidias. Pro quo hebrei legunt. In loco illo & illo manſio mea: ſcilicet erit ad inſidiandum. Et inde מַחֲנֶה Machane. ideſt caſtrametatio. Siue caſtra. aut turma. circunuallatio. Et eſt vtriuſq̄ generis tam in ſingulari quā in plurali. vt Geñ.32. Caſtra dei ſunt hec. Et in eodem. Si venerit eſau ad vnam turmam & percuſſerit eam: alia turma que reliqua eſt ſaluabitur. Et in eodem. Ipſe vero manſit nocte illa in caſtris. Nu.2. In caſtris filiorum ruben ad meridianam plagam. Deut.23. Dominus enim deus tuus ambulat in medio caſtrorum tuorum. Et in plurali מַחֲנִים Machanim: ſiue מַחֲנַיִם Machanaim ſecundum formam maſculinorum: aut מַחֲנוֹת Machanoth ſecundum formam femininorum. ideſt turme. caſtra. agmina. vt Geñ.32. Et appellauit nomen loci illius Mahanaim. ideſt caſtra. Et in eodem. Et diuiſit populum in duas turmas. Et in eodem. Et nunc cum duabus turmis regredior. Nu.10. Quando mouenda ſunt caſtra. Et in eodem.15. Vrbes quales: murate an abſq̄ muris. pro quo hebrei legunt. Vrbes quales in quibus habitant: ſi in caſtris an in munitionibus. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. 1.Reg.17. Congregantes autem philiſtiim agmina ſua. Et in eodem. 29. Congregata ſunt ergo philiſtiim vniuerſa agmina. Canti.6. Quid videbitis in ſunamite niſi choros caſtrorū. Et inde חֲנִיוֹת Chanioth. ideſt māſiones parue. ſiue habitacula ad pernoctandum ſecundum hebreos. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit ergaſtulum. Hiere.37. Itaq̄ ingreſſus eſt Hieremias in domū laci. & in ergaſtulum. Et inde חֲנִית Chanith. ideſt lancea ſiue haſta. vt. 1.Reg.17. Haſtile autem haſte eius erat quaſi liciatorium texentium. Et in eodem. Ipſum autem ferrum haſte eius. Et in eodem.18. Tenebat autem ſaul lanceam. Et in eodem.19. Niſuſq̄ eſt ſaul configere dauid lancea. 1. Reg. 22. Haſtam manu tenens. Et in eodem. 26. Ecce haſta regis. 2. Reg. 25. Ipſe eſt qui leuauit haſtam ſuam. Et in plurali. חֲנִיתִים Chanithim ſecundum formam maſculinorum: ſiue חֲנִיתוֹת Chanithoth

caſtrametari. caſtra ponere. Manere. Obſidere. Expugnare circundare. חַחֲנוֹת caſtrametatio. מַחֲנֶה מַחֲנִים מַחֲנוֹת Caſtra. Turme. Agmina. חֲנִיוֹת Ergaſtulū חֲנִית Haſta. Lancea. חֲנִיתִים חֲנִיתוֹת

Universidad de Deusto Biblioteca

secundum formam femininorum. vt. 2. Paralipo. 23. Dedit q̄ ioiada sacerdos centurionibus lanceas clipeosq̄. Esa. 2. Et lanceas suas in falces.

Lancee.

חָנַט Chanat. condire. s. aromatibus: sicut in corporibus mortuorū fieri solet vt seruentur a putrefactione. producere. proferre. vt Geñ. 50. Precepitq̄ seruis suis medicis vt aromatibus condirent patrem suum. Et in eo. Quibus iussa complentibus. Pro quo hebrei legunt. Et condierunt medici israelem. Et in eodem. Iste quippe mos erat cadauerum conditorum. Et in eo. Et conditus aromatibus repositus est in loculo. Itē חָנַט Chanat. i. producere. proferre. s. quando arbor profert primos fructus: vel qñ ficus profert grossos suos. Cant. 2. Ficus protulit grossos suos. Et inde dicunt aliqui q̄ deriuatur חִטָּה Chita. i. triticum vel frumētum: eo qđ in lingua chaldaica dicitur חִנְטִין Chintin. vt Esdre. 6. Frumentum sal vinum & oleum. Et de hoc vide supra in dictione חִטָּה Chita.

Condire.
חָנַט
Proferre.
חִטָּה
Triticum.
חִנְטִין
Frumētū.

חָנַךְ Chanach. Initiare. dedicare. erudire. ībuere. s. primis rudimentis. Deut. 20. Quis est homo qui edificauit domum & non dedicauit eam. Et in eo. Et alius dedicet eā. 3. Reg. 8. Dedicauerunt templū dñi rex & filii israel. Inde חֲנוּכָּה Chanucha. i. dedicatio. vt Nu. 7. Hec in dedicatione altaris oblata sunt. Et in titulo. p̄s. 30. Psalmus cantici in dedicatione domus. Item חָנַךְ Chanach. erudire. siue imbuere. scilicet primis elementis vel a primis moribus. vt Prouer. 22. Prouerbium est: adolescens iuxta viā suā: etiam si senuerit nō recedet ab ea. pro quo hebrei legunt. Erudi siue imbue adolescentem iuxta viam suam: etiam si senuerit non recedet ab ea. Et inde חֲנִיכִים Chanichim. idest eruditi siue imbuti legibus domus. Pro quo beatus Hieronymus transtulit expeditos. vt Geñ. 14. Numerauit expeditos vernaculos suos.

חָנַךְ
Dedicare.
חֲנוּכָּה
Dedicatio
חָנַךְ
Erudire.
Imbuere.
חֲנִיכִים
Expediti.

חִנָּם Chinam. Gratis siue gratuito. superuacue. frustra. De quo vide supra in dictione חָנָן Chanan.

חִנָּם
Gratis.

חֲנַמְל Chanamal. pruina. Ps. 77. Et moros eorū in pruina sed btūs hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit frigus. Hebrei tamen dicunt q̄ significat speciē grādinis. Et solum inuenitur in predicto loco.

חֲנַמְל
Pruina

חָנַף Chanaph. polluere. maculare. simlare. hypocritā esse. seducere. Accipere personam. Nu. 35. Ne polluatis terram habitationis vestre. Et in eo. Que īsontium cruore maculatur. Ps. 105. Et interfecta est terra in sanguinibus. p̄ quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit. Et polluta est terra in sanguinibus. Et ēt in trāslatione nra fortasse debet legi infecta p̄ interfecta. Esa. 24. Et terra interfecta ē ab hītatoribus suis. vbi sil'r p̄ interfecta debet legi infecta. i. polluta siue vitiata aut cōtaminata. Hiere. 3. Nunqd nō polluta & cōtaminata erit terra illa. & in eo. Et polluisti terrā in fornicatiōibus tuis. Et in eo. 23. Propheta nāq̄ & sacerdos polluti sunt. Dañ. 11. & ipii in testm̄ simulabūt fraudulēter. & inde חֲנוּפָה Chanupha. i. pollutio vel cōtamiatio Hiere. 23. A pphetis hil'm egressa est pollutio sup oēm terrā. Et inde חָנֵף Chaneph. i. hypocrita. simulator. fallax. vt Iob. 8. Spes hypocrite peribit. & in eo. 13. Non eī veniet in cōspectu eius oīs hypocrita. Et in eo. 15. Cōgregatio eī hypocrite sterilis. Et in eo. 20. & gaudiū hypocrite ad instar pūcti. Et in eo. 34. qui regnare facit hoiem hypocritam pp pctā populi. Et in eo. 36. Simulatores & callidi p̄uocāt iram dei. Ps. 34. tētauerūt me subsānauerūt me. Pro q̄ btūs hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit. In simulatione verborū fictorū. & in he. legitur in pl'i. s. in simulatoriḃ vl' simulatiōibus. Esa. 9. Quia oīs hypocrita est & nequā. Et in eo. 10. Ad gentē fallacē mittā eum. Et in eo. 33. Possedit timor hypocritas. Et inde חֹנֶף Chóneph. i. hypocrisis vel simulatio. vt Esa. 32. Vt perficiat simulationem.

Polluere.
Maculare
simulare.
חֲנוּפָה
Pollutio.
חָנֵף
Hypocrita
simulator.
Fallax.
חֹנֶף
simulatio.

חָנַק Chanac. strangulare. necare. laqueo suffocare. 2. Reg. 17. Disposita domo sua suspēdio īteriit. i. laqueo se suffocauit. Iob. 7. Quam ob rem elegit suspendium anima mea. Naum. 2. Et necauit leonibus suis.

חָנַק
laqueo suffocare vel suspendere
Necare.

חֶסֶד Chesed. misericordia. beneficiū. gratia. Geñ. 21. Hāc mīam facies mecū. & in eo. Iuxta mīam quā feci tibi facies mihi. Et in eo. 47. Et facies mihi mīam & veritatē. Exo. 15. Dux fuisti in misericordia populo quē redemisti. Et in eo. 34. Faciens misericordiā in millia. Deut. 7. Custodiens pactū & mīam. 2. Reg. 16. Hec est inquit gratia tua ad amicū tuum. Iob. 6. Qui tollit ab amico mīam. Ps. 25. qm̄ mīa tua ante oculos meos est. Ps. 88. Misericordias dñi in eternū cantabo. & in eo. qm̄ dixisti in eternū mīa edificabitur. Prouer. 3. Misericordia & veritas non te deserant. Esa. 16. Et preparabitur in mīa solium. Et in eo. 57. Et viri mīe colliguntur. Ione. 2. Misericordiam suā derelinquūt. i. nō recordātur beneficiorum tanc̄p̄ ingrati. Et inde חָסִיד Chasid. i. misericors. sanctus. benignus. benefaciens. siue q̄ est in statu gratie. Ps. 4. Qm̄ mirificauit dñs sanctū suum. Ps. 11. quoniā defecit sanctus. Ps. 15. Non dabis sanctū tuū videre corruptionē. Et inde verbū חָסַד Chasad. i. sanctum vel misericordem esse. Ps. 17. Cum sancto sanctus eris. vbi ponitur nomen & verbum ab eo deriuatum. Item חֶסֶד chasad. ponitur per antiphrasin pro improperare siue insultare. vt Prouer. 25. Ne forte insultet te qui audierit. Et inde חֶסֶד Chesed. idest improperium siue nefas. vel res nefaria vt. Leuit. 20. Nefariam rem operati sunt. Item חֲסִידָה Chasida. Nomen auis est inmunde. Pro quo beatus hieronymus transtulit porphyrionem. Leuit. 11. Onocrotalum & porphyrionem. Hebrei tamen dicunt q̄ signāt ciconiam.

Misericordia.
חֶסֶד
Gratia.
חָסִיד
Beneficiū.
חָסִיד
sanctus.
חָסַד
sanctū esse.
חֶסֶד
Insultare.
חֶסֶד
nefaria res
חֲסִידָה
Porphyrion.

חָסָה Chasa. confidere. fiduciam habere. sperare. protegere. Tutari. Deut. 32. Vbi sunt dii eorum: in quiḃ habebant fiduciam. Ps. 5. Et letentur omnes qui sperant in te Ps. 16. Qui saluos facis sperantes in te. Ps. 30. In te dñe speraui. Ps. 35. In tegmine alarum tuarum sperabunt. Ps. 56. Quoniam in te confidit anima mea. Et in eodem. Et ī vmbra alarum tuarum sperabo. Ps. 63. Letabitur iustus in domino: & sperabit in eo. Prouer. 14. Sperat autem iustus in morte sua. Esa. 14. Et in ipso sperabunt pauperes populi eius. Naum. 1. Et sciens sperantes in se. Soph. 3. Et sperabunt in nomine domini. Item significat protegere vel tutari. vt Iudi. 9. Venite & sub vmbra mea requiescite. i. p̄tecti & securi estote. Ps. 60. Protegar in velamento alarū tuarū. p̄s. 90. Et sub pennis eius spabis. i. p̄tegeris. & ide חַסוּת Chasuth. i. fiducia. Protectio. vt Esa. 30. Et fiducia vmbre egypti in ignominiā. Et inde מַחְסֶה Machse. i. spes. fiducia. Protectio. p̄s. 45. Deus nr̄ refugiū & virtus. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Deus nra spes & fortitudo. Ps. 61. Deus adiutor noster in eternū. pro quo beatus Hieronymus transtulit. Deus spes nostra semper. p̄s. 70. Et tu adiutor fortis. pro quo beatus Hieronymus transtulit. Et tu spes mea fortissime. p̄s. 90. Dicet domino susceptor meus es tu. pro quo beatus hierōymus trāstulit. Dicēs dño spes mea. Et in eo. qm̄ tu dñe spes mea. p̄s 103. Petra refugium herinaciis. i. p̄tectio siue tutamen herinaciis. Esa. 25. Spes a turbīe: vmbraculum ab estu. Et in eo. 28. quia posuimus mendacium spes nostra.

חָסָה
Confidere.
Fiduciam habere.
Sperare
Protegere
חָסוּת
Fiducia.
מַחְסֶה
spes.
Refugium

חָסַל Chasal. deuorare deuastare. Deu. 28. qm̄ locuste deuorabūt oīa. & ide חָסִיל Chasil. i. bruch9. gen9 locuste. siue rubigo a deuorādo vl' deuastādo dictū. vt Esa. 33. sic colligitur bruch9. Ioheł. 1. residuum bruchi comedet rubigo.

חָסַל
Deuorare
חָסִיל
Bruchus.

חָסַם Ligare

Chasam.claudere siue ligare.s.os.vt Deut.25.Non ligabis os bouis terentis. Ezech.39. Que obstupescere faciet pretereuntes.Pro quo hebrei legunt.Que claudere faciet pretereuntes.s.ora vel nares propter magnitudinem fetoris cadauerum mortuorum.Sicut exponunt hebrei.& inde מַחְסוֹם Machsom.i.illud quo aialiū ora claudūtur.Pro quo translatio nostra habet custodiā.vt.Ps.38.Posui ori meo custodiā.Beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit silentium.

מַחְסוֹם Custodia

חֹסֶן Fortitudo

חֹסֶן Chósen.fortitudo.potentia.diuitie.opes.vt Prouer.15 Domus iusti plurima est fortitudo.Dañ.4. In robore fortitudinis mee.& aliquando scribitur cum aleph in fine. & dicitur חִיסְנָא Chisna. Dañ.2.Et regnum & fortitudinē & imperium & gloriam dedit tibi.Accipitur etiam pro diuitiis vel substantia aut opibus.Esa.33.Diuitie salutis sapiētia & scientia.Hiere.20.Et dabo vniuersam substantiam ciuitatis huius.Ezech.22.Opes & precium acceperunt.& in de verbū.חָסַן Chasan.i.thesaurizare.reponere.Esa.23.Nō condentur nec reponētur.& inde חָסֹן Chason.i. fortis siue potēs.Esa.1.Et erit fortitudo vestra vt fauilla stuppe & opꝰ vrīm q̄si scintilla.pro quo hebrei le.Et erit fortis in stuppā & opus suum q̄si scintilla.Amos.2.Et fortis ipse quasi quercus.& aliqñ scribitur cum iod in secunda syllaba. & dicitur חָסִין Chasin.vt.Ps.88.Quis similis tui potens es dñe.Item חָסַן Chasan in lingua chaldaica significat obtinere vel possidere aut hereditare. Dañ.7.Et obtinebit regnum vsq; in seculum.Et in eo.Et regnū obtinebūt sancti.i. possidebūt.

חִיסְנָא Diuitie

חָסַן Substātia Opes.

חָסַן Reponere

חָסֹן Fortis Potens.

חָסִין Potens.

חָסַן Obtinere.

חֶסֶף Fictilis Testa.

חֶסֶף Chasaph siue חַסְפָּא Chaspa.in līgua chaldaica significat fictile siue testam. Dañ.2. Quedā aūt fictilis. & in eodē.Tunc contrita sunt pariter ferrum:testa.

חָסְפַּס מְחֻסְפָּס pilo cōtusus.

חָסְפַּס Chasphas. minutum siue contussum.& additur lra mem in prīcipio & dicitur מְחֻסְפָּס Mechuspas.Proq̄ btūs Hieronymꝰ transtulit.Quasi pilo contussū.Exo.16 Apparuit in solitudine minutum & quasi pilo cōtussum.& solum inuenitur in predicto loco.& dicunt aliqui hebrei q̄ significat rotundū. In translatione chaldaica habetur quasi decorticatum.

חָסַר Minui. Deficere

חָסַר Chasar.deesse.deficere.indigere.diminui.vt Gen̄.8. Et ceperunt minui post centum quinquaginta dies. Et in eodem. At vero aque ibant & decrescebant.i. deficiebant vel minuebantur.& in eodem.18.Quod si minꝰ quinquaginta iustis quinq; fuerint.Pro quo hebrei legūt.Si forte deficiāt de quinquaginta iustis quinq;. Exo.16. Nec qui minus parauerat reperit minus.Pro quo hebrei legūt. Nec qui minus parauerat diminuit.s.mensurā gomor.& est sensus sicut in littera nostra.Deut.2.Et nihil tibi defuit.& in eodem.8.Et rerum omniū abundantia perfluerís. Pro q̄ he. le.Nihil indigebis in ea.Et in eodem.15.Et dabis mutuum quo eum indigere perspexerís. 1.Reg.21. An desūt nobis furiosi.3.Reg.17. Nec lecythꝰ olei minuetur. & in eodē. Et lecythꝰ olei non est imminutꝰ. Nec.9.Nihil eis defuit.Ps.8 Et minuisti eum paulominꝰ ab angelis.Ps.22.Et nihil mihi deerit.Prouer.10.Et virga in dorso eius qui indiget corde.& in eodem.12.Quam glorioſus & indigens pane.& in eodem.28.Dux indigens prudentia multosopprimit.& in eodem.31.Et spoliis non indigebit.Eccls.4. Et fraudo animam meam a bonis.i.diminuo bona anime mee.& in eodem.6.Et nihil deest anime sue.Canti.7. Nunq; indigens poculis. Esa.23.Et potum sitienti auferat.Pro quo hebrei legunt.Potum sitiēti diminuat siue indigere faciat. Hiere. 44.Indiguimus omnibus.& inde חֶסֶר Chaser siue חִסָּר Chéser.i.defectus.egestas.indigentia.vt Prouer. 10. Indocti autem in cordis egestate morientur..& in eodem.28.Et

חֶסֶר Egestas

ignorat q̄ egestas supueniet ei.& inde חֹסֶר Chóser.i.penuria.egestas.indigētia.defectus.Deut.28.Propter rerū oīm penuriā.Iob.30.Egestate & fame steriles.Amos.4.Et indigentiā panis in oīnibus locis vestris.& inde חֶסְרוֹן Chesron idest defectus siue diminutio.aut indigentia. Eccl's.1. Stultorum infinitus est numerus.Pro quo hebrei legunt.Et defectus nō potest numerari.Potest etiam legi sic. Et defici&s vel indigens.s.corde & intellectu non potest numerari. Et tunc erit sensus sicut in littera nostra. & ponitur ibi in hebreo singulare pro plurali.sicut in pluribus aliis locis. Et inde מַחְסוֹר Machsor.i.defectus siue indigētia.aut penuria. Iudi.18.In quo nullius rei est penuria.& in eodem.19.Nulla re indigemus nisi hospitio.Pro quo hebrei legunt.Nullius rei est indigentia.& in eodem.Et prebebo omnia que necessaria sunt.Pro quo hebrei legunt.Omnis indigentia tua super me.Et est sensus sicut in littera nostra. Prouer. 28.Qui dat pauperi non indigebit.i.non erit ei indigētia vel egestas.

חֹסֶר Penuria. Egestas Indigētia

חֶסְרוֹן Defectus.

מַחְסוֹר Penuria.

Indigētia

חָף Chaph.mundus siue immaculatus. De quo vide in dictione sequenti.Quia inde deriuatur secūdū hebreos.

חָף

חָפַף In thalamo morari protegere.

חָפַף Chaphaph.occultare.velare.protegere.btūsHieronymꝰ trāstulit:q̄si in thalamo morari.Deut.33.Quasi in thalamo tota die morabitur.Pro quo he.le.Protegens sup eum tota die.Inde חוּפָּה Chupa.i.thalamus.eo quod est coopertus & velatus.Ps.18.Et ipse tanq; sponsus procedēs de thalamo suo.Ioel.2.Egrediatur spōsus de cubiculo suo. & sponsa de thalamo suo.& inde חוֹף Choph.i.portus vel littus.aut statio nauium:eo quod occultat & protegit naues. Gen̄.49.Zabulon in littore maris habitabit. & in eodem Et in statione nauium.Hiere.47.Et aduersus maritimas eius regiōes.Pro quo he.le.Et aduersus portum marí.. Et inde חָף Chaph.i.mundus siue immaculatus.vt Iob.33.Immaculatus & non est iniquitas in me.

חוּפָּה Thalamꝰ.

חוֹף Littus. Statio nauium. Maritima Portus

חָף Immaculatus.

חָפָא Irritare.

חָפָא Chapha.irritare.De quo vide in dictione sequenti.

חָפָה Tegere Operire Cooperire

חָפָה Chapha.operire.tegere.velare.vt.2.paralip.3.Domū quoq; maiorē texit tabulis ligneis abiegnis. & in eodem.Texit domum & trabes eius & postes.& in eodem.Cenacula quoq; texit auro.Ester.6.Lugens & operto capite. & in eodem.7.Et statim operuerūt faciem eius.Ps.67. Pēne columbe deargentate.Pro quo in hebreo legitur.Coopte argento.Hiere.14. Operuerunt capita sua.Itē חָפָא Chapha.cum aleph in fine.i.irritare siue detrahere.s.occulte.vt 4.Reg.17.Et irritauerunt filii israel verbis non rectis dominum deum suum.

חָפַז Festinare.

חָפַז Chaphaz.festinare siue festināter abire.formidare.expaueſcere.mirari.admirari.stupescere.strīgere.2.Reg. 4.Cūq; festinaret vt fugeret cecidit.4.Reg.8. Que proicerant syri dum turbarentur.i.dum festinarent vt fugerēt. 1.Reg.23.Porro dauid despabat se posse euadere.pro q̄ he. le.Et dauid festinabat ire a facie saul.Potest etiam legi sic.& dauid formidabat ad eūdum a facie saul.i.formidabat posse abire a facie saul.quod est idē sensus cū littera nostra. Itē significat formidare siue expaueſcere.Deut. 20. Nolite cedere neq; formidetis.Ps.103.A voce tonitrui tui formidabunt. Itē significat mirari.siue admirari.aut stupescere:vel excessum mentis.vt 10b. 40.Ecce absorbebit flumē & nō mirabitur.Ps.30.Ego dixi in excessu mentis mee. Ps.34. Cōturbati sunt cōmoti sunt.pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Cōturbati sunt admirati sunt.Ps.115.Ego dixi in excessu meo.& beatus Hieronymus in predicto psalterio trāstulit.Ego dixi in stupore meo & inde חִפָּזוֹן Chiphazon.i.festinatio aut pauor.vel admiratio siue excessus.s.mentis.vt Exo.12.Et comedetis eum fe-

Fœmidare Mirari Excessꝰ mētis.

חִפָּזוֹן

Festinatio
Pauor
Tumultus
חֹפֶן
Manus
Pugillus
חָפֵץ
Uoluntatē habere.
Uelle.
Stringere
חֵפֶץ
Uolūtas.
חָפַר
Fodere
Explorare.
Cōsiderar.
Scrutari
Cōtēplari.
Cōfundere
Erubescer.
Pudere.
חָפַשׂ
Libertate donare.
חָפְשִׁי
Liber
חָפְשִׁים
Liberi
חָפְשִׁי
Libertas
חָפְשִׁית
Separatu.
חָפַשׂ
Scrutari
inuestigar
Mutare.
חֵץ
חָצַץ
Dimidiar.
חָצֵץ
חֵץ
Sagitta.
Jaculum
חָצִי
חִצִּים
Sagitte
מְחַצֵּץ
ballistari.
Turma
חֲצַץ
Calculus
Numerus.

stinanter.Pro quo hebrei legunt.Comedetis eum in festinatione. Deut.16. In pauore egressus est de egypto. Pōitur etiā pro tumultu. vt Esa.52. Qm̄ nō in tumultu exibitis

חֹפֶן Chóphen. Interior pars manus: que vola dicitur siue pugnus vel pugillus.& solum inuenitur in nūero plurali. Exo.9. Tollite plenas manus cineris de camīo. Leuit. 16. Et hauriens manu cōpositum thymiama. Pro quo hebrei legunt. Et plenis manibus siue pugillis thymiamate. Eccls.4. Melior est pugillus cū requie: q̄ plena vtraq; manus cum labore.

חָפֵץ Chaphes.velle.placere.voluntatem aut complacētiā habere.siue dilectionē vel amorem habere. Geñ.34. Amabat enim puellam valde.pro quo he.le. Quia volebat aut voluntatem siue cōplacentiā habebat in filia iacob.Nu. 14. Si propicius fuerit dñs.pro quo he.le. Si voluntatē habuerit dñs.aut si vult dñs. Deut.21. Si aūt postea nō sederit animo tuo.pro quo he.le. Et si non habueris voluntatē vel cōplacentiā in ea.& in eo.25. Sin aūt noluerit accipere vxorem fratris sui.i.si non voluerit. Iudi.13. Si dñs nos vellet occidere.1.Reg.15. Nunquid vult dñs holocausta & victimas. Ps.146. Non in fortitudine equi volūtatem habebit. Canti.8. Donec ipsa velit. Ezech.18. Nunquid voluntatis mee est mors impii.i.nunquid voluntatem habeo in morte impii. & in eo. Quia nolo mortē morientis.pro quo he.le. Quia non habeo voluntatē in morte moriētis: siue quia non volo mortem morientis.& in eodem.33. Viuo ego dicit dominus nolo mortem impii.i.non volo. Ponitur etiā pro stringere.vt Iob.40. Strinxit caudam suam quasi cedrus.& inde חֵפֶץ Chéphes.i.voluntas.complacentia.beneplacitum. Ps.1. Sed in lege domini volūtas eius. Ps.110. Exquisita in omnes voluntates eius. Esa.58. In die ieiunii vestri inuenitur voluntas vestra.& in eo. Facere voluntatē tuā in die sancto meo.& in eo. Et non inuenitur voluntas tua. Ponitur etiam in numero plurali.pro reb⁹ preciosis.i.pro iis que desiderantur.vt Prouer.3. Et omnia que desiderantur huic non valent comparari.

חָפַר Chaphar.fodere.explorare.contemplari. considerare.scrutari.confundere siue cōfundi.erubescere. Geñ. 21. Qm̄ ego fodi puteū istum. & in eo.26. Om̄s puteos q̄s foderant serui patri illius.& in eo. Fodit alios puteos: quos foderant serui patris sui abraā.& in eo. Foderūtq; in torrētem.& in eo. Profectus inde fodit alium puteū. Nu.21. Puteus quem foderunt principes. Iob.12. Et defossus securus dormies. Quod sic exponitur ab hebreis.s.dormies secur⁹ quasi terra esset defossa in circuitu tuo. Sicut fit in arce vel fortalicio ne inimici possint accedere ad murum. Eccl's.10 Qui fodit foueam incidet in eam. Hiere.15. Et fodi & tuli lumbare. Item significat explorare vel considerare aut contemplari seu scrutari. Ios.2. Vt explorarent terram.& in eodem. Et omnē terram considerare venerunt. Iob.5. Quasi effodientes thesaurum. pro quo he.le. Et scrutantur eam.s. mortem magis q̄ thesauros.& in eodē.39. Inde contēplatur escam. Significat etiam confundere vel erubescere. Ps. 33. Et facies vestre non c ɔnfundentur. Prouer.13. Impius autem confudit & cōfudetur.& in eodē. 19. Ignominiosus erit & infelix. pro quo he.le. Confundere faciens & erubescere faciens. Esa.1. Erubescetis super hortis quos elegeratis.& in eo.24. Erubescet luna & confundetur sol.& in eodem.33. Confusus est libanus.& in eo.54. Non erñ te pudebit.i.non erubesces. Hiere.15. Confusa est & erubuit.

חָפַשׂ Chaphas.liberum eē.liberare.i.libertate donare. Leuit.19. Nec libertate donata.& in eodē. Quia nō fuit libera.& inde חָפְשִׁי Chopsi.i.liber vel liberatus. Exo.21. In septimo egredietur liber gratis. Deut.15. In septimo anno dimittes eum liberum.& in eo. Et quem libertate donaueris: nequaq; vacuum abire patieris. Iob.3. Et seruus liber a domino suo.& in eo.39. Quis dimisit onagrū liberum. Ps. 87. Inter mortuos liber.& in pl'ali חָפְשִׁים Chopsim. Hiere.34. Vt dimitteret vnusquisq; seruum suum & ancillam suam liberos.& inde חָפְשִׁי Chóphes.i. libertas. Ezech. 27. In tapetibus ad sedendum. pro quo hebrei legunt. In pannis siue in vestibus libertatis ad sedendū siue ad equitandū idest pannis siue tapetibus quibus liberi vtuntur. sicut exponunt hebrei.& inde חָפְשִׁית Chopsith. pro q̄ beatus Hieronymus transtulit separatam. vt.2. Paralip.26. Et habitauit in domo separata plenus lepra.i.libera ab aliorum hominum habitatione.

חָפַשׂ Chaphas cū apice ceboleth. scrutari. inuestigare. mutare. Geñ.44. Quos scrutat⁹ incipiens a maiori vsq; ad minimū.1.Reg.23. Scrutabor eū i cūctis millibus iuda. Ps.63. Scrutati sunt iniquitates: defecerunt scrutantes scrutinium. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatū. Ps. 76. Et scopebā spm̄ meū. pro quo hebrei legunt. Et scrutabatur spiritus meus siue inuestigabat vel inuestigabatur. Prouer.2. Et sicut thesauros effoderis illam.i.scrutatus fueris vel inuestigaueris illam.& in eodē.20. Que inuestigat omnia secreta ventris. Threñ.3. Scrutemur vias nostras. Amos.9. Inde scrutans auferam eos. Soph.1. In tēpore illo scrutabor ierusalem in lucernis. Abdie.1. Quomodo scrutati sunt esau. vbi pōitur in hebreo verbū passiuum prime coniugationis quod scribitur cū nun in principio. Item significat mutare.s.habitum vel vultū. vt.1.Reg.28. Mutauit ergo saul habitum suum.3.Reg.20. Et mutauit aspersione pulueris os & oculos suos. & in eodem.22. Sume arma tua & ingredere prelium. pro quo he.le. Muta.s.habitum & ingredere prelium.& in eodem. Porro rex israel mutauit habitum suum. Iob.30. In multitudine eorum cōsumitur uestimentum meū. pro quo hebrei legunt. In multitudine fortitudinis.s. dolorum mutatur vestimentum meum. Et est sensus sicut in littera nostra. Prouer. 28. Regnantibus impiis ruine hominū. pro quo hebrei legunt. Cum surrexerint impii mutatur homo. vel secūdum aliam significationem scrutatur siue inuestigatur homo.

חֵץ Ches. Sagitta. De quo vide in dictione sequenti . quia inde deriuatur.

חָצַץ Chasas. diuidere. dimidiare. vt Iob.21. Et numerus mensium eius dimidietur. Item חֲצַץ Chasas.i.sagitta.iaculum. Ps.76. Etenim sagitte tue transeunt.& cōmuniter scribitur cū simplici sade.& dicitur חֵץ Ches.vt.4.Reg. 19. Nec mittet in eum sagittam. Hiere.9. Sagitta vulnerās lingua eorū.& in eo.50. Non parcatis iaculis. quod in hebreo legitur singulariter.s.iaculo vel sagitte. Scribitur etiā cum iod in fine & dicitur חִצִּי Chési. vt.1.Reg.20. Iecit aliā sagittam trās puerum.& in eo. Ecce ibi est sagitta.4.Reg. 9. Et egressa est sagitta per cor eius.& in plurali חִצִּים Chisim siue חִצֵּי Chise. vt Deut.32. Sagittas meas complebo in eis.1.Reg.20. Et ego tres sagittas mittam iuxta eū. Ps.19. Sagitte potētis acute.& ide מְחַצֵּץ Mechases siue חֹצֵץ Choses.i.ballistarius siue sagittarius aut phalanx vel turma armatorum & curruum. Iudi.5. Vbi colisi sunt currus. Pro q̄ hebrei legunt. A voce sagittariorum uel ballistariorū. Prouer.30. Et egredietur vniuersa per turmas suas. Item חֲצַץ Chasas.i.calculus siue lapillus. Prouer.20. Et postea implebitur os eius calculo. Ponitur etiam translatiue pro numeratione vel numero. vt Threñ.3. Confregit ad numerū dētes meos. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Cōfre-

git calculo siue in modum arene dentes meos.

חָצַב Fodere

חָצַב Chasab.fodere. scindere. secare. percutere. excidere. sculpere.dolare. Deut.6. Cisternas quas non fodisti. Pro quo in hebreo habetur.Cisternas defossas siue excisas quas non fodisti siue nō excidisti.& in eodem.8. Et de mō tibus eius eris metalla fodiuntur. 2.Paralip. 2. Et octoginta millia qui cederent lapides de mōtibus. Ps. 28. Vox domini intercidentis flamā ignis.i.excidentis. Et beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit. Vox domini diuidens flāmā ignis. Prouer. 9. Excidit colūnas ei? septem. Esa. 5. Torcular extruxit in ea. pro quo he.le. Torcular excidit siue effodit in ea.& in eodē. 10. Nunquid gloriabitur securis contra eum qui secat in ea. & in eodem. 15. Attendite ad petram vnde excisi estis.& in eodem. 22. Quia excidisti tibi hic sepulchrū: excidisti in excelso memoriale. Pōitur etiam pro percutere. Esa. 51. Nunquid non tu percussisti superbum. Item significat sculpere siue dolare. vt Iob. 19 Vel certe sculpātur in silice. Osee. 6. Propter hoc dolaui in prophetis.& inde מַחְצֵב Machseb.i.lapicidium.s.locus vnde lapides exciduntur. vt. 4. Reg. 22. Vt emantur ligna & lapides de lapidicinis.

Excidere

Secare

Percutere. Sculpere.

Dolare

מַחְצֵב Lapidicia

חָצָה Diuidere

חָצָה Chasa. diuidere. Partiri. dimidiare. separare. Gen. 33. Diuisitq; filios lie & rachel. Exo. 21. Vendent bouem viuum & diuidēt precium.& in eo. Cadauer aūt mortui inter se dispartient.i.diuident. Nu. 31. Diuidesq; ex equo predam.& in eodem. Ex media parte filiorū israel quā separauerat. Iudi. 7. Diuisitq; trecētos viros in tres ptes. 4. Reg. 2. Et diuise sunt huc atq; illuc. Iob. 40. Diuident illum negociatores. Ps. 54. Non dimidiabunt dies suos. Esa. 30. Vel luttorrens inundans usq; ad mediū colli. Pro quo hebrei legunt. Vsq; ad collum dimidiabit.& est sensus sicut in littera nostra. Dañ. 11. Et diuidetur in quattuor vētos celi. Et inde חֲצִי Chasi siue חֵצִי Chési.i.dimidium.semis.siue media pars. vt Exo. 12. Factum est autem in noctis medio. Et in eodē. 25. Cuius longitudo habebat duos & semis cubitos.& in eodem. Latitudo cubitum & dimidium.& in eodē Altitudo cubitum similiter ac semissem. 3. Reg. 3. Et date dimidiam partem vni & dimidiam partem alteri. & inde חֲצוֹת Chasoth.i.dimidium. Exo. 11. Media nocte īgrediar in egyptum. Ps. 118. Media nocte surgebam ad confitendū tibi. Scribitur etiam cū mem in principio & dicitur מַחֲצִית Machasith siue מְחֵצָה Mechesa.i.dimidiū siue dimidia ps. vt Exo. 30. Dimidium sicli iuxta mensuram templi.& in eodem. Media pars sicli offeretur dño. Leuit. 6. Medium ei? mane & medium eius vespere. Nu. 31. Ex media quoq; parte filiorum israel accipies.& in eodem. Dataq; est media ps his qui in prelio fuerant.

Diuidere

Separare

Dimidiare

חֵצִי Medium

חֲצוֹת Media.

מַחֲצִית Dimidium Media ps

Semis. Dimidium

חֵצִי Chisen siue חֹצֶן Chosen. sinus. vlna. Nec. 5. Insup excussi sinum meū. Ps. 128. Et sinum suum qui manipulos colliget. Esa. 49. Et afferent filios tuos in vlnis. Et aliqui hebrei dicunt q; significat brachium.

חֹצֶן Sinus. Vlna.

חָצַף Chasaph. in liugua chaldaica significat vrgere siue temere agere seu īpudēter agere.& inde מַחְצֻפָּא Machsepha.i.vrgens siue temeraria vel impudens. Dañ. 3. Et iussio regis vrgebat. Ponitur etiā pro crudeli. vt in eodē. 2. Et tam crudelis sentētia a facie regis esset egressa. Et etiam in predicto loco hebrei legunt. Impudēs siue temeraria sñia.

חָצַף Vrgere

מַחְצֻפָּא Vrgens

Crudelis

חָצַר Clangere. Canere tuba.

חָצַר Chasar. clangere. vel canere. s. tuba. & scribitur cū duplici sade. vt. 1. Paralip. 15. Sacerdotes clangebant tubis. 2. Paralip. 5. Et cū eis cētum viginti canētes tubis.& in eodem. 7. Porro sacerdotes canebāt tubis ante eos. & in eodem. 29. Hi qui tenebant tubas erāt in officio suo. pro quo hebrei legunt. Et tube clangebant: siue vt ita dicā: tibicinabant. vbi ponitur nomen & verbum ab eo deriuatum.& in de חֲצֹצְרָה Chasósra.i.tuba. vt Osee. 5. Clangite buccina in gabaa tuba in rama.& in plurali חֲצֹצְרוֹת Chasósroth.i.tube vt Nu. 10. Fac tibi duas tubas argenteas.& in eodem. 31. Et tubas ad clangendum tradidit ei. Ps. 97. In tubis ductilib?. Item חָצֵר Chaser. Atrium. vestibulū. villa.& reperitur generis cōis tam in singulari q̄ in plurali. Exo. 27. Facies & atrium tabernaculi.& in eodē. In latitudine uero atrii.& in eodem. 40. Circundabisq; atrium tētoriis. 2. Reg. 17. Qui habebat puteum in vestibulo suo. 3. Reg. 6. Edificauit atriū interius.& in eodem. 7. Et atrium maius rotundū. 2. Paralip. 7. Sanctificans quoq; salomon mediū atrii. Ester. 1. In vestibulo horti & nemoris.& in eodem. 6. Amā quoq; exterius atrium domus regie intrauerat. Hiere. 26. Sta in atrio domus domini.& in eodem. 36. In vestibulo superiori in introitu porte noue.& in eodem. 37. Et mansit ieremias in vestibulo carceris. Ezech. 10. Et atrium repletum est splendore glorie domini.& in eodem. 40. Vsq; ad frontem atrii interioris.& in eodem. Et porta atrii interioris.& in eodē. Et introduxit me in atrium interius.& in eodem. Et vestibulum eius ad atrium exteri?. Et in eodem. 46. Porta atrii interioris que respicit ad orientem.& aliquādo scribitur cū he in fine. Hiere. 36. Et ingressi sunt ad regem in atriū. & in plurali חֲצֵרִים Chaserim siue חֲצֵרוֹת Chaseroth.i.atria. vt. Ps. 85. Concupiscit & deficit anima mea in atria dñi. & in eodem. Quia melior est dies vna in atriis tuis. Ps. 99. Et atria eius in hymnis. Esa. 1. Vt ambuletis in atriis meis. Ponitur etiam pro villa vel oppido tam in singulari q̄ in plurali. Gen. 25. Per castella & oppida eorum. Exo. 8. Et morture sunt rane de domibus & de villis. Leuit. 25. Sin autem in villa fuerit domus que muros non habet. Nu. 34. Vnde egredientur confinia ad villam nomine Addar. Ios. 15. Ciuitates & ville earum. Esa. 24. In domib? habitabit cedar. pro quo hebrei legūt. In villis siue in oppidis habitabit cedar.& inde חָצִיר Chasir.i.herba.fenum. 3. Reg. 18. Si forte possimus inuenire herbam. Iob. 8. Et ante omnes herbas arescit.& in eodem. 40. Fenum quasi bos comedet. ps. 105. Producens fenum iumentis. Ps. 129. Fiāt sicut fenum tectorum. Esa. 15. Quia aruit herba. & in eodem. 37. Et herba tectorum que exaruit. Et in eodem. 40. Omnis caro fenū. & in eodem. 34. Et germinabunt inter herbas. Ponitur ēt pro pascuis. siue pro virore. vt Esa. 34. Et erit cubile draconū & pascua struthionū.& in eodē. 35. Viror calami & iunci. Significat etiam porrū. vt Nu. 11. Porriq; & cepe & allia.

חֲצֵרִים Atria.

Oppidum

Villa.

חָצִיר Herba.

Fenum

Pascua. Viror. Porrum

חֹק Choc. lex. legitimum. preceptum. ritus. De quo vide in dictione sequenti.

חֹק Lex

חָקַק Chacac. decernere. statuere. precipere. leges condere. describere. depingere. exprimere. exarare. Prouer. 8. Et legum conditores iusta decernunt. Esa. 10. Ve qui cōdūt leges iniquas. vbi etiam pro legibus pōitur חִקְקֵי Chicece. ac si diceret. ve qui decernunt decreta iniqua siue ve qui statuunt statuta iniqua. Esa. 22. Diligenter in petra tabernaculum tibi. Pro quo hebrei legunt. Describens vel exarans in petra tabernaculum suum. Ezech. 23. Imagines chaldeorū expressas coloribus. & aliq̄ scribitur cum simplici coph. vt Iob. 4. Vt exarentur in libro stiloferreo. Prouer. 8. Q̄n certa lege & gyro vallabat abyssos.& in eodem. Quādo appendebat fundamenta terre. pro quo hebrei legunt. Quando statuebat vel decernebat siue describebat aut certa lege vallabat fundamenta terre. Esa. 30. Et in libro diligēter exara illud. Ezech. 4. Et describes in eo ciuitatem ierusalem. Et inde מְחֻקָּק Mechucac.i.illud quod decernitur vel statuitur. pro quo btūs Hieronymus transtulit iudicia. vt Prouer. 31.

חָקַק Decernere. Exarare.

Describere.

מְחֻקָּק

מְחֹקֵק Datoꝛ legꝭ. Legiſlatoꝛ Legifer Doctoꝛ. Dux. Princeps

Ne forte bibant & obliuiſcãtur iudiciorũ. & inde מְחֹקֵק Mechochec. i. legiſlator aut legifer. doctor. dux. princeps. vt Nu. 21. In datore legis & in baculis ſuis. Eſa. 33. Domin⁹ legifer noſter. Ponitur etiã pro doctore. vt Deut. 33. Qđ in parte ſua doctor eſſet repoſitus. Item ponitur pro duce vel principe. vt Geñ. 49. Mõ auferetur ſceptrũ de iuda & dux de femore eius. Iudi. 5. De machir principes deſcenderũt.

חֻקֵּי Leges

Scribitur etiam ſine mem in principio. vt in eodẽ. Cor meũ diligit principes iſrael. & inde חֻקֵּי Chicheche. i. leges ſiue ſtatuta. vt Eſa. 10. Ve qui condunt leges iniquas. Et ſecũdũ hebreos ſignificat etiã cogitationes. vt Iudi. 5. Vbi nos legimus magnanimorũ reperta eſt cõtẽtio. Pro quo ipſi legũt. Magne cogitationes cordis uel exarationes cordis. & inde

Cogitationes.

חֹק חֻקָּה Choc ſiue חֻקָּה Chuca vl' חֻקַּת Chucath. i. lex. legitimũ. preceptũ. rit⁹. cultus. ius. cerimonia. ſtatutum. cõſuetudo. terminus. & eſt cõmunis generis tam in ſingulari q̃ in plurali. Geñ. 47. Et factum eſt quaſi in legem. Exo. 12. Et celebritis eam domino in generationibus veſtris cultu ſempiterno. i. lege vl' ritu ſempiterno. & in eodem. Et cuſtodietis diem iſtum in generationes veſtras ritu perpetuo. & in eodẽ. Cuſtodi verbum iſtud legitimũ tibi & filiis tuis. & in eodem. Hec eſt religio phaſe. i. lex ſiue ritus phaſe. & in eodem. 13. Cuſtodies huiuſcemõi cultum ſtatuto tẽpore. & in eodẽ. 28. Legitimũ ſempiternũ erit Aaron & filiis eius. & in eodẽ. 29. Cedẽtq̃ in partẽ Aaron & filiorũ eius iure perpetuo. & in eo. 30. Legitimũ ſempiternũ erit ipſi & ſemini eius. Leuit. 6. Legitimum ſempiternũ erit in generationibus ueſtris. & in eodẽ. 7. Et dedi aaron & filiis eius lege perpetua. & in eodẽ. 10. Quod datũ eſt tibi & filiis tuis de oblationibus dñi. Pro quo hebrei legunt. Quia legitimum ſiue ſtatutum eſt tibi & filiis tuis. & in eodẽ. 16 Eritq̃ hoc vobis legitimum ſempiternũ. & in eodẽ. 18. Nec in legitimis eorum ambuletis. & in eodẽ. Et precepta mea ſeruabitis. & in eo. 26. Si in preceptis meis ambulaueritis. Nu. 9. Preceptũ idem erit apud vos tam aduene q̃ indigene. & in eodẽ. 19. Hec eſt religio victime. pro quo hebrei legunt. Hoc eſt legitimum legis ſiue hec eſt cerimonia legis. 1. Reg. 30. Et factũ eſt hoc ex die illa & deinceps cõſtitutũ & prefinitum. Ps. 2. Predicans preceptum eius. Ps. 93. Qui fingis laborẽ in precepto. Ps. 118. Ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas. pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Ad cuſtodienda precepta tua. & in eodẽ. Iuſtificationes tuas cuſtodiam. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit. Precepta tua cuſtodiã. Ps. 148. Preceptũ poſuit & nõ preteribit. Eſa. 24. Mutauerunt ius. Hiere. 32. Et accepi librum poſſeſſionis ſignatũ & ſtipulationes & rata. vbi ponitur pro rata. i. ſtatuta vel determinata. & in eo. 33. Et leges celo & terre nõ poſui. Ezech. 20. Ergo & ego dedi eis precepta nõ bona: & in eodem. 36. Sacrificium dño legitimum iuge atq̃ perpetuum. & ponitur ibi plurale pro ſingulari. Mich. 7. Longe fiet lex. Soph. 2. Priuſq̃ pariat viſio. pro quo in hebreo habetur. Priuſq̃ pariat lex ſiue preceptum aut ius. & in littera noſtra debet legi. Priuſq̃ pariat iuſſio. Quia ſic eſt in bibliis noſtris antiquis. vnde beatus Hieronymus exponens predictũ locũ ſic ait. Anteq̃ preceptũ ſequatur effectus. Significat etiã illud quod datur alicui ex ſtatuto legis vel a natura aut ex conſuetudine. vt in aliquibus locis predictis & Geñ. 47. Quibus & ſtatuta cibaria ex horreis publicis prebebantur. Prouer. 30. Tantũmodo victui meo tribue neceſſaria. i. cibaria ſtatuta ex natura. & in eodẽ. 31. Deditq̃ predam domeſticis ſuis & cibaria ancillis ſuis. i. ſtatuta cibaria Ponitur etiã pro termino. vt Iob. 14. Cõſtituiſti terminos eius qui preteriri non poterunt. & in eodẽ. 26. Terminum circundedit aquis. & in eodem. 38. Circundedi illud terminis meis. Eſa. 5. Et aperuit abſq̃ vllo termino. Item ponitur pro tempore. i. pro tempore ſtatuto. vt Iob. 14. Et cõſtituas mihi tempus in quo recorderis mei. Ponitur etiã p voluntate. vt Iob. 23, Cum expleuerit in me voluntatem ſuam Sed etiam in hoc loco hebrei legunt. Cum expleuerit terminum meum ſiue ius vel legem meam. Item ponitur pro ſinu. vt in eodem. 23. Et in ſinu meo abſcondi verba oris ei⁹. Vbi p ſinu põitur in hebreo חֵק Chuc p חֵיק Chec.

Ritus
Religio Cultus.
Jus. Legitimũ.
Preceptũ.
Cerimõia.
Conſtitutũ Preceptũ.
Jus.
Rata
Juſſio
Statutum
Terminus
Voluntas.
Sinus.
חֵק
חָקָה Depĩgere.
מְחֻקָּה Sculptum Regula. Cõſiderare

חָקָה Chaca. depingere. deſcribere. ſculpere. conſiderare. vt Ezech. 23. Cũq̃ vidiſſet viros depictos in pariete. & inde מְחֻקָּה Mechuche. i. ſculptũ ſiue depictũ. pro quo btũs Hieronymus tranſtulit. Regulam. vt. 3. Reg. 6. Opere quadro ad regulam. Ponitur etiam pro conſiderare. vt Iob. 13. Et veſtigia pedum meorum conſideraſti. Sed etiã in predicto loco hebrei legunt. Deſcripſiſti vel ſculpſiſti. Vide etiã de hoc in dictione precedenti.

חָקַר Querere. Explorare. Inueſtigare.

חָקַר Chacar. querere. inueſtigare. ſcrutari. explorare. conſiderare. ſupputare. probare. Deut. 13. Quere ſollicite & diligenter. Iudi. 18. Vt explorarent terram & diligenter inſpicerent. i. diligenter inueſtigarent vel conſiderarent. & in eodem. Dixerũtq̃ eis ite & cõſiderate terram. 1. Reg. 20. Si inueſtigauero ſententiam patris mei. 1. Paralip. 19. Vt inueſtigent & ſcrutẽtur terram tuã. 2. Paralip. 4. Ita vt ignorarent pondus eris. Pro quo hebrei legunt. Non poterat inueſtigari põdus eris. Et eſt ſenſus ſicut in littera nra. Iob. 5. Vt inueſtigauim⁹ ita eſt. & in eo. 28. Et enarrauit & preparauit & inueſtigauit. & in eodem. 29. Et cauſam quam neſciebam diligẽtiſſime inueſtigabam. Ps. 43. Nõne deus requiret iſta. Prouer. 18. Et venit amicus eius & inueſtigauit eum & in eoẽ. 25. Gloria regũ inueſtigare ſermonẽ. & in eo. 28 Et pauper prudens ſcrutabitur eũ. Eccl's. 12. Et inueſtigans compoſuit parabolas multas. Threñ. 3. Et queramus & reuertamur ad dominũ. Ponitur etiam pro ſupputare. vt Hiere. 46. Succiderũt ſaltum eius ait dominus quia ſupputari non poteſt. Significat etiam probare. vt. Ps. 138. Dñe probaſti me. Sed beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Dñe inueſtigaſti me. & in eodem. Proba me de⁹ & ſcito cor meũ. & etiã beatus Hieronym⁹ in hoc loco trãſtulit. Scrutare me deus & cognoſce cor meum. & inde חֵקֶר Chécher. i. inueſtigatio vl' ſcrutatio. vt. Ps. 144. Et magnitudinis eius non eſt finis. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trãſtulit. Et magnitudinis eius nõ eſt inuentio. i. non eſt inueſtigatio vl' ſcrutatio. Prouer. 25. Celum ſurſum & terra deorſum & cor regum inſcrutabile. pro quo hebrei legunt. Et cordis regum non eſt ſcrutatio. i. nõ eſt eius ſcrutari ſupradicta. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. & in eodem. Sicut qui mel multum comedit non eſt ei bonum: ſic qui ſcrutator eſt maieſtatis opprimetur a gloria. Eſa. 40. Nec eſt inueſtigatio ſapientie eius. Ponitur etiam pro veſtigiis. vt Iob. 11. Forſitan veſtigia dei comprehendes. Pro quo hebrei legunt. Forſitan inueſtigationem vel ſcrutationem dei comprehendes.

Supputare. Probare.
חֵקֶר Inueſtigatio.
Veſtigia.

חָרַר Arere. Exſiccare. Exaſperare.

חָרַר Charar. arere. exſiccari. ſuccẽdi. eſtuare. iraſci: ſiue ira ſuccendi. Et cõmuniter ſcribitur per ſimplicem res. vt Iob. 30. Et oſſa mea aruerunt pre caumate. Scribitur in predicto loco cũ he in fine. & aliqñ ſcribitur cũ nun in principio. ſ. quando eſt verbum paſſiuum prime coniugatiõis. vt. Ps. 68. Rauce facte ſunt fauces mee. pro quo he. le. Aruit ſiue exiccatum eſt guttur meũ. Vnde beat⁹ Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trãſtulit. Exaſperatũ eſt guttur meũ. Ps. 101. Et oſſa mea ſicut cremium aruerunt. i. exſiccata ſũt. Hiere. 6. Defecit ſufflatorium in igne. i. combuſtũ vel ſuc-

Succedere censum est. Ezech. 15. Et medietas eius redacta est in fauillam. pro quo hebrei legunt. Et medietas eius exsiccata est siue exaruit vl succesa est. & in eo. Quãto magis cum illud ignis deuorauerit & consumpserit. i. succenderit. Põitur ẽt pro tabescere vel liquefieri. vt Ezech. 24. Et ossa tabescent & in eodẽ. Vt incalescat & liquefiat es eius. Sed etiã in predictis locis hebrei dicũt ꝙ significat exsiccare vel succẽdere.

Tabescere Liquefieri

Insanire Itẽ ponitur ꝓ insanire. vt Esa. 24. Ideoq; insaniẽt cultores eius. Et etiã in predicto loco hebrei legunt. Arescent vl succendentur habitatores eius. Potest etiã legi sicut est in littera nostra. Nã significat etiã furere vel irasci quod est idẽ qd insanire. De quo vide infra in dictione חָרָה Chara. & inde

חֲרֵרִים Siccitas חֲרֵרִים Charerim. i. siccitas. vt Hiere. 17. Sed habitabit in siccitate in deserto. & scribitur pluraliter in hebreo in predicto loco: & nunq; reperitur in numero singulari. duplicatur ẽt aliqñ littera cheth & dr חַרְחַר Charchar. i. incẽdit vel succendit. vt Prouer. 26. Sic homo iracundus suscitat rixas idest succendit vel incendit rixas. & inde חַרְחֻר Charchur.

Succẽdere. חַרְחַר Ardor. idest morbus ardens siue ardor. Deut. 28. Ardore & estu & aere corrupto.

Ardor. חָרַב Charab. arere. exsiccare. vastare. desolare. destruere. dissipare. desertum facere. siue desertum esse. Gen̄. 8. Primo mense prima die mẽsis iminute sunt aque. Pro quo hebrei legunt. Exsiccate sunt aque. & in eo. Vidit ꝙ exsiccata esset superficies terre. Iudi. 16. Si septem neruiceis funibus necdũ siccis. Iob. 14. Et fluuiꝰ vacuefactus arescat. Pro quo hebrei legunt. Et fluuiꝰ exsiccetur & arescat. Esa. 19. Et fluuius desolabitur. i. arescet atq; siccabitur. & in eo. 37. Et siccaui vestigio pedis mei omnes riuos aggerum. & in eo. 44. Qui dico profundo desolare. Pro quo hebrei legunt. Qui dico ꝓfunditati. s. maris vel fluminis arescere vel exsiccare. Potest etiã legi sicut est in littera nostra: quia est equiuocũ ad vtrũq;. & in eodẽ. 51. Numquid nõ tu siccasti mare.

Exsiccare Arescere Desolare Siccare Hiere. 51. Et desertum faciam mare eius. i. exsiccabo mare eius. Osee. 13. Et desolabit fontẽ eius. i. exsiccabit. Naũ. 1. Et oĩa flumina ad desertum deducens. Pro quo hebrei legunt. Et oĩa flumina exsiccans siue arefaciens. & inde חָרָבָה Charaba. i. siccũ aridũ siue arida. vt Gen̄. 7. Et cũcta in quibus spiraculũ vite est in terra mortua sunt. Pro quo hebrei legunt. Et cuncta in quibus spiraculũ vite est in arida mortua sunt. Exo. 14. Et vertit mare in siccum. Leuit. 7. Siue oleo conspersa siue arida fuerit. Prouer. 17. Melior est bucella sicca cum gaudio. Eze. 30. Et faciã alueos fluminũ aridos. & inde חֹרֶב Choreb. i. siccitas. calor. estus. vt Iudi. 6. Et in omni terra siccitas. & in eodem. Oro vt solum vellus siccum sit. & in eodem. Et fuit siccitas in solo vellere. Esa. 25. Vmbraculũ ab estu. & in eo. Sicut estus in siti. & in eodẽ. Et quasi calore sub nube torrente. Hiere. 5. Siccitas super aq̃s eius. Aggei. 1. Et vocaui siccitatẽ super terram. Scribitur ẽt cum puncto cegol in prima syllaba & dicitur חֵרֶב Chereb. idest estus. vt Deut. 28. Ardore & estu. Scribitur etiam cũ nun & dicitur חַרְבּוֹן Charbon. i. siccitas vel estas. Ps. 31. Dũ confringitur spina. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Cum exarserit estas. Itẽ חָרַב Charab. Deuastare. desolare. destruere. dissipare. desertum esse. Iudi. 16. Qui deleuit terram nostrã. i. deuastauit vel desolauit. Nee. 2. Ciuitas domus sepulchrorũ patrũ meorum deserta est. Esa. 34. A generatione in generationem desolabitur. & in eodẽ. 37. Desertas fecerunt reges assyriorũ terras & regiones earum. & in eodem. 49. Destruentes te & dissipantes a te exibunt. & in eodem. 60. Et gẽtes solitudine vastabuntur. Hiere. 2. Et porte eius desolamini vehementer. & in eodẽ. 26. Et vrbs ista desolabitur. & in eodem. 33. In loco isto quem vos dicitis esse desertum. & in eodẽ. 50. Dissipa & interfice quos post eos sunt. & in eo. Dissipate vniuersos fortes eius. Ezech. 6. Vrbes deserte erunt. & in eodẽ Et dissipabuntur & interibunt are vestre. & in eodem. 26. Implebor: deserta est. & in eodem. Cum dedero te vrbẽ desolatã. Soph. 3. Desertas feci vias vestras. Aggei. i. quia domus mea deserta est. & inde חֹרֵב Chóreb. i. destructio siue destructum vel desertũ. solitudo. vt Esa. 61. Et instaurabũt ciuitates desertas. Quod in hebreo legitur singulariter. s. ciuitates destructionis. i. ciuitates destructas vel desertas sicut est in littera nostra. Eze. 29. Et erit terra egypti in desertum & in solitudinem. Soph. 2. Et coruus in superliminari. Pro quo hebrei legunt. Et destructio in superliminari. Sed si scribatur cum aym in prima tũc significat coruũ. & in plurali חָרְבוֹת Charboth siue חֲרָבוֹת Charaboth. i. destructiones aut destructa vel deserta. vt Esa. 48. Non sitierunt in deserto. Quod in hebreo legitur pluraliter. s. in desertis. vel secundũ primã significationem in siccitatibus. & in eodẽ. 61. Et edificabunt deserta a seculo. Ezech. 13. Qua si vulpes in deserto. pro quo he. le. In desertis. & in eo. 36. Torrentibus vallibusq; & desertis parietinis. & in eo. Et instauratum ruinosa. pro quo he. le. Et edificabuntur deserta & in eo. Et ciuitates deserte & destitute. Ps. 108. Et eiiciãtur de habitationibus suis· pro quo beatꝰ Hieronymus in psalterio iuxta hebraicã veritatẽ trãstulit. Et exquirãtur in parietinis suis. Scribitur etiam cum mem vel nun & dicitur מֶחֳרָבוֹת Machoraboth siue נֶחֳרֶבֶת Necheraboth. vt Ezech. 29. Et ciuitates eius in medio vrbium subuersarum. vbi ponitur pro subuersis. & in eodem. 30. Et vrbes eius in medio ciuitatum desertarum erunt. & inde חֶרֶב Chareb siue חֶרֶב Chereb. i. gladius. ensis. culter. mucro. & secundũ hebreos est genus ad omnia ferramenta acuta quibus scindimus. Gen̄. 3. Et flãmeum gladium atq; versatilem. & in eo. 27. Viues in gladio. & in eo. 48. Quam tuli de manu amorrei in gladio & arcu meo. Exo. 5. Ne accidat nobis pestis aut gladius. & in eodem. 20. Si enim leuaueris cultrũ tuum super eum polluetur. Leuit. 26. Et gladius non transibit termios vestros. Nu. 22. Cernens asina angelum stantem in via euaginato gladio. Deut. 33. Scutum auxilii tui & gladius glorie tue. Iudi. 3. Qui fecit sibi gladium ancipitem. & in eo. Et tulit sicam de dextero femore suo. idest & tulit gladium. & in eodem. 7. Gladius domini & gedeonis. 1. Reg. 13. Non est inuentus ensis & lancea in manu totius populi. 2. Reg. 2. Nũ vsq; ad internitionem tuus mucro desciuet. Iob. 41. Cum apprehenderit eum gladius non subsistet. Ps. 36. Gladium eorum intret in cor iporum. Ps. 43. Neq; emi in gladio suo possederunt terram. Esa. 27. In die illa visitauit dominus in gladio suo. Hiere. 4. Et ecce peruenit gladius vsq; ad animam. & in eodem. 33. Et ad munitiones & ad gladium. & in eodem. 47. Vsquequo cõciderís o mucro dñi. Ezech. 5. Sume tibi gladium acutum radentẽ pilos. & in eo. 21. Mucro euagina te. & in plurali חָרְבוֹת Charboth siue חֲרָבוֹת Charaboth. vt Ios. 5. Fac tibi cultros lapideos. 3. Reg. 18. Incidebant se iuxta ritum suum in cultris & lanceolis. Esa. 2. Et cõflabunt gladios suos in vomeres. Ponitur etiam pro instrumentis ferreis acutis quibus muri destruuntur. Pro q̃ btũs Hieronymus transtulit Armaturã. vt Ezech. 26. Et turres tuas destruet in armatura sua. & inde verbum חָרַב Charab. Quod significat pugnare. siue trucidare. vt. 4. Reg. 3. Pugnauerunt reges contra se & cesi sunt mutuo.

Dissipare. חֹרֵב Destructio Solitudo. חָרְבוֹת Deserta. Ruinosa. ꝓparietine חֲרֵבוֹת Subuersa. Deserte. חֶרֶב Gladius. Ensis. Mucro חָרְבוֹת Cultri. Gladij. Armatura חָרַב Pugnare.

חָרַג Charag. contrahere. constringere. vt. 2. Reg. 22. Et cõtrahentur in angustiis suis. & solum inuenitur in predicto loco. & in lingua chaldaica significat timorem.

חָרַג Cõtrahere Timor.

חַרְגֹּל Ophimachus.

חרגל Chargol.ſpecies volatilis quattuor habēs pedes.pro quo beatus Hieronymus tranſtulit. ophimachū. vt Leuit.11. Atacus atq; ophimachus.& ſolū inuenitur in prędicto loco.& dicunt aliqui hebrei q̄ eſt genus locuſte.

חָרַד Expaueſcere. Pauere. Terrere Obſtupeſcere. Admirari. Timere Tremere. Formidaſ. Cōmoueri Miniſtraſ

חרד Charad.pauere.formidare. timere. expaueſcere. obſtupeſcer.admirari.terrere. tremer.cōmoueri.vt Geñ. 17.Expauit iſaac ſtupore vehementi.vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.Iudi.7.Qui formidoloſus & timidus eſt.& in eodē. Turbato omni exercitu. pro quo hebrei legūt.Et omnē exercitum pauere fecit: ſiue exterruit. 1.Reg.4.Erat aūt cor eius pauens p̄ arca domini.& in eo. 13.Et omis populus perterritus eſt qui ſequebatur eum.& in eodē.14.Sed & omis populus ſtationis qui ierat ad preliandū obſtupuit.& in eodem.16.Et admirati ſūt ſeniores ciuitatis.2.Reg.17.Percutiam eū : cūq; fugerit omnis populus qui cum eo eſt percutiam regem deſolatum.pro quo hebrei legunt.Terrebo eum & omnem populū qui cum eo eſt:& percutiam regem ſolū.3.Reg.1. Territi ſunt ergo & ſurrexerunt.Iob.11.Et non erit qui exterreat. & in eo. 37. Super hoc expauit cor meū.Eſa.29.Et ſtupebunt & timebunt a facie cōmotionis manus dñi.& in eodem.66.Audite verbum domini qui tremitis ad verbum eius.Ezech. 30 Egredientur nuncii a facie mea ad conterendā ethiopiam. Pro quo hebrei legunt. Ad terrendam ſiue ad exterrendā ethiopiam: vel vt contremiſcere faciant ethiopiam:ſiue vt expaueſcere faciant ethiopiam.& in eo.32. Et obſtupeſcēt reges ſinguli pro anima ſua. Oſee.11.Et formidabunt filii maris. & in eodē pōitur pro auolare.vbi dicitur.Auolabūt quaſi auis ex egypto.Pro quo hebrei legunt.Mouebuntur ſiue cōmouebūtur q̄ſi auis ex egypto.i.velociter cōmouebuntur pre timore vel terrore.Ponitur etiā pro laborare vl' miniſtrare:quod eſt motus quidam.vt.4.Reg.4. Ecce ſedule in omnibus miniſtraſti nobis.pro quo hebrei legunt. Ecce laboraſti pro nobis omnē laborem iſtū.Siue ecce miniſtraſti pro nobis om̄e miniſterium iſtud. vbi pōitur verbum & nomen ab eo deriuatum.& inde חֲרָדָה Charada.i. ſtupor.tremor.terror.timor.vt Geñ.27. Stupore vehemēti & vltra q̄ credi poteſt admirans ait.Ezech.26.Et induētur ſtupore.vbi ponitur in hebreo חֲרָדוֹת Charadoth in numero plurali.Ponitur etiam in noſtra tranſlatione pro miraculo quod eſt res ſtupenda.1.Reg.14.Et factum eſt miraculum in caſtris.& in eodem.Et factum eſt quaſi miraculū a deo.Prouer.29.Qui timet hominem cito corruet.pro q̄ hebrei legunt.Timor ſiue tremor hominis dabit ruinam. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.

חָרָה Iraſci. Indignari Puareſu

חרה Chara.iraſci.indignari.furore ſuccēdi.emulari.Geñ. 4.Quare iratus es.Exo.32.Cur domine iraſcitur furor tuus contra populū tuum. Deut.11.Iratuſq; dñs claudat celum.& in eodē. 31. Et iraſcetur furor meus contra eum. 2.Reg.22.Qm̄ iratus eſt eis.& in eodem.24.Et addidit furor domini iraſci contra iſrael.4.Reg.22. Iratus eſt furor eius contra iudam.Iob.32.Porro aduerſum amicos ei9 indignatus eſt.Ps.123.Cum iraſceretur furor eorum in nos. Ione.4.Putas ne bene iraſceris tu.Zach. 10. Super paſtores iratus eſt furor meus.Scribitur etiā ſine he. vt Geñ. 4. Iratuſq; eſt cain vehementer.Exo.32.Iratuſq; valde proiecit de manu tabulas.Nu.12.Iratuſq; contra eos abiit. Scribitur etiam cum nun in principio.ſ.qm̄ eſt verbum paſſiuū prime coniugationis.Pro quo beatus Hieronymus trāſtulit pugnare.vt Canti.1.Filii matris mee pugnauerunt contra me.Eſa.41.Omnes qui pugnant aduerſum te. Vide ēt de hoc ſupra in dictiōe חָרַר Charar. Inde חֳרִי Chori.i. ira. vt Exo.11.Et exiuit a pharaone iratus nimis. pro quo hebrei legunt.Et exiuit a pharaone cum ira furoris. Deut.30 Que eſt hec ira furoris ei9 imenſa.& inde חָרוֹן Charon.ira. furor. vt Exo.15. Miſiſti iram tuam. & in eo.32. Quieſcat ira tua & eſto placabilis. 4.Reg.22.Verūtamen nō eſt auerſus domin9 ab ira furoris ſui magni.Ps.2.Et in furore ſuo conturbabit eos.Ps.84.Auertiſti ab ira indignationis tue Ponitur etiam חָרָה Chara pro emulari.vt Ps.36.Noli emulari in malignātibus.& in eo.Noli emulari in eo qui p̄ſperatur in via ſua.Sed beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicā veritatem tranſtulit Contendere. & inde verbū tertie coniugationis.ſ.הֶחֱרָה Hechera.Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit.In monte.Nee.3.Poſt eū in monte edificauit Baruch filius Zachai. Quod poteſt legi ſic.ſ.poſt eum emulatus.ideſt imitatus edificauit Baruch filius Zachai.vel ſecūdū primā ſignificationē irat9.quia fortaſſe inuitus edificauit : tamen ſi pro littera cheth ſcribatur cū littera he:que eſt quaſi eiuſdem figure:vt dicatur הָהָרָה Hahára tunc ſignificat in monte ſicut eſt in littera noſtra.

חָרַז Monile חֲרוּזִים

חרז Charuz.monile.torques.& ſolum inuenitur in nūero plurali.ſ.חֲרוּזִים Charuzim vt Canti.1.Collum tuum ſicut monilia.& ſecundum aliquos hebreos ſcribitur etiam cum aleph in principio loco cheth.Ezech.27. Vbi nos legimus cedros quoq; habebāt in negociationibus tuis.pro quo ipſi legunt.Monilia ſiue torques habebāt in negociationibus tuis.Sed melius in tranſlatione noſtra.De quo vide ſupra in dictione אֶרֶז érez.

חָרְחַר

חרחר Charchar.ſuccendere.ſiue incitare.ſ.rixas vl' iurgia De quo vide ſupra in dictione חָרַר Charar.

חָרֵט Stilus. חֲרִיטִים Acus. Saccī

חרט Cheret.ſtilus:ſiue opus fuſorium. Eſa.8. Et ſcribe in eo ſtilo hominis.Exo.32.Formauitq; opere fuſorio. Sed etiam in hoc loco hebrei legunt.& formauit eum ſtilo. ſcilicet ferreo.& inde חֲרִיטִים Charitim.Pro quo beat9 Hieronymus tranſtulit Acus.ſ.ornamētū muliebre.Eſa.3.Linteamina & acus.Ponitur etiam pro marſupiis vel ſaccis. vt 4.Reg.5.Ligauitq; duo talenta argenti in duobus ſaccis.

חַרְטֹם Hariolus. חַרְטֻמִּים Incantationes Malefici Hariolī Cōiectores

חרטם Chartom.hariolus.incantator. maleficus. vt Dañ. 2.Ab omni hariolo & mago.& in plurali חַרְטֻמִּים Chartumim .i.incantatores ſiue harioli aut malefici. Exo. 7.Fecerunt etiam ip̄i per incantatiōes egyptiacas.& in eodem.Feceruntq; ſimiliter malefici egyptiorum.& in eodē. 8.Fecerunt aūt & malefici per incantationes ſuas ſimiliter. & in eodem·Et dixerunt malefici ad pharaonem digit9 dei eſt.Dañ. 2.Precepit aūt rex vt conuocarentur harioli.Ponitur etiam pro coniectoribus.vt Geñ.41.Miſit ad omnes cōiectores egypti.

חָרַךְ Inuenire. Inurere

חרך Charach.inuenire.Prouer.12.Non inueniet fraudulētus lucrū.& ſolū inuenitur in predicto loco.& dicūt hebrei q̄ ſignificat inurere vl' adurere ſiue aſſare.vnde in predicto loco ipſi legunt.Non inuret ſiue non aſſabit fraudulētus venationem ſuam.Quod ſic exponitur ab hebreis:quaſi dicat.Quidquid dolo vel fraude acquiritur velociter peribit nec fraudulentus fruetur eo.Alii vero dicunt q̄ ſignificat ſtigmatizare ſiue ſignare.i.ſigna vel ſtigmata in rebus propriis ponere:vt inter alienas poſſint cognoſci vel inueniri.& in lingua chaldaica ſignificat adurere.Dañ.3.Et capillus capitis eorum non eſſet aduſtus.Item חַרְכֵּים Charachim.cancelli.Canti.2.Proſpiciens per cancellos. & ſolum inuenitur in numero plurali in predicto loco.

חָרֻל Sentis. Urtica Spine

חרל Charul.ſentis.vrtica.ſpina. Iob.30. Et eſſe ſub ſentibus delicias computabant.Prouer.14. Et ecce totum repleuerant vrtice.Soph.2.Siccitas ſpinarū & aceruū ſalis.

חָרַם

חרם Charam.delere.deſtruere.deſolare.occidere. anathematizare.deuouere. cōſecrare. Nu.21. Delebo vrbes

eius. Esdre.10. Auferetur vniuersa substantia eius. Pro q̄ hebrei legunt. Destruetur vniuersa substantia eius: siue occidentur vniuersa pecora eius. Esa.11. Et desolabit dñs linguam maris egypti. Item significat occidere siue interfice re. vt Exo.22. Qui immolat diis occidetur. Nu.21. Quem ille interfecit subuersis vrbibus eius. Ios.6. Et interfecerūt omnia que erant in ea. & in eodē.10. Regemq; illius interfecit. & in eodē. Sed omne quod spirare poterat interfecit. Hiere.50. Dissipa & interfice. & in eodē. Et interficite cā. Item significat anathematizare. vt Ios.6. Vos aūt cauete ne de his que precepta sūt quippiam cōtingatis & sitis preuaricationis rei: & omnia castra israel sub peccato sint. pro quo hebrei legunt. Vos aūt cauete ab anathemate ne anathematizemini: & accipiatis de anathemate: & ponatis castra israel in anathemate. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum. Ponitur etiā pro consecrare vel deuouere aliqd dño: ne quis eo fruatur q̄si sit anathema. Leuit.27. Et possessio consecrata ad ius pertinet sacerdotum. & in eo. Oñe quod domino consecratur siue homo fuerit siue animal. & in eo. Quidquid semel fuerit consecratum, sanctum sanctorum est domino. & inde חֵרֶם Cherem. i. cōsecratio. anathema: occisio. interfectio. rete. siue sagena. vt Leuit. 27. Et omnis consecratio que offertur ab homine nō redimetur. pro quo he. le. Et omnis consecratio que cōsecratur vt deuouetur ab homine. vbi ponitur verbum & nomē ab eo deriuatum. Nu.15. Omne quod ex voto reddiderint filii israel tuum erit. Pro quo he. le. Omnis consecratio. i. oñe quod deuouetur in israel. s. domino: tuum erit. & cōmuniter ponitur pro anathemate. Deut.7. Ne fias anathema sicut & illud est. & in eodem. Quia anathema est. & in eo.13. Et non adherebit de illo anathemate quicq̄ in manu tua. & Ios.6. Sitq̄ ciuitas hec anathema. & in eo. Tulerūtq̄ de anathemate. & in eo. Quia pollut? est anathemate. Zach. 14. Et anathema non erit amplius. Malach.4. Et percutiā terram anathemate. scribitur etiā cum he in fine. vt Nu.21 Et vocauit nomen loci illius horma. i. anathema. Item ponitur pro morte vel interfectiōe. vt.3. Reg.20. Quia dimisisti virum dignum morte de manu tua. Esa.14. Et sup populum interfectionis mee ad iudicium. Mich.7. Vir fratrē suum ad mortem venatur. Significat etiam rete vel sagena quibus aues vel pisces capiuntur. vt Eccl's.7. Que laqueus venatorū est & sagena cor eius. Ezech.26. Siccatio sagenarum erit in medio maris. Abach.1. Traxit illud in sagena sua. & in eodem. Propterea immolabit sagene sue. Itē חָרוּם Charum. i. ille qui habet maculam in naribus. s. qui habet nasum grandiorem vel minorem quam homines communiter hñt. vt Leuit.21. Si vel puo vel grādi vel torto naso.

חַרְמֵשׁ Chermes. falx. Deut.23. Falce autem non metes. & solum inuenitur in predicto loco.

חֶרֶס Chéres. sol. vt Iob.9. Qui precipit soli & nō oritur. Scribitur etiam cum he in fine. & dicitur חַרְסָה Charsa. vt Iudi.14. Die septimo ante solis occubitum. & inde חַרְסִית Charsith. i. orientalis secundū hebreos. vt Hiere.19 Iuxta introitū porte fictilis. Pro quo hebrei legunt. Iuxta introitum porte orientalis. Potest etiam deriuari a dictione חָרַשׁ Chāres. Que significat testam siue fictile: quia secūdū hebreos frequenter ponitur littera sin cum apice cibboleth pro littera samach. vnde beatus Hieronymus in explationibus super Esaiam capō.19. sic ait. Chéres em̄ verbū ambiguum est & testa dicitur & sol. eo qd̄ vtrūq; areat & siccum sit. hec Hieronymus. Item חֶרֶס Cáhres. i. prurigo. Deut.28. Scabie quoq; & prurigine.

חָרַף Charaph. exprobrare. improperare. blasphemare. cō uiciari. ignominiam facere. reprehendere. morti uel discrimini se offerre. hyemare. Iudi.8. Super quibus exprobrastis mihi dicentes. 1. Reg.17. Ego exprobraui agminibus israel hodie. & in eo. ad exprobrādū em̄ israel ascēdit. & in eodem. Quis est enim hic philisteus incircuncisus qui exprobrauit aciem dei viuentis. 2. Reg.22. Et blasphemauit israel. & in eo.23. Quando exprobrauerunt philistiim. 4. Reg.19. Cui exprobrasti & quem blasphemasti. Ps.41. Exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei. Ps.54. Qm̄ si inimicus me? maledixisset mihi. pro quo bt̄us Hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit. Non em̄ inimicus exprobrauit mihi. Ps.68. Et opprobria exprobrātium tibi ceciderunt super me. Ps.73. Vsq; quo deus improperabit inimicus. Ps.118. Et rñdebo exprobrātib? mihi verbū. Prover.27. Vt possim exprobrāti respōdere sermonem. & inde חֶרְפָּה Cherpa. i. opprobrium. improperiū. ignominia vt Gen̄.30. Abstulit de? opprobrium meū. 1. Reg.17. Et tulerit opprobriū de israel. 2. Reg.13. Ego em̄ ferre non potero opprobriū meū. Ps.21. Opprobriū hoīm & abiectio plebis. Ps.68. Improperium expectauit cor meū. Esa.4. Aufer opprobrium nostrū. & in eo.20. Ad ignominiam egypti. & in plurali חֶרְפּוֹת Cherphoth siue חֲרָפוֹת Charaphoth Ps.68. Et opprobria exprobrantiū tibi. Dañ.12. Alii in opprobriū vt videant semp. Qd̄ in hebreo legitur pluraliter scilicet in opprobria. Significat ēt reprehēdere. vt Iob.27 Neq; em̄ reprehēdit me cor meū. Et secūdū hebreos significat etiā desponsare. vt Leuit.19. Pro eo qd̄ nos habemus Que sit ancilla etiā nobilis. hebrei legunt. Que sit ancilla desponsata viro. Sed nō habet simile vnde significet despōsare. Significat ēt offerre se discrimini vel morti. vt Iudi.5. Zabulon vero & Neptalim obtulerunt animas suas morti. Item חֹרֶף Charaph. i. hyemare. vt Esa.18. Et oēs bestie terre super illū hyemabunt. & inde חֹרֶף Choreph. i. hyems. vt Gen̄.8. Estas & hyems. Amos.3. Et percutiā domū hyemalem cū domo estiua. Zach.14. In estate & hyeme erūt. Item ponitur pro frigore. vt Prouer.20. Propter frig? piger arare noluit. Ponitur etiā pro iuuētute vel adolescētia. vt Iob. 29. Sicut fui in diebus adolescentie mee.

חָרַץ Charas. mutire. latrare. inire prelium. decernere. prescindere. decidere. Exo.11. Apud oēs aūt filios israel non mutiet canis. Ios.10. Nullus contra filios israel mutire ausus est. & aliqui hebrei exponūt pro mutire. s. mouere linguam & exacuere. Itē significat inire preliū. vel secūdū hebreos exacuere se ad preliū. vt.2. Reg.5. Tūc inibis preliū. Itē ponitur pro decernere. vt.3. Reg.20. Hoc est iudicium tuū quod ipse decreuisti. & inde נְחֻרָצָה Necherasa. i. concisa vel decisa. pro quo beatus Hieronymus transtulit Abbreuiationē. Esa.10. Consumationē enim & abbreuiationem dñs deus exercituū faciet. & in eo.28. Consumationē enim & abbreuiationem audiui. Quod hebrei exponunt consumationē decisam uel definitam. & inde חָרוּץ Charus. i. precisio vel concisio aut abbreuiatio. Iob.14. Breues dies hominis sunt. Esa.10. Consumatio abbreuiata. i. decisa vel definita. Ioel'.3. Populi in valle cōcisiōis. & in eo. Quia iuxta est dies dñi in valle cōcisionis. Significat etiā חָרוּץ Charus secūdū hebreos hominē rectū & iustum vel diligentē cui? opera sunt decisa & definita ratiōe & intellectu. Pro q' bt̄us Hieronymus trāstulit fortē vel robustū. vt Prouer.10. Manus aūt fortium diuitias parat. & in eo.12. Manus fortium dominabitur. & in eo.21. Cogitatiōes robusti semp in abūdantiā. Ponitur etiā pro diligente vel sollicito. Itē חָרִיץ Charus. significat instrumentū quo frumentum triturat̄ siue excutitur: eo quod est acutum & scindit fruges. vt Esa.28.

Destruere. Desolare

Occidere. Interficere.

Anathematizare

Cōsecrare.

Cōsecratio

Deuouere

Anathema.

Mors Interfectio.

Sagena

Falx

Sol.

Sol.

Orientalis.

Testa.

Prurigo

Exprobrare

Blasphemare

Improperare

Ignominia.

Reprehendere.

Despōsare

Offerre se morti.

Hyemare

Hyems

Frigus

Adolescentia.

Mutire

Inire prelium.

Decernere

Abbreuiatio.

Decisa.

Abbreuiatio.

Concisio

Fortis.

Robustus

Sollicitus

Serra.

Triturans חָרָצוֹת

Plaustra. חָרִיצִי

Carpenta.

Non emī in serris triturabitur git.vbi ponitur pro serris.& in eo. 41.Ego posui te quasi plaustrum triturans.vbi ponitur pro triturāte.& in plurali חֲרָצוֹת Charusoth.i. plaustra quibus trituratur. vt Amos .1.Eo qđ triturauerunt in plaustris ferreis galaad.& inde חָרִיצִי Charise. Pro quo beatus Hieronymus transtulit Carpēta.vt.2.Reg.13. Et circūegit super eos ferrata carpenta.s.scindētia.&.1.Paralip.20. Et fecit super eos tribula & trahas & ferrata carpēta transire.Ponitur etiam חֲרִיצִי Charise pro caseis vl pro formelis casei. vt.1.Reg.17.Et decem formelas casei has deferes. pro quo brei legunt. Decē caseos lactis hos deferes.ponitur ēt חָרוּץ Charus pro habēte cicatricē.vt Leuit.22.Si cicatricem habens si papulas.Item חָרוּץ Charus.i.menia siue murus:eo quod in parte supiori tendunt ad acuitatē.Dañ.9.Edificabitur platea & muri.Item חָרוּץ Charus.i.aurū.vt Iob.41. Sternet sibi aurū quasi lutum.Ps.76. Et posteriora dorsi eius in pallore auri.Prouer.3.Melior est acquisitio eius negociatione auri.& in eo.8.Doctrinā magis q̄ aurum eligite.& in eo.Melior est fructus eius auro & lapide precioso. & in eo.12.Et substantia hominis erit auri preciū.Zach.9 Et aurū vt lutū platearū.Itē חָרָץ Charas in lingua chaldaica significat lumbū vel renes.Dañ.15.Et compages renum eius soluebantur.

Formele. חָרוּץ

Cicatrices. habēs חָרוּץ

Murus חָרוּץ

Aurum

Renes. חָרָץ

חָרְצָב Charsub. nodus siue colligatio. & solum inuenitur in nūero plurali.s.חָרְצֻבוֹת Charsuboth.vt Esa.58. Dissolue colligationes impietatis.Ps.72.Quia non est respectus morti eorū.pro quo he.le.Quia nō sūt colligationes siue vincula morti eorū.Beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Quia nō cogitauerūt de morte sua.i. nō sunt eis colligantia & innodatiōes morti eorū.

חָרְצָב

חָרְצֻבוֹת

Colligationes

חָרְצָן Charsan.acinus.i.granulū vue. & solū inuenitur in numero plurali.vt Nu.6.Ab vua passa vsq̄ ad acinum.pro quo hebrei.le.Ab acinis vsq̄ ad folliculū.s.vue.

חָרְצָן

Acinus

חָרַק Charac.fremere.frendere.stridere.s.dentib9.vt Iob.16.Infremuit cōtra me dentibus suis.Ps.34. Frēdue runt super me dentibus suis.Ps.36.Et stridebit sup eū dentibus suis.Ps.111.Dentibus suis fremet & tabescet.Threñ.2 Et fremuerunt dentibus.

Fremere Frendere. Stridere

חָרַשׁ Charas.silere.tacere.dissimulare se audire.obsurdescere.tacitū cogitare.arare. Gen.34.Siluit donec venirent.Nu.30.Et tacuerit voti rea erit.& in eo.Qua die audierit vir & nō cōtradixerit:voti rea erit.Pro q̄ he.le.Qua die audierit vir & tacuerit:voti rea erit. & est idē sensus cū littera nostra.& in eo.Si audierit vir & tacuerit. & in eodē. Qđ si audiens vir tacuerit.Iudi.16.Et ibi tota nocte cū silentio prestolabantur.pro quo.he le.Et siluerūt ibi tota nocte.1. Reg.7. Ne cesses p nobis clamare ad dñm deū nr̄m. idest ne sileas a clamore.Nee.5.Et siluerunt nec inuenerūt quid responderent.Iob.11.Tibi soli tacebūt hoīes.& in eo. 41.Non parcam ei.Pro quo he.le. Non tacebo mendacia eius.Ps.27.De9 me9 ne sileas a me.Ps.34.Vidisti dñe : ne sileas.Ps.38.Ne sileas qm̄ aduena ego sum apud te.Ps.49 De9 noster nō silebit.Esa.41. Taceant ad me īsule.& in eo. 42. Siluī patiens fui.Soph.3.Silebit in dilectiōe sua.Item significat dissimulare se audire:vel obsurdescere.vt.1.Reg. 10.Ille aūt dissimulauit se audire.Mich.7.Et aures eorum surde erūt.& inde חֵרֵשׁ Cheres.i.surdus.Exo.4. Aut quis fabricatus est mutū & surdū.Leuit.19.Non maledices surdo.Ps.37.Ego aūt tanq̄ surdus non audiebā.Ps.57.Sicut aspidis surde.Esa.29.Et audient in die illa surdi verba legis.& in eo.35.Et aures surdorum patebunt. & in eo. 42. Surdi audite.& inde חֵרֵשׁ Chéres.i.tacite siue clam.pro q̄ beatus Hieronymus transtulit in abscondito. Ios.2. Misit ígitur Iosue filiȝ nun de sethim duos víros exploratores in abscondito.Item חָרַשׁ Charas.i.tacite cogitare : vel tacite cōtemplari.vt Gen̄.24.Ipse aūt cōtemplabatur eam tacite.1.Reg.23.Quia prepararet ei saul clā malū.i.tacite cogitaret.Iob.4.Quin potius vidi eos qui operantur iniquitatem.pro quo he.le.Quin potius vidi cogitantes iniquitatem.Prouer.3.Ne moliaris amico tuo malū.pro quo he.le. Ne cogites contra amicū tuū malū.& in eo.6. Cor machinās cogitationes pessimas.i.cogitans.& in eo. 12. Dolȝ in corde cogitantiū mala.& inde חֵרֵשׁ Charas siue חֹרֵשׁ Chores.i.faber.artifex.opifex.siue industrius. vt Gen̄. 4. Qui fuit malleator & faber.1.Reg.13.Porro faber ferrarius nō inueniebatur in omī terra israel.2.Reg.5. Artifices lignorū artificesq̄ lapidum.3.Reg.7.Artificem erarium & plenū sapientie.4.Reg.24.Et omnē artificē & inclusorem.1.Paralip.4.Genuit ioab patrē vallis artificū:ibi quippe artifices erant.Esa.44.Fabri em̄ sunt ex hoībus.& in eo.Faber ferrarius lima operatus est.& in eo.Artifex lignarius extēdit normā.Hiere.29.Et faber & inclusor.Ezech.21.Fabricantiū interitū.Ponitur ēt pro sculptore. Exo. 28. Opere sculptoris & celatura gēmarii.Item pōitur pro architecto. Esa.3.Et sapientem de architectis & prudētē eloquii mystici.& inde חָרֹשֶׁת Charóseth.i.artificium siue fabrefactio.vt Exo.31.Marmore & gēmis & diuersitate lignorū.pro quo hebrei legūt.Et in artificio lapidis & in artificio siue fabricatione lignorū.Est etiā חָרֹשֶׁת Charóseth nomē proprium loci.vt Iudi.4.Ipse aūt habitabat in charoseth gentiū. Itē חָרַשׁ Charas.i.arare.vt Deut.22.Nō arabis in boue simul & asino.Iudi.14.Si non arassetis in vitula mea.Ps.128.Supra dorsum meū fabricauerūt pctōres.pro quo beatȝ Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Sup ceruicem meā arauerūt arantes.Hiere.26.Sion quasi ager arabitur. Ezech.17.Exaratū super latitudinē cordis eorū.Amos.6. Aut arari potest bubalis.& inde חָרִישׁ Charis.i.aratio siue tēpus arandi.Gen̄.45.Quibus nec arari poterit nec meti. Pro quo he.le.In quib9 nec erit aratio nec messis.Exo.34 Die septimo cessabis arare & metere.pro quo he.le. Die septimo cessabis siue quiesces:in aratiōe & in messe quiesces 1.Reg.8.Et aratores agrorū suorū.pro quo he.le.Et ad arādū aratione suā.& inde מַחֲרֵשֶׁת Macharéseth.i.vomer siue aratrū.vt.1.Reg.13.Vt acueret vnusquisq̄ vomerē suum & ligonē & securim & tridentē & sarculū. vbi ponitur etiam pro sarculo.& in eodē.Retuse erant acies vomerū. & inde חֲרִישִׁית Charisith.i.vehemēs aut validus ventus: secūdum hebreos: qualis solet accidere in tēpore arandi. Pro q̄ beatȝ Hieronymus transtulit vrentē.Ione.4.Vēto calido & vrēti.Item חֹרֶשׁ Chores.virgultū densis frondibus. Ezech.31 Et frondibus nemorosis.Ponitur etiā in translatiōe nostra pro aratro secundū aliam significationē supradictam. Esa. 17.Sicut aratra & segetes que derelicta sunt a facie filiorum israel.Sed etiam in predicto loco hebrei legūt. Virgultū & ramū.vt dictū est supra in dictiōe אָמַר Amar:Inde חֹרְשָׁה Chorsa.i.siluane.mus. salt9.vt.1.Reg.23.Porro dauid erat in deserto ziph in silua.& in eo.Et abiit ad dauid in siluā. & in eodē.Mansitq̄ dauid in silua.& in eo. Ecce dauid latitat apđ nos ī locis tutissimis silue.& in plurali חֲרָשִׁים Charasim.2.Paralip.27.Et ī saltibus castella & turres. Itē חֶרֶשׁ Chéres.cum apice ceboleth in littera sin.i.testa.testeus.fictilis.vt Leuit.6.Vas aūt fictile in quo cocta est confringetur. Iob.2. Qui testa saniem radebat. Ps.21. Aruit tanq̄ testa virtus mea.Esa.16.Ad murū cocti lateris.vbi ponitur p̄ cocto latere.& in eo.30.Et non inuenietur de fragmentis ei9 testa.& in eo.45.Testa de samiis terre.Pro quo he.le.Testa

In abscondito. חָרַשׁ

Tacite cōtemplari

Tacite cogitare

Molíri.

Machinari

Cogitare. חָרַשׁ

Faber Artifex

Fabricator.

Sculptor. Architectus. חָרֹשֶׁת

Artificiū

Charoseth חָרַשׁ

Arare

Exarare. חָרִישׁ

Aratio.

עֲמַחֲרֵשֶׁת Vomer.

Sarculus חֲרִישִׁית

Vel vēto.

חֹרֶשׁ Virgultum cū frōdib9 Fratrum.

חָרְשָׁה Silua

חֲרָשִׁים Saltus. חֶרֶשׁ Fictile Testa.

Coct9 later

de testis terre. & est idē sensus. Nā de insula samo afferebantur vasa testea que vasa samia appellabantur. Threñ. 4. Quomō reputati sunt in vasa testea. Ezech. 25. Et fragmēta eius deuorabis. pro quo he. le. Et testas eius. i. fragmenta teste eius confringes. s. dētibus. Item חָרֵשׁ Chares. i. sol. vt Iob. 41. Sub ipso erunt radii solis. De quo vide supra in dictione חָרֵס Chares cum samach in fine. & solum in predicto loco scribitur cū sin in fine loco samach.

חָרֵשׁ Sol.

חָרֶת Sculpere.

חָרַת Charuth. sculpere. vt Exo. 32. Scriptura q̄ꝫ dei erat sculpta in tabulis.

חָשׁ

חֻשׁ Chas. festinare. De quo vide supra in dictione הוּשׁ Chus.

חָשַׁשׁ Calor. Ardor

חַשַׁשׁ Chasas. calor siue ardor. Esa. 5. Et calor flāme exurit. & in eo. 33. Concipietis ardorem & parietis stipulā. Hebrei vero dicunt q̄ significat quisquilias.

חָשַׁב Cogitare.

חָשַׁב Chasab. cogitare. existimare. putare. reputare. estimare. in precio habere. numerare. vel cōputare. aut supputare. Geñ. 50. Vos cogitastis de me malum. & in eodem. Sed deus vertit illud in bonum. Pro quo hebrei legūt. Sed deus cogitauit illud in bonum. 2. Reg. 41. Quare cogitasti huiuscemodi rem. Ps. 34. Cogitantes mihi mala. & in eodem. Loquentes dolos cogitabant. Ps. 39. Dominꝰ solicitus est mei. i. cogitauit pro me. Ps. 40. Aduersum me cogitabant mala mihi. Ps. 72. Existimabā vt cognoscerē hoc. Ps. 76. Cogitaui dies antiq̄s. Ps. 118. Cogitaui vias meas. Prouer. 16. Qui attōitis oc̄lis cogitat mala. & i eo. 24. Qui cogitat mala facere. Ezech. 11. Hi sunt viri qui cogitant iniquitatē. Threñ. 2. Cogitauit dñs dissipare murū filie sion. Osee. 7. Et in me cogitauerunt malitiam. Amos. 6. Sicut dauid putauerunt se habere vasa cantici. Mich. 2. Ve qui cogitatis inutile. & in eodē. Ecce ego cogito super familiam istā. Naum. 1. Quid cogitatis contra dominū. & in eodem. Ex te em̄ exiuit cogitans cōtra dñm. Ione. 1. Et nauis perīclitabatur conteri. pro quo he. le. Et nauis putabatur conteri siue cogitabat conteri. i. viri nauis cogitabant nauem cōteri. Malach. 3. Timentibꝰ dñm & cogitantibus nomē eius. Itē significat reputare siue extimare. aut in precio habere.

Existimare

Putare

Reputare.

Geñ. 15. Et reputatum est ei ad iustitiā. & in eodē. 31. Nōne quasi alienas reputauit nos. Nu. 18. Vt reputetur vobis in oblationem primitiuorū. & in eo. Et reputabitur vobis q̄si de area & de torculari. & in eo. 23. Et inter gentes nō reputabitur. Deut. 2. Terra gigantū reputata est. 1. Reg. 1. Estimauit ergo eā heli temulentā. 3. Reg. 10. Non erat argētū neq̄ alicuius precii putabatur in diebus salomonis. 2. Paralip. 9 Argentum in diebus illis pro nihilo reputabatur. Iob. 18. Quare reputati sumus vt iumenta. & in eo. 41. Estimauit abyssum quasi senescentem. Ps. 43. Estimati sumus sicut oues occisionis. Prouer. 17. Stultus si tacuerit sapiens reputabitur. Esa. 2. Qm̄ excelsus reputatus est ipse. & in eo. 13. Qui argentum non querant. i. non estiment: vl̄ pro nihilo reputent illud. & in eo. 29. Et chermel in saltum reputabitur. & in eo. 33. Non reputabit homines. & in eo. 53. Vnde nec reputauimus eum. & in eodē. Et nos putauimus eum quasi leprosum. Threñ. 4. Quomō reputati sunt in vasa testea. Item significat numerare siue supputare vel computare. vt Leuit. 25. Cōputabuntur fructus ex eo tp̄e quo vendidit. & in eo. Supputatis dūtaxat annis a tp̄e vēditionis sue. & in eo. Ponet rationē cū eo iuxta annorū numerum. i. numerabit vel supputabit cū eo. 4. Reg. 12. Et nō fiebat ratio iis hominibus qui accipiebāt pecuniā. i. non numerabatur vel non supputabatur eis. & sequitur sed in fide tractabant eam. & in eo. 22. Verūtm̄ nō supputetur eis argentū. Ps. 31. Beatus vir cui non imputauit dñs peccatū. & inde מַחְשָׁבָה Machasaba siue מַחֲשֶׁבֶת Machasébeth. i. cogitatio: siue existimatio. Geñ. 6. Et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malū. Hiere. 18. Et cogito contra vos cogitationē. Ezech. 38. Et cogitabis cogitationē pessimā. & in plurali מַחֲשָׁבוֹת Machasaboth. i. cogitationes. vt Exo. 31. Ad excogitandū quidquid fabre fieri potest. Pro quo he. le. Ad excogitandum cogitationes ad faciendum. & in eo. 35. Ad excogitandum cogitationes & faciendum. Iob. 5. Qui dissipat cogitationes malignorū. Ps. 39. Et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi. Ps. 55. Aduersum me oēs cogitatiōes eorū. Esa. 55. Non em̄ cogitationes mee cogitationes vestre. Hiere. 11. Quia cogitauerunt super me cogitatiōes. & in eo. 18. Venite & cogitemus cōtra ieremiā cogitationes. & inde חֹשֵׁב Choseb. i. polymitari? siue op? polymitariū vl̄ plumariū. eo q̄d fit multa cogitatiōe & industria. Exo. 26. Opere plumario facies. & in eo. 28. Opere polymito. & in eo. 35. Vt faciat opera abietarii & polymitarii & plumarii. & inde חֹשֶׁב Cēseb. i. ipsa cōtextura ingeniosa & subtilis. vt in eo. 28. Ipsa quoq̄ textura & cūcta operis varietas. Scribitur etiam cū mem in principi o. & dicitur מַחֲשֶׁבֶת Machasa'beth. i. illud quod subtiliter excogitatur vel adinuenitur. vt in codē. 35. Quidquid fabre adinueniri pōt. Inde חֶשְׁבּוֹן Chesbon. i. cogitatio. ratio. numeratio. cōputatio. Eccl's. 7. Et quererem sapientiā & rationē. & in eo. 9. Quia nec op? nec ratio nec sapientia nec scientia erunt apud inferos. & in plurali חֶשְׁבֹּנוֹת Chisebonoth. Pro quo beatus Hieronym? transtulit machinas siue questiones. vt. 2. Paralip. 26. Et fecit in ierusalē generis machinas. Eccl's. 7. Et ipse se infinitis miscuerit questionibus.

Cogitatio

מַחֲשָׁבוֹת Cogitationes.

חֹשֶׁב Opus plumarium. Opus polymitariū.

מַחֲשֶׁבֶת Quidquid adinuēitur

חֶשְׁבּוֹן Ratio.

חִשְׁבֹּנוֹת Machine. Questiōes

חָשָׂה Silere.

חָשָׂה Chasa. tacere. silere. negligere. 4. Reg. 2. Et ego noui: silete. Nee. 8. Leuite silentiū faciebant in omni populo. i. silere faciebant omnē populū. Ps. 27. Ne q̄n taceas a me. Ps. 106. Et siluerunt fluctus eius. Eccl's. 3. Tempus tacendi & tempus loquendi. Esa. 42. Tacui semp. & in eodē. 58. Nec cogitasti in corde tuo quia ego tacens. & in eo. 62. Propter sion non tacebo. Ponitur etiam pro negligere. vt Iudi. 18. Nolite negligere nolite cessare. 3. Reg. 22. Et negligimus tollere eam de manu regis syrie.

Tacere.

Negligere

חָשַׁח Opportere. Necesse eē Opus esse

חָשַׁח Chasach. in lingua chaldaica significat oportere vel opus esse aut necesse esse. Dañ. 3. Non oportet nos de hac re respōdere tibi. Esdre. 4. Qd̄ si necesse fuerit vitulos & agnos. & in eo. 7. Sed & cetera quibus opus fuerit.

חָשַׁךְ Obscurare.

חָשַׁךְ Chasach. obscurare. cōtenebrare. denigrare. Geñ. 10 Operuerūtq̄ vniuersam supficiē terre vastātes oīa. Pro quo he. le. Operuerūtq̄ vniuersam supficiē terre & obscurata vel contenebrata est terra. Iob. 38. Quis est iste involuens sentētias sermōibus impitis. pro quo he. le. Quis est iste obscurans cōsiliū sermonibus absq̄ sciētia. & est idē sensus cum līa nostra. Ps. 68. Obscurētur oculi eorum ne videant. Ps. 75. Quoniā repleti sunt qui obscurati sunt terre domibus iniquitatum. Ps. 104. Misit tenebras & obscurauit. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. & similiter. Ps. 138. Quia tenebre non obscurabuntur a te. Eccl's. 12. Anteq̄ tenebrescāt sol & luna & stelle. Esa. 5. Et lux obtenebrata est in caligine eius. & in eo. 13. Obtenebratus est sol in ortu suo. Hiere. 13. Date domino deo vestro gloriā anteq̄ contenebrescat. Threñ. 5. Ideo cōtenebrati sūt oculi nostri. Amos. 8. Tenebrescere faciam terram in die lumis. Significat etiam denigrare. vt in eodē. 4. Denigrata est sup carbones facies eorum. Ezech. 30. Et in taphnis nigrescet dies. Sed in predicto loco in hebreo scribitur חָשַׁךְ Chasach cum ceboleth in littera sin. Quod significat vitare siue prohibere aut cessare vt infra dicetur: vnde in predi-

Obscurare.

Tenebrescere. Obtenebrare.

Denigrare. Nigrescere.

חֹשֶׁךְ Tenebre

cto loco hebrei legũt. & in taphnis ceſſabit dies. inde חֹשֶׁךְ Chośech.i.obſcuritas ſiue tenebre.& in hebreo legitur ſin gulariter.ſ.tenebra.vt Geñ.1.Et tenebre erant ſuper faciẽ abyſſi.& in eo.Et diuiſit lucem a tenebris. Iob.3. Dies illa vertatur in tenebras.Ps.17.Dñe deus meus illumina tene bras meas.Ps.27.Poſuit tenebras latibulum ſuum. Eſa.5. Ponentes tenebras lucem:& lucem tenebras. Ioel.2. Dies tenebrarum & caliginis.& aliqñ ſcribitur cum he vel aleph in fine & dicitur חֲשֵׂכָה Chaſecha ſiue חֲשׂוֹכָא Chaſocha. vt

חֲשׂוֹכָא Tenebre.

Geñ.15.Et horror magnus & tenebroſus inuaſit eum. Ps. 17.Tenebroſa aqua in nubibus aeris.Ps.138.Sicut tenebre eius ita & lumen eius. Dañ.2.Nouit in tenebris conſtituta. & aliqñ ſcribitur cũ mem in principio & dicitur מַחְשָׁךְ Ma chſach.vt Eſa.29.Quorũ ſunt in tenebris opa. Ps.87. Et notos meos a miſeria.Pro quo he.le.Noti mei contenebra tio.i.non video eos ac ſi eſſent in tenebris.Et beatus Hiero nymus in pſalterio iuxta hebraicã veritatem trãſtulit.No tos meos abſtuliſti.Q; etiã poteſt legi : ſi ſcribatur cũ pũ cto ceboleth in littera ſin:vt infra dicetur.& pluraliter decli natur חַשְׁכִים Chaſechim ſiue מַחֲשַׁכִּים Machaſachim.i. ob ſcuritates ſiue tenebre.vt Eſa.50.Qui ambulat in tenebris & non eſt lumen ei.Threñ.3,In tenebris collocauit me.

מַחְשָׁךְ Tenebre.

חַשְׁכִים מַחֲשַׁכִּים Tenebre.

חָשַׂךְ Chaſach.cum apice ceboleth in littera ſin.vitare.cui tare.prohibere.retinere.reſeruare.cuſtodire.ſ.a pec cato vel a malo.ceſſare facere.ſiue ceſſare. Geñ.20.Et ideo cuſtodiui te ne peccares in me.i.prohibui ſiue retinui te ne peccares in me.Et in eo.22.Et non pepercisti filio tuo vni genito propter me.Pro quo hebrei legunt. Non prohibui ſti ſiue non vitaſti filium tuum vnigenitum a me. & in eo. 39.Neq; quicq; eſt quod non in mea ſit poteſtate.pro quo hebrei legunt.Et non prohibuit ſiue non vitauit vel nõ re tinuit a me quicq;.1.Reg.25. Et ſeruum ſuum cuſtodiuit a malo.i.phibuit,vel retinuit a malo.Eſdre.9. Liberaſti nos de iniquitate noſtra.Pro quo he.le.prohibuiſti nos. Iob.30 Et faciem meã cõſpuere non verentur.pro quo he.le. Et a facie mea non euitauerunt conſpuere.& eſt idem ſenſus cũ littera noſtra.& in eo.38.Que preparaui in temp; hoſtis. Pro quo he.le.Que reſeruaui vel retinui ad tempus hoſtis ſiue ad tempus tribulationis.Ps.18.Et ab alienis parce ſer uo tuo.Pro quo hebrei legunt.A ſuperbis quoq; prohibe ſeruum tuum. Vnde beatus Hieronym; in pſalterio iuxta hebraicam veritatẽ tranſtulit.A ſuperbis quoq; libera ſer uum tuum.Prouer.10.Qui aũt moderatur labia ſua prudẽ tiſſimus eſt.i.qui prohibet vel retinet labia ſua.Item ſigni ficat ceſſare.vt Iob.16.Non quieſcet dolor meus.i.non ceſ ſabit.& ſupra in eodem.Et mouerem labia mea quaſi par cens vobis.pro quo hebrei legunt.Et motus labiorũ meo rum ceſſaret ſiue quieſceret.Prouer.21. Qui aũt iuſtus eſt tribuet & non ceſſabit.Eſa.14.Subiicientem in furore gẽ tes crudeliter.Pro quo hebrei legunt. Subiicientem in fu rore gentes perſecutione inceſſante ſiue abſq; ceſſatione. & in eodem.58.Clama ne ceſſes.

Cuſtodire. Prohibere Euitare Reſeruare Ceſſare

חָשַׁל Chaſal.debilitare.laſſare.domare.Deut.25.Et extre mos agminis tui,qui laſſi reſidebãt. Et in ligua chal daica ponitur pro domare.vt Dañ.2.Quomodo ferrũ cõ minuit & domat oĩa.Sed etiã in predicto loco hebrei dicũt q; ſignificat debilitare vel conterere.

Laſſare Domare

חָשְׁמַל Electrum. חַשְׁמַלָה Chaſmal·electrũ.Ezech.1.Et de medio eius quaſi ſpecies electri.& in eo.Et vidi quaſi ſpeciem electri Scribitur ēt cũ he in fine & dicitur חַשְׁמַלָה Chaſmala. vt in eo.8.Quaſi aſpect; ſplẽdoris & viſio electri.Et dicũt aliqui hebrei q; ſignificat angelum ſic nominatum. Sed beatus Hieronymus in ſuis explanationibus dicit q; ſignificat ele ctrum:& quod eſt argento auroq; precioſius.

חַשְׁמַן Legatus.

חַשְׁמַן Chaſman.legatus.vt.Ps.67.Venient legati ex egy pto.& ſolum inuenitur in numero plurali in predi cto loco.

חֹשֶׁן Rationale

חֹשֶׁן Chośen. pectorale ſiue rationale.i.ornamentũ ſacer dotale: quod ſũmus ſacerdos gerebat ſupra pectus & cor ſuum.Exo.25.Ad ornandum ephod & rationale. & in eo.28.Rationale quoq; iudicii facies.& in eodẽ.Portabitq; Aaron noĩa filiorũ iſrael in rationali iudicii ſup pect; ſuũ.

חָשַׂף Reuelare Diſcoopĩ Parare.

חָשַׂף Chaſaph.diſcoopire.nudare. reuelaĩ. haurire.exhau rire.Ps.28.Et reuelauit cõdenſa.Eſa.20. Diſcooperis na tib; ad ignominiam egypti.& in eo.47.Diſcooperi humerum tuum.& in eo.52.Parauit dñs brachium ſanctũ ſuum.pro quo he.le.Reuelauit ſiue diſcooperuit dñs bra chium ſanctum ſuũ.Hiere.13. Vnde & ego nudaui femora tua. Ezech.4.Et brachium tuum erit extentũ.pro quo he. le.Et brachium tuum diſcoopertum ſiue nudatum. & inde מַחְשֵׂף Machſoph.i.nudatio ſiue diſcoopertio.pro quo bea tus Hieronymus tranſtulit ſpoliatum. Geñ.30. In his que ſpoliata.i.nudata fuerãt candor apparuit. Significat etiam haurire.vt Eſa.30.Aut hauriatur parum aque de fouea. Ag gei.2.Et intraretis ad torcular vt exprimeretis quinquagĩ ta lagenas.pro quo he.le.Et ĩtraretis ad torcular ad exhau riendũ quinquaginta lagenas. Inde חַשְׁפִּי Chaſiphe.i.par ui greges.vt.3.Reg.20. Quaſi duo parui greges caprarũ.

Nudare Spoliatus Haurire. Parui greges.

חָשַׁק Adherere. Iunctũ eſt Diligere חֶשֶׁק Optat.

חָשַׁק Chaſac. adherere. concupiſcere.diligere.Amore iũ ctum eſſe.vt Geñ.34.Sichem filii mei adheſit anima filie veſtre. Deut.7.Non quia cunctas gentes numero vin cebatis iunctus eſt vobis dñs.i.adheſit vobis.Eſa.38.Tu au tem eruiſti animam meam vt nõ periret.pro quo.he.le.Tu autem dilexiſti ſiue deſideraſti animã meam.i.tu autem ad heſiſti anime mee vt non periret.& inde חֶשֶׁק Cheſec.i. il lud quod optatur vel deſideratur.vt.3.Reg.9.Et oñe quod optauerat & voluerat facere. Itẽ ſignifcat veſtire ſiue coope rire aliquid laminis ſiue celaturis aureis vel argenteis: eo quod adheret & iungitur illud aurum vel argentum ei rei cui apponitur.vt Exo.27.Omnes colũne atrii veſtite erant argenteis laminis.& in eodem.38.Sed & ipas colũnas atrii veſtiuit argento.Et inde חָשׁוּק Chaſuc.i.illa celatura argẽ tea:qua columna veſtiebatur.vt in eodem. 27.Capita cum celaturis ſuis habebunt argentea.& in eodẽ.38.Capita co lumnarum & tota operis celatura argẽtea.Item חָשׁוּק Cha ſuc.i.radius rotarum.eo quod eſt infixus & iunctus rote.3. Reg.16.Et axes & radii earum.

Veſtire. חָשׁוּק Celatura. חָשׁוּק Radius

חָשַׂר Criḃare Denſitas חֲשָׂרָה Canthus

חָשַׂר Chaſar.cribrare.2.Reg.22.Cribrans aquas de nubi bus.Hebrei tñ dicunt q; ſignificat dẽſitatem ſiue col ligantiam. Vnde ipſi legunt. Denſitas aquarum . vbi po nitur חֲשָׂרָה Cheſrath cum tau in fine.Significat etiam ex tremã circũferẽtiam rotarum:quã tranſlatio noſtra canthũ vocat.vt.3.Reg.7.Et axes earũ & radii & canthi.

אֲחַשְׁתָּרָנִים Veredarii. חָתַת Pauere. Timere Terrere

אֲחַשְׁתָּרָנִים Achaſtheranim.veredarii.De q; vide ſupra ĩ littera aleph.

חָתַת Chathath. pauere. expaueſcere. timere. formidare. perterrere:ſiue perterritum eſſe.Superare:vel ſupa tum eſſe.deficere.confringere:ſiue confractum eſſe. Et cõ muniter ſcribitur cum ſimplici tau.vt Deut.31. Noli time re:neq; paueas.Ioſ.1.Noli metuere & noli timere.2. Para lip.20.Nolite timere nec paueatis.Iob.7.Terrebis me per ſomnia.& ſcribitur in predicto loco cum duplici tau. & in eo.31.Et deſpectio propinquorum terruit me. & in eo.52. Extimuerunt nec reſponderunt.& in eo.41. Qui fact; eſt vt nullum timeat.Ps.17.Et cõponens quaſi arcum ereum brachia mea.pro quo he.le.Et cõfract; eſt vel ſuperatus eſt

Extimeſcere. Timere Cõfringi.

arcus ereus brachiis meis. Et similiter. 2. Reg. 22. Vbi eadē verba habentur. Potest etiā deriuari a dictiōe נָחַת Nachath & esse sensus sicut in littera nostra. De quo infra in suo loco dicetur. Prouer. 17. Plus proficit correctio apud prudentē quā centum plage apud stultum. Pro quo he. le. Frangit vel conterit correctio vel increpatio apud prudentē. Esa. 7. De sinet ephraim esse populus. pro quo he. le. Cōfractus erit ephraim a ppō: siue deficiet ephraim a populo. i. ne sit populus. & est sensus sicut in littera nostra. & ī eo. 9. Et sceptrū exactoris ei9 supasti sicut in die madian. & in eo. 30. A voce dñi pauebit Assur. & in eo. 31. Et pauebunt fugiētes principes eius. & in eo. 51. Et iustitia mea non deficiet. Hiere. 1. Ne formides a facie eorū: ne forte timere te faciam vultum eorū. & in eo. 17. Paueant ipsi & nō paueā ego. & in eo. 30. Ne paucas israel. & in eo. 46. Vidi ipsos pauidos & terga vertentes. & in eo. 49. Et pauere faciam elam coram inimicis suis. Vbi scribitur cū duplici tau. & in eo. 50. Victus est Marodach. i. confractus vel superat9 est. & in eo. Superata sunt idola eorum. & in eo. Gladius ad fortes ei9 qui timebunt. i. superabuntur. & in eo. 51. Et emarcuit arcus eorum idest confractus vel superatus est arcus eorum. Abdie. 1. Et timebunt fortes tui a meridie. Abach. 2. Et vastitas animalium deterrebit eos. Malach. 2. Et a facie nominis mei pauebat. Ponitur etiam pro descendere. vt Iob. 21. Et in puncto ad infernum descendūt. De quo vide infra in dictione נָחַת Nachath. & inde חֲתַת Chathath siue חִתִּית Chithith. i. timor. pauor. terror. formido. vt Geñ. 35. Terror dei inuasit oēs per circuitū ciuitates. Ezech. 32. Qui dederant quōdam formidinē suā in terra viuentium. & in eo. Qui posuerunt terrorē suū in terra viuentiū. & in eo. Qui deducti sūt cum interfectis pauentes. pro quo he. le. In pauore suo. Ponitur etiā חֲתַת Chathath. pro plaga. vt Iob. 6. Et modo videntes plagam meā timetis. & inde מְחִתָּה Mechitha. i. pauor siue contritio vel cōfractio. vt Prouer. 10. Pauor pauperum egestas eorum. & in eo. Et pauor his qui operantur iniquitatē. & in eo. 18 Os stulti cōtritio eius. & inde חַחֲחַתִּים Chathchathim. per geminationē cheth & tau. i. formidantes. vt Eccl's. 12. Excelsa q̄q̄ timebūt & formidabūt in via.

חָתָה Chatha. fouere. s. ignē: siue cōgregare aut portare. vt Prouer. 6. Nunquid pōt hō abscondere ignē in sinu suo. i. fouere vel portare ignē in sinu suo. & in eo. 25. Prunas em̄ congregabis super caput eius. Esa. 30. Et non inuenietur de fragmentis ei9 testa: in qua portetur ignicul9 de incendio. Ponitur etiam pro ꝓficere. vt Prouer. 17. Pl9 proficit correctio apud prudentē. Item ponitur pro euellere. vt Ps. 51. Euellet te & emigrabit te de tabernaculo tuo. Sed in his duobus locis predictis scribitur sine he in fine & pōt deriuari a dictione חַתַּת Chathath. que significat cōfringere. vt supra dictū est. vel a dictione מַחָה Macha. De quo infra dicetur. & inde מַחְתָּה Machtha. i. vas in quo substentatur vel portatur ignis. Pro quo beatus Hieronymus transtulit thuribulū. vt Exo. 10. Arreptisq̄ nadab & Abiu thuribulis impposuerūt ignem. & in eo. 16. Assumptoq̄ thuribulo quod de prunis altaris īpleuerat. Nu. 16. Tollite vnusquisq̄ thuribula sua. & in eo. Tolle thuribulū & hausto igni de altari. Significat ēt vas vbi ea que emuncta erant extinguebātur. Exo. 25. Et vbi ea que emuncta sunt extinguntur.

חָתַךְ Chathach. incidere. precidere. determinare. statuere. beatus Hieronymus transtulit abbreuiare. vt Dañ. 9. Septuaginta hebdomade abbreuiate sunt super populū tuū & super vrbē sanctā tuā. Hebrei tñ le gūt. Precise vel determinate sunt. & solum inuenitur in predicto loco. Hebrei tñ cōmuniter vtuntur hoc verbo ꝓ incidere. vel precidere: aut secare.

חָתַל Chathal. inuoluere. circunligare. fasciare. s. pannis vel linteolis. vt Iob. 38. Et caligine illud quasi pannis infantie obuoluerē. Ezech. 16. Nec inuoluta pannis. & in eo. 30. Vt ligaretur pannis & fasciaretur linteolis.

חָתַם Chatham. signare. sigillare. ligare. sub signaculo claudere. ratificare. obsirmare. Deut. 32. Et signata in thesauris meis. 3. Reg. 21. Et signauit eas anulo eius. Nec. 9. Et Et signant principes nostri. & in eo. 10. Signatores aūt fuerunt. Ester. 3. Et littere signate ipīus anulo misse sunt. Iob. 9. Et stellas claudit quasi sub signaculo. & in eo. 14. Signasti quasi in sacculo delicta mea. & in eo. 24. Perfodit in tenebris domos: sicut in die cōdixerat sibi. i. sicut in die signauerat. Nā fures in die considerant & signāt locum per quē in nocte perfodiāt domū. & in eo. 37. In manu oīm hoīm signat. Canti. 4. Hortus cōclusus fons signatus. Esa. 8. Signa legem in discipulis meis. Hiere. 32. Scripsi in libro & signaui. & in eo. Et accepi librū possessionis signatū. Dañ. 12. Et signa librū. Item ponitur pro instruere vel erudire. vt Iob. 33. Et erudiens eos instruit disciplina. Pro quo he. le. Et in disciplīa eorū signat: siue & in vinculis eorū signat vel claudit. Ponitur ēt pro crescere. i. qñ humor crescit & coagulatur: in tantum ꝙ claudit meat9 ꝑ quos fluit. Leuit. 50. Cūq̄ per singula momēta adheserit carni eius atq̄ creuerit fedus humor. Inde חֹתָם Chotham. i. sigillū vel signaculū: aut anulus. vt Iob. 38. Restituetur vt lutū signaculum. Canti. 8. Pone me vt signaculum super cor tuū. Ezech. 28. Tu signaculum similitudinis. Ponitur ēt pro anulo in quo est sigillum. vt Geñ. 38. Anulum tuū & armillā & baculum quē manu tenes. 3. Reg. 21. Et signauit eas anulo ei9. & Hiere. 22. Si fuerit iechonias filius Ioachin regis iuda anulus in manu dextera mea. Ponitur etiam pro squamis que sunt cōpacte & coniuncte inuicem. vt Iob. 41. Cōpactum squamis se prementib9. Pro quo he. le. Clausum signaculo stricto. Et beatus Hieronymus transtulit sensum.

חָתַן Chathan. nubere. conubia iungere. coniugio associari. affinitatem contrahere. generum fieri. Deut. 7. Nec sociabis cum eis coniugia. Ios. 23. Et cū eis miscere cōnubia atq̄ amicitias copulare. 1. Reg. 18. In duobus gener meus eris hodie. et in eo. Nūc ergo esto gener regis. & in eo. Nū parum videtur vobis generum esse regis. & in eo. Vt fieret gener regis. i. vt cōtraheret affinitatē cum rege. & inde חֹתֶן Chothen. i. socer. affinis: cognatus. vt Exo. 3. Moyses autē pascebat oues iethro soceri sui. & in eo. 18. Venit ergo iethro cognat9 moysi. & in eo. Qui egressus in occursum cognati sui. Nu. 10. Dixitq̄ moyses obab filio Raguel madianite cognato suo. Iudi. 19. Cui rursum locutus est socer. Reperitur ēt in gñe femínino pro socru. Deut. 27. Maledictus qui dormit cum socru sua.. Inde חָתָן Chathan. i. gener. spōsus. Geñ. 19. Habes hic quēpiā tuorum generum. & in eo. Locutus est ad generos suos. Iudi. 15. Samson gener thanatei. 1. Reg. 18. Vt fiam gener regis. Ponitur ēt pro spōso. Exo. 4. Spōsus sanguinum tu mihi es. Ps. 18. Et ipe tanq̄ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. Esa. 61. Tanq̄ sponsum decoratum corona. & in eo. 62. Et gaudebit sponsus super sponsam. Hiere. 6. Vocem sponsi & vocem sponse. Ioel. 2. Egrediatur sponsus de cubiculo suo. & inde חֲתֻן Chathun. i. nuptie siue desponsatio. Cāti. 3. In die desposatiōis illi9.

חָתַף Chathoph. rapere. festinare. siue aliquid repente agere. Iob. 9. Si repente interroget quis respondebit ei. & inde חֵתֶף Chétheph. i. raptor. pro quo beatus Hieronymus transtulit latronem. vt Prouer. 23. Insidiatur in via quasi latro.

Frangere. Cōfrigere. Superare Pauere. Deficere. Formidaſ Superari. Emarcesce re. Timere. Deterrere Descēdere חָתַת Terror. Formido. Pauor. חָתַת Plaga. מְחִתָּה Pauor. Contritio. חַחֲחַתִּים Formidantes. חָתָה Fouere ignem. Portas cō gregare. Portare. Proficeſ. Euellere. מַחְתָּה Thuribulum. חָתַךְ Abbreuiare. Incidere. Secare. חָתַל Obuoluer Inuoluer. Fasciare. חָתַם Signare. Sub signaculo clau dere. Instruere Claudere. חֹתָם Signaculum. Anulus. חָתַן Coniugia sociare. Connubia copulare Generum fieri. Affinitatē cōtrahēr. חֹתֶן Socer. Cognatus חָתָן Gener. Sponsus. חֲתֻן Desponsatio. חָתַף Repente agere. חֵתֶף Latro

חָתַר Perfodere Fodere.

חָתַר Chathar. fodere. perfodere. remigare. vt Iob. 24. Perfodit in tenebris domos. Ezech.8. Et dixit ad me fili hominis fode parietem. & in eo.12. Perfode tibi parietē & in eodē. Et vespere perfodi mihi parietē. & inde מַחְתֶּרֶת Machthéreth .i.fossio siue fossa quā fures faciunt in pariete ad furandū. Exo.22. Si effringens fur domū siue suffodiens fuerit inuentꝰ. pro quo he.le. Si in fossiōe aut in fossa inuentus fuerit fur. Hiere.2. Non in fossis inueni eos. Ponitur etiā predicta dictio חָתַר Chathar ꝓ descēdere. Amos. 9. Si descenderint vsqꝫ ad infernum. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Si effoderint in inferno siue in fouea. s. vt abscondant se. Item ponitur translatiue pro remigare vt Ione.1. Et remigabant viri vt reuerterentur ad aridā.

מַחְתֶּרֶת Fossio. Fossa.

חָתַר Descēdere

Remigare

De incipientibus a littera. ט Tet.

טָאטָא Scopare.

טָאטָא Tata. scopare. vt Esa.14. Et scopabo eam inscopa. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. & solum inuenitur in predicto loco.

טָאַב Placere.

טָאַב Taab. in lingua chaldaica significat placere: siue bonum videri. Dañ.6. Tunc vehementer gauisus est super eo. pro quo hebrei legunt. Tunc regi multū placuit super eo.

טָבַח Occidere. Immolare

טָבַח Tabach. occidere. mactare. immolare. Geñ.43. Occide victimas & instrue conuiuiū. Exo.22. Si quis furatus fuerit bouem aut ouem & occiderit. Deut.28. Bos tuus immoletur coram te. i. occidatur. 1.Reg.25. Et carnes pecorum que occidi tonsoribus meis. Prouer.9. Immolauit victimas suas. Hiere.11. Et ego q̄si agnus māsuetus qui portatur ad uictimā. i. q portatur ad occidēdū. Threñ.2. Percussisti nec misertꝰ es. i. occidisti. Inde טִבְחָה Tébach siue טִבְחָה Tibcha. i. occisio. aut victima. vt Geñ.37. Occide victimas. Vbi ponitur verbū & nomen ab eo deriuatum. sicut etiā in aliquibꝰ locis supradictis. Ps.43. Estimati sumꝰ sicut oues occisionis. Esa.53. Sicut ouis ad occisionem ducetur. & aliquādo scribitur cū mem in principio & dicitur מַטְבֵּחַ Matbeach. vt Esa.14. Preparate filios eiꝰ occisioni. & inde טַבָּח Tabach. i. occisor carnifex. coquus. eo quod occidit animalia & aues ad coquendū. vt.1. Reg.9. Dixitqꝫ samuel coquo. & in eo. Leuauit aūt coquus armum & posuit ante saul. & in plurali טַבָּחִים Tabachim. pro quo beatus Hieronymus transtulit milites siue exercitum aut militiam. eo quod occidunt homines in bello. Geñ.38. Putiphari eunucho pharaoni magistro militum. & in eodem.39. Princeps exercitus sui. Hiere.52. Venit nabuzardan princeps militie. & vt beatus Hieronymus ait in libro de hebraicis questionibus super Genesim. lxx. interpretes principem coquorum trāstulerunt pro magistro vel principe exercitus. & in lingua chaldaica dicitur טַבָּחָיָא Tabachaia. Dañ.2. Ab ariocho principe militie regis. & in genere femínino טַבָּחוֹת Tabachoth Pro quo beatus Hieronymus transtulit focarias. i. coquas vt.1. Reg.8. Filias quoqꝫ vestras faciet sibi vnguentarias & focarias.

מַטְבֵּחַ Occisio.

טַבָּח Coquus.

טַבָּחִים Milites Exercitus. Militia.

טַבָּחוֹת Focarie.

טָבַל Tingere. Intingere

טָבַל Tabal. tingere. intīgere. baptizare. Geñ.37. Et in sanguine hedi quem occiderant tinxerunt. Exo.12. Tingite in sanguine qui est in limine. Leuit.4. Cūqꝫ intinxerit digitum in sanguine. & in eo.14. Tinget in sanguine passeris. Deut.33. Et tingit in oleo pedē suum. Ios.3. Et pedibus eorum in parte aque tinctis. vbi ponitur verbum passiuum: quod scribitur cum nun in principio. Ruth.2. Et intinge bucellam tuam in aceto. 1.Reg.14. Et intinxit in fauum mellis. 4.Reg.5. Descendit & lauit septies in iordane ideſt baptizatus est septies. Iob.9. Tamen sordibus intinges me. Ezech.23. Et tiaras tinctas in capitibus eorum.

Baptizare

טָבַע Submergere. Infigere. Demergere Defigere

טָבַע Tabaa. Submergere. demergere. immergere. defigere. infigere. Exo.15. Submersi sunt in mari rubro. Iob.28. Sup quo bases eius solidate sunt. i. infixe sunt. Ps.9. Infixe sunt gentes in ītēritu quē fecerūt. Ps.68. Infixus sum in limo profundi. Et in eo. Eripe me de luto vt nō infigar. Hiere.38. Descenditqꝫ hieremias in cenū. i. infixus vel demersus est in cenū. Et in eo. Demersērūt in ceno & in lubrico pedes tuos. Treñ.2. Defixe sunt in terra porte eius. & inde טַבַּעַת Tabáath. i. anulꝰ: eo qđ infigitur digito. Geñ. 41. Tulitqꝫ anulū de manu sua. Exo.28. Facies & duos anulos aureos. Nume.31. Anulos & dextralia ac murenulas. ponitur etiā pro circulo qui est q̄si anulus. Exo.25. Et quatuor circulos aureos quos pones ꝑ quattuor arce angulos. Et in eo. Duo circuli sint in latere vno & duo in altero. vtūtur etiā hebrei hac dictiōe טֶבַע Tebaa pro natura: cū de natura loquūtur. sed nō reperitur in veteri testamēto.

טַבַּעַת Anulus.

טַבָּעַת Circulus

טֶבַע Natura

טַבּוּר Umbilicus

טַבּוּר Tabur. vmbilicus. & trāslatiue dicitur de medio terre: sicut vmbilicus est in medio ventris. Iudi. 9. Ecce populus de vmbilico terre descendit. Ezech.38. Habitator vmbilici terre. Quod btūs hieronymꝰ in suis explanationibꝰ exponit. in medio terre.

טֵבֵת Tebeth

טֵבֵת Tebeth. Nomen proprium mensis: quem nos decembrē vocamꝰ. Ester.2. Mēse decīo q vocatur tebeth.

טָהַר Wundare.

טָהַר Tihar. mundare. purificare siue purificari. purgare. mundum esse. Geñ.35. Et mundamini ac mutate vestimenta vestra. Leuit.12. Et mūdabitur pro fluuio sanguinis sui. & in eodē. Et sic mundabitur. & in eodem.13. Mundabit eam quia scabies est. & in eodem. Lauabitqꝫ homo vestimenta sua & mundus erit. & in eodē. Quomodo mundari debeat vel contaminari. & in eo.14. Precipiet ei qui purificatur vt offerat duos passeres. & in eo. Asperget illum qui mundandus est vt iure purgetur. & in eo. Ponet super extremum auricule dextere eius qui mundatur. & in eodē. 15. Lotis vestibus & toto corpore in aquis viuentibus erit mūdꝰ. & in eo.16. In hac enim die expiatio erit vestri atqꝫ mūdatio: corā dño mūdabimini. Et in eo.22. Et occubuerit sol tunc mūdatus vescetur. Nu.8. Purificabis eos iuxta hūc ritū. & in eo. Cūqꝫ lauerit vestimēta sua & mūdati fuerīt. Ios.22. Et vsqꝫ in p̄sentē diē huiꝰ sceleris in vobis ꝑmanet. Pro quo he.le. De quo nō sumus mūdati vsqꝫ in diem hanc. 4.Reg.5. Recipiet sanitatē caro tua atqꝫ mūdaberis. Et in eo. Lauer in eis & mūder. Nec.12. Et mūdati sunt sacerdotes & leuite & mūdauerūt populū. Iob.4. Aut factori suo purior erit vir. Et in eo.37. Et vētus transiens fugauit eas. i. mūdauit & purificauit aerē a nubibus. Ps.50. Et a peccato meo munda me. Esa.66. Qui sanctificātur & mūdos se putant in hortis. Hiere.13. Non mūdaberis post me. Ezech.22. Tu es terra immunda. Pro quo hebrei legunt. Tu es terra non munda: siue non purificata. & in eodē.39. Vt mundent terram. Malach.3. Et sedebit conflans & emūdans argentum. & in eodem. Et purgabit filios leui. & inde טָהוֹר Tahor in genere masculino: siue טְהוֹרָה theora in gñe femínino. i. mundus siue munda: aut purus vel pura. Geñ. 7. Ex omnibus animantibus mūdis tolles septem & septē. Exo.25. Deaurabis eam auro mundissimo. Leuit.13. Caluus & mundus est. & in eo.24. Super candelabrum mundissimum. & in eodem. Super mensam purissimam. Nu.9. Si quis aūt mundus est. & in eodē.19. In loco purissimo. 1. Reg.20. Ne forte non esset mundus nec purificatus. Ps.50 Cor mundum crea in me deus. & inde טָהֳרָה Tahora. siue tahorath. i. purificatio siue purgatiovl' mundatio. Leuit.12 Trigīta tribꝰ diebꝰ manebit in sanguine purificatiōis sue.

Purificare

טָהוֹר Purgare. Mundus

טְהוֹרָה Mundissimus. Purissima

טָהֳרָה Purificatio.

Munditia

Et in eo.13. Et redditus mūditie iterū lepra creuerit. Et in eo.14. Offeretq; ea die octauo purificationis sue. Et in eo. qui habere nō.potest oīa in emūdationē sui.ps.88. Destruxisti eum ab emūdatiōe. Ezech.44. Et postq̄ fuerit emūdatus.pro quo he.le. Et post emūdationē suā. Inde טָהֳרָה tóhar.i.puritas vel mūditia.beatus hieronymus trāstulit serenitatem vel serenū.Exo.24. Et quasi celū cum serenū est.

Emūdatio

טָהֳרָה

Serenum.

טוֹב Tob.bonū vel pulchrū esse.bene agere.Nu.24.quam pulchra sunt tabernacula tua.Canti.4. Pulchriora sūt vbera tua vino.& qñ est verbū tertie cōiugatiōis tūc scribitur cū iod in medio loco vau & significat benefacere. vt.2. Paralip.6.Bene equidem feciſti huiuscemodi habere voluntatem. De quo vide ēt infra in dictiōe יָטַב Iatab.& ide טוֹב Tob.i.bonus.optimus.pulcher.decorus.beneplacens. bonū:siue bonitas.vt Geñ.1.Et vidit lucem q̄ esset bona. & in he.est gñis masculini.& in eo.& vidit deus q̄ esset bonū.& in eo.Vidit deus cūcta que fecerat & erāt valde bona. & in eo.2.Et lignū scientie boni & mali. & in eo.3. Q̄d bonū esset lignū ad vescēdū.& in eo. Vidit requiē q̄ eēt bona Nu.10.Quidquid optimū fuerit ex opibus.Ps.37. Qñ sequebar bonitatē.ps.72.Quā bonus deus israel.Ps.110.Intellectus bonus oībus facientibus eū.Eccl's.7. Qui placet deo effugiet illā.i.qui bonus est corā deo. & in eo.8. Erit bonum timentibus deum.Et in eo. Nō sit bonum impio. Mich.7.Qui optimus est in eis quasi paliurus. Et aliqñ scribitur cū surec:& dr̄ טוֹב Tub.vt Geñ.24. Ex oībus bonis eius portans secū.Et ī eo.45.& ego dabo vobis oīa bona egypti.Et in eo.quia oēs opes egypti vestre erunt. pro quo he.le.quia oē bonū egypti vobis erit.Exo.33.Ego oñ dam oē bonū tibi.Ps.30.quā magna multitudo dulcedinis tue dñe.pro quo btūs Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.quā multa est bonitas tua.Ps.144. Memoriam abūdantie suauitatis tue eructabūt.pro quo btūs Hieronymus transtulit.memoriā multe bonitatis tue loquentur.Esa.33.Et super multitudinē bonorū domus israel.ponitur etiā טוֹב Tob. pro pulchro vel decoro aut elegāte vel hilari.vt Exo.2. Et vidēs eū elegātē absconditeū.1. Reg.9. Electus & bonus.i.electus & decorus vel elegās. vnde sequitur ab humero & sursum eminebat super oēm populū.ponitur ēt pro hilari.Ester.1.Cū rex esset hilarior.& in plura טוֹבִים Tobim.i.boni.3.Reg.2.Quia interfecit duos viros iustos meliores q̄ se.Ps.124.Benefac dñe bonis. Eccl's.4. Melius est duos esse simul.i.meliores sunt duo simul.Et in eo.11.Et si vtrūq̄ simul melius erit.pro quo he.le.& si ambo simul bona erūt.Hiere.44.& saturati sumus panibus & bene nobis erit.pro quo he.le.& erimus boni.i.felices & diuites:sicut ipsi exponunt.& in lingua chaldaica scribitur sine vau & dr̄ טָב Tab. Dañ.2.& caput ex auro optimo.& in ge.fe.scribitur cum he in fine & dr̄ טוֹבָה Toba.Exo.18.Letatusq̄ est iethro sup oībus bonis: quod in hebreo legitur singulariter.s.super omne bonū.Et ponitur ibi in hebreo femininū pro neutro:quia hebrei nō habēt genus neutrū: sed pro eo aliqñ vtuntur gñe masculino:& aliquando femino.Nu.13.Ipsa terra bona aut mala.& in eo.Valde bona est.Ps.15.Quoniam bonorum meorum non eges. p quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit: bonū mihi non est sine te.Eccl's.7.In die bona fruere bonis. Et in plu. femīno טוֹבוֹת Thobot.i.bōe vel pulchre.vt Geñ. 6.Videntes filii dei filias hominū q̄ essent pulchre. Et in eodem.44.Septem spice pullulabant in culmine vno plene ac formose.Et in eodem.Septem boues pulchre & septem spice plene.

Bonitas.

Bonus.

Optimus.

Bonum.

Elegans. Decorus.

Hilaris

טוֹבִים

Boni.

טָב

Optimum

טוֹבָה

Bonum.

Bona

טוֹבוֹת

Pulchre.

טָוָה Taua.nere.filare.Exo.35.Sed & mulieres docte que venerant. Debet legi que neuerant.idest filauerant. Et in eodem. Et pilos caprarum.pro quo hebrei legunt. Et omnes mulieres quibus eleuatum est cor in sapientia filauerūt seu neuerūt capras. idest pilos caprarum. Et inde מַטְוֶה Matue idest filatum.vt supra in eodem. Dederunt hyacinthum & purpurā.pro quo he.le. obtulerūt filatum hyacinthum & purpuram.

Filare.

מַטְוֶה

טָוָה

Nere.

טוֹחַ Toach.linire.oblinire.complanare.Exo.15.Puluis elatus & alia terra lita.Et communiter scribitur sine vau vt supra in eodem. Et luto alio lini domū.Et in eodē. Post q̄ denuo lita fuerit.Esa.44. Obliti enim sunt ne videant oculi eorum.s.luto vel cemēto vt nō videāt. Ezech.13. Illi autem liniebant eum luto absq̄ paleis. Et ī eodem. Dic ad eos qui linunt absq̄ temperamēto. Et in eo. Et destruā parietem quem liniſtis. Et in eo. Et nō sunt qui liniunt eum. Et inde טִיחַ Tiach.idest litura.vt in eo. Vbi est litura quā liniſtis. Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatū. Ponitur etiam pro deaurare quod est quasi linire. vt. 1. Paralip.29. Ad deaurandos parietes templi. Et inde טְחוֹת Tuchoth.i.occulta vel abscōdita:ac si essent lita ne quis ea possit videre.Ps.50. Incerta & occulta sapientie tue manifestasti mihi.pro quo hebrei legunt. In absconditis & in occulto sapientiam manifestasti mihi. Beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Abscondítum & arcanum sapientie tue manifestasti mihi.Ponitur etiam pro viscerib⁹ hominis.eo quod sunt occulta. Iob.38 Quis posuit in visceribus hominis sapientiam.

Linire.

טִיחַ

Litura.

Deaurare.

טְחוֹת

Abscōdita

Uiscera.

טוּר Tur.Ordo.versus.progressio.s.linearis.Paries.mōs. Exo.28.ponesq̄ in eo quattuor ordines lapidum.Et ī eodem. In primo versu erit lapis sardius. Et in eodem. In secundo.s. versu carbunculus & sapphyrus.3. Reg.6. Edificauit atrium interius tribus ordinibus lapidum politorum et vno ordine lignorum cedri. Et in eodem.7. Et quattor deambulatoria inter columnas cedrinas. pro quo hebrei legunt.Super quattuor ordines colūnarū cedrinarum. Et in eodem. Vnus autem ordo habebat colūnas quī decim.Significat etiam parietem.vt Ezech.46. Et paries per circuitū ambiens. Et inde טִירָה Tira.Pro quo beat⁹ hieronymus transtulit propugnacula. Canti.8. Si murus est edificemus super eum propugnacula argentea. De quo vide infra indictione מִיר Tir. Item טוּר Thur.siue טוּרָא Thura:in lingua chaldaica significat montem. Dañ.2.donec abcissus est de monte lapis. Et i eodem factus est mōs magn⁹.

Ordo.

Uersus.

Paries.

טִירָה

propugnacula.

טוּר

Mons.

טוּשׁ Tus.Properare.festinare. Beatus hieronymus trāstulit. Volare.Iob.9.Sicut aquila volans.

Uolare.

טוּת Teuath.in lingua chaldaica significat incenatum siue ieiunū. Dañ.6.Et dormiuit incenatus.

Ieiunus.

Incenat⁹.

טָחַ Tach.linere.De quo vide supra in dictione טוֹחַ Thoach.

Linire.

טָחָה Tacha.iacere.s.arcu. Geñ.21. Quantū potest arcus iacere.Et solum inuenitur in predicto loco: vbi pōitur מְטַחֲוִי Metachaue.cū mē in principio & vau loco he.Et secūdū aliquos hebreos est participium secunde coniugationis.scd̄m alios vero ē nomē pr̄e pro iactibus siue ictibus.

Iacere arcu.

מְטַחֲוִי

טָחַן Tachan.molere.frangere.s.mola.cōminuere. contere re.abuti.Exo.32. & cōtriuit vsq̄ ad puluerē. Nu.11.frāgebat mola.Deut.9.Et ī frustra cōminuēs.Iudi.16.& clausū ī carcere molere fecerūt.Esa.3.& facies pauperū cōmolītis.Et in eo.47.Tolle molam & mole farinā. Accipitur ēt translatiue p actu coitus.vt Iob.31.Scortū alterius sit vxor mea.pro quo in hebreo habetur. Molat siue tundat alteri vxor mea. Quod exponunt aliqui hebrei sic. quasi dicat seruiat alteri vxor mea: sicut olim seruos & ancillas

Conterere

Frangere.

Cōminuere

Molere.

Scortū esse

Universidad de Deusto Biblioteca

Abuti.

molere faciebant.ſicut ēt modo faciūt ſarraceni . Threñ.5. adoleſcentibus impudice abuſi ſunt.Quod in hebreo legitur ſic.ſ.adoleſcētes ad molendū deducebāt.i. molere faciebant.Inde טַחֲנָה Tachana.i.mola.vt Eccl'ſ.12.In humilitate vocis molētis.Et in plurali טְחֲנוֹת Tochanoth . vt in eo. Et ocioſe erunt molentes.

Mola.

טְחֲנוֹת

Molentes

טֵחַר Tachor.morbus ani qui ficus vocatur: quā infirmitatē tranſlatio nra circūloquēdo exprimit . Deut.28. Percutiat te dñs vlcere egypti & partē corpis per quā ſtercora digerūtur.1.Reg.5.Et cōputreſcebāt ꝓminētes extales eorū.Et in eo.Et percutiebantur in ſecretiori parte natiū.Et in eo.6.Quinq; anos aureos facietis.Vbi ponitur ꝓ anis.Et in eo.Facietiſq; ſimilitudinē anorū vrorū . Et ſolū inuenitur in numero plu.ſ.טְחֹרִים Techorim ſiue טְחֹרֵי Techore.Et in predictis locis in textu ponitur עֲפֹלִים Apolim pro טְחֹרִים Techorim.& in margine ponitur techorim:qđ hebrei legūt.Reperitur etiā in textu techorim.vt.1. Reg.6. Hi ſunt aūt ani aurei q's rediderūt philiſtiim ꝓ delicto ſuo.

Ficus ifirmitas ani.

Anus.

טֵחַר

טֹטָף Totaph.ſcđm hebreos eſt ornamētū quod frōtib' ſuis imponūt:vt recordentur preceptorū dei.& ſolū inuenitur in numero plu.ſ.טְטָפוֹת Totaphoth.pro quo trāſlatio nra tranſtulit mouebuntur.Deut.6.Erūtq; & mouebuntur inter oculos tuos.Et ſolū inuenitur in p̄dicto loco . Sed in lingua chaldaica ſignāt ornamentum frōtis vel brachii Nam.2.Reg.1.Vbi dicitur & tuli diadema quod erat in capite eius & armillam de brachio illius: ibi in tranſlatione chaldaica ponitur טוֹטָפֵת Totepheth.pro armilla.

Mouebūt.

טוֹטָפוֹת

Armilla.

טוֹטָפֵת

טִיט Tit.lutum.cenū.vtPs.17.Vt lutū platearū delebo eos Ps.39.Eduxit me de lacumiſerie & de luto fecis . Ps. 68.Eripe me de luto vt nō infigar.Eſa.57.Et redūdāt fluctus eius in cōculcationē & lutū.Abach.2. Vſq; quo aggraua tōtra ſe denſū lutū.Vbi ponitnr עַבְטִיט Abtit:que ē dictio compoſita a עַב Ab quod ſignificat denſum & טִיט Tit quod ſignificat lutum.

Lutum.

טִיט

טִיל Til.mittere.immittere.proiicere . eiicere . abiicere. vt Ione.1.Dñs miſit ventū magnū in mari . Et in eo . Et miſerūt vaſa que erant in naui in mare.Et in eo.Tollite me & mittite in mare.Et in eo.Et tulerūt Ionā & miſerunt in mare.Scribitur ēt ſine iod in medio.vt.1.Reg.20.Et arripuit ſaul lanceā vt percuteret eū.pro quo he.le.Et proiecit ſaul lanceā.Iob.40. Et videntibus cūctis precipitabitur.i.ꝓiicietur. Prouer.16. Sortes mittuntur in ſinu.Hiere.16. Et eiiciam vos de terra hac.Et in eo.22.Quare abiecti ſūt ipſe & ſemē eius.& aliqñ duplicatur lr̄a tet & lr̄a lamed:& dr̄ טַלְטֵל Taltel.i.proiicere ſiue aſportare.Eſa .22 . Ecce dñs aſportari te faciet ſicut aſportatur gallus galinaceus.

Mittere.

Proiicere p̄cipitare .

Eiicere.

Abiicere.

טַלְטֵל

Aſportare

טִינָא Tina. in lingua chaldaica ſignificat lutum . Dañ. 2. & ferrum mixtum teſte & luto.

טִינָא

Lutum.

טִיר Tir.habitatio.commoratio. palatium . Et ſcribitur in fine cum he vel tau.vt Ps.68.Fiat habitatio eorū deſerta.Ponitur etiam pro propugnaculis.vt Canti.8. Edificemus ſuper eū ꝓpugnacula argentea.Pro quo he.le. Habitationē ſiue palatiū argenteū.Et in plu.טִירוֹת Tiroth.ꝓ quo btūs hieronymus trauſtulit oppida.Geñ.25 . Per caſtella & oppida corū.Ponitur ēt ꝓ porticu.vt Ezech. 46. Et colūne fabricate erāt ſubter porticus per gyrū. Itē ponitur ꝓ caulis.ſ.ouiū.vt Ezech.25.Et collocabūt caulas ſuas in te.Et aliqui hebrei dicunt q̄ predicta dictio deriuatur a ſupradicta dictione טוּר Tur.Que ſignāt parietem ſiue ordinē lapidū vel lignorū:quibus domus vel habitatio fit.

Habitatio

Propugnacula.

טִירוֹת

Oppida.

Porticus

Caule.

טַל Tal.ros.vt Geñ.27.Det tibi deus de rore celi. Et in eo . In pinguedine terre & ī rore celi deſup.Exo.16.Mane q̄ros iacuit p circuitū caſtrorū. Deut.32. Fluatvt ros eloquium meum.Iob.38.Quis genuit ſtillas roris.Ps.132.Sicut ros hermon qui deſcendit ſuper montē ſion . Canti.5. Quia caput meum plenum eſt rore.Eſa.26 . quia ros lucis ros tuus.Zach.8.Et celi dabunt rorē ſuum.

Ros.

טַל

טָלַל Talal.tegere.operire vt.Nee.3.Ipſe edificauit eā & texit. In lingua chaldaica ſignificat vmbrā ſiue obumbrare.vel operire.vt Geñ.19.quia ingreſſi ſunt ſub vmbra culminis mei. Vbi pro vmbra que hebraice dr̄ צֵל Sel.in trāſlatione chaldaica ponitur טְלַל Telal. Dañ.4. Subter eam habitantes beſtie agri.i.obūbrate vel tecte erāt ſubea. Et ſecundum hebreos inde deriuatur טַל Tal.i.ros.de quo ſupra dictum eſt in dictione precedenti.

Tegere.

Umbra.

טָלַל

Habitare.

טַל

Ros.

טָלָא Talu.maculoſū.i.diuerſi & varii coloris : aut cōſutū ex fragmētis diuerſorū colorū :vl' q̄ñ vetera nouis reſarciuntur.vt Geñ.30.Et ſepara cunctas oues varias & ſparſo vellere.i.maculoſo vellere.Et in eo.quodcūq; ruffum & maculoſum variūq; fuerit tam in ouibus q̄ in capris erit merces mea.Et in eo.Et oīa que nō fuerint varia & maculoſa & fulua.Et in eo.Et ſeparauit in die illa capras & oues & hircos & arietes varios & maculoſos.ſignificat ēt conſutū ex variis fragmētis vel pitaciis ſiue ex pannis diuerſorū colorū.vt Ioſ.9. Calciamētaq; perantiqua :que ad indiciū vetuſtatis pitaciis conſuta erant.Ezech. 16. Feciſti tibi excelſa hinc inde cōſuta.i.cooperta ex pannis diuerſorum colorum conſutis.

טָלָא

Maculoſū

Pitaciis.

conſuta.

Conſutum

טֶלֶה Tale.agnus.vt.1.Reg.7.Tulit aūt ſamuel agnū lactātem vnum.Eſa.65.Lupus & agnus paſcentur ſimul. & in plurali mutat he in aleph.& dicitur טְלָאִים Telaim.i. agni.vt.1.Reg.15.Et recenſuit eos quaſi agnos.Eſa.40.In brachio ſuo congregabit agnos.

טֶלֶה

Agnus.

טְלָאִים

Agni.

טַלְטַל Taltal.aſportare.proiicere.De quo vide ſupra in dictione טִיל Til.

טַלְטַל

Aſportare

טָמָא Tama.ſiue טִמֵּא Time.polluere.contamināre. Inquinare. Immundum vel pollutum eſſe.ſordeſcere.profanare.Geñ.34.Quod cum audiſſet iacob.Pro quo he.le. Et iacob audiuit quod contaminauit ſiue profanauit dinā filiam ſuā.Et in eo.Seuientes ob ſtuprum ſororis.Pro quo he.le.quia contaminauit vel poluit aut profanauit dinam ſororem ſuā.ſ.ſichem profanauit eam.Leuit.11. Et erit immundus vſq; ad veſperam.Et in eodem.Et ſuper quod ceciderit quicq; de morticinis eorū polluetur. Et in eodem. Et oē liquens quod bibitur de vniuerſo vaſe īmundū erit. Et in eo.Ne polluatis animas vr̄as in oī reptili. Et in eo.12 Et immūda erit ſeptē dieb'.Et in eo.Sin aūt feminā peperit:immūda erit duabus hebdomadis.Et in eodē.13.Et ad arbitriū eius ſeparabitur.pro quo he.le. Et videbit eum ſacerdos & contaminabit eum.ideſt pollutū iudicabit: ſiue in mundicie cōdemnabit eū.& eſt idem ſenſus cū lr̄a nr̄a . Et in eo.Et immūditie cōdēnabitur . & in eo. Contaminabit itaq; eum ſacerdos.Et in eo . Tunc ſacerdotis iudicio polluetur & inter immūdos reputabitur.Et in eo.13.Condemnabit eū haud dubie lepre:que orta ē in caluicio.ꝓ quo he.le.Contaminās cōtaminabit eū ſacerdos:quia ī capite ſuo lepra ſua.ſ.eſt.Et in eo.Quomodo mūdari debeat vel cōtaminari.Et in eo.15.Omne ſtratū in quo dormierit īmūdū erit.Et in eo.Et ipſe lotus aqua immūdus erit vſq; ad veſperā.Et in eo.18.Ne polluamini in oībus his qbus cōtaminate ſunt vniuerſe gentes.Et in eo.Et qbus polluta ē terra Et in eo.21.Ne cōtamīnetur ſacerdos in morte ciuium ſuorum.Et in eodem.Sed nec in principe populi ſui contaminabitur.Nu.5.Ne contaminent ea cum habitauerim vobiſcum.Et in eodem.Que vel polluta eſt vel falſa ſuſpicione appetitur.Et in eodem.Sin autem declinaſti a viro tuo at

Contaminare.

Immūdū eſſe

Polluere

ꝑ polluta es. Et in eo. Si polluta est & cõtempto viro adulterii rea. Et in eo. 6. Qm̃ polluta ẽ sanctificatio eius. Deut. 24. quia polluta est. 4. Reg. 23. Contaminauit quoꝙ thopheth. Et in eo. polluit rex & cõtriuit statuas Ezech. 4. Ecce anima mea nõ est polluta. Et in eo. 23. Polluerunt sanctuariũ meũ. Osec. 5. Contaminatus est israel· Et aliquãdo scribitur sine aleph. De quo vide in dictione sequenti. Et

טָמֵא Tame.i. pollutus. cõtaminatus. immũdus. sordidus. Leuit. 11. Chirogryllus qui ruminat vngulamq̃ nõ diuidit immũdus est. Et in eo. vt differentias noueritis mũdi & immũdi. & in eo. 13. Contaminatũ ac sordidũ se clamabit. Esa. 6. Quia vir pollutus labiis ego sum & in medio populi polluta labia habentis ego habito. Ezech. 4. Sic comedẽt filii israel panem suũ pollutũ inter gentes. & in plurali.

Immũdus. Cõtaminatus. Sordidus Pollutus.

טְמֵאִים Temeim. Leuit. 11. Et omnia hec immũda sunt vobis. Nu. 9. Ecce aũt quidã immũdi super anima hois. Et in eo. Immũdi sumus sup anima hominis. & in gñe femininotemeaטְמֵאָה Temea. i. polluta aut contaminata vel sordida. vt Leuit. 15. Immũda erit quasi sit in tpe mẽstruo. Et in eodẽ. 27. Animal immũdũ quod immolari dño nõ potest. Et in eo. Qd̃ si immũdũ est animal. Et ponitur ibi in hebreo in genere femininoquia aial in hebreo est generis femini. Ios. 22. Qd̃ si putatis immũdã esse terrã possessionis vestre. Ezech. 22. Sordida nobilis. Pro quo he.le. Sordida nominis. Et inde

טְמֵאִים Mataamim. i. fercula. cibi. esce. pulmẽtũ. & solũ inuenitur in nu. plu. vt Geñ. 27. Fac mihi inde pulmentũ. Et in eo. Et fac cibos vt comedã. Et in eo. Vt facią ex eis escas patri tuo. Et in eo. Coctosq̃ de venatione cibos intulit pri. prouerb. 23. Et ne desideres cibos eius. Item

Immũda. Sordida. Pulmẽtũ. Esce. Cibi

טְמֵאָה Tuma. i. immũditia. pollutio. Leuit. 5. Et si tetigerit quicq̃ de immũditia hominis iuxta omnem impuritatẽ qua pollui solet. Et in eo. 15. Quãdiu subiacet huic passioni. i. huic immũditie. Iudi. 13. Nulloq̃ vescatur immũdo. Et ponitur ibi in hebreo immũditia ꝓ immũdo. Ezech. 22. Immũditią menstruate humiliauerunt in te. Et in plu.טְמֵאוֹת Tumoth. i. immũditie vel sordes. Leuit. 16. Et expiet sanctuariũ ab immũditiis filiorũ israel. & in eo. In medio sortiũ habitatiõis eorũ. Debet legi sordiũ.

Immũditia. Immũdus. Immũditie Sordes.

טָמָה Tama. Immũdũ esse. sordescere. contaminare. pollure. Et scribitur sine he. Leuit. 11. Ne tãgatis quicq̃ eorum ne immundi sitis. Iob. 18. Et sorduimus coram te. Et est idem cum dictione precedenti.

Immũdũ esse Sordescere

טָמַן Taman. abscõdere. celare. cooperire. vt Geñ. 35. At ille infodit eas sub terebinthũ. i. abscõdit eas sub terebinthũ. Exo. 2. Percussũq̃ egyptiũ abscõdit in sabulo. 4 Reg. 7. Et abierũt & abscõderũt. Iob. 18. Abscõdita est in terra pedica eius. Et in eo. 31. Et celaui in sinu meo iniquitatẽ meã. Et in eo. 40. Abscõde eos in puluere simul. Ps. 139. Abscõderunt superbi laqueũ mihi. Prouer. 19. Abscõdit piger manũ suã sub ascela. Hiere. 13. & abscõde ibi illud in foramine petre. Et in eo. Et abii & abscondi illud in euphratem. Et in eo. Et tuli lumbare de loco vbi ascõderã illud. Et in eo. 43. Et abscõdes eos in crypta. & inde

Abscõdere. Celare.

טָמוֹן Tamun. i. abscõsio siue locus abscõditus aut latibulũ. Pro quo beatus hieronymus transtulit foueã. Iob. 40. Et facies eorũ demerge in foueã. & inde

מַטְמוֹן Matmon. i. abscõsio vel abscõditũ. pro quo btũs hieronymus trãstulit thesaurum: eo qd̃ abscõditur. vt Geñ. 43. Deus patris vestri dedit vobis thesauros in saccis vestris. Iob. 3. quasi effodiẽtes thesaurum. Hiere. 41. Habemus thesauros in agro.

Fouea. Thesaur9.

טְנָא Téne. cartallum. canistrũ. Deut. 26. Et pones in cartallo. & in eo. Suscipiẽsq̃ sacerdos cartallũ de manu tua Ponitur etiam pro horreo. vt in eodem. 28. Benedicta horrea tua & benedicte reliquie tue.

Cartall9. Horreum.

טָנַף Tanaph. inquinare. Canti. 5. Laui pedes meos quõ inquinabo illos. & solum inuenitur in predicto loco.

Inquinar.

טָעָה Taaa. errare. vt Hiere. 13. Errare fecerũt populũ meũ. Et est idẽ cũ verbo תָּעָה Thaa. cũ tau in principio. De quo ifra dicetur in littera tau.

Errare.

טַעַם Taã. gustare. gustu diiudicare. mãducare. 1. Reg. 14. Gustãs gustaui i sũmitate virge que erat i manu mea paululũ mellis. 2. Reg. 3. si añ occasũ solis gustauero panẽ. Iob. 6. Aut põt aliquis gustare qd̃ gustatũ affert mortem. Et in eo. 12. Et fauces comedẽtis saporẽ. Pro q̃ he.le. & fauces siue guttur escã gustat sibi. i. gustũ diiudicat. Et i eo. 34 Et guttur escas gustu diiudicat. Ps. 33. Gustate & videte qm̃ suauis est dñs. Prouer. 31. Gustauit & vidit qm̃ bona est negociatio eius. Ione. 3. Hoies & iumenta & boues & pecora nõ gustent quicq̃. Ponitur ẽt ꝓ comedere vel manducare. vt. 1. Reg. 14. Et nõ mãducauit vniuersus populus panẽ. & inde

Gustare. Gustu diiudicare. Mãducare

טַעַם Taam. i. gustus. sapor. Exo. 16. Gustusq̃ eius quasi simile cũ melle. Nu. 11. Saporis quasi panis oleati. Dañ. 5. Precepit ergo iam temulẽtus. pro quo he.le. precepit i gustu vel sapore vini. Et ẽ sensus sicut i lra nra. & inde

Gustus. Sapor.

טַעֲמִים Mataamim. i. fercula. cibi. esce. pulmẽtũ. & solũ inuenitur in nu. plu. vt Geñ. 27. Fac mihi inde pulmentũ. Et in eo. Et fac cibos vt comedã. Et in eo. Vt facią ex eis escas patri tuo. Et in eo. Coctosq̃ de venatione cibos intulit pri. prouerb. 23. Et ne desideres cibos eius. Item

Pulmẽtũ. Esce. Cibi

טַעַם Taam. i. eloquiũ. doctrina. disciplina. ratio. sententia. statutum. 1. Reg. 25. & benedictũ eloquiũ tuũ. Iob. 12. Et doctrinã senũ auferens. Ps. 118. Bonitatẽ & disciplinã & scientiã doce me. Et in titulo psalmi. 33. vbi dr̃. psalmus dauid cũ mutauit vultum suũ corã abimelech. pro quo he.le. cũ mutauit eloquiũ suũ siue rationẽ suã corã abimelech. Prouer. 26. Sapientior sibi stultus videtur septẽ viris loquẽtibus sententias. Ione. 3. Et dixit in ninive ex ore regis & principũ. i. ex sententia vel statuto aut decreto regis. Et in lingua chaldaica dr̃ טְעֵם Teem Dañ. 2. Et a me preceptũ est. Et in eo. Nunc aũt audite sententiam. Pro quo he.le. Nũc aũt ponite decretũ siue sentẽtiã. Et in eo. 5. Quis dedit vobis cõsiliũ vt domũ hanc edificaretis. i. quis dedit vobis preceptũ vel decretũ aut edictũ vt domũ hanc edificaretis. Et in eo. Cyrus. rex babylonis posuit edictũ vt domus dei edificaretur. Et in eo. Vtrũ nã a cyro rege iussum fuerit. Et in eo. 6. Tunc darius rex p̃cepit. i. posuit edictum vel decretum. & in eo. cyrus rex decreuit vt domus dei edificaretur. Et in eo. a me ergo positum est decretũ. Et in eo. 7. Ego artaxerxes rex statui atq̃ decreui. Et in eo. ponitur pro ritu: vbi dicitur omne qd̃ ad ritũ dei celi pertinet. Dañ. 2. Tunc daniel requisiuit de lege atq̃ sententia: vbi põitur ꝓ sentẽtia. scribitur ẽt chaldaice cũ aleph in fine. & dr̃ טַעְמָא Taama. vt Dañ. 6. vt satrape illis redderẽt rationẽ. Esdre. 4. Donec si forte a me iussum fuerit. Et in eo. 5. Donec res ad dariũ referretur. i. donec ratio huius rei ad darium referretur.

Preceptũ sententia. Consilium Edictum. Iussum Decretum Ritus. Ratio. Iussum.

טָעַן Zaan. onerare. iterficere vulnerare. vt Geñ. 45. onerantes iumenta ite in terram chanaam. Esa. 14. cum his qui interfecti sunt gladio.

Onerare.

טַף Taph. puerorũ vel infantiũ cõgregatio aut familia. & ponitur cõiter ꝓ puulis vel liberis. vt Geñ. 34. paruulos q̃q̃ eorũ & vxores duxerũt captiuas. & in eo. 43. ne moriamur nos & puuli nri. Et in eo. 45. ad subiectionẽ puulorũ suorũ ac cõiugũ. & i eo. 47. p̃bens cibaria singulis. ꝓ quo he.le. iuxta puulos vel iuxta familiã singulorũ. & in eo. Et in cibũ familiis & liberis vestris. & i eo. 50. absq̃ puulis & gregib9. Nu. 31. quidqd est gñis masculini ẽt in paruulis. & in eo. Puellas aũt & oẽs feminas virgines reseruate.

Paruuli. Familia.

טָפַף Taphaph. Garrire. plaudere. applaudere. Esa. 3. Et nutibus oculorum ibant & plaudebant. & secundum hebreos inde deriuatur טַף Taph. i. familia vel paruuli. De q̃ dictum est in dictione precedenti.

Plaudere Familia.

טֹפַח Tophach.siue טְפַח Téphach.Mensura quattuor dígitorū:siue palmus.Exo.25.Altā quattuor dígitis.& ī eo.37.Coronā aureā interrasilem quattuor digitorum.3. Reg.7.Crassitudo aūt luteris triū vnciarū erat.pro q̄ hebreo.Et crassitudo eius mensure quattuor dígitorū siue mensure palmi erat.Et eadem verba habentur in hebreo.2.paralip.4.Vbi dr:porro vastitas eius hēbat mēsurā palmi.& fortasse eadē est mensura.s.triū vnciarū & palmi.Ezech. 40.Calamus mēsure sex cubitorū & palmo.Et in eo.Et labia eorū palmi vnius.Et in eo.43.Qui hēbat cubitū & palmū.Et sc̄m hebreos in locis p̄dictis palmus accipitur pro mensura manus nō dígitis expansis sed iunctis.& inde טִפַּח Tipūach.i.ad mēsurā palme.& solū inuenitur ī nu. plu.vt Threñ.2.Paruulos ad mēsurā palme.& inde טְפָחוֹת Tephachoth sc̄m terminationē femininorū.i.mēsurabíles.vt Ps.38.Ecce mēsurabiles posuisti dies meos.i.ad mēsurā palme:que est breuis mēsura:quasi dicat breues.ponitur etiam טְפָחוֹת Tepachoth p sūmitate parietis.eo q̄d erat in sūmitate quasi mēsura palmi in crassitudīe vel spissitudine.vt.3.Reg.7.Serrati erant a fundamēto vsq̄ ad sūmitatē parietū.Et inde verbū טִפַּח Tipach.i.mēsurare augmentare.educare.vt Esa.48.Et dextera mea mēsa est celos.Threñ.2.Quos educaui & nutriui.Et inde מְטַפַּחַת Mitpácha.i.palliū.Ruth.3.Expāde inquit palliū tuū quo operíris.& in plu. מִטְפָּחוֹת Mitpachoth.Pro quo btūs hieronymus trāstulit.Linteamīa.vt Esa.3.& linteamīa & acus & specīa.

Mensura q̄ttuor dígitorum.
Mensura palmi.
Palmus.
Mensura palme.
Mēsurabíles.
Sūmitas.
Mēsurare Educare.
Pallium.
Linteamína.

טָפַל Taphal.applicare.iungere.cōponere.curare.p̄s.118. Multiplicata est super me iniquitas supborū.pro q̄ btūs hieronymus in psalterio iuxta he.ve.trāstulit.Applicauerūt mihi mendaciū superbi.Iob.13.Prius vos ostendens fabricatores mendacii.i.cōpositores vel applicatores mēdacii.Ponitur ēt pro sanare vel curare.eo q̄d fit applicādo frigida calidis & ecōtrario.Iob.14.Sed curasti iniquitatē meā.

Multiplicare.
Applicaf.
Curare.

טִפְסַר Tipsar.nomē propriū sc̄m nr̄am trāslationē.Hiere.51.Numerate cōtra eā tapsar.Hebrei tñ dicūt q̄ sīgnat ducē vel principē.& sicipsi legūt.Numerate siue cōstituite cōtra eā ducē vel principē.s.exercitus.in alio vero loco btūs hieronymus trāstulit paruulos.Naū.3.Et paruuli tui quasi locuste locustarū.Sed etiā ī p̄dicto loco hebrei legunt.Et principes vel duces tui quasi locuste locustarum.Et solum inuenitur in locis predictis.

Tapsar.
Dux.

טַפְרָא Taphra ī līgua chaldaica sīgnt vngulā.Et solū iuēnitur ī nu.plu.Dañ.4.Et vngues eius vt vngues auiū.

Vngula.

טָפַשׁ Taphas.Incrassare.hebetare.Ps.118.Coagulatū ē sicut lac cor eorū.pro quo btūs hieronymus in psalterio iuxta he.ve.trāstulit incrassatum est velut adeps cor eorum.& solū inuenitur in predicto loco.& in lingua chaldaica significat insanire vel insipientem esse.

Incrassari
Insanire.

טָרַד Tarad.stillare.perstillare.eiicere siue exulare.Proue.27.tecta perstillātia in die frigoris.& solū inuenitur in p̄dicto loco.Hebrei tñ dicūt q̄ sīgnat cōtinuare siue cōtinuo laborare.vnde in predicto loco ipsi legunt.Stillicídium cōtinuū vel assiduū in die frigoris.vnde hoiem quasi cōtinuo laborantē ipsi vocāt טָרֵד Tarud.& laborem assiduū vocāt טִרְדָה Tirda.& in lingua chaldaica sīgnat p̄dicta dictio eiicere siue abiicere vel exulare.Dañ.4.Eiicient te ab hominibus.Et in eodem.Et ex hominibus abiectus ē.

Perstillaf
טָרֵד
טִרְדָה
Eiicere.
Abiicere.

טָרָה Tara.contabescere.putrescere.Inde טִרְיָה Ieriia.i. putridū.tabefactū.Iudi.15.Mandíbulā asíni que iacebat arrípiēs.i.que tabescebat humiditate terre.Esa.1.vulnus & liuor & plaga tumens.i.plaga tabescens.& solum inuenitur in predictis locis.

Tabescere
טִרְיָה
Tumens.

טָרַח Tarach.desiderare.Sc̄m nr̄am trāslationē.vt Iob.37.Frumētū desiderat nubes.Hebrei tñ dicūt q̄ sīgnificat laborare.vñ in p̄dicto loco ipsi legunt.frumētum facit laborare nubē.& inde טֹרַח Torach.labor.fatigatio.beatus hieronymus trāstulit negociū siue molestiā.Deut.1.negocia vr̄a & pōdus & iurgia.Esa.1.fctā sunt mihi molesta.

Desiderat
Laborare.
טֹרַח
Negocíū.
Molestia.

טֶרֶם Terem.anteq̄.priusq̄.necdū.nondū.Geñ.2.anteq̄ oriretur in terra.Et in eo.19.prius aūt q̄ irēt cubitū Et in eo.24.Nec dū intra se verba cōpleuerat.Exo.9.Noui aūt q̄ & tu & serui tui necdū timeatis deū.Et in eodē.10. Nōne vides q̄ perierit egyptus.i.nōdū vides q̄ perierit egyptus.1.Reg.3.Anteq̄ extingueretur.& in eo.Porro samuel nec dū sciebat dñm.Ps.118.Priusq̄ humiliarer ego deliqui.Esa.65.Eritq̄ anteq̄ clamēt ego exaudiā.Et aliq̄n scribitur cū beth in principio & dr בְּטֶרֶם Beterem.i.anteq̄.priusq̄.Iudi.14.Die septimo ante solis occubitū.i. anteq̄ sol occūberet.1.Reg.2.Etiā anteq̄ adolerēt adipē. Ps.57.priusq̄ intelligerēt spine vr̄e.Esa.66.Anteq̄ parturiret peperit.Et aliquando scribitur cum mem in principio & dicitur מִטֶּרֶם Miterem.vt aggei.2.Anteq̄ ponere tur lapis super lapidem in templo domini.

טֶרֶם
anteq̄.
Priusq̄.
מִטֶּרֶם
anteq̄.

טָרַף Taraph.rapere.laniare.capere.enutrire.siue victum tribuere.Geñ.49.Beniamin lupus rapax.pro q̄ hebreo.Beniamin lupus rapiet.i.quasi lupus rapiet.Et supra in eo.37.Bestia deuorauit ioseph.pro quo hebreo.Rapina raptus est ioseph.Exo.22.Si comestū a bestia.i. si captū vel raptū fuerit a bestia.Deut.33.Cepitq̄ brachiū & verticem. Ps.8.Ne forte rapiat vt leo aīam meā.p̄s.21.Sicut leo rapiens & rugiens.Ps.103.Catuli leonū rugientes vt rapiant. Hiere.5.Qui egressus fuerit ex eis capietur.Ezech.19.Et didicit p̄dā capere.Et in eo.22.quasi lupi rapiētes predā: vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatum.Osee.5.Ego capiā & vadā.& ī eo.6.quia ipse cepit & sanauit nos.Amos 1.Et tenuerit vltra furorē suū.p quo hebreo.Et ceperit vel rapuerit vltra furore suo.& inde טְרֵפָה Terepha.i.captū vel occisū.aut laniatū.s.a bestia:aut rapina:vel p̄da.vt Geñ.31. Nec captū a bestia ostendi tibi.Exo.22.Deferat ad eū q̄d occisum est.Leuit.22.Morticiniū & captū a bestia nō comedēt.Ezech.44.Omne morticinū & captū a bestiis de auibus & de pecoríb⁹ nō comedēt sacerdotes.Scríbitur ēt sine he & dr טֶרֶף Téreph.siue טָרֶף Tareph.vt Geñ.49. Ad predā fili mi ascendisti.Nu.23.Donec deuoret predā. p̄s.75.Illuminās tu mirabiliter a mōtibus eternis.p quo hebreo.A mōtibus predevel rapine.vnde btūs hiero.in psalterio iuxta he.ve.trāstulit.a mōtibus captiuitatis.Ezech. 19.Et didicit predā capere.Itē טָרַף Taraph.i.enutrire.victū tribuere.vt Prouer.30.tribue tñ victui meo necessaria & inde טֶרֶף Téreph.i.victū.cibus.esca.vt.p̄s.110.Escā dedit timētíb⁹ se.Malach.3.Et sit cíb⁹ in domo mea.Prouer. 31.Deditq̄ predā domestícis suis.p quo hebreo.Deditq̄ cíbū siue victū domestícis suis.vñ seqtur.& cibaria ācillis suis.Pōt ēt legi sicut est in lr̄a nr̄a.Quia ē equinoctū vt dictū ē.Itē טָרָף Taraph.Palmes siue ram⁹.aut foliū.s.raptū ex arbore a ptío signato deriuatū.Geñ.7.portās ramū olíue virētibus foliis in ore suo.Ezech.17.Et siccabit oēs palmites germinis eius.Et ēt in lingua chaldaica sīgnat folium.

Rapere.
Capere.
טָרָף
Captum.
Occísum.
טֶרֶף
טָרָף
preda.
Captiuitas
טָרָף
טֶרֶף
Nutrire.
Esca
Cíbus.
Victus.
טָרָף
Ramus.
Palmes.
Folium.

De incipientibus a littera, ' Jod.

יָאַב Iaab.Desiderare.Ps.118.Quia mandata tua desidera ui.& solum inuenitur in predicto loco.

Desiderat

יָאַל Iaal.velle.acquiescere.incipere.capere.iurare.adiurare.Stulte agere:siue stultum esse.Iudi.17.Acquieuit & mansit apud hominem.Et in eodem.19.Queso te vt

יָאַל
Acquiescere.

hodie hic maneas. pro quo hebrei legunt. Acquiesce obsecro & mane. 4. Reg. 5. Melius est vt accipias duo talenta. pro quo hebrei legũt. Si vis accipe duo talenta. siue acquiesce & accipe duo talenta. Et in eodem. 6. Veni ergo & tu cũ seruis tuis. pro quo hebrei legunt. Volle siue acquiesce obsecro & vade cum seruis tuis. Ponitur etiam pro incipere. vt Geñ. 18. Quia semel cepi: loquar ad dominum meum. Deut. 1. Cepitq; moyses explanare legem. 1. Reg. 17. Cepit tentare si armatus posset incedere. Iob. 6. Et qui cepit ipse me conterat. Et in eodem. Veruntamen quod cepistis explete. Osee. 5. Quoniã cepit abire post sordes. Hebrei tamen in omnibus locis predictis interpretantur velle siue acquiescere. Et aliquando scribitur sine iod in principio. vt in aliquibus locis predictis. Item ponitur pro iurare siue adiurare. vt Exo. 2. Iurauit ergo moyses q habitaret cũ eo. 1. Reg. 14. Adiurauit autem saul populum dicens. Itẽ significat stulte agere siue stultũ esse. & tunc est verbũ passiuum prime coniugationis: quod scribitur cum nũ in principio. vt Nu. 12. Ne imponas nobis hoc peccatũ quod stulte comisimus. Esa. 19. Stulti facti sunt principes taneos. Hiere. 50. Gladius ad diuinos eius qui stulti erunt.

Belle.

Incipere.

Iurare. Adiurare.

Stulte agere. Stultũ fieri. Stultũ cẽ.

יְאֹר Ieor. riuus. fluuius. flumen. Amnis. Geñ. 41. Putabat se stare super fluuium. Et in eodem. Et pascebantur in ipsa amnis ripa. Exo. 2. In carecto ripe fluminis. & in eodem. 7. Et stabis in occursum eius super ripam fluminis. Et in eodem. Et super fluuios eorum & riuos & paludes. Et in eo. Et pisces qui erant in flumine mortui sunt: computruitq; fluuius. Et in eo. 8. Et ebuliet fluuius ranas. Esa. 19. Attenuabuntur & siccabuntur riui aggerum. Et in eodem. Nudabitur alueus riui a fonte suo. Et in eodem. Et omnis sementis irrigua siccabitur. Vbi ponitur pro irrigua. Ezech. 29. Et dicis meus est fluuius. Amos. 8. Et eiicietur & defluet quasi riuus egypti. Scribitur etiã sine iod. vt in eo. Et ascendet quasi fluuius vniuersus. & solum in p̃ dicto loco scribitur sine iod. & communiter accipitur pro nilo fluuio egypti. Ponitur ẽt pro flumine tigri. vt Dañ. 12. Vnus hinc super ripam fluminis & alius inde ex altera ripa fluminis.

יְאֹר Fluuius. Amnis. Flumen.

Riuus.

יְאַשׁ Iaas. Desperare. renunciare. Spem vel curam alicuius rei a corde amouere. cessare. vt. 1. Reg. 27. Et desperet saul ce sseteq; me querere. Eccl's. 2. Renũciauitq; cor meum vltra laborare sub sole. Et qñ est verbũ passiuũ prime coniugationis tunc scribitur sine iod & cũ nun in principio & dicitur נוֹאַשׁ Noas: & est cuiuscunq; persone & vtriusq; numeri: & profertur in voce actiua. vt Hiere. 2. Et dixisti desperaui. Et in eo. 18. Qui dixerunt desperauimus Iob. 6. Et in ventũ verba profertis. vbi pro eo quod in littera nostra est profertis in hebreo habetur supra dicta dictio נוֹאַשׁ Noas. idest amouetis ea verba a corde vestro: & sine cogitatione & meditatione profertis ea iventum. Esa. 57. nec dixisti quiescam. idest cessabo.

יְאַשׁ Desperare Renũciare

נוֹאַשׁ Desperare

Cessare.

יָאַת Iaath. conuenire. acquiescere. federari. vt Geñ. 34. Sed in hoc valebimus federari. Et in eo. Vnum ẽ qđ differt tantum bonum. pro quo hebrei legunt. Sed in hoc acquiescent siue conuenient nobiscum viri: vt habitẽt nobiscum vt simus vnus populus. Sed beatus hieronym9 transtulit sensum. Et in eo. Tantũ in hoc acquiescamus & habitantes simul. 4. Reg. 12. Prohibitiq; sunt sacerdotes vltra accipere pecuniã a populo. Pro quo he.le. Et acquieuerũt sacerdotes vt nõ acciperẽt pecuniã a populo. Hiere. 10. Tuũ est enim decus. i. tibi cõuenit decus siue regnum.

יָאַת Federari. Cõuenire. Acquiescere.

יָבַב Iabab. eiulare. vlulare. vt Iudi. 5. Per fenestrã respiciens vlulabat mater eius. & solum inuenitur in predicto loco. & in lingua chaldaica communiter significat vllulare vel clangere. s. tuba.

יָבַב Eiulare. Clangere.

יָבַל Iabal. deducere. Adducere. afferre. asportare. Ps. 59. qs deducet me in ciuitatem munitam. Ps. 75. Qui in circuitu eius affertis munera. Esa. 18. Deferetur munus domino exercituum. Et in eodem. 23. Ducent eam pedes illius. Esd. 5. & asportare fecit ea in templum babylonis. Et inde יוּבַל Iubal. idest riuus siue deductio aquarum: aut humor. s. aquarũ. Hiere. 17. Quod ad humorẽ mittit radices suas. p quo he.le. qđ iuxta riuũ mittit radices suas. Et in plu. יְבָלִים Ible. Esa. 30. Riui currentiũ aquarũ. Et inde יְבוּל Iebul. idest germen. vt Leuit. 26. Et terra gignet germẽ suũ Iob. 20. Apertũ erit germen domus illius. Abach. 3. Et nõ erit germen in vineis. Et de hoc vide supra in dictiõe בּוּל Bul. Item יוֹבֵל Iobel. i. buccina siue sonitus buccine. s. cornee: qua vtebãtur in iubileo. vt Exo. 19. Cum ceperit clãgere buccina tunc ascendãt in montem. Ios. 6. Tollent septem buccinas quarum vsus est in iubileo. Pro quo in hebreo habetur. Tollent septem buccinas iubileas. i. quarum vsus est in iubileo: sicut est in littera nostra. Et in eo. Cumq; insonuerit vox tube longior atq; concisior. Et in eodẽ. Et septem alii sacerdotes tollant septem iubileorum buccinas. Et inde quinquagessimus annus vocatur יוֹבֵל Iobel. Quia in eo personabant buccinis. vt habetur Leuit. 25. vbi dicitur. & clanges buccina. Et in eo. Ipse est enim iubileus. Et in eo. Anno iubilei redient oẽs ad possessiones suas. Et in eo. Et redimi non poterit etiam in iubileo. Itẽ יַבֶּלֶת Iabeleth. Macula animalis. pro quo beatus hieronymus trãstulit papulas. Leuit. 22. Si cicatricem habẽs: si papulas.

יָבַל Deducere. afferre. Deferre. asportare.

יוּבַל Humor. Riuus.

יְבָלִים Riui.

יְבוּל Germen.

יוֹבֵל Buccina.

Jubileus.

יַבֶּלֶת Papule.

יָבַם Iabam. Vxorẽ frĩs defuncti in cõiugẽ accipere. siue illi associari. Geñ. 38. Et sociare illi vt suscites semẽ fratri tuo. Deut. 25. Sed accipiet eã frater eius & suscitabit semẽ frĩs sui. Et in eo. Nõ vult frater viri mei suscitare semẽ fratris sui in israel: nec me in cõiugiũ sumere. Et inde frater maritĩ dicitur יָבָם Iabam. vt in eo. Sed accipiet eã frater eius. Et in eo. Nõ vult frater viri mei suscitare semẽ fratris sui. Et vxor fratris dr̃ יְבָמָה Iebama. siue יַבְמֶת Iabémeth. vt in eo. Perget mulier ad portam ciuitatis. i. perget vxor frĩs ad portã ciuitatis. Et ĩ eo. Accedet mulier ad eũ corã senioribus. Et ẽt vxor frĩs maritĩ dr̃ יְבָמָה Iebama. vt Ruth. 1. En reuersa est cognata tua ad populum suum. vbi ponitur p cognata: que erat vxor fratris mariti sui.

יָבַם Sociare. Vxorẽ fratris in cõiugiũ accipere.

יָבָם Frater mariti.

יְבָמָה Vxor frĩs.

יָבַשׁ Iabas. siccare. exsiccare. arere. exarescere. cõfũdere. siue cõfundi. vt Geñ. 8. Donec siccarentur aque sup terrã. & in eo. Et vigesima die mẽsis arefacta ẽ terra. Ios. 2. Au diuim9 eĩ q siccauerit dñs aquas: maris. & in eo. 5. Qđ siccasset dñs fluẽta iordãis. 3. Reg. 17. Post dies aũt aliquãtos siccatus est torrẽs. Iob. 12. Si cõtinuerit aquas oĩa siccabuntur. p̃s. 21. Aruit tanq̃ testa virt9 mea. Prouer. 17. Spũs tristis exsiccat ossa. Esa. 19. Et fluuius desolabitur atq; siccabitur. Ezech. 17. Cumq; tetigerit eam ventus vrens siccabitur: & ĩ areis germinis sui arescet. Et in eo. Et siccaui lignũ viride. & in eo. 37. Aruerũt ossa nr̃a. Osee. 13. Et siccauit venas eius. Ioel'. 1. Oĩa ligna agri aruerũt. Et in eo. Q̃m exsiccati sunt fontes aquarũ. Amos. 4. Et ps altera sup quã non pluit aruit. Naũ. 1. increpãs mare & exsiccãs illd̃. & inde יָבֵשׁ Iabes. i. aridus. siccus. vt Ios. 9. Panes quoq; quos portabãt ad viaticũ duri erãt. p q9 he.le. Et oĩs panis sui viatici arid9 siue siccus erat. & in eodem. Nunc autem sicci facti sunt. & ĩ plu. יְבֵשִׁים Iebesim. Nu. 6. vuas recẽtes siccasq; nõ comedẽt. Et in genere feminino scribitur יְבֵשָׁה Iebesa. vt in eo. 11. aĩa nr̃a arida ẽ. & ĩ plu. יְבֵשׁוֹת Iebesoth. vt Ezech. 37. Sic caq; vehemẽter. & inde יַבָּשָׁה Iabasa. siue יַבֶּשֶׁת Iabéseth.

יָבֵשׁ Aridus. Siccus.

יְבֵשִׁים Sicci.

יְבֵשָׁה Arida.

יְבֵשׁוֹת

יַבָּשָׁה

יַבֶּשֶׁת

arida. Sicca. יבשתא

arida. יבש

Confudere

ídest arída.vel terra habitabilís .vt Geñ.1. Et appareat arída.Ps.65.Qui conuertít mare ín aridā.Ps.94. Et ſíccam manus eius firmauerunt.Eſa.44.Et fluenta ſuper aridā. & ín língua chaldaíca dícitur יבשתא Iabeſtha.Dañ.2.non eſt homo ſuper terra quí ſermonē tuū poſſit ínplere. pro quo hebreí legunt.Non eſt homo ſuper arída . Itē יבש Iabas.ídeſt cōfundere.ſíue cōfundí.aut erubeſcere.vt.2.Reg. 19.Confudíſtí hodíe vultū omníū ſeruorū tuorū . Eſa.29. Nō modo confundetur íacob.Et ín eodem.30.Oēs cōfuſí ſunt.& ſolum ín predícto loco ſcríbitur cum aleph & íod ī medío dictionis.Hiere.8.Confuſí ſunt ſapientes . Ioel. 1. Confuſum eſt vínum & elanguit oleū.Et ín eo . Cōfuſí ſūt agrícole.Et ín eo.Quía confuſum eſt gaudíum a fíliís hoſmínū.Zach.10.Et confundentur omnía profunda flumínís.Hebreí tamen in predícto loco ſecundum prímam ſígnificationē legūt.Et exſíccabuntur oía ꝓfunda fluminū.

ager

agrícola.

afflígere. Humíliare abíicere.

Cōtríſtare

Dolor.

Weſtítia.

Luctus.

ſqualíde.

Ruge.

Laborare.

יגב Iageb.ager.vt Hier.39.Et dedit eís víneas & cíſternas ín die illa.Pro quo hebreí legunt . Et dedit eís víneas & agros ín die ílla.Et ſolum ínuenítur in numero plurali. Poteſt etiam deríuarí a dictione גבא Gébe.Inde יגב Iogeb ídeſt agrícola.vt.4.Reg.25.Et de pauperíbus terre relíqt vínítores & agrícolas.Hier.52.Relíquit prīceps mílítíe vínitores & agrícolas.

יגה Iaga.afflígere.humíliare.contríſtare.abíícere. Iob.19 Vſq̄quo afflígítis animam meam.Eſa.51. Et ponam íllum ín manu eorum quí te humíliauerunt . ídeſt quí te afflixerunt.Threñ.3.Et abiecit fílios hoīum. Et ín eo. Quía ſí abiecit & míſerebítur: vbí ponítur הגה Hoga.cū he ī prīcípio.Et ſupra ín eo.1.Quía dñs locutus eſt ſuper eā. Pro quo hebreí legunt.Quia dñs afflixit ſíue contríſtare fecit eam.Poteſt etiam deríuarí a dictione הגה Haga que ſígnífícat loquí ſícut eſt ín líttera noſtra . vt dictum eſt ſupra ín líttera he.Et ín eodem.vt locutus eſt dominus. pro quo hebreí legunt.Quoniam afflixit vel contríſtare fecit dñs.Et índe יגון Iagon.ídeſt dolor.trıſtítia. vt Ps.30.Quoníam defecit ín dolore vita mea.Eſa.35.Fugiet dolor & gemit⁹. Hiere.45.Quoníā addídít domín⁹ dolorem dolorí meo Et índe תוגה Thuga. ídeſt trıſtítía ſíue meſtítia.Prouer.10. Fílius autem ſtultus meſtítía eſt matrí ſue. Et ín eo . 14.Et extrema gaudíí luctus occupat.ídeſt trıſtítía : & índe נוגות Nugoth ſecundum terminatíonem pluralem femininorū ídeſt contríſtate ſíue dolentes.Pro quo beatus hieronym⁹ tranſtulít.ſqualíde. Threñ.1.Vírgines eius ſqualíde . Et índe נוגי Nuge. Pro quo beatus hieronymus tranſtulít nugas.Soph.3.Nugas que a lege receſſerant congregabo.De quo bt̄us hieronymus in ſuis explanationibus ſuper predícto loco ſícaít.Id quod díxím⁹ nugas ſcíamus ín hebreo ipſum latínum eſſe ſermonem:& propterea a nobís ita vt ín hebreo erat poſítum :vt noſſe poſſímus línguam hebraícam omnium línguarum eſſe matrícē . hec Hieronymus.

יגע Iagaa.laborare.deficere.ſcílícet pre labore. Ioſ.7. quare omnís populus fruſtra vexabítur.pro quo hebreí legunt.Non facías laborare ibí omnem populum. Ps.6.Laboraui ín gemítu meo.Ps.68.Laboraui clamans. Iob.20. Luet que fecit omnia . ꝓ quo hebreí legunt.Reddet quod laborauít.ídeſt ín quíbus laborauerat.Prouer.23 . Noli laborare vt díteris.Eſa.40.Non deficiet nec laborabít.Et ín eo.43.Nec laboraſtí ín me ífrael.Et ín eo. Nec laborem tíbi prebuí in thure.ídeſt nec laborare te feci . Et ín eo . Prebuíſtí mihí laborem ín ínıquítatíbus tuís . Et ín eo.63. Nō laborabunt fruſtra.Hiere.51.Et labores populorum ad níhílum.Pro quo hebreí legunt.Et laborabunt populí in níhílum.Malach.2.Laborare feciſtís dominum ín ſermonibus veſtris.Et ín eodem.In quo eum fecimus laborare .ponítur etiam pro deficere.ſcílícet pre labore.vt.2. Reg . 23. Donec deficeret manus eius. Et índe יגיע Iegíaa . ídeſt labor.fatigatío.Geñ.31. Afflictionem meam & laborem manuum mearum.Deut.28.Et omnes labores tuos comedet populus quem ígnoras.Ps.127 .Labores manuum tuarū quia manducabís.Eſa.45.Labor egyptí & negocíatio ethiopie.Et ín eodem.55.Et laborem veſtrum non ín ſatuíritate.Oſec.12 .Omnes labores meí non ínuenient míhí ínıquítatem.& índe יגע Iageaa.ídeſt laborioſus ſíue labore confectus.aut feſſus labore. Deut.25 Quando tu eras fame & labore confectus·& ín plurálí יגעים Iegeím ſíue יגיעי Iegie. Iob.3. Et íbí requíeuerunt feſſí robore. Eccl's.1. Cūcteres difficiles.ídeſt laborioſe.

Deficere. יגיע Labor. יגע Labore. confectus יגעים Feſſi Difficiles.

יגר Iagar.tímere.formídare.vererí. Deut.28 . Afflictiōes egyptí quas tímuíſtí.Iob.3.Et quodverebar accídít mihi.Et ín eodem. 9. Verebar omnia opera mea.Ps. 118. Amputa opprobrium meum quod ſuſpicat⁹ ſum.pro quo beatus Hieronymus ín pſalterío íuxta hebraícam veritatē trāſtulit. Auerte opprobrium meum quod reueritus ſum.Hiere.22.Et in manu quorum tu formídas faciem.Item יגר Iegar. Aceruus.tumulus. Geñ.31.Quem vocauít laban tumulum teſtís·

Tímere. Vererí. Formídaſ. יגר Tumulus.

יד Iad.Manus.poteſtas.fortítudo.vírtus . conſílíum . Percuſſío ſíue plaga.locus.Geñ.8.Extenditq̄ manum ſuā. Et ín eodem.16.Manus eius contra omnes & manus omnium contra eum.Et ín eodem.19 . Apprehenderunt manum eius & manum vxorís.Et ín eodem.24 . Pone manū tuam ſuper femur meum.Et ín eodem. 38 . Vnus protulít manum.Et ín eodem.33.De manu mea requíre íllum . Exo.4.Mitte manum tuam ín ſínu tuo.Et ín eodem.9 .Ecce manus dñí erít ſuper agros.Et ín eodem.13.ī manu forti eduxít te domínus de egypto.Et ín eodem.14 .Et manū magnam quam exercuerat dominus contra eos . ídeſt vírtutem ſeu potentíam.Et ín eodem.23 . Non íunges manū tuam vt pro ímpío dícas falſum teſtímonium . Et ín eodē. 29.Poſtq̄ ínítíauerís manus eorum.Nu.11.Nunquíd manus domíní ínualída eſt.Deut.3.Magnítudínem tuam manum q̄ fortíſſímam.íudí.2.Manus domíní ſuper eos erat. Et ín eodem.3.Qui vtraq̄ manu pro dextera vtebatur . 1. Reg.5.Aggrauata eſt manus domíní ſuper azotíos .Et ín eodem.Fiebat manus domíní per ſíngulas cíuítates . Et ín eodem.Grauíſſíma valde manus domíní dei.Ps.20. ínueníatur manus tua omnibus ínímícís tuís.Ps.31 . Grauata ē ſuper me manus tua.Canti.5.Dilectus meus míſít manum ſuam per foramen.Eſa.5.Et extendít manum ſuam ſuper eum.Et ín eodem.8.ín forti manu erudíuít me.Et ín eodē 25.ín allíſíone manuum eius.& eſt communís generís.vt Ezech.2.Et ecce manus míſſa ad me ín qua erat ínuolutus líber.pro quo ī hebreo habetur & ecce manus míſſa ad me in quo erat volumen líbrí.Nam íungítur cū adiectíuo míſſa q̄ eſt generis femínínı & cum relatíuo quo q̄ eſt generis maſculíní.& ſímíliter ín alíís locís . Ponítur etíam pro poteſtate vel fortítudine ſícut ín alíquíbus locís predictís. & Geñ.41.& omne frumentum ſub pharaonís poteſtate condatur.Nam íllud quod eſt ín poteſtate alícuíus dícitur eſſe in manu eius.Geñ.24.Ex omnibus bonís eius portans ſecum.Pro quo hebreí legunt . Omnía bona domíní ſuí in manu ſua.ídeſt portans ſecum ín poteſtate ſua . Nu. 21.Et tulít omnem terram que dictionis íllíus fuerat . Pro quo hebreí legunt.Et tulít omnem terram de manu íllíus. ídeſt de poteſtate íllíus.Et ín eodem.31.Et tubas ad clangēdum tradídít eí.pro quo hebreí legunt. Et tubas ad clangē

Manus.

Poteſtas.

dū in manu eiꝰ. i. in poteſtate eiꝰ. Et in eo. Numerū pugnatorū quos habuimꝰ ſub manu nr̄a. i. poteſtate noſtra. Ioſ. 8. Et nō potuerūt vltra hucꝫ illucꝫ fugere. Pro quo hebrei legunt Et non fuerunt in eis manus ad fugiendum. i. non fuit in eis poteſtas ſeu virtus. 2. Regū. 8. vt dominaretur ſuper fluuium euphratem. Pro quo hebrei legūt. vt conuerteret manum ſuam. i. poteſtatem ſuam ſuper fluuiū euphratem. Ps. 88. ponam in mari manum eius. i. poteſtatem eius. ps. 94. In manu eius ſunt omnes fines terre. prouer. 18. Mors & vita in manibus lingue. i. in poteſtate lingue. Et ēt qñ aliquis ſubdit̄ alteri: dicitur in ſcriptura dare ei manum. i. eſſe ſub eius poteſtate. vt Leuit. 25. Si attenuatꝰ fuerit frater tuus & infirmus manu. Pro quo hebrei legūt. Si attenuatus fuerit frater tuus & declinauerit manum ſuam tecum. 1. Paralip. 29. Cuncti filii regis dauid dederunt manum ſuam & ſubiecti fuerunt regi ſalomoni. 4. Reg. 10 Si eſt inquit da mihi manum: qui dedit ei manum ſuam. Threñ. 5. Egypto dedimus manū. Ponitur etiam pro conſilio vel diſpoſitione. 2. Reg. 14. Nunquid manus ioab tecum eſt. i. conſiliū vel diſpoſitio ioab. Eſdre. 3. Vt laudarēt dñm per manus dauid regis iſrael. i. ex diſpoſitione vel p̄cepto dauid. Ponitur etiam pro plaga vel percuſſione. vt in aliquibus locis predictis. & Iob. 23. Et manꝰ plage mee aggrauata eſt ſuper gemitū meum. 1. Paralip. 21. vertatur obſecro manus tua in me. Ps. 76. Manibus meis nocte contra eum. pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Manus mea nocte extendit̄. ideſt plaga mea nocte extēdit̄ur. Hiere. 15. A facie manus tue ſolus ſedebam. ideſt a facie plage vel percuſſionis tue. ponitur etiā pro loco. vt Nu. 2. Singuli per loca & ordines ſuos proficiſcētur. Deut. 25. Habebis locū extra caſtra. Iudi. 11. vel in cunctis ciuitatibus ſupra iordanem. pro quo he·le. vel in cunctis ciuitatibus que ſunt iuxta loca arnon. 2. Reg. 14. Scitis agrum ioab ad agrū meū. vbi ponitur p agro. Et in eo. 18. Et appellatur manus abſalon vſqꝫ in hāc diē: quod hebrei exponunt. Et appellatur locus Abſalon vſqꝫ in hanc diem. Geñ. 34. terra in poteſtate vr̄a eſt. pro quo hebrei legunt. terra ſpacioſa manibus eſt coram vobis i. ſpacioſa locis. Ps. 103. Hoc mare magnum & ſpacioſum manibus. ideſt ſpacioſum locis. Iob. 1. Et aſine paſcebāt iuxta eos. pro quo hebrei legūt. Iuxta loca eorum. Hiere. 6. Et paſcet vnuſquiſqꝫ eos qui ſub manu ſua ſunt. pro quo hebrei legunt. Et paſcet vnuſquiſqꝫ locū ſuum. Poteſt etiā intelligi ſicut eſt in littera noſtra. Et ī eo. 57. Dilexiſti ſtra tū eorum manu aperta. Pro quo hebrei legūt. Dilexiſti ſtratum eorum: locum vidiſti. Poteſt etiam legi manum vidiſti. & tunc erit ſenſus ſicut in littera noſtra. Ponitur etiam pro cauſa. vt Hiere. 41. Quos percuſſit propter godoliā. pro quo in hebreo legitur Quos percuſſit in manu godolie. i. cauſa godolie ſiue propter godoliam: ſicut eſt in littera noſtra. ponitur etiam pro fornice. i. pro loco vel arcu triumphali. 1. Reg. 15. Et erexiſſet ſibi fornicem triūphalem. Ponitur etiam pro prophetia. vt Ezech. 1. Et facta ē ſuper eū ibi manus dñi. i. prophetia dñi. Et in eo. 37. Facta eſt ſuper me manus dñi. Ponitur ēt pro parte. vt Geñ. 43. Ita vt quinqꝫ partibus excederet. Et in eo. 47. Quattuor reliquas. ſ. partes permitto vobis in ſementē. 2. Reg. 19. Decē partibus maior ego ſum apud regē. vbi pro partibus ponitur יָדוֹת Iadoth. ſecundū terminationē pluralē femininorū. Et cōiter ſcribitur in plu. ſcd̄m terminationē maſculino rū. ſ. יָדִים Iadaim. ſiue יְדֵי Iede. vt Geñ. 27. Et manus ſūt eſau. Exo. 17. Manus moyſi erāt graues. & ī eo. 32. cōſecraſtis manꝰ vr̄as hodie dño. Eſa. 45. Et opus tuū abſqꝫ manibus eſt. i. abſqꝫ firmitate & duratiōe. & in lingua chaldaica ſcribitur aliqñ cū aleph in fine & dicitur יָדָא Ieda. i. manꝰ Dañ. 5. Et rex aſpiciebat articulos manus ſcribentis. & in plurali יָדַיִן Iadáin. Dañ. 2. Donec abſciſſus eſt lapis de mōte ſine manibus. Ponitur ēt יְדֵי Iadai pro יָדַיִם Iadaim. vt Ezech. 13. ve qui conſuunt puluillos ſub oī cubitu manuū. Item ponitur יָדוֹת Iadoth pro manibus ſedis que erant ad ſimilitudinē manus hominis. vt. 3. Reg. 10. Due manus hinc atqꝫ inde tenentes ſedile: & duo leones ſtabant iuxta manus. Item ponitur pro axibus currus. vt in eodem. Et axes earum & radii & canthi. Et in eodem ponitur pro celaturis vel ſculpturis in quibus erant figure manus: vbi dicitur habens celaturas variaſqꝫ ſculpturas ex ſemetipſa. Ponitur etiam pro incaſtraturis tabularū. vel pro angulis. Exo. 26. In lateribus tabule due incaſtrature. Et ī eo. vt bine baſes ſingulis tabulis per duos angulos ſubiiciantur.

יָדַד Iadad. Proiicere. deiicere. mittere. & ſcribitur cū ſimplici daleth. vt threñ. 3. Et poſuerūt lapidē ſuper me. pro quo hebrei le. & proiecerūt lapidem in me. Hiere. 50. Omnes qui tenditis arcū debellate eā. pro quo he. le. Oēs qui tenditis arcū iacite ad eā. ſ. iacula vel ſagittas. vnde ſubditur. nō parcatis iaculis. & Abdie. 1. & ſuper ieruſalē mittebāt ſortē. Zach. 1. vt deiiciāt cornua gentiū. Itē יְדִיד Iedid i. dilectus. amantiſſimus. Deut. 33. Amantiſſimus domini habitabit confidenter. Ps. 83. Quam dilecta tabernacula tua. Hiere. 11. Quid eſt qꝫ dilectus meus in domo mea fecit ſcelera multa. & inde יְדִידוּת Iediduth. i. dilectio. Vt in eo. 12. Dedi dilectam animam meam in manu inimicorum eius. Pro quo hebrei legunt. Dedi dilectionem anime mee. ideſt dilectam anime mee.

יָדָה Iada. laudare. confiteri. iacere. deiicere. vt Geñ. 49. Iuda te laudabūt frēs tui. Leuit. 5. Agat penitentiā p̄ peccato ſuo. pro quo he. le. Et cōfiteatur illud in qꝰ peccauit. & in eo. 16. Confiteatur oēs iniquitates filiorū iſrael. & in eo. 26. Donec confiteātur iniqtates ſuas & maiorū ſuorū. Nu. 5. Et cōfitebuntur peccatū ſuū. 3. Reg. 8. Cōfitētes nomini tuo. Nee. 1. Et cōfiteor p̄ peccatis filiorū iſrael. Iob. 4. Et ego cōfitebor qꝫ ſaluare te poſſit dextera tua. p̄s. 6. In inferno aūt qs cōfitebitur tibi. Ps. 9. Confitebor tibi dñe in toto corde meo. p̄s. 27. Et ex volūtate mea cōfitebor ei. p̄s. 44. ꝓpterea populi cōfitebūtur tibi. p̄s. 48. cōfitebitur tibi cū bñfeceris ei. p̄s. 53. & cōfitebor noī tuo qm̄ bonū eſt. p̄s. 66 Cōfiteātur tibi populi deus: cōfiteātur tibi populi omnes. Et in aliqbus locis p̄dictis cōfiteri accipitur pro laudare vel gr̄as agere. vt ifra dicetur in fine huiꝰ dictiōis. Prouer. 28. qui aūt cōfeſſus fuerit & reliq̄rit ea miam cōſequetur. Eſa. 38. quia nō ifernus cōfitebitur tibi. & inde הוֹדוּת Huiedoth ſiue יְהוּדָה Iehuda. i. laus vel confeſſio. pro quo beatus hieronymus trāſtulit ad laudādū: vel hymnos. Nee. 11. ad laudādū & ad cōfitendū in orōne. & in eo. 12. & ſup hymnos ipi & frēs eorū. & inde תּוֹדָה thoda. i. cōfeſſio. laus. ſiue gr̄arū actio. Ioſ. 7. Da gloriā dño deo iſrael & cōfitere. pro qꝰ he. le. & da ei cōfeſſionē. Eſdre. 10. & nūc date cōfeſſionē dño deo. Ps. 94. preocupemus faciē eius in cōfeſſiōe. p̄s. 99. Introite portas eius in confeſſione. ponitur etiam pro laude. p̄s. 49. Immola deo ſacrificiū laudis. Amos. 4. ſacrificare de fermēto laudem. Item ponitur pro gratiarum actione. Leuit. 22. Si immolauerītis hoſtiā pro gratiarū actiōe dño Eſa. 51. Gratiarum actio & vox laudis. ponitur etiam תּוֹדָה thoda. pro choro laudātium ſiue gratias referētiū. vt Nee. 12. Et ſtatui duos choros laudantium. Et in eodem. Et chorus ſecundus gratias referentium. Inde deriuatur יְהוּדָה Iuda. qd̄ interpretatur laudatio ſiue confeſſio. vt Geñ. 29.

יָד Manus.
יָדַיִן
יָדוֹת Manuſcie.
Axes.
Celature.
Incaſtraturę.
Angulꝰ.
יָדַד Ponere. Proiicere
Mittere. Deiicere.
יָדִיד amātiſſimꝰ Dilecta. Dilectus.
יְדִידוּת Dilectio.
יָדָה Laudare. Confiteri.
הוֹדוּת Huiedoth
Ad laudandū. Hymni.
תּוֹדָה Confeſio.
Laus.
Gratiarum actio.
תּוֹדָה Chorꝰ laudantium.
יְהוּדָה

Universidad de Deusto Biblioteca

Et ait modo cõfitebor dño. & ob hoc vocauit eũ iudam. vñ beatus hieronymus in hebraicis questionibus sup̃ pdicto loco sic ait. Iuda cõfessio dr̃a cõfessione: ita cõfessoris nomen est dictũ. verũtamẽ hic cõfessio p̃ gratiarũ actiõe aut pro laude accipitur. vt frequẽter in psalmis & in euangelio: confiteor tibi dñe celi & terre. i. gratias ago tibi siue glorifico te. hec Hieronym⁹. Accipitur ẽt pro iudea siue p̃ terra iudee. Ps. 75. Notus in iudea deus. Hiere. 14. Luxit iudea & porte eius. Et in lingua chaldaica dicitur יְהוּד Iehud. Dañ. 2. Inueni hominẽ de filiis transmigrationis iudee. Et inde יְהוּדִי Iehudi. i. iudeus. vt Zach. 8. Et apprehẽdent fimbriã viri iudei. & in plu. יְהוּדִים Iehudim. Nec. 4. Quid iudei faciũt imbecilles. Ester. 3. Iudeis noua lux oriri visa est. & inde יְהוּדִית Iehudith. i. iudaica lingua siue iudaice. 2. Paralipo. 32. Insuper & clamore magno lingua iudaica cõtra populũ qui sedebat in muris ierusalẽ personabat. Nec. 13. Nesciebãt loqui iudaice. Esa. 36. Non loquaris nobis iudaice. Et quia principalis tribus & regalis erat tribus iuda: ideo gens & terra & etiã lingua ab eo nomẽ accepit. & inde מִתְיַהֵד Mithiahet. i. ille qui imitatur ritũ & religionẽ iudeorũ. vt Ester. 8. Vt plures alterius gentis & secte corũ religioni & cerimoniis iungerentur. Itẽ יָדָה Iada. i. Proiicere. siue deiicere. aut mittere. De quo vide supra in dictione יָדַד Iadad.

Judea. יְהוּד
Judea. יְהוּדִי
Judeus. יְהוּדִים
Judei.
Lingua iudaica.
Judaice.
מִתְיַהֵד
Qui imitatur ritum. iudeorum.
יָדָה
Proiicere
יָדַע
Scire.
Cognoscẽ

יָדַע Iadaa. scire. nosse. cognoscere. mãifestare. sentire. miserĕri. conterere. siue confringere. Geñ. 3. Scientes bonũ & malũ. Et in eo. Cumq̃ cognouissent se esse nudos. Et in eo. 22. Nunc cognoui q̃ timeas deũ. Et in eo. 31. Ignorabat q̃ rachel furata esset idola. Pro quo he. le. Et nõ sciebat iacob q̃ rachel furata esset ea. s. idola. Et sic in sequentib⁹ vbicũq̃ ponitur ignorare vel nescire in hebreo sunt due dictiones. s. nõ scire. Et in eo. 48. Scio fili mi scio. Exo. 2. Stante procul sorore eius & considerante aduentũ rei. pro quo hebrei legunt. Et stetit soror eius procul: vt sciret quid fieret de eo. Et est idem sensus cũ littera nostra. Et in eo. 5. nescio dñm. Et in eo. 7. Et scient egyptii quia ego sum dominus. Et in eo. 33. nouite ex nomine. Et in eo. vt sciam te. Et in eo. In quo enim scire poterimus ego & populus tuus. Deut. 4. Vt scires qm̃ dñs ipse est deus. Et in eo. Scito ergo hodie & cogitato in corde tuo. Et in eo. Scio cõtẽtionẽ tuã. 1. Reg. 3. Porro samuel necdũ sciebat dñm. Et in eo. 17. noui superbiã tuã. Et in eo. 21. nã & pueris meis condixi in illũ & illũ locũ. Pro quo he. le. Et pueros scire feci illũ & illũ locũ. Et in eo. 22. Donec sciam quid faciat mihi deus. 2. Reg. 5. Et cognouit dauid qm̃ confirmasset eũ dñs regem. Iob. 9. Qui transfert montes & nescierunt. Et in eo. 19. Scio q̃ redemptor meus viuit. & in eo. Scitote esse iudiciũ. & in eo. 38. Et ostendisti aurore locũ suũ. Pro quo he. le. Scire fecisti aurorã locũ suũ. Et in eo. 42. Scio quia omnia potes. Ps. 9. vt sciãt gẽtes qm̃ hoĩes sunt. Ps. 34. Veniat ei laqueus quẽ ignorat. Ps. 50. Et occulta sapiẽtie tue manifestati mihi. Ps. 40. In hoc cognoui qm̃ voluisti me. Ps. 73 Et nõ cognouerũt sicut in exitu super sũmũ. pro quo btus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trãstulit. Manifesta. s. erant in introitu desuper. p̃s. 137. Et alta a lõge cognoscit. Et ĩ eo. 138 Tu cognouisti sessionẽ meã & resurrectionẽ meam. p̃s. 143. Quid est homo quia inotuisti ei. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Quid est homo quia agnoscis eum. prouer. 12. nouit iustus iumẽtorum suorum animas. Canti. 6. nesciui: anima mea cõturbauit me. Esa. 7. vt sciat reprobare malum & eligere bonũ. Et in eodem. 19. Et cognoscent egyptii dñm. Et in eo. 50. vt sciam substentare eum qui lassus est verbo. Et in eodem. 53. Et scientem infirmitatem. Et in eodem. 58. Et scire vias meas volũt. Hiere. 2. Scito & vide. & in eo. 9. In hoc glorietur qui gloriatur: scire & nosse me. Et in eo. 31. Postq̃ ostendisti mihi percussi femur meum. pro quo hebrei legunt. Et postquam notus factus sum. scilicet mihi: percussi femur meum. Ezech. 2. et scient quia propheta fuerit in medio eorum. Osee. 2. & scies quia ego dñs. & in eodem. 13. ego cognoui te in deserto. Zach. 14. & erit dies vna que nota est domino. & aliquando scribitur sine iod. vt in aliquibus locis predictis. Et quando est verbum passiuum prime coniugationis: tunc in preterito indicatiui scribitur cũ nun & vau in principio loco iod: & dicitur נוֹדַע nodaaa. vt Exo. 6. & nomen meum adonai non indicaui eis. pro quo hebrei legunt. & nomine meo adonai non sum factus notus eis: siue non sum cognitus eis. Deut. 21. & ignorabitur cedis reus. idest non est cognitus. Iudi. 16. & non est cognitum in quo esset fortitudo eius. 1. Reg. 22. & audiuit saul q̃ apparuisset dauid. idest q̃ esset notus vel manifestus. Ps. 75. Notus in iudea deus. Esa. 19. Et cognoscetur dominus ab egypto. Et quando est verbum tertie coniugationis tũc scribitur cum he & vau in principio. vt Exo. 33. Et non indicas mihi quem missurus sis mecum. pro quo hebrei legunt. Et nõ facis me scire quem missurus sis mecum. idest non manifestasti mihi vel non indicasti mihi: sicut est in littera nostra. Leuit. 4. Et postea intellexerit peccatum suum. pro quo hebrei legunt. Et notum factum fuerit peccatum suũ. Et in eo. Et cognouerit peccatum suum. pro quo hebrei legunt. Et cognitum fuerit siue notum fuerit peccatum. Et est idem sensus cum littera nostra. p̃s. 24. Et testamentum ipsius vt manifestetur illis. pro quo hebrei legũt. vt scire faceret illos. p̃s. 89. Sic notum fac. p̃s. 97. notum fecit dominus salutare suum. p̃s. 104. Annunciate inter gẽtes opera eius. idest nota facite inter gentes opera eius. Ezech. 16. notas facit ierusalem abominationes suas. Et quando est verbum quarte coniugationis scribitur cum he & tau in principio. vt Geñ. 45. Et nullus interesset alienus agnitioni mutue. idest quando agnitus siue notus factus est a fratribus. Nu. 12. In visione apparebo ei. pro quo hebrei legunt. In visione notus factus ero ei. Significat etiam supradicta dictio יָדַע Iadaa. cognoscere carnaliter. vt Geñ. 4. Adam vero cognouit vxorem suam. Et in eodem. Et cognouit cain vxorem suam. Et in eodem. 38. Attamen vltra non cognouit eam. Nu. 31. Et mulieres que nouerũt viros in coitu. Et in eodem. Et omnes feminas virgines reseruate. Pro quo hebrei legunt. Et omnes parulas feminas que non nouerunt virum in coitu: reseruate. 3. Regum. 1. Et rex non cognouit eam. Ponitur etiam pro sentire. vt Geñ. 19. Et ille non sensit. & in eodem. & nec quidem tunc sensit. Prouer. 23. Traxerunt me & ego non sensi. ponitur etiam pro liberare. vt Exo. 2. Et respexit dominus filios israel & liberauit eos. potest etiam reduci ad primum significatum. Nam scire dei est misereri vel liberare. Ponitur etiam pro conterere vel comminuere. vt Iudi. 8. Et contriuit cum eis atq̃ comminuit viros sochoth. Et secundum hanc significationem exponunt aliqui hebrei illud quod habetur. Prouerb. 10. Qui autem deprauat vias suas manifestus erit. Pro quo ipsi legunt. Qui autem deprauat vias suas conteretur vel comminuetur. Et in eodẽ. 14. Et indoctos quoq̃ erudiet. pro quo ipsi legunt. Et inter stultos siue indoctos conteretur. Potest etiam legi sic. Et inter indoctos notus siue manifestus erit. Et tunc erit idem sensus cum littera nostra. Ezech. 19. Didicit viduas facere. Pro quo ipsi legunt. Et confregit vel contriuit vi

נוֹדַע
יָדַע cognoscẽ carnaliter
Sentire.
Liberare.
Conterere Cõminuere
Notũ facere.
Mosse.
Mãifestat
Inotescere.
Agnoscẽ.

duas eius.potest etiam legi sicut est in littera nostra. Inde

דֵּעָה Deaa.idest scientia vel cognitio. Et est communis generis. vt Ps.72. Et si est scientia in excelso. Esaie. 11.Quia repleta est terra scientia domini.Hiere.3. Et pascent vos scientia & doctrina.Et aliqñ scribitur sine he. vt Iob.36.Repetam scientiam meam a principio. & communiter scribitur cū tau in fine & dr דַּעַת Daath. vt Genñ.2. Ignūqꝫ scientie boni & mali. Exo.31. Et impleui eū spiritu dei:sapientia & intelligentia & scientia. Iob.33. Scientiam labia mea purā loquentur.& in eo.38. Quis est iste inuoluēs sententias sermonibus imperitis.pro quo hebrei legūt Quis est iste qui obscurat.i.celat consilium sermōibus absqꝫ scientia.& in eo.42.Quis est iste qui celat consiliū absqꝫ scientia.Ps.18.Et nox nocti indicat scientiam. Ps.138. Mirabilis facta est scientia tua ex me.Prouer.1.Adolescenti scientia & intellectus.Et in eo.2. Et scientia anime tue placuerit.Et in eo.8.Doctrinam magis qꝫ aurum eligite. Vbi ponitur pro doctrina.Dañ.12.Et multiplex erit scientia.& in plu.דֵּעוֹת Deooth secundum terminationem feminorum siue דֵּעִים Deim scdm terminationem masculinorū.vt.1.Reg.2.Quia deus scientiarū dñs est.Iob.36. Et perfecta scientia probabitur tibi.pro quo hebrei legunt. Et perfecte scientie tecū.s.sunt.Et in eo.Magnas & perfectas scientias.Inde מַדָּע Madaa.idest scientia vel disciplīa.vt Dañ. 1.Et doctos disciplina.& in eo.pueris autem his dedit deus scientiam.Ponitur etiam pro cogitatione. vt Eccl's.10. In cogitatione tua regi nō detrahas. & inde מַנְדָּעָא Mandea: qꝫ in lingua chaldaica significat scientiam. Dañ. 2.Et scientiam intelligentibus disciplinam.& inde מוֹדַע Modaa idest notus siue cōsanguineus.propinquus.vt Ruth.2.erat autem viro abimelech consanguineus.Et in eo.3.Propinquus noster est.Ponitur etiam ꝓ amico. vt ꝓuer.7.Et prudentiam voca amicam tuam.& inde מְיֻדָּע Meiudaa. idest notus.vt.4.Reg.10.Et notos & sacerdotes. Iob.19.Et qui me nouerant obliti sunt mei.Ps.54.Dux meus & notus meus.Et secundum aliquos inde deriuatur מַדּוּעַ Madūaa. Que est dictio interrogatiua.idest.quare.cur .vt Num.16. Cur eleuamini super populum domini. De quo vide infra in littera mem.Inde יִדְּעֹנִי Ideoni.i.diuinus siue hariol'. aut magus.vt Leuit.19.Neqꝫ ab hariolis aliquid scisciteminī. Deut.18.Neqꝫ phytones consulat neqꝫ diuinos. Esa. 8. Queritea phytonibus & diuinis:quistridunt incantationibus suis.

יָהַב Iahab.dare.afferre.tradere.Esdre.5.Tradidit eos ī manus nabuchodonosor regis assyriorum. Dañ.2.Dat sapientiam sapientibus.Et in eo. Imperium & gloriā dedit tibi.Et in eodem.Et munera multa & magna dedit ei. Et in predictis locis scribitur in lingua chaldaica cum iod in prīcipio.In hebreo vero scribitur sine iod Genñ.30.Da mihi liberos.Ruth.3.Expande inquit pallium tuum.pro quo hebrei legunt. Da siue affer pallium tuum. Ps.28. Afferte domino filii dei:afferte domino filios arietum :afferte domino gloriam & honorem.Prouer.30.Dicentes affer affer Osec.4.Dilexerunt afferre ignominiam protectores eius. & inde הַבָּה Haba.Quod est aduerbiū exhortandi vel inuitandi ad aliquid operandum.idest eia. age. agite.Beatus hieronymus transtulit.venite.Genñ.11. Venite faciamus lateres.Et in eo.Venite igitur descendamus & confundamus ibi linguā eorū.Exo.1.venite sapienter opprimamus eum Scribitur etiam singulariter.pro quo btūs hieronym' trā stulit.Dimitte.vt Genñ.38.Ingredienſqꝫ ad eā ait: dimitte me.Item יְהַב Iehab.i.cura.vt Ps.54. Iacta super dominū curam tuam. Et aliqui hebrei legunt onus vel pondus tuum.Beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.Proiice super dominum charitatem tuā. Et secundum hanc significationem deriuatur a dictione אַהֲבָה Ahaba:que significat charitatem vel dilectionem.

יְהַךְ Iehach:in lingua chaldaica significat referre.siue ire.a ut ambulare.Esd.5.vt res ad dariū referatur.& in eo.6.Et referantur in templū in hierusalē.& in eo.7 .Cuicunqꝫ placuerit in regno meo de populo israel & de sacerdotibus eius & leuitis ire in ierusalem tecum :vadat.

יְהַלֹּם Iahalom.hyaspis lapis preciosus.vt Exo.28.In secundo carbunculus saphyrus & hyaspis.hebrei tñ dicūt qꝫ signāt adamātē.De quo vide supra ī dictiōe הַלָּם halō

יָהִיר Iahir.Arrogans.temerarius.superbus.Prouer.21.superbus & arrogans vocatur indoctus.Abach.2.Sic eritvir superbus:& non decorabitur.

יוֹם Iom.Dies.tempus.& accipitur aliquando pro die artificiali.i.pro tempore quo sol lucet super nostrū horizōtem.vt Genñ.1.& appellauit lucem diem:& tenebras noctē. & in eo.8.& nox & dies non requiescent.i.non cessabunt. Et in eodem.31.Die noctuqꝫ estu vrgebar & gelu. Nu.11. Surgens ergo populus tota die illa & nocte ac die altero cōgregauit coturnicū multitudinē.& similiter in pluribus aliis locis.Accipitur ēt aliquando pro die naturali viginti quattuor horarū.vt Genñ.1.& factum est vespere & mane dies vnus.& similiter in sequentibus in eo.capi. Exo.2.Memento vt diem sabbati sanctifices.Leuit.23.Dies primus celeberrimus.4.Reg.7.Hec enim dies boni nūcii est.Ps.60 vt reddā vota mea de die in diem. & aliqñ duplicatur littera mem & dicitur יוֹמָם Iomam.vt Exo.13.Per diem in colūna nubis:& per noctē in colūna ignis.Et in eo.Nunqꝫ defuit colūna nubis per diē.Iob.5. Per diem incurrunt tenebras.Ps.1.& in lege eius meditabitur die ac nocte.Ps.12.dolorem in corde meo per diē.Ps.21.Clamabo per diē & nō exaudies.ps.41.in die mandauit dominus mīam suam.& in plu.יָמִים Iamim siue יְמֵי Ieme.vt Genñ.29. Et videbantur illi pauci dies.& in eo.41.post duos ānos vidit pharao somniū.pro quo he.le.post duos annos dierū. i. post duos annos cōpletos: sicut exponūt hebrei.& ī eo.47. quot sūt dies annorū vite tue.Et in eo.dies peregrinatiōis vite mee Leuit.15.Et immūdus erit septē diebus.Et in eo.Mulier q̄ patitur multis diebus.Nu.11.Sed vsqꝫ ad mensem dierum. Deut.6.Vt prolōgentur dies tui.Iob.38.Nunquid post ortū tuū precepisti diluculo.pro quo heb.legunt. Nunquid a diebus tuis precepisti diluculo.idest a die qua ortus es.scribitur etiam in plurali יוֹמַיִם Iomaim.trisyllabum. & accipitur pro duobus diebus tantum siue pro biduo. vt Exo. 21. Si autem vno die vel duobus superuixerit.Num.9.Si vero biduo aut vno mense.Et in eodem.11.Non vno die vel duobus.Scribitur etiam יְמוֹת Iemoth. secundum terminationem pluralem femininorum.vt Deut.32.Memento dierum antiquorum.Ps.89.Pro diebus quibus nos humiliasti. Et aliquando scribitur cum nun in fine loco mem. vt Dañ.12.Et stabis in sorte tua in fine dierum. ponitur etiā. יָמִים Iamim pro anno:secundum hebreos. scilicet quando ponitur absolute sine determinatione numeri. Leuit.25. Habebit licentiam redimendi donec vnus impleatur annus.Et subditur in hebreo.Diebus erit redemptio eius. idest vno anno erit redemptio eius.Genñ.24.Maneat puella saltem decem dies apud nos.pro quo hebrei legunt. Maneat puella apud nos dies aut decem. Et dicunt hebrei qꝫ per dies intelligitur annus:& per decem intelliguntur decem menses.vt sit sensus.Maneat puella apud nos annum aut decem menses. Potest etiam intelligi sicut est in littera

charitas.

Referre.

Ire.

Hyaspis.

Superbus.

Dies.

Dies.

Dies.

Dies duo biduus

Dies

Annus

Universidad de Deusto Biblioteca

noſtra.& eſt magis congruum.Exo. 13.Cuſtodies huiuſcemodi cultū ſtatuto tēpore a diebūs in dies.i. ab anno in annum.Nu.9.Aut vno menſe vel longiori tempore.vbi pro longiori tempore ponitur יָמִים Iamim.& dicunt hebrei quod accipitur pro vno anno.1.Reg.1.Et aſcēdebat vir ille de ciuitate ſua ſtatutis diebus.pro quo in hebreo habetur. Et aſcendebat vir ille de ciuitate ſua a diebus in dies. Quē hebrei exponunt de anno in annū: et eſt idem ſenſus cum littera noſtra.Et in eo.27.Fuit aūt numerus dierū quibus habitauit dauid in regione philiſtinorū quattuor menſiū. Pro quo he.le.Fuit aūt numerus dierū quibus habitauit dauid in regione philiſtinorum dies & quattuor menſes.& p dies intelligitur annus ſecundū hebreos. Poteſt etiam intelligi q habitauit ibi aliquot diebus vltra quattuor menſes.Tamen infra:capitulo.29.Dixit rex achis de dauid: & eſt apud me multis diebus vel annis. Et poteſt exponi ſic. Quod in ipſis diebus quibus habitauit apud eū probauit eū eſſe fideliſſimū ac ſi habitaſſet apud eū multis annis.ponitur etiam pro tempore:tam in ſingulari q̄ in plu. Geñ. 30.Egreſſus aūt ruben tempore meſſis triticee. Exo.32. In die vltionis viſitabo & hoc peccatū eorū.i. tpe vltionis. Leuit.15.Quaſi ſit in tpe menſtruo.Nu.3. Ex quo percuſſi primogenitos in terra egypti. Pro quo hebrei legunt. In die.i.in tempore quo percuſſī primogenitos in terra egypti.Deut.31.Et iraſcetur furor meus cōtra eos in die illo.i.in tempore illo.1.Paralip.11.Et interfecit leonē in media ciſterna in tpe niuis.Scribitur ēt cū he vel caph in principio & dicitur הַיּוֹם Haiom ſiue בַּיּוֹם Chaiom.i. hodie ſiue tēpus preſens.vt Geñ.21.Et ego nō audiui p̄ter hodie. Et in eo.22.Vnde vſq̄ hodie dicitur.Et in eo.25. Vende mihi primogenita tua.Pro quo he.le. Vende mihi hodie primogenita tua.Et in eo.Iura ergo mihi.Pro quo hebrei legunt. Iura mihi hodie.Exo.13.Hodie egredimini.1.Reg. 9.Hodie enim venit in ciuitatē.p̄s.2. Ego hodie genui te. Ps.94.Hodie ſi vocem eius audieritis. Et aliq̄n ſcribitur cū caph & he in principio.& dr̄ כְּהַיּוֹם Chehaiom.i. hodie ſiue quadam die.vt Geñ.39.Accidit aūt quadā die vt ītraret ioſeph domū.1.Reg.2. Incēdatur primū iuxta morem hodie adeps.Et in eo.9.Hodie enim inuenietis eū. Et q̄n predicta dictio duplicatur & dicitur יוֹם יוֹם Iom iom tunc ſignat per ſingulos dies.ſiue de die in diē.aut quottidie.vt Geñ.39.Huiuſcemodi verbis per ſingulos dies loquebatur.Eſa.58.Me etenim de die in diem querunt.Et in ligua chaldaica dr̄ יוֹמָא Ioma.i.dieſ.& ī pl̄. יוֹמַיָּא Iomaia ſiue יוֹמִין Iomin.i.dies uel tempora.Dañ.2.que ventura ſunt in nouiſſimis temporibus. Et in eodem.4. igitur poſt finem dierum.

יָמִים Annus.

Tempus.

הַיּוֹם Hodie.

כְּהַיּוֹם Quadam die.

Hodie.

יוֹם יוֹם p ſingulos dies.

יוֹמָא יוֹמַיָּא יוֹמִין Tempora. Dies.

יוֹן Ion. colūba. Et declinatur in ſingulari cū he in fine ſicut noīa feminina:& accipitur tam pro maſculo q̄ pro femina.& in plu.יוֹנִים Ionim.ſecundū terminationē maſculinorū.vt Geñ.8.Emiſit quoq̄ colūbam.4.Reg.6.Et quarta pars cabi ſtercoris columbarum.Ps.67.Penne columbe deargentate.Canti.1.Oculi tui colūbarum. Et in eodem. 2.Colūba mea in foraminibus petre.Et in eo.5. Oculi ei9 ſicut colūbe ſuper riuulos aquarū.Et in eo.6. Vna eſt colūba mea.Eſa.59.Quaſi colūbe meditātes gememus. Et in eo.60.Et quaſi colūbe ad feneſtras ſuas. Hiere.25. A facie ire colūbe.Et in eo.50.A facie gladii colūbe.Et in duobus locis predictis poteſt legi pro colūba deuaſtantis vel de populantis.De quo vide infra in dictione יָנָה Iana.Ezech.7. Quaſi columbe conualliū.Item יָנַן Iauan. cenum ſiue limus. Ps. 40.Et de luto fecis.Pro quo btūs hieronymus ī pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.& de luto ceni. Ps.68. Infixus ſum in limo profundi.Item יָוָן Iauan.i.grecia.Eſa.66. In italiam & greciā ad inſulas longe. Zach.9.Et ſuſcitabo filios tuos ſion ſup filios tuos Grecia. Et vt refert beatus hieronymus in hebraicis queſtionibus ſup Geneſim.Iauā Significat populos grecos qui iones appellantur: vnde & mare ionium dicitur.hec Hieronymus.

יוֹן Columba. Columbe.

יָנָה יָנַן Cenum. Limus.

יָוָן Grecia.

יָזַם Iazam.cogitare.vt Geñ.11.Nec deſiſtent a cogitationibus ſuis.Pro quo hebrei legunt. Et nunc non vitabitur ſiue non prohibebitur ab eis omne quod cogitauerunt facere.Et de hoc vide ſupra in dictione זָמָם Zamam.

יָזַם Cogitare.

יָזַן Iazan.armare.& inde מְיַזְּנִים Meiuzanim. ideſt armati ſecundum hebreos.Beatus Hieronymus tranſtulit Amatores.Hiere.5.Equi amatores in feminas & emiſſarii facti ſunt.& dicunt aliqui q̄ deriuatur a זוֹן Zon quod ſignificat nutrire quaſi diceret: equi ſaginati.

יָזַן מְיַזְּנִים Amatores

זוֹן

יָזַע Iazaa.Sudor.Ezech.44.Et non accingetur in ſudore.Scribitur etiam ſine iod in principio & dicitur זְיָעָה Ziaa cum he in fine.& quando poſt ſe regit genitiuum mutat he in tau & dicitur זֵעַת Zeaath.Geñ.3.In ſudore vultus tui veſceris pane tuo.

יָזַע Sudor.

זְיָעָה זֵעַת Sudor.

יָחַד Iachad.vnire.vnicum facere.vt Ps.85. Letetur cor meum vt timeat nomen tuum.Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Vnicum fac cor meum vt timeat nomen tuum. & aliquando ſcribitur ſine iod.vt Geñ.49.Et in cetu eorum non ſit gloria mea.Pro quo hebrei legunt.Et in cetu eorum non vniatur.ideſt non conueniat gloria mea. Et de hoc vide ſupra in dictione חָדָה Chada.& inde יָחִיד Iachid. ideſt vnicus.vnigenitus.vt Geñ.22.Tolle filium tuum vnigenitū. Ps.24.Quia vnicus & pauper ſum ego.Prouer.4.Tenellus & vnigenitus coram matre mea.Hiere.6. Luctum vnigeniti fac tibi.Et in genere feminino יְחִידָה Iechida. vt Iudi.11.Occurrit ei vnigēita filia ſua.Ps.21.Et de manu canis vnicam meam.p̄s.34.A leonibus vnicam meam. Et inde יָחַד Iachad.ideſt ſimul.in vnum.pariter.Iob.19. Simul venerunt latrones eius.Et in eodem.38.Cum me laudarent ſimul aſtra matutina.Ps.2.Et principes conuenerunt in vnum.Ps.48.Simul in vnum diues & pauper. Et aliquando ſcribitur cū vau in fine & dicitur יַחְדָּו Iachdau.vt Geñ. 13.Vt habitarent ſimul.Et in eodem.Et nequibant habitare communiter.ideſt pariter.Et in eodem.22.Cumq̄ duo pergerent ſimul.Deut.22.Non arabis in boue ſimul & aſino.Et in eodem.25.Quando habitauerint fratres ſimul. Ps.47.Conuenerunt in vnum.Ps.54. Qui ſimul mecū dulces capiebas cibos.Hiere.31.Iuuenes & ſenes ſimul.& aliquando ſcribitur cum iod & vau in fine.vt Hiere.46.Et ambo pariter conciderunt.Et in eodem. Verſi ſunt & fugerunt ſimul.Et in eodem.49.Sacerdotes eius & principes eius ſimul.

יָחַד Unicū facere.

יָחִיד Unigenit9

Unicus.

יְחִידָה Unigenita Unica.

יַחַד Simul.

יַחְדָּו Simul. Pariter.

In vnum.

In vnum.

יָחַל Iachal.Expectare.ſperare.preſtolari.Geñ.8.Expectauit nihilominus ſeptem diebus aliis.Iob.14.Cunctis diebus quibus nunc milito :expecto.Et in eo.29. Expectabant me ſicut pluuiam. p̄s.32. Quemadmodum ſperauimus in te.Ps.118.In quo mihi ſpem dediſti. Pro quo btūs hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit.Quem me ſperare feciſti.Ps.130.Speret iſrael in domino.Ezech.13.Et perſeuerauerunt confirmare ſermonē. Pro quo hebrei legunt.Et ſperauerunt confirmare ſermonem.& Michee.5.Et non preſtolabitur filios hominum. Et in voce paſſiua prime coniugationis ſcribitur cum nun & vau in principio loco iod.Ezech.19. Que cum vidiſſet quoniam infirmata eſt & periit expectatio eius. Pro quo hebrei legunt. Et vidit quod cum expectaretur:

יָחַל Expectare

Sperare.

preſtolari.

perijt expectatio eius.ideſt cum eſſet in expectatione: pe-
riit expectatio eius.Poteſt etiam deriuari a dictione ſupra
dicta חָלָה Chala.que ſignãt infirmari: ſicut eſt in lra nra. &
qñ eſt verbũ tertie cõiugatiõis:tunc ſcribitur cũ he & vau ĩ
principio loco iod.vt Iob.32.Expectaui enim ſermões ve
ſtros.Et in eo.Qm igitur expectaui & non ſunt locuti. Ps.
129. Suſtinuit anima mea in verbo eius:ſperauit aĩa mea ĩ
dño.pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.
trãſtulit.Suſtinuit anima mea & verbũ eius expectaui.& in
prima perſona futuri temporis dicitur אוֹחִילָה Ochila.pro
aggrediar quo btũs hieronymus tranſtulit Aggrediar.vt.2.Reg.18.
Non ſicut tu vis:ſed aggrediar eũ coram te. Hebrei tamen
legunt.Nõ ſic expectabo corã te.i.nõ expectabo vt tu per-
cutias eũ.ſed ego ipſe aggrediar eũ corã te. in alio vero lo
co beatus hieronymus tranſtulit Doleo. Hiere.4. Vẽtrẽ
meũ doleo.De quo vide ſupra in dictione חוּל Chul.Quia
תּוֹחֶלֶת Spes. poteſt etiam deriuari ab eadẽ dictione.& inde תּוֹחֶלֶת Tho-
chéleth.i.expectatio ſiue ſpes.vt Iob.40.Ecce ſpes ei⁹ fru
ſtrabitur.Prouer.13.Spes que differtur affligit animam.

יָחַם Calefieri. Concipeſ. Iacham.calefacere.calefieri.cõcipere.vt Eccl's.2. vn⁹
quõ calefiet.& ponitur tranſlatiue ꝓ concipere. Geñ.
30.Et in cõſpectu earũ conciperent.Et in eo. Factumq; eſt
vt in ipſo calore coitus oues intuerentur virgas.Et in eodẽ
Igitur qñ primo tpe aſcendebantur oues. i. concipiebant.
Et in eo.Vt in earũ cõtemplatione cõciperẽt. beatus hiero
nymus in hebraicis queſtionibus ſic ait. In eo aũt loco vbi
ſcriptũ eſt: vt cõciperent in virgis:in hebreo habetur.Le-
iahamena.vim verbi hebraici niſi circuitu exprimere non
poſſum.Leiachamena enim ꝓprie dicitur extremus in coi
tu calor quo corpus oẽ cõcutitur & patranti voluptati vici-
nus eſt finis.Hec hieronymus.Ps.50.Et in peccatis conce
pit me mater mea.Eſa.57.Qui cõſolamini in diis.ꝓ quo
Calefaceſ he.le.Qui calefacti eſtis in diis ſiue in idolis.Poteſt etiã le-
gi ſicut eſt in littera noſtra.Nam poteſt deriuari a dictione
נָחַם Nacham.que ſignificat conſolari:ſicut infra dicetur.vi
de ẽt de hoc ſupra in dictione חֵמָם Chamam. Inde חֵמָה che
ma.ſiue חֲמַת Chamath.i.ira.furor.indignatio.vt Deut.29
Ira: indignato Furor. Et eiecit eos de terra ſua in ira & in furore.Eſter.7. Et re-
gis ira quieuit.Iob.6.Quarũ indignatio ebibit ſpũm me-
um.Et in eo.21.Et de furore oipotẽtis bibet. Ps.6.Neq; in
ira tua corripias me.Ps.36.Et derelinque furorem.p̃s.57.
furor illis ſecundum ſimilitudinem ſerpentis.p̃s.75.Quo
niam cogitatio hominis confitebitur tibi & reliquie cogi-
tationis diem feſtum agent tibi.Pro quo beatus hierony-
mus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. Quia ira hominis
confitebitur tibi:reliquiis ire accingeris.p̃s.89. Et in furo
re tuo turbati ſunt.Prouer.16.Indignatio regis nũcii mor
tis.Eſa.27.Indignatio nõ eſt mihi.Et in lingua chaldaica
ſcribitur cum aleph in fine loco he.Dañ.3. tunc nabucho-
Furor. donoſor ĩ furore & ira. Ponitur ẽt חֲמַת Chamath pro felle
חֲמַת Fel. Venenum vel pro veneno.vt Deut.32.Fel draconum vinum eorum.
Ps.139.Venenum aſpidum ſub labiis corũ.Abach.2.Mit-
tens fel ſuũ.De quo vide etiã ſupra in dictione חֲמַת Cha-
חֵמָה Butyrum. math.Ponitur ẽt חֵמָה Chema pro butyro vt Iob.2.9 quan
do lauabam pedes meos butyro.De quo vide ſupra in dic-
tione חֵמְאָ Chema cum aleph in fine.

יַחְמוּר Bubalus. יַחְמוּר Iachmur.bubalus.Deut.14.Ceruum & capream &
bubalum.Hebrei tamen dicunt q̃ ſignificat quoddã
genus ceruorum.

יַחַס Cognatio. יַחַס Iachas.Genealogia.proſapia.cognatio.aut dinume-
rare.vel deſcribere.ſ.per cognationes & genealogias
vt.1.Paralipo.4.Hec habitatio eorum & ſedium diſtri-
butio.Pro quo hebrei legunt.Hec eſt habitatio eorum &
cognationes vel genealogie eorum.Et in eo.5.Et non eſt
ille reputatus in primogenitum.ideſt non eſt deſcriptus in
primogenitum ſecundum genealogiam ſuam.Et in eodẽ.
9.Vniuerſus ergo iſrael dinumeratus eſt.Et in eodem.Et
deſcripti in villis propriis.2.Paralip.12. Et diligenter ex-
poſita. ideſt deſcripta vel dinumerata. Eſdre.2. Hi que-
ſierunt ſcripturam genealogie ſue.Et in eodem.8.Hi ſunt
ergo principes familiarum & genealogia eorum. Nee.7.
Vt recenſerem eos.ideſt deſcriberem ſecundum ſuas ge-
nealogias.Et in eodem.Et inueni librum cenſus eorum.i.
deſcriptionis genealogie eorum.

יָחֵף Diſcalciatus. יָחֵף Iacheph.Diſcalciatus. vt Eſa.20.Vadens nudus & diſ
calciatus.Et in eodem.Nudam & diſcalciatam. Hiere.
2.Prohibe pedem tuum a nuditate. ideſt ne ſit diſcal-
ciatus.

יָחַר Morari. יָחַר Iachar.morari.moram facere.2.Reg.20. Et moratus
eſt extra placitum quod eiconſtituerat rex. De quo vi
de ſupra in dictione אָחַר Achar

יָטַב Bene eſſe. Bene vti. Bñ facere. יָטַב Iatab.bonũ eſſe.benefacere.placere.exhilarare.perſe
uerare.cõponere.ornare.& iungitur cũ quacũq; actio
ne que bene vel perfecte ſit acta.Geñ.12. Vt bene ſit mihi
pro te.Et in eodem. Abraam vero bene vſi ſunt propter il
lam.Exo.1.Bene ergo fecit deus obſtetricibus. Leuit.5.vt
vel male quid faceret vel bene.Deut.5. Bene omnia ſunt
locuti.Et in eodem.8. Et ad extremum miſertus eſt tui.i.
bene fecit tibi.Et in eodem.12.Vt ſit bene tibi & filiis tuis
poſt te.Iob.24.Et vidue bene non fecit.Ps.32.Beneplaci-
Bñ placeſ Bñ agere. te ei in vociferatione.p̃s.35.Noluit intelligere vt bene age
ret.Ps.48.Confitebitur tibi cum benefeceris ei. Ps.124.
Bene fac domine bonis.Prouer.30. Tria ſũt que bene gra
diuntur & quartum incedit feliciter.Pro quo hebrei legũt.
Et quattuor bene incedentes.Eſa.1. Diſcite benefacere. &
in eodem.23.Bene cane:frequenta canticum.Et in eodem
41.Bene quoq; an male ſi poteſtis facite.Hiere.1.Bene vi-
diſti.Et in eodem.2.Quid niteris bonam oſtendere viam
tuam.Et in eodem.4.Bene autem facere neſcierunt.Et in
Bene viri gere. eodem.7. Bonas facite vias veſtras.Et in eodẽ. Quoniã
ſi bene direxeritis vias veſtras.Et in eodem.vt bene ſit vo-
bis. Et in eodem.10.Quia nec male poſſunt facere nec be
ne.Et in eodem.13.Et vos poteſtis bene facere.Et in eodẽ.
32.Non deſinam eis bene facere.Ezech.36. Boniſq; dona
bo maioribus quam habuiſtis ab initio. Mich.2. Nonne
Bonũ eſt. verba mea bona ſunt.Item ſignificat placere.vt Geñ.34.
Placere. Placuit oblatio eorum.Et in eodem.41.Placuit pharaoni
conſilium.Leuit.10.Aut placere domino ĩ cerimoniis mẽ
te lugubri.Et in eodem.Quod cum audiſſet moyſes rece-
pit ſatiſſactionẽ. Pro quo hebrei legunt. Et audiuit moy
ſes & placuit in oculis eius.Ioſ.22. Placuitq; ſermo cũctis
audientibus.1.Reg.29.Sed ſatrapis non places. 2. Reg.3.
Et placuerunt eis cũcta que fecit rex.Nec.2.Et ſi placet ſer
uus tuus ante faciem tuam.Eſter.2.Placuit ſermo regi. Et
in eodem.Que placuit ei & inuenit gratiam in conſpectu
illius.Ps.68. Et placebit domĩo ſuper vitulum nouellum.
Item ſignificat exhilarare ſiue letari.vt Iudi.19. Pariterq;
Letari. Exhilaraſ letemur.Et in eodem.Et ducletum diem.pro quo hebrei
legunt.Et exhilara cor tuum.Et in eodem. Illis epulanti-
bus & poſt laborem itineris reficientibus corpora.pro quo
hebrei legunt.Illis exhilarantibus corda ſua. 2. Regũ.13.
Cum temulentus fuerit amnon vino. Pro quo hebrei le-
gunt.Cum hilaris fuerit amnon vino.Eſter.1.Itaq; die ſe-
ptimo cum rex eſſet hilarior: & poſt nimiam potationem
incaluiſſet mero. Item ponitur pro perſeuerare.1.Reg.20
Si autem perſeuerauerit patris mei malitia. Mich.7.

Malum manuum ſuarum dicunt bonū. Pro quo he. le. Super malū manuū ſuarū ad perſeuerandū. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. Item ponitur pro componere vel ornare. vt Exo. 30. Quando componet lucernas incendet illud. 4. Reg. 9. Et ornauit caput ſuum. vide etiam ſupra in dictione טוֹב Tob. & inde הֵיטֵב Heteb. i. bene. perfecte: aut beneplacitum. omnino. valide. Deut. 9. omnino quoq; in puluerem redigens. Et in eodem. 13. Quere ſolicite & diligenter. ideſt bene & perfecte. 4. Reg. 11. Et imagines contriuerunt valide. Ione. 4. Bene iraſceris tu. Et in eo. Bene iraſcor ego vſq; ad mortem. ideſt omnino ſiue multū iraſcor vſq; ad mortem. Et inde מֵיטַב Metab. i. optimū. Exo. 22. Quidquid optimū habuerit in agro ſuo vel in vinea.

Cōponere. Ornare.

הֵיטֵב Omnino.

Valide. Bene.

מֵיטַב Optimum

יַיִן Iain: ſiue יֵין Ien. vinum. vt Geñ. 9. Bibenſq; vinum inebriatus eſt. Et in eodem. 59. Lauabit in vino ſtolā ſuā. Leuit. 10. Vinum & omne quod inebriare poteſt non bibetis. Nu. 15. Et vinum ad libamentum. Et in eodem. Et vinū ad liba fundenda. Deut. 32. Fel draconum vinū eorum. Et in eo. Et bibebāt vinū libaminū. Ps. 59. Potaſti nos vino cōpunctionis. Ps. 74. Et vini meri plenus mixto. Canti. 1. Quia meliora ſunt vbera tua vino. Et ī eo. 8. Dabo tibi poculū ex vino cōdito. Hiere. 13. Omnis laguncula implebitur vino. Et in eodem. 25. Sume calicē vini furoris. Threñ. 2. Vbi eſt triticum & vinum. Oſee. 14. Memoriale eius ſicut vinum libani.

Vinum

יָכַח Iachach. Increpare. arguere. corripere. reprehendere. preparare. Geñ. 21. Et increpauit abimelech ꝓpter puteum aque. Et in eodem. 31. Reſpexit dominus & arguit te heri. Leuit. 19. Sed publice argue eum. 1. Paralip. 16. Et increpauit pro eis reges. Iob. 5. Beatus homo qui corripitur a deo. Et in eo. 6. Cum e vobis nullus ſit qui poſſit arguere Et in eodem. Ad increpandum tantum eloquia concinnatis. Et in eodem. 9. Non eſt qui vtrunq; valeat arguere. & in eo. 13. Verūtamen vias meas in conſpectu eius arguam. Et in eodem. 15. Arguis verbis cum qui non eſt equalis tibi. Et in eo. 22. Nunquid timēs arguet te. & in eo. 33. Increpat quoq; per dolorem in lectulo. Ps. 6. Domine ne in furore tuo arguas me. Ps. 49. Non in ſacrificiis tuis arguam te. ps. 140. Et increpabit me. Prouer. 3. Quē diligit dñs corripit. Et in eo. 9. Noli arguere deriſorem ne oderit te: argue ſapientem & diliget te. Et in eo. 15. Non amat peſtilens eū qui ſe corripit. Et in eo. 19. Si aūt corripueris ſapientē intelliget ſapientiam. Et in eo. 28 Qui corripit hominē gratiam poſtea inueniet. Hiere. 2. Et auerſio tua increpabit te Mich. 6. Et cum iſrael diiudicabitur. i. arguet eū. Signāt ēt preparare. vt Geñ. 24. Ipſa eſt quam preparaſti ſeruo tuo iſaac. & in eo. Ipſa eſt mulier quam preparauit dñs filio dñi mei. Scribitur etiam cum nun in principio. ſ. qñ eſt verbū paſſiuū prime coniugationis. vt Geñ. 20. Memento te deprehenſā. Pro quo he. le. Et corripiaris ſiue eſto increpata vel reprehenſa. vnde ī littera noſtra fortaſſe debet legi. memento te eſſe reprehenſam. Eſa. 1. venite & arguite me dicit dñs. Pro quo hebrei legunt. Venite & arguamur dicit dñs. i. ad inuicem arguamus vel diſputemus. & ſecundū hebreos inde deriuatur נָכַח Nóchach. ideſt contra. e regione Iob. 23. Proponat equitatem contra me. & inde תּוֹכֵחָה Tochecha ſiue תּוֹכָחַת Tochachath. i. Increpatio. correctio. aut correctio. vt Ps. 38. In increpationibus propter iniquitatem corripuiſti hominem. ps. 149. Increpationes in populis. Prouer. 1. Et increpationes meas neglexiſtis. Et in eodem. & via vite increpatio diſcipline. Et in eodem. 10. Qui autem increpationes relinquit: errat. & in eodem. 27. Melior eſt manifeſta correptio: ꝙ amor abſconditus. Oſee. 5.

Increpare Arguere.

corripere.

Diiudicare preparare.

Arguere.

נָכַח contra.

תּוֹכֵחָה increpatio

correptio.

In die correptionis in tribubus iſrael.

יָכֹל Iachol. poſſe. valere. ꝑualere. Geñ. 19. Nec poſſum in monte ſaluari. & in eo. Quia non potero facere quicq̄. & in eodem. 32. Qui cum videret ꝙ eum ſuperare non poſſet. & in eodem. Quantomagis contra homines preualebis. & in eodem. 44. Imple ſaccos eorum frumento quātum poſſunt capere. & in eodem. 45. Non ſe poterat vltra cohibere ioſeph. Exo. 2. Cumq; iam celare nō poſſet. Et in eodem. 8. vt educerent cyniphes & non potuerunt. Et in eodem. 18. Et precepta eius poteris ſuſtentare. Et in eodem. 40. Nec poterat moyſes ingredi tectum federis. Nu. 9. qui non poterant facere phaſe. Iob. 4. Sed conceptum ſermonem tenere quis poterit. Et in eodem. 42. Scio quia omnia potes. ps. 12. ne quando dicat inimicus meus preualui aduerſus eum. Ps. 39. Et non potui vt viderem. Ps. 128. Et enim non potuerunt mihi. Eſa. 47. Quam non poteris expiare. Hiere. 3. Et feciſti mala & potuiſti. Ezech. 7. Argentum eorum & aurum eorum non valebit liberare eos.

Poſſe.

Preualeſ.

Valere.

מִיכַל Inde מִיכַל Michal. pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Guſtatum. 2. Reg. 17. Tranſierunt feſtinanter guſtata paululum aqua. ac ſi diceret מַאֲכַל Maachal. cum aleph loco iod quod ſignificat cibum vel deguſtationem. vt ſupra dictū eſt in dictione אֲכַל Achal. Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat riuum ſiue vadū aque. vnde in predicto loco ipſi legūt. Tranſierunt riuū ſiue vadum aque. In tranſlatione chaldaica habetur. Tranſierunt iordanem.

מִיכַל Guſtatum.

Riuꝰ vadū

יָכַת Iacath. concidere. comminuere. Nu. 14. percutiens eos atq; concidens. Deut. 9. Et in fruſtra comminuēs. & de hoc vide infra in dictione כַּתַּת Chathath.

יָכַת concidere. cōminuere

יָלַל Ialal. vlulare. exclamare. ſ. pre dolore vel anguſtia. Eſa. 13. Vlulate quia prope eſt dies domini. Et in eodem 14. Vlula porta: clama ciuitas. & in eodem. 15. Moab vlulabit. Et in eodem. Et in plateis eius omnis vlulatus deſcendet in fletum. & in eodem. 52. Dominatores eius iniq; agunt. Pro quo hebrei legunt. Dominatores eius vlulare faciunt. ſcilicet illos quos iniq; opprimunt. Et in eodē. 65. & pre contritione ſpiritus vlulabitis. Hiere. 47. & vlulabūt omnes habitatores terre. Oſee. 7. Sed vlulabant in cubilibus ſuis. Soph. 1. Vlulate habitatores pile. Zach. 11. Vlula abies. & in eodem. Vlulate quercus baſan. Reperitur etiam quandoq; ſine iod & per defectum vnius lamed. vt. 1. Reg. 4. Pregnans erat vicinaq; partui. Pro quo aliqui hebrei legunt. Pregnans erat ad eiulādum. ideſt imminentibus doloribus partus. vbi ponitur לָלַת Lalath pro לְיוֹלֶלֶת Leielalath. Alii vero dicunt ꝙ deriuatur a dictione ſequēti que ſignificat parere. & ꝙ ibi deficit littera daleth: ac ſi diceret לְלֶדֶת Laledeth. i. vicina partui. Sicut eſt in littera nīa. In de יְלֵלָה Ielala. ideſt vlulatus ſiue clamor. vt. Eſa. 15. Vſq; ad gallim vlulatus eius. Et in eodem. Et vſq; ad puteum helim vlulatus eius. Hiere. 25. Et vlulatus optimatum gregis. Soph. 1. Vox clamoris a porta piſcium: & vlulatus a ſecunda. Zach. 11. Vox vlulatus paſtorum. Scribitur etiam ſine he & dicitur יְלֵל Ielel. & ponitur pro vaſtitate ſolitudinis. vbi auditur ventus quaſi vlulatus & clamor. Deut. 32. In loco horroris & vaſte ſolitudinis.

יָלַל Vlulare.

יְלֵלָה Vlulatus.

יְלֵל Vaſta ſolitudo.

יָלַד Ialad. parere. pturire. naſci. gignere. generare. vt Geñ. 3. In dolore paries filios. Et in eo. 4. Que concepit & peperit cain. Et in eodem. 16. Ecce concepiſti & paries filium. & in eodem. 26. Iamq; tempus pariendi aduenerat. Et in eodem. 30. Poſt quem peperit filiam. Et in eodem. 35. Cum parturiret Rachel. Exo. primo. Quando obſtetricabitis hebreas. ideſt quando feceritis parere hebreas. Et in eodem. 21. Et peperit filios & filias. Leuit.

יָלַד Parere.

Parturire

12. Mulier si suscepto semine peperit masculum, & in eodem. Si feminā peperit. 1. Reg. 2. Donec sterilis peperit septē. Iob. 15. Et cōcepit dolorem & peperit iniquitatem. Esa. 23. Non parturiui & non peperi. & in eodem. 26. Et peperimus spiritū salutis. & in eo. 54. Lauda sterilis que non paris. & in eodem. 59. Conceperunt laborem & peperunt iniquitatem. & in eo. 66. Anteq̄ parturiret peperit. & in eodem. Aut parietur gens simul. & in eodem. Quia parturiuit & peperit sion filios suos. Hiere. 15. Infirmata est que peperit septē. Soph. 2. Priusq̄ pariat visio. Item significat nasci. s. quando est verbum passiuum. Gen. 40. Dies tertius natalicius pharaonis erat. i. dies in quo natus est. & in eo. 46. Filii aūt ioseph qui nati sūt in terra egypti. & in eo. 48. Duo ergo filii tui qui nati sunt tibi. & in eodem. 50 Filii manasse nati sunt in genibus ioseph. Exo. 1. Quidqd masculini sexus natum fuerit. Ios. 5. Populus aūt qui natus est in deserto. Iudi. 13. Quid debemus facere de puero qui nasciturus est. 2. Reg. 5. Natiq̄ sunt dauid & alii filii & filie & in eodē. Et hec nomina eorum qui nati sunt in ierusalem & in eodē. 21. Et erat de origīe harapha. Pro quo he. le. qui natus erat de harapha. & in eodē. Hi quatuor nati sunt de harapha. 1. Paralip. 3. Porro in ierusalem nati sunt ei filii. Iob. 3. Pereat dies in qua natus sum. & in eo. 5. Homo nascitur ad laborem. & in eo. 11. Se liberum natum putat. & in eodem. 15. Nunquid primus homo tu natus es. Ps. 21. Populo qui nascetur. Ps. 89. Priusq̄ montes fierent. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. Anteq̄ mōtes nascerētur. Eccl's. 3. Tempus nascēdi & tēpus moriēdi. Esa. 9. Paruulus nat⁹ est nobis. Ezech. 16. Et quādo nata es in die ortus tui. Item significat gignere siue generare. s. quando est verbum tertie coniugatiōis. vt Gen. 5. Et genuit filiū ad imaginē & similitudinē suā. & in eodē. Postq̄ genuit seth. & in eo. Et genuit enos. & in eodem. Genuitq̄ filios & filias. & in eo. 10. Porro chus genuit nēbrod. & in eodem. 48. Reliquos autem quos genueris post eos tui erunt. Leuit. 18. Que domi vel foris genita est. & Deut. 32. Deum qui te genuit dereliquisti. Iob. 28. Quis genuit stillas roris. & in eo. Et gelu de celo quis genuit. Ps. 2. Ego hodie genui te. Prouer. 23. Audi patrem tuum qui genuit te. & in eodem. Qui sapiētem genuit. Esa. 45. Ve qui dicit patri quid generas. & in eo. 66. Nunquid ego qui alios parere facio ipse non pariā. i. nō generabo. & in eo. Si ego qui generationem ceteris tribuo. i. qui alios generare facio. Hiere. 16. Sup filios & filias q generantur in loco isto. Ezech. 18. Quod si genuerit filium. Osee. 5. Filios alienos genuerunt. & in eo. 9. Quod si genuerint: interficiam amātissima vteri eorum. Ponitur etiā pro numerare uel recensere per generationes vel cognationes. Nu. 1. Recensentes eos per cognationes & domos & familias. Inde יוֹלֶדָה Ioleda siue יוֹלֶדֶת Iolédeth. i. pariens siue parturiens. vt Leuit. 12. Hec est lex parturientis. Ps. 47. Ibi dolores vt parturientis. Hiere. 31. Pregnans & pariens simul. Osee. 13. Dolores parturientis venient ei. & inde יֶלֶד Ielud. i. natus vl genitus. vt Iob. 14. Homo natus de muliere. & in eodē. 25. Aut apparere mundus natus de muliere. Ponitur etiam p paruulo vel infante. vt. 3. Reg. 3. Date illi infantem viuum. & inde לֵדָה Leda. i. partus. vt. 4. Reg. 19. Et vires non habet parturiens. pro quo hebrei legunt. Et vis siue virtus nō est ad partum. Et est idem sensus cum littera nostra. Osee. 9. A partu & ab vtero & a conceptu. & inde מְיַלֶּדֶת Meialédeth. i. obstetrix. vt Gen. 38. In qua obstetrix ligauit coccinum. Exo. 1. Dixit aūt rex egypti obstetricibus hebreorum. & inde תּוֹלָדָה Tholada. i. generatio. & solum reperitur in numero plurali. s. תּוֹלְדֹת Tholdoth. i. generatiōes. vt Gen. 2. Iste sunt generationes celi & terre. & in eodem. Hic est liber generationis Adā. & in eodē. 6. He sunt generationes Noe. & in eo. 25. He sunt generationes Ismael. & in eo. 36. Et he sunt generationes eius. Et quia in predicto loco non numerantur generationes ipsius Iacob: sed ea que ei acciderunt: ideo dicunt hebrei q̄ aliquando ponitur predicta dictio pro rebus que accidunt. Quasi ea tēpus pariat iuxta illud Prouer. 27. Ne glorieris in crastinum ignorans quid superuentura pariet dies. Scribitur etiā cum mem in principio loco tau. & dicitur מוֹלְדוֹת Moldoth. vt Ezech. 16. Radix tua & generatio tua de terra chanaā. & inde מוֹלֶדָה Molada siue מוֹלַדַת Moladath. i. natiuitas. vt Gen. 24. Et de terra natiuitatis mee. & in eodē. 32. Reuertere in terrā natiuitatis tue. Ponitur etiā pro cognatione. vt in eo. 12. Egredere de terra tua & de cognatione tua. & inde וָלָד Valad. i. generatio. ut Gen. 11. Erat aūt sarai sterilis nec habebat filios. Pro quo hebrei legunt. Non erat ei generatio. & inde יְלִיד Ielid. i. natus vel genitus. & iungitur cum dictiōe בַּיִת Baith: que significat domū. i. natus vel genitus domi. Pro quo beatus Hieronymus transtulit vernaculū. vt Gen. 14. Numerauit expeditos vernaculos suos. & in eodē. 17. Tam vernaculus q̄ emptitius circuncidetur. & in eodē. Tulitq̄ Abraam israel filium suum & vernaculos domus sue. & in eodē. Tam vernaculi q̄ emptitii & alienigene. & inde יֶלֶד Ieled. i. puer. infans. paruus. Gen. 21. Abiecit puerū subter vnā arborē. & in eo. Non videbo moriētē puerum. & in eo. 37. Puer non cōparet. Exo. 2. Cernēsq̄ in ea paruulū. & in eo. Que nutrire possit infantulū. & in eodē. Et nutriuit puerum. 2. Reg. 6. Igitur Michol filie saul non est natus filius. 3. Reg. 3. Diuidite infantem viuum. Esa. 9. Paruulus natus est nobis. & in plurali יְלָדִים Ieladim siue יַלְדֵי Ialde. Gen. 33. Diuisitq̄ filios Lie & rachel. & in eodē. Et posuit vtrāq̄ ancillā & liberos earum in principio: Liā vero & filios eius in secūdo loco. & in eodē. Paruuli sunt quos donauit mihi deus. Exo. 21. Et abortiuum quidē fecerit. Pro quo hebrei legunt. Et egressi fuerint paruuli eius. i. fetus eius. & est sensus sicut in littera nostra. Esa. 2. Et pueris alienis adhesērūt & in eodē. 8. Ego & pueri mei quos dedit mihi deus. Ponitur etiam pro fetibus. vt Iob. 39. Incuruantur ad fetum. Itē ponitur pro pullis. vt in eo. 38. Quando pulli eius clamant ad deū. & in genere femininо יַלְדָּה Ialda. vt Gen. 34. Accipe inquit mihi puellā hanc. & inde יַלְדוּת Ialduth. i. adolescentia siue pueritia. vt Eccl's. 11. Letare iuuenis in adolescentia tua. & in eodē. 12. Adolescentia enim & voluptas vana sunt.

יָלַךְ Ialach. ire. abire. vadere. ambulare. recedere. pergere. gradi. egredi. venire. deducere. decurrere. vt Gen. 12. Egress⁹ est itaq̄ abraam sicut preceperat ei domin⁹. i. abiit & in eodē. Et iuit cū eo loth. & in eo. 30. Egressus autem rubē tpe messis triticee. & in eo. 36. Et abiit in alteram regionem. Exo. 2. Egress⁹ est post hec vir de domo leui. & in eodem. 4. Abiit moyses & reuersus est ad iethro socerū suū. & in eodem. Vadam & reuertar ad fratres meos. & in eodē. Qui perrexit obuiam ei. & in eodem. 15. Ambulauerūtq̄ tribus diebus per solitudinē. & in eo. 34. Obsecro vt gradiaris nobiscum. Nu. 10. Veni nobiscum vt benefaciamus tibi. & in eodem. Non vadam tecum. & in eodē. 16. Pergēs cito ad populum. Deut. 31. Abiit itaq̄ moyses. 1. Reg. 2. Et abiit Elcana in ramatha. Esa. 57. Et abiit vagus in via cordis sui. Hiere. 7. Et abierunt in voluptatibus. Threñ. 1. Et abierunt absq̄ fortitudine. Osee. 11. Post dominum ambulabunt. Mich. 1. Vadam spoliatus & nudus. & aliquādo seri

Nasci. Bignere. Benerare. Recensere ꝑgñatiōes יוֹלֶדָה Parturiēt Pariens. יָלוּד Natus. Infans יֶלֶד Partus. מְיַלֶּדֶת Obstetrix. תּוֹלָדָה Beneratio

תּוֹלְדֹת Bñationes מוֹלְדוֹת Bñationes מוֹלֶדָה Bñationes מוֹלַדַת Natiuitas Cognatio. וָלָד Filius. Beneratio יְלִיד Vernacul⁹ יֶלֶד Puer Paruulus Infantul⁹ Fillus. Infans יְלָדִים Filii Liberi Paruuli Puerī. Fetus. Pulli. יַלְדָּה Puella יַלְדוּת Adolescentia יָלַךְ Adere Pergere. Ambulare Gradi. Benire.

Egredi. Vadere

bitur sine Iod. vt Geñ. 12. Egredere de terra tua. Exo. 4

Venire.

Vade in pace. & in eodem. Vade & reuertere in egyptum. & in eodem. Vade in occursum moysi. Nu. 23. Veni mecū in alterum locum. Iudi. 19. Veni obsecro & declinemus ad

Peruenire

vrbem iebuseorum. & in eodē. Et cum illuc peruenero manebimus in ea. 2. Paralip. 25. Veni videamus nos mutuo. Eccl's. 2. Vadam & affluā deliciis. Esa. 2. Et ambulabim⁹ in

Ambulare

semitis eius. Est etiā verbū exhortandi. vt Geñ. 37. Melius

Venite.

est vt venundetur ismaelitis. pro quo hebrei legunt. Venite & venūdemus eū ismaelitis. Esa. 1. Venite & arguite me dicit dñs. & in eodem. 2. Venite & ambulem⁹ in lumine dei nostri. Hiere. 18. Venite & cogitemus cōtra hieremiā. & in eodem. Venite & percutiamus eū in lingua. & qñ est verbū tertie coniugationis: tūc ponitur pro adducere vel deducere aut portare. Exo. 1. Accipe puerum istū. i. porta vel duc

Ducere

puerum istum. & in eodem. 14. Et abstulit illud dominus flante vento vehementi. pro quo hebrei. le. Et duxit dominus mare. Esa. 42. Et deducā cecos in viam. Threñ. 3. Me

Deducere. Adducere

minauit & adduxit. Ponitur etiā pro decurrere vel fluere. vt Ezech. 21. Et per cuncta genua fluent aque. Ioel. 3. Et colles fluent lacte: & per oēs riuos iuda ibunt aque. i. fluent.

Fluere.

יֶלֶף
יַלֶּפֶת
Scabies

יֶלֶף Ialaph. scabies siue impetigo. & additur tau in fine. & dicitur יַלֶּפֶת Ialépeth. vt Leuit. 21. Si iugē scabiē si impetiginem in corpore.

יֶלֶק
Bruchus.

יֶלֶק Ielec. bruchus. gen⁹ locuste. vt Hiere. 51. Qm̄ replebo te hominibus q̄si brucho. & in eodem. Adducite equū quasi bruchū aculeatum. Naum. 3. Bruchus expansus est & aduolauit.

יָם
Mare

יָם Iam. mare. vt Geñ. 1. Et dominamini piscibus maris. & in eodem. 14. Que nūc est mare salis. Exo. 14. Ingressi sunt filii israel per mediū maris. Deut. 11. Vsq; ad mare occidentale. Iob. 7. Nunquid mare sum ego. & in eodem. 28 Et mare loquitur non est mecum. Ps. 113. Mare vidit & fugit. Esa. 11. Sicut aque maris operientes. Hiere. 5. Qui posui arenam terminū mari. & in eo. 51. Et desertum faclā mare eius. Accipitur etiā pro quacunq; cōgregatione aquarum: & etiam pro vase grandi in quo aque congregabantur. vt. 3. Reg. 7. Fecit quoq; mare fusile. & in eo. Mare autē posuit ad dexterā partem templi. 4. Reg. 16. Et mare deposuit de bobus ereis. & in eo. 25. Et mare eneū. & in plurali

יַמִּים
Maria.

יַמִּים Iamim. i. maria. vt Geñ. 1. Congregationesq; aquarū vocauit maria. Ps. 23. Quia ipe super maria fundauit eum. Et quia mare nostrum mediterraneum est in parte occidētali respectu terre promissionis vl̄ respectu ierusalem: ideo

יָם
Occidens

ponitur יָם Iam pro occidente vel parte occidētali. vt Geñ. 13. Ad aquilonem & meridiem ad orientē & occidentem. & in eo. 28. Et dilataberis ad orientem & occidētem. Exo. 26. Ad occidentalē vero plagam tabernaculi facies sex tabulas. Nu. 3. Hi post tabernaculum metabuntur ad occidētem. Deut. 33. Mare & meridiem possidebit. i. occidentē & meridiem. Ps. 106. A solis ortu & occasu ab aquilone & mari. Beatus hieronymus super predicto psalmo sic ait. Videtur quidem quattuor dixisse climata: oriētem & occidentē meridiē & boreā. hoc est quattuor climata mundi. Sed non ita psalm⁹ cōtinet. Hic em̄ habet A solis ortu & occasu: ecce duo climata: ab aquilone: hoc est a septētrione: ecce tria climata: & mari: mare vtiq; in occidente est. Ergo videte qm̄ occidētem bis nominauit: & meridiem nec semel. Et infra vbicunq; mare audītis secundū climata semp intelligitur occidens. a situ em̄ ierusalem mare hoc magnū quod dicitur in occidente est. hec Hieronymus. Inde יְמִים Iemim. pro quo beatus Hieronymus transtulit aquas calidas. Geñ. 36. Iste est ana qui inuenit aquas calidas in solitudine. He-

יְמִים
Aque calide.

breī tamen dicunt q̄ in predicto loco ponitur pro mulis ex equa & asino generatis. Vnde beat⁹ Hieronymus in hebraicis questionibus super predicto loco sic ait. Multa & varia apud hebreos de hoc capitulo disputātur: apud grecos quippe & nostros super hoc silentiū est. Alii putant iamim maria appellata. Iisdem em̄ litteris scribitur maria quibus & nunc hic sermo descriptus est. Et volunt illum dum pascit asinos patris sui in deserto aquarum congregationes reperisse. Que iuxta idioma lingue hebraice maria nuncupentur. quod. s. stagnum repererit: cuius rei inuētio in eremo difficilis est. Nōnulli putant aquas calidas iuxta punice lingue viciniam que hebree cōterminis est hoc vocabulo si gnari. Sunt qui arbitrentur onagros ad hoc admissos esse ad asinas: & ipsum per istiusmodi reperisse concubitum vt velocissimi ex his asini nascerentur qui vocantur iemim. Plerīq; putant q̄ equarum greges ab asinis in deserto ipse fecerit primus ascendi: vt mulorum inde noua contra naturam animalia nascerentur. hec Hieronymus.

Muli.

יָמִין
Dextera.

יָמִין Iamin. dextera. aut dexter. Auster siue austral': aut meridies. & scribitur cum iod in secunda syllaba. Geñ. 13. Si tu dexteram elegeris. & in eodem. 24. Vt vadam ad dexteram siue ad sinistram. & in eodē. 48. Et posuit ephraim ad dexteram suam. & in eo. Qui extendēs manū dexteram posuit super caput ephraim. & in eodem. Vidēs aūt ioseph q̄ posuisset dexteram manū super caput ephraim. Exo. 15.

Dexter.

Dextera tua dñe magnificata est. & in eo. 29. Armūq; dextram. Nu. 20. Neq; ad dexterā neq; ad sinistram declinabimus. Iudi. 15. In dextro femore. 1. Reg. 11. Vt eruam omniū vestrū oculos dextros. Iob. 40. Qd̄ saluare te possit dextera tua. Ps. 15. Qm̄ a dextris est mihi. Pro q̄ hebrei. le. Qm̄ in dextera mea est. & in eo. Delectatiōes in dextera tua. Ps. 25. Et dextera corū repleta est muneribus. Ps. 44. Astitit regina a dextris tuis. Pro quo he. le. Astitit regina ad dexteram tuam. Ps. 143. Et dextera eorum dextera iniquitatis. Prouer. 27. Et oleū dextere sue euacuat. Esa. 41. Suscepi te dextera iusti mei. Hiere. 22. Si fuerit ieconias filius Ioachin regis iuda anulus in manu dextera mea. Ezech. 1. Et facies leonis a dextris iporum quattuor. Abach. 2. Circundabit te calix dextere dñi. Zach. 2. Oculus eius dexter tenebrescēs obscurabitur. & est in hebreo cōmunis generis. Scribitur ēt

יְמָנִי
Dexter.

יְמָנִי Iemani cum iod in fine. i. dexter in genere masculio. vt. 3. Reg. 7. Cūq; statueret colūnā dexteram. Et in hebreo scribitur ibi in genere masculino: quia colūna in hebreo est generis masculini. & in genere femínino dicitur יְמָנִית Iemanith cum tau in fine. vt Exo. 29. Sup extremū dextere auricule Aaron. Leuit. 14. Super extremū dextere auricule qui mundādus est. Et inde verbū dexterare. si latine posset dici. i. declinare ad dexterā siue tenere dexteram aut vti dextera. Geñ. 13. Si ad sinistrā ieris ego dexteram tenebo. 1. Paralip. 12. Et vtraq; manu fundis saxa iaciētes. Pro quo hebrei legūt. Vtentes dextera & sinistra in lapidibus. & est sensus sicut in littera nostra. Ezech. 21. Exacuere valde ad dexteram siue ad sinistram. Scribitur etiam cum aleph loco iod. vt Esa. 30. Et nō declietis neq; ad dexteram neq; ad ad sinistrā. Et inde beniamin interpretatur filius dextere. Geñ. 35. Pater uero appellauit eū beniamin. i. filius dextere. & inde יְמָנִי Iemini. i. vir de tribu beniamin. Ester. 2. De stirpe icmini. & debet scribi cum littera. i. & non cum lra. g. sicut cōmuniter scribitur in nostris codicibus. Ponitur etiā

יְמָנִית
Dextera.

Ad dexterā declinare

Dexteram tenere

Dextera vti.

Ad dexterā declinare

Beniamin filius dextere.

יְמָנִי
Vir de stirpe bēiami.

יָמִין Iamin. pro austro: eo quod quando homo respicit ad orientem habet ad dexterā austrum siue meridiem. vt. Ps. 88. Aquilonem & mare tu creasti. pro quo he. le. Aquilonē & meridiē siue austrum tu creasti. Et beatus Hieronymus

יָמִין
Mare.
Meridies

Dextrū.i. auster.

תֵּימָן Meridies. Auster.

יָמִין Dies.

in psalterio iuxta hebraicā veritatē transtulit. Aquilonē & dextrum tu creasti. Scribitur etiam cum tau in principio & dicitur תֵּימָן Themā.i.auster siue meridies. Exo. 26. Quarum viginti erunt in latere meridiano quod vergit ad Austrum. Iob. 9. Et interiora austri. & in eodem. 39. Expādet alas suas ad austrum. Abach. 3. Deus ab austro veniet. Ponitur etiam יָמִין Iamin. pro dieb⁹. sicut יָמִים Iamim cū mem in fine. vt Dañ. 12. Et stabis in sorte tua in fine dierum.

יָמַר Supbire

יָמַר Iamar. superbire. Esa. 61. Et in gloria eorum superbietis. Tamen aliqui hebrei dicunt ꝙ deriuatur a dictiõe אָמִיר Amir. De qua supra dictum est in littera aleph: & qđ significat exaltare. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Et in gloria eorum exaltabimini. in translatione chaldaica habetur. & in gloria eorum deliciabimini. i. deliciis affluetis.

Exaltare Delicijs affluere.

יָנָה Cõtristare Decipere. Affligere.

יָנָה Iana. contristare. affligere. decipere. depopulari. spoliare. Exo. 22. Aduenam non contristabis. Leuit. 25. Qñ vendes quippiam ciui tuo vel emes ab eo ne cõtristes fratrem tuum. i. ne decipias eum. & in eodem. Nolite affligere ꝓcõtribules vestros. Hiere. 22. & pupillũ & viduã nolite cõtristare. Ezech. 18. Et hoiem non contristauerit. & in eodem. Egenum & pauperem contristantem rapientem rapinas. & in eodem. 22. Pupillum & viduam contristauerunt apud te. Ponitur ẽt pro depopulari vel deuastare. vt Ezech. 45. Et non depopulabuntur vltra principes populũ meũ. & in eodem. 46. Et nõ accipiet princeps de hereditate populi per violentiam & de possessione eorũ. pro quo hebrei legunt. Et nõ accipiet princeps de hereditate populi vt de populetur vel spoliet eos de possessione sua. & est idem sensus cum littera nostra. Esa. 49. Et cibabo hostes tuos carnibus suis. Pro quo hebrei legunt. Et cibabo spoliantes te vel decipientes te carnibus suis. Et inde potest deriuari dictio יוֹנָה Iona. i. affligens vel deuastans aut depopulans. Hiere. 25. A facie ire columbe. Pro quo hebrei legunt. A facie ire affligentis vel depopulantis. Potest etiam significare colũbam sicut est in littera nostra. vt dictum est supra in dictiõe יוֹן Ion. Et similiter in eodem. 50. A facie gladii columbe. Soph. 3. Ve prouocatrix & redempta ciuitas columba. vbi pro columba hebrei legunt decipientem vel affligentem aut depopulantem. Sed magis communiter significat colũbam sicut est in littera nostra.

Depopulari.

Hostes

יוֹנָה Columba. Affligens vel depopulans.

יָנַח Ponere

יָנַח Iamach. ponere. reponere. dimittere. relinquere. requiescere facere. Geñ. 2. Et posuit eum in paradisum voluptatis. & in eodem. 39. In argumentum ergo fidei sue retẽtum pallium ostendit marito reuertenti domum. Pro quo hebrei legũt. Et reposuit pallium eius iuxta se donec reuerteretur maritus eius siue dñs eius in domũ suam. Exo. 16. Quidquid aũt reliquum fuerit reponite vsqꝫ in mane. & in eodem. Et repone coram dño. & in eodem. Posuitqꝫ illud Aaron in tabernaculo reseruandum. Nu. 17. Quas cum posuisset Moyses coram domino. Deut. 14. Et repones intra ianuas tuas. Ezech. 44. Et reponet ea in gazophylacio. & in eodem. Vt reponat benedictionem domui tue. Zach. 5. Et ponetur ibi super basim suam. Significat etiam dimittere vel derelinquere. vt Exo. 32. Dimitte me vt irascatur furor meus contra eos. Nu. 32. In solitudine populum derelinquat. 1. Paralip. 16. Non dimisit quẽqꝫ calũniari eos. Item significat requiescere. vt Prouer. 29. Erudi filiũ tuũ & refrigerabit te. i. requiescere te faciet. Esa. 14. Et requiescere eos faciet. & in eodem. Cum requiem dederit tibi dominus de labore tuo. Threñ. 5. Lassis nondabatur requies. Ezech. 37. Et requiescere vos faciam. & de hoc vide etiam infra in dictione נֹחַ Noach. & inde נַחַת Nachath. i. requies vt Iob. 17. Saltem ibi erit requies mihi. & in eodem. 36. Requies autem mense tue erit plena pinguedine. Eccls. 4. Melius est pugillus cum requie. & in eodem. 9. Verba sapientiũ audiuntur in silentio. i. in requie. & inde מְנָה Munach. idest locus dimissus uel separatus. Ezech. 41. Et erat interior domus in lateribus domus. Pro quo hebrei legunt. Et locꝰ dimissus vl̃ separatꝰ in lateribꝰ domꝰ. & in eoꝝ Et ostiũ lateris ad orationẽ. Pro quo hebrei legunt. Et ostium lateris ad locum dimissum. & in eodem. Et latitudinem loci ad orationem quinqꝫ cubitorum.

Dimittere Derelinquere.

Requiescere

נַחַת Requies

Silentiũ מְנָה Interior domus. Locus dimissus. Oratio.

יָנַק Lactare Nutrire. Suggere.

יָנַק Ianac. suggere. lactare. nutrire. s. lacte. Geñ. 21. Qđ sara lactaret ei filium. Exo. 2. Que nutrire possit infantulum. i. lactare. & in eodem. Et nutriuit puerum. Deut. 32. Vt suggeret mel de petra. & in eodem. Inundationem maris quasi lac suggent. 1. Reg. 1. Et lactauit filium suũ. 3. Reg. 3. Vt darem lac filio meo. Iob. 20. Caput aspidum sugget. Esa. 60. Et sugges lac gentium. & in eo. Et mamilla regum lactaberis. & inde מֵנֶקֶת Meneceth. i. nutrix. vt Geñ. 24. Dimiserunt ergo eam & nutricem illius. & in eodem. 35. Mortua est debbora nutrix rebece. Inde יוֹנֵק Ionec. i. suggẽs siue lactans aut infans ab vbere. vt Nu. 11. Sicut portare solet nutrix infantulum. Deut. 32. Lactantem cum homine sene Ps. 8. Ex ore infantium & lactentium perfeciſti laudẽ. Cãti. 8. Suggentem vbera matris mee. Esa. 11. Et delectabitur infans ab vbere. Significat etiam יוֹנֵק Ionec ramum: siue virgultum. eo quod suggit humorem a radice arboris: sicut infans ab vbere. Iob. 15. Ramum eius arefaciet flãma. Esa. 53 Et ascendet sicut virgultum coram eo. Osee. 14. Ibunt rami eius.

מֵנֶקֶת Nutrix.

יוֹנֵק Infantulꝰ Lactans

Suggens. Infans ab vbere.

יוֹנֵק Ramus Virgultũ.

יָסַד Fundare Fundamẽta iacere.

יָסַד Iasad. fundare. fundamentum iacere. Statuere. Constituere. Exo. 9. A die qua fundata est. Ios. 6. In primogenito suo fundamenta illius iaciat. 3. Reg. 16. In abiram primitiuo suo fundauit eam. 2. Paralip. 3. Et hec sunt fũdamẽta que iecit salomon vt edificaret domũ dei. 2. Paralip. 31. Mense tertio ceperunt aceruorũ iacere fundamenta. Esdre. 3. Porro templum dei nondum fundatum erat. & in eo. Fũdato igitur a cementariis templo domini. & in eodem. Eo quod fundatum esset templum domini. & in eodem. Qui viderant templum prius cum fundatum esset. Ps. 23. Quia ipse super maria fundauit eũ. Ps. 101. Initio tu domine terram fundasti. Ps. 103. Fũdauit terram super stabilitatẽ suã. & in eodem. In locum quem fundasti eis. Esa. 28. Ecce ego mittam in fundamẽtis sion lapidem. pro quo hebrei legũt. Ecce ego fundatus in sion lapis. & in eo. 44. Et tẽplo fundaberis. & in eodem. 54. Et fundabo te saphyris. Abach. 1. Vt corriperes fundasti eũ. Zach. 4. Manus zorobabel fundauerunt domum istam. & in eodem. 8. In die qua fundata est domus domini. Ponitur etiam pro statuere vel cõstituere. vt. 1. Paralip. 9. Quos constituerunt dauid & samuel. Ester. 1. Sed sicut rex statuerat. Item ponitur pro perficere. vt. Ps. 8. Ex ore infantium & lactentium perfeciſti laudem. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Ex ore infantium & lactentium fundasti fortitudinem. Item significat conuenire. vt. Ps. 2. Et principes conuenerunt in vnum. Ps. 30. Dũ conuenirent simul aduersum me. & inde יְסוֹד Iesod siue יְסוּד Iesud. i. fundamẽtum. vt Iob. 4. Qui terrenum habẽt fundamentum. & in eodem. 22. Fluuius subuertit fundamentum eorum. Ps. 86. Fundamenta eius in montibus sanctis. quod in hebreo legitur singulariter. s. fundamentũ eiꝰ in mõtibus sãctitatis. & btũs Hieronymꝰ in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit fundamentum eius in montibus sanctuarii. Ps. 136. Exinanite vsqꝫ ad fundamentum. Prouer. 10. Iustus autem quasi fundamentum sempiternũ. Ponitur etiam pro basi vel fũndo alicuius rei. vt Leuit. 4.

Cõstituere Statuere. Perficere

Cõuenire.

יְסוֹד Fũdamẽtũ

Basis
Principiū

Omnem autem reliquum sanguinem fundet in basim altaris.& in eodem.Iuxta basim altaris holocaustorum. Ponitur etiam pro principio qđ est quasi fundamētum. Esdre. 7.Quia in primo die mensis primi cepit ascendere de babylonia.Pro quo he.le.Fuit fundamentum siue principiū ascensionis de babylonia.Scribitur etiam aliqñ cum mem in principio & dicitur מוסָד Musad.i.fundamentū:siue fundatum.vt.3.Reg.7.Serrati erant a fundamento vsqꝫ ad sūmitatem.Esa.28.In fundamento fundatum .vbi duplicatur predicta dictio.& in eodem.30. Et erit transitus virge fundatꝰ.& in plurali מוסָדֵי Mósde siue מוֹסָדוֹת Mósdoth idest fundamenta.vt Deut.32.Et montiū fundamenta cōburet.Ps.17.Et fundamenta montiū conturbata sunt. Prouer.8.Quando appendebat fundamenta terre. Hiere. 51. Et lapidem in fundamentis.Ezech.41.Per circuitum fundata latera.

מוסָד
Fūdamētū

מוסָדֵי
מוֹסָדוֹת
Fūdamēta

יָסַךְ Iasach.vngere.linire. Exo.30. Caro hominis non vngetur ex eo. Vide ēt de hoc infra in dictione סוך Such.

יָסַף Iasaph.addere.adiicere. augere. cessare. Geñ.8. Que non est reuersa vltra.pro quo he.le.Et non addidit reuerti vltra ad eum.& in eode.30.Et vocauit nomen illiꝰ ioseph dicens.Addat mihi dominus filium alterum. Vnde ioseph additamentum vel augmētum interpretatur.& in eo. 38. Attamen vltra non cognouit eā.Pro quo hebrei legūt. Et nō addidit vltra cognoscere eam.Exo.1. Et si ingruerit contra nos bellum addatur inimicis nostris.Leuit.27. Addet quintam partem earum.Nu.36.Sequetur possessio sua & trāslata ad aliam tribum de nostra hereditate minuetur. Pro quo he.le.Et minuetur possessio earum de possessione patrum nostrorum & addetur ad possessionem tribus cui fuerint.s.nupte.& in eodem.Confundatur sortium distributio:& aliorum possessio ad alios transeat.Pro quo he. le.Et addatur possessio earum ad possessionem tribus cui fuerint:&de possessione tribus patrum nostrorum minuetur possessio earum.Sed beatus Hieronymus transtulit sensum.Deut.4.Non addetis ad verbum quod ego precipio vobis.& in eo.5.Nihil addēs amplius.Sed in predicto loco aliqui hebrei legunt.Et non cessabit.i.vox.Sed magis communiter significat addere sicut est in littera nostra.& in eo. Si eñ audierimus vltra vocem domini.pro quo hebrei legunt.Si addiderimꝰ audire vocem domini.2.Reg.24. Et addidit furor domini irasci contra israel.3.Reg. 10. Maior est sapientia & opera tua q̄ rumor quem audiui. Pro qᵔ he. le.Addidisti super rumorem vel super famā.& est sensus sicut in littera nostra.Iob.29.Addidit quoqꝫ iob.& in eo.39 Vltra non addam.& in eo.40.Nec vltra addas loqui. Prouer.11.Alii diuidunt propria & ditiores fiunt .i. adduntur eis diuitie.Eccl's.3.Non possumus eis quicqꝫ addere.Esa.7. Et adiecit dominꝰ loqui ad Achaz.& in eo.8.Et adiecit dominus loqui ad me.& in eodem.26. Indulsisti gēti domīe: indulsisti genti.pro quo he.legunt.Addidisti genti dñe:addidisti genti.& in eodem.29.Ecce ego addam ut admirationem faciam populo huic.& in eo.38.Ecce ego adiiciam super dies tuos quindecim annos.& in eo.47.Quia vltra non vocaberis mollis & tenera.Pro quo he.le.Quia nō addes vt vocent te mollem & teneram.& in eo.Quia non vocaberis vltra dña regnorum.Osee.1.Quia non addam vltra misereri domui israel. & in eo. Non addam vt diligam eos.Significat etiā cessare.vt Nu.11.Prophetauerūt nec vltra cessauerunt.Et aliquando scribitur cum aleph loco iod. vt Exo.5.Nequaq̄ dabitis vltra paleas populo.Pro quo hebrei legūt. Nequaq̄ addatis dare paleas populo.1.Reg.18 Et saul magis cepit timere dauid.Pro quo he.le. Et adiecit saul timere a facie dauid.& inde נוֹסָפוֹת Nosapoth.i. additamenta.Esa.15.Ponā enim super dibon additamenta.

Cessare

Aldźcere

Indulgeꝛ.

Cessare

נוֹסָפוֹת
Additamēta.

יָסַר Iasar.erudire.castigare.corripere.ligare. vincire. Leuit.26.Addam correptiōes vestras septuplum. Pro qᵔ hebrei legūt. Addam corripere siue castigare vos septuplū & in eodē.Quod si nec sic volueritis recipere disciplinam. idest si eruditi vel castigati non fueritis.& in eodem.Et corripiam vos septem plagis. Deut.4. De celo te fecit audire uocem suam vt doceret te.i.erudiret te.& in eodē.8. Quia sicut erudit filium suum homo:sic dominus deus tuus erudit te.Iob.39.Nunquid qui contendit cū deo tam facile cōquiescet.pro quo he.le.Nunquid qui contendit cū deo erudiet siue corripiet aut corripietur.Ps.2.Erudimini qui iudicatis terram.Ps.93.Beatus homo quem tu erudieris dñe. Ps.117.Castigans castigauit me dominus. Prouer.9. Qui erudit derisorem.& in eo.Erudi filium tuum. & in eo. 29. Seruusverbis erudiri nō potest.Esa.8.In forti manu erudiuit me.& in eodem.28.Et erudiet illum in iudicio. Hiere. 6.Erudire ierusalem.& in eo.30.Et castigabo te in iudicio. & in eo.31.Castigasti me domine & eruditus sum.Hiere.23 Et discēt oēs mulieres.i.erudiētur vel castigabūtur.Osee. 7.Et ego eruditui.& in eo.Cedam eos secundum auditionē cetus eorum.i.erudiam siue castigabo vel corripiam eos.& in eo.10. Iuxta desiderium meū corripiā eos. & inde מוּסָר Musar.i.eruditio.correptio siue increpatio. disciplina. doctrina.Iob.5.Increpationē domini ne reprobres.& in eo. 20.Doctrinam qua me arguis audiam. & in eo.33. Et erudiens eos instruit disciplina.Prouer.1.Ad sciendam sapiētiam & disciplinā.& in eo.Ad suscipiendam eruditionem. & in eo.3.Disciplinā domini fili mi ne abiicias.Esa.53.Disciplina pacis nostre super eum.Hiere.10. Doctrina vanitatis eorum lignum est.Significat etiam vinculum vel colligationem.vt Iob.36.Et vincula eius absoluit.Ps.2. Disrūpamus vincula eorum.Ps.115.Dirupisti vincula mea. Hiere.5.Et vincula eius ruperūt.& in eo.30.Et vincula tua disrūpam.Ponitur etiam pro baltheo.ut Iob.12.Baltheum regum dissoluit.

Castigare.

מוּסָר
Increpatio.
Doctrina
Disciplia.
Eruditio

Vinculum

Baltheus.

יָעַד Iaad.cōuenire.statuere.constituere.despondere.despōsare.testificari.pactum vel fedus facere. sustinere. Exo. 21.Cui non reddita fuerit.pro quo hebrei legunt.Quā nō desponsauit siue cui non despondit.& in eo. Si autem filio suo despōderit eam.& in eo.25.Inde precipiam & loquar ad te.Pro quo hebrei legunt. Et cōueniam tecū illic & loquar tecum:siue & constitutus ero tibi illic & loquar tecum & in eo. In quo loco apparebo tibi.i.conueniam ad loquendum tecum.Amos.3.Nunquid ambulabūt duo pariter:nisi conuenerit eis.Pro quo hebrei legunt. Nisi cōuenerint. Item ponitur pro congregari:qđ est in vnum conuenire. vt.Ps.47.Qñ ecce reges terre congregati sunt. Item ponitur pro constituere. Ios.20.He ciuitates cōstitute sunt cūctis filiis israel. 2. Reg.20. Et moratus est extra placitū qđ ei cōstituerat rex.Hiere.24.Pōsiti ante templum dñi.i.cōstituti.Ezech.21.Quocunqꝫ faciei tue est appetitꝰ.pro quo hebrei legunt.Quocunqꝫ facies tua constituta est.& est sensus sicut in littera nostra.Item significat federari siue fedus vel pactum percutere.vt Nee.6.Et percutiamus fedus pariter.& in eo.Tractemꝰ nobiscum in domo dei.i.federemur siue conueniamus in vnum in domo dei. Ponitur etiam p testificari.vt Iob.9.Nemo audet pro me testimonium dicere. Item pōitur pro sustinere.vt Hiere.49.Et quis sustinebit me.Inde מוֹעֵד Moeed.i.tempus statutum vel constitutum: siue placitum aut terminus. testimonium. fedus. pactum.solemnitas.festum.Geñ.1.Et sint in signa & tempora

Despōsare

Despōdere
Cōuenire

Cōgregare

Cōstituere.

Percutere fedus.
Federari

Testificari

Sustinere

מוֹעֵד
Tempus

Statutum tempus

Exo. 13. Custodies huiuscemodi cultum statuto tempore. Nu. 9. Et faciant filii israel phase in tempore suo. & in eodē 16. Qui tempore concilii per nomina vocabātur. Deut. 31. Post septē annos anno remissionis. Pro quo hebrei legūt. Statuto tempore anni remissionis. 2. Reg. 20. Et moratus est extra placitū quod ei constituerat rex. Et licet in bibliis nostris modernis habeatur. Et morat⁹ est extra palaciū. Tñ in bibliis nostris antiquis habetur. Et moratus est extra placitum. i. extra tempus vel terminū quod ei cōstituerat rex. & in eodem. 24. A mane vsq; ad temp⁹ constitutum. Iob. 30. Vbi constituta est domus omni viuenti. Ps. 74. Cum accepero tempus: ego iustitias iudicabo. Hiere. 8. Miluus in celo cognouit tempus suum. Item ponitur pro testimonio vel testamento. vt Exo. 40. Eriges tabernaculum testimonii. Leuit. 1. Et locutus est ei dñs de tabernaculo testimonii. Esa. 14. Et sedebo in monte testamēti. Ponitur etiam pro federe. Exo. 40. Nec poterat moyses ingredi tectum federis. & in eodem. Ingressusq; moyses & Aaron dimissa multitudine in tabernaculum federis. Ponitur etiam p tēplo vel tabernaculo vbi multitudo hominū conueniebat. vt Threñ. 2. Demolit⁹ est tabernaculum suū. Ps. 73. Et gloriati sunt qui oderunt te in medio solēnitatis tue. Pro quo hebrei legunt. In medio templi tui. Beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatem transtulit. In medio pacti tui. & in eodem. Quiescere facianus omēs dies festos dei in terra. Pro quo hebrei legunt. Incenderunt oīa tabernacula dei in terra. Sed btūs Hieronym⁹ in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Incenderunt omnes solēnitates dei in terra. Significat etiā solēnitatem siue festum: in quo multitudo hominum conueniebat ad templum siue ad tabernaculum. vt Leuit. 25. He sunt ferie dñi. i. solēnitates dñi. Nu. 10. Dies festos & Kalendas. 2. Paralip. 30. Et comederunt septem diebus solēnitatis. Esa. 1. Et solēnitates vestras odiuit anima mea. Threñ. 1. Eo quod non sint qui veniant ad solētatem. & in eodem. 2. Obliuioni tradidit dominus in syon solēnitatem & sabbatum. Ezech. 45. In vniuersis solēnitatibus israel. & in eodem. 46. Et in nūdinis & in solēnitatibus. vbi ponitur מוֹעֲדִים Moaadim. secundum terminationem pluralem masculinorum. & sic in aliquibus locis predictis. Reperitur etiā מוֹעֲדוֹת Moaadoth. secundum terminationem pluralem femininorum. 2. Paralip. 8. In Kalēdis & in festis diebus. Pōitur ēt מוֹעֵד Moeed pro agmine: in q̄ multi homines conueniunt. vt Esa. 14. Et non est qui effugiat agmen eius. Inde עֵדָה Eeda siue עֲדָת Aadath. i. cetus. siue congregatio. Multitudo. s. hominū. Ecclesia. Exodi. 12 Loquimini ad vniuersum cetum filiorum israel. Leuit. 8. Et congregabis omnem cetum israel. & in eodem. 19. Loquere ad omnem cetum filiorum israel. Nu. 1. Cū oīi multitudine. & in eodem. 10. Quibus conuocare possis multidinem. & in eodem. 16. Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorum est. Iob. 15. Congregatio enim hypocrite sterilis. Ps. 67. Congregatio taurorum in vaccis populorū. Ps. 73. Memor esto congregationis tue. Ps. 110. In consilio iustorum & congregatione. Accipitur etiam pro cōgregatione vel multitudine mēbrorum. pro quo beat⁹ Hieronym⁹ transtulit Artus. Iob. 16. Et in nihilū redacti sunt omnes artus mei. Accipitur etiam pro congregatione vel multitudine apum. Iudi. 14. Et ecce examē apum in ore leonis erat. vbi ponitur pro examine.

Tēpus cōstitutum.

Testionīi.

Testamētū

Fedus.

Tabernaculum

Pactum

Solēnitas Dies festi

מוֹעֲדִים

מוֹעֲדוֹת Dies festi. מוֹעֵד Agmen

עֵדָה Cetus.

Multitudo.

Congregatio.

Artus Examen.

יָעָה Subuertere. יָעִים

יָעָה Iaa. afferre. amouere. subuertere. Esa. 38. Et subuertet grando spem mendacii. & inde יָעִים Iaim. i. instrumēta quibus accipiebant prunas seu carbones de altari holocausti. vel quibus voluebantur carnes que crema bantur super altare. Et solum inuenitur in numero plurali. Pro quo beatus Hieronymus transtulit forcipes. Exo. 27. Et forcipes atq; fuscinulas. & in eo. 38. Et in vsus eius preparauit ex ere vasa diuersa lebetes & forcipes. Pōitur etiam pro tridentibus. Nu. 4. Fuscinulas ac tridentes vncinos & hastilia. Itē ponitur p scutris. 3. Reg. 7. Fecit ergo hyram lebetes & scutra. Ponitur ēt pro creagris. 2. Paralip. 4. Fecit hyram lebetes & creagras. & in eo. Et lebetes & creagras. & phialas. & aliqui hebrei dicunt q̄ significat coclearia.

Forcipes.

Tridentes

Scutra

Creagre.

יָעַז Iaaz. impudens. & scribitur cum nun & vau in principio & dicitur נוֹעַז Noaaz. Esa. 33. Populū imprudētem non videbis. pro quo in bibliis nostris antiquis habetur. Populum impudentem non videbis. i. procacē & absq; verecūdia. & aliquādo scribitur sine nun. & dicitur עַז Aaz. Deut. 28. Gentem procacissimam. Dañ. 8. Consurget rex impudens facie. & de hoc vide infra in dictione עַזַּ Aazaz. & aliqui hebrei dicunt q̄ predicta dictio נוֹעַז Noaaz significat barbarum: per mutationem nun in lamed sicut לֹעֵז Loeez quod significat barbarum. vt. Ps. 113. Domus iacob de populo barbaro.

יָעַז Impudēs.

Procacissima. Impudēs. נוֹעַז

Barbarus

יָעַט Iaat. inuoluere. induere. operire. Esa. 59. Opertus est quasi pallio zeli. & in eodem. 61. Et indumento iustitie circundedit me. i. induit siue inuoluit me. & de hoc vide infra in dictione עָטָה Aata. Item יָעַט Iaat in lingua chaldaica significat consiliū inire siue consulere. Dañ. 6. Consilium inierunt omnes principes. & inde עֵיטָא Etha. i. consilium siue decretum. pro quo beatus Hieronymus transtulit legem. Dañ. 2. Requisiuit de lege atq; sententia. & inde יָעַט Iaat. i. cōsiliarius. Esdre. 7. A facie enim regis & septē consiliariorum eius missus es.

יָעַט Operire Inuoluere

Consilium inire עֵיטָא Lex.

יָעַט Cōsiliari⁹.

יָעַל Iaal. prodesse. 1. Reg. 12. Que non prosunt vobis. Iob. 21. Et quid nobis prodest si orauerimus eum. & in eo. 35. Quid tibi proderit si ego peccauero. Esa. 30. Qui eis p desse non potuit. Hiere. 2. Populus vero meus mutauit gloriam suam in idolum. pro quo hebrei legunt. Populus vero meus mutauit gloriam suam in id quod non prodest. & est idem sensus. Nam idolum nihil prodest: immo multum nocet. & in eodem. 16. Que eis non profuit. & in eo. 23. Qui nihil profuerūt populo huic. Abach. 2. Quid prodest sculptile quia sculpsit illud sculptor suus. Ponitur etiā pro prevalere. vt Iob. 30. Insidiati sunt mihi & preualuerunt. Item יָעֵל Iaal. i. caprea. gen⁹ cerui: secundū hebreos. Beatus Hieronymus trāstulit ibicem. 1. Reg. 24. Etiā super abruptissimas petras q̄ solis ibicibus peruie sunt. Iob. 39. Nunquid nosti temp⁹ part⁹ ibicum in petris. & scribitur in gñe femino cū he vl tau in fine. & dr יַעֲלָה Iaala. Pro quo btūs Hieronymus trāstulit Hinnulum. Prouer. 5. Cerua charissima & gratissimus hinnulus.

Preualeꝛ יָעַל

Ibices. יַעֲלָה

Hinnulus

יָעַן Iaan. quia. eo quod. propterea. vt Gen̄. 22. Quia fecisti hanc rem. Leuit. 26. Eo quod abiecerint iudicia mea. vbi in hebreo ponitur predicta dictio bis: propter vehemētiam cōminationis quasi diceret. Eo quod & eo q̄d abiecerint: siue propterea & propterea. Esa. 61. Eo quod vnxerit me dominus. Ezech. 5. Quia superastis gentes que in circuitu vestro sunt. & in eodem. 12. Vt non videat oculo terram. Item יַעֲנָה Iaana. i. struthio: auis immunda. Leuit. 11. Struthionem & noctuam. & prepōitur ei in hebreo dictio בַּת Bath. que significat filiam. i. filia struthionis. vt in predicto loco. & Iob. 30. Et socius struthionū. pro quo hebrei legunt. Et socius filiarum struthionis. Esa. 13. Et habitabunt ibi struthiones. pro quo hebrei legunt. Et habitabunt ibi filie struthiōis. Declinatur etiam pluraliter יְעֵנִים Ieenim vt Threñ. 4. Quasi struthiones in deserto.

Quia Quod.

יַעֲנָה Struthio.

יְעֵנִים Struthiones.

יָעַף Deficere

יָעֵף

Defessus Lassus.

מוּעָף

Volare.

תּוֹעֲפָה Fortitudo. תּוֹעֲפוֹת

Altitudies

יָעַץ

Cõsiliũ dare. Consilium inire.

Cogitare.

יוֹעֵץ Cõsiliari⁹.

עֵצָה Consilium

עֵצוֹת Consilia. Cogitatões מַעֲצוֹת Adinuẽtiones.

Voluptatef

יַעַר Silua.

Iaaph. Deficere. laſſari. laſſatũ eſſe: vel defatigatum eſſe. Eſa. 40. Non deficiet nec laborabit. Et in eodẽ. Deficient pueri & laborabunt. Et in eo. Ibunt & non deficient. Hiere. 51. Et labores populorũ ad nihilũ & gentium in ignem erunt. Pro quo hebrei legunt. Et laborabũt populi in nihilũ: & gentes in ignem deficient ſiue fatigabuntur. Abach. 2. Et gentes in vacuum deficient. Et inde יָעֵף Iaeph. i. laſſus ſiue fatigatus aut defeſſus. 2. Reg. 16. Vinũ autẽ vt bibat ſi quis defecerit in via. Pro quo hebrei legũt. Et vinũ vt bibat defeſſus ſiue fatigatus in deſerto. Eſa. 40 Qui dat laſſo virtutẽ. Et aliqui hebrei dicunt q̃ a predicta dictiõe יָעֵף Iaaph deriuatur illud Dañ. 9. Ecce vir gabriel quem videram in viſione a principio cito volans tetigit me. Vbi pro eo quod in lra nra eſt cito volans: in hebreo habetur מוּעָף Muaaph. Pro quo ipſi legũt fatigatus fatigatione. ſed melius deriuatur a dictiõe עוֹף oph: que ſignãt volare. et tũc erit littera volãs volatu. i. cito volans ſicut eſt in littera nra. & inde תּוֹעֲפָה Toaapha. i. fortitudo. coaceruatio altitudo. & ſolum inuenitur in numero plurali. ſ. תּוֹעֲפוֹת Toaaphoth. Nu. 23. Cui⁹ fortitudo ſimiliſ eſt rhinocerotis. Iob. 22. Et argentũ coaceruabitur tibi. Pro quo hebrei legũt. Et argenti coaceruationes vel fortitudines tibi. ſ. erũt Ps. 94. Et altitudines montiũ ipſius ſunt.

יָעַץ Iaas. Conſiliari. conſiliũ inire. cõſilium dare. cogitare excogitare. decernere. ſtatuere. Nu. 24. Verũtñ pgẽs ad ppl'm meũ dabo tibi cõſiliũ. 3. Reg. 12. Iniit cõſiliũ rex roboã cũ ſenioribꝫ. Et in eo. Quod datis cõſiliũ. 1. Paralí. 13. Iniit autẽ conſilium dauid cum tribunis. 2. Paralip. 30. Inito ergo conſilio regis & principũ. Nec. 6. Et ineamus conſilium pariter. Iob. 26. Cui dediſti conſiliũ. Ps. 16. Benedicam dominũ qui tribuit mihi intellectũ. Pro quo beatus hieronymus in pſal'. iuxta he. ve. tranſtulit. Benedicam dominũ qui dedit mihi conſiliũ. Eſa. 7. Eo quod conſiliũ inierit contra te ſyria. Et in eodẽ. 8. Inite cõſilium & diſſipabitur. Et in eodẽ. 40. Cum quo iniit conſiliũ. Et in eo. 45. Conſiliamini ſimul. Naũ. 1. Mente pertractans preuaricationẽ. Pro quo hebrei legũt. Conſiliãs preuaricationẽ: ſiue conſiliarius belial. i. peruerſus vel abſq̃ iugo. Ponitur etiã pro cogitare. vt Ps. 31. firmabo ſuper ſe oculum meũ. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicã veritatem tranſtulit. Cogitabo de te oculo meo. Ps. 82. Et cogitauerunt aduerſus ſanctos tuos. Eſa. 14. Hoc conſilium quod cogitaui ſuper omnẽ terrã. Et in eodẽ. 23. Quis cogitauit ſuper tyrum. Et in eo. Dñs exercituũ cogitauit hoc

יוֹעֵץ Et inde יוֹעֵץ Ioees. i. conſiliarius. 2. Reg. 15. Achitophel cõſiliarium regis. 2. Paralip. 25. Nunquid conſiliarius regis es. Iob. 12. Adducit conſiliarios in ſtultũ finem. Eſa. 3. Et ſapientem conſiliariũ de architectis. Et in eodẽ. 9. Admirabilis conſiliarius deus fortis. Et inde עֵצָה Eeſa ſiue עֲצַת Aaſath. i. Cõſilium ſiue cogitatio. vt Iob 12. Ipſe habet cõſilium & intelligentiã. Et in eodẽ. 21. Conſilium impiorũ longe ſit a me. Ps. 1. Beatus vir qui non abiit in conſilio impiorum. Et in eodẽ. 19. Et omne conſilium tuũ confirmet.

עֲצוֹת Et in plurali עֲצוֹת Eeſoth. Deut. 32. Gens abſq̃ cõſilio eſt. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſ. abſq̃ cõſiliis. Eſa. 25. Cogitationes antiquas fideles. Scribitur etiã cum mem in

מַעֲצוֹת principio. & dicitur. מַעֲצוֹת Moaaſoth. i. conſilia ſiue cogitationes: aut adinuentiones. Ps. 5. Decidant a cogitationibus ſuis. Ps. 80. Ibũt in adinuẽtionib⁹ ſuis. Prouer. 1. ſuiſq̃ conſiliis ſaturabũtur. Ponitur etiam pro voluptatibus. vt Hiere. 7. Sed abierunt in voluptatibus ſuis.

יַעַר Iaar. ſilua. ſaltus. nemus. faunus. ſ. mellis. Deut. 19. In ſiluam ad ligna cedenda. 1. Reg. 14. Omne vulgus venit ad ſaltum in quo erat mel. Ps. 79. Exterminauit eam aper de ſilua. Ps. 131. Inuenimus eam in campis ſilue. Canti. 2. Sicut malus inter ligna ſilue. Eſa. 29. Et chermel in ſaltum reputabitur. Ezech. 15. Quomõ lignum vitis inter ligna ſiluarum: quod in hebreo legitur ſingulariter. ſ. inter ligna ſilue. & in plurali יְעָרִים Ieraarim. ſecundum terminationẽ maſculinorum: ſiue יְעָרוֹת Ieaaroth. ſecundũ terminationẽ femininorum. vt. Ps. 28. Et reuelauit condenſa. Pro q̃ beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Et reuelans ſaltus. Ezech. 34. Et ſecuri dormiẽt in ſaltibus. Signíficat etiã fauum. ſ. mellis. 1. Reg. 14. Extenditq̃ ſummitatẽ virge quã habebat in manu & intinxit in fauum mellis. Cãti. 5. Comedi fauum meum cum melle meo.

יְעָרִים Saltus.

יְעָרוֹת Saltus.

Fauus.

יָפֶה Pulchrũ. eſſe. Decorũ eẽ.

יָפֶה Iapha. decorare. pulchrum vel decorum eſſe. Canti. 7 Quã pulchri ſunt greſſus tui. & in eodem. Quam pulchra eſt & decora. Ezech. 16. Et decora facta eſt vehementer nimis. & in eo. 31. Erat pulcherrimus in magnitudine ſua. & aliquãdo duplicatur littera iod & littera pe: propter excellentiam pulchritudinis. Ps. 44. Specioſus forma prefiliis hominum. pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatẽ tranſtulit. Decore pulchrior eſt filiis hominum. Hiere. 10. Argento & auro decorauit illud.

יֹפִי Inde יֹפִי Iophi. i. pulchritudo. ſpecies. decor. vt Ps. 49. Exſion ſpecies decoris eius. Prouer. 31. Et vana eſt pulchritudo. Zach. 9. Quid eſt pulchrum eius. i. quid eſt pulchritudo eius. & inde יָפֶה Iaphe ſiue יֶפֶת Iapha aut יֶפֶת Iephath. ideſt pulcher: ſiue pulchra. aut decorus vel decora. Geñ. 12. Noui q̃ pulchra ſis mulier. & in eo. 39. Erat aũt ioſeph pulchra facie & decorus aſpectu. Canti. 1. Pulcher es dilecte mi & decor⁹. & in eodẽ. Ecce tu pulchra es amica mea. Ezech. 31. Pulcher ramis & frõdibus nemoroſus. & in eo. Qm̃ ſpecioſum feci eum. Duplicatur etiam littera iod & littera pe. & dicitur יְפֵהפִיָּה Iephephiia. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit elegantem atq̃ formoſam. Hiere. 46. Vitula elegans atq̃ formoſa egyptus.

Decorare.

יֹפִי Decor. Pulchritudo

יָפֶה יָפֶה Pulchra Pulcher Decorus.

Speciosus

יְפֵהפִיָּה Elegans. Formoſa

יָפַח Iaphach. loqui. apparere. Ps. 26. Quoniam inſurrexerũt in me teſtes iniqui: & mentita eſt iniquitas ſibi. pro quo hebrei legunt. Quoniam inſurrexerunt in me teſtes iniqui & loquens mendacium. Beatus Hieronym⁹ in pſalterio iuxta hebraicam veritatẽ tranſtulit Et apertum mẽdacium. Prouer. 14. Profert aũt mendacium teſtis doloſus. & in eodem. 19. Qui loquitur mendacium non effugiet. Hiere. 4. Vox filie ſyon inter morientes. Pro quo hebrei legunt. Vox filie ſyon conqueritur. i. conquerendo loquitur. Abach. 2. Et apparebit in fine & non mentietur. Ponitur etiam pro fiducialiter agere. Ps. 12. Fiducialiter agã in eo. Item ponitur pro dominari. Ps. 9. Omniũ inimicorũ ſuorum dominabitur. Hebrei tamen dicũt q̃ in predicto loco ſignificat illaqueare: ſiue irretire. De quo vide infra in dictione פּוּחַ Púach.

Loqui.

Conqueri.

Apparere. Fiducialr agere. Dominari

יָפַע Iaphaa. apparere. illuſtrare. clarificare. Deut. 33. Apparuit de monte pharan. Iob. 1. Et non illuſtretur lumie. Ponitur etiam pro adiuuare. vt in eodem. 10. Et conſilium impiorum adiuues. Item ponitur per antiphraſim pro obſcurare vel contenebreſcere. vt in eodem. Sed ſempitern⁹ horror inhabitat. Pro quo hebrei legũt. Et obſcuratur vel contenebreſcit ſicut tenebre. Poteſt etiam legi ſic. Et apparet ſicut tenebre vel ſicut obſcuritas. Inde יְפַעַת Iphaath. i. illuſtratio aut decor. Ezech. 28. Et polluent decorem tuum.

יָפַע Apparere. Illuſtrare. Adiuuare.

Obſcurare

יְפַעַת Decor.

יֶפֶת Iapheth. portentum: ſiue oſtentum. ſignũ. prodigium & ſcribitur cum mem & vau in principio loco iod. & dicitur מוֹפֶת Mopheth. Exo. 7. Cum dixerit vobis pharao oſtendite nobis ſignum. Ps. 7. Tanq̃ prodigium fact⁹ ſum

מוֹפֶת Prodigiũ

inultis.Esa.8.Ecce ego & pueri mei quos dedit mihi domi
Portentū nus in signum & in portentum.& in eodē.20.Signū & por
מוֹפְתִים tentum erit super egyptum. Ezech.12. Quia in portentū
dedi te.& in eodē.Ego portentūvestrū.& in pluralimוֹפְתִים
Ostenta. Mopthim.Exo.4. Vide oīa ostēta que posui in manu tua.
Prodigia & in eodem.Et multiplicem signa & ostenta mea. Deut.6.
Portenta. Fecitq; signa & prodigia.& in eo.29. Signa illa portētaq;
ingentia.

יָצָא Iasa.egredi.exire.procedere.educere.ꝓducere. Gen.
Egredi. 2.Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis.& in eo
dem.15.Qui egredietur de vtero tuo.& in eo.27.Et egres
so iacob foras.Exo.11. Media nocte egrediar in egyptum.
Exire. &in eodē.Post hec egrediemur:& exiuit a pharaone.Nu.1.
Omniū virorū fortiū ex israel.Pro quo he.le. Oīum egre
dientiū in exercitu.i.omniū qui sunt talis etatis qui possint
ad bella procedere.& in eo.Omīs qui poterant ad bella pro
Procedeꝛ cedere recensiti sunt.i.qui poterāt ad bella egredi. & in eo.
11.Donec exeat per nares vestras. Deut.14. Qui nascūtur
in terra.i.qui egrediūtur de terra.& in eo.20. Si exieris ad
bellum contra hostes tuos.& in eo.24.Nō procedet ad bel
lū.Iudi.21.Ad ducēdos choros ex more procedere. Ruth.
2.Vt cum puellis suis exeas ad metendū.1.Reg.8.Et egre
dietur ante nos.& in eo.22.Maneat oro pater meus & ma
ter mea vobiscum.Pro quo he.le.Egrediatur sive exeat pa
ter meus & mater mea vobiscū.i. egrediatur de loco suo &
maneat vobiscū.2.Reg.11.Eo tempore quo solent reges ad
bella procedere.Ps.18.Tanq; sponsus procedens de thala
mo suo.Esa.11.Egredietur virga de radice iesse. Hiere.2.
Nam & ab ista egredieris.& in eo.48. Quia florens egre
dietur.Ezech.46.Per eandem viam exeat.Osee.6. Et iu
dicia tua quasi lux egredientur.Amos.5.Vrbs de qua egre
diebantur mille.Abach.3.Egredietur diabolus ante pedes
eius.& in eo .Egressus es in salutem populi tui.& aliqñ scri
bitur sine aleph.vt Deut.28.Que egrediuntur de medio fe
minū eius.Iob.1.Nud? egressus sum de vtero matris mee.
Scribitur etiā aliqñ sine iod.vt Gen.8.Egredere de arca.&
in eo.27.Et egredere foras. Nu.12. Egredimini a populo
meo.Esa.30.Egredere dices ei.Et qñ est verbum tertie cō
iugationis tunc significat educere.vt Gen.8. Et educ tecū.
Educere. &in eo.15. Et eduxit eū foras. & in eodē .19. Educā eas ad
vos.& i eo.38. Que cū duceretur ad penā .i.cū educeretur.
Exo.3.Vt educas populum meum filios israel de terra egy
pti.& in eo.Ego dīs qui educā vos de ergastulo egyptiorū
& in eo.18.Et q eduxisset dīs israel de egypto.Deut.4.Et
eduxit de fornace ferrea. Et in eo.8. Qui eduxit riuos de
petra durissima.Iob.10. Quare de vulua eduxisti me. Ps.
17.Et eduxit me in latitudinem.Ps.103. Vt educas panem
de terra.Ps.141.Educ de custodia aiam meā.Esa.40. Qui
educit in numero militiā eorū.& in eodem.42.In veritate
educet iudiciū.Item significat producere.vt Gen.1.Produ
Produceꝛ cat terram animā viuentē.& in eo.38.Producite eam vt cō
buratur.Iob.12.Et abscōdita ꝓduxit in lucē. Ps.134. Qui
producit ventos de thesauris suis.Ponitur etiā pro impēde
Impēdere re vel distribuere.vt. 4.Reg.12.Qui impēdebant eam in fa
Distribuere bris lignorū.& in eo.15.In dixitq; manahen argentū sup
israel.i.distribuit vt vnusquisq; solueret certam quantitatē.
מוֹצָא Inde מוֹצָא Mosa.i.exitus sive egressus aut progressus vel
processus.Nu.33.Quas descripsit moyses iuxta castrorum
loca que dīi iussione mutabant.pro quo he.le.Et descripsit
Exitus. moyses exitus sive progressus eorū.et.3. Reg.4.Et educe
bantur equi salomoni de egypto.Pro quo hebrei legūt. Et
egressus sive exitus equorum salomonis de egypto.s. erat.
Ps.64.Exitus matutini & vespere delectabis.i.delectare fa
cies.Ps.106.Et exitus aquarum in siti.Esa.58.Et sicut fons Fons.
aquarum.i.sicut exitus aquarū.Mich.5. Et egressus eius ab Egressus.
initio.Ponitur etiā מוֹצָא Mosa. pro oriēte.i. pro loco exit?
solis.vt. Ps.74. Quia neq; ab oriēte nec ab occidēte. Scri
bitur ēt cū tau inprīcipio loco mem.& in nūero plurali dici
tur תּוֹצָאוֹת Thosaoth.vt Nu.34.Et perueniēt ad meridiē תּוֹצָאוֹת
vsq; ad cadesbarne.pro quo he.le.Et erunt exitus ei? a me
ridie vsq; ad cadesbarne.& in eodē.Et ad vltimū salsissimo
claudentur mari.pro quo hebrei legunt. Et erunt exit? ei? Exitus.
mare salis.Ps.67.Et dñi dñi exitus mortis.& inde צֶאֱצָאֵי
Seesae : sive צֶאֱצָאִים Seesaim.i. germē.eo quod producī צֶאֱצָאִים
tur vel egreditur a terra.Esa.44. Orbis & omne germen Germen.
eius.Significat etiam progeniem aut stirpem vel filios.vt
2.Paralip.32.Filii qui egressi fuerāt de vtero ei?. Iob.5.Et Filii
progenies tua quasi herba terre.Et in eodem.35.Et proge Progenies.
nies mea erradicetur.Esa.8.Et stirps vteri tui vt lapilli ei?. Stirps.
Et in eodem.22.Et vasorū diuersa genera. Pro quo hebrei
legunt.Filios & filias.in translatiōe chaldaica habetur filios
& filiorum filios. Et inde צוֹאָה Soah sive צֶאָת Seath.i. fi צוֹאָה
mus sive stercus. aut sordes. eo quod educitur foras. Deut.
23.Et egesta humo operies .i. stercus humo operies . pro Egesta.
uer.30.Et tamen non est lota a sordibus.Esa.4.Si abluerit
dñs sordes filiarum sion . Et in eodem.28 . Omnes enim Sordes.
mense replete sunt vomitu sordiūq;.Ezech.4. Et stercore Stercus.
quod egreditur de homīe operies illud.Et ide צוֹאִים Soim. צוֹאִים
sordidi.vt Zach.3.Erat indutus vestibus sordidis.Et in eo. Sordidi.
Auferte vestimēta sordida ab eo.& inde צַאֲנָן Saanan.i.exi צַאֲנָן
tus.vt Mich.1.Non est egressa que habitat in exitu. Hebrei Exitus.
tamen dicunt q; est nomen proprium loci. Sed non reperi
tur nisi tantum in hoc loco.

יָצַב Iasab. stare. statuere .Constituere.Erigere.verificare.
Stare. Exo.2. Stante procul sorore eius. Pro quo hebrei.le.
Et stetit soror eius procul.& in eodē.14.State & videte ma
gnalia domini.& in eodē.15.Stetit vnda fluens.& in eo. 19
Et steterunt ad radices montis.Nu.22.Stetitq; angelus do
mini in via.& in eodē.Cernens asina angelum stantem in
via.Deut.32.Constituit terminos populorum.Ps.2.Astite Cōstituere.
runt reges terre. Ps.73.Tu fecisti oēs termios terre. Pro q? Astare.
hebrei legunt.Tu statuisti sive constituisti omnes termios Statuere.
terre.Esa.3.Stat ad iudiciū dñs.Threñ.2. Firmauit dexte
ram suam quasi hostis.pro quo hebrei legunt.Stat dextera
eius quasi hostis.& in eodē.Et posuit me quasi signū ad sa
gittam.i.statuit me. Zach.11.Et id quod stat non enutriet.
Ponitur etiā pro erigere.vt Gen.35. Erexitq; iacob titulū Erigere.
super sepulchrū eius.1.Reg.15.Et erexisset sibi fornicē triū
phalem.Item ponitur pro corrigere.1.Reg.12.Vsq; ad sti Corrigere.
mulum corrigendum.Inde מַצָּב Masab sive מוּצָב Musab.i. מַצָּב
Statio. statio. 1.Reg.14.Veni & transeamus ad stationem philisti Statio.
norum.& in eodem.Per quos nitebatur ionathas transire
ad stationem philistinorum.& in eodem.Sed & omnis po
pulus stationis eorum.Esa.22.Et expellā te de statione tua.
Agger. & in eodē.29.Et faciam cōtra te aggerem.pro quo hebrei
legunt.Et obsidebo contra te statione.s.militantiū.vbi po מוּצָב
nitur מוּצָב Musab cum pūcto surech in prima syllaba. Scri מָצֵבָה
bitur etiā cum he in fine & dicitur מָצֵבָה Maseba.vtZach.9
Et circundabo domū meam ex his qui militant mihi. Pro
quo hebrei legunt.Et circundabo domū meam sive castra
metabor circa domum meam statione.s.militantiū mihi.& Statio.
inde הוּצַב Husab.Pro q? btūs Hieronymus trāstulit militē. הוּצַב
Naū.2.Et miles captiuus adductus est.Hebrei tamē dicunt
q; in predicto loco ponitur pro regina vel domina. Nā se
quitur in eodem.Et ancille eius minabantur. Ponitur etiā
מָצֵבָה Maseba pro titulo vel statua.Gen.28.Et erexit in titu מָצֵבָה

Ticulus lum. & in eodem. Et lapis iste quem erexi in titulū. & in eo. 35. Erexitq; iacob titulum super sepulchrum eius. hic est titulus monumenti Rachel. Exo. 23. Et cōfringes statuas eorum. Deut. 7. Et confringite statuas. & in eo. 16. Neq; facies tibi atq; constitues statuam. 4. Reg. 13. Tulit enim statuas baal: quas fecerat pater eius. & in eo. 10. Et protulerunt statuam de fano Baal. Ezech. 26. Et statue tue nobiles in terrā corruent. Scribitur etiam cum nun in principio. & dicitur

Statua. נְצִיב Nesib. i. statua siue statio. vt Genē. 19. Que versa est in statuam salis. De quo vide infra in dictione נָצַב Nasab. Itē

Verificare יָצַב Iasab in ligua chaldaica significat verificare. i. veritatē inquirere aut veritatē discere. Dañ. 7. Post hec volui diligēter discere de bestia q̄rta. Proq; he. le. post hec volui verificare. i. veritatē discere de bestia quarta. & inde

Certe. יָצִיב Iasib. siue יָצִיבָא Iasiba. i. veritas siue verum aut vere vel certe. Dañ. 2. Certe noui q; tempus redimitis. Pro quo hebrei legunt. In veritate noui. & in eodem. Et verum est somniū. & in eo. 3. Qui respondentes regi dixerunt vere rex.

Verum. Vere.

Ponere. יָצַג Iasag. ponere. reponere. remanere. retinere. detinere. statuere. Genē. 30. Posuitq; eas in canalibus. & in eodē. 33. Oro te vt de populo qui mecum est saltem socii remaneāt vie tue. Pro quo hebrei legūt. Oro vt retinere faciam tecum de populo qui mecum est. Et est sensus sicut in littera nostra. Exo. 10. Oues tñ vestre & armenta remaneant. i. retineantur vel reponātur. Iudi. 6. Ponā hoc vellus lane in area. Iob. 17. Posuit me quasi in prouerbium vulgi. Hiere. 51. Reddidit me quasi vas īane. i. posuit vl statuit me. Osee. 2. Et statuam eā secundū diē natiuitatis sue. Amos. 5. Et cō stituite in porta iudiciū. & aliqui hebrei dicunt q; predicta dictio deriuatur a dictiōe נָצַן Nasag. cū n un in principio.

Retinere.

Remanere

Statuere.

Constituef

Sternere. יָצַע Iasaa. sternere. extēdere. Ester. 4. Sacco & cinere multis pro stratu vtentibus. Iob. 17. Et in tenebris strauī lectulum meum. Ps. 138 Si descendero in infernū: ades. pro quo hebrei legunt. Si strauero in infernum. s. lectulum vel stratum meum. Esa. 14. Subter te sternetur tinea. & in eodē 58. Et saccum & cinerē sternere. & inde

Stratum. יְצוּעַ Iesuaa. i. stratum. Genē. 49. Et maculasti stratum meum. Ps. 62. Sic memor fui tui super stratum meum. Ps. 131. Si ascendero in lectum strati mei. Scribitur etiā cum mem in principio. & dicitur

Stratum מַצַּע Masaa. Esa. 28. Goangustatum est enim stratum. Inde

Tabulatū. יְצִיעַ Iasiaa. Pro quo beatus Hieronymus trāstulit tabulatum. i. stratum tabularum in circuitu templi. 3. Reg. 6. Et edificauit super parietem templi tabulata per gyrum. & in eodem. Tabulatum quod subter erat quinq; cubitos habebat latitudinis. & in eodem. Et edificauit tabulatū super omnem domum.

Fundere. יָצַק Iasac. fundere. effundere. infundere. conflare. fluere. stringere. Genē. 28. Fundens oleum desuper. Exo. 25. Et quattuor circulos aureos. Pro quo hebrei legunt. Et fundes ei quattuor circulos aureos. i. opere fusorio facies. & in eodem. 37. Fudit & quattuor circulos aureos. Leuit. 2. Fundetq; super eam oleum. 3. Reg. 7. Erant fusiles & stabant super duodecim boues. & in eodem. In campestri regiōe iordanis fudit ea rex. & in eodem. 18. Et fundite super hólocaustum. 4. Reg. 3. Qui fundebat aquam super manus helie. & in eodem. 4. Et mitte inde in omnia vasa. i. infunde inde in omnia vasa. & in eodem. Et illa infundebat. & in eodem. In fuderunt ergo sociis vt comederent. & in eodem. In funde turbe vt comedant. & Iob. 22. Et fluuius subuertit fundamentum eorum. Pro quo hebrei legunt. Et fluuius effusus est in fundamentum eorum. & in eodem. 28. Et lapis solutus calore in es vertitur. Pro quo hebrei legunt. Et lapis funditur siue infunditur in es. Et est sensus sicut in īra nostra. & in eodem. 29. Et petra fundebat mihi riuos olei. & in eodem. 38. Quādo fundabatur puluis in terra. Pro quo hebrei legunt. Quando fundebatur puluis in terra. Ps. 44 Diffusa est gratia in labiis tuis. Esa. 44. Effundam enim aquā sup sitientē. & in eo. Effundam spiritum meum sup semē tuum. Zach. 4. Et septem infusoria lucernis que erāt super caput eius. Item pōitur pro cōflare vel fluere. vt Exo. 37. Conflans quattuor anulos aureos. & in eodē. 38. Quibus conflate sunt bases sanctuarii. 3. Reg. 22. Fluebat autē sanguis plage in sinu currus. Itē ponitur pro stringere vel indurari. Iob. 14. Cor eius indurabitur quasi lapis. & in eo. Et stringetur quasi malleatoris incus. Pōitur etiam pro deponere vel proiicere. vt Ios. 7. Proieceruntq; ante dominū 2. Reg. 15. Et deposuerunt arcam dei. & inde מוֹצָק Musac. i. fusile vel fusus. 2. Paralip. 4. Mare aūt fusile. Iob. 37. Quasi ere fusi sunt. Potest etiam legi quasi ere indurati vel cōstricti. i. solidi sunt siue stabiles sunt. Nam pōitur etiam pro stabili. vt in eodem. 11. Et eris stabilis & non timebis. Ponitur etiam pro terra que est stabilis. vt in eodem. 38. Quādo fundabatur puluis in terra. & inde מְצוּקֵי Mesuce. Pro quo beatus Hieronym⁹ transtulit cardines. vt. 1. Reg. 2. Domini enī sunt cardines terre. & inde צַקוֹן Sacun. Pro quo beatus Hieronymus transtulit tribulatio. Esa. 26. In tribulatione murmuris doctrina tua eis. Potest etiā deriuari a dictione צוֹק Soc. De quo vide infra in littera sādic.

Indurari. Stringere Proiicere Deponere. מוֹצָק Fusile. Fusile. Stabilis. Terra. מְצוּקֵי Cardines. צַקוֹן Tribulatio

Formare. יָצַר Iasar. formare. fingere. plasmare. creare. coangusta re. arctare. Genē. 2. Formauit igitur dominus deus hominem. & in eodem. Formatis igitur dominus deus de humo cunctis animantibus terre. pro quo hebrei legūt. Et formauit dominus deus de humo oīa animalia terre. Exo. 32. Et formauit opere fusorio. Ps. 32. Qui finxit sigillatim corda eorū. Ps. 73. Estatem & ver tu plasmasti. Ps. 93. Aut qui finxit oculum non cōsiderat. & in eodem. Qui fingis laborem in precepto. Ps. 94. Et siccam manus ei⁹ formauerūt. Ps. 103. Draco iste quem formasti. Ps. 138. Tu formasti me. & in eodem. Dies formabuntur & nemo in eis. Esa. 27. Et qui formauit eum non parcet ei. & in eodem. 37. Ex dieb⁹ antiquis plasmaui illud. & in eodem. 47.. Formaui eum & feci eum. & in eodem. 43. Ante me non est formatus deus. & in eodem. Populum istum formaui mihi. & in eodē. 44 Et formans te ab vtero. & in eodem. Quis formauit deum. & in eodem. Et in malleis formauit illud. & in eodem. Formaui te: seruus meus es tu. & in eodem. 45. Vt habitaretur formauit eū. Hiere. 1. Priusq; te formarē in vtero noui te. & in eodē. 18. Ecce ego fingo contra vos malum. Zach. 12. Et fingens spūm hominis. & inde יוֹצֵר Ioser. i. formator siue plasmator aut plastes. vel figulus seu fictor. Ps. 2. Et tāq; vas figuli confringes eos. Esa. 29. Et figmentū dicat fictori suo non intelligis. & in eodem. 41. Et velut plastes conculcans humum. & in eodem. 44. Plastes idoli nihil sunt. & in eo. 45. Nunquid dicit lutum figulo suo quid facis. & in eodē. Hec dicit dominus sanctus israel & plastes eius. Hiere. 18. Descende in domum figuli. & in eodem. Sicut lutum in manu figuli. & in eodem. 19. Accipe lagunculam figuli testeā. Amos. 7. Et ecce fictor locuste. Abach. 2. Quia sculpsit illa fictor suus. & in eodem. Quia sperauit in figmēto fictor ei⁹ Ponitur etiam pro statuario. Zach. 11. Proiice illud ad statuarium. & in eodem. Et proieci illos in domo domini ad statuarium. Potest etiam in predicto loco legi figulum. Scribitur etiam sine iod. & dicitur צוּר Sur. Esa. 44. Et formator quem ego non nouerim. Hebrei tamen in predicto locō legunt fortem. De quo vide infra in dictione צוּר Sur. Inde

Membra יְצוּרֵי Iesure. i. membra. Iob. 17. Et membra mea in

Figulus. Fictor. Plastes.

Formator. צוּר יְצוּרֵי

יְצֶר Figmẽtũ

nihilum redacta sunt. Inde יְצֶר Ieser. i. figmentũ. Plasma matio. formatio. Ps. 102. Quia ipse cognouit figmentum nostrum. Esa. 29. Et figmentum dicat fictori suo. Ponitur etiã pro sensu vel cogitatione. vt Geñ. 6. Et cũcta cogitatio cordis intenta esset ad malum. & in eodem. 8. Sensus enim & cogitatio humani cordis in malum prona sunt. 1. Paralip. 28. Et vniuersas mentium cogitationes intelligit. Esa. 26. Vetus error abiit. Pro quo hebrei le. Cogitatio. s. bona firmata est siue confirmata est. & secundũ hebreos predicta dictio יְצֶר Ieser. significat appetitum vel desiderium homis ad bonum vel ad malum. vnde in predicto loco poterit esse sensus sicut in littera nostra. Item יָצַר Iasar. i. arctare siue coangustare. Iudi. 2. Et vehementer afflicti sunt. pro quo hebrei legunt. Et arctati siue angustati sunt valde. & Iob. 18. Arctabuntur gressus virtutis eius. & in eodem. 29. Cũ saciatus fuerit arctabitur. Prouer. 4. Non arctabuntur gressus tui. Esa. 49. Nunc angusta erunt pre habitatoribus. Itẽ significat perterritũ esse siue angustiari vel cõtristari. Geñ. 32. Timuit iacob valde & perterritus diuisit populũ. 1. Reg. 30. Et cõtristatus est dauid valde. Pro quo hebrei legũt. Et coarctatus siue angustiatus est dauid valde. 2. Reg. 13. Et deperiret in eam valde. pro quo hebrei legunt. Et angustiatus est amnon valde. & inde מֵצַר Mesar. i. angustia vl tribulatio. Ps. 117. De tribulatione inuocaui dominum. & in plurali מְצָרִים Mesarim. Threñ. 1. Apprehẽderũt eam inter angustias. vide etiam de hoc infra in dictione צָרָה Sara.

Figmẽtũ
Sensus et cogitatio
Vet' error
Appetitus
Arctare.
Angustari
Perterritum esse
Cõtristari.
Tribulatio.
Angustie

יָצַת Succẽdere.

Iasath, succendere. comburere. incendere. exurere. 2. Reg. 14. Et succendite cum igni. & in eodem. Succenderunt ergo serui Absalon segetem igni. & in eodẽ. Quare succenderunt serui tui segetem meam. 4. Reg. 22. Magna enim ira dei succena est contra nos. & in eodem. Et incendetur indignatio mea in hoc loco. Esa. 9. Et succendetur in densitate saltus. & in eodem. 27. Succendam eam pariter. & in eodem. 33. Spine congregate igni comburẽtur. Hiere. 2. Ciuitates eius exuste sunt. & in eodem. 10. Qñ in censa sunt eo quod non sit vir pertrãsiens. & in eodem. Et exuta sit quasi desertum. & in eodem. 51. Incẽsa sunt tabernacula eius. Threñ. 4. Et succendit ignem in sion. Ezech. 20. Ecce ego succendam in te ignem.

Succẽdere.
Incẽdere
Comburere.
Exurere

יְקֶב Torcular

Ieceb. torcular. Deut. 16. Quando collegeris de area & de torculari. 4. Reg. 6. Vnde te possũ saluare: de area vel de torculari. Esa. 5. Et torcular extruxit in ea. Osee. 9. Area & torcular non pascet eos.

יָקַד Incẽdere
Ardere

Iacad. ardere. exardere. incendere. Leuit. 6. Ignis in eodem altari erit. Pro quo hebrei legunt. Et ignis altaris incendetur siue ardebit in eo vel in ipso. & in eo. Ignis autem in altari semper ardebit. Deut. 32. Et ardebit vsq; ad inferni nouissima. Esa. 10. Succẽsa ardebit quasi combustio ignis. & in eodem. 65. Ignis ardens tota die. & inde יְקוֹד Iecod. i. incendiũ siue combustio. Esa. 30. In qua portetur ignis de incendio. & inde מוֹקֵד Moced. i. incendiũ siue cremiũ. Leuit. 6. Crematur in altari tota nocte. Pro quo hebrei legunt. Super incendium vel cremium eius super altari tota nocte. Ps. 101. Et ossa mea sicut cremium aruerunt.

יְקוֹד Incendiũ.
מוֹקֵד Incẽdium Cremium.

יְקֹהַ יְקֹהַת Expectatio

Iiceha. expectatio. Et scribitur cum tau in fine ratione genitiui sequẽtis. & dicitur יְקֹהַת Iicehath. vt Geñ. 49 Et ipse erit expectatio gentium. Et aliqui hebrei dicunt ק significat auscultationem vel obedientiam. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Et ipsi erit auscultatio vel obedientia populorum. idest ipsi obedient populi. Et sic est in translatione chaldaica. Alii vero dicunt ק significat congregationem. Scribitur etiam sine iod. Pro quo beatus Hieronym9 transtulit partum. Prouer. 30. Et qui despicit partum matris. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Et qui despicit obedientiam matris.

Auscultatio.
Partus

יָקַע Suspendere.
Crucifigere.
Affigere.

Iacaa. affigere. suspendere. s. in patibulo. crucifigere. Nu. 25. Et suspende eos contra solem in patibulis. 1. Reg. 21. Vt crucifigamus eos domino. & in eodẽ. Qui crucifixẽrunt eos in monte coram domino. & in eodẽ. Et colligentes ossa eorum qui affixi fuerant. Vide etiam de hoc infra in dictione תָּקַע Thacaa. Et secundum aliquos hebreos a supradicta dictiõe deriuatur dictio תְּקַע Thecaa. Pro quo beatus Hieronymus transtulit. emarcuit. Geñ. 32. Et statim emarcuit. Hebrei tamen dicunt ק in predicto loco significat separare vel dislocare. Vnde in predicto loco ipsi legũt. Et separata est siue dislocata est coxa femoris iacob. i. recessit de loco coherentie eius. Et eadem dictio ponitur pro recedere. Hiere. 6. vbi dicitur. Ne forte recedat anima mea a te. Sed de hoc vide infra in dictione קָעַע Caaa cum duplici aym. Quia inde deriuatur secundum aliquos hebreos.

תְּקַע Emarcescere.
Separare
Recedere.

יָקַף Circuire.
Circũdare
Vallare.
In rotundum atondere.
In orbem transire.

Iacaph. circundare. circuire. in rotundum tõdere. in orbem transire. Ios. 6. Circuite vrbem cuncti bellatores semel per diem. Pro quo hebrei legunt. Et circuibitis vrbem cuncti bellatores: circuire vrbem semel per diem. Ps 16. Inimici mei animam meam circundederunt. Ps. 21. Cõcilium malignantium obsedit me, Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Concilium pessimorum valauit me. i. circundedit me. Esa. 15. Quia circundedit clamor terminum moab. Threñ. 3. Et circundedit me felle & labore. Leuit. 19. Ne in rotũdum attondebitis comam. Iob. 1. Cũq; in orbem transissent dies conuiuii. Vide etiam de hoc infra in dictione נָקַף Nacaph.

יָקַץ Euigilare.
Expergiscere.
Suscitare.

Iacas. euigilare. expergiscere. suscitari. Geñ. 9. Euigilans autem Noe de somno. & in eodem. 28. Cũq; euigilasset iacob de somno. & in eodem. 41. Expergefact9 pharao rursum dormiuit. & in eodem. Euigilans pharao post quietem. Ioel. 1. Expergiscimini ebrii & flete. Abach. 2. Et suscitabuntur lacerantes te. & in eodem. Ve qui dicit ligno expergiscere.

יָקַר Honorati
esse.
Preciosus
esse.

Iacar. honoratum vel honorabilem esse. preciosum esse. siue in precio esse. Appreciari. 1. Reg. 18. Et celebre factum est nomen eius nimis. Pro quo hebrei legunt. Et honoratum est nomen eius nimis. & in eodem. 26. Eo quod preciosa fuerit aia mea in oculis tuis hodie. 4. Reg. 5. Noli despicere animam meam & animam seruorum tuorũ qui mecum sunt. Pro quo hebrei legunt. Honorabilis vel preciosa sit anima mea & anima seruorum tuorum qui mecum sunt in oculis tuis. Et est sensus sicut in littera nostra. Ps. 35. Quemadmodum multiplicasti misericordiam tuã deus. Pro quo beatus Hieronym9 in psalterio iuxta hebraicam veritatem trãstulit. Quã preciosa est misericordia tua deus. Ps. 36. Vt honorificati fuerĩt & exaltati. Ps. 71. Et honorabile nomen eorum coram illo. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et preciosus erit sanguis eorum coram oculis eius. Ps. 138. Mihi autem nimis honorati sunt amici tui deus. Esa. 13. Preciosior erit vir auro. & in eodem. 43. Ex quo honorabilis factus es in oculis meis. Ponitur ẽt pro appreciari. vt Zach. 11. Decorum precium quo appreciatus sum ab eis. Item ponitur pro subtrahere. Prouer. 25. Subtrahe pedẽ tuũ de domo proximi tui. Hebrei tamen in predicto loco legũt. Preciosum. idest rarum fac pedem tuũ de domo proximi tui: quia omne rarum preciosum. Et est idem sensus cum littera nostra. Et inde nomẽ adiectiuum יָקָר Iacar. siue יְקַר Iecar. idest preciosus honorabilis. 1. Reg. 3. Et sermo dñi erat preciosus in diebus illis. Iob. 28. Omne preciosum vi-

יָקָר יְקַר Honoratũ esse.
Preciosus esse.

Honorificare.
Honorabilem esse.
Appciari. subtrahere

Preciosꝰ.

Universidad de Deusto Biblioteca

dit oculus eius.Ps.15.Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius.Eccl's.10. Preciosior est sapientia paruaq; gloria ad tempus stultitia. Ponitur etiam pro honore aut magnitudine vel gloria.Ester.1. Ac magnitudinem atq; ia ctãtiã potẽtie sue.& in eo.Et cuncte vxores tam maiorũ q̃ minorum deferant maritis suis honorem.Ps.44.Filie re gum in honore tuo.Ps.48. Et hõ cum in honore esset nõ intellexit.& in lingua chaldaica scribitur aliquando cum aleph ĩ fine & dicitur יְקָרָא Iecara. Dañ.2.Et gloriã dedit tibi.& aliquãdo scribitur sine iod.vt Prouer.17.Et precio si spiritus vir eruditus.& aliquando scribitur cum duplici iod.scilicet in principio & in medio & dicitur יָקִיר Iacir. i.honorabilis.Hiere.31.Si filius honorabilis mihi ephraim. Significat etiam difficilem vel grauem.Dañ.2. Sermo eñ quem tu queris rex grauis est.idest difficilis est. Ponitur ẽt יָקָר Yacar.pro claro vel lucido.vt Iob.31.Et lunam incedẽ tem clare. Item ponitur pro precio.vt.Ps.48. Et precium redemptionis anime eorum. Zach.11. Decorum precium quo appreciatus sum. Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatũ.& in plurali יְקָרִים Iecarim.vt Threñ.4. Filii siõ inclyti.i.honorabiles vel precioси. Et in genere feminino scribitur cum he vel tau in fine & dicitur יְקָרָה Iecara siue יְקָרַת Iecarath.Prouer.3.Precioсior est cunctis opib9.Esa. 28.Lapidem probatum angularem preciosum. Et in he breo scribitur in genere femininо scilicet preciosam : quia lapis in hebreo est generis feminini.& in plurali feminino יְקָרוֹת Iecaroth.3.Reg.5.Vt tollerent lapides grandes: lapi des preciosos.Põitur etiam iecaroth pro frigore.vt Zach. 14.Non erit lux:sed frigus & gelu.Hebrei tamen dicunt q̃ in predicto loco significat claritatem sicut supra dictum est Vnde in predicto loco ipsi legunt.Non erit lux clara & den sa.idest obscura: quasi dicat.Nõ erit lux multum clara neq; multum obscura sed media.sicut in eodem sequitur.Et erit dies vna que nota est domino : non dies neq; nox. Potest etiam deriuari a dictione קָרַר Carar que significat frigidi tatem:sicut est in littera nostra.

יָקַשׁ Iacas.offendere.illaqueare.irretire. scandalizare. of fendiculum siue scandalum ponere.aut laqueum siue retia ponere:scilicet more venatorum aut aucupum. Deut. 7.Neq; assumes ex eis quicq̃ ne offendas. & in eodem.12. Caue ne imiteris eas.Pro quo hebrei legunt.Caue ne illa queatus sisvel ne irretitus sis post eas.siue ne offendas post eas. Ps.123. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium.Ps.140.Custodi me de laqueo quem statuerũt mihi. idest quem more venatorum posuerunt mihi. Pro uer.6.Illaqueatus es verbis oris tui.Esa.8.Et cadent & cõ terentur & irretientur. Hiere.59. Illaqueaui te & capta es. Inde מוֹקֵשׁ Moces .i.scandalum offendiculum . Laqueus. Ruina. Exo.10. Vsq; quo patiemur hoc scandalum. & in eo. 23. Certe erit in scandalum tibi. Leuit.19. Nec coram ceco pones offendiculum.Ponitur etiam pro ruina.Esa.8.Et in laqueum & in ruinam habitantibus hierusalem.& in plura li מוֹקְשׁוֹת Mocsoth. secundum terminationem femininо rum.Ps.140.Et a scandalis operantium iniquitatem. Scri bitur etiam מוֹקְשִׁים Mocsim secũdum terminationem plu ralem masculinorum.Ps.139.Scandalum posuerunt mihi. Quod in hebreo legitur pluraliter scilicet scandala posue runt mihi.Ponitur etiam pro fudibus.vt Iob.40.Et in fu dibus perforabis nares eius . & inde יָקוּשׁ Iacus . Pro quo beatus Hieronymus transtulit Aucupem.Prouer.5.Et qua si auis de insidiis aucupis.Hiere.5.Insidiantes quasi aucu pes laqueos.Ponitur etiam pro ruina.Osee.9. Laque9 rui ne factus est.& inde יוּקָשִׁים Iucasim.i.capti laqueo vel re ti. Eccl's.9.Et aues laqueo comprehẽduntur : sic capiũtur homines in tempore malo.

יָרֵא Iare.timere.extimescere.Geñ.3.Timui eo qd nudus essem.& in eodem.18.Negauit sara dicens non risi:ti more perterrita.Pro quo hebrei legunt.Quia timuit. & in eodem.19.Timuerat enim manere in segor.& in eodẽ.32. Quia valde eum timeo.Exo.1. Timuerunt autem obstetri ces deum.& in eodem.2.Timuit moyses & dixit. & in eo dem.34.Timuerũt prope accedere.Leuit.19. Vnusquisq; patrem & matrem timeat.Nu.14.Neq; timeatis populum terre.Deut.4.Et discant timere me omni tempore.& in eo dem.20.Non timebis eos.& in eodem.25. Et non timue ris deum.Ios.9.Timuimus igitur valde. & in eodem.24. Timete dominum.1.Reg.18.Et saul magis cepit timere da uid.Iob.6.Et videntes plagam meam timetis.Ps.21.Qui timetis dominum laudate eum. Ps.33. Timete dominum omnes sancti eius.Ps.111.Beatus vir qui timet dominum. & in eodem.Confirmatum est cor eius non commouebi tur.Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebrai cam veritatem transtulit.Firmatum est cor eius non time bit.Ps.127.Beati omnes qui timẽt dominum.Prouer.24 Time dominum fili mi & regem.& in eodem.31.Mulier ti mens deum ipsa laudabitur.Esa.59.Et timebunt qui ab oc cidente sunt nomen domini. Osee.10.Non eñ timem9 do minum.Et quando est verbum tertie coniugationis tunc si gnificat terrere.idest timere facere. vt Nec.6. Omnes eñ hi terrebant nos.& in eo.Et tobias mittebat epistolas vt ter reret me. 2. Reg.14. Nunc igitur veni vt loquar ad domi num meum regem presente populo.pro quo hebrei legũt. Nunc igitur veni vt loquar ad dominum meũ regem ver bum hoc quia terruit me populus. Potest etiam deriuari a dictione רָאָה Raa : que significat videre. & tunc erit talis littera scilicet videbit enim me populus. idest vidente po pulo:quod est idem cum lra nostra. Et inde verbũ passiuũ תִּוָּרֵא thiuare:qd põitur Ps.129. vbi dicitur. Quia apd te propiciatio est & propter legem tuam. pro quo hebrei le gunt. Quia apud te propiciatio est vt timeãris. vnde bea tus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatẽ trãs tulit.Quia tecum propiciatio: cum terribilis sis. Sed si pro תִּוָּרֵא Thiuare.legatur תּוֹרָה Thora.mutata aleph vltima in he.tunc significat legem.Sicut.Lxx. transtulerunt. Inde יְרֵאָה Ira siue יִרְאַת Irath.idest timor. vt Iob.28. Timor domini ipsa est sapientia.Ps.2.Seruite domino in timore. Ps.18.Timor domini sanctus permanet in seculum seculi. Ps.54.Timor & tremor venerunt super me.Ps.110.Initiũ sapientie timor domini.Prouer.1. Timor domini princi pium sapientie.& inde מוֹרָא Mora.idest timor.terror. pa uor.terribilis.Geñ.9.Et terror vester ac tremor sit sup cun cta animalia.Deut.34.Magnaq; mirabilia que fecit moy ses coram vniuerso israel.quod in hebreo legitur singulari ter:scilicet magnũq; mirabile siue terribile quod fecit moy ses.tamen in hebreo aliquando ponitur singulare pro plu rali & econuerso.Ps.75.Terribili & ei qui aufert spm̃ prin cipum.Esa.8.Et timorem eius ne timeatis.& in eodẽ.Ipse est pauor vester.Malach.1.vbi est timor meus.Et in plurali מוֹרָאִים Moraim.idest terribilia siue horribilia : vel horri biles. Deut.4. Per pugnam & robustam manum exten tũq; brachium:& horribiles visiones . Pro quo he.le. Per pugnã siue in pugna & in manu robusta.& ĩ brachio exten to & in terribilibus vel horribilibus magnis . Scribitur ẽt cum he in fine loco aleph.Ps.9. Pone domine legislatorẽ super eos.Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam ve.trãstulit.Pone domine terrorẽ eis.Tũ si pro

Magnitudo. Honor.
יְקָרָא Gloria.
יָקִיר Honorabilis. Grauis.
יָקָר Clare. Precium.
יְקָרִים Honorabiles.
יְקָרָה יְקָרַת Precioса.
יְקָרוֹת Preciose. Frigus.
Clara.
יָקוּשׁ Sudes.
Auceps.
Ruina.
יוּקָשִׁים
Scandala.
מוֹקֵשׁ Scanda
Offendiculum. Ruina.
מוֹקְשׁוֹת Scãdala.
מוֹקְשִׁים Scãdala.
Offendere
Illaqare.
Venari.
Illaqari. Irretire.
Captl.
יָרֵא Timere.
Timor.
Terror.
Terribilis Timor. Pauor.
מוֹרָאִים Horribiles visiones.
Terribilis
תִּוָּרֵא

מוֹרָה Mora legatur מוֹרֶה More: tunc significat preceptorē vel legislatorem sicut Lxx. transtulerunt. Inde נוֹרָא Nora Terribilis idest timendus siue terribilis. Geñ. 28. Quā terribilis est in quit loc? iste. Exo. 15. Terribilis atq; laudabilis. Ps. 75. Terribilis apud reges terre. Ps. 110. Sanctum & terribile nomē eius. Esa. 18. Ad populum terribilem post quem nō est ali? & in gñe femínino נוֹרָאָה Noraa. vt Esa. 21. De terra horribili. Hebrei tamen dicunt q; in predicto loco accipitur ꝓ longinqua. Eo quod solent homines in terra peregrina & longinqua timere: cum nesciant eorum mores & consuetudines. & in plurali נוֹרָאוֹת Noraoth. i. terribilia. Ps. 64. Mirabile in equitate. Pro quo hebrei legunt. Terribilia in iustitia. Et beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Terribilis in iustitia. Ps. 105. Terribilia in mari rubro. Ps. 144. Et virtutem terribilium tuorū dicent. Ponitur etiam aduerbialiter pro terribiliter. vt. Ps. 138. Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es.

Nora Terribilis

Noraa Terribilis

Noraoth Terribilia

Terribilis

יָרַד Iarad. descēdere. hūiliari. deducere. detrahere. defluere. deponere. Geñ. 11. Descendit autem dominus vt videret ciuitatem. & in eodem. 12. Descenditq; Abrā in egyptum. & In eodem. 18. Descendam & videbo. & in eodem. 43. Iam ante descendimus vt emeremus escas. & in eodē. 45. Descende ad me ne moreris. Exo. 15. Descenderūt in profundum quasi lapis. & in eodem. 19. Eo quod descendisset dominus super eum. Nu. 11. Vt descendam & loquar tibi. Iudi. 11. Dimitte me vt duobus mensibus circūeā montes. pro quo hebrei legunt. Dimitte me duobus mensibus vt vadam & descendam super montes. & dicunt aliqui hebrei q; in predicto loco ponitur per antiphrasim descendā pro ascendam. Alii vero dicunt q; ideo dicitur descendam: eo quod domus eius erat in maspha qui est locus eminentior aliis montibus circuniacētib? . & in eodem. 19. Et dies mutabatur in noctem. pro quo hebrei legunt. Et dies descēderat valde. i. descenderat vel declinauerat ad vesperam. & est sensus sicut in littera nostra. 1. Reg. 23. Ephod secum habens descenderat. & in eodem. Descendit ad petram & versabatur in deserto maon. & in eodem. 26. Aut in prelium descendens perierit. & in eodē. 29. Non descendat nobilcū in prelium. Ps. 29. Saluasti me a descendentibus in lacum. & in eodem. Dum descendo in corruptionem. &. Ps. 45. Descendant in infernum viuentes. Prouer. 30. Quis ascendit in celum atq; descendit. Esa. 30. Qui descenditis in egyptum. & in eodem. 50. Descendet in fletum. & in eodem. 63 Quasi animal in campo descendens. & in eodem. 64. Vtinam dirumperes celos & descenderes. Significat etiam humiliare vel subiicere. vt Deut. 20. Donec capias ciuitatem que contra te dimicat. pro quo hebrei legunt. Donec descēdat. i. subiiciatur. s. ciuitas. & in eodem. 28. Et destruantur muri tui firmissimi atq; sublimes. i. subiiciantur vel humilientur. Item significat deducere. i. deorsum ducere. vt Hiere. 9. Et deducant oculi nostri lachrimas. Threñ. 1. Et oculꝰ meus deducens aquas. & aliquando scribitur sine iod vt in aliquibus locis predictis. & quando est verbum tertie coniugationis tunc significat. Deponere vel defluere aut detrahere seu deducere. Descendere facere: siue deorsum ponere aut deorsum fluere: seu deorsum trahere. vt Geñ. 24. Que festinans deposuit hydriā de humero. & in eodē. 43. Sed et aliud attulimus argentum. i. deduximꝰ. & in eodem. 45. Et adducite eum ad me. Exo. 33. Iam nūc depone ornamētum tuum. Nu. 1. Deponent leuite tabernaculum. & in eo. 4. Deponent velum quod pendet ante fores. & in eodem. 10. Depositumq; est tabernaculum. 1. Reg. 21. Defluebant sa liue eius in barbam. Ps. 54. Deduces eos in puteum interi

Descēdere

Subiicere

Deducere.

Deponere.

Adducere.

Defluere.

tus. Ps. 77. Et deduxit tāq; flumina aquas. Esa. 10. Et detraxi quasi potens in sublime residentes. & in eodem. 14. Veruntamen ad infernum detraheris. Threñ. 2. Deduc quasi torrentem lachrimas. Ezech. 32. Et detrahe eam ipsam & filias gentium. Ponitur etiam pro cōtristari. vt. Ps. 54. Cōtristatus sum in exercitatione mea. Et aliqui hebrei dicunt q; in predicto loco significat cōqueri. Ponitur ēt pro operire. vt. 3. Reg. 6. Et operuit tā cherubim q; palmas auro. Hebrei tamen dicunt q; in predicto loco significat expandere vel extendere. Quia idē significat in lingua chaldaica. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Et extendit super cherubim & super palmas aurum. Inde מוֹרָד Morad. i. descensus. vt Ios. 10. Et essent in descensu bethoron. Hiere. 48. In descēsu horonaim. Item מוֹרָד Morad. i. dependens vel declinās vt. 3. Reg. 7. Quasi lora ex ore dependentia.

Detrahere

Cōtristari

Operire.

Extēdere

מוֹרָד

Decensus.

Dependēs

יָרָה Iara. iacere. proiicere. iaculari. sagittare. mittere. immittere. docere. ostendere. Exo. 15. Currus pharaonis & exercitum eius proiecit in mare. & in eodem. 19. Aut cōfodietur iaculis. Pro quo hebrei legunt. Aut iaculatione iaculabitur. i. proiicientur in eum iacula. & est idem sensus cum littera nostra. Ios. 18. Vt coram domino deo vestro mittam vobis sortem. 1. Reg. 20. Et ego tres sagittas mittam iuxta eum. & in eodem. Iecit aliam sagittam trans puerum. & in eodem. Venit itaq; puer ad locum iaculi quod miserat ionathas. & in eodem. 21. Et consecuti sunt eum viri sagittarii. i. mittētes sagittas. z. Reg. 11. Ex muro tela mittātur. 4. Reg. 13. Iace sagittam: & iecit. z. Paralip. 35. Ibiq; vulneratꝰ a sagittariis. pro quo hebrei legunt. Et iecerunt mittentes. s. iacula in regem Iosiam. Ps. 63. Et exaltabitur deꝰ: sagitte parvulorum facte sunt plage eorum. pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Sagittabit ergo eos deus iaculo repentino inferētur plage eorum. Potest etiam legi sicut Lxx. transtulerūt: quia eisdē litteris vtrūq; potest scribi in hebreo: mutatis tamē punctis. Esa. 37. Non iaciet ibi sagittam. & aliquando scribitur cum aleph loco he. vt. 2. Reg. 11 Et direxerunt iacula sagittarii. idest iecerunt siue miserunt iacula. 2. Paralip. 26. Vt mitterent sagittas & saxa grandia. Scribitur etiam aliquādo sine he & sine aleph. vt Nu. 21. Iugum ipsorū disperiit ab esebon. Pro quo hebrei legunt. Proiiciemꝰ eos: periit esebon. idest proiiciemus eos & pugnabimus contra esebon. Potest etiam deriuari a dictione נִיר Nir: que in lingua chaldaica significat iugum. sicut est in littera nostra. Item יָרָה Iara. i. ostendere siue docere. vt Exo. 15. Qui ostendit ei lignum. & in eodem. 35. Dedit in corde eius. Pro quo hebrei legūt. Et ad ostendendum vel ad docendum dedit in corde eius. idest vt possint alios docere. 4. Reg. 12. Quibus docuit eū ioiada sacerdos. Iob. 6. Docete me & ego tacebo. & in eodē 27. Docebo vos per manum dei. Ps. 118. Legem pone mihi domine viam iustificationum tuarum. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Ostende mihi domine viam preceptorum tuorum. Prouer. 4. Et docebat me atq; dicebat. Esa. 2. Et docebit nos vias suas. & in eodem. 28. Quem docebit scientiam. & in eodem. Deus suus docebit illum. Ponitur etiam pro erigere. vt Geñ. 31. En tumulus hic & lapis quem erexi. Item ponitur pro comparare. vt Iob. 30. Comparatus sum luto. idest ostēdit me eē lutū: sicut exponūt hebrei. & inde מוֹרֶה More. i. docēs siue oñdēs vel legislator. Iob. 36. Nullꝰ simílis ei in legislatoribꝰ. Ps. 83. Etenim bñdictionē dabit legislator. Pro qꝫ btūs hieronymꝰ in psalterio iuxta he. ve. trāstulit Bñdictiōe quoq; amicietur doctor. Prouer. 5. Neq; audiui vocem docentium me. Esa. 30. Et erunt oculi tui videntes

Proiicere

Iaculari.

Mittere.

Iacere.

Sagittare

יָרָה

Ostendere

Docere.

Erigere.

Comparaf

מוֹרֶה

Legislator

Doctor.

Docens.

Universidad de Deusto Biblioteca

preceptorem tuū. Ioel'.2. Qui dedit vobis doctorem iustitie. Ponitur ēt מוֹרֶה More pro illustri. vt Geñ.11. Vsq; ad cō uallem illustrē. Hebrei tñ dicūt q; in predicto loco est nomē ꝓpriū loci. & simil'r. Deut.11. Vbi dicitur. que est iuxta vallē tēdentē & intrātē ꝓcul. pro q'he.le. Que est iuxta vallem מוֹרֶה More. i. ostendens. Ponitur etiā pro excelso. Iudi.7. Ad septentrionalē plagam collis excelsi. & inde תּוֹרָה Thora. i. lex. doctrina. vt Exo.12. Eadem lex erit indigene & colono. & in codē.24. Daboq; tibi tabulas lapideas & legem atq; mandata. Deut.27. Et scribes super lapides omia verba legis. Esa.2. De sion exibit lex. & qñ post se regit genitiuum mutat he vltimū in tau. vt Exo.13. Vt lex eius semp sit in ore tuo. Leuit.6. Hec est lex hostie pro peccato. 2. Reg.7 Ista eñ est lex Adam dñe deus. Ps.1. Sed in lege dñi voluntas eius: & in lege eius meditabitur. & in plurali תּוֹרוֹת Thoroth. i. leges. vt Geñ.26. Legesq; seruauerit. Leuit.26. Hec sunt mandata atq; precepta & leges. Item יוֹרֶה Iore. i. pluuia tēporanea siue matutina. Deut.11. Dabit pluuiam terre tue temporaneā. Hiere.5. Metuam? deū qui dat nobis pluuiam tēporaneam. Ioel'.2. Et descendere faciet ad nos imbrem matutinū & serotinum. Ponitur etiā יוֹרֶה Iore ꝓ inebriare vel irrigare. Prouer.11. Et qui inebriat ipe quoq; inebriabitur. Vide etiā de hoc infra in dictione רָוָה Raua. & ēt dictio מוֹרֶה More de qua supra dictum est q; significat doctorem vel preceptorem: in aliquib? locis predictis hebrei interpretantur imbrem vel pluuiam. s. temporaneam.

מוֹרֶה Illustris

מוֹרֶה Excelsum.

תּוֹרָה Lex.

תּוֹרוֹת Leges.

יוֹרֶה Tpanea Imber matutinus

יוֹרֶה Inebriare

מוֹרֶה

יָרֵחַ, Iaréach. Luna. Mensis. Iob.25. Ecce luna etiam non splēdet. Ps.8. Lunā & stellas que tu fundasti. Ps.71. Et ante lunā in generatione & generationem. Ps.103. Fecit lunam in tempore. Esa.13. Et luna non splendebit in lumine suo. & in codē.66. Et luna tua non minuetur. Declinatur ēt pluraliter יְרָחִים Ierachim: quasi sint plures. eo q; in quoli bet mense luna innouatur. Deut.33. De pomis fructuum solis ac lune. Quod in hebreo legitur pluraliter. s. lunarum. & in lingua chaldaica scribitur cum nun in fine loco mem. Dan.4. Post finem mēsium duodecim. Ponitur etiam pro mense tam in singulari q; in plurali. eo quod apud hebreos cōputabantur menses lunares. Exo.2. Abscondit eum tribus mensibus. 3. Reg.6. Anno quarto fundata est dom? domini in mense Zio. & in eo. in mēse Bul. Iob.29. Quis mihi tribuat vt sim iuxta menses pristinos.

יָרֵחַ Luna

יְרָחִים Lune.

Mensis Menses.

יָרַט, Iarat. peruertere. declinare. Nu.22. Quia peuersa est via tua: mihiq; cōtraria. Iob.16. Et manibus impiorū me tradidit. i. me declinauit siue vertit.

יָרַט Peruertere Declinare

יֶרֶךְ, Ierech siue יָרֵךְ Iarech. femur. hastile. lat?. Geñ.24. Pone manū tuā subter femur meū. & in eo.32. Tetigit neruum femoris eius. & in eodem. Qui emarcuit in femore iacob. Ezech.24. Et omnē partem bonā & femur & armū. & in plurali יְרֵכַיִם Ierechaim. Exo.28. A renibus vsq; ad femora. Pōitur etiā pro pede vel hastili cādelabri vnde procedunt calami. vt Exo.25. Hastile eius & calamos. Item ponitur pro latere vel plaga aut regione. vt Leuit.1. Ad latus altaris quod respicit ad aquilonem. Scribitur etiā cum tau in fine: quod denotat genus femininū. vt Geñ.49. Pertingens usq; ad sidonē. Pro quo hebrei legunt. Et latus eius siue regio vel plaga eius vsq; ad sidonem. Exo.26. Ad occidentalem vero plagam tabernaculi facies sex tabulas. Esa.14. Et sedebo in mōte testamenti in lateribꝰ aquilonis. Ponitur etiam pro angulo. vt Exo.26. Et rursum alias duas q̄ in angulis erigantur.

יֶרֶךְ Femur.

יְרֵכַיִם Femora. Hastile. Latus.

Plaga.

Angulus.

יָרַע, Iaraa. displicere. dure vel aspere accipere. callide agere. malignari. affligere. vexare. inuidere. 1. Reg.8. Displicuitq; sermo in oculis samuelis. & in eo.18. Et displicuit iu oculis eiꝰ iste sermo. 1. Paralip.21. Displicuit aūt deo qđ iussum erat. Geñ.21. Dure accepit hoc Abraā. Pro quo hebrei legūt. Et displicuit verbum siue res nimis in oculis Abraam. & in eodē. Non tibi videatur asperū. pro quo hebrei legūt. Non displiceat in oculis tuis. & est sensus sicut in littera nostra. & in eodē.38. Eo quod rem detestabilē fecerat. Deut.15 Neq; ages quipp iam callide in eius necessitatibus subleuādis. Pro quo hebrei legunt. Neq; displiceat in oculis tuis cū dederis ei. i. nec durum vel asperum tibi videatur. Ponitur etiam pro affligere siue vexare. 2. Reg.20. Nunc magis afflicturus est nos siba filius Bocri. Iob.20. Affligetur qui relictus est in tabernaculo suo. Ps.105. Et vexatus est moyses propter eos. Item ponitur pro inuidere. Deut.28. Inuidebit fratri suo. & in eodem. Inuidebit viro suo. i. callide vl' maligne aget contra eum. Ponitur etiā pro vlulare. vt Esa' 15. Super hoc expediti Moab vlulabunt: anima eius vlulabit sibi. Vide etiā de hoc infra in dictiōe רוּעַ Roa. Itē יְרִיעָה Ieriaa. cortina. sagum. Exo.26. Decem cortinas de byssō retorta. & in eodem. Longitudo cortine vnius habebit viginti octo cubitos. & in eodem. Facies & saga cilicina vndecim & in eodem. Longitudo sagi vnius habebit trīginta cubitos. Et quia cortine solebant fieri quandoq; ex pellib?: ideo nostra translatio aliquando traduxit pellem pro cortina. vt 2. Reg.7. Et arca dei posita sit in medio pelliū. i. in medio cortinarum ex pellibus. Ps.103. Extendens celum sicut pellem. Canti.1. Sicut pelles salomonis.

Dure accipere. Asperum videri

Affligere

Uexari. Inuidere

Ululare

יְרִיעָה Cortina

Sagum

Pellis.

יָרַק, Iarac. expuere. cōspuē. Leuit.15. Si saliuā huiuicemodi homo iecerit super eum qui mundus est. Nu.12. Si pater eius expuisset in faciem eiꝰ. Deut.25. Expuetq; in faciem eius. & aliquando scribitur sine iod. vt Iob.30. Et faciem meam conspuere non verentur. Esa.50. Faciem meā non abscondi ab increpantib? & cōspuentibus in me. & inde רוֹק Roc. i. saliua. sputum. Iob.7. Nec dimittis me vt glutiam saliuam meam. Item יֶרֶק Ierec aut יָרָק Iaroc. i. herba fenum. virens. olus. Geñ.1. Vt habeant ad vescendum. Pro quo hebrei legunt. Ois viridis herba siue omne olus herbe ad vescendum. s. sit. & in eodem.9. Quasi olera virentia tradidi vobis omnia. Deut.11. Vbi iacto semine in hortorum morē aque ducuntur irrigue. Pro quo hebrei legūt. Vbi seminabis semen tuum & irrigabis pede tuo sicut hortū oleris. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum. 4. Reg.19. Et virens herba tectorum. Iob.39. Et virentia queq; ꝓquirit. & inde יְרַקְרַק Ieracrac. i. viride siue pallidum. aut viror vel pallor. vt Leuit.13. Si alba vel ruffa macula fuerit infecta. Pro quo hebrei legunt. Si pallida vel ruffa macula fuerit. & in eodem.14. Quasi valliculas pallore siue rubore deformes. Ps.67. Et posteriora dorsi eius in pallore auri. Beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et posteriora eius in virore auri. & inde יְרַקְרַק Ieracon. i. pallor. & ponitur pro rubigine vel aurugine. vt Deut.28. Ardore & estu & aere corrupto ac rubigine Hiere.30. Et conuerse sunt vniuerse facies in aurugine. Amos.4. Percussi vos vento vrente & aurugine. & similiter aggei.2. vbi eadem verba habentur.

יָרַק Saliuā iacere. Expuere.

Conspuere

רוֹק Saliua

יָרָק Viridis Olus.

יְרַקְרַק Virens

Pallidum

Pallor

Viror.

יְרַקּוֹן Rubigo Aurugo.

יָרַשׁ, Iaras. possidere. hereditare. acquirere. heredem esse. exterminare. disperdere. expellere. delere. cōsumere. vastare. depauperare. Geñ.15. Et ecce vernaculus meus heres meꝰ erit. ideſt hereditabit me. & in eodem. Nō erit hic heres tuus: sed qui egredietur de vtero tuo ipsum habebis heredem. Pro quo hebrei legunt. Ipse hereditabit te. & in eodē.21. Non eñ erit heres filius ancille. Nu.13. Ascendamus & possideamus terram. & in eo.14. Et semen eiꝰ possidebit eā. Deut.4. Et ingrediēs possideas terrā. & in eo.12.

יָרַשׁ Hereditare Heredē ee.

Gentes ad quas ingredieris possidendas. Et in eo. Et possederis eas atq; habitaueris in terra earū. & in eo. 18. Gentes iste quarū tu possidebis terrā. Et in eo. 19. Et possederis eam habitaueriscq; in vrbibus eius. & in eo. Quam dñs deus tuus daturus est tibi in possessionē. Et in eo. 26. Quam dñs deus tuus tibi daturus est possidendam & obtineueris eam. i. possederis. Et in eo. 33. Mare & meridiem possidebit. Ios. 1. Ad possidendam terram quam dñs deus noster daturus est nobis. Et in eo. 13. Que necdum sorte diuisa est. pro quo he. le. Que necdū possessa ē. Iudi. 11. Et tu vis possidere terrā eius. Et ī eo. Nōne ea que possedit chamos deus tuus tibi iure debentur: que aūt dñs deus noster victor obtinuit in nostrā cedēt possessionē. pro quo he. le. nōne quod possidere te fecit chamos deus tuus illud possidebis: & oē quod possidere fecit siue oēs quos eiecit vel expulit dominus deus noster a facie nostra illud possidebimus Esdre. 9: Et heredes habeatis filios vestros. 1. Paralip. 28. Vt possideatis terram bonam. Ps. 36. Iusti autem hereditabūt terrā. Et in eo. Mansueti autem hereditabunt terram. Esa. 65. Et hereditabūt eā electi mei. Hiere. 49. Cur igitur hereditate possedit Melchom gad. Et ī eo. Et possidebit israel possessores suos. Osee. 9. vrtica hereditabit eos. Abdie. 1. Et hereditabunt hi qui ad austrum sunt mōtē Esau. Et in eo. Et possidebit domus iacob eos qui se possederāt. i. possessores suos. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatū. Et in eodem. Et possidebunt regionem ephraim. Zach. 9. Ecce dñs possidebit eā. Et aliqñ scribitur sine iod vt in aliquibus locis predictis. Deut. 2. Incipe possidere. 5. Reg. 21. Surge posside vineā Naboth. Inde יוֹרֵשׁ Iores. i. heres. possessor. vt Hiere. 49. An heres non est ei. Mich. 1 Adhuc heredē adducā tibi. & inde יְרֻשָּׁה Iereſa. siue יְרוּשָׁה Ieruſa. i. hereditas. possessio. Nu. 24. Et erit idumea possessio eius. Et ī eo. Hereditas seir cedet inimicis suis. Deut. 2. Quia in possessionē esau dedi mōtē seir. & in eo. Quia filiis loth tradidi eam in possessionem. Ps. 60. Dedisti hereditatem timentibus nomen tuum. & aliquando scribitur cum mem in principio & dicitur מוֹרַשׁ Moras. idest possessio. vt Esa. 14. Ponam eam in possessionem ericii. Et inde מֹרָשָׁה Morasa. siue מוֹרֶשֶׁת moreseth. i. hereditas. possessio Deut. 33. Hereditatem multitudinis Iacob. Mich. 1. Propterea dabit emissarios super hereditatem geth. significat etiam predicta dictio יָרַשׁ Iaras. exterminare. siue disperdere vel delere. aut expellere. vel consumere. siue vastare. Et tunc communiter est verbum tertie coniugatiōis. Exo. 15. Interficiet eos manus mea. i. dispdet vel exterminabit eos manus mea. & in eo. 34. Cum enim tulero gentes a facie tua. i. cū exterminauero vel expulero gētes a facie tua. Nu. 14. Feriam igitur eos pestilentia atq; consumā. Et in eo. 33. Disperdite cunctos habitatores terre illius. Et in eodē. Sin autem noluerītis interficere habitatores terre. i. exterminare vel consumere. Deut. 2. quibus expulsis atq; deletis. & in eo. Et fecit illos habitare pro eis. pro quo hebrei legunt. Et expulerunt eos & habitauerunt pro eis. Et in eo. 7. quomodo potero delere eas. Et in eo. 9. qui cōterat eos & deleat atq; disperdat velociter. Et in eodem. Sed quia ille egerunt impie introcunte te delete sunt. Et in eodē. 28. Et fruges terre tue rubigo consumet. Ios. 8. Et vastabitis ciuitatem. Iudi. 1. Nec potuit delere habitatores vallis ben iamin. Et in eo. qui deleuit ex ea tres filios enach. Iob. 13. & consumere me vis peccatis adolescentie mee. Ponitur ēt pro extrahere. vt in eo. 20. De vētre eius extrahet eas deus. Ponitur etiam pro torquere. vt in eodem. 17. Torquentes cor meum. Item significat depauperare vel pauperē facere. Geñ. 45. Ne & tu pereas & omnis domus tua. Pro quo he. le. Ne depaupereris tu et omnis dom⁹ tua. i. ne paupertate vel inopia pereas. 1. Reg. 2. Dominus pauperē facit & ditat. Iudi. 14. An idcirco vocastis nos ad nuptias vt expoliaretis nos. pro quo hebrei legunt. vt depauperaretis nos. idest vt faceretis nos pauperes. Alii vero secundū primam significationem legūt sic scilicet vt hereditaretis nos idest vt quasi iure hereditario expoliaretis nos. Prouer. 30 Aut paupertate compulsus furer. pro quo hebrei legūt. ne depauperer & furer. Inde רָשׁ Ras. i. pauper. ps. 81. & humilem & pauperem iustificate. De quo vide infra in dictione רוֹשׁ Ros. Inde תִּירוֹשׁ Thiros. idest vinum. Geñ. 27. Frumēto & vino stabiliui eum. Deut. 7. Frumento tuo atq; vindemie. Pro quo hebrei legunt. frumento tuo & vino tuo. & i eodem. 11. vt colligatis frumentum & vinum & oleū. Osee. 2. & hec nesciuit quia ego dedi ei frumentum & vinū. Ponitur etiam pro grano vue de quo vinū exprimitur. Esa. 65. Quomodo si inueniatur granum in botro.

יֵשׁ Ies est. verbū sustantiuum tertie persone. De quo vide infra in dictione יֶשַׁע Iasa.

יָשִׁישׁ Iases. siue יָשִׁישׁ Iasis. senex. antiquus. longeuus. decrepitus. 2. Paralip. 36. Non est misertus adolescentis & virginis & senis nec decrepiti quidem. vbi ponitur p decrepito. Iob. 11. Et senes & antiqui sunt in nobis. Quod in hebreo legitur in numero singulari. Et in plu. יְשִׁישִׁים vt in eo. 12. In antiquis est sapientia. Et in eo. 32. Iunior sū tempore: vos autem antiquiores. Et potest deriuari a predicta dictione יֵשׁ Ies que significat est. eo quod diu est: & longe durat.

יָשַׁב Iasab. Habitare. sedere. manere. stare. expectare. morari. collocare. ducere. Geñ. 4. Et habitauit profugus in terra. Et in eodem. 13. Et nequibant habitare communiter. Et in eo. Abram habitauit in terra canaam: loth vero moratus est in oppidis que erant circa iordanē. Et in eodē 19. Timuerat enim habitare in segor. Et in eo. 25. Iacob aūt vir simplex habitabat in tabernaculis. Et in eo. 35. Et ascende bethel & habita ibi. Et in eo. 45. Et habitabis ī terra gesen. Leuit. 23. Et habitabis in vmbraculis septem diebus. Nu. 13. Amalech habitat in meridie. Et in eo. Cananeus vero moratur iuxta mare. Deut. 12. Et habitabitis in terra. Et in eo. 25. Quando habitauerīt fratres simul. 2. Reg. 5. Reuertere & habita cū rege. ps. 21. Tu autem in sancto habitas. Ps. 83. Beati qui habitant in domo tua domine. Ps. 122. qui habitas in celis. Ps. 131. Hic habitabo quoniam elegi eam. Ps. 139. Habitabunt recti cum vultu tuo. Esa. 5. Nunquid habitabitis vos soli in medio terre. Et in eo. 13. Non habitabitur vsq; in finem. Et in eo. 44. Qui dico ierusalem habitaberis. Hiere. 17. In terra salsuginis & inhabitabili. pro quo he. le. in terra salsuginis que non habitatur. Et in eo. 22. vrbes inhabitabuntur. Et in eo. 42. Non habitabimus in terra ista. Thren. 1. Habitauit inter gētes. Ezech. 26. Quomodo peristi que habitas in mari. Et ī eo. Sicut ciuitates que non habitantur. Et aliquando scribitur sine iod vt in aliquibus locis predictis. Significat etiam sedere. vt Geñ. 21. Seditq; e regione procul. Et in eo. 31. Abscondit idola subter stramenta cameli & sedit desuper. Et in eodem. 43. Sederunt coram eo. Et in eo. 49. Sedit in forti arcus eius. Exo. 2. Et sedit iuxta puteum. Exo. 16. quādo sedebamus super ollas carnium. Leuit. 15. Et vbicunq; sederit. Nu. 32. Et vos hic sedebitis. Deut. 1. Sedistis ergo in cadesbarne multo tempore. 1. Reg. 4. Heli sedebat super sellam. Et in eo. 20. Et ego ex more sedere soleo iuxta regem. Et in eodem. & sedebis iuxta lapidem cui nomen est

Possidere. Hereditas Heres. Possessio. Hereditas Possessio. Hereditas Diſpdere. Cōſumere. Exterminare. Expellere. Delere. Vaſtare Extrahere Torquere Depauperare. Expoliare. רָשׁ Pauper. תִּירוֹשׁ Vinum Granum. יֵשׁ Decrepit⁹ Antiquus יְשִׁישִׁים Antiqui. יָשַׁב Habitare. Morari. Inhabitare Sedere.

Azel. Et in eo. Et sedit rex ad comedendū panem. ps.1. & in cathedra pestilentie nō sedit. ps.28. Et sedebit dñs rex ineternū. ps.109. Sede a dextris meis. ps.131. Sedebunt su per sedem tuā. Esa.14. Et sedebo in mōte testamēti. Itē si

Manere. gnificat manere. vel quiescere. vt Genē.19. Et mansit ī mō te. Et in eo. Et mansit in spelunca. Leuit. 12. Sed manebit triginta tribus diebus. Et in eo.23. Omnis qui de genere est israel manebit in tabernaculis. Nu.20. Et mansit popu lus in cades. Ios.5. Manserunt in eodem castrorū loco. 1. Reg.1. Et maneat ibi iugiter. Ruth.2. Et nec ad momentū quidē domū reuersa est. Pro quo he. le. Modicum quidem

Quiescere manet vel quiescit in domo. vel sic. Hec habitatio eius in domo modica est. Esa.30. Supbia tantū est quiesce. Hiere. 42. Si quiescētes manseritis in terra hac. Itē significat ex

Expectare prestolari. Morari. pectare vel prestolari aut morari. Exo.24. Expectate hic donec reuertamur ad vos. Iudi.6. Ego prestolabor aduen tū tuum. 2. Reg.19. Cum moraretur i castris. Ester.2. mar docheus morabatur ad ianuā regis. Et inde verbū tertie cō

הוֹשִׁיב iugationis הוֹשִׁיב Hosib: quod significat Habitare facere. sedere facere: aut collocare. Genē.47. In optimo loco fac

Habitare facere. eos habitare. Et in eo. Ioseph vero patri & fratribus dedit possessionem in egy pto. pro quo he. le. Et habitare fecit io seph patrē suū & fratres suos & dedit eis possessionem in

Sedere facere. terra egypti. 3. Reg.21. Et sedere facite nabot inter primos populi. Et in eo. Et submittite duos viros filios Belial pro quo he. le. Et sedere facite duos viros filios Belial. Et ī eo. Et sedere fecerūt Nabot inter primos populi. Ps.67.

Collocare Deus qui inhabitare facit vnius moris in domo. Ps.112. vt collocet eū cū principibus. Et in eo. Qui habitare facit ste rilem in domo. Hiere.32. Et reducam eos ad locum istum & habitare eos faciam confidenter. Ezech.25. Et colloca

Ducere. bunt caulas suas in te. Item ponitur pro ducere. s. vxorem. Esdre.10. Qui duxerunt vxores alienigenas. i. habitare e as fecerunt secum. Et in eodem. Omnes viri qui duxerunt vxores alienigenas. Nee.13. Sed & in diebus illis vidi iude os ducentes vxores. Ponitur etiam pro reducere. 2. Reg.15

Reducere. יוֹשֵׁב Si reduxerit me dominus. Pro quo hebrei legunt. si redu cens reduxerit me dominus. Inde. יוֹשֵׁב Ioseb. idest habita tor siue habitans. vel sedens. Genē.25. Iacob autem vir sim

Habitans. plex habitans in tabernaculis. Exo.15. Dolores obtinue

Habitator. runt habitatores philistiim. Et in eo. obriguerunt omnes habitatores canaan. Ps.16. Sicut catulus leonis habitans in

Sedens. abditis. ps.106. sedentes in tenebris & in vmbra mortis. E sa.6. Vidi dominū sedentem super soliū. Et in eo.10. Noli

שֶׁבֶת timere populē meus habitator sion. & inde שֶׁבֶת sebeth. i. habitatio vel sessio: aut sedes: vel cathedra. vt. 2. Reg.23. da

Sedens. uid sedens in cathedra sapientissimus. Et supra in eo. Com burentur vsq; ad nihilum. pro quo hebrei legunt. Combu

Habitatio. rentur in habitatione vel in sessione. idest in locovbi sunt. Potest etiam deriuari a dictione שַׁבָּת sabath que significat

Cessare. cessare vel desinere. quasi dicat. vsquequo cessent vel desi nant esse. & erit sensus sicut in littera nostra. ps.138. Tu co

Sessio. gnouisti sessionem meam. Hiere.9. Habitatio tua in me

Solium. מוֹשָׁב dio idoli. Thren.3. Sessionem eorū & resurretionē eorū vi de. Amos.6. Et appropīquatis solio iniquitatis· Inde מוֹשָׁב Mosab. i. habitatio. sessio. cathedra. sedes. Leuit.25. Qui vē

Habitatio. diderit domum intra vrbis muros. pro quo he. le. Qui vē diderit domum habitationis intra vrbem muratam. 4. Re gū.2. Ecce habitatio vrbis huius optima est. ps.131. Elegit eā in habitationē sibi. Ponitur ēt p sede vel cathedra aut

Sessio. Chatedra. Cognatio. sessiōe. 1. Reg.20. Requiretur enī sessio tua. & in eo. Cumq; sedisset rex sup cathedrā suā. ps.1. Et in cathedra pestilētie nō sedit. ponitur ēt p cognatiōe. 1. Reg.9. oīs vero cogna tio dom? sibe seruiebat mephiboseth. pro quo he. le. oīs ha bitatio dom? sibe. i. oēs qui habitabāt in domo eius. Et in plu. מוֹשָׁבוֹת Mosboth. Exo.12. In cūctis habitaculis vestris edetis azyma. Et inde נוֹשֶׁבֶת Nosebeth. i. habitabilis in ge nere femininō. vt Exo.16. Donec venirent in terrā habita bilem. & inde תּוֹשָׁב Thosab. i. inquilinus siue colonus. vt Leuit.22. Inquilinus sacerdotis & mercenarius nō vesce tur ex eis. Et in eo.25. sed quasi mercenarius & colon? erit tecū. Ponitur ēt pro peregrino vel aduena. vt Genē.23. Ad uena sum & peregrinus apud vos. Exo.12. Aduena & mer cenarius non comedet ex eo. Et in eo.25. Et susceperis eū quasi aduenam & peregrinum.

מוֹשָׁבוֹת Habitacla. נוֹשֶׁבֶת habitabilis תּוֹשָׁב Inquilin? Colonus. peregrin?. Aduena.

יָשָׁה יֵשׁ Esa. Est. erat. esset. fuisset. siue illud quod est. est enim verbū subsantiuum tertie psone. & scribitur sine he & dicitur יֵשׁ Ies. Exo.17. Est ne deus in nobis an non: Nu. 9. Quotquot diebus fuisset nubes sup tabernaculū. p quo he. le. Et erat. i. eueniebat qđ erat diebus numeri sup taber naculū. Et in eo. Et si fuisset nubes a vespere vsq; mane. 4. Reg.10. Nūquid est cor tuū rectū. Et in eo. Et ait Ionadab est. Iob.16. vtinā esset aīa vestra pro aīa mea. ps.7. si est ini quitas in manibus meis. Prouer.11. Alii diuidunt propria & ditiores fiunt. pro quo he. le. Est qui dispersit vel qui di uidit & additur amplius. & est sensus sicut in littera nostra. Et in eo.14. Est via que videtur hoī recta. & qñ cōponitur cū pronominibus tūc est secūde vel tertie persone. vt Genē. 24. si direxisti viā meā. pro quo hebrei legunt. si es tu dirigens viam meam. Et in eo. si facitis misericordiam & veritatem cum domino meo. pro quo he. le. si estis vos facientes misericordiam & veritatem cū dño meo. Deut.29. sed cunctis presentibus & absentibus. pro quo he. le. sed cum eo qui est hic nobiscum stāte hodie corā dño deo nostro & cū eo qui non est nobiscum hodie. sed beatus hieronymus trāstulit sensum. significat ēt יֵשׁ Ies illud quod est siue aliquid. vt Prouer.8. Vt ditem diligētes me. pro quo he. le. vt hereditare faciam vel possidere faciam diligentes me est. i. illud quod est siue aliquid. & inde תּוּשִׁיָּה Thusiia. i. illud quod est. Et dicunt hebrei q̄ significat sapientiam vel legē aut fortitudinē. Eo quod ꝓprie dicūtur esse & existere. Bea tus vero hieronymus varie transtulit. Nā aliqñ traduxit sa pientiā vel prudētiā. vt Iob.12. Apud ipsum est fortitudo & sapientia. Et in eo.26. Et prudentiā tuā ostēdisti pluri mam. In alio vero loco traduxit salutem. Prouer.2. Custo diet rectorum salutem. Mich.6. Et salus erit omnibus timē tibus nomen eius. item transtulit equitatem vel iustitiam. vt Prouer.8. Meum est consilium & equitas. Esa.28. Et ma gnificaret iustitiam. Item transtulit legem. vt Iob.11. Et qđ multiplex sit lex eius. Prouer.3. Custodi legem meam atq; consilium. Item ponitur pro necessariis. idest cognatis vel amicis. vt Iob.6. Necessarii quoq; mei recesserunt a me. Sed in hebreo in predicto loco ponitur verbum singula ris numeri scilicet recessit a me. vnde hebrei legunt. Et sa pientia vel prudentia recessit a me. significat etiam illđ qđ sapienter vel prudenter excogitatur. Iob.5. Ne possint im plere manus eius quod ceperant. pro quo in hebreo habe tur. Et non facient manus eius תּוּשִׁיָּה Thusiia. idest illud qđ excogitauerant. Alii vero legunt. Et non facient manus ei? efficaciam. Item ponitur pro tempore. Prouer.18. In omni tempore erit exprobrabilis. Item pōitur pro valide. Iob 30. Et quasi super ventum ponēs elisisti me valide.

Esa. Est. erat. esset. fuisset. Illud qđ est תּוּשִׁיָּה qđ ceperit Efficacia. Tempus. Valide. יָשָׁה Iasach. humiliare. incuruare. Esa.2. Et incuruauit se homo. Et in eodem. Et humiliabitur altitudo virorū. Esa.51. Qui dixerunt anime tue incuruare vt transeamus. Et inde nomen יָשָׁה iasach. idest incuruatio. humiliatio.

incuruare. humiliare יָשָׁה

humiliatio. שְׁחַת Fouea.

Michee.6.Et humiliatio tua in medio tui.& inde שְׁחַת Sachath.ideſt fouea.Ps.93.Donec fodiatur peccatori fouea. Et de hoc vide infra in dictione שׁוּחַ Sóach. & in dictione שַׁחַת Sachath.

יָשַׁט Tẽdere. Extendere

יָשַׁט Iaſat.Extendere.tendere.porrigere. Eſter.4. Niſi forte rex auream virgam ad eum tetenderit.Et in eodem.5.Et extendit contra eam virgam auream.

יָשַׁם In ſolitudinẽ redigere. Deſſolare. Diſſipare. Demoliri.

יָשַׁם Iaſam.deſolare.In ſolitudinẽ redigere. diſſipare.demoliri.vt Geñ.47.Ne pereunte cultore redigatur terra in ſolitudinem.Nu.21.Laſſi peruenerunt in iophe. Pro quo hebrei legunt. Et deſſolauimus eos vſq; nophe Poteſt etiam legi ſic. Et femine ſiue mulieres vſq; nophe. ideſt laſſi quaſi mulieres venerunt vſq; nophe.Et eſt idem cum littera noſtra.Nam dictio hebraica נָשִׁים Naſim que ibi ponitur poteſt eſſe verbum prime perſone pluralis numeri a ſupradicta dictione deriuatum. & poteſt etiam eſſe nomen quod communiter ſignificat mulieres.Hiere.49. Et niſi diſipauerint cum eis habitacula eorum. Ezech.6. Et excelſa demolientur & diſſipabuntur.& in eo.12.vt deſoletur terra a multitudine ſua.& in eo.19. Et deſolata eſt terra & plenitudo eius.& de hoc vide infra in dictione שַׁמָּם ſamam.Inde יְשִׁימֹן Ieſimon.i.ſolitudo.deſertum. Deut. 32.In loco horroris & vaſte ſolitudinis. ps.67.Cum pertranſieris in deſerto.Ps.106.Errauerunt in ſolitudine in deſerta via.

יְשִׁימֹן Solitudo. Deſertum.

יָשַׁן Dormire.

יָשַׁן Iaſan.dormire.dormitare.ſoporatum eſſe.quieſcere. requieſcere.Inueterare.vetus eſſe.Geñ.41.Rurſũ dormiuit & vidit alterũ ſomniũ.Iudi.16.Dormire eũ fecit ſuper genua ſua.Iob.13.Et ſomno meo requieſcerem .ps.3. Ego dormiui & ſoporatus ſum . ps.43.Quare obdormis Ps.77.Et excitatus eſt tanq; dormiens dñs. Ps.120.Ecce non dormitabit neq; dormiet qui cuſtodit iſrael. Prouer. 4.Non enim dormient niſi cum malefecerint. Eccl's.5. Saturitas diuitis non ſinit eum dormire.Canti.5.Ego dormio & cor meũ vigilat.Hiere.51.Et dormiẽt ſomniũ ſempiternũ.Ezech.34.Securi dormient in ſaltibus. Ponitur ẽt ꝓ quieſcere vel requieſcere.vt.Ps.4.In pace in idipſum dormiam & requieſcam.Inde שְׁנָה Sena.ſiue שְׁנַת Senath. id eſt ſomnus.dormitio.ſopor.vt Geñ.28.Cumq; euigilaſſet iacob de ſomno.Ps.75. Dormierunt ſomnum ſuum . Ps.131.Si dedero ſomnũ oculis meis.Prouer. 20.Noli diligere ſomnum.Eccl's.5.Dulcis eſt ſomnus operãtis. Hiere.51.Et dormient ſomnum ſempiternum.Dañ.2.Et ſomnus eius fugit ab eo.Et aliqñ ſcribitur cũ aleph in fine loco he.vt ps.126.Cum dederit dilectis ſuis ſomnum . Item יָשָׁן Iaſan.i.vetus ſiue vetuſtum.Leuit.25.Et comedetis veteres fruges.Et in eodem. Donec noua naſcantur edetis vetera.Et in eo.26.Et vetera nouis ſupuenientibus proiicietis.Scribitur ẽt cũ nũ in principio & dicitur נוֹשָׁן Noſan.vt in eo.Comedetis vetuſtiſſima veterum.Et in genere feminino נוֹשָׁנֶת Noſéneth cum tau in fine. vt Leuit.13. Lepra vetuſtiſſima iudicabitur.& inde verbum paſſiuum נִוְשַׁן Inueteratum eſſe.

Requieſcere. שְׁנָה Somnus. יָשָׁן Vetus. נוֹשָׁן Vetuſtiſſimum. נוֹשָׁנֶת vetuſtiſſima. נִוְשַׁן Inueteratum eſſe.

יָשַׁע Liberare. Eruere. Saluare.

יָשַׁע Iaſaa.ſaluare.ſaluum facere.liberare.eruere.Exo.14 Liberauitq; dominus in die illo iſrael.Nu.10.Vt reuamini de manibus inimicorum veſtrorum.Deut.33.Populo qui ſaluabitur in domino.1.Reg.10. Qui ſolus ſaluauit vos de vniuerſis malis.Et in eodem.14.Quia non eſt domino difficile ſaluare vel in multis vel in paucis. Et in eo. 25.Et ſaluauit manũ tuã tibi.4.Re.6.ſalua me dñe mi rex qui ait nõ te ſaluet dñs: vnde te poſſũ ſaluare.ps.17. Qm̃ ſaluũ fecit dñs xp̃m ſuũ.ps.21.Salua me exore leonis. Ps. 27.Saluũ fac populũ tuũ.Ps.32.Non ſaluatur rex per mltam virtutem.Ps.67.Deus noſter deus ſaluos faciendi. Ps. 79.Et oſtẽde faciẽ tuã & ſalui erimus. Ps.105.Saluos fac nos dñe deus noſter.Ps.117.o dñe ſaluum me fac. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.Obſecro dñe:ſalua obſecro.&ponitur ibi in hebreo הוֹשִׁיעָה נָּא Hoſiaana.Pro quo oſana canit Eccl'ia.& ſũt in hebreo due dictiones.ſ.הוֹשִׁיעָה Hoſiaa.Quod ẽ verbũ imperatiui modi.i.ſalua vel ſaluũ fac.& נָּא Na.Quod eſt dictio deprecatiua.i.obſecro.Ps.137.Et ſaluũ me fecit dextera tua.Eſa.45 Iſrael ſaluatus eſt in dño ſalute eterna.Et in eo.49.Et filios tuos ego ſaluabo.Hiere.23.In diebus illis ſaluabitur Iuda.Et ĩ eo.31.ſalua dñe populũ tuũ. Oſee.1. Et ſaluabo eos in dño deo ſuo:& non ſaluabo eos in arcu & gladio. & ide יֶשַׁע Ieſaa.i. Salus.ſaluatio.ſalutare.2.Reg.23. Cuncta eñi ſalus mea & omnis voluntas.ps.17.Et cornu ſalutis mee. ps.26.Dñs illuminatio mea & ſalus mea.ps.50.Redde mihi letitiam ſalutaris tui.ps.84.Et ſalutare tuum da nobis. Eſa.61.Quia induit me veſtimẽtis ſalutis.Abach.3. Egreſſus es in ſalutem populi tui:in ſalutẽ cũ xp̃o tuo. Scribitur ẽt cũ vau in medio & he in fine & dicitur יְשׁוּעָה Ieſuaa. vt ps.3.Dñi eſt ſalus.ps.32.Fallax equus ad ſalutẽ.ps.117. Et factus es mihi in ſalutẽ. Abach.3. Quadrige tue ſaluatio. Scribitur ẽt cũ tau in fine loco he.vt Geñ.49. Salutare tuum expecto dñe.Ps.34. Dic anime mee ſalus tua ego ſũ. Eſa.52.Et videbũt oẽs fines terre ſalutare dei nr̃i.& in plurali.יְשׁוּעוֹת Ieſuooth.vt.ps.27.Et ꝓtector ſaluationũ xp̃i ſui eſt.Et aliqñ ſcribitur cũ tau in principio loco iod & dicitur.תְּשׁוּעָה Theſuaa.vt.2.Reg.23.Fecitq; dñs ſalutẽ magnã.ps.36.Salus aũt iuſtorũ a dño.ps.59. Et vana ſalꝰ hominis.ps.143.Qui das ſalutem regibus.prouer.11, Salus aũt vbi multa cõſilia.& in eo.21.dñs aũt ſalutẽ tribuit. Et aliqñ ſcribitur cum mem in principio.vt Ezech.16. &aqua non es lota in ſalutem.& inde מוֹשִׁיעַ Moſiaa.ideſt ſaluator: vel ſaluãs.vt Iudi.3.Qui ſuſcitauit eis ſaluatorem. Eſa.19. Et mittet eis ſaluatorẽ & ꝓpugnatorẽ.Et in eo.43. & ſaluator nõ eſt abſq; me.Et in eo.63.& factus eſt eis ſaluator. Et in plurali. מוֹשִׁיעִים Moſiim. Nee.9. dediſti eis ſaluatores . Et inde deriuatur ſacratiſſimum nomen ieſus . Quod hebraice dicitur יְהוֹשֻׁעַ Iehoſũaa . Zach.3. Et oſtendit mihi dominus ieſum ſacerdotem magnum . Et in eodem.Quia ecce lapis quem dedi coram ieſu.& interpretatur ſaluator.Matthei.1.Et vocabis nomen eius ieſũ: ipſe enim ſaluum faciet populum ſuum a peccatis eorum.

Saluũ facere. הוֹשִׁיעָה נָּא Oſana. Salua obſecro. יֶשַׁע Salus. Salutare. יְשׁוּעָה Salus. Saluatio. Salutare. יְשׁוּעוֹת ſaluatiões יְשׁוּעָה ſalus. מוֹשִׁיעַ ſaluator. מוֹשִׁיעִים ſaluatores יְהוֹשֻׁעַ Ieſus ſaluator.

יַשְׁפֵּה Iaſpe.hyaſpis . lapis preciosus ſecundum hebreos . Vnde ab hebreo habuit originem.Sed Beatus hieronymus tranſtulit Beryllus . Exo.28 . In quarto chryſolithus onychinus beryllus.Ezech.28.Chryſolithus & onix & beryllus.

יַשְׁפֵּה Jaſpis. Berillus .

יָשַׁר Placere .

יָשַׁר Iaſar . placere . Rectum eſſe.dirigere . in directum ire . Nume.23 . Si forte placeat deo: vt inde maledicas eis . Iudi.14 . Quia placuit oculis meis . Et in eodem.Deſcenditq; & locutus eſt mulieri que placuerat oculis eius.1.Regum.18.Placuit ſermo in oculis Dauid . 3. Regum.9.Et non placuerunt ei.1.Paralipo.12 . placuerat enim ſermo omni populo . 2.Paralipo.32 . Et auertit eas ſubter ad occidentem vrbis Dauid . Pro quo hebrei legunt . Et direxit eas . Hiere.18 . Sicut placuerat in oculis eius vt faceret.& in eodem.27.Et dedi eam ei qui placuit in oculis meis.Item ſignificat rectum eſſe vel in directum ire.vt.1.Regum . 6 . Ibant autem in directum vacce . Ps. 32 . Quia rectum eſt verbum domini. Item ſignificat

idirectum ire.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dirigere. dirigere. Ps. 5. Dirige in conspectu tuo viam meā. ps. 118. Propterea ad oīa mandata tua dirigebar. Prouer. 3. Et ipse diriget gressus tuos. Et in eo. Et palpebre tue precedāt gressus tuos. pro quo he. le. Et palpebre tue dirigant cōtra te vl' ante te aut corā te. Et in eo. 9. Et pergentes in itinere suo. p quo he. le. Et dirigentes itinera sua. Esa. 40. Rectas facite in solitudine semitas dei nostri. Ponitur ēt pro humiliare. vt in eo. 45. Et glorioſos terre humiliabo. Hebrei tamē in predicto loco legunt. Et distorta vel aspera rectificabo. i. recta faciam ea. Inde יָשָׁר Iasar. i. rectus: siue rectitudo. aut equitas. Iudi. 21. Vnusquisq; quod sibi rectum videbatur hoc faciebat. Iob. 1. erat vir ille simplex & rectus. Et in eo. 23. Proponat equitatem contra me. ps. 10. Equitatem vidit vultus eius. Ps. 24. Dulcis & rectus dñs. Prouer. 29. Abominatur eos qui in via recta sunt. & in plu. יְשָׁרִים Iesarim. vt. ps. 18. Iustitie dñi recte. ps. 32. Rectos decet collaudatio. Ps. 48. Et dominabūtur eorum iusti in matutino. i. dñabuntur eorū recti. Osee. 14. Quia recte vie dñi. Inde יֹשֶׁר Ioser. i. rectitudo siue equitas. Deut. 9. Necq enim propter iustitias tuas & equitatem cordis tui. Iob. 32. Simplici corde meo sermones mei. pro quo he. le. Rectitudine siue equitate cordis mei sermones mei. Prouer. 2. Qui reliquunt iter rectū. pro quo he. le. Qui relinquunt itinera rectitudinis. Et in eo. 4. Ducā te per semitam equitatis. Et aliquando scribitur cum mem in principio & dicitur מִישׁוֹר Misor. ps. 44. Virga equitatis virga regni tui. Esa. 40. & erūt praua in directa. Malach. 2. In pace & equitate ambulauit. & in plu. מִישָׁרִים Mesarim. Ps. 16. Oculi tui videant equitates. Prouer. 1. Iustitiam & iudiciū & equitates. Ponitur ēt p rectis. Canti. 1. Recti diligunt te. Ponitur ētמֵישָׁרִים Mesarim in nostra translatione pro blando. Prouer. 23. In greditur blande. Quod hebrei exponunt suaue vel cōplacens. Et ponitur ibi in hebreo plurale pro singulari. potest ēt legi sic. vadit siue ingreditur recte vel directe. Canti. 7. Sicut vinū optimū dignū dilecto meo ad potandum. pro quo he. le. Sicut vinū optimū vadit siue ingreditur ad dilectū meum suauitater vel in cōplacentiā. vel sic. vadit siue ingreditur dilecto meo recte vel directe. vbi similiter pōitur מֵישָׁרִים Mesarim. in plurali pro singulari. Inde יְשֻׁרוּן Iesurun. i. rectus vl' directus: aut rectissimus. Deut. 32. Incrassatus est dilectus. Debet legi directus. Et in eodem. 33. Erit apud rectissimū rex. Et in eodem. Non est alius vt deus recti ssimi. & inde מְיוּשָׁר Meiusar. pro quo btūs hieronymus trāstulit opere quadro. 3. Reg. 6. Opere quadro ad regulā. Hebrei dicūt q̄ signāt extensum vel cōplanatū.

Rectū facere. Humiliare. Rectum. Rectus Equitas. Recta. Recti. Recte. Equitas. Rectitudo Equitas. Directum Equitates Recti. Blande. Suauiter. Directus. Rectissimꝰ Opere q̄dro Extensum.

יָת Iath. in lingua chaldaica est articulus accusatiui casus. sicut in hebreo hec dictio אֵת Eth. de qua supra dictum ē in littera aleph. Et eodem modo componitur cum pronominibus sicut dictum est in predicta dictione אֵת Eth.

Articulus accusatiui casus.

יְתַב Iatheb. in lingua chaldaica significat sedere vel habitare. Dañ. 7. Et antiquus dierum sedit. Esdre. 4. Et habitare eos fecit in ciuitatibus samarie.

Sedere Habitare.

יָתֵד Iathed. paxillus. clauus. Deut. 23. Gerens paxillum in baltheo. Iudi. 4. Tulit itaq; iael vxor Aber clauū tabernaculi. Et in eo. 5. Manū suam misit ad clauum. Et in eodē. 16. Et clauum his circunligatum terre fixeris. Et in eodē. Extraxit clauum cum crinibus & licio. Esa. 22. Et figam illum paxillum in loco fideli. Et in eodem. Auferetur paxillus qui fixus fuerat. Zach. 10. Ex ipso angulus & ex ipso paxillus. Et in plurali. יְתֵדוֹת Iethedoth. Exo. 27. Tam paxillos eius quam atrii.

Paxillus. Clauus. Paxilli.

יָתוֹם Iathom. Pupillus. orphanus. Exo. 22. Vidue & pupillo non nocebitis. ps. 9. Orphano tu eris adiutor. Et in plu. יְתוֹמִים Iethomim. ps. 67. Patris orphanorū & iudicis viduarū. Threñ. 5. Pupilli facti sumus absq; patribus.

Pupillus Orphanꝰ. Orphani.

יָתַר Iathar. remanere. relinqui. relinquere. superesse. excellere. excellens esse. Exuperare. Gen. 32. Traductisq; omnibus que ad se pertinebant remansit solus. Exo. 10. Et quidquid pomorum in arboribus fuit que grando dimisit serat. idest reliquerat. Et in eodem. Nihilq; omninovirens relictum est in lignis. Et in eodem. 16. Nullus relinquat ex eo in mane. Et in eodem. Sed dimiserunt quidam ex eis vsq; mane. Et in eodem. 29. Quod si remanserit de carnibus consecratis. Et in eodem. Combures reliquias igni. idest quod remansit vel relictum est. Leuit. 2. Quod autem reliquum fuerit. Et in eodem. 7. Si quid in crastinum remanserit. Ios. 11. Et non reliquit vllum de stirpe Enachim. 3. Reg. 18. Ego remansi propheta domini solus. ps. 78. Posside filios mortificatorum. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Relinque filios interitus. Prouer. 2. Et simplices permanebunt in ea. idest remanebunt in ea. Esa. 1. Relinquetur filia sion vt vmbraculum in vinea. Et in eodem. Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen. significat etiam excellere. vel superare. vt Gen. 49. Effusus es sicut aqua: non crescas. idest non excelles vel non habebis excellentiam que tibi debebatur vt primogenito super fratres tuos. Prouer. 12. Qui negligit damnum propter amicum iustus est. Pro quo hebrei legūt. Excellit siue exuperat proximū suū siue amicū suū iustus. idest excellentior est iustus alio quocūq;. & inde נוֹתָר Nothar. siue מוֹתָר Mothar. idest illud quod relinquitur vl' remanet. vt. 4. Reg. 4. Tu autem & filii tui viuite de reliquo. Inde יֶתֶר Iether. siue יוֹתֵר Iother. Plus. magis. amplius. reliquum. residuum. Gen. 49. Prior in donis & maior in imperio. idest plus in donis & magis in imperio. Ps. 30. Et retribuet abundanter facientibus superbiam. idest retribuet magis vel amplius. Eccl's. 7. Et magis prodest videntibus solem. Et i eo. 12. His āplius fili mi ne requiras. Esa. 56. Et erit sicut hodie sic & cras & multo amplius. Ponitur etiam pro reliquo vel reliquiis aut residuo. Leuit. 14. qđ autem reliquum est olei. 1. Reg. 15. reliqua vero occidimus Ps. 16. Et dimiserunt reliquias suas paruulis suis. Ioel'. 1. Residuum eruce comedit locusta & residuum locuste comedit Bruchus. & inde יִתְרָה Ithra. i. Excellētia. plus: siue magnitudo. vt Esa. 15. Secundum magnitudinē operis & visitatio eorum. Scribitur etiam cum tau in fine & dicitur יִתְרַת Ithrath. Hiere. 48. Quia plus fecit quam potuit: id circo perierūt. Et in hebreo nō est quā potuit. debet tamen subintelligi. & inde יוֹתֵר Iother. idest amplius. magis. excellentia. Eccl's. 1. Quid habet amplius homo de vniuerso labore suo. Et in eodem. 2. Et nihil permanet sub sole. idest nihil est amplius sub sole. Et in eodem. Et vidi q̄ tantum precederet sapientia stultitiam quantum differt lux a tenebris. pro quo hebrei legunt. Et vidi quod est excellentia sapientie ab stultitia: sicut est excellentia lucis a tenebris. Et in eodem. 3. Quid habet amplius homo. Ponitur etiā pro insuper. Vt in eodem. 5. Et insuper vniuerse terre rex imperat seruienti. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מוֹתָר Mothar. vt in eodem. Et nihil habet homo iumento amplius. Item יֶתֶר Iether. funiculus. Neruus. idest corda arcus. ps. 11. Parauerunt sagittam suam in pharetra. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Posuerunt sagittā suā sup neruū. Iob. 4. Qui aūt reliqui fuerint auferētur ex eis. pro quo he. le. Vtiq; auferetur siue mouebitur funiculus eorū in eis vel cū eis. Et secundum hebreos per funiculū intelligitur hic liga

Relinquere Dimittere Permāet. Crescere. Excellere. Reliquus. Reliquie. Residuum Magnitudo. Plus. Amplius. Excellētia Amplius. Neruus. Funiculus

tura vel firmitas.potest deriuari a primo significato & legi sic.s. Auferentur siue mouebūtur reliquie eorū in eis vl' cum eis. Quod est idem sensus cum littera nostra.vel secundum aliud significatum sic. Auferetur excellentia eorum cum eis.Et in eo.30.Pharetram enim suam aperuit. Pro quo hebrei legunt.funiculum meum siue cordam meā dissoluit vel aperuit.& in plurali יְתָרִים Ietharim.vt Iudi.16. Si septem neruiceis funibus.Et in eodem. Attulerūtq; ad eam satrape philistinorum septem funes. Scribitur etiam cum mem in prīcipio & dicitur מֵיתָרִים Metharim.vt Nu. 3.Funes tabernaculi & omnia vtensilia eius.& in eo.& paxilli cum funibus. Item יְתֶרֶת Iothéreth.idest tela vel reticulum quod pendet ex iecore.Leuit.3.& reticulum iecoris cum renunculis. & in eodem. & vtrumq; renunculum cū adipe qui est iuxta ilia reticulumq; iecoris. Ponitur etiam pro aruina.vt in eodem.& aruinam iecoris cum renunculis. Item ponitur pro adipe.vt in eodem.4.& adipem iecoris cum renunculis.

Pharetra Corda. יְתָרִים Funes. מֵיתָרִים Funes. יְתֶרֶת Reticulū. Aruina. Adeps.

De incipientibus a littera.כ.Caph.

Ista littera .כ. Caph nunq; reperitur sola per se sicut neq; vlla alia littera hebraica: sed apponitur nomini vel verbo & aliquibus aliis partibus orationis & tunc significat . quasi.sicut.tanq; .quemadmodum.cum.quando.iuxta.secundum.Gen̄.3.ecce adam quasi vnus ex nobis. & ī eo .10.quasi nēbrod robustus venator coram domīo. & in eo.19.vius est eis quasi ludens loqui.& in eo.33 . Quasi viderē vultum dei.& ī eodem.38.Ne ipse moreretur sicut fratres ei?. & in eodem.48.Sicut ruben & symeon.Exo.15 . Que deuorauit eos sicut stipulam. Deut.1.Sicut stellas celi. Ps.1.& erit tanq; lignū.& in eo . Tanquam puluis quem proiicit ventus.p̄s.2. Tanq; vas figuli.Ps.17.qui pfecit pedes meos tanquam ceruorum.p̄s . 18 . & ipse tanquam sponsus . Ps.36.quemadmodum fumus deficiant.p̄s.41 . quemadmodum desiderat ceruus ad fōtes aquarum.p̄s.77. quem admodum patres eorum. Item significat cum vel quando. vt Exo.9.Cum egressus fuero de vrbe.Deut . 17 . Postquā autem sederit in solio regni sui.Pro quo he.le.Et erit qñ sederit in solio regni sui. Ester.1.Qñ sedit in solio regni sui. Osee.7.Cum sanare vellem israel.Item ponitur pro iuxta vel secundum.vt Gen̄.21 . Iuxta misericordiam quā feci tibi.Et in eo.43.Primogenitus iuxta primogenita sua:& minimus iuxta etatem suam.Exo.25. Secundum exēplar quod tibi in mōte monstratū est.p̄s.7.Iudica me dñe secū dū iustitiā meā & scd̄m innocentiā meā. Ps.61. Quoniam tu reddes vnicuiq; iuxta opa sua.Habet fortasse &alios modos significandi qui possunt reduci ad supradicta.

Quasi. Sicut. Cūquam . Quemadmodum. Cum. Quando . Iuxta. Secūdum.

Sequuntur dictiones quarum prima littera substantialis est.כ.Caph.

כָּאַב Dolere. כָּאֵב Dolens. כְּאֵבִים Dolentes. Dolorem . inferre. Vulnerare Contristar Lapidare. כְּאֵב Dolor.

כָּאַב Caab.Dolere.Iob.14.Attamen caro eius dum viuet dolebit.Inde.כָּאֵב Coeb.idest dolens.Ps.68.Egosum pauper & dolens.Et in plurali כְּאֵבִים Coabim . Gen̄ . 34 . Quando grauissimus vulnerum dolor est . Pro quo hebrei legunt.Cum essent dolentes . Et inde verbum tertie coniugationis quod significat dolere facere vel dolorem inferre.Hiere.28. Et spina dolorem inferens . Ponitur ēt pro vulnerare vel contristare. vt Iob. 5 . Quia ipse vulnerat & medetur. Ezech.13.Quem ego non contristaui.Item ponitur translatiue pro lapidare vel lapidibus percutere.p quo btūs hieronymus trāstulit operire. s. lapidibus. 4. Reg.3.Et oēm agrū egregiū operietis lapidib? . & inde כְּאֵב Ceeb.i.dolor. Iob.2. Videbant enim dolorem ēē vehemētē. Esa.65.Et vos clamabitis pre dolore cordis.scribitur ēt cū mē in principio & dr̄ מַכְאוֹב Machob.Exo.3.Et sciēs dolorem eius.Eccls.1.Qui addit scientiam addit dolorem.Et in eo.2 . Cuncti dies eius doloribus & erumnis pleni sunt. Esa.53. Virum dolorum.Et ī eo.Et dolores nostros ipse portauit.Threñ.1. Si est dolor sicut dolor meus . Ponitur etiam כְּאֵב Ceeb.pro compassione vel miseratione.vt Iob.31.Quoniā ab infantia creuit mecū miseratio . כָּאָה Caa.conterere.merere facere.percutere. Ps. 108 . Et cōpunctum corde mortificarē.idest contritum corde Prouer.18.Spiritum vero ad irascendum facilē quis poterit sustinere.pro quo hebrei legunt.Et spiritum merentē vel tristem aut cōtritū quis poterit sustinere.Ezech.13.pro eo quod merere fecistis cor iusti. Dañ.11 . Et venient super eum trieres romane & percutietur.idest conteretur. Et dicunt aliqui hebrei q̄ a predicta dictione deriuatur חֶלְכָּאִים Chelcaim.& q̄ est dictio composita & significat exercitū vel cōgregationē oppressorū vel merentiū.pro quo translatio nostra pauperes traduxit.p̄s. 9. Et cadet cum dñatus fuerit pauperū. De quo vide supra in dictiōe חֶלֶךְ Chélech. כּוֹכָב Cochab.Stella.sidus.Nu.24. Orietur stella ex iacob Amos.5.Sidus dei vestri.Et in plu.כּוֹכָבִים Cochabim. Gen̄.1.& stellas.Et in eo.15.Et numera stellas si potes.p̄s. 8.Lunam & stellas que tu fundasti.Esa.47 . Augures celi qui contemplantur sidera. Abdie.1.Si inter sidera posueris nidum tuum.Et quando post se regit genitiuum scribitur sine mem & dr̄ כּוֹכְבֵי Cochbe.Gen̄.26.sicut stellas celi. כַּכָּה Cacha. sic.ita.Exo.12.Sic autē comedetis illum. De q̄ vide infra in dictione כֹּה Co. כָּבַד Cabad.Grauare.aggrauare.premere.opprimere. multiplicare. Grauē vel ponderosum esse. Honorare. glorificare.honoratū siue glorioſum esse.Gen̄.18 . Et peccatū eorum aggrauatū est nimis.Et in eo.43. Fames omnē terram vehementer premebat.Pro quo hebrei legunt. Et fames graueſcebat in terra.Et in eodem.48 . Oculi enim israel caligabant pre nimia senectute. Pro quo hebrei legunt.Oculi enim israel grauati erant pre senectute . Exo. 5.Opprimantur operibus .idest aggrauentur . Et in eodem.7.Ingrauatum est cor pharaonis.Et in eodem.8.Ingrauauit cor suum:& non audiuit eos.Et in eodem. Et ingrauatum est cor pharaonis.Et in eodem.10.Ego enim in durauī cor eius.idest aggrauaui.1.Regū. 5 . Aggrauata est autem manus domini super azotios.Et in eodem. Et grauissima valde manus domini dei. pro quo hebrei legunt. Et grauabatur valde manus dei ibi.Et in eodem.6.Quare aggrauatis corda vestra sicut aggrauauit egyptus & pharao.Et in eodem.31.Totū pondus prelii versum est in saul.pro quo hebrei legunt.& ingrauatum est prelium in saul siue contra saul.2.Reg.13.Et grauemus te.Et in eodem. 14.quia grauabat eū cesaries.3.Reg.12. Pater tuus aggrauauit iugū nostrum.2.Paralip.25.Et idcirco erigitur cor tuum in superbiam.pro quo hebrei legunt.Et erexit te cor tuum ad aggrauandum:scilicet prelium.Ps.37 .sicut onus graue grauate sunt super me.Esa.6.Et aures eius aggraua. Ponitur etiam pro multiplicare.vt Naum.3 . Congregare ergo vt bruchus:multiplicare vt locusta.& inde כָּבֵד Cabed siue כֹּבֶד Cobed.aut כָּבֵד Cebed.idest grauis ponderosus . multus siue multiplicat?.magn?siue vehemēs.vel pminēs Gen̄.12 . preualuerat enim fames in terra.pro quo he.le. Grauis enī erat fames in terra. Exo.4.impeditioris & tardioris lingue sum.pro quo he.le.quia grauis oris & grauis ligue ego sū.& est sēsus sicut in lra nostra.& in eo.9 . pestis valde grauis. Et in eodem.17. Manus autem moysi erant graues . Ps . 37 . Sicut onus graue . prouer . 27 . Graue est

מַכְאוֹב Dolor. כְּאֵב Miseratio כָּאָה Conterere. Merere. Percutere חֶלְכָּאִים Pauperes כּוֹכָב Stella. Sidus. כּוֹכָבִים Sidera. כּוֹכְבֵי כַּכָּה Sic. כָּבַד aggrauare Premere. Grauare. Oppmere. Ingrauar. Aggrauar multiplicar. כָּבֵד כֹּבֶד Grauis. Graue.

Universidad de Deusto Biblioteca

saxum & onerosa arena. Esa. 1. Populo graui iniquitate. & in eodem. 21. A facie grauis prelii. Naum. 3. Et grauis ruine. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et multitudo cadaueris. Nam ponitur etiam כָּבֵד Cabed. pro multo vel magno aut vehementi vel prominenti. vt Geñ. 49. Plāctu magno atq; vehementi. Et in eodem. Planctus magnus est iste egyptiis. Exo. 10. Et sederunt in cūctis finibus egyptiorum innumerabiles. ideſt multe. Et in eodem. 18. Vltra vires tuas est negocium. ideſt multo magis quam vires tue. Nu. 20. Statimq; egressus est obuius cum infinita multitudine. 3. Reg. 3. Populum tuum hunc multum. Esa. 32. Et vmbra petre prominenti. Ponitur etiā pro diuite. vt Geñ. 15. Erat autem Abraam diues valde. ideſt auctus & multiplicatus in bonis. Sed beatus hieronymus in hebraicis questionibus super predicto loco sic ait. Quomodo potuerit exiēs de egypto esse diues valde. Quod soluitur hebraica veritate in qua scribitur. Abraam grauis vehementer: hoc est כָּבֵד מְאֹד Cabed meod; egypti pondere grauabatur: & licet videantur esse diuitie pecoris auri & argenti: tamen si egyptie sunt viro sancto graues sūt. Hec hieronymus. & in de כִּבְדוּת Cebeduth. ideſt grauitas siue ponderositas. Beatus hieronymus transtulit Profundum. Exo. 14. Fereban turq; in profundum. Pro quo hebrei legūt. & deduxit eos in grauitate. i. grauiter & ponderose. Significat etiam supradicta dictio כָּבַד Cabad. honorare siue glorificare. Exo. 14. Et glorificabor in pharaonem. Et in eodem. 20. Honora patrem tuum & matrem. Leuit. 10. Et in conspectu omnis populi glorificabor. Nu. 22. Paratum habeo honorare te. Et in eodem. An quia mercedem aduentui tuo reddere nequeo. Pro quo hebrei legunt. An quia non possum honorare te. Et in eodem. 24. Decreueram quidem magnifice honorare te. Iudi. 13. Vt si sermo tuus fuerit expletus honoremus te. 1. Reg. 2. Quicunque honorauerit me glorificabo eum. Et in eodem. 15. Honora me coram senioribus. Iob. 14. Siue nobiles fuerint filii eius. ideſt siue honorati vel glorificati fuerint. Ps. 14. Timentes autem dominum glorificat. Ps. 49. Sacrificiū laudis honorificabit me. Prouer. 12. Quam glorioſus & indigens pane. pro quo hebrei legunt. Quam glorificans vel honorans se & indigens pane. Et in eodem. 13. Qui autem aquiescit arguenti glorificabitur. Et in eodem. 27. Et custos domini sui glorificabitur. Esa. 24. In doctrinis glorificate dominum. Et in eodē 26. Nunquid glorificatus es. Et in eodem. 58. Et sanctum domini glorioſum & glorificaueris eum. Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Et in eodem. 66. propter nomē meum glorificetur dominus. Hiere. 30. Et glorificabo eos & non attenuabuntur. Hebrei tamen in predicto loco secundum aliam significationem legunt. Et multiplicabo eos & non minuentur. Ezech. 27. Et glorificata es nimis in corde maris. Inde כָּבוֹד Cabod. ideſt gloria. honor. Geñ. 45. Et nunciate patri meo vniuersam gloriam meā. Exo. 16. Et ecce gloria domini apparuit in nube. Nu. 24. Sed dominus prinauit te honore. Ios. 7. Et da gloriam domino deo israel. 1. Reg. 4. Translata est gloria de israel. ps. 4. Filii hominum vsquequo graui corde: vt quid diligitis vanitatē. pro quo hebrei legunt. Filii viri vsquequo gloria mea pro ignominia diligitis vanitatem. vnde beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam ueritatem sic trāstulit. Filii viri vsquequo inclyti mei ignominioſe diligitis vanitatem. ps. 7. Et gloriam meam in puluerem deducat. ps 15. Et exultauit lingua mea: pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et exultauit gloria mea. ps. 28. Et in templo eius omnes dicent gloriam. ps. 29. vt cantet tibi gloria mea. ps. 72. Et cum gloria suscepisti me. Prouer. 20. Honor est homini qui separat se a contentionibus. Et in eodem. 25. Gloria dei celare verbū & gloria regum inuestigare sermonem. Esa. 14. vniuersi dormierunt in gloria. Et in eo. 16. Auferetur gloria moab. Et in eodem. 40. Et reuelabitur gloria domini. Malach. 1. vbi est honor meus. & inde כְּבוּדָה Cebuda. ideſt glorioſa vel honorabilis. precioſum. ps. 44. Omnis gloria eius filie regis. Ezech. 23. Et sedisti in lecto pulcherrimo. i. honorabili. Et in hebreo est generis feminini. ponitur etiam pro precioſo. Iudi. 18. Et omne quod erat precioſum. Et inde נִכְבָּד Nicbad. ideſt honorabilis. inclyt⁹. nobilis. glorioſus Geñ. 34. Et erat inclytus in omni domo patris sui. 2. Reg. 6. Quam glorioſus fuit hodie rex israel. & in plu. נִכְבַּדִּים Nichbadim. Nu. 22. plures & nobiliores quā ante miserat ps. 149. Et nobiles eorum in manicis ferreis. Et in genere feminino נִכְבַּדוֹת Nicbadoth. ps. 86. Glorioſa dicta sunt de te. Et in hebreo est generis feminini pluralis numeri. ideſt res glorioſe dicte sunt de te. Item כָּבֵד Cabed. ideſt iecur. Leuit. 1. Et omnia que adherent iecori. Et in eodem. 3. Et reticulum iecoris. Prouer. 7. Donec transfigat sagitta iecur eius. Ezech. 21. Exta consuluit. pro quo hebrei legunt. vidit in iecore. Threñ. 2. Effusum est in terra iecur meum.

כָּבָה Caba. extinguere. vt Leuit. 6. Ignis autem in altari sē per ardebit. pro quo hebrei legunt. & ignis in altari ardebit & non extinguetur. & in eodem. Et nunquam deficiet in altari. ideſt nunquam extinguetur. 1. Reg. 3. Nec poterat videre lucernam dei antequam extingueretur. 2. Reg. 14. Et querunt extinguere scintillam meam. Et in eodem 21. Ne extinguas lucernam israel. 2. paralip. 29. Et extinxerunt lucernas. Canti. 8. Aque multe non poterunt extinguere charitatem. Esa. 42. Et lignum fumigans non extinguet. Et in eodem. 44. Contriti sunt sicut linum & extincti sunt.

כֶּבֶל Chébel. compes. vinculum. ps. 104. Humiliauerūt in compedibus pedem eius. ps. 149. Et nobiles eorum in manicis ferreis. ideſt in vinculis vel compedibus ferreis & inde כָּבוּל Cabul. pro quo translatio nostra posuit ipsū hebraicum. 3. Reg. 9. Et appellauit eas terram cabul. ideſt sterilem & incultam: sicut exponunt hebrei. Alii vero dicunt q̄ significat arenosam siue lutosam in qua pedes ambulantium comprehendantur & figātur quasi essent in cōpedibus & uinculis.

כָּבַס Cabas. Lauare. abluere. Geñ. 49. Lauit in vino stolā suam. Exo. 19. Lauentque vestimenta sua. Leuit. 11. lauabitq; vestimenta sua. Et in eodem. 13. Lauabitq; hō vestimenta sua & mundus erit. & in eodem. Et lauabunt id in q̄ lepra est. Et in eodem. postquam vestis est lota. Nu. 8. & lauerint vestimenta sua. & in eodem. 31. Et lauabitis vestimēta vestra. ps. 50. Amplius laua me ab iniquitate mea. Hiere. 2. Si laueris te nitro. & in eodem. 4. Laua a malicia cor tuum. & inde כּוֹבֵס Cobes. ideſt lauans aut fullo. Esa. 7. In via agri fullonis. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מְכַבֵּס Mechabes. vt Malach. 3. Quasi ignis cōflans & quasi herba fullonum.

כּוֹבַע Cobaa. Galea. armatura capitis. 1. Regū. 17. Et posuit galeam eream super caput eius. Esa. 59. Et galea salutis in capite eius. Ezech. 27. Clypeum & galeam suspenderunt in te. & in plurali כּוֹבָעִים Cobaim. Hiere. 46. Et state in galeis.

כַּבִּיר Cabir. Multiplex. magnus. multus. grandis. fortis. potens. Iob. 8. Et spiritus multiplex sermones oris tui. Et in eodem. 15. Multo vetustiores quam patres tui. Et in

Magnus
Multum.
multitudo
prominēs.
Diues.
Grauis
כָּבֵד
Profūdū.
Grauitas.
כָּבַד
Glorificar
Honorare
Honorifi-
care.
כָּבוֹד
Gloria.
Honor.
כְּבוּדָה
Gloria.
Honorabi
lis.
Precioſū
נִכְבָּד
Inclytus.
Glorioſus
נִכְבַּדִּים
Nobiles.
נִכְבַּדוֹת
Glorioſa.
כֶּבֶד
Iecur.
כָּבָה
Extīguere.
כֶּבֶל
Compes.
Vinculum
כָּבוּל
Sterilis
Inculta.
כָּבַס
Lauare
כּוֹבֵס
Fullo.
מְכַבֵּס
כּוֹבַע
Galea.
כּוֹבָעִים
Galee.
כַּבִּיר
Multiplex
multus.

Potens. eodem. Deus potentes non abiicit: cū & ipse sit potens. Esa. 16. Paruus & modicus nequaq̄ multus. Scribitur etiam aliquando cū aleph in medio. Esa. 10. Et detraxi quasi potens in sublime residentes. Pro quo hebrei le. Et detraxi multitudinē habitātiū. Potest ēt legi sicut est in littera nostra. De quo vide supra in dictione אֲבִיר Abir. & in plurali כַּבִּירִים Cabirim. Iob. 34. Cōteret multos & innūerabiles. Esa. 17.

כַּבִּירִים

Multi. Multe. Sicut sonitus aquarū multarū sonabunt· & aliqñ scribitur cum mem. & dicitur מַכְבִּיר Machbir. i. multitudo siue multi. Iob. 30. Et dat escas multis mortaliū. & inde verbum tertie coniugationis qđ significat magnificare seu multiplicare. vt Iob. 36. Et absq̄ scientia verba multiplicat. Item כַּבִּיר Cabir. i. pellis. 1. Reg. 19. Et pellem pilosam caprarū posuit ad caput eius. & inde כְּבָרָה Cebara. i. cribrum. eo quod cōmuniter fit ex pelle. Amos. 9. Sicut concutitur triticum in cribro. & inde מִכְבָּר Michbar. Pro quo beat⁹ Hieronym⁹ trāstulit craticulā. Exo. 27. Craticulāq̄ in modū retis eneam. & in eo. 38. Craticulāq̄ eius in modū retis fecit eneam. & inde מַכְבֵּר Machber. i. stragulū: seu vestis densa: aut tegmē 4. Reg. 8. Et tulit stragulum & infudit aquā. & inde כִּבְרַת Chibrath. Pro quo beatus Hieronymus transtulit vernum tempus siue electum temp⁹. Gen. 35. Venitq̄ verno tpe ad terram que ducit ephratam. 4. Reg. 5. Abiit ergo ab eo electo tpe. Et de hoc vide supra in dictione בָּרָה Bara. Itē כְּבָר Cebar. i. iam. Eccl's. 1. Iam precessit in seculis. & in eodē. 2. Vt sequi possit regem factorem suū. Pro quo hebrei le. Vt sequi possit regem qui iam fecerunt eū. & in eodē. Et futura tpa oblitione cuncta pariter operiēt. Pro quo hebrei le. Eo quod iam diebus vēturis siue futuris oīa, oblitera būtur & in eo. 3. Quod factū est ipm permanet. Pro quo hebrei le gunt. Quod fuit iam est. & in eo. 4. Et laudaui magis mortuos quam viuentes. Pro quo hebrei legūt. Et laudaui mortuos qui iam mortui sunt magis q̄ viuentes. & in eodem. 6. Iam vocatum est nomen eius. & in eo. 9. Simul perierūt. i. iam perierunt. & in eodē. Quia deo placent opera tua. pro quo hebrei legunt. Quia iam deo placent opera tua.

כִּבְרַת

כְּבָרָה

מִכְבָּר

מַכְבֵּר

כְּבָר

Tpe. Tpa. Tpe. Iam.

כָּבַשׁ Cabas. Subiicere. Subigere. in seruitutem redigere. Subiugare. Opprimere. Gen. 1. Et replete terram & subiicite eā. Nu. 22. Cū fuerit terra vobis subiecta. 2. Reg. 8. De vniuersis gentib⁹ quas subegerat. Nee. 5. Et ecce nos subiugamus filios nostros & filias in seruitutem. & in eodē. Et de filiabus nostris sunt famule. i. sunt subiecte. Ester. 7. Etiam reginam vult opprimere me presente. Hiere. 34. Et subiugauerunt in famulos & in famulas. Zach. 9. Et subiicient lapidibus funde. Ponitur ēt pro deponere. vt Mich. 7. Deponet iniquitates nostras.

כָּבַשׁ

Subiicere Subigere. Subiugaf Opprimef Deponere

כֶּבֶשׁ Cebes cū pūcto cebolet in littera sim. i. agnus. Leuit. 4. Si aūt de pecoribus obtulerit. Pro quo hebrei legunt. Si aūt agnū obtulerit. Nu. 7. Agnum vnū anniculū in holocaustū. Esa. 11. Et habitabit lup⁹ cum agno. & in plurali כְּבָשִׂים Cebasim. i. agni. Exo. 29. Agnos anniculos per singulos dies iugiter. Nu. 7. Agnos anniculos per singulos quiq̄. & in genere femininо כַּבְשָׂה Cabsa. i. agna siue ouis. Nu. 6. Et ouem anniculā immaculatā pro peccato. 2. Reg. 12. Pauper aūt nihil habebat omnino preter ouē vnā paruulā. & in plurali כִּבְשׂוֹת Chibsoth siue כְּבָשׂוֹת Chebasoth. Gen. 21. Et statuit abraā septem agnas gregis. & in eodem Quid sibi volunt septem agne iste.

כְּבָשִׂים

כַּבְשָׂה

כִּבְשׂוֹת כְּבָשׂוֹת

Agnus. Agni. Ouis. Ague.

כַּד Cad. hydria. lagena. Gen. 24. Habens hydriam in scapula sua. 3. Reg. 17. Hydria farine non deficiet. Eccl's. 12. Et conteratur hydria super fontem. & in plurali כַּדִּים Cadim. Iudi. 7. Et dedit tubas in manibus eorum lagenasq̄ vacuas ac lāpades ī medio lagenarū. & ī eo. Et hydrias cōfregerūt.

כַּד

כַּדִּים

Hydria. Lagene. Hydrie.

כִּדּוֹד Cidod. scintilla. teda. Iob. 41. Sicut tede ignis accense. & secundum hebreos inde deriuatur כַּד Cad. i. hydria vel lagena. De quo dictum est supra in dictione precedenti.

כִּדּוֹד

Teda.

כָּדַב Chadab in lingua chaldaica significat mentiri seu fallere. & inde כִּדְבָא Chidba. i. mendaciū seu mēdax aut fallax. Dañ. 2. Quod interpretationem quoq̄ fallacem & deceptione plenam composueritis.

כָּדַב

כִּדְבָא

Mentiri. Fallax.

כַּדְכֹּד Cadchod lapis precios⁹. Quē trāslatio nra hyaspidē vocat. Esa. 54. Et ponā hyaspidē propugnacula tua. In alio vero loco trāslator posuit ipsum nomen hebraicū. Ezech. 27. Et sericū & codchod ꝓposuerūt in mercato tuo.

כַּדְכֹּד

Hyaspis.

כַּדּוּר Cadur. pila. sphera. Esa. 22. Quasi pilā mittet te in terram. vbi deficit littera caph similitudinis que ponitur pro quasi: propter euphoniam ne littera caph geminetur. & in eodē. 29. Et circūdabo te quasi sphera in circuitu tuo. Ponitur etiam כִּידוֹר Chidor pro prelio· vt Iob. 15. Sicut rex qui paratur ad prelīū: eo quod in prelio globus militū circundabat regem quasi sphera.

כַּדּוּר

Pila. Sphera.

כִּידוֹר

Prelium.

כֹּה Co. sic. ita. hic. illic. huc. illuc. hinc. illinc. Gen. 15. Sic erit semen tuū. & in eo. 32. Sic loquimini domino meo esau. & in eodem. Hec dicit frater tuus iacob. Pro quo hebrei legunt. Sic dicit frater tuus iacob. Exo. 3. Sic dices filiis israel. Nu. 16. Sic benedicetis filiis israel. & in eodē. 32. Nōne ita fecerunt patres vestri. 1. Reg. 3. Hec faciat tibi deus & hec addat. pro quo hebrei legūt. Sic faciat tibi deus & sic addat. Et vbicūq̄ in prophetis legimus: hec dicit dñs. Hebrei legūt. sic dicit dominus. & aliquando duplicatur littera caph. & dicitur כֹּכָה Cacha. vt Exo. 12. Sic aūt comedetis illū. & in eo. 29. Omnia que precepi tibi facies super Aarō & filiis ei⁹. Pro quo hebrei legūt. Et facies Aaron & filiis eius sic: iuxta omīa que precepi tibi. Nu. 11. Sin aūt aliter tibi videtur. Pro quo he. le. Et si sic tu facies mihi. Ester. 6. Sic honorabitur quēcūq̄ rex voluerit honorare. Eccl's. 11. Sic nescis opa dei. Canti. 5. Quia sic adiurasti nos. Est etiam predicta dictio כֹּה Co. aduerbium loci. i. hic. huc. illuc. hinc. illinc. vel temporis. vt Gen. 22. Ego & puer illuc vsq̄ properantes. & in eodem. 31. Pone hic coram fratribus meis. Exo. 2. Cūq̄ circunspexisset huc atq̄ illuc. Nu. 11. Quantum vno die confici potest ex omni parte castrorū. pro quo hebrei le. Quasi via vnius diei hinc: & quasi via vnius diei illinc in circuitu castrorū. & est sensus sicut in littera nostra. 3. Reg. 18. Cūq̄ se verteret huc atq̄ illuc. Significat etiam tempus presens. vt Exo. 7. Et vsq̄ ad presens audire noluisti.

כֹּה

כֹּכָה

Sic. Ita. Sic.

כָּהָה Caha. caligare. obscurare. obscurari. corripere. contristare. debilitari: aut infirmari. Gen. 27. Et caligauerūt oculi eius. Deut. 34. Non caligauit oculus eius. 1. Reg. 3. Et oculi eius caligauerant. Iob. 17. Caligauit ab indignatione oculus meus. Naū. 3. Non est obscura cōtritio tua. Zach. 11. Et oculus eius dexter tenebrescens obscurabitur. Significat etiam corripere vel cōtristare aut infirmari. 1. Reg. 3. Et non corripuerit eos. Esa. 42. Non erit tristis nec turbulentus. i. non cōtristabitur. Ezech. 21. Et infirmabitur oīs spiritus. & inde כֵּהָה Cheha. i. obscurum vl' tenebrosum. vt Leuit. 13. Si obscurior fuerit lepra & non creuerit. & in eodem Et cicatrix subobscura. & in eo. Et ipsa lepre species fuerit subobscura. & in eodē. Si deprehenderit subobscurum albo rem lucere in cute. Ponitur ēt pro fumigante. Esa. 42. Et linū fumigans nō extinguet. Quod alii obscurū & tenebrosum trāstulerūt. vt ait btūs Hieronym⁹ in explanationibus sup predicto loco. Pōitur etiam ꝓ merore vel tristitia. Esa. 61. Pallium laudis pro spiritu mororis.

כָּהָה

כֵּהָה

Caligare. Obscurari Corripere. Cōtristare. Infirmari Obscurus. Subobscura. Fumigās. Meror.

כָּהַל Cahel. in lingua chaldaica significat posse siue valere. Dañ. 2. Vere potes mihi indicare somnium. & in eo. 5

Posse.

Non poterunt nec ſcripturam legere.

כָּהַן Cahan.miniſtrare.ſ.in ſacris. ſacerdotio fungi. ſacerdotē ordinari.Exo.28.vt ſacerdotio fungatur mihi.& in eodē. In quibus ſanctificatus miniſtret mihi.& in eo. Sanctificabiſq; illos vt ſacerdotio fungantur mihi. & in eo.35. Vt fungātur officio ſuo in ſacris.Nu.13. Cōſecratis manib⁹ vt ſacerdotio fungerētur.& in eo.Functiq; ſunt ſacerdotio eleazar & ithamar.Pōitur ēt pro decorare.vt Eſa.61.Tāq; ſponſum decoratū corona.i.tanq; ſpōſus qui more ſacerdotis decoratur corona atq; aliis veſtibus p̄cioſis atq; pulcherrimis: ſicut exponūt hebrei.& inde כֹּהֵן Cohen.i.ſacerdos. miniſter.vel ille qui preeſt ſacris.Geñ.14.Erat autē ſacerdos dei altiſſimi.& in eo.41.Deditq; ei vxorē Aſenez filiā putiphariſ ſacerdotis heliopoleos.Exo.2. Erāt aūt ſacerdoti madian ſeptē filie.Leuit.4.Si ſacerdos peccauerit. Et in eo.6. Veſtietur tunica ſacerdos.& in eo.15.Adducetur ad Aron ſacerdotē.Deut.17.Nolens obedire ſacerdotis imperio.Ps.109.Tu es ſacerdos in eternū.Hiere.52. Saraiam ſacerdotē primū & ſophoniā ſacerdotē ſecūdū. & in plurali כֹּהֲנִים Cohanim. Geñ.47.Preter terrā ſacerdotum que a rege tradita fuerat eis.Leuit.21.Loquere ad ſacerdotes filios Aaron.2.Reg.8. Sadoc & abiathar erant ſacerdotes. 4.Reg.10.Et notos & ſacerdotes.Iob.12.Qui ducit ſacerdotes inglorios. Oſee.6.Particeps ſacerdotū.Accipitur ēt pro magno vl' p̄cipali.vt.2.Reg.8.Filii aūt dauid ſacerdotes erant.i.primi & principales ad manū regis. vt habetur 1.Paralip.18.vbi dī.Porro filii dauid primi ad manum regis.2.Reg.20.Hira aūt hiraites erat ſacerdos dauid.i.primus & principalis in domo regia.ſicut exponunt hebrei. Quia nō erat de gñe ſacerdotali.& inde כְּהֻנָּה Cehuna.i.ſacerdotiū.Nu.16. Vt vobis etiā ſacerdotiū vendicetis. & in eo.25.Et erit tā ip̄i & ſemini ei⁹ pactū ſacerdotii ſēpiternū.

כַּוָּא Chaua.in līgua chaldaica ſignāt feneſtrā.& in pſali כַּוִּין Chauin. Dañ.6.Et feneſtris apertis in cenaculo ſuo.

כָּוָה Caua.cōburere.exurere.Prouer.6. Vt nō plāte comburantur eius.Eſa.43.Cū ambulaueris in igne nō cōbureris.& inde כְּוִיָה Ceuiia.i.cōbuſtio vel aduſtio. vt Exo.21 Pedē pro pede aduſtionē pro aduſtione.Scribitur etiam cū mem in p̄cipio.& dicitur מְכָוָה Michua.i.cōbuſtio.Leuit. 13.Caro aūt & cutis quā ignis exuſſerit. Pro quo he.le. Caro aūt in cuius cute fuerit exuſtio ignis.& in eo.Plaga combuſtionis eſt.& in eo.Quia cicatrix eſt combuſture.

כּוֹחַ Coach.fortitudo.virtus.robur. & cōiter ſcribitur ſine vau.Geñ.49.Tu fortitudo mea & principium doloris mei.Exo.15. Dextera tua dñe magnificata eſt in fortitudīe. Deut.8.Fortitudo mea & robur manus mee.Iob.3.Ibi requieuerūt feſſi robore.& in eo.9.Sapiēs corde eſt & fortis robore.& in eo.26.In fortitudine ei⁹ repēte maria cōgregata ſunt.& in eo.30. Quorū virt⁹ manuū mihi erat p̄ nihilo.Ps.22.Aruit tāq; teſta virtus mea.Ps.28. Vox dñi in virtute.Ps.37. Dereliquit me virt⁹ mea. Ponitur ēt p̄ fructu vl' fructu: qui dicitur virtus & fortitudo terre.Iob.31 Si fruct⁹ eius comedi abſq; pecunia.Itē כּוֹחַ Coach.i.aīal immundum Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit.Chameleon.Leuit.11.Chameleon & ſtellio & lacerta.

כּוּל Col.capere.cōtinere.poſſe.ferre.ſuſtīere.ſuſtētare.nutrire.paſcere. & cōmuniter ſcribitur cū iod in medio loco vau.3.Reg.7.Duo milia batos capiebat.& in eo.8. Qm̄ altare eneū qd' erat corā dño min⁹ erat & capere nō poterat holocauſtum.2.Paralip.4.Capiebatq; tria millia metretas. Hiere.2. Et foderūt ſibi ciſternas diſſipatas q̄ cōtinere non valēt aquas.Ezech.21.Vt interficias & fulgeas.Pro quo he le. Vt capias ſiue cōtineas.i.vt ſis capaciſſim⁹ interfectiōis & fulgeas: ſic enim exponitur ab hebreis. Et ſimilis dictio habetur infra in eodē.23.vbi dicitur.Que eſt capaciſſima ebrietate.Significat ēt ſuſtinere vel ſuſtentare.vt Hiere.6. Laboraui ſuſtinēs.Ioel.2.Quis ſuſtinebit eū. Itē ponitur pro appēdere.vt Eſa.40.Quis appēdit trib⁹ digitis molē terre.Pōt ēt legi ſuſtinuit trib⁹ digitis.Alii vero legunt & mēſus eſt.& ſcribitur in predicto loco cū caph & lamed tm̄. Et aliq̄n duplicātur predicte due lre & dī כִּלְכֵּל Chilchel.i. cape.ſuſtinere.ſuſtētare.diſpēſare. paſcere. alere. enutrire. 2.Paralip.6.Si celū & celi celorū te nō capiunt. Prouer.18. Spūs viri ſuſtentat imbecillitatē ſuam. Hiere.20.Ferre nō ſuſtinēs.Malach.3.Et quis poterit cogitare diē aduēt⁹ ei⁹. Pro quo he.le.Et quis ſuſtinebit diem aduentus ei⁹. Significat etiā paſcere vel alere aut enutrire. Geñ.45. Ibiq; te paſcā.& in eo.47.Et alebat eos omnēq; domū patris ſui. 2.Reg.19.Prebuit alimenta regi cū moraretur in caſtris.3. Reg.18.Et pauit eos pane & aqua.& in eo.20.Et filii iſrael recenſiti ſunt & acceptis cibariis p̄fecti. Zach.11. Et qđ ſtat nō enutriet.Significat etiā diſponere vel diſpenſare.Ps.111 Diſponet ſermones ſuos in iudicio..Et btūs Hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.trāſtulit.Diſpenſabit verba ſua in iudicio.& ſecūdū aliquos hebreos inde deriuatur כִּילֵי Chilai.Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit fraudulentum. De quo vide infra in dictione כִּיל Chil.

כּוּן Chun. parare.prepare.dirigere.formare.firmare. cōfirmare.ſtabilire.Geñ.43.Et inſtrue conuiuiū.i.para vel prepara conuiuiū.& in eo. Illi vero parabāt munera. Exo. 23.In locū quem preparaui tibi.Nu.23.Et para totidē vitulos.1.Reg.7.Preparate corda veſtra dño.& in eo.13.Iam nūc preparaſſet dñs regnū tuū.2.Paralip.12. Nō prepauit cor ſuū.& in eo.27.Eo quod direxiſſet vias ſuas. & in eo. 29.Et ecce expoſita ſunt oīa corā altari dñi.pro quo he.le. Et preparauimus:& ecce oīa corā altari dñi. & in eo. 31.Vt prepararent oīa horrea in domo dñi.& in eo.35. Et prepara te vos p̄ domos & cognatiōes veſtras. & in eo. Preparatūq; eſt miniſteriū.& in eo.Sibi aūt & ſacerdotibus poſtea parauerūt.Eſdre.7.Parauit cor ſuū vt inueſtigaret legem. Iob.39.Quis preparauit coruo eſcā. Ps.7. Et in eo parauit vaſa mortis.Ps.67.Paraſti in dulcedīe tua paupi deus. Ps.101.Et ſemen eorū in ſeculū dirigetur.Ps.102.Dñs in celo parauit ſedē ſuā.Ps.118.Vtinā dirigantur vie mee.& in eo.Greſſ⁹ meos dirige ſecūdū eloquiū tuū.Ps.140.Dirigatur oratio mea ſicut incēſum in conſpectu tuo. Ps.146. Et parat terre pluuiā.Prouer.19.Parata ſunt deriſoribus iudicia.Eſa.14.Preparate filios eius occiſiōi.& in eo.16.Et preparabitur in mia ſoliū.& in eo.30.A rege preparata.pro q⁹ he.le.Etiā regi preparatur.Hiere.24.Poſiti ante templum dñi.i.parati vel preparati.Ezech.28.In die qua cōditus es preparata ſunt.& in eo.38.Prepara & inſtrue te & oēm multitudinē tuā.vbi ponitur ēt pro inſtruere.Itē pōitur pro valere.vt Iudi.12.Eādem lram ſpicā exprimere nō valēs.pro quo he.le.Et nō valebat loqui ſic.i.nō poterat dicere ſebolet.vel ſic.Et nō dirigebatur vel nō inſtruebatur ad loquendum.i.nō recte loquebatur ſicut ei dicebatur. Significat ēt formare.vt Iob.31.Et formauit me in vulua vnus. Sed etiā in predicto loco hebrei legūt.Et parauit nos in vulua vn⁹. Significat etiā firmare vel cōfirmare.aut ſtabilire vel robo rare.vt.1.Reg.20.Nō ſtabilieris tu neq; regnū tuū.2.Reg. 5.Qm̄ confirmaſſet eū dñs regem.& in eo.7. Et firmabo regnū eius.3.Reg.2.Et firmatū eſt regnum eius nimis. Et in eo.3.Cōfirmatū eſt igitur regnū in manu ſalomōis. Prouer.4.Et oēs vie tue ſtabilientur.Ezech.4.Et obfirmabis faciē tuā ad eā. Scribitur etiā aliq̄n cū duplici nun.ſ. quādo

Sacerdotio fungi. Miniſtrare

Decorare.

Sacerdos

Sacerdotes.

Principales.

Primus.

Sacerdotium.

Fenestre.

Cōburere.

Aduſtio.

Exuſtio.

Cōbuſtio.

Fortitudo.

Robur.

Virtus.

Fructus.

Chameleō

Capere.

Continere

Suſtinere.

Appēdere

Capere Suſtētare.

Suſtinere

Paſcere Alere.

Accipere cibaria Enutrire Diſponere.

Diſpēſare.

Fraudulētus.

Parare.

Prepare

Dirigere.

Valere.

Formare.

Stabilire. Cōfirmare Firmare.

Obfirmare

est verbum quarte cõiugationis.vt Exo.15.Sanctuariũ tuũ dñe firmauerũt manus tue. Iob.8.Et diligenter inuestiga patrũ memoriã.Pro quo he.le.Et prepara siue dirige.s.te ad inuestigationẽ patrũ.Ps.7.Et dirigens iustum.Ps.9.Parauit in iudicio thronũ suũ.Ps.10.Parauerunt sagittas suas in pharetra.Ps.23.Et sup flumina prepauit eũ.Ps.36.A domino gressus hominis dirigentur.Ps.89.Et opa manuum nostrarum dirige.Prouer.24.Et prudẽtia roborabitur.i. stabilietur vel cõfirmabitur.Esa.51.Et parauerat ad perdẽdum.&in eodem.62. Donec stabiliat & donec ponat ierusalẽ laudem in terra.& inde נָכוֹן Nachõ.i.rectũ siue certum aut preparatum vel firmum.Geñ.41. Firmitatis indicium est.Pro quo he.le.Quia firmũ vel certũ est verbum. Exo. 8.Non potest ita fieri.Pro quo hebrei legunt.Non est rectũ ita fieri. Et in eodem.34.Esto paratus mane. Deut.17. Et verum esse reperies. Pro quo hebrei legũt. Et ecce veritas: paratum vel certum verbũ .s.est.i. Reg.23. Et reuertimini ad me ad rem certam.Et in eodem.26.Et didicit quod illuc veniisset certissime. Nee.8. Mittite partes eis qui non preparauerant.i.qui non habẽt paratum vel preparatũ.Ps.50. Et spiritum rectum innoua in visceribus meis.Ps.56. Paratum cor meum deus paratum cor meum. Ps.92.Parata sedes tua ex tũc. Osee.6.Quasi diluculũ preparatus est egressus ei?.Scribitur etiã cũ he in fine & dicitur נְכוֹנָה Nechona. Ps.5.Quoniam non est in ore eorum veritas. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Nõ est emũ in ore eorũ rectũ. Inde נֵן Cen aduerbium .i. recte.Sic. Ita.similiter.pariter.Nu.27.Iustam rem postulant filie Salphaad. Pro quo he.le. Recte siue rectum filie Salphaad loquuntur.& in eo.36.Recte trib? filiorũ Ioseph locuta est. 4.Reg.7.Non recte facimus.Eccl's.8.Et laudantur in ciuitate quasi iustorũ operũ.pro quo he.le.Et laudantur in ciuitate quasi recte operentur.Hiere.8. Nemo quod bonum est loquitur.i.quod rectũ est.& in plurali נְכֹנִים Cenim.i.recti.Beatus hieronymus transtulit Pacifici.Geñ.42.Pacifici venimus.& in eo. si pacifici estis. Est etiã נֵן Chen aduerbium similitudinis .i. ita. sic. similiter. sicut. Geñ.1. Et factum est ita.& in eo.25.Si sic mihi futurũ erat.& in eodem. 43.Si sic necesse est.Exo.1.Tanto magis multiplicabantur & crescebant. Pro quo he.le.Sic multiplicabantur & sic crescebant.& in eo.7.Feceruntq; moyses & Aaron sicut preceperat dñs.& in eo.Feceruntq; similiter malefici.& in eo. 10.Sic dñs sit vobiscum. Iudi.21. Alias aũt non repererunt quas simili modo traderent.pro quo he.le.Et non inuenerunt eis sic vel similiter.i.non inuenerũt certum numerum mulierũ secũdũ numerũ virorũ.2.Reg.18.Non sicut tu vis. 3.Reg.7.Et in iũcturis similiter desuper.& in eo.Pariterq; habebat vnũ cubitũ & dimidiũ. Ester.7.Vt hec auderet facere.i.vt sic auderet facere. Ps.1.Nõ sic ipii. Esa.33. Sic erit malus tuus vt dilatare signũ non queas.& in eo.51.Et habitatores eius sicut hec interibũt.pro quo he.le.Sic interibũt vel similiter interibunt.Hiere.25.Et fortitudo eorum dissimilis.Pro quo he.le.Et fortitudo eorũ nõ sic: vel nõ similiter. Osee.11.Sic abierunt a facie eorũ. Et aliqñ preponitur ei littera lamed & dicitur לָכֵן Lachẽ.i. Propterea siue ideo. Idcirco.vt Geñ.4.Nequaq; ita fiet sed omis qui occiderit cain septuplũ punietur.Pro quo he.le. Ideo siue propterea omnis qui occiderit cain. Et in eo .30. Dormiat tecum hac nocte.Pro quo he.le. Propterea siue ideo dormiat tecũ hac nocte.Iob.20.Idcirco cogitationes mee varie succedunt sibi.& in eodem.32.Ideo dicam audite me. & in eodem.37. Ideo timebunt eum viri.Esa.5.Propterea captiuus duct? est populus meus.& in eodem.Propterea dilatauit infern? animam suam.& in eodem.29.Propterea hec dicit dominus ad domum iacob.Soph.2.Propterea viuo ego dicit dominus. Preponitur etiam ei littera Beth & dicitur בֵּכֵן Bechen. Pro quo beatus Hieronym? transtulit Tunc.vt Ester. 4.Et tunc ingrediar ad regem. Eccl's.8. Vidi impios sepultos.pro quo hebrei legunt. Et tũc siue & interdum vidi impios sepultos. Et aliqñ prepõitur ei dictio עַל Al.& dr עַלכֵּן Alcen.i.propterea.ideo.idcirco.quã obrem. Geñ.2.Quã obrẽ relinquat homo patrẽ suũ & matrẽ.& in eo.11. Idcirco vocatum est nomen loci illius babel.& in eodem.16.Propterea appellauit puteum illum puteum viuentis. & in eodem.18.Idcirco enim declinastis ad seruum vestrum. & in eodem.29.Et idcirco appellauit nomen eius leui. & in eodẽ.38. Quia nõ tradidi eam sela filio meo. Pro quo he.le. Quia propterea nõ tradidi eã sela filio meo.i.propterea fecit hoc scel? quia nõ tradidi eã sella filio meo.Ps.1. Ideo nõ resurgũt ipii in iudicio.Ps.41. Propterea mẽor ero tui de terra iordanis.Eccl's.8.Absq; timore vllo filii hoim perpetrant mala.Pro quo hebrei legunt Propterea cor filiorum hominum impletur in eis ad faciendum mala.i.impletur malicia & nequitia.Cãti.1. Ideo adolescẽtule dilexerũt te. Abach.1.Propter hoc lacerata ẽ lex.& ĩ eo.Propterea egreditur iudiciũ puersũ.Et a p̃dicta dictiõe deriuatur מָכוֹן Machon.i.firmitas.basis. habitatio.sedes.Exo.15.Firmissimo habitaculo tuo quod operatus es domine. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur מְכוֹנָה Mechona.3.Reg.7. Et fecit decem bases eneas quattuor cubitorum longitudinis bases singulas.& in eodem. Et ipsum opus basiũ interrasile erat & in eodem. In summitate autem basis erat quedam rotunditas.Zach.5.Et ponatur ibi super basim suam. Dicitur ẽt כַּן Can.i.basis.Exo.30. Facies & labium eneum cũ basi sua. & in eodem.31.Et omnia vasa eorum labium cum basi sua. Ponitur etiam pro sede vel gradu. vt Geñ.40. Et restituet te in gradum pristinum.Scribitur etiam cum he in fine & dicitur כַּנָּה Cana.Ps.79.Et perfice eam quã plantauit dextera tua.Pro quo hebrei legunt. Et basim vel sedem quam plantauit dextera tua. Vnde beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.Et radicem quam plãtauit dextera tua.& inde תְּכוּנָה Thechuna.i.sedes siue habitatio.Pro quo beatus Hieronymus transtulit solium. Iob. 23. Et veniam vsq; ad soliũ eius. Item כַּוָּן Cauan .i.torta siue placenta.& solum inuenitur in numero plurali.s.כַּוָּנִים Cauanim. Hiere.7. Vt faciant placentas regine celi.& in eodem.44. Nunquid sine viris nostris fecimus ei placentas. Item כִּיּוּן Chiun.i.imago. Amos.5.Et imaginem idolorum vestrorum.Et aliqui hebrei dicunt q̃ significat idolum saturni. Eo quod saturnus in lingua arabica sic nominatur.

כּוֹס Cos.calix.scyph?. Geñ.40.Tuli ergo vuas & expressi in calicem.& in eodem.Et tradidi poculum pharaoni. Pro quo hebrei legunt.Et tradidi calicem in manu pharaonis.Ps.10.Pars calicis eorũ.Ps.22.Et calix meus inebrias. Ps.74. Quia calix in manu domini. Ps.115. Calicem salutaris accipiã.Hiere.25.Sume calicẽ vini furoris. Threñ. 4.Ad te quoq; perueniet calix.& in plurali כּוֹסוֹת Cosoth. Hiere.35.Scyphos plenos vino & calices.Item כּוּס Cos.nomen est auis.Pro quo beatus Hieronymus transtulit bubonem. Leuit.11.Et accipitrem iuxta genus suum : bubonem & mergulum.Ps.101.Factus sum sicut nycticorax in domicilio.Pro quo beatus Hieronym? in psalterio iuxta he. ve. transtulit.Factus sum quasi bubo solitudinum.

כּוּר Cur.fornax.caminus.Deut.4.Vos autem tulit dominus & eduxit de fornace ferrea egypti:vt hret pp'm. Prouer. 27.Quomodo probatur in conflatorio argentũ.

Universidad de Deusto Biblioteca

Caminus. & in fornace aurum. Esa. 48. Elegi te in camino paupertatis. Ezech. 22. Et ferrum & plumbū in medio fornacis. Et in eo. Vt cōflatur argentū in medio fornacis. Item כּוֹר Cor idest Corus. Genus mensure. 3. Reg. 5. Viginti millia coros tritici in cibum domui eiꝰ. Inde מְכוֹרָה Mechora. Pro quo beatus Hieronymus transtulit Radicem vel natiuitatem. Ezech. 16. Radix tua & generatio tua de terra canaā. & in eodem. 21. In terra natiuitatis tue iudicabo te. Hebrei vero dicunt qꝫ significat habitationē siue coloniam.

כּוֹר
L.orus.
מְכוֹרָה
Radix

כּוּשׁ Cus. propriū nomē est filii Cham. Geñ. 10. Filii autem cham cus & mesraim. Et ab eo dicta est ethiopia que hebraice dicitur. Cus. vt Geñ. 2. Circuit oēm terram ethiopie. Ps. 67. Ethiopia preueniet manus eiꝰ deo. & inde כּוּשִׁי Cusi. i. ethiops. vt. 2. Paralip. 14. Et egressus est contra eos zara ethiops. & in titulo. Ps. 7. vbi dicitur. Sup verba ethiopis filii gemini. & secūdū hebreos vocatur ibi saul ethiops: eo quod nō potuit mutare cor suum ne odiret dauid: sicut nec ethiops potest mutare pellē suā. Hiere. 13. Si mutare potest ethiops pellē suam. & in plurali כּוּשִׁים Cusim. 2. Paralip. 14. Exterruitqꝫ dñs ethiopes. & in eo. Fugeruntqꝫ ethiopes. Scribitur etiā cū duplici iod. & dicitur כֻּשִׁיִּים Cusiim. vt Amos. 9. Nunqd non vt filii ethiopū vos estis mihi. & in genere femenino כּוּשִׁית Chusith. i. ethiopissa. Nu. 12. Propter vxorem eius ethiopissam. Et dicūt hebrei qꝫ ethiopes & madianite & ismaelite idē sunt. & ideo vxor moysi dicitur in predicto loco ethiopissa quāuis esset madianitis.

Cus.
Ethiopia
כּוּשִׁי
Ethiops.
כּוּשִׁים
Ethiopes.
כֻּשִׁיִּים
כּוּשִׁית
Ethiopissa

כָּזַב Cazab. mentiri. frustrari. fallere. deficere. Nu. 23. Non est deus quasi homo vt mētiatur. 4. Reg. 4. Noli mentiri ancille tue. Iob. 24. Quis me pōt arguere esse mētitū. & in eo. 40. Ecce spes eius frustrabitur eū. Ps. 77. Et in lingua sua mētiti sunt ei. Ps. 88. Si dauid mētiar. Ps. 115. Oīs homo mendax. Prouer. 14. Testis fidelis nō mentietur. Et in eo. 30. Et arguat te & inueniaris mendax. Significat etiā deficere vel cessare. Esa. 58. Et sicut fons aquarū cuius non deficiūt aque. Geñ. 38. Quo nato parere vltra cessauit. Hebrei tñ dicunt qꝫ in predicto loco est nomē proprium loci. & legunt sic. Et erat in chezib qñ peperit eū. Beatꝰ Hieronymus in libro de hebraicis questiōibꝰ super predicto loco sic ait. Verbū hebraicū hic ꝑ loci vocabulo positū est: qđ aquila pro re transtulit dicēs. Et vocauit nomē eius sela: & factū est vt mentiretur in partu postꝫ genuit eū. Postꝫ eñ genuit sela stetit partus eius: chezib ergo non nomen loci sed mendaciū dicitur. vñ & in alio loco scriptum est. mentietur opus oliue. i. fructū olīua nō faciet. hec Hieronymꝰ. & inde כָּזָב Cazab. i. mendaciū. Ps. 4. Et queritis mendaciū. Prouer. 30. Vanitatem & verbū mendacii longe fac a me. & in plurali כְּזָבִים Cezabim. Iudi. 16. Et falsum locutus es. pro qꝫ hebrei legunt. Et locutus es mihi mendacia. Prouer. 14. Et profert mendacia versipellis. Osee. 7. Et ipsi locuti sunt cōtra me mēdacia. Scribitur ēt aliqñ cū aleph in prīcipio. & dicitur אַכְזָב Achzab siue אַכְזִיב Achzib. Hiere. 15. Facta es mihi quasi mendaciū aquarū infideliū. Mich. 1. Domꝰ mēdacii in deceptionē regibus israel. Hebrei tamen in predicto loco legūt. Domos Achzib in deceptionē siue in mēdaciū regibꝰ israel. Est eñ achzib nomē proprium loci. De qꝫ habetur. Ios. 15. vbi dicitur & ceila & achzib & marela. Sed translatio nostra posuit interpretationem pro nomine.

Mentiri
Frustrari.
Deficere.
כָּזַב
Mendaciū
כְּזָבִים
Mendacia
אַכְזָב
אַכְזִיב
Mendatia

כָּזַר Chazar. crudelis. Et additur ei littera aleph ī prīcipio. & dicitur אַכְזָר Achzar. Iob. 30. Mutatꝰ est mihi in crudelē. & in eo. 41. Non quasi crudelis suscitabo eū. Et aliqñ scribitur cum iod in fine & dicitur אַכְזָרִי Achzari. Prouer. 12. Viscera aūt impiorum crudelia. Hiere. 6. Crudelis est & non miserebitur. & in eodem. 30. Percussīte castigatione crudeli. & in eodem. 50. Crudeles sūt & immisericordes & īde אַכְזָרִיוּת Achzariiuth. i. crudelitas. vt Prouer. 17. Ira non habet misericordiam. Pro quo hebrei legunt. Crudelitas ire. Potest etiam legi sic. Crudelitatem ira. s. habet. & est sensus sicut in littera nostra.

Crudelis
אַכְזָרִי
Crudelitas

כֹּחַ Coach. fortitudo. virtꝰ. robur. potētia. potestas. De qꝫ vide supra in dictiōe כֹּחַ Choa cū vau in medio dictiōis.

כָּחַד Cachad. celare. abscondere. occultare. latere. negare. delere. destruere. desolare. percutere. Geñ. 47. Non celamus domino nostro. 1. Reg. 3. Oro te ne celaueris ꝓme. Et in eo. Hec faciat tibi deus: & hec addat si absconderis a me. & in eo. Et nō abscōdit ab eo. 2. Reg. 18. Nequaqꝫ hoc regē latere potuisset. Iob. 15. Sapiētes cōfitentur & nō abscōdūt a prībꝰ eorū. & in eo. 20. Abscōdit illud sub lingua sua. Ps. 138. Nō ē occultatū os meū a te. Signāt ēt negare. Iob. 6 Nec cōtradicā sermonibꝰ sancti. i. nō negabo sermōes sācti. Significat ēt destruere vl' delere. aut desolare seu succidere vel percutere. Exo. 23. Quos ego cōteram. i. destruam vel dispersam. Iob. 4. Aut quādo recti deleti sunt. & in eo. 15. Habitabit in ciuitatibꝰ desolatis. & in eo. 22. Nōne succisa est erectio eorū. 2. Paralip. 32. Et percussit omnem virum robustum & bellatorem.

כָּחַד
Celare.
Abscōdere
Latere
Occultare
Negare
Conterere
Dispdere.
Delere.
Desolare
Succidere
Percutere

כָּחַל Cachal. Linire. Circunlinire. Ezech. 23. Circunlinisti stibio oculos tuos.

כָּחַל
Circūlinire

כָּחַשׁ Cachas. negare. mentiri. deficere. Geñ. 18. Negauit sara. Leuit. 6. Negauerit ꝓximo suo depositū. Deut. 33. Negabunt te inimici tui. Ios. 24. Ne forte negare velitis & mentiri domino deo vestro. 2. Reg. 22. Filii alieni resistent mihi. Pro quo hebrei legunt. Filii alieni mentientur mihi siue negabunt mihi. Ps. 17. Filii alieni mētiti sunt mihi. Ps. 65. Mentiētur tibi inimici tui. Esa. 59. Peccare & mētiri contra dominū. Osee. 4. Maledictū & mendaciū & homicidium. Pro quo hebrei legunt. Maledicere & mentiri siue negare: & interficere. & in eodem. 9. Et vinū mentietur eis. i. deficiet. Abach. 3. Mentietur opus oliue. Zach. 13. Et nec operientur pallio saccino vt metiantur. Ponitur etiam pro immutari. Ps. 108. Et caro mea mutata est propter oleū Hebrei tñ dicūt qꝫ in ꝑdicto loco significat marcescere vel extenuari. Vnde ipsi legūt. Et caro mea marcescit siue extenuatur a pinguedine siue ab oleo. Iob. 16. Vbi nos legimꝰ. Et suscitatur falsiloquus aduersus faciē meā cōtradicēs mihi. Ipsi legūt. Et suscitatur in me macies meas siue tenuitas mea in faciē meā testificatur. Vnde premittitur. ruge mee testimonium dicūt contra me. Potest etiā intelligi sicut est in littera nostra. Inde כָּחַשׁ Cachas. i. negatio mendaciū siue mendax. Ps. 58. Et de execratione & mendacio annūciātur. Esa. 30. Filii mēdaces filii nolētes audire legem dei. Osee. 7. In malicia sua letificauerunt regē & mēdaciis suis principes. & in eo. 10. Comedistis fructū mendacii. & in eodem. 11. Circūdedit me ephraim in negociatione. Debet legi in negatione vel in mendacio.

Deficere.
Mutari
Marcescere
כָּחַשׁ
Mendaciū

כִּי Chi. Quia. qñ. qꝫ. enim. quidē. cū. qñ. si. Geñ. 2. Quia in ipso cessauerat ab oīi opere suo. & in eo. 4. Qñ occidi virū in vulnꝰ meū. & in eo. 5. Quia tulit eū dñs. & in eo. 11. Quia ibi cōfusū est labiū vniuerse terre. & in eo. 20. Quia propheta est. & in eo. 21. Quia in isaac vocabitur tibi semē. & in eo. 26. Qñ potētior nobis factꝰ es. & in eo. 32. Qñ si cōtra deū fortis fuisti. Exo. 8. Qñ nō est sicut dñs deꝰ nr̄. & in eo. 33. Quia nō dimittet cū peccaueris. Ps. 1. Qñ nouit dñs viā iustorū. ps. 17. Quia custodiui vias dñi. ps. 33. Quia ipse sup maria fundauit eū. Dañ. 9. Quia recessimus a te. & aliqñ signāt qđ vl' quidē. Geñ. 1. Et vidit deꝰ lucē qꝫ ēt qꝫ bona. & in eo. 12. Quare nō indicasti mihi qꝫ vxor tua esset.

Negatio.
כִּי
Quia.
Quoniam
ק

Et in eo.15.Qđ posse ſiurus ſum eā. Exo.23. Quod ſi audieris vocē eius.& in eo. Quod tibi certe erit in ſcādalum. Iob.9. Vere ſcio q̄ ita ſit.& in eo.40. Quod influat iordanis in os eius. Itē ponitur pro enim vel quidē. Geñ.2. Non enim pluerat dñs deus.& in eo.8. Aque enim crāt ſup̄ vniuerſam terrā.& in eo.16. Dixit eñ p̄fecto hic vidi. Exo.10. Eſt eñ ſolēnitas dñi dei noſtri.& in eo.14. Dñs eñ pugnat pro eis. Et in eo.16. Ignorabāt enim quid eēt.& in eo.34. Populus eñ dure ceruicis eſt. Nu.15. Verbū eñ dñi cōtemſit.1.Reg.21. Et quidem ſi de mulieribus agitur. Iob.14. Tu quidē greſſus meos dinumeraſti. Threñ.3. Nō eñ humiliauit ex corde ſuo. Itē ſignificat cū vel qñ. Geñ.4. Cū operatus fueris eam.& in eo.30. Qñ placiti tp̄s aduenerit. Exo.7. Cū dixerit vobis pharao oñdite ſigna. Deut.6. Cū interrogauerit te filius tuus.& in eo.7. Cū vero introduxerit te dñs deus tuus in terrā. & in eo.12. Qñ dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos.& in eodē.13. Qñ audieris vocem dñi dei tui. Ioſ.17. Cū ſubuerteris cananeū. Prouer.23 Qñ ſederis vt comedas cū principe.& in eo.26. Qñ ſubmiſerit vocē ſuā. Ponitur ēt pro ſi. Exo.1. Si ingruerit cōtra nos bellū.& in eo.23. Si ſeruieris diis eorū. Deut.4. Si genueris filios ac nepotes. Ps.12. Qui tribulāt me exultabunt ſi motus fuero. Ps.22. Nā & ſi ambulauero in medio vmbre mortis. Prouer.23. Si eñ percuſſeris eū virga non morietur. Item ponitur pro vt. Geñ.38. Quid dabis mihi vt fruaris cōcubitu meo. Iudi.8. Vt dem⁹ exercitui tuo panes. Ponitur ēt aliqñ relatiue. vt. Geñ.48. Qui maior natu erat. Iob.41. Nō quaſi crudelis ſuſcitabo eū. pro quo hebrei le. Nō ē crudelis qui ſuſcitet eū. Pōitur ēt pro ſed. Ioſ.17. Sed tranſibis ad mōtē. Ponitur ēt pro quāuis. vt in eo. Quē dicis ferreos habere curr⁹ & eſſe fortiſſimū. Pro quo he. le. Quāuis curr⁹ ferreos habeat & quāuis ſit fortiſſim⁹. Et qñ p̄ponitur dictiōi אִם Im. & dicitur כִּי אִם Ci im. tūc ambe dictiones ſignificāt niſi. Sed. quia ſi. Qđ ſi. Geñ.32. Niſi benedixeris mihi. Deut.16. Sed in loco quem elegerit domin⁹. Ps.1. Sed tanq̄ ventus quē proiicit vētus. Eſa.59. Sed iniquitates veſtre diuiſerunt inter vos & deū veſtrum. Hiere.37. Sed & ſi percuſſeritis omnē exercitū chaldeorū. 1.Reg.14. Quia ſi ſuper ionathā filium meū factū eſt. Hiere. Si laueris te nitro. pro quo he.le. Quia ſi laueris te nitro.i. quāuis laueris te nitro. Threñ.3. Quia ſi abiecit: & miſerebitur. & aliquādo preponitur ei lra he.& dicitur הֲכִי Hachi.& eſt dictio dubitatiua.i. num quia. nūquid. vt Geñ.29 Num quia frater meus es gratis ſeruies mihi. 2. Reg.9. Putas ne eſt aliquis q remāſerit de nomo ſaul.i. nūquid eſt aliquis. Iob.6. Nunquid dixi afferte mihi. Reperitur ēt affirmatiue pro iuſte ſiue vtiq̄. Geñ.27. Iuſte vocatū eſt nomē eius iacob. 2. Reg.23. Et inter tres nobilior. Pro quo he.le. Et de tribus vtiq̄ nobilior.

כִּיד Chid. interitus. interfectio. Iob.21. Videbunt oculi ei⁹ interfectionē ſuā.& inde כִּידוֹן Chidō.i. clype⁹. ſcutū. haſta ſiue lancea: 1. Reg.7. Et clypeus ereus tegebat humeros eius. Iob.39. Vibrabit haſta & clypeus. Hiere. 50. Arcū & ſcutū apprehēdāt. Significat ēt lāceā ſiue haſtā. vt Iob.41. Et deridebit vibrātē haſtā. Ioſ.8. Leua clypeū qui in manu tua eſt. Pro quo he.le. Extende lanceā ſiue haſtā que in manu tua eſt. Et ſic eſt in tranſlatione chaldaica. ſ. haſtam. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra.

כִּיל Chil. fraudulentus.& additur in fine lra iod. & dī כִּילַי Chilai. Eſa.32. Nec fraudulētus vocabitur maior.& in eodem. Fraudulenti vaſa peſſima. Hebrei vero dicunt q̄ ſignificat auarum ſiue parcum.

כִּים Cim. nomē ſtelle vel cōſtellationis ſtellarum. & additur he in fine· & dicitur כִּימָה Cima. pro quo beat⁹ Hieronymus trāſtulit Hyadas: ſiue pliadas. Iob.9. Qui fecit arcturū & oriona & hyadas & interiora auſtri. & in eo.38. Nūquid cōiungere valebis micātes ſtellas pliadas. In alio vero loco traduxit arcturū. Amos.5. Facientē arcturū & orionē & cōuertētem in mane tenebras. & aliqui hebrei dicunt q̄ ſunt ſeptem ſtelle in fine ſigni arietis.

כִּיס Cis. marſupiū. ſacul⁹. Deut.25. Nō habebis in ſacculo tuo diuerſa pondera. Et pro pōdere ponitur in hebreo lapis. Prouer.1. Marſupiū vnū ſit oīum noſtrū. & in eo. 16. Et opera eius lapides ſeculi. Debet legi ſacculi. i. oīa pōdera ſacculi. Nā vt ſupra dictū eſt in hebreo aliqñ ponitur lapis pro pondere. Eſa.46. Qui confertis aurum de ſacculo.

כֵּיף Ceph. petra. ſaxū. rupes. Iob.30. In cauernis terre. vel ſup̄ glareā. pro quo he.le. In cauernis terre & petrarū. Hiere.4. Et aſcenderunt rupes.& inde in euāgelio cephas interpretatur petra. Iohānis.1. Tu vocaberis cephas qđ interpretatur petrus. vnde petrus dicitur a petra.

כִּיּוֹר Ciior. cōcha. ſiue labrū. i. vas in quo erat aqua ad lauādum. Exo.30. Facies & labrū eneū cum baſi ſua. Et in eo.38. Fecit & labrū eneū cum baſi ſua. 2. Paralip.4. Fecit quoq̄ cōchas decem. Pōitur ēt pro lebete. 1. Reg.2. Et mittebat eam in lebetem. Significat ēt כִּיּוֹר Ciior fornacē vel caminū. Zach.12. Sicut caminū ignis in lignis.& ide כִּירַיִם Ciraim. i. inſtrumētū in quo ſuſtentātur olle ad ignem poſite. Pro quo beat⁹ Hieronym⁹ trāſtulit. Chytropodes. Leuit.11. Siue clibani ſiue Chytropodes deſtruentur.

כָּכָה Cacha. Sic. Ita. De quo vide ſupra in dictiōe כה Co.

כִּכָּר Cicar. torta. maſſa. talentū. De q̄ vide infra poſt dictionem כַּר Ghar.

כֹּל Col. omnis. totus. vniuerſus. & eſt communis generis & vtriuſq̄ numeri. De quo vide in dictione ſequenti.

כָּלַל Calal. cōplere. cōſumare. perficere. Ezech.27. Ipſi cōpleuerūt pulchritudinē tuam.& inde כְּלִיל Celil. ſiue כָּלִיל Calil. i. totū. cōſumatū. pfectū. itegrū. Exo.28. Facies & tunicā ſuperhumeralis totā hyacithinā. 1. Reg.7. Holocauſtū integrū dño. Threñ.2. Heccine eſt vrbs quā dicūt p̄fecti decoris. Ezech.15. Quia perfecta erat in decore meo. & in eo.18. Perfectus decore. Ponitur ēt pro totali combuſtiōe aut pro holocauſto. Leuit.6. Et tota cremabitur in altari.& in eo. Oīe eñ ſacrificiū ſacerdotum igne conſumetur. Deut.13. Et cum ipſa ciuitate ſuccēdes: itavt vniuerſa cōſumas. Iudi.20. Et flāmas in ſublime ferri. Pro quo he. le. Et ecce aſcēdit totalis exuſtio ciuitatis vſq̄ ad celū· Pōitur etiā p̄ holocauſto. Ps.50. Tūc acceptabis ſacrificiū iuſtitie oblationē & holocauſtū. Itē כָּלִיל Calil. i. penitus. totaliter. Eſa.2. Et idola pēnitus cōterentur.& inde מִכְלֹל Michlol. i. veſtis varia ſeu multifariā. Ezech.23. Indutis veſte varia.& in eo.27. Ipi negociatores tui multifariā.& ide מִכְלָל Michlal. i. ſpecies pulchritudo oīmoda. Ps.49. Ex ſion ſpecies decoris ei⁹. Sed beatus Hieronym⁹ in pſalterio iuxta he.ve. trāſtulit. De ſiō p̄fecto decore.& inde כְּלוּל Chelul. pro quo btūs Hieronymus trāſtulit. Deſponſationem. Hiere.2. Et charitatē deſpōſationis tue. & inde כַּלָּה Cala. i. ſponſa ſiue nurus. Cāti.4. Quā pulchre ſunt māme tue ſoror mea ſpōſa. Eſa.49. Et circūdabis tibi eos ſicut ſpōſa. Significat ēt nurū. vt Geñ.38. Neſciebat eñ q̄ nurus ſua eēt. 1. Reg.4. Nur⁹ aūt ei⁹ vxor phinees. Ezech.22. Socer nurū ſuā polluit. Mich.7. Nurus cōtra ſocrū ſuā.& ide כֹּל Col. i. oīs. totus. cūctus. vniuerſus.& eſt cōmunis gñis & vtriuſq̄ nūeri. Geñ.1. Viditq̄ deus cūcta que fecerat. & in eo.2. Ex omni ligno paradiſi comede.& in eodem.3. Et terram comedes, cunctis diebus vite tue.& in eodem.4. Omnis qui

Enim. Quidem Cum. Quando Si. Vt. Qui. Sed. Quāuis. Quia ſi Niſi. Sed. Num Nunquid. Iuſte. Vtiq̄. כִּיד Interfectio. Clypeus Scutum. Haſta. Lancea. כִּיל Fraudulētus. כִּים Cacumen. Ceph. Petra. Rupes. Cephas כִּיּוֹר Labrum. Cōcha. Lebes כִּיּוֹר Caminus. כִּירַיִם Chytropodes. כָּכָה כִּכָּר Talentum כֹּל Omnis כָּלַל Complere כָּלִיל Totum Integrū. Perfectū. Totalis cōbuſtio. Holocauſtum. כָּלִיל Penitus מִכְלֹל Veſtis varia. מִכְלָל Species כְּלוּל deſpōſatio כַּלָּה Sponſa Nurus. כֹּל Cuncta Omnis

Omnes. occíderit cain. & in eodem.24.Ex omníbus bonis eí⁹ portans ſecum.& in eodem.41.Omneſq; prouíncie veniebāt ín egyptum.Exo.24.Omnia que locutus eſt dominus facíemus.& in eodem.33.Ego oſtendam tíbi omne bonum meum.Leuit.2.Ac totum thus.Deut.6.Díliges dominum deū tuum ex toto corde tuo.4.Reg.8.Et omnia bona damaſcí.i.ex oībus bonís damaſcí.Eſter.5.Cum hec oīa habeam.Ps.1.Et oīa quecūq; faciet proſperabūtur.Ps.13.Oēs declínauerūt.Ps.118.Quoníā oīa ſeruíūt tíbi.& in eo.Clamaui in toto corde meo.Ps.150.Oīs ſpūs laudet dñm.prouer.4.Et vniuerſe carnís ſanitas.& ī eo.10.Et vniuerſa delícta operít charitas.& ín eo.Vniuerſa propter ſemetípm operatus eſt dñs.Hiere.1.Et vniuerſa que mandauero tíbi loqueris.Itē pōitur pro quícquam vel pro alíquíd.Leuit.3.Nec ſāguinem nec adipem oīno comedetis.i.nec quícq; ſanguinis vel adípis comedetis.4.Reg.4.Non habeo ancílla tua quícq; ín domo.Et alíquando ſignificat nullum ſí ue nihíl.ſ.cum precedentí negatione vel ſequentí.Exo.20 Non facies omne opus in eo.i.nullū opus facies in eo.Nu.10.Nihíl alíud reſpíciunt oculí noſtrí níſí man.2.Reg.12. Pauper autem nihíl habebat omníno.& ín lingua chaldaíca ſcríbitur cū aleph ín fíne & dícitur כֹּלָא Chólla.Dañ.2. Quomodo ferrum cōmínuít & domat omnia. & componitur cum pronomínibus hoc modo כֻּלִּי Culli.i.totus ego כֻּלֶּךָ Cullech.i.totus tu.כֻּלּוֹ Cullo.i.totus ílle ſíue omnís ílle.כֻּלָּנוּ Cullanu.i.omēs nos. כֻּלְּכֶם Culleché .i.omnes vos כֻּלָּם Cullam.i.omnes ílli ſíue vníuerſí ílli.Et alíquādo ſcríbitur cum he & dícitur כֻּלָּהֶם Culláham.i.omēs ípſí aut vníuerſí ílli.2.Reg.23.Quaſi ſpíne euellentur vniuerſi.i.vníuerſi ílli.& in genere femínino mutat mem in nūn.& dícitur כֻּלָּן Cullan.i.omnes ílle.Scríbitur etíam alíquādo cum he ín fíne.& dī כֻּלָּנָה Cullána. Geñ.42. In me hec omía mala recíderunt.& alíquando ſcríbitur cum duplící he. Et dícitur כֻּלַּהֲנָה Cullahana.3.Reg.7.Fuſura vna & menſura ſculpturaq; conſímílí.pro quo hebrei legunt.Fuſura vna & menſura vna & ſculptura vna omnibus íllís.& Inde מְכֻלּוֹת Mechloth. Pro quo beatus Hieronym⁹ tranſtulit omía.2. Paralíp.4. Omnia de auro puríſſimo facta ſunt.& alíquí hebrei dícunt q; ſignificat vaſa.De quo vide ínfra in dictíone כַּלָּה Cala.

כָּלָא Cala.prohíbere.vetare.ceſſare.claudere.Geñ.8.Et prohíbite ſunt pluuíe de celo.Exo.36.Sícq; ceſſatum eſt a muneribus offerendís.Pro quo hebrei legunt. Et prohíbit⁹ eſt popul⁹ ab oblatione.i.a muneribus offerendís.Nu.11.Domine mi moyſes prohíbe eos.Ps.39.Ecce labía mea non prohíbebo.& ín eodem.Tu autem domíne ne lōge facías míſeratíones tuas a me.Pro quo beatus Hieronymus in psalterío iuxta he.ve.tranſtulít.Tu domíue non prohíbebis míſericordías tuas a me.p̄s.87.Tradítus ſum & nō egrediebar.Pro quo beatus Hieronymus trāſtulít. Clauſum & non prodeuntem.Ps.118.Ab omní vía mala prohíbuí pedes meos.Hiere.32.Et hieremías propheta erat clauſus ín atrío carceris quí erat ín domo regis íuda.Et ſequítur in hebreo. Clauſerat enim eum ſedechías rex íuda. Aggei.1. propter hoc ſuper vos prohíbiti ſunt celí ne darēt rorem: & terra prohíbita eſt ne daret germen ſuū.& inde כֶּלֶא Céle ſíue כָּלוּא Calu.i.clauſura ſíue carcer. Eſa.42. De domo carceris ſedentes in tenebrís.& ín eodem. Et in domíbus carcerum abſcondíti ſunt.Hiere.37.Ipſe enim prepoſitus erat ſup carcerē.& in eo.Quía míſíſtis me in domū carceris.& in eo.52.Et eduxit eū de domo carceris. & in eo. Et mutauít veſtimēta carceris eíus.& inde מִכְלָא Michla.i.ouíle ſíue caula vbí pecora clauduntur.Ps.77. Et ſuſtulit eum de gregíbus ouíū.Pro quo hebrei.le.Et tulit eū de caulis ſíue de ouílíbus ouium.Scríbitur ēt cū he in fíne loco aleph. vt Abach.3.Abſcíndetur de ouíli pecus.& inde כְּלְאַיִם Cilaím.i.mixtím: ſíue mixtío duarū ſpecierū vel díuerſarum rerū.Leuit.19.Iumenta tua nō facies coire cū alterius generís animantíb⁹:agrum tuū non ſeres díuerſo ſemíne: veſtē q̄ ex duob⁹ texta eſt non índueris.Pro quo he.le.Iumētum tuū nō facies coire mixtione:agrū tuū non ſeres mixtione.& veſtis mixtím.ſ.de lana & lino contexta nō aſcendat ſup te. Vbí in hebreo ter ponitur predícta dictío.Et beatus Hieronymus tranſtulít ſenſum.

כֶּלֶב Cheleb.canis.Exo.11.Apud oēs aūt fílios íſrael non mutiet canis.Deut.23.Nec precium canis.1.Reg.17. Nunquíd ego canis ſum.& in plurali כְּלָבִים Chelabim.Ps. 21.Quoníā circūdederūt me canes. Eſa.56. Et canes muti nō valētes latrare.Item כֶּלּוּב Chelub.i.caníſtrū.BeatusHieronymus trāſtulít vncinū.Amos.8.Et ecce vncinus pomorū.Significat etiā locū ex virgultis cōtextū ín quo aues ſeruantur vel capíuntur.Pro quo beatus Hieronymus trāſtulít decípulā.Hiere.5.Sícut decípula plena auib⁹.Eſt ēt כָּלֵב Caleb nomē propríū viri.Nu.13.De tribu íuda caleb fílíū Iephone. & inde כָּלֵבִי Calíbi.i.vir de gñe caleb.1.Reg. 25.Erat aūt de gñe caleb.

כָּלָה Cala.perficere.cōplere.cōſumare.finire.ceſſare.cōſumere.delere.díſperdere.deficere.expectare: ſeu deſíderare.prohíbere.Geñ.2.Igitur perfecti ſunt celi & terra. & in eo.Cōpleuitq; deus die ſeptímo opus ſuū. & in eo.28 Vtrū clamorē qui venit ad me ope cōpleuerint.& in eo.24 Cūq; ílle bibíſſet.pro quo he.le.Et cōpleuit dare ei potum & in eo.Donec cūcti bibant.Pro quo he.le. Donec cōpleāt vel perficiāt bibere.& in eo.41.Igitur trāſactis ſeptē vbertatis annís. Pro quo he.le.Et cōpleti ſíue finíti ſunt ſeptem vbertatis anni. Exo.5. Cōplete opus veſtrū. & in eo.39. Perfectū eſt igitur omne op⁹ tabernaculi.Nu.7.In díe quo cōpleuit moyſes tabernaculū.Deut.26.Q̄n cōpleueris decimā cūctarū frugū.1.Reg.20.Scito quía cōpleta eſt malitia eius.3.Reg.8.Cūq; cōpleſſet ſalomō orās.2.Paralíp.7.Cōpleuitq; ſalomon domū dñi.Iob.36.Cōplebunt dies ſuos in bono.Ps.71.Defecerūt hymni dauid filíi ieſe.pro q̄ beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulít. Cōplete ſunt oratíones dauid filíi ieſe.Hiere.8.Finíta eſt eſtas. & in eo.43.Factū eſt aūt cū cōpleſſet hieremías loquens ad populū.& in eo:44.Donec penit⁹ cōſūmātur.Ezech.43 Eo q̄ cōſumpſí eos in ira mea.Itē ſignificat ceſſare.Nu.27 Vt q̄eſcāt q̄rele eorū a me.i.vt ceſſēt vl' fíníātur.2. Reg.14. Ceſſauítq; rex dauid pſequí abſalō.Itē ſignificat díſpdere aut delere vel cōſumere.Exo.33.Ne forte díſpdā te ín vía. Nu.16.Vt eos repēte díſpdā.& in eo.25.Vt nō ípe delerem fílíos íſrl'.Iob.7.Et cōſūpti ſūt abſq; vlla ſpe.Ps.73.De medio ſínu tuo in fínē.Pro q̄ btūs Hieronym⁹ in pſalterio iuxta he.ve.trāſtulit.Ad mediū ſínū tuū cōſumēs.Ps.118.Paulomin⁹ cōſumauerūt me in terra.Eſa.10. Et conſumabitur indígnatio.& in eo.49.Fortitudínē meā cōſumpſí.Hiere. 14.Et ego cōſumā eos.& in eo.16.Et gladio & fame conſumētur.& in eo.49.Donec cōſumā eos.Malach.3.Et vos fílii iacob nō eſtis cōſumpti.& aliqñ ſcríbitur cū aleph in fíne loco he.Dañ.9.Vt cōſumatur preuaricatio. Itē ſignificat deficere.Deut.28.Et deficientib⁹ ad cōſpectū eorum tota díe.3.Reg.17.Hydria farine nō deficiet. Ps.68. Defecerunt oculi mei dum ſpero in deum meū. Ps.70. Cum defecerit virtus mea ne derelinquas me.Ps.118. Defecit in ſalutarí tuo anima mea. & in eodem. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum.Hiere.14.Defecerūt oculi eorū.Threñ.3.

Omnia. Omne. Totum.

Uniuerſa.

Quicq̄

Nullum Nihil.

כֹּלָא Omnia.

Prohibet

Claudere.

Carcer.

מִכְלָא Caula.

Ouile. כִּלְאַיִם

Mixtio.

כֶּלֶב Canis. כְּלָבִים Canes. כְּלוּב Caniſtrū. Uncinus.

Decipula. כֶּלֶב Caleb. כָּלֵבִי Uir de genere caleb. כָּלָה

Perficere Cōplere.

Finire.

Ceſſare.

Diſpdere. Delere.

Cōſumere.

Deficere.

Quia non defecerunt miserationes eius. Item significat
Expectare expectare vel desiderare. Iob. 31. Et oculos vidue expecta-
re feci. Ps. 83. Concupiscit & deficit aīa mea in atria dñi. p
Desiderat. quo he.le. Concupiscit & desiderat anima mea ad atria do
mini siue in atria dñi. 2. Reg. 14. Cessauitq; rex dauid per
sequi absalom. pro quo he.le. Et desiderauit dauid egredi
ad Absalom. Potest ēt intelligi sicut est in littera nostra. vt
supra dictū est. Item significat prohibere siue claudere. vt
Prohibet Cōcludet. Geñ. 23. Nullusq; te phibere poterit. 1. Reg. 6. Vitulosq; ea
rum concluserunt domi. i. phibuerunt exire. Et in eo. 25.
Que phibuisti me hodie ne irē ad sanguinē. Et aliqñ scri-
bitur cū aleph loco he. vt. ps. 118. Ab omni via mala phi-
bui pedes meos. & de hoc vide supra in dictione בָּלָא cala.
בָּלָה cum aleph in fine. & inde בָּלָה cala. i. consumatio. Esa. 10.
cōsumatio Cōsumationem enim & abbreuiationē dñs deus exercitu
um faciet. Ezech. 11. Consumationē tu facis. Soph. 1. Quia
cōsumationē cū abbreuiatione faciet. Ponitur ēt aduerbia
liter. i. cōsumate siue perfecte. vt Exo. 11. Post hec dimittet
vos & exire compellet. pro quo he.le. Post hec dimittet vos
& cū dimiserit cōsumate siue perfecte eiiciet vos hinc. & ē
sensus sicut in lra nostra. & aliqñ scribitur cum tau in prin
cipio & dicitur תְּכָלָה Thichla. i. cōsumatio. ps. 118. Omnis
תְּכָלָה cōsumatio cōsumatiōis vidi finem. scribitur ēt cū tau ī fine & dicitur.
תַּכְלִית Finis. Perfectū. תַּכְלִית Thachlith. i. finis siue cōsumatio. vt Iob. 28. Et vni
uersorū finē ipe cōsiderat. Ps. 138. pfecto odio oderā illos
כְּלָיוֹן cōsumatio i. fine vel cōsumatiōe odii oderam illos. & inde כְּלָיוֹן Cila-
ion. i. consumatio. Esa. 10. Consumatio abbreuiata inun-
כְּלִי Vas. dabit iustitiā. & inde כְּלִי Cheli. i. vas siue instrumētū. Ar-
ma, ornamentū. vestis. Geñ. 24. Prolatisq; vasis argenteis
& aureis: ac vestibus dedit ea rebece. Exo. 22. Si quis comē
dauerit alicui pecuniā aut vasa. Et in eo. 25. Omne pōdus
candelabri cū vniuersis vasis suis habebit talentum auri.
Leuit. 6. Vas fictile in quo cocta est confringetur: q; si vas
sella. eneū fuerit. Et in eo. 15. Et vbicūq; sederit. pro quo he.le.
Et oē vas in quo sederit. i. oīs sedis vel sella aut instrumen-
tum in quo sederit. & in eo. vas fictile cōfringetur. & ī eo.
Vas aūt ligneū lauabitur aqua. Nu. 19. Et mittet aquas vi-
uas sup eos in vas. & in eo. 35. Si quis ferro percusserit. p q̄
Instrm. he.le. Si quis vase ferreo. i. instrumento ferreo percusserit.
Et in eo. Si ligno percusserit. Pro quo hebrei legunt. aut si
vase ligneo. i. instrumento ligneo percusserit. Deut. 23. Fo
ras autem ne feras tecum. pro quo hebrei legunt. Et in va-
se tuo ne reponas. sed beatus hieronymus transtulit sensū.
Ester. 1. Et aliis atq; aliis vasis cibi inferebantur. Ps. 2. Et
tanq̄ vas figuli confringes eos. Esa. 22. Omne vas paruu
lum a vasis craterarum vsq; ad omne vas musicorū. i. instru
mentum musicum. Et in eo. 32. Fraudulenti vasa pessima
sunt. & in eodem. 54. Omne vas quod fictum est cōtra te.
Arma. Significat etiam arma. Geñ. 27. sume arma tua. & īcodē.
49. Vasa iniquitatis bellantia. i. arma iniquitatis. Pōitur
Vestis. etiam pro veste. vt Deut. 22. Non induetur mulier veste vi
Monile. rili. Esa. 61. Et quasi sponsam ornatam monilibus suis. pro
quo hebrei legunt. Et quasi sponsam ornatam vasis suis. i.
vestimentis vel ornamentis suis. Et etiam instrumenta cu-
iuscūq; rei dicūtur in hebreo vasa eius. vt Ps. 70. confite-
bor tibi in vasis psalterii. Esa. 13. Dominus & vasa furoris
מְכֻלוֹת eius. Zach. 11. sume tibi vasa pastoris stulti. & inde מְכֻלוֹת
Michloth. i. vasa secundum hebreos. z. Paralip. 4. Omnia
Vasa. de auro purissimo facta sunt. pro quo he.le. vasa de auro.
potest etiam signāre oīa sicut est in littera nostra. de quo vi
כְּלָיוֹת de supra in dictione כְּלָל Calal. & inde כְּלָיוֹת Celaioth. i. re
Renes. nes siue renūculi. Leuit. 3. Et duos renes. & in eo. Et reticu
lū iecoris cū renūculis. Iob. 10. reposita ē hec spes mea in si
nu meo. pro quo he.le. Cōsumati siue pfecti sunt renes mei
ī sinu meo. De quo vide Burgeñ. in additiōibus sup p̄dicto
loco. ps. 15. Increpuerūt me renes mei. Ps. 25. Vre renes
meos & cor meū. ps. 138. Quia tu possedisti renes meos.
Hiere. 11. Qui pbas renes & corda. & solū inuenitur in nu.
plu. Ponitur ēt p medulla. Deut. 32. Cum medulla tritici.
Medulla. Et dicūt hebrei q; ponitur ibi pro granis tritici: eo quod in
figura assimilantur renibus. Item כַּלָּה Calla. i. spōsa. siue nu
כַּלָּה sponsa. rus. De quo vide supra in dictione כָּלַל Calal.
כַּלָּה Abūdātia כָּלַח Calach. Senīū vel senecta. beatus hieronymus transtu-
lit. abūdātiā. s. dierū: qđ est idem qđ senecta. Iob. 5. In
gredieris ī abūdātia sepulcrū. & ī eo. 30. Et vita ipa putabā
senecta. tur idigni. i. lōgiori vita. p quo he.le. sup ipos piit senecta.
כִּלְכֵּל Sustinere. כִּלְכֵּל Cilcal. sustinere. sustentare. Enutrire. De quo vide
supra in dictione כּוּל Chol.
כֶּלֶם Rubore suffundi. Cōfundere Confundi. Reuereri. Erubescere כָּלַם Calā. erubescere. reuereri. cōfundi. siue cōfūdere. mo
lestare. Nu. 12. Nōne debuerat saltē septē diebus rubo
re suffundi. 1. Reg. 20. Eo qđ confudisset eū pater suus. 2.
Reg. 10. Erāt enī viri cōfusi turpiter. Iob. 11. A nulo cōfuta
beris. i. cōfūderis. ps. 39. Et reuereātur qui volūt mihi ma
la. ps. 73. Ne auertatur humilis factus confusus. Hiere. 3 no
luisti erubescere. Et in eo. 6. Et erubescere nescierunt. & in
eo. 14. Cōfusi sunt & afflicti. pro quo he.le. Cōfusi sunt & e
rubuerūt. & in eo. 31. Cōfusus sū & erubui. Ezech. 36. Con
tundemini & erubescite. Itē significat molestare. 1. Reg. 25
Molestare Nunquā eis molesti fuimus. & in eo. boni satis fuerunt no-
bis & nō molesti. Iudi. 18. Et nullo eis penitus resistente. i.
nullo molestante. & ide כְּלִמָּה Celimma. i. verecūdia. cōfu
כְּלִמָּה Confusio. sio. opprobriū. ps. 68. Operuit cōfusio faciē meā. Prouer.
Opprobrium. 18. Stultū se esse demōstrat & cōfusione dignū. Hiere. 20.
Opprobrium sempiternū. quod nulla obliuiōe delebitur.
Increpatio Esa. 50. Faciem meā non abscondi ab increpantibus. pro
quo he.le. Faciem meā nō abscondi ab opprobriis vel cōfu
כְּלִמּוֹת sionibus. vbi ponitur כְּלִמּוֹת Celimmoth in nūero plurali.
כֶּלֶף כְּלָפוֹת Ascia. Dolatoria כֶּלֶף Celaph. Instrumentum dolatorium. Et solum inueni
tur in numero plurali. s. כְּלָפוֹת Celaphoth. Ps. 73. In
securi & ascia deiecerūt eā. Pro quo beatus hieronym⁹ in
psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. bipenni et do
latoriis deraserunt.
כָּמָהּ Quā multipliciter. Desiderat. Quando. Quot. Quāte. Quanta. כָּמַהּ Cama. Desiderare. Cōcupiscere. quādo. quod. siue quā
tum. Ps. 62. Quā multipliciter tibi caro mea. Pro quo
beatus hieronym⁹ in psalterio iuxta hebraicā veritatem
transtulit. Desiderauit ad te caro mea. Significat ēt quādo.
aut quot. Ps. 34. Dñe quādo respicies. Ps. 118. Quot sunt
dies serui tui. Iob. 13. Respōde mihi quātas habeo iniquita
tes Zach. 2. Et videam quanta sit longitudo eius & quanta
latitudo eius.
כְּמוֹ sicut. Tanq̄. כְּמוֹ Cemo. sicut. tanq̄. Iob. 19. Quare psequimini me si-
cut deus. ps. 28. Et comminuet eas tanq̄ vitulū libani.
ps. 57. sicut cera que fluit auferentur. Et in eo. Sicut viuen-
tes sic in ira. ps. 62. Sicut adipe & pinguedine repleatur
aīa mea. & cōponitur cū pnominibus hoc modo כָּמוֹנִי Ca
כְּמוֹנִי sicut ego. móni. i. sicut ego. כָּמוֹךָ camócha. i. sicut tu. 3. Reg. 22. sicut
ego sum ita & tu. pro quo he.le. sicut ego sicut tu. Esa. 38. si
cut ego hodie. כָּמֹהוּ Camōhu. sicut ille. Exo. 9. qualis nō fu
it in egypto. p quo he.le. Sicut ille nō fuit in egypto. כָּמֹנוּ
Camonu. i. sicut nos. Geñ. 34. Si volueritis esse similes no
stri. i. sicut nos. כְּמוֹכֶם Cemochem. sicut vos. Iob. 12. Et mi
hi est cor sicut & vobis. כְּמוֹתָם Cimohem sicut illi.
כֶּמֶז murenule. כֶּמֶז Cumaz. Ornamentū muliebre. Beatus hieronymus
transtulit Murenulas. Nu. 31. Dextralia ac murenulas.
כַּמּוֹן Cyminum כַּמּוֹן Camon. cyminū. Esa. 28. Seret git & cyminū sparget
Et ī eo. Nec rota plaustri super cyminū circuibit. Item

מְלַמָּן Thesauru⁹

מְכַמָּן Michmā.i.thesaurus absconditus.Dañ.11. Et dominabitur thesaurorum auri & argenti.

בְּמֶס Conditum

בֶּמֶס Camus.reconditum siue absconditū. Deut.32.Nōne hec cōdita sūt apud me.& solū inuenitur ī pdicto loco.

בְּמַר Incalescere. Cōmoueri Exurere. Cōturbare

בֶּמַר Camar.incalescere.exurere.cōmotum siue cōturbatū esse.Geñ.43.quia cōmota sunt viscera eius. Pro quo he.le.Quia incaluerūt miseratiōes eius:siue commote sunt miserationes eius.Threñ.5.Pellis nr̄a quasi clibanus exusta est. Osee.11.Pariter cōturbata est penitudo mea.i.cōmota ē penitudo mea.Item בֶּמַר Camar.i.edituus siue minister templi vel altariū.Et solū inuenitur in nu. plu. s.בְּמָרִים Cemarim.Osee.10.Et edituí eius super eū exultauerūt.Soph. 1.Et noīa edituorū cū sacerdotibus. Pōitur ēt pro aruspicibus.vt.4.Reg.23. Et delcuit aruspices quos posuerunt reges iuda. Item מִכְמֶר Michmar.i.rete aut retiaculū.siue illa queatū.ps.140.Cadent in retiaculo eius peccatores . Esa . 51.Sicut orix illaqueatus.Abach.1.Et congregauit in rete suū.Scribitur ēt cū tau ī fine & dicitur מִכְמֹרֶת Michmóreth Esa.19.& expandentes rete super faciem aquarum.

בְּמָרִים Editui.

Aruspices

מִכְמֶר Retiaculū Illaqueatus.

מִכְמֹרֶת Rete.

כֵּן Cen.sic.ita.De quo vide supra in dictione כן Cun.Item כִּנִּים Cinim.i. cinifes. Exo.8.Et sint cinifes in vniuersa terra egypti.Et solū inuenitur ī nu.plu.& in pdicto loco.Scribitur ēt sine iod & dr̄ם כִּנָּם Cinam.vt in eo.Et facti sunt cinifes in hominibus & in iumentis.

כִּנִּים Cinifes.

כִּנָּם Cinifes.

כָּנָה Equare. Assimilaſ.

כָּנָה Chana.Equare.assimilare. Iob.32. Et deū homini nō equabo.Esa.44.Et ī noīe israel assimilabitur . hebrei tñ dicūt ꝙ signat cognominare.vnde in pdicto loco ipi legunt.Et in noīe israel cognominabitur.Et in eo.45.Assimilauí te & nō cognouisti me.pro quo he.le. Cognominaui te & nō cognouisti me.Ponitur ēt p subsistere . Iob.32. Nescio enī quādiu subsistā.& ēt in predicto loco he.le.quia nescio cognominare.potest ēt deriuari a dictiōe כון Cun: que signat firmare vel subsistere sicut est in littera nostra. vel a dictiōe כָּנָה Cana que signat sedē vel basim aut radicē

Subsiſtef.

כְּנָוֹת Consilium Cōsiliator

כְּנָוֹת Cenauath.in lingua chaldaica signat cōsiliū siue cōsiliatorē.Esdre.4.Et reliqui qui erant in consilio eorum.Et in eodem. Et reliqui cōsiliatores eorū.& dicūt hebrei ꝙ significat cetum seu congregationem hominum.

כְּנִימָא huiuscemodi. Taliter.

כְּנִימָא Cenema.in lingua chaldaica significat huiuscemodi.siue taliter.aut hoc modo.Esdre.4.Scripserunt epistolam vnā de ieruſalem huiuscemodi.Et in eodem. 5. Et ita diximus eis.i.taliter.& in eo.Huiuscemodi autē sermonem responderunt nobis.

כָּנַס Cōgregaſ

כָּנַס Canas.congregare.colligere.coaceruare. 2. Paralip. 22.Et precepit vt cōgregarentur omnes proselyti. Ester.4. Vade & congrega omnes iudeos,Ps.32. Cōgregās sicut in vtre aquas maris.ps.146. Dispersiones israel congregabit.Eccl's.2.Coaceruauí mihi argētū & aurū . Et in eo.3.Et tempus colligendi lapides.Esa.28.Et pallīū breue vtrūqꝫ operire non potest.pro quo hebrei legunt .Et pallium breue cum colligitur.idest cum colligitur ad operiendum vnum non potest alium operire . Vnde beatus hieronymus transtulit sensum. Inde מִכְנָסַי Michnese.idest femoralia seu feminalia.Exo.28. Facies & feminalia linea . Leuit.16.Feminalibus lineis verenda celauit.Ezech.44 .Et feminalia linea erunt in lumbis eorum . Et solum inuenitur in numero plurali.

Coaceruaſ Colligereſ

מִכְנָסַי Femīalia.

כָּנַע Humiliare

כָּנַע Canaa.Humiliare.conterere.erubescere. reuereri . vt Iudi.3.Humiliatusqꝫ est moab in die illo sub manu israel.& in eo.4.Humiliauit ergodeus in die illo iabin regē Canaā. Iudi.8.Humiliatus est aūt madiā corā filiis israel . 3.Reg.21.Nōne vidisti humiliatū Achab corā me:quia igitur humiliatus est.2.Paralip.33 .Et quia humiliati sunt a uersa est ab eis ira dñi.Et in eo.Et egit penitentiā valde corā deo.i.humiliatus est corā deo valde.Nee.9. Et humiliasti corā eis habitatores terre.ps.106.Et humiliatum est in laboribus cor eorū.Itē significat cōterere.Deut. 9.Qui cō terat eos . signat ēt erubescere vel reuereri.Leuit.26 .Donec erubescat incircūcisa mens eorū.2.Paralip.33. Et non est reueritus faciē dñi sicut reueritus est Manases pater ei⁹ Itē כְּנַעַן Cenáan.nomē propriū viri.s.filii Cham. Geñ.10. Filii āt cham chus & Mesraim & phut & canaā.& ab eo dicta est terra canaā.Geñ.11. Vt irent in terrā canaā. ps.104. Tibí dabo terrā canaā.Et inde כְּנַעֲנִי Cenaani.i. cananeus. vt Geñ.13.cananeus & pherezeus habitabant in terra illa. Et in eo.38.Filiam hominis cananei. signat ēt mercatorē vel negociatorē aut institorem.vt Iob.40.Et diuident illū negociatores.Esa.23.Institores eius īclyti terre . Zach . 14.Et nō erit mercator vltra in domo dñi . Vnde illud qđ habetur Prouer.31.cingulum tradidit cananeo. hebrei legūt.Et cīgulū tradidit mercatorí vl' negociatorí. & Ezech. 17.Et trālportauit eā in terrā canaā. Quod hebrei exponunt in terra negociationis vel mercationis . vnde subdítur in vrbe negociatorū posuit eū. Osee.12. Canaā in manu eius statera dolosa.pro quo he.le.Mercator seu negocíator in manu eius statera dolosa. Vnde beatus hieronymus in suis explanatiōibus super ꝓuerbia . capitulo vltimo sic ait.Bene etenim nomine canaā quí gentiliū populū ꝓcreauit & interpretatur cōmutator cōuersa ad fidem gentilitas designatur:que felicissima comutatiōe a vitiis ad virtutes: a diabolo transmigrauit ad xp̄m . Hec hieronymus. Inde כְּנַעֲה Cinaa.i.mercatio seu negociatio.Hiere. 10 . congrega de terra confusionem tuam.pro quo he.le.congrega de terra negociationē tuā.i.substantiā tuā. Vnde beatus hieronymus super p̄dicto loco sic ait.precipitur ieruſalem vt qđ quid habet foris substantie in vrbē munitissimā cōgreget: & lōge obsidioní parat alimēta:cōgrega ínquit & de foris & de terra hoc est de agris substantiā tuā siue confusionem. Quidquid enim habes cōfusione dignū est.Hec hieronymus.Potest ēt significare cōfusionē vel erubescentiam: sicut supra dictum est.

conterere.

Erubeſcef Reuereri.

כְּנַעַן canasm.

כְּנַעֲנִי cananeus.

Negocia tor. Inſtitor.

Mercator

כְּנַעֲה negociatio

כָּנָף Canaph. Ala.penna. Angulus. ora . s. vestimenti . vt Exo.19.Quomodo portauerim vos super alas aquilarum.Et in eo.25.Expandētes alas & operientes oraculū . Deut.4.vel auiū sub celo volantiū.pro quo he.le . Omnis auis alate.i.habentis alas.Ruth.2.Sub cuius confugísti alas.Iob.39.Penna struthiōis símilis est pennis erodii.Esa. 10.& non fuit qui moueret pennā.& in plu . כַּנְפַּיִם chenaphaím.siue כַּנְפֵי chan phe.vt in aliquibus locis predictis:& Iob.39.Expandet alas suas ad austrū.Ps.77 . Penne colūbe deargētate.ps.138.Si sumpsero pennas meas díluculo. Prouer.1. Frustra aūt iacitur rete ante oculos pennatorū. Zach.5.Et spūs in alis earū:& habebāt alas miluí. Malach. 4.Et sanitas in pennis eius.Et est in hebreo cōis generis . vt patet in locis predictis.Inde verbum כָּנַף Canaph.i. auolare.Esa.30.Et nō faciet auolare a te vltra doctorem tuum. Item כָּנָף canaph.i.angulus.aut ora vestimēti.Nu.15 .vt faciant sibí fimbrías per angulos quattuor palliorū.Deut.22 Per quattuor angulos pallii tui.Aggei.2. In ora vestimenti sui.Pōitur ēt pro angulo vel fine aut extremo terre. Iob 38.Et tenuisti concutiens extrema terre.Esa.11. A quattuor plagis terre.idest a quattuor angulis terre .Et in eodem 24.A finibus terre laudes audiuímus.Ponitur etiam pro templo.Dañ.9.Et erit in templo abominatio desolatiōis.

Ala. Penna. כַּנְפַּיִם

כָּנַף Auolare.

כָּנָף Angulus.

Ora veſtimenti. Extremuſ. Plaga. Finis.

Templum

כִּנּוֹר Cithara.

כִּנּוֹר Cinor.cithara.Geñ.4.Ipse fuit pater canentium in cithara & organo.Iob.30.Versa est in luctum cithara

nostra.ps.32.Confitemini dño in cithara.Ps.56. Exsurge in psalterio & cithara.& in plu. כִּנֹּרִים Chinorim secundū terminationē masculinorū.siue כִּנֹּרוֹת Chinoroth.scdm terminationem femininorū.3.Reg.10.Et citharas lyrasq; cantoribus.ps.136.Suspendimus organa nostra.pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit.suspendimus citharas nostras.Ezech.26.Et sonitus citharārū tuarū non audietur amplius.Ponitur etiam pro lyris.1.Paralip.15.Cantores in organis musicorum nablis videlicet & lyris & cymbalis.

כִּנֹּרִים כִּנֹּרוֹת Cithare.

Lyre.

כָּנַשׂ Canas.in lingua chaldaica significat cōgregare .Dañ.3.misit ad congregandos satrapas.

כָּנַשׂ Cōgregaſ

כֵּס Ces.solium.sedes. De quo vide infra in dictione כִּסֵּא Cise.

כָּסַס Casas .numerare.supputare.Et scribitur cū simplici samech.Exo.12.Iuxta numerū aiarum que sufficere possunt ad esum agni.pro quo he.le.Iuxta numerum vel supputationē aiarū vniuscuiusq; iuxta esum suum numerabitis sup agnū.& inde מְכֻס Méches.i.supputatio.vel numeratio.pro quo btūs hieronymus transtulit partem.s.numeratā vel supputatā.Nu.31.Et separabis partē dño. Et in eo.Equibus in partē dñi supputate sunt oues sexcente. scribitur etiam cū tau ī fine & dicitur.מכסת Michsath.vt Exo.12.Iuxta numerū aiarū q̄ sufficere possint. Leuit.27.supputabit sacerdos iuxta annorū numerū vsq; ad iubileum.

כָּסַס Rſierare .

מְכֻס Pars.

מִכְסַת Numerus.

כִּסֵּא Cise . Soliū.sedes.thronus.Gen.41. vno tātū regni solio p̄cedā te.Exo.11.A primogenito pharaonis qui sedet in solio eius.2.Reg.3.Et eleuetur thronus dauid.1.Paralip.29.Seditq; salomō in solio dñi . Iob.26 . Qui tenet vultum solii sui.Esa.66. Celum sedes mea est.Hiere.17.Soliū glorie altitudinis a principio.Et aliqū scribitur sine aleph & dr̄ס Ces.vtExo.17.Quia manus solius dñi.debet legi solii dñi.pro quo he.le.Quia manus sup soliū dñi vel sup thronū dñi.suple est.Et secundū aliquos hebreos ī duobus locis scribitur cū he in fine loco aleph.3.Reg.10. Qui habebat sex gradus.pro quo he.le.Sex gradus erat throno.Et in eo.Et sūmitas throni rotūda erat.Sed in libris hebraicis reperitur ēt in predictis locis cū aleph in fine.sicut in supradictis.Et in plu.כִּסְאוֹת Chisoth.Ps.121. Quia illic sederūt sedes in iudicio: sedes sup domū dauid. Item כֶּסֶא Cése .i.terminus siue dies constitutus vel insignis. ps .80. In īsigni die solēnitatis nostre.Scribitur ēt cū he in fine loco aleph.pro quo btūs hieronymus diē plene lune trāstulit Prouer.7.In die plene lune reuersurus est.& est idem. Nā apud hebreos dies insignis phase & tabernaculorū erat in plenilunio.

כִּסֵּא Solium. Thronus.

כִּסְאוֹת Sedes.

כֶּסֶא Dies insignis.

Dies plene lune

כָּסָה Cisa. operire.coopire.celare.abscōdere.tegere. Genē. 7. Opertiq; sunt oēs montes excelsi.Et in eo.25 . At illa tollens cito palliū suū operuit se.Et in eo.38 . Operuerat enim vultū ne agnosceretur.Exo.15.Abyssi operuerūt eos.Et in eo.40.Operuit nubes tabernaculū testimonii . Nu.4.Inuoluentq; eo arcam testimonii.i. operient.Et in eo.Cumq; inuoluerint Aaron et filii eius sanctuarium.i. operuerint.Et in eo. 9.Operuit illud nubes.ps.31.Et iniustitiā meā nō abscondi.Ps.43.Cooperuit nos vmbra mortis.Ps.71.Operuit mōtes vmbra eius.ps.142. Ad te confugi.pro quo hebrei legunt. A te coopertus sum.vnde beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem . transtulit.A te protectus sum.Prouer.10.Et vniuersa delicta operit charitas.Et in eo.12.Qui aūt dissimulat iniuriā callidus est.Pro quo hebrei legunt.Qui autem celat iniuriam callidus est.Et est sensus sicut in littera nostra.Et ī eo. Homo versutus celat scientiā.Et in eo.26. Qui operit odium fraudulenter.Eccl's.6.Et obliuione delebitur nomen eius.Pro quo hebrei legunt.Et in tenebris nomen eius operietur.Esa.23.Et vestiantur vsq; ad vetustatem.i. cooperiantur.Et in eo.58.Cum videris nudū opi eum.Hiere.51 In multitudine fluctuū eius operta est.Ezech.16. Et opuisti illas.Et in eo.18.Et nudū opuit vestimēto.Et in eo.24 Vt possīt operiri puluere.Et in eo.30. Et ipsam nubes operiet.Et in eo.31.Et operui eū abysso.Et in eo.32. Et operiam cum extinctus fueris celos.Et in eo.solem nube tegam. Et inde כְּסוּי Cesui.i.operimentum.velamē. Nu.4.& operient rursum velamine hyacithinarū pelliū. Et in eo.Et extendet desuper operimentū hyacithinarū pelliū. scribitur etiam cum tau in fine & dicitur כְּסוּת Cesuth.Geñ.20. Hoc erit tibi in velamen oculorum.Exo.22.Ipsum est enim solum quo operitur.Pro quo he.le.Ipsum est enim operimētum eius solum.Deut. 22 . Per quattuor angulos pallii tui quo operiris.idest operimenti tui quo operiris . Iob . 24. Quibus non est operimentum in frigore. Et in eo.26.Et nullū est operimētū pditioni.Esa.50.Et saccum ponā operimentum eorum.scribitur ēt cum mem in principio & dicitur מְכַסֶּה Michse.Exo.26.Facies & operimētum aliud tecto de pellibus arietum rubricatis.& super hoc rursus aliud operimentum.

Tegere

כְּסוּי Velamen.

Opimētū.

כְּסוּת Velamen.

Opimētū.

Pallium.

מְכַסֶּה Opimētū.

כָּסַח Casach.scindere . succidere . dirumpere.Ps . 79.succensa igni & suffosa.pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. succensa igni & dirupta.Esa.5.Et facta sunt morticinia eorum quasi stercora.pro quo he.le.Et facta sunt morticina eorum succisa vel dirupta.Et in eo.33.spine congregate igni cōburētur. Pro quo he.le.spine succisse vel scisse igne comburentur

כָּסַח Dirſipere.

Succidere

כָּסַל Casal.insanire.stultum vel insipientem esse . stulte agere.Hiere.10.Pariter insipientes & fatui probabuntur.Et inde כְּסִיל Cesil.idest stultus.insipiens . ps. 48 . Simul insipiens & stultus peribunt.Ps. 91. Et stultus non intelligit hec .ps. 95.Et stulti aliquando sapite.Prouer.18.nō recipit stultus verba prudentie.Et in eo . Os stulti cōtritio eius.Eccl's.2.stultus in tenebris ambulat.Et in eo. 4 . Stultus complicat manus suas.Et inde כֶּסֶל Cesel.i . stultitia.insipientia.vecordia.fiducia.spes.robur.fortitudo . Latus siue ilia.Iob.8.Nō ei placebit vecordia sua. ps. 48. Hec via illorum scandalum ipsis . Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.Hec via insipientie eorū.scribitur etiam cū he in fine & dicitur כִּסְלָה Chisla.ps.84.Et in eos qui conuertuntur ad cor. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē trāstulit. Vt nō conuertātur ad stultitiā.scribitur ēt cum tau in fine & dicitur.כִּסְילוּת Cesiluth.Prouer.29 . Mulier stulta & clamosa.Item כֶּסֶל Cesel.i.fiducia.spes. ps.77. Et ponant in deo spem suam.Ponitur etiam pro robore vel fortitudine.vt Iob.4. Vbi est timor tuus fortitudo & patientia tua.Et in eodem.31.si putaui aurum robur meum.sed ēt in predictis locis hebrei legunt spem vel fiduciam . Item כֶּסֶל Cesel.idest latus.Iob.15.Et de lateribus eius aruina dependet.Prouer.3.Dñs enim erit in latere tuo . & in plurali כְּסָלִים Cesalim.idest latera siue ilia . vt Leuit. 3.cum adipe quo teguntur ilia.Et in eo.Cum adipe qui est iuxta ilia.Item כְּסִיל Cesil.i.sydus celeste . pro quo beatus hieronimꝰ transtulit oriona.vt Iob. 9.Qui facit arcturum & oriona . Amos.5.Facientem arcturum & oriona.In alio vero loco pro כְּסִיל Cesil posuit arcturum.Iob.38.Aut gyrum arcturi poteris dissipare.significat.ēt splendorem.Esa.13. Stelle celi & splendor earum.

כֶּסֶל Latus.

כְּסָלִים Ilia.

כְּסִיל Oriona.

כְּסִיל splendor.

כָּסַם Casam.tondere.Ezech.44 . sed tondentes attondēt

כָּסַם Tondere

Universidad de Deusto Biblioteca

כְּסֶמֶת Far.
כְּסָמִים Vicia.

capita sua. Item כְּסֶמֶת Cusémeth.i.far.genus frumēti. Exo 9. Triticū aūt & far nō sunt lesa. Declinatur etiā plr. כְּסָמִים Cusemím. pro quo beatus hieronymus transtulit viciam. Ezech. 4. Milium & viciam.

נָסַף Desiderat

כָּסַף Caſaph.cōcupiſcere.deſiderare.Geñ.31. Et deſiderio erat tibi domus patris tui.pro quo he.le.Quia deſiderio deſideraſti ad domū patris tui.ps.16. Suſceperunt me ſicut leo paratus ad predā.p quo beatus hieronym⁹ in pſalterio iuxta he.ve.transtulit.ſimilitudo eius quasi leonis deſiderantis pdā.Ps.83.Cōcupiſcit & deficit anima mea in atria dñi.Iob.14.operi manuū tuarū porriges dexteram. pro quo he.le.opi ſiue ad opus manuū tuarū concupiſces vel deſiderabis.Et ide נִכְסָף Nichſaph.i.deſiderabilis ſiue amabilis.Soph.2.Conuenite congregamini gens nō amabilis.i.nō deſiderabilis.& ide כֶּסֶף Céſeph.i.argētū.pecūia. Geñ.13. Erat aūt abram diues valde in poſſeſſioe auri & argēti. Iob.3. Qui replent domos ſuas argēto.ps.11. Argētū igne examinatū.ponitur ēt p nomine adiectiuo. ſ. pro argēteo.vt Geñ.44. Cyphum meū argēteum. Exo.3. Vaſa argentea & aurea. Itē ponitur pro pecunia ſeu moneta: vt Geñ.23. Pecunia digna tradat eā mihi. Exo.22. Si quis cōmēdauerit alicui pecuniā. Leuit.25. Pecuniā tuā nō dabis ei ad vſurā. Eccl's.10. pecunie obedīūt oīa. Inuenitur ēt i numero plurali. Geñ.42. Et reponerēt pecunias ſingulorum in ſacculis.& in lingua chaldaica dicitur כְּסַף Ceſaph. ſiue כַּסְפָּא Caſpa.i.argentū. Dañ.2. pectus & brachia de argento. Et in eo. Et argentum & aurum.

Concupiſcere.
נִכְסָף Amabilis. Deſiderabilis.
כֶּסֶף Argentuz.
Argente⁹ Pecunia.
כַּסְפָּא Argentuz
כֶּסֶת Puluillus

כֶּסֶת Ceſath.puluillus.Ezech.13. Ve qui conſuunt puluillos ſub omni cubitu manus. Et in eodem. Ecce ego ad puluillos veſtros.

כְּעַן Nunc.
כְּעֶנֶת

כְּעַן Cean. in lingua chaldaica ſignāt nunc ſiue mō. Dañ. 2. Et nunc oſtende mihi que rogaui te. Item כְּעֶנֶת Ceéneth: aduerbiū eſt ſalutandi quod in epiſtolis ponebatur apud chaldeos ſicut apud latinos dicitur ſalutē aut pacē dicere. Eſdre.4. Et reliquis regionibus trans flumē in pace. Et in eo. Seruí tuí qui ſunt trās flumē ſalutē dicunt. & in eo.7. Eſdre ſacerdoti & ſcribe legis dei celi doctiſſimo ſalutē. Et aliqñ ſcribitur ſine nun & dicitur כֵּעֵת Ceeth.vt in eo.4. ſalutem dicens & pacem.

In pace. Salutem dicunt.
כֵּעֵת ſalutē dicēs
כָּעַס Iraſci.

כָּעַס Caas.iraſci.indignari.irritare.prouocare. ſ. ad iram. 2. Paralipo.16. Iratuſq; eſt Aſſa aduerſus videntem. Ps.111. Peccator videbit & iraſcetur. Et inde verbum ſecunde vel tertie cōiugatiōis.qđ ſignāt iratū facere. ſiue irritare vel prouocare.ſ.ad irā. Deut.31. Vt irritetis eū in opa manuum veſtrarū. & in eo.32. Et in abominatiōibus ad iracundiā cōcitauerūt. & in eo. Et irritauerūt in vanitatibus ſuis. Et in eo. Et in gēte ſtulta irritabo eos. 1. Reg.1. Affligebat quoq; eā emula eius.pro quo he.le. Et ꝓuocabat ſiue irritabat eā emula eius. Et in eo. Et ſic ꝓuocabat eā.i.ad iracūdiam cōcitabat. 3. Reg.16. Vt me irritares. Et in eo. prouocātes dñm deū iſrael in peccatis eorū. 4. Reg.16. Feceruntq; verba peſſima irritātes dñm. Et in eo.21. Et irritaret eū. & in eo.23. Ad irritādū dñm. Ezech.32. Et irritabo cor populorū multorū.ponitur ēt pro irridere. vt Nee.4. quia irriſerūt edificātes.i.ad irā prouocauerūt. & inde כַּעַס Cáas.i. ira.furor.indignatio.irritatio.meror. Deut.31. ſed propter irā inimicorū diſtuli. Iob.5. vere ſtultū interficit iracūdia Et in eo.17. Caligauit ad indignationē oculus meus. ps.6. Turbatus eſt a furore oculus meus.prouer.17. Ira pris filius ſtultus.ponitur ēt p merore vel triſtitia.vt.1. Reg.1. Ex multitudine doloris & meroris mei locuta sū vsq; in pſes. ſcribitur ēt cū ſin & pūcto ceboleth in fine.vt Iob.6. Vtinā appēderētur pcta mea qb⁹ irā merui. & i eo.10. & multipli

Irridere.
כַּעַס Ira. Iracundia Indignatio. Furor. Meroz.

cas irā tuā aduerſū me.pōitur ēt p cura. Eccl's.5. & in curis multis. & i erūna atq; triſtitia. & i plu. כְּעָסִים ceaſim.4. Re. 23. propter irritatiōes quibus ꝓuocauerat eū manaſſes.

Cura.
כְּעָסִים Irritatiōes

כַּף Caph.pugillus.palma.idest vola manus. vel planta pedis.aut phiala. De quo vide in dictione ſequenti.

כָּפַף Caphaph.curuare.incuruare.ps.56. icuruauerūt aiam meā. ps.144. Et erigit oēs eliſos.i.oēs curuos vel incuruatos. Beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve.trāſtulit. & erigit oēs iacētes. ſcribitur ēt cū ſimplici pe. Eſa. 58. Nūquid cōtorquere vt circulū caput ſuū.i. incuruare q̄ ſi circulū caput ſuū. Mich.6. Curuabo genu deo excelſo. ꝓ quo he.le. Curuabor deo excelſo. pōt ēt ſubintelligi genu: ſicut eſt in lra nra. Et inde כִּפָּה Cipa. pro quo btūs hieronymus transtulit incuruantē. Eſa.9. Incuruātē & deprauantē. Hebrei tñ dicūt ꝙ ſignāt ramū vel virgultū. eo qđ rami in curuantur verſus terrā. vnde in pdicto loco ipi legūt. ramū & iuncū. & dicūt ꝙ per ramū & iūcū ſignificātur fortes & imbecilles. Iob.15. & manus eius areſcet. pro quo he.le. Et ramus eius nō vireſcēs. pōt ēt ſignāre manū ſicut eſt in lra noſtra. vt infra dicetur. Et in plu. כַּפּוֹת Capoth. pro quo beat⁹ hieronymus trāſtulit ſpatulas. Leuit.23. ſpatulaſq; palmarū & ramos ligni. & inde כַּף Caph.i.pugillus. palma. interior pars manus ſeu pedis. eo qđ eſt recurua a parte interiori: aut phiala. Exo.9. Extēdā palmas meas ad dñm. Leuit. 9. Addēs in ſacrificiū libamēta que pariter offeruntur. pro quo he.le. Et obtulit munus ſeu oblationem & impleuit pugillū ex ea. Iudi.8. Forſitan palme manuū zebee & ſalmana in manu tna ſunt. 3. Reg.7. quātum pugillus capę poteſt farine. 2. Paralipo.6. Palmis in celum leuatis. Prouerb. 31. Palmas ſuas extendit ad pauperem. Eccleſiaſtes. 4. Melior eſt pugillus cum requie quam plena vtraq; manu. Ponitur etiam pro manu. vt Exo.33. Et protegam dextera mea donec tranſeam. Pro quo hebrei legunt. Et protegam ſuper te manu mea ſeu palma mea donec tranſeam. Et in eodem. Tollamq; manum meam. Leuit.8. Tradenſq; omnia Aaron & filiis eius. pro quo hebrei legunt. Et poſuit omnia ſuper manus Aaron & ſuper manus filiorum eius. Et in eodem. Rurſumq; ſuſcepta de manibus eorum. 3. Reg.8 Et manus expanderat ad celum. Iob.16. Abſq; iniquitate manus mee. Et in eo.29. Et digitum ſupponebant ori ſuo. Pro quo hebrei legunt. Et manum ſeu palmam ſuppone bant ori ſuo. Prouerb.10. Egeſtatem operata eſt manus remiſſa. Eſa.28. Statim vt manu tenuerit deuorabit illud. & in eodem.69. ecce in manibus meis deſcripſi te. & in plurali כַּפַּיִם Capaím. ſiue כַּפּוֹת Capoth. vt in aliquibus locis pdictis & ēt in ſequentibus. ponitur etiā pro planta pedis ſeu pro veſtigio. Deut.28. A planta pedis vſq; ad verticem tum. & in eodem. Non valebat nec pedis veſtigium figere. Eſa.1. A planta pedis vſq; ad verticem. Et in eo.60. Et adorabunt veſtigia pedū tuorū. 3. Reg.18. Ecce nubecula parua quaſi veſtigiū hominis. Et ab eius ſimilitudine ponitur ēt p nube ſcđm he. Iob. 36. In manibus abſcōdit lucē. pro quo he.le. nubib⁹ abſcōdit lucē. Threñ.3. leuem⁹ corda nra cum manibus. pro quo he.le. leuemus corda noſtra ad nubes. idest ſurſum. Significat etiam os concauum in quo femur voluitur. Pro quo tranſlatio noſtra neruum transtulit. Geñ.32. Tetigit neruum femoris eius. Et in eodem. Eo qđ tetigerit neruū femoris eius. Itē ſignāt phialā ſiue vas cōcauū. pro q⁹ btūs hiero. trāſtulit mortariolū. Nu.7. mortariolū aureū appēdēs decē ſiclos. & in plu. כַּפּוֹת. capoth. Exo. 25. parabis & acetabula ac phialas. Nu. 7. Mortariola aurea duodecim. 2. paralip.24. Phiale quoq; & cetera vaſa. ponitur etiam כַּפּוֹת Capoth pro peſulo oſtii. vt Canti.5.

Palma.
כַּפָּף Incuruaſ.
Iacere. Cōtorqueſ
Curuare.
כִּפָּה Incuruās
Ramus. Manus.
כַּפּוֹת Spatule.
כַּף Palma.
Pugillus
Manus.
כַּפַּיִם Palme Planta.
Veſtigiū.
Nubes
Oſſemoris Nervus.
mortariolū כַּפּוֹת phiale mortariola
כַּפּוֹת

Pesulum ostii mei aperui dilecto meo.

Pesulum. כֶּפַח

כָּפַח Capha .cōprimere.extingnere. Prouer.21. Munꝰ ab iconditum extinguit iram.

Extinguer כָּפַל

כָּפַל Caphal.duplicare. Exo.26.vt sextū saxū in fronte tecti duplices. Ezech.21. Et duplicetur gladius ac tripliçetur. Et inde כָּפוּל Caphul.i.duplicatum siue duplex. Exo. 28. Quadrangulum erit & duplex. Et inde כֶּפֶל Céphel. i. duplicatio. Iob.41. Et in mediū oris eius quis intrabit. ꝑ quo he.le. In duplicatiōe freni eiꝰ quis ītrabit. & īde מַכְפֵּלָה Machpela.i.duplex siue duplicata. Geñ.23. Vt det mihi speluncam duplicē. Et in eo. Sepeliuit Abraā vxorē suā ī spelunca duplici. & inde כִּפְלַיִם Ciphláim.i.duplicia. Esa.40 Suscepit de manu dñi duplicia pro oībus peccatis suis.

Duplicare כָּפוּל

Dupler. כֶּפֶל

duplicatio מַכְפֵּלָה

Dupler. כִּפְלַיִם

Duplicia.

כָּפַן Caphā.colligere.recolligere. Ezech.17. Et ecce vinea ista quasi mittēs radices ad eā. pro qꝫ he.le. Et ecce vitis ista collegit radices suas ad eā siue super eā.i. recollegit ab aliis locis & misit eas ad eam. Item כָּפָן Chapham .i.fames Sterilitas. Iob.5. In vastitate & fame ridebis.

Colligere. כָּפַן

Fames. כָּפָן

כֹּפֶס Caphis.lignū qđ est inter iūcturas edificiorū. Abach. 2. Et lignū quod inter iūcturas edificiorū ē rñdebit.

Lignum. כֹּפֶס

כָּפַר Caphar.placare.Expiare.propiciare.orare.rogare deprecari.auferre.delere.linire.bituminare. Geñ.32. Dixit enim placabo illū muneribus. Exo.29. Per singulos dies ad expiādū. Et in eo. Et sit placabile sacrificiū .pro quo he.le. Quibus expiabitur siue placabitur. & in eo. Septem diebus expiabis altare. & Leuit.14. Vt placet ꝑ eo dñm. & in eo.23. Et propicietur vobis dñs deus vester. Et in eo.30 Et placabit super eo in generationibus vestris. & in eo. Et ꝑpicietur aīabus eorum. Nu.35. Nec aliter expiari potest. Deut.21. Propicius esto populo tuo israel.1. Reg.3. Idcirco iurauī domui heli ꝙ non expietur iniquitas domus eius. Prouer.16. Vir sapiens placabit eam. Esa.47. Quā nō poteris expiare. Itē signāt orare aut rogare vel deprecari. vt Exo.30. Et deprecabitur Aaron sup cornua eius. Et in eo. 32. Si quomodo quiuero eū deprecari pro peccato vestro. Leuit.4. Rogabitqꝫ pro eo & dimittetur ei. & in eo. 5. qui rogabit pro eo offerens arietem. Et in eo. qui orabit ꝑ eo quia nescīēs fecerit. Et in eo.12. Orabitqꝫ pro ea sacerdos. Item signāt auferre vel delere. Deut.21. Et auferetur ab eis reatꝰ sanguinis. Esa.28. Et delebitur fedus vestrū cū morte. i. auferetur. Itē signāt linire vel bituminare. Geñ.6. & bitumine linies intrinsecus & extrinsecus. Vbi pōitur verbum & nomen ab eo deriuatū. Et inde כַּפֹּרֶת Capóreth .i. ꝑpiciatoriū vel cooptoriū. Exo.25. facies & ꝑpiciatorium de auro purissimo. & īde כֹּפֶר Cópher.i.illud qđ datur in ꝑpiciationē vel p̄ciū. Exo.21. Quod si p̄ciū fuerit ei impositū. Et in eo.30. Dabūt singuli p̄ciū pro aīabus suis. Nu. 35. Non accipietis p̄ciū ab eo qui reus est sanguinis. Iob.33 Inueni in quo ei propicier. Esa.43. Dedi ꝑpiciationē tuā Et inde כִּפֻּרִים Chipurim.i. propiciatiōes vel expiatiōes. Exo.30. Susceptamqꝫ pecuniā que collata est a filiis israel. Pro quo he.le. Et suscipies pecuniā ꝑpiciationū a filiis israel. Leuit.25. Decimo die mēsis huius septimi dies expiationū erit. Et in eo. Quia dies propiciatiōis est: quod in hebreo legitur in nu.plu.s. propiciationū. Item כְּפַר Cephar. i. villa.1. Reg.6. Ab vrbe murata vsqꝫ ad villā. Et in plurali כְּפָרִים Chepharim. Canti.7. Cōmoremur ī villis. Item כֹּפֶר Chephor.i. species aromatica. Beatus hieronymus transtulit cyprum: quasi ab hebreo deriuatum. Canti.1. Botrus cypri dilectus meus mihi. & in plu. כְּפָרִים Chepharim. vt ī eodem. 4. Cypri cum nardo. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ signi ficat camphoram. Item כְּפֹר Chephor.i.pruina. Exo.16. In similitudinem pruine super terram. p̄s.146. Nebulam si-

Deprecari

Rogare.

Orare.

Auferre.

Delere.

Linire bitumine.

Propiciatorium. כַּפֹּרֶת

Precium. כֹּפֶר

Propiciatio. כִּפֻּר

Propiciationes. כִּפֻּרִים

Expiatiōes

Villa. כְּפַר

Ville. כְּפָרִים

Cypr. כֹּפֶר

Cypri. כְּפָרִים

Pruina. כְּפֹר

cut cinerem spargit. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Pruinā sicut cinerē spargit. Itē כְּפֹר Chephor ideſt peluis siue crater. Esdre.8. Et craterasaureas viginti. Item כְּפִיר Chephir.i. catulus leonis. Ps.16. Et sicut catulus leonis habitans in abditis. Esa.31. Quomodo si rugiat leo & catulus leonis. Amos.3. Nunquid dabit catulus leōis vocem suam. Et in plu. כְּפִירִים Chephirim. Ps. 103. Catuli leonum rugientes vt rapiant. ponitur etiam ꝑ leone. p̄s.33. Diuites eguerunt & esurierunt. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Leones indiguerunt & esurierūt. Ps.34. A leonibus vnicā meam. Ps.90. Et cōculcabis leonē & draconē. Prouer.28. Et iustus quasi leo cōfidēs. Ezech.19. Et eduxit vnum de leunculis suis: leo factus est. Et in eo.32. Leoni gentiū assimilatus es. Et in eo.38. Negociatores tharsis & oēs leones eius. quod hebrei exponunt: omnes fortes vel principes eius. dicti a similitudine leōis. Ponitur ēt כְּפִירִים Chephirim pro vitulis. Nec.6. Veni & percutiamus fedus pariter in vitulis. nā antiquitus quando ineibant fedus vel pactū diuidebant vitulum aut vitulos seu aliud quodcunqꝫ animal & transibāt inter diuisiones eius. vt infra dicetur in dictione כָּרַת Carath. Hebrei tamen dicunt ꝙ in predicto loco כְּפִירִים Chephirim est nomen proprium loci.

כֹּכֵר

Crater. כְּפִיר

Catulus. leonis. כְּפִירִים

Catuli.

Leones.

Leo.

כְּפִירִים

Vituli.

כָּפַשׁ Chapas.cibare. Threñ.3. Cibauit me cibare. Et solū in uenitur in p̄dicto loco. Hebrei tñ dicūt ꝙ signāt inuoluere. vnde in p̄dicto loco ipi legunt. Inuoluit me cinere.

כָּפַת Capheth.in lingua chaldaica significat ligare. vel vincire. Dañ.3. vt ligatis pedibus sidrach misach & abdenago. Et in eo. Et statim viri isti vincti cū brachis suis. & in eodem. Ceciderunt in medio ignis ardentis colligati.

כַּפְתּוֹר Caphthor. Pomum. spherula. cardo scilicet ianue. aut limen. Exo.25. Et spherulas ac lilia ex ipso ꝑcedentia. Et in eodem. Spheruleqꝫ simul & lilia. Et in eodem. Et spherule igitur & calami ex ipso erunt. Accipitur etiam pro cardine: eo quod est rotundus. Amos.9. Percute cardinem. Item ponitur pro limine. Soph.2. In liminibus eius morabuntur.

כָּפַשׁ

cibare.

Inuoluer.

כָּפַת

Ligare.

Vincire

כַּפְתּוֹר

Spherula

cardo.

Limen.

כַּר Car.agnus.aries.miles.stramentum. Esa.16. Emitte agnum domine dominatorem terre. Et in eodem.30. pascetur in possessione tua in die illo agnus spaciose. Et in plurali. כָּרִים Carim. Deut.32. Cum adipe agnorum. Ps. 36. Inimici vero domini mox vt honorificati fuerint & exaltati deficient. Pro quo hebrei legunt. Et inimici domini quasi gloria arietum deficient. ideſt quasi adeps vel pinguedo arietum deficient: sicut ipsi exponunt. p̄s.64. Induti sunt arietes ouium. Hiere.5. Deducā eos quasi agnos ad victimam. Ponitur etiam pro arietibus ferreis quibus destruebantur muri ciuitatis. Ezech. 4. Et dabis contra eam castra & pones arietes in gyro. Et in eodem. 21. Vt ponat arietes contra portas. Ponitur etiam pro militibus vel pro legione militum. vt.4. Regum.11. Et assumens centuriones & milites. vbi pro militibus ponitur כָּרִי cari. cum iod in fine. & infra in eodem. Tulitqꝫ centuriones & cereti & pheleti legiones. Pro quo hebrei legunt. Tulitqꝫ centuriones & milites & cursores. Item כַּר Car. ideſt stramentū. Geñ.31. Abscondit idola subter stramenta cameli.

כִּכָּר chicar. torta. massa. talētū. planicies. Exo.29. tortāqꝫ panis vniꝰ. 1. Reg.2. & offerat nūmū argēteū & tortā pāis. Hiere.37. & vt daretur ei torta cottidie pāis. signāt ēt talētū. vt Exo.25. habebit talētam auri purissimi. 4. Reg. 5. Melius est vt accipias duo talenta. 2. Paralip.36. Et condēnabit terrā cētū talētis argēti & talēti auri. Zach.5. Et ecce talētū plūbi portabatur. signāt ēt regionem campes-

Agnus כַּר

Agni. כָּרִים

Arietes.

Milites. כָּרִי

כַּר stramentū.

Torta. כִּכָּר

Talentum

trem vel planiciem.Geñ.13.Vidit omnem regionem iordanis.i.omnem planiciem iordanis.Et in eo.Elegitq; sibi loth regionem circa iordanem.Et in eo.19.Nec stes in omni circa regione.3.Reg.7.In campestri regione iordanis fudit ea rex.

Regio.

Cãpestris.

כָּרַר Carar.stramentũ. seu reclinatoriũ iumentorũ.& scribitur cum simplici res. De quo vide supra in dictione כַּר Car.

Stramẽtũ

כָּרֵב Cherub. Exo.25.Cherub vnus sit in latere vno & alter in altero.ps.17.Et ascendit super Cherubim & volauit.Quod in hebreo legitur singulariter.s.Et ascendit super cherub.Ezech.10.Rota vna iuxta cherub vnum.Et in eodẽ.Facies vna facies cherub.& in plu.כְּרֻבִים Cherubim Geñ.3.Collocauit ante paradisum voluptatis Cherubim. Exo.25.Duos cherubim aureos & productiles facies.& in eo. Et erũt cherubim expandentes alas.& in eodem.26.opere plumario & pulchra varietate cõtextũ.pro quo hebrei legunt.opere plumario siue polymitario facies eum cherubim.i.figuris cherubim.Et in eo.36.Coccoq; bis tincto opere vario.Pro quo hebrei legunt.Coccoq; bis tincto cherubim.2.Reg.6.Super quam inuocatum est nomen domini exercituum sedentis in cherubim.3.Reg.6.Et fecit in oraculo duos cherubim de lignis oliuarum.& in eo.7.Leões & boues & cherubim.2.Paralipo.3.Et celauitcherubim in parietibus.Ezech.10.& intellexi quia cherubim essent.Et scdm aliquos hebreos est genus ad oẽm formam vel figuram.& dicunt q; cherubim qui erant in propiciatorio erant in figura humana:& qui ponũtur in Ezechiele erant in figura quattuor aialium que in eodem continentur.Ponitur etiam pro principe vel magno.Ezech.28.Tu cherub extensus & protegens.

כְּרֻבִים Cherubim

כָּרְבַל Carbal.Inuoluere.induere.vt.1.Paralipo.15.Porro dauid erat indut9 stola byssina.Item כַּרְבְּלָא Carbal in lingua chaldaica significat calciamentum.Dañ.3.Vincti cum brachis suis & thiaris & calciamẽtis & vestibus missi sũt in fornacẽ ignis.he. vero dicũt q; significat quoddam genus vestimenti.

Induere

כַּרְבְּלָא Calciamẽtum.

כָּרָה Cara.fodere.perfodere.scindere incidere.emere.parare.seu preparare.Geñ.50.In sepulchro meo quod fodi mihi.Exo.21.Si quis aperuerit cisternam & foderit. ps.7.Lacum aperuit & effodit eum.ps.39.Aures autem perfeciſti mihi. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Aures fodisti mihi. Ps.93.Donec fodiatur peccatori fouea.Prouerb.16.Vir insipiens fodit malum.Et in eodem.26.Qui fodit foueam incidet in eam.Signãt ẽt cõcidere.Iob.4.Concident eũ amici.& inde כָּרֹת Ceroth.idest loca que exciduntur vel circunfodiuntur pro ouibus vel pro pastoribus ad quiescendũ.Soph.2.& erit funiculus maris requies pastorum.& in de מְכָרָה Michre.idest fossio.excisio.vt supra in eo.& acerui salis.pro quo hebrei legunt.& excisio vel fosio salis.idest a ceruus vnde sal exciditur vel effoditur. significat etiã predicta dictio parare.siue preparare.4.Reg.6.Apposita est eis ciborum magna preparatio.pro quo hebrei legunt.& preparare fecit eis apparatũ magnũ.vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.Ponitur etiam pro subuertere. Iob.6.Et subuertere nitimini amicum vestrum.Sed etiam in predicto loco hebrei legunt.& preparatis contra amicũ vestrum.idest paratis vosmetipsos contra amicum vestrũ. Significat etiam emere siue conducere.Deut.2.Aquã emptam haurietis & bibetis.pro quo hebrei legunt.Et etiam aquas emetis ab eis & bibetis.Osee.3.Et fodi eã mihi quindecim argẽteis.pro quo he.le.& emi siue cõduxi eã mihi quindecim argenteis.potest etiã legi sicut est in littera nostra.Vnde beatus hieronymus in suis explanationibus sic ait.fodit itaq; eam sibi.idest adulteram siue conduxit quindecim argenteis.quando dicit fodi ostendit vineam quam domino plantata est:& in multis locis scripturarũ ponitur significans populum iudeorum.Sin autem legerimus conduxi.adultere precium non vt cum propheta dormiat sed vt contenta mercede sua adulterare desistat.Hec hieronymus.vnde illud quod habetur.Geñ.50.In sepulchro meo quod fodi mihi.Potest etiam legi.In sepulchro meo quod emi mihi.& inde מֶכֶר Mecher.i.emptio siue precium emptionis.Nu.20.Dabimus quod iustum est.pro quo hebrei legunt.Dabo precium earum.Prouer.31.procul & de vltimis finibus precium eius.

Fodere.

concidere.

כָּרֹת Requies.

מְכָרָה Excisio.

Pzeparaf

subuertere

Emere.

Cõducere.

מֶכֶר Precium.

כָּרַז Caraz in lingua chaldaica significat preconizare siue predicare.Dañ.5.Et predicatum est de eo q; haberet potestatem tertius in regno.& inde כָּרוֹזָא Caroza.i.preco. vt in eodem.3.& preco clamabat valenter.

כָּרַז Predicaf

כָּרוֹזָא Preco.

כָּרַךְ Carach.inuoluere.induere.& inde חַכְרִיךְ Thacrich.per additionem tau in principio.idest pallium quo inuoluitur.Ester.8.& amictus serico pallio atq; purpureo.

כָּרַךְ Inuoluer.

חַכְרִיךְ Pallium.

כַּרְכֹּב Carcob.arula.Exo.27.Quos pones subter arulã altaris Et in eodem.38.Et subter eam in altaris medio arulam.& dicunt hebrei q; significat circuitum siue ambitum.

כַּרְכֹּב Arula.

כַּרְכֹּם Carcom.crocus.Canti.4.Nardus & crocus.& solũ inuenitur in predicto loco.

כַּרְכֹּם Crocus.

כָּרַר Charcar saltare.2.Reg.6.Dauid saltabat totis viribꝰ ante dñm.inde כַּרְכָּרוֹת Chircaroth.pro quo beatus Hieronymus transtulit carrucas.Esa.66.& in mulis & in carrucis.

כָּרַר Saltare.

כַּרְכָּרוֹת Carruce.

כֶּרֶם Cherem.vinea.Geñ.9.Et plãtauit vineam.Exo.22. Si leserit quispiam agrum vel vineam.Iob.24.Et vineam eius quem vi oppresserunt vindemiant.Canti.1.Vineam meam non custodiui.Et in eo.2.Nam vinea nostra floruit.Esa.1.Vt vmbraculum in vinea.Et in eo.3.Vos enĩ depasti estis vineam meam.& in pluralicכְּרָמִים Cheramim. Nu.22.Quibus vinee cingebantur.1.Reg.8.Et vineas & oliueta optima tollet.Canti.1.Posuerunt me custodem in vineis.Ponitur etiam singulare pro plurali.Iudi.15.Vt vineas quoq; & oliueta flamma cõsumeret.& inde כֹּרְמִים cormim.i.vinitores.Et solũ inuenitur in numero plurali.4. Reg.25.Et de pauperibus terre relinquit vinitores & agricolas.Esa.4.Agricole & vinitores vestri erunt.

כֶּרֶם Vinea.

כְּרָמִים Vinitores.

כַּרְמֶל Carmel.frumentum nouum.seu spice adhuc viresctes.4.Reg.4.Et frumẽtum nouum in pera sua. In alio vero loco btus hieronymus transtulit pultes ex segete. Leuit.24.Et pultes nõ comedetis ex segete.est etiã כַּרְמֶל Carmel nomẽ montis in quo erant vinee & segetes & alie arbores fructuose.1.Reg.25.Et possessio eius in carmelo. 3.Reg.18.Et congregauit prophetas in monte carmeli. Esa.10.& gloria saltus eius & carmeli eius.Et in eo.16.Et auferetur letitia & exultatio de carmelo.Et in eodem.29. Conuertetur libanus in carmel & carmel in saltum reputabitur.Et in eodem.35.Decor carmeli & saron.Hiere.46. Et sicut carmelus in mare veniet.Item כַּרְמִיל Carmil significat colorem coccineum.2.Paralip.2.Purpura coccino & hyacintho.Et in eo.In hyacintho & bysso & coccino.Et in eodem.3.Fecit quoq; velũ ex hyacitho purpura cocco & byſso.Et secundum hoc significatum exponunt hebrei illud Canti.7.Caput tuũ vt carmelũ.i.vt coccinũ. Nã sequitur in eodem.Et come capitis tui sicut purpura regis.

כַּרְמֶל Frumẽtũ. nouum.

כַּרְמֶל Pultes.

Carmelus

כַּרְמִיל Coccinus.

כַּרְסָא Cursa.in lingua chaldaica significat soliũ siue thro

כַּרְסָא solium

Thronus
כִּסֵּא
Throni

num.Dañ.5.Depoſitus eſt de ſolio regni ſui. & in eodē.7. Thronus eius flāme ignis .& in plurali כִּסְאָן Carſauan. vt in eodem. Donec throni poſiti ſunt.

כַּרְסֵם
Extermiaſ

כַּרְסֵם Carſam.exterminare.Ps.79.Exterminauit eā aper de ſilua.& ſolum inuenitur in predicto loco.

כָּרַע
Accubare
Curuare

כָּרַע Caraa. accubare. incuruari. curuare genua. genuflectere. Geñ.49. Accubuiſti vt leo & quaſi leena. Nu. 24.Accubās dormiuit vt leo.Iudi.7.Quí aūt curuatis genibus biberint. & in eodem. Reliqua multitudo flexo poplite biberat.pro quo he.le.Et reliquus populus curuauerunt genua ad bibendū.Iudí.11.Decepiſti me. Pro quo he.

Incuruare

le.Incuruans incuruaſti me.i.humilians humiliaſti me.2. Reg.22. Incuruaſti reſiſtentes mihi ſubtus me.3. Reg.8. Vtrūq; enim genu in terrā fixerat.i.incuruauerat. & in eo. 19.Quorum genua non ſunt incuruata ante baal.4. Reg. 1.Curuauit genua cōtra heliam. Iob.4.Et genua trementia cōfortaſti.Pro quo he.le.Genua incuruātia ſiue curuata cōfortaſti.& in eo.31.Et ſuper eam incuruentur alíi.Ps.17. Et ſupplantaſti inſurgentes in me ſubtus me.Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.trāſtulit.Incuruaſti reſiſtentes mihi ſub me.Ps.77.Et electos iſrael impediuit.Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit.Et electos iſrael incuruauit.Eſa.10. Ne incuremini ſub viculo.&in eodē.45.Quia mihi curuabitur oñe genu.& in eodem.65. Et oēs vos in cede corruetis.i.incuruabimini.& ide כְּרָעַיִם Ceraaím.i.genua vl crura. Leuit.1. Inteſtinis & pedib⁹ lotis aqua.& in eo.Inteſtina vero & pedes lauabūt aqua.pro quo he.le. Inteſtina & genua ſiue cru

כְּרָעַיִם
Crura.

ra.& in eodem.11.Sed habet longiora retro crura.Amos.2 Duo crura aut extremum auricule.

כַּרְפַּס
Color carbaſinus

כַּרְפַּס Carpas.color carbaſinus.Eſter.1.Tentoría aerei colo ris & carbaſini.& ſolum inuenitur in predicto loco.

כָּרֵשׁ
Venter.

כָּרֵשׁ Céres.venter.Hiere.51.Repleuit ventrem ſuum tenerítudine mea.& ſolum inuenitur in predicto loco.

כָּרַת
Succidere
Abſcinder

כָּרַת Carath. ſcin dere.abſcindere.erradicare.diſpdere. perrire. occidere.paciſci.ſiue inire pactū.pcutere ſiue ferire fedus.Leuit.20. Succidāq; eū de medio populi ſui. Et in eodē.Succidāq; ipm & omnes qui conſenſerint ei. Nu. 13.Abſciderunt palmitē cū vua ſua.Deut.19.Et in ſucciſſione lignorū ſecuris effugerit manū. & in eo.20. Succide & extrue machinas.& in eodē.23.Amputatis teſticulis & abſciſſo veretro.Iudi.6.Et nem⁹quod circa arā eſt ſuccide.Et in eo.Super ſtruē lignorū que de nemore ſucciderís. & in eodē.Lucūq; ſucciſum.& in eo.Et ſuccidit nemus.1. Reg. 20.Nō auferes miſericordiam tuam.pro quo hebrei legūt. Nō abſcindes miſericordiā tuā.& in eo. Qñ erradicauerit dñs inimícos dauid.i.qñ ſucciderit.4.Reg.19.Et ſuccidi ſublimes cedros eius.2.Paralip.2.Operariís qui ceſuri ſunt

Precidef.

lígna.Eſa.14.Non aſcēdat qui ſuccídat nos.Hiere.46.Succiderunt ſaltum ei⁹.Ezech.16.Non eſt preciſſus vmbilícus tuus.Itē ſignificat díſperdere ſiue delere vel perire.aut interire.Geñ.17.Delebitur anima illa de populo ſuo.Sed etiā

Delere.

in predicto loco hebrei legunt. Abſcidetur ſiue ſuccidetur aīa illa.Exo.8.Vt abígantur rane a te & a domo tua.i.vt intereant vel ſuccídantur.& in eo.12.Quícūq; comederit fermentatū periбit aīa illa de iſrael.& in eo.31.Periбit anima illius de populo ſuo.Leuit.17.Et ſic periбit de medio populi ſui.& in eo.Interíbit de populo ſuo.& in eodē.Et diſpdam eum de populo ſuo.Nu.15.Periбit de populo ſuo. Et in eodem.Idcirco delebitur & portabit iniquitatem ſuam. Deut.19.Cū diſperderit dominus deus tuus gentes.3.Reg. 14.Et percutiam de ieroboam mingentem ad parietem.i. diſpdā vel interficiam.& in eo.18.Et non penitus iumenta pereant.Ps.36.Reliquie impiorum periбūt.Hiere.51.Dñe tu locutus es contra locum iſtum vt diſperderes eū. Ioel'.1. Periit ſacrificium & líbamen de domo dñi.& in eodē. Alimenta perierunt. Amos.1.Et diſperdā homines a facie terre.& in eo.Et diſperdā habitatores de campo ídolí.Soph.3 Diſperdídi gentes.Ponitur etiā pro interficere vel occidere.Leuit.20.Et interficiā ipſum de medio populi ſui. & in eodem. Occidentur in cōſpectu populi ſui.& in eodem.In terficientur ambo de medio populi ſui.4.Reg.9.Et percutiā de domo Achab mingentē ad parietem.i. interficiā vel occidā.Ezech.25.Et interficiā iterfectores.Dañ.9. Et poſt hebdomadas ſexaginta duas occidetur xp̄us.& inde כְּרִיתֻת Cerithuth.i.abſciſio vel ſeparatio.& accipitur pro líbello repudii quo vir ab vxore ſeparabatur.Deut.24.Scribet líbellum repudii.Eſa.50.Quis eſt hic líbell⁹ repudii matris veſtre.Hiere.3.Et dediſſem ei líbellū repudii.& ide כְּרֵתִים Cerethim.pro quo beatus Hieronymus tranſtulit interfectores ſiue perditos.Ezech.25.Et interficiam interfectores Amos.2.Gens perditorum.& inde כְּרֵתִי Cerethí nomen legionis militum:eo quod occidebant & trucidabant homines in bello.2.Reg.8.Banaías aūt filius Ioiade ſuper cerethi & phelethi.& in eodem.15.Et legiones cerethi & phelethi.Significat etiam ſupradicta dictio כָּרַת Carath pangere vel inire aut percutere fedus vel pactum:eo quod antiquit⁹ qñ inibant fedus vel pactum occidebant vitulum ſiue aliud quodcunq; animal:& diuidebant illud & tranſibant inter diuiſiones eius:vt habetur Hiere.34.vbi dicitur.Et nō ob ſeruauerunt verba federis quibus aſſenſi ſunt in conſpectu meo: vitulum quem conciderunt in duas partes: & tranſierunt inter diuiſiones eius.Geñ.15.In illo die pepigit dominus fedus cum Abraam.& in eodem.22.Percuſſeruntq; ambo fedus.& in eodem.Et inierunt fedus in puteo iuramenti.Exo.23.Non inibis cum eis fedus. & in eodem. 34.Ecce ego inibo pactū videntibus cunctis.Deut.5. De⁹ noſter pepigit nobiſcum fedus.1.Reg.11.Habeto nos federatos.Pro quo hebrei legunt. Percute nobiſcum fedus ſeu ini nobiſcum pactum.& in eodem.In hoc feriam vobiſcū fedus.& in eodem.20.Pepigit ergo ionathas fedus cum domo dauid.Et in hebreo in predicto loco non habetur fedus:ſed ſubintelligitur.& in eodem.22.Maxime cum filí⁹ meus iunxerit fedus cum filio iſai.Pro quo hebrei legunt. Cum percuſſerit vel inierit filius meus cum filio iſai.ſ.fed⁹ vel pactum.Eſdre.10.Percutiamus fedus cum deo noſtro. Eſa.55.Feriam vobiſcum pactum ſempiternum. Oſee.10. Et ferietis fedus cum mendacio.& in lingua chaldaica ponitur pro horrere. Dañ.7. Horruit ſpiritus meus.

Interficef
Occidere.
כְּרִיתֻת
Repudíí.
כְּרֵתִים
Interfectores.
Perditi.
כְּרֵתִי
Cerethi
כָּרַת
Pangere ſ. fedus
Percutere
Inire.ſ.fedus.
Ferire.ſ.fedus.

כָּשַׁב
Horrere.

כָּשַׁב Cheſeb.agnus.Leuit.3.Si agnum obtulerit corā domino.& in eodem.22. Bos ouis & capra cum genita fuerit.Pro quo hebrei legunt.Bos vel agnus & capra. & in plurali כְּשָׂבִים Ceſabim.vt Geñ.30. Diuiſitq; gregē iacob. Pro quo he.le. Diuiſitq; agnos iacob. Leuit.1. Quod ſi de pecoribus oblatio fuerit & de ouibus.Pro quo he.le. Quod ſi de ouibus oblatio eius fuerit de agnis .& in genere feminino נְשָׂבָה Chiſba.ideſt agna.Leuit.5. Offerat de gregib⁹ agnam ſiue capram.

Agnus
כְּשָׂבִים
Agni.
נְשָׂבָה

כָּשַׁה
Agna
Dilatare

כָּשַׁה Caſa.dilatare. Deut.32. Incraſſatus impinguatus dilatatus.Hebrei vero dicunt q̄ ſignificat cooperire:ſi cut כָּסָה cū littera ſamech. Vnde in predicto loco ipſi legūt. Incraſſatus es:impinguatus es:cooperuiſti.ſ.cor tuum pinguedine:ne poſſis intelligere.

כָּשַׁל
Corruere
Offendere

כָּשַׁל Caſal.ruere.corruere.impīgere. offendere. ſcandalízare. Labi.debilitari.ifirmari.Prouer.4. Neſciūt vbi corruāt.& in eodem.Et currens non habebis offendiculū.

Ruere

Impigere

Cadere.

Et in eodem.24.Et in ruina eius ne exultet cor tuū.i.cum ruerit nec exultet cor tuū.Esa.3.Ruit enī ierusalem & iudas concidit.& in eodem.8.Et offendent ex eis plurimi.& in eodē.31.Et corruet auxiliator.& in eodē. 59. Impegimus meridie quasi in tenebris.Et in eodem.Quia corruit in platea veritas.Hiere.18. Impingentes in viis suis & in semitis seculi.& in eodem.20.Qui persequuntur me cadent. & in eodem.31.In via recta & non impingent in ea.& in eodem.46.Quia fortis impegit in fortem:& in eodem.Multiplicauit ruētes. Ezech.33,Et impietas impii non nocebit ei.Pro quo he.le.Non impinget siue non offendet in eam. Osee.4. Et corrues hodie & corruet etiam propheta tecum.& in eodem.5. Et israel & Ephraim ruent in iniquitate sua:ruet etiam iudas cū eis.& in eodem.14. Quoniā corruisti in iniquitate tua.Naū.3.Et corruēt in corporib⁹ suis. Zach.12.Et erit qui offenderit in die illa sicut dauid. Malach.2.Et scandalizastis plurimos in lege. Item significat infirmari:vel ruere aut cadere in infirmitate. vt.1. Reg.2. Et infirmi accincti sunt robore.Nee.4.Debilitata est fortitudo portantiū. Ps.30.Infirmata est in paupertate virtus mea.Ps.104.Et non erat in tribubus eorum infirmus.Ps. 106.Infirmati sunt nec fuit qui adiuuaret.Esa.40. Et iuuenes in infirmitate cadent.Threñ.1.Infirmata est virt⁹ mea Ponitur etiam pro vacillare.Iob.4.Vacillantem confirmauerunt sermōes tui.Inde מִכְשׁוֹל Michsol.i. offendiculum. ruina.scādalum.Leuit.19.Nec corā ceco pones offēdiculū. 1.Reg.25.Et in scrupulum cordis.idest in offendiculū cordis.Esa.8.Et in petra scādali.& in eodem.37.Auferte offēdiculum de via populi mei.Ezech.3.Ponam offendiculum coram eo.Scribitur etiam cum he in fine in genere femini no & dr̄ מַכְשֵׁלָה Machsela.Esa.3.Et ruina autem hec sub manu tua.& in plāli מִכְשׁוֹלִים Michsolī siue מַכְשֵׁלוֹת Machseloth.Ezech.21.Et multiplicat ruinas.Soph.1.Et ruine impiorum erunt.& inde כִּשָּׁלוֹן Chisalon.i.ruina. vt Prouer. 16.Et ante ruinam exaltabitur spīritus· Item כַּשִּׁיל Chasil. idest securis.Ps.73.In securi & ascia deiecerunt eam.

Scādalizare. Debilitari Debilitare Infirmari

Cadere in infirmitate

Vacillare.

מִכְשׁוֹל offēdiculū. Scrupulū Scādalū

מַכְשֵׁלָה Ruina

מִכְשׁוֹלִים Ruine.

כִּשָּׁלוֹן Ruina

כַּשִּׁיל Securis.

כָּשַׁף Caſaph.incantare.maleficiis vti.maleficū esse.2. Paralip.33. Maleficis artibus inseruiebat.& inde nomē כָּשֵׁף Ciseph.i.venefic⁹ seu maleficus. Hiere.27.Nolite audire prophetas vestros & diuinos & somniatores & augures & maleficos.Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מְכַשֵּׁף Mechaseph.i.maleficus.Deut.18.Ne sit maleficus.& i plurali מְכַשֵּׁפִים Mechasephim.Dañ.2.Vt cōuocarētur harioli & magi & malefici.& in gñe femininoמְכַשֵּׁפָה Mechasepha.Exo.22.Maleficos nō patiaris viuere.Quod in hebreo ponitur in genere femininoו & in numero singulari.s.maleficam.Et dicunt hebrei q ideo ponitur in predicto loco in genere femininoו quia illud genus maleficii crebrius reperitur in femina q̄ in viro. & inde כְּשָׁפִים Chesapim.i.maleficia seu veneficia.vt.4.Reg.9.Adhuc fornicationes iezabel matris tue & veneficia eius multa adhuc vigent.Naū.3.Propter multitudinē fornicationū meretricis & speciose & grate & habētis maleficia.& in eo.Que vēdidit gētes in fornicatiōib⁹ suis: & familias in maleficiis suis.

כָּשַׁף Vti.

כָּשֵׁף Maleficus

מְכַשֵּׁף מְכַשֵּׁפִים Malefici

מְכַשֵּׁפָה Malefica

כְּשָׁפִים Veneficia.

Maleficia.

כֶּשֶׁר Caser.rectum.conueniens.cōgruum esse.Ester.8. Et deprecatio mea non ei videtur eē cōtraria. Pro q̄ he.le. Et cōueniēs seu cōgruēs res erit corā rege:aut si rectū erit corā rege. Sed btūs Hieronym⁹ trāstulit sensum. Eccls.11. Nescis quid magis oriatur.i.nescis quid magis conueniat vel congruens sit.& inde כִּשְׁרוֹן Chisron.i.rectitudo.seu cōuenientia.Beatus hieronymus transtulit solicitudinem seu industriam.Eccls.2.Nam cum alius laboret sapientia & doctrina & solicitudine.& in eodem.4.Rursum contemplat⁹ sum omnes labores hominum & industriam.& in eodē.5. Et quid pdest possessori.vbi pro eo quod in littera nostra est prodest:in hebreo est predicta dictio.i.que conuenientia vel congruentia est possessori.Scribitur ēt cum he in principio & dicitur הַכֶּשֶׁר Hechser.Pro quo beatus Hieronym⁹ transtulit industriam.Eccls.10.Post industriam sequetur sapientia.Sed etiam in predicto loco hebrei legunt.Et abundans congruētia est sapiētie.& inde כּוֹשָׁרוֹת Cosaroth.Pro quo translatio nostra traduxit fortitudinē.Ps.67.Qui eduxit vinctos in fortitudine.Pro quo aliqui hebrei legunt.In rectitudinibus seu in cōgruentiis.Alii vero dicunt q̄ in predicto loco significat cathenas seu compedes.& inde כֵּישׁוֹר Chisor.Pro quo beatus Hieronymus transtulit fortia.Prouer.31.Manum suam misit ad fortia.

Industria.

Prodesse.

הַכֶּשֶׁר

Industria.

כּוֹשָׁרוֹת

Fortitudo

כֵּישׁוֹר Fortia.

כָּתַת Cathath.cōtūdere.cōterere.cōfringere.cōcidere. Leuit.22.Cōtritis vel tunsis vel sectis.4.Re.18.Et cōfregit serpentem eneū.Esa.2.Et conflabūt gladios suos in vomeres.i.concident gladios suos.& in eodem.30.Sicut conteritur lagena contritione perualida.Zach.11.Et concident terram.& aliquando scribitur cum simplici tau·vt. Nu.14. Concidens eos vsq; horma.Deut.9. Et in frustra cōminuēs idest conterens vel confringens.Ps.88.Et cōcidam a facie ipsius inimicos eius.Esa.24. Et calamitas opprimet portas.i.conteret vel confringet.Hiere.46.Et fortes eorū cesos.pro quo hebrei legunt.Et fortes eorum cōcidentur seu conterentur.Ioel.3.Concidite aratra vr̄a in gladios.Mich. 1.Et omnia sculptilia eius concidentur.& inde מַכָּתָת Michthath.i.contritio seu cūfractio .Pro quo beatus Hieronym⁹ transtulit fragmenta.Esa.30.Et non inuenietur de fragmētis ei⁹ testa.& inde כָּתִית Cathith.i.cōtussū.Exo.27.Vt afferant tibi oleum de arboribus oliuarum purissimum piloq; contussum.Ponitur etiam pro lucido vel purissimo.vt Leuit.24.Vt offerant tibi oleum de oliuis purissimum ac lucidum.Nu.28.Que conspersa sit oleo purissimo. Inde מַכַּת Macoth.Pro quo beatus Hieronymus transtulit cibaria.2. Paralip.2.Dabo in cibaria tritici choros viginti millia.

Cōtrīgere.

Cōcidere

Cōminuere Concidere

Opprimere

מַכָּתָת Fragmēta

כָּתִית Cōtussum.

Purissimus.

מַכַּת Cibaria

כָּתַב Cethab.scribere.describere.Exo.32.De libro tuo quē scripsisti. & in eo. Et scribā super eas verba que habuerunt tabule que fregisti.Deut.24.Scribet libellum repudii. Ios.8.Et scripsit super lapides Deuteronomium legis moysi.& in eodem.24.Scripsit quoq; oīa verba hec in volumine legis.Ester.3.Et scriptum est vt iusserat Aman.& in eodem·8.Scribite ergo iudeis sicut vobis placet. Iob.13.Scribis enim contra me amaritudines. Ps.86.Dominus narrabit in scripturis populorum.Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Domin⁹ narrabit scribens populos.Ps.138.Et in libro tuo oēs scribentur·Esa.4.Omnis qui scriptus est in vita.& in eodē.10 Et scribentes iniustitiam scripserunt.& in eodem. Et puer scribet eos.Hiere.17.Et recedentes a te in terra scribentur. & in eodem.31.Et in corde eorum scribam eam.& in eodē. 32.Et scripsi in libro & signaui.& in eodem.36.Tolle volumen libri & scribes in eo.Ezech.2.Et erat scriptus intus & foris.& ide כְּתָב Chethab.i.scriptura. Esdre.1. Et etiam per scripturam dicens.& in eodem.2. Hi quesierunt scripturā genealogie sue & non inuenerunt. Ester.8. Iuxta li nguas & litteras suas.idest iuxta linguam & scripturā suā. Ezech. 13.Et in scriptura domus israel nō scribentur. Ponitur etiā pro epistola. Ester.3.Sūma epistolarum hec fuit.& in eodē Vt epistolis que regis nomine mittebantur. Scribitur etiā cū mem in principio & dicitur מִכְתָּב Michthab. vt Exo.32 Scriptura quoq; dei erat.Pro quo hebrei legūt.Et scriptura :scriptura dei erat.2.Paralip.21.Allate sūt autem ei lr̄e ab

Scribere.

כְּתָב Scriptura

Epistola.

מִכְתָּב Scriptura Littere

helia propheta .i. allata est ei scriptura seu epistola . & inde כְּתֹבֶת Chethóbeth.i.descriptio. Pro quo beat⁹ Hieronymus trāstulit figuras. Leuit.19. Nec figuras aliquas aut stigmata facietis vobis.

כְּתֹבֶת Figure.

כֹּתֶל Cothel.paries.Canti.2. En ipse stat post parietem nostrum. & in lingua chaldaica dr̄ כְּתָל Chethal. Dañ.5. In superficie parietis aule regis.& in pr̄ali כְּתַלָּא Cuthlaía Esdre.5. Ligna ponantur in parietibus.

כֹּתֶל Paries. כְּתָל Paries. כְּתַלָּא Parietes.

כֶּתֶם Chethem.aurum.obrizū.corona.diadema.color.macula. Iob.31. Et obrizo dixi fiducia mea. Prouer.35. Inauris aurea & margarita fulgens. Pro quo hebrei legūt. Inauris aurea & monile auri siue obrizi. Cāti.5. Caput ei⁹ aurum optimū. Ponitur etiā pro corona vl̄ diademate. Ps. 44. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Pro quo beatus Hieronym⁹ in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Stetit cōiūx in dextera tua in diademate aureo. Ponitur etiam pro macula vel colore. Threñ.4. Mutatus est color optimus. Inde verbum passiuum נִכְתַּם Nichtham.i.signatum seu maculatum. Hiere.2. Maculata es in iniquitate tua corā me.& inde מִכְתָּם Michtham.i. insignis seu notatus. Pro quo translatio nostra tituli inscriptionem traduxit. vt in titulo. Ps.15. vbi dicitur. Tituli iscriptio psalmus dauid. Potest etiā legi. coronatio seu deauratio ipsi dauid. Sed beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve. trāstulit. Humilis & simplicis dauid. q⁹ si diuidatur p̄dicta dictio potest significare humilem & simplicem sicut beatus Hieronymus transtulit. Et similiter in titulis quinq⁹ psalmorū. scilicet a quinquagesimo quinto inclusiue vsq⁹ ad sexagesimum exclusiue.

כֶּתֶם Obrizum. Aurum

Diadema

Color נִכְתָּם Maculatū מִכְתָּם

Tituli in scriptio.

כְּתֹנֶת Chethon.tunica.& scribitur cum tau in fine : eo qd̄ est generis feminini & dicitur כְּתֹנֶת Chethóneth.Gen.37 Fecitq⁹ ei tunicā polymitam.& in eodem. Nudauerūt eum tunica talari.& in eodem.Tulerunt aūt tunicam eius & in sanguinem hedi quem occiderant intinxerūt. Exo.39. Fecerunt & tunicas byssinas. quod in hebreo legitur singulariter. s. tunicam byssinā. 2. Reg.13. Que induta erat tunica talari. Cāti.5. Spoliaui me tunica mea.& in pr̄ali כֻּתָּנוֹת Cothnoth siue כֻּתָּנוֹת Cuthonoth. Gen.3. Fecit dominus Ade & vxori eius tunicas pelliceas. Exo.28. Porro filiis Aaron tunicas lineas parabis.& in codē.29. Et indues tunicis lineis. Leuit.10. Sicut iacebant vestitos lineis tunicis.

כְּתֹנֶת Tunica.

כֻּתָּנוֹת כֻּתֹּנֶת Tunice.

כָּתֵף Catheph: siue כֶּתֶף Chétheph. humerus. scapula. ora. s. vestimēti. latus seu pars. Nu.7. Et onera propriis portant humeris. Deut.33. Et inter humeros illius requiescet. Iob.31. Humerus meus a iunctura sua cadat. Esa.11. Et volabunt in humeros philistiim. Ezech.12. In humeris portaberis.& in eodem.29. Omnis humerus depilatus. Zach.7 Auerterunt scapulam recedētes. Ponitur etiam pro humerulis alicuius basis. 3. Reg.7. Et per quattuor partes quasi humeruli.& in eodem. Nā & humeruli illi quattuor. Item ponitur pro ora vestimentorum circa humeros. Exo. 28. Duas oras iunctas habebit in vtroq⁹ latere summitatum.& in eodem. Et in oris que e regione sunt superhumeralis. Ponitur etiam pro latere vel parte. Exo. 27. Lateri vno deputabuntur.& in eodem. Et in latere altero erunt tentoria .et.3. Reg. 7. Quinq⁹ ad dexteram partem templi & quinq⁹ ad sinistram.& in eodē. Mare aūt posuit in dexterā partem. Ezech. 40. Et pauimentum in fronte portarum. i. in latere portarum.& in eodem. Et ad lat⁹ exterius qd̄ ascēdit ad ostium porte.& in eodem. Per latera porte octo mense erant.& in eodem. 41. Et latera porte quīq⁹ cubitis.& in eodem. Et similitudo palmarum hinc atq⁹ inde in humerulis vestibuli. i. in lateribus vestibuli.

כָּתֵף Humerus.

Ora.

Latus. Pars.

כָּתַר Cathar. circundare. vallare. expectare. sustinere. Iudi. 19. Atq⁹ ita factū est vt ex vtraq⁹ parte ab hostibus cederentur. Pro quo hebrei legunt. Circundederunt seu vallauerunt Beniamin. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum. Ps.21. Tauri pingues obsederunt me. Pro quo beatus Hieronym⁹ in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Vallauerūt me. Abach.1. Quia impius preualet aduersus iustum. Pro quo hebrei le. Quia impius circundat seu circūuenit iustū. scilicet vt⁹ preualeat aduersus eū. Significat etiam sustinere vel expectare. vt Iob.36. Sustine me paululum. Prouer.14. Et expectabunt astuti scientiam.& inde כֶּתֶר Céther.i.corona seu diadema. eo quod est rotunda. vt Ester.2. Et posuit diadema regni in capite eius.& inde כּוֹתֶרֶת Cotbéreth.i.coronula seu capitellū. vt.3. Reg.7. Duo quoq⁹ capitella fecit que ponerentur super capita colūnarū.& in eodē. Quinq⁹ cubitorū altitudinis capitellū vnū: & quinq⁹ cubitorum altitudinis capitellum alterū.& in eodem. Septena versuum retiacula in capitello vno.

כָּתַר Circūdare

Vallare

Sustinere Expectare

כֶּתֶר Diadema כּוֹתֶרֶת Capitellū.

כָּתַשׁ Cathas. contūdere. conterere. Prouer.17. Si contūderis stultū in pila.& inde מַכְתֵּשׁ Machthes.i.pila in qua contūditur: vt in loco p̄dicto. et Soph.1. Vlulate habitatores pile. Et aliqui hebrei dicunt q⁹ in predicto loco est nomen proprium loci. Accipitur etiam pro dente molari. Iudi.16 Aperuit itaq⁹ dominus molarem dentem.

כָּתַשׁ Cōtūdere. מַכְתֵּשׁ Pila. Dēs molaris.

De incipientibus a littera ל lamed

Hec littera lamed quando preponitur nomini vel pronomini cōmuniter preponitur ad denotandū datiuū casū. Gen.3. Deditq⁹ viro suo.& in eo. Ade quoq⁹ dixit.& in eo. 4. Dixitq⁹ lamech vxoribus suis.& sic לְדָוִד Ledauid.i.ipi dauid. לִשְׁלֹמֹה Lisslomo.i.salomoni. & de hoc plena est scriptura. Et cōponitur cum pronominibus hoc modo לִי.i.mihi לְךָ Lecha.i.tibi.& in genere femínino לָךְ Lach.i. tibi.s. femine לוֹ Lo.i.ei.illi.ipi.& i gñe femínino לָהּ.i.ei.illi.ipi. scilicet femine לָנוּ Lánu.i.nobis לָכֶם Lachem.i. vobis & in femínino לָכֶן Lachen.i.vobis.s.femis לָהֶם Lahem siue לָמוֹ Lámo.i.illis.eis.ipis: vel ipsi datiui casus: singularis nūeri. Et in gñe femínino לָהֶן Lahen.i.eis.illis.ipis.s.femínis. Ponitur etiam לָמוֹ Lámo.in singulari. Esa.44. Et curuat⁹ est ante illud. Pro quo hebrei legunt. Et adorauit illū.& in eo. 53. Propter scelus populi mei percussi eum. Et aliquādo littera lamed denotat genitiuum. vt Gen. 9. Sanguinem eñ animarū vestrarum requiram.& in eo.32. Cuius es: aut quo vadis: aut cuius sunt ista que sequeris. & in eo. Serui tui iacob. Vbi pro omnibus genitiuis predictis preponitur littera lamed. & in titulo. Ps. 9. vbi dicitur. In finem pro occultis filii psalmus dauid. Ps.67. Et dñi dei exit⁹ mortis. Cāti. 1. Cāticū canticorū salomonis.& in eo.8. Mille tui pacifici. Abach.2. Et loquelā enigmatū eius. Et aliqñ denotat accusatiuū. vt Gen.1. Appellauitq⁹ lucē diem & tenebras noctē. 2. Reg.3. Igitur Ioab & Abisai frater eius interfecerūt Abner. vbi huic nomini Abner preponitur littera lamed. Et aliquando ponitur pro noīatiuo. Ios.10. Nullus cōtra filios israel mutire ausus est. Pro quo hebrei legunt. Non mutiuit contra filios israel vir lingua sua. vbi huic dictioni vir preponitur littera lamed. 1. Paralip.3. Tertium Absalom filiū Maacha. Pro quo he.le. Tertius absalom. s. fuit. Vbi huic dictiōi absalom preponitur littera lamed. Esa.63. Quare ergo rubrum est indumentum tuū. vbi preponitur ēt huic nomini indumentum. Ponitur etiam aliquando pro in vel ad. vt Gen.1. Et sint in signa & tēpora & dies & annos.& in eodem.2. Et factus est homo in animam viuentē.& in eo.3

Artículus datiui casꝰ

לִי Mihi.

Artículus genitiui casus.

Artículus accusatiui

Artículus nomīatiui

In.

Ad

Et dixit dñs deus ad mulierē. Ps. 16. Sicut leo parat⁹ ad predam. & in eo. 17. Qui docet manus meas ad preliū. Hiere. 3. Ecce nos venim⁹ ad te. Osee. 3. Et ipi respiciūt ad deos alienos. & similiter qñ preponitur verbis gerundiis uel infinitiuis. vt. Ps. 118. Media nocte surgebā ad cōfitendū tibi. Ps. 148. Ad faciendā vindictā in nationibus. & in eo. Ad alligandos reges eorū in cōpedibus. Itē ponitur pro aduersus. 2. Reg. 13. Fecerunt ergo pueri absalom aduersus amnō sicut preceperat eis. Ponitur etiam pro de. vel ex. vt. 2. Reg. 15. Et egressus de loco tuo. Esa. 33. Quis poterit habitare de nobis cū igne deuorāte: quis poterit habitare de nobis cum ardoribus sempiternis. Ponitur etiā pro vt. Geñ. 1. Luminare maius vt preesset diei: & lumīare minus vt preesset nocti. & in eo. Vt lucerent super terrā. Pōitur etiā pro iuxta vel secūdū. vt in eo. Faciens fructū iuxta genus suū. & in eo. Et faciētē semē iuxta gen⁹ suū. & in eo. Et hñs vnūquodq; semētē secūdū speciē suā. & i eo. Et bestias terre secūdū species suas. Nu. 1. Per cognatiōes & domos suas. i. scd'm cognationes & domos suas. Habet fortasse & alios modos significandi qui possunt reduci ad supradicta.

Ad

Esus.

De

Et

Juxta.

Secūdum

Sequuntur dictiones quarum prima littera substantialis est ל Lamed.

לֹא Lo. non. nec. neq; neq; uaq;. nihil. De quo vide infra in dictione לוֹא Lo: cum vau in medio dictionis.

Non.

לָאַב Laab. solitudo. siccitas. & reperitur tantum in numero plurali & p additionē m tau in principio dñr תְּלָאֻבוֹת Thaluboth. pro quo beatus Hieronymus solitudinē trāstulit. Osee. 13. Ego cognoui te in deserto in terra solitudis. & solum inuenitur in predicto loco. Et dicūt hebrei q' significat siccitatem vel sitim. Quia in lingua arabica vel punica terra sicca & arida hoc nomine appellatur.

Solitudo. Siccitas

לָאָה Laa. laborare. fatigari siue fessum esse: affligi vel deficere. molestе accipe. molestare. opprimere. Geñ. 19. Ita vt ostiū inuenire non possint. Pro quo he. le. Et laborauerunt siue fatigati vel fessi sunt ad inueniendū ostiū. Exo. 7. Et affligentur egyptii bibentes aquā fluminis. Iob. 4. Forsitā molestе accipies. i. fatigaberis vel deficies. & in eo. Nūc aūt venit ad te plaga & defeciſti. & in eo. 16. Nunc aūt oppressit me dolor meus. i. fatigauit me: siue deficere me fecit. Esa. 1. Laborauī sustinens. & in eo. 7. Nunquid parum vobis est molestos esse hominibus: quia molesti estis & deo meo. & in eo. 47. Defeciſti in multitudine cōsiliorum tuorum. Ezech. 24. Mlto labore sudatū est. Mich. 6. Aut quid molestus fui tibi. Quod beatus Hieronymus in explanationibus expōit. Et quo labore te pressi. & inde תְּלָאָה Thelaa. idest labor. fatigatio. Exo. 18. Vniuersūq; laborē qui accidisset eis in itinere. Nu. 20. Nosti oēm laborē qui apprehendit nos. Scribitur ēt cū mem in principio & dr מֵתְּלָאָה. Pro quo beatus Hieronymus transtulit de labore. ac si diceret מִתְּלָאָה Mithelaa. Malach. 1. Ecce de labore.

Laborare.

Affligi. Molestе accipere. Deficere Opprimer Molestum esse. Deficere

תְּלָאָה

Labor.

מֵתְּלָאָה

לָאַט Laat. operire. velare. 2. Reg. 19. Porro rex operuit caput suū. & inde בְּלָאַט Balat. cū prepositione Beth in principio. i. occulte. Absc̄dite: siue in absconditо. Iudi. 4. Et ingressa absconditе. Scribitur ēt sine aleph. De quo vide infra in dictione לוֹט Lot. Item לְאַט. i. paulatim. leniter. De quo vide supra in dictione אַט At.

Operire.

בְּלָאַט

Absc̄dite.

לְאַט

לָאָךְ Laach. Angelus. nūcius. & semp additur ei mem in principio & dr מַלְאָךְ Malach. vt Geñ. 16. Cumq; inuenisset eā angel⁹ dñi. & in eo. 22. Et ecce angel⁹ dñi de celo clamauit. & in eo. 24. Ipse mittet angelū suū corā te. & in eo. 32. Fuerūtq; ei obuiā angeli dñi. & in eo. Misit aūt & nūcios ante se. & in eo. Reuersiq; sunt nūcii ad iacob. Exo. 32. Angelus meus p̄cedet te. Nu. 20. Misit interea nūcios moyses. & in eo. Miseritq; angelū qui eduxerit nos de egypto. & in eo. 21. Misit aūt israel nūcios. & i eo. 22. Misit ergo nūcios ad Balaam. & in eo. Stetitq; angelus dñi in via. Iudi. 2. Ascendit angelus dñi de galgalis. & in eo. Cūq; loqueretur angelus dñi. & in eo. 13. Angelus dñi pariter in flāma altaris ascendit. Iob. 1. Nūcius venit ad iob qui diceret. & in eo. 33. Si fuerit pro eo angelus loquēs. 2. Paralip. 26. At illi sub sannabāt nuncios dei. Ps. 34. Et angelus dñi coarctās eos. Prouer. 13. Nuncius impii cadet in malū. Naū. 2. Et non audietur vltra vox nunciorū tuorū: vbi ponitur מַלְאֲכָה Malachē'cha מַלְאָכֶיךָ Malachecha. & ide מַלְאָכוּת Malachuth nunciatio siue legatio: Aggei. 1. Et dixit aggeus nunci⁹ domini de nūciis dñi. Pro quo he. le. Et dixit aggeus nūci⁹ domini in nunciatione siue in legatiōe dñi. & in p'rali מַלְאָכוֹת Malachoth. i. nūciationes siue legationes. Trāslatio nostra traduxit predicationes. Ps. 73. Vt annūciē oēs predicatiōes tuas. & beatus Hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit. vt enarrem oēs annūciationes tuas. Inde מְלָאכָה Melacha. i. opus. res. substātia. seu diuitie. Geñ. 2. Cōpleuitq; de⁹ die septimo opus suū. & in eo. Ab vniuerso opere qd' patrauerat. & in eo. 39. Et operis quippiā absq; arbitris faceret. Exo. 20. Oñe opus nō facietis in eo. & in eo. 36. Et qui spō te sua obtulerant se ad faciendū opus. & in eo. Nec vir nec mulier quicq; offerat vltra in opere sāctuarii. 2. Paralip. 15 Et leuite sint in ordine suo. pro quo he. le. in opere suo. Ponitur etiā pro re vel opulētia aut substātia. Exo. 22. Quod nō extenderit manū suā in rem proximi sui. & in eo. 36. Eo quod oblata sufficerent & superabūdarēt. Pro quo hebrei legunt. Et opus siue opulentia erat sufficiens ad omne op⁹ vt fieret illud: & superabundans. Et secundum hebreos in predicto loco ponitur מְלָאכָה Melacha pro auro vel argento & reliquis que obtulerunt. 1. Reg. 16. Quidquid ergo vile fuit & reprobum demoliti sunt. Vbi ponitur pro eo qd' in littera nostra est quidquid. Significat etiā iumenta ac pecudes. Geñ. 33. Et ego sequar paulatim vestigia eius sicut videro paruulos meos posse. Pro quo hebrei legunt. Et ego sequar paulatim vestigia operis. idest armenti ac pecudis & vestigia paruulorū. Et in p'rali מְלָאכוֹת Melachoth. i. opera. vt. 1. Paralip. 28. vt intelligerem vniuersa opera exemplaris. Scribitur etiam מְלֶכֶת Melēcheth sine aleph. Pro quo beatus hieronymus trāstulit reginam. quasi מַלְכַּת Malcath. a nomine מֶלֶךְ Melech. i. a rege deriuatum. Hiere. 7. Vt faciant placētas regine celi. & in eodem. 44. Qd' si nos sacrificamus regine celi. Pro quo hebrei legūt. operi celi. idest stellis seu sideribus militie celi. Beatus Hieronymus in suis explanationibus super predicto loco sic ait. Regine celi quam lunam debemus accipere: vel certe militie celi vt omnes stellas intelligamus.

Ad

Esus.

De

Et

Juxta.

Secūdum

Nūcius.

מַלְאָךְ

Angelus

מַלְאָכָה

Opus.

Res.

מַלְאָכוֹת

Opera

מְלֶכֶת

Regina Opus.

Militia

לְאֹם Leom. populus. gēs. vt Geñ. 25. Populusq; populum superauit. Esa. 51. Et tribus mea me audite. & in plurali לְאֻמִּים Leumim. vt Geñ. 25. Et duo populi de ventre tuo diuidentur. Ps. 149. Increpationes in populis. Esa. 34 Et populi attendite. & in eodem. 41. Et gentes mutent fortitudinem. & in eo. 49. Et attendite populi de longe.

לְאֹם

Populus Tribus Populi

לֵב Leb. cor. mens. De quo vide in dictione sequenti.

לֵב

לֵבָב Lebab. cor. mens. intellectus. Exo. 14. Immutatumq; est cor pharaonis & seruorū eius super populū. Deut. 1. Nuncii terruerunt cor nostrum. & in eodem. 4. Et ne excidat de corde tuo. & in eodē. 6. Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo & ex tota anima tua. Et in eodē. Eruntq; verba hec que ego precipio tibi hodie in corde tuo. Iob. 9. Sapiens corde est. Et in eodem. 12. Et mihi est cor sicut & vobis. Ps. 77. Et pauit eos in innocentia cordis sui. Esa. 30.

Cor

לֵבָב

Cor.

לְבָבוֹת Et letitia cordis sicut qui pergit in tibia. & in plurali לְבָבוֹת Lebaboth. secūdū terminationē femininorū. 1. Paralip. 28
Corda. Oīa em̄ corda scrutatur dñs. Repitur etiā in gñe masculino Nau. 2. Murmurantes in cordib⁹ suis. Scribitur ēt cum simplici Beth tam in singulari q̄ in plurali. Exo. 7. Et ego indurabo cor ei⁹. Deut. 28. Dabit tibi dñs cor pauidū. Iob. 7. Aut quid appones erga eū cor tuū. Ps. 11. In corde & corde locuti sunt. i. duplici corde locuti sunt. cuius oppositum habetur. 1. Paralip. 12. vbi dicitur. Venerūt in auxiliū non cor de duplici. Pro q̄ in hebreo hētur nō corde & corde. Ps. 16. Probasti cor meum. Eccl's. 10. Cor sapientis in dextera ei⁹ & cor stulti in sinistra illius. Reperitur etiā in genere femi-
לִבּוֹת nino cū he vel tau in fine. Ezech. 16. In quo mundabo cor
Corda. tuū. & in plurali לִבּוֹת Liboth. i. corda. Prouer. 21. Appendit aūt corda dñs. Ps. 124. Bene fac dñe bonis & rectis corde. Quod in hebreo legitur pluraliter. s. & rectis in cordib⁹ suis. Ponitur etiam pro mente. Leuit. 26. Donec erubescat
Mens. incircūcisa mens eorum. Deut. 5. Quis det talem eos habere mentem. 3. Reg. 8. Hoc ipsum mēte tractans. Prouer. 19. Qui possessor est mentis diligit animā suā. & in eo. 23. Et mens eius non est tecum. Eccl's. 2. Nec per noctem mēte requiescit. Et quia cor est in medio corporis: ideo ponitur aliquando pro medio alicuius rei. Deut. 4. Qui ardebat vsq̄ ad celum. pro quo in hebreo habetur. Et mōs ardebat igni
Medium. vsq̄ ad cor celi. Quod hebrei exponūt vsq̄ ad mediū celi. 2. Reg. 18. Cūq̄ adhuc palpitaret herens in quercu. Pro q̄ hebrei legūt. Cūq̄ adhuc viueret in corde quercus. i. in medio quercus. Ps. 48. Et transferentur montes in cor maris. vnde in euāgelio. Matthei. 12. Sic erit filius hominis in cor
לֵבֵב de terre trib⁹ diebus. Inde verbū לִבֵּב Libeb. i. cordificare.
Cor recipe si liceret latine dici. Iob. 12. Vir vanus in superbia erigitur. pro quo he. le. Vir vanus cordificatur. i. cor seu mentem re-
Cor vulnerare cipit & Pōt esse sensus sicut in littera nostra. Significat etiā vulnerare cor. Canti. 4. Vulnerasti cor meū. pro quo he. le. Cordificasti me. Item לְבִיב Lebib. i. forbiciūcula. quod est
לְבִיב cibus liquidus ex aqua & farina confectus. & solum inuenitur in numero plurali. s. לְבִיבוֹת Lebiboth. 2. Reg. 13. Et fa-
לְבִיבוֹת Forbiciunculæ. ciat in oculis meis duas forbiciunculas. & in eo. Coxit forbiciunculas. & inde verbū לִבֵּב Libeb. i. forbiciunculas facere
לִבֵּב Liquefacere siue liquefacere. vt in predicto loco vbi dicitur. Vt faciat in oculis meis forbiciunculas. & in eodē. Et liquefaciēs in oculis ei⁹. Vnde illud. Canti. 4. Vbi dicitur vulnerasti cor meū
לַהַט Flāma. potest etiam legi liquefieri fecisti cor meū. Inde לַהַט Labath. i. flāma. Exo. 3. Apparuitq̄ ei domin⁹ in flāma ignis.
לָבִא Leo. לָבִיא Labi. Leo. Deut. 33. Quasi leo requieuit. & scribitur cū littera iod ante aleph. & in gñe femininо לְבִיָּא Lebiia. Ezech. 19. Quare mater tua leena. Ponitur etiā לָבִיא
לְבִיָּא Leena. Labi pro leena. Geñ. 49. Accubuisti vtleo & quasi leena.
לָבִיא Leena. Nu. 24. Et quasi leena quā suscitare nullus audebit. & in
לְבָאִים Leones plurali masculino לְבָאִים Lebaim. Ps. 56. Anima mea in medio catulorū leonum. & in gñe fe. לְבָאוֹת Lebaoth. Naū.
לְבָאוֹת Leene. 2. Et necauit leenis suis.
לָבַט Cedere. Verberare Vapulare. לָבַט Labat. verberare. cedere. seu cedi. vapulare. Prouer. 10. Stultus ceditur labiis. & in eodē. Stultus labiis verberabitur. Osee. 4. Et populus non intelligens vapulabit.
לָבַן Dealbare. Albū esse. לָבַן Laban. dealbare. cādidare. albū siue cādidū esse. Ps. 50. Et super niuem dealbabor. Esa. 1. Quasi nix dealbabūtur. Dañ. 11. Vt conflentur & eligantur & dealbētur vsq̄ ad tempus prefinitum. & in eo. 12. Eligentur & dealbabuntur & quasi igni probabuntur. Ioel'. 1. Albi facti sunt rami ei⁹.
לָבָן Candor Inde לָבָן Laban. i. albus vel cādidus aut candor. vt Geñ. 30. In his que spoliata fuerant candor apparuit. & in eodē. 49 Et dentes lacte eius candidiores. Exo. 16. Quasi semen coriandri album. Leuit. 13. Et pilos in album mutatos colorē. & in eodem. Eo quod omnis in candore verba sit. & in plu-
לְבָנִים Albi. rali לְבָנִים Lebem. i. albi. Zach. 6. Et in quadriga tertia equi albi. & in genere fe.. לְבָנָה Lebana. idest alba. vt Leuit. 13. Et
לְבָנָה Alba. in loco vlceris cicatrix alba apparuerit. & in eodem. Albā siue ruffam habuerit cicatricē. & in plurali femininо לְבָנוֹת
לְבָנוֹת Albe. Lebanoth. vt in eodem. Vir siue mulier in cuius cute cādor apparuerit. Pro quo hebrei legunt. Vir siue mulier quādo fuerint in cute carnis sue macule albe. & inde לְבֵנָה Lebe-
לְבֵנָה Later. na. idest later. eo quod dealbatur vel candidatur dum coquitur igni. Geñ. 11. Habueruntq̄ lateres pro saxis. Quod in hebreo legitur singulariter scilicet habuerunt laterem pro lapide. Ezech. 4. Sume tibi laterē. & in plurali לְבֵנִים
לְבֵנִים Lateres Lebenim. Exo. 5. Et lateres similiter imperantur. & in eodem. Et reddetis cōsuetum numerum laterum. & inde deriuatur verbum לִבֵּן Liben. i. lateres facere vel cōficere. vt
לִבֵּן Lateres facere Geñ. 11. Venite faciamus lateres. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum: quasi diceret laterificemus lateres. Exo. 5. Nequaq̄ dabitis vltra paleas populo ad conficiendos lateres. & inde מַלְבֵּן Malben. idest typus seu forma qua
מַלְבֵּן Typus laterum lateres formantur. 2. Reg. 12. Et traduxit in typo laterum. Nau. 3. Tene laterem. vbi ponitur pro latere. Ponitur etiam
Murus Lateritius pro muro latericio. Hiere. 43. Et abscondes eos in crypta que est in muro latericio. & inde לִבְנָה Libna. idest genus
לִבְנָה Lapis. lapidis candidissimi. Exo. 24. Sub pedib⁹ eius quasi opus lapidis saphyrini. & inde לְבָנָה Lebana. idest luna. eo quod
לְבָנָה Luna. est lucida & candida. Esa. 24. Et erubescet luna & confundetur sol. & inde לִבְנָה Libne. idest genus arboris que detractis corticibus est multum alba. Pro quo beatus Hieronymus transtulit Populum. Geñ. 30. Tollēs ergo iacob virgas populeas. Osee. 4. Subtus querctū populum & therebintum. & inde לְבוֹנָה Lebona. idest thus. eo quod est can-
Populeꝰ. Populus. didum. Exo. 30. Et thus lucidissimum. Leuit. 24. Et pones
לְבוֹנָה Thus. super eos thus lucidissimum. Canti. 4. Vadam ad montem myrrhe & collem thuris. & in eodē. Cū vniuersis lignis libani. Pro quo hebrei legunt. Cum vniuersis lignis thuris. i. thuriferis. & inde לְבָנוֹן Lebanon. idest libanus. eo qd̄ sunt
לְבָנוֹן Libanus in eo ligna thurifera. Ps. 91. Sicut cedrus libani multiplicabitur. Canti. 3. De lignis libani. Esa. 10. Et libanus cum excelsis cadet. & in eodem. 29. Et erit libanus in chermel. Et in eo. 35. Gloria libani data est ei. Item לַבֵּן Laben Secūdū
לַבֵּן aliquos hebreos est nomen proprium hominis. Sed secundum translationem nostram & beatum Hieronymum illud lamed quod ponitur in principio dictionis non est de substantia dictionis sed denotat datiuū casum vel genitiuū.
Filii. vnde לַבֵּן Laben idem est qd̄ filio datiui casus: vel filii genitiui casus. vt in titulo. Ps. 9. In finem pro occultis filii psalmus dauid. Et beatus Hieronym⁹ in psalterio inxta he. ve. transtulit. Victori super mortem filii psalmus dauid.
לָבַשׁ Induere Labas. induere. vestire. Geñ. 3. Et induit eos. & in eodem. 27. Vestibus esau valde bonis quas apud se habebat domi induit eum. & in eodem. Pelliculas hedorum circundedit manibus. Pro quo hebrei legunt. Pelliculasq̄ hedorum induit siue vestiuit super manus eius. & in eodē. 28. Et dederit mihi panem ad vescendum & vestimentum ad induendum. Exo. 29. Indues aaron vestimentis suis. Et in eodem. Et indues tunicis lineis. & in eodem. Septem diebus vtetur illa qui pontifex pro eo fuerit. idest septem die-
Vestire. bus induetur siue vestietur illa. Leuit. 16. Tunica linea vestietur. Nu. 20. Induit eis eleazarum filium eius. 2. Reg. 22 Vestiti cultu regio. & in eodem. Et induere vestibus tuis. Ester. 6. Debet indui vestib⁹ regiis. Iob. 29. Iustitia indutus sum & vestiui me. Ps. 92. Indutus est dominus forti-

Universidad de Deusto Biblioteca

tudinē. Prouer. 31. Oēs domestici eius vestiti sunt duplicibus. Esa. 61. Quia induit me vestimento salutis. Ezech. 9. Vestitus erat lineis. & in eo. 23. Vestitos hyacitho. & in eo. Indutis veste varia. Soph. 1. Et super omnes qui induti sūt veste peregrina. Aggei. 1. Operuistis vos & non estis calefacti. Zach. 3. Erat indutus vestibus sordidis. & in eo. Et induite mutatoriis & inde לְבוּשׁ Lebus. i. indumentum. vestis. vestimētum. stola. Ester. 6. Debet indui vestib⁹ regiis. & in eodem. Et sumpta stola & equo fac vt locutus es. Iob. 24. Nudos dimittūt homines indumēta tollentes. & in eodem. 41. Quis reuelabit faciem indumenti eius. Scribitur etiam cū mem in principio & dicitur מַלְבוּשׁ Malbus. Esa. 63. Et oīa indumenta mea inquinaui. Soph. 1. Qui induti sunt veste peregrina. Et aliqñ scribitur cum tau in principio & dicitur תִּלְבֹּשֶׁת Thilboseth. Esa. 59. Indutus est vestimentis vltionis. Et sequitur in hebreo indumento siue vestimento.

Operire. לְבוּשׁ Vestis. Indumētū

מַלְבוּשׁ Indumētū Vestis. תִּלְבֹּשֶׁת Vestimētū.

לְגָם אַלְגִּים אַלְגּוּמִּים Ligna thina.

לְגָם Legom. preposito aleph in principio dicitur אַלְגִּם Algum & significat gen⁹ ligni pretiosi & solum inuenitur in numero plurali. s. אַלְגּוּמִּים Algumim. Pro quo beat⁹ Hieronymus transtulit ligna thina. 2. Paralip. 9. Serui hiram & serui salomonis attulerunt aurum de ophir & ligna thina. Reperitur etiam אַלְמֻגִּים Almugim per interpositionem mem. De quo vide infra in dictione לְמֻ Lemog.

לָה Ei. ipsi. illi.

לָה La. ei. ipsi. illi. datiui casus. Et aliqñ genitiui: singularis numeri: gñis femínini. Et qñ refertur ad masculum scribitur cum uau loco he vt infra dicetur. & in lingua chaldaica dicitur לֵה Le siue לֵיה Le. Dañ. 2. Quia sapientia & fortitudo eius sunt. & in eo. Vt tempus daret sibi. & in eodem. Vt sacrificarent ei.

לֵה Eius. Ei.

לָהַה Oppriner Deficere. מִתְלַהֲלָה Noxius.

לָהַה Laha. deficere. opprimere seu opprimi vel fatigari. Geñ. 47. Et oppresserat fames terram maxime egypti. Pro quo he. le. Et deficiebat vel fatigabatur terra egypti & canaā. s. fame. & īde מִתְלַהֲלָה Mithlaleha per duplicationem lameth & he. pro quo beatus Hieronymus transtulit Noxius est. Prouer. 26. Sicut noxi⁹ est qui mittit sagittas & lāceas in mortē. Et dicunt aliq hebrei ꝙ significat insanū siue stultū. vnde in predicto loco ipsi legunt sicut insaniēs qui mittit sagittas & lanceas in mortē.

לָהַב Ferrū gladij. Micans.

לָהַב Laha. flāma. fulgur. s. gladii: seu ferrum lācee vel gladii micantis. Iudi. 13. Cūꝙ ascenderet flāma. Esa. 29. Et flāma ignis deuorantis. Reperitur etiā in genere femínino cum he vel tau in fine & dicitur לֶהָבָה Lehaba siue לָהֶבֶת Lahebeth. Nu. 21. Flamma de oppido esebon. Ps. 105. Flāma combussit impios. Esa. 43. Et flāma non ardebit in te Ezech. 20. Et non extinguetur flamma succensionis eius. & in plurali לְהָבוֹת Lahaboth. Ps. 28. Vox domini intercidentis flāmā ignis. quod in hebreo legitur pluraliter. s. flammas ignis. &. Ps. 104. Ignem cōburentem in terra ipsorū. Pro quo hebrei legunt. Ignem flāmarum in terra ipsorū. Vnde beatus Hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Ignem flāmantem in terra ipsorum. Reperitur ētלְהָבִים Lehabim secundum terminationem pluralem masculinorum. Esa. 13. Facies cōbuste vultus eorū. Significat etiā לַהַב Lahab. fulgorem gladii seu ferrum gladii vel lancee micantis ad modū flāmee pyramidis. Iudi. 3. Vt capulus sequeretur ferrum in vulnere. 1. Reg. 17. Ipsum autem ferrū haste eius. Naū. 3. Et micantis gladii.

לָהַג Meditatio

לָהַג Laha. meditatio. Eccl's. 12. Frequēsꝙ meditatio carnis afflictio est. & solum inuenitur in predicto loco.

לָהַט Cōburere.

לָהַט Lahat. vrere. exurere. comburere. succendere. inflammare. Deut. 32. Et montium fundamenta comburet. Ps. 56. In medio catulorum leonum dormiui cōturbatus. Pro quo he. le. In medio catulorū leonū dormiui inflāmantium. vñ beatus Hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit. In medio leonū dormiui ferocientiū. Ps. 82. Et sicut flāma cōburens mōtes. Ps. 103. Et ministros suos ignē vrentem. Ps. 105. Flāma cōbussit impios. Esa. 42. Et cōbussit eū in circuitu. Ioel. 1. Et flāma succendit omnia ligna regiōis. & in eo. 2. Et post eū exurens flāma. Malach. 4. Et inflāmabit eos ignis veniens. Inde לַהַט Lahat. i. flāma seu acies gladii resplendentis. Geñ. 3. Et flāmeū gladiū atꝙ versatilem. vbi ponitnr pro flāmeo. Significat etiam incātationes seu veneficia. Exo. 7. Et fecerunt etiā ipsi per incātationes egyptiacas & arcana quedā similiter. Scribitur etiā sine he. vt in eo. Feceruntꝙ similiter malefici egyptiorū incantatiōibus suis. & in eo. 8. Fecerūt aūt & malefici per incātationes suas similiter. & secūdū aliquos hebreos deriuatur a supradicta dictione לָאַט Laat cū aleph in medio: que significat operire aut velare vel abscondere.

Inflāmare Ferocē ei. Arere. Succēdere Inflāmare לַהַט Flāmeum. Incātationes.

לָהֶם Simpliciter loquēs לָהֶם Eis.

לָהַם Laham. leniter loqui: aut simpliciter loquí. Prouer. 18 Verba biliguis quasi simplicia. pro quo he. le. Quasi leniter vel simpliciter loquentia. & solū inuenitur in predicto loco. Itē לָהֶם Lahem. i. eis. illis. ipsis. & est gñis masculini. & qñ refertur ad feminas scribitur cum nun in fine. De quo vide supra in dictione hem.

לָהֵן Ideo. Itaꝙ. Sed.

לָהֵן Lahen. in lingua chaldaica significat. ideo. itaꝙ. excepto. sed. Dañ. 2. Igitur somniū & interpretationem ei⁹ nūciate mihi. i. ideo somniū nūciate. & in eo. Somniū itaꝙ nūciate mihi. & in eo. Exceptis diis. & in eodem. Sed vt interpretatio regi manifesta fieret.

לָהֵק לָהֶקֶת Cuneus.

לָהֵק Lahac. cetus. Cuneus. cōgregatio. & scribitur cum tau in fine eo quod est generis femínini: & dicitur לַהֲקַת Lahacath. 1. Reg. 19. Qui cū vidisset cuneum prophetarū. idest cetū vel congregationē prophetarū. quasi קְהִלַּת Cehilath. per transpositionem litterarum.

לוּ Vtinam. Forte. Si.

לוּ Lu. vtinā. si. forte. ne forte. fortasse. Geñ. 17. Vtinā ismael viuat corā te. & in eo. 30. Gratū habeo qđ petis. Pro q̄ hebrei legūt. Vtinā cēt iuxta verbū tuū. & in eo. 50. Ne forte memor sit iniurie. Iudi. 8. Si seruassetis eos nō vos occiderē. Ezech. 14. Et si bestias pessimas induxero sup terrā. Et aliqñ scribitur cū aleph in fine. De quo vide in dictione sequēti. Itē לוֹ Lo. i. ei. illi. ipsi. datiui casus singularis nūeri vt dictum est in grāmatica in capitulo de pronomine.

לוֹ Ei. illi. ipi.

לוֹא Non. Nec. לֹא Non. Ne. Nequaꝙ. Neqꝫ.

לוֹא Lo. dictio ē negatiua. i. nō. ne. neꝙ. nequaꝙ. vt Ezech. 16. Nō fuit aūt sodoma soror tua audita in ore tuo. & in eo. 24. Nec fluēt lachrime tue. In aliis vero locis scribitur לֹא Lo. sine vau. vt Geñ. 2. Nō emī pluerat dñs deus. & in eodem. De ligno aūt sciētie boni & mali ne comedas. & in eo. 3. Nequaꝙ morte moriemini. Exo. 4. Neꝙ audiēt vocem meā. & in eo. Nec audiuit eos. & in eo. 16. Neꝙ vermis inuētus est in eo. Exo. 23. Nō susciptes vocē mēdacii. Deut. 26. Nō preteriui mādata tua nec sum oblitus. 2. Reg. 13. Si non vis venire. 4. Reg. 5. Dixitꝙ Naamā vt vis. pro quo he. le. Dixitꝙ Naamā & nō. i. si nō vis accipere nō accipias. & est sensus sicut in lra nostra. Iob. 7. Nequaꝙ vltra iā viuā. Ps. 1. Beatus vir qui nō abiit in cōsilio impiorū & in via peccatorū nō stetit: & in cathedra pestilentie nō sedit. & in lingua chaldaica dicitur לָא La. Hiere. 10. Dii qui celos & terram nō fecerunt. Dañ. 2. Si ergo somnium non indicaueritis mihi Et quando preponitur ei littera vau que est coniunctio: tūc significat & non siue nec. aut neꝙ: vt in locis predictis. Et aliquando preponitur ei littera beth & dicitur בְּלֹא Belo. idest in non: siue absꝙ: aut sine. Deut. 32. Ipsi prouocauerunt me in eo quinon est deus. & in eodem. Et ego prouocabo eos in eo qui non est populus. Iob. 8. Nunquid vire-

לָא Non.

בְּלֹא Innon.

Absq. Sine. Nihil. לָא Nihil.

re poteſt ſcirpus abſq; humore. Ps. 43. Vendidiſti populum tuum ſine precio. Ponitur etiam lo. pro nihilo. Iob. 27. Nihil ſecum affert. Ps. 75. Et nihil inuenerunt viri diuitiarum. ponitur etiam in lingua chaldaica לָא La pro nihil. Dañ. 4. In nihilum reputati ſunt. Et cõiter quãdo iungitur cũ dictione דָּבָר Dabar que ſignificat rem aut verbum tunc ambe dictiones ponuntur pro nihilo. ideſt non res aut non verbum. vt Deut. 2. Et nihil eis defuit. Amos. 6 Qui letamini in nihilum. Et aliquando ſcribitur cum he ī

הֲלוֹא Nonne. לוֹא vtinam.

principio & dicitur הֲלוֹא Halo. ideſt nonne. ſiue nũquid nun. nunquid non. vtiq; .ecce. De quo vide ſupra in littera he. in dictione הֲלֹא Halo. Item לוֹא Lu. ideſt vtinam. fortaſſe. ſi forte. Eſa. 48. Vtinam attendiſſes mandata mea. & in eo. 64. Vtinam diſrumperes celos. Et communiter ſcribitur ſine aleph. De quo vide in dictione precedenti.

לוֹג Sextarius. לָוָה Fenerare.

לוֹג Log. Genus menſure. pro quo beatus hieronymus trãſtulit ſextarium. Leuit. 14. Et olei ſextarium: duoſq; turtures.

לָוָה Laua. commodare. mutuare. mutuo accipere. fenerari. copulare. adherere. adiungere. comitari. Deut. 28. Et fenerabis gentibus multis: & ipſe a nullo fenus accipies ideſt mutuabis. Et in eodem. Ipſe fenerabit tibi & tu nõ fenerabis ei. ideſt mutuabit. Nec. 5. Mutuo ſumamus pecunias in tributa regis. ps. 36. Mutuabitur peccator & nõ ſoluet. Prouer. 19. Feneratur domino qui miſeretur pauperis Eſa. 24. Sicut fenerator ſic is qui mutuũ accipit. ſignificat etiam copulare vel adiungere. vt Geñ. 29. Nunc quoq; copulabitur mihi marítus meus. Eccl's. 8. Et hoc ſolum ſecũ afferet de labore ſuo. pro quo hebrei legunt. hoc ſolũ copulabitur ei ſiue comitabitur eũ. Eſa. 14. Adiungetur aduena ad eos. Et in eodem. 56. Qui adheret domino. Hiere. 50. Venient & apponentur ad dominum. Dañ. 11. Et applicabuntur eis plurimi fraudulenter. Zach. 2. Et applicabuntur gentes multe domino. & inde לִוְיָת Liuiath. ideſt copulatio vel augmentum. Prouer. 1. Vt addatur gratia capiti tuo. pro quo hebrei legunt. Quia copulatio vel augmentum gratie ſũt capiti tuo. Et in eo. 4. Dabit capiti tuo augmenta gratiarum. Et inde לִיוֹת Loioth. ideſt lora quibus animalia iunguntur. Et ſolum inuenitur in numero plurali. 3. Reg. 7. Et ſubter leones & boues quaſi lora ex ere dependentia. Et in eodem. vt non celata ſed appoſita per circuitum viderentur. pro quo hebrei legunt. Et lora per circuitum. ideſt quaſi loris adiuncta. & inde לִוְיָתָן Liuiathan. Nomen draconis ſic nominati propter eius magnitudinẽ Ps. 73. Tu confregiſti capita draconis. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Tu confregiſti capita leuiathan. Ps. 103. Draco iſte quem formaſti. pro quo beatus hiero. trãſtulit Leuiathan iſtũ plaſmaſti. Iob. 3. Qui parati ſunt ſuſcitare Leuiathan. Et ī eo. 40. An extrahere poteris leuiathan hamo. Eſa. 27. Super leuiathan ſerpentem vectem: & ſuper leuiathan ſerpẽtẽ tortuoſum.

Copulatio. Augmẽtũ. לִיוֹת Lora. לִוְיָתָן Draco. Leuiatam

לוּז Effluere. Recedere. לְזוּת Detractio לֵלוּז Infamis. Illuſor Tumultus

Luz. recedere. diſcedere. Prouer. 3. Fili mi ne effluant hec ab oculis tuis. Et in eodem. 4. Ne recedant ab oculis tuis. Et ſcribitur in predictis locis cum iod in medio: loco vau: quia eſt verbum tertie coniugationis. Inde לְזוּת lezuth. ideſt diceſſio vel detractio. Prouer. 4. Et detrahẽtia labia ſint procul a te. pro quo hebrei legunt. Et detractio vel diceſſio labiorum ſit procul a te. ſiue peruerſitatem labiorum longe faca te. Et inde נָלוּז Naloz. pro quo beatus hieronymus tranſtulit infamem ſiue illuſorem. Prouerb. 2. Et infames greſſus eorum. Et in eodem. 3. Quia abominatio eſt domini omnis illuſor. ponitur etiam pro tumultu. Eſa. 30. Et ſperaſtis in calumnia & in tumultu. Hebrei vero dicunt q̃ ſignificat recedentem. ſcilicet a via recta. Item לוּז Luz. Genus arboris. pro quo beatus hieronymus tranſtulit amygdalinum. Geñ. 30. Virgas populeas virides & amygdalinas. Et aliqui hebrei dicũt q̃ ſignãt auelanũ.

לוּז amygdal⁹ לוּחַ Tabula

לוּחַ Luach. Tabula. Exo. 32. Duas tabulas teſtimonii lapideas. Et in eodem. 34. Precide ait tibi duas tabulas lapideas. Prouer. 3. Et deſcribe in tabulis cordis tui. Canti. 8 Compingamus illud tabulis cedrinis Quod in hebreo legitur ſingulariter. ſ. tabula cedri. Eſa. 30. Scribe ei ſuper buxum. Pro quo hebrei legunt. Scribe ei ſuper tabulam. Et poteſt intelligi ſuper tabulam buxeam. Hiere. 17. Exaratum ſuper latitudinem cordis eorum. pro quo hebrei legunt ſuper tabulam cordis eorum. & ponitur ibi tabula p latitudine. & in plurali לְחוֹת Luchoth. vt in aliquibus locis predictis. & Abach. 2. Et explana eũ ſuper tabulas. reperitur etiam לְחוֹתַיִם Luchothaim: ſecundum terminationem dualem. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit Tabulata maris. quaſi diceret לְחוֹתֵיהֶם Luchoth iam. Ezech. 27. Abietibus de ſanir extruxerunt te cum omnibus tabulatis maris. Inde לַח Lach. ideſt viride ſiue humidum. Geñ. 30. virgas populeas virides. Nu. 6. vuas recentes ſiccaſq; non comedet. i. vuas virides ſeu humidas. Ezech. 17. Et ſiccaui lignum viride. & inde לֵחָה Lecha: quod ſecundum hebreos ſignificat virorem ſeu reflorentiam. vt Deut. 34. Nec dentes illius moti ſunt. pro quo ipſi legunt. Nec fugerat. ideſt nec defecerat viror ſeu reflorentia eius. ideſt color viuidus vultus eius: ſeu humidum radicale illius. poteſt etiam deriuari a dictione לֶחִי Lecha. que ſignificat mandibulam ſeu maxillam: vt infra dicetur. & tunc erit ſenſus ſicut beatus hieronymus tranſtulit.

לְחוֹת Tabule. לְחוֹתַיִם Tabulata maris. לַח Humidum Viride. לֵחָה Viror. Humidum

לוּט Inuoluer. לוּט Lot. Inuoluere. operire. colligare. 1. Reg. 21. Eſt inuolutus pallio poſt Ephod. Eſa. 25. Et precipitabit dominus in monte iſto faciem vinculi colligati. vbi pro vinculi colligati hebrei legunt inuoluentis inuoluentis. nam ī hebreo dictio lot bis replicatur in hoc loco. quaſi diceret colligantis colligantis. Et aliquãdo ſcribitur ſine vau. 3. Reg. 19. Operuit vultum ſuum pallio. Scribitur etiam cũ aleph in medio loco vau. De quo vide ſupra in dictione לָאַט laat Et inde בַּלָּט Balat cum prepoſitione beth. ideſt in occulto ſiue clam aut abſcondite vel oculte. vt Ruth. 3. venit abſcondite & diſcooperto a pedibus eius pallio ſe proiecit. 1. Reg. 18. Loquimini ad dauid clam me dicentes. ſignificat etiam incantationes: que nobis ſunt abſcondite. De quo vide ſupra in dictione לָאַט Laat. Item לוּט Lot. ſpecies aromatica pro quo beatus hieronymus tranſtulit ſtactem. Geñ. 37. Camelos eorum portantes aromata & reſinam & ſtacten.

Operire. בַּלָּט Abſcõdite Clam. לוּט Stacte.

לוּל Cochlea. לוּלֵי Niſi.

לוּל Lul. Cochlea. ideſt aſcenſus graduum columnam amplexantium in modum cochlee. 3. Reg. 6. Et p cochleam aſcendebant in medium cenaculi. Item לוּלֵי lule cum iod in fine. ideſt ſi non. niſi. vt Geñ. 31. Niſi deus patris mei Abraam & timor iſaac affuiſſet mihi. Deut. 32. Sed propter iram inimicorum diſtuli. pro quo hebrei legunt. Niſi iram inimicorum timuiſſem. Et eſt ſenſus ſicut ī littera noſtra. p̃s. 123. Niſi quia dominus erat in nobis dicat nunc iſrael: niſi quia dominus erat in nobis. Eſa. 1. Niſi dominus exercituum reliquiſſet nobis ſemen. Et aliquãdo ſcribitur cum aleph in fine loco iod. vt Geñ. 43. Si non interceſiſſet dilatio. Iudi. 14. Si non araſſetis in vitula mea: non inueniſetis propoſitionem meam. 1. reg. 25. Niſi cito veniſſes in occurſum meũ. Et ſecundum aliquos eſt dictio compoſita a לוּ Lu. quod ſignificat ſi & לֵי le vel לֹא Lo quod ſignificat non. Ponitur etiam aliquando in noſtra tranſlatione affirmatiue pro ſi vel vtiq; vt. 2. reg. 2. Si locutus fuiſes mane

Si. Si non

receſſiſſet populus.ſed ēt in predicto loco hebrei legunt. Niſi locutus fuiſes.ideſt niſi diximſſes mane :ſurgant pueri . Ps.26.Credo videre bona domini.vbi premittitur in hebreo predicta dictio לוּלֵי Lule.ideſt vtiq; credo . Pro quo hebrei legunt. Niſi credidiſſem.

לוּן
לִין
Manere.

לוּן Lun.ſiue לִין Lon. Manere.morari.commorari.pernoctare.murmurare.conqueri.Geñ.19.Et manete ibi . Et in eodem.Minime ſed in platea manebimus.Et in eodem 24.Eſt in domo patris tui locus ad manēdum . Et in eodem.32.Ipſe vero manſit nocte illa in caſtris. Nu.22. Manete hic nocte.Ioſ.6.Et reuerſa in caſtra manſit ibi . Iudi. 19.Queſo te vt hodie hic maneas.Et in eodem. & apud ſe fecit manere.Et in eo.ne in platea maneas. Ruth.1. Et vbi morata fueris & ego pariter morabor.Nee.13. quare manetis ex aduerſo muri. Iob.17.Et in amaritudinibus eorum moratur oculus meus.Et in eo.24.nudos dimittunt homines.Pro quo he.le.nudum faciunt manere.ſ.hoiem . Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.Et in eo.41. In collo eius morabitur fortitudo.Ps.25.Anima eius in bōis demorabitur. Ps.48.Et homo cū in honore eſſet nō intellexit. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve. tranſtulit . Et homo in honore non commorabitur.Sed in fine eiuſdem pſalmi ponitur non intellexit:nam ibi ponitur יָבִין Iabin hic autem יָלִין Ialim.Ps. 9.In protectiōe dei celi cōmorabitur.prouerb.19.Et in plenitudine commorabitur . Eſa. 1. Iuſtitia habitauit in ea.i.manſit vel morata eſt in ea. Hiere.4.Vſq; quo morabuntur in te cogitatiōes noxie.Zach. 5. Et commorabitur in medio domus & conſumet eam . & inde מָלוֹן Malon:ſiue מְלוֹן Melon.ideſt māſio: ſeu diuerſorium.Geñ.43.Cum veniſſemus ad diuerſorium . Exo. 4.Cumq; eſſet in itinere in diuerſorio.Hiere.9 . Quis dabit me in ſolitudine diuerſorum viatorum . debet legi diuerſorium viatorum.& inde מְלוּנָה Meluna cum he in fine ideſt tugurium quod cuſtodes agrorum faciunt ad manendum in nocte. Eſa.1.Et tugurium in cucumerario. In alio vero loco Beatus hieronymus tranſtulit. Tabernaculū vnius noctis. Eſa. 24. Et auferetur quaſi tabernaculū vnius noctis. Item לוּן Lon.ideſt murmurare. Exo.15. Et murmurauit populus cōtra moyſen. Et in eo.16. Et murmurauit omnis congregatio filiorum iſrael. Et in eo.Nos vero quid ſumus quia muſitaſtis contra nos.ideſt quia murmuraſtis. & in eo.quibus murmurati eſtis contra eum. nu .14 . Vſque quo multitudo hec peſſima murmurat contra me. Etī eo. qui murmuraſtis contra me.Et in eo. qui reuerſi murmurare fecerūt cōtra eū oēm multitudinē.& inde תְּלוּנָה Theluna.i.murmuratio ſeu murmur.querela.ſeu querimonia Exo.16.Audiuit enim murmur veſtrum.Et in eo.Eo quod audierit murmuratiōes veſtras.Et in eo.Nec contra nos eſt murmur veſtrū.Nu.14.querelas filiorū iſrael audiui. ideſt murmurationes.Et in eo.17.Et cohibebo a me querimonias filiorum iſrael.ideſt murmurationes. Et in eo . Et quieſcant querele eorum a me.

Diuerſorium.
מְלוּנָה
Tugurium
Tabernaculū vnius noctis.
לוּן
Murmurare.
Muſitare.
תְּלוּנָה
Murmur.
Murmurationes.
Querele .
Querimonie.

לוּעַ
Abſorbere
Deuorare

לוּעַ Loaa.abſorbere.deglutire.deuorare.lambere. Abdie. 1.Et bibent & abſorbebunt. Prouer.20. Ruina eſthomini deuorare ſancta. Et licet in aliquibus bibliis noſtris legatur deuotare.tamen in bibliis antiquis habetur deuorare. ſicut in hebreo. Iob.6. Vnde & verba mea dolore ſunt plena. Pro quo hebrei legunt. Ideoq; verba mea abſorta ſunt. Scribitur etiam cum littera ain in principio.vt Iob.39.pulli eius lambunt ſanguinē.vbi ponitur יְלַעֲעוּ Iaalu.pro יְלַעוּ Ielau: propter euphoniā. Inde לוּעָה Loee.i.guttur. vt Pro uer. 23. Et ſtatue cultrum in gutture tuo.

Lambere.
לוּעָה
Guttur.
לוּץ

לוּץ Lus.illudere.deludere.deridere.irridere.interpretari. Ps.118. Superbi inique agebant vſq; quaq; .pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. Superbi deridebant me nimis. Prouer.3. Ipſe deludit illuſores . Et in eo.14. Stultus illudet peccatū. Et in eo.19 . Teſtis iniquus deridet iudiciū. Et in eo.29. Si autem illuſeris ſolus portabis.ſcribitur ēt cū duplici ſade.vt Eſa.28 . Et nunc nolite illudere. Inde לֵץ Les.i.illuſor.deriſor.irriſor . Prouer. 9. Qui erudit deriſorem ipſe ſibi iniuriā facit. Et in eo .Noli arguere deriſorem. Et in eo.13. Qui aūt illuſor eſt non audit cum arguitur. Et in eo.19. Peſtilente flagellato ſtultus ſapientior erit.pro quo hebrei legunt. Illuſorem percutias: & inſipiens aſtutior erit. Et in eodem. 20. Luxurioſa res vinū.pro quo he.le. Deriſoria res vinum.ideſt facit hominem illuſorem ſiue deriſorem.Et in eo. 21. Superbus & arrogans vocatur indoctus. Pro quo hebrei legunt . Supbus & arrogans vocatur deriſor. Et in eo.22 . Eiice deriſorem & exibit cum eo iurgium. & in plu. לֵצִים Leſim. Ps.1. Et in cathedra peſtilentie nō ſedit . pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. Et in cathedra deriſorū non ſedit. Prouer.19. parata ſunt deriſoribus iudicia. Reperitur ēt לוֹצִים Loſeſim cū duplici ſade. Oſee.7 . Extēdit manū ſuā cū illuſoribus. Et inde לָצוֹן Laſon.i.deluſio ſiue irriſio. vt Eſa.28. Audite verbū dñi viri illuſores . pro viri illuſionis vel deriſionis. ſignificat etiam ſupradicta dictio. Interpretari vel exponere verba alterius: aut loqui pro aliquo. Et inde מֵלִיץ Melis.i.interpres: vel ille qui loquitur pro alio. vt Geñ. 42. Eo quod per interpretem loqueretur ad eos. Iob.16. Verboſi amici mei. pro quo hebrei legunt. Interpretes mei amici mei. & vocat eos interpretes :eo qđ interpretabantur eius verba in malā partē. Et in eo .33. Si fuerit pro eo angelus loquens. Eſa.43. Et interpretes tui preuaricati ſunt in me. ponitur etiam pro legatis qui exponunt verba corū a quibus mittuntur. 2.paralip.32. Attamē in legatione principum babylonis qui miſſi fuerant ad eū Et inde מְלִיצָה Meliſa.i.interpretatio.prouer.1 . Animaduertet parabolam & interpretationē eius. vide ēt de hoc infra in dictione מָלַץ Malas.

לוּץ
Cōmiſcere
Miſcere.
Cōſpergere

לוּשׁ Lus.cōmiſcere.miſcere.ſ.farinam aqua: more piſtorum.conſpergere. Geñ.18. Tria ſata ſimile commiſce 1.Reg.28. Tollenſq; farinam miſcuit eam. 2.Reg.13. Que tollens farinam cōmiſcuit. Hiere.7. Et mulieres conſpergunt adipem. pro quo he.le. Et mulieres conſpergunt ſiue cōmiſcent maſſam. Oſee.7. A mixtione fermenti donec fermentaretur totum.

לְוָת
Ad.
Et.

לְוָת Leuath. In lingua chaldaica ſignificat. Ad. ſiue a . Eſdre. 4. Iudei qui aſcenderunt a te.

לַז
הַלַּז
Ille.
Illa.
Iſte.

לַז Laz.ille.iſte. Et eſt communis generis: & recipit in principio litteram he: que ponitur quaſi pro articulo: & dicitur הַלַּז Halaz. Iudi. 6. Pone ſupra petram illā. 1 . Reg. 14. Que eſt trans locum illum. 4. Reg. 4. Ecce ſunamitis illa. Zach. 2. Loquere ad puerum iſtum dicens . Scribitur etiā cū he in fine & dicitur הַלָּזֶה Halaze. Geñ. 24 . quis eſt iſte homo qui venit per agrū. & aliqñ ſcribitur cū vau : & dicitur הַלָּזוּ Halezu. Ezech. 36. Terra illa inculta facta eſt velut hortus voluptatis.

הַלָּזֶה
Iſte.
הַלָּזוּ
Illa.

לָזָה
Detrahere

לָזָה Laza. detrah ere. diſcedere. Prou. 4. Et detrahētia labia ſint ꝓcula te. Et aliqui hebrei dicūt ꝙ deriuatur a ſupradicta dictione לוּז Loz. De quo vide ſupra in eadem dictione.

לֶחִי
maxilla

לֶחִי Lecha. Maxilla. mandibula. genna . & ſcribitur cum iod in fine loco he. vt Iudi. 15. Inuentamq; maxillam ideſt mandibulam aſini. & in eodem . In maxilla aſini in mandibula pulli aſinarum. & in eodem. Proiecit mandibu

mādibula.

lam de manu. Ps.3. Quoniam tu percussisti omnes aduersā tes mihi sine causa. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Quią percussisti omnium inimi corum meorum maxillam. Threñ.1. & lachryme eius ī ma xilla eius. Mich.5. In virga percutient maxillam iudicis is rael. & in plu. לְחָיִים Lechaiaim siue לְחָיֵי Lechaie. Deut.18 Dabunt sacerdoti armum & ventriculum. Pro quo hebrei legunt. Dabunt sacerdoti armum & mandibulas seu maxil las & ventriculum. Canti.1. Pulchre sunt gene tue. Esa.30. & frenum erroris quod erat in maxillis populorum. Et in eo.15. Corpus meum dedi percutientibus & genas measve lentibus. Ponitur ēt pro dentibus. Deut.34. Nec dentes il lius moti sunt. De quo vide supra in dictione לוּחַ Lūach.

לְחָיִים לְחָיֵי

Mādibule Gene. Maxille.

Dentes.

לָחַךְ Lachach. lingere. lābere. rodere. 3. Reg. 18. Et aquā que erat in aqueductu lambens. Ps.71. Et inimici ei terram lingent. Nu. 22. Ita delebit hic populus oēs qui in nostris finibus commorantur: quomodo solet bos herbas vsq; ad radices carpere. pro quo he.le. Nunc lambet seu ro det hic populus omnia que in circuitu nostro sunt sicut lā bit seu rodit bos herbas agri. sed beatus hieronymus trans stulit sensum.

לָחַךְ

Lambere. Lingere Delere.

Rodere.

לָחַם Lacham. comedere. manducare. deuorare. debellare. pugnare. Deut.32. Et deuorabunt eos aues. ps.140. Et non communicabo cum electis eorum. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Nec come dere in delitiis eorum. Prouer.4. Comedūt panem impie tatis. & in eo.9. Venite comedite panem meū. Et in eo.23. Quādo sederis vt comedas cū principe. & in eo. Nec come das cum homine inuido. & inde לֶחֶם Lechem. i. panis. cibꝰ. esca. pabulū. & est commune ad omnem cibum siue ad om ne comestibile. sed magis communiter ponitur in scriptu ra pro pane. Genē.3. In sudore vultus tui vescēris pane tuo. Et in eo.14. Proferens panem & vinum. & in eo.18. Ponā q; bucellam panis. & ī eo.47. In toto enim orbe panis de erat. Et in eo.49. Asser pinguis panis eius. Exo.25. & po nes sup mensam panes ꝓpositionis. Leuit.20. Vescetur tū panibus qui offeruntur in sanctuario. & secundū hebreos accipitur ibi pro carnibus que offerebantur in sanctuario. & in eo.21. Non offerat panem deo suo. Nu.14. Quia sicut panem ita eos possumus deuorare. Et in eo.28. Oblationē meā & panes. pro quo he.le. Oblationē meā panē meum. & accipitur ibi pro agnis qui offerebantur mane & ves pere. Deut.8. Nō in solo pane viuit homo. ps. 103. Vt edu cas panē de terra. Prouer.9. Comedite panē meū. & in eo. 22. In quo est panis mendacii. Eccl's.11. mitte panē tuū sup transeūtes aquas. Esa.3. & in domo mea nō est panis. Et in eo.58. Frange esurięti panē tuū. Hiere.11. mittamus lignū in panē eius. Ezech.18. Panē suū esurienti dederit. Ponitur ēt panis ꝓ māna. Exo.16. Ecce ego pluā vobis panes de ce lo. & in eo. Iste est panis quē dedit vobis dñs ad vescēdum. Nec.9. Panē quoq; de celo dedisti eis. Ps.77. Panē angelo rū manducauit homo. Accipitur ēt pro quocūq; cibo vel es ca aut pabulo. Genē.47. Prebēs cibaria singulis. Leuit.3. in pabulū ignis & oblationis dñi. Et in eo. In alimoniā ignis & suauissimi odoris. & in eodem.22. Aletur cibis patris sui Nu.21. super cibo isto leuissimo. 1. Reg. 4. maledictus vir qui comederit panem vsq; ad vesperam. Et accipitur ibi panis pro quocūq; cibo. Nam ionathas preuaricatus est: eo quod comedit modicū mellis. Ps.135. Qui dat escam om ni carni. Ps.145. Dat escam esurientibus. Ps.146. Qui dat iumentis escam ipsorum. Item ponitur pro conuiuio. Dañ.5. Fecit grande conuiuium. Ponitur etiam pro carne. Soph.1. Et corpora eorum sicut stercora. Pro quo hebrei legunt. Et carnes eorum sicut stercora. Iob.20. vbi nos le gimus. pluet super illum bellum suum. hebrei legunt. plu et super illum in carne sua. Potest etiam legi sicut est in lit tera nostra. Item לָחַם Lacham. idest pugnare. expugna re. debellare. dimicare. a superiori significato deriuatum. Eo quod bellum est; comestio & consumptio gladii ex tra q; parte. Exo.1. Expugnatiſq; nobis egrediatur. Et in eodem.14. Dominus enim pugnabit pro vobis. Et in eo dem. Dominus enim pugnat pro eis contra nos. Et in eo dem.17. Venit autem amalech & pugnabat contra israel. Et in eodem. Et egressus pugna contra amalech. Deut.1. Ascendamus & pugnabimus. Et in eodem. Nolite ascen dere nec pugnetis. Ios.10. Et pugnabat contra eam. Et in eodem. Et exercitu per gyrum dispositio oppugnabat eam Et in eodem. Et circundedit atq; expugnauit eam. Iudi.5. Et portas hostium ipse subuertit. Pro quo hebrei legunt. Tunc dimicauit siue expugnauit portas. scilicet inimico rum. Et in eodem. De celo dimicatum est contra eos. Et in eodem. Aduersus syſaram pugnauerunt. Et in eodem. 9. Qui pugnauit pro vobis. Et in eodem. 11. Pugnabant fi lii Amon contra israel quibus acriter instantibus. Et in eo dem. Aut docere potest q; iurgatus sit contra israel: & pug nauerit contra eum. Ps.34. Expugna impugnantes me. ps 55. Tota die impugnans tribulauit me. Et in eodem. Mul ti bellantes aduersum me. Ps.108. Et expugnauerunt me gratis. Esa.63. Ipse debellauit eos. & inde מִלְחָמָה milcha ma. idest bellum. pugna. Genē. 14. Inirent bellum contra balla regem sodomorum. Exo.1. Si ingruerit contra nos bellum. Et in eodem.15. Dominus vir pugnator. pro quo hebrei legunt. Dominus vir pugne. Et in eo.17. Et bellum dei erit contra Amalech. Deut.21. Si egressus fueris ad pu gnam. Iob.39. Procul odoratur bellum.

לָחַם

Deuorare.

Comedere

לֶחֶם

Panis.

Panis ꝓ carnibus.

Panis ꝓ manna.

Cibaria Pabulum Alimonia. Cibus.

Esca.

Conuiuiū: Corpus.

Caro

לָחַם

Expugnare. Pugnare.

Oppugnare.

Dimicare.

Iurgari.

Impugnare. Bellare. Debellare

מִלְחָמָה

Bellum.

Pugna

לְחָנָה Lechena. in lingua chaldaica significat concubi nam. Dañ.5. vxores & concubine illius. Et in eodē vxores tue & concubine tue vinum bibistis in eis.

לְחָנָה

Cōcubina.

לָחַץ Lachas. Arctare. coarctare. opprimere. affligere. atte rere. tribulare. Exo.3. vidiq; afflictionem eorum qua ab egyptiis opprimuntur. Et in eodem. 22. Neq; affliges eum. Nume.22. Iungit se parieti: & attriuit sedentis pedē. Pro quo hebrei legunt. Et arctauit se parieti: & arctauit si ue attriuit pedem Balaam ad parietem. idest cum pariete. Iudi.1. Arctauitq; Amorreus filios dan in monte. Et in eodem.4. Et per viginti annos vehementer oppresserat eos. 1. Regum.10. Et de manu omnium regum qui affligebant vos. 4. Regum.6. Claudite ostium & non sinatis eum introire. Pro quo hebrei legunt. Coarctate eum in ostio. Ps.105. Et tribulauerunt eos inimici eorum. Esa.19. Clamabunt enim ad dominum a facie tribulantis: quod in hebreo legitur in plurali: scilicet a facie tribulantium. Hiere. 30. & visitabo super omnes qui tribulant eos. & inde לָחַץ Lachas idest tribulatio: siue afflictio: aut oppressio: vel coarctatio. Exo.3. vidiq; afflictionem eorum qua ab egyptiis opprimuntur. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatū. Esa.30. & dabit tibi dominus panem arctum & aquam breuem. i. aquā afflictionis vel tribulationis.

לָחַץ

Opprimere Affligere. Atterere. Arctare.

Coarctare. Tribulare.

לָחַץ

Afflictio.

לָחַשׁ Lachas. musitare. susurrare. murmurare. incantare. 2. Reg.12. Cū ergo dauid vidisset seruos suos musitā tes. ps.55. Aduersū me susurrabāt oēs inimici mei. & inde לָחַשׁ Lachas. idest murmur. Esa.26. In tribulatione mur muris doctrina tua eis. Quod hebrei exponunt sic. Idest in tribulatione conuertunt se ad secretā orationē. in alio ve ro loco proלָחַשׁ Lachas beatus hieronymꝰ trāstulit. eloqū mysticum. Esa.3. Et prudentem eloquii mystici. significat

לָחַשׁ

Musitare.

לָחַשׁ

Murmur.

לָחַשׁ

Eloquium mysticum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Murmurare.

etiam incantare. Ps. 57. que nō audit vocem incantantiū. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. vocem murmurantium. Eccls. 10. Si mordeat serpens in silentio. Pro quo hebrei legunt. si mordeat serpens absq; incātatione. Potest etiam legi sic. si mordeat serpens absq; murmure vel susurratione. Quod est idem sensus cū littera nostra. Et inde dicūt hebrei q̄ deriuatur dictio הַלּוֹחֵשׁ Haloches. Nec. 3. Selum filius haloes. idest filius cuiusdam sapientis exorziste siue incantatoris. sicut exponūt hebrei. quia ponitur ibi he articularis in principio que non solet apponi nomini proprio nisi tantū appellatiuo: vt dictum est supra in principio littere he. Et inde לְחָשִׁים Lechasim: Genus ornamenti muliebris. ꝑ quo beatus hieronymus transtulit inaures. Et solū inuenitur in nu. plu. Esa. 3. Inaures & annulos.

Incātatio.

הַלּוֹחֵשׁ

Inaures.

לְחָשִׁים

Clam.

לָט Lat. clam siue abscondite. De quo vide supra in dictione לָאַט Laat.

Stellio.

לְטָאָה Letaa. serpentis vel reptilis genus. Pro quo beatus hieronymus transtulit. stellio. & scribitur cum he in fine. Leuit. 11. Et stellio & lacerta & talpa.

Acuere.

לָטַשׁ Latas. Acuere. polire. scilicet metallum. 1. Reg. 13. vt acueret vnusquisq; vomerē suū. Iob. 16. Hostis meus terribilibus oculis me intuitus est. pro quo hebrei legūt Inimicus meus acuit oculos suos contra me. Et ē sensus sicut in littera nostra. ps. 51. sicut nouacula acuta fecisti dolum. & inde לוֹטֵשׁ Lotes. pro quo beatus hieronymus trāstulit maleatorem. Geñ. 4. qui fuit maleator & faber in cūcta opera eris & ferri.

Maleator.

לוֹטֵשׁ

Nox.

לַיִל Lail. siue לַיְל lel. nox. Exo. 12. nox ē ista obseruabilis dñi. Esa. 16. Pone quasi noctem vmbram tuam. Et in eo. 21. Custos quid de nocte: custos quid de nocte. & cōiter scribitur cum he in fine & dicitur לַיְלָה laila. vt Geñ. 1. Et tenebras appellauit noctem. Et in eo. Et luminare minus vt preesset nocti. Et in eo. 32. Ipse vero mansit nocte illa in castris. Ester. 6. Noctem illam rex duxit insomnem. Iob. 3. Et nox in qua dictū est conceptus est homo. ps. 16. Et visitasti nocte. & in plu. לֵילוֹת Leloth. idest noctes. Iob. 7. Et noctes laboriosas enumerauí mihi. Canti. 3. In lectulo meo per noctes. & inde לִילִית Lilith. Nomen animalis clamantis siue vlulantis per noctes: secundum hebreos: pro quo beatus hieronymus transtulit lamiam. Esa. 34. Ibi cubauit lamia.

Nox

לַיְלָה

Noctes.

לֵילוֹת

Noctes.

לִילִית

Lamia.

Tigris. Leo.

לַיִשׁ Láis. leo. Iob. 4. Tigris periit eo quod non haberet predam. pro quo he.le, Leo periit. Esa. 30. Leena & leo ex eis vipera.

Capere

לָכַד Lachad. capere. apprehendere. cōprehendere. cōstringere. Nu. 27. Cuius ceperunt viculos & possederunt habitatores. Deut. 2. Et spoliis vrbiū quas cepimus. Ios. 7. Et quācūq; tribū sors inuenerit. pro quo he.le. Et quācūq; tribū dñs apprehēderit. Et in eo. Quicūq; ille in hoc facinore fuerit apprehēsus. Et in eo. Et inuēta est tribus iuda. Et in eo. Inuēta est familia zare. i. deprehensa. Et in eo. Inuenit Achan filiū carmi. pro quo he.le. Et deprehensus est Achan filius carmi. & in eo. 10. macedā quoq; cepit Iosue. Et in eo. Et cepit eam die altero. 1. Reg. 14. Et saul confirmato regno super israel. pro quo he.le. Et saul cepit siue apprehendit regnū super israel. 2. Reg. 5. Cepit autem dauid arcē sion. Et in eo. 12. Et expugnabat vrbem regiam. i. nitebatur eā capere. Et in eo. Et capienda est vrbs aquarū. Et in eo. Obside ciuitatē & cape eā. Et in eo. Ne cū a me vastata fuerit vrbs. i. cū a me capta fuerit. Iob. 5. apꝑhēdit sapiētes in astutia eorū. Prouer. 5. Iniquitates sue capiūt impiū. & in eo. 6. & captus ꝓpriis sermonibus. Esa. 44. Tene

Apꝑhēdet

Depꝑhēdet

Tenere.

bitur laqueo. i. capietur. Hiere. 5. Laqueos ponētes & pedicas ad capiēdos viros. Et in eo. 6. Vir eni cū muliere capietur. Treñ. 4. Xps dñs captus est in peccatis nris. Abach. 1. Et capiet eā. Zach. 14. & capietur ciuitas. Ponitur ēt pro stringere vel cōstringere. Iob. 38. Et facies abyssi constringitur. Et in eo. 41. Et tenentes se nequaquā separabūtur. pro quo he.le. Et constringuntur & nō separātur. Inde לֶכֶד Lached. i. captio. Prouer. 3. Et custodiet pedē tuū ne capiaris. Pro quo he.le. Et custodiet pedem tuū a captione. i. ne capiaris. sicut est in lra nra. & inde מַלְכּוֹד Malcud. i. laqueus siue decipula qua aues capiūtur. Iob. 18. Et decipula ei? super semitam.

Constringere.

לֶכֶד

nequāquā se.

Captio.

מַלְכּוֹד

Decipula.

לָכֶם Lachem. vobis. Et in lingua chaldaica dicitur לֶכוֹן Lecon. Dañ. 3. vobis dī populis tribubus & linguis.

Vobis.

לָכֶם

Vobis.

לֶכוֹן

לְמֶךְ Lemog. Genus ligni precioſi. & scribitur cū aleph in principio & dicitur אַלְמֶךְ Almug. & solū inuēitur in numero plu. s. אַלְמֻגִּים almugim. Pro quo beatus hieronym? trāstulit ligna thina. 3. Reg. 10. Attulit ex ophir ligna thina multa nimis. & in eo. Fecitq; rex de lignis thinis fulcra domus dñi & domus regie & citharas lyrasq; cantoribus. Reperitur etiam אַלְגּוּם Algom. per transpositionē litterarū. De quo vide supra in dictione לְגוּם Legom.

Vobis.

לְמוֹ

Vobis.

לְמוֹ

Thina.

לְמֶךְ

Thina.

אַלְמֶךְ

אַלְמֻגִּים

Discere

לָמַד Lamad. Discere. docere. erudire. Deut. 4. vt discāt timere me oī tpe. Et in eo. 5. Discite ea & opere cōplete Et in eo. 17. vt discat timere dñm deū suum. Et in eo. 31. vt audientes discāt & timeāt dñm. Ps. 118. vt discā iustificationes tuas. Esa. 26. Et discet facere iustitiā. Hiere. 12. Si eruditi didicerint vias populi mei. Et in eo. 13. Cū didicerítis malū. Ezech. 19. Et didicit predā capere. signāt ēt docere vel erudire. s. quādo est verbū secūde coniugationis. Deut. 4. Scitis q̄ docuerim vos. & in eo. que ego doceo te. Et in eo. 5. Que docebis eos vt faciāt ea in terra. Et i eo. 6. vt docerem vos. Et in eo. 11. Docete filios vros. Et in eo. 20. Ne forte doceāt vos facere cūctas abominationes. 2. Reg. 22. Docens manus meas ad preliū. ps. 35. Timorē dñi docebo vos. ps. 50. Docebo iniquos vias tuas. Ps. 93. qui docet hominē scientiam. Et in eodem. Et de lege tua docueris eū. Ps. 118. Doce me iustificationes tuas. Et in eodem. sup omnes docentes me intellexi. Eccls. 12. Docuit populum. Canti. 3. & ad bella doctissimi. Hiere. 12. Sicut docuerunt populum meum iurare in baal. & in eo. 31. Quasi iuuenculus indomitus. pro quo he.le. Quasi vitulus nō doctus. i. indomitus iugo. Osee. 10. ephrain vitula docta. & inde לִימוּד limud. i. doctus siue discipulus. Esa. 8. Signa legem in discipulis meis. & in eo. 50. Dñs dedit mihi linguā eruditam Pro quo he.le. Dñs dedit mihi linguā doctorū. Et in eodē. 54. vniuersos filios tuos doctos a dño. signāt ēt assuetum vel consuetū. Iudi. 3. & haberent consuetudinē preliandi. Hiere. 2. Onager assuetus in solitudine. & secūdū hebreos ide deriuatur כִּלְמָד Chilmad. Ezech. 27. Asur & chelmad venditores tui. pro quo he.le. Asur quasi doctus vel assuetus venditor tuus siue negociator tuus. Potest etiam eē nomen propriū: sicut est in littera nostra. & inde תַּלְמִיד Thalmid per additionem tau in principio. idest discipulus. 1. Paralipo. 25. Doctus pariter & indoctus. pro quo hebrei legunt. Doctor. & discipulus. & inde מַלְמָד Malmad. idest vomer. Iudi. 3. Qui percussit de philistiim sexcentos viros vomere. Hebrei vero dicunt q̄ significat stimulum bouis. idest virgā longā in cuius sūmitate est aculeus quo pungunt boues vt recte incedant: quasi a docendo dictum eo quod doceat ipsos boues.

Docere

Docere

לְמַד

Doctus.

Cōsuetudinē habere. assuetus

כִּלְמָד

Doctus.

תַּלְמִיד

Discipulus

Discipulus

מַלְמָד

Vomer.

לָמָה Láma. quare. cur. vt quid. quamobrem. De quo vide infra in dictione. מָה Ma.

לָמוֹ Illis

לָמוֹ Lámo.illis ſiue ipſis:aut illi datiui caſus de quovide in grammatica in capitulo de pronomine.

לָעַב Subſānaſ

לָעַב Laab.ſubſannare.irridere.2.Paralip.36.At illiſubſannabant nuncios dei.

לָעַג Irridere. Subſānaſ

לָעַג Laag.ſubſannare.deridere.irridere.2.Parali.30. Illis irridentibus & ſubſannātibus.Nee.2. Et ſubſannauerunt nos & deſpexerūt.Et in eo.4.Et motus nimis ſubſannauit iudeos.Iob .11.Et cum ceteros irriſeris a nullo confutaberis.ps.2.Dominus ſubſānabit eos.ps.34. Tentauerūt me:ſubſannauerūt me.& inde nomē לַעַג Láag.i.ſubſannatio vel irriſio.Iob.34.Qui bibit ſubſannationem quaſi aquam.Ps.43.ſubſannationē & deriſum his qui ſunt in circuitu noſtro.Oſee.7.Hec eſt ſubſannatio eorum in terra egypti.Eſa.28.In loquella enī labii.Pro quo hebrei legūt. In ſubſannatiōe labii.Alii vero legūt ſic: in balbutienti eī labio:quaſi a עִלֵּג Ileg.quod ſignificat balbū. vt Eſa.32.Et lingua balborū velociter loquetur.Et in eo.35.populū altī ſermonis:ita vt non poſſis intelligere diſertitudinem linguę eius:in quo nulla eſt ſapientia.pro quo hebrei legunt. Populum profundi ſermonis:ita vt non intelligatur balbutiens lingua eius:ſine ſapientia.& eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.

Subſānatio.

Balbus.

לָעַז Barbarus

לָעַז Loeez.barbarus.ps.113.De populo barbaro. & ſolum inuenitur in predicto loco.

לָעַט Comedere

לָעַט Laat.comedere.deuorare. Geñ. 25. Da mihi de coctione hac ruffa.vbi ponitur verbum tertie coniugationis.ideſt fac me comedere vel deuorare de coctione hac ruffa.Et beatus hieronymus tranſtulit ſenſum.

לַעֲנָה smaritudo Abſinthiſi

לַעֲנָה Láan.abſinthium.amaritudo.Et ſcribitur cum he in fine & dicitur לַעֲנָה Laana.Deut.29. Radix germinans fel & amaritudinem. Hiere.9. Ecce ego cibabo populum iſtum abſinthio.Threñ.3. Inebriauit me abſinthio. Et in eodem.Abſinthii & fellis.Amos.5. Qui conuertitis in abſinthium iudicium.

לַפִּיד Lampas. Far.

לַפִּיד Lapid.lampas.fax.Geñ.15.Et apparuit clibanus fumans & lampas ignis.Iudi.15.Et faces ligauit in medio.Iob.12.Lampas contempta apud cogitationes diuitū Eſa.62.vt lampas accendatur.Zach.12.Et ſicut facē ignis in feno.Et in plu.לַפִּירִים Lapidim.Exo.20. Cunctus autē populus videbat voces & lampades.Et inde deriuatur nomen לַפִּירוֹת Lapidoth.Iudi.4.Erat autem debora ꝓphetes vxor lapidoth.

לַפִּירִים Lampadeſ לַפִּירוֹת

לָפַת Apprehendere. Cōturbari

לָפַת Lapath.apprehēdere.complecti ſiue amplecti. cōturbari.Iudi.16.Et apprehendens ambas colūnas.Ruth.3.Expauit homo & conturbatus eſt: ſed etiam in predicto loco aliqui hebrei legunt.Expauit homo & amplexatus ē: in voce paſſiua.

לָצַר Malaſar.

לָצַר Leſar.Prepoſita mem littera cum apice cegol ſignificat diſpenſatorem:ſecūdum hebreos.Dañ.1. Et dixit daniel ad malaſar.pro quo hebrei legūt.Et dixit daniel ad diſpēſatorem ſiue ad prepoſitum.Et in eodem.Porro malaſar tollebat cibaria & vinum potus eorum.Poteſt etiā eē nomen proprium.ſicut eſt in littera noſtra.

Diſpēſator

לָקַק Lambere.

לָקַק Lacac.lingere.lambere.Iudi.7.Qui manu & lingua lambuerint aquas ſicut ſolent canes lambere.Et in eodem.Qui manu ad os proiiciente aquas lambuerant.Et in eodem.In trecentis viris qui lambuerunt aquas liberabo vos.3.Reg.21.In loco hoc in quo linxerunt canes ſanguinem Naboth:lambent quoq; ſanguinem tuum.

Lingere.

לָקַח Sumere. Tollere.

לָקַח Lacach.accipere.ſumere.aſſumere.tollere.emere. Geñ.2.Quoniam de viro ſumpta eſt.Et in eodem.5. Quia tulit eum deus.Et in eodem.20. Propter mulierem quam tuliſti.Et in eodem.24. qui tulit me de domo prīs mei.Et in eodem.27.Primogenita mea ante tulit & nunc ſecundo ſurripuit benedictionē meam.ideſt tulit. Et in eodem.31.Tulit iacob omnia que fuerunt patris noſtri. Et in eodem.Abſcondit idola ſubter ſtramenta cameli. Pro quo hebrei legunt. Tulit idola & poſuit ea in ſtramenta cameli.Exo.9.Et grando & ignis mixta pariter ferebantur.pro quo hebrei legunt.Et grādo & ignis aſſumpta in medio grandinis.Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Nu.16.Nec aſſellum quidem vnquam acceperim ab eis.1.Reg.4.Et arca deicapta eſt.Et in eodem.Eo quod capta eſſet arca dei.4.Reg.2.Si videris me quando tollar a te.ps.14.& munera ſuper īnocentem nō accepit.ps.67. Accepiſti dona in hoībus.Prouer.24.Erue eos qui ducūtur ad mortē. Pro quo hebrei legunt. Erue aſſumptos ad mortem. Hiere.23.qui aſſumunt linguas ſuas.Ezech.35. Ille quidē in iniquitate ſua captus eſt.& aliquando ſcribitur ſine lamed ſcilicet in futuris & in imperatiuis & in infinitiuis vel gerūdiis.Geñ.6.Tolle igitur tecum ex omnibus eſcis. Et in eodem.15.ſume inquit mihi vaccam triennem. Et in eo.18. Sed afferam pauxillum aque.Pro quo hebrei legunt.Accipiatur obſecro pauxillum aque.Et in eodem. Ponāq; bucellam panis.ideſt accipiam bucellam panis. Et in eo.22. Tolle filium tuum.Et in eodem.30. Parum ne tibi videtur q̄ prerripueris maritū mihi: niſi etiam mandragoras filii mei tuleris.Et in eodem.38.Habeat ſibi. ideſt accipiat ſibi pignus.Nu.16.Tollat vnuſquiſq; thuribula ſua.Ioſ.9.ſuſceperunt igitur de cibariis eorum.Eſa.8. Sume tibi librum grandem.4.Reg.12.Nollite ergo amplius accipere pecuniam.Et in eodem.Prohibitiq; ſunt amplius ſacerdotes accipere pecuniam.Eſa.23.Sume citharam & circue ciuitatem.Hiere.5.Renuerunt accipere diſciplinam.Ezech.17. Vt firmaret radicem ſuper aquas multas. Pro quo hebrei legunt.Tulit ſuper aquas multas. Oſee.11.Portabam eos ī brachiis meis.Pro quo hebrei legūt.Accipere eos ſiue ferre eos in brachiis ſuis.Et etiam in imperatiuis inuenitur aliquando cum lamed.vt Exo.29.Tolle vitulum de armento.Ezech.37.Et tolle lignum alterum. ſignificat etiam emere.Prouerb.31.Conſiderauit agrum & emit eū.z.Reg.4.Aſſumentes ſpicas tritici.Pro quo hebrei legunt. Quaſi emētes triticum.Eſa.52. Quoniam ablatus eſt populus meus gratis.pro quo hebrei legunt.Quoniam emptus eſt populus meus gratis.Item ſignificat quando aliquis conatur ad aliquid agendum. Sicut in noſtro vulgari dicitur Accepit petrus & fecit hoc vel illud ſiue iuit ad illum locū. ideſt accepit ſeipſum vel ſocios ſecum.Et per talem modū loquendi dicitur in hebreo.Exo.4. Poſuit & teſtimoniū in arca.Pro quo in hebreo habetur.& accepit & poſuit teſtimonium in arca.Nu.16.Ecce autem chore.Pro quo hebrei legunt.Et accepit chore.& ſequitur.& ſurrexerūt contra Moyſen.Iudi.14.Dederunt ei ſodales triginta. ꝓ quo hebrei legunt.Et acceperunt ſodales triginta & fuerunt cū eo.z.Reg.18.Porro Abſalom erexerat ſibi cum adhuc viueret titulum.Pro quo hebrei legūt.Et abſalom accepit & erexit ſibi in vita ſua titulum.Iob.15. Quid te eleuat cor tuum.Pro quo hebrei legunt.Quid te accipit cor tuum.& inde מַלְקוֹחַ Malcoach.ideſt preda. ſiue illud quod de ſpoliis capitur.Nu.31.Predam & vniuerſa que acceperant tam ex hominibus quam ex iumentis.Et in eodem.Tollite ſūmam eorum que capta ſunt.Et in eodem. Diuideſq; ex equo predam.Eſa.49.Nunquid tolletur a robuſto preda. Et in eodem.Et quod ablatum fuerit a robuſto ſaluabitur. ideſt quod captum fuerit a robuſto.Accipitur etiam מַלְקוֹחַ Malcoach pro faucibus.vt.Ps.21.Et liguta mea adheſit fau

Aſſumere. Accipere. Capere. Emere. Suſcipere

מַלְקוֹחַ Preda

Quod captū eſt. Captum. מַלְקוֹחַ

מַלְקָחַיִם Forcipes. emũctoria

cibus meis.& inde מַלְקָחַיִם Melcachaim.i.forcipes quibus accipimus prunas.& reperitur tantũ in hebreo in numero duali: quia ex duabus constat.Esa.6.Quem forcipe tulerat de altari. Accipitur etiam pro emũctoriis lucernarũ. Exo. 25.Emũctoria quoq; & vbi ea que emuncta sunt extingã tur. Inde מִכָּח Micach.i. cupido: siue aceptio munerũ.2.pa ralip.19.Nec cupido munerũ.& inde מְכָכָה Mecacha.i.mer ces.siue res venalis.Et solũ inuenitur in nũero plu.s.מַכָּחוֹת Macachoth.Nec.10.Qui important venalia & omnia ad vsum.& inde לֶכַח Lécach.idest doctrina siue assumptio do ctrine vel legis.Deut.32.Cõrescat vt pluuia doctrina mea Prouer.1.Audiens sapiens sapientior erit.pro quo hebrei legunt.Audiet sapiens & addet doctrinam.Et est idem sen sus cum littera nostra.Et in eo.4. Donum bonum tribuã vobis.pro quo hebrei legunt.Doctrinam seu legem bonã tribui vobis.Esa.29.Et musitatores discent legem. Põitur etiam pro sermonibus.Prouer.7.Irretiuit eum multis ser monibus.

מִכָּח Cupido. מְכָכָה מַכָּחוֹת Venalia. לֶכַח Doctrina. Ler. Sermões.

לָקַט Cõgregaf. Colligere.

לָקַט Lacat.colligere.congregare.Geñ.47. E quibus om nẽ pecuniã cõgregauit.Exo.16. Colligat vnusquisq; ex eo quantũ sufficit.& in eo.Et collegerũt alius plus:alius minus.Et in eo.Iuxta id quod edere poterant congregaue runt.& in eo. In die aũt sexta collegerũt cibos duplices . Et in eo.& egressi sunt de populo vt colligerent. Ruth.2. Va dam in agrũ & colligã spicas.& in eo.& que collegerat vir ga cedens.4.Reg.4.Vt colligeret herbas agrestes.& in eo dẽ.& collegit ex ea coloquintidas agri.Iudi.11.Congrega tiq; sunt ad eum viri inopes.Esa.27.Et vos congregabimi ni vnus & vnus filii israel.& inde לֶקֶט Léchet.i.collectiovl' congregatio.siue remanẽtes spice que a pauperibus colli gũtur.Leuit.9.Nec remanẽtes spicas colliges.& ide יַלְקוּט Ialcut.i.pera pastoralis in qua vasa pastoris colliguntur .1. Reg.17.Et misit eos in perã pastoralẽ.

לֶקֶט Remanentes spice. יַלְקוּט Pera pastoralis.

לָקַשׁ Serotinus מַלְקוֹשׁ

לָקַשׁ Léches.Pluuia vel imber serotinus. Amos. 7.In pri cipio germinantiũ serotini imbris.Et in eo. Et ecce serotinus post tonsionẽ regis.& aliqñ scribitur cũ mem in principio & dicitur מַלְקוֹשׁ malcos Deut.11.Dabit pluuiam terre vestre temporanea & serotinã.Osee.6.Et veniet qua si imber nobis tẽporaneus & serotinus . Zach.10. Petite a dño pluuiã i tempore serotino.& inde verbũ.לָקַשׁ Laches i.retardare.Beatus hieronymus transtulit videmiare.Iob. 24.Et vineã eius quem vi oppresserunt vindemiant. Pro quo he.le.Et vineã impii retardãt.quasi dicat.primo dep dantur bonos & iustos:& postea ẽt iniustos & impios:quia nemini parcũt.Potest ẽt intelligi sicut est in littera nostra.

לָקַשׁ Videmiaf. Retardare

לֶשַׁד Panis.

לֶשַׁד Lesad.humidũ.seu recens:secũdũ hebreos:btũs hie ronymus trãstulit panẽ.s.recẽtẽ vel humidũ . Nu.11. Saporis quasi panis oleati.Ps.31.Conuersus sum in erũna mea dũ confringitur spina.Pro quo he.le.Conuersa est hu miditas mea i siccitate estatis.sed si illud lamed qđ ponitur in principio dictionis nõ est de ſubstãtia dictionis: sed est prepositio sicut & in aliis locis:tunc potest legi sicut est in littera nostra.s.in erũna mea.

לַח Humiditaf

לִשְׁכָּה Triclinii. gazophyla cium לִשְׁכוֹת gazophyla cia.

לִשְׁכָּה Lesach.cenaculũ.Gazophylaciũ.camera.tricliniũ.1. Reg.9.Introduxit eos in triclinũ.Nec.10.Gazophy laciũ domus dei nostri.Ezechiel.40.Et per singula gazo phylacia ostiũ.Et in eo.Porro gazophylaciũ qđ respicitvi am aquilonis.& i plu.לִשְׁכוֹת Lesachoth.vt in eo. & ecce ga zophylacia & pauimẽtũ.& in eo. triginta gazophylacia in circuitu pauimẽti. Et in eo.Gazophylacia cantorum in a trio interiori.

לֶשֶׁם Ligurius.

לֶשֶׁם Lesem.lapis preciosus.quem translatio nostra ligu rium appellat.Exo.28.In tertio scilicet versu ligu rius achates & amethistus.

לָשׁוֹן Lingua. לְשׁוֹנוֹת Lingue. לִישָׁן לִישָׁנָא לָשׁוֹן

לָשׁוֹן Laſon.lingua.loquella.Exo.4. Impeditioris & tar dioris lingue sum.Iudi.7.Qui manu & lingua lam buerint aquas.Iob.27.Nec lingua mea meditabitur men dacii.ps.11.Et linguã magniloquã.Ps.44. Lingua mea calamus scribe velociter scribentis.Ponitur ẽt pro loq̃lla. vt Geñ.10.vnusquisq; scđm linguã suã.Deut.28.Gentẽ cu ius linguã intelligere nõ possis.Ester.1.Diuersis linguis & litteris . signãt etiã lapidẽ terminalẽ vel sinũ maris vel flu minis.eo qđ est ad similitudinẽ lingue.vt Iob.15.A lingua eius que respicit meridiẽ.Et in eo . A lingua maris.Esa.11. Et desolabit dñs linguã maris egypti.& in plu . לְשׁוֹנוֹת Le soноth.i.lingue.vt Zach.8.Ex omnibus linguis gentium. & in lingua chaldaica dr לִישָׁן Lisan.Dañ.3. Vt omnis po pulus & tribus & lingua.& in plu.לִישָׁנָיָא lisanaia. vt in eo. vobis dr populis & tribubus & linguis.& inde verbũ לָשַׁן Lasen Quod signãt detrahere.seu murmurare.vl' accusare vt Ps.100.Detrahẽtem secreto proximo suo hunc perseq; bar.Prouer.30. Ne accuses seruum ad dñum suum.

Detrahere Accusare.

לָתַח Vestis. מַלְתָּחָה

לָתַח Lethach.prepositio mem & addito he in fine vt dica tur מַלְתָּחָה Melthacha:significat vestẽ seu vestimẽtũ. 4.Reg.10.Dixitq; his qui preerãt super vestes . Et aliq he brei dicunt q signficat locũ quo vestes reponũtur. & solũ inuenitur in pdicto loco.

לֶתֶךְ Dimidius cori.

לֶתֶךְ Léthech. Dimidia pars mensure cori.vt Osee.3.Et di midio coro ordei.Et solũ inuenitur in pdicto loco.

לְתַע Mole מַלְתֵּעָה נִתַּע

לָתַע Lethaa.ppositio mem & addito he in fine vt dicatur מַלְתֵּעָה Maltheaa:significat molã dentium.& solũ in uenitur in numero plu.Ps.57.Molas leonũ cõfriget dñs. Et inde verbũ נִתַּע Nithau.quasi נִלְתַּע Nilthau per defec tum lamed.i.cõriti seu cõquassati sunt.s.dentes.vt Iob. 4. Et dentes catulorum leonum contriti sunt.

Conteri

De incipientibus a littera מ Mem.

Ista littera mem qñ preponitur alicui dictiõi signãt. de.ex. e.a.vel ab.& aliqñ significat comparatiuum precedentis di ctionis.De quo vide infra in dictione מִן Min.

מְאֹד Valde. Nimis. vehemẽter

מְאֹד Meod.nimis.valde.vehemẽter.Geñ.1. Et erãt valde bona.Et in eo.15.Merces tua multa nimis. Et in eo. 17.Et multiplicabo te vehementer nimis . vbi ponitur bis pdicta dictio.Exo.1. Acroborati nimis ipleuerũt terrã.ps. 118.Nõ me derelinquas vsquequaq;.pro quo beatus hiero nimus in psalterio iuxta he.ve.trãstulit.vsq; nimis. Et i eo. Et ne auferas de ore meo verbũ veritatis vsquequaq;.i.vs q; nimis.Esa.16.superbus est valde.& in eo.64.Ne irasca ris dñe satis.i.valde.ponitur ẽt p validitate seu fortitudine Deut.6. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo & ex tota a nima tua & ex tota fortitudine tua.vbi ponitur pro fortitu dine.& põt poni pro mẽte q̃ est pars preciosa valde in ho mine.vnde in euãgelio põitur p mẽte.Mathei.22. Ait illi iesus : diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo & in tota ani ma tua & in tota mẽte tua.& sil'r Marci.12.ponitur pro mẽ te & virtute.& Luce.10.ponitur pro anima & viribus.

Satis. Fortitudo. mens. anima.

מֵאָה Centum. מָאַת

מֵאָה Mea.Centum.Geñ.33.Centum agnis.2.Paralip.36. Et condemnauit terram centum talentis argenti .& aliquando mutat he vltimum in thau & dicitur מָאַת Meath Geñ.21.Cum esset annorum centum.Ponitur etiam aduer bialiter pro cẽties siue centuplum.vt Eccl's.8. Peccator eo quod centies facit malum.& in plurali.מֵאוֹת Meoth.Geñ. 5.Et facti sunt dies Adam postquam genuit seth octingen ti anni.Quod in hebreo legitur octocenti anni.idest octo centena annorum.& in eo.Anni nongenti triginta.

Centies. מֵאוֹת

מְאֹם
מְאוּמָה
Aliquid.
Quicq̄.
Aliq̄ res

מְאוּם
Macula.
Aliquid.

מָאֵן
Nolle.
Resistere
Renuere.

מָאֵן
Vas.
מָאנָא
Vasa.

מָאַס
Reprobar.
Spernere.
Abiicere
Obterere.
Proiicere
Dissoluer
Cōtrahere

מָאַר
Inficere
Amaritu
dinē iferre

מֵאַת
Centū

מֶגֶד
Poma
Fruges.

מִגְדָּן
מִגְדָּנוֹת
Dona
Pēlatiões

מַגָּל
Falx.

מְאֹם Meum.aliquid.quicq̄.quantūcūq;.Et cōmūiter ſcribitur cum he in fine & dicitur מְאוּמָה Meûma.vt Nu. 22. Nunquid loquí potero aliquid. Deut.13. Et non adherebit de illo anathemate quicq̄ in manu tua.& in eodē .24. Cum repetes a proximo tuo rem aliquā. 4. Reg. 5. Et accipiam ab eo aliquid.Hiere.39. Nihilq; ei mali facies.i. non facies ei aliquid mali.Reperitur etiam מאום Mum monoſyllabum & ſine he.Iob.31. Et ſi in manibus meis adheſit macula.Pro quo hebrei legunt.Et in manibus meis nō adheſit aliquid.ſ.mali.Poteſt etiā deriuari a dictiōe מום Mum ſine aleph:que ſignāt maculam.vt infra in ſuo loco dicetur.

מָאֵן Maen.nolle.renuere.Genē.37.Nolluit conſolationem accipere.Exo.10. Sin aūt reſiſtis & non vis dimittere eum.& in eodē.22.Si pater virginis dare nolluerit.Nu.22 Nolluit Balaā venire nobiſcū.Ps.76.Renuit conſolari anima mea.Hiere.5.Renuerunt accipere diſciplinam. & in eodem.Et noluerunt reuerti. Item מָאן Man.in lingua chaldaica ſignificat vas.& in plurali מָאנָא Manaía ſiue מָאנִי Mane. Dañ.5. Vt afferrent vaſa aurea &argentea. & in eo. Tunc allata ſunt vaſa aurea.

מָאַס Maas.reprobare.abiicere.proiicere.repellere.ſperne re.odire. aborrere. diſſoluere. Iob. 10. Et opprimas me opus manuum tuarum.Pro quo hebrei legūt.Et reprobes ſiue abiicias opus manuum tuarum.Ps.52. Quoniam deus ſpreuit eos.Ps.88.Tu vero repuliſti & detraxiſti. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuvta he. ve. tranſtulit.Tu aūt repuliſti & proieciſti.Ps.117.Lapidem quem reprobauerunt edificantes .Eſa.7. Vt ſciat reprobare malum & eligere bonum.& in eodem.30.Pro eo quod reprobaſtis verbum hoc.& in eodem.54.Et vxorem ab adoleſcentia abiectam.Hiere.2.Quoniam obtriuit dñs confidentiā tuā. Pro quo hebrei legunt.Quoniam abiecit ſiue odiuit dominus confidentiam tuam.& in eodem.6.Argentum reprobum vocate eos.& in eodem.14.Nunquid proiiciens abieciſti iudam.Threñ.5.Sed proiiciens repuliſti nos.Oſee.4. Quia tu ſcientiam repuliſti:repellam te.Amos.2.Eo quod abiecerunt legem domini.& in eodem.5.Odiui:proieci feſtiuitates veſtras.Ponitur etiā pro diſſoluere.vt.Ps.57.Ad nihilum deuenient tanq̄ aqua decurrens. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. Diſſoluantur ſicut aque que fluunt.& de hoc vide infra in dictiōe מסס Maſas. Itē ponitur pro contrahere.Iob.7.Cutis mea aruit & contracta eſt.Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et abominabilis facta eſt.

מָאַר Maar . inficere . dolorem vel amaritudinem inferre.Leuit.13.Infecta lepra reputabitur. Ezech. 28. Et non erit vltra domui iſrael offendiculum amaritudinis. ideſt amaritudinem vel dolorem inferens.

מֵאַת Meath.centum.ſiue centies.De quo vide ſupra in dictione מֵאָה Mea.

מֶגֶד Méged. fruct? ſeu pōa.ſ.optimą & electa.fruges. Deut. 33. De pomis celi & rore.& in eodē. De pomis fructuū ſolis ac lune.& in eo.De pomis colliū eternorum. & in eo. Et de frugibus terre.Canti.4.Cū pomorū fructibus. & ſecundū hebreos ſignificat optimū vel electū cuiuſcunq; rei. Scribitur etiam cum nun in vltima ſyllaba & dicitur מִגְדָּן Migdan.& ſolum inuenitur in numero plu.ſ. מִגְדָּנוֹת Migdanoth. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit. Dona ſeu munera aut penſationes.vt Genē.24. Fratribus quoq; eius & matri dona obtulit.2.Paralip.21.Et penſationes cum ciuitatibus munitiſſimis.& in eodem.32.Et munera ezechie regi iuda.

מַגָּל Magal.falx.Hiere.50.Et tenētem falcem in tempore meſis.Ioel.3.Mittite falcem qm̄ maturauit meſſis.

מִגֵּן Migen.protegere.claudere.tradere.Genē.14.Quo protegente: hoſtes in manibus tuis ſunt. Pro quo hebrei legunt . Qui tradidit hoſtes tuos in manibus tuis . Poteſt etiam intelligi ſicut eſt in littera noſtra.Prouer.4.Corona inclyta proteget te. Oſee.11.Protegam te iſrael.Pro quo alii qui hebrei legunt.Tradam te iſrael.ſ.in manus inimicorū. Inde מָגֵן Magen.i.ſcutum.protectio. De quo vide ſupra in dictione גָּנַן Ganan.

מָגַר Magar.deiicere.diſſipare.collidere.tradere.detrahere Eſdre.6. Diſſipet oīa regna & populū.Ps.88.Et thronum eius in terra detraxiſti.Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem trāſtulit.Et ſedē ei? in terrā collisiſti.Ezech.21.Gladio traditi ſūt cū pp̄lo meo.

מָד Mad.tunica.veſtis.ſeu veſtimentum.& ſcribitur cū vau in fine.Leuit.6. Veſtietur tunica ſacerdos.2. Reg. 20. Porro ioab veſtitus erat tunica ſtricta ad menſuram habit? ſui.Ps.108. Et induit maledictionem ſicut veſtimētum. Et pluraliter declinatur in gñe maſculino & femininо.1.Reg. 4.Sciſſa veſte & cōſperſus puluere caput.Quod in hebreo legitur pluraliter.ſ.ſciſſis veſtibus.Ps.133. Quod deſcēdit in orā veſtimēti ei? . Pro quo hebrei legūt. In orā veſtimētorū eius.Et aliqui hebrei dicunt q deriuatur a dictione ſequenti.

מָדַד Madad.mēſurare.metiri.expandere. Deut.21.Et metietur a loco cadaueris.2.Reg.8.Et menſus eſt eos funiculo.& in eodem.Menſus eſt autē duos funiculos.3.Reg. 17.Et expādit ſe atq; menſus eſt ſuper puerum. Ps. 59. Et conuallē tabernaculorū metibor.Ezech.42.Et menſus eſt contra ventum aquilonis.& in eodem.43.Et metiantur fabricam.& aliquando ſcribitur cum ſimplici daleth.Exo.16 Et menſi ſunt ad menſuram gomor.Nu.35.Contra orientem duo millia erunt cubiti.Pro quo hebrei legunt.Et mēſurabis extra ciuitatem plagam orientalem duo millia cubitorum.Eſa.65.Et remetiar opus eorum.Hiere.31.Si menſurari poterunt celi ſurſum. & in eodem.33. Sicut numerari non poſſunt ſtelle celi & metiri arene maris. Ezech.40 Et menſus eſt limen porte.& in eodem.47. Et menſus eſt mille cubitos.Oſee.1.Sicut arena maris que ſine menſura eſt.Pro quo hebrei legunt.Que non menſurabitur.Zach. 2.Vt metiar ieruſalem.& ide מִדָּה Midda.i. mēſura.vt Iob. 11.Longior terra mēſura eius.& in eodem.28.Et aquas appendit in menſura.Zach.2.Et ecce funicul? menſure in manu eius.Scribitur etiā cum duplici mem.Iob.38. Quis poſuit menſuram eius.& in plurali מִדּוֹת Middoth. vt Ezech. 43.Iſte autem menſure altaris in cubito veriſſimo. Reperitur etiam מִדֵּי Midde ſecundum terminationem maſculinorum.vt Hiere.13.Hec eſt ſors tua parſq; menſure tue.Quod in hebreo legitur pluraliter.ſ.mēſurarum tuarum. Dicitur etiam de homīe procere ſtatuere.Nu.13.Populus quē aſpeximus procere ſtature eſt. Pro quo hebrei legunt. Et omnis populus quem aſpeximus in ea homines menſurarum ſunt.ſ.magnarum.1.Paralip.11.Et ipſe percuſſit virū egyptium cuius ſtatura erat quinq; cubitorum.Pro quo hebrei legunt.Et ipſe percuſſit virum egyptium virum menſure Dicitur etiā de reb? inanimatis.vt. Hiere.22. Et edificabo mihi domū latā. p q he.le.Edificabo domū mēſurarū. Ponitur etiā מִדָּה Midda.p ſpatio vel dimēſione.vt Ioſ.3.Spacium cubitorum duo millia.Itē ponitur pro tributo.Eſdre. 4. Tributum quoq; & uectigal & reditus accipiebāt .Nec. 5.Mutuam accepimus pecuniam in tributa regis. & in lingua chaldaica ſcribitur aliquando cum nun in medio & dē מִנְדָּה Minda.vt in eodem. Tributū &vectigal & ānuos red

מִגֵּן Protegeſ
Tradere.

מָגַר Diſſipare.
Detrahe.
Collidere.
Tradere.

מָד Tunica
Veſtimētū
Veſtis.

מָדַד Metiri.
Expādere.
Renetiri.
Mēſurare.

מִדָּה Menſura.

מִדּוֹת Menſure.
מִדֵּי

מִדָּה Stature.

מִדָּה Spacium.
Tributum

מִנְדָּה Tributum

מִדָּה ditus non dabant. Ponitur etiam מִדָּה Midda pro veſtimento. De quo vide in dictione precedenti. Ponitur etiam predicta dictio מַדַּר Madad pro expectare. vt Iob. 7. Rurſū expectabo veſperam. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ in predicto loco ſignificat motum vel cōmotionem. De quo vide infra in dictione נָדַד Nadad.

Expectare

מְדִין מְדִינָה Medin. prouincia. regio. Et ſcribitur cum he in fine & dicitur מְדִינָה Medina. Eſter. 1. Super centum viginti ſeptem prouincias. & in eodem. Et miſit epiſtolas ad vniuerſas prouincias regni ſui. & in eodem. 3. Vt omnes prouincie ſcirēt. Threñ. 1. Princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo. Dañ. 8. Cum eſſem in ſuſſis caſtro quod eſt in elam regione. Item מִדִּין Middin. nomen proprium loci ſecundum hebreos. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit. In iudicio Iudi. 5. Et ſedetis ſupra in iudicio. Pro quo aliqui hebrei legunt. Et ſedetis ſupra medin. Et dicunt ꝙ eſt nomen ꝓpriū loci. De quo habetur. Ioſ. 15. vbi dicitur. Betharaba medin & ſacha. Poteſt etiam ſignificare iudicium ſicut eſt in littera noſtra. De quo vide ſupra in dictione דִּין Dun.

Prouicia.

מִדִּין

In iudicio

מַדַּע Madūa. quare. cur. & cōmuniter ſcribitur cum vau in ſecunda ſyllaba. Geñ. 26. Quid veniſtis ad me. i. quare veniſtis ad me. Et in eodem. 40. Cur triſtior eſt hodie ſolito facies veſtra. Exo. 2. Cur velocius veniſtis ſolito. Et in eodē. 3. Quare nō comburatur rubus. Nu. 16. Cur eleuamini ſuper populum domini. Eſa. 5. An quod expectaui vt faceret vuas. Pro quo hebrei legunt. Cur expectaui vt faceret vuas.

Quare. Cur.

מַדְרֵגָה מַדְרֵגָה Madrega. macería. ſepes. De quo vide ſupra in dictione דָּרַג Darag.

מָה Ma. dictio eſt īterrogatiua vel dubitatiua. i. quid. quod. qualis. quam. quantum. quando. quomodo. quare. cur. Geñ. 2. vt videret quid vocaret ea. Et in eodem. 20. Quid feciſti nobis & quid pecauimus in te. Et in eodem. 37. Et īterrogauit quid quereret. Et īeodem. 38. Quid dabis mihi Exo. 3. Quod eſt nomen eius: quid dicam eis. Et in eo. 16. Nos vero quid ſumus. Nu. 16. quid eſt enim Aarom. Iudi. 18. Et qd egiſſent ciſcitātibus reſpōderūt. 2. Reg. 18. Quid impedit ſi etiā ego currero. Eſa. 40. Aut quam imaginem ponitis ei. Zach. 9. Quid enim bonū eius & quid pulchrū eius. Ps. 58. Memorare que mea ſuſtantia eſt. Item ſignificat. qualis. vt Nu. 13. Conſiderate terram qualis ſit. 1. Reg. 28. Qualis eſt forma eius. Canti. 5. qualis eſt dilectus tuus ex dilecto. Item ſignificat. Quam ſiue quantum. vt Nu. 24. Quam pulchra tabernacula tua Iacob. Ps. 8. Quam admirabile eſt nomē tuum. Ps. 30. Quam magna multitudo dulcedinis tue. Ps. 35. Quemadmodum multiplicaſti miſericordiā tuā deus. Pro quo hebrei legūt. Quam precioſa miſericordia tua deus. Ps. 83. Quam dilecta tabernacula tua. Ps. 103. Quam magnificata ſunt opera tua domine. Ps. 118. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua. Ps. 132. Ecce quam bonum & quam iocundum. Canti. 4. Quam pulchre ſunt māme tue. Item ſignificat. quādo ſiue quo. vt Iob. 16. Sí tacuero non recedet a me. Pro quo hebrei legūt. quādo recedet a me? quaſi dicat nūquam. Ps. 4. Vſquequo graui corde. Ps. 78. Vſquequo domine iraſceris in finem. Item ſignificat. quare ſiue quomodo. vt Geñ. 27. quomō inquit tam cito inuenire potuiſti. Et in eodem. 38. quare diuiſa eſt propter te macería. Iob. 7. Cur non tollis peccatum meum. Significat etiam aliquod incertum vel indeterminatum: ſiue quodcunqꝫ. Iob. 13. Quodcunqꝫ mihi mēs ſuggerit. Pro quo hebrei legunt. Et tranſeat ſuper me aliquid ſine quodcunqꝫ. Sed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum. & preponitur ei littera lamed: & dicitur לָמָּה La

Quid.

Que.

Qualis.

Quam.

Quando. Quo.

Quomō. Quare. Cur.

quodcūqꝫ.

לָמָּה

ma. ideſt ad quid vel vt quid aut propter quid. quare. cur. Geñ. 4. Quare iratus es & cur concidit facies tua. & in eo. 12. Quare nō idicaſti mihi ꝙ vxor tua eſſet. Et ī eo. 2. Quā ob cauſam dixiſti eſſe ſororem tuā. & in eo. 27. Cur vtroqꝫ orbabor filio. & in eodem. 47. Cur ergo morimur te videte. Exo. 5. Quare miſiſti me. Ioſ. 7. Cur iaces pron? in terra. 1. Reg. 1. Cur fles & quare non comedis & qnāobrem affligitur cor tuū. Ps. 10. Vt quid domine receſſiſti lōge. Ps. 21 Quare me dereliquiſti. Recipit etiā ſin in principio. Cāti. 1. Ne vagari incipiam. i. propter quid vagari incipiā. Et qñ ſcribitur cū caph in principio & dicitur כַּמָּה Cama. tunc eſt interrogatiuū quātitatis. Geñ. 47. Quot ſunt dies annorū vite tue. Iob. 13. Reſpōde mihi: quātas habeo iniquitates. Ps. 118. Quot ſunt dies ſerui tui. Ponitur etiam pro multitudine. Zach. 7. Sicut feci iam multis annis. Significat etiā quotiēs. vt Iob. 21. Quotiēs lucerna impiorū extinguetur.

Quare. Quamob cauſam.

quāobrem Vt quid.

כַּמָּה

Quot.

Quante.

Multi.

Quotiens

מָהַל Mahal. miſcere. permiſcere. Eſa. 1. Vinū tuū mixtū eſt aqua. Et ſolum inuenitur in predicto loco.

מָהַל

Miſcere.

מָהְמָה Mahmah. tardare. morā facere. negligere. turbari obſtupeſcere. Geñ. 43. Si non interceſſiſſet dilatio. Pro quo hebrei legunt. Niſi tardaſſemus. Exo. 12. Et nullā facere ſinentibus moram. Pro quo hebrei legunt. Et nō potuerunt moram facere. 2. Reg. 15. Ego abſcondar in campeſtribus deſerti. Pro quo hebrei legunt. Ego moram faciam in campeſtribus deſerti. Ps. 118. Paratus ſum & nō ſum turbatus. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Feſtinaui & nō neglexi. i. nō tardaui. Abach. 2. Si moram fecerit expecta illum. Significat etiam turbari vel obſtupeſcere. vt Iudi. 3. Dum illi turbarentur effugit. Eſa. 29. Obſtupeſcite & admiramini.

מַהְמָה

Tardare.

morā facer

Negligere

Turbari.

Obſtupeſcere

מָהַר Mahar. feſtinare. accelerare. cito facere. velociter operari. dotare. Geñ. 18. Et feſtinauit Abraam in tabernaculum. & in eodem. Accelera tria ſata farine. & in eo. Qui feſtinauit & coxit illum. & in eodem. 19. Feſtina & ſaluare ibi. & in eodem. 27. Quomodo inquit tā cito inuenire potuiſti. & in eodem. 45. Feſtinate & adducite eum ad me. Exo. 12. Vrgebantqꝫ egyptii populum iſrael de terra exire velociter. 1. Reg. 13. Feſtina & veni. 2. Paralip. 28. Voca cito micheam. Pro quo hebrei legunt. Feſtina micheam. i. cito voca eum. Eſter. 5. Vocate inquit Amā cito. & in eodem. 6. Feſtina: & ſumpta ſtola & equo fac vt locutus es. Ps. 15. Poſtea acceleraverunt. Eſa. 8. Velociter expolia. & in eodem. 51. Cito veniet gradiens ad aperiendū. & inde מָהַר Maher. ideſt cito. velociter. vt Exo. 32. Receſſerūt cito de via. Deut. 9. Qui conterat eos & deleat atqꝫ diſperdat velociter. & aliquando ſcribitur cū he in fine & dicitur מְהֵרָה Mehera. Nu. 16. Pergens cito ad populum. Eſa. 5. Et ecce feſtinus velociter veniet. & inde מָהִיר Mahir. ideſt feſtinus. velox. Ps. 44 Lingua mea calamus ſcribe velociter ſcribētis. Pro quo hebrei legunt. Scribe velocis. Prouer. 22. Vidiſti virum velocem in opere. Eſa. 16. Et velociter reddens quod iuſtum eſt ideſt velox. Soph. 1. Iuxta eſt & velox nimis. Scribitur etiā cū nun in principio & dicitur נִמְהַר Nimhar. Abach. 1. Gētem amaram & velocem. Ponitur etiam pro inſipiente. vel ſtulto. eo quod omnia precipitat. Iob. 7. Et conſilium prauorum diſſipat. Pro quo hebrei legunt. Et conſilium prauorum ſtultum ſiue inſipiens factum eſt. Eſa. 32. Et cor ſtultorum intelliget ſcientiam. & in eodem. 35. Dicite puſillanimis cōfortamini. Pro quo hebrei legūt. Dicite inſipiētibus corde cōfortamini. Itē מָהַר Mahar. i. dotare. Exo. 22. dotabit eam. & inde מֹהַר Mohar. i. dos. ſiue dotatio. Geñ 34. Augete dotem & munera poſtulate. Exo. 22. Iuxta modum dotis quem virgines accipere conſueuerant.

Cito veniſ

מָהַר

Cito. Velociter.

מְהֵרָה

Cito. Feſtinus.

מָהִיר

Velox.

נִמְהַר

Velox.

Prauus.

Inſipiens Stultus.

מָהַר

Dotare.

מֹהַר

Dos.

Urgere

מוג Prostrari. Defluere. Liquefacere Tabescere. Allidere.

מוג Mog.fluere. defluere. tabescere. liquefieri.1. Reg.14. Et ecce multitudo prostrata.Pro quo hebrei legũt. Et ecce multitudo liquefacta vel tabefacta est siue defluxerat. Ps.64. In stillicidiis eius letabitur germinãs.Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta he.ve. trãstulit. Pluuiis irrigabis eã.i.liquefacies vl' mollificabis eã pluuiis.Ps.74 Liquefacta est terra & oẽs qui habitant in ea. Ps.106. Anima eorum in malis tabescit.Ezech.21. Et corde tabescere. Amos.9.Qui tãgit terram & tabescit.& in eodem. Et oẽs colles culti erunt.Pro quo hebrei legunt. Et omnes colles liquescent seu defluent.s.abundantia.Ponitur etiam pro allidere.Iob.30. Et quasi super ventum ponẽs allisisti me valide.Esa.64. Et allisisti nos in manu iniquitatis nostre.

מוח Medula. Ubertas

מוח Moach.medula.Iob.21.Et medulis ossa illius irrigantur.Scribitur etiam sine uau.vt.Ps.65.Holocausta medulata offeram tibi.Esa.25.Pinguium medulatorum. Ponitur etiam pro pinguedine uel vbertate.Esa.5. Et deserta in vbertatem versa aduene comedent.

מוט Mutare Labi Cõmoueri Mouere. Cadere Mouere. Declinare

מוט Mot.moueri.cõmoueri.labi.seu nutare.infirmari. cadere. Leuit.25.Si attenuatus fuerit frater tuus & infirmus manu.Pro quo he.le. Et cum depauperatus fuerit frater tuus & nutauerit seu deflexa fuerit manus eius tecum. Deut.32. Vt labatur pes eorum.Ps.16. Vt nõ cõmoueantur vestigia mea.Ps.54.Et non dabit in eternum fluctuationẽ iusto.i.cõmotionem seu lapsum.Ps.65.Et non dedit in cõmotionem pedes meos.Ps.93.Si dicebã mot9 est pes me9. Ps.120.Nõ det in cõmotionem pedem tuum. Ps.139. Cadent super eos carbones.Prouer.24. Et qui trahuntur ad interitum liberare ne cesses.Pro quo hebrei legũt.Et labẽtes seu cadentes ad occisionem liberare ne cesses.& in eodẽ 25.Iustus cadens coram impio.Esa.24.Cõmotione commouebitur terra.& in eodem.40.Quomodo statuat simulachrum quod non moueatur.& in eodem.41.Et confortauit eum clauis ꝙ non moueatur.& in eodem.54. Et colles contremiscent. Pro quo hebrei legunt. Et colles commouebuntur.& in eodem.Et fedus pacis mee non mouebitur. Ponitur etiam pro declinare.vt.Ps.54.Quoniam declinauerunt in me iniquitatem.& de hoc vide infra in dictione נָטָה Nata. Item מוט Mot. bacul9 seu vectis aut pertica quo res suspense vehuntur aut mouentur. seu virga. Nu. 4. Et inducent vectes.& in eodem.Inducentq; vectes. Pro quo hebrei legunt.Et ponant in vecte seu in pertica.s.ad portãdum.& in eodem.13.Quem portauerunt in vecte duo viri. Naũ.1.Et nunc conteram virgam eius de dorso tuo.Scribitur etiam cum he in fine & dicitur מוֹטָה Mota.i.iugũ. Pro quo beatus Hieronymus transtulit catenam. Hiere. 28. Et tulit Ananias propheta catenã de collo hieremie prophete.Esa.58.Si abstuleris de medio tui catenam. Ponitur etiã pro deprimente.vt in eodem. Soluere fasciculos deprimentes.& in plurali מטות Mototh.1.Paralip.15. Nũeris suis in vectibus.Hiere.27.Fac tibi vincula & catenas.& in eo.Catenas ligneas cõtriuisti & facies ꝑ eis catẽas ferreas.Ezech. 34.Cum contriuero catenas iugi eorum.Ponitur etiã pro extensione.vt Esa.8.Et erit extensio alarum eius implens latitudinem terre tue.

מוך Attenuatũ esse. Pauperta te cõprimi. מול Circũcidere

מוך Much.depauperari.oppressum vl' attenuatum esse.Leuit.25.Si attenuatus fuerit frater tuus. & in eodem. Si paupertate compulsus. Vide etiam de hoc infra in dictione מָכַךְ Macach.

מול Mol.circũcidere.secare.scidere.cõcidere.Geñ.17.Circuncidetur ex vobis oñe masculinũ: & circũcidetis carnem preputii vestri.& in eo.21.Et circũcidit eũ octauo die & in eodẽ.34.Si aũt circũcidi noluerítis. Leuit.12. Et die octauo circuncidetur infantulus. Deut.10. Circuncidite igitur preputiũ cordis vestri.& in eo.30. Circũcidet dñs deus tuus cor tuũ. Ios.5.Et circũcide secũdo filios israel.& in eo. Qui oẽs circũcisi erãt.Hiere.9.Et visitabo sup oẽm qui in circũcisum habet preputiũ. Pro quo he.le.Et visitabo sup oẽm circũcisum in preputio.Et aliqñ duplicatur lra lamed scilicet qñ est verbũ quarte cõiugationis.Ps.57.Intẽdit arcum suũ donec infirmẽtur.i.donec cõcidãtur.Ps.89.Vespe decidat & arescat.Pro quo beat9 Hieronymus in psalterio iuxta he.ve.trãstulit. Vespe cõteretur.i.cõcidetur.Et qñ est verbũ tertie cõiugatiõis scribitur cũ iod in medio loco vau. Ps.117. Et in noĩe dñi quia vlt9 sum in eos. Pro quo he.le. Quia concidã siue excidã eos. Itẽ מוּל Mul.i.cõtra.e regiõe. ante. versus.Exo.18.Esto tu populo in his que ad deũ ptinent.Pro quo he.le.Esto tu populo ante deũ. Nu.8. Cõtra eam partẽ quã cãdelabrũ respicit. Deut.1.Contra mare rubrũ.1.Reg.18.Et declĩauit paululũ ad aliũ.i. versus aliũ.2. Reg.5.Et venies ad eos ex aduerso pirorũ. vbi ponitur ꝑ aduerso.Et aliqñ scribitur cũ aleph post vau.Nee.12.Et chorus secundus gratias referentiũ ibat ex aduerso.i.e regione & secũdũ aliquos hebreos a predicta dictione deriuatur dictio הַמּוּלָה Hamula.i.loqlla.vociferatio.sonitus.De quo vide supra in littera he.

מום Macula. Sordes. מאום macula.

מום Mum.macula.sordes.Leuit.21. Qui habuerit maculam de semine Aaron.Nu.19.In qua nulla sit macula. Deut.32.Et non filii eius in sordib9.Cãti.4.Et macula nõ est in te.& aliqñ scribitur cũ aleph in medio & dicitur מאום Mum.vt Iob.31.Et in manibus meis adhesit macula. Dañ. 1.In quibus nulla esset macula.

מין Similitudo. Figura.

מין Mum.similitudo. imago. figura.Et recipit tau in principio & he ĩ fine & dr̃ תְּמוּנָה Themuna.vt Exo.20.Neq; oẽm similitudinẽ que est in celo desup & que in terra deorsum.Nu.12.Palã & nõ ꝑ enigmata & figuras deũ videt.Pro quo he.le.In visiõe & nõ per enigmata.s.loquor ei. Sequitur & figurã vel similitudidẽ dñi cõtẽplatur seu videt. Potest etiã legi sic.In visiõe & nõ ꝑ enigmata & figurã dominũ videt.quod est idẽ sensus cũ lra nr̃a.Deut.4.Nõ vidistis aliquã similitudinẽ in die qua locutus est vobis dñs. Ps.16. Saciabor cũ apparuerit gl'ia tua.Pro quo he.le.Saciabor cũ euigilauerit similitudo tua siue figura tua.vnde beat9 Hieronym9 in psalterio iuxta he.ve. trãstulit. Implebor cũ vigilauero similitudine tua. Quod etiam põt legi secundum litteram hebraicam.

מוץ Puluis. Fauilla.

מוץ Mos.palea.seu stipula: vel fũmitas spice.& scribitur sine vau.Pro quo beat9 Hieronym9 trãstulit puluerem. Ps.1.Sed tanq̃ puluis quẽ proiicit vẽt9. Osee.13. Sicut puluis turbine raptus.Soph.2.Quasi puluerẽ trãseũtẽ diẽ.Ponitur ẽt ꝑ fauilla. Iob.21.Et sicut fauilla quã turbo dispgit.

מור Myrrha.

מור Mor.myrrha.Exo.20.Sume tibi aromata prime myrrhe & electe.Ester.2. Vt sex mẽsibus oleo vngerentur myrthino.pro q' he.le. Oleo myrrhe.vñ in nr̃a trãslatione debet legi. Oleo vngerentur myrrhino. Ps.44. Myrrha & gutta & casia. Cãti.1. Fascicul9 myrrhe dilect9 me9 mihi.

מוש Deesse Recedere. Cõmoueri Auferre

מוש Mus.recedere.deesse.auferre.cõmouere.palpare.tãgere.Exo.15.Nũq̃ defuit colũna nubis ꝑ diẽ. & ĩ eo.33. Minister ei9 iosue fili9 nun puer nõ recedebat de tabernaculo.Nu.14.Nõ recesserũt de castris.Iob.23.A mãdatis labiorũ ei9 nõ recessi.Prouer.17. Nõ recedet malũ de domo ei9 Esa.54.Mõtes em̃ cõmouebũtur.& in eo.Mia aũt mea nõ recedet a te.Mich.2.Vñ nõ auferetis colla vr̃a. Zach.3. Et auferã iniqtatẽ terre illi9.Sigñat ẽt palpare: siue tãgere vel

Attrectare
Tangere
Palpare

attrectare. Geñ. 27. Si atrectauerit me pater mei. & in eo. Accede huc vt tangā te. Exo. 1. Tam denſe vt palpari queāt. Iudi. 16. Dimitte me vt tangam colūnas. Ps. 114. Manꝰ habent & non palpabunt. Vide etiam de hoc infra in dictione מָשַׁשׁ Maſas.

מות
Mori.

מוּת Muth. mori. & aliquando ſcribitur ſine vau: vt in aliquibus locis ſequentibus. Geñ. 2. In quacunq; eñ die comederis ex eo morte morieris. & in eodē. 3. Ne forte moriamur. & in eodem. Nequaq; morte moriemini. & in eodē 11. Et mortuus eſt in aran. & in eodem. 19. Ne forte apprehendat me malum & moriar. & in eodem. 47. Cur ergo morimur. Leuit. 11. Si mortuū fuerit animal. 1. Reg. 17. Videntes aūt philiſtiim q mortuus eſſet. & in eodem. 25. Et

Emori

emortuum eſt cor eius intrinſecus. 2. Reg. 6. Vſq; in diem mortis ſue. i. vſq; in diem qua mortua eſt. & in eodē. 12. Vt moreretur infans. & in eodem. Quod mortuus eſt paruul? Eſa. 6. In anno quo mortuus eſt rex ozias. Ezech. 28. Et morieris in interitu occiſorum. & inde verbum tranſitiuū tertie vel quarte cōiugatiōis. Quod ſignāt facere mori. i.

Occidere.

interficere vel occidere. vt Exo. 22. Occideritq; virum aut mulierem. Deut. 21. Et adiudicatus morti appenſus fuerit.

Interficef.

Pro quo hebrei legunt. Et interfectus fuerit & appenderis eum in ligno. & in eodem. 24. Non occidentur patres pro filiis. 1. Reg. 14. Alios armiger eius interficiebat. & in eo. 17. Et ſuffocabā interficiebāq; eos. 2. Reg. 1. Ego interfeci xp̄m dñi. Ps. 33. Mors peccatorum peſſima. Pro quo beatꝰ Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Interficiet impium malicia. Prouer. 19. Ad interfectionem aūt anime eius ne ponas animam tuam. Hiere. 20. Quia non me interfecit a vulua. & inde מֵת Meth. i. mortuus. Exo. 12. Nec

מֵת
Mortuus

erat domus in qua non iaceret mortuꝰ. Leuit. 21. Et ad omnem mortuū nō ingredietur omnino. Ps. 30. Obliuiōi datus ſum tanq; mortuus a corde. Eccl's. 9. Melior eſt canis viuus leone mortuo. & in plurali מֵתִים Methim ſiue מֹתֵי Mothe. i. mortui vel mortales. Exo. 12. Omnes moriemur. pro

מֵתִים
מֹתֵי
Mortui

quo hebrei legunt. Omēs nos mortui. ſerimus. Ps. 87. Inter mortuos liber. & in eodem. Nunquid mortuis facies mirabilia. Ps. 113. Non mortui laudabunt te dñe. Ps. 142. Sicut mortuos ſeculi. Eſa. 5. Et nobiles eius interierunt fame. Pro quo hebrei legunt. Et nobiles eius mortui fame. Et in eodem. 22. Nec mortui in bello. & quando ſcribitur cū pūcto ſeua in prima ſyllaba. Tunc ſignificat viros ſiue homines mortales. Iob. 11. Tibi ſoli tacebūt homines. De quo vide infra in dictiōe מַתָּה Matha. & inde מָוֶת Máueth. i. mors. Exo. 10. Et auferat a me mortē iſtā. Prouer. 18. Mors & vita in manibus lingue. Eſa. 38. Nec mors laudabit te. Scribitur

Homines.
מָוֶת
Mors

etiam cum he in fine & dicitur מָוְתָה Máutha. Ps. 115. Preciosa in conſpectu domini mors ſanctorum eius. Scribitur etiam cum tau in principio & dicitur תְּמוּתָה Themutha. Ps 78. Poſſide filios mortificatorum. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trāſtulit. Relinque filios in

מָוְתָה
Mors
תְּמוּתָה

Interitus.

teritus. & declinatur pluraliter מוֹתֵי Mothe. Eſa. 53. Et diuites pro morte ſua. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſ. pro mortib? ſuis. Et pōitur ibi plurale p ſingulari. Ezech. 28. Morte incircunciſorum morieris. Pro quo hebrei legunt. Mortibus incircunciſorum morieris. Scribitur etiam

מוֹתֵי
Mortes.

cū duplici mem & dicitur מְמוֹתֵי Memothe. Hiere. 16. Mortibus egrotationū morientur. Eccl's. 28. Et morieris in interitu occiſorum. Pro quo hebrei legunt. Et morieris mortibus occiſorum.

Interitus.

מַזֵּג
Poculum

מָזֶג Mazeg. poculum: ſeu commixtum poculum. Cantí. 7 Nunq; indigens poculo.

מָזָה
Cōſumptio

מָזָה Maza. aduſtio. ſ. famis. ſecundum hebreos. Sed beatus Hieronymus tranſtulit conſumptionem. Deut. 32. Cō ſumentur fame. & in lingua chaldaica ſignificat incendere ſiue ſuccēdere. Dañ. 3. Et precepit vt ſuccenderetur fornax ſeptuplum quam ſuccendi conſueuerat. & in eodem. Fornax autem ſuccenſa erat nimis.

Succēdere

מָזַח
Zona.
Cingulum
מְזִיַח

מֵזַח Mézach. cīgulum. zona. Ps. 108. Et zona qua ſemper precingitur. Eſa. 23. Nō eſt cingulum vltra. Scribitur etiam cum iod in ſecunda ſyllaba. & dicitur מְזִיַח Meziach. Iob. 12. Et eos qui oppreſſi ſunt releuat. Pro quo hebrei legunt. Et cingulum fortium diſſoluit.

מַזָּל
Sidus.

מַזָּל Mazal. ſidus. ſeu ſignum celeſte. De quo vide infra in dictione נָזַל Nazal.

מַזֵּר
Māzer de ſcorto natꝰ
מַמְזֵר

מַזֵּר Mazer. prepoſita alia littera mem vt dicatur מַמְזֵר Māzer: ſignificat natum de adulterio vel de ſcorto. Deut. 23. Non ingredietur māzer. hoc eſt de ſcorto natus in eccleſiam domini. & in hebreo nō habetur hoc eſt de ſcorto natus: ſed eſt expoſitio tranſlatoris. In alio vero loco beatus Hieronymus pro mamzer tranſtulit ſeparator. Zach. 9. Et ſedebit ſeparator in azotho. & aliqui hebrei dicunt q derīuatur a dictione זָר Zar: que ſignificat alienū ſiue extraneū Itē מַזָּרוֹת Mazaroth. i. lucifer ſiue aliud ſidus. Iob. 38. Nū quid producis luciferum in tempore ſuo. Reperitur etiam מַזָּרִים Mezarim ſecundum terminationem pluralē maſculinorum. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit arcturū. Iob. 37. Ab interioribus egredietur tempeſtas & ab arcturo frigus. & de hoc vide ſupra in dictione זָרָה Zara.

Separatoꝛ
מַזָּרוֹת
Lucifer.
מַזָּרִים
Arcturus

מָחָא
Plaudere

מָחָא Macha. plaudere. ſ. manu. De quo vide in dictione ſequenti: & in lingua chaldaica ſignificat percutere ſeu reſiſtere vel cōfigere. Dañ. 5. Quos volebat interficiebat & quos volebat percutiebat. Et in eodem. 4. Et non eſt qui reſiſtat manui eius. Eſdre. 6. Tollatur lignum de domo eiꝰ & erigatur & configatur in eo.

Percutef.
Reſiſtere.
Configere.

מָחָה
Delere.

מָחָה Macha. delere. radere. auferre. tergere. plaudere. pertingere ſeu peruenire. Geñ. 7. Et delebo omnem ſubſtantiam. & in eodem. Et deleta ſunt de terra. Exo. 17. Delēs delebo memoriā amalec. Nu. 5. Et delebit ea aquis amariſſimis. 4. Reg. 21. Et delebo ieruſalem ſicut deleri ſolēt tabule: delens vertam & ducam crebrius ſtilum ſuper faciem eius. Nee. 4. Et peccatum eorum coram facie tua non deleatur. & in eodem. 13. Et ne deleas miſerationes meas. Ps. 68. Deleātur de libro viuentiū. Prouer. 31. Et diuitias tuas ad delendos reges. Eſa. 25. Et auferet dominus deus lachrimam. & in eodem. 44. Deleui vt nubem iniquitates tuas. Ezech. 6. Et delebuntur opera veſtra. Significat etiam tergere. Iob. 30. Que comedit & tergens os ſuum. & aliquando ſcribitur cum aleph in fine loco he. & tūc ſignificat plaudere. Ps. 97. Flumina plaudēt manu. Eſa. 55. Omnia ligna regionis plaudent manu. Ezech. 25. Pro eo quod plauſiſti manu. Item ſignificat pertingere. ſeu peruenire. Nu. 34. Inde peruenient contra orientem ad mare cenereth. Et in lingua chaldaica ſignificat percutere. Dañ. 2. Et percutiebat ſtatuam in pedibus eius. Et in eodem. Lapis autem qui percuſſerat ſtatuam. & inde מְחִי Mehi. ideſt aries ferreus. ſeu tormentum quo muri percutiūtur. Ezech. 26. Et arietes temperabit in muros tuos.

Delere.
Auferre
Plaudere
Peruenit
Percutere
מְחִי
Aries

מָחַץ
Percutere

מָחַץ Machas. percutere. confringere. cōquaſſare. vulnerare. intingere. Nu. 24. Et perforabunt ſagittis. Pro q hebrei legunt. Et ſagitte ſue percutient ſeu vulnerabunt Et in eodem. Et percutiet duces moab. Deut. 32. Percutiam & ſanabo. & in eodem. 33. Percute dorſa inimicorū eius. Iudi. 5. Et tempus valide perforans. Pro quo he. le. Et

percussit & perforauit tempus eius.Ps.67. Veruntñ de? cõfringet capita inimicorũ suorũ.Ps.109.Cõfregit in die ire sue reges.& in eodem.Concassauit capita in terra multorũ & inde מַחַץ Machas.i. percussura. Esa.30. Et percussuram plage eius sanabit.Ponitur etiam pro intingere.Ps.67. Vt intingatur pes tuus in sanguine. Sed beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicã ve.transtulit. Vt calcet pes tuus in sanguine.

Cõfringet
Cõcassare.
מַחַץ
Percussura.
Intingere
Calcare

מָחַק
Machac.abscindere.afferre.Iudi.5.Querens in capite vulneri locum.pro quo hebrei legunt. Et abscidit siue abstulit caput eius.& solũ inuenitur in predicto loco.

Abscidere

מָחָר
Machar.cras.Geñ.30.Respondebitq; mihi cras iustitia mea.Exo.9.Cras faciet dñs verbum istud.& in eodem.17.Cras ego stabo in vertice collis.& non solum accipitur pro crastina die sed etiã pro tẽpore lõge futuro. Exo.8.Cumq; interrogauerit filius tuus cras.Ios.4.Et quando interrogauerint vos filii vestri cras.& in eodem.22.Et neq; dicãt cras filii vestri filiis nostris.Prouer.27.Ne glorieris in crastinũ.& recipit lamed loco prepositionis in principio & dicitur לְמָחָר Lemachar.i.in crastinum. vt Exo.8. Qui respondit cras.Pro quo hebrei legunt. Qui respõdit in crastinũ.& aliquando scribitur cum tau in fine.& dicitur מָחָרְתָ Machorath.Exo.9.Fecit ergo dñs verbum hoc altera die.i.die crastina.Nu.11.Toto die illo & nocte ac die altero.& in eodem.33.Altera die phase.i.die crastino phase.1. Reg.30.Et percussit eos dauid a vespera vsq; ad vesperam alterius diei.Item מְחִיר Mechir.i.precium seu cõmutatio. Deut.23.Nec preciũ canis in domo domini dei tui.2.Reg. 24.Sed emam precio a te.4.Reg.21.Argenti precio quãtum digna est.Ps.43.Et non fuit multitudo in cõmutationibus eorum.

Cras.
לְמָחָר
In crastinum.
מָחָרְתָ
Altera die
מְחִיר
Precium.
Cõmutatio

מָטַט
Matat.moueri.nutare.labi.& scribitur cũ simplici tet Ps.16. Vt nõ moueantur vestigia mea. Et secũdũ aliquos hebreos deriuatur a dictione מוט Mot. De qua supra dictum est.

Moueri.

מָטָא
Mata.in lingua chaldaica significat pertingere seu attingere vel aduenire.Dañ.4.Proceritas eius continens celum.& in eodem.Cuius altitudo pertingit ad celũ. & in eodem.7.Et terminus aduenit.i.attingit.

Contingere
Pertigere
Aduenire.
Attingere

מִטָּה
Mita.lectus.lectul?.Geñ.48.Sedit in lectulo. & in eodem.49.Et collegit pedes suos super lectulum.Cãti. 3.En lectulum salomõis. & in plurali מִטּוֹת Mitoth.Ester.1 Lectuli quoq; aurei & argẽtei.& de hoc vide infra in dictione נָטָה Nata. Item מַטֶּה Mate.virga.baculus.tribus.familia vt Exo.4. Virgam quoq; hanc sume in manu tua. Esa.10. Et baculus ipe est.Accipitur etiã pro tribu vel familia.Nu. 1.De tribu ruben.& in eodem.36.De tribu in tribum.Et in plurali מַטּוֹת Matoth.Exo.7.Sed deuorauit virga Aaron virgas eorum.Nu.30.Et locutus est ad principes tribuum filiorum israel. Item מַטָּה Máta.infra. inferius. De quo vide infra in dictione נָטָה Nata.

Lectulus
Lectuli
Virga.
Baculus
Tribus
Virge
Tribus
מַטָּה

מְטַל
Metil. fistula.Iob.40.Ossa eius velut fistule eris.Hebrei vero dicunt q; significat baculum. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Ossa eius velut baculus ferreus. & solũ inuenitur in predicto loco.

Fistula

מָטַר
Matar.pluuia.imber. Exo.9. Nec ultra stillãit pluuia super terram.Deut.11.Dabit pluuiam terre vestre. Et in eodem.28.Det dominus imbrem terre tue. & in eodem 32.Concrescat vt pluuia doctrina mea.Zach.10.Dñs faciet niuem & pluuiã imbris.& declinatur pluraliter מְטָרוֹת Mitroth.Iob.37.Et hyemis pluuiis & imbri fortitudinis sue. Pro quo he.le.Et pluuia imbris & pluuia imbrium fortitudinis sue.Et inde verbum tertie coniugationis.i.pluere facere.Geñ.2.Non enim pluerat dominus deus super terrã. idest non fecerat pluere.Exo.16.Ecce ego pluam vobis panẽ de celo.Ps.10.Pluet super peccatores laqueos.Esa.5.Et nubibus mandabo ne pluant super eam imbrem. Amos.4 Et plui super vnam ciuitatem & super alteram ciuitatẽ non pluí.& in eodem.Pars vna compluta est.vbi ponitur verbũ passiuum prime coniugationis.

Pluuia. Imber.
מְטָרוֹת
Pluuie
Pluere
Cõpluta.

מִי
Mi.quis.qui.que.quid.quod.& est dictio interrogatiua Geñ.3.Quis indicauit tibi q? nudus esses. & in eodẽ.21. Quis auditurus crederet Abraam.& in eodem.33.Que nã sunt iste turme quas obuiam habui. Exo.2.Quis cõstituit te principem.& in eodem.3.Quis ego sum.& in eodem.4 Quis fecit os hominis aut quis fabricatus est mutum & surdũ.& in eo.10. Qui nã sunt qui ituri sunt.Iudi.9.Quis est iste abimelech & que est sichem.& in eodem. 13. Quod est nomen tuũ.Ruth.3.Et ait illi que es.1.Reg.25.Quis est dauid & quis est filius isai.Mich.1.Quod scelus iacob: nonne samaria.& que excelsa iude:nõne ierusalem.Ponitur etiam מִי pro aliquo.Iob.5.Et ad aliquem sanctorum conuertere. Me.aque.De quo vide in dictione sequenti

מִי
Quis.
Que.
Qui.
Quod.
Aliquis.
מִי
מַיִם
Maim.aque.& solum inuenitur in numero plurali: & caret singulari.Geñ.1.Et spiritus domini ferebatur super aquas.& in eodem.Congregentur aque.Exo.15.Et nõ poterãt bibere aquas de marath.Iob.14. Lapides excauãt aque. Ps.17. Assũpsit me de aquis multis.& in eo.28.Dñs super aquas multas.& aliquãdo ponitur in hebreo plurale pro singulari.Ps.17.Tenebrosa aqua in nubibus aeris.& si militer vbicunq; in nostra translatione legitur aqua in singulari: in hebreo ponitur in plurali.& qñ post se regit genitiuũ:tunc scribitur sine mem vltimo & dicitur מִי Me. Geñ. 7.Quando diluuii aque innundauerunt super terram.Nu. 20.Hec est aqua contradictionis.Et quãdoq; scribitur sine mem ẽt si nõ regat gtiñ post se.Nu.5.Ipse aũt tenebit aq̃s. amarissimas.& in eodem.Non te nocebunt aque iste amarissime.Ps.72.Et dies pleni inueniẽtur in eis..pro quo hebrei exponũt propter multitudinem lachrimarum que ab oculis eorum decurrent.Tamen si pro מִי me legatur מִי mi tunc potest legi.Et quis plenus inuenietur in eis.Et sic trãstulit beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem. Vide etiam de hoc infra in dictione מָצָה Masa.Esa. 48.Et de aquis iuda existis.Reperitur quoq; מַיִם Maim: ẽt si post se regat genitiuum.Esa.30.Et dabit tibi domin? panem arctum & aquam breuem.Pro quo hebrei legũt.Panẽ angustie & aquam tribulatiõis.Ezech.47.Et traduxit me per aquam vsq; ad genua.Pro quo hebrei legunt. Et traduxit me per aquas genuum.idest vsq; ad genua.sicut est in littera nostra.Et aliquando scribitur cum duplici mem in principio.& dicitur מִמֵּי Meme. vt Ios.4. Respondebitis eis defecerunt aque iordanis ante arcam federis domini.Et etiã quando componitur cũ pronominibus duplicatur lẽra mem in principio:hoc modo.vt מִמַּי Memai.i.aque mee 1.Reg.25.Tollã ergo panes meos & aquas meas. מִמֵּימַיִךְ Memecha.i.aque tue.vt Nu.20.Et si biberim? aquas tuas nos & pecora nostra. מִמֵּימָיו Memau .i. aque eius siue aque sue. vt in eodem.Et illa dabit aquas.Pro quo hebrei legunt.Et dabit aquas suas.מִמֵּימֵינוּ Meménu.i.aque nostre. Threñ.5. Aquam nostrã pecunia bibim? מִמֵּימֵיהֶם Memechem.i.aque vestre מִמֵּימֵיהֶם Memehem.ideſt aque eorum.siue aque sue. Exo.7.Et omnes lacus aquarum.Pro quo hebrei legunt. Et super omnem congregationem aquarũ suarum.& quãuis hec dictio מַיִם Maim siue מִי Me.sit pluralis numeri tamẽ frequenter iũgitur cũ verbo singularis nũeri.Leuit.11.

Aque
מִמֵּי
Aque.

Si fusa fuerit super eũ aqua.& in eodẽ.Si aũt quispiã aqua sementem perfuderit.Pro quo hebrei legunt.Si data fuerit idest si fusa fuerit aqua super sementem. Nu.19. Et non est aqua lustrationis aspersus. Pro quo hebrei legũt. Aqua lustrationis non est aspersa super eum.& in eodem.24.Fluet aqua de situla eius.

Genus. Species — מִין Min.genus.species.Gen̄.1.Faciens fructũ iuxta genus suum.& in eodem.Habens vnũquodq; semẽtẽ secũdũ speciem suam.& in eo.Producat terra animã viuentem in genere suo.& in eo.Et bestias terre secundum species suas.

Chorde — מְנִים Reperitur etiam מְנִים Minim in numero plurali. Pro quo beatus Hieronymus transtulit cordas.Ps.150. Laudate eũ in chordis & organo.Pro quo hebrei legũt. In generibus vel speciebus.s.musicorum vel hymnorum.

Premere. Emũgere Prouocare — מִיץ Mis.premere.exprimere.emungere.prouocare.Prouer.30.Qui aũt fortiter premit vbera ad eliciendum lac.& in eodem.Et qui vehementer emungit elicit sanguinem:& qui prouocat iras producit discordias. Vbi ter ponitur predicta dictio.& inde מִץ Mes.Pro quo beatus Hieronymus transtulit puluerem.Esa.16.Finitus est puluis. Pro quo hebrei legũt. Defecit pressio siue suxio.& si legatur מוץ Mos:tunc significat puluerem sicut est in littera nostra. vt dictum est supra in dictione מוץ Mos.

Puluis Suxio. — מִיק

Dissolui. — מִיק Mic. dissolui. corrũpi.interire. Ps.72. Cogitauerunt & locuti sunt nequitiam. Pro quo hebrei legunt. Dissoluti sunt seu corrupti sunt & locuti sunt nequitiam. Vide etiam de hoc infra in dictione מָכַק Macac.

Mutare. — מִיר Mir.mutare.cõmutare.Leuit.27.Sanctum erit & mutari non potest.Hiere.2.Si mutauit gens deos suos. & in eodẽ.Et populus meus mutauit gloriam suam. & inde

Permutatio. — תְּמוּרָה Themura.i. ꝓmutatio vl̃ cõmutatio siue illud ꝓ quo aliquod mutatur.Leuit.27.Si quis mutauerit: & quod mutatum est & pro quo mutatum est sanctificabitur.vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.

Quod mutatum est.

Humiliare — מָכַךְ Machach.humiliare.deprimere.depauperare.&scribitur cum simplici caph.Iob.24.Et humiliabuntur sicut oĩa.Ps.105.Et humiliati sunt in iniquitatibus suis. Eccl's.10.In pigritiis humiliabitur cõtignatio.Significat etiã depauperare siue pauperẽ esse.Leuit.25.Si attenuatus fuerit frater tuus.i.si pauper fuerit.& in eodẽ. Si paupertate cõpulsus vendiderit se tibi.& inde מָךְ Mach.i.pauper.Leuit. 27.Si pauper fuerit.

Attenuari Pauprate compelli. — מָךְ

Pauper. — מָכָּה Maca.percussio seu plaga.De quo vide infra in dictione נָגַע Naca.

Vendere. — מָכַר Machar.vendere.venũdare.tradere. Gen̄.25. Vende mihi primogenita tua. Et in eodem. Et vendidit ei primogenita. Et in eodem.47. Vendentibus singulis possessiones suas. Exo.21.Si quis vendiderit filiam suam in famulã. Leuit.25.Quando vendes quippiam ciui tuo.Et in eodẽ. Quod reliquũ est reddet emptori. Pro quo hebrei legũt.Reddet ei cui vendidit.i.emptori.sicut est in lra nra. Deut.28.Ibi venderis inimicis tuis.& in eodem.32. Deus suus vendidit eos.Iudi.3.Tradidit eos in manus cusam resataim. Pro quo he.le.Et vendidit eos in manu cusam resataim.& in eo.4.Et tradidit illos dñs in manu iabin. Pro q̃ he.le. Et vẽdidit eos dñs in manu iabin. Et ide verbũ passiuum prime vel quarte coniugationis.3. Reg.21. Eo quod venundatus sis vt faceres malũ in conspectu dñi.& in eodẽ. Qui venũdatus est vt faceret malum. Ester.6. Traditi eñ sumus ego & populus meus.Pro quo hebrei legunt.Venditi eñ sumus.& in eodem.Atq; vtinam in seruos & famulos venderemur.Esa.50.Ecce eñ in iniquitatibus vestris venditi estis.Et inde מֶכֶר Mécher.i.vẽditio siue res venalis. vt

Tradere.

Nee.13.Inferentes pisces & omnia venalia.Scribitur etiam cum duplici mem & dicitur מֻמְכָּר Mimcar.vt in eodem.Et manserunt negociatores & vendentes vniuersa venalia foris ierusalem.Leuit.25.Quãdo vendes quippiã ciui tuo.i. quando aliquod venale vẽdideris. Ezech.17.Quia qui vẽdit ad id quod vendidit nõ reuerteretur.Ponitur etiã מֻמְכָּר Mimcar.pro eo quod ex paterna successione debetur alicui: quasi ei vẽderetur.Nu.18.Excepto eo quod in vrbe sua ex paterna ei successiõe debetur. Inde מְכֵרָה Mechera.i. habitatio secundũ hebreos. Gen̄.49. Symeon & leui fratres vasa iniquitatis bellantia.Pro quo hebrei legũt.Symeon & leui fratres vasa siue arma iniquitatis habitatio eorũ. Quã exponens chaldaicus interpres ita transtulit.s.symeon & leui fratres viri fortes:in terra habitationis eorum opati sunt fortitudinem.Potest etiã significare arma vel gladiũ.Nam in lingua greca machera idem est quod gladi?. Et vt ait beatus Hieronymus in suis explanationiḃ? sup Soph.cap'o.3 Lĩgua hebraica est matrix omniũ linguarũ.Vnde in predicto loco põt esse talis littera.Vasa iniquitatis arma eorũ siue gladii eorum.Potest etiã significare habitationem: sicut מְכוֹרָה Mechora.cum vau. vt dictum est supra in dictione כּוֹר Cur.

Venalis. — מִמְכָּר

Venale — מְכֵרָה

Bellantia. — מְכֵרָה

Gladius. — מְכֵרָה

Malal.loqui.dicere.Gen̄.21.Quis auditurus crederet Abraã ꝙ sarra lactaret filiũ. Pro quo hebrei le. Quis dixisset Abrae ꝙ sarra lactaret filiũ.Iob.8.Vsq; quo loqueris talia.& in eodem.33.Scientiã labia mea puram loquentur.Ps.105.Quis loquetur potentias domini.Ponitur etiã pro annuere.ꝙ est idem quod loqui.Pro quo beatus Hieronymus transtulit terere.Prouer.6.Annuit oculis:terit pede.pro quo hebrei legunt.Annuit pede.& inde מְלָה Mila. idest verbum.sermo.dictio.Iob.21.Audite queso sermões meos.Quod in hebreo legitur singulariter.scilicet sermonẽ meũ.Ps.138.Quia non est sermo in lingua mea.& in lingua chaldaica dicitur מִלְּתָא Miletha.vt Dañ.2.Sermo recessit a me.& in plurali מִלִּים Milim.idest verba. sermones. eloquia.Iob.6.Ad increpandum tantum eloquia concinatis.Et in eodem.15. Arguis uerbis eum qui non est equalis tibi.& in eodem.16.Consolarer & ego vos sermonibus.Reperitur etiam מִלִּין Milin cum nun in fine loco mem. vt in eodem.18.Vsq; ad quem finem verba iactabis. & in eodem.19.Et atteritis me sermonibus.& in eodem.32.Plen? sum sermonibus.Et aliqui hebrei dicunt ꝙ inde deriuatur dictio הַמְלָה Hamula.Pro quo beatus Hieronymus transtulit loquellam.Hiere.11.Ad vocem loquelle grandis exarsit ignis in ea.De quo vide supra in littera he.Inde מְלִילָה Melila.idest spica manibus fricata vel trita. Deut. 23. Franges spicas & manu conteres.

Dicere. Loqui. — מָלַל

Annuere. — מְלָה

Sermo — מְלָה

Sermões. Eloquia. — מִלִּים

Verba. — מִלִּין

Sermões. — מִלִּין

Loquella — הַמְלָה

Spica — מְלִילָה

Male.implere.replere.adimplere.complere.plenum esse.initiare.consecrare.Gen̄.6.Repleta est terra iniquitate.Et in eodem. 23. Pecunia dignissima tradat eam mihi.Pro quo hebrei legunt. Pecunia plena siue plenissima aut completa tradat eam mihi.Et in eodem.24.Et impleuerat hydriam aqua. Et in eodem.29. Quia iam tempus impletum est.Pro quo hebrei legũt.Quia impleti sunt dies mei.& est sensus sicut in littera nostra.Et in eodẽ. Imple hebdomadam dierum.Exo.1.Ac roborati nimis impleuerunt terram.Et in eodẽ.15.Implebitur anima mea. Pro quo hebrei legunt.Implebitur ex eis anima mea. & in eodem.31.Et impleui eum spiritu dei. Et in eodem. 40. Et gloria domini impleuit tabernaculum. Leuit.8. Vsq; ad diem quo implebitur tempus consecrationis vestre. Nu. 14.Qui plenus alio spiritu secutus est me. Pro quo hebrei legunt. Eo quod fuit alius spiritus in eo & impleuit siue

Replere — מָלֵא

Implere

compleuit post me. idest impleuit voluntatem meam. & est idem sensus cū littera nostra. Et similis modus loquēdi habetur in eo. 32. vbi dī. Isti impleuerūt volūtatē meā. pro quo he. le. Quia impleuerunt post me. Deut. 1. Quia secuti est dominum. pro quo he. le. Quia impleuit post dominū.

Plenū et. & in eo. 33. Et plenus erit benedictionibus dñi. Iudi. 6. concham rore impleuit. 1. Reg. 19. Et ānumerauit ea regi. pro

Complere. quo hebrei legunt. & compleuit ea regi. idest compleuit numerū eorū. 3. Reg. 1. Complebo sermones tuos. & in eo. 7. Et plenū sapientia & intelligētia. 4. Reg. 9. porro hieu tetēdit arcū manu. pro quo he. le. Et hieu impleuit manū suā arcu. Et est sensus sicut in lra nostra. Ester. 1. Cūq; implerentur dies cōuiuii. Iob. 15. Anteq; dies eius impleatur ꝑibit. Vbi vnū verbū hebraicū ponitur in nra trāslatione ꝑ duobus verbis. s. ꝑ implere & perire. & in eo. 16. Saciati sūt penis meis. i. impleti sunt. & in eo. 40. Nūquid implebis sagenas pelle eius. Hebreiuero in p̄dicto loco dicūt q̄ signāt cō

Concidere cidere. vnde ipsi legūt. Nūquid cōcides cultris pellē eius. & sil'r. Naum. 1. vbi dicitur. cōsumētur quasi stipula aridītate plena. pro quo hebrei legunt. Consumentur quasi stipula arida concisa. p̄s. 80. Dilata os tuū & implebo illud. Canti. 5. Caput meū plenū errore. & in eo. Et resident iuxta fluenta plenissima. vbi additur littera thau in fine dictionis. Esa. 2. Quia repleti sunt vt olim. i. repleti sunt iniquitate & nequitia. Et in eo. 6. Et ea que subipso erant replebant templum. & in eo. 33. Impleuit sion iudicio & iustitia. Et in eodem. 65. Et libatis super eā. pro quo he. le. Et impletis numerū libamento. Cuius expositionē vide infra in dictione מָנָה Mana. Hiere. 4. Clamate fortiter & dicite. Pro quo he. le. Clamate implete & dicite. i. clamate plena voce. Et in eodem. 12. Et clamauerūt post te plena voce. & in hebreo non habetur voce: subintelligitur tū. Et in eo. 23. Nūquid nō celū & terrā ego īpleo. & ī eo. 51. Implete pharetras. Ezech. 9. & implete atria interfectis. Et in eo. 25. Implebor: deserta est. Zach. 9. Repleui ephraim. Et in eo. & replebuntur vt phiala. & aliquando scribitur sine aleph. Iob. 32. Plenus sū sermonibus. Ezech. 28. Repleta sunt interiora tua iniquitate. Et aliqñ scribitur cum vau loco aleph. vt in eo. 41. Ad mensuram calami sex cubitorū spacio. pro quo he. le. Plenū vel impletū calamū seu plenitudo calami. Scribitur ēt aliqñ cū he loco aleph. Iob. 8. Donec impleatur risu os tuū. & inde מְלֹא Melo. i. plenitudo. Geñ. 48. Et semē illius crescet in gētes. pro quo he. le. Et semen illius erit plenitudo gentiū. p̄s. 23. Dñi est terra & plenitudo eius. Ps. 97. Moueatur mare & plenitudo eius. 1. Reg. 28. Statimq; saul cecidit porrectus in terra. pro quo he. le. Et cecidit plenitudo

מְלֹא Plēitudo. stature eius in terra. & est idem sensus cū littera nostra. Ponitur ēt pro plena. Eccl's. 4. melior est pugillus cum requiē ꝑ plena vtraq; manus. Esa. 6. Plena est omnis terra gloria eius. Ponitur ēt pro multitudine. Esa. 31. Cum occurrerit ei multitudo pastorū. & inde מְלוֹא milo. nomen propriū loci vacui in ciuitate ierusalē: quem edificiis repleuit salomō. 3. Reg. 11. Tunc edificauit melo. & inde lapides precioſi que ponebantur in rationali & superhumerali dicuntur lapides מְלֹאִים miluim. eo quod implebant illum locum vacuum in quo includebantur. Exo. 25. & lapides ad ornandum ephod & rationale. Et in eodem. Ponesq; in eo quattuor ordines lapidum. pro quo hebrei legunt. Et implebis in eo impletionem lapidis: quattuor ordines lapidis. Et in eodem. Inclusi auro erūt per ordines suos. pro quo he. le. Inclusi auro erunt in impletionibus suis. Ponitur etiam predicta dictio מָלֵא male. pro initiare vel consecrare. vt Exo. 28. Et cunctorum consecrabis manus. & in eo. Postq; initiaueris manus eorum. Et in eodem. 29. Eo quod sit aries consecrationis. & in eodem. De ariete qui initiatus est. Et ī eodem. Arietem autem consecrationis tolles. Et in eodem. Quod si remanserit de carnibus consecratis. Et in eodem. Septem diebus consecrabis manus eorū. Et in eo. 32. Consecrastis manus vestras hodie. Leuit. 8. septem enim diebus finitur consecratio. Iudi. 17. Impleuitq; vnius filiorū suorum manum & factus est ei sacerdos. idest initiauit vel consecrauit manum. 3. Regum. 13. quicunq; volebat implebat manū suā & fiebat sacerdos. & inde מְלֵאָה melea. idest plēa. & accipitur etiam pro pregnante cuius venter plenus est. Eccl's. 11. Et qua ratiōe compingantur ossa in ventre p̄gnātis. Accipitur ēt מְלֵאָה melea. pro spica frumento plena. secundū hebreos. pro quo beatus hieronymus transtulit Decimas. Exo. 22. Decimas & primitias tuas non tardabis offerre. proquo he. le. plenitudinem tuam. s. frugum: & lachrimā tuā. i. liquorem vini & olei non tardabis. s. offerre. Nu. 18. Tam de area q̄ de torcularibus. pro quo hebrei legunt. Sicut frumentum de area & sicut plenitudo torcularis. sed beatus hieronymus transtulit sensum.

Initiare. מְלֵאָה Pregnās. Decime. Plēitudo.

מַלְאָךְ Malach. nuncius. angelus. De quo vide supra in dictione לְאָךְ Laach.

מַלְאָךְ Angelus.

מָלַח Malach. salire. sale condire. liquefacere. Leuit. 2. quid quid obtuleris sacrificii sale condias. Ezech. 16. Et aqua non es lota in salutem nec sale condita. & inde מֶלַח melach. i. sal. Geñ. 14. Que est mare salis. & in eodem. 19. Versa est in statuam salis. Deut. 29. Sulphure & salis ardore cōburens. Debet legi & salis ardore. & inde מְלֵחָה Melecha. i. salsugo. Iob. 39. Et tabernacula eius in terra salsuginis. Ps. 106. Terram fructiferam in salsuginem. Hiere. 17. In terra salsuginis & inhabitabili. & inde מָלוּחַ Malūach. idest herba quedam que in terra salsuginis nascitur: vel quia decliat ad saporem salis. pro quo beatus hieronymus generaliter transtulit herbas. Iob. 30. & mandebant herbas. Item מָלַח Malach. i. liquefacere siue comminuere. vel deficere. Esa. 51 Quia celi sicut fumus deficient. Et inde מְמֻלָּח Memulach. idest comminutū. Exo. 30. mixtū diligenter & purum. Pro quo hebrei legūt. Cōminutū & purū. sed in trāslatiōe chaldaica est sicut in littera nostra. & inde מְלָחִים Melachim. i. panni cōminuti & triti ex nimia vetustate. Hiere. 38. & tulit inde veteres pannos & antiqua que computruerunt. Et in eo. Pone veteres pannos & hec scissa & putrida sub cubito manuum tuarum. Item מָלַח Malach. i. nauta seu gubernator nauis. Ezech. 27. Omnes naues maris & naute earum. Ione. 1. Et timuerunt naute.

Salsugo. מָלוּחַ Herbe. מָלַח Deficere. מְמֻלָּח Cōminutū מְלָחִים Panni veteres מָלַח Nauta.

מָלַט Malat. saluare. liberare. eripere. euadere. parere. Geñ. 19. salua animam tuam. Et in eodem. Sed in mōte saluum te fac. Et in eo. Nec possum in mōte saluari. Et in eo. Et saluabor in ea. 1. Reg. 27. nōne melius est vt fugiā & saluer in terra philistinorū. Et in eo. Fugiā ergo manus eius. idest euadam manus eius. 2. Reg. 19. Qui saluā fecerunt animā tuā. 3. Reg. 19. Quicunq; fugerit gladium Azael occidet eum hieu: & quicūq; fugerit gladium hieu. i. qui euaserit gladium. Iob. 1. Et euasi ego solus. & in eodem. 19. Et derelicta sunt tantum modo labia circa dentes meos. pro quo hebrei legunt. Et euasi cum pelle dentium meorum. & beatus hieronymus transtulit sensum. Et in eodem. 22. Saluabitur inocēs. p̄s. 106. Et eripuit eos de interinitionibus eorū Eccl's. 9. Et liberauit vrbem per sapientiam suam. Ezech. 17. Nunquid prosperabitur vel consequetur salutem. Et in eodem. Nunquid effugiet. idest euadet. Et in eodem. 33. Animam suam saluabit. Amos. 2. Et robustus non saluabit animam suam. Et in eodem. Et velox pedibus non saluabi

Saluare Euadere Eripere. Liberare.

מֶלֶט Crypta

tur. & inde מֶלֶט Mélet. ídest crypta vbí homines abscõdun tur vt líberentur. Hiere. 43. Et abscondes eos ín crypta. Et aliquí hebrei dícunt q̃ sígnificat fornacem calcís. Signifícat etiam predícta dictío parere. vt Esa. 66. Anteq̃ veníret partus eius peperít masculum. Et supra ín eo. 34. Ibí habuít foueam ericíus: & enutriuít catulos. pro quo he. le. Ibí nídificauít ericíus: & peperít. Ponitur etiã pro íncendere vel accendere. vt Iob. 41. sícut tede ígnis accense. sed etiam ín predícto loco hebrei legunt. sícut scíntílle ígnis euadunt sí ue vadunt.

Parere.

Accẽdere.

מָלַךְ Regnare.

מָלַךְ Malach. regnare. consulere. seu cogítare. Exo. 15. Dominus regnauít ín eternum & vltra. Iudí. 9. Impera nobis. pro quo hebrei legunt. Regna super nos. & in eodẽ. veni & ímpera super nos. 2. Reg. 5. Et quadragínta annis regnauit: in Ebron regnauit super iudam septem annis & sex mensíbus: in ierusalem autem regnauit trígínta tríbus annís. 3. Reg. 11. & regnabis super omnia que desíderat anima tua. 4. Reg. 8. Et octo annís regnauít in ierusalem. Et ĩ eodem. 11. Porro athalia regnauit super terram. Ester. 1. qui regnauít ab índia vsq̃ ad ethiopíam. Esa. 32. Ecce in iustítia regnabit rex. Hiere. 22. Nunquíd regnabís. Et ín eodẽ. 33. Et regnabit rex. Dañ. 9. Qui regnauít super regnum chaldeorum. & inde verbum tertie coníugationís. í. regnare facere síue regem constituere. vt. 1. Reg. 8. Et constitue super eos regem. & in eodem. 11. Et fecerunt íbí regem saul coram domíno. Et ín eodem. 12. Et constítuí super vos regem. Hiere. 37. Quẽ constituit regem nabuchodonosor. & íde מֶלֶךְ mélech. i. rex. Geñ. 26. Abíit ísaac ad abímelech regem palestinorum. Et ín eodem. 36. Antequam haberẽt regẽ fílíí ísrael. Exo. 1. Et surrexit rex nouus super egyptũ ps. 20. Domine ín vírtute tua letabitur rex. & in lĩgua chaldaica dicitur מַלְכָּא Malca. Dañ. 2. rex ín sempíternum víue. & in plurali מַלְכִּים melachim. í. reges. Geñ. 14. & reges qui erant cum eo. Et ín eo. quattuor reges aduersus quinq̃ ps. 2. Astíterunt reges terre. reperitur etiã מְלָכִין melachin cum nun in fine loco mem. Prouer. 31. Et vías tuas ad delẽ dos reges. Et ín chaldeo commũíter dícitur מַלְכִין malchin síue מַלְכַיָּא malchaía. Dañ. 2. transfert regna atq̃ cõstítuít. pro quo hebrei legunt. auferẽs reges & constítuens reges. Et in eo. Tu rex regũ es. scríbitur etiam cum aleph ín secunda syllaba quod alías nũcíos síue ãgelos sígnificat. 2. Reg. 11. eo tpe quo solent reges ad bella procedere. & ín genere femínino מַלְכָּה malca. í. regĩa. Ester. 1. vasthi quoq̃ regína fecit conuíuium. reperítur etiam cum aleph ín secunda syllaba & cũ thau in fine: & dr̃ מְלֶאכֶת Meléchet. Hiere. 7. Vt faciant placentas regine celí. De quo vide supra ín dictíõe לָאַךְ Laach. & ĩ plu. מְלָכוֹת melachoth. í. regĩe canti. 6. sexagínta sunt regíne. Et índe מְלוּכָה melucha. ídest regnũ vt. 3. Reg. 10. De sermone autem regni non indicauit eí. & in eo. 11. Et ínnouemus ibí regnum. scríbitur etiam cũ duplící mem ín príncípio & dícitur מַמְלָכָה mamlacha. síue מַמְלֶכֶת mamlécheth. aut מַמְלְכוּת mamlechuth. í. regnum. vt Geñ. 10. Fuit autem principíũ regní eius Babylõ. Exo. 19. & vos erítis míchí ín regnum sacerdotale. Nu. 32. Regnũ seon regis amorreorum. Deut. 3. ciuitates regni og ín Basan. Threñ. 2. Polluit regnum & prícipes eius. Scribitur etiam cum símplící mem & dícitur מַלְכוּת malchuth. ídest regnũ. vt Esdre. 4. & vsq̃ ad regnum darií regis persarum Et ín eodem. In regno autem asueri ípse est artaxerxes. ps. 102. Et regnũ ípsíus oĩbus dñabitur. Et in lingua chaldaica dícitur מַלְכוּ Malchu. síue מַלְכוּתָא malchutha. Dañ. 2. Regnum & fortitudo & ímperium & gloríam dedit tíbí. & in eodem. & post te consurget regnum alíud. & ín plurali.

Regẽ constituere.

מֶלֶךְ Rex.

מַלְכָּא מְלָכִים Reges.

מַלְכִין מַלְכַיָּא Reges.

מַלְכָּה Regina

מְלֶאכֶת

מְלָכוֹת Regine

מְלוּכָה Regnum.

מַמְלָכָה מַמְלֶכֶת מַמְלְכוּת Regnum.

מַלְכוּת Regnum.

מַלְכוּ מַלְכוּתָא Regnum.

מַמְלָכוֹת Regna.

מַלְכוּתָא Regna.

מָלַךְ Cogitare.

מָלַךְ Cõsilium.

מֹלֶךְ Idolũ moloch.

מָלַךְ Malas. dulcorare. seu dulcem esse. ps. 118. Quã dulcía faucíbus meis eloquía tua. Et secundum aliquos índe potest derívarí מֵלִיץ melis: quod sígnificat ínterpretem seu eloquentem. de quo vide supra ín dictíone לוץ Los.

מָלַךְ Dulcẽ esse

מֵלִיץ Interpres

מָלַךְ Malac. scíndere. secare. rumpere. Leuit. 1. Et retorto ad collum capíte ac rupto vulneris loco. Et dícant hebrei q̃ sígnificat secare vel scíndere cum vnguíne. vnde ín predícto loco ípsí legunt. & vnguíne secabit caput eíus. Et in eo. 5. Retorquebit caput eíus ad pẽnulas ita vt collo adhereat & non penítus abrumpatur. pro quo he. le. Et scíndet seu secabit caput eíus versus collum & non díuídat. Et est ídem sensus cum líttera nostra.

Rumpere.

Secare.

Retorquet

מִן Min. de. ex. e. a. vel ab. magís. plus. super. ne. non. Geñ. z. Sed fons ascendebat de terra. Et ín eodem. Formauít ígítur dominus deus hominem de límo terre. Et in eodẽ. 3. Nísí q̃ ex ligno de quo preceperam tibí vt non comederes comedísti. Et ín eodem. 29. Nam ex illo adaquabantur pecora. Ios. 5. A fluuio turbido qui irrigat egyptum. Iudí. 13. Erít enim puer nazareus dei ab ínfantía sua. Ezech. 39 A die ílla & deínceps. Et aliquando scríbitur cum lameth in príncípio. vt Exo. 9. A die qua fundata est. Iob. 36. Repetam scíentíam meam a príncípio. Hiere. 7. A seculo vsq̃ ín seculum. scríbitur etiam cum iod ín fine & dícitur מִמֶּנִּי mi ní síue לְמִנִּי Lemíní. Iudí. 5. Ex ephraím delebit eos. Et ín eodem. De machir príncipes descenderunt. Iob. 20. Hoc scío a prícípio ex quo posítus est homo super terram. Esa. 46. Qui portamíní a meo vtero: qui gestamíní a mea vulua. pro quo hebrei legunt. Qui portamíní ab vtero: qui gestamíní a vulua. potest etiam legí sícut est ĩ líttera nostra vt infra dícetur. Mích. 7. Et vsq̃ ad te veníet asur & vsq̃ ad cíuítates munítas. pro quo hebrei legunt. Et vsq̃ ad te veníet ab asur & cíuítates munítas: & a cíuítatíbus munítís. & ín compositione cũ alíís dictionibus scríbitur sine nun cũ sola mem líttera. vt Geñ. 2. Quía in ípso cessauerat ab omní opere suo. & ĩ eodem. Ex omní ligno paradísí comede: de ligno autem scíentíe boní & malí ne comedas. Et ín eo. Hoc nunc os ex ossíbus meis & caro de carne mea. Et ín eodem. quoníam de víro sumpta est. & in eodem. 5. Iste consolabitur nos ab operíbus nostrís. Exo. 9. Ab homíne vsq̃ ad íumentum. Et in eodem. Necdum tímeatís dominum deum. pro quo hebrei legunt. Necdum tímeatís a facie domíní dei. Leuit. 19. Coram cano capite consurges. pro quo hebrei legunt. A facie canı́ consurges. Deut. 17. De numero fratrum tuorum. Et ín eo. 33. Dominus de sion veníet. ps. 8. Ex ore ínfantíum & lactentíum. ps. 16. Ab ínímícís manus tue domine a paucis de terra. ps. 112. Ex hoc nunc & vsq̃ ín seculum. Prouer. 8. Antequam quíq̃ faceret a príncípio. & ín eodem. Ab eterno ordinata sum & ex antí quís. Ezech. 44. que fuerit vídua a sacerdote accípíant. Et aliquando sígnificat plus vel magís: aut magísquã: aut est nota comparationís & tunc íungitur cum nomíne cuí

מִן De.

Ex.

A. Ab.

מִנִּי לְמִנִּי Ex. De. A.

Magis quã

fit comparatio.Gen̄.20.Te ergo ipsum magisquam hos affligemus.Iudi.5.Benedicta inter mulieres hiael.idest magisquam alias mulieres.Et in eodem.& benedicatur in tabernaculo suo.pro quo hebrei legunt.plusquam mulieres

Plusquã.

in tabernaculo benedicatur. Ruth.1.quia vestra angustia magis me premit.Pro quo hebrei legunt.quia amaritudo est mihi magis quam vobis.Potest etiam legi sic.quia amaritudo est mihi ex vobis.idest ex vestra angustia.& tunc erit idem sensus cum littera nostra.p̄s.30.Super omnes inimicos meos factus sum opprobrium.p̄s.44.Pre consortibus tuis.idest magis quam consortes tuos.p̄s.118.Sup omnes docentes me intellexi.& in eodem.Super senes intellexi.Prouer.8.Melior est fructus meus auro & lapide precioso:& genimina mea argento electo.Eccl's.7.Melius est nomen bonum quam vnguenta preciosa.Et in eo.9.Melius est canis viuus leone mortuo.Ponitur etiam aliquando ꝑ ne vel non.vt Gen̄.31.Caue ne quicquam aspere loquaris cum iacob.pro quo hebrei legunt.Caue de loquendo cum iacob.1.Reg.15.Abiecit te dominus ne sis rex. Et in eodē. 25.Ita vt nemo possit ei loqui.3.Reg.15.Ne esset princeps in sacris priapi.Ps.82.Disperdamus eos de gente.idest ne sit gens.Esa.5.Ne pluant super eam imbrem.Ezech.16.& desines fornicari.pro quo hebrei legunt.Et desinere te faciam a meretrice.idest ne sis meretrix.Deut.33. Et qui oderunt eum non consurgunt:vbi ponitur מִן min pro non.& sic est etiam in translatione chaldaica. pōitur etiam aliquā do pro in.vt Esa.55.Non erit tibi amplius infans dierum. Pro quo hebrei legunt.Non erit inibi amplius infans dierum.& similiter.Deut.33.Dominus de sina venit.Pro quo ipsi legunt.Dominus in sina venit. p̄s.67. A templo tuo in ieruſalem tibi offerent reges munera.pro quo hebrei legunt.In templum tuum in ieruſalem. idest quod est in ieruſalem.Est etiam aliquando quasi syllabica adiectio. Et ideo omittitur in nostra translatione.Gen̄.49. Aser pinguis est panis eius.Vbi preponitur huic dictioni aser.scilicet de Aser pinguis est panis eius.& in eodem. Deus patris tui erit adiutor tuus.vbi pro eo quod in littera nostra est deus in hebreo habetur מֵאֵל Meel.quod significat de deo.Leuit.23.Altero die sabbati.vbi preponitur huic dictioni altero:ac si diceret. De altero die sabbati.4.Reg.18.Et nō penitus iumenta intereant.vbi preponitur huic dictioni iumenta.Hiere.10.Non est similis tui domine.pro quo in hebreo legitur.De non est similis tui domine.Hiere.17. Et ego non sum turbatus te pastorem sequens.vbi preponitur huic dictioni pastorem.Pro quo hebrei legunt. Et ego nō sum turbatus de pastore post te siue de pascendo post te. Aggei.2.Antequam poneretur lapis in templo domini. Pro quo in hebreo legitur.De antequam poneretur lapis in templo domini.& quando componitur predicta dictio cum pronominibus tunc duplicatur littera mem hoc modo.מִמֶּנִּי Miméni.idest a me.siue de me aut ex me.Ps.2.postula a me.Reperitur etiam aliquando cum simplici mem & dicitur מִנִּי mini.seu מֶנִּי Méni.idest a me.Iob.16. Si tacuero non recedet a me.Et in eodem.21.Consilium impiorum longe sit a me.p̄s.64.verba iniquorum preualuerūt super nos.pro quo hebrei legunt.verba iniquorum preualuerunt a me.idest pluſquam me vel super me.Esa.22.Recedite a me amare flebo.& in eodem.30.vt faceretis consilium & non ex me.Et in eodem.38.Et conuoluta est a me. מִמֶּךָּ Mimecha.idest a te.Exo.8.vt abigantur rane a te מִמֶּנּוּ miménu.i.ab eo.siue de eo aut a nobis.vt Gen̄.2.In quacunq; enim die comederis ex eo.Et in eodem.23. nullusq; te ꝓhibere poterit.ꝑ quo he.le.nullus ex nobis sepulchrū

Super. Pre.

Comparatiuum.

Quam.

Ne.

מִן Non

In.

Syllabica adiectio.

מִמֶּנִּי a me. מִנִּי מֶנִּי

Ex me.

suum prohibebit a te.Reperitur etiā מְנֻחוֹ ménhu.siue מִנְחוֹ minéhu.Iob.4.Suscepit auris mea venas susurri eius.pro quo hebrei legunt.Et suscepit auris mea parum ex eo.Ps.67.Ex inimicis ab ipso.Et in genere femininо scribitur cum he ī fine:& dicitur מִמֶּנָּה miména.idest ab ea siue de ea aut ex illa.vt Gen̄.30.& habeam ex illa filios. reperitur ēt מִמֶּנּוּ miménu in genere femininо.Iudi.11.Non enim habebat alios liberos.pro quo in hebreo legitur. non erat ei ex ea filius aut filia.idest preter eā.מִכֶּם michem:siue מִמְּכֶם Mimechem.idest a vobis siue de vobis.מֵהֶם mehem.idest ab eis siue de eis.Et aliquando scribitur cum littera nun & dicitur מִנֶּהֶם minhem. Iob.11. Et effugium peribit ab eis. Item מִן min.significat quoddam genus instrumēti musicī & reperitur in numero plurali.scilicet מִנִּים minim. ꝑ quo beatus hieronymus trāstulit chordas.Ps.150. Laudate eū in chordis & organo. Itē מָן man.in lingua chaldaica significat quis siue quicunq;.Dañ.3.Si quis autem non prostratus adorauerit.Et in eodem.quis est deus qui eripiet vos de manu mea.Item מָן man.idest mana cibus quo alitī sūt hebrei in deserto.De quo vide in dictione sequenti.

מִן מִנִּים Chorda. מָן Quis. man.

מָנָה Mana.numerare.constituere.decernere.parare.seu ꝑ parare.Gen̄.15.Sic erit semē tuum.pro quo hebrei legunt.Sic semen tuum numerabitur.2.Reg.24. vade numera israel & iudā.3.Reg.20.Instaura numerum militum qui ceciderunt.Iob.7.Et noctes laboriosas enumerauī mihi.p̄s.89.Dinumerare dexteram tuam sic notum fac. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit vt numerentur dies nostri sic ostende.Esa.65. Numerabo vos in gladio.& inde מְנִי meni.idest numerus. vt supra in eodem.Et libatis super ea.pro quo in hebreo habetur.Et impletis meni libamine.& dicunt aliqui hebrei ꝙ meni in predicto loco significat certam cōstellationem seu certū numerum stellarum quibus sacrificabant.Alii vero dicunt ꝙ significat septem planetas:vnde.lxx. interpretes vt refert beatus hieronymus super predicto loco sic transtulerunt. Et impletis demoni poculum.Alii vero dicūt ꝙ significat numerum.vnde sequitur in textu numerabo vos gladio: vbi alludit scriptura ad p̄dictā dictionē meni:more suo.Et inde מָנָה mana:quod significat genus ponderis quod cōtinet certum numerum vnciarum.pro quo translatio nostra ipsum nomen hebraicū posuit.Ezech.45. viginti sicli & viginti quinq; sicli & quindecim sicli mnam faciunt. & in plurali מָנִים manim.Esdre.2.Argenti mnas quinq; millia Nee.7.Et argenti minas duo millia.& inde מִנִים monim. Pro quo btūs hiero.trāstulit vices.Gen̄.31.mutauit merce dē meā decē vicibus.Item מָנָה mana.idest constituere siue preparare.1.Paralip.9.Et qui credita habebant vtensilia sanctuarii.pro quo hebrei legunt.qui erant constituti sup vasa sanctuarī.Dañ.1.Et constituit eis annonam. & in eodē qui constituit vobis cibum & potum. Et in eodem. Et dixit daniel ad malasar quem constituit princeps eunuchorū Scribitur etiam sine he.Ione.2.Et preparauit dominus piscem grandem.& in eodem.4.Et preparauit dominus deus hederam.& in eodem.Et parauit deus vermem. & inde מָנָה mana.idest munus.pars.portio constituta seu debita. Leuit.8.In partem suam sicut preceperat dominus.p̄s.15. Dominus pars hereditatis mee.Ps.62.pars vulpium erūt Et in plurali מָנוֹת manoth.Ester.2.Et traderet ei partes suas.& in eodem.9.Et mittant sibi mutuo partes epularum & ciborum.& aliquando scribitur cum iod ī fine & dicitur מָנָיוֹת menaioth. idest partes seu munera. Nee.12. Dabāt partes cantoribus & ianitoribus. Scribitur etiam cum aleph & dicitur מָנָאוֹת menaoth.vt supra in eodem.In deco

מָנָה Mana. Numerare Meni. Cōstellatio Demon.

mnas. מָנִים mne מִנִים Vices. מָנָה Cōstituere Preparat מָנָה Pars. מָנוֹת Partes. מָנָיוֹת Partes מָנָאוֹת

munera
מִן
man.
mana.
מָן
Quid.
מָן הוּא man hu.quod ſignificat quid eſt hoc.tamen in hebreo nō habetur quod ſignificat quid eſt hoc: ſed ē expoſitio trāſlatoris:quia ſequitur in textu.Ignorabant enim quid eſſet. Ps.60.miſericordiam & veritatem eius quis requiret.vbi
Quis.
pro eo quod in littera noſtra eſt quis in hebreo habetur מָן man.Hebrei tamen dicunt ꝙ in predicto loco ſignificat preparationem.Sed in lingua chaldaica communiter eſt dictio interrogatiua.vt dictum eſt in dictione precedenti.
מִנְחָה
munus.
מִנְחָה mincha.munus.oblatio.ſacrificium.Geñ.43.Et de ferte viro munera.Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſcilicet munus.& in eo.Tulerunt ergo viri munera.& in eodem.Illi vero parabant munera.Iudi.3.miſeruntq; filii iſrael per illum munera.Ponitur etiam pro ſacrificio vl' oblatione.Leuit.2.Anima cum obtulerit oblationem ſacrificii dño.& in eo.Omnis oblatio que offertur domino abſq; fermento fiet.& in eodem.7.Et omne ſacrificium ſimile quod coquitur in clibano.Nu.16.Ne reſpicias ſacrificia eorum.3.Reg.18.Cumq; iam tempus eſſet vt offerret holocauſtum.ideſt ſacrificium veſpertinum. Eſdre. 9. Et ego ſedebam triſtis vſq; ad ſacrificium veſpertinū.ps.140 Eleuatio manuum mearum ſacrificium veſpertinum.
Oblatio
Sacrificiū
מְנִיבָא
Torques.
מְנִיבָא menicha.in lingua chaldaica ſignificat torquē.Dañ. 5.Et torquem auream habebit in collo.
מָנַע
Priuare.
Prohibef
מָנַע manaa.priuare.vetare.prohibere.deſinere. abſconde re.celare.Geñ.30.Qui priuauit te fructu ventris tui. Nu.22.Ne cuncteris venire ad me.Pro quo hebrei legunt. Ne prohibearis ſiue ne deſinas venire ad me. Et in eo.Deus priuauit te honore.1.Reg.25.Qui prohibuit te ne venires in ſanguinem.2.Reg.13.Et non negabit me tibi.ideſt
Auferre.
non prohibebit vel nonvetabit me tibi.Iob.38.Auferetur ab impiis lux ſua.Pro quo hebrei legunt.Et priuabitur ſeu prohibebitur ab impiis lux eorum.ps.20.& voluntate labiorum eius non fraudaſti eum.ideſt non priuaſti vel prohibuiſti.ps.83.Non priuabit bonis eos qui ābulant in innocentia.Prouer.1.Prohibe pedem tuum a ſemitis eorum.& in eodem.3'. Noli prohibere benefacere.Hiere.2.Prohibe pedem tuum a nuditate.Et in eodem.5. Et peccata veſtra prohibuerunt bonum a vobis.Ezech.31. Et prohibui fluabſcondef
Celare.
mina eorum.Ioel.1.Quoniam interiit de domo dei veſtri ſacrificium & libatio.Pro quo hebrei legunt. Quoniam ꝙ hibitum eſt de domo dei veſtri ſacrificium. ponitur etiam pro celare vel abſcondere.Iob.20.& celabit in gutture ſuo. Prouer.11.Qui abſcondit frumentum maledicetur in populis.Hiere.42.Nec celabo vos quicquam.
מָנֹר
Liciatorii
מְנֹרָה
מָנֹר Manor.Liciatorium.ideſt lignum quo tela circūuoluitur.1.Reg.17. Haſtile autem eius erat quaſi liciatorium texentium.Item מְנֹרָה Menora.ideſt candelabrum.De quo vide infra in dictione נור Nur.
מָס
Tributum
מָס Mas. Tributum.vectigal.De quo vide in dictione ſequenti.
מָסַס
Liquefacere.
diſſolui pauore.
ptimeſcef.
מָסַס Maſas.Diſſoluere. liquefacere. tabefacere. terrere. Perterrere. ptimeſcere.ſeu terrore vel pauore diſſoluiExo.16.Cumq; incaluiſſet ſol :liquefiebat.Ioſ.2.Et elanguit cor noſtrum. Pro quo hebrei legunt. Et diſſolutum eſt cor noſtrum.ſcilicet pauore.Et in eodem.7. Pertimuitq; cor populi.ideſt pauore diſſolutum eſt.vel liquefactum eſt.vnde ſequitur & ad inſtar aque liquefactum ē. vbi vtrū ꝙ ſignificatum ponitur in tranſlatione noſtra pro vnoverbo hebraico.Nam in hebreo ſic legitur.Et diſſolutum ſeu liquefactum eſt cor populi & fuit ſicut aqua.Iudi. 15.Ita vincula quibus ligatus erat diſſipata ſunt & ſoluta. ideſt diſſoluta.2.Reg.17.Et fortiſſimus quiſq; cuius cor eſt quaſi leonis pauore ſoluetur.Iob.6.Qui tollit ab amico ſuo miſericordiam. Pro quo hebrei legunt. Qui diſſoluit ab amico ſuo miſericordiam.ps.57.Ad nihilum deuenient tanquā aqua decurrens.pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit.Diſſoluantur ſicut aque que defluunt.Et in eodem.Sicut cera que fluit auferentur.ideſt que diſſoluitur vel liquefit.Hebrei tamen in predicto loco legunt.Sicut teſtudo que liquefit vel diſſoluitur Vnde beatus hieronymꝰ in pſalterio iuxta hebraicā veritatē tranſtulit.Sicut vermis tabefactus pertranſeant.Eſa.64. Sicut exuſtio ignis tabeſcerent.Michee.1. Et conſumentur montes ſub eo.Pro quo hebrei legunt. Et diſſoluentur vl' tabeſcent montes ſub eo.vide etiam de hoc in dictione ſequenti.Ponitur etiam pro terrere vel pertimeſcere. Deut. 1.Nuncii terruerunt cor noſtrum.Eſa.10. Et erit terrore ꝓ fugus.Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et erit quaſi diſſoluens ſigniferum: Nam quando ſignifer diſſoluitur tunc totus exercitus diſſoluitur & diſſipatur. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra.De quo vide infra in dictione נָסַס Naſas.& inde מָס Mas.ideſt tributum.cenſus. vectigal.inditio.Geñ.49.Et erit tributis ſeruiens. Exo.1. Preposuit itaq; eis magiſtros operum.Pro quo hebrei legunt. Et prepoſuerunt eis principes cenſuum ſeu tributorum. 3.Reg.5.Et erat inditio triginta millia virorum. Et in eodem.Et adoniram erat ſuper huiuſcemodi inditionem.Eſa.31.Et iuuenes eius vectigales erunt.Threñ. 1. Princeps prouinciarum facta eſt ſubtributo.& inde מִסָּה Miſſa. ideſt oblatio.Que fit deo propter debitum munus perſonale.& ſcribitur cum thau in fine loco he ratione genitiui ſequentis.Deut.16.Oblationem ſpontaneam manus tue quam offeres iuxta benedictionem.Quod nomen vt quidam dicunt:nos chriſtiani in ſacrificio noſtro impoſitum retinuimus vt a nobis appelletur miſſa:cum hoc nomen nec grecum nec latinum eſſe videatur:ſed potius ab hebreis mutuatum.
מָס
Tributum
מָסַס
Cenſus
Inditio.
מָסָה
Diſſoluef.
Liqfacere.
Tabeſcere
מִסָּה
Electigal.
מִסָּה
Oblatio.
מָסָה Maſa.diſſoluere.Liquefacere.tabefacere. ſicut dictio precedens.Ioſ.14.Diſſoluerunt cor populi.Ps.6. lachrymis meis ſtratum meum rigabo. ꝓ quo hebrei legūt Lachrymis meis ſtratum meum liquefaciam ſeu diſſoluā vel tabefaciam.Ps.36.Et tabeſcere feciſti ſicut aranea anima eius.
מָסַךְ
miſcere.
מָסַךְ maſach. miſcere. libare.Ps.101.Et poculum meum cum fletu miſcebam.Prouer.9. miſcuit vinum ſuum.Et in eodem.Bibite vinum quod miſcui.Eſa.5.Et viros fortes ad miſcendam ebrietatem.Et in eodem.19. Dominus miſcuit in medio eius ſpiritum vertiginis. Et inde מֶסֶךְ meſech.ideſt mixtum ſeu libamen. ps. 74. Plenus mixto.Scribitur etiam cum duplici mem & dicitur מִמְסָךְ mimſach.prouer.23. Et ſtudent calicibus epotandis. Pro quo hebrei legunt.Venientibus ad requirendam mixtionem.ideſt vinum mixtum.Sed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum.Eſa.65. Qui ordinatis fortune menſam & libatis ſuper eam.Pro quo hebrei legunt. Et impletis numerum mixtione ſiue libamine. Vide etiam de hoc infra indictione נָסַךְ Naſach. Item מָסָךְ maſach. ideſt coopertorium ſeu tentorium. Exodi. 26. Facies & tentorium
מֶסֶךְ
mixtum.
מִמְסָךְ
Libare
מָסָךְ
tentorium

in introitu tabernaculi.Esa.zz. & reuelabitur operimentum iude.Ezech.z8.Omnis lapis precioſus opimētū tuū.

מָסַר Tradere. מָסַר Masar.tradere.delegare.Nu.31. Dederūtq; millenos de ſingulis tribubus.pro quo hebrei legunt.& tradiſti ſunt ſeu delegati ſunt de millibus iſrael mille per ſingulos tribus.Et in eo.Et preuaricari vos fecerunt in dominum.pro quo hebrei legunt. vt traderent preuaricationē in dominum.& in lingua chaldaica communiter ſignificat tradere.

מָעַד Deficere. Labi Infirmari מָעַד maad.labi.vacillare.nutare.deficere.infirmari.2. Regū.22.Et non deficient tali mei. pro quo hebrei legunt.& non labantur tali mei.Ps.17.Et non ſunt infirmata veſtigia mea.pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit & non deficient tali mei.ps. 25. Et in domino ſperans non infirmabor.pro quo beatus hieronymus tranſtulit.& in domino ſperans non deficiam. Ps. 36.non ſupplantabuntur greſſus eius.pro quo beatus hieronymus tranſtulit.non deficient greſſus eius.i.nō vacillabunt ſeu non labentur.ps.68. Et dorſum eorum ſemper incurua.Pro quo hebrei legunt.& lumbos eorum ſemper fac nutare ſeu vacillare. Prouer. 25. & pes lapſus. & inde מוֹעֲדֵי Moade.i.lubricationes ſeu lapſus. Iob.12. Parata ad tempus ſtatutum.pro quo hebrei legunt.parata ad lubrica

Vacillare

מוֹעֲדֵי Lubricationes. tiones ſeu lapſus pedis.poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra.De quo vide ſupra in dictione יָעַד Iaad.

מֵעָה מֵעַיִם מֵעַי Venter. מֵעָה Meaa.viſcera. inteſtina. venter.vterus.Et ſolum inuenitur in numero plurali.ſcilicet מֵעַיִם meaim. ſiue מֵעַי Mee.Nu.5.Ingrediantur aque maledicte iſte in vētrē tuum.ps.39.Et legem tuam in medio cordis mei. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatē tranſtulit.In medio ventris mei.Ps.70. De ventre matris mee tu es protector meus.Canti.5.Venter eius eburneus. Esa.16.Venter meus ad moab quaſi cithara ſonabit. & in eo.38.& ſtirps vteri tui vt lapilli eius.pro quo hebrei legūt Et ſtirps vteri tui ſicut vteri eius.ideſt ſicut ſtirps vteri ei9. Vbi bis ponitur eadem dictio.& dicunt hebrei q̄ per ſtirpē vteri eius.ſcilicet maris:ſignificantur piſces.ſed in tranſlatiōe chaldaica eſt ſicut in littera nr̄a.& in eo.36. Multitudo viſcerū tuorū & miſerationū tuarū ſuper me continuerūt ſe.Hiere.4.ventrē meū doleo.& in eo.31.Idcirco cōturbata ſunt viſcera mea ſuper eū.Threñ.1.Venter meus cōturbatus eſt.Ione.2.Et orauit ionas ad dominum deum ſuū de ventre piſcis.

Uterus. Viſcera.

מָעַט Minorē eē Minuspārare. Minuere. מָעַט Maat.minuere.diminuere.minorare.ſeu minus facere.paruum ſeu minorem eſſe.decreſcere.Geñ.32. minor ſum cūctis miſerationibus tuis.Exo.16.nec qui minuſ parauerat reperit minus.& in eo.30. pauper nil minuet. Leuit.25.quanto minus temporis numeraueris:tanto minoris et emptio conſtabit.pro quo hebrei legunt.ſecundū paucitatē annorū minues emptionē eius.& in eo.z6. & ad

Ad paucitatem redigere. Minorare paucitatem redigent.ideſt cuncta minuent. ps.106. Et iumenta eorum non minorabit.Prouer. 15. ſubſtantia feſtinata diminuetur.Eccls.12.Et ocioſe erunt molētes in minuto numero.pro quo hebrei legunt.& ocioſe erūt molentes:quia imminute ſunt.Hiere. 10. Ne forte ad nihilū redigas me.pro quo hebrei legunt.ne forte minuas me.& in eodē.30.Et multiplicabo eos & non minuentur.Ezech. 29.& imminuam eos ne imperent gentibus. & inde מְעַט Meaat.ideſt minus.parum.pauxillum.modicū:paucū.ſiue paucitas.Geñ.18.Sed afferam pauxillum aque.Et in eodem.24.Pauxillum aque mihi ad bibendum prebe. Nu. 16.Nunquid parum vobis eſt q̄ ſeparauerit vos deus iſrael.Iob.10.Nunquid nō paucitas dierum meorum finietur

Minuere. מְעַט Pauxillū Parum. Paucitas modica

breui.Ezech.11. Et ero eis in ſanctificationem modicam. Et in plurali.מְעָטִים meatim.Ps.108.fiant dies eius pauci. Eccls.4.Idcirco ſint ſermones tui pauci.& quando prepo nitur ei littera caph. tunc ſignificat parum ſiue pene. Geñ. 25.potuit coire quiſpiam de populo cum vxore tua. Pro quo hebrei legunt.Quaſi parum.ideſt pene coiſſet vnus de populo cum vxore tua.Ps.72.mei autem pene moti ſūt pedes.Prouer.5.Pene fui in omni malo.

מְעָטִים Pauci. Pene.

מָעַךְ Conterere Subigere Figere. מָעַךְ maach.conterere.concaſſare.ſubigere. comprimere. figere.Leuit.22.Omne animal quod vel contritis.Ezech.24.Ibi ſubacta ſunt vbera earum.Pro quo hebrei legunt.Ibi confregerunt ſeu compreſſerunt vbera earum. ſignificat etiam figere.vt.1.Regum.26. Et haſtam fixam in terra.

מָעַל Preuaricari Preterire mandatuz Trāſgredi Cōtēnere. מָעַל maal.preuaricari.tranſgredi.preterire.ſcilicet mādatum.contemnere.Leuit.5.Anima ſi preuaricans cerimonias domini.Et in eodem.6.Et contempto domino negauerit proximo ſuo depoſitum. pro quo he.le. Et preuaricatus fuerit preuaricationem in dominum. Ioſ.7. Filii autem iſrael preuaricati ſunt mandatum.& in eo.22.nō ne Achan filius zare preteriit mandatum domini.prouer. 16.In iudicio non errabit os eius.ideſt non tranſgredietur vel non preteribit os eius.2.Paralip.28. Et contemptum habuiſſet dominum.& inde מַעַל maal. ideſt preuaricatio vel tranſgreſſio.Ioſ.22.que eſt iſta tranſgreſſio. & in eodem.Si preuaricationis animo hoc altare conſtruximus. Ponitur etiam pro mendacio ſeu pro eo quod repugnat veritati.Iob.21.Cum reſponſio veſtra repugnare oſtenſa ſit veritati.Item מְעִיל meil.ideſt tunica ſeu pallium.Exo. 28. Tunicam & lineam ſtrictam. Et in eodem. facies & tunicam ſuperhumeralis totam hiacinthinā. 1. Reg.2.& tunicam paruam faciebat ei mater ſua. Eſdre.9. Scidi pallium meum & tunicam. ps. 108. Et operiantur ſicut diploide. ideſt ſicut pallio.Et in plurali.מְעִילִים meilim. 2. Reg. 13. Huiuſcemodi enim filie regis virgines veſtibus vtebātur. ideſt tunicis huiuſcemodi.

Tranſgreſſio. Preuaricatio. Repugnāſ veritati. מְעִיל Tunica Pallium. מְעִילִים Tunice.

מַעַן לְמַעַן Et. Ideo. Propter. מַעַן maan.prepoſita littera lamed dicitur לְמַעַן lemaan: & ſignificat propter.propterea.propterquod.vt.ideo.idcirco.Geñ.18. Vt adducat dominus propter Abraam omnia que locutus eſt ad eum.Exo.16.Vt tentem eum.Leuit. 17.Ideo ſacerdoti offerre debent filii iſrael.Iob. 18. Nunquid propter te derelinquetur terra.Ps.5. Propter inimicos meos.ps.6.Et ſaluum me fac propter miſericordiam tuam.Ps.129.Et propter legem tuam ſuſtinui te domine. Prouer.16.vniuerſa propter ſemetipſum operatus eſt dominus.Eſa.38.Propter me & propter dauid ſeruum meū. Ezech.36.Non propter vos ego faciam.

מַעָר מְעָרָה Speluca. מְעָרוֹת Speluce. מַעַר Statudo. מְעָרָה maar.ſpelunca.& recipit he in fine & dicitur מְעָרָה maara.Geñ.19.Et manſit in ſpelunca.Et ī eo.23. vt det mihi ſpeluncam duplicem. 2. Reg.23.Et venerunt tempore meſſis ad dauid in ſpeluncam odolam. Et in plurali מְעָרוֹת meaaroth. Iudi.6.Feceruntq; ſibi antra & ſpelūcas. Eſa.32.Tenebre & palpatio facte ſunt ſuper ſpeluncas. Itē מַעַר maar.ideſt incaſtratura ſiue ſculptura. pro quo beatus hieronymus tranſtulit ſimilitudinem.3.Reg.7. Quaſi in ſimilitudinem hominis ſtantis.vide etiam de hoc infra in dictione עָרָה Ara.

מַץ מָצָה Azymum מַצּוֹת Azyma מָצָה Mas. azymum. litis. iurgium. & recipit he in fine quod denotat genus femininum:& dicitur מָצָה maſa. Leuit. z. Simile conſperſe oleo & abſq; fermento. ideſt azymum. Et in plu. מַצּוֹת Maſoth. ideſt azyma.Geñ.19. Et coxit azyma & comederunt.Exo.12.Septē diebus azyma comedetis.Et in eo.29.Et lagana azyma.Itēמָצָה maſa

Cõtentio. מִץ

ideſt lis.ſeu contentio.Eſa.58.Ecce ad lites & contentiões ieiunatis.& de hoc vide infra in dictione נָצָה Naſa. Itē מִץ Mos.ideſt puluis ſeu ſtipula.De quo vide ſupra in dictiõe מוץ Mos.cum vau in medio dictionis.

Puluis.

מָצַץ Mulgere.

מָצַץ Masas.ſugere.mulgere.& ſcribitur cum ſimplici ſadic.Eſa.66.vt mulgeatis & delitiis affluatis.vide etiam de hoc ſupra in dictione מִץ Mis.

מָצָא Inuenire. Reperire.

מָצָא Masa.inuenire.reperire.ſufficere.ſeu ſufficientiam prebere.accidere.Geñ.19.Ita vt oſtium inuenire nõ poſſent.Et in eodem.26.Et repererunt aquam viuam .Et in eodem.37.Inueniteꝫ eum vir.Et in eodem.38. Non inueni eam.Et in eodem.44.Deus inuenit iniquitatem ſeruorum tuorum.Exo.22.Si inuentū fuerit apud eum. Et ī eodem.33.Quia inueniſti gratiam coram me.Leuit. 25.ſi nõ inuenerit manus eius vt reddat precium. Ioſ.2.Querẽtes per omnem viam non repererũt eos.Iudi.14.quod ſi ſolueritis mihi intra ſeptem dies conuiuii . pro quo hebrei legunt.Si annunciaueritis mihi in ſeptem diebus conuiuii & inueneritis.ſ.eius ſolutionem.1.Reg.13.Et non eſt inuentus enſis & lancea in manu totius populi. Et in eodẽ 20.vade & affer mihi ſagittas.pro quo hebrei legunt.vade inueni ſagittas.2.Reg.18.Non eris boni nuncii baiulus . p quo he.le.Et tibi non eſt annunciatio inuenta.i.non eſt ſufficiens vel conueniens tibi iſta annũciatio.4.Reg.7. ſceleris arguemur.Pro quo hebrei legunt.Et inueniet nos ſcelus.Eſter.4.Congrega omnes iudeos quos in ſuſis repereris.Ps.31.Pro hac orabit ad te omnis ſanctus in tempore oportuno . Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit.Pro hac orabit omnis miſericors ad te tempus inueniẽs.Prouer.3.Et inuenies gratiam & diſciplinã bonã.& in eo.4.vita enim ſunt inuenientibus ea.Et in eo.8.Et equi inuenientibus ſcientiam.Et in eo.Qui me inuenerit inueniet vitã.Eccl's.7 . Et inueni amariorem morte mulierem.Eſa.13.Omnis qui inuentus fuerit occidetur.Et in eo.55 . Querite dominum dum inueniri poteſt.Hiere.5.Quia inuenti ſunt in populo meo ī pii.Et in eo.6.Et inuenietis requiẽ animabus veſtris.Et in eodem.10.Et tribulabo eos ita vt inueniantur.ſcilicet ab aduerſariis.Hiere.31.Inuenit gratiam in deſerto.Significat etiam ſufficere.Nu.11.Vt poſſit ſufficere ad cibum.Et ī eo.

Sufficere.

Vt eos ſacient.Pro quo hebrei legũt.Vt ſufficiat eis.Deut. 32.Inuenit eum in terra deſerta.Pro quo hebrei legũt. ſuffecit ei in terra deſerta.ideſt ſufficientiam cibi & indumẽti ei prebuit.Et ſic eſt in tranſlatione chaldaica. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra.Ioſ.17.Nõ poterimus ad mõtana conſcendere.pro quo hebrei legunt.Non ſufficiet nobis mons.Zach.10.Et non inuenietur eis locus . Pro quo hebrei legunt.Et non ſufficiet eis.Poteſt etiam legi ſicut ẽ in littera noſtra.Item ponitur pro accidere . Geñ .42 . Et

Accidere.

narrauerunt ei omnia que accidiſſent ſibi.Pro quo hebrei legunt.Et narrauerunt ei omnia accidentia que accidiſſẽt ſibi.Exo.19.Vniuerſũqꝫ laborem qui accidiſſet eis in itinere.Deut.31.Et inuenient eum omnia mala . ideſt accident ei omnia mala.& inde verbum tertie coniugationis . ideſt inuenire facere.Pro quo beatus hieronymus tranſtulit.offerre ſiue tradere aut reddere.Leuit.9.Obtulerũt ei filii ſui ſãguinem eius.Et in eodem.Cum capite & membris ſingulis obtulerunt.2.Reg.3.Et non tradidi te in manu dauid. Iob.34.& iuxta vias ſingulorum reſtituet eis.ideſt reddet Zach.11.Ecce ego tradam homines vnumquẽqꝫ in manu proximi ſui.

Offerre.

Tradere. Reddere.

מָצַד Obſidere. מְצָד

מָצַד Maſad.obſidere.Eſa.29.Et omnes qui militauerunt & obſiderunt & vallauerunt eam.& inde מְצָד meſad ideſt fortalicium.arx.munitio.preſidium.locus tutiſſimus ſeu firmiſſimus:aut inacceſſibilis.refugiũ.1.Paralip.11.Habitauit aũt dauid in arce.Et communiter ſcribitur cum he in fine & dicitur מְצוּדָה meſuda.1.Reg.22.Cunctis diebus quibus dauid fuit in preſidio.Et in eodem.nolli manere in pſidio.Et in eodem.24.Et dauid & viri eius aſcenderũt ad tutiora loca.2.Reg.5.Cepit autem dauid arcem ſion.1.Paralip.11.Porro dauid cepit arcem ſion.Iob.39.Atqꝫ inacceſſis rupibus.pſ.17.Dominus firmamentum meum & refugium meum.pſ.30.Quoniam fortitudo mea & refugium meum es tu.Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit.Quia petra mea & munitio mea tu es.Et in plurali מְצָדוֹת meſudoth. ſiue מְצָדוֹת meſadoth.Iudi.6.Et munitiſſima ad repugnandum loca . 1.Reg.23.morabatur autem dauid in deſerto ī locis firmiſſimis.Et in eodem.In locis tutiſſimis ſilue.Ps.31.Et in domum refugii.Quod in hebreo legitur in plurali.ſcilicet in domum munitionum.Eſa.33.monumenta ſaxorum ſublimitas eius.reperitur etiam מְצוּדִים meſodim . ſecundũ terminationem maſculinorum.vt Eccl's. 9.Struxitqꝫ munitiones.Ponitur etiam pro laqueo venatorum ſeu hamo.Eccl's 7.Que laqueus venatorum eſt.& in eo .9 .Sicut piſces capiuntur hamo.

Arx. מְצוּדָה Preſidium Tut⁹locus Arx. Inacceſſibile Refugium

Munitio. מְצָדוֹת מְצָדוֹת Munitiſſima. Loca firmiſſima. Loca tutiſſima. Monumẽta. מְצוּדִים munitiões Laqueus. Hamus.

מָצָה Expꝛmere.

מָצָה maſa.premere.exprimere.decurrere facere. Iudi.6. Expreſſo vellere cõcham rore impleuit.pſ.74 .verũ tamen fex eius non eſt exinanita:bibẽt omnes peccatores terre.Pro quo he.le.veruntamen feces eius expriment:bibent omnes peccatores terre.ideſt potabunt vſqꝫ ad fundũ calicis.vnde beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit . veruntamen feces eius potabũt bibentes omnes impii terre.Eſa.51. Bibiſti & potaſti vſqꝫ ad feces.vbi ponitur pro eo quod in littera noſtra eſt potaſti vſqꝫ ad feces.Cuius paſſiuum habetur.Leuit.1. vbi dicitur.Decurrere faciet ſanguinem ſup crepidinem altaris .p quo hebrei legunt.Et exprimatur ſanguis eius ſuper parietem altaris.ſed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum .& in eodem.5.quidquid autem reliquum fuerit faciet diſtillare ad fundamentum eius.ideſt faciet decurrere . Pro quo hebrei legunt.Exprimatur ad fundamentum altaris. Ps.72. Et dies pleni inuenientur in eis . pro quo hebrei legunt.& aque plene exprimentur eis . quod hebrei exponunt pro multitudine lachrymarum que diſtillabunt ſeu decurrent ab oculis eorum.Sed ſi ſcribatur cum littera aleph tunc ſignificat inuenire.ſicut eſt in littera noſtra. vt dictum eſt ſupra in dictione מָצָא maſa.cum aleph in fine. & in dictione מַיִם maim.

Bibere Potare vſqꝫ ad feces

Decurrere facere.

Diſtillare.

מֵצַח Frons.

מֵצַח méſach.frons.Exo.28.Et erit ſuper thiaram immi nens fronti pontificis Eſa.48.Et frons tua erea . Ezech.3.Et frontem tuam duriorem frontibus eorum.Et in plurali מְצָחוֹת miſchoth.Ezech. 9.Super frontes virorum gemẽtium.Item מִצְחָה miſcha.ideſt ocrea.genus armature 1.Reg.17.& ocreas ereas habebat in cruribus.

מְצָחוֹת Frontes.

מִצְחָה Ocrea.

מָצַר tribulatiõ. מְצָרִים מְצָרֵי Pericula. Mũitiões. angustie.

מָצַר meſar.tribulatio.anguſtia. ſiue locus anguſtus. Ps. 117.De tribulatione inuocaui dominum.Et in plurali מְצָרִים meſarim:ſiue מְצָרֵי meſare.pſ.115. Et pericula infernī inuenerunt me.ideſt tribulationes inferni.Et beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit.Et munitiones inferni inuenerunt me.Quod etiam poteſt legi vt infra dicetur in dictione צוּר Sur . Threñ .1. Omnes perſecutores eius apprehenderunt eam inter anguſtias.

מָק

מָק mac . fetor . ſeu fauilla . De quo vide in dictione ſequenti.

מָקַק Tabescere Cōtabescere

Macac.tabescere.cōtabescere.vel iterire facere.& scribitur cū simplici coph.Leuit.26.Tabescent in iniquitatibus suis.Esa.34.Et tabescet ois militia celorū. Ezech.4.Et contabescat in iniquitatibus suis.& in eodem.33.Et in ipis nos tabescim9.Zach.14.Tabescet caro vniuscuiusq; stantis super pedes suos & oculi eius cōtabescēt in foraminibus suis:& lingua eorum cōtabescet in ore eorū. & inde

מָק Fetor.

Mac.i.putredo.fetor.Esa.3.Pro suaui odore fetor. In alio vero loco beatus Hieronymus transtulit fauillā.vt in eodē

Fauilla

5.Sic radix eorum quasi fauilla.

מַקֵּל מָקֵל Virga Baculus

Macel:siue מָקֵל Macal.virga.baculus. Genē. 30. Tolles ergo iacob virgas populeas.& in eodem. Oues intuerentur virgas.& in eodem.32. In baculo meo transiui iordanem.Hiere.1.Virgam vigilantem ego video. & in eodem.48.Baculus glorios9.Ezech.38.Arcum & sagittam & baculos manuū. Osee.4.Et baculus eius annunciauit ei.

מָקוֹם Locus

Macom.locus.Exo.20.In omni loco in quo memoria fuerit nominis mei.Et de hoc vide infra in dictione קוּם Cum.

מָר Stilla. מר מָרָא Dominus

Mar.stilla.amaritudo.myrrha.Esa.40.Ecce gētes quasi stilla situle.Significat etiam amaritudinem siue amarum. De quo vide in dictione sequenti. Item מר mor.idest myrrha.De quo vide supra in dictione מוֹר mor cum vau in medio dictionis. Item מָר siue מָרָא mare in lingua chaldaica significat dominum seu dominantem.Dañ.2.Deus deorum est & dominus regum.Et in eodem.4. Domine mi somnium his qui te oderunt.

מָרַר amarū eē. ad amaritudinem adducere. amaricare

Marar.amaricare.amarum esse.Ad amaritudinē perducere seu prouocare.exacerbare. rebellare. mutare seu immutare.Exo.1.Atq; ad amaritudinem perducebant vitam eorum.Et in eodem.15.Eo quod essent amare.1.Regum.30.Quia amara erat anima vniuscuiusq; viri. Ruth.1.Quia amaritudine repleuit me valde omnipotens. Iob.27.Ad amaritudinem adduxit animam meam.Esa.22. recedite a me amare flebo.pro quo hebrei legunt. dimittite me amaricabor i fletu siue amara ero in fletu.Et in eo.24. Amara erit potio bibentibus.Zach.11.Et plangent eū plāctu quasi super vnigenitum.Pro quo hebrei legunt.& amaricare super eum quasi amaricare super vnigenitum .idest amare plangent super eum: sicut amare plangitur super vnigenitum.& inde

מָר מָרָה amaritudo amara. amarum. amarum. amaritudo מְרוֹרִים amaritudines. Lactuce agrestes.

Mar siue מָרָה Mara. idest amaritudo siue amarus aut amara.Exo.15.Vocans eum mara.idest amaritudinē.Ruth.1.Quia vestra angustia magis me premit.Pro quo hebrei legunt.quia amaritudo est mihi valde magis quā vobis.Potest etiam legi sic. Quia amaritudo ē mihi valde ex vobis.idest ex vestra angustia.Ester.4.ostēdens amaritudinem suam. Prouer.5. Nouissima autem illius amara quasi absinthium.Esa.38.In amaritudine anime mee.Et in eodem.Ecce in pace amaritudo mea amarissima.Hiere.2.quia malum & amarum est reliquisse te dominum deum tuum.Scribitur etiam מָרָא Mara cum aleph in fine loco he.Ruth.1.Sed vocate me mara.idest amaram. Scribitur etiam cum tau in fine & dicitur. מָרָת Morath.1. Reg.1.Cum esset amaro animo.Prouer.14.Cor quod novit amaritudinem anime sue.Et in plurali. מְרוֹרִים Merorim.Threñ.3.Repleuit me amaritudine.Quod in hebreo legitur pluraliter.scilicet repleuit me amaritudinibus. Ponitur etiam מְרוֹרִים Memorim p lactucis agrestibus. Exo.12.& azymos panes cum lactucis agrestibus. scribitur etiā מְרֹרֹת Meroroth.secundum terminationem pluralē feminorum. Deut.32.& botrus amarissimus.quod in hebreo legitur in plu.s. botri amarissimi. & est in he.ge.fe. Iob.13. Scribis enim contra me amaritudines.& inde מְרִירוּת Meriruth.idest amaritudo. Ezech.21.& in amaritudine ingemisce.& inde תַּמְרוּרִים Thamrurim.idest amaritudines. Hiere.31. Vox in excelso audita est lamentationis luctus & fletus.pro quo hebrei legunt. Vox in rama audita est lamētationis fletus amaritudinum. idest amarissimi. Et in eo. Pone tibi amaritudines. Osee.12. Ad iracundiam prouocauit ephraim in amaritudinibus suis.Hebrei tamen dicunt q̄ in locis predictis significat statuas siue titulos. & inde

מְרִירִי מְרִרִי Amarissimus.

Meriri siue מְרִרִי merire.idest amarus siue amari:a ut amaritudines. Deut.32.morsu amarissimo.Iob.30.Et ī uoluatur amaritudine. & inde

מֶמֶר Dolor.

memer. cum duplici mem.idest amaritudo.pro quo beatus hieronymus transtulit.dolorem.Prouer.17.Et dolor matris que genuit eū. & in plu.מַמְרוּרִים mamerorim.Iob.9. & implet me amaritudinibus.& inde

מְרוֹרָה Fel. Amaritudo.

merora. idest fel seu amaritudo. Iob.20.Fel aspidum interius.& in eodem. Et fulgurans in amaritudine sua.& in eodem.36.& effudit in terra viscera mea.pro quo hebrei legunt.& effudit in terra fel meum.& inde verbum מַרְמַר marmar cum duplici mem & res.pro quo beatus Hieronymus transtulit.eferatus est.Dañ.9.& eferatus est in eum.Item

מַרְמַר מָרַר Cōtemnere Exacerbare Irritare. Prouocare

Marar.idest rebellare. seu exacerbare: aut prouocare.Exo.23.Nec contēnendum putes. Pro quo hebrei legunt.ne rebelles in eū. Ps.106. Quia ex acerbauerunt eloquia dei.Ezech.20. Et irritauerūt me domus israel.Et in eodem.Et exacerbauerunt me filii. Dañ. 11.Et prouocatus rex austri egredietur & pugnabit aduersus regem aquilonis.vide ēt de hoc infra in dictiōe מָרָה mara.significat ēt mutare.vt Hiere.44. & odor eius non est mutatus.vide etiam de hoc infra in dictione מִיר mir.

מְרִיא Aries. Pinguis. Ouis.

Meri.ouis seu aries pinguis vel saginatus. exaltatio seu eleuatio.3.Reg.1.Arietibus & vitulis & vniuersis pinguibus.Esa.1.Adipem pīguium & sanguinem vitulorū Et in eo.11.Vitulus & leo & ouis simul morabūtur.Amos. 5.& vota pinguium vestrorum non respiciam.significat ēt exaltationē seu eleuationem.Iob.39.Cum tempus fuerit ī altum alas erigit.pro quo hebrei legunt. Cum tempus fuerit in altum exaltatur seu eleuatur.

Exaltatio.

מֹרֶג Plaustrū.

Morag.plaustrum quo fruges triturantur.2.Reg.24 Et plaustrum & iuga boum in vsum lignorū.Esa.41. Ecce posui te quasi plaustrum triturans nouum.

מָרַד Recedere. Rebellare.

Marad. rebellare.recedere.Genē.14. & tertiodecimo anno recesserunt ab eo.Nu.14.Nolite rebelles eē cōtra dominum.Ios.22.Tantum vt a domino & a nr̄o cōsortio non recedatis.4.Reg.18.rebellauit quoq; cōtra regem assyriorū. Iob.24.Ipsi fuerunt rebelles lumini. Ezech.2 Ad gentes apostatrices que recesserunt a me. & inde

מֶרֶד Preuaricatio trāsgressio

Méred.i.recessio.transgressio.preuaricatio.Ios.22.Si preuaricatiōis animo hoc altare construximus. Threñ.3. Recordare paupertatis mee & transgressionis mee .& in plurali מְרוּדִים merudim. Vt in eodem.1. Recordatus est ieru salem dierum afflictionis sue & preuaricationis sue .quod in hebreo legitur pluraliter.scilicet preuaricationū suarū seu rebellionum suarum.significat etiam מְרוּדִים Merudim

מְרוּדִים Preuaricationes. Vagos.

Abiectos seu egenos hoīes aut humiles.pro quo beat9 hieronymus transtulit vagos.Esa.58.Et egenos vagosq; induc in domum tuam.& secūdum istud significatum exponunt hebrei illud.Threñ.1.Dierum afflictionis sue & p̄uaricationis.idest egestatis seu humilitatis.Et in eodem.3. Recordare paupertatis mee & transgressionis mee. quod potest etiam legi.& egestatis mee.

Egestas.

מָרָה

Mara.rebellare.preuaricari. Inobedientem vel incredulum esse. exacerbare. ad iracundiam prouocare. Genē.26.Que ambe offenderant animum isaac & rebecce.

inobediẽtẽ eſſe. ſcredulũ eẽ

ídeſt inobedíentes & rebelles fuerunt. Nu. 20. Eo quod incredulus fuerit ori meo. Deut. 1. Sed increduli ad ſermonẽ domíni dei veſtrí. & in eodẽ. Sed aduerſantes imperío dñí ídeſt rebellaſtis ſiue inobediſtis imperio dñi. & in eodem. 9. Sed ſemp fuiſtis rebelles a die qua noſſe vos cepi. 3. Reg. 13. Quía non obediens fuit ori domini. Ps. 5. Quoniã irrítauerũt te. Pro q̃ btũs hieronym⁹ in pſalterío iuxta he.ve. tranſtulit. Quoniã prouocauerunt te. Ps. 77. In íram excitauerunt excelſum in inaquoſo. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. vt prouocarent excelſum in ínuio. & in eodem. Quoties exacerbauerunt eum in deſerto. Ps. 104. Et non exacerbauit ſermones eius. Pro quo btũs hieronym⁹ in pſalterío iuxta he.ve. tranſtulit. Et non fuerũt íncreduli verbís eius. Ps. 105. Quía exacerbauerunt ſpiritũ eius. Iob 17. Et in amaritudinibus eorũ moratur oculus meus. Pro quo hebrei legunt. Et in prouocatione ſeu irritatione eorũ moratur oculus meus. Poteſt etiam ſignificare amaritudínem ſicut eſt in littera noſtra. de quo vide ſupra in dictiõe מָרַר Marar. Hiere. 4. Quía me ad íracundiã prouocauit. Threñ. 1. Quía os eius ad íracundiam prouocaui. & in eodem. Quía amaritudine plena ſum. Pro quo hebrei legũt. Quía rebellans rebellaui ſiue prouocans prouocaui. ſ. ad íracundiam. Ezech. 5. Et contẽpſit iudícia mea vt plus eſſet ímpía. í. preuaricata eſt iudícia mea. Poteſt etiam deriuarí a ſupradícta dictione מָרַר Marar: que ſignificat rebellare vel contẽnere ſicut eſt in lĩa nr̃a. & in eodẽ. 3. Et ad íracundíam prouocauímus. Eſa. 3. Vt prouocarent oculos maieſtatís eius. & in eodem. 63. Ipſi autem ad íracundiã prouocauerunt & afflixerũt ſpiritũ ſanctũ eius. & in de מָרֶה More ídeſt rebellis. inobediens. prouocans. Beatus bieronymus tranſtulit proteruũ ſeu contumacem. Deut. 21. Si genuerit homo filium contumacẽ & proteruum. Vbi ponitur pro proteruo. & in eodẽ. Filius noſter iſte proteruus eſt & contumax. vbi ponitur pro contumace. Ps. 77. Generatio prava & exaſperans. Pro quo beatus hieronymus in pſalterío iuxta he.ve. trãſtulit. Generatio declínans & prouocans. Ponitur etiã pro amarítudíne. 4. Reg. 14. Vídit domin⁹ afflictionem iſrael amaram nimis. & inde מְרִי Méri. ídeſt rebellio. contentio. prouocatio. Deut. 31. Ego enim ſcio contentionem tuam. Ezech. 2. Quía domus exaſperans eſt. Pro quo hebrei legunt. Quía domus rebellionis eſt. & in eodẽ. Et noli eſſe exaſperans: ſicut domus exaſperãs eſt. Ponitur etiam pro iurgio. Prouer. 17. Semper iurgía querit malus. Item ponitur ꝓ amaritudine. Iob. 23. Nunc quoq; in amaritudíne eſt ſermo meus. & inde מְרָתַיִם Merathaím. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit domínates. Hiere. 50. Super terram domínantiũ aſcende. Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat rebelliones ſeu rebellantes. Poteſt etiam deríuarí a dictione מָר Mar. Que in língua chaldaca ſignificat dominum ſeu domínatem: vt ſupra dictum eſt. Item מוֹרָה Mora. í. nouacula. Iudi. 13. Cuíus non tanget caput nouacula. & in eodẽ. 16. Ferrum nunquã aſcendit ſuper caput meũ ídeſt nouacula ferrea.

מָרַר Marach. Cataplaſmare. hoc eſt emplaſtrum ponere. Eſa. 38. Et cataplaſmarent ſuper vulnus. & inde מְרוֹחַ Meróach. í. compreſſus vel cataplaſmatus in teſticulís. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit hernioſum. Leuit. 21. Si impetíginem in corpore vel hernioſus.

מָרַט Marat. Depílare. decaluare. decapílare. euellere. ſ. capíllos. límare: ſeu polire. leuígare. Leuit. 13. Vír de cuius capíte capílli fluunt. í. cum depilatum fuerít caput. Et in eodem. Et ſí a fronte ceciderint pili. Eſd. 9. Et euulſí capíllos capítis mei. Nee. 13. Et cecidi ex eis víros & decalua uí eos. Eſa. 18. Ad gentem conuulſam & dilaceratã. í. depílatam. Et in eodem. 50. Et genas meas vellentíbus. Ezech. 29. Omnis humerus depilatus. Significat etiã límare vel políre aut leuígare. 3. Reg. 7. Omnia vaſa que fecit hiram regi ſalomoni de aurichalco erãt. Pro quo he.le. De ere polito ſiue límato. ſ. aurei coloris. quod eſt ídẽ quod aurichalcus. Nam chalcos grece ídem eſt quod es latine. Ezech. 21. Gladius exacutus eſt & límatus. & in eodẽ. Et dedí eum ad leuigandum. & in eodem. Et iſte límatus eſt.

מָרַן Maras. Detrahere. peruertere. ſ. verba alterius. moleſtare. Iob. 6. Quare detraxiſtis ſermonibus veritatis. Hebrei vero dícunt ꝙ ſignificat fortificare: ſeu violentare. Vnde in predicto loco ípſi legunt. quã fortes ſeu fortificatí ſunt ſermones recti. & in eodẽ. 16. Aut alíquid tíbi moleſtũ eſt ſi loquarís. Pro quo ipſi legunt. Aut quíd fortificabít vel violentabit te ſi reſponderís vel loq̃rís. & inde נִמְרָץ Nímras. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit peſſimã. 3. Reg. 2. Quí maledixit mihí maledictione peſſíma. pro quo he.le. maledictione forti ſeu violenta. Mich. 2. Et corrumpetur putredíne peſſíma.

מָרַק Marac. abſtergere. defricare. purgare. polire. límare. Leuit. 6. Quod ſí vas eneũ fuerit defricabítur. Hiere. 46. Polite lanceas. & inde מָרוּק Maruc. í. terſum: ſeu mundíſſimũ. 2. Paralip. 4. Ex ere mundíſſimo. Significat etiã mundũ muliebre ſiue íd quod ad cultum vel ornatum mulierum pertinet. Eſter. 2. Expletís oĩbus que ad cultum muliebrẽ pertinebant. Scribitur etiam cum tau in principio & dícitur תָּמְרוּק Tamruc. vt in eodẽ. Et accípiant mundum muliebrẽ. & in eodem. Quidquíd poſtulaſſent ad ornatũ pertinens accípiebant. Prouer. 20. Líuor vulneris abſtergít mala. & inde מֹרֶק Marac. i. ius. ſ. carnium: eo ꝙ in eo carnes abſterguntur. Iudí. 6. Et ius carníũ mittens in ollam. & in eodem. Et ius deſuper funde. Eſa. 65. Ius prophanum in vaſis eorum.

מָשַׁשׁ Maſas. Palpare. attrectare. tangere. Geñ. 27. Si attrectauerít me pater meus. & in eodẽ. Accede huc vt tangam te fili mi. & in eodẽ. 31. Scrutatuſq; omne tentorium &c. Pro quo hebrei legũt. Et attrectauít laban omne tentoriũ. & in eodẽ. Et ſcrutatus es omnẽ ſupellectilẽ meã. Exo. 10. Tam denſe vt palparí queant. Iob. 12. Palpabunt quaſi in tenebrís.

מָשָׁה Maſa. Extrahere. educere. tollere. ſ. de aquis. Exo. 2. Vocauítq; nomen eius moyſes dicens: quía de aqua tulí eum. vnde moyſes quí hebraíce dícitur מֹשֶׁה Moſe. interpretatur extractus vel aſſumptus. ſ. de aquís. 3. Reg. 22. Extraxit me de aquís multís.

מָשִׁי Meſi. veſtis ſerica ſubtíliter contexta. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit ſubtile. Ezech. 16. Et induí te ſubtilíbus.

מָשַׁח Maſach. vngere. límire. píngere. Geñ. 31. Ego ſum deus bethel vbí vnxíſtí lapidẽ. Exo. 29. Lagana quoq; azíma oleo líta. & in eodẽ. Vt vngãtur in ea & cõſecrentur manus eorum. & in eodẽ. 30. Et vnges ex eo tabernaculum teſtimonii. & in eodẽ. Aaron & filíos eius vnges. Leuí. 7. Et lagana azyma vncta oleo. Nu. 19. Tíbi tradidí & filíis tuís pro officio ſacerdotalí. Pro quo hebrei legunt. pro vnctíõe. 1. Reg. 15. Me míſit dñs vt vngerẽ te in regem. & in eodem. 16. Surge & vnge eum. 2. Reg. 1. Quaſi nõ eſſet vnctus oleo. & in eo. 5. Vnxeruntq; dauíd in regem ſup iſrael. 3. Reg. 19. Vnges aſael regem ſuper ſyriam: & hieu filium namſí vnge regem ſuper iſrael. & in eodẽ. Eliſeũ autẽ filiũ ſaphat qui eſt de abel meula vnge prophetã pro te. Eſa. 21. Surgite príncipes arrípite clypeũ. Pro quo he.le. Surgite

Rebellare

Prouocaſ

Exacerbaſ

ad íracundíam prouocare.

מֹרֶה

proteruus.

Cõtumax. Exaſperãs prouocãs.

amaritudo מְרִי

Cõtentío. Rebellío. Exaſperãs Jurgium.

מְרָתַיִם

Dñantes.

מוֹרָה

Nouacula

מָרַח

Cataplaſmare.

מְרוֹחַ

Herníoſus

מָרַט

Depílare. Euellere. capíllos. Decaluaſ

Vellere.

Límare. Leuigare.

מָרַן

Detrahek. Fortificaſ moleſtũ eẽ

Violẽtare.

נִמְרָץ

fortis.

Peſſima.

מָרַק

Defricare Políre.

מָרוּק

mũdíſſimũ

Cultꝰ muliebris.

תָּמְרוּק

Mũdꝰ muliebris. abſtergek.

מֹרֶק

Jus carnium.

מָשַׁשׁ

attrectare Tangere.

Palpare.

מָשָׁה

ferre de aquís. Extrahere

מָשִׁי

Subtile.

מָשַׁח

Vngere. Límire.

Pingere
מָשִׁיחַ
Unctus
xpus.

principes vngite clypeum. significat etiā pingere. Hiere. 2 Pingitoꝫ sinopide. Et inde מָשִׁיחַ Masiach. i. vnctꝰ. & grece dicitur christus. & accipitur pro rege vl̄ sacerdote. eo quod vngebātur oleo sancto. Leuit. 4. Si sacerdos qui vnctus est peccauerit. 1. Reg. 24. Ne faciam hanc rem dño meo xpo dñi. Et in eodē. Quia xpus dñi est. 2. Reg. 1. Quare non timuisti mittere manū tuam vt occideres christum dñi. Ps. 2. Aduersus dñm & aduersus christū eius. Ps. 104. Nolite tangere christos meos. Esa. 45. Hec dicit dñs xpo eiuscyro

מִמְשָׁח
מִשְׁחָה
Unctio
מִשַּׁח
Oleum.

Scribitur etiā cum duplici mem. & dicitur מִמְשָׁח Mimsach. Ezech. 28. Tu cherub extentus. Pro quo hebrei legunt. Tu cherub vnctꝰ. scilicet in regem. & inde מִשְׁחָה Mischa. idest vnctio. Leuit. 7. Hec est vnctio aaron & filiorū eiꝰ. Itē מִשַּׁח Mesach. in lingua chaldaica significat oleum. Esdre. 6. Frumentum sal vinum & oleum.

מָשַׁךְ
Extrahere.
Trahere.
Attrahere
Ducere.
Adducere.
Abstrahef
tēdef arcū.
protrahef.
Elongare.

Masach. Trahere. attrahere. abstrahere. extrahere. ad ducere. tendere. protrahere seu prolongare. Gen. 37 Extrahentes eum de cisterna vendiderunt eū. Exo. 12. Ite tollentes animal per familias vestras. Pro quo hebrei legūt Trahite & tollite vobis pecus. Deut. 21. Que nō traxit iugū Iudi. 20. Ingressi sunt ciuitatē & percusserūt eam. pro quo hebrei legūt. Attraxit siue duxit insidians & percussit eam idest populus insidians attraxit siue duxit exercitū contra ciuitatē & percussit eam. Iudi. 4. Et duc exercitū in montē tabor. & in eodē. Ego aūt adducam ad te in torrente cison Sisaram. & in eodē. 5. Qui exercitū ducerent ad preliandū. Iob. 21. Et post se omnes homies trahit. & in eo. 40. An extrahere poteris leuiatan hamo. Ps. 9. Dum attrahit eum in rete suo. Eccl's. 2. Abstrahere a vino carnem meā. Canti. 1. Trahe me post te curremus. Esa. 5. Ve qui trahitis iniquitatem. Hiere. 31. Ideo attraxi te miserās. Ezech. 32. Et attraxerunt eam & oēs populos eius. Osee. 11. In funiculis Adā trahā eos. Significat etiā tēdere arcum: eo quod attrahitur chorda eius. 3. Reg. 2. Vir quidā tetēdit arcum. Item significat protrahere siue prolongare. Exo. 19. Cum ceperit clangere buccina. Pro quo hebrei legūt. Cū protraxerit buccinā. i. cum vox buccine fuerit lōgior atq; cōcisior. Et simile verbum pōitur. Ios. 6. vbi dicitur. Cum insonuerit vox tube longior atq; cōcisior. Nee. 9. Et protraxisti super nos annos multos. Prouer. 13. Spes que differtur affligit animam expectātis. i. que prolongatur. Esa. 14. Et dies eius nō elongabuntur. & in eodē. 18. Ad gentē cōuulsam & dilaceratā. Pro quo hebrei legunt. Ad gentem prolongatam & depilatam aut conuulsam. Ezech. 12. Non prolongabitur vltra omnis sermo meus. & inde מֶשֶׁךְ Mesech. i. attractio siue prolongatio. Iob. 28. Trahitur autem sapiētia de occultis. Pro quo hebrei legunt. Attractio aūt sapientie de occultis. Ps. 125. Mittentes semina sua. Pro quo hebrei legunt. Portās attractionem siue prolongationem sementis. Beatus Hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit portans florem sementis. Est etiā מֶשֶׁךְ Mesech. nomen prouincie vel gētis q̄ latine dicitur mosoch. a mosoch filio iapheth dicta. Gen. 10. Et mosoch & thiras. Ezech. 38. Principem capitis mosoch & tubal. & secūdum hoc legūt hebrei illud. Ps. 119. vbi nos habem⁹. Heu mihi quia incolatus meus ꝓlongatꝰ est. ipsi legunt. Heu mihi quia peregrinatus sum in mosoch. &

מֶשֶׁךְ
Attractio
מֶשֶׁךְ
Mosoch.
מֶשְׁכִּים
Emissarii.

sequitur Habitaui cum habitantibus cedar. & inde מֶשְׁכִּים Moschim. Pro quo bīus Hieronymus trāstulit emissarios. Hiere. 5. Equi amatores in feminas & emissarii facti sūt mihi. Quod aliqui hebrei exponunt equi de mosoch. qui sūt equi robustissimi atq; lasciui.

מָשַׁל
Dominari.
Preesse.
Parabolam.
Assimilare.
Cōparare.
Prouerbium dicere.
Assimilasse.
Cōparare.
Prouerbium sumere
Narrare parabolam.
Per parabolas loqui
מָשָׁל
Prouerbiū.
Parabola

Masal. Dominari. preesse. cōparare. parabolizare. i. parabolam vel prouerbium cōponere vel assumere. Gen. 1. Et preessent diei & nocti. & in eodē. 4. Et tu dñaberis illius. & in eodem. 37. Aut subiiciemur ditioni tue. Pro quo hebrei legunt. Aut dominās dñaberis nostri. & in eodē 45. Et ipse dñatur in oñi terra egypti. Deut. 15. Dominaberis nationibus plurimis: & tui nemo dñabitur. Iudi. 8. Dominare tu nostri. 1. Paralip. 29. Tu dñaris omnium. Ps. 65. Qui dñatur in virtute sua. Ps. 105. Dominati sunt eorū qui oderunt eos. Esa. 40. Et brachiū eius dñabitur. & in eo dē. 28. Qui dñamini super populū istum. Dañ. 11. Nec secūdum potentiā illiꝰ qua dñatus est. Zach. 6. Et dñabitur sup solio. & in eo. 9. Et potestas eius a mari vsq; ad mare. & inde מֹשֵׁל Mosel. i. dominās seu princeps. Ps. 104. Princeps populorū & dimisit eum. Esa. 52. Dominatores eius inique agunt. & inde הָמְשִׁל Hamsel. i. dñari. verbum infinitiuum tertie cōiugationis. Pro quo beatus Hieronymus trāstulit potestatē. Iob. 25. Potestas & terror apud eū. & inde מֶמְשָׁל Mimsal. i. dominatio. Dañ. 11. Et dñabitur ditione. i. dominatione. Scribitur etiā cū he vel tau in principio. & dicitur מֶמְשָׁלָה Mensala siue מֶמְשָׁלֶת Memseleth. i. dñatio seu dominium. potestas. Gen. 1. Luminare maius vt preesset diei. Pro quo hebrei legunt. Lumīare maius in dominiū seu in potestatē diei. & in eodē. Et luminare minus vt preesset nocti. i. in dominiū noctis. Ps. 135. Solem in potestatē diei. Ps 144. Et dñatio tua in omni generatione & generatione. Dañ. 11. Multa eñ dñatio eius. & in plurali מֶמְשָׁלִים Mimsalim siue מֶמְשָׁלוֹת Memsaloth. 1. Paralip. 26. Semeie filio eius nati sunt filii prefecti familiarum suarum. Pro quo hebr. In dñationes familiarum suarum. & est sensus sicut in littera nra. Ps. 113. Israel potestas eiꝰ. quod in hebreo legitur pluraliter. s. potestates vel dñationes eius. Ps. 135. Lunā & stellas in potestatem noctis. Pro quo hebrei legūt. Lunā & stellas in potestates noctis. Significat etiā predicta dictio cōparare siue assimilare vel parabolizare. i. parabolam vel puerbiū assūmere vel dicere aut narrare. Nu. 21. Idcirco dicitur in pronerbio. Pro quo hebrei legūt. Idcirco dicebāt prouerbiātes. i. parabolas vel prouerbia dicentes. Iob. 17. Posuit me quasi prouerbium vulgi. & in eodē. 30. Assimilatus sum fauille & cineri. & in eodē. 41. Non est potestas sup terram que ei cōparetur. Vbi vtrūq; significatū cōplectitur translatio nostra pro vna dictione hebraica. Ps. 26. Et assimilabor descendētibus in lacū. Ps. 48. Comparatus est iumentis insipiētibus. Ezech. 16. Omnis qui dicit vulgo parabolam: in te assumet istud dicens. & in eodē. 17. Et narra parabolam domui Israel. & in eodē. 18. Si erit vltra vobis parabola hec in prouerbium. & in eodē. Quid est q̄ inter vos parabolā vertitis in prouerbiū. & in eo. 20. Per parabolas loquitur iste. & inde מָשָׁל Masal. i. prouerbiū seu parabola. cōparatio. assimilatio. Nu. 23. Et assumpta parabola ait. Deut. 28. Et eris perditus in prouerbiū & in fabulā. 1. Reg. 9. Vnde & exiuit prouerbiū num & saul inter prophetas. Et in eodē. 24. Sicut dicitur in prouerbio antiquo. 3. Reg. 4. Locutus est quoq; salomō tria milia parabolas. p̄s. 48. Inclinabo in parabolā aurem meā. Prouer. 1. parabole salomonis filii dauid. Et in eodē. Animaduertet parabolā.

מֶשֶׁק
procuratio
מְמַשָּׁק
Siccitas.

מֶשֶׁק Mesec. Procuratio. gubernatio. siccitas. Gen. 15. Et filius ꝓcuratoris domus mee iste damascus eliezer. Ponitur etiā pro siccitate. & tunc scribitur cū duplici mem: & dicitur מְמַשָּׁק Mimsac. Soph. 2. Siccitas spinarū & acervus salis. vide etiam de hoc infra in dictione שָׂמַק Sacac.

מֶתֶג
Frenum.
Camus.

מֶתֶג Metheg. frenum. camus. 2. Reg. 8. Et tulit dauid frenum tributi de manu filistiim. Ps. 31. In camo & freno maxillas eorum constringe. Prouer. 26. Flagellum equo & camus asino. Esa. 37. Et frenum in labiis tuis.

מַתָּה מִתִּים Viri. Homines.

מַתָּה Matha. vir. homo. mortalis. & solum inuenitur in numero plurali. s. מְתִים Methim siue מְתֵי Methe. Deut. 2. Viris ac mulieribus ac paruulis. Iob. 11. Tibi soli tacebũt homines. Ps. 16. Ab inimicis manus tue domine a paucis de terra. Pro quo hebrei legunt. A viris manus tue domine a viris siue a mortalibus de mundo. vnde beatus hieronym⁹ in psalterio iuxta he.ve. transtulit. A viris manus tue dñe qui mortui sunt in profundo. Esa. 3. Viri tui gladio cadent. Et quãdo iungitur cum dictione מִסְפָּר Mispar que significat numerum. tunc ambe dictiones significant paucos siue paucissimos ideſt viri qui facile possint numerari. Geñ. 31. Nos autem pauci sumus. Deut. 4. Et remanebitis pauci. & in eodem. 33. Et sit paruus in numero.

Pauci.

מָתַח Expãdere.

מָתַח Mathach. extendere. expandere. Esa. 40. Et expãdit eos sicut tabernaculũ ad inhabitandũ. & inde אַמְתַּחַת Amthachath. i. saccus. Geñ. 42. Apertoq; vnus sacco vt daret iumento pabulum in diuersorio. & in eodẽ. 44. Pone in ore sacci iunioris. & in plurali אַמְתָּחוֹת Amthachoth. vt in eodem. Imple saccos eorum frumento.

אַמְתַּחַת Saccus.

אַמְתָּחוֹת Sacci.

מַתַּי Quando.

מַתַּי Mathai. Quando. aduerbium interrogandi. Iob. 7. Quando cõsurgam. Ps. 40. Quãdo morietur. Ps. 41. Quando veniam & apparebo ante faciem dei. Ps. 118. Quãdo consolaberis me. & in eodẽ. Quando facies de persequẽtibus me iudicium. & recipit in principio littera lamed. & dicitur לְמַתַּי Lemathai. Exo. 8. Constitue mihi quando deprecer pro te. & quando preponitur ei dictio עַד Aad. que significat vsq; : tunc ambe dictiones significant vsquequo siue quousq;. Ps. 6. Et tu domine vsquequo. Ps. 79. Quousq; irascaris super orationẽ serui tui.

לְמַתַּי Quando.

עַד Vsq; quo. Quoq;.

מְתֹם Sanitas.

מְתֹם Methom. sanitas. integritas. Ps. 37. Non est sanitas in carne mea. Esa. 1. A planta pedis vsq; ad verticem non est in eo sanitas.

מָתְנַיִם Lumbi.

מָתְנַיִם Mothen. Lumbus. & solum inuenitur in numero plurali. s. מָתְנַי מָתְנַיִם Methenaim siue מָתְנֵי Mothne. i. lumbi. 2. Reg. 20. Dependente vsq; ad ilia. Pro quo hebrei legunt vsq; ad lumbos. 3. Reg. 18. Accinctis lumbis currebat ante achab. Iob. 40. Fortitudo eius in lumbis eius. Prouer. 30. Gallus succinctus lũbos. & in eodẽ. 31. Accingit fortitudine lumbos suos. Hiere. 1. Tu ergo accinge lũbos tuos. Ezech. 9. Et atramentariũ scriptoris habebat in lumbis suis. Ponitur etiam. pro renibus. Exo. 12. Renes vestros accingetis. & in eodẽ. 28. A renibus vsq; ad femora. 4. Reg. 1. Zona pelicea accinctus renibus.

Renes.

מָתַק In dulce dinẽ verti. Dulcẽ esse

מָתַק Mathac. Dulcorare. i. dulcem facere: siue dulcem esse aut in dulcedinem verti. Exo. 15. In dulcedinẽ verse sunt. Iob. 20. Cum enim dulce fuerit in ore eius malũ. & in eodem. 21. Dulce fuit glareis cocyti. Pro quo hebrei legunt. Dulces fuerunt ei lapides torrẽtis. & in eodẽ. 24. Dulcedo illius vermis. Pro quo he.le. Dulcis est illi vermis siue dulcis fuit vermi. vtroq; enim modo potest intelligi secundũ litteram hebraicã. Ps. 55. Qui simul mecũ dulces capiebas cibos. Pro quo hebrei legũt. Qui simul dulcorauim⁹ secretum. vnde beatus hieronym⁹ in psalterio iuxta he.ve. trãstulit. Qui simul habuimus dulce secretum. Prouer. 27. Et bonis amici cõsiliis anima dulcoratur. & inde מֶתֶק Methec ideſt dulcedo. Iudi. 9. Quomodo possum deserere dulcedinem meã. Prouer. 16. Et qui dulcis est eloquio: maiora reperiet. Pro quo hebrei legũt. Et dulcedo labiorũ addit doctrinam siue eruditionẽ. & in numero plurali scribitur cum duplici mẽ & dicitur מַמְתַּקִּים Mamthachim. Canti. 5. Guttur illius suauissimum. Pro quo hebrei legũt. Guttur illius dulcedines. Et inde מָתוֹק Mathoc. i. ducis. Iudi. 14. Quid dulcius melle. Eccl's. 11. Dulce est lumen. Canti. 2. Et fructus eius dulcis gutturi meo. Esa. 5. Ponentes amarũ pro dulci & duce in amarum. Ezech. 3. Quasi mel dulce. Et in plurali מְתוּקִים Methuchim. Ps. 18. Et dulciora super mel & fauũ. & in gñe femínino מְתוּקָה Methuca. Eccl's. 5. Dulcis est somnus operanti. Et in hebreo sõnus est generis femínini.

Mel dulce. Dulcia. Dulcis.

מֶתֶק Dulcedo.

מְתוּקִים Dulcia.

מְתוּקָה Dulcis.

De incipientibus a littera. ן Nun.

נָא Nunc.

נָא Na. Dictio est obsecrãtis vel exhortãtis. i. nunc. eia. obsecro. Geñ. 50. Nos quoq; oramus vt seruo dei patri tuo dimittas iniquitatẽ hanc. Pro quo hebrei legũt. Et nunc dimitte obsecro iniquitatẽ seruorũ dei patris tui. Exo. 11. Dices ergo omni plebi. Pro quo hebrei legũt. Loquere nunc ad aures populi. Nu. 12. Obsecro dñe mi. & in eodẽ. Ne fiat hec quasi mortua. Pro quo hebrei legunt. Ne obsecro fiat quasi mortua. & in eodem. Deus obsecro sana eam. Ps. 117. Saluũ me fac. Pro quo btũs hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Salua obsecro. vbi ponitur הוֹשִׁיעָה נָא Osiana. Pro q⁹ osana canit ecclesia. i. salua obsecro: vel salua nũc. est etiam quasi syllabica adiectio: & ideo aliqñ õmittitur in translatione nostra. Geñ. 15. Suspice celũ. Pro quo hebrei legunt. Suspice nunc celum. & in eodẽ. 18. Si inueni gratiã in oculis tuis. Pro quo hebrei legũt. Si nunc inueni gratiã in oculis tuis. & in eodẽ. Descendam & videbo. pro quo hebrei legũt descendam nunc. Et in eodẽ. 19. Educam eas ad vos. Pro quo he.le. Educam nunc eas ad vos. Canti. 3. Surgam & circuibo ciuitatem. Pro quo hebrei legunt. Surgã nunc: vel eia surgam & circuibo ciuitatẽ. Scribitur etiã cum aleph in principio & dicitur אָנָּא ána. Geñ. 50. Obsecro vt obliuiscaris sceleris fratrum tuorũ. Ps. 117. O dñe saluũ me fac. De quo vide supra in littera aleph in suo loco. Item נָא Na. i. crudum. Exo. 12. Non comedetis ex eo crudum quid. Item נא No. nomen propriũ loci. Pro quo beatus hieronymus trãstulit Alexandriã. cui cõcordat translatio chaldaica. Ezech. 30. Et faciam iudicia mea in alexandria.

Hosanna. Obsecro. Crudum. Alexãdria

נָאוֹד Vter.

נָאוֹד Nod. vter. lagena. Ps. 55. Posuisti lachrymas meas in conspectu tuo. Pro quo hebrei legũt. Pone lachrymã meã in vtre tuo siue in lagena tua. Ps. 118. Quia factus sum sicut vter in pruina. Et aliquãdo scribitur cum vau & aleph. Iudi. 4. Que aperuit vtrem lactis. Et in plurali נאדות Nodoth. Ios. 9. Vtres vini scissos. & in eodẽ. Vtres vini nouos impleuimus.

נָאדוֹת Vtres.

נְאֻם Dicere. Aiũt.

נָאַם Naam siue נְאֻם Neum. dicere. loqui. Ps. 35. Dixit insipiens vt dereliquat in semetipso. Ps. 109. Dixit dñs domino meo. Esa. 37. Et ciuitatẽ hanc non ingredietur dicit dñs. Hiere. 4. Erit in die illa dicit dñs. & in eodem. 23. Qui assumunt linguas suas & aiunt dicit. Vbi secundũ beatũ hieronymũ subintelligitur dñs. Nam in hebreo nõ habetur dñs. & secundũ aliquos hebreos inde deriuatur נְאֻמִים Neemanim. i. prudẽtes siue eloquẽtes. Pro quo btũs hieronymus transtulit veraces: deriuatũ ab אֱמֶן Amen qđ significat vere siue fideliter. Iob. 12. Cõmutans labium veraciũ.

נְאֻמִים Eloquẽtes Veraces.

נָאַף Mechari. adulterare

נָאַף Naaph. mechari. adulterare. Exo. 20. Nõ mechaberis Leuit. 20. Si mechatus quis fuerit cũ vxore alterius & adulteriũ perpetrauerit cum cõiuge pximi sui morte moriatur & mechus & adultera. vbi põitur verbũ & noĩa ab eo deriuata. Iob. 24. Oculus adulteri obseruat caliginem. Hiere. 7. Adulterari. iurare mẽdaciter. Et in eodem. Et mechati sunt in vxores amicorum suorum. Ezech. 16. Quasi mulier adultera que super virum suũ inducit alienos. Et inde נִאוּפִים Niuphim. i. adulteria. Ezech. 23. Et dixi ei que attrita est in adulteriis. Reperitur etiã cũ duplici pe. Osee. 2. Et adulteria sua de medio vberum suorum.

נִאוּפִים adulteria.

נָאַץ Detrahere. Blasphemare. Irritare.

נָאַץ Naas. Detrahere. blasphemare. opprobrare. exacerbare. irritare. ad iracūdiā pducere. florere: seu pullulare. Nu. 14. Vsquequo detrahet mihi ppls iste. & in eo. Ne quisq; ex illis qui detraxit mihi intuebitur eam. Et in eodem. 16. Scietis q blasphemauerint dominū. 2. Reg. 12. Veruntamen quia blasphemare fecisti inimicos nomē domini. Ps. 106. Et consilium altissimi irritauerunt. Prouer. 1. Et detraxerunt vniuerse correctioni mee. Et in eodem. 5. Et increpationibus nō acquieuit cor meum. Pro quo hebrei legūt Et increpationem blasphemauit siue odiuit cor meum. Esa. 5. Et eloquium sancti israel blasphemauerūt. Et in eodem. 52. Tota die nomen meū blasphematur. Hiere. 14. Ne des nos in opprobrium propter nomen tuum. Threñ. 2. Et in opprobrio & in indignatione furoris sui. Pro quo hebrei legūt. Et opprobrauit in indignatione furoris sui. Et inde נִאָצָה Niasa. idest opprobrium seu blasphemia. 4. Reg. 19. Dies tribulationis & increpationis & blasphemie dies iste. Et in plurali נִאֲצוֹת Niasoth. Nee. 9. Fecerunt blasphemias grādes. Ezech. 35. Audiui vniuersas blasphemias tuas. Item נָאַן Naas. i. florere seu pullulare. Eccl's. 12. Et florebit amygdalus. De quo vide infra in dictione טִין nos.

Opprobrare. Irritare. נִאָצָה blasphēia. נִאֲצוֹת blasphēie. נָאַן Florere.

נָאַק Naac. Gemere. exclamare. Iob. 24. De ciuitatibus fecerunt viros gemere. Ezech. 30. Et gement gemitibꝰ interfecti. Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatū. Et inde נְאָקָה Naaca. idest gemitus. Exo. 2. Et audiuit deus gemitum eorum. Et in plurali נְאָקוֹת Naacoth. vt Ezech. 30. vbi supra.

נָאַק Gemere. נְאָקָה נְאָקוֹת Gemitus.

נָאַר Nier. Attenuare. gloriam auferre. maledicere. Ps. 88 Auertisti testamentum serui tui. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Attenuasti pactum serui tui. Threñ. 2. Maledixit sanctificationi sue. Malach. 3. Et in penuria vos maledicti estis.

נָאַר Attenuare. Maledicere

נָבַב Nebub. vanum. inane. concauum. De quo vide supra in littera beth in dictione בּוּב Bub.

נָבָא Naba. Prophetare. vaticinari. Nu. 11. Prophetauerūt nec vltra cessauerunt. Et in eodem. Eldad & medad prophetant in castris. 1. Reg. 10. Ipsoq; prophetātes. Et in eodem. Et prophetabis cum eis. & in eodē. Quod esset cū prophetis & prophetaret. Et in eodem. 18. Et prophetabat in medio domus sue. Sed in translatione chaldaica in predicto loco habetur. Et insaniebat in medio domus. i. loquebatur seu garrulabatur sicut insanus. 3. Reg. 18. Et illis prophetantibus venerat tempus quo sacrificium offerri solet. 1. Paralip. 25. Sub manu asaph prophetātis iuxta regem. Hiere. 33. Prophetant in baal. & in eodem. 28. Suscitet dominus verba tua que prophetasti. Et in eodem. 32. Quare vaticinaris dicens. Et in eodem. 37. Vbi sunt prophete vestri qui ꝓphetabant vobis. Ezech. 3. Vaticinare ad prophetas israel. Et in eo. 13. Que prophetant de corde suo. Et in eodem. 37. Vaticinare de ossibus istis. Et in eodem Et prophetaui sicut preceperat mihi. Et in eodem. Vaticinare ad spiritum: vaticinare fili hois. Ioel. 2. Et prophetabūt filii vestri. & inde נָבִיא Nabi. i. ꝓpheta. Geñ. 20. Quia ꝓpheta. est. Exo. 7. Et aarō frater tuus erit propheta tuus. Deut. 13. Si surrexerit ī medio tui ꝓphetes. & ī eo. 34. Et nō surrexit vltra ꝓpheta. Et plāli נְבִיאִים Nebiim. i. ꝓphete. 1. Reg. 19. Qui cum vidisset cuneū prophetarū. & in eo. Num & saul inter prophetas. Et in genere femínino נְבִיאָה Nebia. idest prophetissa. Exo. 15. Sumpsit ergo maria ꝓphetissa soror aaron. Esa 8. Et accessi ad prophetissam. Nee. 6. Sed & noa die prophete & ceterorum prophetarum qui terrebāt me. Quod in hebreo legitur in genere femínino. s. Sed & noa die prophetisse & ceterorum prophetarum.

Vaticinari. נָבִיא Ꝓpheta. נְבִיאִים Ꝓphete. נְבִיאָה Ꝓphetissa.

נְבִזְבָה Donum.

נְבִזְבָה Nebizba. in lingua chaldaica significat donum vel munus. Dañ. 2. Premia & donum & honorem multum accipietis.

נָבַח Latrare.

נָבַח Nabach. Latrare. Esa. 56. Canes muti non valentes latrare. & solum inuenitur in predicto loco.

נָבַט Aspicere. Respicere. Videre. Cōsiderare. Intueri. Intendere.

נָבַט Nabat. Aspicere. attendere. videre. intuerí. considera re. Esa. 5. Aspiciemus in terram & ecce tenebre. Pro quo hebrei legūt. Et aspiciet in terram & ecce tenebre. Vbi secundum hebreos littera nun est de substantia dictionis & non denotat primam personā pluralem. Et cōmuniter scribitur sine nun. Geñ. 15. Suspice celum. Et in eodem. 19. Noli respicere post tergum. Exo. 3. Non enim audebat respicere contra deum. Et in eodē. 33. Respiciebantq; tergū moysi. Nu. 23. Non est idolum in Iacob. Pro quo hebrei legūt. Non aspexit iniquitatem. i. idolum in iacob. 1. Reg. 2. Et vidébis emulum in templo. 2. Reg. 16. Ne respicias vultum eius. Iob. 6. Considerate semitas theman. Et in eodem. 36. Vnusquisq; intuetur procul. Ps. 9. Quoniā tu laborem & dolorem considéras. Ps. 90. Oculis tuis cōsiderabís. Ps. 101 Dominus de celo in terrā aspexit. Ps. 103. Qui respicit terram & facit eam tremere. Ps. 141. Considerabam ad dexteram. Esa. 42. Et ceci intuemini ad videndum. Et in eodē. 51. Attendite ad petram vnde excisi estis. Ahach. 1. Aspicite in gentibus & videte. Et in eode. Et respicere ad iniquitatem non poteris. Et inde מַבָּט Mabat. i. aspectus siue intuitus. Pro quo beatus hieronymus transtulit spem. Esa. 20. Et confundantur ab ethiopia spe sua. Et in eodem heccine erat spes nostra. Zach. 9. Quoniā confusa est spes eius.

מַבָּט Spes.

נָבַל Nabal. Defluere. decidere. cadere. emarcescere. stultū esse. vilē esse. vilipendere: seu contumeliā facere. Exo. 18. Stulto labore consumeris. Pro quo hebrei legunt. Decidens decides: siue emarscescens emarcesces: vel defatigatus defatigaberis. 2. Reg. 22. Filii alieni defluxerunt. Ps. 1. Et folium eius non defluet. Esa. 1. Velut quercus defluentibus foliis. Et in eodē. 24. Fluxit & defluxit terra. Et in eodē. Defluxit orbis. & in eodem. 28. Et flori decidenti. & in eodem. 34. Sicut defluit folium de vinea & de ficu. & in eodē. 64. Cecidimus quasi folium vniuersi. Hiere. 8. Et folium defluxit. Significat etiam stultum esse: siue stultum apparere. Prouer. 30. Et qui stultus apparuerit postq; eleuatus est in sublime. Pro quo hebrei legunt. Si stultus fueris siue si stultus apparueris in eleuando. idest postquā eleuatus es. Et sequitur. si enim intellexisses. Item significat vilipendere seu contumeliā facere. Deut. 32. Et recessit a deo salutari suo. Pro quo hebrei legunt. Et vilipendit seu contempsit deum salutis sue. Hiere. 14. Neq; facias nobis contumeliā solii glorie tue recordare. Pro quo hebrei legunt. Ne vilipendas seu neq; despicias soliū glorie tue. Sequitur. recordare &c. Et inde נָבָל Nabal. idest vilis. stultus. insipiens. Deut. 32. Popule stulte & non sapiens. 1. Reg. 25. Super virum istum iniquū nabal: quoniā secundum nomen suum stultus est. Ps. 13. Dixit insipiens in corde suo non est deus. Esa. 32. Non vocabitur vltra is qui insipiens est princeps. Et in plurali נְבָלִים Nebalim. 2. Reg. 13. Et tu eris quasi vnus de insipientibus. Et in plurali femínino נְבָלוֹת Nebaloth. Iob. 2. Quasi vna de stultis mulieribus locuta es. Et in de נְבָלָה Nebala idest stultitia. fatuitas. nefas: siue feda res. Geñ. 34. Eo quod fedam rem operatus esset. Ios. 7. Et fecit nefas in israel. 1. Reg. 25. Et sit stultitia cum eo. 2. Reg. 13. Noli facere stultitiam hanc. Esa. 32. Stultus enim fatua loquetur. Osee. 2. Et nunc reuelabo stultitiam eius. Quod Beatus hieronymus exponit turpitudinem idest feditatem. Et inde נְבָלָה Nebela. idest cadauer seu morticinium

Defluere. Decidere. Cadere. Stulti apparere. Stulti cē. Vilipēdere. Cōtumeliā facere. נָבָל Stultus. Insipiens נְבָלִים Insipiētes נְבָלוֹת Stulte. נְבָלָה fatuitas. Feda res. Nefas. Stultitia. נְבֵלָה

morticiniũ

Leuit.7. Adipem cadaueris morticini. & in eodẽ.22. Morticiniũ & captum a bestia. Deut.14. Quidquid morticiniũ est ne vescamini ab eo. & in eo.21. Nõ permanebit cadauer eius in ligno. Ponitur etiam pro interfectis. Esa.26. Interfecti mei consurgent. Pro q̃ in hebreo legitur. Cadauer meũ consurgent. Item נֵבֶל Nébel. i. lagena seu vter. vel lagũcula. 1. Reg. 10. Alius portans lagenam vini. & in eodem. 25. Et duos vtres vini. Esa. 30. Sicut conterit lagenam figuli. Hierc. 13. Omnis laguncula implebitur vino. & in eodem. 44. Et lagunculas eorũ collident. Threñ. 4. Quomõ cõputati sunt in vasa testea. i. in lagunculas testeas. Item נֵבֶל Nébel. seu נָבֵל Nábel. i. psalteriũ instrumentum musicum seu lyra. 1. Reg. 10. Et ante eos psalterium & tympanum. Ps 32. In psalterio decem chordarũ psallite ei. Ps. 70. Nam & ego cõfitebor tibi in vasis psalterii. Ps. 91. In decachordo psalterio. Ps. 150. Laudate eũ in psalterio & cithara. & inde נִבְלִי Nible. Pro quo beatus Hieronymus transtulit cõcẽtũ. Iob. 38. Et concentum celi quis dormire faciet. i. quis cessare faciet. & aliqui hebrei dicunt q̃ significat imbres seu inundationes. & inde מַבּוּל Mabul quasi מָנְבוּל Manbul. i. diluuium. De quo vide supra in dictione בּוּל Bul.

Lagena. Vter.

Lagũcula.

נֵבֶל

Psalteriũ

נִבְלִי

Concẽtus

מַבּוּל

Diluuium

נָבַע Nabaa. effluere. redũdare. emanare. eructare. Prouer. 18. Torrens redundãs fons sapientie. & inde מַבּוּעַ Mabũaa. i. fons seu emanatio. Eccl's. 12. Et cõteratur hydria super fontẽ. Esa. 49. Et ad fontes aquarũ portabit eos. Significat etiam eructare siue loqui aut ebulire vel scaturire. Ps. 18. Dies diei eructat verbum. Ps. 118. Eructabunt labia mea hymnũ. Ps. 58. Ecce loquuntur in ore suo. Ps. 77. Loquar propositiones ab initio. Eccl's. 10. Muscę morientes perdũt suauitatẽ vnguẽti. Pro quo hebrei legunt. Muscę mortis fetere & ebulire siue scaturire faciunt oleũ pigmentarii. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum. Et secũdũ aliquos hebreos ide deriuatur אַבַּעְבֻּעוֹת Abaabuoth. i. vesice seu ampule. Exo. 9. Erunt enim in hominibus & iumentis vlcera & vesice turgentes.

מַבּוּעַ

Fons.

Eructare. Loqui.

Ebulire.

אַבַּעְבֻּעוֹת

Vesice.

נְבַרְשְׁתָּא Nebrastha. in lingua chaldaica significat candelabrum. Dañ. 5. Manus hominis scribentis contra candelabrum.

נְבַרְשְׁתָּא

cãdelabrũ.

נֶגֶב Négeb. meridies. auster. Geñ. 12. Et vltra progrediẽs ad meridiẽ. & in eodem. 13. Reuersusq̃ est per iter quo venerat a meridie. & in eodem. 28. Et dilataberis ad orientem & occidentem & septentrionem & meridiem. Ios. 17. Efrain sit ab austro. 1. Reg. 27. Contra meridiem iude & cõtra meridiẽ ierameel & cõtra meridiem ceni. Esa. 30. Onus iumentorum austri.

נֶגֶב

Meridies

Auster.

נָגַד Nagad. nunciare. annũciare. narrare. indicare. referre. explanare. & cõiter scribitur sine nun. Geñ. 3. Quis etñ indicauit tibi q̃ nudus esses. & in eo. 9. Nunciauit fratrib9 suis. & in eodem. 24. Cucurrit puella & nũciauit in domo matris sue. & in eodem. 49. Vt annunciem vobis que ventura sunt. Exo. 19. Et annunciabis filiis israel. Deut. 71. Et hoc tibi nunciatũ fuerit. & in eo. 26. Profiteor hodie corã dño. i. annũcio hodie corã dño. Ruth. 2. Nunciata sunt mihi omĩa que feceris socrui tue. & in eodẽ. Indicauitq̃ ei apud quem esset operata. Iob. 1. Et euasi ego solus vt nũciarẽ tibi Ester. 2. Necdũ proderat Ester patriã & populũ suũ. Pro q̃ hebrei legũt. Necdũ idicauerat Ester populũ suũ & natiui tatem suam. Iob. 26. Quẽ docere voluisti. Pro quo hebrei legũt. Cui annunciasti seu indicasti sermones. Eccl's. 10. Et qui habent pennas annũciabũt sniam. Hierc. 20. Persequimini & persequamur eum. Pro quo hebrei legunt. Annunciate & denunciemus eum. idest dicamus cõtra eum falsum testimonium. & in eodem. 36. Nunciare debemus regi oẽs sermones istos. & in eodem. Indica nobis quomodo scripsisti. & in lingua chaldaica significat trahere siue abstrahere seu prolongare. Dañ. 3. Fluuius igneus egrediebatur a facie eius. Pro quo hebrei legunt. Fluuius igneus attrahebatur a facie eius. & in translatione chaldaica cõmuniter ponitur pro hoc verbo מָשַׁךְ Masaach. de quo supra dictum est in littera mem. Item נֶגֶד Négeb. idest coram. ante. in conspectu. contra. e regione. ex aduerso. Geñ. 31. Necetur corã fratribus nostris. & in eodem. Pone hic coram fratribus meis. 1. Reg. 19. Nunc corã dño est xp̃us eius. Ps. 50. Et peccatum meum contra me est semper. Ps. 108. Fiant cõtra dominũ semper. Prouer. 21. Non est cõsilium contra dominũ. Esa. 40. Omnes gentes quasi non sint: sic sunt coram eo. Et recipit caph in principio & dicitur כְּנֶגֶד Chenéged. Geñ. 2. Faciamus ei adiutorium simile sibi. Pro quo hebrei legunt Faciamus ei adiutorium quasi coram eo siue quasi ante eũ. quod sic exponũt hebrei. quod stet corã eo vel quod sit sẽp in conspectu eius ad obsequendũ ei. Scribitur etiã cũ lamed in principio & dicitur לְנֶגֶד Leneged. Nu. 22. Quia puersa est via tua mihiq̃ cõtraria. idest cõtra me. Ps. 5. Nec permanebunt iniusti ante oculos tuos. Ps. 13. Non est timor dei ante oculos eius. Ps. 25. Quoniam misericordia tua ante oculos meos est. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מִנֶּגֶד Mineged. Geñ. 21. Seditq̃ e regiõe procul. 2. Reg. 18. Et tu stares ex aduerso. Ps. 37. Aduersum me appropinquauerunt & steterunt. Prouer. 14. Vade cõtra virum stultum. & aliquando scribitur cum he in fine & dicitur נֶגְדָּה Negda. Ps. 115. In conspectu omnis populi eius. Item נָגִיד Nagid. idest dux seu princeps. 1. Reg. 9. Et vnges eum ducem super populum meum israel. & in eodem. 10. Ecce vnxit te dominus super hereditatem suam in principem. 2. Paralip. 32. Qui percussit omnem virum robustum & bellatorem & principem. Prouer. 28. Dux indigens prudẽtia multos opprimet. Esa. 58. Ducem & preceptorem gentibus. Et in plurali נְגִידִים Negidim. & ponitur pro rebus magnis & preciosissimis. Prouer. 8. Quoniam de rebus magnis locuta sum.

Egredi.

Attrahere.

נֶגֶד

Coram.

Contra.

כְּנֶגֶד

לְנֶגֶד

Contra.

Ante.

מִנֶּגֶד

E regione.

ex aduerso

Aduersus.

Contra.

נֶגְדָּה

in cõspectu

נָגִיד

Dux.

Princeps

נְגִידִים

res magne

נָגַהּ Naga. splendere. fulgere. illuminare. Iob. 18. Neq̃ splẽdebit flãma ignis eius. & in eo. 22. & in viis tuis splẽdebit lumẽ. Ps. 17. Dñs de9 me9 illumiãt tenebras meas. Esa. 13. Et luna nõ splendebit in lumine suo. & inde נֹגַהּ Nóga idest splendor. Ezech. 1. Et splẽdor in circuitu ei9. Abach. 3. Splendor eius vt lux erit. & in lingua chaldaica scribitur cum aleph in fine & dicitur נְגַהָּא Nigha. Et ponitur pro aurora. Dañ. 6. Tunc rex primo diluculo cõsurgens. Pro quo he. le. Tunc rex diluculo surrexit in aurora. & in pl'ali נְגֹהוֹת Negohoth. Esa. 59. Splendorẽ & in tenebris ambulamus. Pro quo hebrei legunt. In splẽdorib9 quasi in tenebris ambulamus.

נָגַהּ

Splendet

Illuminat

נֹגַהּ

Splendor

נְגַהָּא

נְגֹהוֹת

splẽdores.

נָגַח Nagach. cornu percutere. siue cornu petere. cornu impellere seu ventilare. Exo. 21. Si bos cornu percusserit. & in eodem. Si bos cornupeta fuerit. Deut. 33. In ipsis ventilabit gentes. Ps. 43. In te inimicos nostros ventilabimus cornu. Ezech. 34. In cornibus vestris ventilabatis omnia infirma. Dañ. 8. Vidi arietem cornibus ventilantem. Ponitur etiam pro preliari vel pugnare. vt in eodem. 7. Pugnabant in mari magno. & in eodem. 11. Et in tempore prefinito preliabitur aduersus eum rex Austri.

נָגַח

Cornu percutere.

Ventilare.

Pugnare

Preliari.

נָגַל Nagal mutato nun in mem. vt dicatur מָגַל Magal. q̃si מַנְגָּל Mangal. significat falcem. vt Ioel'. 3. Mittite falcẽ De quo vide supra in dictione מַגַּל Magal.

נָגַל

מַגַּל

Falx.

נָגַן Nagan. psallere. canere. 1. Reg. 16. Querant hominem scientem psallere in cithara: vt q̃n arripuerit te. spiritus

נָגַן

dei malus psallat manu sua. Et in eodē. Et percutiebat manu sua. Pro quo hebrei legūt. Et psallebat manu sua. 4. Regum. 3. Cumq; caneret psaltes. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. ideſt cumpsalleret psallens vel psaltes. Ps. 67. Preuenerunt principes coniuncti psallentibus. Esa. 38. Et psalmos nostros cantabimus. vbi ponitur etiam verbum & nomen ab eo deriuatum. ideſt psalmos nostros psallemus. Et inde נְגִינָה Negina. ideſt psalterium aut organum seu aliud instrumentum musicum. vt in titulo. Ps. 60. Vbi dicitur in finem in hymnis psalmus dauid. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Victori super organum psalmus dauid. & in plurali נְגִינוֹת Neginoth. vt in titulo. Ps. 4. Vbi dicitur in finem in carminibus psalmus dauid. pro quo beatus hieronymus transtulit Victori in psalmis.

Canere.

נְגִינָה

Organum.

נְגִינוֹת

Carmina. Psalmi.

נָגַע Nagaa. tangere. attingere. impellere. pertingere. peruenire. percutere. seu flagellare. Geñ. 3. Ne comederemus & ne tangeremus illud. Et in eodem. 20. Et non dimisi te vt tangeres eam. & in eodem. Qui tetigerit hominis huius vxorem. Et in eodem. Sicut & nos nihil tuorum attigimus. Exo. 4. Tetigitq; pedes eius. Et in eodem. 12. Et aspergite ex eo superliminare. Pro quo hebrei legunt. Et facite tangere superliminare ac duos postes de sanguīe. Et in eodem. 19. Ne tangatis fines eius. Et in eodem. Manus non tanget eum. Leuit. 5. Sin autem non potuerit offerre pecus. Pro quo hebrei legunt. Sin autem non attigerit manus eius sufficientiam pecudis: & est sensus sicut in littera nostra. Ruth. 2. Vt nemo molestus sit tibi. p quo hebrei legunt. Vt nemo tangat te. 1. Reg. 10. Exercitus quorum tetigerat deus corda. Iob. 5. non tanget te malum. Et in eo. 6. Que prius nolebat tangere anima mea. ps. 103. Qui tangit mōtes & fumigant. Esa. 6. Et tetigit os meum. Significat etiam pertingere. seu peruenire. 1. Paralip. 28. Ita vt vsq; ad celum pertingeret vestra crudelitas. Cantī. 2 Tempus putationis aduenit. Esa. 16. Vsq; ad iazer peruenerunt. Item significat flagellare seu plagare vel percutere. Geñ. 12. flagellauit autem dominus pharaōem plagis magnis. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum: ac si diceret plagauit plagis magnis. Ios. 8. Iosue vero & omnis israel cesserunt loco simulantes metum & fugientes. Pro quo hebrei legunt. Et percussi sunt iosue & omnis israel ante eos & fugerunt. ideſt ac si essent percussi fugerunt. 2. Paralipo. 27. Eo quod illico sensisset plagam domini. pro quo hebrei legunt. Eo quod plagasset seu percussisset eum dominus. Ps. 72. Et cum hominibus non flagellabuntur. Et in eodem. Et fui flagellatus tota die. Esa. 53. Et nos putauimus eum quasi leprosum. pro quo hebrei legunt. Et nos putauimus eum plagatum. ideſt plagis percussum seu flagellatum. Et inde נֶגַע négaa. ideſt plaga. seu percussio. Exo. 11. Adhuc vna plaga tangam pharaonem. Leuit. 13. Plaga lepre si fuerit in homīe. ps. 37. aduersum me appropinquauerunt & steterūt. pro quo hebrei legūt ex aduerso plage mee steterunt. vnde beatus Hiero. in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit quasi contra lepram meā steterunt. Et in plurali נְגָעִים Negaim. Geñ. 12. Flagellauit autem dominus pharaonem plagis maximis.

Tangere.

Attingere

Pertīgere. aduenire. Peruenire Flagellare

Plagare. Percutere.

נֶגַע

plaga.

נְגָעִים

Lepra. plage.

נָגַף Nagaph. Percutere. ledere. vulnerare. impellere. impīgere. Exo. 12. percutiens egyptios. Et in eodem. Ingredi domos vestras & ledere. ideſt percutere. Et in eodem. 21 Et percusserit quis mulierem pregnantem. Et in eodem. Si bos alienus bouem alterius vulnerauerit. Deut. 28. Tradatte dominus corruentem ante inimicos tuos. pro quo hebrei legunt. Dette dominus percussum ante inimicos tuos. Iudi. 20. putauerunt enim solito eos more cedere. i. percutere. pro quo hebrei legunt. Et dixerunt filii Beniamin percussi sunt ante nos. Et in eodem. Filii autem beniamin cum se inferiores esse vidissent. pro quo hebrei legunt. Et viderunt filii beniamin quoniam percussi essent. 1. Regū. 26. Quia nisi dominus percusserit eum. 2. Reg. 10. Et quoniam corruissent coram israel. ideſt percusi essent. Et in eodem. 12. percussitq; dominus paruulum. 3. Reg. 8. Si fugerit populus tuus israel inimicos suos. pro quo hebrei legūt Si percussus fuerit populus tuus israel ante inimicos suos. 2. Paralip. 13. perterruit dominus hieroboam & omnem israel. pro quo hebrei legunt. Et percussit deus Ieroboam & omnem israel. Et in eodem. 17. Exterruitq; dominus ethiopes. ideſt percussit. Esa. 19. Et percutiet dominus egyptū plaga: & sanabit eam. ponitur etiam pro impingere seu offendere. ps. 90. ne forte offendas ad lapidem pedem tuum Prouer. 3. Et pes tuus non impinget. Hiere. 13. Antequam offendant pedes vestri ad montes caliginosos. & inde נֶגֶף négeph. ideſt percussio seu plaga. Exo. 30. Et non erit plaga in eis: cum fuerint recensiti. Nume. 16. Et plaga desecuit. Et in eodem. quam iam vastabat incendium. pro quo hebrei legūt. Et ecce inceperat plaga in populo. Scribitur etiam cum mem in principio loco nun & cum he in fine & dicitur מַגֵּפָה magepha. ideſt plaga seu mortalitas. vt in eodem. Et plaga cessauit. Et in eodem. postquam quieuit interitus. ideſt postquam quieuit plaga. Et in eodem. 25. que percussa est in die plage. Et in eodem. 26. postquam noxiorum sanguis effusus est. pro quo hebrei legunt. Et factum est post plagam. Et in plurali מַגֵּפוֹת magephoth. Exo. 9. Mittam omnes plagas meas in cor tuum.

Pterrere

Exterrere.

Offendere.

Impīgere

נֶגֶף

plaga.

מַגֵּפָה

plaga.

מַגֵּפוֹת

plage.

נָגַר nagar. defluere. decurrere. detrahere. 2. Reg. 14. Quasi aque dilabimur super terram. pro quo hebrei legūt. Et quasi aque que defluunt seu decurrunt super terram. ps 74. Et inclinauit ex hoc in hoc. pro quo hebrei legunt. & decurrere seu defluere fecit ex eo. vnde beatus hieronym? in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et propinauit ex eo. Threñ. 3. Oculus meus afflictus est. pro quo hebrei legunt. Oculus meus defluxit. ideſt effudit lachrimas Mich. 1. Sicut aque que decurrunt in preceps. significat ēt detrahere. vel tradere. Iob. 20. Detrahentur in die furoris domini. ps. 62. Tradentur in manus gladii. Prouer. 21. Rapina impiorū detrahet eos. Hiere. 18. Et deduc eos in manu gladii. ideſt trade seu detrahe eos ī manu gladii. Ezech. 35. Et concluseris filios israel in manu gladii. Mich. 1. Et detraham in vallem lapides eius. Ponitur etiam pro extendere. ps. 76. manibus meis nocte cōtra eum. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. manus mea nocte extenditur.

Defluere.

Decurrere

Detrahere. Tradere. Deducere. Cōcludere

Extendere

נָגַשׁ nagas. accedere. appropinquare. Geñ. 19. Recede illuc. pro quo hebrei legunt. Accede illuc. Et in eodem 27. Accede huc vt tangam te. Et in eodem. Accessit ille ad patrem. Et in eodem. Accede ad me & da mihi osculum. Et in eodem. 33. Donec appropinquaret frater eius. Et in eodem. Et appropinquantes ancille & filli earum incurrati sunt: accessit quoq; lia cum pueris suis. Et in eodem. 44. Accedens autem propius iudas. Et in eodem. 45. Accedite inquit ad me & cum accessissent. Exo. 24. Soluscq; moyses accedet ad dominum & illi non appropinquabunt. Et in eodem. 34. Timuerunt prope accedere. Et in eodem. venerunt ad eum etiam omnes filii israel. pro quo hebrei legunt. Accesserunt ad eum. Deut. 25. Accedet mulier ad eū. Ruth. 2. veni huc & comede panem. id est accede huc. 2. Regum. 1. Accede irruc in eum. Esa. 29. Eo quod appropin?

נָגַשׁ

Accedere.

Appropinquare.

quauit populus iſte. Et in eo. 45. Accedite ſimul qui ſalua
ti eſtis de gentibus. Et in eo. 49. Fac ſpaciū mihi vt habi=
tem. Pro quo hebrei legunt. Accede mihi vt habitem. ideſt
accede illuc vt facias mihi ſpacium. Et in eo. 65. Non ap-
pinques mihi. Amos. 9. Qui dicunt non appropinquabit
Et inde verbū tertie coniugationis. ideſt appropiquare fa=
cere. applicare. ſiue afferre vel offerre. Geñ. 27. Affer mihi
inquit cibos. Et in eo. Quos cum oblatos comediſſet. Pro
quo hebrei legunt. Et obtulit ei & comedit. Exo. 20. Offe=
rat eum dominus diis: & applicabitur ad oſtium. 1. Reg. 15
Adducite ad me Agag regem. ideſt afferte ſiue applicate
ad me. 2. Reg. 3. Et pedes tui non ſunt compedibus aggra=
uati. ideſt non fuerunt applicati compedibus.

Afferre. Offerre.

Applicare Adducere.

נָגַשׁ Repetere. Exigere. Affligere. Corruere.

נָגַשׁ Nagas. cum puncto cebolet in littera ſin. exigere. re-
petere. affligere. anguſtiare. Deut. 25. Repetere nō po
teris quia annus remiſſionis eſt. Et in eodem. A peregrino
& aduena exiges. 4. Reg. 23. Et vnūquēq; iuxta vires ſuas
exegit tam argentū quam aurū. Eſa. 58. Et oēs debitores
vros repetitis. Ponitur ēt pro affligere. 1. Reg. 13. Afflictus
enim erat populus. Item ponitur p corruere. Eſa. 3. Et cor
ruet populus vir ad virum. ſed ēt in predicto loco hebrei le
gunt. Et exiget populus ſiue anguſtiabit vel affliget. Poni
tur etiam pro offerre. ſicut ſupra נָגַשׁ Nagas cū puncto ſe-
bolet vt. Eſa. 53. Oblatus eſt quia ipſe voluit. & inde נֹגֵשׂ no
ges. ideſt exactor. Exo. 5. Precepit ergo in die illa prefectis
operum & exactoribus populi. & in eo. Igitur egreſſi pre=
fecti operū & exactores ad populū dixerūt. Eſa. 14. & ſubii
ciēt exactores ſuos. Et in eo. Quomodo ceſſauit exactor.

Offerre. נֹגֵשׂ Exactor.

נֵד aceruus. moles.

נֵד Ned. acceruus. moles. Exo. 15. Stetit vnda fluens. p quo
hebrei legunt. Steterunt quaſi aceruus ſeu quaſi moles
fluēta ſeu fluentes. ſ. aque. Ioſ. 3. In vna mole conſiſtent. Et
in eo. Et ad inſtar mōtis intumeſcētes apparebant. proquo
he. le. Steterunt in aceruo vno ſiue in vna mole.

נָדַד Fugere. Recedere. Mouere. ammouef. Migrare. Recedere. Reſilire נְדוֹד Motus נְדוּדִים Dolores. מִדַּת Motus.

נָדַד Nadad. mouere. cōmouere. ammouere. recedere. fuge
re. Geñ. 31. Fugiebatq; ſomnus ab oculis meis. i. āmo=
tus eſt vel receſſit. Eſter. 6. Noctem illam rex duxit inſom=
nem. p quo he. le. In nocte illa ammotus eſt vel receſſit ſō=
nus regis. Iob. 15. Cum ſe mouerit ad querendum panem
Et in eo. 20. Et tranſiet ſicut viſio nocturna. ideſt mouebi=
tur vel recedet ſicut viſio nocturna. Et in eo. 18. Et de orbe
tranſferet eū. Pro q̄ he. le. Et de orbe āmouebit eū. Et ī eo.
42. Et mouerūt ſuper eū caput. p̄s. 30. Qui videbant me
foras fugerunt a me. p̄s. 67. Rex virtutum dilecti dilecti.
Pro quo he. le. Reges exercituū mouebūtur. Poteſt etiā de=
riuari a dictione דוֹד Dod. que ſignificat dilectū. vnde bea=
tus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Reges
exercituū federabuntur. Eſa. 10. & nō fuit qui moueret pē=
nā. Et ī eo. Migrauit madmena. i. mota eſt vel receſſit mad
mena. Hiere. 50. Recedite de medio babylonis. Oſee. 7. ve
eis qm̄ receſſerunt a me. Naum. 3. Reſiliet a te. Et in eo. Sol
ortus eſt & aduolauerunt. i. receſſerunt. Et inde נְדוֹד nedud
i. motus ſeu commotio. p̄s. 54. Ecce elongaui fugiens. p
quo he. le. Ecce elongabo motum. ideſt longe mouebor.
& in plu. נְדוּדִים Nedudim. pro quo beatus hieronymus
tranſtulit dolores. Iob. 7. Et replebor doloribus vſq; ad te
nebras. & inde מִדַּת Midath. quaſi מְנֻדַּת Mindath. i. motus
ſeu cōmotio. Iob. 7. Et rurſum expectabo veſperam. Pro
quo he. le. Et motus ſeu cōmotio veſpere. Vide etiā de hoc
infra in dictione נוּד Nud. & inde נִדָּה Nida. i. menſtruata.
ſeu mēſtruū aut immūda. eo quod ꝓpter ſui imūdiciā erat
āmota vel ſeparata a viro & a templo. Leuit. 12. Iuxta dies
ſeparatiōis mēſtruate. & in eo. iuxta ritū fluxus menſtrui.
Et in eo. 15. Et que mēſtruis temporibus ſeparatur. Threñ.
1. facta eſt ieruſalem quaſi polluta menſtruis. Ezech. 18. Ad
mulierem menſtruatā nō acceſſerit. Ponitur ēt pro inmun
da vel inmūdicia. 2. Paralip. 29. Et auferte omnē inmūdi=
ciā de ſanctuario. Eſdre. 9. Terra inmūda eſt iuxta inmūdi=
ciā populorum ceterarū terrarū. Ezech. 7. Et aurum corū
in ſterquiliniū erit. i. in immūdiciā erit. Ponitur ēt p aqua
qua immundi aſpergebantur. Pro quo beatus hieronymus
tranſtulit aſperſionē vel expiationē aut luſtrationē. Nu. 19
vt ſit multitudini filiorum iſrael in cuſtodiā & in aquā aſp=
ſionis. Et in eo. Qui aqua aſperſionis nō eſt aſperſus. Et in
eo. Et non eſt aqua luſtrationis aſperſus. Et in eo. Omnis
qui tetigerit aquas expiationis.

immūdicia Immūda. aſperſio. Luſtratio. Expiatio.

נָדַב Voluntarie ſeu ſponte offerre. Ultroneū offerre. Mente deuota offerr Sponte offerre. Polliceri. Sponte p mittere. נְדָבָה Uolūtaria Spōtaneū נְדָבוֹת Uolūtarie Spōtanei. Uolūtaria נָדִיב volūtarius Princeps Duces. נְדִיבוֹת נְדִיבִים Principes נְדִיבָה principalis נְדִיבָה Deſideriū

נָדַב Nadab. voluntarie ſeu ſponte offerre. vltroneū offer=
re. ſeu liberalē eſſe. indulgere. ſponte promittere ſeu
polliceri. Exo. 25. Ab omni homine qui offert vltroneus ac
cipietis eas. Et in eo. 35. obtulerūt mēte promptiſſima at=
q; deuota. Et in eo. Mente deuota obtulerūt. Iudi. 5. Qui
ſponte obtuliſtis de iſrael animas veſtras. 1. Paralip. 29. Et
ſi quis ſponte offert. & in eo. Pollicīti ſunt itaq; principes.
Et in eo. & letatus eſt populus cū vota ſponte promitterent
Et ī eo. In ſimplicitate cordis mei letus obtuli vniuerſa hec
. i. ſponte obtuli. & inde נְדָבָה Nedaba. i. ſpōtaneū vel illud
quod volūtarie datur vel offertur. Exo. 35. Voluntaria dño
dedicauerūt. Et in eo. 36. Mane vota populus offerebat. i.
vota voluntaria offerebat. Ezech. 46. Cum aūt fecerit prī=
ceps ſpontaneū. & in plu. נְדָבוֹת Nedaboth. p̄s. 67. Pluuiā
volūtariā ſegregabis deus. Quod in hebreo legitur plura=
liter. Ps. 109. Tecū prīcipiū in die virtutis tue. Pro quo bea
tus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Populi
tui ſpontanei in die fortitudinis tue. Poteſt ēt legi ſic. Popu
li tui principatus ſiue tecum principatus in die virtutis tue
vt infra dicetur. Ps. 118. Volūtaria oris mei beneplacita fac
dñe. & inde נָדִיב Nadib. i. voluntarius. vltroneus. liberalis
Exo. 35. Omnis voluntarius & prono animo offerat. Poni
tur etiā pro principe vel duce. eo qđ debet eſſe liberalis &
vltroneus. Eſa. 32. Non vocabitur vltra is qui inſipiens eſt
princeps. Et in eo. Princeps vero ea que digna ſunt prīcipi
cogitabit & ipſe ſuper duces ſtabit. vbi pro ducibus pōitur
נְדִיבוֹת Nediboth. i. ea que digna ſunt duci vel principi. & ī
plu. maſculino. נְדִיבִים Nedibim. Ps. 46. Principes popu=
lorū congregati ſunt. p̄s. 112. vt collocet eum dñs cū prīci=
pibus cū principibus populi ſui. & in ge. fe. נְדִיבָה Nediba.
Ps. 50. Et ſpū principali confirma me. & in hebreo eſt ge.
fe. quia ſpūs qui in hebreo dr רוּחַ Ruach aliqñ eſt gñis femi
nini aliqñ maſculini. Ponitur ēt נְדִיבָה Nediba pro deſide
rio. Iob. 30. & abſtulit quaſi ventus deſideriū meū. & dicūt
aliqui hebrei q̄ in predicto loco accipitur pro anima que ē
pars principalior in homine.

נָדָה abiicere. Separare נֵדָה Merces. נֵדֶן

נָדָה Nada. abiicere. āmouere. ſeparare. Eſa. 66. Dixerūt fra
tres veſtri odientes vos & abiicentes. Amos. 6. qui ſe=
parati eſtis in die malo. Item נֵדָה Néde. i. merces. ſ. meretri
cis. Ezech. 6. Omnibus meretricibus dātur mercedes. ſcri=
bitur ēt cū alio nū in fine & dr נֵדֶן néden. De quo vide īfra
in ſuo loco. Item נִדָּה nida. ideſt menſtruata ſeu immunda.
De quo vide ſupra in dictione נָדַד nadad.

נִדְבַךְ Ordo.

נִדְבַךְ nidbach. in lingua chaldaica ſignat ordinē. Eſd. 6. or
dies de lapidib? ipolitis tres: & ordo de lignis nouis.

נָדַח Errare. abſtraheſ. aberrare.

נָדַח Nadach. aberrare. abiicere. eiicere. repellere. expelle=
re. impellere. Deut. 13. Vt errare te faceret de via. Et
in eodē. Quia voluit te abſtrahere a dño deo tuo. pro quo
hebrei legunt. Quia voluit te facere aberrare a dño deo
tuo. & in eodem. Et auerterunt habitatores vrbis ſue. ideſt
aberrare fecerunt. Et in eodem. 19. Et ſecuris fugerit manū

Pro quo hebrei legunt. Et aberrauerit siue impulsa fuerit manus eius securi. & in eo. 22. Non videbis bouem fratris tui aut ouem errantem. Et in eodem. 30. si ad cardines celi fueris dissipatus. ideſt fueris expulsus siue eiectus. 2. Regū 14. Ne penitus pereat qui abiectus est. Et in eo. & nō reuocat eiectum suum. Et in eo. 15. Et impellat super nos ruinā Iob. 6. Necessarii quoq; mei recesserunt a me. pro quo hebrei legunt. Et prudētia seu sapientia recessit a me. De quo vide supra in dictione יָשָׁה Iasa. Ps. 147. Dispersiones israel cōgregabit. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Eiectos israel congregabit. Esa. 8. Et caligo persequens. i. implens siue eiiciens. Et in eo. 11. Et congregabit profugos israel. pro quo hebrei legunt. & congregabit eiectos siue expulsos israel. Et in eodem. 13. & erit quasi damula fugiens. i. aberrans siue eiecta Hiere. 27. Vt eiiciam vos & pereatis. Threñ. 2. viderūt aūt tibi assumptiones falsas & eiectiones. vide etiam de hoc supra in dictione דָּחָה Dacha.

Errare
Expellere.
Abiicere.
Impellere
Recedere.
Eiicere.

נֵדֶן Nēden. vagina. 1. Paralip. 21. Et conuertit gladiū suum in vaginam. Dañ. 7. Ego daniel territus sum in his. p quo hebrei legunt. Ego daniel in medio vagine. i. constrictus & afflictus ac si essē in medio vagine. Et aliqui hebrei dicunt q; inde deriuatur verbum יָדוֹן Iadon. pro quo beatus hieronymus transtulit permanebit. Geñ. 6. Non permanebit spiritus meus in homine. Pro quo ipsi legūt. Non vaginabitur spiritus meus in homine. i. non permanebit sicut gladius in vagina. De quo vide supra in dictiōe דון dun Item נֵדֶן Nēden. i. donū meretricis. Ezech. 16. Tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis.

Vagina
Permāet
Merces.

נָדַף Nadaph. impellere. repellere. proiicere. Iob. 13. Cōtra folium quod vento rapitur. i. quod vēto impellitur vel proiicitur. & in eodem. 32. Deus proiecit eum: non homo Ps. 1. Sed tanquā puluis quē proiicit ventus. Ps. 67. Sicut deficit fumus deficiant. Pro quo hebrei legunt. sicut impelitur fumus impelles. scilicet eos. Esa. 41. sicut stipulam vēto raptam. ideſt impulsam vel propulsatam.

Impellere
Proiicere

נָדַר Nadar. vouere. polliceri. Geñ. 28. Vouit etiā iacob votū dicēs. Nu. 30. Si qs virorū votū dño vouerit. Deut. 23. Cū votū voueris dño deo tuo. Et in eo. Si nolueris polliceri absq; peccato eris. 2. Reg. 15. Vouens enī vouit seruꝰ tuus. Ione. 1. & vouerunt vota. & inde נֵדֶר Nēder. i. votum Et in plu. נְדָרִים Nedarim. i. vota. vt in locis predictis.

Vouere
Polliceri
Votum
נְדָרִים

נָהָה Naha. Lamentari. plangere. canere. s. carmē lugubre. languere. Ezech. 32. Cane carmen lugubre super multitudinem egypti. Mich. 2. Et cantabitur canticū cū suauitate dicentiū: depopulatione vastati sumus. pro quo he. le. Et lamentabitur lamentū lamentabile seu lugubre dicentium: depopulatione vastati sumus. Et est idem sensus cū littera nostra. nam cum dicitur cantabitur canticum intelligitur lugubre: sicut supra Ezech. 32. Significat etiam languere. Dañ. 8. Et ego daniel lāgui. De quo vide supra in dictione הָיָה Haia. Ponitur etiam pro requiescere. 1. Reg. 7. & requieuit omnis domus israel post dominum. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Et planxerunt seu ingemuerunt omnis domus israel post dominum. ideſt cum plāctu & gemitu dominum quesierunt. Sed si scribatur cum littera cheth que est quasi eiusdem figure sicut he. tunc significat requiescere. sicut est in littera nostra. & inde נְהִי Nēhi. i. lamentum seu lamentatio aut planctus. Hiere. 9. Super montes assumam fletum ac lamentum. Et in eodem. Quia vox lamentationis audita est de sion. Et in eo. Docete filias vestras lamentum. Et in eodem. 30. vox in excelso audita ē lamentationis. Ezech. 27. Et assument super te carmen lugubre & plangent. Amos. 5. Eos qui sciunt plangere. pro quo hebrei legunt. Eos qui sciunt planctum seu lamentū. Scribitur etiam sine iod & dicitur נֹהָה Nōha. Ezech. 7. Et non erit requies in eis. Pro quo hebrei legunt. Et non erit lamentatio in eis. ideſt nullus remanebit ex eis qui lamentetur alios. q; si scribatur cum littera cheth vt dicatur נֹחַ nōach. tunc significat requiem sicut est in littera nostra.

Languere
Requiescere
Lanare carmē lugubre.
Cantare.
Lamētari.
Lamentuz
Lamētatio
Carmē lugubre.
נֹהָה
Requies.
Lamētatio

נָהַג Nahag. Minare. ducere. adducere. cōsuescere. assuefacere. Geñ. 31. Tulitq; omnem substātiam suam & greges Pro quo hebrei legunt. Et minauit omnem gregem suum & substantiam suam. Et in eodem. 31. Vt clam me abigeres filias meas. Pro quo hebrei legunt. Et furatus est cor meū & minasti seu duxisti filias meas. Exo. 3. Cumq; mināsset gregem. Et in eodem. 10. Et dominus induxit ventū vrentem tota die illa. 1. Reg. 30. Tulit vniuersos greges & armēta & minauit āte faciem suam. 2. Reg. 6. Oza autem & Aio minābant plaustrum. 4. Reg. 4. Mina & propera. Et in eodem. 9. Preceps enim graditur. Pro quo hebrei legūt. stulte enim mināt. s. exercitū vel seipsum. Ps. 79. Qui deducis velut ouē Ioseph. Esa. 60. Et reges eorū adducātur. Threñ. 3. Me minauit & adduxit. Naum. 2. Et ancille eius mināb̄ātur gementes. significat etiam assuefacere. Eccl's. 2. Et animum meum transferre ad sapientiam. pro quo hebrei legunt. Et cor meum assuefacerem in sapientia. & inde מִנְהָג Minhag. i. consuetudo. Pro quo beatus hieronymus transtulit incessum. 4. Reg. 9. Est autem incessus quasi īcessus ie hu filii Namsi.

Minare.
Ducere.
Portare.
Sustētare.
Assuefacere
מִנְהָג
Incessus.

נָהַל Nahal. mināre. ducere. portare. sustētare. Geñ. 33. Et ego sequar paulatim vestigia ei? Pro quo hebrei legūt. Et ego minābo paulatim vestigia operis. ideſt vestigia pecoris & paruulorum. Exo. 15. Portasti eum in fortitudine tua. Esa. 49. & ad fontes aquarum potabit eos. debet legi portabit. significat etiam sustentare. Geñ. 47. Sustētauitq; eos illo anno. Esaie. 51. Non est qui sustentet eam. & inde נַהֲלֹלִים Nahalolim. Pro quo beatus hieronymus transtulit foramina. Esa. 7. Et in omnibus frucetis & in vniuersis foraminibus. Hebrei vero dicūt q; significat quoddam genus arboris humilis.

Minare.
Portare.
Sustētare.
נַהֲלֹלִים
Foramina

נָהַם Naham. fremere. frendere. gemere. rugire. Prouer. 5. Et gemas in nouissimis tuis. Et in eodem. 19. Sicut fremitus leonis ira regis. ideſt fremit sicut leo. Esa. 5. & frēdet & tenebit predam. Et in eodem. Et sonabit super eum in die illa sicut sonitus maris. Pro quo hebrei legunt. & fremet super eum in die illa sicut fremitus maris. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. s. נַהֲמָה Nahama. ideſt fremitus siue gemitus. p̄s. 35. rugiebā a gemitu cordis mei.

Gemere.
Fremere.
Frendere.
נַהֲמָה
Gemitus.

נָהַק Nahac. rugire. clamare. vociferari. Iob. 6. Nūquid rugiet onager cum habuerit herbam. Et in eo. 30. Qui inter huiuscemodi letabantur. pro quo hebrei legunt. Inter arbusta clamabant seu rugiebant.

Rugire

נָהַר Nahar. fluere. confluere. affluere. illumināre. illustrare Esa. 1. & fluent ad eum omnes gentes. Et in eodē. 60. Tunc videbis & affluues. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et illumināberis. Hiere. 31. Et confluent ad bona domini. Et in eodem. 51. Et non confluent ad eum vltra gentes. & inde. נָהָר nāhar. ideſt fluuius seu flumen. Geñ. 2. Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis. Iob. 22. Fluuius subuertit fundamentum eorum. p̄s. 45. Fluminis impetꝰ letificat ciuitatem dei. Ps. 79. Et vsq; ad flumen propagines eius. & in plurali. נְהָרִים neharim secūdum terminationem masculinorum. Iob. 20. non videat riuulos fluminis torrentis melis & butyri. pro quo hebrei legunt. non videat riuulos fluuios torrentes. Esa. 33. Locus fluuiorum ri

Fluere.
Affluere.
Confluere
נָהָר
Fluuius.
Flumen.
נְהָרִים
Flumina.
Fluuij.

ui latiſſimi. Abach. 3. Nunquid in fluminibus iratus es domine. reperitur etiam נְהָרוֹת Neharoth. ſecūdū terminationem femininorum. ps. 23. Et ſuper flumina preparauit eā. Ps. 88. Et in fluminibus dextera eius. Ps. 136. Super flumina babylonis. Eſa. 19. Et deficient flumina. Item נָהָר nahar ideſt illuminare. ps. 33. Reſpicite ad eum & illuminamini. Sed beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem primam ſignificationem ſequens tranſtulit. Reſpicite ad eum & confluite. & inde נְהָרָה Nehara. ideſt lumē. Iob 3. Nec illuſtretur lumine. Dañ. 2. & lux cum eo habitat. Et inde נְהִירוּ Nehiru. ideſt ſcientia. Eo q̄ eſt lumen intellectus: vt in eodem. 5. Scientia & ſapientia inuente ſunt in eo. Et inde מִנְהָרוֹת minharoth. ideſt ſubterranee ſpelunce vel antra. vbi ſunt feneſtre & fiſſure per quas lumen ingreditur. Iudi. 6. fecerūtq̄ ſibi antra & ſpeluncas in montibus.

נוא No. irritum facere. ſubuertere. infringere. ſeu contradicere verbis alicuius. prohibere. & ſcribitur cum iod in medio: loco vau. Eo quod eſt verbum tertie coniugationis. Nu. 30. Si autem ſtatim vt audierit contradixerit pater Et in eodem. Eo quod contradixerit pater. Et in eo. 32. cur ſubuertitis mentes filiorum iſrael. Et aliqñ ſcribitur ſine aleph. vt ps. 140. Oleum autem peccatoris nō impinguet caput meum. pro quo hebrei legunt. Oleum autem primū ſeu principale non prohibebit vel non deſeret caput meū. & inde תְּנוּאָה Thenua. ideſt querela ſeu querimonia. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit vltionem. Nu. 14. & ſcietis vltionem meam. & in plurali תְּנוּאוֹת Thenuoth. Iob. 33 Quia querelas in me repetit. & aliqui hebrei dicunt q̄ ſignificat occaſiones. Alii vero dicunt q̄ ſignificat deſertiones ſeu diſceſſiones.

נוב Nub. germinare. fructificare. creſcere. ps. 61. Diuitie ſi affluant. ideſt ſi creuerint vel germinauerint. ps. 91. adhuc multiplicabuntur in ſenecta vberi. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Adhuc fructificabunt in ſenectute. Prouer. 10. Os iuſti parturit ſapientiam. pro quo hebrei legunt. Os iuſti fructificat ſeu germīat ſapientiam. ſ. ad modum arboris que germinat fructus ſuos. Zach. 9. Et vinum germinans virgines. & inde נִיב nib ideſt fructus. Eſa. 57. Creans fructum labiorum. Malach. 1 Et quod ſupponitur contemptibile eſt. pro quo hebrei legunt. Et fructus eius contemptibilis eſt. Vnde beatus hieronymus in explanationibus ſuper hoc loco ſic ait. fructꝰ autem altaris ignis eſt: cibuſq̄ ignis hoſtie vel holocauſta. Et inde תְּנוּבָה Thenuba. ideſt fructus. & reperitur tantū in numero plurali. Threñ. 4. Quoniam iſti extabuerunt cōſūpti a ſterilitate terre. pro quo he. le. A fructibus terre. i. pp defectū fructuū terre. & eſt idē ſenſus cum littera noſtra.

נוד Nud. mouere. commouere. mobilē ſeu vagū eē. auferre. conſolari. Geñ. 4. Habitauit profugus in terra. ideſt habitauit mobilis ſeu inſtabilis in terra. 2. Reg. 23. Preuaricatores autem quaſi ſpine euellentur vniuerſi. ideſt mouebuntur ſiue auferentur. pro quo hebrei legunt. Quaſi ſpina mota vel commota. Eſa. 24. & auferetur quaſi tabernaculum vnius noctis. Hiere. 18. Et mouebit caput ſuū. Et in eo. 50. Et moti ſunt & abierunt. Et in eodem. Recedite de medio babylonis. Pro quo hebrei legunt. Mouemini de medio babylonis. Oſee. 7. Ephraim in populis ipſe commiſcebatur. pro quo hebrei legunt. mouebatur ſiue commouebatur. Naum. 3. Quis commouebit ſuper te caput. Super hoc loco beatus hieronymus in explanationibus ſic ait. In hebreo non habetur caput. Sed nos appoſuimus vt ſenſus manifeſtior fieret. Ponitur etiam pro tranſmigrare vel tranſuolare. Ps. 10. Tranſmigra in montē ſicut paſſer.

Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Tranſuola in montem vt auis. Prouer. 26. Sicut auis ad alta tranſuolans. pro quo hebrei legunt. ſicut auis ad mouendum. vide etiam de hoc ſupra in dictione נָדַד Nadad. ſignificat etiam conſolari. eo quod ille qui conſolabatur alium mouebat caput ſuum ſignificās compaſſionem. Iob. 2. Vt pariter venientes viſitarent eū & conſolarentur. Et in eodem. 43. Et mouerunt ſuper eū caput. & in hebreo non habetur caput: ſed ſic: et mouerunt ſuper eum. ideſt conſolati ſunt eum. Hiere. 16. Nec conſoleris eos. Et in eodem. 2. Nec lugeatis ſuper ęum fletu. pro quo hebrei legunt. Nec conſolemini ſuper eum. Et in eodem. 48. Conſolamini eum omnes qui eſtis in circuitu ei? & inde נוד Nud. ideſt motus ſeu commotio. ps. 55. Vitam meam annunciaui tibi. pro quo hebrei legunt. Motum meum numeraſti. Et beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Secretiora mea numeraſti. & additur ei littera mem in principio & dicitur מְנוֹד Menod. Ps. 43. Commotionem capitis in populis. Scribitur etiam ſine vau in medio. & dicitur נָד Nad ſiue נֶד Ned. pro quo beatus hieronymus tranſtulit profugum. ideſt inſtabilem. Geñ. 4. Vagus & profugus eris in terra. Eſa. 17. Ablata eſt meſſis in die hereditatis. Et aliqui hebrei in predicto loco legunt. Aceruus ſeu cumulus meſſis in die infirmitatis. Quod etiam poteſt legi ſecundum litteram hebraicam. de quo vide ſupra in dictione נֶד Ned. ſcribitur etiam cum iod in medio loco vau. Iob. 16. Et mouerē labia mea quaſi parcens vobis. Pro quo hebrei legunt. Et motum labiorum meorum non prohiberem. Ps. 35. Et manus peccatorum non moueat me. & inde נִידָה Nida. ideſt mota ſeu inſtabilis. vt Threñ. 1. Propterea inſtabilis facta eſt. Item נאד Nod cum aleph in medio loco vau. ideſt vter ſiue lagena. de quo vide ſupra in ſuo loco.

נָוָה Naua. Glorificare. decorare. ſiue decorum vel pulchrum eſſe. Exo. 15. Ipſe eſt deus meus & glorificabo eum. Cantī. 1. Pulchre ſunt gene tue ſicut turtures. Et in eodem. 4. Quam pulchre ſunt māme tue. Abach. 2. Sic erit vir ſuperbus & non decorabitur. & inde נָוֶה Naua. ideſt decora ſiue ſpecioſa. vt Hiere. 6. Specioſe & delicate aſſimilaui filiam ſion. & inde נָוֶה Naue. ideſt habitaculum ſeu tabernaculum. pulchritudo. decus. ſpecies. Exo. 15. Ad habitaculum ſanctum tuum. Iob. 8. Et pacatum reddet habitaculū iuſtitie tue. Et in eodem. 18. Aſpergatur in tabernaculo eiꝰ ſulphur. Eſa. 33. Oculi tui videbunt ieruſalem habitationē opulentam. Hiere. 23. Et conuertam eos ad rura ſua. ideſt ad habitacula ſua. Ponitur etiam pro pulchritudine vel decore. Iob. 5. Et maledixi pulchritudini eius ſtatim. ps. 67. Et ſpeciei domus diuidere ſpolia. Eſa. 27. Et ſpecioſa relinquetur & dimittetur quaſi deſertum. Et in eodem. 32. & ſedebit populus meus in pulchritudine pacis. Hiere. 31. Pulchritudo iuſtitie mons ſanctus. Et in eodem. 49. Quaſi leo aſcendet de ſuperbia iordanis ad pulchritudinem robuſtam. Significat etiam caulam paſtorum. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit paſcua. 2. Reg. 7. Ego tuli te de paſcuis. Soph. 2. Et erit funiculus maris requies paſtorū. ideſt caula ſeu paſcua paſtorum. Et in plurali quandoq̄ ſcribitur cum aleph & vau & dicitur נָאוֹת Neoth. Ps. 22. In loco paſcue ibi me collocauit. p q̄ he. le. in habitaculis ſiue in paſcuis herbe. aut in caulis herbe me collocabit. Hiere. 9. Et ſup ſpecioſa deſerti plāctū. & in eo. 25. Et cōticuerunt arua pacis. vbi pōitur p aruis. Iohel. 1. Quia ignis comedit ſpecioſa deſerti. Et in eo. 2. Quia germinauerunt ſpecioſa deſerti.

Flumina. נָהָר Illuminaſ
Lumen נְהָרָה
Scientia. נְהִירוּ
Entra. מִנְהָרוֹת
cōtradicef
ſubuertef.
Prohibef תְּנוּאָה
Querimonia. Vltio. תְּנוּאוֹת Querele.
Fructificare.
נִיב Fructus.
תְּנוּבָה Fructus.
Mobilē eē
Auferre. Mouere
Cōmouere
Tranſmigrare.
Tranſuolare.
Conſolari.
Motus ſecretiora.
Cōmotio.
Profugus
Ablata
Aceruus.
Inſtabilis
Gloriſicaf
Pulchrū eſſe.
Decorare
Specioſa.
habitaculū
habitatio.
Rus.
Pulchritudo.
Species.
Specioſa.
Paſcua.
Caula.
Paſcua.
Specioſa.
Arua.

נוּחַ Requiescere.

נוח noach. quiescere. requiescere. Gen̄. 8. Requieuitq; arca mense septimo. Exo. 20. Et requieuit die septio. Deut. 5. Vt requiescat seruus & ancilla tua. 1. Reg. 25. Locuti sunt ad nabal omnia verba hec ex nomine dauid & siluerunt. i. requieuerunt vel cessauerunt. s. loqui. z. Reg. 7. Et opperiemus eum. Pro quo hebrei legūt. Et requiescemus super eū .i. castrametabimur super eum. Et in eo. 21. Et nō dimisit aues lacerare eos per diem. Pro quo hebrei legunt. & non dimisit aues requiescere super eos per diem. s. ne eos lacerarent. Iob. 3. nonne silui: nonne quieui. Esa. 10. Requieuit syria super ephraim. Et in eo. 11. Et requiescet super eū spiritus domini. Et in eo. 57. Requiescēt in cubili suo. Abach. 3. Et requiescam in die tribulationis. Et inde verbum tertie coniugationis. idest requiescere facere siue requiem dare aut refrigerare. seu reponere. Exo. 30. Et requiē dabo tibi. Et in eodem. & requiescere faciam te. Deut. 25. Cū ergo dñs deus tuus dederit tibi requiem. 2. Reg. 7. Et dñs dedisset ei requiē vndiq; . Ios. 21. Dataq; est ab eo pax in omnes per circuitum nationes. Pro quo hebrei legunt. Requiescere fecit eos dñs per circuitum. Prouer. 29 . Erudi filium tuum & refrigerabit te. Ezech. 5. Et requiescere faciam indignationem meam in eis. Et ī eo. 16. Et requiescet indignatio mea in te. Pro quo hebrei legunt. Et requiescere faciam indignationem meā in te. signāt etiam reponere. Exo. 16. Quidquid reliquū fuerit reponite vsq; mane. Et in eo. 17 Sin autem paululum remisisset superabat amalech. p quo hebrei legunt. & qñ reponebat manus suas supabat Amalech. Ezech. 37. Et dimisit me in medio campi. i. reposuit me. & in eo. 44. Et reponā benedictionem domui tue. Et inde נָחַת Nachath. i. requies. Eccls. 4. Melior est pugillus cum requie. Et in eo. 9. Verba sapientum audiuntur in silentio. i. in requie vel in tranquillitate. & inde מָנוֹחַ manoach. i. requies. Ruth. 3. Querā tibi requiem. pṡ. 114. Cōuertere anima mea in requiē tuā. scribitur etiam cū he in fine & dicitur. מְנוּחָה Menucha. Gen̄. 49. Vidit requiem q̄ esset bona. Iudi. 21. Nec erat vlla requies morientiū. Ps. 131. hec requies mea in seculum seculi. Pōitur etiam pro sepulchro qđ est locus requietiōis . Esa. 11. Et erit sepulchrū eius gloriosum. Itē ponitur p prophetia. Hiere. 51. saraias aūt erat princeps pphetie. & in plu. מְנוּחוֹת Menuchoth. i . requietiones. Esa. 32. Et in requie opulenta. Quod in hebreo legitur pluraliter .s. in requietionibus opulentis. & inde הַנָּחָה Hanacha. i. requies. Ester. 2. Et dedit requiem vniuersis p uinciis. & inde נִיחֹחַ Nichoach. i. suaue vel placens. Gen̄. 8. Odoratusq; est dñs odorem suauitatis. Leuit. 3. In oblatione suauissimi odoris domini. & in eo. 26 . Nec recipiam vltra odorem suauissimi. Nu. 28. Holocaustum suauissimi odoris atq; incensi est dñi. & in plurali. נִיחוֹחִין Nichochin. Dañ. 2. Et hostias & incensum precepit vt sacrificarent ei. Quod in hebreo legitur in plu. s. incensa.

Requies. Silentium. Requies. Requies. Sepulchrū prophetia. Requietiōes Requies. Suauitas suauissimi Incēsum.

נוּט Mouere. Concutere

נוט Nud. mouere. concutere. p̄s. 98. moueatur terra. & beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. Concutiatur terra. Vide etiam de hoc supra in dictione מוט Mot.

נְוָלִי Sterquilinium

נולי Neuali. In lingua chaldaica significat sterquilinium: secundum hebreos. Dañ. z. Et domus vestre publicabuntur. Pro quo hebrei legunt. Et domus vestre in sterquilinium ponentur. Et in eo. 3. Et domus eius vastetur.

נוּם Dormire. Dormitat. נוֹמָה Dormitatio.

נום Num. dormire. dormitare. Ps. 75. Dormierunt somnum suum. Ps. 120. Neq; dormiet qui custodit te. Et in eodem. Ecce non dormitabit. Naum. 3. Dormitauerūt pastores tui. & inde נוֹמָה . Numa. idest dormitio seu dormitatio. Prouer. 23. Et vestietur pannis dormitatio. Scribitur ēt cum thau in principio & dicitur תְּנוּמָה Thenuma. p̄s. 131. Et palpebris meis dormitationem. & in plurali תְּנוּמוֹת the numoth. Iob. 33. Et dormient in lectulo. pro quo hebrei legunt. In dormitationibus in lectulo. Prouer. 24 . Paululū dormitabis. Pro quo hebrei legunt. Paululū dormitationū

תְּנוּמָה dormitatio תְּנוּמוֹת dormitatiōes

נוּס Fugere

נוס Nus. fugere . cōfugere. Gen̄ . 14 . Et qui remanserant fugerunt ad montem. Et in eodem. 39. Qui relicto in manu eius pallio fugit. Exo. 4. Ita vt fugeret moyses. Nu. 25. Exules & profugi ante mortem pontificis nullo modo in vrbes suas reuerti poterunt. pro quo hebrei legunt . Et non accipietis precium ad fugiendum ad ciuitatem refugii sui vsq; ad mortē pontificis. & beatus hieronymus trāstulit sensum. Deut. 34. Nec dentes illius moti sunt . Pro quo hebrei legunt. Et non fugerat humiditas illius. idest humidum radicale non recesserat: siue speciositas eius non mutabatur propter senectutem. Potest etiam legi sic. Nec efugerat. idest nec mota fuit maxilla seu mandibula illius . Et ponitur ibi maxilla pro dentibus : sicut est in littera nostra vt dictum est supra in dictione לֶחִי Lecha. Ios. 8. Fugiem⁹ & terga vertemus. Pro quo hebrei legunt. Et fugiemus ante eos. Et in eodem. 10. Cumq; fugerēt filios israel. 2. Reg. 18. Siue enim fugerimus non magno opere de nobis ad eos pertinebit. Esa. 30. Sed super equos fugiemus ideo fugietis. Zach. 11. Et fugietis ad vallem montium. Et in eo. sicut fugistis a facie terremotus. Vide etiam de hoc in dictione נָסַס Nasas. & inde verbū tertie coniugationis . idest cōfugere facere siue fugare. Exo. 9. fecit confugere seruos suos & iumenta in domos . Iudi. 6 . Vt fugeret madian. Pro quo hebrei legunt. Vt fugaret a facie Madian. & inde מָנוֹס Manos. idest fuga. effugium. siue refugium. Iob. 10 . Et effugium peribit ab eis. Ps. 141. Periit fuga a me . Hiere. 16. Et refugium meum in die tribulationis. Hiere. 46 . Fugerunt conciti. Pro quo hebrei legunt. fugam fugerūt . Scribitur etiam cum he vel thau in fine. Leuit. 26. Et ita fugiēt quasi gladiū. Pro quo he. le. Et fugient fugam gladii.

Cōfugere facere. Fugere. מָנוֹס Effugium. Fuga. Refugium

נוּעַ Mouere .

נוע Noaa. Mouere. commouere. concutere. Nu. 32 . Et circūduxit eum per desertum quadraginta annis. Pro quo hebrei legunt. Et moueri vel commoueri fecit eos per desertum quadraginta annis. Iob. 16. Mouerem & ego caput meum. Ps. 21. Locuti sunt labiis & mouerunt caput. p̄s. 58 Ipsi dispergentur ad manducandum . Pro quo hebrei legunt. Ipsi mouebuntur ad manducandum. Et beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Ipsi vagabuntur ad manducandum. Esa. 7. Et commotum est cor eius & cor populi eius sicut mouentur ligna siluarum. Et in eodem. 19. Et mouebūtur simulachra egypti a facie eius. Et in eodem. 24. Agitatione agitabitur terra sicut ebrius. idest commotione commouebitur terra. Dañ. 10. Et erexit me super genua mea. Pro quo hebrei legunt. Et commouit me super genua mea. idest commouendo siue agitando erexit. Amos. 4. Et venerunt due & tres ciuitates ad vnam. Pro quo hebrei legunt. Et mouebuntur due tres ciuitates ad vnam. Et in eodem. 9 . Et concutiam in oībus gentibus domum israel: sicut concutitur triticum. Naum. 3. Si concusse fuerint cadent in os comedentis. Et inde נָע Naa. idest mobilis. Pro quo beatus hieronymus transtulit vagus. Geñ . 4 . Vagus & profugus eris in terra . Et in eodem . Et ero vagus & profugus in terra . Et inde מְנַעֲנְעִים Menaaneim . idest instrumenta musica enea a concutiendo vel mouendo dicta . Pro quo beatus hieronymus transtulit sistra . 2. Regum. 6. Et sistris & cymbalis. Et inde הֵנָּע Henaa . Nomen proprium loci secundum translationem nostram . 4 . Regum . 18 . Vbi est deus

Mouere . Cōmoueri agitare. Cōcutere. נָע Vagus. מְנַעֲנְעִים Sistra. הֵנָּע

sepharuaim Ana & Aua.Hebrei tamen in predicto loco legunt sic. vbi est deus sepharuaim : mouit & disperdidit. scilicet rex assyriorum omnes supradictos.

נוף Eleuare.

נוף Nuph.leuare.eleuare.mouere.hinc inde agitare.aspergere.Exo.29.Et sanctificabis eos eleuans coram domino.Et in eodem.Sanctificabisq; illud eleuans coram domino.Et in eodem.Et armum quem de ariete separasti.pro quo hebrei legunt. Et armum qui eleuatus est & separatus de ariete. Leuit.8. Qui postquam leuauerunt ea corā domino.Et in eodem.Tulit ergo pectusculū eleuans illud coram domino.Nu.6.Susceptaq; rursum ab eo eleuauit in conspectu domini.Et in eodem.8.Cumq; leuati fuerint coram domino.Et in eodem.Et offeret Aaron leuitas munꝰ in conspectu domini.pro quo hebrei legūt. Et leuabit Aaron leuitas eleuatione in conspectu domini. Et in eodem. Eleuabitq; eos Aaron in conspectu domini.4.Reg.5.Et tangeret manu sua locum lepre.pro quo hebrei legunt. Et eleuaret manum suam ad locum.scilicet lepre. Ps.61. Pluuiam voluntariam segregabis deus. Pro quo Beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Pluuiam voluntariam eleuasti deus.Hebrei tamen legunt.

Leuare.

Aspgere.

aspersisti deus.significat etiam aspergere.prouer.7.Aspersi cubile meum myrrha & Aloe.pōitur etiam pro trahere. Quod est hinc & ide mouere.vel eleuare.Esa.10. Aut exaltabitur serra contra eum a quo trahitur.Et in eodem.Quomodo si eleuetur virga.Et in eodem.13. Leuate manum.

Trahere.

agitare.

Ponitur etiā pro agitare vel cribrare.Esa.10.Agitabit manum suam super montem filie sion.Et in eodem.30. Ad pdendas gentes in nihilum.Pro quo hebrei legunt. Ad cribrandas gentes in cribro vanitatis.vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.Potest etiam legi sic. Ad agitandas gentes agitatione vanitatis.Et inde תְּנוּפָה Thenupha. idest eleuatio siue agitatio. Exo.29.Sanctificabisq; pectusculum consecratum.pro quo hebrei legunt. Sanctificabisq; pectusculum eleuationis.Leuit.7.Pectusculum eleuationis & armum separationis.Et in eodem.10.Pectusculum quoq; quod oblatum est.Pro quo hebrei legunt.Pectusculum quoq; eleuationis seu agitationis.Esa.19. A facie commotionis manus domini exercituum.Et in eodem.30. Et in bellis precipuis expugnabit eos.pro quo hebrei legunt Et in bellis eleuationis seu agitationis vel commotionis expugnabit eos. Item נֹפֶת Nopheth.idest fauus. ps.18.Et dulciora super mel & fauum.Prouer.24.Et fauum dulcissimum gutturi meo.Canti.4.Fauus distillans labia tua. Itē נָפַת Naphath.prouincia.regio. sed translatio nostra posuit pro nomīe proprio.Ios.17. Tertia ps vrbis nopheth.3. Reg.4.benadab cuius omnis nephador.

Agitare.

Cribrare.

תְּנוּפָה

Eleuatio.

Cōmotio.

נֹפֶת Fauus.

נָפַת Nopheth.

נוץ Florere

נוץ Nus.florere.Canti.7.Floruerunt mala punica. Et aliquando scribitur cum iod in medio loco vau.Ps.131.super ipsum autem efflorebit sanctificatio eius. Scribitur etiā cum aleph ī medio loco vau.Eccls.12.Et florebit amygdalus.Et inde נֵצָה Nisa.idest flos.Gen.40.& post flores vuas maturescere.Iob.15.Et quasi oliua proiiciens florem suū. Ponitur etiam pro germinatione.Esa.18. Et immatura pfectio germinabit.Scribitur etiam cum nun in fine & dicitur נֵצֶן Nisan.Canti.2.Flores apparuerunt in terra.vbi ponitur נְצָנִים Nisanim.Et inde נִצָּן Noses cum duplici sade.idest scintilla.Ezech.1.Et scintille quasi aspectus eris.& aliquando scribitur cum iod in prima syllaba.vt Esa.1.Et opus eius quasi scintilla.

Efflorere.

נֵצָה Flos Germinaf

נֵצֶן נְצָנִים Flozes.

נִצָּן Scintilla.

נור Lucerna.

נור Nur.lucerna.Et communiter scribitur sine vau & dicitur נֵר Ner.Exo.27.Vt ardeat lucerna semper.1.Reg.3.Et non poterat videre lucernam dei.Iob.21. Quotiens lucerna impiorum extinguetur.Ps.17. Quia tu illumīnas lucernam meam.pṣ.118.Lucerna pedibus meis verbū tuū pṣ.131.Parauī lucernam christo meo.Scribitur etiam cum iod in medio & dicitur נִיר Nir.vt.3.Reg.11. Vt remaneat lucerna dauid seruo meo.Et ī plu.נֵרוֹת Neroth.Exo.25.facies & lucernas septem.Nu.8.Cum posueris septem lucernas.Et inde מְנוֹרָה Menora idest candelabrum. Exo.25.facies & candelabrum ductile de auro purissīmo.Et in eodē. 40.Candelabrum stabit cum lucernis suis. Item נִיר Nir. idest nouale.Prouer.13.Multi cibi ī noualibus patrū.Osee. 10.Innouate vobis nouale. Vbi ponitur nomen &verbum ab eo deriuatum.ac si diceret. Nouiter arate vobis nouale. Item נִיר Nir.in lingua chaldaica significat iugū.& sic transtulit beatus hieronymus. Nu.21. Vbi dicitur iugum ipsorum disperiit.De quo vide supra in dictione יָרָה Iara. Itē נוּר Nur siue נוּרָא Nura.in lingua chaldaica significat ignē Dañ.3.Mittetur in fornacem ignis.Et in eodem.7. Fluuius igneus rapidus egrediebatur a facie eius.

נֵר Lucerne.

מְנוֹרָה Candelabrum.

נִיר Nouale.

נִיר Iugum.

נוּר נוּרָא Ignis.

נוש Nus.desperare.infirmari.pṣ.68.Improperium expectauit cor meum & miseriam.Pro quo beatus hierōymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.opprobrio cōtritum est cor meum & desperatus sum. Hebrei tamen legunt.Et infirmatus sum.De quo vide supra in dictione אֲנַשׁ Anas.

נוש Desperare Infirmari

נזד Nazad. coquere. scilicet pulmentum.vt Genē.25.Coxit autem iacob pulmentum.& inde נָזִיד Nazid .idest pulmentū seu coctio.vt in loco predicto &.4.Regū. 4.Et concidit in ollam pulmēti. Et in eodem.Cum gustasset de coctione.Aggei.2.Panem aut pulmentum.

נָזַד Coquere.

נָזִיד Pulmētū Coctio.

נזה Naza.aspergere.& scribitur sine nun.Leuit.4. Tincto digito asperget septies contra velum. Leuit.6. Si de sanguine illius vestis fuerit aspersa.Et in eo. 8. Cumq; sanctificans aspersisset altare septem vicibus.Nu.8. Aspergantur aqua lustrationis.Et in eodem.19. Ipse quoq; qui aspergit aquas lauabit vestimenta sua.Esa.53. Iste aspget gentes multas.

נָזָה aspergere

נזל Nazal.fluere defluere.erumpere :pluere vel stillare. Nu.24.Fluent aque de situla eius.Deut.32.fluatvt ros eloquium meum. Iob.36.Que de nubibus fluunt.pṣ.147 flauit spiritus eius & fluēt aque.Canti.4.que fluunt impetu de libano.Et in eodem.Et fluent aromata illius.Esa.64. A facie tua montes defluerēt.Hiere.9. Et palpebre nostre defluant aquis.Et in eodem.18.Erumpentes aque frigide. idest defluentes.Ponitur etiam pro pluere.Esa.45.Et nubes pluant iustum.Et in eodem.46.Aquam de petra produxit eis.Pro quo hebrei legunt. Aquam de petra stillare fecit vel fluere fecit eis.& ide נוֹזְלִים Nozlim.idest riui seu fluenta.Ps.77.Et eduxit aquam de petra . Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.Et eduxit riuos de petra.Et in eodem. Et imbres eorum ne biberent.idest fluenta.Prouer.5. Et fluenta putei tui.Esa.44.Et fluenta super aridam.Et ide מַזָּל Mazal.i. Sydus seu signum celeste . Et solum inuenitur in numero plurali.scilicet מַזָּלוֹת Mazaloth.4.Regū.23.soli & lune & duodecim signis.& secundum hebreos propter sui influētiam circa terrena appellantur hoc nomine.

נָזַל Fluere.

Defluere.

Erūpere. Pluere.

Stillare.

נוֹזְלִים Riui Imbres. Fluenta.

מַזָּל Sydus vl signum celeste.

מַזָּלוֹת Signa.

נזם Nezem. Inauris ornamentum auris vel naris. Genē. 24.Protulit vir inaures aureas.Quod in hebreo legitur singulariter.scilicet inaurem auream.Prouer.11.Circulus aureus in naribus suis.idest in naribus porci . & in plurali נְזָמִים Nezamim . Genē.35. & inaures que erant in auribus eorum.Exo.32.Tollite inaures aureas devxorum filiorum & filiarum vestrarum auribus.Esa.3. & gēmas īfrō

נֶזֶם Inauris. Circulus.

נְזָמִים Inaures.

te pendentes. Pro quo hebrei legunt. Et inaures naris.

Nocere. נָזַק Nazac. in lingua chaldaica significat nocere seu damnare: aut damnum inferre. Esdre. 4. Et vsq; ad hec noxia perueniet. & in eodem. Et nocens regibus & ꝓuinciis. Dañ. 6. Et rex non sustinebit molestiam. i. nocumētū.

Damnum נֶזֶק & inde נֶזֶק Nézec. i. Damnū. nocumentū. Ester. 7. Nūc aūt hostis noster est cuius crudelitas redundat in regem. Pro qđ hebrei legunt. Quia nihil hostis prodest in damno vel cū damno regis.

Separare Cōsecrare. Abstinere נָזַר Nazar. separare. abstinere. consecrare. sanctificare. Leuit. 22. Vt caueant ab his que consecrata sunt. Pro quo hebrei legunt. Et separentur vel abstineant ab his que consecrata sunt. Nu. 6. Et se voluerint domino consecrare. & in eodem. A vino & omni quod inebriare potest abstinebunt & in eodem. Cunctis diebus quibus ex voto domino consecrantur. & in eodem. Omni tempore consecrationis sue. Pro quo hebrei legunt. Cunctis diebus quibus consecratur vel separatur domino. & in eodem. Vsq; ad completum diē quo domino consecratur. & in eodem. Et consecrabit domino diem separationis illius. Zach. 6. Vel sanctificare me debeo. Pro quo hebrei legūt. vel abstinere aut separare me debeo. s. a cibo & potu. Potest etiam legi sicut est in littera nostra. Ponitur etiam pro abalienare. Esa. 1. Abalienati sūt retrorsum. Osee. 9. Et abalienati sunt in confusione. i. separati sunt. Et de hoc vide supra in dictione זוּר Zur. & inde

Nazareus נָזִיר Nazir. idest nazareus. consecratus: vel sanctificatꝰ: aut separatus. s. a vino & omni quod inebriare potest. Gen. 49 Et in vertice nazarei inter fratres suos. Nu. 6. Vir siue mulier cū fecerint votū vt sanctificentur. Pro qđ he. le. Cū fecerit votū nazarei. & i eo. Ista est lex cōsecratiōis. ꝓ qđ he. le. Ista est lex nazarei. i. consecrati vel sepati. & in eo. Tunc radetur nazareus ad ostium tabernaculi. & in eodē. Et tradet in manus nazarei. Iudi. 13. Erit enim nazareus dei ab infantia sua & inde

Separatio נֵזֶר Nézer. i. separatio: vel sanctificatio: aut corona seu diadema. Nu. 6. Omni tempore separationis sue nouacula non ascendet super caput eius. & in eodem. Quia consecratio dei super caput eius. & in eodem. Omnibus diebꝰ separationis sue sanctus erit domino. & in eodē. Quoniam polluta est sanctificatio eius. Ps. 31. Super ipūm autem efflorebit sanctificatio eius. Ponitur etiam pro coma vel capillis eo quod nazareus nutriebat comā. vt Hiere. 7. Tonde capillum tuum & proiice. Ponitur etiam pro eo quod separatur a cōmuni vsu. Leuit. 25. Et vuas primitiarum tuarum non colliges. Pro quo hebrei legunt. Et vuas separationis tue. i. quas tibi vt proprias separaueras non vindemiabis: quia debebant esse omnibus cōmunes. Item נֵזֶר Nézer. i. corona seu diadema. Exo. 39. Fecerunt & laminam sancte veneration is. Pro quo hebrei legunt. Et fecerunt laminam coronam sanctitatis. Erat eñ hec lamina circundata fronti pontificis in modum corone. 2. Reg. 1. Et tuli diadema qđ erat in capite eius. 4. Reg. 11. Et posuu super eū diadema. & inde

Custodes. מְנַזִּיר Minezir. i. coronatus seu princeps. Pro quo btūs Hieronymus transtulit custodem. Naū. 3. Custodes tui quasi locuste.

Ducere. נָחָה Nacha. minare. ducere. deducere. dirigere. reponere. collocare. Exo. 13. Non eos duxit dominꝰ per viā terre philistiim. & in eodem. Vt dux esset itineris. & in eodē. 32. Vade & duc populum quo locutus sum tibi. Iob. 12. Et subuersas in integrum restituet. Pro quo hebrei legunt. Expādens vel dispergens gentes & deducit eas. Sed beatus Hieronymus transtulit sensum. 1. Reg. 22. Et reliquit eos ante faciem regis moab. Pro quo hebrei legūt. Et deduxit eos ante faciem regis moab. Iob. 38. Et vesperum super fines terre consurgere facis. Pro quo hebrei legunt. Et sydus seu vesperum super filios suos deduces: Ps. 22. Deduxit me super semitas iustitie. Ps. 26. Et dirige me in semitam rectam Ps. 76. Deduxisti sicut oues populum tuum. Ps. 77. Et in intellectibus manuum suarum deduxit eos. Ps. 107. Quis deducet me vsq; in idumeam. Prouer. 6. Cum ambulaueris gradiatur tecum. Pro quo hebrei legunt. Cum ambulaueris minabit te: Prouer. 18. Et ante principes spacium ei faciet. Pro quo hebrei legunt. Et ante principes deducet eū. Esa. 58. Et requiem tibi dabit dominus semper. Pro quo hebrei legūt. Et deducet seu minabit te dominus semp. Potest etiam legi sicut est in littera nostra. De quo vide supra in dictione נֹחַ Noach. Significat etiam reponere seu collocare. 4. Reg. 18. Et collocauit eos in Aila & in Abor. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Et duxit seu deduxit eos. & secundum hebreos inde deriuatur מִנְחָה Mincha. i. munꝰ. vel donū. De quo vide supra in dictiōe מְנָחָה Menach.

Possidere Hereditaſ. נָחַל Nachal. hereditare. possidere. Exo. 32. Et possidebitis eam semper. & in eodem. 34. Nosq; possideas. Leuit. 25. Et hereditario iure transmittetis ad posteros. Pro quo hebrei legūt. Et hereditabitis eos filiis vestris post vos. Nu. 32. Vsq; dum possideant filii israel hereditatem suam. & in eodem. Nec quicq̄ queremus trans iordanem. Pro quo hebrei legunt. Quoniam non hereditabimus cū eis trās iordanē. Nu. 23. Quā diuidetis vobis sorte. Pro quo hebrei legunt. Et possidebitis terram sorte: & in eodem. Per tribꝰ & familias possessio diuidetur. i. possidebitis. & in eodē. Hec sunt nomina virorum qui cum Iosue terram vobis diuidēt Pro quo hebrei legunt. Hec sunt noīa virorum qui hereditare facient vos terram. s. diuidendo vnicuiq; hereditatem suam. & in eodem. Vt diuiderent filiis israel terram chanaā Deut. 21. Voluerit q; substātiam inter filios suos diuidere. Pro quo hebrei legunt. Et erit in die qua hereditare faciet filios suos. s. diuidendo eis hereditatem. & in eodē. 32. Qñ diuidebat altissimus gentes. Pro quo he. le. Qñ hereditare siue possidere faciebat altissimꝰ gētes. i. qñ diuidebat gētes ꝑ terras vt vnaquaq; gens possideret terram ei cōcessam a deo. Ios. 1. Tu enim sorte diuides populo huic terram. i. hereditare facies. & in eodē. 13. Hanc possessionē diuisit moyses in campestribus moab. & in eodem. 14. Hoc est qđ possederunt filii israel in terra chanaā quam dederunt eis. idest possidere fecerunt eleazar sacerdos & iosue filius nun. Iob. 7. Sic & ego habui menses vacuos. Pro quo hebrei legunt. Sic possedi mihi menses vanitatis. i. vanos & vacuos. Ps. 81 Quoniam tu hereditabis in omnibus gentibus. Ezech. 22 Et possidebo te in conspectu gentium. Zach. 2. Et possidebit dominus iudam partem suam. & inde

Possessio Hereditas נַחֲלָה Nachala. i. hereditas. possessio. Leuit. 25. Reuertetur homo ad possessionem suam. Nu. 18. Ego pars & hereditas tua. Deut. 18. Dominus enim ipse est hereditas eorum. & in eodem. 32. Iacob funiculus hereditatis eius. Ps. 93. Hereditatem tuam vexauerunt. Ps. 134. In possessionem sibi. & in plāli נַחֲלוֹת Nachaloth. i. hereditates vel possessiones. Reperitur etiā נְחִלוֹת Nechiloth. vt in titulo. Ps. 5. vbi dicitur in finē pro ea que hereditatem consequitur. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Victori pro hereditatibus. Hebrei tamen dicunt q; in predicto loco est nomē cuiusdam instrumenti musici sic nominati.

Torrens. נַחַל Item נָחַל Nachal. i. torrens-rius. fluuius vallis. Leuit. 23. Et salices de torrēte. Nu. 13. Pergētes vsq; ad torrentē botri. Ios. 13. Ab aroer que sita est in ripa torrentis Arnon. 3. Reg. 7. Et ibi de torrente bibes. Iob. 28. Diuisit torrentem a populo peregrinante. Ps. 109. De torrente in via bibet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

נַחֲלָה Vallis.

Esa.57.In partibus torrentis pars tua. Et aliquãdo scribitur cum he in fine & dicitur. נַחֲלָה náchla.vt Nu.34. Vsq; ad torrentem egypti.Ps.123.Torrentem pertransiuit anima nostra.Significat etiam vallem . Gen̄ . 23.¶Foderuntq; in torrente.ideſt in valle qua torrens defluit tempore pluuiali.Deut.2.Oppido quod in valle sitũ est . Et in eodem. 21.Ducentq; eam ad vallem asperam atq; saxosam.Ioel.3. Et irrigabit torrentem spinarum. pro quo hebrei legunt . Et irrigabit vallem setim.ideſt spinarum . Et in plurali

נְחָלִים Torrẽtes. Valles.

נְחָלִים nechalím.ideſt torrentes seu valles.Nu.21.Sic faciet in torrẽtibus arnon.Et in eodem.24. Vt valles nemorose. 2.Reg.22.Torrentes Belial terruerunt me. Iob .20 . Torrentes mellis & butyri.Eccl's.1.Omnia flumina intrant in mare. Reperitur etiam נַחֲלֵי nachaláim.Ezech.47. quocunq; venerit torrens viuet. vbi ponitur נַחֲלֵי Nachalá im pro נַחַל náchal.ideſt dualis numerus pro singulari.

flumina: נַחֲלֵי

נָחַם consolari.

נָחַם Nacham.consolari.consolationem accipere.penitere ¯ penitudinem habere.penitentiam agere·Gen̄.5.¶Iste consolabitur nos ab operibus nostris.& in eodem. 24 . Vt dolorem qui ex morte matris acciderat temperaret . Pro quo hebrei legunt.& consolatus est isaac post mortem matris sue.sed beatus hieronymus transtulit sensum . & in eodem.27.Minatur vt occidat te.pro quo hebrei legunt. Cõsolatur vt occidat te.& in eodem.37. Vt lenirent dolorem patris.pro quo hebrei legunt.vt consolarentur eum . & in eodem. Noluit consolationem accipere. Ruth.2.Quod cõsolatus es me.2.Reg.13.eo quod consolatus esset super Amnon interitum.Iob.29 . eram tamen merentium consolator.Pro quo hebrei legunt.Sicut qui consolatur lugentes seu merentes.& in eodem.21.Quomodo consolamini me frustra.Ps.68.& qui consolarentur & non inueni. p̄s. 76. Renuit consolari anima mea.p̄s.118.& consolatus sum . & in eodem.fiat misericordia tua vt consoletur me.Esa.1.heu ego consolabor super hostibus meis.Et in eodem.40.consolamini cõsolamini populc meus.Et in eodem.49 . quia consolatus est dominus populum suum . & in eodem . 51. Consolabitur ergo dominus sion.Et in eodem . Ego ipse consolabor vos.Et in eodem.54.Tempestate conuulsa absq; vlla consolatione.ideſt que non est consolata.Et in eodẽ 66.quomodo si cui mater blandiatur . pro quo hebrei legunt.sicut vir quem mater sua consolatur. Et sequitur.Ita ego consolabor vos:& in ierusalem consolabimini.Hiere. 31. Et nolentis consolari super eis. Ezech.5 . Et requiescere faciam indignationem meam & consolabor . & inde

נֹחַם Cõsolatio.

נֹחַם Nócham.ideſt consolatio.Osee.13.Consolatio abscõdita est ab oculis meis.& in plurali . נִיחוּמִים nichumim.

נִיחוּמִים cõsolatões

ideſt consolationes.Esa.57.Et reddidi consolationes ei & lugentibus eius.Zach.1.Verba consolatoria . pro quo hebrei legunt . verba consolationum . & inde נֶחָמָה Necha

נֶחָמָה cõsolatio .

ma.ideſt consolatio.Iob.6.Et hec mihi sit consolatio . p̄s. 118.Hec consolatio mea in humilitate mea . Scribitur etiam cum thau in principio & dicitur תַּנְחוּם Thanchum . & solum reperitur in numero plurali.scilicet תַּנְחוּמוֹת Than

תַּנְחוּמוֹת תַּנְחוּמִים

chumoth.siue תַּנְחוּמִים Thanchumim. Iob . 15 . Nunquid grande tibi est vt consoletur te deus . pro quo hebrei legunt.Nunquid parum tibi consolationes dei. scilicet sunt. Et in eodem.21.Et agite penitentiam . pro quo hebrei legunt.Et sit hoc consolationes vestre . ideſt hoc reputetur vobis pro consolationibus.Potest etiam legi sicut est in littera nostra.vt infra dicetur.p̄s.93.Consolationes tue letificauerunt animam meam.Esa.66.& repleamini ab vbere consolationis eius.quod in hebreo legitur pluraliter: scilicet consolationum eius . Hiere.16 . & non dabunt eis potum calicis ad consolandum. pro quo hebrei legunt · Et non dabunt eis calicem consolationum . Item נֶחָם Nicham.ideſt penitere.siue penitudinem habere . aut penitentiam agere . Gen̄.6 . Penituit eum hominem fecisse in terra . Et in eodem . Penitet enim me fecisse eos .1 . Regum . 15 . Penitet me quod constituerim Saul Regem Et in eodem. Et dominũ penitebat q̄ constituisset regem Saul.Et in eodem. Penitudine non flectetur neq; enim homo est vt agat penitentiam. Iob.42. Et ago penitentiam in fauilla & cinere.Ps.109.Iurauit dominus & non penitebit eum . Hiere.8. Nullus est qui agat penitentiam super peccato suo . Significat etiã placari seu misereri.i.penitere super malum.Exo.32. Et esto placabilis super nequitiã populi tui·E in eodẽ. Placatusq; est dominus ne faceret malum.Deut.32. Et in seruis suis miserebitur.Ps.105. Et penituit eum secundũ multitudinem misericordie sue.Ione. 3.Et misertus est super maliciam.Et inde נָחוּם Nechum.i. penitudo.Osee.11.Pariter conturbata est penitudo mea.

נֶחָם penitere. Penitẽtiã agere. Placari. Misereri. נָחוּם penitudo.

נָחְנוּ Nos.

נָחְנוּ Náchnu.nos .pnomen est pluralis numeri prime persone.Threñ.3.Nos iniq; egimus & ad iracũdiam pro uocauimus.

נָחַץ Urgere.

נָחַץ Nachas. festinare.vrgere.i. Reg.21. Sermo eñ regis ¯ vrgebat.Pro quo hebrei legũt. Quoniam erat sermo regis festinatus vel acceleratus. Et solum inuenitur in predicto loco.

נָחִר Naris. נַחֲרָה Fremitus.

נָחִר Nechir.naris. Iob.39. Gloria naris eius terror. Et in ¯ eodem.41. De naribus eius procedit fumus. Et inde נַחֲרָה Nachara.i.hinnitus. Beatus hieronymus trãstulit fremitum. Hiere.8. A dan.i.a tribu dan auditus est fremitus equorum eius.

נָחַשׁ Experimẽto discere Augurari.

נָחַשׁ Nachas. experiri siue experimento discere. augu¯ rari. auguria obseruare . Gen̄. 30. Experimento didici quia benedixerit mihi deus propter te.Et in eodem. 44·Ipse est in quo bibit dominus meus & in quo augurari solet. Et in eodem. An ignoratis q̄ non sit similis mei in augurandi scientia.Pro quo hebrei legunt. An ignoratis q̄ augurando auguratur vel diuinando diuinabit vir similis mei.Leuit.19. Nõ augurabimini.nec obseruabitis somnia atq; auguria.3.Reg.20. Quod acceperũt viri pro omine.i. pro augurio.Pro quo hebrei legunt.Et augurati sunt viri. 4.Reg.21. Et ariolatus est & obseruauit auguria. Et inde

Sõnia obseruare.

נָחָשׁ Augurium

נָחָשׁ Náchas.i.augurium. Nu.23. Non est augurium in Iacob. Et in eodem.24. Nequaq̄ abiit vt ante perrexerat:vt augurium quereret.Item נָחָשׁ Nachas.i.coluber aut serpẽs Gen̄.3.Sed & serpens erat callidior.Et in eodem.49. Dan coluber in via. Exo.4. Que versa est in colubrum.Nu.21. fecit ergo moyses serpentem eneũ. Sed illud quod premittitur fac tibi serpentem eneum. Pro serpente eneo ponitur in hebreo שָׂרָף Saraph.i.vrens vel adurens.eo quod flatu oris adurit.Deut.8. In qua erat serpens flatu adurens. Vbi ponitur in hebreo נָחָשׁ Nachas שָׂרָף Saraph.i.serpens adurens.Iob.26. Obstreticãte manus eius eductus est coluber tortuosus.Esa.27. Super leuiathan serpẽtem vectem: & super leuiathan serpentem tortuosum.Amos.9. Ibi mãdabo serpenti & mordebit eos. Et in plurali נְחָשִׁים Nachasim. Nu.21.Serpentes ignitos.Hiere.8.Ecce ego mittam vobis serpentes regulos. Item נְחוֹשֶׁת Nechóseth siue נְחוּשָׁה Nechusa.i.es siue ereum. aut eneum. Gen̄.4. Faber in cuncta opera eris & ferri. Exo.25.Aurum & argentum & es.Et in eodẽ.27. Et operies illud ere.4. Reg.25. Et mare ereum quod erat in domo domini confregerunt chaldei & transtulerunt es omne in babylonem.i.Paralipo.18.Eris plurimum de quo fecit Salomon mare eneum & columnas &

serpens. coluber. נְחָשִׁים serpentes. נְחֹשֶׁת נְחוּשָׁה Es. Ereum. Eneum.

vasa enea. Iob. 16. Nec caro mea enea est. Ezech. 1. Quasi aspectus eris candētis. & in eodē. 16. Quia effusum est es tuū. Et in eodem. 22. Omnes isti es & stagnum. ponitur etiam pro aurichalco. quod est es fusile coloris aurei. 3. Reg. 7. Omnia vasa que fecit hiram regi Salomoni in domo domini de aurichalco erāt. Et inde נְחוּשְׁתָּן Nechusthan. Trās latio nostra habet nohestam: idest eneum siue ereum. 4. Reg. 18. Confregitq; serpentem eneum quem fecerat moyses: vocauitq; nomen eius nohestam. & secundum hebreos nun finalis est diminutiua. quasi dicat. Enulus est. idest parum eris est & nihil numinis habet. Et inde נְחֻשָּׁת Nechusath. idest compes. eo q; sit ex ere. Threñ. 3. Aggrauauit compedes meos. Quod in hebreo legitur singulariter scilicet compedem meum. Et in plurali נְחֻשְׁתַּיִם Nechustaim. 2. Reg. 4. Et pedes tni non sunt compedibus aggrauati.

aurichalcū נְחוּשְׁתָּן

נְחֻשָּׁת Compes.

נְחֻשְׁתַּיִם Cōpedes.

נָחַת Nachath. descendere. opprimere. cōfringere. occumbere. siue occumbere facere. 4. Reg. 6. Quia ibi syri in insidiis sunt. Pro quo hebrei legunt. Quia ibi syri descēdentes. idest castrametati sunt in insidiis in aliquo valle vel profundo. Iob. 21. Et in puncto ad infernum descendunt. Ps. 37. Quoniam sagitte tue infixe sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam. Pro quo hebrei legunt. Quoniam sagitte tue descenderunt in me: & descendit super me manus tua. Hiere. 21. Qui dicitis quis percutiet nos. Pro quo hebrei legunt. Quis descendet super nos: vel quis opprimet nos. Dañ. 4. Et ecce vigil & sanctus de celo descendit. Ioel. 3. Ibi occumbere faciet dominus robustos tuos. Ponitur etiā pro multiplicare. Ps. 64. Multiplica genimina eius. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Descendat in ripas vel in valles eius: scilicet pluuia. Ponitur etiam pro componere. ps. 17. Et componens quasi arcum ereum brachia mea. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et confract? est arcus ereus brachiis meis. De quo vide supra in dictione חֵתֶת Cathath: quia inde potest deriuari. Et inde נַחַת Nachath. idest descēsio. Iob. 17. Putas ne saltem ibi erit requies mihi. Pro quo hebrei legunt. Si simul in puluerem descensio: scilicet mea erit. Potest etiam deriuari a dictione נֹחַ Noach que significat requiescere. & tunc erit sensus sicut in littera nostra. Ponitur etiam pro terrore. Esa. 30. Et terrorem brachii sui ostendet.

Occūbere facere. multiplicare

נָחַת Descendere

נַחַת Descensio.

Terror.

נָטָה Nata. declinare. inclinare. auertere. tendere. extendere. Nu. 22. Auertit se de itinere. idest declinauit de itinere. Et in eodem. Et nisi declinasset asina de via. Deut. 16. Nec in alteram partem declinent. Iudi. 19. Donec increscat dies. Pro quo hebrei legunt. Donec declinet dies. 1. Reg. 8. Sed declinauerūt post auaricia. 2. Reg. 2. Et vade ad dexteram siue ad sinistram. Pro quo hebrei legunt. Et declina ad dexteram siue ad sinistram. 3. Reg. 2. Quod Ioab declinasset post adomiam & post Salomonem non declinasset. Esdre. 7. Et in me inclinauit misericordiam suam. Iob. 21. Viam eius custodiui & non declinaui ex ea. Et in eodem. 31. Si declinauit gressus meus de via. Ps. 17. Et inclinauit celos & descendit. Ps. 61. Tanq; parieti inclinato. Ps. 72. Mei autem pene moti sunt pedes. Pro quo hebrei legunt. Mei autem pene inclinati vel declinati sunt pedes. Ps. 85. Inclina domine aurem tuam: et exaudi me. Ps. 101. Dies mei sicut vmbra declinauerunt. Ps. 118. Inclina cor meum in testimonia tua. Et in eo. inclinaui cor meū ad faciendas iustificatiões tuas Ps. 140. Ne declines cor meum in verba malicie. Prouer. 4. Ad eloquia mea inclina aurem tuam. Et in eodem. Ne declines ad dexteram neq; ad sinistram. Esa. 30. Declinate a me semitam. Et in eodem. 66. Ecce ego declinabo super eam quasi fluuium pacem. Hiere. 6. Quia longiores facte sunt vmbre vesperi. Pro quo hebrei legūt. Quia inclinate sunt vmbre vesperi. Et in eodē. 15. Et quasi viator declinans ad manendum. Et frequenter scribitur sine nun & etiam sine he. vt in aliquibus locis predictis & in sequentibus. Osee. 11. Et declinaui ad eum vt vesceretur. Vbi ponitur אָטָ At: & sola littera tet est essentialis illius verbi. nam littera aleph īdicat primā personam futuri: & propter vau coniunctionem precedentem fit de futuro preteritum. vt dictum fuit in arte grāmatica. Significat etiam נָטַע Nata Tendere siue extendere. Geñ. 26. Extendit tabernaculum suum. Et in eodem. 33. Emitq; partem agri in qua fixerat tabernaculū. Pro quo hebrei legunt. In qua extenderat tabernaculum suum. Exo. 6. Ac redimam vos in brachio excelso. debet legi in brachio extēto. Et in eodem. 14. Extende manum tuam super mare. Et in eodem. Cum q; extendisset Moyses manum. Nu. 24. Vt valles nemorose. Pro quo hebrei legunt. vt valles extente seu inclinate. 4. Reg. 21. Et extendam super ieruſalem funiculum samarie. Iob. 9. Qui extendit celos solus. Ps. 103. Extendens celos sicut pellem. Prouer. 1. Extendi manum meam. Esa. 3. Et ambulauerunt extento collo. Amos. 2. Et super vestimētis pignoratis accubuerunt. Pro quo hebrei legunt. & super vestimentis pignoratis extenderunt se siue inclinauerunt se: idest accubuerunt: sicut est in littera nra. Zach. 1. Et perpendiculum extendetur super Ieruſalem. Et inde מִטָּה Mita. idest lect?. lectulus. reclinatorium. Geñ. 47. Conuersus ad lectuli caput. Et in eodem. 49. Collegit pedes suos super lectulum. Canti. 3. En lectulum salomonis sexaginta fortes ambiunt. Ezech. 23. Et sedisti in lecto pulcherrimo. Et in plurali מִטּוֹת Mitoth. Amos. 6. Qui dormitis in lectis eburneis. Et inde מוּטָה Mute. idest declinatio seu auersio a via recta. Ezech. 9. Et ciuitas repleta est auersione. Et inde מַטֶּה Mate. idest virga seu baculus super quo homo aliquādo inclinatur: aut sceptrum seu tribus. Exo. 4. Versaq; est in virgam. Et in eodem. virgam quoq; hanc sume in manu tua. Leuit. 26. Postq; confregero baculum panis vestri. Nu. 27. Germinabit virga eius. Ezech. 7. Floruit virga. Et in eodem. Iniquitas surrexit in virgā impietatis. & in plurali מַטּוֹת Matoth. Nu. 27. Virgas duodecim. Et in eodem. Protulit ergo moyses omnes virgas. Reperitur etiā in genere masculino. Abac. 3. Maledixisti sceptris ei?. Item מַטֶּה Mate. idest tribus seu familia. Nume. 1. De tribu ruben Et in eodem. 31. Mille viri de singulis tribubus eligantur. & in plurali מַטּוֹת matoth. Nu. 1. Hi nobilissimi principes multitudinis per tribus & cognationes suas. et in eo. 30. & locutus est ad principes tribuum filiorum Israel.

נָטָה Extendere

Extendere

מִטָּה Lectulus.

Lectus.

מִטּוֹת Lectuli.

מוּטָה Auersio.

מַטֶּה Virga. Baculus.

מַטּוֹת Virge.

Sceptrū. מַטֶּה

Tribus: מַטּוֹת

Tribus.

נָטַל Natal. Portare. leuare. iacere. proiicere. 2. Regum. 24. Trium tibi datur optio: elige vnum. Pro quo hebrei legunt. Tria ego proiicio super te: siue ego leuo super te: elige vnum. Esa. 40. Ecce insule quasi puluis exiguus. Pro quo hebrei legunt. Quasi puluis leuatur siue proiicitur. scilicet vento. Et in eodem. 63. Et portauit eos & eleuauit cunctis diebus seculi. Threñ. 3. Quia leuauit super se. Dañ. 4. Oculos meos ad celum leuaui. Vide etiam de hoc supra in dictione טִיל Til. Et inde נֵטֶל Netel. idest onus siue onerosum. Prouerb. 27. Graue est saxum & onerosa arena. Et in plurali נְטִילִים Netile. idest onerati. Soph. 1. Disperierunt omnes qui inuoluti sunt argento. pro quo hebrei legunt. Qui onerati sunt argento. idest qui portant argentum.

נָטַל Proiicere

Portare. Leuare.

נֵטֶל Onerosus

נְטִילִים Onerati.

נָטַע Plantare

נָטַע Nataa. plātare. figere. defigere. ſtabilire. Geñ. 2. Plantauerat autē dominus deus paradiſum. Et in eodē. 9. Et plātauit vineā. Exo. 15. Et plantabis eos in monte hereditatis tue. Deut. 20. Quis eſt homo qui plātauit vineā. 2. Reg. 7. Et plantabo eū & habitabo cū eo. Ps. 106. Et plantauerunt vineas. Eccl's. 2. Plantaui vineas: feci hortos & pomaria: & cōſeui ea cuncti generis arborib9. Pro quo hebrei legūt. Et plātaui in eis lignū oīs fruct9. Et in eodē. 3. Tēpus plātandi & tēpus euellendi quod plantatū eſt. Eſa. 40. Nec plātatus nec ſatus. Et in eodē. 41. Adhuc plātabis vineas. Et in eodem. 44. Plantauit pinum. Et in eodem. 65. Non plantabunt & alius comedet. Hiere. 1. Et edifices & plantes. Amos. 9. Et plātabo eos ſuper humū ſuam. Significat etiā figere. vel ſtabilire. Eccl's. 12. Et ſicut claui in altum defixi.

Defigere. Figere.

נֶטַע נְטַע Plātatio. Hermen.

נְטַע Nétaa ſiue נֶטַע Nátaa ideſt plantatio. Iob. 14. quaſi cum prius plantatum eſt. Pro quo hebrei legunt. quaſi plantatio. Eſa. 5. Et viri iuda germen eius delectabile. i. plantatio eius delectabilis. Et in plurali

נְטִיעִים plātatiōes.

נְטִיעִים Netiim. Ps. 143. Quorum filii ſicut nouelle plantationes. Eſa. 17. Propterea plantabis plantationem fidelē Pro quo hebrei legunt. Propterea plantabis plantationes pulchras ſiue iocundas. Scribitur etiam cum mem in principio loco nun & dicitur נֶטַע Nata. Eſa. 61. Plantatio domini ad glorificādum. Ezech. 34. Et ſuſcitabo eis germen nominatum. i. plantationem nominatam. Mich. 1. Et ponam Ieruſalem quaſi aceruum lapidum cum plantatur vinea. Pro quo hebrei legunt. In plantationes vinee. Et eſt idem ſenſus cum littera noſtra.

מַטַּע plantatio. Hermen.

נָטַף Stillare. Diſtillare.

נָטַף Nataph. diſtillare. ſtillare. loqui. Iob. 29. Super illos ſtillabat eloquium meum. Ps. 67. Etenim celi diſtillauerunt. Canti. 4. Fauus diſtillans labia tua ſponſa. Et in eodem. 5. Manus mee ſtillauerūt myrrham. Ioel'. 3. Stillabūt montes dulcedinem. Amos. 7. Et non ſtillabis ſuper domū idoli. Et in eodem. 9. Stillabunt mōtes dulcedinem. Mich. 2. Stillabo tibi in vinum. Et in eodem. Et erit ſuper quem ſtillatur populus iſte. Ponitur etiam pro loqui vel prophetare. vt Ezech. 20. Et ſtilla ad africū. i. loquere vel prophetа ad africum. Et in eodem. 21. Et ſtilla ad ſanctuaria. Mich. 2. Ne loquamini loquētes. & ſequitur. nō ſtillabit ſup iſtos vbi eadem dictio ponitur pro loqui & pro ſtillare. Et inde

prophetaſ

Loqui.

נְטָף Stille.

נְטָף Nèteph. i. gutta ſeu ſtilla. & ſolum inuenitur in numero plurali. Iob. 36. Qui aufert ſtillas pluuie. Et inde נָטָף Nataph. i. ſpecies aromatica q̄ ſtillat de ligno aromatico. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit ſtactem. Exo. 30. Sume tibi aromata & ſtactem. Et inde

נָטָף Stacte.

נְטִיפוֹת Monilia.

נְטִיפוֹת Netiphoth. i. monilia ſeu ornamenta colli. Iudi. 8. Abſq̄ ornamentis & monilibus. Eſa. 3. Et monilia & armillas & mitras. Hebrei tamen interpretantur olfactoria in quibus ponuntur aromata.

נָטַר Cuſtodire.

נָטַר Natar. cuſtodire. ſeruare. Canti. 1. Poſuerūt me cuſtodem vineis. Et in eodem. vineam meam non cuſtodiui. Significat etiam ſeruare inimiciciā in corde. Leuit. 19. Non queras vltionem nec memoreris iniurie ciuium tuorum. Pro quo hebrei legunt. Non queras vltionem nec ſerues. ſ. inimiciciam filiis populi tui. i. ciuibus tuis. In aliis vero locis beatus Hieronimus tranſtulit iraſci. Hiere. 3. Nunquid iraſceris in perpetuum. Naū. 1. Et iraſcens ipſe inimicis ſuis. & in lingua chaldaica cōmuniter ſignificat ſeruare. vel conſeruare. Dañ. 7. Verba autem in corde meo conſeruaui. Et inde

Querere vltionem. Iraſci.

conſeruare

מַטָּרָה cuſtodia.

מַטָּרָה Matara. i. cuſtodia. Nee. 12. Et ſteterunt in porta cuſtodie. Ponitur etiam pro carcere in quo malefactores cuſtodiuntur. Hiere. 38. Manſit vero Hieremias in veſtibulo carceris. Ponitur etiam מַטָּרָא Matara. pro ſigno ad quod ſagittarius dirigit ſagittam & illud obſeruat. Iob. 16. Et poſuit me ſibi in ſignum. Threñ. 3. Et poſuit me quaſi ſignum ad ſagittam. Et in predicto loco ſcribitur cum aleph in fine loco he.

carcer.

מַטָּרָא

ſignum.

נָטַשׁ Relinq̄re.

נָטַשׁ Natas. derelinquere. deſerere. dimittere. proiicere. Geñ. 31. Non eſt paſſus vt oſculer filios meos. Pro quo hebrei legunt. Et non reliquiſti ſeu dimiſiſti me vt oſculer filios meos. Exo. 23. Anno autem ſeptimo dimittes eam: & requieſcere facies. Pro quo hebrei legūt. Anno autem ſeptimo dimittes eam & derelinques eam. i. relinques eam quieſcere. Iudi. 6. Nunc autem derelinquit nos. i. Reg. 10. intermiſſis pater tuus aſinis ſolicitus eſt pro vobis. i. dimiſſis aſinis. Et in eodem. 17. Derelinquens ergo vaſa. Et in eodem. Quare dereliquiſti pauculas oues illas in deſerto. Ps. 23. Ne derelinquas me. Ps. 93. Quia non repellet dominus plebem ſuam. i. nō dimittet vel non derelinquet. Prouer. 17. Et anteq̄ calūniam patiatur: iudicium deſeret. Eſa. 2. Proieciſti enim populum tuum. Et in eodem. 32. Domus enim dimiſſa eſt. Et in eodem. 33. Laxati ſunt funiculi tui. Hiere. 12. Dimiſi hereditatem meam. & in eodem. 23. Et derelinquam vos & ciuitatem hanc. Ezech. 16. Propagines eius relicte ſunt. Et in eodem. 29. Et proiiciam te in deſerto. Oſee. 12. Et ſanguis eius ſuper eum veniet. Pro quo hebrei legunt. & ſanguis eius ſuper eum relinquetur vel dimittetur aut proiicietur. Amos. 5. Et proiecta eſt in terram ſuam. & ſcribitur aliquando cum thau loco tet. Hiere. 19. Et euulſa eſt inſira. Pro quo hebrei legunt. & dimiſſa eſt. poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. De quo vide infra in dictione נָתַשׁ. Significat etiam extendere vel tendere: ſeu ſpargere: vel diffundere. Nu. 11. Et dimiſit in caſtra: itinere quantum vno die cōfici poteſt. Pro quo hebrei legunt. & expandit ſeu ſparſit. Iudi. 15. Caſtrametati ſunt in loco qui poſtea vocatus eſt lechi. i. diſperſi vel diffuſi ſunt. i. Reg. 30. Ecce illi diſcumbebant ſuper faciem vniuerſe terre. Pro quo hebrei legunt. Ecce illi diſperſi vel diffuſi erant ſuper faciem vniuerſe terre. 2. Reg. 5. Et diffuſi ſunt in valle Raphaim. Eſa. 21. A facie gladii imminentis. Pro quo hebrei legunt. A facie gladii extenti. Et inde

Relinq̄re. Dimittere. Repellere. Deſerere. proiicere. Laxare. Euellere. Diſpgere. Diffundeſ Expandeſ.

נְטִישׁוֹת propagies

נְטִישׁוֹת Netiſoth. i. rami ſeu propagines arboris. eo quod extēdūntur huc & illuc. Eſa. 18. Et que derelicta fuerint abſcindentur. Pro quo hebrei legunt. Et propagines ſeu ramos auferet abſcindetq̄. Hiere. 5. Auferet propagines eius. & in eodem. 48. Propagines tue tranſierunt mare.

נִיב Fructus.

נִיב Nib. fructus. Eſa. 57. Creans fructū labiorum. De quo vide ſupra in dictione נוּב Nub.

נִין posteri. ſemen. cognatio. Hermen. Filius.

נִין Nin. filius. progenies. ſtirps. poſteri. Geñ. 21. Nec nocebas mihi & poſteris meis ſtirpiq̄ mee. Vbi ponitur pro poſteris. Iob. 12. Nō erit ſemē eius neq̄ pgenies in populo ſuo. vbi ponitur pro ſemine. i. pro filio. Ps. 73. Dixerunt in corde ſuo cognatio eorum ſimul. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Dixerunt in cordibus ſuis poſteri eorum ſimul. Eſa. 14. Et germen & propaginem. Hebrei tamen dicunt q̄ ſolum ſignificat filium. vnde in predicto loco ipſi legunt. filium & nepotem. & ſimiliter. Geñ. 21. & Iob. 12. De quibus ſupra dictum eſt. Et inde

יִנָּתֵן permanet.

יִנָּתֵן Inon ideſt filiabitur vel filiabatur: ſi latine poſſet dici: tranſlatio noſtra traduxit pmanet. Ps. 71. ante ſolem pmanet nomē eius. pro quo in hebreo habetur. Ante ſolē filiabitur nomen eius. i. filiq̄ noīabitur vel vocabatur. Vide de hoc Burgeñ. In additionib9 ſuper predicto

מָכוֹן
Cõtumax

psalmo. & inde מָכוֹן Manon. Pro quo beatus Hieronymus transtulit cõtumacem. Prouer. 29. Qui delicate a puericia nutrit seruũ suum postea sentiet eũ cõtumacem. i. non existimauit se esse seruũ: ac si esset filius dñi sui & heres. & ideo non seruiet libenter domino suo.

נִיק
Nutrire

Nic. lactare. nutrire. s. lacte. Exo. 2. Accipe puerum istũ & nutri mihi. & in eodem. Suscepit mulier & nutriuit puerum. Vide etiam de hoc supra in dictione יָנַק Ianac.

נִיר
נֵיר
Lucerna
Nouale

Ner. seu נֵיר Nir. lucerna seu nouale. De quo vide supra in dictione נוּר Nur.

נֵכֶד
Stirps
Progies
Propago

Néched. nepos. i. filius filii. Pro quo beatus Hieronymus transtulit stirpem seu progeniem vel propaginẽ. Genñ. 21. Et posteris meis stirpiq; mee. Iob. 18. Non erit semẽ eius nec progenies in populo suo. Esa. 14. Et germẽ & propaginem.

נָכָה
Percutere

Naca. percutere. cedere. ledere. Genñ. 19. Et eos q erãt foris percusserunt cecitate. Exo. 3. Et percutiã egyptũ in cũctis mirabilibus meis. & in eo. 5. En famuli tui flagellis cedimur. i. percutimur. & in eodem. 7. Ecce percutiam virga que in manu mea est aquas fluminis. Et in eodẽ. 8. & percute puluerem terre. Et in eodem. 9. Cũctamq; herbã agri percussit grando. Et in eo. línũ ergo & ordeum lesum est. & in eo. Triticũ autem & far non sunt lesa. & communiter scribitur sine nun vt in aliquibus locis p̃dictis. & Exo. 9. Et percutiam te & populũ tuũ. vbi ponitur אַךְ Ach. i. p̃cutiam. & sola littera caph est essentialis in predicto verbo percutiam & deficiunt nun & he. nam littera aleph denotat primam personã singularis numeri futuri temporis. Et supra in eo. Et percussit grando in omni terra egypti. Vbi similiter deficiunt littera nun & littera he. In aliis vero locis communiter scribitur sine nun. Nu. 17. percutiesq; petrã. Deut. 13. Statimq; percuties habitatores vrbis illius. Et in eodem. 27. Maledictus qui clam percusserit proximum suum. 1. Reg. 17. Et suffocabam interficiebamq; eos. p̃ quo hebrei legunt. Et percutiebam interficiebamq; eos. Et in eodem. 19. Percussit eos plaga magna. Et in eodem. Lãcea autem casso vulnere perlata est in parietẽ. pro quo hebrei legunt. Et percussit lancea in parietem. Et in eodem. 30. & percusserant sicelech. i. vastauerant. 2. Reg. 11. Relinquite eum vt percussus intereat. Et in eodem. 24. Percussit autẽ cor dauid eum. 3. Reg. 20. percute me: at ille noluit eũ percutere. p̃s. 3. Quoniã tu percussisti omnes aduersantes mihi. p̃s. 101. Percussum est vt fenum & aruit cor meum. Esa. 1. Super quo percutiam vos. pro quo hebrei legunt. Super quo percussi estis. Hiere. 18. percutiamus eũ lingua. Ezech. 39. Et percutiam arcũ tuũ in manu sinistra tua. Osee. 6. percutiet & sanabit. Zach. 9. Et percutiet in mari fortitudinẽ eius. Ponitur ẽt p̃ occidere vel interficere. Nu. 25. qui occisus est cũ madianitide. Et in eodem. que pariter interfecta est. ponitur etiã pro erũpere. Osee. 14. Et erumpet radix eius vt libani. Scribitur ẽt cum aleph in fine loco he. Iob. 30. In terra penitus non parentes. pro quo hebrei legunt. percussi sunt seu attriti sunt de terra. & inde מַכָּה maca. i. p̃cussio. plaga. vulnus. Deut. 28. Insuper & vniuersos langores & plagas. quod in hebreo legitur singulariter. s. vniuersum langorem & plagam. Esa. 1. Et plaga tumens. Hiere. 30. percussi te castigatione crudeli. idest percussione crudeli. & in plu. מַכּוֹת macoth. Deut. 28. Augebit dominus plagas tuas & plagas seminis tui. Zach. 13. que sunt plage iste. Reperitur etiam מַכִּים machim: secundum terminationem pluralem masculinorum. 4. Reg. 9. propter vulnera quia percusserant eum syri. & inde נֶכֶה neche. idest claudus. seu debilis pedibus. 2. Re. 9. Supererat filius ionathe debilis pedibus. Et in plurali נְכִים nechim. p̃s. 35. Congregata sunt super me flagella. idest infirmitates pedum. proquo hebrei legunt. Congregati sunt super me claudi seu claudicantes. Scribitur etiam cum aleph loco he & dicitur נְכָאִים necha-im. pro quo beatus hieronymus transtulit plagas. Esa. 16. His qui letantur super murum cocti lateris loquimini plagas suas. & inde נָכֹה necho. idest claudus secundũ hebreos. 4. Reg. 23. Ascendit pharao nechao rex egypti. p̃ quo hebrei legunt. Ascendit pharao claudus. potest etiam esse nomen proprium sicut est in littera nostra.

Occidere.
Interficere
Erũpere.

מַכָּה
Plaga.

Castigatio
מַכּוֹת
Plage.
מַכִּים
Vulnera.
נֶכֶה
Debilis pedibus.

נְכִים
Flagella.
Claudi.
נְכָאִים
Plage.
נָכֹה
claudus.

Nochach. Coram. in conspectu. contra. idest e regiõe pro. propter. rectum vel directum. Exo. 14. In conspectu eius castra ponetis. & in eodem. 26. & contra mensam candelabrum. & in eodem. 40. posuit & candelabrum in tabernaculo testimonii e regione mense. Ezech. 46. sed e regione illius egredietur. significat etiam pro siue propter. Genñ. 25. Deprecatusq; est isaac dominum pro vxore sua. i. propter vxorem suam. & inde נְכֹחָה nechocha. i. directio siue equitas aut rectum vel directum. Esa. 57. Qui ambulat in directione sua. & in eo. 59. & equitas non potest ingredi. Amos. 3. & nescierunt facere rectum. & in plu. נְכֹחִים nechochim siue נְכֹחוֹת nechochoth. Prouer. 8. Recti sunt itelligentibus. Esa. 30. nolite aspicere nobis que recta sunt.

נָכַל
Cogitare
Decipere
insidiis

Nachal. machinari. cogitare. excogitare. scilicet malũ vel dolum. dolose agere. insidiari. Genñ. 37. Antequã accederet ad eos cogitauerunt illum occidere. Nu. 25. quia & ipsi hostiliter egerunt contra vos & decepere insidiis. p̃ quo hebrei legunt. quia ipsi hostiliter egerunt contra vos in dolis seu in cogitationibus dolosis: quibus dolose cogitauerunt contra vos: seu in machinationibus suis quibus machinati sunt contra vos. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Ps. 104. & dolum facerent in seruos suos Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Dolose agerent contra seruos suos. & inde נוֹכֵל nochel. idest dolosus seu dolum excogitans. Malach. 1. Maledictus dolosus.

Machinari
Dolose agere.
נוֹכֵל
Dolosus

נֶכֶס
נְכָסִים
נְכָסִי
Diuitie
Substãtia

Néches. Diuitie. substantia. supellex. & declinatur tantum in plurali & dicitur נְכָסִים nechasim siue נְכָסֵי nichse. Ioh. 22. In multa substantia atq; diuitiis reuertimini in sedes vestras. Esdre. 4. & de arca regis idest de tributis que dantur de regione trans flumen. idest de substantia regis.

נָכַר
cognoscere.

Nacar. Cognoscere. agnoscere. alienare se. siue extraneum se facere. dissimulare. scilicet se esse qui est. Iob. 24. Nec cognouit tyrannum. Prouer. 20. Ex studiis suis intelligitur puer. idest cognoscitur puer. Threñ. 4. Non sũt cogniti in plateis. Et cõiter scribitur sine nun. Genñ. 25. Et non cognouit eum. Et in eo. 31. scrutare quidquid tuorum apud me inueneris. Pro quo hebrei legunt. Cognosce quidquid tuorum. Et in eodem. 38. Cognosce cuius sit anulus. Et in eodem. 42. Cum agnouisset eos. Deutero. 1. Nulla erit distantia personarum. pro quo hebrei legunt. Non cognoscetis faciem in iudicio. idest non accipietis personam. vt Prouer. 18. Accipere personam in iudicio non est bonum. Pro quo in hebreo habetur. Cognoscere faciẽ in iudicio non est bonum. Iudi. 18. & agnoscentes vocem adolescentis leuite. Nec. 12. Et nesciebant loqui iudaice. Pro quo hebrei legunt. Et non cognoscebant loqui iudaice. Iob. 4. Cuius non agnoscebam vultum. Ps. 141. Et non erat qui cognosceret me. Et inde מָכָּר Macar. i. cognitus seu notus. 4. Reg. 12. Accipiant illã sacerdotes iuxta ordinem suũ. Pro quo he. le. Accipiãt sacerdotes vnusquisq; a cognito suo siue a noto suo. Et ideo. Nolite ergo amplius accipere

Agnoscere.
מָכָּר
cognitus.

pecuniam iuxta ordinem veſtrum. Pro quo hebrei legũt.

Notus
הַכָּרָה
Agnitio.
נָכַר

A cognitis ſiue a notis veſtris. & inde הַכָּרָה Hacara. i. agnitio. Eſa. 3. Agnitio vultus eorum reſpondebit eis. De quo vide ſupra in dictione הָכַר Hachar. Item נָכַר Hachar. i. alienare ſiue abalienare ſe. aut extraneum ſe facere: vl̃ diſſimulare eſſe qui eſt. Geñ. 42. Cum agnouiſſet eos quaſi ad alienos durius loquebatur. Pro quo hebrei legunt. Et cognouit eos & alienauit ſe ad eos. i. alienum ſe fecit eis. vel diſſimulauit ſe eſſe qui erat. 3. Reg. 14. Cum ergo illa intraret & diſſimularet ſe eſſe que erat. & in eodem. Quare aliam te eſſe ſimulas. Iob. 21. Et hec eadem illum intelligere cognoſcetis. Pro quo hebrei legunt. Et ſigna eorum non ab alienetis. i. non ſint vobis aliena vel non ignoretis. ſicut exponit Burgeñ. in additionibus ſuper p̃dicto loco. Prouer. 26. In labiis ſuis intelligitur inimicus. Pro quo hebrei legunt. In labiis ſuis alienatur inimicus. Poteſt etiam ſecundum primam ſignificationẽ legi ſic. ſ. in labiis ſuis cognoſcitur inimicus. quod eſt idem ſenſus cũ littera noſtra. Hiere. 19. Et alienum fecerunt locum iſtum. Ponitur etiã pro ſuperbire. Deut. 32. Ne forte ſuperbirent hoſtes eorũ. Ponitur etiam pro tradere: vel concludere. vt. 1. Reg. 23. Et ait ſaul tradidit eũ dñs in manꝰ meas. & inde נֶכֶר Necher: ſiue נֵכָר Nechar. i. alienatio ſiue alienus vel alienigena: aut extraneus ſeu peregrinus. Geñ. 17. Et alienigene pariter circunciſi ſunt. Exo. 12. Omnis alienigena non comedet ex eo. Deut. 31. Et fornicabit poſt deos alienos. Iob. 31. Et alienatio operantibus iniquitatem. Ps. 17. Filii alieni mentiti ſunt mihi. Ps. 80. Neq; adorabis deum alienũ. & in abdia. In die peregrinationis eius. & inde נָכְרִי Nochri. i. alienus: ſiue extraneus aut peregrinus. Deut. 17. Non poteris alterius gentis hominem regem facere. Pro quo hebrei legũt. Non poteris cõſtituere ſuper te virum extraneum ſiue alienum. Ps. 68. Et peregrinus filiis matris mee. Soph. 1. Sup omnes qui induti ſunt ueſte peregrina· & in plurali נָכְרִים Nochrim. Eſa. 2. Et pueris alienis adheſerũt. & in Abdia. Et extranei ingrediebantur portas eius. & in genere femino נָכְרִיָּה Nochria. vt Prouer. 5. Et foueris in ſinu alteriꝰ Pro quo hebrei legunt. Et amplexaberis ſinum extranee: ſiue aliene. & in eodem. 7. Et ab aliena que verba ſua dulcia facit. Eſa. 28. Peregrinum eſt opus eius ab eo. & in plurali נָכְרִיוֹת Nochriioth. i. aliene ſiue extranee. Geñ. 31. Nõne quaſi alienas reputauit nos.

Alienare

Diſſimulare ſe eſſe q̃ eſt. Simulare

Alienũ facere. Supbire

Tradere. נֶכֶר נֵכָר

Alienigẽa

Alienatio Alienus

Peregrinatio. נָכְרִי

Extraneus Peregrinus. נָכְרִים

Alieni. Extranei

נָכְרִיָּה

Extranea

Aliena. peregrinũ

נָכְרִיוֹת

Aliene.

נְכֹת
Aromata.

נְכֹת Nechoth. aromata. Geñ. 37. Et camelos eorum portãtes aromata. Et in predicto loco ſcribitur cum aleph in medio. Eſa. 39. Et oſtendit eis cellam aromatum.

נָלָה
Deeſſe.
מִנְלָה
cõſumatio.
Radix.

נָלָה Nala. conſumare. deeſſe. Eſa. 33. Cum fatigatus deſieris cõtẽnere cõtẽneris. & inde מִנְלָה Minla. i. cõſumatio. ſecundum hebreos. Pro quo beatus Hieronymꝰ trãſtulit radicem. Iob. 15. Nec mittet in terram radicem ſuam.

נָמַל
circũcidẽ.

נָמַל Namal. excidere. ſcindere. circuncidere. cõterere. atterere. Geñ. 17. Et circuncidetis carnem preputii veſtri & in eodem. Et alienigene pariter circunciſi ſunt. & in eo. 34. Ritum gentis imitantes. Pro quo hebrei legunt. Sicut ipſi circunciſi ſunt. Et communiter ſcribitur ſine nun.

Conterere
Atterere.

Iob. 14. Quaſi flos egreditur & conteritur. & in eodẽ. 18. Et ſurſum atteratur meſſis eius. & in eodem. 24. Et ſicut ſummitates ſpicarum conterentur. Vide etiam de hoc ſupra in dictione מוֹל Mol. Itẽ נְמָלָה Nemala. i. formica. Prouer. 6. Vade ad formicam o piger. & in plurali נְמָלִים Nemalim. ſecundum terminationem pluralem maſculinorũ. vt in eodem. 30. Formice populus infirmus.

נְמָלָה
Formica.
נְמָלִים
Formice.

נָמֵר
Pardus.

נָמֵר Namer. pardus. Hiere. 5. Pardus vigilans ſuper ciuitates eorum. & in eodem. 13. Aut pardus varietates ſuas Oſee. 13. Et ego ero eis ſicut leena & ſicut pardꝰ in via Aſſyriorum. & in plurali נְמָרִים Nemarim. Abach. 1. Leuiores pardis equi eorum.

נְמָרִים
Pardi.

נָס Nas. In lingua chaldaica ſignificat iram vel furorem. Dañ. 2. Rex in furore & ira magna.

נָס
Furor.

נָסַס
Signari. Leuare.

נָסַס Naſas. leuare. exaltare. eleuare. ſignare. ideſt vexillũ aut ſignum leuare. fugere. confugere. Ps. 4. Signatũ eſt ſup nos lumen vultus tui dñe. Pro quo beatꝰ Hieronymꝰ in pſal. iuxta he. ve. trãſtulit. Leua ſup nos lumẽ vultus tui dñe. Eſa. 59. Quẽ ſpũs dñi cogit. Pro q̃ he. le. Spiritus dñi leuauit ſeu eleuauit ſignũ ſeu vexillum in eo. Zach. 9. Quia lapides ſancti eleuabuntur ſuper terram eius. Ponitur etiam pro fugere. Ps. 59. Dediſti metuentibus te ſignificationem vt fugiant a facie arcus. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Dediſti metuentibus te ſignum ſeu vexillum vt ſignentur ante firmitatem ſeu veritatem. vel ſic. vt eleuent ſignum ſeu vexillum coram veritate vel firmitate. Eſa. 10. Et erit terrore profugus. vide etiam de hoc ſupra in dictione מַסַּס Maſas. & in dictione נוּס Nus. & inde נָס Nes. ideſt exaltatio ſeu eleuatio. Exo. 17. Et vocauit nomẽ eius dominus exaltatio mea. Significat etiam ſignum ſeu vexillum eo quod eleuatur in bello & ad eum milites confugiunt. Nu. 21. Et pone eum pro ſigno. Eſa. 11. Et leuabit dominus ſignum in nationibus. & in eodem. 30. Et quaſi ſignum ſuper collem. & in eodem. 33. Vt leuare ſignum non queas.

Leuare ſignum. Eleuare. Fugere.

נָס
Exaltatio.

Signum.

נָסַג
Comprehẽdere. Aſumere. ſ. terminos. Trãſſere. ſ. terminos.

נָסַג Naſag. comprehendere. aſſumere vel tranſferre. ſ. terminum. retrorſum conuerti. Mich. 2. Non comprehẽdet confuſio. Deut. 19. Non aſſumes & tranſferes termios proximi tui. Vbi vtrũq; ſignificatum comprehendit trãſlatio noſtra ſub uno verbo hebraico. ſcilicet aſſumes & trãſſeres. & in eodem. 27. Maledictus qui tranſfert terminos p̃ximi ſui. ideſt comprehendi facit. ſicut exponunt hebrei. Prouer. 22. Ne tranſferas terminos antiquos. & in eodem. 23. Ne attingas terminos paruulorum. Pro quo hebrei legunt. Ne attingas ſiue ne tranſferas terminos ſeculi. ideſt terminos antiquos: nam eadem verba ponũtur in hebreo ſicut ſupra capꝰ. 22. Oſee. 5. Quaſi aſſumentes terminũ. Scribitur etiam cum ſin & puncto ceboleth loco ſamech. Iob. 24. Alii terminos tranſtulerunt. Significat etiam auerti vel conuerti retrorſum. Deut. 39. Auertantur retrorſum & reuereantur. Ps. 69. Auertantur retrorſum & reuereantur qui volunt mihi mala. Eſa. 42. Conuerſi ſunt retrorſum confundantur confuſione. & in eodem. 59. Et auerſi ſumus ne iremus poſt tergum dei noſtri. vide etiam de hoc infra in dictione סוּג Sug.

Attingere terminos

auerti retroſum. Conuerti. retroſuz

נָסָה
Tentare.

נָסָה Naſa. Tentare. probare. aſſueſcere vel conſuetudinem habere. Geñ. 22. Tentauit deus Abraam. Exo. 16. Vt tentem eum vtrum ambulet in lege mea. & in eodem. 17. Quia tentauerunt dominum. & in eodem. 20. Vt enim probaret vos venit deus. Deut. 6. Non tentabis dominum deum tuum ſicut tentaſti in loco tentationis. Iob. 4. Si ceperimus loqui tibi forſitan moleſte accipies. ideſt ſi tentauerimus vel probauerimus loqui. Ps. 94. Vbi tentauerunt me patres veſtri. Significat etiam aſſueſcere vel conſuetudinem habere. 1. Reg. 17. Non enim habebat conſuetudinem. Et in eodem. Non poſſum ſic incedere quia non vſum habeo. Eccl̃s. 2. Vadam & affluam deliciis. Pro quo hebrei legunt. Et aſſuefaciam te deliciis. Inde מַסָּה Maſa. ideſt tentatio. Exo. 17. Et vocauit nomen loci illius tẽtatio. Et in plurali מַסּוֹת Maſoth. vt Deut. 29. Tẽtationes magnas. Ponitur etiam מַסָּה Maſa. pro pena. Iob. 9. Et non de penis innocentium rideat. pro quo hebrei le-

Probare.

Conſuetudinẽ habere Vſum hꝫe. Aſſuefacere.

מַסָּה
Tẽtatio.
מַסּוֹת
מַסָּה
Pena.

Tentationes.

gunt. In tentationem innocentiū irridebit.

נָסַח Demoliri. Auferre. Euellere.

Nasach. Demoliri. auferre. siue euellere. vt Prouer. 15. Domum superborum demolietur dominus. Ponitur etiam pro auferre vel euellere. vt Deut. 28. Vt auferamini de terra. Ps. 51. Et emigrabit te de tabernaculo tuo. ꝑ quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Et euellet te de tabernaculo tuo. Prouer. 2. Et qui iniqꝫ agunt auferentur ab ea. Esdre. 6. Tollatur lignum de domo eius. idest euellatur. & inde מַסָּח Masach. i. deuastatio vel demolitio: secundum hebreos. 4. Reg. 11. Et custodietis domus mesach. pro quo hebrei legunt. Et custodietis excubias domus a demolitione siue a deuastatione. vel sic. Et custodietis custodiam domus ruinose. Potest etiam esse nomē proprium sicut est in littera nostra.

מַסָּח deuastatio

נָסַךְ Libare.

Nasach. libare. fundere. miscere. conflare. constituere ordinare. ordiri. Exo. 25. In quibus offerenda sunt libamina. Pro quo hebrei legunt. In quibus libandum est. Et in eodem. 30. Nec libabitis. pro quo he. le. Et libamē nō libabitis super illud. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Nu. 28. Et libabitis vini quartam partem hyn. 2. Reg. 23. Sed magis eam libauit domino. Esa. 29. Quoniam miscuit vobis dominus spiritum soporis. Osee. 9. Non libabunt domino vinum. & inde נֶסֶךְ Nésech. idest libamē seu libatio. Nu. 28. Iuxta omnem ritum sacrificii matutini & libamentorum eius. Et in eodem. Et liba que rite fundūtur. Et in eo. Libamenta autem vini que per singulas fundenda sunt victimas. Deut. 32. Bibebant vinum libaminū suorum. Hiere. 32. Et libabant diis alienis libamina. Ioel. 1. Periit sacrificiū & libatio de domo dñi. Et in eo. 2. Sacrificiū & libamen domino deo nostro. & inde מֶסֶךְ Mésech. seu מִמְסָךְ Mimsach. idest mixtum: seu libamen vel libatio. Ps. 74. Quia calix in manu domini vini meri plenus mixto. Esa. 65. Et libatis super eam. pro quo hebrei legunt. Et impletis ipsum meni libatione seu mixtione. De quo vide supra in dictione מָנָה Mana. Item נָסַךְ Nasach. idest conflare. Esa. 40. Nunquid sculptile cōflabit faber. Et in eo. 44. Et sculptile conflauit ad nihil vtile. Hiere. 10. Quoniā falsum est quod conflauit. Et inde נֶסֶךְ nésech. idest conflatile Esa. 48. Et sculptilia mea & conflatilia mandauerunt ista. Ponitur etiam pro simulachro. Esa. 41. Et vētus & inane simulachra eorum. Dañ. 11. Insuper & deos eorum & sculptilia eorum. & inde מַסֵּכָה Masecha. idest conflatile: seu fusile. Exo. 32. Fecerūtqꝫ sibi vitulum conflatilem. Et in eo. 34. Deos cōflatiles non facies tibi. Osee. 13. Feceruntqꝫ sibi cōflatile de argento suo. Item נָסַךְ Nasach. idest constituere. seu ordinare. Ps. 2. Ego aūt constitutus sum rex ab eo. Et beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. trāstulit. Ego autem ordinaui regem meum. Prouer. 8. Ab eterno ordinata sum. & inde נְסִיכִים nesichim. idest principes seu rectores. & solum inuenitur in nu. plu. Ps. 82. Et sicut zebee & salmana omnes principes eorum. Significat etiam predicta dictio ordiri. vt Esa. 30. vt ordiremini telā & nō per spūm meum. & in eo. 25. Et telā quā ordítus est sup oēs natiōes. & inde מַסֵּכָה Masecha. siue מַסֶּכֶת Masácheth. i. tela seu liciū vt in duobus locis predictis. & Iudi. 16. Si inquit septē crines capitis mei cum licio plexueris. Et in eodem. Extraxit clauum cū crinibus & licio. Ponitur etiam pro pallio. Esa. 28. Et pallium breue vtrūqꝫ operire non potest.

Libamētū

Libamen.

Libatio.

מֶסֶךְ

מִמְסָךְ Mixtum.

Libatio.

נֶסֶךְ Conflare.

נֶסֶךְ Cōflatile. Simulachrum.

מַסֵּכָה Cōflatile.

נָסַךְ Cōstituere

Ordinare

נְסִיכִים Principes.

Ordiri.

מַסֵּכָה

מַסֶּכֶת Licium.

Pallium.

נָסַע Pergere. Progredi Proficisci Gradiri.

נָסַע nasaa. Pergere. proficisci. progredi. recedere. moueri Geñ. 12. Perrexitqꝫ abraam vadens & vltra progrediens ad meridiē. Et in eo. 20. Profectus ide Abraā venit in terram australem. Et in eodem. 33. Gradiamur simul. Pro quo hebrei legunt. Proficiscamur & ambulemus. Et in eodem. 46. Profectusqꝫ israel cum omnibus que habebat. Exo. 12. Profectiqꝫ sunt filii israel de ramases. Et in eodē. 13. Viderunt egyptios post se. pro quo he. le. Et viderunt & ecce egyptus proficiscebatur siue pergebat post se. & in eodē 14. Tollensqꝫ se angelus domini. i. mouit se siue ꝑfectus est angelus dñi. Nu. 10. Quando mouēda sunt castra. Et in eo. Mouebūt castra primi qui sunt ad orientalē plagā. & in eo. Leuabunt tentoria qui sunt ad meridiē. pro quo he. le. Mouebunt castra. Et in eo. Mouerūtqꝫ castra primi iuxta imperiū dñi. Et in eo. Profectiqꝫ sunt de monte dñi. Et in eodē. Cumqꝫ eleuaretur arca. idest cumqꝫ moueretur arca. Et in eo. 11. Ventus aūt egrediens a dño. i. pergens. Et in eo. 33. Profecti igitur de rameses. Et in eodem. Inde egressi venerunt contra phiairoth. Esdre. 8. Promouimus ergo a flumine Aua. 1. Profecti sumus. Ponitur etiam pro auferre. vt Iob. 4. Qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis. Esa. 38. Generatio mea ablata est. Et inde verbū tertie coniugationis. i. proficisci facere seu mouere facere. Beatus hieronymus transtulit Tollere seu extrahere aut transferre. Exo. 15. Tulit autem moyses israel de mari rubro. idest proficisci fecit. Iudi. 16. Et apprehēdit ambas porte fores. idest tulit seu extraxit. Et in eo. Extraxit clauū cū crinibus. 3. Reg. 5. Precepitqꝫ rex vt tollerent lapides grandes. 4. Reg. 4. Et cum plena fuerint tolles. Eccl's. 10. Qui transfert lapides & inde מַסָּע Masaa. idest profectio. Geñ. 13. Reuersusqꝫ est per iter quo venerat. idest per profectiones quibus venerat Deut. 10. Vade & precede populum. Pro quo hebrei legūt. Vade in profectione ante populum. idest perge ante populum. & in plurali. מַסָּעִי Masee. Pro quo beatus hieronymus transtulit Mansiones. nu. 33. He sunt mansiones filiorum israel. Et in eodem. Quas descripsit moyses iuxta castrorū loca que domini iussione mutabant. Pōitur etiam מַסָּע masaa pro armis bellicis. Iob. 41. nec hasta nec thorax. ꝑ quo hebrei legunt. Hasta & arma & thorax.

Monere.

Egredi. Promouere.

Tollere.

Extrahere.

Trāsferre. מַסָּע

Profectio

מַסָּעִי Māsiones

מַסָּע arma.

נָסַק nasac. Ascendere. scandere. Ps. 138. Si ascendero in celum tu illic es. Et inde verbum tertie coniugationis ꝙ significat ascendere facere. siue eleuare vel educere de aliquo profundo. Dañ. 3. porro viros illos qui miserant sydrach misach & abdenago. Pro quo hebrei legunt. Qui a scēdere fecerant. Et in eodem. 6. Et danielem precepit educi de lacu. & in eodem. Eductusqꝫ est daniel de lacu.

נָסַק ascendere.

Educere.

נָעַל naal. Claudere. offirmare. scilicet clausura vel sera. claudere. Iudi. 3. Clausis diligentissime ostiis cenaculi & offirmatis sera. Et in eodem. Viderunt clausas fores cenaculi. Canti. 4. Hortus conclusus soror mea sponsa hortus conclusus. idest clausus. & inde מַנְעוּל manul. idest sera seu vectis quo ostium clauditur. Nee. 3. Et statuerunt valuas eius & vectes. in alio vero loco. Beatus hieronymus transtulit Pesulum ostii. Canti. 5. Pesulum ostii mei aperui dilecto meo. Item נָעַל naal. idest calciare. 2. Paralipo. 28. Cumqꝫ vestissēt eos & calciassent. Ezech. 16. & calciaui te hyacintho. & inde נָעַל náal. cum accentu in prima. idest calciamentum. Exo. 3. Solue calciamentum de pedibus tuis. Deut. 25 Et tollet calciamentum de pede eius. Et in eodem. Et vocabitur nomen eius in israel domus discalciati. Pro quo hebrei legunt. Domus discalciati calciamenti. ps. 59. In idumeam extendam calciamentum meum. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מִנְעָל manal. Deut. 33. ferrum & es calciamentum tuum. & in plurali נְעָלִים nealim siue נַעֲלַיִם naalaim. Exo. 12. Et calciamenta habebitis in pedibus. Esa. 5. nec rumpetur corrigia calciamenti eius. quod in hebreo legitur pluraliter. scilicet calciamentorum eius. Et in eodem. 11. Ita vt transeant per eum calciati. pro quo

Offirmare Claudere. Cōcludere

מַנְעוּל Vectis. Pesulum.

נָעַל Calciare.

נָעַל Calciamē tum.

מִנְעָל calciamētū

נְעָלִים calciamēta

נַעֲלַיִם

hebrei legunt. vt tranſeant per eum cū calciamētis. Amos. 2. Et pauperem pro calciamentis. Reperitur etiam נַעֲלוֹת Naaloth. ſecundum terminationem pluralem femininorū Ioſ. 9. Calciamentaq; perantiqua que ad indicium vetuſtatis pitatiis conſuta erant.

Calciamēta.

נַעַם Naam. ſuaue vel iocundum eſſe: ſeu dulce vel amenū eſſe. placere. decorum eſſe. 2. Reg. 1. frater mi ionatha decore nimis. Pro quo hebrei legūt. frater mi ionatha iocūdus vel ſuauis fuiſti mihi nimis. ſiue placuiſti mihi nimis aut decor⁹ fuiſti mihi nimis. ps. 140. Et audiāt verba mea quoniam potuerunt. pro quo beatus hierōymus in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. Et audient verba mea quoniam decora ſunt. Prouer. 2. Et ſcientia anime tue placuerit. Et in eo. 9. Et panis abſconditus ſuauior eſt. Et in eodem. 24. Qui arguunt eum laudabuntur. Pro quo hebrei legunt. Et arguētibus ſuaue ſiue iocūdum eſt. & inde נָעִים naim. i. iocūdus. ſuauis. decorus. egregius. 2. Reg. 23. Egregius pſaltes iſrael. Ps. 80. Pſalterium iocundum cum cithara. Ps. 132. Ecce q̄q̄ bonum & q̄q̄ iocundum. ps. 134. Pſallite nomini ei⁹ quoniam ſuaue eſt. Ps. 146. Deo noſtro ſit iocunda decoraq; laudatio. Prouer. 22. Que pulchra erit tibi cum ſeruaueris eam in ventre tuo. Et in eo. 24. Vniuerſa ſubſtantia preciosa atq; pulcherrima. & in plu. נְעִימִים Neimim. 2. Reg. 1. Saul & ionathas amabiles & decori valde. Iob. 31. Complebunt dies ſuos in bono & annos ſuos in gloria. pro quo hebrei legunt. Et annos ſuos in iocunditatibus vel in ſuauitatibus. Et inde נֹעַם Noam. ideſt iocunditas. vel ſuauitas. aut decor. ps. 90. Et ſit ſplendor domini dei noſtri ſuper nos. Pro quo beatus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Et ſit decor dñi dei noſtri ſuper nos. Prouer. 16. Fauus melis compoſita verba. pro quo he. le. Fauus melis verba iocunditatis vel ſuauitatis. Et in plu. נְעִימוֹת Neimoth. ps. 16. Delectationes in dextera tua in eternum. pro quo beatus hieronymus in predicto pſalterio trāſtulit. Decores in dextera tua eternos. Et aliquando ſcribitur cum mem in principio. ps. 140. & non cōmunicabo cum electis eorum. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Nec comedere in deliciis eorum. ideſt in ſuauitatibus eorum. Scribitur etiam cū nun in fine & dicitur נַעֲמָן naaman. & in plu. נַעֲמָנִים naamanim. Eſa. 17. Propterea plantabis plantationem fidelem. Pro quo hebrei legunt. Propterea plantabis plantationes iocundas vel ſuaues.

Decorū cē
Iocūdū cē
Placere.
Egregius.
Iocūdus.
Suauis.
Pulchrus
Decori.
Iocunditates
Decor.
Decores.
Delicie
Iocūde

נַעַץ Naas. Genus arboris humilis. & ſcribitur cum duplici ſádich & dicitur נָעֲצוּץ naaſus. pro quo beatus hieronymus tranſtulit ſaliunculam. Eſa. 55. pro ſaliuncula aſcēdet abies. Et in plu. נַעֲצוּצִים naaſuſim. pro quo beatus hieronymus tranſtulit fruteta. Eſa. 7. Et vniuerſis frutetis & in vniuerſis foraminibus.

Saliūcula
Fruteta.

נָעַר Naar. excutere. cōcutere. expergiſci. ſiue conſurgere. Exo. 14. Et inuoluit eos dominus in mediis fluctib⁹. pro quo hebrei legunt. & excuſſit dñs egyptios in medio maris. Ps. 135. Et excuſſit pharaonem & virtutem eius in mari rubro. Iudi. 16. Egrediar ſicut ante feci & me excutiā. Nec. 5. Inſuper excuſſi ſinum meum & dixi: ſic excutiet deus omnem virum. Iob. 38. Et excuſſiſti impios ex ea. Ps. 108. Et excuſſus ſum ſicut locuſta. Eſa. 33. Et concuſſa ē baſan & carmelus. Et in eo. Et excutit man⁹ ſuas ab omni munere. Et in eodem. 52. Excutere de puluere. Hiere. 51. Excutient comas veluti catuli leonum. Significat etiam expgiſci vel conſurgere. Zach. 2. Quia conſurrexit de habitaculo ſancto ſuo. & inde נְעָר nóar. ideſt excuſſio. p quo beatus hieronymus trāſtulit tempeſtatem. Iob. 36. Morietur in tempeſtate animae eorum. & inde נְעֹרֶת neoreth. i. ſtuppa. ſeu fauilla ſtuppe q̄ excutitur ex lino. Iudi. 16. Quomodo ſi rūpat quis filum de ſtuppa. Eſa. 1. Et erit fortitudo veſtra vt fauilla ſtuppe. Itē נַעַר naar. i. puer. iuuēis. adoleſcēs. Geñ. 37. Paſcebat gregem cum fratribus ſuis adhuc puer. Et in eo. Puer non comparet. Ruth. 2. Dixitq; booz iuueni qui preerat meſſoribus. 1. Reg. 1. puer autem erat adhuc infantulus. Prouer. 1. Et adoleſcenti ſciētia & intellectus. Hiere. 1. Quia puer ego ſum. Accipitur ēt pro miniſtro vel famulo. eō quod communiter puer maiori & ſeniori miniſtrat. Iudi. 7. Deſcendat tecum phara puer tuus. ideſt miniſter vl famulus tuus. 4. Reg. 5. Dixitq; giezi puer viri dei. i. miniſter eius. Ponitur etiam pro ignaro vel rudi. 2. Paralip. 13. Porro roboan erat rudis & corde pauido. Accipitur etiam pro quocunq; animali dum eſt in tenera etate. Zach. 11. Diſperſum non queret & contritum non ſanabit. pro quo hebrei legunt. puerum non queret. ideſt pecus tenerum non queret. Et in plurali נְעָרִים nearim. ideſt pueri. iuuenes. adoleſcentes. 2. Reg. 2. Surgant pueri. 3. Reg. 20. per pediſequos principum prouinciarum. pro quo hebrei legunt. p pueros principum prouinciarum. Et in eodem. Egreſſi ſūt autem pueri principū prouinciarum. Iob. 29. Videbāt me iuuenes & abſcondebantur. Ponitur etiam pro miniſtris. Nec. 5. Sed & miniſtri eorum depreſſerant populum. Et in genere femininо נַעֲרָה naara. Geñ. 24. puella decora nimis. Ruth. 2. Cuius eſt puella hec. 3. Reg. 1. Queramus domino noſtro regi adoleſcentulam virginem. Et in plurali. נְעָרוֹת nearoth. Geñ. 24. Igitur rebecca & puelle illius aſcēſis camelis ſecute ſunt virum. Exo. 2. Et puelle eius gradiebātur per crepidinē aluei. Eſter. 2. querātur regi puelle virgines. & ide נְעוּרִים neurim. i. puericia. iuuētus. & declinatur tantum pluraliter. ps. 128. Sepe expugnauerunt me a iuuētute mea. ps. 127. Ita filii excuſſorum. pro quo beatus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Ita filii iuuentutis. Poteſt etiam legi excuſſorum ſecundum primam ſignificationem. Reperitur etiam נְעוּרוֹת neuroth. ſecundum terminationem pluralem femininorum. Hiere. 32. Iugiter facientes malum in oculis meis ab adoleſcentia ſua.

Puer.
Iuuenis. Adoleſcēs
Miniſter. Famulus.
Rudis.
Pecus tenerum.
Pueri.
Iuuenes. Miniſtri.
Puella. Adoleſcentula
Puelle.
Iuuentus.
adoleſcētia

נָפַח naphach. inſuflare. inſpirare. exſuflare. ſpirare. succendere. affligere. Geñ. 2. Et inſpirauit in faciem eius ſpiraculū vite. Eſa. 54. Ecce ego creaui fabrum ſuflantem in igne prunas. Ezech. 22. Vt ſuccendā in ea ignē ad cōflandū ideſt ad ſuflandum. Et in eodem. 37. Et inſufla ſuper interfectos iſtos. Aggei. 1. Et intuliſtis in domum & exſuflaui illud. Malach. 1. & exſuflatis illud. Hiere. 15. Defecit anima eius. ideſt ſpirauit. ponitur etiam pro ſuccendere. Iob. 20. Deuorabit eum ignis qui non ſuccenditur. Et in eo. 41. Sicut olle ſuccenſe atq; feruentis. Hiere. 1. Ollam ſuccenſam ego video. & inde מָפוּחַ mapūach. ideſt ſuflatorium quo ignis ſuccenditur. Hieremie. 6. Defecit ſuflatorium in igne. ponitur etiam predicta dictio pro affligere. Iob. 31. Et animam agricolarum eius afflixi. & ide מַכָּה mapach. ideſt dolor ſeu afflictio. pro quo beatus hieronymus tranſtulit abominationem. Iob. 11. Et ſpes illorum abominatio anime.

Inſpirare
Suflare.
Inſuflare.
Exſuflare.
Spirare.
Succēdere
Suflatoriū
Affligere.
abominatio

נֹפֶךְ Nópech. carbunculus lapis precioſus. Exo. 28. In ſecūdo. ſcilicet verſu carbūculus & ſapphyrus & hyaſpis. Ezech. 28. Sapphyrus & carbunculus & ſmaragdus.

Carbūculꝰ

נָפַל Naphal. cadere. concidere. ruere. corruere. iacere. irruere. inferiorem eſſe. tranſfugere. Geñ. 4. Et cōcidit vultus eius. & in eo. Cur concidit facies tua. Et in eodem. 15. Sopor irruit ſuper abraam & horror magnus & tenebroſus inuaſit eum. ideſt cecidit ſuper eum. Et in eodem. 17. cecidit Abraam in faciem ſuam. Et in eodem. 24. Deſcendit

Concidere
Irruere.
Cadere.

de camelo.pro quo hebrei legunt.Cecidit de camelo.Et in eodem.25.Coram cunctis fratribus suis obiit.idest cecidit. Et aliqui hebrei exponunt sic.scilicet cecidit ei possessio coram cunctis fratribus suis.Et in eodem.50.Quod cernens ioseph ruit super faciem patris.Leuit.26.Et corruent corā vobis.Et in eodem.Cadēt inimici vestri gladio.Nu.6.Ita tamen vt dies priores irriti fiant. Pro quo hebrei legunt. Et dies priores cadant.idest cadant de numero vt nō computentur.Deut.22. Et sis reus labēte alio & in preceps ruēte.Ios.2.Etenim irruit in nos terror vester.Iudi.7. Et oēs orientales populi iacebant in valle.2.Regū.1.Sciebam enī q viuere non poterat post ruinam.idest postq̄ cecidit.3. Reg.8.Non cecidit nec vnus quidem sermo.4.Reg.10.vide ergo nunc quoniam non cecidit de sermonibus domini in terram.Nee.6.Et conciderent intra semetipsos.pro quo hebrei legunt.Et ceciderunt valde in oculis suis.idest inferiores sibi ipsis videbantur ex quo non preualuerant aduersus hebreos.Et simile verbum habetur.Iob.12.Vbi dicitur nec inferior vestri sum.p quo in hebreo legitur. Nec cadens ego a vobis.& est sensus sicut in littera nostra. & in eodem.14.Mons cadens defluit.pro quo hebrei legunt. Mons cadens cadet siue corruet.Ps.19.Ipsi obligati sunt & ceciderunt.Ps.36.Cum ceciderit non collidetur.Ps.144. Alleuat dominus omnes qui corruunt.Esa.9.Et cecidit in israel.Et in eodem.14.Quomodo cecidisti de celo lucifer Et in eodem.21.Cecidit cecidit Babylon. Hiere.51. Et cadent interfecti in terra chaldeorum. Et in eodem. Subito cecidit babylon.Iocł.2.Sed & per fenestras cadent. Amos 8.Et cadent & non resurgent.Et aliquando scribitur cum duplici lamed. Ezech.28. Et corruent interfecti in medio eorum.Significat etiam transfugere aut profugere.vel adiungere se aliis.1.Reg.29.Ex die qua transfugit ad me.4. Reg.7.Venite ergo & transfugiamus ad castra syrie.1.Paralip.12.Periculo capitis nostri reuertetur ad dominum suum.idest transfugiet ad dominum suum.Et in eodem.trāsfugerunt ad eum de manasse.Hiere.21. Qui egressus fuerit & transfugerit ad chaldeos.Et in eodem.37. Ad chaldeos profugis.Et in eodem.52.Et de profugis qui transfugerant ad regem babylonis.Esa.54.Aduena quondam tuus adiungetur tibi.Inde verbum tertie coniugationis.idest cadere facere: seu proiicere: vel dimittere:siue ꝓsternere.Iudi.2.nō diuiserūt adinuentiōes suas.i.nō ꝓiecerūt.1. Reg. 3.Non cecidit ex omnibus verbis eius in terra.pro quo hebrei legūt. Nō cadere fecit:siue nō proiecit ex oībus verbis eius.Iob.29.Et lux vultus mei non cadebat in terra.ꝑ quo he.le.Et lucē vultus mei non faciebant cadere.ps.105. vt ꝓsterneret eos ī deserto.i.cadere faceret.signāt ēt fortē ꝓiicere.i.forte mittere vel forte diuidere.Ios.13.Veniat ergo in partē hereditatis israel.pro quo he.le.Proiice eā in hereditatē israeli.i.forte diuide eā.& in eo.23.Et nūc quia forte diuisi.ps.77.Et forte diuisit eis terrā in funiculo. Prouer.1. Sortē mitte nobiscū.Ione.1.venite & mittamus sortes. Et in eo.& miserunt sortes & cecidit sors super ionam. Et īde verbū quarte cōiugatiōis.i.prosternere se siue iacere.Deut. 9.Et procidi añ dñm sicut prius quadraginta diebus.i.iacui siue prostratus sum ante dñm.Et in eo.Et iacui corā domino quadraginta diebus & noctibus.Et in eo. Quib9 eū supplicīter deprecabar.pro quo he.le.Quibus iacui siue quibus prostratus fui.Pōitur ēt ꝑ subiicere.Genī.43.Et violēter subiiciat seruituti & nos & asinos nostros. & inde מַפָּלָה Mapala.i.ruina. Esa.17. Et erit quasi aceruus lapidum in ruina·Et in eo.23.posuerunt eā in ruinā. & in eo.25. vrbē fortē in ruinā.Ezech.3.Et in ruina eius habitabūt vniuersa volatilia celi.& inde מַפָּל Mapal.i.quisquilie que cadūt de frumento.Amos.8.Et quisquilias frumenti vendamus & inde מַפֹּלֶת Mapoleth.idest cadauer.Iudi.14.Declinauit vt videret cadauer leonis.& in numero plurali מַפָּלֵי Mapale.& ponitur pro membris.Iob.41. Membra carniū eius coherentia sibi.Et inde נֵפֶל nēpel.idest abortiuus:eo quod cadit ex vtero.Iob.3.Aut sicut abortiuū absconditum non subsisterē.Ps.57. Supercecidit ignis:non viderunt solem. Pro quo btūs hiero.in psalterio iuxta he.ve.transtulit.quasi abortiuum mulieris quod non vidit solem.Eccl's.6.pronuncio q melior illo sit abortiuus.& īde נְפִילִים nephilim. idest gigantes.eo quod propter sui magnitudinem ceteri humiliores videntur cadere ante eos.vel quia irruit timor eorum super alios.Genī.6.Gigantes autem erant super terram in diebus illis.Nu.13.Ibi vidimus monstra quedam filiorum Enach.pro quo hebrei legunt.Ibi vidimus gigantes filios enach.

נָפַץ Napas.dispergere.disgregare.disseminare. diuidere. allidere.collidere.conterere.confringere.Genī. 9. Et ab his disseminatum est omne genus hoīm super vniuersam terram.pro quo hebrei legunt.& ab his dispersa ē omnis terra.& est sensus sicut in littera nostra.Et in eo.11. Anteq̄ diuidamur in vniuersas terras.& in eo. Inde dispersit eos dominus super faciem cunctarum regionum.Et in eo. 49.& dispergam eos in israel.1.Reg.13.quia vidi q populus dilaberetur a me.idest dispergeretur a me.2. Reg.18. fuit autem ibi prelium dispersum super faciē vniuerse terre.3.Reg.22.Vidi cunctum israel dispersum in montibus Hiere.9.Dispergā eos in gentibus. & in eodem. & omnis grex eorum dispersus est.Esa.35.Ab exaltatione tua dispersi sunt gentes.Hiere.13.Et dispergā eos virum a fratre suo. Ezech.20.& cōgregabo vos de terris in quibus dispsi estis Soph.3.supplices mei filii dispersorum meorū.hebrei tn̄ ī p̄dicto loco dicūt q est nomē proprium & legunt sic.Athara filia phusai.& interpretatis his nominibus est sensus sicut in littera nostra.Significat etiam allidere. vel cōfringere.vt Iudi.7.Et hydrias confregissent. ps.2. Et tanq̄ vas figuli confringes eos.Ps.136.& allidet paruulos tuos ad petrā.Esa.27.sicut lapides cineris allisos.Hiere.4. & lagūculas eorū collident.& in eodem.22.nunquid vas fictile atq̄ cōtritum vir iste hieconias.& in eo.51.Collidis tu mihi vasa belli:& ego collidā in te gentes.& in eo.& collidam in te equum & equitē eius.& inde נֶפֶץ nephes. i.allisio. Esa.30. Allidet in turbine.pro quo he.le. Allisio turbinis. & inde מַפֵּץ Mapas.i.instrumentum siue vas quo aliquid conteritur & dissipatur.Ezech.9.& vniuscuiusq̄ vas interitus in manu eius.

נָפַק Naphac.in līgua chaldaica significat egredi: siue educere. Danī.2.& egressa sententia sapientes interficiebātur.& in eo.qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes babylonis.& ī eo.3.egredimini & venite:statīq̄ egressi sūt & inde נַפְקָת napcath.idest sumptus.expense. Esdre.6. Sūptus autem de domo regis dabuntur.& in eodem. Studio se sumptus dentur viris illis.

נֶפֶשׁ Nephes.Anima.Genī. 1. Producat terra animam viuentem.& in eodem.2.& factus est homo in animam viuentem.& in eodem.19.Salua animam tuam.& in eodē. 35.egrediente autem anima eius pre dolore.Exo.12. Perībit anima illa de israel.& in eodem.21. Reddet animā pro anima.Leuit.5.Si peccauerit anima.Nu.15. Quod si anima vna nescies peccauerit.Deut.6. & ex tota anima tua. 1.Regum.25.erit anima domini mei custodita quasi in fasciculo viuentium apud dominum deum tuum:porro ini

Ruere. Corruere. Iacere. Concidere Inferiorē esse. Defluere. Trāsfugere Profugere Adiungi. Dimittere Cadere facere. prosternere Sorte diuidere. Sortē mittere. Prosternere se. Iacere. Subiicere. מַפָּלָה Ruina.

מַפָּל quisquilie. מַפֹּלֶת Cadauer. מַפָּלֵי Membra. נֵפֶל Abortiuus נְפִילִים Gigantes. נָפַץ Dissemiat. Diuidere. Dispgere. Cōfrigere. Allidere. Collidere. Conterere נֶפֶץ Allisio. מַפֵּץ Interitus. נָפַק Egredi. נַפְקָת Sumptus נֶפֶשׁ anima.

micorum tuorum anima rotabitur. 3. Reg. 17. Reuertatur obsecro anima pueri huius in viscera eius. Et in eodem. 19 Tolle animam meam. Iob. 1. Cuncta que habet homo dabit pro anima sua. Et in eodem. 21. Et anima eius quodcunq; voluit hoc fecit. Ps. 23. qui non accepit in vanum animā suam. Ps. 104. ferrum pertransiuit anima eius. Ps. 118. & anima mea cognoscet nimis. Prouer. 27. Anima saciata calcabit fauum. & communiter est generis feminini: vt patet ī aliquibus locis predictis. & aliquando reperitur in genere masculino. vt Genñ. 46. Omnes anime quattuordecim. vbi in hebreo illud quattuordecim est generis masculini. & iungitur cū hoc nomīe aīe. & in eo. Anime duc. Vbi pro eo qđ in littera nostra est duc in hebreo est שִׁבְעִים Senaim. q̄ est generis masculini. Nume. 31. vnam animam ex quingētis tam ex hominibus quam ex iumentis. vbi pro eo quod in littera nostra est vnam in hebreo est אֶחָד Echad. quod est generis masculini. & aliquando accipitur pro toto homine seu pro corpore animato. vt in aliquibus locis predictis. & Genñ. 14. Da mihi animas. idest da mihi homines. Et in eodem. 46. Omnes anime domus iacob que ingresse sunt in egyptum. Ponitur etiam pro semetipso. Ps. 104. vt erudiret principes eius sicut semetipsum. Deut. 21. Dimittes eā liberam. pro quo hebrei legunt. Dimittes eam anime sue. idest sibiipsi: vt sit in sua libera potestate. Hiere. 51. Iurauit dominus exercituum per animam suam. idest per semetipsum. sicut exponunt hebrei. Amos. 6. Iurauit dominus deus in anima sua. ponitur etiam pro mortuo. idest pro morticino anime humane. Nu. 6. super mortuum non ingredietur. pro quo hebrei legūt. & super omnes animas mortui seu morticini non ingredietur. & in eodem. quia peccauit super mortuum. pro quo hebrei legunt. Quia peccauit super animam. idest super morticinum anime humane. & in eo. 19. Omnis qui tetigerit humane anime morticinū. Ponitur etiam pro desiderio. Ps. 26. Ne tradideris me in animas tribulantium me. idest in desideria tribulantiū me. Ponitur etiam pro halitu. Iob. 41. Halitus eius prunas ardere facit. Et in plurali נְפָשׁוֹת nephasoth. secundum terminationem femininorum. Ps. 71. Et animas pauperum saluas faciet. Ezech. 13. Vt interficerent animas que non moriuntur. Reperitur etiam נְפָשִׁים nephasim secundum terminationem masculinorum. Vt in eodem. Et dimittam animas quas vos capitis animas ad volandum. & inde verbum נָפַשׁ naphes: qđ significat refrigerare. vel requiescere aut recreare. vel animari. idest animam sumere. Exodi. 23. Et refrigeretur filius ancille tue & aduena. Et in eodem. Septimo autem ab opere cessauit. pro quo hebrei legunt. Septimo autem quieuit & requieuit. siue refrigeratus est. Loquitur enim scriptura de deo more humāo: sicut de homine dicitur q̄ refrigeratur & requiescit perfecto opere. Ponitur etiam pro refocillari. 2. Regum. 16. Et refocillati sunt ibi.

Homo. Semetipz Mortuus mc rticinū Halitus. נְפָשׁוֹת anime. נְפָשִׁים Anime. נָפַשׁ refrigerat. Requiescere Refocillat

נֵץ Nes. Accipiter. Leuit. 11. Et accipitrem iuxta genus suum.

accipiter.

נָצַב Nasab. Constituere. statuere. erigere. stare. 3. Regum. 22. Nec erat tunc constitutus rex in edom. Esa. 3. Stat ad iudicium dominus. Threñ. 2. firmauit dexteram suam quasi hostis. idest statuit dexteram suam siue stetit dextera sua. Zach. 11. Et quod stat nō enutriet. Et aliquando scribitur sine nun. De quo vide supra in dictione יָצַב Iasab. & inde נְצִיב Nesib. idest statua siue statio. Genñ. 19. Que versa est in statuam salis. 1. Paralipo. 11. Et statio philistinorum in bethleem. Significat etiam prepositum seu prefectum. 3. Regum. 4. Habebat autem salomon duodecim p̄fectos super omnem israel. Et in eodem. Nutriebantq; eos supradicti regis prefecti. Et inde מַצֵּבָה Maseba. idest statio siue statua. vt Esa. 22. Et expellam te de statione tua. ponitur etiam pro titulo vel statua. Genñ. 35. Erexitq; iacob titulum super sepulchrum eius: hic est titulus monumenti rachel. Exo. 23. & confringes statuas eorum. vide etiam de hoc supra in dictione יָצַב Iasab. Ponitur etiam נְצָב Nisab pro capulo gladii. Iudi. 3. Vt capulus sequeretur ferrum in vulnere. Item נָצַב nasab. in lingua chaldaica significat plātare. & inde נְצֶבֶת nisebeth. idest plantatio. Danñ. 2. De plantatione eris & ferri oriebatur.

Statuere. Stare. Statua Statio. prefectus

נָצָה Nasa. Iurgari. rixari. litigare. litem concitare. vastare. florere. volare. Exo. 2. Conspexit duos hebreos rixātes. Et in eodem. 21. Si rixati fuerint viri. Leuit. 24. Iurgatus est in castris cum viro israelita. Nume. 26. qui surrexerunt contra moysem & Aaron. pro quo hebrei legunt. qui iurgati sunt. Et in eodem. Quando aduersus dominum rebellauerunt. Pro quo hebrei legunt. Quando iurgati sunt aduersus dominum. Et in titulo. Ps. 59. Vbi dicitur: cū succendit mesopotamiam syrie. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Cum pugnauit aduersus syriam mesopotamie. Et inde מָצָה Masa. idest rixa. contētio. iurgium. Prouer. 16. Qui meditatur discordias diligit rixas. Esa. 41. Viros rebelles tuos. Pro quo hebrei legunt. viri contentionis tue siue iurgii tui. idest iurgantes aduersum te. Et in eodem. 58. Ecce ad lites & ad contentiones ieiunatis. Significat etiam supradicta dictio: vastare. Hiere. 4. Ciuitates tue vastabuntur. Esa. 37. In erradicatione collium compugnantiū. Pro quo hebrei legunt. In erradicationem collium deuastatorum seu desertorum. & secundum primam significationem potest legi sicut est in littera nostra. significat etiam florere seu germinare. Canti. 6. Si germinassent mala punica. Et in eodem. 7. Si floruerunt mala punica. Vide etiam de hoc supra in dictione נוּן nus. significat etiam volare. vt Threñ. 4. Iurgati quippe sunt & commoti. pro quo hebrei legunt. Volauerunt & commoti sunt. Potest etiam legi sicut est in lra nra. Et aliqñ scribitur cum aleph in fine loco he. vt Hiere. 48. Date florem moab quia florens egredietur. pro quo he. le. Date alam seu pennam moab. quia volans volabit. potest etiam legi sicut est in littera nostra. Et inde נוֹצָה nosa. idest pluma. Leuit. 1. Vesiculam vero guttris & plumas proiiciet. Ezech. 17. Plena plumis & varietate. Et in eodem. Magnis alis multisq; plumis.

Pugnare Rixa. Contētio. Vastare. Germinare. Florere. Volare. Pluma.

נָצַח Nasach. Triumphare. superare. vincere. seu victoriam obtinere. instare. solicitare. vrgere. Prefectum seu prepositum esse. 1. Reg. 15. Porro triumphator israel non parcet tibi. 1. Paralip. 15. In citharis pro octaua canebant epinicion. pro quo he. le. canebāt ad vincendum seu pro victoria. & est idem cum littera nostra: nam epinicion grece carmen triumphale significat. & in titulo. Ps. 4. vbi dicitur in finem in carminibus psalmus dauid. pro quo beatus hieronymus in psal. iuxta he. ve. transtulit victori in cantis psalmus dauid. & sil'r in aliis titulis psalmorum. Danñ. 6. Igitur daniel supabat oēs principes. Malach. 3. Victor in psalmis canentem. significat ēt instare. vel vrgere. seu prepositū vel prefectum esse. 2. Paralip. 2. Prepositosq; eorum tria millia. idest illos qui instabant operibus. Et in eodem. Tria autem millia sexcentos prepositos operum populi. Esdre. 3. Vt vrgerent opus domini. Et in eodem. Vt instarent sup eos q facie bāt opus. & inde נְצָח nesach. i. fortitudo. virtus. Esa. 63. Et detraxi in terram virtutem eorum. Ponitur etiam pro sanguine in quo est fortitudo & vita. Et in eodem. Et aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea.

triūphare. Vincere. Superare. Prepositū esse. Vrgere. Instare. Virtus. sanguis

פַּצֵּבָה statio. Titulus. statua. נְצָב Capulus. נָצַב Plantare. נְצֶבֶת Plātatio. נָצָה Rixari. Iurgari.

significat etiam eternum seu perpetuum. vt. Ps. 12. Vsque quo domine obliuiscéris mei in finem. idest in eternum. Ps. 48. Et viuet adhuc in finem. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et viuet vltra in sempiternum. Esa. 13. Non habitabitur vsq; in finem. idest vsq; in eternum. Hiere. 15. Quare factus est dolor meus perpetuus. Threñ. 3. Periit finis meus. pro quo secundum primam significationem aliqui hebrei legunt. Periit victoria mea. potest etiam legi sic piit eternitas seu perpetuitas mea. Ponitur etiam pro seculo. Esa. 64. In secula seculorum non erit transiens per eam. Et inde נְצָחָה nisachath. idest fortis seu perpetua. Beatus hieronym⁹ trā stulit. contentiosam. Hiere. 8. Quare auersus est populus iste in ierusalem auersione contentiosa.

Sempiternū
Perpetuꝰ
Finis.
Seculum.
נְצָחָה
Cōtentiosa

נָצַל Nasal. eripere. liberare. euadere. eruere. Auferre. abstrahere. spoliare. Genē. 37. Volens eripere eū de manibus eorum. Exo. 5. Et non liberasti eos. Et in eodem. 18. Et eruit me de gladio pharaonis. Deut. 23. Non trades seruum domino suo qui ad te cōfugerit. idest qui ad te euaserit. Ios. 2. Et eruatis animas nostras a morte. 2. Reg. 22. in die qua liberauit eum dominus de manu omnium inimicorum suorum. 2. Reg. 20. Et effugiat nos. pro quo hebrei legunt. Et euadat oculos nostros. & est sensus sicut in littera nostra. 4. Reg. 18. Eruens liberabit nos dominus. Iob. 5. In sex tribulationibus liberabit te. Ps. 32. Vt eruat a morte animas eorum. p̄s. 33. Et de omnibus his liberauit eum dominus. Ps. 85. Et eruisti animam meam ex inferno inferiori. Esa. 20. Vt liberarent nos a facie regis assyriorum. Et in eo. 37. Et tu poteris liberari. Hiere. 7. Et dixistis liberati sumus. Ezech. 14. Ipsi iustitia sua liberabunt animas suas. Amos. 4. Quasi torris raptus ab incendio. idest liberatus vel erutus ab incendio. Zach. 3. Nunquid non iste torris est erutus de igni. Et inde הַצָּלָה Hasala. idest liberatio. Ester. 4. Per aliam occasionem liberabuntur iudei. pro quo hebrei legunt. Refrigerium & liberatio stabit iudeis de loco alio. Significat etiā aufferre vel spoliare. seu diripere. Genē. 31. Tulitq; deus substantiā patris vestri & dedit mihi. Et in eodem. Sed deus tulit opes patris nostri & eas tradidit nobis. Exo. 3. Et spoliabitis egyptum. Et in eo. et spoliauerūt egyptios. idest abstulerunt ab eis opes. Et in eodem. 33. Deposuerunt ergo filii israel ornamentum suum. 2. Paralip. 20. Et diripuerunt ita vt omnia portare non possent.

Eripeꝭ.
Liberare.
Eruere.
Euadere.
הַצָּלָה
Liberatio.
Tollere.
Spoliare.
auferre.
Deponere
Diripere.

נָצַר Nasar. custodire. seruare. vastare. Deut. 32. Et custodiuit quasi pupillam oculi. Et in eodem. 33. Et pactū tuum seruauerunt. Ps. 24. Requirentibus testamentum eius. pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve. transtulit. His qui custodiunt pactum eius. p̄s. 33. Prohibe linguam tuam a malo. Pro quo beatus hieronymus in predicto psalterio transtulit. Custodi linguam tuam a malo. Ps. 118. Quia iustificationes tuas exquisiui. pro quo beatꝰ hieronymus transtulit. Quia precepta tua custodiui. p̄s. 140. Et ostium circunstantie labiis meis. pro quo beatus hieronymus transtulit. Serua paupertatem labiorum meorum. Prouer. 4. Custodi illam quia illa est vita tua. Et in eo. 22. Oculi dñi custodiunt scientiam. Et in eo. 27. Qui seruat ficum comedet fructus eius. Esa. 27. Ego dominus qui seruo eam. Et in eodem. Nocte & die seruo eam. Naum. 2. Qui custodiat obsidionem. Et aliquando scribitur sine nun. vt Esa. 8. Liga testimonium. Pro quo hebrei legunt. Serua testimonium. Potest etiam deriuari a dictioue צָרַר sarar. q̄ significat ligare. sicut est in littera nostra. Et inde נֹצֵר noser idest custos. & in plurali נֹצְרִים Nosrim. 4. Reg. 18. A turre custodum. Hiere. 4. Auditum est in ierusalem custodes

Custodire.
seruare.
נֹצֵר
נֹצְרִים
Custodes.

venire de terra longinqua. Et in eodem. 31. Clamabunt custodes in monte ephraim. Et inde נְצוּרוֹת Nesuroth. i. res obseruate & occulte. Hiere. 33. Et annunciabo tibi grandia & firma que nescis. pro quo hebrei legunt. Annunciabo tibi grādia & obseruata vel occulta que nescis. Et ide נְצוּרַת Nesurath. idest occulta. scilicet ad insidiandum vel decipiēdum. Prouer. 7. Et preparata ad decipiendas animas. Pro quo hebrei legunt. Et obseruata vel occulta corde. Potest ēt legi sic. Et vastata seu deserta corde. Nam predicta dictio etiam significat vastare vel desolare. Esa. 1. Sicut ciuitas q̄ vastatur. Et inde נְצוּרִים Nesurim. idest loca deserta: vel vastata. Beatus hieronymus transtulit delubra mortuorum. Esa. 65. Et in delubris mortuorum dormiant. Ponitur etiam pro fecibus. Esa. 49. Et feces israel conuertendas. vbi pro fecibus ponitur נְצוּרֵי Nesure. sicut alias שִׁמְּרִים semarim significat feces & deriuatur a שָׁמַר Samar. quod significat custodire: vt infra dicetur. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et deserta seu deuastata israel ad conuertēdū. Item נֵצֶר néser. flos. virgultū. stirps. germē. Esa. 11. Et flos de radice eius ascendet. Et in eodem. 14. Tu autem reiectꝰ es de sepulchro quasi stirps inutilis. Et in eodem. 60. Germen plantationis mee.

נְצוּרוֹת
obseruata.
נְצוּרַת
Occulta.
Vastare.
נְצוּרִים
Delubra
mortuorū.
Feces.
נֵצֶר
flos.
Stirps.
Germen.

נֶקֶב Nechic. cauerna. foramē. fissura. Esa. 7. Et in cauernis petrarum. Hiere. 13. Absconde illud ibi in foramine petre.

נָקַב Nacab. perforare. explanare. declarare. nominare. maledicere. seu blasphemare. 4. Reg. 12. Et aperuit foramen desuper. pro quo hebrei legunt. Et perforauit foramen. Iob. 40. Et in sudibus perforabis nares eius. Esa. 36 Intrauit in manum eius & perforauit eam. Aggei. 1. In saculum pertussum. i. perforatum. & ide מַקֶּבֶת machébeth. idest malleus. Iudi. 4. Assumens pariter & malleum. Ponitur etiam pro cauerna. Esa. 51. Et ad cauernam laci vnde p̄cisi estis. & in plurali מַקֻּבוֹת macaboth. idest mallei. 3. Reg. 6. Et malleus & securis & omne ferramentum non sunt audita in domo. Quod in hebreo legitur pluraliter. scilicet mallei & securis. Esa. 44. Et in malleis formauit illud. Et ide נְקֵבָה Necheba. idest femina. Geñ. 1. Masculum & feminam creauit eos. Leuit. 12. Si feminam peperit. Nu. 31. Cur feminas reseruastis. Item נָקַב nacab. idest explanare. seu declarare aut nominare. Geñ. 30. Constitue mercedem tuam. Pro quo hebrei legunt. Declara seu explana mercedem tuam. Nu. 1. Quos tulerunt moyses & Aaron. pro quo hebrei legunt. Et tulit moyses & Aaron viros istos qui declarati seu explanati sunt per nomina vel qui nominati sunt per nomina. Esa. 62. Quod os domini nomīauit. Amos. 6. optimates capita populorum. idest nominati capita populorum. Significat etiam maledicere seu blasphemare. Leuit. 24. Cumq; blasphemasset nomen domini. Et in eodem. Et qui blasphemauerit nomen domini morte moriatur. Nume. 23. Quomodo maledicam cui non maledixit deus. Et in eodem. Inde maledicito ei. Iob. 3. Maledicant ei qui maledicunt diei. Et in eodem. 5. Et maledixi pulchritudini eius statim. Prouerb. 21. Qui abscondit frumētum maledicetur in populis. Abach. 3. Maledixisti scep tris eius.

נֶקֶב
Cauerna.
foramen.
נָקַב
Perforaſ.
מַקֶּבֶת
Malleus
Cauerna.
מַקֻּבוֹת
Mallei.
נְקֵבָה
femina.
נָקַב
Declarare
Nominare
Blaſphe
mare.
maledicer.

נָקֹד Nycud. Punctum seu stigma: aut macula. scilicet diuersi coloris. Canti. 1. Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. Pro quo hebrei legunt. Cum punctis vel stigmatibus argenti. Vbi ponitur נְקֻדוֹת Necudoth. in numero plurali. & inde נָקוֹד Nacud. idest animal album habens maculas nigras vl̄ econuerso. Geñ. 30. & separa cunctas oues varias. i. hñtes maculas varii coloris

נָקֹד
Punctum
נְקֻדוֹת
Puncta.
נָקוֹד
Varius.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et in eodem. Et quodcunq; fuluum & maculosum varium q; fuerit. Et in eodē. Et omnia que non fuerint varia & maculosa. & fulua. Et a talibus pecoribus dictus est נֹקֵד noced idest pastor. siue ille qui alit pecora. 4. Reg. 3. Porro mesa Rex moab nutriebat pecora multa. Pro quo hebrei legunt Erat armentarius seu pastor. & in plurali. נֹקְדִים Mocdim. Amos. 1. verba amos qui fuit in pastoralibus thecue. & inde de נְקוּדִים Necudim. i. panis mucidus seu putrefactus. Eo quod in eo sunt quasi macule vel puncta diuersi coloris. q; quo beatus hieronymus transtulit comminuti. Ios. 9. Panes quoq; quos portabant ob viaticum duri erāt in frustra comminuti. Et in eo. Nūc sicci facti sunt & siccitate nimia cōminuti. ponitur etiam נְקוּדִים Necudim pro crustula panis. 3. Regū. 14. Tolle quoq; in manu tua decem panes & crustulam.

נֹקֵד Noced. Pastor

נְקֻדִּים Pastorales

נְקוּדִים Cōminuti.

נְקוּדִים Crustula panis.

נָקָה Mūdū eē.

נָקָה Naca. mundum seu innocentem esse. mundare. parcere. desolare seu exterminare. Gen. 24. Non tenebe-ris iuramento. Pro quo hebrei legunt. Et mundus seu innocens eris a iuramento. Exo. 34. Nullusq; apud te per se innocens est. Pro quo hebrei legunt. Et innocens non faciet innocentem vel non erit innocens. vel sic. Et mundans non mundabit. Et est sensus sicut in littera nostra. Potest etiam legi sic. Nec quasi innocenti parcet. Et eadem verba habē-tur. Nu. 14. vbi dicitur. Nullūq; innoxiū derelinquens. & Hiere. 46. Nec quasi innocenti parcam tibi. Et supra in eodem. 30. vbi dicitur. Et non tibi videaris innoxius. Nu. 5. Non te nocebunt aque iste amarissime. Pro quo hebrei legunt. Innocens seu innoxia eris ab aquis istis. Et in eodē. Erit innoxia & faciet liberos. Et in eodem. Maritus absq; culpa erit. idest innocens seu mundus erit a culpa. Ps. 18. ab occultis meis munda me. Et in eodem. Et emundabor a delicto maximo. Hiere. 49. Et tu quasi innocens relinque-ris: non eris innocens. Ioel. 3. Et mundabo sanguinem eorum quos non mundaueram. & aliquando scribitur cum aleph loco he. Dañ. 7. Et capilli capitis eius quasi lana munda. & inde נְקִיּוֹן Nicaion. idest mundicia. innocentia. Ps. 25 Lauabo inter innocentes manus meas. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Lauabo in innocentia manus meas. Osee. 8. Vsq; quo non poteris emundari. pro quo hebrei legunt. Vsquequo non poteris mundiciam. scilicet habere. Amos. 4. Dedi vobis stuporem dentium. Pro quo hebrei legunt. Dedi vobis mundiciam dentium. In quo significatur magnitudo famis. nam qui non comedunt mundos habent dentes. & in de נָקִי Nachi. i. mundus. innocens. innoxius. Gen. 24. Innocens eris a maledictione mea. Exo. 21. Dominus quoq; bouis innocens erit. Iob. 4. Quis vnquā innocens perit. Ps. 14. Et munera super innocentem non accepit. Ps. 25. Innocens manibus & mundo corde. ps. 105. Et effuderunt sanguinē innocentem. & aliquando scribitur cum aleph in fine. Ioel. 3. Et effuderint sanguinem innocentem in terra sua. Ione. 1. Et ne des super nos sanguinem innocentem. & in plurali. נְקִיִּים Nechiim. Gen. 44. vos autem eritis innocentes. Ios. 2. Innocentes erimus a iuramento hoc quo adiurasti nos. Et inde מְנַקִּיּוֹת Menachiioth. Pro quo beatus hieronymus transtulit cyathos. Exo. 25. Et cyathos in quibus offerenda sunt libamina. Item נָקָה Naca. i. Desolare. seu exterminare. Esa. 3. Et desolata in terra sedebit. Zach. 5. Quia omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur. pro quo he. le. Exterminabitur siue desolabitur. & in eo. Et omnis iurās ex hoc similiter iudicabitur.

נָקִי Innocēs.

נְקִיִּים Innocentia

נְקִיּוֹן Mundicia

נְקִיִּים Innocentes esse.

נְקִיִּים Innocentes.

מְנַקִּיּוֹת Cyathi

נָקָה Desolare.

נָקָה Exterminare Iudicari.

נָקַם Nacam. vindicare. vlcisci. Gen. 4. Omnis qui occiderit cain septuplum punietur. pro quo hebrei legunt. Septuplum vindicabitur. Et in eodem. septuplum vltio dabitur de cain. Exo. 21. Criminis reus erit. pro quo hebrei legunt. vindicta vindicabitur. Et in eodem. non subiacebit pene. Pro quo hebrei legunt. non vindicabitur. Leuit. 19. non queras vltionem. idest non vindices te. Et in eo. 26. & inducā sup vos gladiū vltorē federis. Nu. 31. Vlcisere prius filios israel. Ios. 10. Donec vlcisceretur se gens de inimicis suis. Iudi. 15. Tamen adhuc ex vobis expetam vltionē. Et in eodem. 16. & vlciscar me de hostibus meis. 1. Reg. 24. & vlciscatur me dominus ex te. 4. Reg. 9. & vlciscar sanguinem seruorum meorum prophetarum. ps. 7. vt destruas inimicum & vltorem. Esa. 1. & vindicabor de inimicis meis. Hiere. 46. vt sumat vindictam. & in eodem. 50. Quoniam vltio domini est: vltionem accipite de eo. & in eodem. 51. & vlciscar vltionem tuam. Ezech. 25. & vindictam expetiuit de eis. pro quo hebrei legunt. & vlti sunt in eis. Naum. 1. deus emulator & vlciscens dominus: vlciscens domin⁹ habēs furorem. & inde נֶקֶם nacam. idest vindicta. vltio. vt in aliquibus locis predictis. & Deut. 32. & vindictam retribuet in hostes eorū. scribitur etiam cū he vel thau in fine. ps. 149. Ad faciendam vindictam in natiōib⁹. Hiere. 11. Videam vltionem tuam ex eis. & in plurali. נְקָמוֹת necamoth. ps. 95. Deus vltionum dominus.

נָקַם Vindicare.

נֶקֶם Vindicta.

נְקָמוֹת Vltio

נָקַף Vltionē

נָקַף nacaph. scindere. excidere. excutere. circuire. Esa. 10. & subuertentur condensa saltus eius ferro. idest excidētur ferro. & in eodem. 17. sicut excussio olee. & in eo. 24. Quomodo si pauce olive que remanserint excutiantur ex olea. Significat etiam circuire siue euoluere. Iob. 1. Cumq; in orbem transissent dies conuiuii. idest cum circuirent vel cum euoluerentur aut cum in circuitu transissent. & in eodem. 19. & flagellis suis me cinxerit. idest circundederit. & in eodem. & rursus circundabor pelle mea. Esa. 29. Solēnitates euolute sunt. & inde נְקִפָּה nicpa. pro quo beatus hieronimus trāstulit funiculum. Esa. 3. & pro zona funiculus. Hebrei tamen dicunt q; significat excissionem.

Excidere Excutere

Circuire.

Cingere. circūdaf

Euoluere.

נְקִפָּה Excisio.

נָקַר Eruere.

נָקַר nacar. euellere. eruere. perforare. effodere. Nu. 16. An & oculos nostros vis eruere. Iudi. 16. Statim eruerunt oculos eius. 1. Reg. 11. Vt eruam omnium vestrum oculos dexteros. Iob. 30. nocte os meū perforatur dolore. Prouer. 30. Suffodiant eum corui de torrente. Esa. 51. Et ad cauernam laci vnde excisi estis. idest vnde effosi estis. Et inde נִקְרַת nicrath. idest foramen vel scissura. Exo. 33. Ponā te in foramine petre. Esa. 2. & ingredientur scissuras petrarū.

Perforaf.

Excidere.

נִקְרַת Foramen. Scissura.

נָקַשׁ Offendere

נָקַשׁ nacas. offendere. scandalizare. illaqueare. insidiari. cōprehendere. capere. collidere. Deut. 7. nec sumas ex eis tibi quicquam ne offendas. Et in eodem. 12. Caue ne imiteris eos. pro quo hebrei legunt. ne offendas post eos 1. Reg. 28. Quare ergo insidiaris anime mee vt interficiar. Ps. 37. Et vim faciebant qui querebant animam meam. q; quo hebrei legunt. & insidiabantur vel scandalizabant seu offendebant querentes animam meam. idest scandala seu offendicula ponebant. Vide etiam de hoc supra in dictione יָקַשׁ Iacas. significat etiam comprehendere. ps. 9. In operibus manuum suarum comprehensus est peccator. potest etiam legi offendit peccator. ponitur etiam pro scrutari. ps. 108. Scrutetur fenerator omnem substantiam eius. Significat etiam collidere. Dañ. 5. Et genua eius ad se inuicē collidebantur.

Insidiari.

Scandalizare.

Cōprehendere.

Scrutari.

Collidere.

נֵרְד Nardus.

נֵרְדִים Nardi

נֵרְד nerde. nardus. species aromatica. vnde ab hebreo traxit originem. Canti. 1. nardus mea dedit odorem suum. Et in eodem. 4. nardus & crocus. Et in plurali נְרָדִים neradim. vt in eodem. Ciperi cum nardo: quod in hebreo legitur pluraliter. scilicet cum nardis.

נָשַׁשׁ Obliuiſci. נָשַׁשׁ Naſas. obliuiſci. & ſcribitur cum ſimplici ſin. Genē. 41. Obliuiſci me fecit deus omniū laborum meorum. & de hoc vide infra in dictione נָשָׁה Naſa.

נָשָׂא Naſa. cum ſin & pūcto ceboleth. Leuare. eleuare. extollere. exaltare. portare. ſuſtinere. ſumere. ferre. iurare. nubere. parcere. dimittere. ſ. delictū vel peccatum. indulgere. Genē. 18. Cumq; eleuaſſet oculos. Et in eodē. 21. Cumq; eiulatu magno fleret. Pro quo hebrei legūt. Et eleuauit eſau vocem ſuam & fleuit. Et in eodem. 29. Profectus ergo iacob venit in terram orientalē. Pro quo hebrei legunt. Et eleuauit iacob pedes ſuos & abiit in terram orientalem. Et in eodem 40. Recordabitur pharao miniſterii tui. Pro quo hebrei legunt. Leuabit ſiue extollet pharao caput tuū. Et in eodē. Recordatus eſt inter epulas magiſtri pincernarum & piſtorum principis. Pro quo hebrei legunt. Et leuauit ſiue extulit caput principis pincernarum & caput principis piſtorum in medio ſeruorum ſuorum. Sed beatus hieronymus trāſtulit ſenſum. Exo. 35. obtulerunt mente prōptiſſima atq; deuota. Pro quo hebrei legunt. Et venit omnis vir quem eleuauit cor ſuū. Nu. 16. Cur eleuamini ſuper populum dñi. Ruth. 1. Et eleuata voce flere ceperūt. 2. Reg. 5. Et quoniā exaltaſſet regnum eius ſuper populum ſuum. Et in eodem. 20. Leuauit manū ſuam cōtra regem. 3. Reg. 1. Adonias autem filius agith eleuabatur dicens ego regnabo. 4. Reg. 14. & ſubleuauit te cor tuū. Iob. 41. Cum ſublatus fuerit timebūt angeli. i. cum ſubleuatus fuerit. Pro quo hebrei legūt. Ab eleuatione eius timebūt dii ſiue angeli vel fortes. p̄s. 23. Et eleuamini porte eternales. p̄s. 27. Dum extollo manus meas ad tēplum ſanctum tuū. p̄s. 88. Motū autem fluctuū eius tu mitigas. Pro quo hebrei legunt. Cū eleuantur fluctus eius tu mitigas eos. Vnde btūs hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trāſtulit eleuationes autem gurgitū eius tu mitigas. Ps. 138. Accipient in vanitate ciuitates tuas. Pro quo btūs hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trā ſtulit. Eleuati ſunt fruſtra aduerſarii tui. Eſa. 2. Et ſuper omnem arrogantem. Pro quo hebrei legunt. Et ſuper omnem eleuatū. i. eleuantē ſe ſiue elatum. Et in eodē. Et ſuper omnes cedros libani ſublimes & erectas. i. exaltatas. & in eodē. 30. Et ſuper omnē collem eleuatum riui currentiū aquarū. Et in eodem. 37. Leua ergo orationē pro reliquiis. & in eodē. 40. Omnis vallis exaltabitur. & in eodē. 42. Letetur deſertum & ciuitates eius. Pro quo hebrei legunt. Eleuent deſertū & ciuitates eius. i. eleuēt vocē in exultatiōe. Ezech. 1. Et cū eleuarentur animalia de terra eleuabantur ſimul & rote. & in eodē. 10. Et cum eleuarent cherubim alas ſuas. & in eodē. 33. Et oculos veſtros leuatis ad immūdicias veſtras. Dañ. 11. Filii quoq; preuaricatorū populi tui extollētur. Significat etiā portare vel ſuſtinere. aut ſuſtētare. quod eſt idē qđ onus leuare. Genē. 13. Nec poterat eos capere terra. i. portare vel ſuſtinere. & in eodē. 37. Et camelos corū portantes aromata. Et in eodē. 44. Quantum poſſunt capere. i. quātum poſſunt ferre vel ſuſtinere. Et in eodē. 45. Et tollite in de patrē meum. Exo. 19. Quomodo portauerim vos ſup alas aquilarum. Et in eodem. 25. Ad ſubuehendam menſam. Pro quo hebrei legunt. Et portabitur in eis menſa. Et in eodem. 27. Erunt in vtroq; latere altaris ad portandum Leuit. 22. Ne forte ſuſtineant iniquitatem delicti ſui. Deut. 24. Et ex eo ſuſtentat animam ſuam. 2. Reg. 17. Circundabit omnis iſrael ciuitati illi funes. Pro quo hebrei legunt. Portabunt ſeu tollent omnis iſrael ciuitatem illam funibus 3. Reg. 10. Deferens inde aurum & argentum. i. portans. 2. Paralipo. 20. Iſta omnia portare nō poſſent. Eſter. 2. Omnium oculis gratioſa & amabilis videbatur. Pro quo hebrei legunt. Et fuit eſter portans gratiam. i. habens gratiam in oculis omnium videntium eam. Sed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum. Iob. 21. Suſtinēte me vt loquar. Eſa. 46. Qui geſtamini a mea vulua. Hiere. 10. Portata tollentur quia incedere non valent. Et in eodem. 31. Quoniam ſuſtinui opprobrium adoleſcentie mee. Ezech. 17. Et erumpet in germen & faciet fructum. Pro quo hebrei legunt. Et portabit ramos ſeu frondes & faciet fructum. Et ſimilia verba habentur in eodem. 27. Vbi dicitur. vt portet frondes & faciat fructum. Et in eodem. 18. Filius non portabit iniquitatem patris. Et in eodem. 23. Et peccata idolorum veſtrorū portabitis. Et in eodem. 36. Et fructum veſtrum afferatis. i. portetis. Oſee. 1. Sed obliuione obliuiſcar eorum. Pro quo hebrei legunt. Sed portans portabo eis. ſcilicet inimicos ſuos vt eos deſtruant. Sed ſi ſcribatur cum puncto ſeboleth in littera ſin: tunc ſignificat obliuiſci ſicut eſt in littera noſtra. In tranſlatione vero chaldaica ſic habetur. Si conuerſi fuerint parcēs parcam eis. Quod etiam poteſt intelligi ſecundum litteram hebraicam: ſicut infra dicetur. Ioel. 2. Quia lignum attulit fructum ſuum. ideſt portauit. Et in eodem. Et portaſtis tabernaculum moloch deo veſtro. Ponitur etiam pro adiuuare. Eſd. i. Adiuuent eum viri de loco ſuo. ideſt prouideant ei de vehiculo ad portandum vxorem & liberos. Significat etiam ſumere vl̄ ſuſcipere aut tollere ſiue auferre. Genē. 27. Sume arma tua. Et in eodē. 4. Auferet pharao caput tuum. i. tollet. Exo. 23. Non ſuſcipies vocem mendacii. Et in eodem. 30. Quando tuleris ſūmam filiorum iſrael. Nu. 1. Nec pones ſūmam eorum cum filiis iſrael. ideſt nec tolles ſūmam eorum. Et in eodem. 4. Tolle ſūmam filiorum chaath. Et in eodem. 16. Nec aſelū quidē vnquam acceperim ab eis. Et in eodem. 23. Aſſumptaq; parabola ſua dixit. & in eodem. 24. Et auferetur regnum illius. Poteſt etiam legi. Et exaltabitur: ſecundum primam ſignificationem. 2. Reg. 5. Que tulit Dauid & viri eius. Hebrei tamen dicunt q̄ in predicto loco ſignficat comburere. vnde ipſi legunt. Que combuſit Dauid & viri eius. & in eodem. 14. Nec vult deus perire animam. Pro quo hebrei legunt. Et non tollit ſeu non aufert deus animam. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. 4. Regum. 4. Tolle filium tuū. Iob. 21. Tenēt tympanum & citharam. i. tollūt vel ſumūt. Et in eodem. 32. Et poſt modicum tollat me factor meus. Ps. 14. & opprobrium non accepit aduerſus proximos ſuos. Ps. 23. Hic accipiet benedictionem a domino. Ps. 80. Sumite pſalmum & date tympanum. Hiere. 7. nec aſſumas pro eis orationem. Ezech. 9. Et aſſumant ſuper nos lamentum. Et in predicto loco ſcribitur ſine aleph. & i eodē. 17. Vt euelleret eam radicitus. Pro quo hebrei legunt. vt tolleret eam a radicibus ſuis. Mich. 2. Et rapuerunt domos. ideſt violenter acceperunt. Significat etiam acceptionem perſonarū quod in hebreo dicitur acceptio facierum. Genē. 19. Ecce etiam in hoc ſuſcepi preces tuas. p quo hebrei legūt. Suſcepi faciem tuam. Et in eodem. 32. Forſitan propiciabitur mihi. Pro quo hebrei legunt. forſitan accipiet faciem meā. Deut. 10. Qui perſonam non accipit. & in eodem. 28. Gentem procaciſſimam que non deferat ſeni. pro quo hebrei legunt. Que non accipiat faciem ſenis. ideſt que nō reuereatur vultum ſenis. 4. Regum. 3. Si non vultum ioſaphat Regis iude erubeſcerem. Pro quo hebrei legunt. Suſciperem. 2. Paralipo. 19. Non eſt apud dominum deum noſtrum iniquitas nec perſonarum acceptio. Iob. 34. Qui non accipit perſonam principum. Ps. 81. Et facies peccatorum ſumitis. Prouer. 6. Nec acquieſcet cuiuſq; precibus. pro quo hebrei legunt. Nec accipiet faciem cuiuſcūq; precii ſiue p̄cio.

Eleuare. Leuare.
Exaltare.
Subleuare
Extollere.
Portare.
Tollere.
Suſtinere. Suſtētare.
Deferre.
Geſtare.
Portare.
Afferre
Adiuuare
Sumere. Auferre. Suſcipere Tollere.
Accipere. Aſſumere.
Cōburere.
Accipere pſonam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et in eodem.18. Accipere personam impii in iudicio non est bonū. Malach.2. Et accepistis faciem in lege. Significat etiā iurare.i.nomen dñi in iuramēto sumere. Exo.20. Non assumes nomē dñi dei tui in vanū.i.nō iurabis. Deut.5. Nō vsurpabis nomen dñi dei tui frustra. Pro quo hebrei legūt. Non iurabis siue non assumes nomen dñi dei tui in vanū si ue frustra. Esa.3. Respondebit in die illa dicens nō sum medicus. Pro quo hebrei legunt. Iurabit in die illa. Significat etiam nubere.i.vxorem accipere. Ruth.1. Et acceperūt vxores moabitidas.1.Paralipo.23. Acceperuntq; eas filii eis fratres earū. Nee.13. Et non acciperent de filiabus earum. Itē significat parcere vel indulgere.i.peccatū tollere vel peccatū dimittere. Geñ.4. Nōne si bene egeris recipies. Pro quo aliqui hebrei legūt. Nōne si bene egeris indulgere.i.indulgebitur tibi peccatum. Potest etiam legi sicut est in littera nostra. Et in eodē.18. Dimittam omni loco propter eos. & in eodem.50. Obsecro vt obliuiscaris sceleris fratrum tuorum. Pro quo hebrei legunt. Obsecro vt dimittas scelus fratrum tuorū. Et in eodem. Nos quoq; oramus vt seruis dei patris tui dimittas iniquitatem hanc. Exo.10. Sed nunc dimitte peccatum mihi. Et in eodem.34. Qui aufers iniquitatē & scelera. Ios.24. Nec ignoscet sceleribus vestris. Iob. 7. Cur non tollis peccatum meū. Ps.31. Beati quorū remisse sunt iniquitates. Ponitur etiā pro contremiscere. Naū.1. Et contremuit terra a facie eius. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et arsit terra a facie eius. Sed secundū primā significationē potest legi. Et eleuata est terra a facie eius.i.eleuata est de loco suo. quod est idē quod contremuit. Et inde נָשִׂיא Nasi.i.princeps. eo quod eleuatur in populo. Geñ. 23. Princeps dei es apud nos. Exo.22. Et principi populi tui nō maledicas. Leuit.4. Si peccauerit princeps. & in plurali נְשִׂיאִים Nesiim.i.principes. Geñ.25. Duodecim principes tribuū suarum. Exo.35. Principes obtulerunt lapides onychinos. Ponitur etiā נְשִׂיאִים Nesiim pro nubibus: eo qd eleuantur in aere. ps.154. Producēs nubes ab extremis terre. Prouer. 25. Nubes & ventus :& pluuie non sequentes. Hiere.51. Qui leuat nubes ab extremis terre. Et inde שְׂאֵת Seeth.i.eleuatio. Iob.30. Vt se mouerit turbabit vos. Pro quo hebrei legunt. Eleuatio eius turbabit vos.i.cum se leuauerit turbabit vos. Ps.61. Veruntamen preciū meū cogitauerunt repellere. Pro quo hebrei legunt. Verūtamē de eleuatione eius cogitauerunt repellere. Potest etiā significare partē vel portionē vt infra dicetur. Vnde btūs hieronymus in psalterio iuxta hebraicā veritatē transtulit. Partem enim eius cogitauerunt repellere. Ponitur etiā שְׂאֵת Seeth pro tumore vel eleuatione in cute seu pustula: aut plaga vel diuersus color. Leuit.13. Homo in cuius cute ortus fuerit diuersus color seu pustula. Vbi ponitur pro diuerso colore. & in eodē. Plaga cōbustionis est & idcirco mūdabitur.i.eleuatio siue tumor. Et inde שְׂיָא Siia.i.eleuatio siue elatio. Pro quo beatus hieronymus transtulit superbiā· Iob.20. Si ascēderit vsq; ad celū superbia eius. Et inde מַשָּׂא Masa.i.eleuatio. Ezech.24. Et super quos requiescunt anime eorū. Pro quo hebrei legunt. Et eleuationē anime eorū.i. ad quos eleuāt animas suas: sicut dicitur Hiere.44. Ad quam ipsi eleuant animas suas: vt reuertantur & habitent ibi. Scribitur etiā cum he vel thau in fine. Ps.140. Eleuatio manuū mearum sacrificiū vespertinū. Iudi.20. Vt ascēdente in altū fumo. Pro quo hebrei legunt. Vt ascendere facerent eleuationem fumi.i.quasi colūnam fumi. Et in eodem. Quasi colūnam fumi de ciuitate conscendere. Ponitur etiam pro vexillo. eo quod eleuatur in altum. Hiere.6. Et super bethacarē leuate vexillum. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Significat etiam מַשָּׂא Masa onus. a leuando vel portando dictum. Exo.23. Si videris asinū odiētis te iacere sub onere. Nu.4. Ista sūt onera filiorū caath. Quod in hebreo legitur singulariter.s.onus. Et in eodem. Et sciēt singuli cui debeant oneri mancipari. Ps.37. Sicut onus graue grauate sunt sup me. Et aliquādo scribitur cū he in fine. Esa.30. Et graui onere. Accipitur etiam onus pro prophetia. Pro quo vt ait beatus hieronymus.lxx. Assumptionem trāstulerūt. 4.Reg.9. Et dominus onus hoc leuauit super eum. Esa.13. Onus babylonis.i.prophetia contra babylonē. Et in eodē. 19. Onus egypti. & in eodē.22. Onus vallis visiōis. Hiere. 23. Qd est onus dñi: & dices ad eos vos estis onus. Et quia iniqui interpretabātur onus in malā partem: ideo dñs per prophetam prohibet eos ne vltra prophetiam vocēt onus. vt in eodem. Hec dicetis vnusquisq; ad proximū suū & ad fratrem suum: quid respōdit dñs: & quid locutus est dñs. & onus domini vltra nō memorabitur: quia onus erit vnicuiq; sermo suus: & peruertistis verba dei viuentis. Et secundū hebreos vbicūq; in prophetis ponitur מַשָּׂא Masa.i.onus. ibi non prospera sed aduersa prophetātur. Vnde beatus hieronymus in prologo super Naū prophetam sic ait. Assumptio quam.lxx. interpretes dicunt: apud hebreos Masa ponitur.i.graue onus. eo quod eum aduersus quem propheta tur premat: nec sinat leuare ceruicem. simulq; hoc attendēdum: quod hec ipsa vel assumptio vel onus vel pōdus prophete visio sit. Hec hieronymus. Ponitur etiam מַשָּׂא Masa. pro visione prophetica. Prouer.30. Visio quam locutus est vir cum quo est deus. Et in eodem.31. Visio qua erudiuit eū mater sua. Significat etiam eleuationem vocis in cantico. Pro quo btūs hieronymus trāstulit melodiam.1. Paralipo. 15. Et ad precinendam melodiam. Et in plurali נְשִׂיאוֹת Nesuoth siue מַשָּׂאוֹת Masaoth.i.onera vel assumptiones. Esa. 46. Onera vestra graui pōdere vsq; ad lassitudinē. Threñ. 2. Viderūt autē tibi assumptiones falsas & eiectiones. Significat etiam נָשָׂא Nasa.numera dare seu prebere. 2. Reg.19. Aut munera nobis data sūt. 3. Reg.19. Hiram rege tyri prebente salomoni ligna cedrina. Et inde מַשָּׂאת Masath.i.munus seu portio aut pars vel annona que datur alicui. Geñ. 43. Sumptis partibus quas ab eo acceperant: maiorq; pars venit Beniamin. 2. Reg. 11. Secutusq; est eum cibus regius.ideſt portio seu annona regis. Hiere. 40. Dedit quoq; ei magister militum cibaria & munuscula. Ponitur etiā pro precio vel oblatione. 2. Paralip. 24. vt deferrent singuli precium.i. oblationē quod constituit moyses seruus dei. ponitur etiam pro decimis. Ezech.20. & ibi queram primitias vestras & initium decimarum vestrarum. Scribitur etiam sine mem. vt Ezech. 20. & in oblatione donorum vestrorum.

נָשָׂא Nasa.cum puncto seboleth in littera sin. decipere. seducere. destruere. desolare. Geñ.3. Serpens decepit me. ps.88. Nihil proficiet inimicus in eo. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Non decipiet inimicus eum. De quo vide etiam infra in dictione נָשָׂה Nasa. Esa.36. Nec conturbet vos Ezechias dicens dominus liberabit nos. Pro quo hebrei legunt. Nec decipiat siue nec seducat vos Ezechias. Hiere.4. Heu heu domine deus ergo ne decepisti populū istum. Et in eodem.37. Nolite decipere animas vestras. Et ī abdia. Superbia cordis tui extulit te. Pro quo hebrei legunt. decepit te. ideſt seduxit te. Sed si scribatur cum puncto cebolet in littera sin: tunc significat extollere sicut est in littera nostra. Et in eodem. Omnes viri federis tui illuserunt tibi. ideſt deceperunt te. Et inde מָשָׂאן Masaon. ideſt

Assumere nomē dñi .s. iuramēto.
Iurare.
Accipere .s. vxorem.
Indulgere
Dimittere.
Auferre .s. iniquitatez
Ignoscere.
Remittere
Cōtremiscere.
נָשִׂיא
Princeps
נְשִׂיאִים
Principes.
נְשִׂיאִים
Nubes.
שְׂאֵת
Eleuatio.
Pars.
שְׂאֵת
Diuersus color.
Eleuatio .
שְׂיָא
Superbia
מַשָּׂא
Eleuatio .
Columna
Vexillum.
מַשָּׂא
Onus.
prophetia.
Visio
Melodia.
נְשִׂיאוֹת
מַשָּׂאוֹת
Onera. assūptiōes
נָשָׂא
Prebere munera.
Munera dare.
מַשָּׂאת
Pars.
Annona. munuscula
Precium.
Decimę.
Dona.
נָשָׂא
Decipere.
Cōturbare
Illudere.
מָשָׂאן

fraus vel deceptio. vt Prouer. 26. Qui operit odium fraudulenter. Significat etiam destruere. siue desolare aut deuastare. 4. Reg. 19. Eruntq; in ruinam collium pugnantiū. idest in destructionē vel in desolationem. Esa. 10. Emarcuerunt principes mempheos. Pro quo hebrei legunt. destructi vel vastati sunt principes mēpheos. Hiere. 23. Propterea ecce ego tollam vos portans. Pro quo hebrei legunt. Et destruam vos destruens siue vastabo vos vastās. Potest etiā legi sic obliuiscar vos obliuiscens. Sed si scribatur cum punćto ceboleth in littera sin tunc significat portare seu tollere. sicut est in littera nostra. Vt dictum est in dictione precedenti. Et inde שְׁאֵת Seeth. i. destructio seu vastatio. Threñ. 3. Formido & laqueus facta est nobis vaticinatio & contritio. Pro quo hebrei legunt. Destructio & contritio seu vastatio & cōtritio. Et fortasse ī littera nostra vicio scriptoris fuit posita vaticinatio pro vestatio. Et inde מַשְּׁאוֹת Masuoth. i. vastationes seu destructiones. Beatus hieronymus trāstulit interitū seu dissipationem. ps. 72. Deiecisti eos dum alleuarētur. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicā ve. transtulit. Deiecisti eos ad interitū. Ps. 74. Leua manus tuas in superbiam eorum. Pro quo hebrei legunt. Leua uestigia tua seu plantas tuas. s. pedum ad destructiones siue ad dissipationes. Et beatus hieronymus in predicto psalterio transtulit. Sublimitas pedum tuorum dissipata est.

Fraus. Desolatio. Destruere. שְׁאֵת destructio. מַשְּׁאוֹת Interitus. Dissipatio

נָשַׁב Nasab. flare. sufflare. abigere. Geñ. 15. & abigebat eas abram. ps. 146. Flauit spiritus eius & fluēt aque. Esa. 49. Quia spūs dñi sufflauit in eo.

נָשַׁב abigere. Flare. Sufflare

נָשַׂג Nasag. apprehendere. comprehendere. assequi. attingere. applicare. Geñ. 44. Et persequere uiros & apprehensis dicito. Pro quo hebrei legunt. Persequere viros & apprehendes eos & dices ad eos. Et in eodem. Et apprehensis per ordinem locutus est. Et in eodem. 47. Et non peruenerūt vsq; ad dies patrum meorum. Pro quo hebrei legunt. Et non attigerunt siue non apprehenderunt aut nō sunt assecuti dies patrum meorum. Leuit. 25. Et ipse precium ad redimendum potuerit inuenire. Pro quo hebrei legunt. Et attigerit siue assecuta fuerit manus eius & inuenerit quantū sufficit ad redemptionem illius. Sed beatus hieronymus transtulit sensum. & in eodem. Sin autem & ipse potuerit redimet se. Pro quo hebrei legūt: Aut attigerit manus eius. i. attigerit preciū ad redimendū se. Deut. 19. Et apprehendat eum si longior via fuerit. 1. Reg. 30. Persequar latrūculos hos & comprehēdā eos. Et in eodem. Persequere & absq; dubio comprehendes. 2. Reg. 15. Ne forte veniens occupet nos. i. apprehēdat nos. Significat etiā applicare. 1. Reg. 14. Nullusq; applicuit manū ad os suum. Et inde שִׂיג Sig. pro quo beatus hieronymus transtulit diuersorium. 3. Reg. 18. Forsitan loquitur aut in diuersorio est. Hebrei vero dicunt q; significat apprehēsionē. i. forsitan est occupatus in apprehensione inimicorū suorum.

נָשַׂג apprēdere. attingere. cōprehēdere applicare. שִׂיג diuersoriū. apprēsio.

נָשָׁה Nasa. obliuisci. mutuare. fenerare. mutuo accipere. debere: siue debitorem esse. Gñ. 41. Obliuisci me fecit deus oīum laborum meorū. Deut. 32. Deum qui te genuit dereliquisti. Pro quo hebrei legunt oblitus es. Iob. 39. Priuauit enim eā deus sapientia. Pro quo he. lc. Obliuisci fecit eam deus sapientiā. Esa. 47. Nō obliuiscaris me. Threñ. 3. Oblit⁹ sum bonorū. Et inde נְשִׁיָּה Nesiia. i. obliuio. ps. 87. Et iustitia tua in terra obliuionis. Significat etiā mutuare. seu fenerare. vel debere. aut debitorē esse. vl' exigere. Deut. 16. Cui debetur aliquid ab amico vel proximo ac fratre. Et in eodem. 24. Cum repetes a proximo tuo rem aliquā quā debet tibi. Nec. 5. Et ego & fratres mei & pueri mei cōmodauimus. & in eodem. Vsuras ne singuli a fratribus vestris exigitis. s. sicut feneratores. Et in eodem. Quam exigere solebatis ab eis. Iob. 11. Et intelligeres q; multo maiora exigaris ab eo q̄ meretur iniquitas tua. Pro quo hebrei legunt. Et scires quoniā debitorē te faceret deus ab iniquitate tua. i. secundum iniquitates tuas multo maiores penas deberet exigere a te deus. Ps. 54. veniet mors super illos. Pro quo hebrei legunt. Mutuet siue feneretur mors super illos. ps. 88. Nihil proficiet inimicus in eo. Pro quo hebrei legunt. Non fenerabitur inimicus ei. Vnde beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit. Non decipiet inimicus eum. Potest etiam deriuari a supradicta dictione נָשָׂא Nasa cum aleph in fine que significat seducere. vel decipere. vt dictum est supra. Esa. 24 Vt qui repetit: sic qui debet. Pro quo hebrei legunt. Vt qui mutuauit sic qui mutuo accepit. Hiere. 15. Nō fenerauit mihi quisq̄. & aliquādo scribitur cum aleph in fine loco he. 2. Paralipo. 6. Et iurare cōtra eum paratus venerit. Pro quo hebrei legunt. Et debuerit ei iuramentum. i. si fuerit obligatus iurare ei. vide etiam in dictione נָשָׂא Nasa cum aleph in fine. Et inde נוֹשֶׁה Nose. i. fenerator. creditor. 4. Reg. 4. Creditor venit vt tollat duos filios meos ad seruiendum sibi. Et in eodem. Vade vē de oleū & redde creditori tuo. Ps. 108. Scrutetur fenerator omnē substantiam eius. Esa. 50. Aut quis creditor meus cui vendidi vos. Et inde מַשָּׂא Masa siue מַשָּׂאת Masath. i. debitum siue illud quod debetur. Deut. 24. Rem aliquam quā debet tibi. Nec. 5. vsuras ne singuli a fratribus vestris exigitis. Pro quo hebrei legunt. Debitum ne vnusquisq; a fratre suo exigitis. & in eodem. Non repetamus in cōmune istud es alienū: concedam⁹ quod debetur nobis. Pro quo hebrei legunt. Relinquamus nunc debitum istud. Et in plurali. מַשָּׂאוֹת Masaoth. Prouer. 22. Et vades se offerunt pro debitis. significat etiam predicta dictio emarcescere vel debilitare. Geñ. 32. Quam ob causam non comedunt nerui filii Israel qui emarcuit in femore iacob. & in eodem. Eo quod tetigerit neruum femoris eius & obstupuerit. i. emarcuerit vel debilitatum fuerit. Hiere. 51. Deuoratum est robur eorū & facti sunt quasi mulieres. i. debilitatum est robur eorū. Et inde נָשִׁים Nasim. idest mulieres siue vxores. vt ī predicto loco. & Exo. 1. Non sunt hebree sicut egyptie mulieres. Leuit. 26. Ita vt decē mulieres in vno clibano coquāt panes. Deut. 17. Non habebit vxores plurimas. 1. Reg. 1. Qui habuit vxores duas. & in numero singulari dicitur אִשָּׁה Isa. de quo vide supra in dictione אִישׁ.

Exigere. Debitores esse. Fenerari. Mutuare. מַשָּׂאת Debita. נָשִׁים Mulieres. Vxores. נָשָׁה Mordere. נָשַׁךְ Nasach. Mordere. fenerare: ad vsuram commodare. fenus seu vsuram accipere. Nu. 21. Quam obrē misit dñs in populum ignitos serpentes ad quorū plagas & mortes plurimorū. Pro quo hebrei legunt. Et misit domin⁹ in populū serpentes ignitos & momorderūt populū: & mortuus est populus multus de israel. Et in eodem. Qui percussus aspexerit eum viuet. & in eo. Quē cū percussi aspicerēt sanabātur. Pro quo hebrei legunt. & erat quādo mordebat serpēs aliquē & aspiciebat serpentē eneū & sanabatur. Prouer. 23 Et ī nouissimo mordebit & coluber. Eccl's. 10. q dissipat sepem mordebit eū coluber. & in eodem. Si momorderit serpēs. Hiere. 7. & mordebūt vos ait dñs. Amos. 9. Ibi mādabo serpēti & mordebit eos. Mich. 3. Qui mordēt dētibus suis. Abach. 2. nunquid nō repente cōsurgent qui mordeant te. Significat etiā fenerare siue vsurā vel fenus accipere. Deut. 23. Nō fenerabis fratri tuo ad vsurā pecuniam nec fruges nec quālibet aliam rem. Et sequitur in hebreo: que feneratur. idest que commodatur ad vsurā. Et in eo. fratri autem tuo absq; vsura. Et inde נֶשֶׁךְ Nesech. i. vsura. fenus. vt in predicto loco. & Exo. 22. Nec vsuris opprimes. pro q̄

Mordere. Fenerare. נֶשֶׁךְ Vsura.

hebrei legunt. Non pones super eum vsuram. Ps.14. Pecuniam suam non dedit ad vsuram. Item נְשָׂכָה Nisca. i. gazophylaciū. camera. Thesaurus. Nee.3. Post eos edificauit mosolam filius barachie contra gazophylaciū suū. Et in eodem.13. Vt faceret ei thesaurum. i. gazophylāciū seu camerā. Et cōmuniter scribitur cū littera lamed & dicitur לִשְׁכָּה Lischa. de quo dictū est supra in littera lamed. Et in plurali נְשָׂכוֹת Nezachoth. Nec.12. Recensuerūt quoq; in die illa viros super gazophylacia.

נְשָׂכָה gozophylacium. Thesaurꝰ.

נְשָׂכוֹת gozophylacia.

נָשַׁל Nasal. expellere. eiicere. elabi: sine euelli. defluere. discalciare. Deut.7. Et deleuerit gētes multas coram te i. expulerit vel eiecerit coram te. Et in eodem.19. Ferrūq; elapsum de manubrio amicū eius percusserit. Et in eodem 28. Quia defluent & deperibunt. Pro quo hebrei legunt. Quia euellētur. 4. Reg.16. Et eiecit iudeos de haila. Iob. 27. Et non liberet deus animā eius. Pro quo hebrei legūt. Quia euellet siue expellet vel eiiciet deus animam eius. Significat etiam discalciare vel soluere. s. calciamentum. Exo. 3. Solue calciamētum de pedibus tuis. Ios.5. Solue inquit calciamentum tuum.

Expellere. Elabi. Defluere. Eiicere. Euellere. Soluere calciamentū

נָשַׁם נְשָׁמָה Nasam. spiraculū. spiramētū. halitus. flatus. spiritus. & scribitur cum he vel thau in fine. Et dicitur נְשָׁמָה Nesama. siue נִשְׁמָת Nismath. Geñ. 2. Et inspirauit ī faciem eius spiraculum vite. Et in eodem.7. Et cūcta in quibus spiraculum vite est in terra. Ios.10. Et omne quod spirare poterat interfecit. Pro quo he. le. omne spiraculū. i. omnē animā vel omne quod spirare poterat interfecit. 3. Reg.17. Et erat langor fortissimus ita vt non remaneret in eo halitus. Iob.26. Quē docere voluisti: nōne eū qui fecit spiramentū Et in eodem.34. Spiritum illius & flatum ad se trahet. Et in eodem.37. Flante deo concrescit gelu. Pro quo hebrei legunt. A flatu dei. Et in eodem. Flante deo periisse. Pro quo hebrei legunt. A flatu dei peribunt. Ps.150. Omnis spiritus laudet dominū. & beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Omne quod spirat laudet dominum. Esa.2. Cuius spiritus in naribus eius est. Et in eodem.42. Dans flatum populo qui est super eam. Dañ.10. Sed & halitus meus intercluditur. Et inde תִּנְשֶׁמֶת Thinsameth. genus auis immunde. Pro quo beatus hieronymus trāstulit cignum. vt Leuit.11. Et cignum & onocrotalum & porphyrionē. est etiā genus reptilis. Pro quo beatus hieronymus transtulit talpam. vt in eodem. Et stellio & lacerta & talpa.

Spiramētū. Halitus. Flatus. Spiritus. Ꝙ spirat

תִּנְשֶׁמֶת cignus.

נָשַׁף Nasaph. flare. sufflare. Exo.15. Flauit spiritus tuus & operuit eos mare. Esa.40. Repente flauit in eos & aruerunt. Item נֶשֶׁף Nesseph. i. caligo. vesper. nox. obscurum tenebre. 1. Reg.30. Et percussit eos Dauid a vespera vsq; ad vesperam alterius diei. 4. Reg.7. Surrexerunt ergo vespere vt venirent ad castra syrie. Iob.3. Obtenebrentur stelle caligine eius. & in eodem.7. Et replebor doloribus vsq; ad tenebras. Et in eodem.24. Oculus adulteri obseruat caligi nem. ps.118. Preueni ī maturitate & clamaui. Pro quo beatus hieronymus in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Surgebā adhuc in tenebris & clamabā. Prouer.7. Graditur in obscuro. Esa.5. Et potandum vsq; ad vesperam. Et in eodem.21. Babylō dilecta mea posita est mihi in miraculum. Pro quo hebrei legūt. Nox siue nocte desiderii mei vl' dilectionis mee posuit me in terrorem siue in stuporem vel in miraculum Sed aliquando babylon appellatur hoc nomine נֶשֶׁף Nesseph. vt in eodem.13. Super montem caliginosum leuate signum. & premittitur onus babylonis. Hiere.13. Et antecq; offendant pedes vestri ad montes caliginosos. Et inde יַנְשׁוּף Iansuph. nomen auis que nocte volitat: secundum

Flare. נָשַׁף Vesper. נֶשֶׁף caligo. Tenebre. Obscurus. נֶשֶׁף caligiosus

hebreos. Pro quo beatus hieronymus trāstulit Ibin. Leuit. 11. Et mergulum & ibin. Esa.34. Et ibis & coruus habitabunt in ea.

Ibis. יַנְשׁוּף

נָשַׁק Nasac. oscular. deoscular. obedire. adorare. adhere re. armari. Geñ.27. Et da mihi osculum fili mi. idest osculare me. Et in eo.31. Et non es passus vt oscularer filios meos. & in eo.29. Et adaquato grege osculatus est eā. Et in eodē. Et in oscula ruens. Pro quo hebrei leguut. Et osculatus est eum. Et in eodem.33. Et osculans fleuit. 2. Reg.19. Quasi osculās eum. 3. Reg.18. Osculer oro patrem meum & matrem meam. Iob.31. Et osculatus sum manum meam ore meo. ps.88. Iustitia & pax osculate sunt. Prouer.7. Apprehensumq; deosculatur iuuenem. Et in eodem.24. Labia deosculabitur qui recta verba respondit. Canti.1. Osculetur me osculo oris sui. Et inde נְשִׁיקוֹת Nesicoth. i. oscula & solum inuenitur in numero plurali. Prouer.27. Meliora sunt vulnera diligentis ꝙ fraudulenta oscula odientis. Canti.1. osculo oris sui. Quod in hebreo legitur pluraliter: scilicet osculis oris sui. Significat etiam adherere: more de osculātiū. Ezech.3. Et vocē alarū animaliū percutientiū alterā ad alteram. i. adherētiū. ps.2. Apprehēdite disciplinā. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Adorate pure. potest etiam legi sic. Adorate filium siue osculamini filium. De quo vide supra in dictione בַּר Bar. Osee.13. Vitulos adorant. Ponitur etiam pro obedire. Geñ.41. Et ad tui oris imperium cunctus populus obediet. Hebrei tamen in predicto loco dicunt ꝙ significat regere vel gubernare. Item נָשַׁק Nasac. i. armari. 1. Paralipo.12. Tendentes arcum. Pro quo hebrei legunt. Armati arcu. ps.77. Filii ephraim intendētes & mittentes arcum. Pro quo hebrei legunt. filii ephraim armati & mittentes arcum. Et inde נֶשֶׁק Nesec. i. Arma siue armamentariū. Iob.20. Fugiet arma ferrea. Esa.22. Armamentarium domus saltus. Ezech.39. Et succendent & comburent arma. Ponitur etiam pro bello. ps.139. Obumbrasti caput meū in die belli.

Oscularī. Deoscularī Adherere Adorare Obedire נָשַׁק Armari Arma Armamentarium Bellum נֶשֶׁק

נָשַׁק cum puncto cebolet. incendere. succendere. ac cendere. ps.77. Et ignis succensus est in iacob. Esa. 44. Et succendit & coxit panes. Ezech.39. Et succendent & comburent arma clypeum & hastam.

Succēdere

נָשֶׁר Nesser. aquila. Deut.14. Aquilā & halietum. Et in eodem.32. Sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos. Ps.102. Renouabitur vt aquile iuuentus tua. Prouer. 30. Viam aquile in celo. Ezech.17. Aquila grandis magnarum alarum. Et in plurali נְשָׁרִים Nesarim. Exo.19. Quomodo portauerim vos super alas aquilarum. Esa.40. Assument pēnas sicut aquile.

aquila נְשָׁרִים aquile

נָשַׁר Nasar. cum puncto cebóleth in littera sin. Serrare. & scribitur sine nun.1. Paralipo.20. Fecit super eos tribulos & trahas & ferrata carpenta transire. pro quo hebrei legunt. Et serrauit eos serra vel tribulis ferreis. Et inde מַשּׂוֹר Masor. idest serra. Esa.10. Aut exaltabitur serra contra eum a quo trahitur.

Serrare מַשּׂוֹר Serra

נָשַׁת Nasath. Arescere. emarcescere. Esa.19. & arescet aqua de mari. & in eo.41. lingua eorū siti aruit. Hiere.51. deuoratū est robur eorum. i. emarcuit robur eorum. Vide etiam de hoc in dictione נָשָׁה Nasa. Et inde נִשְׁתְּוָן Nisteuan Pro quo beatus hieronymus transtulit accusationē. Esd. 4. Epistola autē accusationis scripta erat syriace. E aliquādo scribitur cum he vel aleph in fine. vt in eo. Accusationē quam misistis ad nos.

arere emarcescet נִשְׁתְּוָן accusatio.

נְתִב Nethib. semita. via. iter. Iob.28. Semitam ignorabit auis. Ps.77. Viam fecit semite ire sue. Ps. 118. De-

Semita Alia נְתִב

duc me in semitam mãdatorum tuorum: quia ipsam volui. Scribitur etiam cum he vel thau in fine q̃ denotat genus femininũ. Iob.30. Dissipaueruut itinera mea. Quod in hebreo legitur singulariter. s. iter meum. Prouer.12. Iter autem deuium ducit ad mortem. Vbi ponitur pro deuio. Esa. 43. Et in aquis torrentibus semitam. Et in plurali נְתִיבוֹת Nethiboth. Prouer.1. Prohibe pedem tuũ a semitis eorum. Et in eodem.8. In mediis semitis stans. Esa..42. In semitis quas ignorauerunt ambulare eos faciam.

Iter.

Deuium.

Semite.

נָתַח Nathach. dimẽbrare. i. concidere in mẽbra vel in frusta aut in partes. siue secare. vel concidere. Exo.29. Ipsum quoq; arietem secabis in frusta. Leuit.1. Artus in frusta concidens. Pro quo hebrei legunt. & dimembrabit seu concidet eũ per membra sua seu per artus suos. Iudi.19. Et cadauer vxoris cũ ossibus suis in duodecim partes ac frusta concidens. Et in eodem.20. Quã arreptã in frusta concidi. Et inde נֵתַח Nétach. i. membrũ. frustum. particula. vt in locis predictis. & Leuit.i. Membra que sunt cesa de sup ordinabis. Ezech.24. Cõgere frusta eius in eam: omnem partem bonam.

Secare.

Concidere

Dimẽbrare.

Membrũ.

Frustum.

נָתַךְ Nathah. stillare. fluere. mulgere. fundere. cõflare. Exo. 9. Nec vltra stillauit pluuia super terrã. 2. Reg.21. Donec stillaret aqua de celo. 2. Paralipo.12. Et non stillabit furor meus super ierusalem. & in eodem.34. Magnus enim furor domini stillauit super nos. & in eodem. Idcirco stillauit furor meus super locũ istum. Iob.3. Et quasi innũdantes aque sic rugitus mei. Pro quo hebrei legũt. Et fluxerũt quasi aque rugitus mei. Et in eodem.10. Nõne sicut lac mulsisti me. Pro quo hebrei legunt. Stillare vel fluere me fecisti Dañ.9. Et stillauit super nos maledictio. Naũ.1. Et indignatio ei9 effusa est vt ignis. Significat etiam conflare. 4. Reg. 33. Conflauerũt seruí tui pecuniam. 2. Paralipo.34. Argentum quod repertũ est in domo dñi conflauerunt. Hiere.7. Ecce furor meus & indignatio conflatur super locũ istum. Et in eodẽ.42. Sicut cõflatus est furor meus & indignatio mea super habitatores ierusalem: sic cõflabitur indignatio mea sup vos. Ezech.22. succendã in ea ignẽ ad cõflãdũ. & in eodẽ. Et conflabo vos & congregabo vos. Et in eodem. Et conflabimini in medio ei9 vt conflatur argẽtũ in medio fornacis. & in eodẽ. Sic eritis in medio ei9. Pro quo hebrei legunt. Sic conflabimini in medio eius.

Stillare.

Fluere.

Mulgere.

Conflare.

נָתַן Nathan. dare. donare. tribuere. largiri. tradere. ponere permittere: vel dimittere. Genñ.3. Mulier quam dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno. & in eodẽ.12. Semini tuo dabo terram hanc. & in eodem.15. Domine deus quid dabis mihi. Et in eodem.23. Agrum trado tibi. Et in eodem 24. Fratribus quoq; eius & matri dona obtulit. i. dedit. Et in eodem.25. Largit9 est abraham munera. & in eodẽ.29. Et hãc quoq; dabo tibi. Et in eodẽ.38. Ne liberi fratris nomine nascerentur. Pro quo hebrei legũt. vt non daret semẽ fratri suo. & in eodem. Et non çũ accepisset maritum. Pro quo hebrei legunt. E ipsa non esset ei tradita in vxorem. & est idem sensus cũ littera nr̃a. Et in eodẽ. Vnus protulit manum. i. dedit manũ. Exo.5. Non do vobis paleas. Et in eodem. Palee non dantur nobis. & in eodẽ.22. Si quis cõmendauerit amico suo pecuniã aut vas in custodiã. Pro quo hebrei legunt. Si quis dederit vel tradiderit. Leuit.11. Si autẽ quispiam aqua sementẽ perfuderit. Pro quo hebrei legũt. Et si data fuerit aqua super sementẽ. Et in eodẽ.26. Dabo vobis pluuias tẽporibus suis. & in eodẽ. Et trademini in manibus hostiũ. Nu.13. Dabisq; dono leuitas Aarõ & filiis eius quibus traditi sunt. Deut.10. Et dat ei victũ & vestitũ. Iudi. 8. Vt demus exercitui tuo panes. & in eodẽ. Libẽtissime da bimus. 1. Reg.1. Anne autẽ dedit vnã partẽ tristis. 3. Reg.3. Quid vis vt dem tibi. & in eodẽ. 4. Dedit quoq; de9 sapiẽtiã salomoni. 4. Reg.19. Da mihi manũ: qui dedit ei manũ suã. 1. Paralipo.29. Et cũcti filii dauid dederũt manũ & subiecti fuerunt salomoni. Iob.2. Oĩa q̃ habet homo dabit pro aĩa sua. p̃s.1. Quod fructũ suũ dabit in tẽpore suo. Ps.80. Sumite psalmũ & date tympanũ. p̃s.135. Qui dat escã omni carni.. Esa.35. Gloria líbani data est ei. & ĩ eodẽ.37. Et dederunt deos earũ igni. Et in eodẽ.41. Dabit quasi puluerem gladiũ suũ. & in eodem. Et ierusalẽ enãgelistã dabo. Hiere. 38.. Tradendo tradetur ciuitas hec in manu exercitus regis babylonis. Threñ.5. Egypto dedimus manũ. Et aliquãdo scribitur sine nũ in principio: vt in aliquib9 locis predictis. & Geñ.14. Da mihi animas. & in eodẽ.24. & dedit ei oues & boues. & in eodem.30. Da mihi vxores & liberos meos. Et aliquãdo scribitur sine nũ finali. vt in aliquib9 locis predictis. & Ios.6. Ecce dedi in man9 tuas hiericho. Ps.60. Dedisti hereditatẽ timẽtibus nomen tuũ. Esa.42. Dedi spũm meũ super eum. Scribitur etiam aliquando sine nun tam in principio q̃ in fine. & tunc duplicatur littera thau. Geñ. 29. vt minores ante tradamus ad nuptias. Deut.28. Ne det eis de carnibus filiorũ suorũ. Ios.2. Cũq; tradiderit nobis dñs terrã. Iudi.8. Cũ ergo tradiderit dñs zebee & salmana in man9 meas. 2. Reg.22. Inimicos meos dedisti mihi dorsum. Significat etiã ponere aut cõstituere. vt Geñ.41. & prepositum esse scirent vniuerse terre egypti. Exo.25. In qua pones testimoniũ. Nu.14. Constituamus nobis ducem. 3. Reg.6. Vt poneret ibi arcam federis domini. 2. Paralip. 25 Nũquid consiliarius regis es. Pro quo hebrei legunt. Nunquid consiliarium regi posuerunt vel constituerunt te. Et in eo.35. ponite arcã in sanctuario tẽpli. signãt ẽt pmittere vel dimittere. vt Geñ.20. Et non dimisi vt tangeres eam. i. non permisi. Et in eodem.31. & tamen non dimisit eum deus vt noceret mihi. Et inde מַתָּן Mathã. i. donũ. munus. Geñ. 34. Augete dotem & munera postulate. Prouerb.18. Donum hominis dilatat viã ei9. Scribitur etiã cũ he vel thau in fine. vt Nu.18. Et tradidi donum domino vt seruiant in tabernaculo eius. Deut.16. Sed offeret vnusquisq; secundũ quod habuerit. pro quo hebrei legunt. vnusquisq; secũdũ donũ manus sue. Ponitur etiã pro robore. Eccl's.7. Et perdet robur cordis eius. scribitur etiam sine nun & cũ duplici thau & dicitur מַתַּת mathath. i. donũ. 3. Reg.13. & dabo tibi munera. Eccl's.5. Hoc donũ dei est. Et in plurali מַתָּנוֹת Mathanoth. Ps.67. Accepisti dona in hominibus. & in lingua chaldaica dicitur מַתְּנָן Mathenan. Dañ.2. munera & donũ & honorem multum accipietis. Et inde נְתִינִים Nethinim idest nathinei qui erant traditi in ministerium templi. Esdre.2. Omnes nathinei & filii seruorum salomonis. & ĩ eo. 8. Et de nathineis quos dederat dauid & principes ad ministeria leuitarum.

Dare.

Tradere.

Largiri.

Proferre.

Preponer̃ Ponere.

Cõstituere.

Dimittere permittere

מַתָּן Munus.

Donum.

מַתַּת Munus.

Robur.

מַתָּנוֹת Dona.

מַתְּנָן Munera.

נְתִינִים Nathinei.

נָתַס Nathas. dissipare. euertere. Iob.30. Dissipauerũt itinera mea.

נָתַע Nathaa. confringere. conterere. Iob.4. & dentes catulorum leonum contriti sunt.

נָתַץ nathas. destruere. demoliri. dissipare. cõfrigere. Exo. 34. aras eorũ destrue. Leuit.11. siue cliban9 siue chytropodes destruẽtur. Deut.7. Aras eorũ subuertite. i. destruite. & in eo.12. dissipate aras eorũ. Iudi.6. viderũt destructã arã baal. & in eodẽ. Quia destruxit arã baal. & in eo.8. Destruã turrĩ hãc. z. Paralip.33. ĩstaurauit excelsa q̃ demolit9 fuerat ezechias pr̃ ei9. Iob.19. destruxit me vndiq;. p̃s.51. ptrea de9 destruet te ĩ finẽ. p̃s.57. molas leonũ cõfriget dñs. Esa. 22. Et destruxistis domos. Hier.1. vt euellas & destruas. & ĩ

Dissipare.

נָתַע

נָתִץ Destruere subuertere Dissipare.

Demoliri. Cõfringer̃.

Universidad de Deusto
Biblioteca

eodem. 4. Et omnes vrbes eius destructe sunt. Et in eo. 33. Et ad domos regis iuda que destructe sunt. Ezech. 16. Et de molientur prostibulum tuum.

נָתַק Nathac. euellere. abstrahere. rumpere. disrūpere. dissoluere. dissipare. Leui. 22. Omne animal quod vel cō tritis vel tunsis vel sectis ablatisq; testiculis est. Vbi ponitur pro sectis. Pro quo hebrei legunt. ruptis seu euulsis. Ioſ. 4. Et siccam humum calcare cepissent. Pro quo hebrei legūt. Euulse sunt plante pedum sacerdotum ad aridam. i. ad siccam humū. Sed btūs hieronymus transtulit sensum. Et in eodem. 8. Donec persequentes ab vrbe longius protrahantur. Pro quo hebrei legunt. Donec euellamus eos ab vrbe. Et in eodem. Cumq; recessissent a ciuitate. Pro quo hebrei legūt. Et euulserūt eos a ciuitate. Iudi. 20. vt abstrahereteos de ciuitate. Et in eodem. 16. Qui rupit vincula. & in eodem. Qui ita rupit vincula quasi fila telarum. & in eodē. 20. Sed & filii Beniamin audacter eruperunt de ciuitate. Iob. 17. Cogitationes mee dissipate sunt. Ps. 2. Dirumpamus vincula eorum. Eccl's. 4. Funiculus triplex difficile rumpitur. Esa. 5. Nec rumpetur corrigia calciamenti eius. Hiere. 2. A seculo confregisti iugū meū: rupisti vincula mea. Pro quo hebrei legūt Rupi vincula tua. Et in eodem. 5. Et vincula eius ruperunt. Et in eodem. 10. Et omnes funiculi mei diruptí sunt. & in eodem. 12. Congrega eos quasi gregem ad victimam. Pro quo hebrei legūt. Euelle eos. scilicet de loco suo. Et in eodem. 22. Inde euellam eum. Ezech. 17. Nōne radices eius euellet. Naū. 1. Et vincula tua dirumpam. Ponitur etiam pro consumere. Hiere. 6. Malicie eorum nō sunt consumpte. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Et mali seu malicie non sunt conuulsi. Item נֵתֶק Nethec. i. tinea: seu plaga lepre corrosiue que nascitur in capite vel in barba. Leuit. 13. Quia lepra capitis & barbe est. & in eodem. Sin autem viderit locum macule equalem vicine carni. Et in eodem. Si nō creuerit macula. Et inde אֲתִיק Athic. idest edificium quoddam in atrio tēpli fundatum: seu muro templi iunctum. Pro quo beatus hieronymus transtulit porticum. vt Ezech. 42. Vbi erat porticus iuncta porticui triplici. Et in eodē. Quia supportabant porticus que ex illis eminebant. Et aliquando beatus hieronymus posuit ipsum hebraicum. s. Ectheca. vt in eodē. 41. Cōtra faciem eius quod erat separatū ad dorsum ecthecas ex vtraq; pte. Et in eodē. Ecthecas per circuitum per tres partes.

Euellere.

Protrahere.

Abstrahere

Rumpere. Erumpere Dissipare. Dirumpere

Euellere.

Lepra capitis. Macula.

Porticus.

Ectheca.

נָתַר Nathar. saltare. soluere. dissoluere. Leuit. 11. Crura per que salit super terram. Ps. 145. Dominus soluit compeditos. Esa. 58. Solue fasciculos deprimentes. Abach. 3. Aspexit & dissoluit gentes. Item נֶתֶר Nether. i. Nitrum quo pani mundantur. Hiere. 2. Si laueris te nitro.

Saltare. Soluere. Dissoluere.

Nitrum.

נָתַשׁ Nathas. euellere. dissipare. destruere. Deut. 29. Et eicit eos de terra sua. i. euulsit eos. 3. Reg. 14. Et euellet israel de terra bōa. Ps. 9. Et ciuitates eorū destruxisti. Hiere 1. vt euellas & destruas. Et in eo. 18. Aut euelli possunt aque erumpentes frigide. Et in eodem. 31. Et sicut vigilaui super eos vt euellerem. Et in eodē. Non euelletur & non destruetur in perpetuum. Et in eodem. 42. Plantabo & non euellam. Ezech. 19. Et euulsa est in ira in terraq; ꝓiecta. Mich. 5. Et euellam lucos tuos de medio tui. Ponitur etiam pro derelinquere sicut נְטַשׁ Natas cum littera tet. De quo supra dictum est. Hiere. 23. Et derelinquam vos & ciuitatem quā dedi vobis.

Destruere. Euellere. Destruere

Derelinquere.

De incipiētibus a littera. ס. samach.

סָס Sas. tinea. Esa. 51. Et sicut lanā sic deuorabit eos tinea. Et solum inuenitur in predicto loco.

Tinea.

סְאָה Sea. genus est mēsure aridorum. Pro quo beatus hieronymus trāstulit modium vel satum. 4. Reg. 7. Modius similē vno statere. & in eodem. Factusq; est modius similē statere vno. Et in plurali סְאִים Seim vel סָאתַיִם Sathaim. Geñ. 18. Accelera tria sata simile. 4. Reg. 7. Et duo modii ordei statere vno. Duplicatur etiam aliquando littera samach & littera aleph & dicitur סַאסְאָה Sasea. i. duplex mensura. Pro quo beatus hieronymus transtulit mensura contra mensuram. Esa. 27. In mensura contra mensuram cum abiecta fuerit iudicabit eam.

סְאָה Modius.

סְאִים סָאתַיִם Sata. Modii.

סַאסְאָה Mēsura cōtra mēsurā Predari.

סָאַן Saon. preliare. pugnare. predari. Esa. 9. Quia omnis violenta predatio cū tumultu. Pro quo hebrei legunt. Quia omnis bellās vel pugnans pugnat cum tumultu: seu omnis predans predatur cū tumultu. quasi dicat. Alia bella fiunt cum tumultu: sed hoc bellum fiet sine tumultu & sine sanguine abangelo percutiente. Vt habetur infra Capo. 37. Et predicta dictio solum inuenitur in predicto loco.

Pugnare.

סָבַב Sabab. circuire. circundare. circunducere: vallare. gyrare. vertere. reuerti declinare. Geñ. 2. Ipse est qui circuit omnem terram cuilla. 1. Reg. 7. Et ibat per singulos annos circuiens Bethel & galgala. Deu. 32. Circunduxit eū & docuit. ps. 54. Die ac nocte circundabit eam super muros eius. ps. 117. Omnes gentes circundederunt me. Et in eodem. Circundantes circundederunt me. Eccl's. 1. Et flectitur ad aquilonem. Pro quo hebrei legunt. & circuit seu gyrat ad aquilonem. Hiere. 31. Femina circundabit virum. Et cōmuniter scribitur cū simplici beth. Geñ. 19. Viri ciuitatis vallauerunt domū. & in eodem. 37. Vestrosq; manipulos adorare. Pro quo hebrei legūt. Et ecce circundabāt eū vestri manipuli & adorabāt manipulū meū. Exo. 13. Sed circūduxit per viā deserti. Nu. 34. Qui circuibunt australē plagā. & in eodē. Ibitq; p gyrū termin9 ab asemona. 1. Reg. 5. Circunducatur arca dei israel & circunduxerūt arcā. & in eo. Illis autē circunducētibus eā. & in eodē. Adduxerūt ad nos arcā dei israel. i. circūduxerunt ad nos. Iob. 16. Circūdedit me lāceis suis. Ps. 47. Circūdate sion. Esa. 23. Circue ciuitatē. & in eodē. 28. Nec rota plaustri sup cyminū circuibit. Eze. 41. Et platea erat in rotūdū ascēdēs sursum p cochleā. Pro quo he. le. Et lata erat & circūdabatur sursū sursū. Sed btūs hieronym9 trāstulit sensum. significat etiā declinare seu vertere vl' auertere aut reuertere siue cōuertere. Geñ. 42. Auertitq; se parumper & fleuit. idest declinauit se ab eis. Nu. 32. & nabo & baalmeō versisq; noībus. 1. Reg. 17. Declinauit paulisper ab eo. 2. Regum. 14. Vt verterem figuram sermonis huius. & in eodē. Reuertatur in domum suam & faciem meam non videat. 3. Regum. 2. Sed transtatum est regnum & factum est fratris mei. idest conuersum est regnum. & in eo. 18. & tu conuertisti cor eorum iterum. 4. Reg. 20. & cōuertit faciem suam ad parietem. Esdre. 6. & conuerterat cor regis assyriorum ad eos. Eccl's. 2. Vnde cessaui renunciauit q; cor meum. pro quo hebrei legunt. & conuersus sum vt renunciaret cor meum. Hiere. 6. & transibunt domus eorum ad alteros. idest conuertentur ad alteros. & in eodem. 21. Ecce ego conuertam vasa belli que in manibus vestris sunt. Ezech. 1. Non reuertebantur cum incederent. Et inde סָבִיב Sabib. idest circuitus. gyratio: siue in circuitu: vel in gyro. Exo. 25. faciesq; illi labium aureum per circuitum. 3. Regum. 6. per circuitū sculpsit variis celaturis. ps. 11. In circuitu impii ambulant. ps. 33. Immittit angelus domini in circuitu timentium eum. Ezech. 1. Et splendor eius in circuitu. & in eo. 4. & pones arieres in gyro. & aliquando duplicatur & dicitur סָבִיב סָבִיב Sabib sabib. Eccl's. 1. & ī circuitu pergit spūs. pro quo hebrei legunt. In circuitu in circui

Circuire.

circūducere

Circūdare

Vallare.

Auertere.

Uertere. Declinare

Reuertere

Conuertere

סָבִיב per circuitū

in circuitu

In gyro. סָבִיב סָבִיב in circuitu

tu pergit ſpūs. Et in plurali declinatur tam maſculine q̄ fe minine. Maſculine. Ps. 49. Et in circuitu eius tempeſtas va lida. Quod in hebreo legitur pluraliter ſcilicet & in circui tis eius. Ps. 75. Omnis qui in circuitu eius affertis mūera. Hiere. 49. Quia deuorauit gladius ea que per circuitum tuum ſunt. Declinatur etiam feminine. Iob. 22. Propterea circundatus eſt laqueis. Pro quo hebrei legunt. Propterea in circuitibus tuis laquei ſeu carbones. ſcilicet ſūt. Et in eo dem. 29. Et in circuitu meo pueri mei. Et in eodem. 41. Per gyrum dentium eius formido. Ps. 17. In circuitu eius tabernaculum eius. Eccl's. 1. Et in circulos ſuos reuertitur. Scribitur etiam cum ſimplici beth & cum mem in princi pio & dicitur מֵסַב Meſab. 3. Reg. 6. Et omnes parietes tem pli per circuitum. & in plurali מְסִבּוֹת meſiboth. Iob. 34. Luſtrans cuncta per circuitum. & inde סִבָּה Siba. ideſt cir cuitio. tranſlatio noſtra tranſtulit auerſationem. 3. Reg. 12. Quoniam auerſatus fuerat eum dominus. Et aliqui hebrei dicunt q̄ ſignificat cauſam. & legunt. Quoniam a domino fuit cauſa. Poteſt etiam legi ſic. Quia a domino fuit circui tio. ideſt dominus circunuenit eum vt ſic reſponderet po pulo: vt ſuſcitaret verbum ſuum. ſcribitur etiam cum nun in principio & dicitur נְסִבָּה Neſiba. 2. Paralipo. 10. vbi dici tur. Erat enim voluntas dei vt compleretur ſermo ei⁹. pro quo he. le. a domino fuit circuitio vel cauſa. & inde מֵסֵב Me ſeb. ideſt accubitus: vbi ſedent ad comedendū in conuiuio. eo quod conuiue ſedebāt per gyrum ſiue in circuitum. Cā ti. 1. Cum eſſet rex in accubitu ſuo. & inde מֵסִיב meſib. ideſt conuiua. & ſolum inuenitur in numero plurali. Ps 139. ca put circuit⁹ eorum. pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Amaritudo conuiuarum meorum.

Circuli מֵסַב Per circuitum. מְסִבּוֹת Per circuitum. סִבָּה Cauſa. נְסִבָּה Voluntas. מֵסֵב Accubit⁹. מֵסִיב Conuiue.

סָבָא Saba. Inebriari. potare. ſcilicet exceſſiue. cōuiuiis vacare. Eſa. 56. Venite ſumamus vinum & impleamur ebrietate. ideſt inebriemur ebrietate. Naum. 1. ſic conuiuiū eorū pariter potantium. pro quo hebrei legunt. Et in ebrie tate vel in conuiuio eorum inebriati. & inde סֹבֵא ſobe. ideſt potator. ebrius. Deut. 21. Comeſſationibus vacat & luxu riis atq̄ conuiuiis. pro quo hebrei legunt. Comeſſator ē at q̄ potator. Prouer. 23. Noli eſſe in conuiuiis potatorum. Et in eodem. Quia vacantes potibus & dantes ſymbola cō ſumentur. Accipitur etiam סֹבֵא ſobe. pro vino vel conui uio. Eſa. 1. Vinum tuum mixtum eſt aqua. Oſee. 4. ſepara tum eſt conuiuium eorum. Item סָבָא ſaba. nomen eſt filii chus nepotis noe. Geñ. 10. filii autem chus ſaba & euila & ſa batha. Et ab eo nomen accepit terra ſaba. Que eſt prouīcia in ethiopia. p̄s. 71. Reges arabum & ſabi dona adducent. Eſa. 45. Dedi propiciationem tuā egyptū: ethiopiam & ſa ba pro te. & inde dicuntur סְבָאִים ſabaim. i. viri de ſaba. E ſa. 23. Adducebantur & veniebant de deſerto. pro quo he. le. Adducebantur ſabei de deſerto. & in eo. 45. Labor egy pti & negociatio ethiopie & ſabaim. & qñ ſcribitur cū litte ra ſin tunc deriuatur a שְׁבָא Saba filio ꝯema. Geñ. 10. filii rema ſaba & dedan. & pōitur pro arabia. Ps. 71. Reges ara bum. Et in eodem. & viuet & dabitur ei de auro arabie. & de hoc vide infra in littera ſin.

סָבָא Potator. סֹבֵא Vinum. סָבָא Saba. סְבָאִים Sabei.

סָבַךְ Sabach. irretire. pplexū eſſe. cōplecti. Iob. 8. Sup aceruum petrarum radices eius denſabuntur. pro quo hebrei legunt. ſuper aceruum petrarum complectuntur ſi ne irretiuntur. Naum. 1. Quia ſicut ſpine ſe inuicem com plectuntur. & inde סֹבֶךְ ſebach. ideſt vepres ſeu ramus con denſus vel irretitus: aut arbuſta ſecundum tranſlationem chaldaicam. Geñ. 22. Viditq̄ poſt tergum arietem interve pres herentem cornibus. Ponitur etiam pro ſilua vel ſaltu Ps. 73. Quaſi in ſilua lignorum ſecuribus. & beatus Hiero nymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. In ſaltu lignorū ſecures. Et in plurali סְבָכִי ſibache. pro quo beatus hierony mus tranſtulit Condenſa. Eſa. 10. Et ſubuertentur conden ſa ſaltus ferro. Ponitur etiam pro cubili vel tugurio ani malium: eo quod fit ex frondibus vel ramis arborum ſe ī uicem complectētibus. Hiere. 4. Aſcēdit leo de cubili ſuo. & aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamach. 2. Reg. 18. Cū q̄ ingreſſus fuiſſet mulus ſubter condenſam quercum. De quo vide infra in littera ſin in dictione שְׂבַךְ ſebach.

סָבַךְ complecti סֹבֶךְ Vepres. Silua.

סְבִכִי Condenſa. Cubile.

סָבַל Sabal. portare. ſupportare. ſuſtinere. Nec. 4. Debili tata eſt fortitudo portantis. Eſdre. 7. Et ponant funda menta ſupportantia. Eſa. 46. Ego portabo. Et in eodem. 53. Et dolores noſtros ipſe portauit. Threñ. 5. Et nos iniq tates eorum portauimus. Ponitur etiam pro impinguari vel incraſſari. eo quod pinguedo ē homini quaſi onus gra ue. Ps. 143. Boues eorum craſſe. Eccl's. 12. Et impinguabi tur locuſta. Et aliqui hebrei legunt. Et onerabitur locuſta. Et dicunt q̄ pro locuſta intelligitur dorſum. & inde סֹבֶל ſe bel. ſiue סַבָּל Sabal. ideſt onus. 3. Reg 5. Septuaginta millia eorum qui onera portabant. p̄s. 80. Diuerti ab oneribus dorſum eius. Ponitur etiam pro tributo. 3. Reg. 11. Conſti tuerat eum ſuper tributum domus ioſeph. Et in plurali. סִבְלוֹת Sibloth. ideſt onera. Exo. 1. vt affligerēt eum oneri bus. Ponitur etiam pro ergaſtulo. Vt in eodem. 6. Et educā vos de ergaſtulo egyptiorum. pro quo hebrei legunt. Edu cam vos de ſubter oneribus egyptiorum.

סָבַל Portare. ſupportaſ. סֹבֶל Incraſſari impīguari סֹבֵל סַבָּל Onus. Tributū. סִבְלוֹת Onera. Ergaſtulū

סָבַר Sabar. In lingua chaldaica ſignificat putare. ſeu co gitare. Dañ. 7. Et putabit q̄ poſſit mutare tempora & leges.

סָגַד Sagad. curuari. procidere. adorare. Eſa. 44. fecit ſcul ptile & curuatus eſt ante illud. Et in eodem. Curuatur ante illud & adorat. Et in eodem. Ante truncum ligni pro cidam. Dañ. 2. Et danielem adorauit.

סָבַר Cogitare. Putare. סָגַד Curuari. adorare. Procidere.

סְגֻלָּה Segula. peculium. ſeu peculiare. aut theſaurus. Exo. 19. Eritis mihi in peculiū de cunctis populis. Deut. 14. Vt ſis ei in populum peculiarem. 1. Paralip. 29. De pe culio meo aurum & argentum do in templum dei mei. Ps. 134. Iſrael in poſſeſſionem ſibi. Pro quo beatus hierony mus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Iſrael in peculium ſibi. Eccl's. 2. Coaceruaui mihi argentum & aurum & ſuſtā tias regum. 1. Theſauros regum.

סְגֻלָּה Peculiū. Peculiaſ

סָגָן Segan. princeps. ſeu magiſtratus. Et ſolum inuenitur in numero plurali. ſcilicet סְגָנִים Seganim. Nec. 2. Ma giſtratus autem neſciebant quo abiſſent. Et in eo. 5. Et in crepaui optimates & magiſtratus. & in eodem. Iudei quo q̄ & magiſtratus. Eſa. 42. Et adducet magiſtratus quaſi lu tum. Ezech. 23. principes & magiſtratus iuuenes cupidi nis. & in lingua chaldaica dicitur סְגָנְיָא Signaia. Dañ. 3. Magiſtratus & iudices duces & tyrannos.

סְגָנִים Subſtātia סָגָן Magiſtatuſ Principes סְגָנְיָא Magſtatuſ

סָגַר Sagar. claudere. concludere. includere. tradere. Geñ. 5. Et incluſit eum dominus de foris. Et in eo. 19. Clau ſeruntq̄ oſtiū. Exo. 14. Concluſit eos deſertū. Leuit. 13. Re cludet eum ſacerdos ſeptem diebus. Et in eodem. 14. Egre dietur oſtiū domus & ſtatī claudet illā. Nu. 12. Separetur ſe ptē diebus extra caſtra. p quo he. le. recludatur ſeptē dieb⁹ extra caſtra. Nā extra caſtra erat quoddā tētoriū vbi leproſi recludebātur. & in eo. Excluſa eſt itaq̄ maria extra caſtra. Ioſ. 2. Cumq̄ porta clauderetur in tenebris. Et in eo. 6. hie rico aūt clauſa erat atq̄ munita. 1. Reg. 1. Dominus autē cō cluſeratvuluā eius. Et in eo. 23. Concluſuſq̄ eſt introgreſſ⁹ vrbē. 3. Reg. 11. & coequauitvoraginē ciuitatis dauid patris ſui. pro quo he. le. Et clauſit rupturam ſeu diuiſionem vel diruptionem ciuitatis dauid patris ſui. Ps. 34. Et conclude

סָגַר Includere Claudere. Recludere Cōcludere

eos qui perſequũtur me. Eſa. 22. Et claudet & non erit qui aperiat. Et in eodem .24. Clauſa eſt omnis dom⁹ nullo intro eunte. Et in eodem. 26. Et claude oſtia tua ſuper te. Significat etiam tradere. ideſt concludere in manu vel in poteſtate alterius. Deut. 23. Non trades ſeruum domino ſuo qui ad te confugerit. 1. Regum. 23. Vt tradamus eum in manu regis. Et in eodem. Si tradent me viri ceile in manus eius. Et in eodem. Et dixit dominus tradent. Et in eo. 24. Quod tradiderit te dominus in manu mea. Et in eodem. 26. Concluſit deus inimicum tuum in manu tua. & inde

Tradere.

מָסְגֵּר Maſger. ideſt clauſura: vel carcer. Eſa. 24. Et claudentur ibi in carcere. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Et in eodem. 42. Vt educeres de concluſione vinctum. ideſt de clauſura ſiue de carcere. Et in plurali מְסִגְּרוֹת Miſgeroth. 2. Regum. 22. & contrahentur in anguſtiis ſuis ideſt in clauſuris. ps. 17. Et claudicauerunt a ſemitis ſuis. ꝙ quo btūs hiero. in pſalterio iuxta hebraicam veritatē tranſtulit. Et contrahentur in anguſtiis ſuis. & inde סַגַּר Sugar. ideſt carcer ſeu cauea: vbi vincti clauduntur. Ezech. 19. Et miſerunt eum in caueam. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ ſignificat lignū perforatum quo pedes ſeu colla vinctorū conſtrīgũtur. & inde מִסְגֶּרֶת Miſgereth. ideſt illud quod conſtringit aliquam rem & eam continet in circuitu. Exo. 25. Et ipſi labio coronam interraſilem altam quattuor digitis & ſuper illam alterā coronam aureolam. pro quo hebrei legũt. Et facies ei clauſuram ad menſuram pugni. ideſt alta quattuor digitis in circuitu. & facies circulum ſeu labium ipſi clauſure in circuitu. & in plurali מִסְגְּרוֹת Miſgeroth. ꝙ quo beatus hieronymus tranſtulit Interaſile ſeu coronulas vel ſculpturas. 3. Regum. 7. Et ipſum opus baſium interraſile erat. Et in eodem. Et ſculpture inter iuncturas. Et in eodē. Variaſq; ſculpturas ex ſemetipſo. & in eodem. et inter coronulas et plectas. & in eodem. & media intercolūnia quadrata non rotunda. Vbi pro eo quod in littera noſtra eſt media intercolūnia in hebreo eſt מִסְגְּרוֹת Miſgeroth. Ponitur etiam pro angulis. Vt in eodem. & in angulis cherubim. & inde סְגוֹר Segor. ideſt illud quod eſt clauſum vel eſt interi⁹. Oſee. 13. & dirumpam interiora cordis eorum. Ponitur ēt סְגוֹר Segor ſiue סָגוּר Sagur pro auro puriſſimo. eo quod clauditur & cuſtoditur ſub firma cuſtodia. 3. Reg. 6. & operuit illud atq; veſtiuit auro puriſſimo. Pro quo hebrei legũt. Auro ſagur. Et in eo. 7. Et mortariola & thuribula de auro puriſſimo. Iob. 28. Non dabitur aurum obrizum pro ea. Vbi ponitur pro auro obrizo. & inde מַסְגֵּר maſger. i. incluſor. 4. Regum. 24. Et omnem artificem & incluſorem. Et in eodem. Et artifices & incluſores mille. Hiere. 29. Et principes iuda & ieruſalem & faber & incluſor. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ ſignificat theſaurarium qui includit & ſeruat aurum & res precioſas. & inde סָגְרִיר Sagrir. ideſt impetuoſus imber: ſeu frigus exceſſiuum. eo quod recludit homines in domibus. Prouer. 27. Tecta perſtillantia in die frigoris.

מָסְגֵּר
Carcer.
Concluſio.
Clauſura.
מִסְגְּרוֹת
Anguſtie.
Clauſure.
סַגַּר
Cauea.
מִסְגֶּרֶת
Corona.
clauſura.
מִסְגְּרוֹת
interraſile.
Sculpture
coronule.
anguli.
סְגוֹר
Interiora.
סָגוּר
puriſſimū.
.ſ. aurum.
aurum.
obrizum.
מַסְגֵּר
Incluſor.
סָגְרִיר
Frigus

סַד Sad. lignum perforatum quo pedes vinctorum continentur. pro quo tranſlatio noſtra neruū tranſtulit. Iob. 13. Poſuiſti in neruo pedem meum.

סַד
Neruus.

סָדִן Sadin. ſindon. linteum. Prouer. 31. Sindonem fecit & vendidit. Et in plurali סְדִינִים Sedinim. vt Iudi. 14. Triginta ſindones & totidem tunicas. Eſa. 3. Et ſindones & vittas & teriſtra.

סָדִן
Sindon.
סְדִינִים
ſindones.

סֵדֶר Séder. ordo. regula. Et ſolū inuenitur in numero plurali. Iob. 10. Et nullus ordo. pro quo hebrei legunt. & non ſūt ordines. & inde מִסְדְּרוֹנָה Miſderóna. pro quo beatus hieronymus tranſtulit poſticum. Iudi. 3. Per poſticum egreſſus eſt. Et aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamech. De quo vide infra in littera ſin.

סֵדֶר
Ordo.
מִסְדְּרוֹנָה
Poſticus.

סַהַר Sáhar. Rotundum. pro quo beatus hieronymus tranſtulit tornatilem. Canti. 7. Vmbilicus tuus crater tornatilis. Item סֹהַר Sóar. i. carcer. ſeu lacus rotundus quo vincti claudūtur. Geñ. 40. Miſit eos in carcerem. pro quo hebrei legunt. Miſit eos in domum carceris.

סַהַר
Tornatilis
סֹהַר
Carcer.

סוג Sug. Auertere. auerti. conuerti. ſcilicet retrorſum. recedere. ſ. retro. 2. Regū. 1. Sagitta ionathe nunq̃ rediit retrorſum. ps. 43. Non receſſit retro cor noſtrum. ps. 52. omnes declinauerunt. ps. 128. Et conuertantur retrorſum omnes qui oderunt ſion. Eſa. 59. Et conuerſum eſt retrorſum cor noſtrum. Soph. 1. Et qui auertuntur de poſt tergū domini. Vide etiam de hoc ſupra in dictione נָסַג Naſag. & in de. סוג Sug. ideſt recedens. vel declinans. Prouer. 14. Viis ſuis replebitur ſtultus. pro quo hebrei legunt. De viis ſuis replebitur recedens vel declinans corde. ideſt recedens vel declinans a via recta ſiue a recto iudicio rationis. & ide סוּגָה Suga. ideſt vallata vel circundata. Canti. 7. Vallatus liliis.

סוג
Retro recedere.
Declinare
Retrorſum
conuerti.
Auerti.
סוּג
Recedens
סוּגָה
Vallatus.

סוד Sod. ſecretum. arcanum. conſilium: ſeu concilīū. Iob. 29. Quādo ſecreto erat deus in tabernaculo meo. & ſecundum litteram hebraicam poteſt etiam legi ſic. Quando ſecretum dei in tabernaculo meo. ſcilicet erat. ps. 24. firmamentum eſt dominus timentibus eum. pro quo beat⁹ hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem trāſtulit. Secretum domini timentibus eum. Prouer. 25. Et ſecretū extraneo ne reueles. Amos. 3. Niſi reuelauerit ſecretum ſuum ad ſeruos ſuos prophetas. Ponitur etiam pro conſilio vel concilio. ſcilicet ſecreto. Iob. 15. Nunquid conſiliū dei audiſti. Ps. 82. Super populum tuum malignauerunt conſilium. ps. 88. Deus qui glorificatur in conſilio ſanctorum. Ps. 110. In conſilio iuſtorum & congregatione. Hiere. 6. & ſuper concilium iuuenum ſimul. & in eodem. 15. Non ſedi in concilio ludentium. Ezech. 13. In concilio populi mei non erunt. & inde verbum הוּסַד Huſad. ideſt conſiliatus eſt ſeu conſilio decreuit. 2. Paralip. 3. Et hec ſunt fundamenta que iecit ſalomon vt edificaret domū dei. pro quo hebrei legunt. Et hec ſunt que conſiliatus eſt ſalomon ſiue que cō ſilio decreuit vt edificaret domum dei. Poteſt etiam deriua ri a dictione יָסַד Iaſad: que ſignificat fundare: ſeu fundamenta iacere: ſicut eſt in littera noſtra. & inde deriuatur. סַד Sad. quod ſignificat lignum perforatum quo pedes vincto rum continentur. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit neruum. Iob. 13. Poſuiſti in neruo pedem meum.

סוד
ſecretum.
concilium.
הוּסַד
conſiliari.
סַד
Neruus.

סוה Saue. velamen. & ſcribitur cum mem in principio & dicitur מָסוֶה maſue. Exo. 34. Poſuit velamen ſup faciem ſuam.

סוה
מָסוֶה
Velamen.

סוך Such. Vngere. purgare. ſcilicet ventrem. Deut. 28. & non vngeris oleo. Ruth. 3. Lauare igitur & vngere. 2. Regum. 12. Et lot⁹ vnctuſq; eſt. Ezech. 16. & vnxi te oleo. Dañ. 10. Sed neq; vnguento vnctus ſum. & inde אֲסוּךְ aſuch ideſt laguncula olei ſeu lecythus. 4. Reg. 4. Non habeo ancilla tua quicquā in domo mea niſi parum olei quo vngar Pro quo hebrei legunt. Non habeo ancilla tua in domo niſi lagunculam ſeu lecythum olei. Poteſt etiam eſſe verbum prime perſone futuri temporis. ſicut eſt in littera noſtra. ſignificat etiam predicta dictio purgare ventrem. Iudi. 3. for ſiāt purgat aluum in eſtiuo cenaculo. 1. Reg. 24. Ingreſſ⁹ eſt ſaul vt purgaret ventrem.

סוך
Vngere.
אֲסוּךְ
Laguncula
Purgare
uentrem.

סוס Sus. equus. hirūdo. Geñ. 49. Mordens vngulas equi. Exo. 14. Et omnis equitatus pharaonis. Et in eodem. 15. Ingreſſus eſt enim currus pharaonis cum curribus & equitibus eius. pro quo hebrei legunt. Ingreſſus eſt equus

סוס
Equus.
equitatus.

pharaonis.Ps.31. Nolite fieri ſicut equus & mulus. Ps. 32. fallax equus ad ſalutem. Reperitur etiam in genere femini no סוּסָה Suſa. Canti.1. Equitatui meo in curribus pharaonis. Et in plurali. סוּסִים Suſim. Deut.17. Non multiplicabit ſibi equos. Ps.19. Hi in curribus & hi in equis. Abach. 3. Qui aſcendis ſuper equos tuos. Et in eodem. Viam feciſti in mari equis tuis. ſignificat etiam quoddā genus auis. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit pullum. ſ. hirundinis: ſiue hirundinē. Eſa.38. Sicut pullus hirundinis ſic clamabo. Et aliquando mutat vau in iod. Hiere. 8. Turtur & hirundo & ciconia. & aliqui hebrei interpretantur grus.

סוּסָה Equitatus סוּסִים Equi.

סוּף Soph. finire. conſumere. conſumi. deficere. deeſſe. cōplere. Eſter. 9. Dies phurim idest ſortium obſeruētur a iudeis & ab eorum progenie que his cerimoniis obligata eſt. Pro quo hebrei legunt. Et dies phurim idest ſortium iſti non tranſeant a iudeis & memoria eorum non deſinat ſiue non finiatur a ſemine eorum. Ps.72. Subito defecerūt Eſa.66. Simul conſumentur dicit dominus. Dañ.2. Comminuet & conſumet vniuerſa regna. Hiere. 8. Congregās congregabo eos dicit dominus. pro quo hebrei legunt. cō ſumens conſumam eos dicit dominus. poteſt etiam deriuari a dictione אָסַף aſaph: que ſignificat congregare: ſicut eſt in littera noſtra. & ſimiliter Soph. 1. vbi dicitur. congregabo omnia a facie terre dicit dominus. congregans hominē & pecus: congregans volatilia celi & piſces maris. pro quo hebrei legunt. Conſumam ſeu finiam omnia dicit dominus conſumens hominem & pecus. De quo vide ſupra in dictione אָסַף Aſaph. & infra in dictione סָפָה ſapha. Ponitur etiā pro complere. Dañ. 4. ſermo completus ē ſuper Nabucho donoſor. Et inde סוֹף Soph. idest finis .terminus ſummitas Ecc'ſ. 7. In illa enim finis cunctorum admonetur. Et ī eodem. 12. finem loquendi pariter omnes audiamus. Pōitur etiam pro ſūmitate. 2. Paralipo. 20. Et inuenietis illos in ſūmitate torrentis. Item סוּף Suph. idest iuncus ſeu papirus aut carectus. Exo. 2. Et expoſuit eum in carecto. Et in eodē Que cum vidiſſet ciſtellam in papirione. Eſa.19. Calamus & iuncus marceſcent. Significat etiam pelagus. Ione. 2. Pelagus operuit caput meum. & īde dicitur. יַם סוּף Iamſuph idest mare pelagoſum: quia eſt quaſi pelagus ingrediens a mari oceano & non habens exitum aliunde: vel quia in ripa eius oriuntur iunci ſiue papiri. Tranſlatio noſtra traduxit mare rubrum. eo quod habet arenas rubeas. Exo. 15 Tulit autem moyſes iſrael de mari rubro. Ps.105. Et irritauerunt aſcendentes mare rubrum. Et in eodem. Et increpauit mare rubrum. Et inde סוּפָה Supha. idest tempeſtas .turbo. Iob. 21. Et ſicut pauilla quam turbo diſpergit. Eſa.5. Et rote eius quaſi impetus tempeſtatis. Et in eodem. 17. Et ſicut turbo coram tempeſtate. Oſee. 8. Ventum ſeminauerūt & turbinem metent. Naum. 1. Dominus in tēpeſtate & turbine vie eius. Et in plurali סוּפוֹת ſuphoth. Eſa. 21. Sicut turbines ab Africo veniunt.

finire. Deficere. Cōſumere. Cōgregaſ. Complere סוֹף Finis. Cūmitas. סוף Carectus. Papirio. Juncus. Pelagus. יַם סוּף Mare rubrum. סוּפָה Turbo. Tēpeſtas. סוּפוֹת Turbines

סוּר Sur. Recedere. declinare. diuertere. ammouere. ſeparare. auferre. Geñ. 19. Declinate in domum pueri veſtri Et in eodem. Vt diuerterent ad eum. Exo. 3. Vadam & videbo viſionem hanc. pro quo hebrei legunt. Recedam ſiue declinabo & videbo viſionem hanc. idest recedam de loco in quo ſto: & vadam ad videndam viſionem hanc. Et in eodem. Cernens autem dominus q̄ pergeret ad videndum. Et in eodem. 32. Receſſerunt cito de via. Nu. 12. nubes quo q̄ receſſit que erat ſup tabernaculo. & ī eo. 14. Receſſit ab eis omne preſidium. Et in eodem. 16. Recedite a tabernaculis impiorum. Ruth. 4. Declina pauliſper & ſede hic. p̄s. 13 Omnes declinauerunt. Ps. 36. Declina a malo & fac bonū. Ps. 118. Declinate a me maligni. Hiere. 17. Recedentes a te in terra ſcribentur. Oſee. 4. Separatum eſt conuiuium eorum. Et in eodem. 7. Et receſſerunt a me. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Preuaricati ſunt in me. nā in hebreo non habetur a me ſed in me. Amos. 6. Et auferetur factio laſciuientium. idest recedet. & aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamach. Oſee. 9. Sed & ve eis cum receſſero ab eis. Sed in predicto loco in hebreo magis proprie legitur incarnatio mea ex eis. De quo dictum eſt ſupra in dictione בָּשַׂר Baſar. ſignificat etiam auferre vel ammouere. Geñ. 38. Que depoſitis viduitatis veſtibus. pro quo hebrei legunt. Et abſtulit veſtes viduitatis ſue. Et in eo. 49. Non auferetur ſceptrum de iuda. Deut. 7. Auferet dominus a te omnem langorem. Vbi ponitur verbum tertie coniugationis. idest recedere faciet. 2. Reg. 5. Niſi abſtuleris cecos & claudos. 3. Regum. 15. Inſuper & maacham matrem ſuam amouit ne eſſet princeps. Iob. 27. Viuit deus qui abſtulit iudicium meum. Eſa. 17. Ecce damaſcus deſinet eſſe ciuitas. idest auferetur ne ſit ciuitas. Ezech. 21. Aufer cydarim: tolle coronam. Dañ. 12. Cum ablatum fuerit iuge ſacrificium. & inde סוּרָה Sura. pro quo beatus hieronymus trāſtulit captiuam. idest recedens vel ablata de terra ſua. Eſa. 59. Tranſmigrata & captiua. & inde סָר Sar. idest triſtis vel indignans: eo quod recedit a conſortio hominum. 3. Regū 21. Venit ergo Achab in domum ſuam indignans. & ī genere femino סָרָה Sara. vt in eodem. Vnde anima tua cōtriſtata eſt. & aliquando ſcribitur ſupradictum verbum cū duplici res & dicitur סָרַר Sarar. idest ſubuertere. peruertere. declinare. ſcilicet a via recta. Threñ. 3. Semitas meas ſubuertit. Oſee. 4. Sicut vacca laſciuiens declinauit iſrael. Vbi ponitur verbum & nomen ſeu participium ab eo deriuatum. ac ſi diceret. Sicut vacca declinans declinauit iſrael. Et inde סוֹרֵר Sorer. idest peruerſus. ſiue declinans a via recta: aut proteruus vel contumax. Deut. 21. filium contumacem & proteruum. vbi ponitur pro contumace. Et in eodē filius noſter proteruus & contumax eſt. vbi ponitur pro ꝓterno. Ponitur etiam pro incredulo. idest apoſtata. Eſa. 65. Ad populum incredulum. Oſee. 9. Omnes principes eius recedentes. idest declinantes a via recta. Zach. 7. & auerterunt ſcapulam recedentes. & inde סָרָה Sara. idest diſceſſio. preuaricatio. Deut. 13. quia locutus eſt vt vos auerteret a domino deo veſtro. pro quo hebrei legunt. Quia locutus eſt receſſionem vel preuaricationem contra dominum deum veſtrum. Et inde סוֹרִי Sure. pro quo beatus hieronymus tranſtulit prauum. Hiere. 2. Quomodo ergo conuerſa es mihi in prauum vinea aliena. Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat palmites ſeu ramos. & legunt ſic. Quomodo ergo conuerſa eſt mihi in palmites vince aliene ſiue extranee. Item סוּר Sur. nomen eſt cuiuſdam porte in templo ſalomonis exiſtentis. 4. Regum. 11. Tertia pars ſit in porta ſeir Debet legi ī porta ſur.

Separari. Preuaricari. Auferre. סוּרָה captiua סָר Indignās סָרָה Cōtriſtata סָרַר ſubuertere Declinare סוֹרֵר contumax proteruus Incredul⁹ recedētes. סָרָה receſſio. סוֹרִי Prauum. Palmites סוּר Sur.

סוּת Suth. Pallium ſeu coopertorium. Geñ. 49. & in ſanguine vue pallium ſuum. Et ſolum inuenitur in predicto loco.

סָחַב Sachab. Trahere. detrahere. deiicere. ſeu abiicere. putreſcere. lacerare. 2. Regum. 17. Et trahemus eam ī torrentem. Hiere. zz. Putrefactus & proiectus extra portas ieruſalem. Et in eodem. 49. Si non deiecerint eos paruuli gregis. Ponitur etiam pro lacerare. Hiere. 15. Et canes ad lacerandum. & inde סְחָבוֹת Sechaboth. idest panni lacerati & abiecti pre nimia vetuſtate. Hiere. 38. Tulit inde veteres pānos. Et in eo. Pone veteres pannos & hec ſciſſa & putrida ſub cubito manuum tuarum.

Palliū. סָחַב Trahere putreſcere Deiicere. lacerare. סְחָבוֹת Panni ueteres.

Universidad de Deusto
Biblioteca

סָחָה Radere.

סְחִי erradicatio

סָחַף Abradere. inundare

Computre scere.

סָחַר Circuire.

סְחַרְחָר Cõturbari

סֹחֵר mercator. negociator

סְחֹר סְחוֹרָה negociatio

סָחַר negociari.

סֹחֵרָה Clypeus Protectio

סַחֲרֶת Pariꝰ. lapis.

סָחִישׁ Que ſponte naſcitur

סִיג Scoria.

סִיגִים Rubigo. Scoria.

סִיר Olla.

סָחָה Sacha. Radere. abradere. Ezech. 26. Et radam pulue= rem eius de ea. Et inde סְחִי Sechi. ideſt abraſio. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit erradicationem. Threñ. 3. Eradicationem & abiectionem poſuiſti nos.

סָחַף Sachaph. Abradere. inundare. computreſcere. Pro= uer. 28. Similis eſt imbri vehementi in quo paratur fames. Pro quo hebrei legunt. Imber abradens ſiue inun= dans & abſq; pane. ſed beatus hieronymus tranſtulit ſenſũ Ponitur etiam pro computreſcere. Hiere. 46. Quare com putruit fortis tuus.

סָחַר Sachar. Circuire. circunuoluere. negociari. vt Hiere. 14. Propheta nãq; & ſacerdos abierunt in terram. Pro quo hebrei legũt. Propheta namq; & ſacerdos circuie= runt in terram. ideſt huc atq; illuc abierunt non inuenien= tes requiem. Et aliquando duplicatur littera cheth & litte ra res & dicitur סְחַרְחָר Secharchar. ps. 37. Cor meum con turbatum eſt. Pro quo hebrei legunt. Cor meum circũuol= uitur. ideſt fluctuat: & ſic tranſtulit beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. & inde dicitur סֹחֵר Socher. ideſt mer cator ſeu negociator: eo quod circuit regiones & vadit huc atq; illuc. Geñ. 23. quadringentos ſiclos argẽti probate mo nete pro quo hebrei legunt. Quadringentos ſiclos argen ti tranſeuntis mercatori vel negociatori. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Et in eo. 37. Et pretereuntibus madianí= tis negociatoribus. Eſa. 23. Cuius negociatores principes Ezech. 27. Carthaginẽſes negociatores tui. ꝑ quo hebrei legũt. Tharſis negociatrix tua. vbi põitur tharſis ꝑ cartha gine. Et in eodem. Venerunt ad te negociatores tui. Et in eodem. Negociatores populorum ſybilauerunt ſuper te. & inde סָחַר Sechar. ſiue סְחוֹרָה Sechora. ideſt negociatio ſiue mercimonium. Prouer. 3. Melior eſt acquiſitio eius nego= ciatione argenti. Pro quo hebrei legunt. Melior eſt nego ciatio eius negociatione argenti. Et in eodem. 31. Quia bo na eſt negociatio eius. Eſa. 23. Et facta eſt negociatio genti= um. Et in eodem. & erit negociatio eius & merces eius ſan ctificate domino. Et in eodem. 45. Labor egypti & nego= ciatio ethiopie. Ezech. 27. Et negociatio manus tue. Scri= bitur etiam cum mem in principio & dicitur מִסְחָר Miſ= char. 3. Regum. 10. & negociatores vniuerſiq; ſcruta vendẽ tes. Pro quo hebrei legunt. Et negociatio negociatorũ ſeu ſcruta vendentium. Sunt autem ſcruta res parui valoris. & inde verbum סָחַר Sachar. ideſt negociari. Geñ. 34. Terra in poteſtate veſtra eſt: exercete negociamini & poſſidete eam. Et in eodem. Negocientur in terra & exerceant eam. Et inde סֹחֵרָה Sochera. ideſt clypeus rotundus ſecundũ he breos. Ps. 90. ſcuto circũdabit te veritas eiꝰ. ꝑ quo he. le. ſcu tũ & clypeus veritas eiꝰ. & btũs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trã ſtulit. Scutũ & ꝓtectio veritas eius. & inde סַחֲרֶת ſocháreth i. lapis p̃cioſus. ꝑ quo btũs hiero. trãſtulit. lapidẽ pariũ. Eſter. 1. Sup pauimẽtũ ſmaragdino & pario ſtratum lapide.

סָחִישׁ Sachis. Renaſcentia que ex radicibus ſeminis oriun= tur: ſeu que ſponte naſcuntur. 4. Reg. 19. In ſecũdo autem anno que ſponte naſcuntur.

סִיג Sig. Scoria. rubigo. Ezech. 22. Verſa eſt míhi domus iſrael in ſcoriã. & declinatur pluraliter סִיגִים Sigim. Prouer. 25. Auſer rubiginem de argento. Et in eo. 26. quo modo ſi argẽto ſordido ornare velís vas fictile. i. argẽto ru biginoſo vel cũ ſcoría. Eſa. 1. Argentũ tuũ verſum eſt i ſco riã. Et in eodem. & excoquam ad purum ſcoriam tuam.

סִיר Sir. Lebes. olla. ſpina. Exo. 16. Quando ſedebamus ſuper ollas carnium. Quod in hebreo legitur ſingula riter. ſcilicet ſuper ollam carnium. 4. Regum. 4. Mors in olla. Eccl's. 7. Sicut ſonitus ſpinarum ardentium ſub olla. Hiere. 1. Ollam ſuccenſam ego video. Ezech. 24. Pone ol lam. Et in plurali סִירוֹת Síroth. Exo. 27. facieſq; inꝰſus eiꝰ lebetes. 2. Paralipo. 35. Pacifícas vero hoſtias coxerunt in lebetibus. Amos. 4. Et reliquias veſtras in ollis feruentí= bus. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et reliquias ve ſtras in ſagenis piſcium vel piſcatorum. De quo vide ſupra in dictione דּוֹג Dog. & in dictione דָּגָה Daga. Item סִיר Sír ideſt ſpina. tribulus. & ſolum inuenitur in numero plurali ſcilicet סִירִים Sirim. Eccl's. 7. Sicut ſonitꝰ ſpinarum. Oſee. 2. Sepiam viam tuam ſpinis. Naum. 1. Sicut ſpine ſe inuí= cem complectuntur. Reperitur etiam סִירוֹת Síroth. ſecun= dum terminationem pluralem femininorum. Ps. 57. Prí= uſq; intelligerent ſpine veſtre rhamnum. Hebrei tamẽ prí mam ſignificationem ſequentes legunt ſic. Priuſq; intelli= gerent ideſt ſentirent olle veſtre rhamnum.

סִית Sith. ſuadere. perſuadere. incitare. decipere. ſeducere. auertere. Deut. 13. Sí tibi voluerit perſuadere frater tu= us. Ioſ. 15. Que ſuaſa eſt a víro ſuo. 1. Regum. 26. Si domí= nus incitauit te aduerſum me. 2. Regum. 24. Commouít= q; dauid in eis. ideſt perſuaſit. 3. Regum. 21. Concitauit enim eum iezabel vxor ſua. 4. Regum. 18. Nolite audire ezechiam qui decipit vos. 2. Paralipo. 32. Num ezechías decepit vos. Et in eodem. Nec vana perſuaſione deludat. Iob. 1. Tu autem commoniſti me aduerſus eum. ideſt per= ſuaſiſti vel incitaſti me. Et in eodem. 36. Igitur ſaluabit te de ore anguſto. Pro quo hebrei legunt. Et etiam ſuaſit te de ore anguſto vel de ore tribulantis vel hoſtis. ideſt ſuaſit te ne incideres in os eius. vel ſic. Auertit te de ore anguſto. & eſt idem ſenſus cum littera noſtra. Et in eodem. Non te er= go ſuperet ira. ideſt ne incitet te. Hiere. 38. Seduxerunt te & preualuerunt aduerſum te. Ponitur etiam pro auertere. 2. Paralipo. 18. Atq; auertit eos ab illo. ideſt ſuaſit vel inci= tauit eos vt diuerterent ab eo.

סָכַךְ Sachach. Cooperire. velare. tegere. protegere. vt Ex= xo. 25. Tegant expandentes alas. Iob. 10. Oſſibus & neruís compegiſti me. Pro quo hebrei legunt. texiſti me ſeu protexiſti me. Ezech. 28. Tu cherub extentus & prote= gens. Et in eodem. Et perdidí te o cherub protegens. & cõ muniter ſcribitur cum ſimplici caph. Exo. 40. Dimitteſq; ante illam velum. Pro quo hebrei legunt. Velabís ſeu pro teges arcam cum velo. 3. Regum. 8. Et protegebant che= rubím arcam & vectes eius. Iob. 3. Et circundedit eum deꝰ us tenebrís. Pro quo hebrei legunt. Et texit ſeu protexit deus pro eo. Et in eodem. 38. Quís concluſit oſtiis mare .i. qs velauit. & ĩ eo. 40. ꝓtegũt vmbre vmbrã eiꝰ. ps. 90. ſcapulís ſuís obũbrabit tíbi. i. ꝓtegет te. Threñ. 3. opuiſti ĩ furore. & ĩ eo. oppoſuiſti nubẽ tíbi. & aliqñ ſcribitur cũ ſin loco ſamach. Exo. 33. & ꝓtegã te dextera mea. & ĩde סוֹךְ ſuch i. vmbraculũ. ſeu tabernaculũ vel tẽtoriũ. ps. 26. Qm̃ abſcõ dit me in tabernaculo ſuo. Et aliqñ ſcribitur cũ ſin loco ſa= mach. Threñ. 2. & diſſĩpauit q̃ſĩ hortũ tẽtoriũ ſuũ. dr̃ ẽt סַךְ Sach. ps. 41. Qm̃ trãſibo vſq; ad locũ tabernaculi admira= bilis. ſcribitur ẽt cũ he in fine & dr̃ סֻכָּה ſuca. Eſa. 4. Et ta= bernaculũ erit in vmbraculũ dieí. & in plu. סֻכּוֹת Sucoth. Le uit. 23. Erũt ferie tabernaculorũ ſeptẽ diebus dñí. Et ĩ eo. & habitabitis in vmbraculis ſeptẽ diebus. & ĩ eo. manebit ĩ ta bernaclís. & ĩde מִסָּךְ maſach. i. tẽtoriũ: ſeu velũ aut ꝓtectio Exo. 26. facies & tẽtoriũ ĩitroitu tabernacli. Nu. 4. & depo nẽt velũ qđ pẽdet añ fores. ps. 104. ſpãdit nubẽ ĩ ꝓtectiõe & inde סֹכֶךְ ſochech. i. tentoriũ ſeu vmbraculũ ex corío & tabulis fabrefactũ quo expugnatores vrbiũ vtũtur propter lapides & tela que de muro mittuntur. Naum. 2. Velocí ter aſcendet muros eius: & preparabitur vmbraculum. Et

סִירוֹת lebetes.

סִיר Spina.

סִירִים Spine.

סִירוֹת

סִית Perſuade re. Suadere. Incitare. Concitare

Decipere. deludere.

Auertere i

Seducere

סָכַךְ Tegere. Cõpingeꝛ. Protegeꝛ

Velare.

Cõcludere

Obũbraꝛ. Operire.

סוֹךְ Taberna= culum. Tentoriũ.

סָךְ

סֻכָּה Umbracu lum.

סֻכּוֹת tabernacu la.

מָסָךְ tentorium Velum. Protectio

סֹכֶךְ Umbracu lum.

מוסך inde מוסך Muſach.4.Reg.16.Muſach quoq; ſabbati. & dicunt hebrei q; erat tentoriū quoddam in atrio tēpli ſubter quod erant cuſtodes templi in ſabbatis.

סָכַל Sachal.ſtulte agere.ſeu ſtulte operari.īſanire.īnfatuare.fatuum ſeu ſtultum eſſe.Geñ.31. Stulte operatus es.1.Regum.13.Stulte egiſti: nec cuſtodiſti mandata domini.& in eo.26.Apparet enī quod ſtulte egerim.2.Reg.15. Infatua queſo domine conſilium achitophel.Eſa.44. Et ſcientiam eorum ſtultam faciens.& inde סֵכֶל Séchel. ideſt ſtultícia.fatuitas.vt Eccl's.10.Poſitum ſtultum in dignitate ſublimi.pro quo hebrei legunt.Poſitam ſtulticiā.Et ſi ſcríbatur cum littera ſin loco ſamach poteſt legi ſic.Poſitū intellectū in dignitate ſublimi.& ſic legunt aliqui hebrei. nā aliquando ponitur ſin loco ſamach & econuerſo.vt dictum eſt in precedentibus:& vt infra dicetur.& inde סִכְלוּת Sichluth.ideſt ſtulticia.inſipientia.error.vt Eccl's.2. Trāſiui ad contemplandam ſcientiā erroreſq; & ſtulticiam. Et in eo. Et vidi q; tantū precederet ſapientia ſtulticiā quātū differt lux a tenebris.& in eo.7.Errorem imprudentiū. Et in eo. 10.precioſior eſt ſapientia parua q; gloria ad tēpus ſtultícia Et aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamach.vt ſupra in eo. 1.Vt ſcirem prudentiam atq; doctrinam erroreſq; atq; ſtulticiam.& inde סָכָל Sachal.ideſt ſtultus.fatuus.inſipiens. Eccl's.10.Sed & in via ſtultus ambulans cum ipſe inſipiens ſit omnes ſtultos eſtimat.Hiere.5.Audí populeſtulte.

סָכַל Stulte operari. Stulte agere. Infatuare Stultū facere. סֵכֶל Stultícia. סִכְלוּת ſtulticia. Error.

סָכַן Sachan.comparare.aſſimilare.aſſimilari. equalē ſeu cōparem eſſe. acquieſcere.intelligere.preuidere.conſueſcere.Iob.15.Arguis verbis eum qui non eſt equalis tibi.Et in eodem.zz.Nunquid deo poteſt comparari homo. Et in eodem.34.Non placebit vir deo etiam ſi cucurrerit cum eo.ideſt non comparabitur vir deo. Et aliqui hebrei dicunt q; ſignificat prodeſſe ſeu conferre. Vndeī predicto loco ipſi legunt. Quid prodeſt vel quid confert homo cum cucurrerit cum deo.ſiue cum complacuerit cum deo. Et in eodem.35.Non tibi placet quod rectum eſt:vel quid tibi p deritſi ego peccauero.pro quo hebrei legunt. Quid tibi confert & quid tibi proderit ſi ego peccauero Significat etiam acquieſcere.Iob.22.Acquieſce igitur ei & habeto pacē. Item ſignificat intelligere ſeu preuidere.Iob.zz. etiam cū perfecte fuerit ſcientie.pro quo hebrei legunt.etiam ſi intelligat in eis: ſiue ſuper eos intelligens. ſed beatus Hieronymus tranſtulit ſenſum.Ps.138.Et omnes vias meas preuidiſti.Significat etiam conſueſcere.Nu.22. Dic quid ſimile vnquam fecerim tibi.pro quo hebrei legunt. Nunquid conſueſcens conſuevi vt facerem tibi talia.Significat etiam periclitarí.pro quo beatus hieronymus tranſtulit vulnerare.Eccl's.10.Qui ſcindit ligna vulnerabitur ab eis. p quo hebrei legunt.periclitabitur ab eis.Vnde periculum ipſi vocant סְכָנָה Secana.& inde מִסְכֵּן Miſchen.ideſt pauper. egenus.Eccl's.4.Melior eſt puer pauper & ſapiens.Et in eodē 9.Inuentuſq; eſt in ea vir pauper & ſapiens. Et in eodem. Sapientia pauperis contempta eſt.& inde מִסְכְּנוּת Miſchenuth.ideſt paupertas.penuría.Deut.8.vbi abſq; vlla penuría comedes panem tuum. Item סוכן Sochen .i.cellariū ſeu apotheca.Tabernaculum:ſiue cubicularius: vel theſaurarius.Eſa.22.Ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo Et in genere feminino סֹכֶנֶת Sochéneth. 3. Regum .1. Et foueat eum dormiatq; in ſinu ſuo.pro quo hebrei legunt. Et ſit ei cubicularía:dormiatq; in ſinu ſuo. & inde מִסְכְּנוֹת Miſchenoth.ideſt apothece: ſeu tabernacula vel cellaria.Exo.1.Edificauerunt vrbes tabernaculorum pharaoni.2.paralipo.32.Apothecas quoq; frumenti vini & olei. Ponitur etiam pro munitionibus.2.Paralipo.8.Et alias ciuitates munitiſſimas edificauit in emath.Et in eodem. Et omnes vrbes firmiſſimas que fuerunt ſalomonis.Et in eodem 16.Et vniuerſas vrbes neptalim muratas.Et in eodem.17. Et edificauit in iuda domos ad inſtar turrium vrbeſq; muratas.Et inde מְסוּכִן Meſucan.Pro quo beatus hieronymus tranſtulit fortem.Eſa.40.forte lignum & imputribile elegit artifex ſapiens.

סָכַן Sichſach.Miſcere.concurrere facere.Eſa.19.Et concurrere faciam egyptios aduerſus egyptios.

סָכַר Sachar.claudere.obturare.concludere.tradere. Geñ. 8.Et clauſi ſunt fōtes abyſſi.ps.62. Quia obſtructum eſt os loquentium iniqua.Eſa.19. Et tradam egyptum in manu dominorum crudelium.pro quo hebrei legunt. Et concludam egyptum.Et inde שְׂכַר Secher.cum ſin in principio loco ſamach.ideſt lacuna ſeu ſtagnum vbi aque claudúntur.Eſa.19. Omnes qui faciebant lacunas ad capiendos piſces.

סָכַת Sacath.Attendere.auſcultare.Deut.27.Attēde & audi iſrael. Item סִכּוּת ſicuth.nomen idoli ſecundum hebreos.Amos.5.Et portaſtis tabernaculum moloch deo veſtro.Pro quo hebrei legunt.Et portaſtis ſicuth regem veſtrum ſeu regis veſtri aut moloch veſtri.q; ſi pro סִכּוּת ſicuth ponatur סֻכַּת ſuchath. tunc ſignificat tentorium ſeu tabernaculum.ſicut eſt in littera noſtra:vt dictum eſt ſupra in dictione סָכַךְ ſachach.

סַל Sal.Caniſtrum.cartallus. Geñ.40.Et in vno caniſtro quod erat excelſius.Et in plurali סַלִּים Salim.Vt in eodem.Et ego vidi ſomnium q; tria caniſtra farine haberem ſuper caput meum.Et in eodem. Tria caniſtra tres adhuc dies ſunt. Reperitur etiam duplicatum. & dicitur סַלְסִיל Salſil.vt Hiere.6.Quaſi vindemiator ad cartallum.vbi ponitur סַלְסִלוֹת Salſiloth in numero plurali.ideſt cartalli ſeu caniſtra. Et aliqui hebrei dicunt quod a predicta dictione deriuatur סֶלָה Séla:per additionem he in fine:& ſignificat ſemper.De quo vide in ſequenti dictione.quia ſecundū alios inde deriuatur.

סָלַל Salal.Iter vel viam facere.viam preparare. Iter prebere.exaggerare.ideſt viā inequalem & aſperā ſternere lapidibus & lignis & eleuare humiliora & deprimere altiora vt ſit via plana.calcare.terere ſeu opprimere.Iob.19. Et fecerunt ſibi viam per me.Ps.67.Iter facite ei qui aſcēdit ſuper occaſum.Eſa.57.viam facite prebete iter.vbi eadem dictio bis ponitur.Et in eodem.26.Planum facite iter Pro quo hebrei legunt.Exaggerate exaggerate iter.i. planum facite iter.ſicut eſt in littera noſtra.Ponitur etiam pro terere vel calcare.Hiere.18.vt ambulent per eas itinere nō trito.Et in eodem.50.Tollite de via lapides & redigite in aceruos. Pro quo hebrei legunt.Calcate vel triturate eam ſicut aceruos. ſcilicet meſſis.poteſt etiam intelligi ſicut eſt in littera noſtra.ponitur etiam pro opprimere.Iob.30.oppreſſī quaſi fluctibus ſemitis ſuis.Sed etiam in predicto loco hebrei legunt.Et iter fecerunt ſuper me ſemitis interítus ſui.Ponitur etiam pro retinere.Exo.9. Adhuc retines populum meum.Pro quo hebrei legunt. Adhuc calcas populum meum.ideſt ſubiicis.Alii vero legunt ſic.Adhuc eleuaris contra populum meum.Nā ſecūdū hebreos ēt ſignat eleuare.Prouer.4. Arripe illam & exaltabit te.pro quo ipſi legunt.Eleua illam & exaltabit te.& in predicto loco duplicatur littera ſamach & littera lamed. & inde מְסִלָּה Meſilla ſiue מַסְלוּל maſlul.i. via trita ſeu ſtrata. aut ſemita. Nu. 20.Per tritam gradiemur viam. 2. Regum.20.Iacebat in media via. Et in eodem. Amouit eum de via in agrum Eſa.11. Et erit via reſiduo populi mei. Et in eodem.35.

munitiōes

Murate.

מְסוּכִן Fortis.

סֻכָּר Concurrere facere.

סָכַר Claudere. Obturare. Tradere.

שְׂכַר lacuna.

סָכַת Attendere

סְכוֹת Tabernaculum.

סַל Caniſtrum

סַלִּים Caniſtra.

סַלְסִיל cartallus

סַלְסִלוֹת caniſtra

סֶלָה

סלל

סְלָלָה Tria via. Via.

סָלַל Alia facer. Iter facer. prebeſ iter

exaggerar

Terere. Calcare.

Opprimer

Retinere.

Eleuare.

Semita. מְסִלּוֹת

Semite.

Et erit ibi semita.Et in plurali מְסִלּוֹת mesiloth.Iudi.20.in illa quoq; fuga palantes in diuersa tendentes occiderunt quinq; millia viros.Pro quo hebrei legunt. Et occiderunt in viis quinq; millia viros.ps.83.Ascensiones in corde suo Pro quo beatus hiero.in ps.iuxta he.ve.transtulit . Semite in corde suo.Esa.33.Dissipate sunt vie.Et in eodē. 49. Et semite mee exaltabuntur.Ponitur etiam pro gradibus. 2. Paralip.9.Ex quibus fecit salomon gradus in domo domini.Et inde סוֹלֵלָה Solela .idest agger seu munitio ex quib9 expugnantur ciuitates.2.Reg.20.Et circundederunt munitionibus ciuitatem.idest aggeribus ad expugnandam ciuitatem.Esa.37 . Et non mittet in circuitu eius aggerem. Hiere.6.Et fundite contra ierusalem aggerem. & in plurali סוֹלְלוֹת Soleloth. Vt in eo.32. Ecce munitiones extructe sunt aduersum ciuitatem.Et in eodem. 33 . Que dextructe sunt ad munitiones & ad gladium.& a predicta dictione deriuatur סֶלָה Séla.pro quo btūs hiero.transtulit sp. Abach. 3.Deus ab austro veniet & sanctus de monte pharan semper.& licet in aliquibus bibliis nostris non habetur predictum aduerbium semper:tamen in bibliis nostris antiquis habetur sicut predictum est.Et in eodem. Iuramēta tribus q; locutus es.vbi in hebreo additur predicta dictio סֶלָה Séla.scilicet que locutus est semper .Et in eodem . Denudasti fundamentum eius vsq; ad collum.vbi similiter in hebreo additur predicta dictio סֶלָה séla.scilicet vsq; ad collum semper.Et frequenter reperitur in psalmis .vt.Ps.4. Et queritis mendacium.pro quo beatus hieronymus in psal.iuxta he.ve.transtulit.Querentes mendacium semper. & in eo. Et compungimini.pro quo beatus hiero.transtulit.Et tacete semper.Ps.7.& gloriam meam in puluerem deducat. p quo beatus hiero.transtulit.& gloriam meam in puluerem collocet semper.Ps.9.In operibus manuum suarum comprehensus est peccator.pro quo beatus hiero.transtulit. In opere manuum suarum corruit impius: meditatio semper Et similiter in aliis psalmis ponitur predicta dictio. p quo lxx. interpretes Diapsalma posuerunt:vt ait beatus hieronymus in epistola ad marcellam.& nota q predicta dictio non ponitur nisi in psalmis & in cātico Abachuc supra allegato.Potest etiam significare eleuationem vl exaltationē. vt vbicunq; ponatur:ibi canens vel psallens debet eleuare vocem & mentem ad deum.Vide etiam de hoc beatū hieronymum in predicta epistola ad marcellam de diapsalmate.& in explanatione psalmi quarti.& Burgeñ.in additione tertia psalmi.83.

Semite.

Gradus. סוֹלָלָה

Munitio.

Agger.

סוֹלְלוֹת Munitiões.

סֶלָה Semper.

סָלָא Estimare. Conferre.

סָלָא Sala.estimare.equiparare.cōferre. Threñ.3.&amicti auro primo.p quo he.le.Estimati siue equiparati auro.scribitur ēt cū he in fine loco aleph.Iob.28 . Nō cōferetur tinctis indie coloribus . idest non comparabitur.

סָלַד Affligere.

סָלַד Salad.Affligere.Iob.6 . Vt affligēs me dolore nō parcat.Et solum inuenitur in predicto loco.& dicunt hebrei q significat exurere.

סָלָה Spernere Auferre. Deiicere.

סָלָה Sala. Deiicere.spernere.calcare.ps.118.spreuisti omnes discedentes a iudiciis tuis.Threñ. 1 . Abstulit oēs magnificos meos.pro quo hebrei legunt . Calcauit seu deiecit omnes magnificos meos . significat etiam conferre . Iob.28.Non conferetur tinctis indie coloribus.De quo vide supra in dictione סָלָא sala cum aleph in fine. Item סֶלָה séla. idest semper. De quo vide supra in dictione סָלַל salal.

סָלַח Dimittere Ignoscere propiciari

סָלַח Salach.parcere.propiciari.dimittere.scilicet peccatū. Leuit.4.& dimittetur ei. Nu.14.Dimitte obsecro peccatum populi huius.Et in eodem. Dimisi iuxta verbū tuū. Deut.29.Et dominus non ignoscat ei.Ps.24.Et propicieberis peccato meo.Ps.85.Quoniam tu domine suauis & mitis . Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he. ve.transtulit.Tu enim es domine bonus & propiciabilis.i. bonus & parcens.& inde סְלִיחָה selicha . idest propiciatio. ps.129.Quia apud te propiciatio est.

סְלִיחָה ppiciatio.

סֻלָּם Scala.

סֻלָּם Sulam.scala.Geñ.28.Viditq; in somnis scalam stantem.& solum inuenitur in predicto loco.

סְלוֹן offēdiculū.

סְלוֹן silon.spina.tribulus.beatus hieronymus transtulit offendiculum.Ezech.28.Et non erit vltra domui israel offendiculum amaritudinis.pro quo hebrei legunt . & nō erit vltra domui israel in tribulum amaritudinis .& in plu. סַלּוֹנִים salonim. Ezech.2.Quoniam increduli & subuersores sunt tecum.pro quo hebrei legunt.Quoniam increduli & spine sunt tecum.idest pungentes sicut spine.

Tribulus. סַלּוֹנִים

Subuersores.

Spine.

סַלְסַל Arripere. Exaltare. סַלְסֵל

סַלְסַל Salsal.Arripere.Prouer.4.Arripe illam & exaltabit te.Hebrei tamen dicunt q significat exaltare. seu eleuare.vnde in predicto loco ipsi legunt. Exalta illam & exaltabit te.Item סַלְסֵל Salsil.i.canistrum . seu cartalus. De quo vide supra in dictione sal.

סֶלַע Petra. סְלָעִים

סֶלַע Sélaa.petra.rupes.Nu.20.Loquimini ad petram coram eis.Et in eodem.24.Si in petra posueris nidum tuum.Et in plurali סְלָעִים selaim.ps.103 . petra refugium erinaciis.pro quo beatus hieronymus in ps. iuxta he. ve. transtulit.Petre refugium erinaciis.Significat etiam arcem vel fortalicium supra firmam petram positum.ps.17 .Dominus firmamentum meum.4.Regum.14. & apprehendit petram in prelio.idest arcem supra petram positam.ponitur etiam pro fortitudine.Esa.31.Et fortitudo eius a terrore transibit.2.Regū.22.Dominus petra mea. idest fortitudo mea.

Petre.

Firmamētum.

Fortitudo.

סְלָעִם attachus

סְלָעִם Salaam.Genus locuste.pro quo btūs hiero.trāstulit Attachum.Leuit.11.Atthachus atq; ophimachus.

סָלַף Mutare.

סָלַף Salaph.mutare.peruertere.s.verba recta & iusta. supplantare.Deut.16 .Munera excecant oculos sapiētiū & mutant verba iustorum.Prouer.21. vt detrahat impios a malo.idest mutet seu reflectat.Ponitur etiam pro supplātare.Iob.12.Et optimates supplantat.Prouer.15. Impietas autem peccatorum supplātat.Et in eodem.19. Stultitia hominis supplantat gressus eius.& inde סֶלֶף séleph.i.supplātatio.peruersio.mutatio.Prouer.11.Et supplantatio impiorum vastabit illos.Et in eodem.15.Qui autem immoderata est conteret spiritum.pro quo hebrei legunt.& peruersitas vel supplantatio in ea : contritio in spiritu.s.est.

סֶלֶף supplātare

סֶלֶף Supplātatio.

סָלַק ascendere.

סָלַק Salac. In lingua chaldaica significat ascendere . Dañ. 2.Tu rex cogitare cepisti ī stratu tuo.Pro quo hebrei legunt.Tu rex cogitationes tue super stratū tuū ascēderūt. Esdre.4.Iudei qui ascenderunt a te ad nos.

סֹלֶת Simila.

סֹלֶת Soleth.simila.Geñ.18.Accelera tria sata simile . Leuit.2.Simila erit eius oblatio.& in eodem.Pugillum plenum simile.

סַם aromata.

סַם Sam. Aroma.seu aromaticum.& solum inuenitur in numero plurali.Exo.30.Sume tibi aromata.Et in eodem.Galbanum boni odoris & thus.pro quo hebrei legūt Et galbanum aromatum.i.aromaticum & thus.

סְמָדַר Florentes flores fructū p̄ducere.

סָמַךְ Imponere.

סְמָדַר Semadar.vue immature.& proprie significat quando vince sunt in flore vel quando flores fructum p ducunt.Canti.2.& vinee florentes dederunt odorem suum & in eo.7.Si flores fructum parturiunt.idest producunt.

סָמַךְ Samach. Inniti.adiungere.imponere.s. manum super aliquem.stabilire.confirmare.sustentare.Exo. 29 Imponentq; Aaron & filii eius manus super caput illius. Leuit.8.Super cuius caput cum imposuissent Aaron & filii eius manum.Nu.8.Ponent filii israel manus suas super eos.Et in eodem.Leuite quoq; ponent manus suas super

capita bouꝝ. Et in eo.27. Et pone manū tuā ſup eū. Et in eodem. Et impoſitis capiti eius manibus. Deut.34. Quia moyſes poſuit ſuper eū manus ſuas. Eſa.36. Cui ſi innixus fuerit homo intrabit manū eius. Amos.5. Et innitatur manu ſua ſuper parietem. Significat etiā ſtabilire vel confortare aut confirmare ſeu fulcire. Geñ.27. frumento & vino ſtabiliui eum.2. Paralipo.32. Confortatuſq; eſt populus huiuſcemodi verbis. ps.36. Confirmat autem iuſtos dominus. ps.50. Et ſpiritu principali confirma me. ps.70. A te confirmatus ſum ex vtero. ps.87. Super me confirmatus eſt furor tuus. ps.110. Cōfirmata in ſeculū ſeculi. ps.111. Confirmatū eſt cor eius. ps.144. Alleuat dñs omnes qui corruūt. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. Suſtentat dñs omnes corruentes. Canti.2. fulcite me floribus. Eſa.26. Vetus error abiit. Pro quo hebrei legunt. Cogitatio. ſ. bona ſtabilita vel confirmata eſt. & beatus hieronymꝰ trāſtulit ſenſū. De quo vide ſupra in dictiōe יָצַר Iaſar. Eſa.59. Et iuſtitia eiꝰ ipſa confirmauit eū. Et in eodem.63. Et indignatio mea auxiliata eſt mihi. Pro quo hebrei legunt. Confirmauit ſeu ſtabiliuit me. Ezech.24. In qua confirmatus eſt rex babylonis aduerſus ieruſalem. Hebrei tamen in predicto loco legunt. In qua adiunctus eſt rex babylonis ad ieruſalē. Et inde סְמִיכָה Semicha. i. palliū eo quod adheret vel adiungitur homini· Iudi.4. Et operꝰtus ab ea pallio.

סָמַךְ Semel·ſimulachrū. imago. idolū. Deut.4. Ne forte decepti faciatis vobis ſculptam ſimilitudinem. Pro quo hebrei legunt. Ne forte decepti faciatis vobis ſculptile ſimilitudinē alicuiꝰ ſimulachri vel idoli. Ezech.8. Vbi erat ſtatutum idolum zeli. Et in eodē. Et ecce ab aquilone porte altaris idolum zeli in ipſo introitu.

סָמַן Saman. miliū. ſecundū tranſlationem noſtram: & ſcribitur cū nū in principio & dicitur נִסְמָן Niſman. Eſa.28. Et hordeum & miliū & vicia in finibus eius. Hebrei tamen dicunt q̄ eſt verbum ſeu participiū. & q̄ ſignificat ſignatum vel notatum. & in predicto loco ipſi legunt & hordeum ſignatum vel notatum. Vnde ſignum ſeu notam ipſi vocant סִימָן Siman.

סָמַר Samar. horripilare. inhorreſcere. Iob.4. Inhorruerunt pilli carnis mee. ps.118. Confige timore tuo carnes meas. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Horripilauit a timore tuo caro mea·Hiere.51. Adducite equū quaſi bruchū aculeatum. Pro quo hebrei legūt. Quaſi bruchū horripillatum. i. erectis crinibus. Item סַמָּר Samar. i. clauus Et additur ei mē in principio & dr̄ מַסְמֵר Maſmer & ſolū inuenitur in numero plurali. ſ. מַסְמְרִים Maſmeri vel מַסְמֵרוֹת Maſmeroth. 1. Paralipo.22. Ferrū quoq; plurimū ad clauos ianuarū. 2. Paralipo.3. Sed & clauos fecit aureos. Eſa.41. & confortauit eū clauis vt non moueretur. Hiere.10. Clauis & malleis compegit. & aliquādo ſcribitur cū ſin loco ſamach Vt Eccl's.12. Et quaſi claui in altum defixi.

סְנֶה Sene. rubus. Exo.3. Apparuit ei dñs in flāma ignis de medio rubi. Et in eodem. Quare nō cōburatur rubus. Deut.33. Benedictio illius qui apparuit in rubo. Et inde dicitur mōs סִינַי Sinai. i. mōs rubi; ſic dictus a rubo ibi exiſtēte in quo dominus apparuit.

סָנוֵר Sanuar. cecitas. & declinatur tantū pluraliter. ſcilicet סַנְוֵרִים Sanuerim. Geñ.19. Et eos qui foris erāt percuſſerunt cecitate. 4. Reg.6. Percute obſecro gentem hanc cecitate.

סַמְפֹנְיָא Sumphonía. ſymphonía. inſtrumentum muſicum. Dañ.3. Pſalterii & ſymphonie & vniuerſi generis muſicorum.

סָנְסִן Sanſin. ſurculus ſeu ramus. Beatus hieronymus tranſtulit fructus. Canti.7. Dixi aſcendam in palmam & apprehendam fructus eius.

סְנַפִּיר Senapir. penula. ſ. piſcium. vt Leuit.11. Omne quod habet penulas & ſquāmas. Et in eodē. Quidquid autem penulas & ſquāmas non habet.

סָעַד Saad. confortare. firmare. ſtabilire. fulcire. roborare. prandere. adiuuare. Geñ.18. Et confortetur cor veſtrum. Iudi.19. Et conforta ſtomachum tuum. & in eodem. Obſecro īquit vt pauxillum cibi capias & aſſumptis viribus. Pro quo he.le. Conforta obſecro nunc cor tuū. ps.17. & dextera tua ſuſcepit me. Pro quo btūs hieronymus in pſal. iuxta he.ve. tranſtulit. Et dextera tua confortauit me. Ps.103. Et panis cor hominis confirmet. i. cōfortet. ps.118. Adiuua me & ſaluus ero. Pro quo hebrei legunt. Conforta ſeu fulci me & ſaluus ero. Prouer.20. Et roboratur clementia thronus eius. Eſa.10. Vt cōfirmet illud & corroboret. Ponitur etiā pro prādere. quod eſt ſtomachū cōfortare. 3. Reg.13. Veni mecū domū vt prandeas. Et in lingua chaldaica ſignificat adiuuare. Eſd.5. Prophete domini adiuuantes eos. Et inde מַסְעָד Maſaad. i. fulcimentū ſeu fulcrū. 3. Reg.10. Fecit rex de lignis thinis fulcra domus dñi.

סַעַה Soaa. cōmotio. tēpeſtas. ps.54. A puſillanimitate ſpiritus & tempeſtate. Pro quo beatus hiero. in pſalterio iuxta he.ve. tranſtulit. A ſpiritu tēpeſtatis & turbinis. Vide etiam de hoc ſupra in dictione נָסַע Naſaa.

סָעִף Saiph. palmes. Ramus. cacumen. ſūmitas. ſ. arboris. caduerna. cogitatio· Eſa.17. In cacuminibus eius fructus eiꝰ. i. in ramis eiꝰ. & in eodē. 27. Et cōſumet ſūmitates eius. i. cacumina eius. Ezech.31. Abietes non adequauerūt ſūmitatē eius. i. cacumina eiꝰ. & in eodē. Et in ramis eius fecerūt nidos omnia volatilia celi. Ponitur etiā pro cacumine mōtiū ſeu petrarū. in quibus ſunt fiſſure cauernoſe: ſeu ſpelūce Iudi.15. Et deſcendens habitauit in ſpelunca petre etham. Vbi ponitur pro ſpelunca. Eſa.2. Et ingredientur in ſciſſuras petrarū & in cauernas ſaxorū. ubi ponitur pro cauernis. Et in eodē.57. Subter eminentes petras. i. ſubter cacumina petrarū. Significat etiā cogitationes. Iob.20. Idcirco cogitationes mee varie ſuccedunt ſibi. ps.118. Iniquos odio habui. Pro quo hebrei legunt. cogitationes. ſ. malignas odiui. Et btūs hieronymus in pſal. iuxta he.ve. tranſtulit. Tumultuoſos odiui. & aliqñ ſcribitur cū ſin loco ſamach. vt Iob.4. In horrore viſiōis nocturne. Pro quo hebrei legūt. In cogitationibus a viſionibus nocturnis. Ponitur etiā pro parte.3. Reg.18. Vſq; quo claudicatis in duas partes. Et aliqui hebrei legunt in duas cogitationes. Alii vero dicunt q̄ in predicto loco accipitur pro pedibꝰ qui ſunt in homine quaſi rami in arbore: quia homo eſt quaſi arbor euerſa. Item סָעַף Saaph. i. confringere. ſ. in partes minutas. Eſa.10. Cōfringet lagunculā in terrore.

סָעַר Saar. cōturbare. tempeſtare. turbine moueri ſiue turbine rapi. irruere vt tēpeſtas. 4. Reg.6. Corturbatū eſt cor regis ſyrie. Eſa.54. Paupercula tempeſtate conuulſa. ideſt tempeſtate cōmota. Oſee.13. Sicut puluis turbine raptus ex area. i. turbine cōmotus. Ione.1. Mare ibat & intumeſcebat. Abach.3. Venientibus vt turbo ad diſpergendum me. Zach.7. Et diſperſi eos per omnes gentes. Pro quo hebrei legunt. Et cōmoui eos per omnes gentes. Et aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamach. Iob.26. Et velut turbo rapiet eum de loco ſuo. ps.49. In circuitu eius tempeſtas valida. ps.57. Sic in ira abſorbet eos. Pro quo beatus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Quaſi ira tempeſtas rapiet eos. Hiere.2. Et porte eius deſolamini

Innitī. Stabilire. Cōfirmare Suſtētare Fulcire. Auxiliari. Pallium. Similachrū Idolum. Niſman. Signatus. Ihoreſcere. Horripilaſ Clauī. Rubus. Cecitas. Symphōia

Fructus. Penula. Confortare confirmaſ. Fulcire. Roborare. corroboraſ Prandere Adiuuare. Fulcrum. Cēpeſtas Ramus. Spelunca cauerna. Eminens. cogitatiōes Pars. confringeſ conturbaſ. Tēpeſtate. cōmoueri Turbine cōmoueri Intumeſceſ Venire vt turbo Diſpergeſ commouef Tēpeſtas. Tēpeſtate. rapere.

vehementer. Pro quo hebrei legunt. Et tempestemini.i. sicut tempestas mouemini: desolamini vehementer. Sed si pro שְׂעָרָיו Saaru legatur שְׂעָרָיו Searau.tūc significat portas eius: sicut est in littera nostra. Dañ. 9. Et quasi tempestas veniet contra illum rex aquilonis. Et inde סַעַר Saar. siue סְעָרָה Seara.i. turbo. tempestas. 4. Reg. 2. Et ascendit helias per turbinē in celum.ps.82.Ita persequeris illos in tempestate tua.Hiere.22. Ecce turbo dominice indignationis egreditur & tempestas irrumpens. Ione.1. Et facta est tempestas magna in mari. Et in eodem. Quoniā propter me tempestas hec. & aliquando scribitur cum sin loco sámach. vt Iob.18. Et primos inuadet horror. Pro quo hebrei legunt.Et primos inuadet tempestas.Naū.1. Domin⁹ in tempestate & turbine via eius.Et in plurali סְעָרוֹת Seaaroth. Ezech.13. Et ventum procelle dissipantem. Quod in hebreo legitur pluraliter.s. ventus turbinum vl' procellarum.Zach.9. Et vadet in turbine austri. Pro quo hebrei legunt in turbinibus austri.

סַעַר סְעָרָה turbo. tempestas. Horror. סְעָרוֹת turbines Procelle.

סָף Saph.peluis.hydria.limen.De quo vide in dictione sequenti.

סָף סַפָּף Saphaph.peluis.crater.scyph⁹.hydria.siue quodcūqꝫ vas quo aqua vel vinum bibitur.limen. superlimenare. Et scribitur cum simplici pe & dicitur סָף Saph. Exo.12. Fasciculū myrrhe tingite ī sanguine qui est in limine. Pro quo hebrei legunt. Tingite in sanguine qui est in pelui seu in cratere. Potest etiam legi sicut est in littera nostra: vt infra dicetur. 4. Reg. 25. Et tres ianitores. Pro quo hebrei legunt.& tres custodes vasorum. Potest etiam legi sic. & tres custodes liminis. Quod est idem quod ianitores. & similiter. Ester. 2. Duo eunuchi regis qui ianitores erāt. Pro quo hebrei legunt. Duo eunuchi regis de custodibus scyphi seu calicis.idest de custodibus vasorum in quibus rex bibebat. & sic faciliter poterant inficere poculum regis & interficere eum. Zach.12. Ecce ego ponam ierusalem superliminare crapule. Pro quo hebrei legūt .Calicem seu hydriam crapule. potest etiam legi sicut est in littera nostra. Et in plurali סִפִּים Sipim .Hiere. 52. Et hydrias & thymiamateria & vrceos. Reperitur etiam סִפּוֹת Sipoth.secundum terminationē femininorū.3. Reg. 7. Et hydrias & fuscinulas & phialas. Ponitur etiam סָפוֹת Sapoth pro tapetibus. 2. Reg.17. Obtulerūt ei stratoria & tapetia & vasa fictilia. Sed etiā in p̄dicto loco ꝑ tapetibus hebrei legūt hydrias seu scyphos. Item סַף Saph.idest limē.siue superliminare .3. Reg. 14. Cumqꝫ illa ingrederetur limen domus. Ezech.40. Et mensus est limen porte calamo vno. Et in eodem. Et limen porte iuxta vestibulum porte. Et in eodem. 43. Qui fabricati sunt limen suum iuxta limen meum. Et in plurali סִפִּים Sipim. Esa.6. Et commota sunt superliminaria cardinum. Amos. 9. Percute cardinem & cōmouebuntur superliminaria. Et inde verbum סָפַף Saphath.i. in limine esse.siue in limine habitare. Pro quo trāslatio nostra abiectum esse traduxit.ps.83. Elegi abiectum esse in domo dei mei.

סִפִּים סִפּוֹת Hydrie. סָפוֹת tapetia. סַף Limen. סִפִּים Cardines. Liminaria סָפַף abiectū ee.

סָפָא Sapha . pabulum iumentorum seu fenum. & scribitur cum mem in principio. & dicitur מִסְפֹּא Mispho Genī. 24. Palearum quoqꝫ & feni plurimū est apud nos. Et in eodem. 43. Deditqꝫ pabulum asinis. Iudi.19. Habentes paleas & fenum in asinorum pabulum.

מִסְפֹּא Fenum. pabulum

סָפַד Saphad.plangere.lamentari.3. Reg.14. Et plangent eum omnis israel. Eccl's.3. Tempus plangendi & tempus saltandi. Hiere.16. Neqꝫ vadas ad plangendum. Et in eodem. Non plangentur & non sepelientur. Et in eodem. 22. Non plangent eum ve fratrer. Ezech.24. Non plāges neqꝫ plorabis. Zach.6. Cum ieiunaueritis & planxeritis. Et in eodem.12. Et plangent eum planctu quasi super vnigenitū. Et inde מִסְפֵּד Misped.i.planctus. vt in p̄dicto loco.

סָפַד Planctus

סָפָה Sapha. consumere. perdere. perire. addere. congregare. Geñ.18. Nūquid perdes iustum cū impio.i. consumes. Et in eodem. Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate peribunt simul. Deut.29. Vt absumat ebria sitientem. idest consumat . Potest etiam legi sic. vt addatur ebria sitienti vel cum sitiente. 1. Reg. 26. Aut in prelium descendens perierit. Et in eodem . 27 . Aliquando incidam vno die in manu saul. Pro quo hebrei legunt. Nunc peribo vno die in manu saul. siue per manum saul. ps.39. Qui querunt aiam̄ meam vt auferant eam. idest vt perdant vel consumant eam. Esa.7. Et barbam vniuersam. Pro quo hebrei legūt. Et etiam barbam consumet. Hiere.12. consumptum est animal. vide etiam de hoc supra in dictione סוף Soph. significat etiam addere. vel augere. aut congregare. Nume . 32 . Vt augeretis furorem domini contra israel. Deut.32 . Congregabo super eos mala. Prouer.13 . Et aliis congregantur absqꝫ iudicio . Hebrei tamen in predicto loco secundum primam significationem legunt sic. Et est qui consumitur vel periit absqꝫ iudicio. Esa. 13. Et omnis qui superuenerit cadet gladio .i. omnis qui adiunctus fuerit. Et in eodem. 29. Additus est annus ad annū. Vide etiam de hoc supra in dictione יָסַף Iasaph.

Planctus סָפָה perdere perire. Absumere Consumet Cōgregare Adiūgere. Addere.

סָפַח Sapach. iungere. adherere. recolligere. 1. Reg. 2. Dic atqꝫ ei dimitte me ad vnam partem sacerdotalem.i. iunge me siue recollige me. Et in eodem. 26. Quia iecerunt me hodie vt non habitem in hereditate domini .i. vt non adhæream hereditati domini. Iob.30. Et esse sub sentibus delicias computabant. Pro quo hebrei legūt . Sub sentibus iungebātur. Esa . 14 . Et adherebunt domui Iacob. Abach. 1. Mittens fel suum.i. iungens. Et inde סַפַּחַת Sapachath .i. pustula seu plaga lepre cuti adherēs. Leuit. 13. Homo in cui⁹ cute ortus fuerit diuersus color seu pustula. Scribitur etiam cum mē in principio & dicitur מִסְפַּחַת Mispachath. vt in eodem. Mundabit eam quia scabies est. & in eodem. Iterum lepra creuerit. Et inde verbum שָׂפָה Sipach cum sin in pricipio loco sámach. idest pustulis seu lepra aut scabie inficere. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Decaluare. Esa. 3. & decaluabit dominus verticem filiarū sion. Et inde מִשְׂפָּה Mispach. idest pustula seu scabies. secundum hebreos. Pro quo beatus hieronymus transtulit iniquitatē. Esa. 5 . Spectauit vt faceret iudiciū & ecce iniquitas . Potest etiam legi secundum primam significationem sic. Et ecce liga siue ligatio.i. conuenticulum seu coniuratio . Et inde מִשְׂפָּחוֹת Mispachoth. idest ceruicalia . Ezech. 13. & faciunt ceruicalia sub capite vniuerse etatis. & in eodem. Et dirumpam ceruicalia vestra. Item סְפִיחַ Sephiach .i. illud quod renascitur de terra vel illud quod sponte terra gignit . Leuit. 25. Que sponte gignit humus nō metes. Et in eodem. Nō seretis atqꝫ metetis sponte in agro nascentia . Iob . 14 . Et a lluuione paulatim terra consumitur . pro quo hebrei legunt. Et inundat renascentia pulueris terre.

מִסְפַּחַת Scabies שָׂפָה Decaluare מִשְׂפָּה pustula. Iniquitas מִשְׂפָּחוֹת Ceruicalia סְפִיחַ Que sponte nascitur.

סֶפֶל Sephel. Phiala. Concha. Iudi. 5 . In phiala principū obtulit butyrum. Et in eo. 6 . Concham rore impleuit

סָפַן Saphan. Recondere. tegere. Deut. 33. Quod in parte sua doctor esset repositus. idest reconditus vel tectus in sepulchro. 3. Regum. 6 . Texit quoqꝫ domum laquearijs cedrinis. Et in eodem. 7. Et tabulis cedrinis vestiuit totam cameram. idest texit. & inde סָפָן saphun. idest laquearium quod fit in tecto domus. 3. Reg. 6. Vsqꝫ ad sūmitatem parietum & vsqꝫ ad laquearia . Hiere . 22 . Et facit laquearia cedrina. Aggei. 1. vt habitetis in domibus laqueatis. Et ali-

סֶפֶל phiala. Concha.

סָפַן Recondet Tegere

סָפָן Laqūarius.

abscondíti סְפִינָה Nauís.

quando scribitur cum sin loco sámach. Deut.33. Et abscon= ditos thesauros arenarū. i. tectos thesauros. Et inde סְפִינָה Sephina. idest nauis. Ione.1. Et ionas descendit ad interio= ra nauis.

Cōplodere. סָפַק

Saphac. plaudere. cōplodere. stringere. siue constrin= gere. percutere. sufficere. vel sufficere facere. Nu.24. Iratusq; balac contra balaam cōplosis manibus ait. Hiere. 31. Et postq; ostēdisti mihi percussī femur meum. Pro quo hebrei legunt. Plausi siue complosi super femur. s. manu. & in eodē. 48. Et allidet manu moab in vomitu suo. Threñ. 2. Plauserunt super te manibus. Ezech. 21. Idcirco plaudet super femur. Significat etiā percutere vel cōstringere. Iob. 34. Quasi impios pcusserit eos in loco videntiū. & in eodē Inter nos interim constringatur. Et aliquando scribitur cū sin loco sámach. Vt in eodem. 27. Stringet super eū manus suas. i. plaudet manib9 suis. Significat etiā sufficere. 3. Reg. 20. Si suffecerit puluis samarie pugillis omnis populi qui sequitur me. Esa. 2. Et pueris alienis adheserūt. Pro quo he brei legunt. Et pueris alienis sufficere sibi fecerunt. vel secū dum primā significationem potest legi sic. & pueris alienis applauserunt. vide etiam de hoc infra in littera sin in dictio ne שָׁפַק Saphac. Et inde סֶפֶק Séphec. i. concussio seu percus sio. Pro quo beatus hieronymus transtulit oppressionem. Iob. 36. Nō te ergo supet ira vt aliquē opprimas. Pro quo hebrei legūt. Quia ira ne forte superet te siue persuadat ti bi in oppressione. & est sensus sicut in littera nostra.

Plaudere Allidere. manu. Percutet Cōstrigere Stringere Sufficere. Oppressio.

סָפַר Numerare

Saphar. Numerare. supputare. censere. narrare. nūcia re. ānunciare. referre. Geñ. 15. Et numera stellas si po= tes. Leuit. 15. Numerabit septem dies purificatiōis sue. & in eodem. 23. Numerabitis ergo ab altero die sabbati. & in eo dē. 25. Numerabis quoq; tibi septē hebdomadas. Nu. 23. Et nosse numerum stirpis israel. Pro quo hebrei legunt. Et numerare stirpē israel. 2. Reg. 24. Postq; numeratus est po pulus. 3. Reg. 3. Qui enumerari & supputari non potest. 2. Paralípo. 2. Numerauit igitur salomon omnes viros prose lythos ps. 21. Numerauerūt omnia ossa mea. ps. 47. Narra te in turribus eius. Pro quo beatus hieronymus in psal. iux ta he. ve. transtulit. Numerate turres eius. Significat etiam narrare. siue referre vel nunciare. vt Geñ. 40. Referte mihi quid videritis. Exo. 18. Narrauit moyses cognato suo cun cta que fecerat dñs pharaoni. Iudi. 7. Narrabat aliquis som nii proximo suo. Iob. 28. Tunc vidit illam & enarrauit. Et in eodem. 37. Quis narrabit ei que loquor. & in eodem. 38 Quis enarrabit celorū rationem. ps. 55. Vitam meā annū= ciaui tibi. Sed beatus hieronymus primā significationē se= quens in psal. iuxta he. ve. transtulit. Secretiora mea nume= rasti. ps. 86. Dñs narrabit in scripturis populorum. ps. 118. In labiis meis pronūciaui omnia iudicia oris tui. Esa. 43. Laudem meā narrabit. & in eodem. Narra si quid habes vt iustificeris. & in eodem. 52. Quia quibus non est narratum de eo videbūt. Et inde סְפִירַת Sephirath. i. narratio. ps. 55. Sicut in narratione tua. Potest etiam legi sic. Sicut in libro tuo vel in scriptura tua. vt infra dicetur. Scribitur etiam cū mē in principio & dicitur מִסְפַּר Mispar. Iudi. 7. Cūq; au= disset Gedeon somniū. Pro quo hebrei legunt. Cumq; au= disset gedeon narrationem somnii. Significat etiam מִסְפַּר Mispar numerationem seu numerum. Exo. 33. Numerum dierum tuorum implebo. Deut. 33. Et sit paruus in nume= ro. z. Paralipo. 12. Nec erat numerus vulgi. Iob. 25. Nun= quid est numerus militum eius. Esa. 40. Qui educit in numero militiam eorum. Scribitur etiam sine mem & dici tur סוֹפַר Supar. 2. Paralípo. 12. Post dinumerationem quam dinumerauit dauid. Et inde סוֹפֵר Sopher. idest nu=

Referre. Narrare. Enarrare. Ennūciaf. pronūciaf. Narratio. מִסְפַּר Numerus. סוֹפַר Enūeratio סוֹפֵר

merans seu scriba. Esa. 33. Vbi est litteratus: vbi verba legis ponderans: vbi doctor paruulorum. Pro quo hebrei legūt. Vbi est numerans. vbi ponderans: vbi numerans turres. Potest etiam intelligi sicut est in littera nostra. Nam סוֹפֵר Sopher etiam significat scribam seu litteratum vel legis doctorem. Vt. 2. Reg. 8. Saraias autem scriba. Esd. 6. Et ip= se scriba velox in lege moysi. Hiere. 37. Vt comprehende= rent Baruch scribam. Et in euangelio. Mathei. 13. Omnis scriba doctus in regno celorum. Vbi scriba accipitur pro litterato vel doctore. Et similiter pro eo quod in littera no= stra est paruulorum in hebreo est מִגְדָּלִים Migdalim. Quod etiam potest significare paruulos: vt dictum fuit supra in dí ctione גָּדַל Gadal. Et in plurali סוֹפְרִים Sophrim. idest scribe. Ester. 3. Vocatiq; sunt scribe regis. Et inde סֵפֶר Sé= pher. idest liber seu libellus quem scriba scribit. Geñ. 5. Hic est liber generationis adam. Exo. 17. Scribe hoc monumē tum in libro. Et in eodē. 32. Aut si non facies: dele me de li bro tuo. Nume. 5. Scribetq; sacerdos in libello. Deut. 24. Scribet libellum repudii. Ios. 1. Non recedat volumen le= gis huius de ore tuo. Hiere. 32. Et scripsi in libro & signa= ui. Et in eodem. Et dedi librum possessionis Baruch filio nerie. Et in plurali סְפָרִים Sepharim. Dañ. 9. Intellexi in libris numerum dierum. Ponitur etiam pro litteris vel epi= stola. 4. Reg. 5. Vade & mittam litteras ad regem israel. Et in eodem. Cum acceperis epistolam hanc. Ester. 3. Et litte= re signate ipsius annulo misse sūt. Esa. 29. Et dabitur liber nescienti litteras. Et in eodem. Et respondebit. non scio lit teras. idest nescio scripturam legere. Et inde סִפְרוֹת Sepho= roth. idest scripture seu litterature. ps. 70. Quoniam non cognoui litteraturas. Item סָפִיר Saphir. idest sapphyrus lapis preciosus. Vnde sapphyrus ab hebreo traxit originē. Exo. 24. Quasi opus lapidis sapphyrini. Et in eodem. 28. In secūdo carbūculus sapphyrus & hyaspis. Threñ. 4. Sap phyro pulchriores. Ezech. 10. Et ecce in firmamēto quod erat super caput cherubim quasi lapis sapphyrus. Et in plu rali סַפִּירִים Saphyrim. Esa. 54. Et fundabo te sapphyris. Sepharad. Nomen proprium loci vel Regionis. Pro quo Beatus Hieronymus transtulit Bosphorum. vt in Abdia. Et transmigratio iesuralem que in bosphoro est. Hebrei tamen dicunt quod significat Hispaniam. Et sic ipsi appellant hispaniam sepharad. Et sic est in translatione chaldaica. scilicet hispania.

litteratus. Doctor Numerās סוֹפֵר Scriba. סוֹפְרִים Scribe. סֵפֶר liber. libellus. Volumen. סְפָרִים libri. littere. Epistola. סִפְרוֹת litterature סָפִיר sapphyr9. סַפִּירִים Sapphyri סְפָרַד Bosphor9

סָקַל lapidare. lapidibus opprimef

Sacal. lapidare. Exo. 17. Adhuc modicum & lapida= buntme. Et in eodem. 19. Sed lapidibus oppríme= tur. pro quo hebrei legunt. Sed lapidando lapidabitur. Et in eodem. 21. Lapidibus obruetur. idest lapidando lapida= bitur. Deut. 13. Lapidibus obrutus necabitur. z. Regum. 16. Et mittens lapides aduersus eum. idest lapidabat eum. 3. Regum. z1. Et educite eum & lapidate. Et in eodem. La= pidatus est Nabal & mortuus est. Significat etiam lapides colligere. Esa. 5. & lapides collegit ex ea. & in eo. 62. planū facite iter & eligite lapides. i. colligite ne offendant in eos iter agentes.

lapídes col ligere.

סָרַר Subuerte re סוֹרֵר Cōtumax. Peruers9 סוֹרְרִים Recedētes sauia re= cta.

Sarar. subuertere. peruertere. preuaricari. declinare. scilicet a via recta. Threñ. 3. Semitas meas subuer tit. Osee. 4. Sicut vacca lasciuiens declinauit israel. De quo vide supra in dictione סוּר Sur. & inde סוֹרֵר Sorer. i. Peruersus: puaricator: aut declinans a via recta. Deut. 21. Fi lium contumacem & proteruum. idest filium peruersum vel preuaricatorem. Et in plurali סוֹרְרִים Sorerim. Osee. 9. Omnes principes eius recedentes. ponitur etiam pro incredulo vel infideli. Ps. 67. Similiter eos qui exaspe= rant qui habitant in sepulchris. Pro quo Beatus Hiero=

increduli. nymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit. Increduli autem habitauerunt in siccitate. Et in eodem. Et enim non credentes inhabitare dominum deum. Esa.1. Principes tui infideles. & in eodem.65. Ad populum incredulū. Hiere.6. Omnes isti principes declinantes.

Infideles. declinātes s.a uia recta.

סַרְבַּל Sarbal. in lingua chaldaica significat quoddam genus vestimenti. Pro quo beatus hieronymus transtulit Brachas. idest femoralia. Dañ.3. Vinctos cum brachis suis. Sed infra in eodem ipsam dictionem chaldaicam ponit in translatione. vbi dicitur. Et sarbala eorum non fuissent immutata.

Brache.

Sarbala.

סִרָה
סִרְיָן Sire. lorica. & scribitur cum iod loco he & nun in fine & dicitur סִרְיָן Sirian. Hiere.51. Et non ascendet loricatus. Pro quo hebrei legunt. Et non ascendet in lorica sua. & cōmuniter scribitur cum sin loco sámach. De quo vide infra in littera sin.

Lorica.

סָרַח Sarach. superesse. superfluere. extendere. luxuriari. corrumpere. Exo.36. Quod aūt superfluerit in saxis que parantur tecto. Et in eodem. Id est vnum saxum quod amplius est: ex medietate eius cooperies tabernaculi posteriora. Pro quo hebrei legunt. Ex medietate saxi quod amplius est extendes siue facies superfluere super tabernaculi posteriora. & in eodem. Vtrūq; latus tabernaculi proteges. Pro quo hebrei legunt. Superfluere facies super vtrūq; latus. i. extendes super vtrūq; latus. Ezech. 17. Creuit in vineam latiorem. i. extensam. Amos.6. Et lasciuistis in stratis vestris. Et in eodem. Auferetur factio lasciuientium. Et inde סְרוּחִי Seruche. Pro quo beatus hieronymus transtulit thiaras. Ezech. 23. Et thiaras tinctas in capitibus eorum. Item סָרַח Sarach. i. corrumpere. corruptum esse: seu inutilem esse: aut fetere. Hiere.49. Inutilis facta est sapientia eorum. Pro quo hebrei legunt. Corrupta est siue fetuit sapientia eorum.

Supfluer. Extendere. Lasciuire. Thiare. Inutile esse Corrūpere.

סָרְנָא
סָרְנַיָא Archa. in lingua chaldaica significat principem: & solū inuenitur in numero plurali. s. סָרְנַיָא Sarchaia Dañ.6. Super eos principes tres. & in eodem. Igitur daniel superabat omnes principes.

Principes.

סָרָן Saran. princeps. satrapa. axis. Et solū inuenitur in numero plurali. Iudi. 16. Veneruntq; ad eam principes philistinorum. Et in eodem. Et principes philistinorū conuenerunt in vnum. i. Reg.5. Congregauerunt omnes satrapas philistinorum. & in eodem.59. Sed satrapis nō places. Ponitur etiam pro axibus currus. 3. Reg.7. Et axes corei.

princeps. Satrape. Axis.

סָרִיס Saris. eunuch⁹. seu priuat⁹ testiculis. Ester.5. Sub manu egei eunuchi. Esa.56. Et nō dicat eunuchus ecce ego lignū aridū. Hiere.38. Audiuit autē abdemelech ethiops vir eunuchus. Et ī plurali סָרִיסִים Sarisim. Geñ.40. Accidit vt peccarent duo eunuchi. Ester.1. Septē eunuchis qui in conspectu eius ministrabant. Et in eodem.6. Adhuc illis loquentibus venerunt eunuchi regis. Esa.39. Et erūt eunuchi in palatio regis babylonis. Accipitur etiam pro ministro vel famulo quāuis nō sit priuatus testiculis. vt Geñ.39. Emitq; eū putiphar eunuchus pharaonis. idest minister pharaonis: nam iste habebat vxorē: vt patet in eodē capīo.

Eunuchus Eunuchi. Minister.

סַרְעָף Saraaph. arbustum. ramus. Ezech.31. Et multiplicata sunt arbusta eius. Et solum inuenitur in predicto loco.

Arbustum

סָרַף Saraph. comburere. Amos.6. Et tollet eum propinquus suus. & cōburet eum: vt efferat ossa de domo. & aliqui hebrei dicunt q̄ significat auūculum. i. fratrem matris. Vnde in predicto loco ipsi legūt. Et tollet eum patruus suus & auūculus suus vt efferat ossa de domo. Ad hoc enim q̄ significaret comburet eū debebat scribi cum littera sin loco sámach. Sed frequēter ponitur sámach pro sin & ecōuerso. vt in precedentibus dictum est.

Comburere auūculus.

סִרְפָּד Sirpad. vrtica seu spina. Esa.55. Pro vrtica crescet myrtus. & solum inuenitur in predicto loco.

Vrtica.

סְתָו Sethau. hyems. cāti. 2. Iam enim hyems trāsiit: imber abiit & recessit. & solū inuenitur in predicto loco.

hyeme.

סָתַם Satham. obturare. obstruere. claudere. abscondere. Geñ.26. Omnes puteos quos foderant serui patris illius abraam illo tempore obstruxerunt implentes humo. Et in eodem. Et quos illo mortuo olim obstruxerant philistiim. 4. Reg.3. Cūctosq; fōtes aquarum obturabitis. 2. Paralipo.32. Vt obturaret capita fontium qui erant extra vrbem. & in eodē. Et obturauerūt cunctos fontes. & in eodē. Ipse est ezechias qui obturauit superiorem fontem aquarū gion. Nee.4. Et quod cepissent interrupta concludi. Et ali quādo scribitur cū sin loco sámach. Nu.24. Dixit homo cuius obturatus est oculus. Threñ.3. Exclusit orationē meā. Pro quo hebrei legunt. Clausit orationem meā. i. clausit ne ingrederetur in conspectu eius. Et inde סָתוּם Sathum. i. clausum seu absconditum vel occultum: aut secretum siue arcanum. p̄s.50. Incerta & occulta sapientie tue manifestasti mihi. Pro quo hebrei legunt. In abscōdito & in occulto vel arcano sapientiā vel sapientie manifestasti mihi. Vnde beatus hieronymus in psal. iuxta he.ve. transtulit. Absconditū & arcanū sapiētie tue manifestasti mihi. Ezech.28. Omne secretum non est obscōditū a te. Dañ.12. Quia clausi sunt signatiq; sermones vsq; ad prefinitum tempus.

Obstruere Obturare. Cōcludere claudere. Occultum arcanum. secretum clausum

סָתַר Sathar. occultare. latere. abscondere. ptegere. vt Gñ.4. Et a facie tua abscondar. Deut.7. Qui te fugerint & latere poterint. Deut.29. Abscondita dño deo nostro. i. peccata abscondita vel occulta diuino iudicio reseruātur punienda. & in eodem.32. abscondam faciem meā ab eis. Iob 34. Ex quo absconderit vultū quis est qui cōtempletur eū. p̄s.18. Nec est qui se abscōdat a calore eius. p̄s.53. Nōne dauid absconditus est apud nos. Prouer.27. Melior est manifesta correctio q̄ amor abscōditus. Esa.16. Absconde fugiētes. & in eodem.29. Et intellectus prudentium eius abscondetur. & in eodem. Vt a dño abscondatis cōsilium. & in eodem.40. Abscondita est via mea a dño. & in eodē.45. Tu es deus abscōditus. & in eodē.49. In pharetra sua abscōdit me. & in eodem.53. Et quasi absconditus vultus eius. Et in eodē.59. Peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis. Hiere.36. Abscōdit autē eos dñs. Significat etiā protegere. Vt. p̄s.16. Sub vmbra alarū tuarū protege me. p̄s.63. Protexisti me a cōuentu malignantium. Esa.28. Et mēdacio protecti sumus. Scribitur etiā cum sin loco sámach. vt. 1. Reg.5. Et computrescebant prominentes extales eorum. Pro quo hebrei legunt. Et occultabantur eis ficus. i. quos habebāt in ano. Et inde סֵתֶר Séther. i. locus abscōditus vel occultus. latibulū seu ptectio vel refugiū. p̄s.30. Abscōdes eos ī abscōdito facici tue. vbi pōitur verbū & nomē ab eo deriuatum. p̄s.31 Tu es refugiū meū. p̄s.80. Audiui te in absconditō tēpestatis. p̄s.90. qui habitat ī adiutorio altissimi. p quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Qui habitat in abscondito excelsi. Esa.16. Esto latibulū corū. & in eo.28. Et protectionē aque inundabūt. Scribitur etiā cū he in fine & dñ סִתְרָה sithra. Deut.32. & in necessitate vos ptegant. & ali qñ scribitur cū mem in principio & dñ מִסְתַּר misthar. siue מִסְתּוֹר Misthor. vt. p̄s.9. Insidiatur ī abscōdito quasi leo in spelunca sua. Esa.4. Et securitatem & absconsionem a turbine & a pluuia. & in plurali מִסְתָּרִים Mistharim. p̄s.9. sedet in insidiis cū diuitibus in occultis. Hiere.23. Si occultabitur vir in abscōditis & ego non videbo eū. & in ligua chaldaica

Occultare סֵתֶר Latibulum protectio סִתְרָה מִסְתַּר מִסְתּוֹר absconsio מִסְתָּרִים Occulta. abscondita

מְסָתְּרָא Abscõdita. dicitur מְסָתְּרָא Mesatheratha. Dañ.2. Et ipse reuelat profunda & abscondita.

De incipientibus a littera. ע Alim.

עָב Grossitudo

עָב Aab. spissum. grossum. densum. nubes. s. dēsa. seu caligi nosa. 3. Reg. 7. Et epistylia super colūnas fecit. Pro quo hebrei legūt. Et grossitudo siue spissitudo super faciem earum. s. erat. Et in eodem. Grossitudo autem luteris triū vnciarum erat. Hiere. 52. Porro grossitudo eius quattuor digitorū erat. Ezech. 41. Et erant grossiora ligna in vestibuli fronte. Et in eodem. Secundum latera domus latitudinēq; parietum. i. secundum spissitudinem vel grossitudinem parietum. Vide etiam de hoc infra in dictione עָבָה Aaba. significat etiam nubem. Esa. 14. Ascēdam super altitudinem nubiū. Quod in hebreo legitur singulariter. scilicet nubis. Et in eodem. 19. Ecce dñs ascēdet super nubē leuem. Ponitur etiam pro caligine. Exo. 19. Iam nunc veniam ad te in caligine nubis. Item ponitur pro imbre. Prouer. 16. Quasi imber serotinus. i. quasi nubes imbris serotini. Et in plurali עָבִים Aabim. Iudi. 5. Celiq; ac nubes stillauerūt aquis. Iob. 22. Nubes latibulum eius. Vide etiam de hoc infra in dictione עִיב Iib.

Grossius

Nubes. Caligo.

Imber. Nubes.

עָבִים

Nubes.

עָבַד Seruire.

עָבַד Aabad. seruire. ministrare. operari. laborare. Genī. 14. Duodecim enī annis seruierunt chodorlaomor. Et in eodem. 15. Et subiicient eos seruituti. i. seruire facient eos. Et in eodem. 29. Gratis seruies mihi. & in eodem. Seruiā tibi pro rachel filia tua. Exo. 4. Dimitte filium meū vt seruiat mihi. Et in eodem. 21. Sex annis seruiet tibi. Nu. 18. Solis filiis leui mihi in tabernaculo seruientibus. Pro quo hebrei legunt. Et seruiet leui ipse in ministerio tabernaculi sederis. i. tribus leui. Deu. 6. Deum tuū timebis & ipsi seruies. Iudi. 4. Ne seruiatis hebreis. z. Reg. 21. Cui ego seruiturus sum. Et in eodem. Sicut parui patri tuo: ita parebo & tibi. Pro quo hebrei legunt. Sicut seruiui patri tuo: ita ero ante te. 3. Reg. 16. Et seruiuit baal & adorauit eum. Iob. 36. Si audierint & obseruauerint. Pro quo hebrei legunt. Si audierint & seruierint. Et in eodem. 39. Nunquid volet rhinoceros seruire tibi. ps. 2. Seruite domino ī timore. Eccl's. 5. Rex imperat seruienti. Esa. 14. & a seruitute dura quā ante seruisti. Et in eo. 19. Et colent eum hostiis atq; muneribus. Hiere. 27. Et seruient ei gentes multe. Et quādo in hebreo sequitur pronomen cum ista prepositione in: tunc ponitur p opprimere. Exo. 1. Omniq; famulatu quo terre operibꝰ premebantur. Leuit. 25. Non eum opprimes seruitute famulorum. Significat etiam operari vel laborare. aut facere. Genī. 3. Vt operaretur terram de qua sumptus est. Et in eodem. 4. Cum operatus fueris eam. Leuit. 25. Vsq; ad annum iubilei operabitur apud te. Deut. 21. Que non traxit iugum nec terrā scidit vomere. Pro quo hebrei legunt. Qua non fuerit operatum: que non traxerit iugum. i. que non arauerit terram nec traxerit iugum. 2. Reg. 9. Operare igitur ei terram. Esa. 19. Et confundentur qui operabantur linum. Hiere. 10. Dii qui celos & terram non fecerūt. Ponitur etiam pro arare: quod est idem quod terram operari. Ezech. 36. Et arabimini & accipietis semētem. Et inde verbum tertie cōiugationis. i. seruire facere. laborare facere. opprimere. Exo. 1. Et affligebant inuidentes & illudentes eis. Pro quo hebrei legunt. Et seruire fecerūt egyptii filios israel in violentia seu violenter. 2. Paralipo. 34. Et fecit omnes qui residui fuerāt in israel seruire domino. Esa. 43. Nō te seruire feci in oblatione. Hiere. 7. Et seruire faciam te inimicis tuis. Et inde עֶבֶד Aabed. siue עֹבֵד Eebed. idest seruus. minister. famulus. Genī. 9. Seruus seruorum erit fratribus suis. Et in eo. 44. Manebo itaq; seruꝰ tuus pro puero. Et in eo. 41. Eiusdē ducis militum famulus. Exo. 21. Si emeris seruum hebreum. Deut. 15. Vt requiescat seruus tuus & ancilla tua. Iob. 7. Sicut cerus desiderat vmbrā. debet legi. Sicut seruus. Et sic est in bibliis nostris antiquis. & in titulo. Ps. 17. Vbi dicitur in finem puero domini Dauid. idest seruo vel famulo domini. Et in plurali עֲבָדִים Aabadim. idest serui. Genī. 20. Vocauit seruos suos. & in eodē. 47. Tui erimus eme nos in seruitutem regiam. Pro quo hebrei legunt. Eme nos & terram nostram pro frumento: & erimus nos & terra uostra serui pharaonis. Deut. 6. Seruí eramus pharaoni. p̄s. 122. Sicut oculi seruorum in manibus dominorum suorum. Et inde עֲבוֹדָה Aaboda. siue עֲבֻדוּת Aabduth. idest seruitus. opus. ministerium. Genī. 21. Pro opere quo seruiturus es mihi. Exo. 1. Atq; ad amaritudinem perducebant vitam eorum operibus duris. Et in eodem. omniq; famulatu. Nume. 4. Ingredientes ad ministerium tabernaculi & onera portanda. Pro quo hebrei legunt. Omnis qui ingreditur ad operandum opus ministerii & ad opus oneris. Et est sensus sicut in littera nostra. 2. Paralipo. 12. Vt sciant distantiam seruitutis mee & seruitutis regni terrarum. Esd. 9. Et in seruitute nostra non derelíquit nos deus noster. Eccl's. 9. & opera eorum in manu dei. Esa. 28. Et operaretur opus suum. & in eodem. 32. Et cultus iustitie silentium. i. opus vel seruitus iustitie. Et in lingua chaldaica dicitur עֲבִידְתָּא Abidtha. Dañ. 2. Et constituit super opera babylonis sidrach misach & abdenago. Scribitur etiam cum mem in principio. vt Iob. 34. Nouit enim opera eorum. Et inde עֲבוּדָה Abuda. i. familia operātium. Iob. 1. Et familia multa nimis.

Seruire facere

עֶבֶד עֶבֶד Seruus

Colere

Opprimere

Operari

Facere

Arare

Seruire facere

Famulus

Puer

עֲבָדִים

Seruí

עֲבוֹדָה

עֲבֻדוּת

Opus

Famulatꝰ ministeriū

Seruitus

Cultus

עֲבִידְתָּא

Opus

עֲבוּדָה

Familia

עָבָה impinguare Grossū esse עָבִי

עָבָה Aaba. impinguare. incrassari. grossum esse. dēsum siue spissum esse. Deut. 32. Incrassatus impinguatus dilatatus. 3. Reg. 12. Minimus digitus meus grossior est dorso patris mei. Et ide עָבִי Oobi. idest crassitudo seu crassum aut pīgue. 2. Paralipo. 4. In regione iordanis fudit ea rex in argilosa terra. Pro quo hebrei legūt. In pīguedine terre siue in crassitudine terre: idest in pinguí & dēsa terra sicut est terra argilosa. Iob. 15. Et pinguí ceruice armatꝰ est. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מָעֲבָה Naabe vt. 3. Reg. 7. In campestri regione iordanis fudit ea rex in argilosa terra. exponatur sicut supra.

Crassitudo

Pinguis

מָעֲבָה

Argilosa.

עָבַט

עָבַט Aabat. pignorare. pignus auferre. mutuare. declinare. Deut. 24. Non ingrediaris domū eius vt pignus auferas. Pro quo hebrei legunt. Vt pignores pignus eius. Et inde עָבֹט Aabot. idest pignus vt in predicto loco. Et in eodem. Et ille tibi proferet quod habuerit. Pro quo hebrei legunt. Et ille proferet tibi pignus foris. & quia super pignore mutuatur: ideo ponitur etiam predicta dictio pro mutuare. Deut.. 15. Et dabis mutuum quo eum indigere perspexeris. Pro quo hebrei legunt. mutuans mutuabis ei quo indiget. significat etiam declinare. Ioel. 2. Non declinabuut a semitis suis.

Pignus. aufferre

Pignorare

עָבַט

Pignus

עָבְטִיט Dēsus lutū

עָבְטִיט Aabtit. dictio composita est: a עָב Aab. quod significat densum: & טִיט Tit. q̄ significat lutū. i. dēsum lutum. Abach. 2. Aggrauat contra se densum lutum.

עָבַר Transire

עָבַר Aabar. transire. preterire. progredi. transgredi. irasci. differre. concipere vel impregnare. Genī. 15. Et lampas ignis transiens inter diuisiones illas. Et in eodem. 32. In baculo meo transiui iordanem istum. Et in eodom. 33. Et ipse progrediens adorauit. Pro quo hebrei legunt. Et ipse transiuit ante eos siue progressus est ante eos & adorauit. Exo. 12. Et transibo per terram egypti nocte illa. Nume. 12. Obsecro vt liceat mihi transi-

Progredi

re per terram tuam. Deut.28. Vt tranſeas in federe domini dei tui. Ioſ.1. Tranſi iordanem iſtum. 2. Reg. 16. Cum tranſiſſet dauid paululū montis verticem. & in eodem.17. Tranſierunt feſtinanter. Iob.13. Quodcunq; mihi mēs ſuggerit. Pro quo hebrei legunt. Et tranſeat ſuper me quodcūq;. Sed beatus hieronymus trāſtulit ſenſū. ps.16. Et non eſt inuēta in me iniquitas vt nō loquatur os meū. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatē tranſtulit. Et non inueniſti cogitationes meas non tranſire os meū. ps.36. Et tranſiui & ecce non erat. ps.80. Manus eius in cophino ſeruierūt. Pro quo beatus hieronymus in predicto pſalterio tranſtulit. Manus eius a cophino receſſerūt i. tranſierunt. Prouer.8. Ne tranſirent fines ſuos. Eſa.40. Et a deo meo iudicium meum tranſibit. Hiere.2. Et dixiſti non ſeruiam. Pro quo hebrei legunt. Et dixiſti non tranſibo. Sed ſi ſcribatur cum littera daled que eſt quaſi eiuſdem figure ſicut littera res: tunc ſignificat ſeruiā ſicut eſt in littera noſtra. & in eodem.34. Et tranſierunt inter diuiſiones eius. ſignificat etiā tranſgredi. Nu.14. Quare tranſgredimini verbum dñi. Deut.17. Vt tranſgrediantur pactum illius. 2. Paralipo.24. Quare vos trāſgredimini preceptū domini. ps.103. Terminū poſuiſti quem non tranſgredientur. Hiere.23. Et quaſi homo madidus a vino, pro quo hebrei legūt. Et quaſi homo quem trāſcendit vinū. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Dicitur etiā tranſlatiue de moneta currente. i. hinc inde trāſeunte per manus mercatorum. Geñ.23. Quadringentos ſiclos argenti probate monete publice. Pro quo in hebreo legitur. Quadrigētos ſiclos argenti tranſeuntis mercatori. Et inde verbū tertie coniugationis. i. tranſire facere: traducere. trāſferre. Geñ.32. Traductis omnibus que ad ſe ꝑtinebant. & in eodē.47. Et cūctos populos eiꝰ a nouiſſimis terminis egypti. Pro quo hebrei legunt. Et cunctos populos trāſire fecit ſiue trāſtulit ad ciuitates: a nouiſſimis terminis egypti. i. habitatores vniuſcuiuſq; ciuitatis fecit tranſire ad aliam: vt nullus que ſua erant poſſideret. Exo.36. Iuſſitq; moyſes preconis voce cantari. Pro quo hebrei legunt. Iuſſitq; moyſes & tranſire fecerunt vocem. i. preconem per caſtra. Leuit.25. Et clāges buccina mēſe ſeptimo. Pro quo hebrei legunt. Et tranſire facies buccinā mēſe ſeptimo. Deut.18. Ne inueniatnr in te qui luſtret filiū aut filiā ſuam ducens per ignē. Pro quo hebrei legunt. Non inueniatur in te tranſire faciens vel tranſferens filium aut filiam ſuā per ignē. Ioſ.7. Quid voluiſti traducere populum iſtum iordanē. 1. Reg. 2. Vt trangredi faciatis populum dñi. & in eodē. 20. Iecit aliam ſagittā trans puerū. Pro quo hebrei legunt. iecit ſagittā vt trāſire faceret eū. 2. Reg. 12. Et traduxit in typo laterū. i. tranſire fecit. & in eodem. 19. Et traduceret eum iordanem. Et in eodem. Trāſierunt vada vt traducerent domū regis. 2. Paralipo.15. Et abſtulit idola de omni terra iuda. Pro quo hebrei legunt. Et tranſire fecit ſiue tranſtulit idola de omni terra iuda. Et in eodem 33. Et trāſire fecit filios ſuos per ignem. Hiere.15. Et adducam inimicos tuos de terra quā neſcis. i. tranſferā. Et inde עֵבֶר Eeber. i. trās. exaduerſo. ante. pars. Exo.25. Vt luceat ex aduerſo. Eſa.9. Trans iordanē galilee. Ezech.9. Vnūqd ꝙ ante faciem ſuam gradiebatur. & preponitur ei littera beth. Et dicitur בְּעֵבֶר Beeber. Deut.1. Hec ſunt verba que locutus eſt moyſes trans iordanem. Ioſ.1. Quam tradidit vobis moyſes trans iordanem. i. in altera parte iordanis. Et aliquando ſcribitur cum littera mem in principio & dicitur מֵעֵבֶר Meeber. Ioſ.18. Que eſt trans flumen ethiopie. Ponitur etiam עֵבֶר Eeber. pro parte. 1. Reg.14. Separamini vos in partem vnam: & ego cū ionatha filio meo ero in parte altera. Eſa.43. vnuſquiſq; in via ſua errauerunt. ideſt in partem ſuam. Et in plurali עֲבָרִים Aabarim. Hiere.49. Ex omni confinio eorum adducam interitum ſuper eos. Pro quo hebrei legunt. Ex omnibus partibus eorum. Et in de הָעֲבָרָה Haabara. i. tranſitus ſeu vadum fluminis. Vt. 2. Reg.19. Et irrumpentes iordanem tranſierunt vada. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מֵעֵבֶר Maabar ſiue מַעְבָּרָה Maabara. Geñ.32. Tranſiuit vadum iaboc. Eſa. 10. Tranſierunt curſim. Pro quo hebrei legunt. Tranſierūt vadum vel tranſitum aut tranſitu. Et in plurali מַעֲבָרוֹת Maabaroth. Ioſ.2. Secuti ſunt eos per viā que ducit ad vada iordanis. Iudi.3. Et occupauerunt vada iordanis. Hiere. 51. Et vada preoccupata ſunt. Et inde עִבְרִי Iibri. ideſt hebreus. Geñ. 14. Nunciauit Abram hebreo. Et in eodem. 41. Erat ibi puer hebreus. Et in plurali עִבְרִים Iibrim. ideſt hebrei. Exo.2. Conſpexit duos hebreos rixantes. Et in eodem.3. Dominus deus hebreorum vocauit nos. Ponitur etiā עֵבֶר Eeber in ſingulari pro hebreis. Nu.24. vaſtabunt aſſyrios vaſtabuntq; hebreos. & vocantur ſic eo quod patres eorum habitauerunt trans flumen eufratem: & inde venit Abraam qui fuit dictus hebreus. quod interpretatur tranſitor. Ioſ.24. Trans flumen habitauerunt patresveſtri a binitio. Et infra in eodem. Tuli ergo patrem veſtrum Abraam de meſopotamie finibus. pro quo hebrei legunt. De trans flumen. Et inde בַּעֲבוּר Baabur. ideſt idcirco. vt. pro. propter. propterea. Exo.9. Idcirco autem poſui te. 2. Reg. 12. Propter infantem cum adhuc viueret ieiunaſti. ps.104. Vt cuſtodiāt iuſtificatiōes eius. ps.131. Propter dauid ſeruū tuum. Amos.2. Et pauperem pro calciamentis. Mich.2. Propter immūdiciam ſuam corrumpetur. Scribitur etiam aliquando cum lamed in principio & dicitur לְבַעֲבוּר Lebaabur. Exo.20. Vt enim probaret vos venit deus. Item עָבַר Aabar. quando eſt verbum quarte coniugationis tunc ſignificat iraſci: ſiue differre. Deut.3. Iratuſq; eſt dominus mihi. ps.77. Audiit dominus & ſpreuit. ideſt iratus eſt. Et in eodem. Et hereditatem ſuam ſpreuit. Pro quo hebrei legunt. Contra hereditatem ſuam iratus eſt. ps.88. Diſtuliſti chriſtum tuum. Pro quo Beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit iratus es aduerſus chriſtum tuum. Prouer. 14. Stultus tranſiuit & confidit. Pro quo hebrei legunt. Et ſtultus iraſcitur & cōfidit. Poteſt etiā legi ſicut eſt in littera noſtra ſecundū primā ſignificationem. & in eodem. 26. Sic qui tranſit & impatiens. ideſt iraſcens commiſcetur rixe alterius. Et inde עֶבְרָה Eebra. ideſt ira. indignatio. ps.77. Indignationem & iram & tribulationem. Prouer.22. Et virga ire ſue conſumabitur. Eſa.10. Et contra Populum furoris mei mandabo illi. Et in eodem.16. Et indignatio eius pluſquam fortitudo eius. Hiere.7. Reliquit generationem furoris ſui. Et in plurali עֲבָרוֹת Eebroth. Iob.21. Ad diem furoris ducetur. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſcilicet ad diem furorum vel indignationum. Et in eodem. 40. Diſperge ſuperbos in furore tuo. Pro quo hebrei legunt. Diſperge indignationes furoris tui. ps.7. Exaltare in finibus inimicorum meorum. Pro quo hebrei legunt. Exaltare in indignationibus ſiue in furoribus hoſtium meorum. Vnde Beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Exaltare indignans ſuper hoſtes meos. Poteſt etiam legi ſic. Exaltare in partibus vel in finibus inimicorum. Nam עֵבֶר Eeber ſignificat partem vel cōfinium. vt ſupra dictū eſt. Item עִבֵּר Ibbar. i. concipere. Iob.21. Bos eorum concepit. Hebrei tamen legunt. Bos eorū īpregnauit. Item עָבוּר Aabur. i. fructū ſeu frumentum. aut fruges. Ioſ.

Trāſgredi.

Trāſcēdere.

Trāſferre. Traducere.

Trāſgredi. facere.

Auferre.

Adducere

Ex aduerſo. Trans. Ante.

Trans.

Trans.

Pars.

עֲבָרִים Confinia. Partes.

הָעֲבָרָה Vadum.

מֵעֵבֶר

מַעְבָּרָה Tranſitus

מַעֲבָרוֹת Vada.

עִבְרִי Hebreus.

עִבְרִים Hebrei.

עֵבֶר Hebrei.

בַּעֲבוּר Idcirco. Propter. Vt. Pro.

לְבַעֲבוּר Vt

עָבַר Iraſci.

Differre.

עֶבְרָה Indignatio Ira. Furor.

עֲבָרוֹת Furores.

עֵבֶר

עִבֵּר Concipere Impgnat.

עָבוּר

Fruges. 5.Et comederunt de frugibus terre.Et in eodem. Defecit mana postquam comederunt de frugibus terre . Et dicunt hebrei ק significat frumētum anni transacti:a prima significatiōe deriuatum. Item עָבַר Aabar.idest affigere.3. Reg.

עָבַר Affigere. 6.Et affixit laminas clauis aureis.Et aliqui hebrei secūdū primam significationem legunt.Et transire fecit laminas aureas.idest transire fecit eas in pariete ab vno angulo parietis in alterum.

עָבַשׁ Computrescere. עָבַשׁ Aabas.Computrescere.Ioel.1. Computruerunt iumenta in stercore suo.& solū inuenitur in p̄dicto loco.

עָבֹת Densum. frondosū. עָבֹת Aaboth.Densum.frondosum .coherens . vinculum . Leuit.23.Et ramos ligni densarum frōdium.Ezech. 6.Subter omnem quercum frondosam.& in eodem.31.Et dedit summitatem suam virentem atq̄ condensam . Et in plurali עֲבֹתִים Aabothim.secundum terminationem pluralem masculinorum siue עֲבֹתוֹת Aabothoth.secundum terminationem pluralem femininorum. Ps.117 . Constituite diem solennem in condēsis. Ezech.31. & inter condensas frondes eleuatum est cacumen eius.Ponitur etiam pro funiculis vel laqueis seu vinculis sibi inuicem coherentibus ad similitudinem ramorum arboris condense se inuicem complectentium. Exo.28. Duas catenulas auri purissimi sibi inuicem coherentes. Iudi.16.Si ligatus fuero nouis funibus.ps.2.Et proiiciamus a nobis iugum ipsorum . Pro quo beatus hiero in psal.iuxta he.ve.transtulit.Et proiiciamus a nobis laqueos eorum.Esa.2.Et quasi vinculum plaustri peccatum.Osee.11.In vinculis charitatis.& inde verbum עָבַת Aabath.idest intricare siue peruertere . secundū hebreos. Beatus hieronymus transtulit conturbare. Mich. 7.Et conturbauerunt eam.

Condensa. Condēse. frondes.

Coherētes Funes. laqueus.

Vinculum Vincula.

עָבַת Cōturbaſ.

עָגַב Amare. Insanire. עָגַב Aagab . Amare. scilicet mulierē.insanire . scilicet pre amore.Hiere. 4.Contēpserūt te amatores tui.Ezech. 23.Et in omnibus in quos insaniuit in immunditiis eorū. Et in eodem. Super quos insaniuit libidine . & in eodem. Plusq̄ illa insaniuit libidine.Et in eodem. & insaniuit in amatores suos.& in eodem.Et insaniuit super eos concupiscentia oculorum.& inde עֲגָבִים Aagabim.idest canticū dulce & suaue quod amatores insani canunt.Ezech.33. Quasi cantícum oris sui vertunt illos.Et in eodem. Et es eis quasi carmen musicum quod suaui dulciq̄ sono canitur. & inde עוּגָב Vgab.idest organum.Genē. 4.Ipse fuit pater canentium in cithara & organo. Iob.30.Et organum meū invocē flentiū.Ps.150. Laudate eum in chordis & organo.

עֲגָבִים Canticum musicum suaue et dulce.

עוּגָב Organum

עָגָה Detinere. עָגָה Aaga. Detinere.retinere.Ruth.1.Si eos expectare velitis donec crescant & annos pubertatis impleāt ante eritis vetule q̄ nubatis.Pro quo he.le.Num eos expectare vultis donec crescant: num pro eis detente vel retente eritis vt non habeatis maritum.idest nunquid retēte eritis in viduitate vt non habeatis maritos donec illi crescant. Et beatus hieronymus transtulit sensum.& solum inuenitur in p̄dicto loco.& dicūt aliqui ק eius primitiuum est עָגַן Aagan cum nun in fine:loco he.

עָגַל Rotundū. עָגַל Aagul.Rotundum.vitulus.3. Reg.7 . Intercolumnia quadrata non rotunda.2.Paralip.4. A labio vsq̄ ad labium rotundum per circuitum . & inde מְעָגָל Maagal.i. tentorium rotundum:seu locus castrorum qui fossato circundatur.1.Reg.26 . Et saulem dormientem in tentorio. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur מַעְגָלָה maagala.vt in eodem.17.Et venit ad locum magala.idest ad locum fossato circundatum in quo erant castra.significat etiam מַעְגָל Maagal semitam siue iter.Ps.139. Iuxta iter scandalum posuerunt mihi Prouer.2.Et omnem semitam bonam. & in eodem.4.Dirige semitam pedibus tuis.Esa.26.rectꝰ callis iusti ad ambulandum.& in plurali מַעְגָלוֹת Maagaloth.siue מַעֲגָלִים Maagalim.Ps.16.Perfice gressus meos in semitis tuis.Ps.22.Deduxit me super semitas iustitie. Prouer.2.& infames gressus eorum.idest semite eorum.Et in eo.Et ad inferos semite ipsius.& inde עָגִיל Aagil.idest ornamētum rotundum vel circulus ex aure pendens . Beatus hieronymus transtulit dextralia. Num.31.annulus dextralia & murenulas.& in plu.עֲגִילִים Aagilim.Ezech.16.& circulos in auribus tuis. Item עֵגֶל Eegel.idest vitulus.Exo.29.Tollevitulum de armento. Et in eodem.32.Et fecit ex eis vitulū conflatilem.Ps.28. Et comminuet eas tanq̄ vitulum. & in plurali עֲגָלִים Aagalim. Osee.9. Vitulos adorant. & in genere femínino עֶגְלָה Eegla.siue עֲגָלַת Aagalath . i. vitula.Genē. 15.Sume inquit tibi vaccam trienem . pro quo hebrei legunt.vitulam trienem. Iudi.14. Si non arassetis in vitula mea. Osee.10. Ephraim vitula docta.Et in plurali femíno עֶגְלוֹת Aagaloth. Osee.10. Vaccis bethauen coluerūt habitatores samarie.Et ide עֲגָלָה Aagala.idest currus seu plaustrum.sic dictum a rotūditate rotarum.1.Reg.6.facite plaustrum nouum vnum.Esa.28.Nec rota plaustri super cymínum circuíbit.& in plurali עֲגָלוֹת Aagaloth.Genē.45.Quibus dedit Ioseph plaustra secundum pharaonis imperiū. Nu.7.Sex plaustra tecta cum duodecím bobus.

Rotundū. Tentoriū. Magala . locus circundatus. Iter. Semita. Callis.

עָגַם Compati. עָגַם Aagam. compati.cōtristari.Iob.30. Compatiebatur anima mea pauperi.& solum inuenitur in p̄dicto loco

עָגוּר birundo. עָגוּר Aagur.Nomē auis. Pro quo beatus Hieronymus trāstulit hirundinem.Esa.38.Sicut pullus hirundinis sic clamabo. In alio vero loco traduxit ciconiam. Hiere.8 .tur tur hirundo & ciconia.& aliqui hebrei dicunt ק significat gruem .

ciconia.

עַד Donec. עַד Aad.Donec.vsq̄.vsq̄ ad.vsq̄ in.aduscq̄.vsquequo.siue vsq̄quaq̄. Dum.tanq̄.eternū.siue in eternum .preda. Et quando preponitur verbo tunc significat donec. seu in eternum.Sed quando preponitur nomini vel pronomini tunc significat vsq̄. Genē.3.Donec reuertaris in terram .Et in eodem.19.Donec ingrediaris illuc.Exo.15.Donec pertranseat populus tuus domine.Leuit.11. Donec impleatur dies purificationis sue . Nu.32. Donec introducamus eos ad loca sua.Deut.1.donec veniretis ad locū istum.Et in eodem.7.Donec deleas omnes atq̄ disperdas.Ios. 2 . Donec reuerterentur qui fuerant persecuti.Iudi.3. Donec erubescerent.2.Regum.10.Donec crescat barba vestra.Iob. 8. donec impleatur risu os tuū. Ps.17.& nō conuertar donec deficiant.Ps.56.donec transeat iniquitas . Esa . 22 . donec moriamini.& in eodem.36.donec veniam & tollam vos. & in eodem.62.donec stabiliat & donec ponat ierusalem laudem in terra.& additur ei aliquando dictio אֲשֶׁר Aser. siue dictio כִּי Chi.que est dictio relatiua.quasi diceret. dōec ק.Genē.50.donec veniat qui mittendus est.Nu . 20.donec transeamus terminos tuos.Ios.1.donec det requiem dominus.Canti.2. Donec aspiret dies.Esa .6.Donec desolentur ciuitates. Osee.5.Donec deficiatis & queratis faciem meā. Significat etiam vsq̄ siue vsq̄ ad.Genē.7.Ab homine vsq̄ ad pecus.& in eodem.11.Veneruntq̄ vsq̄ aram . Et in eo. 12. Pertransiuit Abram terram vsq̄ ad locum sichem & vsq̄ ad conuallem illustrem.Exo.10.Vsq̄ in presentem diem.Et in eodem.14.Vsq̄ in sempiternum.Nume. 21. lassi peruenerunt in iophe & vsq̄ medaba . pro quo hebrei legunt.Vsq̄ nophe & vsq̄ medaba.Deut.1.Vsq̄ ad cadesbarne.1.Reg.18.Vsq̄ ad gladium & arcum suum.4.Reg.9.venit vsq̄ ad eos.Iob.18.Vsq̄ ad quē finē verba iactatis . Ps. 17.Dauid & semini eius vsq̄ in seculum.Esa.1. A plāta pedis vsq̄ ad verticem.Significat etiam dū siue adhuc. Iudi.

Vsq̄ ad. Vsq̄ in. Vsq̄ Dum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Adhuc. 3. Dū illi turbarentur effugit. Iob. 1. Adhuc loquebatur ille & ecce ali⁹ intrauit. Ione. 4. Cū adhuc essem in terra mea. ideſt dū essem in terra mea. & quandoqꝫ preponitur dictio ni מְהֵרָה mehera. que ſignificat velociter: vel dictioni מְאֹד Meod: que ſignificat nimis. ideſt vſqꝫ velociter. ſiue vſqꝫ ni mis: aut vſqꝫquaqꝫ: licet in trāſlatiōe noſtra aliquādo omit titur dictio vſqꝫ. 1. Reg. 25. Erat enim ebrius nimis. ꝓ quo he. le. vſqꝫ nimis. 3. Reg. 1. Erat autē puella pulchra nimis. Ps. 147. Velociter currit ſermo eius. Ps. 118. Non auferes de ore meo verbū veritatis vſqꝫquaqꝫ. Eſa. 64. Ne iraſcaris domine ſatis. pro quo he. le. Ne iraſcaris domine vſqꝫ ni mis. Significat etiam tam: ſiue quam. Geñ. 7. Ab homīe vſ qꝫ ad pecus tam reptile cꝫ volucres celi. Significat etiā eter nitatem ſeu in eternum vel in perpetuū aut iugiter. Exo. 15. Dominus regnabit in eternum & vltra. pro quo hebrei legunt. Dominus regnabit in ſeculum & in eternum. Iob. 20. Hoc ſcio a principio. pro quo hebrei legunt. Si hoc ſcis ab eterno. Ps. 110. Cōfirmata in ſeculum ſeculi. pro quo bea tus hieronymus in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. firmata iugi ter in ſempiternum. Ps. 111. Iuſtitia eius manet in ſeculum ſeculi. ideſt in eternum. p̄s. 148. Statuit ea in eternū. Eſa. 26. Speraſtis in domino in ſeculis eternis. & in eodem. 57 excelſus & ſublimis habitans eternitatem. Vide ēt de hoc infra in dictiōe עוֹד Ood. pōitur etiā pro tpe futuro. Soph. 3. Qua ꝓp expecta me dicit dñs in die reſurrectionis mee in futurum. De quo vide infra in dictione עוֹד ood. & aliqñ ſcribitur cū iod in fine. Nu. 23. Audi fili ſephor. ꝓ quo he. le. Audi vſqꝫ ad me. ideſt audi me fili ſephor. & in eo. 24. Et ad extremum etiā ipſi peribunt. pro quo hebrei legūt. Et etiam ipſi vſqꝫ ad perditionem. ſcilicet erūt. Et ē ſenſus ſicut in littera noſtra. 4. Reg. 9. venit nuncius ad eos & nō reuertitur. ideſt vſq⁊ ad eos. Iob. 4. Tetigit te & conturba tus es. pro quo he. le. pertingit vſq⁊ ad te & conturbatus es Et in eo. 32. Et donec putabam vos aliquid dicere conſide rabam. Mich. 4. Vſq⁊ ad te veniet. & quandoq⁊ ſcribitur cū nū in fine & dicitur עֲדֶן Aaden. & ſignificat adhuc ſiue vſq⁊ adhuc. Eccl's. 4. Et feliciorem vtroq⁊ iudicaui qui nec dum natus eſt. pro quo he. le. qui vſque adhuc non fuit. ſcri bitur etiam cum he in fine & dicitur עֲדֶנָה Aadéna. 1. Para lip. 12. Magna enim pars eorū adhuc ſequebatur domū ſa ul. Eccl's. 4. Et laudaui magis mortuos quā viuētes. ꝓ quo he. le. Et laudaui mortuos qui iam mortui ſunt magis cꝫ vi uentes qui viuunt adhuc. Et qñ preponitur ei līa beth & dī בְּעֲד Bead tūc ſignāt pro. ꝓpter. per. ſup. Geñ. 7. & incluſit eum dñs de foris. pro quo he. le. Et clauſit dñs pro eo. Et in eodem. 26. Proſpiciens abimelech rex philiſtinorum per feneſtram. Exo. 8. Rogate pro me. Leuit. 16. Orabit ꝓ ſe & pro domo ſua. 4. Reg. 1. Ceciditq⁊ ochozias per cancel los. 4. Reg. 4. Et claude oſtium tuum cum intrinſecus fue ris tu & filii tui. Pro quo he. le. & claude oſtium tuum pro te & pro filiis tuis. ideſt ſuper te & ſuper filios tuos. Et ī eo. & clauſit oſtiū ſuper ſe & ſuper filios ſuos. 2. Paralip. 20. Do minus bonus ꝓpiciabitur cunctis qui in toto corde reqrūt dñm. Pro quo he. le. Dñs bonus ꝓpiciabitur pro cunctis ſi ue per cunctos. p̄s. 137. Dñs retribuet ꝓ me. Prouer. 6. pre ciū enim ſcorti vix eſt vnius panis. pro quo he. le. Quia ꝓ muliere meretrice vſq⁊ ad tortā panis. & eſt ſenſus ſicut in līa nr̄a. Eſa. 32. Tenebre & palpatio facte ſunt ſuper ſpelun cas. Hiere. 11. In tpe afflictionis eorū. pro quo he. le. pro ma lo vel ꝓ afflictiōe eorū. Ioel. 2. Sed & per feneſtras cadent. & in eo. Per feneſtras intrabūt quaſi fur. Amos. 9. & nō ve niet ſuper nos malum. Scribitur ēt cū mem in principio & dicitur. מִבַּעַד Mibaad. ideſt intrinſecus. Canti. 4. Abſque eo quod intrinſecus latet. Item עַד Aad. ideſt preda ſeu ſpo lium. Geñ. 49. mane comedet predam. Eſa. 33. Tunc diui dentur ſpolia predarum multarum. De quo vide infra ī dic tione עוֹד Ood. Item עֵד Eed. ideſt teſtis de quo vide infra in dictione עוֹד Ood. & inde עִדִּים Iidim. ideſt macule. ſcili cet panni menſtruate. eo quod eſt teſtis ſue inmūdicie. Eſa. 64. & quaſi pannus menſtruate.

עַד Aadad. Erigere. ſubleuare. ſuſcipere. ſuſtentare. Ps. 19. Nos autem ſurreximus & erecti ſumus. Ps. 145. Pupillum & viduam ſuſcipiet. Ps. 146. Suſcipiens manſue tos dominus. ideſt ſuſtentans.

עָדָה Aada. ornare. tranſire. auferre. ſiue ammittere. Ezech. 16. & ornaui te ornamento. & in eodem. Et ornata es auro. Et in eodē. 31. Adhuc ornaberis tympanis tuis. Oſee 2. Et ornabatur inaure ſua. & inde עֶדִי Eedi. ideſt ornamē tum. ſiue ornatus. Exo. 33. Et nullus ex more inductus eſt cultu ſuo. Pro quo he. le. Et nullus poſuit ornamentū ſuum ſuper ſe. & in eodem. Iam nunc depone ornatum tuum. Et in eodem. Depoſuerunt ergo filii iſrael ornatum ſuum a monte oreb. Ezech. 7. Et ornamentum monilium ſuorū in ſuperbiam poſuerunt. vbi ponitur pro monili. & in eo. 16. Et peruenisti ad mundum muliebrem. pro quo hebrei legunt. Et veniſti cum ornamento ornamentorum. vbi po nitur tam in ſingulari cꝫ in plurali. Ponitur etiam pro ore vel maxilla. p̄s. 31. In chamo & freno maxillas eorum cōſtrī ge. p̄s. 102. Qui replet in bonis deſiderium tuum. Pro quo hebrei legunt. Qui replet in bonis os tuum. ſed beatus hie ronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem ſecundū primam ſignificationem tranſtulit. Qui replet in bonis or namentum tuum. & inde עֶדוּת Eeduth. ideſt ornamentum. decus. ſecundum hebreos. 4. Regum. 11. Et poſuit ſuper eū diadema & teſtimonium. pro quo hebrei legunt. Et poſuit ſuper eum diadema et ornamētum: ſcilicet regium. ſed ma gis proprie ſignificat teſtimonium. ſicut eſt in littera nr̄a. De quo vide infra in dictione עוֹד ood. Et in titulo. Ps. 79. Vbi dicitur in finem pro his qui commutabuntur pſalm⁹ pro aſſyriis: teſtimonium Aſaph. vbi etiam hebrei pro te ſtimonio legunt ornamentum ſeu decus. Item עָדָה Aada. ideſt tranſire vel aufferre. Iob. 28. nec pertranſiuit per eā leena. & ſupra in eodem. 25. Et luna etiam non ſplendet. Pro quo hebrei legunt. Ecce aufert lunam & non ſplende bit. ideſt aufert lumen lune. Poteſt etiam legi ſic. Ecce ad huc luna non ſplendebit. de quo vide ſupra in dictione עַד Aad. Prouer. 25. & āmittit pallium in die frigoris. ideſt au fert a ſe pallium. Dañ. 2. Tranſfert regna atque conſtituit. Et in eodem. 7. Aliarum quoqꝫ beſtiarum ablata eſſet po teſtas. Et in eodem. Poteſtas eorum que non auferetur. Itē עֵדָה Eeda. ideſt cetus ſeu congregatio hominum. De quo vide ſupra in dictione יַעַד Iaad.

עָדַן Aadan. deliciare. deliciis abundare. deliciis affluere. de lectari. voluptati operam dare. Nee. 9. & abundauerūt deliciis in bonitate tua magna. & inde עֵדֶן Eeden. ideſt vo luptas delicie. Geñ. 2. Plantauerat autem dominus paradi ſum voluptatis a principio. & in eodem. Et fluuius egredie batur de loco voluptatis. Ezech. 31. & emulata ſunt eū om nia ligna voluptatis. Scribitur etiam cum he in fine & dici tur עֶדְנָה Eedna. Geñ. 18. Poſtꝫ conſenui & dominus me us vetulus eſt voluptati operam dabo. & in plurali עֲדָנִים A adanim. 2. Reg. 1. Qui veſtiebat vos coccineis in deliciis. Hiere. 51. Repleuit ventrem ſuum teneritudine mea. ideſt deliciis meis. Scribitur etiam cum mem in principio & di citur מַעֲדַנִּים maadanim. Prouer. 29. & dabit delicias ani me tue. Reperitur etiam מַעֲדָנוֹת maadanoth ſecundum ter

Intrinſecus. עַד Preda. Spolium. עֵד עִדִּים mēſtruata.

עָדַד Erigere. Suſcipere Suſtētare

עָדָה Ornare.

עֶדִי ornamētum ornatus.

Monile. Mundus muliebris.

Maxilla.

עֵדוּת teſtimōium ornamen tum.

Aduferre.

Ammittet Trāſferre.

עֵדָה Cetus

עָדַן Abūdare deliciis.

עֵדֶן Voluptas.

עֵדְנָה Voluptas עֲדָנִים Delicie.

מַעֲדַנִּים מַעֲדָנוֹת

Adhuc. עֵדֶן uſqꝫadhuc עֵדֶנָה Adhuc. בְּעַד ꝓpro. ꝓper. Super. מִבַּעַד

minationē pluralem femininorū.1.Reg.15. Et oblatus est ei Agag pinguissimus tremens.pro quo hebrei legunt. & abiit ad eum Agag deliciis.i.delicatus siue cū delectatione quia non timuit mortem:sed habuit eā pro deliciis . Sicut exponunt aliqui hebrei.alii vero dicunt ף significat vincula:& ף deriuatur a dictione עֲנָד Aanad:& legunt sic.& abiit ad eum.idest oblatus est ei Agag in vinculis . idest ligatus. Et similiter.Iob.38. Vbi nos legimus.Nunquid coniunge re valebis micantes stellas pliadas.Pro quo ipsi legunt. Nū quid colligabis colligationes seu applicationes chima . Et est chima nomen cuiusdam constellationis stellarū: vt dictum est supra in littera chaph.& inde עֲדִינָה Aadina . idest delicata seu tenera.Esa.47.Audi hec delicata.Et in genere masculino עֲדִינוֹ aadino.1.Reg.23.Ipse est quasi tenerrimus ligni vermiculus.Item עִדָּן Iidan.In lingua chaldaica significat tempus siue horā.Dañ.2. Quod tempus redimitis.& in eo.Et ipse mutat tempora & etates.& in eo . 7. Vsף ad tempus & tempora & dimidium temporis.

Vincula.

Collígationes.

Delicata.

tenerrimꝰ.

Tempus.

עָדַף Aadaph.supereſſe.excedere.superfluere.excedens vel excrescens esse.Exo.16.Nec qui plus collegit habuit amplius.Pro quo hebrei legunt.& non excessit siue nō supfluit illi qui plus collegit . Et in eo.26.Quod autē supfuerit in saxis . idest vnum saxū quod amplius est. Nu.3. qui excedunt numerū leuitarū.& in eo.Precium eorū qui supsunt.& in eo.Pecuniam eorū qui fuerant amplius.

Excedere.

Superes.

Esse āpliuſ

עָדַר Aadar.Deesse.deficere.priuare . auferre . Bellare.seu expedire.fodere.seu putare.idest abscindere.1. Regū. 30.Nec defuit quisף a paruo vsף ad magnum . 3. Reg.4. Cum ingenti cura prebebant in tempore suo . pro quo hebrei legunt.Non deficiebant in aliqua re.siue in aliquo verbo.sed beatus hieronymus transtulit sensum . Esa.34.vnū ex eis nō defuit.& in eo.40.Neף vnū reliquū fuit .i.neף vnū defuit.Et in eo.59.& facta est veritas in obliuiōe. Pro quo hebrei legunt.Et facta est veritas priuata vel deficiens idest non inuenitur in eis veritas. Significat etiam bellare. siue aciem instruere vel expedire.1.Paralipo.12.Expediti ad pugnā corde perfecto.& supra in eo. In auxiliū non in corde duplici.pro quo he.le.Ad bellandum seu ad instruendam aciem non in corde & corde.idest non corde duplici: sicut est ī littera nostra.Item עָדַר Aadar.i.fodere seu sarrire.Esa.5.Non putabitur & non fodietur. Et in eo . Et omnes montes qui in sarculo sarrientur . & inde מַעְדֵּר maeder.idest sarculus seu fossoriū.vt in predicto loco.Item עֶדֶר Eeder.idest grex.Ps.77.Et pduxit eos quasi gregē in deserto.Cantī.6.Sicut grex caprarū.& ī plu.עֲדָרִים Aadarim siue עֶדְרֵי Eedre.Geñ.29.Tres quoף greges ouiū.Et in eodem.mosף erat vt cunctis ouibus cōgregatis deuoluerent lapidem.Pro quo hebrei legunt.& congregabantur illuc omnes greges & deuoluebant lapidem.Ioel.1 . Sed & greges pecorum disperierunt.Ponitur ēt pro caulis pecorū.2. Paralip.32.Et presepia iumentorū caulasף pecoribus.

Deesse.

Fodere.

Sarrire.

Sarculus

Grex

Greges.

Caule.

עֲדָשׁ Aadas.lens.& solum inuenitur in numero plurali .s. עֲדָשִׁים Aadasim.idest lentes.Geñ.25.Accepto pane & lentis edulio.Quod in hebreo legitur pluraliter . scilicet lentiū.2.Reg.23.Erat quippe ibi ager plenus lēte. Ezech. 4.Et tu sume tibi frumētū & hordeū & fabam & lentem.

Lentes.

עוּן Vug.coquere.scilicet panes subter prunas . vel operire.Ezech.4.& stercore quod egreditur de homine operies illud in oculis eorum.i. coques illud cooperiendo stercore sicut cooperiendo prunis.& inde עוּגָה Vuga. idest torta seu panis sub prunis vel cinere cocta . vt supra in eodem.Et quasi subcinericium hordeaceum comedes illud. 3.Regum.19.Et ecce ad caput suum subcinericius panis.

operire.

Coquere.

Subcinericius pāis

Oſee.7.Subcinericius panis qui non reuersatur.Et in plurali עֻגוֹת Vugoth.Geñ.18.Et fac subcinericios panes. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מָעוֹג maog.3. Regum.17.Viuit dominus deus tuus quia non habeo panem.Ponitur etiam מָעוֹג maog pro subsānatione . Ps.34. subsānauerunt me subsānatione.Et alii exponunt sic.Subsānauerunt me pane.quasi dicat.pro cibo eis dato ab aduersariis meis.

עֻגוֹת Subcinericii panes.

מָעוֹג subcinericius panis.

Panis.

מָעוֹג subsānatio

עוּד Aauad.Testificari.testimonium prebere.contestari. predari.spoliare.Geñ.43.Denunciauit nobis vir ille sub attestatione iusiurandi dicens . pro quo hebrei legunt. Contestando contestatus est nos vir ille dicens.Exo.19.descende &contestare populum.Et in eodem.21.Et contestati sunt dominum eius.Deut.4.Testes inuoco hodie celum & terram.idest testificor seu contestor celum & terram contra vos.& in eodem.30.Et inuocabo contra eos celum & terram.idest contestabor.1.Regum.18 . Contestare eos & predic eis ius regis.3.Regum.21.Et falsum testimoniū dicant.Pro quo hebrei legunt.Et testificent eum dicentes. i. testimonium dicant contra eum.Nee.9.Contestatus es eos vt reuerterentur.Et in eodem.Et contestatus es eos in spiritu tuo.Et in eodem.Que testificatus es eis.Ps.80 . Audi populo meus & contestabor te.Ps.94.Israel & testificabor te.Esa.8.& adhibui mihi testes fideles . Pro quo hebrei legunt.Et testificatus sum mihi.idest contestatus sum mihi testes fideles.idest testes adhibui mihi sicut est in littera nostra.Hiere.6.Cui loquar & ad quem contestabor . Et in eodem.32.Et scripsi in libro & signaui & adhibui testes . Amos.3.Audite & contestamini in domo iacob . Malach.2. Dominus testificatus est inter te & vxorem tuam . Ponitur etiam pro comparare.vt Threñ.3. Cui comparabo te .Potest etiam legi sic.Quem testificabor in te.idest quos testes adducā vt testificētur si talia aliquando aliquis passus sit sicut tu. Vnde idem erit sensus cum littera nostra . & inde עֵד Eed.idest testis Geñ.31.Tumulus iste testis erit.Leuit.5.Testisף fuerit. Deut.17.Nemo occidatur vno contra se dicente testimoniū.Pro quo hebrei legunt . Nemo occidatur in ore vnius testis.1.Regum.12.Testis est dominus aduersus vos & testis xp̄us ei? .Ps.88.Et testis in celo fidelis.Hiere. 29.Ego sum testis & iudex.Ponitur etiam pro testimōio. Geñ.31.Quem vocauit labam tumulum testis : & iacob aceruum testimonii.Exo. 20 . Non loquaris contra proximum tuum falsum testimonium . scribitur etiam cum he in fine & dicitur עֵדָה Eeda.Geñ.21 .Vt sint mihi in testimonium .Et in eodem . 31 . Tumulus inquam iste & lapis erit in testimonium.& in plurali עֵדִים Eedim . idest testes.Deut.17.In ore duorum vel trium testium.Iob .10.In stauras testes tuos contra me.Esa.44.vos testes mei. & inde עֵדוּת Eeduth.idest testimonium siue testamentum .vel testificatio.Exo.16 . Posuitף illud Aaron in tabernaculo reseruandum.Pro quo hebrei legunt.posuitף illud Aarō coram testimonio.idest coram arca testamenti vel testimonii.Et in eodem.25.In qua pones testimonium quod dabo tibi.Et in eodem.38.Hec sunt instrumenta tabernacu li testimonii.Et in eodem.40.Posuit & testimonium in arca.Ps.77.Et suscitauit testimonium in iacob.p̄s.92.Testimonia tua credibilia facta sūt nimis.p̄s.118 . Beati qui scrutantur testimonia tua.p̄s.131 . Et testimonia mea hec que docebo eos.Scribitur etiamcum tau in principio & dicitur תְּעוּדָה Theuda.Esa.8.Liga testimonium.& in eodem . Ad legē & ad testimoniū.Itē עָוַד Aauad.idest spoliare.seu predari.translatio nostra traduxit circumplecti . Ps.118 . Funes peccatorū circūplexi sunt me.& beatus hieronymus in

עֵד Testis.

Testimōiū

עֵדָה Testimōiū

עֵדִים Testes.

עֵדוּת Testimōiū

תְּעִידָה testimoniū

עָוַד circūplecti

Implicare Depredari עָדַר Predꝛ. ſpolia.

pſalterio iuxta he.ve. tranſtulit. Implicauerunt me. ꝓ quo hebrei legunt. Depredati ſunt me. & inde עֵר Aad. ideſt preda. ſeu ſpolium. Geñ. 49. Mane comedet predam. Eſa. 33. Tunc diuidentur ſpolia predarum multarum. Soph. 3. qua propter expecta me dicit domiñ ín die reſurrectiõis mee ín futurum. pro quo hebrei legunt. In die reſurrectionis mee ad predam ſeu ad ſpolium. poteſt etiã legi ſic. ſ. in die reſurrectionis mee in eternum. De quo vide ſupra in dictione עֵד Aad. Item עוֹד ood. ideſt adhuc. vltra. rurſus. ampliꝰ.

עוֹד Adhuc.

Geñ. 7. Adhuc enim & poſt dies ſeptem. Et in eo. 8. Cunctis diebus terre. pro quo hebrei legunt. Adhuc cunctis diebus terre. & in eo. 45. adhuc pater meus viuit. Exo. 9. adhuc retines populum meũ. 1. Reg. 20. & ſi vixero facies mihi miſericordias domini. pro quo hebrei legunt. & non ſi adhuc ego vixero & non facies mecũ miſericordias domini. Et eſt idem ſenſus cũ littera noſtra. nam due negatiões valent pro vna affirmatione. Eſter. 6. Adhuc illis loquentibus venerũt eunuchi regis. Iob. 1. Cumq; adhuc ille loqueretur venit alter. & in eo. 2. Adhuc tu permanes in ſimplicitate tua. Et in eo. 27. Quia donec ſupereſt halitus ī me. ps. 83. In ſecula ſeculorum laudabũt te. Pro quo beatus hieronymus in pſal. iuxta he.ve. tranſtulit. Adhuc laudabunt te ſemper. ps. 140. Quoniam adhuc & oratio mea ī beneplacitis eorum. Eſa. 5. Sed adhuc manus eius extenta. Oſee. 11. Iudas autem teſtis deſcendit cum deo. Proquo hebrei legunt. Iudas autem adhuc deſcendit cum deo. Poteſt etiam legi ſic. Adhuc dominatus eſt cum deo. Amos. 4. Cum adhuc tres menſes ſupereſſent. Significat etiam vltra. ſiue rurſus aut amplius. Geñ. 8. Nequaquam vltra maledicam terre propter hominem. & in eodem. Non igitur vltra percutiam omnem animam. Et in eodem. 9. & non erunt vltra aque diluuii. Et in eodem. 46. Et inter amplexus fleuit. pro quo hebrei legunt. Et fleuit ſuper collum eius vltra ſiue amplius. Exo. 4. Dixitq; dominus rurſum mitte manum tuam in ſinum tuum. Et in eodem. 10. Caue ne vltra videas faciem meam. Ps. 87. Quorum non eſt memor amplius. & Prouer. 31. Et doloris ſui nõ recordetur amplius. Eſa. 62. Non vocaberis vltra derelicta. Et communiter ſignificat tempus infinitum vel indeterminatũ. Quandoq; vero accipitur pro tempore finito vel determinato. vt in aliquib⁹ locis predictis: &. 4. Reg. 6. Et vltra non venerũt latrones ſyrie in terram iſrael. ideſt poſt certum tempus. ſcribitur ēt cum beth vel mem in principio & dicitur בְּעוֹד Beod. ſiue מֵעוֹד Meod. ideſt dum adhuc: ſiue cum adhuc. Geñ. 25. Dũ adhuc ipſe viueret. & in eo. 40. Tres propagines tres adhuc dies ſunt: poſt quos recordabitur pharao miniſterii tui Pro quo hebrei legunt. tres propagines tres dies ſunt: dũ adhuc tres dies. ideſt in ſpacio trium dierum recordabitur pharao miniſterii tui. Nu. 22. Cui ſemper ſedere conſueuiſti vſq; in preſentem diem. pro quo hebrei legunt. Cui ſedere conſueuiſti dum adhuc tu: vſq; in preſentem diem. i. ex eo tempore quo cepiſti ſedere ſuper iumentum. Deut. 31. Adhuc viuente me. 2. Regum. 12. Ecce cum paruulus adhuc viueret. Et in eodem. Propter infantem cum adhuc viueret ieiunaui. Amos. 4. Cum adhuc tres menſes ſupeſſẽt. & inde עַד Aad. ideſt eternum ſiue eternitas. De quo vide ſupra in dictione עַד aad.

Rurſum. Amplius. בְּעוֹד מֵעוֹד Dũ adhuc Adhuc. עַד Eternitas.

עָוָה Aaua. Iniq; vel iniuſte agere. peccare. curuum eſſe. 2. Reg. 19. Ne reputes mihi domine mi iniquitatem: ne memineris iniuriarum ſerui tui. pro quo hebrei legunt. neq; memineris q̃ iniq; egerit ſeruus tuus. Eſter. 1. Non ſolũ regẽ leſit regina vaſthi. Pro quo hebrei legunt. nõ cõtra regem ſolũ peccauit ſeu iniq; egit vaſthi regina. Hiere. 9.

עָוָה Iniq; agere Ledere.

Vt iniq; agerent laborauerunt. Dañ. 9. Iniquitatem fecimus impie egimus. Et quia illud quod iniquũ eſt non eſt rectum & ſimiliter quod curuũ eſt non eſt rectum. ideo ponitur etiã pro curuari. Ps. 38. Miſer factus ſum & curuat⁹ ſum vſq; in finem. Pro quo hebrei legunt. Curuatus ſum & humiliatus ſum vſq; quaq;. Et beatus hieronymus in pſal. iuxta he.ve. tranſtulit. Afflictus ſum & incuruatus ſum. vide ēt de hoc infra in dictione עָוֹת Aauath. Ponitur etiam pro affligere. Eſa. 24. & affliget faciem eius. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. & incuruabit faciem eius. Et in de. עָוֹן Aaua. ideſt iniquitas. Ezech. 21. Iniquitatem iniquitatem iniquitatem ponam eam. vbi ponitur ter predicta dictio. & inde עָוֹן aauon. ideſt iniquitas. peccatũ. Geñ. 4. maior eſt iniquitas mea quam vt veniam merear. Et in eodē. 15. Necdum enim complete ſunt iniquitates amorreorũ. Quod in hebreo legitur ſingulariter. ſcilicet necdũ enī cõpletum eſt peccatũ ſeu iniquitas amorrei. Et in eodē. 44. Deus inuenit iniquitatem ſeruorum tuorum. Ps. 50. Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco. ps. 68. appone iniquitatem ſuper iniquitatem eorum. & in plurali עֲוֹנוֹת aauonoth. Iob. 13. Quantas habeo iniquitates. Et in eodem. Et conſumere me vis peccatis adoleſcentie mee. Ps. 129. Si iniquitates obſeruaueris domine. Prouer. 5. Iniquitates ſue capiunt impium. Reperitur etiam עֲוֹנִים aauonim ſecũdum terminationem pluralem maſculinorum. vt Eſa. 64. Et iniquitates noſtre quaſi ventus abſtulerunt nos. & in eodem. In manu iniquitatis noſtre. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſcilicet iniquitatum noſtrarum. Hiere. 14. Si iniquitates noſtre reſponderunt nobis. & inde עֲוֹנִים Iiuim. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit vertiginem. Eſa. 19 Dominus miſcuit in medio eius ſpiritũ vertiginis. Poteſt etiam legi. ſpiritum erroris vel iniquitatis.

Iniquitatẽ facere. Curuari. Affligere. עָוֹת Iniquitas עָוֹן Iniquitas Peccatũ עֲוֹנוֹת iniquitates Peccata. עֲוֹנִים iniquitates Vertigo. עָוַל

עָוַל aaual. Iniq; agere. Ps. 70. & de manu contra legem agentis & iniqui. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. De manu iniqui ideſt iniq; agentis & nocentis. Eſa. 26. In terra ſanctorum iniq; geſſit. & inde עָוַל aaual. ſiue עָוִל aauil. ideſt iniquus. Iob. 16. Concluſit me deus apud iniquum. & in eodem. 29. Conterebam molas iniqui. Soph. 3. Neſciuit autem iniquus confuſionem. ideſt erubeſcentiam. & inde עָוֶל aauel. ideſt iniquitas. Leuit. 19. nolite facere iniquum aliquid in iudicio in regula in pondere & in menſura. Ezech. 28. In multitudine iniquitatum tuarum in iniquitate negociationis tue. Et in eodem. 33. Confiſus in iuſtitia ſua fecerit iniquitatem. & in eodem. In iniquitate ſua quam operatus eſt: in ipſa morietur. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur עָוְלָה aaula. 2. Reg. 7. nec addent filii iniquitatis vt affligāt eum. Iob. 6. Reſpondete obſecro abſq; contentione. Pro quo hebrei legunt. abſq; iniquitate. & in eodem. Et non inuenietis in lingua mea iniquitatem. Et in eodem. Nũquid deus indiget veſtro mendacio. Pro quo hebrei legunt. nunquid pro deo loquemini iniquitatem. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Et in eodem. 34. Qui bibit ſubſannationem quaſi aquam. pro quo hebrei legunt. Qui bibit quaſi aquam iniquitatem. ps. 106. Et omnis iniquitas oppilauit os ſuum. Ezech. 28. Donec inuenta eſt iniquitas in te. ponitur etiam pro infructuoſo. Iob. 24. Et conteretur quaſi lignum infructuoſum. Dicitur etiam עוֹלָה oola. Iob. 5. Iniquitas autem contrahet os ſuum. & in plurali עוֹלוֹת ooloth. ps. 57. Etenim in corde iniquitates operamini. ps. 63. ſcrutati ſunt iniquitates. anteponitur ēt littera lamed lī vau & dī עֲלָוָה aalua. ideſt iniquitas. Oſee. 10. Super filios iniquitatis. Item עוּל vul. infans paruulus. lactens. vt Eſa. 49.

Iniquitatẽ facere. Curuari. Affligere. עָוֹת Iniquitas עָוֹן Iniquitas Peccatũ עֲוֹנוֹת iniquitates Peccata. עֲוֹנִים iniquitates Vertigo. עָוַל iniq; agere עָוֵל Iniquus. עָוֶל Iniquum. Iniquitas עֲוָלָה Iniquitas עוֹלָה infructuoſum. עוֹלוֹת iniquitates. עֲלָוָה iniquitas. עוּל

Infans. עֲוִילִים Iniqui Paruuli. עֲלוֹת Fete. Lactantes עוֹלֵל Paruulus עוֹלִלִים Lactentes Paruuli. עוֹל עול Ingredi. Introducere. מַעֲלֵי occasus. עון מָעוֹן מְעוֹן Habitaculum. Templum

Nunquid obliuiſcitur mulier infantem ſuum. Et in eodem 65. Non erit ibi amplius infans dierum. & in plurali עֲוִילִים Aauilim. Iob. 19. Stulti quoq; deſpiciebant me. pro quo hebrei legunt. Paruuli quoq; deſpiciebant me. Poteſt etiã legi ſic ſecundum primam ſignificationẽ. ſcilicet iniqui quoq; deſpiciebant me· Et in eodem. 21. Egrediũtur quaſi greges paruuli eorum. & in plurali feminino עֲלוֹת Aaloth .i. fete. ſeu lactantes. Geñ. 33. Oues & boues fetas mecũ. 1. Reg. 6. Et duas vaccas fetas quibus non eſt impoſitum iugum. Et in eodem. Et tollentes duas vaccas que lactabãt vitulos Eſa. 40. fetas ipſe portabit. & inde עוֹלֵל Oolel. cum duplici lamed. ideſt infans. paruulus. lactens. 1. Regum. 15. Interfice a viro vſq; ad mulierem & paruulum. & in plurali עוֹלִלִים oolelim. Ps. 8. Ex ore infantium & lactẽtiũ. Threñ. 1. Paruuli eius ducti ſunt in captiuitatem. vide etiã de hoc infra in dictione עָלַל Aalal. Item עוֹל ool. ideſt iugum. De quo vide infra in dictione עָלַל Aalal. Item עול Vul. in lingua chaldaica ſignificat intrare ſeu ingredi vel introducere. Dañ. 2. Daniel ingreſſus rogauit regem. & in eodẽ. poſt hec daniel ingreſſus ad arioch. & in eodem. Introduc me in conſpectu regis. & inde מַעֲלֵי Maale. ideſt occaſus ſolis. ſ. quando ingreditur ſub noſtro hemiſperio. Dañ. 26. & vſq; ad occaſum ſolis laborabat.

עון Oon. Habitaculum ſiue habitatio. vel templum. & ſcribitur cum mem in principio & dicitur מָעוֹן maoon. ſiue מְעוֹן Meoon. Deut. 26. Reſpice de ſanctuario tuo. pro quo hebrei legunt. De habitaculo ſancto tuo. 1. Reg. 2. Que precepi vt offerrentur in templo. & in eodem. & videbis emulum in templo. 2. Paralip. 30. peruenit oratio in habitaculũ ſanctum celi. Ps. 70. Eſto mihi in deum protectorem. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve. tranſtulit Eſto mihi robuſtum habitaculum. Ps. 89. Domine refugium factus es nobis. pro quo beatus hieronymus tranſtulit Domine habitaculum factus es nobis. Ps. 90. Altiſſimum poſuiſti refugium tuum. pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Excelſum poſuiſti habitaculum tuum. Hiere. 10. Habitacula draconum. Naum. 2. Vbi eſt habitaculum leonũ. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur מְעוֹנָה meoona. Deut. 33. Habitaculum eius ſurſum. Soph. 3. Et non peribit habitaculum eius. & in plurali מְעוֹנוֹת Meoonoth. Naum. 2. Et cubile ſuum rapina. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſcilicet habitacula ſua. ſiue cubilia ſua. Ponitur etiã pro antris. Iob. 38. Quando cubant in antris. & inde מְעוֹנִים Meoonim. ideſt habitatores. 1. Paralip. 4. Et percuſſerunt tabernacula eorum & habitatores qui inuenti ſunt ibi. Itẽ עוֹנָה oona. ideſt tempus ſtatutum ſeu determinatum. Exo. 21. & veſtimenta & precium pudicitie non negabit. ꝑ quo hebrei legunt. & veſtimentum eius & horam eius non minuet. ideſt tempus determinatum vt reddat ei debitum qđ vir debet reddere vxori ſue. Item עוֹנֵן oonen. augurari. ariolari. venefícia exercere. ſomnia obſeruare. Deut. 18. aut qui ariolos ſciſcitetur. 4. Regum. 21. & hariolatus eſt & obſeruauit auguria. Eſa. 2. & augures habuerunt vtphiliſtiim Et in eodẽ. 57. Vos autem accedite huc filii auguratricis. Hiere. 27. & augures & maleficos. Mich. 5. Et diuinatores non erunt in te. ideſt malefici ſiue harioli. Significat etiam obſeruare ſomnia. Leuit. 19. Nec obſeruabitis ſomnia. 2. Paralip. 33. & obſeruauit ſomnia. & dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur a predicta dictione עוֹנָה oona & quod ſignificat obſeruare tempora vel horas: ſicut dicunt augures talis dies vel talis hora eſt bona ad tale opus incipiendum vel dimittendum. Alii vero dicunt ꝙ deriuatur a dictione עֲנָן Aanan. de qua infra dicetur.

מְעוֹנָה Habitaculũ. מְעוֹנוֹת Habitacula. Antra. מְעוֹנִים Habitatores. עוֹנָה Tempus. עוֹנֵן Ariolari. Augurari Diuinare. obſeruare. ſomnia.

עוף Vuph. volare. aduolare. caligare. obſcurare. deficere. laſſare. Deut. 4. vel auium ſub celo volantium. Iob. 20 Velut ſomnium aduolans non inuenietur. ps. 54. volabo & requieſcam. Ps. 89. Quoniam ſuperuenit manſuetudo & corripiemur. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Quoniam tranſibimus cito & aduolabimus. Ps. 90. A ſagitta volante in die. Prouer. 23. ne erigas oculos tuos ad opes quas nõ potes habere: quia faciẽt ſibi pẽnas quaſi aquile: & volabũt in celũ. vbi ponitur etiam pro erigere. Eſa. 6. Et volauit ad me vn9 de ſeraphim. & in eodem. 60. Qui vt nubes volant. Et aliquando ſcribitur cum duplici pe. vt Geñ. 1. Et volatile ſup terram. Pro quo hebrei legunt. Et volatile volitet ſuper terram. Eſa. 6. Et duabus volabat. Ezech. 32. Cum volare ceperit gladius meus ſuper faciem eorũ. Oſee. 9. Ephraim quaſi auis aduolabit. & aliquando ſcribitur ſine vau. Eſa. 11 Et volabunt in humeros philiſtiim. Zach. 5. Volumen volans. & inde מוּעָף Muaph. i. volitatio ſeu volãs. Eſa. 8. Et non poterit aduolare de anguſtia ſua. pro quo hebrei legunt. Quia non eſt volans ſiue quia non eſt volitatio cui eſt anguſtia vel tribulatio. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Dañ. 9. Cito volans tetigit me. & inde עוֹף ooph. ideſt auis. volucris ſeu volatile. Geñ. 1. Et omne volatile ſecundum genus ſuum. Et in eodem. Aueſq; multiplicentur ſuper terram. Et in eodem. 6. De volucribus iuxta genus ſuũ. Leuit. 1. Siue de auib9 holocauſtum obtulerit. Iob. 12. Et volatilia celi indicabunt tibi. Et in hebreo ponitur in predictis locis in numero ſingulari: & ponitur ſingulare pro plurali. Significat etiam predicta dictio עוף Vuph. caligare. vel obſcurare: ſecundum hebreos. Beatus hieronym9 tranſtulit oriri. Iob. 11. Orieris vt lucifer. pro quo hebrei legunt. Si obſcuraberis: vt aurora eris. Quod exponunt ſic. obſcurum quod in te eſt: erit lucidum ſicut lumen matutinum. & inde עֵיפָה Eepha. ideſt obſcurum vel nebuloſum Iob. 11. Terram miſerie & tenebrarum. ideſt terram obſcuram vel caliginoſam ſicut tenebre. Amos. 4. faciens matutinam nebulam. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מָעוּף mauph. Eſa. 8. Et ecce tribulatio & tenebre. & inde עָפָף Aphaph. ideſt palpebra. & ſolum inuenitur in numero plurali. Iob. 16. Et palpebre mee caligauerunt. ps. 129. Et palpebris meis dormitationem. Hiere. 9. Et palpebre noſtre defluant aquis. Ponitur etiam pro ortu. ſcilicet aurore. Iob. 3. Expectet lucem & non videat: nec ortum ſurgentis aurore. ¶Significat etiam predicta dictio עיף Vuph deficere vel laſſare aut ſitire. & tunc ſcribitur ſine vau vel cum iod in medio loco vau. Iudi. 4. Qui ſoporem morti ſocians defecit & mortuus eſt. 2. Reg. 21. Deficiente autem dauid. Ps. 63. In terra deſerta inuia & inaquoſa. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. In terra inuia & ſitiente ſine aqua. ps. 142. ſicut terra ſine aqua tibi. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Quaſi terra ſitiens ad te. Eſa. 29. Laſſus adhuc ſitit. vbi vtrunq; ſignificatum complectitur noſtra tranſlatio. ſcilicet laſſare & ſitire. & in eodem. 32. Et vmbra petre prominentis in terra deſerta. ideſt in terra ſitiente. Hiere. 4. Quia defecit anima mea propter interfectos. vide etiam de hoc ſupra in dictione יָעַף Iaaph. & infra in dictione עָיֵף Aiaph.

עוף Volare. Aduolare עוף Erigere. מוּעָף uolans. Volitatio. עוף Volatile. Auis. Volucris. עיפה Tenebroſũ nebula. Tenebre. מָעוּף Palpebre עָפָף ortus Deficere Sitire laſſare

עור vur. Excitare. ſuſcitare. vigilare. expergiſci. ſurgere. exſurgere. cõſurgere. ſuffodere. nudare. vel ſpoliare. exce carevt Iudi. 5. Surge ſurge debbora: ſurge ſurge & loquere canticũ. i. expgiſcere expgiſcere. Iob. 40. Nõ q̃ſi crudelis ſuſcitabo eum. Ps. 7. Et exſurge ad me in precepto quod

עור Expgiſci ſuſcitare. Exſurget.

Exſurgere. mandaſti.ps.43.Exſurge quare obdormis domie.ps.57. Exſurge gloria mea: exſurge pſalterium & cithara.Canti. Vigilare. 5.Ego dormio & cor meum vigilat. Hiere. 25. Et turbo magnus egredietur a sūmitatibus terre.pro quo hebrei le-
consurgeſ gunt.Et turbo magnus exſurget a sūmitatibus terre. Et in eodem.50.& reges multi conſurgent a finibus terre. Ioel. 3.Conſurgant & aſcendant gentes.Abach.z.ve qui dicit li gno expergiſcere: ſurge lapidi tacenti.Zach.z. Quia con-
Suſcitare. ſurrexit de habitaculo ſancto ſuo.Et quando eſt verbū ter-tie coniugatiōis tunc ſcribitur cum iod in medio loco vau. z.Paralipo.36.Suſcitauit dominus ſpiritum cyri regis per ſarum.ps.34.Exſurge intende in iudicio meo.ps. 77. & non accendit omnem iram ſuam.pro quo hebrei legunt. & non facit ſuſcitare vel non facit exſurgere omnem iram ſuam.Eſa.41.Suſcitaui ab aquilone.vnde in aliquibus lo-cis vbi in hebreo habetur עיר Iir.quod ſignificat ciuitatē: vt infra dicetur:aliqui hebrei legunt.ſuſcitare vel exſurge-re.ps.72.Domine in ciuitate tua imaginem eorum ad ni-hilum rediges.pro quo ipſi legunt.Dominus in excitādo vel in conſurgendo imaginem ipſorum contemnes. vnde premittitur velut ſomniū ſurgentis. Oſee.7.Quicuit pau lulum ciuitas.pro quo hebrei legunt.quieuit paululum ex citans.Mich.6.Vox domini ad ciuitatem clamat.pro quo hebrei legunt. Vox domini ad excitandum vel ad conſur-gendum clamat.Et aliquando ſcribitur cum duplici res.ſ. quando eſt verbum quarte coniugationis. & dī עוֹרֵר O-
Excitare. rer.ps.79.Excita potentiam tuam &veni.Iob.17.& inno
Suſcitare cens cōtra hypocritam ſuſcitatur. Et ī eodem.31.Et exulta ui cum inueniſſet eum malum.pro quo hebrei legunt. Et ſuſcitatus ſum cum inueniſſet eum malum.Canti.2. Ne ſu ſcitetis neq3 vigilare faciatis dilectam.Eſa.10. & ſuſcitabit ſuper illum dominus exercituum flagellum. Significat eti
leuare. ſci licet haſtā. am vibrare ſeu leuare haſtam.1.Paralip.11. Ipſe leuauit ha
Suffodere ſtam ſuam contra trecentos vulneratos.Item ſignificat ſuf fodere.Eſa.23.Suffoderunt muros eius. Et quandoq3 du-plicatur littera aīm. Eſa.15.Clamorem contritionis leua-bunt.pro quo hebrei legunt.Clamorem contritionis ſuſci tabunt. & aliquando duplicatur littera res & littera aīn & dicitur עֵרְעַר Aaraar.Hiere.51.Murus babylonis ille altiſſi-
עֵרְעַר mus ſuffoſſione ſuffodietur.Significat etiam עֲרַעַר Aaraar
Suffodere Humilis. Humilem ſeu vacuum.Ps.101.Reſpexit in orationem hu-milium.Pro quo beatus hieronymus in pſ.iuxta he.ve.trā ſtulit.Reſpexit ad orationem vacui.Et aliqui hebrei ſecū-
Vacus. dum primam ſignificationem legunt.Reſpexit ad oratio-
עֵר nem excitati vel excitantis.& inde עֵר Eer.ideſt excitans.ꝑ quo beatus hieronymus tranſtulit magiſtrum.eo quod ex
Magiſter. citat mentem diſcipulorum.Malach.2.Magiſtrum & diſci
עִיר pulum de tabernaculo Iacob.& ide עִיר Iir.ideſt vigil.Dañ.
Vigil. 4.Vigil & ſanctus de celo deſcēdit.Et in plurali עִירִין Iirin
עִירִין Vt in eodem.In ſententia vigilum decretum eſt. Item עור
Vigiles. vr.ideſt nudare.ſeu expoliare.Eſa.32.Exuite vos & confū
עור demini.pro quo hebrei legunt.Et nudamini.Abach.3. Su
Nudare. ſcitans ſuſcitabis arcum tuum.pro quo hebrei legunt. Nu-
מָעוֹר datione nudabis arcum tuum.& inde מָעוֹר Maor. ideſt nu-
Nuditas. ditas.Abach.2.vt aſpiciat nuditatem eius.Et inde עֵר Aar.
עֵר ſiue עִיר Iir.ideſt hoſtis ſiue aduerſarius:vel ille qui ſurgit
עִיר contra alium.1.Regum.28.Et tranſierit ad emulum tuum
Emulus. hoſtis. pro quo hebrei legunt.& tranſierit ad hoſtem vel inimicū tuum.Ps.138.Accipient in vanitate ciuitates tuas. ꝑ quo beatus hieronymus in pſal.iuxta he.ve. tranſtulit. Eleuati
Aduerſari us. ſunt fruſtra aduerſarii tui.Eſa.14. Nec implebunt faciem orbis ciuitatum.pro quo hebrei legunt. Nec implebunt fa ciem orbis hoſtium vel inimicorum.Hiere.15. miſi ſuper ciuitatem repente terrorem.pro quo hebrei legunt.miſi ſu per eam repente hoſtem & terrores.poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra.nam communiter ſignificat ciuitatē:vt infra dicetur in dictione עִיר Iir.& in lingua chaldaica cō-
עֵר muniter ponitur pro hoſte.Dañ. 4. Et interpretatio eius
Excecare. hoſtib9 tuis ſit.Item עֵר Aauar.ideſt cecare.excecare.Exo. 23.non accipies munera que etiā excecant prudētes.Deut. 16.Quia munera excecant oculos ſapientum.2.Regū.25. Et oculos eius effodit.pro quo hebrei legūt. Et oculos eze
עִוֵּר chie excecauit.& inde עִוֵּר Iiuer.ideſt.cecus. Exo.4.viden
cecus. tem aut cecum.Leuit.21.Si cec9 ſi claudus.Et in plu.עִוְרִים
עִוְרִים Iiurim.2.Regū.3.niſi abſtuleris cecos & claudos. Eſa.42.
ceci. Et deducam cecos in viam.& in genere feminino עִוֶּרֶת A-
עִוֶּרֶת uereth. vt Leuit.22.Si cecum fuerit ſi claudum. & in plura-
עִוְרוֹת li feminino עִוְרוֹת Iiudroth.Eſa.42. vt aperiret oculos ce
עִוְרוֹן corum.Quod in hebreo legitur in genere feminino. & in
cecitas. de עִוְרוֹן Iiuaron.ideſt cecitas.Deut.28.Percutiat te domi-nus amentia & cecitate.Zach.12.Et omnem equum popu lorum percutiam cecitate.Item עור Oor.ideſt pellis.cutis.
עוֹר Geñ.3.Fecit quoq3 dominus ade & vxori eius tunicas pel liceas.pro quo hebrei legunt.Tunicas pellis.ideſt pelliceas
Pellis Leuit.4.Pellem vero & omnes carnes.Iob.2.Pellem pro pelle & cuncta que habet homo dabit pro anima ſua. Et in
cutis eodem.7.Cutis mea aruit & contracta eſt.Et in plu. עוֹרוֹת
עוֹרוֹת Ooroth.Geñ.27.Pelliculaſq3 hedorū circundedit manib9
Pellicule Pelles Exo.26.fecit &opertorium tabernaculi de pellibus arietū Reperitur etiam in genere maſculino.Threñ. 1. Pelles no ſtre quaſi clibanus exuſte ſunt.Item עור vur.in lingua chal
עור daica ſignificat fauillā ſeu paleas minutiſſimas. Dañ. 2.& redacta ſunt quaſi in fauillam ſtiue aree.
Fauilla עוש Vus. Congregare.cōuenire. Beatus hieronymus trā
עוש ſtulit.erumpere. Ioel.3.Erumpite & venite.pro q̄ he.
congregaſ le.Congregamini & venite.& inde עָשׁ Aas.ideſt quedā col
עָשׁ lectio ſeu congregatio vel conſtellatio ſtellarum. pro quo beatus hieronymus tranſtulit arcturum.Iob. 9. Qui facit
Arcturus arcturum & oriona.& aliqui hebrei dicunt. ꝙ ſignificat cō gregationem ſtellarum circa caudam arietis. Scribitur eti
עָרְשׁ am cum iod in medio & dicitur עָרְשׁ áis.pro quo beatus hie
Veſperus ronymus tranſtulit veſperum.Iob.28.Et veſperum ſuper
עָשׁ fines terre conſurgere facis.Pōitur etiam עָשׁ Aas pro tinea
Tinea Iob.4.Conſumētur velut a tinea.
עָוַת Aauath.iniq3 agere.peccare. puertere. curuare. obli-
ledere. quū eſſe.tempus conſtituere.Eſter.1.non ſolū regē le
iniq3 agef ſit vaſthi ſed & omnes principes. pro quo hebrei legunt. non contra regem ſolum iniq3 egit ſeu peccauit vaſthi re-
Iniquita tem facere gina.Ps.118.Confundantur ſuperbi quia iniuſte iniquita-tem fecerunt in me Eccl's.7.Quod nemo poſſit corrigere quem ille deſpexerit.pro quo hebrei legunt. Quis poteſt corrigere vel rectificare quod ille curuauit: vel obliquare
curuare. fecit aut peruertit.& in eodem.12. Et nutabunt viri fortiſ ſimi.ideſt curuabuntur vel obliquabunt. Threñ.3.vt peruer
peruertere teret hominem in iudicio ſuo.& inde מְעָוֶת meuuath. ideſt
מְעָוֶת iniquum ſeu peruerſum vel curruum.Eccl's.1.peruerſi diffi
peruerſus. cile corriguntur. Pro quo hebrei legunt. Iniquum ſeu per uerſum vel curuum non poteſt corrigi vel non poteſt recti ficari.ideſt difficile corrigitur vel rectificatur.& inde עָוָת A
עָוָת uath.ideſt iniquitas.Threñ.3. vidiſti domine iniquitatem
Iniquitas illorum aduerſum me.Et inde נָעֳוָת naauath. ideſt iniqua
נָעֳוָת ſeu peruerſa.1.Regum.2.filius mulieris vltro virum rapiē tis.Pro quo hebrei legunt.filius mulieris inique vel per-
Peruerſa. uerſe & rebellis.Item עות vuth.ideſt tempus cōſtituere:vel
עות tempus cōgruum eligere ad aliquid agendum: vel vt mul to tempore duret.pro quo btūs hieronymus tranſtulit ſu-

Sustētare Tēpus cōstituere.

ſtentare. Eſa. 50. Dominus dedit mihi linguam eruditam vt ſciam ſuſtentare eum qui laſſus eſt verbo. Pro quo hebrei legunt. Vt ſciam tempus conſtituere laſſo: verbo. ideſt vt ſciam quo tempore erudire debeam laſſum verbo. Et in

עֵת Tempus.

de עֵת Eth. 1. Tempus ſiue hora. Geñ. 24. Eo tempore quo ſolent mulieres egredi. Et in eodem. 29. Nec eſt tempus vt recludantur ad caulas greges. Leuit. 26. Dabo vobis pluuias in tempore ſuo. Ioſ. 5. Eo tempore ait dominus ad ioſue. 4. Reg. 4. In hac eadem hora· Ruth. 2. Quando hora veſcendi fuerit. ps. 118. Tempus faciendi domine. Eccl's. 3. Omnia tempus habent. Et in eodem. Tempus naſcendi & tempus moriendi· Et in eodem. 7. Ne moriaris in tempore non tuo. Et in eodem. 8. Tempus & reſponſionem cor ſapientis intelligit. & in eodem. 9. Neſcit homo finem ſuum. Pro quo hebrei legunt. Neſcit homo tempus ſuum. i. tempus. determinatū vite ſue. Eſa. 14. Prope eſt vt veniat tempus eius. Ezech. 7. Venit tēpus appropinquauit dies. Et in

עִתִּים Tempora.

plurali עִתִּים Iithim. i. Paralipo. 12. De filiis quoq; iſachar qui nouerāt ſingula tempora. & in eodem. 29. Et temporū que tranſierunt ſub eo. Nee. 13. In temporibus conſtitutis & in primitiis. Eſter. 1. Interrogauit ſapientes qui ex more regio ſemper ei aderant. Pro quo hebrei legunt. Interroga

Vote

uit ſapiētes ſcientes horas vel tempora. Iob. 24. Ab omnipotente non ſunt abſcondita tempora. Eſa. 33. Et erit fides in temporibus ſuis. Ezech. 12. Et in tempora lōga iſte pro

עִתּוֹת

phetat. Reperitur etiam עִתּוֹת Iithoth. ſecundum terminationem femininorum. ps. 9. Adiutor in opportunitatibus in tribulatiōe. & in eodem. Deſpicis in opportunitatib⁹ in tribulatione. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iux

Tempora.

ta he. ve. tranſtulit. Deſpicis in temporibus anguſtie. ps. 30. In manu tua ſortes mee. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. In manu tua tēpora mea. Et inde

עִתַּי

Iithi. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit paratum. Leuit. 16. Emittet

Paratus.

illum per hominē paratum in deſerto. i. per hominē aſſuetum qui multis temporibus abiit in illum deſertū: ſicut exponunt hebrei. Et inde

עַתָּה

Aatha. aduerbium temporis. i. nunc. modo. Geñ. 3. Nunc ergo ne forte mittat manū ſuam Et in eodem. 22. Nunc cognoui q̄ timeas dominum. Et in

Nunc.

eodem. 29. Nunc quoq; copulabitur mihi maritus meus. Nu. 24. Videbo eum ſed non modo. 3. Reg. 1. Ecce nunc Adonias regnat. ps. 12. Nunc exurgam dicit dñs. Eſa. 29. Non modo confundetur iacob. Dañ. 10. Nihil enim in me remanſit viriū. Pro quo hebrei legunt. Et ego a modo non

Modo.

remanſit in me virtus

עֵז Capra.

עֵז Eez. capra. Et eſt promiſcui generis. quia accipitur tam pro maſculo q̄ pro femina. Geñ. 15. Sume inquit mihi vaccam trienē & capram trinā. Leuit. 3. Si capra fuerit eius oblatio. Et ī purali

עִזִּים Capre.

עִזִּים Iizim. Geñ. 30. Et ſeparauit in die illa capras & oues. & in eodem. 32. Capras ducentas hircos viginti. Exo. 26. Facies & ſaga cilicina. ideſt ſaga de pilis caprarum. 1. Reg. 25. Quium tria millia & mille capre. Et inde

עֲזָאזֵל caper emiſſarius.

עֲזָאזֵל Aazazel. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit caprum emiſſarium. vt Leuit. 16. Et alterā capro emiſſario. Et eſt dictio cōpoſita ab עֵז Eez. i. caper. & אָזַל Aazal ideſt abiit. Et aliqui hebrei dicunt q̄ eſt nomen deſerti ad quod caper emittebatur & q̄ ab eo nomen acceperit. Alii vero dicunt q̄ deriuatur a dictione ſequenti: & q̄ ſignificat deſertum aſperum atq; ſaxoſum.

עָזַז Fortificat.

עָזַז Aazaz. fortificare. roborare. confortare. preualere. impudentē ſeu procaciſſimū eſſe. Et cōmuniter ſcribitur cum ſimplici zaim. Iudi. 6. Et oppreſſi ſunt valde ab eis. Pro quo hebrei legunt. Et fortificata eſt ſiue inualuit manus Madian contra iſrael. Et beatus hieronymus tranſtulit ſenſum. ps. 51. Et preualuit in vanitate ſua. ps. 67. Confirma hoc deus quod operatus es in nobis. Eccl's. 7. Sapientia confortauit ſapientem. Eſa. 30. Expectantes auxilium in fortitudine pharaonis. Pro quo hebrei legūt. Ad fortificandum ſe in fortitudine pharaonis. Significat etiam librare. Prouer. 8. Et librabat fontes aquarū. Sed etiā in pre

Preualef. Cōfirmaf. Cōfortare.

dicto loco hebrei legūt. Et fortificabat fontes abyſſi. Et inde

עַז Fortis.

עַז Aaz. i. fortis. Eſa. 19. Et rex fortis dñabitur eorū. Et ī plurali

עֲזִים Fortes.

עֲזִים Aazim. ps. 58. Irruerunt in me fortes. Et inde

עֻזּוֹ Fortis. Virtus.

עֻזּוֹ Iizuz. ideſt fortis ſeu fortitudo. aut virtus. ps. 23. Dominus fortis & potens. ps. 77. Et virtutes eius & mirabilia eius que fecit. ps. 154. Et virtutem terribilium tuorum dicent. Eſa. 42. Effudit ſuper eum indignationem furoris ſui & forte bellum. Et communiter ſcribitur cum ſimplici zain & dī

עֹז

Oz. ſiue

עוּז

Vuz. vt Exo. 15. Fortitudo mea & laus mea dñs. ps. 21. Dñs in virtute tua letabitur rex. ps. 27. Dominus diutor meus & protector meus. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Dominus fortitudo mea & ſcutum meum. Et in eodem. Dominus fortitudo plebis ſue. ps. 28. Dominus virtutem populo ſuo dabit. ps. 115. Laudate eum in firmamento virtutis eius. Ponitur etiam pro imperio. Geñ. 49. Maior ī donis & maior in imperio. 1. Reg. 2. Et dabit imperium regi ſuo. Scribitur etiam cum mē in principio & dicitur

מָעוֹז Fortitudo

מָעוֹז Maoz Eſa. 17. Et erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte. Et in eodem. 23. Quia deuaſtata eſt fortitudo veſtra. & in eodem 30. Et erit vobis fortitudo pharaonis in confuſionē. Hiere. 16. Dominus fortitudo mea & robur meum. Scribitur etiā cum nun poſt litteram zain. Eſa. 23. Vt contereret fortes eius. Ponitur etiam

מָעוֹז Petra.

מָעוֹז Maaoz pro petra. Iudi. 6. Tolle carnes & azymos panes & pone ſupra petram illam. Et inde dicunt aliqui hebrei q̄ deriuatur

עֲזָאזֵל

Aazazel. & q̄ ſignificat deſertum: aſperum atq; ſaxoſum. De quo dictum eſt in dictione p̄cedenti. Item

עַז Procaciſſima

עַז Aaz. ideſt impudens: ſeu procaciſſimus. Deut. 28. Gentem procaciſſimam. Scribitur etiam cum nun in principio & dicitur

נְעַז Impudēs.

נְעַז Noaz. Eſa. 33. Populum imprudentem non videbis. debet legi impudentē. Prouer. 7. Et procaci vultu blanditur dicens. Inde

עַזְנִיָּה Halietus.

עַזְנִיָּה Oznia. nomen auis īmunde. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Halietū. Leuit. 11. Gryphum & halietum.

עָזַב Relinq̄re. Dimittere

עָזַב Aazab. relinquere. derelinquere. dimittere. adiuuare. ſubleuare. fortificare. Geñ. 2. Quam ob rem relinquet homo patrem ſuum & matrem. & in eodem. 28. Nec dimittam te niſi compleuero vniuerſa que dixi. Exo. 9. Et dimiſit ſeruos ſuos & iumenta in agris. Nume. 10. Noli inquit nos relinquere. Ruth. 2. Quod reliqueris parentes tuos. 4. Reg. 2. Viuit dominus & vivit anima tua quia non derelinquam te. & in eo. 9. A die qua relinquit terram. Nee. 4. Nū dimittent eos gentes. & in eodem. 13. Quare derelinquimus domum dei. Iob. 10. Dimittam aduerſum me eloquium meum. & in eodem. 18. Nunquid propter te derelinquetur terra. ps. 9. Tibi derelictus eſt pauper. ps. 21. Quare me dereliquiſti. ps. 36. Et non vidi iuſtum derelictum. Eſa. 6. & multiplicabitur que derelicta fuerat. & in eodem. 7. Derelinquetur terra quam tu deteſtaris. & in eodem. 17. Derelicte ciuitates Aroer: gregibus erunt. Et in eodem. 32 Multitudo vrbis relicta eſt. & in eodem. 62. Non vocaberis vltra derelicta. Significat etiam adiuuare vel ſubleuare. Exo. 23. non pertranſibis: ſed ſubleuabis cum eo. Pro quo hebrei legunt. & deſieris adiuuare eum: adiuuando adiuuabis cum eo: vel ſubleuando ſubleuabis cum eo. vel ſecundum primam ſignificationem poteſt legi ſic. Dimittens dimittes cum eo. ideſt dimittes odium quod habebas

derelinq̄re

Subleuaſ Adiuuare

in corde tuo cum eo. Et sic est in translatione chaldaica. Significat etiam secundum hebreos fortificare vel roborare. Nec.3. Et dimiserunt ierusalem vsq; ad murum platee latioris. idest extenderuut murum eius. vt exponit Nicolaus de lyra. Pro quo hebrei legunt. Et fortificauerunt. idest munierunt ierusalem vsq; ad murum platee latioris. Hiere. 25. Dereliquit quasi leo tabernaculum suum. Et in eodem. 49. Quomodo dereliquerunt ciuitatem laudabilem. Pro quo hebrei legunt. Quomodo non fuit fortificata ciuitas laudabilis. Potest etiam legi sic. Quomodo non fuit derelicta ciuitas laudabilis. idest quomodo non fuit derelicta ab obsidione. Et inde עֲזוּב Aazub. idest dimissus vel residuus. Deut.32. Clausi quoq; defecerunt: residuiq; consumpti sunt. Vbi pro clausis ponitur עָצוּר Aasur. quod significat retentum. vel seruatum aut clausum. & pro residuis ponitur עָזוּב Aazub. quod significat dimissum vel derelictum. Et dicunt aliqui hebrei q; per עָצוּר Aasur intelligitur substantia argenti & auri quam homo retinet & claudit apud se. Et per עָזוּב Aazub intelligitur substantia pecoris & armenti. Et eadem verba habentur. 4. Reg.14. Vbi dicitur & q; consumpti essent vsq; ad clausos carceris & extremos. Vbi pro clausis carceris ponitur עָצוּר Aasur. & pro extremis ponitur עָזוּב Aazub. & inde עֶזְבּוֹן Iizebon. idest mercatus siue nundine. Ezech.27. Proposuerūt in mercato tuo. & in eodem. Argento: ferro: stanno: plūboq; repleuerunt nundinas tuas.

Fortificar. עָזוּב. Residuus. Extremus עֶזְבּוֹן Mercatus Nundine.

עָזַק Aazac. sepire. Esa.5. Et sepiuit eam & lapides collegit ex ea. Et solum inuenitur in predicto loco. Item עִזְקָא Iizca. siue עִזְקְתָא Iizchetha. in lingua chaldaica significat annulum. Dañ.6. Quē obsignauit rex annulo suo & annulo optimatum eius.

Sepire. עִזְקָא עִזְקְתָא Annulus.

עָזַר Aazar. auxiliari. adiuuare. auxilium prebere. Genē. 49. Deus patris tui erit adiutor tuus. idest auxiliabitur tibi. 1. Reg.7. Huc vsq; auxiliatus ē nobis dominus. 3. Reg.1. Qui adiuuabant partes adonie. 2. Paralipo.26. Adiuuit eū dominus contra philistiim. Et in eodem. Vt adiuuarent regi contra inimicum. Et in eodem. Eo quod auxiliaretur ei dominus. Pro quo heberi legunt. Quia mirabiliter adiutus est. Et in eodem. 28. Dii regum syrie auxiliātur eis. Et in eodem. Et aderunt mihi. idest auxiliabuntur mihi. ps. 27. In ipso sperauit cor meum & adiutus sum. Ps. 45. Adiuuabit eam deus mane diluculo. Esa.41. Vnusquisq; proximo suo auxiliabitur. Et in eodem. Confortaui te & auxiliatus sum tibi. Et in eodem. 50. Dominus deus auxiliator meus erit. idest auxiliabitur mihi. Dañ. 11. Cumq; corruerint subleuabuntur auxilio paruo. idest adiuuabuntur. Et inde עֹזֵר Oozer. idest auxiliator siue adiutor. Esa. 31. Et corruet auxiliator. Et inde עָזוּר Aazur. idest adiutus siue ille cui prestatur auxilium. Esa.31. Et cadet cui prestatur auxilium. Et inde עֶזֶר Eezer. idest adiutorium siue auxilium. Genē. 2. Faciamus ei adiutorium simile sibi. Deut.33. Et adiutor illius contra aduersarios eius erit. Pro quo hebrei legunt. Et adiutorium eius. ps.123. Adiutorium nostrum in nomine domini. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur עֶזְרָה Eezra. ps. 45. Adiutor in tribulationibus que inuenerunt nos nimis. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Auxilium in tribulationibus inuentus est validum. Iob. 6. Ecce non est auxilium mihi in me. Et inde עֲזָרָה Aazara. idest atrium templi in quo implorabant auxilium diuinum. Sicut exponunt hebrei. Beatus hieronymus transtulit crepidinem. Ezech.43. Et de sinu terre vsq; ad crepidinē nouissimā. Et in eodem. Et a crepidine minori vsq; ad crepidinē maiorē. & in eodem. Et crepido quattuordecim cubitorum erat.

Auxiliari. Adiuuare עָזַר עֹזֵר auxiliator. עָזוּר עֶזֶר Adiutorium עֶזְרָה auxilium. עֲזָרָה Crepido.

עֵט Eet. stilus. calamus. Iob. 19. Stilo ferreo & plumbi lamina. Ps.44. Lingua mea calamus scribe velociter scribentis.

Stilus. Calamus. עֵט

עָטָה Aata· inuoluere. induere. operire. contexere. amicire. diuertere. vagari. Leuit.13. Os veste contectum Pro quo hebrei legunt. Et super labia inuoluat vel cooperiat: Et est sensus sicut in littera nostra. Ps.83. Etenim benedictionem dabit legis lator. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Benedictione quoq; amicietur doctor. ps.103. Amictus lumine sicut vestimento. ps.108. Fiat ei sicut vestimentum quo operitur. Et in eodem. Et operiantur sicut diploide confusione sua. Esa.22. Et quasi amictum subleuabit te. Pro quo hebrei legunt. Et amiciēs amiciet te. siue inuoluens inuoluet te. Hiere.43. Et amicietur terra egypti: sicut amicitur pastor pallio suo. Ezech.21. Amicti ad cedem. Et inde מְעָטֶה Maate. idest pallium siue amictum. Esa.61. Pallium laudis pro spiritu meroris. Significat etiam predicta dictio diuertere seu vagari. 1. Reg.15. Sed versus ad predam es. idest diuertisti ad predam. Canti.1. Ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum. Et aliqui hebrei secundum primam significationem legunt. Ne sim sicut inuolutа vel cooperta post greges vel super greges sodalium tuorum. Et Origenes super cantica legit sic. Ne quando fiam sicut coopertus super greges sodalium tuorum. Ponitur etiam pro auersari. 1. Reg.25. Et auersatus est eos. & aliqui hebrei dicunt q; deriuatur a dictione עֵירִי Aait. de quo infra dicetur in suo loco.

Inuoluer. amicire. Operire Pallium. Diuertere Vagari. auersari. עֵירִי

עַטַלֵּף Aataleph. vespertilio. Leuit.11. Vespertilionem & vpupam. Et in plurali עֲטַלֵּפִים Aatalephim. Esa. 2. Vt adoret talpas & vespertiliones.

עֲטַלֵּף vespertilio עֲטַלֵּפִים vespertiliōes

עֶטֶן Aatin. viscera. secundum translationem nostram. Iob 21 Viscera eius plena sunt adipe. Hebrei tamen dicunt q; significat vas in quo lac mulgent. Et pro adipe hebrei legunt lacte: nam eisdem litteris vtrunq; scribitur in hebreo.

Viscera. עֶטֶן

עָטַף Aataph. deficere. anxiari. mestum esse: cooperire. inuoluere seu occultare. serotinum seu posteriorē esse. ps.60. Anima eorum in ipsis defecit. ps.141. In deficiendo ex me spiritum meum. ps. 142. Et anxiatus est super me spiritus meꝰ. Et in titulo. ps.101. Vbi dicitur oratio pauperis cum anxiaretur. Threñ.2. Cum deficeret paruulus & lactens. Et in eodem. Cum deficerēt quasi vulnerati. Et in eodem. Qui fame pereunt in capite omnium compitorum idest qui fame deficiunt. Significat etiam cooperire vel inuoluere. vt Iob.23. Si me vertam ad dexteram non videbo illum. Pro quo he.le. Inuoluetur siue coopietur ad dexterā & nō videbo. quasi dicat. si in pte dextera. i. in pte meridionali coopuerit vel occultauerit se non videbo eum. ps.72. Operti sunt iniquitate & impietate sua. ps.64. Et valles abundabunt frumento. Pro quo hebrei legunt. Operientur frumēto. Esa.57. Quia spiritus a facie mea egredietur. Pro quo hebrei le. quia spiritus a facie mea inuoluetur vel cooperietur. Alii vero secundum primam significationem legunt. Quia spiritus a facie mea anxiatur. idest orat cum anxia & gemitu. Inde מַעֲטֹרוֹת Moatiphoth. idest palliola. Esa.3. Mutatoria & palliola & linteamina. Item עֲטָף Aataph. idest serotinū seu posteriorem esse. Genē.30. Quādo vero serotina admissura erat & conceptus extremus

Deficere. anxiari. Inuoluer. Operire. Egredi. מַעֲטֹרוֹת palliola. עֲטָף Serotinū esse

non ponebat eas. & in eodem factaq; sunt ea que erant sero tina laban:& que primi temporis iacob.

עָטַר Iiter.coronare.circuire.s.in modū corone.1.Reg.25. In modum corone cingebant Dauid & viros eius. ps.5.vt scuto bone voluntatis tue coronasti eum.ps.8.Gloria & honore coronasti eum.ps.64. Benedices corone anni benignitatis tue. Pro quo hebrei legunt. Coronasti annum bonitate tua. Beatus hieronymus in psalterio iuxta he·ve. transtulit. Voluetur annus in bonitate tua. ps. 102. Qui coronat te misericordia & miserationibus. Cāti.3. In diademate quo coronauit eum mater sua. Et inde עֲטָרָה Aaatara. idest corona seu diadema. vt in p̄dicto loco.& Ps. 21. Posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Prouer.4.Corona inclyta proteget te.Esa.28.Pedibus conculcabitur corona superbie. Ezech.1. Aufer cidarim:tolle coronam. Et in plurali עֲטָרוֹת Aataroth. Zach.6. Et facies coronas & pones in capite iesu. Et inde מַעֲטִירָה Maatira. idest coronata.Esa.33. Quis cogitabit hoc super tyrumquō dam coronatam.

עָטַשׁ Aatas.sternutare.Iob.41. Sternutatio eius splendor ignis.& solum inuenitur in predicto loco.

עִי Ii. aceruus.s. lapidum. de quo vide infra in dictione עָיָה Aaia.

עָיַב Aaiab. obnubilare. obtenebrare. caligine obtegere. Threñ.2.Quomodo obtexit caligine.Et inde עָב Aab idest nubes.caligo.3. Reg.18. Et ecce nubecula parua quasi vestigium hominis ascendebat de mari. Prouer.6. Quasi imber serotinus. idest sicut nnbes serotini imbris. Esa. 14. Ascēdam super altitudinem nubium. Quod in hebreo legitur singulariter.scilicet super altitudinem nubis. Et in eodem.18. Sicut nubes roris in die messis. Et in eodem. 19. Ecce dominus ascendet super nubem leuem. Ponitur etiam pro caligine. Exo.19. Iam nuc veniam ad te in caligine nubis.Et in plurali עָבִים Aabim. Iudi.5. Celiq; ac nubes stillauerūt aquis. Reperitur etiam עָבוֹת Aaboth.secundum terminationem femininorum.2. Reg.23. Mane absq; nubibus rutilat. ps. 76. Multitudo sonitus aquarū. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Excusserunt aquas nubila. Significat etiam loca ardua & inaccessibilia ad similitudinem nubium. Hiere. 4. Ingressi sunt ardua ascenderunt rupes.

עִיָּה Aaia.aceruus.s.lapidum. siue deuastatio. Et scribitur sine he.& dicitur עִי Ii.Michee.1. Et ponam ierusalem quasi aceruum lapidum. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מֵעִי Mei. vt Esa.29. Et erit sicut a cerus lapidum in ruina.Ponitur etiam עִי Ii.pro deuastatione.vel consumptione.Iob.30. Verūtamen non ad consumptionem eorum emittit manum. Et in plurali עִיִּים Iim. ps.78. Posuerunt ierusalem in pomorum custodiam. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta he.ve.transtulit. Posuerunt ierusalem in aceruos lapidum. Mich.3. Et ierusalem quasi aceruus lapidum erit. Quod in hebreo legitur pluraliter.s.quasi acerui lapidum.

עָיַץ Aaiaz.congregare.confugere.Exo.19. Mitte ergo iā nunc & congrega iumenta tua. Significat etiam confugere:secundum hebreos. Esa.10. Migrauit medemena:habitores gabim confortamini.Pro quo hebrei legunt.Habitatores gabim confugite. Potest etiam legi congregamini: scilicet in arcem vel munitionem. Hiere.4. Confortamini nolite stare. Pro quo hebrei legūt. Congregamini vel confugite. scilicet in arcem vel in munitionem. Et in eodem. 6. Confortamini filii Beniamin in medio ierusalem. Pro quo hebrei legunt. Confugite filii Beniamin de medio ierusalem. Potest etiam deriuari a dictione עֲזַז Aazaz que significat confortare.vt supra dictum est.

עַיִט Aait. auis . volucris . & solum inuenitur in numero singulari. Et ponitur aliquando singulare pro plurali. Geñ. 15. Descenderunt volucres super cadauera. Esa. 18. Et relinquentur simul auibus montium . Et in eodem. Et estate perpetua erunt super eum volucres. Et in eodem. 46. Vocans ab oriente iustum. Pro quo hebrei legunt. Vocans ab oriente auem. & sic est in bibliis nostris correctis.s. auem.& dicitur de cyro rege persarū:qui dictus est auis propter eius velocitatem.Hiere.12. Nunquid auis discolor hereditas mea mihi : nunquid auis tincta per totum . Ezech. 39. Auibus omniq; volatili. Et inde dicunt aliqui q̄ deriuatur verbum עָט Aat.i.abigere ad similitudinem auium.1. Reg. 25. Et auersatus est eos. Pro quo ipsi legūt. & abegit eos.siue inuectus est in eos.

עֹז Aaiam.fortitudo. Esa.11.In fortitudine spiritus sui.& solum inuenitur in predicto loco.

עַיִן Aain.siue עֵין Een. oculus. aspectus. color.fons. Exo. 21.Oculum pro oculo. Deut.33. Habitabit israel confidenter & solus oculus iacob. Et in eodem.34. Non caligauit oculus eius. Iob.10. Ne oculus me videret. Prouer.30. Oculum qui subsānat patrem. Esa.52. Oculo ad oculum videbunt. Zach. 9. Quia dominus est oculus hominis. Ponitur etiam pro aspectu vel superficie. Exo. 10. Que operiet superficiem terre. Pro quo hebrei legunt. aspectum vel colorem terre. Et in eodem. Operueruntq; vniuersam superficiem terre. Leuit.13. Et siquidem lepra vltra creuerit nec transierit in cute priores terminos. Pro quo hebrei legunt. Et ecce plaga in colore vel aspectu suo steterit: nec creuerit plaga in cute . Et in eodem. Et cum viderit faciem quidem pristinam non reuersam. idest colorem vel aspectum plage pristinum . Nume. 11. Erat autem man quasi semen coriandri coloris bdelii . Pro quo hebrei legunt. Et man quasi semen coriandri albū.s.erat: & color eius sicut color bdelii. Prouer. 23. Cū splenduerit in vitro color eius. Ezech.1. Quasi species electri.idest quasi aspectus electri.& in eodē. Et scintille quasi aspectus eris candentis. Et in eodē. Quasi visio lapidis sapphyrini.idest q̄si aspectus lapidis sapphyrini. Et ī plurali עֵינַיִם Eenáim. siue עֵינֵי Eene. Geñ.3.q̄ bonum esset lignum ad vescendū & pulchrum oculis.& in eodem. Hoc erit tibi velamen oculorum. Nu.10. Et eris ductor noster. Pro quo hebrei legunt Et eris nobis pro oculis. Sed beatus hieronymus transtulit sensum. Deut.11. Et inter oculos vestros collocate.z. Paralipo. 16. Oculi enim domini contemplantur vniuersam terram. Iob. 21. Videbunt oculi eius interfectionem suam. Ps.33. Oculi domini super iustos. Esa.3. Vt prouocarent oculos maiestatis eius. Et in eodem.33. Regem in decore suo videbunt oculi tui. Ezech. 6. Et oculi eorum fornicantes. Zach.3. Super lapidem vnum septem oculi sunt. & est tam generis masculini quam feminini vt patet in locis predictis . Et inde verbum עִיֵּן Iien . idest intuerī .aspicere. siue oculos in aliquem iniicere. 1. Reg. 28. Non rectis igitur oculis saul aspiciebat Dauid . Ponitur etiam עֵינַיִם Eenáim pro biuio itineris. eo quod ibi viator apertis oculis aspicit quod iter capiat. Geñ . 38 . Sedit in biuio itineris. Pro quo hebrei legunt. Sedit in porta oculorum siue in apertura oculorum . Et in eodem . Vbi est meretrix que sedebat in biuio. vbi pro biuio ponitur עֵינַיִם Eenáim. Item עֵין Aáin. siue עַיִן Een. idest fons. Geñ. 14. Et vene-

עָטַר Cingere i modū corone. Coronare.

עֲטָרָה Corona.

עֲטָרוֹת Corone. מַעֲטִירָה

עָטַשׁ Sternutare

עִי Aceruus. עִי cōsumptio עִיִּים aceruī.

עָיַץ cōgregare confugere

עָיַב Obtegere caligine. עָב Nubes.

Caligo עֲבִים Nubes עָבוֹת Nubes Nubila

Ardua.

עִיָּה עִי Aceruus . מֵעִי עִי cōsumptio עִיִּים

עַיִט Volucris . Auis.

עָטַשׁ Abigere.

עָזָם Fortitudo

עַיִן עַיִן Oculus

aspectus Supficies

Facies

Color

Species

Biſſo . עֵינַיִם עֵינֵי oculi

עָיַן aſpicere עֵינַיִם

Biuium

עֵין עַיִן

Universidad de Deusto Biblioteca

runt vsq̄ ad fontem mesphat. Et in eodem. 24. Ecce ego
Fons. sto prope fontem aque. Iudi. 15. Fōs inuocatis de maxilla.
עֵינוֹת Et in plurali עֵינוֹת Eenoth. Exo. 16. Duodecim fōtes aqua
Fontes. rum & septuaginta palme. Deut. 8. Terra riuorum & fon-
tium. Prouer. 8. Et librabat fontes aquarum. Scribitur etiā
מָעְיָן cum mem in principio & dicitur מָעְיָן Maiian. Leuit. 11. Fō
tes vero & cisterne. Quod in hebreo legitur singulariter. s.
Fons. fontem & cisternam. p̄s. 113. Et rupem in fontem aquarum.
Prouer. 25. Fons turbatus pede. Canti. 4. Hortus conclu-
sus fons signatus. & in eodem. Fons hortorū puteus aqua-
מַעְיָנוֹת rum viuentiū. Et in plurali מַעְיָנוֹת Maianoth. Geñ. 7. Ru-
Fontes. ptiq̄ sunt omnes fontes abyssi magne. Prouer. 8. Nec dum
מַעְיָנִים fontes aquarum eruperant. Reperitur etiam מַעְיָנִים Maia
nim secundum terminationem pluralem masculinorum.
Fontes. p̄s. 103. Qui emittis fontes in cōuallibus. p̄s. 86. Sicut letan
tium omnium nostrum habitatio est in te. Pro quo beatus
hieronymus in psalterio iuxta he.ve. trāstulit. Et cantores
quasi in choris omnes fontes mei in te. Potest etiam legi se
cundum primam significationem sic. Omnes intuitus mei
in te. i. in te solum respiciunt oculi mētis mee. vel sic omnia
viscera mea in te. Nam in lingua chaldaica significat visce-
ra. Esa. 12. Haurietis aquas in gaudio de fontib⁹ saluatoris.

עָיַף Aaiaph. deficere. lassum esse. Esa. 40. Nō deficiet nec
Deficere. laborabit. & in eodem. Et deficient pueri & laborabūt.
Hiere. 4. Quia defecit anima mea propter interfectos. Et
עָיֵף inde עָיֵף Aaieph. idest lassus seu deficiens. Deut. 25. Quan
Labore cō fectus. do tu eras fame & labore confectus. Pro quo hebrei legunt
Lassus. Et tu eras lassus & laborans. Esa. 5. Non est deficiens nec la
Deficiens borans. & in eodem. 28. Hec est requies: reficite lassum. Vi-
de etiam de hoc supra in dictione יָעֵף Iaaph. & in dictione
עוּף Vuph.

עָיַק Aaiac. stridere. Amos. 2. Ecce ego stridebo subter vos
Stridere. sicut stridet plaustrum. Hebrei tamen dicunt q̄ signi-
עֲכָה ficat arctare. siue coangustiare. Et inde עֲכָה Aaca. i. angu-
tribulatio stia vl' tribulatio. Ps. 54. A voce inimici & a tribulatiōe pec
מוּעָקָה catoris. Scribitur etiam cū mē in principio & dicitur מוּעָקָה
Muaca. Ps. 65. Posuisti tribulationem in dorso nostro.

עִיר Iir. ciuitas. vrbs. oppidum. pullus. s. asini. Geñ. 4. Et
Ciuitas. edificauit ciuitatem. & in eodem. 11. Faciamus nobis
ciuitatem & turrem. Et in eodem. 33. Transiuitq̄ in salem
Vrbs. vrbem sichimorum. Deut. 2. Oppidum quod in valle situm
Oppidū. est. Et in plurali cōmuniter scribitur siue iod in medio & di
עָרִים citur עָרִים Aarim. Geñ. 41. Omnis etiam frugum abun-
Vrbes. dantia in singulis vrbibus recondita est. Exo. 1. Edificauc-
runt vrbes tabernaculorū pharaoni. Nume. 13. Vrbes qua-
oppida. les murate an absq̄ muro. Deut. 3. Absq̄ oppidis innume-
ris que non habebant murum. & in eodem. 4. Tunc separa
uit moyses tres ciuitates. & quandoq̄ retinet iod in plurali
עָרִים & dicitur עָרִים Aaiarim. Iudi. 10. Principes triginta ciui-
Ciuitates. tatum. Pro quo hebrei legunt. Et triginta ciuitates eis. s.
erant. Ponitur etiam עָרִים Aarim. pro hostibus vel inimi-
עָרִים cis. 1. Reg. 28. Et transierit ad emulū tuum. i. ad hostem vel
Hostis. inimicum tuum. Mich. 5. Et conteram ciuitates tuas. Pro
quo hebrei legunt. Et cōteram hostes tuos. Potest etiam le-
gi sicut est in littera nostra. De quo vide supra in dictione
עִיר עוּר Vur. Item עִיר Iir. siue עַיִר Aair. idest pullus. s. asini.
עַיִר Geñ. 49. Ligans ad vineam pullum suum. Iob. 11. Pullum
Pullus. onagri se liberum natum putat. Zach. 9. Et super pullum fi
עֲיָרִים lium asine. Et in plurali עֲיָרִים Aaiarim. Iudi. 10. Habens
Pulli. triginta filios sedentes super triginta pullos asinarum. & in
hebreo in predicto loco non habetur asinarum: sed sic. Se-
dentes super triginta pullos. Et dicunt aliqui hebrei q̄ intel-
ligitur de pullis equorum. Item עִיר Iir. i. vigil. De quo vi-
de supra in dictione עוּר Vur.

עַיִש Aais. sidus. siue constelatio stellarū. Pro quo beatus
Vesperus. hieronymus trāstulit vesperum. Iob. 38. Et vesperū
super fines terre consurgere facis. vide etiam de hoc supra
in dictione עוּשׁ Vus.

עַכְבָּר Aachbar. mus. Leuit. 11. Mustela & mus. 1. Reg. 6. &
Mus. quinq̄ mures aureos.

עַכָּבִישׁ Aacabis. aranea. Iob. 8. Aranearum tela fiducia
Aranea. eius. Esa. 59. Telas aranee texuerunt.

עֶכֶס Eeches. monile: seu calciamentum. s. ornatum. Esa. 3.
Calciamē- tum. Auferet dominus ornamentum calciamentorum. Et
Et inde verbum עָכַס Aachas: quod significat cum tali cal-
Cōposito gradu i cedere. ciamento in pedibus incedere. vel composito gradu ince-
dere. Vt in eodem. & pedibus suis composito gradu ince-
debant. Ponitur etiam עֶכֶס Eeches pro compede: secun-
עֶכֶס dum hebreos. Prouer. 7. Et quasi agnus lasciuiens & igno-
Compes. rans & nescit q̄ ad vincula stultus trahatur. Pro quo hebrei
legunt. Et sicut compes ad correctionem stulti: seu ad vincu
lum stulti.

עָכַר Aachar. turbare. conturbare. Geñ. 33. Turbastis me.
Turbare Ios. 7. Quia turbasti nos exturbet te dominus in hac
die. Iudi. 11. Et ipsa decepta est. Pro quo hebrei legunt. Et
tu fuisti in conturbantibus me. 1. Reg. 14. Turbauit pater
meus terrā. 1. Paralipo. 2. Qui turbauit israel. p̄s. 38. Et do-
lor me⁹ renouatus est. Pro quo beatus hieronymus in psal.
iuxta he.ve. trāstulit. Et dolor meus cōturbatus est. Prouer.
Cōturbare 15. Et in fructibus impiorum conturbatio.

עָכְשׁוּב Aachsub. aspis. serpentis genus. p̄s. 139. Venenum
aspis. aspidum sub labiis eorum. Quod in hebreo legitur
singulariter. s. Venenum aspidis sub labiis eorum.

עַל Aal. super. supra. in. ad. apud. prope. iuxta. pro. propter
Super. aduersus. aduersum. contra. De quo vide infra in dictio-
עֹל ne עָלָה aala. quia inde deriuatur.
ool. iugum. De quo vide in dictione sequenti.

עָלַל Aalal. operari. facere. vindemiare. deuastare. depre-
dari. spoliare. illudere. abuti. operire siue inuoluere.
Exo. 9. Quotiens contriuerim egyptios. Pro quo hebrei
Facere. legunt. Quid fecerim vel quid operatus sim in egypto.
Vidēmiat Threñ. i. quoniam vindemiauit me. Pro quo hebrei le-
gunt. quem fecit mihi siue quem operatus est mihi. Et i eo
dē. Et vindemia eos sicut vindemiasti me. Pro quo hebrei
legunt. Et fac eis sicut feciſti mihi. idest destrue eos sicut
destruxisti me. Potest etiam significare vindemiare sicut est
in littera nostra. vt infra dicetur. & inde עֲלִילָה aalila. idest
actus. opus. studium. adinuentio. cogitatio. consiliū. p̄s. 65.
Consiliuz Terribilis in consiliis super filios hominum. pro quo bea
tus hieronymus in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Terri-
bile consilium super filios adam. idest opera eius sunt terri
Cogitat⁹. bilia. Hiere. 32. Magnus consilio & incomprehensibilis co-
gitatu. vbi ponitur pro cogitatu. Et inde עִילַה Iila. Quod
in lingua chaldaica significat occasionem. Dañ. 6. Et quere
occasio. bant occasionem ex latere regis. Et in eodem. Nullamq̄
causam & suspitionem reperire potuerunt. idest nullam oc
casionem. Et in plurali עֲלִילוֹת aaliloth. 1. Paralip. 16. No-
adiuētiōes tas facite in populis adinuentiones eius. i. opera eius. p̄s.
Studia. 104. annunciate inter gentes studia eius. idest opera eius.
Scelera opera Ezech. 20. Nec secūdum sceleraveſtra pessima. Pro quo he.
עֲלִילוֹת le. secundum opera vra corrupta. significat ēt עֲלִילוֹת aali-
Excusatio nes loth excusationes. scilicet falsas. siue occasiōes verborū. p̄s.
Voluef co gitatiōes 140. ad excusandum excusationes in peccatis. vbi poni-
tur verbum & nomen ab eo deriuatum. Sed Beatus Hiero-

nymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Voluere cogitationes impias. ideſt cogitare cogitationes impias. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מַעֲלֵלֵי Maalele. ideſt opera seu adinuentiones: vel cogitationes. aut ſtudia. Ps. 27. Et ſecundum nequitiam adinuentionum ipſorum. Ps. 76. Memor fui operum domini. Hiere. 25. Et a peſſimis cogitationibus veſtris. & in eodē. 26. Bonas facite vias veſtras & ſtudia veſtra. Significat etiam predicta dictio עָלַל Aalal. vindemiare. seu reliquias ex vindemia remanentes colligere. Deut. 24. Non colliges remanentes racemos: ſed cedent in vſus aduene populi ac viduc. Hiere. 6. Vſq; ad racemum colligēt quaſi in vinea reliquias iſrael. Pro quo hebrei legunt. Vindemiando vindemiabūt vel colligendo colligēt quaſi in vinea reliquias iſrael. Threñ. 1. Cū vindemiauit me. Et ide עֲלֹלוֹת Ooleloth. i. racemi remanentes poſt vindemiam. Iudi. 8. Nonne melior eſt racemus ephraim vindemiis abiezer. Eſa. 17. Et relinquetur in eo ſicut racemus. & in eodem. 24. Et racemi: cum fuerit finita vindemia. Hiere. 49. Si vindemiatores veniſſent ſuper te nonne reliquiſſent racemos. Mich. 7. Velut qui colligit in autūno racemos vindemie. Item עָלַל Aalal. ideſt ſpoliare. depdari. deuaſtare. ſeu occidere. Iudi. 20. In illa quoq; fuga palantes & in diuerſa tendentes occiderunt quinq; millia viros. Pro quo hebrei legunt. Et occiderunt eos ſiue deuaſtauerunt in viis vel in itineribus quinq; millia viros. Eſa. 3. Populum meum exactores ſui ſpolia uerunt eum. Threñ. 3. Oculus meus depredatus eſt animā meam. Significat etiam illudere. Nume. 22. Quia illuſiſti mihi. 1. Reg. 31. Et interficient me illudentes mihi. Hiere. 38. Ne forte tradar in manus eorum & illudant me. Significat etiam abuti. Iudi. 19. Qua cum tota nocte abuſi eſſent. Itē ſignificat operire vel inuoluere. Iob. 16. Et operui cinere carnem meam. Pro quo hebrei legunt. Et inuolui ſiue operui cinere cornu meum. Et accipitur cornu pro fortitudine vel imperio. Item עוֹלֵל Oolel. ideſt paruulus infans. Hiere. 6. Effunde ſuper paruulum foris. Threñ. 2. Cum deficeret paruulus & lactens in plateis oppidi. Et in plurali עוֹלְלִים Oolelim. Ps. 8. Ex ore infantium & lactentium perfeciſti laudem. Threñ. 4. Paruuli petierūt panem. vide etiam de hoc ſupra in dictione עוּל Vul. ſcribitur etiā cum thau in principio & dicitur תַּעֲלוּלִים Thaalulim. Eſa. 3. Et effeminati dominabuntur eis. Pro quo hebrei legunt. Et infantes ſeu parnuli dominabuntur eis. Poteſt etiā ſignificare abutentes. vt dictum eſt ſupra. Ponitur etiam תַּעֲלוּלִים Thaalulim pro illuſionibus. Eſa. 66. Et ego eligam illuſiones eorum. Item עָלִיל Aalil. ideſt probatū ſecundum tranſlationem noſtram. ps. 11. Argentum igne examinatum probatum terre. Hebrei tamen dicunt q ſignificat vas paruū fictile in quo argentum vel aurum purgatur ſeu purificatur. De quo vide ſupra in dictione בָּעַל Baal. quia ſecundum aliquos hebreos illud beth quod preponitur predicte dictioni non eſt prepoſitio ſed eſt de ſubſtantia dictionis. Item עֹל Ol. i. iugum. Geñ. 27. Tempuſq; veniet cum excutias & ſoluas iugum eius de ceruicibus tuis. Nume. 19. Nec portauerit iugum. Deut. 28. Et ponet iugū ferreum ſuper ceruicem tuam. 1. Reg. 6. quibus non eſt impoſitum iugum. 3. Reg. 12. Pater tuus duriſſimum iugum impoſuit nobis.

עֹלֵל Paruul⁹. עוֹלְלִים Infantes. Paruuli. תַּעֲלוּלִים Efeminati Infantes. תַּעֲלוּלִים Illuſiões. עָלִיל Probatū. עֹל Iugum.

עֹלֶל Balbus. עָלַל Occidere. Deuaſtare Spoliare. depredari. Illudere. Abuti. Operire.

עָלַל Iileg. balbus. Eſa. 32. Et lingua balborum velociter loquetur. & ſolum inuenitur in predicto loco.

עָלָה Aala. aſcendere. leuare. eleuare. ducere. adducere. obducere. creſcere. pullulare. oriri. offerre. Geñ. 2. Sed fons aſcendebat de terra. Et in eodem. 17. Aſcendit deus ab abraam. Et in eodem. 32. Iam enim aſcendit aurora. Et in eodem. 35. Surge aſcende bethel. & in eodem. 46. Et ego inde adducam te reuertentem. Pro quo hebrei legunt. Et ego aſcendere te faciam vtiq; aſcendendo: eo quod terra egypti erat humilior terra promiſſionis. Et in eodem. 49. Quia aſcendiſti cubile patris tui. Exo. 19. Moyſes autem aſcendit in montem ad deum. Et in eodem. 24. Aſcende ad me in montē. Nume. 9. Cumq; ablata fuiſſet nubes que tabernaculum protegebat. ideſt cum eleuata fuiſſet. Et in eodem. Et ſtatim diluculo tabernaculum reliquiſſet. Pro quo hebrei legunt. Et eleuata eſſet nubes diluculo. & in eodem. Et ſi poſt diem & noctē receſſiſſet. ideſt eleuata fuiſſet & in eodem. 10. Vigeſſima die menſis eleuata eſt nubes de tabernaculo federis. & in eodem. 16. Vt ſeparentur a tabernaculis chore. Pro quo hebrei legunt. Et aſcendant vel eleuētur a tabernaculis chore. & in eodem. Cumq; receſſiſſent a tentoriis eorum. ideſt cum aſcendiſſent vel eleuati eſſent. Deut. 1. Et tumentes ſuperbia aſcendiſtis in montem. Ioſ. 15. Aſcendetq; terminus in bethagla. Iudi. 8. Reuertenteſq; de bello ante ſolis ortum. Pro quo hebrei legunt. Ante ſolis aſcenſum. ideſt antequam ſol aſcenderet ſuper terram. 1. Reg. 5. Aſcendebat vlulatus in celum. & in eodem. 9. Et aſcenderunt in ciuitatem. 4. Regum. 2. Cum leuare vellet dominus heliam per turbinem in celum. 2. Paralipo. 16. Et facies eum a me recedere. Pro quo hebrei legunt. Et aſcendet a me. Iob. 20. Si aſcenderit vſq; ad celum ſuperbia eius. Ps. 46. Aſcendit deus in iubilo. Ps. 67. Aſcendiſti in altum. Canti. 3. Que eſt iſta que aſcendit. Eſa. 2. Venite aſcendamus in montem domini. Hiere. 4. Aſcendit leo de cubili ſuo. & in eodem. 46. Aſcendens operiam terram. Et in eodem. 47. Ecce aque aſcendent ab Aquilone. & in eodem. 49. Quaſi leo aſcendet de ſuperbia iordanis. Et in eodem. 51. Et non aſcendet loricatus. Ezech. 19. Et eduxit vnum de leunculis ſuis. pro quo hebrei legunt. Et aſcendit ſeu creuit vnus de leunculis ſuis. Et in eodem. 36. Et aſcendiſtis ſuper labium lingue. Oſee. 1. Et aſcendent de terra. Et inde verbum tertie coniugationis. ideſt aſcendere facere. ſeu ducere: aut educere vel adducere. ſcilicet de inferioribus ad ſuperiora. ſiue eleuare. Exo. 32. Qui nos eduxit de terra egypti. ideſt qui nos aſcendere fecit. Et in eodem. Iſti ſunt dii tui iſrael qui te eduxerunt de terra egypti. Ioſ. 7. Et duxerunt eos ad vallem achor. Et ſecundum hebreos vallis Achor erat ſublimior valle in quo ipſi erant vel quia inter eos & vallem achor erat aliquis mons vel collis quo aſcenderunt vt ducerent eos ad vallem Achor. 2. Reg. 2. Sed & viros qui erant cum eo duxit Dauid. ideſt aſcendere fecit eos: quia terra promiſſionis ad quam duxit eos erat ſublimior. Et in eodem. 6. Vt adducerent arcam dei. Et in eodem. Et adduxit arcam dei de domo obed edō Et in eodem. Dauid & omnis domus iſrael ducebant arcam. Hiere. 10. Eleuat nebulas ab extremitatibus terre. ideſt aſcendere facit. Amos. 2. Ego ſum qui aſcendere vos feci de terra egypti. Naum. 2. Et miles captiuus ductus eſt. Significat etiam obducere. Hiere. 8. Quare non eſt obducta cicatrix filie populi mei. Et in eodem. 33. Ecce obducam eis cicatricem & ſanitatem. Hebrei tamen dicunt q ſignificat ſanare vel curare. Et inde תְּעָלָה Theala. ideſt ſanitas ſeu medicamentum. vt in predicto loco. Et in eodem. 46. Fruſtra multiplicas medicamina: ſanitas non erit tibi. Significat etiam predicta dictio עָלָה Aala. creſcere ſeu pullulare. quod eſt idem quod aſcendere. 3. Reg.

Aſcendere. Eleuare. Leuare. Educere. Ducere. Adducere Eleuare. Aſcendere facere. Obducere תְּעָלָה Sanitas. medicamē עָלָה Creſcere

Crescere. 22. Cōmíssum est ergo prelíū in díe illa. Pro quo hebrei legunt. Creuit seu augmētatum est prelium in die illa. Esa. 5. Et ascendent super eam vepres & spine. i. crescent seu pullulabunt. & in eodem. 32. Super humū populi mei spine & vepres ascendent. i. crescent siue orientur. Et in eodem. 34. Orientur in domibus eius spine. Ezech. 34. Et succrescere faciam super vos carnes. Et in eodem. Et carnes ascenderūt idest creuerunt. Et in eodem. Et super torrentem orietur in ripis eius. Ponitur etiam pro operire. Exo. 16. Cumq; operuisset superficiem terre apparuit in solitudine quasi minutum. Pro quo aliqui hebrei secundum precedentem significationem legunt sic. & creuit ros qui iacuerat: & ecce super faciem solitudinis minutum. significat etiā predicta dictio עָלָה Aala offerre vel afferre sacrificium vel holocaustū: eo quod eleuabatur corā domino. Genī. 8. Obtulit holocausta super altare. Nume. 22. Imposuerunt simul vitulum & arietem super aram. idest obtulerunt. Deut. 12. Caue ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris. Et in eodem. Sed in loco quem elegerit domin⁹ in vna tribuum tuarum offeres hostias. Iudi. 6. Et taurum alterum impositum super altere. idest oblatum. 1. Reg. 2. Quam afferebat statutis diebus. 3. Reg. 10. Et holocausta que offerebat in domo domini. Et in eo. Mille hostias in holocaustum obtulit salomon. 2. Paralipo. 24. Et offerebantur holocausta in domo domini. Et inde עוֹלָה Oola. idest holocaustum. hostia Genī. 12. Et offeres eum in holocaustū. Leuit. 1. In holocaustum & suauē odorem domini. Nume. 29. Absq; holocausto sempiterno. p̄s. 19. Et holocaustum tuum pingue fiat. p̄s. 50. Sacrificium & holocaustum. Esa. 61. Odio habens rapinam in holocaustū. Et in plurali עוֹלֹת Ooloth. Genī. 8. Obtulit holocausta super altare. 3. Reg. 3. Mille hostias in holocaustum. Et in lingua chaldaica dicitur עֲלַוָן Aalauā. Esd. 6. Et hedos in holocaustum. Et inde עֲלוֹת Aaloth. i. vasa quedam que erant in ministerium holocaustorum. 2. Paralipo. 24. De qua facta sunt vasa templi in ministerium ad holocausta. Ponitur etiam עֹלָה Oola pro cogitatione. Ezech. 20. Nec cogitatio mentis vestre fiet. i. illud qđ ascendit in mente vestra. Ponitur etiam עֲלִיָה Aalia. pro holocausto. seu victima. 2. Paralipo. 9. Et victimas quas immolabat in domo domini. Hebrei tamen secundum primā significationem in predicto loco legunt. Et ascensum eius quo ascendebat in domo domini. Et inde עֲלִיָה Aalia. i. cubile. cenaculum. Iudi. 3. Viderunt clausas fores cenaculi. Et in eodem. Forsitan purgat aluū in estiuo cenaculo. 4. Reg. 4. Faciamus ergo ei cenaculum paruum. Et in eodem. Et veniens diuertit in cenaculum. Danī. 6. Et fenestris apertis in cenaculo suo. Et in plurali עֲלִיוֹת Aalioth. p̄s. 103. Qui tegis aquis cenacula eius. Et inde מַעֲלֶה Maale. siue מַעֲלָה Maala. idest ascensus. seu gradus quo ascendunt. Nume. 34. Per ascensum scorpionum. Ios. 10. Et persecutus est eos per viam ascensus bethoron. z. Paralip. 33. Et sepelierunt eum supra sepulchra filiorum dauid. Pro quo hebrei legunt. Et sepelierunt eum in ascensu sepulchrorum filiorum dauid. Esa. 15. Per ascensum enim luith flens ascendet. Et in plurali. מַעֲלוֹת Maaloth. Exo. 20. Non ascendes per gradus ad altare meum. Et in titulo. p̄s. 119. Canticum graduū. Et similiter in psalmis sequentibus. Ezech. 40. Et ascendit per gradus eius. Et in eodem. Et septem graduū erat ascensus eius. Et in eodem. 46. Gradus autem eius versi erant ad orientem. Amos. 9. Qui edificat in celo ascensiones suas. Significat ēt illud quod ascendit in cor hominis. i. cogitatiões. vt Ezech. 11. Et cogitationes cordis vestri ego noui. Ponitur etiam מַעֲלוֹת Maaloth. pro horologio. vel lineis. eo quod ibi erant quidam gradus per quorum vmbram designabantur hore diei. Esa. 38. Ecce ego reuerti faciam vmbram linearū per quas descenderat in horologio achaz in sole retrosum decem lineis. Et in eodem. Et reuersus est sol decem lineis per gradus quos descenderat. Et inde מַעֲלֶה Maala. idest supra. sursum. vel deinceps. Exo. 30. A viginti annis & supra Nume. 1. Ab vno mense & supra. Deut. 28. Et eris semper supra. Et in eodem. Ascendet super te eritq; sublimior. Pro quo he. le. Ascendet sup te supra supra. 1. Reg. 9. Ab humero & sursum eminebat supra omnem populum. Significat etiam deinceps. 1. Reg. 30. Et factū est hoc ex illa die & deinceps. Aggei. i. & nūc ponite corda vestra a die hac & supra. i. a die hac & deīceps. scribitur etiā cū lamed in prīcipio & dicitur לְמַעֲלָה Lemaala. Esa. 7. Siue in excelsum supra. Et ī eodem. 37. Et faciet fructū sursum. Ezech. 1. A lumbis eius & desuper. Et aliquando scribitur cum mem in principio & dicitur מִמַּעַל Mimaal. siue מִמַּעֲלָה Mimaala. aut מִלְמַעֲלָה Milmaala. idest de super Genī. 22. Posuit eum in altare super struem lignorum. Et in eodem. 49. Benedictionibus celi desuper. Exo. 20. Que est in celo desuper. Ios. 3. Que autem desup veniunt. 3. Reg. 7. Et mare super eos desuper erat. Iob. 3. Non requirat eum deus desuper. Esa. 6. Seraphim stabant super illud. Pro quo hebrei legūt. Seraphim stabant desuper ei. Ezech. 1. Et facies & pēne eorum extente desuper. Et in eodem. Et super firmamentum quod erat imminens capiti eorum. Et inde מַעַל Maal. idest eleuatio. Nee. 8. Et respondit omnis populus amen eleuātes manus suas. i. cum eleuatione manuū suarum. Et inde עֶלְיוֹן Elion idest excelsus. altissimus. superior. p̄s. 12. Et psalam nomini domini altissimi. p̄s. 46. Quoniam dominus excelsus terribilis. p̄s. 90. Qui habitat in adiutorio altissimi. Esa. 14. Similis ero altissimo. Et in lingua chaldaica dicitur עִלָּאָא Ilaia. Danī. 3. Serui dei excelsi egredimini & venite. ponitur etiam עֶלְיוֹן Eliō pro exemplo. 3. Reg. 9. Et domus hec erit in exemplum. Pro quo hebrei legunt. Et domus hec erit excelsa. i. que erat excelsa. 2. Paralipo. 7. Et domus ista erit in prouerbium vniuersis transeuntibus & dicent stupētes. Pro quo in hebreo habetur. Et domus ista que erat excelsa vniuerso transeunti: super eam stupebit & dicet. Et in genere femínino עֶלְיוֹנָה Eeliona. Esa. 36. Et stetit in aque ductu piscine superioris. Ezech. 41. Et sic de inferioribus ascendebatur ad superiora & medium. Et inde עַל Aal. i. super. supra. in. ad. cū. apud. prope. iuxta. pro. propter. aduersus. contra. Genī. 1. Et spiritus dei ferebatur super aquas. Et in eodem. 2. Non enim pluerat dominus super terram. Et in eodem. 3. Super pectus tuum gradieris. & in eodem 20. Quia induxisti super me & super populum meū peccatū. Exo. 1. Surrexit interea rex nouus super egyptum. Et in eodem. 20. Et offeretis super eum holocausta. Leuit. 4. Et pones super eos thus. Iob. 38. Et vesperum super fines terre consurgere facis. & in eodem. 39. Super ipsū sonabit phare tra. p̄s. 2. Super siō montē sanctū ei⁹. p̄s. 39. Et statuit supra petrā pedes meos. p̄s. 128. Supra dorsum meū fabricauerūt Peccatores. Esa. 1. super quo ꝑcutiā vos. & in eo. 7. Quieuit syria super ephraim. Et in eodem. 8. Et ascendet super omnes riuos eius. Et in eodem. 11. Et requiescet super eū spiritus domini. Hiere. 2. Sed in omnib⁹ que supra memorauí. Osee. 7. Reuersi sunt vt essent absq; iugo. pro quo hebrei legunt. Reuersi sunt: non supra. idest non tendunt ad superiora. Et. lxx. transtulerunt. reuersi sunt in nihilum. sed si ꝑ עַל Aal legatur על ool. tunc significat iugum. sicut est in littera nostra. vt dictum est supra in dictione עֲלָל aalal. & similiter Osee. 11. Vbi nos legimus iugum autem imponetur

Lineę horologiū

Supra.

Sursum.

Deinceps

Supra.

Sursum & super

Desuper.

Supra.

Eleuatio.

Altissimꝰ Excelus.

Excelsus.

Exemplu

superior.

super.

eis ſimul quod non auferetur. Hebrei legunt. & ad ſupra. i. ad ſuperiora vocabit eum ſimul non eleuabitur. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. Significat etiam in: ſiue ad
In. Geñ. 19. Salua animam tuam. pro quo hebrei legunt. Saluare in anima tua: ſiue ſaluum te fac in anima tua. Et in eodem. 27. Viues in gladio. Exo. 28. Sculpes eos nominibus
Ad. filiorum iſrael. ideſt in nominibus. Et in eodem. 29. Et poſita in caniſtro offeres. Ioſ. 2. Et ecce mulier aſcēdit ad eos. Et in eodem. Per viam que ducit ad vada iordanis. 1. Reg. 1. Orauit ad dominū flens largiter. & ī eo. 2. Abiit elchana in ramatha in domum ſuam. 4. Regum. 22. Dixit autē elchias pontifex ad ſaphan ſcribam. Ps. 47. Ipſe reget nos in ſecula. Pro quo hebrei legūt. Ipſe reget nos vſq; ad mortem ſiue in morte: & beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. ipſe dux noſter ſuper mortem. De quo vide infra in dictione עָלַם Alam. Eſa. 29. Et dabitur liber n eſcienti litteras. Pro quo hebrei legunt. Et dabitur liber ad eum qui neſcit librum ſiue litteras. Et in eodem. 38. cunctis diebus vite noſtre in domo domini. Hiere. 23. Hec dicetis vnuſquiſq; ad proximum ſuum & ad fratrem ſuum. Oſee. 12. & locutus ſum ſuper prophetas. ideſt ad prophetas. Significat etiam cum. iuxta. apud. ſecus. ante. Geñ. 16.
Iuxta. Prope. Cumq; inueniſſet eam angelus domini iuxta fontem. Etī eodem. 18. Apparuerunt ei tres viri ſtantes prope eum. & in eodem. Ipſe vero ſtabat iuxta eos. Et in eodem. 30. ſeparatis inter ſe gregibus. Pro quo hebrei legunt. & poſuit ſibi greges ſeorſum & non poſuit eas cum ouibus laban ſiue iuxta oues laban. Et in eodem. 41. Quod autem vidiſti ſecundo ad eandem rem pertinens ſomnium. Pro quo hebrei legunt. & iuxta ſecundationem vel iterationem ſomnii. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Exo. 14. repererunt eos in caſtris ſuper mare. ideſt iuxta mare. & in eodem. 35.
Cum. Viri cum mulieribus prebuerunt. & in eodem. 40. Dimitteſq; ante illam velum. ideſt iuxta arcam. Nume. 2. & cum eis tribus filiorum manaſſe. 1. Regum. 20. fac ergo miſericordiam cum ſeruo tuo. 2. Regum. 2. & occurrerunt eis iuxta piſcinam gabaon. Nec. 3. & iuxta eum edificauerunt viri hiericho & iuxta eos edificauit zachur. Ps. 1. & erit tāquam
Secus. Poſt. lignum quod plantatū eſt ſecus decurſus aquarum. Canti. 1. Ne vagari incipiam poſt greges ſodalium tuorum. ideſt iuxta greges vel cum gregibus. Ezech. 1. iuxta fluuiū chobar. & in eodem. In terra chaldeorum ſecus flumen chobar Significat etiam. de. z. Reg. 23. Dixit vir cui conſtitutū eſt
De. de chriſto dei iacob. Hebrei tamen ſecundum primam ſignificationem legunt ſic. Dixit vir qui conſtitutus eſt ſupra: chriſtus dei iacob. ideſt qui conſtitutus eſt in ſtatu ſublimiori. ſignificat etiam. pro. ſiue propter. Geñ. 26. Pro illo
Pro. quoq; rixati ſunt. Leuit. 4. Offeret pro peccato ſuo. & in
Propter. eodem. Rogabitq; pro eo ſacerdos. Nume. 15. & rogabit ſacerdos pro omni multitudine iſrael. p̄s. 7. Et propter hanc in altum regredere. Ps. 9. Propter quid irritauit impius deum. Ps. 31. Pro hac orabit ad te omnis ſanctus. Ps. 43. quia propter te mortificamur tota die. Ps. 44. Propter veritatem & manſuetudinem & iuſtitiam. Ps. 68. Quia propter te ſuſtinui opprobrium. Threñ. 5. Propterea meſtum factum eſt cor noſtrum. Et in eodem. Propter montem ſion quia diſperiit. Ione. 4. Propter hoc preocupaui, vt fugerē in tharſis. Significat etiam aduerſus ſiue contra. Geñ. 4.
Aduerſus. Conſurrexit cain aduerſus fratrem ſuum Abel. Nu. 16. Cūq; ſtetiſſent aduerſus moyſen. p̄s. 2. Aduerſus dominum &
Contra aduerſus chriſtum eius. Ps. 14. & opprobrium non accepit aduerſus proximum ſuum. p̄s. 65. Et infirmate ſunt contra eos lingue eorum. Eſa. 7. Ad preliandum contra eam. Et in eod em. 9. ſimul ipſi contra iudam. & in eodem. 27. Ne forte viſitetur contra eam. Habet fortaſſe & alios modos ſignificandi qui poſſunt reduci ad ſupradicta. ſcribitur etiam cum iod in fine & dicitur עָלַי aale. Iob. 29. Quando ſecreto erat deus in tabernaculo meo. Ps. 91. In decachordo
In. pſalterio cum cantico in cithara. vbi ter ponitur predicta
cum. dictio. Hiere. 9. Dolor meus ſuper dolorem. & aliquando
Super. preponitur ei littera chaph & dicitur כְּעַל Cheal. ideſt quaſi
Sicut ad. ſuper: vel ſicut ad. Eſa. 59. ſicut ad vindictam quaſi retribu
tionem. ideſt quaſi ſuper retributi nem. Et in eodem. 63.
Et ſuper. Et ſuper omnibus que reddidit nobis dominus. & aliquan
מֵעַל do preponitur ei littera mem & dicitur מֵעַל meal. ideſt de
Super. ſuper. Geñ. 1. Diuiſitq; aquas que erant ſub firmamento ab
מִסַּעַל aquisque erant ſuper firmamentum. Ezech. 1. nam cum fie
מִמַּעֲלָה ret vox ſuper firmamentum. ſcribitur etiam cum duplici
עֲלֵיהָ mem in principio & dicitur מִמַּעַל Mimaal. ſiue מִמַּעֲלָה mimaala. De quo ſupra dictū eſt. & inde עֲלֵיהָ aaléha. i. armū.
Armus. ſeu femur. 1. Regum. 9. Leuauit autem coquus armum & poſuit ante ſaul. Pro quo hebrei legunt. Leuauit autem co
Femur. quus crus & femur eius. ſiue id quod erat ſuper illud. Item
עָלָה Aala. maculare vel profanare. ſuccidere vel ſuccen
Maculare dere. Geñ. 49. Et maculaſti ſtratum eius. pro quo hebrei legunt. ſtratum meum maculatum ſeu profanatum eſt. Iob. 5. ſicut infertur aceruꝰ tritici in tempore ſuo. pro quo hebrei legunt. Sicut ſuccidítur aceruus: ſcilicet meſſis in tē
Succidere Reuocare. pore ſuo. Ps. 101. Ne reuoces me in dimidio dierum meorum. Pro quo hebrei legunt. Ne ſuccidas me vel ne conſumas me in dimidio dierum meorum. Hiere. 48. Ciuitates illius ſuccenderunt. Et alii legunt ſuccíderunt vel extermi
Succendere nauerunt. Zach. 14. Et apprehendet vir manum proximi ſui. & ſequitur in hebreo. & ſuccidetur manus ſua ſuper manum proximi ſui. Poteſt etiam legi ſic. & aſcendet ſiue eleuabitur manus eius ſuper manum proximi ſui. & ide תְּעָלָה
Aqueductus Theala. ideſt aqueductus. 3. Regum. 18. Steterunt iuxta aqueductum piſcine ſuperioris. Et in eodem. 20. Et quomodo fecerit piſcinam & aqueductum. Eſa. 7. Ad extremum a queductus piſcine ſuperioris. & inde עֵלִי Eeli. ideſt pilum.
Pilum. Prouer. 27. Si contuderis ſtultum in pila quaſi ptiſanas fe
עֵלֶה riente deſuper pilo. & dicūt aliqui hebrei ꝙ ſignificat mor
ramus. tarium. Item עֵלֶה aale. ideſt folium. frons. ramus. vt Geñ.
Folium. 8. Portans ramum oliue virentibus foliis in ore ſuo. Ps. 1. Et folium eius non defluet. & in plurali עֲלִים aalim. ſiue
עֲלֵי עֲלִים aale. Geñ. 3. Et conſuerunt folia ficus. Nec. 8. Afferte
Folia. frondes oliue & frondes ligni pulcherrimi & frondes myr
Frondes. ti & ramos palmarum. vbi ponitur pro frondibus & pro ramis. Et ſimiliter. Eſa. 17. Vbi dicitur. ne forte viſitetur cō tra eam. poteſt etiam legi. ne forte deficiant folia eius. & ſic legunt aliqui hebrei. & Hiere. 11. Vbi dicitur. Exarſit ignis in ea. Pro quo ipſi legunt. Exarſit ignis in folia eius.
עָלַז Aalaz. exultare. letari. gaudere. gloriari. ſopiri. 2. Re-
Exultare. gaudere. gum. 1 ne exultent filie incircunciſorū. Ps. 67. exultate in conſpectu eius. Ps. 95. Gaudebunt campi & omnia que in eis ſunt. Ps. 149. Exultabunt ſancti ī gloria. Hiere.
gloriari. 11. nunquid carnes ſancte auferent a te malitias tuas in quibus gloriatus es. & in eo. 15. non ſedi in concilio ludentium & gloriatus ſum. Soph. 3. Letare & exulta in omni corde. ſignificat etiam ſopiri vel conſopiri. Hiere. 51. & inebriabo eos vt ſopiantur. & inde עַלָּז aalez. ideſt exultans. letus.
Sopiri. glorians ſeu glorioſus. Eſa. 5. Et populus eius & ſublimes
עָלֵז glorioſique eius. Et in eodem. 13. Exultantes in gloria mea.
glorioſus. Exultans. Letantes. Et in eodem. 24. Quieuit ſonitus letantium. Soph. 3. quia tūc auferam de medio tui magniloquos ſuperbie tue. ideſt gloriantes ſiue exultantes in ſuperbia tua. & in genere ſe-

Universidad de Deusto Biblioteca

עָלִיזָה Exultans. Glorians.

mínio עָלִיזָה Aaliza. Esa. 22. Vrbs frequēs: ciuitas exultās. Et in eo. 23. Nunquid non hec vestra est que gloriabatur in diebus pristinis.

עָלַט Caligo. tenebrosa

עָלַט Aalat. caligo tenebrosa. obscuritas. & scribitur cū he in fine quod denotat genus femininum. Geñ. 15. Cū ergo occubuisset sol: facta est caligo tenebrosa. Ezech. 12. In caligine egredietur.

עָלַם Absc̄dek. Latere. occultare. celare. Negligere Despicere. c̄tēnek

עָלַם Aalam. Occultare. celare. abscondere. latere. despicere. negligere. Leuit. 5. Et oblita fuerit. pro quo hebrei legunt. Et absconditum vel occultatum fuerit ab eo. siue latuerit eum. & in eodem. 4. & per imperitiam fecerit quod contra mandatum domini est. pro quo hebrei legunt. & occultatum vel absconditum fuerit verbum ab oculis turbe & fecerit. & in eodem. 5. Et oblita fuerit immundicie sue. i. si latuerit eam immundicia sua. Deut. 22. Non videbis bouem fratris tui aut ouem errantem & preteribis. Pro quo hebrei legunt. Et occultaberis vel abscondes te ab eis. 4. Reg. 4. Dominus celauit a me & non indicauit mihi. Iob. 6. Qui timent pruinam: irruet super eos nix. Pro quo hebrei legunt. Denigrati gelu vel pruina: super eos occultabit vel occultabitur aut abscōdetur nix. vel sic denigrata aut offuscata gelu: abscondet siue celabit ea nix. & in eodem. 28. Abscondita est ab oculis omnium viuentium. p̄s. 25. Et cū iniq; gerentibus non introibo. pro quo hebrei legunt. & cum celatis vel absconditis non introibo. & est idem sensus Nam iniq; gerentes volunt esse in abscondito & odiunt lucem. iuxta illud Ioannis. 3. omnis enim qui male agit odit lucem: & non venit ad lucem vt non arguantur opera eius. Threñ. 3. Ne auertas aurem tuam a singultu meo. pro quo hebrei legunt. Ne abscondas aurem tuam. & quia quando aliquis despicit vel contemnit alium abscondit & auertit faciem suam ab eo. ideo ponitur etiam pro despicere vel contemnere aut negligere. Leuit. 20. Quod si negligēs populus terre & quasi parui pendens dimiserint hominem. pro quo hebrei legunt. Quod si occultando occultauerit populus terre oculos suos ab homine illo. Deut. 22. Non despicies: sed sublcuabis cum eo. 1. Regū. 12. & cōtemnā illud hodie: restituamq; vobis. Ps. 9. Despicis in opportunitatibus in tribulatione. Esa. 58. Et carnem tuam ne despexeris. Naum. 3. Et iniq; despecta. & inde עֲלוּם Aalum. idest occultum vel absconditum. Ps. 89. Seculum nostrum in illuminatione vultus tui. pro quo hebrei legunt. & occulta vel abscondita nostra in luce vultus tui. & beatus hieronymus in psal terio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Negligentias nostras in luce vultus tui. Scribitur etiam cum tau in fine & dicitur עֲלוּמוּת Aalmuth. vt in titulo p̄s. 9. Vbi dicitur in finem pro occultis filii. sed si predicta dictio diuidatur: tunc significat super mortem. & in aliquibus libris hebraicis sūt due dictiones. & sic trastulit beatus hiero. in psal. iuxta he. veritatem. scilicet victori super mortem filii. & eadem dictio habetur. Ps. 47. vbi dicitur ipse reget nos in secula. p̄ quo beatus hieronymus trāstulit. Ipse dux noster sup mortem. Potest etiam legi sic. Ipse reget nos in occultis. potest etiam significare iuuentutem. vt infra dicetur. De quo vide Nicolaum de lyra in postilla psalmi noni & Burgeñ. in additione. & inde תַּעֲלוּמָה thaaluma. idest absconditum vel occultum. Iob. 28. Abscondita produxit ad lucem. Quod in hebreo legitur singulariter scilicet absconditum. Et in plurali תַּעֲלוּמוֹת Thaalumoth. vt in eodem. 11. Et ostenderet tibi secreta sapientie. Ps. 43. Ipse enim nouit abscondita cordis. Item עֶלֶם E elem. idest puer. adolescēs. Iuuenis. 1. Regum. 17. Interroga tu cuius filius sit iste puer. & ide עֲלוּם Aalom. i. adolescentia. iuuentus. & reperitur tantū in plurali. Iob. 20. Ossa eius implebuntur viciis adolescentie eius. Et in eodem. 33. Reuertatur ad dies adolescentie eius. Ps. 88. Minorasti dies temporis eius. pro quo beatus Hieronymus in psal. iuxta he. ve. transtulit. Abbreuiasti dies adolescentie eius. Esa. 54. Quia confusionis adolescentie tue obliuiscēris. Et inde עַלְמָה Aalma. idest virgo abscondita. adolescentula. puella. Geñ. 24. Et virgo que egredietur ad hauriendam aquam. Exo. 2. Perrexit puella & vocauit matrem pueri. Esa. 7. Ecce virgo concipiet & pariet filium. & proprie significat virginem adolescentulam & absconditam & non in prouecta etate. vnde beat⁹ hieronymus in suis explanationibus super predicto loco sic ait. porro עַלְמָה Aalma apud hebreos verbum ambiguum est: dicitur enim & adolescentula & abscondita. vnde & in titulo psalmi noni. vbi in hebreo positum est עֲלָמוֹת Aalmuth: ceteri interpretes transtulerunt pro adolescentula: quod .lxx. interpretati sunt pro absconditis. Et in genesi legimus vbi rebeca dicitur Alma: aquilam non adolescentulam nec puellā sed absconditam trāstuliſſe. Sunamitis quoq; mulier amisso filio cum elisei fuisset pedibus prouoluta & prohiberet eam giezi audit a propheta dimitte eam quia in dolore est & dominus abscondit a me. vbi in hebreo scriptum est הֶעְלִים מִמֶּנִּי Heeliim mimeni. ergo עַלְמָה aalma non solum puella vel virgo: sed cum virgo abscondita dicitur & secreta: que nunquam virorum patuerit aspectibus sed magna parentum diligentia custodita sit: līgua quoq; punica que de hebreorum fontibus ducitur proprie virgo עַלְמָה Aalma appellatur. Et quantum cum mea pugno memoria nū quam me arbitror Alma in muliere nupta legisse sed in ea que virgo est: vt non solum virgo sed & virgo iunioris etatis & in annis adolescentie. hec hieronymus. Ponitur etiā עַלְמָה Aalma pro adolescentia. Prouer. 30. Et via viri in adolescentia. Sed nicolaus in postilla dicit q̄ in hebreo habetur in adolescentula. Et vtrunq; potest legi secundum litteram hebraicam. Et in plurali עֲלָמוֹת Aalamoth. Ps. 77. In medio iuuencularum tympanistriarū. Canti. 1. Propterea adolescentule dilexerunt te. Ponitur etiam pro iuuentutibus. vt in titulo p̄s. 45. Vbi dicitur in finem pro filiis chore pro arcanis. Pro quo beatus hiero. in psalte. iuxta he. ve. transtulit, victori filiorum chore pro iuuentutibus cantic̄ū. Potest etiam significare absconditа vel arcana secundum primam significationem. Item עוֹלָם oolam. idest seculum seu eternum: vel perpetuum. Geñ. 6. Isti sunt potentes a seculo. Exo. 21. Et erit ei seruus in seculum. idest vsq; ad quīquagesimum annum iubilei: sicut exponūt hebrei. p̄s. 118 Memor fui iudiciorum tuorum a seculo domine. Prouer. 22. Ne transgrediaris terminos antiquos. pro quo hebrei legunt. Ne transgrediaris terminos seculi. Eccl̄s. 9. Et non habent partem in hoc seculo. Esa. 61. Et edificabunt deserta a seculo. Hiere. 2. A seculo confregisti iugum meum. Significat etiam eternitatem. vt Exo. 15. Dominus regnauit in eternum & vltra. Ps. 40. Benedictus dominus deus israel a seculo vsq; in seculum. idest vsq; in eternum. Ps. 102. Misericordia autem domini ab eterno & vsq; in eternum. Ps. 111. In memoria eterna erit iustus. Ps. 118. In eternum non obliuiscar iustificationes tuas. Esa. 54. In misericordia sempiterna misertus sum tui. Et in eodem. 61. Fedus p̄petuum feriam eis. Hiere. 31. In charitate perpetua dilexi te. Dañ. 12. Alii in vitam eternam. Et in eodem. Quasi stelle in perpetuas eternitates · & beatus Hieronymus super epistolam ad Galatas capitulo primo dicit q̄ quādo scribitur cum littera vau tunc significat eternitatem. et quando scribitur sine vau tunc significat tempus finitum et de-

Adolescentia.

עַלְמָה Virgo. Puella.

adolescētia

עַלְמוֹת Iuuencule adolescentule.

arcana.

Iuuēntes

עוֹלָם Seculum.

Eternum.

Sempiternum. Perpetuū

terminatū.cuius verba sunt hec.Querēdū quoqꝫ est quid sit inter seculum & seculum seculi siue secula seculorum.& vbi pro breui temporis spacio vbi pro eternitate ponatur: quia in hebreo seculum seculi.idest עוֹלַם oolam:vbi vau litteram positam habuerit eternitatem significat:vbi vero sine vau scribitur: annum quinquagessimum quem illi iubileum vocant.ob hanc causam & ille hebreꝰ qui ꝓpter vxorem & liberos amans dominū suum: aure pertūsa seruitio subiugatur:seruire iubetur in seculum. hoc est vsqꝫ ad annum quinquagessimum.Hec hieronymus.scribitur etiam cum iod in prima syllaba & cum vau in secunda.2.Parali. 33.Et in ierusalem quam elegi de cunctis tribubus israel ponam nomen meum in eternum.Et solum in predicto loco ponitur עֵילוֹם Eelom.pro עוֹלַם oolam.& in lingua chaldaica dicitur עָלַם aalam.siue עָלְמָא aalma. Dañ.2. Sit nomen domini benedictum a seculo.& in eo.3.Regnū eiꝰ regnum sempiternum.& in plu.עוֹלָמִים oolamim.Ps.60.In habitabo in tabernaculo tuo in secula.Eccl's.1.Iam enim p̄ cesserūt in seculis que fuerūt ante nos.Esa.26. In dño deo forti in perpetuū.pro quo he.le.In dño deo forti seculorū. Et in eo.45.Israel saluatus est in dño salute eterna .ꝓ quo he.le.Salute seculorū.& in lingua chaldaica dicitur עָלְמִין Aalmin.siue עָלְמָא Aalmaia.Dañ.7.& obtinebunt regnū vsqꝫ in seculum & vsqꝫ in secula seculorum.

Eternum. עֵילוֹם עָלַם עָלְמָא Seculum. Sēpiternū עוֹלָמִים Secula. עָלְמִין

עָלַס Aalas.exultare.gaudere.sicut עָלַז Aalaz cum zain. De quo supra dictū est.Iob.20. Iuxta multitudinem adinuentionū suarū sic sustinebit.ꝓ quo he.le. Iuxta multitudinē cōmutationis vel permutatiōis sue nō gaudebit. Prouer.7.Et fruamur cupitis amplexibus . pro quo he.le. Et letemur amoribus vel dilectiōibus.Sed btūs hiero.transtulit sensum.& inde נְעֶלָסָה neelasa.i.gaudēs vel glorioſa. Iob.39.Penna struthiōis similis est pennis herodii. ꝓ quo he.le.Ala siue penna struthionum gaudēs.i.glorioſa & pulchra est sicut penna herodii.

Gaudere. Letarī. נְעֶלָסָה Gaudens.

עָלַע Aalaa.lambere.deglutire.Iob.39. Pulli eius lambūt sanguinē.& solum inuenitur in predicto loco. Item עִילְעָא Iilaa.in lingua chaldaica significat costam:secundū hebreos.& solū inuenitur in numero plu.s. עִלְעִין Iiliin.ꝓ quo btūs hiero.trāstulit ordines.Dañ.7.Et tres ordines in ore eius.pro quo he.le.Et tres coste in ore eius.

Lambere. עִילְעָא עִלְעִין Ordines.

עָלַף Aalaph.deficere.defessum esse.inuoluere. tegere.cōcutere.Esa.51.filii tui proiecti sunt dormierunt in capite omniū viarū.pro quo he.le.filii tui defecerunt & iacuerunt siue dormierūt in capite oīm viarū.Amos.8. In die illa deficient virgines pulchre & adolescentes in siti.Ione.4 Et pcussit sol super caput Ione & estuabat.idest deficiebat. signāt ēt inuoluere.vel tegere.seu velare. Genē.38.Assumpsit teristrū & mutato habitu sedit in biuio. pro quo he.le. Et operuit se teristro & inuoluit se vel texit se:& sedit in biuio.Canti.5.Venter eius eburneus distinctus sapphyris.ꝓ quo he.le.tectus seu coopertus sapphyris.Ponitur ēt ꝓ cōcutere.vt Ezech.31.& omnia ligna agri concussa sunt.

Deficere. Inuoluere Concutere

עָלַץ Aalas.exultare.letari.1.Reg.2.Exultauit cor meū in dño.1.Paralipo.16.Exultent agri & omnia que in eis sunt.Et inde עֲלִיצוּת Aalisuth.idest exultatio.Abach.3. Exultatio eorū sicut eius qui deuorat pauperem in abscōdito

Exultare. עֲלִיצוּת Exultatio.

עֲלֻקָה Aaluca.Sanguisuga.& scribitur cum he in fine.pro uer.30. Sanguisuge due sunt filie.& solum inuenitur in predicto loco.

Sāguisuga.

עִם Iim.Cum.iuxta.in.contra.aduersus . Genē.24.Et fac misericordiam cum domino meo Abraam.Et in eodē 47.Sed dormiam cum patribus meis.2. Regum.6 . Cūqꝫ tulissent eam de domo Abinadab qui erat in gabaa custodientis arcam deī.pro quo hebreī legunt.Et tulerunt eam de domo abinadab qui erat in gabaa cum arca deī.idest qui erat custos eius.Ps.17.Cum sancto sanctus eris:& cum viro innocente innocēs eris:& cum electo electus eris:& cū peruerso peruerteris.p̄s.71.Et permanebit cum sole.idestquā diu fuerit sol.Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.trā stulit.Et timebunt te quamdiu erit sol.Canti. 4.Cum pomorum fructibus:ciperi cum nardo:cum vniuersis lignis libani.Et componitur cum pronominibus cum puncto dages in littera mem hoc modo עִמִּי Iimi.idest mecum.Genē. 39.Dormi mecum.Ponitur etiam pro mihi. Leuit.26.qđ si ambulauerītis ex aduerso mihi.Et in eodem.Sed ambulauerītis ex aduerso mihi.עִמָּךְ Iimecha.siue עִמָּךְ Iimach.i. tecum.Exo.3.Ego ero tecum.Deut.23. Habitabit tecum ī loco qui eī placuerit.Ios.1.Sit dominus deus tecum.עִמּוֹ Iimo.idest cum eo vel secum.Genē.13 . Et lot cum eo ad australem plagam.2.Regum.16.Venit itaqꝫ rex dauid & vniuersus populus qui erat cum eo.Ponitur etiam עִמָּךְ Iimach ꝙ est secunde persone pro עִמּוֹ Iimo ꝙ est tertie persone. Zach.14.Et veniet dominus deus omnesqꝫ sancti cum eo. Vbi in hebreo ponitur tecum pro cum eo. עִמָּנוּ Iimanu.i. nobiscum.Exo.20.Loquere tu nobis & audiemus.pro quo hebreī legunt.Loquere tu nobiscum & audiemus. Et in eodem.Et non loquatur nobis deus.idest nō loquatur nobis cum.Osee.12.Et ibi locutus est nobiscum. Et aliqui hebreī dicunt ꝙ ponitur ibi עִמָּנוּ Iimánu.pro עִמּוֹ Iimo . idest cū eo.עִמָּכֶם Iimachem.idest vobiscum . Nu.22. Quia prohibuit me dominus venire vobiscum עִמָּהֶם Iimahem.i. cum eis. vt in eodem . Noli ire cum eis . Et in genere femininо mutat mem vltimū in nun in prima & secūda persona plurali.Significat etiam iuxta.Genē.25 . Qui habitabat iuxta puteum noīe viuentis & videntis.Et in eo.35.Subter there bintū que est post vrbē sichen.i.iuxta vrbē sichem. Ios. 7. Contra ai que est iuxta bethauen.Iudi.16.Et agnoscentes vocem adolescentis leuite.pro quo he.le.Ipsi iuxta domū miche:& ipsi agnouerunt vocē adolescētis leuite. 2.Regū. 19.Sepeliar iuxta sepulchrū patris mei.significat etiam in. Deut.8.Vt recogites in corde tuo.Et in eodem.15.Et dicas in corde tuo appropinquat septimus annus remissionis. Iob.31.Si ambulaui in vanitate. Pōitur etiam pro contra. Leuit.26.Ego quoqꝫ contra vos aduersus incedam . Et in eodem.Sin autem nec per hec audieritis me sed ambulaueritis cōtra me: & ego incedam aduersus vos in furore contrario.& in eodem.Ambulabo igitur & ego cōtra vos.Ponitur etiam pro cōiunctione.Et.1.Reg.16.Erat autem rufus & pulcher aspectu Et aliquando preponitur ei littera mem & dicitur מֵעִם meim.idest de iuxta:vel de prope.Sed in translatione nostra omittitur quandoqꝫ illa prepositio iuxta vel prope.Genē.48.Cūqꝫ tulisset eos ioseph de gremio patris.pro quo he.le . De iuxta vel de ꝓpe genua eius Exo.9.Egressusqꝫ moyses a pharaone iratus nimis.Itē עַם Aam.i.populus:a superiori dictione deriuatū:eo quod est coadunatio vel cōiūctio hoīm.& est in hebreo vtriusqꝫ sexus: licet magis cōiter reperiatur in gñe masculino.Exo.1. Ecce populus filiorū israel multus & fortior nobis est.Et in eo.14.Timuitqꝫ populus dñm.& in eo.15.Donec pertranseat populus tuus domine.Deut. 2. Populus magnus & multus.Ps.17.Populus quem non cognoui seruiuit mihi. Ps.109.Tecum principium in die virtutis tue.Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatē transtulit.Populi tui spontanei in die fortitudinis tue.Potest etiam legi tecum:sicut lxx.transtulerunt. nam eisdem litteris vtrunqꝫ scribitur in hebreo.Esa. 43. Populum istum for

Cum. Mecum. Mihi. עִמִּי Iuxta. Contra Aduersus. Et. מֵעִם עַם Populus

mauí mihí. Reperitur etiam quãdoqꝫ ín genere femínino quía íungitur cum nomine adiectíuo aut partícipiovel verbo generís femínini. Exo. 5. Et íniqꝫ agitur contra populum tuum. Iudi. 18. Videruntqꝫ populum habitãtem in ea. Hiere. 8. Quare auersus est populus íste in ierusalem auersione contentiosa. & in plu. עַמִּים Aamím. í. populi. Geñ. 27. Seruient tíbi populi. Deut. 33. Populos vocabũt ad mõtem. Ps. 44. Propterea populi confitebuntur tíbi. Scribítur etiam alíquando cum duplící mem & dicitur עַמְּמִים aamemím. Iudi. 5. Post eum ex beníamín in populís tuís. Nec. 9. Et reges eorum & populus terre. Et in língua chaldaica dícitur עַמְמַיָּא aamemaía síue עַמְמִין aamemín. Dañ. 3. Vobís dícitur populis. Ponítur ẽt עַם Aam. pro cõgregatione animalíum cuiuscunqꝫ speciei. nam dícitur de formícis. Prouer. 30. formice populus ínfírmus. Dícitur etiam de locustis. Ioel. 2. populus multus & fortis.

עַמַּם Aamam. obscurare. occultare. abscõdere. Threñ. 4. Quomodo obscuratum est aurum. Ezech. 28. omne secretũ non est absconditũ a te. Et in eo. 31. Cedrí non fuerunt altiores íllo in paradíso dei. pro quo he. le. Cedrí non occultauerunt eum in paradíso dei. & btũs hieronymus trãstulit sensum. Et índe dícunt alíquí ꝙ deriuatur עַם aam. í. populus. De quo víde in dictione precedentí.

עָמַד Aamad. stare. assístere. subsístere. sustentare. Statuere. cessare. Geñ. 19. Et non stes in omní loco circa regionem. Et in eo. 43. Et steterunt coram ioseph. Exo. 18. Et p̃cepta eius poteris sustentare. Pro quo hebreí legunt. Et preceperit tíbi deus: & poteris stare vel sustínere. Et in eo. 20. Ac pauore concussí steterunt procul. Leuit. 16. Statuet eum viuum corã domíno. Et in eo. 19. Non stabís contra sanguínem proxímí tuí. Deut. 5. Tu vero sta hic mecũ. Ios. 4. Et stetit sol in medio celí. Iudi. 4. Sta ante ostíũ tabernaculí. 1. Reg. 9. Tu aũt subsíste paulísper. Et in eo. 30. Substiterãt enim ducentí: quí lassí transíre nõ poterant. 2. Reg. 20. Vidit hoc quídã vir ꝙ subsísteret omnis populus. Et in eo. Ne subsísterent transeuntes. 3. Regũ. 22. Et rex ísrael stabat in curru suo. 4. Reg. 23. Acquieuitqꝫ populus pacto. pro quo hebreí legunt. Et stetit omnís populus in pacto. 1. Paralíp. 20. Initum est bellum in gazer. pro quo hebrei legunt. Et stetit bellum in gazer. Et in eo. 21. Consurrexit aũt satan aduersus ísrael. ídest stetit. ps. 25. Pes meus stetit in directo. Hiere. 15. Si steterint moyses & samuel corã me. Et in eodẽ 23. Quis enim affuit in consílio dñí. í. quís stetit. Et in eo. sí stetíssent in consílio meo. Hiere. 32. vt permanere possínt dieb? multís. í. vt subsístere vel stare possínt. Ezech. 22. nũ quid sustinebit cor tuum. & in eo. 17. Sed custodíat pactum eius & seruet eum. pro quo hebrel legunt. vt stet in eo. í. ne recedat ab eo. Naum. 2. State: state. Zach. 3. Et dabo tíbi ambulantes de hís quí nunc hic assístunt. Significat ẽt statuere vel constituere aut instaurare. scílicet qñ est verbũ tertíe cõiugationís. Geñ. 47. Quinqꝫ víros constituit coram rege Nu. 8. Statuesqꝫ leuítas in conspectu Aaron. ídest stare facíes. 2. Paralíp. 19. Porro rex ísrael stabat in curru suo. pro quo hebreí legunt. Stare faciebat. ídest faciebat semetípsum stare quanuís esset vulneratus: ne sui defícerent in bello. Esdre. 9. Et extruxere solitudínes eius. ídest instaurauerunt. Ps. 30. Statuísti in loco spacioso pedes meos. Ps. 148. Statuit ea in eternum. ponitur etiam pro adiuuare. 2. Paralíp. 34. Adiuuauit quoqꝫ super hoc omnes qui reperti fuerant in ierusalem. Item ponitur pro dissoluere. Ezech. 29. Et dissoluísti omnes renes eorum. Sed etiam in predícto loco hebrei legunt. Et statuísti síue stare feciſti omnes renes eorum. scílicet ne vltra ĩniterentur super te: sed subsísterent ín semetípsís. Item עָמַד aamad. ídest cessare. Geñ. 29. Cessauitqꝫ parere. 4. Reg. 4. Stetit oleum. ídest cessauit. Et índe עֹמֶד ómed. ídest statio vel status: síue loc? vbí alíquis stat: aut gradus vel tríbunal. 2. Paralíp. 34. & stans ín tríbunalí suo percussit fedus coram domíno. Nec. 13. Et fecit stare in stationíbus suís. Dañ. 8. Et stetit iuxta: vbí ego stabam. Pro quo hebrei legunt. Et stetit iuxta stationẽ meam. Et in eodem. Et statuit me in gradu meo. Et in eo. Et sta in gradu tuo. ídest in loco vbí stas. Scríbitur etiam cum he ĩ fine & dícitur עָמְדָה Eemda. Mich. 1. Accipiet ex vobís que stetit sibímet. pro quo hebrei legunt. Accipiet ex vobís statiõem suam. ídest díscet ex vobis stare: sícut exponũt hebrei. & índe מָעֳמָד Maamad. ídest status. subsístentia. substantía. Ps. 68. & non est substantia. ídest subsístentía. Pro quo beatus hieronymus transtulít. & non possum subsístere. Esa. 22. Et de ministerío tuo deponã te. pro quo hebrei legunt. de statione tua. & índe עִמָּדִי Iimadí. ídest mecum. scílicet in eo loco vbí ego sto. Deut. 5. Tu vero hic sta mecum. Iob. 23. Nolo multa fortitudine contendat mecum. Et in eodem. Quando erat omnípotens mecum. Ps. 49. Et pulchrítudo agrí mecum est. Ponítur etiam pro míhi. Geñ. 29. Et hãc quoqꝫ dabo tíbí pro opere quo seruítus es mihí. Et in eodem. 31. Et tamen non dimísit eum deus vt noceret míhí. Iob. 29. Et petra fundebat mihí rívos olei. Et solum reperítur in prima persona. & índe עַמּוּד Aamud. ídest columna. Exo. 13. Per diem in columna nubís: & per noctem in columna ígnís. Ps. 98. In columna nubís loquebatur ad eos. Hiere. 1. & in columnam ferream. Et in plu. עַמּוּדִים Aamudím. Iudí. 16. Vt tangã colũnas quíbus oĩs ĩminet domus. Iob. 26. Columne celí cõtremíscũt.

עָמַל aamal. laborare. fatigarí. p̃s. 126. In vanum laborauerunt quí edificant eam. Prouer. 16. anima laborãtis laborat sibí. Eccl's. 1. De vníuerso labore suo quo laborat sub sole. Et in eodem. Cui ego laboro & fraudo animam meã. Et in eodem. 5. Quid ergo prodest ei quod laborauit in ventum. Ione. 4. In qua non laborasti. & índe עָמֵל aamel. ídest laborans seu laborator. Prouer. 16. anima laborantis laborat sibí. & in plurali עֲמֵלִים aamelím. & ponítur etiam pro fabrís. Iudí. 5. Sinístram manũ mísit ad clauum: & dexteram ad fabrorum malleum. & índe עָמָל aamal. ídest labor fatígatio. Deut. 26. Et respexit humilitatem nostram & laborem. Iob. 5. Homo nascítur ad laborem. Ps. 9. Sub lĩgua eius labor & dolor. & in eodem. Vides quoníam tu laborẽ & dolorem consíderas. p̃s. 89. Amplíus eorum labor & dolor. Ps. 104. Et labores populorum possederunt. p̃s. 118. vide humilitatem meam & laborem meum. Eccl's. 10. Labor stultorum affligeт eos. Ponítur etiam pro dolore. vt Iob. 4. Seminant dolores & metũt eos. & in eodem. 5. Et de humo non egredietur dolor. Hebrei tamen dicunt ꝙ etiam sígnificat ínicquitatem vel malíciam.

עָמַס aamas. onerare. onus ímponere. onus portare seu leuare. Geñ. 44. Oneratísqꝫ rursus asínis. Pro quo hebreí legunt. Et onerauit vnusquísqꝫ asínum suum. Nec. 13. Et onerãtes sup asínos. p̃s. 67. ꝑsperũ iter faciet nobís deus salutariũ nr̃orũ. ꝑ quo btũs hiero. in ps. iuxta he. ve. trãstulit. portabít nos de? salutís nr̃e. Esa. 46. qui portamini a meo vtero. Zach. 12. oẽs q leuabũt eũ. & alíqñ scríbitur cũ lr̃a sin loco sámach. Nec. 4. Edificãtiũ muros & onera portantiũ. & índe מַעֲמָסָה maamasa. í. onus: seu onerosa vel ponderosa. vt in eo. ponam ierusalem lapidem oneris.

עָמֹק Aamac. profũdare. profundũ esse. profũde agere. Ps. 90. Nimís profunde facte sunt cogitationes tue. Esa. 8 Pete tibi sígnum a domíno deo tuo in ꝑfundũ inferní. pro

---

Universidad de Deusto Biblioteca

עַמִּים Populi.
עַמְּמִים Populi.
עַמְמַיָּא עַמְמִין Populi.
עַם obscurare. abscõdere. occultare. Populus
עָמַד Stare. Sustẽtare. Statuere. Subsístek. Adesse. Sustinere. Assístere. Cõstituere Statuere. Instaurak Adiuuare Dissoluere
עָמַס Onerare. Portare. leuare.
מַעֲמָסָה onus.
עָמֹק Profundũ esse.
עָמַד Cessare
עֹמֶד Tríbunal
Statio.
מַעֲמָד Substãtia
míníterĩ
עִמָּדִי Mecum.
עַמּוּד columna.
עַמּוּדִים columne.
עָמַל Laborarek.
עָמֵל Laborare.
עֲמֵלִים Fabrí.
עָמָל Labor.
Dolor.

Profúdar profúdú cē

quo hebrei legunt.profundare in infernum. & est sensus sicut in littera nostra.& in eo.29. Ve qui profundi estis corde.Et in eo.31.Sicut in profundū recesseratis filii israel. Osee.9.Profunde peccauerunt:sicut in diebus gabaa. & inde עָמֹק Aamoc. idest profundus seu profundum:vel profunditas.vt Leuit.13.Ipsamq; speciem lepre humiliorē cute.i. profundiorem.Eccl's.7.Et alta profunditas:quis inuestigabit eā.vbi ponitur etiam pro alta.iuxta illud iohānis.4.& puteus altus est.idest profundus.& in plurali עֲמֻקִּים Aamuchim siue עֲמֻקֵּי Iimche.Prouer.20.Sicut aque profūde sic consilium in corde viri.Esa.33.Populū alti sermonis. Pro quo hebrei legunt.populum profundorū labio seu sermone.Ezech.3.Non enim ad populum profundi sermonis & ignote lingue tu mitteris ad domum israel neq; ad populos multos profundi sermonis.Et in genere femínino. עמוקה aamuca . Ezech.23.Calicem sororis tue bibes profundum & latum.Et in hebreo est generis femínini . Et in plu.femínino עֲמֻקוֹת Aamucoth.Iob.12.Qui reuelat profunda de tenebris.& in lingua chaldaica dicitur עַמִּיקָתָא Amicatha.Dañ.2.Ipse reuelat profūda.& inde עָמֶק ómec. idest profunditas seu profundum.Prouer.25. Celum sursum & terra deorsum.Pro quo hebrei legunt . Celum ad altitudinem & terra ad profūditatem. Et in plurali scribitur cum mem in principio & dicitur.מֵעֲמַקִּים Maamachim.ps 129.De profundis clamaui ad te domine . & inde עֵמֶק émec.idest vallis a profunditate dicta.Geñ.14.In valle siluestri.Et in eodem.vallis autem siluestris habebat puteos multos.Ps.83.Dispositi in valle lachrimarum. Esa.17.Sicut querens spicas in valle Raphaim.& in plurali עֲמָקִים aamachim.3.Regum.20. Deus montiū est deus eorum & nō deus vallium.

עמק profúdus. profúditas

עֲמֻקִּים עֲמֻקֵּי profunde.

עמוקה Profúda.

עֲמֻקוֹת Profúda.

עַמִּיקָתָא

עֵמֶק Deorsum. profúditas

מֵעֲמַקִּים Profúda.

עֵמֶק Vallis.

עֲמָקִים Valles.

עָמַר

Oppríme re p potentiam. In seruitutem redigere.

עֹמֶר Gomor.

manipulus

עָמַר Aamar. Opprimere.scilicet per potentiam .in seruitutem redigere.venundare.scilicet in seruum vel ancillā. Deut.21. Nec vendere poteris pecunia nec opprimere p potētiā. & in eo.24.& vendito eo accepit preciū .pro quo he.le. Et oppresserit eū:vel in seruitutem redegerit & vendiderit eū. Itē עֹמֶר ómer.genus mēsure capiēs decimā ptē ephi.p q̄ btūs hic.ipsū hebraicū posuit.s.gomor.siue manipulū. Exo.16.Gomor per singula capita . & in eo .Et mēsi sunt ad mēsurā gomor.& i eo.Gomor aūt decima ps est ephi.Signāt ēt māipulū.s.spicarū. Leuit.23.Feretis manipulos spicarū primitias messis vre.Quod in hebreo legitur singl'r.s.manipulū.& in eo.In quo obtulistis manipulū primitiarū. Deut.24.& oblitus manipulū reliqueris. Iob. 24.Et esurientibus tulerūt spicas.pro quo he.le.& esurientibus tulerūt manipulum.s.spicarū.Et in plu.עֳמָרִים ooma rim. Ruth.2.Etiā si vobiscū metere voluerit ne prohibeatis eā.pro quo he.le.Etiā si inter manipulos collegerit. Dicitur etiā עָמִיר Aamir.pro quo beatus hiero . transtulit fenum. Hiere. 9.Et quasi fenū post tergū metentis. Amos.2. Plaustrum onustū feno.Zach.12. Et sicut facē ignis in feno.& inde verbum siue participium מְעַמֵּר Meamer . idest manipulos faciens vel manipulos colligens. Ps . 28 . Et sinum suū qui manipulos colligit. Item עֲמַר Aamar. In lingua chaldaica significat lanam. Dañ.7.Et capilli capitis ei⁹ quasi lana munda.

עֳמָרִים Manipuli

עָמִיר Fenum.

מְעַמֵּר manipulos colligens.

עֲמַר Lana.

עמת proximus. Coherens

לְעֻמַּת Cum. Contra

עִמִּי Aamith.socius seu proximus. Leuit. 6 . Et negauerit proximo suo depositū.Et in eo.19.Cum vxore ꝓximi tui nō coibis. Zach.13.Et sup virū coherētē mihi.i.proximū meū. Itē עֻמַּת Vumath.cōtra.e regione.quomodo.& scribitur cū lamed in principio & dicitur לְעֻמַּת Leumath. Leuit.13.Et caudā totā cū renibus.1.Paralip.26 . Custodiā cōtra custodiam. Eccl's.7.Sicut enim hāc sic & illā fecit deus.Pro quo he.le.Etiā hāc cōtra illam siue corā illa fecit deus. Ezech.1.Et rote pariter eleuabantur.pro quo he.le . Et rote eleuabantur contra ea siue e regione eorum . Et in eo.Pariter eleuabantur & rote.signāt ēt quomodo.Eccl's.5 quomodo venit sic reuertetur.& in predicto loco scribitur sine lamed in principio & preponitur ei dictio כְּ Col.pro quo he.le.totū ecōtra.vel totū e regione quod venit sic vadit.sed btūs hiero.trāstulit sensū.Ponitur ēt ꝓ subter. Exo. 25.Subter coronā erunt circuli aurei.i.contra coronā vel e regione eius in parte inferiori.

quomodo

Subter.

ענן nubíb⁹ obducere. obnubilaſ

עָנָן Aanan.obnubilare.seu nubib⁹ obducere. augurari.hariolari.Geñ. 9.Cumq; obduxero nubibus celū . ꝓ quo he.le.Cūq; obnubilauero nube sup terrā.& inde עָנָן aanan i.nubes.vt in predicto loco.& in eo. Apparebit arcus meus in nubibus. Quod in hebreo legitur singulariter.s. i nube. Exo.19.iam nūc veniā ad te in caligine nubis. Ezech.1.nubes magna & ignis. Signāt ēt augurari vel hariolari . Deut. 18. Aut qui hariolos scisciteturus. 4. Reg. 21. Et hariolat⁹ ē & obseruauit auguria. Esa.2. Et augures habuerunt vt philistiim. De quo vide supra in dictione עִיִּן oon.

Mubes.

hariolari. Augurari

עָנָב Aanab.vua. Deut.32.Et sanguinē vue biberēt meracissimū.& in plu.עֲנָבִים Aanabim. Geñ. 40. post floresc vuas matureſcere. Leuit.25.& vuas primitiarū tuarum nō colliges. Osee. 9. Quasi vuas in deserto inueni israel.

עָנָב Vua.

עֲנָבִים Vue.

עָנַג aanag.delectari.deliciari .vel deliciis affluere. Deut. 28 Propter molliciem & teneritudinē.pro quo he.le .propter delicias & teneritudinē. ps.36.& delectare i dño.& in eo.& delectabūtur in multitudine pacis. Esa.55. & delectabitur in crassitudine aīa vra.& in eo.66.vt mulgeatis & deliciis affluatis ab oīmoda glia eius.& inde עֹנֶג aanog.i.delicios⁹.seu delicatus. Deut. 28. Homo delicatus in te & luxurios⁹.i.delicios⁹ & in ge.fe. עֲנוּגָה aanuga siue מְעֻנָּה meunaga. Deut. 28. tenera & delicata que sup terrā ingredi nō valebat. Hiere. 6. Speciose & delicate assimilaui filiā sion.& inde עֹנֶג oneg.i. delicie. delectatio. voluptas. Esa. 13. Et sirenes in delubris voluptatis. & i eo. 58. Et vocaberis sabbatū delicatū. Scribitur ēt cū thau in principio & dicitur תַּעֲנוּג thaanug. Prouer. 19. nō decēt stultū delicie. & in plu. תַּעֲנוּגוֹת Thaanugoth. siue תַּעֲנוּגִים Thaanugim. Eccl's. 2. & delicias filiorum hominū. Canti. 7. quā pulchra est & q̄ decora carissima in deliciis.

Delectari.

Deliciis affluere.

עָנַג luxurios⁹

עֲנוּגָה

מְעֻנָּה Delicata.

עֹנֶג Delicie

Delicatus

תַּעֲנוּג

תַּעֲנוּגוֹת

תַּעֲנוּגִים Delicie

עָנַד circūdare.

עָנַד aanad.ligare.circūdare. Iob.31. Et circūdem illū quasi coronam mihi. Prouer. 6. & circunda gutturi tuo.

עָנָה respōdere.

עָנָה aana.respondere.exaudire.loqui.cantare.canere . testificari.humiliare.affligere.laborare.occupari. Geñ . 30. Respondebitq; mihi cras iustitia mea. & in eo. 41. absq; me deus respondebit prospera pharaoni. Exo. 19. Respondit q; omnis populus simul . & in eo. Et dñs respondebat ei. Iudi. 5. Hec socrui verba respondit. 1. Reg. 28. & nō respondit ei dñs. 3. Reg. 18. & nō erat vox nec qui respōderet. Iob. 4. Respondens autem eliphaz themanites dixit. Et i eo. 5. voca ergo si est qui tibi respondeat. Et in eo. 11. Nunquid qui multa loquitur nō audiet. ꝓ quo he.le. nunqd cui multa loqtur nō rñdebitur. vbi pōitur verbū passiuū. Et in eo. 20. spūs itelligētie mee rñdebit mihi. ps. 118. & rñdebo exprobrātib⁹ mihi verbū. Prouer. 26. ne rñdeas stulto iuxta stultitiā sua ne efficiaris ei similis: rñde stulto iuxta stultitiā suā ne sibi sapiēs esse videatur. Eccl's. 10. pecūie obediūt omnia. pro quo he.le . Et argentū siue pecunia respondet omnibus. idest corespondet omnibus. Et est sensus sicut in littera nostra. Esa. 30. Statim vt audierit respondebit tibi . Ezech. 14. Ego dñs respondebo ei. Ioel'. 2. & rñdit dñs . significat ēt exaudire. i. respōdere deprecāti. 3. Reg. 18. Baal.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Exaudire. exaudi nos. Et in eo. Exaudi me dñe: exaudi me. ps. 4. cū i uocarē exaudiuit me deus iustitie mee. Ps. 16. Ego clamaui qm̃ exaudisti me de⁹. Ps. 19. Exaudiet illū de celo sctō suo. Ps. 117. Et exaudiuit me in latitudine dñs. Esa. 49. In tpe placito exaudiui te. Osee. 2. Exaudiā celos: & illi exaudient terram: & terra exaudiet triticū. i. correspōdebūt necessarijs. & in eo. Et hec exaudient iezrael. signāt ēt loqui vel dicere: vbi nulla precessit interrogatio. Deut. 26. & loqueris in

Loqui.

Dicere. conspectu dñi dei tui. 1. Reg. 9. Cūq; aspexisset samuel saulem dñs dixit ei. Iob. 3. & locutus est. Esa. 14. vniuersi respondebunt & dicēt tibi. i. loquētur. Et hic modus loquēdi habetur ēt in euāgelio vt ponatur respondere vbi nō precessit interrogatio. Mathei. 11. In illo tpe respondēs iesus dixit confiteor tibi pater dñe celi & terre. & inde מַעֲנֶה Maane. i. respōsum seu respōsio. Iob. 32. Eo quod nō iueniss̄ēt

מַעֲנֶה

responsum responsio. responsionem. Prouer. 15. Responsio mollis frangit iram. Mich. 3. Quia non est responsum dei. Itē עָנָה Aana. i. cātare. canere. Exo. 15. Quibus precinebat dicens. Et in eo. 32. Vocē cātātiū ego audio. Nu. 21. Ascēdat puteus cōcinebāt ei. 1. Reg. 21. Nōne huic cātabant per choros. & in titulo ps 87. Vbi dr̄ in finē pro maalath ad respōdēdū. p quo btūs hiero. in ps. iuxta he. ve. trāstulit. victori sup chorū ad precinendū. ps. 146. Preciníte dño in confessione. Esa. 13. Et respondebunt vlule in edibus eorum. pro quo he. le. & cātabunt vlule in edibus eorū. vnde sequitur. & sirenes in delubris voluptatis. s. cātabūt. Et in eo. 27. Vinea meri cantabitur ei. Hiere. 25. Celeuma quasi calcātiū cōcinetur. Osee. 2. Et cānet ibi iuxta dies iuuētutis sue. Signāt ēt quēcūq; clamorē. Exo. 32. Non est clamor adhortantiū ad fugam: nec vociferatio cōpellentiū ad fugā. Significat ēt testificari vel testimoniū dicere. Geñ. 30. Respondebitq; mihi cras iustitia mea. Pro quo he. le. & testificabitur mihi iustitia mea in die crastina. Exo. 20. Non loquaris cōtra proximū tuū falsum testimoniū. i. ne testificeris. Deut. 19. Si steterit testis. mendax contra hominem accusans eū. i. testificans contra eum. & in eo. Inuenerūt falsum testē dixisse cōtra frēm suū 1. Reg. 12. Loquimini de me corā dño. ideſt testificamini vl̃ testimoniū dicite de me. Iob. 16. Aduersus faciem meā contradicēs mihi. pro quo he. le. In facie mea testificatur. s. contra me. Esa. 59. Et peccata nostra responderunt nobis. Pro quo he. le. Testificata sunt cōtra nos. Hiere. 14. Si iniquitates nr̃e responderūt nobis. i. testificate sunt cōtra nos. Osee 5. & rñdebit arrogātia israel in facie eius. i. testificabitur. Abach. 2. Et lignū quod inter iuncturas edificii est respondebit ei. Pro quo he. le. Testificabitur ei. Pōt ēt signāre respondere: sicut est in littera nostra: vt supra dictum est. Item

clamor. Vociferatio. Testificari

עָנָה

Afflígere. Hūiliare. opprímere Subiicere Nocere.

Aana. Affligente igitur eam fara fugam iniit. Et in eo. Et humiliare sub manu eius. & in eo. 31. Si afflixeris filias meas. Et in eo. 34. vi opprímens virginē. Exo. 10. Vsq; quo nō vis subiici mihi. i. humiliari. & in eo. 22. Vidue & pupillo non nocebitis. ideſt non affligetis. & ī eo. Si leseritis eos. Leuit. 23. omnis anima que afflicta nō fuerit. & in eo. Et affligetis animas vestras. Deut. 8. Et afflixit te penuria. Ruth. 1. quā dominus humiliauit. 3. Reg. 2. & sustinuisti laboremin omnibus in quibus laborauit pater meus. pro quo he. le. Afflictus es in oībus quibus afflictus est pater meus. & in eo. 11. Et affligam semen dauid super hoc. Ps. 34. Humiliabā in ieiunio animā meā. Ps. 54. Exaudiet deus & humiliabit illos. Ps. 101. Respondit ei in via virtutis sue. pro quo beatus hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. Afflixit in via fortitudinem meā. ps. 115. Ego autē humiliatus sum nimis. ps. 118. Ante q̄ humiliarer ego deliqui. Potest etiā legi secūdū primā significationē sic. s. antecq̄ respondere siue antecq̄ exaudirem. Vnde btūs hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. Ante quam audirē ego ignoraui. Et in eo. Bonum mihi quia humiliasti me. Prouer. 15. Mens iusti meditatur obedientiā. pro quo he. le. meditatur ad humiliādū. i. meditatur ad humiliandū semetipsum. Potest etiā legi sic. mens iusti meditatur ad respondendū. Esa. 25. Propaginem fortium marcescere faciet. pro quo he. le. Propaginē fortiū humiliabit. Et in eo. 31. & a multitndine eorum non pauebit. pro quo he. le. Et a multitudine eorū non humiliabitur. Et in eodē. 45. Humiliabimus aias nostras. & in eo. 53. oblatus ē quia ipse voluit. Pro quo he. le. oblatus est & ipse humiliatus est ideſt humiliauit se. vnde Apostolus ad philipen̄. 2. cap̄. humiliauit semetipsum factus obediens vsq; ad mortē. Esa. 58. Et animā afflictā repleueris. Zach. 10. Affligētur quia non est eis pastus. & inde עֹנִי oni: siue עֳנוּת Enuth. i. afflictio. humilitas. paupertas. Geñ. 16. Eo quod audierit dñs afflictionē tuā. Et in eo. 41. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Exo. 3. Vidi afflictionē populi mei in egypto. Deut. 16. Septē diebus comedes absq; fermēto afflictionis panē. Iob. 36. Eripiet de angustia sua pauperē. pro quo he. le. eripiet ab afflictiōe sua. vl̃ de depauptate sua pauperē Et in eo. Hanc enī cepisti sequi post miseriā. i. post afflictionē vel paupertatē. Ps. 21. Et a cornibus vnicorniū humilitatem meā. & in eo. Qm̃ nō spreuit nec despexit deprecationē pauperis. pro quo btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. trā stulit. modestiam pauperis. i. humilitatē pauperis. Ps. 131. Memento domine dauid & oīs mansuetudinis eius. p quo btūs Hiero. trāstulit. & oīs afflictionis eius. & inde עָנִי aani. i. paup. humilis. egenus. afflictus. Exo. 22. Si pecuniā mutuā dederis populo meo pauperi. Ps. 9. Dum superbit impius incenditur pauper. ps. 17. Qm̃ tu populū humilē saluū facies. ps. 69. Ego vero egenus & pauper. Ps. 87. pauper sum ego. Ezech. 16. Et manū egeno & pauperi nō porrigebat. Soph. 3. Et relinquā in medio tui populū pauperem & egenū. Zach. 9. Ipse pauper & ascendens super asinam. & ī plu. עֲנִיִּים Aaniim. Ps. 11. Propter miseriā inopū & gemitū pauperū. Esa. 41. Egeni & pauperes querunt aquas. Et in genere femínino עֲנִיָּה Ania. i. paupercula. Esa. 10. Pauper cula anathoth. & in eo. 51. Audi paupercula & ebria non a vino. & in eo. 54. Paupercula paupertate conuulsa. & inde עֲנָוָה Aanaua. i. humilitas. māsuetudo. modestia. ps. 17. & disciplina tua ipsa me docebit. pro quo btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Et mansuetudo tua multiplicabit me. Ps. 44. Propter veritatem & mansuetudinē & iustitiam. Prouer. zz. finis modestie timor dñi. & inde עָנָו Aanau. i. mitis. mansuetus. humilis. Nu. 12. Erat enim moyses vir mitissimus sup oēs hoīes. & in plu. עֲנָוִים Aanauim. ps. 21. Edent paupes & saturabūtur. pro q̄ btūs hiero. ī psal. iuxta he. ve. trāstulit. comedēt mites & saturabūtur. ps. 24. Diriget māsuetos in iudicio & docebit mites vias suas. Prouer. 16. Melius est humiliari cū mitibus. & ide תַּעֲנִית Thaanith ideſt afflictio vel ieiunium. Esdre. 9. & in sacrificio vespertino surrexi de afflictione mea. Significat ēt p̄dicta dictio עָנָה Aana. laborare. vel occupari aut negociari. Eccl's. 1. Hāc occupationē pessimā dedit deus filiis hoīm vt occuparentur in ea. & in eo. 5. eo quod deus occupet deliciis cor illius. & inde עִנְיָן Inian. i. labor. occupatio. negocium. cura. Eccl's. 1. Hanc occupationē pessimā dedit deus filiis hoīm. & in eo. 2. Cūcti dies eius doloribus & erumnis pleni sunt. Pro quo he. le. Quia cuncti dies eius dolorosi: & ira seu indignatio negociū eius seu occupatio eius. & in eo. Peccatori autem dedit afflictionem & curam superfluam. vbi p eo

Afflígere. עָנִי
עֳנוּת Afflictio. Paupras
Miseria. Humilitas.
עָנִי Pauper. Humilis. Egenus.
עֲנִיִּים Pauperes egeni.
עֲנָיָה paupcula.
עֲנָוָה māsuetudo Modestia.
עָנָו mitissimus
עֲנָוִים Mites. mansueti.
תַּעֲנִית afflictio.
עָנָה Occupare
עִנְיָן occupatio.
afflictio cura.

quod in littera nostra est afflictionē & curā superfluā in hebreo est vna sola dictio.s. עֳנִין Inian.& in eodē.3.Vidi afflictionē quā dedit deus filiis hominū vt distendantur in ea. Pro quo hebrei legūt. Vidi occupationē seu negociū quod dedit de⁹ filiis hoim vt occupētur vel negociētur in ea.vbi ponitur verbū & nomen ab eo deriuatū.& in eo.5. Multas curas sequūtur sōnia.vbi ponitur ꝑ curis.& in eo.8.Et itelligerem afflictionē que versatur in terra.Itē מָעֳנָה Maane.i. Iugerū.s. agri:quod par boū ī die potest arare.aut sulcus.s. qui fit cū aratro.1.Reg.14. In media parte iugeris quā par boū in die arare consueuit. ps.128. Supra dorsum meū fabricauerunt peccatores:prolōgauerūt iniquitatē suam.Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit. Supra dorsum meū arauerunt arantes:prolongauerunt sulcum suū. Item לְמַעַן Lemàan.i.propterea:ꝑpter quod.vt.ideo.idcirco.Iob.18.Nunquid propter te derelinquetur terra.ps.51. Vt iustificeris in sermonibus tuis.Prouer.16.Vniuersa propter semetipm operat⁹ est dns. Vide etiam de hoc supra in dictione מַעַן Máan.

Iugerū. Sulcus. לְמַעַן Propter. Vt.

עָנָף Aanaph.ramus.propago.frōdes. Leuit.23. Et ramos ligni densarū frondiū. ps.79. Et arbusta eius cedros dei.Pro quo beatus hieronymus trāstulit. Et rami illius cedri dei. Ezech.17. Vt faciat frondes & portet fructū. Et in eodē.19.Fructus eius & frōdes eius creuerūt ex aquis.& in eodem.36.vos autem montes israel ramos vestros germinetis.Malach.4.Que non relinquet eis radicem & germē. Pro quo hebrei legunt. Radicem & ramum.

Ramus. arbusta. Frondes. Germen.

עָנַק Aanac. onerare. circūligare.s.collo. Deut.15. Dabis viaticū. Pro quo hebrei legūt. Onerans onerabis eū s.muneri⁹& viatico:vt portet secū.ps.72.Ideo tenuit eos superbia.i.circūligauit eos superbia. Et inde עֲנָק Aanac.i. torques seu monile quod collo circunligatur. Canti.4.Et in vno crine colli tui. Pro quo hebrei legunt in vno torque vel in vno monili colli tui. Et in plurali עֲנָקִים Aanacim.Prouer.1.Et torques collo tuo.Reperitur etiam עֲנָקוֹת Aanacoth :secundū terminationē femininorū .Iudi.8. Et preter torques aureos circū colla camelorum. Est etiā עֲנָק Aanac nomen ꝑprium viri magne state.Nu.13. Vbi erāt achiman & sisai & tholmai filii enac.Et in eodem. Ibi vidimus monstra quedam filiorum enac de genere giganteo.

Onerare. circūligare עֲנָק Torques. עֲנָקִים עֲנָקוֹת Torques. עֲנָק Enac. Gigas.

עָנַשׁ Aanas.mulctare.cōdēnare.dānare. Exo.21.Subiacebit dāno quantum marītus mulieris expetierit. Pro quo hebrei legunt.Et mulctabunt eū siue condēnabūt eum quātum marītus mulieris expetierit. Deut.22.Condēnātes insuper centum siclis argenti.2.Paralipo.36. Et condēnauit terram centum talentis.Prouer.17. Non est bonum dānum inferre iusto.i.non est bonū condēnare vel dānare iustum:siue iusto. nā in hebreo est datiui casus.& in eodē.22. Innocens ꝑtrāsiit & afflictus est dāno.i.dānatus est. Amos 2.Vinum dānatorū bibebant. Et inde עָנְשָׁם Oónes.i.dānū seu mulcta.4.Reg.23.Et īposuit mulctā terre centū talēta.

Mulctare. condēnare. Dannū īferre. עָנְשָׁם Mulcta.

עָסַס Aasas.calcare. conculcare. comprimere. Et scribitur cum simplici sámach. vt Malach.4. Et calcabitis impios.Et inde עָסִיס Aasis.i.mustum seu succus dulcis:eo qđ fit cōculcatione vel compressione.Canti.8.Et mustum malorum granatorum meorū.Esa.29. Et quasi musto sanguine suo inebriabūtur. Ioel.1.Qui bibitis vinū in dulcedine. & in eodem.3.Stillabunt montes dulcedinem.

Calcare. עָסִיס Mustum. Dulcedo

עֹפֶא Oopha.Ramus.seu frōdes.& solum inuenitur in numero plurali.s. עֹפָאִים Oophaim.ps.103.De medio petrarum dabunt uoces.Pro quo hebrei legunt. De medio ramorum vel frondium dabunt voces. Vnde beatus hieronymus in psal.iuxta he.ve.transtulit. De medio nemorum dabunt voces.Et aliquādo scribitur sine aleph. Dañ.4.Folia eius pulcherrima.

עֹפֶא עֹפָאִים Rami. Nemora. Folia.

עָפַל Aaphal.contenebrari.incredulum esse. Nu.14.At illi cōtenebrati ascenderunt in verticem montis. Abach. 2. Ecce qui incredulus est non erit recta anima ei⁹ in semet ipso. Hebrei tamen dicunt ꝙ significat repugnantiam vel contumaciam. Alii vero dicunt ꝙ significat elationem vel superbiam.Et inde עֹפֶל Oóphel.i.tenebrosum.Esa.32.Tenebre & palpatio facte sunt super spelūcas. Hebrei vero dicunt ꝙ significat turrem vel fortalicīū. Vnde beatus hiero. in suis explanationibus super predicto loco sic ait.lxx.pro tenebris & palpatione que facte sunt super spelūcas in sempiternum:transtulerunt.Et erunt ille spelunce vsq; in eternum.Quod in hebreo dicitur עֹפֶל Oóphel:& בָּחַן Baan quas hebrei duas turres in ierusalem fuisse arbitrātur excelsas atq; firmissimas:q̄ his appellantur nominibus. Quarū prior interptatur tenebre siue nubilū: qđ vsq; ad nubes erigeret caput:altera ꝑbamētū & firmitas.siue vt symmachus vertit inquisitio:eo quod in contēplando culmine eius occulli fallerētur. Hec hieronymus.Mich.4.Et tu turris gregis nebulosa.Ponitur etiam pro vespera.4.Reg.5.Cūq; venisset iam vesperi. Est etiam עֹפֶל Oóphel.nomē propriū turris vel arcis.2.Paralipo.27.Et in muro óphel multa cōstruxit.& in eodē.33.Vsq; ad óphel exaltauit illum. Nee.3. Nathinei autem habitabant in óphel. Ponitur etiam pro templo: eo quod erat altum & eminens ad instat turris & arcis. vt in eodem . A turre magna & eminenti vsq; ad murum templi.Item עָפֹל Aapol.infirmitas anus:quam ficum vocāt.& solū inuenitur in numero plurali.s. עָפֹלִים Aapolim. quam infirmitatem translatio nostra circūloquendo exprimit.Deut.28.Percutiat te dns vlcere egypti & partem corporis per quā stercora digeruntur.i.Reg.5. Et percussit in secretiori parte natium.

Tenebre עָפַל Cōtenebrari. עֹפֶל Templus. Ophel. Nebulosa. Vesper. עָפֹל Ficus infirmitas. עָפֹלִים Ficus.

עָפְעַף Aaphaph.palpebra.& solū inuenitur in numero plurali.ps.131.Et palpebris meis dormitationē.De quo vide supra in dictione עוֹף Ooph.

Palpebra עָפָר Limus. Puluis. Terra Cinis. עָפְרוֹת Glebe. Terre. עָפַר Terrā spargere עָפָרֶת Pulūbum. עֹפֶר Hinulus. עֹפָרִים Hinuli. עֵץ Lignum. arbor.

עָפָר Aaphar.Puluis.terra. Geñ.2. Formauit igitur dominus deus hominē de limo terre.Pro quo hebrei legūt Formauit igitur dns deus hominē puluerem de terra. & in eodem .3. Quia puluis es & in puluerē reuerteris . Nu.23. Quis dinumerare possit puluerem Iacob.Deut.9.Omīno qđq; in puluerē redigēs. Iob.28. Ferrū de terra tollitur. Ponitur etiā pro cinere.Nu.19.Tolletisq; de cineri⁹ cobustionis atq; peccati.Reperitur etiā in plurali עָפְרוֹת Aaphroth. Iob.28.Et glebe illius aurū.vbi ponitur ꝑ glebis. Prouer. 8.Et cardines orbis terrarū.Et inde verbū עָפַר Iiphar.qđ significat puluerizare.i.puluerē vel terrā spargere.2. Reg. 16.Terrāq; spargens.Pro quo hebrei legunt. Et puluerizabat puluere.Et inde עָפְרֶת Oophéreth.i.plubū:eo quod habet plurimā partē terrestris elemēti. Exo.15. Submersi sūt quasi plūbum in aquis vehemētibus. Iob.29. Stillo ferreo & plūbi lamina.Hiere.6.Consumptū est plūbum.Zach.5. Et ecce talentū plumbi portabatur. Itē עֹפֶר Oópher .i. hinulus.Canti.6.Similis est dilectus me⁹ capree hinuloq; ceruorū.Et in plurali עֹפָרִים Opharim.vt in eodem.4. Duo vbera tua sicut duo hinuli.

עֵץ Ees.lignum.arbor.Geñ.1. & lignum pomiferū faciens fructum iuxta genus suum.& in eodē.18. Et requiescite sub arbore.Leuit.23.Fruct⁹ arboris pulcherrime. Deut. 28.Omēs arbores tuas & fruges terre tue rubigo cōsumet Scribitur etiā cum he in fine.Hiere.5. Cedite lignum eius. Pro quo hebrei legūt.Cedite lignum.i.ligna. Vbi secundū hebreos he vltimū nō denotat ꝑnomē tertie persone:quia

scribitur sine puncto mapic. Osee.4. Populus meus in li-
עֲצִים Ligna. gno suo interrogat. Et in plurali עֲצִים Eesim. Gen̄.22. Cū-
ꝙ concidisset ligna in holocaustum. & in eodē. Ecce inquit
עֵץ ignis & ligna· Ios.9. Ligna cedant aquasꝙ comportēt. p̄s.
manubrii. Bastile. 103. Saturabuntur ligna campi. Significat etiam עֵץ Ees ma
nubriū securis: siue hastile lācee. Deut.19. Ferrūꝙ lapsum
de manubrio amicū eius percusserit.1. Reg.17. Hastile au
tem lancee eius erat quasi liciatorium texentium.

עָצַב contristar. Aasab. contristare. mestum esse. dolere. ad iracundiam
prouocare. affligere. laborare. Gen̄.6. Et tactus dolore
cordis. Pro quo hebrei legunt. Et contristatus est in corde
suo. Et loquitur de deo more humano. & in eodem.34. Ira
ti sūt valde. Pro quo hebrei legūt. Cōtristari sunt viri & ira
ti sunt valde. & in eodem. 45. Nolite pauere. Pro quo he-
brei legunt. Et nunc nolite contristari. & in eodem. Contri
Dolere. status est enim super dauid.z.Reg.19. Dolet rex super filio
suo.3.Reg.1. Nec corripuit eum pater suus. i. nec cōtristauit
1.Paralipo.4. & feceris me a malitia nō oppr imi. Pro quo
mestū esse. hebrei legunt. non contristari. Esa.54. Merentem spū vo-
cauit te dn̄s. signat etiā affligere. p̄s.53. Tota die verba mea
execrabātur. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. trā-
Affligere. stulit. Tota die sermonibus me affligebant. Eccl's.10. Qui
transfert lapides affligetur in eis. Esa.63. Ipsi autem ad ira-
cundiam ꝓuocauerunt & afflixerūt spūm sancti eius. Signi
Facere ficat etiam laborare vel facere. Iob.10. Manus tue fecerunt
עָצַב me & plasmauerūt me. Et inde עֶצֶב Eeseb. siue עֹצֶב Oōseb.
עָצָב i. dolor. afflictio. tristitia. labor. Gen̄.3. In dolore paries fili-
Dolor. Afflictio. os.1.Paralipo.4. Quia peperi eū i dolore. Prouer.10. Nec
sociabitur cū eo afflictio. & in eodem.15. Et sermo durus su
scitat furorē. Pro quo hebrei legunt. Et sermo tristis aut ser
Labor. mo afflictionis vel doloris suscitat furorem. Esa.14. Cū re-
quiem dederit tibi dn̄s de labore tuo. Scribitur etiā cū thau
עַצֶבֶת Dolor in principio & dicitur עַצֶבֶת Aasabeth. vt in eodem.10. Qui
Meror ānuit oculo dabit dolorē. & in eodē.15. Et in merore animi
deiicitur spūs. Scribitur etiā quādoqꝫ cū mē in principio &
מַעֲצֵבָה Dolor. he in fine & dicitur מַעֲצֵבָה Maaseba. Esa.50. In doloribus
dormietis. Quod i hebreo legitur singulariter. s. in dolore
עֲצֵבוֹת opera. Dolores. cōtritiōes. vel in tristitia aut in afflictiōe dormietis. Et i plurali עֲצֵבוֹת
Aaseboth. Iob.9. Verebar om̄ia opera mea. Pro quo he. le.
Verebar om̄es labores vel dolores meos. p̄s.146. Et alligat
contritiones eorū. idest dolores eorum. Et aliquādo scribi
עַצָּבוֹן Dolores Labores. tur cū nū in fine & dicitur עַצָּבוֹן Iisabon. Gen̄.3. Multipli-
cabo erūnas tuas. ꝓ quo hebrei legūt. Labores vel dolores
tuos. & in eodem. In laboribus comedes ex ea. & in eodem.
5. Iste cōsolabitur nos ab operibus nostris & laboribus ma
עֹצֶב Labores nuū nostrarū. Significat etiā עֹצֶב Eeseb. substātiā vel pecu-
niā labore acquisitā. Prouer.5. Et labores tui sint in domo
aliena. i. substātia tua. Esa.58. Et omnes debitores vestros
Pecunie. repetitis. Pro quo hebrei legunt. Et omnes pecunias vr̄as
עֶצֶב vas fictile. siue substantiā vestram repetitis. Ponitur etiam עֶצֶב Eesseb
pro vase fictili. Hiere.22. Nunquid vas fictile atqꝫ contritū
Iniquitas iste ieconias. Significat etiā idolum vel simulachrū. p̄s.138.
Idolum. Et vide si via iniquitatis in me est. Pro quo beatus hiero. in
psal. iuxta he.ve. transtulit. Et vide si via idoli in me est. Esa.
48. Ne forte diceres idola mea fecerunt hec. Quod in he-
breo legitur singulariter. s. idolū meū fecit hec. Et in plura-
עֲצֵבוֹת li עֲצֵבוֹת Aaseboth. siue עֲצַבִּים Asabim. p̄s.15. Multiplicate
עֲצַבִּים Idola sunt infirmitates eorum. Pro quo beatus hiero. in psal. iux-
ta he.ve. transtulit. Multiplicabuntur idola eorum. Potest
etiam legi multiplicabuntur dolores vel infirmitates corū.
Sculptilia simlachra p̄s.105. Quas sacrificauerunt sculptilibus chanaam. p̄s.113.
Simulachra gentium argentum & aurum. Osee.4. Partici-
ceps idolorum ephraim. Et inde verbum tertie coniugatio

nis: quod significat idolatrare siue idola colere. Hiere.44.
Colef ido la faciemus ei placentas ad colendum eam.

עֵצֶד Ascia עֵצֶד Aasad. ascia instrumētum fabri. Et scribitur cum mē
מֵעֵצֶד in principio & dicitur מֵעֵצֶד Maasad. Hiere.10. Opus
manuū artificis in ascia. In alio vero loco btūs hieronymus
Lima transtulit. limā. Esa.44. Faber ferrarius lima operatus est.

עָצָה Claudere עָצָה Aasa. Claudere. s. oculos. Prouer.16. qui attonitis ocu
lis cogitat praua. Pro quo hebrei legunt. Qui claudit
oculos suos ad cogitandū praua. Item עֲצָה Aase. i. spina dor
si. Leuit.13. Et caudam totam cum renibus. Pro quo hebrei
legunt. Et caudam totam iuxta spinam diuidat eam. Et est
Spina idem sensus cum littera nostra.

עָצַל Piger עָצַל Aasel. piger. Prouer.16. vade ad formicam o piger. &
עָצְלָה in eo.16. Sic piger his qui miserūt eū. Et inde עָצְלָה
עַצְלוּת Pigredo. Pigritia Eesla. siue עַצְלוּת Aasluth. i. pigredo siue pigritia. Prouer.
19. Pigredo īmittit soporem. & in eodem.31. Et panē ocio-
sa non comedit. Pro quo hebrei legunt. Et panem pigritie
עַצְלֵתַיִם Pigritie seu ociositatis nō comedit. Et i plurali עַצְלֵתַיִם Aasalthaim
Eccl's.10. In pigritiis humiliabitur cōtignatio. Et inde ver
bum pigritare seu pigrum esse. Iudi.18. Nolite cessare: ea-
Pigritare mus & possideamus terram. i. nolite pigritare. siue nolite
ociosi esse.

עָצַם Potētiorē esse Roborare עָצַם Aasam. fortificare. roborare. preualere. superare. po-
tentiorem esse. Multiplicari. claudere. s. oculos. Gen̄.
26. Quoniā potētior nobis factus es valde. Exo.1. Ac robo
rati nimis impleuerunt terram. p̄s.37. Inimici autē mei vi
uunt & cōfirmati sūt. Pro quo btūs hiero ī. psal. iuxta he.ve.
transtulit. Inimici autē mei viuētes cōfortati sunt. p̄s.104.
Et firmauit eū super inimicos eius. i. cōfortauit eum. Dan̄.
Firmare 11. Et superabit in modico populo. Significat etiā multipli
care. Hiere.15. Multiplicate sunt mihi vidue eius super are-
nam maris. & in eodē.30. Dura facta sunt peccata tua. Pro
quo hebrei legunt. Multiplicata seu cōfortata sunt peccata
Multiplicat tua. Et inde עָצוּם Aasum. i. fortis. robustus. multiplicatus.
עָצוּם Exo.1. Ecce populus israel mult9 & fortior nobis est. Nu.32.
Fortis Et erat illis ī iumētis infinita substātia. Pro quo he. le. Mul
Multum ta nimis. & in plurali עָצוּמִים Aasumim. p̄s.9. Et cadet cum
עָצוּמִים dn̄atus fuerit pauperum. Pro quo beat9 hiero. in psal. iuxta
he.ve. transtulit. Et irruet viribus suis valēter. Potest etiam
vires Fortes legi. Et irruet siue cadet fortib9 suis vl robustis suis. Prouer.
7. Et fortissimi quiqꝫ interfecti sunt ab ea. & in eodē.18. Et
Fortissimi Potentes inter potentes quoqꝫ diiudicat. Amos.5. Et fortia peccata
vestra. Zach.8. Et venient populi multi & gentes robuste.
Robuste Et inde עֹצֶם Oōsem. i. fortitudo. robur. Deut.8. Fortitudo
עֹצֶם mea & robur man9 mee. Iob.21. Iste moritur robustus· Pro
Fortitudo quo hebrei legūt. Iste moritur in fortitudine vel in robore.
Scribitur etiam cū he vel thau in fine. Esa.40. Fortitudinē
& roborē multiplicat. & ī eodē.41. Afferte si quid forte ha
Robur Forte betis dicit rex iacob.. Vbi illud forte nō est aduerbium dubi
tandi: sed est nomen adiectiuū quasi diceret. Afferte si quid
validū & forte habetis ad satisfaciēdū pro vobis. & in eodē.
Duritia 47. Propter duritiam incantatorū tuorū vehementer. Pro
quo hebrei legunt. Propter fortitudinem vel multitudinē
incantatorum tuorum seu incantationū tuarum. Naū.3. In
ethiopia fortitudo eius. Scribitur etiā cū thau in principio
תָּעֻצוּמָה Fortitudo & dicitur תָּעֻצוּמָה Thaasum [illegible]. fortitudo. cui9 plurale habe-
tur. p̄s.67. Vbi dicitur ipse dabit virtutē & fortitudinē ple-
bi sue. Pro quo he. le. Ipse dabit virtutē & fortitudines ple
bi sue. Et inde עֶצֶם Eesem. i. os ab esse: eo quod est durū &
עֶצֶם Os forte. Gen̄.2. Hoc nunc os ex ossibus meis. & in eodem.29.
Os meū es & caro mea. 2. Reg.5. Os tuū & caro tua sumus
p̄s.101. Ahdesit os meū carni mee. p̄s.138. Nō est occultatū
os meū a te. Sed in predicto loco aliqui hebrei legunt. Non

עֶצֶם Substantia עַצְמוֹת Ossa

est occultata substantia mea a te. Nam apud hebreos עֶצֶם Eesem dicitur substantia. Et in plurali עַצְמוֹת Aasamoth. secundum terminationem pluralē femininorū. Exo. 13. Tulit quoq; moyses ossa ioseph secum. ps. 21. Dinumerauerūt omnia ossa mea. Esa. 66. Et ossa vestra quasi herba germinabunt. Ezech. 37. Qui erat plenus ossibus. Reperitur etiā עַצְמִים Aasamim. in gñe masculino. Geñ. 2. Hoc nūc os ex ossibus meis. Eccl's. 11. Et qua ratione compingantur ossa in ventre pregnantis. Et inde verbum עָצַם Iisem. i. exossare. Hiere. 50. Iste nouissimus exossauit eum nabuchodonosor rex babylonis. Ponitur etiā עֶצֶם Eesem pro ebore: quod est os elephātis. Threñ. 4. Rubicūdiores ebore ātiquo. Hebrei tamen dicunt q̄ in predicto loco significat totū hominem seu totum corpus hominis. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Rubescūt corpore magis quā gēme. s. rubicūde. Itē עֶצֶם Eesem. i. idem. ipsemet. Geñ. 7. In articulo diei illi in gressus est noe. i. in eodem die. siue in ipsomet die. & in eodem. 17. In ipsa die sicut p̄ceperat ei deus. & in eodē. Eadē die circuncisus est abraam. Exo. 24. Et quasi celum cū sereno est. Pro quo hebrei legunt. Et quasi ipsummet celū. siue quasi substātia celi. Item עָצַם Iisem. i. claudere. s. oculos. Esa. 29. Claudit oculos vestros. & in eodē. 33. & claudit oculos suos ne videat malum.

עֶצֶם Ossa — Exossare. — עֶצֶם Ebur — עֶצֶם Idem. Ipsa Eadem.

עָצַר Aasar. detinere. retinere. cōtinere. prohibere. cessare. claudere. concludere. obsidere. dñari. Nu. 16. Et plaga cessauit. i. retenta est. Et in eodem. Postq̄ quieuit interitus. i. postq̄ retenta est plaga. Iudi. 13. Obsecro te vt aquiescas p̄cibus meis. Pro quo hebrei legunt. Detineamus obsecro te. i. detinearis vt prandeas. & in eodem. Si me cogis nō comedam panes tuos. i. si me detines. 1. Reg. 21. Et quidē si de mulieribus agitur continuimus nos ab heri & nudius tertiq̄ 4. Reg. 4. Nec mihi moram facias in eundo: & hoc age qđ precipio tibi. Pro quo hebrei legūt. Nec detinearis mihi vt ascēdam. s. super asinū. nisi dixero tibi. & in eo. 18. Ne occupet te pluuia. i. ne detieat te. 2. Paralip. 13. Necvaluit vltra resistere hieroboam. Pro quo hebrei legunt. Nec retinuit virtutem aut vires hieroboā. & in eodem. 20. Nec potuerūt ire in tharsis. Pro quo hebrei legunt. Nec retinuerūt virtutem eundi in tharsis. Iob. 12. Si continuerit aquas: omnia siccabuntur. & in eodem. 29. Principes cessabant loqui. Ps. 105. Et cessauit quassatio. Dañ. 10. Et nihil in me remāsit virtū. Pro quo hebrei legunt. Et non retinui virtutē vel vires. Significat etiam claudere. vel obsidere. Geñ. 16. Ecce cōclusit me dñs ne parerem. Hebrei tamē legunt p̄hibuit me. Et in eodem. 20. Cōcluserat enim dñs omnē vuluā domus abimelech. Deut. 11. Iratusq̄ dñs claudat celum. 1. Reg. 21. Erat autem vir quidā de seruis saul in die illa intus in tabernaculo dñi. i. clausus in tabernaculo dñi. 3. Reg. 8. Si clausum fuerit celum. 4. Reg. 17. Obsedit eum & vinctū misit in carcerē. Et inde עָצוּר Aasur. i. clausus siue retētus. Deut. 32. Et clausi quoq; defecerūt. De quo vide supra in dictiōe עָזַר Aazar. Hiere. 20. Quasi ignis stuans claususq̄ in ossibus meis. Et in eodem. 39. Cum clausus esset in vestibulo carceris. Et inde עֹצֶר Oser. i. retentio. siue clausura. Prouer. 30. Os vulue. i. clausura matricis. Ponitur etiam pro angustia. Esa. 53. De angustia & de iudicio sublatꝰ est. & inde מָעְצוֹר Maasor. i. detentio siue p̄hibitio. 1. Reg. 14. Quia non est dño difficile saluare vel in multis vel in paucis. Pro quo hebrei legunt. Quia non est dño detētio seu prohibitio vt saluet vel in multis vel in paucis. Prouer. 25. Qui nō potest in loquēdo cohibere spūm suum. Pro quo hebrei legunt. Cui nō est prohibitio spūi eius. Et est sensus sicut in littera nostra. Et inde עֲצָרָה Aasara. siue עֲצֶרֶת Aaseret. i. cetus siue collectio vel concursus populi in vnū locum. Leuit. 23. Est enim cetus atq̄ collectio. Esa. 1. Iniqui sūt cetus vri. Hiere. 9. Quia omēs adulteri sunt & cetus preuaricatorū. Ioel. 1. vocate cetum. Item עָצַר Aasar. Dñari. preualere. 1. Reg. 9. Iste dñabitur populo meo. 2. Paralipo. 14. Non p̄ualeat contra te homo. Et inde עֹצֶר Eesser. i. dñium siue regnū. Beatꝰ hieronymus trāstulit opes. Iudi. 18. Magnarūq̄ opum. p quo hebrei legunt. possidens regnum vel dominium.

Cetus. Collectio — עָצַר Dñari. Preualer. — עֹצֶר opes Dominiū

עָקַב Aacab. supplantare. inuestigare. Geñ. 27. Et supplantauit me en altera vice. Hiere. 9. Omnis frater supplāns supplantauit. Osee. 6. Supplantata sanguine. Et in eo. 12. In vtero supplantauit fratrē suū. i. plantam pedis eius tenuit. Ponitur etiam pro inuestigare. Iob. 37. Et non inuestigabitur cum audita fuerit vox eius. Et inde עֲקֵב Aacheb. siue עֲקֹב Eecheb. i. calcaneus. plāta. s. pedis. aut vestigiū: seu retributio. Geñ. 3. Tu insidiaberis calcaneo eius. & in eodē. 25. Plantam fratris tenebat manu. Iob. 18. Tenebitur planta illius laqueo. Ps. 40. Magnificauit super me supplantionem. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Leuauit contra me plantam. p̄s. 48. Iniquitas calcanei mei circundabit me. p̄s. 69. Auertantur statim erubescentes. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Reuertantur ad vestigiū confusionis sue. p̄s. 118. Et exquirā eam semp. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Et custodiam eam per vestigiū. Et in plurali declinatur tam masculine q̄ feminine. masculine. Canti. 1. Abi post vestigia gregū tuorum. feminine. vt p̄s. 76. Et vestigia tua non cognoscentur. p̄s. 88. Quod exprobrauerūt cōmutationem xp̄i tui. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Qui exprobrauerunt vestigia xp̄i tui. Significat etiam posteriorē seu extremā partē vel finē alicuiꝰ rei: sicut planta est extrema pars corporis. vt Geñ. 49. Et ipe accingetur retrorsum. i. accingetur posterior. Ios. 8. Ita vt nouissimi multitudinis occidentalē plagam vrbis attingerent. p̄s. 39. Ferant cōfestim confusionē suā. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Pereant post confusionē suam. Prouer. 22. finis modestie timor dñi. Et quia retributio datur post laborē: ideo ponitur etiā pro retributione vel mercede laboris. Deut. 7. Si postq̄ audieris hec iudicia. p quo he. le. Et erit merces seu retributio si audieritis iudicia hec p̄s. 18. In custodiēdis illis retributio multa. p̄s. 118. Inclinaui cor meū ad faciendas iustificationes tuas in eternū ppter retributionē. & beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Inclinauī cor meū vt facerem iustitias tuas propter eternā retributionem. Potest etiam legi sic. Ad eternum vestigiū: siue ad seculi finē. i. vsq̄ ad seculi finē. Significat etiā ppter ppterea. eo quod. Geñ. 26. Eo qđ obedierit abraā voci mee Nu. 14. Seruū meū caleb qui plenus alio spū. p quo he. le. & seruꝰ meꝰ caleb eo q̄ fuit aliꝰ spūs cū eo. Itē עָקֹב Aacob. i. prauus seu iniquus. Esa. 40. Et erunt praua in directa. Hiere. 17. Prauū est cor hois & inscrutabile. & inde עִקְבָּה ocba. i. insidie seu insidiose. 4. Reg. 10. porro iehu faciebat hoc insidiose. Et secundū hoc significatū. Osee. 6. Vbi nos hēmus supplātata sanguīe: pōt ēt legi. isidiatrix sanguini.

Calcaneus Planta — vestigiū. — vestigia — Retrorsum Posterior Nouissimi — Post. Finis. — retributio. — eo q̄. — עָקֹב Prauus. — עִקְבָּה Insidie

עָקַד Aacad. ligare. alligare. vincire. Geñ. zz. cūq̄ alligasset Isaac filiū suū. & inde עֵכֶד eeched. i. camera. seu locꝰ vbi pastores solent oues ligare vt tōdeātur. 4. Reg. 10. Cūq̄ venisset ad cameram pastorum. Et inde עָקֹד Aacod. i. animal maculosū qđ habet maculas diuersi coloris circūligatas corpori seu pedibus. Geñ. 30. Maculosa & varia & diuerso colore respersa. Et in eodem. 31. Alba queq̄ accipes p̄ mercede: omnes greges alba pepererunt. p quo hebrei legūt. Maculosa seu varia. i. habentia maculas albas. & in eodem. Varios & maculosos ac diuersorum colorum.

Alligare — עֵכֶד camera — עָקֹד maculosus

עָקָה Aache. Murus.

עָקָה Aache.antemurale. ſiue paruꝰ murus: qui tecto ante ponitur: ne quis iſtde cadat. & ſcribitur cum mē in prīcipio & dicitur מַעֲקֶה Maache. Deut.22. Cum edificaueris domū nouam: facies murum tecti per circuitum. Et ſolū in uenitur in predicto loco.

עָקַל Peruerſū

מְעוּקָל

עָקַל Aacal. peruertere. cuius participium paſſiuū ſecunde coniugationis. ſ. מְעוּקָל Meucal habetur. Abach. i. vbi dicitur ꝓpterea egredietur iudicium peruerſum. Et inde

עֲקַלָּתוֹן Contuoſus

עֲקַלָּתוֹן Aacalathō. i. peruerſus ſiue tortuoſus. Eſa. 27. Et ſuper leuiathā ſerpentem tortuoſum. Et inde עֲקַלְקַלָּה Aacalcala. cū duplici coph & cū duplici lamed. i. ꝓuerſum: prauū deuiū. Et ſolum inuenitur in numero plurali. ſ.

עֲקַלְקַלּוֹת Deuia.

עֲקַלְקַלּוֹת Aacalcaloth. Iudi. 5. Ambulauerunt per calles deuios. ps. 124. Declinantes autem in obligationes. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Qui autem declināt ad prauitates ſuas.

עִקֵּר ſuffodere

עִקֵּר aacar. euellere. erradicare. ſuffodere. ſubneruare Geñ. 49. Et in voluntate ſua ſuffoderunt murū. Poteſt etiā legi. Et in voluntate ſua ſubneruauerūt bouem. & ſecundū aliquos hebreos dicitur de ioſeph qui dictus eſt bos. Deut. 33. Quaſi primogeniti tauri pulchritudo eius. Eccl's. 3. Tē pus plantandi & tēpus euellendi. Soph. 2. Et acharon erradicabitur. Significat etiam ſubneruare. Ioſ. 11. Equos eorū ſubneruabis. & in eodem. Equos eorum ſubneruabit. 1. Paralipo. 18. Subneruauit omnes equos curruum. Et ide

עָקָר ſterilis

עָקָר Aacar. i. ſterilis. Deut. 7. Non erit apud te ſterilis vtriuſq; ſexus. Et in genere femínino עֲקָרָה Aacara. vt in predicto loco. & Geñ. 11. Erat autē ſarai ſterilis. Exo. 23. Nō erit in fecunda nec ſterilis in terra tua. ps. 112. Qui habitare facit ſterilem in domo. Eſa. 54. Lauda ſterilis que non paris. Item

עֲקָרָה ſterilis

עֲקָר Eecher. i. radix. aut ſtirps. ſeu trūcus. Leuit. 25. Et attenuatus frater tuꝰ vēdiderit ſe ei: aut cuiq; de ſtirpe eiꝰ. Dañ. 4. Verūtamē germē radicū eius in terra ſinite. proꝯq; he. le. Verūtamen trūcū radicum eius in terra ſinite.

עֲקָר Stirps Hermen Truncus

עַקְרָב Scorpio

עַקְרַבִּים ſcorpiōes.

עַקְרָב Aacrab. ſcorpio. Deut. 8. ſcorpio ac dipſas. Et īplurali עַקְרַבִּים Aacrabim. Nu. 34. Per aſcēſū ſcorpionum. 3. Reg. 12. Ego autem cedam vos ſcorpionibus.

עָקַשׁ ꝓprauum. cōꝓbare Deprauaſ

עָקַשׁ Aacas. peruertere. deprauare. prauū eſſe. ſeu prauū cōprobare. Iob. 9. Si innocentē oſtendero: prauū me cōprobabit. Pro quo hebrei legunt. Et deprauabit me. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Prouer. 10. Qui autē deprauat vias ſuas: manifeſtus erit. & in eodem. 28. Qui peruerſis in greditur viis: concidet ſemel. Pro quo he. le. Qui deprauat vel peruertit vias ſuas: concidet in vna: ſiue concidet ſemel Eſa. 59. Semite eorū incuruate ſunt eis. i. puerſe ſiue deprauate ſunt. poteſt etiā legi ſic. Semite eorum ꝓuerterunt eos. Mich. 3. Et omnia recta puertitis. Et inde

עִקֵּשׁ incuruari. peruertere

עִקֵּשׁ Liches. i. peruerſus ſiue prauus. Deut. 32. Generatio peruerſa atq; praua 2. Reg. 22. Et cum peruerſo peruerteris. Prouer. 8. Non eſt in eis prauū quid neq; ꝓuerſum. Et in plurali

עִקְּשִׁים Peruerſi

עִקְּשִׁים Liche ſim. Prouer. 2. Quorū vie peruerſe ſunt. & in eodē. 11. Abominabile dño cor prauū. Pro quo hebrei legūt. Abominatio eſt dño prauꝰ corde. i. abominabiles ſunt dño. Et inde

עִקְּשׁוּת Prauus

עִקְּשׁוּת Licheſuth. i. ꝓuerſitas. prauitas. Prouer. 4. Remoue a te os prauū. Pro quo he. le. Remoue a te prauitatem oris.

עָרִר Orbatus abſq; liberis

עָרִר Aarir. ſolus. orbatus. i. abſq; liberis. Geñ. 15. Ego vado abſq; liberis. Et in plurali עֲרִירִים Aaririm. Leuit. 20. Abſq; liberis moriētur. & in eo. Abſq; filiis moriētur.

עֲרִירִים abſq; filiis

עָרַב Cōmiſcere

עָרַב Aarab. miſcere. cōmiſcere. adueſperaſcere. obtenebrare. fideiuſſorē eſſe. Vadē eſſe aut vadē ſe offerre. in fidē recipere. ſpondere. ſub pignore accipere. Dulce ſeu amenum eſſe. Eſd. 9. cōmiſcuerunt ſemen ſanctū cū populis terrarum. ps. 105. Et cōmixti ſunt inter gentes. Prouer. 14. Et in gaudio eius non miſcebitur extraneus. & in eodē. 20. Et qui reuelat myſteria & ambulat fraudulēter & dilatat os ſuū ne cōmiſcearis. & in eodem. 24. Et detractoribus non cōmiſcearis. Ezech. 16. Omēs amatores tuos quib⁹ cōmixta es. Ponitur etiā pro applicare. Hier. 36. Quis enim iſte eſt: qui applicet cor ſuū vt appropinquet mihi. i. qui cōmiſceat cor ſuū vt appropinquet mihi. Et inde

עֵרֶב Vulgus ꝓ miſcuum

עֵרֶב Eereb. i. mixtio diuerſorū hoīm vel diuerſarū rerū. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Vulgus ꝓmiſcuū. Exo. 12. Sed & vulgus promiſcuū innumerabile aſcendit cum eis. Nee. 13. Separauerunt omnē alienigenā ab iſrael. Pro quo hebrei legūt. Separauerunt omnē mixtionem. ſ. aliorum populorū. Hiere. 25. Et vniuerſis generaliter. Pro quo hebrei legunt. Et omni mixtioni. i. vulgo ꝓmiſcuo. & in eodē. 50. Et ad omne vulgus qui eſt in medio eius. Et inde

עֲרֹב Muſce diuerſi gñis

עֲרֹב Aarob. i. cōmixtio muſcarum diuerſi generis. Exo. 8. Et implebūtur omēs domus egyptiorum muſcis diuerſi generis. & in eodem. Et venit muſca grauiſſima. i. multitudo muſcarū. ps. 104. Dixit & venit cynomia. Pro quo beatus hiero. in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. Dixit & venit muſca omnimoda. Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat cōmixtionē aīalium & ſerpētum venenoſorum: aſpectuq; terribiliū. Et inde

עָרֵב Muſca oñimoda

עָרֵב Eereb. ſiue Aareb. i. veſpera. nox. eo quod in ea nō poteſt homo diſtingue re figuras ſeu formas rerū: quaſi omnia eſſent cōmixta. Geñ. 1. Et factum eſt veſpere & mane dies vnus. & in eodem. Et veſperam vocauit noctem. & in eodem. 49. Et veſpere diuidet ſpolia. Exo. 16. veſpere comedetis carnes. Iob. 7. Et rurſus expectabo veſperā. ps. 54. Veſpere & mane & meridie. Et declinatur pluraliter

עַרְבַּיִם Veſpera.

עַרְבַּיִם Aarbaim. Exo. 12. Immolabitq; eum vniuerſa multitudo filiorū iſrael ad veſperā. Pro quo hebrei legunt. Inter veſperas. & dicunt ꝙ ſunt due veſpere: vna. ſ. quādo ſol īcipit declinare ad occidētem: alia vero quādo iā occidit ſol & ocultatur nobis: & in hoc ſpacio tēporis quod eſt inter primā veſperā & ſecundā: debebat occidi agnus paſchalis ſecūdū hebreos. Significat etiam

עֶרֶב Occidens

עֶרֶב Eereb. occidētē ſeu occaſum. i. illā ptē mūdi qua ſol occidit Hiere. 25. Et cunctis regibus occidētis. & cōmuniter ſcribitur cum mē in principio & dicitur

מַעֲרָב Occaſus.

מַעֲרָב Maarab. ps. 106. A ſolis ortu & occaſu. Eſa. 43. & ab occidente cōgregabo te. Et in eo. 59. Et timebūt qui ab occidente ſunt nomen dñi. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur

מַעֲרָבָה occidens

מַעֲרָבָה Maaraba. 1. Paralip. 26. trans iordanē cōtra occidentem. 2. Paralip. 23. Extra ciuitatem dauid ad occidentem. & in eodem. 32. Et auertit eas ſubter ad occidentem vrbis Dauid. Eſa. 45. Vt ſciant hi qui ab ortu ſolis & qui ab occidente. Et inde verbum

עָרַב Declinare ad occaſū veſpere ꝓcedere

עָרַב aarab. ideſt adueſperaſcere: ſeu diē ad occaſum declinare: vel pernoctare: ſeu veſpere aliquid opari. Iudi. 19. Conſidera quoniam dies ad occaſum declinior ſit. 1. Regū. 17. Procedebat vero philiſtēꝰ mane & veſpere. Et inde verbum

עָרְבָה aduecſpe ſcere.

עָרְבָה aarba. ideſt obſcurata eſt. ſeu obtenebrata eſt. Eſa. 24. Deſerta eſt omnis letitia. Pro quo hebrei legunt. Adueſperata eſt ſeu obſcurata eſt omnis letitia. poteſt etiam deriuari a

עֹרֵב Coruus

עֹרֵב Aaraba. quod ſignificat deſertū vt īfra dicetur. Et inde

עֹרְבִים Coruí.

עֹרֵב Ooreb. ideſt coruus: eo quod eſt nigri coloris. Geñ. 8. Dimiſit coruum. Leuit. 11. Et omne coruini generis. Iob. 38. Quis preparat coruo eſcam. Et in plurali

עָרַב Vadē ſe offerre accipe in fidem.

עֹרְבִים Ooribim. 3. Reg. 17. Coruiſq; precepi vt paſcant te. Et in eodem. Coruiq; deferebant ei panē. Prouer. 30. Suffodiant eum corui de torrēte. Item

עָרַב Aarab. ideſt fideiuſſorē eſſe. in fidem accipere. Vadem ſe offerre. ſpondere. Geñ. 43. Ego ſuſcipio puerum. ideſt in mea fide accipio: ſiue vadem me offero pro eo. Et in eodem. 44. qui in meā hūc recepi fidē. Iob. 17. libera me & pone me iuxta te.

Universidad de Deusto Biblioteca

Pro quo hebrei legunt. Pone obsecro vadem pro me: siue fi dem fac pro me vel sponde pro me: & pone me iuxta te. ps. 118. Suscipe seruū tuū in bonū. Pro quo btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Spōde pro seruo tuo in bonū. Prouer. 6. Si spopōderis p amico tuo. & in eodē. 11. Afflígetur ma lo qui fidem facit pro extraneo. Et in eodem. zz. Qui se va des offerunt pro debitis. Esa. 36. Et nunc trade te dño meo regi assyriorum. s. vt te accipiat ī suam fidem. Potest etiam legi sic: trade vadem dño meo. s. pro duobus millibus equis tibi accomodandis: vt sequitur in textu. & in eodem. 38. Re sponde pro me. debet legi. Spōde pro me. Significat etiam oppignorare. Nec. 5. Agros nostros & vineas & domos no stras oppignorauimus vt accipiamus frumentum. Et inde עֲרֻבָּה Aaruba. i. fideiussio seu vades. aut pign?. 1. Reg. 17. Et cum quibus ordinati sunt disce. Pro quo hebrei legunt. Et pignus eorum accipe. s. si sub pignore vel in fide acceperūt cibaria & alia necessaria: solue p eis debitum. Potest etiam legi secundum primā significationem sic. Et cōmixtionem eorum accipe. i. disce cum quibus cōmixti vel ordinati sūt. sicut est in littera nostra. Prouer. 17. Cū spoponderit amico suo. Pro quo hebrei legunt. Cum spoponderit. i. fideiusse rit fideiussionem pro amico suo. Et inde עֵרָבוֹן Eerabon. idest. pignus. Genī. 38. Patiar quod vis: si dederis mihi arra bonem. & in eodem. Quid tibi vis pro arrabone dari. Vn de hec dictio arrabon ab hebreo traxit originem. Et inde תַּעֲרֻבוֹת Thaaruboth. i. obsides. qui loco pignoris ponūtur 4. Reg. 14. Et obsides: & reuersus est ī samariā. 2. Paralipo. 25. Nec non & filios obsidum reduxit in samariā. Et inde מַעֲרָב Maarab. i. negociatio seu mercatio aut mercatum. eo quod negociatores dant & accipiunt in fidem vel sub vade vel pignore. Ezech. 27. fuerunt in populo negociationis tue. Pro quo he. le. Fuerūt in te ad nogociandum negocia tionem tuam. Et in eodem. Et vasa erea adduxerunt popu lo tuo. Pro quo hebrei legunt. Et vasa erea adduxerūt in ne gociatione tua vel in mercatu tuo. & in eo. Et mel & oleum & resinā proposuerūt in nūdinis tuis. Et in eodem. Et na ues tharsis principes tui in negociatione tua. Et in eodem. Et multiplex instrumētū tuū. Pro quo hebrei legūt. Et mul tiplex negociatio tua. & in eodem. Naute tui & gubernato res tui tenebant supellectilē tuā. Pro quo he. le. Negociabā tur negociationē tuā. & in eodē. In multitudine diuitiarū tuarum & populorum tuorum ditasti reges terre. Pro quo hebrei legūt. In multitudine diuitiarū tuarū & negociatio num tuarū ditasti reges terre. & in eodē. In profundis aqua rum opes tue. i. negociationes tue. Item עָרַב Aarab. i. iocū dum seu amenū vl' suaue esse: aut dulce esse: placere. ps. 103. Iocundum sit ei eloquiū meū. Prouer. 3. Et suauis erit som nus tuus. & in eodem. zo. Suauis est homini panis mēdacii. Cāti. 2. Quia vox tua dulcis. Hiere. 3. Et somnus meus dul cis fuit mihi. Osee. 9. Nec placebunt ei sacrificia eorū. Ma lach. 3. Et placebit dño sacrificiū iuda & ieruſalem. Et secun dum predictum significatum exponūt aliqui hebrei illud Hiere. 36. Vbi dicitur. quis enim iste est vt applicet cor suū. Pro quo ipsi legunt. Qui amenū siue iocundum faciet cor suum. Item עֵרֶב Eereb. i. subtegmen. s. filū quod textores cum stamine texunt. Leuit. 13. Que lepram habuerit in sta mine atq; subtegmine. & in eodem. Ista lex lepre vestimēti lanei & linei: staminis atq; subtegminis. Itē עֵרֶב Eereb. siue עֲרָבָה Aaraba. i. desertum siue solitudo campestris. Deut. 1. In solitudine campestri cōtra mare rubrum. Iob. 24. vigi lantes ad predam preparāt panem liberis. Pro quo hebrei legunt. Vigilantes ad predam in deserto panem siue escam iuuenibus siue liberis. i. latrocinātes in deserto querunt pa nem liberis suis. Et in eodem. 39. Cui dedi in solitudine do mū. Esa. 35. Et exultabit solitudo. & in eodem. Et torrentes in solitudine. & in eodem. 51. Et solitudinem eius quasi hor tum dñi. Hiere. 50. Deserta inuia & arens. Abach. 1. Velo ciores lupis vespertinis. Pro quo hebrei legunt. Velocio res lupis deserti. Soph. 3. Iudices eius lupi vespere. Pro quo hebrei legunt. Lupi deserti vel solitudinis. Potest etiam si gnificare vesperam sicut est in littera nostra: vt supra dictū est. Et in plurali עֲרָבוֹת Aarboth. siue עֲרָבוֹת Aaraboth. Nu. 35. In campestribus moab. ps. 67. Iter facite ei qui ascēdit super occasum. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Preparate viam ascēdenti per deserta. Hebrei ta mē dicunt q; in predicto loco significat celum empyreum. A iocūditate vel amenitate dictum: vt supra dictū est. Item עֲרַב Aarab. i. arabia. Regio sic dicta: quia est prope desertū. Esa. 21. Onus in arabia. Hiere. 25. Et cūctis regibus arabie. Ezech. 27. Arabia & vniuersi principes cedar. Et inde עֲרָבִי Aarabi. i. arabs. Esa. 13. Non ponet ibi tentoria arabs. Et in plurali עֲרָבִים Aarabim. z. Paralip. 21. Suscitauit ergo dñs contra ioram spiritum philistinorū & arabum qui cōfines sunt ethiopib?. Item עֲרַב Aarab. i. salix. & solū inuenitur in numero plurali. Leuit. 24. Et salices de torrente. Esa. 44. Quasi salices iuxta fluentes aquas

עָרַג Aarag. ingemiscere. clamare. Beatus hieronymus trā stulit desiderare. ps. 41. Quēadmodū desiderat cervus ad fōtes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus. Ioel'. 1. Sed & bestie agri quasi area sitiens imbrē suspexerunt ad te. vbi p omnibus his dictionibus. s. quasi area sitiēs imbrē suspexerunt: in hebreo est vnū verbū tantū. s. תָּעֲרוֹג Thaa rog. pro quo hebrei legunt. Ingemiscent seu clamabūt. Po test etiam deriuari a dictione עָרוּגָה Aaruga. que significat areā. siue areolā. i. lineam plantationū. Canti. 5. Gene illius sicut areola aromatū. Et in plurali עֲרֻגוֹת Aarugoth. Ezech. 17. Vt irrigaret eam de areolis germinis sui.

עָרֹד Aarod. onager. i. asinus siluestris. Iob. 39. Et vincula onagri qs soluit. Dañ. 5. & cū onagris habitatio ei?.

עָרָה Aara. fundere. effundere. euacuare. exinanire. nudare. discooperire. Genī. 24. Effundēsq; hydriā in canalib? 2. Paralipo. 24. Effundebatq; pecuniā que erat in arca. ps. 135. Qui dicūt exinanite: exinanite. ps. 140. In te speraui nō auferas aīam meā. Pro quo btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Ne euacues animā meā. Esa. 32. Donec effun datur sup nos spūs de excelso. & in eodē. 53. Pro eo quod tradidit in mortē aīam suā. i. effudit vel exinaniuit. Et inde מַעֲרֶה maare. i. decliuiū mōtis seu collis quo aque defluūt. Iudi. 20. Et ab occidentali vrbis parte. Pro quo hebrei le gunt. Et a decliuio gabaa. Significat etiam nudare vel re uelare aut discooperire. Leuit. 20. Et reuelauerit turpitudi nem eius. Et in eodem. Qui hoc fecerit: ignominiam car nis sue nudabit. Esa. 3. Et dominus crinem earum nudabit Et in eodem. 22. Et parietem nudabit clypeus. Threñ. 4. Inebriaberis atq; nudaberis. Abach. 3. Suscitans suscita bis arcum tuum. Pro quo hebrei legunt. Nudatione nu dabis arcum tuum. Potest etiam deriuari a dictione עור Vur que significat suscitare: sicut est in littera nostra. Et in de עֶרְיָה Eeria. idest nudatio. seu nuda. vel discooperta. Beatus hieronymus trāstulit confusione vel ignominia ple na. Ezech. 16. Et eras nuda & confusione plena. Et in eo dem. Quādo eras nuda & confusione plena. Et in eodem. Et relinquēt te nudam plenamq; ignominia. & inde עֶרְוָה Eerua. i. turpitudo: seu ignominia. Leuit. 18. Omnis ho mo ad proximam sanguinis sui non accedet vt reuelet tur pitudinem eius. Et in eodē. Turpitudinem patris tui & tur

Spondeſ. Fidē facef Oppigno rare עֲרֻבָּה Pignus. Fideiussio עֵרָבוֹן arrabo תַּעֲרֻבוֹת Obsides מַעֲרָב Negocia tio nundine opes עָרַב Iucūdū ēē Suauē ēē. Dulce esse Placere. עָרֵב subtegmē. עֲרָבָה Solitudo cāpestris Desertus. Solitudo. עֲרָבוֹת עֲרָבוֹת cāpestria ſ. Deserta עָרַב arabia. עֲרָבִי arabs. עֲרָבִים Arabes עָרַב Salices. עָרַג Desideraſ תְּעָרֹג Igemiscef עָרוּגָה areola עֲרֻגוֹת areole עָרֹד onager עָרָה Fundere. Effundere Exinanire Euacuare מַעֲרֶה Decliuius Reuelare nudare עֶרְיָה Confusiōe plena עֶרְוָה turpitudo

pitudinē matris tue non discooperies:matē tua est:nō reue
labis turpitudinem eius. & in eodem. Turpitudinē vxoris
patris tui. Esa. 20. Discoopertis natibus ad ignomiam egy
pti. Ponitur etiam pro infirmiori parte vel immunita:aut
lesione. Genē. 42. Vt videatis infirmiora terre venistis. Et
in eodem. Immunita terre huius considerare venistis. Esd.
4. Et lesionem regis videre nefas ducimus. Et inde מַעַר
Maar.i.nuditas. Naū.3. Et ostendam in gentibus nuditatē
tuā. Ponitur etiā pro similitudine.3.Reg.7. Et palmas qua
si similitudinem hominis stantis. Sed etiam in predicto lo-
co hebrei legunt. Quasi nuditatem hominis.i.quasi simili
tudinem hominis nudi. Item עֲרוֹת Aaroth.i.herbe.grami
na.secundum hebreos. Esa.19. Nudabitur alueus riui a fon
te suo. Pro quo hebrei legunt. Herbe seu gramina super ri
uum vel super flumen:super ora fluminis.sed magis pro-
prie significat nudare:sicut est in littera nostra. Nā eadem di
ctio habetur. Abach.3.vbi dicitur nud asti fundamētū eius
vsq; ad collum. Et inde verbum seu participium quarte cō-
iugationis מִתְעָרֶה Mithare.idest virescens.ps.36. Et eleua
tum sicut cedrus libani. Pro quo hebrei legunt. Et virescēs
sicut indigenam virentem. Et beatus hieronymus in psal.
iuxta he.ve.transtulit. Et fortissimū sicut indigenā virentē.
עָרַךְ Aarach.ordinare. disponere.componere.preparare.
militare. estimare.apreciare.equiparare. Genē.22. De
super ligna composuit. Exo.40. Ordinatis coram propo-
sitionis panibus. Pro quo hebrei legūt. Et ordinauit super
eo ordinationem panum. Leuit.6. Et imposito holocausto
desuper. Pro quo hebrei legūt. Et ordinauit vel composuit
super eam holocaustū. & in eodem.24. Ponetq; eas aaron
a vespere vsq; mane.i.ordinabit seu disponet eas. & in eo
dem. Super candelabrū mundissimum ponētur semper in
conspectu dñi. Pro quo hebrei legūt. Sup candelabrū mun
dissimū ordinabit seu disponet lucernas in conspectu dñi
semper.2. Reg.23. Firmū in omnibus atq; munitum. Pro
quo hebrei legunt. Ordinatum seu preparatū in omnibus
atq; custoditum. Iob.32. Nihil locutus est mihi. Pro quo he
brei legūt. Et non ordinauit ad me verba.ps.5. Mane asta
bo tibi. Pro quo hebrei legunt. Mane ordinabo ad te:suple
orationē meā. Et beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtu
lit. Mane preparabor ad te. Iob.16. Hominis est animum
preparare. Esa.30. Preparata est enim ab heri thopheth. Et
in eodem.44. Et ordinem exponat mihi. Ioel.2. Sicut po
pulus fortis preparatus ad prelium. Significat etiā militare.
i.aciem bellatorū ordinare vel disponere aut dirigere.vt.1.
Reg.17. Et direxerunt aciē ad pugnandū contra philistiim
Et in eodē. Direxerāt autē aciem israel:sed & philistiim ex
aduerso fuerant pparati. Iob.6. Terrores dei militant con-
tra me. & in eo.33. Et aduersus faciē meā consiste.i.dispone
aciē contra me & consiste. vel sic. Prepara seu dispone te co-
rā me: & consiste. Et inde עֶרֶךְ Eereth.i.ordinatio. seu dispo
sitio. Exo.40. Pones super eā que rite pparata sūt. Pro quo
he.le. Et ordinabis ordinationē eius. vbi ponitur verbū &
nomē ab eo deriuatū. Scribitur etiā cū mē in principio & dr
מַעֲרָכָה Maaracha.siue מַעֲרֶכֶת Maarecheth. Exo.39. Cande
labrum:lucernas. Pro quo hebrei legunt. Candelabrū mun
dissimū & lucernas eius:lucernas ordinationis. Leuit.24.
Quorum senos altrinsecus super mensam purissimā. Pro
quo hebrei legunt. Ordinationē seu dispositionē sex panū
super mensam purissimā. Ponitur etiam pro acie ordinata
ad bellādum: siue pro plio vel agmine.1. Reg.4. Ego sum
qui veni de prelio: & ego qui de acie fugi hodie. & in eo.17.
Et ad exercitū qui egressus est ad pugnā.i.ad aciem. Et in
eodem. Direxerat autē aciē israel:sed & philistiim ex aduer-

Ignominia
Infirmior pars.
Immunita
Lesio.
מַעַר
Nuditas.
עֲרוֹת
Gramina.
מִתְעָרֶה
Virescens
fortissimꝰ.
עָרַךְ
Cōponere
Ordinare
Ponere.
Preparaſ
Aciē dirigere.
Militare.
Disponeſ.
עֶרֶךְ
ordinatio.
מַעֲרָכָה
מַעֲרֶכֶת
ordinatio.
Prelium.
Acies.

so fuerant preparati. Pro quo hebrei legūt. Et ordinauerūt
israel & philistiim aciem contra aciem. Et in plurali מַעַרְכוֹת
Maarachoth.1. Reg.17. Ego exprobraui agminibus israel
hodie. & in eodem. De geth de castris philistinorū.i.de acie
bus vel de agminibus philistinorū. & in eodē. Qui expro-
brauit acies dei viuētis. Itē עָרַךְ Aarch.i.estimare:apprecia
re.equiparare. Leuit.27. Et quantū ille estimauerit & vide
derit eū posse reddere. & in eodē. Qui diiudicans vtrū bo-
num aut malū sit. Pro quo hebrei legunt. Et estimabit seu a
preciabit eū sacerdos inter bonū & malū. & in eodē. Consi-
derabit eā sacerdos vtrū bona an mala sit.i. appreciabit seu
estimabit. & in eodem. Et iuxta preciū quod ab eo fuerit cō
stitutum estimabitur.4. Reg.23. Et cū indixisset terre per
singulos vt cōferretur iuxta preceptum pharaonis: & vnū
quēq; iuxta vires suas exegit tam argentū q̄ aurū. Pro quo
hebrei legūt. Verūtamen appreciauit seu estimauit terram
vt daret argētū iuxta preceptū pharaonis: secundū estima-
tionem vel appreciationē vniuscuiusq; viri.i. vnusquisq; de
dit iuxta estimationē sue facultatis: sed in translatione chal
daica est sicut in littera nostra. Iob.28. Non adequabitur ei
aurum & vitrū. ps.88. Quoniā quis in nubibus equabitur
domino. Esa.40. Aut quā imaginē ponitis ei. Pro quo he-
brei legūt. Aut quā imaginē vel similitudinē adequatis vel
equiparatis ei. Et inde עֵרֶךְ Eerech.i.estimatio.seu appre-
ciatio.vel equiparatio. Iudi.17. Daboq; tibi per annos sin-
gulos decē argenteos ac vestem duplicem. Pro quo hebrei
legunt. Ac estimationē vestiū.i. sicut fuerit estimatū vel ap-
preciatū. Iob.28. Nescit homo preciū eius.i.appreciationē
eius. ps.54. Tu vero homo vnanimis. Pro quo hebrei le-
gunt. Et tu homo quasi estimatio mea.i.ego estimabam te
tāq; me ipsum. Scribitur etiam cū duplici caph. Leuit.27.
Sub estimatiōe dabit pciū. & in eo. Si fuerit masculꝰ a vice-
simo āno vsq; ad sexagesimū annū dabit quīquagīta siclos
argenti.p quo he.le. Et erit estimatio masculi a viceſimo an
no vsq; ad saxagesimū annū: eritq; estimatio quinquagin-
ta siclos argenti. & in eodē. Si pauper fuerit & estimationē
reddere nō valet. & in eodē. Omnis estimatio siclo sanctua-
rii ponderabitur. Scribitur etiam cū he articulari in princi
pio. vt in eodem. Supputabit sacerdos iuxta annorū nume
rum vsq; ad iubileū preciū. & in eodem. Et dabit ille qui
vouerat eū dño. Pro quo hebrei legunt. Et dabit estimatio-
nem seu preciū in die illa sanctificatū domino. Et dicūt ali-
qui hebrei q̄ caph vltima que ponitur in predicta dictione
denotat secundā personam. Vnde ipsi legunt. estimationē
tuā seu preciū tuū. Et dicūt q̄ loquitur cū sacerdote: cui per
tinebat talis appreciatio vel estimatio.

עָרַל Aaral. Preputiari.i.preputiū habere.cōsopiri. Leuit.
19. Auferetis preputia eorū. Pro quo he.le. Preputia-
bitis preputia eius.i.immundi vel prohiti erūt vobis eius
fructus tāq; preputiū. Et in eodem. Poma que germināt im
munda erunt vobis nec edētur. Et inde עָרְלָה Orla.i.prepu
tiū. Genē.34. Nec dare sororē nostrā homini incircūciso.
Pro quo he.le. Homini cui est preputiū. Exo.4. Et circunci
dit p̄putiū filii sui. Deut.10. Circūcidite igitur preputiū cor
dis vestri. Et in plurali עָרְלוֹת Aaraloth. Ios.5. Et circunci-
dit filios israel in colle p̄putiorū. Et inde עָרֵל Aarel.i.p̄pu.
ciatus siue incircūcisus. Genē.17. Masculꝰ cuius p̄putii caro
circūcisa non fuerit. Leuit.26. Donec erubescat incircūcisa
mēs eorū. Esa.52. Nō adiiciet vltra vt ptrāseat p te incircūci
sus & īmundus. Et in plurali עֲרֵלִים Aarelī.i.Reg.31. Ne for
te veniāt incircūcisi. 2.Reg.1. Ne exultēt filie incircūcisorū
Ezech.32. Descende & dormi cū incircūcisis. dr etiā de ho-
mine qui est duro corde: vel qui habet inepta & incōposita

מַעַרְכוֹת
agmina.
עָרַךְ
Estimare.
appreciaſ.
adequare.
Equare.
עֶרֶךְ
Estimatio
Preciū.
עָרַל
preputiaſ.
עָרְלָה
preputiū
עָרְלוֹת
preputia.
עָרֵל
Incircūcisus.
עֲרֵלִים
incircūcisi

labia vel aures ineptas. Exo.6.cū icircūcisus sim labiis. Leuit.26.Donec erubescat incircūcisa mens eorum. Hiere.6. Ecce incircūcise sunt aures eorū: & audire non possunt. Ezech.44.Omnis alienigena incircūcisus corde. Et in eo. Incircuncisus corde & incircuncisus carne. significat etiam supradicta dictio עָרַל Aaral consopiri quasi הָעַל Ráal. Abach.2.Bibetu & consopire.

Cōsopiri. עָרַל

עָרַם Aaram. Astutū siue callidū esse. callide agere seu maligne agere.1.Regum.23.Recogitat enī de me ꝙ calide insidier ei. Ps.82.Super populū tuū malignauerūt cōsiliū. Prouer.15.Qui aūt custodit increpatiōes astutior fiet Et in eo.19.Pestilēte flagellato stultus sapiētior erit. i. astutior erit. & inde עָרוֹם aarum. i. callidus. astutus. malignus. Geñ.3.Sed & serpēs erat callidior. Prouer.27.Astutꝰ vidēs mala absconditus est. Et in plu. עָרוּמִים Aarumim. Iob.5. Qui dissipat cogitationes malignorū. & in eo.15.Et īmitaris linguā blasphemātiū. pro quo he.le. līguā callidorū vel malignorū. & inde עָרְמָה oorma. i. astutia. calliditas. Ios.9. Callide cogitantes tulerūt sibi cibaria. pro quo he.le. & fecerūt ēt ipsi in calliditate siue in astutia: & tulerunt sibi cibaria. Iob.1.Qui apphendit sapiētes in astutia eorū. Prouer. 1.Vt detur paruulis astutia. & in eo.8.Intelligite paruuli astutiā. Itē עֵירוֹם Eerom. siue עָרוֹם aarom. i. nudus siue nuda aut nuditas. Geñ.3.Eo quod nudus essem. Deut.28.In nuditate & in omni penuria. Esa.20.Vadens nudus & discalciatus. Et in eo. Sicut ambulauit seruꝰ meus Esaias nudus & discalciatus. Ezech.23.Et dimittēt te nudam & ignominia plenā. Scribitur ēt cū iod post aim. Ezech.18. & nudū operuit vestimento. & in plu. עֲרוּמִים aarumim. Geñ.3. Erat aūt vterqꝫ nudus. ꝓ quo he.le. Et erāt ambo nudi. Et in eo. Cūqꝫ cognouissēt se eē nudos. Iob.22.Et nudos spoliasti vestibus. & inde מַעֲרֹם Maaram. i. nuditas. 2.Paralip. 28. Oēsqꝫ qui nudi erāt vestierūt de spoliis. pro quo he.le. Et oēm nuditatē eorū vestierunt de spoliis. Item עֲרֵמָה aarema. i. aceruus. cumulus. Ruth.3.Issetqꝫ ad dormiēdū iuxta aceruū manipulorū. Canti.7.venter tuus aceruus tritici. Et in plu. עֲרֵמוֹת aaremoth. 2.Paralip.31.Fecerunt aceruos plurimos. Nee.4.nūquid edificare poterunt lapides de aceruis pulueris. reperitur etiam עֲרֻמִים aaremim in genere masculino. Hiere.50.Tollite de via lapides & redigite in aceruos. & inde verbū passiuū. i. coaceruatū esse: seu cōgregari. Exo.15. & in spū furoris tui cōgregate sunt aque. Itē עַרְמוֹן Aarmon. i. platanus: nomē arboris. Geñ. 30. Virgas populeas virides & amygdalinas & ex platanis. Ezech.31. Et platani non fuerunt eque frondibus illius. & dicunt aliqui hebrei ꝙ significat arborem castaneū.

Callide in sidiari. malignare Astutū eē. עָרַם

Callidus Astutus. עָרוֹם

Malignī. עָרוּמִים

Astutia עָרְמָה

Nudus Nuditas. עֵירוֹם עָרוֹם

Nudi. עֲרוּמִים

Nuditas. מַעֲרֹם

Aceruus עֲרֵמָה

Aceruī. עֲרֻמִים

Cōgregari

Platanus עַרְמוֹן

עָרִס Aaris. massa. seu pasta ex farina & aqua cōsperſa. Pro qꝫ btūs hiero. trāstulit pulmētū. Nu.15. Sicut de areis primitias sepabitis: ita de pulmētis dabitis primitias dño.

pulmētum עָרִס

עָרְעָר Aarar. siue עָרְעֵר aaroer. species arboris humilis nascentis in locis desertis. pro quo btūs hiero. trāstulit Miricā. Hiere.17. Erit enim quasi mirica in deserto. Ponitur ēt pro humili. ps.101. Respexit in ꝛorationē humiliū. de quo vide supra in dictione עור vur. Est ēt עָרְעָר aaroer nomen proprium loci prope desertum existentis. Deut.2. Ab aroer que est super ripam torrentis Arnon. Esa.17. Derelicte ciuitates Aroer gregibus erunt.

Mirica Humilis. עָרְעָר

Aroer.

עָרַף Araph. stillare. fluere. influere. excerūicare. excerebrare. idest cerūicem vel cerebrum secare vel confringere Deut.32. Concrescat vt pluuia doctrina mea. pro quo hebrei legunt. Stillet siue influat vt pluuia doctrina mea. Et in eo.33. Celicꝫ caligabunt rore. pro quo hebrei legunt. celicꝫ eius stillabūt rore. Iob.36. Que de nubibus fluunt: que protegunt cuncta desuper. pro quo he.le. Que de nubibus fluunt stillant siue influunt sup hominū multitudinē. & in de עֲרִיפִי aariphe. pro quo beatus hieronymus transtulit caliginem. Esa.6. Et lux obtenebrata est in caligine eius. Hebrei vero dicunt ꝙ significat celos propter suā influētiam in īferiora. Itē עֹרֶף ooreph. i. cerūix. Geñ.49. Manus tue in cerūicibus inimicorum tuorum. Exo.32. Cerno ꝙ populꝰ iste dure cerūicis sit. Deut.10. Et cerūicē vestrā ne indūretis amplius. 4.Reg.17. Indurauerūt cerūicem suā iuxta cerūicem patrū suorū. Ponitur ēt pro dorso vel tergo. Hiere.2. Verterūt ad me tergū & non faciē. Et in eo.18. Dorsum & non faciem ostendam eis. Et inde verbum עָרַף aaraph. i. de cerūicare. excerebrare. cerūicem seu cerebrū cedere vel confringere. Exo.13. Quod si nō redemeris interficies. ꝓ quo he.le. Et si non redemeris decerūicabis eum. Et in eo. Sup vitulam que in valle percussa est. i. decerūicata est. Esa.66. Quasi qui excerebret canem. Signāt ēt confringere. Osee. 10. Ipse confringet aras eorum.

Proteger עָרִיפִי

caligo. celi עֹרֶף

cerūix.

Tergum. Dorsum. עָרַף

Decerūicare. Excerebrare. cōfringere עָרַפ

Aaraphel. caligo. obscuritas. tenebre. Exo.20. moyses autem accessit ad caliginem. Deut.4. Tenebre & nubes & caligo. עָרָפֶל

caligo. עָרָפֶל

עָרַץ Aaras. timere. formidare. terrēri. fractum animo & cōsternatum esse. percutere. seu confringere. roborari. fortificari. Deut.6. Non timebis eos. & in eo.20. Nolite cedere: nec formidetis eos. Ios.1. noli metuere & noli timere. Iob.13. Contra foliū quod vento rapitur ostendis potentiam tuam. pro quo he.le. nunquid foliū raptū. s. vento teres seu confringes. Et in eo.31. Si expaui ad multitudinem nimiam. Esa.8. Ipse pauor vester: & ipse terror vester. & in eo.29. Et deū israel predicabūt. pro quo he.le. formidabūt idest predicabunt fortitudinē suam. Significat ēt percutere vel confringere. Esa.7. Cum surrexerit percutere terrā. Et inde מַעֲרָצָה maarasa. i. terror. Esa.10. Confringet lagūculā in terrore. & inde עֶרֶץ Aaros. idest fractura. Iob.30. In desertis habitant torrentiū. i. in fracturis torrentiū. Significat ēt ꝓdicta dictio roborare vel fortificare. Ps.10. vt nō apponat vltra magnificare se homo super terram. i. fortificare vel roborare se. Esa.47. Si forte quid prosit tibi: si possis fieri fortior. & inde עָרִיץ Aaris. i. fortis vel robustus. Esa. 49. Et quod ablatū fuerit a robusto saluabitur. Hiere.20. Tanqꝫ bellator fortis. & in plu. עָרִיצִים aarisim. Iob.27. Et hereditas violentorum quā ab omnipotente suscipient. i. hereditas robustorum. ps.53. Et fortes quesierunt animā meam. Ps.85. Et synagoga potētium quesierunt animam meā. Esa.25. Ciuitas gentiū robustarum timebit te. Et in eo. Spūs enim robustorū quasi turbo impellens parietē. Et in eo. Propaginē fortiū marcescere facies. Ezech.31. Succidēt eū alieni & crudelissimi nationū. vbi ponitur pro crudelissimis. Scribitur ēt cū nun in principio & dicitur נָעַרְץ naaras. Ps.88. Deus qui glorificatur in consilio sanctorum. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Deus robustus In arcano sanctorum.

Timere. Formidare Fortificari

Terrere. Expauescere.

Percutere מַעֲרָצָה

Terror. עֶרֶץ

Fractura. magnificari. Fortificare fortiorem fieri. עָרִיץ

Robustus. fortis. עָרִיצִים

Violenti. fortes. Potentes Robusti. Crudelissimi. נָעַרְץ

robustus

עָרַק Arac. Rodere. comedere. Iob.30. Qui rodebant in solitudine. Et in eodem. Et qui me comedunt non dormiunt. Et solum inuenitur in predictis locis. Hebrei tamē dicunt ꝙ significat fugere vel fugare. Quia in lingua chaldaica vel syra significat fugere. & vt ait beatus hiero. in prologo super Iob. Liber iob ex hebraico sermone & arabico & interdum syro constat. vnde in predictis locis hebrei legunt. Qui fugati erant in solitudine. & infra. Et fugantes mei. idest persecutores mei non dormiunt.

rodere. comedere. עָרַק

Fugere.

Fugare. עָרַשׁ

עֶרֶשׁ Eeres. lectus. stratū. Deut.33. & monstratur lectus eius ferreus. Ps.6. Lachrymis meis stratum meum rigabo

lectus. Stratum.

Ps.40. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eiꝰ.

עֲרְשׂוֹת Strata — Canti.1. Lectulus noster floridus.& ī plu. עֲרְשׂוֹת Aarsoth Amos.6. Et lasciuistis in stratis vestris.

עָשׁ Tinea. — עָשׁ As.tinea.vermis.qui corrodit vestimēta & ligna.Iob.4. Consumentur velut a tinea.Et in eo.13.Et quasi vestimētum quod comeditur a tinea.Esa.50. Tinea comedet eos. Osee.5.& ego quasi tinea ephraim.Est etiā עָשׁ aas.nomen syderis celestis.Pro quo beatus hiero. transtulit arcturum. De quo vide supra in dictione עוּשׁ vus.

עָשַׁשׁ Turbari. Corrodi. — עָשַׁשׁ Aasas.corrodi.scilicet a tinea.a precedenti dictione deriuatum.pro quo translatio nostra traduxit turbari vel conturbari.Ps.6. Turbatus est a furore oculus meꝰ. Pro quo hebrei legunt.Corrosus est a furore oculus meus. & beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit caligauit prea marítudine oculus meus.ps.30.Conturbatus est in ira oculus meus.Et in eo.Et ossa mea conturbata sunt. Pro quo hebrei legūt.Et ossa mea corrosa sunt.scilicet velut a tinea. Et beatus hiero.transtulit:& ossa mea contabuerunt.

Caligare. Cōturbari — cōtabescere

עֵשֶׂב Herba. fenum. — עֵשֶׂב Eeseb.herba.fenū.Geñ.1.Germinet terra herbā. Et in eodem.3.Et comedes herbam terre.Deut.11.Fenū ꝙ in agris ad pascenda iumenta.Ps.71.Et florebunt de ciuitate sicut fenum terre.ps.103.Et herba seruituti hominū Et in plu. עֵ֫שָׂבוֹת Iisboth, Prouer.27.Et collecta sunt fena de montibus.

עֲשָׂבוֹת ena.

עָשָׂה facere. — עָשָׂה Aasa.facere.agere.operari.preparare. adaptare. acquirere.subigere.Geñ.1.Et fecit deꝰ firmamētū.& in eo. Viditꝙ deus cuncta que fecerat.& in eo.ab vniuerso opeqđ patrarat.i.quod fecerat.Et in eo.ab omni opere quod creauit deus vt faceret.pro quo he.le.Quod creauit deus ad faciendum.idest vt de cetero ipsa opera ex se producerent alia:& non esset necessarium nouas creaturas producere:sicut exponunt hebrei.Et in eo.6.Fac tibi arcam de lignis le

Agere. — uigatis.Et in eo.44.Cur sic agere voluistis.Exo.1. Quid nam est hoc quod facere voluistis.Et in eo.24. Omnia q̄ locutus est dñs faciemꝰ.Nu.28.Holocaustum iuge ē quod obtulistis in monte sinai.pro quo he.le.Holocaustum iuge quod factum est in monte sinai.Deut.5. Vt obseruares diē sabbati.pro quo he.le. Vt faceres diē sabbati.i. vt celebrares.Et ī eo.32.Et fecit & creauit te.Iudi.1.Sicut feci sicreddidit mihi dñs.1.Reg.12.Dñs qui fecit moysen & aaron.Esther.5.Etiam si dimidiam partem regni mei petieris impetrabis.pro quo he.le.Etiā si dimidiā partē petieris fiet. vbi ponitur verbū passiuū.Ps.138.Quod fecisti in occulto.pro quo btūs hiero.in ps.iuxta he.ve.transtulit. Quia factꝰ sū in abscondito.Eccls.1.Quid est quod factum est?ipsum qđ faciendū est.Et in eo.De oībus que fiūt sub sole. Et in eo.4 Qui nesciunt quid faciunt mali.Esa.26. Salutes non fecimus in terra.Hiere.3.Et fecisti mala & potuisti.Et ī eo.27. Ego feci terrā & homines.Threñ.2. fecit dominus que cogitauit.Ione.1.Qui fecit mare & aridam. Significat etiam parare.vel preparare.Geñ.18.Qui festinauit & coxit illū. Pro quo he.le.Et festinauit vt faceret illū.i.vt prepararet illum.Deut.21.Et circuncidet vngues.pro quo he.le.Et faciet vngues suas.1.Reg.25.Et quinq̄ arietes coctos. i. preparatos.2.Reg.19.Descendit in occursum regis illotis pedibus & intonsa barba.Pro quo he.le.Descendit in occursū regis:nō fecit pedes suos & non fecit barbā suā.idest non aptauit vel non preparauit.Nec.5.Parabatur autem mihi per dies singulos bos vnus.Et in eo. Exceptis volatilibus. Pro quo he.le.Et volatilia parabantur mihi. Significat ēt acquirere.Geñ.12.Et animas quas fecerant in aran.i. acquisierant.Deut.8.fortitudo mea & robur manus mee hec mihi omnia prestiterunt.idest acquisierunt. Et in eodem.Sed

Offerre. Obseruare. Celebrare — Parare. — acquirere

recorderis domini dei tui : ꝙ ipse vires tibi prebuerit. Et sequitur in hebreo.Ad acquirendam vel consequendā substantiam vel diuitias.Ponitur etiam pro congregare.Geñ. 41.Venitꝙ fertilitas septē annorum: & in manipulos redacte segetes congregate sunt in horrea egypti. pro q̄ he.le.Et congregata est terra.idest frumētū terre in septē annis fertilitatis in manipulos.& inde מַעֲשֶׂה Maase. idest factura.opus.actio.preparatio.acquisitio.seu possessio.Exo. 18.Et opus quod facere debeant.Et in eo.34. opus domini terribile quod facturus sum tecum.1. Reg.20. In die qñ operari licet.Pro quo he.le.In die operis.Et est sensus sicut in littera nostra.Et in eo.25.Et possessio eius in carmelo. Esa.3.Et pro crispāti crine caluiciū.i.pro factura vel ppara tione crinium.& in plu.מַעֲשִׂים Maasim.idest opera. Geñ. 20.Que non debuisti facere:fecisti nobis.pro quo he.le.O pera que nō licet facere:fecisti nobis.Exo.5.Solicitatis populū ab operibus suis.Ps.103.Quam magnificata sunt opera tua domine.Ps.113.Opera manuum hominum.Hiere.47. Pro eo quod habuisti fiduciam in operibus tuis. Item עָשָׂה Iisa.idest subigere.vel confringere. Ezech. 23. Et fracte sunt mamme pubertatis earum.Et in eo. Ibi confregerunt vbera pubertatis sue.Et in eo. Quando subacta sunt in egypto vbera tua.Soph.3.Ecce ego īterficiam omnes qui afflixerunt te.pro quo he.le. Ecce ego confringam omnes confringentes te vel subigam oēs subigētes te.

Operari. Possessio Preparatio — Opus — Opera — Frangere. Cōfrigere. Subigere. Interficere

עָשַׁן Fumare. Fumigare — עָשַׁן Aasan.fumare.irasci.Geñ.15. Apparuit clibanus fumans.Exo.19.Totus autem mons sinai fumabat. Et ī eo.20.Montēꝙ fumantē.Ps.103.Tangit montes & fumigant.Esa.7.A duabus caudis titionū fumigantiū.& inde עָשָׁן Aasan.siue עָשָׁן eesen.idest fumus.Exo.19.Et ascenderet fumus ex eo quasi de fornace.Esa.51.Sicut fumus deficient.Osee.13.Et sicut fumus de fumario.Nau.2.Et succendam vsq̄ ad sumum quadrigas tuas:debet legi.vsq̄ ad fumum.idest vsq̄ dum ascendat fumus magnus ex eis. & qa fumus representat ignem: & ignis ponitur aliquādo p ira: ideo predicta dictio ponitur etiam pro irasci.Deut.29. sed tunc quā maxime furor eius fumet.i.irascatur.ps.17.Ascēdit fumus de naribus eius.i.ascendit ira in furore suo. ps. 73.Iratus est furor tuus super oues pascue tue.ps.79.quo vsq̄ irasceris super orationem serui tui.

עָשָׁן Fumus. — Irasci.

עָשַׁק Calumniā facere. Per fraudē obtinere Calūniari. Vim pati. Vi opprimere. — עָשַׁק Aasac.calumniari.calumniam facere.vim facere.per vim aliquid extorquere.violentare.idest per violentiā vel fraudem aliquid obtinere.Leuit.6.Aut calumniam fecerit.Et in eo.Reddet omnia que per fraudem voluit obtinere.Et in eo.19.Nō facies calūniā proximo tuo.1. Reg. 12. Si quenquam calūniatus sum.Et in eo.Non est calūniatus nos.ps.71.Et humiliabit calūniatorē.Prouer. 28.Hominem qui calumniatur anime sanguinem.Eccls.4.Et lachrymas innocētium.pro quo he.le.Et lachrymas calūniā patientium.idest eorum quibus facta est calumnia seu violentia.Et in eo.nec posse resistere eorum violentie:cuncto rum auxilio destitutos.pro quo he.le.Et non est eis consolator: & de manu calumniatorum suorū violentia: & nō est eis consolator.Esa.38.Dñe vim patior.Hiere.21. Eteruite vi oppressum de manu calumniantis.Et in eo. 22.Et liberate vi oppressum de manu calumniatoris.Et in eo. 50.calūniam sustinent filii israel.& inde עֹשֶׁק oosec.i.calumnia. violentia.oppressio.ps.118.Redime me a calumniis hominum.Eccls.7.Calumnia conturbat sapientem. Esa.54. Recede procul a calūnia.Et in plu.scribitur cū mem in principio & dicitur מַעֲשַׁקּוֹת maasacoth. Prouer.28. Dux indigēs prudētia multos opprimet.p q̄ he.le.mltas oppssiōes seu calūnias.f.faciet.Esa.33.qui ꝓicit auaricia ex calūniis.

Calumnia — מַעֲשַׁקּוֹת — Calumnie

עָשַׂק Aſac.cum puncto cebólet.i.iurgari.Geñ.26.Quam obrē nomen putei ex eo quod acciderat vocauit calumniam.pro quo he.le.Et vocauit nomen putei iurgium: quia iurgati ſunt cum eo.Vbi ponitur verbū & nomen ab eo deriuatum.ſed ſi ſcribatur cum puncto ſebólet ſicut dictio precedens:poteſt intelligi ſicut eſt in littera noſtra.

Iurgari.

עָשַׁר Aaſar.ditare.ditari.diuitem eē.diuitias habere. locupletari. Geñ.14. Ne dicas ego ditaui Abrā.1.Reg.1. Dñs pauperem facit & ditat.Et in eo.17.Virū qui percuſſerit eū ditabit eum rex diuitiis magnis.Iob.15. Non ditabitur & non perſeuerabit ſubſtantia eius.ps.64.Multiplicaſti locupletare eam.Prouer.10.manus aūt fortium diuitias parat.ideſt ditat.Et in eo.Benedictio dñi diuitem facit. Et in eo.15. Noli laborare vt diteris.Hiere.5.Ideo magnificati ſunt & ditati.Ezech.27.Ditaſti reges terre.& īde עָשִׁיר Aaſir.ideſt dives.Exo.30.Dives non addat.Ps.48.Simul in vnum dives & pauper.Prouer.14.Amici diuitū multi. Quod in hebreo legitur ſingl'r.ſ.amici diuitis multi.Et in eo. 22. Dives & pauper obuiauerunt ſibi. Eſa.53. Et diuitem pro morte ſua.& in plu.עֲשִׁירִים Aaſirim.i.diuites.ps. 44.Oēs diuites plebis.Eccl's.10.Et diuites ſedere deorſū. & inde עֹשֶׁר oōſer.ideſt diuitie.Et ī hebreo ē ſingularis numerí:& caret numero plurali.1.Paralip.29.Tue ſunt diuitie:&tua eſt gloria.Prouer.7.In ſiniſtra illius diuitie& gloria.Hiere. 9.Et non glorietur dives in diuitiis ſuis.

Ditare. locupletaſ diuitē facē Dives Diuites Diuitie

עָשַׂר Aaſar.cū puncto cebólet. decimare.decimas dare.decimas offerre. Geñ.28.Cūctorū que dederis mihi decimas offeram tibi.Deut.26.Quando cōpleueris decimā cūctarū frugū tuarū.pro quo he.le.Quando cōpleueris decimare omnē decimā frugū tuarum.1.Reg.8.Et vinearum reditus addecimabit.Et in eo.Greges quoq; vros addecimabit.& inde מַעֲשֵׂר Maaſer.ſiue מַעַשַׂר Maaſar . ideſt decima ſiue decimatio.Geñ.14.Et dedit ei decimas ex omnibus. Leuit.27.Si quis autem voluerit redimere decimas suas.Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ.decimā .Nu.18, Decimas quas dedi vobis.& in eo.Decimam partem decime.Malach.3.Inferte oēm decimam.& in plurali.מַעֲשֵׂרוֹת Maaſeroth.Nume.18.Ex vniuerſis quorum accipitis primitias offerte dño .pro quo he.le.Ex vniuerſis decimis veſtris q̄s accipitis a filiis iſrael: dabitiſq; ex eis primitias domino.& inde עֲשָׂרוֹן Iiſaron.i.decima pars.Nu.28. Et decimā decime ſimile.Et in plu.עֲשָׂרֹנִים Eeſronim.vt in eo.& duas decimas ſimile oleo conſpſe. Et in eo.Et tres decimas ſimile.& inde עֲשָׂרָה Aaſara.i.decē in gñe maſculino. Geñ. 18.Non delebo propter decē.Nu.8.Mortariolū ex decē ſiclis aureis.& in eo.Denos ſiclos appēdētia.i.vnūquodq; decē ſiclos appēdēs.Scribitur ēt cū tau in fine loco he.Geñ.31 Et mutauit mercedē meā decē vicib?.&in ge.fe.ſcribitur ſine he & dr עֶשֶׂר eeſer.Leuit.26.Ita vt decē mulieres in vno clibano coquāt.2.Reg.19.Decē partibus maior ego ſum apud regem.& in plu.עֲשָׂרוֹת aaſaroth.Exo.18.Et conſtitue ex eis tribunos & centuriones & quinquagenarios & decanos.i.principes decē.Ponitur ēt decē pro multis ſiue p̄ numero indeterminato.vt in eo.18.Quia tu vnus ſolus p̄ decē millibus cōputaris.i.pro multis millibus.Iob.19. En decies cōfudiſtis me.i.multotiēs.& inde עֲשִׂירִי aaſiri.i.decim? Geñ.8. Vſq; ad decimū mēſē:decimo en ī mēſe prima die mēſis apparuerūt cacumina mōtiū. Leuit.27.Quidqd decimū venerit:ſāctificabitur dño.& in ge.fe. עֲשִׂירִית aaſirith Exo.16.Gomor aūt decima p̄s eſt ephi.Nu.28. Decimā p̄ tē ephi ſiſe.Hiere.32.verbū qđ factū eſt ad hieremiā a dño in anno decimo.Quod in hebreo eſt gñis femínini. Et inde עֶשֶׂר Aaſor.i.decē ſeu decim? .Geñ.24.Maneat puella nobiſcum ſaltem decem dies. Exo. 10. Decima die menſis huius. Significat etiam עֲשׂוֹר Aaſor.inſtrumentum muſicum decem chordarum. p̄s.32. In pſalterio decem chordarum pſallite ei.p̄s.91.In decachordo pſalterio:cum citthara.Ps.143. In decachordo pſalterio pſallam tibi. Et inde עֲשִׂירִיָה Aaſiria.ideſt decimatio.Eſa.6. Et adhuc in ea decimatio.& inde עֶשְׂרִים Eeſrim.i.viginti.ſ.bis decem. Geñ. 18.Non interficiam propter viginti.& in eo.31.Viginti annis fui tecum.

decem Decachordus decimatio. Viginti

עָשַׁת Aaſath.impinguari.candidum ſeu lucidū eſſe.cogitare.Hiere.5.Incraſſati ſunt & impinguati.Hebrei tñ legūt.Incraſſati ſunt & candidi ſeu lucidi facti ſunt. & inde עֵשֶׁת éeſeth.ſiue עָשׁוּת Aaſuth.i.candidū ſeu lucidū:aut purū ſeu purgatū.Canti.5.Venter eius eburneus.Pro quo he.le.Venter eius candidus ſeu lucidus ſicut ebur . Ezech. 27.In nūdinis tuis propoſuerūt ferrū fabrefactum.i. ferrū purū ſeu purgatū a rubigine.Itē עָשַׁת aaſath.i .cogitare.recogitare.Dañ.6.Porro rex cogitabat conſtituere eum ſup omne regnum.Ione.1.Si forte recogitet deus de nobis.& inde עֲשָׁתוֹת aaſthuth.i.cogitatio.Iob.12.Lampas contempta apud cogitationes diuitum.quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ.apud cogitationē.Et ī plu. עֲשָׁתוֹנוֹת Eeſtonoth p̄s.146.In die illa peribunt omnes cogitationes eorū.Itē עֲשָׁתֵי Aaſthe.ideſt vnus ſiue vnū aut vnam.Et ſemper iungitur cum dictione עֶשֶׂר éeſer.que ſignificat decē & dicitur עֲשָׁתֵי עֶשְׂרֵה Aaſthe eeſre.ſiue עֲשָׁתֵי עָשָׂר Aaſthe aaſar: & tunc ambe dictiones ſignificant vndecim.Exo.26.Saga cilicina vndecī. Deut.1.Quadrageſimo anno:vndecimo mēſe.Zach.1.vndecimi menſis ſabat.

Iacere. Parare. Preparaſ Futurū Futura tpa. Maſculi. Hirci. Hedi Principes.

עַתַּר Aaſtar.grex.ſcilicēt ouiū . & ſolū inuenitur in numero plu.ſ.עַשְׁתָּרוֹת Aaſtaroth.Deut.7. Gregibus ouiū tuarū.Eſt ēt עַשְׁתֹּרֶת aaſtaroth ſiue עַשְׁתֶּרֶת aaſtéreth nomē idoli ad ſimilitudinem pecudis facti :ſecundum hebreos.Iudi.2.Seruientes baal & aſtaroth.1.Reg.31. Et poſuerunt arma eius in tēplo aſtaroth.3.Reg.11.Aſtartem deam ſidoniorum.Eſt etiam nomen loci.Geñ.14.Et percuſſerunt raphaim in aſtaroth carnaim.Deut.1. qui manſit in aſtaroth & in edrai.

Greges Aſtaroth Aſtarte

עֵת Eth.Tempus.hora.Geñ.29.Nec eſt tempus vt reducātur ad caulas greges. Ruth. 2 , Quando hora veſcendi fuerit.& in plu.עִתִּים Iithim.ſiue עִתּוֹת Iithoth . De quo vide ſupra in dictione עוּת vuth.

Tempus Hora

עָתַד Aathad. Parare.paratū eſſe.futurū eſſe. Iob.15. Que in cumulos ſunt redacte.pro quo he.le . Que parate vel future ſunt in cumulos.ſ.redigi. Prouer.24. Prepara foris opus tuum:& diligenter exerce agrum tuum .pro quo hebrei legunt. Prepara foris opus tuum : & para illud in agro tuo.& inde עָתִיד Aathid.i.futurus.ſeu paratus. Iob .3. Qui parati ſunt ſuſcitare leuiathan. Et in eo.15.Sicut regē qui preparatur ad preliū. Eſter.8.Paratos eſſe iudeos ad capiendam vindictam. Et inde tempus futurum vocatur apud hebreos עָתִיד Aathid.& in plurali.עֲתִידוֹת Athidoth. Deut.32.Et adeſſe feſtinant tempora.ſ.futura. Item עֲתוּדִים Aathudim.ideſt hirci:ſeu mares ouium vel caprarum. Et ſolum inuenitur in numero plurali.Geñ.31.Et videvniuerſos maſculos aſcēdentes ſuper feminas.Ps.49. Nec de gregibus tuis hircos.Prouer.27.Et hedi ad agri precium.pro quo hebrei legunt. Et precium agri hirci.ſcilicet ſunt . Hiere.50.Et eritis quaſi hedi ante greges . pro quo hebrei legunt.Et eritis quaſi hirci.Ponitur etiam pro principibus vel ducibus.Eſa.10.Et principes eorum depredatus ſum . Et in eodem.14 . Omnes principes terre ſutrexerunt de ſoliis ſuis.

עַתָּה Nunc

עַתָּה Atha.nunc.aduerbiū tpis.Geñ.12. Nunc igitur ecce coniux tua.ps.112. Ex hoc nunc & vsq; in seculum. vide ēt de hoc supra in dictione עוּת vuth: quia inde deriuatur

עָתַם cōturbare. obscurare.

עָתַם Aatham.obscurare.btūs hiero.transtulit. cōturbare. cuius verbū passiuū ponitur. Esa.9. Vbi dr̄ in ira dñi exercituum conturbata est terra.pro quo hebrei legūt.obscurata est terra. Et solum inuenitur in predicto loco.

עָתַק subleuari.

עָתַק Aathac.subleuari.inueterare.euellere.transferre. Iob 21. Quare impii viuunt subleuati sunt: cōfortatiq; diuitiis. Pro quo he.le. Quare impii viuunt inueteraverunt idest senescunt. ps.6. Inueterauí inter omnes inimicos meos. & inde עָתָק Aathac: siue עָתִיק aathic. i. vetus siue antiquum. 1. Reg. 2. Recedant vetera de ore vestro. quod in hebreo legitur singulariter. Et ponitur ibi singulare pro plurali. ps.30. Que locuntur aduersus iustū iniquitatem. p quo hebrei legunt. Que locuntur aduersus iustū vetera. & beatus hiero. in ps. iuxta he.ve. transtulit. q̄ locuntur contra iustum dura. i. inueterata. Esa. 23. & vestientur vsq; ad vetustatem. Dañ. 7. Et antiquus dierum sedit. Et in plu. עֲתִיקִים Aathichim. 1. Paralip. 4. Hec autem verba vetera. potest ēt legi. verba superna & sublimia. nam ponitur etiam pro superno. Prouer. 8. Opes supernas & iustitiam. Item עָתָק Athac. i. euellere. seu transferre. vel auferre. Geñ. 12. Et inde transgrediens ad montem. Pro quo hebrei legunt. Et euul sit seu transtulit inde ad montē. s. tabernacula sua. Iob. 9. Qui transtulit montes & nescierunt. Et in eo. 14. Et saxū transfertur de loco suo. Et in eodem. 32. Abstulerunt a se eloquiū. Esa. 28. Ablactatos a lacte euulsos ab vberibus. Significat etiam transferre de vna lingua in aliam. Prouer. 15. Hec quoq; sunt parabole salomonis quas transtulerunt viri ezechie regis iuda.

עָתַר deprecari orare Rogare

עָתַר Aathar.orare.deprecari.rogare.derogare. Geñ.25. Deprecatusq; est isaac dominum pro vxore sua. Exo. 8. Orate dominum vt auferat ranas a me. Et in eo. Quando deprecer pro te. Et in eo. Rogate pro me. & in eo. Egressus a te orabo dñm. Iob. 22. Rogabis eū & exaudiet te. Et ī eo. 33. Deprecabitur deū & placabilis erit ei. Et in voce passiua signāt exaudire seu placari. Geñ. 25. Qui exaudiuit eum. 1. Paralip. 5. Et exaudiuit eos. Esa. 19. Et placabitur eis & sanabit eos. Et inde עֲתֶרֶת Aathéreth. idest deprecatiō. Hiere. 33. Et reuelabo eis deprecationem pacis & veritatis. Hebrei vero in predicto loco interpretantur multiplicationem. & inde עֲתָרַי aathrai. Pro quo beatus hiero. trāstulit supplices mei. Soph. 3. supplices mei filii dispersorū meorum deferent munus mihi. Hebrei vero dicunt q̄ est nomē propriū nationis vel gentis. Item עָתַר aathar. idest derogare. Ezech. 35. Et derogastis aduersum me verba vestra. Hebrei tn̄ in predicto loco legunt. Et multiplicastis aduersum me verba vestra. & inde נָעְתָּרוֹת Naatharoth. Pro quo beatus hiero. trāstulit fraudulenta. i. derogatoria. Prouer. 27. Quam fraudulenta oscula odientis. Ponitur etiā עָתָר aathar. pro nebula siue pro multitudine fumi. Ezech. 8. Et vapor nebule de thure consurgebat. Pro quo hebrei legūt. Et nebula multitudinis incensi consurgebat.

Exaudire
deprecatio
Multiplicatio
Supplices.
derogare
multiplicaf.
fraudulēta
Nebula

עֲתֶרֶת deprecatio

עֲתָרַי Supplices.

נָעְתָּרוֹת

De incipientibus a littera. ·Pe.

פֵּאָה Latus.

פֵּאָה Pea.latus.angulus.finis.terminus.coma. Exo. 26. Quarum viginti erunt in latere meridiano. Et in eo dē. In latere quoq; secundo qđ vergit ad aquilonē. Ezech. 45. A latere maris vsq; ad mare: & a latere orientis vsq; ad orientem. Ponitur etiam pro coma. Leuit. 19. Nec in rotūdum tondebitis comam. Et in eo. Nec radetis barbam. pro quo hebrei legunt. Et non dissipes. idest nō radas comam seu angulum vel finem barbe tue. Et in plurali פֵּאוֹת peoth. Exo. 25. Et pones eos in quattuor angulis. Ponitur etiā p ducibus vel principibus. Nu. 23. Et percutiet duces moab. Et aliqui hebrei secundum precedentem significationē legunt. Et percutiet angulos seu terminos moab. Et inde verbum angulare. idest in angulos terre dispergere: secundū hebreos. Deut. 32. Dixi vbi nā sunt. pro quo hebrei legūt. Dixi dispergam eos. s. per angulos terre. Potest etiam deriuari a dictione אַף aaph. que significat iram. vt sit sensus. dixi irascar eis. vbi ponitur אַפְאֵיהֶם Aaphe hem. quod si legatur אֵיפֹהֵם Eephohem: tunc significat vbi sunt: sicut est in littera nostra.

Coma

פֵּאוֹת Anguli Duces.

פָּאַר Gloriari

פָּאַר Paar. glorificare. gloriari. decorare. seu decorum esse recolligere. Exo. 8. Cōstitue mihi tempus quādo deprecer pro te. pro quo hebrei legunt. Gloriare contra me quando deprecer pro te. idest tu habeas illam gloriam vt eligas tibi tempus: licet talem gloriam ego deberem habere s. vt ego eligerem tempus ad deprecandum pro te. Sic enī exponitur ab hebreis. Iudi. 7. Ne glorietur contra me israel. Esa. 10. Nunquid gloriabitur securis contra eum qui secat in ea. Et in eodem. 49. Quia in te glorificabor. Et ī eo. 55. Et sanctum israel quia glorificauit te. Et ī eo. 60. Et domum maiestatis mee glorificabo. & inde תִּפְאֶרֶת Thiphéreth. idest decor. gloria. Exo. 26. Faciesq; vestem sanctā aaron fratri tuo in gloriam & decorem. ps. 88. Quoniā gloria virtutis eorum tu es. Prouer. 28. In exultatione iustorū multa gloria est. Esa. 60. Et domum maiestatis mee. Vbi ponitur pro maiestate. Et inde פְּאֵר pheer. i. decor. seu gloria: & ponitur pro corona que ē ornamentum seu decor capitis. Esa. 61. Et darem eis coronam pro cinere. Et in eodē. Quasi sponsum decoratū corona. Ezech. 24. Corona tua circunligata sit tibi. Et in plu. פְּאֵרִים paarim. siue פַּאֲרֵי pare. Exo. 39. Et mitras cum coronulis suis. Ezech. 24. Coronas habebitis in capitibus vestris. Ponitur etiam pro vittis que capiti circūvoluuntur. Ezech. 44. Vitte linee erūt in capitibus eorū. Ponitur etiam pro discriminalibus: que sunt quedam ornamenta capitis. Esa. 3. Et mitras & discriminalia. Item פַּארָה Pura. idest laguncula: seu olla sc̄dm trāslationē nr̄am. Esa. 10. Confringet lagunculam in terrore. Hebrei tn̄ dicūt q̄ signāt ramū seu propaginē. cuius plāle. פֹּארוֹת Poroth. ponitur pro ramis: vt infra dicetur. Potest ēt signāre ollā: sicut est in littera nostra. De quo vide supra in dictione פּוּר Pur. & aliqn̄ scribitur cū duplici res & dicitur פָּארוּר parur. Naum. 2. facies oīm sicut nigredo olle. Et aliqui hebrei sc̄dm primā significationem legūt. Et facies oīm retraxerūt decorē suū. Itē פָּאַר paer. i. colligere. seu recolligere. s. quidquid in ramis arborū remāserit. Deut. 24. Quidquid remanserit in arboribus non reuerteris vt colligas. Et inde פֹּארוֹת Poroth. i. rami. seu frondes. Ezech. 31. Et eleuati rami eius per aquas multas. Et in eo. Et subfrondibus eius genuerunt omnes bestie saltus Et in eo. & platani nō fuerunt eque frondibus eius. & aliqn̄ scribitur cum aleph post res. De quo vide infra in dictione פָּרָא Para.

Decor
Gloria
Maiestas.
Corona
Discrimi-
nalia
Lagūcula.
Olla
colligere
Rami.
Frondes

פָּארוּר Olla

פָּאַר colligere

פֹּארוֹת Rami. Frondes

פַּג Grossus Ficus

פַּג Pag. Grossus. idest ficus qui primū venit ad maturitatē Canti. 2. ficus protulit grossos suos.

פִּגּוּל Immūdus

פִּגּוּלִים pphanus.

פִּגּוּל Pigul. Immundum. prophanum. Leuit. 19. Prophanus erit & impietatis reus. Ezech. 4. Et non est ingressa in os meum omnis caro immūda. & in plu. פִּגּוּלִים Pigulim. Esa. 43. Et ius prophanum in vasis eorum. Quod in hebreo legitur pluraliter. scilicet & ius prophanationū vel immundarum. scilicet carnium in vasis eorum.

פָּגַע obuiare

פָּגַע Pagaa. occurrere. obuiare. irruere. deprecari. intercedere. orare. rogare. Geñ. 32. fuerūtq; ei obuiā angeli dei

Exo. 5. ne forte accidat nobis pestis aut gladius. Pro quo hebrei legunt. Ne forte occurrat nobis pestis aut gladius. Et ī eodem. 23. Si occurreris bouí ínimici tuí & asino errantí. Nu. 35. Propínquus occisí homicidam ínterficiet statim vt apprehenderit eum. pro quo he. le. cū occurrerít vel obuiauerit ei: Ios. 2. Ne forte occurrant vobis reuertentes. Et ín eo. 17. Et coniungantur sibí ín tribu Aser. ídest occurrant sibí. Et in eo. 19. Peruenit in debaseth. pro quo he. le. & occurrit. i. pertíngit in debaseth. Et ín eo. Et peruenit terminus eius vsq; thabor. Iob. 36. Et precepit ei vt rursus aduenìat. pro quo he. le. occurrat. scilicet tenebrís. Esa. 47. Nō

Resistere — resístet mihí homo. ídest non occurret mihí homo. Hebreí tī secundum aliam significationē exponunt sic. Non accipiā deprecationem vel orationē hominis. Et ín eo. 64. occurristi letantí & facienti iustitiam. Hiere. 15. Si non occurrí tibí in tempore afflictionís. Amos. 5. Et occurrat ei vrsus. Significat etiam irruere vel ínterficere. Iudí. 8. Tu surge irrue in nos. Et in eo. 15. Spondete mihí q̄ non occidatis me. ídest ne irruatis in me. 1. Reg. 22. Noluerunt autem seruí regis exten dere manus suas ín sacerdotes domini. p quo he. le. Noluerunt autem seruí regis extendere manus suas vt irruerent ín sacerdotes domini. 2. Reg. 1. Accedens irrue in eum. Et inde

Irruere. Occidere.

פֶּגַע Pégaa. ídest occursus. contrarius. aduersarius. 3. Reg. 5. Non est satan neq; occursus malus. Scribitur etiam cum mem ín principío. Iob. 7. Quare me posuistí contrarium tibí. Significat etiam intercedere vel orare seu deprecari. Geñ. 23. Intercedite pro me apud Ephron. Et ín eo. 28. Cumq; venissetad quendam locum. Pro quo hebrei legunt. Et orauit vel deprecatus est ín loco Potest etiā legí sic. Et occurrit loco. Quod est ídem sensus cū lra nra. Iob. 21. Et quid nobis prodest sí orauerimus illum. Esa. 53. Et pro transgressoribus rogabit. Et ín eo. 59. Et aporiatus st: quia nō est quí occurrat. pro quo he. le. qa nō est quí oret vel deprecetur. pōt ēt legí sícut est in lra nra Hiere. 7. Nec assumas pro eis laudē & orationē & nō obsístas mihí. pro quo he. le. Et nō deprecerís síue nō ores me Et ín eo. 27. Et sí pphete sunt & est verbū dñí in eis: occurrant dño exercituū. pro quo he. le. orent vel deprecentur dñm exercituum. Et in eo. 36. Contradixerunt regem ne combureret librum. í. rogauerunt regem.

contrarius — intercedere — orare. — Rogare

פֶּגֶר Peger. cadauer. morticinium. Esa. 14. Quasí cadauer putridum. Amos. 8. Multí morientur. Pro quo he. le. Plurimum cadauer. supple erit. & est sensus sícut ín lra nra. Ponitur ēt pro ruína. Naum. 3. Et grauis ruine. Et ín plu. פְּגָרִים Pegarí. seu פִּגְרֵי pigre. Leuít. 26. Cadetis ītер ruínas ídolorū vestrorū. pro quo he. le. Et dabo cadauera vra sup cadauera ídolorū vestrorum. Nu. 14. Vestra cadauera íacebunt in solítudine. Esa. 37. Et ecce omnes cadauera mortuorū. Et ín eo. 62. Et videbūt cadauera vírorū. Et īde verbum פָּגַר piger. Quod significat corruere. vel impingere. 1. Reg. 30. Quí lassí transíre non poterant torrētem Bosor. Pro quo he. le. quí corruerant vel ímpegerant ad torrentē Bosor. í. pre lassítudine transíre non poterant: sícut est in littera nostra.

Cadauer. — Ruína. — ruine. — Cadauera. — Impīgere — Corruere.

פָּגַשׁ Pagas. obuíare. occurrere. Geñ. 32. Sí obuium habueris fratrem meum esau. í. sí obuiauerít tibí. Et ín eodē 33. Que nam sunt íste turme quas obuiam habuí. Exo. 4. Occurrit ei dominus. 1. Reg. 25. Quibus & illa occurrit. Iob. 5. Per díem incurrunt tenebras. Prouer. 22. Díues & pauper obuiauerunt sibí. Et ín eodem. 29. Pauper & credítor obuíauerunt sibí.

Obuíare. — Occurrere — Incurrere

פָּדָה Pada. Redímere. líberare. eruere. Exo. 21. Dímittet eā. pro quo he. le. redímat eā. í. dimíttat eā líberā. Leuít. 19. Et tñ precío nō est redēpta. ps. 54. Redímet in pace aní mā meā. ps. 118. Redime me a calūníis hoím. ps. 129. Et ípse redímet ísrael. & índe פְּדוּת Peduth. í. redēptio. Exo. 8. Ponāq; díuisionē ínter populū meū & populū tuū. p quo he. le. Ponāq; redemptionē ínter populū meū & populū tuū. ps. 110. Redēptionē mísit dñs populo suo. Scribitur etiā cū iod ín fine & dr פְּדִיוֹן pidíon. ps. 48. Et precíū redēptiōis aīe sue. & aliqñ sígnat precíū solutiōis vel líberatiōis. Nu. 3 In precío aūt ducētorū. scríbitur ēt cū mē ín fine & dr פְּדִיוֹם Pidíom. vt in eo. Tulít igítur moyses pecuniā eorū quí fuerunt amplius. pro quo he. le. Et tulít moyses pecuniam redemptionís vel precii eorū quí fuerunt amplius.

פְּדוּת Redēptio. — Redēptio. — פְּדְיוֹן Redēptio. — Precíū — פְּדְיוֹם Precium.

פַּדָּן Padan. mesopotamía. regio. que grece sic noíatur a mesos qđ est mediū & potamos qđ est flumē. eo qđ est sita ínter duo flūína tigrím. s. & euphratē. Geñ. 25. Duxit vxorē rebeccā filiā bathuelís syrí de mesopotamía. Et ī eo. 28. Vade & proficíscere ín mesopotamiā syríe. Et ín eodē. 48. Quādo veniebā de mesopotamía: mortua est rachel. & hec dictío פַּדָּן Padan ín língua chaldaica sígnat numerū parē síue dualem. ín língua vero punica seu arabica significat cā pestrē seu planicíē. & ídeo dícunt aliquí q̄ ílla regío dícitur פַּדָּן padan. Eo quod est terra campestris: & secūdū alíquos hebreos índe deríuatur dictío אַפַּדְנוֹ apadno. Dañ. 11. Et fíget tabernaculū suū apadno. De quo víde supra ín dictíone אֶפֶד Apad.

Mesopotamía. — אַפַּדְנוֹ

פָּדָע Padaa. redímere. líberare. Iob. 33. Líbera eum vt non descēdat ī corruptionē. & solū ínuenitur ī pdícto loco.

Líberare

פָּדֶר Páder. adeps. Leuít. 1. Caput & cūcta q̄ adherēt ícecori. p quo hebrei legunt. Caput & adípē. i. adípē q adheret ícecorí.

Adeps.

פֶּה Pe. os. ſ. ab ore. Exo. 4. Quís fecít os hoís. & ín eo. Et ípse loq̄tur p te & erít os tuū. Nu. 12. ore enī ad os loquor eí. Ponitur ēt pro cōsensu. Ios. 9. Cōgregatí sunt pariter vt pugnarēt cōtra íosue & ísrael vno aío cadēq; sentētia. p q̄ he. le. Vt pugnarēt cōtra íosue & ísrael vno ore. í. vno cōsensu eadēq; sentētia. Et qñ post se regit gtm̄ vel qñ cōponitur cū pronoíbus tūc mutat he ín íod. Geñ. 29. & os putei grādi lapíde claudebatur. Exo. 4. & ego ero ín ore tuo & ín ore íllíus. Nu. 20. Eo qđ íncredulus fuerít orí meo. Deut. 8. Sed ín oī verbo quod procedít de ore dei. Et ín eo. 11. quos aperto ore suo terra absorbuit. Ios. 9. & os dñí nō ínterrogauerūt. ps. 49. os meū loquetur sapiētias. Esa. 49. & posuit os meū quasí gladiū acutū. Sígnat ēt pceptū seu imperíum vel mādatū. Geñ. 41. & ad tuí orís ímperiū cūctus ppl's obediet. Nu. 10. mouerūt castra prímí iuxta ímpiū dñí. Ios. 1. quícūq; cōtradixerít orí tuo. í. ímpío vel mandato. Ponítur ēt pro capício vel ora vestimēti. Exo. 28. In cuius medío supra erít capícium & ora p gyrum: sícut fieri solet in extremís vestíum partibus. Iob. 30. Et quasí capício tunice succinxerūt me. ps. 132. Quod descendit in ora vestimenti eíus. ponitur etíam pro ore gladíí. ídest pro acumíne gladíí. Exo. 16. Fugauitq; Iosue Amalech & populum eius ín ore gladíi. Et ín plurali פִּיּוֹת Peíoth. Iudí. 3. Quí fecit sibí gladíum ancípitem. Pro quo hebrei legunt. Et fecit sibí gladíum acutum habens duo ora. ídest acutum ex vtraq; parte. Prouer. 5. Acuta quasí gladíus bíceps. ídest ex vtraque parte acutus. & alíquando duplicatur líttera pe & líttera íod & dícitur פִּיפִיּוֹת Pípiíoth. Ps. 49. Et gladíí ancípites ín manibus eorum. Reperítur etíam פִּים Pim secundum terminationem pluralem masculínorum. 1. Reg. 5. Retussa erat acies vomerum. & quandoq; preponitur eí lra caph & líttera lamed & dr כְּפִי Chephí. aut לְפִי lephí: & tūc aliqñ significat. iuxta. secundum. sícut. Geñ. 47. Prebens

Os. — Cōsensus — Imperiū — Capiciū — Ora. — פִּיּוֹת Anceps. — Anceps — פִּיפִיּוֹת Ancípites — פִּים Acies — כְּפִי לְפִי

Iuxta. cibaria singulis. Pro quo hebrei legunt. Prebens panē iuxta familiam. idest iuxta exigentiam familie singulorum. Exo. 12. Que sufficere possunt ad esum agni. Pro quo hebrei legūt. Vnusquisq; iuxta id qđ pōt edere numeretur super agnum. Et est sensus sicut in littera nostra. Leuit. 25. Quanto plus anni remanserīt post iubileum: tanto crescet & precium: quanto minus temporis. Pro quo hebrei legūt. Iuxta multitudinem annorum creſces & precium. Nu. 7. Iuxta ordinem ministerii sui. Et in eo. Iuxta id quod habebant necessarium. & in eodem. Secundum officia & cultū suum. Et in eo. 9. Cumq; ablata fuisset nubes que tabernaculum protegebat: tunc proficiscebantur filii israel. p quo hebrei legunt. Iuxta eleuationem nubis desuper tabernaculum: proficiscebātur filii israel. 3. Reg. 17. Si fuerit annis hic ros & pluuia nisi iuxta oris mei verba. Iob. 33. Ecce & me sicut & te fecit deus. & aliquando preponitur ei dictio עַל Aal & dicitur עַלְפִּי Aalpi. Exo. 34. Scribe tibi verba hec quibus & tecū & cū israel pepigi fedus. pro quo hebrei legunt. Scribe tibi verba hec: quia iuxta verba hec pepigi fedus tecum & cum israel. Deut. 17. Et docuerint te iuxta legem eius. Et quando iungitur predicta dictio פְּי Pi cum dictione שְׁנַיִם Senaim que significat duo: tunc ambe dictiones significant duplicem partem vel duplicem portionem Deut. 21. Dabitq; ei de his que habuerit cuncta duplicia. 4. Reg. 2. Obsecro vt fiat in me duplex spiritus tuus. Item פֹּה Po. idest. hic. siue huc. aduerbium loci. Deut. 5. Tu vero hic sta mecum. Ios. 18. Vt hic coram domino deo vestro mittamvobis sortem. Iob. 38. Vsq; huc venies & non procedes. Esa. 22. Quid tibi hic: aut quis tibi hic. Et aliquando scribitur cum aleph in fine loco he. Iob. 38. Et hic confringes tumentes fluctus tuos. Et quandoq; preponitur ei littera mem & dicitur מִפֹּה Mipo. idest hinc siue inde Ezech. 40. Tres hinc & tres inde. Scribitur etiam cū vau in fine loco he. Vt in eo. Due mense hinc: & due mense inde. Et in eo. 41. Hectecas ex vtraq; parte centum cubitorū. Pro quo hebrei legunt. Et hectecas eius hinc & inde centum cubitorum.

Quanto.

Iuxta.

Secundū.

Sicut.

עַלְפִּי

Iuxta.

פְּי שְׁנַיִם

Duplicia. Duplex.

פֹּה

Hic. Huc.

מִפֹּה

Hinc. Inde.

פוּג Pug. Vacillare. hesitare. relaxare. Geñ. 45. quasi de graui somno euigilans: tamen nō credebat eis. Pro quo hebrei legunt. Et vacillauit siue hesitauit cor eius: quia nō credebat eis. Abach. 1. Propter hoc lacerata est lex. pro quo hebrei legunt. Propter hoc vacillat seu relaxata est lex. cuius verbū passiuū habetur. Ps. 37. Vbi dicitur: afflictus sum & humiliatus sum nimis. vbi ponitur pro afflictus sum. Pro quo hebrei legunt. Laxatus sum siue relaxatus sum vel debilitatus sum. Et inde הֲפוּגוֹת Hafugoth. i. relaxatiōes seu cessationes. Beatus Hiero. trāstulit requiem. Threñ. 3. Oculus meus afflictus est nec tacuit: eo quod non esset requies. idest eo quod non esset relaxatio vel cessatio a lachrymis vel a fletu.

Vacillare. Lacerari.

Affligi. Iaxari.

הֲפוּגוֹת

requies.

פּוּחַ Phúach. Aspirare. flare. sufflare. insufflare. loqui. illaqueare. Canti. 2. Donec aspiret dies. Et in eodem. 4. p= sta hortum meum. Ps. 9. Omnium inimicorum suorū dominabitur. pro quo hebrei legunt. Omnes inimicos eius insufflabit in eos. idest cōtemnet eos & reputabit quasi vētum. Potest etiam legi. illaqueabit in eis. Ezech. 21. In igne furoris mei sufflabo in te. Et in eodem. 22. Vt succendā in ea ignem. pro quo hebrei legunt. Ad sufflandū in ea ignē. Vide etiam de hoc supra in dictione נָפַח Naphach. Et inde פִּיחַ Piach. idest fauilla cineris: que sufflādo in aere eleuatur Exo. 9. Tollite plenas manus cineris de camino. & quia locutio fit per aspirationem & flatum: ideo predicta dictio significat etiam loqui. Prouer. 14. Profert autem mendaciū dolosus testis. idest loquitur mendacium. Et in eo. Et profert mendacia versipellis. Ps. 11. Ponam in salutari fiducialiter agam in eo. Pro quo hebrei legunt. Ponam in salutari q loquitur ei. & subditur. Eloquia domini. idest ponam in salutari eum qui loquitur ei eloquia domini. Potest etiam legi secundum primam significationem Spirabit in eo. vel sic. illaqueat in eo. idest ponam in salutari pauperem & inopem quem impius illaqueat. nam predicta dictio etiam significat illaqueare. idest laqueos ponere. Prouer. 29. Homines pestilentes dissipant ciuitatem. p quo hebrei legūt. Illaqueant ciuitatem. Esa. 42. Laqueus iuuenum omnes. Pro quo hebrei legunt. Illaqueare iuuenes omnes. & inde פַּח Pach. idest laqueus. Ps. 68. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum. p̄s. 118. Posuerunt peccatores laqueum mihi. p̄s. 123. Anima nostra erepta est de laqueo venantium: laqueus contritus est & nos liberati sumus. Osec. 9. prophe ta laqueus ruine factus est super omnes vias eius. Et in plurali פָּחִים Pachim. p̄s. 10. Pluet sup peccatores laqueos. Potest etiam deriuari a dictione פֶּחָם Pecham: que significat carbonem. vt infra dicetur. vnde btūs hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. Pluet super peccatores carbones. Prouer. 22. Arma & gladii in via superbi. pro quo hebrei legunt. Arma & laquei in via peruersi. Significat etiam laminas ex argento & auro seu ere. Exo. 39. Incidítq; bracteas aureas. i. laminas. Nu. 16. Producatq; ea in laminas.

Loqui.

Dissipare. Illaqueat

פַּח

laqueus.

פָּחִים

laquei.

Bractee. lamine.

פּוּט Put. Libia. nomen regionis. Hiere. 46. Fortes ethiopie & libye.

פוט

libia.

פּוּךְ Puch. Stibium nigri coloris: quo mulieres liniunt oculos. 4. Reg. 9. Depinxit oculos suos stibio. Iob. 42. Et nomen tertie cornu stibii. Hiere. 4. Et depinxeris stibio oculos tuos. est etiam nomen lapidis precioſi coloris stibii. 1. Parali. 29. Lapides onychinos & quasi stibinos. Esa. 54. Ecce ego sternam per ordinem lapides tuos. pro quo hebrei legunt. Ecce ego sternam in stibio lapides tuos. idest i lapides stibinos. Et dicunt aliqui hebrei q̄ significat carbunculum.

פוך

Stibium.

Stibinus.

פּוּל Pul. faua. Ezech. 4. Et fabam & lentem.

פול

faba.

פּוּן Pun. Conturbari: aut secundum hebreos: dubitare siue hesitare. Ps. 87. Exaltatus autem humiliatus sum & cōturbatus. pro quo hebrei legunt. Tuli seu portaui terrores tuos & dubitabam seu hesitabam. s. ne mihi euenissent mala propter mea demerita. Et inde פֶּן Pen. dictio dubitatiua. idest ne forte. Geñ. 2. Ne forte moriamur. Et in eo. Ne forte mittat manum suam. Et in eo. 19. Ne forte apprehendat me malum. Et in eo. 24. Caue nequando reducas filiū meum illuc. Exo. 1. Ne forte multiplicetur. Nu. 20. Alioquin armatus occurram tibi. pro quo hebrei legunt. Ne forte in gladio occurram tibi. Prouer. 5. Per semitam vite non ambulat. Pro quo hebrei legunt. Per semitam vite forte dirigetur: quasi dicat. Putas ne q̄talis mulier dirigetur per semitam vite: non vtiq;. vnde sequitur. vagi sunt gressus ei?. Et in eodem. Ne forte impleantur extranei viribus tuis. & in eodem. 30. Ne forte saciatus illiciar ad negandum. Esa. 27. Ne forte visitetur contra eam.

פון

Cōturbari

Hesitare.

פֶּן

Ne forte.

Nequādo

פּוּץ Pus. dispergere. spargere. Diuidere. dissipare. conterere. Geñ. 11. Antequam diuidamur in vniuersas terras. Et in eodem. Atq; ita diuisit eos dominus ex illo loco in vniuersas terras. Et in eodem. Et inde dispersit eos dominus super faciem cunctarum regionum. Et in eodem. 49. Et dispergam eos in israel. Exo. 5. Dispersusq; est populus in omnem terram egypti. 1. Regum. 14. Dispergimini in vulgus & dicite eis. Iob. 37. Et nubes spargunt lumen. Et in eodem. 40. Disperge superbos in furore tuo. Prouer. 5

פוץ

Diuidere.

dispergere

Deriuentur fontes tui foras.i.diuidantur seu dispergantur. Hiere.23. Ve pastoribus qui dispergunt & dilacerāt gregē pascue mee.& in eodē. Vos dispsistis gregē meū. Ezech.11. In quib⁹ dispersi estis.& in eodē.29. Et dispergā egyptios in nationes.& in eodē. Et cōgregabo egyptum de populis in quibus dispersi fuerant. Naū.2. Ascēdit qui dispergat co rā te. Soph.3. Filii dispersorum meorū. Zach.13. Et dispergentur oues. Signāt ēt affluere.vt in eo.1. Adhuc affluēt ci uitatesmee bonis.i.dispergētur seu diuidentur: quia nō poterūt simul cohabitare propter multitudinē pecorū & armētorum & aliorum bonorū. Et aliqñ scribitur cum duplici sādic. Hiere.23. Et quasi malleus conterens petrā.i.diuidens petrā. Abach.3. Et contriti sunt mōtes seculi. Iob.16. Et tenuit ceruicē meā & confregit me . vide de hoc supra in dictione נָפַץ Naphas. Et inde מְפִיץ Mephis.i.instrumentum quo petre conteruntur. Pro quo beatus hiero.trāstulit iaculum. Prouer.25. Iaculum & gladiū & sagitta acuta. Et inde תְּפוּצָה Thephusa .i. dispsio vel cōtritio aut dissipatio. Hiere.25. Quia completi sunt dies vestri vt interficiamini & dissipationes vestre.

Affluere

Cōterere

cōfrngere

מְפִיץ

Iaculum

תְּפוּצָה

Dissipatio

פוק Puc.haurire.educere.effundere.dissoluere.offendere. ps.143. Eructantia ex hoc in illud. idest educentia seu haurientia. Prouer.18. Et hauriet iocūditatē a dño . Signāt et effundere. Ps.139. Cogitauerunt contra me : ne derelinquas me. Pro quo bt̄us hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit. Scelera eorū ne effundantur. Sed ēt ī predicto loco hebrei legunt. Scelera eorum ne educas.i. ne permittas vt scelera eorū educantur in actu. Esa.58. Cum effuderis esurienti aiam tuā. Signāt ēt dissoluere. Hiere.10. vt nō dissoluatur. Et inde פִּיק Phic.i.dissolutio. Naum.2. & dissolutio geniculorum. Signāt etiā offendere. Esa.28. Ignorauerunt iudiciū. pro quo he.le. offenderunt in iudicio. & inde פּוּקָה puca i. offensio seu offendiculum. Beatus hiero.trāstulit Singultū. 1.Reg.25. Nō erit tibi hoc ī singultū & ī scrupulū cordis

Educere

haurire.

Effundere.

dissoluere.

פִּיק

dissolutio.

פּוּקָה

offendicl̄z.

Singult⁹.

פור Phur.irritū facere.dissipare.dissoluere. Geñ.17. Quia pactum meū irritum fecit. Nu.30. In arbitrio viri erit si faciat: siue nō faciat. Pro quo he.le. Vir eius cōfirmet eū aut irritum faciat eum. s. iuramētum. Sed beatus hiero.transtulit sensum. & in eodē. Si autē contradixerit postq̄ resciuit. i. si irritum fecerit . 3. Reg.15. Peto vt venias & irritum facias fedus quod habes cum baasa rege israel. ps.32. Dñs dissipat consilia gentium. ps.88. Misericordiā autē meam nō dispergam ab eo. Pro quo he.le. Non faciā irritā ab eo. Esa. 44. Irrita faciēs signa diuinorū. Hiere.33. Et si irritum potest fieri pactum meū cum die & nocte. & in eodē. Et pactū meum irritum esse poterit dauid seruo meo. Et aliqñ scribitur cum duplici res. ps.73. Tu cōfirmasti ī virtute tua mare. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit. Tu dissipasti ī fortitudīe tua mare. Scribitur ēt cū duplici pe & res & dicitur פַּרְפַּר Parpar. Iob.16. Ego ille quōdam opulentus repente contritus sum. Pro quo he.le. Opulētus fui & contriuit me seu oppressit me. Et ide פּוּרָה Pura.i.torcular a terendo vel premēdo dictum. Esa.63. Torcular calcaui solus. Est etiā פּוּרָה Pura genus mēsure. Pro quo beatus hieronymus transtulit lagenā. Aggei.2. Et intraretis ad torcular vt exprimeretis quinquaginta lagenas. Ponitur etiā p lagunscula. Esa.10. Confringet lagunculam in terrore . Item פּוּר Phur.i.sors. Ester.3. Missa est sors in vrnā : que hebraice dr̄ phur. Pro quo he.le. Misit phur.i.sortem. & in eodem. 9. & misit phur quod nostra lingua vertitur in sortem. & in eodem. Ex illo tempore dies isti appellati sunt phurim.

irritū facer

cōtradicer

Dissipare.

פַּרְפַּר

Cōterere

פּוּרָה

Torcular

Lagena

Lagūcula.

פּוּר

Sors

פוש Phus.crescere.diffūdere seu effūdi.salire.abūdare.augere. Hiere.50. Quoniā effusi estis sicut vituli super bam.i.creuistis seu augmentati estis. Naū.3. Latitauit populus tuis in montibus . Pro quo he.le. Diffusus est populus tuus in montibus. vnde sequitur. & non est qui congreget. Abach.1. Et diffūdentur equites eius. Potest etiā legi. Crescent vel augentur equites eius. Malach.4. Et salietis sicut vitulus de armento. Pro quo hebrei legunt. Et crescetis seu effundemini quasi vituli ad presepe. Et inde פֶּשַׁע Pas. pro quo beatus hieronymus transtulit scelus: quasi פֶּשַׁע Pésaa Iob.35. Nec vlciscetur scelus valde. Hebrei tamen dicūt q̄ significat multitudinem. vnde in predicto loco ipsi legunt. Nec scit in multitudine nimia seu valde. & refertur ad ip̄m Iob. quasi dicat. Nescit iob in multitudine nimia sapientie & scientie dei. vnde sequitur. Ergo iob frustra aperit os suū Et in lingua chaldaica cōmuniter significat predicta dictio multiplicare vel augmētare. Et inde dicūt aliqui q̄ deriuatur פִּישׁוֹן phison. quod est nomen magni fluminis paradisi : ꝓpter eius incrementum & abundantiā. Geñ.1. Nomē primi phison. Et beat⁹ hiero.in libro de hebraicis questionibus dicit q̄ phison est fluui⁹ qui apud latinos gāges dr̄.

crescere.

diffundi

Salire.

פֶּשַׁע

Scelus

multitudo.

פִּישׁוֹן

Phison.

פּוֹת Poth.cardo. & solum inuenitur in numero plurali.s. פּוֹתוֹת pothoth.3. Reg.7. Et cardines ostiorum domus interioris. Item פֹּתָה potha.siue פַּתֵּה pathe.i.crinis: secundum translationē nostram. Esa.3. Et dñs crinem earum nudabit. Hebrei vero dicūt q̄ significat turpitudinem seu verēda mulieris vel hominis. vnde in p̄dicto loco ipsi legūt. Et dñs turpitudinem earum nudabit.

פּוֹת

פּוֹתוֹת

cardines.

פֹּתָה

פַּתֵּה

crinie.

turpitudo.

פַּז paz.aurum.obrizum. De quo vide in dictione sequēti.

פַּז

Aurum

פָּזַז pazaz.salire.saltare.subsilire.dissolutum esse. 2. Reg.6 Vidit regem subsiliētem atq̄ saltantem coram dño. & scribitur aliquando cum simplici zain. Geñ.49. Et dissoluta sunt vincula brachiorū & manuū eius. & dicunt aliqui hebrei q̄ significat fortificari seu roborari. vnde in p̄dicto loco ipsi legūt. Et fortificata seu roborata sunt brachia manuū eius. Alii vero legunt sic. Et deaurata sunt brachia manuum eius. s. ꝓpter ornamenta aurea que in brachiis & manib⁹ portabat. Nam פַּז paz aurum siue obrizum significat ps.20. Posuisti in capite eius coronam de lapide p̄cioso. p quo beatus hiero. in psal.iuxta he.ve.trāstulit. Pones in capite ei⁹ coronam de obrizo. Scribitur etiā cum mē in principio & dicitur מוּפָז Muphaz.3. Reg.10. Et vestiuit eū auro fuluo nimis. Pro quo hebrei legūt. Et vestiuit eū auro obrizo. Et aliquādo scribitur cum aleph in principio & dicitur אוּפָז Vphaz. Dañ.10. Et renes eius accincti auro obrizo.

Subsilire.

dissoluere.

Fortificari

Obrizum.

מוּפָז

Fuluū

Aurū.

אוּפָז

aur obrizū

פָּזַר pazar.dispergere.spargere.dissipare. ps.88. Disperssti inimicos tuos. ps.111. Dispersit dedit pauperib⁹. ps. 147. Nebulam sicut cinerem spargit. Prouer.11. Alii diuidunt propria.i.dispergunt. Hiere.3. Et dispersisti vias tuas alienis. & in eodem.50. Grex dispersus israel. Ponitur etiā pro dissipare. ps.52. Quoniam domin⁹ dissipauit ossa eorum. ps.140. Dissipata sunt ossa nra secus infernum.

dispergere

Spargere

Dissipare.

פָּחַד Pachad.timere. formidare. expaueſcere.terreri. ꝓterreri.admirari. Iob.3. Quia timor quē timebā euenit mihi. ps.15. Ibi trepidauerunt timore.i.timuerunt timore. Prouer.28. Beatus homo qui semper est pauidus. Esa.51. Et formidasti iugiter tota die. Hiere.33. & timebunt & turbabūtur. Osee.3. & pauebūt ad dñm & ad bonū ei⁹ . signāt etiam terreri. Iob.4. Et omnia ossa mea ꝓterrita sunt. Esa. 33. Conterriti sunt in sion peccatores. Signāt etiam mirari. Esa.60. Et mirabitur & dilatabitur cor tuum . & inde פַּחַד páchad .i. pauor. formido. terror. Geñ.31. Et timor Isaac affuisset mihi. & in eodē. Iurauit ergo Iacob per timorem patris sui Isaac. idest per deum quem timebat isaac. ps.52. Illic trepidauerunt timore vbi non erat timor . Esa . 24.

Timere

trepidare

Pauere.

Formidaf.

ꝓterrere

cōterrere

Mirari

פַּחַד

Timor.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Formído
פְּחָדִים
Terrores

Formido & fouea & laqueꝰ. Et in plurali פְּחָדִים Pechadim. Iob.15. Sonitus terroris in auribus illius. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſ. ſonitus terrorū vel formidinū. Reperitur etiam in genere femínino cum thau in fine. Hiere.7. & nō eſſe timorē meum apud te: dicit dñs deus exercituū. Itē

פֶּחַד
Teſticulꝰ

פַּחַד Páchad. teſticulus. & ſolum inuenitur in numero plurali. Iob.40. Nerui teſticulorum eius perplexi ſunt.

פֶּחָה
Dux

פֶּחָה Pecha. príceps. dux. Nec.5. Annonas que ducibus debebantur non comedímus. pro quo he.le. Panē príncipis vel ducis non comedi. & eſt ſenſus ſicut in littera nra. Et aliquando ſcribitur cum aleph loco he. Eſd.5. Quem & principem cōſtituit. Et quādo poſt ſe regit genitiuū: mutat he in tau & dicitur פַּחַת Pachath. Eſa.36. Et quomodo ſuſtinebis faciem ducis vnius ex ſeruis dñi mei. Aggei.1. filium ſalathiel ducem iuda. Malach.1. offer illud duci tuo. Scribítur etiā cum mē in fine loco he: & dr̄ פֶּחָם Pecham. Nec.5. vt eſſem dux in terra iuda. Et in plu. פַּחוֹת Pachoth. ſíue פַּחֲוֹת Pachauoth. Nec.2. Epiſtolas dedit mihi ad duces regionis tranſflumen. & in eodē. Et veni ad duces regionis. & in eo.5. Duces autem qui fuerunt ante me grauauerunt populū. Ezech.23. Prīcipes & magiſtratus iuuenes cupidínis. & in lingua chaldaica dr̄ פַּחֲוָתָא Pachauatha. Dañ.3. Magiſtratus & duces & tyrānos.

Princeps
פַּחַת
dux.

פֶּחָם
Dux

פַּחוֹת
Duces.

פַּחֲוָתָא
príncipes.
duces.

פָּחַז
Vagū eſſe.
veſanus
Feſtinare.

פָּחַז Pachaz. vagum eſſe. vagari. feſtínare. temere agere. Iudí.8. Qui conduxit ſibí ex eo víros ínopes & vagos Hiere.3. Prophete eius veſani. pro quo hebrei legunt. Prophete eius feſtinantes ſíue temerarii. Et índe פַּחַז páchaz. i. feſtínatio ſeu temeritas. Geñ.49. Effuſus es ſicut aqua. p quo hebrei legūt. Feſtinatio. ſ. tua ſicut aqua. i. ſicut aqua feſtinat in preceps: ſic tu egiſti temere & feſtināter. Hiere.23. Qui ſeduxerunt populum meū ín mendaciís ſuis: & in miraculís ſuis. vbi ponitur pro miraculis. pro quo hebrei legūt. In mēdaciis ſuis & in feſtinatiōe ſeu in temeritate ſua.

Feſtinatio
miracula

פֶּחָם
Carbo.

פֶּחָם Pecham. carbo. pruna. Prouer.26. Sicut carbones ad prunas & lígna ad ignē. Eſa.44. In prunís & in mal leis formauit illud. Ponitur etiā pro duce vel príncipe. De quo vide ſupra ín dictione פֶּחָה pecha.

פֶּחָר
Figulus.

פֶּחָר Pechar. in língua chaldaica ſignificat figulū. Dañ.2. Quía vidiſti pedū & dígitorū partes ex teſta figuli.

פַּחַת
Fouea.
פַּחָתִים
Fouee.
פַּחֲתַת

פַּחַת Páchath. fouea. foſſa. 2. Reg.18. Et proiecerūt eum in ſaltu in foueā grādem. Eſa.24. Formído & fouea & laqueus ſup te. & in plurali פַּחָתִים Pechathim. 2. Reg.17. Forſitā nunc latítat in foueis. Et índe פַּחֲתַת Pechétheth. i. cōfoſſio ſeu corroſío. Leuit.13. Eo quod infuſa ſit in ſupficie vel per totum lepra. pro quo hebrei legunt. Corroſío ſeu conſoſſio eſt. ſ. lepre.

Corroſío

פְּטָדָה
Topazius

פְּטָדָה Piteda. topazius. lapís precioſus. & ſcribitur cū he vel thau ín fine. Exo.28. In primo verſu erit lapis ſardíus & topazíus. Iob.28. Non adequabitur ei topazíus de ethiopía.

פָּטַר
Aperire.
Declinare
dimittere

פָּטַר Patar. aperíre. ſoluere. diſſoluere. dimittere. remittere. declinare. Exo.34. Omne quod aperit vuluam meū erit. Nu.8. Pro prímogenitis q̄ aperiunt omnē vuluā 1. Reg.19. Et declinauit dauid a facie ſaul. 1. Paralipo.25. Hí ſunt príncipes cātorū per famílias leuitarū quí in exhedrís morabantur. p quo hebrei legunt. Hí ſunt cantores príncipes patrū leuitarū ī exhedrís dimíſſi vel ſoluti. i. ſoluti ab alíis operíbꝰ: quía erāt occupati in cāticis. 2. Paralípo.23. Sí quidem ioiada non dimíſerat abire turmas. p̄s.21. Locutí ſunt labíis: mouerunt caput. Pro quo beatus hiero. ín pſal. iuxta he.ve. trāſtulit. Dimittūt labíū: mouēt caput. Prouer.

פְּטוּרִים
peturim

28. Qui dímittit aquā caput eſt iurgiorū. Et índe פְּטוּרִים peturim. ſíue פְּטוּרֵי peture. i. pminētes ſculpture: q̄ſi emittā-

tur & egrediantur foras. 3. Reg.6. Et picturas varias quaſi prominentes de pariete & egrediētes. & in eodem. Et celaturas valde prominentes. pminētes.

פַּטִּישׁ
Malleus
פַּטִּישׁ
Thiara

פַּטִּישׁ Patis. malleus. Eſa.41. faber erarius percutiens malleo. Hiere.23. Et quaſi malleus cōterens petrā. Item פַּטִּישׁ pates. ín lingua chaldaica ſignificat quoddā genus veſtimēti. Pro quo beatus hiero. transtulit thiarā. Dañ.3. Vinctis cum brachis ſuis & thiaris.

פִּיד
Corruere
Interitus.
Ruína.

פִּיד Phid. ínterit? ruína. Iob.30. Et ſí corruerínt ipſe ſaluabit. p quo he.le. Sí in interitu vel ruina ipſis ſalus. ſ. erit Et ē ſenſus ſicut in littera nra. & in eo.31. Si gauiſus ſum ad ruinā eiꝰ q me oderat. puer.24. & ruinā vtriuſq; qs nouit.

פִּים
פִּימָה
aruína.

פִּים Pim. pínguedo. aruína. & ſcribitur cū he in fine & dr̄ פִּימָה pima. Iob.15. Et de lateríbus eiꝰ aruina depēdet.

פָּכָה
Redūdare

פָּכָה Pacha. redundare. egredí. Ezech.47. Et ecce aque redundantes a latere dextero. Et índe כַּף pach. i. lagunculа. ſeu lentícula. 1. Reg.10. Tulit ergo ſamuel lēticulam olei.

כַּף
Lēticula.

פָּלַל
Judícare

פָּלַל Palal. iudicare. díiudicare. arbitrari. orare. rogare. ſeu placare. Geñ.46. Non ſum fraudatus aſpectu tuo. pro quo hebrei legunt. Vídere faciem tuam non iudicaui. i. nō putaui aut non diiudicaui. 1. Reg.2. Si peccauerit vir in virum: placarí ei poteſt deus: ſí autē in deum peccauerit: quís orabit pro eo. p quo hebrei legunt. Si peccauerit vir in virum: iudicabit eum deus: ſíue iudicabunt eum iudices: qui dicuntur dii participatiue: vt dictum eſt ſupra in dictione אֱלֹהִים Elohím: ſequitur ſí aūt ī dñm peccauerit vir: quís iudicabit pro eo. poteſt etiam legi ſicut eſt ín littera nra. Nam predicta dictio etiā ſignificat placarí vel orare: vt ínfra dicetur. p̄s.105. Stetit autem phinees & placauit. pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he.ve. trāſtulit. ſtetit autem phinees & díiudícauit. Ezech.16. Que viciſti ſorores tuas. pro quo he.le. Que iudicaſti vel díiudicaſti ſorores tuas. Et in eodē. 28. Et corruent interfecti in medio eius gladio. pro quo hebrei legūt. Et iudicabítur interfectus ſeu vulneratus in medío eius gladio. poteſt etiā deriuarí a dictione נָפַל Naphal: que ſignāt corruere: ſicut eſt in littera nra. Et índe פְּלִילִים pelilim. i. iudices arbítri. Exo.21. Et arbítrí iudícauerínt. & índe פְּלִילִי pelili. i. iudicādus: ſeu reus iudicio. Iob.31. Que eſt íniquitas maxima. p quo hebrei legunt. Que eſt íniquitas iudicanda. i. rea iudicii. Scribítur etiā cum mē in fine & dicítur פְּלִילִים pelilím. vt ſupra in eodem. Hoc enim nefas eſt & íniquitas maxima. i. íniquitas iudicāda. Et índe פְּלִילָה pelila. i. iudicatio ſeu iudiciū. pro quo btūs hiero. transtulit conciliū. Eſa.16. Ini cōſiliū: coge conciliū. Scribítur etíam cum duplící iod & dr̄ פְּלִילִיָּה pelilía. Eſa.28. Et ignoraueрūt iudiciū. & qñ p̄dicta dictio פָּלַל palal. ē verbū quarte cōiugationís: tunc ſignāt orare. vel placare. Geñ.20. Orabit pro te quia ꝓpheta eſt. & in eodē. Orāte autē abraā ſanauit deus abimelech. 1. Reg.1. Orauit ad dñm flens largíter. Et in eodē. 2. Et orauit anna & ait. 3. Reg.8. Et orauerínt & deprecati te fuerint. p̄s.5. Quoniā ad te orabo. Et índe תְּפִלָּה Thephila. i. oratio. 4. Reg.20. Audíui orationē tuā. p̄s.16. Auribus percipe orationē meā. & in titulo. ſp̄s.89. Vbí dr̄ oratio moyſi hominis dei. p̄s.101. Reſpexit in orationē humilium. Abach.3. Oratio abachuc prophete.

פְּלִילִים
arbítrí.
פְּלִילִי
reꝰ iudício
פְּלִילָה
Cōcílium.
פְּלִילִיָּה
Judícium
Orare.
תְּפִלָּה
Oratio

פָּלָא
Mírificare.
Mírabílē
eſſe.
admírarí.

פָּלָא Pala. mirificare. mírabiliter agere. mirabílē eſſe. occultum ſeu abſconditum eſſe. aut difícile eſſe. ſeparare. vl' ſegregare. Deut.28. & augebit dñs plagas tuas & plagas ſeminis tui. p quo he.le. Et mírificabit dñs plagas tuas & plagas ſeminis tui. i. plagas admirādas ínferet tíbi. 2. Reg.1. Et amabílis ſup amorē mulierū. p quo he.le. Mírabilis fuit amor tuus mihi ſup amorē mulierū. Iob.10. Reuerſus mirabiliter me crucias. Eſa.29. Ecce ego addā vt admirationem

mirificare. faciã populo huic miraculo grandi. Ioel. 2. Qui fecit mirabilia vobiſcũ. & aliqñ ſcribitur cũ he in fine loco aleph. Vt ps.16. Mirifica miſericordias tuas. ps.30. Qm̃ mirificauit miſericordiã ſuã mihi. Et inde

פְּלֵא Pèle. i. miraculũ ſeu mirabile. mirificum. miraculoſum. Exo.15. Faciens mirabilia Quod in hebreo legitur ſingulariter. ſ. faciẽs mirabile ſeu

Mirabile. faciens miraculũ. Eſa. 9. Et vocabitur nomẽ eius admirabilis cõſiliari9. i. miraculoſus ſeu mirabilis aut mirificus. & in eodẽ. 25. Qm̃ feciſti mirabilia. ꝓ quo he.le. Qm̃ feciſti mi-

פְּלִיאָה mirabilis. rabile ſeu miraculũ. Et ide פְּלִיאָה pelia. i. mirabilis. ps.138. Mirabilis facta ẽ ſciẽtia tua ex me. Et in plu. פְּלָאוֹת pelaoth

פְּלָאוֹת mirabilia. ſiue פְּלָאִים Pelaim. ps.118. Mirabilia teſtimonia tua. Threñ. 1. Et depoſita eſt vehemẽter. ꝓ quo he.le. & deſcẽdit aut de poſuit ſeu paruí pendit miracula. Põt ẽt intellígi ſicut eſt in

נִפְלָאוֹת Mirabilia littera nr̃a. Dañ. 12. Vſq; quo finis horũ mirabiliũ. Et aliqñ ſcribitur cum nũ in principio & dr̃ נִפְלָאוֹת Niphlaoth. ſiue נִפְלָאִים Niphlaim. ps.104. Memẽtote mirabiliũ ſuorũ. ps.

129. Nec ambulaui in magnis: nec in mirabilibus ſup me. ps.138. Mirabilia opera tua. & aliqñ p̃ponitur ei littera mẽ

מִפְלָאוֹת & dr̃ מִפְלָאוֹת Miphlaoth. Iob.37. Magnas & pfectas ſcientias. ſignãt ẽt p̃dicta dictío occultũ ſeu abſcõditũ aut diffici

difficile Occultũ. le. Deut.17. Si difficile & ambiguũ apud te iudiciũ eſſe proſpexeris. ꝓ quo he.le. Si occultũ vel abſcõditũ aut ignotum fuerit a te verbũ iudicii. & in eo.30. Mãdatũ hoc quod ego

p̃cipio tibi hodie nõ ſupra te eſt. i. nõ eſt occultũ vel abſcon ditũ a te. Iudi.13. Cur queris nomẽ meũ quod eſt mirabile. Pro quo he.le. Quod ẽ occultũ ſeu abſcõditũ. Põt etiã legi

פְּלֹנִי Ille. ſecundũ primã ſignificationẽ ſicut eſt in littera nr̃a. Et inde ille cuius nomẽ ignoratur vel tacetur ĩ ſcriptura dr̃ פְּלֹנִי Pe

Talis. loni. i. ille talis. 4. Reg.6. In loco illo & illo ponamus inſidias. Ruth. 4. Sede hic vocãs eũ noĩe ſuo. ꝓ quo he.le. Sede

פַּלְמוֹנִי Ille ignotus. hic talis viduus. dicitur ẽt פַּלְמוֹנִי Palmoni. Dañ. 8. Et dixit vn9 ſctũs alteri neſcio cui loquẽti. vbi ponitur pro eo quod in littera nr̃a eſt alteri neſcio cui. ſignãt etiã predicta dictio

Segregaſ ſegregare vel ſeparare. Nu.6. Cũ fecerit votũ vt ſctificẽtur. Pro quo he.le. Cũ ſegregauerint vel ſeparauerint ſe ad voũedum votũ nazarei. & in eo.15. Vota ſoluentes aut ſponte offerẽtes. pro quo he.le. Ad ſegregandũ vel ſeparãdũ votũ aut ſpõte. ſ. offerẽtes. vide ẽt de hoc ĩfra ĩ dictiõe פָּלָה Pala.

פָּלַג Diuidere פָּלַג Palag. diuidere. Genñ.10. Nomẽ vni phaleg: eo quod in diebus eius diuiſa ſit terra. Iob.38. Quis dedit vehemẽtiſſimo imbri curſum. ꝓ quo he.le. Quis diuiſit vehemẽtiſſimo imbri aqueductũ. ps.54. Precipita dñe & diuide lín

פֶּלֶג diuidiũ guas eorũ. Dañ. 2. Regnũ diuiſum erit. Et inde פֶּלֶג Pelag. i. diuiſio ſeu dimidiũ. Dañ. 7. Vſq; ad tẽpus & tẽpora & dimi

פְּלוּגָה diuiſio. dium tẽporis. Et inde פְּלוּגָה pelugath. i. diuiſio. 2. Paralípo. 35. Et miniſtrate in ſanctuario per familias turmaſq; leuitícas. pro quo he.le. Et ſtate in ſanctuario ſecundũ diuiſionẽ

פְּלָגוֹת Diuiſiões. dom9 patrũ pro fratrib9 vr̃is filiis populi & per diuiſionẽ domus leuitarũ. Et beatus hiero. trãſtulit ſenſum. Et in plu. פְּלָגוֹת Pelagoth. Iudi. 5. Diuiſo cõtra ſe ruben. pro quo he.

מִפְלָגוֹת diuiſiones le. In diuiſionibus ruben. Scribitur etiã cũ mẽ in principio & dr̃ מִפְלָגוֹת Miphlagoth. 2. Paralipo. 35. vt darent per domos & familias ſingulorũ. i. ſecũdũ diuiſiones domorũ pa-

פֶּלֶג Flumen. trũ. Et inde פֶּלֶג Péleg. i. riuus ſeu flumẽ qui ab alio magno flumine diuiſus eſt. ps.84. Flumen dei repletũ eſt aquis. Et

פְּלָגִים decurſus Riuuli. diuiſiones in plu. פְּלָגִים Pelagim. ps.1. Et erit tãq; lignũ quod plãtatũ eſt ſecus decurſus aquarũ. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he.ve. trãſtulit. Et erit tãq; lignũ trãſplantatũ iuxta riuuloſ aquarũ. ps.45. Fluminis impetus letificat ciuitatẽ dei.

Riui. Pro quo beatus hiero. trãſtulit fluminis diuiſiones letificãt ciuitatẽ dei. Eſa.30. Riui currẽtiũ aquarum. Reperitur etiã

פְּלָגוֹת Pelagoth. ſecundum terminationẽ femininorũ. Iob. 20. Nõ videat riuulos fluminis: torrentes mellis & butyri.

Riuuli. פִּלֶגֶשׁ Pileges. cõcubia. Genñ. 22. cõcubia vero illi9 noĩe roma. & ĩ eo.35. & dormiuit cũ bala cõcubia pr̃is ſui. & ĩ eo.36. Erat ãt thãna cõcubia eliphaz. Et ĩ plu. פִּלַגְשִׁים Pilag

Cõcubin פִּלַגְשִׁים ſim ſecundũ terminationẽ maſculinorũ. Genñ. 25. Filiis aũt concubinarum largitus eſt munera. 2. Reg. 20. Decẽ mulieres cõcubinas. Cãti. 6. & octoginta cõcubine. Ponitur etiã ꝓ

Cõcubine. cõcubitu. Ezech. 23. Et iſaniuit libidine ſup cõcubitũ eorũ.

cõcubitus. פֶּלֶד Pelad. habena. ſecundũ trãſlationẽ nr̃am. Et ſolũ inuenitur in numero plurali. ſ. פְּלָדוֹת Peladoth. Naũ. 2.

פְּלָדוֹת Habene. Ignee habene currus. Hebrei tñ dicunt ꝙ ſignãt lãpades ſicut לַפִּיד Lapid. de quo ſupra dictum eſt in littera lamed.

פָּלַח Separare פָּלַח Pala. ſeparare. diuidere. mirificare. mirabile facere. Exo.8. Faciãq; mirabile ĩ die illa in terra geſen. Pro ꝙ he.le. Et ſeparabo ĩ die illa terrã geſen. Põt etiã legi ſicut eſt

Mirabile facere. in littera nr̃a: vt infra dicetur. & in eo.9. Et faciet dñs mirabile inter poſſeſſiones iſrael & egyptiorum. pro quo he.le.

Diuidere. Et diuidet dñs inter poſſeſſiones iſrael & egyptiorũ. & in eodẽ. 11. Vt ſciatis quanto miraculo diuidat dñs egyptios & iſrael. Et in eo.33. Vt glorificemur ab oĩbus populis. ꝓ quo he.le. Vt diuidamur ego & populus tuus ab oĩbus populis

Mirificaſ. Poteſt etiã legi vt mirificemur. ps.4. Et ſcitote qm̃ mirificauit dñs ſanctum ſuum. Vide etiam de hoc ſupra in dictione פְּלָא pala cum aleph in fine.

פָּלַח Cõcidere. Secare פָּלַח Palach. diuidere. ſcindere. concidere. ſecare. diſſecare. 4. Reg.4. Et reuerſus concidit in olla pulmenti. Iob.16. Cõuulnerauit lũbos meos. Pro quo he.le. Secuit vel concidit renes meos. ps.14. Sicut craſſitudo terre erupta

Scindere. diuidere. eſt ſuper terrã. Pro quo btũs hiero. in pſal. iuxta he.ve. trãſtulit. Sicut agricola qui ſcindit terrã. Prouer.7. Donec trãſfigat ſagitta iecur ei9. i. donec diuidat vel ſcidat. Et ide

פֶּלַח Fragmen. פֶּלַח pelach. i. fragmẽ. Iudi. 9. Et ecce vna mulier fragmẽ mole deſup deiiciẽs. Cãti. 4. Sicut fragmẽ mali pũici. & ĩ eo.6. Sícut cortex mali punici. vbi ponitur pro cortice. Ponitur ẽt

Cortex. pro malleatore. eo quod diuidit & cõcidit. Iob. 41. Et ſtringetur q̃ſi malleatoris inc9. Itẽ פֶּלַח Palach. In ligua chaldaica ſignãt ſeruire ſiue colere. Dañ. 3. Deos tuos non colunt

פֶּלַח Malleator Et in eo. Quia deos tuos nõ colimus. Et in eo.6. Deus tu9 quẽ colis ſemper. & inde פּוּלְחָן pulchan. i. ſeruit9. miniſterium. Eſd. 6. vaſa quoq; que dantur tibi in miniſterium domus dei tui.

פּוּלְחָן Colere. פָּלַט Palat. euadere. ſaluare. ſaluari. eruere. Erípere. líbera re. eiicere: ſiue expellere. pere. 2. Reg. 22. ſaluabis me a cõtradictiõibus populi. ps.16. Erípe aíam meã ab impio.

פָּלַט miniſteriũ Saluare Eripere Liberare Eruere. ps.17. Refugium meum & liberator meus. ps. 31. erue me a circundantibus me. ps.55. Pro nihilo ſaluos facies illos. Ezech. 7. Et ſaluabũtur qui fugerint ex eis. Mich. 6. et appẽhendes & nõ ſaluabis: & quos ſaluaueris in gladio dabo. Hebrei tñ in p̃dicto loco legũt. et appẽhẽdes & nõ eíícies & q̃s eíeceris gladio dabo. Signãt ẽt parere. Iob. 21. vacca pepit

Parere & nõ eſt priuata fetu. ponitur ẽt ꝓ amplexari. Eſa. 5. & ãplexabitur & non eſt qui eruat. & inde

amplexari פְּלֵיטָה peleta. i. euaſio. líberatio. ſiue illud quod euadit vel líberatur. Genñ. 32. Alia turma q̃ reliq̃ eſt ſaluabitur. ꝓ quo he.le. & erit alia turma ĩ liberationẽ vel in euaſionẽ. Et eſt ſenſus ſicut in littera nr̃a.

Liberatio. Exo. 10. Sed comedatur qđ reſiduũ fuerit grandini. i. qđ liberatũ fuerit a grãdine. Et inde פָּלִיט Palit. i. ille qui euaſit vel effugit mortẽ vel piculũ. Genñ. 14. & ecce vnus qui

Qui euaſit qui effugit euaſerat. Threñ. 2. Et nõ fuit ĩ die furoris dñi qui effugeret. & in plu. פְּלֵטִים peletim. Iudi. 12. quia dixerant fugitiuus

פְּלֵטִים Fugitiui. Saluati. eſt galaad de ephraim. qđ in hebreo legitur ĩ plu. ſ. fugitiui eſtis vos galaad de ephraim. Eſa. 66. Et mittã ex eis qui ſaluati fuerint ad gentes. & in abdia. nec ſtabis in exitibus vt

qui fugiũt
פֶּלֶךְ
Fusus.

interficias eos qui fugerint.

פֶּלֶךְ Pelech.fusus.baculus. vicus.2. Reg.3. & tenẽs fusũ & cadẽs gladio. & aliqui he.dicũt q̃ in p̃dicto loco significat baculũ. Prouer.31.& digiti eius apprehẽderunt fusum Significat etiam vicum seu pagum. Nec.3. Princeps vici ie rusalem. & in eodem. princeps pagi maspha.

Vicus.
Pagus.
פָּלַס
Põderare
Munire.
Dirigere

פָּלַס Palas.põderare.dirigere.rectificare.p̃s.77. Viã fecit semite ire sue. ꝓ quo he.le. Põderauit siue direxit semitã furori suo. Beatus hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. Muniuit semitã furori suo. puer.4. Dirige semitã pedib9 tuis. & in eo.5. Per semitã vite nõ ãbulat. ꝓ quo he.le. Semitã vite ne diriget vel ne dirigetur ī ea: cuius expositionẽ vide supra in dictione פּוּן Pun. Esa.26. Rectus callis iusti ad ãbulãdũ. ꝓ quo he.le. Rectũ callẽ iusti põderabis seu diriges. & in de פֶּלֶס Péles.i.põdus. Prouer.16. pondus & statera iudicia dñi sunt. Esa.40. Et librauit in pondere montes.

פֶּלֶס
Põdus
פָּלַץ
Cõcutere
פַּלָּצוּת
Tremor.
Formido
Tenebre.

פָּלַץ Palas.cõcutere.cõcussum eẽ.tremere. Iob.9. Et colũne eius cõcutiũtur. Et inde פַּלָּצוּת Palasuth.i.tremor. cõcussio. Iob.21.& cõcutit carnẽ meã tremor. Ezech.7.& operiet eas formido. In alio vero loco beatus hiero. transtulit tenebras seu caliginẽ. p̃s.54. Et cõtexerũt me tenebre. Esa.21. Tenebre stupefecerũt me. Sed ẽt ī p̃dictis locis hebrei interpretãtur tremorẽ seu concussionẽ. Et inde מִפְלֶצֶת Miphlesseth.i.idolũ priapi: secũdũ trãslationẽ nr̃am.3.Reg 15. Insup & maachã matrẽ suã ãmouit ne esset prĩceps in sacris priapi. & in eo. Subuertitq̃ specũ eius & cõfregit simulachrũ turpissimũ. Et aliq̃n scribitur cũ thau ī principio & dr̃ תִּפְלֶצֶת Thiphlesseth. Pro quo beatus hiero. trãstulit arrogantiã. Hiere.49. Arrogantia tua decepit te.

מִפְלֶצֶת
Priapus.
תִּפְלֶצֶת
arrogãtia.
פָּלַשׁ
Cõspgere.
Aspergere

פָּלַשׁ palas.inuoluere.cõspergere.s.cinere vel puluere: qđ fiebat in signũ luctus & tristitie. Hiere.6.& cõspergere cinere. & in eo.25. Et aspergite vos cinere. Ezech.27. Et cinere cõspergẽtur. Mich.1. puluere vos conspergite.

פָּלַשׁ
מִפְלְשֵׁי
Semite

פָּלַשׁ palas.cũ pũcto cebolet. extẽdere siue expãdere. & solum inuenitur nomẽ plurale ab eo deriuatũ. s. מִפְלְשֵׁי Miphlese.i. extẽsiones siue expãsiões. ꝓ quo beatus hiero. trãstulit semitas. Iob.37. Nunquid nosti semitas nubium. i. quibus viis vel semitis nubes expandatur super terram.

פֶּה
Os.

פֶּה Pum.in lingua chaldaica significat os. Dañ.4. Cumq̃ sermo adhuc esset in ore regis.

פֶּן
Ne forte.
פִּנָּה
Angulus.

פֶּן Pen. Ne forte. Gen̄. 26. Ne forte interficerẽt eũ. Et in eo. Ne morerer ꝓpter eã. i. ne forte morerer. vide ẽt de hoc supra in dictiõe פּוּן pum. Itẽ פִּנָּה pina. angulus. p̃s. 117. Hic factus est in caput ãguli. Prouer.7. Transit per plateã iuxta angulũ. & in eo. Iuxta oẽm angulũ insidiãs. Et secundũ hebreos he vltimũ est generis femininí: & ideo ei9 primitiuũ est p̃dicta dictio פֶּן Pen. alii vero dicũt q̃ deriuatur a sequẽti dictione פִּנָּן penin. & in plu. פִּנּוֹת pinoth. Exo.27. Cornua autẽ per q̃ttuor angulos ex ipso erunt. Iob.1. Et cõcussit q̃ttuor angulos domus. Soph.1. Et sup ciuitates munitas & super angulos excelsos. Et dicunt aliqui hebrei q̃ in predicto loco ponitur pro turrib9 firmissimis: sicut firmitas domus est in angulis. Et quia in angulis ponũtur lapides maiores & meliores. ideo maiores & prĩcipes populi appellãtur hoc noĩe. Iudí. 20. Oñs ãguli populorũ. Reperitur etiã פִּנִּים pinim ī gñe masculino. Zach.14. Et vsq̃ ad portã angulorũ.

פִּנּוֹת
anguli.
anguli pro
principib9
פִּנִּים
anguli.

פִּנָּן Enin. gẽma. seu margarita. & solũ inuenitur ī numero plu. s. פְּנִינִים peninim. Prouer.3. Preciosior est cunctis opibus. i. cũctis gẽmis. & ī eo.20. Est aurũ & multitudo gẽmarũ. & in eo.31. Procul & de vltimis finibus p̃ciũ eius. ꝓ quo he.le. Et ꝓcul siue lõge magis q̃ gẽme preciũ eius. i. lõge p̃ciosius gẽmis preciũ ei9. Threñ.4. Rubicũdiores ebore antiquo. ꝓ quo he.le. Rubicũdiores osse plusq̃ gẽme. i. plusq̃ gẽme rubicũde. & dicunt aliqui qđ a predicta dictione deriuatur פִּנָּה pinna. i. angulus: & ponitur ibi dages in littera nun ꝓpter defectũ alterius nun. alii vero dicunt qđ deriuatur a dictione פֶּן pen: de qua supra dictũ est.

פִּנָּה
פִּנָּן
Balsamũ.

פִּנָּן panag. balsamũ. vnguẽtum preciosum. Ezech.27. Balsamũ & mel & oleũ & resinã ꝓposuerũt ī nũdinis tuis.

פָּנָה
Circũspicẽ
Respicere.

פָּנָה pana. respicere. intueri: aduertere. aĩaduertere. vertere auertere. declinare. parare. seu p̃parare. Exo.2. Cũq̃ circũspexisset huc atq̃ illuc. & in eodẽ. Et reuersus est moyses de monte. pro quo he.le. Et respexit & descẽdit moyses de mõte. Leuit.26. Respiciã vos & crescere vos faciã. Deut. 31. Quia secut9 est deos alienos. pro quo he.le. Quia respexit seu diuertit ad deos alienos. Iudí.20. Beniamin quoq̃ respiciens retro. Iob.6. Verũtamen quod cepistis explete. Pro quo he.le. Et nunc animaduertite: respicite in me: vel sic. Et nunc quia cepistis: respicite in mẽ. p̃s.101. Respexit in orationem humiliũ. p̃s.118. respice in me & miserere mei. Hiere.47. Non respexerũt patres filios. Ezech.9. Que respicit ad aquilonẽ. & in eodẽ.11. Que respicit ad solis ortũ. Significat etiã vertere vel auertere. siue diuertere: aut declinare. Deut.2. Profectiq̃ inde venimus in solitudinem. pro quo hebrei legunt. Et diuertimus siue respexim9: & ꝓfecti sumus ad solitudinẽ. & in eodẽ. Ite contra aquilonẽ. i. vertite vel diuertite contra aquilonẽ. Et in eodẽ.29. Cuius cor auersus est a dño deo vño. Iudí.15. Candasq̃ earum iungit ad caudas. pro quo he.le. Et vertit caudã ad caudã. i. fecit vt mutuo respicerẽt. Et in eo.20. Quod cum vidissent filii beniamin in fugã versi sũt. 1. Reg.10. Cum auertisset humerum suũ vt abiret. & in eodẽ.14. Quocũq̃ se verterat superabat. Esa.56. Omnes inviã suã declinauerunt. Hiere.2. verterunt ad me tergum & non faciẽ. Et in eodẽ.6. Ve nobis quia decliauit dies. & in eodẽ.49. Quomodo deiecit cerui cem moab. proquo he.le. Quomodo vertit ceruicẽ moab. scilicet vt fugeret. & in eo.4. fugite & terga vertite. Et in eodem. Versa est vt fugeret. Ezech.43. Gradus aũt eius versi ad orientẽ. Potest etiã legi secundũ primã significationẽ. Respiciẽtes ad oriẽtẽ. & inde פְּנוֹת penoth. i. primo mane. s. qñ mane vl aurora respicit ab oriẽte. Et scribitur cũ lámed ī principio & dr̃ לִפְנוֹת liphnoth. Exo.14. reuersũq̃ est prĩo diluculo ad priorẽ locũ. p̃s.45. Adiuuauit eã de9 mãe dilucu lo. põitur ẽt ꝓ tpe vesptino. & inde פָּנִים panim. i. facies. vultus. aspect9. & declinatur tm̃ plr̃: & cõiter ẽ gñis masculini. Gen̄.1. Et tenebre erãt sup faciẽ abyssi: & spũs dñi ferebatur sup aq̃s. ꝓ quo he.le. sup faciẽ aquarũ. & in eo.4. & cõcidit vult9 eius. & in eo. & cur cõcidit facies tua. & in eo.32. vidi dñm facie ad faciẽ. & in eo.33. Sic enĩ vidi faciẽ tuã: quasi viderim vultũ dei. Exo.33. loq̃batur dñs ad moysen facie ad faciẽ. & in eodẽ. Nõ poteris videre faciẽ mea. Nu.6. Cõuertat dñs vultũ suũ ad te. Deut.4. eduxitq̃ te p̃cedẽs. ꝓ q̃ he.le. Et eduxit te in facie sua. i. in presentia sua. Et est sensus sicut in lr̃a n r̃a. 2. Reg.2. & leuare nõ potero faciẽ meã. Et in eo.11. Ponite vriã exaduerso belli. Pro quo he.le. Ponite vriã exaduerso faciei belli. i. in prima acie belli. p̃s.33 Et facies vre nõ cõfundentur. Prouer.25. Et facies tristis linguã detrahẽtẽ. & in eo.28. qui cognoscit ī iudicio faciẽ: nõ bene facit. Reperitur ẽt in ge.fe. Ezech.21. Quocũq̃ faciei tue est appetit9. & p̃ponitur ei lr̃a lámed & dr̃ לִפְנֵי lephanim siue לִפְנֵי Liphne. i. corã. ī cõspectu. ante. anteq̃. Abinitio. Gen̄.6. Corrupta est autem terra coram domino. & in eodẽ.10. Erat aũt robustus venator corã dño. & in eodem. 13. Ecce vniuersa terra coram te. Et in eo.24. & appositus est in cõspectu eius panis. & in eodem. 46. Misit aũt iacob iudam ante se. Ruth.4. Hic autem erat mos antiquitus in

פְּנוֹת
לִפְנוֹת
diluculũ.
פָּנִים
Facies.
Vultus
לִפְנִים
Coram.
incõspectu
Ante

israel.Pro quo hebrei legũt.Hoc autem erat ante.i.ab antiquo in israel.1.Reg.8.& egredietur ante nos.Nee.5.Duces autem primi qui fuerũt ante me.Iob.8.Et ante omnes herbas aresćit.p̃s.71.Ante solem p̃manet nomen eius. p̃s.101.

Initiũ. Initio tu dñe terrã fundasti.Prouer.17. Cum spoponderit pro amico suo.pro quo hebrei legunt. Cum spopõderit coram amico suo.siue ante amicum suũ. & in eodẽ.18. Ante

Anteq̃. anteq̃ conteratur exaltatur cor hominis:& anteq̃ glorificetur humiliatur.Malach.4. Anteq̃ veniat dies dñi. Significat etiã velut aut quasi.1.Reg.1. Ne reputes ancillam tuã quasi

Quasi Velut vnã de filiabus belial.Iob.4.Cõterẽtur velut a tinea.Scribitur etiam cum mẽ in principio & dicitur מִפְּנֵי Mipene.i.

מִפְּנֵי a facie.a cõspectu. Gen̄.3.Abscondit se adam & vxor eius a

A facie facie dñi. & in eodem.16. A facie sarai dñe mee ego fugio. & in eodem.35. Cum fugeret fratrẽ suum. Pro quo hebrei legunt.Cum fugeret a facie Esau fratris sui. Hiere.5.Et a facie mea non dolebitis. Est etiã redditiuũ rationis. Exo.19.

Eo quod. Eo quod descendisset dñs sup eũ in ignẽ. Scribitur etiã cũ

מִלִּפְנֵי lámed in principio & dr̃ מִלִּפְנִים Milephanim.siue

A facie de ꝓspectu De vultu Miliphne.i.a facie. de vultu.de cõspectu.ab ãte:siue ab anti quo.Gen̄.4.Egressusq̃ cain a facie dñi.Exo.35.Egressa ẽ oĩs multitudo filiorũ israel de cõspectu Moysi.p̃s.16.de vultu tuo iudiciũ meum ꝓdeat.p̃s.115. A facie dei mota est terra:a facie dei iacob.Ione.1.Vt fugeret in tharsis a facie dñi.

עַלִּפְנֵי Ante Coram. Et aliqñ preponitur ei dictio עַל Al.vel dictio אֶל El.& dr̃ עַלִּפְנֵי Aal pene.siue אֶלִּפְנֵי El pene.i.ad faciẽ.in faciẽ.in cõspectu.ante faciẽ .corã. Gen̄.11. Mortuꝰ est autẽ arã ante thare ꝓm suũ.i.viuẽte thare.& in eodẽ.25. Corã cunctis fratribus suis obiit.i.eis viuẽtibus. Exo.20. Nõ habebis deos alienos corã me . Nu.3. Functiq̃ sunt sacerdotio Eleazar & ithamar corã aaron patre suo. Deut.7.& reddẽs odiẽtibus se statim: ita vt d ispderet eos.pro quo he.le. & reddẽs odiẽ ti se in facie sua.i.in vita sua.& in eo.Protinus eis restituens quod merẽtur.Pro quo he.le. In faciem suã reddẽs ei. Iob.

In faciem 1.Nisi in faciem benedixerit tibi.& in eodem.6. Et prebete aurem & videte an mentiar. ꝓ quo hebrei legunt. Et in facie vr̃a si mẽtiar. & est sensus sicut in littera nr̃a. & in eodẽ. 21.Quis arguet corã eo vias eius. Item פָּנִים Panim.i.intus siue interiꝰ.Ezech.2.Qui erat scriptus intus & foris.Potest etiã legi ante & retro. Scribitur etiã cum he ĩ fine & dicitur

פָּנִים Intus. פְּנִימָה Penima. 3.Reg.6.& cedro oĩs domus intrinsecus vestiebatur.p̃s44. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Et

פְּנִימָה Intrinsecꝰ Ebintus inde פְּנִימִי Penimi.i.interior. Ezech.40. Et ītroduxit me

פְּנִימִי Interior in atrium interius. & in eodẽ.41. Vsq̃ ad domũ interiorẽ. Et in eodem. Intrinsecus & forinsecus.& in genere feminino פְּנִימִית Penimith. vt in eodem. 44.Cum ingredientur

פְּנִימִית Interius portam atrii interioris.Et in plurali פְּנִימִים Penimim.siue

פְּנִימִים Interiores Interius פְּנִימִיּוֹת Penimioth.1.Paralipo.28. Et cellariorum eius interiorum.2.Paralipo.4. Et ostia celabit tẽpli interioris.ꝓ quo hebrei legunt.Et ostia eius interiora.Et aliquãdo scribitur cum lámed in principio & dicitur לִפְנַי Liphnai.3.

לִפְנַי Reg.6.Porro quadragĩta cubitorum erat ipsum tẽplũ preforibus oraculi.Pro quo hebrei legunt.Porro quadraginta

Interius. מִלִּפְנִים cubitorum erat domus : hoc est tẽplum interius. Scribitur etiã cũ mẽ in principio & dicitur מִלִּפְנִים Miliphnim.vt in

ab intus. פָּנִים eodẽ.Quasi ꝓminentes de pariete:et egredientes.pro q̃ hebrei legunt. Ab intrinseco & foris.s.egrediẽtes. Et quia ira ostẽditur in facie:ideo ponitur פָּנִים Panim.i.facies pro ira.

Ira. Facies Gen̄.32.Dixit enĩ placabo illũ muneribus . pro quo he.le. Dixit enim placabo irã eius munere. Leuit.20. Ponã faciẽ meã sup hominẽ illum.i.ponã iram meã. Iob.9. Cõmuto faciem meã.pro quo he.le.Relinquã faciem meã.i.iram vel indignationẽ meã.p̃s.33. Vultus autẽ dñi sup facientes ma

la.Hiere.3. Nõ auertam faciem meã a vobis.pro quo he.le. Non ĩmittam iram meã in vobis.Threñ.4.facies dñi diuisit eos.i.ira dñi. Item פִּנָּה Pinna.i.parare.ꝑparare.expurga

פִּנָּה preparare. re.Gen̄.24.Preparaui domũ & locũ camelis tuis.Esa.40. Parare Parate viam dñi. & in eo.57.Declinate de semita.pro quo he.le.preparate siue expurgate semitã.i.lapides ab ea tollite.vnde sequitur auferte offendicula de via populi mei.potest etiã significare declinare sicut est in littera nr̃a : vt supra dictum est.& in eodem.62. Preparate viã populo. Soph.3.

expurgare Auertit inimicos tuos.ꝓ quo hebrei legũt. Expurgauit inimicos tuos . i.abstulit eos de terra tua. Potest etiã significare auertere sicut est in littera nr̃a: vt supra dictum est. Item

פִּנָּה Angulus. פִּנָּה Pinna.i.angulus. Nee.3.vsq̃ ad flexuram & vsq̃ ad angulum.& in eodem.Et contra cenaculum anguli. Hiere.31. Vsq̃ ad portam anguli.de quo vide supra in dictiõe פֶּן pen.

פִּנֵּק Delicate nutrire. פִּנֵּק Panac..ĩ deliciis nutrire.seu delicate nutrire.Prouer. 29.Qui delicate nutrit a puericia seruũ suũ . & solum ĩuenitur in predicto loco.

פְּס Artículus Particula פְּס Pas:siue פִּסָּה pisa.fragmẽtum.particula.Dañ.5. Et rex aspiciebat articulos manus scribẽtis.pro quo hebrei legunt.Et rex aspiciebat particulã seu fragmentũ manus scribentis.Et in eo.Idcirco ab eo missus est artículꝰ manus.Et

פְּסִים polymita. in plurali פְּסִים pasim.Gen̄.37.Fecitq̃ ei tunicã polymitã. ideſt ex multis fragmentis seu pitaciis diuersorum colorũ siue ex multis filis diuersorum colorum contexta.nam polymita est dictio composita a poly quod grece signãt multum:& mitos filum seu licium.Ponitur etiam pro talari. 2.

Talaris. Regum.13.que induta erat talari tunica . & inde פִּסָּה Pisa.

פִּסָּה Fragmẽtũ ideſt fragmentum vel placenta aut placentula. p̃s. 71.Erit firmamentũ in terra in sũmis montiũ.pro quo he.le . Erit fragmentum vel placentula tritici in terra. Et beatus hiero. in psal.iuxta he.ve.transtulit.erit memoriale triticũ ĩ terra.

פָּסַס Diminui פָּסַס pasas.finire.deficere.diminui. & scribitur cũ simplici sámach.p̃s.11. Quoniã diminute sunt veritates a filiis hoĩm. Et aliqui hebrei dicunt quod inde deriuatur dictio פְּס pas.siue פִּסָּה pisa.ideſt fragmentum seu partícula. De quo dictum est in dictione precedenti.

פָּסַג Distribuere Exaltare. פָּסַג pasag.distribuere.secundum trauslationem nr̃am.p̃s. 47.Distribuite domos eiꝰ.hebrei vero dicũt q̃ signãt exaltare seu munire:& quod deriuatur a dictiõe פִּסְגָּה phasga.quod est locus altus & munitus. Deut.3. Ascende cacumen phasge.

פָּסַח Clauduꝫ fieri. claudicare פָּסַח pasach.claudicare.claudũ fieri.trãsilire.trãsire.2.Reg. 4.Cecidit & claudꝰ effectꝰ est.3.Reg.18.Vsq̃ quo claudicatis in duas partes.& inde פִּסֵּחַ pisćach. ideſt claudus. Leuit.21. Si cecus fuerit: si claudus. 2.Reg. 9.Claudus vtroq̃ pede.Esa.35.Tunc saliet sicut ceruus claudus. & in plurali

פִּסֵּחַ Claudus פִּסְחִים pischim.2.Reg.5.nisi abstuleris cecos & claudos. Esa.33.claudi diripiẽt rapinã.Signãt ẽt p̃dicta dictio trãsilire

פִּסְחִים claudi. trãscendeꝛ Transire Trãsilire vl trãscẽdere.Exo.12.trãscẽdet ostiũ domꝰ.& ĩ eo. & videbo sanguinẽ & trãsibo vos.i.trãsiliã.3.Reg.18.Trãsiliebãtq̃ altare qđ fecerãt.Esa.31.trãsiẽs & saluãs.& ide פֶּסַח pésach i.trãsitꝰ.eo qđ trãsiliuit domos israelitarũ.Exo.12. victima trãsitꝰ dñi est.qñ trãsiuit sup domos filiorum israel: vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.

פֶּסַח Transitus פָּסַל pasal.dolare.p̃scindere.sculpere.Exo.34.p̃cideait tibi duas tabulas lapideas.& in eo.Excidit ergo duas tabulas lapideas.Deut.10.dola tibi duas tabulas lapideas .& ĩ eo.Cũq̃ dolasset duas tabulas lapideas.& inde פֶּסֶל pésel. ideſt idolum .sculptile . Leuit.29. Non facietis vobis idolum & sculptile.Esa.40.Nũquid sculptile conflabit faber. & in eo.Quõ statuat simulachrũ qđ nõ moueatur Et in eo. 42.Cõfundantur confusione qui confidũt in sculptile . Et

פָּסַל Precindere Excidere Dolare פֶּסֶל Idoluꝫ

in eo.44. Plaste idoli omnes nihil sunt. Et in eodē. Quis formauit deum: & sculptile formauit. & in eodem.45. Qui leuant lignum sculpture sue. Et in plurali. פְּסִילִים Pesilim. Deut.7. Sculptilia eorū igne comburite. Iudi.3. Et pertransiuit locum idolorum vnde reuersus fuerat. ps.77. Et in sculptilibus suis ad emulationē eū ꝓuocauerunt. Esa.4. Et laudem meam sculptilibus.

sculptura. פְּסִילִים sculptilia. Idola

פְּסַנְתְּרִין Psalteriū

פְּסַנְתְּרִין Pesantherin. in lingua chaldaica signāt instrumentum musicum. pro q̄ beatus hiero. trāstulit. psalteriū. Dañ.3. Et cithare & psalterii & symphonie.

פָּעָה Clamare

אֶפְעֶה Vipera

פָּעָה Paa. clamare. ingemiscere. Esa.44. Sicut parturiēs loquar. Pro quo hebrei legunt. Sicut parturiens clamabo seu vociferabo. & inde אֶפְעֶה Ephee. quod signāt serpentis genus. Pro quo beatus hieronymus transtulit viperam. Esa.30. vipera & regulus volans.

פָּעַל Operari

פָּעַל Paal. operari. facere. Iob.35. Si peccaueris: quid ei nocebis. Pro quo he.le. Si peccaueris quid operaberis cōtra eū. Et est sensus sicut in lra nra. Esa.41. quis hec opatus est & fecit. & in eodem.44. Et operatus est in brachio fortitudinis sue. Et in eo. De reliquo autē operatus est deum. Mich.2. Et operamini malum in cubilibus vestris. Et inde

פֹּעַל Opus

פֹּעַל Poal. idest opus. Ps.9. In ope manuū suarū cōprehensus est peccator. Hiere.22. Et mercedem non reddet ei. Pro quo he.le. & opus suū. i. mercedē operis sui nō reddet ei. & in plurali פְּעָלִים Pealim.2. Reg.23. Banaias filius ioiade viri fortissimi magnorum operū. & in ge.fe. פְּעֻלָה peula. seu

פְּעָלִים opera

פְּעֻלָה Opus

פְּעֻלַת Opera.

פְּעֻלַת Peulath. Leuit.19. Non morabitur opus mercenarii apud te. Esa.40. Et opus illius coram illo. & in plu. פְּעֻלוֹת Peuloth. ps.16. Vt non loquatur os meum opera hominū. scribitur etiam cū mem in principio & dicitur מִפְעֲלוֹת Miphaaloth. ps.45. Venite & videte opera dñi.

מִפְעֲלוֹת Opera

פְּעַם Perterrere

פְּעַם Paam. terrere. perterrere. pulsare. Genē.41. Et facto mane pauore pterritus. Pro quo hebrei legunt. & perterritus est spiritus eius. Iudi.13. Cepitq̄ spūs dñi esse cū eo. pro quo he.le. Cepitq̄ spiritus domini pulsare eū siue expergefacere eum. Dañ.2. Et conterritus est spiritus eius. Item פַּעַם paam. i. vicis. vna vice. semel. nunc. Genē.2. Hoc nunc os ex ossibus meis. Potest et legi sic. hac vice os ex ossibus meis. Et in eo.18. obsecro domine ne irascaris si loquar adhuc semel. Iudi.16. Et redde mihi nunc fortitudinem pristinam. 2. Reg.17. Non est bonū consiliū quod dedit achitophel hac vice. Prouer.7. Nunc foris nūc i plateis Et in plu. פְּעָמִים peamim. Genē.33. & adorauit ꝓnus i terra septies. i. septem vicibus. Leuit.4. Asperget septies. Numer.14. Et tentauerunt me iam per decē vices. Ezech.41. Latera autem: latus ad latus bis trigīta triū. pro quo he.le. Lat9 ad latus trigīta & tribus vicib9. & in numero duali פַּעֲמַיִם Paamaim. i. duabus vicibus seu bis. Genē.27. & supplātauit me en altera vice. i. bis. & in eo.43. Si nō intercessissēt dilatio: iam vice altera venissemus. Nu.20. Cūq̄ eleuasset moyses manū ꝓcutiēs virga bis silicē. & inde dicūt aliqui q̄ deriuatur verbū פָּעַם Paam. Iudi.13. Cepitq̄ spūs dñi esse cū eo. i. hac prima vice cepit eē cū eo. de quo supra dictū est. ponitur etiā פַּעַם Paam ꝓ tūc tēporis. Esa.41. Eū qui cudebat tūc tpis. Hebrei vero dicūt q̄ signāt malleū. vñ in p̄dicto loco ipsi legunt. Eū qui cudebat malleo. Itē פַּעַם Paam. i. uestigiū seu plāta pedis. & solū inuenitur in nu.plu. s. פְּעָמִים peamim. Iudi.5. quare tardauerūt pedes quadrigarum illius. ps.16. Vt non moueātur vestigia mea. ps.73. Leua manus tuas in supbiā eorū in finē. pro q̄ btūs hiero. in ps. iuxta he. ve. trāstulit. Sublimitas pedū tuorū dissipata est vsq̄ in finē Prouer.29. rete expādit gressibus ei9. Cāti.7. quā pulchri sunt gressus tui i calciamētis: Esa.26. Pes pauperis: gressus egenorū. ponitur et ꝓ angulis. Exo.25. quos pones p q̄ttuor arce angulos. & ponitur ibi פַּעֲמוֹת paamoth in ge.fe. Itē פַּעֲמֹן Paamon. i. tintinabulū. Exo.28. Mixtis in medio tintinabulis: ita vt tintinabulū sit aureū & malum punicū: rursumq̄ tintinabulū aliud aureū. Vbi ponitur tā in singulari q̄ in plurali.

פְּעָמִים Vices

פַּעֲמַיִם Bis

פַּעַם Vicis

פַּעַם Tunc tpis

פַּעַם Malleus.

פַּעַם

פְּעָמִים Pedes vestigia

Gressus

Angulī פַּעֲמוֹת

פַּעֲמֹן tintinabulū

פַּעֲנֵחַ Mundus

צָפְנַת פַּעְנֵחַ Absconditorū reptor

פָּעַר Aperire.

פֶּצַח aperire

ꝓmittere Redimere Eripere

פָּצַח Cantare.

Laudere Cōfringere

פָּצַל decorticare

פָּצַם dirūpere

פָּצַע vulnerare.

פֶּצַע vulnus

פָּצוּעַ Eunuch9.

פָּצַר Cōpellere Vim facere Cogere

פְּצִירָה Retusum.

פָּקַד visitare

פַּעֲנֵחַ Paaneach. mūdus: seu orbis: secundū trāslationē nostrā. & est vocabūlū egyptiacū: & solū inuenitur. Genē.41. Vbi dr & vocauit eū lingua egyptiaca saluatorē mūdi. vbi ponitur צָפְנַת פַּעְנֵחַ Saphnath paaneach. & dicunt aliqui hebrei q̄ signāt absconditorū reptorē. vñ btūs hiero. in libro de hebraicis questionibus sup predicto loco sic ait Licet hebraice hoc nomē צָפְנַת פַּעְנֵחַ Saphnath Paaneach. absconditorū repertorē sonet. tamen quia ab egyptio ponitur ipsius lingue debet habere rationē. interp̄tatur ergo sermone egyptio saluator mundi: eo q̄ orbē terre ab īmīnēte famis excidio liberauerit. hec hieronymus.

פָּעַר Paar. apire. s. os. hiare. Iob.16. aperuerūt sup me ora eorū. & in eo.29. & os suū apiebant q̄si ad ībrē seroti nū. ps.118. Os meū apui. Esa.5. Et aperuit os suū.

פֶּצַח Pasa. aperire. liberare. eruere. Iudi.11. Aperui enim os meum ad dñm. Iob.35. Ergo Iob frustra aperit os suū. ps.65. Que distinxerunt labia mea. pro quo btūs hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. que promiserūt labia mea. i. pro quibus apta sunt labia mea. Esa.10. & nō fuit qui moueret pēnam & aperiret os. Ezech.2. Aperi os tuū & come de. Signāt et redimere vel eripere. Ps.143. qui redemisti dauid seruū tuū. & in eo. Eripe me & erue me.

פָּצַח Pasach. cantare. gaudere. iubilare. vociferari. confringere. ps.97. Cātate & exultate & psallite. Esa.14. Gauisa est: & exultauit. Et in eo.54. Decanta laudē & hinni q̄ nō pariebas. & in eo.55. Montes & colles cantabūt corā vobis laudē. signt et cōfrīgere. Mich.3. & ossa eorū cōfregert.

פָּצַל Pasal. decorticare. Genē.3. Ex parte decorticauit eas: detractisq̄ corticibus. vbi ponitur verbū & nomē ab eo derīnatū. & in eo. quas decorticauit.

פָּצַם Pasam. Rūpere. dirūpere. Ps.59. cōmouisti terrā: & cōturbasti eā. pro quo btūs hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. Dirupisti eā. & solū inuenitur ī p̄dicto loco.

פָּצַע Pasaa. vulnerare. cōterere. 3. Reg.20. qui ꝓcussit eū: & vulnerauit. Canti.5. Percusserunt me: vulnerauerunt me. & inde פֶּצַע pesaa. i. vulnus. Exo.21. vulnus pro vulnere. & inde פָּצוּעַ pasūach. i. ille qui habet attritos testiculos. Deu.25. nō ītrabit eunuch9 attritis vl āputatis testiculis.

פָּצַר Pasar. cōpellere. cogere. vim facere. perfidū eē. Genē.19. cōpulit illos oppido. & in eo. vimq̄ faciebāt loth vehemētissime. Iudi.19. Et nihilomin9 obnixe eum socer tenuit. ꝓ quo he.le. cōpulit siue coegit eū socer ei9. 4. Reg.2. Coegerūtq̄ eū donec erubescceret. & in eo.5. cūq̄ vim faceret: penitus nō acquieuit. & inde פְּצִירָה pesira. ꝓ q̄ btūs hiero. trāstulit. retusum. i. Reg.15. Retuse itaq̄ erāt acies vomerū. Hebrei vero dicūt q̄ signāt limā ferreā q̄ habet ora multa. na iugitur cū dictiōe פִּים pim: que significat ora.

פָּקַד visitare

פָּקַד Pacad. visitare. requirere. censere. numerare. statuere constituere. preficere. p̄fectum esse. p̄cipere. deesse. defficere. Genē.21. Visitauit aūt dñs saram. Exo.3. Visitās visitaui vos. Et in eodē.32. Ego autē in die vltiōis mee visitabo & hoc peccatū eorū. pro quo he.le. & in die visitationis mee: & visitabo super eos peccatū eorū. Et in eodē.34. Qui reddis iniquitatē patrū filiis ac nepotib9 eorū. pro quo he.le. visitans iniquitatē patrum super filios & filios filiorum Leuit.18. Cuius ego scelera visitabo. & in eodem.26. Visitabo vos velociter in egestate. Nu.14. Qui visitas peccata

Uisere. patrū in filios. Iudi.15. Venit ergo samson inuisere volēs vxorē suam.pro quo he.le.Et visitauit samson vxorem suā 1.Reg.14.Requirite & videte quis abierit ex nobis.i.visita te.& in eodē.17.Et fratres tuos visitabis.& in eo.20. Et req Requirere. reris: requiretur em̄ sessio tua.2. Reg.3. Et tu requisisti in me quod argueres pro muliere hodie. Iob.7. Et visitas eū diluculo.& in eodē.35.Nunc enī non infert furorē suū.Pro quo he.le. Nunc enim qm̄ non visitat siue nō statuit furorē suū.p̄s.8.Aut filio hominis quoniā visitas eum.p̄s.64.Visitasti terrā & inebriasti eā.p̄s.88.Visitabo in virga iniquitates eorum.Esa.27.Visitabit dn̄s in gladio suo duro & grā di.& in eodem.Ne forte visitetur contra eam. Potest etiam legi.Ne forte deficiāt folia eius.& in eo.34.Alter alterū nō quesiuit.Hiere.6.Hec est ciuitas visitatiōis. Pro quo he.le. Hec est ciuitas que visitata est.& in eo.32.Et ibi erit donec פְּקוּדָה visitem eū.Et inde פְּקוּדָה Pecuda.i. visitatio. Nu.19.Et visitauerit eos plaga: qua & ceteri visitari solent.pro quo he. Visitatio le. Et visitatione omniū hoim visitabitur super eos:& ē sē sus sicut in littera nostra.Iob.10.Et visitatio tua custodiuit spūm meū.Esa.10.quid facietis in die visitationis.Et in eo. 15. Secundū magnitudinē operis:& visitatio eorū. & in eo. 60.& ponā visitationē tuā pacē.Hiere.6. In tpe visitatio nis sue corruent. Osee.9.Appropinquauerunt dies visita tionis.& in plu.פְּקֻדוֹת pecudoth.Ezech.9.Appropinqua visitatiōes uerunt visitationes vrbis. Ponitur etiā pro custodia vel pfe Custodia. ctura.Nu.3.Erunt sub custodia eorū tabule tabernaculi.4.. Reg.11.Et posuit sacerdos custodias in domo dn̄i.2.Paralipo.34. Vt deferrent arcā corā rege. ꝑ quo he.le. vt deferrent arcā ad visitationē regis.i.vt rex eā visitaret & requireret.Hiere.37.Erat ibi custos porte per vices. ꝑ quo hebrei prefectura legunt.Habens custodias vel prefecturas. & in eodem.52. Et posuit eū in domo carceris.i.in domo custodie. Pōtur etiā ꝑ episcopatu.p̄s.108.Et episcopatū eius accipiat alter. Item פָּקַד pacad.i.numerare.cōputare.censere. recensere. Recēsere Exo.30. Et non erit plaga in eis cū fuerint recensiti. Et in eo.38. Hec sunt instrumenta tabernaculi que enumerata sunt. Pro quo he.le. He sunt numerationes seu computus enumerat. tabernaculi testimonii que enumerata sūt. Vbi ponitur no numerare. men & verbū ab eo deriuatū.Nu.1. Numerabitis eos per turmas suas.& in eodē. Hi sunt quos numerauerūt moyses & Aarō.& in eo.Leuite aūt in tribubus familiarū suarum nō sunt numerati cum eis.& in eodē.2.Vniuersi qui in castris Iude annumerati sunt.& in eo.3.Numera filios leui.& in eodem.Numerauit eos moyses vt preceperat dn̄s. Iudi. 20.Inuentiq; sunt vigintiquinq; millia de beniamin edu cētium gladium:preter habitatores gabaa qui septingenti erāt viri fortissimi:Pro quo hebrei legūt.Et numerati sunt seu recensiti sunt filii beniamin in die illa de ciuitatibus:vi ginti quiq; millia educētium gladiū:preter habitatores ga baa qui numerati sunt septingenti viri iuuenes.& in eo.vi rorum quoq; israel absq; filiis Beniamin inuenti sunt.i.re censiti sunt quadringenta millia. & in eo.21.Eo quoq; tpe cum essent in silo:nullus ex eis ibi reptus est. Pro quo he. legunt.Et recēsitus est populus:& ecce nullus erat ibi de ha bitatoribus iabes galaad.1.Reg.13.Et recensuit saul popu lum.& in eodē.15. Et recēsuit eos quasi agnos.1.Paralipo. Cōputare. 23.in vna familia vnaq; domo computati sunt.Signat etiā constituere vel statuere:aut preficere seu prefectū esse.Geñ. 39.A quo prepositus oīb?:gubernabat prepositam sibi do Cōstituere mū.ꝑ quo he.le. Et constituit eū siue prepositum cum super domum suam.Et in eodē.4..at custos carceris tradidit eos ioseph.pro quo he.le.Et prefectum fecit seu constituit prin ceps militū ioseph cum eis.i.p̄posuit ioseph eis ī custodia Nu.1.Sed constitues eos super tabernaculum testimonii.& in eodē.3.Aaron autē & filios eius constitues super cultum sacerdotii.& in eodē.17.Prouideat dn̄s de? spirituū omnis carnis hominē:qui sit super multitudinē hanc.i.constituat Deut.20.Vnus quisq; suos ad bellandū cuneos preparabit. Pro quo hebrei legunt.Et constituent duces exercitus in ca pite populi. Ios.10. Et ponite viros industrios qui clausos custodiāt.i.cōstituite.1.Reg.29.& sedeat in loco suo in quo constituisti eū.3.Reg.11. Cōstituerat eum prefectum sup tri buta domus ioseph.4. Reg.25. Et prefecit godoliā filium Preficere prepōnere ahichā,& in eo.Quod constituisset rex babylonis godoliā. 1.Paralip.26.prepositi aūt eos dauid rex rubenitis & gadi tis.i.prefecit.2.Paralipo.24.Qui preerāt operariis in do mo dn̄i.i.prefecti vel prepositi erant.Nee.7. Et censui ia nitores & cantores & leuitas.pro quo hebrei legūt. & cōsti tuti sunt ianitores & cantores. & in eodē.12. Recensuerunt quoq; in die illa viros super gazophylacia.Iob.34. Quē constituit alium sup terrā.p̄s.108.Constitue sup eum pecca torem.Hiere.1.Ecce cōstitui te hodie sup gentes & sup re gna.& in eodē.51.Numerate contra eā taphsar.pro quo he brei legūt.cōstituite super eā taphsar.i.principē seu ducem exercitus.Et inde פָּקִיד Pachid.i.prefectus.prepositus.4. פָּקִיד Reg.25.Qui erat prefectus super bellatores.2. Paralipo. prefectus. 24.Et quē primus sacerdos cōstituerat. Pro quo he.le. Et prepositus seu prefectus sacerdos primus.& in plu.פְּקִידִים Prepōsit? פְּקִידִים Pechidim.Geñ.41. Qui cōstituat prepositos per cūctas re Prepositi giones. Ester.2.Et mittantur qui considerēt per vniuersas prouincias.Pro quo hebrei legunt. Et cōstituat siue prepo nat rex prepositos per vniuersas prouincias.Signāt ēt pre dicta dictio reponere vel comēdare aliquid in aliquo loco aut alicui.4.Reg.5. Tulit de manu eorū & reposuit in do Reponere mo.Esa.10. Apud machmas comēdauit vasa sua.i.reposuit cōmēdare. Hiere.36.Porro volumen cōmendauerunt in gazophyla cio.& in eo.37.vt traderetur hieremias in vestibulū carce ris.Pro quo he.le. Et cōmēdauit vl' reposuit hieremiam in vestibulo carceris.& inde פִּקָּדוֹן pichadon.idest depositum פִּקָּדוֹן siue repositum· Geñ.41. Et p̄paretur future septē annorū depositū. sami.pro quo he.le.Et erit cibus in depositū seu repositum terre septē annis famis. Leuit.6.Et negauerit proximo suo depositū. Item פָּקַד Pachad.i.precipe.impare. Esdre.1. Et פָּקַד ipse precepit mihi vt edificarē ei domū.Esa.13. Dn̄s exerci Precipere. tuū precepit militie belli.& inde פְּקוּדִים picudim siue פְּקוּדִים פְּקוּדִי Picude.i.precepta siue mandata.p̄s.18.Iustitie dn̄i recte le Precepta tificātes cor.pro quo btūs hiero.in ps.iuxta he.ve.trāstulit Precepta dn̄i recta letificantia cor.p̄s.118.Tu mandasti mā Mandata data tua custodiri nimis.& in eodē. In mādatis tuis exerce bor.& inde מִפְקָד Miphcad.i.preceptum seu imperium.2. מִפְקָד Paralip.31.Ex imperio ezechie regis.Ponitur ēt pro loco Imperiū loc? sepat? separato.Ezech.34.& cōbures eū in separato loco dom?. Potest etiam legi sic. & cōbures eum secundū ritū domus. Signāt ēt predicta dictio deficere vel deesse: & tunc poni tur in voce passiua. Nu.31. Et neq; vnus quidem defuit.1. Deesse Reg.25.Nec aliqn̄ defuit quicq; eis.2. Reg.2. & defuerunt de seruis dauid decem & nouē viri.3.Reg.20.Qui si lapsus fuerit:erit aīa tua pro aīa eius. pro quo he.le. Si defuerit. Esa.38.Quesiui residuum annorum meorum.pro quo he Deficere brei legunt.Defeci siue defui residuo.idest in residuo an norū meorū.Potest etiā legi sicut est in littera nr̄a.secundū primā signationē.Hiere.23.Nō pauebunt:& nullus q̄retur ex nūero.ꝑ quo he.le. nō pauebūt: & non deficient.Item. פְּקוֹד Pecod.nomē ꝑpriū gētis vel ꝑuincie:secundū hebre פְּקוֹד os. ꝑ q̄ btūs hiero.trāstulit nobiles.Ezech.23.filios baby nobiles lonis & vniuersos chaldeos:nobiles tyrānosq; & principes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

פָּקַח Pacach. apire. Geñ. 3. apientur oculi vŕi. Et in eo. & apti sunt oculi amborum. Et in eo. 21. Aperuitq; oculos eius deus. 4. Reg. 4. Apuitq; oculos suos. Et in eo. 6. Domine api oculos pueri huius. Iob. 14. Et dignum ducis sup huiuscemodi apire oculos tuos. Ps. 145. Dñs illumĩat cecos. p quo he.le. dominus apit cecos. i. apit oculos eorũ. Esa. 35. Tũc apientur oculi cecorũ. & in eo. 42. vt apias oculos cecorũ. Et in eo. Qui apertas habes aures nõne audi es. Hiere. 32. Cuius oculi aperti sunt super vias filiorũ adã.

Aperire.

פִּקֵּחַ Zach. 12. & sup domũ iuda apiam oculos meos. & inde פִּקֵּחַ Pichéach. i. vidẽs siue ille qui habet oculos aptos: vel prudens. Exo. 4. Videntẽ & cecũ. & in eo. 23. Nec accipias munera: que ẽt excecãt prudẽtes. i. vidẽtes. & inde פְּקַחְקוֹחַ pecachcóach. cũ duplici cof & cũ duplici cheth. i. apertio. Esa. 61. Et clausis aptionẽ. & aliqui hebrei dicunt q̃ sunt due dictiones: & legunt sic. & clausis aptionem carceris.

Videns Prudens. פְּקַחְקוֹחַ

Apertio

פְּקֵעַ Pacũa. colocynthis. genus herbe amarissime. & solũ ĩ uenitur in nu. plu. ſ. פְּקָעוֹת pecuoth. 4. Reg. 4. Et collegit ex ea colocynthidas. Et dicunt hebrei q̃ signãt cucumeres siluestres venenosos atq; mortiferos. Signãt ẽt sculpturas similes herbe p̃dicte. 3. Regum. 7. Et sculptura subter labium circuibat illud.

פְּקָעוֹת Colocynthide. sculpture

פַּר Par. taurus. vitulus. Exo. 29. Tolle vitulum de armẽto. Leuit. 4. Offeret p̃ peccato suo vitulũ ĩmaculatũ dño. Iudi. 6. Tolle taurũ pris tui: & alterum taurum annorũ septẽ. Et in plu. פָּרִים parim. Exo. 24. ĩmolauerũt victimas pacificas dño vitulos. Nu. 28. offeretis holocaustũ domino vitulos de armẽto duos. p̃s. 21. Circũdederunt me vituli multi. Esa. 34. & tauri cum potentibus. & in gñe femininoפָּרָה Para. i. vitula seu vacca. Nu. 19. vt adducãt ad te vaccã ruffã. Esa. 11. vitulus & vrsus pascentur. p̃ quo he.le. Vitula & vrsus pascentur. Et in plu. פָּרוֹת paroth. Amos. 4. Audite verbum domini vacce pingues.

Vitulus. Taurus. פָּרִים Vituli

Vacca Vitula. פָּרָה

vacce פָּרוֹת

פָּרָר Parur. olla. cacabus. & scribitur cũ vau in secunda syllaba. Nu. 11. Coquẽs in olla. 1. Reg. 2. Aut in ollã siue ĩ cacabũ. Scribitur ẽt cũ aleph in prĩa syllaba. Ioel. 2. oẽs vultus redigentur in ollã. i. redigentur in nigredinẽ sicut olla.

Olla Cacabus

פֶּרֶא Pére. onager. fer? . silueſtris. Geñ. 16. Hic erit fer? hõ. ídest síluestris sicut onager. Iob. 6. nunquid rugiet onager cũ habuerit herbã. Osee. 8. Onager solitarius sibi ephraim. & aliqñ scribitur cũ he in fine loco aleph. Hiere. 2 Onager assuetus in solitudine. & in plu. פְּרָאִים peraim. Iob 24. Alii quasi onagri in deserto. p̃s. 103. Expectabũt onagri in siti sua. Item פָּרָא para. i. diuidere. Osee. 13. Quia ipse inter fratres diuidet. ídest faciet eos habitare solitarios sicut onagri in solitudine.

Ferus Onager. פְּרָאִים Onagri.

פָּרָא Diuidere

פָּרַד Parad. diuidere. separare. recedere. dispergere. Geñ. 10. Ab his diuise sunt gentes in terra post diluuiũ. Et ĩ eo. 13. Recede a me obsecro. i. diuidere vel separare a me. & in eodem. 25. Et duo populi de ventre tuo diuidentur. Et in eodem. 30. Diuisitq; gregem iacob. Deut. 32. Quãdo separabat filios Adam. Iudi. 4. Haber autem cineus recesserat quondam a ceteris cineis. i. diuisus fuerat. Ruth. 1. Si nõ sola mors me & te separauerit. Iob. 4. Et catuli leonũ dissĩpati sunt. ídest diuisi vel separati sunt: aut dispersi sunt. Ps. 21. Et dispersa sunt oĩa ossa mea. Prouer. 17. qui altero sermone repetit separat federatos. Et in eo. 18. Occasionẽ querit qui vult recedere ab amico. Ezech. 1. Et penne eorũ extente desuper. ídest separate vel diuise erant. Osee. 4. quoniam ipsi cum meretricibus conuersabantur. pro quo hebrei legunt. Q noniam ipsi cum meretricibus separabantur. & inde פֶּרֶד pered. ídest mulus ex equa & asino gñatus. eo quod tale animal non potest generare. & est quasi sepa-

Diuidere. Recedere

Separare

Dispgere

פֶּרֶד

ratus & solus. 2. Regum. 13. Ascenderunt singuli super mulas suas. Pro quo hebrei legunt Ascenderunt vnusquisq; super mulum suum. Et in eo. 18. Accidit autem vt occurreret Absalon seruis dauid sedens mulo: cumq; ingressus fuisset mulus. p̃s. 31. nolite fieri sicut equus & mulus. & in plurali פְּרָדִים peradim. Esa. 66. In mulis & in carrucis. & in genere femininoפִּרְדָּה pirda. ídest mula. 3. Reg. 1. Et imponite salomonẽ filium meum super mulam meam. Et in eo. Et ĩ posuerunt salomonem super mulam. Et in plu. פִּרְדוֹת pirdoth siue פְּרֻדוֹת perudoth. pro quo beatus hiero. transtulit iumenta. Ioel. 1. computruerunt iumenta in stercore suo. hebrei tamen secundũ primam significationẽ dicunt q̃ significat grana seminis dispersa vel disseminata sub terra. vnde in predicto loco ipsi legunt. Computruerũt disseminata sub glebis suis.

Mulus

פְּרָדִים Muli.

פִּרְדָּה mula

פִּרְדוֹת Jumẽta

פַּרְדֵּס Pardes. paradisus. hortus. pomerium. vnde licet paradisus sit dictio greca & significet idem qđ hortus tamen ab hebreo traxit originẽ. Canti. 4. paradisus malorũ punicorũ. Ponitur etiam pro saltu vel silua. Nec. 2. Ad asaph custodem saltus regis. & in plurali. פַּרְדֵּסִים pardesim Eccl's. 2. feci hortos & pomeria.

paradisus.

Saltus פַּרְדֵּסִים Pomeria

פָּרָה Para. crescere. augere. fructificare. Geñ. 1. Crescite & multiplicamini. Et in eo. 17. Et multiplicabo te vehementer nimis. ídest crescere te faciam. Et in eodem. & augebo & multiplicabo eum valde. Et in eo. 26. Nunc dilatauit nos dñs & fecit crescere super terrã. Et in eo. 42. Crescere me fecit de? ĩ terra pauptatis mee. & ĩ eo. 49. filio? accrescens Ioseph. Ps. 104. Et auxit populum suum vehementer. Ps. 127. vxor tua sicut vitis abundãs. i. fructificãs. Esa. 11. Et flos de radice eius ascendet. ídest crescet seu fructificabit. Ezech. 9. fructus & frondes eius creuerunt ex aquis. & inde פְּרִי peri. ídest fructus Geñ. 1. Lignũ ꝑomiferũ faciens fructũ. Leuit. 23. Et fructũ arboris pulcherrime. Deut. 28. Et benedictus fructus ventris tui. Ps. 1. quod fructũ suũ dabit in tpe suo. Ps. 57. Si vtiq; est fructus iusto. Ezech. 36. & fructũ vestrum afferatis populo meo. Amos. 9. Faciẽt hortos & comedent fructus eorũ. & inde dicunt hebrei q̃ deriuatur אֲפִרְיוֹן Apirion. ídest ferculũ a ferẽdo dictũ. seu carruca. Canti. 3. Ferculum fecit sibi rex salomõ de lignis líbani. & aliqui hebrei dicunt q̃ significat thalamum.

Crescere. Augere

fructificat.

פְּרִי Fructus.

אֲפִרְיוֹן Ferculus

פַּרְוַיִם Paruaím. nomẽ propriũ loci vnde ferebatur aurũ probatissimũ. 2. Paralip. 3. Porro aurũ erat probatissimũ. pro quo he.le. Et aurũ erat aurũ pharuaím. & solũ inuenitur in predicto loco.

Probatissimum. pharuaim

פַּרְוָרִים Paruarim. suburbana. & solũ reperitur in nu. plu. translatio nũa posuit pro nomine proprio. vt. 4 Reg. 23. Iuxta exhedram nathan melech cunuchi qui erat in pharurim. pro quo he.le. Qui erat in subvrbanis. i. qui erat prefectus in suburbanis ciuitatis.

suburbana

פֶּרֶז Peraz. Rus. vicus seu villa absq; muro. & solum ĩuenitur in numero plurali. ſ. פְּרָזוֹת perazoth. Ester. 9. Hi vero iudei qui in oppidis non muratis ac villis morabantur. Zach. 11. Absq; muro habitabitur ierusalem. ídest ĩ villis absq; muro. & inde פְּרָזִים perazim. i. hoĩes habitantes in villis absq; muro. Ester. 9. Hi vero iudei qui in oppidis nõ muratis morabũtur. ponitur etiam p̃ bellatoribus seu viris robustis & fortissimis. Abach. 3. Maledixisti sceptris eius capiti bellatorum eius. Scribitur etiam cum nun in fine & dicitur פְּרָזוֹן perazon. Iudi. 5. Cessauerunt fortes in israel. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. cessauerũt rura seu ville in israel. quia propter timorem inimicorum non audebant habitare nisi in vrbibus muratis. Et in eodẽ Et clementia in fortes israel.

Ville. פְּרָזִים

bellatores פְּרָזוֹן Fortes.

פַּרְזֶל Ferrus

פַּרְזֶל Parzel.siue פַּרְזֶלָא parzela.in lingua chaldaica significat ferrū. Dañ.2. Tibie aūt ferree.& in eodē. Quedam pars erat ferrea :quedam autem fictilis.& in eo .Quo modo ferrum comminuit & domat omnia.

פָּרַח Efflorere Oriri. Germinar.

פָּרַח Parach.florere.germinare.oriri.volare.Geñ.40.crescere paulatim in gēmas:& post floresvuas matureſcere.Leuit.13.Sin aūt efflorauerit diſcurrens lepra in cute.Et in eo.Plaga enim lepre orta eſt invlcere.Nu.17.quē ex his elegero germinabit virga eius.& in eo.Inuenit germinaſſe virgā Aaron in domo leui.Iob.14.Ad odorē aque germinabit.ps.71.orietur in diebus eius iuſtitia.ideſt germinabit ſiue florebit.ps.91.Iuſtus vt palma florebit.& in eo. In atriis domus dei nr̄i florebunt.Prouer.14.Tabernacula iuſtorū germinabūt.Canti.6.Si floruiſſent vinee. Eſa. 35.Et florebit quaſi liliū.& in eo. Germinās germinabit. Ezech.7.floruit virga:germinauit ſuperbia.Et in eo.17. Frondere feci lignū aridū.p quo he.le. Florere vel germinare feci lignū aridū.Abach.3.Ficus enim nō florebit. ponitur ēt pro turgere.Exo.9.Erūtq; in hoībus & iumentis vlcera & veſicce turgētes.& in eo.facta ſūt vlcera veſiccarū turgentiū.& inde פֶּרַח pérach .i.flos.liliū.Exo.25. Spherulas ac lilia ex ipſo ꝓcedētia. & in eo. Spheruleq; ac lilia. Nu.17.& turgētibus gēmis eruperāt flores.3.Reg.7. & folium repandi lilii.Scribitur ēt cū he in fine & dicitur פִּרְחָה pircha.& ſcd̄m hebreos ſignāt pueros vel iuuenes qui ſunt in flore iuuētutis.Iob.30.Ad dexterā orientis calamitatis mee illico ſurrexerunt.pro quo he.le. Ad dexterā pueri vel iuuenes ſurrexerūt.poteſt ēt legi ſic.Ad dexterā germinātis ſiue orientis: ſupple calamitatis mee.ſicut eſt ī lēa nr̄a.Si gn̄at ēt p̄dicta dictio volare.Ezech.13 Ecce ego ad puluillos veſtros quibus vos capitis animas volantes.& in eo.Quas vos capitis animas ad volandū.& inde אֶפְרֹחִים ephrochim i.pulli.ſ.auiū.Deut.22.Et matrem pullis vel ouis deſuper incubantem.

Florere

Turgere. פֶּרַח Lilium

Flos. פִּרְחָה

Pueri.

Volare. אֶפְרֹחִים Pulli.

פָּרַט Canere

פָּרַט פֶּרֶט Racemus.

פָּרַט Parat.canere. Amos.6.Qui canitis ad vocem pſalterii.& ſolum inuenitur in p̄dicto loco.& ſcd̄m hebreos ſignāt ꝑticularizare:ſicut fit in inſtrumētis muſicis vario tactu digitorum.vnde apud hebreos particulare dicitur פֶּרֶט Perat.Itē פֶּרֶט péret.i.racemus paruus:ſeu grana vuarum decidentia tempore vindemie.Leuit.19.nec in vinea tua racemos & grana decidentia congregabis.

פֶּרֶךְ Oppreſſio Seruitus dura violēter

violētia

פַּרְכָּר Cellula

פֶּרֶךְ Pharech.opp̄ſſio.dura ſeruitus.violētia.Exo.1.omni q; famulatu quo in terre opibus p̄mebantur.pro quo he.le.& in oīope in agro ac omni famulatu eorū quo ſeruiebant oppreſſione aut dura ſeruitute.Et in eo.Et affligēbāt illudētes eis.pro quo he.le.&ſeruire fecerunt egyptii filios iſrael dura ſeruitute. Leuit.25. Non affliget eū violenter in conſpectu tuo.Ezech.34.Sed cum auſteritate imperabatis eis & cum potentia.i.cum violentia.

פַּרְכָּר Parchar.Cellula.2.Paralipo.26.In cellulis quoq; ianitorū ad occidentem quattuor invia:biniq; per cellulas.& ſolum inuenitur in predicto loco.

פָּרַם Scindere. Diſſuere

פָּרַם Param.ſcindere.rumpere.diſſoluere.Leuit.10.Veſtimēta vr̄a nolite ſcidere.& in eo.21.veſtimēta nō ſcindet.& in eo.13.Habebit veſtimēta diſſuta:caput nudum.

פָּרַס Diuidere Frangere.

פָּרַס Paras.diuidere.frāgere.ſcindere.ſeu concidere. expādere.Leuit.11.omne quod habet diuiſam vngulā. & ī eo.Sed vngulā nō diuidit.Eſa.58.Frange eſurienti panē tuum.Hiere.16.& nō frāgēt inter eos lugēti panē . Scribitur ēt cum ſin in fine loco ſámach.Threñ.4.& nō erat qui frā geret eis.Mich.3.& conciderunt ſicut in lebete.Sign̄at etiam expandere.vel extendere.Hiere.4. Expandens manꝰ ſuas.Threñ.1.Expandit ſion manus ſuas . De quo vide infra in dictione פָּרַשׂ paras.cum ſin in fine.& inde פַּרְסָה parſa.ideſt vngula.Exo.10.Non remanebit ex eis vngula.Leuit.11.Omne quod habet diuiſam vngulam . Et in plurali פַּרְסוֹת parſoth.Deut.14.Omne animal quod in duas partes vngulas findit.Eſa.5.Vngule equorū eius vt ſilex.reperitur etiam in genere maſculino .vt Zach.11.& vngulas eorum diſſoluet.& inde verbum ſiue participium מַפְרִיס Maphris.ideſt vngulas producens.ps.68.Et placebit dño ſuper vitulum nouellum cornua producentem & vngulas & inde פֶּרֶס péres.i.gryphus.Leuit.11.Aquilam & gryphū & halietum.Item פַּרַס Paras.perſia.nomē prouincie.2.paralip.36.Anno primo cyri regis perſarum .ideſt regis perſie.Eſter.1.Fortiſſimis perſarum & medorum . Ezech.38. Perſe ethiopes & libyi.

פַּרְסָה Vngula.

פַּרְסוֹת Vngule

מַפְרִיס Vngulas producēs.

פֶּרֶס Gryphus.

פַּרַס Perſia

פָּרַע Paraa.vacare.ocioſum eſſe.deſerere.abiicere. tranſire.diſſipare.nudare.diſcoopire.Exo.5.Quare moyſes & Aaron ſolicitatis populū ab opibus ſuis.i. vacare facitis populū ab operibus ſuis.Prouer.1 . Et deſpexiſtis omne conſilium meum . pro quo hebrei legunt. & deſeruiſtis.Et in eodem.4.Fuge ab ea:nec tranſeas per illam.pro quo hebrei legunt.Deſere ſiue abiice eam : nec tranſeas p illam.Et in eodem.8.Et nolite abiicere eam.& in eodē.15. Egeſtas & ignominia ei qui deſerit diſciplinā .Et in eo.15. Qui abiicit diſciplinam deſpicit animam ſuam. & in eodē 29.Cum prophetia defecerit diſſipabitur populus .Ezech 24.Non tranſeam nec parcam.vbi ponitur pro tranſire.ſignificat etiam nudare vel diſcooperire.Exo.32.|Vidēs ergo moyſes populum ꝙ eſſet nudatus:expoliauerat enim eum Aaron.ideſt nudauerat.Leuit.10.Capita veſtra nolite nudare.& in eo.13.Habebit veſtimenta diſſuta:& caput nudum.& in eodem.21.Caput ſuum non diſcooperiet.Nu.5. Diſcooperiet caput eius.& inde פֶּרַע péraa.ideſt coma. ſeu ceſaries capitis.Nu.6.Creſcente ceſarie capitis eius . Item פְּרָעָה peraa.ideſt vindicta vltio:ſecundum hebreos.& ſolū inuenitur in numero plu.ſcilicet פְּרָעוֹת peraaoth. Deut.32 Nudati inimicorum capitis .pro quo hebrei legunt. de capite vltionum inimici. Poteſt etiam ſecundum precedentem ſignificationem legi:ſicut eſt in littera noſtra. Iudi.5. Qui ſponte obtuliſtis de iſrael animas vr̄as ad periculū:benedicite domino.pro quo hebrei legunt.In vindicādo vindictas in iſrael:in offerendo ſe ſponte populus:benedicite domino.ideſt cum ſe obtulit ſponte ad vindictas :ſuſtinendo periculum animarum ſuarum . vbi ponitur nomen & verbum ab eo deriuatum.

פָּרַע Vacare Deſpicere. Deſerere.

פֶּרַע Abiſcere

Diſſipare. Tranſire

Nudare.

diſcoopire

פֶּרַע Ceſaries

פְּרָעָה פְּרָעוֹת Vltiones.

vindicta.

פָּרְעֹשׁ Pulex.

פָּרְעֹשׁ Paroos.pulex.1.Regum.24. Canem mortuū perſequeris & pulicem vnum.

פָּרְפַּר Conterere

פָּרְפַּר Parpar.Conterere.confringere.Iob.16.Repēte cōtritus ſum.

פָּרַץ Diuidere percutere.

פָּרַץ Paras.Diuidere.vel dirumpere. confringere .percutere.diruere.diſſipare.aperturam in muro facere. creſcere.dilatare.cogere. Geñ.38.quare diuiſa eſt pp̄te maceria.Exo.19.Ne percutiat eos.2.Reg.16.Contriſtatus ē aūt dauid eo quod percuſſiſſet dñs ozam.2.Paralip.20.Percuſſit dominus opera tua.ideſt diſſipauit vel diruit. Nec.1. Et murus ieruſalē diſſipatus eſt. & in eo.2.& conſiderabā murū ieruſalē diſſipatū.Iob.16.Concidit me vulnere ſup vulnus.pro quo hebrei legunt.Diuiſit vel dirupit me ſeu confregit me diuiſione ſuper diuiſionem ſeu confractione ſuper confractionem . Et in eodem.28.Diuidit torrens a populo peregrinante.Et in eodem.30.Quaſi rupto muro & aperta ianua. ideſt diuiſo vel diſſipato muro. Prouerb. 25.Sicut vrbs patens abſq; murorum ambitu .ideſt ſicut vrbs diruta . Eſa . 5 . Diruam maceriam eius . Oſee .

Diſſipare. Concidere

Rūpere.

Diruere.

4.Inundauerunt:& ſanguis ſanguinē tetigit. pro quo he. le. Diruerunt ſeu diſſipauerūt aut diruperunt.Mich .2. Di uident & tranſibunt.Ponitur ēt ꝑ egredi.1.Paralip . 13. Si placet vobis & a dño deo nr̄o egredietur ſermo . & ī de

Egredi. פֶּרֶץ

Péres.i.diuiſio.ꝑcuſſio.confractio.diruptio.interruptio. Geñ.38.Quare ꝑpter te diuiſa eſt maceria.pro quo he.le.

Diuiſio

Quare diuiſa eſt ꝑpter te diuiſio:ſiue quare diuiſiſti ſuper te diuiſionē.vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū.2. Reg.6.Et vocatū eſt nomē loci illius ꝑcuſſio oze . Eſa. 30. Propterea erit vobis iniquitas hec ſicut interruptio cadēs.

Percuſſio iterruptio. פְּרָצִים

Et in plu.פְּרָצִים.peraſim.2.Regū.5. Diuiſit dñs inimicos meos corā me:ſicut diuidūtur aque:propterea vocatum eſt nomen loci illius baalpharaſim .i. habens diuiſiones . vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū.Amos . 4.& per a perturas exibitis altera contra alteram.& in eo. 9. Et reedi ficabo aperturas murorum eius.& in ge.fe.פְּרָצוֹת peraſoth Ezech.13.Et nō aſcendiſtis ex aduerſo:nec oppoſuiſtis mu rū ꝑ domo iſrael.pro quo he.le.Et nō aſcēdiſtis in ruptis.ſ. locis murorū:vnde aduerſarii poſſent intrare ciuitatē: nec oppoſuiſtis murum pro domo iſrael.Scribitur ēt cū mem in principio & dr̄ מְפְּרָצִים miphraſim.Iudi.5.& in ꝑportu bus eius morabatur.vbi ponitur ꝑ portubus.Et inde

diuiſiones

Aperture. פְּרָצוֹת

Rupture

מְפְּרָצִים

Portus. פָּרִיץ

paris.i.predo.latro.qui rūpit & perfodit domos: ſeu preua ricator.ps.16.Ego cuſtodiui vias duras.pro quo btūs hiero nymus in pſal. iuxta he.ve.tranſtulit.Ego cuſtodiui vias la tronis.Ponitur ēt pro mala beſtia & fera: que rūpit & dilace rat.Eſa.35.Et mala beſtia nō aſcēdet ꝑ eā.& in plu.פְּרִיצִים Pariſim.Hiere.7.Nūquid ſpelunca latronum facta eſt do mus iſta.Ezech.7.& intrabunt in illud emiſſarii :& cōtami nabunt illud.i.intrabunt in illud latrones ſeu preuaricato res.Dañ.11.Filii quoq; preuaricatorū populi tui extollen tur.Et inde verbū ꝑuaricari vel latrocinari.1.Reg.25.Ho die īcreuerūt ſerui qui fugiunt dños ſuos.i.qui ꝑuaricātur contra dños ſuos.Sigñat ēt ꝑdicta dictio פָּרַץ Paras multi plicari vel dilatari:ſeu augeri:aut creſcere.Geñ.28. Dilata beris ad orientem & occidentē.Et in eo.30. Ditatuſq; ē hō vltra modū.i.multiplicatus ſiue auctus eſt diuitiis . Exo.1. Tāto magis multiplicabātur & creſcebant.1.Reg.3.Non e rat viſio manifeſta.Pro quo he.le.Non erat viſio multipli cata.vnde ꝑmittitur.& ſermo dñi erat precioſus in diebus illis.i.rarus.z.Paralip.31. Quod cū ꝑcrebuiſſet in auribus multitudinis.pro quo he.le.& cū multiplicatū vel augmen tatū eſſet verbū:ſiue cū multiplicata eſſet res.Iob.1.& poſ ſeſſio eius creuit in terra.ps.105.& multiplicata eſt ī eis rui na. Prouer.3.& vino torcularia tua redūdabūt.i.augebūtur Eſa.54.Ad dextetā enim & ad leuam penetrabis.ideſt.cre ſces vel dilataberis.Oſee.4.Fornicati ſunt & non ceſſaue runt.pro q̄ he.le.fornicati ſunt & nō multiplicabūtur:ſiue nō augebūtur.Sigñat ēt cogere ſeu flagitare.1.Reg.28.coe gerūt aūt eū ſerui ſui.2.Reg.13.Cū aūt cogeret eū & noluiſ ſet.Et in eo.Coegit itaq; Abſalom eū.4.Reg.5. & coegit eum:ligauitq; duo talenta.

Multipli cari. Creſcere.

Redūdare Penetrar

Cogere

פָּרַק Parac.Redimere.liberare.excutere . ſoluere . diuide re.lacerare.Ps.135.Redemit nos ab inimicis noſtris. Threñ.5.Nō fuit qui redimeret de manu eorū.Dañ.4.pec cata tua elemoſynis redime . Sigñat ēt excutere vel ſolue re.Geñ. 27. Cum excutias & ſoluas iugū eius de ceruici bus tuis.Exo.32. Tollite inaures aureas de vxorū filiorum q̄ & filiarū vr̄arū auribus.i.diſſoluite vel dilacerate aut di rūpite.Et in eo.fecit populus quod iuſſerat :deferētes inau res ad aaron.pro quo he.le.& diſſoluit populus inaures au reas que erāt in auribus ſuis:& detulerunt ad aaron. ps.7. Dum nō eſt qui redimat neq; qui ſaluum faciat.pro q̄ bea

Redimere

Excutere

Diſſoluer.

tus hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtulit.laceret & non ſit qui e ripiat.Zach.11.& vngulas eorum diſſoluet. Ponitur ēt pro ſubuertere.3. Reg.19.Subuertēs mōtes & conterēs petras. & inde פֶּרֶק pérec.i.dilaceratio:ſiue diuiſio.Naum. 3. Dila ceratiōe plena.ponitur ēt pro biuio itineris.ſ. vbi vie diui duntur:ſiue ꝑ exitu viarum.vt in abdia.Nec ſtabis in exiti bus.& inde מַפְּרֶקֶת Maphrécheth. quod ſigñat oſſa cerui cis.1.Reg.4.Et fractis ceruicibus mortuus eſt.

Lacerare diſſoluere. ſubuertere

פֶּרֶק

diſlaceratio

Exitus.

מַפְּרֶקֶת

Ceruices

פָּרַשׁ Paras.declarare.explanare.exponere.ſeparare. diſp gere.diuidere. pungere. Leuit. 24 . Donec noſſent quid iuberet dñs.Pro quo he.le . Vt declararetur vel expo neretur eis ex ore dñi.Nu.15.neſciētes quid ſup eo facere deberēt.pro quo he.le.Quia nō erat expoſitū vel declara tum quid fieret ei.& inde מְפָרַשׁ mephoras.i.expoſitum.de claratum.diſtinctum.ſeu diſtincte.Nec.8.& legerunt in li bro legis diſtincte & aperte.& inde פָּרַשָׁה paraſa.i.declara tio.explanatio. Eſter. 4. Quomodo aman promiſiſſet vt in theſauros regis pro iudeorum nece inferret argentum. pro quo he.le.Et declarationē ſeu explanationē argēti quā aman dixerat vt inferret in theſauros regis pro iudeis vt diſpderet eos.& in eo.10.& dignitas atq; ſublimitas qua e xaltauit mardocheum.pro quo he.le.& declaratio ſeu ex planatio magnitudinis mardochei.ſed beatus hiero. trāſtu lit ſenſum.Sigñat ēt ꝑdicta dictio diſpgere vel diuidere.E zech.34.In die qñ erit in medio ouium ſuarum diſſipata rum.i.diſpſarū.Itē ſigñat pungere:ſcd̄m hebreos.Prouer. 23.Et ſicut regulus venena diffundet.Pro quo he.le. Et ſi cut regulus ſeu baſiliſcus punget.& īde פָּרָשׁ Paras.i.eques eo quod pungit equum cum calcaneis.Hiere.4.A voce e quitis & mittentis ſagittam.Naum.3.Et equitis aſcenden tis.& in plu.פָּרָשִׁים paraſim.Exo.14. Super currus & equi tes eorum.& in eo.& operuerunt currus & equites.Et ī eo. 15.Ingreſſus eſt enī equus pharaonis cum curribus & equi tibus in mare.Ezech.27.Equos & equites & mulos adduxerunt in forum tuum.Abach.1. Et diffundentur equites eius.Ponitur ēt pro lapillis plauſtri qui ſunt acuti quaſi vn gule.Eſa.28.Nec vexauit eum rota plauſtri : nec vngulis ſuis comminuet eum.Item פֶּרֶשׁ Péres.Stercus.fimus. Le uit.4.& pedibus & inſtentinis & fimo & reliquo corpore. Nume.19.Tam pelle & carnibus eius quam ſanguine & fi mo flamme traditis.Malach.2.et diſpergam ſupervultum veſtrum ſtercus ſolennitatum veſtrarum.

dissipare diffundere

Pungere.

פָּרָשׁ

Eques

פָּרָשִׁים

Equites.

Ungule

פֶּרֶשׁ

Fimus.

Stercus

פָּרַשׁ Paras.cum puncto cebóleth.extendere.tēdere.expā dere.diſpergere.diuidere.Exo . 9.Extendam pal mas meas ad dominum.Et in eodem.Tetendit manus ſu as ad dominum.Et in eodem.25 . Expandentes alas & o perientes oraculum.Nume.4.Extendentq; deſuper pal lium totum hyacinthinum.2.Regum. 17. Et expādit vela men ſuper os putei.3.Regum.8. Et expanderit manus ſu as in domo hac.4.Regum.19.Et expandit eas coram do mino.Iob.36.Si voluerit extendere nubes . Et in eodem . Et fulgurare lumine ſuo deſuper.pro quo hebrei legunt. Ecce expandit ſuper eum lumē ſuum.Et in eo.39.expādēs alas ſuas ad auſtrum.ps.43.Et ſi expandimus manus no ſtras ad deum alienum.Ps.104.Expandit nubē in prote ctionem.Ps.139. Et funes extenderunt in laqueum . Ps. 142.Expandi manus meas ad te.Eſa.1.Et cum extenderi tis manus veſtras.Et in eo.19.Et expandētes rete ſuper fa ciem aquarum.Et in eodem.25. Et extendet manus ſuas ſub eo: ſicut extendit natans ad natandum . Et in eodem . 63.Expandi manus meas tota die.Threñ.1.Expandit ſion manus ſuas.Ezech.7.Et expandit illum coram me . Oſee. 5.Et quaſi rete expanſum ſuper thabor . Ioelis . 2 . Sicut

פָּרַשׁ

Extendere Tendere Expādere.

Spargere. Diuidere. Dispgere. Cōcidere

mane expansum super montes. signāt ēt dispergere vel diuidere. aut separare. ps. 67. Dum discernit celestis reges sup eā. pro quo btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Dum diuideret robustissimus reges in ea. Ezech. 17. Residui aūt in oēm ventū dispgentur. Zach. 2. qm̄ in quattuor ventos celi dispersi vos. Significat etiam concidere. Mich. 3. & cōciderunt sicut in lebete.

Exemplar.

פַּרְשֶׁגֶן Parsegen. in lingua chaldaica signāt exēplar siue trasumptum. Esdre. 4. Hoc est exemplar epistole quam miserunt ad eum. Et in eo. Exemplum edicti artaxerxis regis lectum est.

Stercus.

פַּרְשְׁדֹנָה Parsedona. Secessus seu stercus alui. Iudi. 3. Stimq̄ per secreta nature alui stercora prorūperunt. & solum inuenitur in predicto loco.

Expādere

פָּרַשׂ Parsez. expandere. Iob. 26. & expandit super illud nebulam suam. & solum inuenitur in predicto loco

Euphrates

פְּרָת Perath. Euphrates. Gen̄. 4. fluuius autē quartus ipse est euphrates.

Inclyti Tyrāni.

פַּרְתָּם Partham. inclytus. prefectus. preses. & solum inuenitur in nu. plu. scilicet פַּרְתְּמִים Parthemim. Ester. 1. Fortissimis persarum & medorum inclytis. & in eo. 6. Et primus de regiis principibus ac tyrannis teneat equū eius vbi ponitur pro tyrannis.

crescere

פָּשָׂה Pasa. crescere. expandi. Leuit. 13. Et siquidem lepra vltra non creuerit. Et in eo. Et non creuerit in cute. Et in eo. Iterum lepra creuerit. i. se expanderit.

cōfringere

פָּשַׁח Pasach. confringere. Thren̄. 3. Semitas meas conuertit: & confregit me. & dicunt hebrei q̄ significat scindere. vel concidere.

Nudare. Detrahere scilz pellē. Spoliare.

פָּשַׁט Pasat. spoliare. exuere. excoriare. pellem detrahere. nudare. irruere. s. ad predam: seu spolium inuadere. Gen̄. 37. Nudauerūt eū tunica talari & polymita. idest spoliauerunt seu exuerunt. Leuit. 1. Detractaq̄ pelle ostie. Et in eo. 6. Spoliabitur prioribus vestimentis. Et in eo. 16. Et depositis vestibus quibus prius indutus erat. pro quo he. le. Et exuet siue spoliabit vestimenta sua. Nu. 20. Cūq̄ nudaueris patrē veste sua. Et in eo. Cūq̄ aaron spoliasset vestibus suis. 1. Reg. 17. Nā spoliauit se ionathas tunica qua erat indut⁹. & in eo. 19. spoliauit se vestimētis suis. & ī eo. 31. Venerūt philistiim vt spoliarēt ītersectos. 2. Reg. 23. & popul⁹ qui fugerat reuers⁹ est ad cesorū spolia detrahēda. Iob. 19. Spoliauit me gl'ia mea. & in eo. 22. & nudos spoliasti vestibus. Canti. 5. Spoliaui me tunica mea. Esa. 32. Exuite vos & cōfūdemini. Ezech. 16. & denudabūt te vestimentis tuis. & in eo. 26. Et vestimēta sua varia abiicient. i. spoliabūt vl' exuēt. Osee. 2. Ne forte spoliem eā nudā. Mich. 3. & pelles eorū desup excoriauerūt. Signāt ēt irruere vel inuadere. s. pdā vel spoliū. Iudi. 9. Et primo mane oriēte sole irrue super ciuitatē. Et in eo. Surrexit & irruit in eam. 1. Reg. 27. Et agebāt pdas de gesuri. i. inuadebāt pdas siue irruebāt ad pdas. & in eo. In quē irruistis hodie. & in eo. 30. Amalechite impetū fecerūt ex parte australi. i. irruerūt vel inuaserūt Et in eo. Siquidē nos erūpimus ad australē plagam. Iob. 1. Et inuaserunt camelos et tulerunt eos.

Excoriare. Irruere. Agere pdas Erūpere Inuadere.

Recedere. Peccare. Rebellare

פָּשַׁע Pasaa. puaricari. rebellare. recedere. peccare. 3. Reg. 12. Recessitq̄ israel de domo dauid. pro quo he. le. & puaricatus est siue rebellauit israel in domo dauid. 4. Reg. 1. puaricatus est aūt moab in israel. 2. Paralip. 21. In diebus illis rebellauit edō ne esset subditus Iude. & in eo. eo tpe & lobna recessit ne eēt sub manu illi⁹. i. rebellauit. Prouer. 28 & pro buccella panis deserit veritatē. p quo he. le. & p buccella panis puaricatur vir. Esa. 1. ipi vero spreuerūt me. pro q̄ he. le. Ipsi vero puaricati sunt in me. & in eo. 43. & inter pretes tui puaricati sūt in me. & in eo. 59. peccare & mētiri cōtra dm̄. Hiere. 33. & spreuerūt me. i. & puaricati sunt in me. siue rebellauerūt in me. Amos. 4. venite ad bethel & ī pie agite: & ad galalā & multiplicate puaricationē. & ei⁹ passiuū ponitur p adiuuari. Prouer. 18. Frater q adiuuatur a fratre q̄si ciuitas firma. Et inde פֹּשֵׁעַ Poseaa. i. puaricator trāsgressor. rebellis. sceleratus. Esa. 48. & trāsgressore ex ventre vocauite. & in plu. פֹּשְׁעִים posiim. Esa. 46. Redite puaricatores ad cor. & in eo. 53. Et cū sceleratis reputatus est. Et in eo. Et pro trāsgresoribus rogabit. Dañ. 8. Et post regnū eorū cū creuerint iniquitates. pro quo he. le. Cū cōsumati fuerīt puaricatores. Osee. 14. & puaricatores corruēt in eis. et inde פֶּשַׁע pesaa. i. puaricatio. trāsgressio. iniquitas scelus. Gen̄. 30. Quā ob culpā meā: et ob q̄d petūm meum sic exarsisti post me. p quo he. le. que est trāsgressio mea vl' iniquitas mea: et q̄d est peccatū meū. Exo. 22. Ad ppetrandā fraudē. i. puaricationē seu iniquitatē. Et in eo. 34. qui aufers iniquitatē et scelera atq̄ petā. ps. 31. beati quorū remisse sunt iniquitates. p quo btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. btūs cui dimissa est iniquitas. et in plu. פְּשָׁעִים pesaiim. siue פִּשְׁעֵי pisee. Leuit. 16. ab īmūdiciis filiorū israel et a puaricatiōibus eorū. Prouer. 10. Et vniuersa delicta operit charitas. Hiere. 5. qa multiplicate sūt puaricatōes eorū

Peccare Spernere ipie agere. adiuuari trāgressor. Preuaricatores scelerati. Trangressores Culpa. trāgressio. puaricatio Iniquitas Preuaricationes. Delicta Gradiri Gradus Incōsiderate loqui. Aperire. diuidere. interptari. solutio. interptatio.

Pasaa: cū pūcto ceboleḋ. incedere. deambulare. gradiri. Esa. 22. Gradiar superea. & inde פֶּשַׁע pesaa. i. gressus. passus pedū. btūs hiero. trāstulit gradum. 1. Reg. 20. viuit dominus & viuit anima tua quia vno tantum vt ita dicam gradu ego morsq̄ diuidimur.

Incōsiderate loqui. Aperire. diuidere.

פָּשַׂק Pasach. Aperire. s. labia: seu inconsiderate loqui. diuidere. Prouer. 13. Qui autem inconsideratus est sētiet mala. Pro quo he. le. & qui apit labia sua sētiet mala. Ezech. 16. & diuisisti pedes tuos omni transeūti.

interptari. solutio. interptatio.

פָּשַׁר Pasar. interptari. Dañ. 5. Porro ego audiui q̄ possis obscura interptari. & inde פִּשְׁרָה pesar. siue פִּשְׁרָא pisra. i. expositio. solutio. interptatio. Eccl's. 7. & quis cognouit solutionē verbi. Dañ. 2. & interptationē eius indicabimus. & in eo. vt solutionem somnii indicarent mihi.

Linum.

פִּשְׁתָּה Pistha. linū. & scribitur cū he in fine. Exo. 9. Linū ergo & hordeū lesum est. & in eo. & linum iam foliculos germinaret. Esa. 42. & linū fumigās nō extinguet. & licet sit gn̄is feminini: declinatur pluraliter פִּשְׁתִּים pisthim secūdū terminationē masculinorū. Deut. 22. Non indueris vestimēto quod ex lana linoq̄ cōtextū est. Ios. 2. Et operuit eos lini stipula. Iudi. 15. Sicut solent ad ardorem ignis lina consumi.

Linū Lina

Pathath. frāgere. diuidere. s. in frustra seu minutatim. Leuit. 11. Diuides eā minutatim. & inde פַּת pathi. i. fragmētū. seu buccella panis. Gen̄. 18. ponāq̄ buccellā panis. Ruth. 2. Intinge buccellā tuā in aceto. Iob. 31. Sic comedi buccellā meā. Prouer. 17. Meli⁹ est buccella sicca cū gaudio. Ponitur ēt pro pane vel cibo. 2. Reg. 11. De pane illius comedēs. Prouer. 23. cibos q's comederas euomes. qd̄ ī hebreo legitur singl'r. s. panē vel cibū. & in plu. פִּתִּים pithim. Leuit. 11. Diuides eā minutatim. p q' he. le. diuidēs eā ī buccellas. ps. 147 mittit crystallū suā sicut buccellas. repitur ēt פִּתּוֹת pithoth scd̄m terminationē femininorū. Ezech. 13 & violabāt me ad pp'm meū pp pugillū hordei & fragmēta panis. & iūgitur cū dictiōe בַּג bag. & dī פַּת בַּג pathbag. De quo vide supra in dictiōe בַּג bag. Itē פָּתַת pathath. i. lactare vel seducere. Prouer. 24. ne lactes quenpiam labiis tuis. De quo vide infra in dictione פָּתַת patha.

diuidere. Buccella Panis Cibi. Buccelle Fragmēta Lactare

Pithom. subito. statim. confestim. De quo vide in dictione. פָּתַת patha.

פַּתִּים פִּתּוֹת פַּת בַּג פָּתַת פִּתְאֹם

פְּתִגִל Fascia. פְּתִגָם

פְּתִגִל Pethigil. fascia pectoralis. Esa. 3. & pro fascia pectorali cilicium. & solum inueniturin predicto loco.

פְּתִגָם Verbum. Res. Sentētia

Pithgam. siue פְּתִגָמָא pithgama. verbū. res. sentētia Ester. 1. Et hoc in omne quod latissimum est prouinciarum tuarum diuulgetur imperiū. pro quo hebrei legūt. Et audietur verbum regis quod faciēdū est in omni regno eius. Dañ. 3. Non oportet nos de hac re respondere tibi. i. de hoc verbo. Eccls. 8. Quia nō profertur cito contra malos sententia.

פָּתָה Seducere. Decipere

Patha. seducere. decipere. lactare. suadere. persuadere dilatare. Exo. 23. Si seduxerit quis virginem. Deut. 11 Ne forte decipiatur cor vestrum. 3. Reg. 22. quis decipiet achab regem israel. Et in eodē. Decipies & preualebis. Iob. 31. Si deceptum est cor meum super mulierem. Et in eo. Et letatum est in abscondito cor meum. Debet legi lactatū. i. seductū vel deceptum. sicut Prouer. 1. Si te lactauerint peccatores. ideſt seduxerint. Hiere. 20. Seduxisti me domine & seductus sum. Potest etiam legi. persuasisti me domine & persuasus sum. Ezech. 14. & propheta cum errauerit. ideſt cum deceptus fuerit. Et in eodem. Ego dominus decepi pphetam illum. Osee. 2. Ecce ego lactabo eam. ideſt persuadam vel seducam eam. & in eo. Quasi columba seducta nō habens cor. & inde פְּתָיוּת pethaiuth. ideſt persuasio vel deceptio. pro quo beatꝰ hieronymus trāstulit illecebras. Prouer. 9. Plenaq; illecebris: & nihil omnino scies. & inde פֹּתֶה Pothe. ideſt insipiens. stultus. paruulus. scilicet intellectu: q facile seducitur. Iob. 5. Et paruulum occidit inuidia. Et communiter scribitur cum iod in fine loco he & dicitur פֶּתִי Pethi. ps. 18. Sapientiam prestans paruulis. Quod in hebreo legitur singulariter. scilicet paruulo vel insipiēti. Prouer. 14. Innocens credit omni verbo. ideſt insipiens. Et in eo. 19. Pestilente flagellato stultus sapientior erit. Ponitur etiam פֶּתִי Pethi. pro infantia. vt Prouer. 1. Vsqꝫquo paruuli diligitis infantiam. ideſt insipientiā. & in plu. פְּתָיִם pethaim. siue פְּתָיִים pethaim cum duplici iod. ps. 118. Intellectū dat paruulis. Prouer. 1. Auersio paruulorum interficit eos. Et in eo. 22. Innocens pertransiit & afflictus est damno. qđ in hebreo legitur pluraliter. scilicet innocentes vel insipientes transeunt. Et aliquando scribitur cū aleph & dr פְּתָאִים Pethaim. ps. 114. Custodiens paruulos dominus. Prouer. 1. vt detur paruulis astutia. Et in eodem. 7. Et video paruulos. Et in eodem. 8. Intelligite paruuli astutiā. & inde פִּתְאֹם pithom. ideſt subito. confestim. Statim. Nu. 12. statim locutus est dominus ad eum. Prouer. 6. Huic extemplo veniet perditio sua. ideſt statim veniet. Malach. 3. Et statim veniet ad templum suum dominator quem vos queritis. Itē פָּתַח patha. ideſt dilatare. Geñ. 9. Dilatet deus iapheth. Prouer. 20. Et dilatat labia sua. & inde פְּתַח petha. i. latitudo. Dañ. 3. Latitudine cubitorum sex.

Innocēs Stultus. Infantia Paruuli. innocētes. paruuli. Statim Extemplo. Dilatare Latitudo

פָּתַח Aperire.

Pathach. aperire. patere. pandere. soluere. dissoluere. incipere. sculpere seu proscindere. Geñ. 8. apiens noe feneſtram arce. & in eodem. 4. Aperuitq; ioseph vniuersa horrea. Nu. 14. Vas quod non habuerit operculum. pro quo hebrei legunt. Et omne vas apertum quod non habuerit operculum. Deut. 15. Vt aperias manum fratri tuo. Et in eodem. 20. Et aperuerit tibi portas. Et in eo. 28. Aperiet tibi dominus thesaurum suum optimum: celum. Iudi. 3. Et videntes q nullus aperiret. 4. Reg. 9. Aperies ostium & fugies. Et in eodem. 15. Noluerant enim aperire ei. 2. Paralipo. 6. Et aperiantur oculi tui super domum istā. Nec. 6. Et epistolam habebat in manu sua. pro quo hebrei legunt. Et epistola aperta in manu sua. scilicet erat. Et in eodem. 8. Et aperuit esdras librum. Iob. 12. Si incluserit hoīem: nullꝰ est qui aperiat. ps. 77. & ianuas celi aperuit. Esa. 14. Vinctis eius nō aperuit carcerem. & in eo. 26. Aperite portas. Et in eo. 35. Et aures surdorum patebunt. ideſt aperiētur. Et in eo. 48. Nec extunc aperta est auris tua. & in eodem. 60. Et aperientur porte tue iugiter. Hiere. 1. Ab aquilone pandetur omne malum. ideſt aperietur. vel secundum hebreos incipiet. Ezech. 37. Cum aperuero sepulchra vestra. Et in eodem. 44. porta hec clausa erit & non apietur. Zach. 13. In die illa erit fons patens domui israel. Signāt ēt soluere. seu dissoluere. Geñ. 24. destrauit camelos. i. stramēta dissoluit. 3. Reg. 20. non glorietur accinctus eque vt discīctus. pro quo hebrei legunt. Non glorietur qui accingitur sicut qui dissoluit. ideſt qui dissoluit a se baltheum militarē postquam vicerit. Iob. 12. Baltheum regum dissoluit. & in eodem. 30. pharetram suam aperuit. pro quo hebrei legunt. Chordam meam dissoluit. potest etiam significare aperire vt supra dictum est. ps. 101. vt solueret filios interēptorum. Esa. 5. Nec soluetur cingulum renum eius. Et in eodem. 20. Solue sacum de lumbis tuis. Et in eodē. 52. solue vincula colli tui. Significat etiam quando flores aperiuntur & incipiunt emittere fructus immaturos. Canti. 7 Si flores fructus parturiunt. & inde מִפְתָּח Miphthach. ideſt apertura siue apertio. Prouer. 8. Et aperientur labia mea vt recta predicem. pro quo hebrei legunt. & apertio labiorū meorum recta. & scribitur etiam sine mem & cum nun in fine & dicitur פִּתְחוֹן pithchon. ideſt apertura. Ezech. 29 Et tibi dabo apertum os in medio eorū. pro quo he. le. Aperturam oris. & inde פֶּתַח péthach. i. ostiū. porta. ianua. fores Geñ. 4. In foribus peccatum tuum aderit. ideſt in ostio vel in ianua. & in eo. 6. Ostium autem arce pones in latere. Et in eo. 18. Sedenti in ostio tabernaculi. Et in eo. 19. Egressus ad eos loth post tergum accludens ostium. ps. 118. Declaratio sermonum tuorum illumina. pro quo beatus hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. Ostium sermonum tuorum lucidum. Prouer. 17. Qui altam facit domum suam querit ruinam. pro quo he. le. Qui exaltat ostium suum siue ianuam suam querit ruinam. Ezech. 46. & adorabit populus terre ad ostium porte illius. & i plu. פְּתָחִים pethachim: siue פִּתְחִי pithche. ps. 23. & eleuamini porte eternales. pro quo beatus hieronymus transtulit. & eleuamini ianue sempiterne. Esa. 13. Et ingrediātur portas duces. Mich. 7. Custodi claustra oris tui. pro quo hebrei legunt. Custodi ostia oris tui. & inde מַפְתֵּחַ maphthéach. ideſt clauis: qua ostia aperiūtur Iudi. 3. Tulerunt clauem & aperientes inuenerunt dominum suum. Esa. 22. Et dabo clauem domus dauid super humerum eius. ponitur etiam pro apertura. 1. Paralip. 9. Vt quando tempus fuisset: ipsi mane aperirent fores. Pro quo hebrei legunt. Et ipsi super aperturam in mane. & est sensus sicut in littera nostra. Item פָּתַח pathach. ideſt sculpere vel proscindere. Exo. 28. Et sculpes ī eis nomina filiorum israel. & in eo. Sculpes eos in nominibus filiorum israel. 3. Reg. 7. Sculpsit quoq; in tabulis illis. Esa. 28. proscindet & sarriet humum suam. & inde פִּתּוּחֵי pithuche. ideſt sculpture: seu celature. Exo. 28. opere sculptoris & celatura gēmarii. 3. Regum. 6. Sculpsit variis celaturis in torno. ps. 65. Exciderunt ianuas eius in idipsum. pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Et nunc sculpturas eius pariter. & inde פְּתִיכוֹת pethichoth. ideſt gladii seu lācee. ps. 54 Et ipsi sunt iacula. pro quo beatus hieronymus in psal. iuxta he. ve. transtulit. Cum sint lancee. Mich. 3. Et pascent terram assur in gladio: & terram nembrod in lanceis suis. & inde verbum פָּתַח pathach. ideſt euaginare. ps. 36. Gladium euaginauerunt peccatores.

Patere. Pandere. Dissoluere. Soluere. parturire מִפְתָּח Apertio. פִּתְחוֹן Apertura. פֶּתַח Fores Ostium. Porte. פִּתְחֵי Ianue. מַפְתֵּחַ Clauis. Apertura. פָּתַח Sculpere. proscidere פִּתּוּחֵי Celatura. sculpture פְּתִיכוֹת. Lancee. פָּתַח Euaginar.

פָּתַל Pathal.cōparare.peruertere. Geñ.30. Cōparauit me dñs cum sorore mea. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ signi ficat in predicto loco addere vel adiungere. Vnde in pre dicto loco ipsi legūt. Additione dei addita sum cum sorore mea.siue cōiunctione dei adiuncta sum cum sorore mea. Si gnat etiā predicta dictio.peruertere vel subuertere.Ps.17. Cum peruerso peruerteris. Scribitur etiam cū pe post thau 2.Reg.22.& cū peruerso ꝙuerteris.vbi pōitur תִּתַּפַּל iththa pal pro תִּתַּל Thipathal. Et inde נִפְתָּל Niphtal.ideſt puer sum seu prauū.Prouer.8.Nō est in eis prauū quid neqꝫ per uersum.Et in plurali נִפְתָּלִים Nipthalim.Iob.5.Et consi liū prauorum dissipat.& inde פְּתַלְתֹּל pethalthol.i. peruer sum seu peruersa. Deut.32. Generatio praua atqꝫ peruersa. Itē פְּתִיל pethil.i.filum seu vitta ex filis duplicatis. Nu.15. Ponētes i eis vittas hyacinthinas. Iudi.16. Quomodo si rū pat quis filū de stupa.& in plu.פְּתִילִים pethilim . Exo . 39. Et extenuauit in fila. Ponitur etiam פְּתִיל Pethil. pro liga tura que fit cū filo vel cum vitta. Nu.19. Vas quod non ha buerit operculum nec ligaturam desuper īmundum erit. Ponitur etiā pro armilla facta ex filis aureis vel argenteis . Geñ.38. Annulū tuū & armillā & baculū quē manu tenes. Et in eo.cognosce cuius sit annulus & armilla & baculus.

פֶּתֶן Péthen.siue פַּתָּן Páthen.aspis serpentis genus.ps.57. Sicut aspidis surde.ps.90. Super aspidem& basiliscum ambulabis.Vbi ponitur ꝙ basiliſco.Esa.11 . Et delectabitur infans super foramen aspidis . & in plu . פְּתָנִים Pethanim. Iob.20.Caput aspidum sugget.Et in eodem.Fel aspidū in trinsecus.Significat ēt limen porte:& tūc scribitur cū mē i principio & dicitur מִפְּתָן Miphthan.1.Reg.5. Et due palme manuum eius abeisse erant super limen.Ezech.46. Et ado rabit super limen porte.

פְּתַע Péthaa.subito.fortuitu. casus seu euentus. Nu.6. Sin aūt mortuꝰ fuerit quispiam coram eo..i.si subito mor tuus fuerit. & in eodem.35. Quod si fortuitu absqꝫ odio & inimicitiis quicqꝫ horū fecerit.Prouer.6. Subito cōteretur nec habebit vltra medicinam .

פָּתַר Pathar.interpretari.s.sōnium aut exponere.vel coni cere. Geñ.40. Et non est qui interpretetur nobis. & in eo . Vt coniectoris veritas probaretur . Pro quo hebrei legunt. Sicut coniecit vel interpretatus est eis ioseph. & in eo.41.Audiuimus quidquid postea rei probauit euentus. Pro quo hebrei legunt.Et factum est sicut interpretatus est nobis: ita fuit.& in eo.vidi somnium nec est qui ediserat.i. qui exponat vel interpretur. & in eodem. Audiui te sapien tissime cōiicere.& inde פִּתְרוֹן pithron.i.interꝓtatio. conie ctura. Geñ.40. Iuxta interpretationem congruam sibi. & in plu. פִּתְרֹנִים Pithronim. vt in eo. Nunquid non dei est i terpretatio .quod in hebreo legitur pluraliter.s.nūquid nō dei sunt interpretationes.

פִּתְשֶׁגֶן Pathségen.exemplar . Sūma seu copia scripture. Ester.3.Sūma autem epistolarum hec fuit.& in eo dem.4.Exēplar quoqꝫ edicti qđ pēdebat in susis dedit ei. & ī ligua chaldaica scribitur cū res loco tau & dī פַּרְשֶׁגֶן par ségen.Esdre.4.Hoc ē exēplar epistole quā miserūt ad eū.

De incipientibus a littera.צ.sadich

צֵאל Seel.vmbra.Iob.40.Sub vmbra dormit in secreto calami.Et in eo.Protegūt vmbre vmbrā eius.vbi po nitur tā in singli qꝫ in pli.& cōiter scribitur sine aleph . De quo vide infra in dictione צְלָל Salal.

צֹאן Son.ouis.pecus.Et declinatur tantum singulariter:& caret numero plu.& pōitur singulare pro plurali. De quo vide infra in dictione צוֹן son.cum vau in medio.

צַב Sab.tegumen.aut plaustrū.vel lectica desup tecta . Nu. 7.Sex plaustra tecta.ideſt sex plaustra quodlibet cū te gumento suo.Et in plurali צָבִים Sabim.Esa.66. Et in lecti cis & in mulis & in carrucis.

צָבָא Saba.militare.pugnare.dimicare . exercitū ducere. ad bellum ꝓcedere.excubare.Nu.31.Cūqꝫ pugnas sent contra madianitas.Esa.29.multitudo oim gentiū que dimicauerūt cōtra ariel.Et in eodē.Sic erit multitudo om nium gentium:que dimicauerunt contra mōtē siō . Zach. 14. Omnes gentes que pugnauerunt aduersus ierusalem. Et aliqñ scribitur sine aleph.Esa.29.Et omnes qui dimica uerunt & obsederunt & preualuerunt aduersus eam. Et in de מָצְבִיא Masbi:quod est participiū tertie coniugationis. ideſt militare facies. Pro quo beatus hieronymus trāstulit. Qui probat tyrones.ideſt qui probat nouos milites vtrū sint apti ad militiam vel exercitum.4.Reg.25. Et sopher principē exercitus qui probabat tyrones de populo terre. Hiere.52.Et scribam principem militum qui probabat ty rones. Significat etiam predicta dictio excubare seu stare in excubiis in modū exercitus.aut ministrare. Exo.38. De speculis mulierū que excubabant ad ostium tabernaculi . Nu.4. Omnes qui ingrediuntur vt stent & ministrēt in ta bernaculo federis.& in eo. Omnes qui ingrediuntur & mi nistrantꝫ in tabernaculo federis.Et īde צָבָא Saba.siue צְבָא Seba.i.exercitus siue militia aut bellū.Nu.1. Omnium vi rorum fortiū in israel. Pro quo hebrei legūt:omnes qui in grediuntur in exercitu siue in militia.Et in eo.2. Ad orien tem iudas figet tētoria per turmas exercitus tui.Et in eodē. & cunctus exercitus pugnatorum eius.Et in eo.31.Armate inquit ex vobis ad pugnam.Ios.5.Sed sum princeps exer citus domini.Iudi.8.Vt demus exercitui tuo panes . Et in eodem.9.Congrega exercitus multitudinem & veni.Esa. 13.Dñs exercituum precepit militie belliꝫ. Et in eo .24.In die illa visitabit dñs super militiam celi in excelso. Et in eo dem.40.Quoniam cōpleta est malitia eius:debet legi mi litia eius.Scribitur etiam cum he in fine loco aleph. Zach. 9.Et circundabo domū meā ex his qui militāt mihi.signi ficat etiam צָבָא Saba tempus determinatum seu statutum secundum hebreos:sed beatus hieronymus secundum pre cedentem significationem transtulit militiam : seu robur aut fortitudinem Iob.7.Militia est vita hominis sup terrā Pro quo hebrei legūt.Terminus.i.tempus determinatū est homini sup terrā.& in eo.10.Et pene militant in me . Pro quo he.le.Mutationes & terminus mecū.& in eo.14.Cun ctis diebus quibus nunc milito expecto.pro quo he.le.Cū ctis diebus termini mei.i.tēporis determinati vite mee ex pecto.Esa.40.Quoniam completa est malitia eius .debet legi militia eius.Pro quo he.le. Quoniā cōpletus est termi nus eius.Dañ.8.Robur aūt datū est ei contra iuge sacrifi cium.Pro quo he.le. & terminus datus est super iuge sacrifi cium .Et in eo.10.Et verbū verū & fortitudo magna.pro qꝫ he.le.Et terminus magnus.& in oñibus predictis locis po test ēt legi sicut est in lra nra.& ī plu.צְבָאוֹת sebaoth.i.exer citus.turme.Exo.12.Egressus est omnis exercitus domini de terra egypti.quod in hebreo legitur pluraliter.s.egressi sunt omnes exercitus domini.& in eodē.Eduxit dominus filios israel de terra egypti per turmas suas.ideſt per exer citus suos.Ps.24.Dominus virtutum ipse rex glorie.pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit. Dominus exercituum ipse rex glorie.Esa.6.Sanctus.sanctus.sanctus dominus deus exercituum. pro quo sabaoth canit ecclesia. Osee.12.Et dominus deus exercituum domin memoria le eius.Reperitur etiam in genere masculino.ps.102. Bene

Virtutes

dicite domino omnes virtutes eius.i.omēs exercitus eius.

צָבָא Velle.

Item צָבָא Saba.in līgua chaldaica significat velle. Dañ.2. Cuicūq; voluerit dabit illud.& in eodem.5.Quos volebat

צְבוּ Voluntas.

interficiebat:& quos volebat percutiebat.Et inde צְבוּ Sebu ideſt voluntas.vt in eodem. Ne quid fieret cōtra danielem. Pro quo hebrei legunt.Ne mutaretur voluntate.ſ.aduerſariorum contra danielem.

צָבָה Tumere. Inflari

צָבַה Saba.tumere.intumeſcere.inflari. Nu.5. Et tumens vterus tuus dirumpatur.& in eodē.Et vtero tumeſcēte putreſcat femur.& in eodē.Et inflato ventre cōputreſcet femur. Et inde צְבִי Sebi.i.hinulus:capreolus:ſeu caprea. Deut.12.Sicut comeditur caprea & ceruus.& in eodem.14. Ceruum & capream. Canti.2. Similis eſt dilectus meus capree.& ī genere femininoצְבִיָּה Sebiia.Canti.4:Duo vbera tua ſicut duo hinuli capree. & in pluraliצְבָאִים Sebaim. ſiue צְבָאוֹת Sabaoth.1.Paralipo.12.Et veloces quaſi capree in montibus. Canti.2. Adiuro vos filie ieruſalem per capreas ceruaſq; camporum.Significat etiam צְבִי Sebi inclytum:ſiue pulchrum vel decorū:ſeu egregium:aut precipuū ſiue preclarum.vel gloriā aut magnificētiā.2.Reg.1.Inclyti iſrael ſuper montes tuos interfecti ſunt. & ponitur ibi in hebreo ſingulare pro plurali.Hiere.3. Et tribuam tibi hereditatem preclaram.Ezech.20.Que eſt egregia inter omnes terras.& in eodem.Precipuam terram omniū.& in eodem.25. Et de ciuitatibus eius inclytis terre bethſimuth. Dañ.8.Et factū eſt grande contra meridiē & contra orientem & contra fortitudinem.vbi ponitur pro fortitudine.& dicunt hebrei q̄ ponitur ibi pro terra promiſſionis:que eſt terra inclyta & precipua terrarū. vt habetur Ezech. 20. Vt ſupra dictum eſt.& in eodem.11. Et ſtabit in terra inclyta.& in eodem.Super montem inclytū & ſanctum. Ponitur etiā pro gloria vel magnificentia. Eſa.4. In die illa erit germē dñi in magnificentia & gloria. & in eodem.23. Vt detraheret ſuperbiam omīs glorie.& in eodem.24.In finibus terre laudes audiuimus gloriā iuſti. & in eodē.28. Et flori decidenti glorie exultationis eius.& in eodem.In die illa erit dñs exercituū corona glorie. Ezech.26. Cum dedero gloriam in terra viuentiū.Ponitur etiā pro ornamēto. Ezech. 7.Et ornamentum monilii ſuorum.

Inclytus Preclara Egregia. Precipua Fortitudo Magnificentia. Gloria. ornamētū.

צְבִי Sebu.in lingua chaldaica ſignificat volūtatē. De quo vide ſupra in dictione צָבָא ſaba.

צָבַט Cōgerere Porrigere.

צָבַט Sabat.porrigere.congerere.Ruth.2.Et congeſſit polentā ſibi.pro quo he.le. Et porrexit ei polentā.& ſolum inuenitur in predicto loco.

צָבַע Intingere

צָבַע Sabaa.intingere. Dañ.4. Et de rore celi intingatur. Et ide צֶבַע Sebaa.i.tinctura.ſ.diuerſorū colorum:ſeu veſtis tincta diuerſorū colorū. Iudi.5.veſtes diuerſorū colorum ſisare traduntur in predā:& ſupellex varia ad ornanda colla congeritur. vbi ponitur tam in ſinguli q̄ in plurali. Hiere.12. Nunquid auis diſcolor hereditas mea mihi.i.tincta diuerſo ſeu vario colore.Et inde אֶצְבַּע Eſbáa.i.digitus. Exo.18.Digitus dei eſt.Nu.19.Et tingens digitū in ſanguine eius.Et in plurali אֶצְבָּעוֹת Eſbaoth.ps.143.Et digitos meos ad bellum.

Diuerſus color. Digitus. Digiti.

צָבַר Cōgregar. Cōportare צְבוֹר

Sabar. colligere. congregare.coaceruare.cōportare. Geñ.41.Et oīe frumētum ſub pharaonis poteſtate condatur.i.congregetur vel colligatur.& in eodē. Tantaq; fuit abūdātia tritici vt arene maris coeq̄retur. p quo he.le. Cōgregauit ioſeph frumētū q̄ſi arenā maris pre multitudine. Exo.8.Cōgregauerūt eas ī īmēſos aggeres. Iob.27.Si cōportauerit q̄ſi terrā argētū. Abach.1. Et cōportabit aggere:& capiet eā.& inde צְבוֹר Sibur.i.cōgregatio ſeu collectio aut aceruus.& ſolum inuenitur in numero plurali.4.Reg. 10.Ponite ea ad duos aceruos.

aceruus.

צְבָתִים manipuli.

צֶבֶת Sebath. manipulus . & ſolum inuenitur in numero plurali.Ruth.2.Et de veſtris quoq; manipulis proiici te de industria.

צֶדֶד Latus

צַד Sadad.latus.& ſemp ſcribitur cū ſimplici daled & dr צַד Sad.Geñ.6.Oſtiū aūt arce pones in latere deorſū. Exo.25.Tres exvno latere:& tres exaltero latere.1.Reg.20 Ego autem tres ſagittas mittam iuxta eum.i.in latere eius. & in eodem.Et ſedit abner ex latere ſaul.ps.90.Cadent a latere tuo mille.Eſa.60.Et filie tue de latere ſuggent. & aliqñ ponitur pro contra.& tunc preponitur ei littera lamed & dicitur לְצַד Lcſad. Dañ.7. Et ſermones contra excelſum loq̄tur.Et in pluralי צְדִים Sidim.Exo.25. Sex calami egrediē tur de lateribus eius.& in eodem.26.Vtrūq; latus tabernaculi protegens.Ponitur etiā pro hoſtibus.Iudi.2.Vt habeatis eos hoſtes.De quo vide ſupra in dictione צוד Sud.

לְצַד Contra.

צְדִים Latera. Hoſtes

צָדָה Inſidiari

צָדָה Sada.inſidiari.deſolare.Exo.21.Qui autem nō eſt inſidiatus.1.Reg.24. Tu autem inſidiaris anime mee: vt auferas eam.Significat etiā deſolare vel deuaſtare:cuius verbum paſſiuū ponitur. Soph.3.Vbi dicitur deſolate ſunt ciuitates eorum. Et ide צְדִיָּה Sediia.i.inſidiatio.ſiue inſidie. Nu.35. Vel iecerit quippiam in eū per inſidias. vide etiam de hoc infra in dictione צוד Sud. Item צֶדָה Seda.in lingua chaldaica ſignificat vere ne.ſeu nunquid. Et ſcribitur cum he in principio. Dañ.3. Vere ne ſydrach Miſach & abdenago deos meos non colitis,

Deſolare צְדִיָּה Inſidie צֶדָה Vere ne.

צָדַק Juſtū eſſe. Juſtificare

צָדַק Sadac.iuſtificare.iuſtū eſſe.iuſte iudicare.vt Geñ.38. Iuſtior me eſt. & in eodē. 44. Quid loquemur aut iuſte poterimus obtinere. Pro quo he.le. Quid loquemur aut quo iuſtificabimur. Exo.23. Quia auerſor impiū. Pro quo hebrei legunt. Quia non iuſtificabo impiū. Deut.25. Quem iuſtum eſſe proſpexerint:illi iuſtitie palmā dabunt. Pro quo he.le.Et iuſtificabūt iuſtū.& eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.2.Reg.15.vt ad me veniāt omnes qui habent negocium:& iuſte iudicem. Iob.4. Nunquid homo dei cōparatiōe iuſtificabitur.& in eodem.9.Si iuſtificare me voluero.& in eodem.33.Volo enim te apparere iuſtū.i.volo te iuſtificare.ps.18. Iuſtificata in ſemetipſa.ſ.ſunt.ps.50.Vt iuſtificeris in ſermonibus tuis.ps.81.Humilem & pauperem iuſtificate.ps.142. Quia nō iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuens.Prouer.17.Et qui iuſtificat impiū.Eſa.43. Dent teſtes eorū:& iuſtificētur. Hiere.3.Iuſtificauit animā ſuā auerſatrix iſrael.Ezech.16.Et iuſtificaſti ſorores tuas.& in eo. Iuſtificate enī a ſūt te. Dañ.8. Et mūdabitur ſanctuariū.Pro quo hebrei legūt. Et iuſtificabitur ſanctuariū. & in eodem.12.Et qui ad iuſtitiam erudiūt multos. Pro quo he. le.& qui faciūt iuſtificari multos.& ē ſenſus ſicut ī littera noſtra.Et inde צַדִּיק Sadic.i.iuſtus.Geñ.6.Noe vir iuſtus atq; perfectus fuit.& in eo.18. Nunquid perdes iuſtū cū impio. Exo.9. Dominus iuſtus. ps . 7 . Deus iudex iuſtus . Eſa.3. Dicite iuſto quoniam bene.& in eodem.49. Aut quod captum fuerit a robuſto ſaluum eſſe poterit. Pro quo hebrei legunt. Aut quod captum fuerit a iuſto.i.ab illo qui iuſte accepit. Et in pluralי צַדִּיקִים Sadicim.ideſt iuſti. Deut.4.& vt habeat cerimonias iuſtaq; iudicia.& in eodem.16.Et mutant verba iuſtorum.3. Reg.2. Quia interfecit duos viros iuſtos melioreſq; ſe.ps.36.Oculi dñi ſup iuſtos.Ezech.25. Viri ergo iuſti ſunt ipſi iudicabūt eas. Et inde צֶדֶק ſedec.i. iuſtitia. Deut.16. Iuſte quod iuſtū eſt perſequeris. Pro quo hebrei legunt. Iuſtitiam iuſtitiam ſequeris. Iob.29. Iuſtitia indutus ſum.& in eodem.35.vt diceres iuſtior deo ſum. p quo hebrei legunt. Iuſtitia mea a deo:ſiue maior q̄ dei. & eſt ſenſus ſicutin littera noſtra. & ſcribitur cū he vel thau

Juſte iudicare.

צַדִּיק Juſtus.

צַדִּיקִים Juſta. Juſti

צֶדֶק Juſtitia

צְדָקָה Justitia. in fine & dicitur צְדָקָה Sedaca.siue צִדְקַת Sidcath.Geñ.15. Et reputatum est ei ad iustitiam.& in eodem.30.Responde bitq; mihi cras iustitia mea.Deut.23.Et fecit iustitiam dñi. Et in plurali צְדָקוֹת Sedacoth.ps.10. Quoniã iustus dominus & iustitias dilexit.Ponitur etiam pro elemosyna.Dañ. 4.Peccata tua elemosynis redime.

צְדָקוֹת Justitie elemosyna

צָהֹב Flauus. צָהֹב Sahab.flauus:seu color auri. Leuit.13. Et capillus flauus solitoq; subtilior.Scribitur etiam cum mẽ in principio & dicitur מְצָהָב Mushab.Esd.8.Et vasa eris fulgentis optimi duo:pulchra vt aurum.pro quo he.le.& vasa eris flaui.i.coloris aurei optima duo:preciosa vt aurum.

מְצָהָב Fulgens

צָהַל Exultare. Exhilarare. Hinnire. צָהַל Sahal.exultare. exhilarare. gaudere.iubilare.hinire. Ester.8.Omnisq; ciuitas exultauit.ps.103.Vt exhilaret faciem in oleo.Esa.12. Exulta & lauda. Significat etiam hinnire vel mugire.Esa.10.Hinni voce tua filia galin.Et in eodem.24.Hinnient de mari.Hiere.5.Vnusquisq; ad vxorem proximi sui hinniebant. & in eodem.50. Et mugistis sicut tauri.Et inde מְצַהֲלוֹת Mishaloth.i.hinnitus in numero plurali.Hiere.8.A voce hinnituum equorum eius cõmota est omnis terra.& in eodẽ.13.Adulteria tua & hinitus tui.

Mugire. מְצַהֲלוֹת Hinnitus.

צֹהַר Fenestra צֹהַר Sohar. fenestra. Geñ.6. Fenestram in arca facies . Et inde צָהֳרַיִם Sahoraim.idest meridies.s.cum sol est in medio celi vel in nostro meridiano. Geñ.43. Quoniã hodie mecum viri comesturi sunt in meridie.Iob.11. Et quasi meridianum fulgur cõsurget tibi ad vesperam.ps.36.Et iudicium tuum tãq; meridies.Canti.1.Vbi cubes in meridie. Et inde verbũ יָצְהֲרוּ Iashiru.pro quo beatus hieronymus transtulit:meridiati sunt.i.sederunt in meridie.Iob.24.Inter aceruos eorum meridiati sunt. Hebrei vero dicũt q; deriuatur a sequẽti dictione que significat oleum.vnde in predicto loco ipsi legunt. Inter aceruos eorum fecerũt oleum siue expresserunt oleum:aut oleificauerunt:si latine posset dici.Et inde יִצְהָר Ishar.i.oleũ:eo quod est lucidum & splẽdidum. Deut.7. Oleo & armentis gregibus ouiũ tuarum. & in eodem.10. Vt colligatis frumentum & vinum & oleũ. & in eodem.28.Vt non relinquatur tibi triticum & vinum & oleũ.2.Paralip.32. Apothecas quoq; frumẽti & vini & olei.Zach.4.Isti sunt duo filii olei splendoris .vbi ponitur pro vtroq;.s.pro oleo & pro splendore.

צָהָרַיִם Meridies.

יָצְהֲרוּ Meridiati sunt.

צָהָר Oleum

צָהָר Splendor

צוֹא Sordes צוֹאָה Soa.sordes.immunditia.& scribitur cum he in fine & dicitur צוֹאָה Soa.Prouer.30. Et tamen non est lota a sordibus suis.Esa.4.Si abluerit dñs sordes filiarum sion. & in eodem.7.Omnes enim mẽse replete sunt vomitu sordiumq;.& inde צוֹאִים Soim.idest sordidi . Zach.3.& iesus erat indutus vestibus sordidis.& in eodẽ. Auferte vestimenta sordida ab eo. Vide ẽt de hoc supra in dictione יְצֵא Iasa.

צוֹאִים Sordidi.

צוד Venatu aprehẽdere Venari. צוּד Sud .venari.venatione capere.insidiari.Geñ.27.cumq; venatu aliquid apprehenderis.& in eo.vt iussionẽ patris impleret.pro quo hebrei legunt. Ad venandum venationem vt afferret.sed beatus hieronymus trãstulit sẽsũ. & in eodem. Qui dudum capta venatione attulit mihi.Leuit.16 . Si venatione vel aucupio ceperit auem vel feram. Hiere.4.Mittam eis multos venatores & venabuntur eos Et in eo.13.Et faciunt ceruicalia sub capite vniuersę etatis ad capiendas animas.idest ad venandas animas . Et in eo. Et cũ ceperint aias populi mei.& in eo . Quibus vos capitis animas volantes.& in eo.& dimittã animas quas vos capitis.Threñ.3.Venatione ceperunt me inimici mei . & in eo.4.Lubricauerunt vestigia nostra in itinere platearum nostrarum.pro quo he.le.Venati sunt siue insidiati sunt vestigia nostra:ne ambularent in plateis nostris.idest inimici nostri prohibuerunt nos ne ambularem? in plateis nostris Vide etiam de hoc supra in dictione.צָדָה Sada.inde צַיִד sa

Capere

צַיִד id.siue צֵיד Sed.idest venatio.Geñ.10.Et erat robustus venator coram domino.pro quo hebrei legunt.Ipse erat robustus venatione coram domino.& in eo.25.Eo quod venatione illius vesceretur.Et in eo.27.Affer mihi de venatione tua.& inde מְצוֹד Mesud.siue מְצָדָה Mesuda . idest rete: vel laqueus:aut hamus:siue sagena. Iob.19. Et flagellis suis me cinxerit.pro quo hebrei legunt.Et reti suo me cinxerit.Eccl's.9.Sed sicut pisces capiuntur hamo. Ezech. 12.Et capietur in sagena mea.Et in eo.Neq; erunt vltra in manibus vestris ad predandum . Pro quo hebrei legunt. Neq; erunt vltra in manibus vestris in rete siue in sagenã. Et in plu. מְצוֹדִים Mesudim.siue מְצָדוֹת Mesadoth.Eccls. 7.Que laqueus venatorum est & sagena cor eius . quod in hebreo legitur pluraliter.scilicet laquei.Ezech.17.miserũt q; eũ in carcerẽ.Vbi ponitur pro carcere.Significat etiam arcem seu fortaliciũ.De quo vide supra in dictione מְצַד Mesad.Et inde צָדִים Sadim.idest venatores.Hiere.8.Mittam eis multos venatores.Significat etiam hostes vel insidiatores.Hiere.2.vt habeatis eos hostes.Item צֵיד Sed.siue צַיִד Saíd.aut צֵידָה Seda.idest viaticum seu cibaria.Ios.1.Preparate vobis cibaria.Et in eo.9.Panes quoq; quos portabãt ob viaticum.& in eodem. Susceperunt igitur de cibariis eorum Nec.13.vt in die qua vendere liceret venderẽt. p quo hebrei legunt.Venderent cibaria.ps.77. Cibaria misit eis in abundantiã.Ps.131.Viduam eius benedicens benedicã . Pro quo hebrei legunt. Cibaria seu viaticum eius benedicens benedicam.Et inde verbum הִצְטָיְדוּ histaiad. quod significat cibaria tollere vel cibaria preparare. Ios.9. Tulerunt sibi cibaria.& in eodem.En panes quando egressi sumus de domibus nostrisvt venirem? advos calidos sumpsimus.Pro quo hebrei legunt . En panis noster calidus erat quãdo pro viatico tulimus eum de domibus nostris: in die quo egressi sumus vt veniremus ad vos.

Venator venatio

מְצוֹד Rete Hamus. Sagena.

מְצוֹדִים Laquei.

Carcer

צָדִים venatores. Hostes

צֵיד

צֵידָה Cibaria. Viaticũ

הִצְטָיְדוּ Cibaria tollere.

צוָּה Precipere. צִוָּה Siua.precipere.mandare.iubere.imperare. Geñ.2.pcepitq; eis dicens.Et in eodem.44. Precepit autem ioseph dispensatori domus sue.Leuit.6. Precipe aaron & filiis eius.Et in eo.10.Sicut preceptum est mihi. Et in eodẽ. 25. Dabo benedictionem meam vobis. Pro quo hebrei legunt.Et mandabo benedictionem meam vobis. Deut.4. Sicut mandauit mihi dominus.Et in eodem.26. Feci omnia sicut precepisti mihi.Et in eodem.28. Emittet dominus benedictionẽ in cellaria tua. Pro quo hebrei legũt. Mandabit dominus benedictionem.& in eodem.33.legem precepit nobis Moyses.2. Reg.14. Ego iubebo pro te. Esa.5. Et nubibus mandabo ne pluant super eam . Et in eodem . 13.Ego mandaui sanctificatis meis.& in eodem.23. Dominus mandauit aduersus chanaan. Et in eodem.28. Mãda: remanda:specta:reexpecta.Esa.45.Super filios meos& super opus manuum mearum mandatis mihi. Et inde מִצְוָה Misua.idest preceptum:seu mandatum. Deut.5. Vt loquar tibi omnia mandata mea & cerimonias . Quod in hebreo legitur singulariter.scilicet omne mandatum.& in eodem. 30.Mandatum hoc quod ego precipio tibi hodie:non supra te est. Nec.11. Preceptum quippe regis super eos erat. Ps.18.Preceptum domini lucidũ.& in plu. מִצְוֹת misuoth . Deut.4.Custodi precepta eius atq; mandata . Prouer . 7. Serua mandata mea & viues.

Precipere. Mandare Iubere

מִצְוָה mandatũ Preceptũ מִצְוֹת mandata

צָוַח Clamare צָוָחָה Clamor vlulatus צוּל Sauach .Clamare . vociferari . Esa. 44.De vertice montium clamabunt.Et inde צְוָחָה Seuacha. idest clamor.vociferatio.vlulatus.Esa.24. Clamor erit super vinũ in plateis . Hiere . 14. Et clamor ierusalem ascendit.& in eodem.46.Et vlulatus tuus repleuit terram. Sul. profundũ.s.aquarũ & scribitur cum he in fine ad

צוֹלָה profundū. denotandum genus femininum & dicitur צוֹלָה Sula.i.profundum.Esa.44.Qui dico profundo desolare.& cōmuniter scribitur cum mē in principio & dicitur מְצוֹלָה Mesula ps.68.Infixus sum in limo ꝑfundi.& in eodem.Ne absorbeat me profundum.Ione.2.Et proiecisti me in profundo in corde maris.Et in plurali מְצוֹלֹת Mesuloth.Exo.15.Descenderunt in profundum sicut lapis.Quod in hebreo legitur pluraliter.s.in profunda.ps.67.Conuertam in profundū maris.ps.87.In tenebrosis & in vmbra mortis.Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit.In tenebris & in profundis

מְצוֹלָה profundus

מְצוֹלֹת profunda

צוּם Sum.ieiunare.1.Reg.31.Et ieiunauerunt septem diebus.2.Reg.12.Et ieiunauit dauid ieiunio.Ester.4.Et orate pro me.pro quo hebrei legunt. Et ieiunate pro me. & in eodem. Et ego cum ancillis meis similiter ieiunabo. Esa.58.Quare ieiunauimus & non aspexisti. & in eodem. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis.Zach.7. Nunquid ieiunium ieiunastis mihi.Et inde צוֹם Som.i.ieiunium.3. Reg.21. Predicauerunt ieiunium.Ps.34. Humiliaui in ieiunio animā meam. Esa.58. In die ieiunii vestri inuenitur volūtas vestra.Et in plurali צוֹמוֹת Somoth.Ester.9.Susceperunt a se & a semine suo ieiunia atq; clamores

צוּם Jeiunare

צוֹם Jeiunij.

צוֹמוֹת Jeiunia

צֹאן Son.ouis.pecus.grex.s.pecorum.& declinatur tantum singulariter:& caret numero plurali :& ponitur aliquādo singulare ꝑ plurali. ps.8. Oues & boues.& scribitur ibi sine vau & cum he in fine & dicitur צֹנָה Sone.in aliis vero locis scribitur cum aleph in medio loco vau & dicitur צֹאן Son.Gen.4.Fuit autem abel pastor ouiū.& in eodem.29. Date ante potum ouibus.& in eodem.30. Qui pascebat reliquos greges ei?.i.reliquas oues.& in eodem. Oues intuerentur virgas.& in eodem.31. Et vide vniuersos masculos ascendētes sup femīas.i.sup oues.Exo.21.& quattuor oues ꝑ vna oue. Leuit.1. De bobus & de ouib? offerēs victimas Et in eodē.Quod si de pecoribus oblatio est.1. Reg.8.Greges quoq; vestros addecimabit.2.Reg.12. Diues habebat oues & boues. Prouer.27. Diligenter agnosce vultum pecoris tui.Canti.1. Abi post vestigia gregis. Esa.7. Nutriet homo vaccam boum & duas oues. Pōitur etiam pro arietibus.3.Reg.4.Et centum arietes.

צֹנָה צֹאן Oues

Greges

Pecus

Arietes

צוּף Suph.natare.enatare.inundare. Deut.11.Quomodo operuerint eos aque maris rubri.ꝑ quo hebrei legūt. Quomodo natare siue inundare fecit dñs aquas maris rubri super faciem eorum.4.Reg.6.Natauitq; ferrū. Threñ. 3.Inundauerunt aque super caput meum.Et inde צָפַת Saphath.i.inūdatio.Ezech.32. Et irrigabo terram fetore sanguinis tui.pro quo hebrei legunt.Inundatione sanguinis tui. Itē צוף Suph.i.fauus.s.mellis.Prouer.16. Fauus mellis verba composita.Et in plurali צוּפִים Supim.ps.18.Et dulciora super mel & fauum.Pro quo hebrei legunt.Et dulciora super mel & fauum fauorum.i.fauum dulcissimum.Pro quo beatus biero.in psal.iuxta he.ve.transtulit. Fauum redundantem.

צוּף Natare

Inundare.

צָפַת Inundatio.

צוּף Fauus.

צוּפִים Faui

צוק Suc.Angustiare.coartare.tribulare.fundere.Deut.28 In angustia &vastitate:qua opprimet te hostis tuus.ꝑ quo hebrei legunt. In obsidione & angustia qua angustiabit te hostis tuus. Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.Iob.32.Coarctat me spiritus vteri mei.& supra in eodē.28. Et lapis solutus calore in es vertitur.i.angustiat? vel coarctatus in fornace. Esa.29.Et circundabo ariel. Pro quo hebrei legunt. Et angustiabo ariel. Et in eodem.51.A facie furoris eius qui te tribulat. & in eodem. Vbi nunc est furor tribulantis.Et inde צוֹק Soc.i.angustia.Dañ.9.Et rursum edificabitur platea & murus in angustia tēporū. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur צוֹקָה Suca.Esa.30. In terra tribulationis & angustie. Et aliquando scribitur cum vau & nū in secunda syllaba & dicitur צָקוֹן Sacun. Esa.26. In tribulatione murmuris doctrina tua eis. Et aliquando scribitur cum mē in principio & dicitur מָצוֹק Masoc.Deut. 28.In angustia & vastitate.1. Reg.22. Et cōuenerunt ad eū omnes qui erant in angustia constituti. & quandoq; scribitur cum vau in prima syllaba & dicitur מוֹצָק Musac.Esa. 8.Et nō poterit auolare de angustia sua.Ponitur etiam pro fundamento.Iob.36. Et non habente fundamētum subter se.Ponitur etiam pro prominenti.1. Reg.14. Vnus scopulus ꝑminens ab aquilone.Et in plurali מְצוּקִים Mesuchim. Pro quo beat? hieronymus trāstulit cardines.1.Reg.2.Domini enim sunt cardines terre.Significat etiam predicta dictio fundere vel effundere.Ios.7.Proieceruntq; ea ante dominū.i.fuderūt ea.Iob.29.& petra fūdebat mihi riuos olei

צוֹקָה angustia.

צָקוֹן tribulatio.

מָצוֹק angustia.

מוֹצָק angustia. Fūdamētū

מְצוּקִים Cardines.

Fundere

צור Sur.obsidere. oppugnare. angustiare. tribulare.ligare. vel includere. munire seu munitionem facere.formare seu figurare.aut fingere. Deut.2.Non pugnes contra moabitas. Pro quo hebrei legunt. Non obsideas vel non angusties moabitas.& in eodem.Caue ne pugnes contra eos. Et in eodem.20.Sin autem fedus inire noluerit:& ceperit cōtra te bellum:oppugnabis eam.i.obsidebis eam.Et in eodem. Quando obsederis ciuitatē multo tempore. & in eo. 28. Et obsideris intra portas tuas. Iudi. 9.Et oppugnāt aduersum te ciuitatem.1.Reg.23. Et obsideret Dauid & viros eius.Esa.1. Sicut ciuitas que vastatur.Pro quo hebrei legūt. Sicut ciuitas obsessa.Et in eodem.21.Ascende clam obside mede.& in eodem.29.Et facīā contra te aggerem.Pro quo hebrei legūt.Et obsidebo sup te statiōe seu aggere.Ezech. 7.Qui relictus fuerit & obsessus fame morietur. Dañ.1.Et obsedit eam.significat etiam angustiare vel tribulare.Gen. 32.Timuit iacob valde: & perterritus diuisit populum.pro quo hebrei legunt. Et timuit iacob valde:& angustiatus est siue tribulatus est. Exo.23. Et affligam affligentes te.i.tribulabo tribulantes te.Iudi.2.& vehementer afflicti sunt.i. tribulati sunt.2.Paralipo.28.Qui afflixit eum:& nullo resistente vastauit. Pro quo hebrei legunt. Qui angustiauit siue tribulauit eum.& in eodem.33.Qui postq; coangustiat? est orauit dominū deum suum.Nee.9.Et dedisti eos in manu hostiū suorum:& afflixerūt eos.i.tribulauerunt eos.ps. 12.Qui tribulant me exultabunt si motus fuero.ps.30.Miserere mei domine quoniam tribulor.ps.118.Multi sūt qui persecuntur me & tribulant me. Esa.28. Et pallium breue vtrumq; operire non potest.i.angustum est. & in eodem. 63.In omni tribulatione eorum non est tribulatus. Hiere. 10.Et tribulabo eos:ita vt inueniantur.& in eodem.48.Sicut cor mulieris parturientis.Pro quo hebrei legunt.Sicut cor mulieris angustiate vel tribulate.Soph.1. Et tribulabo homines.& inde צַר Sar.i.angustia vel tribulatio:aut angustians vel tribulans.1.Reg.28. Coarctor nimis. Pro quo hebrei legunt. Angustia mihi valde.3. Reg.22. Et sustentate eum pane tribulationis.ps.4. In tribulatione dilatasti mihi.ps.118. Tribulatio & angustia inuenerunt me. Esa.5.Et ecce tenebre tribulationis & lux obtenebrata est in caligine eius.& in eodem.26. In angustia requisierunt te. Ponitur etiam pro angusto.4. Reg.6. Ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis.Esa.49.Angustus est mihi locus. Ponitur etiam pro hoste vel inimico aut emulo.1. Reg.2.Et videbis emulum in templo. Ester.7. Nūc autem hostis noster est. & in eodem. Hostis & inimicus noster est amā.Iob.16.Hostis meus terribilib? oculis intuitus est me. Esa.59. Cum venerit quasi fluuius violentus. Threñ.2.

צוּר Pugnare. Obsidere

צַר angustia. tribulatio.

צָרַר Angustiare afflīgere.

צָרַר angustus

צָרַר Emulus. hostis.

צָרַר violentus

צָרִים Tribulantes. Hostes. Tetendit arcum suum quasi inimicus. Et in plurali צָרִים Sarim. ps. 26. Ne tradideris me in aias tribulātiū me. Esa. 9. Eleuabit dñs hostes rasin sup eum. & in eo. 26. Et ignis hostes tuos deuoret. scribitur etiā cū duplici res & dī צָרֵר Sorer. Ester. 9. Extra decē filiorū Amā agagites hostis iu-

צָרֵר Hostis. deorū. & ī plurali צָרְרִים Sorerim. Nu. 25. Quia ipsi hosti-

צָרְרִים Hostes. liter egerunt cōtra vos. Pro quo he. le. Quia ipsi hostes fue-

צָרָה Angustia. tribulatio. runt vobis. Esa. 11. Et hostes iuda peribūt. Vide etiā de hoc infra in dictiōe צָרַר Sarar. Et inde צָרָה Sara. i. angustia: vel tribulatio. Iob. 27. Cū venerit super eū angustia. ps. 9. De-

Angustiū spicis in opportunitatib⁹ in tribulatione. Hiere. 4. Vocem enim quasi parturiētis audiui: angustiā vt puerpere. Zach. 8. Neq; exeunti erat pax pre tribulatione. & in eo. 10. Et trā sibunt in maris freto. Pro quo he. le. Et transibit in mari an-

Emula. gustia vel tribulatione. Pōt etiā legi sic. Et transibit in mari angusto. Quod est idē sensus cū littera nra. Hiere. 6. Tribu-

צָרוֹת Tribulationes. angustie. latio apprehendit me. Ponitur etiā pro emula vel inimica 1. Reg. 1. Affligebat quoq; eā emula eius. Et in plurali צָרוֹת Saroth. Iob. 6. In sex tribulationibus liberabit te. Esa. 65. Qm̄ obliuioni tradite sunt angustie priores. Et inde

מָצוֹר Machine. Angustia. מָצוֹר Masor. i. obsidio. siue machina que fit ad obsidendas vrbes. Deut. 20. & extrues machinas donec capias ciuitatē. Et in eo. 28. In angustia & vastitate qua opprimet te hostis tuus. p quo hebrei legunt. In obsidione & angustia. Hiere. 10. Cōgrega de terra cōfusionē tuā: que habitas in obsidio-

Obsidio. ne. Ezech. 4. Et ordinabis aduersus eā obsidionē. Et in eo. Donec cōpleas dies obsidionis tue. Et in plurali מְצָרוֹת Me-

מְצָרוֹת obsidiones suroth. Esa. 29. Et monumēta ponā in obsidione tua. Pro quo hebrei legunt. Et statuā contra te obsidiones. Ponitur etiam pro munitiōe tam in singulari q̄ in plurali: eo quod

Murate ciuitas munita non potest capi nisi longa obsidione & extructiōe machinarum. 2. Paralipo. 11. Ciuitates muratas habētes portas & vectes. i. munitas. & in eodem. Et edificauit ciuitates muratas in iuda. Pro q̄ hebrei legūt. Et edificauit

Munitio. ciuitates pro munitione. ps. 59. Quis deducet me in ciuitatem munitā. Abach. 2. Et figam gradum super munitionē. Zach. 9. Et edificauit tyrus munitionem suā. Scribitur etiā cum he in fine. 2. Paralipo. 14. Edificauit quoq; vrbes mu-

Agger. nitas in iuda. Pro quo hebrei legūt. Et edificauit vrbes munitionis in iuda. Naū. 2. Qui custodiat obsidionē. Pro quo he. le. Qui custodiat munitionē. Potest etiam legi sicut est in littera nra. ponitur ēt pro aggere. Esa. 19. Attenuabun-

צוּר Ligare. tur & siccabuntur omnes riui aggerū. Significat etiam pre dicta dictio צוּר Sur ligare. Deut. 14. Et in precium rediges portabisq; manu tua. Pro quo he. le. Et dabis pro argēto: &

Effundere. ligabis seu includes argētū in manu tua. 4. Reg. 5. Ligauit q; duo talēta argenti in duobus saccis. Esa. 8. Liga testimoniū: signa legē. Ezech. 5. & ligabis eos in sūmitate pallii tui Itē ponitur pro effundere. 4. Reg. 12. Effundebātq; & numerabant pecuniā. Sed etiā in predicto loco hebrei legunt

Formare ligabantq; .i. postq̄ numerabant: ligabāt pecuniā. & est ordo p posterus. Significat etiā formare seu figurare. Exo. 32.

Cōpingere. Formauitq; opere fusorio. ps. 138. Tu formasti me. Canti. 8. Si ostium est cōpingamus illud tabulis cedrinis. i. figuremus vel formemus illud. Hebrei tñ secundū p̄cedētē significationē legūt. muniamus illud tabulis cedrinis. Esa. 43. Creās te iacob: et formās te israel. De quo vide etiā supra in

צוּרָה figura dictione יָצַר Iasar. Et inde צוּרָה Sura. i. forma vel figura. aut exemplar. ps. 48. Et auxiliū eorum veterascet in inferno. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Et figura eorum conteretur in infernum. Ezech. 43. Et erubescant ex omnibus que fecerunt: figuram domus & fabrice

צוּרַת eius. Et in plurali צוּרַת Suroth. vt in eodem. Et in omnem descriptionem eius. Pro quo hebrei legūt. Et in oēs figuras eius. Item צוּר Sur. i. petra. saxum. silex. Exo. 17. En ego sta bo ibi coram te supra petram. & in eodē. Percutiesq; petrā. Iob. 14. Et saxum trāsferetur de loco suo. Et in eodem. 18. Et trāsferetur rupes de loco suo. Esa. 2. Ingredere in petrā. Ezech. 3. Vt adamantem & silicem dedi faciem tuam. Et ali qñ scribitur sine vau & dī צַר Sar. Esa. 5. Yngule equorum eius vt silex. Ponitur etiā צוּר Sur. pro forti. 1. Reg. 2. Et nō est fortis sicut deus noster. Esa. 26. Speraſtis in domino in seculis eternis: in dño deo forti in perpetuū. Ponitur etiam צוּר Sur. pro deo. Deut. 32. Dei p̄fecta sunt opera. Et in eo. Deum qui te genuit dereliquisti. & in eodē. Nōne ideo quia deus suus vendidit eos. & in eo. Nō enim est deus noster vt dii eorum. Et in plurali צוּרִים surim. i. fortes vel robusti seu petre aut rupes. 2. Reg. 2. Et vocatum est nomen loci illius ager robustorum. Esa. 2. Et introibunt in speluncas petrarū. Naū. 1. Et petre dissolute sunt ab eo. Reperitur etiā צוּרוֹת Suroth. Iob. 28. In petris riuos excidit. Ponitur etiā צוּר Sur. pro petra acutissima vt gladius: seu pro gladio vel pro cultro. Exo. 4. Tulit illico sephora acutissimā petram. Ios. 5. Fac tibi cultros lapideos. ps. 88. Auertisti adiutoriū gladii eius. Pro quo hebrei legūt. Auertisti acumen seu aciem gladii eius. Sed beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem trāstulit. Auertisti robur gladii eius. Vbi ponitur pro robore. Et inde צִיר Sir cum iod in medio loco vau. ideſt legatus siue nuncius. Prouer. 25. Sicut frigus niuis in die messis ita legatus fidelis. Hiere. 49. Et legatus ad gentes missus sum. Et in abdia. Et legatum ad gentes misit. Et in plurali צִירִים sirim. Esa. 18. Qui mittit in mare legatos. Et in eodem. 57. Et misisti legatos tuos procul. Ponitur etiam pro doloribus vel angustiis. 1. Reg. 4. Irruerant enim in ea dolores. Esa. 13. Torsiones & dolores tenebunt. Et in eodem. 21. Et angustia possedit me quasi angustia perturiētis. Quod in hebreo legitur in plurali. s. angustie vel dolores possederunt me quasi dolores parturientis. Ponitur etiam pro erroribus. Esa. 45. Abierunt in confusionem fabricatores errorum. hebrei tamen legūt. fabricatores idolorum. ponitur etiam pro compagibus. Dañ. 10. In visione tua dissolute sunt compages mee. Vnde illud. 1. Reg. 4. vbi dicitur irruerant enim in ea dolores. Aliqui hebrei legunt dissolute fuerant in ea compages ei⁹. Ponitur etiam צִיר Sir. pro cardine. Prouer. 26. Ostium vertitur in cardine suo. Item צַוָּר sauar. i. collū. cervix. Nee. 3. Optimates autem eorum nō suppoſuerunt collum suū in opere dñi sui. & cōmuniter scribitur cum aleph post vau. vt Gen̄. 41. & collo torquē aureā circūposuit. Esa. 8. Vsq; ad collum veniet. Et in plurali צַוָּארִים sauarim. siue צַוָּארֵי sauare. Iudi. 5. Et supellex varia ad ornanda colla congeritur. Hiere. 27. Subiicite colla vestra sub iugo regis babylonis. Reperitur etiam צַוָּארוֹת Sauaroth secundum terminationem pluralem femininorū. Mich. 2. vnde non auferatis colla vestra. Et sepe ponitur in plurali licet loquatur de vno homine. Gen̄. 33. Stringensq; collum eius. & in eodem. 45. Cūq; amplexatus recidisset in collū beniamin. Et in eodem. Illo quoq; similiter flente super collum eius. Scribitur etiam sine aleph & cū littera nū & dicitur צַוָּרֹנִים Saueronim. Canti. 4. & in vno crine colli tui. Item צוֹר for nomen prouincie. i. tyrus. ps. 86. Ecce alienigene & tyrus. Esa. 23. Quis cogitauit hoc super tyrum. Hiere. 47. Et dissipabitur tyrus & sidon.

צָחַח Sachach. Candere. lucidum vel clarum seu limpidum esse. arere. aut aridum vel siccum esse. Canti. 5. Dilectus meus candidus & rubicundus. Esa. 18. Sicut meridiana

Figure צוּר Petra. Saxum Rupes. Silex צַר צוּר Fortis. צוּר Deus. צוּרִים Robusti. Petre. צוּרוֹת צוּר Acutissima petra Cultur. Adiutoriū Robur צִיר Legatus צִירִים Legati. Dolores Angustie Errores Cōpages. צִיר Cardo. צַוָּר Collum. צַוָּארִים Colla. צַוָּארוֹת Colla. צַוָּרֹנִים Collum צוֹר Tyrus צָחַח Cādidū eē

Clarū esse. Arere

lux clara est.Hiere.4. Ventus vrens in viis que sunt in deserto.Pro quo hebrei legunt vētus clarus. Potest etiā legi secundum aliam significationem ventus aridus vel siccus aut vrens sicut est in littera nostra.Ezech.24.Super limpidissimam petram effudit illum.Et in eo.Dedi sanguinem eius super limpidissimam petram: ne operiretur.Threñ.4.Nitidiores lacte.idest candidiores.& inde צָחוֹת Sachoth.idest verba clara & plana.Esa.32. & lingua balborum velociter loquetur & plane.idest velociter loquetur verba clara seu plana aut polita.Scribitur etiam cum duplici sadic & cū duplici cheth & dicitur צַחֲצָחוֹת Sachsachoth. pro quo beatus hieronymus transtulit splendores.Esa.58.& implenit in splendoribus animam tuam.Significat etiam predicta dictio arere: aut siccum vel aridum esse.Esa.5.Et multitudo eius siti aruit.& inde צְחִיחָה Sechicha.idest siccitas. ps.67. Similiter eos qui exasperant: qui habitant in sepulchris.p quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit. incredulí autem habitauerunt in siccitate.& inde צְחִיחִים Sechichim idest loca arida & sicca que sunt in cacumine petrarum vel in circuitu murorum.Nec.4.Statui in loco post murum per circuitum populum in ordine cum gladiis suis.

Lipidissima

Nitida. צָחוֹת

Plana xba clara.

Splēdores

Arere. צְחִיחָה

Siccitas

Loc⁹ post murū.

צָחֵן Sachan.putredo.seu fetor.& scribitur cum he vel tau in fine.Ioel.2.Et ascendet putredo eius: quia superbe egit. Et solum inuenitur in predicto loco.

Putredo.

צָחַק Sachac.ridere.ludere.iocari.illudere. siue irridere. Gen.17.Cecidit abraāin faciem suam & risit.Et in eo dē.18.Quo audito sara risit.Et in eodem.21. Quicunq; audierit corridebit mihi.Et in eodem.Cumq; vidisset filium agar ludentem cum isaac.Et in eodem.26. Vidit eum iocantem cum Rebeca vxore sua.Exo.32.Et surrexerunt ludere.Iudi.16. Qui adductus de carcere ludebat ante eos.significat etiam illudere vel irridere.Gen.39.Vt illuderet nobis.& in eodem.vt illuderet mihi. Et inde צְחֹק Sechoc.i.risus seu ludus.Gen.21.Risum fecit mihi dominus.Scribitur etiam cum sin loco sadic.De quo vide infra in littera sin in suo loco.

Ridere.

Ludere Iocari.

Illudere

Risus.

צָחַר Sachar.Candidum seu nitidum.Ezech.27. Et lana coloris optimi.i.candida seu nitida.Et in plurali femenino צְחֹרוֹת Sechoroth.Iudi.5.Qui ascenditis super nitentes asinas.

Candidus. צְחֹרוֹת Nitentes

צִיָּה Siia.siccitas. solitudo. desertum. Iob.24. Ad nimiū calorem transient ab aquis niuium.pro quo hebrei legunt. Ad siccitatem & calorem.Ps.77. In ira excitauerūt excelsum in inaquoso.idest in loco sicco vel deserto. Et in plurali צִיּוֹת Sioth.ps.104. Abierunt in sicco flumina.i.in locis siccis vel desertis.Et inde צִיּוֹן Saion. Pro quo beatus hieronymus transtulit sitim.Esa.25.Sicut estus in siti. & in eodem.32.Sicut riui aquarum in siti. Hebrei vero dicunt q̄ significat locum aridum & inaquosum.Et inde צִי Si.i. nauis vl trieris.Esa.33.Nec trieris magna trāsgredietur eū. Et in plu. צִיִּים sim.Nu.24.venient in trieribus de italia. Ezech.30.Egredientur nuncii a facie mea in trieribus.Scribitur etiam cum duplici iod & dicitur צִיִּים Siim. Esa.23. Asur fundauit eam. Pro quo hebrei legunt. Asur fundauit eam nauibus.idest fecit in ea portus pro nauibus vel trieribus.Dañ.11.Et venient trieres & romani super eum. Ponitur etiam pro ethiopibus.Ps.71.Coram illo ꝓcidēt ethiopes.p.75.Dedisti eum escam populo ethiopum.Potest etiā legi populo nauium.idest nautis.significat etiam צִיִּים siim animalia mōstruosa seu bestias feras.Esa.13.Sed requiescēt ibi bestie.in alio vero loco beatus hieronymus transtulit de monia.Esa.34.Et occurrēt demonia onocentauris.

Siccitas Inaq̄sum. Desertum. Siccum. Sitis.

צִי Trieris

צִיִּים Trieres.

Naues.

Ethiopes.

Bestie. Demonia.

צִיּוֹן Sion.titulus.vel tumulus.4.Regum.23.Quis est titulus ille quem video.Ezech.39.Statuent iuxta eum titulūm donec sepeliant.& in plurali צִיּוֹנִים Siionim. pro quo beatus hieronymus trāstulit speculas.eo quod sunt in loco eminētiori.Hiere.31.Statue tibi speculas.Item צֵיוֹן Saion.sicci tas vel sitis.De quo vide supra in dictione precedenti.

Titulus. צִיּוֹנִים

speculę. צֵיוֹן

צִיץ Sis.florere.germinare.prospicere.Nume.17.Et turgentibus gemmis eruperant flores. pro quo hebrei legunt.Et produxit gēmas:& floruit florem:siue germinauit florem. ps.71. Et florebūt de ciuitate sicut fenū terre. Ps.91.Et apparuerint omnes qui operantur iniquitatem. Pro quo btūs hiero.in ps.iuxta he.ve.trāstulit.& floruerit omnes qui operantur iniquitatem.ps.131. Super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea.Esa.27.Florebit & germinabit israel.Ezech.7 Floruit virga:germinauit superbia.Significat etiam apparere.vel prospicere.Canti.2. Prospiciens per cācellos.Et inde צִיץ Sis.i.flos.Esa.28.Et flori decidenti glorie exultationis eius.Et in eodem.40.Exsiccatum est fenum:& cecidit flos.Scribitur etiam cum thau in fine & dicitur צִיצָת Sisath.Esa.28.Et erit flos decidens. & inde צִיצִים Sisim.i.celature vel picture in similitudinē florum.3.Regum.6.Et picturas varias quasi prominentes de pariete & egredientes.& in eodem. Et celaturas valde eminentes. Item צִיץ Sis.idest ala siue penna:secundum hebreos.Hiere.48. Date florem Moab quia florens egredietur. pro quo hebrei legunt. Date alam siue pēnam moab: quia volans volabit. Potest etiam legi sicut est in littera nostra. De quo vide etiam supra in dictione נוץ nos.& in dictione נָצָה Nasa.& inde צִיצִית Sisith.idest ala seu fimbria vestimenti.Nume.15. Vt faciant sibi fimbrias per angulos quatuor:ponētes in eis vittas hyacinthinas. & inde צִיצָת Sisath idest floccellus: vel cincinus capitis.Ezech.8.Et apprehendit me in cincino capitis mei. Item צִיץ sis.i.lamina aurea quam sacerdos gerebat in fronte.Exo.28. Facies & laminā de auro purissimo.Et in eodem.39.Fecerunt & laminam sacre venerationis.

Florere

prospicere

Flos.

Flos

Picture

Ala.

Fimbria

Cincinus.

Lamina.

צִיר Sir.legatus.nuncius.vt in Abdia.& legatū ad gentes misit. De quo vide supra in dictione צוּר Sur.

Legatus

צִית Sith.succendere.comburere.Esa.27.Succendam eam pariter.De quo vide supra in dictione יָצַת Iasath.

Succēdere

צֵל Sel.vmbra. De quo vide in dictione sequenti.

צָלַל Salal.vmbra.Iob.40.Protegunt vmbre vmbrā eius Et cōmuniter scribitur cum simplici lamed.& dicitur צֵל Sel.Gen.19.quia ingressi sunt sub vmbra culminis mei Iudi.9.Venite & sub vmbra mea requiescite.Iob.7. Sicut seruus desiderat vmbrā.Ps.16. Sub vmbra alarum tuarum ꝓtege me.ps.143.Dies eius sicut vmbra pretereunt. Eccl's 8.Sed quasi vmbra transeant.Significat etiam presidium vel protectionem.Nu.14.Recessit ab eis omne presidium Eccl's.7. Sicut protegit sapientia:ita protegit pecunia.pro quo hebrei legunt.Sicut vmbra seu protectio sapientie:ita vmbra vel protectio pecunie.Et in plurali צְלָלִים Selalim siue צִלְלִי silele.Canti.2. Et inclinentur vmbre. Hiere.6. Quia longiores facte sunt vmbre vesperi. Et inde verbum צָלַל Silel.idest obumbrare.siue vmbram facere. Nee.13. factum est autem cum quieuissēt porte ierusalem. pro quo hebrei legunt.cum obumbrassent. idest cum vmbre carū fierent lōgiores in vespere.Et inde מְצַלֵּל Mesal.i.obūbrans siue nemorosus:eo quod facit vmbram.Ezech.31. Et floribus nemorosus.Itē צָלַל salel.i.tinire seu tremere.4.Reg.21. Vt quicunq; audierit tinniant ambe aures eius. Hiere.19.vt omnis qui audierit tinniant aures eius. Abach.3. A voce tremuerunt labia mea.Et inde מְצִלְתַּיִם Mesilthaim.

Vmbra

Vmbra

Presidiū.

Protectio

Vmbre.

Obūbrare

nemorosus

Tinnire.

Cymbala. מְצִלּוֹת tintinabulũ Ad super frenũ est.

ídest cymbala.1.Paralip.15.In organis musicorum nablis videlicet & lyris & cymbalis.Et in eodẽ.In cymbalis eneis concrepantes. Et inde מְצִלּוֹת Mesiloth.i.tintinabula que ferũtur super equũ causa ornatus. Zach.14. In die illa erit quod super frenũ equi est sanctum dño.Scribitur etiam cũ duplici sádic & cum duplici lámed:& dicitur צִלְצָל Silsal.

Cymbala. Obũbrãs.

Esa.18. Ve terre cymbalo alarum. Hebrei tamẽ secundum primã significationem legunt. ve terre obrũbrate alis:seu obumbranti alis. Vnde beatus hiero.in suis explanationibus sic ait.Verbum hebraicum צִלְצָל Silsal q̃ symmachus sonitum:theodotion aues interpretati sunt. & nos in cymbalum vertimus: aquila in vmbram transtulit.Sed sciendũ q̃ vmbra צֵל Sel dicitur:hic autem syllaba ipsa geminatur: pro quo possumus dictum intelligere. Ve terre que in vmbra alarum suarum pollicetur auxilium.hec hieronymus.

Cymbala. צִלְצָלִים צִלְצָל

Et in plurali צִלְצָלִים Silsalin.2. Reg.6.Et sistris & cymbalis.ps.150.Laudate eum in cymbalis bene sonãtibus:laudate eum in cymbalis iubilationis.Item צִלְצָל Silsal.i. instrumẽtum quo pisces capiuntur. Pro quo beatus hieronymus transtulit gurgustium.Iob.40.& gurgustiũ pisciũ capite illius.Item צְלָצָל Selasal.i.rubigo que consumit fructus arborum & terre nascentia . Deut.28. fruges terre tue rubigo cõsumet.Item צָלַל Sasal.i.submergi.Exo.15. Submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementib9 . & inde צְלִיל Selil.i.subcinericius panis. Iudi.7. Videbatur mihi quasi subcinericius panis ex hordeo voluí & in castra madiam descendere. Et aliqui hebrei dicunt q̃ deriuatur a dictione צָלָה Sala.

Burgustiũ צְלָצָל Rubigo. צָלָל submergi. צְלִיל Subcinericiꝰ panis.

Orare. צָלָא

צָלָא Sala.in ligua chaldaica significat orare.Dañ.6.Orabat:confitebaturq̃ coram deo.

Assare. צָלָה

צָלָה Sala.assare.Exo.12.Edent carnes tantum assas igni. 1.Regum.2.Da mihi carnem vt coquam sacerdoti.q̃ quo hebrei legunt.Da mihi carnem vt assem sacerdoti.vnde sequitur non enim accipiam a te carnẽ coctam. Esa.44 Coxit pulmentum:& saturatus est.pro quo he.le . Assauit assaturam & saturatus est.Vbi ponitur verbum & nomẽ ab eo deriuatum.Et inde dicunt aliqui hebrei q̃ deriuatur dictio צְלִיל Selil que significat panem subcinericium.i.coctũ sub cinere vel sub prunis: de quo dictum est supra in dictione. צָלַל Salal.

Prospere agere. pperari pficere. Dirigere Transire Insilire

צָלַח Salach.prosperari. siue prospere agere. Proficere.dirigere.transire.s.cum ꝓsperitate.insilire.irruere.cõburere.Genñ.39.Et erat vir in cunctis prospere agens. Nu. 14.Quod vobis non cedet in prosperum.3.Reg.22.Ascende & vade prospere.pro quo he.le. Ascende & prosperare. 1.Paralipo.22. Sit dominus tecum & prosperare.Et in eodem.Tunc enim proficere poteris.idest prosperaberis. Et in eodem.29.& cunctis placuit. Pro quo he.le. Et prosperatus est.2.Paralipo.18.Ascende in ramoth galaad:et prosperaberis.& in eodem.Ascendite:cũcta enim prospera veniẽt.i.prosperabimini.Et in eodem.20.Et cuncta eueniẽt prospera.ps.1.Et omnia quecunq̃ faciet prosperabuntur. ps.36 . Noli emulari in eo qui prosperatur in via sua . ps. 44.Intẽde prospere.ps.117.O domine bene prosperare. Hiere.12.Quare via impiorum prosperatur. Et in eodem. 13.Ita vt nulli vsui aptum esset. pro quo he. le. Nulli vsui proficeret.Ezech.16.Et profeciſti in regnum.Significat ẽt dirigere. Genñ.24. Et diriget viam tuam. & in eodem.39. Et omnia que gererentur ab eo dirigi in manu illius. Ios.1 Tunc diriges viam tuam. Nec.1.Et dirige seruũ tuũ hodie. Hiere.5.Causam pupilli non direxerunt.Significat etiam transire vel insilire aut irruere.2. Reg.19. Et irrumpentes iordanem ante Regem transierunt vada.1.Regum.10.& in

Irruere.

siliet in te spiritus domini. & in eodem. Et insilutit in eum spiritus domini.Iudi.14.Irruit autem spiritus domini in samson.Et in eodem.Irruit itaq̃ in eum spiritus domini.significat ẽt cõburere.Amos.5.ne forte cõburatur vt ignis dom9 ioseph.Item צֲלָחַת Salachath.ascella:seu sinus.Prouer.19.Abscõdit piger manum suam sub ascella. Et dicunt aliqui hebrei q̃ significat chaldariam. Item צְלוֹחִית Selochith.idest phiala:seuvas testeum.4.Regũ.2.Afferte mihi vas nouum.

Cõburere. צֲלָחַת Ascella צְלוֹחִית Vas.

Imago צֶלֶם

צֶלֶם Selem.imago.similitudo.statua. Genñ.1.faciamus hominem ad imaginẽ & similitudinem nostram. Et in eodem.Et creauit deus hominem ad imaginem suam . Et in eodem. Et genuit ad imaginem & similitudinem suam. Ps.38. Veruntamen in imagine pertransit homo . Sed aliqui hebrei in predicto loco ꝓ imagine legũt vmbrã seu tenebras: & dicũt q̃ deriuatur a צֵל Sel quod signñat vmbrã : de quo supra dictum est. Et etiam in lingua arabica vel punica tenebre appellantur צֶלֶם Selem. Vnde in predicto loco potest etiã legi.verũtamen in vmbra seu in tenebris pertransit homo.Et in plu.צַלְמִים Selamim siue צַלְמִי Salme. vt Nu.33.Statuas cõminuite.i.imagines idolorum suorũ.1. Reg.5. Vt faciatis similitudines anorum vestrorum : & similitudines murium.Et in lingua chaldaica aliquando scribitur cum aleph in fine tam in singulari q̃ in plurali.Dañ. 2.Statua illa magna.Item צַלְמָוֶת Salmaueth. idest vmbra mortis seu caligo mortis:compositũ a צֵל Sel quod significat vmbram :& מָוֶת maueth quod significat mortem. Iob.3. Obscurẽt eum tenebre & vmbra mortis.& in eodẽ. 10.Ad terram tenebrosam & opertam mortis caligine. Et in eodem. Vbi vmbra mortis & nullus ordo. Et in eodem. 12.Qui producit in lucem vmbram mortis.ps.22. Si ambulauero ĩ medio vmbre mortis nõ timebo mala. ps.43. Cooperuit nosvmbra mortis.Et inde dicunt aliqui hebrei q̃ deriuatur צַלְמוֹן Salmon.i.locus obscurus & tenebrosus. ps.67.Niue dealuabuntur in selmõ.q.d.vbi est obscuritas & caligo:ibi erit niuis dealbatio.

צַלְמִים צַלְמִי Imagines Similitudies Statua צַלְמָוֶת vmbra mortis. Mortis caligo. צַלְמוֹן

צֵלָע Selaa.costa.latus.Genñ.2. Et edificauit dominus deus costam quam tulerat de adam.Et in plurali צְלָעוֹת Selaoth.vt in eo.Tulit vnam de costis ei9.Et quia coste sunt in vtroq̃ latere animalis:ideo significat etiam lat9:& est in hebreo communis generis . vt Exo. 25 . Duo circuli sint in latere vno:& duo in altero.Et in eodẽ. Ad continẽdas tabulas in vno latere tabernaculi . 3. Reg. 6. Ostium lateris medii in pariete erit. Hiere.20. Custodientes latus meum Ezech.41.Et latitudinem lateris quattuor cubitorum . & in eodem.Latera aũt latus ad latus bis triginta trium.& in plurali צְלָעוֹת Selaoth.siue צְלָעִים Selaim. vt in eodẽ.Que ingrederentur per parietem domus in lateribus . Et in eo. Et vidi in domo altitudinẽ per circuitum & fundata latera. Ponitur etiam pro tabulis vel tabulatis.3. Regũ.6.Et texit pauimentum domus tabulis abiegnis. Et in eodem. Et ad posteriorem partem templi tabulata cedrina.Et in eodẽ.7 Et tabulis cedrinis vestiuit totam cameram.Est etiam צֵלַע Selaa nomen proprium loci.Ios.18.Et sela & eleph& ieb9 que est ierusalẽ.Item צָלַע Salaa.i.claudicare.Genñ.32. Ipse vero claudicabat pede.Michee. 4. Congregabo claudicantem.& inde צֶלַע Selaa.i.claudicatio seu fractura cruris vel pedis. Pro quo beatus hieronymus trãstulit plagam seu in firmitatem.ps.34.Et aduersum me letati sunt & conuenerunt. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.trãstulit.Et in infirmitate mea letabantur.ps.57.Ego autẽ in flagella paratus sum. Pro quo beatus hiero. transtulit. Ego autem ad plagas paratus sum.

Costa. צְלָעוֹת Coste. Latus. צְלָעִים Latera. Tabule Tabulata. צֵלַע צָלַע Claudicat צֶלַע Infirmitas Plaga

צַלְצַל Rubigo.

צַלְצַל Selasal.rubigo. Deut. 28. Fruges terre tue rubigo consumet. Item צְלְצָל Silsal. Vas seu instrumentū quo pisces capiūtur. De q̄ vide supra in dictiōe צָלַל salal.

צָמָם

צָמָם Samā.cincinus capillorū: seu coma capitis secundū hebreos: pro quo beatus hiero.trāstulit.id quod intrīsecus latet: & scribitur cum simplici mem & cum tau in fine & dicitur צָמַת Samath. Canti. 4. Absq̄ eo quod intrī secus latet. In alio vero loco btūs hiero.trāstulit turpitudinem. vt Esa. 47. Denuda turpitudinem tuam. pro quo hebr. Denuda comam tuam seu cincinos capitis tui. Et inde dicunt aliqui hebrei q̄ deriuatur צְמִים Samim. idest illi qui habitant in desertis: & habent longam comam & intōsam barbam. pro quo beatus hiero. transtulit sitientes. Iob. 5. & bibēt sitiētes diuitias eius. De quo vide in dictiōe sequēti.

Os intrīsecus latet. turpitudo.

צָמִים

Sitiētes.

צָמָא Sama. sitire. Exo. 17. Sitiuit ergo populus propter aque penuriam. Ps. 62. Sitiuit in te anima mea. Ps. 106. Esurientes & sitientes. Esa. 32. Et potum sitiēti aufert Et in eodē. 48. Non sitierunt in desertis. Et aliquando scribitur sine aleph. vt Iudi. 4. Da mihi obsecro paululū aque quia sitio valde. Ruth. 2. Sed etiam sitiens vade ad sarcinulas & bibe. Iob. 5. Bibent sitientes diuitias eius. Et in eodē. 18. Et exardescet contra eum sitis. pro quo hebrei legunt. Et prevalebunt contra eum sitientes. Et inde צָמָא Sama. i. sitis. Exo. 17. vt occideres nos & liberos nostros in siti. Iudi. 15. Et in siti morior. p̄s. 68. Et in siti mea potauerūt me aceto. p̄s. 103. Expectabunt onagri in siti sua. Amos. 8. Nō fames panis nec sitis aque. & aliquando scribitur cum littera nun in fine & dicitur צָמָאן Simaon Deut. 8. Ac dipsas. idest sitis. nam grece dipsas idem est quod sitis latine. Ps. 106. Et exitus aquarum in siti.

צָמָא Sitis.

צָמָאן Dipsas Sitis.

צָמַד Samad. Iungere. adherere. concinare. Beatus hiero. transtulit initiari. Nume. 25. Initiatusq̄ est israel beelphegor. Et in eodem. qui initiati sunt beelphegor. p̄ quo hebrei legunt. iunctus est siue adhesit beelphegor. 2. Reg. 20. Et desuper accinctus gladio dependēte vsq̄ ad ilia. Pro quo hebrei legunt. Et desuper accinctus gladio adiūcto seu adherente super lumbos suos. p̄s. 49. Et lingua tua cōcinabat dolos. Et inde צָמִיד Samid. idest operculum quod ponitur super vas & cum eo iungitur. Nu. 19. Vas quod non habuerit operculum nec ligaturam desuper. & inde צֶמֶד semed. idest par seu iuga boum vel aliorum animaliū aut bini. Iudi. 19. Habēs in comitatu puerū & duos asinos. idest par asinorum. 3. Reg. 19. Tulit par boum & mactauit illud. Hiere. 51. Collidam in te agricolam & iugale ei⁹. Et in plu. צְמָדִים Semadim. 3. Reg. 19. Arantem in duodecim iugis boum. 4. Regum. 9. Memini enim quando ego & tu sedētes in curru sequebamur achab. pro quo hebrei legunt. Sedentes in iugis. idest in curribus qui vehebātur iugis equorum. Esa. 5. Decem iugera vinearum facient lagunculam vnam. idest vinee que decem iugis boum vno die possint arari. Item צָמִיד Samid. idest armilla. Nu. 31. perisceli des & armillam. Et in plu. צְמִידִים semidim. Gen. 20. cūq̄ vidisset inaures & armillas.

צָמַד Adiūgere adherere.

צָמִיד Cōcinare. Operculum

צֶמֶד Par

צְמָדִים Iugale Iuga.

צְמִידָה Iugera

צְמִידִים Armilla. Armille

צָמַח Samach. germinare. pullulare. oriri. crescere. Gen. 2. Omnemq̄ herbam regionis priusq̄ germinaret. & in eodem. 3. Spinas & tribulos germinabit tibi. Et in eodē 41. Alie quoq̄ spice totidem tenues & percusse vredine oriebantur. idest pululabant. Exo. 10. Corrodet enim omnia ligna que germinantur in agris. Leuit. 13. Porro si steterit macula & capilli nigri fuerint. Pro quo hebrei legūt. Et capillus niger pullulauerit siue creuerit. Deut. 29. Neq̄ vires quippiam germinet. 2. Reg. 10. Manete in hiericō donec crescat barba vestra. Et in eodem. 22. Nec est quicquā ex eo quod non germinet. p̄s. 103. Producens herbam iumentis. idest germinare faciens. p̄s. 146. Qui producit iumentis fenum. Eccl's. 2. Vt irrigarent siluam lignorū germinantium. Esa. 44. Germinabunt inter herbas. & in eo. 55. Et infundit eā: & germinare eam facit. Ezech. 16. Et pilus tuus germinauit. Et inde צֶמַח Sémach. idest germen. Gen. 19. Vniuersos habitatores vrbium & cuncta terre virentia. Pro quo hebrei legunt. Et omne germen terre. Esa. 4. In die illa erit germen dñi in magnificentia. Zach. 3. ecce ego adducam seruum meum orientē. i. germen seu germinantem. Et in eodem. 6. Ecce vir oriens nomen eius.

Germen. Oriens

צָמַק Samac. arere. siue aridum esse. Osee. 9. Da eis vuluā sine liberis & vbera arentia. Et inde vue passe dicuntur צִמּוּקִים Simucim. 1. Reg. 25. Centum ligaturas vue passe. Et in eo. 30. Et duas ligaturas vue passe.

Arere. Vue passe.

צֶמֶר Sémer. lana. cacumē. s. arboris. seu medula. Deut. 22. Non indueris vestimentum quod ex lana linoq̄ cōtextum est. Prouer. 31. Quesiuit lanam & linum. Esa. 1. Velut lana alba erunt. Ezech. 27. In lanis coloris optimi. Pro quo hebrei legunt. In lana candida. Item צַמֶּרֶת Samereth idest cacumen seu summitas arboris: vel medula arboris. Ezech. 17. Tulit medulam cedri. Et in eo. Et summam ego de medula cedri sublimis. & in eo. 31. Et inter condensas frondes elatum est cacumen eius. & in eo. Et dedit summitatem eius virentē atq̄ condensam. Et in eo. Neq̄ ponens summitatem suam inter nemorosa atq̄ frondosa.

Lana. Medula. Cacumen. Summitas

צָמַת Samath. Disperdere. perdere. consumere. ad interni tionem perducere. 2. Reg. 22. Obedientes me: & disperdam eos. Iob. 6. Tempore quo fuerint dissipati peribūt idest perditi erūt vel cōsumētur. Ps. 72. Perdidisti oēs qui fornicātur abs te. Ps. 87. terrores tui conturbauerunt me. Pro quo hebrei legunt. Terrores tui consumpserunt me. & Beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit oppressorunt me. p̄s. 93. Et in malicia eorum dispdet eos: dispderdet eos dominus deus noster. p̄s. 100. Detrahentem secreto proximo suo hunc persequebar. pro quo hebrei legunt. hūc dispderdebā siue cōsumebā. p̄s. 118. Tabescere me fecit zelus meus. p̄ quo btūs hiero. i ps. iuxta he. ve. trāstulit. cōsūpsit me zelus meus. Threñ. 3. Lapsa est in lacum vita mea. pro quo hebrei legunt. Disperierunt: seu consumpte sunt in lacu vite mee. & ponitur in hebreo in plurali. quia vita in hebreo est pluralis numeri: & caret numero singulari.

Disperdere. Perire Perdere. cōsumere opprimere Tabescere. Cōsumere.

צָנַן Senin. spina. siue vepres. translatio nostra traduxit lāceā seu sudē. & solū inuenitur in nūero plu. s. צִנִּים senim. Nu. 33. & lācee in lateribus vris. Ios. 23. & sudes in oculis vris. & inde צִנָּה Sina. i. scutū. 3. Reg. 10. fecit rex salomon cētū scuta de auro purissimo. Ps. 34. Appēde arma & scutū. p̄s. 90. scuto circūdabit te veritas eius. Amos. 4. Et leuabūt vos in cōtis. pro quo he. le. Et leuabūt vos i scutis. & dicunt q̄ ponitur ibi p̄ nauiculis puis ad modū scuti factis. & inde צִנִּים sinim. i. arma seu armati. Iob. 5. & ipsū rapiet armatus. Prouer. 22. Arma & gladii in via supbi. hebrei tamen dicunt q̄ significat spinas seu tribulos.

צִנָּה Lancea Sudes. צִנָּה scutum. צִנִּים Armatus.

צָנַח Sanach. figere. defigere. suspirare. Iudi. 4. Percussitq̄ malleo defixit in cerebrū vsq̄ ad terrā. signat et suspirare. Ios. 18. Suspirauitq̄ vt sedebat in asino. Iudi. 1. que cum suspirasset sedens in asino. hebrei tamen dicunt q̄ in duob⁹ locis p̄dictis signat descēdere seu declinare. vñ in p̄dictis locis ipi legūt. & descēdit seu declinauit de asino.

Defigere suspirare descendere

צָנַם Senum. aridū. siccū. & solū inuenitur in nu. plu. & in genere. s. צִנְמוֹת senumoth. Gen. 41. alie q̄q̄ septē tenues & pcusse vredine oriebātur. pro quo he. le. & ecce septē spice aride tenues & pcusse vredie oriebātur post illas. & solū

צִנְמוֹת Aride

inuenitur in predicto loco.& dicunt aliqui ꝙ significat minutas seu paruas.

צָנַע Humilis.

צָנוּעַ Sanũaa.humilis.modestus.&solũ inuenitur in nu.plu. .ſ. צְנוּעִים Senuim.Prouer.11. Vbi aũt est hũilitas: ibi & sapiẽtia.ꝑ quo he.le.& cũ humilib⁹ sapiẽtia.& inde הַצְנֵעַ hasnẽa .i.humiliter.btũs hiero.trãstulit solicitũ.Mich.6.& solicitũ ambulare cum deo tuo.& solũ inuenitur in p̃dictis locis.in lingua vero chaldaica signãt seruare seu obseruare

צְנוּעִים Humiles

הַצְנֵעַ Solicitus seruare.

צָנַף Sanaph.circũuoluere.amicire.Leuit.16.Cidarim mũ dãꝫiponet capiti.i.circũuoluet capiti.Esa.22. coronãs coronabit te tribulatiõe.Pro quo he.le.Circũuoluẽs circũuoluet te inuolutione:siue amiciẽs amiciet te amictu. vbi ponitur verbũ & nomẽ ab eo deriuatũ.ſ. צְנֶפָה Senepha.& inde צָנִיף Saniph.i.vitta vel cidaris que capiti imponitur vel circũuoluitur aut amicitur.vt Zach.3. Ponite cidarim mundam sup caput eius:& posuerũt cidarim mũdã sup caput eius.Scribitur ẽt cũ mem in principio & cũ tau in fine & dr̃ מִצְנֶפֶת Misnepheth.Exo.28.Cidarim & baltheũ.Leuit.16.Cidarim lineã imponet capiti.vbi ponitur verbũ & nomẽ ab eo deriuatum.Ezech.21. Aufer cidarim: tolle coronam.Et in plu. צְנִיפוֹת Seniphoth. Esa.3.& sindones & vittas & theristra.vbi ponitur pro vittis.

צָנַף Circumuoluere.

צְנִיף Cidaris

מִצְנֶפֶת cidarim

צְנִיפוֹת Vitte.

צְנְצֶנֶת Sinseneth.genus vasis.vt lagũcula.Exo.16.sume vas vnum & mitte ibi man.& solum inuenitur in predicto loco.

צְנְצֶנֶת vas.

צִנֹּק Sinoc. Carcer. Hiere.29. vt mittas eum in neruum & in carcerem.& solum inuenitur in predicto loco.

צִנֹּק carcer.

צִנֹּר Sinor.Fistula.canalis.seu cataracta.2. Reg.5. Et tetigisset domatũ fistulas.Ps.41.Abyssus abyssum inuocat in voce cataractarum tuarum.

צִנֹּר Fistula cataracte.

צַנְתֵּר Santher. Canalis.btũs hiero.trãstulit rostrum. & solũ inuenitur in nu.plu.Zach.4 Que sũt iuxta duo rostra aurea:& solũ inuenitur in predicto loco.

צַנְתֵּר Rostra

צָעַד Saad. Incedere.ambulare .deãbulare.gradiri.cõculcare.Geñ.49.filie discurrerãt sup murũ.i. incedebant vel deãbulabãt.Iob.18.& calcet sup eum quasi rex iteritus i.ãbulet sup eũ.ps.67.Cũ ꝓtransieris per desertũ.ꝑ q᷑ btũs hiero.in ps.iuxta he.ve.trãstulit.& ambulares per desertũ. Prouer.7.Viã domus illius gradit̃ur.& in eo.30.Tria sunt q᷑ bene gradiũtur.Abach.3.In fremitu cõculcabis terrã. & inde צָעַד Sead.siue צְעָדָה Seada.i.gressus.incessus. passus. 2.Reg.5.& cũ audieris sonitũ clamoris gradiẽtis in cacumine pirorũ.ꝑ quo he.le.& erit cũ audieris sonitũ gressus. & in plu. צְעָדִים Seadim.2.Reg.6.Cumq; trãsceẽdissent qui portabãt arcã dñi sex passus.ps.17. dilatasti gressus meos subt⁹ me.Scribitur ẽt cũ mem ĩ prĩcipio.ps.36.apud dñm gressus hois dirigũtur.Dañ.11.per libyã quoq; & ethiopiã trãsibit.ꝑ quo he.le.Libyi quoq; & ethiopes in gressib⁹ ei⁹ & inde אֶצְעָדָה Esaada.quod ẽ gen⁹ ornamẽti. ꝑ quo btũs hiero.trãstulit. piscelides q᷑ ẽ ornamẽtũ cruris: a pi grece i.circũ:& scelos.i.crus:eo q᷑ ponitur circũ crura.Nu.31.periscelides & armillas ãnulos & dextralia. & aliqui hebrei dicũt ꝙ est ornamentum brachii.2.Regũ.1.Et tulit diadema quod erat in capite illius:& armillã de brachio eius.vbi ponitur pro armilla.Et aliquando scribitur sine aleph. Esa.3. Et discriminalia & periscelides & murenulas.

צָעַד Discurrere. incedere. Calcare

Ambulare Gradiri Cõculcare

צְעָד Gressus

צְעָדִים Passus Gressus

אֶצְעָדָה piscelides

צָעָה Saa.Gradiri.discurrere. ĩstabilẽ seu mobilẽ esse. sternere. Esa.51.Cito veniet gradiẽs ad apiẽdũ.& in eo. 53.Gradiẽs in multitudine fortitudinis sue. Hiere.2. Sub omni ligno frõdoso tu prosternebaris meretrix,ꝑ quo he. le.Tu discurrebas meretrix:siue instabilis eras. potest etiã significare sternere vel prosternere sicut est in lr̃a nr̃a. vt Hiere.48.Et mittã ei stratores & sternent eum.

צָעָה Gradiri

Discurrere

Sternere

צָעַן Saan.moueri.seu transferri de loco in locũ.Esa.33.tabernaculũ q᷑ nequaq̃ trãsferri poterit.

צָעַן Trãsferri

צָעִף Saiph.Genus vestis:quo mulieres opiũt caput seu faciẽ.pro quo btũs hiero.trãstulit teristrũ.Geñ.38.Asũ sit teristrũ & mutato habitu sedit in biuio itineris. & in eo. Depositoq; habitu quem sumpserat.pro quo in hebreo habetur.& deposuit teristrum suum de super se.

צָעִף Teristrum

צָעְצַע Saasua. Statuarius.& solũ inuenitur in nu.plu.scilicet צָעְצְעִים Saasuim.2.Paralip.3.Cherubim duo opere statuarii.Quod in hebreo legitur plu.ſ.statuariorum

צָעְצַע צָעְצְעִים Statuarij.

צָעַק Saac.Clamare.exclamare. vociferare . cõuocare . seu cõgregare.Geñ.4 Vox sanguinis fratris tui clamãtis ad me de terra.Exo.5.& idcirco vociferãtur dicẽtes eamus & sacrificem⁹ deo nr̃o.& in eo.14.q᷑ clamas ad me.& ĩ eo. 22.vociferabũttur ad me:& ego exaudiã clamorẽ eorũ. & ĩ eo.Si clamauerit ad me exaudiã eũ.4.Reg.2.helisc⁹ aũt videbat & clamabat.ps.33.Clamauerũt iusti & dñs exaudiuit eos.ps.106.& clamauerũt ad dñm cũ tribularẽtur. Hiere. 22.ascẽde libanũ & clama.Threñ.2.Clamauit cor eorũ ad dñm.Signãt ẽt cõuocare :siue cõclamare ad cõgregãdũ populũ vel exercitũ.vt Iudi.7.Cõclamãtes aũt viri israel.Et in eo.cõclamauitq; ois ephraim & ꝓcupauit aquas. pro q᷑ he.le.& cõuocat⁹ seu cõgregat⁹ est ois ephraim. 1.Reg. 10.& cõuocauit samuel oẽm pp̃lm ad dñm 4.Reg.3.Conuocauerũt oẽs qui accincti erãt baltheo.& inde צְעָקָה Seaca i.clamor siue vociferatio.Geñ.18.Vtrũ clamorẽ qui venit ad me opẽ cõpleuerunt.Et in eodẽ.27.Et rugiuit clamore magno.Exo.3.& clamorẽ eius audiui. vide ẽt de hoc supra in dictione יָעַק zaac.

צָעַק Clamare vociferari.

cõclamare

צְעָקָה Clamor

צָעַר Saar.minui.diminutũ seu minorẽ esse.Iob.14. Siue nobiles fuerint filii eius siue ignobiles nõ intelligit. ꝑ quo he.le.honorãtur filii ei⁹ & nescit: & minorãtur siue diminuũtur & nõ itelligit.Hiere.30.& glificabo eos & nõ attenuabũtur.i.nõ minuẽtur.et inde צָעִיר sair .i.minim⁹ seu puus.Geñ.43.et minimus iuxta etatẽ suã.ꝑ q᷑ he.le.minim⁹ seu minor iuxta minoritatẽ suã.Iob.32.Iunior sum tpe.i.minor.Mich.5.Et tu bethleem ephrata ꝑpuulus es in millibus iuda.et in plu. צְעִירִים seirim.Hiere.14.Maiores miserũt minores suos ad aquã.Et in eo.48.annũciate clamorẽ puulis eius.Zach.13.Et cõuertã manũ meã ad puulos.Et in ge.fe. צְעִירָה Seira.Geñ.19.Dixit maior ad minorẽ.Et in eo.Minor quoq; pepit filiũ.Dañ.8. Egressum est cornu vnũ modicũ.Et in hebreo est ge.fe.et inde מִצְעָר misaar.i.modicũ.seu modica. vel paruum. Iob.8. Et si priora tua fuerint parua.pro quo he.le. Et erit principium tuum modicum seu paruum.Esa.63.quasi nihilum posederunt populum sanctum tuum.idest quasi modicum.

צָעַר Minui.

attenuari

צָעִיר minimus Iunior. Minor paruulus

צְעִירִים minores Paruuli

צְעִירָה minor. modicũ

מִצְעָר Paruũ Mihĩlũ.

צָפַד Sapad.Adherere.Threñ.4. Adhesit cutis eorum ossibus.et solum inuenitur in predicto loco

צָפַד adherere.

צָפָה Sapha.intueri seu respicere.speculari.cõtẽplari.sperare.coopire.Geñ.31.Intueatur et iudicet dñs ĩter nos. Iob.15.Circũspectãs vndiq; gladiũ.i.intuẽs seu respiciens. Ps.5.Mane astabo tibi & videbo.pro quo beatus hiero. in ps.iuxta he.ve.transtulit.Mane preparabor ad te & cõtemplabor.ps.65.Oculi eius super gentes respiciunt. Esa .21. Contemplare in specula. Threñ. 4. Cum respiceremus ad gentem que saluare nos non poterat. Naum. 2. Contemplare diem. Abach. 2.& contemplabor vt videam quid dicat mihi. Signãt ẽt spare.vt Mich.7.Ego aũt ad dñm aspiciam .pro quo he.le.Ego aũt in domino sperabo.& inde צוֹפֶה sophe.i.speculator seu contemplator.Ezech.3.Speculatorem dedi te domui israel. Osee.9. Speculator ephraim cum deo meo.& in plurali צוֹפִים sophim.1.Regum.14.Et

צָפָה Intueri circũspicere

Cõtẽplari. Respicere

Sperare

צוֹפֶה speculator

צוֹפִים

Specula-tores מְצַפֶּה מְצָפָה Specula ſpeculatio

reſpexerũt ſpeculatores qui erant in gabaa. Eſa. 56. Speculatores eius ceci ſunt. & inde מִצְפֶּה Miſpe ſeu מִצְפָּה Miſpa. idest ſpecula. ſeu ſpeculatio. Eſa. 21. Sup ſpeculã dñi ego sũ ſtans iugiter. Oſee. 5. Laq̃ facti eſtis ſpeculationi. Michee 7. Dies ſpeculatiõis tue. Eſt ẽt nomẽ propriũ loci excelſi & eminẽtis: vnde ſpeculatores ſolent ſpeculari. 1. Regũ. 10. & conuocauit ſamuel populũ ad dñm in maſpha. Sigñat ẽt p dicta dictio צָפָה Sapha. coopire aut tegere. Exo. 25. & deaurabis eã auro mũdiſſimo. i. cooperies. & in eo. 36. Quas operuit auro. & in eo. 38. Quas & ipſas veſtiuit argento. i. operuit. 3. Reg. 6. & operuit lignis cedrinis intrinſecus: & texit pauimẽtum domus: & in eodem. & operuit illũ atq̃ veſtiuit auro puriſſimo. Et in eodem. Domum quoq̃ añ oraculum operuit auro puriſſimo. Prouer. 26. Quomodo ſi argento ſordido ornare velis vas fictile. idest coopire velis.

צָפָה Cooperire Operire.

צִפּוּי cooptoriũ. צִפֻּיתָ Caput columne.

Et inde צִפּוּי Sipui. i coopertorium. Nu. 16. Et producat ea in laminas: & affigat altari. pro quo hebrei legũt. & pducat ea i laminas in coopertorium altari. Et inde צִפֻּיתָ Sépheth. i. caput columne quo colũna operiebatur. z. Paralip. 3. porro capita earum quinq̃ cubitorũ. Itẽ צָפַת Saphath. idest fetor: ſecundũ tranſlationẽ noſtram. Ezech. 32. Et irrigabo terram fetore ſanguinis tui. De quo vide ſupra in dictione צוף Suph.

צָפַת Fetor.

צַפַּחַת ſcyphus. Lecythus

Saphachath. ſcyphus: aut phiala. vel lecythus. 1. Reg. 26. Tulit igitur dauid haſtã & ſcyphũ aque. 3. Reg. 17. Et paululũ olei in lecytho. & ĩ eodẽ. Neq̃ lecythus olei minuetur. & ĩ eo. 19. & ecce ad caput ſuũ ſubcinericiꝰ panis & vas aque. vbi ponitur pro vaſe. Item צְפִיחִית Sapichith. idest laganum: ſiue maſſa oleo frixa & melle lita. Exo. 16. Guſtuſq̃ eius quaſi ſimile cum melle.

Vas. צְפִיחִית Laganũ.

צָפַן Abſcõdere Celare.

Saphan. reſeruare. celare. tegere. protegere. reconde-re. ſeruare. cuſtodire. Exo. 2. Et abſcondit tribus menſibus. & in eodem. Cũq̃ iam celare non poſſet. Ioſ. 2. Tollẽs mulier viros abſcondit eos. Iob. 10. Licet hoc celes in corde tuo. & in eodẽ. 14. Quis tribuat mihi vt in inferno pteg-as me. Et in eo. 15. & numerus annorũ incertꝰ eſt tyranni dis eius. pro quo he. le. Et numerus annorũ abſconditus eſt robuſto ſeu tyranno. Et in eo. 17. Cor eorũ longe feciſti a diſciplina. pro quo he. le. Cor eorum texiſti ſeu celaſti a diſciplina. Ps. 16. Q̃ abſcondit me in tabernaculo ſuo. Ps. 30. Quã abſcõdiſti timẽtibus te. ps. 55. Inhabitabunt & abſcõdẽt. Ps. 118. In corde meo abſcondi eloqa tua. Prouer. 1. abſcondamus tendiculas contra inſontem. & in eodem. Et moliuntur fraudes cõtra aĩas ſuas. pro quo he. le. & abſcondunt pro aĩabus ſuis: ſiue cõtra aĩas ſuas. & in eodem. 10. Sapiẽtes abſcõdũt ſcientiã. Hiere. 16. Et nõ fuit occultata iniq tas eorũ ab oculis meis. Significat etiã ſeruare: ſiue reſeruare vel cuſtodire. Prouer. 2. Et mandata mea abſconderis penes te. i. ſeruaueris ſeu reſeruaueris. & in eodẽ. Cuſtodit rectorũ ſalutẽ. & in eo. 27. qui retinet eã: quaſi qui vẽtũ tenet. pro quo he. le. Qui ſeruat eam: quaſi qui ſeruat ventum. Canti. 7. Noua & vetera dilecte mi ſeruaui tibi. Significat etiã reſpicere. ps. 9. Oculi eiꝰ in pauperẽ reſpiciũt. Et inde צָפוֹן ſaphum. i. abſcõditũ ſiue arcanũ. Ps. 15. & de abſcõditis tuis adimpletus eſt vẽter eorũ. ps. 82. Et cogitauerũt aduerſus ſanctos tuos. pro quo btũs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trãſtulit. Et inierunt cõſilium aduerſus arcanũ tuũ. Ezech. 7. & violabũt arcanũ meũ. Scribitur ẽt cũ mem in principio. vt in abdia. Inueſtigauerunt abſcondita eius. Et aliqñ ſcribitur cũ tau in fine & dr̃ צָפְנָת ſaphnath. Geñ. 41. Et vocauit eum lingua egyptia ſaluatorem mundi. Pro quo he. le. & vocauit eũ abſconditorũ reuelatorẽ. De quo vide ſupra in dictione פַּעְנֵחַ Pachnéach. Itẽ צָפוֹן Saphon. i. aquilo ſeu ps ſeptẽtrionalis. Geñ. 28. & dilataberis ad oriẽtẽ & occidẽtẽ & ſeptẽtrionẽ & meridiẽ. Iob. 26. Qui extẽdit aquilonẽ ſuper vacuũ. Eſa. 43. Dicã aquiloni: da. Et inde צְפוֹנִי ſepho ni. idest aquilonaris ſeu ille qui eſt ab aquilone. Ioel. 2. & eũ qui ab aquilone eſt longe faciam a vobis.

Abſcõdere Celare. Protegere Tegere Occultare Cuſtodire Seruare Reſpicere. צָפוֹן Abſcõditũ Arcanũ. Abſcondita צְפֻנָת abſcõdita. צָפוֹן Aquilo צְפוֹנִי Aquilonaris.

צֶפַע Sephaa. ſerpentis genus. i. regulus ſeu baſilliſcus: aut aſpis. Eſa. 14. De radice enĩ colubri egredietur regulus. ſcribitur ẽt cũ nun in fine & dr̃ צְפְעוֹנִי ſiphoni. Prouer. 23. Et ſicut regulus venena diffundet. Eſa. 59. Oua aſpidis ruperũt. & in plu. צְפְעוֹנִים Siphonim. Hiere. 8. Quia ecce ego mittã vobis ſerpentes regulos. Item צֶפִרְעִי Sephia. i. fimus. ſtercus. & ſolum inuenitur in nu. plu. ſ. צְפִיעֵי ſephie. Ezech. 4. Ecce dedi tibi fimũ boum pro ſtercoribus humanis. & in ge. fe. צְפִיעוֹת ſephioth: quod ſecundum hebreos ſignificat nepotes. ſeu pgeniẽ. Beatus hieronymꝰ trãſtulit diuerſa genera. Eſa. 22. & ſuſpendã ſup eũ oẽm gloriã domus pris eiꝰ: vaſorũ diuerſa genera. p quo he. le. & ſuſpẽdã ſup eũ oẽm gl'iã domꝰ pris eiꝰ filios & nepotes ſeu pgeniẽ.

צֶפַע regulus. צְפְעוֹנִי Aſpis צְפְעוֹנִים Reguli צֶפִרְעִי צְפִרְעִי Fimus צְפִיעוֹת Diuiſa gñia Nepotes

צִפְצַף Barrire

Siphſaph. garrire. gãnire. muſſitare. Eſa. 8. qui ſtridٔent in incantationibus ſuis. Pro quo hebrei legũt. Qui garriunt & clamãt ſiue ſonant. Et in eo. 10. Et nõ erat qui moueret pẽnã & aperiret os & gãniret. & in eodẽ. 29. & de humo eloquiũ tuum muſitabit. Et in eo. 38. Sicut pullus hirũdinis ſic clamabo. i. garriã ſeu gãniã more auium. Itẽ צְפְצָפָה ſaphſapha. i. ſupficies. Ezech. 17. In ſupficie poſuit illud. hebrei tñ dicũt q̃ ſigñat genus quoddã ſalicis.

Barrire Gãnire muſſitare Clamare צְפְצָפָה Supficies

צָפַר Manicare. צְפָרָא mane. צְפִירָה Contritio.

Saphar. Manicare. i. mane conſurgere. Iudi. 7. Quis timidus & formidoloſus eſt reuertatur. Pro quo he. le. Reuertatur & manicet. i. mane recedat. Et inde צְפָרָא Saphra: quod in lingua chaldaica ſignificat mane ſiue tẽpus matutinum. & inde צְפִירָה Sephira. pro quo btũs hiero. trãſtulit contritionẽ. Ezech. 7. Venit contritio ſup te. & in eo. Egreſſa eſt contritio. hebrei vero dicunt q̃ ſigñat ſententiã mane prolatã. Ponitur etiam pro corona vel ſerto. Eſa. 28. Corona glorie & ſertum exultationis. Item צִפּוֹר ſipor i. auis ſeu volucris aut paſſer. & eſt cõmunis generis. Geñ. 7. Cunctũq̃ volatile ſecundum genus ſuum. Leuit. 14. tinget ĩ ſanguine paſſeris immolati. Deut. 14. Omnẽ auem mundam comedite. Ps. 83. Et enim paſſer inuenit ſibi domũ. Ps. 101. Sicut paſſer ſolitarius in tecto. Et in plu. צִפֳּרִים Siporim. Leuit. 14. Vt offerat duos paſſeres viuos. p̃s. 103. Illic paſſeres nidificabunt. Eſa. 31. Sicut aues volantes ſic proteget dominus exercituum ieruſalem. Item צָפִיר Saphir. i. hircus. Dañ. 8. Ecce autem hircus caprarũ veniebat. Et in eodem. Hircus autem caprarũ magnus factus eſt nimis. & ĩ eodem. Porro hircus caprarum rex grecorum eſt. Et in plu. צְפִירִים Sephirim. Nee. 8. Hircos pro pctõ duodecim. Item צִפָּרֶן Sipóren. vnguis ſiue vngula. Hiere. 17. Scriptum eſt ſtillo ferreo & vnguine adamãtina. & in plu. צִפָּרְנַיִם Sipornáim. Deut. 21. Et circũcidet vngues eius.

Sertum. צִפּוֹר volatile Paſſer Auis. צִפֳּרִים Paſſeres Aues. צָפִיר Hircus צְפִירִים Hirci. צִפָּרֶן Unguis צִפָּרְנַיִם vngues

צְפַרְדֵּעַ Rana. Rane.

Sephardéa. rana. Exo. 8. Et aſcẽderũt rane. quod in hebreo legitur ſinglariter. ſ. & aſcendit rana. Et ponitur ibi ſingulare pro plurali. ſ. צְפַרְדְּעִים ſephardeim. i. rane. vt in eo. & educ ranas ſuper terram egypti.

צֹפֶת Caput columne צֶמֶל Pera.

Sépeth. caput. ſ. colũne. 2. Paralip. 3. Porro capita earũ quinq̃ cubitorũ. De q̃ vide ſupra ĩ dictõe צָפָה ſapha

צַקְלוֹן

Siclon. pera paſtoralis. 4. Reg. 4. Et frumentũ nouum in pera ſua.

צָרַר Angustiare Hoſtiliter agere.

Sarar. Anguſtiare. tribulare. hoſtiliter agere. aduerſari. claudere. ligare. Nu. 25. Hoſtes vos ſentiant madianite. p quo hebrei legũt. Anguſtiare ſiue tribulare madianitas. Et in eodem. Quia ipſi hoſtiliter egerunt contra vos. Et in eodem. 33. Auerſabuntur vobis in terra ha-

bitationis vestre. Leuit. 18. Sororē vxoris tue in pellicatum non accipies. pro quo he. le. & mulierem siue vxorem cum sorore sua non accipies ad tribulandū siue ad auersandū. i. vt vnaqueqꝫ sit hostis alterius siue auersetur alterā : & ad inuicē sint in angustiā & tribulationē. Hiere. 10. Et tribulabo eos ita vt inueniantur. Soph. 1. Et tribulabo hoīes. & in de צָרָה Sara siue מְצַר Mesar. idest angustia siue tribulatio. & inde צַר Sar. siue צוֹרֵר Sorer. idest angustiator siue tribulator aut hostis. De quo vide supra in dictione צור Sur. Significat etiam claudere seu ligare. 2. Reg. 20. Sed erāt clause vsqꝫ ad diem mortis sue. Iob. 26. Qui ligat aquas in nubibus suis. Prouer. 26. Sicut qui mittit lapidē in aceruum mercurii. pro quo he. le. Sicut qui ligat lapidem. Cuius expositionē vide infra in dictione רָגָם ragam. Et in eo. 3. quis colligauit aquas quasi in vestimento. vide ēt de hoc supra ī dictione צור Sur. & inde צְרֹר Seror. idest fasciculus. aut sacculus in quo pecunia ligatur. Cāti. 1. fasciculus myrrhe dilectus meꝰ mihi. Prouer. 7. Sacculū pecunie secum tulit. Aggei. 1. Misit eas in sacculum pertusum. & in plu. צְרֹרוֹת Sororoth. Geñ. 42. Repererunt in ore saccorum ligatas pecunias. i. sacculos pecuniarū. Item צְרֹר Seror. lapillus: seu gleba parua que cadit de frumēto qñ cribratur. Amos. 9. sicut cōcutitur triticū in cribro: & non cadet lapillus super terrā.

צָרַב Sarab. Comburere. ardere. Prouer. 16. & in labiis eiꝰ ignis ardescet. Ezech. 20. Et comburetur in ea oīs facies. & inde צָרֶבֶת Sarébeth. idest cicatrix que fit ex combustione. Leuit. 13. quia cicatrix est combusture.

צְרִי Sori. resina. & scribitur cū iod loco he. Geñ. 43. modicum resine & mellis & storacis. Hiere. 8. Nunquid resina non est in galaad. Et in eodem. 43. Et tolle resinam virgo filia egypti. Ezech. 27. Et mel & oleum & resinam. Et aliqui hebrei dicunt qꝫ significat theriacam.

צָרַח Sarach. vociferari. fortiter clamare. Esa. 42. vociferabitur & clamabit. Soph. 1. vox diei domini amara: tribulabitur ibi fortis. pro quo he. le. Vociferabitur siue clamabit ibi fortis. & inde צְרִיחַ Seriach. i. turris alta ex qua speculatores clamant. Iudi. 9. Ingressi sunt fanum dei sui berith. pro quo he. le. Ingressi sunt turrim fani dei sui berith. Et in eodem. Qui circundantes presidium suscenderunt. i. turrim. & in plurali צְרִיחִים Serichim. pro quo beatus hieronymus transtulit antra. 1. Reg. 13. In petris quoqꝫ & in antris & in cisternis.

צָרַךְ Sarach. oportere. necessarium esse. indigere. 2. Paralipo. 2. Nos autem cedemus ligna de libano quot necessaria habueris. Et in lingua chaldaica frequenter ponitur pro indigere vel oportere.

צָרַע Sarūa. Leprosus. Leuit. 13. quicunqꝫ ergo maculatus fuerit lepra. idest leprosus fuerit. Et in eo. 22. Homo de semine Aaron qui fuerit leprosus. Scribitur ēt cū mem in principio & dr̄ מְצֹרָע mesoraa. Leuit. 14. Hic est ritus leprosi. 2. Reg. 3. Nec deficiet de domo ioab fluxū seminis patiēs & leprosus. & in ge. fe. מְצֹרָעַת mesoráath. Exo. 4. p tulit leprosam instar niuis. & inde צָרַעַת Saráath. i. lepra. Leuit. 13. Plaga lepre si fuerit in homine. Item צְרָעָה siraa. nomē reptilis venenosi. Beatus hieronymus trāstulit scrabrones. Exo. 23. Emittens scrabrones prius qui fugabunt eucum & cananeum.

צָרַף Saraph. conflare. probare. examinare. purgare. s. sicut metalla probantur & purgantur conflādo ea in ignē Iudi. 7. Et ibi probabo illos. ps. 11. Argentum igne examinatum. ps. 16. Igne me examinasti. ps. 17. Eloquia domini igne examinata. Ps. 25. Vre renes meos & cor meū. Pro qꝫ beatus hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. cōfla renes meos & cor meū. ps. 65. Igne nos examinasti sicut examinatur argentū. Ps. 104. Eloquiū dñi inflamauit eū. pro quo btūs hiero. transtulit. probauit eum. ps. 118. Ignitum eloquium tuum vehementer. idest conflatum siue examinatum. pro quo btūs hiero. transtulit. probatus sermo tuus nimis. Esa. 1. Et excoquā vsqꝫ ad purū scoriā tuā. i. igne purgabo. Et in eo. 48. Ecce excoxi te: sed non quasi argētū. Hiere. 6. Frustra cōflauit conflans. Et in eo. 9. Ecce ego conflabo & probabo eos. Dañ. 12. Et quasi ignis probabuntur multi. & inde צוֹרֵף Soreph. i. conflator. seu argentarius. Iudi. 18. Et dedit eos argentario. Esa. 40. aut aurifex auro figurauit il lud & laminis argenteis argentarius.

צָרְפַּת Sárphath. nomen proprium prouincie: que in nr̄a translatione sarepta dicitur: vt in abdía. & trāsmigratio exercitus huius filiorum israel omnia loca chananeorum vsqꝫ ad sareptam. Hebrei tamen dicunt qꝫ significat galliam seu franciam. Sed probabilius videtur esse nomen loci vel prouincie existentis in terra sidoniorum que est prope terram chanaā: vt habetur. 3. Reg. 17. Vbi dicitur vade in sareptam sidoniorum. Et in eodem. Surrexit & abiit in sareptam sidoniorum.

De incipientibus a littera. ק Coph.

קָאָה Caa. vomere. euomere. expellere. Leuit. 18. Ne & uos similiter euomat: sicut euomuit gentem que fuit ante vos. Iob. 20. Diuitias quas deuorauit euomet. Prouer. 23 Cibos quos comedisti euomes. & aliquando scribitur cum littera iod loco aleph. Hiere. 25. Bibite & inebriamini & vomite. & inde קִי Ci. idest vomitus. Prouer. 26. sicut canis qui reuertitur ad vomitum suum. Esa. 28. Omnes enī mense replete sunt vomitu. Vide etiam de hoc infra in dictione קוא coa.

קָאַם Caem. in lingua chaldaica significat stare seu consurgere. vt Dañ. 2. Stabat contra te.

קָאַת Caath. Nomen auis. qꝫ quo btūs hiero. trāstulit onochrotalum siue pelicanum. Leuit. 11. onochrotalū & porphyrionem. ps. 101. similis factus sum pelicano solitudinis. Esa. 34. Et possidebunt eam onochrotalus & erītius. Soph. 2. & onochrotalus & erītius.

קַב Cab. Cabus. genus mensure. 4. Reg. 6. Et quarta pars cabi stercoris columbarum quinqꝫ argenteis.

קָבַב Cabab. maledicere. imprecari. s. maledictiōe. Et scribitur cum simplici beth & ponitur punctus dagues qꝫ alio beth qđ deficit. Nu. 22. Veni & maledic ei. & in eo. veni & maledic pplo isti. & i eo. 23. Quomodo maledicā cui nō maledixit deus. Iob. 3. maledicant ei: qui maledicūt diei.

קֵבָה Ceba. vētriculꝰ. seu stomachꝰ. Deut. 18. dabūt sacerdoti armū & vētriculū. & dicūt hebrei qꝫ sigñat coagulum. Item קֻבָּה Cuba. idest lupanar. seu prostibulū. Nu. 25. Ingressus est post virū israelitā in lupanar. Ponitur ēt qꝫ loco genitaliū. vt in eo. Et qꝫfodit ambos simul virum. s. & mulierē ī locis genitalibus. & aliqui hebrei secundum primā significationem legunt. In ventriculum seu in stomachū.

קִבֵּל Cabel. recipe. suscipe. acceptare. acqescere. 1. Paralip. 21. hec dicit dñs elige qđ volueris. qꝫ qꝰ he. le. hec dicit dñs suscipe siue acepta tibi. s. vnū de tribꝰ. & in eo. 12. suscepit ergo eos dauid. 2. Paralip. 29. & susceperūt sanguinē sacerdotes. Dañ. 2. & honorē multū accipietis a me. & in lingua chaldaica sigñat ēt acqescere. seu obedire. Itē קְבַל cebal siue קבל cobel. i. corā: seu cōtra: aut e regiōe. 4. Reg. 15. & qꝫcussīt eū palā & interfecit. qꝫ qꝰ he. le. & qꝫcussit eū corā pplo seu cōtra pplm. Dañ. 3. stabāt aūt in cōspectu statue. i. cōtra statuā. & in eo. 5. Quasi manus hominis scribentis contra

Universidad de Navarra Biblioteca

cādelabrum. Et quando preponitur ei dictio כֹּל col: que significat omne: tunc ambe dictiones in lingua chaldaica significāt propter. propterea. ideo. quia. eo ꝙ. quō. secundū. sicut. ergo. quāuis. statim. post. Dañ. 2. Scientes ꝙ recesserit a me sermo. ꝓ quo he. le. Propterea ꝙ vidistis ꝙ recesserit a me sermo. Potest etiā legi sic. Postꝙ vidistis. & in eo. Sed neꝙ regum quisquam magnus & potens. pro quo he. le. Eo ꝙ omnis rex magnus & potens. & in eodem. Quo audito rex in furore & ira precepit. ꝓ quo he. le. Propter hoc rex in furore & ira. & in eodem. 4. Quia omnes sapientes regni non queūt solutionem edicere. Et in eodem. 5. quia spiritus amplior & prudentia intelligentiaꝙ. & in eodem. 6. Quia spiritus dei amplius erat in eo. Et in eo. Eo quod fidelis esset. Esd. 4. Possessionem trās fluuiū non habebis. pro quo he. le. Propter hoc possessio trans fluuium nō erit tibi. Significat etiam quomodo vel secundum: aut sicut. vt Dañ. 2. Quomodo ferrum comminuit & domat omnia. & in eodem. Secundum ꝙ vidisti ferrum mixtum teste. & in eodem. 6. Sicut & ante consueuerat. Item ponitur ꝓ ergo. vt Esd. 4. Nos ergo memores salis ꝙ in palatio comedimus. Item ponitur pro quāuis. Dañ. 5. Cū scires hec omnia. i. quāuis scires hec omnia. Ponitur etiam pro statim. vt in eo. 3. Statimꝙ in ipso tempore. Item ponitur pro post. vt in eodem. 2. Post hec daniel ingressus est ad arioch. & in eodem. 3. Post hec igitur. Item קָבַל Cabal. i. instrumentū bellicum: quod ponitur ad diruendos muros ciuitatis. pro quo Beatus hieronymus transtulit arietes. Ezech. 26. Et arietes temperabit in muros tuos. & deriuatur a predicta dictione קֶבֶל Cebal. siue קֹבֶל Cobel: que significat cōtra siue corā: eo quod ponitur cōtra muros ciuitatis. Et inde מָקְבִּיל Macbil. idest illud quod ponitur cōtra aliud siue e regione ipsius. Exo. 26. Vt ansa contra ansam veniat: & altera alteri possit aptari.

קָבַע Cabaa. affigere. configere. Prouer. 22. Et configet eos qui cōfixerunt animā eius. Malach. 3. Si configet homo deum: quia vos configitis me: & dixistis in quo configimus te. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ significat violentare seu iniuriam vel vim facere. Itē קֹבַע Cobaa. idest galea siue alia armatura capitis. 1. Reg. 17. Et imposuit galeam eream sup caput eius. Ezech. 23. Lorica & clypeo & galea armabūtur contra te. Et aliquando scribitur cum caph loco coph. De quo vide supra in littera caph. Item קֻבַּעַת Cubaath. i. fex. seu fundus calicis vel vasis. Esa. 51. vsqꝫ ad fūdum calicis soporis bibisti. Et in eodem. Fundum calicis indignationis mee.

קָבַץ Cabas. congregare. colligere. coadunare. Geñ. 41. Per septem ānos fertilitatis qui iam nunc futuri sunt cōgreget in horrea. Et in eodem. Congregate sunt in horrea egypti. Ios. 9. Et congregati sunt pariter vt pugnarent contra iosue. 2. Reg. 12. Mitte & congrega ad me vniuersū israel. & in eodem. Et congregauit prophetas in monte carmeli. Nee. 5. Et omnes pueri mei congregati ad opus erāt. Prouer. 13. Que autem paulatim colligitur manu: multiplicabitur. Et in eodem. 28. In pauperes congregat eas. Esa. 22. Et congregastis aquas piscine inferioris. Et in eodem. 34. Illic congrati sunt milui. & in eodem. 60. Omne pecus cedar cōgregabitur tibi. Hiere. 31. Et cōgregabo eos ab extremis terre. Ioel. 2. Coadunate senes. idest cōgregate. Naum. 2. Et facies omnium sicut nigredo olle. pro quo he. le. Et facies omniū collegerunt nigredinem. vel sic congregate. idest contracte sunt nigredine. Soph. 3. Et colligam regna. Et inde קִבּוּץ Cibus. siue קְבוּצָה Cebusa. i. congregatus vel congregatio siue collectio. Esa. 57. Cum clamaueris: liberent te congregati tui. Ezech. 22. Et congregabo eos in medio ierusalem congregatione argenti & eris. Mich. 1. Quia de meretrícibus meretrícis congregata sunt.

קָבַר Gabar. sepelire. humare. Geñ. 15. Sepultus in senectute bona. pro quo hebrei legunt. Sepelieris in senectute bona. & in eodem. 23. Vt sepeliam mortuū meum. Et in eodem. Atꝙ ita sepeliuit abraam saram vxorem suam. Et in eodem. 49. Sepelite me cum patribꝰ meis. & in eodem. Ibi sepelierunt eum & saram vxorem eius. Nu. 33. Videntibus cunctis egyptiis & sepeliētibus primogenitos suos. Deut. 34. & sepeliuit eum in valle terre moab. Hiere. 14. & non erit qui sepeliat. Et inde קֶבֶר Ceber. siue קְבוּרָה Cebura. idest sepulchrum aut sepultura. Geñ. 23. Date mihi ius sepulchri. & in eodem. 35. Erexitꝙ iacob titulum super sepulchrū eius: hic est titulus monumenti rachel. idest sepulchri rachel. 3. Reg. 13. Sepelite me in sepulchro in quo vir dei sepultus est. Eccl's. 6. Sepulturaꝙ careat. Ezech. 38. Et facta est multitudo eius per gyrum sepulchri eius. & in plurali קְבָרִים cebarim siue קִבְרוֹת cebaroth. Exo. 14. Forsitā non erant sepulchra in egypto. Nu. 11. Vocatusꝙ est ille locus sepulchra concupiscētie. Iob. 21. & ipse ad sepulchra ducetur. Ezech. 32. In circuitu illius sepulchra eorum.

קָדַד Cadad. inclinari. humiliari. adorare. Geñ. 24. Inclinauit se homo & adorauit dominum. Exo. 4. & proni adorauerunt. pro quo hebrei legunt. Et inclinauerunt se: & adorauerunt. 1. Regum. 24. Et inclinans se dauid pronus in terram adorauit. Et secundum hebreos significat predicta dictio verticem capitis terre demittere: & dicunt ꝙ deriuatur a dictiōe קָדְקֹד Codcod. que significat verticē capitis Geñ. 49. Et in vertice nazarei inter fratres suos. Deut. 28. A plāta pedis vsqꝫ ad verticem tuū. & in eodē. 33. Et super verticem nazarei inter fratres suos. & in eodem. Ceperitꝙ brachium & verticem. ps. 7. Et in verticem ipsius iniquitas eius descendet. ps. 67. Verticem capilli perambulantium in delictis suis.

קִדָּה Cida. casia. species aromatica. Exo. 30. Casie autem quingentos siclos.

קָדַח Cadach. Succēdere. accendere. ardere. Deut. 32. ignis succensus est in furore meo. Esa. 50. ecce vos omnes accendentes ignem. & in eodem. 64. Sicut exustio ignis tabescerēt. i. sicut exurit vel ardet ignis. Hiere. 15. quia ignis succensus est in furore meo. Pro quo hebrei legunt. Quia ignem succendistis in furore meo. & inde קַדַּחַת cadachath i. ardor. seu febris. Deut. 28. Percutiet te dominus egestate: febre & frigore. & Inde אֶקְדָּח ecdach. idest lapis preciosus coloris ignei. pro quo beatus hiero. trāstulit sculptos. Esa. 54. Et portas tuas in lapides sculptos.

קָדַם Cadam. Anticipare. preuenire. preocupare. ante ire. ante ponere. ante stare. Deut. 23. Eo qđ noluerūt vobis occurrere in pane & aqua. pro quo he. le. Eo quod non anticipauerunt vobis. idest eo quod non preuenerunt. Iob 1. Quare exceptus genibus. pro quo he. le. Quare anticipauerunt me genua vel genibus: siue preuenerunt me genua vel genibus. Et in eodem. 30. Preuenerunt dies afflictiōis. & in eodem. 41. Quis ante dedit mihi vt reddam ei. i. quis preuenit me. Ps. 16. domine preueni eum & supplanta eum. ps. 20. Quoniā preueniſti eum in benedictionibꝰ dulcedinis. Ps. 67. Preuenerunt principes coniuncti psallentibus. ps. 118. Preueni in maturitate & clamaui. & in eodem. Preuenerunt oculi mei ad te diluculo. Amos. 9. Non appropiquabit neꝙ veniet super nos malum. i. neꝙ preueniet vel preocupabit. Ione. 4. Propter hoc preocupaui vt fugerē in tharsis. Mich. 6. Quid dignū offerā dño. Pro quo he. le.

Eo ꝙ. Propter. Quia. Eo. quomodo. secundum. sicut. Ergo. Quāuis statim. Post. קֶבֶל arietes. קֶבַל קֹבַל Cebal. Cobel. Contra. קָבַע Configere. קֹבַע Galea. קֻבַּעַת Fundus. קָבַץ Cōgregaſ. Colligere. Coadunaſ קִבּוּץ קְבוּצָה Agregatio. קָבַר Sepelire. קֶבֶר Sepulchrū. קְבוּרָה monumēta sepultura. קְבָרִים קִבְרוֹת Sepulchra. קָדַד Inclinare. קָדְקֹד Certer. קִדָּה Casia. קָדַח Succendere accēdere Exurere. ardere. קַדַּחַת Febris. אֶקְדָּח lapis ꝑcio sus. sculptus קָדַם anticipare. preuenire. ante dare. ꝓocupare.

In quo preoccupabo dñm: siue anticipabo aut preueniã dominũ. Et beatus hieronymus trãstulit sensum. Et inde קֶדֶם Cedem. i. ante. olim. anteq̃. pristinũ. antiquũ. eternũ. oriẽs siue regio orientalis. Geñ. 3. Et collocauit ante paradisum voluptatis cherubim. ps. 118. initio cognoui de testimoniis tuis. i. ante cognoui siue prius cognoui. Esa. 2. Quia repleti sũt vt olim. ps. 128. Quod priusq̃ euellatur exaruit. & scribitur in predicto loco cũ thau in fine. Et inde קַדְמָאָה Cadmaa. siue קַדְמָא Cadma. Quod in lingua chaldaica significat primũ. & in genere femínino קַדְמָתָא cadmatha. Dañ. 7. Prima quasi leena. Significat etiam קֶדֶם cedem. pristinũ seu antiquũ vel eternũ. Deut. 33. De vertice collium eternorum. ps. 76. Cogitaui dies antiquos. Prouer. 8. Et ex antiquis anteq̃ terra fieret. Esa. 23. Que gloriabatur a diebus pristinis. Mich. 9. A diebꝰ antiquis. Et ide קַדְמוּת cadmuth. i. antiquitas. Ezech. 16. Reuertantur ad ãtiquitatẽ suã. & in eodem. Reuertemini ad antiquitatẽ vestrã. Et inde קַדְמוֹנִי Cadmoni. i. antiquus. 1. Reg. 24. Sicut & in prouerbio antiquo dicitur. Et in plu. קַדְמֹנִים cadmonim. siue קַדְמֹנִיּוֹת Camonioth. Esa. 45. Et ãtiqua ne intueamini. Ezech. 38. Tu ergo ille es: de quo locutus sum in diebus antiquis. Malach. 3. Et sicut ãni antiqui. est etiã קַדְמֹנִים cedumim nomẽ proprium loci. Iudi. 5. Torrens cadumim torrẽs cison. Itẽ קֶדֶם cedem. siue קַדְמָה cedma. aut קִדְמַת cidmath. oriẽs siue pars orietalis mundi. Geñ. 2. Ipe vadit contra assyrios. pro quo he. le. Ipse vadit ad orientẽ asur. Nu. 2. Ab oriente iudas figet tentoria. & in eodẽ. 23. De montibus orientis. Iob 23. Si ad orientẽ abiero nõ apprehendã eũ. Et inde קַדְמֹנִי Cadmoni. i. orientalis. Ioel. 2. Facies eius cõtra mare orientale. Zach. 14. Mediũ earum ad mare orientale. Et in genere femínino קַדְמוֹנָה cadmona. Ezech. 47. Aque iste que egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis. Et inde קָדִים cadim. i. ventus orientalis: qui est ventus vrẽs & siccus. Exo. 10. Et dñs induxit ventũ vrentẽ tota die illa & nocte: & mane facto ventus vrens leuauit locustas. & in eodem. 14. flante vento vehemẽti & vrẽte tota nocte. ps. 77. Transtulit austrum de celo. Pro quo he. le. Transtulit ventum orietalem in celo. Item קֳדָם eodam. in lingua chaldaica significat coram: siue in conspectu: aut ante. Dañ. 2. Respondẽtes ergo chaldei corã rege dixerũt. & in eodẽ. Et honorẽ multũ accipietis a me. Pro quo hebrei legunt. Accipietis a conspectu meo. & in eodem. Tam crudelis sententia a facie regis esset egressa. i. a conspectu regis.

קֹדְקֹד Codcod. vertex. s. capitis. De quo vide supra ĩ dictione קָדַד cadad.

קָדַר Cadar. obscurari vel contenebrari. nigrescere. nigrũ vel denigratũ esse: tristem vel mestum esse. 3. Reg. 18 Ecce celi cõtenebrati sunt. Iob. 6. Qui timent pruinã. Pro quo he. le. Qui denigrati sunt gelu vel pruina. Hiere. 14. Et porte eius corruerunt: & obscurate sunt in terra. Ezech. 32. Et nigrescere faciam stellas eius. Ioel. 2. Sol & luna obtenebrati sunt. Mich. 3. Et obtenebrabitur super eos dies. Significat etiam merere vel contristari. Iob. 6. Et merẽtes erigit sospitate. Et in eodem. 30. Merẽs incedebam sine furore. ps. 34. Quasi lugens & contristatus sic humiliabar. ps. 41. Quare tristis incedo: dũ affligit me inimicus. Hiere. 4. Lugebit terra & merebũt celi. Potest etiam legi. Obscurabuntur vel obtenebrescent celi. Et in eodem. 8. Contristus sum & contristatus. Ezech. 31. Cõtristatus est super eum libanus. Potest etiam legi secũdum primã significationem contenebratus vel obscuratus est super eum libanus. Et inde קַדְרוּת cadruth. siue קַדְרָנִית cedoranith. i. nigredo: vel obscuritas: aut tenebre: vel tristitia. Esa. 50. Induam celos tenebris. Malach. 3. Et quia ambulauimus tristes coram domino exercituum.

קָדַשׁ Cadas. sanctificare. consecrare. initiari. preparare. instituere. Geñ. 2. Et sanctificauit illum. Exo. 13. Sanctifica mihi omne primogenitum. Et in eodem. 29. Consecratisq̃ ipsis & vestibus. & in eodem. Eritq̃ sanctum sanctorũ: omnis qui tetigerit illud: sanctificabitur. Potest etiam legi. Omne quod tetigerit: sanctificabitur. & secũdũ hebreos refertur ad illud quod offerebatur in altare: quia ex quo tãgebat altare sanctificabatur: & non poterat applicari cõmunibus vsibus. Leuit. 6. Oms qui tetigerit illa sanctificabitur. & in eodem. 10. Sanctificabor in his qui appropinquãt mihi. & in eodem. 22. Vt sanctificer in medio filiorum israel. Nu. 3. Sãctificaui quidquid primũ nascitur in israel. & in eodem. 16. Que sctificata sunt in mortibus peccatorũ. Deut. 15. Quidquid est sexus masculini sctificabis. 1. Reg. 21. Sed & hodie sanctificabitur ĩ vasis. 2. Paralipo. 30. Et venite ad sanctuarium eius quod sanctificauit in eternum. & in eodẽ. Quia sacerdotes qui possent sufficere sanctificati non fuerant. Esa. 65. Non appropinques mihi: quia ĩmundus es. p quo hebrei legunt. Nõ appropinques mihi quia sanctificaui te. i. quia sanctior te sum. & in eodẽ. 66. Qui sanctificabãtur: & mũdos se putabãt in hortis. Ezech. 38. Et magnificabor & sanctificabor. & in eodem. 44. Et non sanctificabũt populum in vestibus suis. Significat etiam preparare vel decernere seu instituere. Ios. 20. Decreueruntq̃ cedes in galilea. i. instituerunt. 1. Reg. 16. Sanctificamini & venite mecũ. i. preparamini. & in eodẽ. Sanctificauit ergo esai filios suos i. preparauit. Hiere. 6. Sanctificate super eum bellum. Pro quo hebrei legunt. Preparate vl instituite super eum bellũ. & in eodem. Sanctifica eos in diem occisionis. i. prepara vel institue. Ioel. 2. Sanctificate ieiuniũ. i. instituite. & in eodẽ. Sanctificate bellum. Et inde קֹדֶשׁ Codes. i. sanctitas: vel sanctificatio: aut sanctum vel cõsecratum. Exo. 15. Magnificus in sanctitate. & in eodem. 31. Sãctum est enim. ps. 29. Et cõfitemini memorie sanctitatis eius. ps. 92. Domum tuam decet sanctitudo. ps. 113. Facta est iudea sanctificatio eiꝰ. ponitur etiã pro sanctuario. Exo. 28. Quando ingreditur in sanctuarium. Leuit. 16. Et expiet sanctuariũ ab ĩmũdiciis filiorum israel. Et in plurali קֳדָשִׁים Codasim. siue קָדְשֵׁי Codse. Leuit. 21. Vt caueant ab his que sanctificata sunt. & in eodem. Omnis homo qui accesserit de stirpe vra ad ea que cõsecrata sunt. Ezech. 22. Sanctuaria mea spreuisti. & in eodẽ. 26. Vt gregẽ sanctificatũ. pro quo he. le. Vt oues sctificationum. Et inde קָדוֹשׁ Cados. i. sanctus vel sanctificatus. Nu. 6. Sanctus erit. Iob. 6. Nec contradicã sermonibus sancti. Esa. 6. Sanctus. sanctus. sanctus dñs deus sabaoth. Et in lingua chaldaica dicitur קַדִּישׁ Cadis. Dañ. 4. Et ecce vigil & sctũs de celo descendit. Et in plurali קְדוֹשִׁים Cedosim. Leuit. 19. Sancti stote quia ego sanctus sum. & in eodẽ. 21. Sancti erũt deo suo. Et inde מִקְדָּשׁ Micdas. i. sanctuarium vel sanctificatio. Exo. 15. Sãctuariũ dñi quod firmauerunt manus tue. Et in eo. 25. Et faciãt mihi sanctuariũ. Leuit. 19. Et sanctuarium meũ metuite. Esa. 8. Et erit vobis in sctificationẽ. & in eodẽ. 16. Et ingredietur ad sanctuariũ suũ. Ezech. 11. Et ero eis in sctificationẽ modicã. Et ĩ plurali מִקְדָּשִׁים Micdasim siue מִקְדְּשֵׁי Micdese. ps. 22. Donec intrẽ in sanctuariũ dñi. Pro quo he. le. In sanctuaria dñi. Ezech. 21. Et stilla ad sanctuaria. Ponitur etiã מִקְדָּשׁ Micdas pro electo. Nu. 18. Optima & electa erunt cuncta. Ponitur etiã קָדֵשׁ Cades per antiphrasin pro efeminato vel ꝓphano: aut ĩmũdo. vel execrabili aut scortatore: sicut apud latinos dr sacra fames. i. execrabilis. Deut. 23. Non erit meretrix de filiabus israel neq̃

Ante. קֶדֶם
Initium Olim Priusquã קַדְמָאָה
Primus. קַדְמָתָא
Prima
Eternus Antiquꝰ. Pristinũ קַדְמוּת
antiquitas קַדְמוֹנִי
antiquus. קַדְמֹנִים
antiqua
antiqui. קַדְמֹנִים
Cadumim קֶדֶם קִדְמַת
Oriens קַדְמוֹנִי
Orietalis. קַדְמוֹנָה
orientalis קָדִים
vētꝰ orietal' Vrens קֳדָם
Coram. Cõspectus Facies. קֹדְקֹד
Vertex. מָדַר
Obtenebrari denigrari. קָדַר
nigrescere. קְדֵרוּת
Cõtristari. Tenebre.
Tristes. קָדַשׁ
Sctificare Cõsecrare. קָדְשִׁים
Sctificata. Cõsecrata. sanctuaria קָדוֹשׁ
sanctus קָדִישׁ
sanctus קְדֹשִׁים
sancti. מִקְדָּשׁ
sanctuariũ sãctificatio מִקְדָּשִׁים
sanctuaria מִקְדָּשׁ
Electum. קָדֵשׁ

Decernere Instituere Preparaf

Sanctitas Sanctum. Sctitudo. Scificatio sanctuariũ

Scortator. קָדֵשׁ Efeminat⁹

scortator de filiis israel .3. Reg.14. Et efeminati erant in terra. Quod in hebreo legitur singulariter.s.efeminatus si ue scortator. Et in plurali קְדֵשִׁים Cedesim.3. Reg.5. Et ab stulit efeminatos de terra. Iob.36. Et vita eorū inter efemi natos. Et in genere femineo קְדֵשָׁה Cedesa.i.meretrix. Gen.38. Vbi est meretrix que sedebat i biuio. Deut.23. Nō erit meretrix de filiab⁹ israel. Et in plurali femineo קְדֵשׁוֹת Cedesoth. Osee.4. Et cū efeminatis sacrificabant.pro quo he.le. Et cum meretricibus sacrificabant.

Efeminati. קְדֵשִׁים

Meretrix קְדֵשָׁה

Efeminate meretrices קְדֵשׁוֹת

retussuꝫ eē קָהָה Caha.retussum vl' obtussum esse.obstupescere. Eccl's 10. Si retussum fuerit ferrum. Hiere.31. Omnis qui co

obstupescē mederit vuam acerbam: obstupescent dentes eius. Ezech. 18. Et dentes filiorum obstupescent.

cōgregare. קָהַל Cahal.congregare. colligere.coaceruare.concionari siue concionem facere. Exo.32. Congregatus aduer sus aaron dixit. & in eodē.35. Congregata igitur omni turba filiorū israel. Nu.16. Cūq; stetissent aduersus moysen & aaron. Pro quo he.le. Congregati sunt aduersus moysen & aaron. & in eodem. Et coaceruassent aduersus eos omnem

coaceruaſ. multitudinē. & in eodē. Cūq; oriretur seditio & tumultus increscret. Pro quo he.le. Et factum est cum cōgregaretur turba. Deut.4. Congrega ad me populum. 1. Paralipo.15. Cōgregauit dauid vniuersum israel. Ester.8. Vt cōuenirent iudei per singulas ciuitates & in vnū preciperet congrega ri. & in eodem. 9. Congregati sunt per singulas ciuitates & loca. Hiere.26. Congregatus est omnis populus aduersus hieremiā. Ezech.3. Et omnē multitudinē tuam que coacer uata est ad te. & in eodem. Congregasti multitudinē tuam.

Cetus קָהָל Et inde קָהָל Cahal.i.cetus vel congregatio: aut ecclesia: siue contio: aut multitudo in vnū coaceruata. Nu.15. Vnum pre ceptum erit atq; iudiciū tam vobis q̄ aduenis terre. ꝓ quo hebrei legunt. Cetui vel congregationi vnū preceptū erit. tam vobis q̄ aduenis terre. & in eo.16. Cur eleuamini super

Populus. populum dñi.i.super congregatiōnē vel ecclesiā dñi. Deut. 23. Non intrabunt in ecclesiam dñi in eternū. ps.21. In me dio ecclesie laudabo te. ps.25. Odiui ecclesiā malignantiū.

Ecclesia multitudo Ezech.38. & equites vestitos loricis vniuersos: multitudinē magnam. & in eodem. Prepara & instrue te & omnē multi tudinē tuam. Scribitur etiam in genere femineo cū he vel thau in fine. Deut.33. Hereditatem multitudinis iacob. Nec 5. Et congregaui aduersum eos cōgregationem magnam.

cōgregatio מָקְהֵלִים Et in plurali scribitur cū mē in principio & dr̄ מָקְהֵלִים Ma

Ecclesie קֹהֶלֶת chelim. siue מָקְהֵלוֹת Macheloth. ps.25. In ecclesiis benedi cāte dñe. ps.67. In ecclesiis benedicite deo. Et ide קֹהֶלֶת Co héleth.i.ecclesiastes. siue contionator: eo quod loquitur ad multitudinē: vel quia colligit siue congregat opiniones di

Ecclesiastes. uersorum hominū. Eccl's.1. Verba eccl's filii dauid. & in eo dem. Vanitas vanitatum dicit ecclesiastes.

Euomere קוא Coa.vomere. euomere. Leuit.18. Ne & vos similiter euomat cū paria feceritis: sicut euomuit gētē que fuit ante vos. Ione.2. Et euomuit ionam in arida. vide etiam de hoc supra in dictione קָאָה Caa. & inde קִי Ci.idest vomitus. Prouer.16. Sicut canis reuertitur ad vomitum suū. Esa.19. Sicut ebrius & vomens. Pro quo he.le. Sicut errat ebrius in vomitu suo. Hiere.48. Et allidet manib⁹ moab in vomitu suo. Et componitur cum dictione קָלוֹן calon. que significat ignominiā & dicitur קִיקָלוֹן cicalon.i.vomitus ignominie Abach.2. Et vomitus ignominie super gloriā tuam.

קִי Vomitus

קִיקָלוֹן Vomitus ignominie

קוב Cub.ventriculus. seu coagulum. De quo vide supra in in dictione קָבַב cabab.

Linea קָו Cau.linea. siue regula. aut norma. De quo vide in dictio ne sequenti.

קָוָה Caua.expectare. sperare. sustinere. prestolari. congre gare. Iob.3. Expectet lucem & non videat. & in eodem.17 Si sustinuero infernus domus mea est. ps.36. Sustinentes autem dominum ipsi hereditabunt terram. ps.40. Expe ctans expectaui dñm. ps.129. Sustinuit anima mea. Esa.5. Expectauit vt faceret vuas. & in eo.8. Et prestolabor eum. & in eodē.40. Qui autē sperant in dño mutabunt fortitu dinē. & in eodē.18. Ad gentē expectantē & conculcatam. & in eodē.28. Expecta: respecta. & in eo.49. Non cōfunden tur qui expectant eū. & inde תִּקְוָה Thicua. siue מִקְוֶה micue ideſt spes. siue expectatio. Iob.15. Et erit egeno spes. & i eo dem.7. Et consumpti sunt absq; vlla spe. & in eodē.17. Vbi est ergo nunc prestolatio mea. & in eodē. Et patiētiam meā quis cōsiderat. Pro quo he.le. Et spem meā siue expectatio nem meā quis considerabit: siue quis intuebitur. Hiere.14 Tibi peccauimus expectatio israel. Significat etiā predicta dictio מִקְוֶה Caua. congregare vel colligere. Gen.1. Congre gentur aque que sub celo sunt in locum vnū. Hiere.3. Et cō gregabuntur ad eum omnes gentes. Et inde מִקְוֶה Micue. siue מִקְוָה Micua.i.congregatio siue lacus vbi aque congre gantur. Gen.1. Congregationē q̄q; aquarum vocauit maria. Esa.22. Et lacum fecisti inter duos muros. Ponitur etiam pro cetu vel congregatione negociatorum seu mercatorū. 3. Reg.10. Et de coa: negociatores enim regis emebant de coa. Pro quo hebrei legunt. Et cōgregatio siue collectio ne gociatorum regis emebant congregationem.s.equorum. Potest etiam esse nomen propriū regionis vel loci: sicut est in littera nostra. Et inde קָו Cau.i.linea siue regula. aut nor ma: vel perpendiculum.i.funiculus quo edificia regulātur. 3.Reg.7. Et resticula triginta cubitorū cingebat illud. Pro quo hebrei legunt. Et linea triginta cubitorū. Iob.38. Vel quis tetēdit super eā lineam. Ps.18. In omnē terram exiuit sonus eorum. Pro quo hebrei legunt. In omnē terram exi uit linea siue norma eorū. Hiere.31. Et exibit vltra normā mensure. Threñ.2. Tetendit funiculum suū.i.perpendiculū seu normā suā. Eze.47. Qui habebat funiculū mensure in manu sua. Zach.1. Et perpendiculū extendetur super ieru salē. Ponitur etiam pro mēsura. Esa.28. Et ponā iudiciū in pondere: & iustitiam in mēsura. & in eodē.34. Et extende tur super eam mesura. Et inde תִּקְוֹת Thicuath.i.funiculus. Ios.2. Signū ne fuerit funiculus iste coccineus. & in eodem Appendit funiculum coccineum in fenestra.

Expectare. substinere.

prestolari sperare.

תִּקְוָה spes. Expectatio p:estolatio Patiētia

cōgregare. מִקְוֶה cōgregatio

Lacus.

קָו

Restícula. Linea

Sonus Norma

Funículus ppēdiculū.

Mensura.

תִּקְוֹת Funículus

קוט Cūt. displicere. tedere. tabescere. vel in fastidio esse. Iob.8. Non ei placebit vecordia sua.i.displicebit ei. & in eodem.10. Tedet animā meā vite mee. ps.94. Quadra ginta annis proximus fui generationi isti. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. trāstulit. Quadraginta annis dis plicuit mihi generatio ista. ps.118. Vidi preuaricantes & ta bescebā.i.displicebant mihi. ps.138. Et super inimicos tuos tabescebam. Ezech.6. Et displicebunt sibi met super malis que fecerunt. Et in eodem.36. Et displicebunt vobis iniqui tates vestre. Et ide קָט Cat.i.minus: pene. Ezech.16. Pauxi lum minus pene sceleratoria fecisti illis.

קוט Displicere Tedere.

Tabescere

קָט Pene

קול Col.vox. seu sonitus. Gen.3. Vocem tuā dñe audiui. & in eo.4. Vox sanguinis fratris tui clamātis ad me. Et i eo.27. Vox quidē vox iacob est. Exo.32. Vocē cātātiū ego audio. Iob.29. Vocē suā cohibebāt duces. Ps.97. In tubis ductilib⁹ & voce tube cornee. ps.129. Dñe exaudi vocē meā Hiere.46. Vox eius q̄si eris sonabit. Signat etiā sonitū vel clamorē. vt Exo.19. Clangorq; buccine vehemēs.i.sonit⁹ buccine. 4. Reg.6. Ecce sonit⁹ pedū dñi sui post eū. Iob.15. Sonitus terrorū in auribus eius. Et in lingua chaldaica dr̄ קָל Cal. Dañ.7. Aspiciebā ꝓpter vocē sermonū grandiū. Et in plu. קלות coloth. Exo.9. Et cessabūt tonitrua: & grādo

קָל Clamor Sonitus

קלות Tor.

Voces non erit. Pro quo he.le. Cessabunt voces. & in eodē. 19. Et erant voces & tonitrua & nubes densissima super mōtem.

Surgere קוּם Cum. surgere. consurgere. insurgere. erigere. statuere. firmare. confirmare. Suscitare. Gen. 13. Surge & pambula terrā. & in eo. 21. Surge & tolle puerū. & in eo. 27. Surge sede & comede. & in eo. Surge pater mi. Nu. 2. Surgens ergo populus tota die illa & nocte. Deut. 34. Et nō surrexit prohetavltra. Ios. 2. Nec remānsit in nobis spūs. Pro quo hele. Et non surrexit vel consurrexit amplius spūs in viro. i. in aliquo viro. Iudi. 2. Et surrexerūt alii qui nō nouerunt dominū. 2. Reg. 2. Surgant pueri & ludant corā nobis. 1. Reg. 4. Et oculi eiꝰ caligauerant: & videre nō poterant. pro quo he.le. Et oculi eius consurrexerant. i. discesserant oculi a visu: vel quia tēpore senectutis oculi cōtrahuntur de loco suo ad interiorē partē. 4. Reg. 7. Qui surrexit nocte. Iob. 16. &

Suscitare. Insurgere Cōsurgere Resurgere suscitatur falsiloquꝰ aduersum faciē meā. ps. 26. Qm̄ īsurrexerunt in me testes iniqui. Esa. 33. Nunc consurgā dicit dns Amos. 5 Cecidit & nō adiiciet vt resurgat. Mich. 7. Filia cō surrexit aduersus matrē suā. Et aliqn̄ scribitur sine vau: vt ī aliquibꝰ locis predictis. & quādoqꝫ scribitur cū aleph in medio loco vau. vt Osee. 10. Et consurget tumultus in populo tuo. & in lingua chaldaica frequēter scribitur cū aleph ī medio: vt supra dictū est. & quādo est verbum secūde vel tertie cōiugationis: tunc significat firmare vel confirmare. aut sta

Cōfirmare tuere vel cōstituere siue erigere. Gen. 23. Confirmatus est a ger quōdā ephronis. Leuit. 25. Emptorqꝫ possīdebit eā. ꝑ quo he.le. Et cōfirmabitur domus que est in vrbe in perpe

Firmare tuū emptori. & in eo. 26. Et firmabo pactū meū vobiscum.

Cōstituere 2. Reg. 23. Dixit vir cui cōstitutū est de xp̄o dei iacob. Ester. 9. Cōfirmauerunt & susceperūt iudei super se & semen suū. Iob. 22. Decernes rem & veniet tibi. Pro quo he.le. Et con

Statuere firmabitur tibi siue stabit tibi. ps. 105. Et statuit ꝑcellā eiꝰ in aurā. Ps. 148. Confirma me in verbis tuis. Esa. 7. Nō stabit & non erit istud. Hiere. 24. Cuius sermo cōpleatur. i. stabit

Complere vel confirmabitur. & in eo. Quia vere cōplebuntur sermones mei contra vos. Et aliqn̄ scribitur cū duplici mē. Iob. 27. Et aduersarius quasi iniquus. Pro quo he.le. Et īsurgēs in me quasi iniquus. ps. 16. A resistētibus dextere tue. i. ab insurgentibus aduersus dexterā tuā. ps. 138. Et cōtra inimicos tuos tabescebā. i. contra insurgentes aduersū te. Mich. 2. Et e cōtrario populus meus in aduersariū consurrexit. &

קָמִים aduersarij. hostes. inde קָמִים camim. i. insurgētes cōtra aliquē: siue aduersarii. aut hostes vel inimici. Exo. 15. Deposuisti aduersarios tuos Et in eo. 32. Et inter hostes nudū cōstituerat. 2. Reg. 18. De manu omniū qui surrexerunt contra te. ps. 3. Multi insurgunt aduersum me. ps. 17. Supplantasti insurgētes in me.

Insurgētes ps. 43. Et in noīe tuo spernemus insurgentes in nobis. ps. 73. Superbia eorū qui oderunt te ascendit iugiter. pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. trāstulit. Sonitus aduersariorum tuorū. Hiere. 51. & sup habitatores eius qui cor suū leuauerunt cōtra me. Pro quo he.le. Et sup habitatores cor

קוֹמִים cōsurgētes de insurgentes contra me. Scribitur etiā cū vau & dē קוֹמִים Comim. 4. Reg. 16. Qui cōsurrexerūt aduersum me. Et in

אָלְקוּם nō ꝓsurgēs de אָלְקוּם Alcum. i. nō consurgens: vel nō resistēs. Prouer. 3. Nec est rex qui resistat ei. Et est dictio cōposita ab אַל Al. ꝙ significat nō: & קוּם Cum ꝙ significat cōsurgere. vel resistere. De quo vide supra in dictiōe אַל Al. Et inde

קוֹמָה Altitudo קוֹמָה Coma. i. statura siue altitudo. Gen. 6. Et triginta cubitorum altitudo illius. Exo. 25. Altitudo cubitū similiter ac semisem 1. Reg. 28. Cecidit porrectus ī terra. ꝑ quo he.le. Et cecidit

Statura. tota statura sua in terra. Cant. 7. Statura tua assimilata est palme. Esa. 10. Et excelsi statura succidentur. & in eodē. 37.

Excelsa Et succidā excelsa cedrorum eius. Pro quo hebrei legunt succidam staturam siue altitudinem cedrorum eiꝰ. Et inde

קִימָה Erectio. קִימָה Cima. i. erectio: siue resurrectio. Iob. 22. Nōne succisa est erectio nostra. Et inde תְּקוּמָה Tecuma. siue קוֹמְמִיוּת co memiuth. i. erectio. Leuit. 26. Nemo vestrū inimicis audebit resistere. Pro quo hebrei legunt. Et non erit vobis erectio ante inimicos vestros. & in eodē. Vt incederetis erecti. Pro quo he.le. Incedere vos faciam in erectiōe siue erecte. Et inde

יְקוּם subsistantia. יְקוּם Iecum. i. subsistantia vel subsistēs. Gen. 7. Et delebo omnē substantiam quam feci de superficie terre. Nu. 19. Cum tabernaculis suis & vniuersa substantia eorum. Et inde

קֶמַח seges. קֶמַח Cama. i. seges erecta in agro. Deut. 23. Si intraueris segetem amici tui. Iudi. 15. Quibus succensis: & comportate iam fruges & adhuc stantes in stipula concremate sunt. Pro quo he.le. Et succenderunt a manipulo vsqꝫ ad segetem. Et in plurali קְמוֹת Camoth. vt in eodē. Que statim perrexerunt in segetes philistinorum. Et inde

קְמוֹת segetes. קְרִים Ceiam ꝙ in lingua chaldaica significat pactū: siue fedus: aut statutum: vel decretū. Dañ. 6. Vt omne decretū quod cōstituerit rex. Et ide

Decretum מָקוֹם Macom. i. locus. Gen. 22. vidit locum procul. & in eo. 28. Vere dns est in loco sancto isto. & in eo. quā terribilis est locus iste. & in eodem. 36. Vbi vincti regis custodiebātur. Pro quo he.le. In loco vbi vincti regis erant.

Locus 2. Reg. 7. Et ponā locum populo meo israel. Ester. 4. Per aliam occasionē liberabuntur iudei. Pro quo hebrei legūt. Refrigeriū & liberatio erit iudeis de loco alio. Iob. 7. Nec cognoscet eum amplius locus eius. & in eodem. 18. Iste est locus eius qui ignorat deū. Eccl's. 11. In quocūqꝫ loco ceciderit. Esa. 66. Et quis est iste locus quietis mee. Ezech. 36. Dabo gog locum noīatum sepulchrū in israel. Et ī plu. מְקֹמוֹת Mecomoth. Deut. 12. Subuertite omnia loca in quibus coluerunt gentes. 2. Reg. 17. Forsitā nunc latitat in foueis aut in vno quo voluerit loco. ꝑ quo he.le. Aut in vno locorum.

מְקֹמוֹת Loca.

קִין Planctus קִינָה Cun. lamentari. plangere. z. Reg. 1. Planxit autē dauid planctum huiuscemodi. z. Paralipo. 35. Hieremias maxime scilicet lamentatus est. ꝑ quo he.le. Lamētatus est hie remias. Hiere. 9. Vocate lamētatrices vt veniāt. Ezech. 32. Plāctus est: & plangēt eum filie gentiū: plangent super egyptum: & super multitudinē eius plangent. Et inde קִינָה Cina. i. lamentatio siue planctus. Hiere. 6. Et super speciosa deserti planctum. Ezech. 16. Et tu assume planctū super principes israel. Et in plu. קִינוֹת cinoth. 2. Paralipo. 35. Lamētationes super iosiā replicant. & in eodē. Ecce scriptū est in lamētationibus. Item

קִינוֹת Lamētatōes קִין Cin. i. hasta seu lancea vel hastile. 2. Reg. 21. Cuius ferrū haste trecentas vncias appendebat.

קִין Hasta. קוּף Cuph. circuire. ambire. in orbem trāsire. Ios. 6. Circuite vrbē cūcti bellatores. 3. Reg. 7. Decē cubitis ambiēbat. Iob. 1. Cūqꝫ in orbē transissent dies cōuiuii. Et inde

קוּף Circuire. Ambire. תְּקוּפָה Thecupha. i. circuitus vl' ambitus. Exo. 34. Quādo redeunte anni tēpore cuncta conduntur. Pro quo he.le. In circuitu anni vel in reuolutione anni. 1. Reg. 1. Et factum est post circulū dierū cōcepit anna. ps. 18. Et ocursus eius vsqꝫ ad summū eius. i. circuitus vel reuolutio eius. Itē

תְּקוּפָה circuitus circulus. קוּף cuph. i. simia. & solū inuenitur in numero plurali. s. קֻפִּים Cophim 3. Reg. 10. Deferentes inde aurum & argentū & dentes elephantorum & simias & pauones.

קוּף Simia קֻפִּים Simie. קוּץ Cus. tedere. molestari. detestari. abhorrere. suscitare. euigilare. vel resurgere. Gen. 27. Tedet me vite mee ꝑ pter filias heth. Exo. 1. Oderantqꝫ filios israel egyptii. Pro quo he.le. Et molestabantur siue tedebat eos propter filios israel. Nu. 22. Et impetū eius ferre nō possent. Pro quo hele. Et molestabatur siue tedebat moab propter filios israel. 3. Reg. 11. Et hoc est malū asael & odium cōtra israel: regnauitqꝫ in syria. Pro quo hebrei legūt. Et molestabat israelem

קוּץ Tedere. Odire molestari

Deficere. & regnauit i syria.Prouer.3. Ne deficias cū ab eo corripiaris .i.ne tedeat te siue ne detesteris vel abhorreas : cum ab eo corriperis Esa.7. Derelinquetur terra quā tu detestaris. Ponitur etiā ꝓ abominari.Leuit.20. Oīa enim hec fecerūt:& abominatus sum eas .i. detestatus sum eas siue pertesus fui eas . Significat etiā suscitare vel euigilare aut resurgere.Geñ.28.Cūq; euigilasset iacob de somno.4.Reg.4.nō surrexit puer.p̄s.16. cū apparuerit gloria tua.pro quo btūs hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit. Implebor cum vigilauero similitudine tua.p̄s.34.Exurge & intēde ī iudicio meo. Pro quo beatus hieronymus in predicto psalterio transtulit.Consurge & vigila in iudicium meum.p̄s.138. Resurrexi & adhuc sum tecum.Hiere.31. Quasi de somno suscitatꝰ sum:& vidi.Esa.7. Ascendamus in iuda & excitemus eum. & dicūt aliqui ꝙ in predicto loco significat succindere: vel iuxta primā significatiōem abhorrere vl' detestari. Et inde קֵץ Ces.siue קְצֵה Cese.i.finis:extremum:siue extremitas. Geñ.6.Finis vniuersę carnis venit corā me. Exo.25.Cherub vnus sit in latere vno & alter in altero. Pro quo hebrei legunt.cherub vnus sit ab vno extemo : & cherub vnus sit in alio extremo.Esa.7.Ad extremū aqueductus.piscine superioris.Ezech.7.Finis venit:venit finis.vide ēt de hoc infra in dictione קָצַץ Casas. & in dictione קָצָה Casa.Et inde קְוּצוֹת Ceuusoth. idest cincini capitis vl' coma aut cesaries. Canti.5. Cincini capitis mei gutis noctium . & in eodem. Come eius sicut elate palmarum . Et inde קַיִץ cáis .i.estas. Geñ.8.Estas & hyems.p̄s.73.Estatē & ver tu plasmasti.Et inde verbum קָץ cas.i.estare in estate:vel esse in estate.Esa.18.Et estate perpetua erunt super eum volucres.Significat etiā קַיִץ Cáis ficus seu poma arborū.eo quod colligūtur in estate.2.Reg.16.Et centum massis palatarū.& in eo. Panes & palate ad vescēdum pueris tuis.Sunt enī palate masse de ficibus confecte.Amos.8.Et ecce vncinus pomorum.& in eo.Quid tu vides amos : & dixi vncinū pomorū. Ponitur etiam pro vindemia seu messe:eo quod fiunt in estate. Esa.16.Quoniam super vindemiā tuam & super messem tuam vox clamātium irruit.Hiere.40.Collegerunt vinū & messem multam nimis. Item קוֹץ cos.i.spina seu vepres.Geñ.3.Spinas & tribulos germinabit tibi.Esa.32.Super humū populi mei spine & vepres ascendent. Quod in hebreo legitur singulariter.s.Spina & vepres ascendet. Et in plurali קוֹצִים cosim. Esa.33.Spine congregate igni cōburentur. קוּר Cor.fodere.Esa.37.Ego fodi & bibi aquā. & secundū hebreos significat etiā manare. Hiere.6. Sicut frigidā facit cisterna aquā suā:sic frigidam fecit malicia suam. Pro quo hebrei legunt. Sicut emanat puteus aquā suā: sic emanere fecit malicia suā.Potest etiam deriuari a dictione קָרַר Carar.q̄ significat frigiditatē: sicut est in littera nra.& inde מָקוֹר Macor.i.fons seu vena.s.manans: a fodiendo vel emanādo dicta. Leuit. 20. Ipsaq; aperuerit fontem sanguinis sui.Prouer.5.Sit vena tua benedicta. & in eodem.10.Vena iusti os vite. Et in eodem. 25. Fons turbatus pede & vena corrupta.Hiere. 2 . Me dereliquerunt fontem aque viue. Item קוֹר Cur.i.tela.Et solum inuenitur in numero plurali Esa.59.Et telas aranearum texuerunt.& in eodem.Tele eorum non erunt in vestimentum. Item קוֹרָה cora.i.tignum seu trabes ad cōtignationem domus.4.Reg.6. Accidit autē vt cū vnꝰ materiā succideret.i.trabē vel tignū succideret. Et in plu.קֹרוֹת coroth.Cāti.6.Tigna domorū nrārū cedrina.Itē קוֹר Cor.i.frigus.De q̄ vide infra ī dictiōe קָרָה cara. קוּשׁ Cus.supplātare. scandalum vel offendiculū ponere. Esa.29.Et arguētē in porta supplātabūt.De quo vide supra in dictione יַקּשׁ Iacas.& infra in dictiōe קָשַׁשׁ casas.

Detestari . abominari

Suigilare. surgere.

Resurgere suscitari Excitare

Finis.

Extremum

Cincini Coma.

Estas.

esse i estate

Palate

Poma.

Vindemia

Messis

spina

spine

Fodere

Emanare

Fons. Vena.

Tela

trabes

Tigna.

supplātare

קָטַט Catath.displicere.molestare.Iob.10.Tedet aīam meā vite mee.vide etiā de hoc supra in dictiōe קוּט Cut.

קָטֵב Céteb.morsus.succisio.succidēs:aut cōfringēs.Deut. 32.Et deuorabūt eos aues morsu amarissimo.p̄s. 90. Ab incursu & demonio meridiano. Pro quo beatus hiero. in psal.iuxta he.ve.transtulit. A morsu insanientis meridie Esa.28. Impetus grandinis cōfrigēs. Osee.3. Morsus tuus ero inferne.

קָטַל Catal.iterficere.occidere. Iob.13. Etiam si occiderit me in ipso sperabo.& in eodem.24. Interficit egenū & pauperem.p̄s.138.Si occideris deus peccatorem.Dañ.2. Sapientes interficiebantur:querebaturq; daniel & socii eiꝰ vt perirēt.i.vt interficerētur.Et inde קֶטֶל Cétel.siue קְטֶל Cétel aut קַטְלָא catla.i.īterfectio.occisio.vt in Abdia.Vt intereat vir de monte esau propter interfectionem.

קָטַן Catan.minorare.minorem esse.di minuere.parum videri.seu paruū aut diminutū esse.Geñ.32.Minor sum cunctis miserationibus tuis.2.Reg.7.Sed & hoc parum visum est in conspectu tuo dñe deus. Amos.8.Vt minuamus mensuram:& augeamus siclum.Et inde קָטָן catan.seu קָטֹן Caton.i.minor.paruus.minimus.pusillus.Geñ.1.Luminare minus vt preesset nocti. & in eodem.42. Minimus cum patre nostro est.1.Reg.16.Adhuc reliquꝰ est paruulus.Iob. 3.Paruus & magnꝰ ibi sunt.Esa.11. Et puer paruulus minabit eos.Accipitur etiam pro digito minimo manus.3Reg. 12.Minimus digitus meus grossior est dorso patris mei.Et in plurali.קְטַנִּים Cetauim . p̄s.113.Pusillis cum maioribus Et in genere femínino קְטַנָּה cetana.Nu.22.Vt vel plus vel minus loquar.Pro quo he.le. Vt faciam rem minimam aut magnam.Et in plurali femínino קְטַנּוֹת Cetanoth.Zach.4. Quis enim despexit dies paruos. Pro quo he.le. Quis enī despexit diem minimarum.s.rerum.

קָטַף Cataph. euellere . carpere. confringere.seu decerpere. Deut. 23 . Franges spicas manu conterens. idest euelles.vel decerpes spicas.Iob.8.Cūq; adhuc sit ī flore ne carpatur manu.Ezech.17. Sumitatē frōdiū eius euulsit. & in eode.Tenerum dispergā : & plantabo super montē excelsum.Pro quo he.le.Tenerum euellam seu decerpam.

קָטַר Catar. suffumigare. adolere. incendere. sacrificare. Exo.30. Et adolebit incensum super ea.i.suffumigabit.& in eodem. Quādo cōponet lucernas incēdet illud.& in eodem.vt offeratur in eo thymiama dño.i.vt suffumigetur. Leuit.1. Adolebitq; ea sacerdos super altare. & in eodē 2.Nec quicq; fermenti ac mellis adolebitur in sacrificio domini.& in eodē.3.Adolebitq; ea super altare sacerdos.& in eodem.6.Et tota cremabitur in altari.i.adolebitur vel incēdetur.Cāti.3.Ex aromatibus myrrhe & thuris.Pro quo hebrei legunt.Suffumigata myrrha & thure.Ponitur etiā pro sacrificare.Hiere.44. Nunquid nō sacrificiū quod sacrificastis in ciuitatibus iude Amos.4. Et sacrificare defermento laudem.Malach.1.Et in omni loco sacrificatur & offertur nomini meo.& inde קְטֹרֶת Cetóreth.siue קְטוֹרָה Cetora.i. suffumigatio:vel incēsum aut thymiama.Nu.16. Et ponite super ea incensum.& in eodē.Et hausto igni de altari mitte incensum desuper.Deut.33.Ponēt thymiama in furore tuo 2.Paralipo.26.Adolere voluit incēsum sup altare thymiamatis.Ezech.16. Et oleū meū & thymiamata mea posuisti coram eis.Et īde קִיטוֹר Citor.i.fumus:seu vapor. Geñ.19. Yiditq; ascendētem fauillam de terra quasi fornacis fumū. Ponitur etiam pro pruina vel glacie:que est vapor de terra congelatus frigore. Ps. 118. Quia factus sum sicut vter in pruina . Potest etiam legi sicut vter in fumo seu in fumario. Ps. 148. Ignis grando nix glacies . Et in-

קָטַט Tedere.

קֹטֶב morsus.

cōfringēs.

קָטַל Occidere Interficere.

קֶטֶל קְטֻלָא interfectio

קָטַן minorē ēē. paꝝ videri minuere.

Minus minimus Paruus

Minimus digitus קְטַנִּים Pusilli קְטַנָּה Minima קְטַנּוֹת Parui. minime

קָטַף Euellere. carpere

קָטַר Adolere Incendere suffumigaꝝ

cremare

sacrificare.

קְטֹרֶת Incensum thymiama

קִיטוֹר Fumus

Pruina. Glacies

מִקְטָר de מִקְטָר Mictar.seu מִקְטֶרֶת Micteret.idest thuribulum:seu altare in quib⁹ adoletur incēsū vel thymiama. Exo.30. Faci es quoq; altare ad adolēdum thymiama.2. Paralipo.26. Et tenēs in manu thuribulū. Ezech.8. Et vnuſquiſq; habebat thuribulū in manu ſua. Et ī plurali מְקְטָרוֹת Mecatheroth. 2. Paralipo.30. Altaria vniuerſa in quibus idolis adoleba tur. Item קְטוֹרָה Cetura.i.diſpoſita:in genere feminino:& ſolum inuenitur in numero plurali.ſ. קְטֹרוֹת Ceturoth.vt Ezech. 46. In quattuor angulis atrii atriola diſpoſita. Et aliqui hebrei legunt atriola colligata vel coniuncta.ſ.cum aliis atriis. Nam ī lingua chaldaica predicta dictio קְטַר Ca tar.ſignificat colligare. Et inde קִטְרֵי Citre.ſiue קִטְרִין Ci trin.i.colligature. vel compages. Dañ.5. Et cōpages renū eius ſoluebantur.& in eodem. Oſtenſio ſecretorum & ſolu tio ligatorum inuente ſunt in eo.

thuribulū.
Altaria
קְטוֹרָה
קְטֹרוֹת
Diſpoſita.
Cōpages
Ligata.

קַיִט Caít.ſiue קַיְטָא Caita. in lingua chaldaica ſignificat eſtatem ſiue eſtiuū. Dañ.2. Et redacte ſunt quaſi in fa uillam eſtiue aree.

Eſtiuum.
קַיִץ Caís.eſtus.ſiue eſtas: aut fructus qui in eſtate colligun tur. De quo vide ſupra in dictione קוץ Cus.

קִיק
קִיקָיוֹן
Hedera
קִיר

קִיק Cic.hedera.& ſcribitur cū vau & nū in fine & dicitur קִיקָיוֹן Cicaion. Ione.4. Et preparauit dñs deus hede ram. & in eodem. Tu doles ſuper hederam.

Paries
Murus
קִירוֹת
Parietes.

קִיר Cir.paries.ſeu murus.Leuit.1. Decurrere faciet ſangui nem ſuper crepidinē altaris.Pro quo hebrei legūt. Su per parietem altaris.1. Reg.19. Niſuſq; eſt ſaul configere dauid lancea in pariete. Et in eodem. Lancea perlata eſt in pariete.3. Reg.6. Et tāgebat ala vna parietem:& ala cherub ſecundi tangebat parietem alterum.4. Reg.5. Faciamus er go ei cenaculum paruū. Pro quo hebrei legūt. Faciamus ei cenaculum parietis paruū. Eſa.16. His qui lętatur ſuper mu rum cocti lateris. Et in plurali קִירוֹת Ciroth. Exo.30. Tam ciaticula ei⁹ q̄ parietes.3. Reg.6. Et edificauit parietes do mus. Ponitur etiam pro ſenſibus & cogitationibus. Hiere.

Senſus
קִרְקָר
Scrutari. Murū de ſtruere

4. Senſus cordis mei turbati ſunt. Hebrei tamen dicunt q̄ in predicto loco ſignificat precordia:que ſūt quaſi parietes coniuncte cordi. Et inde verbum קִרְקַר Carcar: quod ſigni ficat murū deſtruere vel euertere. Eſa.22. Scrutans murū & magnificus ſuper montē. Pro quo hebrei legūt. Deſtruens ſeu euertens murum.

קָלַל
maledicer.

קָלַל Calal.maledicere.deſpicere.vilipēdere: aut vileſcere: ſeu inhonorare.alleuiare. Leuem aut velocem eſſe.ter gere.terſum ſeu lucidum eſſe. Exo.21. Qui maledixerit pa tri vel matri morte moriatur. Leuit.19. Non maledices ſur do. Iob.24. Maledicta ſit pars ejus in terra. Eſa.8. Et male dicet regi ſuo. Hiere.15. Omñs maledicunt mihi. Significat etiā vileſcere.vel deſpicere ſeu vilipēdere.vt Geñ.16. Deſpe xit dñam ſuā.& in eo. Videns q̄ cōceperit:deſpectui me ha bet.1. Reg.2. Qui autē contēnunt me erūt ignobiles.i.deſ picientur ſeu vileſcent.& in eodē.3. Eo quod nouerat indi gne agere filios ſuos. Pro quo he.le. Eo quod nouerat q̄ deſpiciebant ſine inhonorabant filii ſui.ſ.me.2. Reg.6. Et vilior fiā pluſq̄ factus ſum. & in eo.19. Cur feciſti mihi in iuriā. Pro quo he.le. Cur deſpexiſti vł inhonoraſti me. Eſa. 23. Et ad ignominiam adduceret vniuerſos inclytos terre. Naū.1. quia inhonoratus es. vide etiā de hoc ſupra in dictio ne קַלָּה Cala.& inde קְלָלָה Celala.i.maledictio. Geñ.27. & inducat ſuper me maledictionē pro benedictione. & in eo. In me ſit ait iſta maledictio fili mi. Deut.11. Ecce ego ꝓpo no in cōſpectu vro hodie benedictionē & maledictionem. & in eo.21. Maledictus a deo eſt qui pendet in ligno. ꝓ quo he.le. Quia maledictio dei ſuſpēſus. & eſt ſenſus ſicut in lit tera nra. ps.108. Et dilexit maledictionē. Significat etiam

Deſpicere.
inhonoraſ
קְלָלָה
maledictio

predicta dictio קָלַל Calal alleuiare: ſiue leuē eſſe aut velocē eſſe. Geñ.8. Vt uideret ſi iā ceſſaſſent aque ſup faciē terre. Pro quo he.le.vt videret ſi alleuiate fuiſſent aque a facie ter re. & in eodē. Intellexit ergo noe q̄ ceſſaſſent aque ſup ter rā. Iob.39. Qui leuiter locut⁹ ſum repōdere quid poſſum. Eſa.9. Primo tēpore alleuiata eſt terra zabulon. & in co.30. Et ſuper veloces aſcendemus:ideo velociores erūt qui per ſequūtur vos. Abach.1. Leuiores pardis.ſ.ſunt. Et inde קוֹל Col.i.leuitas ſeu facilitas. Hiere.3. Ex facilitate fornicatiōis ſue cōtaminauit terrā. & aliqui hebrei dicūt q̄ ſignāt vocē. de quo ſupra dictū eſt. & īde קַל Cal.i.leuis ſiue velox. Iob. 34. Leuis eſt ſup faciē aque. Et in plu. קַלִּים Calim. Threñ. 4. Velociores fuerunt perſecutores nr̄i aquilis celi. Et inde נָקַל Nacal.ſiue נְקַלָּה necala.i.leue ſeu leuitas. Ezech.8. Nū quid leue ē hoc domui iuda. Hiere.6. & curabāt cōtritionē populi mei cū ignominia. Pro quo he.le. Cū leuitate vel fa cilitate. Pōt etiā ſignificare ignominiā ſecūdū primā ſigni ficationē. Itē קַלַּל Calcal.i.lucidū: vel terſum: aut candens. Ezech.1. Quaſi aſpect⁹ eris cādētis. & inde verbū קִלְקַל Ci cal.qđ ſignāt tergere. Ezech.21. Cōmiſcēs ſagittas. pro quo he.le. Tergēs ſeu limās ſagittas. Eccl's.10. Si retuſſum fuerit ferrū: & hoc nō vt prius ſed hebetatum fuerit: multo labore exacuetur. ꝓ quo he.le. Si retuſſū fuerit ferrū: & hoc non ha buerit faciē terſam.i.limatā. Ponitur etiā pro cōturbare vel diſſipare. Hiere.4. Et omnes colles conturbati ſunt.

Alleuiare.
Leuit loq.
velocē eſſe.
קוֹל
Facilitas
קַל
Leuis
קַלִּים
Veloces.
נָקַל
Leue.
Ignomia.
קַלַּל
Candens
קִלְקַל
Tergere.
Cōturbare

קָלָה Cala.torrere.frigere.inhonorare.vilipendere. Leuit. 2. De ſpicis adhuc virentibus torrebis eas igni. Ioſ.5. Azymos panes & polētā. Pro quo he.le. Azymos panes & torrefactū.i.ſpicas torrefactas igni. Hiere.29. Quos frixit rex babylonis igni. Et inde קָלִי Cali.i.grana tritici torrefa cta igni. Beatus hiero. tranſtulit polentā. Leuit.23. Polentā & pultes nō comedetis. Ruth.2. Cōgeſſit ſibi polentā. Poni tur etiā pro cicere torrefacto vel frixo oleo.2. Reg.7. Et fri xū oleo cicer. Et aliqñ ſcribitur cū aleph in fine. vt.1. Reg. 7. Accipe fratib⁹ tuis ephi polēte. Itē קָלֶה Cala.i.inhonora re ſeu vilipēdere. Deut.27. Maledictus qui nō honorat pa trem ſuū & matrē ſuā. Eſa.16. & auferetur gloria moab. pro quo hebrei legunt. Vilipendetur vel inhonorabitur gloria moab. Vide etiam de hoc in dictione precedenti. Et inde נִקְלֶה Nicle.idest inhonorat⁹: ſeu vilis: aut ignominia. Pro uer.12. Melior eſt pauper & ſufficiens ſibi. Pro quo hebrei legunt Melior eſt vilis ſiue inhonoratus & ſeruiens ſibi. ps. 37. Quoniam lumbi mei impleti ſunt illuſionib⁹. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta. he.ve. tranſtulit. Quoniam lum bi mei impleti ſunt ignominia. Et inde קָלוֹן Calon. idest in honoratio. ignominia. vilipendium. ps. 82. Imple facies eorum ignominia. Abach.1. Replet⁹ es ignominia pro glo ria. & componitur cum dictione קִי Ci: que ſignificat vomi tū: & tunc ambe dictiones ſignificant vomitū ignominie. Abach.2. Et vomitus ignominie ſuper gloriā tuam.

Leuiter locut.
Velocē eſſe.
Alleuiare.
Facilitas
Leuis
Veloces.
Leue.
Ignomia.
Candens
Tergere.
Cōturbare
קָלָה
Torrere.
Frigere
קָלִי
Polenta.
Cicer oleo frictum.
inhonoraſ
vilipēdere.
נִקְלֶה
Inhonorat⁹.
ignominia
קָלוֹן
Ignomia.

קַלַּח Calach.caldaria: ſeu olla. & ſcribitur cum thau in fine & dicitur קַלָּחַת Calachath.1. Reg.2. Et mittebat ea in lebete vel in caldaria aut in olla. Mich.3. Sicut in lebete & quaſi carnem in medio olle. vbi ponitur pro olla.

קַלַּח
קַלָּחַת
Caldaria
Olla.

קָלַט Calut.contractum.ſ.quando aliquod membrum cō trahitur & abbreuiatur vel curtatur plus ſolito. Leuit. 22. Bouem & ouem aure & cauda amputatis. Pro quo he brei legunt. Bouem & ouē diſſolutum & contractum.ſ.in a liquo membro. Et inde מִקְלָט Miclat.idest locus refugii vbi fugitiui colligebātur. Nume.35. Decernite q̄ vrbes eſſe debeāt in preſidia fugitiuorum. & in eodem. Et reducetur per ſentētiam in vrbem ad quam confugerat. Ioſ.20. Sepa rate vrbes fugitiuorum.

Contracta
מִקְלָט
Preſidiū Refugium.

קָלַס Illudere

קָלַס Calas.deridere.irridere.illudere.triūphare.4. Reg. 2. Et illudebant ei dicentes:aſcende calue. Ezech.16. Nec facta es quaſi meretrix:faſtidio augēs preciū. Pro quo hebrei legūt. Nec facta es ſicut meretrix: vt irrideres preciū ſeu donum.i.vilipēderes illud precium quod antea tibi dabatur & augeres illud:vel ſic vt irrideres preciū.i.datorem precii vel muneris.& in eodē.22. Triūphabūt de te. Poteſt etiam legi.illudent te:ſiue irridebunt te. Abach.1. Et ipe de regibus triumphabit. Sed etiam in predicto loco aliqui hebrei legunt. Et ipe in reges illudet ſiue irridebit. & ſic eſt in traſlatioue chaldaica.ſ.illudet.vnde ſequitur. Et tyrāni ridiculi eius erūt. Et inde קְלֵס Céles.i.deriſus : ſiue illuſio.ps. 44. Subſānationem & deriſum his qui ſunt in circuitu noſtro. Hiere.20. Et factus eſt mihi ſermo dñi in opprobrium & deriſum tota die. Et aliquando ſcribitur cum he in fine & dicitur קַלָּסָה Calaſa. Ezech.22. Propterea dedit te opprobrium gentibus & irriſionem vniuerſis terris.

Irridere. vilipēdere

Triūphar.

קְלֵס Deriſus

קַלָּסָה Irriſio.

קָלַע Fūda lapides iacere.

קָלַע Calaa.fundibulare.i.funda lapides iacere: ſeu fūdam rotare. Iudi.20. Et ſic fundis lapides ad certū iacientes.1.Reg.17. Tulitq; lapidem & funda iecit. Et in eodem. 25. Porro inimicorū tuorū anima rotabitur quaſi impetu & circulo funde. Hiere.10. Ecce ego lōge proiiciam habitatores terre. Pro quo hebrei legūt. Ecce ego fundibulabo habitatores terre.i.proiiciam eos ſicut lapis funda proiicitur. Et inde קַלַּע Calaa.i.funda.1.Reg.17. Et fundam manu tulit. Et in plurali קַלָּעִים Calaim.& ponitur p fundibulariis.4. Reg.3. Et circundata eſt ciuitas a fundibulariis. Ponitur etiam pro cortinis vel tentoriis.Exo.27. In cuius auſtrali plaga contra meridiē erunt tentoria de byſſo retorta. & in eodem. Et in latere aquilonis per longum erunt tentoria centum cubitorum. Significat etiam tornaturas & ſculpturas vel picturas factas in ſimilitudinem funde.vt.3.Reg. 6. Et omnes parietes templi per circuitum ſculpſit variis celaturis & torno.& in eodem. Et ſculpſit in eis picturam cherubin. Et in eo. & cedro omnis domus intrinſecus veſtiebatur habens tornaturas.

Rotare fūda.

Proiicere

Fūdibular

קַלַּע Funda.

קַלָּעִים fūdibulariī

Tentoria

Celature

Tornature

קִלְקַל Cilcal.diſſipare. ſeu cōturbare. De quo vide ſupra in dictione קָלַל Calal.

קִלְקַל

קִלְשׁוֹן Tridens.

קִלְשׁוֹן Cilſon.tridens.ideſt inſtrumentum ferreum tres dētes ferreos habens.1.Regum.13. Acies vomerum & ligonum & tridentū . Et iūgitur cum dictione שָׁלֹשׁ Salos que ſignificat tres: vt in predicto loco.

קֶמַח Farina.

קֶמַח Cémach.farina. Nu.5. Decimā ptē ſati farine hordeacee.1.Reg.28. Tollenſq; farinam miſcuit. Eſa.47. & mole farinam.i.mole triticum vt fiat farina. Oſee.8. Non faciet farinam.

קָמַט Rugare

קָמַט Camat.Rugare.ideſt rugam facere:ſeu rugam habere. Iob.16. Ruge mee teſtimonium dicunt contra me Pro quo hebrei legunt. Et rugaſti me:in teſtimoniū fuit.i. ruge quas mihi intuliſti ſunt in teſtimonium afflictionis & doloris mei. Et in eodem. 22. Qui ſublati ſunt ante tempus ſuum. Pro quo hebrei legunt. Qui rugati ſunt ante tēpus . Et aliqui hebrei in predicto loco legunt. Qui ſucciſi ſunt ante tempus.ſcilicet ſuum.

Succidere

קָמַל Marceſcere

obſurdeſcē Succidere

קָמַל Camal.ſuccindere. excidere,marceſcere.obſurdeſcere. Eſa.19. Calamus & iuncus marceſcent. Pro quo hebrei legunt. Succiſi ſiue exciſi ſunt. Et in eodem.30. Confuſus eſt libanus & obſurduit. Et etiā in predicto loco hebrei legunt. ſucciſus ſiue exciſus eſt.

קֶמֶץ Pugillus tollere.

קֶמֶץ Camas.pugillū implere. aut plenū pugillum tollere. ſeu pugillo menſurare. & ſi latine poſſet dici pugillare. Leuit.2. Quorū vn? tollet pugillum plenum ſimile. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. ac ſi diceret. & pugillabit inde plenū pugillum ſuum. Nu.5. Vt prius pugillum ſacrificii tollat.

קִמּשׂ Ortica.

קִמּשׂ Cimos.vrtica. Eſa.34. Orientur in domibus eiꝰ ſpine & vrtice. Quod in hebreo legitur ſinguläriter . ſ. ſpina & vrtica. Et in plurali קִמְשֹׂנִים Cimeſonim. Prouer. 24. Et ecce totum repleuerant vrtice.

קִמְשֹׂנִים vrtice.

קָנַן Nidificare

קָנַן Canan.nidificare. nidum facere. ps.103. Quoniā ibi paſſeres nidificabūt. Eſa.34. Ibi habuit foueā hericius Pro quo hebrei legūt. Ibi nidificauit hericius . Hiere.48. Quaſi colūba nidificans in ſummo ore foraminis. Ezech. 22. Nidificans in cedris:& in eodē.31. Et in ramis eius fecerunt nidos omnia volatilia celi.& inde קֵן Can ſiue קֶן Cen. i.nidus. Deut. 22. Si ambulans per viam in arbore vel in terra nidum auis inueneris. Et in eodem.32. Sicut aquila prouocans ad volandū pullos ſuos. Pro quo hebrei legunt Sicut aquila expergefacit ſiue prouocat nidum ſuum. ſ. ad volādum. Iob.29. In nidulo meo moriar. ps.85. Et turtur nidum. Et in abdia. Et ſi inter ſidera poſueris nidum tuum Et in plurali קִנִּים Cinim.& ponitur pro māſiunculis factis ad ſimilitudinem nidorum . Geñ.6. Manſiunculas in arca facies.

Nidū facer

קֵן Nidus.

קִנִּים māſiūcule.

קָנָא Inuidere.

קָנָא Cana.inuidere.emulari. zelare.prouocare. Geñ.26. Ob hoc inuidentes ei paleſtini. & in eodem.30. Inuidit ſorori ſue. & in eodem.37. Inuidebant igitur ei fratres ſui. Nu.5. Si ſpiritus zelotypie concitauerit virum contra vxorem ſuam. pro quo hebrei legunt. Et tranſiuit ſuper eū ſpiritus zelotypie vel emulationis: & zelauerit vxorē ſuā. & in eodem. Quid emularis pro me. & in eodem.25. Quia zelatus eſt pro deo ſuo.2.Regum.11. Et voluit ſaul percutere eos:zelo quaſi pro filiis iſrael. Significat etiam prouocare.i.emulari vel inuidere facere. Deut.32. Prouocauerunt eum in diis alienis. & in eo. Ipſi prouocauerunt me in eo q nō erat deus : & ego ꝓuocabo eos in eo qui nō eſt populus. Et inde קַנָּא Cana.ideſt zelator ſiue zelotes vel emulator. Exo.34. Dominus zelotes nomē eius. Deut.4. Deus emulator. Et inde קִנְאָה Cinaa.ideſt zelus ſeu emulatio. 4. Reg. 19. Zelus domini exercituū faciet hoc. ps.68. Zelus domus tue comedit me. Ezech.8 . Idolum zeli ad prouocandam emulationem. Et i plurali קִנְאוֹת Cenaoth. Nu.5. Quia ſacrificium zelotypie eſt. Quod in hebreo legitur in plurali. ſcilicet zelotypiarum vel emulationum.

ꝓuocare

קַנָּא Zelotes. Emulator

קִנְאָה Zelus.

קִנְאוֹת Zelotypie

קָנָה Emere.

קָנָה Cana.emere.poſſidere.acqrere.creare. Geñ.33. Emit ꝑ partem agri. & in eodem.49. Quem emit abrahā ab Ephron etheo. Exo.21. Si emeris ſeruū hebreū . Hiere. 32. Agri ementur pecunia. Significat etiam poſſidere. vel acquirere. Geñ.4. Poſſedi hominem per deum . Deut.32. Nunquid nō ipſe eſt pater tuus qui poſſedit te. ps.73. Quā poſſediſti ab initio . ps.138 . Quoniam tu poſſediſti renes meos. Prouer.4. In omni poſſeſſione tua acquire prudentiam. Hiere.32. Et poſſidebuntur agri. Zach.13. Quoniam adam exemplum meū fuit ab adoleſcētia mea. Pro quo hebrei legunt . Quoniam adam . ideſt homo acquirere ſiue poſſidere me fecit ab adoleſcentia mea. vel ſic. Quoniā adā alere me fecit pecora. ideſt docuit me poſſidere vel acquirere terram & pecora & alia. Significat etiam creare. Geñ.14 benedictus Abraam deo excelſo qui creauit celum & terrā Et inde מִקְנֶה Micne.i.emptio ſiue poſſeſſio vel acquiſitio tam rerum mobilium quam immobilium . Geñ. 13 , Erat autem diues valde in poſſeſſione auri & argenti. & in eodē. 17. Tam vernaculus ꝑ emptitius. pro quo hebrei legunt. Natus domi & emptio argenti.i.emptus pecunia. Et in eodem. Et vniuerſos quos emerat. pro quo hebrei legunt. Et omnem emptionem argenti ſui.i.omnes quos emerat ar-

Emere.

Poſſidere

Acquire

Creare.

מִקְנֶה Poſſeſſio.

gento. Et in eodem. 23. Abrae in possessionem videntibus filiis heth. Et in eodem. 26. Habuitq; possessionem ouiū & armentorum. & in eodem. 49. Ibi & lia condita iacet. & sequitur in hebreo. possessio seu emptio agri & spelunce que in eo est a filiis heth. Leuit. 25. Tāto minoris & emptio cō stabit. Esa. 30. Pascetur in die illa in possessione tua agnus spacioſe. Ponitur etiam pro possessione pecorum & armētorū. Geñ. 46. Adducite pecora vestra. Exo. 17. Vt occidere & liberos nostros ac iumēta siti. Nu. 20. Et si biberimus aquas tuas nos & pecora nostra. Et in eodem. 25. Filii autē Ruben & gad habebant pecora multa. Eccls. 2. Armenta quoq; & magnos ouium greges. Et inde קִנְיָן Cinian. idest emptio. possessio. vel substantia. Geñ. 34. Substātia eorum & pecora & cuncta que possident nostra erunt. Leuit. 22. Quem autem sacerdos: emerit. pro quo hebrei legunt. Et sacerdos si emerit animā: emptionem vel possessionē argēti sui. Ezech. 38. Qui possidere cepit: & esse habitator vmbilici terre. Pro quo hebrei legunt. Faciens. i. acquirens possessionem vel substantiam in vmbilico terre. Et in eodem. Vt auferas supellectilem atq; substantiam. Item קָנֶה Cane. idest arūdo vel calamus. 3. Reg. 14. Sicut moueri solet arūdo. ps. 67. Increpa ferā arundinis. Esa. 19. Calamus & iuncus marcescent. Ezech. 40. Calamus mensure in manu ei⁹ Accipitur etiam pro calamo aureo. Exo. 25. Hastile eius & calamus. & in plurali קָנִים Canim: siue קָנוֹת Canoth. Exo. 25. Sex calami egredientur de lateribus. & in eodem. Hoc erit opus sex calamorum. Accipitur etiam pro osse brachii: eo quod est ad similitudinem calami. Iob. 31. Et brachium meum cum suis ossibus confringatur. Accipitur etiam pro calamo aromatico. Exo. 3. Calami similiter ducētos quinquaginta siclos. Canti. 4. Fistula & cinamomum. vbi ponitur pro fistula. i. pro calamo aromatico. Esa. 43. Non emisti mihi calamum argento. Hiere. 6. Et calamum suaue olentē de terra loginqua. Ponitur etiam pro statera. eo quod habet duo brachia hinc & hinc. Esa 46. Et argentum statera ponderatis.

Emptio

Pecora. Jumēta

Armenta. קִנְיָן Substātia.

Possessio. קָנֶה Arundo. Calam⁹

קָנִים

Calami os brachij.

Fistula.

Calamus. aromatic⁹

Statera

קִנָּמֹן Cinamon. Cinamomum. Exo. 30. Et cinamomi medium eius. Canti. 4. Fistula & cinamomum.

קִנָּמוֹן cinamomū

קָנַן Canas. finis. Iob. 18. Vsq; ad quē finē verba iactabis. De quo vide infra in dictione קָצַץ Casas.

קָנַן Finis

קָסַס Casas. Distringere: fructus vel ramos ex arbore decerpere. Ezech. 17. Et fructus eius distringet & siccabit.

קָסַס distringere

קָסַם Casam. diuinare. hariolari. seu hariolos scisciari. Deut. 18. aut qui hariolos scisscitetur. 1. Reg. 28. Diuīa mihi in phytone. Ezech. 13. Qui vident vana & diuinant mendacium. Mich. 3. Et confundētur diuini. i. diuinātes. Et inde קֶסֶם Cecem. idest diuinatio vel hariolatio. 1. Reg. 15. Quoniā peccatū hariolandi est. Prouer. 16. Diuinatio in labiis regis. Hiere. 14. Diuinationem fraudulentam & seductionem cordis sui prophetant. Scribitur etiam cum mē in principio & dicitur מִקְסָם Micsam siue מִקְסֹם Micsom: Ezech. 12. Nec diuinatio ambigua in medio filiorum israel Et in eodem. 13. Et diuinationem mendacem locuti estis. Mich. 3. E tenebre vobis pro diuinatione. Et in plu. קְסָמִים Cesamim. Nume. 22. Habentes diuinationum precium in manibus. 4. Reg. 17. Et diuinationi inseruiebant. Pro quo hebrei legunt. Et diuinati sunt diuinationes. Ybi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.

קָסַם Casam. Diuinare. Hariolos. sciscitari. Diuinare.

קֶסֶם hariolatio Diuinatio

מִקְסָם diuinatio.

קְסָמִים diuinatões

קֶסֶת Céseth. atramentarium. Ezech. 9. Et atramentarium scriptoris ad renes eius. Et solum inuenitur in predicto loco.

קֶסֶת atramētarium

קָעַע Caa. Ammouere. dimouere. dissoluere. recedere. Et scribitur cum simplici aim. Geñ. 32. Tetigit neruum femoris iacob. Pro quo hebrei legunt. Et āmouit seu dislocauit coxā femoris Iacob. Ezech. 23. Et recessit anima mea ab ea: sicut recesserat anima mea a sorore eius. Vide etiā de hoc supra in dictione יָקַע Iacaa. & inde קוֹעַ Coa. pro quo beatus hieronymus transtulit principē. Vt in eo. & nobiles & tyrannos & principes. & aliqui hebrei dicunt quod ē nomen proprium nationis vel regionis.

amouere. Recedere

קוֹעַ Princeps

קָעַקַע Caacaa. Stigma. siue stigmatizatio. Leuit. 19. nec figuras aliquas aut stigmata facietis vobis.

קָעַקַע Stigma.

קְעָרָה Ceara: scutela. Beatus hieronymus transtulit acepta bulū. & scribitur cum he vel thau in fine. Nu. 7. Aceptabulum argēteum appendens centum triginta siclos. Et in plurali קְעָרוֹת Cearoth. Exo. 25. Aceptabula & phialas & scyphos.

קְעָרָה aceptabl⁹.

קְעָרוֹת aceptabl⁹.

קָפָא Capa. coagulare vel congelare. congregare. defigere Iob. 10. & sicut caseū me coagulasti. Ponitur etiā pro congregare vel defigere: Exo. 15. Congregati sunt abyssi in medio maris. 1. Congelati. Soph. 1. Viros defixos in feci bus suis. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Viros coagulatos vel congelatos in fecibus suis. Et inde קִפָּאוֹן Cipaon. Pro quo beatus Hieronymus transtulit niuem: que est aqua congelata. Zach. 14. Nō erit lux sed frigus & nix.

קָפָא Coagulare Cōgregaſ. Defigere

קִפָּאוֹן Nix.

קָפַד Capad. scindere. precidere. Esa. 38. Precisa est velut a texente vita mea. & inde קְפָדָה Cephada. i. scissio vel precisio. Pro quo beatus hieronymus transtulit angustiā. Ezech. 7. Augustia superueniente requirent pacem. Item קִפּוֹד Cipod. idest hericiꝰ. Esa. 14. Et ponam eam in possessionem hericii. Et in eo. 34. Onocrotalus hericius & ibis Soph. 2. Onocrotalus & hericius.

קָפַד Precidere

קְפָדָה angustia

קִפּוֹד Hericius

קִפּוֹז Cipoz. hericius: sicut dictio precedens. Esa. 34. Ibi. bauit foueam hericius.

קִפּוֹז Hericius

קָפַץ Capas. cōtinere. claudere. contrahere. trāsilire. Deut. 15. Non cōtrahas manum tuam: sed aperias eam pauperi. Iob. 5. Iniquitas autē contrahet os suum. ps. 76. Aut continebit in ira sua misericordias suas. Esa. 52. Super ipm continebunt reges os suum. Significat etiā transilire. Cāti. 2. Transiliens colles. Item ponitur pro auferre. Iob. 24. Et humiliabuntur sicut omnia & auferentur.

קָפַץ Cōtrahere Cōtinere

קֵץ Ces. finis. terminus. extremum. De quo vide in dictione sequenti.

קֵץ Finis.

קָצַץ Casas. scindere. abscindere. secare. amputare. Exo. 29. Et extenuauit in fila. Pro quo hebrei legunt. Et scidit vel secauit fila. Deut. 25. Abscides manum illius. Iudi. 1. scisis summitatibus manuū eius ac pedum. Et in eodem. Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum sūmitatibus. z. Reg. 4. Precidentes manus ac pedes eorum. ps. 128 Dominus iustus concidet ceruices peccatorum. Ponitur etiam pro tondere vel attondere. Hiere. 9. Et super omnes qui attonsi sunt in coma. & inde קֵץ Ces. idest finis. terminus: aut extremū. Geñ. 6. Finis vniuerse carnis venit corā me. Et in eodem. 40. Post duos annos vidit pharao somnium. i. in fine duorum annorum. Deut. 15. In septimo anno facies remissionem. pro quo hebrei legūt. In fine vel a termino septem annorum facies remissionem. i. in anno finali vel extremo septem annorum facies remissionē. Hiere. 44. Cum completi fuerint septem āni dimittat vnusquisq; fratrem suum. idest in fine septem annorum. Ezech. 7. Venit finis. Vide etiam de hoc infra in dictione קָצָה casa.

קָצַץ Scindere. amputare.

קֵץ Finis.

קָצַב Casab. Prescindere. abscindere. 4. Reg. 6. Prescidit ergo lignū & misit illuc. Et inde קְצֶב Céseb. i. prescissio seu sculptura. 3. Reg. 6. In mensura pari & opus vnum erat duobus cherubim. pro quo hebrei legunt. Mensura vna & prescissio vna erat duobus cherubim. idest sculptura una. &

קָצַב Prescindeſ.

קְצֶב Precisio

sculptura קְצָבִים Extrema. קְצָבוֹת Tonse

in eo.7.& mensura sculpturaq̄ cōsimili. & in plu. קְצָבִים Cesabim.& pōitur pro extremis.Ione.2.Ad extrema mō= tium descendi. & in plurali femínino קְצָבוֹת Cesuboth. ꝑ quo beatus hieronymus transtulit tonsas. ídest prescissas Canti.4.Sicut grex tonsarum.

קָצָה Concidere מְקַצֶּה־אֵן Claudus קָצֶה

קָצָה Casa.abscindere.concidere.radere.tedere.seu nause= am habere.Abach.z.Cōcidisti populos multos.& in de מְקַצֶּה Mecase.i.abscissus vel truncatus.s. pedes.pro quo beatus hiero.transtulit claudū.Prouer.26.Claudus pedíb? & iniquitatem bibens.& inde קָצֶה cese siue קָצֶה case. i.fi= nis aut summitas:siue terminus:vel extremitas.Exo.25. Cherub vnus sit in latere vno:& alter in altero.pro quo he brei legunt·Et facies cherub vnum ab extremitate hinc:& cherub vnū ab extremitate inde.& in eo.26.Qui mitten= tur per medias tabulas a summo vsq̄ ad summū.i.ab extre mitate in extremitatem. Et in eo.ansulas hyacinthinas in lateribus & sūmitatibus facies.pro quo he.le.& facies ansu las hyacinthinas in ora cortine vnius.ídest in extremitate Nu.20.Que est in extremis finibus tuis posita.ps.18.a sū mo celo egressio eius.Esa.2.& non est finis thesaurorum eius.Et in eo.& innumerabiles quadrige eius.pro quo he. le.Et non est finis quadrigarum eius. Scribitur ēt cū mem in principio.Gen.45. Extremos quoq̄ fratrum suorum quinq̄ viros constituit coram rege. Dan.1. & postea starēt in conspectu regis.i.in fine trium annorū.& in plu. קְצָוֹת Cesauoth·siue קְצוֹת cesoth.Exo.27.Per quattuor angulos erunt quattuor annuli.i.per quattuor extremitates eius Et ī eo.28.In vtroq̄ latere sūmitatum.& in eo.Iunges annulis que sunt in marginibus eius.ídest in extremitatibus eius. Et in eo.Et ipsarum cathenarum extremitates duobus copula bis vncinis.3.Reg.6.A sūmitate ale vsq̄ ad ale alterius sū= mitatem.Ps.74.Et timebunt qui habitant terminos a si= gnis tuis.reperitur ēt קְצִים cisim siue קִנְצִים cinsim:secun dum terminationem pluralem masculinorū.vt in eo. psal= mo.vbi dī spes oīm finiū terre.Ezech.33.Et tulerit popul? terre virū vnū de nouissimis suis.Et aliqñ scribitur cū lra nun in medio.vt Iob.18.Vsq̄ ad quē finē verba iactabis.vi de ēt de hoc supra in dictione קֵץ cos:& in dictione קָצַץ ca sas.Signat ēt predicta dictio קָצָה casa:radere: vel decorti= care.Leuit.14.Et spargi puluerem rasure extra vrbem.& in eo.Postq̄ eruti sunt lapides & puluis elatus.i. rasus vel deorticatus.Item significat tedere vel nauseam habere.Nu me.21.& anima nra nauseat super cibo isto leuissimo.4. Reg.10.In diebus illis cepit dominus tedere super israel.

Extremitas Summū Summitas Extremū. Finis. קְצָוֹת Sūmitates margines. Extrema. Termini. קְצִים Fines nouissimi קָצָה Radere Nauseare. Tedere קֵצָה Bit

קֵצָה Cesach.genus frumenti vel leguminis. pro quo bea= tus hieronymus transtulit.git.Esa.28.Seret git: & cy minum sparget.Et in eo. Non enim in serris triturabitur git. & in eo.Sed in virga excutietur git.

קָצִין Princeps קְצִינִים principes

קָצִין Casin.Princeps.seu dux. Iudi.11. Veni & esto prīceps nostri.Esa.3.Princeps esto nri.& in eo. Nolite consti= tuere me principē populi.& in plu.קְצִינִים cesinim.Esa.1. Audite verbum domini principes sodomorum.& in eodē zz.Cuncti principes tui fugerunt.

קָצַע Abradere מְקֻצָּע Angulus. מְקֻצָּעוֹת anguli

קָצַע Casaa.radere.abradere.vel decorticare.Leuit.14.do mū aūt ipsam abradet intrinsecus per circuitū. & īde מְקֻצָּע misóa.i.angul?.z.Paralip.z6.Sup portā anguli. Hie re.3.ab angulo vsq̄ ad portā domus. Ezech.46.Et ecce at riolum erat in angulo atrii.& in plu.מְקֻצָּעוֹת micseoth.siue מְקֻצָּעִים micsaim.aut קְצָעוֹת cesaoth.Exo.z6. Et rursus ali as duas que in angulis erigantur.Et in eo. Duabus quoq̄ tabulis que in angulis ponende sunt.Ezech.41. Et anguli eius & longitudo eius.Et in eo.46. Per quatuor angulos atrii.Et in eo.In quattuor angulis atriola dispositi Et ī eo.

Mensure vnius q̄ttuor erant. i. quattuor anguli.Itē קְצִיעָה Cesia.i.casia. & reperitur tm̄ in plu.i.קְצִיעוֹת cesioth. Ps. 44.Myrrha & gutta & casia a vestimētis tuis.est ēt קְצִיעָה cesia nomen proprium femine.Iob.42. Et vocauit nomē vnius diem:& nomen secunde casia.

קְצִיעָה קְצִיעוֹת Casia

קָצַף Irasci. Indignari decorticare. קָצֶף

קָצַף casaph.Irasci.indignari.decorticare.Nu.16. Nū vno peccāte cōtra oēs ira tua deseuiet.pro quo he.le.Nun vno viro peccāte cōtra oēm cetū irasceris.Deut.9.Nam & in oreb prouocastis eum.ídest fecistis eū irasci. Esa.8.& cū esurierit irascetur & maledicet regi suo.& in eo.57.Pro= pter iniquitatem auaritie sue iratus sum.Et in eo.Absco= di & indignatus sū.Zach.1.Iratus est dns sup patres vros iracundia.Ioel.1.Et ficū meā decorticauit. & inde קֶצֶף cé= seph.siue קֶצֶף caseph.ídest ira:siue iracundia:aut indigna= tio:vel furor.Nu.16.Iā enim egressa est ira a dño. ps.37. Dñe ne in furore tuo arguas me.Esa.60.In indignatione enim mea percussi te.Hiere.10.ab indignatione eius com mouebitur terra.Zach.1.Iratus est dns sup patres vros ira cūdia. vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū.Ponitur ēt pro spuma.Osee.9.quasi spuma sup faciē aque.

Irasci Indignari decorticari. קֶצֶף Ira. Furor īdignatio. Iracūdia Spuma.

קָצַר abbreuiare. minorare

קָצַר Casar.Abbreuiare.coangustare.decurtare.metere.te dere.Nu.11.Nūquid manꝰ dñi inualida est.pro quo he.le.Nūquid manus dñi abbreuiata siue coangustata est. Ps.88.Minorasti dies tpis eius.i.abbreuiasti.ps.101. respō dit ei in via virtutis sue paucitatē dierū meorū. ꝑ quo btūs hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit.Afflixit in via fortitudi= nē meā: abbreuiauit dies meos.Prouer.10.Anni impiorū breuiabūtur.Esa.28.coangustatū est enī stratū.& in eo.50 Nūquid abbreuiata & paruula facta est manus mea.& ī eo. 59.Ecce nō est abbreuiata manus dñi.Mich.z.Nūq̄ abbre uiatus est spūs dñi.& inde קָצַר cesar.i.breuis siue angust?. Iob.14.Breui viuēs tpe.& iungitur cū dictiōe אֲפַיִם Apá= im:que signāt irā:& tūc ambe dictiões signant iracūdū vel impatiētē.i. breuē ad irā.s.qui facile irascitur. Prouer.14. Impatiēs opabitur stultitiā.& in plu.קְצָרִים cesarim siue קִצְרֵי cisre.Esa.37.Habitatores earū breuiata manu cōtre= muerūt.ꝑ quo he.le.breues manu.& in plu.fe. קְצָרוֹת ce= suroth.Ezech.42.Vbi erāt gazophylacia in supiorib? hu miliora.pro quo he.le.breuiora vel angustiora. & ide קֹצֶר cóser.i.abbreuiatio vel coangustatio:aut angustia.Exo.6. Propter angustiam spūs.Ponitur etiam pro tedere.Nu.21. & tedere cepit populū.Sed ēt in p̄dicto loco hebrei legūt. & coāgustata est anima populi. Signāt etiā metere.Leuit. 23.& mesueris segetē.Deut.24.qñ mesueris segetē ī agro tuo.Ruth.2.& dixit mesoribus dñsvobiscū.ps.128.De quo nō ipleuit manū suā qui metet.& inde קֶצֶר casir.i.messis Gen.8.Sementis & messis frigus & estas.& in eo.30.Egres sus aūt ruben tpe messis triticee.Exo.34.Die septimo cessa bis arare & metere.pro quo he.le.& die septimo cessabis:in messe & aratiōe cessabis vel requiesces.Deut.24.Qñ me sueris segetē.pro quo he.le.qñ mesueris messem.vbi ponī= tur verbum & nomen ab eo deriuatū.Ruth.1.Qñ primū hordea metebātur.pro qꝰ he.le. In principio messis hordea cee.Esa.17.& erit sicut cōgregās in messe. & in eo. Ablata est messis in die hereditatis.& in eo.18.ante messem enī to tus effloruit.Ponitur ēt pro palmite vel ramo. Iob.14.& faciet comam quasi cum prius planctatum est. ídest faciet palmitem vel ramum.& in eodem.29. & ros morabatur in messione mea.pro quo hebrei legunt. In ramo vel pal= mite meo.ps.79.extēdēs palmites suos vsq̄ ad mare.

Breuis קְצַר Breuiora. קְצָר Angustia. Tedere. Metere קָצִיר messis Seges. Loma Ramus Palmes קֹר קָרַר Frigidā fa cere

קֹר Cor.frigus.De quo vide in dictione sequenti.

קָרַר carar.frigescere.Hiere.6. Sicut frigidam facit cister= na aquam suam:sic frigidam fecerunt malitiam suā.

קוֹר Frigus

Et inde קוֹר Cor. idest frigus. Gen̄. 8. Frigus & estus. Et aliquando scribitur cum he vel thau in fine & dicitur קָרָה Cara. seu קָרָת Carath. Iob. 24. Quibus non est operimentū in frigore. Ps. 148. Ante faciem frigoris eius quis sustinebit. Prouer. 25. Et qui ammittit palliū in die frigoris. Et inde קָר car. idest frigidus vel frigidum. Et solum inuenitur in numero plurali. scilicet קָרִים carim. Prouer. 25. Aque frigide anime sitienti. & inde מְקֵרָה Mecera. idest locus refrigerii vbi habitant in estate. Iudi. 3. Forsitan purgat aluū in estiuo cenaculo. Et inde קָרְקֹר Carcor. idest refrigerium Iudi. 8. Zebee aūt & salmana requiescebant. idest erant in refrigerio. hebrei tamen dicunt ꝙ est nomen proprium loci. Vnde in predicto loco ipsi legñt. Zebee autem & salmana erant in carcor.

קָרָא Appellare Vocare

קָרָא Cara. vocare. inuocare. appellare. nominare. clamare vel predicare. legere. occurrere. euenire. accidere.

Gen̄. 1. Appellauitq; lucem diem & tenebras noctem. Et ī eodem. Vocauitq; deus firmamentum celum. Et in eodē. Et vocauit deus aridam terram. Et in eodem. 2. Vt videret quid vocaret ea. Et in eodē. Appellauitq; adam nominib? suis cuncta animantia. Et in eodem. 4. Iste cepit inuocare nomen domini. 1. Regum. 9. Deinceps comedent qui vocati sunt. 3. Regum. 1. Salomonem fratrem suum non vocauit Iob. 12. Inuocauit deum: & exaudiet eum. Et in eo. 27. Et inuocare deum omni tempore. Ester. 4. Siue vir siue mulier non vocatus. Et in eodem. Que triginta iam diebus nō sum vocata ad eum. ps. 98. Inuocabant dominum & ipse exaudiebat eos. Prouer. 27. Et oleum dextere sue euacuat. Pro quo hebrei legunt. Et oleum dextere sue euocat. Esa. 41. Vocans generationes ab exordio. Et in eodem. 48. & transgressorem ex vtero vocaui te. Et in eodem. Et israel quem ego voco. Et in eodem. 55. Ego dominus qui voco nomen tuum. Et in eo. 58. Et vocaberis edificator sepium. Et in eodem. 65. Ad gentem que non inuocabat nomē meum. Hiere. 23. Et hoc est nomen quod vocabunt eum dominus iustus nr̄. Ezech. 10. Rotas vocauit volubiles. Osee. 7. Egyptum inuocabāt. Signāt. etiam clamare. Ps. 33. Iste pauper clamauit. Ps. 90. Clamabit ad me & ego exaudiam cū. ps. 118. Clamaui in toto corde exaudi me domine. Et in eo. Clamaui ad te saluū me fac. Esa. 6. Et clamabāt alter ad alterum. Et in eodem. 40. Vox clamantis in deserto. Et in eod. 48. Clama ne cesses. Significat ēt legere. Nec. 8. Et legit in eo aperte in platea. Et in eodem. Et legerūt in libro legis dei distincte. Ester. 6. Que cū illo presente legerētur. Esa. 29. Et dabitur liber nescienti litteras: dicenturq; ei lege istum. Abach. 2. vt percurrat qui legerit in eo. Ponitur ēt ꝓ predicare vel preconizare. quod est idem quod clamare. vt Esa. 61. vt predicarem captiuis indulgentiā. Hiere. 7. & predica ibi verbū istud. Ione. 1. Et predica in ea predicationē.

Inuocare. Clamare Legere. Predicare.

קְרִיאָה Predicatio.

& inde קְרִיאָה Ceria. i. vocatio vel lectio: aut predicatio. vt in predicto loco: vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū

מִקְרָא Vocatio.

Scribitur etiā cum mem in principio & dicitur מִקְרָא Micra. i. vocatio vel appellatio. aut lectio. Leuit. 23. Dies primus erit vobis celeberrimus sanctusq; . pro quo hebrei legunt. In die prima erit vobis vocatio sancta siue inuocatio sancta. Et in eodem. Dies expiationis erit: & vocabitur sanctus. pro quo hebrei legunt. Vocatio vel inuocatio sancta erit vobis. & in plu. מִקְרָאִים Micraim siue מִקְרָאֵי micrae. Leuit. 23. He sunt ferie domini quas vocabitis sanctas. pro quo hebrei legunt. vocationes sancte. Esa. 4. Et creabit dominus super omnem locum montis sion & vbi inuocatū est nomen eius. Pro quo hebrei legunt. Et super omnes vocationes vel inuocationes eius. & inde קְרוֹאִים Ceruim. i. homines nominati vel vocati seu principales: vel nobilissimi populi. Nu. 1. Hi nobilissimi principes multitudinis. & in eodem. 16. Et qui tempore concilii per nomina vocabātur. Et ī eodem. 26. Isti sunt dathan & abiram principes populi. Ezech. 23. Et nominatos ascensores equorum. Ponitur etiam pro inuitatis. idest vocatis. 1. Regum. 9. Deiceps comedent qui inuitati sunt. Significat etiam predicta dictio קָרָא cara. accidere. aut occurrere. Gen̄. 42. Ne forte in itinere quicq; patiatur mali. pro quo hebrei legunt. Ne forte accidat ei periculum siue mors. Et in eo. Si quid ei aduersitatis acciderit in via. Et in eo. 49. Vt annunciem que vēnitura sunt vobis. idest que euenient vobis. Exo. 1. Et si īgruerit contra nos bellum. idest si acciderit. Deut. 30. Et occurrent vobis mala in extremo tempore. 2. Reg. 1. Casu veni in mōte gelboe. Et in eodem. 18. Accidit autem vt occurreret Absalon seruis dauid. Et in eodem. 2. Accidit autem ꝙ ibi esset vir belial. Esa. 60. Et occupauit salus muros tuos. Pro quo hebrei legunt. Et occurret siue eueniet salus. Hiere. 13. Quare venerunt mihi hec. idest acciderunt. Et in eodem. 23. Et euenerunt eis omnia mala hec. Dañ. 10. vt docerem te que ventura sunt populo tuo. idest que euenient vel accident populo tuo. vide etiam de hoc infra in dictione קָרָה Cara cum he in fine. & inde קְרוֹת Coroth. idest accidētia. vel occurrentia. Esa. 51. Duo sunt que occurrerunt tibi. & inde לִקְרַת Licrath. idest in occursum seu obuiam. Exo. 4. Ecce ipse egredietur in occursum tuum. Et in eo. 19. Cūq; eduxisset eos moyses in occursum dei de loco castrorum

Occurrere casu ventre Euenire. קְרוֹת Accidētia. לִקְרַת i occursuz.

Item קֹרֵא Core. idest perdix. 1. Reg. 26. Sicut persequitur perdix in montibus. Hiere. 17. Perdix fouit & non pepit.

קֹרֵא Perdix

קָרַב Carab. appropinquare. accedere. appropiare. applicare. offerre. bellare. Gen̄. 12. Cūq; prope esset vt ingrederetur egyptum. Et in eodem. 47. Cumq; appropinquare cerneret diem mortis eius. Exo. 3. Non appropinques inquit huc. Et in eodem. 12. Et tunc recte celebrabit. pro qđ hebrei legunt. Et tunc accedat siue appropinquet vt faciat eum. idest vt celebret eū. Et in eo. 14. Cūq; appropinquasset pharao. Et in eodem. Ita vt ad se inuicē toto noctis tpe accedere nōvalerent. Et in eo. 22. Dñs domus applicabitur ad deos. Et in eo. 29. Filios quoq; illius applicabis. i. appropinquare facies. & in eo. 32. Cumq; appropinquasset ad castra. Et in eo. 36. Et qui sponte sua obtulerant se ad faciendum opus. Pro quo hebrei legunt. Omnis quem eleuauit i. incitauit cor suū vt accederet ad opus ad faciendum illud Et in eodem. 40. Accedentes ad altare. Deut. 5. Tu magis accede & audi. Et in eo. 15. Appropinquat septim? annus. Ios. 5. Accedetisq; mane singuli per tribus vestras. 2. Reg. 15. Et cum accederet ad eū homo & salutaret illū. 4. Regū. 16. Vidit altare & veneratus est illud. Pro quo hebrei legūt. Et vidit rex altare: & accessit rex ad altare. ps. 26. Dum appropriant super me nocentes. Ps. 68. Intende anime mee: & libera eam. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Accede ad animam meam & redime eam. Esa. 8. Accessi ad prophetissam. Et in eodem. 41. Prope facite iudicium vestrum dicit dominus. Ezech. 36. Prope est vt veniant. Et in eo. 37. Et adiunge vnum ad alterum. idest applica. Et in eo. 42. Et sic procedent ad populum. idest accedēt. Soph. 2. Et ad deum suū nō appropinquabūt. Signāt ēt aliqñ offerre. s. qñ est verbū tertie cōiugationis transitiuū. i. appropinquare vel accedere facere. Leuit. 1. Homo qui obtulerit ex vobis hostiam. Et in eo. 3. Et offerrent de hostia pacificorū oblationē dño & in eodē. 21. & panes deo suo offerunt. Nu. 18. Sed fratres tuos de tribu leui sceptro patris tui sume tecū. i. appropin-

Appropinquare Accedere applicare. Offerre a diungere

Universidad de Deusto Biblioteca

quare factecum. Ezech. 43. Et offeres vitulum de armẽto.

קָרְבָּן Et in eo. Et offeres eũ in conſpectu dñi. & inde קָרְבָּן corbã ſiue קָרְבָּן curban. i. oblatio ſeu munus quod offertur dño.

Oblatio. Leuit. 1. Si holocauſtũ fuerit eius oblatio. Et in eo. 2. Anima cum obtulerit oblationẽ dño. Nee. 10. Sortes ergo miſimus ſup oblationem lignorum. & Mathei. 15. corban. i. munus quodcũq; ex me tibi proderit. Et in eo. 27. Non licet eos mittere in corbanã. i. in oblationẽ dñi. & inde

קָרוֹב Proxim⁹ ꝓpinquus carob. i. propinquus vel proximus. Exo. 32. Et amicũ & ꝓximũ ſuũ. Leuit. 21. Niſi tm̃ in cõſanguineis & propiquis. Quod in hebreo legitur ſingl̃r. Ruth. 2. Propiquus noſter eſt homo. Ps. 14. Et opprobriũ non accepit aduerſus ꝓximos ſuos. pro quo btũs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trãſtulit. & opprobriũ nõ ſuſtinuit ſup propinquo ſuo. Ponitur ẽt aduerbialiter. i. prope. p̃s. 144. prope eſt dñs inuocãtibus eũ

Prope Eſa. 55. Inuocate eũ dũ ꝓpe eſt. & in plu. קְרוֹבִים cerobim. i. proximi vel propinqui. Leuit. 10. Sanctificabor in his q

קְרוֹבִים appropinquãt mihi. Eſter. 9. Tã in vicino poſitis q̃ ꝓcul. pro quo he. le. Propinquis & longinquis. & inde קָרֵב Careb. i. accedẽs vel appropinquãs. 1. Reg. 17. Ibat autem phi

Propiqui קָרֵב liſte⁹ accedẽs & appropinquãs. 3. Reg. 4. & neceſſaria mẽ ſe regis ſalomonis cũ ingenti cura p̃bebãt in tpe ſuo. ꝓquo he. le. & oẽm accedẽtẽ ad menſam regis ſalomonis nutriebant ſiue alebant vnuſquiſq; in mẽſe ſuo: in nullo deficiebant. & inde קְרָבָה ceriba ſiue קִרְבַת cirbath. i. appropinquatio: vel adheſio. p̃s. 72. Mihi autem adherere deo bonũ eſt. pro quo he. le. mihi autem appropinquatio vel adheſio dei bona eſt. & inde קֶרֶב cereb. i. ĩtra: aut mediũ alicui⁹ rei. Geñ. 18. & riſit occulte. pro quo he. le. & riſit intra ſe. Exo. 23. Et auferã infirmitatem de medio tui. Nu. 15. Peribit de populo ſuo. pro quo he. le. Peribit de medio populi ſui. Deut. 13. Si ſurrexerit in medio tui prophetes. & in eo. 17. de numero fratrũ tuorũ. pro quo he. le. De medio fratrũ tuorũ. Et in eo. 21. Et nõ reputes ſanguinẽ innocẽtẽ in medio populi tui iſrael. Ponitur ẽt pro vitalibus ſeu viſceribus vl interioribus aut inteſtinis. Leuit. 1. inteſtinis & pedibus lotis aqua. Et in eo. Inteſtina vero & pedes lauabunt aqua. Ps. 48. Sepulchra eorũ domus eorũ in eternũ. ꝓ quo btũs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trãſtulit. Interiora ſua domus eorũ in ſeculũ. p̃s. 102. Et oĩa que ĩtra me ſunt nomini ſancto eius. Ponitur ẽt predicta dictio. קָרַב Carab pro calefieri. Oſee. 7. Oẽs calefacti ſunt quaſi clibanus. Significat etiam bellare. vel pugnare. p̃s. 54. Appropinquat cor illius. Pro quo btũs hiero. in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. Pugnat autem cor illius. Et in eodem. Ab his qui appropinquant mihi. Pro quo hebrei legunt. Ab his qui pugnant aduerſus me. Et inde קְרָב cerab. i. bellũ ſeu prelium aut pugna vel certamen. 2. Reg. 17. Et tu eris in medio eorum. pro quo hebrei legunt. Et facies tue ibunt in prelio vel in pugna. Ps. 144 Qui docet manus meas ad prelium. Zach. 14. Sicut preliatus eſt in die certaminis. & in plurali קְרָבוֹת ceraboth. Ps. 67. Diſſipa gentes que bella volunt.

Intra Medium

Inteſtina.

Interioza.

Calefieri

Pugnare.

קְרָב Prelium Certamẽ

קְרָבוֹת Bella.

קַרְדֹּם Cardum. ſecuris. 1. Reg. 14. Vt acuerent vnuſquiſq; vomerem ſuum & ligonem & ſecurim. & in plurali קַרְדֻמִּים cardumim ſiue קַרְדֻמוֹת cardumoth. Iudi. 9. Et arrepta ſecuri proſcidit arboris ramũ. pro quo hebrei legunt. & accepit abimelech ſecures & proſcidit ramũ. 1. Regum. 13. Retuſe itaq; erant acies vomerum & ligonũ & tridentium & ſecurium. p̃s. 73. Securibus exciderunt.

קַרְדֹּם Securis

קַרְדֻמִּים ſecures

קָרָה Cara. accidere. contingere. euenire. occurrere. contignare. ſeu tegere. ideſt contignationem domorũ conſtruere. Geñ. 44. Et aliquid ei in via contigerit. Nume. 11. Iam nunc videbis vtrum meus ſermo opere complea-

Cõtingere.

tur. Pro quo hebrei legunt. Nunc videbis vtrum contingat vel eueniat tibi ſermo meus. ideſt opere compleatur. Ruth. 2. Accidit autem vt ager ille haberet dominum nomine booz. 1. Regum. 28. Viuit dominus quia non eueniet tibi quicquam mali. 2. Regum. 1. Caſu veni in monte gelboe. ideſt accidit mihi vt venirem in monte gelboe. Eccl's. 2. Et didici q̃ vnus vtriuſq; eſſet interitus. pro quo hebrei legunt. Et didici q̃ vnus accidens accidit omnibus his. Et in eodem. Si vnus & ſtulti & occaſus meus erit. Pro quo hebrei legunt. Sicut accidit ſtulto etiam mihi accidet. Eſa. 41. Et nuncient nobis quecunq; ventura ſint. Vide etiam de hoc ſupra in dictione קָרָא Cara. Significat etiam occurrere. Geñ. 24. Occurre obſecro mihi hodie. Et in eodem. 27. Voluntas dei fuit: vt cito occurreret mihi quod volebã. Nume. 23. Si forte occurrat mihi dominus. Et in eodem. Occurrit illi deus. Et in eodem. Donec ego obuius pergã. ideſt occurram. Deut. 25. Quomodo occurrerit tibi invia Et inde קֶרִי ceri. ſiue מִקְרֶה micre. ideſt accidens. euentus. caſus. Deut. 23. Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus ſit ſomno. pro quo hebrei legunt. Qui fuerit pollutus caſu vel accidenti nocturno. 1. Regum. 20. Cogitabat enim q̃ forte euenilſet ei quod non eſſet mundus. Eccl's. 3. Idcirco vnus interitus eſt hominum & iumẽtorum. Pro quo hebrei legunt. Quoniam accidens vel euentus filiorum hominum: & accidens vel euentus iumẽtorum: vnũ accidẽs eſt eis. Et in eodem. 9. Quia eadem cunctis eueniunt. Pro quo hebrei legunt. Quia idem accidens vel euentus ſit omnibus. Et inde קֶרִי Ceri. ideſt occurſus: vel exaduerſo: aut e contrario. Leuit. 26. Si ambulaueritis ex aduerſo mihi: ego quoq; contra vos aduerſus incedam. Et in eodem. Et ego incedam aduerſum vos in furore contrario. Item קָרָה Cara. ideſt contignare aut contignationem domus facere: ſeu domum tegere. 2. Paralip. 34. Ad contignationem domorum. Nec. 2. vt det mihi ligna: vt tegere poſſem porticũ templi. Et in eodem. 3. Ipſi texuerunt eam: & ſtatuerũt valuas eius. p̃s. 103. Qui tegis aqs ſupiora ei⁹. ꝓ quo btũs hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Qui tegit aquis cenacula eius. & inde קוֹרָה Cora. ideſt tignũ ſeu trabes: aut lignum ſiue materia ad contignationem domorum. Geñ. 19. Quia ingreſſi ſunt ſub vmbra culminis mei. Pro quo hebrei legunt. Quia ingreſſi ſunt ſub vmbra trabis vel contignationis mee. ſ. domus. 4. Regum. 6. Tollamus ſinguli de ſilua materias ſingulas. Et in eodem. Accidit autem cum vnus materiam ſuccidiſſet. Et in plurali קֹרוֹת Coroth. Canti. 1. Tigna domorum noſtrarum cedrina. & inde מְקָרֶה Mecare. ideſt contignatio domus. Eccl's. 10. In pigritiis humiliabitur contignatio. Et inde קִרְיָה Ciria. ideſt ciuitas. Nume. 35. Decernite que vrbes eſſe debeant in preſidia fugitiuorum. Prouer. 11. In bonis iuſtorum exaltabitur ciuitas. Eſa. 1. Quomodo facta eſt meretrix ciuitas fidelis. Et in eodem. 29. Ve ariel ariel ciuitas quã expugnauit dauid. dicitur ẽt קָרֶת Careth. Iob. 29. Quando procedebam ad portas ciuitatis. Prouer. 8. Iuxta portas ciuitatis in ipſis foribus loquitur. Et in eodem. 9. Vt vocarent ad arcem & ad menia ciuitatis. Et in lingua chaldaica dicitur קִרְיָא Ciria. ſiue קִרְתָא Cartha. aut קִרְיָתָא Ciriatha. Eſdre. 4. Et habitare eos fecit in ciuitate ſamarie. Et in eodem. Venerunt in ieruſalem ciuitatem rebellem & peſſimam. Et in plurali קִרְיָתַיִם Ciriathaim. ſiue קִרְיוֹת Cerioth. & ponitur ꝓ nomine proprio cuiuſdam ciuitatis. Hiere. 48. Et ſup domum deblataim & ſuper cariathaim. Et in eodem. Et ſuper bethramon & ſuper carioth.

Euenire Accidere

Occurrere

קֶרִי Caſus

accidens

Euentus קֶרִי ex aduerſo

Cõtrarius קָרָה

cõtignatio Tegere

Culmen. Trabes materia

קֹרוֹת Tigna

מְקָרֶה cõtignatio

קִרְיָה Ciuitas

קִרְיָא קִרְתָא ciuitas.

קִרְיָתַיִם cariathai.

קָרַח Radere Caluitium facere Decaluare — Carach.Decaluare.depilare.radere.scilicet caput. seu caluitium facere.Leuit.21.Nec radent caput nec barbam.Hiere.16.Neq caluitium fiet pro eis.Ezech.27.Et radent super te caluitium.pro quo he.le. decaluabunt super te caluitium.vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatum. Et in eo.29.Omne caput decaluatū.Mich.5.Decaluare & tondere super filios delitiarū tuarū.& inde קֵרֵחַ cerdach.i.caluus.4.Reg.2.Ascende calue:ascende calue. & inde קָרְחָה Corcha.i.caluitiū.Leuit.13.Sin aūt in caluitio vel in recaluatione albus vel ruffus color fuerit exortus. Hiere.47 venit caluitiū sup gaza.Amos.8.Et sup omne caput caluitiū & aliqñ scribitur cū aleph in fine.Ezech.27.& radēt super te caluitium.Mich.1.Dilata caluitium tuum sicut aquila.Signat ēt superficiē pāni vel vestimēti in qua pili lano sunt tonsi vel pre vetustate defluxerunt.Leuit.13. Eo q infusa sit in superficie vestimenti vel per totum lepra. Item קֶרַח Cerach.idest gelu:aut glacies. Geñ.21.Die noctuq estu vrgebar & gelu.Ponitur etiam pro crystallo: quia crystallus in greco idem est quod gelu latine. Ps.147. Mittit crystallum suā sicut buccellas. Ezech.1.Et similitudo super capita animalium firmamēti quasi aspectus crystalli horribilis

קָרַח Caluus — קֵרֵחַ Caluus — קָרְחָה Caluitium — Radere Caluitium facere Decaluare — Supficies panni. — קֶרַח Gelu — Crystallus

קָרַם Extendere — קָרַם Caram.extendere.scilicet cutem.cōtegere.vel corio obducere.Ezech.37.Et extendam super vos cutem. Et in eodē.Et extenta est in eis cutis desuper.i.obducta. vel contecta.

קֶרֶן Cornu — קֶרֶן Ceren.cornu.vnde hoc nomen cornu ab hebreo traxit originem.& est in hebreo vtriusq sexus. Dañ.8. Fractum est cornu magnū.Pro quo in hebreo legitur.fracta est cornu magna.& in eo.De vno aūt ex eis egressum ē cornu vnū modicū.Mich.4.Cornu tuū ponā ferreum.Ponitur etiam pro fortitudine vel imperio.1.Reg.2.& exaltatum ē cornu meū in deo meo.Et ī eo.Et sublimauit cornu christi sui.Iob.16.Et operui cinere carnē meam.debet legi cornu meū.ps.17.Et cornu salutis mee. Ezech.29. In die illa pullulabit cornu domus israel.Threñ.2. Confregit in die furoris sui omne cornu israel.& in lingua chaldaica dicitur קַרְנָא Carna.Dañ.3.In hora qua audieritis vocē tube.pro quo hebrei legunt.vocē cornu.i.tube cornee. Et in plu.קַרְנַיִם Caraim. siue קַרְנֹת Carnoth.Geñ.22. Herentem cornibus.Ps.74.Et omnia cornua peccatorū confringam:exaltabuntur cornua iusti.Dañ.8. Et ecce aries vnus habens cornua. Et in eo.Et venit vsq ad arietem illū cornutum.idest habentem cornua.Amos.6.In fortitudie nostra assumpsimus nobis cornua.Abach.3.Et cornua in manibus eius.Zach.1.Et ecce quattuor cornua. Ponitur etiā pro angulo tā in singli q in pli.Exo.24. Cornua aūt per quattuor angulos ex ipso erunt.ps.117. Vsq ad cornu altaris.i.vsq ad angulū altaris.Esa.5.In cornu filii olei. idest in angulo terre pinguissimo apto oliuis. & inde verbum

קָרַן Cornu — קַרְנַיִם Cornua — קָרַן cornutū ē — מְקֻרְיָן Cornua p ducens — קָרַס Conteri Incuruari — קֶרֶס Circuli Fibule.

קָרַן Caran.idest cornutum esse.Exo.34. Et ignorabat q cornuta esset facies sua.Et in eo.Videntes autem Aaron & filii israel cornutam moysi faciem. Hebrei tamen in predicto loco dicunt q significat splendescere. eo quod de facie eius exibant radii splendoris ad modū cornuum. Et inde verbū vel participiū tertie coniugationis.scilicet מְקֻרְיָן macrin. idest cornua producens. ps.68.Placebit dño sup vitulum nouellum cornua producentem & vngulas.

קָרַס Caras.ruere.īcuruari.cōteri.Esa.46.Cōfractꝰ ē bel: cōtritꝰ ē nebo.& in eo.cōtabuerūt & cōtrita sūt simul pro quo he.le.ruerūt īcuruati sūt.& ide קֶרֶס ceras.i.circulꝰ vel vncinꝰ.seu fibula cuiꝰ caput ē curuū:& solū inuenitur in nu.plu.Exo.26.faciesq quīquagīta circulos aureos.& ī eo. facies & quīquagīta fibulas eneas:quibus iungantur anse.

קֶרֶס Carsul.talus.s.pedis.& solum inuenitur in nu.plu. z.Reg.zz.Et non deficient tali mei.

קָרַע Caraa.Scindere.rumpere.dirumpere.aperire. Geñ. 37.Scissisq vestibus indutus est cilicio.p quo he.le.& scidit iacob vestimēta sua.Exo.28. Ne facile rumpatur.Leuit.13.rumpet eum & a solido diuidet.Nu.14.Scideruntve stimenta sua.Iudi.11.Scidit vestimenta sua.1. Reg.15.Scidit dñs regnum israel a te hodie.2.Reg.15.Ecce occurrit ei chusai arachites scissa veste.3. Reg.13. Altare quoq scissū est.ps.34. Dissipati sunt nec cōpuncti.Pro quo btūs hiero. in ps.iuxta he.ve.trāstulit.scidētes:& nō tacētes Esa.64 vtinā dirūperes celos.Hiere.36. Scidit illud scalpello scribe. Signat ēt apire.Hiere.zz.qui aperit sibi fenestras. Signat ēt depīgere oculos stibio:ac si palpebre oculi rūpātur ex cōtinuatiōe stibii.Hiere.4.Et pīgeres oculos tuos stibio. & ī de קֶרַע ceraa.i.scissura:vel ruptura.Prouer.23.& vestietur pānis dormitatio.pro quo he.le.& vestietur scissuris vel rupturis dormitatio.i.vestietur pānis ruptis vel scissis.

קָרַס Talus. — קָרַע Scindere. Rūpere — Dirūpere. Aperire — Pingere — קֶרַע scissura.

קָרַץ Caras.conniuere.vel annuere.s.oculis vel labiis.excidere.formare.ps.34.Annuunt oculis.Prouer.6.annuit oculis:terit pede.& in eo.10.Qui ānuit oculo dabit tristitiā.& in eo.16.Mordēs labia sua perficiet malū.pro q he.le.annuēs vel cōniuēs labiis suis perficiet malū. Signat ēt formare vel excidere.Iob.33.& de eodē luto ego quoq formatus sum.pro quo he.le.excisus sū.& inde קֶרֶץ ceres.i.excisio vel cōcisio:aut excisor.Pro quo btūs hiero.trāstulit stimulatorē.Hiere.46. stimulator ab aqlone veniet.Itē קָרַץ Caras.in līgua chaldaica signat accusare seu crimīari. Dañ. 3.Accedētes viri chaldei accusauerūt iudeos.& in eo.6.Ad ducti sunt viri illi qui accusauerūt danielē.& preponitur ei dictio אֲכַל Achal que signat comedere:quia forte in illis accusatiōibus vel cōiurationibus faciebāt aliqua conuiuia.

קָרַץ Annuere — Formare Excidere — קֶרֶץ stimulator — קָרַץ Accusare

קַרְקַע Carcaa.pauimentum.fundus .solum.Nu.5.& paxillum terre de pauimento tabernaculi.Amos.9.si celauerint se in fundo maris.

קָרַר Circar.vastare.diruere.dissipare.Nu.24. vastabitq omnes filios seth Esa.22.Scrutans murum. Pro quo he.le.dissipans vel diruens murum. De quo vide supra in dictione קִיר cir.& in dictione קָרַר carar.

קַרְקַע pauimētū. Fundus — קָרַר Vastare scrutari Dissipare.

קֶרֶשׁ Ceres.tabula.Exo.26.In lateribus tabule due īcastrature fient.& in plurali. קְרָשִׁים cerasim.vt in eo. facies & tabulas stantes tabernaculi de lignis setim.significat ēt trāstra seu tabulata nauis. Ezech.27.Et transtra tua fecerunt tibi de ebore in dico.i.tabulata tua.

קֶרֶשׁ tabula. — קְרָשִׁים Tabule transtra

קַשׁ Cas.stipula.de quo vide in dictione sequenti.

קָשַׁשׁ Casas.colligere.vel congregare.Exo.5. Ipsi vadāt & colligāt stipulas.& in eo.Dispersusq est populus in omnem terram egypti ad colligendas paleas. Nu.5.In uenerunt hominem colligentem ligna Soph.2.Cōuenite congregamini.& aliquando scribitur cum simplici sin.De quo vide supra in dictione קוּשׁ cus.& inde קַשׁ cas.idest stipula seu palee minutissime:aut ligna minutissima.Exo.5. Et colligāt stipulas.& in eodem. Ad colligendas paleas. Iob.13.Et stipulam siccam persequeris.ps.82.Et sicut stipula ante faciem venti.

קָשַׁשׁ Colligere — Cōgregaſ.

קַשׁ Stipula Palee.

קִשּׁוּא Casu. Cucumer. & solum inuenitur in numero plurali.scilicet קִשּׁוּאִים Cisuim.Nume.11.In mēte nobis veniunt cucumeres & pepones. & inde מִקְשָׁה Micsa.idest cucumerarium. Esa.1. Sicut tugurium in cucumerario.

קִשּׁוּא cucumeres — מִקְשָׁה Cucumerarium.

קָשַׁב Casab.Attendere.intendere.audire.auscultare.1. Regum.15. Et auscultare magis q offerre adipem arietum Nee.1.Sit auris tua attendens ad orationem serui tui

קָשַׁב auſcultaſ Attendere

Audire
Intẽdere

Aspicere

auscultatio

Intuitus

Indurare.

Durũ esse.

Resistere

Durus

Duritia.

Ductile

Crinis.

Cucumerarium.

thuribula.

Crater

Durari.
Indurare.

Veritas

Firmitas

Vere

Ps. 9. Preparationem cordis eorum audiuit auris tua. Ps. 16. Intende deprecationem meam. Ps. 65. Et attendit vocem deprecatiõis mee. Ps. 129. Fiant aures tue ĩtẽdẽtes ĩ vocem deprecationis mee. Prouer. 1. Extendi manum meam & non fuit qui aspiceret. idest qui attenderet. Esa. 42. Attẽdat & auscultet procul. Hiere. 6. Quia verba mea non audierunt. Et in eodem. 8. Attendi & auscultaui. Et in eo. 18. Et non attendamus ad vniuersos sermones eius. Et in eo: Attende domine ad me. Dañ. 9. placare domine: attẽde domine. Osee. 9. Et attende domus israel. & inde קָשַׁב caseb siue קֶשֶׁב ceseb. idest attentio vel intuitus aut auscultatio. 4. Reg. 4. Et non erat vox neq; sensus. pro quo he.le. & non erat vox neq; auscultatio vel attentio. idest non erat qui attenderet vel auscultaret. Esa. 21. Et contemplatus est diligẽter multo intuitu.

קָשָׁה Casa. indurare. aggrauare. seu durum vel graue esse. resistere. Geñ. 35. Difficultate part9 periclitari cepit Pro quo hebrei legũt. Et indurata siue aggrauata est in partu suo. Exo. 7. Sed ego indurabo cor eius. & in eo. 15. Nam cum induratus esset pharao & nollet nos dimittere. Deut. 2 Quia indurauerat dominus deus tuus spiritum eius. Et in eo. 15. Non auertes ab eis oculos tuos. pro quo hebrei legũt Nõ durũ sit vel non sit graue in oculis tuis cum dimiseris illum. 1. Reg. 5. Quoniam dura est manus eius super nos. 2. Regum. 29. Durius autem responderunt viri iuda. 2. Paralip. 36. Et indurauit ceruicem suam. ponitur etiam pro resistere. Iob. 9. Quis restitit ei: & pacem habuit. & inde קָשֶׁה Case: siue נְקָשֶׁה Nicse. i. durus vel induratus. Exo. 33. Populus dure ceruicis es tu. Deut. 31. Ego enim scio contẽtionem tuam: & ceruicem tuam durissimam. Esa. 8. Et transibit per eã & corruet & esuriet. pro quo he.le. Transibit per eam induratus: & corruet. potest etiam deriuari a dictione יָקַשׁ Iacas. que signãt offendere vel corruere sicut est in littera nostra. & inde קְשִׁי cósi. siue קִשְׁי cesi. i. durities. Deut. 9. Ne aspicias durities populi huius. & inde מִקְשֶׁה Micsa. i. ductile. s. metallũ percussum malleo & induratũ vel cõplanatum. Exo. 25. Facies candelabrũ ductile de auro mundissimo. Et in eodem. Aureos & perductiles. & dicunt aliqui hebrei q9 in predicto loco significat equalem vel planũ. i. opere plano & equali. Hiere. 10. In similitudine palme fabricate sunt. Pro quo he.le. Sicut palma: ductiles vel equales sunt. Ponitur etiam pro crine vel cesarie mulieris equaliter diuisa. Esa. 3. Et pro crispante crine caluiciũ. Itẽ מִקְשֶׁה micsa. idest cucumerarium. De quo vide supra in dictione קִשּׁא cisu.

קֶשֶׁת Casa. Thuribulũ. seu crater: secundum translationẽ nostram. & solum inuenitur in numero plurali: scilicet קְשׂוֹת ceseth. Exo. 25 Acceptabla & phialas: thuribula & ciathos. & in eodẽ. 37. Acceptabula & thuribula de auro purissimo. Nu. 4. Et crateras ad liba fundenda.

קָשַׁח Casach. Indurari. durari. seu durum esse. Iob. 39. duratur ad filios suos: quasi non sint sui. Esa. 63. Indurasti cor nostrum ne timeremus te.

קֹשֶׁט Coset. siue קוֹשְׁטָא custa. veritas. seu firmitas. Ps. 59 Vt fugerent a facie arcus. Pro quo he.le. A facie veritatis vel firmitatis: siue propter veritatẽ vel firmitatem: tamẽ si scriberetur cum tau in fine loco teth. tunc significat arcum: vt infra dicetur. Sed in codicibus hebreorum inuenitur scriptum cum teth. quod significat veritatem vel firmitatem. vt prouer. 22. Vt ostenderent tibi firmitatem & eloquia veritatis. & in lingua chaldaica communiter significat veritatem. Dañ. 2. Vere deus vester deus deorum est. Item קְשׁוֹטָה Cesita. idest agna seu ouis. Geñ. 33. Emitq; partem agri in qua fixerat tabernaculum a filiis hemor centũ agnis. Iob. 42. Et dederunt ei vnusquisq; ouem vnam. Et aliqui hebrei dicũt q9 significat genus quoddã monete: seu nũmum: aut obolum. Sed in translatiõe chaldaica est sicut in littera nostra.

Agna. Ouis.

קַשְׂקֶשֶׂת Caschéseth. Squãma. vt Leuit. 11. Omne quod habet pennulam & squãmã. & in plu. קַשְׂקְשׂוֹת Caschesoth. Ezech. 29. vniuersi pisces tui squãmis tuis adherebunt. reperitur etiam קַשְׂקָשִׂים cascasim. secundũ terminationem pluralem masculinorum. 1. Reg. 17. Et lorica hamata induebatur. pro quo he.le. & lorica squãmarum. i. squãmata induebatur.

squamma. squãme.

קָשַׁר Casar. ligare. colligare. coniungere. Geñ. 38. In quo obstetrix ligauit coccinum. Et in eodem. 44. Cum anima illius ex huius anima dependeat. pro quo hebrei legunt. Et anima eius colligata est cum anima illius. Deut. 6. Et ligabis ea quasi signũ in manu tua. 1. Regum. 18. Et anima ionathe conglutinata est anime dauid. idest colligata. Nee. 4. Itaq; edificauimus murum & coniunximus totũ. Iob. 38. Nunquid coniungere valebis micantes stellas pliadas. Esa. 49. Et circundabis eos tibi quasi sponsa. i. colligabis vel coniunges. & inde קְשׁוּרִים Cisurim. idest ornamenta quedam que mulieres circuligant collo suo vel pectori. Pro quo btũs hieronymus transtulit murenulas. Esa. 3. & murenulas & olfactoria. Põitur ẽt pro fascia pectorali. Hiere. 2. Nunquid obliuiscitur virgo ornamẽti sui: aut spõsa fascie pectoralis sue. & ide קְשׁוּרִים Cesurim siue מִקְשָׁרוֹת Mebrusaroth. idest oues que nascuntur in principio veris. Geñ. 30. Et que primi temporis iacob. Signãt etiã predicta dictio קָשַׁר Casar. coniurare aut coniurationem vel colligationem facere contra aliquem. 1. Regũ. 22. Quoniã coniurastis omnes aduersum me. 2. Reg. 15. Quod achitophel esset in coniuratione. pro quo hebrei legunt. In coniurantibus. 4. Reg. 10. Coniurauit ergo iehu filius namsi contra ioram. Amos. 7. Rebellauit contra te Amos. Pro quo hebrei legunt. Coniurauit cõtra te amos. & inde קֶשֶׁר Cesser. idest coniuratio. vel colligatio. 2. Reg. 15. facta est cõiuratio. Esa. 8. Nõ dicatis coniuratio: omnia enim que loquitur populus iste coniuratio est.

Ligare.

Colligare. cõiungere.

murenule.

Oues primi tpis.

Cõiurare

cõiuratio.

קֶשֶׁת Cesseth. siue קַשֶׁת caseth. Arcus. Geñ. 9. Arcum meũ ponã in nubibus. Et in eo. Apparebit arcus in nubibus. Et in eo. 21. Iuuenis sagittari9. p quo hebrei legunt. iaculator arcus. 1. Reg. 2. Arcus fortium superatus est. Esa. 22 Dureq; ligati sunt. Pro quo hebrei legunt. Ab arcu ligati sunt. Potest etiam deriuari a dictione קָשָׁה Casa que significat indurare siue durum esse. Abach. 1. Suscitans suscitabis arcum tuum. Et in plurali קְשָׁתוֹת Cesathoth. ps. 36. & arc9 eorum confringantur. Esa. 5. Et omnes arcus eorum extẽti. & in eodem. 13. Sagittis paruulos interficient. Pro quo hebrei legunt. & arcubus paruuli interficientur.

Arcus.

קִתְרֹס Cathros. In lingua chaldaica significat quoddã instrumentum musicum. pro quo beatus hieronym9 transtulit citharam. Dañ. 3. In hora qua audieritis vocem tube & fistule & cithare.

arcus.

Cithara

De incipientibus a littera. ר. Res.

רָאָה Raa. videre. intueri. aspicere. cernere. despicere. Geñ. 1. & vidit deus q9 esset bonum. & in eodem. 16. Tu deus qui vidisti me. Et in eodem. Profecto hic vidi posteriora videntis me. & in eodem. 27. Ecce odor filii mei sicut odor agri. pro quo hebrei legũt. Vide odorẽ filii mei sicut odorẽ agri. Et est sensus sicut in littera nostra. & in eo. 29. Vidit dominus afflictionem meam. Et in eodem. 37. vade

Videre.

& vide ſi cuncta proſpera ſint. Exo.3. Et videbo viſionem hanc magnam.& in eodem. Vidi afflictionem populi mei.
Cõſpicere. Leuit. 20. Et viderit turpitudinem eius: illaq; conſpexerit fratris ignominiã. Nu.23. De ſũmis ſilicibus videbo eũ. Ioſ.5.Et vidit virum cõtra ſe ſtantem.1. Reg.2. Et videbis emulum tuũ in templo.2.Reg.15.Vidẽtur mihi ſermones tui boni & recti.4.Reg.14. Veni & videam⁹ nos.i.pugnemus inuicem.& in eodem.23.Occiſus in magedo cum vidiſſet eum.ps.32. Vidit omnes filios hominũ.Ps.89.Anni quibus vidimus mala.Eccl's.12. Et tenebreſcẽt videtes per
Reſpicere. foramina.Eſa.17.& oculi eius ad ſanctum iſrael reſpicient. & in eodẽ.66.Et videbim⁹ in letitia veſtra.Hiere.17.Et nõ videbit cum venerit bonũ.& in eodem. Et nõ timebit cum venerit eſtus. Pro quo hebrei legunt. Et nõ videbit cum venerit eſtus.Poteſt etiam deriuari a dictione יָרֵא Iare.que ſignificat timere ſicut eſt ĩ littera noſtra.Ezech.16.Et abſtuli
Audire eas ſicut vidiſti.Ponitur etiã pro audire. Geñ.42.Audiens autem iacob q̃ alimenta venderentur in egypto. Exo.20. Cunctus autem populus videbat voces.i.audiebat. Hiere. 2. Videte verbũ dñi.i.audite. Significat etiam videre corde aut mẽte:vel intelligere:ſiue contemplari aut ſentire. vt
contẽplari in aliquibus locis predictis.& Eccl'es.1. Et mens mea contẽplata eſt multa ſapienter.et in eodem. Homo qui diebus & noctibus ſomnũ non capit oculis.Pro quo hebrei legũt.Sõ
Sentire num in oculis ſuis non videt.i.nõ ſentit. Et in voce paſſiua
Apparere ſignificat apparere.i.videri. Geñ.12. Apparuit autem dñs abrae.& in eodem. Edificauit ibi altare domino qui apparuit ei. Leuit.16. Quia in nube apparebo ſuper oraculum. Iudi.19. Nunq̃ res talis facta eſt in iſrael. q̃ quo he.le.Nũ q̃ res talis viſa eſt ſiue apparuit in iſrael.2.Reg.22.Lapſus eſt ſup pẽnas vẽtorũ. Pro quo he.le. Apparuit ſeu viſus eſt ſuper pẽnas ventorũ. Iob.33. Et oſſa que tecta fuerãt nuda buntur. Pro quo.he.le. Nudabũtur oſſa ei⁹:q̃ nõ videbãtur ſiue que nõ apparebant.ps. 17. Et apparuerũt fontes aqua rum.Canti.2.Flores apparuerunt in terra noſtra. & quãdo eſt verbum tertie coniugationis tunc ponitur pro oſtende-
monſtrare re vel mõſtrare.i.facere videri.Geñ.12.In terram quã monſtrauero tibi. Leuit.13. Oſtendetur ſacerdoti. Nu.8. Iuxta
oſtendere. exẽplar quod oſtendit dñs moyſi. Deut.34.Oſtẽdit ei dñs omnẽ terram.& in eodem. Vidiſti eam oculis tuis.Pro quo hebrei legũt. Videre te feci eam oculis tuis.i.oſtendi eam tibi.4.Reg.11.Et oſtẽdit eis filiũ regis. Eſa.30. Et terrorem brachii ſui oſtendet.Mich.7.Oſtẽdam ei mirabilia.Nũ.3. Et oſtendam in gentibus nuditatẽ tuã.Significat etiã predicta dictio deſpicere vel negligere.Geñ.42. Quare negligi-
negligere. tis.ps.21.Ipſi vero cõſiderauerũt & inſpexerũt me.i.deſpe-
Inſpicere. xerunt me.ps.53. Et ſuper inimicos meos deſpexit oculus
Deſpicere. me⁹.ps.111.Donec deſpiciat inimicos ſuos.Ps.117. Et ego deſpiciã inimicos meos. Ezech.28. Ante faciẽ regũ dedi-
Cernere. te vt cernerent te.Pro quo hebrei legunt.vt deſpicerent te. Mich.7.Oculi mei videbunt in eam.i.deſpicient eam.Vn-
Cõſiderare de Canticorum.1.Vbi dicitur.Nolite me conſiderare q̃ fuſca ſim:poteſt etiã legi.Nolite me deſpicere q̃ fuſca ſim.Et ĩ
רְאוּת de רְאוּת Reuth.ſiue מַרְאֶה Mare.i.viſio.aut viſus.Geñ.2.
מַרְאֶה Produxit dñs deus de humo omne lignũ pulchrum viſu.
Viſus. Exo.3.Videbo viſionem hanc magnam.Nu.12.In viſione
Viſio. apparebo ei.2.Paralipo.26. In dieb⁹ zacharie intelligẽtis & videntis deum. pro quo hebrei legunt. Intelligentis in viſione dei.Iob.40.Et videntibus cunctis precipitabitur. Pro quo hebrei legũt. Vtiq; ad viſionem ſuam proiicietur ſiue precipitabitur. Sed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum.Eccl's.5.Quid proderit poſſeſſori:niſi quod cernit divitias oculis ſuis.Pro quo hebrei legũt. Quid proderit poſ-

ſeſſori:niſi viſio oculorũ ſuorum. Et in plurali מַרְאוֹת Maroth. Geñ.46. Audiuit eum per viſionẽ noctis vocantem ſe. Quod in hebreo legitur in plurali. ſcilicet per viſiones noctis.Ezech.40.Et adduxit me illuc in viſionibus dei.Et
Viſiones inde רְאִי Roi.i.viſus. ſeu viſio aut aſpectus.1. Reg.16. Et
רְאִי pulcher aſpectu decoraq; facie. Iob.17. Nec aſpiciet me vi-
Aſpectus viſus ſus hominis.& in eodem.33.Conſumpta eſt caro eius a ſupplíciis.pro quo hebrei legunt. A viſione:ſiue a viſu.Poteſt etiam legi a feditate vel turpitudine:vt infra dicetur. Et in
רֹאֶה de רֹאֶה Roe.i.videns. Eſa.28.Neſcierunt videntẽ.Ponitur
Videns etiam pro propheta.1.Reg.9. Qui enim propheta dicitur hodie:vocabatur olim vidẽs.& inde illud quod videtur pertinere alicui dicitur רָאוּי Raui.Eſter.2.& ſeptem puellas
רָאוּי ſpecioſiſſimas de domo regis.Pro quo hebrei legunt.& ſeptem puellas pertinentes de domo regis.Et inde מַרְאָה Mara.ſiue רְאִי Rei.ideſt ſpeculum.Exo.38.De ſpeculis mu-
Pertinẽs. מַרְאָה lierum.Iob.37.Qui ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſunt.pro quo
Speculus hebrei legũt. Fortiſſimi quaſi ſpeculũ fuſile.ſcilicet ex ere. Item רְאִי Roi.i.feditas ſiue obſcenum vel turpe. Naũ.3.Et
Exẽplum. ponam te in exemplũ.pro quo hebrei legunt.Et ponam te
מְרָאָה in turpitudinem vel feditatem. Et inde מְרָאָה Mora.i.feda
Puocatrix vel turpis.Beatus hiero.tranſtulit prouocatricem. Soph.3. Ve prouocatrix & redempta. Item רָאָה Raa.nomẽ auis in
רָאָה munde.Pro quo heatus hieronymus tranſtulit ixon. Deut.
Ixon. 14.Ixon & vulturẽ & miluũ. Et dicunt hebrei q̃ ſignificat auem acutiſſimi viſus:a primo ſignificato deriuatum.
רְאֵם Reem.rhinoceros:ſeu vnicorni⁹.Nu.24. Cuius fortitudo ſimilis eſt rhinocerotis. Deut.33.Cornua rhi-
Rhinoceros nocerotis cornua eius.& aliquãdo ſcribitur cum iod in medio dictionis loco aleph & dicitur רִים rem.Iob.39. Nunquid volet rhinoceros ſeruire tibi.& in eodem. Nũquid al-
רִים Rhinoceros ligabis rhinocerotem ad arandum loro tuo. Et in plurali
רְאֵמִים Reemim.ſue רִימִים remim.ps.21.Et a cornib⁹ vni-
Vnicornes. corniũ humilitatem meã.ps.28.Et dilectus quẽadmodum filius vnicornium.
רֹאשׁ Ros.caput.princeps: ſeu dux.principium.initium. cacumẽ.vertex. Sũmitas cuiuſcũq; rei Fel. ſeu venenum.aut paupertas.Geñ.3. Ipſa conteret caput tuum.& in
Caput eodem.40.Auferet pharao caput tuum.& in eodem.47. Conuerſus & lectuli caput.Exo.29.Et pones thiaram in capite eius. Nume.6.Polluetur caput conſecrationis eius.Ioſ. 2.Sanguis ipſius erit in capite eius.3.Reg.20. Et funiculos in capite noſtro.4.Reg.4. Caput meũ doleo.ps.7.Cõuertetur dolor eius in caput eius. Canti.7. Caput tuum vt carmelus.Eſa.15. In cunctis capitibus eorum caluitiũ. Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ. in omni capite eorum caluitium. Ezech.9. Viam eorũ ſuper caput eorum reddam. Et in lingua chaldaica dicitur רֵישׁ res.ſiue רֵישָׁא reſa.Dañ.
Caput. 2.Caput de auro optimo.& in eodem.Tu ergo es caput aureũ.Et in plurali רָאשִׁים raſim.Geñ.2. Qui inde diuiditur
Capita in quattuor capita. Leuit.20. Capita veſtra nolite nudare. ps.73.Tu confregiſti capita draconũ.Dicitur etiam רָאשׁוֹת raſoth in plurali: ſecundum terminationẽ pluralem feminorum. & tunc ſignificat locum in quo caput reclinatur.
Caput Geñ.28.Tulit de lapidibus qui iacebant:& ſupponens capiti ſuo.& in eodem.Tulit lapidem quem ſuppoſuerat capiti 1.Reg.26.Haſtam fixam in terra ad caput ei⁹.& in eodem. Et tolle haſtam que eſt ad caput eius. Hiere.13. Quoniam deſcendit de capite veſtro corona gloríe veſtre. Significat etiam predicta dictio רֹאשׁ ros. principem ſeu principa-
רֹאשׁ lem:aut ducem:tam in ſingulari q̃ in plurali. Exo.30. Sũme tibi aromata prime myrrhe.i.principalis. Nu.13. Mit-
Principalis. principes. tens principes viros.Deut.29. Principes veſtri & tribus ac
Primus

Primus. maiores natu. Canti.4. Cum omnibus primis vnguentis
ideſt principalib⁹. Mich.3. Audite principes domus iacob.
Primariū Zach.4. Et adducet lapidem primarium.i.principalem. Si-
gnificat etiam principium ſiue initium: aut exordium. Ps.
Principiuz Exordium 118. Principium verborum tuorum veritas. Ezech.40. In
Cacumen. Verter. exordio anni decima menſis. Item ſignificat cacumen: ſeu
vertícem: aut ſummitatem. Geñ.28. Et cacumen eius tan-
gens celum. Exo.24. Quaſi ignis ardens ſuper verticem
montis.2.Reg.15. Cūq; aſcenderet Dauid ſummitatē mon
Sūma. tis. Ponitur etiam pro ſūma. Exo.30. Quando tuleris ſū-
mā filiorum iſrael. Leuit.6. Reddet omnia que per fraudē
voluit obtinere. Pro quo hebrei legunt. Reddet ea in ſum-
ma.ideſt reddet ſūmā omniū predictorū. Dañ.7. Breui ſer
mone comprehendit ſūmatimq; perſtringens ait. Et inde
רֵאשִׁית reſith.i.principium ſiue initium. Geñ.1. In princi-
Principiuz pio creauit deus celum & terram.& in eodem.10. Fuit autē
principium regni eius babylon. Nu.24. Principium gen-
tium amalech. Deut.11. A principio anni vſq; ad finē eius.
Initium ps.101. Initium ſapientie timor dñi. Eccl's.7. Melior eſt fi-
nis orationis q̄ principium. Ponitur etiam pro principali
Optimuz. vel optimo. Amos.6. Et optimo vnguento delibuti. Et in-
רִאשׁוֹן de רִאשׁוֹן riſon.i.primus. Exo.12. In die primo nō erit fer-
Primus. mentum in domibus veſtris. Iob.15. Nunquid primus ho-
mo tu natus es. Ezech.45. In primo menſe vna menſis.&
aliquādo ſcribitur cum iod in medio loco a leph. Iob.8. In
Priſtinuz רִאשׁוֹנִים terroga enim generationem priſtinam. Et in plu. רִאשׁוֹנִים
Primi. Riſonim. Nu.6. Ita tamēvt dies priores irriti fiant. & in ge
רִאשׁוֹנָה nere feminino רִאשׁוֹנָה riſona. ſiue רִאשׁוֹנִית riſonith. Hie-
re.25. Ipſe eſt annus primus Nabuchodonoſor regis baby
lonis. & in hebreo eſt generis feminini. Zach.6. In quadri
Prima. gua prima equi ruffi. Accipitur etiam aduerbialiter.i.pri-
mū ſeu primo. Nu.2. Primi egrediētur. Pro quo hebrei le-
Primum. gunt. Primū proficiſcantur. Eſter.1. Et primi poſt eum reſi
רִאשׁוֹנִית dere ſoliti erant. Et in plurali רִאשׁוֹנִיוֹת riſonioth. Eſa.43
Ne memineritis priorū. Item רֹאשׁ ros.i.fel ſeu venenum.
Priora. vt Deut.29. Germinans fel & amaritudinem. & in eodem.
רֹאשׁ 32. Vua eorū vua fellis. & in eodem. Venenū aſpidum inſa
Fel. Venenum. tiabile. ps.68. Dederunt in eſcam meam fel. Threñ.3. Et cir
cundedit me felle & labore. Significat etiam pauperem vel
paupertatem. De quo vide infra in dictione רוּשׁ ros cum
vau in medio dictionis.

רַב Rab. multus: ſeu magnus: aut multū: vel plurimū. De
quo vide in dictione ſequenti.

רָבַב Rabab. multiplicare. augere. cereſcere. Geñ.1. Creſci
te & multiplicamini. & in eo.6. Cūq; cepiſſent homi
multiplicar. Creſcere nes multiplicari ſuper terram. & in eodem.17. Et multipli-
cabo te vehemēter nimis. Exo.23. Et creſcant contra te be-
ſtie agri. ps.3. Dñe quid multiplicati ſunt qui tribulāt me.
ps.17. Et fulgura multiplicauit. Ps.68. Multiplicati ſunt ſu
per capillos capitis mei. Eſa.54. Et multitudinem pacis fi
liis tuis. Pro quo he.le. & multiplicabitur pax filiorum tuo
rum. Vide etiam de hoc infra in dictione רָבָה raba. Et inde
רַב Rab. ſiue רוֹב rob.i.multus: ſeu multitudo: ſiue magnus
Multus. aut princeps. Iudi.17. Adhuc populus multus eſt. Eſter.10.
Et acceptabilis plebi fratrū ſuorū. Pro quo hebrei legunt.
Mltitudo. Princeps Multum. & acceptabilis multitudini fratrū ſuorū. & ī eo.1. Preponēs
menſis ſingulis de principibus ſuis. Iob.11. Nunquid qui
multum loquitur non audiet. & in eodem.23. Nolo multa
fortitudine contendat mecū. & in eodem.33. Et omnia oſſa
eius marceſcere facit.i.plurima oſſa eius. & in eodē.36. Nec
multitudo donorum inclinet te. Ps.47. Ciuitas regis ma-
magnus. gni. Prouer.11. Salus autē vbi multa conſilia. Quod in he-
breo legitur ſingulariter. & in eodē.13. Multi cibi in nouali
bus patrum. Pro quo hebrei legūt. Multitudo cibi ſeu mul
tus cibus. & in eodem.14. Vbi autem apparent plurime ſe Plurimū.
getes.i.multitudo ſegetum. & in eodē.20. Multi homines
miſericordes vocantur. Pro quo hebrei legunt. multitudo
hominū. & in eodē. Eſt aurū & multitudo gēmarū. Eccl's.1.
Eo quod in multa ſapientia multus ſit labor. & in eodem.5
Vbi ſunt multa ſomnia: plurime ſuntvanitates. Pro quo he
brei legunt. Quoniā in multitudine ſomniorū & vanitatū.
Eſa..19. Et mittet eis ſaluatorē & propugnatorē. Pro quo
hebrei legūt. Saluatorē & magnū. Poteſt etiā deriuari a dic-
tione רוֹב rob. que ſignificat pugnare vel obiurgari. vt in-
fra dicetur. & in eodē.42. Et poſt multos dies viſitabuntur
ideſt poſt multitudinē dierum. Et in genere feminino רַבָּה
Raba. ſiue רַבַּת rabath.i.multa ſiue magna aut multiplicata
1.Reg.2. Et que multos habebat filios infirmata eſt. Geñ.7
Rupti ſunt omnes fontes abyſſi magne. 2. Paralipo.3. Eo magna.
quod multa turba ſanctificata non eſſet. p̄s.77. Et adaqua- multa.
uit eos velut in abyſſo multa. Ps.88. Deus qui glorificatur
in eccleſia ſanctorū magnus & terribilis. Pro quo hebrei le
gunt. Deus roboratus iu ſecreto ſanctorū magno. & in he-
breo eſt generis feminini. p̄s.109. Cōquaſſauit capita ī ter
ra multorū. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he.ve. tran-
ſtulit. Percuſſit caput in terra multa. Ponitur etiam רַבָּה רַבָּה
ba ſiue רַבַּת rabath aduerbialiter.i.multū aut ſepe. Ps.61.
Non mouebor amplius. p̄s.119. Multum incola fuit anima Amplius.
mea. p̄s.122. Multū repleta eſt aīa nr̄a. Ps.128. Sepe expu- Multum.
gnauerunt me a iuuentute mea. Et in plurali רַבִּים rabim. Sepe.
ſiue רַבּוֹת raboth. Ps.3. Multi inſurgunt aduerſum me. Ps. רַבִּים
33. Multe tribulationes iuſtorum. Prouer.29. Multi requi- multi.
runt faciem principis. Ponitur etiā pro maiori vel lōgeuo. רַבּוֹת
Geñ.27. Maior ſeruiet minori. Iob.32. Non ſunt longeui multe.
ſapientes. & in lingua chaldaica dicitur רַבְרְבָן Rabreban.i. maior.
magna ſiue magni aut principes. Dañ.2. Et numera multa Longeui.
& magna dedit ei. & in eodē.4. Et optimates mei & magi- רַבְרְבָן
ſtratus me requiſierunt. Et inde רְבָבָה reba ba. ſiue רִבּוֹ ribo. magna.
i.multiplicatio: ſiue multiplicata. Ezech.16. Multiplicatam optimates
quaſi germē agri dedi te. & cōmuniter ponitur p decē mil רְבָבָה
libus. Deut.32. Et duo fugarēt decem millia. Iudi.20. Decē multiplica
viri eligantur ex centum ex omnibus tribubus iſrael: & cē ta.
tum de mille: & mille de decē millibus. Ps.90. Et decē mil- decē millia
lia a dextris tuis. Dicitur etiā רִבּוֹא Ribo cum vau & aleph ī
fine. Nec.7. Omnis multitudo quaſi vir vnus quadragin- רִבּוֹא
ta duo millia. pro quo he.le. Oīis multitudo quaſi vir vn⁹ decē millia
quatter decem millia & duo millia. & in eodē. Et quod de-
dit reliquus populus auri dragmas viginti millia. Pro quo
he.le. Bis decē millia: ſcribitur etiam ſine aleph. 1. Paralipo.
29. Et ſolidos decē millia. & in eodē. Et eris talenta decē &
octo millia. Ione.4. In qua ſunt pluſq̄ centū millia homi-
nū. Pro quo.he.le. In qua ſūt pluſq̄ duodecies decē millia
hominū. Dañ.7. & decies centena millia aſſiſtebant ei. Pro
quo hebrei legunt. Decies mille decē millia corā eo aſſiſte-
bant. & eſt ſenſus ſicut in littera nr̄a. Et in plurali רִבָּבוֹת רִבָּבוֹת
Rebaboth. ſiue רִבּוֹת riboth. aut רִבְאוֹת ribooth. Nu.10. Reuer- רִבּוֹת
tere dñe ad multitudinē filiorū iſrael. vbi pro multitudine רִבְאוֹת
ponitur רִבָּבוֹת rebaboth. Deut.33. Et cum eo ſanctorū mil- mltitudo.
lia. 1. Reg.18. Percuſſit ſaul mille & dauid decē millia. p quo millia.
hebrei legunt. Percuſſit ſaul in millibus ſuis: & dauid in de
cem millibus ſuis. ideſt in pluries decem millibus. Eſd.2.
Dederunt in expenſas operis auri ſolidos quadraginta mil
lia & mille. Pro quo hebrei legunt. Auri ſolidos ſepties de-
cem millia & mille. Nec.7. Dederunt in theſaurū operis au
ri dragmas viginti millia. Et in numero duali רִבְּתַיִם Ribo רִבְּתַיִם
thaim.i.bis decem millia. p̄s.67. Currus dei decem millia decē millia

Bis decez millia.

Innumerabiles.

מְרֻבָּבוֹת Abūdātes

רְבִיבִים Stille.

רַב Mltiplex

רַבֵּי mltiplices

רַב Sufficere. Multum.

Jurgari.

רָבָה sagittari⁹.

רַבִּים Iaculatores

רַבִּים Lancee.

רִבֵּד Torques.

מַרְבַּדִּים Funes.

רָבַד Ornare.

רָבָה mltiplicaſ

Pro quo hebrei legunt. Currus dei bis decem millia. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ in predicto loco & in aliquibus predictis ponitur numerus determinat⁹ pro indeterminato. Vnde beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Currus dei innumerabiles. Et inde מְרֻבָּבוֹת Merubaboth. i. multiplicate siue abundantes. ps. 43. Oues eorum fetose abundantes in gregibus suis. Et inde רְבִיבִים rebibim. i. gutte vel stille pluuie: propter earum multiplicationem. Deut. 32. Et quasi stille super gramina. ps. 71. Et sicut stillicidia stillantia super terram. Mich. 5. Et quasi stille super herbam. & inde רַב Rab. i. multiplex. Iob. 5. Et scies quoniã multiplex erit semen tuũ. Et in plurali רַבֵּי rube. Osee. 8. Scribam ei multiplices leges meas. Significat etiam רַב Rab satis vel sufficit. Exo. 9. Orate dño vt desinant tonitrua & grando. Pro quo hebrei legunt. Et sufficiat iã esse tonitrua. Nu. 16. Sufficiat vobis quia omnis multitudo sanctorũ est. & in eodẽ. Multum erigimini filii leui. 1. Paralipo. 21. Sufficit: iã cesset manus tua. Significat etiam predicta dictio רָבַב Rabab. iurgari vel obiurgari. Geñ. 49. Exasperauerunt eum & iurgati sunt. & aliqui hebrei dicũt ꝙ significat iaculari. i. iaculo vel sagitta petere. Et inde רָבָה robe. i. iaculator vel sagittarius Geñ. 21. Factusq; est iuuenis sagittarius. Et in plurali רַבִּים Rabim. Hiere. 50. Annunciate in babylone plurimis omnibus qui tendunt arcum. Pro quo hebrei legunt. Audire facite in babylõe iaculatores siue sagittarios omnibus qui tendunt arcus. Potest etiam significare plurimos sicut est in littera nostra: Ponitur etiam רַבִּים rabim. pro iaculis vel lanceis. Iob. 16. Circũdedit me lanceis suis. vide etiam de hoc infra in dictione רוֹב rob.

רִבֵּד Rebid. torques. vel ornamẽtũ quod suspẽditur in collo. Geñ. 41. & collo torquẽ aureũ circũposuit. Ezech. 16. Et torquẽ circa collũ tuũ. Et inde מַרְבַּדִּים Marbadim. i. ornamẽta q̃dã quibus lectulus ornatur: siue tapetia. Pro q̃ beatus hiero. transtulit funes. Prouer. 7. Intexui funibus lectulum meũ. Et inde verbũ רָבַד Rabad. quod significat talibus ornamẽtis ornare vl̃ sternere lectũ. vt in p̃dicto loco. Pro quo he. le. Ornamẽtis siue tapetibus ornaui vel struai lectulũ meũ. Vbi ponitur nomẽ & verbũ ab eo deriuatũ.

רָבָה Raba. multiplicare. augere. crescere. enutrire. Geñ. 3. Multiplicabo erũnas tuas. & in eodẽ. 22. Et multiplicabo semen tuũ sicut stellas celi. & in eodem. 35. Crescе & multiplicare. Exo. 1. Ne forte multiplicetur. & in eodem. Tanto magis multiplicabantur & crescebant. Et in eodem. Vt multa signa fiant in terra egypti. Leuit. 11. Et multos habens pedes. Pro quo he. le. Et multiplicans pedes. Deut. 8. Vt possitis viuere & multiplicemini. & in eodem. 14. Cum autẽ longior fuerit via. Pro quo he. le. Cum multa vel multiplicata fuerit tibi via. & in eodẽ. 17. Non habebit vxores plurimas. pro quo hebrei legunt. Et non multiplicabit sibi vxores. & in eodẽ. 30. Et viues atq; multiplicaberis. Iudi. 9 Cõgrega exercitus multitudinẽ: & veni. pro quo hebrei legunt. Multiplica exercitum tuũ: & veni. 2. Reg. 14. Vt non multiplicentur proximi sanguinis ad vlciscendum. 2. Paralipo. 33. Et multo maiora dereliquit. pro quo hebrei legũt. Et multiplicauit delicta. ps. 15. Multiplicate sunt infirmitates eorum. Ps. 138. Et sup arenã multiplicabuntur. Prouer. 29. In multiplicatione impiorum multiplicantur scelera. Eccl's. 5. Vbi multe opes sũt: multi & qui comedũt eas. Esa. 9. Multiplicasti gentem. & in eodẽ. Multiplicabitur eius imperium. Ezech. 21. Et multiplicat ruinas. Threñ. 2. E repleuit in filia iuda humiliatum & humiliatam. i. multiplicauit. Ezech. 24. Cõgere ossa que igne succendã. Pro quo he. le. Multiplica ligna. vide etiã de hoc supra in dictione רָבַב Rabab. Et inde הֶרֶב Héreb siue חָרְבָּה Harbe: aut חָרְבוֹת Harboth vl̃ מַרְבֶּה Marbe. i. multitudo: siue multiplicatio. Iudi. 20. Vt ascendente in altum fumo captam vrbem demõstraret. Pro quo he. le. Vt multiplicatio vel multitudo fumi in altũ ascenderet. ps. 50. Amplius laua me ab iniquitate mea i. multum laua me. ps. 129. Et copiosa apud eum redẽptio. i. multa. Eccl's. 1. Et mens mea contemplata est multa sapiẽter. Esa. 30. Ignis & ligna multa. & in eodẽ. 33. Tunc diuidẽtur spolia predarũ multarũ. Ezech. 16. Que est capacissima ebrietatis. i. multũ capax. Amos. 4. Percussi vos vento vrẽte & aurigine multitudinẽ hortorũ vestrorũ. Signãt ẽt p̃dicta dictio enutrire vel educare. Threñ. 2. Quos educaui & enutriui Eze. 19. & enutriuit catulos suos. & inde תַּרְבוּת tharbuth. siue מַרְבִּית Marbith. i. ĩcremẽtũ vl̃ multiplicatio. Nu. 22. Incrementa & alumni hominũ peccatorũ. 1. Reg. 2. Et pars magna domus tue morientur cum ad virilẽ etatẽ peruenerint. Significat etiã מַרְבִּית Marbith siue תַּרְבִּית Tharbith fenus vel superabundantiã aut vsurã. Leuit. 25. Et frugum superabundantiã non exiges. Ezech. 18. Ad vsurã nõ cõmodauerit: & amplio nõ acceperit. Itẽ רֹבֶה Robe. i. iaculator vel sagittarius. Geñ 21. Factusq; est iuuenis sagittarius. Pro quo he. le. Et fuit iaculator vel sagittarius. De quo vide supra in dictione רָבַב rabab. & a predicta dictione dicũt aliqui hebrei ꝙ deriuatur אַרְבֶּה Arbe. i. locusta. Exo. 10. Ecce ego inducam cras locustam in fines tuos.

רָבַד Rabach. frigere. torrere. Leuit. 6. Que in sartagine oleo conspersa frigetur. 1. Paralipo. 23. Et ad lagana & sartaginem & ad torrendum.

רָבַע Rabũa. quadrũ vel quadratũ aut quadrãgulũ. cõmisceri. Exo. 27. Quiq; cubitos in lõgitudine & totidẽ in latitudine. i. quadrũ. & in eodẽ. 28. Quadrangulũ erit & duplex. Ezech. 43. Quadrãgulatũ equis lateribꝰ. & aliquãdo scribitur cũ iod & thau in fine & dicitur רְבִיעִית rebiith. 3. Reg. 6. Postes de lignis oliuarum quadrãgulatos. Ezech. 48. Omnes primitie viginti quinq; millia in qnadrũ separabuntur. Scribitur etiam cum mẽ in principio & dr̃ מְרֻבָּעָה Merubaa siue מְרֻבָּעַת Merubáath. i. quadratum vel quadrata. Ezech. 40. Longitudine centum cubitorũ: & latitudine centum cubitorũ per quadrũ. & in eodẽ. 45. Et erit ex omni parte sanctificatum quingentos per quingentos quadri fariam. Et inde רְבִיעִית rebaa siue רְבִיעִית rebiih. i. quarta pars Leuit. 23. Quarta pars hin. Nee. 9. Et legerunt in volumine legis dñi dei quatter in die: & quatter in nocte cõfitebãtur. Pro quo he. le. Et legerũt in volumine legis dñi dei q̃rta parte diei: & quarta parte confitebantur vel laudabant. Ponitur etiã רֶבַע Rebaa pro latere. Ezech. 43. Quadrangulatum equis lateribus. i. per quattuor partes equales. Et inde אַרְבָּעָה Arbaa. i. quattuor. Geñ. 2. Qui inde diuiditur in quattuor capita. 4. Reg. 7. Quattuor ergo viri erant leprosi iuxta introitum porte. Prouer. 30. Quattuor sunt minima terre. Et ĩ genere femínino אַרְבַּע Arbaa sine he in fine Exo. 22. Et quattuor oues pro vna oue. Esa. 11. A quattuor plagis terre. Et aliquando scribitur cum thau in fine & dicitur אַרְבָּעַת Arbaath. Ezech. 46. In quattuor angulos atrii atriola disposita. & in eodẽ. Mensure vnius quattuor erãt. Et inde אַרְבָּעְתַּיִם Arbathaim. idest quadruplum. z. Reg. 12. Et ouem reddet in quadruplum. Et inde רְבִיעִי Rebii. i. quartus. Geñ. 1. Et factum est vespere & mane dies quartus. & in eodẽ. 2. Fluuius quartus ipse est euphrates. & in eodẽ. 15. Generatione autem quarta reuertentur huc. Et in chaldeo dicitur רְבִיעָאָה Rebiaia. Dañ. 2. Et regnum quartum erit velut ferrum. Et in plurali רְבִיעִים Rebiim. Exo. 4. In tertiam & quartam generationem. Pro quo hebrei le-

הֶרֶב

הָרְבָּה

הָרְבוֹת

מַרְבֶּה mltiplicatio. Amplius. Copiosa. Multa.

Enutrire.

תַּרְבוּת

מַרְבִּית incremẽtũ

תַּרְבִּית Magna pars.

supabũdãtia.

Vsura.

רֹבֶה sagittarius

אַרְבֶּה Locusta.

רָבַד Frigere.

Torrere.

רָבַע

Quadrum q̃drãguluz

רְבִיעִית q̃drãgl'atũ

מְרֻבָּעָה

Quadruz q̃drifariaz

רֶבַע q̃rta pars.

רֶבַע Later.

אַרְבָּעָה Quattuor

אַרְבַּע Quattuor

אַרְבָּעַת Quattuor

אַרְבַּע תַּיִם q̃druplus.

רְבִיעִי Quartus.

רְבִיעָאָה Quartus.

רְבִיעִים Quarti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

gunt. In tertios & in quartos. i. natos in tertia & in quarta generatione. 4. Reg. 10. filii tui vſq; ad quartā generationē ſedebunt ſuper thronum iſrael. pro quo hebrei legunt. filii quarti ſedebunt tibi ſuper thronum iſrael. & in genere femininoרְבִיעִית rebiith. ideſt quarta ſiue quarta pars. Leuit. 19. Anno autem quarto omnis fructus eorū ſanctificabitur

רְבִיעִית Quarta.

Et in hebreo eſt generis feminini. Item רָבַע rabaa. i. commiſceri. ſ. in actu generationis: vel coire: aut ſuccūbere. Leuit. 18. Mulier non ſuccumbet iumento nec miſcebitur ei. & in eodem. 19. Iumenta tua non facias coire cum alterius generis animantibus. & in eodem. 20. Mulier ſi ſuccubuerit iumento. & inde רֹבַע róbaa. ideſt generatio: vel ſtirps. Nu. 23. Et noſſe numerū ſtirpis iſrael. hebrei tamen in predicto loco iuxta primā ſignificationē legunt. & noſſe quartam partem iſrael. i. numerum quarte partis. Et inde רֶבַע rébaa. ideſt accubatio. Ps. 138. Semitam meam & funiculū meum inueſtigaſti. Pro quo beatus hiero. in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Semitam meam & accubationem meā. euentilaſti.

רָבַע Commiſceri Coire.

Succūbere רָבַע Stirps.

רֶבַע Accubatio

רָבַץ Rabas. cubare. accubare. requieſcere. ſternere. Geñ. 49. Requieſcens accubuiſti vt leo. Et in eodem. Accubans inter terminos. Nu. 22. Concidit ſub pedibus ſedētis. Pro quo he. le. Et concidit ſub Balaam. Deut. 22. Et matrem pullis vel ouis deſup incubātē. & in eo. 29. Et ſedeant ſuper eum omīa maledicta que ſcripta ſunt in volumine legis. pro quo he. le. & cubabūt ſuper eū. Iob. 11. Requieſces & non erit qui te terreat. Canti. 1. Vbi cubes: vbi paſcas in meridie. p̄s. 22. In loco paſcue ibi me collocabit. ideſt cubare me faciet. Eſa. 11. Et pardus cum hedo accubabit. & in eo. 13. Nec paſtores requieſcent ibi: ſed requieſcent ibi beſtie. & ieodem. 27. Ibi paſcetur vitulus & ibi accubabit. Hiere. 33. Habitaculum paſtorum & accubantium gregū. Soph. 3. Et accubabunt: & non erit qui exterreat. Ponitur etiā pro ſternere. Eſa. 54. Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos. & inde רֵבֵץ Rebes. i. cubile: ſeu accubatio. vbi accubāt & requieſcunt. Prouer. 4. Nec vaſtes requiē eius. i. cubile eius: vbi requieſcit. Eſa. 65. Et vallis achor in cubile armentorum. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur

רָבַץ Accubare. Cōcidere

Incubare.

requiſcere Cubare.

Sternere.

רֵבֵץ Cubile.

מִרְבַּץ Mirbas. Ezech. 25. Et filios amō in cubile pecorum Soph. 2. Quomodo facta eſt in deſertum cubile beſtie.

מִרְבַּץ Cubile.

רָבַק Rabac. Impingare: vel ſaginare. & ſolum inuenitur מַרְבֵּק Marbec ab eo deriuatum: quod ſignificat ſaginatum ſeu impinguatum: vel locus vbi animalia impigantur. Hiere. 46. Quaſi vituli ſaginati vniuerſi ſunt. In aliis vero locis beatus hiero. trāſtulit paſcualē ſeu armentum. 1. Reg. 28. Mulier autem illa habebat vitulum paſcualē. ideſt Vitulū ſaginatū. Amos. 6. Et vitulos de medio armenti. Malach. 2. Et ſalietis quaſi vitulus de armento.

רָבַק Saginatū Paſcualis

Armentuz

רָגַז Ragaz. Commoueri. vel inquietari. Tremere. vel contremiſcere. Iraſci. conturbari: vel contriſtari. Deut. 2. Vt audito nomine tuo paueant: & in morē parturientiū cō tremiſcant. 1. Reg. 7. Et non turbabitur amplius. Pro quo he. le. Non cōmouebitur vel nō inquietabitur amplius. Et in eodē. 28. Quare inquietaſti me vt ſuſcitarer. i. cōmouiſti me. 2. Reg. 22. Fundamenta montium cōcuſſa ſunt. Pro quo he. le. Et fundamenta celorum cōmota ſunt vel contremuerunt. Iob. 9. Qui cōmouet terram de loco ſuo. p̄s. 17. Et fūdamēta mōtiū cōmota ſunt. & btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. Fundamēta montiū cōcuſſa ſunt. Prouer. 30. Per tria mouetur terra. Hiere. 50. Et commoueat habitatores babylonis. Abach. 3. Et ſubter me ſcateat. Pro quo he. le. ſubter me cōtremiſcat ſiue cōmoueatur. Sigñat ēt ira ſci. Geñ. 45. Ne iraſcamini ī via. Exo. 15. Audierūt populi & irati ſunt. Eſd. 5. Poſtq̄ autem ad iracūdiam prouocauerūt patres nr̄i. Ps. 4. Iraſcimini & nolite peccare. poteſt ēt legi. cōtremiſcite. Prouer. 29. ſiue iraſcatur ſiue rideat. Eſa. 37. Et inſaniā tuā cōtra me. pro quo he. le. & ꝙ iraſcaris aduerſū me. & in eodem. Cū fureres aduerſum me. i. iraſceris Ezech. 16. Et prouocaſti me in oībus his. ſ. ad iracūdiā. & in de רֶגֶז Regaz. quod in lingua chaldaica ſignificat irā vel furorē. Dañ. 3. tūc nabuchodonoſor in furore & ira. ſigñat ēt pauere. aut contriſtari vel conturbari. Deut. 28. Dabit tibi dñs cor pauidū. 2. Regū. 28. Contriſtatus itaq̄ rex. Ioel. 1. Conturbētur omnes habitatores terre. Mich. 7. Perturbabuntur de edibus ſuis. Abach. 3. Turbabuntur pelles terre madian. & in eodem. Audiui & conturbatus eſt vēter meꝰ. Et inde רֹגֶז rógez. i. cōmotio: vel conturbatio: aut tremor: vel cōcuſſio. Iob. 3. Ibi impii ceſſauerunt a tumultu. ideſt a cōmotiōe. Eſa. 14. Cū requiē dederit tibi dñs a labore tuo & a cōcuſſione tua. Scribitur etiam cum he in fine. Ezech. 12. Et aquam tuam in feſtinatione & in merore bibes. vbi ponitur pro feſtinatione.

Furere.

רָגַז Furor.

Pauere. Cōtriſtari. Cōturbari Turbari.

רֹגֶז Tumultus commotio

Cōcuſſio. Feſtinatio

רָגַל Ragal. explorare. contemplari. accuſare. ſuſurrare. detrahere. diffamare. Geñ. 42. Exploratores eſtis vos. Et in eo. Nec quicq̄ famuli tui machinātur mali. pro quo hebrei legunt. Non ſunt ſerui tui exploratores. Nu. 21. Miſit itaq̄ moyſes vt explorarent iazer. Deut. 1. & cōſiderata terra. Pro quo he. le. Explorauerunt eam. Ioſ. 7. Aſcendite & explorate terrā. qui p̄cepta cōplētes explorauerunt hai 2. Reg. 10. Et nō ideo vt inueſtigaret & exploraret ciuitatē & euerteret eam. Sigñat ēt accuſare vel detrahere aut ſuſurrare. ſiue diffamare. eo quod ſuſurrones & detractores explorāt dicta & facta aliorum vt detrahāt & accuſēt. 2. Reg. 19. Accuſauit me ſeruū tuū ad te dñm meū regem. i. detraxit vel diffamauit me. p̄s. 14. Qui nō egit dolum in lingua ſua. Pro quo beatus Hiero. in pſalterio. iuxta he. ve. tranſtulit. Non accuſauit in lingua ſua. Itē רֶגֶל Réguel ſiue רַגֵּל Rágel. i. pes. & eſt in hebreo vtriuſq̄ ſexus. Geñ. 41. Abſq̄ tuo imperio nō mouebit quiſq̄ manum aut pedem. Deut. 19. Pedē pro pede. p̄s. 25. Pes meꝰ ſtetit in directo. Ezech. 1. Et pedes eorum pedes recti. Pro quo hebrei legunt. Et pedes eorum pes rectus. & in eodem. 29. Non pertrāſibit eā pes hominis. Et in plurali רַגְלַיִם Raglaim. Geñ. 19. Et lauate pedes veſtros. Leuit. 11. Ex cunctis animantibus que incedunt quadrupedia. ideſt quattuor pedibus. Iudi. 5. Et barach veſtigia ſunt ſecuti. Pro quo hebrei legunt. Et barach in valle miſſus eſt pedibus ſuis. i. pedeſter. 2. Reg. 15. Egreſſus eſt ergo rex & vniuerſa domus eius pedibus ſuis. & in eo. Illotis pedibus & intonſa barba. Iob. 29. & pedes claudo. Eſa. 7. Caput & pillos pedum. Scribitur etiam cum mē in principio & dicitur מַרְגְּלוֹת Margueloth. ideſt pedes: vel locus pedum. Ruth. 3. A parte pedum. Dañ. 10. & brachia eius & deorſum vſq̄ ad pedes. & in lingua chaldaica dicitur רַגְלַיָּא Raglaia. Dañ. 2. Quia vidiſti partē pedum & digitorum: partem teſteam figuli. Ponitur etiā רַגְלַיִם raglaim ſiue רַגְלֵי Ragle pro peditibus vel pedeſtribus. Exo. 12. Sexcenta fere millia peditum virorum. Nu. 11. Sexcenta millia peditum huius populi ſunt. Hiere. 12. Si cū peditibus currens laboraſti. Accipitur etiam pro comitatu vel cōtubernio. Geñ. 30. Benedixitq̄ tibi deus ad introitū meū. Pro quo he. le. Pro comitatu vel cōturbernio meo. Exo. 11. egredere tu & oīs ppl's qui ſubiectus eſt tibi. pro quo he. le. Et oīs populus qui eſt in pedibus tuis. i. in comitatu vel cōtubernio tuo. Ponitur ēt ꝑ veſtigio. Geñ. 33. & ego ſequar paulatim veſtigia eius: ſicut videro paruulos meos poſſe. & qñ iūgitur cū dictiōe אָסָךְ Aſach: tūc ambe dictiōes ſigñant

Ragal.

Explorare

Accuſare.

רַגְלַיִם Pedes

מַרְגְּלוֹת Pedes.

רַגְלַיָּא רַגְלַיִם Pedites.

Comitat⁹.

Veſtigia.

Purgare aluum.

ventrem purgare seu mingere. Iudi.3. Forsitā purgat aluū in estiuo cenaculo.1. Reg. 24. In quam ingressus est saul vt purgaret ventrem. Et inde vrina dicitur מֵירָנַלִּים Meraglaim.i.aque pedum. Esa.36.vt bibant vrinam pedū suorū

Urina.

Significat etiam predicta dictio רֶגֶל Régel.vicem. Exo.23. Tribus vicibus per singulos annos mihi festa celebrabitis. Nu.22. Cur percutis me ecce iam tertio.i.trib⁹ vicibus. Et in eodem. Cur inquit tertio verberas asinam tuam. Et inde verbum רָגַל Ragal.i.assuescere vel consuescere. Osee.11.& ego quasi nutricius ephraim. Pro quo hebrei legūt. Et ego cōsuetus vl assuetus fui ipsi ephraim. Potest etiā significare pedetētim ambulare: a primo significato deriuatū.i.pedetētim cū eo ambulabam sicut nutricius cū puero. est etiā רֹגֶל Rogel nomē fontis.3.Reg.1. Qui erat vicin⁹ fontis rogel.

Vices.

Cōsuescere

Rogel.

Ragam. lapidare.siue lapidibus obruere. Leuit.20. Lapidibus obruet eos.& in eodem.24. Lapidet eum omnis multitudo. Nume.15. Obruat eum lapidibus omnis turba. Deut.21. Lapidibus obruet eū populus ciuitatis Ezech.16. Et lapidabunt te lapidibus.& in eo.23. Et lapidetur lapidibus populorum. Et inde מַרְגֵּמָה Margema.i.acervus lapidum. Pro quo beatus hieronymus transtulit acervus mercurii. Prouer.26. Sicut qui mittit lapidem in acervum mercurii: ita qui tribuit insipienti honorem. Quod aliqui hebrei exponunt sic. scilicet sicut qui mittit lapidem scilicet preciosum in aceruum lapidum.s.cōmunium: ita qui tribuit insipienti honorem. Potest etiam deriuari ab אַרְגָּמָן Argaman ꝙ significat purpuram: vt sit sensus: sicut qui ligat lapidem vel saxum in purpura: ita qui tribuit insipienti honorem. Item רִגְמָה Rigma.i.ducatus vel principatus.ps.67. Principes iuda duces eorum. Et aliqui hebrei secundum primā significationem legunt. lapidatio eorum. Sed beatus hiero. in psal.iuxta he.ve.transtulit. Principes iuda in purpura sua.s.ab אַרְגָּמָן Argaman quod significat purpuram: vt supra dictum est.

Lapidib⁹ obruere. Lapidare.

Aceruus mercurij

Purpura

Ducatus

Purpura.

Ragan. Susurrare.murmurare.mussitare. Deut.1. Murmurastis in tabernaculis vestris. Et inde נִרְגָּן Nirgan. siue רֹגֶן Rógen.i.susurro vel murmurator aut mussitator. prouer.16. Et verbosus.i.susurro separat principes.& in eodem.26. Verba susurronis quasi simplicia. Esa.29. Mussitatores discent legem.

murmurat

susurro.

mussitator

Ragaa. scindere.diuidere. quiescere. turbare. Iob.7. Cutis mea aruit & cōtracta est.pro quo hebrei legunt. Cutis mea scissa est & contabuit.& in eodom.26. In fortitudine illius repente maria congregata sunt. Pro quo hebrei legunt. In fortitudine illius scidit seu diuisit maria. Potest etiam significare sicut est in littera nostra. Nam רָגַע Régaa significat repente vel subito: vt infra dicetur. Esa.51. Qui conturbo mare & intumescunt fluctus eius. Pro quo hebrei legunt. Diuidēs mare. Et inde רִגְעִי rigee.i.diuisiones vel scissure. ps.34. Et in iracundia terre loquētes dolos.p quo he.le. & in scissuris terre.i.in locis abscōditis terre. Itē רָגַע Ragaa.i.quiescere vel requiescere. Deut.28. In gētib⁹ quoq; illis nō quiesces. Esa.30. Ibi cubauit lamia.i.requiescit.& in eodē.51.& iudiciū meū in lucē populorū quiescet. Hiere.30. Vade in requiē suā israel. Pro quo hebrei legunt. Vade ad requiescendum israel. Hiere.43. Refrigerare & sile.i.requiesce & sile. & in eodem. 50. Vt exterreat terrā: & cōmoueat habitatores babylonis. Pro quo he.le. Vt requiescere faciat terram. nam ex ruina babylonis quieuit terra. vt habetur. Esa.14. Et inde מַרְגֵּעָה Margea. siue מַרְגּוֹעַ Margoa. ideſt requies. seu refrigerium. Esa.28. Et hoc est refrigerium meū: & noluerunt audire. Hiere.6. Et inuenietis refrigeriū animab⁹ vr̄is. Item רֶגַע Régaa. siue רָגַע Ragaa.

Cōturbare

scissure

quiescere Requiescere.

refrigerat.

refrigeriū.

ideſt subito. repēte: aut punctus. Iob.20. Et gaudiū hypocrite ad instar puncti.& in eodem.21. Et in puncto in infernū descendunt.ps.6. Et erubescāt valde velociter. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Et confundantur subito. Hiere.4. Repente vastata sunt tabernacula mea: subito pelles mee.& in eodem.18. Repente loquar aduersus gētem & aduersus regnum. & in eodem. Et subito loquar de gente & regno. Scribitur etiam cum aleph in principio & he in fine.& dicitur אֶרְגִּיעָה Argia. Prouer.12. Qui autē testis est repentinus concinat linguam mēdacii. Hiere. 49. Quia subito currere faciam illum ad illam. Et in plurali רְגָעִים Regaim. Esa.27. Repente propinabo ei. Pro quo hebrei legunt. In momentis propinabo ei. Ezech.32. Et obstupescent repente.i.in momentis.

Punctus.

Subito Repēte.

אֶרְגִּיעָה Repētinus subito

רְגָעִים Repente

רָגַשׁ Ragas. fremere. tumultuare. congregare. ps.2. Quare fremuerūt gentes. Et aliqui hebrei in predicto loco legunt. Quare congregate sunt gentes. Vnde beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Quare congregauerunt gentes. Et in lingua chaldaica cōmuniter ponitur pro congregare. Dañ.6. Tunc principes & satrape surripuerūt regi.i.congregati sunt ad regem: vel cum tumultu aut strepitu venerunt. Et inde רָגֶשׁ Rages. ideſt cōgregatio: vel cōsensus. Ps.54. In domo dei ambulauimus cū consensu.i.simul cōgregati. Sed beatus hiero. in predicto psalterio transtulit. Ambulauimus in terrore.i.in tumultu. Scribitur etiā cum thau in fine. ps.63. Et a multitudine operantiū iniquitatem. Pro quo beatus hiero. in predicto psalterio trāstulit. Et a tumultu operantium iniquitatem.

רָגַשׁ Fremere Cōgregaſ.

Cōsensus

Terror. multitudo

Tumultus

Radad. extendere. expādere. subiicere. 3. Reg.6. Operuit tam cherubim ꝙ palmas auro. Pro quo hebrei legunt. Et extēdit super cherubim & super palmas aurum.i. laminis aureis operuit ea.& in eodē.7. Subter leones & boues lora ex ere dependentia. Pro quo hebrei legunt. Et subter leones & boues lora opere extēto. Significat etiā subiicere. Ps.143. Qui subdit populum meū sub me. Esa.45. Vt subiiciam ante faciem eius gētes. Vide etiam de hoc supra in dictione יָרַד Iarad. Et inde רְדִיד Redid. ideſt pallium siue theristrum. Cāti.5. Tulerunt pallium meū. Et in plurali רְדִידִים Redidim. Esa.3. Et sindones & vittas & theristra. Vbi ponitur pro theristris: que mulieres expandūt super se: a primo significato deriuatum.

רָדַד Extendere

subiicere.

רְדִיד Pallium

רְדִידִים teristra.

Rada. dominari. preesse. imperare subiicere. sumere. obtinere: applaudere. Geñ.1. Et presit piscibus maris & volatilibus celi. & in eodem. Et dominamini piscibus maris. Leuit.25. Ne affligas eum per potentiam. Pro quo hebrei legunt. Non domineris vel non imperes ei per violentiam siue cum austeritate. & in eodem. Nō affliget eum violenter. ideſt non dominetur eius cum violentia vel austeritate. & in eodem.26. Et subiiciemini his qui oderunt vos. Pro quo hebrei legunt. Et dominabuntur vestri: inimici vestri. Nu.24. De iacob erit qui dominetur. Iudi.5. Saluate sunt reliquie populi: dominus in fortibus dimicabit. Pro quo hebrei legunt. Tunc dominabitur qui reliquus fuerit in fortibus populi: dominus dominabitur mihi in fortibus: ideſt contra fortes. Ps.67. Ibi beniamin adoleſcentulus in mentis excessu. Pro quo hebrei legunt. Ibi beniamin paruulus dominans eis. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Ibi beniamin paruulus continens eos. ps.71. Et dominabitur a mari vsq; ad mare. Ps. 109. Dñare in medio inimicorū tuorum. Esa.14. Subiiciētem in furore gentes crudeliter. Threñ.3. De excelso misit ignē in ossibus meis: & erudiuit me. Pro quo hebrei legūt. Misit ignem in ossibus meis: & dominatus est eorum: siue

רָדָה Preeſſe. Dominarí

Universidad de Deusto Biblioteca

subiecit vel continuit ea. Sed in lingua chaldaica significat erudire.sicut est in littera nra.Ezech.34.Sed cū austeritate imperabatis eis.Vide etiā de hoc infra in dictione רוד Rod

Imperare Sumere

Significat etiam sumere vel obtinere. Iudi.14. Quē cum sumpsiſſet in manibus.& in eodem.Quod mel de corpore leonis sumpserat.Esa.21. Et reges obtinebit. Potest etiā legi.& regum dñabitur:secūdum primā significationem. Po nitur etiam pro applaudere.Hiere.5.Et sacerdotes applau debant manibus suis.

Obtinere.

applaudeſ

רָדַם Radam.sopiri.dormire.s.sopore grauí.vl'sopore demergi.stupefieri: vel stupore cadere. seu collabi. Iudi.4.Qui soporem morti socians defecit.p̄s.75. Dormitauerunt qui ascenderunt equos.Dañ.8. Cūq loqueretur ad me collapsus sum pronus in terra.Ione.1,Et dormiebat sopore grauí.Et inde תַּרְדֵּמָה Thardema.i.sopor.Geñ.2.Et misit deus soporem grauem in adam.Iob.4. Quando solet sopor occupare homines.

Sopiri. Dormire Collabi

תַּרְדֵּמָה

sopor

רָדַף Radaph.persequi.sequi.Geñ.34. Et nō sunt ausi persequi recedentes .Exo.14.Et pſecutus est filios israel. Deut.16.Quod iustum est pſequeris.i.sequeris.Iudi.3.Sequimini me.& in eodē.4.Et barach persequeretur fugientes currus.p̄s.7.Persequatur inimicꝰ animā meam.p̄s.35. Inquire pacem & persequere eā. p̄s.37. Quoniā sequebar bonitatem.Prouer.15.Qui sequitur iustitiā diligitur a deo Esa.5. Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam. Threñ.5.Ceruicibus nris minabamur.Pro quo he.le.Sup ceruices nostras pſequebamur.i.persecutionē patiebamur Ezech.35.Cum sanguinē oderis:sāguis persequetur te.Et inde מֻרְדָּף Murdaph.i.per secutio.Esa.14. Subiiciētem in furore gentes crudeliter.Pro quo he.le.Subiiciētem in furore gentes persecutione absq cessatione.

Persequi. Sequi.

מֻרְדָּף

Cessatio.

רָהָה Raha.formidare. Esa.14. Ne timeatis:neq formidetis.& solum inuenitur in predicto loco.

Formidaſ.

רָהַב Rahab.excedere.excellere. superbire.tumultuari.suscitare.p̄s.89.Et amplius eorum labor & dolor.i.tempus quod excedit octoaginta annos est labor & dolor.Ps. 137.Multiplicabis in anima mea virtutem.i.excellere facies.Canti.1. Quia ipsi me auolare fecerūt. Pro quo hebrei legunt.Ipsi me excellere vel superbire fecerunt. Esa.3.Tumultuabitur puer cōtra senem.i.supbiet: vel excellentiorē se putabit.Ponitur etiam pro suscitare.Prouer.9. Discurre festina & suscita amicum tuum.Et inde רָהַב Rahab.i.superbus vel superbia. Iob.36. Et prudentia eius percusit superbum.Esa.30. Superbia tantum est:quiesce.& in eodem.31. Nunquid tu non percusisti superbum. est etiā רַהַב Rahab. nomen proprium loci.Ps.86.Memor ero rahab & babylonis scientiū me. Sed etiam in predicto loco beatus hieronymus in psal.iuxta he.ve.transtulit.Memorabor superbie & babylonis.Et in plurali רְהָבִים Rehabim.p̄s.39.Et non respexit in vanitates & insanias falsas. Pro quo beatus hiero.i psal.iuxta he.ve.transtulit.Et non est auersus ad superbias pompasq mendacii.

amplius Excedere multiplicaſ. auolare Excellere

Tumultuari..

suſcitare. superbus superbia.

רְהָבִים

superbie.

רָהַט Rahat.in lingua chaldaica significat currere.Et inde רְהָטִים Rehatim.i.canales vbi aque decurrunt. Geñ. 30.Posuitq eas in canalibus vbi effundebatur aqua. Significat etiam laquearia que in tectis domorum fiūt in modū canalium.Cāti.i.Laquearia nostra cupressina.& in eodem. 7. Et come capitis tui sicut purpura regis iuncta canalibus. Pro quo hebrei legūt.Et coma capitis tui sicut purpura regis ligati in laquearibꝰ.i.in domo laquearibus constructa. Potest etiam legi sicut est in littera nostra.

Currere.

רְהָטִים

canales

Laqaria.

רוב Rob.litigare. rixari.obiurgari. contendere. iudicare. seu iudicio contendere.vindicare.vlcisci. Geñ.26.Sed & ibi iurgium fuit pastorum gerare aduersus pastores isaac Pro quo hebrei legunt.Et iurgati sunt pastores gerare aduersus pastores isaac. Et in eodem. Et pro illo quoq rixati sunt. Et in eodem.Pro quo non contēderunt. Iudi.11. Aut docere potest q iurgatus sit contra israel.1.Reg.15.Et tetēdit insidias in torrente.Pro quo hebrei legunt.Et obiurgatus est siue contendit in torrente.Iob.33.Aduersus eum cō tendis. & in eodem. 39. Nunquid qui contendit cum deo tam facile conquiescit. Esa. 45. Ve qui contradicit factori suo.idest qui contendit vel litigat cum factore suo.Significat etiā iudicare vel iudicio cōtendere.p̄s.34.Iudica domine nocentes me.Esa.3.Stat ad iudicandum dominus.Et in eodem. 49. Eos vero qui iudicauerunt te ego iudicabo. Hiere.2. Propterea iudicio contendam vobiscum. Threñ. 3.Iudica domine causam anime mee.Osee.2.Iudicate matrem vestram:iudicate. Ponitur etiam pro vindicare vel vlcisci. Iudi.6. Nunquid vltores estis baal.& in eodē.Si deus est: vindicet se de eo.Osee.2.Et misit ad regē vltorē.Et inde רִיב Rib.i.iurgium.litigium.Rixa.lis.causa. Geñ.13.Et facta est rixa inter pastores.Deut.25.Si fuerit causa inter aliquos. Prouer.25. Ne proferas in iurgio cito.& in eodem. Causam tuam tracta cum amico tuo.Scribitur etiam cū mē in principio & he in fine: & dicitur מְרִיבָה Meriba. Geñ.13. Ne sit queso iurgiū inter me & te.Exo.17.Et vocauit nomē loci illius temptatio propter iurgium filiorum israel. Pro quo hebrei legunt. Vocauit nomen loci illius temptatio & iurgium:propter iurgium filiorū israel.Et in plurali רִיבוֹת Riboth.Deut.17.Et iudicum intra portas tuas videris verba variari.Pro quo hebrei legūt. Verba litium siue causarū vel litigiorum.i.litigantium in portis tuis.

Jurgari. Rixari.

obiurgari.

Cōtendere

Judicare

Judicio cō tendere

vīdicare

רִיב

Rixa

Causa. Jurgium

מְרִיבָה

Jurgium

רִיבוֹת

Lites

רוד Rod.dominari.prevalere.humiliari.Geñ.27. Tēpusq veniet cum excutias & soluas iugum eius de ceruicibus tuis.pro quo hebrei legunt. Et erit cum prevalueris vl' dominatus fueris & excuties iugum eiꝰ de ceruicibus tuis. Hiere.2. Quare ergo dixit populus meus recessimus. Pro quo hebrei legūt.Quare dixit populus meus dominati sumus siue prevaluimus. Sed in transtatione chaldaica est sicut in littera nostra. Osee.11. Iudas autem testis descendit cum deo. Pro quo hebrei legunt. Iudas autem adhuc prevalebat siue dominabatur cum deo. Potest etiam deriuari a dictione יָרַד Iard que significat descendere sicut est in littera nostra.Sed in transtatione chaldaica sic habetur. Domus autem iuda confortabantur siue prevalebant in cultu domini. Vide etiam de hoc supra in dictione רָדָה Rada.ponitur etiam predicta dictio pro humiliare.p̄s.54. Contristatus sum in exercitatione mea . Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit.Humiliatus sum in meditatione mea. Vide etiam de hoc supra in dictione יָרַד Iarad.

רוד

Dñari

humiliare.

רָוָה Raua.inebriare.irrigare.saciare.p̄s.35.Inebriabūtur pinguedine domus tue.p̄s.64.Riuos eiꝰ inebria.idest irriga. Prouer.11. Et qui inebriat:ipse quoq inebriabitur. Esa.16. Inebriabo te lachryma mea. Et in eodē.34.Quoniā inebriatus est in celo gladius meus.& in eodem.43.Et adipe victimarū tuarum non inebriasti me . & in eodē.55. Sed inebriat terram & infūdit eam.Hiere.31.Inebriaui animam lassam.Et in eodē.46.& inebriabitur sanguine eorum.Threñ.3.Inebriauit me absinthio.& inde רָוֶה Raua. siue רָוֵה raue.idest ebria vel saturata aut irriguū. Deut.29. Vt absumat ebria sitientem.Esa.58.Et eris quasi hortus irriguus.& aliquando scribitur cum iod in medio & dicitur רְוָיָה Reuaia.Ps.23.Et calix meꝰ inebriās.Ponitur etiā p refrigerio.p̄s.65.Et eduxisti nos in refrigeriū.Itē רַוָה raua.

רָוָה

Inebriare.

רָוֶה

Ebria. Irriguus.

רְוָיָה

Inebriās refrigeriū.

רַוָה

Intuitus Species

In lingua chaldaica ſignificat aſpectum vel intuitum aut ſpeciem. Dañ. 2. Intuitus eius erat terribilis. Et in eo. 3. Et ſpecies quarti ſimilis filio dei.

refocilari. Reſpirare. רָוַח

Spacium.

רוח Rauach. reſpirare. refrigerari. ſeu refocilari. 1. Reg. 16. Et refocilabatur ſaul. ideſt reſpirabat vel refrigerabatur. Iob. 32. Loquar & reſpirabo paululũ. & ide רְוָח réuach ideſt reſpiratio vl' ſpaciũ aut refrigeratio. Genñ. 32. Et ſit ſpacium inter gregem & gregem. Eſter. 4. Per aliam occaſionem liberabuntur iudei. Pro quo hebrei legunt. ſpaciũ vel refrigerium erit iudeis de loco alio. & ide מְרֻוָח Meruuach ideſt ſpacioſum. Hiere. 22. Edificabo mihi domum latam & cenacula ſpacioſa. & inde רְוָחָה Reuacha. ſiue הַרְוָחָה Haruacha. ideſt refrigerium: vel ſpacium: aut requies: ſiue reſpiratio. Exo. 8. Videſ autem pharao ꝙ data eſſet requies. ponitur etiam pro ſingultu: qui eſt reſpiratio quedã. Threñ. 3 Ne auertas aurem tuã a ſingultu meo. Et inde לוֹחַ Rũach. i. ſpiritus. ventus. aer. ſeu aura. aut halitus. Genñ. 1. Et ſpiritus domini ferebatur ſuper aquas. Et in eo. 41. qui ſpiritu dei plenus ſit. Exo. 15. Flauit ſpũs eius & operuit eos mare. Et in eo. 28. Quos repleuit ſpiritus ſapiẽtie. Nu. 14. Qui plenus alio ſpiritu ſecutus eſt me. 2. Regum. 23. Spiritus domini locutus eſt per me. 3. Regum. 22. Egreſſus eſt autẽ ſpiritus: & ſtetit coram domino. 1. Paralip. 12. Spiritus vero induit amaſai. Iob. 9. Non concedit requieſcere ſpũm meũ Et in eo. 15. Quid tumet contra deum ſpiritus tuus. Et in eodem. ſpiritum illius & flatum ad ſe trahit. Ps. 50. Et ſpiritum ſanctum tuum ne auferas a me. Et in eo. & ſpiritu principali confirma me. Prouer. 29. Totum ſpiritum ſuum profert ſtultus. Eccl's. 7. Ne ſis velox ad iraſcendum. Pro quo hebrei legunt. Ne ſis velox in ſpiritu tuo ad iraſcendũ. Et in eodem. 12. Et ſpiritus redeat ad deum qui dedit illũ. Eſa. 11. Et ſpiritu labiorũ ſuorum interficiet impium. Et in eodem. 31. Et equi eorum caro & non ſpiritus. Et in eodẽ. 32. Donec fundatur ſuper nos ſpiritus de excelſo. Et in eo. 48 Dominus miſit me & ſpiritus eius. Et in eodem. 61. Spiritus domini ſuper me. Ezech. 1. Quocũqꝫ ibat ſpiritus: illuc eunte ſpiritu & rote pariter eleuabantur. Zach. 6. requieſcere fecerunt ſpiritum meum in terra babylonis. Malach. 2. Et reſiduum ſpiritus eius eſt. Et in eodem. Et cuſtodite ſpiritum veſtrum. Et inde verbum tertie coniugationis quod ſignificat inſpirare: ſeu ſpiritu replere. Eſa. 11. Et repleuit eum ſpiritu timoris domini. Significat etiam predicta dictio רוּחַ Rũach ventum ſiue: aerem. aut auram. Genñ. 3. Ad auram diei. Et aliqui hebrei legunt. Ad ſpiritum diei ſiue ad ventum diei. Exo. 10. Ventus vrens leuauit locuſtas. Et in eodem. 14. Flante vento vehementi & vrenti. 3. Reg. 19 Spiritus grandis & fortis ſubuertens montes. ideſt ventus. Iob. 1. Repente ventus vehemens irruit. Et in eo. 41. Nec ſpiraculum quidem incedit per eas. i. neqꝫ aer. Eccl's. 1. & in circuitu pergit ſpiritus. Ezech. 5. Tertiam vero partem in omnem ventũ diſpgã. Et in lingua chaldaica aliqñ dicitur רוּחָא Rucha. Dañ. 2. Et rapta ſunt vẽto. Ponitur ẽt pro ſpiritu malo. Iudi. 9. Miſit dominus ſpiritum peſſimum inter abimelech & habitatores Sichem. 1. Regum. 16. Et exagitabat eum ſpiritus nequam. Et in eodem. Ecce ſpiritus domini malus exagitat te. Et in eodem. Recedebat enim ab eo ſpiritus malus. Accipitur etiam pro halitu. Iob. 19. Halitũ meum exhorruit vxor mea. Accipitur etiam pro plaga terre ſeu pro parte. Hiere. 52. Et fuerunt malogranata nonaginta ſex dependentia. pro quo hebrei legũt. ex omni parte dependentia. Ezech. 42. Menſus eſt autem contra ventum orientalem. ideſt contra plagam orientalem. & in eodem. Menſus eſt contra ventum aquilonis. & in eodẽ. Contra ventum occidentalem menſus eſt. & in plurali רוּחוֹת ruchoth. Nu. 16. Fortiſſime deus ſpirituum oĩs carnis. Ezech. 5. & inducam ſuper helam quattuor ventos. ideſt a quattuor plagis terre. & inde רָחַת Rachath. ideſt pala ſeu ventilabrum quibus fruges ventilantur. Eſa. 30. Sicut in area ventilatum eſt. pro quo hebrei legunt. Quod ventilatum eſt in pala & in ventilabro. & inde dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur רִיחִים Richim & ꝙ ſignificat naues: eo quod flatu vẽti mouentur. Eſa. 43. & detraxi vectes vniuerſos. Pro quo ipſi legunt. & detraxi ĩ nauibus vniuerſos. Sed ſi illa littera beth que ponitur ibi in principio dictionis eſt de ſubſtantia dictionis & non eſt prepoſitio: tunc ſignificat vectes ſicut eſt in littera noſtra: vt dictum eſt ſupra in dictione בָּרַח Barach.

Spiritus Uenti. רוּחוֹת

רָחַת

Pala רִיחִים Uectes. Naues.

רום Rum. exaltare. leuare. eleuare. ſeparare. Genñ. 7. & eleuauerunt arcam in ſublime a terra. pro quo hebrei legunt. & eleuauerunt arcã: & exaltata ſiue eleuata eſt deſup terra. & in eodem. 14. Leuo manum meam ad dominum. Deut. 17. Nec eleuetur cor eius. & in eodem. 32. Manus noſtra excelſa. 1. Regum. 9. Leuauit coquus armum. 3. Regum 11. Leuauit manum contra regem. & in eodem. & hec ẽ cauſa rebellionis aduerſus eum. pro quo hebrei legunt. & hoc eſt verbum in quo leuauit manum contra regem. & in eodem. 16. Pro eo quod exaltaui te de puluere. Eſdre. 9. & ſublimaret domum dei noſtri. Ps. 11. Secundum altitudinem tuam multiplicaſti filios hominum. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Cum exaltati fuerint viliſſimi filiorum hominum. Ps. 29. exaltabo te domine. Ps. 45. exaltabor in gentibus: & exaltabor in terra. ps. 56. exaltare ſuper celos deus. Ps. 74. hũc humiliat & hunc exaltat. Et in eodem. Exaltabuntur cornua iuſti. Ps. 106. Et exaltent eũ in eccleſia plebis. Prouer. 3. Stultorum exultatio: ignominia. Debet legi exaltatio. ꝙ quo hebrei legunt. & ſtultos exaltare: ignominia. ſcilicet ẽ Et in eodem. 14. Qui autem impatiens eſt exaltat ſtultitiam ſuã. Eſa. 1. Filios enutriui & exaltaui. Ezech. 10. & eleuata eſt gloria domini deſuper cherub. Et in eodem. & eleuata ſunt cherubim. Et in eodem. Vt exaltarentur de terra. & in eo. Et cum eleuatis eleuabantur. & aliqñ ſcribitur cum aleph in medio loco vau. Zach. 14. Et exaltabitur & habitabitur in loco ſuo. & inde רָם Ram. i. altus: vel eleuatus: aut excelſus. Eſa. 2. Et ſuper omnem ſuperbum & excelſum. & in plurali רָמִים Ramim. Deut. 12. Super montes excelſos & colles. Eſa. 10. & excelſi ſtatura ſuccidentur. & in genere femĩno רָמָה Rama. ideſt excelſa vel exaltata. & in plurali femĩno רָמוֹת Ramoth. Prouer. 6. Oculos ſublimes linguam mendacem. & in hebreo eſt generis feminini. Et aliquando ſcribitur cum aleph in medio. vt Prouer. 24. Excelſa ſtulto ſapientia. Pro quo hebrei legunt. excelſe ſtulto ſapientie. Significat etiam רָמוֹת Ramoth quoſdã lapides precioſos: ſic dictos propter ſui excellẽtiam. Iob. 28. excelſa & eminentia non commemorabuntur comparatione eius. Pro quo hebrei legunt Ramoth & gabis non commemorabuntur. & dicunt ꝙ ſunt lapides precioſi ſic nominati. Ezech. 17. & Ramoth & chodcod propoſuerunt in mercatu tuo. & inde רוֹם Rom ſiue רוּם Rum. ideſt altitudo aut celſitudo ſeu exaltatio. Prouer. 21. exaltatio oculorum & dilatatio cordis. Eſa. 2. Et incuruabitur altitudo virorũ. Hiere. 48. Et altitudinem cordis illius. Abach. 3. Altitudo manus ſuas leuauit. Et aliquando ſcribitur cum he in fine & dẽ רוֹמָה Roma. Mich. 2. & non ambuletis ſuperbi. Pro quo hebrei legunt. Et non ambuletis in altitudine. ideſt in ſuperbia. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur

Eleuare. רוֹם

Leuare

Exaltare ſublimare.

Ramoth רוּם

Exaltatio

Altitudo

ſuperbia Altitudo רוֹמָה

Universidad de Deusto
Biblioteca

מָרוֹם altum
מְרוֹמִים Excelsa.
מָרוֹם Marom.i.altū seu altitudo:aut excelsum vl' celsitudo. Ps.67. Ascendisti in altū.& in plu.מְרוֹמִים meromim. Iob. 16.& conscius meus in excelsis. Prouer.8. In summis excel sisq; verticibus. Et in eo.9. Misit ancillas suas vt vocarent ad arcē & ad menia ciuitatis. Pro quo he.le. Misit ancillas suas vt vocarent ad menia excelsa ciuitatis.& inde רוֹמְמוּת Romemuth.i.altitudo vel exaltatio. Ps.149. Exaltationes dei in gutture eorum. Esa.33. Ab exaltatione tua dispse sūt gentes. Vide ēt de hoc infra in dictione רָמָם Ramam.& īde רָמָה Rama.i.locus excelsus vel eminens. Hiere.31. Vox in excelso audita est. Ponitur etiā pro prostibulo quod mere trices faciunt in loco excelso & eminenti vt videātur a trā seuntibus. Ezech.16. Et fecisti tibi prostibulū:& excelsum tuū fecisti in oī platea.i.prostibulū tuū.& in eo. Demolien tur prostibulū tuū. Significat etiam predicta dictio separa re. Exo.29. Et armū quē de ariete separasti. Leuit.4. Sicut offertur de vitulo hostie pacificorū.pro quo hebrei legūt. Sicut separatur de vitulo pacificorū.& in eo.6. Tolletq; ci neres quos vorans ignis exussit.pro quo he.le.& separabit cineres. Nu.15. Separabitis primitias domino de cibis ve stris. Et in eo.16. Recedite de medio huius multitudinis .i. separamini. Ezech.48. Erunt primitie quas separabitis vi ginti quinq; millibus. Et in eo. Primitie quas separabitis dño. Dañ.8. Et ab eo tulit iuge sacrificium.i. separauit vel abstulit.& inde תְּרוּמָה Theruma.i.illud quod separatur a cō munib⁹ vsibus & offertur dño.pro quo btūs hiero.trāstu lit primitias. Exo.25. vt tollant mihi primitias.& in eo.he sunt aūt primitie quas accipere debetis. Scribitur etiam cū iod in medio & dicitur תְּרוּמָיָה Therumia. Ezech.48.& erunt primitie de primitiuis terre sanctū sanctorū.& ī plu. תְּרוּמוֹת Therumoth. 2. Reg.1. nec sint agri primitiarum.& inde רָמַת ramath.pro quo beatus hiero.transtulit saniem. Eo quod separatur & abiicitur. Ezech.32.& iplebo valles sanie tua.

רוּמָה Excelsus
רָמָה pstibulū.
תְּרוּמָה separare
תְּרוּמָה Primitie.
תְּרוּמָיָה
תְּרוּמוֹת primitie
רָמַת
Recedere.
Tanies.

רוּעַ malū facere
malū esse
malignari
Requiter agere.
Cōterere
Frangere.

רוּעַ Roaa. Malignare.malū facere.malū esse.affligere .cō fligere.vlulare.vel iubilare. Geñ.19. Nolite malū hoc facere.& in eo.43. In meā hoc feciſtis miseriā.pro quo he. le. Quare male feciſtis mihi. Exo.23. Non sequeris turbā ad faciēdū malū. Nu.11. Sed & moysi intolerāda res visa ē. pro quo he.le.& in oculis moysi malū fuit.i. malū visum ē in oculis eius. 1. Reg.12. Quod si pseueraueritis in malicia. Pro quo he.le. Si malefaciēdo malefeceritis. 2. Reg.19. Et peius erit hoc tibi q̄ oīa mala que venerūt sup te.i. magis malū erit tibi. 3. Reg.14. Sed opatus es male sup oēs q fue runt ante te. ps.104. Et in prophetis meis nolite maligna ri. Prouer.24. ne forte videat dñs:& displiceat ei. pro quo he.le. Ne forte videat dñs:& malū sit in oculis eius. Hiere. 38. male fecerūt viri isti. Mich.3. Sicut nequiter egerūt in adinuētionibus suis. Soph.1. Non faciet bene dñs: nec faci et male. Signat ēt affligere. Deut.26. Afflixeruntq; nos e gyptii. 3. Reg.17. Etiā ne viduā apud quā ego vtcūq; sustē tor afflixisti. Prouer.11. Affligetur malo qui fidē facit pro extraneo. Signat ēt cōfringere vel cōterere. Iob.34. Cōte ret multos & innumerabiles. ps.2. Reges eos in virga fer rea. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve. trāstulit.frā ges eos in virga ferrea. Potest ēt deriuari a dictiōe רָעָה raa que signāt pascere vel regere. Esa.8. Congregamini popu li & vincemini. pro quo he.le. Conterimini siue confracti vel contriti stote. Prouer.13. Amicus stultorum similis effi citur. Pro quo hebrei legunt. Qui nutrit vel pauit stultos conteretur. Potest etiam deriuari a dictione רֵעַ Rea que si gnificat socium vel amicum. vt sit sensus. Amicus stultorū sociatur. idest confederatur eis: vel efficitur similis eis: sicut est in littera nostra. Esa.24. Confractione cōfringetur ter ra. Hiere.15. Nunquid federabitur ferrum ferro ab aquilo ne. Pro quo hebrei legunt. Nunquid conteret ferrum fer rum. Potest etiam legi sicut est in littera nostra. sicut supra dictum est. Vide etiam de hoc infra in dictione רָעָה Raa.& inde רַע Ra.idest malus seu iniquus aut malum. Geñ.6.& cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malū. & in eo.38. Fuitq; her primogenitus iuda nequam in conspectu do mini. Exo.33. Audiensq; populus sermonem hunc pessi mum. Nec.z. Et eram quasi languidus in facie eius. p quo hebrei legunt.& non fui malus in conspectu eius. idest nō displicui ei. Prouer.11. Malum est: malum est dicit omnis emptor. Et in eodem.23. Ne comedas cum homine inuido Pro quo hebrei legunt. Ne comedas cum homine mali o culi.& est sensus sicut in littera nostra. & aliquando scribi tur cum mem in principio & dicitur מְרַע Meraa. ideſt ma lus siue malefaciens. Prouer.17. Malus obedit lingue ini que. Esa.9. Quia omnis hypocrita est & nequā.& ī plurali רָעִים Raim. siue מְרֵעִים Mereim. Geñ.13. Homines autem sodomite pessimi erant. ps.36. Noli emulari in malignan tibus. Et in eodem. Quoniam qui malignantur extermi nabuntur. Esa.1. Semini nequam. Pro quo hebrei legunt. Semen malignantiū siue malorū. Hiere.6. Et malicie eorū non sunt consumpte.& in genere femínino. רָעָה Raa.ideſt malicia:seu afflictio:vel mala:aut malū. Hebrei enim non habent genus neutrū.& pro eo aliquando vtuntur genere masculino:aliquando femínino. Geñ.39. Quomodo ergo possum hoc malū facere. Exo.10. Cui dubium est q̄ pessi me cogitatis. ideſt malū. 1. Reg.25. malicia ergo non inue nitur in te. Ester.7. Intellexit enim a rege sibi paratū ma lū. Ione.3. Super malicia quā locutus fuerat vt faceret. i. su per malū vel super afflictionē. Et in eo.4.& afflictus est io nas afflictione magna. Et in eo. Laborauerat enim .p quo hebrei legunt. vt liberaret eū a malo suo: vel ab afflictione sua. Et in plurali רָעוֹת raoth. Deut.32. Congregabo super eos mala. Ps.33. Multe tribulationes iustorum. ideſt multe afflictiones vel multa mala. Ps.39. Quoniam circundede runt me mala. Hiere.2. Insuper & malicias tuas docuisti.& inde רוֹעַ roaa. ideſt malicia seu malum aut nequitia. Nee. 2. Non est hoc frustra sed malum nescio quod in corde tuo est. Ps.37. Et secundum nequitiam adinuentionū ipsorū. ponitur etiā pro putrido. Prouer.26. Dens putridus:& pes lapsus. Significat etiā macilentum seu deforme vel triste. Geñ.40. Cur tristior est hodie solito facies vestra. Et in eo dē. 41. Fede confecteq; macie. Et in eodē. In tantū defor mes & macilente: vt nunq̄ tales in terra egypti viderim. Et in eo. Simili macie & squallore torpebant. Nee.2. Qua re vultus tuus tristis est. Significat etiam predicta dictio רוּעַ Roa. vlulare: seu iubilare: aut conclamare: vel vociferari. Nu.10. Et non consciſſe vlulabunt.& in eodem. Clangetis vlulantibus tubis. Ios.6. Conclamabit omnis populus vo ciferatione magna. Et in eodem. Non clamabitis neq; au dietur vox vestra. Et in eodem. Igitur omni populo voci ferante. Ps.59. Mihi alienigene subditi sunt. Pro quo he brei legunt. Super me palestina iubilauit seu vlulauit vel conclamauit. Potest etiam legi. Mihi palestina federata est vt dictum est supra. vnde Beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Mihi palestina fede rata est. Ps.64. Clamabunt etenim:& hymnum dicent. ps 65. Iubilate deo omnis terra. ps.95. Iubilemus deo saluta ri nostro. Esa.16. In vineis non exultabit nec iubilabit. Et in eodem.42. Vociferabit & clamabit.& inde רִיעַ Rea.i.iu bilatio seu vociferatio vel vlulatio. Exo.32. Audiens autē

Cōfringere
Federari

רַע Malus.
Nequā
Pessim⁹
מְרַע Malus.
Nequam.
רָעִים Pessimi.
Malignā tes.
malitie
רָעָה
malum.
malitia.
afflictio
רָעוֹת mala tribulatōes
malitie.
רוֹעַ Malum.
Nequitia.
Tristis.
Deformes
Macilēte.
רוּעַ
Vlulare.
Cōclamar.
Clamare.
vociferari.
Iubilare.
רִיעַ

vociferatio

Iosue tumultū populi vociferantis. Pro quo hebrei legunt In vociferatione sua. Iob. 36. Annunciat de ea amico suo. Pro quo hebrei legunt. Annunciat super illud vociferatio eius. ideſt tonitruum eius. scilicet tonitruum annunciat sup fulgur: sicut exponunt hebrei. Potest etiā significare ami cum sicut est in littera nostra: vt infra dicetur. Mich. 4. Quare merore contraheris. pro quo hebrei legunt. Quare vlulas vlulationem. Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Potest etiam legi sicut est in littera nostra. vt supra dictum est. & inde תְּרוּעָה Therua. ideſt iubilatio vel vlulatio aut clamor vel clangor. Nume. 10. Si autem proli-

Clangor.

xior atq; concisior clangor increpuerit. & in eo. 23. Et clan gor victorie regis in illo. & ī eodem. 28. Dies clangoris &

Vlulatus.

tubarum. Hiere. 20. Audiet clamorem mane & vlulatum ī tempore meridiano. Item רֵיעַ Rea cum iod in medio lo-

Amicus.

co vau. ideſt socius. sodalis. vel amicus. proximus. Iob. 6. & subuertere nitimini amicum vestrum. Et cōmuniter scri-

proximus.

bitur sine iod. Leuit. 19. Diliges amicum tuum sicut te ip-sum. 1. Reg. 15. Et tradidit illum proximo tuo. Prouer. 6. & suscita amicum tuum. Et in eodem. 23. Amicum tuū & amicum patris tui ne dimiseris. Et in plu. רֵעִים Reim siue

sodales. socij.

מְרֵעִים Mereim. Iudi. 14. Dederunt ei sodales triginta. Iob 17. Predam pollicetur sociis. & in eodem. 19. Miseremini

Amici.

mei miseremini mei: saltem vos amici mei. & inde verbū vel gerundium quarte coniugationis quod significat asso-

sociare.

ciare. vt Prouer. 18. Vir amicabilis ad societatem. pro quo hebrei legunt. Vir amicorum ad sociandum. Et aliqui he-brei secundū primā significationē legunt. Vir amicorū ad confringendum: vel ad conterendum: iuxta significationē predictam.

רוּף

Contremiscere.

רוּף Ruph. tremere. confringere. Iob. 26. Colūne celi cō-tremiscunt. & dicunt hebrei ף etiam significat conte-rere vel confringere. Et inde הַרִיפוֹת Hariphoth. ideſt gra-na tritici vel hordei confracta vel contusa. pro quo beatus

Ptisana.

hieronimus transtulit ptisanas. z. Reg. 7. Et expandit vela

תְּרוּפָה

Medicina

mina super os putei quasi siccans ptisanas. Prouer. 27. Si contuderis stultum in pila quasi ptisanas. Et inde תְּרוּפָה Therupha. ideſt medicina pro cōfractione membrorum. Ezech. 47. Et folia eius ad medicinam.

רוּץ

Currere.

רוּץ Rus. currere. festinare. conterere. cōfringere. vt Geñ. 18. Ipse autem ad armenta cucurrit. Et in eodem. 33. Currens itaq; esau obuiam fratri suo. & in eodem. 41. Edu ctum de carcere ioseph totōderunt. Pro quo hebrei legunt Et currere eum fecerunt de carcere: & tonsus est. 1. Reg. 17. Cucurrit ad locum certaminis. Et in eodē. 20. Vade & affer mihi sagittas. Pro quo hebrei legunt. Curre & affer mihi sagittas. Et in eodem. Cumq; puer cucurrisset. 2. Regū. 17. Et curre in castra ad fratres tuos. 4. Reg. 5. Viuit domin? quia curram post eum. 2. Paralipo. 35. Et festinato distri-

Festinare.

buerunt vniuerse plebi. Iob. 15. Cucurrit aduersus eum erecto collo. ps. 17. Quia in te eripiar a temptatione. Pro quo beatus hiero. in psalterio iuxta he. ve. transtulit. In te enim curram accinctus. Ps. 67. Ethiopia preueniet man? eius deo. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtu lit. ethiopia festinet dare man? deo. Canti. 1. Trahe me post te: curremus. Hiere. 23. Non mittebam prophetas: & ipsi currebant. Et in eo. 49. Quia subito currere faciam illum

Discurref.

ad illam. Naum. z. Quasi fulgura discurrentia. Et inde רָץ

Currens

ras. ideſt cursor seu currens. Hiere. 51. Currens obuiam cur

רָצִים

Currentes

renti veniet. Et in plurali רָצִים Rasim. z. Reg. 15. Et quin quaginta viros qui precederent eum. pro quo hebrei le-gunt. Et quinquaginta viros currentes ante eum. & inde מָרוֹץ Maros siue מְרוּצָה Meruſa. ideſt cursus. z. Reg. 18. Cō templor ait cursum prioris quasi cursum Achimaas filii sadoch. Eccl's. 9. Nec velocium esse cursum. Hiere. 22. & ad calumniam & ad cursum mali operis. Et in eodem. 23. Fa-ctus est cursus eorum malus. Significat etiam predicta di-ctio conterere vel confringere aut collidere. Geñ. 25. Sed collidebantur in vtero paruuli. Iudi. 10. Et confregit cere-

Cursus

Collidere. Cōfringere

brum eius. Et in eodem. Afflictiq; & vehementer oppressi. Pro quo hebrei legunt. Et confregerunt & cōtriuerunt eos 4. Regum. 24. Et altaria que fecerat manases in duobus a-triis templi domini destruxit rex: & cucurrit inde. ף quo hebrei legunt. Et confregit seu contriuit inde. Potest etiam legi sicut est in littera nostra: iuxta primam significationē. Eccl's. 12. Et recurrat vitta aurea. pro quo hebrei legunt. &

Recurrere

conteratur seu confringatur fons aureus. potest etiam legi sicut est in littera nostra. Et in eodem. Et confringatur rota super cisternam. Esa. 4. Non erit tristis nec turbulentus. Pro quo hebrei legunt. Non erit obscurus vel tristis neq; conteret vel confringet. Potest etiam legi sic. Non erit tri-stis neq; discurret: & tūc erit sesus sicut in littera nostra. Nā qui est turbulentus discurret huc atq; illuc. Vide etiam de hoc infra in dictione רָצִין rasas.

רוֹשׁ

Egere.

רוֹשׁ Ros. Indigere. egere. pauperem esse. depauperare: si ue pauperem facere. ps. 33. Diuites egucrunt & esurie runt. & quando est verbum tertie coniugationis significat pauperem facere: siue depauperare. 1. Regum. 2. Dominus

Pauperē facere.

pauperem facit: & ditat. Et aliquando scribitur cum dupli ci sin. Prouerb. 13. Et quasi pauper cum in multis diuitiis sit. Vide etiam de hoc supra in dictione רָשַׁשׁ rasas. & inde

Pauperē fieri.

רָשׁ Ras. ideſt pauper vel egenus. 2. Regum. 12. pauper autē nihil habebat omnino. Prouer. 19. Melior est pauper qui

רָשׁ

Pauper

ambulat in simplicitate sua. Et in eodem. Fratres hominis pauperis oderunt eum. Et in eodem. Diues & pauper ob-uiauerunt sibi. Et in plurali רָשִׁים rasim. Prouer. zz. Di-

רָשִׁים

pauperes.

ues pauperibus imperat. Et aliquando scribitur cum aleph in medio dictionis tam in singulari quam in plurali. 2. Re-gum. 12. Vnus diues & alter pauper. Et in eodem. Tulit o-uem viri pauperis. Prouer. 10. Egestatem operata est ma-nus remissa. pro quo hebrei legunt. pauper siue egenus o-peratur stateram dolosam: siue palma aut manu dolosa. Et in eodem. 13. Multi cibi in noualibus patrum. pro quo hebrei legunt. In nouali pauperum. Eo quod pauperes la-borant multum in cultura terre. potest etiam legi in noua-li principum. Nam dictio רָאשִׁים Rasim etiam principes significat vt dictum est supra in dictione רֹאשׁ ros: & prin ceps in scriptura pater nominatur. 4. Regum. 5. Pater si rem grandem dixisset tibi propheta. & inde רֵישׁ res. ideſt

רֵישׁ

Egestas.

paupertas siue egestas. Prouerb. 10. pauor pauperum ege-stas eorum. Et in eodem. 28. Qui autem sectatur ocium re-plebitur egestate. Et in eodem. 31. Et obliuiscatur egesta-tis sue. Et aliquando scribitur cum aleph in medio loco iod. Prouerb. 30. Diuitias & paupertatem ne dederis mi-

paupertas

רוֹשׁ

Fel.

hi. Item רוֹשׁ Ros. ideſt fel. Deut. 32. Vua eorum vua fel lis. & communiter scribitur cum aleph loco vau. Deut. 29. Germinans fel & amaritudinē. Threñ. 2. Circundedit me felle & labore. Et in eodem. Absinthii & fellis. Ps. 68. Et dederunt in escam meam fel: & in siti mea potauerunt me aceto. Hiere. 8. Et potum dedit nobis aquam fellis. Poni-tur etiam pro veneno vel pro amaritudine. Deut. 32. Vene

Venenum amaritudo

num aspidum insanabile. Osee. 10. Et germinabit quasi a-maritudo iudicium. Amos. 5. Qui vertitis in amaritudinē iudicium.

רָזָה

Marcescere

רָזָה Raza. Marcescere. macilentum esse. attenuare. macre scere. Esaie. 17. Et pinguedo carnis eius marcescet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Attenuare רָזַ Soph.2.Et attenuabit omnes deos terre.& inde רָז Raz.i. attenuatus vel macilentus aut macies. Esa.24. Secretum meum mihi:secretum meum mihi.pro quo hebrei legunt Macies mihi seu macredo mihi. ideſt confectus sum macie.Sed in lingua chaldaica significat secretum vel mysterium sicut est in littera nostra.vt Dañ.2.vt quereret misericordiam a facie dei celi super sacramentum istud. ideſt sup secretum istud.Et in eodem. Tunc danieli mysterium per visionem noctis reuelatum est.Et in eodem. 4. Et omne sacramentum non est impossibile tibi. Et in plurali רָזִין Razin siue רָזָיָא Razaia.vt in eodem.z. Reuelans mysteria.Et in eodem.Et qui reuelat mysteria ostendit tibi que uentura sunt.& in genere femínino רָזָה raza.Nume.13.humus pinguis an sterilis.ideſt macilenta vel tenuis. & inde רָזוֹן Razon.ideſt tenuitas:siue macies:aut macredo.ps.105 Et misit saturitatem in animas eorum.pro quo beatus Hiero.in psalterio iuxta he. ve.transtulit .& misit tenuitatem in animas eorum.Esa.10. Propter hoc mittet dominator dominus in pinguibus eius tenuitatem.Mich.6.Et mensura minor ire plena.ideſt mensura extenuata vel breuis.Itē רָזוֹן Razon. ideſt princeps.De quo vide infra in dictione רָזוֹן Razon.

macies.

secretum. mysteriuz'. sacramētū.

רָזִין

mysteria.

רָזָה

sterilis. Tenuis

רָזוֹן

Tenuitas.

minor.

רָזוֹן

רָזוֹן

רָזָה Rézach.Conuiuium.Et scribitur cum mem in principio & dicitur מְרֻזָּח marzéach.Hiere.6. Ne ingrediaris domum conuiuii.& vt ait Beatus hieronymus sup predicto loco proprie significat conuiuium quod fit in exequis mortuorum.& inde מִרְזָח mirzach.Pro quo beatus hieronymus transtulit factiōem Amos.6. Et auferetur factio lasciuientium.

מְרֻזָּח

מִרְזָח

Conuiuiū.

Factio.

רָזַם Razam.innuere seu conniuere.scilicet oculis. Iob.15 Et quasi magna cogitans attonitos habes oculos.pro quo hebrei legunt.Et quid innuunt oculi tui. Et solum inuenitur in predicto loco.

Innuere.

רָזוֹן Razon.princeps seu tyrannus.Prouer.14.Et in pausitate plebis ignominia est principis.& in plu.רוֹזְנִים Róznim.ps.2.Et principes conuenerunt in vnū. Esa.40. Qui dat secretorum scrutatores quasi non sint.Pro quo hebrei legunt.Qui dat principes in nihilum.Potest etiā deriuari a dictione רָז raz.que in lingua chaldaica significat secretum:vt dictum est supra in dictione רָזָה raza. Abach.1. Et tyranni ridiculum eius erunt.

Princeps

רוֹזְנִים

Principes.

Tyranni.

רָחַב Rachab.dilatare latum vel dilatatum esse. Genē.26. vocauit nomen eius latitudo dicens:nunc dilatabit nos dominus.Deut.19.Cum autem dilatauerit dominꝰ terminos tuos.Et in eo.33.Benedictus in latitudine gad.pro quo hebrei legunt.Benedictus dilatans gad.1.Reg. 2.Dilatatum est cor meum super inimicos meos.Ps.4.In tribulatione dilatasti mihi.ps.17.Dilatasti gressus meos subtus me.ps.24.Tribulationes cordis mei multiplicate sunt. p quo hebrei legunt.Dilatate sunt.vel sic. Tribulationes cor meum dilatauerunt.ps.80. Dilata os tuum & implebo illud.ps.118.Latum mandatum tuum nimis.Esa.5.Propterea dilatabit infernus animam suam.Esa.30. pascetur i pulsatione tua in die illo agnus spacioſe. i .in loco qui est spacioſus & latus.Et in eo.54.Dilata locū tētorii tui. & in eo. 60.& mirabitur & dilatabitur cor tuum.Ezech. 40.& platea erat in rotūdū ascendens sursum.pro quo he.le.Et dilatabatur & circuibat sursum sursum.i.latior erat pars superior in circuitu.& inde רְחֹב róchab siue רְחָבָה rechaba.i. latitudo vel dilatatio. Genē.13.Et perābula terrā in longitudine & latitudine.Exo.27. Quinq; cubitos in longitudine & quinq; in latitudine.3.Reg.4.Dedit quoq; deus sapientiā salomoni & prudētiā multā nimis & latitudinē cordis. Iob.36.Igitur saluabit te de ore angusto latissime & nō habēte fundamētū.ps.17.Et eduxit me in latitudine.ps.118. Et ambulabā in latitudine.Prouer. 21. Exaltatio oculorū & dilatatio cordis & lucerna impiorum:peccatū.& ide רָחַב Ra'chab.ideſt latus siue dilatatus vel spacioſus.ps.103 .hoc mare magnū & spacioſū manibꝰ.Prouer.28. Qui se iactat & dilatat:iurgia cōcitat.Pro quo he.le.Latus animo concitat iurgia.& est sensus sicut in lra nra.& in ge.se. רְחָבָה Rechaba.Genē.34.Terra in potestate vestra est.pro quo he.le. Terra aūt ecce lata est manibus siue locis corā vobis .Exo. 3.Et educā de terra illa in terrā bonā & spacioſam .Et inde רְחֹב Rechob siue רְחָבָה rechaba.i.platea.Dañ. 9.& rursus edificabitur platea.& in plu.רְחֹבוֹת rechoboth.ps.143. nec clamor in plateis eorū.Prouer.1.In plateis dat vocē suā. & in eo.22.In medio platearum occidendus sum.

Latissime.

Dilatatio.

רָחַב

spacioſus.

Latus.

רְחָבָה

Lata. spacioſa.

רְחֹב

רְחָבָה

Platea.

רְחֹבוֹת

Platee.

רָחֵל Rachel.Ouis:siue agnus.Esa.53.Et quasi agnus corā tondente se. Et in plurali רְחֵלִים rechelim.Genē. 32 Oues ducentas.

Agnus.

רָחֵלִים

Oues.

רָחַם racham.misereri.clemētē eē.diligere.Exo.34.& clemens ero in quem mihi placuerit. pro quo he.le. Et miserebor cui miserebor.vnde apostolus ad Romanos. 9. sic ait.moysi enī dicit.miserebor cui miserꝰ sum :& miam ꝑstabo cui miserebor.Deut.13.& misereatur tui & multiplicet te.Ps.102.Quō miseretur pater filiorū misertus ē dñs timētibꝰ se.Prouer.28.Qui aūt cōfessus fuerit & reliquerit ea:miam cōsequetur.Hiere.31.Miserans miserebor eiꝰ ait dñs.Osee.14.Quia eius qui in te est misereberis pupilli. & ide רַחוּם Rachū.i.misericors. Exo.34.Deus misericors & clemēs.& i ge.se.רַחֲמָנִית rachmanith.& i plu.fe.רַחֲמָנִיּוֹת Rachamanioth.Threñ.4.Manus mulierū misericordium coxerunt filios suos.& inde רֻחָמָה ruchāma.i.illa que cōsecuta est miam.Osee.1. Voca nomē eius absq; mia.pro quo he.le.voca nomen eius non miam cōsecuta. Et in eo.2. Et miserebor eius qui fuit absq; mia.& inde רֻחַם Rachem .i. mia. Abach.3.Cum iratus fueris mie recordaberis.Et communiter declinatur pluraliter & dicitur רַחֲמִים rachamím. 2.Regū.13.Multe enim sunt mie eius . Ps.24.reminiscere miserationū tuarū dñe.Ps.50.Et secūdū multitudinē miserationū tuarum dele iniquitatem meā.Ps.105.Et dedit eis in misericordiā.Et in lingua chaldaica dr̄ רַחֲמִין Rachamín Dañ.2.Vt quereret misericordiam a facie dei celi . Item רֶחֶם réchem:siue רַחַם rácham .ideſt vulua siue vterus. Genē.20.Concluserat enim deus omnem vuluam in domo Abimelech.Exo.13. Sanctifica mihi omnem primogenitum qui aperit vuluam.Et in eodem.34. Omne quod aperit vuluam.Nume.12.De vulua matris sue.Iob.34.quādo crumpebat quasi de vulua procedens . Ps.19. Ex utero ante luciferum genui te.Ponitur etiam pro femina . Iudi. 5.Pulcherrima feminarum ei eligitur .Item רַחַם racham . nomen auis. Pro quo beatus Hieronymus transtulit porphyrionem.Leuit.11.Et onocrotalum & porphyrionem.

רָחַם

רַחוּם

misericors

רַחֲמָנִית

רֻחָמָה

misericordiā cōsecuta.

רַחַם

misericordia.

רַחֲמִים

misericordie.

רַחֲמִין

Misericordie.

רֶחֶם

Vulua.

Uterus.

Femina.

רַחַם

porphyrio

רָחַף rachaph.Volare.volitare contremiscere. siue commoueri.Genē.1.Et spiritus domini ferebatur super aquas.Pro quo hebrei legunt. Et spiritus dei volabat seu volitabat super faciem aquarum.Deut.32.Et super eos volitans.Hiere.23.Contremuerunt omnia ossa mea . Pro quo aliqui hebrei legunt.Cōmota sunt omnia ossa mea.& solū inuenitur in predictis locis.

רָחַף

Volare.

Volitare cōtremiscere.

Cōmoueri

רָחַץ rachas.Lauare.abluere.confidere.Genē.18 .Et lauentur pedes vestri.Et in eodem.24.Et aquam ad lauandos pedes eius.Exo.2.Ecce autem descēdebat filia pharaonis vt lauaretur in flumine.Et in eodem.30.Et missa aqua

רָחַץ

Lauare.

רְחָצִים
רְחָצָה
Lauacrum.

lauabunt in ea. Iob. 9. Si lotus fuero quasi aquis niuis. Prouer. 9. Et tñ nō est lota a sordibus. Esa. 1. Lauamini: mundi ste. Ezech. 16. Et aquā nō est lota in salutē. & inde רְחִץ rotches. siue רְחָצָה rochsa. i. lauacrum. Canti. 4. Que ascenderunt de lauacro. Ps. 59. Moab olla spei mee. Pro quo bt̄us hiero. in ps. iuxta he. ve. transtulit. Moab olla lauacri mei: pōt ēt legi spei mee sicut. lxx. trāstulerūt. nā in lingua chaldaica predicta dictio significat confidere vel spare. Dañ. 3.

Credere.
Cōfidere.

Et eripuit seruos suos qui crediderunt in eum. Pro quo hebrei legunt. Qui confisi sunt vel sperauerunt in eo.

רָחַק
Lōge esse.

Rachac. Elongare. lōge fieri. longe recedere. elōgatū esse. Geñ. 44. Iam vrbē exierant: & precesserāt paululū. pro quo he. le. ipi exierāt vrbē: nec elongati erāt. i. nec longe erant. Deut. 12. Locus aūt quē elegerit dñs deus tuus vt sit nomen eius ibi si procul fuerit. Ios. 8. Nec longius recedatis. Iudi. 18. Cumq; a domo Michee essent procul. ps. 21. ne elongaueris auxilium tuum a me. Ps. 54. Ecce elongaui fugiens. Ps. 72. Qui elongāt se a te peribunt. Ps. 102.

Procul eē
Lōge recedere.
Elongare.
Longe facere.

Longe fecit a nobis iniquitates nostras. Prouer. 5. Longe faca ea viam tuā. Esa. 6. Et longe faciet dominus homies. Et in eo. 29. Cor autem eorum longe est a me. Et in eodē. 54. Recede procul a calūnia. Hiere. 2. Quia elongauerunt a me. Ezech. 8. Vt procul recedant a sanctuario meo. Et in eo. 11. Dixerunt habitatores ierusalē longe recedite a me. Mich. 7. In die illa longe fiet lex. & inde רָחוֹק Rachoc. i. p

רָחוֹק
Procul.
Spacium.

cul. seu lōge. aut lōginquus. Geñ. 37. Qui cū vidissent eū procul. Nu. 9. Homo qui fuerit inmūdus sup animā: aut in via procul. Ios. 3. Sitq; inter vos & arcam spacium: cubitorum duo millium. pro quo hebrei legunt. Sed longe aut p cul erit inter vos & illā. i. arcā duorū milliū cubitorū. & in eo. 9. De terra lōginqua venimus. 3. Reg. 8. Cū venerit de terra longinqua. Et aliquando scribitur cum mem in principio & dicitur מֵרָחַק merchac Prouer. 31. De longe portās panem suum. Esa. 46. Cernet terram de longe. Ezech. 23.

Longiqua
מֵרָחַק
Longe.
מֵרְחַקִּים
Procul.

Miserunt ad viros venientes de longe. & in plu. מֵרְחַקִּים Merchacim. Esa. 8. Et audite vniuerse procul terre. & in eodem. 33. Videbunt terram de longe.

רָחַשׁ
Eructare
מַרְחֶשֶׁת
Craticula.
Sartago.
רִטְטוֹ
Tremor.
רָטַב
Humectat

רָחַשׁ Rachas. eructare. producere. ps. 45. Eructauit cor meum verbum bonum. Item מַרְחֶשֶׁת macheseth. i. craticula. Leuit. 2. Si autem de craticula fuerit sacrificium. & aliqui hebrei dicunt q; significat sartaginem. רִטְטוֹ: Retet. tremor. Hiere. 40. Tremor apprehendit eam. רָטַב ratab. humectare. seu viresce re: aut viridem esse. Iob 8. Humectat? videtur anteq; veniat sol. Et in eodem. 24. Quos imbres montium rigant. Pro quo hebrei legūt Humectant siue viresce re faciunt.

רָטַפַשׁ
cōsūptū eē.

רָטַפַשׁ Rutaphas. consumptū vel extenuatū esse. Iob. 35. Consumpta est caro eius a supplicijs. & solum inuenitur in predicto loco.

רָטַשׁ
Allidere.

רָטַשׁ Ratas. allidere. collidere. relinquere. dimittere. 4. Reg. 8. Et paruulos eorū allides. Esa. 13. Infantes eorum allidentur in oculis eorū. & in eo. Sed sagittis paruulos interficient. Pro quo he. le. Et arcus iuuenū allidētur. Potest etiam legi sic. Et arcubus paruuli seu iuuenes allidē tur. idest interficiētur. Osee. 10. Mater super filios allisa. & in lingua chaldaica significat relinquere vel dimitere.

רִיחַ
Odorari.

רִיחַ Riach. odorari. olfacere. Geñ. 8. Odoratusq; est dñs odorem suauitatis. Leuit. 26. Nec recipiam vltra odorem suauissimū. Pro quo he. le. Et non odorabo in odorē suauissimū vestrū. Iudi. 16. Cū odorē ignis acceperit. Iob. 39. Procul odoratur bellū. Ps. 113. Nares habēt & nō odorabūt. & inde רֵיחַ reab. i. odor. Geñ. 27. Ecce odor filii mei sicut odor agri. Canti. 1. In odorē vnguētorū tuorū. & ide

רֵיחַ
Odor.

dicūt aliqui q; deriuatur רֵחַיִם rechaim. i. mole. s. supior & inferior. & ideo caret nūero singulari quia nihil ꝓdest vna sine alia. Deut. 24. Nō accipies loco pignoris supiorē & inferiorē molā. Esa. 47. Tolle molam & mole farinam.

רֵחַיִם
mola.

רִיק
Effundere.

רִיק Ric. euacuare. effundere. fundere. armare. Geñ. 42. Cum frumenta effunderent. Eccl's. 11. Si replete fuerīt nubes: imbrē super terrā effundēt. Canti. 1. Oleum effusū est nomē tuū. ps. 17. vt lutū platearū delebo eos. ꝓ quo hele. Vt lutū platearū euacuabo siue effundā eos. Hiere. 48. Nec transfussum est de vase in vas. Zach. 4. In quib? sunt fusoria ex auro. pro quo he. le. Effūdentia ex se aurū. & inde רָק rac. i. vacuus: siue inanis. Nec. 5. Et vacuus fiat. Et in plu. רֵקִים recim. 4. Reg. 4. Pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua. & in ge. fe. רֵיקָה reca. Esa. 29. expgefactus vacua est aīa eius. Et in plu. fe. רֵקוֹת racoth. Geñ. 41. & septē spice tenues. i. euacuate. accipitur ēt רָק rac pro hoīe inope & egeno qui est vacuus bonis tpalibus: siue ꝓ fatuo qui est vacuus intellectu. Iudi. 11. Cōgregatiq; sunt ad eum viri inopes & latrocinātes. 2. Regū. 6. Et nudatus est quasi vnus de scurris. vbi ponitur pro scurris. i. ꝓ fatuis. vñ Mathei. 5. Qui aūt dixerit fratri suo raca reus erit concilio. Et inde רִיק ric. i. inane. aut vanū. siue vacuū. Leuit. 26. Cōsumetur in cassū labor vr̄. i. in vanū. ps. 2. Et populi meditati sunt inania. Hiere. 51. Reddidit me vas inane. scribitur etiā cū mem in fine & dr̄ רֵיקָם recam. Geñ. 31. Forsitan nudū me dimisisses. pro quo hebrei legunt. Nūc enim inanem si ue vacuū me dimisisses. ps. 7. Decidā merito ab inimicis meis inanis. Significat etiā predicta dictio armare siue arma preparare: aut gladium euaginare. Geñ. 14. Numerauit expeditos vernaculos suos. Pro quo hebrei legunt. Et armauit expeditos vernaculos suos. Exo. 15. Euaginabo gladium meū. Leuit. 26. & euaginabo post vos gladium. Ps. 34. Effunde frāmeam. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Euagina gladium. Ezech. 5. Et gladium euaginabis post eos. Ponitur etiam pro expandere. Abach. 1. Super hoc ergo expandit sagenam suam. idest preparat eam tanquam gladium ad interficiendas gentes. Potest etiam legi secundum primam significationem super hoc ergo effūdit siue euacuat sagenam suam. scilicet vt iterum capiat cum ea gentes. vnde sequitur. & semper interficere gentes non cessat.

רֵיק
Vacuus.
רֵקִים
Vacua.
רֵיקָה
Vacua
רֵקוֹת
רָק
Inops.
Scurra.
רִיק
Vanus.
Inanis.
רֵיקָם
Inane.
Armare.
Euaginar.
Expandes.

רִיר
Humor.
Fluere.
Saliua.

רִיר Rir. fluere. scilicet humorē: aut saliua vl' sputū. Leuit. 15. Adheserit carni eius atq; cōcreuerit fedus humor. Pro quo hebrei legunt. Fluit caro eius in fluxu suo. significat etiam saliuam vel sputum. 1. Reg. 21. Defluebātq; saliue eius in barbam. Iob. 6. Aut potest aliquis gustare quod gustatum affert mortem. pro quo hebrei legūt. Aut est sapor vel gustus in albugine vitelli. scilicet oui: quia nihil est insipidius si non sit sale condita: vt premittitur in textu: & ponitur ibi pro albugine eo quod est similis saliue vel sputo. Potest etiam legi sicut est in littera nostra: vt dictum fuit supra in dictione חָלָם chalam.

Albugo.

רָכַךְ
ptimescere
mollificar
mollire.

רָכַךְ Rachach. mollificare. mollire: mollem seu tenerum vel delicatum esse. Deut. 20. Non pertimescat cor vestrum. Pro quo hebrei legūt. Ne mollificetur cor vestrum siue ne tenerum sit cor vestrum. Ps. 4. Molliti sunt sermones eius super oleum. Esa. 1. Nec fota oleo. Pro quo hebrei legunt. Nec mollificata est oleo. & inde רָךְ Rach. idest tener. seu mollis. aut delicatus. Geñ. 18. Vitulum tenerrimum & optimum. Deut. 28. Homo delicatus in te & luxuriosus valde. z. Regum. 3. Ego autem adhuc delicatus & vnctus rex. idest tener. Prouerb. 14. Tenellus & vnigenitus coram matre mea. Ezech. 17. De vertice ramo-

רָךְ
Tener.
Delicatus
luxuriosus

רְכִיס Teneri.
רָכָה Tenera.
רָכוֹת Tenere.

rum eius tenerū diſpergā.& in plu.רְכִיס Rachim.Geñ.33. Noſti dñe mi q paruulos habeā teneros.& in ge.fe. רָכָה Raca .Deut.28.Tenera in te & delicata.Eſa.47 . Quia vltra nō vocaberis mollis & tenera .& in plu.fe.רָכוֹת racoth Geñ.29.Et lia lippis erat oculis.pro quo he.le.Teneris oculis.& eſt in hebreo generis feminini.

רָכַב Ascendere

Rachab.equitare.vehi.ſuperſedere.ſupponere.aſcendere.ſ.ſuper iumētū vel aliud vehiculū.Geñ.24.aſcēſis camelis ſecuti ſunt virū.pro quo he.le. Et aſcēderūt ſup camelos:& ſecuti ſunt virū.& in eo.41. Fecitq eū aſcēdere ſup currū.& in eo.49.Et cadat aſcēſor eius retro. Exo.15. Equū & aſcēſorē proiecit in mare.Nu.22.Nōne aīal tuū ſū cui ſemp ſedere cōſueuiſti.Deut.32.Cōſtituit eū ſup excelſam terrā.pro quo he.le.Aſcēdere eū fecit ſuper excelſa terre.Et in eo.33.Aſcenſor celi auxiliator tuus.2.Reg.6.Et īpoſuerūt arcā dei ſup plaſtrū nouū.Et in eo.16.Aſini domeſticis regis vt ſedeāt. 4.Reg.13.Pone manū tuam ſuper arcū.Et in eo.& cū impoſuiſſet manus ſuas.Nec.2. Et iumentū nō erat mecū niſi animal cui ſedebā.Ps.17. & aſcendit ſup cherubim & volauit.ps.44.Intende proſpere procede & regna.pro quo btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtulit.proſpere aſcēde.ps.65.Impoſuiſti hoiem ſupcapita noſtra.Ps.67.Qui aſcendit ſuper celū.Eſa.58.Suſtollā te ſup altitudines terre.ideſt aſcendere te faciam Oſee.10.Aſcendā ſuper ephraim. & inde רֶכֶב Récheth.ſiue רְכוּב rechuch. i.equitatus:ſiue curr?:aut quadriga :ſeu vehiculū.Geñ.50 Habuit quoq in comitatu currū & equites.Exo.14.Iūgit ergo currū.& in eo.Tulit ſexcentos currus electos.3.Regū. 22.Fluebat aūt ſanguis plage in ſinu currus.4.Reg.9.Tolle currum & mitte in occurſum eorū.ps.103.qui ponit nubem aſcenſum ſuū.Canti.1.In curribus pharaonis.Eſa.21. Et vidit currū duorū equitū.Hiere.51.Collidā in te currū & aſcenſorē.Ponitur ēt pro aſcenſore.Eſa.21.Aſcēſorē aſini & aſcenſorē cameli.Et in eo.& ecce iſte venit aſcēſor vir bige equitū.Ponitur ēt pro auriga.3.Reg.22.Dixitq aurige ſue verte manū tuā.& aliqñ ſcribitur cū mē in prīcipio & he vel tau in fine & dr מֶרְכָּבָה mercaba.ſiue מֶרְכֶּבֶת Mirchébeth.Geñ.41.Fecitq eū aſcēdere ſuper currū ſuū.& in eo.46.Iuncto ioſeph curru aſcēdit obuiā patri .3. Reg.4. Habebatq ſalomō quadraginta millia equorū currilia .i. ad currum vel quadrigā ſuā.Et in eo.10. Egrediebatur aūt quadriga de egypto ſexcentis ſiclis.1.Paralip.28. Et vt ex ipſo fieret ſimilitudo quadrige.Zach.6 . In quadriga prīa equi ruffi.Et in plu. מֶרְכָּבוֹת mercaboth. Exo.15 .Currus pharaonis & exercitū eius proiecit in mare. Iudi.5. Quare tardauerūt pedes quadrigarū illius. 4.Reg.23 . Currus aūt ſolis cōbuſit igni.Canti.6. Anima mea cōturbata ē propter quadrigas aminadab. Ioel'.2. Sicut ſonitus quadrigarū.Zach.6.Et ecce quattuor quadrige egrediētes . & illud in quo aliquis ſedet vel equitat aut aſcendit dr רֶכֶב récheb. ſeu מֶרְכָּב mercab. Leuit.15. Sagma ſuper quod ſederit immūdū erit.Canti.3. Aſcēſum purpureū. Ezech.27. Dedan inſtitores tui in tapetibus ad ſedendū.& inde רָכָב rácheb. i.mola inferior. Deut.24. Non accipies loco pignoris ſuperiorē & inferiorem molam.

Currus.
Ascensus .
Ascensor .
Auriga.
Currus.
Quadriga
Currus.
Quadrige
ascensus.
Mola inferior
רָכַל Pigmētarius.
רְכָלִים ſcruta vendentes.
Negociatores.

רָכַל Rochel. Aromatarius ſeu pigmentarius.aut mercator ſeu negociator.Canti.3. Vniuerſi puluerís pigmētarii.& in plu.רְכָלִים rochlim.3.Reg.10.Et vniuerſi ſcuta vēdentes.Pro quo he.le.Et negociatio mercatorū vel negociatorū.& in bibliis nrīs antiquis habetur & ſcruta vēdētes Sunt enim ſcruta res venales paruí valoris. Nec.3. Vſq ad domū natinneorū & ſcuta vēdentiū. Debet legi ſcruta ſicut ſupra. Et in eo.13. Et māſerūt negociatores & vēdētes vniuerſa venalia. Ezech.17. In vrbe negociatorū poſuit illum Et in eo.27.grecia & tubal & moſoch inſtitores tui.i.negociatores .& in eo. Filii dedan negociatores tui . & in ge.fe. רְכֻלָּה Rochela ſiue רְכֻלַּת rochéleth.i.negociatrix vel negociatio ſiue mercatrix.Ezech.26.& eripiēt negociationem tuā.Et in eo.26.& dices tyro que habitat in introitu maris negociatiōi populorū.& in eo. Dedan negociatores tui.p quo he.le.negociatrix tua.& in eo.28 . In multitudine negociationis tue repleta ſunt interiora tua. Scribitur ēt cum mem in principio.vt in eo.27.Cedros quoq habebant in negociatiōibus tuis.Itē רָכִיל rachil.i.ſuſurro :ſiue crímina tor:vel detractor:aut fraudulentus.Leuit.19 . Non eris crímínator vel ſuſurro in populis.Prouer.11.Qui ābulat fraudulenter.Ezech.22.Viri detractores fuerunt in te.

Institores
רְכֻלָּה negociatio
Negociatrix.
רָכִיל crímínator
ſuſurro
fraudulēt?
Detractor.

רָכַס Stringere.

רָכַס rachas.ſtringere.Exo.28.& ſtringetur rationale ānulis ſuis cū ānulis ſuperhumeralis.Hebrei tñ dicunt q ſignāt eleuare vel ſurſū trahere.vnde in p̄dicto loco ipſi legunt.& eleuēt rationale de ānulis ſuis ad ānulos ſuperhumeralis.ſ.vt ora rationalis ſit ſuperpoſita ānulis ſuperhumeralis:& firmiter ſtringatur ad inuicē.& inde רָכָס rechas í.mōs aſper & eleuat?: & ſolum iuenitur in nu.plu.ſ.רְכָסִים rechaſim. Eſa.40.& aſpera in vias planas.

רָכַס רְכָסִים aſpera.

רָכַשׁ Possidēr.
רְכוּשׁ substantia.

רָכַשׁ rachas.acquirere.poſſidere . Geñ.12 . Vniuerſamq ſubſtantiā quā poſſederāt.& inde רְכוּשׁ rechus.i. ſubſtātia ſiue poſſeſſio:vt in predicto loco.Et in eo.14. Da mihi aīas:cetera tolle tibi.Pro quo he.le. Da mihi aīas:& ſubſtātiā tolle tibi.& ī eo.15.Et poſt hec egrediētur cū magna ſubſtātia.Nu.16. Deuorauit illos cū tabernaculis ſuis & vniuerſā ſubſtantiā.Ponitur ēt רֶכֶשׁ Réches.pro ſubſtātia pecorū & iumētorū.vt in eo.35.& ſuburbana ſint pecoribus ac iumētis.4.Regū.4.Hordeū quoq & paleas equorū & iumētorū. Sígñat ēt quoddā genus aīalis velociſſimi : ſicut ē dromedarius.pro quo btūs hiero.trāſtulit veredariū.Eſter 8.Et miſſe per veredarios qui per oēs prouincias diſcurrētes.pro quo he.le.& miſſe ſūt epiſtole per manū curſorum equitātiū velociſſimos equos ſiue dromedarios . Et in eo. Egreſſiq ſūt veredarii celeres . Mich.1.Tumultus quadrige ſtupori habitāti lachis.pro quo he.le.Liga quadrigam dromedario ſiue equo velociſſimo.

רֶכֶשׁ Pecora.
stupor.
Dromedarius.
veredarius

רָמַם Exaltare. sublimare.
Leuare.

רָמַם ramam.exaltare.eleuare.ſublimare.recedere.ſcatere Iob.17.propterea nō exaltabūtur. Et in eo.22. & ſuper ſtellarū verticē ſublimetur.pro quo he.le. & vide verticē ſtellarū qa ſublimate vel exaltate ſūt.ps.63. Et exaltauí ſub līgua mea. Eſa.23.nūc cōſurgā dicit dñs: nūc exaltabor Ezech.10.& eleuata ē gl'ia dñi ſuper cherubim .& in eo. Et eleuata ſūt cherubim.et inde רוּם rum.i.altitudo . Dañ.3.altitudine cubitorū ſexaginta. vide ēt de hoc ſupra ín dictiōe רוֹם rom.ſignāt ēt p̄dicta dictio recedere vel ſeparari. Nu. 26.Recedite de medio hui? multitudinis. Oſee.11.Iugū āt iponetur eis ſimul:quod nō auferetur. vide ēt de hoc ſupra ín dictiōe רוּם Rum. Sígñat ēt p̄dicta dictio ſcatere.ſ.vermibus.Exo.16.& ſcatere cepit vermib? & cōputruit. Et inde רִמָּה Rima.i.vermis.ſeu tinea.Iob.21. Et vermis operiet eos.Eſa.14. Super te ſternetur tinea.

רוּם altitudo.
Recedere.
Auferre.
רִמָּה Vermis.
Tinea.

רָמָה Proiícere mittere.ſ. arcum vel ſagittā.
רְמוֹת Sanies.

רָמָה Rama.p̄icere.iaculari:ſeu iacula mittere. decipe . de fraudare: doloſe agere.Exo.15.Equū & aſcēſorē p̄icit ī mare. ps.77. filii ephraī ītēdētes & mittētes arcū.Hiere.2.Et mittentis ſagittas . & inde רְמוֹת ramoth.ideſt iaculatio.vl'p̄iectio.p̄q' btūs hier.trāſtulit.ſaniē.ſ.exeūtē de plagis q̄ fiūt ex p̄cuſſiōe ſagittarū vl'iaculorū.Ezech.32.& im plebo valles ſanie tua.pōt ēt deriuarí a ſupradicta dictiōe רָמַם Ramam q̄ ſignāt ſcatere . ſ.vermibus vt dictū eſt ſupra Sígñat ēt predicta dictio רָמָה Rama decipere vel defrau-

dare aut fraudulēter vel dolose agere. Geñ. 29. Quare im posuisti mihi, idest decepisti me. 1. Paralipo. 12. Si autem in sidiamini mihi pro aduersariis meis. Pro quo he.le. Si aūt vt decipiatis vł defraudetis ꝑ aduersariis meis. Prouer. 26. Ita vir qui fraudulenter nocet amico suo. Threñ. 1. Vocaui amicos meos & ipsi deceperunt me. Et inde רְמִיָּה Remia. i. deceptio: vel fraus: siue dolus: aut fraudulenta: vel dolosa. Iob. 13. Vt pro illo loquamini dolos. ꝑs. 51. Sicut nouacula acuta fecisti dolum. ꝑs. 119. Domine libera animā meam a labiis iniquis & a lingua dolosa: quid detur tibi aut quid apponatur tibi ad linguā dolosam. Osee. 7. Facti sunt quasi arcus dolosus. Mich. 6. Et līgua eorum fraudulēta in ore eorum. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מִרְמָה Mirma. Geñ. 34. Responderunt sychem & patri eius in dolo. Prouer. 11. Statera dolosa abominatio est apud deū Hiere. 9. Habitatio tua in medio doli. & in eodem. In dolo renuerunt scire me. Et in plurali מִרְמוֹת Mirmoth. ꝑs. 9. Cuius maledictione os plenum est & amaritudine & dolo. Pro quo beatus hiero. in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Maledictione os eiꝰ plenum est & dolis & auaricia. Ps. 37. Et dolos tota die meditabantur: dicitur etiam תַּרְמִית Tharmith. ꝑs. 118. Quia iniusta cogitatio eorū. Pro quo hebrei legunt. Quia mēdax dolus eorum. Hiere. 8. Apprehenderunt mendacium. i. dolum. & in eodem. 14. Seductionē cordis prophetant vobis. i. dolū vel deceptionē. Et inde תּוּרְמָה Thorma. i. dolus vel dolose. Pro quo beatꝰ hieronymus trā stulit clam. Iudi. 9. Et misit clam ad abimelech dicens. Pro quo hebrei legūt. Et misit in dolo ad abimelech. Item רָמָה Rama in lingua chaldaica significat etiam ponere. vt Dañ. 7. Donec throni positi sunt.

Decipere.
Fraudulēter nocet רְמִיָּה
Dolus.
Dolosa.
dolosus fraudulēta
מִרְמָה dolus.
מִרְמוֹת
doli.
תַּרְמִית
dolus. Seductio.
תּוּרְמָה
Clam.
רָמָה
Ponere רָמָה
Pugio. רְמָחִים
Lancee.

רָמָה Romach. lancea seu hasta aut pugio. Nu. 25. Et arrepto pugione ingressus est post illum. Et in plu. רְמָחִים Remachim. Nee. 4. Cum gladiis suis & lanceis & arcubus. Hiere. 46. Polite lanceas.

רָמָךְ רָמָכִים

רָמָךְ Ramach. equa secūdum hebreos. & solum inuenitur in numero plurali. s. רְמָכִים ramachim. vt Ester. 9. Ad nullo illius obsignate sunt & misse per veredarios. Pro quo he.le. Et signauit annulo regis: & scripsit epistolas in manu cursorum in equis per ascensores equorum filiorum equarum. i. equorum iuuenū & velocissimorum.

Eque.

רִמּוֹן
Malū granatum.
Malū punicum.
רִמּוֹנִים
Mala granata

רִמּוֹן Rimon. malum granatū: seu malū punicum. Deut. 8. In qua ficus & malum granatum & oliueta nascuntur. Canti. 4. Sicut fragmē mali punici. Ioel'. 1. Ficus elanguit malꝰ granata & palma. Et in plurali רִמּוֹנִים rimonim. Nu. 13. De malis quoq; granatis & de ficis. Canti. 8. Et mustum malorum granatorum meorum. Accipitur etiam pro malo granato aureo ad similitudinem mali punici facto. Exo. 28. Ita vt tintinabulū sit aureum & malū punicum.

רָמַס
Cōculcare
Calcare.
מִרְמָס
Conculcatio

רָמַס Ramas. conculcare. calcare. ꝑs. 7. Et conculcet in terra vitam meam. ꝑs. 90. Et conculcabis leonem & draconem. Esa. 1. Quis quesiuit hoc de manibꝰ vestris vt ambuletis in atriis meis. Pro quo hebrei legunt. Quis quesiuit hoc de manibus vestris calcare atria mea. idest vt calcaretis atria mea. Et in eodem. 28. Pedibus conculcabitur corona superbie. Ezech. 26. Conculcabit omnes plateas tuas. Et in eodem. 34. Et reliquias pascuarum vestrarum conculcastis pedibus. Naū. 3. Intra in lutum & calca subigens. Et aliquando scribitur cum sin loco samech. De quo vide in dictione sequenti. Et inde מִרְמָס Mirmas. i. conculcatio. Esa. 5. Et erit in conculcationem. Et in eodē. 7. Et in conculcationem pecoris. & in eodem. 10. Et ponat illud in conculcationem. Ezech. 34. Et oues mee his que cōculcata pedibus vestris erant pascebantur.

רָמַשׂ
Reptare. moueri

רָמַשׂ Ramas. reptare. seu moueri. Geñ. 1. Et omnē animā viuentem atq; motabilem. Pro quo hebrei legunt. Et omnē animā viuentem atq; reptātem. & in eodem. Vniuersecq; terre omniq; reptili quod mouetur in terra. & in eo. Et vniuersis animātibus que mouentur super terrā. & in eodem. 7. Omne quod mouetur sup terrā in genere suo. & in codē. Oīumq; reptiliū que reptāt super terrā. Deut. 4. Atq; reptilia que mouētur in terra. ꝑs. 103. In ipsa pertrāsibūt omnes bestie silue. Pro quo btūs hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit in ipa mouebuntur oīs bestie agri. Et inde רֶמֶשׂ Remes. i. reptile: siue motabile. Geñ. 1. Producat terra animā viuentem in genere suo iumenta & reptilia. & in codē. Omne quod mouetur & viuit. Pro quo hebrei legūt. Omne reptile siue oñe motabile quod viuit. ꝑs. 103. Illic reptilia quorum non est numerus.

Pertrāsiſ
רֶמֶשׂ
Reptile

רָנַן Ranan. exultare. cantare. laudare. clamare. sonare: seu preconizare. ꝑs. 32. Exultate iusti in domino. Iob. 29. Et cor vidue consolatus sum. Pro quo hebrei legūt. Et cor vidue cantare seu exultare faciebā. ꝑs. 50. Exultabit lingua mea iustitiā tuam. Potest etiā legi. cantabit seu laudabit. ꝑs. 64. Exmatuitꝰ tini & vespere delectaberis. Pro quo he.le. Exultare seu cātare facies. ꝑs. 80. Exultate deo adiutori nostro. ꝑs. 131. Et sancti eius exaltatione exultabūt. Esa. 16. Et in vineis non exultabit neq; iubilabit. & in eodē. 35. Exultabit letabūda & laudans. & in eodem. Et aperta erit lingua mutorū. Pro quo he.le. Et cantabit lingua mutorū. Hiere. 31. Exultate in letitia iacob. ponitur etiam pro laudare. Leuit. 9. Quod cum vidissent turbe laudauerūt deum. Deut. 32. Laudate gentes populum eius. Iob. 38. Cum me laudarent simul astra matutina. Prouer. 29. Et iustus laudabitur atq; gaudebit. Esa. 42. Laudate habitatores terre. Threñ. 2. Cōsurge: lauda in nocte. Zach. 2. Lauda & letare filia sion. Ponitur etiam pro clamare siue sonare. Iob. 39. Super ipsum sonabit pharetra. ꝑs. 77. Tanq; potens crapulatus a vino. Pro quo hebrei legunt. Tanq; potens clamans vel resonans a vino. Prouer. 1. Sapientia foris predicat. i. clamat. Hiere. 51. Et laudabunt super babylonē. pro quo hebrei legunt. Et clamabunt siue resonabunt super babylonē. Et in de רִנָּה Rina siue רְנָנָה renana. i. exultatio. canticum. laudatio. clamor seu preconium. Iob. 3. Nec digna laude. Et in eodem. 20.. Quia laus impiorum breuis sit. ꝑs. 99. Introite i conspectu eius in exultatione. Esa. 23. Et chaldei in nauibꝰ suis gloriantes. Pro quo hebrei legunt. Et chaldei in nauibus exultationis vel laudis sue. & in eo. 54. Decanta laudē & hinni. Significat etiā preconiū vel clamorē. 3. Reg. 22. & preco insonuit in vniuerso exercitu. ꝑs. 16. Intende deprecationem meā. Pro quo hebrei legunt. Intende clamorem meū. Item רְנָן Renan. nomē est auis. pro quo beatus hiero. transtulit struthionem. & solū inuenitur in numero plurali s. רְנָנִים renanim. Iob. 39. Pēna struthionis similis est penne herodii. Et aliqui hebrei dicunt q̄ significat pauones.

Gonare
Clamare
Predicaſ
רִנָּה
רְנָנָה
Laus
Exultatio
Preco
Clamor
רָנָן
ſtruthio
רְנָנִים
ſtruthiōe s

רָנַב Renab. ꝑpositio aleph in principio vt dicatur אַרְנֶבֶת Arnebeth significat leporem. Deut. 14. Camelū leporem & cirogrillum.

רְנָב
אַרְנֶבֶת
Lepus

רָנָה Rana. sonare seu clamare. Iob. 39. Super ipm sonabit pharetra. De quo vide supra in dictione רָנַן ranan.

רָנָה
ſonare

רְסִס Resis. gutta. stilla: fissura. seu rima. & solum inuenitur in numero plurali. Canti. 5. Et cincini mei guttis noctium. Et inde verbum רוס Ros. quod significat irrorare siue farinā aqua vel oleo cōspergere aut cōmiscere. Ezech. 46. Et de oleo tertiam partem hin vt misceatur simile. Significat etiam predicta dictio רְסִיס Resis fissuram siue rimā. vt Amos. 6. Et percutiet domum maiorem ruinis. de-

רְסִס
Gutta
רוס
miſceere
רְסִיס
Ruina.

Universidad de Deusto
Biblioteca

bet legi rimis.idest fisuris.vnde sequitur. & domū minorē scissionibus.

רֶסֶן Frenum. רֶסֶן Résen.frenū.Iob.30.Et frenū posuit in ore meo.& in eodē.41.In mediū oris eius quis intrabit.Pro quo hebrei legunt. In duplicitate vel duplicatione freni eius quis intrabit.ps. 31. In camo & freno maxillas eorū constringe Esa.30.Et frenū erroris quod est in maxillis populorum.

רָעַע Cōminuere רָעַע Raa.in lingua chaldaica significat confringere vel cōminuere.Dañ.2.Cōminuet & cōteret omnia hec.

רָעַב Esurire רָעַב Raab.esurire.famē pati.Deut.8. Et afflixit te penuria Pro quo he.legunt. Et afflixit te & esurire te fecit.Ps. 33.Diuites eguerunt & esurierunt. ps.49. Si esuriero non dicam tibi.ps.106. Esurientes & sitientes. Prouer.10. Non affliget dñs fame animā iusti.i.nō faciet eam esurire. Et in

רָעָב Fames de רָעָב raab.i.fames.Geñ.12. Facta est fames i terra.& in eo dē.41.& in vniuerso orbe fames preualuit.2.Reg.24. Aut septē annis veniet tibi fames.Scribitur etiā cū nū in fine &

רָעָבוֹן Fames Frumētus dicitur רָעָבוֹן raabon.ps.36. Et in diebus famis saturabuntur. Ponitur etiā pro frumento vel cibario:tēpore famis necessario.Geñ.42. Et ferte frumentū quod emistis in domū vestrā. & in eodē. Et cibaria domibus vestris necessaria sumite: & abite.

רָעַד Tremere רָעַד Raad.tremere.contremiscere.Esd.10.Trementes pro peccato & pluuiis.ps.103.Qui respicit terram & facit eam tremere.& inde

רַעַד Tremor. רַעַד raad siue רַעֲדָה rehada.i.tremor. Exo.15.. Robustos moab obtinuit tremor.ps.42.Tremor apprehendit eos.

רָעָה Pascere רָעָה Raa.pascere.alere.nutrire. regere.cōfringere.cōquassare.Geñ.30.Qui pascebat greges reliquos ei?.Et in eodē.37. Cūq; fratres illius in pascendis gregibus p̄is morarētur.& in eo.48. De? qui pascit me ab adolescētia mea. Nu.14. Filii vr̄i erunt vagi in deserto quadraginta annis. Pro quo he.le. Filii vr̄i erunt pascentes in deserto q̄draginta annis.i.erunt tanq; pascentes greges per diuersa loca discurrentes. Vnde beatus hiero.transtulit sensum. Iob.24. Pauit sterilē que nō parit.ps.77.Pauit eos in īnocētia cordis sui. Prouer.13. Amicus stultorum similis efficitur. Pro quo he.le.Qui nutrit siue pascit stultos conteretur. Pōt etiā legi sicut est in littera nostra. De quo vide supra in dictione רוֹעַ Róa.& in eo.28. Qui autē cōmessatores pascit:confundit patrē suū. & in eodē.29. Qui autē nutrit scortum:perdet substantiā. Cantī.1. Vbi pascas vbi cubes.& in eo. Et pasce hedos tuos.& in eodē.6. Vt pascatur in hortis. Esa.5.Et pascētur agni iuxta ordinē suū. & in eo.44. Pars ei? cinis est.Pro quo he.le.Pascens cinerē.i.qui tale sculptile adorat & orat:idē est ac si pasceret cinerē.potest etiā significare cōfringere :vt infra dicetur .& tunc erit talis littera.s.illud qđ cōfractū est ab eo cinis est.i.in cinerē redactus est.Et est sensus sicut in littera nr̄a.Hiere.3.Et pascent vos scientia & doctrina.& in eodē.22. Et omnes pastores tuos pascet vētus. Ezech.34.Et ego pascā oues meas.& in eo.Et suscitabo super eas pastorē vnū & pascet eas. Osee.12. Ephraim pascit vētū.Zach.11. Pasce pecora occisionis. Signāt etiā regere. ps.2. Reges eos in virga ferrea. Sed btūs hiero. in psal.iuxta he.ve.transtulit. Frāges eos in virga ferrea. De quo vide supra in dictione רוֹעַ Róa. ps.22. Dñs regit me. ps.79. Qui regis israel: intende.& inde

רֹעֶה Pastor רֹעֶה roe.i.pastor. Geñ.4. Fuit autē abel pastor ouiū.Eccl's.11.Que data sunt a pastore vno. Zach.11.O pastor & idolū. & aliqñ scribitur cū iod in fine loco he.Esa.38.Quasi tabernacula pastoris. & i plurali

רֹעִים Pastores, רֹעִים roim. Exo.2. Supuenerūt pastores & proiecerūt eas. Hiere.23. Et suscitabo super eos pastores. Ezech.34. Ve pastoribus israel qui pascent semetipsos:nōne greges a pastoribus pascentur. Et inde רְעִי rei siue מִרְעֶה Miree.i. pastus.siue pascua.3. Reg.4. Et viginti boues pascuales.i. boues existētes in pastu.Iob.39.Circūspicit mōtes:pascua sua.Hiere.23.Quia vastauit pascua eorum dñs.Ezech.34. In pascuis vberrimis pascam eas. Osee.13.Iuxta pascua eorum adimpleti sunt. Ponitur etiā pro grege. Hiere.10.Et omnis grex eorū dispersus est.Item רֵעֶה ree. siue רֵעַ Rea.i. socius seu amicus.aut particeps.Geñ.38. Ipse & hiras opilio gregis.Pro quo hebrei legunt. Ipse & hiras socius vel amicus ei?. tamē si pro רֵעַ rea legatur רֵעֶה roe: tūc signāt pastorē:siue opilionē gregis:sicut est in littera nostra.z. Reg. 16. Cū autē venisset chusi arachites amicus dauid. & in eo. Hec est inquit gratia tua ad dauid amicum tuū: quare non iuisti cum amico tuo.1.Paralipo.27.Et chusi arahites amicus regis. Vide etiā de hoc supra in dictione רוֹעַ róa.Scribitur etiā cum mē in prīcipio. Geñ.26. Et ochozath amicus illius.Iudi.14. Vxor autem eius accepit maritū vnum de amicis eius & pronubis.Pro quo hebrei legunt.Et fuit vxor amico vel socio eius qui sociauerat eum. Vbi ponitur nomē & verbum ab eo deriuatū.Potest etiam legi. Qui pauit eum.s.in diebus cōuiuii. & tūc erit sensus sicut in littera nostra.Nam pronubus solet pascere sponsum &sponsam.& in eodē.15. Et tradidi eam amico tuo .Et in genere femininо

רֵעָה Amica. רֵעָה rea siue רֵעָיָה raaia· Canti.1. Assimilaui te amica mea. & in eodē.2. Amica mea formosa mea. Hiere.9. Et docete filias vestras lamētum:& vnaquęq; proximā suam planctū.

רֵעוּת Proxima Et in plurali רֵעוֹת reoth.ps.44. Proxime eius afferentur tibi. Et inde verbum

רֵעוּת Proxime רָעָה raa.i.associare siue amicum esse. Prouer. 18. Vir amicabilis ad societatem. & in eo.zz. Noli esse amicus homini iracūdo.Itē

רָעָה Associare רֵעַ réa.i.cogitatio.Ps.138 Intellexisti cogitationem meā de lōge. Sed beatus hiero. in psal.iuxta he.ve.transtulit.Intellexisti malū meū.Quod etiam potest legi. Nā potest deriuari a dictione

Amicū ex. רֵעַ Cogitatio רוֹעַ Róa.de qua supra dictū est. & in eo. Mihi autē nimis honorificati sunt amici tui deus.Pro quo he.le. Mihi autem preciose siue honorificate sunt cogitationes tue. Potest etiā significare amicos vl' proximos sicut est in littera nr̄a.vt supra dictū est. Et ide

רֵעוּת Afflictio רֵעוּת reuth.siue רֵעִיוֹן raion.i.cogitatio. Pro quo btūs hiero.transtulit afflictionē.Eccl's.1. Vanitas& afflictio spūs.i. superflua cogitatio spūs. & in eo. Labor & afflictio spūs.& in eodem.2.Et vidi in omnibusvanitatē & afflictionem animi. & in eodem. Quid enim proderit homini de vniuerso labore & afflictione spiritus. Potest etiam deriuari a dictione רוֹעַ Róa que significat affligere. Vt supra dictū est. Et etiam in lingua chaldaica significat cogitationem. Dañ. 2.Tu rex cogitare cepisti ī stratu tuo. Pro quo hebrei legunt.Cogitationes tue super stratum tuum ascenderunt. Et in eodem. Et cogitationes mentis tue scires. Significat

cogitatiōes רָעָה etiam predicta dictio רָעָה Raa.confringere vel conterere. ps.2. Reges eos in virga ferrea. Pro quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. frā

Frangere. ges eos in virga ferrea. Hiere. 2.Construpauerunt te vsq; ad verticem.pro quo hebrei legunt.Confregerunt te vsq; ad verticem.Et in eodem.10. Et combusta sunt tecta eius.

Confrigeī Pro quo hebrei legunt.Et cōfracta vel conquassata sunt tecta eius. Mich.5.Et pascēt terram assur in gladio.Proquo hebrei legunt.Et confringent vel cōquassabunt terrā assur gladio. potest etiā legi sicut est in littera nr̄a. vt supra dictū est.& in lingua chaldaica signāt velle seu cōplacere.& inde

velle. רָעָא raaua siue רְעוּת reuth.i.volūtas seu beneplacitū.Esd. 5.Et voluntatē regis sup hoc remittat ad nos.

Voluntas רָעַל Crapula. רָעַל Raal.crapula.sopor.Zach.12.superliminare crapule omnibus populis.Et aliquando scribitur cum tau in

הָרְעֵלָה Consopiēs sop o.

principio & he in fine· & dicitur הָרְעֵלָה Tharela. ps. 59. Potasti nos vino cōpunctionis. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Potasti nos vino cōsopiente. Esa. 51. Ecce tuli de manu tua calicem soporis. Et inde verbū quod significat consopire. Naun. 2. Et agitatores consopiti sunt. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ significat tremere. Et inde רְעָלוֹת Realoth. i. ornamēta quedam. Pro quo beatus hieronymus transtulit mitras. Esa. 3. Armillas & mitras & discriminalia.

Cōsopire. רְעָלוֹת Mitre·

רָעַם Tonare

רָעַם Raam. tonare seu intonare. indignari. mutare. s. vultum. z. Reg. 22. & tonabit de celo dñs. 1. Paralipo. 16 Tonet mare & plenitudo eius. Iob. 40. Voce simili tonans. ps. 17. Et itonuit de celo dñs. Et inde רַעַם Raam. i. tonitruū. Iob. 26. Quis potest tonitruū magnitudinis illius intueri. ps. 76. Vox tonitrui tui in rota. ponitur etiam pro vociferatione que fit in bello. Pro quo beatus hieronymus trāstulit exhortationem. Iob. 39. Exhortationem ducū: & vlulatū exercitus. Item ponitur pro hinnitu. vt in eodem. Aut circundabis collo eius hinnitum. Significat etiam predicta dictio indignari seu ad iracundiam prouocare: aut vultū pre indignatione mutare. 1. Reg. 1. Vt exprobaret ꝙ dñs conclusisset vuluam eius. Pro quo hebrei legunt. vt faceret eam in dignari: siue vt prouocaret eam ad iram. Ezech. 27. Mutauerunt vultum.

Intonare. רַעַם Tonitruū. Hinnitus. Exprobrare indignari. mutaf vultum.

רַעֲנָן Uirescens

רַעֲנָן Raanan. virēs siue viride: aut floridus. vel vberrimꝰ. Iob. 15. Et ramus eius arescet. Pro quo hebrei legūt. Et ramus eius non erit floridus: siue non erit virescens. Ps. 51. Ego sicut oliua fructifera. pro quo beatus hiero. transtulit. Ego quasi oliua virēs. ps. 91. Et senectus mea in mia vberi. Canti. 1. Lectulus noster floridus. Hiere. 11. Oliuam vberem pulchram fructiferam. & in eodē. 17. Et erit foliū eius viride. Dañ. 4. Et florens in palatio meo.

Uirens Uber. Floridus. Uiride. Florens

רַעַף Irrorare

רָעַף Raaph. Irrorare. stillare. Iob. 36. Que de nubibus fluunt: que protegunt cuncta desuper. pro quo hebrei legunt. Que de nubibus fluūt: que irrorant vel stillant super hominū multitudinem. ps. 64. Et campi tui replebuntur vbertate: pinguescent speciosa deserti. Pro quo btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Et vestigia tua rorabuntur pinguedine. Prouer. 3. Et nubes rore concrescunt. pro quo hebrei legunt. Et nubes stillabunt rore. Esa. 45. Rorate celi desuper: & nubes pluant iustum.

Irrozare Rozare. stillare

רָעַץ Percutere Conterere

רָעַץ Raas. pcutere. cōterere. seu atterere. Exo. 15. Dextera tua dñe pcussit inimicū. Iudi. 10. Afflictiq; sunt & vehemēter oppressi. ꝓ quo he. le. Et cōtriuerunt filios israel.

רָעַשׁ Fuscitare. Cōmouef. mouerī. Concutef.

רָעַשׁ Raas. cōmouere. mouerī. tremere. cōcutere. Iob. 39. Nunquid suscitabis eū quasi locustā. Pro quo he. le. Nunquid cōmouebis eum quasi locustam. ps. 17. Et cōmota est & contremuit terra. Ps. 59. Cōmouisti terrā & conturbasti eam. ps. 67. Terra mota est. Esa. 14. Qui concussit regna. Hiere. 50. A voce captiuitatis babylonis cōmota ē terra. Ezech. 26. Mouebūtur muri tui. & in eodem. Cōmouebuntur insule. & in eodē. 38. Et mouebuntur a facie mea pisces maris. & in eodē. 31. A sonitu ruine eius cōmoui gētes. Et inde רַעַשׁ Raas. i. cōmotio. 3. Reg. 19. Et post spūm cōmotio: nō in cōmotione dñs. Ezech. 3. Et vocē cōmotiōis magne. & in eodem. 12. Panem tuum in conturbatione comede. i. in cōmotione. & in eodem. 38. Erit cōmotio magna super terram israel. Ponitur etiam predicta dictio pro eleuare vel supextollere. ps. 71. Sup extolletur suplibanū fructꝰ eius. Et btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit eleuabitur.

רַעַשׁ Cōmotio

רָפָא Sanare. Curare

רָפָא Rapha. mederi. sanare. curare. restaurare. edificare. Gen. 20. Et sanauit deus abimelech. Exo. 21. Et impensas in medicos restituet. Pro quo hebrei legunt. Et sanitate sanabitur siue curando curabitur. Sed beatus hieronymus transtulit sensum. & in translatione chaldaica est sicut in littera nostra. Leuit. 13. Nouerit hominem sanatum esse. & in eodē. 14. Cū inuenerit leprā esse mundatam. Pro quo hebrei legunt. Et ecce sanata siue curata est lepra. Deut. 28. Sanariq; nō possis. 1. Reg. 6. Et tunc curabimini. 4. Reg. 8. Qui reuersus est vt curaretur. 2. Paralipo. 7. & sanabo terrā eorū. & in eodē. 30. Quē exaudiuit dñs & placatus est pplo. Pro quo he. le. Quem exaudiuit dñs & sanauit vel curauit populū. Iob. 5. Percutiet: & manus eius sanabit. ps. 40. Sana animā meā: quia peccaui tibi. Esa. 6. Et cōuertatur & sanem eū. Hiere. 6. Et curabant contritionē filie populi mei Et in eodē. 17. Sana me dñe & sanabor. & in eodem. 51. Si forte sanetur. & in eodem. Curauimus babylonem: & non est sanata. Threñ. 2. Quis medebitur tui. Ezech. 47. Et sanabuntur aque. Et aliqñ scribitur cū he in fine loco aleph. ps. 59. Sana contritiones eius. Hiere. 3. Et sanabo auersiones vestras. Significat etiā restaurare vel reedificare. 3. Reg 18. curauit altare dñi quod fuerat destructū. i. restaurauit. & inde רֹפֵא rophe. i. medicus. Hiere. 8. Aut medicus non est ibi. Et in plurali רְפָאִים rophim. Genē. 50. Precepitq; seruis suis medicis vt aromatibꝰ cōdirēt patrē. 2. Paralip. 16. Sed magis medicorū arte cōfisus est. Iob. 13. Et cultores puersorū dogmatū. pro qᵈ he. le. Et medici inanes: siue medici idoli omnes uos. potest etiā legi sic. & reedificatores. 1. fabricatores idoli vos omnes. s. estis. & tunc erit sensus sicut in littera nostra. Et inde רְפוּאָה rephua siue רְפוּאוֹת riphuth. i. medicina vel sanitas. Prouer. 3. Sanitas quippe erit vmbilico tuo. Et in plu. רְפָאוֹת rephuoth. Hiere. 46. frustra multiplicas medicamina. Et aliqñ scribitur cū mē in prīcipio & dicitur מַרְפֵּא Marpe. Prouer. 6. Nec habebit vltra medicinam. & in eodem. 17. Vita carniū: sanitas cordis. Eccl's. 12. Quia curatio facit cessare peccata multa. Sed in duobus locis predictis dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur a dictione רָפָה Rapha cū he in fine & ꝙ significat laxationē seu dimissionē. vt infra dicetur. Hiere. 8. Tempus medele & ecce formido. & in eo. 14. Quare ergo percussisti nos ita vt nulla sit sanitas. & in eo. 33. Ecce ego adducā ei cicatricem & sanitatem. Malach. 4. Sol iustitie & sanitas in pēnis eius. Item רְפָאִים rephaim. i. gigantes. seu robusti. Deut. 2. Gigātes sicut enachim. & in eodem. 3. Solus og rex basan restiterat de stirpe gigantum. Esa. 15. Suscitabit tibi gigantes. Et aliqñ scribitur cum he loco aleph. 2. Reg. 21. Iesbi de nob qui fuit de genere arapha. Pro quo hebrei legunt. De filiis gigātis. i. de genere giganteo. & in eodē. Caph de stirpe arapha de genere gigantū. Et in hebreo non habetur de genere gigātum. sed est interpretatio huius nominis arapha. & secūdū hebreos significat etiā predicta dictio רְפָאִים rephaim mortuos siue interfectos. Sed beatus hieronymus secundū precedentes significationes gigantes seu medicos traduxit. Iob. 26. Gigantes gemunt sub aquis. Pro quo hebrei legūt Interfecti seu mortui. ps. 88. Aut medici suscitabunt. Prouer. 9. Et ignorat ꝙ illic sint gigantes. Pro quo hebrei legunt. Quod ibi sint mortui vel interfecti. Et in eodem. 21. Vir qui errauit in via doctrine: in cetu gigātū cōmorabitur Esa. 26. Gigantes non resurgant.

mederi

רָפָא restaurare

רֹפֵא medicus

רְפָאִים medici.

רְפוּאָה sanitas

רְפָאוֹת medicamina.

מַרְפֵּא medicina Curatio.

רְפָאִים Gigantes.

Interfecti mortui.

רָפַד Sternere Stipare.

רָפַד Rapad. sternere. stipare. vel confortare. Iob. 16. Et in tenebris strauī lectulum meum. & in eodem. 41. & sternet sibi aurum quasi lutum. Canti. 2. Stipate me malis. Et inde רְפִידָה rephida. i. stratum siue reclinatorium. Cāti. 3. Reclinatorium aureum.

רְפִידָה Recliatoziū

רָפָה Releuare

רָפָה Rapha. laxare. relaxare. desinere. dissoluere. demittere. dimittere. ociosum esse. quiescere vel requiescere. Iob. 12. Et eos qui oppressi sunt releuat. Pro quo hebrei le

Relarare. Dissoluere Laxare.

gunt. Relaxat siue dissoluit. Prouer.18. Qui mollis & dissolutus est in opere suo. idest laxus. & in eodem.24. Si desperaueris laxus in die angustie: minuetur fortitudo tua. Pro quo hebrei legunt. Si laxus vel dissolutus fueris in die angustie. Esa.5. Et calor flāme exurit. Pro quo hebrei legūt Relaxat siue dissoluit. scilicet res gelu induratas. Ezech.1. Cūq; starent demittebantur penne eorum. Pro quo hebrei legunt. Laxabantur siue relaxabantur pēne eorum. Et aliquando scribitur cum aleph in fine loco he. Hiere.38. Dissoluit manus virorum bellantium. Significat etiam desinere seu demittere vel dimittere. Exo.4. Et dimisit eum postq; dixit. Deut.9. Dimitte me vt conteram eum. Ios.1. Non dimittam te nec derelinquam te. Iudi.9. Considera q̄ dies ad occasum declinior sit: & appropinquat ad vesperū. Pro quo hebrei legunt. Ecce nunc demittitur siue laxatur dies: idest declinat dies ad vesperam. Iob.7. Nec dimittis me vt glutiam saliuam meam. p̄s 36. Desine abira & relinque furorem. Item significat ociosum esse seu quiescere. Exo.5. vacant enim ocio: & idcirco vociferātur. Iudi.8. Quod cū locutus esset: requieuit spiritus eorum. 2.Reg.24. Cōtine manuū tuam. Pro quo hebrei legunt. Quiescere fac vel dimitte manum tuam. Et inde רָפֶה Raphe. i. laxus: seu dimissus vel dissolutus: ant infirmus vel impotēs. Nu.13. vtrū potens sit vel infirmus. 2. Reg.17. Quippe qui lassus est solutis manib⁹. Iob.4. Et manus lassas roborasti. Esa.35. Cōfortate man⁹ dissolutas. Et inde רִפְיוֹן riphion. i. dissolutio: vel relaxatio. Hiere.47. Et nō respexerūt patres ad filios manibus dissolutis.

Demittere Dissoluere Desinere. vacare ocio Requiescere רָפֶה Infirmus Lassus. Dissolute. רִפְיוֹן Dissolutio

רָפַס Raphas. calcare. conculcare. calcitrare. p̄s.67. Vt excludant eos qui probati sunt argēto. Pro quo beatus hiero: in psalterio iuxta he.ve. transtulit. Calcitrantes contra rotas argenteas. idest conculcantes. Dañ.7. Et reliqua pedibus suis conculcabat. Ezech.32. Et conculcabas flumina eorum. Ponitur etiam pro discurrere. Prouer. 6. Vade discurre & suscita amicum tuum. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Vade conculcari. i. humiliari. Et aliquando scribitur cum sin loco sāmach. Ezech.34. Et reliqua pedibus vestris turbastis. i. conculcastis. & in eodē. His que cō culcata pedibus vestris fuerant pascebantur.

רָפַס Calcitrare. Cōculcare Discurrere

רִפְסָד Raphsad. ratis. & solū inuenitur in numero plurali. s. רִפְסֹדוֹת rasodoth. 2. Paralipo.2. Et applicabimus ea ratibus per mare in iopem.

רִפְסָד רִפְסֹדוֹת Rates.

רָפַק Rapac. inniti. Cāti.8. Innixa super dilectum suum. & solum inuenitur in predicto loco.

רָפַק Inniti.

רָפַשׂ Rephas. conculcare. vel turbare. Prouer.25. Fōs turbatus pede & vena corrupta. i. cōculcatus pede. Et inde רֶפֶשׂ réphes. i. conculcatio. Esa.57. In cōculcationē & lutum. Vide etiam de hoc supra in dictione רָפַס rapas.

רָפַשׂ Turbare רֶפֶשׂ cōculcatio

רְפֹת Répheth. bouile. i. stabulū vbi boues clauduntur. Pro quo beatus hiero. transtulit presepium. Abach.3. Et non erit armentum in presepio.

רְפֹת Presepiū.

רָצַץ Rasas. conterere. confringere conquassare. opprimere. Iob.20. Qm̄ confringēs nudauit pauperis domū Eccl's.12. Et confringatur rota super cisterna. Esa.42. Calamū quassatū non conteret. & in eodē. Nō erit tristis nec turbulentus. pro quo hebrei legunt. Neq; confringet siue confringetur. & in eodē.58. Et dimittere eos qui cōfracti sunt liberos. Osee.5. Calūniam subst̄inens est ephraim: confractus iudicio. Amos.4. Et cōfringitis pauperes. Vide etiam de hoc supra in dictione רוּץ ros. significat etiam opprimere. Deut.28. Et sis semper calūniam subst̄inēs & oppressus cunctis dieb⁹. Iudi.10. Afflictiq; sunt & vehemēter oppressi. 1. Reg.12. Si oppressī aliquem. & in eodem. Non es calūniatus nos: neq; oppressisti nos. & ide רְצִיִּים rasim. i. fragmēta siue laminas. p̄s.67. Excludant eos qui probati sunt argento. Pro quo hebrei legunt. Calcantes super fragmenta vel laminas argēteas. Et beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Calcitrantium contra rotas argenteas.

רָצַץ Cōfrīgere Quassare.

רָצַד Rasad. contendere. p̄s.67. Vt quid suspicamini montes excelsi. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Quare contenditis mōtes excelsi. & solum inuenitur in predicto loco. Et dicunt aliqui hebrei q̄ significat saltare siue insultare.

רָצַד Cōtendere

רָצָה Rasa. placere. complacere. placare. seu velle. currere. complere. perficere. quiescere. Leuit.1. Ad placandū sibi dñm. & in eodem. Et acceptabilis erit. Pro quo he.le. & placatum siue complacatū erit ei. & in eodē.19. Profanus erit & impietatis reus. Pro quo he.le. Profanus erit & non placabitur. i. nō erit placabilis vl' acceptabilis deo. Deut.33. Sit placens fratribus suis. 1. Reg.29. Quomodo enī aliter placare poterit dñm suū. 2. Paralipo.10. Si placueris pplō huic & linieris eos verbis. Iob.20. Filii eorum atterentur egestate. p̄ quo he.le. Filii eius placabūt pauperes: siue cō placebunt pauperib⁹. i. tam pauperes erūt: q̄ etiā op⁹ sit eis alios pauperes placare: siue eis complacere. Potest etiā deriuari a supradicta dictione רָצַץ rasas. que significat atterere vel cōterere. vt supra dictum est. p̄s.39. Cōplaceat tibi dñe vt eruas me. p̄s.45. Quoniā complacuisti in eis. p̄s.48. & postea in ore suo complacebunt. p̄s.76. Aut non apponet vt cōplacitior sit. p̄s.84. Benedixisti dñe terram tuā. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Placatus es dñe terre tue. p̄s.101. Quoniā placuerūt seruis tuis lapides eius. p̄s.146. Beneplacitum est dñi super timētes eum. p̄s. 149. Quia beneplacitum est dño in populo suo. Prouer.3. Quasi pater in filio cōplacet sibi. Esa.42. Complacuit sibi in illo aīa mea. Hiere.14. Et dño non placuit. & in eo. Et si obtulerint holocaustomata & victimas nō suscipiā ea. Pro quo he.le. Non complacebo eis: siue nō erunt mihi acceptabiles. Aggei.1. & acceptabilis mihi erit: & glorificabor. Et ī de רָצוֹן rason. i. volūtas seu beneplacitū. Genē.49. Et in voluntate sua suffoderunt murum. p̄s.29. Et vita in voluntate eius. Ps.68. Tempus beneplaciti deus. p̄s.88. Et in beneplacito tuo exaltabis cornu nostrum. Prouer.8. Et hauriet salutem a domino. Pro quo hebrei legunt. Et hauriet voluntatem siue beneplacitum a domino. & in eodem.12. Qui bonus est hauriet gratiam a dño. i. hauriet voluntatē siue beneplacitum a dño. Significat etiam predicta dictio currere. Iob.34. Etiam si cucurrerit cum eo. p̄s.49. Si videbas furem currebas cum eo. Ezech.1. Animalia ibant & reuertebantur. i. currebant. Vide etiam de hoc supra in dictione רוּץ Rus. significat etiā cōplere siue perficere aut requiescere a labore. Leuit.26. Tunc placebunt terre sabbata sua. Pro quo hebrei legunt. Tunc perficiet siue complebit terra sabbata sua: vl' sic. Tūc quiescet terra sabbatis suis. & in eodem. Et requiescet in sabbatis suis. Et in eodem. Et tunc orabunt pro impietatibus suis. pro quo hebrei legūt. Et tunc cōplebunt siue perficient iniquitatē suā. Pōt etiā legi. & tūc placabūt p̄ iniquitatib⁹ suis. & ī eo. & cōplacebit sibi in sabbatis suis. Pro quo he.le. Et cōplebit sabbata sua siue requiescet in sabbatis suis. Iob.14. donec optata veniant: & sicut mercenarii dies eius. i. sicut cōplet mercenari⁹ dies suos Esa.40. Dimissa est iniqtas illius. pro quo he.le. Cōpleta est siue perfecta est iniquitas illius. vnde premittitur completa est malitia eius.

רָצָה Placare. Placere. Perficere Requiescere Currere. Ire. acceptare רָצוֹן Voluntas bñplacitū Bñplacere

רָצַח ratach. īterficere. occidere. Exo.20. nō occides. Deut.4. qui occiderit nolēs proximum suū. Et in eodē.22

רָצַח Occidere.

Et occidit animā eius. Iudi.20. Interrogatusq; leuita mari tus mulieris interfecte.3.Reg.21.Occidisti insuper & posse disti.ps.61.Interficitis vniuersos.Prouer.22.In medio pla tearum occidendus sum.Osee.6. In via interficientiū per gentes de sichem. Et inde רֹצֵחַ Roseach.siue מְרֹצֵחַ Mera seach.i.occisor siue interfector:aut homicida. Nu.35.Et oc ciderit propinquus sanguinis occisorem. Deut.19. Et hec erit lex homicide.4.Reg.6.Nūquid scitis q̄ miserit filius homicide huc.Et inde רְצִיחָה resach.i.occisio siue interfectio. ps.41.Dum confringūtur ossa mea.Pro quo hebrei legūt. In occisione vel interfectione ossium meorum. Vnde bea tus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit.Cum me interfice rent in ossibus meis.Ezech.21.Vt aperiat os in cede.

Interficer

רֹצֵחַ

מְרֹצֵחַ

Occisor. Homicida

רְצִיחָה

Interfectio

Cedes.

רָצַע Rasaa.perforare.Exo.21.Perforabitq; aurem eius su bula.Et inde מַרְצֵעַ Marsea.i.subula qua perforatur vt in predicto loco.Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deri uatum.

רָצַע

Perforar.

מַרְצֵעַ

subula

רִצֶּף Resseph.pauimentū.calculus.s.ignitus:aut pruna vel carbo.& scribitur cum he vel thau in fine.Ester.1.Su per pauimentū smaragdino & pario stratū lapide. Ezech. 40.Et pauimentum stratum in atrio. & in eodem.42.Cō tra pauimentum stratum lapide. Scribitur etiam cum mē in principio & dē מְרִצֶּפֶת Marsepheth. 4. Reg.16. Et po suit super pauimentum stratum lapide. Et inde רָצוּף Ra suph.q̄ est participium passiuum.i.pauimentatum seu stra tum. Canti.3.Media charitate cōstrauit.i. strauit.Pro quo hebrei legunt. In medio eius pauimentatum seu stratum charitate vel amore. Item רִצְפָּה risspha.i.calculus.s.ignitus. seu pruna vel carbo.Esa.6.Et in manu eius calculus:quem forcipe tulerat de altari. Et in plurali רְצָפִים resaphim.3. Reg.9. Et ad caput suum subcinericius panis. Pro quo he. le.Panis prunarū.i.coctus sub prunis vel carbonibus.

רִצֶּף

pauimētū.

מְרִצֶּפֶת

pauimētū

רָצוּף

Pauimen tatum.

רִצְפָּה

Calculus.

רְצָפִים

Prune.

רַק Rac.tātūmodo solūmodo. dūmodo. quippe.nanque. veruntamen.Geñ.14.Exceptis his que comederūt iu uenes.Pro quo hebrei legunt. Exceptis tatūmodo his que comederūt iuuenes.& in eodem.19. Dūmodo viris istis ni hil mali faciatis. Deut.3.Solus quippe og rex basan. Et in eodem.Custodi igitur te ipsum.pro quo hebrei legunt. Ve runtamen custodi te ipsum. & in eodem.15. Si tu audieris vocē dñi dei tui.Pro quo he.le.Tantūmodo si audieris vo cem domini dei tui. & in eodem. Hoc solum obseruabis vt sanguinem eorum nō comedas.i.solūmodo. Ios.1. Tantū sit dominus deus tecum.

רַק

tātūmodo

Dum mō.

Solum.

Verūtamē

Tantum.

רָקַק Racac.spuere. & scribitur cum simplici coph. Leuit. 15.Si saliuā huiusmodi homo iniecerit. Deut.25. Et spuet in faciem eius. Iob.30. Et faciem meam cōspuere nō verentur. Et inde רוֹק ruc.i.sputum siue saliua. Iob.7. Nec dimittis me:vt glutiam saliuā meam. Item רָקָק racac.i.te nuis.seu macilentus.& scribitur cū simplici coph. Geñ.41. Et ecce has sequebantur alie septem boues in tantum maci lente. Vide etiam de hoc supra in dictione רִיק ric. Et inde רָקִיק recic.i.laganum:seu placenta tenuis. Exo.29.Laga na quoq; azyma oleo lita.Et inde רַקָּה raca.i.temp? capitis. Iudi.4.Et posuit supra tempus capitis eius clauū.& in eo. 5.Et perforauit tēpus eius.Canti.3. Sicut fragmen mali pu nici ita gēne tue.Pro quo he.le. Ita tempus tuum.

רָקַק

Spuere.

Cōspuere.

רוֹק

saliua.

רָקָק

Macilēte.

רָקִיק

Laganum

רַקָּה

tps'capiti

רָקַב Racab.putrescere.cōputrescere. Prouer.10. Et nomē impiorum putrescet.Esa.40. Forte lignū & imputri bile elegit artifex.Pro quo he.le. Lignū quod nō putrescat elegit.Et inde רָקָב racab.i.putredo. Iob.13.Qui quasi pu tredo cōsumendus sum.& aliqñ scribitur cum nū in fine & dē רַקָּבוֹן recabon.vt in eodē.41.Et lignū putridū es.

רָקַב

Putrescer

רָקָב

Putredo

רַקָּבוֹן

Putriduz

רָקַד Racad.saltare.subsilire.ps.28. Et cōminuet eas tanq̄ vitulum.Pro quo hebrei.le. Et subsilire faciet eas tāq̄ vitu lum.Et beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit. Et dis perget eas tanq̄ vitulum.Ps.103. Montes exultauerunt vt arietes.pro quo beatus hieronymus trāstulit.Montes sub silierunt vt arietes.& in eodem.Mōtes exultastis sicut arie tes.Pro quo beatus hieronymus transtulit. Montes subsal tastis sicut arietes.Eccls.3.Tempus plangēdi:& tempus sal tandi.Esa.13.Et pilosi saltabunt ibi.Ioel.1.super capita mō tium exilient.Naū.3. Et equi frementis & quadrige feruē tis.Pro quo he.le..Et quadrige saltantis siue subsilientis.

subsilire.

subsaltare.

saltare.

Exilire.

רָקַח Racach.cōficere.seu pigmenta facere:aut condire:cō miscere vel componere.s.more pigmentariorum vel vnguentariorū.Exo.30. Hō quicūq; tale cōposuerit.i.Pa ralipo.9.Filii autem sacerdotum vnguenta ex aromatibus conficiebant.Ezech.14. Et coquatur vniuersa cōmixtio. Pro quo hebrei legūt.Et cōmisce confecturam siue cōmix tionem vel confice confectionē.Vbi ponitur nomen & ver bum ab eo deriuatū. Et inde רוֹקֵחַ rocēach.i.pigmentarius. seu vnguentarius.Exo.30. Compositum opere vnguenta rii mixtum. Et in plurali רוֹקְחִים rocchim.i.vngentarii vel pigmentarii. Et in plurali feminino רָקָחוֹת racachoth.1. Reg.8.Filias quoq; vestras faciet vnguētarias.& illa cōmix tura vel confectio dicitur רֹקַח rocach.siue רֶקַח recach.aut מִרְקַחַת Mercachath.vt in aliquibus locis predictis.&.1.Pa ralipo.16.Que erāt pigmentariorū arte confecta. Iob. 41. Quasi cum vnguentabulliunt.Canti.5.Confite a pigmēta riis.& in eodem.8. Dabo tibi poculū de vino condito.Esa. 57.Multiplicasti pigmenta tua.

רָקַח

cōponere.

conficere.

cōmiscere.

רוֹקֵחַ

Vnguenta rius.

רוֹקְחִים

vnguētarii

רָקָחוֹת

figuētarie.

רֹקַח

רֶקַח

מִרְקַחַת

confecta.

Vnguenta conditum.

Pigmēta.

רָקַם Racam. variegare. polymitare.i. opere polymito si ue opere vario intexere:vel diuerso colore vestē con texere:siue acu depingere. Exo.26. Coccoq; bis tincto & bysso retorta opere plumario.i.polymitario.& ī eo.28.Fa cies & baltheū opere plumarii.& in eo.36. Vt faciant opere abietarii polymitarii ac plumarii.ps.138.& substantiā meā in inferioribꝰ terre. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he. ve.transtulit. Imaginatus sum in inferioribus terre.i.con textus sum diuersitate mēbrorū & ossibus ac carne. Et inde רִקְמָה Ricma.i.vestis varii coloris:siue opere vario contex ta.Iudi.5. Vestes diuersorū colorū sisare tradūtur in predā & supellex varia ad ornanda colla congeritur. Vbi ponitur tā in singulari q̄ in plurali. ps.44. In vestitu deaurato cir cū amicta varietate.Ezech.17.Plena plumis & varietate.

רָקַם

Opus plu marij.

Imaginar

רִקְמָה

Telee vi uersorum colorum.

Varia.

Varietas.

רָקַע Racaa.extendere.expandere.producere.stabilire.fir mare.allidere.s.pede. Exo.39. Incidit q̄ bracteas au reas:& extenuauit ī fila.Pro quo he.le. Et extēdit bracteas aureas siue laminas aureas: & incidit fila.i. ꝓduxit aurū in laminas:& incidit ex eis fila. Nu.16.Et produxit ea in lami nas.Iob.37.Tu forsitā fabricatus es cū eo celos.Pro quo he brei legunt. Nunquid extendisti cū eo celos. Esa.40. Aut artifex auro figurauit illud. Pro quo he.le. Et artifex auro extendit illud.i.produxit illud.Hiere.10. Argentum inuo lutum de tharsis affertur. Pro quo hebrei legunt. Argentū extensum.i.in laminas productum.Et inde רְקוּעִים ricuim idest extensiones.seu lamine vel bractee.Nume.16. Et pro ducat ea in laminas. Significat etiā predicta dictio firma re siue stabilire.ps.135. Qui firmauit terrā sup aquas.Esa. 44.Stabiliens terram: & nullus mecum.Sed etiam in pre dictis locis hebrei legunt extendens terram. Et inde רָקִיעַ Racia.idest firmamentum. Geñ.1. Fiat firmamentum in medio aquarum. Et in eodem. Vocauit q̄ deus firmamen tum celum.Ezech.1. Et similitudo super caput animalium firmamenti. Hebrei tamen in predictis locis legunt ex tensionem seu expansionem. Significat etiam predicta

רָקַע

Extendere.

Produceꝛ

רְקוּעִים

Lamine.

Firmare.

Stabilire.

רָקִיעַ

firmamētū

Extensio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dictio רָקַע Racaa calcare: seu allidere vel percutere pede. 2. Reg. 22. Cōminuam eos atq; confringam. Pro quo hebrei legunt. Atq; calcabo seu allidā. Ezech. 6. Et allide pede tuo. & in eo. 28. Pro eo quod plausisti manu & percussisti pede.

Calcare
allidere
Percutere.

רָשַׁשׁ Rasas. depauperare.. seu pauperē esse. destruere. conterere. Prouer. 13. Et est quasi pauper cum in multis diuitiis sit. Hiere. 5. Et cōteret vrbes munitas tuas. Malach. 1. Quod si dixerit idumea destructi sumus. i. pauperes facti sumus. Vide etiam de hoc supra in dictione רוּשׁ ros. & inde תַּרְשִׁישׁ Tharsis. quod significat lapidē preciosum. Pro quo beatus hieronymus trāstulit chrysolithū. Exo. 28. In quarto versu chrysolithus onyx & berillus. Ezech. 28. Chrysolithus & onyx berillus. Dañ. 10. Et corpus eiꝰ q̄si chrysolithus in alio vero loco trāstulit hyacinthū. Canti. 5. Plene hyacinthis. est etiam tharsis nomen viri nepotis iapheth. Geñ. 10. Filii autem iauan elisa & tharsis. est etiam nomen prouincie que a successoribus predicti habitata fuit. ps. 71. Reges tharsis & insule munera offerēt. Esa. 2. Et super omnes naues tharsis. Hiere. 10. Argentum inuolutum de tharsis afferetur. Ione. 1. Vt fugeret in tharsis. Et aliquando beatus hieronymus transtulit carthaginem. Ezech.. 27. Carthaginēses negociatores tui. Ponitur etiam pro mari. Esa. 23. Vlulate naues maris. & vt ait beatus hieronymus sup predicto loco. Tharsis lingua hebraica proprie mare appellatur.

רָשַׁשׁ
תַּרְשִׁישׁ
chrysolithꝰ
Tharsis.
Carthago.
Mare.

רָשָׁה
רְשִׁיוֹן
Preceptū
Licentia.

רָשָׁה Rasa. licentia. facultas. & scribetur cum iod & nun in fine & dicitur רְשִׁיוֹן rision. Pro quo beatus hieronymus transtulit preceptum. Esd. 3. Secundum quod precepe rat cyrus rex persarum. Pro quo he. le. Secundum licētiam siue facultatem cyri regis persarum.

רָשַׁם
signare.
proponere
Cōstituere
Expūmere

רָשַׁם Rasam. signare. sigillare. cōstituere. Dañ. 5. Scripsit quod exaratū est. i. qđ signatū vel sigillatum est. & in eo. Et cōfirma sententiam & scribe decretū. Pro quo he. le. Et scribe & signa scripturam. & in eodem. Porro rex darius proposuit edictum & statutum. Pro quo he. le. Signauit scripturam vel statutum. & in eodem. Quod cum daniel comperisset constitutam legem. & in eodem. De edicto quod cō stituisti. & in eodem. 10. Annūciabo tibi q̄ expressum est in scriptura veritatis. ideſt quod signatum vl̄ sigillatum est in scriptura veritatis.

רָשַׁע
Impiū cē.
impie agere
iniq; agere.
Cōdēnare

רָשַׁע Rasaa. impium esse. impie agere. iniq; facere. condēnare. 2. Paralipo. 20. Cuius opera fuerunt impiissima. Iob. 10. Si impiꝰ fuero: ve mihi. ps. 17. Nec impie gessi a deo meo. Eccl's. 7. Ne īpie agas multū. Dañ. 9. Peccauimꝰ iniquitatē fecimus: iniq; egimus. significat etiam condēnare. s. quādo est verbū tertie coniugationis. Exo. 22. Et si illi iudicauerint duplū restituet proximo suo. Pro quo he. le. Quem iudices condemnauerint: duplum reddet proximo suo. Iob. 15. Condēnabit te os tuū & non ego. & in eodem. 34. Aut qui iustus est in tantum condemnas. & in eodem. Quis est qui condēnet. Ponitur etiam pro superare quod est idem quod condēnare. 1. Reg. 14. Et quocunq; se verteret superabat. Et inde רָשָׁע rasaa. i. impius seu iniquus aut condēnatus: siue reus. Nu. 15. Nō accipietis precium ab eo qui est reus sanguinis. Iob. 27. Sit sicut impius inimicus meꝰ. ps. 108. Cum iudicatus fuerit exeat cōdēnatus. Esa. 3. Ve impio in malum. Ezech. 3. Si dicente me impio morte morieris. & in eodem. Vt auertatur impius a via sua mala Et in plurali רְשָׁעִים resaim. ps. 1. Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum. Et in genere femenino רִשְׁעָה risaa. siue מִרְשַׁעַת Mirsaath. 2. Paralipo. 28. Athalia impiissima & filii eius destruxerunt domum dei. Ezech. 5. Et contempsit iudicia mea: vt plus esset impia. & inde רֶשַׁע résaa. ideſt impietas. malignitas. iniquitas. Deut. 9. Non aspicias duritiem populi huius & impietatem. ps. 83. Magis q̄ habitare in tabernaculis peccatorum. Pro quo beatus hiero. in psalterio iuxta he. ve. transtulit. Magis q̄ habitare in tabernaculis impietatis. Eccl's. 3. Vidi sub sole in loco iudicii impietatem: & in loco iustitie iniquitatem. & in eodem. 8. Nec saluabit impietas impium: & aliquando scribitur eum he vel thau in fine. Deut. 9. Et propter impietatē suam iste delete sunt. & in eodē. Quia iste egerunt impie. i. propter impietatem suam. Zach. 5. Hec est impietas.

רָשָׁע
רֶשַׁע
Impius.
Cōdēnatꝰ.
רְשָׁעִים
Impū.
רִשְׁעָה
impiissima
Impia.

רֶשֶׁף
Auis

רֶשֶׁף Réseph. volucris. auis. diabolus. lampas. seu carbo. s. ignitus. Deut. 32. Et deuorabunt eos aues. Iob. 5. Homo nascitur ad laborem & auis ad volandū. ps. 75. Ibi confregit potentias arcuum. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Ibi confregit volatilia arcus. i. sagittas arcus. & dicūtur sagitte volatilia propter velocitatem motus. Ponitur etiam pro diabolo. Abach. 5. Et egredietur diabolus ante pedes eius. Ponitur etiam pro lampade. Canti. 8. Lampades eius lampades ignis atq; flāmarum.

Volatilia.
Diabolus
Lampas

רֶשֶׁת
Rete.

רֶשֶׁת Réseth. rete. siue retiaculum. Exo. 28. Craticulamq; im modū retis eneam. Iob. 18. Immisit enim in rete pedes suos. ps. 9. In laqueo isto quem absconderunt. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. in rete isto. & in eodē. Dum attrahit eū in laqueo suo. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Cum attraxerit eum ad rete suum. Osee. 7. Et cū profecti fuerint: expandā super eū rete meū.

רֶתֶת
Horror
רָתַח
Feruere.

רֶתֶת Rétheth. tremor. siue horror. Osee. 13. Loquente ephraim: horror inuasit israel.

רָתַח Rathach. ferbere. bullire. Iob. 30. Interiora mea efferbuerunt absq; vlla requie. & in eodem. 41. feruescere faciet quasi ollā profundū. Ezech. 24. Efferbuit coctio eiꝰ.

רָתַם
Cumultus
Ligare.
רֹתֶם
Juniperꝰ.
רְתָמִים
Juniperi.

רָתַם Ratham. ligare: siue sternere equum vel quadrigam. mich. i. tumultus quadrige. Pro quo he. le. Liga siue sterne quadrigam. Item רֹתֶם Róthem. nomen est arboris. Pro quo beatus hieronymus transtulit iuniperum. 3. Reg. 19. Et sederet subter vnā iuniperum. Et in plurali רְתָמִים rethamim. Iob. 30. Et radix iuniperorum: cibus eorum. Ps. 119. cum carbonibus desolatoriis. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. cū carbonibus iuniperorum.

רָתַק
Cōclusio.
Catena.
רְתָקוֹת
Lamine

רָתַק Rathoc. catena. Hiere. 7. Fac conclusionem. Pro quo hebrei legunt. Fac catenam. Et in plurali רְתָקוֹת Rethucoth. Pro qđ beatus hiero. transtulit laminas. 3. Reg. 6. Et affixit laminas clauis aureis. Pro quo he. le. Et transire fecit catenis aureis. i. ex vna parte parietis ad aliam. Esa. 40. Et laminis argenteis argētarius. Et inde verbū רָתַק Retha qđ signāt concatenare. i. catenis vel compedibus ligare. Naū. 3. Et oēs optimates eius cōfixi sunt in cōpedibus. i. concatenati vel ligati sunt. Significat etiā rumpere vel dissoluere. Eccl's. 12. Anteq; rumpatur funiculus argenteus.

רָתַק
Concate
nare.
Rumpere.

De insipientibus a littera שׁ Sin.

שׁ
Quia.
Quod

Ista littera sin. שְׁ. in cōpositione qñ preponitur verbo siue aliis partibꝰ oīonis signāt quia: siue qm̄ aut q. ps. 135. qui a in humilitate nr̄a memor fuit nr̄i. Eccl's. 2. Et vidi q tm̄ precederet sapiētia stultitiā. & in eo. 7. Ne dicas quid cause est q priora tēpora meliora fuere. & in eo. Viuētes sciūt se esse morituros. Pro quo he. le. Sciunt q morituri sunt. Canti. 1. Nolite me cōsiderare q fusca sim. & ī eo. Quia decolorauit me sol. & in eo. 5. Quia caput meū plenū est rore. Et in eo. Quia sic adiurasti nos. Est ēt relatiuū. & est oīs gn̄ris & vtri usq; numeri. ps. 135. Qui percussit egyptū cū primogenitis suis. Eccl's. 2. Vltra oēs qui fuerunt ante me. & in eo. Ad vniuersa opera que fecerant manus mee & ad labores in quibus frustra sudaueram. Canti. 1. Iudica mihi quem diligit

Aut.
Que.

Quod. anima mea. Et in eo.3. In diademate quo coronauit eū mater sua. Et in eo.6. Que ascenderūt de lauacro. & qñ prepo nitur ei dictio עַד ad tunc significat vsqꝫquo: siue dum aut donec. Canti.1. Dum esset rex in accubitu suo. Et in eo. Do nec ipsa velit. Et in eo.3. Inueni quē diligit anima mea. ꝓ quo he.le. Vsqꝫquo siue donec inueni quem diligit anima mea. Et in eodem. Donec aspiret dies.

Dum. Donec.

Vsqꝫquo

שֵׁשׁ Ses. byssus quod est genus lini candidissimi. Genī. 41 Vestiuit eū stola byssina. Exo. 25. Et byssum & pilos caprarum. & in eo. & bysso retorta. Itē שֵׁשׁ ses. idest sex. de quo vide infra in dictione שִׁשָּׁה sisa.

Byssus

שָׁשַׁא Sasa. psuadere. Btūs hiero. trāstulit educere. Ezech. 39. Et educam te. idest persuadendo educam.

Educere.

שִׁשָּׁה Sisa. Sex. Exo. 25. Sex calami egredientur de lateri bus. & in eo. 28. Sex noīa in lapide vno: & sex reliq̄ in lapide altero. & in ge.fe. scribitur sine he & dr̄ שֵׁשׁ ses'. Prouer. 6. Sex sunt que odit dñs. & aliqñ scribitur cū tau in fine & dicitur שֵׁשֶׁת sesseth. Exo. 16. Sex diebus colligite. & in eo. 20. Sex diebus opaberis. & in eo. Sex enim diebus fecit deus celū & terrā. & inde verbū שָׁשָׁה Sasa: quod signat Sextare. i. sextam partem tollere: seu in sex partes diuidere Ezech. 45. Et sextā partē ephi de choro hordei. pro q̄ he. le. Et sextabitis ephi de mensura hordei. Et inde שִׁשִּׁים Sisim. i. sexaginta. Canti. 6. Sexaginta sunt regine.

Sex. שֵׁשׁ sex. שֵׁשֶׁת Sex. שָׁשָׁה Sextare. שִׁשִּׁים Sexagīta.

שׁוֹשַׁן Susan. Liliū. 3. Reg. 7. Et foliū repandi lilii. & in titulo psalmi. 59. vbi dr̄ in finē pro his qui cōmutabuntur in tituli scriptiōe. ꝓ quo btūs hiero. in ps. iuxta he.ve. trāstulit victori pro liliis testimonii. & aliqñ scribitur cū he vel tau in fine. Cant. 2. Ego flos campi & liliū conualliū. & in eo. Sicut liliū inter spinas. & in plu. שׁוֹשַׁנִּים Sosanim. Vt in eo. Qui pascit iter lilia. & in eo. 5. Labia eius lilia distillantia. Et in eo. 6. Et lilia colligat. Et in titulo psalmi. 44. Vbi dr̄ in fine. pro his qui cōmutabūtur. pro quo btūs hiero. i ps. iuxta he.ve. trāstulit victori ꝓ liliis. est ēt שׁוֹשַׁן susan nomē ppriū ciuitatis. Ester. 2. erat vir iudeꝰ i susis ciuitate.

Lilium. שׁוֹשַׁנִּים Lilia. שׁוֹשַׁן Susa.

שָׁשַׁר Sasar. color rubeus. aut miniū. i. terra rubea qua pictores vtūtur. & dr̄ sinopis a sinope vrbe vbi inuenitur. Hiere. 22. Et facit laquearia cedrina pingitq̄ sinopide Ezech. 23. Imagines chaldeorū expressas coloribꝰ. ꝓ quo he.le. Imagines chaldeorum depictas sinopide siue minio.

sinopis. שָׁאַב Saab. haurire. Genī. 24. Eo tpe quo solēt mulieres egredi ad hauriendā aquā. & in eo. Vt hauriret aquā: & hausta oībus camelis dedit. Ruth. 2. de quibus pueri mei bibunt. pro quo he.le. Quas pueri hauriunt. Esa. 12. hauritis aquas in gaudio. & inde מַשְׁאֲבִים masabim. i. loca vñ aquā hauriūt. Iudi. 5. & hostiū suffocatus est exercitus. pro quo he.le. Inter haurītiones. i. inter loca vbi aq̄ hauriūtur.

Haurire. מַשְׁאֲבִים haurītiōes

שָׁאַג Saag. rugire. Iudi. 14. Apparuit catulus leonis seuꝰ & rugiēs. ps. 35. rugiebam a gemitu cordis mei. Ps. 103. Rugiētes vt rapiāt. Hiere. 2. Sup eū rugierūt leones. & in eo. 25. Dñs de excelso rugiet: & de habitaculo sancto suo dabit vocē suā: rugiēs rugiet sup decorē suū. Amos. 3. Nūquid rugiet leo in saltu. & in eo. leo rugit: quis nō timebit. & inde שַׁאֲגָה Saaga. i. rugitus. Iob. 4. Rugitus leōis & vox leene. Esa. 5. Rugitus eius vt leonis. Et in plu. שַׁאֲגוֹת Saagoth. Iob. 3. Et quasi inundantes aque: sic rugitus mei.

Rugire. שַׁאֲגָה Rugitus. שַׁאֲגוֹת Rugitus.

שָׁאָה Saa. Desolare. deuastare. sonare. admirari. seu cōtēplari cū admiratiōe. Esa. 6. Donec desolētur ciuitates absq̄ habitatore. & in eo. Et terra relinquetur deserta. pro quo he.le. Et terra desolabitur siue deuastabitur desolatione. Et in eo. 37. Et factū est in erradicatione colliū cōpugnantiū. pro quo hebrei legunt. & erit ad deuastandū siue ad desolādū colles pullulantes siue compugnātes. & īde

Desolare.

שׁוֹאָה Soa siue שְׁאִיָּה Seia aut מְשׁוֹאָה Mesoa. i. desolatio: vel deuastatio: aut calamitas: vel miseria. Iob. 30. squallētes calamitate & miseria. p̄s. 34. Veniat illi laqueus quē ignorat. ꝓ quo btūs hiero. in ps. iuxta he.ve. trāstulit. Veniat ei calamitas. & in eo. Restitue aīam meā a malignitate eorū. ꝓ quo btūs hiero. trāstulit cōuerte aīam meī a calamitatibꝰ eorū. Prouer. 1. Cū irruerit repētina calamitas. & in eo. 3. & irrūpētes potētias impiorū. ꝓ quo he.le. & a deuastatione vel a calamitate impiorū cū venerit. Esa. 42. & calamitas opprimet portas. Signāt ēt p̄dicta dictio sonare. Esa. 17. & tumultus turbarū: sicut sonitus aquarū multarū sonabūt. & inde שָׁאוֹן Saon. i. sonitꝰ siue strepitus aut tumultus: vt in p̄dicto loco. vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū. & supra in eo. 6. & populus eius & sublimes eius glorioliq̄ eiꝰ. pro quo he.le. & descēdet pulchritudo eius & tumultus eiꝰ & sonitus eius: & qui gloriatur in eo. & aliqñ scribitur cum he in fine & dr̄ שׁוֹאָה Soa. Ezech. 48. Ascēdēs aūt quasi tēpestas venies. ꝓ quo he.le. quasi sonitus siue strepitus venies. ponitur ēt שָׁאוֹן Saon ꝓ ppło: pp eiꝰ tumultū & strepitū. Esa. 66. Vox populi de ciuitate. Signāt ēt p̄dicta dictio שָׁאָה Saa admirari siue contemplari cum admiratione. Genī. 24. Ipse autem contemplabatur eam tacitus.

Sonare. שָׁאוֹן sonitus שׁוֹאָה Tēpestas sonitus. שָׁאוֹן Populus שָׁאָה Cōteplari. Admirari

שָׁאַט Saat. cōtemnere. despicere. spernere. seu aduersari. Ezech. 16. Filiarū palestinarū qui ambiūt te ꝓ gyrū pro quo he.le. Qui cōtēnūt te vel aduersantur tibi ꝓ gyrū Et in eo. 28. Qui aduersabantur eis. & inde שְׁאָט Seat. i. cōtēptus vel despectio. Ezech. 25. & gauisa ex toto affectu supra terrā israel. ꝓ quo he.le. Ex toto contēptu vel despectu tuo in aīo. sed btūs hiero. trāstulit sensū. & in eo. 36. Cū gaudio & toto corde ex aīo. pro quo he.le. Cum gaudio totius cordis. & cum contemptu vel despectu animi.

Ambire. Cōtēnere. Aduersari שְׁאָט Cōtēptus.

שָׁאַל Saal. interrogare. querere. petere. postulare. cōmodare. mutuare. mutuo accipere. Genī. 32. Interrogauit eū iacob: dic mihi quo appellaris noīe. & in eo. Cur q̄ris nomē meū. & in eo. 43. Interrogauit nos hō ꝓ ordinē. Et in eo. Interrogauit eos dicēs. Exo. 13. Cūq̄ interrogauerit te filius tuꝰ cras. Nu. 27. Eleazar sacerdos cōsulat dñm. i. interroget. Deut. 32. Interroga patrē tuū. 1. Reg. 23. cōsuluit ergo dauid dñm. i. interrogauit vel quesiuit a dño. & in eo. 25. & salutabitis ex nomine meo pacifice. pro quo he.le. & interrogabitis eū noīe meo pro pace. i. si valet ille & oīa sua. & in eo. 30. Salutauit eos pacifice. i. interrogauit eos ꝓ pace: sicut supra. 2. Reg. 20. Qui interrogant: interrogēt in abella. Iob. 21. Interrogate quēlibet de viatorībus. p̄s. 34. Que ignorabā: interrogabāt me. Signāt ēt petere siue postulare: aut mutuo accipere. Exo. 3. Sed postulabit mulier a vicina sua. & in eo. 11. Vt postulet vir ab amico suo & mulier a vicina sua. Et in eo. 12. Et petierunt ab egyptiis vasa argentea. & in eo. 22. Qui a proximo suo quicq̄ horū mutuo postulauerit. 1. Reg. 1. Eo quod a dño postulasset eū. Et in eo. Quem elegistis & petistis. & in eo. 20. rogauit me obnixe: vt iret in bethleē. ꝓ quo he.le. postulās postulatꝰ fuit a me. i. a me petiuit licētiā. 4. Reg. 6. & hoc ipm mutuo acceperā. ꝓ quo he.le. Et hoc ipsū postulatū fuerat. i. mutuo acceperā sicut ē in lra nra. Nee. 2. Rogaui regē & veni i ieru salē. ꝓ quo he.le. postulatus sum a rege. i. petiui ab eo licētiam. Ps. 2. Postula a me. Ps. 108. Nutātes trāsferātur filii eiꝰ & mēdicēt. i. petāt elemosynā. Esa. 7 Pete tibi signū. Zach. 10. petite a dño pluuiā. Signāt ēt cōmodare siue mutuare. s. qñ est verbū tertie cōiugatiōis. Exo. 12. vt cōmodarēt eis. 1. Reg. 1. Idcirco & ego cōmodaui eū dño cūctis diebꝰ qui bus fuerit accōmodatus dño. & inde שְׁאֵלָה Seela. i. petitio: siue interroatigo. Iudi. 8. vnā petitionem postulo a vobis.

Interrogar. Querere. שְׁאָל Consulere Postulare Petere Rogare mutuo accipere Cōmodare שְׁאֵלָה Petitio.

Iob.6.Quis det vt veniat petitio mea.& aliqñ ſcríbitur ſine áleph.1.Reg.1.Deus íſrael det tibí petitionẽ tuã.& ĩ plu. שְׁאֵלוֹת Seeloth.ſiue מִשְׁאֲלוֹת Miſaloth.Ps.19. impleat dñs oẽs petitiões tuas. Itẽ שְׁאוֹל Seol.í.infern9 ſiue inferus:aut fouea: vel ſepulchrũ.Geñ.37.Deſcẽdã ad filiũ meũ cũ dolore ín infernũ.& in eo.42.Et deducetís canos meos cum dolore ad inferos.3.Reg.2.Et nõ deduces canicíẽ eius pacifice ad inferos.Iob.17. Si ſuſtinuero :infern9 dom9 mea eſt.ps. 48.Sicut oues in inferno poſite ſunt. Et in eo. Verũtamẽ deus redimet aíam meã de manu inferi. Ps.85.Et eruiſtí animã meã de inferno ínferiorí.Prouer.15.Infern9 & pditio corã dño.Eſa.14.Infernus ſubter te cõturbatus eſt.& dicunt hebrei ꝙ ẽt ſignãt foueam vel ſepulchrum.

Petiones. Infernus. Inferus.

שְׁאַן Saan. Quieſcere.pacatum eſſe.abundare ſeu fertilẽ eſſe.& ſcribitur cũ duplici nũ.Iob.3.& quõdã vinctí pariter ſine moleſtía.pro quo he.le.Simul vinctí quieſcẽt í.qui quõdã erãt vinctí:tunc quieſcẽt & erunt ſine moleſtia. Prouer.1.Et abũdãtía perfruetur timore malorũ ſublato. Pro quo he.le.Et requieſcet a timore malo. Hiere. 46.Et reuertetur Iacob & requieſcet & proſperabitur.í. opulentus erit.& in eo.48.Fertilis fuit moab ab adoleſcentia ſua: & inde שַׁאֲנָן Saanan.i.opulentus: ſeu pacatus vel quietus. Iob.12.Lampas cõtẽpta apud cogitationes diuítis.i.opulenti.Eſa.33.Oculi tuí vídebũt ieruſalẽ habitationẽ opulẽtam.& in plu.שַׁאֲנַנִּים Saananim . Amos.6. Ve qui opulẽti eſtis in ſion.& in plu.fe.שַׁאֲנַנּוֹת Saananoth.Eſa.32 .Mulieres opulẽte ſurgite.& in eo. obſtupeſcite opulente.& aliqñ ſcribitur cũ lámed in medio & dicitur שַׁלְאַנָן Salanan. Iob.21.Diues & felix.pro quo he.le.pacatus ſiue quietus vel opulẽtus & pacificus.Itẽ שָׁאוֹן Saon .i. ſonitus ſiue tumultus.De quo vide ſupra in dictione שָׁוְא Saa.

Quieſcere Abundaf. proſperari Fertilẽ cẽ. Diues. Opulẽta. Opulẽti. Opulẽte Diues. ſonitus

שָׁאַף Saaph.bibere.glutire.abſorbere.anhelare. attrahere.ſ.haliũ ſiue ventũ.deſiderare.cõterere.cõculcare Iob.5. & bibẽt lítientes diuítías eius.í.glutient . Eſa. 42. Diſſipabo & abſorbebo ſimul.ſignãt ẽt attrahere vẽtũ vel deglutire vẽtũ ſeu ſpũm.Hiere.2.In deſiderío aíe ſue attraxit ventũ.& in eo.14.Attraxerunt vẽtũ quaſí dracões.ponitur ẽt ꝓ deſiderare.Iob.7.Sicut ſeru9 deſiderat vmbrã. Et in eo.36.Ne ꝓtrahas noctẽ.pro quo he.le. ne deſideres noctẽ.Poteſt ẽt legi ſicut eſt in lra nra:ſcdm aliã ſignificatiõnẽ.ponitur ẽt ꝓ reuertere.Eccl's.1.Oritur ſol & occidit & ad locũ ſuũ reuertitur.ſ.quaſí anhelãs vel deſiderãs reuertitur.Signãt ẽt cõterere ſiue cõculcare.ps.55. Miſerere mei deus: qm cõculcauit me hõ.& in eo.Cõculcauerunt me inimící mei.ps.56.Dedít in opprobríũ cõculcãtes me.Amos 2.Qui cõterũt ſup puluerem terre capita pauperum. & in eo.7.Audíte hoc quí cõterítis pauperem.

Deſiderat Reuerti. conculcaf. con terere.

שָׁאַר Saar.remanere.relinquere.dimittere,ſ.reliquías.ſu pereſſe:ſiue relíquũ eſſe. Exo.10.Nõ remanſit nec vna quidẽ in cũctis fínibus egypti.Nu.11. Remãſerãt autẽ in caſtrís duo víri.Ioſ.10 . Non dimiſit ín ea ſaltẽ paruas reliquías.i.nõ reliquit.& in eo.Nõ reliquit ín ea vllas reliquías.1.Reg.16.Adhuc reliquus eſt paruul9.2.Reg.14.Vt nõ ſuperſit viro meo nomẽ & reliquie ſuper terram.4.Regũ. 25.reliquã populi partẽ que remanſerat ín ciuitate. Et in eo.Populo aũt qui relict9 fuerat in terra iuda : quẽ dimíſerat nabuchodonoſor.Iob.21. Cũ reſpõſío vĩa repugnare oſtenſa ſit veritatí.pro quo he.le.& reſpõſio vĩa remanet ſíue relinquitur falſa.& btũs hiero.trãſtulít ſenſũ.Eſa.1.Niſi dñs exercituũ reliquiſſet nobis ſemẽ.& in eo.4.Et erit omnis qui relictus fuerit in ſion.& in eo.24.Relicta eſt ín vrbe ſolítudo.Amos.5.reliquẽtur ín ea cẽtũ . & aliqñ ſcríbitur cũ duplící aleph.ſcílicet ante ſin & poſt ſin.vt Ezech.9.

Remanere dimittere. Relinq̃re. ſupereſſe.

Et cede cõpleta remãſi ego . vbi ponitur נְאִשְׁאַר Neſaar pro נִשְׁאַרְתִּי Niſárthi.& inde שְׁאַר Sear.í.reliquum ſiue remanẽs:aut reliquíe.Eſa.10.Et reliquíe lígni ſaltus eius.& in eo. Reliquíe cõuertẽtur:reliquíe inquã iacob . Et in eo. 14.& perdã de babylone nomẽ & reliquias & germẽ.Malach.2.Et reſiduũ ſpũs eius eſt.& aliqñ ſcribitur cũ iod & thau in fine & dr שְׁאֵרִית Seerith.4.Reg.19.Fac oratiõnẽ pro reliquíís que reperte ſunt.ps.75.Et reliquíe cogitatio nũ.Soph.3.Reliquie íſrael nõ faciẽt íniquitatẽ.& aliqñ ſcríbitur ſine aleph.1.Paralip.12.Sed & oẽs:reliquíe ex íſrael vno corde erãt.Hiere.15.Sí nõ reliquíe tue in bonũ. Sedĩ ꝑdícto loco aliqui hebrei dicũt ꝙ deriuatur a dictiõe שָׂרָה Sara:que ín lingua chaldaíca ſignãt ſoluere . Vnde ípſí legunt.Sí nõ ſolui te in bonũ. Item שְׁאֵר Seer.ídeſt caro.ps. 72.Defecit caro mea & cor meũ.Ps.77 Aut ꝑparare men ſam populo ſuo.Pro quo btũs hiero . in pſal.iuxta he.ve. trãſtulit.Aut preparare carnem populo ſuo Et ĩ eo. & pluit ſup eos quaſí puluerẽ carnes.Hiere.51.Iniquitas mea & caro mea ſup babylonẽ.Mích.6.Quí comederũt carnẽ populi mei.Ponitur ẽt pro corpore.Prouer.5.Cũ cõſumpſeris carnes tuas & corpus tuũ.Signãt ẽt conſanguineũ : ſeu cognatũ:aut propínquũ vel ꝓximũ cõſanguínitate.Leuit. 18.Oĩs homo ad proximã ſanguinis ſui non accedat.& in eo.21.Niſi tm̃ in cõſanguineis atq; propínquís. Significat ẽt alimẽtũ vel cíbũ.Exo.21.Quod ſí alterã ei acceperít:ꝓ uídebit puelle nuptías:& veſtimenta & preciũ pudícicie nõ negabit.Pro quo he.le.Sí alterã acceperit ei alimentũ ſiue cíbũ & veſtimẽtũ eius nõ minuat.& aliqñ ſcribitur cũ mẽ in príncipio.Exo.8.Et in reliquías cíborũ tuorũ . & in eo. 12.Ligãs in palliís poſuit ſup humeros ſuos . ꝓ quo he.le. Cíbos ſuos ligatos in pallis ſuís ſuper humeros ſuos. Deut. 28.Et benedícte reliquie tue.pro quo hebrei legunt.Et cíbí tuí.ídeſt reliquíe ciborum tuorum.

Reſiduum Reliquie. caro. corpus. Proxima. conſanguineus. cibus.

שְׂאֹר Seor. Fermentum.Exo.12.In die primo nõ erít fermentum in domibus veſtris.Leuit.22.Nec quicquã fermentí & mellis adolebitur in ſacrificio.

Fermentũ

שְׂאֵת Seeth.tumor.ſiue diuerſus color in corpore humão exortus.Leuit.13.In cuius cute et carne ortus fuerit diuerſus color. De quo vide ſupra ín dictione נָשָׂא Naſa.

diuerſ9 color.

שָׁבַב Sabab. vertere.reuertere.decipere.circũagere.vagarí.Ezech.38.Ad terrã que reuerſa eſt a gladío. Mich 2.Reuertatur qui regiones nras díuidat. Vide ẽt de hoc ínfra ín dictione שׁוּב Sub.ſignãt ẽt ꝑdícta dictío vagarí.Eſa. 57.Et abíit vagus ín vía cordis ſui.Hiere.50.Fecerũtq; vagarí ín mõtes. Signãt ẽt decipere vel circũagere. Eſa.47. Sapientía tua & ſcientia tua hec decepit te.Ezech.38.Et circũagã te:& ponã frenũ ín maxíllis tuís.Itẽ שְׁבִיב Sebíb . í. ſcintilla ſeu flãma.Iob.18. Nec ſplendebit flãma ígnis ei9 & ín plu.שְׁבָבִים Sebabim.pro quo btũs hiero.trãſtulít aranearũ telas.Oſee.8 . Qm̃ ín aranearũ telas erít vitulus ſamarie:& aliquí he.le.In ſcintillas erít vitulus ſamarie.& in lingua chaldaica dr שְׁבִיבָא Sebíba.Dañ.3. Interfecit eos flamma ignís.& in plu . שְׁבִיבִין Sebíbín.Dañ.7.thronus eius flamme ignís.

Reuertere Vagari. Decipere. circũagef. Flamma. tele anire nearum. Flamma Flamme.

שָׁבָה Saba.captiuare.captiuũ ducere.capere.ſ. captiuũ vel predam.Geñ.14. Quod cum audiſſet Abraã captiuum vídelícet loth.pro quo hebrei legunt.& audiuit abraam ꝙ captiuatus vel captiuus ductus eſſet frater ſuus . Nu.21.Duxit ex eo predam.pro quo hebrei legunt . & captiuauit ex eo captiuitatẽ.Deut.21.Captiuoſq; duxeris.Iudí.5.Surge barach & apprehende captiuos tuos.ideſt captiua.1.Reg.30.& captiuas duxerunt mulieres . Et in eodẽ. & filíos ſuos & filias ductas eſſe captiuas. Eſa.14. Et erunt

captiuare. Ducere ꝑdam. apprehendere captiuos. captiuum. adducere.

Capere. capientes eos qui se ceperant.pro quo hebrei legũt.& erũt captiuantes eos qui se captiuauerãt.Hiere.41. Omnis populus quem ceperat ismael.Et in eodem.43. Et captiuos ducet illos.& in Abdia.Quando capiebant alieni exercitum eius.& inde שָׁבוּי Sabui.idest captiui.& in ge.se.שְׁבָיָה

Captiuus. Sebuia aut שְׁבִיָּה Sebiia.Esa.52.Captiua filia sion. & ī plurali שְׁבִיוֹת Sebuioth.Geñ.31.Quasi captiuas gladio.& inשִׁבְיָה de שִׁבְי Sebi.idest captiuitas.vt in aliquib9 locis predictis.

Captiua. & Nu.31.Tollite sũmã eorum que capta sunt. pro quo hebrei legunt.Tolle sũmã captiuitatis.Ps.67.Captiuam duxisti captiuitatem.vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.& aliquando scribitur cum he vel tau in fine & dicitur שִׁבְיָה sibia.siue שְׁבִית Sebith.aut שִׁבְת sebat vel שְׁבוּת Sebuth.Nu.21.Dedit filios eius in fugam & filias in captiuitatem.Deut.21.& videris in medio captiuorum mulierẽ pulchram.pro quo hebrei legunt.Et videris in captiuitate mulierem pulchram.idest in medio captiuorum: sicut ẽ in littera nostra.& in eodem.30.& reducet te dñs deus tuus in captiuitate tua.2.Paralip.28.Et reducite captiuos quos adduxistis.pro quo hebrei legunt. Et reducite captiuitatẽ quam cepistis.Ps.86.Auertisti captiuitatem iacob.ps.125 In conuertendo dominus captiuitatem sion.Et in eo.Conuerte dñe captiuitatẽ nostram.Soph.3.Cum cõuertero captiuitatem vestram.Item שְׁבוֹ Sebo. Lapis preciosus. Pro quo Beatus hieronymus transtulit Achates. Exo.28. In tertio ligurius achates & ametistus.

captiuitas

captiue

שְׁבִיָּה

שְׁבִית

שְׁבוּת

שְׁבוֹ

Achates.

שָׁבַח Sabach.Laudare.glorificari.mitigare.seu compescere.ps.62.Labia mea laudabunt te.Ps.105. Et glorie mur in laude tua.Ps.144.Generatio & generatio laudabit opera tua.Et in eo.& labia mea laudabunt te. ps.147. Lauda ierusalem dñm. Signãt ẽt mitigare seu cõpescere. ps.64. Qui cõturbas ꝓfundũ maris sonũ fluctuum ei9. Pro quo beatus hiero.in ps.iuxta he.ve.trãstulit compescẽs sonitum maris fremitum fluctuum eius.ps.88. Motum autem fluctuum eius tu mitigas.Prouer.29. Sapiens differt & reseruat in posterum.idest mitigat siue compescit spiritum suum in posterum.

Laudare Gloziari.

Cõpescere

mitigare.

שָׁבֵט Sebet.tribus siue familia.virga.baculus. Deut.29. Vir aut familia aut tribus.Ios.4.& dimidiam tribũ manasse.& in eo.7.Et quãcũqꝫ tribũ sors inuenerit.Iob.37 Siue in vna tribu siue in terra.Et in plurali שְׁבָטִים Sebatim Ios.4.Iuxta numerũ filiorũ israel.proquo he.le.Iuxta numerum tribuũ filiorum israel.& in eo.7.Et applicuit israel per tribus suas.Et in eo.18.Remanserãt aũt filiorum israel septem tribus.2.Reg.7.Nunquid loquens locutus sum ad vnã de tribubus israel.Esa.19.Decepertunt egyptum angulum populorum eius.idest tribuum eius. Significat etiam virgam seu baculum aut sceptrum.Exo.21. Qui percusserit seruum suum vel ancillam virga.Ps.2.Reges eos in virga ferrea.Ps.88.Visitabo in virga iniquitates eorum.Prouer.22. Virga discipline fugauit eum.Hiere.10.& israelvirga hereditatis eius.Significat etiam sceptrum dominii vel principatus.Geñ.49.Non auferetur sceptrum de iuda.ps 44. Virga equitatis virga regni tui.Esa.14.Contriuit dominus baculum impiorum: virgam dominantium. Accipitur etiam pro calamo scribe.Iudi.5.De zabulõ qui exercitum ducerẽt ad bellandum.pro quo hebrei legunt.De zabulon trahentes calamum scribe.

Tribus

שִׁבְטִים

Tribus.

Populi.

virga.

Sceptrum

calamus.

שָׁבָךְ Sabach.Cancellus: seu rete.& scribitur cum he in fine & dicitur שְׁבָכָה Sebacha.3.Reg.7.Et quasi in modum retis catenarum sibi inuicem miro opere contextarum.vbi ponitur tam in singulari cꝫ in plu.4.Reg.1.Cecidit qꝫ ochozias per cancellos cenaculi sui.Iob.18. & in maculis eius ambulat.i. in foraminib9 retis in modũ cancelli facti.vnde premittitur.Misit enim in rete pedes suos. Itẽ שׂבַךְ Sobach.i.arbor condensa & irretita in modũ retis.2. Reg.18.Cumqꝫ ingressus fuisset mulus subter condensam quercũ.De quo vide supra in littera sámach in dictiõe סָבַךְ Sabach. Item שַׂבְּכָא sabecha.in lingua chaldaica signãt instrumentũ musicũ.pro quo beatus hieronymus transtulit. sambucam.Dañ.3.Fistule & cithare & sambuce.

Rete

cancelli

macule.

שׂבַךְ condensa.

שַׂבְּכָא

sambuca

שֹׁבֶל Sebil.semita.ps.76. & semita tua in aquis multis. Hiere.18.Semitis seculi. Item שׁוֹבָל sobal.i.humerus Esa.47. Discoopi humerum :reuela crura.& aliqui hebrei dicũt qꝫ signãt femur:alii vero qꝫ signãt plantã pedis. Item שִׁבֹּלֶת Sibóleth.i.spica. Iob.24.& sicut sũmitas spice cõtexrẽtur.& in plu.שִׁבֳּלִים sibolim. Geñ.41.Septẽ spice ascẽdebãt in culmine vno. Ruth.2. Vadã in agrũ & colligã spicas Zach.4.Quid sũt due spice oliuarũ.signãt ẽt שִׁבֹּלֶת sibóleth.alueũ fluminis seu fluctus aquarũ.ps.68.& tẽpestas demersit me.pro quo btũs hiero.in ps.iuxta he.ve.transtulit Et flumẽ operuit me.Et in eo.Nõ me demergat tẽpestas aque.pro quo btũs hiero.transtulit.Ne operiat me fluctus aque.Esa.27.Ab alueo fluminis vsqꝫ ad torrẽtẽ.& inde dicunt aliqui hebrei qꝫ deriuatur illud quod habetur Iudi. 12. Dic ergo sebóleth :nã erat iuxta alueũ fluminis: & rogabat aduersarios vt pmitteretur ei vt trãsiret flumẽ. & aduersarii rñdebant ei: Nũquid ephrateus est.quo dicẽte nõ sum ĩterrogabãt eũ: dic ergo sebóleth.i.voca hoc flumẽ hoc nomine sebóleth: qui respondebat cebóleth.quia ephratei nõ poterãt exprimere lr̃am sin sed loco eius dicebãt cin. & qđ habetur in aliquibus libris nostris in predicto loco quod interpretatur spica non est in hebreo:neqꝫ illud qđ postea habetur.s.candẽ lr̃am spicam exprimere non valens.

שׁוֹבָל humerus

שִׁבֹּלֶת spica.

שִׁבֳּלִים spice

שִׁבֹּלֶת Flumen.

Fluctus. alueus

שַׁבְּלוּל Sabelul.vermis.ps.57.Sicut cera que fluit auferetur.pro quo btũs hiero.in ps.iuxta he.ve.trãstulit. Quasi vermis tabefactus pertrãseat. Hebrei tamen dicunt qꝫ significat cochleam.

שַׁבְּלוּל vermis. Testudo

שֶׁבֶס Sebis. Ornamentum muliebre.pro quo beatus Hieronymus transtulit.lunulam. & solum inuenitur in numero plurali.Esa.3.Et lunulas & torques.

שֶׁבֶס Lunula

שָׁבַע sabaa.iurare.Geñ.22.ꝑ me metipsũ iurauí: dicit dñs Et in eo.24.Et iurauit mihi dicẽs.& in eo.25. Iura ergo mihi:& iurauit ei. Deut.6.Et per nomẽ eius iurabis. & qñ est verbũ tertie cõiugatiõis tũc signãt adiurare. siue cõiurare.i.facere iurare. Geñ.24. Vt adiurẽ te ꝑ deũ celi. Et in eo.& adiurauit me dñs meus dicẽs. Exo.13. Eo quod adiurassent filios israel. Nu.5. Adiurabitqꝫ eã:& dicet. & inde שְׁבוּעָה Sebua siue שְׁבֻעָת Sebuath.i.iuramẽtũ: siue iusiurandum. Geñ.26. Complẽs iuramentum qđ spopondi patri tuo abrahe. Exo.22. Iusiurãdũ erit in medio Nu.5. eritqꝫ mulier in maledictionem & in exemplũ omni populo. Pro quo hebrei legunt. Eritqꝫ mulier in maledictionẽ & ĩ iuramentũ.s.imprecationis:vt dicant iurando taliter mihi contigat sicut illi mulieri. Iudi.21. Grandi enim iuramẽto se constrinxerant. Esa.65. Et dimittetis nomen vestrum in iuramẽtũ electis meis.& in plu.שְׁבֻעוֹת Sebuoth. Abac.h. 1. Iuramenta tribuũ que locutus es. Ezech.21. Sabbatorũ ocium imitans. Pro quo hebrei legunt. Iuramenta iusiurranda eis. Potest etiam legi sic. Septimane eis. & quia septima dies dicitur sabbatum: ideo poterit esse sensus sicut ĩ littera nr̃a. Item שֶׁבַע sebaa siue שִׁבְעָה Sibaa.idest septem.sed qñ est generis masculini: tunc scribitur cum he in fine:& quando est generis femenini: tunc scribitur sine he. Geñ. 21. Quid sibi volunt septẽ agne iste. Leuit.23. Offeretisqꝫ cum panib9 septem agnos immaculatos. Et in eo.25. Nu-

Iurare

שְׁבוּעָה

שְׁבֻעַת

Iuramẽtũ

Iusiurãdũ

שְׁבוּעוֹת

Iuramẽta

שֶׁבַע

שִׁבְעָה

Septem

merabis quoq; tibi ſeptem hebdomadas annorum.ideſt ſe
pties ſeptem.Iudi.14.Septem igitur diebus conuiuii fle=
bat ante eum.1.Reg.16.Adduxitq; iſai ſeptem filios ſuos.
Plurimi. Ponitur etiam pro pluribus.1.Reg.2.Donec ſterilis pepe=
rit plurimos.Vnde beatus Gregorius in homelia ſuper il=
lud euangelii luce.7.Rogabat autem illum quidam de pha
riſeis.Sic ait.quia enim ſeptem diebus omne tempus com
prehenditur:recte ſeptenario numero vniuerſitas deſigna
שְׁבַע tur.hec gregorius.Significat etiam שְׁבַע Sebaa ſepties ſiue
Septuplū ſepties. ſeptuplum.Leuit.16.Addam correctiões veſtras ſeptuplū.
Prouer.14.Septies cadit iuſt9:& reſurget.ideſt pluries.ſcri
שִׁבְעָתַיִם bitur etiā pluraliter:& dicitur שִׁבְעָתַיִם Sibaathaim. Geñ.
Septuplū. 4.Omnis qui occiderit cain ſeptuplū punietur.Ps.12.pur
gatum ſeptuplum.Ps.78.Et redde vicinis noſtris ſeptuplū
in ſinu eorum.Prouer.6.Deprehenſus quoq; reddet ſeptu
ſeptēplicit plum.Eſa.6.Et lux lune erit ſeptempliciter.Ponitur etiam
שִׁבְעָתַיִם Sebaathaim.pro ſeptem.2.Reg.21. Et ceciderunt
ſeptem. hi ſeptem ſimul.Et inde שְׁבִיעִי Sebii.ideſt ſeptim9. Geñ.2.
שְׁבִיעִי Compleuitq; deus die ſeptimo opus ſuum.Iudi.14.Cum
ſeptimus q; adeſſet dies ſeptimus.1.Paralip.2. Septimum dauid .&ī
שִׁבְעִים de שִׁבְעִים Sibiim. ideſt ſeptuaginta.Nu.33.Et ſeptuagin=
ſeptuagīta ta palme.Ps.89.Dies annorum noſtrorū in ipſis ſeptua gī
שָׁבוּעַ ta annis.& ide שָׁבוּעַ Sabua.ideſt ſeptimana:ſiue hebdoma=
Hebdoma da. da.Geñ.29.Imple hebdomadam dierum huius copule.&
in eo.& hebdomada trāſacta. Dañ.9. Confirmabit autem
pactum multis hebdomada vna:& in dimidio hebdoma=
שָׁבֻעוֹת de.& in plurali שָׁבֻעוֹת Sabuoth ſiue שָׁבוּעִים Sabuim.Exo.
Hebdoma 34.Feſtiuitatem hebdomadarum facies tibi.Deut.16.Sep=
de tē hebdomadas numerabis tibi.Dañ.9. Septuaginta heb=
plenitudo domade abbreuiate ſūt ſup populū tuū.Pōitur ēt p plenitu
dine.Hiere.5.plenitudinē annue meſſis cuſtodiētē nobis.
שָׂבַע שָׂבַע Sabaa .Saturare.ſatiare.replere . Exo.16. Et mane
ſaturare. panes in ſaturitate.pro quo hebrei legunt. Et mane
ſaturabimini panibus.Deut.8.Vt cum comederis & ſatura
tus fueris bñdicas dño deo tuo.Et in eo.31. Cūq; comede=
rint & ſaturati craſſiq; fuerint.1.Paralip.23.Igitur dauid ſe
nex & plenus dierū.i.ſaturatus diebus. 2.Paralip.24.Se=
nuit autem ioiada plenus dierū.ideſt ſaturatus diebus.Iob
10.Saturatus afflictione & miſeria.Prouer.1. Suiſq; conſi=
liis ſaturabuntur.Et in eo.19.Et in plenitudine cōmorabi
ſatiare. tur.pro quo he.le.Et ſaturatus ſiue ſatiatus commorabitur
Et in eo.25.Ne forte ſatiatus euomas illud.Eccl's.1.Nō ſatu
ratur oculus videre.& in eo.4.Nec ſatiātur oculi eius .Hie
re.5.Et ſaturaui eos& mechati ſūt.Threñ.3.Saturabitur op
probriis.Ezech.7.Animā ſuā nō ſaturabunt. Amos.4.vt
biberent aquam: & non ſunt ſatiate.Mich.6 .Tu comedes
& non ſaturaberis.Ponitur etiam pro replere. Iudi. 5.Re=
Repleri pleti prius:pro panibus ſe locauerunt . ideſt qui prius erāt
ſatiati.Iob.14.Et repletus multis miſeriis.Ps.87.quia re=
pleta eſt malis anima mea.ps.89.Repleti ſumus mane mi=
ſericordia tua.Ps.122.Quia multum repleti ſumus deſpe=
Implere ctiõe.ps . 144.& imples omne animal benedictione.Pro
uer.14.Viis ſuis replebitur ſtultus. Et in eo. 27. Infernus
& perditio nunq; replebuntur.Eſa.58.& animā afflictam
שָׂבַע repleueris.Ioel'.2.Et replebimini in eis.& inde שָׂבַע ſabaa
ſiue שָׂבָע Sobaa.i.ſaturitas.ſatietas.vbertas.fertilitas.Geñ.
Vbertas 41.Septē vbertatis āni ſūt.& in eo.Ecce ſeptē āni vēiēt fer
Fertilitas tilitatis magne.& in eo.Obliuiōi tradatur cuncta retro abū
Abūdātia dātia.i.ſatietas.Leuit.26.Et comedetis panē vīm in ſaturi
ſaturitas. tate.Deut.23.Comede vuas quātū tibi placuerit.p quo he.
le.& comedes vuas iuxta anime tue ſaturitatē.i.vſq; ad ſatu
ritatē tuā.Prouer.3.& implebūtur horrea tua ſaturitate.&
aliquando ſcribitur cū he in fine.Eſa.65.& canes impudē=
tiſſimi neſcierunt ſaturitatē.Ezech.16.Hec ſunt iniquita=
tes ſodome ſororis tue ſuperbia & ſaturitas panis & abun=
dantia. Aggei.1.Comediſtis & non eſtis ſatiati.pro quo he
brei legunt.Comediſtis & non ad ſatietatem.

שָׂבִין Sabas.coarctare vel ſtringere.ſ. byſſo vel ſerico aut
auro :ſicut polymitarii faciūt in capicioveſtimēti ne
facile rumpatur.aut includere.ſ.auro vel argēto ſicut aurifi
ces faciunt:qui gēmas auro vel argento includunt. Exo.
28.tunicā linea ſtrictā.Et in eo.Stringeſq; tunicā byſſo. & stringere.
in eo.Incluſi auro erunt.& inde מִשְׁבְּצוֹת Miſbeſoth . ideſt Includere
capſele auree vel argentee quibus lapides precioſi includū מִשְׁבְּצוֹת
tur.Pro quo btūs hiero.trāſtulit vncinos. Vt in eo.facies & Vncini.
vncinos ex auro.& inde שָׂבִין Sabas.ideſt anguſtia ſiue tri=
שָׂבִין bulatio.2.Reg.31.Quoniam tenent me anguſtie.& aliqui Anguſtia.
hebrei dicunt ק ſignificat tremorem.

שָׁבַק Sabac . In lingua chaldaica ſignāt relinquere vel di
mittere.Dañ.2.Et regnū eius alteri populo non tra
detur.Pro quo hebrei legunt.Non relinquetur ſiue non di
mittetur. Et in eodem.4.Verūtamen germen radicū eius Dimittere
in terra relinquite. Reliquere

שָׁבַר Sabar.frangere.confringere.conterere.parere.eme
re:ſeu vendere.Exo. 9.Omne lignum regionis con
fregit.& in eo.12.Nec os eius confringetis.& in eo. 23 . Et
confringes ſtatuas eorū.Leuit.26.Poſtq; confregero bacu
lum panis veſtri.3.Reg.13.Et confregit eum & occidit . Et
in eodem.Nec leſit aſinū.i.nec confregit. & in eo.zz. quia Ledere.
confracte ſunt in aſion gaber.2.Paralip.14. Quia dño ce= Conterere
dente contriti ſunt. Iob.24.Sed conteratur ſicut lignū in
fructuoſum.Et in eo.38.Circūdedi illud terminis meis .p
quo he.le.Et cōfregi ſuper illud terminū meū.i .naturam
quam dedi aque.Ps. 33. Vnum ex his non conteretur .ps.
50.Sacrificium deo ſpiritus contribulatus : cor contritum
& humiliatum.ps.103.Expectabunt onagri in ſiti ſua .Pro
quo hebrei legūt. Confringent onagri ſitim ſuam.ideſt re
ficient.& ſic tranſtulit Beatus hieronymus in pſal.iuxta he
braicam veritatem.ſcilicet reficient onagri . & ſi ſcribatur
cum puncto cebolet tūc ſignificat expectare ſicut.lxx. tran
ſtulerunt.Prouer.6.& ſubito conteretur.Eſa.14 . Contri=
uit dominus baculum impiorum.Et in eodem.24. Attri= Atterere
ta eſt ciuitas vanitatis.Hiere.8.Sup cōtritionē populi mei
cōtritus ſū.& in eo.19.Et cōteres lagūculā in oculis virorū
& in eo.Sic cōterā populū iſtū & ciuitatē iſtā:ſicut cōteritur
lagūcula.Threñ.2.Perdidit & cōtriuit vectes ei9 . Ezech.
6.quia cōtriui cor eorū fornicās.vbi pōitur in hebreo ver=
bū paſſiuū pro actiuo:quaſi diceret quia contrit9 ſū.& i eo.
26.cōfracte ſunt porte populorū.& in eo.27 . Nūc cōtrita
שֶׁבֶר eſt a mari.& inde שֶׁבֶר Sēber.i.cōtritio ſiue cōfractio. Eſa. Contritio
65.& pre cōtritiōe ſpūs vlulabitis.Ezech.32.Cū induxero
שְׁבָרִים cōtritionē tuā in gētibus. Amos.5.Et nihil patiebātur ſup Cōtritiões
cōtritionē ioſeph.& in plu.שְׁבָרִים Sebarim.Iob.41.Et ter
riti purgabūtur.pro quo he.le.a cōtritiōibus vel cōfractiōi
bus purgabūtur vel expiabūtur.& aliqñ ſcribitur cū mem
מִשְׁבָּרִים in principio & dr מִשְׁבָּרִים miſbarim.2.Reg.zz. circūdede Cōtritiões
runt me cōtritiões mortis. Signāt ēt fluctus maris:eo quod Fluctus.
cōfringūtur ad inuicē.Ps.41.oīa excelſa tua & fluct9 tui ſu
per me trāſierūt.p quo btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtu
lit.Omnes gurgites tui & fluctus tui. ps . 87 . Et omnes
fluctus tuos induxiſti ſuper me.Ps.91.Mirabiles elationes
שִׁבְרֹן maris.ideſt fluctus maris.& inde שִׁבְרֹן Sibaron .ideſt con
tritio.Ezech.21.Et ingemiſce in cōtritiōe lūborū. Signāt Contritio.
ēt p dicta dictio parere:dictū a cōfractiōe ſecūdinarū . Eſa. Parere.
66.Nunquid ego qui alios parere facio :nō pariam . Et in
מַשְׁבֵּר de מַשְׁבֵּר Maſber.i.partus ſiue vulua ſeu matrix mulierum

eo quod in partu frāgitur & cōteritur & aperitur. Esa.37. Quia venerūt filii vsq; ad partū. vbi ponitur pro partu. Osee.13. Nunc ergo nō stabit in cōtritiōe filiorum. p quo hebraei legunt. In vulua seu in matrice filiorū. Signāt ēt p̄dicta dictio emere. Gen.41. vt emerēt escas. Esa.55. emite & comedite. & in eo. Venite & emite absq; argento & absq; vlla cōmutatiōe. Signāt ēt vēdere. Gen.41. Et vendebat egyptiis. & in eo. Atq; ad eius nutū frumenta populis vendebātur. Et in eo.47. Ex quibus oēm pecuniam congregauit pro vendi tione frumēti. Deut.1. Alimenta p̄cio vende nobis. Amos. 8. & venūdabimus merces. Et in eo. Et quisquilias frumenti venūdabimus. & inde שֵׁבֶר Seber. i. frumentum siue alimentū. Gen.42. Audiens autem iacob q̄ alimenta venderentur in egypto. Et in eo. Et ferte frumenta que emistis in domos vr̄as. & in eo. At illi portātes frumenta in asinis suis. Signāt ēt שֵׁבֶר Seber. interpretationē somnii. Iudi.7. Cūq; audisset gedeon somniū & interpretationem eius.

שָׁבַר Sabar. expectare. sperare. cōsiderare. Ruth.1. Si eos expectare velitis Ps.144. Oculi oīum in te sperant Esa.38. Nō expectabūt qui descendūt in lacū veritatem tuam. & inde שֵׁבֶר Seber. i. expectatio vel spes. Ps.145. Spes eius in domino deo ipsius. Significat etiam considerare. Nec.2. Et considerabam murum ierusalem.

שָׁבַשׁ Sabas. in liñgua chaldaica signāt turbari siue īsipiētē vel insanū esse. Dañ.5. Sed optimates eius turbabantur.

שָׁבַת Sabath. quiescere. requiescere. sabbatizare. cessare. vacare. desinere. ōmittere. Gen.2. Et requieuit in die septimo ab omni opere quod patrauerat. Exo.34. Die septimo cessabis arare & metere. pro quo he.le. Et die septimo requiesces: in aratura & in messe quieces siue cessabis. Leuit.23. A vespe vsq; ad vesperā celebrabitis sabbata vr̄a pro quo he.le. Quiescetis sabbatis vestris: siue sabbatizabitis sabbata vr̄a. & in eo.25. Sabbatizetis sabbatū dño. pro quo he.le. Requiescet siue sabbatizabit terra sabbatū dño. Et in eo.26. Sabbatizabit & requiescet in sabbatis solitudinis sue: eo quod non requieuerit in sabbatis vestris. signāt ēt cessare. vel deficere. Gen.2. Quia in illo cessauerat ab oī opere suo. & in eo.8. Et nox & dies non requiescent. ideſt non cessabunt. Exo.12. In die primo non erit fermentum in domibus vestris. pro quo he.le. In die primo cessare facietis fermētū de domibus vr̄is. Deut.32. Cessare faciā ab hominibus memoriā corū. Ruth.4. Qui non est passus vt deficeret successor familie tue. i. vt cessaret. 4.Reg.23. delevit aruspices quos posuerūt reges iuda. pro quo he.le. Et cessare fecit aruspices. Iob.32. ōmiserūt autē tres viri isti respondere. i. cessauerunt. Esa.14. Quō cessauit exactor quieuit tributum. Et in eo.30. Cesset a facie nostra sanctus israel. Et in eo. Superbia tm̄ est: quiesce. Threñ.5. Defecit gaudium cordis nostri. i. cessauit. Ezech.33. Et deficiet superbia fortitudinis eius. & inde שַׁבָּת Sabeth. siue שַׁבָּת Sabeth. i. requies siue cessatio. Exo.21. Ita tm̄ vt operas ei? & impēsas in medicos restituat. Pro quo he.le. Ita tamē vt cessatiōnē siue requiem eius restituat. i. illud quod perdidit in cessatione operis sui. z.Reg.22. & comburentur vsq; ad nihilum. pro quo he.le. vsq; ad cessationem. i. quoadusq; cessēt esse: & redigātur in nihilum. Potest ēt deriuari a dictione. יָשַׁב Iasab. que significat stare vel sedere. & tunc erit sensus comburentur in statione. i. in loco vbi sunt. Prouer.20. honor est homini qui separat se a contentione. pro quo he.le. Honor est homini cessatio a contentione. & inde שַׁבָּת Sabbath. ideſt requies vel sabbatum. & est in hebreo communis generis. vt Exo.16. In die autem septima sabbatum est domini. Leuit.23. Sabbatum domini est. & in eodem. 25. Sed erūt vobis in cibum. Pro quo hebrei legūt. Et erit sabbatum terre vobis in cibum. ideſt fructus quos gignit ī anno requiescionis vel remissionis. Nu.28. Per singula sabbata in holocaustum sempiternum. Deut.5. Obserua diem sabbati. Esa.56. Custodiens sabbatum: ne polluat eum. & a liquādo scribitur cum nun in fine & dicitur שַׁבָּתוֹן sabbatō Exo.16. Sabbatum requiescionis est. Et in eo. Requies sabbati sanctificata est dñi. Et in eo.31. In die septima sabbatū est requies sancta dñi. & aliq̄n scribitur cū mem in principio. Threñ.1. & deriserūt sabbata ei? & in plu. שַׁבָּתוֹת Sabbathoth. Leuit.32. Exceptis sabbatis domini. Et in eo.36. Custodite sabbata mea. Ponitur etiam pro hebdomada. Leuit.23. Septem hebdomadas plenas. & in eodem. Vsq; ad expletionem hebdomade septime. & in eo.25. Numerabis quoq; tibi septem hebdomadas annorum.

שָׁגַג Sagag. ignorare. errare. s. nesciens vel per ignorantiam. Leuit.5. Qui orabit pro eo quia nesciens fecerit. Pro quo he.le. & orabit siue propiciabitur pro eo sacerdos & pro ignorātia sua quā ignorauit: ipse enim nesciuit & inde שְׁגָגָה Segaga. ideſt ignorantia siue error. Leuit.4. Anima cū peccauerit per ignorantiam. Nu.15. Quoniam non sponte peccauerunt. pro quo hebrei legunt. quia ignorantia est. Et in eo. Pro se & pro peccato & errore suo Eccl's.10. quasi per errorem egredientem a facie principis & aliquando scribitur cum simplici guimal & dicitur מְשָׁגֶה Misgue siue מִשְׁגֶּה mesuga. Iob.19. Nempe si ignorauī: mecum erit ignorantia mea. Vide etiam de hoc infra in dictione שָׁגָה Saga.

שָׁגָא Saga. multiplicare. augere. crescere. Iob.8. Aut crescere carectum sine aqua. & in eo.12. Qui multiplicat gentes & perdit eas. vide ēt de hoc infra in dictione שָׁגָה Saga. cū he in fine. & inde שָׁגִיא Sagi. i. multū seu multiplicatus aut magnus. Iob.37. Digne eū inuenire nō posum?: magn? fortitudine. Dañ.2. Et honorē multū accipietis a me. Et in eo. & munera multa & magna dedit ei.

שָׂגַב Sagab. Exaltare. eleuare. erigere. magnificare. protegere. Deut.2. Non fuit vicus nec ciuitas que nostras effugeret manus. Pro quo hebrei legunt. Non fuit ciuitas que exaltaretur a nobis siue super nos. & Beatus hieronymus transtulit sensum. Iob.5. Et merentes erigit sospitate. Et in eodem.36. Ecce deus excelsus in fortitudine sua. Ps.106. Et adiuuit pauperem ab inopia. Pro quo Beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et subleuauit pauperem ab inopia. Ps.138. Confortata est & non potero ad eam. Pro quo beatus Hieronymus in predicto psalterio transtulit. excellētior est: & non potero ad eām. Ps.148. Quia exaltatum est nomen eius soli?. Prouer.29. Qui sperat in domino subleuabitur. Esa.9. Eleuabit dominus hostes rasin. Et in eodem.30. Et requisita in muro excelso. Et in eodem.33. Magnificatus est dominus. ideſt exaltatus. Significat etiam protegere. Ps.19. Protegat te nomen dei iacob. Ps.58. Et ab insurgentibus in me libera me. Pro quo beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Protege me. & inde מִשְׂגָּב Misgab. ideſt eleuatio: seu exaltatio: vel protectio. Ps.9. et factus est domin? refugium pauperi: adiutor in opportunitatibus in tribulatione. pro quo Beatus Hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit. Et erit dominus eleuatio oppresso: eleuatio opportūa in angustia. Ps.58. Quia factus est susceptor meus. Pro quo hebrei legunt. Quia factus est eleuatio mea siue exaltatio mea.

Partus. Contritio. Vulua.

Emere.

Vendere.

Venundaf שֵׁבֶר Alimenta. Frumentū

שֵׁבֶר Interptatio.

שָׂבַר Expectare Sperare.

שֵׂבֶר Spes. Cōsideraf.

שָׁבַשׁ Turbari.

שָׁבַת Requescere

Sabbatizaf

Cessare

Omittere.

Deficere

שַׁבָּת Cessatio.

שַׁבָּת Sabbatum

שַׁבָּתוֹן requiescio. Requies.

שַׁבָּתוֹת Sabbata.

Hebdomada.

שָׁגַג

Ignorare Nescire

שְׁגָגָה Ignorātia Error

מִשְׁגֶּה

Ignorātia

שָׁגָא Crescere mltiplicaf

שָׁגִיא Magnus. Multum

שָׂגַב

Exaltare

Erigere Excelsū ee Adiuuare

Subleuaf

Excellētio rem esse. Eleuare

Protegef

מִשְׂגָּב

Eleuatio

Exaltatio

שָׁגָה Ignorare. Errare.

שָׁגַה Saga.ignorare.errare.decipere.seducere.Leuit.4. Quod si ois turba ignorauerit.Deut.16. Maledictus qui errare facit cecū in itinere.Iob.6.Si quid forte ignorauerim instruite me.Et in eo.28. Qui decipit iustos in via mala.i.qui errare facit.Prouer.5.Quare seduceris fili mi ab aliena.pro quo he.le.quare errabis fili mi in aliena. Et in eo.In multitudine stultitie sue decipietur.i.errabit.Et in eo.19.Neq; ignores sermones scientie. Ezech.45.pro vno quoq; qui ignorauit & errore deceptus est. Ponitur etiam pro delectari.Prouer.5.& in amore eius delectare iugiter. Et in eo.20.Quicūq; in his delectabitur nō erit sapiēs. Potest ēt legi.Quicūq; in his errauerit nō erit sapiens. & īde

Decipere.

Seducere. Delectari.

מִשְׁגֶּה Error. Delictū. Ignorātie

מִשְׁגֶּה Misge.i.ignorātia siue error.Geñ.43.Ne forte errore factum sit.& aliqñ scribitur cū aleph loco he.ps.18. Delicta quis intelligit.pro quo he.le.ignorātias quis itelliget. Būs hiero.in ps.iuxta he.ve.trāstulit.errores quis intelligit.vide ēt de hoc supra in dictiōe שָׁגָג Sagag. & inde שִׁגָּיוֹן Sigaion.i.ignorātia.vt in titulo psalmi.7. Vbi dī in finem psalmus dauid quē cantauit dño.pro quo būs hiero. ī ps. iuxta he.ve.trāstulit.pro ignoratiōe dauid :qui cecinit dño & in plu.שִׁגְיֹנוֹת Sigionoth.Abach.3. Oratio Abachuc pphete pro ignorantiis.

Ignorātia

שִׁגְיוֹנוֹת Ignorātie

שָׁגַה Multiplicare. Crescere.

שָׁגַה Saga.multiplicare.crescere.apphēdere seu obtinere. Iob.8.& nouissima tua multiplicētur nimis.& aliqñ scribitur cū aleph loco he.vt in eo.Aut crescere carectū sine aqua.vide ēt de hoc supra in dictiōe שָׁגָא Saga.cū aleph in fine.Signat ēt apphēdere vel obtinere.Deut.28.apphēdēt te.ps.72.& abūdātes in seculo obtinuerūt diuitias. & aliqñ scribitur cum duplici sin & duplici guimal.Esa.17.In die plātatiōis tue labrusca.pro quo he.le. In die plantationis tue multiplicaberis:secundū primā significationem.

Apphēdere Obtinere.

שָׂגַח Respicere.

שָׂגַח Sagach.aspicere.intueri.ps.32.De pparato habitaculo suo respexit.Cāti.2.respiciens per fenestram. Esa. 14.Qui te viderint ad te inclinabuntur.pro quo hebrei legunt. Ad te aspicient sine te intuebuntur.

Intueri.

שָׂגַל Dormire cū muliere Prostrari Violare.

שָׂגַל Sagal.coire.cōiūgi.s.actu matrimoniali. dormire. s. cū muliere. Deut.28.vxorē accipies & vir alius dormiet cū ea.Ezech.3.vbi nō pstrata sis.i. violata. Zach.14. Et mulieres violabūtur.i.dormiēt cū eis.& inde שְׁגָל Segal i.cōiux:siue vxor.ps.44.astitit regina a dextris tuis. pro quo būs hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit.Stetit cōiux in dextera tua.Dañ.5.Vxores & cōcubine tue vinū bibistis ī eis.ponitur ēt pro regina.Nec.2.Dixitq; mihi rex & regina que sedebat iuxta eum.potest etiam legi. & coniux siue vxor que sedebat iuxta eum.

שְׁגָל Coniūx. Uxor.

Regina

שָׁגַע Stupefieri. Insanire.

שָׁגַע Sagaa.insanire.stupefieri.siue attonitū ē .furiosū ē Deut.28.& stupēs ad terrorē eorū que videbūt oculi tui.p quo he.le.& eris insanus siue attonit? vel stupēs a visiōe oculorū tuorū.1.Reg.21.vidistis hoiem insanū qre ad me.& in eo.An desunt nobis furiosi.& in eo. Quia induxistis istū vt fureret me presente.4.Reg.9.Ad quid venit insanus iste ad te.Hiere.29.Vt iis dux in domo dñi sup oēm virū arreptīciū.i.furiosū vel insanū.& inde

Furiosū ē Furere.

שִׁגָּעוֹן Ementia. Insania.

שִׁגָּעוֹן Sigaon.i.īsania seu amētia.Deut.28.Percutiat te dñs amētia & cecitate.4.Reg.9.Preceps enim graditur.p quo hebrei legunt.Cum insania enim graditur.idest sicut insanus aut amens vel furiosus.

שְׁגַר primitiuū. Jumenta.

שָׁגַר Segar.pecus seu armētū.s.primitiuū seu recēs natū. Exo.13.Et quod primitiuū est in pecorib? tuis.Deut. 7.& iumentis & gregibus ouium tuarum.

שִׁגְשֵׁג

שָׁגַשׁ Sigsag.Crescere.multiplicari.De quo vide supra ī dictione שָׂגָה Saga.

שַׁד mamma.

שַׁד Sad.vber.māma.Threñ.4. Sed et lamie nudauerunt māmā.Dicitur ēt שׁד sod.Esa.60.Sed mamilla regū lactaberis.& in eo.66.Et repleamini ab vbere consolatiōis ei?. & in plu.שַׁדַּיִם Sadaim.Geñ.49.Benedictiōibus vberū & vulue.Canti.1.Intra vbera mea cōmorabitur. & in eo.8. Et vbera nō habet.Ezech.23.Ibi subacta sunt vbera. & in eo.& cōfracte sunt māme pubertatis sue.& in eo. Vbera tua lacerabis.Osee.9.& vbera arentia.Item שֵׁד Sed.i. demon & solum inuenitur in numero plu.s.שֵׁדִים Sedim.Deut.32 Immolauerunt demoniis & non deo.

Ubera. שׁד Demon. שֵׁדִים Demones

שָׁדַד Depredari Deuastare

שָׁדַד Sadad.Depredari.vastare.deuastare.depopulari.terrā vomere vel sarculo scindere:aut sarrire. Iob.24. Vim fecerūt depredātes pupillū.Ps.90.Ab incursu & demonio meridiano.pro quo hebrei legunt. Amorsu deuastātis meridie.pro quo būs hiero.in ps.iuxta he.ve.trāstulit.A morsu insaniētis meridie.Prouer.11. Supplātatio peruersorū vastabit illos.& in eo.19.qui affligit patrē & fugat matrē.pro quo he.le.Qui deuastat siue depredatur patrē: fugat matrē.& in eo.24.Ne vastes requiem eius. Esa.15. Quia nocte vastata est ar moab.& ī eo.33.ve q predaris:nō ne & ipse predaberis.& in eo.Cū cōsumaueris depredationem: depredaberis.Hiere.4.ve nobis quia vastati sumus Et in eo.Vastata sunt repēte tabernacula mea.& in eo.5.lupus ad vesperā vastabit eos.& in eo.47.In quo vastabuntur oēs filii tui.& in eo.49.& vastate filios oriētis.Ezech. 32.& vastabūt supbiā egyptiorū.Osee.10. Depopulabitur aras eorū.& in eo.& oms munitiōes tue vastabūtur.Ioel.1. Depopulata est regio nra.Mich.2.Depopulatiōe vastati sumus.Naū.3.Vastata est niniue.& inde שׁוֹדֵד Soded.i. deuastans siue vastator.Esa.16.A facie vastatoris.Hiere.6. quia repēte veniet vastator sup nos.& inde שׁד Sod siue שַׁד sad i.vastatio:siue deuastatio aut vastitas:siue depdatio. Prouer.24.quia rapinā meditabitur mēs eorū. Esa.15.Quasi vastitas a dño veniet.& in eo.16.Cōsumatus est miser. pro quo he.le.cōsumata est vastitas:siue deuastatio vel depredatio.& in eo.22. Nolite incūbere vt cōsolemini me sup vastitatē filie populi mei.& in eo.60.vastitas & contritio ī viis eorū.ponitur ēt שַׁד sad.p erūna.ps.31.Cōuersus sum in erūna mea.& būs hiero.in psalterio iuxta he.ve.transtulit Versatus sum in miseria mea.De quo vide supra in dictione לְשַׁד lesad.Signat ēt שַׁד sad.siue שׁד sod māmillam seu vber.de quo vide supra in dictione שַׁד Sad. & inde שַׁדַּי Sadai.pro quo būs hiero.trāstulit oīpotētē.eo qđ pōt deuastare vel mutare naturā elementorū & terrestriū & celestium:qñ oportet miracula facere. Geñ.17.Ego deus oīpotēs Exo.6.apparui abraā isaac & iacob ī deo omnipotēti. Iob 22.Eritq; omps cōtra hostes tuos.& in eo. Ab oīpotēte nō sunt abscōdita tpa.Esa.13.Quasi vastitas a dño veniet.pro quo he.le.quasi vastitas ab oīpotente veniet.pōt ēt legi.qñ vastitas a vastatore veniet.Ezech.1.Quasi sonum sublimis dei.p quo he.le.quasi sonū omnipotentis. Item שְׁדָה sida idest scyphus. & in plurali שְׁדוֹת Sidod.pro quo ipse transtulit vrceolos.Eccl's.12.scyphos & vrceolos. & dicunt aliq hebrei.q; significat quedam instrumēta musica. & illud qđ sequitur in ministerio ad vina fundēda non est in hebreo. Signat etiam predicta dictio שָׂדַד Sadad terram vomere vel sarculo scīdere:aut humū sarrire:seu sulcos facere. Esa. 28.Proscindet & sarriet humū suā.Osee.10.Confringet si bi sulcos iacob.& inde שְׂדִים Sidim.idest campi seu campestria vel siluestria.Geñ.14.Duxerūt aciē cōtra eos in valle siluestri.& in eodē. Vallis autem siluestris habebat puteos multos.vide etiam de hoc in dictione sequenti.

Depopulari

שׁוֹדֵד Uastator.

שׁד Uastatio.

Rapina. Uastitas.

שָׂדַד Erumna. Miseria.

שַׁד Mamilla.

שַׁדַּי Omps.

Dominus

Sublimis deus.

שְׁדָה Scyphus.

שְׁדוֹת Urceoli.

שָׂדַד sarrire. sulcos confringere.

שְׂדִים Siluestris.

שָׂדֶה Uger.

שָׂדֶה Sade.ager.campus.aut locus campestris.Regio.pro uincia.Geñ.4.Cumq; essent in agro.& in eodē.24.

Et egressus fuerat ad meditandum in agro. & in eodē.27. Quasi odor agri pleni. Leuit.25. Suburbana autē eorū nō veneant. ꝑ quo hebrei legūt. Et ager suburbani eorum nō veneat. Nu.20. Nō ibimus per agros neq; ꝑ vineas. Quod in hebreo legitur singulariter. s. non ibimus per agrū neq; per vineam. 4. Reg. 8. Clamans ad regē ꝑ domo sua & pro agro suo. Nec.5. Et agrum non emi. Prouer.31. Considerauit agrum: & emit eum. Hiere.32. Eme tibi agrum meum. Ezech.17. Et posuit illud in terra pro semine. i. in agro. Et in eodē. Que in terra bona super aquas multas plātata est. i. in agro bono. Et aliqñ scribitur cū iod in fine loco he. ps. 8. Insup & pecora campi. ps. 96. Gaudebunt cāpi & omnia que ī eis sūt. Quod in hebreo legitur singulariter. s. gaudebit campus & omnia que in eo sunt. Ponitur etiā pro regione vel puincia. Gen.14. Et percusserūt omnē regionē amalechitarum. Ruth.1. Vt peregrinaretur in regione moab. 1. Reg.6. Fuit ergo arca dñi in regione philistinorū septē mēsibus. Hiere.40. Qui dispersi fuerāt per regionē. Osee.12. Fugit iacob in regionem syrie. & in plurali שָׂדוֹת Sadod. 1. Reg.8. Agros quoq; vestros & vineas & oliueta vra optima tollet. Hiere.32. Agri pecunia ementur. Reperitur etiam שָׂדִים Sadim. secundū terminationē pluralem masculinorum. 3. Reg.2. Vade in anathoth ad agrū tuū. Pro quo hebrei legunt. Ad agros tuos. Esa.32. Super regiones desidirabiles. Mich.2. Qui regiones nras diuidat. & inde dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur שָׂד Sad siue שׁד sod. quod signāt mamā seu mamillā. De quo supra dictū est ī dictiōe שַׂד sad.

שָׂדַי Saddai. omnipotens. De quo vide supra in dictione שָׁדַד Sadad.

שָׁדַם Sadam. exarescere. Esa.37. Et herba tectorum que exaruit: anteq; maturesceret. Item שְׂדֵמָה Sedema. i. campus siue arua. Abach.3. Et arua non afferent fructum. Quod in hebreo legitur singulariter. s. & aruū non faciet fructū. Et in plurali שְׂדֵמוֹת Sadmod. vel שְׂדֵמוֹת Sedemod Pro quo beatus hieronymus trāstulit suburbana. Deut.32. De vinea Sodomorū vinea eorum: & de suburbanis gomorre. Est etiā nomen propriū vallis prope ierusalem. 4. Reg. 23. Foras ierusalē: in cōualle cedron. Pro quo in hebreo habetur in sadmoth cedrō. Hiere.31. Et vniuersam regionem mortis. Pro quo in hebreo habetur. & vniuersā sedemoth. i. vniuersam cōuallem sic noiatam. Sed si diuidatur predicta dictio ī duas dictiones: tūc significat regionem mortis sicut est in littera nostra.

שָׁדַף Sadaph. arere. exarescere. Gen.41. Alie quoq; totidē spice tenues & percusse vredine. i. arefacte. 4. Reg 19. Herba tectorū que arefacta est. & inde שִׁדָּפוֹן Sidaphon. i. ventus vrens. Pro quo beatus hieronymus trāstulit aerē corruptum. Deut.28. Et aere corrupto & rubigine.

שֵׂדֶר Sēder. tabulatum. siue ordo tabularum. & solum ūenitur in numero plurali. s. שְׂדֵרוֹת sederoth. Pro quo beatus hieronymus trāstulit laquearia. 3. Reg.6. Texit quoq; domū laquearibus cedrinis. & aliqñ scribitur cū sāmech loco sin. De quo vide supra in dictione סֵדֶר sēder. Itē שָׁדַר Saddar in līgua chaldaica signāt laborare. siue operā dare aut mittere vel emittere. Dañ.6. Laborabat vt erueret illū.

שֶׂה Se. agnus. pecus. Gen.22. Vbi est victima holocausti. ꝑ quo he. le. Vbi est agnus holocausti. & in eo. Deus prouidebit sibi victimā holocausti. Leuit.2. Siue bos siue ouis non īmoletur vna die cū fetibus. Deut.14. Bouē ouē & capram. Ezech.34. Ecce ego iudico īter pecus pingue & macilentū. & in eo.45. Et arietē vnū de grege. vbi ponitur ꝑ arietē. Ponitur etiam pro grege. Hiere.50. Grex dispersus israel. & aliqñ scribitur cū iod loco he. Exo.22. Nō videbis bouē fratris tui aut ouē errantem. 1. Reg.14. Vt adducat ad me vnusquisq; ouem suā.

שָׂהֵד Sahad. testis. seu consciius. Iob.16. Testis meus & conscius me⁹ in excelsis. & ī lingua chaldaica significat testificare siue testimoniū reddere. Et inde שָׂהֲדוּתָא Sahaduta. i. testimoniū. Gen.31. Quē vocauit labā tumulū testis idest tumulū testimonii.

שֹׁהַם Soham. onyx. lapis preciosus coloris vnguis. Gen. 2. Ibi inuenitur bdelliū & lapis onychinus. Exo.25. Lapides onychinos & gēmas

שַׂעַר Sahar. ornamentum equorū seu camelorum. Et solum inuenitur in numero plurali. s. שַׂעֲרֹנִים Sacharonim. Pro quo beatus hieronymus transtulit bullas. Iudi.8. Et tulit ornamenta & bullas de collo camelorum.

שׁוֹא So. tempestas. sonitus. clamor. fremitus. desolatio. vanum. vacuū. inane. & scribitur cum he ī fine & dicitur שׁוֹאָה Soa. Prouer.1. Cum irruerit repētina calamitas. Pro quo he. le. Cum venerit quasi sonitus vel tempestas timor vester. i. illud quod timebatis. Potest etiā deriuari a dictiōe שָׁאָה Saa. & significare calamitatem sicut est in littera nra: vt supra dictū est. Ezech.38. Ascendens aūt quasi tēpestas. Ponitur etiam pro inuio & desolato. Iob.38. vt impleret inuiā & desolatā. Et in plu. תְּשֹׁאוֹת Thesuoth. Iob.36. Que ꝑ tegūt cuncta desup. Pro quo he. le. Clamores vel sonitus tē torii sui. & in eo.39. Clamorē exactoris nō audiet. Quod ī hebreo legitur pluraliter. s. clamores exactoris. Zach.4. & exequabit gram gre eius. Pro quo he. le. Clamores gre gratie sibi: siue sonitus gra gratia ei Potest etiā deriuari a dictione שָׁוָה Saua que significat exequare: sicut est in littera nra vt infra dicetur. Item שָׁוְא Sau. i. vanū seu frustra: vel inane aut vacuū. Exo.28. Non assumes nomen dñi dei tui in vanum. Iob.15. Non credet frustra errore deceptus. & in eo. 35. Nec enī frustra audiet deus. ps.11. Vana locuti sunt vnusquisq; ad proximū suum. ps.25. Qui nō accepit in vanum aiam suā. Ps.25. Non sedi in cōcilio vanitatis. ps.30. Odiui obseruātes vanitates supuacue. ps.126. In vanum laborauerunt qui edificant eā. & in eodē. Frustra vigilat qui custodit eam. Prouer.30. Vanitatē & verba mēdacii longe faca me. Hiere.2. Frustra pcussi filios vros. & in eodē.6. Frustra conflauit conflator. Ponitur etiā pro mendacio vel falso. Exo. 23. Non suscipias vocem mendacii. Threñ.2. Prophete tui viderunt tibi falsa & stulta. & in eodem. Viderunt autem tibi assumptiones falsas.

שׁוּב Sub. vertere. reuertere. reuerti. cōuertere. redire. reducere. reddere. retribuere. respōdere. habitare. Gen.15. Quarta autē generatione reuertentur huc. & in eo.16. Reuertere ad dñam tuā. Exo.4. Reuertar ad fratres meos. & ī eodē.24. Donec reuertamur ad vos. Leuit.25. Reuertetur homo ad possessionē suā. Nu.10. Reuertere dñe ad multitudinē israel. Ios.5. Et circūcide secūdo filios israel. ꝑ q̄ he. le. Et reuertere circuncide secundo filios israel. i. iterū circuncide secundo filios israel. 4. Reg.20. Sed reuertatur retrorsum decē gradibus. Iob.17. Oēs vos cōuertimini & venite. ps.6 Cōuertere dñe: eripe aiam meā. Eccl'.1. Et in circulo suo reuertitur. & in eodē. 9. Verti me ad aliud. Canti.6. Reuertere reuertere sulamitis: reuertere reuertere & itueamur te. Esa.6. Et cōuertatur & sanem eum. & in eodem.38. & reuersus est sol decē lineis. & in eo.55. Et vltra nō reuertetur. & in eodē.59. Auersi sumus ne iremus post deū nostrū. Et in eo. Qui redeunt ab iniquitate. Hiere.4. Si reuerteris ad me israel dicit dñs: ad me reuertere. & in eo.14. Reportauerūt vasa sua vacua. ꝑ quo he. le. Reuersa sunt vasa sua vacua Et in eo.31. Postq̄ cōuertisti me. & in eo.40. Et mecū noli

Terra.
Campus.
Regio.
agri.
agri. Regiones
mamma.
omipotēs
Erarescere
arua
Suburbana
Conuallis regio mortis.
arere. arescere.
aer corruptus.
laquearia
laborare
agnus. ouis
Pecus aries. Hirc
שָׂהֵר Testis
Testificaf. שָׂהֲרוּתָא testiōniuz
שֹׁהַם onyx
שַׂעַר שַׂעֲרֹנִים Bulle
שׁוֹא שׁוֹאָה calamitaſ Sonitus.
Cēpest as.
deſſolata. תְּשֹׁאוֹת Sonitus Clamores
Vanum Frustra.
Vanitas
mendaciū Falſa
שׁוּב
Reuertere
Cōuertere
Uertere
auertere. Redire.

uenire:sed habita apud godoliam.Pro quo he.le.Et adhuc ille non reuertebatur:& reuertere ad godoliā.Ezech.16.Reuertentur ad antiquitatē suā. & in eo.46. Et reuertetur ad principem.& i eo.47.Cūq; me cōuertissem. Osee.12.Et tu ad dñm deū tuū cōuerteris.& in eodē.14. Conuertere israel ad dñm deū tuū.& in eo.Cōuertentur sedentes in vmbra ei9. Naū.2.quia sicut reddidit dñs superbiā iacob:sic superbiā israel.p quo he.le. Sicut cōuertit dñs superbiā vīcelsitudinem israel. Et inde verbum tertie cōiugationis quod significat reuerti facere.siue reducere:aut retribuere:vel respondere.Geñ.14.Reduxit omnē substātiā.& in eodē.24. Filiū tamen meū ne reducas illuc.& in eo.43.Et illā quā inuenistis in sacculis vīs reportate.i.reducite.& i eodē.44. Reportauimus ad te de terra chanaā.i.reduximus.Exo.10. Reuocauerunt moysen & aaron ad pharaonē. i. reuerti fecerūt.1.Reg.6.Et recludite vitulos earū domi.Pro quo he.le. Reuerti facite siue reducite vitulos earū in domū. Et in eodem.Sed quod debetis ei reddere pro peccato.& in eodē Quid est quod pro delicto reddere debemus. & in eodem. Et vasa aurea que soluistis ei p delicto.i.reddidistis seu retribuistis.ps.50.Redde mihi letitiā salutaris tui.ps.71.Reges tharsis & insule munera offerent.i.reducent vel retribuent. ps.87.Auertisti ab ira indignationis tue. pro quo he.le.Auertere feciſti ab ira indignationem tuā:siue indignationis tue.ps.115.Quid retribuā dño. Esa.38.Ecce ego reuerti faciā vmbrā linearū. & in eodē.42. Nec est qui dicat :redde. Hiere.29. Et reducam vos ad locum istum . & in eodem. 33.Et cōuertā cōuersionē iuda.p quo he.le. Et cōuertere faciam siue reducā conuersionem iuda.& in eo.2. Reducā cōuersionē eorū.Ponitur etiā pro soluere.4.Reg.3.Et soluebat regi cētū millia agnorū.Significat etiā respōdere.Iob. 6.Respondete obsecro absq; contentione.& in eo.20.Idcirco cogitationes mee varie succedūt sibi.p quo he.le.Idcirco cogitationes mee respondent mihi.& in eodē.33.Respō de si habes quid loquaris.Prouer.18. Qui pri9 respōdit q̄ audiat.Pōitur etiā pro habitare.ps.22.Et inhabitem in domo dñi in longitudine dierū.Ezech.35. Ciuitates tue non habitabuntur. Vide etiā de hoc supra in dictione יָשַׁב Iasab & aliqñ scribitur cum duplici beth.ps.22. Aiam meā cōuertet.Esa.49.vt reducā Iacob ad eum.& in eo.58.Auertens semitas in quietem.Hiere.3.Cōuertimini filii reuertētes.i. auertētes seipos a via recta.& in eodē.8. Et qui auersus est nō reuertetur:quare ergo auersus est populus iste in ierusalem auersione cōtentiosa.Ezech.38. Que reuersa est a gladio.& in eodē.39.Et reduxero eos de populis.Mich.2.Cū reuertatur qui regiones nras diuidat.Significat etiā decipere.Esa.47. Sapiētia tua & scientia tua decepit te. Vide etiā de hoc supra in dictione שָׁבַב Sabab. & inde שׁוּבָה Suba.siue מְשׁוּבָה Mesuba.i.cōuersio siue redit9 vel auersio.Esa.30. Si reuertamini & quiescatis:salui eritis.p quo he.le. In conuersione & quiete salui eritis.Osee.11.Et populus meus pēdet ad reditū meū. Significat etiā auersionē vel auersatrícem.Prouer.1. Auersio paruulorū interficit eos. Hiere.2. Et auersio tua increpabit te.& in eo.3. Que fecerit auersatrix israel.& in eo. Iustificauit animā suā aduersatrix israel. & in eodem.8. Quare auersus est populus iste In ierusalem auersione contentiosa.& inde תְּשׁוּבָה Thesuba siue שְׁבַת Sebath aut שְׁבוּת Sebuth.i.reditus:siue cōuersio.2. Reg.11.Factū est autē vertēte anno.i.in reditu anni.ps.125.In cōuertendo dñs captiuitatem sion.Pro quo hebrei legunt. In cōuertendo dñs cōuersionem sion.Potest etiam deriuari a supradicta dictiōe שָׁבָה Saba.que significat captiuare sicut est in littera nra.Hiere.3.Et cōuertā cōuersionē ppli mei. & in eodem. Ecce ego cōuertam cōuersionem tabernaculorum iacob.& in eodem.33. Reducam enim cōuersionem terre.

שׁוּב Sub.canescere.i.canum seu decrepitū esse.senescere. 1.Reg.1.Ego autē senui & incanui.& inde שֵׂיבָה Seba idest canicies.senectus siue seniū.Leuit.19. Coram cano capite consurges.3. Reg.14. Quia caligauerāt oculi eius prę senectute.Prouer.20.Et dignitas senum canicies. Osee.7. Sed & cani effusi sunt i eo.p quo hebrei le.Canicies effusa est in eo.& inde שָׂב Sab.i.canus seu senex.Iob.11. Et senes & antiqui sunt in nobis.

שׁוּד Sud.linire . leuigare.s.calce. Deut.21. Et calce leuigabis eos.& in eodē. Et leuigabis eos calce. Et inde שִׂיד Sid.i.calx.vt in predictis locis. Ponitur etiam p cinere.Esa. 33.Et erunt populi q̄si de incendio cineris. Amos.2.Quia incenderit ossa regis idumee vsq; ad cinerem.

שָׁוָה Saua.equare.adequare.equiperare.equalem esse.ponere.prodesse. Prouer.3.Et omnia que desiderantur huic non valent comparari.i.adequari.& in eo.25.Ne effi-ciaris ei similis.Pro quo he.le. Ne sis ei equalis. & in eodē. 27. Et litigiosa mulier comparatur.i.adequatur. Ester.7. Nunc aūt hostis noster est:cuius crudelitas redūdat in regē Pro quo hebrei legunt. Quia non equat siue equiperat hostis in dānum regis. Potest etiam legi.quia non p̄dest. Esa. 28.Nōne cum adequauerit faciē eius.& in eo.40.Cui assimilastis me & adequastis.Threñ.2. Cui exequabo te & cōsolabor te. Osee.10.Fruct9 adequabitur ei.Significat etiam ponere vel preponere. ps.15. Prouidebā dñm in conspectu meo semper. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.trā stulit.Prepositi dñm in conspectu meo semper.ps.17.Qui posuit pedes meos tanq̄ ceruorū. ps.20. Gloriā & magnū decorē impones sup eum. ps.88 . Posui adiutoriū sup potentē.ps.118. Iudicia tua non sum oblitus. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit.Iudicia tua p̄ponebā. ps.130. Si nō humiliter sentiebam:sed exaltaui animā meā. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit. Si non posui & silere feci animā meā. Significat etiā p̄desse vel expedire.Ester.3. Et optime nosti quod non expediat regno tuo.& in eodem.5.& cum hec omnia habeam: nihil me habere puto.Pro quo he.le.Et omnia hec non prosunt mihi. Iob.33.Et vt eram dignus non recepi.pro quo he.le.& non profuit mihi.Potest etiā legi.& non adequauit mihi.i.non recepi equalia meis delictis. & tūc erit sensus sicut in littera nra. Et dicūt aliqui hebrei q̄ a predicta dictione deriuatur שָׁוְא Sau quod significat vanū siue frustra. De quo vide supra in dictione שׁוֹא So.

שׂוּחַ Súach.incuruari.inclinari.Prouer.2. Inclinata est ad mortem domus eius. De quo vide infra in dictione שָׂחַח Sachach.& in dictione שָׂחָה Sacha.& inde שׂוּחָה Sucha siue שִׂיחָה Sicha.i.fouea.ps.56.Foderūt ante faciem meam foueam.Prouer.22.Fouea profunda os aliene.Et aliquando scribitur cum thau in fine.ps 95. Donec fodiatur peccatori fouea. Ezech.19. Non absq; vulneribus suis ceperunt eum.Pro quo hebrei legunt.In foueis suis captus est.Et sequitur metaphorā capture leonis qui capitur in foueis. Potest etiam legi sic.in interitu suo siue in internitione sua captus est.& tūc erit sensus sicut in littera nostra. Ponitur etiā שָׂחַת Sachath pro interitu vel internitione. ps. 54. Deduces eos in puteum interitus. Esa. 51. Et non interficiet vsq; ad internitionem.Ezech.28. Interficiēt & detrahēt te.pro quo hebrei legunt. In interitum siue internitionem detrahent te.Potest etiam legi in foueam detrahent te. Vide etiā de hoc infra in dictione שָׂחַת Sachath.& in plurali שְׂחוֹת Sichoth.ps.118.Narrauerūt mihi iniqui fabulationes.Pro

Reducere
Reportare
Reuocare
Reddere
Soluere
Offerre
Retribuere
Reuerti facere.
soluere
Respōdere
Habitare.
Cōuersio . Reditus Auersio.
auersatrix
Reditus Cōuersio.

שׁוּבָה מְשׁוּבָה

שְׁבַת שְׁבוּת

שׁוּב
Senescere
שֵׂיבָה
Canus. senectus Canicies
שָׂב
Canus.
שׁוּד
Leuigare
שִׂיד
Calx. Cinis
שָׁוָה
Cōparare Eq̄lem cē.
adequare.
Exequare
Ponere Imponere.
proponere.
Prodesse.
Expedire
שָׁוְא
Vanum.
שׂוּחַ
Inclinari
שׂוּחָה
שִׂיחָה
Fouea.
שָׂחַת
Interitus Internitio
שְׂחוֹת

Universidad de Deusto Biblioteca

Fouee. שׂרח Meditari Loqui

quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit. Foderunt mihi iniqui foueas.

שׂוח Soach.meditari.loqui.Gen.24. & egressus fuerat ad meditandum in agro. Iudi.5. Et ambulatis invia: loquimini. Iob.12. Loquere terre & respondebit tibi. ps.68. Adversum me loquebantur qui sedebant in porta. ps.118. In mandatis tuis meditabor. ps.142. In factis manuū tuarum meditabar. Prouer.6. Euigilans eloquere cum eis. Esa.53. Generationē eius quis enarrabit. i. quis loquetur. Et inde שׂיח Siach. i. meditatio: vel eloquiū. 3. Reg.18. Forsitā loquitur. pro quo hebrei legunt. Forsitā est ei eloquiū. 4. Reg.9. Nostis hominē & quid locutus sit. pro quo he.le. Nostis hominē & eloquiū eius. Iob.7. Et reuelabor loquens mecum in strato meo. Pro quo he.le. Et eleuabor eloquio meo: siue in meditatione mea. ps.54. Cōtristatus sum in exercitatione mea. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit humiliatus sum in meditatione mea. & in titulo psalmi. 101. vbi dicitur. Et coram dño effudit precem suā. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Et coram dño fuderit eloquiū suum. ps.141. Effundo in conspectu eius orationem meam. Pro quo beatus hieronymus transtulit. Effundā in conspectu eius eloquiū meum. Amos.4. Et annuncias homini eloquiū suum. Potest etiā legi meditationē suam. i. cogitationem cordis sui. quod soli deo pertinet. Ponitur etiā pro dolore vel querimonia. 1. Reg.1. Quia ex multitudine doloris & meroris mei.

Meditari Loqui Eloqui Enarrare. שׂיח Eloquium exercitatio

Dolor. שׂוח Circuire perābulare

שׂוט Sut. circuire. discurrere. dispergi. s. huc et illuc. remigare. Nu.11. Circuibat populus: & colligens illud frangebat mola. 1. Reg.24. Perābula omnes tribus israel. i. discurre vel circue omnes trib9 israel. & in eodem. Et lustrata vniuersa terra affuerunt. pro quo hebrei legunt. Circuierunt siue discurrerunt per vniuersam terrā. 2. Paralipo.16. Oculi enim dñi contemplātur vniuersam terram. Pro quo hebrei legunt. Oculi enim dñi discurrunt. i. circunspiciunt per vniuersam terrā. Iob.1. Circuiui terrā & perābulaui eā. Hiere.5. Circuite vias ierusalem. & in eodē. 49. Plāgite & circuite per sepes. Zach.4. Oculi dñi qui discurrunt in vniuersam terrā. significat etiā remigare. Ezech.28. Habitatores sidonii & aruadii fuerunt remiges tui. & in eodem. In aquis multis adduxerunt te remiges tui. & inde מַשּׁוֹט maſot i. remus. vt in eodē. Quercus de basan dolauerūt i remos tuos. & in eo. Omnes qui tenebant remū. & inde שַׁיִט Sait. i. remiges. Esa.33. Non transibit per eum nauis remigum. Item שׂוט Sot. i. flagellum. Iob.5. A flagello lingue absconderis. Prouer.25. Flagellum equo & chamus asino. Esa.28. Flagellum inundans cū trāsierit. & in plu. שׂוֹטִים Sotim. 3. Reg.12. Pater me9 cecidit vos flagellis. & aliqñ scribitur cū duplici teth & dicitur שׂוֹטֵט Sotet. pro quo beatus hieronymus trāstulit offendiculū. Ios.23. Sed erūt vobis in laqueū & in offendiculū in latere vestro. Item שִׂטִּים Sitim. genus est arboris. Exo.25. Et ligna setim. & in eodem. Arcam de lignis setim compingite.

Discurrere Remigare מַשּׁוֹט Remus שַׁיִט Remiges. שׂוט Flagellum שׂוֹטִים Flagella. שׂוֹטֵט offendiculū שִׂטִּים Setim.

שׂוט Sut. errare. diuertere. s. a via recta. Nume.5. Vir cuius vxor errauerit. De quo vide īfra in dictiōe שָׂטָה Sata.

Errare שׂוך Vallare. Sepire מְשׂוּכָה Sepes.

שׂוך Such. vallare. sepire. cooperire. protegere. Iob.1. Nōne tu vallasti eum ac domū eius. Osee.2. Ego sepiam viam tuā spinis. & inde מְשׂוּכָה Mesucha. i. sepis: seu cooptoriū. Prouer.15. Iter pigrorū quasi sepes spinarū. Esa.5. Auferā sepem ei9. & aliqñ scribitur cū sāmach loco sin. Mich.7. Et qui rectus est quasi spina de sepe. Significat etiā operimentū. Ezech.28. Ois lapis pcios9 opimentū tuū. & inde שׂוכה sucha. i. ramus. Iudi.9. & arrepta securi precidit arboris ramū. & in eo. Igitur certatim ramos de arborib9 precidentes sequebātur ducē. Pro quo he.le. Preciderunt ois populus vnusquisq3 ramū suū. & in plurali שְׂכִים Sichim. i. sudes. Pro quo beatus hiero. transtulit clauos. Nu.25. Erunt vobis quasi claui in oculis vr̄is. & dicunt aliqui hebrei q9 significat spinas seu ramos spinarū. & inde שֶׂכִּין sachin. i. culter seu gladi9. Prouer.23. Et statue cultrū in gutture tuo. & inde שְׂכוֹת Suchoth. Pro quo btūs hiero. transtulit sagenas. Iob.40. Nunquid implebis sagenas pelle eius. hebrei vero dicunt q9 significat cultros sicut dictio pcedēs. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Nūquid cōcides cultris pellē eius. De quo vide supra in dictione מְלֵא Male.

שׂכים Sichim. i. sudes

Clauus. שֶׂכִּין Culter. שְׂכוֹת sagene.

Cultri. שׂורל ora īferior

שׂורל Sul. sinus. seu ora inferior vestimenti. s. illa pars vestimēti q̄ est deorsum secus pedes. & solū inuenitur i numero plurali. Exo.28. Deorsum vero ad pedes eiusdē tunice per circuitū. Pro quo he.le. Sup oras vestimēti per circuitum. Esa.6. Et ea que sub ipso erāt replebant tēplum. i. ore vel fimbrie inferiores vestimenti. Ponitur etiā pro locis verendis seu pudendis. Naū.3. Et reuelabo pudenda tua in facie tua. Potest etiā legi sic. & reuoluā fimbrias vel oras tuas s. inferiores sup faciē tuā. s. vt reuelētur pudenda tua.

Fimbrie pudenda.

שׂום Sum. alliū. & solū inuenitur in numero plu. s. שׂוּמִים Sumim. i. allia. Nu.11. Porriq3 & cepe & allia

שׂום Sum. ponere. reponere. imponere. componere. constituere: facere: seu fabricare. Gen.6. Ostiū vero arce pones in latere deorsum. & in eodē. 30. Ponebat iacob virgas in canalibus. & in eodē. 4. Et hic innocens in lacū missus sum. pro quo he.le. Et etiā hic nihil feci: vt ponerent me in lacum. & in eodē. 15. & repositus est in loculo in egypto. Nu.11. Et cur imposuisti pondus vniuersi populi huius super me. Deut.11. Ponite verba mea hec in cordibus vestris. Ios. 8. Pone insidias vrbi. 1. Reg.9. Et de asinis quas nudius tertius perdidisti: ne solicitus sis. Pro quo hebrei legūt. Ne apponas cor tuum eis. & in eo. 28. Et posui animā meam in manu mea. 2. Reg.12. Et circūegit super eos ferrata carpenta. i. posuit super eos. 3. Reg.20. Et ait seruis suis circundate ciuitatē: & circundederunt. pro quo hebrei legunt. Et ait seruis suis ponite. s. obsidionē seu machinas. 4. Reg.9. Depingit oculos stibio. pro quo hebrei legūt. Et posuit stibiū in oculis suis. Iob.4. Et quia nullus intelligit in eternū peribunt. pro quo he.le. Et quia nullus apponit. s. cor: in eternum peribūt. & in eodē. 17. Libera me dñe & pone me iuxta te. & in eo. 36. Simulatores & callidi prouocant iram dei. Pro quo he.le. Ponent siue apponent irā. s. dei. ps.47. Ponite corda vestra in virtute eius. ps.55. Posuisti lachrymas meas in conspectu tuo. ps.106. Et posuit sicut oues familias Canti.8. Pone mevt signaculū super cor tuū. Esa.28. Et ponam iudicium in pondere. & in eodem. 41. Et recogitēt & intelligant pariter. pro quo he.le. Et apponāt. s. cor: & intelligāt pariter. & in eodē. Et ponemus cor nostrū & sciemus nouissima. Hiere.17. & ponit carnē brachium suū. Aggei. 2. Anteq3 ponatur lapis super lapidē in templo dñi. Significat etiā facere: seu fabricare. Exo.4. Quis fecit os hominis aut quis fabricatus es mutū & surdum. Significat etiam constituere vel ordinare. Exo.2. Quis constituit te iudicem & principē super nos. ps.49. Et illic iter: quo ostendā illi salutare dei. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. trāstulit. Et qui ordinat viam: ostendam illi salutare dei. Ponitur etiam pro resistere. 1. Reg.15. Quomodo resistit ei in via. i. posuit insidias in via. Ponitur etiam pro parere. Esd.10. & fuerunt ex eis mulieres que pepererant filios. i. apposuerant filios. Et inde שׂוּמָה Suma. idest propositum seu positio. 2. Reg.13. Quoniā in odio absalō erat positus. p quo hebrei legunt. Quoniā in ore absalō erat positio seu ppo

Allium שׂוּמִים Allia. שׂום Ponere. Reponere. Imponere. apponere Facere Fabricare Cōstituere Ordinare Resistere. שׂוּמָה Positio

תְּשׁוּמֶת
תְּשׂוּמֶת
Depositus

sitū. Et inde תְּשׁוּמָה Thesuma siue תְּשׂוּמֶת Thesúmeth. i. depositū. Leuit. 6. & negauit proximo suo depositum.

שׁוּעַ
Clamare.

שׁוּעָה
שַׁוְעָה
שַׁוְעַת
שׁוּעַ
Ululatus.
Clamor.

שׁוּעַ Súaa. clamare. claudere. s. oculos. linire. admirari: siue obstupescere. Iob. 30. Consurgens in turba clamabā. ps. 17. Clamauerunt nec erat qui saluos faceret. ps. 118. Preueni in maturitate & clamaui. Et ide שַׁוְעָה Saaua siue שַׁוְעַת Saauath. aut שׁוּעַ Súa. i. clamor siue vlulatus. 1. Reg. 5. Et ascendebat vlulatus in celū. ps. 17. Et clamor meus in conspectu eius introiuit in aures eius. Hiere. 8. Ecce vox clamoris filie populi mei. Iob. 30. Et si corruerint: ipse saluabit. Pro quo hebrei legunt. Si in interitu suo eis clamor. i. si clamauerint. Potest etiā deriuari a dictione יָשַׁע Iasaa. que significat saluare sicut est in littera nostra. Et inde dicunt aliqui hebrei q deriuatur תְּשׁוּעָה Thesua: q significat salutem. ps. 143. Qui das salutem regibus. De quo vide supra in dictione יָשַׁע Iasaa. significat etiā predicta dictio שׁוּעַ Súaa clamare. s. oculos. Esa. 6. Et oculos eius claude. & aliqui hebrei legunt. & oculos eius linire siue oblinire. s. luto ne videant. De quo vide infra in dictiōe שָׁעָה Saa. & inde dicunt aliqui q deriuatur מְשִׁעִי Misii. i. linitio vel lenitas. Ezech. 16. Et a quis non est lota in salutē. Pro quo ipsi legunt. Et aquis nō est lota ad leuitatē. Potest etiam deriuari a dictione יָשַׁע Iasaa que significat salutem. vt supra dictū est. Significat etiā p̄dicta dictio obstupescere siue admirari. Esa. 29. ostupescite & admiramini. Potest etiā legi secūdum primā significationē sic. s. clamate & exclamate. Itē שׁוּעַ Súaa. i. magnificus seu magnitudo: aut potēs: vel tyrānus. Iob. 34. Nec cognouit tyrānum: cū disceptaret contra pauperem. & in eo. 36. Depone magnitudinē tuā absq; tribulatione. Esa. 22. Scrutans murū: & magnificus super mōtem. Et aliqui hebrei in predicto loco legunt. & clamor siue vlulatus ad montem: secundum primā significationem. & in eodem. 32. Nec fraudulentus vocabitur maior. i. potēs vel magnificus. Ezech. 23. Nobiles tyrāniq; & principes.

תְּשׁוּעָה
Salus.

שׁוּעַ
Claudere.

מְשִׁעִי
salus.
Lenitas.

Obstupescere.

שׁוּעַ
Tyrann⁹.
Magnitudo.
magnific⁹

Maior

שׁוּף
Conterere

שׁוּף Suph. conterere. conquassare. conculcare. percutere. Geñ. 3. Ipsa. conteret caput tuū. & in eo. Et tu insidiaberis calcaneo eius. Pro quo hebrei legūt. Et tu conteres: siue conquassabis calcaneū eius. nam eadē dictio ponitur in predicto loco pro cōterere & pro insidiari. Iob. 9. In turbine enim cōteret me. ps. 138. Et dixi forsitan tenebre cōculcabūt me. & aliqui hebrei dicūt q in p̄dicto loco significat obscurare siue contenebrare. vnde ipsi legunt. Forsitā tenebre obscurabunt me. Et btūs hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Operient me. idest cōtenebrabunt me: de quo vide supra in dictione נָשַׁף Nasaph.

Cōculcaſ. cōtenebrare.

Operire.

שׁוֹק
Vacuū ee.
Desideraſ
Inebriare

שׁוֹק Suc. desiderare. appetere. redūdare. Esa. 29. Et anima eius vacua. Pro quo he. le. Et aīa eius desiderans siue appetens. s. cibū & potum. ps. 64. Visitasti terrā & inebriasti eam. pro quo he. le. Et desiderare siue appetere eā fecisti. Potest etiā deriuari a dictione שָׂבַע Saca. que signāt irrigare seu inebriare: sicut est in littera nra. Et inde תְּשׁוּקָה Thesuca. i. desideriū seu appetitus. Geñ. 3. Et sub viri potestate eris. Pro quo hebrei legunt. Et ad virum tuū desideriū tuū siue appetitus tuus. & in eodē. 4. Sub te erit appetitus eius Canti. 7. Et ad me cōuersio eius. Pro quo hebrei legunt. & ad me desideriū siue appetitus eius. Significat etiā predicta dictio redundare. Ioel. 2. Et redundabūt torcularia vino & oleo. Item שׁוֹק Soc. i. callis seu platea aut vicus. Eccls. 12. & claudēt ostia in platea. & in eo. Et circūdabūt in platea. & in plu. שְׁוָקִים Seuachim. Canti. 3. Per vicos & plateas. Item שׁוֹק Soc. idest. crus. seu armus: vel sura. Exo. 29. Armūq; dexterum. Iudi. 14. Vt stupentes suram femori imponerēt Et in plurali שׁוֹקַיִם Socáim. Deut. 28. Percutiet te domin⁹ vlcere pessimo in genibus & in suris.

תְּשׁוּקָה
Desideriū
Appetit⁹.
Cōuersio.

Redūdaſ.

שׁוֹק
Platea

שְׁוָקִים
Vici.

שׁוֹק
Armus.
sura

שׁוֹקַיִם

sure.

שׁוּר
Canere
Cantare.

שׁוּר Sur. canere. cantare. psallere. aspicere. intueri. insidiari. ornare. Exo. 15. Tunc cecinit Moyses carmen hoc domino. & in eodē. Cantemus domino. Iudi. 5. Cecinitq; debbora & barach. & in titulo psalmi. 7. Vbi dicitur in finē psalmus dauid quem cantauit dño. Esa. 5. Cantabo dilecto meo. Soph. 2. Vox cātantis in fenestra. Et inde מְשׁוֹרֵר Mesorer. i. cantor: siue cātans. 1. Paralipo. 6. Hemā cantor filio ioelis. Et in plu. מְשׁוֹרְרִים Mesorerim siue שָׁרִים Sarim. vt in eodē. 15. Vt constituerent de fratribus suis cantores. Nee. 10. Ianitores & cātores & nathinei. ps. 86. Sicut letantium omniū nostrum habitatio est in te. pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Et cantores quasi in choris: omnes fontes mei in te. & in genere femininо שָׁרוֹת Saroth. siue מְשׁוֹרְרוֹת Mesoreroth. 2. Reg. 19. vl audire possum vltra vocem cantorum. z. Paralipo. 35. Omnes cantores atq; cātatrices vsq; in presentem diem lamētationes super iosiam replicant. Esd. 2. Et in ipsis cantores atq; cantatrices. Eccls 1. Feci mihi cantores & cantatrices. Et inde שִׁיר Sir. i. canticum seu carmen. Iudi. 5. Surge loquere cāticum. ps. 39. Immisit in os meū canticum nouū. ps. 41. Et nocte canticum eius apud me. Scribitur etiā cum he in fine & dicitur שִׁירָה Sira. Exo. 15. Tunc cecinit moyses & filii israel carmen hoc dño. Deut. 31. Scripsit quoq; moyses canticum. Et in plurali שִׁירִים Sirim. Canti. 1. Cāticum canticorū salomonis. vbi ponitur tam in singulari q̄ in plurali. Reperitur etiā in plurali שִׁירוֹת Siroth. secundū terminationē pluralem feminiнorum. Amos. 8. Et stridebūt cardines templi. Pro quo hebrei legūt. Et vlulabunt carmina tēpli. i. loco carminū erit vlulatio. Significat etiā predicta dictio שׁוּר Sur. aspicere siue intueri. Nu. 24. Et de collibus considerabo eum. i. intuebor eum. & in eodem. 24. Intuebor illū. Iob. 33. Respiciet homines & dicet. & in eodē. 36. Memento q ignores opus eius: de quo cecinerunt viri. Pro quo hebrei legunt. Quod intuiti sūt siue aspexerūt vel cōtēplati sunt viri. s. sancti. Potest etiā legi sicut est in littera nra: secūdum primā significationē. Canti. 4. Coronaberis de capite amana. Pro quo hele. Aspicies siue itueberis de capite amana. Pōt etiā legi ornaberis: quod est idē quod coronaberis: vt infra dicetur. Significat etiā insidiari: eo quod insidiatores aspiciunt de latibulis suis. ps. 5. Dñe deduc me in iustitiā tuā ꝓpter inimicos meos. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he. ve. trāstulit. Propter insidiatores meos. ps. 58. Deus ostēdet mihi super inimicos meos. Pro quo beatus hiero. transtulit. Deus ostēdet mihi in insidiatoribus meis. ps. 91. Et despexit oculus meus super inimicos meos. Pro quo beatus hieronymus trāstulit. Et respiciet oculus meus eos qui insidiantur mihi. Hiere. 5. Insidiantes quasi aucupes. Ponitur etiā predicta dictio pro ornare. Esa. 57. Et ornasti te vnguento regio. Hebrei tamē dicunt q in predicto loco significat offerre. s. munus siue donare. Vnde in predicto loco ipsi legunt. Obtulisti siue donasti regi oleum siue vnguentum. Et inde תְּשׁוּרָה Thesura. idest oblatio: siue munus vel donū. 1. Reg. 9. Et sportulā nō habemus: vt demus homini dei. Pro quo hebrei legunt. Et oblatio seu munus non est nobis ad offerendum viro dei. Item שׁוּר Sur. siue שׁוֹר Sor. idest murus. Geñ. 49. Et in furore suo suffoderunt murum. & in eodē. filie discurrentes super murum. ps. 17. Et in deo meo transgrediar murum. Et in plurali שָׁרוֹת Saroth. Hiere. 5. ascendite muros eius. Ezech. 27. Naues maris principes tui. Pro quo hebrei legunt. Muri tui. idest sunt in circuitu tui quasi muri. Quod si scribatur cum puncto ceboleth in littera sin tunc significat principes in genere femininо:

שִׁיר
Canticus.

שִׁירָה
Carmen.

שִׁירִים
Cantica

שִׁירוֹת
Carmina.

שׁוּר
Cōsideraſ.
Intueri.
Respicer.

coronari
Aspicere.

Insidiari

Ornare.

Donare.
תְּשׁוּרָה
sportula.
Munus.

שׁוּר
שׁוֹר
Murus.

שָׁרוֹת
Muri.

שׁוּרָא אוּשׁוּרָא Muri.

vt in sequēti dictiōe dicetur. & in lingua chaldaica dr שׁוּרָא Suraia. siue אוּשׁוּרָא Vsurna. i. muri. Esd. 4. Et muros eius & parietes componentes. Et in eodem. Quia si ciuitas illa edificata fuerit & muros eius instauraverint. & in eodem. 5 Et muros eius instauraretis. & inde שׁוּרוֹת Suroth. Pro quo beatus hieronymus transtulit aceruos. Iob. 24. Inter aceruos eorum meridiati sunt. Item שׁוֹר Sor. i. bos. Exo. 22. Si bos cornu percusserit. Leuit. 22. Bos ouis & capra. Iob. 6. Aut mugiet bos: cum ante presepe plenū steterit. Et in plurali שְׁוָרִים Seuarim. Osee. 12. Ergo frustra erant in galgal boues immolantes: & secundum hoc significatum. Geñ. 49. Vbi nos habemus & in furore suo suffoderunt murū: aliqui hebrei legunt subneruauerūt bouē. & exponūt illud de ioseph qui dictus est bos vel taurus. Deut. 33. Quasi primogeniti tauri pulchritudo eius.

שׁוּרוֹת Acerui

שׁוֹר Bos

שְׁוָרִים Boues

שׁוֹר Sur. dominari. imperare. principari. i. principatum exercere. siue principē esse. preualere. Iudi. 9. Regnauitq; abimelech super israel: trib9 annis. Pro quo hebrei legūt. Et dñatus est: siue princeps fuit abimelech super israel. Prouer. 8. Per me principes imperāt. Osee. 8. Principes steterunt: & non cognoui. & in eodem. Et in fortitudine sua directus est cum angelo. Pro quo hebrei legunt. Dominatus est: siue preualuit. & in eodem. Et ināluit ad angelum: & cōfortatus est. Vide etiam de hoc infra in dictione שָׂרָה Sara. & aliquando scribitur cum littera sámech loco sin. i. Paralipo. 15. Conenias aūt princeps leuitarum prophetie prerat. Et inde שָׂר Sar. i. princeps. Exo. 2. Quis te constituit principem & iudicem. Ios. 5. Sum princeps exercitus domini. & in plurali שָׂרִים Sarim. Iob. 29. Prīcipes cessabāt loqui. ps. 118. Etenim sederunt principes: aduersum me loquebantur. & in eodem. Principes persecuti sunt me gratis Et aliquando scribitur cum littera sámech loco sin. Hiere. 6. Omnes isti principes declinantes. & in genere femínino שָׂרוֹת Saroth. Iudi. 5. Vna sapientior ceteris vxoribus ei9 hec verba socrui respondebat. Pro quo he.le. Sapientiores domine seu principes eius respondebant ei. 3. Reg. 11. Fueruntq; ei vxores quasi regine septingente. Pro quo hebrei legunt. Fueruntq; ei vxores principes septingente. Ezech. 27. Naues maris principes tue. Sed in aliquibus libris hebraicis reperitur שָׂרוֹת Saroth cū puncto sebóleth. quod significat muros. vt dictū est supra in dictione precedēti. Itē מְשׂוּרָה Mesura. i. mensura. Leuit. 19. In pondere & in mensura. 1. Paralipo. 23. Et super omne pondus atq; mēsurā. & aliqñ scribitur sine mē. Esa. 28. Et ponat triticū per ordinē Pro quo he.le. Et ponat triticum in mensura. Sed in lingua chaldaica significat ordinē. sicut est in littera nostra. s. quando scribitur cum puncto sebóleth.

שׁוּרוֹת Acerui

שׁוֹר Bos

שְׁוָרִים Boues

שׁוֹר Dñari.

Imperare pricipē cē.

Preualeſ

שָׂר Princeps

שָׂרִים Pricipes

שָׂרוֹת domine

Pricipes.

מְשׂוּרָה Mensura.

Ordo

שׂוּשׂ Sos. letari. gaudere. exultare. Deut. 28. Et sicut antea letatus est dñs super vos bene vobis faciens: sic letabitur disperdēs vos. & in eodē. 30. Et gaudeat super te in omnibus bonis: sicut gauisus est in patrib9 tuis. ps. 69. Exultēt & letentur in te. ps. 118. Letabor ego super eloquia tua. Esa. 35. Letabitur deserta & inuia. & in eodē. 61. Gaudens gaudebo in dño. & in eodē. 64. Occurristi letanti & facienti iustitiam. & in eodē. 66. Gaudete cū ea gaudio. Et inde מָשׂוֹשׂ Masos. i. gaudiū siue letitia: & vt in p̄dicto loco. Iob. 8. Hec est enim letitia vie eius. Threñ. 2. Gaudiū vniuerse terre. & inde שָׂשׂוֹן Sason. i. gaudium seu letitia. ps. 44. Propterea vnxit te deus deus tuus oleo letitie. ps. 50. Redde mihi letitiam salutaris tui.

שׂוּשׂ Letari

Exultare.

Gaudere

מָשׂוֹשׂ Letitia

Gaudium.

שָׂשׂוֹן Letitia.

שׂוּת Soth. ponere. imponere. statuere. Geñ. 4. Posuit mihi dñs semē alind. Exo. 7. Neq; apposuit cor etiā hac vice. & in eodem. 10. Vt faciā signa mea hec in eo. Pro quo hebrei legunt. Vt ponā signa mea hec in eo. & in eodē. 23. Ponāq; termios tuos a mari rubro vsq; ad mare philistinorum. 1. Reg. 4. Que non respondit eis: neq; animaduertit. p quo hebrei legunt. Neq; apposuit cor suū. Iob. 7. Quid apponis erga eum cor tuū. & in eodem. 38. Et hic confringes tumentes fluctus tuos. Pro quo he.le. Et hic pones. i. depones superbiam fluctuū tuorū. & est sensus sicut in littera nostra. ps. 3. Non timebo millia populi circūdantis me. pro quo hebrei legūt. Non timebo millia populi: qui in circuitu posuerunt super me. s. obsidionem. ps. 16. Oculos suos statuerunt declinare in terra. Pro quo beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Oculos suos posuerūt. ps. 48. Sicut oues in infernū positi sunt. Prouer. 22. Appone autem cor tuū ad doctrinā meam. Esa. 16. Pone quasi noctem vmbrā tuam. & in eodē. 22. Et equites ponent sedes suas in portis. Hiere. 13. Et ponet eam in vmbrā mortis: & in caliginem. Pro quo he.le. & ponet eā in vmbra mortis: & ponet in caligínem. Ponitur etiam pro dimittere. Iob. 10. Dimitte ergo me vt plangam paululum dolorem meū. Et inde שְׂאֵת Sith. idest ornamentū quod mulieres ponūt super se. Prouer. 7. Et ecce occurrit ei mulier in ornatu meretricio. Ponitur ēt pro iniquitate. ps. 72. Operti sunt iniquitate & impietate sua. Et inde שֵׁת Sath. i. fundamentū. & solum inuenitur in numero plurali. s. שְׁתוֹת Sathoth. ps. 10. Quoniā quem perfecisti destruxerūt. Pro quo hebrei legunt. Quoniā fundamenta dissipata sunt. beatus hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit leges: que sunt quasi fundamenta. alii vero dicunt q̄ significat retia: sicut Esa. 19. Vbi nos habemus. & erunt irrigua eius flectentia. Pro quo ipsi legūt. Et erūt retia eius attrita vel dissipata. Potest etiā deriuari a dictione שָׁתָה satha que significat irrigua sicut est in littera nr̄a. Itē שֵׁת Seth. i. locus natiū: seu verēda. Esa. 20. Discooptis natibus ad ignominiā egypti. Et in plurali שְׁתוֹת Sathoth. 2. Reg. 10. Et precidit vestes eorum medias vsq; ad nates.

dimittere. שְׂאֵת

Ornatus Iniquitas

שֵׁת שְׁתוֹת Fūdamēta

Reges.

שׁוֹת Nates. שְׁתוֹת Nates.

שׁזב Sazab. in lingua chaldaica signāt liberare: seu eripere. Dañ. 3. Quis est de9 qui eripiet vos de manu mea. & in eodem. Potest eripere nos de camino ignis ardētis: & de manu tua o rex liberare.

שׁזף Sazaph. aspicere. intueri. Iob. 28. Nec intuitus est eū oculus vulturis. Cāti. 1. Decolorauit me sol. Pro quo he.le. Aspexit me vel intuitus est me sol.

שׁזר Sazar. retortū. s. filū duplicatū & retortū. & scribitur cū mē in principio & dicitur מָשְׁזָר Moszar. Exo. 27 De byſſo retorta.

שׁחח Sachach. curuare. humiliare. inclinare. Iob. 9. Sub quo curuātur qui portāt orbē. & in eo. zz. Et qui īcli nauerit oculos suos saluabitur. & in eo. 38. Qñ cubāt in antris. i. qñ curuātur vel humiliātur in antris. ps. 9. Inclinauit se & cadet. ps. 37. Miser factus sum & curuat9 sum vsq; in finē. ps. 41. Quare tristis es aīa mea. Pro quo btūs hiero. in psal. iuxta. he.ve. trāstulit. Quare īcuruaris aīa mea. ps. 106. Et pauci facti sunt: & vexati. p quo he.le. Et pauci facti sūt: & humiliati vel incuruati sunt. Prouer. 14. iacebūt mali aī bonos. i. humiliātur vel incuruātur. Eccl's. 1. Et obsurdescēt oēs filie carminis. p quo he.le. & humiliabūtur oēs filie carminis. i. submissa voce canēt: nō valētes vocē eleuare. Esa. z Et incuruabit se hō. & in eo. Et incuruabitur oīs sublimitas hoīm. & in eo. 25. Et humiliabūtur & detrahētur vsq; ī terrā. & in eo. 60. Et venient ad te curui: filii eorū qui humiliauerunt te. Threñ. 3. Et tabescet in me aīa mea. p quo he.le. Et curuatur siue humiliatur ī me aīa mea. Mich. 6. Et humiliatio tua in medio tui. Abach. 3. Incuruati sunt colles seculi. Vide etiā de hoc infra in dictione שָׂחָה Sacha.

שׁזב Eripere Liberare.

שׁזף Intuerī decolorar. Aspicere

שׁזר כְּשׁזָר Retortum

שׁחח curuare. Inclinare

Humiliar.

Universidad de Deusto
Biblioteca

שָׂחַח Natare

שָׂחָה Sachach. natare. ps.5. Lauabo p singulas noctes lectulū meū. p quo btūs hiero. in psal. iuxta he.ve. trāstulit. Natare faciā tota nocte lectū meū. Esa.25. Sicut extē dit natans ad natādū. Ezech.47. Qm̄ intumuerāt aq̄ pfunde torrētis. p q̄ he.le. qm̄ intumuerūt aq̄ natatorie torrētis i. aque erāt tā pfunde: q nō poterāt trāsuadari nisi natādo.

שׁוֹחַד Munus

שֹׁחַד Sochad. munus seu donum. aut repetunde. Exo.23. Nec accipies munera: que etiam excecant prudentes. Deut.16. Nō accipies psonā neq munera: quia munera excecant oculos sapientum. 1. Reg.8. Acceperunt munera & peruerterūt iudicium. 4. Reg.16. Misit regi assyriorū munera. ps.14. Et munera super innocentem nō accepit. Esa. 45. Nō in precio neq in muneribus. & in hebreo declinatur tantum singulariter & caret numero plurali. & inde verbum שָׁחַד Sichad: quod significat donare siue munera dare vel accipere. Iob.6. De substantia vestra donate mihi. Pro quo hebrei legunt. Donate pro me. Ezech.16. Et dona donabas eis: vt intrarent ad te.

שׁוּחַר Donare.

שָׁחָה Sacha. curuare. incuruare. humiliare. inclinare. adorare. Prouer.2. Inclinata est ad mortem domus eius. & in eodem.12. Meror in corde viri humiliabit illum. Esa. 51. Qui dixerūt anime tue incuruare: vt transeamus. Et in de שְׁחוּת Sachuth. i. curuatio: siue interit?. Prouer.28. In interitu suo corruet. vide etiam de hoc supra in dictione שָׁחַח Sachach. & quando est verbum quarte cōiugationis tunc significat adorare. eo quod adorantes inclināt se proni in terra. vt Geñ.18. Et adorauit in terra. & ī eodem.33. Adorauit pnus in terra septies. Exo.24. Et adorabitis procul. 2. Reg 15. Sed & cum accederet ad eum homo vt salutaret illum. p quo hebrei legunt. Vt adoraret vel inclinaretur illi. & in eodem. Cūq ascenderet dauid sūmitatē montis in quo adoraturus erat. & in eodē.16. Oro vt inueniam gratiā coram te dñe mi rex. Pro quo hebrei legunt. Adoro. i. grās ago. inueni gratiā coram te. Ezech.8. Et adorabāt ortum solis. & in eo 46. Adorabunt super limen porte. Et inde הִשְׁתַּחֲוָיָה histhachauaia. i. adoratio. 4. Reg.5. adorāte eo ī eodē loco: & ignoscat mihi deus seruo tuo. Pro quo he.le. In adoratione mea in domo remon ignoscat dñs seruo tuo.

Inclinare Humiliaf. Interitus Adorare Adoratio.

שָׁחַט Immolaf Occidere. Mactare. Jugulare.

שְׁחִיטָה Occisio. Vulneraf. puriſſimū

שָׁחוּט Sachat. iugulare. decollare. immolare. occidere. mactare. Geñ.22. Et arripuit gladium vt immolaret filium suum. Et in eodem.37. Et in sanguine hedi quē occiderant tinxerunt. Leuit.1. Immolabitq vitulum corā dño Nu.11. Nunquid ouiū vel boum multitudo cedetur. i. occidetur vel iugulabitur. 1. Reg.14. Tulit oues & boues & vitulos & mactauerūt in terra. & in eodē. Et occidite super istud 4. Reg.25. Filios autē sedechie occidit corā eo. z. Paralipo. 30. Immolauerunt autē phase. Esa.22. Et iugulare arietes. & in eodem.57. Immolātes paruulos in torrentibus. Et in eodē.66. Qui immolat bouē quasi interficiat virum. Osee. 5. Et victimas declinastis in pfundū. Pro quo hebrei legūt. Et immolare siue iugulare declinatores ī profundum. idest declinantes a via recta: profunde immolabant idolis. Et in de שְׁחִיטָה Sechita. i. iugulatio vel occisio. z. Paralip. 30. Immolauerunt leuite phase: his qui non occurrerant sanctificari domino. Pro quo hebrei legunt. Et leuite super occisionem vel immolationem pascharum: idest agnorū qui immolabātur in pascha. Ponitur etiam pro vulnerare. Hiere. 8. Sagitta vulnerans lingua eorum. Vbi pro vulnerans ponitur שָׁחוּט Sachut. & aliqui hebrei dicunt q in predicto loco significat limatam vel politam aut tersam a rubigine. Et inde dicitur זָהָב שָׁחוּט Zahab Sachut. i. aurum puriſſimū. scilicet a rubigine. 3. Reg.10. Fecitq rex salomon ducenta scuta de auro puriſſimo. & aliqui he.le. de auro ductili.

שָׂחַט Exprimere

שָׂחַט Sachat. exprimere. Geñ.40. Et expressi in calicem quē tenebam. & solum inuenitur in predicto loco.

שָׂחַל Leena. aspis.

שָׂחַל Sachal. leena. aspis. Iob.4. Rugitus leonis & vox leene. Et in eodem.28. Nec pertransiuit per eam leena Osee.13. Et ero eis quasi leena. Ponitur etiam pro aspide. ps.90. Super aspidem & basiliscum ambulabis. Itē שַׂחֶלֶת Sacheleth. genus est gūmi. Pro quo beatus Hieronymus trāstulit onycham. idest coloris vnguinis. Exo.30. Sume tibi aromata stactem & onycham & galbanum.

שְׂחִין Ulcer

שְׂחִין Sechin. scabies. vlcer. Exo.9. Erunt enim in hominibus & in iumentis vlcera. Deut.28. Percutiat te deus vlcere pessimo.

שְׁחִס Poma Que spōte nascūtur

שְׁחִס Sachis. illud quod gignit terra ex granis semētis in messe cadentib?: vel quod sponte nascitur. Pro quo beatus hieronymus transtulit poma. Esa.37. In anno secūdo pomis vescere. Pro quo hebrei legunt. Et anno secundo que sponte nascuntur. Et aliquando scribitur cum sámach in principio & sin in fine. 4. Reg.19. In quarto autem anno que sponte nascuntur

שְׂחִפָּה Egestas.

שָׂחַף Sacheph. egestas. & scribitur cum thau in fine & dicitur שַׂחֶפֶת sachépheth. Deut.28. Percutiat te domin? egestate. Et solū inuenitur in predicto loco. & dicunt aliqui hebrei q significat calorem excessiuum. Alii vero dicūt q significat tu morē corporis: sicut fit in hydropicis. Itē שָׂחַף Sachaph. nomen est auis. Pro quo beatus hiero. trāstulit larum. Leuit.11. Et larum & accipitrem.

שָׂחַף Larus

שְׂחִיף Stratum.

שְׂחִיף Sachiph. tabulatum. siue stratum ligneū. Ezech.41. Stratūq ligno per gyrum.

שְׂחִין Supbia.

שָׂחַץ Sachas. superbia. Iob.41. Ipse est rex super omnes filios superbie. In alio vero loco beat? hieronymus transtulit institorē. Vt supra in eodem.28. Non calcauerūt eam filii institorum. potest etiam legi filii superbie.

Institores

שָׂחַק Cōtūdere. Excauare Cōminuer

שָׂחַק Sachac. contundere. cōminuere. Exo.30. Cūq in tenuissimū puluerem vniuersa contuderis. Iob.14. Lapides excauāt aq̄. i. cōminuūt. ps.17. Et cōminuā eos vt puluerem ante faciem venti. Et inde שְׂחַק Sachac. i. puluis tenuissimus qui adheret statere. Btūs hieronymus transtulit momentum. Esa.40. Et quasi momentū statere reputate sunt. Item שְׂחָק Sachac. i. celum seu ether aut nubes. ps. 88. Et testis in celo fidelis. & in eodē. Quis in nubib? equabitur dño. Pro quo he.le. Quis in celo equabitur dño. Pōt etiā legi sicut est in littera nra. Et in plu. שְׂחָקִים Sechacim. Iob.38. Quis enarrabit celorū rationē. ps.17. Tenebrosa aqua in nubibus aeris. p quo btūs hiero. in psal. iuxta he.ve. transtulit. Tenebrosa aqua in nubib? etheris. Ponitur etiā pro nubibus. Deut.33. Magnificētia eius discurrūt nubes. Iob.36. Que de nubibus fluunt. ps.35. Et veritas tua vsq ad nubes. Potest etiam legi vsq ad celos.

Womētuz Celum. Nubes. Celi. Ether. Nubes

שָׂחַק Ridere.

שָׂחַק Sachac. ridere. irridere. ludere. illudere. Abach.1. Ipse super omnē munitionē ridebit. Et cōmuniter scribitur cum littera sádic. De quo vide supra in dictione צָחַק Sachac cū sádic in prima. signāt etiā irridere. 2. Paralipo. 39. Illis aūt irridētibus & subsanātibus eos. Threñ.1. Et deriserūt sabbata ei?. Itē signāt ludere. Iudi.16. Vt vocarēt sāsō: & añ eos luderet. 2. Reg.6. Dauid aūt & oīs israel ludebāt corā dño. & inde מִשְׂחָק Misshac. i. ridiculū. Abach.1. Et tyrānі ridiculū ei? erunt. Et inde שְׂחוֹק Sechoc. i. derisus: ludus. Iudi.16. Expectantes ludētē sāson. p quo he.le. Expectātes ludū samson. Eccls.2. Risū putaui errorē. & ī eo.10. In risu faciūt panē· & inde nomē ppriū יִשְׂחָק Isaac. qđ interptatur risus. Geñ.12. Vocauit abraam nomē filii sui quē genuit ei sarra isaac. Et licet ibi scribatur cū lra sádic: tamen aliqñ scribitur cū sin. ps.104. Et iuramenti sui cū isaac. Ponitur etiā

Irridere Deridere. Ludere Ridiculū. Ludus Risus Isaac.

יְשָׁחַק Idolum

Isaac pro idolo: eo quod idolū est opus dignū risu seu ridiculū. Amos.7. Et demolientur excelsa idoli. Et in eo. Et nō stillabis super domum idoli.

שָׁחַר Denigrari שְׁחוֹר Niger. שְׁחוֹרָה Nigra. Fusca שְׁחוֹר Carbo. שִׁיחוֹר Turbidus שָׁחַר Mane. aurora Diluculū.

שָׁחַר Sachar. nigrescere. denigrari. nigrū esse. Iob.30. Cutis mea denigrata est sup me. & inde שְׁחוֹר Sechor .i. niger. Leuit.13. Et capillū nigrū. & in ge.fe. שְׁחוֹרָה sechora siue שְׁחַרְחֹרֶת Secharchóreth. Canti.1. Nigra sum sed formosa. & in eo. Nolite me cōsiderare q̄ fusca sim .i. nigra. & inde שְׁחוֹר Sachor .i. carbo: eo quod est niger. Threñ. 4. de nigrata est sup carbones facies eorū. & inde fluuius egypti dr̄ שִׁיחוֹר Sichor. Eo qđ habet aquā turbidam. Ios.13. a fluuio turbido qui irrigat egyptū. Hiere.2. Vt bibas aquā turbidam. Item שָׁחַר Sachar .i. mane seu diluculū aut aurora. Geñ.19. Cumq̄ esset mane cogebāt eū angeli. & in eo. 32. Iam enim ascēdit aurora. Iob.38. Nunquid post ortū tuū precepisti diluculo. Esa. 14. Lucifer qui mane oriebaris. Osee.6. quasi diluculū preparatus egressus eius. Et in eo. 11. Sicut mane transiit. Ioel.2. Quasi mane expansū super montes. Et aliqñ scribitur cū mē in principio & dr̄ מִשְׁחַר Mischar. p̄s.109 Ex vtero ante luciferum genui te. pro quo btūs hiero. in psalterio iuxta he.ve. trāstulit. De vulua orietur tibi ros adolescētie tue .i. mane orietur. & inde verbū שָׁחַר Sacher qđ signāt manicare siue mane surgere vel mane quere. Iob.7. & si mane me quesieris non subsistam. & in eo. 8. Et si diluculo consurrexeris ad deū. & in eo.24. Vigilātesq̄ ad predā .i. mane surgētes. Ps.62. Ad te de luce vigilo p̄s.77. & diluculo veniebāt ad deum. Prouer.1. Mane cōsurgent & nō inuenient me. & in eo.8. & qui mane vigilāt ad me inuenient me. & in eodem.11. Bene consurgit diluculo qui querit bona. & in eo.13. Qui aūt diligit illū: instanter erudit. pro quo he.le. Qui aūt diligit illum: euigilat illū ad eruditionē. Esa.26. De mane vigilabo ad te. Osee.6. In tribulatiōe sua mane cōsurgēt ad me. Ponitur ēt pro desiderare. Prouer.7. Desiderans te videre. Sed ētī predicto loco he.le. Vt mane cōsurgerē ante faciē tuā. & inde שַׁחֲרוּת sachruth .i. pueritia scd̄m hebreos: que est quasi mane ī homine. btūs hiero. trāstulit voluptatē. Eccl's.12. adolescentia & voluptas vana sunt. ponitur ēt שָׁחַר Sachar p̄ luce matutina. Esa.8. Nō erit eis lux matutina. ponitur ēt pro ortu. Esa.47. Veniet super te malum: & nescies ortum eius.

מְשָׁחַר Oriri māe oriri. שַׁחַר māe q̄rere Diluculo cōsurgere Vigilare Mane surgere

Desiderare שַׁחֲרוּת Pueritia

Voluptas שָׁחַר Lux matutina. Ortus

שָׁחַת Corrūpere Cōputre. scere putrescere

שָׁחַת Sachath. corrūpere. putrescere. delere. dissīpare. perdere. disperdere. peccare. Geñ.6. Corrupta est aūt terra corā deo. Et in eo. Cūq̄ vidisset deus terrā esse corruptā: omis quippe caro corrupat viā suā. Hiere.13. Et ecce computruerat lūbare .i. corruptū fuerat. Et in eo. Sic putrescere faciā supbiā iuda. & in eo.51. qui corrūpis vniuersā terrā. Naum.2. Et propagines eius corruperunt. Malach.3. & non corrūpet fructus terre. Signāt ēt violare seu irritū facere. Amos.1. Et violauerit mām eius. Malach.2. Irritū fecistis pactū leui. Signāt ēt delere vel dissīpare. aut p̄dere siue dispdere. Geñ.6. Et ego disperdā eos cū terra. & in eo.18. Nō delebo .i. nō dispdā si inuenero ibi quadraginta quinq̄. Et in eo.19. Delebimus locū istū. & in eo. Quia delebit dñs ciuitatē hanc. Nu.22. Et vos causa eritis necis oīum. pro quo he.le. Et disperdetis vel perdetis omnem populum istum. Deut.9. Ne disperdas populū tuū. 2. Reg. 20. Moliebātur destruere murū. pro quo he.le. Dissīpabāt ad diruendū murum. Prouer.23. Et perdes pulchros sermones tuos. Hiere. 5. Ascēdite muros eius & dissīpate. Ezech.25. Interficientes & implētes inimicitias veteres. pro quo he.le. Ad dispdendum & dissīpandum inimicitia seculi .i. propter inimicitiam veterem. Ponitur etiam pro peccare. Exo.32. Peccauit populus tuus. Deut.31. Noui ego q̄ post mortem meā iniquē agetis. idest peccabitis. & in eo.32. Peccauerunt ei. Osee.9. Profunde peccauerunt sicut in diebus gabaa. & in de מָשְׁחַת Moschath .i. corruptū: seu debile vl' defforme. Leuit.22. Quia corrupta & maculata sunt omnia Malach. 1. Et votū faciens: immolat debile dño. Ponitur ēt pro inglorio. Esa.52. Sic inglorius erit inter viros aspectus eius. Et inde מַשְׁחִית maschith .i. dissīpans vel disperdens aut corrūpens. Prouer.18. Frater est opa dissīpantis. & in eo.28. Particeps homicide est. Pro quo he.le. Particeps est viro dissīpanti vel corrūpēti. Hiere.51. Ecce ego ad te mons pestifer pro quo hebrei legunt. Dissīpans aut disperdēs vel corrūpens. vnde sequitur qui corrumpis vniuersam terram. Ponitur etiam pro interfectione vel internitione. Ezech.9. & vnusquisq̄ vas interfectiōis habens in manu sua. Et in eo. 21. Fabricantium interitū. Ponitur ēt pro laqueo vel pedica qua aues capiuntur. Hiere.5. Laqueos ponentes & pedicas ad capiendos viros. ponitur etiam pro macie vel deformitate. Dañ.10. Sed species mea mutata est in me: & emarcui. pro quo he.le. Et species mea mutata est in me in maciem vel deformitatē. est ēt nomē mōtis p̄pe ierusalem. Pro quo btūs hiero. transtulit offensionē. 4. Regū.23. Excelsa quoq̄ que erāt in ierusalē ad dexterā partē montis offēsionis. & inde שַׁחַת Sachath .i. corruptio siue interitus. Ps.15. Nec dabis sanctū tuū videre corruptionē. Ponitur ēt p̄ fouea vel sepulchro. Quod est locus corruptiōis. p̄s.93. Donec fodiatur peccatori fouea: De quo vide supra in dictiōe שׁוּחַ Súach. & in plu. שְׁחִיתוֹת Sechithoth. p̄s.105. & eripuit eos de internitiōibus eorū. Ponitur ēt p̄ peccatis. Threñ. 4. Captus in peccatis nr̄is. & inde שְׁחִיתָא Sechitha. quod ī lingua chaldaica signāt deceptionē. Dañ.2. Quod iterpta tionē quoq̄ fallacē & deceptione plenam composueritis.

מְשָׁחַת Corruptus Debile. Inglorius. מַשְׁחִית Dissipās

Pestifer. corrūpēs.

interfectio. Interitus

Pedica

Macies.

Offensio שַׁחַת corruptio

Fouea שְׁחִיתוֹת Internitiōes Peccata. שְׁחִיתָא Deceptio. שָׁבוֹת Errare

שָׁטָה Errare declinare. abstrahere.

שָׁטָה Sata. errare. Preuaricari. auertere. diuertere. declinare. s.a via recta Nu.5. Vir cuius vxor errauerit. & in eo. Et si nō polluta est deserto mariti thoro. pro quo he.le. Et si non declinasti siue diuertisti pollutione sub viro tuo. idest a viro tuo. & in eo. Sin aūt declīasti a viro tuo atq̄ polluta es. Prouer.4. Declina & defer eam. & in eo.7. Ne abstrahatur in viis suis mens tua. pro quo he.le. ne diuertat siue declinet in viis eius cor tuum. Osee.5. & victimas declinastis in profundū. & inde שָׂטִים Satim. siue שָׂטֵי sate .i. preuaricationes siue auersiones. p̄s.39. & nō respexit in vanitates & insanias falsas. pro quo he.le. nō respexit ad supbias & p̄uaricatiōes mēdacii. & aliqñ scribitur cū sámach loco sin. Ps.100. Facientes preuaricationes odiui.

שָׂטִים Insanie Preuaricationes

שָׁטַח Expādere.

שָׁטַח Satach. expandere. extendere. Nu.11. Et siccauerunt eas per gyrum castrorum. Pro quo he.le. Expanderunt siue extenderunt eas per gyrum castrorū. s. ad exsiccādum eas. 2. Regum.17. Et expandit velamen super os putei. Iob.12. Et subuersas in integrum restituet. Pro quo hebrei legunt. Expandens gētes & deducit eas: siue requiescere facit eas. Ps.87. Expandi ad te manus meas. Hiere.8. & expandent ea ad solem & lunam. Et inde מִשְׁטַח Mistach. idest locus vbi aliquid extenditur ad exsiccandum. Ezech. 26. Siccatio sagenarum erit in medio maris. p̄ quo hebrei legunt. Extensio sagenarum erit in medio maris. idest locus vbi sagene extendantur ad exsiccandum eas.

מִשְׁטַח Siccatio Extensio.

שָׂטַם Odire

שָׂטַם Satham. Odire. odium habere. cōminari. Geñ.27. Oderat autem esau Iacob. Et in eodem.49. Inuiderunt q̄ illi habentes iacula. Pro quo hebrei legunt. Oderūt siue comminati sunt illi. Et in eodem.50. Ne forte memor sit iniurie quam passus est. Pro quo hebrei legunt. Ne forte comminatus sit nobis ioseph. Iob.16. & comminās mihi infremuit contra me. & inde מַשְׂטֵמָה Mastema. idest cō-

Cōminari מַשְׂטֵמָה

mínatio síue odium. Beatus hieronymus tranſtulit amentiam vel inſaniam. Oſee. 9. Propter multitudinem iniquitatis tue & multitudinem amentie. & in eodem. Inſania in domo dei eius.

Amentia. Inſania

שָׂטָן Satan. aduerſari. contrarium eſſe. ps. 108. Pro eo vt me diligerent detrahebant mihi. Pro quo beatꝰ hieronymus in ps. iuxta he. ve. tranſtulit. Aduerſabantur mihi. Et in eodem. Hoc opus eorum qui detrahunt mihi. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Qui aduerſabantur mihi. Zach. 3. Et ſathan ſtabat aduerſus eum vt aduerſaretur ei. & inde שָׂטָן Sathan. ideſt aduerſarius ſeu contrarius. vt ī predicto loco. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Ps. 108. & diabolus ſtet a dextris eius. vbi ponitur pro diabolo. & inde שִׂטְנָה Sitna. ideſt aduerſatio ſiue inimicitia. Geñ. 26. Appellauitq; eum inimicitiam.

Aduerſari

שָׂטָן aduerſarꝰ diabolus.

שִׂטְנָה inimicitia

שָׂטַף Sataph. Lauare inundare. obruere. Leuit. 6. Defricabitur & lauabitur aqua. & in eo. Non lotis ante manibus. Pro quo hebrei legunt. Et manus ſuas non lauit aqua. & in eodem. Vas autē ligneum lauabitur aqua. 3. Reg. 22. Et lauerunt currus eius in piſcina ſamarie. Significat ēt inundare vel obruere. Iob. 14. Paulatim terra conſumitur. ideſt inundatur. Ps. 77. Et torrentes inundauerunt Canti. 8. Et flumina non obruent illam. ideſt non inundabunt. Eſa. 8. Inundans & tranſiens. & in eodem. 10. Inundabit iuſtitiam. Et in eodem. 28. Flagellum inundans cū tranſierit. Eſa. 30. Spiritus eius velut torrens inundans. Hiere. 47 & erit quaſi torrens inundans: & cooperiet terram. Ezech. 13. Erit enim imber inundans. Dañ. 11. & veniet properans & inundans. Significat etiam ire cū impetu. Hiere. 8. Quaſi equus impetu vadens in prelio. Pōitur etiam pro expugnare cum impetu & inundatione bellantium. Dañ. 11. & brachia pugnantis expugnabuntur a facie eius. Et in eodem. Et exercitus eius opprimetur. p quo hele. Et exercitus eius inundabit. ideſt expugnabit. poteſt etiam legi expugnabitur ſiue inundabitur. & inde שֶׂטֶף Seteph. ideſt inundatio ſiue diluuium. Ps. 31. Veruntamē in diluuio aquarum multarum.

Lauare.

Inſudat. Obruere

Ire cū ſpetu.

Expugnaꝝ

שֶׂטֶף Diluuium

שׁטר Soter. Executor: ſeu exactor. pretor. pro quo beatus hieronymus tranſtulit preceptorem ſiue magiſtrū. Prouer. 6. Que cum non habeat ducem nec preceptorem & in plurali שׁטרים Sotrim. Deut. 16. Iudices & magiſtros conſtitues in portis tuis. & in eodem. Qui docerent vos ſingula. Pro quo hebrei legunt. Et exactores vel pretores per tribus veſtras. Poteſt etiam legi. & magiſtros ſiue preceptores per tribus veſtras. & inde מִשְׁטָר Miſtar. ideſt ratio. Iob. 38. Aut pones rationem eius in terra. & aliqui hebrei dicunt q̄ ſignificat deſcriptionem. Item שְׂטַר Setar. in lingua chaldaica ſignificat latus. Dañ. 7. Et in parte ſtetit. ideſt in vno latere.

preceptor Magiſtri.

מִשְׁטָר Ratio.

שְׂטַר Latus.

שַׁי Sai. munus. ps. 71. Tibi offerent reges munera. ps. 75 Omnes qui in circuitu eius affertis munera. & ſolū inuenitur in hebreo in numero ſingulari: & caret nūero plurali.

Munus.

שִׁין Sig. diuerſorium: ſecundum tranſlationem noſtram: 3. Regum. 19. Forſitan loquitur: aut in diuerſorio eſt. hebrei tamen dicunt q̄ ſignificat negociationem ſiue occupationem.

diuerſoziū

שִׂיחַ Siach. virgultum ſeu arbor. aut germen. Geñ. 2. Et omne virgultum agri. Iob. 30. Et mandebāt herbas & arboris cortices. & in plurali שִׂיחִים Sichim. Geñ. 21. Abiecit puerum ſubter vnā arborē. pro quo hebrei legūt. ſub vna de arboribus. Iob. 30. Qui inter huiuſcemodi letabantur. Pro quo hebrei legunt. Qui inter arbores ſiue inter virgulta letabantur.

Virgultuz Arbor

שִׂיחִים Arbores.

שִׁילֹה Silo. mittendus. ſecundum tranſlationem noſtram quaſi שִׁילוֹחַ Siloach. vt Geñ. 49. Donec vēiat qui mittendus eſt. Hebrei tamen interpretātur מְשִׁיחַ Meſiach ideſt chriſtus. & ſic eſt in tranſlatione chaldaica. ſcilicet donec veniat meſiach. ideſt chriſtꝰ. poteſt etiam deriuari a dictione שָׁלַל Salal. vel a dictione שָׁלָה Sala. de quo infra dicetur.

שִׁילֹה mittendus

Chriſtus.

שַׁיִן Sáin. vrina. Eſa. 36. Et bibant vrinam pedum ſuorum.

Vrina

שִׁיר Ser. ornamentum brachiorum: vt armilla. & ſolum inuenitur in numero plurali. ſcilicet שִׁירוֹת Seroth. Eſa. 3. Et torques & armillas & monilia.

שִׁירוֹת Armille.

שַׁיִשׁ Sáis. marmor. 1. Paralipo. 29. Et marmor parium abundantiſſimum. & aliquando ſcribitur ſine iod & dicitur שֵׁשׁ Ses. Eſter. 1. Columnis marmoreis. & in eodē. Smaragdino & pario ſtratum lapide.

שַׁיִשׁ marmoꝛ

שֵׁשׁ marmoꝛ. ſmaragdꝰ

שַׁיִת Saith. vepres. ſpina. Eſa. 5. Et aſcendent ſuper eā vepres & ſpine. Et in eodem. 7. Vepres enim & ſpine erunt in vniuerſa terra. Et in eodem. 10. Et deuorabitur ſpina eius & vepres eius.

Spina

שָׁבַךְ Sachach. ceſſare. quieſcere. Geñ. 8. Et imminute ſunt aque: & clauſi ſunt fontes abyſſi. p quo hebrei legūt Et ceſſauerunt aque ſiue quieuerunt. Nu. 17. Et cohibebo a me querimonias filiorum iſrael. ideſt ceſſare faciā. Eſter. 2. Poſtq̄ regis aſueri indignatio efferbuerat. i. quieueratvl' ceſſauerat. Et in eo. 7. & ira regis quieuit.

Cohibere. Ceſſare

שָׁכַב Sachab. cubare. iacere. requieſcere. dormire. concubare. proſtrari. Exo. 6. Mane quoq̄ ros iacuit per circuitum caſtrorū. Nu. 23. Nō cubabit donec deuoret predam. 2. Reg. 8. Coequans terre. Pro quo hebrei legunt. Iacere ſiue cubare fecit eos in terra. ſ. ad coequandū eos terre. Et in eo. 13. Cuba ſup lectulū. & in eo. Cuba mecū ſoror mea. 4. Reg. 4. Et collocauit eum ſuper lectulū hoīs dei. pro quo he. le. Et iacere ſiue cubare eum fecit. Hiere. 3. Vbi nō proſtrata ſis. i. vbi nō cubaſti. Ponitur ēt p dormire vel requieſcere. Geñ. 19. Ecce dormiui heri cū patre meo. Et in eo. 28 Terram in qua dormis: tibi dabo. & in eo. 47. Sed dormiā cum patribus meis. Leuit. 26. Dormietis: & nō erit q exterreat. Nu. 5. Si non dormierit vir alienus tecum. & in eo. Et concubuiſti cū altero. i. dormiſti. 1. Reg. 3. Reuertere & dormi. 3. Reg. 1. Cū dormierit dñs meus rex cū patribus ſuis. Iob. 30. Et qui me comedūt nō dormiūt. ps. 87. Sicut vulnerati dormientes in ſepulchro. Prouer. 24. pauxillū conſeres manus tuas vt quieſcas. Eccl's. 2. Neq̄ per noctē mente requieſcit. Et in eo. 4. Et ſi dormierint duo fouebuntur mutuo. Ezech. 31. Deſcende & dormi cum incircunciſis. Zach. 14. Et mulieres violabuntur. i. dormient vel cubabunt cū eis. Et ꝓprie p̄dicta dictio ſignāt iacere vel cubare. modo ſit ad dormiendū: modo ad quieſcēdū: aut in ſepulchro p mortē. vt patet in locis p̄dictis. & inde שִׁכְבַת Sichbath. ſiue מִשְׁכַּב Miſchab. ideſt cubatio: ſiue concubitus. Leuit. 18. Et cū muliere ꝓximi tui nō coibis. pro quo he. le. Nō dabis cōcubitū tuū. & in eo. & cū maſculo nō cōmiſceaꝝ coitu femineo. & in eo. 19. Hō ſi dormierit cū muliere coitu ſemineo. i. cōcubitu ſeminis. Signāt ēt מִשְׁכַּב Miſchab lectū ſiue lectulū aut ſtratū. Exo. 22. Sed iacuerit in lectulo. 2. Reg. 4. Qui dormiebat ſuper ſtratum ſuum in meridie. Ps. 4. Et in cubilibus veſtris compungimini. Canti. 3. In lectulo meo per noctem queſiui. & ſecundum hebreos ſignificat etiam predicta dictio שָׁכַב Sachab ¡effundere. ſcilicet ſuper terram. Iob. 38. Et concentum celorum quis dormire facit. pro quo hebrei legunt. & lagenas ſiue lagūculas

Cubare

Requieſcere. Recteſcere

שִׁכְבַת Cōcubitꝰ. Coitus

מִשְׁכָּב Lectulus. Stratum. Cubile

שָׁכַב Proſtrari dormire.

celorum quis effundere facit.& accipiũtur ibi lagunculę p nubibus. Sed magis proprie est in translatione nostra. De quo vide supra in dictione נָבֵל nabel. & inde מִשְׁכָּב Miscab. q̄ secundum hebreos significat vrceum . eo quod ab eo aqua effunditur.Pro quo beatus hieronymus transtulit stratoria. 2. Reg. 17. Obtulerunt ei stratoria & tapetia & vasa fictilia.

מִשְׁכָּב Stratoria

שָׂכָה Sacha . depictum . imaginatum vel insigne: & scribitur cum mem in principio & iod & thau in fine & dicitur מָשְׂכִּית Maschith. Leuit.26.Nec insignem lapidem ponetis in terra vestra. Prouer.18. Et quasi murus validus circundans eum.Pro quo hebrei legunt.Et quasi murus excelsus in pictura sua:siue in imaginatione sua. Ezech.8. Et vnusquisq̄ in abscondito cubilis sui.Pro quo hebrei legũt. Et vnusquisq̄ in cubili depicto suo. & in plu מָשְׂכִּיוֹת Machioth.Nu.33. Confringite titulos.i. lapides insignitos vl depictos. Ps.72.Transierunt in affectũ cordis. p quo btūs hiero.in ps. iuxta he.ve.trāstulit.Trāsierũt cogitatiões cordis.i.imaginatiões cordis.Pōitur ēt pro lectis.Prouer.25. Mala aurea in lectis argenteis. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt.Cum picturis argenteis.& inde שֶׂכְוִי sechui idest gallus.Iob.38. Vel quis dedit gallo intelligentiam.& aliqui hebrei dicunt q̄ signãt cor siue intellectum.

שָׂכָה Sacha. depictum. imaginatum vel insigne

מָשְׂכִּית Insignis.

Absconditus Pictura מָשְׂכִּיוֹת Tituli. Affectus. Cogitationes. Lecti. Picture. שֶׂכְוִי Gallus

שָׁכַח Sachach.obliuisci.obliuioni tradere.inuenire . Genũ. 40. Oblitusq̄ est interpretis sui. Et ī eo.41. Vt obliuioni tradatur cuncta retro abundantia. Deut.4. Nec obliuiscetur pacti in quo iurauit patribus tuis.Ps.9. Oẽs gentes qui obliuiscuntur deũ.p̄s.30. Obliuioni datus sum tanq̄ mortuus a corde. p̄s.49. Intelligite hec qui obliuiscimini deum.p̄s.76. Aut obliuiscetur misereri deus. Ps.136. Si oblitus fuero tui ierusalem:obliuioni detur dextera mea. Eccl's.8.Et laudabantur in ciuitate quasi opera iustorũ.pro quo hebrei legunt.Et obliuioni tradũtur in ciuitate : q̄ ita fecerint:siue quod rectum fecerint.Sed si pro יִשְׁתַּכְּחוּ istachechu legatur יִשְׁתַּבְּחוּ istabechu:per mutationem littere caph in litteram beth que est quasi eiusdē figure:tūc significat laudabantur sicut est in littera nostra. Esa.23. In oblivione eris o tyre septuaginta annis.Hiere.2 . Nunquid obliuiscitur virgo ornamenti sui.& in eo.populus vero meus oblitus est mei. & in eo.23.Qui volunt facere vt obliuiscatur populus meus noīs mei.Threñ.2 . Obliuioni tradidit dominus in sion festiuitatem & sabbatum. & in ligua chaldaica significat inuenire. Dañ.2. Inueni hominem de filiis trāsmigrationis.& in eo. Nullusq̄ locus iuētus est eis.

שָׁכַח Obliuisci Obliuioni tradere

Inuenire

שָׁכַל Sachal.orbari.absq̄ liberis fieri.Sterilem siue infructuosum esse.Genũ. 28.Cur vtroq̄ orbabor filio. Et ī eo.31. Oues tue & capre tue steriles non fuerunt. Et in eo. 42. Absq̄ liberis me fecistis.Et in eo. 43. Ego autem quasi orbatus:absq̄ liberis ero.Leuit.26.Que consumantvos & pecora vestra.i.absq̄ liberis faciant. Deut.32.foris vastabit eos gladius.i.absq̄ liberis faciet.1.Reg.15 . Sicut fecit absq̄ liberis mulieres gladius tuus:sic absq̄ liberis erit inter mulieres mater tua.Iob.21. Vacca peperit & non est priuata fetu.Hiere.15.Interfeci:perdidi populum meum pro quo hebrei legunt. Absq̄ liberis feci & perdidi populũ meum.Et in eo.50.Sagitta eius quasi viri fortissimi interfectoris.pro quo hebrei legunt.Quasi viri fortissimi orbantis.idest absq̄ liberis faciētis.Ezech.5.Et bestias pessimas vsq̄ ad internitionem.Pro quo hebrei legũt.& bestias pessimas:& absq̄ liberis te facient.Et in eodem.14 .Et bestias terre induxero super terram vt vastent eam.idest absq̄ fructu eam faciant:siue vt faciant absq̄ liberis habitatores terre.Et in eodem.36.Et non addes vltra vt absq̄ eis sis.idest vt sis orbata absq̄ eis.Et in eodem.Et suffocans gẽtem tuam.Pro quo hebrei legunt.Et orbans siue absq̄ liberis faciens gentem tuam. Osee.9.Da eis vuluam sine liberis. Malach.3.Nec erit sterilis vinea in agro.& aliquando preponitur littera caph littere sin.Ezech.36.Et gentem tuam non necabis vltra.idest non facies eam absq̄ liberis. & inde שָׁכוּל Sacul.idest orbatus : siue ille qui factus est absq̄ liberis.2.Regum.18. Velut si vrsa raptis catulis in saltu scuiat.idest orbata. Osee.13. Occurram eis quasi vrsa raptis catulis. & in hebreo in predictis locis legitur in genere masculino:eo quod est promiscui gñis . & in genere femininо שְׁכוֹלָה Sechula.idest orbata sine sterilis.Canti.4. Et sterilis non est inter eas.Esa.49.Ego sterilis & non pariens. scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מְשָׁכְּלָה Mesachela.siue מְשַׁכֵּלֶת Mesachaleth.Exo.23. Non erit infecunda & sterilis terra tua.4.Regum.2.Sed aque pessime sunt & terra sterilis.& inde שְׁכוֹל Sechol.siue שִׁכּוּל Sicul. idest sterilitas vel orbatio.Ps.34.Sterilitatem anime mee. Esa.47.Et ignorabo sterilitatem.Et in eodem .Veniēt tibi duo hec subito in die vna sterilitas & viduitas . Et in eodem.49.Filii sterilitatis tue .dicitur etiam מְשַׁכֶּלֶת Mesacaleth. 4. Reg.2.& nō erit mors neq̄ sterilitas. Itē אֶשְׁכֹּל Escol. idest botrus. Nu.13.Pergentesq̄ vsq̄ ad torrentem botri.Et in eodem.Absciderunt palmitem cum vua sua.p quo hebrei legunt.Absciderunt inde palmitem & botrum vuarum vnum.Canti.1.Botrus cipri dilectus meus mihi. Mich.7. Non est botrus ad comedendum . & in plurali אַשְׁכְּלוֹת Ascheloth.Deut.32.& botri amarissimi.Genũ.40 Et post flores vuas maturescere.Pro quo hebrei legũt.Maturabant in botris eius vue.Canti.7.Vbera tua botris.

שָׁכַל Orbari. sterilē esse Absq; liberis esse

שְׁכוֹלָה Sterilis.

מְשָׁכְּלָה Sterilis.

שִׁכּוּל Sterilitas

מְשַׁכֶּלֶת Sterilitas

אֶשְׁכֹּל Botrus

אַשְׁכְּלוֹת Botri

שָׂכַל Sachal. Intelligere. prudenter agere. aspicere:supponere.s.in modum crucis.Deut.29.Vt intelligatisvniuersa que facitis.Et in eodem.32.Vtinam saperent & intelligerent.Ios.1.Vt intelligas cuncta que agis.Et in eodem. Tunc diriges viam & intelliges eam.1.Reg.18 . Prudenti? se regebat q̄ omnes viri saul. idest intelligebat. Et in eo. In omnibus quoq̄ viis suis dauid prudenter agebat.Et in eo. Videns itaq̄ saul q̄ prudens esset nimis.1.Paralip.28. vt intelligerem vniuersa opera exemplaris.p̄s. 2. Et nunc reges intelligite.p̄s.31.Intellectum tibi dabo . idest faciam te intelligere.p̄s.40.Beatus qui ꝓintelligit super egenum & pauperem.Prouer.16.Cor sapientis erudiet os eius.pro quo hebrei legunt.intelligere facit os eius.& in eodem.17 Quocunq̄ se verterit prudenter intelliget . Et in eodem. 21.Excogitat iustus de domo impii.pro quo hebrei legũt. Intelligit iustus.& inde מַשְׂכִּיל Maschil. idest intelligens vel sapiens:aut prudens:vel eruditus.p̄s.13. Vt videat si est intelligens.Prouer.16.Et eruditus in verbo reperiet bona Et in eodem.17.Seruus sapiens dominabitur stultis filiis. Amos.5.Ideo prudens in tempore illo tacebit.Ponitur etiam pro intellectu vel eruditione aut disciplina.vt in titulo p̄si.31. Vbi dicitur intellect? dauid.& in titulo.p̄si.34.vbi dicitur in finē pro filiis chore intellectus. & beatus hiero. in psalterio iuxta hebraicam veritatem transtulit . Victori filiorum chore eruditio.& inde שֵׂכֶל Sechel.idest intellect? seu disciplina.1.Regum.25 . Eratq̄ mulier illa prudentissima.Pro quo hebrei legunt.Et erat mulier illa boni intellectus.p̄s.110. Intellectus bonus omnibus facientibus ea. Prouer.3. Et inuenies gratiam & disciplinam bonam. Et aliquando scribitur cum he in principio & dī הַשְׂכֵּל haschel.Iob.34.Et verba eius non sonant disciplinam. & in lingua chaldaica dī שָׂכְלְתָנוּ Sochlethanu.Dañ.5 . Scientia & sapientia inuente sunt in eo . Signãt etiā predicta dictio

שָׂכַל Intelligere

Excogitat מַשְׂכִּיל

Intelligēs Eruditus.

Prudens.

Intellect? Eruditio שֵׂכֶל

Intellect? disciplina הַשְׂכֵּל

disciplina שָׂכְלְתָנוּ Scientia

Universidad de Deusto
Biblioteca

aſpicere. aſpicere vel intueri. Genē. 3. Aſpectuq; delectabile. Pro quo he. le. Et deſiderabile erat lignū ad aſpiciendum. Poteſt ēt legi ad intelligēdū: ſecundū primā ſignificationē. ſignāt ēt predicta dictio ſupponere. ſ. in modū crucis. Genē. 48. Cōmutans manus. i. vnū brachiū ſupra aliud ponēs in modū crucis. vnde apud chaldeos & indos crux dicitur מָשְׁכָּל mascal. nam ego interrogaui quēdā indū xp̄icolā qui ſemper crucē geſtabat in manu: quo noīe illa crux vocabatur ī ſuo idiomate apud indos & rn̄dit q appellabatur מָשְׁכָּל Maſcal. quod pōt interpretari intellectus ſeu ſapientia ſc̄m primā ſignationē. vnde apoſtolus prima ad corinthios capitulo primo ait. Nos aūt predicamus xp̄m crucifixū iudeis quidē ſcādalū: gētibus aūt ſtultitiā: ipſis aūt vocatis iudeis atq; grecis xp̄m dei virtutem & ſapientiam.

ſup pōeſ. ſ. in modū crucis.

שְׂכַל Extruere. Inſtaurar שְׂכַלַל Sachlal. In lingua chaldaica ſignāt conſtruere vel extruere aut inſtaurare. vt Eſdre. 4. Extruētes muros eius. & in eodem. Si ciuitas hec edificata fuerit: & muri inſtaurati.

שָׁכַם Manicaſ. māe ſurgere. שָׁכַם Sacam. manicare. i. mane ſurgere. Genē. 19. Et mane proficiſcemini in viā vr̄am. Pro quo he. le. Et manicabitis in viā veſtrā. i. mane ſurgetis. 1. Reg. 1. Et ſurrexerunt mane & adorauerunt corā dn̄o. 2. Reg. 15. Abſalō mane cōſurgens ſtabat in introitu porte. p̄s. 126. Vanū eſt vobis ante lucē ſurgere. i. manicantes. Eſa. 37. Et ſurrexerunt mane. Hiere. 5. Equi amatores in feminas & emiſſarii facti ſunt mihi. pro quo he. ſe. Equi armati manicātes ſiue mane ſurgentes facti ſunt. poteſt ēt deriuari a dictiōe מָשָׁךְ maſach. & intelligi ſicut in littera noſtra. De quo vide ſupra in dictione שׁוך Such.

De nocte cōſurgeſ Et in eo. 25. De nocte conſurgens & loquens. pro quo he. le. Manicans & loquēs. vbi ponitur אַשְׁכֵּם ק הַשְׁכֵּם Haſchem. & in eo. 26. Quos ego miſi ad vos de nocte conſurgens & dirigens. Oſee. 6. Quaſi ros mane pertranſiēs.

שְׁכֶם Humerus ſcapula Item שְׁכֶם Sechem. i. humerus. Genē. 9. Palliū impoſuerūt humeris ſuis. Et in eo. 21. Impoſuit ſcapule eius. i. humero eius. Et in eo. 24. Cum hydria quā portabat in ſcapula. Et in eo. 49. Suppoſuit humerū ſuū ad portandū. Ponitur ēt pro iunctura humeri. Iob. 31. Humer⁹ me⁹ a iūctura ſua cadat. Sign̄at ēt partē. vt Genē. 48. Do tibi partē vnā extra fratres tuos. p̄s. 20. Q̄m̄ pones eos dorſum. pro quo he. le. q̄m̄ pones eos partē. poteſt ēt legi ſc̄m primā ſignificationē. Q̄m̄ pones eos humerū. & ſic tranſtulit beatus hiero. in pſ. iuxta he. ve. ſ. humerū. Soph. 3. Et ſeruiant ei humero vno. Pro quo he. le. In partē vnā ſiue in parte vna. Eſt etiā שְׁכֶם Sichem nomen proprium loci. Genē. 12. Vſq; ad locū ſichē Oſee. 6. In via interficientium pergentes de ſichem. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. In via interficientiū partem. ſ. hominum.

Iunctura humeri. Pars. Dorſum.

שָׁכַן Habitare. שָׁכַן Sachan. habitare. morari. Genē. 35. Cūq; habitaret in illa regione. Exo. 25. & habitabo in medio eorum. & in eo. 40. Nube operiēte oīa. Pro quo he. le. Eo quod habitabat ſiue morabatur ſup illud nubes. Leuit. 16. Quod fixum eſt inter eos in medio ſordiū habitatiōis eorū. p quo he. le. Qui habitat cū eis in medio ſordiū eorū. Deut. 12. vt ponat nomē eius ibi & habitet in eo. & in eo. Vt ſit nomen eius ibi. i. vt habitet. & in eo. 33. Et inter humeros illius requieſcet. i. habitabit. Ioſ. 22. In qua tabernaculum dn̄i eſt. Pro quo hebrei legunt. In qua tabernaculum domini habitat. 3. Regum. 8. Dominus dixit vt habitaret in nebula. Ps. 7. & gloriā meam in puluerem deducat. pro quo he. le. Et gloriam meam in puluere habitare faciat. p̄s. 77. tabernaculum ſuum vbi habitauit in hominibus. p̄s. 93. Paulominus habitaſſet in inferno anima mea. Ezech. 17. Et habitabunt ſub ea omnes volucres. Ponitur etiam pro ſepelire. Naum. 3. Sepelientur principes tui. & inde שֶׁכֶן Sechan. ſiue שֶׁכֵן Sachen. ideſt habitator ſeu vicinus. ideſt cohabitator. Exo. 12. Aſſumet vicinum ſuum qui coniunctus eſt domui eius. Eſa. 33. Nec dicet vicinus elangui. Oſee. 10. Vaccas bethauen coluerunt habitatores ſamarie. Quod in hebreo legitur ſingulariter. ſcilicet habitator ſamarie. & ponitur ibi ſingulare pro plurali. Et in plurali שְׁכֵנִים Sechenim. Deut. 1. Et ad cetera que ei proxima ſunt. Pro quo hebrei legunt. Et ad omnes vicinos eius. Hiere. 12. Hec dicit dominus aduerſus omnes vicinos meos. & in genere femi nino שְׁכֵנָה Sechena Exo. 3. Sed poſtulabit mulier a vicina ſua. & in plurali feminino שְׁכֵנוֹת Sechenoth. Ruth. 4. Vicine autem mulieres congratulantes ei & dicentes. & inde מִשְׁכָּן Miſchan. ideſt habitaculum ſiue tabernaculum. Exo. 26. Tabernaculum vero ita facies. Nume. 19. polluit tabernaculum domini. Ps. 73. Tabernaculum nominis tui. & in plurali מִשְׁכָּנוֹת Miſchanoth. Iob. 39. Et tabernacula ei⁹ in terra ſalſuginis. Ps. 83. Quam dilecta tabernacula tua. p̄s. 131. Tabernaculum deo iacob. quod in hebreo legitur in plurali. ſcilicet tabernacula. Reperitur etiam מִשְׁכָּנִים Miſchanim. ſecundum terminationem pluralem maſculinorum. Ps. 45. Sanctificabit tabernaculum ſuum altiſſimus. Pro quo he. le. Sanctificatio tabernaculorum excelſi.

Sepelire. שָׁכַן Habitator. שָׁכֵנִים Vicini Vicini שְׁכֵנָה Vicina. שְׁכֵנוֹת Vicine. מִשְׁכָּן Tabernaculum מִשְׁכָּנוֹת tabernacula. מִשְׁכָּנִים tabrnacla

שֶׁכִּין Culter. שֶׁכִּין Sachin. culter: ſeu gladius. Prouerbiorum. 23. Et ſtatue cultrum in gutture tuo. De quo vide ſupra in dictione שׁוך Such.

Inebriaſ. Ebriū eſſe. שָׁכַר Sachar. inebriari: ebriū eſſe. Genē. 9. Bibēſq; vinū ineriatus eſt. Deut. 32. Inebriabo ſagittas meas ſanguine. 1. Reg. 1. vſq; quo ebria eris. Eſa. 29. Inebriamini ſed nō a vino. & in eo. 49. ſanguine ſuo inebriabūtur. & in eo. 63 & inebriaui eos ī idignatiōe mea. Hiere. 51. Inebriās oēm terrā. & ī eo. & inebriabo eos: vt ſopiātur. Abach. 2. mittēs fel ſuū & inebriās. Aggei. 1. bibiſtis & nō eſtis inebriati. & inde שִׁכּוֹר Sichor. i. ebrius ſiue temulētus. 1. Reg. 25. Erat enī ebrius nimis. 3. Reg. 20. Benadab aūt bibebat temulētus. & in plu. שִׁכּוֹרִים Sichorim. Ioel. 1. expergeſcimini ebrii. & in ge. ſe. שִׁכּוֹרָה Sichora ſiue שִׁכּוּרָת Sechurath. 1. Reg. 1. Eſtimauit ergo eā heli temulentā. Eſa. 51. Et ebria & non a vino. & inde שִׁכָּרוֹן Sicharon. ideſt ebrietas. Hiere. 13 Ecce ego implebo oēs habitatores terre huius & reges qui ſedent de ſtirpe dauid ſuper thronum eius & ſacerdotes & pphetas & oēs hītatores ieruſalē ebrietate. & inde שֵׁכָר Sechar. i. cicera vel omne quod inebriare poteſt. Leuit. 9. Vinū & omne quod inebriare poteſt non bibetis. Nu. 6. A vino: & oē quod inebriare pōt: abſtinebit. Deut. 29. Vinū & ſiceram non bibiſtis. Ponitur ēt pro ebrietate. Prouer. 20. Et tumultuoſa ebrietas. Et in eodem. 31. Quia nullum ſecretum eſt vbi regnat ebrietas. Eſa. 5. Ad ebrietatem ſectā dam. Item אֶשְׁכַּר Eſcar cum aleph in principio. ideſt donum ſeu munus. p̄s. 71. Reges arabum & ſabba dona adducent. ponitur etiam pro precio. Ezech. 27. Dentes eburneos & hebeninos commutauerunt in precio tuo.

q̄ ebriaſ poteſt. Sicera Ebrietas. שִׁכּוֹר Ebriꝰ. Temulēꝰ שִׁכּוֹרִים Ebrij. שִׁכּוֹרָה Temulēta Ebria שִׁכָּרוֹן Ebrietas. שֵׁכָר אֶשְׁכַּר Donum. Precium שֵׁכָר Cōducere. Locare

Sachar. mercede cōducere. locare. Genē. 30. quia mercede cōduxi te. Deut. 23. quia cōduxerūt cōtra te balaā filiū beor. 1. Reg. 2. repleti prius: pro panibus ſe locauerunt. Nee. 13. Et cōduxerunt aduerſus eos balaam. Aggei. 1. Et qui mercedes congregat: miſit eas in ſacculum pertuſum. pro quo he. le. & qui mercede cōducitur: cōducitur ad ſacculum perforatum. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Prouer. 26. Et qui impoſuit ſtulto ſilentium iras mitigat. Pro quo hebrei legunt. Et qui cōducit ſtultos: & q cōducit tranſeuntes: vel tranſgreſſores. Poteſt etiā legi ſic. Et qui

obturat stultos :obturat irascētes.i.qui obturat os stultorū: quod est idem sensus sicut in littera nostra. & licet ad hoc qđ significet obturare deberet scribi cū littera sámach loco sin:vt dictū est supra in dictione סָכַר Sachar.tamē frequenter ponitur in scriptura sin pro sámach & econuerso. Sicut ēt reperitur predicta dictio cū sámach loco sin.vt Esdre.4. Conduxerūt aūt aduersus eos consiliatores . & pro eo qđ ī littera nostrā est iras:in hebreo habetur עִבְרִים obrim q̄ dictio pōt ēt significare irascentes: vt dictū est supra in dictione עָבַר Aabar.& inde שָׂכַר Sechar.i.merces seu stipēdiū aut p̄cium laboris vel ministerii.Geñ.15.Merces tua magna nimis.& in eo.30.Dedit deus mercedē mihi. Nu.18 . Preciū est p̄ ministerio quo seruitis in tabernaculo. Deut.24.Sed eadē die reddes ei preciū laboris sui.Prouer.11.Seminanti aūt iustitiā merces fidelis.Zach.8 . Merces hois non erat nec merces iumentorum.& aliqñ scribitur cū mē in principio & tau in fine.Geñ.29.Dic quid mercedis accipias.& in eo.31.Et mutauit mercedē meā decē vicibus.& inde שָׂכִיר Sachir.i.mercenarius seu cōductus.Exo.22. Maxime si cōductū venerat pro mercede operis sui.Leuit.19. Nō morabitur opus mercenarii apud te.Iob.7.Et sicut dies mercenarii dies eius:Malach.3.Et qui calūniantur mercedē mercenarii.& in plu.שְׂכִירִים Sechirim.Hiere. 46 . Mercenarii quoq; eius qui versabantur in medio eius. & in ge.fe.שְׂכִירָה Sechira.Esa.7.In die illa radet dñs in nouacula cōducta. Item שֵׂכֶר Sécher.i.lacuna seu pelagus.Esa.19.Oēs qui faciebāt lacunas ad capiendos pisces.& aliqui hebrei dicunt q̄ significat rete.

שָׂכַר merces Precium.

שָׂכִיר Cōductus mercēari°

שְׂכִירִים mercēarij

שְׂכִירָה Cōducta.

שֵׂכֶר Lacuna

שָׂלַל Salal.spoliare.depredari.proiicere.seu dimittere.pṣ 75.Turbati sūt oēs insipientes corde. pro quo btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāstulit.Spoliati sunt supbi corde. Esa.59.Et qui recedit a malo:prede patuit.i. spoliatus est. Ezech.29.Depredabitur manubias eius:& diripiet spolia eius.Abach.2.Quia tu spoliasti gentes multas:spoliabunt te oēs qui reliqui fuerint de populis.& inde שׁוֹלֵל Solal.i. spoliatus.Iob.12.Qui ducit consiliarios in stultū finē. Pro quo he.le.Qui ducit consiliarios spoliatos:quia nihil prodest eis consiliū & prudētia sua.pōt ēt intelligi spoliatos.i. priuatos scientia & intellectu qđ est idem sensus cū littera nostra.Mich.1.Vadā spoliatus & nudus.& inde שָׁלָל Salali.spoliū.siue preda. Nu.31.& tulerūt predā & vniuersa que ceperāt.1.Reg.30.Hec est preda Dauid.Hiere.21.Et erit ei aīa sua quasi spoliū. Signāt ēt p̄dicta dictio ꝓiicere seu dimittere.Ruth.2.Et de vestris manipulis proiicite de industria.& aliqui hebrei dicūt q̄ inde deriuatur שִׁילֹה Silo.p quo btūs hiero.trāstulit qui mittendus est. Geñ.49.donec veniat qui mittendus est. De quo vide supra in dictione שִׁילֹה Silo.

שָׂלַל Spoliare Diripere

שׁוֹלֵל spoliatus.

שָׁלָל Preda

שְׁלַל spolium

שִׁילֹה Proiicere mittendꝰ.

שָׂלַב Salab.conectere.coniūgere.Exo.26.Due incastrature fiant:quibus tabula alteri tabule cōnectatur.& inde שְׁלָבִים Selabim.i.iuncture vel connexiones.3 . Reg.7. Inter iuncturas & inter coronulas & plectas.

שָׂלַב Cōnectere. שְׁלָבִים Iuncture.

שֶׂלֶג Séleg.siue שָׁלֶג sáleg.nix.Exo.4 . Protulit leprosam instar niuis.Iob.6.Irruit super eos nix.pṣ.50.Et super niuem dealbabor.Hiere.18.Nix libani.& inde verbū שָׂלַג Saleg.quod signāt ningere:seu niue dealbari.pṣ.67.Niue dealuabuntur in selmon.Pro quo aliqui hebrei legūt.ninget in selmon.

שֶׂלֶג Nix. שָׂלַג niue dealbare Ningere.

שָׂלָה Sala.pacificari.quietari.abūdare.ſ.diuitiis.locupletari seu prosperari.mentiri:seu deficere.negligere. Iob.3.Nōne dissimulaui: nonne silui :nōne quieui.p quo he.le.Nōne pacificatus vel quietus fui:nōne silui.Et in eo. 12.Abundāt tabernacula predonum.ſ.diuitiis:aut pacificata vel quieta sunt.pṣ.121.Et abūdantia diligentibus te. Pro quo he.le.Pacificati vel quieti sint:qui diligunt te .Et btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.transtulit.Sit bene his qui diligūt te.i.abundātes vel locupletati sint .Hiere.12.bene est oībus qui preuaricātur & inique agūt.i.,pſperātur seu locupletātur.Threñ.1.Inimici eius locupletati sunt: & inde שָׁלֵו Saleu .i. quietus siue opulentus aut locupletatus vel diues. Iob.16.Ego ille quōdā opulētus.& in eo.21. Diues & felix vbi ponitur pro felice.pro quo he.le.quietus & pacificus. Hiere.49.Ascendite ad gētē quietam.Dañ.4.Ego nabuchodonosor quietus eram in domo mea.& in plu. שְׁלֵוִים Saluim . Ps.72.& abundantes in seculo obtinuerunt diuitias.& in ge.fe.שַׁלְוָה Salćua.Zach.7.Cum adhuc ierusalem habitaretur & esset opulenta.& inde שַׁלְוָה Salua.i.abūdantia vel prosperitas.pacificatio.vel quies.Ps.121.Et abūdantia in turribus tuis.Prouer.1.Prosperitas stultorū perdet eos.Hiere.22.locutus sum ad te in abundantia tua. Ezech.16. & abundantia & ocium. Dañ.11. & veniet clam . pro quo he.le.& veniet in pace vel quiete.& in eo.& abundantes & vberes vrbes ingredietur.pro quo he.le.in abundantia & in vbertatibus vrbis ingredietur . Signāt etiam predicta dictio mentiri vel deficere.4.Regū.4 . Nunquid nō dixi tibi ne illudas me.i.ne deficias vel ne mētiaris mihi.nam supra dixerat noli mentiri ancille tue.Iob.27 .Et non liberet deus animā eius . pro quo he.le.& deficiat seu mentiatur deo anima eius.ponitur ēt pro negligere.2.Paralip.29.Filii mei nolite negligere.Et inde שָׁלַל Sal.i.error seu temeritas.2.Reg.6.& percussit eū sup temeritatē. scribitur ēt cū iod in fine:& dē שְׁלִי Séli.pro quo btūs hiero.transtulit dolū.2. Reg.3.vt loqueretur ei in dolo.Et inde שָׁלוֹ Salu:siue שְׁלוּת Seluth.i.culpa:siue error vel delictū . Dañ. 4.Forsitā ignoscet deus delictis tuis.& in eo.6 . Oīs culpa & suspitio nō inuenirētur in eo.pōtur ēt שָׁלוֹ Salu pro blasphemia.& in eo.3.& lingua q̄cūq; locuta fuerit blasphemiam.Ponitur ēt pro negligētia.Esdre.4. Videte ne negligēter hec ipleatis.& īde dicūt aliqui hebrei q̄ deriuatur שְׁלִיָּה Silia.i.illuuies secūdinarū.Deut.28.& illuuies secūdinarū q̄ egrediūtur de medio feminum eius.

שָׁלָה Sala. שָׁלַל Spoliare. שֶׁלֶג Nix. שָׁלַג Saleg. שָׁלָה Dissimulare Pacificare abūdare

שָׁלוֹ Quieta. שַׁלְוָה Opulēta. שְׁלֵוִים abūdātes

שָׁלוֹ Opulētus Felix

שָׁלוֹ Delictum Culpa. שְׁלִי Dolus. שָׁלַל temeritas

שָׁלַל Negligere

שְׁלִיָּה Illuuies secūdinarum

שָׁלָה Illudere. Deficere.

שַׁלְהֶבֶת Salhab·flāma.& scribitur cū tau ī fine & dē שַׁלְהֶבֶת Salhébeth.Iob.15.Ramos eiꝰ arefaciet flamma.Ezech.20.Nō extinguetur flāma successionis eiꝰ.& aliqñ cōpōitur cū dictiōe יָהּ Ia & dē שַׁלְהֶבֶת יָהּ salhébeth ia.i.flāma domini.Canti.8.Lāpades eius lāpades ignis atq; flāmarū pro quo he.le.Flāma dñi.& dicūt hebrei q̄ cōponitur ibi cū dictione יָהּ Ia quod est nomen domini ad denotandum magnitudinem flamme.

שַׁלְהֶבֶת Flamma. יָהּ Flamme . flāma dñi.

שָׁלָו Selau.coturnix.pṣ.140.Petierūt & vēit coturnix.& i pl.שַׁלְוִים saluiim.Nu.11.arreptas trās maꝛ coturnices.

שָׁלָו Coturnix . שַׁלְוִים coturnices

שָׁלַח Salach.mittere.immitere.dimittere.eiicere.extende re.spoliare.siue nudare.Geñ.3.Et emisit eum dominus deus de paradiso.Et in eodem . 18. Et Abraam simul gradiebatur:deducens eos.Pro quo hebrei legunt . Et abraam gradiebatur cum eis:vt mitteret eos.Et in eodem. 24.Dimiserunt ergo eam & nutricem illius.Et in eodem. 26.Dimisitq; eos Isaac.Et in eodem. 28 . Cumq; dimisisset eum isaac.Et in eodem.Et misisset eum in mesopotamiam.Et in eodem.32.Misit autem nuncios ante se. Et in eodem.38.Misit autē iudas hedum.Et in eo . Ego misi hedū quē promisi.Et in eo.32.Beniamin domi retēto a iacob. Pro quo he.le.Et beniamin fratrem ioseph nō misit iacob cum fratribus suis.Et in eodem.43.Mitte puerum mecū. Et in eodem.Et remittat vobiscum frēm vestrū.Leuit.16. Ille vero qui dimiserit caprum emissarium. Et in eo.26.

שָׁלַח Emittere Dimittere mittere Remittere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Emittāq in vos bestias agri. Iudi. 5. Et barach vestigia sūt secuti: qui quasi in pceps & barathrū se discrimini dedit. p quo he.le. Et barach in valle missus est pedibus suis. Et in eo. Manū suā misit ad clauū. 4. Reg. 15. cepit dñs mittere ī iudā rasin regē syrie. Ester. 3. Et lre signate ipsius noīe miss sunt. Iob. 8. Et dimisit eos in manu iniquitatis eorū. Et in eo. 18. Misit enim in rete pedes suos. & in eo. 30. Pedes meos subuerterunt. pro quo he.le. Pedes meos miserūt. s. ī rete vel ergastulū. ps. 49. Os tuū abūdauit malicia. p quo btūs hiero. in ps. iuxta he.ve. transtulit. os tuū dimisisti in malicia. ps. 73. Incēderūt igni sanctuariū tuū. p quo btūs hiero. trāstulit. miserūt ignē in sanctuariū tuū. ps. 104. Mi sit ante eos virū. Prouer. 6. Et eū qui seminat inter frēs dis= cordias. Pro quo he.le. Et īmittēs inter frēs discordias seu rixas. & in eo. 29. puer aūt qui dimittitur volūtati sue: cōfū dit matrē suā. Esa. 27. Speciosa relinquetur: & dimittetur q̄ si desertū. Et ī eo. 32. Immittēs pedē bouis & asini. & in eo dē. 43. Propter vos misi babylonē. Hiere. 38. Et submise= rūt hieremiā in funibus. & in eo. Et submisit ea ad hieremi am in lacū. Ezech. 2. Mitto ego te. Et in eo. ecce man⁹ mis= sa ad me. Signat ēt eiicere vel proiicere. Nu. 5. Vt eiiciāt de castris oēm leprosum. & in eo. Tā masculū q̄ feminā eiici= te. Esa. 27. Cū abiecta fuerit iudicabit eā. Signat ēt extēde= re. Geñ. 37. Manusq; vras seruate īnoxias. pro quo he.le. Et manū nō extendatis in eū. Exo. 24. Nec nō sup eos q ꝑcul recesserāt de filiis isrl̄ misit manū suā. i. extēdit manū suā. 1. Paralip. 13. Tetēdit oza manū suā. & in eo. Eo qđ teti gisset arcā. p quo he.le. Eo qđ extendisset manū suā in ar= cā. ps. 54. Extendit manū suā in retribuēdo. ps. 79. Extē= dit palmites suos vsq; ad mare. Esa. 58. Extēdere digitum: & loqui qđ nō ꝑdest. Hiere. 17. & qđ ad humorē mittit ra= dices suas. i. extēdit radices suas. Signat etiam nudare siue spoliare. Nec. 5 Vnusquisq; tm̄ nudabatur ad baptismū. & ī lingua chaldaica cōiter signat spoliare siue pellē detraher. & inde מְשַׁלַּח Mislach. siue מְשִׁלּוֹחַ Mislóach. aut מִשְׁלַחַת Mislachath. i. missio. vel īmissio. Deut. 12. & letabimini ī cū ctis ad que miseritis manū. pro quo he.le. Et letabimini in oī missiōe manuū vrārū. Et in eo. Et benedicat tibi dñs de us tuus in oī ope tuo. pro quo he.le. In oī missione manus tue. i. in oī ad qđ manū miseris. Ester. 9. Et mittāt sibi mu tuo partes epularū & ciborū. p quo he.le. & missio mune= rū vniuscuiusq;. Ps. 77. Immissionem per angelos malos. Eccl's. 8. Nec sinitur quiescere ingruēte bello. pro quo he. le. Et nō est missio siue legatio in bello. Esa. 7. Et erit ī pas= cua bouis. pro quo he.le. & erit in missionē bouis. i. vt ibi mittatur in pascua. & in eo. 11. Idumea & moab p̄ceptū ma nus eorum. pro quo he. le. missio siue immissio manus. & in plu. שִׁלּוּחִים Siluchim. i. emissiones aut donatiōes vel munera que mittūtur alicui. Exo. 18. Tulit sephorā vxorē moysi postquā remiserat. pro quo he.le. Post missiōes suas i. postq̄ remiserat eā: sicut est in lra nostra. & aliqui he.le. Post donatiōes vel dotes ei⁹. Mich. 1. Dabis emissarios sup hereditatē geth. pro quo aliqui he.le. Dabis donatiōes vel munera. & inde שַׁלְחוֹת Salchoth. i. ꝑpagines seu rami. eo qđ emittūtur & extēduntur huc & illuc. Cantī. 4. Emissiones tue paradysus malorū punico= rū. i. ꝑpagines tue vel rami tui. Esa. 16. Propagines eius re licte sunt. & inde שְׁלַח Sélach. siue שִׁילוֹחַ Siloach: qđ ē no= mē fluuii ꝑpe ierusalem. Nec. 3. & muros piscine siloe ī hor tū regis. Esa. 8. Eo qđ abiecit populus iste aquas siloe. & in terpretatur missus. Ioannis. 9. Vade & laua in natatoria si= loe: quod interpretatur missus. & inde שֶׁלַח Sálach siue שַׁלַּחַת Sálach. i. arma. s. missilia. aut gladius: vel pugio. 2. Paralip. 23. Cōstituitq; oēm populū tenentiū pugiones. Et in eo. 32. fecitq; vniuersi gñis armaturā. Nec. 4. & altera tenebat gladiū. Iob. 33. Vt nō trāseat in gladiū. & in eo. 36. Si autē nō audierint trāsibūt ꝑ gladiū. ponitur ēt ꝑ fenestra. Ioel'. 2. & ꝑ fenestras cadēt. Itē שֻׁלְחָן Sulchan. i. mēsa. Exo. 25. fa cies & mēsā de lignis setim. ps. 22. parasti in cōspectu meo mensam. & in plurali שֻׁלְחָנוֹת Sulchanoth. 2. Paralipo. 4. Nec non & mensas decem. Esa. 28. Omnes enim mense re plete sunt vomitu.

שָׁלַט Salat. dñari. ptātē habere. ptātē exercere. Nee. 5. Sed & ministri eorū depsserant ppl'm. pro quo he.le. Do minati sunt vel ptātē exercebāt sup ppl'm. ps. 118. & nō dñe tur mei oīs iniustitia. Eccl's. 2. & dñabitur in laboribꝰ meis Et in eo. 5. Potestatēq; ei tribuit vt comedat ex eis. Et ī eo. 8. Dñatur hō homini in malum suū. & inde שִׁלְטוֹן Siltō siue שָׁלִיט Salit. i. domināS: vel potēs. Eccl's. 8. Et sermo illiꝰ ptāte plenꝰ est. Et in eo. Nō est in hoīs ptāte ꝓhibere spūm ꝑ quo he.le. Non est hō potēs in spū. & in eo. Nec habet po testatē in die mortis. & in lingua chaldaica dicitur שְׁלִיטָא Salita. Dañ. 2. Qui a rege ptātē accepat. & in plu. שַׁלִּיטִים Salitím. Vt in eo. 7. Supra decē principes ciuitatis. & ī ge. fe. שַׁלָּטֵת salateth. Ezech. 16. Opa meretricis & procacis. pro quo he.le. Opa mulieris meretricis potētis. i. preualē= tis sup alias meretrices. Item signat scutū seu clypeū aut ar ma. & solū inuenitur in nu.plu. s. שִׁלְטֵי שַׁלִּיטִים salitím: siue שִׁלְטֵי Silte. 2. Reg. 8. & tulit arma aurea que habebāt seruí adade zer. 4. Reg. 11. Et dedit eis hastas & arma regis dauid. z. Paralip. 23. Deditq; ioiada sacerdos centurionibus lanceas clypeosq; & peltas regis dauid. Canti. 4. Mille clypei pen= dent ex ea: oīs armatura fortium.

שָׁלַח Salach. proiicere. deiicere. abiicere. mittere. Geñ. 21. Abiecit puerū. & in eo. 27. Venite occidamus eum & mittamus in cisternā veterē. i. proiiciamus. & in eo. Mise= rūtq; eū in cisternā. Ios. 18. Vt hic corā dño deo vestro in si lo mittā vobis sortē. 3. Reg. 13. & erat cadauer eiꝰ proiectū in itinere. 4. Reg. 10. Et proiecerūt milites & duces. Ps. 21 In te proiectus sum ex vtero. ps. 147. Mittit crystallū suam sicut buccellas. Esa. 6. Et sicut q̄rcus q̄ expādit ramos suos. i. que proiicit a se ramos suos. Hiere. 9. Qm̄ deiecta sunt ta bernacula nostra. Threñ. 2. Proiecit de celo in terrā inclytā israel. Ezech. 16. Sed proiecta es sup faciē terre. Dañ. 8. Et deiecit locū sanctificatiōis. & inde quedā porta ¦in ierusalē dicebatur שַׁלֶּכֶת Saléeheth. quod interpretatur proiectío seu missio. idest ducens vel mittēs. 1. Paralip. 26. iuxta por tam que ducit ad viam ascensionis. Item שָׁלָךְ Sálach. no= men est auis. Pro quo beatus hieronymus trāstulit mergu lum. Leuit. 11. Mergulum & ibin.

שָׁלַם Salā. restituere. reddere. retribuere. soluere. s. debitū. pacificare. siue in pace esse: vel pacificū aut pacatum esse. perficere. complere. aut consumare. ¦Exo. 21. Reddet bouem pro boue. Et in eo. 22. Quinq; boues pro vno bo ue restituet. & in eodem. Si non habuerit quod pro furto reddat. idest restituat. Leuit. 6. Reddet oīa que per fraudem voluit obtinere. Iudi. 1. Ita reddidit mihi deus. 4. ¦Reg. 4. vende oleum: & redde creditori tuo. Ps. 7. Si reddidi retri buentibus mihi mala. Ps. 34. Retribuebant mihi mala pro bonis. ps. 61. Quia tu reddis vnicuiq; secundum opa sua. Prouer. 11. Si iustus in terra recipit: quātomagis impius & peccator. pro quo hebrei legunt. Si iusto in terra retribui tur. idest recipit secundum opera sua: quantomagis impiꝰ & peccator. Esa. 65. Sed reddam & retribuam in sinu eorū. Hiere. 18. Nunquid reddetur pro bono malum. Ioel'. 3. Nū quid vltionem vos redditis mihi. & inde שִׁלֵּם Silem: siue

Pugio. armatura. Gladius.

Fenestra.

שֻׁלְחָן mensa.

שֻׁלְחָנוֹת mense.

שָׁלַט dominari.

potestatē. habere

שִׁלְטוֹן

שָׁלִיט Potestas Potens.

שָׁלִיטָא Potens.

שַׁלִּיטִים Principes

שַׁלָּטֵת Procax. Potens.

שִׁלְטֵי שַׁלִּיטִים שִׁלְטֵי arma.

Clypei armatura

שָׁלַךְ abūcere. mittere.

Proūcere.

שָׁלַכַת que ducit.

שָׁלָךְ mergulus

שָׁלַם Retribuere

Restituere

Reddere

שִׁלֵּם

שְׁלוֹם retributio

שְׁלוֹם Silum.i.retributio vel restitutio.Deut.32. Mihi vindicta :& ego retribuam eā.pro quo he.le.Mihi vīdicta & retributio .Osee.9.Venerunt dies retributionis. Mich.7.& iudex in retribuendo est.pro quo he.le. Et iudex in retributione.Scribitur ēt cū tau in fine.ps.90. Et retributionē peccatorū videbis.& in plu.שְׁלוֹמִים Selomim.Ps.68. Fiat mensa eorum corā eis in laqueū & in retributiones. signāt ēt predicta dictio pacificare :aut pacatū esse vel pacē habere.Deut.20. Si aūt fedus inire noluerit.pro quo he.le. Si aūt nō pacificabitur.i.si noluerit tecū pacē habere: vel pacē facere.Ios.10.Et quod transfugissent gabaonite ad israel.Pro quo he.le.Et quod pacificati fuissent cum israel . Et in eo.Quare transfugerit ad iosue.i.pacem haberet cū eo. 3.Reg.22.Pacemq; habuit iosaphat.Iob.5. Et bestie terre pacifice erunt tibi.Et in eo.8.Et pacatū reddet habitaculū iustitie tue.Et in eo.22.Acquiesce igitur ei: & habeto pacē Prouer.13.Qui aūt timet preceptū in pace versabitur.& in eo.16.Inimicos quoq; ei⁹ cōuertet ad pacē.pro quo he.le. Inimicos quoq; eius pacificabit ei . & est sensus sicut in lra nostra.& inde שָׁלוֹם Salom.i.pax seu pacificus.aut cōcordia.Gen.43.Pax vobiscum:nolite timere.Leuit.26.Dabo pacē in finibus vestris.Nu.20.Do ei pacem federis mei.3. Reg.3.pacificus ne est ingressus tuus.Iob.25.Qui facit cō cordiā in sublimis suis.ps.37.Non est pax ossibus meis.ps 119.Cū hiis qui oderunt pacē: erā pacificus.Esa.41.Transibit in pace.Et in eo.53.Disciplina pacis nostre sup eū. & in eo.57.Veniat pax.& in eo.Pacem ei qui lōge est : & ei qui ppe est.& in eo.Non est pax impiis.ponitur ēt pro sano vl' sospite.Gen.43.Sanus ne est pater vester senex . pro quo he.le.est pax patri vestro seni.i.est sanus.Et in eo.qui rñderunt sospes est.Est ēt dictio salutandi.1.Reg.25.& salutabitis eū ex nomine meo pacifice.& sic dicetis.Sit fratrib⁹ meis & tibi pax:& oībus q̄cūq; habes sit pax.2.Reg.20.Salue mi frater . i.pax sit tibi.1.Paralip.12.Pax tibi & pax adiutoribus tuis.& inde שְׁלֵמִים Selemim.i.pacifici.Gen.35.Vri isti pacifici sunt.2.Reg.20.Nonne ego sum que respondeo veritatē in israel.pro quo he.le.nōne ego pacificarū fidelīū israel.i.vna de ciuitatib⁹ pacificis & fidelibus. ps.54 Extendit manū suā in retribuendo.pro quo btūs hiero. in ps.iuxta he.ve.trāstulit.Extendit manū suā ad pacifica sua. Naū.1.Si perfecti fuerint & ita pl'es.Pro quo he.le.Si pacifici fuerint.Pōt ēt signāre perfectos sicut est in lra nra: vt infra dicetur.Accipitur ēt pro sacrificio pacificorū .Exo.20. Et offeretis sup eo holocausta & pacifica vra.& in eo . 24. Immolauerūtq; victimas pacificas dño.Leuit.3.Hostia pacificorū.Amos.5.Et vota pinguiū vestrorū nō accipiam. Pro quo he.le.Et pacificū pinguiū vrorū nō accipiā.i.sacrificiū pacificū.& inde שׁוּלַמִּית Sulanith.Quod interpretatur pacifica.Cāti.6.reuertere reuertere sulamitis. sic debet legi:nō sunamitis.Signāt ēt p̄dicta dictio cōplere vel consumare aut pficere.Gen.15.Nedū cōplete sunt iniquitates āmorreorū.3.Reg.7.Et perfecit oē opus.& in eo . 9.perfectūq; est oē opus.2.Paralip.4.Sicq; completū est oē opus. Esa.38.De mane vsq; ad vesperā finies me.i. cōsumabis.& in eo.44.& consiliū seruorū suorū cōplēs.& in eo.& oēm volūtatē meā cōplebis.& in eo.60.Et complebuntur dies luctus tui.& inde שָׁלֵם Salem.i.cōpletus vel cōsumat⁹ aut pfectus siue integer.& in ge.fe.שְׁלֵימָה Selema.3.Reg.6.de lapidibus dolatis atq; perfectis.Quod i hebreo legitur singulariter.s.lapide perfecto vel integro . Et est in he.ge.fe. Amos.1.Eo quod concluserint captiuitatem perfectam in idumea.& in plurali.שְׁלֵמוֹת Selemoth.Deut.27. Et de saxis informib⁹ & impolitis.Pro quo hebrei legunt.De lapidibus integris siue perfectis.& inde שְׁלֵמִים Selomim.idest perfectiones vel consumationes.Hiere.13. Translata ē omnis iuda transmigratione perfecta . Quod in hebreo legitur pluraliter.scilicet transmigratiōe perfectionum vel cōsumationum.& inde מְשֻׁלָּם Mesulam.idest consumatus.siue perfectus.Esa.42.Quis cecus nisi qui venundatus est. Pro quo hebrei legunt.Quis cecus sicut Mesulam . quod interpretatur perfectus siue consumatus aut pacificus. Potest etiam significare illum cui aliquod debitum solutū est vel cui aliquid restitutum est.

Integre. Perfecte שְׁלֵמִים pfectiōes Cōsumat⁹.

שַׂלְמָה Salma . vestimentum .seu vestis.Exo.22. Et oue ac vestimento . Et in eodem.Si pignus a proximo tuo acceperis vestimentum.

שַׂלְמָה Vestimētū

שָׁלַף Salph.euaginare.educere.scilicet gladium . discalciare.soluere.scilicet calciamentum.euellere.Iudi.3. Nec eduxit gladium.Et in eodem.8 . Qui non eduxit gladium.Et in eodem. 9.Euagina gladium tuum & interfice me.Et in eodem.20.Quadringēta millia peditum pugnatorum. Pro quo hebrei legūt.Quadringēta millia virorū peditum euaginantium siue educentium gladium.& in eodem. Inuenti sunt viginti millia de beniamin educentium gladium. Iob.20.Eductus & egrediens de vagina sua . Significat etiam discalciare.Ruth.4 . Soluebat homo calciamentum suum.Ponitur etiam pro euellere. p̄s.128 . quod Priusq; euellatur exaruit.quod hebrei exponunt . priusq; educatur in culmine.

שָׁלַף Educere Euaginar.

soluere .s. calciamētum. Euellere

שָׁלֹשׁ Salos.tres siue tria.& est in hebreo generis femeni vel neutri.Exo.23.Tribus vicib⁹ mihi per singulos annos festa celebrabitis.Deut.19. Tres ciuitates separabis tibi.Prouer.30.Per tria mouetur terra.& in genere masculino dicitur שְׁלֹשָׁה Seloſa.vel שְׁלֹשֶׁת seloſeth.Gen.9.tres isti filii sunt Noe.Et in eodem.18.Apparuerunt tres viri . Et in eodem. 41.Tres propagines:tres adhuc dies sunt.Nume.12.Egredimini vos tantum tres.& inde verbum שָׁלַשׁ Siles.quod significat triplicare siue in tres partes diuidere aut in tertio die aliquid operari: vel tertio idē facere. Deut. 19.Et in tres equaliter partes totam terre tue prouinciam diuides. 1.Regum.3.Requiretur enim sessio tua vsq; perendie.idest vsq; in tertium diem . hebrei tamen legunt cum sequentibus sic.& in tertio die descendes.3. Regum . 18 .& tertio idipsum facite.& inde שְׁלִישִׁי Selisi.idest tertiꝰ.Gen. 3.Et factum est vespere & mane dies tertius.Exo.39.In tertio ligurius achates & ametistus.& in plurali שְׁלִישִׁים Selisim.siue שְׁלֵשִׁים Silesim.Gen.3.Cenacula & tristega facies in eo.idest diuisa in tres mansiones.& in eodem.50 . Et vidit ephraim filios vsq; ad tertiam generationem. Pro quo hebrei legunt. Et vidit ioseph de ephraim filios tertios . idest vsq; ad tertiam generationem.3.Regum.6. Et per coclea ascendebatur in medium cenaculum:& a medio in tertium.Pro quo hebrei legunt. Et a medio in tertia.scilicet cenacula.quia erat in tres partes diuisum. Ezech.45. Vbi erat porticus iuncta porticui triplici . Pro quo hebrei legunt.Iuncta porticui in tribus siue in triplicibus . Et in genere femínino שְׁלִישִׁית Selisia.siue שְׁלִישִׁת selisith. idest tertia. Deut.26.Anno decimarum tertio.& in hebreo est generis femenini:quia annus est generis femenini.1.Regum.20. Vsq; ad vesperam diei tertie.Et in eodem . Si in uestigauero sententiam patris mei crastino vel perendie. idest in die tertia.Esa.19.In die illa erit israel tertius egypto & assyrie.Et in hebreo est generis femenini:& refertur ad plebem Israel . & in eo.37.in anno aūt tertio seminare & metere.Zach.6.Et in quadriga tertia equi albi.signāt ēt שְׁלִישִׁית selisith.tertiā partem. Nu.28.Media pars hin per

Tres. Tria. שְׁלֹשָׁה Tres. שָׁלֵשׁ In tres ptes diuidere tertio idē facere. שְׁלִישִׁי Tertius. שְׁלִישִׁים Tristega Tertij. Tripler. שְׁלִישָׁה Tertia שְׁלִישִׁית

Universidad de Deusto Biblioteca

singulos vitulos & tertia per arietem.z. Paralip.23.Tertia pars vestrū qui veniunt ad sabbatū.Et in eodē.Tertia vero pars ad domū regis: & tertia ad portā que appellatur fūdamēti. Significat ēt tripliciter.Ezech.21.Et duplicetur gladiꝰ & triplicetur.i.tripliciter duplicetur.Signat ētשְׁלִישִׁיָּה Selisiia conternantē seu trinā.i.trium annorū. Esa.15.Vectes eius vsqꝫ ad segor vitulā conternātem.& indeמְשֻׁלָּשׁ Mesulas.i.trinus seu trimus aut triennis. ideſt annorū trium.Geñ.15.Sume inquit mihi vaccā triēnem & caprā trinā & arietē ānorū triū.& in ge.fe.מְשֻׁלָּשֶׁת Mesuleseth vt in predicto loco:& in plu.fe.מְשֻׁלַּשׁוֹת Mesulasoth. Ezech. 42.Tristega enim erāt.i.per tria tecta diuisa vel ꝑ tres māsiones.& indeשִׁלְשֹׁם Silsom.i.nudiustertius. Geñ.31.quod nō sit erga me sicut heri & nudiustertius.& indeשִׁלְשִׁים Selosim.i.triginta. Geñ.6.Et triginta cubitorū altitudo illiꝰ Et in eo.41.Ioseph triginta erat annorū qñ stetit incōspectu pharaonis.& indeשָׁלִישׁ Salis.i.mēsura capiens tertiā partē alterius mensure maioris.ps.79.Et potū dabis nobis ī lachrymis ī mēsura.Sed btūs hiero.in ps.iuxta he.ve. trāstulit.Et potasti nos lachrymis tripliciter . Ponitur ēt ꝑ mēsura triū digitorū.Esa.40.Quis appēdet tribus digitis molē terre.pro quo he.le.Et mensus est in mēsura.s.triū digitorū siue in triplici.s.mēsura puluerē terre. Signat etiāשָׁלִישׁ Salis.ducē seu principē vel principalē .4. Regū.7. Rñdens vnus de ducibus.& in eo.9.Dixitqꝫ iehu ad Badachar ducē.Et in eo.15.Coniurauit aūt cōtra eū phacee filius romelie dux.& in plu.שָׁלִישִׁים Salisim.Exo.14. Et duces totius exercitus.& in eo.15.Et electi principes eius submersi sunt in mari rubro.Signat etiāשָׁלִישִׁים Salisim res magnas & precipuas: scām hebreos.Prouer. 22 . Ecce descripsi eā tibi tripliciter.pro quo ipsi legūt.Ecce descripsi tibi magna siue precipua.pōt ēt intelligi sicut est in lra nra.signat ētשָׁלִישִׁים Salisim quedā instra musica :que fortasse erāt triāgulata vel triū chordarū.pro quo btūs hiero. transtulit sistra.1.Reg.18.In tympanis leticie & in sistris.

שֵׁם Sem.nomē aut fama.Geñ.2.Nomen vni phison.& in eo.4 .Iste cepit inuocare nomē dñi.& in eo.16. vocauitqꝫ nomen eius Ismael.& in eo.32. Quid queris nomen meum.Leuit.24 . Et qui blasfemauerit nomen domini morte moriatur.ps.9.Nomē corū delesti.ps.108 . In gnatiōe altera deleatur nomē eius.ps.137.Qm magnificasti supoē:nomē sanctū tuū.Hiere.29 . Pro eo qđ misisti in noīe meo libros.pro quo he.le.Pro eo qđ misisti in noīe tuo libros siue epl'as.& ponitur ibiשְׁמָכָה Simcha cū he in fine ꝑשִׁמְכִ Simcha.Signat etiā famā vel famosum.i.noīatū.Geñ. 6.Isti sunt potētes a seculo viri famosi. pro quo he.le. Viri fame vel noīs.2.Reg. 7 .Feciqꝫ tibi nomē grāde iuxta nomen magnorū.& in plu.שֵׁמוֹת Semoth.Geñ. 2 . Appellauitqꝫ adam noībus cūcta aiantia.Exo.1.Hec sunt noīa filiorū israel.Itēשָׁם Sam.i.ibi: aduerbiū loci:siue illic:vel illuc Geñ.2.Ibi inuenitur bdeliū & lapis onychinus . Deut.10. Que vsqꝫ hodie ibi sunt.Iob.3 . Ibi impii cessauerūt a tumultu.ps.13.Illic trepidauerūt timore.ps.49. Et illic iter quo ostēdā ei salutare dei.ps.121.Illuc enim ascēderūt tribꝰ ps.131.Illuc ꝑducā cornu dauid.ps.138 . Etenim illuc manus tua deducet me.Scribitur ēt cū he in fine & dīשָׁמָּה sama.Geñ.14.& ceciderūt ibi.Deut.1.Nec tu ingredieris illuc.Et in eo.12.Illuc oīa que ꝑcipio cōferetis.Iob.2. & nudus reuertar illuc.Ponitur ēt pro tūc aduerbio tpis. Eccl's. 3.& tps oīs rei tunc erit.& cōponitur cū mem in principio & dīמִשָּׁם Misam.i.inde siue illinc.Geñ.2.Qui inde diuiditur in quattuor capita.& in eo.11.& inde dispsit eos dñs. Et in eo.49.Inde pastor egressus est.& indeשַׁמַּיִם samaim

Triplicit. שְׁלִישִׁיָּה
Cōternās. מְשֻׁלָּשׁ
Triēnis. Trina. ānorū triū מְשֻׁלָּשׁ
שְׁלִשִׁת מְשֻׁלַּשׁוֹת
Tristega
שִׁלְשֹׁם nudiusti? שְׁלִשִׁים
Triginta. שָׁלִישׁ
Mensura tripliciter. tres digiti
שָׁלִישׁ Dux.
שָׁלִישִׁים Duces. Principes.
tripliciter. magna.
Sistra.
שֵׁם Nomen.
Famosi Fama. שֵׁמוֹת Nomina
שָׁם Ibi.
Illic Illuc.
שָׁמָּה Ibi. Illuc.
Tunc. מִשָּׁם Inde
שַׁמַּיִם

i.celi.& solū inuenitur in nu.plu.& caret numero singulari Sed ponitur aliqñ pro singulari:aliqñ pro plurali.Geñ . 1. In principio creauit deus celū & terrā.Et in eo. Vocauitqꝫ deus firmamentū celum.Leuit.26.Daboqꝫ vobis celū desuper sicut ferrū.Deut.30. Si ad cardines celi fueris dispatus.Et in eo.32.Audite celi que loquor.& in eo.Celiqꝫ caligabūt rore.Esa.13.Veniētibus de terra procul a fūmitate celi.Signat ēt regionē aeris excelsā q̄ est versus celū.Deut. 9.Et ciuitates ingētes & ad celū vsqꝫ muratas.& est hypbolica locutio.Iob. 2 . Sparserunt puluerem super caput suum in celum.Prouer.30. Viam aquile in celo. & in lingua chaldaica dīשְׁמַיָּא Semaia.Hiere.10.Dii q celū & terrā nō fecerūt.Dañ.2.Sed est deus in celo reuelans mysteria.

שָׁמַם Samam.desolare.desertū facere.perdere.dispderde obstupescere.Leuit.26.Et deserta faciam sāctuaria vra.& in eo.dispderdāqꝫ terram vestram.i.desolabo . & ī eo. Cunctis diebus solitudinis eius.Pro quo he.le.Cūctis diebus quibus desolata fuerit.Et in eo.patiēs solitudinēꝓpter illos.pro quo he.le.Cum desolata fuerit ab eis.ps. 68. & loco eius desolauerūt. Esa.54.& ciuitates desertas inhabitabis.i.ciuitates que desolate sunt.Hiere.17 . desolatiōe desolata est oīs terra.& in eo.49.Et dissipauerit cū eis habitacula eorū.Threñ.1.facti sunt filii eius perditi. & in eo.5 . ꝓpter montē sion quia disperiit.Ezech.12.Terraqꝫ deserta. Et in eo.20.vt cū offerrēt omne qđ aperit vuluam ꝓpter peccata eorum.pro quo he.le.Cum offerrent omne qđ aperit vuluā:vt dispderdā eos.Sed si pro אָשִׁימֵם asimem legatur אָשַׁמֵּם asamam.tūc signat culpā siue peccatū eorū :sicut est in lra nostra. & in eo.30.Et dispderdā terrā.& in eo . 36 . Pro eo quod desolati estis & cōculcati.& in eo.que quondā fuerat desolata.& in eo.Et ciuitates deserte & destructe. Signat ēt obstupescere. Leuit.26. Et obstupescēt sup eā iimici vestri.Iob.17.Stupebunt iusti super hoc.& in eo. 21. Attendite ad me & obtupescite. ps.142. In memetipsum turbatū est cor meū.i.stupefactū est.Eccl's.7.Ne obstupescas. Esa.52.Sicut obstupuerunt super te multi. & in eo.63.que siui: & non fuit qui adiuuaret.pro quo hebrei legunt.&stupefactus sum:& non fuit qui adiuuaret.Hiere. 2. Obstupescite celi super hoc.Et in eodem.4.Et obstupescent sacerdotes.Et in eodem.19.Omnis qui pertransierit eam:obstupescet.Dañ.8.Et stupebam ad visionem.& indeשׁוֹמֵם Somem.ideſt desolatus:siue perditus.aut stupefactus vel merens.Threñ.3.Posuit me desolatam . Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מְשׁוֹמֵם Mesomem. Dañ.9. Et erit in templo abominatio desolationis. Et in eodem. Perseuerauit desolatio.Et in eodem.12. Posita fuerit abominatio in desolatione.Ponitur etiam pro merente vel tristi .Esdre.9.Et sedi merens.Et in eodem . Et ego sedebam tristis.Potest etiam legi desolatus vel stupefactus. Ezech.5 Mansi ibi tribus diebus merens.& in plurali שׁוֹמְמִים Somemim.Threñ.1. Facti sunt filii mei perditi . Et in eodem. Omnes porte eius destructe. & in genere femininoשׁוֹמֵמָה Somema.Esa.54.Quoniam multi filii deserte. Threñ.1. Posuit me desolatam . & in plurali femininoשׁוֹמְמוֹת Somemoth.Esa.61.Et desertas & dissipatas in generationem & generationem.Dañ.9. Et vide desolationes nostras.Et inde שָׁמָּה Sama:siue מְשָׁמָּה Mesama aut שְׁמָמָה Semama.ideſt desolatio:siue stupor.Ps.72. Quomodo facti sunt in desolationē.Hiere.5.Stupor & mirabilia facta sunt in terra. Et in eodem .18. Vt fieret terra eorum in desolationem.Ezech.33. Cum dedero terram eorum desolatam & desertam.Et in eodem.35 .Et dabo te desolatum & desertum . Pro quo hebrei legunt . Et da-

Celum. Celi.
שָׁמַיִם Celum.
שָׁמַם Desertū facere. Dispderde. Desolare.
Dissipare ꝓPerdere. Dispergere.
Obstupescere.
Turbari .
שׁוֹמֵם Desolata . מְשׁוֹמֵם Desolatio
Merens . Tristis.
שׁוֹמְמִים perditi.
Destructe שׁוֹמְמָה Deserta. Desolata. שׁוֹמְמוֹת Deserte.
Desolatiōes שַׁמָּה מְשָׁמָּה desolatio stupor.

שְׁמוֹת שִׁמּוֹת מְשַׁמּוֹת

bo te in desolationē & desertū. Ioel.3. Egypt⁹ in desolatio nē erit. & in plu. שְׁמוֹת Samoth. siue שִׁמּוֹת Semamoth. aut מְשַׁמּוֹת Mesamoth. ps.45. Qui posuit prodigia sup terrā. ꝑ quo btūs hiero. in ps. iuxta he. ve. trāstulit quātas posuit solitudines in terra. Esa.15. Aque nemrim deserte erunt. Pro quo he.le. Desolatiōes erūt. Ezech.35. In desolatiōes sempiternas tradā te. & inde שִׁמָּמוֹן Simamon. i. desolatio Ezech.12. Et aquā suā in desolatione bibēt. & inde שִׁמָּמִית Semamith. i. stellio. Prouer.30. Stellio manibus nititur. & solum inuenitur in predicto loco.

Desolatiões

שִׁמָּמוֹן

desolatio.

שִׁמָּמִית

Stellio

שְׁמָאל

siniſtra.

שְׁמָאל Semol. siniſtra. De quo vide infra in dictione שְׂמֹל Semol.

שָׁמַד

Destruere

Delere.

Atterere

שָׁמַד Samad. destruere. dísperdere. delere. dissipare. Leuit 26. Destruā excelsa vr̄a. Deut.1. vt traderet nosin manu amorreorū atq; deleret. Prouer.14. Domus impiorum delebitur. Esa.14. Et scopabo eā i scopa terēs. ꝑ quo he.le. Destruēs vel delēs. & in eo.48. Nō fuisset attritū nomē ei⁹ a facie mea. idest non fuisset deletum vel dissipatū. Ezech. 14. Et delebo eum de medio populi mei israel. & in eo.32. Et dissipabitur multitudo eius. Osee.10. Dísperdentur excelsa idolorum.

שָׂמַח

Letari.

Leuificare

Exultare

שָׂמַח Samach. letari. exultare. gaudere. Exo.4. Vidēsq; te letabitur corde. Deut.33. Letare zabulon in exitu tuo Iudi.9. Quod letificat deū & hoīes. Ester.8. Omnisq; ciuitas exultauit atq; letata est. ps.15. letatū est cor meū & exultauit lingua mea. Ps.88. Letificasti oēs inímícos eius. Ps. 104. Letata est egyptus in profectiōe eorū. Prouer.13. lux iustorū letificat. & in eo.27. Et letifica cor meū. Et in eodē 29. Et iustus laudabit atq; gaudebit. Eccl's. 11. Letare iuuenis in adolescentia tua. Hiere.20. Quasi gaudio letificauit eū. & inde שָׂמֵחַ Samēach. i. letus siue gaudēs. Deut.16. Erisq; in leticia. Pro quo he.le. Erisq; letus siue gaudēs. Ester. 5. Letus & alacer. & in plu. שְׂמֵחִים Semechim. Iob.3. Gaudētq; vehemēter cū inuenerint sepulchrū. Pro quo he.le. leti siue gaudētes in leticia siue in exultatione: gaudebūt cum inuenerint sepulchrū. i. qui quondā gaudebāt in exultatione: mō gaudēt cū inueniūt sepulchrū. ps.34. Qui gratulātur malis meis. Esa.24. Ingemuerūt oēs qui letabātur corde. & inde שִׂמְחָה Simcha. i. leticia siue gaudiū. Nu.10. Si qñ habueritis epulū aut dies festos. pro quo he.le. In die leticie vestre & in festiuitatibus vestris. Eccl's.8. Laudaui igitur leticiam. Esa.55. In leticia egrediemini.

שָׂמֵחַ

Letus.

שְׂמֵחִים

Leti.

Gratulātes

Letantes.

שִׂמְחָה

Letitia

שָׁמַט

Dimittere

Remittere

Relíquere

שְׁמִטָּה

Remissio.

שָׁמַט Samat. dimittere. remittere. relinquere. precipitare declinare. calcitrare. Exo.25. Anno aūt septimo dimittes eā: & requiescere facies. Deut.15. Cui debetur aliqd ab amico vel proximo ac frē suo repetere nō poterit. ꝑ quo he.le. Remittat siue dimittat oīs cui debetur aliquid. & i eo. Ciuē & ꝑpinquū repetēdi nō habebis ptātem. Pro quo he. le. Et qđ fuerit tibi cū fratre tuo dimittet manꝰ tua. & est sē sus sicut in lr̄a nr̄a. Hiere.17. Et relinqueris sola ab hereditate tua. & inde שְׁמִטָּה Semita. i. remissio. Deut. 15. Septimo anno facies remissionē. & in eo. Appropinquauit septimus annus remissiōis. Signāt ēt p̄dicta dictio p̄cipitare. 4 Reg. 9. Precipitate eā deorsū: & p̄cipitauerūt eā. ps. 140. absorti sunt. pro quo he.le. p̄cipitati sūt. pōt ēt legi secūdū primā significationē dimissi sunt vel relicti sunt. Ponitur ēt pro declinare vel calcitrare. 2. Reg. 6. Calcitrabāt boues & declinauerāt eā. vbi vna dictio hebraica ponitur pro duabus dictiōibus latinis. nā in hebreo sic habetur. Qm̄ calcitrauerāt boues siue qm̄ declinauerāt boues. & aliqui hebrei legunt in predicto loco. Qm̄ lapsi fuerant boues.

Calcitrare

Declinare

שָׁמַיִם

Celi.

שָׁמַיִם Samáim celi. & declinatur tm̄ plr: & caret numero singulari: & ponitur aliqñ plurale pro singulari de quo vide supra in dictione שָׁם Sam.

שְׂמִכָה

Pallium.

שְׂמִכָה Semicha. opertorium seu pallium. Iudi. 4. Et opertus est ab ea pallio. & solum inuenitur in predicto loco.

שְׂמֹל

siniſtra.

שְׂמֹל Semol. siniſtra. & scribitur cū aleph ante lr̄a lámed loco vau vocali. Genē. 48. Manasem vero in siniſtra sua. & in eo. Siniſtrā āt sup caput manasse. 2. Reg. 16. A dextera & a siniſtra eius. Esa. 9. Et comedet ad siniſtrā. & aliqñ scribitur sine áleph. 2. Reg. 14. Dñe mi rex neq; ad dexterā neq; ad siniſtrā. & inde שְׂמַאלִי semali. i. siniſter. 3. Reg. 6 Sil'r erexit columnā secūdā. ꝑ quo he.le. & erexit columnā siniſtrā. & in hebreo est ge.mas. & in ge.fe. שְׂמַאלִית Semalith. Leuit. 14. Olei vero partē mittet in manū suā siniſtrā. & inde verbū הַשְׂמֵל Hasmel qđ signāt siniſtrare: si latīe posset dici. i. ad siniſtrā pergere. vel ad siniſtrā declinare: aut vti siniſtra. Genē. 13. Ego ad siniſtrā pergā. 2ⁱ. Paralipo. 12. Vtraq; manu fundis saxa iacientes. pro quo he.le. Dextera & siniſtra vtētes lapidibus. Esa. 30. Et nō declinetis nec ad dexterā nec ad siniſtrā. & aliqñ scribitur sine áleph. Ezech. 21. Exacuere valde ad dexterā & ad siniſtram. Item שִׂמְלָה Simla. i. palliū seu vestimentū: aut pannus. Genē. 9. Palliū i posuerūt humeris suis. Deut. 8. Vestimētū tuū quo opieba ris nequaq; vetustate defecit. & in eo. 22. Expandentq; vestimētū corā senioribus. & in plu. שְׂמָלוֹת Semaloth. Genē. 45. Singulis aūt proferri iusit binas stolas. i. binas vestes Exo. 3. Vasa argentea & aurea ac vestes.

שְׂמָאלִי

siniſter.

שְׂמַאלִית

siniſtra.

הַשְׂמֵל

ad siniſtrā pergere.

siniſtra vti

Declinare ad siniſtras.

שִׂמְלָה

Pallium.

Vestimētū

שְׂמָלוֹת

stole.

Vestes.

שָׁמַן

Incrassar

impíguari

שָׁמַן Saman. impinguare. incrassare. Deut. 32. Incrassatus est dilectus. & in eo. Impinguatus: incrassatus. Nee. 9. Et saturati & impinguati sunt. Esa. 6. Exceca cor populi huius. Pro quo hebrei legunt. Incrassari. idest incrassatum est cor populi huius. & sic habetur in euangelio secundum mattheum capitulo. 13. vbi dicitur. Incrassatum est enim cor populi huius: & auribus grauiter audierunt. Hiere. 5. i crassati sunt & impīguati. & inde שָׁמֵן Samen. idest pinguis 1. Paralip. 4. Inuenerūtq; pascua vbera & valde bona. Pro quo hebrei legunt. Et inuenerunt pastum pinguē & bonū. Esa. 30. Eritq; vberrimus & pinguis. & in plu. שְׁמָנִים sema nim. Esa. 25. Conuiuium pinguium: cōuiuium vindemie: conuiuium pinguium medulatorum. Et aliquando scribitur cum mem in principio. Nec. 8. Ite comedite pinguia. ps. 77. Et occidit pingues eorum. Esa. 10. Mittet dominator dominus in pinguibus eius tenuitatem. & in genere femínino שְׁמֹנָה Semena. Genē. 49. Aser pinguis est panis eiꝰ Nu. 13. Humus pinguis an sterilis. Nee. 9. Ceperuntq; vrbes munitas & humum pinguem. & inde שֶׁמֶן sómen siue מִשְׁמָן Misman. idest pinguedo siue crassitudo. Genē. 27. In pinguedine terre erit habitatio tua. ps. 108. Et caro mea mutata est propter oleum. Pro quo hebrei legunt. Et caro mea macilenta facta est: siue mutata est a pinguedine. Potest etiam significare oleum: vt infra dicetur. Esa. 17. Et pinguedo carnis eius marcescet. & inde שֶׁמֶן Sémem. siue שָׁמֶן Sámem. idest oleum vel vnguentum. Exo. 27. Oleum de arboribus purissimum. Leuit. 24. Vt offerant tibi oleum de oliuis purissimis. Prouer. 27. Et oleum dextere siue euocat. Canti. primo. Oleum effusum est nomen tuum Esa. 1. Nec fota oleo. Et in eodem. 5. In cornu filii olei. Et in eodem. 10. Computrescet iugum a facie olei. Ezech. 32. Et flumina eorum quasi oleum adducam. Ponitur etiam pro oliua. Nee. 8. Et afferte frondes oliue: Significat etiam vnguentum siue oleum aromaticum. Ps. 132. Sicut vnguentum in capite quod descendit in barbam barbā Aaron. Canti. 1. Fragantia vnguentis optimis. Item שְׁמֹנָה Semona. idest octo. 4. Regum. 22. Octo annorum

שְׁמֶן

Pínguis

Vberrimꝰ

שְׁמָנִים

Pinguia.

שְׁמֹנָה

Pínguis

שֶׁמֶן

מִשְׁמָן

Pínguedo

שֶׁמֶן

oleum.

oliua.

Vnguētus

שְׁמֹנָה

octo.

erat iosias.Eccl's.11.Da partē septem necnō & octo. Mich.
שְׁמִינִי Octauus. 5.Et octo primates hoim.& inde שְׁמִינִי Semini.i.octauus.
Exo.22.Die octauo reddes eū mihi.Leuit.9.facto aūt octa
שְׁמִינִית Octaua. uo die.& in ge.fe.שְׁמִינִית Seminith.vt in titulo. ps. 11.vbi
שְׁמֹנִים Octogīta. dī in finē psalmus dauid p octaua.& ide שְׁמֹנִים Semonim
אֶשְׁמַן caliginosū i.octogīta.vt Genē.16.Octoginta & sex annorū erat abraā.
שָׁמַע Audire Itē אֶשְׁמַן Asman.i.locus caliginosus siue sepulchrū.& so-
lū inuenitur in nu.plu.Esa.59.Et in caliginosis q̄si mortui.
Exaudire. שָׁמַע Samaa. Audire.siue exaudire:acquiescere. obedire.
intelligere.Genē.3.Vocē tuā dñe audiui.& in eo.quia
audisti vocē vxoris tue.Et in eo.18. Quo audito sara risit
post ostiū tabernaculi.pro quo he.le.Et sara audiebat post
ostium tabernaculi.Et in eo.21.Exaudiuit dñs vocē pueri
Et in eo.34.Quod cū audisset iacob.& in eo.45.Auditū
q̄ est & celeri sermone vulgatū in aula regis. Pro quo he.
le.Et vox audita.i.rumor auditus est in domo pharaonis.
Exo.2.Audiui gemitū eorū.& in eo.22. Si clamauerit ad
me:exaudiā eū.& in eo.23.Nec audietur ex ore vīo.Nu.12
Quod cū audisset dñs iratus est valde.1.Reg.15. Precepit
itaq̄ saul populo.Pro quo he.le.Et audire fecit saul popu-
lū.i.p̄conizare fecit vt oēs cōgregarētur ad prelīū.4.Reg.
7. Siquidē dñs sonitū audire fecerat.1.Paralip.15.In nab-
lis & citharis cōcrepātes.Pro quo he.le. Audire facientes.
s.cantica & hymnos.Nee.12.Et audita est letitia ierusalem
Ps.57.Qui nō exaudiet vocē incantantium.ps.129.Dñe
exaudi vocē meā.Hiere.23. Nolite audire verba ꝓpheta-
rū.& in eo.51.Annūciate cōtra eā regibus Ararat. p quo
he.le.audire facite.Dañ.8.Audiui vnū de sanctis.Sign̄at ēt
Obedire acquiescere vel obedire.Genē.16.Cumq̄ ille acquiesceret.1
Reg.15.& nō potius vt obediatur voci dñi.& in eo. Melī?
est enim obedientia q̄ victime.Pro quo he. le. Melius est
enim obedire q̄ victima.ps.17. In auditu auris obedient
mihi.Esa.11.Et filii amon obedientes erunt. Hiere. 35.qa
obedierunt precepto patris sui.& in eo. Quia obedistis p̄-
cepto ionadab. Sign̄at ēt intelligere q̄d est idē q̄d audire
Intelligere mēte & corde. Deut.28.Cuius linguā intelligere nō possis
שָׁמַע 3.Regū.3.Dabis ergo seruo tuo cor docile. pro quo he.le.
שְׁמִיעָה Cor intelligēs.Esa.36.Loquere ad seruos tuos syra lingua:
Auditus. intelligim? em̄.& inde שָׁמַע Sémaa. siue שְׁמוּעָה Semua.i.
auditio siue auditus:aut fama vel rumor.Iob.42. Auditu
auris audiui te.Esa.23.Cum auditū fuerit in egypto:dole
būt cū audierint de tyro.Pro quo he.le. Cū auditio fuerit
ī egypto:dolebūt ab auditiōe vel a rumore aut a fama tyri.
Auricula Et in eo.37.Et audiet nūciū.Pro quo he.le.Et audiet audi
Auditio. tionē siue famā vel rumorē.Et in eo.53. quis credidit audi
Fama. tui nr̄o.Hiere.51.Veniet in āno auditio. Et in eo.& timea-
tis auditū qui audietur in terra.Ponitur ēt pro fama. Ios.
6.Et nomē eius vulgatū est in omni terra.i.fama eius.Hie
re.5.Audiuit rex Babylonis famā eius.& aliq̄n scribiturcū
מִשְׁמַע mē in principio & dr̄ מִשְׁמַע mismaa.z.Reg.zz. Fecitq̄ eū
Auditio. sibi dauid auricularīū a secreto.pro quo he.le.Et posuit eū
Auditus dauid ad auditionē suā.i.vt secreta eius audiret.Esa.11.nec
secdm auditū auriū arguet.Ponitur ēt p obediētia.1.Regū.
Obediētia zz.Et pgens ad imperiū tuū.Pro quo he.le. ad obediētiā.
הַשְׁמָעוּת tuā.i.vt tibi obediat in omnibus que ei imperaueris. & in-
auditio de הַשְׁמָעוּת Hasmacuth.i.auditio.Ezech.24. Vt annunci-
et tibi.Pro quo he.le.In auditione aurium.i.vt audiasque
annunciabit tibi.
שִׁמְעִי Paululus שִׁמְעִי Sémes.parum.paululum.pauxillum.ignominia seu
infamia.Iob.4.Suscepit auris mea venas susurri ei-
Aliquantū. ius.pro quo he.le.Suscepit auris mea paululū seu pauxillū
שְׁמָצָה ex eo.& in eo.26.Et cū vix paruā stillā sermonis eius au-
dierim?.Scribitur ēt cū he in fine & dr̄ שְׁמָצָה simsa.i.igno

minia seu infamia.Exo.32.Propter ignominiam sordis.
Ignominia שֹׁמֵר Samar.custodire.seruare.conseruare.obseruare.ca-
Custodire uere.Genē.2.Vt operaretur & custodiret illum.Et in
eo.3. Ad custodiendā viam ligni vite.Et in eo.28.Et custo
dierit me in via. Et in eo.37. Pater vero rem tacitus consi
derabat.pro quo he.le.Et pater eius cōseruabat rē seuer-
bū.& per talē modū loquēdi dicitur. Luce.2.Maria aūt cō-
Obseruat seruabat oīa verba hec: conferens in corde suo.Deut.4.ob
seruabitis & implebitis opere.& in eo.custodi igitur temet
ipsum.Et in eo.Custodite igitur aīas vr̄as.Et in eo.24.ob
serua diligenter ne incurras plagā lepre.2.Reg.22. & custo
diui me ab iniquitate mea.Iob.14.Sed parce peccatis me-
is.pro quo he.le.Nō custodias siue obserues sup peccatum
Cōseruare meū.i.nō obserues mihi odiū seu vindictā.ps.15. Cōserua
me dñe qm̄ speraui in te.Ps.17.Quia custodiui vias dñi.
Ps.85.Custodi aīam meā qm̄ sanct? sum.Eccl's.8. Ego os
regis obseruo.Hiere.31.Et custodiet eū sicut pastor gregē
suū.Amos.1.Et indignationē eius seruauerit vsq̄ in finē.
Seruare Ione.2.Qui custodiunt vanitates.Mich.6.Et custodisti p̄-
cepta Amri.Sign̄at ēt cauere.s.qñ est verbū passiuū prime
Cauere cōiugationis impatiui modi.Exo.19.Cauete ne ascenda-
tis in montē.Deut.4.Caue ne obliuiscaris pacti dñi dei tui
Et in eo.12.Caue ne offeras holocausta tua in oī loco. Ios.
6.Vos aūt cauete: ne de his que precepta sunt quicq̄ con-
tingatis.Esa.7.Vide vt sileas.Pro quo he.le.Caue & sile.i.
שׁוֹמֵר temetipsum custodi vt sileas.& inde שׁוֹמֵר Somer.i.custos
Custos Genē.3.Nūquid custos fratris mei ego sū.1.Reg.28.& ego
מִשְׁמָר custodē capitis mei ponam te.Esa.21.Custos quid de no-
מִשְׁמֶרֶת cte.& inde מִשְׁמָר mismar:siue מִשְׁמֶרֶת Mismereth.i.custo
Custodia dia.Genē.42.Et tradidit illos custodie.Exo.12. & obserua
bitis eum.pro quo hebrei legunt.Et erit vobis in custodiā
1.Reg.22. Mecūq̄ seruaberis.Pro quo hebrei legunt. Et e
ris mecum in custodiam.& est sensus sicut in littera nostra.
1.Paralip.26.Custodiā contra custodiā.Prouer.4. Oī cu-
מִשְׁמָרוֹת Custodie. stodia serua cor tuum.& in plurali מִשְׁמָרוֹת Mismaroth.
Nec.7.Et posui custodes.Pro quo hebrei legunt.Et posui
custodias.Et in eodem.13.& constitui custodias.& in eodē.
Et constitui custodias sacerdotum & leuitarum. Dicitur eti
שָׁמְרָה Custodia am שָׁמְרָה Somra.idest custodia.ps.104.Pone domie custo
Custodia diam ori meo.& aliquando scribitur cum aleph in princi-
אָשְׁמוּרָה pio & dicitur אָשְׁמוּרָה asmura.siue אָשְׁמֹרֶת asmoreth.idest
אָשְׁמֹרֶת custodia.Ps.89.Et custodia in nocte.Ponitur etiam p vi-
Custodia. Vigilia. gilia.Exo.14.Iamq̄ aduenerat vigilia matutina. Iudi.7.
Incipientibus vigiliis noctis mediis.pro quo hebrei legūt
In principio vigilie noctis medie.& in plurali אָשְׁמֹרוֹת as
אָשְׁמֹרוֹת muroth.ps.118.Preuenerunt oculi mei ad te diluculo.Pro
quo beatus hieronymus in psalterio iuxta hebraicam veri
Vigilie tatem transtulit.Preueniebant oculi mei vigilias. Et aliq̄n
שָׁמִיר scribitur sine aleph.ps.76. Anticipauerunt vigilias oculi
Adamas. mei.Item שָׁמִיר Samir.i.adamas:aut spina vel vepres.Hie
re.17.Et in vnguine adamantino.Ezech.3. Vt adamantē
& silicem dedi faciem tuam.Zach.7.Et cor suum posue-
runt vt adamantem.Significat etiam spinam seu vepres.
Vepres Esa.5.Ascendent super eam vepres & spine.Et in eodem.
6.Vepres enim & spine erunt in vniuersa terra. Et in eo-
Spina dem.7.In spinas & vepres erunt.Et in eodem.32. Super
humum populi mei spine & vepres ascendent. Itē שְׁמָרִים
שְׁמָרִים Semarim.idest feces.& solum inuenitur in numero plura
Fex. li.Ps.73. Veruntamen fex eius non est exinanita:bibent
Feces omnes peccatores terre.Pro quo hebrei legunt. Veruntа-
men feces eius bibent. Hiere.48.Et requieuit in fecibus
suis. Soph.1. Et visitabo super viros defixos in fecibus
suis.

שֶׁמֶשׁ Sol

שֶׁמֶשׁ Semes. Sol. Geñ. 19. ſol egreſſus ē ſup terrā. ps. 122 Per diē ſol nō vret te. Eccl's. 1. Et oritur ſol & occidit. Malach. 4. & orietur vobis timētibus nomē meū ſol iuſtitie. & in ligua chaldaica dr̄ שִׁמְשָׁא Simſa. Dañ. 6. & vſq; ad occaſū ſolis laborabat vt erueret illū. & in plu. שִׁמְשׁוֹת Simſoth: & ſignat ꝓpugnacula. Eſa. 54. Et ponā iaſpidē ꝓpugnacula tua. Item שַׁמְּשׁ Sammes. in lingua chaldaica ſignicat miniſtrare. Dañ. 7. Millia millium miniſtrabant ei.

שִׁמְשָׁא Simſa

שִׁמְשׁוֹת Simſoth

ꝓpugnacula

שַׁמַּשׁ Miniſtrare

שֵׁן Sen. dens. ebur. coccinū. Exo. 21. dentē pro dēte. & ieo. Dētē ſi excuſſerit. Prouer. 25. Dēs putrid? & pes lapſus & in plu. שִׁנַּיִם Sinnáim. Geñ. 49. Et dentes eius lacte cādidiores. Cant. 4. Dētes tui ſicut greges tōſarū. & qñ iūgitur cum dictione שָׁלֹשׁ Salos: que ſignat tres: tūc ābe dictiones ſignant inſtrm ferreū qđ tridēs appellatur. 1. Reg. 2. & hēbat fuſcinulā tridētē in manu ſua. Accipitur ēt pro rupe vel ſcopulo acuto ī ꝑte ſupiori. 1. Reg. 14. Eminētes petre ex vtraq; ꝑte: & quaſi in modū dentiū ſcopuli hinc inde ꝑ rupti. Iob. 39. In ꝑruptis ſilicib? cōmoratur atq; inacceſſis rupibus. Signat ēt ꝑdicta dictio ebur qđ eſt dens elephātis. 3. Reg. 10. Thronū de ebore grādē. Cāti. 5. venter eius eburneus. Ezech. 17. Dētes eburneos & hebeninos. Signat ēt coccinū ſeu colorē rubeū. & tūc ſcribitur cū iod in fine & dr̄ שָׁנִי ſani. vt Geñ. 38. in q̄ obſtetrix ligauit coccinū. Exo. 39. purpura cocoq; bis tincto. Ioſ. 2. Funicul? iſte coccine? Cāti. 4. ſicut vitta coccinea labia tua. & aliqñ ſcribitur cū mē in fine: & dr̄ שָׁנִים ſanim. Eſa. 1. Si fuerīt pctā vr̄a vt coccinū. Prouer. 30. Oēs. n. domeſtici eius veſtiti ſunt duplicib?. pro quo he. le. Ois. n. dom? eius veſtita eſt coccino. ꝙ ſi pro שָׁנִים Sanim legatur שְׁנַיִם Senáim: tūc ſignificat duo vel duplicia ſicut eſt in littera noſtra.

Dens

Dentes

Ebur.

שָׁנִי Coccinus. Bis tinctꝰ Coccineus.

שָׁנִים Coccinum Duplicia.

שָׁנַן Sanan. acuere. narrare. cōfabulari. recitare. ſeu repetere. Deut. 32. Si acuero vt fulgur gladiū meū. ps. 44. ſagitte tue acute. ps. 139. acuerūt linguas ſuas ſicut ſerpentes. ps. 72. Et renes mei cōmutati ſunt. proquo he. le. Et renes mei acuūtur ſiue acuti ſunt. pōt ēt deriuari a dictiōe שָׁנָה ſana q̄ ſignat mutare ſiue commutare. ſicut eſt in lr̄a nr̄a. Sed bt̄us hiero. ī ps. iuxta he. ve. trāſtulit. renes mei velut ignis fumigās. Qđ ēt pōt intelligi ſcđm lr̄am hebraicā. nā ponitur ibi dictio אֶשְׁתּוֹנָן Eſthonā. & pōt eſſe dictio cōpoſita ab אֵשׁ Es: qđ ſignat ignē: & תָּנַן thenan ꝙ in lingua chaldaica ſignat fumū ſiue fumigās. Signat ēt ꝑdicta dictio narrare ſiue confabulari. Deut. 6. Et narrabis ea filiis tuis. & inde שְׁנִינָה Senina. ideſt narratio ſeu fabula. Deut. 28. Et eris ꝑditus in parabolam ac fabulam.

Acuere

Narrare

שְׁנִינָה Fabula

שָׁנָא Odire.

שָׁנָא Sana. odire. odiū habere. Geñ. 26. Ad hoiem quē odiſtis. Et in eo. 29. Vidēs aūt dñs ꝙ deſpiceretur lia. ꝑ quo he. le. Videns aūt dñs ꝙ odioſa eſſet lia. & in eo. 37. Oderāt eū: nec poterāt ei quicq̄ pacifice loqui. & ī eo. que cā maioris odii ſeminariū fuit. pro quo he. le. & addiderūt amplius odire eū. Exo. 18. & qui oderint auaritiā. Nu. 10. & fugient qui oderūt te a facie tua. Deut. 1. Odit nos dñs. & ī eo. 16. Que odit dñs de? tu?. & in eo. 19. Si quis āt odio hñs ꝑximū. & in eo. 21. Si habuerit hō duas vxores: vnā dilectā & alterā odioſam. ps. 43. & odiētes me diſpdidiſti. ps. 138. Nōne qui oderunt te dñe oderā. Prouer. 8. Timor dei odit malū. & in eo. 14. Etiā ꝑximo ſuo paup odioſus eſt. & ide שִׂנְאָה Sinaa. i. odiū. 2. Reg. 13. vt maius eſſet odiū quo oderat eā. ps. 23. & odio iniquo oderūt me. & inde שׂוֹנֵא Sone i. odiēs ſiue inimicus. Exo. 23. Si videris aſinū odiētis te iacere ſub onere. Prouer. 26. Labiis ſuis intellígitur inimicꝰ & in plu. שׂוֹנְאִים Sonim. 2. Reg. 5. odiētes aīam dauid. Eſa. 66. Dixerunt fratres veſtri odientes vos. & aliqñ ſcribitur cum mem in principio. ps. 43. Et odientes nos diſperdidiſti. Ps. 89. Inimici domini mentiti ſunt ei.

שִׂנְאָה Odium.

שׂוֹנֵא Odiens. Inimicus

שׂוֹנְאִים Odientes

שִׁנְאָן Sinan. abūdās. ps. 67. Multiplex millia letantiū. ꝑ quo btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trāſtulit. Millia abundantium. & aliqui hebrei dicunt ꝙ ſignificat certū ordinem celeſtis hierarchie.

שִׁנְאָן Abūdans

שְׁנַב Senab. cācellus. & ſcribitur cū aleph in prīcipio & dicitur אֶשְׁנַב Eſnab. Prouer. 7. per cancellos proſpexi iuuenem. In alio vero loco beatus hieronymus tranſtulit cenaculum. Iudi. 5. Et de cenaculo loquebatur.

אֶשְׁנַב Cenacula

שָׁנָה Sana. mutare. cōmutare. iterare. vel ſecūdare. 1. Reg. 21. Et mutauit os ſuum. 3. Reg. 14. Surge & cōmuta habitum. Hiere. 52. Et mutauit veſtimēta carceris eius. Malach. 3. Ego dñs non mutor. & aliqñ ſcribitur cū aleph loco he. 4. Reg. 25. Et mutauit veſtes eius. Eccl's. 8. Et potētiſſimus faciē illius cōmutabit. & inde שׁוֹנִים Sonim. i. mutantes ſiue mutati. & ponitur pro detractoribus qui mutāt verba aliorū vt detrahant. Prouer. 24. Et detractoribus ne cō miſcearis. & in ge. ſe. שְׁנוֹת Sonoth. i. mutate ſiue diuerſe. Eſter. 3. Nouis vtens legibus. Pro quo he. le. Et leges eorū ſunt mutate ſiue diuerſe ab omni populo. i. a legibus oīm populorū. & inde שְׁנוֹת Senoth. i. mutatio. ps. 76. Mutatio dextere excelſi. Pōt ēt ſignare annos vt ifra dicetur. ſignat ēt predicta dictio שָׁנָה Sana iterare vel ſecundare. i. ſecūdo idem facere. Geñ. 41. Quod aūt vidiſti ſecūdo ad eandē rē pertinēs ſomniū. Pro quo he. le. Et quia iteratū vel ſecūdatum eſt ſomniū pharaoni. 1. Reg. 26. Et ſecundo opus non erit. Pro quo he. le. Et nō ſecundabo ei. i. non inferam ei ſecundā plagā: quia vna tantū interficiam eū. 2. Reg. 20. nec ſecundo vulnus appoſuit. 3. Reg. 18. Etiam ſecundo hoc facite: qui cū feciſſent ſecūdo. Pro quo he. le. Et dixit reiterate: & reiterauerūt. Nec. 13. Si ſecūdo hoc feceritis manū mittam in vos. & inde שֵׁנִי Seni. i. ſecūdus: ſiue alter. Geñ. 1. Et factū eſt veſpere & mane dies ſecundus. Iudi. 6. Et alterum taurum ſeptē annorū. Et in plu. שְׁנִים Seniim. vt Geñ. 6. Cenacula & triſtega facies in ea. Pro quo he. le. Secūdos & tertios facies in ea. i. cenacula ſecunda & tertia: & in ge. ſe. שְׁנִית Senith. Ioſ. 19. Et egreſſa eſt ſors ſecunda filiorū beniamin. Nec. 3. Menſurā ſecūdā cōtra aſcenſum firmiſſimi anguli. Reperitur ēt שְׁנִי ſeni pro שְׁנִית Senith. Vt in eodē Vbi dicitur Annon filius ſelo ſextus menſurā ſecūdā. Ponitur ēt aduerbialiter. i. ſecūdo. Geñ. 22. vocauitq; abraā angelus dñi ſecūdo. Ioſ. 5. Et circuncide ſecundo filios iſrael. Eſter. 2. Atq; inde in ſecūdas edes ducebantur. pro quo he. le. Ipſa reuertebatur ad domū mulierū ſecūdo. & ide מִשְׁנֶה Miſne. i. ſecūdus. vel ſecūda. aut duplex. Deut. 17. deſcribet ſibi deuteronomiū legis hui? . i. ſecūdā legē. Nam deutero nomiū grece idē eſt quod ſecunda lex latine. 4. Regū. 22. Et precepit rex elchie pontifici & ſacerdotibus ſecundi ordinis. 2. Paralip. 34. Que habitabat in ieruſalem in ſecunda. Eſter. 10. Quō mardocheus iudaici generis ſecundus a Rege aſuero fuerit. Signat ēt duplicē. Geñ. 43. Et pecuniam duplicem ferte vobiſcum. Et in eodem. Tulerunt ergo viri munera & pecuniā duplicē. Deut. 15. Quia iuxta mercedē mercenarii ſex annis ſeruiuit tibi. pro quo he. le. qñ duplici mercede mercenarii ſeruiuit tibi ſex annis. Eſa. 61. In terra ſua duplicia poſſederunt. Hiere. 17. Et duplici cōtritione contere eos. & inde מִשְׁנִים Miſnim. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit veſtes. 1. Reg. 15. Et optimis gregibus ouium & armentorum & veſtib?. & aliqui hebrei dicūt ꝙ ſignat arietes duorū annorū. & inde שְׁנַיִם Senáim. i. duo. bini. ābo. vterq;. Geñ. 7 de aiantib? imūdis duo & duo Et in eo. 25. Due gentes in vtero tuo: & duo ppli de ventre tuo diuidentur. Exo. 34. p̄cide tibi duas tabulas lapideas

שְׁנַב Senacula

שָׁנָה Mutare. Cōmutare

שׁוֹנִים Detractores

שְׁנוֹת Mutate mutatio.

Iterare. Secūdare

Secundo idem facere

שֵׁנִי Secundꝰ. Alter.

שְׁנַיִם Cenacula.

שְׁנִית Secunda.

Secundo.

מִשְׁנֶה Deuteronomium

Secundus. Secunda

Duplex

Duplicia. מִשְׁנִים

Bestes. שְׁנַיִם Duo.

Bina.

4. Reg. 4. Vt tollat duos filios meos. Signat et binos siue bina. Gen. 6. Bina induces in arcā. & in eo. Bina de oībus in gredientur. Et qñ cōponitur cū pnoīe plurali: signat vterqꝫ siue ambo. Gen. 7. Erat autē vterqꝫ nudus. Nu. 25. Et perfodit ambos simul. Iob. 9. Et ponere manū suā in ambob⁹. & inde שְׁנַיִם Sanim. i. duplices vel duplicia. Prouer. 31. Oīs enī domestici eius vestiti sunt duplicib⁹. Hebrei vero dicūt q signat coccinū. De quo vide supra in dictione שָׁן Sen. & in genere femininо שְׁתַּיִם Sethaim siue שְׁתֵּי Sethe. i. duc. Gen. 32. Tulit duas vxores suas. 1. Reg. 1. & habuit duas vxores. Hiere. 2. Duo enī mala fecit populus meus. & qñ iungitur cū dictione עָשָׂר Asar q̄ signat decē: tunc dī שְׁנֵים עָשָׂר Senem asar siue שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה Sethemesre. & ambe dictiōes significant duodecim. Gen. 14. Duodecim enī annis seruierāt cordolaomor. & in eo. 35. Erāt aūt filii iacob duodecim. Item שָׁנָה Sana. i. annus. Gen. 26. Inuenit in ipso āno cētuplū. Leuit. 25. Donec vnus cōpleatur ānus. Nu. 14. Dies p anno. Et qñ post se regit genitiuum: tūc scribitur cum thau in fine loco he. Leuit. 25. Vsqꝫ ad ānum iubilei opabitur tecū. Dañ. 1. fuit aūt daniel vsqꝫ ad annū primū cyri regis psarum. & in plu. שָׁנִים Sanim siue שְׁנֵי Sene. i. āni. Gen. 23. Vixit aūt sara cētum viginti septē annis. & in eo. 29. Seruiuit iacob pro rachel septē ānis. & in eo. 41. Septē vbertatis āni sunt. Abach. 3. In medio annorum viuifica eum. Reperitur etiam שְׁנוֹת Senoth secundum terminationem pluralem feminorum. ps. 89. Annis quibus vidimus mala. Et in eodem. Dies annorū nr̄orum: in ipsis septuaginta annis. & in numero duali dī שְׁנָתַיִם Sanathaim. i. duo anni. siue bienniū Gen. 41. Post duos ānos vidit pharao somniū. & in eo. 45. Biēniū est enī q cepit fames in terra. & a p̄dicta dictione dicunt aliqui hebrei p deriuatur שְׁנִי Sani: qđ signat coccinū. De quo vide supra in dictione שָׁן Sen.

Vterqꝫ. Ambo.

שְׁנַיִם Duplicia. Coccinum

שְׁתַּיִם Due.

שְׁנֵים עָשָׂר Duodeciz

שָׁנָה Annus

שְׁנִים anni

שְׁנוֹת anni

שְׁנָתַיִם Duo anni Biēnium.

שְׁנִי

שְׁנְהַבִּים Senhabim. dētes elephātorū. & est dictio cōposita a שָׁן Sen. q signat dentē & הַבִּים Habim elepātes. 3. Reg. 10. Et dentes elephantorū & simias & pauones.

שְׁנְהַבִּים Dētes elephātorū

שָׁנַס Sanas. accingere. 3. Reg. 18. Accinctisqꝫ lūbis curre bat āte achab. Pro quo he. le. & accingit lumbos suos & currebat ante achab. & solum inuenitur in predicto loco.

שָׁנַס accingere.

שָׁסַס Sasas. diripere. deuastare. depredari. & scribitur cū simplici samach & cū puncto dagues ꝓpter defectū alteri⁹ samach. ps. 88. Et diripuerunt eū oēs trāseuntes viā. Zach. 14. Et vastabuntur domus. Vide etiā de hoc in dictione sequenti. Et inde מְשִׁסָּה Mesisa. i. direptio vl' deuastatio. Esa. 42. Quis dedit in direptionem iacob.

שָׁסַס diripere. Vastare.

מְשִׁסָּה direptio.

שָׁסָה Sasa. diripe. deuastare. dep̄dari: sicut dictio p̄cedēs. 1. Reg. 23. Et diripiūt areas. ps. 43. Et q oderunt nos diripuerunt sibi. Esa. 17. Hec est pars eorū qui vastauerunt nos. Hiere. 50. Diripiētes hereditatē meā. & aliqñ scribitur cū aleph in medio loco vau vocali. Hiere. 30. Et oīs qui te vastant: vastabuntur. p quo he. le. Et erūt qui te vastāt in vastationē siue in direptionē. & aliqñ scribitur cū sin loco samach. Esa. 10. Et principes eorum depredatus sum.

שָׁסָה diripere. Vastare.

שָׁסַע Sasaa. diuidere. findere. dilacerare. decerpere. cōfringere. Leuit. 1. Cōfringetqꝫ ascellas eius. p quo he. le. Et diuidet siue scindet eum in alis suis. & in eo. 11. Oīne qđ habet diuisā vngulā & ruminat. & in eo. Et sus qui cū vngulā diuidat nō ruminat. Deut. 14. Omne aīal qđ in duasptes finditvngulā. Iudi. 14. Dilacerauit leonē q̄si hedū in frustra decerpet. 1. Reg. 24. & cōfregit dauid viros suos sermōib⁹.

שָׁסַע Dep̄edari Cōfringeꝫ diuidere. Findere. dilacerare

שָׁסַף Sasaph. in frustra cōcidere. 1. Reg. 15. Et in frustra cōcidit eū samuel. & solum inuenitur in predicto loco.

שָׁסַף Concidere

שָׁעָה Saa respicere. aspicere. aīaduertere. meditari. confidere. inclinari: seu declinare. excecare. siue caligare. dimittere. remittere. recedere. Gen. 4. & respexit dñs ad abel & ad munera eius: ad cain aūt & ad munera illi⁹ nō respexit Exo. 5. Et nō acquiescāt verbis mēdacibus. p quo he. le. Et nō aspiciāt siue nō aīaduertāt verba mēdacii. Esa. 41. Et loq̄mur & videamus simul. i. aspiciam⁹. Signat et meditari. ps. 118. Et meditabor in iustificationibus tuis semp. Ponitur et p cōsidere. Esa. 31. Et nō sunt cōsisi sup sanctū israel. Signat etiā inclinare siue declinare. Esa. 17. In die illa inclinabitur homo ad factorē suū: & nō inclinabitur ad altaria q̄ fecerūt manus ei⁹. Pōt et legi scđm primā significationē. in die illa aspiciet homo seu aīaduertet ad factorē suū. & in eo. 41. Ne declines quia ego de⁹ tu⁹. hebrei tñ dicūt q in p̄dicto loco signat formidarevl' timere. Ponitur et per antiphrasin p excecare vel oculos claudere aut caligare. Esa. 6. Et oculos ei⁹ claude. & in eo. 32. Et nō caligabūt oculi videtiū. Vide etiā de hoc supra in dictiōe שׁוּעַ Soaa. signat et p̄dicta dictio dimittere vel remittere aut recedere ab aliquo. Iob. 10. Dimitte me vt plāgā paululū dolorē meū. ps. 39. Remitte mihi vt refrigerer. Iob. 14. Recede ergo paululū ab eo. Esa. 22. Recedite a me: amare flebo. & aliqñ duplicatur līa sin & littera aīn: & tūc signat meditari siue delectari. ps. 118. In iustificationib⁹ tuis meditabor. De q̄ vide īfra in dictiōe שַׁעֲשַׁע Saasaa. Itē שַׁעַתָא Saa. seu שַׁעֲתָא saatha īlingua chaldaica signat horā. vt Dañ. 3. Eadē hora mittetur in fornacē ignis. & ī eo. 4. Cepit intra se tacitus cogitare quasi vna hora.

Respicere. Videre. Meditari. Cōsidere Inclinari. Declinare Formidare Claudere. s. oculos. caligare. Dimittere Remittere Recedere. Meditari. שָׁעָה Hora.

שַׁעֲטָה Saata. calcatio siue cōculcatio: scđm hebreos. Beat⁹ hiero. trāstulit pōpā. Hiere. 47. A strepitu pōpe armorū & bellatorū ei⁹. p quo he. le. A sonitu calcatiōis vl' cōculcatiōis vngularū fortiū ei⁹. & solū īuenitur ī p̄dicto loco.

שַׁעֲטָה Pompa Cōculcatio.

שַׁעֲטְנֵז Saatnez. vestis seu pānus ex lana & lino cōtextus Deut. 22. Vestimento quod ex lana & lino contextum est. & solum inuenitur in predicto loco.

שַׁעֲטְנֵז Vestis ex lana & lino contexta.

שַׁעַל Saal. pugillus seu pugn⁹. Esa. 40. Quis mēsus est pugillo aq̄s. & in plu. שְׁעָלִים Sealim. 3. Reg. 20. Si sufficerit puluis samarie pugillis oīs ppli qui seqtur me. Ezech. 13. Et violabant me ad populū meū ꝓpter pugillos ordei. Item שׁוּעָל Sual. i. vulpes. Nee. 3. Si ascenderit vulpes trāsiliet murū eorum. & in plu. שׁוּעָלִים Sualim. Canti. 2. Capite nobis vulpes paruas que demoliuntur vineas. Itē מְשָׁעוֹל Misool. i. semita angusta. Nu. 22. Stetit angelus in angustis duarum maceriarum quibus vinee cingebantur. i. angusta semita duarum maceriarum.

שַׁעַל Pugillus שְׁעָלִים Pugilli. שׁוּעָל Vulpes שׁוּעָלִים Vulpes מְשָׁעוֹל Semita. angusta.

שָׁעַן Saan. recūbere. inniti. apodiari. fulcire. seu sustētare. Nu. 21. Et recūberet ī finib⁹ moabita rū. 4. Reg. 4. Illo innitēte sup manū meā. 2. Paralipo. 13. Eo qđ sperassent in dño deo patrū suorū. i. nixi essēt ī dño. Iob. 8. Innitetur sup domū suā. Prouer. 3. Ne innitaris prudētie tue. Esa. 10. Nō adiiciet residuū israel & hi qui fugerint de domo iacob inniti sup eū qui pcutit eos: sed innitentur sup dñm sanctū israel. & in eo. 50. Et innitatur sup dñm deum suū. Et inde מִשְׁעָן Misaan. siue מַשְׁעֵן Maseen. i. fulcimētū siue sustētaculū aut sustētatio. ps. 17. Et factus est dominus ptector meus. Pro quo beeatus hiero. in psal. iuxta he. ve. transtulit. Et factus est dñs firmamentum meum. i. sustentaculum seu fulcimentum. Ponitur etiā pro valido & forti aut pro robore. Esa. 3 Validum & fortē: omne robur panis & omne robur aque. i. sustentaculū vel sustentatio aut fulcimētum. & aliqñ scribitur cum he vel thau in fine. & ponitur etiā pro baculo in quo homo sustentatur & cui innititur. vt Exo. 21. Et ambulauerit foris super baculum suum. Esa. 36. Ecce confidis super baculum arundineum confractum.

שָׁעַן Recūbere. Inniti. Sperare.

מִשְׁעָן Firmamētum. Validus fortis. Robur. Baculus.

שָׁעַף Saiph. cogitatio. & solum īuenitur in numero plurali. scilicet שְׁעִיפִים Seipim. Iob. 4. In horrore visionis

שְׁעִיפִים Horor

cogitationes

nocturne. pro quo he.legunt.In cogitationibus de visionibus noctis.Et in eodem.20.Idcirco cogitationes meeva rie succedunt sibi.& aliquando scribitur cū littera samach loco sin de quo vide supra in dictione סָעַף Saiph.

cōiectare. Extimare

שָׁעַר Saar.existimare.cōiectare.Prouer.23.Quia in similitudinem coniectoris & harioli extimatqđ ignorat Pro quo hebrei legunt.Quia sicut existimat vel cōiectatur in anima sua sic est.& inde שְׂעָרִים Searim .idest extimationes.Geñ.26.Et inuenit in ipso anno centuplum .Pro quo hebrei legunt.Et inuenit in ipso anno centum extimationes.idest centuplum q̄ extimauerat.lxx. vero centuplum ordei transtulerunt. Vnde beatus hieronymus in hebraicis questionibus super hoc loco sic ait .Licet in aliena terra seminauerit isaac : tamē non puto q̄ tāta ei fertilitas ordei fuerit.vnde melius puto illud esse quod habeturin hebreo & aquila quoq; transtulit & inuenit in anno illo centuplū extimatum.licet enim eisdem litteris & extimatio scribatur & ordeum: tamen extimationes שְׂעָרִים Searim legun tur.ordea vero.שְׂעֹרִים Seorim.Hec hieronymus .Item

Extimationes.

שַׁעֲרוּרָה Saarura.idest horribile siue turpitudo .Hiere.5. Stupor & mirabilia facta sunt in terra . Pro quo hebrei legunt.Stupor & horribile .i. res horrenda fuit in terra . Et in eo.23. Et in prophetis ierusalem vidi similitudinem adulterantium.pro quo hebrei legunt.Vidi turpitudinem adulterii.Et aliquando scribitur cum iod in fine & dicitur שַׁעֲרוּרִיָּה Saaruria.Osee.6.In domo israel vidi horrenda. & aliquando mutatur he in tau.& dicitur שַׁעֲרוּרִית Saarurith.Hiere.18.Quis audiuit talia horribilia que fecit virgo israel. Vide etiam de hocin dictione sequenti .& inde שְׂעָרִים Soarim.idest horribiles vel abomīabiles . Pro quo beatus hieronymus transtulit malas.Hiere.29.Et ponam eos quasi.ficus malas: que comedi non possunt.Item שַׁעַר Saar.idest porta.siue ianua.Geñ.23.Et possidebit semē tuum portā inimicorum tuorum.Et in eodem.28. Non est hic aliud nisi domus dei & porta celi.Deut.25.perget mulier ad portam ciuitatis.4.Regum.7.Iuxta introitumporte.& in plurali שְׂעָרִים Searim.idest porte siue ianue.Deut. 14.Et repones intra ianuas tuas.p̄s.66. Diligit dominus portas sion.Naum.3.Pandentur porte terre tue. Ponitur etiam pro vrbibus.Deut.28.Donec disperdat & conterat i cunctis vrbibus tuis.& inde שֹׁעֵר Soer.idest ianitor.2.Reg. 18.Et vociferans in culmine ait.pro quo hebrei legunt. & clamans speculator ad ianitorē ait.& in plurali שֹׁעֲרִים soarim.2.Paralipo.8.Et ianitores in diuisiōibus suis per portam & portam.

Mirabilia Horribile. turpitudo. Horrenda Horribilia horribiles mali. Porta. Ianue. Porte Urbes. Ianitor. Ianitores

שָׁעַר Saar.metuere. formidare.horrere.tempestatē fieri tempestate moueri:vel quasi tempestas commouere siue tempestate rapi.Deut.32.Quos non coluerunt patres vestri.Pro quo hebrei legunt.Quos non timuerūt siue formidauerunt patres vestri .Hiere.2.Et porte eius desolamini vehementer. Pro quo hebrei legunt. Et horrescite: desolamini vehementer.Sed si pro שְׁעָרָיו Saaru legatur שְׁעָרָיו searau.tunc significat portas eius sicut est in littera nostra. Ezech.32.Et reges eorum horrore nimio formidabunt super te. Significat etiam tempesttē fieri: vel tempestate cō moueri:siue tempestate rapi.p̄s.49.Et in circuitu ei9 tempestas valida.Ps.57.Sicut viuentes:sic in ira absorbet eos. Pro quo beatus hiero.in ps.iuxta he.ve.transtulit.Quasiviuentes quasi ira:tempestas rapiet eos.Dañ.11.Et quasi tempestas veniet contra eum rex aquilonis.idest quasi tempestas commouebitur contra eū.& inde שְׂעָרָה Saar siue שְׂעָרָה Seara.idest horror siue tempestas.Iob.18.Et primos inuasit horror . Naum.1.Dominus in turbine & tempestate via

Cimere Horrere. Formidare Tempestatē fieri. Tempestate rapi.

שָׂעִיר eius. Vide etiam de hoc supra in dictione סָעִיר Saar. Item שָׂעִיר Seir.idest hedus aut hircus.Geñ.37. Et in sanguine hedi quem occiderant tinxerūt.Leuit.4. Hircū de capris immaculatum.& in genere femenino שְׂעִירָה Seira.idest capra. Vt in eodem. Offeret capram immaculatam .& in plurali שְׂעִירִים Seirim.Leuit.16.Duos hircos stare faciet coram domino.Item שַׂעַר Sear.idest pilus seu capillus aut piloſus.vel hispidus.Leuit.13. Et pilos versos in candorem. Et in eodem.Quod si pilus coloris est pristini. Et in eodē. Et capillus sui coloris est. Iudi.16 .Iamq; capilli eius renascebant.4.Regum.1.Vir pilosus . Pro quo hebrei legunt.vir habens pilos.p̄s.67.Verticem capilli . Canti . 6. Capilli tui sicut grex caprarum.scribitur etiam cum he vel tau in fine.Iudi.20.Vt capillum quoq; possint percutere. Iob.4.Inhorruerunt pili capitis mei.& in aliquibus locis predictis ponitur singulare pro plurali.& in plurali dicitur שְׂעָרוֹת Searoth.p̄s.58.Multiplicati sunt super capillos capitis mei.& inde שָׂעִיר שַׂעַר Sair.siue שַׂעַר sear.idest hirsutus vl' pilosus aut hispidus.Geñ.25.Et totus in morē pellis hispidus.Et in eodem.27.Nosti q̄ esau frater meus homo pilosus sit.Esa.34.Pilosus clamabit alter ad alterum. & in plurali שְׂעִירִים Seirim.Esa.13.Et pilosi saltabunt ibi.Accipitur etiam pro demonibus.Leuit.17.Et nequaq̄ vltra immolabunt hostias suas demonibus. & in plurali femínino שְׂעִירוֹת Seiroth.idest pilose.Geñ.27.Quia pilose manus similitudinem maioris expresserant.Item שְׂעִירִים seirim. idest gutte siue stille pluuie.& solum inuenitur in numero plurali.Deut.32.Quasi imber super herbam:& quasi stille super gramina.Item שְׂעֹרָה Seora.idest ordeum. Exo.9.lium ergo & ordeum lesum est:eo qnod ordeum essetvirēs Declinatur etiam pluraliter שְׂעֹרִים Seorim.4.Regum.7 Duo modii ordei statere vno.

Hedus hircus Capra. Hirci. Pilus. Capillus. Capilli hispidus Piloſus Demones Piloſe Stille. Ordeum.

שָׁעַשַׁע Saasaa.delectari.blandiri.p̄s.93. Cōsolatiōes tue letificauerunt animam meam.Pro quo beatus hiero.in ps.iuxta he.ve.transtulit.Consolationes tue delectabunt animam meam.p̄s.118. In iustificationibus tuis meditabor.Pro quo hebrei legūt.In preceptis tuis delectabor Esa.11.Et delectabitur infans ab vbere.Et in eodem. 66. & super genua blandietur vobis. & inde שַׁעֲשׁוּעִים Saasuim. idest delectationes siue blanditie.Et solum inuenitur innumero plurali:& ponitur plurale pro singulari.p̄s.118. Nisi q̄ lex tua meditatio mea est.Pro quo btūs hiero. in ps.iuxta he.ve.transtulit.nisi q̄ lex tua delectatio mea est.Et in eodem.Mandata tua meditatio mea est.Pro quo beatus hieronymus in predicto psalterio transtulit . mandata tua voluptas mea est.Prouer.8.Et delectabar per singulos dies . Pro quo hebrei legunt.Et eram delectationes siue blanditie per singulos dies.idest delectabar siue blandiebar p singulos dies.Hiere.31.Si puer delicatus.vbi ponitur pro delicato.idest puer cui blanditur.

Blandiri. שַׁעֲשׁוּעִים delectatio voluptas. Delicat9.

שְׁפִיפֹן Sephiphon.Ceraستes serpentis genus.Geñ.49. Ceraستes in semita.

Ceraستes

שָׁפָה Sapha.nudare.eleuare.festinare.Iob.33. Et ossa que tecta fuerunt nudabuntur.Hebrei tamen dicunt q̄ significat eleuare.vnde in predicto loco ipsi legunt .Et eleuabuntur ossa eius que non videbantur.idest ossa que erāt tecta carne & non videbantur:eleuabuntur:cum sint nudata carnibus propter nimiam maciem. Alii vero dicunt q̄ significat conterere: sicut dictio שׁוּף Suph. De qua supra dictum est.& inde נִשְׁפָּה Nisphe.idest excelsum vel eleuatū. Esa.13.Super montem caliginosum leuate signum . p quo hebrei legunt.Super montem excelsum leuate signū . potest etiā deriuari a dictione נֶשֶׁף Nēseph.que signāt caligi-

Nudare. Eleuare. נִשְׁפָּה caliginosꝰ Excelsus

שְׂפָאִים supini colles. שְׂפָיִים

nem: de quo supra dictum est in littera nū. & inde שְׂפָאִים sephaim. vel שְׂפָיִים Sephaiim. i. colles vel mōtes excelsi. Esa. 41. Aperiā in supinis collibus flumina. i in excelsis collib? vel in excelsis mōtibus. Ponitur etiā pro viis. Hiere. 4. Vētus vrēs in viis que sunt in deserto. Item שְׂפִי Sephi. i. velociter seu festinanter. Nu. 23. Cūq; abisset velociter. Sed in translatione chaldaica habetur. Cūq; abisset solus. Item שְׂפוֹת Sephoth. i. pingues pluralis numeri fe. ge. 2. Reg. 17. oues & pingues vitulos. Et aliqui hebrei dicūt q; significat caseos. vnde in translatione chaldaica sic habetur. & caseos lactis de vaccis siue de armentis.

שְׂפִי velociter Solus.

שְׂפוֹת Pingues Casei.

שָׂפָה Labiū.

שָׂפָה Sapha. labium. ora. ripa. seu littus. Genē. 11. Erat autē terra labii vnius. Iob. 12. Cōmutans labium veraciū. Prouer. 12. Labium enim veritatis firmū erit in perpetuū. Soph. 3. Tūc reddā pp̄is labiū electum. & in plu. שְׂפָתַיִם Sephathaim siue שִׂפְתוֹת Siphthoth. Exo. 3. Presertim cū sim incircuncisus labiis. 1. Reg. 1. Tantum labia eius mouebātur Prouer. 4. Et detrahētia labia sint p̄cul a te. & in eo. 14. Labia sapiētū custodiunt eos. Cāti. 5. Labia ei? lilia distillātia Accipitur ēt שָׂפָה Sapha. pro ora vel extremitate. Exo. 26. Facies & quinquaginta ansas in ora sagi vnius. & in eo. 28. In cuius medio supra: erit capicium & ora per gyrū. 3. Reg. 7. A labio vsq; ad labium rotundum in circuitu. 2. Paralip. 4. Labium illius: quasi labium calicis. i. ora vel sūmitas. Significat etiā ripā vel littus. Genē. 45. In ip̄a ānis ripa. Exo. 14. Et viderunt egyptios mortuos super littus maris.

שְׂפָתַיִם Labia.

שָׂפָה Ora.

שִׂפְחָה Ripa. Littus

שִׂפְחָה Siphcha. ācilla. familia: seu cognatio. Genē. 16. Sed habēs ancillā egyptiā noīe agar. 4. Reg. 4. Nō habeo ancilla tua quicq; in domo mea. p̄s. 122. Sicut oculi ancille in manib? dn̄e sue. & in plu. שְׂפָחוֹת Sephachoth. Genē. 24. Argentum & aurum seruos & ancillas. Ioel. 2. Sed sup seruos & ancillas meas effundā spūm meum. Item מִשְׁפָּחָה Mispacha. i. cognatio: seu familia. Genē. 24. De cognatione mea & domo p̄ris mei. Leuit. 25. Vnusquisq; rediet ad familiā pristinā. Deut. 29. Familia aut tribus. Hiere. 8. Qui residui fuerint de cognatione hac. Amos. 3. Et super omnē cognationē quā eduxit de terra egypti. Zach. 14. Quod si familia egypti nō ascēderit. i. gens vel populus. Et in plu. מִשְׁפָּחוֹת Mispachoth. Nu. 1. Per generationes & familias ac domos suas. Ios. 7. Accedet per cognationes suas. Amos 3. Tātum vos cognoui ex oībus cognationibus terre. Significat etiā p̄uincias. Hiere. 10. Et super p̄uincias que nomen tuū non inuocauerunt. Ponitur etiā pro genere. Genē. 8. Secundum genus suū egressa sunt de arca. Hiere. 15. Et visitabo super eos quattuor canes ad lacerādum & volatilia celi & bestias terre ad deuorandum & dissipādum. Pro quo he. le. Et visitabo super eos quattuor genera dicit dn̄s: gladium ad occidēdum: & canes ad lacerādum: & volatilia celi & bestias terre ad manducāndum & dissipandum.

שִׂפְחָה ancilla.

מִשְׁפָּחָה Cognatio Familia.

שְׂפָחוֹת ancille. מִשְׁפָּחוֹת Familie Cognationes

Prouincie, Genus.

שָׂפַח Decaluat

שָׂפַח Saphach. decaluare. Esa. 3. Decaluabit domin? vertic̄ filiarum sion. De quo vide supra in littera śamach in dictione. סָפַח Saphach.

שָׁפַט Judicare.

שָׁפַט Saphat. iudicare. Genē. 19. Nunquid vt iudices. & in eo. 16. Iudicet dn̄s inter me & te. Exo. 18. Qui iudicent populum oī tēpore. Deut. 1. Quod iustum est iudicate. Iudi. 4. Que iudicabat populū in illo tēpore. 1. Reg. 8. Cōstitue nobis regem vt iudicet nos. 2. Reg. 18. Iudicauit eni pro te dn̄s hodie. 3. Reg. 3. Iudiciū quod iudicasset rex: & in de verbum passiuū quod signāt iudicari vel iudicio contendere. p̄s. 18. Cū iudicatus fuerit exeat condēnatus. Esa. 43. Iudicemur simul. Hiere. 2. Iudicio contendā aduersum te. Ezech. 20. Sicut iudicio contendi aduersus p̄res vr̄os. Et in de שׁוֹפֵט Sophet. i. iudex. Exo. 2. Quis cōstituit te p̄cipē & iudicē sup nos. Et aliqñ scribitur cum mē in principio. Iob 9. Et iudicē meū deprecabor. & in plu. שׁוֹפְטִים Soptim. Deut. 16. Iudices & magistros constitues. Et inde מִשְׁפָּט Mispat. i. iudicium siue ius aut decretum. ordo. consuetudo. ritus. exemplar. aut figura. Genē. 18. Nequaq̄ facies hoc iudicium. Leuit. 19. Nolite facere aliquid iniquum in iudicio. Deut. 18. Hoc erit iudicium sacerdotum a populo. Et in eo. 27. Maledictus qui peruertit iudicium. 1. Reg. 8. Et predic eis ius regis. & in eo. Hoc erit ius regis. p̄s. 1. Propterea non resurgūt ip̄ii in iudicio. Esa. 1. Querite iudiciū. Hiere. 46. Castigabo te ī iudicio. & in eo. 48. Hucusq; iudiciū moab. Significat etiā decretum siue cōstitutum aut ordinē. 1. Reg. 22. Hec fecit dauid: & hoc erat decretum illi. 3. Reg. 4. Iuxta constitutum sibi. & in eo. 5. Perfecta est domus in oī ope suo & vniuersis vtensilibus suis. Pro quo he. le. Et perfecta ē domus in oībus rebus suis: & in oībus ordinibus vel cōstitutis suis. Hiere. 10. Et tēplum iuxta ordinē suū. significat ēt consuetudinē vel ritum. Genē. 40. Iuxta officium tuū sicut ante facere consueueras. Pro quo he. le. Iuxta cōsuetudinē primā quando eras pincerna eius. Ios. 6. Circuierunt vrbē sicut dispositum erat. i. sicut consuetum erat aliis diebus. 1. Paralip. 24. Vt luceret iuxta ritum. Ponitur etiā pro exēplari vel figura. Exo. 26. Eriges tabernaculum iuxta exemplar quod tibi in monte mōstratum est. 4. Reg. 1. Cuius figura & habitus est vir. & in plu. מִשְׁפָּטִים Misphatim. i. iudicia. Exo. 21. Hec sunt iudicia. p̄s. 17. Q̄m oīa iudicia eius in cōspectu meo. Et aliqñ scribitur sine mē & dī שִׁפְטִי Sephot 2. Paralipo. 20. Si irruerint super nos mala: gladius: iudiciū Et in plu. שְׁפָטִים Sephatim. aut שְׁפוּטִים Sephutim. Nu. 23. Nā in diis eorum exercuerat vltionē. Pro quo he. le. Et in diis eorum fecit dn̄s iudicia. Ezech. 14. Quod si quattuor iudicia mea pessima. & in eo. 23. Et iudicia perpetrauerunt in ea. & in eodem. 28. Cum fecero iudicia in omnibus qui aduersantur eis.

Judex. שׁוֹפְטִים Judices. מִשְׁפָּט Judicium Jus. Decretus Cōstitutus ordo. cōsuetudo. Ritus. Exēplar. Figura מִשְׁפָּטִים Judicia. שִׁפְטִי Judicium שְׁפָטִים שְׁפוּטִים Vltio. Judicia.

שָׁפַךְ Effundere

שָׁפַךְ Saphach. fundere. effundere. Genē. 9. Quicunq; effuderit humanum sanguinē: fundetur sanguis illi?. Leuit. 14. Et spargi puluerē rasure extra vrbē. Pro quo he. le. Et effundant puluerem. Deut. 21. Manus nr̄e non effuderunt sanguinē hunc. 3. Reg. 2. Et āmouebis sanguinē innocentē qui effusus est a ioab. & in eo. 13. Et effundetur cinis. & in eo. 21. Sanguinē innocentem fundit. p̄s. 21. Sicut aqua effusus sum. p̄s. 60. Effundite corā eo corda vr̄a. p̄s. 62. Pene effusi sunt gressus mei. Et in titulo psalmi. 101. Ybi dicitur. Et coram dn̄o effudit precē suā. Hiere. 6. Effunde sup paruulos foris. & in eo. Et fundite circa ierusalē aggerē. & in eo. 11. Effunde indignationē tuā super gentes que non cognouerunt te. Threñ. 2. Cum exalarent animas suas in sinu matrum suarum. Pro quo he. le. Cum effunderētur aie sue. & in eo. 4. Dispersi sunt lapides sanctuarii. i. effusi sunt Ezech. 16. Quia effusum est es tuum. & in eodem. 21. vt cōportet aggerē. Pro quo he. le. Vt effundat aggerē. i. fundat terrā & lapides vt fiat agger ad expugnandā ciuitatē. & in eodem. 26. Et cōportabit aggerē in gyro. Ioel. 2. Effundā spūm meū sup omnē carnē. Soph. 1. Et effundetur sanguis eorum sicut humus. & inde שֵׁפֶךְ Sephech. i. effusio vel locus vbi aliquid effunditur. Leuit. 4. In loco effusorum cinerum. & inde שְׁפָכָה Sophcha. i. effusorium: & accipitur p veretro quo vrina effunditur. Deut. 23. Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis & abscisso veretro in ecclesiam domini.

dispergēt. Effusio Locꝰ effusionis שֵׁפֶךְ שְׁפָכָה

שָׁפַל Humiliat.

שָׁפַל Saphal. humiliare. deprimere. demittere. 1. Reg. 2. Humiliat & subleuat. Iob. 22. Qui enim humiliatus fuerit erit in gloria. p̄s. 17. Et oculos superborum humilia

bis.ps.74.Hunc humiliat:& hunc exaltat.Esa.z. Oculi sublimiū hoīm humiliabuntur.& in eo. Et super omnē arrogantē & humiliabitur.& in eo. Et humiliabitur altitudo virorum.& in eo.29.Et humiliaberis:de terra loqueris.& in eo.32.Et humilitate hūiliatur ciuitas.& in eo.57.Et humiliata ē vsq; ad inferos Hiere.13. Humiliamini sedete in terra.Et inde שִׁפְלוּת Siphluth siue שְׁפַל Sephal.i.humilitas. Eccl's.10.Et īfirmitate manuū perstillabit domus. Pro quo he.le.Et in humilitate manuū pstillabit domus.i.in demissione vel remissiōe manuū. Et i eo.In humilitate vocis molentis.Et inde שְׁפַל Saphel.i.humilis.Leuit.13.Qui cūviderit locū lepre humiliorē carne reliqua.2.Reg.6. Et ero humilis in oculis meis. Esa.57. Et cū contrito & humili spū. Ezech.17. Exaltaui lignū humile.& in plu.שְׁפָלִים Sephalim.Esa.57. Et viuificet spūm humilium.& in ge.fe.שְׁפֵלָה Sephela.Leuit.13. Nec humilior carne reliqua. Ezech.17. Creuit in vineam latiorē humilē statura. & in eo.21. Nōne hec est:que humilē subleuauit.Signāt etiā terrā humilem.i. planam atq; cāpestrem.Deut.1.Et humiliora loca cōtra meridiem.Ios.11.Et planiciem & occidentalē plagā montesq; israel & cāpestria eius.z. Paralipo.1. Quasi sycomoros que nascuntur in campestribus.

שִׁפְלוּת Infirmitas Humilitas
שְׁפַל Humilis
שְׁפָלִים humiles
שְׁפֵלָה humilis
humiliora
Cāpestria

שָׁפָם Sapham.os.bucca.Leuit.13. Caput nudum:os veste contectum.2.Reg.19. Et intōsa barba. Pro quo he.le. Non fecit os siue buccā suā.i.nō totōdit barbam circa os vel buccam suā in signum tristitie.quod solum tondebatur in illo tēpore.Ezech.24.Neq; amictu ora velabis.

שָׁפָם os. Barba

שָׁפָן Saphan.cirogrillus:aut cuniculus.Leuit.11.Cirogrillus qui ruminat.Et in plu. שְׁפַנִּים Sephanim.ps.103. Petra refugium herinaciis. Pro quo he.le. Petre refugium siue protectio cuniculis vel cirogrillis.

שָׁפָן cirogrill⁹
שְׁפַנִּים Erinacij.

שִׁפְעָה Saphaa.inundatio.globus.impetus.Deut.23. Quia inundationem maris quasi lac suggent. & aliqñ scribitur cū thau in fine & dr שִׁפְעָת Siphaath.4.Reg.9.Vidit globum iehu venientis: & ait video ego globum. Iob.38. impetus aquarum operiet te.& dicunt hebrei q; etiā significat abundantiam seu multitudinem.

שִׁפְעָה Inundatio. Globus Impetus
שִׁפְעָת

שָׁפַק Saphac.sufficere.plaudere.siue cōplodere.s.manib⁹ 3.Reg.20.Si sufficerit pulvis samarie Esa.2. Et pueris alienis adhesērunt. p quo he.le. Sufficerūt sibi. De quo vide etiā supra in dictione יָלַד Ialad.Et inde שֶׁפֶק Sephec. i.sufficientia:aut saturitas.Iob.20.Cum saturatus fuerit arctabitur. Pro quo he.le. Cūm impleta fuerit sufficiētia eius arctabitur. Significat etiam predicta dictio plaudere vel cōplodere.s.manibus.Iob.27.Stringet super eū manus suas. Pro quo he.le. Plaudet sup eum manibus suis.Et inde שֶׁפֶק Saphec.i.complosio vel percussio.Beatus hiero.transtulit oppressionem.Iob.36.Nō te ergo superet ira vt aliquē opprimas.Pro quo he.le. Ne forte seducat te ira in percussiōe vel in oppressione.i.vt aliquem percutias vel opprimas sicut est in littera nostra.

שָׁפַק sufficere
שֶׁפֶק sufficiētia.
stringere.
Plaudet.
שֶׁפֶק opprimet.
Percusio oppressio.

שָׁפַר Saphar.ornare.pulchrū seu speciosum esse.Iob.26. Spiritus eius ornauit celos.ps.15.Etenim hereditas mea preclara est mihi.Pro quo btūs hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit.Et hereditas speciosissima mea est. Et inde שֶׁפֶר Sapher.i.pulchritudo.Geñ.49.Dans eloquia pulchritudinis.Et inde שַׁפִּיר Sapir.q; in lingua chaldaica significat pulchrum siue decorum. Dañ.4.Folia ei⁹ pulcherrima.& etiā predicta dictio in lingua chaldaica significat placere vel cōplacere.Dañ.4. Placuit ergo mihi predicare eius signa.Et in eo.Consilium meum placeat tibi. Item שׁוּפָר sophar. i.buccina siue tuba cornea.Exo.19.Et sonitus buccine paulatim crescebat.& in eō.20. Cunctus autē populus videbat voces & lampades & sonitum buccine.ps.4.Et dñs in voce tube.ps.97.In tubis ductilib⁹& voce tube cornee.Esa.58. Quasi tuba exalta vocem tuā.Et in plu. שׁוֹפָרוֹת sopharoth Ios.6. Sacerdotes tollēt septem buccinas.& i eo. Et sacerdotes clangent buccinis. Item אֶשְׁפַּר Aspar.per additionem aleph in principio.i.frustum carnis secundū hebreos. Pro quo beatus hiero.transtulit assaturam bubali carnis:ab אֵשׁ es qđ significat ignē & פָּר Par.i.bos seu bubalus.2.Reg.6. & partitus est vniuerse multitudini israel tā viri q̄ mulieri singulis coliridam pānis vnā & assaturā bubali carnis vnā. Item שַׁפְרִיר saphrir.i.solium. Hiere.43. Et statuet solium suū super eos. & aliqui hebrei dicunt q; significat tētorium seu papilionem.

שׁוֹפָר Tuba
שׁוֹפָרוֹת Buccine
אֶשְׁפַּר assaturabubali.
שַׁפְרִיר solium.

שַׁפְרְפָּרָה Sepharphera.in līgua chaldaica signāt dilucu-
lū seu aurorā.Dañ.6.Primo diluculo cōsurgēs.

שַׁפְרְפָּרָה aurora

שָׁפַת Saphath.ponere.reponere.ordinare.ps.21.Et ī pul-
uerem mortis deduxisti me.Pro quo he.le. Posuisti vī reposuisti me. Ezech.24.Pone ollam:pone inquā.Esa. 26.Dñe dabis pacem nobis. Pro quo he.le. Dñe ordinabis pacē nobis. Et inde שְׁפָתַיִם sephathaim.i.termini. ps.67. Si dormieritis inter medios cleros. Pro quo beatus hiero. in psal.iuxta he.ve.transtulit. Si dormieritis inter medios terminos. Et aliqui hebrei dicunt q; significat tripodes sup quas olle ponuntur ad coquendas carnes. Scribitur etiā cū mē in principio:& dr מִשְׁפְּתַיִם Mispethaim.Geñ.49.Accubans inter terminos.ponitur etiā p labiis.Ezech.40.Et labia earū palme vnius reflexa intrinsecus. Sed etiā in predicto loco hebrei legunt tripodes.nā pro labiis scribitur cum pūcto cebólet.De quo dictū est supra in dictiōe שָׂפָה sapha.

שָׁפַת Deducere ponere dare. ordinare.
שְׁפָתַיִם Cleri.
Termini. Tripodes
מִשְׁפְּתַיִם Termini. Labia.

שָׁצָא Sasa.in lingua chaldaica significat consumare vel
cōplere.vt Esd.6.& cōpleuerunt domū istam.

שָׁצָא Complere

שְׁצָף Seseph.momentū.Esa.54. In momēto indignatio-
nis abscondi faciem meam a te. Et solum inuenitur in predicto loco.

שְׁצָף momētum

שַׂק Sac.cilicium.saccus. Geñ.37. Indutus est cilicio.& in eo.42.Aperto:vnus sacco vt daret pabulum iumentis 4.Reg.19.Et opertus est sacco. Iob.16.Saccum cōsui super cutem meā ps.29.Cōscidisti saccum meum. Esa.3. Et pro fascia pectorali cilicium.& in eo.20.Solue saccū de lumbis tuis.Et in plu.שַׂקִּים sacim.2.Reg.3.Et accingimini saccis. 5.Reg.20.Ponamus itaq; saccos in lumbis nostris.

שַׂק Cilicium. saccus.
שַׂקִּים sacci.

שָׂקַק Sacac.rugire.discurrere: siue ambulare.collidere.
Prouer.28.Leo rugiēs & vrsus esuriens.Esa.33.Velut cū fosse plene fuerint de eo.p quo he.le. Sicut deambulatio in fossis vel in cisternis: deambulabunt vel discurrent in ea.Ioel'.2.Vrbē ingredientur.i.per vrbē discurrēt vel deambulabūt.Et aliqñ duplicatur littera sin.Naū.2.Quadrige collise sunt in plateis. Et inde מְשַׂק Mesec.i.procurator vel dispensator domus: eo quod discurrit huc & illuc.Geñ. 15.Et filius procuratoris domus mee.

שָׂקַק Rugire deābulare discurrer
Ingredi
Collidere
מְשַׂק pcurator.

שָׁקַד Sacad.vigilare.continuare.Esd.8.vigilate & custodite donec appendatis coram principibus sacerdotum ps.101.Vigilaui & factus sum sicut passer solitarius in tecto. ps.126.Frustra vigilat qui custodit eā.Prouer.8.Et qui vigilat ad fores meas. Esa.29. Succisi sunt omnes qui vigilabāt super iniquitatē.Hiere.1. Quia vigilabo ego super verbo meo.& in eo.5. Pardus vigilans super ciuitates eorum. & in eo.31.Et sicut vigilaui super eos vt euellerem & demolirer & dissiparem & disperderē & affligerē: sic vigilabo super eos vt edificē & plantē. Dañ.9.Vigilauit dñs super malitiā.Item שָׁקֵד saced.i.amygdalus.& accipitur tā pro arbore q̄ pro fructu. Eccl's.12. Et florebit amygdalus. Hiere.1. Virgā vigilantē ego video. Pro quo he.le. Virgā seu bacu-

שָׁקַד Vigilare

שָׁקֵד amygdal⁹

lum amygdali.i.baculum amygdalinū vel nuceum ego vi deo. Vnde beatus hieronymus in explanationib⁹ ſuper pre dicto loco ſic ait. Pro virga vigilante. lxx. baculum nuceum tranſtulerunt. Laborandum igitur nobis eſt vt breuiter he breā etymologiā latinus lector intelligat. שָׁקֵד Saced nux dicitur. Vigil aūt ſeu vigilare appellatur שׁוֹקֵד Soced. vnde & in poſterioribus pardus vigilans hoc noīe appellatur. ab eo igitur quod dī nux ꝑpter verbi ſimilitudinē ad vigilis intelligentiā nomen alluſit. pro baculo nuceo virgā vigilā tē aquila & ſymmachus: theodotiō vero amygdalinā trāſtu lerūt. hec hieronymus. Et in plu. שְׁקֵדִים Secedim. i. amyg dale. Genē. 43. Modicum reſine & mellis & ſtoracis ſtactes & terebinthi & amygdalarum. Nu. 17. Qui foliis dilatatis in amygdalas deformati ſūt. & inde מְשֻׁקָּדִים Maſucadim. i. in modum amygdale vel nucis facti. Exo. 25. Tres ſcyphi quaſi in nucis modum per calamos ſingulos.

שְׁקֵדִים amygdale

מְשֻׁקָּדִים i nucis modum.

שָׁקַד Sacad. vigilare. ſicut dictio precedēs. Threñ. 1. Vigila uit iugum iniquitatū mearum. Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat continuare vel iungere.

שָׁקַד Vigilare. continuaſ

שָׁקָה Saca. potum dare. propinare. adaquare. irrigare. re dundare. nutrire. Genē. 24. Et camelis tuis dabo pō tum. & in eo. Et dedit ei potum. & in eo. 29. Date ante potū ouib⁹. & in eo. Et adaquato grege oſculatus eſt eā. Pro quo he. le. Et adaquauit oues labā fratris mīis ſue: & oſculat⁹ eſt iacob rachel. p̄s. 77. Et adaq̄uit eos velut in abyſſo. Abach. 2. Ve qui potū dat amico ſuo. Signat etiā irrigare. Iob. 21. medulis oſſa illi⁹ irrigātur. p̄s. 64. Viſitaſti terrā & inebria ſti eā. i. irrigaſti eam. Ioel. 3. Et irrigabit torrentē ſpinarū. Ponitur etiā pro redundare. Ioel. 3. Et redundabūt torcula ria vino & oleo. Ponitur etiā pro nutrire. Ezech. 45. Et de his que nutrit iſrael in ſacrificium. Et inde שִׁקּוּי Sicui. i. po tus: vel poculum: aut irrigatio. p̄s. 101. Et poculum meū cū fletu miſcebam. Oſee. 2. Oleum meū & potū meū. Prouer. 3. Et irrigario oſſium tuorum. Et inde מַשְׁקֶה Maſce. i. potū dans vel pincerna: aut potus vel poculum. Genē. 40. Acci dit vt peccarēt duo eunuchi pincerna regis egypti & piſtor Et in eo. Recordatus eſt inter epulas magiſtri pincernarū. & in eo. Reſtituitq̄ alterū in locum ſuū: vt porrigeret ei po culum. Leuit. 11. Et omne liquēs quod bibitur. i. omnis po tus qui bibitur. Eſa. 32. Et potum ſitienti aufert. Et inde שׁוֹקֶת Soceth. i. pila ſeu canalis vbi iumēta adaquātur. Genē. 24. Effundenſq̄ hydriā in canalibus. Quod in hebreo le gitur ſingulariter. ſ. in canali aut pila. Et in plu. שְׁקָתוֹת Sica thoth. Vt in eodem. 30. Poſuitq̄ eas in canalibus vbi aqua effundebatur.

Irrigare Inebriare Redūdare Nutrire. שִׁקּוּי Poculum Potus. מַשְׁקֶה Pincerna Poculuz Potus שׁוֹקֶת Canalis. שְׁקָתוֹת Canales

שָׁקַט Sacat. qeſcere. ſilere. mitigare. ꝑflare. Ioſ. 11. Quie uitq̄ terra a preliis. Iudi. 5. Quieuitq̄ terra quadra ginta annis. & in eo. 18. Iuxta conſuetudinē ſidoniorū ſecu rum atq̄ quietum. Iob. 3. Nōne ſilui nōne quieui. & in eo. 34. Ipſo autē concedēte pacē: quis eſt qui condēnet. ꝑ quo he. le. Et ipſe quieſcere vel ſilere facit. ſ. bella: & quis eſt qui cōdēnet: aut quis eſt qui inique agat. p̄s. 75. Terra tremuit & quieuit. p̄s. 82. Ne taceas neq̄ compeſcaris de⁹. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Ne ſileas & non quieſcas deus. Eſa. 7. Vide vt ſileas: noli timere. & in eo. 14 Conquieuit & ſiluit oīs terra. & in eo. 18. Quieſcā & conſi derabo in loco meo. & in eo. 57. Quod quieſcere nō poteſt Hiere. 46. Et requieſcet & ꝑſperabitur. & in eo. 47. Quo modo quieſcet. & in eodē. 48. Et requieuit in fecibus ſuis. Ezech. 16. Quieſcam & non iraſcar. Zach. 1. Et ecce omnis terra habitatur & quieſcit. Significat etiam mitigare. ideſt quieſcere facere. p̄s. 93. Vt mitiges ei a diebus malis. Pro uer. 15. Qui patiens eſt mitigat ſuſcitatas. Significat etiam

Silere. Redeſcere Mitigare Quieſcere

perflare. Iob. 37. Cum perflata fuerit terra auſtri. Et inde שֶׁקֶט Secet. ſiue הַשְׁקֵט Haſcet. i. quies vel ſilentiū aut ociū. 2. Paralipo. 22. Et pacē & ociū dabo in iſrael in diebus ei⁹. Eſa. 22. Et cultus iuſtitie ſilentium. & in eo. 30. In ſilentio & in ſpe erit fortitudo vra. Ezech. 16. Et ocium eius.

Perflare. שֶׁקֶט Ocium. Silentiū.

שָׁקַל Sacal. ponderare. appendere. librare. Exo. 22. Red det pecuniā iuxta modum dotis. Pro quo he. le. Ar gentum ponderabit ſeu appendet iuxta modum dotis. i. in pondere reddet. Eſd. 8. Appendiq̄ ei argentum & aurū. & in eo. Et appēdi in manibus eorum argentū. Iob. 6. Vtinā appenderentur peccata mea. & in eo. 27. Neq̄ appēdetur argentum in cōmutatione eius. Eſa. 40. Et librauit in pon dere montes. Et inde שֶׁקֶל Secel. i. ſiclus. genus ponderis. Exo. 30. Siclus viginti obolos habet. & in eo. Media pars ſi cli offeretur dño. Et in plu. שְׁקָלִים Secalim. Hiere. 32. Ap pendi ei argentum ſeptem ſtateres. Et inde מִשְׁקָל Miſcal. i. pōdus ſiue ſtatera. Leuit. 19. In iudicio in regula in pōde dere, & in mēſura. Ezech. 5. Et aſſumes tibi ſtaterā pōderis Scribitur etiam cum thau in fine & dī מִשְׁקֹלֶת Miſcoleth. 4. Reg. 21. Et extendā ſuper ieruſalem funiculum ſamarie & pondus domus achab. Eſa. 28. Et ponam in pondere iu dicium & iuſtitiam in menſura.

Pōderare Appēdere Librare Siclus. שְׁקָלִים Statere. מִשְׁקָל Pōdus. מִשְׁקֹלֶת Pondus.

שִׁקְמָה Sacam. morus. aut ſycomorus. p̄s. 77. Et moros eo rum in pruina. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Et ſycomoros eorū in frigore. 2. Paralipo. 1. Quaſi ſycomoros que naſcūtur in cāpeſtribus. Eſa. 9. Sy comoros ſuccideruntur. Amos. 7. Et vellicans ſycomoros.

שִׁקְמָה Morus ſycomor⁹.

שָׁקַע Sacaa. abſorbere. demergere. ſubmergere. ꝑfundare limpidare. ligare. Nu. 11. & abſortus eſt ignis. Hiere. 51. Sic ſubmergetur babylon. Amos. 8. Et defluet q̄ſi riuus egypti. Pro quo he. le. Et ꝑfundabitur ſiue demergetur. & quia aque que ſunt ꝑfunde: fūt limpidiſſime & puriſſime: ideo ponitur etiā ꝑ limpidare. i. puriſſimas aquas reddere. Hiere. 32. Tunc puriſſimas reddā aquas eorū. Ponitur etiā pro ligare. Iob. 40. Et fune ligabis linguam eius. & inde מִשְׁקָע Miſcaa. i. limpidiſſimū vel puriſſimum. Ezech. 34. Cum puriſſimam aquam biberitis.

שָׁקַע absorbere. ſubmergeſ Defluere. puriſſimaſ aq̄s red dere. Ligare. מִשְׁקָע puriſſimū

שִׁקְעָרֵר Secaarar. vallicula. & ſolum inuenitur in numero plura. ſ. שִׁקְעֲרוּרוֹת Secaaruroth. Leuit. 14. Quaſi valliculas palore ſiue rubore deformes

שִׁקְעָרֵר רוֹת Vallicule.

שָׁקַף Sacaph. aſpicere. ꝑſpicere. intuerī. Genē. 19. Direxe rūt oculos contra ſodomā. ꝑ quo he. le. Et aſpexerūt cōtra faciē ſodome. & in eo. 26. Proſpiciens abimelech rex paleſtinorum per feneſtrā. Nu. 21. Quod reſpicit contra de ſertū. Deut. 26. Reſpice de ſanctuario tuo. Iudi. 5. Per fene ſtram reſpiciēs vlulabat mater ſiſare. 4. Reg. 9. Et reſpexit per feneſtram. p̄s. 84. Et iuſtitia de celo proſpexit. Prouer. 7. Per cancellos proſpexi iuuenē. Hiere. 6. Quia malum vi ſum eſt ab aquilone. Pro quo he. le. Quia malum ꝑſpexit ab aquilone. Et inde שְׁקוּפִים Secufim. i. feneſtre latiores & magis aperte in parte īteriori: ſicut fit in tēplis. ꝑ quo btūs hiero. tranſtulit obliquas. 3. Reg. 6. Fecitq̄ in templo fene ſtras obliquas. Significat etiam ſe inuicem reſpicientes. 3. Reg. 7. Contra ſe inuicē poſitas. i. ſe inuicem reſpiciētes. & in eo. Et ſuper colūnas quadrāgulata ligna in cunctis equa lia. i. cōtra ſe inuicē poſita & iuicē reſpiciētes. & inde מַשְׁקוֹף maſcoph. i. ſuplimiare. Exo. 12. Suplimiare & vtrūq̄ poſtē.

שָׁקַף Aſpicere. proſpicere Reſpicere שְׁקוּפִים Obliquē. ſe inuicē reſpicietes מַשְׁקוֹף Suplimi nare.

שָׁקַץ Sacas. vitare. ſiue euitare. abominari. contaminare. deteſtari. ſpernere. Leuit. 11. Et morticina eorum vi tabitis. & in eo. Et vitanda ſunt vobis. Pro quo he. le. Abo minanda ſeu contaminānda ſunt vobis. & in eo. Nolite cōta minare aīas veſtras. Deut. 7. Quaſi ſpurcicīē deteſtaberis. p̄s. 21. Qm̄ nō ſpreuit nec deſpexit deprecationē pauperis.

שָׁקַץ Vitare. abomīari Cōtamiaſ Deſpicere

שִׁקּוּץ שִׁקּוּצִים abominabile. abominatio. שִׁקּוּצִים abominationes.

Et inde שֵׁקֶץ Sécces.siue שִׁקּוּץ Sicus.i.abominabile seu abominatio.aut execratio vel execrabile. Leuit.11. Abominabile vobis execrādūq; erit. & in eodem. Abominabile erit vobis. Dañ.12. Et posita fuerit abominatio in desolatione. Et in plu.שִׁקּוּצִים Sicusim .Deut.29. Vidistis abominationes eorum. Ezech.20. Vnusquisq; abominationes oculorū suorū nō proiecit. Dañ.9. Et erit in tēplo abominatio desolationis. Qđ in hebreo legitur in plurali.s.abominatiōes.

שָׁמַר Mocere. Falsificar. Decipere.

שָׁקַר Sacar.mētiri.falsificare.falsum loqui.aut falsum esse negare.inique agere.Geñ.21. Ne noceas mihi & posteris meis.Pro quo he.le. Ne mentiaris:siue ne falsificabis mihi.Leuit.19.Nō mētiemini nec decipiatis vnusquisq; pximū suū.Pro quo he.le.Non mētiemini:nec falsificabitis. idest ne falsum aliquid faciatis vnusquisq; contra proximū suū.1.Reg.15.Porro triūphator israel non parcet. Pro quo he.le. Porro triūphator israel nō mentietur siue non loquetur false.ps.43. Et iniq; non egimus in testamēto tuo.Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.transtulit.Nec mentiti sum9 in pacto tuo.Esa.63.Filii nō negātes. Et inde שֶׁקֶר Sécer.i.mendacium seu falsum aut falsitas. Exo.20.Non loquaris cōtra pximū tuū falsum testimoniū.& in eo.23.Mēdacium fugies.ps.7.Et peperit iniquitatē.Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta.he.ve.transtulit. Et peperit mendaciū. ps.18.Iniqui persecuti sunt me:adiuua me.pro quo beatus hiero.transtulit .falso psecuti sunt me.ps.119. Libera aiam meam a labiis iniquis.Pro quo beatus hiero.trāstulit.A labio mendacii. Prouer.18. Profert autē mēdacium dolosus testis.Hiere.8.Vere mendacium operatus est stilus mēdax scribarum. Signāt etiā frustra siue in vanū.1. Reg.25.Vere frustra seruaui. ps.34. Qui aduersantur mihi iniq;.p quo he.le.Qui aduersantur mihi frustra.i.sine causa.Sed beat9 hiero.in psal.iuxta he.ve.secundū primā significationē trā stulit.Inimici mei mendaces.& in plu.שְׁקָרִים Secarim.ps. 100. Qui loquitur iniqua:nō direxit in conspectu oculorū meorum.pro quo beatus hiero.trāstulit.Loquēs mēdaciū. Hiere.23.& seduxerūt populū meū in mēdaciis suis.

שִׁקְרִים Frustra. Iniqua. Mēdacia.

שָׁמַר Innuere

שָׁקַר Sacar.innuere.s.oculis. Esa.3. & nutibus oculorum ibāt.hebrei tñ dicūt q signāt stibio oculos depīgere.

שָׁרַר Vmbilicus

שָׁרַר Sarar.vmbilicus. & scribitur cum simplici res & cū puncto dagues propter defectum alterius res. Cāti. 7. Vmbilicus tuus sicut crater tornatilis.Ezech.16. Non est precisusvmbilicus tuus.Scribitur etiam cum duplici res & dicitur שְׁרִירֵי Serire. Iob.40.Et virtus ei9 in vmbilico vēt̄is eius. Itē שְׁרִירוּת Seriruth.i.prauitas siue cogitatio mala. Deut.29. Et ambulabo in prauitate cordis mei.Hiere.3. Post prauitatem cordis sui pessimi.

שְׁרִירֵי Vmbilicus. שְׁרִירוּת prauitas

שָׁרַר dominari.

שָׁרַר Sarar.dñari.principatum tenere.preualere. Nu.16. Nisi & dñatus fueris nostri. Ester.1.Esse viros principes ac maiores in domibus suis. Vide etiā de hoc supra in dictione שׁוּר Sur.

שָׁרָא Manere Habitare.

שָׁרָא Sara.in lingua chaldaica significat manere siue habitare. Dañ.2.Et lux cū eo est.i.manet siue habitat.

שָׁרַב Arida Estus.

שָׁרַב Sarab.siccum siue aridum. aut estus. Esa.35. Et que erat arida in stagnum. & in eodem.49.Non percutiet eos estus & sol.

שָׁרְבִיט Virga

שָׁרְבִיט Sarbit.virga aut sceptrū.Ester.4.Rex aureā virgā ad eū tetēdit.& in eo.Tetēdit cōtra eā virgā aureā.

שָׁרַג Ppago. שָׁרֵג pplerū eē. Cōuoluer.

שָׁרַג Sarig.propago.ramus. & solum inuenitur in numero plurali.Geñ.40. In qua erant tres propagines.Ioel. 1.Albi facti sunt rami eius. Et inde verbū שָׁרֵג Sareg.quod significat perplexum aut cōuolutum siue intricatum esse. sicut vites perplectuntur propaginibus.Iob.40.Nerui testiculorum eius perplexi sunt. Threñ.1. Conuolute sunt & impositę capiti meo.

שָׁרַד Remanere. שְׁרִיד Remanes.

שָׁרַד Sarad.remanere.relinqui.Ios.10. Hi qui israel effugere potuerunt:ingressi sunt ciuitates munitas. Pro quo he.le.Et reliqui qui remanserunt ex eis venerunt in ciuitates munitas.Et inde שָׂרִיד Sarid.i.ille qui relinquitur vel euadit.vt in p̄dicto loco. Vbi ponitur verbum & nomē ab eo deriuatum.& in eo.8.Ita vt nullus de tanta multitudi ne saluaretur.i. relinqueretur. Threñ.2. Et non fuit in die furoris:dñi qui effugerit & relinq̄retur.Hiere.31. Populus qui remanserat a gladio.& in eo.42.Nullus de eis remanebit neq; effugiet.Item שְׂרַד Serad.i.ministerium.Exo.31. Et vestes sanctas in ministerio aaron sacerdoti & filiis eius Signāt etiā instrumētum dolatorium.Pro quo btūs hiero. transtulit runcinā.Esa.44.Formauit illud in runcina.

Qui reliquitur. Qui remāsit. שְׂרַד ministeriū. Runcina.

שָׂרָה Cōsiderare. Reliquere

שָׂרָה Sara.considerare.siue intueri. relinquere.soluere.incipere.Iob.37. Sup omnes celos ipse considerat. Vide etiā de hoc supra in dictione שׁוּר Sur.Hiere.15. Si nō reliquie tue in bonum. pro quo he.le. Si nō reliqui te ī bonū De quo vide supra in dictione שָׂאַר Saar.alii vero legunt sic.Si non solui te in bonum.nā in lingua chaldaica significat soluere vl̄ dissoluere.Dañ.3. Ecce ego video viros quatuor solutos.& in eo.5.Et cōpages renum eius solue bātur. Significat etiā in lingua chaldaica incipere.Esd.5.Et ceperunt edificare domū dñi. Item שִׂרְיָה Siria.i.lorica siue thorax. Iob.41. Cum apprehenderit eū gladius:subsistere nō poterit:neq; hasta neq; thorax. Scribitur etiā cum nū in fine & dr̄ שִׂרְיָן Sirian.1.Reg.17. Et lorica hamata īduebatur 3.Reg.22. Et percussit regē israel inter pulmonē & stomachum.Pro quo he.le. Inter iuncturas & loricā. Esa.59. Indutus est iustitia vt lorica. Hiere.51. Et non ascendat loricatus. Et in plurali שִׂרְיֹנוֹת Sirionoth.2. Paralipo.26.Et hastas & galeas & loricas. Item שָׁרוֹן Saron.i.campus seu planicies.Canti.2.Ego flos cāpi.Esa.33.Et factus est saron sicut desertū.i.cāpus in quo sunt vinee & frumenta:erit sicut desertum. Item מִשְׂרָה Misra.i.illud.quod ab alio exprimitur.Nu.6.Quidquid de vua exprimitur:nō bibet.& aliqui hebrei dicunt q̄ significat madefactum.i.quidquid est madefactum in vino vel in musto.

Soluere Incipere. שִׂרְיָה thorax שִׂרְיָן Lorica. שִׂרְיוֹנוֹת Lorice. שָׁרוֹן Campus. Saron. מִשְׂרָה qđ exp̄mit

שָׂרָה preualere

שָׂרָה Sara.preualere.dñari. Geñ.32.Quoniā si cōtra deū fortis fuisti:quāto magis cum hoībus prevalebis.pro quo he.le. Quoniā cum deo preualuisti siue dñatus fuisti. Osee.12. Et in fortitudine sua direct9 est cum angelo.i.prevaluit.& in eo. Et inualuit ad angelum. Et inde מִשְׂרָה Misra.i.dñiū siue impium. Esa.9. Multiplicabitur ei9 imp̄iū.

מִשְׂרָה Imperiū.

שָׂרַט Incidere. Cōcidere Lacerare. שְׂרָטָה Incisura.

שָׂרַט Sarat.scindere.concidere.incidere.s.carnes vngulis vel ferro.vt Leuit.19. Super mortuo non incidetis carnes vr̄as.& in eo.21. Neq; in carnibus suis facient incisuras.Zach.12.Cōcisione lacerabuntur. Et inde שֶׂרֶט Séret. siue שְׂרָטָה Saráteth.i.incisionem. Leuit.21.Neq; in carnibus suis facient incisuras. pro quo he.le.Et in caruibus suis non incident incisionem. vbi ponitur verbum & nomē ab eo deriuatum.

שֹׂרֶק Corrigia. מְשַׂרֶכֶת Explicans

שֹׂרֶק Seroch.corrigia.geñ.14.vsq; ad corrigiā calige.Esa. 5.Nec rūpetur corrigia calciamenti eius.Et inde verbum siue participium מְשַׂרֶכֶת Mesarécheth.i.circuiēs sicut corrigia circunuoluitur . Pro quo beatus hiero. transtulit explicans.Hiere.2.Cursor leuis explicans vias suas.

שָׂרַע Grāde.

שָׂרַע Saraa.superfluere.superfluū esse. Leuit.21.Vel paruo vel grādi.Pro quo he.le. Aut diminutum vel superfluum. & in eo.22. Bouē & ouē aure & cauda amputatis.p quo he.le. Superfluum vel diminutum.s.in aliquo mebro. Esa. 28. Coangustatum est enim stratum:ita vt alter decidat.Pro quo he.le. Coangustatū est enim stratum ne super

Superfluere

שַׂרְעַף

fluat.i.ne ſuperfluat alteri:quia eſt tam anguſtum q̄ vix capit vnum hoiem: & ſi alius ibi recumbat neceſſe eſt vt alter illorum decidat.& ſic beatus hiero.tranſtulit ſenſum.

שַׂרְעַף Saraaph.cogitatio.& ſolum inuenitur in numero plurali. p̄s.93. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo. Pro quo beatus hiero.in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. In multitudine cogitationū mearū: que ſunt in me.p̄s.138. Et cognoſce ſemitas meas.Pro quo beatus hiero.tranſtulit.& ſcito cogitationes meas.

Cogitationes

שָׂרַף Saraph.comburere.vrere.exurere.ſuccendere.Exo. 32.Combuſitq̄ & cōtriuit vſq̄ ad puluerē.Leuit.10. Et oīs domus iſrael plangat incendium:quod dñs ſuccēdit. & in eo.Exuſtum repetit.Nu.19.Cōburetq̄ eam cunctis videntibus.Deut.29.Sulphure & ſalis ardore comburens.1. Reg.30.Et ſuccēderent eam igni.& in eo.Et inueniſſent eā ſuccenſam igni.& in eodem.30. Et combuſerunt eam igni 2.Reg.23.Et comburētur vſq̄ ad nihilum.4.Reg.23.Succendit etiā lucum.& in eodem.& combuſit eam ſup altare. 2.Paralipo.26. Et cōbuſerūt ſuper eum ambitione nimia. Pro quo he.le.Et combuſerunt ſuper eum combuſtione nimia. Vbi ponitur nomē & verbum ab eo deriuatum. Eſa.1. Ciuitates veſtre ſuccēſe igni. Hiere.36. Ne combureret librum. & in eo.26.Et ciuitatē hanc comburet igni.Pro quo hebrei legunt. Cōbures igni.i.eris cauſa vt cōburatur igni. Et aliquando ſcribitur cum ſamach loco ſin. Amos.6.Et cōburet eum:vt efferat oſſa de domo.& inde שְׂרֵפָה Serepha. ideſt incendium vel combuſtio. Leuit.10. Incēdium quod dominus ſuccendit. Nu.19.mittet in flāmam que vaccā vorat.Pro quo hebrei legunt. Mittet in medio combuſtionis vacce.2.Paralipo.21. Et non fecit ei populus ſecundū morē cōbuſtionis exequias.& in plurali מִשְׂרְפוֹת Miſrephoth. Eſa.33.Et erunt populi quaſi de incēdio ignis.Pro quo hebrei legunt.Et erunt populi quaſi incendia vel cōbuſtiones ignis. Hiere.34. Et ſecundū cōbuſtiones patrum tuorum priorum qui fuerunt ante te:ſic comburent te.Et inde שָׂרָף Saraph.i.ſerpens ignitus qui flatu vrit. Nu.21.Fac ſerpētē eneum.i.ſimilitudinem ſerpentis igniti. Eſa.14. De radice enim colubri egredietur regulus: & ſemen eius abſorbens volucrem.Pro quo he.le.Et fructus eius ſerpēs volans:ſiue regulus volans.& in eo.30.Vipera & regulus volās.vbi ponitur pro regulo.& in plurali שְׂרָפִים Seraphim.Nu.21.Miſit dñs in populum ignitos ſerpentes. Sigñat etiam שְׂרָפִים Seraphim certū ordinē angelorum celeſtis hierarchie.Eſa. 6.Seraphim ſtabant ſubter illud.& in eodem. Et volauit ad me vnus de ſeraphim.

שָׂרַף

Cōburere Succēdere Exurere.

שְׂרֵפָה

Incēdium

Cōbuſtio.

מִשְׂרְפוֹת

Incēdia

שָׂרָף

Serpens.

Abſorbēs

Regulus. שְׂרָפִים

Ignīti ſerpentes. שְׂרָפִים

Seraphīs

שָׂרַץ Saras.moueri. reptare.ſerpere.ebullire.producere. ſ.aīalia mobilia ſeu reptilia.Geñ.1. Aiam viuentē atq̄ motabilem quā produxerant aque. Pro quo he.le.Quā mouerunt aque.i.mouere fecerūt.& in eo.Producant aque reptile.i.mouere faciant.& in eo.Et ingredimini ſuper terram.i.gradimini.Exo.8. & ebulliet fluuius ranas.i.moueri faciet.Leuit.11.Hec quoq̄ polluta reputabuntur:de his que mouētur in terra.p̄s.104. Edidit terra eorum ranas.i.pduxit ſeu moueri fecit.Ezech.47.Et oīs aīa viuēs que ſerpit. Et inde שֶׂרֶץ Séres.i.reptile aīe viuētis.Leuit.11. Eorū que in aquis mouētur & viuunt.& in eo. Omne de volucribus quod graditur ſup quattuor pedes . Pro quo hebrei legūt. Omne motabile de volucribus.

שָׂרַץ

pducere

Gradi. Ebullire

Moueri. Edere ſerpere

שֶׂרֶץ

motabile.

שָׂרַק Sarac.Sybilare.Eſa.5.Et ſybilabit ad eum de finib? terre. & ī eo.7.Sybilabit dñs muſce.Hiere.9.Et ſybilabit ſupervniuerſas plagas eius.Threñ.2.Sybiliauerunt & mouerunt capita ſua. Zach.2.Sybilabo eis & cōgregabo illos.& inde שְׂרֵקָה Serica.i.ſybilus.Mich.6.vt darē te in pdi

שָׂרַק

ſybilare

שְׂרֵקָה

tionē:& habitātes in ea in ſybilū.& in plu.שְׂרִיקוֹת ſericoth. Iudi.5.Vt audias ſybilos gregū. & inde מַשְׂרוֹקִיתָא Maſrocitha.quod in ligua chaldaica ſigñat fiſtulā.Dañ.3.In hora qua audieritis vocem tube & fiſtule.

ſybilus

שְׂרִיקוֹת ſybilī

מַשְׂרוֹקִיתָא

Fiſtula

שׂרק Sorec.vitis.ſ.electa & optima: aut ꝓpago optima & fructuoſa.Geñ.49. Ligans ad vineā pullū ſuū.& ad vitē o fili mi aſinā ſuā.Eſa.5.Et plātauit vineā electā.ꝓ quo he.le.& plātauit vitē ſeu ꝓpaginē.ſ.electā.Hiere.2. Ego autē plantaui te vineā electā. & dicunt aliqui hebrei q̄ ſigñat vitē que ꝓducit vuas ſine granulis.& in plu.שְׂרוֹקִים Serucim. Eſa.16.Dñi gētiū exciderunt flagella eius.i.ꝓpagines eius.Et inde שְׂרִיקוֹת Sericoth.Pro quo beatus hiero.tranſtulit plectentes.Eſa.19. Et cōfundentur qui opabātur linū plectētes.& aliqui hebrei dicunt q̄ ſigñat linum optimū & candidiſſimū ſicut eſt byſſus.Item שָׂרוֹק Saruc.i.variū.ſ.colore.& ſolum inuenitur in numero plurali. Zach.1.Et poſt eum equi ruffi varii & albi.

Elti s. vites electa

שְׂרוֹקִים ꝓpagines

שְׂרִיקוֹת

Plectētes

שָׂרוֹק

Varū.

שׂרשׁ Saras.radicare.erradicare. Iob.5. Ego vidi impiū firma radice.ꝓ quo he.le.Ego vidi impium radicātē:ſiue radicatum.i.firma radice plātatum.p̄s.79.Plantaſti radices ei?.ꝓ quo he.le.Radicaſti radices ei?. Eſa.40.Qui ingrediuntur impetu a iacob.ꝓ quo he.le.Ingrediētes ſiue ingrediētib? radicabit iacob. Vnde ſequitur.florebit & germinabit iſrael.& in eo.40. Nec radicato in terra trunco eorum.Hiere.12.Plantaſti eos & radicē miſerunt.Sigñat etiā per antiphraſin erradicare vel delere.Iob.31.Et progenies mea erradicetur.& in eo.Et oīa erradicās genimia mea.p̄s. 51. Et radix tua de terra viuentium.ꝓ quo beatus hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtulit. Et erradicabit te de terra viuētiū. Iudi.5.Ex ephraim deleuit eos.& ide שָׁרְשִׁי Sorſi.i.exiliū q̄ eſt erradicatio a patria. Eſd.2. Siue in mortē ſiue in exilium.Et inde שֹׁרֶשׁ Sores.i.radix.Deut.29. Et ſit inter vos radix germinās fel & amaritudinē.Iob.19. Et radicē verbi inueniamus cōtra eū.& in eo.29. Radix mea apta eſt ſecus aquā. & in eo.30. Et radix iuniperorum erat cibus eorum. Eſa.53.Et ſicut radix de terra ſitienti.& in plu.שָׂרָשִׁים Sarasim ſiue שׁרשׁי Sorſe. Iob.8. Sup aceruū petrarū radices eius denſabuntur.Hiere.17. Quod ad humorē mittit radices ſuas.Ponitur etiā pro veſtigiis vel cardinib?.Iob.13.Et veſtigia pedum meorum conſideraſti.& in eodē.36.Et cardines maris operuit.

Erradicat

Delere.

שָׁרְשִׁי

Exilium .

שֹׁרֶשׁ

Radix.

שָׂרָשִׁים

Radices

Veſtigia . Cardines

שָׁרְשֵׁי

שָׁרְשֵׁי ות

Catene

שׂרשׂר Sarſer.catena . & ſolū inuenitur in numero plu. ſ. שָׁרְשְׁרוֹת Sarſeroth.Exo.28.Catenas ſibi inuicē coherentes.3.Reg.7.Et qui per modum retis & catenarum ſibi inuicē miro ope contextarū.2.Paralipo.3. Et quaſi catenas ſe inuicem complectentes.

שַׁרְשֵׁרוֹת

שׂרת Sarath.miniſtrare.ſeruire. Nu.8. Eruntq̄ miniſtri fratrum ſuorū.ꝓ quo he.le. Et miniſtrabūt cū fratribus ſuis. & in eo.16. Et miniſtraretis ei. & in eo.18. Preſto ſint & miniſtrent tibi. Deut.18.Miniſtrabit in noīe dñi dei ſui.& in eo.21. Quos elegit dñs deus tuus: vt miniſtrēt ei. 1.Reg.2.Samuel aūt miniſtrabat ante faciem dñi.3. Reg.1. Et abiſag ſunamitis miniſtrabat regi.1. Paralipo.6. Miniſtrabant corā tabernaculo.& in eo.23.Vt adoleret incēſum corā dño ſecundū ritum ſuū.ꝓ quo he.le.Vt adoleret incenſum corā dño: vt miniſtraret ei. Eſa.60. Arietes nabaioth miniſtrabunt tibi.& in eo.Et reges eorum miniſtrabunt tibi.& inde מְשָׁרֵת Meſareth.i.miniſter.Exo.24. & ioſue miniſter eius.Et inde שָׂרֵת Sareth.i.miniſterium.Nu.4. Oīa vaſa qu b? miniſtratur ī ſctō. ꝓ quo he.le. Oīa vaſa miniſterii.2.Paralipo.24. & facta ſunt vaſa tēpli in miniſterium.

שָׂרַת

miniſtrare

מְשָׁרֵת

miniſter

שָׂרֵת

miniſterīū

שָׂרֵת Sareth.cum puncto cebolet & ꝑpoſito mē vt dicatur מָשְׂרֵת Maſreth:ſigñat ſcutelā aut vas.2.Reg.13.Tol

scutella שׁת

Sex. שׁת

Sexaginta. שִׁתִּין

Ponere. שָׁתַת

Bibere שָׁתָה

Potare. מְשְׁתֶּה

Conuiuiū

Potus. שְׁתִי

Ebrietas שִׁתְיָה

potatio

שְׁתִי

flamen.

שָׁתוֹת

Nates. שְׁתֵי

שְׁתַּיִם

Duo

שָׁתַל

Plantare

Fundare שְׁתִיל

Nouelle.s. plātatiōes

שִׁתִּם

Obturat?

שָׁתַן

Mingere.

שָׁתַק

Silere.

Cōquiescere

Cōpescere

שָׁתַר

Cōputrescere

lenſq; quod coxerat: effudit & poſuit corā eo. Pro quo hebrei legunt. Et tulit ſcutellam & effudit coram eo.

שֵׁת Seth. nates. Eſa. 20. Diſcoopertis natibus ad ignominiā egypti. De quo vide ſupra in dictiōe שׁוֹת ſoth. Itē שֵׁת Sith. in lingua chaldaica ſignificat ſex. Dañ. 3. Latitudine cubitorum ſex. Et inde שִׁתִּין Sithin. ideſt ſexaginta. vt in eodem. Latitudine cubitorum ſexaginta.

שָׁתַת Sathath. ponere. & ſcribitur cū ſimplici tau. ps. 48. Sicut oues in inferno poſite ſunt. ps. 72. Poſuerūt in celū os ſuū. De quo vide ſupra in dictiōe שׁוֹת ſoth.

שָׁתָה Satha. bibere. potare. Geñ. 9. Bibenſq; vinum inebriatus eſt. Et in eodem. 44. In quo bibit dominus meus. Exo. 34. Panem non comedit: & vinum non bibit. Leuit. 11. et omne liquēs quod bibitur. ps. 49. aut ſanguinē hircorū potabo. ps. 77. Et imbres eorū non bibērētur. Prouer. 9. Et bibite vinū qđ miſcui vobis. & inde מִשְׁתֶּה Miſthe i. conuiuium: ſeu potatio vel potus. Geñ. 19. Ingreſſiq; domū eius fecit cōuiuium. & in eodē. 21. Fecitq; abraam grāde conuiuiū. Eſter. 1. fecerat grande conuiuiū principibus ſuis. Eſa. 5. Et vinum in conuiuiis veſtris. Dañ. 1. Nec de vino potus eius. & inde שְׁתִי Sethi. ideſt ebrietas ſiue potatio Eccl's. 10. Ad reficiendum & non ad luxuriā. i. non ad ebrietatem. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur שְׁתִיָה Sethiia. Eſter. 1. Nec erat qui nolentes cogeret ad bibendum. Pro quo hebrei legunt. Et potatio erat iuxta legē ſiue edictum: non erat qui cogeret. Item שְׁתִי Sethi. i. ſtamē. Leuit. 13. In ſtamine atq; ſubtegmine. Item שָׁתוֹת Sathoth. ideſt nates. 2. Reg. 10. Veſtes eorum medias vſq; ad nates. Vide etiam de hoc ſupra in dictione שׁוֹת Soth.

שְׁתַּיִם Setha'im. vel שְׁתֵּי Sethe. duo vel due. De quo vide ſupra in dictione שְׁנַיִם Sana.

שָׁתַל Sathal. plantare. traſplātare. fundare. ps. 1. Quod plātatum eſt ſecus decurſus aquarū. Ezech. 17. Ecce plāta eſt. Et in eo. Et plantabo ſuper montē excelſum. Oſee. 9. Et erat fundata in pulchritudine. Pro quo he. le. Et erat plantata. & inde שְׁתִיל Sathil. i. nouella plantatio: vel palmes. Et ſolum innenitur in numero plu. Ps. 127. filii tui ſicut nouelle oliuarum.

שְׁתֹם Sethum. obturatꝰ. Nu. 24. Dixit hō cuiꝰ obturatus eſt oculus. & ſolū inuenitur in predicto loco.

שָׁתַן Sathan. mingere. 1. Reg. 25. Si reliquero de omnibus que ad ipſum pertinent: mingentem ad parietē.

שָׁתַק Sathac. ſilere. quieſcere. cōpeſcere. ſeu mitigare. ps. 106. Letati ſunt quia ſiluerūt. Prouer. 26. Iurgia cōquieſcunt. Ione. 1. Quid faciemus tibi & ceſſabit mare a nobis. i. compeſcetur ſiue mitigabitur.

שָׁתַר Sathar. computreſcere. 1. Regum. 5. & computreſcebant prominētes extales eorū. Et ſolum inuenitur in p̄dicto loco. Et aliqui hebrei dicunt q̄ derivatur a dictione סְתַר Sathar. & q̄ ſignificat occultare vel cooperire. vnde in p̄dicto loco ipſi legūt. & ocultabātur eis ficus. vel hemoroides. i. naſcebantur in loco operto & occulto anus.

De incipientibus a littera. ת. Tau.

תָּא armamētarii cubiculi. Thalamus

תָּאִים Thalami.

תָּאַב

תָּא Tha. cubiculū. thalamꝰ. 3. Reg. 14. & poſtea reportabāt ea ad armamētariū ſcutariorū. p̄ quo hebrei legūt. Ad cubiculum curſorum. Ezech. 40. Et thalamū vno calamo in lōgum & vno calamo in latū. & in eo. Thalamus autem ſex cubitorū erat hic & inde. & i plu. תָּאִים thaim ſiue תָּאוֹת thaoth. vt in eo. & inter thalamos quinq; cubitos. & in eo. Porro thalami porte ad viā orientalem: tres hinc & tres inde. & in eo. Et marginē ante thalamos cubiti vnius.

תָּאַב Thaab. deſiderare. cōcupiſcere. deteſtari: ſiue abominari. ps. 118. Cōcupiuit aia mea deſiderare iuſtificatiōes tuas. & in eo. Ecce concupiui mādata tua. & in eodē. Concupiui ſalutare tuū dñe. Amos. 6. Deteſtor ego ſuperbiā iacob.

תָּאָה Thaa. ſignare. deſcribere. circūſcribere. limitare. i. limites ponere. metari. Nu. 34. A mari magno terminī incipiunt pueniētes ad mōtem altiſſimū. Pro quo he. le. A mari magno deſcribetis vel limitabitis vobis mōtē hor i. ibi ponetis limites. & in eo. Inde metabuntur fines. Item תְּאוֹ thao. genus cerui. pro quo btūs hiero. tranſtulit origē. Deut. 14. Origem camelopardalum.

תְּאוֹם Theom. geminus. gemellus. cōiūctus. & ſolū inuenitur in nu. plu. Geñ. 38. apparuerunt gemini in vtero eius. Cāti. 4. Sicut duo hīnuli capree gemelli. & aliqñ ſcribitur cū vau loco áleph. Geñ. 25. Et ecce gemini i vtero ei? reperti ſunt. & inde verbū ſeu participiū qđ ſignāt gemelos fetus habere. Cānti. 4. Omnes gemellis fetibus. & inde תְּאוֹמִים Thoamim. ideſt coniuncti. Exo. 26. Erūtq; ſibi cōiuncte a ſurſum vſq; deorſum.

תְּאֵן Theen. ficus. & ſolū inuenitur in nūero plu. ſ. תְּאֵנִים theenim. Nu. 13. & de ficis loci illius tulerunt. Hiere. 8. Et non ſunt ficus in ficulnea. Et inde תְּאֵנָה theena. i. ficulnea ſiue ficus arbor. vt in p̄dicto loco. & Ioel. 2. Et ficum meā decorticauit. Et in plurali תְּאֵנוֹת theenoth. Amos. 4. Oliueta veſtra & ficeta veſtra comedet.

תָּאַר Thaar. Deſcribere. limitare. figurare. formare. tornare. Ioſ. 15. Pertranſitq; a vertice montis vſq; ad fōtē. pro quo he. le. Deſcribetur ſiue metabitur terminus a vertice montis. & in eo. Inclinabiturq; in bala. pro quo he. le. deſcribetur ſiue limitabitur in bala. & in eo. Inclinabiturq; in ſarona. i. limitabitur. Eſa. 44. Formauit illud in runcina. & in eo. & in circino tornabit illud. & inde תֹּאַר thóar. i. forma ſeu facies: aut ſpecies. Geñ. 29. Rachel decora facie & venuſto aſpectu. & in eo. 39. Erat autem ioſeph pulchra facie. Deut. 21. Et videris in numero captiuorū mulierem pulchram. Pro quo he. le. Mulierem pulchrā forma vel facie. Iudi. 8. Et vnus ex eis quaſi filius regis. pro quo he. le. Et vnus ex eis quaſi forma filii regis. 1. Reg. 28. Qualis eſt forma eius. Eſa. 52. Et forma eius inter filios hominū. Et in eodem. 53. Non erat ſpecies ei neq; decor. Threñ. 4. Denigrata eſt ſuper carbones facies eorum.

תֵּבָה Theba. arca. Geñ. 6. fac tibi arcam de lignis leuigatis. Et in eodem. 8. Egredere de arca.

תֵּבֵל Thebel. orbis. ſ. terrarum. Iob. 34. Aut quē poſuit ſuper orbem quem fabricatus eſt. ps. 23. Orbis terrarū & qui habitant in eo. ps. 97. Iudicabit orbē in iuſtitia. Eſa. 14. Poſuit orbem deſertum. Item תֵּבֶל thebel. i. ſcelus. ſiue nephas. De quo vide ſupra in dictione בָּלַל balal.

תֶּבֶן Theben. palea. & ſolum inuenitur in numero ſingulari. & ponitur ſingulare pro plurali. Geñ. 24. palearum quoq; & feni plurimum eſt apud nos. Exo. 5. Nequaq; dabitis vltra paleas populo: & aliqñ ſcribitur cū mem in principio & dicitur מֶתֶבֶן mathben. Eſa. 25. Sicut terūtur palee in plauſtro.

תָּבַר Thabar. In lingua chaldaica ſignāt confringere vel conterere aut cōminuere. & inde תְּבִרְא thebira. i. contritum vl' cōminutum. Dañ. 2. Ex parte regni erit ſolidum & ex parte cōminutum.

תְּדִר Thedir. ſiue תְּדִרָא thedira. In lingua chaldaica ē aduerbium temporis & ſignificat ſemper vel continuo Dañ. 6. Deus tuus cui ſeruis ſemper.

תֹּהוּ Thóhu. Inanitas. inane. vacuū. nihil. & ſcribitur cum ſimplici he & cū vau i fine loco alteriꝰ he. Geñ. 1. Terra aūt erat inanis & vacua. Iob. 26. Qui extendit aquilonē

Deſiderare. Cōcupiſcere. Deteſtari. תָּאַב Deſcribere תָּאָה Metari תָּאוֹ Oriz. תְּאוֹם Gemini Gemelli Gemellos habere תְּאוֹמִים Cōiuncti. תְּאֵן Ficus. תְּאֵנָה Ficulnea. תְּאֵנוֹת Ficeta. תָּאַר Metari. Limitare. Formare. Figurare תֹּאַר Facies. Forma Species. תֵּבָה arca תֵּבֵל Orbis. תֵּבֶל Scelus תֶּבֶן Palea Palee. תֶּתֶבֶן Palee. תָּבַר Cōminuere תְּבִרְא Cōminutꝰ תְּדִר Semper. תֹּהוּ Inanis

Vacuum Vanitas Inane.

super vacuū. Eſa.24. Attrita eſt ciuitas vanitatis.i.inanita tis.& in eodē.40. Iudices terre velut inanes fecit. & in eo dem.41. Ventus & inane ſimulachra eorū. & in eo.49. Si ne cauſa & vane fortitudinē meā cōſumpſi. Pro quo he.lc. In inane ſiue in vacuū & in vanum fortitudinē meā cōſum pſi. Hiere.4. Aſpexi terrā & ecce vacua erat & nihil. Ponī tur etiā pro nihilo. Eſa.34. Et extendetur ſuper eā menſura vt redigatur ad nihilum. Significat etiam locum deſertū qui eſt inanis & vacuus frugibus & arboribus. Pro quo bea tus hieronymus tranſtulit locum horroris. Deut.32. In lo co horroris & vaſte ſolitudinis.

Vacua.

Nihil.

Loco horroris.

תַּהֲלָה Thahola.prauitas. Iob.4. Et in āgelis ſuis repperit prauitatē. De quo vide ſupra in dictione הלל halal.

תַּהֲלָה

Prauitas

תְּהוֹם Thehom.abyſſus. Geñ.1. Et tenebre erāt ſup faciē abyſſī. Iob.28. Abyſſus dixit nō eſt in me. Ezech.26. Et adduxero ſup te abyſſum. Et in plu. תְּהוֹמוֹת thehomoth. Exo.15. Abyſſī operuerūt eos. & in eodē. Congregati ſunt abyſſī. pſ.70. Et de abyſſis terre iterū reduxiſti me. pſ.105 Et deduxit eos in abyſſis ſicut in deſerto.

תְּהוֹם

Abyſſus

תְּהוֹמוֹת

abyſſi.

תוב Thub.in lingua chaldaica ſignāt reddere.vel reſpōdere.aut reuertere.vel reducere. Dañ.3. Nō oportet nos de hac re reſpōdere tibi.& in eo.4. Et ſenſus meꝰ redditus eſt mihi.& in eo. Et figura mea reuerſa eſt ad me. Eſd.5. Et tunc ſatiſfacerēt ad accuſationē illā.i.redderēt rationē: ſiue reſponderent: & in eodem. Huiuſcemodi autem ſermonem reſponderunt nobis.& in eodem.6. Referātur in templum in ieruſalem.i.reducantur.

תוב

Reſpōdere. Reuerti.

Referre.

תָּוָה Thaua. ſignare.impingere.exacerbare: ſiue irritare. Ezech.9. Et ſigna thau ſup frōtes virorū gementiū. 1. Reg.21. Et impingebat in oſtia porte. Sed etiā in p̄dicto loco hebrei legunt.& ſignabat.i.faciebat ſigna & ſtigmata ſicut inſanus & furioſus. pſ.77. Et ſanctū iſrael exacerbauerunt.& aliqui hebrei legunt ſignauerunt.i.petierunt ab eo ſigna: ſicut ipſi exponūt. Et inde תָּו thau.i.ſignū. Ezech.9. Et ſigna thau. p quo he.le. Et ſigna ſignū. Pōt etiā eſſe nomen vltime littere alphabeti hebraici: q̄ dī thau. Vñ beatus hiero.in ſuis explanationiꝫ ſup p̄dicto loco ſic ait. p ſigno quod.lxx. Aquila & ſymmachꝰ trāſtulerūt. theodotio ip̄m verbū hebraicū poſuit thau: que extrema eſt apud hebreos viginti & duarū litterarū: vt pfectā in viris gemētibꝰ & dolentibus ſcientiā demōſtraret. ſiue vt hebrei autumāt: quia lex apud eos appellatur תּוֹרָה thora. q̄ hac in pricipio noīs ſui littera ſcribitur: illi hoc accepe ſignaculū qui legis p̄cepta cōpleuerant. Et vt ad nr̄a veniamus: antiquis hebreorū litteris quibus vſq; hodie vtūtur ſamaritani extrema thau littera crucis habet ſimilitudinē: q̄ in xp̄ianorū frōtibꝰ pingitur: & frequenti manus inſcriptione ſignatur. hec hiero. Ponitur etiā תָּו Thau p deſiderio. Iob.31. Et deſideriū meū audiat oīpotēs. Itē תָּוַה thaua.in lingua chaldaica ſignāt obſtupeſcere. Dañ.3. Tunc nabuchodonoſor rex obſtupuit.

תָּוָה

Signare Impingere

Exacerbare

תָּו

Thau.

Signum

תָּו

Deſideriū

תָּוַה

Obſtupeſcere

תָּוֵךְ Thauech. ſiue תּוֹךְ thoch.medium. intermediū. inter dolus.fraꝰ.vſura. Geñ.1. Sit firmamētū in medio aquarum. & in eodē.15. Diuiſit ea per mediū. Exo.3. Apparuit ei dñs in flāma ignis de medio rubi. & in eo.14. Et ingreſſi ſunt filii iſrael per medium ſiccī maris. & in eodē.15. Filii autē iſrael ambulauerunt per ſiccum in medio eius. Leuit. 11. Vas aūt fictile in quod horū quicq̄ intro ceciderit. Nu. 35. Eruntq; vrbes in medio. Deut.3. Vſq; ad torrentem arnō: medium torrentis. pſ.21. In medio eccleſie laudabo te. Zach.2. Et habitabo in medio tui. Et inde תִּיכוֹן thichon.i. medius ſiue intermedius. Exo.26. Qui mittentur per medias tabulas. Pro quo hebrei legunt. Et vectis medius ſiue intermedius per medias tabulas. Et in genere femininо

תָּוֵךְ

Medium.

Intro.

תִּיכוֹן

Medius

תִּיכוֹנָה Thichona. Iudi.7. Incipientiꝫ vigiliis noctis media die.3.Reg.5. Et per cocleam aſcendebatur in medium cenaculum. Et in hebreo eſt generis ſemininі. Item תּוֹךְ thoch. ideſt dolus aut fraus vel vſura. pſ.9. Cuius maledictione os plenum eſt & amaritudine & dolo. pſ.54. Et nō recedit de plateis eius vſura & dolus. pſ.71. Ex vſuris & iniquitate redimet animas eorum.

תִּיכוֹנָה

Media

תּוֹךְ

Dolus Vſura.

תּוּר Thur. explorare.conſiderare. contemplari.cogitare. Nu.13. Qui conſiderent terram chanaam. Pro quo hebrei legūt. Et explorent terram chanaam.& in eodem. Cūq; aſcendiſſent explorauerunt terram. & in eodem. Detraxerunt terre quā inſpexerant. ideſt explorauerant.& in eodem.14. Terra quam circuiuimus valde bona eſt. Pro quo hebrei legunt. Terra per quam trāſiuimus ad explorandū eam: valde bona eſt. Et in eodem. Iuxta numerum quadraginta dierum quibus exploraſtis terram. Et in eodem. Qui perrexerunt ad cōtemplandam terram. & in eodem. 15. Nec ſequantur cogitationes ſuas & oculos. Pro quo hebrei legunt. Et non exploretis ſiue conſideretis poſt corda veſtra & oculos veſtros. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Iudi.1. Nam cum obſiderēt vrbem: que prius luza vocabatur. Pro quo hebrei legunt. Cum explorarent ſiue conſiderarent vrbem. Iob.40. Huic mōtes herbas ferunt. Pro quo hebrei legunt. Contemplatur ſiue conſiderat montes in paſtum ſuum. Eccl's.2. Cogitaui in corde meo abſtrahere a vino carnem meam. Et inde תָּרִים Tharim.i.exploratores. Nu.14. Qui ipſi luſtrauerāt terram. Pro quo hebrei legunt. De exploratoribus terre. Et aliquādo ſcribitur cum aleph in principio & dicitur אֲתָרִים Atharim. vt in eodem. 21. Veniſſe.ſ.iſrael per exploratorum viam. Significat etiā תָּרִים tharim negociatores vel mercatores: eo quod diſcurrunt per loca & domos tāq̄ exploratores. 3. Reg.10. Excepto eo qđ offerebant viri qui ſuper vectigalia erāt & negociatores. Et inde תּוֹר Thor. ideſt expectabilis ſiue conſiderabilis. 1. Paralipo.17. Et feciſti me expectabilem ſuper omnes homines. & a predicta dictione dicunt aliqui hebrei q̄ deriuatur תּוֹרָה thora. ideſt lex: a contemplando vel conſiderando dicta. Deut.4. Iſta eſt lex quam propoſuit moyſes. 2. Reg.7. Iſta eſt lex adam: domīe deus. pſ.118. Lex domini immaculata. Vide etiam de hoc ſupra in dictione יָרָה Iara. Item תּוֹר Thor.i.turtur. Geñ.15. Turturem quoq; & columbam. Canti.2. Vox turturis audita eſt in terra noſtra pſ.73. Ne tradas beſtiis animas confitentes tibi. Pro quo hebrei legunt. Ne tradas beſtie animam turturis tui. Et loquitur metaphorice. ſicut Canti. 2. dicitur columba mea formoſa mea. Poteſt etiam deriuari a dictione תּוֹרָה Thora que ſignificat legem vt ſupra dictum eſt. Vnde beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Ne tradas beſtiis animam eruditam in lege tua. & ſic eſt in tranſlatione chaldaica: ſicut beatus hieronymus tranſtulit. Et in plurali תּוֹרִים thorim.i.turtures. Leuit. 1. De turtribꝰ & pullis columbarum. & in eodem. 5. Offerat duos turtures. Eſt etiam genus ornamēti maxillarum vel faciei. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit murenulas. Canti. 1. Murenulas aureas faciemꝰ tibi. & in eodem. Pulchre ſunt gene tue ſicut turtures. Pro quo hebrei legūt. Pulchre ſunt gene tue in murenulis ſiue in quibuſdam aliis ornamētis. Item תּוֹר Thor.i.tempus ſtatutum. Eſter.2. Cum autē perueniſſet tempus ſingularum per ordinem. & in eo. Euoluto autē tēpore per ordinē. Item תּוֹר Thor. in lingua chaldaica ſignificat bouē. Dañ.4. Et fenū vt bos comedes.

תּוּר

Cōſiderare Explorare

Cōtēplari Sequi.

Cogitare.

תָּרִים

Exploratores.

אֲתָרִים

תָּרִים

negociatores.

תּוֹר

Expectabilis.

תּוֹרָה

Lex.

תּוֹר

Turtur

תּוֹרִים

Turtures

murenule

תּוֹר

Tēpus ſtatutum

תּוֹר

Bos.

תָּזַז Thazaz. abſcindere. Eſa.18. Et q̄ derelicta ſunt abſcindentur. & ſolum inuenitur in predicto loco.

תָּזַז

Abſcidere

תֹּתַח Malleus.

תֹּתַח Thothach.malleus. Iob.41. Quasi stipulā stimabit malleum.& solum inuenitur in p̄dicto loco.& dicunt hebrei q̄ significat machinam seu instrumētum bellicum quo lapides magni procul proiiciuntur.

תָּחְמַס Noctua.

תָּחְמַס Thachmas. nomē auis immunde. Pro quo beatus hieronymus trāstulit noctuam. De quo vide supra in dictone חָמַס Chamas.

תָּחַר Emulari

תָּחַר Thachar.siue תָּהַחַר thathchare.emular.zelare. irrita re.Ps.36. Noli emulari in malignātibus.& in eodem. Noli emulari in eo qui prosperatur in via sua. Vide etiā de hoc supra in dictione חָרָה Chara.

תָּחְרָא Lorica.

תָּחְרָא T hachra.lorica. Exo.28. Sicut fieri solet in extremis vestium partib9:ne facile rūpatur.Pro quo he.le.Sicut fieri solet in ora loricę:ne facile rumpatur.

תָּחַשׁ Hyacith9. תַּחֲשִׁים hyacithie.

תָּחַשׁ Thachas.hyacinthus. seu hyacinthinus. Ezech.16. Et calciaui te hyacintho.& ī plu.תְּחָשִׁים thechasim. Exo.25.Pellesq̄ hyacinthinas: hebrei vero dicunt q̄ significat quoddam animal quod taxus dicitur.

תַּחַת Sub Subter Subtus. מִתַּחַת Deorsum. תְּחוֹת sub. Locus. Pro. Eo q̄. תַּחְתַּי sub me subt9 me. subter te. sub ipo Locus su9 sub ea Pro ea תַּחְתּוֹן Inferior תַּחְתֹּנָה Inferius. תַּחְתִּית תַּחְתִּיָּה nouissima Inferius. תַּחְתִּים Deorsum. Inferiora.

תַּחַת Táchath.subter.subtus.deorsum.p eo.Gen.7.Operticq̄ sunt oēs mōtes excelsi sub vniuerso celo.& in eodem.16. Et humiliare sub manu eius.& in eodem. Ac requiescite sub arbore.Deut.12. Et subter omne lignum frondosum.Iob.37.Subter omnes celos ip̄e considerat.p̄s.17. Dilatasti gressus meos subtus me.& in eodem. Cadent subtus pedes meos. Et quandoq̄ preponitur ei littera mem & dicitur מִתַּחַת Mithachath.Deut.5.Et que in terra deorsum.Iob.18.Deorsum radices eius siccabuntur.& in lingua chaldaica dicitur תְּחוֹת thechoch.i.sub vel subter. Hiere.10.Pereant de terra & de hiis que sub celo sunt.Dañ. 4.Subter eam habitantes bestie agri. Significat etiā locū in quo aliquis subsistit.Exo.16.Maneat vnusquisq̄ apud semetipsum.Pro quo he.le. Maneat vnusquisq̄ sub se.i.in loco suo.1.Reg.14.Stemus in loco nr̄o: & ne ascendamus ad eos.Significat etiam pro.i.loco alicuius rei.Exo.21.Oculū pro oculo:dentem pro dente.Deut.28.Eo quod non seruieris dño deo tuo.i.pro eo quod nō seruieris.2.Reg.19.Nunquid pro his verbis nō occidetur semei. Iob.34.Quasi impios percussit eos.Pro quo he.le.Pro impiis siue loco impiorum percussit eos. p̄s.44.Pro patribus tuis nati sūt tibi filii.Esa.55. Pro saliuncula ascendet abies:& pro vrtica crescet myrtus.& in eo.60.Pro eo quod fuisti derelicta.& quando cōponitur cum pronoīb9 ponitur pluraliter hoc modo תַּחְתַּי thacthai.i.sub me.p̄s.17. Et subdit populos sub me. Abach.3.Et subter me scateat.dicitur ēt תַּחְתַּנִי thachthéni idest subt9 me.2.Reg.22.Dilatasti gressus meos subtus me. & in codē. Et deiicis populos sub me.תַּחְתֶּיךָ thacthécha.i. subter te.Esa.14.Subter te sternetur tinea תַּחְתֶּיהָ thacthaú idest sub eo vel sub ipso.Iob.41.Sub ipso erunt radii solis. Et ī genere femino תַּחְתֶּיהָ thachthéa.i.sub ea vel pro ea aut in loco suo.Leuit.13.Si autē steterit in loco suo.Iob.28. Et in loco suo igni subuersa est. Pro quo he.le. & sub ea ardet siue incēditur sicut ignis. Reperitur etiam תַּחְתֶּנָהthachthéna.idest pro ea.Gen.2.Et repleuit carnē pro ea.Et inde תַּחְתּוֹן Thachthon.i.inferior.siue inferius.Ios.18.In monte qui est ad meridiē bethoron inferioris.& in genere femino תַּחְתֹּנָה thachthona. 3.Reg.7.Tabulatū q̄d subter erat idest tabulatū inferius.& in hebreo est generis feminini.dī etiam תַּחְתִּית thachthit.siue תַּחְתִּיָּה thachthiia.Deut.32.Et ardebit vsq̄ ad inferni nouissima.Pro quo hebrei legūt.Vsq̄ ad infernū inferiorē.p̄s.85.Et eruisti aīam meā de inferno inferiori. Et in plurali תַּחְתִּים thacthiim.siue תַּחְתִּיוֹת thachthiioth.Gen.6.Deorsum cenacula & tristega facies in ea.Pro quo he.le. Inferiora secunda & tertia facies eam.i.secunda & tertia cenacula.p̄s.62.Introibunt in inferiora terre.p̄s.138.Et substantia mea in inferioribus terre.

תַּיִשׁ Aries. תְּיָשִׁים Hirci

תַּיִשׁ Thaís.aries.siue hyrc9.Prouer.30.Gallus succinct9 lūbos suos & aries.& in plu. תְּיָשִׁים Theiasím.Gen.32. Capras ducentas & hircos viginti.

תֵּכַף Vsura. תַּכָּה Appinq̄. תּוֹכִיִּים Pauones תְּכֵלֶת Hyacith9.

תֵּכַף Techach.vsura.siue fenus aut fraus.& declinatur tantū in plurali.s. תְּכָכִים thechachim.Prouer.29.Pauper & creditor obuiauerūt sibi.Pro quo hebrei legunt. Pauper & vir vsurarum vel fraudum obuiauerunt sibi. Vide etiam de hoc supra in dictione תּוֹךְ thoch.

תָּכָה Appinq̄. תּוֹכִיִּים Pauones תְּכֵלֶת Hyacith9.

תָּכָה Thacha.adherere.appropinquare.Deut.32.& qui appropinquant pedib9 eius.Et solum inuenitur in predicto loco. Item תּוֹכִיִּים thuchiim.i.pauones.& solum inuenitur in numero plu.3.Reg.10.Et simias & pauones.

תְּכֵלֶת Hyacith9.

תְּכֵלֶת Thechéleth. hyacinth9.siue hyacinthin9. Exo.25. Aurum & argentum & es & hyacinthum.& in eodē 28.Ligabisq̄ eam vitta hyacinthina.

תָּכַן preparare Pōderaf. Appēdere Cōfirmare adiuuare Equū esse.

תָּכַן Tachan.parare.preparare.cōponere. appendere.ponderare.equū vel iustum esse.adiuuare.1. Reg.2. Et ipsi preparantur cogitationes.4.Reg.12. Et dabāt eā iuxta numerum atq̄ mensuram.Pro quo he.le. Et dabant argētum quod ponderatum vel preparatum erat. Iob.28. Et aquas appendit in mensura.p̄s.74.Ego confirmaui colūnas ei9. Pro quo beatus hiero.in psal.iuxta he.ve.trāstulit.Ego appendi colūnas eius. Prouer.16. Spiritus ponderator est dominus. Esa.40.Et celos palmo ponderauit. & in eo.Quis adiuuit spūm dñi. Ezech.18. Et dixerunt filii israel non est equa via dñi. & in eodem. Nunquid vie mee nō sunt eque. & in eodem.Et nō magis vie vestre praue. Pro quo hebrei legunt. Vtiq̄ vie vestre non sunt eque siue nō sunt iuste. Et indeתֹּכֶן thochen.i.numerus vel mensura.Exo.5.Et redde tis cōsuetum numerū laterum. Scribitur etiam cum mē in principio & cū thau in fine: & dicitur מַתְכֹּנֶת Mathcóneth. Exo.5. Mensuram laterum quā prius faciebant imponetis super eos. Ponitur etiā pro cōpositione vl' proportione.vt in eodem.3. Iuxta cōpositionē eius non facietis aliud.i.iuxta proportionem numeri & mēsure illius.& in eodem.Talem cōpositionē non facietis in vsus vr̄os.2. Paralipo.24. Ac suscitauerunt domū dñi in statum pristinū. Pro quo hebrei legunt. Et suscitauerunt domū dei iuxta cōpositionē vel proportionē ei9.s.pristinā.& inde תְּכוּנִית thochnich.i.similitudo vl'exēplar.Ezech.28.Tu signaculū similitudinis Ponitur ēt p fabrica. vt in codē.43.Et metiātur fabricā.

תֹּכֶן Humerus מַתְכֹּנֶת Mensura. Cōpositio. תְּכוּנִית similitudo Fabrica

תָּלַל Eminēs. תֵּל Tumulus aceruus Collis. Excelsum. תַּלְתַּל תַּלְתַּלִּים Elate. תְּלִפִּיוֹת ppugnacula. תָּלַל affligere Ululatio

תָּלַל Thalul.eminēs. vl'eleuatus:siue accumulat9. Ezech. 17.Et plantabo sup montē excelsum & eminētē.& inde תֵּל thel.i.tumulus vel cumulus aut aceruus. Deut.13.Et tumulus sempiternus.Hiere.49.Et erit in tumulū dissipata.Ezech.3.Ad aceruū nouarū frugū.Ponitur ēt pro collibus vel excelsis.Ios.11.Absq̄ vrbibus q̄ erāt in collib9 & in tumulis site.Hiere.30.& edificabitur ciuitas in excelso suo. Et aliqñ duplicatur littera thau & lr̄a lámed . Et dr̄ תַּלְתַּל thalthal.i.elat9 siue accumulat9. & solū inuenitur ī nu.plu.s. תַּלְתַּלִּים thalthalim.Cāti.4. Come ei9 elate palmarū.& inde תְּלִפִּיוֹת thalpioth. p quo beatus hiero.trāstulit ppugnacula.Cāti.4 Que edificata est cū ppugnaculis.& est dictio cōposita a תֵּל thel q̄ signāt tumulū vl'eleuatū:& פִּיוֹת pioth q̄ signāt ora.Itē תָּלַל tholal.i.affligere.p̄s.136.Et qui adduxerūt nos hymnū.p q̄ btūs hiero.ī ps.iuxta he.ve.trāstulit & q affligebāt nos leti.& aliq he.dicūt q̄ deriuatur a dictione יָלַל Ialal.q̄ signāt vlulare. & legūt sic.s.& ī vlulatiōe nr̄a letitiā.i.ītpe nr̄e vlulatiōis īterrogabāt nos hymnū letitie.

תֶּלַע Nix.

תֶּלַע Thelag.in lingua chaldaica signāt niuē.Dañ.7.vestimentū eius quasi nix candida.

תָּלָה Suspēdere Pēdere. Appēdere

Thala.ſuſpendere.pendere.appendere. Geñ.40. Ac ſuſpēdet te in cruce. Deut.21. Maledictus a deo eſt qui pēdet in ligno. cuius expoſitionē vide ſupra in dictiōe קָלַל Calal. & in eo.28. Et erit vita tua quaſi pendēs ante te. Ioſ. 10. Atq; ſuſpendit eos ſuper quinq; ſtipites: fuerūtq; ſuſpēſi vſq; ad veſperā. Eſter.2. Appēſus eſt vterq; eorum in patibulo. Iob.26. Et appēdit terrā ſuper nihilū. Threñ.5. Prīcipes manu ſuſpēſi ſunt. Ezech.27. Clypeum & galeam ſuſpēderunt in te. & in eo. Pharetras ſuas ſuſpenderūt in muris tuis. & aliquando ſcribitur cum aleph in fine loco he.2. Reg.21. In qua ſuſpenderant eos philiſtiim. Oſee.11. Et populus meus pendebit ad reditum meū. & inde תְּלִי Theli. i. pharetra in qua pendent ſagitte. Geñ.27. Sume arma tua & pharetram.

תְּלִי Pharetra

תֶּלֶם Sulcus. תְּלָמִים ſulci.

Thélem. ſulcus. ſ. qui fit cum aratro. Iob.39. Nūquid alligabis rhinocerotā ad arādū loro tuo. Pro quo he.le. Nūquid alligabis rhinocerotā in ſulco: loro ſuo. & beatꝰ hiero. trāſtulit ſenſum. & in plu. תְּלָמִים Thelamim. Iob.31. Et cum ea ſulci eius deflent. ps.64. Riuos eius inebria. pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he.ve. tranſtulit. Sulcos eiꝰ inebria. Oſee.12. Et altaria eorum quaſi acerui ſuper ſulcos agri.

תּוֹלַע Vermis. תּוֹלָעִים Vermes. Coccus vermiculꝰ מְתוֹלָעִים i coccineis. תְּלַת Tres. תְּלִיתָאִי Tertium תְּלִתִּי Tertia ps. תְּלָתִין Triginta תָּלְתַּל Elatum.

Tholaa. vermis. vermiculꝰ. coccus ſiue coccinū. & ſcribitur cum he vl thau in fine. Deut.28. Quoniā vaſtabitur vermibus. Pro quo he.le. Quoniā comedet illud vermis. Iob.25. Et filius hoīs vermis. Eſa.41. Noli timere vermis iacob. & in plu. תּוֹלָעִים Tholaim Exo.16. Et ſcatere cepit vermibus. Significat etiā coccū ſiue coccinū. aut vermiculū. Exo.26. Purpura coccoq; bis tincto. Eſa.1. Si fuerint rubra q̄ſi vermiculū. Threñ.4. Qui nutriebātur in croceis. i. in coccineis. & inde מְתוֹלָעִים Methulaim. i. coccinati. ſ. veſtibus coccineis induti. Naū.3. viri exercitus in coccineis.

Thelath. ſiue תְּלָתָא thelatha. in līgua chaldaica ſignificat tres vel tria. Dañ.3. Viri autem hi tres. Et inde תְּלִיתָאִי Thelithai. i. tertius vel tertium. vt in eodē.2. Et regnum tertiū aliud erit. & inde תְּלִתִּי thalthi. i. tertia pars Vt in eodē.5. Et tertiꝰ in regno meo erit. Pro quo he.le. & tertie partis regni dñabitur. & inde תְּלָתִין Thelathim. i. triginta. vt in eodem.6 Vſq; ad triginta dies.

תָּלְתַּל Elatum.

Thalthal. elatum ſiue accumulatū. De quo vide ſupra in dictione תָּלַל Thalul.

תָּמַם Cōſumare Cōſumeſ.

Thamam. conſumare. conſumere. complere. perficere. deficere. Geñ.47. Suſtentauitq; eos illo anno pro cōmutatione pecorum. & in hebreo additur īmediate. cūq; conſumatus ſiue perfectus fuiſſet ille ānus. Exo.26. Et vna oīs compago retinebit. Pro quo he.le. Et ſimul erunt conſumate in capite: in vno annulo. & beatus hieronymus tranſtulit ſenſum. Nu.17. Nū vſq; ad internitionem delendi ſumus. i. conſumendi ſumus. & in eodem.32. Donec cōſumeretur omnis generatio que fecerat malum. Deut.2. Donec conſumeretur omnis congregatio bellatorum hominum. Ioſ.5. Donec conſumerētur qui non audierunt vocē domini. & in eodem. Poſtq; autem omnes circunciſi ſunt. ꝓ quo hebrei legunt. Poſtq; cōſumata ſiue perfecta eſt omnis gēs vt circunciderētur. ideſt poſtq; perfecta eſt circunciſio omnium. Eſa.18. Ante meſem enī totus efloruit. Pro quo hebrei legunt. Ante meſſem enim cum cōſumaretur flos. Et in eodem.33. Cūq; conſumaueris depredationē: depredaberis. & in eodē.47. Vniuerſa venerunt ſuper te. Pro quo hebrei legunt. Cum conſumarentur vel perfecta eſſent: venerunt ſuper te. Hiere.27. Donec conſumam eas in manu eius. Threñ.3. Miſericordia domini quia nō ſumus cōſumpti. Ezech.24. Vt conſumatur rubigo eius. Significat etiā complere ſiue perficere. Deut.34. Et cōpleti ſunt dies planctus lugentium moyſen. 2.Reg.20. Et ſic proficiebant. debet legi perficiebant. ideſt poſtq; interrogabant: opere perficiebant. Threñ.4. Completa eſt iniquitas tua filia ſiō. Significat etiam deficere. Geñ.47. Cūq; defeciſſet emptoribus precīū. & in eodem. Deficiente pecunia: pecora ſimul defecerunt. ps.63. Defecerunt ſcrutantes ſcrutinio. ps.103. Deficiāt peccatores de terra. Ezech.22. Et deficere faciam īmundiciam tuam a te. & in eodem.47. Et nō deficiet fructus eius. Ponitur etiam pro conflare. 4. Reg.22. Vt conflentur pecunia: que illata eſt in domo domini. & inde תָּם tham ideſt perfectus: ſeu cōſumatus. aut īmaculatus: vel integer: aut ſimplex: vel innocens. Geñ.25. Iacob autē vir ſimplex. Iob.1. Erat vir ſimplex & rectus. & in eodem.9. Si innocentem oſtendero. & in eodem. Etiam ſi ſimplex fuero. Et in eodem. Innocentem & impium ipſe conſumit. & in genere feminino תַּמָּה Thamma. Canti.6. Vna eſt columba mea perfecta mea. & aliquando ſcribitur cum duplici mem & dicitur תַּמִּים Thamim. Geñ.6. Noe vir iuſtus atq; perfectus fuit. Leuit.1. Maſculum īmaculatum offeret. Ioſ.10. Et non feſtinauit occumbere ſpacio vnius diei. Pro quo hebrei legunt. Et non feſtinauit occumbere ſicut dies perfectus. ideſt ſpacio vnius diei perfecti vel integri. Ezech.5. Ecce cum eſſet integrum nō erat aptum ad opus. Ponitur etiam pro innocentia. ps.84. Non priuabit bonis eos qui ambulāt in innocētia. & in plurali תְּמִימִים Themimim. Exo.29. Arietes duos īmaculatos. ps.118. Beati īmaculati in via. Prouer.1. Et integros quaſi deſcendentes in lacum. & in eodem.2. Et ſimplices permanebunt in ea. & in genere feminino תְּמִימָה Themima. Leuit.4. Et obtulerit pro peccato ouem īmaculatam. ps.18. Lex domini immaculata. & in plurali תְּמִימוֹת Themimoth. Leuit.23. Septem hebdomadas plenas. ideſt integras. & inde תֹּם Thom. ideſt ſimplicitas: vel innocētia: aut integritas: vel perfectio.3. Reg.22. Vir autem quidam tetendit arcum in incertū. Pro quo hebrei legunt. Tetendit arcum in ſimplicitate ſua vel in innocentia ſua. i. ſimpliciter vel innocenter. Iob.27. Non recedam ab innocentia mea. Ps.24. Innocentes & recti adheſerunt mihi. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he.ve. tranſtulit. Simplicitas & equitas ſeruabunt me. Ponitur etiam pro ſimplici vel innocente. Prouer.10 Fortitudo ſimplicis: via domini. & in eodem.13. Iuſtitia cuſtodit innocentis viam. Et inde מְתֹם Methom. i. integritas vel ſanitas. Ps.37. Non eſt ſanitas in carne mea. Eſa.1. A planta pedis vſq; ad verticem non eſt ſanitas in eo. & inde verbum תָּמַם Thamam. quod ſignificat immaculatum ſeu innocētem eſſe: aut perfectum eſſe. Iob.22. Si īmaculata fuerit via tua. Ps.17. Et cum viro innocente innocens eris. ps.18. Tunc immaculatus ero. Et inde תֻּמִּים Thumim. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit veritatem vel perfectionem. Exo.28. Poneſq; in rationali iudicii doctrinam & veritatem. Deut.32. Perfectio tua & doctrina tua a viro ſancto tuo. De quo vide ſupra in dictione אוּר Vr.

Complere Perficeſ. Deficere Conflare. תָּם ſimplex Innocēs. תַּמָּה Perfecta. תְּמִים Perfectꝰ. īmaculatꝰ Integer. ꝛ innocētia תְּמִימִים īmaculati. Integri. ſimplices. תְּמִימָה īmaculata תְּמִימוֹת Plene תֹּם ſimplicitaſ Innocētia ſimplex Innocētia מְתֹם ſanitas תָּמַם īmaculatū eſſe. inocētē eē. תֻּמִּים Veritas. perfectio.

תָּמִיד Cōtinuus. Iugiter. ſemper

Thamid. perpetuum. iuge. iugiter. ſemper. Leuit.6. Ignis eſt iſte perpetuus qui nunq; deficiet. & in eodē. Decimam partem ephi offeret ſimile in ſacrificio perpetuo. & in eodem.24. Ad cōcinandas lucernas iugiter. Nu. 28. Holocauſtum iuge. ps.24. Oculi mei ſemper ad dñm ps.34. Et dicant ſemper magnificetur dñs. Prouer.5. In amore illius delectaberis iugiter. Ezech.39. & viros iugiter conſtituent luſtrantes terram.

תָּמַהּ Admirari

Thama. Mirari. admirari. obſtupeſcere. pauere. Geñ. 43. admirabātur nimis. ps.47. Ipſi vidētes ſic admi

Mirari Stupescer Pauere.

rati sunt. Eccl's.5. Nō mireris sup hoc negocio. Esa.13.vn? quiscz ad ꝓximū suū stupebit. & in eo.29. Obstupescite & admiramini. Abach.1.admiramini: & obstupescite. signāt ēt pauere. Iob.26. Et pauēt ad nutū ei?. Sed ēt in p̄dicto loco he.le. & admirātur siue obstupescēt ab increpatiōe eius. & inde תִּמְהוֹן Thimhon. i. stupor siue admiratio. ꝓ quo btūs hiero. trāstulit furorē. Deut.28. Percutiat te dn̄s amentia & cecitate & furore mentis. & inde תִּמְהָא thimhaia. quod in lingua chaldaica signāt mirabilia. Dañ.3. Signa & mirabilia fecit apud me de? excelsus. Itē תַּמָּה thama. in līgua chaldaica signāt ibi siue illic. Esdre.5. Que est in babylōe. pro quo he.le. que ē ibi ī babylōe. & ī eo. Qui erāt repositi ī babylone. pro quo he.le. Que erant repositi ibi in babylone.

Furor תִּמְהָא mirabilia. תַּמָּה Ibi.

תָּמֵז Thamuz. nomē idoli. ꝓ q̄ btūs hiero. trāstulit Adonidē. vt Ezech.8. mulieres sedētes: plāgētes adonidē. & solū iuēitur ī p̄dicto loco. & dicūt aliq he. ꝙ deriuatur a dictiōe תַּמָּזmaza. q̄ ī līgua chaldaica signāt īcēdere vl' ardere.

תָּמֵז Adonis.

תָּמַךְ Thamach. sustētare. inniti. ap̄hēdere. tenere. suscipere. Exo.17. Substētabāt manus eius ex vtraqz pte. ps.16. pfice gressus meos in semitis tuis. pro quo btūs hiero. in ps. iuxta he.ve. trāstulit sustēta gressus meos in semitis tuis. Prouer.5. & ad inferos gressus ei? penetrāt. ꝓ quo he.le. Inferno gressus ei? innitūtur siue sustētātur. Signāt ēt ap̄hēdere. vel tenere. Geñ.48. & ap̄hēsam manū p̄is leuare conat? est. Prouer.3. & qui tenuerint eā beati. Et in eo.5. Et funibus pctōrū suorū cōstringitur. i. ap̄hēditur. Et in eo. Mulier gr̄osa inueniet gloriā. ꝓ quo he.le. ap̄hēdet gloriā. & in eo. Robusti habebūt diuitias. ꝓ quo he.le. Ap̄hēdēt siue tenebūt diuitias. & in eo.31. Et digiti eius ap̄hēderūt fusum Amos.5. Et tenētes sceptrū de ascalon. Signāt ēt suscipere. Esa.33. Et excutit manus suas ab omni munere. ꝓ quo he.le. & excutit man? suas ne suscipiat munus. & in eo.41. Suscepi te dextera iusti mei. Et in eo.42. Ecce seruus meus suscipiam eum. potest etiam legi innitar in eo. & sic legunt aliqui hebrei.

Adonis. תָּמַךְ Sustētare. apphēdere. Tenere Cōstringere. Habere Suscipere

תְּמוֹל Themol. heri. hesterna dies. nuper. Exo.4. Nō sū elo quēs ab heri & nudiustertius. 1. Reg.21. Cōtinuim? nos ab heri & nudiustertius. 2. Reg.15. Heri veniśti. Iob.8. Hesterni quippe sumus: & ignoram?. i. nup vel hesterna die nati. & aliqñ scribitur cū aleph in prīcipio & dr̄ אֶתְמוֹל Ethmol. 1. Reg.10. qui nouerāt eū heri & nudiustertiꝰ. Esa.30. Preparata est eī ab heri thopheth. Mich.2. & ecōtrario populus meus in aduersariū cōsurrexit. pro quo aliqui he. le. & heri siue nuper populus meus in aduersariū consurrexit. Alii vero dicunt ꝙ est dictio cōposita ab אֵת eth. & מוּל Mul. ꝙ significat contra siue aduersus. i. ex aduerso. siue econtra. sicut est in littera nostra.

תְּמוֹל Heri. Hesternus אֶתְמוֹל Heri. Ecōtrario.

תֵּמָן Theman. auster. siue meridies. De quo vide supra in dictione יָמִין Iamin. Item תָּמָן Thaman. in lingua chaldaica est aduerbium loci & significat ibi siue illic.

תֵּמָן Auster. תָּמָּן Ibi. Illic

תָּמָר Thamar. palma arbor. Cantī.7. statura tua similata est palme. Ioel'.1. Malogranatum & palma & malū. dr̄ ēt תֹּמֶר thómer. Iudi.4. Et sedebat sub palma que noīe illius vocabatur. Hiere.10. In similitudinē palme fabricate sunt. & in plu. תְּמָרִים themarim. siue תְּמוֹרִים thimorim. Nu.33. Duodecim fontes & septuaginta palme. 3. Regū.6. Et sculpsit in eis figuras cherubim & palmarum. & in eo. Et operuit tam cherubim q̄ palmas. Ezech.40. Añ frōtes pictura erat palmarū. & inde תְּמֹרוֹת Thimaroth. i. eleuationes fumi in modū palme. pro quo btūs hiero. trāstulit virgulā. seu vaporem. Cantī.3. Sicut virgula fumi. pro quo he.le. Sicut eleuationes fumi. Ioelis.2. Et dabo prodigia ī celo & in terra: sanguinē & ignē & vaporem fumi.

תָּמָר Palma. תֹּמֶר Palma. תְּמָרִים Palme. תְּמֹרוֹת Virgula. Vapor.

תַּנִּין Thanin. coluber. draco. Exo.4. Et versa est in colubrū & in eo.7. Et vertatur in colubrū. p̄s.90. & cōculcabis leonē & draconē. Hiere.51. Absorbuit me quasi draco. & aliqñ scribitur cū mē in fine loco nun. Ezech.29. Draco magne qui cubas in medio fluminū tuorum. & in plu. תַּנִּינִים Thaninim. Exo.7. Que verse sunt in dracones. Ponitur ēt pro cete. Geñ.1. & creauit deus cete grādia. & aliqñ pōitur תַּנִּים thanim pro תַּנִּינִים thaninim. Hiere.10. Habitacula draconum. Ponitur etiam pro lamiis. Threñ.4. Sed & lamie nudauerunt māmam.

תַּנִּין Coluber Draco. תַּנִּינִים Dracones Cete Lamie.

תָּנָה Thana. Munera dare. seu mercede conducere. narrare lamentari. Osee.8. Munera dederunt amatoribus. & in eo. Sed & cū mercede conduxerūt natiōes. & inde אֶתְנָה Ethna. i. merces seu donū. Osee.2. Mercedes he mee sunt. scribitur ēt cū nū in fine loco he & dr̄ אֶתְנַן Ethnan. Deut. 23. Nō offeres mercedē prostibuli. Esa.24. Et reducet eā ad mercedes suas. Mich.1. Et oēs mercedes ei? cōburētur. Signāt ēt predicta dictio narrare siue lamētari aut plangere. Iudi.5. Ibi narrentur iustitie dn̄i. & in eo.11. vt plangāt filiā iepte galaaditis dieb? quattuor. Itē תְּנֵן thinian. in lingua chaldaica significat secundum. & inde תְּנִינוּת thinianuth. idest secundo aduerbialiter siue iterum. Dañ.2. Responderunt secundo atqz dixerunt.

תָּנָה Mūera dare mercedē cōducere. אֶתְנָה Mercedes. אֶתְנַן Merces Narrare Plangere. תְּנֵן Secundō. תְּנִינוּת Secundo.

תְּנוּךְ Thenuch. Summitas siue extremum auris. Exo.29. & super extremum auricule dextere.

תְּנוּךְ Extremus auris.

תַּנּוּר Thanur. clibanus. furnus. Leuit.10. Siue cliban? siue chytropodes destruētur. & in plu. תַּנּוּרִים thanurī. Exo.8. & in furnos tuos & in reliquias ciborum tuorum.

תַּנּוּר Clibanus תַּנּוּרִים Furni.

תָּעַב Thaab. abominari. detestari. Deut.23. Non abominaberis idumeū. 1. Paralip.21. Eo qd̄ inuitus exequerētur regis imperiū. pro quo he.le. quia abominabile vel detestabile erat verbū regis apud ioab. Iob.9. Abominabuntur me vestimēta mea. & in eo. quātomagis abominabilis & inutilis hō. & in eo.19. abominati sunt me quōdā cōsiliarii mei. p̄s.106. oēm escā abominata est aīa eorū. Esa.14. Tu vero ꝓiectus es de sepulchro tuo quasi stirps inutilis. ꝓ quo he.le. quasi stirps abominabilis. & in eo.49. ad cōtēptibilē aīam & abominatā gentem. Amos.5. Et loquentē perfecte abominati sunt. Mich.3. qui abominamini iudicium. & inde תּוֹעֵבָה thoeba. i. abominatio vel detestatio. Geñ. 43. Illicitū est enim egyptiis comedere cū hebreis. ꝓ quo he.le. abominatio est eī egyptiis comedere cū hebreis. & ī eo.43. quia detestabantur egyptii oēs pastores ouiū. pro quo he.le. quia abominatio vel detestatio est egyptiis oīs pastor ouiū. Prouer.3. Abominatio dn̄i oīs illusor. Et ī eo. 16. Abominatio dn̄i oīs arrogās. Esa.1. Incensum abominatio est mihi. Ponitur ēt pro ídolo. Deu.7. Neqz inferes quic q̄ ex idolo in domum tuam. & in plurali תּוֹעֵבוֹת thoeboth Deut.32. In abominationibus ad iracundiam concitauerunt eū. Ezech.8. Videbis abominationes maiores.

תָּעַב Abominari תּוֹעֵבָה Illicitum. abomiatio Idolum. תּוֹעֵבוֹת Abominationes.

תָּעָה Thaa. Errare. aberrare. decipere. conterere. Geñ.21. que cū abiisset errabat in solitudine bersabee. & in eo. 37. Inuenitqz eum vir errantē in agro. Iob.15. Non credet frustra errore deceptus. Ps.118. Errauī sicut ouis q̄ periit. Esa.19. Et errare fecerūt egyptū in oī ope suo: sicut erat ebrius & vomens. & in eo.21. Emarcuit cor meū. ꝓ quo he.le. Errauit siue aberrauit cor meū. Et in eo.28. Verū hi quoqz pre vino nescierūt. pro quo he.le. pre vino errauerūt. Ezech.44. Cū errarent filii israel a me. & inde verbū tertie cōiugationis. quod significat facere errare. i. decipere aut seducere. 2. Paralipo.33. Igitur manases seduxit iudam & habitatores ierusalem. idest errare fecit. Prouer.10. qui autem odit increpationem errat. pro quo he.le. Errare

Errare. seducere.

Decipere.

Conterere

תעה
Fraudulẽter.

מתעה
Error

תער
Nouacula scalpellus

facit. Esa.3. Ipsi te decipiũt. Hiere.42. quia decepistis aias vras. Osee.4. Spus eī fornicatiõis decepit eos. ponitur ēt p cõterere. Iob.4. Et dētes catulorũ leonũ contriti sunt .i. euulsi sunt a suo loco: sicut ille qui recedit a suo loco dī aberrare. & inde תעה thoa.i. error siue fraus. Esa.32. & loquatur ad dominum fraudulenter. & inde מתעה Mathee.i. error. Esa.30. Et frenũ erroris quod erat in maxillis populorũ.

תַּעַר Thaar. nouacula. scalpellus. s. acut? sicut nouacula. vagina. Nu.6. Nouacula nõ transibit sup caput eius. Et in eo.8. Radāt oēs pilos carnis sue. Pro quo he.le. & trāsire faciāt nouaculā sup oēm carnē suā. ps.51. Sicut nouacula acuta feciſti dolũ. Hiere.36. Scindit illud scalpello scribe .i. cultello acuto sicut nouacula. Ezech.5. Sume tibi gladiũ acutũ radētē pilos. pro quo he.le. Sume tibi gladiũ acutum nouaculā tonsorũ .i. acutũ sicut nouacula tonsorũ. Signāt ēt vaginā. 2. Reg.20. & desup accinct? gladio depēdēte vsq; ad ilia in vagina. Hiere.47. Ingredere in vaginā tuam.

Vagina.

תַּעְתַּע
Illudere

תַּעֲתוּעִים
Illusiões.

תָּעַתַּע Thaathea. illudere. Geñ.27. timeo ne putet sibi me voluisse illudere. z. Paralip.36. Illudebāt q; prophetis. Et inde תַּעֲתוּעִים Thaathuim. i. illusiones. pro quo beatus hieronymus transtulit risu dignum. Hiere.10. Et opus risu dignũ. Et in eo.51. vana sunt & risu digna.

תף
tympanus

תֻּפִּים
tympana.

תֹּף Thoph. tympanũ. De quovide in dictione sequenti.

תָּפַף Thaphaph. tympanizare. i. tympano concrepare siue tympão psonare. ps.77. In medio iuuẽcularum tympanistriarũ. Naũ.2. murmurātes in cordib? suis. p quo he.le. tympanizātes. i. q̃si tympanũ cōcrepātes: aut tremētes sicut tympanũ cũ manu pcutitur. & inde תף thoph. i. tympanũ. Exo.15. Sūpsit ergo maria ppheriſſa tympanũ. Iob.21 Tenēt tympanũ & citharā. & in plu. תופים thupim. Exo.15 Cũ tympanis & choris. Hiere.31. Adhuc ornaberis tympanis tuis. Ezech.28. Opus decoris tui & foramina tua. Pro quo he.le. Opus tympanorũ tuorũ & foramina tua. & ponũtur foramina p organis q̃ sũt pforata. potest etiam deriuari a dictione יָפֶה Iapha que significat pulchritudinẽ vel decorem sicut est in littera nostra.

תפף
tympanũ.

תפים
tympana.

תַּפּוּחַ
malus.

תַּפּוּחִים
mala.

תָּפַל
Insulsum

תפלה
stultum
Fatuitas.

תַּפּוּחַ Thapũach. malus. s. arbor. aut pomũ. Canti. 2. Sicut malus inter ligna siluarũ. & in eo.8. Sub arbore malo suscitaui te. Ioel.1. & malus & oīa ligna siluarũ aruerũt. & i plu. תפוחים thapuchim. Canti.2. Stipate me malis.

תָּפַל Thaphel. insulsũ. intẽ patũ. absq; tẽperamẽto. stultum vel stulticia. Iob.6. Aut poterit comedi insulsũ qđ nõ est sale cõditũ. põitur ēt p luto absq; paleis siue absq; tẽperamẽto. Ezech.13. Illi āt liniebāt eũ luto absq; paleis. & in eo. Destruā parietē quē liniſtis absq; tẽperamẽto. signāt ēt stultũ siue stultitiā aut fatuitatē. Threñ.2. prophete tui viderũt tibi falsa & stulta. & aliq̃n scribitur cũ he in fine & dicitur תִּפְלָה thiphla. Iob.1. Nec stultũ quid cõtra deũ locutus est. Hiere.23. & in pphetis samarie vidi fatuitatē signāt etiā defectũ seu vanũ. Iob.24. Et de? inultũ abire nõ patitur. Pro quo he.le. Et deus non ponit defectum seu vanũ. i. in vanum. & beatus hieronymus transtulit sensum.

lutũ absq; paleis
Absq; tẽperamento
stulta.
תִּפְלָה

תָּפַר
Consuere.

תָּפַר thaphar. cõsuere. Geñ.3. cõsuerũt folia fic?. Iob.16. sac cũ cõsui sup cutẽ meā. Eccl's.3. tps scindendi & tps cõsuẽdi. Ezech.13. Ve qui cõsuũt puluillos sub omni cubito.

תָּפַשׂ
apphẽdere.

תָּפַשׂ Thaphas. apphẽdere. cõphẽdere. capere. tenere. coopperire. Geñ.4. pater canẽtiũ in cithara & organo. p quo he.le. pater oīs apphẽdẽtis siue tenẽtis citharā & organũ. & in eo.39. Et illa apphẽsa lacinia vestimẽti ei? diceret p quo he.le. Et apphẽdit eũ in vestimento suo dicens. & in eo.31. Diuidesq; ex equo pdā inter eos qui pugnauerũt. p quo he.le. Et diuides predā iter apphẽdẽtes pugnā. Deut. 9. proieci tabulas de manib? meis. p quo he.le. & apphẽdi duas tabulas: & proieci eas de duabus manibus meis. & in eo.21. apphẽdẽt eũ & adducẽt ad seniores. & in eo.22. & apphẽdẽs cõcubuerit cũ ea. 4. Reg.7. Capiem? eos viuos. Et in eo.10. Cõprehẽdite eos viuos: Et in eo.14. & apphẽdit petrā in plio. ps.9. Cõprehendũtur in cõsiliis qb? cogitāt. Prouer.30. Stellio manib? nititur. pro quo he.le. Manib? cõprehẽditur siue apphẽditur. Hiere.51. Et vada poccupata sunt. p quo he.le. Et vada capta sunt. siue cõprehẽsa sunt Ezech.12. & capietur in sagena mea. & in eo.21. Ipse aũt recordabitur iniquitatis ad capiendũ. & in eo. Manu capiemini. Abach.2. Ecce iste coopertus est auro & argento.

Capere
Cõphẽdere

Inniti.
Occupare.

Cooperire

תֹּפֶת
thopheth.

תֹּפֶת Thopheth. Locus ī quo idolatre lustrabāt filios suos trāsferētes eos p ignē idolo moloch. 4. Reg.23. Cõtaminauit quoq; thopheth q̃ est in cõualle filii henõ: vt nemo cõsecraret filiũ suũ ac filiā p ignē moloch. & sc̃dm hebreos signāt ēt ignē infernalē. Esa.30. Preparata est enim ab heri thopheth. & dicũt aliqui he.qđ signāt infernũ. Ponitur ēt pro exẽplo. Iob.17. Et exẽplũ sũ corā eis. & dicũt aliq hebrei q̃ in predicto loco deriuatur a dictiõe תף thoph que signāt tympanũ. vñ in pdicto loco ipsi legũt. & tympanũ añ siue quõdā erā. i. letus & gaudẽs. & in lingua chaldaica signāt principẽ siue pfectũ. vt Dañ.3. & pfectos omnes q; principes regni. vbi pro prefectis ponitur תִּפְתַּי thiphthaie in plurali. Vnde in predicto loco potest legi. & principes siue prefectus ante siue quondam eram.

Exẽplus.

Prefect?.
תִּפְתַּי

תָּקַל
Appẽdere

תָּכַן
Corrigere
Compõere
Restituere

תָּקַע
Clãgere.
Cõcrepare
canere buccina.

תְּקוּעָה
Tuba.

Thecua.

Figere

Infigere
Defigere
suspẽdere.

Pugnare

Plaudere

תָּקַל Thecel. In lingua chaldaica signāt appẽdere vel ponderare. Dañ.5. Thecel: appensus es in statera.

תָּכַן Thacan. corrigere. cõponere. restituere. Eccl's.1. Peruersi difficile corriguntur. Et in eo.7. Nemo põt corrigere quē ille despexerit. & in eo.12. Composuitq; parabolas multas. Dañ.4. Et in regno meo restitutus sum.

תָּקַע Thacaa. clãgere. cõcrepare. s. tubis vl' buccinis. figere defigere. suspendere. pugnare. plaudere. cõplodere. proiicere. Nu.10. Et si semel clangueris. & in eo. Cũq; increpueris tubis. Ios.6. Sacerdotes clãgẽt buccinis. & ī eo. Oīl q; populus pcederet armati exercitus. pro quo he.le. Et armatus. s. populus ibat añ sacerdotes clãgẽtes tubis. 1. Reg. 13. Saul cecinit buccina in oī terra. i. clãgere iussit. Esa.18. & clãgorẽ tube audietis. p quo he.le. & cũ clanget tuba: audietis. & inde תְּקוּעָה Thecua. i. tuba q̃ clangitur. Ezech.7. Canite tuba vt preparẽtur oēs. vbi ponitur verbũ & nomẽ ab eo deriuatũ. Est ēt תְּקוּעָה Thecuaa nomẽ propriũ loci. 2. Reg.14. Misit thecuā & tulit inde mulierẽ sapiẽtẽ. Hiere.6. Et in thecua clangite tuba. signāt ēt predicta dictio afigere vel ifigere aut defigere. Geñ.31. Iāq; iacob extẽderat ī mõte tabernaculũ. pro quo he.le. Et iacob fixerat in mõte tabernaculũ. & in eo. ī mõte galaad fixit tẽtoriũ. Iudi.5. Infixitq; eā in vẽtrẽ eius. & in eo.4. Defixit q; in cerebrũ vsq; ad terrā. 1. Reg.31. Corpus vero eius suspẽderũt in murobethsā. p q̃ he.le. & corpus ei? affixerũt in muro bethsan. Prouer.16. Defixisti apud extraneũ manum tuā. & in eo.11. Qui cauet laqueos: securus erit. pro quo he.le. Et qui odit defixiões: secur? erit. i. qui cauet defigere manũ: & vadẽ se offerre pro alio. vñ pmittitur. affligetur malo qui fidẽ facit pro extraneo. Et in eo.22. Noli cẽ cũ his qui defigũt manus suas & vades se offerunt pro debitis. Esa.22 Et figā illũ paxillũ in loco fideli. Ponitur ēt pro pugnare. i. manu pliũ cõmittere. Iob.7. Et cuius vis manus pugnet cõtra me. Sed ēt in pdicto loco he.le. quis est q̃ manui mee defigatur. i. qui vadẽ se offerat pro me. signāt ēt plaudere vel cõplodere. Ps.46. Oēs gẽtes plaudite manib?. Naũ.3.

Cōpresserunt manū sup te.i.cōploserūt manu.pōitur ēt p proiicere.Exo.10. arreptā locustā proiecit in mare rubrū.

Proiscere תָּקַף

Thacaph.rob orare.ꝑualere.cōfortare.cōfirmaꝛ.valere.Iob.14.Roborasti eū paululū.Eccl's.4. Et si qs preualuerit cōtra vnū:duo resistent ei. & inde תָּקִיף Thaciph.siue תַּקִּיפָא thacipha.i.fortis vel solidum.Eccl's.6. Et nō possit cōtra fortiorē se in iudicio contēdere.Dañ.2. Ex parte regni erit solidū.& inde תֻּקֶף thoceph.i.fortitudo vel firmitas.Ester.10.Cuius fortitudo & imperiū & dignitas. & in lingua chaldaica dicitur תֻּקְפָּא thocpa.Dañ.2.fortitudinem & imperium & gloriam dedit tibi.

roborare

ꝓualeꝛ תַּקִּיף

Fortis. solidum.

תֻּקֶף תֻּקְפָּא

Fortitudo

תִּרְגֵּם

Thirgem. Interpretari. Edre.4. Et legebatur sermone syro.Pro quo he.le.Et interpretatū erat sermone syro.& inde interpres dicitur תּוּרְגְּמָן Thurgeman.& interpretatio dicitur תַּרְגּוּם Thargum.

interꝑtari

תִּרְזָה

Thirza. Ilex.Esa.44.Tulit ilicem. & aliqui hebrei dicunt & significat pinum.

Ilex.

תְּרֵי

There.siue תַּרְתֵּין tharthen.in lingua chaldaica signāt duo seu binos.Dañ.5. Annos natus sexaginta duos.

Duo.

תֹּרֶן

Thoren.Malus.s.nauis.Esa.30.Quasi malus nauis in vertice montis.Et in eo.33.Sic erit malus tuꝰ.Ezech. 27.Vt facerent tibi malum.

malꝰ nauis

תְּרַע

Theraa.siue תַּרְעָא tharaa.in lingua chaldaica signāt portam seu fores:aut ostium.Dañ.2.Ipse aūt daniel erat in foribus regis.& in eo.3.Tunc accessit nabuchodonosor ad ostiū fornacis.& inde תְּרַעַתִּים thiraathim.i.ostiarii seu ianitores.1.Paralip.2.Canētes atq; resonantes. Pro quo aliqui he.le.Ianitores atq; resonantes.i.cantores. Pro quo in hebreo habetur שִׁמְעָתִים Thiraathim sima athim.& dicūt aliqui hebrei ꝙ sunt nomina propria quarū dā cognationū hoim. Potest etiam deriuari a dictione רוֹעַ Róa.que significat tuba clangere vel canere. & tunc significabit canentes. sicut est in littera nostra.

Fores Ostium.

תְּרָעַתִּים

Canentes

תְּרָף

Tharaph.idolū.simulachrū.siue statua.& solum inuenitur in nu plu.s.תְּרָפִים Theraphim.Gen.31.& rachel furata est idola patris sui.& in eo.Abscōdit idola.Iudi.7.fecit ephod & theraphim.i.vestē sacerdotalē & idola.Et i eo.18.Et tulit ephod & idola.1.Reg.18.Tulit aūt michol statuam.Osee.3.Et sine ephod & sine theraphim.

תְּרָפִים

Idola.

Teraphꝫ

statua.

תַּרְשִׁישׁ

Tharsis.Lapis preciosus.pro quo beatus hiero. trāstulit chrysolithum.Exo.28. Chrysolithus & onyx.De quo vide supra in dictione רַשָּׁשׁ rasas.

Chrysolithus.

תְּשַׁע

Thesaa.nouem.Deut.3.Nouem cubitos in longitudine.Et est in he.ge.fe.& in ge.mas.scribitur cum he vel tau in fine & dī תְּשָׁעָה Thisaa. Ios.13.Nouem tribubus & dimidie tribui manases.& inde תְּשִׁיעִי Thesii.i.nonus. Nu.7.Die nono princeps filiorum beniamin.& in ge.fe. תְּשִׁיעִית Thesiith.Leuit.25.Comedetis veteres fruges vsq; ad nonum annum.& in hebreo est generis femininī.& inde תִּשְׁעִים Thisiim.idest nonaginta.Gen.17.postꝙ vero nonaginta & nouem annorum esse ceperat.

Nouem.

תְּשַׁעָה

Nouem.

תְּשִׁיעִי

Nonus

תְּשִׁיעִית

nona

תִּשְׁעִים

nonagita.

Explicit vocabularium hebraicum totius veteris testamenti cum oībus dictiōibus chaldaicis in eodē veteri testamēto cōtentis:noniter īpressū in hac preclarissima Cōplutensi vniuersitate. De mādato ac sūptibus Reuerēdissimi in xp̄o patris & dñi:dñi.F.Francisci Ximenez de Cisneros tituli Sācte Balbine sacro sancte Romane ecclesie presbyteri Cardinalis Hispanie Archiepiscopi Toletani & hispaniarum primatis:ac regnorum castelle Archicancellarii. Industria & solertia honorabilis viri Arnaldi Guilielmi de Brocario artis impressorie Magistri. Anno Domini Millesimo quingentesimo decimo quinto. mensis Marcii die decima septima.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo. Fo. Fo. Fo. Fo. Fo.

A 5.11.82.84
Ab 88
Abalienare 97
Abdita 44.
Aberrare 94
Abies 19.
Abietes 19
Abiicere.25.26.40 58.60.85.94.95. 131.162
Abiectio 25
Abiectum esse 109
Abigere 104.116
Abintus 129
Abire 18.35.48
Abyssus 169
Ablactare 25.
Ablata 95
Abominabilē fieri. 38.168.
Abomiari.25.140. 167.171
Abominatio.23.31. 100.168.171
Abortire. 25.101
Abradere.107.142
Abbreuiare 142
Abbreuiatio 55
Abscindere. 21.23. 79.87.
Abscissio 23
Abscōdere.42.58 74.77.89.118.119 .137.
Abscondita.58.110 111.118.137
Abscondite 15.80. 82.
Absconditi 110
Abscōditorū reper= tor.129.
Abscōditū.43.110. 118.137.161.
Absconsio 42.110.
Absinthiū 84
Absit 47
Absorbere 15.82 154.167
Absorbens 168
Absq;.12.15.16.39. 82.
Absq; filiis 122
Absq; iugo 15
Absq; ulla causa 9
Absq; liberis eē .161
Absq;tēpamēto 171
Abstergere. 91
Abstinere 97
Abstrahere.29.92 94.105
Absumere 109
Abūdans.146.165.
Abundare 158
Abundare delicíis 112.162.
Abundanter 71
Abundantes 146
Abundantia.29.76 155.162
Abuti 58.117
Ac 37
Acathes 155
Accedens 143
Accedēr.11.94.143
Accelerare12.29.55
Accendere. 88.138
Aceptabulum.142
Aceptabula 142
Accersere 40
Acernus 21.23.94 95.116.124.147. 159.170.
Acetum 50
Accidens 143
Accidere. 9.143.
Accidentia 143
Acies. 126
Acies ordinate 27
Accictus.21.43.45
Acinere mūdare.32
Accingere.3.41.43 165
Accingere.s.ad pre= lium.21.
Acinus 38.55
Accipe.84.103.138
Accipe cibaria.73.
Accipere ī fidē.122.
Accipere psonā.103
Accipe uxorē. 103.
Accipiter 101
Accolam esse 22
Acqescere.1.59.60. 108.164.
Acquirere.124.141
Accubare.79.146.
Accubatio 146
Accubitus 106
Acuere. 43.83.165.
Acus 54
Accusare. 84.144 146
Accusatio 104
Acuta 43
Acutissia petra.135.
Ad.5.11.80.82.118
Adam 2
Ad amaritudinē ad ducere.91
Adamas. 35.164.
Adar 2
Addecimare. 125
Adeps.48.72.126.
Adequare.30.157.
Addere. 65.109.133
Adesse 119
Ad dexteram decli= nare.64
Adherere.27.42. 56.82.104.109. 136.137.
Adhibere 115
Adhuc 5.112.113
Ad dicendū 7
Adiicere 65
Adinuentiones. 66. 116.117
Adipes 48
Ad iracundiā conci tare.77.91
Ad iracundiam pro uocare.91.
Additamenta 65
Adiungere.82..101. 109.136.143
Adiurare 60.115.
Adiutoriū.115.135.
Adiuuare.66.103. 109.115.119.132. 156.170
Ad laudandum 61
Adolescens 100
Adolescētia.55.64 100.110.
Adolescentula 100
Adolere 140
Ad me 5
Admirabile 2
Admirari 54.127. 154.156.
Admonere 38
Adonis 171
Ad paucitatem redi gere.90.
Adorare.104.159. 170.
Adoratio 159
Ad sinistram perge= re.164
Adsum 36
Adsunt 36
Adducere. 12.64. 69.92. 94.95.111. 117.
Aduena 70
Aduenam esse 22
Aduene 22
Aduenire 87.94
Aduerbiū iurādi46
Aduersarii.36.115. 154.160.
Aduersarius.114. 140.160
Aduersatrix 157
Aduersum 93
Aduersus.80.118. 119.
Adue sperascere.122
Ad uictum necessa= rium.46.
Ad uitā ptinēs. 46
Ad uitā refuare.46
Adulari 49
Adulterare 92
Adulteria 92
Adunare 154
Aduolare 114
Adurere 54
Adustio 73
Aer corruptus 157
Aereus color 44
A facie 129
Affectus 161
Afferre. 11.12.60. 103.117.
Afferens semen. 41
Affigere. 68.112
Affinitatem contra here.57
Afflictio.4.83.120. 121.151.
Affligens uel depo= pulans.65
Affligere 60.65.69 83.94.100.108. 113.120.121.170.
Affligi 80.126
Affluere. 95.127
Ager.18.49.60.61 156.
Agger. 47.50.67. 108.135.
Agere 124
Agere predas 132
Agitare 96
Agitatores 19
Agglutinare 27
Agmen 1.66
Agmina 50.123
Agna 79.144
Agne 73
Agni 58.73.78.79
Agnitio 34.99
Agnoscere 61.99
Agnus.29.58.73. 78.79.149.157
Aggrauare 72
Aggrediar 63
Agri 157
Agricola 5.60
Agricole 5
A.interiectio 2
Aiunt 92
Ala.1.25.76.135
Alba 81
Albe 81
Albi 81
Albugo 15.150
Album esse 81
Albus 44.81
Ale 76
Alleluya 34
Alere 46.73
Alleuiare 141
Alexandria 92
Allia 158
Allidere 86.101.150 153
Allidere manu 110
Aliena 99
Alienare.39.41.99
Alienatio 99
Aliene 99
Alieni 39.99
Alienigena 99
Alienum facere 99
Alienus 39.99
Alligandum 39
Aligare 43.122
Alimonia 83
Alioquin 6
Aliqua res 85
Aliquid 85
Aliquis 87
Aliquod 27
Allisio 9.101
Alium 158
Alius 3
Aloe 2
Altare 26.38
Altaria 38.141.
Alter 3.4.165
Altera 3
Altera die 87
Alter ignotus 128
Altilia 1.
Altissimus 117
Altitudines.16.66
Altitudo. 19.20. 140.148.150
Altum 148
Alueus 155
Amabilis 2.77
Amantes 28
Amantissimus 61
Amara 91
Amare 2.112
Amaricare 91
Amarissimi 91
Amarissimus 91
Amaritudinē infer re.85
Amaritudines 91
Amaritudo.84.91
Amarum 91
Amarum esse 91
Amatores 62
Ambire 154
Ambulantes 35
Ambulare.11.31.35. 64.137
Amantes 28
Ame 89
Amen 6
Amentia 156
Amethistus 3.48
Amica 62.151
Amici 149
Amicicias inire. 42
Amicire 115
Amicum esse 151
Amicus 149.151
Amygdale 167
Amygdalus 82.167
Amittere 112
Amor 2.
Amores uel dilecti= ones.2.
Amouere.23.32.33. 94.142
Amplexari 42.128
Amplexatio 42
Amplis.71.113.145. 146.147
Amputare.40.142
An 6.32
Annales 39
Anathema 55
Anathematizare 55
Anceps 68.126
Ancilla 6.166
Ancille 6.166
Ancipites 126
Angeli 1.5
Angelus.35.80.88.
Anguli.38.61.105. 125.128.129.142
Anguli pro princi= pibus 128
Angulus.31.69.76. 128.129.142
Angusta 165
Angustare siue ar= ctare.2.
Angustia. 28.122. 134.135.138.142. 155.
Angustiare.29.134 137.
Angustiari 68
Angustie. 68.90. 106.135.
Angustum 135
Angustus 134
Anni 165
Anima 84.101
Animal 12.46
Animalia 46
Anime 101
Annona 9
Annorū trium 163
Ante.86.93.111.128 129.139
Ante dare 138
Antemurale 47
Anteq; 59.129
Anticipare 3.138
Antiqua 15.139
Antiqui 70.139
Antiquitas 139
Antiquus.70.125. 139.
Antra. 95.114.138
Annuere 70.144
Annulus 57.115
Annunciare.19.38. 93.110.
Annuncians 19.
Annunciationes 80
Anus 58
Annus 62.165.
Anxiari 115
Apparere.66.145.
Apedno 8
Appellare 143
Appendere.73.167 170.171.
Apertio 130.132
Aper 45
Aperire.17.24.127 129.132.144
Apes 27
Apertura 132
Aperture 131
Apis 27
Applaudere 147
Applicare. 59.94 104.122.143.
Applicari 82
Apponere.82.158. 159
Appreciare 123
Appreciari 68
Apprehendere.3.17 45.83.84.104. 154.156.171
Apprehensio 104
A principio 29
Appropiquare.94 143.170
Appropiquatio143
Apud 5
Aqua 87
Aque 87
Aque calide 64
Aque ductus 118
Aquila 104
Aquile 104
Aquilo 137
Aquilonaris 137
Arabes 123
Arabia 123
Arrabo 123
Arare 55.111.
Aranea 116
Aratio 55
Aratra 11.
Aratrum 55
Arbitrari 30
Arbitri 127
Arbor 7.160
Arbores 160.
Arbusta 121
Arbustum 110
Arca 10.169
Arca uel capsella 9
Arcana 118
Arcanum. 110.137
Architectus 55
Arctare 68.83
Arcturus. 41.75. 86.114.
Arcus 144
Ardere. 16.30. 68. 138.
Ardor 30.54.56

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Ardua 116
Area 2.26
Aree 26
Arefacere 35
Arena 44
Areola 123
Arcole 123
Arere. 53.104.135. 136.157.
Arescere 54.60. 157.
Argētarius artifex. 138
Argenteus 77
Argentum. 16.77
Argilosa 111
Arguere 65
Arida 54.60.168
Aride 136
Aridus 60
Aries 4.7.86.91. 157.170
Arietes. 4.134.138.
Ariolari 114
Ariolus 142
Arma 3.76.100. 104.162
Armamentarium. 104.169
Armare 49.150.
Armari 104
Armati 49.50
Armatura 49.54 162.
Armatus 49.136
Armenta 6.142
Armētum.17.146
Armentarius 17
Armilla. 41.58.133 136.137.
Armille 136.160
Armus 41.118
Armus uel sura.158
Aroer 124
Arrogans 19.20
Arrogantia 19.128
Aromata 19.99 108.
Aromaticus 142.
Aromatum suauis odor.19
Articulus 129
Articulus nominatiui.11.32.80.
Articulus genitiui. 32.80.
Articulus datiui.5 11.32.80
Articulus accusatiui 5.11.32.71.80.
Articulus uocatiui 32.
Articulus ablatiui 32.
Articulus demostratiuus.32
Articulusuocādi.32
Artifex 6.55
Artificium 55.
Artus 66
Arua 95.157
Aruina 72.127
Arula 3.78
Arundo 142
Aruspices 23.76.
Arx 14.25.90

Fo.

Ascella 136
Ascendere.24.100. 108.117.150
Ascēdere facere.117
Ascensiones 117
Ascensor 150
Ascensus 117.150
Ascia 76.121
Assare 19.136
Assatura bubali. 167.
Assimilare 30.92
Asina 11
Asine 11
Asinus 50
Asini 50
Assistere 119
Associare 151
Aspectus 25.39. 45.116.145
Aspera 150
Aspa atq; saxosa. 5.
Aspergere 41.46. 96.128
Aspersio 94
Asperum uideri.69
Aspicere.45.93.116 144.158.159.167
Aspirare 126
Aspides 133
Aspis 116.133.137 159.
Asportare 58.60
Astare 67
Astringere 8
Astrologi 32
Astucia 124
Astutum esse 124
Astutus 124
Assuefacere.95.99
Assuetus 83
Assumere 84
Assumere nomē domini.s.Iuramento 103.
Assumere .s. terminos.99.
At 37
Athacus 108
Atad 4
Attendere 93.108. 144.
Attenuare 9.93. 149.
Attenuari 87.137.
Attenuati 29
Attenuatū esse 86.
Atterere.15.29.83. 99.
Attingere 87.94. 99.104.
Attondere 142
Atq; 37
Attractio 92.99
Attrahere 92.154 155.
Atramentum 29
Attrectaī.26.86.91
Atria 55
Atrium 53
Atritus 29
Auare rapere 17
Auaricia 17
Auariciam sequi.17
Audacter 14
Audire.3.144.145. 164.
Auditio 164
Auditus 164
Audiui 3
Auersatrix 157
Auersio 98.157
Auertere 29.98. 105.107.128.157.
Auerti 106
Auerti retrorsū. 99
Auferre.8.9.17.25. 24.26.33.49.78. 86.89.94.95.100 102.103.107.108. 111.112.125.142
Auferre pignus.42
Auferre.s.iniquitatē 103
Augere 130
Augurari. 97.114 120.
Augures 32
Augurium 97
Aues 18.137
Auis. 114.116.137 153.
Auolare 76.
Aura 30.148
Auribus pcipere.3.
Aurichalcum 98
Auricula 3.12
Auricule 12
Auriga 150
Aures 3
Aurora 160.167
Aurugo 99
Aurū. 9.28.38.55. 80.106.127.
Aurum obrizū.127
Auscultare 144
Auscultatio68.144
Auster 93.171
Aut 2.37
Autem 5
Auunculus 110
Auxiliari 115.
Auxiliator 115
Auxilium 115
Axes 61
Axis 110
Azyma 90
Azymum 90

Baculus.87.91.98. 165
Balbus 84.117
Balistarius 52.
Baltheum 38
Baltheus 1.3.8.43. 65.
Baptizare 57
Barba 40.167
Barbarus 66.84.
Basiliscus 133
Bases 2
Basis 2.74
Batus 19
Bati 19
Bdelium 12
Beata 11
Beati 11
Beatificare 10
Beatitudo 10
Beatum dicere 10
Beatum facere 10
Beatū predicare.10

Beatus 10.11
Behemoh 12
Bella 142
Bellantia 87
Bellare 83
Bellatores 130
Bellum 83.104
Bene 63
Bene agere 63
Bene dicere pro maledicere 18
Benedictio 18
Benedictiones 18
Benedicta 18
Benedicti 18
Benedictus 18
Bene dirigere 63
Bene esse 162
Benefacere. 58.63
Beneficium 51
Bīplacere 65.152.
Beneplacitum.152.
Bene uti 63
Berillus 71
Bestia 12.46
Bestie 12.135
Bether 19
Bibere. 24.90.154 169.
Biceps 126
Biennium 165
Bina 165
Bis 129
Bis decē millia.146.
Byssus 13.154
Bis tinctus 165
Bitumen 50
Binium. 6.115.165.
Blande fictecq; loqui 49.
Blandicie 49
Blandiri 49.166
Blandus 49
Blasphemare. 21. 47.55.93.102
Blasphemia 162
Blasphemie 21.93
Bona 58
Boni 58
Bonitas 58
Bonum 58
Bonum esse 63
Bonum nuntium portare.19
Bonus 58
Bos 17.159.169
Bosphorus 110
Bothri 161
Bothrus 161
Botrus imaturus.16
Boues 7
Brache 110
Brachia 12.41
Brachium 31.41
Bractee 126
Breuiare 40
Breuis 142
Breuiora 142
Bruchus 51.64
Bubali 17
Bubalus 50.63
Bubo 74
Bucella 132
Buccina 60.167
Buccine 167
Bul 15

Bulle 157
Butyrū. 49.50.63
Buxus 11

Cabus 136
Cacabus 130
Cacumen. 109.136. 145.
Cadauer 93.101.126
Cadauera 126
Cadere 86.95.100
Cadere facere 101
Cadere in infirmitate.79.
Cadumim 139
Calami 142
Calamitas 33.154 157.
Calamus.142.155
Calamus aromaticus.142.
Calcaneus 122
Calcare 13.31.108 121.137.151.153
Calce abiicere 16
Calciamenta 100
Calciamentum. 78 100.116.
Calciare 100
Calcitrare.152.164
Calculus 52.155
Caldaria.olla 141
Caldarium 28
Caleb 75
Calefacere 63
Calefieri. 49.63. 145.
Calles 9
Callide ifidiari.124.
Callidus 124.
Calidus 49
Caligare 73.124 165.
Caliginosum 164
Caliginosus 104. 166.
Caligo 104.116
Caligo tenebrosa 118.
Callis 44.112
Callix 74
Calor 44.49
Caluaria 23
Caluicium facere. 144.
Calumnia 124
Calumnie 124
Caluniā facere. 124.
Calumniari 124
Calx 157
Camelī 25
Camelo pdalus. 40
Camelus 25
Camera 122
Caminus 74.75
Cāpestria 123.167.
Campestris 78
Cāpus.17.157.168.
Camus 92
Canales 167
Canalis 167
Canaam 76
Cananeus 76
Cancelli 54.155
Candelabrū. 93.96
Candens 141

Candidum.44.135.
Cādidū esse. 39.135
Candidus 125
Candor 12.81
Canentes 172
Canentes tibiis. 48
Canere. 33.53.94. 120.158
Canere buccina.171
Canere carmen lugubre.95
Canicies 157
Canis 75
Canistra 108
Canistrum.75.108.
Cantabilis 40
Cātare.40.95.120. 129.151.158.
Cantatrices 158
Cantica 40.158
Canticū. 33.112.158
Cantor 158
Cantores 40.158
Canus 157
Capparis 1.
Capere. 3.45.59. 73.83.84.134.155 171.
Caper emissari9.115
Capilli 166
Capillus 97.166
Capita 37.145
Capitellum 80
Capra 115.166
Capre 115
Caprea 133
Capree 133
Capti 68.
Captio 83
Captiua 107.155
Captiuare 24.154
Captiue 155
Captiuitas. 24. 59. 155.
Captiuū adducere. 154.
Captiuus 155
Captum 59.84
Caput 23
Caput colūne 137.
Capulus 101
Carbo 127.160
Carbunculus 100
Carcer. 8.13.14.75. 98.106.154.157
Cardines. 109.127. 154.168.
Cardo 43.78.135.
Carduus 41
Carectum 5
Carectus 107
Cariathaim 143
Carmelus 78
Carmen 32.158
Carmē lugubre.95
Carmina. 40.94 158.
Carneus 19
Caro 19.93.154.
Caro pro hominibus.19.
Carpenta 55
Carthalus 59.108
Cartilago 26
Carruce 78.
Casei 166.

Universidad de Deusto

Fo.

Casia 142
Castella 14
Castigare 65.
Castigatio 99
Castra 51
Castrametari 51
Castametatio 51
Castra ponere 51
Castrum 14
Casus 143
Casu accidere 7
Cataplasmare 91
Cataracte 9.137
Cathedra 70
Catena 3.86.153.
Catene 41.86.168.
Catus 28
Catuli 22.78
Catulus 22
Catulus leonis 78
Cauda 6.40
Caude 40
Cauea 106
Cauerna.3.102.109
Cauerne 44
Caula 23.75.95
Caule 21.58.113
Caupona 38
Causa. 2.27.61.106 147.
Cedere 81.99
Cedere extremos 40.
Cedrus 9.41
Ceci 114
Cecitas 109.114
Cecus 114
Celare. 42.74.77. 89.137.
Celaria 8
Celarium 9
Celatura 56
Celature 61.141
Celle 9
Celeuma 33
Celi 124.159.163. 164.
Celum 159.163
Cellula 131
Cenacula 117
Cenaculum 117
Centies 84
Cenum 17
Census 89
Centum 84.85
Cepe 17
Cephas 75
Cera 31
Ceraſtes 166
Cerimonia 55
Cernere 145
Certamen 143
Certare 28
Certum 74
Cerua 4
Cerui 4
Cernicalia 109
Ceruices 131
Ceruix 124
Ceruus 4
Ceſſare. 21. 56.60. 65.70.75.119.122 156.160.
Ceſaries 131
Ceſſatio. 147.156.
Cete 171

Fo.

Cetus 46.66.112. 122.139.
Chameleon 73
Charadrion 7.
Charitas 2.62
Cherub 78
Cherubin 78
Chytropodes 75
Chorda 89
Chorde 87
Chori 44
Chorus cātātiū.34.
Chorus.44.50.74
Chriſtalus 3.144.
Chryſolithus 172.
Chriſtus 160
Cyathi 102
Cibare 78
Cibaria 9.79.83. 134.
Cibi 59.132
Cibum 18
Cibum capere 18
Cibus. 5.11.29.59. 83.154.
Cicatrices 42
Cicatrices hñs. 55.
Cicatrix 10.138
Cicer oleofrixū.141
Cidarim 137.
Cidaris 137
Cilicium 167
Cymbala 136
Cyminum. 76
Cinamomū.19.142
Cincini 140
Cinerē ſuſcipere.32
Cingere 102
Cingere in modum corone.116.
Cingulum 3.8.86
Cinifes 76
Cinis 9.23.32.121. 126.157.
Cypri 78
Cyprus 78
Circulus 1.41.57. 96.140.
Circuli. 23.106.112. 144.
Circuire 68.102. 105.107.140.158.
Circuitus 140.
Circunagere 154
Circuncidere 86. 99.124.
Circundare. 41.43. 51.68.102.105.120
Circunducere 105
Circunedificare 21
Circūligare.38.121.
Circunlinire 74
Circunſepire 21
Circunſpicere 128.
Circunuenire 37.
Circunuoluere.137
Cirogrillus 167
Ciſterna 15
Cithara 76.144.
Cithare 77.
Cito 45.85
Cito pergere 12.
Cito uenire.45.85.
Ciuitas 14.143
Ciuitates 116
Clam. 15.82.85.151

Fo.

Clamare 32.40. 129.134.137.143. 151.158.
Clamor.33.40.120 134.137.139.151. 158.
Clamores 157
Clangere 55.171.
Clangor 149.171
Clara 68
Clare 68.
Clarum eſſe 135
Claudere. 4.23.121.
Claudi 99.129
Claudicare.129.136
Claudum fieri.129.
Claudus 99.129. 142.
Claui 109.158.
Clauſum 110
Clauſura 106.122
Clauſure 106
Clauſus 122
Clauus 71
Clementē eſſe.149.
Clementia 51
Cleri 167
Clibanus 171
Clypei 125.162
Clype?.25.75.107
Coaceruare.76.139
Coadunare 138
Coagulare 142
Coagulatus 20
Coanguſtare 142
Coanguſtiare 134
Coarctare 13. 29. 83.134.
Coccus 170
Cochlea 82.
Coccineus 165
Coccinum 165
Coctio 96
Coccinus 78
Coctum 8.
Coctus later 55
Coeuus 23
Cogere.2.7.9.129. 131.
Cogitare.7.14.24. 39.55.56.62.66. 88.99.106.125. 169.
Cogitatio 26.39. 56.62.117.125.151
Cogitatiões.36.39. 53.56.66.106.117 125.151.161.166. 168.
Cogitatus 116
Cognatio 63.64. 70.98.166.
Cognatus 57
Cognitus 99
Cognoſcere 99
Cognoſcere carnaliter.61.
Cognoſci 61
Cohabitare 38
Coherens 120.
Coherentes 112
Coherere 27
Cohibere. 9.122. 160.
Coire 146
Coitus 160

Fo.

Colla 16.135
Collabi 147
Colare 40.
Collectio 122
Colere 22.111.128
Colere idola 121
Colles 20
Collidere 85.101. 102.149.167.
Colligare 138.144
Colligatiões.55.113
Colligere.1.8.9.22. 76.78.84.125. 138.144.
Colligere racemos remanentes.117.
Colligere uel copulare.21.
Collirida 47
Collis 2.170
Collocare 70.97
Colocynthide. 130.
Colonus 70
Color 80
Color carbaſinus 79.
Coluber 97.171
Collum 25.135
Columba.23.62.65
Columbe 62
Columna 103.119
Columne 119
Coma.29.125.140 142.
Cōburere.5.16.68. 73.81.103.110.136. 138.168.
Combuſtio.73.168
Comedere.5.18.83. 84.124.
Commendare 130.
Cōmeſſationibus uacans 39
Comentariis 29
Comminari 160.
Cōminuere.29.31. 58.61.63.79.151. 159.169.
Cōminutum.31.88 102.169.
Cōmiſcere.15.24. 82.122.153.
Commiſceri 146.
Commiſſure 42.
Cōmitatus 146
Commodare.104 154.
Cōmorari. 45.82
Commotio.40.95 96.146.152.
Cōmouere. 25.26 38.44. 95.109. 146.152.
Cōmoueri. 54.76 86.96.109.149.
Compages.135.141
Comparare.69.92. 108.133.157.
Comparatiuū. 89.
Compati 112
Cōpes. 72.98.116.
Compedes 3.39. 40.98.
Compellere 5.129
Compelli 9
Cōpeſcere.155.169

Fo.

Compingere. 27. 107.135.
Complacere 152.
Complecti 42.106
Complere.8.18.75 88.107.140.163 167.170.
Complicare.23.42.
Complodere 110.
Compluta 87.
Cōponere. 40.63. 123.153.171.
Comportare 133.
Compoſitio 170
Compoſito gradu incedere.116.
Comprehēdere.27 99.102.171
Comprobare 122
Compunctiones.31
Cōputare. 56.130.
Cōputreſcer.11.42. 107.112.160.169.
Commutare 165
Cōmutatio.49.87
Concaſſare.25.87.
Concatenare 153
Concauum 15
Concedere uitā. 46
Concentus 93
Conceptus 36
Concha 75.109
Cōcidere. 21. 26.63 78.79.86.88.100 101.128.131.132. 142.146.165.168.
Cōciliū.8.106.127.
Concinare 136
Concinere 120
Concipere. 36.44. 63.111.
Conciſio 55
Concitare 107
Cōclamare.40.137
Concludere. 21. 76 94.100.106.107 110.122.
Concluſio 106.
Concordia 163
Concremare 16
Concrepare 171
Concreſcere 124
Concubare 160
Concubina. 83.128
Concubine 128
Cōcubitus. 128.160
Cōculcare. 13.16.31 38.151.152.154 158.
Conculcata 13
Conculcatio. 13.151 152.
Concupiſcentia. 50
Concupiſcere. 2.26 49.77.169
Concurrere facere 108
Concuſſio 146
Concutere 96.100 119.128.146.152
Condēnare. 43.46 121.153
Condēnatus 153
Condere 9
Condenſa.106.112 155.

Fo.

Cōdēſe frondes.112
Condire 51
Conditum.76.153.
Conducere 78.161
Conducta 162
Conductus 162
Confecta 153
Conferre 108
Confeſſio 61
Conficere 153.
Cōflare40.67.100 138.170
Conflatile 100
Confluere 95
Conficere 155
Confidenter 14
Confidentia 14
Confidētiam habere.14
Confidentie 14.
Cōfidere.14.51.150 165.
Configere 86.138
Confinia 26.111.
Cōfirmare. 20.45. 73.109.115.140. 170.
Confiteri 61
Cōfortare. 6.10.20 45.109.115
Cōfortari. 9.15.20. 45.
Confringens 140
Confringere. 21.26 28.29.56. 57.79. 87.101.109.124. 127.129.149.151 152.155.165
Confugere. 25.96. 116.
Cōfundere.10.11.13 15.16.52.60.76
Confundi 76
Confuſio 15.76
Cōfuſionē faciēs. 15
Cōfuſiōe plena. 123
Congerere 133
Congeries 21
Conglutinare 27
Congregare.1.8.22 27.40.65.76.77 84.107.109.114. 116.124.133.138. 139.142.144. 147.
Congregari 124.
Congregatio. 42 66.138.139
Coniectare 166
Coniectores 54
Coniicere 133
Coniuncti 169
Cōiūgere.42.144
Coniūgia aſſociare 57.
Coniurare 144
Coniuratio 144
Coniux 156
Conubia copullare. 57.
Conqueri 66
Conquieſcere.44. 169.
Conſanguineus.62 154.
Conſecrare.55.88.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

97.139.
Cõsecratio. 55.97.
Consecratus 97
Cõsensus. 126.147.
Cõseruare. 98.164
Considerare. 14.52 53.93.145.156. 158.168.169.
Consilia 42.66
Consiliari 106
Consiliarius 66
Consiliator 76
Consiliũ. 39.59.61. 66.76.88.106.116.
Consilium dare. 66.
Consilium inire. 66.
Consolari 95.97
Consolatio 97
Consolationem accipere. 97
Consolationes 97
Consolidare 45
Consopire 152
Consopiri 124
Conspectus 139
Cõspergere. 82.128
Conspersa 15
Conspersę 15
Conspicere 145
Conspuere 69.155
Cõsternari 44
Constituere. 65.67 89.100.101.105.119 130.140.153.158.
Constitutũ. 53.166
Constringere. 8.15. 83.110.171.
Consuere 171
Consuetudinẽ habere. 83.99.
Cõsuetudo 9.31.166
Consulere 32.154.
Consumare 170
Consumari 25
Cõsumatio. 76.99.
Consumatus 163
Consumere. 5.29 30.31.35.70.107 109.136.170
Consumi 22
Consumptio 116
Cõsumptũ esse. 150
Consurgentes. 140
Cõsurgere. 114.140
Consutum 58
Contabescere .124
Cõtaminare. 2.47 58.167.
Contẽnere. 12.13.91 118.154.
Contẽplari. 45.52. 137.145.154.169.
Contempta 13
Contẽptibilis 13
Contemptio 13
Contemptum 13.
Contemptus. 13.34 154.
Cõtẽdere. 147.152.
Contenebrare. 158.
Contenebrari. 121 139.
Contenebratio. 56.
Contentio. 26.90. 91.101.
Contentiosa 102

Fo.

Cõterere. 15.29.31. 33.35.37.58.61. 72.74.76.79.90 99.101.127.131.152 153.154.158.171.
Cõteri. 84.86.144.
Contemnans 163
Contestari 113
Conticere 30
Conticescere 30
Contignatio. 9.143
Cõtinere. 9.73.142
Cõtingere. 27.87. 143.
Continuare 167
Contorquere 77
Contra. 5.11.36.65. 86.93.118.119.120 133.138.
Contractum 141
Contradicere. 7.95 127.
Contrahere. 8.43. 54.85.142
Contrahi 50.
Contrarium 36
Contrarius 143
Contrarius incedere. 126.
Contremiscere. 38. 44.103.146.149
Contristare. 60.65. 72.73.
Cõtristari. 11.69.121 139.146
Cõtritio 29.57.137 155.156.
Cõtritiões. 121.155.
Contumax. 91.99. 107.
Contumelia 26
Cõtumeliã facer. 93
Cõtundere. 80.159
Conturbare. 12.30. 34.35.50.76.103. 109.112.116.126. 141.147.
Conturbari. 12.84. 107.124.126.146.
Conturbatio. 1.12
Conturbatus 28
Contussum 79
Conuallis 6.21
Connubia copulare 57.
Conuenire 65.
Cõuersio. 157.158.
Conuertere. 36.105 157.162.
Conuerti 36.106.
Cõuerti retrorsũ. 99
Cõsuescer. 108.147
Cõuinci delicto 10.
Conuiue 16
Conuiuiũ. 83.149 169.
Conuocare. 40.137
Conuoluere. 1.168
Cooperire. 52.137. 171.
Coopertorium. 137
Cophini 28
Cophinus 28
Copiosa 146
Copulare 21
Copulatio 82

Fo.

Coquere. 8.19.96. 113.124.
Coquus 57.
Cor 15.80
Cor recipere 81
Cor uulnerare 81
Coram. 93.128.129 138.139.
Corda 72.81
Correctio 63
Coriandrum 20
Corrigẽ 36.67.171
Corrigia 168
Corripere. 48.63. 65.73.
Cornu 144.
Cornu pcutere. 93.
Cornua 144
Cornua producẽs. 144.
Cornutũ esse. 144
Corroborar. 20.45
Corroborari 45.
Corrodi 124
Corona 20.97.106 116.125
Coronare. 4.116. 137.158.
Corone 116.125
Coronule 106
Corrosio 127
Corpora uel cadaura. 22.
Corpus 19.21.22. 26.83.154
Cortex 128
Cortina 69
Corruere 79.94 101.126.127
Corrumpere 42
Corruptio. 42.160.
Corruptum 106
Coruí 122
Coruus 122.
Costa 136
Coste 136
Coturnices 162
Coturnix 162
Crapula 151
Cras 87
Crasse 18
Crassitudo 32.111
Crassum 18
Crassus 18
Crater 1.78.144.
Craticula. 42.73 150.
Creagre 66
Creare. 18.44.141.
Creator 18
Credere 150
Creditor 104
Cremare 140
Cremium 68
Crepido 115
Crescere. 19.21.27 71.117.136.145.156
Cribrare 56.96
Cribrum 73
Criminator 150
Crines 49
Crinis 144
Crypta 88
Crocus 78
Cruciare 44
Crudelis 53.74.

Fo.

Crudelitas 74
Crudum 92
Cruor 30
Crura 79
Crustula panis 102
Cubare 146.160.
Cubicula 43
Cubicularia 108
Cubiculum. 43.169
Cubile 146.160
Cubiti 6.9
Cubitus 6
Cucumerariũ. 144.
Cucumeres 144
Cuius 11.
Culine 19
Culmen 143
Culpa 162
Culter. 54.135.158. 161.
Cultri. 5.23.49.54 158.
Cultus 53.111.
Cultus muliebris. 91
Cum. 5.6.11.72.75 118.119.120.
Cumq; 57
Cuncta 75
Cunei 42
Cuneus 81
Cupido 50
Cur 8.62.85
Cura 62.77
Curare 8.152
Curatio 152
Currens 149
Currentes 149
Currere. 147.149 152.
Cursor 15
Cursus 149
Currus 150
Cus 74
Custodia. 52.98. 130.164
Custodes 97.102
Custodire. 56.98 102.137.164.
Custos 164
Custos arce publice 23.
Cutis 24.114
Curuare. 77.79. 114.159.
Curuari 106.113

Damascus 31
Damnum 97
Damnũ inferre. 121
Dare 62.105.167
Datiui casus 5
Dator legis 53
De 2
Dealbare 81
Deãbulare. 53.167
Deambulatoria. 35.
Deaurare 58
Debellare 83
Debere 104
Debilis pedibus. 99
Debilitare 79
Debilitari 79.104
Debita 104
Debitor 43
Debitorẽ esse 104
Debitum 104.

Fo.

Decachordus 125
Decaluare 91.109 144.166.
Decani 125
Decem 125
Decem millia 145
Decens 2
Decensus 69
Deceptio 160
Decernere. 55.139
Decerpere 9
Deceruicare 124
Decidere 86.93
Decima 125
Decima pars 125.
Decimas offerri. 125
Decime. 88.103.125
Decimus 125
Decipere. 37.65.99 103.107.132.151. 156.168.171.
Decipula 75
Declarare 102.131
Declaratio 131
Declinare. 23.50. 69.86.98.107.127 128.160.164.165
Declinare ad occasũ 122.
Delinare ad sinistrã 164.
Declinatio 125
Decliuium 123
De conspectu 129
Decor. 33.66.100. 125.
Decorari. 66.73.95.
Decores 100
Decori 100
Decorũ esse. 66.100
Decorus 33.58.66.
Decorticari. 129.142
Decrepitus 70
Decretum. 59.166
Decurrere 94
Decurrere facer. 90
Decursus 128
Dedicare 51
Dedicatio 51
Deducere. 64.69. 94.95.97.167
Deesse. 43.52.86. 99.113.
Defectio 44
Defectus 8.52
Deferre. 12.60.103
Defessus 66
Deficere. 3.8.22.25. 52.57.60.66.74. 75.80.88.90.107 113.114.115.116.119 130.140.156.162. 170.
Deficiens 116
Defigere. 57.98. 142.171.
Definitio 20
Defluere. 69.86.93 94.96.101.104. 167.
Deformari 25.
Formes 148
Defricare 91
Deglutire 15
Deiicer. 61.107.108 162.

Fo.

Deinceps. 54.117
Delectare 166
Delectari 120.156
Delectatio 166
Delere. 22.70.74. 75.78.79.83.86. 160.164.168.
Delicata 113.120
Delicate 129
Delicatum 120
Delicatus 150.166.
Delicie. 100.113.120
Delicijs affluere. 65. 120.
Delicta 132
Delictũ. 10.42.162.
Delictum cognoscere. 10.
Delinquere 10
Delubra 34.50
Delubra mortuorũ. 102.
Deludere 82
Demergere. 43.57
Demetere 17
Demisso capite. 4. 39.
Demolirí. 17.42. 71.100.105.
Demon 89.156
Demones. 156.166.
Demonia 5.155
Denigrare 56.
Denigrari. 139.160.
Denocte cõsurgere 161.
Dens 165.
Dens molaris 80.
Densitas 56
Dẽsum frõdosũ. 112.
Densum lutum. 111
Dentes 83.165
Dentes elephantor 165.
Denudare 132
Denunciare 113
Deorsum 120.170
Deosculari 104
Depasci 17
Depauperare 70
Dependens 69
Depilare 91
Depingere 53
Deponere. 37.67 69.73.102.
Depopulari. 13.65 156
Depositum 158
Deprauans 1
Deprauare 122
Deprecari. 17.48. 51.68.125
Deprecatio. 47.51. 125.
Depredari. 13.103. 117.156.165
Deprimens 86
Depulsa 29
Descendere. 57.69. 98.136
Descensio 98
De scorto natus. 41
Describere 53.169
Describere p genealogias. 63
Descriptio 16

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deſerere. 43.98.131
Deſerta. 54.123.163
Deſerte 54.163
Deſertū. 71.123.135.
Deſertum eſſe 6
Deſertū facere. 54 163.
Deſiderabile 50
Deſiderabilia 50
Deſiderabil. 50.77
Deſiderare. 49.59. 76.77.123.153. 158.160.165.
Deſideria 50
Deſiderium. 1.2.94 158.169.
Deſinere 43.152
Deſiſtere 17
Deſolare 54.71.74 100.133.163.
Deſolata 12.163
Deſolatio. 12.163. 164.
Deſolationes. 163. 164.
Deſpectio 13
Deſpectus 13
Deſperare. 7.60.96
Deſperata 7
Deſperatio 7
Deſpicere. 12.13.131. 141.145.167.
Deſpondere 65
Deſpōſaſ. 10.55.65.
Deſponſata 10.
Deſponſatio 57
Deſtructe 163.
Deſtructio. 37.54
Deſtruere. 36.54 55.104.105.153. 164.
Deſuper 117
Derelinquere. 65 105.115.
Deridere 82.159.
Deriſor 82
Deriſores 82
Deriſus 141
Derogare 125
Detegere 74
Detentio 122
Deterrere 57
Determinare 44
Deteſtandus 40
Deteſtari 40.140
Detinere 122
Detractio 82
Detractores 165
Detrahere. 13.25.69 82.84.85. 91. 93. 94.132.
Deuaſtare. 30.54 117.156.
Deuia 122
Deuiare 45
Deuium 105
Deuoluere 25
Deuorare. 5.15.55. 51.82.83.
Deuouere 55
Deus 1.5.135
Deuteronomium. 165.
De vultu 129
Dexter 64
Dextera 64
Dexterā tenere. 64
Dextera uti 64
Dextralia 112
Dextrū. i. auſter. 65.
Diabolicus 15
Diabolus 15.160
Diadema 80.97.
Dicens 7.
Diceſ. 7.27.92.120
Dicitur 7.
Dies 62.65
Dies duo 62
Dies feſti 66
Dies feſtus 43.66
Dies inſignis 77.
Dies iuuentutis. 14
Dies plene lune. 77
Differre 3.111
Difficile 128
Difficiles 60
Diffundere. 67.98. 131.
Diffundi 127
Digiti 133.
Digitus 9.133
Dignitas 33
Dignus 16
Dii 5
Dii gentium 5
Dii pro iudicibus 5
Diiudicare. 63.127
Dilaceraſ. 16.17.165
Dilacerata 16
Dilaceratio 131
Dilatare. 79.132. 149.
Dilatari 131
Dilatatio 149
Dilecta 2.61.
Dilectio 2.61
Dilectus. 2.28.61
Diligenter 2.8.
Diligere 2.42.56.
Diluculum. 128.160
Diluuium 13.160.
Dimembrare 105
Dimicare 83.133
Dimidiare 52.53.
Dimidiū. 17.53.128
Dimidiū chori. 84.
Diminui 129
Dimittere. 62.65 71.98.101.105.108 115.127.152.155 159.162.164.165.
Dinumerare. ſ. p cognationes. 63.
Dipſas 136
Directio 99
Directum 71
Directus 71.
Direptio 165
Direptus 15
Dirigere. 11.31.71 73.97.128.136.
Diripere. 13.19.102. 162.165.
Diruere 15.131.
Dirumpere. 17.77. 105.129.144
Diſcalciatus 65
Diſcere 6.83
Diſciplina. 62.65 161.
Diſcipulus 83
Diſcooperire. 24. 56.131.
Diſcoopertum. 24.
Diſcordie 28
Diſcurrere. 35.137 152.167.
Diſſecare 17.25
Diſſeminare 101.
Diſſimulare 9.162.
Diſſimulare ſe audire. 55.
Diſſimulare ſe eſſe qui eſt. 99.
Diſſipare. 13.15.17 41.42.44.47.50 54.71.85.89.104 105. 126.127. 131. 144.160.163.
Diſſipari 15
Diſſipata 17
Diſſipatio. 104.127
Diſſoluere. 85.89. 119.127.131.132.152
Diſſolui 87
Diſſolui pauore. 89
Diſſolutio. 127.152.
Diſpenſare 73
Diſpenſator 84
Diſperdere. 8.42 70.74.75.79.136 160.163.164.
Diſpergere. 12.13. 41.98.101.126.127 132.166.
Diſperire 1.10.165
Diſperſio 40
Diſplicere 69.139
Diſponere 73.125
Diſpoſita 141
Diſpoſitio 42.61.
Diſrumpere 13.17
Diſtillaſ. 40.90.98.
Diſtincte 131
Diſtribuere. 49.67. 129.
Diſtringuere 142
Diſſuere 131
Ditare 125
Diuerſa genera. 127
Diuerſoriū. 82.104
Diuerſus color. 103. 133.
Diuertere. 107.115 128.
Diues 72
Diuidere. 12.19.25 53.101.126.128.130 131.132.147.165
Diuinare 114.142
Diuinatio 142.
Diuinatores 12
Diuini 4.12
Diuinus 62
Diuiſio. 19.128.131
Diuiſiones 23.49 128.131.
Diuitem facere. 125
Diuites 125
Diuitie. 33.35.47. 52.99.125.
Docere. 6.14.65.69 83.
Doctiſſimus 25
Doctor 53.69.110.
Doctus 83
Doctrina. 3.62.65
Dogma 5
Dolare 53.129
Dolatoria 76
Dolens 72
Dolere. 10.26.44. 48.72.121.
Doli 4.9.151
Dolor. 2.28.44.72 91.119.121.158.
Dolorē inferre. 72
Dolores. 42.94.121 135.
Dolore torqueri. 15
Dolor meus 15
Doloſa 49.151
Doloſe ageſ. 49.99
Doloſus 99.151
Dolus. 151.162.169.
Domina 20
Dominantes 91
Dominari. 16.66. 92.122.147.159. 162.168.
Dominatio 92
Dominationes 92
Dominator 2.92.
Dominatrix 20
Domine 159
Dominiū. 92.122.
Dominus. 2.16.20 91.156.
Domuncule 14
Domus 10.14.34
Domus auium. 14
Dona 103.105.
Donare. 51.158.159
Donec. 6.29.112.113 115.
Donum. 93.103. 105.161.
Dormire. 71.96. 156.147.160.
Dormire cum uxore. 16.
Dormitare 96.
Dormitatio 96
Dorſum. 20.124. 161.
Dos 85
Dotare 37.85
Draco 82.171
Dracones 2.171
Dromedarii 15
Dromedarius 150.
Ducatus 147
Ducere. 27.64.70. 97.117.
Ducere choros 27 44.48.
Duces. 2.94.125 127.162.
Ductile 144
Dulcedo 92.121.
Dulcem eſſe. 88.92. 123.
Dulcia 92
Dulcis 92
Dulcorare 92
Dum 112.153
Dum adhuc 113
Dummodo. 153
Dumtaxat 5
Duo 165.169.172
Duo anni 165
Duo cubiti 6
Duodecim 165
Duo muri 50
Duo ſicli 17
Duplex 78.126.165
Duplicare 78
Duplicatio 78.
Duplicia. 78.126 165.
Durari 144.
Dure accipere 69
Duricia 121.144
Duriſſima. ſ. petra. 48.
Durum eſſe 144.
Durus 144
Dux. 6.93.127.163.

Ea que laborauerat 34.
Ebria 147.161.
Ebrietas. 161.169
Ebrii 161
Ebrium eſſe 161
Ebrius 161
Ebulire 93.168
Ebur. 122.168
Ecce. 5.6.9.32.34 35.36.
Ecce ego 36
Eccleſia 139.
Eccleſie 139
Eccleſiaſtes 139
Ecepto 16
Econtrario 171
Edere 168
Edes 10.14.34
Edes. ſ. deſtructe 6.
Edictum 8.32
Edificaſ. 16.45.46.
Edificium 16
Edicule 14
Edituí 76
Educare 59.
Educere 67.100. 117.127.154.163.
Effeminate 139
Effeminatus 139
Efflorere 96.131
Effluere 82
Effugium 96
Effundere. 41.67 123.127.135.150 166.
Effundi 127
Effuſio 10
Egeni 120
Egenus 29.120
Egere 149
Egeſta 67
Egeſtas. 9.52.149 159.
Ego 7
Egredi. 67.93.100 101.115.131.
Egregia 133
Egregius 100
Egreſſus 67
Egrotare 48
Egrotationes 48
Egrotus 48
Ei 81
Eiicere. 20.26.58. 59.95.104.162
Eis 81
Eius 81
Elabi 104
Elate 170
Electi 14.18.
Electrum 56
Electum 18.51.139.
Electum tēpus. 73
Electus. 10.14.17. 18.27.
Elegans 58.66
Elemoſyna 134
Eleuare. 29.96.99. 103.108.148.152. 156.
Eleuari 20
Eleuatio. 20.96.103 117.156.
Eligere. 7.14.17.18
Elongare 150
Eloquentia 5
Eloquí 158
Eloquia 7
Eloquiū. 7.27.59 158.
Eloquiū myſticū 83
Emanare 140
Emarceſcere. 57 68.104.
Emere 19.38.78. 141.156.
Eminens. 20.109. 170.
Eminere 9
Eminentiores 20
Emiſſarii 92.162.
Emiſſiones 162
Emittere 162.
Emptio 142
Emula 135
Emulari. 54.141 170.
Emulator 141
Emulus hoſtis. 114. 134.
Emunctoria 84
Emungere 87
En 35.36.
Enarrare. 3.110.158
Eneum 97
Enigmata. 43.44
Enim 37
Enos 7
Enſis 54
Enumerare 130
Enutriſ. 21.73.146.
Eoquod. 11.129. 170.
Eoquod non. 15
Ephi 4
Ephod 8
Epiſtola 1.
Equalem eſſe 108
Equale pondus 12
Equare 76.123
Eque 151
Eques 131
Equi 107.
Equidem 24.
Equitas. 70.71.93 131.
Equitates 71.106
Equitatus 107.
Equum eſſe 170
Equus 106
Erradicare. 122.168
Erradicatio 107
Errare. 94.95.156. 158.160.171.
Erat 70
Erectio 140

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Eregione 95.99
Ereum 97
Ergaſtulum 51
Ergo 5.37
Erigere.40.67.69. 166.
Erinacíi 167
Eripere. 49.102. 128.129.159.
Ero 2
Error. 10.108.156. 171.
Errores 37.135
Erubeſcere.44.52 76.
Eructare 33.150
Erudire 51.65.
Eruditio 65.161
Eruditus 161
Eruere.49.71.102. 128.
Erumna 156
Erumnoſus 22
Erumpentes 39
Erumpere. 17.22. 96.99.105.132.
Es 97
Eſca.5.18.38.59.83
Eſce 59
Eſſe.5.33.34.35.36 127.
Eſſe amplíus 115
Eſſe in ſtate 140
Eſſe iudicium 28
Eſſet 70
Eſt 70.
Eſtas 54.140
Eſtimare 56.108. 123.
Eſtimatio 125
Eſtiuum 141
Eſtiuum cenaculum 143.
Eſtuare 16.30
Eſtus 49.54.168.
Eſurire 151
Eſuriens 26
Et 2.24.37
Etas 16
Etas florida 21.
Etate conſumí 22
Etenim 8.24
Eternitas 112.113
Eternũ.112.118.119.
Eternus 139.
Ethanim 5
Ether 159
Ethiopes. 74.135
Ethiopia 74
Ethiopiſſa 74
Ethiops 74
Etiam 5.24.37.
Etiam ſi 5
Etſi 6
Eua 46
Euacuare. 17.123 150.
Euadere 88.102
Euaginare.132.150. 163.
Euaneſcere 34
Euangelizans 19.
Euangelizantes.19.
Euellere. 98.104. 105.122.125.140. 163.

Fo.

Euellere capíllos.91
Euenire 143
Euentus 143
Euertere 36.
Euge 3
Euigilare 68.140
Euitare 56
Eunuchí 110
Eunuchus 110.
Euoluere 102
Euomere. 138.139
Ex 88
Exacerbare. 91.169
Exactor 94
Exacuere 3
Exaduerſo 95.143
Exagitare 17
Exalare 53
Exaltare.21.65.103. 108.129.148.150. 156.
Exaltarí 20.
Exaltatio. 91.99 148.156.
Examen 66
Examinare 138
Exareſcere 157
Exaſperans 91
Exaſperare 53.
Exaudire. 120.125 164.
Excauare 159
Excecare 114
Excedere 147.
Excellentia 71.
Excellere 71.147
Excepto. 12.16.39
Excelſa. 16.20.140. 148.
Excelſi 148.
Excelſior 20
Excelſiorẽ eſſe. 20 156.
Excelſum. 16.69. 148.170.
Excelſum eſſe. 156
Excelſus.20.28.117 148.166.
Excerebrare 124
Exceſſus mentís.52
Excidere.26.30.33. 35.102.113.129. 144.
Exciſio 30.78.102
Excitare 114.140
Excogitare 161
Excoquere 138
Excoriare 132
Excubare 133
Excutere. 11.42. 100.102.
Execratio 5
Exẽplar. 16.30.132 133.136.
Exemplum. 117. 145.171.
Exequare 157
Exercitatio 158
Exercitus. 21.46. 57.135.
Extendere 31
Exhilarare. 63.134
Exhorreſcere 39.
Exigere 94.104
Exilire 153
Exilium 168

Fo.

Exinanire 123
Exire 67
Exire compellere. 26.
Exiſtimare 56
Exitus 67
Exme 89
Exordium 145
Exoríri 41
Exoſſare 122
Expandere. 92.98. 131.132.150.160.
Expaueſcere. 54 124.
Expectabilis 169
Expectare. 28.44 47.62.76.80.85. 156.
Expectatio.68.139.
Expedire. 49.113 157.
Expediti 49.51.
Expeditus 49
Expellere. 26.28. 29.33.70.95.104
Expergiſci. 68.114.
Experimento diſce re.97.
Expiare 45.78.
Expiatio 94
Expiationes 78
Explanare 11
Explicans 168
Explorare. 52.53. 146.169.
Exploratores 169.
Expoliare 70.
Exponere 133.
Exprimere. 38.53. 90.159.
Exprobraſ. 55.152
Expuere 69
Expugnare.83.160
Expurgare 129
Exquirere 31
Exquo 29
Exſicare. 53.54.60
Exſuflare 100
Exſurgere 114.
Extabeſcere 38
Extendere.2.69.71 94.98.110.131.144 147.
Extenſum 71
Extenſio. 153.160
Exterminare. 70. 79.102.
Exterrere 94
Exterius 44
Extimare 166
Extimationes. 166
Extimeſcere 56
Extinguere. 31.72 78.
Extollere 2.103.
Extemplo 132
Extra 44
Extrahere. 22.70. 91.92.100.
Extranea 99
Extranei 39.99
Extraneum fieri.39
Extraneus. 39.40 99.
Extrema 142
Extremitas 142

Fo.

Extremũ. 76.140 142.
Extremũ auris.171.
Extremus 115
Extrinſecus 44
Extruere.16.46.161
Exuere 132
Exultans 118
Exultare. 22.23.118 119.134.151.159. 164.
Exſtatio.23.119.151
Exuere.68.76.138. 168.
Ezel 3
Ezraites 41

Faber 55
Fabri 119
Fabrica 170.
Fabricare 158
Fabricator 55
Fabula 165
Facere. 37.111.116 121.124.158.
Faciens loquí 26
Faciens ſemen 41
Facies.8.25.116.128 129.139.169.
Facilitas 141
Factio 149
Fallax 51.73
Falces 40
Fallere 37.
Falſa 157
Falſificare 168.
Falſum 168
Falx. 55.93.85
Fama 26.163.164
Fames 78.151.
Familia. 6.59.111. 166.
Familie 166
Famoſi 163
Famula 6.
Famulatus 111
Far 77
Farina 44.141
Faſcia 132.
Faſciare 57
Faſciculus 1.138
Fatuitas 93.171.
Faui 134
Fauilla 86.91.100 114.
Fauus. 66.96.134.
Febris 138
Feces 102.
Fedare 11.
Feda res 93
Federari.42.60.65 148.
Federati 6
Fedus 19.66
Fedus inire. 79.163
Fel 50.63.145.
Felicitas 20
Felix 162
Femina.4.102.149
Feminalia 76
Femora 69
Femur 69.118.155
Fena 124
Fenerare 82.104
Fenerari 104
Fenerator 104

Fo.

Feneſtra. 48.134. 162.
Feneſtre 9.48.73.
Fenũ.109.120.124.
Fera 46
Ferculum 9.130
Ferre de aquis 91
Ferreus 18
Ferie 43
Ferire.ſ.fedus 79.
Fermentare 50
Fermentatum 50
Fermentatus 50
Fermentũ. 17.50 75.
Ferocem eſſe 81
Fertilem eſſe 154.
Fertilitas 155
Feruens 1
Feruere. 16.40.153.
Ferrum 18.131.
Ferrum gladii 81
Feruor 40.49
Ferus 130
Feſſi 60
Feſtinãter abire. 18
Feſtinãter fugeſ.52.
Feſtinare. 2.12.29 45.52.85.127.149
Feſtinari 12
Feſtinatio. 12.52. 127.146.
Feſtinus 85
Feſtiuitates 43
Feſtũ celebrare. 43.
Fete 114
Fetere 5.11
Fetor 11.91.137
Fetus 64
Fex 164
Fibule 144.
Ficeta 169.
Fictile 55
Fictilis 52
Fictor 67
Ficulnea 169
Ficus infirmitas ani 58.121.
Fide iuſſio 123
Fidelem eſſe 6
Fidelis 6
Fidem facere 123.
Fides 6
Fiducia 14.51
Fiducialiter agere. 14.66.
Fiduciã habere. 51.
Fieri 34.124
Figere 90.98.171
Figmentum 68.
Figulus 67.127
Figura.86.135.166.
Figure 80.135.
Fila 135.
Filare 58.
Filia 16
Filie 16
Filii 16.64.67.81.
Filios ſuſcipere 16
Filius.16.18.64.98.
Filius adoptiuus. 16
Filius pro diſcipulo. 16.
Filius pro filiis filia= rum.16.
Filius ꝑ nepote. 16

Fo.

Filius ꝑ ſucceſſore. 16.
Filum 44
Fimbria 135
Fimbrie 158
Fimus. 25.131.137
Findere 165.
Fines 9.142
Fingere 12.67.
Finire. 8.75.107 163.
Finis. 3.8.20.76. 102.107.140.142.
Firma 17
Firmamentum.108 153.165.
Firmare. 7.73.121. 140.153.
Firmiſſimum 74
Firmitas 74.144
Firmum 74
Fiſtula.87.137.142 168.
Fiſtule 9
Flagella 99.158
Flagellare 94
Flagellum 158.
Flãma. 81.154.162
Flamma dñi 162
Flamme.39.81.154. 162.
Flameum 81
Flare 104
Flatus 104
Flaueſcere 2
Flauus 134
Flecti 44
Flere 13.15
Fletus 13.15
Florens 152
Florentes 108
Florere. 93.96.101 131.135.
Flores 10.96
Flores fructum pro ducere.108.
Floridus 152
Flos. 1.42.96.102. 131.135.
Fluctuare 26
Fluctus.24.29.155. 155.
Fluens 38
Fluenta 96
Fluere. 38.40.64. 67.95.96.105.150.
Flumẽ. 60. 95.128 155.
Flumina 95.97
Fluuii 95
Fluuius 60.95.
Fluxum pati 38
Fluxus 38.41
Focarie 57
Fodere. 52.53.57 78.113.140.
Folia 118.121
Foliculus 20.38
Folium 59.118
Fons. 4.24.67.93. 116.140.
Fontes 9.116
Foramen 44.102
Foramina 45.95
Foras 44
Forcipes 66.84.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fores 132.172
Forinſecus 44
Foris 3.44
Forma 169
Formare. 44.67. 73.135.144.169
Formator 67
Formele 55
Formica 99
Formidantes 57
Formidare. 52.54 57.60.124.127. 147.165.166
Formidines 15
Formido. 4.17.57 127.128.
Formoſa 2.66
Formoſus 33
Fornax 11.74
Fornicari 40
Fornicatio 40.
Fornix 61
Forſitan 3.5.32
Forte. 2.3.6.81.121.
Fortes. 5.9.20.115 121.124.130.
Fortia 5.79
Fortificare 91.115 124.
Fortificari 127
Fortiorem eſſe 20
Fortiorem fieri.124
Fortis. 2.4.5.7.11. 14.20.66.45.46. 52.55.91.108.115. 121.124.135.172.
Fortiſſimi 121
Fortiſſimus. 4.5. 46.123
Fortitudo. 2.4.5.12 20.45.46.52.66. 73.77.79.84. 108.115.116.121.133 172.
Fortuitu 133
Fortuna 20
Foſſa 21.57.
Foſſio 57
Fouea.21.25.35.59 71.127.157.158 160.
Fouere 28.49.
Fouere ignem 57
Fractum 26
Fractura 124
Fragmen 128
Fragmenta. 79.132 152.
Fragmentum 129
Frangere. 57.58 124.131.148.151.
Frater 3
Frater mariti 60
Fratres 3
Fraudulẽta.125.151.
Fraudulenter. 49. 171.
Fraudulenter nocere.151.
Fraudulentia 5
Fraudulentus. 73 75.150.
Fraus 104
Fremere. 28.55.95 147.
Fremitus 28.97
Frendere 55.95
Frenum.42.92.151
Frequens 35
Frequenter 29
Frigere 141.146.
Frigide 145
Frigidũ facere.142
Frigus.55.68.106 143.
Frõdes.118.121.125.
Frons 90
Frons edificii 4
Frontes 4.90
Fructificare.95.130
Fructus.7.13.26.73 .95.98.109.130
Fruges.13.21.85.112
Frumẽtũ.18.28.46 51.78.151.156.
Frumẽtũ nouũ.78.
Fruſtra. 33. 51.157. 168.
Fruſtrari 74
Fruſtum 105
Fruteta 100
Fuga 49.96
Fugare 18.124
Fugere. 18.94.96. 99.124.
Fugitiui 128
Fuiſſet 70
Fulcire 109
Fulcrum 109
Fulgens 134
Fulgere. 34.38.39
Fulgur 3.13.19.45
Fulgura 19
Fulgurare 19
Fullo 72
Fuluum 44.127.
Fumare 124
Fumarium 9
Fumigans 73
Fumigare 124
Fumus 124.140
Funda 141
Funda lapides iacere.141.
Fundamenta.10.65 159.
Fũdamẽta iacere 65
Fũdamẽtũ. 65.134.
Fundare.10.65.169
Fũdere.41. 67.123. 134.166.
Fundibulare 141
Fundus 138.144
Funes. 4.42.72. 112.146.
Funiculus. 21.24. 42.44..71.139.
Funis 42
Fur 25
Furari 25
Furere 146.156
Furioſum eſſe. 156
Furni 171
Furor. 4.8.40.50 54.63.77. 99.111. 142.146.171.
Furtum 25
Fuſca 159
Fuſcinula 39.40
Fuſile 67
Fuſus 128
Futura tẽpora 125.
Futurum. 112.125 132.137.
Gabaa 20
Galbanum 48
Galea 72.138
Galgala 23
Galilea 24
Gallinaceus 20
Gallus 20.161
Gallus ſuccintus.41
Gannire 137
Garrire 137
Gaudens 119
Gaudere. 118.119. 129.159.164
Gaudium 43.159.
Gaza 25
Gazabar 23
Gazophilatia. 84. 104.
Gelu 144
Gemme 128
Gemelli 169
Gemellos habere. 164.
Gemere. 7.32. 93. 95.
Gemini 169.
Gemitus. 7.93.95
Gene 83
Genealogia 63
Gener 57
Genera 38
Generare 64
Generatio. 28.64.
Generum fieri 57
Gens 22
Genu 18
Genua 10.18
Genu flectere 18
Genus 38.87.166
Germanitas 3
Germen.13.60. 67. 98.102.121.122.136.
Germinare. 32. 95 96.101.131.136.
Geſtare 103
Gibbus 20.27
Gigantes 101.152
Gigas 121
Gignere 36.64.
Gypſum 23
Gyrus 43
Git 142
Glacies 140
Gladius. 5. 54.87 162.
Glebe 26.121
Globus 167
Gloria.19.22.33.68 72.125.133.
Glorians 118
Gloriari.33.54.118. 125.155.
Glorificare. 33.72. 93.125.
Glorioſa 72
Glorioſus. 33.72. 118.
Glutinum 27
Glutire 15
Golgota 23
Gomor 120
Gopher 25
Gradi 64.168
Gradiri. 9.35.100
Gradus.31.74.108. 117.119.132.
Gramina 123
Grande 168
Grandem fieri 21
Grandes 5
Grandis 2
Grando 5.18
Granum 25.70
Gratia 51
Gratiarũ actio 61
Gratias agere 18
Gratis 51
Gratuito 51
Gratulantes 164
Grauare 72
Graue 72
Grauis 68.72
Grauitas 72
Grauiter 7
Grecia 62
Greges.113.125.134
Greſſus.11.129.137.
Grex. 42.113.151 157.
Gryphus 131
Groſſi 15
Groſſitudo 111
Groſſius 111
Groſſum eſſe 111
Groſſus 125
Gubernacula 42
Gubernans 42
Gubernator 42
Gurges 4.41
Gurguſtium 136
Guſtare 59
Guſtatum 63
Guſtu diiudicaſ.59.
Guſtus 59
Gutta 2.151
Guttur. 25.26.47 82.

Habene 38.128
Habens 16
Habere 171
Habitabilis 70
Habitaculum. 22. 38.70.95.114.
Habitans 70
Habitare. 2.22.28 58.70.71.82.109. 157.161.168
Habitare facere.70
Habitatio. 14.28 58.70.95
Habitator. 70.114 161.
Hac 38
Hac uice 129
Halietus 115
Halitus. 101.104. 148.
Hamona 35
Hamus 47.90.154
Hariolari 120.
Hariolatio 142
Hariolus 54.62
Haſta. 51.75.140
Haſtile 69.121.
Haurire.29.56.127 154.
Hauritiones 154.
He 5
Hebdomada 155.
Hebenini 32
Hebreus 111
Hec 5.26.38
Hedera 141
Hedus 21.125.166.
Herba. 3.13.18.32 53.88.124.
Heredem eſſe 69
Hereditare. 69.70. 97.
Hereditas 70.97
Hereditates 97
Herere 3
Heres 70
Heri 7.171
Hericius. 142
Hernioſus 91
Heſitare 126
Heſternus 171
Heu 1.2.3.
Hyacinthus 170
Hyades 75
Hyaſpis. 35.63.73.
Hic. 21.29.35.38 73.126.
Hydria 73.109
Hyemare 55
Hyems 26.55.110
Hilaris 58
Hymni 61
Hinc 38.73.126
Hin genus menſure 34.
Hinnire 134
Hinnitus 134.152.
Hinnulus 66.121
Hypocrita 51
Hircus.125.137.166 170.
Hirundo 107.112
Hiſopus 3
Hiſpidus 166
Hiſtorie 29
Hoc 31.38
Hodie 38.62
Holocauſtũ.75.117
Homicida 155
Homicidium 30
Homines 7.86.92
Homo. 2.4.7.20 101.
Homo quicunq; 4
Homo quilibet 4
Honor 33.68.72.
Honorabilẽ eſſe.68
Honorabilis 68.72
Honorare 33.72.
Honoratũ eſſe. 68
Honorificaſ. 68.72
Hora. 115.125.165.
Horrenda 166
Horrere 79.166
Horreum 22.59.
Horribile 166
Horribiles mali.166
Horribiles uiſiones. 68.
Horribilis 4.166.
Horripilare 109
Horologium 117.
Horror. 4.8.39. 109.153.165
Hortus 23.25
Hoſpita 22
Hoſtes. 65.133.134.
Hoſtia 26.37.
Hoſtia p delicto.10.
Hoſtia pro peccato. 46.
Hoſtiliter ageſ.137.
Hoſtis. 114.116.133 134.135.
Huc. 7.35.36.73. 126.
Huiuſcemodi.31.76
Humanus 2.
Humectare 150
Humerus. 80.155. 161.
Humiditas 84
Humidum 82
Humiles. 29.137 167.
Humiliare. 29.60 70.71.76.87.120 147.159.166
Humiliatio 71
Humiliatum 7
Humiliora 167
Humilis.28.29.114 120.124.137
Humilitas. 120.167
Humor 17.60.150
Humus 2.

Iacere. 69.101.160
Iacere arcu 58
Iaculari 69
Iaculatores 146
Iaculum 52.127
Iam 38.73
Ianitores. 109.166
Ianue 30.132.166
Iaſpis 71
Ibi 163.171
Ibices 66
Ibis 104
Idcirco 74.111
Idem 122
Ideo 74.81.90
Idola 5.121.129.172
Idolum. 2.5. 6.23. 109.121.129.160 171.
Idolum moloch.88
Idolum. ſiue inane uel nihil.5.
Id quod non eſt 9
Iecur 72
Ieiunare 134
Ieiunia. 134
Ieiunium 134
Ieiunus 58
Ieſus 71
Igitur 37
Ignis 10.96
Igniti ſerpẽtes.168.
Ignominia. 55.123. 141.164.
Ignominie 139
Ignominioſus 13.
Ignorantia 156
Ignorare 156
Ignoſcere 103
Illaqueare 126
Illaqueari 68
Illaqueatus 76
Ille 6
Illecebra 132
Illia 77

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Illudere. 37.82.103. 117.135. 141.162 171.
Illud quod est 70
Illuminans 3
Illuminare 2.93.95
Illuminatio 3
Illusio 82
Illusiones 117.171
Illusor 82
Illuuies secundinarum. 162.
Imaginari 153
Imagines 136
Imago. 30.74.136.
Imbecillem esse 6
Imbecillis 6
Imbecillitas 47
Imber. 26.41.87. 111.
Imber matutin?.69
Imbres 96
Imbuere 51
Immaculata 170
Immaculatum esse. 39.170.
Immaculatus. 52. 170.
Immaturum 16
Immense 20
Immensum 5
Immissio 162
Immittere 162
Immo 11
Immobilem esse. 30
Immolare 26.37 57.159.
Immunda: 59. 94
Immundus. 59.125
Immunditia 59
Immunditie. 23.59
Immūdū cē. 58.59
Immunita 123
Immutare 48
Immutatio 49
Impatiens 8.142
Impellere. 28.29. 31.33.95.
Impendere 67
Imperare. 147.159
Imperfectum 24
Imperium. 115.126. 130.168.
Impetuose ffuer. 41
Impetus. 28.41. 167.
Implere. 17.87.155
Impletiones 88
Implicare 113
Impia 153
Impie agere. 132. 153.
Impietas 153
Impius 153
Impingere. 33.79 94.126.169.
Impinguare. 18.32. 49.111.
Impinguari. 106. 125.164.
Imponere. 108.150 157.158.
Impossibile esse 7
Impregnare 111
Improperare 55
Improperium 55.

Fo.

Impudenter agere. 34.
Impudentia 34
Impudens 66.115
Impugnare 83
Imputare 56
In 11.16
In non 81
In abscondito 55
Inaccesibile 90
Inane 13.150.169
Inaquosum 135
Inaures 85.96
Incalescere 76
Incantare 42
Incantatio 83
Incantationes 54
Incantator 42
Incarnatio 19
Incastrature 61
Incedere. 11.31.35 137.
Incendere 30.68
Incendium. 16.68 168.
Incenatus 58
Incensio 16
Incensum 96.140
Incessus 95
Incidere. 21.57.168
Incipere. 44. 47. 60.168.
Incipere prelium. 8
Incircuitu 105
Incircuncisus 123
Incisura 168
Incitare 107
Inclinare. 98.159
Inclinari 165
Inclytus 72.133
Inclyti 132
Includere 155
Includor 106
In coccineis 170
Incola 22
Incolere 22
Incōsiderate loqui. 132.
In conspectu. 93. 99.128.
Incrassare 164
Incrassari. 32.59. 106.
In crastinum 87
Incredulí 110
Incredulum esse. 91
Incredulus 12.107
Incrementum. 146
Increpare 25.63
Increpatio. 25.63. 76.
Inculta 72
Incumbere 2.21
Incuruans 77
Incuruare 70.77 79.
Incuruari. 39.122. 144.
Incurrere 126
Inde 126.163
Indicare 44.93
Indie 9
Indigena 41
Indigentia 52
Indigere 52
Indignans 107

Fo.

Indignari. 54.142 152.
Indignatio 4.63
In directum ire 71
Inducere 95
Induere 78.81
Indulcedinē uerti. 2
Indulgentia 50
Indulgere 103
Indumentum 81
Indurare. 45.144
Indurari 42.67
Industria 79
In ea 12.14
Inebrians 147
Inebriare. 69.147. 161.167.
Inebriari 106
In eternum 112
Infaciem 129
Infamia 26
Infamis 82
Infans 64.114
Infans ab ubere. 63
Infantes 117
Infantia 132
Infantulus. 64.65.
Infatuare 108
In felicitate 11
Inferre 13
Inferior 170
Inferiorem esse. 101
Inferius 170
Infernus. 28.154
Inferus 154
Inficere 85
Infidelis 12.110
Infigere 57.171
Infirmare 48
Infirmari. 3.6.26. 44.48.73.79. 90.96.
Infirmior pars. 123.
Infirmitas. 47.48. 167.
Infirmitates. 28.48
Infirmus 49.152
Inflāmare 81
Inflari 133
Influere 22
Infructuosum 113
Infundere 67
Ingemiscere. 7.22 51.123.
In gyro 105
Inglorius 160
Ingratum esse 34
Ingrauare 72
Ingredi. 12.114.167
Ingressus 13
Inguen 50
Ingurgitare 24
Inhabitare 70
Inhabitare terrā. 16
Inhonorare 141
Inhonoratus 141
Inhorrescere 119
Inimica 4
Inimicus 4.165
Inimicum esse 4
Inimicicia 4.160
Iniqua 168
Inique ageē. 54.55. 50.63.113.114.155. 160.168.
Iniqui 34.50.114.

Fo.

Iniquitas. 2. 33.50. 113.114.121.153.159
Iniquitatem facere. 113.114.
Iniquitates 113
Iniquum 15.168
Iniquum esse 4
Iniquus 50.113
Inire preliū. 25.55.
Inire f. fedus 79
Inniti. 109.152.165
Initiare 88
Initiari 136
Initium. 129.139 145.
Inuste agere 50
Iniustícia 33
In lōgū differre. 10
In me 11
In millibus 6
In monte 54
Inobedientē cē. 51
In nobis. 16
Innocens. 102.132 170.
Innocentē esse. 102. 170
Innocentes 132
Innocētia. 102.170.
In curium 143
Inops 150
In orbē transire. 68
Innotescere 61
Innouare 45.49
Innoxii 102
Innoxium esse 102
In pace 77
Inquietare 146
Inquílini 22
Inquílinus 70
Inquinare 20.59
In rotundū attōdere. 68.
Inlanabilis 70
Insania 156.160
Insanie 160
Insanire. 54.54.59 112.156.
In seruitutem redigere. 120.
Insidiari. 9. 33.102 133.158.160.
Insidie. 9.33.39.122 133.
Insigne 45
Insignis 161
Insilire 136
Insipiens. 2.17.37 77.85.93.
Insipiētē cē. 17.77.
Insipientes 17.93
Insipientia 77
In solitudinem redigere. 71.
Inspicere 145
Inspirare 100
Instabilis 95
Instar 29
Instare 2.3.101
Instaurare 12.43. 45.49.119.161.
Instauratio 12
Institor 76
Institores 150.159
Instituere 139
Instructus 36

Fo.

Instruere 57
Instrumentum. 76.
Insufflare 100.126
Insula 4
Insulsum 171
Insultare 51
Insurgere 140
Integer 170
Integre 163
Integrum 75
Intellectus. 140.161
Intelligens 14.161.
Intelligentia 14
Intelligere. 14.161 164.
Intendere 144
Inter 14
Interrasile 106
Interea 57
Interfecti 36.47 152.
Interfectio. 36.55 57.140.
Interfectores 79
Interfectus. 47.93
Interficere. 27.34 35.36.55.79.86. 99.124.140.155 161.
Interim 37
Interior 129
Interiora. 43.106. 143.
Interior domus. 65
Interiores 129
Intermedius 14
Interire 10.79
Interitus 4.15.86. 104.127.129.157. 159.160.
Internitio 157
Internitiones 160
Interrogaī. 32.154.
Interpres 82.88.
Interpretari. 132 133.172.
Interpretatio. 82. 132.133.
Interrumpere 17
Interruptio 131
Intestina 145
In thalamo morari. 52.
Intingere. 57.87. 133.
Intonare 152
Intra 143.
In tres partes diuidere. 163
Intrinsecus. 14.112 129.
Intro 169
Introducere. 12.114
Introiens 13
Introire 12
Introitus 13
Intromittere 13
Intuerí. 14.93.137 156.158.159.
Intuitus 144.148
Intumescere. 25.50 109.
Intus. 14.21. 129
Inuadere 132
Inualescere 45
In nucis modū. 167

Fo.

Inuenire 90.161
Innuere 168
Inuestigare 52.53. 122.
Innumerabiles. 146
Inuestigans 39
Inuestigatio 153
Inueterare. 15.125
Inueteratū esse. 71.
Inuidere 69.141
Inuitati 143
Inundare. 17.170. 134.
Inundatio. 134.167
In unum 62
Inuocare 40.143
Inuolucris 24
Inuoluere. 22.23 24.57.66.78.82. 115.119.
Inurere 54
Inutile esse 110
Inutilis 6
Iocari 135
Iocunde 100
Iocunditas 100
Iocundum esse. 100 123.
Iocundus 100
Ipse 33
Ira 8.40.50.54. 63.77.111.129.142
Iracundia 77.142
Irasci. 7.40.54. 77.98.111.142. 146.
Irati uel detestabiles. 40.
Ire 35.62.152.
Ire cū impetu 160.
Irretire 68
Irridere. 77.84. 141.159.
Irrigare 167
Irriguum 23
Irriguus 147
Irrisio 141
Irritare. 25.52.93 77.91.93.
Irritū facere 160
Irrorare 41
Irruere. 33. 37.100 126.132.136.
Isaac 159
Iste 5
Ita 73.74
Itaqꝫ 8.57.81
Iter. 9.31.35.105 112.
Iterare 165
Iter facere 108
Iterum 3
Iubilare 148
Iudex 28.166
Iudicare. 28.44. 147.166.
Iudicari 166
Iudices 166
Iudicia 28.166
Iudicio contendere 28.147.166.
Iudicium 166
Iudicium causa 28
Iugiter 170
Iugulare 159
Iumenta 12.156

Universidad de Deusto
Biblioteca

Iumentum 12.17
Iunctura hūeri.161.
Iuncture. 27.42. 50.162.
Iuncus 24
Iungere 8.42.
Iunior 137
Iuniperus 153
Iuramētum. 5.155.
Iurare 5.155
Iurgium 28.147
Ius 55.166
Iussio 53
Iussurandū 155
Iustícia 39
Iustificare 39
Iuuenis 14
Iuxta 9
Yxon 26.145

Kalende 43

Labí. 86.90.164
Labía 166.167.
Labium 41.166
Labor. 5.60.80.121
Laborans 22.119
Laborař. 59.60.80. 119.151.155.157
Labore confectus 60.119.
Labores 121
Labrum 75
Labruſce 11
Lac 48
Lacerare. 107.126 168.
Lacerta 50
Lachrima 50.31
Lactare.65.114.132.
Lactuce agreſtes.91
Lacuna 108
Lacus 21.139
Laganum 137.153
Lagena. 10.50.73 93.
Laguncula.z.17.93 106.125.127
Laícus 47
Lambere. 82.85. 84.119.
Lamentari. 95.140
Lamía 85.171
Lamína 155.153
Lampas 24.84
Lana 120.136
Lancea. 39.51.75 132.136.146.151
Langor.26.34.48. 95.
Lapidare. 72.110. 147.
Lapides colligere. 110.
Lapides quadrati. 23.
Lapidibus obruere. 147.
Lapidibus opprime re.110.
Lapidícina 53
Lapillus 138
Lapis 1.81.107
Lapis parius 31
Lapis precioſus.138
Lapſus 29
Laquearía. 21.109. 147.157.
Laquei 126.134
Laqueo ſuffocare uel ſuſpendere 51
Laqūs. 90.112.126
Largirí. 2.5.105.
Larus 159
Laſſare 56.114
Laſciuire 110
Laſſus. 66.116.152
Lata 149.
Later 81.146
Latera.42.74.110. 133.136.
Lateres facere 81
Latericius 81
Latibula 9.42.110
Latiſſime 149
Latitudo 132.149
Latrare 35.93.
Latro 21.157.131
Latrunculus 21
Latus. 21.80.69. 125.133.136.149. 160.
Lauacrum 150
Lauare. 28.72.160.
Laudabilis 34
Laudare 34.51.61
Laudate dñm 34
Laurus 41
Laxare.98.126.152
Lebes 1.75
Lecythus 137
Lecti 161
Lectice 133
Lectuli.87.98.160.
Ledere.17.50. 94 99.113.114.155.
Legatus. 56.82.135
Legere 143
Leges 53.69.159
Leges condere 53
Legifer 53
Legiſlator. 53.69
Legitimum 53
Legumína 41
Leena 81.159
Lenificare 49
Lenís 49
Lenítas 49.158
Leniter 4
Lentes 113
Lenticula 127
Leones. 9.10.78.81
Lepra 94.138.
Lepra capitis 105
Leproſus 138
Lepus 10.
Leſio 125
Letabunda 23
Letantes 118.164
Letarí. 43. 63.119. 159.164.
Leti 164
Leticía 159.164
Letificare 164
Leuare. 17.96.98. 99.103.117.119. 148.150.
Leuare.ſ.haſtā. 114.
Leuare ſignum 99
Leuiatan 82
Leuigare 91.157.
Leuigatum 25
Leuís 141
Leuiter loqui 141
Lex. 32.53.66.69. 70.84.169.
Líbertas 31.52.
Líbertate donař.52
Líbya 126
Líbrare 167.
Licentía 153
Licentía redimēdi. 19.
Licium 100
Lígare. 8.52.78. 135.141.153.167.
Ligatura 8.135
Ligna 121
Ligna thyna 81
Lignum 78
Lignum arbor 121
Ligo 11
Ligurius 84
Lilium 42.131.154
Lima 81.121
Límare 91
Límen.38.78.109. 133.
Liminaría 109
Límitare 169
Límpidíſſimuslapís 49.
Limus 62.121
Lína 132
Linea 117.139
Lingere 83.84
Lingua 84
Lingua iudaica 61
Liníre 58.91
Liníre bitumīe. 78.
Linteamína 59
Linum 12.132
Lippus 31
Liqfacere.81.86.88
Líquefieri 54.88
Líquor 31
Lyra 77
Littera 3
Litterature 110
Litteratus 110
Littere 79.110
Lites 28.147
Littora 17
Litum 7
Litura 58
Littus 52.166
Loca 140
Loca firmiſſima.90
Loca tutiſſima 90.
Locare 161
Loculus 10
Locus.11.61.91.140 170.
Locus dímiſſus.95.
Locus effuſiōis.166
Locus gēitaliū.138.
Locus horroris.169
Locus paluſtris 3
Locus poſt murum 135.
Locusſeparatus 150
Locuſta. 9.21.43. 146.
Longa 10
Longum facere. 10
Longanímis 8
Longe 150
Longe eſſe 150
Longe facere 150
Lōge recedere. 150
Longeuí 145
Longínqua. 9.150
Longiorem eſſe.10.
Longitudo 10
Longus 10
Loquela.35.86.87
Loquēs pro alío.82
Loqui. 27.32.66. 87.93.98.120.126 158.
Lorica.110.168.170
Lubricationes 90.
Lucere 3
Lucerna 96.99
Luci 11
Lucidíſſimum 39
Lucidum 12.18
Lucifer 34.86.
Lucis candor 12
Lucrum 17
Luctus 2.7.60.
Luctarí 1
Lucus 11
Ludere 159
Ludus 159
Lugere 1.7.
Lumbí 49
Lumen 3.95
Luminare 3
Luminaría 3
Lunula 155
Lupanar 20.138
Lupus 37
Luſtrare 46
Luſtratio 46.94.
Lutum 50.58.
Lutum abſq; palcis 171.
Lux 3
Lux matutina 160
Luxuriari 21
Luxurioſus 120.

Macería 21.31
Machinarí 55.99
Machine 56.135
Macies 29.160
Macilenti. 29.40 155.
Mactare 37
Macula 86.105
Macula coloris 12
Maculare 51.118
Maculatum 80
Maculoſi 18.57.122
Magala 112
Mageſtas 19.125.
Magis 71
Magiſq; 89
Magiſter. 6.16.114 160.
Magiſtratus 106
Magna. 2.21.145 146.
Magna pars 146
Magnificare. 2.19. 21.27.
Magnificētia.2.135.
Magnificus 158
Magnitudo. 21.68 158.
Magnum fieri. 21
Magnus 21.72.145
Maior 15.145.
Mala beſtia 131
Mala granata 151
Malaſar 84
Malleator 83.128
Maledícere. 5.9.18. 93.102.138.141.
Maleficíis uti 79
Maleficus 54.79
Malleus 35.102. 127.129.170.
Malícia 48
Malignař.124.148
Malum 148.171
Malum eſſe 148
Malum facere.148.
Malum granatum. 151.
Malum punicū.151.
Malus nauís 42
Mammilla 156
Mamma. 26.28. 156.157.
Man 89.
Mana 89
Manans 38
Mandare 134
Mandata. 130.154
Mandíbula. 82.83
Mandragore 28
Manducare 59
Mane. 17.137.160
Mane oriri 160
Mane querere 160
Manere. 30. 51.70 82.168.
Mane ſurgere. 160. 161.
Manícare 137.161
Manifeſtare 61
Manípulos colligēs 120.
Manípulos ligare.6
Manípulus. 6.120 133.
Manſiones 100
Manſiuncule 141
Manſuetudo.6.120
Manubrium 121
Manus. 52.60.61. 77.
Manus ſedís 61
Manzer.i. de ſcorto natus.86.
Marceſcere. 5.74. 141.149.
Mare 64.153
Mare rubrum 107
Margarita 48
Margines 142
Maritima 52
Maritū habens 16
Maritus 4.16
Marmor 23.160
Marſupium 75
Maſſa 17
Maſſa caricarū 26
Maſſa de ficis 26
Maſculínū 4.39. 125.
Maſculus.4.39.125
Mater 6
Matería 143
Matureſcere 19
Maxilla. 82.85.112.
Me 11
Mechari 92
Mecum 11.119
Medela 152
Mederí 43.152
Media 53.169
Media pars 53
Medicamína 152.
Medícina 149.152
Medicus 43.152.
Medíetas 47
Meditarí. 32.33.81 158.165.
Medium. 21. 53.81 143.169.
Medulla.48.76.86 156.
Mel 27
Melo 88
Melodía 105
Membrum. 1.67. 101.105.
Memíniſſe 39
Memorarí 39
Memoriale. 29.39
Mendacía. 12.37. 54.168.
Mendax 50.74. 157.
Mendícare 154
Meni 89
Menía 10
Mens 81.84
Menſa 162
Menſis 43.69.
Menſtruum.28.43 94.112.
Menſura. 28.85. 139.159.170.
Menſurabílis 59
Menſura palmi.24. 41.59.
Menſura cōtra men ſuram.105.
Menſura quattuor dígitorum 59
Menſurare 59.85.
Mente deuota offer re.94.
Mentírí. 37.73.74 168.
Mentum 40
Mercator 76.107.
Mercede cōducere. 171.
Mercēnarius. 162.
Merces. 19. 94.95 162.171.
Merens 28.163
Merere 7.72.139
Meretrix. 38.40. 139.
Mergulus 162
Meridiatí ſunt 134
Meridies. 31.64.93 134.
Meror. 26.73.77. 121.
Merore cōfecta.28.
Merum 50
Meſſis 140.142
Meſopotamia 126.
Meſtitia 60
Meſtum eſſe. 28.121
Metarí 169
Metere 9.142.
Metírí 85
Micans 81

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Mygale 7
Migma 50
Migrare.24.28.94
Mihi 80.119
Mille 6.145
Militare 123
Militia. 57.80.133
Miliū.29.109.145.
Milnus 29
Minari.40.95. 97.
Mingere 169
Minimus. 137.140.
Minimus digitus. 140.
Miniſter. 100.110. 168.
Miniſteriū. 111.119. 128.168.
Miniſtrare. 54.73 165.168.
Minor 137.149
Minorare 90.142.
Minorē cē. 90.140.
Minueř. 26.90.140
Minui 52.137
Minus 140
Minus parare 90
Minutum 31
Mirabile 4.128.
Mirabile facere.128
Mirabilem eſſe.127
Mirabilia 166.171
Miraculū. 54.127
Mirari. 52.127.171.
Mirrha 86
Mirica 124
Mirificare.127.128.
Myrtus 33
Miſcere. 82.85.89. 100.122.151.
Miſereri 44.50. 97.149.
Miſeria 7.35.120 164.156.
Miſerationes 50. 72.146.
Miſicordia. 51.149
Miſericordiā conſecuta.149.
Miſſio 162
Miſterium 149
Mittendus.160.162
Mittere. 33.58.61 69.109.152.162
Mittere.ſ.arcum uel ſagitam.150.
Mites 120
Mitigare 155.167.
Mitiſſimus 120
Mitre 152
Mixtū 75.89.100
Mna 89
Mobilem eſſe 95
Modeſtia 120
Modicū40.90.137
Modius 4.105
Mola. 58.84.150
Mola inferior 150.
Molentes 58
Molere 58
Moles 94
Moleſtare.6.59.76 80.140.
Moleſte accipeř.80.
Moleſtū eſſe.80.91.
Molificare. 49.150

Fo.

Mollire 150
Moliri 55
Momētū. 159.167.
Monere 94.100
Monile.48.54.76. 98.112.
Monſtrare 145
Montes. 33.36.58
Monumēta. 39.90. 138.
Moram facere. 13 85.122.
Morari.3.13.63.70. 82.
Mordere 104
Mori 86
Mors. 8.27.55.86.
Morſus 140.
Mortariolū 77
Mortarium 28
Morticinū. 93.101
Mortificare 36.
Mortuus 101
Mortis caligo 136
Morus 167
Mos 31
Moſoch 92
Motabile 168
Motus 94.95.
Mouebuntur 58.
Mouere. 28.38.86. 87.95.96.146.151 152.168.
Moueri ad plīū. 26.
Mucro 54
Mugire. 7.25.134
Mulctare 121
Mulcta uel pena.10.
Mulgere 90.105.
Mulier. 4.5.7.10 104.
Muliebris 112
Multa. 72.73.85. 121.145.146.156
Multiplex 72.146
Multiplicare 59.72 73.98.121.125.131. 145.146.147.156
Multiplices 146
Multitudo.6.55.72 88.127.139.145. 147.
Mulus 150
Mundare.18.29.39 57.102.129
Mundicia 58.102
Mūdiſſimus. 57.91
Mundū apparet.39
Mundum eſſe. 39. 57.102.
Mundus.18.39.57. 112.129.
Mundus muliebris. 91.
Munera. 89.105. 158.159.160.162
Munera dare 103 171.
Munire 17.128
Munitiſſima 90
Munitus. 17.29.90 108.135.
Munus. 10.89.159 160.
Munuſcula 103
Murate.17.108.135

Fo.

Murenule. 79.144 169.
Murmurare. 2.82. 83.147.171.
Murum deſtruere. 141.
Murus.21.50.55.81 122.141.158.159.
Mus 116
Muſca 37
Muſca oīmoda.122.
Muſce diuerſi generis.122.
Muſica 40
Muſſitare. 82.83 137.
Muſitator 147
Muſtum 121
Mutabile 168
Mutare uultū 152
Mutari.36.48.52. 74.87.91.108.165.
Mutatoria 49.
Mutire 55
Mutuare 82.104
Mutuū accipere. 82 154.
Mutum eſſe 6
Mutus 6

Nam 37
Nam et 24
Namq; 24.37.
Narrat.110.165.171.
Narrare pabolā. 92
Nardus 102.
Nares 8.97
Naſci 64.
Natus 8.46.
Natare 134.159
Nates 159.169
Nathinei 105
Natio 22
Natiuitas 64.
Natus 64
Nauis 7.110.155
Nauſea 39
Nauſeare 142
Nauta 88.
Nazarenus 97
Ne. 5.15.16.32.81 89.
Nebula.114.121.125
Nec 4.16.81
Necare 51.161
Necdum 59
Neceſſarii 70
Neceſſariū eſſe 138
Neceſſe eſſe 56
Neceſſitate cōpelli. 9.
Nefaria res 51
Nefas 39
Ne forte. 126.128
Negare. 9.74.168.
Negligētia.118.162.
Negligere. 56.85. 118.145.162.
Negotiari. 59.107 123.150.169.
Nemus. 10.15.121 135.
Nepotes 137
Neq; 148
Nequando 126
Nequaq; 81

Fo.

Neq;. 5.15.37.81.
Nequiter 148
Nequitia 148.
Nere 58
Neruus. 25.36.71 77.106.
Neſcire 156
Nicticorax 74
Nidificare 141.
Nidum facere 141
Nidus 141
Niger 44.160.
Nigreſcere 56.139.
Nihil.4.9.12.15.28. 31.75.82.137.169
Nimis 84.112
Ningere 162
Niſi. 2.6.16.75.82
Nitentes 135
Nitida 135
Nitrum 105
Niue dealbare. 162
Nix 142.162.170
Nobiles. 44.72. 130.143.
Nocens 50
Noceř. 97.120.168.
Noctes 85
Noctua 50.170.
Nolle 85
Noli 5
Nolite 5
Nomen 163
Nominare 30.102.
Non. 4.5.9.15.16. 80.81.89.
Nonaginta 172
Non cōſurgēs. 140
Nondum 59
Nonne 34.82.
Non pariens 24
Non reſiſtens 6
Non ſum 15.
Nonus 172
Nopheth 96
Norma 139
Nos 7.97
Noſſe 61
Nota 24
Notum facere 61.
Notus 62.99
Nouacula 91.171.
Noualle 96.99.
Noua res 18.
Noue fruges 1
Nouelle.ſ.plantationes.169.
Nouem 172
Nouiſſima. 3.8.43 142.170.
Nouus 43
Nox 83
Noxa 30.45
Nubes.45.77.103. 111.120.159.
Nubibus obducere. 120.
Nudare. 16.24.49 56.114.123.131.132 162.166.
Nuditas 114.123. 124.
Nudiuſtercius. 163
Nuge 60
Nullum 75
Num 6.75

Fo.

Numerare 56.77. 130:
Numerus. 52.66. 77.89.110.170.
Nun 32
Nūc.4.77. 92.115. 125.129.
Nuncii 80
Nūciare.19.80.93. 164.
Nunciatio 80
Nundine 115.123.
Nummus 2
Nūquid.6.8.32.75.
Nunquid non 34
Nurus 75
Nutare 86
Nutrimentum 38
Nutrire. 21.55.65. 99.151.167.
Nutrix 6.65
Nux 1

O 7
Obedientia 164
Obediř.3.104.164.
Obducere 117.
Obfirmare 75
Ob gratiam.12.24
Obire 22
Obiurgari 147.
Oblatio 10.143
Obligare 8.42
Oblique 4.167
Obliuioni tradere 161.
Oblituiſci. 103.104 161.
Obmuteſcere 6
Obnubilare 120
Obolus 26
Obprobrare 95
Obrizum. 80.106 127.
Obruere 160
Obſcurare. 56.66. 73.104.114.119.125
Obſecrationes 51
Obſecro 7.92
Obſeruare. 38.114. 124.164.
Obſeruata 102
Obſidere. 51.90. 122.154.
Obſidio 47.155
Obſides 123
Obſtetricare 44
Obſtetrices 46.64
Obſtruere 110.
Obſtupeſcere. 17. 54.85.104.139. 158.165.169.
Obſtupeſceř facies. 45.
Obſurdeſcere 141.
Obtegere caligine. 116.
Obtenebrare 56.
Obterere 85
Obtinere. 3.52. 147.156.
Obturare. 4.110. 108.169.
Obuiare 125.126
Obuoluere. 43.57
Obumbrare. 107.

Fo.

Obnubilare 120 135.136.
Occaſio 7.96.
Occaſionē q̄rere.7.
Occaſus.13.114.122
Occidens 64.122
Occidere. 13.31.35 36.37.47.55.57. 79.86.99.117.126 104.152.159.
Ocioſum eſſe 14.
Occiſio.36.57.59. 159.
Occiſus 47
Ocium 167.
Ocrea 90
Octaua 164
Octo 164
Octoginta 164
Oculi 116.
Occulta. 102.110. 118.128.
Occultare.74.110. 118.119.157.
Occūbere faceř. 98
Occupare 120
Occurrere.126.143
Occurſus 126
Odiens 165
Odioſum eſſe 11
Odiř.104.160.165.
Odor 150
Offendere. 68.79 94.102.160
Offendiculum.68. 108.127
Offerre. 12.32.90. 94.117.124.143. 157.
Offerre hoſtiā pro peccato 46
Offerř ſe morti. 55
Offirmare 6.100
Olla. 107.125.130 141.
Oleum.38.92.134. 164.
Olfactoria 14
Olim 139
Oliua. 25.39.164.
Oliuetum 39
Olus 69
Omnes 39.75
Omnimodum 39
Omnino 65
Oīpotens.156.157.
Onager. 123.130.
Onerare. 59.98. 103.106.119.121.
Onycha 159
Onyx 157
Onocentauri 4
Onochrotalus.138.
Onus. 62.103.106 119.
Opera. 80.116.117 121.124.129
Operari 111.129
Operculum 136
Opere quadro 71
Opimentū.77.158
Operire. 3.52.66 69.77.80.81.82. 107.113.115.117. 137.158.
Opes 52.122.123

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Ophel 121
Ophimacus 54
Ophir 9
Oppidū. 55.58.116
Oppignorare 123
Opportere 56
Opportunum 8
Oppreſſio. 50.110 131.167.
Opprimere.30.34. 72.73.79.80.81. 83.108.111.120.136 152.167.
Opprimer iniqꝫ.50
Opprimere per potentiam.120.
Opprobrium 55
Optimates.5.32.33 44.
Optimū. 40.48. 50.
Oppugnare 85
Oppuleta. 154.162
Opus 111
Opus eſſe 56
Opus plumarium. 56.155.
Opus polymitariū. 56.
Ora 80.126.166
Oraculum 27.
Ora inferior 158.
Orare 48.51.127.
Oratio 65.127
Ora ueſtimenti. 76
Orbari 161
Orbatus 122.161.
Orbis. 15.48.169
Ordeum 166
Ordinare.100.123. 158.167.
Ordiri 100
Ordo. 27.58.94 106.119.
Organum 112.
Oriens 41.67.136. 139.
Orientalis 55.139.
Oriona 77
Oriri. 31.41.117.131. 136.160
Orix 169
Ornare.63.112.146 158.159.167.
Orphani 71
Ortus. 41.114.160
Os. 120.126.128. 167.
Oſſa 26.122
Oſana 71
Oſcitare 39.41
Oſculari 104
Os femoris 77
Oſtendere. 38.44 145.
Oſtenſio 17
Oſtenta 67
Oſtia 30
Oſtiola 30
Oſtium.30.132.172
Oua 14
Oues. 133.134.144 149.157.
Ouile 75

Pabulum iumento-
rum.15.83.109.
Pabulū prebere.15
Pacatum eſſe 163.
Pacem habere. 163
Pacifica 163
Pacificare 162.163.
Pacifici 163
Pacificum eſſe 163
Pacificus 163
Pactum 19.45
Palatha 27
Palathe 140
Palatia 10.34
Palatium 10.34
Palatum 47
Palea 169
Palee 144.169.
Palliū. 90.100.107. 109.115.147.164.
Palliola 115
Palma 44.171
Palme 24.171.
Palmes 40.142
Palmites 30.107
Paliurus 43
Palpebra 121
Palpebre 114
Paludes 1.
Palus 1.
Paluſtris 20
Pandere 132
Pangere.ſ.fedus.79
Panes 47
Panifici 8
Panis 11.113
Panni ueteres 107
Pannus 12
Papirio 107.
Papirus 24
Par 136
Parabola 92
Paradiſum 130.
Parare 124.125 129.
Parati ſumus 36
Paratus 115.125
Parcere 44.50
Pardus 99
Pardi 99
Parere. 44.111.128. 155.
Paries 47.141
Parietes. 10.44. 141.
Parietine 54
Parius lapis 107
Pars. 19.49.103. 109.111.148.161.
Partes 49.111.
Particula 129
Particeps 42
Participes 42
Participare 42
Partiri 49
Partus 42.156.
Parturire. 42.44. 132.
Paruí 140
Paruí greges 56
Paruipendere 15
Paruulus. 114.117. 132.137.
Paruuli. 114.117.132
Parum 90
Parum uideri 140
Paruum 137

Paſcere 151
Paſcua 53.99.151.
Paſcualis 146
Paſer 31.137.
Paſeres 137
Paſſus 137
Paſtor 102.151.
Paſtores 151.
Paſtoralis 102
Paſtus 18.151
Patere 132
Patiens 8
Patientia 129.
Patres 36.
Patria 10
Patruelis 28
Patruus 28
Pauci 90.92
Paucitas 90
Paucus 40
Pauere 146.171
Pauimentum. 10. 144.153.
Paulatim 3
Paululum 40.164
Pauones 170
Pauor. 22.34.43 44.52.
Pauore ſoluí 89
Pauper. 1.48.108 120.149.
Paupercula 120
Pauperē facere.149
Pauperem fieri.149
Pauperes. 29.48 120.149.
Paupertas 29.120. 149.
Pauxillum 90
Pax 163
Peccans 45
Peccare. 10.45.132 160.
Peccata.45.115.160
Peccator 45
Peccatores 45
Peccatū. 10.45.113
Pecora.12.142.150.
Pectus 25.45
Pectora 45
Peculiare 106
Peculium 106
Pecunia 77
Pecunie 121
Pecus. 12.43.80. 134.154.
Pecus tenerum.100
Pedes. 35.129.146.
Pedica 42.160.
Pedites 146.
Pelagus 107
Pelles 114
Pellicule 114
Pellis 2.69.114
Pelta 25
Pelte 25
Peluis 1.109.
Penna 1.76.99
Pendere 170
Pene 139
Penne 76.90
Penetrare 131
Penitere 97
Penitentiam agere. 97.
Penitudo 97

Penſationes 85
Penula 109
Penuria. 9.52.108
Pepones 1
Per 5.11.112.
Pera 137
Pera paſtoralis.84.
Per circuitum 105
Percuſſura 87
Percuſſio 131.167
Percutere.31.35.41. 53.57.72.74.79. 86.94.99.110.131.
Percutere fedus.65.
Perdere. 1.110.136 160.163.
Perditi 79
Perditio 1.
Perdix 143
Peregrinari 22
Peregrinatio 22.99
Peregrinus. 22.35 70.99.
Perfecta 163.170.
Perfecte 163
Perfectum 75.76.
Perfectio 170
Perfectiones 163.
Perfectus 163.170.
Perficer.17.75.163. 170.
Perflare 126.167.
Perfodere 31.57
Perforare 102
Per fraudē obtinere 124.
Pergens 13
Pergere 64.100
Pergrandes 20
Peribolus 21
Pericula 90
Periculum 8.108.
Perire.1.8.10.22.79 109.136.
Periſcelides 137
Permanere.44.71. 98.
Permittere 105
Permutatio 87
Penitus 75
Perplexum eſſe.168
Perpēdiculum. 139
Perpetuum 170
Perpetuus 102
Perizomata 43
Perſeq.27.30.147.
Perſia 131
Per ſingl'os dies.62.
Perſonare 35
Perſtillare 59
Perſuadere.107.132
Perterrer.12.29.35. 94.127.129.
Perterritū eſſe 68
Perterritus 29
Pertimeſcere.2.150
Pertingere 87.94
Pertinens 145.
Pertranſire 48.112
Perturbatio 34
Peruenire. 18.64 86.94.
Peruerſa.36.114.135
Peruerſe 122
Peruerſū. 5.36.122
Peruerſus. 110.114 122.
Peruertere 36.69 114.122.133.
Per uim rapere 23
Pes 146
Peſſima 48.91
Peſſimi 148
Peſſimus 148
Peſtifer 160
Peſtilens 82
Peſtis 27
Peſulum 100.
Petere 16.17
Petitio 18.154.
Petitiones 154
Petra 75.108.135
Petre 108.135
Pharetra. 10.72. 170.
Pharuaim 130
Phiala 41.109.
Phiale 1.41.77
Phiſon 127
Phiton 2
Phitonicus 2
Piaculum 39
Pictura 161
Picture 135.161
Pigargus 29
Piger 121
Pigmei 25
Pigmenta 153
Pigmentarius 150
Pignorare 42.111
Pignus 42.123
Pignus accipere.42.
Pignus aufferre.111.
Pignus retinere.42
Pigredo 121
Pigritare 121
Pigritia 121
Pigritie 121
Pila 80
Pilo contuſſum 52
Piloſe 166
Piloſi 166.
Piloſus 166
Pilum 118
Pilus 166
Pincerna 167
Pingere 92.144.
Pingue 18.48.
Pinguedo 32.48. 164.
Pingues. 1.18.32. 164.166.
Pinguia 164
Pinguis. 32.91.111. 164.
Pinus 10
Pyra 28
Piri 15
Piſcari 27
Piſcator 27
Piſcatorium. 28
Piſcina 18
Piſcine 18
Piſces 27
Piſcis 26.27
Piſtor 8
Pitatiis conſuta . 58
Pix 40
Placare 78.152
Placenta 47.48.
Placente 74
Placere 57.63.71

Placitum 69.100. 108.152.167.
Plaga 57.61.69.94 99.136.148.
Plagare 94.
Plage 94.99
Planctus. 15.109. 140.
Plana 135
Plangere. 5.15.109. 140.171.
Planicies 17
Planta 77.122
Plātare.98.101.169.
Plantatio 98.101
Plantatiōes.98.169
Plaſmare 67
Plaſtes 67
Platanus 124
Platea. 44.149. 158.
Platee 149
Plaudere.59.86.110 167.171.
Plauſtra 55.112
Plauſtrū. 30.91.112
Plectentes 168
Plectere 9
Plena 88
Plena ire 40
Plenitudo 88
Plenum eſſe 88
Pliades 75
Plorans 15
Plorare 15.30
Pluere. 26.87.96
Pluma 101
Plumbum 121
Plumeſcere 1
Plurimum 145
Plus 71
Pluſcꝫ 89
Pluuia 3.26.87
Pluuie 87
Poculum 86.167.
Polenta 141
Policeri 94
Polymita 129
Polire 91
Politum 23
Polluer. 20.40.47 50.51.
Pollutio 51
Pollutus 47.59.
Poma. 1.85.140. 159.
Pompa 165
Ponderare. 3.128 167.170.
Pondus 128.167
Ponere. 4.61.67. 105.123.151.157 158.159.169.
Populeus 81
Populi.6.35.80.119 155.
Populus.80. 81.119 139.154.
Porrigere 153
Porrum 55
Porta 1.166
Portare.57.103.119
Porte 30.132.166.
Portenta 4.67
Portentum 67
Porticus 6.105

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Portio 49
Portus. 44.52.131.
Posse 63.73
Possessio. 3.42.70 124.141.142.
Possidere. 3.16.70 97.141.150.
Post. 3.19.118.122. 138.
Postea 3
Posterior 122
Posteriora 13
Posterius 3
Posthac 4
Posticus 106
Postq̄ 3
Postis 38
Postremi 3
Postulare 154
Potare 106.169.
Potare usq; ad fe= ces 90.
Potatio 169
Potator 106
Potens .1.20.162.
Potentatus 20
Potentes 5.12
Potentia 20
Potentie 20
Potentiorē esse.121.
Potestas 60.92.162
Potestates 92
Potestatē hīe 162
Potus 167
Prandere 109
Prauí 122.133
Prauitas.54.35.122 168.
Prauitates 122
Prauum.4.107.122
Prauus. 85.122.133.
Pre 89
Prebere iter 108
Prebeī munera. 105
Precedere 28
Precepta 150
Preceptor 160
Preceptū. 9.53.59 154.155.
Preces 51
Preciosa 68
Preciose 68
Preciosum 18.72
Preciosum esse 68
Preciosus 68
Precipeī.7.130.134
Precipitare 15
Precipitatio 16
Precipua 133
Precium.68.78.87 103.123.126.161. 162.
Preclara 153.
Preco 78.151
Precox ficus 15
Preda. 13.59.84. 112.113.
Predarí. 13.105.156.
Predicare 78.143
Predicatio 143
Predicationes 80
Preesse 92.147
Prefectura 130
Prefectus 130.171
Pregnans 36.88.
Pregnantes 36

Fo.

Preliari 93
Preliū. 73.123.143
Premere 72
Premium 3
Preocupaī. 138.171.
Preparare. 73.78. 89.123.124.125. 129.139.170.
Preparatio 124
Preparatus 74.125
Preponere. 105.130
Prepositū esse. 101.
Prepositus 130
Prepositi 130
Preputia 123
Preputiare 123
Preputium 123
Prescindeī.129.142
Prescissio 17.142
Presens tps. 36.73
Presepe 1
Presepium 152
Presepia 9
Presidium. 90.135 138.141.
Prestolari 44.62. 70.139
Prestolatio 139
Presto sum 56
Presto est 56
Preter. 12.16.17.39 44.
Preterea 37.
Pretire mādatū. 90.
Preualere. 20.45. 63.115.122.159. 168.172.
Preuaricarí. 11.90. 107.131.132.
Preuaricatio. 12.15 90.91.132.
Preuaricationes. 91. 132.160.
Preuaricator 12
Preuaricatores 12. 131.132.
Preuaricatrix 12
Preuaricarí facere. 29.
Preuenire 138
Preuidere 38.108
Priapus 128
Prima 139.145
Primarium 145
Primi 145
Primitie 15.97.148
Primitiua 15
Primitiuum. 15.156
Primogenita 15
Primogenitum con stituere 15.
Primogenitū facere 15.
Primogenitus 15
Primum 145
Primū pomū ficul= nee.15.
Primus 73.139.145
Princeps 6.16.53. 92.94.105.110.127 142.145.149.159
Principes.3.94.100 105.110.125.127 142.143.145 149 .159.160.162.165
Principales 73

Fo.

Principalis.94.145
Principem esse.159
Principio 3
Principiū. 47.65 145.
Priora 145
Pristinum.139.145.
Priuare 89
Priuarí fetu 161
Priusq̄ 59.139
Pro. 3.6.9.49.99 111.112.118.170.
Probare. 14.18.53 99.138.
Probatissimum.130
Probator 14
Probatum. 14.117
Problema 43
Procacissima66.115
Procedere 35.67
Procelle 39.109
Procidere 106
Procinctus 20
Procax 162
Procul 150
Procul esse 150
Procuratio 92
Procurator 167
Prodesse.17.66.79
Prodigia 67
Prodigium 66
Producens 131
Producere 67.155
Pro ea 170
Profectio 100
Profecto 1
Proferre. 14.51.105 126.
Proficere 57.136.
Proficiscí 100
Profugere 100
Profugí 29
Profugus 18.95
Profunda. 120.134.
Profundare 120
Profunde 120
Profundissimū 12
Profunditas 120
Profundū. 15.48. 72.134.
Profundū esse. 119 120.
Profundus 120
Progenies 27.99
Progredí 100.111
Prohibere. 14.56. 75.76.89.95.
Proiicere.61.67.69 85.95.98.141.162 172.
Prolatio 14
Prolongare. 10.92
Prominens 72
Prominentes 127
Promittere.14.129.
Promouere 100
Promptuaria 38
Pronūciare. 14.110.
Pronunciatio 14
Propago 99.168
Propagines.40.98 162.168.
Prope 118.145
Prophanare 47
Prophanus.47.125
Propheta 93

Fo.

Prophetare. 93.98. 105.135.134.143. 171.
Prophete 93
Prophetia. 61.96. 103.
Prophetissa 93
Propitiari 78.108.
Propitiatio.78.108
Propitiationes 78
Propitiatorium.78
Propiquus.20.145.
Propinqui 145
Proponere. 43.157
Propter. 2.12.24. 27.90.111.118.121. 138.
Propterea.74.138.
Propugnacula.165. 170.
Proscindere 132
Proselytus 22
Prospari. 136.154
Prospere agere.136
Prosperitas 162.
Prospicere.135.167
Prosternere 101.
Prosternere se 101.
Prosterni 21
Prostibulū.38.148.
Prostari 86.156.160
Protector 25
Protectio. 107.110 135.
Protegere. 25.42 51.52.77.85.107 110.124.157.
Proteruus 91.107
Protrahere.92.105
Prouerbium 92
Prouerbiū dicer. 92
Prouerbiū sumere. 92.
Prouocans 91
Prouocare 26.91.
Prouintia 85
Prouintie 166
Proxima. 151.154
Proxime 151
Proximus. 20.120 149.
Prudentia 14.70
Prudēs. 14.130.161.
Pruina. 51.78.140.
Pruna 23
Prune 153
Prunas congregare 57.
Prurigo 55
Psallere 40
Psalmi 94
Psalmus 40
Psalterium. 93.129.
Psalteria 40
Pudere 52
Puer. 64.100.111. 118.
Pueri 100
Puericia 160
Puella 100.118.
Puelle 100
Puerpera 15
Pugio 151.162.
Pugillus 52.77. 165.
Pugilli 165.
Pugna 83.133
Pugnare 54.83

Fo.

Pugnus 26
Pulcher 2.33.66
Pulchra 66
Pulchre 58
Pulcherrima 167.
Pulchritudo.12.23. 66.95.167.
Pulchrum.47.100.
Pulchrum esse 58 66.95.
Pulex 131
Pulli. 23.64.116.131.
Pullulare 136
Pullus 116
Pullus columbe 23
Pulmentum. 18.50. 124.
Pulsare 31.129.
Pultes 78
Puluis.1.86.90.121.
Puluis tenuis 31
Puncta 102
Punctum 102
Punctus 147
Pungere 31.131.
Pupilla 5.11.
Pupillus 71
Pure 18
Purgare.18.40.46 57.138.
Purgare uentrē.106
Purgare aluū. 147.
Purificare 57
Purissima 57
Purissimas aquas re ddere.167.
Purissimū. 159.167
Purissimū aurū.106
Purissimus 79
Puritas 18
Purpura 147
Purum 18
Purus 18
Pusilli 140
Putare. 7.30.40. 56.106.
Putatio 40
Puteus 11
Putei 11
Putredo 153.
Putrescere 11.107 153.
Putridum 15.153

Quadam die 62
Quadrangulatum. 146.
Quadrangulū. 146
Quadrifariam.146
Quadriga 150
Quadrige 150
Quadrum 146
Quadruplum. 146
Qualis 4.85
Quam 11.29.85. 89.112.
Quāmultipliciter. 76.
Quā obcausam. 85
Quāobrē. 74.85
Quādo.4.11.29.37 72.75.76.85.92.
Quamuis. 75.138
Quanta 76.

Fo.

Quante 76.85
Quanto 126
Quantomagis 8.
Quantum 8
Quātū potest calca re unius uestigiū.31.
Quare 85
Quarta 146
Quarta pars 146
Quarti 146
Quartus 146
Quasi 72.129
Quasi lucens 12
Quattuor 9.146.
Que. 11.24.37.85 87.153.
Quedam 3
Que ducit 162
Que fluit 38
Quēadmodum.72
Querele 82.95
Querens 56
Querere 16.17.31 53.154.
Querere ultionem. 98.
Querimonia 95.
Querimonie 82
Que sponte nascun tur.109.170.
Questiones 56
Qui. 29.33.38.75 87.153.
Quia.11.27.66.74 138.153.
Quia si 75
Quicq̄ 8.27.75 85.
Quid 4.85.89.
Quidem 5.75
Quidquid 80
Quidquid adinue= nitur.56.
Qui effugit 128
Qui effugiunt 128
Qui est 45
Quiesce 28
Quiescere. 30.43 70.96.122.147. 154.160.170
Quieta 162.
Qui euasit 128
Qui habitat i taber naculo.108.
Qui letantur 10
Quiquagenarii. 50
Quinquaginta 50
Quinquangulati. 50.
Quinq; 50
Quitam partē tol= lere.50.
Quinta pars 50
Quintare 50
Quintus 50
Qui patitur fluxū 38.
Qui probat tyro= nes.133.
Qui procul receste= runt. 9.
Qui relinqtur. 168
Qui remansit. 168
Quis 4.87.89
Qui spernit 12
Quisquilie 101

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quí utraq; manu p dextera utitur. 4
Quo 7.85
Quod. 38.60.85 153.154.
Quod captū ẽ. 84.
Quodcūq; 27.85
Qđ exprimit. 168
Quod inebriare po teſt.161.
Qđ mutuatū ẽ.87.
Quod optatur 56
Quod ſi 6
Quod timetur 22
Quomodo .4.34. 85.120.138
Quoniam 74
Quoq; 7
Quoq; 8.24.37
Quot 76.85
Quotiens 85

Racemus 117.131
Radere. 24.25.107 142.144.
Radices 10.168
Radius 56
Radix 25. 74.99 168.
Ramí. 12.30.121.125
Ramoth 148
Ramus 7.40.59 65.77.109.118.121 142.158
Ramuſculus 39
Rana 137
Rane 137
Rape. 23.46.48.59
Rapina. 17.23.156
Rata 53
Rates 27.152
Ratio 56.59.160
Rationale 56
Rebellare 91.152
Rebellio 91
Recalcitrare 16
Recaluaſter 20
Recaluatio 20
Recedens 106
Recedentes 107
Recedẽtes.ſ.a uia tecta.110.
Recedere. 3.39.43 68.82.86.91.94. 95.107.130.132 142.148.150.165.
Recẽſere.17.64.130
Receſſio 107
Reclinatorium .152
Recludere 106
Recogitare 125
Recolligens 8
Recondere 109
Recordari 39
Recordatio 33
Recta 71.99
Recte 71.74
Recti 71.74.99
Rectum.71.74.79
Rectū facere 71
Rectus 71
Rectiſſimus 71
Rectitudo 71
Recumbere 165
Recurrere 149
Redargutio 25
Redemptio.19.126.
Reddere. 25.90. 157.162.
Redditus 15
Reditus 157
Redimere. 126.129 131.
Redire 157
Reducere 70.157
Redundare.93.127. 131.167.168.
Referre.62.110.169.
Refocillare.101.148
Refrigerare. 15.91. 96.101.147
Refrigerium 143 147.148.
Refugiū. 51.90.96 141.
Regẽ cõſtituere. 88
Reges 88
Regere 151
Regina 80.88.156
Regine 88
Regio 10.42.77. 157.
Regio mortis 157.
Regiones 10.177
Regna 88
Regnare 88
Regnum 88
Regula 55
Regulus 157.168
Reguli 137
Relaxare 152
Releuare 152
Religio 53
Relinq̃re.71.98.115 154.155.164.168.
Reliquia 71
Reliquie 71.154
Reliquum 8.71
Remanẽtesſpice 84
Remanere 67.71 154.168.
Remigare 57.158.
Remiges 158
Reminiſci 39
Remiſſio 51.164
Remetiri 85
Remittere.103.162. 164.165.
Remus 158
Renes 55.76.92.
Renouare 43
Renuere 85
Renunciare 60
Repellere 98
Repente 147
Repente agere. 57. 147.
Repentinus 147.
Res perdita 1.
Reperire 90
Repetere 94
Replere 40.87
Repleri 155
Reponere.4.52.55 96.150.158
Reportare 157
Reprehendere 55
Reprobare 85
Reptare 151
Reptile 39.151
Repudiata 26
Repudium 79
Repugnans ueritati 90.
Repulſa 34
Repulſare 34
Reputare 155
Requies. 51.65.78 95.96.126.148.156
Requiem dare 96
Requieſcere.65.71. 95.96.101.146. 147.152.156.160 161.167.
Requeſcere faceẽ. 96.
Requieſcio 156
Requieſciones 96.
Requirere.17.31.53. 150.
Res 27.80.152
Reſeruare 9.56
Reſidere 44
Reſiduus 95.115
Reſiduum. 71.154
Reſilire 94
Reſina 134
Reſiſtere.85.86.126 144.158
Res magne 93
Res perdita 1.
Reſperſi 18
Reſpicere 93.128. 137.144.145.156 158.165.167.
Reſpirare 148
Reſpondere.32.120 157.169.
Reſponſio 120
Reſponſum.27.120
Reſtaurare 152
Reſticula 139
Reſticulum 72
Reſtituere 162.171.
Reſurgere 140
Retardare 84
Rete 76.134.153. 155.
Retiaculum 76
Reticulum 72
Retinere 45.67. 108.122.
Retorquere 88
Retortum 159
Retrahere 8
Retribuere.25.157. 162
Retributio.25.157. 162.
Retributiones. 63
Retro 3
Retro recedere.106.
Retrorſum 3.122.
Retrorſum cõuerti. 106.
Retuſſum 129
Retuſſum eſſe 139
Reuelare.24.56.91 123.152.
Reuereri 76
Reuertere 33.105 154.157.
Reuerti 36.154.169
Reuerti facere 157
Reuocare 8.157
Reus 153
Reus iudicio 127
Reus ſanguinis 30.
Rex 88
Rhamnus 4
Rhinoceros 145
Ridere 135.159
Ridiculum 159
Ripa 21.166
Riſus 135.159
Ritus 53.59.166
Riuus 60
Riuus uadum 63
Riui 9.60.96.128
Riuuli 128
Rixa 28.101.147
Rixari 101.147
Rixe 28
Roborañ.7.48.74 109.121.172
Roborari 20
Robur. 20.45.46. 73.77.105.121.133 135.165
Robuſta 45
Robuſte 121
Robuſti.7.14.124. 135.
Robuſtum 5
Robuſtum eſſe 7
Robuſtus. 7.20.55 124.
Rodere 83.124
Rogare. 16.48.78 125.126.154
Rogel 147
Rorare 152
Ros 58
Roſtra 137
Rota 1.8.23
Rote 8.152
Rotare 23
Rotare funda 141
Rotundum 112
Rubicundum 47
Rubicundus 2
Rubigo. 48. 69. 107.136.
Rubore ſuffũdi.76.
Rubricati 2
Rubrum 2
Rubrum eſſe 2
Rubus 109
Rudis 100
Rueñ.22.25.79.101
Ruffum 2
Ruffus 2
Rugare 141
Rugire 32.35.95 154.167.
Rugitus 33.154
Ruina 29.68.79 101.126.127.151
Ruine 22.79.126
Ruinoſa 54.
Ruminare 26
Rũpere.17.88.105. 131.144.153.
Runcina 168
Rupes 9.75.135
Rupture 131
Rurſum 113
Rus 95

Saba 106
Sabbatum 156
Sabbata 156
Sabbatizare 156
Sabei 106
Saccus 7.92.167.
Sacci 54.92.167.
Sacculus 75.138.
Sacculi 138
Sacerdos 73
Sacerdotes 73
Sacerdotio fũgi. 73
Sacerdotium 73
Saciare 155
Sacramentum.149
Sacrificare 37.43 140.
Sacrificium. 38.89
Sacrificia 38
Sagena 55.134
Sagene 158
Sagitta 52
Saginatum 1.146
Sagitte 52
Sagittare 69
Sagittarius 146
Sagum 69
Sal 88
Sale condire 88
Salere 29
Salices 123
Salire 127
Saliua 69
Saliuã facere 69
Saliuncula 100
Salſugo 88
Saltare.40.78.105. 153
Saltus. 55.66.130
Salua obſecro 71
Saluare. 46.71.88. 128.
Saluator 71
Saluatores 71
Saluatio 71
Saluationes 71
Salus 71.158
Salutare. 18.71.163.
Salutem dicens. 77
Salutem dicunt. 77
Saluum facere 71
Sambucca 155
Sanare. 21.43.46. 48.
Sancti 139
Sanctitas 139
Sanctum 139
Sanctũ eſſe 51
Sanctus 51.139
Sanctificata 139
Sanctificare.46.97 139.
Sãctificatio. 97.139
Sanctitudo 139
Sanctuarium 139
Sanctuaria 139
Sanguis 30.101
Sanguines 30
Sanguis.ſ.uue 30
Sanguiſuga. 119
Sanies 148.150
Sanitas. 10.21.92 170.
Sanitas medicamen 117.
Sanum 10
Sanus 163
Sapere 47
Sapiens 47
Sapientes 47
Sapientẽ eſſe 47
Sapiẽter agere.47.
Sapiẽtia.14.47.70
Sapientie 47
Sapiẽtiſſimus 47
Sapor 59
Sapphirus 110
Sapphiri 110
Sarbala 110
Sarculus 55.113
Sardius 2
Saron 168
Sarepta 138
Sarrire 113.156.
Sartago 43
Sarta tecta 12
Sata 105
Satis 84.112
Satis uidere 31
Satrape 3.110
Saturare 155
Saturitas 155
Saxum 48.135
Scabellum 33
Scabies 109
Scala 108.
Scallide 60
Scalpellus 171
Scamma 144
Scamme 144
Scãdalizare.79.102
Scandalum 68.79
Scandala 68
Scapula 161
Scabies 25
Scelera 39.116
Sceleratí 132
Scelus 15.39.127. 169.
Sceptrum 98.155
Sciſcitari 142.
Scientia 62.95
Scientie 62
Scindere. 25.35.46. 53.128.131.142. 144.147.
Scintilla 23.96
Scyphi 20
Scyphus 20.156
Scire 61
Scirpus 24
Sciſſi 17
Sciſſura 144
Sciſſura uel rima. 12
Sciſſure 17
Scopare 57
Scopulus 10
Scoria 107
Scorpio 122
Scorpiones 122
Scortator 139
Scortum eſſe 58
Scriba 110
Scribe 110
Scribere 79
Scriptura 79
Scrupulum 79
Scrutari .12.43.52. 53.102.141.
Scruta uẽdẽtes. 150
Sculpere. 53.56.132
Sculptilia. 32.121. 129.
Sculptor 55
Sculptura 129
Sculpture. 106.130 132.
Sculptum 53

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Sculptus 138
Scultella 169
Scutra 66
Scutum. 25.75.136
Scutus 25
Secare. 57.88.105. 128.
Secreta 118
Secretiora 95
Secretum 110
Seculū.102.118.119.
Secunda 165
Secundare 165
Secundo 165.171
Secundo idē facere. 165.
Secūdū. 80.126.138
Secundus. 165.171
Securis 143
Secures 143
Securitas 14
Securū esse 14
Secus 5.118
Sed.1.6.9.15.19.24 37.75.81
Sedens 70
Sedere 70.71
Sedere facere 70
Sedes 1.77
Seducere. 107.132 156.171.
Seductio 151
Seges 7.140.142
Segetes 140
Segregare 128
Se inuicem respicientes.167
Sella parientis 1
Semel 3.129
Semen 41
Semē suscipere 41
Sementis 41
Semetipsum 101
Semina 41
Seminabile 41
Seminare 41
Semita.9.104.108. 112.155.165
Semite. 9.35.105 108.112.128.
Semp.108.169.170
Sempiternum 102 118.119.
Senecta 40.76
Senectus.15.26.40
Senes 40
Senescere. 15.40. 157.
Senex 40
Senior 40
Sensus 45.141
Sensus & cogitatio. 68.
Sentētia. 23.32.132.
Sentire 61.145
Seorsum 12
Separare. 9.12.17. 39.68.97.128.130 148.
Separari 107
Separata 52
Separatio 97
Separator 86
Separatū. 16.23.33
Sepe 145
Sepelire 138.161

Fo.

Sepes 21.158
Sepire 21.115.158
Septem 155
Septempliciter.155
Septies 155
Septimus 155
Septuaginta 155
Septuplum 155
Sepulchra 138
Sepulchrū. 96.138
Sepultura 138
Sequi 147.169
Seraphin 168
Serenitas 20
Serenum 58
Serere 41
Sericum 13.20.
Sermo 87
Sermones 84.87
Serotinum 8.155
Serotina 8
Serotinus 84
Serpens 97.168
Serpentes 97
Serpere 39.168
Serra 104
Serrare 25.104
Serre 25
Sertum 137
Seruare 137.164.
Seruí 111
Seruire 111
Seruire facere 111
Seruitus 111
Seruitus dura 131
Seruus 111
Sessio 70
Setim 158
Septuaginta 155
Sex 154.169
Sexaginta.154.169
Sextare 154
Sextarius 82
Si 2.5.6.11.36.75.81 82.
Si autem 6
Sibi inuicem cohe= rentes.20
Sibilare 168
Sybili 168
Sybilus 168
Sic 31.72.73.74
Sica 54.60
Siccare 54.60
Sicera 161
Sicci 60
Siccitas.17.54.80. 92.135
Siclus 167
Sycomorus 167
Siccum 54.135
Siccus 60.
Sicut. 72.74.76. 138.
Sicut ad 118
Sicut ego 76
Sidera 72
Sidus 72.86
Sidus uel signū 96
Si fuerit masculus 39.
Signa 3.96
Signaculum 57
Signaī.57.153.169.
Signari 99
Signatum 109

Fo.

Signū.3.27.98.99. 169.
Silens 30
Silentium. 28.30. 96.167
Silere.28.30.36.55. 56.167.169
Silex 48.135
Silice 17
Sillabica adiectio. 89.
Siloe 162
Silua 55.66
Siluestris 156
Simia 104
Simie 104
Simila 108
Simila frixa oleo.10
Similem esse 30
Similiter 74
Similitudines 136
Similitudo. 16.30 86.90.170
Symphonia 109
Simplex 170
Simplices 170
Simplicitas 170
Simplicit loquēs.81
Simul 62
Simulacra 50.121
Simulacrū.100.109
Simulare 51.99
Simulator 51
Simulatio 51
Sinautem 6
Sindo 106
Sindones 106
Sine 14.15.82
Singulariter 12
Singuli 20
Singultus. 127.148
Sinister 4.164
Sinistra 164
Sinistra uti 164
Si non 82
Sinopis 154
Siquidem 5.37
Siria 10
Siriace 10
Siricum 13
Sirus 10
Sistra 96.163
Sitientes 136
Sitire 114.136.
Sitis 135.136
Situla 29
Siue 2.6.
Smaragdus 12.19. 160.
Socer 50.57.
Sociare 60.149
Societas 42
Socii 42.149
Socius 151
Socrus 50
Sodales 42.149
Sol.3.49.05.55.56 165.
Sola 12
Solennitas 43.
Solennitates. 43.66
Soli 12
Sollíciti 2
Solicitudo. 26.79
Solicitum esse 26
Solicitus 55.137

Fo.

Solidi 2
Solidum. 172
Solidus 31
Solidus .i. moneta.2
Solitaria 24
Solitarius 12
Solitudo.27.54.71 80.125
Solium.74.77.78 167.
Soluere.21.105.132. 157.168.
Soluere calciamētū. 104.163.
Solui 89
Solum 153
Solus 12
Solus ego 12
Solutio 132
Somnia 48
Somnia obseruare 97.114.
Somniare 48
Somnium 48
Sonare. 32.35.151 152.154
Sonitus. 35.154. 157.159
Sonus 32.35.71.139
Sopiri 147
Sopor 147
Soporatum esse.71.
Sorbere 24.
Sorbiciuncule 81.
Sordes 22.59.67 86.134
Sordescere 59
Sordida 59
Sordidi 134
Sordidus 59
Soror 3
Sorores 3
Sors 26.127
Sorte diuidere 101.
Sortem mittere. 101
Sortes 26
Sospes 165
Scyphus 20.137
Scyphi 20.
Spaciosa 149
Spaciosum 148
Spaciosum esse.149
Spaciosus 149
Spacium 9.14.85. 148.
Spacium terre 18
Spargeī.41.127.132
Spatule 77
Species. 35.87.95. 116.148.169
Speciosa 95
Spiosissimū eē.167.
Speciosus 66
Specula 24.137
Speculatio 137
Speculator 137
Speculatores 137
Specule 135
Speculum 145
Spelunca 90.109
Spelunce 90
Sperare 14.51.62. 137.139.156.165
Spernere. 12.13.85 108.132
Spes.3.14.51.65.93. 139.156.
Sphera 73
Spherula 78
Spica 87.155
Spica uirens 1
Spice 155
Spina. 11.41.43. 107.140.160.164
Spine. 41.54.107. 108.140.
Spiraculū.104.148
Spiramentum 104
Spirare 100
Spiritu replere.148
Spiritus. 148
Spiritus malus. 148
Splendere.2.34.93
Splendor. 38.77 93.134.
Splēdoris.33.93.135
Spolia 13
Spoliaī.49.102.117 132.162
Spoliatum 56
Spoliatus 162
Spolium 112.162
Spondere 123
Sponsa 75.76
Sponsio 27
Sponsus 57
Spontanei 94
Spontaneum 94
Sponte offerre 94
Spōte ꝓmittere. 94
Sportula 158
Spuere 153
Spuma 142
Spurius 14
Stabilem esse 6
Stabilis 6.67
Stabilis indeficiēs.6
Stabiliī.73.109.153
Stabilitas 6
Stacte 82.98
Stagnum 1.7.12
Stagna 1
Stamen 169
Staī.30.67.101.119 138.
Statera 3.142
Statere 167
Statim 132.138
Statio 67.101.119
Statio nauium 52
Statuarii 157
Statua. 67.101.136
Statuere.67.101.65 119.140.
Statura. 20.39.85 140.
Statutum. 9.53.
Statutum tēpus.66.
Stellio 83.164
Stercora 10
Stercus. 10.23.26. 30.67.131.132
Stercus colūbe .26
Sterilem esse 161
Sterilis. 24.122. 149.161.
Sterilitas 161
Sternere. 43.67 146.152.
Sternutare 39.116
Sterquliniū 10.96.30
Stibinus 126

Fo.

Stibium 126.
Stigma 142
Stilla 91
Stillare 41.96.98 105.124.152.
Stille.1.98.146.166
Stillus 54.115
Stimulator 144
Stimuli 31
Stimulus 31
Stringere 155
Stipare 152
Stirps. 67.99.102 122.146
Stipula 144
Stole 164
Strata 124
Stratoria 161
Stratū 6.7.124.159 160.
Stridere 55.116
Stringere. 57.67 110.167
Strues 28
Struthio 66.151
Struthiones .66.151
Studia 117
Studiose 8
Stulta 171
Stulte 95.
Stulte ageī.60.108.
Stulte operari 108.
Stulticia. 2.77.54 93.
Stulticie 108
Stultū apparere 95
Stultum facere. 108
Stultum esse 60.93
Stultum fieri 60
Stultum 171
Stultus. 2.17.77. 85.93.108.132
Stupefacere 17
Stupefieri 156
Stupescere 171
Stupor. 54.102. 150.165
Stuppa 100.
Suadere 107
Suaue 100.
Suauissimum 96
Suauitas 96
Suauiter 4
Suauem esse 125
Sub 170
Subcinericius panis 113
Subcinericii panes. 113.
Sub ea 170
Subigeī.73.90.124
Subiicere. 27.69. 73.101.120.147
Subipso 170
Subito 133.147.
Subiugare 73
Subleuare 103.115. 156.
Subleuari 125
Sublimare.148.150
Sublime 20
Sublimen esse 20
Sublimes 148
Sublimis deus.156.
Sublimitas 20
Sub me 170

Universidad de Deusto

Submergere. 57. 167.
Submergi 136
Submisse loqui. 51
Subneruare 122
Suboscura 73
Subridere 15
Subruffa 2
Subsaltare 153
Subsannare 84
Subsannatio. 84. 113.
Sub signaculo claudere. 57.
Subsilire 127.153
Subsistere 76.119
Substãtia. 35.46.52 106.119.122.140. 142.150.
Subtegmen 123
Subter 120.170
Subter te 170.
Subtile 91
Subtrahere 23
Subtritum esse 17.
Subtus 170
Subtus me 170
Subuenire 11
Subuerse 54
Subuersio 36
Subuersores 108
Subuertere 33.36 66.78. 95. 105. 107.110.131.
Subula 153
Suburbana. 26.130.
Succendere. 16.30. 54.68.81.86.100 104.118.135.138.
Succidere. 74. 79. 118.141.
Succindere 17.21. 46.77.
Succrescere 117
Succumbere 146
Sudes 68
Sudor 40.62
Sufficer. 29.90.110 146.167.
Sufficienter 29
Sufficientia. 29.33. 167.
Suffocare 161
Suffodere 37.114. 122.
Suffumigare. 39. 140.
Sufflare 100.104 126.
Sufflatorium 100
Suggens 65
Suggere 65
Sulamitis 163
Sulci 170
Sulcos confringere 156.
Sulcus 121.170
Sulphur 25
Summa 145
Sumere 84.103 147.
Summitas. 59.107. 109.136.142.
Sũmitates 12.142
Sumptus 101
Summum 142
Super. 5.89.112.116 117.118.
Supabũdantia. 146
Superare. 6.20.35. 57.101.153.
Superari 57
Superbe 38
Superbe agere 38
Superbi 19.38.
Superbia. 19.22.38. 103.147.148.159
Superbie 147
Supbire. 19.38. 65. 99.
Superbus. 19.20.38 62.147.
Supercilium 20
Superesse 113.154
Superficies. 23.116. 137.
Superficies panni. 144.
Supfluere. 110.168
Superhumerale 8
Superior 117
Superliminare. 167
Supponere. s. in modum crucis 161
Superstollere 152
Superuacue 51
Supini colles 166
Supplices 125.
Supplãtare. 29.108 122.140.
Supplantatio 108
Supportare 106
Supputare 53
Supra 117
Sur 107
Sura 158
Surdus 55
Surgere 140
Sursum 117
Susa 154
Suscipere. 84.103. 112.138.171.
Suscitare 68.114. 140.147.152.
Suscitari 140
Suspẽdere. 170.171.
Suspirare 136
Suspirium .7.
Sustentaculum 31
Sustentare 73.95 103.109.112.115. 119.171.
Sustentari 25
Sustinere. 49.65. 76.80.103.139.
Susurro 147.150
Suxio 87

Tabernacula. 2.107 108.
Tabernaculũ. 2.66. 107.
Tabernaculũ unius noctis. 82.
Tabescere. 2.35.54 59.86.89.91.136 139.
Tabula 82.144
Tabulata 136
Tabulata maris. 82.
Tabulatum 67
Tabule. 82.136.
144.
Tacere 28.30.36. 55.56.
Tacite cogitare. 55.
Tacite cõteplari. 55
Talaris 129
Talentũ 75.78
Tali 9
Talis 128.
Taliter 76
Talpa 104
Talus 144
Tam 112
Tamen 8
Tangere. 86.91.94
Tanq; 72.76
Tanq; nihilum 4.
Tantum 153
Tantũmodo. 5.153.
Tapetes 4.46
Tapetia 109
Tapsar 59
Tardare 3.85
Tauri 1.6.
Taurus 130
Tebeth 57
Tecta 19
Tectum 19.133
Teda 73
Tedere. 139.140. 142.
Tegere. 52.58.77. 107.109.137.143.
Tela 9.140.
Tele aranearũ. 154.
Temere agere 38.
Temere loqui 12.
Tempestas. 41.100. 107.109.154.157
Tempestate cõmoueri. 109.
Tempestatem esse. 166.
Tempestate rapere. 109.
Tẽpestate rapi. 166.
Templa 34
Templum. 34.76. 114.121.
Tẽpora. 40.62.115.
Temporanea 69.
Temporaneũ 15
Tẽpora statuta. 40.
Tempus. 40.62.65 70.113.114.115.125
Tempus capitis. 153
Tẽpus cõstitutũ. 66
Tempus cõstituere. 115.
Tempus determinatum. 133
Tempus longũ 10.
Tẽpus statutũ. 169
Tẽpus quo fructus colliguntur. 8.
Tempus uite humane. 48.
Temulenta 161
Temulentus 161
Tendere. 31.71.131. 162.
Tendere arcum. 92.
Tendere tentoriũ. 2
Tenebre 5.8.56. 104.114.121.128. 139.
Tenebrescere 56.
Tenebrosum 114
Tenebrosus 8
Tener 150
Tenera 150
Tenere 150
Teneri 150
Tenerrimus 113.
Tenere 3.45.171.
Tentare 14.99
Tentatio 99
Tentationes 100.
Tentoria 141
Tentoriũ. 2.89.107 112.
Tentoriũ ponere. 2.
Tenues 31
Tenuis 149
Tenuitas 149.
Teraphim 172
Terebinthus. 5.14.
Terere 28.108.
Tergere 141
Tergum 21.124
Teristra 147
Teristrum 137.
Terminare 20.
Termini 9.142.167
Terminos constituere. 20.
Terminos ponere. 20.
Terminus. 8.20.53. 133.
Terra. 2.10.67.121. 157.
Terrã spargere. 121.
Terre 10.121
Terrere. 54.56.68. 89.124.
Terribilia 68.69.
Terribilis. 4.29.68 69.
Terror. 22.57.68. 98.124.147
Terrores. 4.17.22. 127.
Tertia 163
Tertia pars 170
Tertii 163.
Tertio idem facere. 163.
Tertium 170.
Tertius 163
Testa 37.52.55
Testamentum 66
Testes 113.
Testiculus 10.127
Testificare. 113.157.
Testificari 65.120
Testimoniũ. 66.112 113.157.
Testimonium dicere. 113.
Testis 113.157
Testudo 155
Texens 9.
Texentes 9
Texere 9.
Textura 8
Thalami 169
Thalamus. 152.169
Tharsis 153
Thau 169.
Thecua 171
Thesauri 9
Thesaurizare 9
Thesaurus. 9.59 76.104
Thiara 127
Thiare 110
Thymiama 140.
Thina 83.
Thopheth 171.
Thorax 168
Throni 79
Thronus 77.79.
Thuribula 41.144
Thuribulũ. 57.141.
Thus 81.172
Tiara 20
Tibia 47.
Tibie 47.
Tigna 140.143
Tigris 83.
Timere. 22.26.54. 56.57.60.68.124 127.166.
Timor 4.54.68. 127.128.
Tympana 171
Tympanistria 171
Tympanũ 171
Tina 140
Tinctus 50
Tinea. 105.114.124. 150.
Tingere 57.
Tinnire 155
Tintinabulum. 129. 136.
Typus late 81
Tyranni. 21.132. 149.
Tyrannus 158.
Tyrus 135
Titiones 2
Tituli inscriptio. 80 161.
Titulus. 67.101.135.
Tollere .84.100. 102.103.
Tonare 152.
Tondens 23
Tõdere. 22.24.77.
Tonitruum 152
Tonse 142.
Tonsio 23
Tonsor 23
Tonsores 24
Topazius 127.
Torcular. 26.68. 127.
Torcularia 26
Tornare 169
Tornatiles 23
Tornatilis 106
Tornature 141
Torquere 70
Torques. 89.121. 146.
Torrens 9.97.
Torrentes 9.97
Torrere 141.146.
Torris 2
Torta 48.78
Tortuosum 122
Totaliscõbustio. 75
Totum 75
Trabes. 26.140.143
Tractatus 27
Tradere. 62.85.87. 90.94.99.105. 106.108.
Traducere 111.
Tragelaphus 9
Trahere. 22.26.92. 96.107.
Tranquillitas 30
Trans 34.111
Transcẽdere. 37.111.
Transferre. 24.100. 111.112.125.
Transferre. s. terminos. 99.
Transferri 137
Transfigere 31
Transfigi 31
Transfugere 101
Transgredi 90.111
Transgredi facere. 111.
Transgressio. 90. 132.
Transgressor 132.
Transgressores. 12 132.
Transiens 111
Transilire 29.129
Transire. 22.30.35. 48.111.129.131. 136.
Transitus. 48.111. 129.
Transmigrare. 24. 95.
Transmigratio. 24.
Transtra 144.
Transuolare 95.
Tremere 54.151.
Tremor. 128.150. 151.
Trepidare 127
Tres 163.170.
Tres digiti 163
Tria 163
Tribulantes 136
Tribulare 29.83. 134.138.
Tribulatio. 67.68 90.116.134.155.
Tribulationes. 135. 148.
Tribulus. 19.31.108
Tribunal 26.119
Tribus 6.80.87. 98.155.
Tributum. 28.32. 85.89.106.
Triclinium 84.
Tridens 141.165
Tridentes 66
Triennis 163.
Trieres 135
Trieris 135
Triginta 163.170
Trina 163.
Triplex 163.
Tripliciter 163.
Tripodes 167
Tristega 163.
Tristes 40.139
Tristis. 8.40.148. 163.
Tritauia 108
Triticum. 18.46. 51.
Tritura 29

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fo.

Triturans 55
Triturare 28.31
Triūphare 101.141
Trucidare 19
Trulla cementarii. 7
Truncus 13.23.122
Tu 8.11.
Tuba. 53.167.171.
Tube 53
Tugurīū 82.
Tumens 59
Tumere 30.133.
Tumuli 24
Tumultuari. 34.35. 147.
Tumultus. 35. 52. 82.146.147.153.
Tumulus. 23. 60. 170.
Tunc. 2.3.73.163.
Tunc temporis. 129
Tunica. 80.85.90
Tunice 80.90.
Turbare 12.25.30. 43.50.116.152
Turbari. 85.124. 146.156.162.163.
Turbatio 15
Turbidus 160
Turbine cōmoueri. 109
Turbines. 107.109
Turbines procelle. 109.
Turbo 8.41.107. 109
Turgere 131
Turma 21.49.51. 52.
Turme 49.51.133.
Turpitudo. 123.136. 166.
Turres 21
Turris 21.138
Turtur 31.169
Turtures 169.
Tutus locus 90.

Vacca 112.130
Vacare ocio 152
Vacillare 90.126.
Vacuus. 114.150 169.
Vacuum esse 158
Vada 111.
Vadere. 64.105.111
Vagari 115.154.
Vagina 21.22.95 171.
Vagum esse 127
Vagus 91.96
Vallare. 68.105.158
Vallatus 106
Valere. 4.63.73. 80.
Valicule 167
Validum 45.63
Validus fortis. 165
Vallis. 19.22.23. 97
Valde 84
Value 30
Vana 13.32.33.150 157.
Vane agere 32
Vane loqui 32

Fo.

Vanitas. 32.33.157. 169.
Vanum esse 32
Vapor uel nubes. 4
Vapulare 81
Vapulatio 17
Varia 153.
Variare 13
Varietas 42.153
Varius 102.168
Vas 85.117.156
Vastare 21.29.54. 70.101.102.144. 156.165
Vasta solitudo 63
Vastator 156
Vastitas 156
Vaticinari 93
Vber 26.28.156
Vberrimus 164
Vbertas 86.155
Vbi 2.4.8
Vbi gloria 4
Ve 1.2.4.5.32.33.
Vecordia 77
Veci 4
Vectigal 15.89
Vectis 12.18.100
Vel 37
Velamē. 9.77.106.
Velare 107
Velle 1.52.60.135 151.
Velle paratū eē 34
Vellere 91
Vellicare 15
Vellocē esse. 43.141
Velociter. 12.85.112
Velox 85.141
Velum 107
Vellus 23
Velut 1.29
Vena 140
Venale 87
Venari 134
Venatio 134
Venator 134
Venatu apprehendere. 134
Venenū 145.149.
Venerari 72
Venire. 11.12.32.35 44.62.64.
Vendere 87.156.
Venter 14.79.90
Ventilabrum 41
Ventilare 22.41.93
Ventilatores. 39.41
Ventura 11
Ventus 148
Vētus oriētalis. 139
Ventus urens 55
Ventriculus 138
Venundare 156
Vepres 106.164
Verax 6.92
Vere 5.6.67.144
Veredarii 3
Verenda 13
Verecne 133
Vereri 22
Verificare 67
Veritas 6.7.74. 144.170
Vero 37
Verum 67

Fo.

Veruntamen. 5.9. 19.153.
Verus 7
Verberare 81
Verbum 87.132
Vermis 150.155. 170
Vermiculus 170
Vernaculus 64
Vernū tempus. 73
Versatilis 36
Versus 58.86
Vertere 36.105. 157
Vertex 138.139. 145
Vertigo 113
Vesanus 123
Vesci 18.38
Vesice 1.93.16
Vesper 104.121
Vespera 48.122
Vespere procedere. 122.
Vesperus 114.116.
Vespertilio 115
Vestibulum. 6.21.53
Vestigiū. 11.53.77 122.129.
Vestimentum. 2.12. 81.85.163.164
Vestire 56.81
Vestis 22.28.81.84 85.164.165
Vestis mutatoria 49
Vestis uaria 75
Vestis diuersorū colorum 153
Vestis ex lino & lana contexta 165
Vetera 125
Veteres 15
Vetus 71.125
Vetus error 68
Vetustate cōsumi 15
Vetustate deficere 15.
Vetustissimum 71
Vetustum facere. 15
Vexari 69
Vexatio 38
Vexillum 27
Vi extorquere 23
Via 9.31.166
Viam facere. 31.108.
Vi auferre 23
Viator 9
Vici 44.158
Vicia 77
Vicina 161
Vicinus 161
Vicis 129.147
Vicissitudo 25
Victa 24
Victima. 37.38.57. 117
Victus 5.59
Videre. 93.144.165
Vidua 6
Viduatus 6
Viduitas 6
Vigil 114.116
Vigilare 114.160 167
Vigilia 164
Viginti 125.

Fo.

Villa 44.53.78 150.
Vile 13.38.39
Vile prostibulū. 47
Vilipendere. 38.39. 93.
Vilissimi 39
Vim facere 129
Vim pati 124
Vinatia 10
Vincere 8.39.78 101.
Vinculum. 8.16.39. 65.72.112.113
Vinctus 8
Vindemia 17.140
Vindemiare 9.17 84.116.117
Vindemiator 17
Vindicare 102.147
Vindicta 102.131
Vinea 25.78
Vinea electa 168
Vinitores 78
Vinū. 65.70.16.
Violare. 47.156. 160.
Violentia 131
Violentare 91
Violenter 131
Violentu esse 20
Vi opprimere 124
Vipera 9.129
Vir 4.7.10.16.20 92.
Vir de stirpe beniamī. 64
Vir de gñe caleb 75
Vir fortis 4
Vir. f. nobilis 4
Virago 4
Virens 1.152
Virga 46.86.87 91.98.155.168
Virginitas 19
Virgo 19.118
Virgula 171
Virgultum. 65.160.
Virgultum cū frondibus 55
Viride 82.152.
Viridis 69
Viriliter agere 45
Viror 53.69.82
Virtus. 2.20.46.73 101.115.133
Vis 45
Viscera 58.90.115
Visere 130
Visio 116.145
Visitare. 17.130.129
Visitatio 17.130.
Visus 145
Vita 46
Vitta 44.133.137
Vitare 167.
Vitellum 48
Vitis 25.168
Vitrum 39
Vitulus. 78.112.130.
Vituperatio 26
Viuens 46
Viuere 46
Viuere permittere. 46.
Viui 46

Fo.

Viuificare 46
Viuificantes 46
Vix parum 164
Vlcer 159
Vlcisci 86.102
Vlmus 28
Vlna 53
Vltra 34.113
Vltio 25.95.102. 131.166.
Vltroneum offerre. 94.
Vlulare. 60.65.148.
Vlulatꝰ. 63.149.158
Vlule 4
Vmbilicus. 57.168
Vmbra. 58.133.135.
Vmbra mortis. 136.
Vmbraculum. 107
Vna 4.43
Vna altera 3
Vnaqueqꝫ 4
Vncinus 75.155
Vnctio 92
Vnctus 92
Vnde 4.37
Vndecim 125
Vnguentarius. 153
Vnguentum 164
Vngere 65.91.66
Vnguis 137
Vngula 59.131
Vnicornius 145
Vnicus 62
Vnicum facere 62
Vnigenitus 62.
Vnire 43
Vniuersa 75
Vniuersitas 39.
Vnus 3.43
Vnusquisqꝫ 4
Vocare 143
Vocati 143
Vocatio 143
Vociferare. 40.138. 148.
Vociferatio 120.149
Volare 22.26.58. 101.114.131.149.
Volans 114
Volatile 114.137 153.
Volubilis 23
Volucris 114.116
Volumen 23
Voluntaria 94
Voluntarie 94
Voluntarius 94
Voluntatē habere. 52.
Voluntas. 10.52.53 106.133.151.152.
Voluptas. 66.112. 166.
Voluere 23.36.
Voluere cogitationes. 116.
Vomer 11.83
Vomere 95.138
Vomitus 138.139
Voragines 48
Vos 11
Votum 95
Vox 139
Vox calcantiū 33
Vpupa 29

Fo.

Vrens 138
Vrere 135.138
Vrbs 10.116.166
Vrceoli 156
Vrgens 53
Vrgere. 4.85.97. 101.
Vrsus 28
Vrtica 54
Vsura. 104.146.169 170.
Vsqꝫ 112
Vsqꝫ ad 112
Vsqꝫ adhuc 112
Vsqꝫ in 112
Vsquequaqꝫ 112
Vsqꝫquo 92.154
Vt. 11.12.27. 90.111. 121.
Vter. 50.92.93.95.
Vterus 14.149
Vterqꝫ 165
Vtinā. 3.5.6.81.82
Vtiqꝫ 6.34.75.
Vtquid 85
Vt non 16
Vtres 92
Vtrum 32
Vua 120
Vua acerba 16
Vuas colligere 17
Vulgus 8.122
Vulgus promiscuū. 8.122.
Vulnera 99
Vulnerare 17.44. 47.49.108.159
Vulneratus. 31.47
Vulnus 129
Vulpes 165
Vultur 4
Vultus 8.128
Vulua 149.156
Vxor 4.5.156
Vxorem habere. 16.
Vxorem habens. 16
Vxorē fratris in coniugium accipere. 60

Zio 39
Zona 1.43.86
Zoeleth 39
Zelare 141
Zelans 141
Zelotes 141.
Zelotypie 141

Finis.

Incipiũt interpretationes hebraicorum:chaldeorum:grecorum q̃ nominum:veteris ac noui testamenti secundum ordinem alphabeti.

De incipiẽtibus a littera.A.

אַהֲרֹן Aaron.Mõs siue mõtanus:aut docẽs: siue cõcipiens. Aaronite.Idem.plu.nu.

אַחַסְבַּי Aasbai.Confidens in me: vel frater circundans : aut ex hebreo & syro frater senectutis.

אַחַשְׁתָּרִי Aastari.Cursor:vel veredarius:siue festinatio turturis:aut festinatio exploratoris:siue frater qui explorat:vel ex syro & hebreo prīceps turturis: vel prīnceps exploratiõis.

Abba.Pater.syrum est.

חֲבַקּוּק Abachuc.Luctator:siue amplexans.

Abadon.Exterminans : vel perditio.

אֲבָנָה Abana.Lapideus:vel edificatio: siue pater obsecro nũc.

בָּנִי Abani.Filius:vel edificatio:siue intelligens.Heb.Bani.

עֲבָרִים Abarim.Transitus.p.n.siue trãseuntes:aut furores:vel pregnantes:aut syriace frumenta.

Abaron.Idem.s.n.D.

עַבְדָּא Abda.Seru?:aut seruit?:vel ex hebreo & syro nubes ista.

עַבְדִּי Abdai.Seruus:aut seruitus:vel nubes abundans.

חַמְדָּן Abdam.Cupiditas:aut calor iudicii.heb.amdan.

עַבְדִּיאֵל Abdehel.Seruus dei.

אָדְבְּאֵל Abdehel.Geñ.25.&.1.Paralip.1.vapor vl' nubes apud deũ vel cum deo:siue contristari faciens deus. Heb.adbehel.

עַבְדְּמֶלֶךְ Abdemelech.Seruus regis:vel seruus consilii.

עַבְדְּנָגוֹ Abdenago.Seruus claritatis: vel seruus anxius

עַבְדִּי Abdi.Seruus:aut seruitus:vel nubes abundans.

עֹבַדְיָה Abdias.Seruus domini.

עַבְדִּיאֵל Abdiel.Seruus dei:aut nubes abundantiedei.

עַבְדּוֹן Abdon.Seruus:aut nubes iudicii.

הֶבֶל Abel.Vanitas:siue anhelitus:aut syriace vapor.

אָבֵל Abel.Iudi.11.&.1.Reg.6.&.3.Reg.15.&.4.Reg.15.interpretatur luctus.

Abela.Idem.

אָבֵלמַיִם Abelmaim.Luctus aquarum.

אָבֵל מְחוֹלָה Abelmeula.Luctus infirmitatis: aut luctus chori vl' tympani:siue ex hebreo & syro luctus venie.

אֶבֶן בֹּהַן Abenboen.Lapide? digitus pollicis.s.qui est primus digitus:aut lapis in eis.

חֵבֶר aber.Socius:aut particeps:siue incantator:aut liuor.

אֲבְשָׁלֹם Abesalom. Pater pacis:siue pater cõsumationis : aut pater retributionis.

אֶבְצָן Abesan.Patris scutũ vel arma:aut pater frigiditatis.

אַבְגְּתָא Abgatha. Pater torcularis: vel patris torcular.

עֵתַי Abi.Hora: vel tempus:siue paratus.heb.ithai.

אֲבִיָה Abia.Pater domini:aut voluntas domini.

אֲבִים Abia.3. Reg.14. in fine & in toto cap. sequẽti interpretatur pater maris.heb.abiam.

אֲבִיחַיִל Abiáiel.Pater fortitudinis:aut pater exercit?:siue pater diuitiarum:aut pater antemuralis : vel pater doloris. Heb.

Abiáil.Idem. (Abiáil.

אֲבִיאָסָף Abiasab.Pater congregans: siue pater consumans vel finiens.Heb.Abiasaph.

Abiasaph.Idem.

אֶבְיָתָר Abiathar. Pater excellẽs: aut pr̃ residui vel remanẽtis:siue pater explorationis vel cõtẽplationis: aut pater funiculi.

אֲבִידַע Abida.Pater scientie:vel scientia patris.

אֲבִידָן Abidan.Pater iudicii:aut ex hebreo & syro pr̃ meus iste.

אֲבִיאֵל Abiel.Pater meus deus.

אֲבִיעֶזֶר Abiézer.Pater adiutorii:siue pr̃is adiutoriũ:aut pr̃is atriũ.

אֲחִיעֶזֶר Abiézer.Nu.1.&.2.&.7.&.10.&.1.Paralip.12. Frater adiutorii:siue fratris adiutoriũ: aut fratris atriũ.heb.ahiézer.

אֲבִיגַבְעוֹן Abigabaõ.Pater collis:siue pater calicis vel scyphi: aut pater dorsi peccati.

אֲבִיגַיִל Abigáil.Patris exultatio:vel pater exultationis.

אֲבִיחַיִל Abiháil.Pater fortitudinis : aut pater exercitus: siue pater diuitiarũ:aut pater antemuralis:vel pater doloris.

אֲבִיחַיִל Abiháil.1.Paralipo.2.Pater luminis vel laudis.

עֵילָם Abilam.Occult?:siue iuuenis:aut seculum.heb.Helam.

Abilina.Lugẽs vel plorans:siue pater mansionis vel muratiõnis.D.

אֲבִימָאֵל Abimael.Pater a deo vel de deo.

אֲבִימֶלֶךְ Abiméelech.Pater meus rex:aut pater regis vel consilii.

אֲחִימֶלֶךְ Abiméelech.1.Paralipo.24.& ps.51.Frater me? rex:aut frater regis vel consilii.heb.ahiméelech.

אֲבִינָדָב Abínadab.Pater spontaneus : aut pater vouentis vel voti: siue pater principis.

אֲחִינָדָב Abinadab.3.Reg.4.Frater spontaneus:aut frater vouẽtis vel voti:siue frater principis.heb.ahinadab.

אֲבִינֹעַם Abinóem.Pater pulchritudinis vel iocunditatis:aut pater motionis eorum.

אֲבִירָם Abiram. Pater celsitudinis vel elationis: aut pater fraudis vel proiectionis.

Abiron.Idem.heb.Abiram.

Abisa.Pater meus.heb.abi.

אֲבִי

אֲבִיסָף Abisab.Pater augmenti vel consumationis : siue patris finis:au superliminare patris.heb.abisaph.

אֲבִישַׁג Abisac.Patris ignorãtia:vel patris error : siue pater apprehendẽs vel attingẽs: aut pater multiplicãs.heb.Abisag.

Abisag.Idem.

אֲבִישַׁי Abisai.Patris munus:vel pater muneris. ⌈Amasai.

עֲמָשַׂי Abisai.1.Paralipo.12. Populi munus: vel cũ munere. heb.

אֲבִיסָף Abisaph. Pater augmenti vel consumationis:aut patris finis:siue superliminare patris.

אֲבִישׁוּעַ Abisũe. Pater salutis vel exclamationis : aut pater respiciens:siue pater magnificus vel potens.

אֲבִישׁוּר Abisur.Pater muri:aut pater bouis: siue pater cãtantis:vel pater aspicientis:aut pater rectitudinis.

אֲבִיטַל Abital.Pater roris:vel hebreo & syro pater vmbre.

אֲבִיהוּא Abiu. Pater ipse:vel pater est.

אֲבִיהוּד Abiud.Pater laudis vel confessionis.

אֲחִיהוּד Abiud. Nu.34.Frater laudis vel cõfessionis.heb.ahiud

אֲחִיחַד Abiud.1.Paralip.8.vbi dicitur genuit oza & abiud:in illo loco solum abiud interpretatur frater vnitatis:siue frater acuminis:aut frater enigmatis vel gaudii. heb.ahihud.

אֲבְנֵר Abner.Patris lucerna:vel patris nouale.

Abobi.Pater incantationis vel absconsionis.D.

חָבוֹר Abor.Socius:aut particeps:siue incantatio:aut liuor.

Abra.ancilla:vel famula.G. ἄβρα.

אַבְרָהָם Abraam.Pater multitudinis.

אַבְרָם Abram.Pater excelsus.

אַבְשָׁלֹם Absalom.Pr̃is pax:siue pr̃is cõsumatio:aut pr̃is retributio.

חֲבַצִּנְיָה Absanias.Debitum clypei domini:siue dilectio vel abconsio clypei domini.

Absalomi.Pater pacis: siue pater consumationis vel retributionis.D.

אֲחִאָב Achab.Frater pr̃is:vel fratris pater:siue arula patris.

אַחַד Achad.Amphora:vel hydria:aut scintilla.

אָחָד Acad.Geñ.50.interp̃tatur Ramus: vel spinetũ.heb.atad.

אַחְיָה Achaia.Frater domini.

Achaia.Prouincia grecie:iterp̃tatur dolor vl' tristitia.G. ἀχαΐα.

Achaicus.Dolens:siue tristis.G. ἀχαϊκός.

חָמָן Achaim.Possessio:siue emptio:aut nidus.heb.achain.

Universidad de Deusto
Biblioteca

חֲכְמוֹנִי Achamoni. Sapiens: vel ſapientiſſimus: aut hamus numerationis vel muneris: ſiue expectatio muneris.

עָכָן Achan. Tribulatio: vel ſtridor: aut antemurale.

עָכַן Achan. Ioſ. 7. & 22. interpretatur cõterens: ſiue cõturbãs.

עָכַר Achar. Conturbans.

עָקֵר Achar. 1. Paralipo. 2. d. Sterilis: ſiue eneruans: aut euellens: vel truncus

עֲקָרוֹן Acharon ſiue accaron. Sterilitas: ſiue eneruatio: aut euulſio vel truncus.

עֲקְרוֹנִי Acharonite ſiue accaronite. Steriles: ſiue eneruati: aut euulſi: vel trunci.

אַכַּד Achat. Amphora: vel hydria: ſiue ſcintilla. heb. achad.

אָחַז Achaz. Apprehendens: ſiue poſſidens: aut vidēs.

אַכְזִיב Achazib. Mendax: aut ceſſans: ſiue fluens vtiq;.

חֲכַלְיָה Achelai. Expectans dominum: ſiue hamus domini. heb. achelaia.

Acheldemach. Ager ſanguinis. ſyrum eſt. ſcribi debet acheldema.

עָכֵשׁ Acces. Peruerſus: aut prauus.

אֲחִיָּה Achia. Frater domini.

אַיָּה Achia. Geñ. 36. & 2. Reg. 3. Vultur: vel heu: ſiue vbi eſt: aut inſula eius. heb. aia.

אֲחִיָּה Achias. Frater domini.

חֲכִילָה Achila. Spes in ipſa: aut hamus in ipſa: ſiue palatum vel dulcedo in ipſa.

אֲחִילוּד Achilud. Frater natus: vel frater genitus.

Achim. Reſurgens: vel confirmans: aut vindicans: vel frater eorum. D.

אֲחִימָן Achimaan. Frater preparatus: vel frater dextere: aut frater quid. heb. achiman.

אֲחִימַעַץ Achimáas. Frater conſilii: vel frater conſiliarius: aut frater ex ligno.

אֲחִימֶלֶךְ Achimélech. Frater meus rex: aut frater regis vel conſilii.

אֲחִימוֹת Achimoth. Frater mortis: vel frater mortuus: ſiue frater dierum.

אֲחִינֹעַם Achinoe. Fratris pulchritudo vel iocunditas: aut frater motionis. heb. achinoem.

Achinoem. Idem.

Achinoen. Idem. heb. achinoem.

Achior. Fratris lumen: aut frater ignis. D.

אֲחִירָם Achiram. Fratris celſitudo vel elatio: aut fratris dolus vel proiectio.

Achiramite. Idem. plu. nu.

אַכִּישׁ Achis. Vtiq; eſt: vel ſic eſt.

אֲחִישָׁר Achiſa. Frater principis: ſiue frater directionis vel cantici: aut frater inſidians. heb. achiſar.

אֲחִיסָמָךְ Achiſamech. Frater ſuſtentationis vel firmitatis: aut frater coniungens.

אֲחִיטוּב Achitob. Frater bonitatis.

אֲבִיטוּב Achitob. 1. Paralipo. 8. interpretatur Pater bonitatis. heb. abitob.

אֲחִיתֹפֶל Achitóphel. Frater ruine vel frater defectus: aut frater inſipiditatis. i. rei inſulſe

עָכוֹ Accho. Compreſſus: vel confractus

עָכְבּוֹר Acchobor. Mus: vel conterens ſiue comprimens puteum.

עָכוֹר Achor. Turbatio.

הַכּוֹן Acchos. Spina: ſiue eſtas: aut tedium: ſeu vigilia: vel finis.

Accos. Idem.

עָכְרָן Acran. Tranſitus: aut ira: ſiue impregnatio: vel nubes cantici: aut ſyriace frumentum. heb. abran

עָקְרוֹן Achron. Sterilitas: ſiue eneruatio: aut euulſio: vel trūcus.

עָכְסָה Achſa. Compoſita: vel adornata: aut laſciuiens: ſiue confractio vel dirupti[o] velaminis.

אַכְשָׁף Achſaph. Veneficus: ſiue conterens vtiq;: aut labium vtiq;.

עֲקוּב Accub. Veſtigium: vel ſupplantatio: aut prauitas: vel calcaneum: ſiue retributio.

Achub. Idem.

חֲכוּפָא Achupha. Preceptum oris: aut ſculptura oris.

הַכֹּרֶן Accus. Spina: ſiue eſtas: aut tedium: ſeu vigilia: vel finis.

חֲמוּשׁ Accus. Nee. 10. & 12. interpretatur Peccatum derelinquēs. heb. atus.

אָכְזִיב Achzib. Mendax: ſiue ceſſans: aut fluens vtiq;.

Achziba. Idem.

עָדָה Ada. Cetus: vel congregatio: ſiue ornata: vel teſtificans: aut tranſiens: vel preda: aut ſyriace ablata.

עֲדָד Addad. Sonitus: aut clamor: ſeu māmilla: vel dilectio.

עֲדָד Adad. Geñ. 25. & 1. Paralipo. 1. b. Acutus: vel gaudens: aut ſyriace nouus: vel vnitas.

עֲדָד Adad. Geñ. 36. vbi dicitur Regnauit pro eo adad: nomēq; vrbis eius phou: interpretatur pulchritudo: ſiue habitaculum: aut generatio. heb. hadar.

אֲדָד Adad. 3. Reg. 11. c. vbi dicitur Et fugit adad: interpretatur interitus: aut nubes: vel vapor: ſeu fons.

עֲדָעָדָה Adada. Teſtimonium cetus vel cōgregationis: aut teſtimonio ornata: vel teſtis tranſitus ſiue prede eius: aut preda ſue prede: vel eternitas ſui teſtimonii.

הֲדַרְעֶזֶר Adadezer. Decor aut pulchritudo auxilii: ſiue habitaculū vel generatio auxilii: aut atrium pulchritudinis ſiue habitaculi vel generationis. heb. adarezer.

עֲדָיָה Adaia. Teſtis domini: ſiue ornatus vel preda domini: aut tranſitus vel eternitas domini.

Addaia. Idem.

יְדַעְיָה Adaia. Nee. 12. Scientia domini: vel cognitio domini. heb. iadaia.

עֲדָיָה Adaias. Teſtis domini: ſiue ornatus vel preda domini: aut tranſitus vel eternitas domini.

אַדַלְיָא Adalia. Hauriens: ſiue paupertas: aut nubes vel interitus laboris.

אָדָם Adam. Homo: ſiue terrenus: aut ruffus: vel ſanguineus.

אֲדָמָה Adama. Terra: aut ruffa: vel ſanguinea.

אַדָמִי Adam. Homo: vel human?: ſiue terrenus: aut ruffus: vel ſanguineus: aut nubes vel vapor ſiue interitus aquarum.

עֲדִין Addan. Delitioſus: ſiue voluptuoſus: aut ornatus: vel ſyriace temporalis. heb. adin.

אֲדָר Adar. Pallium: ſiue potentia: aut magnitudo.

Adarſa. Teſtificans ſolem vel ſurdum: aut teſtimonium aranteis. D.

חֲדַשָּׁה Adaſſa. Nouitas: aut mēſis: vel ex ſyro & hebreo vn? aries.

עֲדָה Adaſſa. 1. Paralipo. 7. Aceruus. heb. aia.

עָדוֹא Adaſſa. Nee. 12. Teſtis: ſiue ornatus: aut tranſitus vel preda. heb. addo.

Adazer. Teſtis vel teſtimonium auxilii. D.

אֶלְחָנָן Adeodatus. Latinum eſt: & in hebreo dicitur elchanan: & interpretatur a deo datus: ſiue gratia dei: aut miſericordia vel donum dei.

Addi. Teſtis: vel teſtimonium: ſiue ornatus: vel tranſitus: aut preda.

Adiada. Teſtimonium manus: ſiue teſtimonium teſtimonii: aut preda manus. D.

עֲדִיאֵל Adihel. Teſtimonium dei: ſiue ornatus vel tranſitus dei: aut preda vel eternitas dei.

עֲדִין Adin. Delitioſus: ſiue voluptuoſus: aut ornatus: vel ſyriace temporalis.

Addin. Idem.

עֲדִינָא Adina. Idem.

עֲדִתַּיִם Adithaim. Cetus. p[lu]n. ſiue congregationes: aut teſtimonia.

עֲדָלַי Adlí. Teſtis mihi: ſiue ornatus mihi: aut tranſitus vel preda mihi.

אַדְמָתָא Admátha. Nubes: vel vapor mortis: ſiue interitus mortis: vel terreſtris: aut rubeus.

עִדּוֹא Addo. Teſtis: ſiue ornatus: aut preda: vel tranſitus.

אַדָּר Addar. Pallium: ſiue potentia: vel magnitudo. heb. adar.

עֲדוּלַמִּי Adolamites. De adullam quod interpretatur teſtimonium ſiue ornamentum illis: aut teſtimonium ſiue ornamentū ſue miſerie: vel tranſitus aut preda ſue miſerie.

אֲדֻמִּים Adomím. Terreni: ſiue ruffi: aut ſanguinei.

אֲדוֹן Adon. Dominus: aut baſis: vel ſyriace auris.

יְהוָה Adonay. Beatus hieronymus. Exo. 6. pro nomine dei tetragrammaton. i. quattuor litterarum adonay tranſtulit: & in aliis locis ſemper interpretatus eſt dominus. Et notandum quod iſte quattuor littere huius nominis. ſ. Iod. he. vau. he. non ſunt compacte ad hoc vt ex illis ſyllabizetur vl' formetur aliquis terminus vel dictio: idcirco eſt nomen ineffabile. Si tamen ſyllabizaretur vel pronunciaretur: eſſe vel eſſentiam aut generationem ſignificaret. Itē notandum q̄ adonay in hebreo: domini mei in plurali ſignificat qñ ſcribitur eiſdē litteris quibus pronunciatur. ſ. Aleph. dáleth. nun. iod. In tranſlatione vero chaldaica pro hoc nomine dei tetragrammatō ſemper ponitur triplex iotha: quod non vacat myſterio.

אֲדֹנָיָה Adonaia. Dominator dominus: aut baſis domini: vel ex ſyro & hebreo auris domini.

Adonias. Idem.

אֲדֹנִיבֶזֶק Adonibézech. Domini fulgur: ſiue dominus fulguris: aut dominus in compedibus.

אֲדֹנִיקָם Adonicam. Dominus ſurrexit: aut dominus vindicans.

אֲדֹנִירָם Adoniram. Dominus excelſus: ſiue dominus celſitudinis vel elationis.

תָּמוּז Adónis. Nomen idoli: in hebreo eſt thamuz: & interpretatur conſumptus: ſiue incendium. ſyrum eſt.

אֲדֹנִיצֶדֶק Adoniſédech. Domini iuſtitia: ſiue dominus iuſtus.

Ador. Generatio: vel habitatio: aut teſtimonium lucis vel ignis. D.

חַדְרַךְ Adrach. Acumen ſiue gaudium tenerítudínis: vel cubiculum tuum: aut ex ſyro & hebreo vnitas vel nouitas teneritudínis.

אַדְרַמֶּלֶךְ Adramélech. Pallium regis: ſiue magnitudo vel potentia regis vel conſilii.

ἀδραμυτηνά Adrumetina. In greco Adramytena: & interpretatur ſolidítas munda vel terſa. G.

עַדּוּלָם Adulam. Teſtimonium ſiue ornamentum illis: aut teſtimonium ſiue ornamentum ſue miſerie: vel tranſitus aut preda ſue miſerie.

הֲדוֹרָם Aduram. Decor eorum: aut laus vel confeſſio ſublimis: ſiue clamor excelſus.

אֲדָרָם Aduram. 2. Reg. 20. & 3. Reg. 12. Pallium eorum: ſiue potentia vel magnitudo eorum: aut vapor excelſus: ſiue nubes excelſa: aut dolor vel interitus ſublimitatis.

אֲדָרַיִם Aduram. 2. Paralipo. 11. interpretatur Fortitudo vel potentia maris: aut vapor ſiue interitus eius eleuatus: vel nubes eleuata. heb. aduráim.

Addus. Nouitas: vel menſis: aut trituratio. D.

עֵין áen. Oculus: ſiue fons.

אַפַּיִם Apphaím. Vultus: vel facies: aut furores: ſiue nares: vel piſtores.

הַפְרָה Aphara. Vacca: ſiue frugifera: aut acreſcens vel irritans.

אַפַּרְסַתְּכָיֵא Apharſathei. Diuidētes ſiue dilacerantes pauones.

אַפַּרְסָכָיֵא Apharſathei. Eſdre. 5. & 6. interpretatur Diuidentes: ſiue dilacerantes. heb. apharſachei.

אַפֵּק Aphech. Pelagus: vel fortitudo: aut vigor: vel ſyriace exitꝰ.

אַפֵּקָה Aphéca. Idem.

פָּסְרַמִּים Aphechdomini. Portio vel diminutio ſanguinū: aut diminutio tacentium vel aſſimilantium. heb. phechdomim.

פְּתָחְיָה Apheceia. Porta domini: ſiue aperuit dominus. heb. phetheia.

אַפֵּק Apheg. Pelagus: vel fortitudo: aut vigor: vel ſyriace exitus. heb. aphech.

אֲשְׁפְּנַז Affenez. Pharetra aſperſionis vel diſtillationis: ſiue magus aſperſus. heb. aſphenez.

אַפְיַח Aphia. Flans vel exſuflans: ſiue loquens: aut illaqueans.

שְׁפֹמִי Aphonites. Labium vel ripa aquarum: ſiue contritio aquarum. heh. ſephomites.

חַפְרַיִם Aphráim. Fodientes: aut explorantes: ſiue confundentes: aut explorans vel confundens mare.

פּוּל Aphrica. Eſa. 66. In hebreo dicitur pul: & interpretatur caſus vel ruina: aut faba.

פּוּט Aphrica. Naum. 3. In hebreo eſt put: & interpretatur craſſa vel pinguis. ſyrum eſt.

חֶפְצִיבָה Aphſíba. Voluntas mea in ea.

חֻשָּׁפָא Aphupha. Detectio: ſiue diſcoopertio: aut feſtinatio oris. heb. aſupha.

Apphus. Indignationis conſilium: aut volans conſilium: vel ſcrutator. D.

חָגָב Agab. Locuſta.

Agabus. Idem: vel feſtiuitas patris. D.

אָגָג Agag. Tectum vel ſolarium: quod eſt. ſcilicet in ſuperiori parte domus

אֲגָגִי Agagites. Idem.

הָגָר Agar. Aduena: ſiue peregrina: aut ruminans: vel timens.

הָגְרִי Agarai. Aduena: ſiue peregrinus: aut ruminās: vel timens.

הָגְרִים Agareni. Idem. plu. nu.

Agarenus. Idem. ſ. n.

אַגָּא Agge. Sublimitas: ſiue exaltatio.

גֶּבַע Ageba. Collis: ſiue vas vel calix. heb. geba. Nam illud. a. eſt prepoſitio ablatiui caſus.

חָגַי Aggeus. Feſtiuus: ſiue ſolemnis: vel gyrans.

Aggi. Idem.

חַגִּיָּה Aggia. Feſtiuitas domini: ſiue ſolemnitas domini: aut gyrus domini.

חַגִּי Aggite. Feſtiuitates: vel ſolēnitates: aut gyrantes.

חַגִּית Agith. Feſtiua: ſiue ſolēnis: vel gyrans.

Agrippa. Latinum eſt. dictum ab eo q̄ egros. ideſt difficiles partus faciat: vel dicitur ille qui in naſcendo prius emittit pedes.

אַיָּה Ahaia. Vultur: ſiue heu: aut inſula eius: vel vbi eſt. heb. aia.

עַוָּא Ahaiath. Iniqua: ſiue peruerſa. heb. aua.

הַחַכְמוֹנִי Ahamoni. Sapiens: vel ſapientiſſimus: ſiue hamus numerationis vel muneris: aut expectatio muneris. heb. achamoni.

אַחְרָה Ahara. Frater redolens: aut pratum odoris.

אַחַרְחֵל Aharel. Alter exercitus: ſiue nouiſſimus exercitus: aut alter dolor: ſiue nouiſſimus dolor: aut ouis fratris.

אָחָז Ahaz. Apprehendens: ſiue poſſidens: aut videns.

עֶנְחַרְמּוֹן Ahenremmon. Duo nomina ſunt. Ahen. oculus: ſiue fons: & Rēmon. malum granatum: vel altitudo eius.

אַחֵר Aher. Alter: ſiue poſterior: aut nouiſſimus:

אָחִי Ahi. Frater meus: vel fratres mei.

אֲחִיָּה Ahia. Frater domini.

אֲחִיָּה Ahia. 2. Reg. 21. Vultur: ſiue heu: aut inſula eius: vel vbi eſt. heb. aia.

אֲהָלוֹן Ahialon. Ilex vel quercus: aut fortitudo siue ceruus.
אֲהִיעַם Ahiam. Frater matris: aut frater gentis.
אֲחִיָּה Ahias. Frater domini.
יְחִיָּה Ahias. 1. Paralipo. 15. Viuit dominus. heb. iehias.
אֲחִיקָם Ahicam. Frater resurgens: aut fratervindicans.
חִיאֵל Ahiel. Viuit deus: siue vita dei. heb. hiel.
יְעִיאֵל Ahiel. Esd. 10. in fine interpretatur Aceruus dei: siue abstulit deus. heb. iehihel.
אֵלָח Ahilam. Quercus: siue maledictio: aut fortitudo. heb. elath.
אֵילוֹת Ahilath. Quercus. plu. nu. siue cerue: aut maledictiones: vl fortitudines.
אַיָּלוֹן Ahilon. Quercus: siue fortitudo: aut ceruus.
אֲחִילוּד Ahilud. Frater natus. vel frater genitus.
אֲחִימָן Ahiman. Frater preparatus: siue frater dextere: aut frater quid.
אֲחִימֶלֶךְ Ahimélech. Frater meus rex: vel frater regis siue consilii.
אֲבִימֶלֶךְ Ahimélech. 1. Paralipo. 18. interpretatur Pater meus rex: siue pater regis vel consilii. heb. Abiméleh.
אַחִין Ahin. Frater vini: vel fratres. p. n.
אַחְיוֹ Ahio. Frater eius: vel fratres eius.
עִיּוֹן Ahion. Intuitus: aut fons: vel oculus.
אֲחִירַע Ahira. Frater iniquitatis: siue frater societatis: aut frater pastoris: vel fratrem confringens.
אֲחִבָּן Ahobban. Frater filii: vel fratris filius: siue frater intelligentie: aut frater edificans: vel absconditus.
אֹחַד Ahod. Laudans: siue confitens.
אֵהוּד Ahod. 1. Paralip. 8. interpretatur Vnitas: siue gaudium: aut enigma: vel acumen.
אֲחוֹחַ Ahoc. Tribulus: vel spina: siue fraternitas: aut hamus.
הוֹמָם Ahohiman. Tumultus siue turbatio eorum. heb. homam.
אֲחוֹחִי Ahoites. Frater viuus: aut tribulus vel spina mea.
אֵהוּד Ahoth. Laudans: siue confitens. heb. ahod.
אֲהוֹחִי Ahotites. Frater viuus: aut tribulus vel spina mea. heb. Ahohites.
אֲחוּמַי Ahumai. Pratum aquarum: siue frater aquarum.
חוּר Ahur. Liber vel ingenu?: siue albedo: aut foramē. heb. hur.
אֲחִיקָם Ahicham. Frater resurgens: aut frater vindicans.
עַיִן Ain. Oculus: siue fons.
אֵהוּד Aioth. Laudans: siue confitens. heb. Ahud.
עֵת Aioth. Esa. 10. interpretatur Hora: siue coaceruatio. heb. aiath.
חֲלָאָה Alaa. Infirmitas: siue rubigo.
אֲחֵלַב Alab. Frater cordis: siue lacteus: vel lactans: aut adeps.
עֲלָמֹת Alámath. Occultatio: siue iuuentus: aut secula: vel super mortem.
Alameth. Idem.
אֲבִיעַלְבֹן Albialbon. Pater superintelligens: aut pater superedificās vel ex hebreo & syro pater iniurie. heb. abialbon.
חֶלְכַּת Alchat. Portio: siue diuisio: aut lenitas: vel lubricatio.
ἄλκιμος. Alchimus. Fortis. G.
לֵחָלַת Alc. humiditas humida: aut tabula humida vel viridis: siue maxilla humida. heb. lale.
Aleph. Doctrina: siue mille. D.
הַלְלוּיָהּ Alleluya. Laudate dominum.
ἀλέξαν δρος. Alexander. Adiutor vel auxiliator virilis vel fortissimus. G.
נא Alexandria. Hebraice dicitur no: & interpretatur crudum: siue irritatio: aut prohibitio. grece vero adiutoriū siue auxilium viríle vel fortissimum.
ἀλεξάν δρεια. Alexandrini. Adiutores siue auxiliatores viriles vel fortissimi. G.

Alexandrinus. Idem. s. n. G. ἀλεξαν δρεύς.
Alpheus. Millesimus: vel doctus: aut dux. D.
עֶלֶם Aliam. Occult?: aut iuuenis: vel seculum. heb. ailam.
עֵלָן Alian. Folia: siue excelsus.
Alicarnasum. Caput maritime habitationis. G. ἁλικαρνάσ σου.
Alicarnasus. Idem. G.
Alimis. Vestibulum: vel porticus: aut fortitudo. D. ἁλικαρνάσ σος.
Almathan. Occultatio: siue iuuentus: aut secula: vel super mortem. heb. alemeth
עַלְמֹת
Almon. Occultum: aut iuuentus: vel seculum ipsius.
עַלְמוֹן
Almoth. Occultatio: siue iuuentus: aut secula: vel super mortem.
עַלְמֹת
Aloes. Incantator: aut tacens.
הָלוּחִשׁ
Allon quercus: vel fortis.
אַלּוֹן
Alua. Ascensus eius: siue preuaricatio ipsius.
עֲלָוָה
Aluba. Superior: vel excelsus: aut syriace peruersus. heb. aluan.
עַלְוָן
Alul. Dolor: siue principium doloris vel immundicie: aut expectatio doloris vel profanationis: siue obstetricatio doloris.
חֲלוּל
Amma. Obscurata: siue cooperta: aut populus eius: siue cum ea.
עַמָּה
Amma. Iudi. 1. Lac: siue adeps: aut mansit in ea: siue principium vel dolor in ea. heb. alba.
חַלְבָּה
Amaad. Populus testimonii: aut populi transitus vel preda: siue populus eternitatis.
עַמְעַד
Ammad. Ira: vel indignatio: siue calefactio: aut vter. heb. amath.
חֲמַת
Amadáthi. Conturbans legem: vel mēsura.
הַמְּלָתָא
Amal. Labor: aut iniquitas.
עָמָל
Amalech. Populus lambens: vel ex hebreo & syro populus percutiens.
עֲמָלֵק
Amalech. 3. Regum. 22. & 2. Paralipome. 18. & Hiere. 36. & 38. interpretatur Rex: siue consiliarius. heb. amélech.
הָעֲלָךְ
Amalech. ps. 52. in titulo: interpretatur Chorus: siue infirmitas: aut syriace venia. heb. maalath.
מַחֲלַת
Amalechite. Populi lambentes: vel ex hebreo & syro populi percutientes.
עֲמָלֵקִי
Amalechites. Idem. s. n.
Aman. Conturbans: aut tumultuans: siue preparans.
הָמָן
Amana. Fides: siue veritas: aut credulitas: vel nutrix.
אֲמָנָה
Ammanite. Populares.
עַמֹּנִים
Ammanites. Idem. s. n.
Ammanitis. Popularis. f. g.
עַמֹּנִית
Amaria. Dicit dominus: aut celsitudo domini: vel ex syro & hebreo agnus domini.
אֲמַרְיָה
Amarias. Idem.
Amasa. Populus parcens: siue populum tollens: vel populum eleuans.
עֲמָשָׂא
Amasai. Populi munus.
עֲמָשַׂי
Amasai. 1. Paralipo. 6. d. Fortis: vel robustus.
אֲמָצַי
Amasai. Nee. 11. Populi conculcatio.
עֲמַשְׁסַי
Amasia. Fortitudo domini.
אֲמַצְיָה
Amasias. Idem.
Amasias. 2. Paralipo. 17. Onus domini.
עֲמַסְיָה
Amasias. 2. Paralipo. 28. Populus parcens: siue populum tollens vel eleuans. heb. amasa.
עֲמָשָׂא
Amasias. z. Paralipo. 29. Populi munus: vel cum munere. heb. amasai.
עֲמָשַׂי
Amasias. Sopho. 1. Dicit dominus: aut celsitudo domini: vel ex syro & hebreo agnus domini. heb. amarias.
אֲמַרְיָה

חֲמָתִי Amatheus. Indignatio: siue calor: aut murus: siue vter: vel lagena.

אֲמִיתַי Amathi. Verax: siue timens: aut cubitus: vel famulatus.

Amathitis. Idem. D.

Ammaum. Populus abiectus: siue populus obscuratus. D.

חֲמֹלֶךְ Amélech. Rex: siue consiliarius.

אָמֵן Amen. Vere: siue fideliter.

חֲמְתַּאר Amphar. Species: siue forma: vel figuratus: aut depictus: siue mortem maledicens. heb. amthar.

ἀμφίπο-λις Amphipolis. Vallata vel circundata ciuitas. G.

Amiel. Populus dei. siue mecum deus.

עַמִּיאֵל Ammiel. Idem.

Amihel. Idem.

אַמִּי Amim. Mater: aut timor: siue cubitus: vel syriace gens. heb. ami.

עַמִּינָדָב Aminadab. Populus spontaneus: siue populus vouens: aut populi princeps.

אֲבִינָדָב Aminadab. 1. Reg. 7. & 16. & 17. & 2. Reg. 6. & 1. Paralip. 9. & 10. & 13. interpretatur pater spōtaneus: siue pater vouentis vel voti: aut pater principis. heb. abinadab.

עַמִּישַׁדָּי Ammisadai. Populus omnipotentis: siue mecum omnipotens: aut mecum deuastator.

חַמּוּטָל Amithal. Calor roris: aut indignatio roris: vel ex hebreo & syro caloris sui vmbra.

עַמִּיהוּד Ammiud. Populus laudis vel cōfessionis: siue mecum laus vel confessio.

עַמִּיחוּר Ammiur. Populus libertatis vel foraminis: siue populus albedinis.

עַמִּיזָבָד Amizadab. Populi dos vel dotatio. heb. amizabad.

אַמְנוֹן Amnon. Fidelis: aut verax: siue nutritius: vel pedagogus: aut matris filius.

עָמֹק Amoch. Vallis: aut profunditas.

עַמּוֹן Ammon. Populus eius.

בֶּן־עַמִּי Ammon. Geñ. 19. in fine: interpretatur Filius populi mei. heb. ben ami.

אָמוֹן Amon. 2. Reg. 3. Fidelis: aut verax: siue nutritius vel pedagogus: aut matris filius. heb. amnon.

אָמוֹן Amon. 3. Reg. 22. & 4. Reg. 21. & 1. Paralipo. 3. & 2. Paralipo. 18. & 33. & Nee. 7. & Hiere. 1. & 25. a. & Sopho. 1. & Matth. 1. interpretatur Fidelis: aut verax: seu artifex: vel nutritius. aut pedagogus.

חָמוֹן Amon. Ios. 19. & 1. Paralipo. 6. Calor: aut sol: siue ira eius.

הֲמוֹנָה Amona. Numerans: siue preparans: aut multitudo eius: siue tumultus eius: vel syriace veritas.

עַמּוֹנִי Ammoni. Popularis.

Ammonite. Idem. p.n.

מְעוּנִים Ammonite. 2. Paralipo. 26. a. vbi dicitur & contra ammonitas interpretatur Habitacula: siue afflicti aut delinquentes: vel respondente s. heb. meonite.

עַמְנִי Ammonites. Popularis.

עַמּוֹנִיּוֹת Ammonitides. Populares. f. g.

אֱמֹרִי Amorrei. Amari: vel loquaces: aut rebelles.

Amorreus. Idem. s.n.

אָמוֹץ Amos. Fortis: vel robustus.

עָמוֹס Amos. Vn9 ex duodecim prophetarū interpretatur Oneratus: vel onerans.

חֲמֹצָה Amosa. Iurgiū: vel adinuentio: siue azymū: aut cōpressio.

חֲמֹתְדָאר Amothdor. Indignatio vel calor generationis aut pile vel sphere siue habitationis.

Ampliatus. Latinum est a verbo amplio amplias.

אַמְרָפֶל Amraphel. Loquens ruinam: aut loquens occultum vel loquens iudicium.

עַמְרָם Amram. Popul9 excelsus: vl manipul9 eorū: aut cū excelso.

Amramite. Idem. p.n.

עָמְרִי Amri. Manipulus: vel dominium: siue populus rebellis vel amarus.

אִמְרִי Amri. Nee. 3. Amarus: vel loquens: siue exaltatio: aut syriace aries.

אַמְצִי Amsi. Fortis: vel robustus.

חֲמוּאֵל Amuel. Calor siue ira dei: aut ex syro & hebreo viderunt deum.

חָמוּל Amul. pius: siue misericors.

Amulite. Idem. p.n.

עֲנָה Ana. Respondēs: vel cantans: siue affligens: vel pauper.

חֲנַע Ana. 4. Reg. 18. & Esa. 37. Cōmotio: vel motus.

חֲנָה Anna gratiosa: siue misericors: aut requiescēs: vel donans.

עֲנָב Anab. Vua: aut syriace nodus.

חָנָן Anam. Gratiosus: aut donans: siue pius: aut misericors. heb. anan.

עֲנַמֶּלֶךְ Anamélech. Responsio aut canticum regis: siue afflictio vel paupertas regis vel consiliarii.

עֲנַמִּים Anamim. Fons siue oculus aquarum: aut responsio vel afflictio seu canticum aquarum.

חָנָן Anan. Gratiosus: aut donans: siue pius aut misericors.

עֲנָה Anan. Geñ. 36. Respondens: vel cantans: aut affligens: vel pauper. heb. ana.

עֲנָנִי Anan. 1. Paralipo. 3. Nubes: vel auguratio: aut diuinatio. heb. anani.

עָנָן Anan. Nee. 10. vbi dicitur hanā. anan. interpretatur nubes: siue augurium: aut diuinatio.

עֲנָנְיָה Anana. Nubes dñi: aut diuinatio dñi. heb. anania.

חֲנַנְאֵל Ananeel. Gratia dei: siue misericordia dei: aut donum dei.

חֲנַמְאֵל Ananeel. Hiere. 32. Gratia ex deo: siue misericordia vel donum a deo. heb. anameel.

חֲנַנְאֵל Ananehel. Gratia dei: siue misecordia dei: aut donum dei.

חָנָנִי Anani. Gratiosus: aut donans: siue pius: aut misericors.

חָנָן Anani. Nee. 8. Idem. heb. anan.

חָנָנִי Annani. Gratiosus: aut donans: siue pius: aut misericors.

חֲנַנְיָה Anania. Gratia domini: siue misericordia domini: aut donum domini.

Anania. Nee. 13. Gratiosus: siue donans: aut pius: vel misericors. heb. anani.

חֲנַנְיָה Ananias. Gratia domini: siue misericordia domini: aut donum domini.

עֲנַנְיָה Ananias. Nee. 3. Nubes domini: aut diuinatio domini.

Annas. Affligens: vel humilians: aut respondens. D.

עֲנָת Anath. Responsio: vel canticū: aut afflictio: siue paupertas.

עֲנָתוֹת Anathoth. Idem. p.n.

עֲנָתְיָה Anathothia. Responsiones uel cātica domini: aut afflictiones vel inopie domini.

עֲנָתֹתִי Anathotites. Respōsio: siue canticum: aut afflictio: vel paupertas.

עֲנָתוֹת Anathut. Idem. p.n.

ἀνδρέας Andreas. Virilis: vel fortissimus. G.

ἀνδρόνικος. Andronicus. Vir victorioſus. G.

עֲנָם Anen. Responsio aut cāticum eorum: siue afflictio vel paupertas eorum: aut syriace ouis eorum. heb. anem.

חֲנֵנִי Aneni. Gratiosus: aut donās: siue pi9: vel misericors.

עֲנֵר Aner. Respōsio aut canticū lucerne: siue affligens lucernā.

Ange. Gratie siue misericordie vallis. D.

עָנִי Ani. Responsio: aut canticum: siue afflictus: vel pauper.

עֲנִיָּה Ania. Responsio aut cāticum domini: siue afflictus vel pauper domini.

אֲנִיעָם Aniam. Ego populi: siue nauis populi: aut dolor siue fortitudo populi.

חֲנִיאֵל Aniel. Grā siue misericordia dei: aut requies vel donū dei.

Anihel. Idem.

עֲנִים Anim. Reſpondẽtes:ſiue cãtantes:aut afflicti vel pauperes

עֲנִיוּאֵלִיאָב Anioliab. Duo nomina ſunt.Primum ani quod interpretatur reſponſio:aut canticum:ſiue afflictus vel pauper.alterum oliab : quod interpretatur dei pater: vel deus patris. heb. Ani.& Eliab.

עֲנוֹב Anob. Vua:aut ſyriace nodus.

חָנוֹן Anon. Gratioſus:ſiue miſericors:vl donãs:ſine requieſcẽs.

ἀντίπας. Antiphas.Pro oĩbus:vel contra omnes.G.

ἀντιοχεῖα. Antiochia. Pro vehiculo : vel curru.ſ.loco curſus:ſiue contra vehiculum vel currum.G.

ἀντιοχῆις Antiocheni.Idem.p.n.G.

ἀντιοχεὺς. Antiochenus.Idem.ſ.n.G.

ἀντίοχος Antiochus.Idem quod antiochia.G.

ἀντίπατρος Antipater.Pro patre: vel cõtra patrem.G.
Antipatris.Idem.G.

חָנוֹן Annum.Gratioſus:ſiue miſericors:vel donans:aut requieſcens.heb.annun.

ἀπάμεια. Anun.Idem.

ἀππάμεια. Appamea.Expellens:vel abigens.G.
Appamia.Idem.G.

אָפְדְּנוֹ Apedno. Ornamentum eius:ſiue ira iudicii eius.

ἀπελλῆς Appelles.Expellens vel abigens.G.

ἀπφία. Appia.nomẽ femine. Producens vel pullulãs.G.

ἀππιοφόρουμ Appiiforum: & appia via ex greco & latino lõgiquum vel remotum forum:ſiue longinqua uel remota via.

ἀποκάλυψις Apocalypſis. Reuelatio.G.

ἀπολύων Apollyon.Exterminans vel perdens aut deſtruẽs.G.

ἀπολλὼς Apollo.Perdens:vel deſtruens.G.

ἀπολλωφάνης Appollophanes.Perditionem vel deſtructionẽ oſtẽdẽs.G.

ἀπολλωνία. Apollonia.Perditio:vel deſtructio.G.

ἀπολλώνιος. Appollonius.Perdẽs: vel deſtruẽs.G.

ἀπόστολος. Apoſtolus.Miſſus.G.

הַפְצֵץ Apſes. Cõminuens:ſiue eripiens:aut aperiens.

הַפּוּתַי Aputhei. Seducens:aut bucella:ſiue latitudo.
Aquila. Latinum eſt.

עָר Ar. Suſcitatio:ſiue vigilia: aut euacuatio:vel denudatio:ſeu ciuitas:aut emulus.

הָרָא Ara.Mons:aut pregnans:ſiue demõſtratio.

אָרָא Ara.1.Paralipo.7.Maledicens:aut videns.

אָרָב Arab. Inſidiãs:vel multiplicãs:aut feneſtra:ſiue locuſta.
Araba. Idem.D.
Arabathane. Inſidiatio fortis:aut feneſtre vl' locuſte fortitudo vel donum:aut multiplicatio fortitudinis vel doni.D.

עֲרָבִים Arabes. Veſpertini:aut fideiuſſores:ſiue ſuaues:aut campeſtres:vel coruí:aut ſalices:vel mixtiones.

שְׁבָא Arabes.p̃s.71. In hebreo eſt ſaba:& interpretatur.Conuerſio:ſiue captiuitas:aut canicies:vel ſeſſio.

עֲרֶב Arábia. Veſpera:aut veſpertina:vel fideiuſſĩo:ſiue ſuauitas: aut coruus vel coruina:ſeu deſertũ: vel ſalix:aut cõmixta.

שְׁבָא Arábia.p̃s.71.In hebreo eſt ſaba: & interpretatur cõuerſio ſiue captiuitas:aut canicies:vel ſeſſio.

אֲרוּבּוֹת Araboth.Cataracte:ſiue feneſtre:aut inſidie:vel locuſte.

עָרָב Arabs. Veſpertinus:aut fideiuſſor:vel ſuauis:ſiue cãpeſtris: aut coruus:vel ſalix:ſeu mixtio.

אָרֹךְ Arach.Longitudo:ſiue medicina:vel ſanitas.

עַרְקִי Aracheus.Neruus:au ſyriace fugitiuus:

אַרְכִי Arachites. Longus vel procerus:ſiue ſanaus:aut medicina.

עָרָד Arad. Onager:aut ſyriace draco.

חָרָד Arad. Iudi.7. Stupor:aut tremor.

חֲרָדָה Arada. Idem.

אֲרוֹדִי Aradius. Maledictionis abũdãtia:ant deſcẽdẽs:vel ĩperãs

אָרוֹדִי Aradius. Ezech.27. Imperans:aut deſcendens.

אָרוֹד Arado. Stupor:aut tremor:ſiue deſcenſio:vel dñium . D .

צַרְפִי Araph. Lux redemptionis : aut ſternens.ſ.aliquid ad reclinandum.heb.arphad.

הָרָפָה Arapha. Medicina:ſiue relaxatio:aut gigantiſſa : vel mõtis os.ſ.ab ore:aut mons hic.i.in hoc loco. ⌜riace acutus.

חֲרוּפִי Araphites. Opprobrium:aut hyems : vel iuuentus: aut ſy-

וְחֲרָהִיָה Araia. Calor aut ira domini. ⌜ctio eorum.

אָרָם Aram. Celſitudo:aut ſublimitas:ſeu decipiens: aut maledi-

הָרָן Aram nomen viri.Geñ.11.&1.Paralipo.23. Interpretatur Mons:ſiue montanus:aut pregnans: ſiue concipiens: vel cantans:aut preco.heb.haran.

חֵרֶם Aram. Nec.12. Deſtructus:ſiue anathematizatus vl' rete ſiue retiaculum:aut dedicatus:ſiue conſecratus.ſ.deo.

רָם Aram. Ruth vltimo Excelſus : vel ſublimis:aut proiiciens. heb.ram. ⌜proiicens.

הָרָמָה Aram. Matthei primo & Luce.3. Excelſus vel ſublimis:aut Arama. Excelſa:ſiue ſublimis:aut vermis:ſiue proiiciens.

חָרָן Aran. nomẽ loci. Geñ.11.in fine.Et.12.&17.&.28.&.29.& 4.Reg.19.& Eſa.37.& Ezech.27.Et nomen viri.1.Paralipo.2. Vbi dicitur peperit aran.interpretatur Ira:ſiue ira ſcens:aut ſyriace libertas.

הָרָן Aran. Nomen viri.Geñ.11.& primo.Paralipo.23.interpretatur mons:ſiue montanus:aut pregnans:ſiue concipiẽs: vel cantans: aut preco.

צָרָן Aran. Geñ.36 . &.1.Paralipo.1. &.2. vbi dicitur & buna & aran:interp̃tatur Arca :ſiue exultans:aut maledictio eorũ.

עֵרֵי עָרִי Araorites. Miryca:aut ſuſcitatio vigilie : vel vigilia vigilie: aut nudatio pellis.

אֲרָרָט Ararath. Armenia: ſiue maledictio tremoris:aut ex hebreo & ſyrio maledictio ſiue lux currentis.

הָרָרִי Arari. Montanus.

חָרָרִי Arari.2.Reg:23.d. Tremefactus:ſiue ſtupefactus vel caloris aut ire abundantia.heb.aradi.

הָרָרִי Ararites. Montanus.

חָרְחַס Aras. Ira vel calor confidentie ſiue protectionis.

חֲסָרָה Aras.2.Paralipo.34. Defectus:ſiue deficiens.heb.aſra.

עָרָד Arath. Onager: aut ſyriace draco.heb.arad.

Arbatis. Fideiuſſor:vel ſuauis: aut mixtus:vel veſpertinus: ſiue planicies.D.

Arbatites. Idem.

עַרְבָתִי Arbee. Quattuor:ſiue accubatio.

אַרְבַּע Arbella. Suſcitatio veſtutatis:ſiue inſidians ei:vel multiplicans eam:ſiue locuſta eius.D.

אַרְבִּי Arbi. Locuſta:vel feneſtra:ſiue inſidiator:aut multiplicãs.

חַרְבוֹנָה Arbona. Deſtructio:ſiue gladius eius nunc: aut ſiccitas eius nunc:ſiue ira edificantis:vel ira intelligentis.

ἀρχέλαος Archelaus. Princeps populi.G.

אַרְכִיעֲטָרוֹת Archiatharoth. Lõgitudo coronarum vel circulorum:aut ſanitas vel cicatrix coronarum vel circulorum.

ἀρχίππος Archippus. Princeps vel prefectus equorum.G.

ἀρχιτρίκλινος Architriclinus. Princeps triclinii. ideſt triũ menſarum. G.

ἀρχιτέκτων Ardon. Imperans:ſiue deſcẽdẽs:aut maledictiõis iudiciũ.

πλίνος. Area. Via:ſiue ſemita:aut viator:vel odorãs: ſiue annona. ideſt diurna portio. ⌜mons in ea.

אֲרָדוֹן Areba. Magna:ſiue multa:aut proiiciens:vel litigioſa:ſiue

אַרָה Arebia. Princeps vel cantans in domino:aut ſiccitas domini.heb.ſarebia.

הָרְבָּה Arechon. Vacuus:ſiue mons lamentatiõis:vel mons poſſeſ

שַׁרְבִיָה Ared. Imperans:ſiue deſcendens. (ſionis.

הָרְכוֹן Aree. Via:ſiue ſemita:aut viator:vel odorans:aut annona ideſt diurna portio.

אָרֵד Areph. Hyems:ſiue opprobrium:vel adoleſcentia : aut ſy-

אֲרָם Areli. Altare:ſiue lux dei:aut viſio dei. (riace acutus.

חֵרֶם Arem. Deſtructio:ſiue anathema:aut rete: vel retiaculum:

sīue dedicatum aut consecratum.scilicet deo.

חָרֵת Areth.Sculptura:aut libertas.

חָרֵף Areth.Nee.10.Hyems:sīue opprobrium: vel adolescentia: aut syriace acutus.heb.areph.

ἀρέτας. Aretha,Virtuosus:aut placidus.G.

Arethi.Esd.2.Non est in hebreo.

אַרְוֹנָת Aréuna.Arca:vel canticum:sīue exultatio:aut lux nostra:sīue maledictio nunc. (apharsei.

אֲפַרְסֵיא Arphasei.Dilacerantes:aut frangentes:sīue diuidētes.heb.

אַרְפַּד Arphat.Lux redemptionis:aut sternens.s.aliquid ad reclinandum.heb.arphad.

אַרְפַּכְשַׁד Arphaxad.Sanans vel laxans quasi depredationē aut quasi mammillam:vel sanans aut laxans sicut demon.

אַרְגֹּב Argob.Gleba:vel glarea:aut maledictio putei vel dorsi:sīue lux altitudinis.

יַרִיב Arib.Pugnans:sīue multiplicans.Heb.iarib.

אַרְיְדַי Aridái.Leo abundans:aut maledictionis abundātia.

אֲרִידָתָא Aridátha.Leonis lex:sīue maledictionis lex vel ritus

אַרְדִּי Aridi.Imperans:vel descendens.

אֲרִיאֵל Ariel.Altare:sīue leo dei:aut lux dei.

אֲרִאֵל Ariel.Nu.26.Altare:sīue lux dei:aut visio dei.

אַרְאֵלִי Arielite.Idem.p.n.

חָרִיף Ariph.Hyems:sīue opprobrium:vel adolescentia.aut syriace acutus.

אַרְיֵה Ariph.4.Reg.15.Leo:sīue lux domini.heb.arie.

חָרִים Arim.Destructus:sīue anathematizatus:aut rete vel retiaculum:seu dedicatus aut consecratus.scilicet deo.

Arimathia.Leo mortuus dñō:vel lux mortis dñī.D.

אַרְיוֹךְ Arioch.Longus:vel procerus:sīue sacietas vel ebrietas tua aut leo tuus.

ἀρεοπαγίτης. Ariopagita.De vico martis.G.

ἀρεῖος πάγος Ariopagus.Vicus martis.nomen erat cuiusdam curie athenensis sic vocate.G.

אַרְיסַי Arisái.Sponsus:aut syriace colonus: sīue venenum.

ἀρίσταρχος Aristarchus.Optimus princeps.G.

ἀρίστοβουλος. Aristobolus. Optimus consultor: vel optimū consiliū.G.

אַרְרָט Armenia.Hebraice dr ararat:& interptatur maledictio tremoris:aut ex hebreo & syro maledictio sīue lux currētis.

Armenii. Idem.

הַרְמוֹן Armon.Malum granatum: vel mons numerationis: aut mons preparationis:sīue mons doni vel muneris.

אַרְמוֹנִי Armoni.Aula:sīue maledictio numerationis vel preparationis:aut luminis munus:

אַרְנָן Arnan.Exultans:sīue arca eorum:aut lux filii: vel lux aut maledictio permanens vel eterna.

אַרְנֹן Arnon.Idem.

עָר Arnon.Nu.21.d.ibi.Vt requiescerent in arnon.&.f.ibi.Et deuorabit arnon moabitarū:iterptatur suscitatio:seu vigilia:aut euacuatio:vel denudatio:seu ciuitas: aut emulus.

אָרוֹד Arod.Imperans:sīue descendens. (heb.ar.

עָרָד Arod.1.Paralip.8.Onager:aut syriace draco.⌈bundantia.

חַרְדִּי Arodi.Tremefactus: vel stupefactus: aut ire vel caloris a-

אֲרוֹדִי Arodite.Imperantes:sīue descendentes.

הָרוֹדִי Arodites. Imperās:vel descēdens: sīue mōtis abundātia.

הָרוֹרִי Arodites.1.Paralip.11.Montanus.heb.arorites.

עַרְעָר Aroer.Myrica:sīue suscitatio vigilie:aut vigilia vigilie: vel denudatio pellis:aut denudatio emuli.

חָרוּמָף Aromath.Destructio sīue anathema oris:aut ex hebreo & syro ira cooperimenti.heb.aromaph.

חָרֹשֶׁת Aróseth.artificium:vel aratura:sīue testa:aut silentium: vel surditas:aut syriace silua.

אַרְרִי Arothites. Maledictus: sīue maledicens.Heb.arorites.

אַרְצָא Arsa.Terra:sīue volūtas:aut cursus:sīue maledictiōis exit?.

חַרְשָׁא Arsa.Esd.2.& Nee.7.& 12.Artificium: vel aratura:sīue testa:aut silentium: vel surditas:aut syriace silua.

Arsaces.Eleuās scutū:aut eleuatio scuti.G.

Artaba.Genus est mensure.Dañ.13.D.

אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא Artaxérxes.Lumen sīue maledictio silentium vel festinationem ponens:aut feruor letitie.

אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא Artaxérxes.Esd.7.&.8.& Nee.2.&.5.&.13. Luminis sīue maledictionis silentium:vel festinationem persuadēs: aut feruor direptionis.

ἀρτεμᾶν. Arteman.Integer vel incolumis:aut venust?.G.

חַרְנֶפֶר Aruaphet.Ira tauri:sīue ira crescens:aut ex syro & hebreo libertas tauri vel crescens.heb.arnápher.

הָרוּם Arum.Excelsus:sīue sublimis:aut separans: vel proiiciens.

חָרוּץ Arus.Incisus:sīue aureus:aut solicitus:vel trituratus.

אָסָא Asa.Medicus:aut sanans.syrum est.

עָשָׂא Asa.1.Paralip.7.f.Acerbus.heb.aia.

חֲשֻׁבָה Asaba.Numeratio:sīue estimatio:vel cogitatio:aut artificium:vel festinatio aut silentium in ea.

חֲשַׁבְיָה Asabia.Numeratio vel estimatio aut cogitatio dñī sīue artificium dñī:aut festinatio vel silentium in domino.

Asabias.Idem.

חוּקָק Asach.Sculptor:aut scriba:sīue legislator.Heb.achac.

חֶסְדָיָה Asadias.Misericordia domini.

עֲשָׂהאֵל Asael.Fecit deus:sīue factura dei.

חֲזָאֵל Asael.3.Reg.19.&.2.Paralip.22.Vidēs deū.heb.azael.

עֲשַׂהאֵל Asahel.Fecit deus:sīue factura dei.

אָסָף Asaph.Congregans:sīue colligens:aut finiens.

עֲשָׂיָה Asaia.Fecit dominus:sīue factura domini.

הֲצַלְפּוּנִי Asalephum.Vmbra vel submersio vultus: aut sonitus vel tinnitus vultus.heb.asalélphuni.

עֲשָׁן Asan.Fumus:aut fumigans.

הֲסָנָאָה Asana.Rubus:aut syriace inimicus.

אֲסַרְחַדֹּן Asaradon.Ligans acumen vel letitiam:aut syriace prohibens nouitatem vel vnitatem.

Asaramel.Bītudo populi dei:aut vestigiū circūcisiōis. D.

אַשְׁרְאֵלָה Asarela.Beatitudo dei:aut intuens fortem vel quercum:sīue gressus dei.

חֲצַרְמָוֶת Asarmoth.Atrium mortis:vel fenum mortis.

חֲצַרְסוּסִים Asarsasusim.Atriū equorū aut fenū equorū.heb.asarsusim

חֲצַצֹנְתָמָר Asasónthamar.Glarea vel lapillus commutationis: aut diuisio sīue sagitta palme.i.datily.

חֲצַצּוֹתַיִם Asbaim.Damule: vel pulchritudines:sīue milītie.

סַר Asbal.Ignis vetustatis:aut ignis defluens vel decidens.

הַצְּרִים Asbel.Idem.

אַשְׁבֵּל Asbelite.Idem.p.n.

אַשְׁבֵּלִי Ascalon.Appensio vel statera:sīue ignis infamie.

אַשְׁקְלוֹן Ascalona.Idem,D.

אַשְׁקְלֹנִי Ascalonite.Idem.p.n.

אַשְׁפְּנַז Ascenez.Ignis quasi distillans vel quasi aspergens.

אַשְׁבִּים Asebaim.Damule:sīue pulchritudines:aut milītie.

חֲשַׁבְיָה Asebia.Numeratiovel estimatio dñī:aut cogitatio dñī:sīue artificium domini:aut festinatio vel silentium in dño.

חֲשַׁבְנְיָה Asebia.Nee.9.Numeratio domini:sīue silentium vel festinatio filii domini.heb.asebnia.

חֲשַׁבְנָה Asebna.Nūeratio:sīue festinatio intelligētis aut edificātis.

חֲשַׁבְנְיָה Asebonias.Numeratio domini:sīue silentium aut festinatio filii domini. ⌈heb.azécha.

עֲזֵקָה Asecha. Fortis : sīue murata vel septa : aut syriace ānulus.

הָצְדִּים Assedim . Venationes : aut insidie : vel latera : aut syriace destructiones.

חֲשַׁבְדָּנָה Asephdana. Festinans aut cogitans iudicium suum : sīue silens aut computans iudicium suum.heb.asebdana

עַצַל Asel.Prope aut iuxta:sīue ablatio:vel separatio.

עָשָׂם Asem. Os. ab osse: aut fortitudo: vel clausura. scilicet oculorum: vel lignum eorum.

חָשֻׁם Asem. Esd. 2. Silentium aut festinatio eorum.

אָסְנָה Asemaa. Periculū: siue infortunium: vel rubus. heb. asena.

עַצְמֹנָה Asemóna. Os nunc ab osse: siue fortitudo nostra: vel clausura nra: siue lignum vel consiliū numerātis vel preparātis

חַשְׁמוֹן Asemoth. Legatio. idest ambasiata: siue acceleratus numerus: vel festinata portio: aut silentium numeri vel portionis. heb. asemon.

חָשֻׁם Assen. Silentium eorum: siue festinatio eorum. heb. assem

הָשֵׁם Assen. 1. Paralipo. 11. Nomen: vel nominatus: siue positio vl positus. heb. assem. ⌜nūc.

אָשְׁנָה Asena. Mutatio: siue duplicitas: aut dormitatio: siue ignis

אָסְנַפַּר Asennaphar. Periculum siue infortunium tauri: aut periculi incrementum.

אָשְׁכְּנַז Assenez. Ignis q̄si distillās vel q̄si aspergens. heb. ascenez.

אָסְנַת Assenez. Gen. 41. & 46. Periculū: siue infortuniū. heb. ásenéth.

אָשֵׁר Aser. Beatitudo: siue felicitas.

אָסִיר Aser. Exo. 6. Vinctus siue incarceratus: aut syriace prohibitus. heb. Iéser. ⌜

לֵצֶר Aser. 1. Paralipo. 7. Plasmatio: vel angustians: aut ligans.

חֲצַרְגָּדָה Asergada. Atrium hedi eius vel felicitatis eius: aut ex hebreo & syro atrium incisionis vel scisure.

חֲצֵרִים Aserim. Atria: siue vestibula: aut sagitta excelsa.

חֲצֵרוֹת Aseroth. Atria: siue vestibula.

אֲשֵׁדוֹת Aseroth. Ios. 10. & 12. & 13. Effusiones: siue decliuia: aut cāpestria: vel depredationes. heb. asedoth.

חֲצַרְשׁוּעָל Aserśua. Atrium vulpis: aut fenum vulpis vel semite siue pugilli. heb. aserśual.

חֲצַרסוּסָה Aserśua. Ios. 19. a. vbi dicitur bethmarchaboth & aserśua: interpretatur atrium equi: aut fenum equi. heb. aserśusa.

חֲצַרשׁוּעָל Aserśual. Atriū vulpis: vl fenū vulpis aut semite vl pugilli.

Asphar. Plasmatio onagri: aut festinatio tauri. D.

ἀσία. Asia. Limosa vel cenosa. G.

ἀχαΐα. Asia. ad Ro. 16. In greco achaia & interp̄tatur dolor vel tristitia. G.

ἀσιανοί. Asiani. Limosi vel cenosi. G.

Assidei. Milui: vel herodii: aut venantes: vel insidiantes. D.

עָשְׂיאֵל Asiel. Fecit deus: siue factura dei.

חָשִׁים Asim. Tacētes: siue festinātes: aut silētiū vel festinatio maris

אָשִׁימָא Asima. Delictum: siue positio: aut ignis maris.

σύγκριτος. Asineretus. In greco asyncrito: & iterp̄tatur icōparabilis. G

חֲסִינִי Asineus. Rubus: aut syriace inimicitia.

עֲצִיגָבֶר Asiōgáber. lignū viri vel robusti: aut cōsiliū viri vl robusti.

אָסִיר Asir. Vinctus: siue incarceratus: aut syriace prohibitus.

אַשּׁוּרִים Assyrii. Insidiantes: siue beati: aut aspiciētes: vel gradiētes.

אַשּׁוּר Assyrius. Idem s.n.

אֲצַלְהַפ Asua. Prope dīm: siue ablatio vel separatio domini.

עַזְמָוֶת Asmáueth. Fortis mors: aut hircus vel fortitudo mortis. heb. azmáueth.

Asmodeus. Destructor: vel dissipator: aut delicti abundantia: vel peccatum abundans: siue ignem mensurans. D.

עַזְמוֶת Asmoth. Fortis mors: siue hircus vel fortitudo mortis. heb. azmoth.

הָאֶסְנָאָה Asnaa. Rubus: aut syriace inimicus.

חָשׁוּב Asob. Estimatus: aut numeratus: siue cogitatio: vel artificiū

עֲשֹׂת Asoph. Faciens: vel factura: aut tinee. scilicet vestimentorum. heb. asoth.

עֹצֶם Asom. Os ab osse: vel fortitudo: siue clausura. scilicet oculorum: aut lignum eorum.

חָשֻׁם Asom. Esd. 10. Silentium vel festinatio eorum.

אָצָם Ason. Festinatio eorum: siue ieiunans. heb. asam.

ἄσσον. Ason. Act. 20. & 27. Appropiquatio vel approximatio. g.

חָצוֹר Asor. Atrium: aut fenum.

אֲסָרְחַדּוֹן Assoradan. Ligans acumen vel letitiam: aut syriace prohi

bens vnitatem vel nouitatem.

חַצְרְמָוֶת Asormoth. atrium mortis: aut fenum mortis.

חֲצַרְנָה Asornóa. atrium nouum & hoc ex hebreo & syro. heb. asoradatha: & ex hebreo & latino asor nóua.

חֲצוֹרָא Asoromamsame. Tria nomina sunt. Asor: atrium. aut fenum. Amam. mater siue timor eorum: aut vlna siue cubitus eorum. Same auditio: vel obedientia. heb. Asor. Amam. Same.

אֲשַׁרְאֵל Asrael. Beatitudo dei: vel intuitus fortis: aut gressus dei.

עֶזְרִאֵל Asrael. primo Paralipo. 12. adiutorium dei: siue atrium dei heb. azrael.

אֶשְׂרִיאֵל Asriel. Beatitudo dei: aut intuitus fortis: vel gressus dei.

Asrielite. Idem. p.n.

עַשְׁתָּרֹת Astaroth. Greges: siue diuitie: aut faciens explorationem: seu tinea legis.

עַטָרוֹת Astaroth. Nu. 32. & Ios. 16. & 18. Corone: siue calamus inebriationis vel saturitatis: aut ex syro & hebreo consilium inebriationis vel saturitatis. heb. ataroth.

אַשְׁרוֹת Astaroth. Iudi. 3. Nemora: siue luci: aut beatitudines: vel insidie: siue gressus. heb. aseroth.

עַשְׁתָּרְתִי Astarothites. Greges: siue diuitie: aut faciens exploratiōe seu tinea legis.

עַשְׁתֹּרֶת Astérten. Idem.

ἀστυάγης Astyages. Ciuitatis ductor: vel dux. G

חֻשׁוּב Assub. Estimatus: aut nūeratus: siue cogitatio: vel artificiū.

Asub. Idem.

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Assuerus. Princeps & caput.

חֻשׁוּפָא Asupha. Discooperta: aut exhausta: vel nudata.

חֻשִׁם Asom. Silentium siue festinatio corū: aut sensualitas eorū.

אֲשׁוּר Assur. Insidians: siue beatus: aut aspiciens: vel gradiens.

אֲשֻׁחוּר Assur. 1. Paralipo. 2. & 4. Denigratus: siue ignis libertatis vel albedinis aut foraminis. heb. ashur.

אֲשׁוּרִים Assurim. Insidiantes: siue beati: aut aspicientes: vel gradientes.

עֲתַד Athach. Hora tua: siue tempus tuum.

הַתַּד Athach. Hester. 4. Percutiens: vel humilians: aut subiiciens.

עֲתָיָה Athaias. Hora vel tempus domini.

עֲתַלְיָ Athalái. Hora mea: siue tempus meum vel mihi.

עֲתַלְיָהוּ Athalia. Hora vel tempus domino.

ἀπαλεία. Attalia. Act. 14. d. Augens vel nutriens. G.

ἄπαλος. Attalus. Auctus: siue nutritus. G.

אֲתָנַי Athanái. Fortis: siue asininus: aut donans.

עֲתָר Athar. Oratio: aut deprecatio.

עֲתָרָה Athara. Corona.

עֲתָרוֹת Atharoth. Corone: siue calamus inebriationis vel saturitatis: aut ex syro & hebreo consilium inebriationis vel saturitatis.

חֲתָת Attath. Contritio: aut timor.

ἀθῆναι. Athene. Sine cumulo: vel ab athena. idest minerua mineruales. G.

ἀθηναῖοι. Athenienses. Idem. G.

ἀθηνόβιος. Athenobius. Minerue arcus. G.

אֵתֶר Ather. Sinister: vel clausus.

הַתַּרְשָׁתָא Atherśátha. Dissoluens fundamentum: vel contemplans fundamentum vel potum: siue turturis fundamentū: aut ex hebreo & syro contemplans annum vel tempus.

חַתִּיל Athil. Peccati vlulatio.

חַתִּיתָא Athita. Peccati declinatio.

חַתְמָא Athmatha. Lacerta vel stellio. heb. amta.

חַתּוּפָא Athupha. Rapina: siue peccati coma vel reliquie. Heb. athipha.

חַתּוּשׁ Attus. Peccatum derelinquens.

חָקוֹץ Attus.Nec.3.c.Spina:ſiue eſtas:aut tedium:ſiue vigilia: vt finis.heb.achus.

עָוָה Aua.Iniquus:ſiue peruerſus.

Auguſtus. Latinum eſt:vel ab augurio dictus:vel vt aliivo lunt ab augendo.

עַוִּים Auin.Iniqui:ſiue peruerſi.heb.auim.

עֲנִיאֲלִיאָב Auioliab.Duo nomina ſunt.Primum ani.quod interpreta tur pauper:ſiue afflictus:aut reſpondens:vel cantans.alte rum oliab.quod interpretatur deus meus pater:ſiue deus patris.heb.Ani.Eliab.

עָוִית Auith.Iniqua:ſiue peruerſa:aut temporalis.

חוֹת יָאִיר Auóthiayr.Oppida illumiatiõis:ſiue annũciatiões lumis.

חוֹרָן Auran.Foramen:ſiue libertas:aut albedo.

עוֹץ Auſitis.Hebraice dicitur hus:& interpretatur conſiliũ aut lignum:vel ſyriace affixus:aut fixio.

עָכְסָה Axa.Compoſita:vel adornata :aut laſciuiens: ſiue confra ctio vel diruptio velaminis.

אַכְשָׁף Axab.Veneficus:ſiue vtiq; conterens.heb.axaph.

עַזָּא Aza.Fortitudo:aut capra.

אָסָף Azab.Colligens:ſiue congregans:vel finiens.heb . aſaph.

חַנָּבָה Azaba.Locuſta:ſiue feſtũ celebrans in ea:vel gyrans in ea. heb.agaba.

חֲזָאֵל Azael.Videns deum.

אָסָף Azaph.Colligẽs:ſiue congregans :vel finiens.heb.aſaph.

חֲזָאֵל Azahel.Videns deum.

עֲזָמָוֶת Azamáueth.Fortis mors:ſiue hircus aut fortitudo mortis

עֲזַרְאֵל Azarel.Adiutorium dei:ſiue atrium dei.

עֲזַרְיָה Azarías.Auxilium domini:ſiue atrium domini.

עֲזַרְיָהוּ Azarías.2.Paralip.31.vbi dicitur azarías & naad:interpre tatur fortitudo domini.heb.azazías.

אֲזַנְיָה Azarías.Nec.10.Auris domini:ſiue auſcultatio dñi :vel ar ma domini.heb.azanías.

עֶזְרִקָם Azarícam.Auxilium reſurgentis vel vindicantis: aut for titudo vacua.

חָזָז Azau.Videns:aut prophetans.

אֲזָנוֹת Azauoth.Aures:vel auſcultationes:ſiue ſtatere : vel arma. heb.azanoth.

עַזַּז Azaz.Fortis.

עַזְבִּי Azbi.Hyſopus:genus herbe.

עָזְבוּק Azboth. Hircus vel fortitudo vacuitatis:aut fortis diſſipa tio.heb.azboch.

זָבָד Azebeth.Dos:vel dotatio.heb.zabad.

עֲזָא Azech.Fortitudo:aut capra.heb.aza.

עֲזֵקָה Azécha.Fortitudo.ſiue murata vel ſepta:aut ſyriace anul?.

חָשֻׁם Azem.Silentium vel feſtinatio eorum.heb.aſem.

עֶזֶר Azer.Adiutorium:ſiue atrium.

עַזְגָּד Azgad.Fortis exercitus:aut fortitudo felicitatis:vel ex he breo & ſyro fortis ſciſſura

עָזִי Azi.Fortis:ſiue hircus meus.

Azzi.Idem.

אַחֲזִי Azi.Nec.11.b.Videns:ſiue apprehendens.heb.ahazi.

חֲזִיָה Azia.Videns dominum.

עֲזִיָה Aziam.Fortitudo dñi:ſiue hircus dñi.heb.azia.

יְחֲזִאֵל Aziel.Videns deum.heb.iaziel.

חָזִיר Azir.Porcus:aut ſyriace conuerſus:vel reuerſus.

מַחֲזִיאוֹת Aziud.Videns ſignum vel litteram.heb.maaziuth.

עֲזִיזָא Aziza.Fortitudo:aut fortis.

עַזְמָוֶת Azmáueth.Fortis mors:ſiue hircus aut fortitudo mortis .

Azmoth.Idem.

זָנוֹחַ Azóne.Obliuio:ſiue abiectio:aut iſta requies vel conſola tio.heb.zanóa.

Azor.Adiutor:vel accinctus:aut ſyriace conuerſus.D.

אַשְׁדּוֹדִי Azotide.Hebraice dicitur aſdodioth:& interpretatur dep dattrices:ſiue ignis dilectionum.

אַשְׁדְּרִים Azotii.In hebreo dicitur aſdodim:& interpretatur depdã tes:ſiue ignis dilectorum vel patruorum.

אַשְׁדּוֹד Azotus.Hebraice dicitur aſdod:& interpretatur depreda tio:ſiue ignis dilecti:aut ignis patrui.

עַזְרִיאֵל Azriel.Adiutorium dei:ſiue atrium dei.

עֲזוּבָה Azuba.Derelicta:ſiue deſerta:aut fortitudo eius in ea.

עָזוּר Azur.Adiutus:ſiue adiutor.

חַרְחוּר Azur.Eſd.2.&.Nec.7 .Calefactus: ſiue arefactus: aut ira vel calor albedinis vel foramis aut libertatis. heb.harhur

De incipientibus a littera.b.

בַּעַל Baal.Idolum:aut dominans:vel ſubiiciẽs:aut poſſidẽs

אַרְבֵּל Baal.Oſee.10. Vbi dicitur a domo eius qui vindica uit baal:pro eo quod in littera noſtra eſt vindicauit baal: in hebreo eſt arbel:quod interpretatur pugnauit deus: ſi ue vindicauit deus:aut vltus eſt pro deo.

בָּעֲלָה Baala.Idolum eius:aut dominans ei:vel ſubiecta:aut poſeſ ſa:ſiue in aſcenſione:vel in eleuatione.

בָּלָה Baala.Ioſ.19.Inueterata:ſiue turbata:aut defluẽs.heb.bala

בַּעֲלָתוּד Baaladiud.Duo nomina ſunt.primum baalath quod inter pretatur ſubiecta:ſiue poſſeſſa:aut in exaltatione: vel in a ſcenſione.alterum Iud.quod interpretatur laudans :ſiue confitens.heb.baalath.& Iud.

בַּעֲלַת Baalath.Subiecta:ſiue poſſeſſa : aut in exaltatione: vel in aſcenſione.

בַּעַל בְּרִית Baalberith.Idolũ federis vel pacti:aut ſubiiciẽs vel poſſi dens fedus vel pactũ.

בַּעֲלֵי פְרָזִים Baalphara ſim.Idolũ diuiſionum:aut ſubiiciens vel poſſi dens diuiſiones.

בַּעַל גָּד Baalgad.Idolum fortune vel felicitatis ſeu exercitus:aut ſu biiciens ſiue poſſidens felicitatem vel exercitum :aut ex hebreo & ſyro idolum ſciſſure.

בְּעָלְיָה Baalía . Idoli dominus . ideſt deus idoli : vel ſubiiciens aut poſſidens dominus:ſiue in aſcenſu:vel in cenaculo

בְּעָלִים Baalim.Idola:ſiue dñantes:aut ſubiiciẽtes vel poſſidentes

בַּעֲלִי Baalim.Oſee.2. Vbi dicitur & non vocabis me vltra baa lim:interpretatur Idolum meum: ſiue dominans mihi : aut ſubiiciens vel poſſidens me.heb.baali.

בַּעֲלִי מְעוֹן Baalmeon.Idolum habitaculi:vel idolum expctõ :aut ſu biiciens ſiue poſſidẽs habitaculũ: vel dñium ex peccato.

בְּעָלוֹת Baaloth.Subiecte:ſiue poſſeſſe:vel in aſcenſione.

בַּעַל תָּמָר Baalthamar.Idolũ palme:aut ſubiiciẽs vel poſſidẽs palmã & accipitur hic palma pro arbore:aut idolũ cõmutatiõis: ſiue ſubiiciens aut poſſidens commutationem.

בַּעֲנָה Baana.In reſponſione : ſiue in afflictione: aut in cantico: vel ſyriace deprecatio.

בְּנָעָא Baana.1.Paralip.9.In motu.heb.banaa.

בָּנִי Baani.Filius meus : aut edificatio vel intelligentia mea .

בַּעֲשָׁא Baaſa.In factura:ſiue in tinea:aut in cõpreſſiõe:vel ſcruta tionẽ tollẽs.

בָּבֶל Babel.Confuſio:vel commixtio.

Babylon.Idem.

Babylonia.Idem.

Babylonii.Confuſi:vel commixti.

בְּקְבָּקַר Bachachar.Vacua vel inanis viſitatio aut matutinatio vel vapulatio:aut inanis vacca. heb.bachbachar.

מַכְבַּנַי Bachanai.Miſer ſiue pauper filius meus:aut paupertas vel humiliatio filii aut intelligentie vel edificationis . heb. machbanai.

Βαχχήνωρ. Bachenor.Ebrius:vel vinoſus.G.

Βαχχίδης Bachides.Idem.G.

בִּדְקַר Badacher.In compunctione:ſiue in tranſfixione:aut in cõ foſſione:ſiue vectis frigiditatis:vel ſola frigiditas.

בָּדָד Badad. Solitarius: ſiue in mammilla: vel in dilectione.
Badadi. Idem. heb. badad.
בְּדְיָה Badaias. Solus dominus: vel vectis domini.
בָּדָן Badan. Vectis: vel ſolus: aut in iudicio.
בַּגְתָּה Bagatha. In torculari.
בִּגְתָן Bagathan. In torculari: aut cibum tribuens.
בַּהַלִּיס Bahalis. In letitia: ſiue in arrogantia.
Bahem. In eis: vel cum eis. D.
בַּחוּרִים Bahurim. Electi: ſiue iuuenes: aut in foraminibus vel in li-
bertatib⁹.
בָּלָה Bala. Inueterata: ſiue turbata: aut defluens.
בָּעֲלָה Bala. Ioſ. 15. Idolū cius: aut dñans ei: vel ſubiecta: aut poſſeſ
ſa: ſiue in aſcenſione: vel in eleuatione. heb. baala.
בָּלַע Bála. 1. Paralip. 5. Deglutiens: aut deſtruens.
בָּלָה Ballaa. Inueterata: ſiue turbata: aut defluens.
בַּעֲלַת Balaad. Subiecta: ſiue poſſeſſa: aut in exaltatione: vel inaſcē
ſione. heb. baalath.
בִּלְעָם Baalam. Vetuſtas populi: vel abſcp populo: ſiue deuoratio
aut deſtructio eorum.
בִּלְהָן Balaan. Inueteratus: ſiue turbatus.
בַּעֲלְחָנָן Balaana. Idoli gratia vel donum: ſiue poſſeſſio gratie vel
doni. heb. báalanan.
בִּלְחָן Balaanan. Inueteratus: ſiue turbatus. heb. balaan.
בָּלָק Balach. Inuoluens: aut deſtruens: vel cum lambente: aut ſy
riace cum percutiente.
בָּלַע Bálach. Gen. 36. Deglutiens: vel deſtruens.
בַּלְאָדָן Baladam. Abſcp imperio: vel abſcp iudicio: aut vetuſtas im
perantis vel iudicii. heb. baladan.
Baladan. Idem.
בִּלְהָן Balam. Inueteratus: ſiue turbatus. heb. balan.
בַּעֲלְחָנָן Bálanan. Idoli gra vel donū: aut poſſeſſor gre vel doni.
בַּעַל חָצוֹר Bálaſor. Idoli atriū vel fenū: aut poſeſſor atrii vel feni.
בִּלְהָד Baldath. Vetuſta dilectio vel mammilla: ſiue inueteratus
motus: aut abſcp motu: ſiue abſcp dilectione vel mammil
la. heb. baldad.
בָּלַע Bálc. Deglutiens: vel deſtruens.
Baleite. Idem. plu. nu.
בַּעַל יָדַע Baliada. Idolū aptū vel manifeſtatū: ſiue poſſeſſor ſcientie
בְּעָלוֹת Baloth. Subiecte: vel poſſeſſe: aut in aſcenſione.
בַּעַל שָׁלִשָׁה Balſaliſa. Idolū tertiū: aut idolū ducis vel principis ſiue po
ſeſſor triū: aut poſeſſor ducatus vel principatus.
בֵּלְטְשַׁאצַּר Balthaſar. Abſcondite theſaurizans: ſiue in malleatore the
ſaurizans: vel occulte portans anguſtiam.
בֵּלְשַׁאצַּר Balthaſar. Dañ. 5. & 7. & 8. Non portans anguſtiam: vel
non theſaurizans: aut ex ſyro & hebreo ſcrutator theſau-
ri. heb. balſaſar.
בָּמוֹת Bamoth. Altaria vel excelſa: ſiue in morte.
בָּמוֹתבַּעַל Bamothbáal. Altaria vel excelſa idoli: aut in morte idoli.
בָּעֲנָא Bana. In reſponſione: ſiue in afflictione: aut in cantico: vel
ſyriace deprecatio. heb. baana.
Banaa. Idem. heb. baana.
בְּנָעָא Banaa. 1. Paralip. 8. In motu.
בְּנָיָהוּ Banái. Filius domini: aut intelligentia domini: ſiue edifica
tio domini. heb. banaia.
Banaia. Idem.
Banaias. Idem.
בְּנֵי Bane. Filii: aut edificantes: ſiue intelligentes.
בְּנָיָה Banea. Filius dñi: aut intelligentia vel edificatio domini.
Baneas. Idem.
בְּנֵי יַעֲקָן Baneiaacan. Filii tribulationis vel laboris: aut edificatores
tribulationis vel laboris: vel intelligentes tribulationem
vel laborem.
בָּנִי Bani. Filius meus: aut edificatio vel intelligentia mea.
Banni. Idem.

בְּנָיָה Bannia. Filius dñi: aut intelligentia vel edificatio dñi.
זָנְיָה Bannia. Eſd. 10. Nutrimentum domini: ſiue arma domini.
heb. zania.
חַנִיאֵל Baniel. Gratia dei: ſiue requies aut mia dei. heb. haniel.
בָּנֵינוּ Baninu. Filii noſtri: aut edificatores noſtri: ſiue intelligen-
tes nos.
בָּעָרָה Bara. incendium: ſiue expurgatio: aut paſtus
vel iumentum: ſiue inſipientia: vel in vigilia.
בָּרְעָה Bara. 1. Paralip. 8. b. In ſocietate: ſiue in malicia aut in vlu-
latione: vel in paſtu. heb. baraa.
Barrabas. Filius patris vel magiſtri: aut filius confuſionis
vel ignominie. D.
בָּרָק Barach. Fulgur: ſiue in vanum: vel in vacuum.
בְּרָכָה Baracha. Benedictio: aut genuflexio.
בְּרַכְאֵל Barachel. Benedicens deum: aut genuflectens deo.
בְּרַכְיָה Barachia. Benedicens dominum: aut genuflectēs domino
Barachias. Idem.
בָּרַד Barad. Grando: ſiue in deſcenſu: aut in imperio.
בְּרָאיָה Baraia. Creatura domini: ſiue impinguatio aut electio do-
mini: ſiue in viſione. ⌈placito. D.
Baraſa. In egeſtate: aut filii plaſmatio: ſiue ī curſu: vel in bñ
בָּרֵד Báred. Grando: vel in deſcenſione: aut in imperio.
בָּרִיחַ Baria. Sera: vel vectis: ſiue fugitiuus: aut in odore.
בְּרִיעָה Baria. 1. Paralip. 7. & 8. & 23. In malo: ſiue in clamore: aut
in vlulatione: vel in paſtu.
Baricu. Malefícus: vel magus: ſiue in nequitia. D.
Bariona. Filius colūbe: ex ſyro & hebreo. D.
Barnabas. Filius prophete: vel filius conſolationis. D.
Barſabas. Filius reuerſionis vel conuerſionis: aut filiꝰ quie
tis: ſeu filius iuramenti. D.
Barthimeus. btūs hiero. dicit cp corrupte legitur: & debet
ſcribi barſemeꝰ: qđ ſyriace interptatur filiꝰ cecꝰ: vel filius
Bartholomeꝰ. Filiꝰ ſuſpēdentis aquas. D. (cecitatis. D.
בָּרוּךְ Baruch. Bñdictus: ſiue genuflexus. ⌈anguli.
בַּרְזַיִת Barzaith. Filius anguli: aut puritas anguli: ſiue frumentū
בָּצָה Baſa. In malo: ſiue in ſocio: aut in clamore: vel in paſtu: ſiue
בָּעֲשָׂיָה Baſaia. In factura dñi (in cōfractiōe. heb. bara.
בָּשָׁן Baſan. In dente: ſiue in ebore: aut in mutatione: vel in ſom
no ſeu in dormitatione: aut confuſio: vel ignominia.
Baſchama. Confuſio vel erubeſcentia ire vel caloris. D.
בַּצְקַת Baſchath. Maſa: ſiue inflatio: aut ī anguſtia: vel in effuſiōe.
הֶשְׂמָת Baſemath. Aromata: vel confuſio mortis: aut in deſolatiōe
ſiue in poſitione: aut in nominibus.
בְּתוּאֵל Bathuel. Filiatio dei: aut mēſura dei: vel deſertum dei.
בַּחֲרוּמִי Bauranites. Eligens aq̄s: aut eligēs quis. heb. bauramites.
בְּזָתָא Bazatha. Cōtēptꝰ: vel deſpectus: ſiue dep̄datio: aut in oliua
בְּזִיוֹתְיָה Baziothia. Cōtēptꝰ vel deſpectiōes eius: ſiue prede eiꝰ: aut
in oliua domini. ⌈vel ſyriace deprecatio.
בְּעַן Bean. In afflictione: vel in reſponſione: aut ſcrutatio carū:
בֵּבַי Bebai. Pupilla: ſiue concauus: aut vacuus.
בְּקְבָקְיָה Becbecia. Euacuatio vel diſſipatio dñi: ſiue laguncula dñi.
Bechetia. Idem. heb. becbetia.
Bechecias. Idem. heb. becbecia.
בְּכֹר Bécher. Primogenitus: aut primitie: ſiue in ariete.
Becherite. Idem. plu. nu.
בְּחִי Bechin. In ve. i. in luctu vel in miſeria. ſyrū eſt. heb. beuai.
בְּכֹר Béchor. Primogenitus: vel primitie: aut in ariete.
בְּכוֹרַת Bechor. 1. Reg. 9. primogēitura: ſ̄ primitie. heb. bechorath
בְּקְבּוּק Bechue. Vacuitas: aut euacuatio: vel diſſipatio: ſiue lagun-
cula. heb. becbuc.
בֶּדֶן Bedan. Vectis: vel ſolus: ſiue in iudicio.
בַּעַל פְּעוֹר Beélphegor. Idolum hiatus vel aperture.
פְּעוֹר Beelphegor. Ioſ. 22. In hebreo eſt fogor: & interpretatur
apertura: vel hiatus.

בַּעַל מְעוֹן Beelmeon. Idoli habitaculum: vel idolum de peccato: aut possessio habitaculi: vel possessio ex peccato.

בַּעַל צְפוֹן Beelsephon. Idolum aquilonis: vel idolum occultum: aut idolum specule: vel possessor aquilonis vel speculationis aut secreti.

בַּעַל טְעָם Beeltheem. Idolum siue possessor saporis vel gustus aut rationis vel eloquii.

בַּעַל זְבוּב Beelzebub. Idolum muscarum: vel possessor muscarum.

בְּאֵרָה Beera. Puteꝰ: siue explanatio vel declaratio: aut in luce eiꝰ.

בְּאֵרִי Beeri. Puteus: siue explanans: aut declarans: vel in luce: siue in leone.

בְּאֵרוֹת Beeroth. Putei: siue explanationes: vel declarationes: aut in luminibus.

בְּנָי Begeai. In corpore meo: siue in gente: aut syriace intrīsecꝰ
Beguai. Idem.
Beggui. Idem.

בְּהֵמוֹת Behemoth. Quadrupedia: siue in ipa mors: aut ī tumultu.

בֶּל Bel. Vetustus: aut nihil: siue defluens.

בָּלַע Béla. Deglutiens: siue destruens.

חֶלֶף Béleb. Mutatio: siue transitus: aut perforatio. heb. heleph.

בִּלְגָּה Belga. Refrigeriū: vel confortatio: aut vetustas vultus.

בִּלְגַי Belga. Nec. 10. Refrigerium: siue confortatio: aut vetus valis. heb. belgai.

בִּלְגָה Belgi. Refrigeriū: siue confortatio: vel vetustas vultus. heb.

בְּלִיָּעַל Belial. Peruersus: vel absq; iugo: siue non ascendens.

Belma. Nihilum: aut vetustas nimia. D.

בִּלְשָׁן Belsan. In lingua: aut in detractione: siue vetustas dētis: aut vetus ebur: vel syriace scrutans.
Belsar. Idem. heb. belsan.

צַבֶּלַהֲשִׁטִּים Belsatim. Luctus deuiationum siue expansionum: aut luctus spinarum vel minarum. heb. abélsatim.

אֶלְתְּקֵן Belthecen. Dei correctio: siue dei preparatio. heb. elthecen

בֵּן Ben. Filius: vel edificans: aut intelligenꝰ.

בְּנָאֲדָב Benabinadab. Filius patris spontanei: aut filius patris voluentis vel principis.

בְּנָדָב Benadab. Filius sonitus vel clamoris: aut filius dilecti vel patrui siue mammille. heb. benadad.

בְּנָחַיִל Benáil. Filius fortitudinis vel exercitus: aut filius diuitiarū vel antemuralis siue doloris.

בְּנַקְּר Bendéchar. Filius compunctionis vel transfixionis.

בְּנֵחֶסֶד Benéseth. Filius mīe vel opprobrii. heb. benesed.

בְּנֶגֶב Bengáber. Filius viri: aut filius robusti vel potentis.

בְּנְהֹנֹם Benhennon. Filius diuitiarum suarum: aut filius decipientis vel contristantis eos. heb. benhennom.

בְּחוּר Benhur. Filius libertatis vel foraminis aut albedinis

בְּנִי Beni. Filius meus: aut intelligentia siue edificatio mea.
Benni. Idem.

בִּנְיָמִין Beniamin. Filius dextere.

מִנְיָמִין Beniamin. 2. Paralip. 31. c. vbi dicitur eden & beniamin interptatur de dextera: siue pparatio dexteꝛ. heb. mēiamin

בְּנוֹי Bennoi. Edificatio: aut filiatio: siue in habitaculo meo: aut in pulchritudine.

בְּנוֹ Bennon. Filius eius: aut edificatio vel intelligētia eiꝰ. heb.

בְּאוֹנִי Benoni. Filius doloris mei.

בְּנוֹת Benoth. Filie: siue intelligentie: vel edificationes.

בָּנוּי Bennui. Edificatio: vel filiatio: siue in habitaculo meo: aut in pulchritudine.

בְּזוֹחֶת Benzoeth. Filius separationis: aut filius istius formidinis vel contritionis.

בְּעֹן Beon. In afflictione: vel in responsione: aut in cantico: vel scrutatio earum: aut syriace deprecatio.

בְּעוֹר Beor. Incendium: vel expurgatio: aut insipiēs: siue iumētū

בְּאֵרָה Bera. Puteꝰ: siue explanatio vel declaratio: aut in luce eius.

בִּרְכָתַיִם Berchameth. Puteus vel declaratio celsitūdinis aut iaculationis: siue in luce excelsa. heb. berrameth.

בַּרְכוֹס Bercos. Filius concisionis vel separationis.

בְּרֵעָא Berea. Puteus eius: vel filia eius: aut declaratio eius. D.

בְּרִי Berí. Filius meus: siue purꝰ: vel electꝰ: aut frumentū meum

עֵרִי Berí. Gen. 46. Vigil. vel suscitatꝰ: aut effūdens: siue denudans: vel ciuitas mea: aut syriace inimicus. heb. heri.

בְּרִיעָה Beria. In malo: siue in clamore: aut in vlulatione: vel ī pastu

בְּרִיעָה Beria. 1. Paralip. 7. In malo.

בְּרִית Berith. Pactum: siue fedus.

Βερνίκη Bernice. Grauis victoria: vel pondus victorie. G.

Βέροια Beroea. Grauis: vel ponderosa. G.

Βεροιαῖος Beroensis. Grauis vel ponderosus. G.

בְּרֹחֲמִי Beromi. Filius caloris vel indignationis: aut puritas siue frumentum indignationis: vel fugiens aquam.

בְּאֵרוֹת Beroth. Putei: siue explanationes: vel declarationes: aut in luminibus.

בְּרֹתַי Beroth. 2. Regum. 8. Putei: siue pacta: vel puritas: aut cupressus. heb. berothai.
Berotha. Idem. s.n.

בְּאֵרֹתִים Berothite. Putei: siue explanationes: vel declaratiōes: aut ī luminibus.

בְּרֹתִי Berothites. Idem. s.n.

בְּרֹתִי Berothites. 1. Paralipo. 11. interpretatur puteus siue pactū: vel puritas: aut cupressus.

בְּרִיעָע Bersa. In malo: vel in iniquitate: siue in condemnatione: aut filius respiciens.

בְּאֵרְשֶׁבַע Bersabee. Puteus iuramenti: siue puteus saturitatis aut puteus septimus.

בַּתְשֶׁבַע Bersabe. 2. Reg. 11. & 12. & 3. Reg. 1. & 2. & ps. 50. Filia iuramenti vel saturitatis: aut filia septima. heb. bethsabe.

בְּתְשׁוּעַ Bersabee. 1. Paralipo. 3. Filia saluationis vel exclamatiōis.

בֵּית שָׁעַן Bersan. Domus tumultus: aut domus opulētie. heb. bethsā.

בַּרְזִלַּי Berzelai. Ferreus: aut ex syro & hebreo filius contemptus

בְּצִי Besai. Oua: siue cenosus: vel hūid: aut ī naui. vl' despectꝰ

בְּסִי Besai. Nec. 7. c. conculcatio siue contemptio vel despectꝰ.

בְּצֶקֶת Besechat. massa: siue inflatio: aut in angustia: vel in effusiōe

בְּסִי Besee. Conculcatio: siue contemptus: vel despectus.

בְּשֶׁלֶם Besellam. In pace: vel in retributione: siue decoctio eorum

בְּצַלְאֵל Beseleel. In vmbra dei.

בֶּצֶלוּת Besluth. In vmbris: aut in affatiōe: vel syriace in oratione.

בְּסוֹדְיָה Besodia. In secreto domini: siue in consilio domini.

בְּשׂוֹר Besor. Euāgelizatio: siue īcarnatio: aut in boue: vel ī muro.

Beth Domus. D.

בֵּית הַכֶּרֶם Bethacárem. Domus vinee: siue domus cognitionis eorū: aut domus agni eorum.

בֵּית תַּפּוּחַ Bethaphúa. Domus pomi: vel domus inflationis.

בֵּית חַגְלָה Bethagla. Domus festiuitatis vel reuolutionis eius.

בֵּית חָרְשׁ מוֹת Bethaisimoth. Domus desolationum: aut domus repositionum vel nominationum.

בֵּית עַזְמָוֶת Bethamoth. Domꝰ fortitudīs mortis. heb. bethazmoth.

בֵּית חָנָן Bethanan. Domus gratie siue misericordie vel doni.

בֵּית עֲנָת Bethanath. Domꝰ cāticí vel rīsiōis: aut domꝰ afflictionis.

Bethania. Domus obedientie vel afflictionis: aut domus cāticí: siue domus gratie domini. D.

אֶתָנִים Bethanim. Robustí vel fortes: aut munera: siue fortitudo maris. heb. ethanim.

בֵּית עֲנָת Bethanite. Domus cantici vel responsionis: aut domus afflictiōis.

Bethanoth Idem.

בֵּית הָעֲרָבָה Betharaba. Domus planicíei: siue domus suauitatis aut domus fideiussionis: siue domꝰ vespertina: aut domꝰ salícis.

בֵּית הָרָם Betharam. Domus celsitudinis: aut domus pregnantium vel montium eorum.

בֵּית הָרָן Betharam. Nume. 32. Domus montis vel pregnantis: siue domus cantantis vel preconizantis. heb. betharan.

Betharan. Idem.

בֵּיתהָרָם Betharan. Ioſ.13. Domus celſitudinis: aut domus pregnantium vel montium eorum. heb. betharam.

בֵּיתאָוֶן Bethauen. Domus vanitatis vel doloris: aut domus fortitudinis vel iniquitatis.

בֵּיתאֵל Bethauen. Ioſ.8. In hebreo habetur bethel. quod interpretatur domus dei.

בֵּיתבָּרָה Bethbera. Domus filii eius: ſiue domus electa: aut domus puritatis vel frumenti eius.

Bethbeſſe. Domus confuſionis: vel domus erubeſcētie. D.

בֵּיתכַּר Bethchar. Domus agni: ſiue domus cognitionis: aut domum fodiens.

בֵּיתדָּגון Bethdagon. Domus frumenti: vel domus piſcis.

בֵּיתהָאֵזֹב Béthe. Fiducia: vel confidentia: aut in linitione.

בֵּיתאֵל Bethel. Domus dei.

בֵּיתָר Bethel. Cāti. 2. Diuiſio: ſiue in turture: aut in exploratione vel contēplatione: aut ſyriace poſterior. heb. bether.

בֵּיתעֵמֶק Bethémech. Domus vallis vel profunditatis.

בֵּיתֶן Béthen. Venter: ſiue terebinthus.

בֵּיתבִּרְאִי Betherai. Domus creatoris mei: aut domus ſanitatis vl' pinguedinis ſiue electionis mee. heb. bethberai.

Bethphage. Domus oris vallium: vel domus bucce vallis: ſiue domus ficuum. ſ. precoquarum. D.

בֵּיתפָּלֵט Bethphalech. Domus liberatiōis vel expulſionis: aut ex hebreo & ſyro domus vomitus. heb. bethphalet.

Bethpheleth. Idem.

בֵּיתפֶּצֵץ Bethpheſes. Domus diuiſionis vel confractionis.

בֵּיתפְּעוֹר Bethphogor. Domus hiatus: ſiue domus aperture.

בֵּיתגָּדֵר Bethgader. Domus muri vel macerie.

בֵּיתגָּמוּל Bethgamul. Domus retributionis: ſiue domus ablactationis: aut domus cameli.

בִּתְיָה Bethia. Filia domini: vel menſura domini.

בֵּיתהַיְשִׁימוֹת Bethieſimoth. Domus deſolationum: aut domus repoſitionum vel nominationum.

בֵּיתלְבָאוֹת Bethlebaboth. Domus lecnarum: aut domus cordis littere vel ſigni: ſiue domus venientibus. heb. bethlebaoth.

בֵּיתלֶחֶם Bethleem. Domus panis: ſiue domus belli.

בֵּיתהַלַּחְמִי Bethleemites. Idem.

הַלַּחְמִי Bethleemites. 1. Paralip. 20. panis: aut pugna. heb. leemites

בֵּיתמַעֲכָה Bethmacha. Domus cópreſſa vel cōtrita: aut domus fixa.

בֵּיתמְעוֹן Bethmaon. Domus habitaculi: vel domus ex peccato.

בֵּיתמַרְכָּבוֹת Bethmarchaboth. Domus quadrigarum: ſiue domus amaritudinis extincte.

בֵּיתנִמְרָה Bethnemra. Domus pardi: ſiue domus rebellionis vel amaritudinis: aut domus commutationis.

בֵּיתעֲנוֹת Bethonim. Ventres: ſiue terebinthi.

בֵּיתחוֹרוֹן Bethoron. Domus ire: ſiue domus libertatis aut foraminis vel albedinis.

בֵּיתחוֹרוֹן Bethoron. 2. Reg. 2. Diuiſio: ſiue in exploratiōe ipſius: aut filia cantici: vel ſyriace poſterius.

בֵּיתרָפָא Bethrapha. Dom⁹ ſanitatis vl' medicīe: aut dom⁹ laxatiōis.

Bethſaida. Domus frugum vel cibariorum: aut domus venatorum vel inſidiantium. D.

Bethſaida. Ioannis. 5. Domus effuſionis. ideſt locus vbi aque pluuiales cōfluebant. In greco ſcribitur bethesda. D.

בֵּיתשֶׁמֶשׁ Bethſames. Domus ſolis: vel ex hebreo & ſyro domus ſeruicii vel miniſterii.

Bethſamite. Idem.

בֵּיתהַשִּׁמְשִׁי Bethſamites. Idem.

בֵּיתשָׁן Bethſan. Domus dentis vel eboris: aut domus mutationis vel dormitionis.

בֵּיתשְׁאָן Bethſan. 3. Reg. 4. & 1. Paralip. 7. Domus tumultus: aut domus opulentie.

Bethſean. Idem.

בֵּיתהַשָּׁטָה Bethſeca. Domus deuiationis: aut domus extenſionis: ſiue domus ſpine. heb. bethſeta.

בֵּיתשִׁמְשׁ Bethſémes. Domus ſolis: aut ex hebreo & ſyro domus ſeruicii vel miniſterii.

Bethſemite. Idem.

בֵּיתהַיְשִׁימוֹת Bethſimon. Domus deſolationum: ſiue domus repoſitionum vel nominationum. heb. bethſimoth.

Bethſimoth. Idem.

בֵּיתצוּר Bethſor. Domus rupis vel fortitudinis: ſiue domus plaſmationis: aut domus obſidionis vel vinculi.

Bethſur. Idem.

Bethſura. Idem. D.

בָּקְבּוּק Bethue. Vacuitas: aut euacuatio: vel diſſipatio: ſiue lagunecula. Heb. becbuc.

בְּתוּלַחַרְמָה Bethúlarma. Duo nomina ſunt. Bethul. virgo. Arma. Anathema: vel rete ſiue retiaculum: aut dedicatum vel conſecratum. ſ. deo.

Bethulia. Virgo dñi: aut domus parturiens dominum. D.

Bethzachara. Domus memorie vel recordationis. D.

Bethzecha. Domus tribulationis: ſiue domus cōpedū aut domus cōflationis: vel ex hebreo & ſyro domus vtris. D.

בֶּזֶק Bézech. Fulgur: ſiue in compedibus.

גְּבָלִים Biblii. Termini: vel cōfinia: aut termin⁹ maris. heb. gíblí.

διθάλασσον Bithalaſſum. In greco eſt dithalaſſum quod interpretatur duo maria ſiue diuerſa maria: quod in nauigatione vix ſine periculo euenire ſoler. G.

Βιθυνία. Bithynia. Violenta properatio. G.

βλαστός Blaſtus. Germinans vel producens. G.

Boanerges. Beatus hieronymus dicit q̄ debet ſcribi baneream. quod interpretatur filii tonitrui.

בּוּקִי Bocci. Vacuus: aut diſſipatio: ſiue in vomitu.

בּוּקִיָּהוּ Bocciau. Euacuatio vel diſſipatio domini.

בְּכוֹר Bóchor. Primogenitus: vel primitie: ſiue in ariete.

בָּכְרִי Bochri. Idem.

Bochru. Idem.

בֹּהֶן Bóem. Pollex: ſiue in eis. heb. Bóen.

בֹּונִי Bonni. Filius meus: aut edificans: ſiue intelligens.

בָּנָנִי Bonni. Nee. 9. Edificans me: ſiue adoptans aut intelligens me. heb. banani.

בֹּעַז Bóoz. In fortitudine: aut in hirco.

בּוֹרִית Borith. Herba in qua eſt acrimonia ſaponis.

בּוֹצֵץ Boſes. Cenum: aut in ipſo flos: ſiue in ipſo reſpiciens.

סְפַרְפָּל Bóſphorus. Hebraice dicitur ſepharad: & interpretatur liber ſiue codex deſcendens vel imperans: aut finis vel conſumatio deſcenſionis vel imperii.

בֹּצֵר Bóſor. Munitio: aut vindemia: ſiue ablatio: vel prohibitio: aut in anguſtia: vel in tribulatione.

Boſra. Idem.

בָּצְרָה Boſram. In grege eius: aut in diuitiis: ſiue ī tinea legis: vel in tinea exploratiōnis. heb. beaſthara.

בְּעֶשְׁתְּרָה Brelith. Primus liber legis: & interpretatur in principio: more hebreorum qui libros ab eorum principiis quādo q̄ denoīare ſolēt. Grece vero appellatur geneſis. i. gñatio eo quod ibi generationes celi & terre continentur.

Brie. In malicia: vel in ſocietate: aut in clamore: ſiue in vlulatione: vel in paſtu.

בְּרִיעָה Briēite. Idem.

פִּילֶסֶת Bubáſtus. Os conculcationis vel contemptus abore. heb. pubaſtus.

βουγαῖος. Bugeus. Iactator. G.

בּוּל Bul. Germen: ſiue vetuſtas: aut defluens.

בּוּנָה Buna. Edificans: ſiue intelligens: aut adoptans.

בּוּז Buz. Contemptus: ſiue depredatus.

Buzi. Idem.

De incipientibus a littera.c.

קָהַת Aath. Congregatio: ſiue ruga: aut obtuſio.

הַחַת Caath. 1. Paralip. 6. b. vbi dī caath filiꝰ ciꝰ: interpreta tur ſubter vel ſub: aut confractio: ſiue formído. heb. táath.

קָהָתִי Caathite. Congregationes: ſiue ruge: aut obtuſiones.

קַבְצְאֵל Cabſeel. Congregatio dei.

כָּבוּל Cabul· Compeditus: vel quaſi germen: aut quaſi defluens: vel quaſi veteraſcens.

קְדֵמוֹת Cedemoth. Antiquiores: vel priores: ſiue oriētales: aut in cendium vel incuruatio mortis.

קָדֵשׁ Cades ſanctitas.

קָדֵשׁבָּרְנֵעַ Cadeſbarne. Sanctitas filii inſtabilis: aut ſanctitas frumen ti vel puritatis cōmote vel inſtabilis.

קָדֵשׁ Cadeſbarne. Deute. 1. in fine capi. in hebreo eſt cades inter pretatur ſanctitas.

קְדוּמִים Cadumim. Antiqui: vel priores: ſiue oriētales: aut antiquū ſiue orientale mare: aut incendium vel humiliatio aquarū.

Caph. Vola. i. palma manus: aut phiala. D.

כְּפָרָה Caphara. Leūcula: aut propiciatio: ſiue linitio: vel villa: aut oppidum: ſiue glacies: aut ſyriace negatio.

Capharnaum. Ager penitentie: vel villa conſolationis: aut propiciatio penitentis. D.

Capharſalama. Ager vel villa pacis vel retributionis. D.

Caphetetha. manꝰ doni: aut ſyriace vinculū: vl' colligatio. D

כְּפִירָה Caphira. Leūcula: aut propiciatio: ſiue linitio: vel villa aut oppidum: ſiue glacies: aut ſyriace negatio.

Cayphas. Inueſtigator: vel ſagax: ſeu vomens ore: aut vo mitus oris. D.

קַיִן Cáin. Poſſeſſio: vel poſſeſſus.

קֵינָן Caynan. Poſſeſſor: vel emptor: aut lamentator: vel nidus.

Caius. Lingua latina priſca interpretatur dñs. latinum eſt.

כְּלָל Calaal. Cōſumatio: vel totalitas: aut quaſi nox: vel ſyriace corona. heb. calal.

כָּלָנֶה Calanne. Omnes nos: ſiue omnia hec: au conſumatio no ſtra: vel ſicut manens: aut quaſi murmurans.

Calānus. Idem·

כַּלְכַּל Calchal. Nutriens: ſiue conſumās omnia: aut ſuſtinens oīa.

כָּלֵב Caleph. Quaſi cor: aut canis: ſiue caniſtrum. heb. caleb.

Calphi. Vox oris. vel conſumatum aut perfectum os. D.

חֲלִי Cali. Infirmitas: ſiue deprecatio: aut expectatio: vel princi pium: aut gemma: vel monile.

καλισθένης Caliſthenes. Pulchrum robur ſiue pulchra potentia. G.

כֹּל חַיָּא Calitha. Refugium: ſiue contractio: aut vox declinans.

כָּלוּבַי Calubi. Caninus: aut caniſtrum meū: ſiue totus ipſe in me.

קָמוֹן Camon. Reſurrectio ſiue confirmatio eius.

כְּמוּאֵל Camuel. Surrexit deꝰ: vel ſuſcitauit aut cōfirmauit eū deꝰ.

חָמוּל Camul. Pius vel miſericors.

קְנָת Canath. Emptio: ſiue poſſeſſio: aut lamentatio.

קַנְּנָךְ Canath. Iudi. 1. Confringens te: vel humilians te: ſiue re ſpondens tibi. heb. tanach.

Candacis. Poſſidens contritionem: aut ex hebreo & ſyro poſſeſſio munda vel puriſſima. D.

כַּפְתֹרִים Cappadoces. In hebreo eſt captorim: & interp̄tatur ſpheru le: ſiue poma: aut vola vel palma turturū vel exploratorū.

כַּפְתּוֹר Cappadocia. Idem. ſ. n.

כָּפְצְאֵל Capſeel. Congregatio dei. heb. cabſeel.

כַּפְתֹרִים Capturim. Cappadoces: ſiue ſpherule vel poma: aut vola vl' palma turturum vel exploratorum.

כַּרְכְּמִישׁ Carchamis. Agnus quaſi ablatus: aut agnus quaſi palpans: vel ex ſyro & hebreo ciuitas ablata

כָּרֵחַ Caréc. Caluus: ſiue glacies.

כָּרְחִים Careim. Idem. plu. nu.

Caria. Capitalis. G. καρία.

קִרְיַת Cariath Ciuitas: vel vocatio: aut lectio: vel occurſus.

קִרְיַת קָעָה Cariathaa. Pauimētū: ſiue frigiditatē diſſoluēs. he. carchaa.

קִרְיָתַיִם Cariathaīm. Ciuitates: aut vocatiōes: ſiue lectiōes: vl' occurſꝰ.

קִרְיָתַאַרְבַּע Cariátharbe. Ciuitas quattuor. i. quattuor patriarcharum. ſ. adam. abraam. iſaac. & iacob. qui ibi ſepulti ſunt.

קִרְיַתבַּעַל Cariathbáal. Ciuitas idoli vel imperātis aut poſſidentis.

קִרְיָתְיָעָרִים Cariathiarim. Ciuitas ſiluarum.

קִרְיָתְיָעָרִים Cariáthiarim. Eſd. 2. interpretatur Ciuitas ciuitatū vel op pidorum: aut ciuitas vigilantium: vel ex hebreo & ſyro ci uitas inimicorum. heb. cariatharim.

קִרְיָתְיָעָרִים Cariatharim. Hicre. 48. Ciuitates: aut vocationes: ſiue le ctiones: vel occurſus. heb. cariatháim.

Cariáthim. Idem.

קִרְיַתסֵפֶר Cariathſépher. Ciuitas litterarum.

קִרְיַתסַנָּה Cariathſena. Ciuitas rubi: vl' ex hebreo & ſyro ciuitas inimi citie.

Carie. Capitalis. G. καρία.

קִרְיוֹת Carioth. Ciuitates: aut vocatiōes: ſiue lectiōes: vel occurſus.

קְרִית Carith. Concíſio: ſiue confoſſio: aut exterminatio

כַּרְמֶל Carmel. Cognitio circunciſionis: vel agnus circūciſus: aut teneritudo. ſ. illa que eſt ſegetum; vel coccinus.

כַּרְמְלִי Carmelites. Idem.

Carmelitis. Idem. femi. gene.

כַּרְמֶל Carmelus. Idem quod carmel.

Carmon. Quaſi malum granatū: vel vinea doloris ſiue for titudinis.

כַּרְנַיִם Carnáim. Cornua.

Carpum. Fructus vel fructuoſus. G. καρπόν.

Carpus. Idem. G. καρπός.

קַרְתָּה Cartha. Ciuitas: ſiue vocatio: aut lectio: vel occurſus.

חֲרָשֶׁת Carthaginenſes. In hebreo eſt tharſis: & interpretatur con tēplatio gaudii: vel exploratio marmoris: aut turtur gau dii: ſiue chryſolithus lapis. ſ. precioſus: aut mare.

קַרְתָּן Carthari. Ciuitas: vel uocatio: aut lectio: vl' occurſus: ſiue fri giditatem dans. heb. carthan.

כְּסוּלוֹת Caſaloth. Temeritates: ſiue fiducie: aut ília.

Caſbon. Numeratio: vel cogitatio: aut feſtinans filius. D.

כָּשֵׂד Caſeth. Quaſi demon: aut quaſi depredator: vel quaſi mā milla: aut quaſi ager. heb. caſed.

כַּסְפְּתָה Caſphia. Argentaria: ſiue cupiditas: aut ſyriace verecūdia.

Caſphin. Idem. D.

Caſphor. Argēteus mons: aut deſiderabilis mons. D.

קְצִיעָה Caſſia. Species aromatica: vel angulus.

קְצִיץ Caſis. Concíſio: aut finis.

נְסִלּוֹ Caſleu. Spes aut temeritas eius: ſiue thronus vel calix illius aut ília eius.

קָטֶת Catheth. Tedium: ſiue contentio.

Cauda. In greco clauda: & interpretatur vox facta: ſiue vox flebilis. G. κλάυδα.

קְדָר Cedar. Nigredo: aut triſtitia.

קֶדֶשׁ Cédes. Sanctitas.

קַדְמוֹת Cedimoth. Antiquiores: vel priores: aut orientales: ſiue in cendium vel incuruatio mortis.

קַדְמָה Cedma antiquus: vel prior: aut orientalis.

קַדְמִיאֵל Cedmiel. Antiquitatis vel prioritatis deus: aut oriētis deꝰ.

קִדְרוֹן Cedron. Denigratus: aut triſtis.

Cephas. Petrus. ſ. a petra. ſyrum eſt.

צֶפִי Cephi. Speculator: vel fauus: ſiue cooperimentum: aut ex pectatio.

כְּפִירָה Cephira. Leuncula: aut propiciatio: ſiue linitio: aut villa vel oppidum: ſiue glacies: aut ſyriace negatio.

קְעִילָה Ceila. Diſſoluēs eā: ſiue diuidēs aut ſcindēs eā. vel fixio ciꝰ.

קְלָיָה Celaia. Vox dñi: aut alleuiatio domini: ſiue torrefactio.

קְלָלַי Celaia. Nee. 12. leuis: ſiue torrefactꝰ. aut vox mea. heb. celai

קְהֲלָתָה Celátha. Cetꝰ vel cōgregatio: ſiue eccl'ia. heb. cehálatha.

Celeon. Consumatio vel perfectio: aut alleuians dolorē vel tristitiam. D.
κοιλησυρία Celesyria. Curua siue depressa syria. G.
קְלִיטָא Celita. Refugium: vel contractio: aut vocis declinatio.
כַּסְלָחִים Celluim. Tegumentum vel sedes tabularum: aut spes vel temeritas vite.
κεγχρεῖς Cenchris. Milium genus legumínis. G.
Cendebeus. Zelus vel possessio doloris: aut zelí emanatio.
כִּנֹּרֶת Cenereth. Cithara: vel quasí lucerna.
Ceneroth. Idem. plu. nu.
קְנַז Cenez. Nidus iste: aut lamētatio hec: siue possessio vel emptio hec.
קְנִזִּי Cenezei. Idem.
Cenezeus. Idem.
קֵנִי Ceni. Possessio: vel emptio: siue nidus: aut lamentatio.
כְּרֵתִי Cerethi. Concisio: siue transfossio: vel exterminatio.
כֶּרֶי Cerethi. 4. Reg. 11. Milites: aut arietes. heb. carí.
כֵּרֹס Ceros. Vncinus: aut incuruatio.
Cesar. A ceso matris vtero dictus est: vel a cesarie. i. coma vl capillatura cū qua ortus est: vel quod cesios. i. glaucos habuerit oculos vt quidam volunt. latinum est.
Cesarea. Idem: nam a cesare dicta est.
כְּסָלוֹת Ceseleth. Temeritates: siue fiducie: aut ilia.
כְּשִׁיוֹן Cesien. Duricia: siue stipula: aut cucumerarium.
Cesion. Idem.
חִתִּית Cethea. Cōfracta: siue formidolosa: aut syriace descendēs.
חִתִּיוֹת Cethee. Idem. plu. nu.
חִתִּים Cethei. Confracti: vel formidolosi: aut syriace descendētes
כִּתִּים Cethim. Cōterētes: vel cōtritio maris: aut diadema: siue aurū: vel tinctura: aut ex syro & hebreo coaceruatio maris.
כִּתְלִישׁ Cethis. Paries est: aut ex syro & hebreo caterua leene: vel syriace quasi cuulsus. heb. cethlis.
קַדְמֹנִי Cethmonei. Antiquiores: vel priores: aut orientales.
קְטוֹרָה Cethura. Aromatizans: vel fumigans: siue ligata.
זִ֫ף Ciph. Istud os: vel ista bucca: aut syriace falsitas vel falsus. heb. zyph.
זִפִּים Ciphei. Idem. plu. nu. heb. ziphei.
κιλικία. Cilicia. Voluens: vel reuoluta. G.
קַיִן Cin. Possessio: vel emptio: siue nidus: aut lamentatio.
קִינָה Cina. Idem.
קִינִי Cinei. Idem. plu. nu
סִינִי Cineus. Idem. s. n.
Cineus. Geñ. 10. interpretatur rubus: vel syriace inimicitia.
κυπριάρχ Cinoth. Lamentationes que & grece threni vocantur
χης. Cypriarches. Prīceps cypri: vel prīceps pulchritudinis. G.
κύπριοι Cyprii. Pulchri. G.
κύπριος. Cyprius. Idem. s. n. G.
κύπρος. Cyprus. Pulchra: vel pulchritudo. G.
כֹּפֶר Cyprus. Canti. 1. & 4. Camphora: siue preciū: aut propicia tio: vl pruina: siue oppidū: aut leūcul? : vl syriace negatio.
קִירָה Cirene. Paries: siue trabes: aut frigiditas: vel occursus.
Cirenei. Idem. plu. nu.
Cirenenses. Idem.
Cirenensis. Idem. s. n.
Cireneus. Idem.
κυρίνιος. Cirinus. In greco cyrinius: quod interpretatur dominans.
כּוֹרֶשׁ Cyrus. Quasí miser: vel quasí heres: aut venter.
קִישׁ Cis. Durus: aut stipula: vel cucumerarium.
קִישׁוֹן Cison. Idem.
Claudia. Latinum est.
Claudius. Idem.
Clemens. Latinum est: significatq; mitem: vel modestum.
κλεόφας. Cleophas. In greco cleopas: & interpretatur gloria omnis: vel omnimoda gloria. G.

Cleopatra. Gloria patrie vel patris. G. κλεοπάτ
Cloes. Viridis: aut graminea. G. τρα.
Coéleth. Ecclesiastes: vel concionator. χλόης
Coph. Circuitus: vel congelatio. D.
Colaia. Vox domini: aut alleuiatio dñi: siue torrefactio. קוֹלָיָה
Colonia. Latinum est: a colendo. i. habitando dicta. κολωνα
Colosenses. Punití: vel supplicio affecti. G. εῖς.
Colosis. Punitio: vel supplicium. G. κολοσαῖς
Coloza. Omnis propheta: siue omnis videns: aut omne pectus. כָּלְחֹזֶה
Colozai. Idem. heb. coloza.
Corban. Donum: vel oblatio.
Corbona. Idem.
Corinthus. Saturitas: vel sacietas: aut ornamentum. G. κόρινθος.
Corinthii. Saturati vel saciatí: aut ornati. G. κορινθίοι.
Cornelius. Latinum est a cornu.
Corozaim. Hoc secretum: vel hic est mysterium. D.
Cozbi. Mendax: aut cessans: siue q̄sí fluens: aut q̄sí fluxus. כָּזְבִּי
Crescens. Latinum est a crescendo.
Creta. Carnea vel carnalis. G. κρήτη.
Cretenses. Idem. plu. nu. G. κρῆτες.
Cretes. Idem. G. κρῆτες.
Crispus. Latinum est.
Cusanresathaím. Ethiops vel nigredo iniquitatum. כּוּשַׁן
Cutha. Combustio: siue contusio. רִשְׁעָתָ֫יִם
Cuthení. Idem. כּוּתָה
Vucusq; per simplicem. c. litteram. i. sine aspiratione lecta sunt principia nominum: ex hinc que sequūtur aspiratione addita. i. per. ch. legenda sunt.
Chaana. Mercatrix vel negociatrix: siue contrita vel cōfracta: aut recte respōdēs: vel recte affligens. heb. chanaana. כְּנַעֲנָה
Chabrí. Socius: aut particeps: siue incantor: aut liuor. D.
Chabul. Compeditus: vel q̄sí germinans: aut quasí defluēs seu quasí veterascens. כָּבוּל
Chai aceruus. heb. hai. עַי
Chalāne. Omnes nos: siue omnia hec: vel sicut manens: aut sicut murmurans. כָּלָנֶה
Chaldea. Quasí demō: aut quasí depredatrix: vel quasí mā milla: aut quasí ager.
Chaldei. Quasí demones: aut quasí depredatores: vel quasí mammille: aut quasí agrí. כַּשְׂדִּים
Chaldeus. Idem. s. n.
Chalc. Oportunitas: aut quasí viriditas: vel quasí humiditas: aut quasí tabula. כָּלַח
Cham. Calidus vel calor: aut niger. חָם
Chamaal. In circuncisione: aut in mixtione. heb. bamaal. כְּמוֹאֵל
Chamaan. Sicut illi: aut similis eis: vel quasí turbatio. heb. chamaam. כְּמוֹהֶם
Chamos. Quasí palpans: aut quasí recedens: vel quasí auferens. כְּמוֹשׁ
Chamuel. Surrexit deus: siue suscitauit aut confirmauit eum deus. קְמוּאֵל
Chana. Zelus vel emulatio: siue possessio: aut lamentatio: vel nidus eius: aut cana. i. arundo. כָּנָה
Chanáan. Mercator: vel negociator: siue contritus vel confractus: aut recte respondens: vel recte affligens. כְּנַעַן
Chanaan. Iudí. 10. In hebreo est maon: & interpretatur habitaculum: siue delictum: vel ex peccato. מָעוֹן
Chanaan. 3. Regum. 22. Mercatrix: vel negociatrix: siue cōtrita vel confracta: aut recte respondens: vel recte affligēs. heb. chanaana. כְּנַעֲנָה
Chanaan. Hiere. 41. interpretatur Sicut illi: aut similis eis: vel quasí turbatio. heb. chamaam. כְּמוֹהֶם

כְּנַעֲנָה Chanaana. Mercatrix: vel negociatrix: ſiue contrita: vel cõ fracta: aut recte reſpondens: vel recte affligens.

Chananea. Idem.

כְּנַעֲנִים Chananei. Mercatores: ſiue negociatores: aut cõtriti vel cõ fracti: ſiue recte reſpondentes: vel recte affligentes.

Chananeus. Idem. ſ. n.

Chananeus. Vnus ex duodecim apl'is. Zelotes aut emulator interpretatur. vt habetur Luce. 6. Non. n. erat ex chanaan: ſed ex chana vico galilee: que in zelum vel emulationem conuertitur. D.

כְּנַעֲנִית Chananitis. Mercatrix: vel negociatrix: aut contrita: vel cõ fracta: ſiue recte reſpondens: vel recte affligens.

כָּרָן Charan. Quaſi cantans: aut quaſi clamãs: ſiue agnus vel co

Charran. Idem. (guitio eorum.

Charran. Tob. 11. & Iudich. 5. & Act. 7. Ira: vel ſyriace libertas. D.

כַּרְכַּס Charcas. Agni cooperimẽtum: aut agni thronus vel calix: aut quaſi tortuoſum. ſ. non planum.

קִרְיָתַעֲרִים Chariátiarim. Ciuitas ciuitatum vel oppidorum: aut ciuitas vigilãtium: vel ex hebreo & ſyro ciuitas inimicorum. heb. chariatarim.

קִרְיוֹת Charioth. Ciuitates: aut vocatiões: ſiue lectiões: vl' occurſus

כַּרְמִי Charmi. Vinea ſiue cognitio aquarum: vel agn? aquarum: aut quaſi celſitudo.

Charmite. Idem.

כַּרְשְׁנָא Charſena. Agnus anniculus: ſiue agn? dormiẽs vl' mutat?.

קוּשַׁיָהוּ Chaſaia. Durícia aut grauitas eius: ſiue ſcandalum ipſius.

כְּסִלוֹן Chaſelon. Fiducia vel temeritas eius: ſiue ilia eius: aut thronus mãſionis: vel calix ſiue tegumentum mãſionis.

כְּסָלִים Chaſluim. Tegumentum tabularum: vel ſedes tabularum: aut ſpes vel temeritas vite.

סְבוֹלֶת Cheboleth. Onus. heb. ce'boleth.

Chebron. Societas: ſiue participatio: aut adheſio: ſiue incãtatio: vel liuor. D.

כְּלְאָב Cheleab. Totus vl' oĩs pr̃: ſiue cõſumatio vel phibitio pr̃is.

כְּלוּהוּ Cheliáu. Omnis vel totus ipſe: aut conſumatio eius: ſiue prohibens eum.

כְּלִיוֹן Chelion. Conſumatus: ſiue perfectus: aut totus colũbinus.

כְּלְמַד Chelmath. Quaſi docens: aut totus menſurans: ſiue omne indumentum: aut conſumatio vel ceſſatio menſure vel indumenti. heb. chelmad.

Chelmon. Exercitus preparatio vel numeratio: aut ſomnium eius. D.

אֵילוֹן Chelon. Ilex vel quercus: aut fortis. heb. helon.

כְּלוּב Chelub. Caniſtrum: ſiue caninus.

כְּנָה Chenne. Baſis: aut rectitudo: ſiue preparatio.

χαιρέας Chereas. Gaudens: vel letus. G.

כַּרְמֶל Chermel. Cognitio circũciſionis: vel agnus circũciſus: aut teneritudo. ſ. illa que eſt ſegetum: vel coccinus.

כְּרוּב Cherub. Quaſi magiſter vel quaſi multiplicans: aut quaſi pugnans: vel cognitionis aut ſcientie multitudo.

כְּרוּבִים Cherubim. Idem. plu. nu.

כְּרוּב Cherubim. 2. Reg. 22. Idem. ſ. n. heb. cherub.

כְּסָלוֹן Cheſlon. Fiducia aut temeritas eius: ſiue ilia eius: aut thronus mãſionis: vel calix ſeu tegumentum mãſionis.

כִּידוֹן Chidon. Iaculum: vel infortunium: ſiue quaſi iudicans.

χίος. Chium. Aperta: vel apertura. G.

קָוָה Choa. Spes: vel congregatio: ſiue linea: aut regula.

כְּבָר Chobar. Fortitudo vel potentia: aut q̃ſi filius: ſiue quaſi purítas: vel quaſi frumentum: aut iam. i. quod iam preteriit.

כַּדְכֹּד Chodchod. Iapſis: aut hydria hydrie.

כְּדָרְלָעֹמֶר Chodorlaomor. Quaſi generatio ſeruitutis: aut quaſi habítatio ſeruitutis: ſiue ſpherula vel rotunditas manipuli.

כְּנַנְיָהוּ Chonenias. Preparatio aut firmitas vel rectitudo domini.

כּוֹ Choo. Vertex: vel ſummitas. G.

κῶς

כֹּרֶת Chó're. Caluus: vel caluicium: ſiue glacies: vel gelu.

כּוֹרֵא Chore. 1. Paralipo. 9. c. vbi dicitur Sellum vero filius chore. & 26. & 2. Paralipo. 31. interpretatur vocans: vel legẽs aut perdix.

חֹרִי Chorrei. Furores: aut libertates: ſeu foramina.

כֹּרִי Chori. Caluus vel caluicium: aut glacies: vel gelu.

כָּרְחִי Chorite. Idem. plu. nu.

כָּרְחִים Chorites. Idem. ſ. n.

κῶς Choum. Vertex: vel ſummitas. G.

χριστός. Chriſtus. Vnctus. G.

כּוּב Chub. Extinguens.

קוֹלָיָה Chulia. Vox domini: aut alleuiatio dñi: ſiue torrefactio.

כּוּן Chum. Preparatio: ſiue placenta: aut ſyriace feneſtra. heb.

כּוּשׁ Chus. Ethiops: aut niger. (cun.

כּוּן Chus. 1. Paralipo. 4. interpretatur ſpina: aut eſtas: ſiue tedium: vel vigilia: aut finis.

Chuſa. Videns: aut prophetãs: in greco ſcribitur chuza. D.

כּוּשִׁי Chuſi. Ethiops: aut niger.

חוּשַׁי Chuſi. 2. Reg. 15. & 16. & 17. & 1. Paralipo. 27. interpretatur Senſus: aut feſtinans: vel ſilens.

כּוּשַׁי Chuſi. 1. Paralipo. 6. interpretatur Durus: ſiue ſtipula: aut cucumerarium. heb. ciſi.

כּוּשׁ Chuſi. ps. 7. Ethiops: aut niger. heb. chus.

Chuza. Videns; vel prophetans. D.

De incipientibus a littera. d.

דָּבַי Dabai. Detrahens: ſiue loquens: aut ſenectus: vel ſyriace fluens.

דַּבֶּרֶת Dabéreth. Verbum: ſiue res: aut apes: vel ſubiectio: aut ſyriace ductrix.

Dabbéreth. Idem.

דְּבִיר Dabir. Oratorium: ſiue verbum: aut res: vel ſubiectio: aut ſyriace ductor.

Dabreiamim. Verba dierum: grece autem vocatur hic liber paralipomenon. i. relictorum: eo quod in hoc libro ea maxime tractantur que in libris regum relicta ſunt.

דִּבְרִי Dabri. Oratorium ſiue verbum meum: aut res vel apes ſiue ſubiectio mea: aut ſyriace ductor meus.

דְּדָן Dadan. Mãmilla: vel dilectio: aut patruus: vel iudicans.

δάφνη. Daphne. Laurus. G.

עֵין Daphnim fontem. Nu. 34. In hebreo eſt áyn: & interpretatur oculus: ſiue fons.

דָּגוֹן Dagon. Frumentum: vel piſcis.

דַּלָיָה Dalaia. Pauper domini: ſiue exhauſtio aut ramus domini: vel macilentus.

Dalaías. Idem.

דְּלִילָה Dalila. Paupertas vel ſitula eius: aut ramus eius: ſiue exhauriens: aut macilenta.

Dalmanuta. Situla preparata: vel exhauſtio numerata ſiue macies vel ramus preparatus vel numeratus. D.

δαλματία Dalmatia. Lampas fruſtatoria: aut fulgur vanitatis. G.

δάμαρις. Damaris. Vxorcula. i. parua vxor. G.

Damaſcení. Sanguinis ſacci: vel ſanguinis pocula: aut ſanguis femorum vel incendiorum ſeu procuratoris.

Damaſcenus. Idem. ſ. n.

דַּמֶּשֶׂק Damaſcenus. 1. Paralipo. 18. generationis aut habitationis procuratio: aut generatio vel habitatio incendii aut procuratoris. heb. darmaſcenus.

דַּמֶּשֶׂק Damáſcus. Sanguinis ſaccus: vel ſanguinis poculũ: ſiue ſanguis femoris vel incendii aut procuratoris.

דַּרְמֶשֶׂק Damascus. 4. Reg. 16. b. vbi dicitur perrexitq; achaz ī ocursum theglatphalasar regi asyriorū in damascum: interpretatur Similitudo incendii aut osculi vel poculi siue sacci: aut similis femori: vel tacitum osculum aut poculum. heb. dumascus.

דַּרְמֶשֶׂק Damascus. 1. Paralipo. 18. &. 2. Paralipo. 16. &. 24. &. 28. interp̄tatur generationis vel habitationis procuratio: aut generatio vel habitatio incendii. heb. darmascus.

דִּמְנָה Damna. Sterquilinium: aut cruentatio: vel taciturnitas: aut similitudo nostra.

דָּן Dan. Iudicans: siue iudicium.

דָּלָאנָן Dan. 1. Paralipo. 26. c. Voluptuosus: aut testificans siue deglutiens iudicium: aut syriace temporalis. heb. ladan.

דָּנִיאֵל Daniel. Iudicium dei.

אֲדָרָה Daran. Pallium: siue potentia aut magnitudo. heb. adara.

דָּרָע Daran. 1. Paralipo. 2. generatio vl̄ habitatio pastoris aut societatis siue iniquitatis: vel syriace brachium. heb. dara.

דָּרְיָוֶשׁ Darius. Requirens: aut inquirens.

דָּתָן Dathan. Ritus: aut lex.

Datheman. Legis preparatio: vel legis munus. D.

דָּוִד Dauid. Dilectus.

דַּבֶּשֶׁת Debásseth. Meliflua: aut infamiam apponens.

דִּבְלַיִם Debeláim. Palate. i. masse de ficibus compacte.

דְּבִירָה Debera. Oratorium: siue verbum: aut res: vel apes: aut subiectio: vel syriace ductrix.

דִּבְלָתָה Debláta. Palata. i. massa de ficibus compacta.

δεκάπολις. Deblatáim. Idem. plu. nu.

Decapolis. Decem ciuitatum. s. regio. G.

דְּקָלָה Deda. Cōminutio eius: vel syriace palma. illa. s. que est arbor. heb. decla.

דֵּדָן Dedā. Māmilla vel dilectio earum: aut patruus: vel iudicās.

דְּבוֹרָה Delbora apes: vel verbum: aut res: siue subiectio: vel syriace ductrix. heb. debbora.

דְּלָעָן Delean. Pauper afflictus: siue pauperis responsio vel canticum: aut exhausta siue macilenta afflictio vel responsio: vel ex hebreo & syro pauper ouis.

Deleth. Ianua: siue paupertas. D.

דָּלְפוֹן Delphon. Stillicidium aut pauperem respiciēs: siue exhaustum vel macilentum respiciens.

δῆλος Delo. Manifestata vel ostensa. G.

δῆλος Délos. Idem. G.

δημᾶς. Demas. Popularis: vel plebeius: aut pinguis. G.

δημήτριος Demétrius. Cerealis a cerere quam gentiles deam frumenti putabant. G

δημοφῶν. Demophon. Populi interfector: aut populi cedes. G.

דְּנָהָבָה Denába. Iudicium eius in ea: aut iudicium prebens.

דְּפְתָּה Deptha. Pulsatio: siue impulsio. heb. depcha.

δέρβην. Derben. Circūsepta: vel vallata. G.

δερβεύς. Derbéus. Circūseptus: vel vallatus. G.

דֶּרְקוֹן Dercon. Generatiōis aut habitationis possessio vl̄ emptio: aut syriace draco.

Dessan. Pinguedo: aut cinis. D.

διάβολος. Diabolus. Criminator siue calumniator: aut accusator. G.

דְּשֶׁף Diabolus. Abachuc. 3. in hebreo est réseph: & ītерpretatur volucris: siue flamma: vel lampas.

Diana. Latinum est: & dicta est a die: eo quod habeat lucem emulam diei. nam luna hoc nomine appellatur.

דִּיבֹן Dibon. Abundans filius: aut abundantia intelligentie vel edificationis: aut syriace fluxus.

דִּמוֹן Dibon. Esa. 15. d. Sanguinolenta: siue sterquilinium. heb. dimon.

דִּיבוֹנְגָד Dibóngad. Abundantia filii felicis: aut abundantia intellectus vel edificationis felicis: siue abundātia filii accincti.

Didymus. Geminus vel gēmellus: ille. s. qui cum alio vno & eodem partu nascitur. G. δίδυμος.

דֵּהוָא Diei. De generatione: aut existentes. syrum est. heb. dieui.

דְּלָיָהוּ Dilaiáu. Pauper domini: siue exhaustio vel ramus domini: aut macilentus.

דִּימוֹנָה Dimona. Sterquilínium: siue coaceruatio: aut abundās numerus vel munus.

דִּינָה Dina. Iudicium: vel iudicans: aut syriace ista.

דִּינֵיא Dinei. Iudices: siue iudicia.

Dionysius. Diuinitus stimulatus vel compunctus. G. διονύσιος

Diócorus. Diuina saturitas: vel diuinum ornamentum. G. διόσκορος

Díotrepes. A ioue nutritus. G. διοτρεφής

דִּישָׁן Díson. Trituratio: siue pinguedo: vel cinis: aut abundans dens vel ebur.

דִּשׁוֹן Díson. Trituratio: siue pinguedo: vel cinis.

Doch. Cōmotus: siue impulsus: aut cōminutus. D.

דּוֹדָוָהוּ Dodan. Dilectio aut māmilla ei9: vl̄ patru9 ei9. heb. dodau.

דֹּדָנִים Dodanim. Dilecti vel patruelis somnus: aut mammilla dormientis.

רוֹדָנִים Dodanim. 1. Paralipo. 1. Imperantes siue descendentes: aut imperantis vel descendentis somnus. heb. rodanim

דֹּאֵג Doech. Solicitus: siue anxius: aut piscator. heb. doeg.

אָדֹן Dom. Dominus: aut basis: vel syriace auris. heb. adon.

דָּמִים Domím. Sāguinei: aut silentes: vel similes: aut syriace pecu(nie.

דּוֹר Dor. Generatio: vel habitatio.

Doram. Generatio vel habitatio populi. D.

δορκάς. Dorcas. Caprea vel dāmula. G.

דָּרְדָּע Dorda. Habitaculum scientie: vel generatio scientie.

Dorímini. Generatio vel habitatio dextere. D.

Dorix. Rapidus: aut velox. D.

δοσίθεος. Dosítheus. Deodatus. G.

דֹּתָן Dothaím. Ritus: aut lex. heb. dothan.

δρουσίλλα Drusílla. Rore conspersa. G.

דּוֹדִי Dudí. Dilectus aut patruus meus.

דְּעוּאֵל Duel. Cognoscite deum: siue scientia dei.

דּוּמָה Duma. Silentium: vel similitudo.

דּוּרָא Durā. Generatio: vel habitatio: aut pyra. scilicet ignis. heb. dura.

De incipientibus a littera. e.

עֵיבָל Ebal. Aceruus vetustatis: aut aceruus defluens.

עוֹבָל Ebal. Geñ. 10. interpretatur Peruersitas vetustatis: aut peruersitas fluxus. heb. obal.

ἐκκλησία Ecclesiastes. Hebraice dicitur cohéleth: & interpretatur cōgregans: Ecclesiastes autem in greco congregans vel concionator interpretatur. στής.

אֲדָמָה Edema. Terra: aut ruffa: siue sanguinea.

עֵדֶן Eden. Voluptas: siue delitie. aut syriace tēpus.

דָּנָה Edēna. Iudicium vel iudicans: aut syriace ista. heb. dēna.

Éder. Grex: siue defectio: vel priuatio.

édes. Mensis: aut nouitas.

חֹדֶשׁ

הֲדַסָּה Ediſſa. Myrtus: aut syriace letitia.

עַדְנָא Edna. Voluptas: aut syriace tempus.

Ednas. Idem.

עַדְנָח Ednas. 1. Paralipo. 12. Interpretatur Eterna requies: siue testimonium quietis.

אֱדוֹם Edom. Ruffus: siue terrenus: aut sanguineus.

אָדָם Edom. Ioſ. 3. Homo: siue ruffus: aut terrenus: vel sanguineus. heb. adom. & est nomen vrbis.

אֶדְרֶעִי Edrái. Fortitudinis vel magnitudinis aceruus: aut nubes siue interitus iniqui aut socii vel pastoris siue cōfractionis.

עִיפָה Epha. Lassus: aut volās: vel syriace plicatus vel cōplicatus.

אֵיפָה Epha. Ezechiel. 45. Genus est mensure.

ἐπαινετός Ephenetus. Laudabilis. G.
חֵפֶר épher. Fodiens: aut explorãs: ſiue opprobriũ: vel cõfuſio.
עֵפֶר épher. Geñ. 25. Et. 1. Paralip. 1. &. 4. &. 5. vbi dr. & epher & iahalon: interptatur puluis: ſiue hinulus aut plũbum.
חֵפְרִי Epherite. Fodientes: aut explorantes: ſiue opprobria: vel confuſiones.
פַּרְמַשְׁתָּא Ephermẽſta. Ruptura fundamenti: vel ruptură ponens: aut ex hebreo & ſyro taurus anniculus. heb. pherméſta.
ἐφέσιοι. Epheſii. Deſiderabiles. G.
ἔφεσος. Epheſus. Idem. ſ. n. G.
Epheta. Aperire imperatiui modi: paſſiue vocis.
אֵפָה Ephi. Genus eſt menſure.
אֵפֹד Ephod. Superhumerale: aut ornamentum.
אֵפֹד Ephor. Iudi. 8. f. &. 1. Paralipo. 15. interpretatur. Suphumerale: aut ornamentum. heb. ephod.
עָפְרָה Ephra. Puluerulenta: ſiue plumbea: aut damula.
אֶפְרַיִם Ephraim. Frugifer: aut creſcens.
עָפְרָה Ephraim. 1. Reg. 13. interpretatur Puluerulenta: ſiue plumbea: aut damula. heb. ephra.
אֶפְרָתָה Ephrata. Vbertas: ſiue frugifera: vel creſcẽs: aut incinerata.
אֶפְרָתִים Ephratei. Vbertates: ſiue frugiferi: aut creſcẽtes: vl incinerati
Ephrateus. Idem. ſ. n.
חֶפְרֵי Ephree. Cooperimentum iniqui vel ſocii aut confracti: ſiue portus iniqui vel ſocii aut confracti.
אֶפְרַיִם Ephrem. frugifer: aut creſcens.
עָפְרֹן Ephron. Puluis: ſiue hinulus: aut plumbeus.
Egbathana. Frater mortis. D.
אַחְמְתָא Egbathanis. Idem. heb. echmatha.
הֶגְא Egeus. Meditatio: ſiue loquela: vel gemitus: aut ablatio.
גְּאַל Egial. Redemptor: vel redemptus: ſiue inquinatus.
מְצָרִית Egyptia anguſtians: ſiue tribulans.
מִצְרִים Egyptii. Anguſtiantes: ſiue tribulantes.
Egyptius. Idem. ſ. n.
מְצַרִים Egyptus. Anguſtie: ſiue tribulationes.
חַגְלָה Egla. Feſtiuitas aut gyratio eius.
עֶגְלָת Egla. 2. Reg. 3. &. 1. Paralipo. 3. interpretatur Vitula: aut currus: ſiue rotunda.
עֶגְלוֹן Eglon. Vitulus: aut currus: ſiue rotundus.
אֵלָה Ela. Ilex: vel quercus: aut maledictio: vel iuramentum. ſ. imprecationis: aut ſyriace deus.
אֶלְעָד Elad. Dei eternitas: vel dei teſtimonium: aut dei preda.
אֶלְעָדָה Elada. Dei cetus vel congregatio: aut dei eternitas ſiue teſtimonium: vel dei preda.
ἑλλάς. Ellada. Grecia. G.
Elai. Fortis: vel deus meus. D.
עֵילָם Elam. Adoleſcens: ſiue occultus: aut ſeculum.
Elamite. Idem. p. n.
אֶלְעָשָׂה Elaſa. Dei factura.
אֶלְחָנָה Elchana. Deus zelotes: aut dei poſſeſſio: vel dei calamus: ſiue deus nidus eius.
חִלְקִיָּה Elceia. Portio ſiue pars domini: aut lenitas domini.
חִלְקִי Elci. Portio: ſiue pars: aut lenis.
חִלְקִיָּה Elchia. Portio ſiue pars domini: aut lenitas domini.
Elchias. Idem.
אֶלְדָּעָה Eldaa. Dei ſciẽtia: aut dei cognitio.
אֶלְדָּד Eldad. Dei dilectus.
Elleadebarim. Quintus liber legis: & interptatur hec ſunt uerba: quia ſic incipit in hebreo. grece autem vocatur deuteronomium. i. ſecundatio legis.
אֶלְעָלֵה Eleale. Dei aſcẽſio: ſiue dei holocauſtum.
אֶלְחָנָן Eleanan. Dei gra: ſiue dei mia: aut dei donũ. heb. elchanan.
אֶלְעָזָר Eleazar. Dei adiutorium: ſiue dei atrium.
Eleazarus. Idem.

חֵלֶק élech. Portio: ſiue pars: aut lenitas.
Elechite. Idem. p. n.
Electa. Latinum eſt: & grece idem ſignificat.
חֵלֶד éleph. Mũdus. i. orbis: vel muſtela: aut ſyriace rubigo. heb.
הִלֵּל Ellel. Laudans: ſiue lucifer: aut ſtultitia. (éled.
ἐλεύθερος. Eleutherus. Liber vel ingenuus. G.
אֵלְפָּעַל Elphaal. Dei opus: vel dei operatio.
אֱלִיפְלֵט Elphéleth. Deus liberationis: ſiue deus meus expellens.
אֵלִי Eli. Deus meus.
אֱלִיאָב Eliab. Deus meus pater: ſiue deus patris.
אֱלִיחַבָּא Eliaba. Deus abſconditus: ſiue deus dilectionis.
אֱלִיקִים Eliachim. Dei reſurrectio aut affirmatio: ſiue deus reſurrectionis vel firmitatis: aut deus vindicans.
אֱלְיָדָע Eliada. Dei ſciẽtia: vel dei cognitio.
Eliadam. Idem. heb. eliada.
Eliade. Idem.
אֱלִיעָם Eliam. Dei populus.
אֱלִיהוּ Elias. Deꝰ dominus: aut fortis dominus.
אֱלִיסָף Eliaſaph. Deꝰ augẽs: vel deꝰ augmẽtationis: aut deꝰ finiẽs.
אֱלִישִׁיב Eliaſib. Deus conuerſionis: aut dei ſeſſio vel habitatio: ſiue
Eliaſub. Idem. (dei inſuflatio.
אֵלִיאָתָה Eliátha. Deus meus tu: aut deus meus venit.
אֱלִיבָּא Elibaa. Deus abſconditus: ſiue dei dilectio. heb. eliaba.
אֱלִיקָא Elica. Dei pellicanus: aut fortis vomitus.
Elici. Nigri: aut circũuoluti: vel retorti. G.
ἕλικοι.
אֱלִידָע Elida. Dei ſcientia: vel dei cognitio.
אֱלִיאֵל Eliel. Deus meus deus: vel dei fortitudo: ſiue dei potentia.
אֱלִיעֶזֶר Eliézer. Dei adiutorium: ſiue dei atrium.
אֱלִיפָל Eliphal. Dei miraculum: vel dei iudicium.
אֱלִיפְלֵט Eliphálech. Deꝰ liberationis: ſiue deꝰ meus expellens. heb.
Eliphálet. Idem. (eliphálet.
אֱלִיפַלְהוּ Eliphalu. Deus mirabilis: ſiue deus iudicii.
אֱלִיפַז Eliphaz. Dei niſus vel conatus: aut dei aurum obrizũ.
אֱלִיפְלֵט Eliphéleth. Deus liberationis: ſiue deus meus expellens.
אֵלִים Elim. Arietes: aut fortes: vel cerui: ſiue valles.
ἐλυμαίς. Elymaida. Panicea: a panico qđ eſt genus ſeminis. G.
ἐλύμας. Elymas. Magus: ſiue corruptor: vel pernicioſus. G.
אֱלִימֶלֶךְ Elimélech. Deus meus rex: aut dei conſilium.
אֱלִיועֵינַי Elioenái. Ad ipſum oculi mei: ſiue ad ipſum fõtes mei: aut ad ipſum afflictio vel paupertas.
אֱלִיהוֹעֵינַי Elioenai. 1. Paralipo. 26. & Eſd. 8. interpretatur Ad dominum oculi mei: aut deus ipſe oculorum meorum.
ἡλιούπολις Eliopolis. In hebreo eſt on: quod interpretatur dolor: vel fortitudo: aut triſtitia: grece vero eliopolis interpretatur ſolis ciuitas.
אֱלִיחֹרֵף Elioreph. Dei hyems: aut deus iuuẽtutis: ſiue forte opprobrium: aut ex hebreo & ſyro: deus acuminis.
אֱלִישָׁה Eliſa. Deus eſt: aut dei agnus: ſiue deus cõmodans.
אֱלִישֶׁבַע Eliſábeth. Deꝰ iuramẽti vel ſaturitatis: ſiue dei ſeptenariũ.
אֱלִיצָפָן Eliſaphan. Deus aquilonis: ſiue deꝰ abſcõditus: aut deꝰ ſpe
אֱלִישָׁפָט Eliſaphat. Deus iudicans. (culator.
אֱלִישָׁמָע Eliſama. Deus exauditionis: ſiue dei exauditio.
אֱלִישָׁע Eliſeus. Dei ſalus: vel deus ſaluans.
Eliſu. Idem. heb. eliſua.
Eliſua. Idem.
אֱלִישָׁמָע Eliſua. 1. Paralipo. 3. interpretatur Deus exauditionis: vel dei exauditio. heb. eliſama.
אֱלִיצוּר Eliſur. Dei fortitudo: ſiue dei petra: aut dei plaſmatio vel colligatio.
Eliud. Deus laudis: ſiue deus confeſſionis: aut dei laus vel confeſſio. D.
אֶלְמֶלֶךְ Elméleth. Dei regnum vel dei conſilium. heb. elmélech.
אַלְמוֹדָד Elmodad. Dei menſura: aut atrium dilecti.

עַלְמוֹדָב לָתָיִם — Elmondeblatáim. Duo noia ſunt Elmon quod interpretatur occultatio: ſiue adoleſcentia: aut ſeculū: vel contẽptus Deblatáim palathe.i.maſſe de ficibus compactę.

אֶלְנָעַם — Elnaem. Dei pulchritudo: ſiue deus mouens eos.

Elnaen. Idem. heb. elnaem.

אֶלְנָתָן — Elnathan. Deus dedit: ſiue dei donum.

Eloi. Deus meus.

אֵילוֹן — Elon. Illex vel quercus: ſeu fortis: aut ceruus.

חֵלוֹן — Elon. Nu. 2. & Hiere. 48. interpretatur Feneſtra: vel ppha-natio: ſiue dolor: vel infirmitas.

חֶלְקַת — Elrath. Portio ſiue pars: aut lenitas. heb. elchath.

אֶלְתּוֹלָד — Eltholad. Dei generatio.

אֶלוּל — Elul. Vlulatus: ſiue pernoctatio.

בּוּל — Elul. 3. Reg. 6. Germen: aut defluēs: ſiue vetuſtas. heb. bul.

אֶלְזָבָד — Elzebad. Dei dotatio.

זִיף — Elziph. Iſtud os vel iſta bucca: aut ſyriace falſitas vel falſus. heb. ziph.

Emalchuel. Rex deus: aut regnum dei: vel nuncius dei. D.

הֵימָם — Emam. Turbatio eorum: aut tumultus eorum.

הֵימָן — Eman. Multus: aut tumultuans: vel ſyriace fidelis.

עַמָּנוּאֵל — Emánuel. Nobiſcum deus.

חֲמַת — Emath. Ira: vel indignatio: aut calor: ſiue murus: aut vter: vel lagena.

מֵאָה — Emath. Nee. 12. interpretatur Centum. heb mea.

חֲמָתִי — Ematheus. Iratus: ſiue indignatus: aut calidus: ſiue muratus: aut vter: vel lagena.

Emaus. Timens conſilium: vel matris aut gẽtis conſilium: ſeu populus abiectus. D.

אֵמֶר — Emer. Dicens: ſiue loquens: vel exaltatio: au ſyriace agnus.

Emmer. Idem.

אֵימִים — Emim. Timores: aut terríbiles: vel populi: ſiue inſula aq̃rū.

חֲמוֹר — Emor. Aſinus: ſiue lutū: aut vinoſus: vel ſyriace grauis: aut

Emmor. Idem. (ponderoſus

עַמְרִי — Emri. Manipulus meus: au ſeruitus: vel gomor genus menſure capiens decimam partem ephi.

עֲנָק — Enach. Gigas: aut torques vel monile: ſiue oneratus.

Enachim. Idem. p. n.

עֵינְחָדָה — Enada. Oculus acutus vel letus: aut fons acuminis vel letitie: ſiue ex ſyro & hebreo fons vel oculus vnus ſiue nouus.

חֲנָדָד — Ennada. Nee. 3. interpretatur Gratia vel miſericordia dilecti. heb. enadad.

Enadab. Idem. heb. enadad.

עֵינָם — Enaim. Fons: vel oculus eorum.

Enam. Nubes vel fons eorum: aut oculus eorum. D.

עֵינָן — Enan. Nubes: vel augurium: ſiue fons aut oculus earum.

ἐγκαίνια· — Encenia. Renouatio: vel dedicatio. i. feſtum pro renouatione vel dedicatione templi. G.

עֵין דּוֹר — Endor. Fons ſiue oculus generationis vel habitationis.

ἀνέας· — Eneas. Laudatus. G.

חֲנָדָד — Enebad. Gratia vel miſericordia dilecti. heb. enedad.

עֵין גַּדִּי — Engaddi. Fōs ſiue oculus hedi vel felicitatis: aut ex hebreo & ſyro fons ſiue oculus inciſionis vel ſciſſure.

עֵין עַגְלַיִם — Engallim. Fons ſiue oculus vitulorum vel curuum aut rotunditatum.

עֵין גַּנִּים — Enganni. Fons hortorum: ſiue oculus protectionum. heb.

Engannim. Idem. (engannim.

חֲנוֹךְ — Enoch. Dedicatus: vel diſciplinat9: aut morigeratus.

Enochite. Idem. p. n.

עֵינָן — Enon. Nubes vel obnubilatio: ſiue fons aut oculus eius: vel augurium.

הִנֹּם — Ennon. Ecce illi: ſiue diuitie eorum: aut decipiens eos: vel contriſtans eos. heb. ennom.

אֱנוֹשׁ — Enos. Homo vel vir: ſiue oblitus: aut deſperat9.

עֵין חַקּוֹרֵא — Enſémes. Fons ſiue oculus ſolis: aut ex hebreo & ſyro fons ſiue oculus miniſterii vel famulatus.

ἐπαφρᾶς — Epaphras. Spumans. G.

ἐπαφρόδιτος· — Epaphrodítus. Venuſtus: ſiue iocundus. G.

ἐπικουρεῖ — Epicurei. Adiutores: ſiue auxiliatores. G.

οἱ· — Epinicion. Canticum victorie. G.

ἐπινίκιον· — Eraſtus. Amabilis. G.

ἔραστος· — Erem. Deſtructio: ſiue anathema: aut rete vel retiaculum: ſiue dedicatum vel conſecratum. ſ. deo.

חֵרֶם — Erioch. Longus: aut procerus: ſiue ſacietas vel ebrietas tua aut leo tuus. D.

אֶשְׁעָן — Eſaan. Innixus: vel ſuſtentatus: ſiue ignis afflictionis vel re

יְשַׁעְיָה — Eſaia. Salus domini. (ſponſionis.

Eſaias. Idem.

יִשְׁמְרִי — Eſamari. Cuſtos vel cuſtodia. heb. ieſamari.

עֵשָׂו — Eſau. Faciens: vel operans: aut tinea eius.

אֶשְׁבַּעַל — Eſbáal· Ignis idoli: ſiue ignis dominantis aut ſubiicientis vel poſſidentis.

אֶצְבּוֹן — Eſbon. Feſtinans intelligere: ſiue feſtinans edificare.

Eſcarioth. In greco ſcribitur iſcarioth: & hebraice interpretatur vir occiſionis: aut vir exterminatiōis vel mortis. D.

Eſcariothes. Idem.

Eſcariotis. Idem.

אֶשְׁכֹּל — Eſchol. Botrus: ſiue orbatio: aut ignis omnis.

עֶזְרָא — Eſdras. Adiutor: ſiue atrium. heb. ezras.

Eſdrelon. Adiutorium fortitudinis: vel quercus auxilii. D.

Eſdrin. Adiutorium. D.

אֶשְׁבָּן — Eſeban. Ignis filii vel edificantis aut intelligentis.

חֶשְׁבּוֹן — Eſebon. Numerus: ſiue cogitatio: aut feſtinans intelligere vel edificare.

אֶצְבָּן — Eſebon. Geñ. 46. Feſtinatio filii: aut feſtinatio intelligentis vel edificantis.

עֵשֶׂק — Eſech. Violentia: ſiue calumnia.

אֵזֶל — Eſel. Ambulans: ſiue vilificans: aut ſtillans. heb. ézel.

אֵצֶר — Eſer. Cellarium: ſiue theſaurus: aut anguſtians.

עֶזֶר — éſer. 1. Paralipo. 4. Adiutorium: ſiue atrium. heb. ézer.

אֶסְפָּתָא — Eſphátha. Cōgregatio: ſiue collectio: aut cōſumās vl̃ finiēs.

חֶשְׁמָנָה — Eſmona. Feſtinatio numerationis vel muneris: aut feſtinatio preparatiōis: vel legatio. i. ambaſiata.

אֶשְׁנָה — Eſna. Mutatio: ſiue dormitatio: aut iteratio vel ſecundatio.

עֶזְרְאֵל — Eſrael. Adiutorium dei: ſiue atrium dei. heb. ezrael.

חֶצְרַי — Eſrái. Atrium: ſiue fenū.

אֶשְׂרִיאֵל — Eſriel. Beatitudo dei: aut intuitus fortis: vel greſſus dei.

חֶצְרוֹן — Eſrom. Sagitta exultationis: ſiue diuiſio cantici: aut atrium vel fenum. heb. eſron.

Eſromite. Idem. p. n. heb. eſronite.

אֶשְׁתְּמֹעַ — Eſthama. Exauditio: vel mulieris vterus.

Eſthamo. Idem.

אֶשְׁתָּאֹל — Eſtaol. Poſtulatus: aut mulier fortis: vl̃ ignis laboris.

Eſtaolite. Idem. p. n.

אֶשְׁתְּמֹעַ — Eſthemo. Exauditus: vel mulieris vterus.

אֶשְׁתּוֹן — Eſthon. Vxor eius: aut ignis donū.

אֵתַי — Ethái. Robuſtus: ſiue ſignū meū: aut vomer: vel aduentus.

אַחְיָה — Ethaia. Frater domini. heb. echaia.

חֶתְלוֹן — Ethalon. Contritio manſionis: aut formidabilis manſio: ſiue ĩuolutio eius.

אֵיתָן — Etham. Fortitudo: ſiue vomer earum: aut inſule donum. heb. ethan.

אֵתָם — Etham. Exo. 13. & Nu. 33. Fortitudo eorum: aut vomer vel aduentus eorum: ſine ſignum eorum.

עֵיטָם — Etham. Iudi. 15. & 1. Paralipo. 4. a. vbi dicitur. Iſta quoq; ſtirps etham. & in eo. c. &, 2. Paralip. 11. Auis eorū: ſiue ĩuolutio corū: vel calamus eorum: aut ſyriace cōſiliū eorum.

אֵיתָן Ethan.fortitudo:ſiue vomer earum:aut inſule donum.
אֵתָנָן Ethan.1.Paralip.4.a.ibi Iſaar & ethan:interpretatur Donū:aut merces: vel ſignū filii:aut aduētus filii.heb.ethnā.
עָנִי Ethanni.Afflictus: vel paup:ſiue reſpondens. heb. hanni.
אֶתְּיֵאל Etheel.Mecū de?:ſiue ſignū dei:aut aduēt? vel vomer dei
חִתִּי Ethei.Confracti:ſiue formidantes:aut ſtupentes: vel ſyrace deſcendentes.
עִתַּי Ethei.1.Paralip.2.Hora mea vel tempus meum.
עֶתֶר Ether.Oratio:ſiue deprecatio.
חֵת Ethe?.Cōfract? vl formidās:aut ſtupēs:vl ſyriace deſcēdēs
עִתַּי Ethi.Hora vel tempus meum.
תִּילוֹן Ethilon.Murmuratio :ſiue aceruus eius : aut ſuſpenſio ei? heb.thilon.
חִתִּים Ethim.Confracti:ſiue formidantes:aut ſtupentes: vel ſyrace deſcendentes.
כּוּשׁ Ethiopia.In hebreo dr̄ chus:& īterp̄tatur nigra vel nigredo.Ethiopia aūt in greco ardorē vel incendium ſigñat.
כּוּשִׁי Ethiops . In hebreo dicitur chuſi:& interpretatur niger . ethiops aūt in greco ardentem vel incenſum ſignificat.
Ethiopes.Idem.p.n.
צִיִּים Ethiopes.p̄s.71.&.73.In hebreo eſt ſiim:& interpretatur Siccitates:aut naues vel trieres:ſiue demones.
כּוּשִׁית Ethiopiſſa.In hebreo dicitur chuſith:& interpretatur nigra.grece vero ardentem vel incenſam ſignificat.
חַוָּה Eua. Viua:vel viuens.
Εὐβουλος Eubolus.Prudens:aut bene conſulens.G
Εὐωδία. Euchodia.In greco eſt euodia:& īterpretatur Bonus odor vel bene olens.G.
חִוִּי Euei. Viuētes:aut loquētes:vel nūciātes:aut ſyriace colubri
עַוִּים Euei.Deut.2.& Ioſ.13.&.4. Reg.17. interpretatur iniqui
Εὐεργέτης Euergetes.Benefactor:ſiue beneficus.G. (ſiue puerſi
חִוִּי Eueus. Viu?:aut loquēs:vel nuncias:aut ſyriace coluber.
פְּרָת Euphrates.Frugifer:ſiue fructificans:aut creſcens.
אֶפְרָתִי Euphrateus . Frugifer : ſiue fructificans : aut incineratus. heb.ephrateus.
אֻוַי Eui. Ve:aut deſiderans:vel deſiderium meum.
חֲוִילָה Euila.Dolens:ſiue parturiens:aut loquens illi:ſiue annuncians illi.
אֱוִיל מְרֹדַךְ Euilath.Idem.heb.euila. (
בָּבֶל Euilmerodach.Stulti amaritudinem conterens:aut ſtultus
Εὐμενής. Eumenis.Mitis:ſiue beniuolus.G. (amare contritus.
Εὐνίκη. Eunice.Bona victoria.G.
Εὔπατρος Eupater.Bonus pater.G.
Εὐπάτορος Eupator.Idem.G.
Εὐπόλεμος Eupolemus.Bene pugnans:vel bonus pugnator.G.
Εὔτυχος Euthicus.Felix:aut bene fortunatus.G.
כְּסִיל Exul.Arcturus nomē ſtelle:ſiue ſtultitia:aut ilia.heb.cheſil
עֶזְבַּד Ezeab.fortitudo felicitatis:ſiue fortis accinctus: aut ex hebreo & ſyro fortis conciſio.heb.ezgad.
חִזְקִי Ezeci.Fortis:ſiue apprehendens.
חִזְקִיָּהוּ Ezechias.Fortitudo dñi:ſiue apprehenſio dñi.
יְחֶזְקֵל Ezechiel.fortitudo dei:ſiue apprehenſio dei.
יְחֶזְקֵאל Ezechiel.Eſd.8.interp̄tatur. Vidēs deū.heb.ieziel.
אֵזֶל Ezel . Ambulatio :ſiue vilificatio:aut ſtillatio.
אֶצְלָהּ Ezelias.Liberās vel reſeruans dñs:aut prope dñm.
עֶזֶר Ezer.Adiutorium:ſiue atrium.
הַקָּטָן Ezethan.Paruus:ſiue minimus.heb.ecethan.
יְזָה Ezia.Diſtillatio vel aſperſio domini,
עֲזִיאֵל Eziel.fortitudo dei:ſiue hircus dei.
עֶזְרִיאֵל Eziel.1.Paralip.27.c.auxiliū dei:ſiue atriū dei.heb.ezriel
חֶזְיוֹן Ezion.Viſio:vel prophetia.
חֲזִיר Ezir.Porcus:aut ſyriace conuerſus: vel reuerſus.
עֶזְרָא Ezra.Adiutorium:ſiue atrium.
אֶזְרָחִי Ezraites.Indigena:ſiue orientalis.

עֶזְרְאֵל Ezrel.Adiutorium dei:ſiue atrium dei.
עֶזְרִי Ezri.Adiutorium:ſiue atrium.
עֶזְרִיקָם Ezricam.Auxilium reſurgentis vel vindicantis:ſiue atrium reſurgentis vel vindicantis.
עֶזְרִיאֵל Ezriel.Auxilium dei:ſiue atrium dei.
חֲצַרוֹ Ezro.Atrium aut fenum eius

De incipientibus a littera.f.

פֶּקַח HAcee.Aperiens.
פְּקַחְיָה Faceia.Aperiens dominus.
פְּדָיָה Fadaia.Redemptio domini.
עֲדָיָה Fadaia.4.Regum.22.Interpretatur teſtis domini: ſiue ornatus vel preda domini:aut tranſitus vel eternitas domini.heb.adaia.
φοίβη. פְּדָהצוּר Fadaſſur.Redemptor fortis:vel redimens petra:aut redemptio plaſmationis vel colligationis.
פְּדוֹן Fadon.Redēptio ei?:aut ſyriace iugum vel iuga. ſ. boum.
פְּלָאיָה Falaia.Miraculum domini:ſiue occultum domini.
פִּלְחָא Falcam.Fragmen:vel fruſtum:aut ſciſſura : vel ſyriace obſequium.heb.falea.
פָּלֵג Fálech. Diuiſio.heb.fáleg.
פֶּלֶת Fálech.1.Paralipo.2.e.interpretatur ruina: vel iudicatio. heb.fáleth.
פֶּלֶט Fálech.1.Paralip.2.f.interpretatur Liberatio: ſiue expul=
פָּלָל Falel.Cogitans:ſiue orans:aut iudicans (ſio.heb.fálet.
פְּלֵט Falleth.Liberatio ſiue expulſio.
פְּלוֹנִי Falonites.Cadens:ſiue occultus.
פַּלְטִי Falti.Liberatio:ſiue expulſio.
פַּלְטִיָּה Faltias.Liberatio dñi:aut expulſio domini.
פַּלְטִיאֵל Faltiel.Liberatio dei:aut expulſio dei.
פְּלוּא Fallu.Mirabilis:aut occultus.
Falluite.Idem.p.n.
פְּנוּאֵל Fanuel.Videns deum:ſiue facies dei.
פְּרָה Fara.Frugifer:vel fructificans:aut creſcens:ſiue vacca
פַּעֲרַי Faráí.Hiatus:ſiue apertio.
פִּרְאָם Faram.Onager eorum:vel ferocitas eorum:aut fructificatio matris:vel taurus matris.
פָּרָן Faran.pulchritudo:ſiue laus:aut gloriatio : vel propagies.
פַּרְעֹה Farao.Diſſipans:ſiue diſcooperiens aut nudans: vel ſyriace vindicans.
פַּרְעוֹהֲנָכְתּ Faraónechao.Diſſipans ſiue diſcooperiens aut nudās claudum vel percuſſum:aut ex ſyro & hebreo vindicans claudumvel percuſſum.
פַּרְעָתוֹן Farathon.Diſſipatio vel ruptura aut denudatio eius: vel ſyriace vindicta eius.
Farathonites.Idem.
פָּרֵץ Fáres.Diuiſio.
פָּרָשׁ Fáres.1.Paralip.7.Interpretatur Eques:aut diuidens:ſiue exponens:vel declarans.
פָּרְעֹשׁ Fares.Eſd.2.&.8.Pulex:vl culex:ſiue fruct? tice.heb .faros
פַּרְצִי Fareſite.Diuiſi.
פַּרְפַּר Farfar.Cōminut?:aut fructificatio fruct?:ſiue taurus tauri.
Fariſei.Diuiſi.D.
Fariſeus.Diuiſus.D.
פַּרְנַךְ Farnath.Taurus percutiens vel percuſſus aut contuſſus:ſiue fructificatio aromatum.heb.farnach.
פָּרְעֹשׁ Faros.Pulex:vel culex:aut fructus tinee.
פַּרְשַׁנְדָּתָא Farſandáthan. Reuelatio menſtrui vel commotionis: ſue: aut equitis commotio:ſiue ſtercus menſtruorum vel cōmotionis eius.heb.farſandátha.
פָּרוּחַ Faria.Floridus:aut ſyriace volans.
פְּרוּדָה Faruda.Separatio:vel diſperſio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

פָּרְוָרִים Farurim. Lebetes: ſiue ſuburbana.
פָּסַח Fáſe. Tranſitus: ſiue claudicatio.
Fáſea. Idem.
Faſelida. Trāſit⁹ vel claudicatio natiuitatis vel gñatiōis. D.
Faſeron. Oris canticum: ſiue os planum. D.
פִּסְגָּה Faſſa. Diminutio oris: vel os diminutum.
פִּסְגָּה Faſga. Collis: ſiue altitudo: aut munitio.
פַּשְׁחוּר Faſſor. Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum: aut expandens foramen vel albedinem.
Faſſur. Idem.
פִּתְחְיָה Fataia. Porta domini: ſiue aperiens dominus.
פְּתוּאֵל Fatuel. Buccella dei: ſiue perſuaſio dei: aut dilatatio dei.
פַּתְרוֹס Fatures. Buccella roris: aut perſuaſio vel dilatatio ruine vel
פָּעוּ Fáu. Vlulans: aut gemens: vel apparens. (diſtillatiōis
Fe. Os ab ore: aut hic. ſcilicet aduerbium loci. D.
φοίβη. Feben. Lucida: vel pura. G.
פְּדָאֵל Fedael. Redemptio dei.
פְּנוּאֵל Fegiel. Obuiatio dei: ſiue deprecatio dei.
פִּלְדָּשׁ Feldas. Ruina triture: aut iudicium triture.
פְּלָאיָה Feleia. Miraculum domini: ſiue occultum domini.
פְּלַלְיָה Feleia. Nec. 11. Cogitans dominum: aut orans dominum: ſiue iudicium domini. heb. Felelia.
פֶּלֶת Féleth. Ruina: ſiue iudicatio.
Felethi. Idem.
רֵעִי Felethi. 3. Reg. 1. In hebreo eſt rei: & interpretatur aſſociantes: ſiue paſtores: vel amici.
רָצִים Felethi. 4. Reg. 11. In hebreo ē raſim: & iterp̄tatur curſores
Felix. Latinum eſt.
פְּלוֹנִי Felonites. Cadens: ſiue occultus.
פַּלְטִי Felti. Liberatio: vel expulſio.
פְּלַטְיָה Feltia. Liberatio domini: aut expulſio domini.
Feltias. Idem.
פְּנִינָה Fenenna. Gemma: ſiue facies noſtra.
φοινικίς. Fenicis. Rubea: vel purpurea: aut palma. ſ. arbor. G.
Fenicis. Geñ. 14. Non eſt in hebreo.
פְּרִזִי Ferezei. Rurales. ideſt habitantes in villis abſq; muro.
Ferezeus. Idem. ſ. n.
פַּרְעֹשׁ Feros. Pulex: vel culex: ſiue fructus tinee.
פֶּסַח Feſſe. Tranſitus: ſiue claudicatio.
Feſtus. Latinum eſt.
פֶּשְׁחוּר Feſſur. Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum: aut expandens foramen vel albedinem.
פַּחַתמוֹאָב Féthmoab. Dux moab: vel dux ex pr̄e: ſiue fouea ex patre.
פְּתְרוֹס Fethros. Bucella roris: aut pſuaſio vel dilatatio ruine vel di
Fetruſim. Idem. p. n. (ſtillationis.
נִי חִירֹת Fiairoth. Os vel labium libertatis: aut os ſculptum: ab ore non ab oſſe.
פִּיכֹל Ficol. Os oīum. ſ. oīs lingua: aut oris pfectio vel cōſumatio
φιλαδελφία Filadelphia. Amor fratris vel fraternitatis. G.
φιλάρχης Filarches. Amator principis. G.
φιλήμων. Filemon. Deoſculans. G.
φίλητος. Filetus. Amabilis. G.
φύγελλος Filetus. Secunda ad Timotheum. 1. d. In greco eſt fygellus: & interpretatur fugitiuus. G.
φιλιππήσιοι Filippenſes. Bellicoſi: ſiue amatores equorum. G.
φιλίππις. Filippis. Bellicoſa: ſiue amatrix equorum. G.
φίλιππος. Filippus: Bellicoſus: vel amator equorum. G.
פְּלֶשֶׁת Filiſtea. Conſperſa. ſ. cinere vel puluere: ſiue ruina appoſita: vel ruina duplex: ſeu ruine potus: vel cecidit bibens.
פְּלִשְׁתִּים Filiſtei. Conſperſi. ſ. cinere vel puluere: aut ruine appoſite: vel ruine duplices: ſiue ruine pot⁹: aut ceciderūt bibētes
פְּלִשְׁתִּי Filiſteus. Idem. ſ. n.
Filiſtiim. Idem. p. n.

Filiſtini. Idem. φιλιστίνοι
Filologus. Amator litterarum: vel amator verbi. G. φιλόλογος
Filometor. Amator matris. G. φιλόμητος.
פִּרְחִם Finces. Aſpect⁹ vel facies cōfidētie vel protectionis.
פִּינֹן Finon. Gemma: ſiue aſpiciens: aut os eternitatis: vel os filii aut ex hebreo & ſyro os piſcis: ab ore non ab oſſe.
פּוּנֹן Finon. Nu. 33. Gemma: ſiue aſpiciens. heb. funon.
פִּישֹׁן Fiſon. Oris mutatio: ſiue multitudo: aut extenſio.
פִּתֹם Fiton. Buccella eorum: aut oris conſumatio: ſiue perſuaſio vel dilatatio eorum. heb. fitom.
פִּתוֹן Fiton. 1. Paralip. 8. & 9. Buccella eius: aut perſuaſio vel dilatatio eius: vel oris donum.
Flegon. Comburens: ſiue ardens. G. φλέγων.
פִּלֶּרֶת Foccreth. Oris exterminatio: vel oris conciſio.
פְּעוֹר Fogor. Hiatus: ſiue apertio.
פֹּעַלְתַּי Follathi. Opera mea: ſiue opus meū.
פּוּרָתָא Forátha. fructificatio: ſiue multiplicatio: aut fortilegus.
Fortunatus. Latinum eſt.
פָּסֵךְ Foſech. Fragmentum tuum: ſiue diminutio tua.
פָּעוּ Fóu. Vlulans: aut gemens: ſiue apparens.
Frygia. Sicca: vel ardens. G. φρυγία.
Fryx. Siccus: vel ardens. G. φρύξ.
פֹּה Fua. Hic aduerbium loci: aut os ab ore.
פּוּעָה Fua. Exo. 1. Gemens vel vlulans: aut apparens.
פּוּאָה Fua. Iudi. 10. & 1. Paralip. 7. Angulus: aut coma.
פּוּנִי Fuaite. Aſpiciens: vel facies mea. heb. funite.
פּוּל Ful. Ruina: aut faba.
פְּנוּאֵל Funiel. Videns deum: ſiue aſpiciens deum. heb. fanuel.
פּוּר Fur. Sors.
פּוּרִים Furim. Sortes.
פּוּט Fut. Aphrica: aut ſyriace craſſa: vel pinguis.
פּוּטִיאֵל Futhiel. Aphrica dei: vel ex ſyro & hebreo pinguedo dei.
פּוֹטִפַּרַע Futiphar. Ex ſyro & hebreo pinguedinē diſſipans: vel pinguedinis denudatio: aut ſyriace pinguedinis vindicta.

De incipientibus a littera. g.

גַּבְעָתִי Gabaathites. Collis: ſiue calix: aut excelſa hora. heb. gabaathites.
גָּחַת Gáad. cōfract⁹: aut formidās: vl̄ ſyriace deſcēdēs. heb. iáath
גָּעַל Gáal. Abiectio: ſiue abominatio.
גַּעַשׁ Gáam. Tempeſtas: vel commotio. heb. gáas.
Gáas. Idem.
Gaaz. Idem. heb. gáas.
גָּבַע Gába. Collis: ſiue calix.
Gabaa. Idem.
גִּבְעוֹן Gabaa. 1. Reg. 14. a. vbi dicitur ſub malo granato que erat in agro gabaa: in hebreo eſt Migron: & interpretatur de gutture: aut timor ſiue horreum eius.
גִּבְעַת Gabaad. Collis: aut calix: ſiue excelſa hora. heb. gabaath.
Gabaath. Idem.
גָּבַע Gábae. Collis: aut calix.
גִּבְעוֹן Gabaon. Collis: vel calix: aut dorſū vel eleuatio iniquitatis
גִּבְעוֹנִי Gabaonite. Idem. p. n.
Gabaonites. Idem. ſ. n.
Gabatha. Eminens: vel excelſum. grece dicitur lithoſtratos quod interpretatur lapidibus ſtratus: & erat locus vel ſtratum lapideum eminens. D.
גַּבְּתוֹן Gabathon. Dorſum vel eleuatio eius: aut palpebre eius: ſiue excelſum donum.
גָּבַע Gábee. Collis: aut calix.
Gabelus. Terminus: vel limes: aut confinium. D.
גָּבֶר Gáber. Vir: aut virilis vel fortis: aut ſyriace gall⁹ gallinace⁹

גּוֹר Gaber. 4. Regum. 9. Catulus: ſiue habitatio: aut collectio: vel timor. heb. gur.

גָּבִים Gabin. Ciſterne: aut locuſte: ſiue altitudines. heb. gabim.

גַּבְרִיאֵל Gabriel. Vir deus: aut fortitudo dei: vel fortis meus deus.

גָּד Gad. Felix: vel accinctus.

גַּדֵּל Gaddel. Magnus: ſiue magnitudo: aut fimbria.

גָּדֵר Gader. Murus: ſiue maceria vel ſepes

Gaderothites. Idem.

גַּדְגָּד Gadgad. Felicitas felicitatis: aut accinctus exercitus.

גָּדִי Gadi. Hedus: ſiue felix: aut accinctus: vel ſyriace inciſus.

Gaddi. Idem.

יְדִיעֲאֵל Gadihel. Scientia dei. heb. iadihel.

גְּדֵרוֹת Gadiroth. Muri: ſiue maceríe vel ſepes.

Gaddis. Aceru⁹: vel cõgeries: ſiue felix vel accinct⁹ vir. D.

גָּדִי Gadite. De gad: quod interpretatur felix: vel accinctus.

גְּדוֹר Gador. Murus: ſiue maceria aut ſepes.

גָּחַר Gaer. Exitus caloris vel ire.

Gaius. Latinum eſt: & interpretatur dñs ex lingua latina priſca. grece vero terrenũ aut gloriantem ſignificat

גִּלְעָד Galaad. Aceruus teſtimonii.

Galaadite. Idem. plu. nu.

Galaadites. Idem. ſ. n.

Galaaditim. Idem.

Galaaditis. Idem.

גָּלָל Galal. Rota: ſiue reuolutio: aut confinium: vel marmor.

Galalai. Idem.

γαλάκται. Galate. Lactantes: vel lactei. G.

γαλατία. Galatia. Lactans: vel lactea. G.

גִּלְגָּל Galgal. Rota: ſiue reuolutio: aut aceruus acerui: vel reuolutio acerui.

Galgala. Idem.

Galgalis. Idem.

גְּלִיל Galilea. Volubilis: ſiue volutabilis: aut rota.

גְּלִילוֹת Galilea. Ioſ. 13. Idem. p. n. heb. galiloth.

Galilei. Volubiles: ſiue volutabiles: aut rotantes.

Galileus. Idem. ſ. n.

גַּלִּים Gallim. Coaceruantes: ſiue tranſmigrantes: vel reuoluentes: aut diſcooperientes.

אֲגַלִּים Gallim. Eſa. 15. Gutte: aut gutta maris: ſiue coaceruãtes: vel tranſmigrantes: aut reuoluentes. heb. agallim.

γαλλίων. Gallion. Lactans: vel lacteus. G.

גַּמַלְיָה Gamalias. Conſumatio domini: ſiue conſumptio domini. heb. gamarias.

גְּמַלִיאֵל Gamaliel. Retributio dei: aut camel⁹ dei: ſiue ablactat⁹ dei.

גְּמָרְיָה Gamarias. Conſumatio domini: aut conſumptio domini

גְּמוּל Gamul. Retributio: ſiue ablactatio.

גַּמְזוֹ Ganzo. Etiam iſte: aut ſcirpus vel iuncus iſte. heb. gamzo.

גָּחָם Gaon. Educens eos: ſiue exit⁹ eorũ: aut exit⁹ caloris. heb.

גָּרֵב Gareb. Scabies: aut ſyriace hydria. (gáam.

גְּרִזִים Garizim. Secures: vel ſciſſores.

גָּרְמִי Garmi. Oſſeus. vel oſſa: aut peregrinationis aqua: vel ſyriace cauſa mea.

גַּשְׁפָּא Gaſpha. Appropinquatio oris: ſiue accedens huc.

גָּעָתָם Gatham. Tactus eorum: vel mugitus eorum: aut mugitus perfecti vel ſimplicis.

גּוֹלָן Gaulon. Tranſmigratio eorum: vel reuolutio eorum: aut ex ſyro & hebreo intus manens.

עַזָּה Gaza. Fortis: aut capra.

גִּזְבַּר Gazabar. Theſaurarius.

גְּזָרָה Gazara. Preſciſſio: ſiue diuiſio: aut ſententia.

Gazaris. Idem. D.

עַזָּתִים Gazei. Fortes: aut capre: vel hirci.

גָּזָם Gazem. Eruca: ſiue vellus eorum: aut tranſitus eorũ: ſiue tõ

Gazenſes. Fortes: aut capre: vel hirci. D. (dens eos.

גֵּזֶר Gázer. Preſciſſio: ſiue diuiſio: aut ſententia.

גָּזַר Gazer. Ioſ. 13. & 1. Paralip. 26. Auxiliũ: ſiue auxiliator. heb iazer.

Gazophylaciũ. Vbi gaza. i. theſauri templi ſeruabantur ex ⌈perſico & greco.

גֶּבַע Geba. Collis: aut calix: ſiue vas.

גִּבְעַי Gebái. Dorſum: ſiue eleuatio: aut ciſterna: ſiue locuſta: vel

גִּבָּל Gebal. Terminus vel limes. (ſyriace exactor.

גֶּבֶר Gebar. vir: aut virilis: ſiue fortis: vl ſyriace gall⁹ gallinace⁹

גִּבְלֵם Gebellem. Vallis ſalinarũ vel nautarũ. heb. gemélle.

גִּבְעַת Gebeth. Collis: aut calix: ſiue excelſa hora.

גִּבְתוֹן Gebethon. Dorſum ſiue eleuatio eius: aut palpebre eius: ſiue excelſum donum.

יְבַנְאֵל Gebneel. Edificatio dei: ſiue intelligentia dei: aut filiatio dei. heb. iebneel.

גֵּדֵל Geddel. Magnus: ſiue magnitudo: aut fimbria.

גִּדְעוֹן Gedeon. Conterens vel confringens: aut ex ſyro & hebreo abſciſſio iniquitatis.

גְּדֵרָה Gedera. Murus: ſiue maceria: aut ſepes

Gederites. Idem.

גְּדֵרוֹתַיִם Gederothaím. Idem. plu. nu.

גַּדִּיאֵל Geddiel. Hedus dei: ſiue felicitatis deus: aut accinctionis vl expeditionis deus.

גְּדוֹר Gedor. Murus: ſiue maceria: aut ſepes.

Gedur. Idem.

Gehenna. Vallis deceptionis vel triſtitie ſiue diuitiarum: aut ſyriace infernus. D.

גֵּיהִנֹּם Gehennon. Vallis decipiẽs vel cõtriſtãs eos: ſiue vallis diuitiarũ ſuarum: aut ſyriace infernus. heb. gehennom.

גִּלְבֹּעַ Gelboé. Reuolutio inueſtigationis vel ſcrutationis: aut aceruus tumoris vel inflationis: aut ex hebreo & ſyro reuoluens deprecationem.

גַּלְדִּתִי Geldeti. Magnitudo: aut fimbria. heb. gedleti.

גִּלוֹנִי Gelonites. Exultans: ſiue reuoluens: vel tranſmigrans: aut reuelans vel detegens.

גְּמַלִּי Gemali. Retributio vel merces: aut ablactatus: vel camelus

יְמִינִי Gemineus. Dextera vel dexter. heb. iemineus.

Gemini. Idem. heb. iemini.

Gemneus. Dexter. D.

גְּנוֹבָת Genebath. Furtiua: vel furtum: aut protectio vel hort⁹ filie

Geneſar. Hortus principis: vel protectio principis. D.

Geneſar. Math. 14. In greco geneſareth: & hebraice ĩterp̃tatur hort⁹ aut ptectio prĩcipis: ſiue hortus vel protectio

Geneſareth. Idem. D. (miniſtrantis. D.

גַּנְּתוֹן Genthon. Hortus vel viridarium aut protectio eius.

גִּחוֹן Geon. Pectus: ſiue eductio: aut exitus: ſiue vallis gratie vel manſionis.

גֵּרָא Gera. Ruminatio: ſiue pegrinatio: aut certatio vel cõflictus

גְּרָרָה Gerára. Peregrinatio: vel certatio: aut conflictus.

Geraris. Idem.

Geraſeni. In greco gergeſeni: & hebraice interp̃tatur peregrinatiõi ſiue cõflictui aut ruminatiõi appropĩquãtes. D.

Geraſeni. Marci. 5. a. & Luce. 8. In greco gadarẽi & hebraice interp̃tatur ſepti: vel murati. D.

Gerreni. Incole: ſiue pegrini: aut certãtes: vel cõfligẽtes. D

גֵּרְגְּשִׁי Gergeſei. Peregrinationi vel cõflictui aut ruminationi appropĩquãtes

Gerſeus. Idem. ſ. n. (propinquantes

גֵּרְשֹׁם Gerſan. Aduena ibi: ſiue peregrinus noĩat⁹. heb. gerſam.

Gerſephatia. Non eſt in hebreo.

גֵּרְשׁוֹן Gerſon. Exilium eius: vel peregrini mutatio.

גֵּרְשֹׁם Gerſon. 1. Paralip. 15. & Eſd. 8. Aduena ibi: ſiue peregrin⁹ nominatus. heb. gerſom.

גֵּרְשֻׁנִּי Gerſonni. Exul: vel peregrini mutatio.

Gerſonite. Idem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Gerſonites.Idem.
הֲהַצָה Geſa.Rixa:vel contentio:aut domini exitus.heb.ieſa.
גִּישָׁן Geſan.Appropinquans:aut vallis mutationis ſiue eboris
נִשָׁן Géſſen.Appropinquatio vel approximatio (vel ſomni.
גֶּשׁוּר Geſſur.Vallis aſpectus:aut vallis bouis: ſiue vallis murus:
גְּשׁוּרִי Geſſuri.Idem. (aut pons.
אַשׁוּרִי Geſſuri.2.Reg.2.Beatitudo:aut intuitus:vel greſſus.heb.
נַת Geth.Torcular. (aſſuri.
גִּתַּיִם Gethái.Torcularia.heb.gethaim.
Gethaim.Idem.
גִּתַּחְפֶּר Gethepher.Torcular fodiens vel explorans: ſiue torcular confundens aut exprobrans.
גִּתִּים Gethei.Torcularia.
חִתִּים Gethei.4.Reg.7.Confracti:ſiue formidantes:aut ſtupentes:vel ſyriace deſcendentes.heb.ethei.
גֶּתֶר Géther.Vallis explorationis vel contemplationis: ſiue torcular explorationis:aut vallis turturis.
יֶתֶר Gether.1.Reg.30.&.1.Paralip.7.Excellens:aut reſiduum: ſiue remanens:vel explorans:aut funiculus.heb.iether.
גִּתִּי Getheus.Torcular.
גַּתְרִמּוֹן Gethremmon.Torcular mali punici:aut torcular excelſū.
Gethſemani.Vallis pinguiſſima:ſiue vallis olei.ſcribi debet geſemani.D.
גֵּזִז Gezen.Tondens:aut vellus:ſiue tranſitus.heb.gezez.
גֶּזֶר Gézer.Preſciſſio:ſiue diuiſio:aut ſententia.
Gezeron.Preſciſſio doloris ſiue fortitudinis:aut diuiſio vel ſententia doloris ſiue fortitudinis.D.
גִּזֹנִי Gezonites.Tondens:ſiue tranſiens.
גִּרְזִי Gezre.Securis:ſiue ſciſſor.heb.gerze.
גִּדֵרוֹת Gideroth.Muri:ſiue macerie:aut ſepes.
גִּיחֲזִי Giezi.Vallis viſionis:aut vallis pectoris.
גִּלּוֹ Gilo.Exultatio:ſiue reuolutio:vel tranſmigratio: aut reuelatio:vel detectio.
גִּלוֹנִי Gilonites.Exultans:ſiue reuoluens:vel tranſmigrans: aut reuelans.vel detegens.
Gimel.Retributio:ſiue ablactatio.D.
גִּנַּת Gineth.Hortus:vel protectio.
גִּחוֹן Gion.Pectꝰ:aut eductio:l'exitus:ſiue vallis gre-vel māſiōis
κνίδος. Gnidum.Atriplex genus herbe purgatiue vel laxatiue.G.
גָּעָתָה Goátha.Tactus eius:aut mugitus eius.
גֹּב Gob.Ciſterna:vel locuſta:aut altitudo.
גְּדַלְתִּי Godólathi.Magnitudo:aut fimbria mea.
גְּדַלְיָהוּ Godolias.Magnitudo domini:aut fimbria domini.
גּוֹג Gog.Tectum vel ſolarium:ſiue tegulatum.
גּוֹלָן Golam.Trāſmigratio:ſiue reuolutio:aut ex ſyro & hebreo intus manens.heb.golan.
Golgotha.Caluaria.ſcilicet vbi ſunt capita mortuorum.
גָּלְיָת Golias.Trāſmigratio:aut accumulatio:ſiue reuolutio: vel Goliath.Idem. (detectio.
גֹּמֶר Gómer.Conſumans vel conſumens:aut deficiens.
עֹמֶר Gómor.Genus menſure.ideſt decima pars ephi.
עֲמֹרָה Gomorra.Populus rebellis:aut populus timens: ſiue manipulus:vel ſeruitus:aut ſyriace lana.
Gomorrei.Idem.
γοργίας. Gorgias.Terribilis:aut velox.G.
γορτύνη. Gortinam.Faretra.G.
גֹּשֶׁם Goſſem.Pluuia:aut appꝓpiquatio eorū:vel ſyriace corpalis
גֹּשֶׁן Góſen.Appropinquatio:vel approximatio.
גָּעְתָּם Gothan.Tactus eorum:aut mugitus eorum: ſiue mugitus perfecti vel ſimplicis.heb.gotham.
עָתְנִיאֵל Gothoniel.Hora ſiue tempus meum deus.
גּוֹזָן Gozan.Tonſio:aut vellus:ſiue tranſitus: vel corpus nutriens:aut ex ſyro & hebreo intus nutriens.

יְוָנִים Greci.Hebraice dicitur ieuanim:& interpretatur deceptores:vel contriſtantes:ſiue cenoſi:aut columbini:grece vero robuſti vel fortes interpretatur.
יָוָן Greçia.In hebreo eſt iauan:& interpretatur decipiens: vel contriſtans:ſiue cenoſa:aut columbina.grece vero robuſta vel fortis interpretatur.
Grecus.Idem.maſculini generis.
גְּאוּאֵל Guhel.Redemptio dei:ſiue exaltatio dei.
גּוּנִי Guni.Hortus:ſiue protegens.
Gunite.Idem.
גּוּר בַּעַל Gurbáal.Catulus idoli vel dominantis aut ſubiicientis vel poſſidētis:aut peregrinatio ſiue timor aut habitatio idoli vel dominantis aut ſubiicientis vel poſſidentis.

De incipientibus a littera.h.

חָנָן Haanan.Gratioſus:ſiue miſericors:aut donans.
חֶבֶר Háber.Socius:aut particeps:ſiue incātator:aut liuor
Haberite.Idem.p.n. ⌈do.G.
Hadria.In greco andria:& iterꝓtatur virilitas:aut fortitu ἀνδρία.
עַדְרִיאֵל Hadriel.Grex dei:aut ablatio dei:ſiue priuatio dei.
אַבֶן Haemes.Ouum:ſiue cenoſus:aut lineus.heb.habes.
חָפָם Haphan.Thalamus eorum:ſiue coopertura eorum: aut littus eorum.heb.hapham.
חֻפִּים Happhim.Thalami:ſiue cooperti:aut littus maris.
עַי Hay.Aceruus:vel coacernatio.
עָיָה Hay.Nee.11.Idem.heb.haya.
אַיָלוֹן Hayalon.Quercus vel ilex:ſiue fortis:aut ceruus.
אַחִיאָם Hayan.Frater matris:aut frater gentis.heb.hayam.
אֵילוֹת Hayla.Ilices: vel quercus: aut cerue: vel fortitudines. heb.hayloth.
חֵלָח Hayla.4.Reg.18.Dolor vel infirmitas maxille:ſiue principium humiditatis vel teneritudinis.heb.hala.
אֵילוֹת Haylam.Ilices vel quercus:aut maledictiones: vel fortitudines.heb.haloth.
חֵלָח Haylam.4.Reg.17.Dolor vel infirmitas maxille:ſiue principium humiditatis vel teneritudinis.heb.hala.
אֵילוֹת Haylath.Ilices vel quercus:aut cerue:vel fortitudines.
אַיָלוֹן Haylon.Ilex vel quercus:ſiue fortis:aut ceruus.
אֲחִימָן Hayman.Frater preparatus:ſiue frater dexterc: aut frater
אֲחִיו Hayo.Frater eius. (meus quid.
עִירְשֶׁמֶשׁ Hayrſémes.Ciuitas ſolis:aut ex hebreo & ſyro ciuitas ſeruicii vel miniſterii.
אֲחִישַׁחַר Hayſáar.Frater matutinus:aut frater niger vel nigredinis
אֲלוּשׁ Halus.Commixtio vel conſperſio.
חֲמָרָן Hamaran.Aſinus:vel lutum:aut vinoſus.
אֲחָרָא Hana.Eſſentia:ſiue generatio.heb.haua.
חָנָן Hanan.Gratioſus:ſiue miſericors:aut donans.
חָרֶס Hares.Sol:aut teſta.
חָרֵם Harim.Deſtructio:ſiue anathema:aut rete vel retiaculum: ſiue dedicatum:vel conſecratum.ſ.deo.
חֲצַרשׁוּעָל Haſarſual.Atrium vel fenum vulpis:aut fenum ſemite.
He.Ecce:vel iſta.D.
עֵיבָל Hebal.Aceruus vetuſtatis:ſiue aceruus defluens.
עֵבֶר Héber.Tranſiens vel tranſitus:aut ira:ſeu pregnans:vel ſyriace frumentum.
חֶבֶר Héber.Geñ.46.&.1.Paralip.4.&.7.&.8.b.vbi dicitur & ezeci & heber.iterpretatur ſocius aut particeps: vel adherens:ſiue incantator:aut liuor.
עִבְרִיָה Hebrea.Tranſiens:ſiue irata:aut pregnans.
עִבְרִים Hebrei.tranſeuntes:ſiue irati:aut pregnantes: vel ſyriace
Hebreus.Idem.ſ.n. (frumenta.
Hebri.Idem.

חֶבְרוֹן Hebron. Societas: ſiue participatio: vel adheſio: aut incan-
עִבְרֹנָה Hebróna. Tranſiens: aut iraſcens. (tatio: vel liuor.
זְפְרֹנָה Hebróna. Nu. 34. ex ſyro & hebreo falſitas cãtici vel exul-
tationis. heb. zephróna. ⌈tio: vel liuor.
חֶבְרֹנִי Hebroni. Societas: ſiue participatio: vel adheſio: aut incãta
Hebronite. Idem. plurali numero.
עֵבֶר Héber. Grex: ſiue defectio: aut priuatio.
אֵדוֹ Heddo. Vapor aut nubes vel interitus eius.
חֵפֶר Hepher. Atrium: aut fenum. heb. haſor.
אֵלָא Hela. Ilex vel quercus: ſiue fortitudo: aut maledictio
עֵילָם Helam. Adoleſcens vel virgo. m. g. ſiue occult⁹: aut ſeculũ.
חֵלָאם Helam. 2. Reg. 10. Exercit⁹ mris l'gẽtis ſiue ancille: aut do-
lor ſiue expectatio matris vel ãcille aut gentis: vel sõniũ.
אֵלָה Helam. 1. Paralip. 9. Ilex vel quercus: aut fortitudo: vel ma
אֶלְעָשָׂה Helaſa. Dei factura. (ledictio. heb. hela.
אֵילַת Helath. Cerua: ſiue fortitudo: aut ſlex vel quercus.
אֶלְכָּנָה Helchana. De⁹ zelotes: aut dei poſſeſſio: ſiue dei calamus:
אֶלְקֹשִׁי Helcheſeus. Dei duricies: vel ſerotin⁹. (vel deus nidus ei⁹.
אֶלְתְּקֵה Helchetẽ. ex hebreo & ſyro dei theca l'capſa. heb. helthecc.
חִלְקִיָּהוּ Helchias. Portio ſiue pars domini: aut lenitas domini.
חִלְקִיָּה Helchias. nec. 1. expectãs dñ3: ſiue ham⁹dñi. heb. hechelias
מַלְכִּיָּהוּ Helchias. Hiere. 38. Rex dñs: ſiue cõſiliũ vel regnum dñi.
חֶלֶק Hélech. Portio: ſiue pars: aut lenitas. (heb. melchias.
אֶלֶף Héleph. Mille: ſiue doctrina: aut bos. vel dux.
חֵלֶם Hélem. Sõniãs: aut ſanãs: ſiue expectatio eorum: aut dolor
חֶלֶץ Héles. Armatus: ſiue liberatus: aut nudatus. (eorum.
Helles. Idem.
אֶלְעָשָׂה Heleſa. Dei factura.
Heleſmoth. Secũdus liber legis: & interpretatur hec ſũt no
mina: quia ſic incipit ĩ hebreo. Grece aũt exodus vocatur
i. exit⁹: qa ĩ eo exit⁹ filiorũ iſrael de egypto prĩo cõtietur.
חֶלֶד Héleth. Mũd⁹. i. orbis: aut muſtela: vel ſyriace rubigo. heb.
héled. ⌈vel mortariolũ.
עֵלִי Heli. Eleuatio: ſiue oblatio: aut eleuans: vel offerẽs ſeu pila:
אֵלִיָּה Helia. Deus dominus: aut fortis dominus.
אֵלִיאָב Heliab. Deus pater: vel deus patris.
אֶלְיָקִים Heliachim. Dei reſurrectio vel affirmatio: ſiue deus reſur-
rectionis vel firmitatis: aut deus vindicans.
אֵלִיעָם Heliam. Dei populus: aut deus populi.
אֵלִיהוּ Helias. Deus dominus: aut fortis dominus.
אֵלִידָד Helidad. Dei dilectus: vel dei dilectio.
אֵלִים Helim. Arietes: ſiue fortes: vel ceruí: aut valles.
ἡλιόδωρος Heliodorus. Solis donum. G.
ἡλιόπολις Heliopolis. Hebraice dicitur on: & interpretatur dolor: ſi-
ue triſtitia: aut fortitudo. Grece vero heliopolis ſolis ciui-
tas interpretatur.
אֵלִיהוֹרֶף Heliórcph. Dei hyems: aut deus iuuentutis: ſiue forte op-
probrium: aut ex hebreo & ſyro deus acuminis.
אֱלִישָׁה Heliſa. Deus eſt: ſiue dei agnus: aut deus commodans.
אֱלִישַׁע Heliſcus. Dei ſalus: vel deus ſaluans.
אֵלִיהוּא Heliu. Deus meus ipſe: aut fortitudo ipſius.
Helmadan. Deus menſure eorũ: vel deus ĩdumẽtí eorũ. D.
אֶלְנָתָן Helnathan. Dei donum.
אֵלוֹן Helon. Ilex: vel quercus: aut fortis.
חֵלוֹן Helon. Nu. 1. & 10. & 1. Paralip. 6. e. interpretatur feneſtra
vel prophanatio: ſiue dolor aut infirmitas.
אַיָּלוֹן Helon. Ioſ. 19. c. vbi dicitur helõ & thẽna. & 1. Paralip. 6.
f. interp̃tatur ilex vel q̃rcus: ſiue fortis: aut ceruus. heb. a-
אֵלוֹנִי Helonite. Ilices vel quercus: aut fortes. (yalon.
הֶדָי Helthai. Laudatio: ſiue confeſſio: aut clamor. heb. hedai.
אֶלְתְּקֵה Helteco. Ex hebreo & ſyro dei theca vel capſa.
אֶלְתּוֹלָד Heltholad. Dei generatio.
הֵימָן Heman. Multus: aut tumultuans: vel ſyriace fidelis.

עַמָּה Hemona. Popularis: ſiue populus noſter.
חֵן Hen. Gratia: ſiue miſericordia: aut manſio: vel requies.
עֵינָן Henan. Nubes: vel auguriũ: ſeu fons aut ocu'us earum.
חֻנָּם Hennon. Ecce illi: ſiue diuitie eorum: aut decipiens vel cõ-
triſtans eos. heb. hennom.
עֵר Her. Vigil: aut denudãs: vel effũdẽs: ſiue emul⁹: vel ciuitas
עֵרָן Heran. Idem.
Heranite. Idem. p. n.
אֵר כְּרוֹבֵי Herchuci. Lõgi: aut ſanantes: ſiue maledictio cõbuſtiõis.
Ἡρακλῆς Hercules. Iunonis vel dominatricis gloria. G.
אַרְדְּ Hé'red. Imperans: ſiue deſcendens.
עֲרָד Hered. Ioſ. 12. Onager: aut ſyriace draco.
אֲרָדִי Heredite. Imperantes: ſiue deſcendentes. ⌈ce inimici
עֲרָדִי Herite. Vigiles: ſiue denudantes: aut effundentes: vel ſyria.
חֶרְמָה Herma. Deſtructio: ſiue anathema: aut rete: vel retiaculum:
ſiue dedicatum vel conſecratum. ſcilicet deo.
Hermagedon. Mons euangelii vel euangelizationis: aut
mons pomorum vel fructuum. ſcilicet electorum. D.
Herman. Suſtentaculum: vel inauris. G.
Ἑρμᾶν·
Hermes. Mercurius: aut lucrum: vel refugium. G.
Ἑρμῆς·
Hermogenes. Mercurio genitus: aut lucri generatio: vel
refugium generationis. G.
Ἑρμογένης
חֶרְמוֹן Hermon. Deſtructio: ſiue anathema: vel rete ſiue retiaculũ
aut dedicatum vel conſecratum. ſcilicet deo.
Hermonii. Idem. p. n.
חֶרְמוֹנִים
Herodes. Pellis gloria: vel pellibus glorians: aut mons glo
rie vel arrogantie: aut ſyriace draco ignitus. D.
Herodiani. Idem. p. n. D.
Herodias. Idem. f. g. D.
Herodion. Iunonis vel dominatricis cantilena. G.
Ἡρῳδίων·
חֲצוֹר Heſer. Atrium: aut fenum:
Heſi. Prope me: vel iuxta me: ſiue auferens vel ſeparãs. D.
אֱשְׁתָּאוֹל Heſtaol. Poſtulatus: aut mulier fortis: vel mulier ſtulta: ſiue
ignis laboris.
אֶסְתֵּר Heſter. Occulta: ſiue abſcondita: vel demoliens. aut ex ſy-
ro & hebreo medicine exploratio vel contemplatio: aut
medicina turturis.
חֵת Heth. Confractio: vel formido: aut ſtupor: vel ſyriace deſcẽ
Heth. nomen littere. Vita. D. (ſus.
גְּדוֹר Hiedor. Murus: ſiue maceria: aut ſepis. heb. gedor.
יְרַחְמְאֵל Hieramel. Miſericordia dei: aut ex ſyro & heb. dilectio dei
Hieramihel. Idem.
Hierapolis. Sacra ciuitas. G.
Ἱεράπολις
יִרְמְיָהוּ Hieremia. Celſitudo dñi vel ſublimitas dñi: aut exaltãs do
Hieremias. Idem. (minum.
יִרְחְמְאֵל Hieremiel. Mia dei: aut ex ſyro & hebreo dilectio dei.
יְרֵחוֹ Hiericho. Luna: vel menſis: aut odor eius.
יְרִיאֵל Hieriel. Timor dei: aut viſio vel proiectio dei.
יְרִמּוֹת Hierimoth. Altitudines: ſiue timens mortem: aut videns
mortem: ſeu proiectio mortis.
Hierimuth. Idem.
יִרְמְיָ Hiermái. Altitudo mea: ſiue timens vel proiiciens aquas.
יְרֹחָם Hieroam. Miſericors: aut ſyriace dilectus.
יְרֻבַּעַל Hierobáal. Impugnans idolum.
יְרֻבֹּשֶׁת Hierobáal. 2. Reg. 11. Impugnans confuſionem vel igno-
miniam: aut impugnans idolum. heb. ierobéſeth.
יְרָבְעָם Hieroboam. Impugnans vel obiurgans populum: vel
multiplicans populum.
יְרֹחָם Hieroboam. 1. Regum. 1. & 2. Paralip. 25. Miſericors: aut
ſyriace dilectus. heb. hieroam.
Ἱερώνυμος·
Hieronymus. Sacra lex. G.
יְרוּשָׁלֵ.ם Hieroſolyma. Viſio pacis: aut viſio perfecta vel conſuma-
ta: ſiue timor perfectus vel conſumatus.

Hieroſolymite. Idem. p. n.
יְרוּאֵל Hieruel. Timor dei: aut viſio dei.
יְרוּשָׁא Hieruſa. Hereditas: vel exilium.
יְרוּשָׁלַ֫ם Hieruſalem. Viſio pacis: aut viſio perfecta vel conſumata: ſiue timor perfectus vel conſumatus. ⌈aut iteratio.
יְשַׁנָה Hieſana. Dormiens: aut antiqua vel annoſa: ſiue mutatio:
יִתְרִי Hietrites. Excellens: ſiue explorans: aut reſiduus: vel rema
ὑμέναιος. Hymeneus. Carmen nuptiale. G. (nens: ſiue funiculus.
הִין Hyn. Menſura erat liquidorum.
עִד Hir. Ciuitas: aut vigil: ſiue effundens: vel denudãs: aut pul
עִירָה Hira. Idem. (lus. ſ. aſini.
הָיְאִרִי Hiraites. Illuminatus: aut flumen: vel fluuialis.
חִירָם Hiram. Vite celſitudo.
עִירָם Hiram. Geñ. 36. & 1. Paralip. 1. Ciuitas eorũ: ſiue vigilia eo
rũ: aut denudatio vel effuſio eorum: ſiue aceru⁹ excelſus
חִירָה Hiram. Geñ. 38. Libertas: aut ira. heb. hira.
הִירָם Hiram. Ioſ. 10. Interpretatur mons eorum: ſiue manifeſtãs
eos: aut concipiens eos.
עִירָא Hiram. 2. Reg. 20. Interp̃tatur ciuitas: aut vigil: ſiue denu
datio: aut effuſio: vel aceruus viſionis. heb. hyra.
חוּרָם Hyram. 2. Paralip. 2. & 4. & 8. Albedo eorũ ſiue foramẽ l
libertas eorũ: aut deſtruẽs: vel anathematizãs. heb. hurã.
עִירָא Hyras. Ciuitas: aut vigil: ſiue denudatio: aut effuſio: vel a
ceruus viſionis.
חִירָה Hyras. Geñ. 38. Interpretatur libertas: aut ira.
Hyrcanus. Ciuitatis poſſeſſor: ſeu vigilans emulator. D.
עִירְאֲלָה Hyrhela. Vnum nomen eſt: & interpretatur ciuitas ilicis
vel quercus aut fortitudinis vel maledictionis: aut vigi
lia ſiue denudatio vel effuſio ilicis vel quercus ſiue forti
tudinis vel maledictionis.
מַעֲשָׂיָה Hiſmaaſia. Opus domini. heb. maaſia.
יִשְׁמָעֵאל Hiſmael. Exaudítio dei.
יִשְׁמְעֵלִם Hiſmaelite. Idem. plurali numero.
Ἱσπανία. Hiſpania. Rara. ideſt precioſa. G.
אֶשְׁתְּמוֹ Hyſtemo. Ignis admirationis vel conſumatiõis: ſiue ignis
perfectionis vel ſimplicitatis.
אִישְׁטוֹב Hiſtob. Vir bonus: aut viri bonitas.
הוֹד Hod. Laus: ſiue confeſſio.
חֳדָלִי Hodali. Ceſſatio: vel vetatio: aut defectus.
חֳלְדָי Holdai. Mũdus: vel orbis: aut muſtela: vel ſyriace rũbigo.
Holophernes. Fortis dux: ex hebreo & ſyro. D.
אוֹן Hon. Dolor: ſiue fortitudo: aut iniquitas.
חֻפָּה Hoppa. Thalam⁹: ſiue cooptorium: aut littus vel ripa eius.
הֹר Hor. Mõs: ſiue cõcipiens: aut demonſtrans: vel oſtendens.
חֹרִי Horrei. Principes: vel liberi aut ingenui: vel iraſcentes.
חֵרֶם Horem. Deſtructio: ſiue anathema: aut rete vel retiaculum:
ſiue dedicatum aut conſecratum. ſ. deo.
חֹרִי Horreus. Princeps: vel liber aut ingenuus: vel iraſcens.
Horri. Idem.
חָרְמָה Horma. Deſtructio: ſiue anathema: aut rete: vel retiaculum
ſiue dedicatum aut conſecratum. ſ. deo.
חָרְמָה Horma. Ioſ. 19. Excelſa: ſiue proiecta: aut vermis.
אַרְנָן Hornan. Exultans: ſiue arca eorum: aut lux filii: vel lux ſi
ue maledictio permanens vel eterna.
חוֹסָה Hoſa. confidens: vel protegens.
חָדְשִׁי Hoſdi. Menſis: vel nouitas: aut ex ſyro & hebreo vni⁹ mu
nus: aut nouum munus. heb. hodſi.
חוֹתָם Hothan. Sigillũ: aut ſignaculũ: ſiue clauſura. heb. hotham.
אוּאֵל Huel. Aut deus: ſiue aut fortis: vel deſiderans ſiue concupi
ſcens deum. ⌈ſtetricatio
חוּל Hul. Dolor: vel infirmitas: ſiue arena: vel preſtolatio: aut ob
עֲרִיסָוָע Humeſen. Duo nomina ſũt. Hum. Aceruí. heb. hiim. Eſem
צֵם os ab oſſe: ſiue fortitudo: aut lignum eorum: vel conſiliũ

eorum: aut clauſura. ſ. oculorum.
חוּר Hur. Libertas: vel albedo: aut foramen.
Huraí. Idem.
אוּרִי Huri. Lux ſiue ignis meus.
עוּץ Hus. Conſilium: aut lignum: vel ſyriace fixus.
יְעוּשׁ Hus. 1. Paralip. 8. Tinea corroſus: aut compreſſus: vel con
gregatus. heb. iehus.
חֻשָׁם Huſan. Feſtinatio eorum: aut ſilentium eorum: vel ſenſua
litas eorum. heb. huſam.
חוּשָׁי Huſi. Feſtinans: vel tacens: aut ſenſualis.

De incipientibus a littera. i.

יָחַת Iáath. Confractus: aut formidans: vel ſtupens: aut ſy
riace deſcendens.
יְחַזְיָה Iaazia. Viſio domini.
יְחִבָּה Iaba. Abſconſio: vel dilectio: aut ſyriace peccatum vel obli
יִבְחָר Iabaar. Eligens: vel electus. (gatio.
יָבָל Iabel. Defluens: ſiue apportans: vel inueteraſcens: aut ger
minans: ſiue iubileus: aut buccina.
יָבֵשׁ Iabes. Siccitas: vel confuſio.
יָעְבֵּץ Iabes. 1. Paralip. 2. & 4. Triſtitia: ſiue dolor.
יָבִין Iabin. Intelligens: ſiue edificans.
יַבּוֹק Iaboch. Euacuatio: vel diſſipatio: aut lucta. ⌈iachan.
יָעְבֵן Iacham. Conterens: vel cõprimens: ſiue ablatio baſis. heb.
יָעְקָן Iachan. tribulatio vel labor: aut ablatio poſſeſſiõis vl nídí.
יָקְנְעָם Iachanen. Poſſidens populũ: ſiue nidificatio populi. heb.
יָקִים Iacím. Surgens: aut confirmans. (iachanem.
יָכִין Iachín. Preparans: ſiue preparatio: vel firmitas.
Iachinite. Idem. plu. nu.
יַעֲקֹב Iacob. Supplãtator: vel calcane⁹: aut planta. í. veſtigium.
יַעֲקֹבָה Iacoba. idem.
Iacobus. idem. ⌈nus. heb. íatur.
יְטוּר Iachur. Cuſtodiens: aut ordo vel ſeries: aut ſyriace monta
יָחַת Iadab. confractus: aut formidans: vel ſtupens: aut ſyriace
deſcendens. heb. iáath.
יָדַע Iadai. Sciens vel cognoſcens. heb. iada.
יְדַעְיָה Iadaia. Scientia domini: vel cognitio domini.
יָדָע Iadan. Sciens: vel cognoſcens. heb. iada.
Iadaſon. cognitio ouis: vel cognitio mutationis. D.
יְחִדְיָהוּ Iadías. Simul vel ſolus dominus: aut gaudium ſiue acumẽ
domini: vel ex ſyro & hebreo vnus dominus.
יְחִיאֵל Iadiel. Viuit deus. heb. iahiel.
יְדִיעְאֵל Iadihel. Scientia dei: ſiue cognitio dei.
יָדִין Iadín. iudicans: aut litigans: vel manus eius. heb. iadon.
יָדוֹ Iaddo. Manus eius: aut poteſtas eius: ſiue confeſſio eius.
יָדוֹן Iadon. iudicans: aut litigans: vel manus eius.
יָאֵל Iael. ipſi deo: aut ipſi forti: vel potens. heb. lael.
יֶפֶת Iápheth. Dilatatus: aut pulcher: vel perſuadens.
יַפְיַע Iaphia. Illuminans: ſiue apparens: aut gemens
יָפִיחַ Iaphía. 2. Reg. 5. interpretatur Loquens: vel illaqueans:
aut inſuflans.
יַפְיַע Iaphie. illuminans: ſiue apparens: aut gemens.
יָגוּר Iagur. colonus: vel aduena: aut timens: ſiue congregans.
יְחַדַּי Iahaddái. Simul uel ſolus ego: aut acutus: uel gaudens: aut
ſyriace unitas mea.
יָעֲלָא Iahala. Aſcendens: aut damula uel caprea
יְחַלְלֹן Iahalon. manens: ſiue murmurans. heb. ialon.
יַעֲלָ Iahel. Aſcendens: aut damula uel caprea.
יְחִלְאֵל Iahelel. Expectãs deũ: aut orans deũ: ſiue incepit deus.
יְאִירִי Iaheri. Lux mea: ſiue illuminans: aut illuminatus.
יְעִיאֵל Iahiel. Aceruus dei: ſiue abſtulit deus.
יְעִיאֵל Iahihel. idem.

יְחִיאֵל Iahihel.2.Paralipo.21.Viuit deus.
יָאִיר Iair.Illuminans vel illuminatus.
Iairus.idem.D.
יָעֲלָה Iala.Ascendens:aut damula vel caprea.
יְהַלֶּלְאֵל Ialalchel.Laudans deum:aut claritas siue illuminatio dei.
יְחַלְאֵל Ialel.Expectans deum:aut orans deum: siue incepit deus.
יְהַלֶּלְאֵל Ialel.1.Paralipo.4.Laudans deum:aut claritas siue illuminatio dei.heb.ialalel.
יַחְלְאֵלִי Ialelite.Expectans deum:aut orans deū:siue incepit deus.
Iambri.Amaricās:siue rebellans:aut cōmutans.D.
Iami.Non est in hebreo.
יָמִין Iamin.Dextera vel dexter:aut auster vel australis.
Iaminite.Idem.plu.nu.
Iamne.In greco scribitur ianne:cū duplici.n.& hebraice interpretatur respondens:vel incipiens loqui: aut afflictus siue humiliatus:vel pauper.D.
Iamnes.In greco scribitur iannes & est idem qđ ianne.D.
יָבְנָה Iamnia.Edificans:aut intelligens.heb.iabnia.
Iamnite.Idem.plu.nu.D.
Iānor.Maris lucerna:aut dextera lucis:vl dextere lumē.D.
יִמְרָה Iamra.Rebellis:aut amaricans:siue cōmutatio.
יְמוּאֵל Iamuel.Dies eius deus:aut mare dei.
יָנַחַת Ianadiath.Confractus:aut formidās:vel stupens:aut syria descendens.heb.iánath.
יַעֲנַי Ianái.Respondens:siue affligens:aut depauperans.
יָנֹחַ Ianóe.Requiescens:aut manens:siue deducens.
יָנוּם Ianum.Dormiens.
יָרוֹחַ Iara.Odorans:siue aspirans:aut luna:vel mensis.
יָעְדָּה Iara.1.Paralipo.9.Silua:aut fauus:siue denudans vel effundens:aut euigilans.
יָרְמוּת Iaramoth.Altitudines: siue timens mortem:aut proiectio mortis
יָרִיב Iarbi.Pugnans:vel obiurgans:siue multiplicās.heb.iaríb.
יָרֵחַ Iare.Luna:vel mensis:siue odorans.
גָּרֵב Iareb.Scabies:aut syriace hydria.heb.gareb.
יָרֵד Iared.Imperans:vel descendens.
יָרְפְּאֵל Iarephel.Sanitas dei aut medicina dei: siue relaxans deus.
יָרֵד Iareth.Imperans:siue descendens.heb.iáred.
יָרִיב Iarib.Pugnans:vel obiurgans:siue multiplicans.
יְעָרִים Iarim:Saltus:vel siluę.
יְהַצָּה Iasa.Rixa vel contentio:aut domini exitus.
יְהֹן Iasa.Esa.15.interpretatur Rixa vel cōtentio.heb.iáhas.
יָשֵׁן Iassen.Antiquus:siue dormiens.
יְצָר Iaser.Figmentū:siue plasmatio:aut tribulans vl angustiās.
יָשָׁר Iáser.1.Paralipo.z. Rectus: aut cantans:siue respiciens:aut dominans:vel prevalens.
יְצָרִי Iaseríte.Figmenta:siue plasmationes:aut tribulātes:vel an
יַעֲשַׂי Iasi.Faciens:vel factor meus. (gustiantes.
יָפִיעַ Iasie.Illuminās:siue apparens:aut gemēs.heb.iaphie.
יַחְצִיאֵל Iasiel.Diuidens deus:vel dimidians deus:aut festinatio dei.
יַעֲשִׂיאֵל Iasiel.1.Paralipo.11.&.z7.Opus dei vel factura dei.
יְזִיאֵל Iasiel.1.Paralipo.12.interpretatur aspersio dei vel distillatio dei.heb.iaziel.
Ἰάσων. Iason.Sanans:vel medicans.G.
μνάσων. Iason.Act.21. In greco mnason: & interpretatur indagator:aut spondens:vel reminiscens.G.
יָשׁוּב Iasub.Conuersio:aut habitatio:vel sessio.
Iasubite.Idem.plu.nu.
יָתְנִיאֵל Iathanael.Donum dei.
יָגָן Iauan.Decipiēs:vel contristās: aut cenosus:vel columbus.
יָעוּשׁ Iaus.Tinea corrosus:aut cōpressus:vel congregatus.
אוּזָל Iazal.Ambulans:siue vilificans.heb.ozal.
יָעְזֵר Iazer.Auxiliator:siue adiutor.

יְהַצָּה Iazer.Ios.zi.d.in hebreo est iasa: quod interpretatur rixa vel contentio:aut domini exitus.
יַעֲזִאֵל Iaziel.Fortitudo dei.
יָחֲזִאֵל Iaziel.1.Paralipo.23.&.24.&.2.Paralipo.20.videns deū vel visio dei.
יָזִיז Iaziz.Splendor:aut syriace discessio.
אִיכָבוֹד Ichabod.Vbi gloria:aut ve glorie.
Ichaboth.Idem.heb.ichabod.
Ἰκόνιον Iconium.Veniens.G.
יְכוּתִיאֵל Ichutiel.Spes dei:aut congregatio dei.
יְדִידָה Idaia.Manus domini:vel confessio domini.
יְדַעְיָה Idaia.Nee.7.&.11.& Zacharie.6.Scientia domini.
יְדִידָה Idida.Dilecta:siue amabilis:vel manus manus eiꝰ: aut per translationem potestas manus eius.
יְדוּתוּן Idithun.Lex eius:vel legalis:siue laudē vel cōfessionē dās.
Idox.Iocundus vel letus:aut triturans.D.
אֱדוֹם Idumea.Ruffa:vel terrena:aut sanguinea.
Idumee.Idem.plu.nu.
אֲדוֹמִים Idumei.Ruffi:siue terreni:aut sanguinei.
Idumeus.Idem.s.n.
עִיהֲעֲבָרִים Ieabarim.Acerui hebreorū vel trāseuntiū:aut acerui irascētiū vel pregnātiū:aut ex hebreo & syro acerui frumenti.
יְבָחָר Iebaar.Electio:siue electus.
יְבַנְיָה Iebanías.Edificatio dñi: siue filiatio dñi:vel intellectꝰ dñi.
יְבָחָר Iebar.Electio:siue electus.
יְבְלָעָם Ieblam. Inueteratio populi:vel defluens populus:aut germinatio populi:siue deglutiens eos.
Ieblaan.Idem.heb.ieblaam.
יְבַנְאֵל Iebnael.Edificatio dei:siue intellectus dei.
Iebneel.Idem.
יָבוֹק Ieboch.Euacuatio:vel dissipatio:aut lucta.
קִבְצַיִם Iebsam.Congregationes.heb.cibsáim.
גִּבְעוֹן Iebton.Celsitudo eius:aut dorsum eius:siue palpebre eius: aut excelsum donum.heb.gebeton.
יְבוּס Iebus.Conculcatio:aut volutatio:vel presepium.
יְבוּסִי Iebusei.Conculcati:siue volutati:aut presepia.
Iebuseus.Idem.s.n.
יְגְבַּהּ Iecbaa.Exaltatio:siue altitudo.heb.iegbaa.
Iechbaa.Idem.heb.iegbaa.
יְכָלְיָהוּ Iecelia.Consumatio domini:vel potestas domini.
יְכַמְיָה Iecemia.Resurrectio domini:siue confirmatio domini:aut vindicta domini.
יָקְמְעָם Iecmaan.Resurrectio ppli:siue cōfirmatio vl vindicta ppli.
יָקְנְעָם Iecnal.Possessio populi:siue emptio aut nidificatio populi
Ieconam.Idem. (heb.iecnam.
יְכָנְיָה Iechonías.Preparatio domini:aut firmitas domini.
כָּנְיָהוּ Iechonías. Hiere.22.&.37.interpretatur Preparatus ipse. heb.chonías.
יְזַנְיָהוּ Iechonías. Hiere.35.&.40.&.42. & Ezechiel.8.&.11.interpretatur. Nutrimentum domini:aut auscultatio vel arma domini.heb.iezonías.
Iechri.Frater meus.heb.achi.
אַחִי
זִכְרִי Iechri.1.Paralipo.8.&.z.Paralipo.23. Memor siue memorans:aut masculinus.heb.zechri.
יְקְשָׁן Iecsan.Durities:siue scandalum:aut syriace collisio.
יַקְטָן Iectan.Paruulus:aut tedium:siue contentio.
יַקְתְּאֵל Iectel.Congregatio dei.
יָתֵד Iecter.Excellēs: aut residuus siue remanens: vel funiculus: aut explorans:heb.iether.
יְדוּעַ Iedda.Scitus:aut cognitus.
יְרַאֲלָה Iedaba.Timor maledictionis: seu visio maledictionis: aut ex hebreo & syro timor dei:vel visio dei.heb.ierala.
יְדַעְיָה Iedaía.Scientia domini:vel cognitio domini.

Universidad de Deusto
Biblioteca

יְדוּעַ Iedboa. Scitus vel cognitus. heb. ieddoa.
יְדַבַּשׁ Iedebos. Melifluus: aut manus cõfusionis vel erubescẽtie.
יְדַעְיָה Iedeia. Scientia domini: vel cognitio domini.
יְחַדְיָהוּ Iedeía. 1. Paralipo. 24. c. Vnus dñs: aut letitia dñi: siue acumen dñi: aut ex syro & hebreo renouatio domini.
גְּדַלְיָהוּ Iedelias. Magnitudo dñi: vel fimbria dñi. heb. gedelías.
יַחְדִּיאֵל Iediel. Vnitas dei: siue letitia dei: aut acumen dei: vel ex syro & hebreo renouatio dei.
יְדִיעֲאֵל Iehihel. Scientia dei: vel cognitio dei.
יְחִיאֵל Iedihel. Esd. 10. Viuit deus. heb. iehiel.
יִדְלָף Iedlaph. Distillatio: vel stillicidium: aut ex hebreo & syro manus iuncta.
יָחְדּוֹ Ieddo. Solus ipse: vel vnus ipse: aut letitia eius: siue acumen eius: vel syriace nouitas eius.
יִדּוֹ Ieddu. Manus eius: siue confessio eius.
יָדוּעַ Ieddua. Scitus: aut cognitus.
יְפַדְיָה Iephdaía. Redemptio domini.
יָפְלֶט Iephlath. Liberatus: aut expulsus.
Iephlethi. Idem.
יְפֻנֶּה Iephone. Aspiciens: siue intuens.
Iephonne. Idem.
יְעִיאֵל Iehiel. Abstulit deus: aut coaceruans deus.
יְחִיאֵל Iehiel. Esd. 10. Viuit deus.
יְעִיאֵל Iehihel. Abstulit deus: aut coaceruans deus.
יְחִיאֵל Iehihel. 1. Paralipo. 15. & 16. & 23. & 29. & 2. Paralipo. 21. & 29. & 31. & 35. & Esd. 8. & 10. interpretatur Viuit deus.
יְהוּא Iehu. Ipse: siue existens.
יְעוּאֵל Iehuel. Abstulit deus.
יְעוּשׁ Iehus. Tinea corrosus: aut compressus: vel congregatus.
יְעוּץ Iehus. 1. Paralipo. 8. Cõsiliãs: vel ligneus: aut syriace fixus.
יְכוּתִיאֵל Iehutiel. Spes dei: vel congregatio dei. heb. iecutiel.
יְדַיָּה Ieiada. Manus domini: vel confessio domini. heb. iedaia.
יְחִיאֵלִי Ieiheli. Viuit deus.
יְעֵלָם Ielon. Occultus: siue adolescens: aut caprea eorum: vel secu lum. heb. ielom.
יְחֶמַי Iemái. Calefaciens: aut calidus.
יְמִינִי Iemini. Dextera vel dexter.
יִמְלָה Iemla. Repletio: aut circuncisio.
יִמְלֵךְ Iemleth. Regnans: aut consulens. heb. iemlech.
יִמְנָה Iemna. Dextera: aut numerans: siue preparans: vel syriace constituens.
יִמְנָע Iemna. 1. Paralipo. 7. g. Prohibitio: aut impedimentum: siue mare cõmotum.
זִמָּה Iemna. 2. Paralipo. 29. c. Scelus: aut cogitatio. s. peruersa. heb. zema.
יִמְנָה Iemnaite. Dextere: aut numerantes: siue preparantes: vel constituentes.
יְעוּשׁ Ieos. Tinea corrosus: aut compressus: siue congregatus.
יִבְשָׁם Iepsem. Aromatizans: vel siccitas eorum: aut confusio vel erubescentia eorum. heb. iebsem.
יִפְתָּח Iepta. Aperiens.
יִפְתַּחְאֵל Ieptael. Aperiens deus.
יִפְתָּח Iepte. Aperiens.
יִרְחַע Ieraa. Luna: aut mensis: siue odoratio.
יִרַחְמְאֵל Ieramehel. Mia dei: aut ex syro & hebreo dilectio dei.
Ieramel. Idem.
Ierameli. Idem.
Ieramiel. Idem.
ἱεράπολις Ierapolis. Sacra ciuitas. G.
יַרְקָעָם Ierchaam. Extensio eorum: siue viriditas populi: aut sputũ populi: vel armatura aut euacuatio populi.
יָרְקוֹן Ierchon. Erugo: aut viriditas: siue sputum: vel armatura: aut euacuatio.

יִרְמְיָהוּ Ieremia. Celsitudo dñi: aut sublimitas dñi: vel exaltãs dñm.
Ieremias. Idem.
יִרְחְמְאֵל Ieremiel. Mia dei: aut ex syro & hebreo dilectio dei.
יִרְיָה Ieria. Proiectio domini: aut timor vel visio domini.
יִרְאִיָּה Ierias. Timor domini: vel visio domini.
יִרְיָהוּ Ieriau. Proiectio dñi: vel timor domini: aut visio domini.
יִרְבַּי Ieribái. Pugnans siue obiurgans: aut multiplicans.
יְרֵחוֹ Iericho. Luna: vel mensis: aut odor eius.
Ierichontinus. Idem q iericho.
יִרִיאֵל Ieriel. Timor dei: aut visio vel proiectio dei.
יַרְמוּת Ierimoth. Altitudines: siue timens mortẽ: aut videns mor tem: seu proiectio mortis.
Ierimuth. Idem.
יִרְיעוֹת Ierioth. Cortine: siue linteamina: aut vlulatiões: siue cõfra ctiones.
יְרַחְם Ieroam. Misericors: aut syriace dilectus.
יְרֻבַּעַל Ierobáal. Impugnans idolum.
יְרֻבֹּשֶׁת Ierobáal. z. Reg. 11. In hebreo est ierobéseth: & interptatur impugnãs cõfusionẽ vel ignominiã: aut impugnãs idolũ.
יָרָבְעָם Ieroboam. Impugnãs vel obiurgans populum: aut multi plicans populum.
יְרַחְם Ieroboam. 1. Reg. 1. & 2. Paralipo. 25. Misericors. aut syria ce dilectus. heb. ieroam.
יְרָאוֹן Ieron. Timor: vel visio: aut proiiciens dolorem vel fortitu dinem.
Ieronymus. Sacra lex. G. ἱερώνυμος
יְרוּשָׁלַ֫ם Ierosolyma. Visio pacis: aut visio pfecta vel consumata: siue timor perfectus vel consumatus.
Ierosolyme. Idem.
Ierosolymita. Idem.
Ierosolymite. Idem. plu. nu.
יִיְרְשִׁיָּה Iersia. Lectul? siue stratũ dñi: aut abstulit paupertatẽ dñs.
יְרוּשָׁא Ieruſa. Hereditas: vel exilium.
יְרוּשָׁלַ֫ם Ierusalem. Visio pacis: aut visio perfecta vel consumata: si ue timor perfectus vel consumatus.
לָשַׁע Iessa. Respiciens vel ad respiciẽdum: siue ad horam: vel ad tempus. heb. lássa.
יִצְהָר Iessaar. Claritas: siue oleum: aut meridianus.
Iessaarite. Idem. plu. nu.
יְשׁוּהוּ Iessaía. Est dominus: aut munus ipsum vel ipsius.
יְשַׁבְיָה Iesba. Laus: siue tranquillitas.
אִשְׁבַּעַל Iasbáal. Ignis idoli: siue ignis dominantis: aut subiicientis vel possidentis. heb. esbáal.
יַשְׁרְעָם Iesbaam. Sedens populus: aut cõuersio populi: siue insufla tio aut captiuitas populi.
יִשְׁבַּקָּשָׁה Iesbacassa. Est requirens vel deprecans. aut sessio dura: vel insufflatio siue conuersio dura.
אֶשְׁבָּן Iesban. Ignis filii: aut ignis intellectus vel edificationis. heb. esban.
יִשְׁבִּיבְנֹב Iesbidenob. Sedens in ꝓphetia vel in locutione siue in ger minatione: aut conuersio siue insufflatio in prophetia vel in locutione siue in germinatiõe: aut captiuãs in ꝓphetia vel in locutione siue in germinatione. heb. iesbibenob.
יַשְׁבְעָם Iesboam. Cõuersio populi: siue sessio populi: aut ĩsufflatio vel captiuitas populi.
יִשְׁבָּק Iesboch. Est vacuus vel euacuatus: aut syriace derelictus: vel derelinquens.
יִסְכָּה Iescha. Vngens: siue cooperiens: aut protegens vel obum brans: aut syriace speculans.
יִשַׁי Iesse. Ens: siue existens: aut munus vel oblatio.
אִישַׁי Iesse. 1. Paralip. 2. vbi dicitur iesse autẽ genuit. &c. interpre tatur. Vir meus: aut virilis: siue insule munus: vel oblatio.
יְשַׁעְיָהוּ Iesseias. Salus domini.
יְשֵׁמָא Iesema. Appositus: vl noiat?: aut admiratio: siue desolatio.
נְשַׁן Iéssen. Appropinquatio vel approximatio. heb. géssen.
יְצַר Iésser. Figmẽtũ: siue plasmatio: aut tribulatio: vl angustiãs.

יְשִׁישַׁי Ieseſi. Antiqui: ſiue ſexagenarij: aut exultās: vel eſt mun?.
יִשְׁפָּה Iespha. Iaspis lapis. ſ. precioſus: aut eſt hic. i. in hoc loco: vel labium: ſiue conterens.
יִשְׁפָּן Iespham. Abſconditus: ſiue confractus: aut cuniculus. heb. iesphan.
יִשְׁעִי Iesi. Salus: aut reſpiciens.
יְשַׁעְיָה Iesia. Eſt dominus.
Iesias. Idem.
יְשַׁעְיָה Iesias. 1. Paralipo. 3. Salus domini.
יְחִזְיאֵל Iesiel. Diuidens deus: vel dimidiās deus: aut feſtinatio dei.
Iesielite. Idem. plu. nu.
יְשִׁימוֹן Iesimuth. Deſolatio: aut ſolitudo. heb. iesimon.
יִזְלִיָא Iesia. Diſtillatio vel aſperſio laborioſa. heb. iezlia.
יְסַמַּכְיָהוּ Iesmachias. Adherēs vel innitens dño: aut iunctus dño.
יְשַׁמַּעְיָהוּ Iesmeias. Audiens dominum: vel obediens domino.
חֶצְרוֹן Iesron. Sagitta exultationis: ſiue diuiſio cātici: aut atriū: vel fenum. heb. esron.
Iesu. Saluator.
Iesu. Luce. 3. ſ. in greco Ioſe: & hebraice poteſt interpretari Parcens: vel eleuatus: aut exiſtens. D.
יֵשׁוּעַ Iesúa. Saluator.
יְשׁוּעָה Iesua. Genē. 46. & 1. Paralipo. 7. Planicies: ſiue equalis: aut ponens vel poſitus.
יֵשׁוּעַ Iesúe. Saluator.
יְשׁוּעָה Iesue. Eſd. 10. interpretatur Eſt dominus. heb. iesue.
יְשׁוּי Iesui. Planus: ſiue equalis: aut ponens vel poſitus.
Iesuite. Idem. plu. nu.
גְּשׁוּר Iesur. Vallis aſpectus: aut vallis bouis: ſiue vallis murus: vel pons. heb. gesur.
יֵשׁוּעַ Iesus. Saluator.
יְשַׁעְיָה Iesus. 1. Paralipo. 3. Salus domini. heb. iesaias.
יְהוֹשֻׁעַ Iesus. Zacharie. 3. & 6. Dñs ſaluator: vel domini ſalus.
יֶחַת Ieth. Confringens: vel formidans: aut ſtupens: vel ſyria-ce deſcēdens.
יָתָה Iethan. Declinās: vel diuertēs. heb. ietha.
יִתְנָן Iethan. Ioſ. 15. Merces: ſiue donum: aut ſyriace fumigans. heb. iethnan. ⌈nans in ea.
יִטְבָּה Ietheba. Bñfaciens: vel bonitas eius: aut diuertēs vel declinans.
יָטְבָתָה Iethebátha. Bonitas ſua: ſiue declinans filia eius: aut declinans deſertum.
יִתְלָה Iethela. Pendens: vel ſuſpenſio: ſiue coaceruatio.
יֶתֶר Iether. Excellens: aut reſiduus: ſiue remanens: vel explorans: vel funiculus.
יִתֵּת Iether. 1. Paralip. 1. Donās. heb. ietheth.
Ietheth. Idem.
יִתְמָה Iethma. Orphanꝰ: ſiue admiratio: aut cōſumatio vl' pfectio
יָקְמְעָם Iethmoan. Reſurrecto populi: aut confirmatio vel vindicta populi. heb. iechmoam.
יִתְרָא Iethra. Excellens: ſiue reſiduus: vel remanens: aut explorans: vel funiculus.
יִתְרְעָם Iethraam. Excellentia populi: aut reſiduus populi: ſiue exploratio vel funiculus populi.
Iethraan. Idem. heb. iethraam.
יִתְרַי Iethrái. Excellens: ſiue reſiduus vel remanens: aut explorans: vel funiculus.
אֶתְרַי Iethrái. 1. Paralip. 6. b. Explorās: aut ſyriace locꝰ. he. ethrái.
יִתְרָן Iethram. Excellens: ſiue reſiduus vel remanens: aut explorans: vel funiculus. heb. iethran.
Iethran. Idem.
Iethrei. Idem. ⌈heb. gethrēmon.
גִּתְרִמּוֹן Iethrēmon. Torcular mali punici: aut torcular excelſum.
יִתְרִי Iethreus. Excellens: ſiue reſiduus vl' remanēs: aut explorās vel funiculus.
יִתְרוֹ Iethro. Idem.
רֹאשׁ Iethros. Caput: ſiue principium. heb. ros.
קַדְמוֹת Iethſon. Ioſ. 21. d. In hebreo eſt cedímoth: quod interpretatur antiquiores: vel priores: aut oriētales: ſiue incendium vel incurnatio mortis.
יוֹזָבָד Iezabad. Dotatus.
אִיזֶבֶל Iezábel. Inſula habitaculi: vl' ve habitaculo: aut ex hebreo & ſyro inſula ſterquilinii: vel ve ſterquilinio.

יְזַרְחְיָה Iezaria. Oriens dominus: aut claritas domini.
יְקוּתִיאֵל Iezechel. Cetus vel congregatio dei. heb. iecethel.
יְגַדַלְיָהוּ Iezedelía. Magnitudo domini. heb. iegedelía.
גֵּזָם Iezem. Eruca: aut vellus eorum: ſiue tranſitus eorum: vel tondens eos. heb. gezem.
אִיעֶזֶר Iezer. Inſula adiutorii: ſiue inſula atrii: aut ve adiutorio vel atrio.
יְעֻזַר Iezer. 1. Paralipo. 6. Auxiliator ſiue adiutor.
אִיעֶזְרִי Iezerite. De iezer: quod interpretatur inſula adiutorii: ſiue inſula atrii: aut ve adiutorio vel atrio.
יִזְרָח Iezerites. Oriens: aut clarus.
יִזְרַחְיָאֵל Iezíel. Vídens deum: vel viſio dei.
יְחַזְיָאֵל Iezonias. Auſcultatio dñi: aut ſtatera dñi: vl' arma domini.
יְאֲזַנְיָהוּ Iezra. Porcinus: aut ſyriace conuerſus.
יִזְרְעֶאל Iezrael. Semen dei: aut diſtillans contritionē vel malū dei? ſiue diſtillatio amicitie dei: vel aſperſio paſtoris dei.
Iezraelites. Idem.
יִשְׂרְאֵלִי Iezreli. Idem quod iſrael: quod interpretatur prevalens ſiue dominans cum deo. heb. iesreli.
עֶזְרִיאֵל Iezriel. Auxilium dei: ſiue atrium dei. heb. ezriel.
יִגְאָל Igaal. Redemptus: ſiue coinquinatus.
Igal. Idem.
עִילַי Iláí. Aſcendens: vel ſuperior: aut aceruus mihi.
ἸλλύριονIllyricum. Exhilaratio: aut letificatio. G.
הֹדוּ Indi. De india: que hebraice dicitur hodu: & interpretatur laudatio: ſiue confeſſio: aut decora: vel pulchra.
India. Idem.
אוֹפִיר India. Iob. 28. Hebraice dicitur ophir: & interpretatur cinis: vel incineratio: aut fructificatio.
יוֹאָח Ioa. Fraternitas: vel habens fratrem.
Ioaa. Idem.
יוֹחָא Ioaa. 1. Paralipo. 8. Viuificans.
יוֹאָב Ioab. Paternitas: vel habens patrem: aut voluntarius.
יְהוֹאָחָז Ioachan. Domini apprehenſio: ſiue domini poſſeſſio: aut dominus vídens. heb. ioachaz.
יוֹאָחָז Iaochan. 2. Paralipo. 34. interpretatur Apprehendens: ſiue poſſidens: aut vídens. heb. ioachaz.
יְהוֹיָקִים Ioachim. Dñi reſurrectio: ſiue dñi cōfirmatio: vl' dñs vindi cans.
יוֹיָקִים Ioachim. Nee. 12. interpretatur Reſurgens: ſiue confirmās aut vindicans.
יְהוֹיָכִין Ioachim. Hicre. 52. g. interpretatur Domini preparatio: aut domini firmitas. heb. ioachin.
יוֹיָכִין Ioachim. Ezech. 1. interpretatur Preparatus: vel firmus. heb. ioachin.
יְהוֹיָכִין Ioachin. Domini preparatio: ſiue domini firmitas.
יְהוֹאָחָז Ioachin. 4. Reg. 10. interptatur Domini apprehenſio: aut domini poſſeſſio: vel dñs vídens. heb. ioachaz.
יוֹיָכִין Ioachin. Ezechiel. 1. Preparatus: vel firmus.
יוֹאָה Ioaha. Fraternitas: vel habens fratrem.
Ioahe. Idem.
יָמִין Ioamim. Dextera. heb. iamin.
יוֹרִיב Ioarib. Pugnās vel obiurgās: ſiue multiplicās. heb. ioiarib.
Ioarim. Dñi exaltatus: vel dñi exaltatio. D.
יוֹאָשׁ Ioas. Diffidens: vel deſperās: aut ignitus: vel vrens.
יְהוֹאָשׁ Ioas. 4. Reg. 11. in fine. & 12. vſq; ibi Reliqua autē ſermonū Ioas excluſiue. & 13. ibi Regnauit ioas filius ioachan. & eo. capto. in fine ibi. Porro ioas. &c. & 14. b. c. d. excepto ibi Vixit autē amaſias filius ioas: in omnibus iſtis locis interpretatur Dñi ignis: vel domini oblatio.
יוֹעָשׁ Ioas. 1. Paralipo. 7. & 27. interpretatur Tinea corroſus: ſiue compreſſus: vel congregatus.
יוֹתָם Ioathan. Conſumatus: ſiue perfectus. heb. iotham.
יְהוֹנָתָן Ioathan. Nee. 12. Dñi donū. heb. ionathan.
אִיּוֹב Iob. Dolens: vel gemēs: ſiue vlulans: aut exoſus: vel patiens inimicitiā.

Universidad de Deusto
Biblioteca

יוֹבָב Iobab. Dolens: vel gemens: aut vlulās.
יוֹב Iobab. Geñ. 46. Idem. heb. iob. ⌈iobania.
יְבָנְיָה Iobama. Edificatio dñi: siue filiatio aut intellect9 dñi. heb.
יוֹאֵל Iobel. Volens: siue incipiens: aut iurans. heb. iohel.
חֲבַיָּה Iobia. Absconsio dñi: aut dilectio domini: vel ex syro & hebreo debitum vel obligatio domini.. heb. hobia.
יוֹכֶבֶד Iochábed. Glorioſa: aut grauis vel ponderoſa.
Iocabeth. Idem. heb. iochábed.
Iod. Laudatio: siue confessio: aut manus. D.
יְדַעְיָה Iodaia. Scientia domini.
יוֹעֵד Ioed. Testificans: vel ornās: siue p̄dans: aut trāsīēs: vel syria-
יוֹאֵל Ioel. Volens: siue incipiens: aut iurans. (ce auferēs.
יוֹאֵלָה Ioela. Eleuatio: siue p̄ficiens: aut auferēs maledictionē.
יוֹעֶזֶר Ioézer. Adiuuans.
נֹפַח Iophe. Insufflās: aut tumidus: siue illaqueans. heb. nóphe.
אוֹפִיר Iophir. Incineratio: vel fructificatio. heb. ophir.
יָגְלִי Iogli. Reuelatio: vel trāsmigratio: aut reuolutio: siue exulta
יוֹאָח Ioha. Fraternitas: vel habens fratrem. (tio.
יוֹחָא Ioha. 1. Paralipo. 11. interpretatur Viuificans.
יוֹאָח Iohaha. Fraternitas: vel habens fratrem.
Iohanna. Dñi gr̄a: siue dñi donū: au dñi misericordia. D.
Iohanna. Ioh. 1. f. vbi dicitur Tu es symō filius iohanna in greco scribitur iona: & hebraice interp̄tatur columba. D.
יוֹחָנָן Iohannan. Gratiosus: siue donās: aut pius vel misericors.
יְהוֹחָנָן Iohannan. 1. Paralip. 26. & 2. Paralip. 17. & 23. b. & 28. & Esd. 10. & Nee. 6. & 12. in omnib9 istis locis interpretatur Domini gr̄a: siue domini donum: aut dñi misericordia.
Iohannes. Idem. D.
Iohannes. Ioh. 21. d. vbi dicitur Symon Iohānis: pro iohā-nis in greco est iona: quod interpretatur columba. D.
יוֹאֵל Iohel. Volens: siue incipiens: aut iurans.
Ioheli. Idem. heb. iohel.
יְהוֹיָדָע Ioiada. Domini scientia: aut domini cognitio.
יְהוֹעַדָּה Ioiada. 1. Paralipo. 8. interpretatur Dñi cetus vel cōgregatio: aut dñi trāsitus vel testimoniū: siue dñi ornatus vl' preda: aut ex hebreo & syro dñi ablatio. heb. ioada.
יוֹיָדָע Ioiada. Nee. 3. & 12. & 13. Scitus: aut cognitus.
יְהוֹעַדָּן Ioiaden. Domini delitie: vel dñi voluptas: aut ex hebreo & syro domini tempus.
יוֹיָרִיב Ioiarib. Pugnās vel obiurgās: siue multiplicans.
יְהוֹיָרִיב Ioiarib. 1. Paralipo. 9. & 24. interpretatur Domini pugna siue domini obiurgatio: vel domini multiplicatio.
יוֹנָה Iona. Columba: siue depopulans vel deuastans.
יוֹנָדָב Ionadab. Spontaneus vel vouens: siue principalis.
יְהוֹנָדָב Ionadab. 2. Reg. 13. a. vbi dicitur Cui respōdit ionadab. &c. &: 4. Reg. 10. in his locis interpretatur Dñi spontaneus: aut domini princeps: vel domini votum.
יוֹחָנָן Ionan. Gratiosus: aut donatus: siue pius vel misericors. heb. iohannan.
יוֹנָה Ionas. Columba: siue depopulans: vel deuastans.
יְהוֹנָתָן Ionathan. Domini donum.
יוֹנָתָן Ionathan. 1. Reg. 13. & 3. Reg. 1. & 1. Paralipo. 2. & 10. & 11. & Esd. 8. & 10. & Nee. 12. & Hiere. 40. in omnibus his locis interpretatur columbe donum.
יוֹחָנָן Ionathan. Nee. 12. b. vbi dr̄ Ionathan filii eliasib. interp̄tatur Gratiosus: vel donat9: seu pi9 aut misericors. heb. iohannan.
יוֹנָתָן Ionathas. Columbe donum. (hannan.
יְהוֹנָתָן Ionathas. 2. Reg. 1. & 17. & 21. Domini donum.
יָפֵי Ioppe. Pulchritudo: aut decor.
Ioppite. Pulchri: siue decori. D.
יוֹרָה Iora. Tēporaneus: aut ostēdēs: siue demostrās: vel p̄iciens:
Iorai. Idem. (aut syriace lebes.
יוֹרָם Ioram. Excelsus: siue sublimis: aut proiectus.

יְהוֹרָם Ioram. 3. Reg. 22. & 4. Reg. 1. & 3. & 8. vbi dicitur Regnauit ioram filius ioſaphat: & infra eodē. ibi Regnauit ochozias filius ioram: & in fine eiusdē capituli: ibi Porro ochozias filius ioram. & 9. d. ibi. Dixitq; ioram. & sic vsq; in finē capituli: excepto ibi Anno vndecio iorā. & 12. ca. & 2. Paralip. 17. & 21. & 22. a. & Matth. 1. ī oīb9 his locis interp̄tatur. Dñi celsitudo: aut dñi sublimitas: siue dñi p̄iectio.
יְרַחֲם Iorā. 1. Paralip. 12. ītērp̄tatur Misericors: aut syriace dilect9
יְהוּדָה Ioram. 2. Paralipo. 22. ibi Omnem stirpem regiā domus ioram: pro ioram in hebreo est iuda: quod interpretatur Laudatio: siue confessio.
יַרְדֵּן Iordanis. Fluuius iudicii: aut demōstratio vel proiectio iudicii: seu descensio: aut ex syro & hebreo lebes iudicii.
אָרֵם Iorei. Via: siue semita: aut viator: vel anona. i. diurna portio: aut odoratio. heb. aréa.
Iorim. Dominus exaltans: vel domini exaltatio. D.
יוֹשָׁה Ioſa. Ens: vel existens: aut obliuiscens: vel debens.
יְהוֹשַׁבְעַ Ioſába. Domini saturitas: aut domini sacietas: vel domini iuramentum: siue domini septenarium.
יוֹשַׁבְחֶסֶד Ioſabéseth. Habitaculū vel sedes misericordie: aut insufflatio vel conuersio misericordie. heb. ioſabésed.
יְהוֹשַׁבְעַת Ioſabeth. Dñi sacietas: vel dñi iuramentum: aut domini septuplum: siue dominus conuertens horam.
יוֹזָבָד Ioſabeth. Esd. 10. & Nee. 11. Dotatus. heb. iozabed.
יוֹשַׁבְיָה Ioſabia. Habitaculum vel sedes domini: siue conuersio aut insufflatio domini: vel captiuitas domini.
יוֹזָכָר Ioſachar. Memorans: siue masculinus. heb. iozachar.
יְהוֹשָׁפָט Ioſaphat. Dominus iudex: vel domini iudicium.
יוֹשָׁפָט Ioſaphat. 1. Paralipo. 11. Iudicatus: vl' iudicatio.
יְהוֹצָדָק Ioſedech. Dominus iustus: vel domini iustitia.
יוֹצָדָק Ioſedech. Esd. 3. & 5. & 10. & Nee. 12. interpretatur Iustificatus: vel iustificatio.
יוֹסֵף Ioſeph. Augmētum: vel prefectus.
יְהוֹסֵף Ioſeph. p̄s. 80. Dñi augmentum: vel dñi profectus.
Ioſeph. Matth. 13. g. & 27. vbi dr̄ Et ioſeph mater. & Mar. 6. a. & 15. d. ibi. Et ioſeph mater. & ibi & maria ioſeph. & Act. 4. g. In omnibus his locis in greco est ioſes. quod hebraice potest interp̄tari parcēs: vl' eleuatus: aut existēs. D.
Ioſephus. Augmentum: vel profectus. D.
יוֹסְפִיָה Ioſphias. Augmentum vel profectus domini: aut consumans vel finiens dominus.
יאֹשִׁיָּהוּ Ioſias. Ignis domini: aut vrens dominus.
עֻזִּיָּה Ioſias. Zach. 14. interpretatur Fortitudo domini: siue hircus domini. heb. ozias.
יְהוֹשַׁוְיָה Ioſoia. Equitas domini: vl' planicies dñi: aut apponet dñs.
יְהוֹשֻׁעַ Ioſúe. Dominus saluator.
יְשׁוּעַ Ioſúe. Esd. 2. & 3. & 4. & 5. & 8. & 10. & Nee. 3. & 8. & 9. & 12. In omnibus his locis interpretatur saluator.
Ioth. Laudatio: siue confessio: aut manus. D.
זֵיתָן Iothan. Oliua: siue oliuetum. heb. zethan.
יוֹתָם Iothan. 1. Paralip. 7. g. ītērp̄tatur Sigillū: aut clausura. heb. iotham.
Iouis. Quasi iuuans pater. Latinum est. (hotham.
יְהוֹזָבָד Iozabad. Domini dos: vel domini dotatio.
יוֹזָבָד Iozabath. Dotatus. heb. iozabad.
יְהוֹזָבָד Iozabath. 4. Reg. 12. & 1. Paralipo. 26. & 2. Paralipo. 17. & 24. Dñi dos: vel domini dotatio. heb. iozabad.
יוֹזָבָר Iozabed. Dotatus.
יוֹזָבָד Iozaded. Dotatus. heb. iozabed.
Iozadeth. Idem. heb. iozabed.
עִירָד Irad. Onager: siue acerus descēsiōis: vel acerui descēsio: aut
יִצְחָק Iſaac. Risus. (aceruus imperii: vel syriace draco.
יִצְהָר Iſaar. Candidus: aut lucidus.
צָהָר Iſaar. 1. Paralipo. 4. Idem. heb. ſaar.

יְצְהָר Isaar.1.Paralipo.6.interpretatur Oleum: siue claritas:aut meridianus.
Isaaris.Idem.heb.isaari.
Iasaarite.Idem.plu.nu.
יִצְחָק Isac.Risus.
יִשָּׂשכָר Isachar.Est merces vel premium.
יִשַׁי Isai.Munus.aut ens:siue existens:vel debitor.
אִישַׁי Isai.1.Paralipo.2.vbi dicitur Isai autem genuit.&c. interp̄tatur vir meus:aut virilis:siue insule munus:aut oblatio.
יְשַׁעְיָה Isaias.Salus domini.
יִצְרִי Isari.Figmētum:siue plasmatio:aut tribulās:vel angustiās.
יִשְׁבָּאַב Isbaal.Sessio vel habitatio patris: aut cōuersio vel inflatio siue captiuitas patris.heb.isbaab.
אִישְׁבֹּשֶׁת Isbóseth.Vir confusionis vel ignominie:aut viri mora.
יִשְׁמָעֵאל Ismael.Exaudítio dei.
Ismaelíte.Idem.plu.nu.
Ismaelítis.Idem.s.n.
יִשְׁמִיאֵל Ismiel.Nominatio dei:aut admiratio vel stupor dei.
יִשְׂרָאֵל Israel.Prevalens:siue dominās cum deo.
Israelíte.Idem.plu.nu.
Israelites.Idem.s.n.
Israelítis.idem.
יִזְרְעֶא Israelitis.1.Paralip.3. De iezrael: quod interpretatur semē dei:aut distillans cōtritionem vel malum dei:siue distillatio amicitie dei:vel aspersio pastoris dei.heb.izraelitis.
לִית
יִזְרַחְיָה Israhia. Oriens dominus:aut claritas domini. heb.izraía.
Israia.Idem.heb.izraía.
יִשְׂרְאֵלָה Israela.Prevalens vel dñans deus:siue rectitudo dei: aut cā ticum dei.
Israhela.idem.
אֶשְׁתְּמֹעַ Istimam.Exauditus:vel mulieris vterus.heb.istimóa.
אִישְׁטוֹב Istob.Vir bonus.
יְשׁוּחָה Isuaia.Cōprimēs vel humílians dñs:seu meditatio dñi.
יִצְהָר Isuar.Oleum:siue clarus:aut meridianus.
אִתַּי Itai.Robustus:aut signum:vel vomer: aut syriace veniens.
Italía.Ab italo rage dicta est: vel ab italis.i.vitulis:eo quod illa regio vitulis abundat:latinum est.
כִּתִּים Italía.Nu.24.& Ezechiel.27.In hebreo ē cethim:& interpretatur conterentes vel cōtritio maris: siue diadema:aut aurū:vl tinctura:aut exsyro & hebreo coaceruatio maris.
תּוּבַל Italía.Esa.66.Hebraice dr̄ thubal:& interp̄tatur orbis: aut confusio vel ignominia:siue portatus:vel adductus.
ἀτταλεια. Italía.Act.14.d.In greco scribitur attalia:& interpretatur augens:vel nutriens.G.
Italica cohors:ab italia dicta est:latínum est.
אִיתָמָר Ithamar.Insula palme vel dactilorum : aut insule cōmutatio vel permutatio:seu ve palme aut cōmutationi.
יָקְמְיָה Ithamian.Resurrectio domini: aut cōfirmatio domini: vel vindicans dominus.heb.ichamía.
Ithurea.Custodita:vel syriace mōtana vel montuosa.D.
יְטוּר Ithurei.Custoditi:siue custodie: aut coordinati:vel syriace montani vel montuosi.
יוֹבֵל Iubileus.Buccina:vel defluēs:siue apportās:aut germinās siue inueterascens.
יַקְדְּעָם Iuchadan.Incuruatio populi:siue incendium populi.heb. iuchadam.
יְהוּכַל Iuchal.Dñi omnia:aut domini perfectio vel cōsumatio.
יוּכַל Iuchal.Hiere.38.interpretatur Potens: siue perfectus: vel consumatus.
יְהוּדָה Iuda.Laudatio:siue confessio.
יְהוּדָיָה Iudaia.Laudatio siue confessio domini.
Iudaismus.Laudatio:siue confessio.
יְהוּדָה Iudas.Idem.
Iudea.Idem.
יְהוּדִים Iudei.Laudates siue confitentes.
Iudeus.Idem.s.n.
Iudi.Idem.
Iudith.Laudans:siue confitens:aut iudea.
יְהוּדִית
Iulia.Lanuginosa.G.
Ἰουλία.
Iulia.Ad Ro.16.a. In greco iunia a iunone.i.dñatrice.G.
Ἰουνία.
Iulius.Lanugo vel lanuginosus.G.
Ἰούλιος.
Iustus.Latinum est.

De incipientibus a littera.l.

לְהָבִים LAabim:Inflāmati:siue flāme:aut gladii.
לְהַד Laad.Laudans:siue ad laudādū:vel ad confitendum.
לָעֲדָה Laada. Pro ornatu:vel ad congregandum:siue ad testificādum:aut transiens: vel predans:aut syriace auferens.
לָעֲדָן Laadan.Pro voluptate:seu deuorans iudicium:aut pro ornatu:vel pro testimonio:aut syriace ad tempus.
לָבָן Laban. Albus: vel candidus:aut later.
לְבָנָה Labana.Luna:siue albedo:aut thus:vel later.
Labanath.Idem.
λακεδαίμονες. Lacedemones.Lacus demonū:vel puteus insanietium.G.
לָכִישׁ Lachis.Ambulans vel vadens extitit: aut tibimet existens.
לַחֶם Lahem.Panis:vel pugna aut bellum.
לַיִשׁ Laís.Leo.
לַיְשָׁה Láisa.Leena.
לָמָה עָזַבְתָּנִי Lamazabathání.Vt quid dereliquisti me.
לָמֶךְ Lámech.Pauper:vel humilitatus:aut percussus.
לְמוּאֵל Lámeth.Nomen littere Doctrina vel disciplina.D.
Lamuel.Illis dei:vel cū illis deus:aut cum quo est deus.
λαοδικεῖα Laodicia.Populus iustus.G.
λαοδικεῖς Laodicenses.Idem.plu.nu.G.
לְאֻמִּים Laomim.Gentes:siue absq; aquis.
לַפִּידוֹת Lapídoth.Fulgura:aut lampades.
λασθενὴς Lasthenis.Lapidis robur.G.
לְטוּשִׁים Latussim.Malleatores:vel limatores.
Lazarus.Dei adiutorium:siue dei atrium.D.
לְבָנָה Lebana.Luna:siue albedo:aut thus:vel later.
לְבָאוֹת Lebbaoth.Leene:siue cordis signum:aut ad introitum.
לִבְנָה Lebna.Luna:siue albedo:aut thus:vel later.
Lebnitica.Idem.
Lebona.Idem.
לֵכָה Lecha.Ambulans:vel vadens.
לֶחִי Léchi.Maxilla.
לֶקַח Leci.1.Paralipo.7.interpretatur Lex:siue doctrina aut assumptio mea.
לֵקוּם Lecum.Resurgens: vel confirmans:siue ad resurgendum: vel ad confirmandum.
לֶעָדָן Ledan.Pro voluptate:vel devorās iudiciū:siue p ornatu vl̄ testimōio:aut trāsit? vl̄ dep̄datio earū:aut syriace ad tēp?.
לָחַת Leed.Confractus:vel formidans:aut stupens:vel syriace descendens.heb.ieeth.
לֶעָדָן Leedan.Pro voluptate:vel devorās iudicium : siue pro ornatu vel testimonio: aut transitus vel depredatio earum: aut syriace ad tempus.
לְחֶמָם Leemas.Panis eorū:aut pugna vel bellū eorū. heb.leemā.
לֶשֶׁם Lésem.Nomen vel ponens: aut ipsi nominato vel posito: aut lyncurius lapis preciosus:de quo Exo.28.
לְשֶׁמֶדָן Lesémdan.Nomen iudicii:vel ponēs iudicium: aut ad nomen iudicii:siue ad ponēdum iudicium: vel lyncurius iudicii qui est lapis preciosus.
לוי Leui.Copulatus.
לִוְיָתָן Leuiathan. Copulatio vl̄ societas sua:aut sibimet traditus.
לֵוִי Leuita.Copulatus.
Leuite.Idem.plu.nu.

לֵוִי Leuites.Copulatus.
לֵאָה Lia.Laborioſa vel fatígata.
לְבָנוֹן Líbanus.Albus:vel candídus:aut thus:vel cordís filiatio.
Líbertíni.Latínum eſt.í.filíi manumíſſorum.
פוּט Líbia. Hebraice dícitur phut: & intepretatur aphrica: aut ſyríace craſſa vel pínguís.
לוּבִים Líbia.Danieł.10.In hebreo lubím:& ínterpretatur cor maris:vel corda plurali numero.
פוּט Líbies.In hebreo eſt phut:& interpretatur aphrica:aut ſyríace craſſa:vel pínguís.
לוּבִים Líbies.2.Paralipo.12.&.16.& Naũ.3. In hebreo eſt lubím: & interpretatur Cor maris: Vel corda.p.n.
λυκαονία. Lycaonia.Lupína.G.
λυκία. Lycía.Idem.G.
λιθόστρωτος. Lycoſtratos. In greco líthoſtrotos: & interpretatur lapidibus ſtratus.G.
λύδη. Lyda.Stagnum.ſ.aquarum.G.
λύδη. Lydda.Idem.G.
לוּד Lydí.Natiuítas:vel generatio.
Lydía.Idem.
לוּדִים Lydíi.Natiuitates:vel generationes.
λῖνος. Linus.Rete vel retíaculum.G.
λυσανίας. Lyſanía. Díſſoluens triſtítiam.G.
λυσίας. Lyſías. Díſſoluens.G.
λυσίμαχος. Lyſímachus. Díſſoluens pugnam.G.
λύστρα. Lyſtra. Díſſoluens.G.
μύρα. Lyſtra.Act.27.In greco ſcribítur myra:& ĩterpretatur vir gultũ:ſíue vnguentum odoríferum.G.
λύστροις. Lyſtris.Díſſoluentes.G.
לְבָנָה Lobna.Luna:ſíue albedo:aut thus:vel later
Lobní.Idem.
יוֹכָהּ Loche.Declínans vel díuertens.heb.íothc.
לוֹד Lod·Natíuítas:vel generatio.
לוֹדְבָר Lodabar.Ipſímet verbum: aut ipſímet peſtis vł mors:ſeu generatio electa:vel ex hebreo & ſyro natíuitas filii.
לוֹדַחֲדִיד Lodadín.Naſcens gaudẽs: vel naſcẽs acutus:aut ex hebreo & ſyro generatio vel natíuitas noua.heb.lodadíd.
λωίδη. Loíde.Melior.G.
לוֹט Loth.Inuolutus:ſíne colligatus: aut coopertus: vel reſína precioſa que dícitur ſtacte.
לוֹטָן Lothan.Idem.
Lucas.hebraice poteſt interp̃tarí Ip̃i reſurrectio:vel latine Lucius.a luce.Latínum eſt. (a luce.D.
לוּד Lud.Natiuítas:vel generatio.
Ludím.Idem.plu.nu.
לוּחִית Luíth.Tabulatum:vel tabule:aut viríditas.
לוּזָה Luza.Amygdalus:ſeu diſceſſio:vel declinatio.
אֶלְעוּזָי Luzaí.Dei fortitudo.heb.Eluzaí.

De incipientibus a líttera.m.

מַעֲכָה Maacha.Compreſſa:vel attríta:aut fixa.
מָעַכָתִי Maachatí.Compreſſus vel atritus: aut fixus.ſeu ventris contritio.
מַעֲדַי Maadí.Solemnis:vel feſtíuus:aut ornatus:ſeu labílis:vel teſtificans:aut tranſiens: vel ſyríace auferens
מַעַי Maaí.Venter:aut coaceruatio.
מַחֲלָה Maala.Chor?: vł cíthara:ſíue ínfirmitas:aut ſyríace venía.
מַחְלוֹן Maalon.Idem. [ríens:aut euigílans.
מְעָרָה Maara.Spelunca:ſíue euacuatio:aut effuſio: vel díſcoope-
חֵרֶם Maarem.Deſtructio:ſíue anathema: aut rete vł retíaculum ſíue dedicatum aut conſecratum.ſ.deo.heb.arem.
מְרָיָה Maaría·Amarítudo vel myrrha domíni:aut docẽs vel preceptor dominus.heb.maraía.

מַעֲשָׂיָה Maaſía.Opus domíni.
מַעֲשַׂי Maaſía.1.Paralípo.9.Opus meum.heb.maaſí.
מַעֲשֵׂיָהוּ Maaſías.Opus domíni.
מַחְסֵיָה Maaſías.Hiere.51.interp̃tatur Protectío ſíue cõfidẽtía dñí.
מָחַת Máath: Abſtergens:aut delens:ſíue confríngens:aut formídans:vel ſyríace percuſſio.
מַגְדִּיאֵל Mabdíel. Annuncíans vel euangelízans deum: aut pomũ dei.í.fructus electus dei.heb.magdíel.
מַבְשָׂם Mabſan.Aromatízans: vel confundens eos.heb.mabſam.
מִבְצָר Mabſar.Munítus:vel muratus: ſíue prohíbens:vel auferẽs aut vindemians.
מַעֲכָה Macha.Compreſſa:vel attríta:aut fixa.
מַהֲרַי Macharáí.Accelerans: ſíue dotatio: aut montanus: vel de monte meo.heb.maharaí.
מָעַכְתִי Machatí.Cõpreſſus vel attrít?:aut fix?: ſeu vẽtris cõtrítio.
מַכְבֵּנָה Machbena.Paupertas vel percuſſio fílii eius:aut paupertas ſíue percuſſio intelligentis vel edificantis.
מַקֵּדָה Maceda.Incendium:aut adoratio:vel ínciruatio.
מακεδών. Macedo.Hebraice idẽ.grece vero excelſus vel eminẽs.G.
μακεδόνες Macedones. Idem.plu.nu.G.
μακεδονία Macedonía.Excelſa vel eminens.G.
מַקְהֵלוֹת Macceloth.Eccleſie vel cetus:aut congregatíones.
מִקְלוֹת Macceloth.1.Paralípo.8. &.9.&.27. Virge aut baculi: ſíue voces:aut leuítates:vel deſpectíones.
מִקְנָה Nacenías.Poſſeſſio domíni:ſíue emptio domíni:aut pecus vel armentum domíni:ſíue nídificatio domíni.
מֵקֵץ Macces.Finis vel fíniẽs:ſíue tedium:aut euigílans vel eſtas ſíue eſtuans:aut ſpínans.
מַכִּי Machí.Percuſſor:aut pauper:vel humílis.
מָכִיר Machir.Vendens:ſíue cognoſcens.
מָחִיר Machir.1. Paralipo.4.ínterpretatur Precium.
מַכִּירִי Machirite. Vendentes:ſíue cognoſcentes.
מִכְמָשׂ Machmas.Percuſſor vel pauper ablatus: aut percuſſor vel pauper palpans ſíue tangens vel auferens.
מִכְמָס Machmas.Eſd.z. & Nec.7.interp̃tatur Occultatío: vel percuſſoris aut pauperis tributum.
מַכְמְתָת Machmetat.Percuſſoris vel pauperis donum: aut percuſſoris vel humílis mors.
מַדְבָּא Madaba. Aq̃ doloris:aut ex hebreo & ſyro aque manantes
Madabas.Idem.D.
מַדַּי Madáí.Menſura:ſíue íudicans:aut índumentum.
מְדָן Mandan.Lítigium:ſíue íudicãs:aut mẽſura:vel índumẽtũ.
מָדוֹן Madan.Ioſ.11.&.12.ínterpretatur Iurgíum:aut índumentum vel menſura eíus.heb.madon.
מַעֲדָיָה Madía. Solẽnitas vel feſtiuitas domíni: ſíue adornatío vel teſtímoniũ aut fedus domíni: vel tranſiens dominus.
מִדְיָן Madían.Iudícium vel íudicans:ſíue lítigãs: aut obiurgãs.
מַתָּן Madían.Hiere.38.interpretatur Donum: aut lumbus: vel ſyríace expectatio.heb.mathan.
מִדְיָנִי Madianíta.De madían:quod interpretatur íudícium vel íudicans:ſíue lítigans:aut obiurgans.
Madianíte.Idem.plu.nu.
Madianítis.Idem.ſ.n.
חָדִיד Madíd.Acutus:ſíue gaudens:aut ſyríace nouitas: vel ex ſyro & hebreo vna manus.heb.adíd.
מַדְמֵנָה Madmena. Mẽſura numerí vł muneríſ:aut índumẽtí munus:vel índumẽti p̃paratio aut numerus:vel ſterquilíniũ.
מַחֲלַת Maeleth. Chorus vł cíthara:aut ĩfirmitas:vł ſyríace venía.
מַעְגָּלָה Magala ſemita: vel circulus aut rotunditas: ſíue currus:vel plauſtrum:aut vitula.
Magdalena.Magnífica vel magnificata: aut exaltata: vel turrís.D.
Magdalene.Idem.D.

מַגְדַּלְגָּד Magdalgad. Turris felix vel accincta: siue magnitudo felicitatis: vel magnitudo accincta.

מִגְדָּל Magdalum. Turris: vel magnitudo.

מַגְדִּיאֵל Magdiel. Turris siue magnitudo dei. heb. magdalel.

מַגְדִּיאֵל Magdiel. 1. Paralip. 1. interpretatur annuncians vel euãgelizans deum: siue pomum dei. idest fructus electus dei.

Magedan. Euãgelizatio gre: aut poma vel fructꝰ gratie. D.

Magedan. Math. 15. in fine in greco magdala: & hebraice interpretatur turris: vel magnitudo. D.

מְגִדּוֹ Maggedo. Annunciatio: vel euangelizatio: aut pomum. i.

מְגִדּוֹן Magedon. Idem. (fructus electus.

Mageth. Torcular: aut liquefactio. D.

Magi. Sapientes: vel philosophi: aut qui presũt sacris hoc est sacerdotes. persicum est.

מַגְמַשׂ Magmas. Percussor vel paup ablatus: aut pcussor vel pau per palpans vel tangens siue auferens. heb. machmas.

מָגוֹג Magog. Tegẽs vel tegulãs: aut tabefactus: vel liquefactus.

מְגוֹרוֹן Magron. Timor: siue horreum: aut de gutture.

מַחֲרִים Mahumites. Nũcias: siue delẽs: aut radẽs: vel medulle.

מְחִירָא Maida. Enigma: aut acumen: vel radens siue abstergens manum: aut syriace percussio manus.

מַיְמִין Maimna. Dexter: aut aquas ꝓparãs. heb. maimin.

מַחֲלַת Malaath. Chorus: siue cithara: vel infirmitas: aut syriace venia. heb. maalath.

מַלְאָכִי Malachias. Angelus siue nuncius meus. heb. malachi.

Malachim. Regum. scilicet liber.

מְלַלְאִי Malalai. Circuncisio vel locutio mea.

מַהֲלַלְאֵל Malalehel. Laudans deum: vel illuminatio dei.

מְלִצַּר Malasar. Circuncisio angustie vel vinculi: siue dispẽsator.

מַלְכִּיאֵל Malchiel. Rex meus deus: vel regnũ dei: aut consilium dei

Malchus. Rex vel regnum: aut consiliarius. D.

מַלּוּךְ Maloch. Regnans: aut consulens.

Malothe. Adimplentes: vel adimpleti. D.

מַמְרֵא Mambre. Rebellis: aut amarus: vel cõmutans aut ꝓmutãs.

Mambres. Idem: sed in greco scribitur iambres: & hebraice põt interpretari mare cũ egestate vel paupertate. D.

Mammona. Pecunia vel diuitie aut cupiditas. syrum est. D

מְמוּכָן Mamucha. Paratus: vel certus: aut depauperatus: vel pcussus. heb. mamuchan.

מָן Man. Preparatio: aut quid.

Manna. Idem.

מַנָּחַת Manaath. Requies: aut munus: siue preparata formido vel confractio: aut numerus stuporis: vel ex hebreo & syro ꝓparata descensio: vel numerus descendens.

מְנַחֵם Manahem. consolator: aut ductor eorum: siue ꝓparatio caloris: aut munus incensum: vel numerans calefactionem.

מָחֲנַיִם Manáim. castra.

מְנַשֶּׁה Manasse. Oblitus: aut obliuio.

Manasses. Idem.

מַנָּחַת Manath. Requies: aut munus: siue preparata formido vel confractio: aut numerus stuporis: vel ex hebreo & syro ꝓparata descensio: vel numerus descendens.

מָנֶא Mane. Numeratus: vel numerans.

מַנָּחַת Manęeth. Requies: aut munus: siue preparata formido vel confractio: aut numerus stuporis: vel ex hebreo & syro ꝓparata descensio: vel numerus descendens.

מָנְהוּא Manhu. Quid hoc.

μάνλιος. Manlius. Solutus vel non ligatus. G.

מַמְזֵר Manser. Adulterinꝰ: vel quilibet dę scorto natꝰ: heb. mam

מַנַּחַת Manie. Requies: aut munus. (zer.

מַעוֹךְ Maoch. compressus vel attritus: aut fixus.

מָחוֹל Maol. chorus vel cithara: aut infirmitas: siue arenosus: aut syriace venia.

מָעוֹן Maon. Habitaculum: siue delictum: vel de peccato.

Maonathi. Idem.

מַעֲזִים Maozim. Fortificati: vel fortitudines: aut refugia.

מִבְצָר Mapsar. Mnnitum vel muratum: siue prohibens: vel auferens: aut vindemians. heb. mabsar.

מָרָה Mara. Amara: vel amaritudo.

מַהֲרַי Marai. Accelerãs: siue dotatio: aut mõtanꝰ: vl de mõte meo.

מְרָיוֹת Maraioth. Amaritudines: vel rebelliones: aut commutationes vel permutationes.

Maranatha. Dominus noster venit. syrum est.

מָרַת Marath. Amaritudo.

Marcus. Limatus: vel fricatus: aut expolitus. idest a rubigine absersus. D.

מָרְדָּכַי Mardochái. Amara contritio: vel myrrha contrita: siue docens contritionẽ: aut ex hebreo & syro myrrha puriſſima

Mardocheus. Idem. ⌈fractio.

Máres. Irroratio: vel distillatio: aut syriace apostema: vel cõ

מָרֵשָׁה Maresa. A capite l'a prĩcipio: aut caput vel prĩcipiũ: siue hereditas: aut amaritudo mulieris: vel amara mulier.

מָרֵשָׁה Maresa. 1. Paralip. 2. & 4. Et. 2. Paralip. 11. & 14. & 20. & Michee. 1. interpẽtatur a capite vel a principio: aut heredi tas: vel amaritudo agni.

מָעָרַת Mareth. Spelunca: vel euacuatio: aut effusio: siue discoperiens: aut euigilans.

מָרְיָם Maria. Exaltata: vel amaritudinis mare: aut myrrha maris siue doctrix vel magistra maris: aut ex syro & heb. domina maris. ⌈siue fraudulentie.

מְרִמוֹת Marimuth. Amaritudo vel myrrha mortis: aut altitudies:

מְרָמָה Marmach. Dolus vel fraudulentia: siue altitudo: vel extollens se. heb. marma.

מְרֹדַךְ Marodach. Amarus contritus: siue myrrha contrita: aut ex hebreo & syro myrrha puriſſima.

מָרְסֵנָא Marsana. Amaritudo aut myrrha rubi vel inimici: aut ostẽdens rubum vel inimicum.

Martha. Prouocans: siue amaricans: vel syriace domina: vel doctrix. D.

מַשָּׂא Massa. Onus: siue assũptio: vel aliqñ translatiue prophetia

מָשָׁל Masal. Parabola: aut imperans: vel dominans.

Masaloth. Idem. p. n. D.

מִשְׁאָל Masan. Postulans vel postulatus: siue commodatus: aut sepulchrum: vel infernus: aut fouea: siue ablatio vel tactus dei. heb. masal. ⌈expectatio.

מִצְפֶּה Masepha. Speculatio: siue specula: aut coopimentum: vel

מַשְׁרֵקָה Maserecha. Sibilus vel sibilans: aut attractio vanitatis: vel tangens vanitatem aut vacuitatem: vel vitis.

מִשְׁרְפוֹת Maserephot. Incendia: vel combustiones.

מִשְׁרָעִי Maserei. Stratum: siue auferens vel tangens socium vel amicum aut pastorem vel maliciam.

מִצְפֶּה Maspha. speculatio siue specla: aut coopimẽtũ: l' expectatio

מִסְפָּעַת Maspha. Ios. 21. in fine Aquarum apparitio: siue aquarum impetus. heb. miphaáth.

מִצְפָּת Masphat. Speculatio: siue specula: aut cooperimentum: vel

Masphe. Idem. (expectatio.

מַעֲשִׂיָה Masi. Opus domini. heb. masia.

Masia. Idem.

מַעֲזִיָה Masia. Nee. 10. Fortitudo dñi: aut refugiũ dñi. heb. mazia.

מִשְׁמַע Masma. Exauditio: siue audiens: vel obediens.

מִשְׁמַנָּה Masmana. Pinguedo aut oleum eius: siue tangens vel auferens preparationem vel munus aut numerum.

מִצֻּבְיָה Masobia. Statio domini: siue stans dominus: aut damula.

מַשְׁרֵקָה Masrecha. Sibilus vel sibilans: aut attractio vanitatis: vel tãgens vanitatem vel vacuitatem: aut vitis.

מַתְנָהוּ Mathamu. Donum domini: vel lumborum dominus: aut

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex syro & hebreo expectatio domini.heb. mathaniu.

מָתָן Mathan.Donum:vel lumbus:siue mors eorum: aut syria-ce expectatio vel spes.

מָתָנָה Mathana.Idem.

Mathanai.Idem.

מַתַנְיָה Mathania.Donum domini:vel lumborum dominus: aut ex syro & hebreo spes domini.

Mathanias.Idem.

מַתְנִי Mathanites.Donum:aut lumbus:vel syriace spes aut expe-

מַתַּת Mathat.Donum eius.heb.mathata. (ctans.

Mathat.Luce.3.Donum:vel donans.D.

Mathata.Donum eius.D.

מַתִּתְיָה Mathatia.Donum domini.

Mathatias.Idem.

מַתַּנְיָה Mathatias.4.Reg.24.Donū dñi:vel lūborū dñs: aut ex syro & hebreo spes vel expectatio domini.heb.mathāias

מַתַּתָה Mathet.Donum eius:vel donans.heb.mathata.

Matheus.Donatus.D.

Mathias.Donum domini.D.

מִכְמָתַת Mathmata.Percussoris vel pauperis donum: aut humilis vel pauperis mors.heb.machmathat.

מֶמְרֵד Matred.Virga descendens:aut virga imperantis: siue lectuli descensio vel imperium:aut syriace labor.

Mathreth.Idem.heb.matred.

מְחוּשָׁאֵל Mathusael.mortem suam postulans: aut mors sua infernus vel sepulchrum.

מְחוּשָׁלַח Mathusalem.mortem suam misit:aut mortis sue arma:vel ex hebreo & syro mortem suam spolians:vel mortis spolium.heb.mathusale.

מְחוּיָאֵל Mauiael.Annuncians deum:aut radens vel delens deus: vel ex syro & hebreo percussus a deo.

מְהוּמָן Mauman.Turbatus:aut tumultuans:vel multitudo.

מַעֲזִיָּהוּ Maziau.Fortitudo domini:siue refugium domini.

מָגְפִּיעַשׁ Mechphia. Corpus compressum vel congregatum: aut corporis vel vestimenti tinea.heb.megphias.

מְכְמָשׁ Mechmas.percussor vel pauper ablatus:aut percussor vel pauper palpans vel tangens siue auferens.

מְכְנְדְבַי Mechnedabai.percussor vel pauper vouens siue sponta-neus:aut percussio vel paupertas vouentis vel principis aut spontanei.

מִידְבָא Medaba.Aque doloris:vl ex hebreo & syro aque manātes

מֵידָד Medad.mēsurās:siue aque dilectiōis vel vberū aut patrui.

מַרְעָלָה Medalaa.Sopor uel inebriatio: aut amaritudo ascēsionis vel holocausti:aut myrrhe holocaustum siue foliū:aut docens holocaustum uel ascensum.heb.merala.

מָדַי Mede.Vocatiuus casus est a nominatiuo medus: quod interpretatur mensura:uel abundans:aut indumentum.

מַדְמֵנָה Medemena.mensura muneris vel numeri:aut indumenti munus: vel indumenti preparatio:aut sterquilinium.

מָדַי Medena.mensura: vel abundans:siue indumentum.

Medi.Idem.p.n.

Media.Idem.s.n.

מִדִין Medin.Iudicium:siue litigans:aut obiurgans.

מַדְמֵנָה Medmena.Mensura muneris vel numeri: aut indumenti munus:vel indumenti preparatio:aut sterquilinium.

מָדַי Medus.mensurans:aut abundans:vel indumentum.

מְהֵיטַבְאֵל Meezabel.Quā bonꝰ deꝰ:siue bñfaciēs deꝰ.heb.meetabel

מִיפַּעַת Mephat.Aquarum apparitio:siue aquarum impetus.

מִשְׁפָּט Mephat.Gen̄.14.Iudicium.heb.misphat.

מִפַּעַת Mephet.Apparitio:vel gemitus.

מָגְבִּישׁ Megbis.Eminens:siue altitudo.

מְכֵרָתִי Meheratites.Venditio:aut cognitio.heb.mecheratites.

מְהֵיטַבְאֵל Mehetabel.Quam bonus deus:siue benefaciens deus.

מְחוּשִׁים Mehusim.Tacentes:aut festinantes:siue sensuales.

מְלָכָה Melcha.Regina:vel consiliatrix.

Melcha.Luce.3.Idem.sed in greco scribitur melea: & hebraice interpretatur adimplens:vel adimpletus.D.

Melchi.Rex meus:siue consilium meum.D.

מַלְכִּיָה Melchia. Rex dominus:aut consiliator dominus.

Melchias.Idem.

מִלְכָּה Melchias.Nee.3.b.Liberatio domini.heb.melthias.

מַלְכִּיאֵל Melchiel.Rex meus deus:aut regnum dei:siue consiliator

Melchielite.Idem. (meus deus.

מַלְכִּירָם Melchiram.Rex excelsus:aut cōsiliator vel cōsiliū excelsū.

מַלְכִּיצֶדֶק Melchisedech.Rex iustitie.

מַלְכִּישׁוּעַ Melchisua.Rex saluator:aut rex vel consilium saluatoris vel salutis:siue rex magnificus.

Melchisue.Idem.

מִלְכָּם Melchom.Rex eorum:vel consiliator eorum.

Melchon.Idem.heb.melchom.

מֶלֶךְ Melech.Rex:aut consiliarius.

מַחֲלַת Melech.Gen̄.28.& in titulo.p̄s.87.Interpretatur chorus vel cithara:aut infirmitas:vel syriace venia.heb.maalath

מִלּוֹא Mello.Plenitudo:vel repletio.

מוֹלָדָה Meloda.Natiuitas:vel generatio.

מִלּוֹתִי Melothi.Plenitudo:vel circuncisio.

מַלּוּךְ Melluch.Regnans:vel consulens.

Mem.Aque.D.

נף Memphis.Hebraice dicitur noph: & interpretatur fauus: aut distillatio:vel eleuatio:aut cribrum.

מף Memphis.Osee.9.hebraice dicitur moph:& iterpretatur ab ore:vel syriace coopertorium.

Memius.maculatus:vel vituperatus.D.

Menna.numeratus:vel remuneratus:aut preparatus.D.

Menelaus.Potentia aut robur populi.G. μενέλαος.

מְנִי Menni.Preparatio:vel munus:aut numerus.

Mennith.Idem.

אֵמֶר Mer.Dicēs:vel loquens:siue exaltatio.aut syriace agnus. heb.emer.

מְרָיוֹת Meraioth.Amaritudines:vel rebelliones: aut commutationes vel permutationes.

מְרָרִי Merari.Amarus:siue irritatus:aut prouocatus.

Merarite.Idem.p.n.

Mercurius.A mercibus dictus est:quia mercature deus putabatur a gentilibus.Latinum est.

מַרְגְּמָה Mercurius.Prouer.26. In hebreo scribitur marguema: & interpretatur lapidans vel lapidatio:aut purpura.

מֶרֶד Méred.Rebellis:siue descendens:aut imperans.

Mereth.Idem.heb.méred.

מְרֵמוֹת Merimuth.Fraudulentie:aut amaritudo vel myrrha mortis:siue altitudines.

מֵרֹב Merob.Pugnans:siue obiurgans:aut multiplicans:vel syriace magisterium.

מְרֹאדָךְ Merodach.Amara contritio:siue myrrha contrita: aut ex hebreo & syro myrrha purissima.

בְּרֹאדָךְ Merodach.4.Reg.20.Creans cōtritionē:vel electio interitus:aut filius interitus vel vaporis tui:siue frumētū vel puritas nubis aut vaporis tui.heb.berodach.

מְרוֹם Merom.Celsitudo:aut sublimitas.

מֵרוֹז Merom.Iud.5.Secretum:vel macies.heb.meroz.

מְרוֹמִי Merome.Altitudines:siue amaritudo aquarum.

מְרוֹם Meron.Celsitudo:aut sublimitas.heb.merom.

מְרֹנָתִי Meronathites.Cantatio mea:siue exultans:aut exclamās:

מֵרֹז Meroz.Secretum:vel macies. (vel syriace dominās

מֵשׁ Mes.Auferens:vel tangens.

מֶשַׁךְ Mes.1.Paralip.1.Attrahens:siue prolongans:aut vallans:

vel ſepiens.heb.méſech.

מֵשָׂא Meſſa.Onus: vel aſſumptio:ſiue aliquando tranſlatiue p=

מֶסַח Meſſa.4.Reg.11.Erradicatio:vel conculcatio. (phetia.

מֵישַׁע Meſa.4.Reg.3.&.1.Paralip.2.interp̄tatur Salus: vel aqua ſalutis:aut aquas aſpiciens.

מִשְׁאָל Meſſal.Poſtulans vel poſtulatus:aut commodatus.ſiue ſe=pulchrū:vel infern?:aut fouea:ſiue ablatio aut tactus dei.

מְשַׁלֶּמֶת Meſalémeth.Solutio:aut pacificatio:vel perfectio:aut retributio:vel parabola mortis:aut dominium mortis.

מְשֶׁלֶמְיָהוּ Meſſelemia.Pax dñi:vel perfectio domini: aut retributio domini:vel parabola domini:ſeu dominium domini.

מְשֶׁזַבְאֵל Meſezebel.Auferens fluxum deus:vel ex ſyro & hebreo liberatio vel ſalus dei.

מִסְפַּר Meſphar.numerus:vel narratio:aut librarius:vel ſcriba: ſiue tributi taurus.

מִסְפֶּרֶת Meſphárath.numerās vel narrans:aut tributi fructificatio vel augmentatio. ⌈expectatio.

מִצְפֶּה Meſphe.Speculatio vel ſpecula:aut cooperimentum : vel

מָשִׁיחַ Meſſias.Vnctus.grece autem dicitur chriſtus.

מְשֶׁזַבְאֵל Meſizabel.Auferens fluxum deus:vel ex ſyro & hebreo liberatio vel ſalus dei.

מֶלוּךְ Meſluch.Regnans:aut conſulens.heb.melluch.

מְשֻׁלָּם Meſollam.Pacificus;ſiue perfectus:aut retribuens:vel parabola eorum:ſiue poteſtas eorum.

μεσοπο = τάμια. Meſopotamia.Regio ſic appellata eo quod duobus fluuiis euphrate ambiatur & tygri:meſos enī medi? potamosvero fluuius grece interpretatur.Hebraice vero Geñ. 24. & Deut.23.& Iud.3.&.1.Paralip.19.& in titulo p̄s.59.dicitur Aram naharáim.i.ſyria fluuiorū.in aliis vero locis pro meſopotamia in hebreo eſt padā:quod interpretatur redemptio:vel ſyriace parilitas aut coniunctio.

אֲרָם נַהֲרַיִם פַּדָּן

עֵבֶר הַנָּהָר Meſopotamia.Ioſ.24.In hebreo eſt éber hanáar:quod interpretatur trans flumen.

מְצָרִים Meſráim.Anguſtie:ſiue tribulationes.

מְשֻׁלָּם Meſſulam.Pacificus:ſiue perfectus:aut retribuens: vel parabola eorum:ſiue poteſtas eorum.

אִתְבַּעַל Methaal.Ad idolum:ſiue ad dominantem: vel ad ſubiiciētē:ſiue ad poſſidentem:aut ſignum idoli vel dñantis aut ſubiicientis vel poſſidentis.heb.ethbáal.

מְהֵיָבְאֵל Methabeel.Quam bonus deus:aut benefaciens deus.

מְתְכָּה Methcha.Dulcedo:aut ſuauitas.

מַתְרִי Methri.Pluuia:ſiue cuſtodia:uel carcer.

מִזָּה Meza.Diſtillatio uel aſperſio:aut ex iſto:uel ſyriace incenſio uel conſumptio.

מִיזַהַב Mezaab.Deauratus:uel aque aurí:ſiue quid aurum.

מִימִין Miamím.Dexter:aut aquas preparans.heb.miamín.

Miamín.Idem.

מִבְחָר Míbaar.Electus uel electio:aut iuuentus.

מִיכָה Micha.Pauper:uel humílis:aut percutiens uel percuſſus:ſiue quis hic.i.in hoc loco:aut aque hic.

מִכָּיָה Micha.4.Reg.22.Quis ſicut dñs:aut pauptas uel hūilitas dñí:ſiue pcutiēs dñs:uel percuſſio domini.heb.michaiaſ

מִיכָאֵל Michael.Quis ſicut deus:aut humilitas ſiue paupertas dei. uel percuſſio dei:ſiue percutiens deus.

מִכָּיָהוּ Michaía.Quis ſicut dominus:aut paupertas uel humilitas domini:ſiue percutiens dñs:uel percuſſio domini.

Michas.Idem.heb.michaías.

Michéa.Idem.

מִכָּיְהוּ Micheas.idem.

מִיכָיָה Micheas.Hiere.26.& Michee.1.Pauper uel humilis : aut pcutiēs uel pcuſſus:ſiue quis hic.i.in hoc loco:uel aq̄ hic

מִיכָל Michol.Quis oīa.q.d.tu:aut que pfecta uel cōſumata.q.d nulla niſi tu:ſiue aqua tota:aut aquarum perfectio uel cō

ſumatio ſeu prohibitio.

Mido.cura:ſiue conſilium.G.

μιδδο.

מִיפַּעַת Miphaat.Aquarū apparitio:ſiue aquarum impetus.

מִפִּיבֹשֶׁת Miphibóſeth.De ore ignominia:ſiue de ore confuſio:aut oris ignominia vel confuſio aut verecundia vel mora.

Miletum.Rubra vel coccinea.G.

μίλητον.

מִלִּיכוּ Milícho.Regnum eius:aut conſilium eius.

מְרִיבַּעַל Miribáal.Rebellio vel impugnatio idoli vel dominantis ſiue ſubiicientis aut poſſidentis.

מִשְׁעָם Miſaam.Saluator eorum:ſiue reſpiciens eos :aut auferens vel tangens populum: vel ſyriace lenitas eorum.

מִישָׁךְ Miſac.Prolōgās:ſiue attrahēs:aut aquas vallās vel ſepiens

מִישָׁאֵל Miſael.Quis poſtulatus aut cōmodatus:ſiue quis poſtulās vel cōmodās:ſiue abſtulit deus: vel receſſit deus.

Myſia.Sceleſta:vel abominabilis.G.

μυσία.

מִשׁוֹר Miſor.Planicies:aut ſerra:ſiue murus vel murat?:aut bos l'

Mitylene.mūditia vel abſterſio torcularis.G. (bouinus.

μιτυλήνη

Mitilene.Act.28.a.ī greco melita:& iterp̄tatur meliſlua.G

μελίτη.

מִתְרֵדָת Mithridates.Explorans vel contemplans legem : aut ſoluens legem:ſiue mortis deſcenſus vel dominium.

מִיזָהָב Mizaab.Deauratus:vel aque aurí:ſiue quid aurum.

מוֹאָב Moab.De patre:quoniam de patre eum filia genuit.

Moabite.Idem.

Moabites.Idem.

Moabitides.Idem.

Moabitis.Idem.

מוֹעַדְיָה Moadía.Solēnitas vel feſtiuitas domini:ſiue adornatio vel teſtimonium aut fedus dñi:vel tranſitus domini.

מְבוּנַי Mobonai.Filius vel filiatio:ſiue edificatio: aut intellectus vel intellectio.

עֲמוֹק עֶבֶר Mochober.duo nomina ſunt:Moch quod interpretatur profundum:aut vallis.Ober tranſiens:ſiue ira:aut pregnans vel ſyriace frumentum.heb.amochéber.

מְכוֹנָה Mochona.Baſis vel ſuſtentaculum:aut preparatio.

מִכְרִי Mochori.Venditio:vel cognitio.

Modin.Iudicium vel iudicatio:aut iurgium.D.

Moyſes.Attractus vel aſſumptus:ſubaudi de aquis.

מוֹשֶׁה

מוֹלָדָה Molada.Natiuitas:vel generatio.

מַחְלָתִי Molathi. Chor? l'cithara:ſiue ifirmitas:aut ſyriace venia.

Molathites.Idem.

מַלְכָּם Molchom.Rex eorum:vel conſiliarius eorum.

מוֹלִיד Molid.Generatio:vel natiuitas:aut circunciſſio manus.

מֹלֹךְ Móloch.Regnans:aut conſiliarius. ⌈chom.

מֹלֶךְ Moloch.3.Reg.11.Rex corū:aut cōſiliari? eorū.heb. mol=

מַלְכָּם Moloch.Chorus vl' cithara:ſiue ifirmitas:aut ſyriace venia.

מָחֳלָה Mooli.Idem.

Moos.Lignum vel ligneus:ſiue conſiliarius.

מַעַן

מוֹרַשְׁתִּי Moraſthi.Heres:vel pauptas:aut de pauptate l'hereditate.

Moraſthites.Idem,

מוֹרִיָה Moría.Amaritudo vel myrrha dñi:aut oſtendens|vel indicans dñs:ſiue ex ſyro & hebreo dominatio domini.

מוֹצָא Moſa. Azymū:aut iuētus:l' exit?:ſiue exprimēs:l' emūgēs

מֵישָׁא Moſa.1.Paralip.8.a.interp̄tatur Onus:ſiue aſſūptio : vel pphetia aliqñ tranſlatiue:aut aquarum eleuatio.

מוֹסֵרָה Moſera.Erudítio:ſiue diſciplina:aut vinculū:vel ſyriace da

Moſeroth.Idem.p.n. (tio vel traditio.

מְשׁוּבָב Moſobab.Reuerſus:aut auerſus:vel conuerſus.

מֹשֵׁךְ Móſoch.Attrahēs:ſiue prolōgās:aut vallans vel ſepiens.

מְשֻׁלָּם Moſolla.Pacíficus:ſiue perfectus:aut retribuens : vel parabola eorum:ſiue poteſtas eorum.heb.moſollam.

Moſollam.Idem.

מְשֻׁלֶּמְיָה Moſollamia.Pax domini:ſiue perfectio domini:aut retributio domini:vel parabola aut dominium domini.

מֹשֹׁלֵמוֹת Mosollamoth. Pacificatio: aut perfectio: siue retributio: aut parabola mortis: vel dominium mortis.

מֹשֹׁלֵמִית Mosollamoth. 1. Paralip. 9. Pacifica: siue perfecta: aut retribuens: vel parabola mortis: aut dominium mortis. heb. mosollamith.

מְאוּזָל Mozel. Ambulans vel vadens.

מַחֲזִיאוֹת Mozioth. Videns signum: aut videns litteram.

מְעוּנִים Mumin. Habitacula: siue afflicti: aut delinquentes: vel pondētes. heb. munim.

מוּנִים Munim. Idem.

מוּצָא Musa. Azymum: siue inuentus: vel exitus: aut exprimens: vel emungens.

מוּסָךְ Musach. Vnctio: siue cooperimentum: aut libatio.

מוּשִׁי Musi. Auferens: vel tangens: aut recedens: vel ablatus.

De incipientibus a littera. n.

נָחְבִּי Naabi. Occultus vel abscondítus: siue dilectus meus: aut requiescens mecum: siue ductor mecum.

נָחַת Náad. Requies: vel ductor: aut syriace descēsio. heb. náath.

נָהֲלוֹל Naalol. Laudatus: siue lucidus: aut stolidus.

Naalon. Idem. heb. naalol.

נַעֲמָה Naama. Pulchra: siue decora: aut mouens valde.

נַעֲמָן Naaman. Pulcher siue decorus: aut motum preparans.

נַעֲמָתִי Naamathites. Pulchritudo: vel iocunditas: siue motus mortis mee.

נָחְמָנִי Naamím. Consolator: siue penitens: aut requiei mun⁹ vel numerus: siue requiei preparatio. heb. naamani

נַעֲרָה Naara. Puella vel iuuenis: aut excussio: vel vigilans.

נַעֲרַי Naarái. Puer vel iuuenis: siue excutiens: aut vigilans.

נַחֲרִי Naarái. 2. Reg. 23. & 1. Paralip. 11. vbi dicitur naarai berothites: interpretatur naris siue nasus: aut hinniens: vel calefactio: siue aridítas: vel raucedo: aut syriace suffocatio.

נְעַרְיָה Naaría. Puer domini: aut excussio domini: siue vigil domini: vel vigilans dominus.

Naarias. Idem.

אֲנָחָרֶת Naaroth. Aridítas: aut incensio: vel ira: siue hinnítus: aut raucedo: vel syriace suffocatio. heb. anaaroth.

נָחָשׁ Naas. Coluber vel serpens: aut augurans: vel diuinās: siue

נָחְשׁוֹן Naason. Idem. (eneus.

נָחַת Náath. Requies: vel ducens: aut syriace descendens.

נְבָיוֹת Nabaioth. Loquele: siue prophetie: aut fructus: vel germinationes.

נָבָל Nabal. Stultus: vel insípiens.

נָבַט Nabath. Aspiciens: siue intuens.

עֶבֶד Nábeth. Seruus: vel operarius. heb. ábed.

נְבוֹ Nabo. Loquela: siue prophetia: aut loquens: vel prophetās siue fructíficans: vel germinans.

נָבוֹת Naboth. Idem.

Nabu. Idem.

נְבוּכַדְנֶצַּר Nabuchodonosor. Gemitus siue planctus iudicii angustie vel pressure: siue coartans iudícium angustie vel pressure

נְבוּכַדְרֶצַּר Nabuchodonosor. In toto Hieremia excepto cap. 27. & 28. & 29. a. & 34. & 39. b. & in Ezechiel. 26. & 29. & 30 In omnibus his locís in hebreo scribitur nabuchodonosor: quod interpretatur gemitus siue planctus generationis angustie vel pressure: aut coartatio generationís angustie vel pressure.

נְבוּשַׁרְסִיכִים Nabusarsathin. duo nomina sunt. Nabu quod interpretatur loquela: siue prophetia: aut loquens: vel prophetans: siue fructíficans: vel germinans. & Sarsathim: quod interpretatur ppositi coopimētorū vel vnctionū. heb. sarsachim

נְבוּשַׁזְבָּז Nabusesban. Loq̄la siue prophetía vel germinatio manās vel fluēs: aut ex hebreo & syro fructus vel germinatio liberationis. heb. nabusesbaz. (tes. D.

Nabuthei. Loquentes: siue prophetantes: aut germinan-

נְבוּזַרְאָדָן Nabuzardan. Germinatio vel prophetía extranei siue vēti

lati aut effusi iudícii: vel germiatio siue pphetía extranei siue vētilati aut effusi dñii vel basis. (ríace suffocatus.

נָחוֹר Nachor. Raucus: vel aridus: aut iratus: vel incensus: aut sy-

נָכוֹן Nachor. 2. Reg. 6. Paratus vel certus. heb. nachon.

נָדָב Nadab. Spontaneus: aut vouens: vel princeps.

נְדַבְיָה Nadabía. Votū dñi: siue spontaneus aut princeps domini.

נָפֵג Náphcg. Imbecillis: aut remissus: vel laxatus.

נָפִישׁ Naphei. Anima: vel refrigeratus: aut requiescens: vel syriace multiplicans. heb. naphis.

נָעָם Naphez. Pulcher siue decor⁹: aut motor eorū. heb. nahem

נָפִישׁ Naphís. Anima: vel refrigerat⁹: aut requiescēs: vel syriace

Nage. Claritas: vel splendor. D. (multiplicans.

נַחֲלִיאֵל Nahaliel. Torrens dei: siue hereditas dei: aut vallis dei.

נָחָם Naham. cōsolatio: vel pnia: siue ducēs eos: aut requies eorū

נָעִים Nahem. Pulcher: siue iocundus: aut mouens eos.

Naym. Pulchritudo: siue iocūditas: vl cōmotio aut mot⁹ eo

נָיוֹת Naioth. Pulchritudo: siue decor: aut habitaculū. (rum. D.

נַמְשִׁי Namsi. ablat⁹: siue auferēs: aut tāgēs: vel dormitiōis mun⁹.

נְמוּאֵל Namuel. Dormiens deus: vel dormitio siue somnus dei.

Namuelite. Idem.

Nanee. i. Diane n. appellabatur diana in lingua persica

Naram. 2. Reg. 23. Non est in hebreo.

ναρκισσος. Narcissus. Stupefactus: vel negligens. G.

נְצִיחַ Nasia. Victor: siue eternus: aut fortis.

עֵינְחָצוֹר Nasor. Fons siue oculus atrii vel vestibuli: aut fontis fenum vel herba. heb. enasor.

ἀπάλεια. Natalia. in greco Attalia: & iterp̄tatur augēs: vel nutriēs. G

נְתַנְמֶלֶךְ Nathamélech. Donū regis: siue donum consilii. heb. nathā

נָתָן Nathan. Dans vel donatus. (mélech.

נְתַנְאֵל Nathanael. Donum dei.

נְתַנְיָה Nathanía. Donum domini.

מַתַּנְיָה Nathanía. Esd. 10. Donū dñi: vel lumborū dñs: aut ex syro & hebreo spes vel expectatio domini. heb. mathania.

נְתַנְיָהוּ Nathanías. Donum domini.

נְתַנְאֵל Nathaniel. Donum dei. heb. nathanel.

נְתִינִים Nathinnei. Dati vel donati.

Nathon. Idem. s. n.

חֲנָתוֹן Nathon. Ios. 19. Gratie vel misericordie donum.

נַחוּם Naue. Posteritas vel stirps: aut filius: vel eternus seu permanens: vel pulchritudo: siue habitaculum: aut syriace piscis. D.

נְזִירִים Naum. Consolator: siue penitens: aut ductor eorum.

Nazarei. Separati: siue coronati: aut sanctificati.

Nazareni. Idem. Sed si per sade litteram scribatur: interpretatur custodientes: vel floridi: aut virgulta. D.

Nazarenus. Idem. s. n. D.

Nazareth. Sanctificata: aut separata: vel coronata. Si autem per sade litteram scribatur interpretatur Custodita: vel florída: aut virgultum. D.

נָזִיר Nazareus. Separatus: siue coronatus: aut sanctificatus.

Nazareus. Math. 2. Idem. vel per sade litteram custos: siue flos: aut virgultum. D.

נְעָמָה Neama. Pulchra siue decora: aut mouens valde.

νεάπολις. Neapolis. Noua ciuitas. G.

נְחַז Nebaan. Fructificans vel germinans visionem: aut loquēs vel prophetans visionem. heb. nebaaz.

נְבִי Nebái. Fructificans: vel germinans: aut loquēs: vel pphe-

נְבַלַּט Nebalath. Prophetia siue loquela intoluta vel abscondita: aut germinans vel fructificans siue prophetans inuolute vel abscondite. (tans.

נְבַט Nebath. Aspiciens: vel intuens.

נְבוֹ Nebo. Loquela: siue prophetia: aut loquens vel prophetās siue fructíficans: vel germinans.

נֶבַע Nebo.Nec.7.d.vbi dicitur Viri rama & nebo interpretatur Collis:aut calix vel vas.heb.géba.

נִבְשָׁן Nebsan.Loquela siue ꝓphetia aut germinatio dormitationis vel mutatiõis:siue germinatio l'loq̃la dẽtis vel eboris

נְבוֹ Nebui.Loquela:siue prophetia:aut loquens : vel prophetans:siue fructificans:vel germinans.heb.nebu.

נְכֹה Nechao.Claudus:vel percussus.

נֶקֶב Néceb.Foramen:aut maledictio:siue vocatio:aut nominatio:vel explicatio.

נַחַלאֹשׁ Nécheleſcol.Torrens botri:aut vallis botri.

כל Nechoda.Depictus:siue varius:aut punctuatus:vel pastor: aut incuruatus:vel incensus.

נְקוֹדָה Neelamites.Somniator vel somnus:siue torrens aut vallis aquarum:vel hereditas aquarum.

נְחֶלָמִי Neemias.Consolatio vel requies domini:aut penitens dominus:siue directio domini.

נְחֶמְיָה Nephador.Fauus hĩtatiõis vel gñationis : aut distillãs siue eleuans vel cribrans habitationem vel generationem.

נְפְתֹּאר Népheg.Imbecillis:aut remissus:vel laxatus.

נֶפֶג Nephi.Purificatio.D.

נְפוּסִים Nephusim.Diminuti:aut dilacerati.

נְעִיאֵל Nehiel.Commotio vel motus dei.

נְעַמָן Neman.Pulcher siue decorus:aut motum preparans.

נִמְרָה Nemra.Leopardus:siue rebellio:aut amaritudo:vel cõmutatio.

נִמְרִים Nemrim.Idem.p.n.

נִמְרֹד Nemroth.Rebellis:vel dormitio descensionis:aut dormiens dominans.heb.nemrod.

νεομηνία. Neomenia.Nouilunium.G.

נַפְתָּלִי Neptali.Cõpatio l'eqparatio:aut retorsio vel tortuositas.

Neptalim.Idem.heb.neptali.

Neptalite.Idem.

Nepthar.Purificatio.D.

נִפְתּוֹחַ Nepthoa.Apertus vel apertio:siue sculptura.

Neptuim.Idem.p.n.

נֵר Ner.Lucerna:siue nouale.

נֵרְגַל Neregel.Explorans:vel pedester:siue lucerna discooperta vel coaceruata:aut nouale discoopertum vel reuolutum.

Nergel.Idem.

Nere?.Lucerna:vl'nouale.grece vero magn?iterp̃tatur.D

Neri.Lucerna:vel nouale.D.

נֵרִיָה Neri.Hiere.32.lucerna dñi:aut nouale domini.heb.neria

Nerias.Idem.

נְצִיב Nesib.Stans:siue statio:vel erectio . scilicet alicuius tituli: aut syriace plantatio.

נִסְרָךְ Nesrach.Fuga vel tentatio tenera vel delicata : aut vexillũ delicatum:vel syriace tabula tua.

νηστεύς. Nesteus.Ieiunus vel ieiunans.G.

נְטוֹפָתִי Nethophati.Gutta:siue distillatio:aut gummi.

Nethophatites.Idem.

נְטֻפָה Nethupha.Gutta:siue distillatio:aut gummi : vel declinatio oris.

Nethuphati.Idem.

νουμηνίος. Neumenius.Nouus mensis:vel nouilunium.G.

νικάνωρ. Nícanor.Victor vel victoriosus.G.

Nicodemus.hebraice interpretatur innocens sanguis.grece vero victoria populi.D.

νικολαΐτης Nicolaite.Victorie plebis.G.

νικόλαος. Nícolaus.Idem.s.n.G.

νικόπολις Nicopolis.Victorie ciuitas:vel victoriosa ciuitas.G.

νυμφᾶ. Níger.latinum est.

שִׁחוֹר Nilus.Hebraice dicitur sychor:& interpretatur niger:vel turbidus:aut matutinus.

νυμφᾶ. Nympha.Sponsa.G.

נִינְוֵה Niniue.Pulchra siue speciosa:aut habitaculum.

Niniuite.Pulchri siue speciosi:aut habitacula.

נִסָּן Nisan.Vexillum:siue probatio:aut tentatio : vel fuga : aut syriace miraculum.

נֹעָה Noa.Mouens:vel commota.

נוֹעַדְיָה Noadia.Testificatio vel cetus aut congregatio domini : siue ornatus domini:aut transiens dominus:vel ex syro & hebreo ablatio domini.

נוֹחָה Noaha.Requiescens:aut ducens vel ductor.

נוֹב Nob.Loquela:siue prophetia:aut loquens vel prophetãs: siue fructificans vel germinans.

Nobe.Idem.

נֹבַח Nóbe.Nu.23.& Iudi.8.Latrans vel latratus.

נוֹדָב Nodab.Vouens:siue spontaneus:aut principalis.

נוֹעַדְיָה Nodaia.Testificatio vel cetus aut congregatio dñi:siue ornatus domini:vel transiens dominus:aut ex syro & hebreo ablatio domini.heb.noadia.

נֹחַ Nóe.Consolatio:vel requies.

נֹעֲמָה Noema.Pulchra siue decora:aut mouens valde.

נַעֲמָן Noeman.Pulcher siue decorus:aut motum prep rans.

Noemanite.Idem.p.n.

נֹעֲמִי Noemí.Pulchra siue decora.

נְחֻשְׁתָּא Noesta.Enea:vel erea:aut augurãs: vel serpẽs:aut serpẽtina

נֹפֶת Nophech.Fauus:aut cribrũ:siue distillatio.heb. nopheth.

נוֹגָה Nóga.Claritas:siue splendor.

Noge.Idem.

נְחֹשְׁתָן Noheſtan.Eneum:vel cupreum:aut augurium:siue serpẽtis datum vel donum.

נַעֲמָן Nooman.Pulcher siue decorus:aut motum preparans.

נַעֲרָן Noram.Puer vel iuuenis:siue excutiens:aut vigilans: vel mouens canticum.heb.naaran.

נַעֲרָתָה Norátha.Iuuentus:siue puericia:aut excussio:siue vigilia: aut stuppa.heb.naarátha.

Numenius.nouus mensis: vel nouiluniũm.G. νουμήνιος.

נוּן Nun.Posteritas vel stirps:aut filius:vel eternus:seu permanens:aut syriace piscis.

Nun.Nomen littere.posteritas:aut stirps : vel eternus aut syriace piscis.D.

De incipientibus a littera.O.

חֹבָב OBab.Dilectus.

עֹבַדְיָה Obadía.Seruus domini: vel operarius domini.

Obdía.Idem.

Obdías.Idem.

עֹבֵד Obed.Seruus:vel operarius.

עוֹבֵד Obed.2.Paralip.15.&.28.interpretatur sustentans:vel tenens:aut erigens.heb.oded.

עֹבֵדאֱדֹם Obededom.Seru? hoīs vel terreni aut sanguinei vel ruffi

עֹבַדְיָה Obedía.Seruus vel operarius domini.

עֹבֵד Obediel.Seruus:vel operarius.heb.obed.

עוֹבֵד Obeth.Sustentans:vel tenens:aut erigens.heb.oded.

אֹבוֹת Oboth.Phytões:siue vtres:aut prẽs:l'desideria. ⌜frīs oliua

אֲחֻזַּת Ochozath.possessio:siue app̃hẽsio:l'collectio:aut visio:seu

אֲחַזְיָהוּ Ochozias.Apprehensio vel possessio dñi:seu visio dñi.

עָכְרָן Ochran.Turbidus:vel conturbans.

הוֹדַיָה Odaia.Laus domini:siue confessio domini.

Odaías.Idem.

עָדוּלָם Odallam.Testimoniũ siue ornamẽtũ illis:aut testimõiũ siue ornamẽtũ sue miserie:vel transitus aut p̃da sue miserie

Odaren.Laudis canticum:vel testimonium arce.D.

הוֹדַוְיָה Odeuía.Laus domini:siue confessio domini.

Odía.Idem.

Odoía.Idem.

עֲדוֹלָם Odollam. Teſtimonium ſiue ornamentum illis: aut teſtimoniū ſiue ornamētū ſue miſerie: vel tranſitus aut preda
Odolamites. Idem. (ſue miſerie.
הוֹדַוְיָה Oduia. Laus domini: ſiue confeſſio domini.
אֶפְלָל Ophal. Iudicans: vel orans. heb. ophlal.
עֶפֶל Ophel. Turris: aut obſcuritas: vel nebula.
חֵפֶר Opher. Fodiens: aut explorans: vel confuſio.
עִיפָי Offi. Laſſus: aut volans: vel ſyriace plicatus vel complicatus: aut folium.
חֻפִּים Ophim. Thalamus: ſiue coopertus: aut littus maris
אוֹפִיר Ophir. Cinis vel incineratio: aut fructificatio.
אוּפָז Ophir. Hiere. 10. Aurum obrizum. heb. ophaz.
חָפְנִי Ophni. Pugnus vel pugillus: aut cooperiens.
עָפְנִי Ophni. Ioſ. 18. Interpretatur volans: ſiue laſſitudo: aut ſyriace plicatio vel complicatio.
עָפְרָה Ophora. Puluis: aut plumbum: vel hinulus.
Ophra. Idem.
עוֹג Og. Subcinericius panis vel torta: aut ſubſannatio: vel ſyriace detentus: aut impeditus.
הוֹהָם Oham. Ve eis: ſiue tumultuans: vel conturbans.
אָהֶל Ohel. Tabernaculum: ſiue tentorium: aut ſplendor.
Ohol. Idem.
אֲחָלַי Oholai. Deprecans: vel expectans: aut incipiens: vel dolens: ſiue frater mihi. ⌈aut folium.
עֵלָא Olla. Eleuatio: vel holocauſtum: aut infans vel paruulus.
חֹלְדָה Olda. Mundus: vel orbis: aut muſtella: vel ſyriace rubigo.
Oldai. idem.
ὀλυμπιάς Olympiadis. Celeſtis. G.
ὀλυμπᾶν Olympiadem. ad. Ro. 16. Idem. in greco olympam. G.
ὀλύμπιος Olympius. Celeſtis. G.
חִלּוֹן Olon. Feneſtra: ſiue prophanatio: aut dolor.
אוֹמַר Omar. Dicens vel loquens: ſiue amarus: vel exaltans.
אִמְרִי Omrai. Dicens vel loquens: aut exaltans: ſiue amarus: aut ſyriace agnus.
אוֹנָם Onam. Dolor aut fortitudo ſiue iniquitas eorum.
אוֹנָן Onan. Dolor: ſiue iniquitas: aut fortitudo.
ὀνησιφόρος Oneſiphorus. Vtilitatem afferens. G.
ὀνήσιμος· Oneſimus. Vtilis. G.
Onias. Fortitudo domini: aut nauis. D.
אוֹנוֹ Ono. Dolor aut fortitudo ſiue iniquitas eius.
אָהֳלָה Oolla. Tabernaculum vel tentorium ſiue ſplendor eius.
Oolla. Ezech. 24. b. vbi dicitur Ve ciuitati ſanguinū oolle. ſcribi debet olle: & ſic eſt in bibliis noſtris antiquis: & eſt nomen vaſis in quo carnes coquuntur.
אָהֳלַי Ooli. Deprecans: ſiue expectans: aut incipiens: vel dolēs: ſiue frater mihi.
אָהֳלִיאָב Ooliab. Tabernaculū vel tētoriū pris: aut ſplēdor patris.
אָהֳלִיבָה Ooliba. Tabernaculū vel tētoriū meū in ea: aut ſplendor meus in ea. ⌈dor excelſorū.
אָהֳלִיבָמָה Oolibama. Tabernaculum vel tētoriū excelſum: ſiue ſplē
אָחָזָם Oozam. Appēheſio eorū: ſiue poſſeſſio eorū: aut viſio eorū
חֹרֵב Oreb. Deſertum vel ſolitudo: ſiue deſtructio: aut ſiccitas: vel gladius.
עוֹרֵב Oreb. Iudi. 7. & 8. & ps. 82. & Eſa. 10. in omnibus his locis interpretatur coruus: vel ſuauis: aut fideiuſſor: vel cōmiſcens: ſeu veſpertinus. ⌈tio oris
עָרְפָּה Orpha. Ceruix: vel ceruicoſa: ſiue ſuſcitatio oris: ⌈denuda
אָרְנָן Ornan. Exultans: ſiue arca eorum: aut lux filii: ſiue lux aut maledictio permanens vel eterna.
הָרֵי Orodi. Montanus. heb. ororī.
הֹרֹנַיִם Oronáim. ire: vel furores: aut ſyriace libertates.
Oronites. idem. ſ. n.
ὀρθοσιάδα Orthoſiada. Recta vel rectificata. G.

חָסָה Oſa. Confidens: aut protegens.
חוֹשָׁה Oſa. 1. Parali. 4. Feſtinans: ſiue tacens: aut ſenſualis.
הוֹשַׁעְנָא Oſanna. Salua obſecro: vel ſalua nunc.
הוֹשֵׁעַ Oſee. Saluator: aut ſalus.
עָזְרָהוּ Oſia. Fortitudo domini: ſiue hircus mini. heb. oziáu.
הוֹשַׁעְיָה Oſias. Saluator dominus: aut ſalus mini.
יָעֲזְרָהוּ Oſiáu. Fortitudo domini. heb. azi. u.
עוֹתַי Othei. Tempus vel hora mea: aut iniquitas mea.
עָתְנִי Othin. Tempus ſiue hora mea. heb. othni.
הוֹתִיר Othir. Excellens: vel reſiduus: aut remanens.
עָתַלְיָהוּ Otholia. Tempus domino: ſiue hora domino.
עָתְנִיאֵל Othoniel. Tempus dei: ſiue hora dei.
עֻזָּה Oza. Fortitudo: aut capra.
חוֹזָה Oza. 1. Paralip. 16. confidens: vel protegens. heb. oſa.
חוֹזַי Ozái. Videns.
עֻזָּא Ozam. Fortitudo: aut capra. heb. oza.
עָזָן Ozan. Fortitudo eorum: aut capra eorum.
עָזַזְיָהוּ Ozazin. Fortitudo domini. heb. ozaziu.
אָזְנְשְׁאֵרָה Ozenzara. Auricula carnis vel conſanguinitatis: aut auricula fermentata vel remanens: ſiue ſtatera carnis vel conſanguinitatis aut reſiduí. heb. ózenſara.
עָזִי Ozi. Fortis vel fortitudo mea: aut hircus meus.
אוּזַי Ozi. Nee. 3. interpretatur tunc: ſiue aut iſte.
עָזְיָה Ozias. Fortitudo domini: ſiue hircus domini.
אֲחַזְיָהוּ Ozias. 1. Paralip. 3. Apprehenſio vel poſſeſſio domini: ſiue viſio domini. heb. ochozías.
הוֹשַׁעְיָה Ozias. Hiere. 42. & 43. interpretatur ſaluator dominus: aut ſalus domini. heb. oſias.
רְעַזְיָהוּ Oziáu. Fortitudo domini.
עָזִיאֵל Oziel. Fortitudo dei: ſiue hircus dei.
חֲזִיאֵל Oziel. 1. Paralip. 23. a. vbi dicitur oziel & aram: interpretatur videns deum. ⌈heb. ozriel.
עֻזִּיאֵל Oziel. 1. Paralipo. 27. Adiutorium dei: ſiue atrium dei.
עֻזְאֵלִי Oziéli. Fortitudo dei: ſiue hircus dei.
Oziélite. Idem.
Ozihem. Non eſt in hebreo.
אָזְנִי Ozni. Auris vel auſcultatio mea: ſiue ſtatera.
Oznite. Idem.

De incipientibus a littera. p.

Paphum. Bulliens vel eſtuans. G. — ϖάφος.
פְּלֶשֶׁת Paleſtina. conſperſa. ſ. cinere vel puluere: ſiue ruina appoſita: vel ruina duplex: aut ruine potus: vel cecidit
פְּלִשְׁתִּים Paleſtini. conſperſi. ſ. cinere vel puluere: ſiue ruine (bibēs appoſite: vel ruine duplices: aut ruine potus: vel cecideruntbibentes.
תָּמָר Palmyra. Hebraice dicitur thamor: & interpretatur palma vel dactilus: aut cōmutatio vel ꝓmutatio: ſiue amaritudo
תַּדְמֹר Palmyra. 2. Paralip. 8. Hebraice dicitur thadmor: & interpretatur confeſſio vel laus amaritudinis: vel confeſſiōis aut laudis myrrha: ſiue ex hebreo & ſyro laus preceptoris vel domini.
Pamphilia. Tota dilecta vel amabilis. G. — ϖαμφιλία
Paraclitus. conſolator: vel aduocatus. G. — ϖαράκλητος.
Paraſceue. Preparatio. G. — ϖαρασκευή.
Parmena. Permanens. G. — ϖαρμένα
Parthi. Lingua ſcythica dicuntur fugaces vel exules. D.
פֶּסַח Páſcha. Tranſitus: vel claudicatio.
Pathara. calcata: ſeu conculcata. G. — ϖάταρα.
Pathmos. Letalis: vel mortifera. G. — ϖάτμος.
Patroba. Paternalis. G. — ϖατρόβα
Patroclus. Patris vel patrie gloria. G. — ϖάτροκλος.

Paulus. Os tube: ſiue mirabilis: aut latine minimus. ſ. apoſtolorum: & ideo maximus quia minimus. D.

אַפְדְּנוֹ Pedno. Ornamentū eius: ſiue ira iudicii eius. heb. apedno.

סִין Peluſium. Hebraice dicitur ſyn: & interpretatur rubus.

πεντάπολις. Pentapolis. Quinq; ciuitatum. ſ. regio. G.

πεντάτευχος. Pentatheucus. Quinq; volumina veteris teſtamenti: a pente quod eſt quinq; & teuchus volumen. G.

πεντηκοστή. Pentecoſte. Quinquageſima. G.

πέργαμος. Pergamus. Altitudo vel ſublimitas. G.

πέργη. Pergen. Valde terreſtris. G.

πέργαμος Perſa. Frāgens: ſiue diuidens: aut vngula vel gryphus.

πέργην. Perſe. Idem. plu. nu.

פָּרָס Preſepolis. Perſe ciuitas. G.

περσίπτο Perſes. Frāgens: ſiue diuidens: aut vngula vel gryphus.

λις. פָּרָס Perſia. Idem.

Perſida. Idem.

πέτρος. Petrus. Saxum: vel petra. G.

נָמְרִים Pigmei. Hebraice dicitur gamadim: & interpretatur nani vel cubitales.

מַכְתֵּשׁ Pila. Hebraice dicitur machthes: & interpretatur contuſſio vel pila: ſiue mortariolum.

πιλατος Pilatus. Conſtringens vel conſtrictus. G.

πύρρος. Pyrrhus. Flauus aut rubeus. G.

πισίδια. Piſidia. Picea. i. pice. denigrata. G.

πιστικήν. Piſticum. Fidele. G.

פְּלוֹנִי Polonites. Cadens: aut occultus.

πόντιος. Pontius. Marinus. G.

πόντος. Pontus. Mare. G.

אֶלְתָּר Pontus. Geñ. 14. a. Hebraice dicitur elaſar: & interpretatur auferens deus: vel ablatio dei: ſiue recedens a deo.

πόρτιος. Portius. Vitulus: aut vitulinus. G

ποσειδώνιος Poſſidonius. Potum prebens. G.

מִפְלֶצֶת Priapus. In hebreo eſt Miphléſeth: & interpretatur ſimulachrum: ſiue tremor: vel concuſſio.

Priſca. Latinum eſt. i. antiqua.

Priſca. Ad Ro. 16. a. &. 1. ad Corinthios. 16. d. &. 2. ad Timoth. 4. d. in greco Priſcilla: & interpretatur idem quod priſca diminutiue. Latinum eſt.

Priſcilla. Idem. Latinum eſt.

προβατική. Probatica. Ouina: ideſt locus vbi pecora ſacrificanda tenebantur. G.

πρόχορος Prochorus. Expeditus vel facilis: aut promptus vel paratus. G.

προσήλυτος. Proſelytus. Aduena: vel peregrinus. G.

πτολεμαίς Ptolomaida. Bellicoſa. G.

πτολεμαῖς Ptolomais. Idem. G.

οι. πτολεμαῖ Ptolomei. Idem. plu. nu. G.

οι. ptolomenſes. Idem. G.

πτολεμαῖος. Ptolomeus. Sulcus. ſ. qui fit cum aratro: ſiue ſuſpendens aquas: aut coadunatio aquarum. grece vero bellicoſus.

תֻּבְלַי Publius. Latinum eſt.

πτολεμαῖος. Pudens. Latinum eſt.

Puteoli. Latinum eſt.

פּוֹטִיפַר Putiphar. Africe taurus: aut ex ſyro & hebreo ſaginato taurus: vel pinguedinis fructificatio.

פּוֹטִיפָרַע Putiphar. Geñ. 41. &. 46. Ex ſyro & hebreo pinguedinem diſſipans: vel pinguedinis denudatio: aut ſyriace pinguedinis vindicta.

De incipientibus a littera. q.

QVartus. Latinum eſt.

Quintus. Latinum eſt.

De incipientibus a littera. r.

רָחָב Ráab. Lata: ſiue dilatata: aut platea.

רַהַב Ráab. ps. 86. interpretatur Superba: aut fortis: vel tumultuans.

רְחַבְיָהוּ Raabia. Latitudo ſiue platea domini.

רָאָיָה Raahia. Viſio domini.

Raaia. Idem.

רָחַם Rám. vulua: ſiue miſericordia: aut ſyriace amicus.

רָעָמְיָה Raamias. Tonitruū domini: ſiue malum a domino: aut ſocius a domino: vel paſtor a domino.

רַבָּה Rabba. Multa ſiue grādis: aut iurgium vel impugnatio.

Rabbath. Idem.

Rabbi. Magiſter.

רַבְמַג Rabmag. Multitudinem diſſoluens vel liquefaciēs: aut magiſter vel princeps liquefactionis: ſiue magiſter vel princeps liquefactus vel tabefactus.

Rabboni. Magiſter. ſyrum eſt.

רִבּוֹת Rabboth. Fenus vel vſura: aut multitudo: vel iurgium: ſiue impugnatio.

רַבְסָרִים Rabſaces. Magiſter vel prepoſitus eunuchorum. heb. rabſa

Racha. Vacuus vel vanus. D. (res.

רַכָל Rachal. Suſurro: aut aromatarius: ſiue negociator.

רָחֵל Rachel. Ouis.

רַדַּי Raddái. Deſcendens: vel dominans.

רָפָא Rapha. Medicina vel medicus: aut relaxatio: vel gigas.

רָפָה Rápha. 1. Paralipo. 7. Relaxatio laquei.

Raphael. Medicina dei. D.

רְפָיָה Raphaia. Medicina domini: ſiue relaxatio domini.

רְפָאִים Raphaim. Gigantes: vel medici: aut relaxati.

רָפָא Raphaim. 1. Paralipo. 20. in fine Gigantiſſa: vel medicina: aut relaxatio. heb. rapha.

רְפָיָה Raphia. Medicina domini: ſiue relaxatio domini.

רְפִידִים Raphidim. Reclinatoria vel ſtramēta: aut remiſſe manus: vel medicina manuum.

Raphon. Medicina: vel relaxatio: aut gigas. D.

רפוא Raphu. Idem.

רַעוּ Ragau. Socius: aut paſtor eius: ſiue malū vel cōfractio eius.

Rages. Tempeſtas: vel cōmotio. D.

רְעוּאֵל Raguel. Paſtor dei: aut amicus dei: vel confractio dei.

רְצָלָה Rahelaia. Sopor domini: vel inebrians dominus: aut ſocius vel paſtor ipſi domino.

רָאָה Rahia. Viſio domini.

רְעוּאֵל Rahuel. Paſtor dei: aut amicus dei: vel confractio dei.

רָם Ram. Excelſus: vel ſublimis: aut proiiciens.

רָמָה Rama. Excelſa vel ſublimis: aut proiecta.

חֹרְמָה Rama. 1. Reg. 30. in fine deſtructio: ſiue anathema: aut rete: vl retiaculū: ſiue dedicatū aut cōſecratū. ſ. deo. heb. horma

רַמָתָה Ramatha. Excelſa vel ſublimis: aut proiecta.

רַמָתַיִם Ramathaim. Celſitudines vel ſublimitates: aut *piectiones*.

רַמַת לֶחִי Rámathléchi. Eleuatio maxille.

Ramathe. Excelſa: vel ſublimis: aut proiecta. D.

רַעַמְסֵס Rameſſes. Tonitruum vel exprobatio tinee: aut malum delens ſiue diſſoluens: vel confractionem diſſoluens: aut cōfractus a tinea.

רָמַת Rameth. Sublimis vel excelſa: aut proiecta.

Ramoth. Idem. plu. nu.

רָאמַת Ramoth. Deut. 4. &. Ioſ. 20. &. 1. Paralipo. 6. interpretatur Videns mortem vel intuitus mortis: aut altitudines.

יְרִמוֹת Ramoth. Eſd. 10. Altitudines: ſiue timens mortem: aut videns mortem: vel proiectio mortis. heb. ieramoth.

רַבְשָׁקֵה Rapſaces. Magiſter vl prepoſitus bibentium: aut magiſtri oſiculum vel ſacculus: ſiue multum bibens aut oſculās: vel magnus ſaccus. heb. rabſaces.

רַבְסָרִיס Rapſaces.Hiere.39.interpretatur Magiſter vel prepoſitus eunuchorum.heb.rabſares.

Rapſaris.Idem.heb.rabſaris.

רְצִין Raſin.Voluntas vel volũtarius: aut curſor ſiue veredarius.

Razias.Secretum domini:vel myſterium domini.D.

רָזוֹן Razon.Tenuis vel macilentus: ſiue ſecretum: aut ſecretarius:vel princeps.

רֶבַע Rébe.Quartus vel quadratus:ſiue accubãs vel accubatio.

רִבְקָה Rebecca.Saginata:ſiue impinguata:aut contentio obtuſſa: vel contentio impedita.

רֶבַע Rebee.Quartus vel quadratus:ſiue accubãs vel accubatio.

רִבְלָה Rebla.Rixa vel magnitudo illi: aut iurgium inueteratum vel conturbatum:ſiue iurgium defluens.

Reblátha.Idem.

רֵכָה Recha.Tenera:vel delicata.

רֵכָב Rechab.Quadriga:aut equitatus vel equitans.

Rechabite.Idem.plu.nu.

רֵכָת Rechath.Vacuitas: ſiue ſputum: aut ſaliua: vel tempus.ſ. quod eſt pars capitis.

רֵקֶם Récem.Vacuꝰ:aut vanus:vel pictura varia: aut ſaliua eorũ.

רְאָיָה Rechia.Viſio domini.heb.rehia.

ῥήγιον. Regium.Ruptura vel factura:quoniã illic terra rupta eſt inter regnum neapolitanum & ſiciliam.G.

רַעְמָה Regma.Tonitruum:ſiue exprobatio:aut malum quoddã: ſiue ſocietas quedam:vel confractio quedam.

מַלְכָּת Regma.1.Paralip.7.In hebreo eſt Molécheth:quod interpretatur regina:& ſic tranſtulit beatus hieronymus:& inuenitur in blibliis noſtris antiquis.ſ.regina:ſed vitio ſcriptoris fuit hic poſitum regma pro regina.

רֶגֶם Régom.Lapidans:vel lapidatus:aut purpureus.

רֵקֶם Réhem.Vacuus:aut vanus:ſiue pictura varia: vel ſaliua eorum.heb.récem.

רַעְמָה Rema.Tonitruum:ſiue exprobatio:aut malum quoddã:ſiue ſocietas quedam:vel confractio quedam.

רַמְיָה Remeia.Sublimis vel excelſus dñs:aut proiectio domini.

כִּיּוּן Rempha.Pro hoc in hebreo eſt chiun: quod interpretatur placenta.i.torta adipe conſperſa:ſiue preparatus:aut compoſitus.hebrei vero dicunt chiun lingua arabica vel punica ſaturnium ſignificare.

Remmi.Non eſt in hebreo.

רִמּוֹן Remmon.Malum granatum:ſiue altitudo.

רִמּוֹנְפָּרֶץ Remmõpháres.Maligranati diuiſio:aut malum granatum diuiſionis:ſiue altitudinis diuiſio.

רִמּוֹנוֹ Rẽmono.Malum granatum eius:ſiue altitudo eius.

מְרֵמוֹת Remoth.Amaritudo ſiue myrrha mortis: aut altitudines: vel deceptiones.heb.meremoth.

Res caput:ſiue principium:aut paupertas.D.

רַסָּה Raſſa.Irroratio:vel ſtillicidium.

Reſa.Luce.3.Caput:vel voluntas:aut curſus.D.

רֶשֶׁף Réſeph.Volucris:aut diabolus:vel ſagitta.ſ.ignita.

רֶצֶף Réſeph.4.Reg.19.& Eſa.37.interpretatur Pauimentum: vel extenſio:aut pruna.i.calculus ignitus.

מִפִּים Reſemophim.Exore: vel ſyriace cooperimenta.heb.mophim.

רֶסֶן Réſen.Frenum.

רְצָפָה Reſpha.Extenſio:ſiue pauimentum: aut pruna.ideſt calculus ignitus.

רְצוֹא Reſia.Volũtas:aut voluntarius:ſiue curſor:aut veredarius.

רְתְמָה Rethma.Iuniperus:ſiue ſonitus aut ſtrepitus.

רְעוּ Reu.Socius:vel amicus:aut paſtor: ſiue malũ:aut cõfractio.

רְחוּם Reum.Pius ſiue miſericors:aut ſyriace amicus.

רִיבַי Ribai.Pugnans vel obiurgans:ſiue multiplicans.

רִיפַת Riphat.Medicina:ſiue relaxatio: vel bouile:hoc eſt vbi boues clauduntur.

רִמָּה Rimma.Canticum:ſiue exultatio.heb.rina.

רִמּוֹת Rimoth.Altitudines:ſiue videns mortem:aut timens mortem:vel proiectio mortis.heb.ierimoth.

רָוְיָה Roaga.Saturatus vel inebriatꝰ meditatione vl eloquio:aut ſaturatus vel inebriatus abſtractione vel ſeparatione.

רְחַבְעָם Roboam.Dilatans populum: aut latitudo vel platea populi:ſiue odor vel odorans cum populo.

ῥόδ. Rode.Roſa.G.

ῥόδοχος. Rodochus.Roſeus currus.G.

ῥόδος. Rodum.Roſa.G.

רֹגֶל Rogel.Pes:ſiue pedeſtris:aut explorans:vel delator ſiue accuſator:aut ſyriace conſuetudo.

Rogelim.Idem.plu.nu.

רֹגֶמְמֶלֶךְ Rogomélech.Lapidans regem vel conſiliarium:aut purpura regis vel conſiliarii.

רְאוּמָה Roma.Excelſa vl ſublimis: aut rhinoceros:vl ituẽs nimis.

רוּמָה Roma.Ioſ.15.Excelſa vel ſublimis:aut proiecta.

חֲרֻמָּה Roma.1.Reg.30.Deſtructa:ſiue anathematizata:aut rete vl retiaculũ:ſiue dedicata vel conſecrata.ſ.deo.heb.arama.

ῥώμη. Roma.Ciuitas italie:valẽs vel valẽtia:aut potens vel robuſta.G.

ῥωμαῖοι. Romani.Idem.plu.nu.G.

כִּתִּים Romani.Danieꝫ.11.Pro hoc in hebreo eſt chithim: & interptatur cõterentes:vel cõtritio maris:ſiue diadema: aut aurum:vl tinctura:aut ex ſyro & hebreo coaceruatio maris.

ῥωμαῖος. Romanus.Valens:ſiue potens:aut robuſtus.G.

רָמַתִי Romathites.Excelſus vel exaltatus:aut proiiciens vel proiectus.

רָמַלְיָהוּ Romelia.Excelſus domini: ſiue celſitudo domini:aut proiectus a domino.

רֹמַמְתִּי עֶזֶר Romethiézer.Exaltans adiutorem vel auxilium: ſiue exaltaui atrium.heb.romemthiézer.

רְחַב Roob.Latitudo ſiue dilatatio:aut platea.

רְחֻבָיָה Roobia.Latitudo ſiue dilatatio dñi:aut platea domini.

רְחֹבוֹת Rooboth.Latitudines ſiue dilatationes:aut platee.

עֲטָרוֹת Roth.Corone: ſiue calamus inebriationis vel ſaturitatis: aut ex ſyro & hebreo conſilium inebriationis vel ſaturitatis.heb.ataroth.

רְאוּבֵן Ruben.Videns filium:vel viſio filii:aut viſionis filius.

Rubenite.Idem.

Rubenites.Idem.

Ruffus.Latinum eſt.

רוּמָה Ruma.Excelſa ſiue ſublimis:aut proiecta.

רוּת Ruth.Saturata:vel inebriata.

De incipientibus a littera.S.

שַׁעַף Saaph.Cogitãs:aut qui volat vel preuolãs.

שְׁאָל Saal.Poſtulãs ſiue poſtulatus: aut cõmodatus: ſiue ſepulchrum:vel infernus:aut fouea.

שַׁעֲרַיִם Saarim.Porte:ſiue eſtimationes:aut appreciationes:vel capilli:ſiue ordeum:aut tempeſtates: ſiue demones: aut pilloſi:vel hirci.

שְׁבָא Saba.Conuerſio:ſiue captiuitas:aut canicies:vel ſeſſio.

סְבָא Saba.Geñ.10.a.&.1.Paralipo.1.a.vbi dicitur Saba & euila. & p̃s.71.& Eſa.43.a.interpretatur Circuitio: aut ebrius: vel ſyriace ſenex.

צוֹבָה Saba.3.Reg.11.d.Excercitus: ſiue militans: aut preceptum in ea:vel inflata aut tumida.heb.ſoba.

אֵלְזָבָד Sabaa.Non eſt in hebreo.

סַבָּאִים Sabad.Dei dos:vel dei dotatio.heb.elzabad.

שִׁבְמָה Sabaim.Circuitiones:aut ebrii:vel ſyriace ſenes.

שִׁבְמָם Sabama.Conuerſio ſiue captiuitas nimia: aut canicies vel ſeſſio multa.

שָׁבָם Saban. Conuersio vel captiuitas eorum: aut canicies vel ses sio eorum. heb. sabam.

שָׁבַנְיָה Sabania. Conuertens vel captiuās dominus: aut intelligēs vel edificās dominus: siue intellectus vel filiatio domini.

צְבָאוֹת Sabbaoth. Exercitus. plu. nu. siue militie: aut fortitudines.

שְׁבָרִים Sabarim. Confractiones: siue spes: vel expectationes: aut frumenta.

סִבְרַיִם Sabarim. Ezechiel. 47. c. Circuitus altitudinis: aut syriace opiniones vel cogitationes: aut sperantes vel spes.

שְׁבָט Sabath. Sceptrum vel virga: aut tribus.

סַבְתָה Sabatha. Circuitus vel circuiens: aut causans: vel syriace senectus.

סַבְתְּכָא Sabathaca. Circuiens percussionem: vl causa percussionis: aut ex syro & hebreo senectutis percussio.

שַׁבְּתַי Sabathai. Sabbatum meum: vel requies aut cessatio mea.

Sabbatismus. Requies: vel cessatio. D.

שַׁבָּת Sabbatum. Requies: siue cessatio.

שָׁוֵה Sabe. Planicies: vel eqtas: aut ponēs vel posit⁹. heb. saue.

שָׁבַע Sabee. Septem vel septimus: aut saturitas: siue iuramētum.

שְׁבָאִים Sabei. Captiuantes: siue conuertentes: aut cani: vel sedētes.

שֵׁבֶר Saber. Confractio: aut spes: vel frumentum.

צוֹחַר Saber. Genē. 46. Lucidus vel candidus. heb. saher.

חֲשַׁבְיָה Sabias. Numeratio vel estimatio aut appreciatio domini: vel cogitatio siue artificium domini: aut festinatio vel silē tium in domino. Heb. asabias.

שִׁבַנְיָה Sabnia. Conuertens vel captiuans dominus: aut intelligēs vel edificans dominus.

זָבוּד Sabud. Dotatus: vel dos. heb. zabud.

סַכָּכָה Sacha. Vmbraculum: vel operimentum: siue protectio: aut vnctio: vel syriace speculatio. heb. sachacha.

שֵׂכָר Sachar. Merces: siue precium: aut sicera: vel ebrietas.

זָכוּר Sachur. Memor vel cōmemorās: aut masculꝰ. heb. zachur.

Sade. Iustus: vel iustitia. D.

צָדוֹק Sadoch. Iustus: aut iustificatus.

Saducei. Idem. plu nu. vel syriace sciſſi vel sciſmatici. D.

סָפַי Saphai. Limē vel superliminare: aut hydria: vel phiala: seu finis: aut consumatio.

שָׁפָן Saphan. Hericius: aut cuniculus vel cyrogrillus: siue absconditus vel reconditus: aut labium vel ripa siue confactio eorum.

שָׁפָם Saphan. 1. Paralipo. 5. interpretatur Barba: siue labium aut ripa eorū: vel confractio aut solitudo eorū. heb. sapham.

שָׁפָט Saphat. Iudex: vel iudicans.

שְׁפַטְיָה Saphata. Iudicās dñs.: siue iudiciū domini. heb. saphatia.

Saphatia. Idem.

Saphatias. Idem.

Saphira. Narrans: vel numerans: aut libraria vel litteraria: aut syriace formosa. D.

צָפוֹן Saphon. Aquilo: siue absconditus: aut speculator.

שָׂגָה Saie. Ignorans: siue comprehendens vel attingens: aut syriace multus: siue multiplicans. heb. sage.

שְׁעַלְבִּים Salabim. Respiciens corda: siue pugnus vel pugillus in mari: aut vulpes in mari: vel semita in mari.

שַׁעַלְבֹנִי Salabonites. Vulpis intellectus vel filiꝰ: aut vulpis edificiū: siue pugilli aut pugni edificium vel intellectus: siue semita edificii vel intellectus aut filii.

שִׁלְחִי Salai. Missio vel mittens: siue ramus: aut propagines, vel telum: aut arma. s. missilia: vel syriace spolians vel spoliatꝰ.

שְׁלַמִיאֵל Salamiel. Pax dei: siue perfectio dei: aut retributio dei.

σαλαμίνα Salamina. Cōmota: vel conquassata: aut fluctuans. G.

צִלְתַי Salathi. Vmbra: siue tinnitus: aut assans vl torrefaciens: aut syriace orans.

שְׁאַלְתִּי Salathiel. Postulatus dei: siue cōmodatus dei.

אֵל

שַׁעַלְבֹנִי Salboni. Vulpis intellectus vel filius: aut vulpis edificium: vel pugilli aut pugni edificium vel intellectus: siue semita edificii vel intellectus aut filii.

שָׁלָח Sale. Missio: vel mittens: siue ramus aut propagines: vel telum: aut arma. s. missilia: vel syriace spolians vel spoliatus.

שְׁעַלְבִּים Salebim. Respiciens corda: siue pugnus vel pugillus in mari: aut vulpes in mari: vel semita in mari.

סַלְכָה Salecha. Canistrum tuum: aut eleuatio siue cōculcatio tua.

סָלָד Saled. Afflictio: vel syriace calefactio: vel adustio.

שָׁלֵף Saleph. Euaginans: vel euellens: aut discalcians.

שָׁלֵם Salem. Pax.

שָׁלֵם Salem. Genē. 33. & 46. interpretatur Pax: siue perfectio: aut retributio.

שְׁלֹמוֹת Salemoth. Pacificatio: siue perfectio: aut retributio.

צַלְפְּחַד Salphaad. Vmbra formidinis: siue tinnitus formidinis: vel assationis aut submersionis formido.

שְׁעַלִּים Salim. Vulpes. plu. nu. aut pugilli siue pugni: vel semite.

שְׁלוֹמִית Salimith. Pacifica: siue perfecta: aut retribuens.

שָׁלִישָׁה Salisa. Trina: aut principalis: siue ternaria: vel principissa: aut ducissa.

שַׁלְמָה Salma. Pax: siue perfectio: vel retributio: aut vestimētum.

צַלְמָנָע Salmana. Vmbra prohibita: aut vmbra vl imago cōmotionis: siue tinnitus cōmotionis: vel submesio prohibitionis aut cōmotionis.

שַׁלְמָן Salmana. Osee. 10. interpretatur Pacificus: siue perfectus: aut retribuens. heb. salman.

שַׁלְמַנְאֶסֶר Salmanasar. Pax ligata: siue perfectio vel retributio ligata: aut pax vel perfectio siue retributio nunc ablata vel nunc recedens.

שַׁלְמָיָה Salmias. Pax domini: siue perfectio aut retributio dñi.

שַׁלְמוֹן Salmon. Pacificus: siue perfectus: aut retribuens.

צַלְמָנָה Salmona. Vmbre munus vel numerus: siue tinnitus numeri vel muneris: aut imago nostra.

σαλμών. Salmonem. Fluctuatio vel cōmotio: aut conquassatio. G.

סָלוּא Salo. Canistrū: vel exaltatio: siue cōculcatio: aut equiparatꝰ.

Salome. Pacifica: siue perfecta: aut retribuens. D.

שְׁלוֹמִי Salomi. Pacificus: siue perfectus: aut retribuens.

שְׁלוֹמִית Salomith. Pacifica: siue perfecta: aut retribuens.

שְׁלֹמֹה Salomon. Pacificus.

Salon. Manens: vel qui manet: aut pacificus: vel abundans: aut syriace illudens vel decipiens. D.

σάλον. Salon. Fluctus: vel cōmotio. G.

דָּעֲרִי Saltus. Latinū nomen est: & est interptatio huius nominis iaheri: quod saltum siue siluam aut saltum significat.

סָלוּא Salum. Canistrum: siue exaltatio: aut conculcatio: vel equiparatus. heb. salu.

שְׁלוּמִית Salumith. Pacifica: siue perfecta: aut retribuens.

שְׁלִשָׁה Saluſa. Trinus: vel principalis: aut dux.

שָׁמָה Sāma. Perditio: siue desolatio: vel stupor: aut ibi: siue nomen: aut nominatus: vel appositus.

שָׁמַע Sāma. 1. Paralip. 2. e. &. 5. &. 8. interptatur audiēs: vl obediēs.

הוֹשַׁמַע Sāma. 1. Paralipo. 3. Exauditus: siue ipse exaudiens vel obediens. heb. hosama.

שָׁמַה Sāmaa. Perditio: siue desolatio: aut stupor: vel ibi: siue nomen aut nominatus: vel appositus.

שִׁמְעָה Sāmaa. 2. Reg. 21. &. 1. Paralipo. 6. &. 20. interpretatur Audiens: vel obediens.

שִׁמְאָה Sāmaa. 1. Paralipo. 8. interpretatur Nominatus: vel appositus: aut perditio: vel desolatio.

סָמַךְ Samach. Adherens: vel innixus: aut iunctus.

שָׁמֵד Samād. Destruens: siue exterminans: aut conterens.

שָׁמָּי Sāmai. Nomen meum: aut desolatio vel perditio mea: siue stupor: aut celi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

שְׁמַעְיָה Samaía. Audiens dominũ: vel obediens domino.
Samaías. Idem.
שַׁמְרוֹת Samaoth. Deſolatio vel pditio: aut ſtupor: ſiue ibi iniquitas aut nomẽ iniquitatis: vel deſolãs aut perdẽs iniquitatem.
צַמָּרַיִם Samaráim. Lane: aut medulle. ſ. arborum.
שַׁמְרַת Samarath. Cuſtodia: vl adamas: aut vepres: vl ſpina ſeu fex.
צַמָּרִי Samareus. Lana: vel medulla. ſ. arborum.
שֹׁמְרוֹן Samaria. Cuſtodia: vel adamas: aut vepres vel ſpina: ſeu fex eius.
שֹׁמְרוֹנָה Samaría. 1. Paralipo. 12. & Eſd. 10. interpretatur Cuſtodia domini: aut adamas domini: ſeu vepres vel ſpina domini.
Samarías. Idem.
שֹׁמְרֹנִים Samaritani. Cuſtodes: vel adamãtini: ſiue ſpinoſi: aut feces: vel feculenti.
Samaritanus. Idem. ſingu. nu.
Samarite. Idem quod ſamaritani.
צַמְּרִי Samarites. Lana aut laneus: vel medulla. ſ. arborum.
סָמַכְיָהוּ Samatías. Adherens domino: vl innitens aut iunctus domino. heb. ſamachías.
שָׁמַע Sáme. Audiens: vel obediens.
Samech. nomẽ lre: Adheſio: ſiue innixio: aut iũctura. D.
שִׁמְרֹן אוֹן Sameron. Cuſtos amaritudinis vel myrrhe fortis vel doloroſe aut inique: aut adamas vel ſpina ſiue fex myrrhe doloris aut iniquitatis vel fortitudinis. heb. ſamerõmeron.
שַׁמְגַּר Samgar. Nominatus aduena: ſiue ibi peregrinus vel certãs: aut nominis ruminatio: vel deſolatio ſiue ſtupor aduene vel ruminantis aut certantis.
שָׁמִיר Samir. Cuſtodia: ſeu vepres vel ſpina: aut adamas: vel fex.
שַׁמּוֹת Samoth. Nomina: vel deſolationes: aut perditiones: ſiue ſtupefactiones.
σαμοθρᾳ-κη. Somothracia. Arenoſa: & aſpera. G.
שִׁמְרִי Samri. Cuſtodiens: ſiue ſpina: aut fex: vel adamas.
שִׁמְרוֹן Samron. Cuſtodia: ſiue adamas: aut vepres vel ſpina: ſeu fex eius.
שַׁמּוֹת Samroth. Nomina: aut deſolationes: ſiue perditiones: aut ſtupefactiones. heb. ſamoth.
שַׁמְשַׁי Samſái. Sol meus: aut nomen muneris: ſiue ibi munus: aut ſyriace miniſter.
Samſame. Nomen auditum: vel famoſa audítio. D.
שַׁמְשְׁרַי Samſari. Nomen cantantis vel dominantis: aut ibi cantor: vel ibi dominans.
שִׁמְשׁוֹן Samſon. Sol eius: aut nominis iteratio vel ſecundatio ſiue mutatio: vel nomen dormientis: aut ibi dormiens: vel ſyriace ſeruicium aut miniſterium eius.
שָׁמוּעַ Sāmúa. Audiens: vel obediens.
שְׁמוּאֵל Samuel. Poſtulatus a deo: aut nomen eius a deo.
שָׁמוּעַ Samúha. Audiens: vel obediens.
σάμος. Samum. Arenoſa. G.
סַנְבַלַּט Sanaballath. Rubus in abſcõdito vel in inuolutione: aut ex ſyro & hebreo inimicus in abſcõdito vel in inuolutione.
צַעֲנַנִּים Sanamim. Motiones: vel motus dormiẽtis. heb. ſananim.
צִנָּן Sanan. Frigiditas: ſiue ſcutum vel arma.
שְׁנִיר Sanir. Dormiens lucerna vel nouale: ſiue iteratio vel mutatio aut ſecundatio lucerne vel nouális: aut mutatio vel iteratio aut ſecundatio docentis vel oſtendentis.
שִׂרְיֹן Sanir. Deut. 4. Sonitus ſiue ſtrepitus: aut munus fortitudinis vel doloris. heb. ſeon.
שָׁמִיר Sanir. Iudi. 10. Cuſtodia: ſiue vepres: aut ſpina: vel adamas: ſeu fex. heb. ſamir.
שָׂרָה Sara. Dña vel princeps.
שָׂרָח Sára. Geñ. 46. & Nu. 26. & 1. Paralip. 7. f. interptatur Odorans: vel dña odoris: aut canticum odoris.
צָרְעָה Sara. Iudi. 13. & 16. & Nee. 11. Lepra: aut ſcrabro.
זָרַח Sára. 1. Paralipo. 1. interptatur Oriẽs: vel clarus. heb. zára.

שְׁאֵרָה Sara. 1. Paralipo. 7. c. Caro: vel conſanguinitas: aut fermentum: ſiue reſiduum vel remanens.
צָרְעָה Saraa. Lepra: aut ſcrabo.
שַׂרְבְּיָה Sarabía. Siccitas dñi: vel preualẽs cũ dño. aut pſallẽs in dño
Sarabías. Idem. (vel cum domino.
שַׂרְחִים Sarahim. Nigri: vel turbidi: aut matutinantes vel manicantes. heb. ſaharáim.
שָׂרַי Saráí. Domina mea: vel princeps mea.
צַרְעִי Sarai. 1. Paralipo. 2. Leproſus: vel ſcrabro.
שָׂרֵי Sarai. Eſd. 10. Dñs aut princeps meus: vel cãticum meum.
שְׂרָיָה Saraía. Princeps domini: vel cantícum domini.
שְׁעַרְיָה Saraía. 1. Paralip. 9. iterptatur Porta dñi: ſiue eſtimatio aut appreciatio vel capillus dñi: aut hircus dñi: ſiue ordeũ vel tempeſtas domini: aut demonis dominus. heb: ſaaría.
Saraías. Princeps domini: aut canticum domini.
שָׂרָר Sarar. Vmbilícus: aut cogitatio: vel inſidiatio: ſiue cantans: vel dominans.
שַׂרְאֶצֶר Saráſar. Prepoſitus theſauri vel cellarii: aut pſallentis theſaurus vel cellarium: ſeu qui videt anguſtiam: aut ex ſyro & hebreo caſtrametatio anguſtiantis.
שַׂרְתַּחַשְׁבַּר Sarathásar. Plaſmatio matutina: aut anguſtia vel colligatio matutina: ſiue anguſtia vel figura nigredinis.
צָרְעָתִי Sarathi. Leproſus vel ſcrabro.
Sardís. Princeps iocunditatis: aut canticum letitie: vl id qđ remanet aut relinquitur: vel ſyriace cortina. D.
צָרְעָה Sarea. Lepra: vel ſcrabro.
שַׂרְיָה Sareas. Princeps domini: aut canticum domini.
שַׂרֵבְיָה Sarebías. Siccitas domini: vel preualens cum domino: aut pſallens in domino vel cum domino.
סֶרֶד Sáred. Ablatio dominii vel deſcẽſionis: aut ſyriace cortina.
צָרֵדָה Sareda. Anguſtia vel colligatio dominii vel deſcenſionis: aut plaſmatio dominii vel deſcenſionis.
Saredatha. Idem.
סָרְדִי Saredite. Ablatio dñii vel deſcenſionis: aut ſyriace cortina.
צָרְעָתִי Sareíte. Leproſus: vel ſcrabro.
צָרְפָתָה Sarépta. Anguſtia bucelle vel panis: ſiue conflatio vel conflatorium: aut anguſtie dilatatio vel perſuaſio.
שָׂרֵשׁ Sáres. Radix: vel catenula.
סָרֵד Sáreth. Ablatio dominii vel deſcenſionis: aut ſyriace cortina. heb. ſáred.
Sareth. 1. Reg. 9. Non eſt in hebreo.
סַרְגּוֹן Sargon. Auferẽs protectionem vel corpus aut colorẽ: ſiue auferens hortum: aut ſyriace rete vel retiaculum.
שְׂעַרְיָה Saría. Porta domini: ſiue eſtimatio vel appreciatio aut capillus domini: vel hircus domini: ſiue ordeum vel tempeſtas domini: aut demonis dominus.
Sarías. Princeps domini: ſiue canticum domini.
שַׂעֲרִים Sarim. Porte: ſiue eſtimationes: aut appreciationes: vel capilli: ſiue ordeum: vel tempeſtates: aut demones: ſiue piloſi: vel hirci.
שִׂרְיוֹן Sarion. Lorica: vel planicies: aut canticum columbe.
שָׂרִיד Sarith. Relictus vel remanens: aut principis manus: ſiue cãticum manus. heb. ſarid.
חַרְמָה Sarma. Deſtructio: ſiue anathema: aut rete vel retiaculum: ſiue delicatum aut cõſecratum. ſ. deo. heb. harma.
שָׂרוֹחֵן Sarohen. Princeps gratie vel principis gra: ſiue canticum
שָׁרוֹן Saron. Planicies: aut canticum eius. (gratie.
Sarona. Idem. heb. ſaron.
שָׁרוֹנִי Saronites. Planicies: vel planus: ſiue cantans.
שַׂרְסְכִים Sarſathin. Prepoſitus cooperimentorum vel vnctionum. heb. ſarſachim.
צָרְתָן Sarthan. Tribulatio ſiue anguſtia: aut colligatio: ſiue plaſmatio: aut figuratio: vel anguſtiam dans.

Sarthana.Idem.

שָׂרוֹן Saruch.Palmes vel ſarmentum: ſiue ramus: aut conuolutio.heb.ſarug.

צָרוּיָה Saruia.Anguſtia vel tribulatio domini: aut colligatio ſiue plaſmatio vel figuratio domini.

שַׂשְׂבַּצַּר Saſabaſar. Gaudium in tribulatione vl' in anguſtia:aut gaudii prohibitio vel munitio: ſiue gaudium vindemie: vel ſexta anguſtia:aut lignum vel byſſus anguſtie.

שַׂעֲשָׂגָז Saſagazi. Qui facit trāſitum vel tonſionem: aut reſpiciens trāſeuntem vel tondentem:ſiue comprimens vellus.

שָׂטָן Sathan.Contrarius ſiue aduerſarius.

Sathanas.Idem.

שָׁאוּל Saul.Poſtulatus:ſiue cōmodatus:aut fouea ſiue ſepulchrū: vel infernus.

שׁוּעָל Saul.1.Reg.13.d. vbi dicitur ad terrā ſaul interpretatur vulpes:ſiue ſemita:aut pugnus vel pugillus.heb.ſual.

שָׁאוּלִי Saulite. De ſaul quod interpretatur poſtulatus: ſiue cōmodatus:aut fouea:ſiue ſepulchrum: vel infernus.

Saulus.Poſtulatus:ſiue cōmodatus:aut ſepultus.

σαῦρα. Saura.Salamandra: genus lacerte.G.

Schariot.In greco ſcribitur iſcarioth:& hebraice interpretatur vir occiſionis:aut vir exterminationis vl' mortis.D.

σκήνα Scharíotes.Idem.

σκηνοπηγία. Scena.In greco ſcribitur ſceua:& interpretatur diſpoſitus: vel preparatus.G.

σκήναι. Scenophegia.Feſtum tabernaculorum.G.

σκυτοπο Scythe.Coriarii:vel cerdones.G.

λίται. Scytopolite.Coriarii ciues.G.

שֶׁבַע Sébe. Septem vel ſeptimus:ſiue ſaturitas:vel iuramētum.

שְׁבָחַי Sebechái. Sabbatū:ſiue requies:vel ceſſatio:heb.ſebethái.

שְׁבַנְיָה Sebenía.Conuertens vel captiuās dominus: aut intelligēs vel edificās dominus: ſiue intellectus vel filiatio domini.

שְׁמַעְיָה Sebenía.Nee.11.Audiēs dñm:vl'obediēs dño.heb.ſemeia.

שְׁבַנְיָהוּ Sebenías.Conuertens vel captiuās dñs: aut intelligens vel edificās dominus:ſiue intellectus aut filiatio domini.

צִבְעוֹן Sebeon. Stās iniquitas: ſiue inflatio vel tumor peccati: aut ſyriace tinctus vel intingens.

צְבָיָה Sebia. Damula vel caprea: aut pulchra: vel precipua: ſiue ſtans dominus:aut ſyriace voluntaría.

שְׁבָנָה Sebna.Conuertens vel captiuās dñs:aut intelligēs vel edificans dñs:ſiue intellectus vel filiatio dñi.heb.ſebnia.

צְבִיִּים Seboim.Damule vel capree: ſiue pulchri vel precipui: aut inflati:vel ſyriace voluntarii.

צְבוֹעִים Seboim.1.Reg.13.& Nee.11.interpretatur Intincti:aut tinctiure:vel ſtantes acerui.

שִׁבֹּלֶת Sebbóleth.Spica:aut fluctus.ſ.aquarum.

צְלֶקְעָמוֹנִי Sechamonites. Vmbra lambentis vel percutientis populū meum:aut aſſans vel torrefaciens lambentem vel percutientem populum meum.heb.ſelechamonites.

שִׁיזָא Sechar. Munus hoc:aut munus aſpergens.heb.ſeza.

שְׁכֶם Sechem. Pars:ſiue portio: vel humerus: aut manicatio vel

Sechemite.Idem.p.n. (matutinatio.

שְׁכַנְיָה Sechenia. Vicinus dominus:aut habitatio domini.

שְׁבַנְיָה Sechenia. Nee.10.Conuertens vel captiuans dominus: aut intelligens vel edificās dominus:ſiue intellectus aut filiatio domini.heb.ſebenía.

שְׁכַנְיָה Sechenías. Vicinus dominus:aut habitatio domini.

סִתְרִי Sechri. Occultus vel abſconditus:aut demoliens:ſiue refugium meum.heb.ſethri.

שִׂכְרוֹנָה Sechróna. Ebrietas aut precium vel merces eius.

Secundus. Latinum eſt.

צְדָדָה Sedáda. Latus eius: ſiue cibarium aut venatio eius:vel inſidie eius.

Sedechías. Iuſtus domini: vel iuſtitia domini. צִדְקִיָּהוּ

Sedei. Oipotens: vel deuaſtator: aut ager: ſeu māmilla. D.

Sedeur. Ager luminis vel ignis: ſiue vbera luminis: aut omnipotentis lumen: vel deuaſtatoris ignis. שְׁדֵיאוּר

Seddo. Iuſtus: vel iuſtificatus. heb. ſedoch. צָדוֹק

Sepham. Barba: vel labium eorum: aut ripa vel littus ſiue confractio eorum. שְׁפָם

Sepháma. Barba: vel labium eius: aut ripa vel littus quoddā ſiue conterens aut confracta valde. שְׁפָמָה

Sephamoth. Barbe: vel labia: ſiue ripa vel littus mortis: aut labium mortis: vel conterens mortem. שְׁפָמוֹת

Sephan. Barba: vel labium eorum: aut ripa vel littus eorū: ſiue confractio eorum. heb, ſepham. שָׁפָם

Sephar. Liber: aut ſcriba: ſiue narratio: aut numerus: vel ſyriace portus. סְפָרָה

Sepharuáim. Libri: vel ſcribe: aut narrationes: vel numeri: ſiue liber vel numerus eius mare: aut ex ſyro & hebreo portus maris. סְפַרְוַיִם

Sephat. Specula: ſiue cooperimētum: aut enatatio: vel expectatio: aut fauus. צְפָת

Sephata. Idem. שְׁפָטָה

Sephei. Inūdatio: ſiue multitudo. שְׁפִי

Sephela. Humilis: vel cāpeſtris: aut planicies, D. שְׁפֵלָה

Sépher. Tuba: vel pulchritudo: aut ſyriace bonitas. שֵׁפֶר

Sephi. Solitudo vel deſertū: aut labium: ſeu ripa: vel littus: aut confractio. שְׁפִי

Sephi. 1. Paralipo. 1. interpretatur Speculator: vel fauus: aut cooperimentum: vel expectatio. צֹפִי

Sephíphima. Barba: vel labiū eorum: aut ripa vel littus corum: ſiue confractio eorum. heb. ſephim. שְׁפִיפֹן

Sephon. Aquilo vel aquilonaris: ſiue abſconditus: aut ſpeculator. צְפוֹן

Sephonite. Idem. plu. nu. צְפוֹר

Sephor. Auis vel paſſer: aut corona vel ſertum: aut ſyriace mane. i. matutinum tempus: vel hedus. שׁוּפָרָה

Sephora. Pulchra: aut tuba: vel ſyriace bñficiens vl' bonitas. צִפֹּרָה

Sephora. Exo. 2. & 4. & 18. interptatur Auis vl' paſſer: aut corona vel ſertū: aut ſyriace mane. ſ. matutinū tempus: vl' hedus. שִׁפְטָן

Sephtan. Iudex vel iudicans. צְפֵר

Sephua Speculator: ſiue cooperimentum: aut expectatio: uel fauus. heb. ſephu.

Sephupham. Ceraſtes ſerpentis genus. heb. ſephuphan. שְׁפוּפָן

Ségor. Parua. צוֹעַר

Segub. Fortificatus: aut exaltatus. שְׁגוּב

Seyr. Hiſpidus ſiue piloſus: aut hedus: vel demō: ſeu ordeaceus: vel tempeſtas. שָׂעִיר

Seyr. 4. Reg. 11. Receſſio: ſiue rebellio. heb. ſur. סוּר

Seyra. Parua: ſiue tribulata. צְעִירָה

Seyra. 1. Paralip. 7. ſcribi debet Syra. eſt. n. ī hebreo aramia que mulierem de aram. i. de ſyria ſignificat: & interpretatur ſublimis vel excelſa: aut decipiens. אֲרַמָּה

Seyrath. Hedus: ſiue piloſus: aut demon: vel tempeſtas: ſiue ordeum. שְׂעִירָתָה

Seys. Flos: aut germē: ſiue cincinnus: aut aſpectus: vel ſyriace ala: vel penna. צִיץ

Sella. Vmbra: aut aſſatio vel torrefactio: ſiue tinnitus: aut ſyriace oratio. צְלָה

Sela. Diſſoluēs: ſiue diſcalciās: vl' ſyriace illudēs vl' decipiēs. שְׁוָלֶת

Séla. Ioſ. 18. Coſta ſiue latus: aut claudicatio. צֶלַע

Sela. 4. Reg. 12. interpretatur Exaltatio: ſiue conculcatio: vel equiparatio: aut ſyriace caniſtrum. סֶלַע

Selachi. Ramus vel propagines: ſiue miſſio vl' mittēs: aut telum vel arma. ſ. miſſilia: vel ſyriace ſpolians vel ſpoliatus. שְׁוֹלְחִי

Sellái. Caniſtrum: vel eleuatio: ſiue conculcatio. סַלָּי

Sellaía. Idem. heb. ſellai.

שַׁלַּנִי Sellaite. Diſcalcians: ſiue diſſoluens: vel ſyriace illudens vel decipiens.

סֶלְכָה Selcha. Caniſtrum tuū: vel eleuatio aut conculcatio tua.

שַׁעַלְבִּין Selebím. Vulpis intellectus vel filius: aut pugnus vel pugillus intellectus: ſiue ſemita intellectus vel filii: aut reſpicientis intellectus. heb. ſelebin.

Selebin. Idem.

צֶלֶק Sélech. Vmbra vel tinnitus lambentis vel percutientis: aut aſſans vel torrefaciens lambentem vel percutientem.

שֵׁלֶם Sellem. Pacíficus: ſiue perfectus: aut retribuens.

שְׁלֶמְיָהוּ Selemíau. Pax domini: ſiue perfectio domini: aut retributio domini. heb. ſelemíau.

Selemías. Idem.

שַׁלְּמַי Sellemíte. Pacífici: ſiue perfecti: aut retribuentes.

שְׁלִמִּית Selemíth. Pacífica: ſiue perfecta: aut retribuens.

שֶׁלֶשׁ Selles. Trinus: aut princeps: vel dux.

צְלֶתַי Selethai. Vmbra: ſiue aſſatio: vel torrefactio: aut tinnitus meus: vel ſyriace oratio mea.

σελευκεία Seleucía. Cōmota vel conquaſſata: aut fluctuans. G.

σέλευκος. Seleucus. Cōmotus: vel conquaſſatus: aut fluctuans. G.

שִׁלְחִים Selím. Miſſi: vel propagines: aut rami: ſiue arma. ſ. miſſilia: aut ſyriace ſpoliantes.

שַׁלְמַי Selmai. Linteum: vel ſiniſter: aut nomen mihi: vel ſtupefactio mihi: ſiue appoſitus mihi. heb. ſemlai.

צַלְמוֹן Selmon. Obſcuritas: aut imago eius: ſiue vmbra muneris vel numeratiōis: aut tinnitus numerationis vel muneris.

שַׁלְמַי Selmon. Nee. 7. Pacíficus: ſiue perfectus: vel retribuens. heb. ſelmai.

צֶלֶף Selo. Vmbra vel tinnitus concuſſionis: aut ex hebreo & ſyro vmbra coniuncta. heb. ſeleph.

שְׁלֹמִית Selomith. Pacífica: ſiue perfecta: aut retribuens.

שַׁלֻּם Sellum. Pacíficus: ſiue perfectus: aut retribuens.

שַׁלּוּן Sellum. Nee. 3. d. vbi dicitur ſellum filius colozai: interpretatur manens vel qui manet: aut pacíficus: vel abundans: ant ſyriace illudens vel decipiens. heb. ſelun.

סַלּוּא Sellum. Nee. 11. & 12. interpretatur Caniſtrū: aut exaltatio: ſiue conculcatio: vel equiparatio. heb. ſellu.

שֵׁם Sem. Nomen: vel fama ſeu ponens vel poſitus: aut ibi

שָׁמָה Sēma. Perditio ſiue deſolatio. vel ſtupor: aut ibi: ſiue nomē aut nominatus: vel appoſitus.

שָׁמַע Sēma. 1. Paralipo. 11. Audiens: vel obediens.

Sēmaa. Idem.

שָׁמָּה Sēmaa. 2. Reg. 23. Perditio: ſiue deſolatio: vl̄ ſtupor: aut ibi ſiue nomen aut nominatus: ſiue appoſitus.

שְׁמַעְיָה Semaía. Audiens dominum. vel obediens domino.

שְׁמָאַם Sēmam. Nomen matris vel gentis: aut nomen timoris: ſiue ponens timorem: vel appoſitus matri vel genti: aut ibi timor: vel ibi mater aut gens.

שְׁמָרִית Semaríth. Cuſtodita: vel adamātina: aut ſpina: vel fex.

שְׁמַעַת Semath. Audiens: vel obediens.

שְׁמַתִּי Semathei. Nominatus: vel poſitus: ſiue deſolatus: aut ſtupefactus.

שְׁמְאֶבֶר Semḗber. Nomen vel fama robuſti vel fortis: aut nomē ale vel pēnati: ſeu deſtruens fortitudinē vel alam aut pēnam.

סְמָנָר Semegar. Aromata peregrini vel aduene aut ruminantis vel certantis.

שִׁמְעִי Semei. Audiens: vel obediens: aut nomen aceruí: vel deſtruens aceruum.

שִׁמְעִי Semei. 1. Paralipo. 2. interpretatur Nomē meum: aut deſolatio ſiue perditio mea: vel ſtupefactio: aut celi.

שְׁמַעְיָה Semei. Hiere. 26. Audiens dominum: vel obediens domino. heb. ſemeía.

Semeía. Idem.

Semeias. Idem.

שִׁמְעִי Semeias. 1. Paralipo. 25. & 27. interpretatur Audiens: vel obediēs: ſiue nomē aceruí: aut deſolatio aceruí. heb. ſemei.

Semeítica. Idem.

שָׁמֶר Sḗmer. Cuſtos: vel adamas: ſeu vepres: aut ſpina: vel fex.

שְׁמַרְיָה Semería. Cuſtodia domini: vel adamas domini: ſeu vepres vel ſpina domini.

שִׁמְרוֹן Semerō. Cuſtodia: vl̄ adamas: ſeu vep̄s aut ſpina: vl̄ fex eiꝰ.

שִׁמְרוֹן Semeron. 2. Paralipo. 13. Lane: aut medulle. ſ. arborum. heb. ſemerim.

שִׁמְרָע Semída. Nomē ſciētie vel cognitionis: aut ponēs ſciētiā: vl̄ deſolationis aut ſtupefactionis cognitio: vl̄ celorū ſciētia.

שִׁמְרָמוֹת Semidaite. Idem. plu. nu.

שֻׁמְלָה Semíramoth. Celorū altitudines: aut nominis ſublimitas.

Semla. Linteum: ſiue ſiniſtra eius: aut nomen illi: vel ſtupor illi: ſiue appoſitus illi.

שִׁמְרָן Semran. Cuſtodia: aut adamas: ſeu vepres vel ſpina: aut fex eius.

Semramíte. Idem. plu. nu. heb. ſemranite.

שֶׁמְרִי Semrí. Idem. ſ. n.

Semron. Idem.

שִׁמּוּעַ Semúa. Audiens: vel obediens.

שֵׁן Sen. Dens: aut ebur: vel mutatio: aut dormiens.

צֶנָּה Senna. Scutum vel arma: aut frigiditas.

סְנָאָה Senaa. Rubus: vel ſyriace inimicus.

שְׁנְעָר Senaar. Dormientis vigilia vel ſuſcitatio: aut dentis euacuatio vel denudatio aut excuſſio: vel dens emuli: ſiue mutatio ciuitatis.

שְׁנְאַב Sēnaar. Gen̄. 14. a. vbi dicitur Et cōtra ſennaar regem adame: interpretatur Dens patris: aut mutationis pater: vel dormitio patris. heb. ſenaab.

סְנְחֵרִיב Sēnacherīb. Rubus deſtructionis: aut rubus gladii: ſiue rubus ſolitudinis vel ſiccitatis: aut ex ſyro & hebreo inimici

סְנֵה Sene. Rubꝰ: aut ſyriace inimicus. (gladiꝰ vel deſtructio.

שְׁנְאֵצֶר Sennéſer. Dentis vel eboris theſaurus: aut dormientis theſaurus: vel mutationis anguſtia vel theſaurus: aut inimicꝰ anguſtie vel tribulationis.

שֵׁנְעָה Senía. Audiens: vel obediens. heb. ſéma.

צַעֲנַנִּים Sennim. Motiones: vel motus dormientis. heb. ſenanim.

שִׁיאֹן Senon. Sonitus: ſiue ſtrepitus: aut munus fortitudinis vel doloris. heb. ſeon.

סַנְסַנָּה Senſenna. Ramus vel propagines: ſiue rubꝰ rubi: aut ex hebreo & ſyro rubus inimici.

סְנוּאָה Senua. Rubus: vel ſyriace inimica.

סִיחֹן Seon. Erradicatio: ſiue conculcatio.

צְוִחַר Séor. Candidus vel lucidus.

צְרוֹר Seor. 1. Reg. 9. Anguſtians: ſiue vinculum: aut colligatio: vel lapillus. heb. ſeror.

שְׂעֹרִים Seorim. Porte: ſiue eſtimationes: vel appreciationes: aut capilli: ſiue ordeum: vel tempeſtates: aut demones: vel piloſi: ſiue hirci.

צֵר Ser. Anguſtia ſiue tribulatio: aut vinculum vl̄ colligatio: ſeu plaſmatio: vel fortitudo: aut petra.

שְׂרַבְיָה Serabía. Siccitas domini: vl̄ p̄ualēs cū domino: aut pſallens in domino vel cum domino.

שְׂרָפִים Seraphim. Ardentes: vel igniti.

שְׂרֵבְיָה Serebía. Siccitas domini: vel prenalens cum domino: aut pſallens in domino vel cum domino.

שְׂרְאֶצֶר Seréſer. Princeps theſauri vel cellarii: aut pſallentis theſaurus vel cellarium: vel qui videt anguſtiam: aut ex ſyro & hebreo caſtrametatio anguſtiantis.

צֶרֶת Séreth. Anguſtia: ſiue tribulatio: aut vinculum vel colligatio: ſeu plaſmatio.

σέργιος Sergius. Rete vel retiaculum. G.

חֲרִים Serim. Destructio: siue anathema: vel rete aut retiaculum: vel dedicatum aut consecratum. s. deo. heb. herim.

Seron. Princeps meroris: vel cantans tristitiam: aut plani

צְרוּעָה Serua. Leprosa: aut scabro. (cies. D.

שְׂרוּג Seruch. Palmes vel sarmentum: siue ramus: aut cōuolutio. heb. serug. ⌜seu muneris eleuatio

שְׂרָיָא Sesa. sextus vel senarius: aut marmoreus: vel iocundus:

שְׂרָשָׁק Sesac. Munus sacci: aut munus osculi vel poculi: siue donum femoris.

שְׂרָשָׁק Sesach. 3. Reg. 14. & 2. Paralip. 12. a. vbi dicitur Ascendit sesac rex egypti: interpretatur Vanū vel vacuū sacculū: aut vanitatis osculū vel poculū: siue vanitatis femur.

שֶׂשָׂק Sesac. 1. Paralip. 8. Lini vel byssi saccus: vel senarius aut sextus saccus: siue letitie osculum vel poculum aut femur.

שֶׂשָׂךְ Sesac. Hiere. 25. & 51. Linum vel byssus tua: aut gaudiū tuum: siue senarius tuus. ⌜nus: vel lineus.

שֵׂשַׂי Sesai. senarius vel sextus: siue gaudens vel letus: aut byssi-

שֹׁשָׁן Sesan. Lilium siue rosa: vel letitia: aut linum vel byssus.

שֵׁשְׁבַּז Sesban. Manās vel fluēs: aut syriace liberatio. heb. sesbaz.

שֵׂחֲצִרָה Sesenna. Hūiliatio ieiunii: aut fouea siue meditatio ieiunii

שֵׁת Seth. Positus vel posuit. (vel superbia maris. heb. sesema.

שַׁבְּתַי Sethái. sabbatū: vel requies: siue cessatio. heb. sebthái.

שַׂכְיָה Sethia. Protectio vel ramus domini: siue sepiens aut vallans dñs: vel cessatio domini. heb. sechia.

שִׁטִּים Sethim. Expāsiōes: aut diuertētes: siue flagella: vel spine.

שִׁטְרַי Sethrái. Exactor: vel ppositus: aut syriace obligatio vel cō

צִיָּא Sia. splendor: vel candor: aut siccitas. (tractus.

סִיעָא Siaa. Motus: aut syriace adiutorium.

צִיחָא Siaha. splendor: vel candor: aut siccitas.

צִיבָא Siba. Exercitus vel militia: aut fortitudo: vl' ceruus: siue na

שִׁבְעָ Siba. 2. Reg. 20. interptatur sacietas: siue (uis veniēs. iuramentum: aut septem vel septimus.

שָׁוְא Siba. 2. Reg. 20. in fine interpretatur vanitas: aut eleuatio: vel tumultus. heb. siua.

סִיוָן Siban. Rubus: vel spinosus. heb. siuan.

Sichar. Conclusio vel clausura: aut inebriatio: vel merces. Dicit aūt btūs Hiero. qđ corrūpte ponitur pro sichem: qđ interptatur humerus: siue portio: aut manicatio vel matutinatio: sed in greco sichar inuenitur. D.

צִקְלָג Sicelech. Effusio sextarii vel mensure: aut coangustās sextarium vel mensuram. heb. siceleg.

שְׁכֶם Sichem. Hūerus: siue pars: aut manicatio vel matutinatio.

שִׁכָּר Sicera. Ebrietas. Vñ notādū qđ sicera defecēdit ab hebreo: & signāt omne quod inebriare potest vt ait btūs Hiero.

שִׁכְמִם Sichima. Humer?: siue ps: aut manicatio vel matutinatio.

Sichimi. Idem.

σικυόνη. Sicyone. Cucumerarium. G.

Siden. Venatio: aut insidiatio: siue viaticum vel cibarium:

צִידֹן Sidon. Idem. (aut nauis iudicii. D.

Sidonia. Idem.

צִדְנִיּוֹת Sidonie. Venatrices: aut insidiatrices: vel cibaria.

צִדֹנִים Sidonii. Venatores: aut insidiatores: siue nauis iudicantiū.

Sidonius. Idem. s. n.

שַׂדְרַךְ Sidrach. Māmilla tenera vel delicata: aut depredatio tenera: siue ager delicatus: aut syriace missus tuus.

סִנְאָה Siene. Rubus: vel syriace inimicitia.

σίλας. Silas. Considerans: vel animaduertens. G.

שִׁלֹה Silo. Dissoluens: vel discalcians: seu pax: aut abundantia: vel syriace illusus: vel decipiens.

שִׁלֹחַ Siloe. Missus: vel mittens: aut ramus: siue telum: aut arma. s. missilia: vel syriace spolians vel spoliatus.

Siloe. Esa. 8. & Ioh. 9. interpretatur Missus.

שִׁלוֹנִי Siloni. Manens vel qui manet: aut pacificus: vel abundās: aut syriace illudens vel decipiens.

Silonites. Idem.

Siluanus. Latinum est a silua.

שִׁמְעָא Simmaa. Audiens: vel obediens.

Simmaha. Idem.

שִׁמְעוֹן Symeon. Audiens: vel exauditio.

Symeonite. Idem. p. n.

Symon. Audiens: vel obediens. D.

שִׁימוֹן Symon. 1. Paralip. 4. Ponens vel positus: aut munus ppārationis vel numeri: seu pinguedo: vel oleum.

סִין Sin. Rubus.

צִין Sin. Nu. 13. & 20. & 27. & 33. d. & 34. & Deut. 32. & Ios. 15. In oīb? his locis ītērptatur scutū l'arma: aut frigiditas

Sin. Nomen littere interpretatur Dens: aut ebur. D.

צִנָּה Sina. Scutum uel arma: aut frigiditas.

סִינַי Sina. Deut. 33. & Eccli. 48. interptatur rub?: vel syriace inimicitia. heb. sinai.

Sinai. Idem.

συντυχών Syntycen. Colloquens vel confabulans. G.

צִיּוֹן Sion. Aceru? aut tumulus: uel specula: aut siccitas.

צִיעֹר Syor. Paruulus: aut nauis uigilantis uel suscitati aut emuli uel denudati.

שִׁיחוֹר Syor. Ios. 19. & 1. Paralipo. 13. Niger: uel turbidus: aut matutinus.

סִרָה Syra. spina: aut olla: uel lebes: siue rebellio: aut recessio.

συρακού- Sirach. sibilus: aut canticū fratris: uel munus uacuum. D.

Syracusa. Atrahens uiolenter. G.

σαι. Siria. Hebraice dicitur aram: & interpretatur excelsa uel sublimis: aut decipiens: siue maledictio eorum.

אֲרָם Syri. Idem. p. n.

Syrii. Idem.

συροφοινί- Syropheniss a. Attracta rubedo: uel attractio purpurea. G.

κίσσα. Syrtim. Attrahens uel attractio. G.

σύρτιν. Syrus. Hebraice dicitur arami: & interpretatur excelsus uel sublimis aut decipiens: siue maledictio eorum.

אֲרַמִּי Sisai. senarius uel sextus: siue gaudens uel letus: aut byssinus: uel lineus.

שִׁשַּׁי Sisara. Hirundinem uidens: aut tineam uel equum uidēs.

סִיסְרָא Sithim. Expansiones: uel diuertētes: seu flagella: uel spine.

שִׁטִּים Smyrna. Myrrha. G.

σμύρνα. Soa. Candor: aut siccitas.

צוָא Soba. Exercitus: siue militans: aut preceptum in ea: uel inflatio: aut tumor.

צוֹבָה Soba. Gen. 14. Dilectio: uel absconsio: aut syriace obligatio: uel peccatum. heb. hoba.

חוֹבָה Sobab. Reuersus: aut auersus uel conuersus: aut syriace scintilla.

שׁוֹבָב Sobach. Rete uel retiaculum: aut cancellus: uel captiuitas siue conuersio tua: aut syriace columbarium.

שׁוֹבַךְ Sobái. Conuersio: uel captiuitas: aut sessio: uel sedens.

שׁוֹבָי Sobal. Semita: uel spica: aut crura: uel femur: seu uana uetustas.

שׁוּבָל Sobal. ps. 59. & Iudi. 13. Exercitus: siue militans: aut preceptum in ea: siue inflatio aut tumor. heb. soba

צוֹבָה Sobech. Equiparatus vanitati: uel appositus uacuitati uel dissipationi: aut uana euacuatio: uel syriace derelictus.

שׁוֹבָק Sobi. Conuersio: uel captiuitas: aut sessio uel sedens.

שׁוֹבִי Sobna. Sede nunc: aut conuertere nunc: siue captiua nunc: uel edificans: aut qui intelligit.

שֹׁבְנָה Sobnas. Idem.

Soboba. Exercitus uel militia in ea: siue inflatio uel tumor in ea.

צוֹבָבָה

סְבֳּכַי Sobochaí. Ramus vel propagines: aut tugurium.
שׂוֹכוֹ Socco. Protectio vel vallatio: aut ramus: siue cessatio.
Socho. Idem.
סְכוֹת Sochot. Tabernacula vel tentoria.
שֻׂכָּה Sochot. Ioſ. 15. & 1. Reg. 17. & 19. interpretatur protectio: vel vallatio: aut ramus: vel cessatio. heb. ſocho.
סְכוֹתְבְּנוֹת Sochotbenoth. Tabernacula filiarum vel edificationum: ſiue auſcultationes vel vnctiones filiarum vel edificiorum
סוֹדִי Sodí. ſecretum meum.
סְדֹם Sodoma. ſecretum eorum: ſiue calx aut cementū eorum.
Sodomí. Idem.
Sodomite. Idem.
שֹׁהַם Sóem. Onyx lapis p̄cioſus: aut ſyriace detētio l' mora eorū
צוֹפַי Sophái. Speculator: aut fauus: ſiue natatio: vel cooperimentum: aut expectatio.
שׁוֹפָן Sophan. Cuniculus vel cyrogrillus: ſiue abſconditus vel reconditus: aut conterens: ſiue confractio.
צוֹפָר Sophar. Matutinus: aut corona: ſeu circulus: vel paſſer: aut ſyriace hedus. (ſophach.
שׁוּפָךְ Sophat. Effundens vel effuſus: aut vanus lecythus. heb.
סֹפֵר Sopher. Scriba: vel liber: aut narrans vel numerans.
סֹפֶרֶת Sophéreth. Numerans: vel narrans ſiue narratio: aut librarius: vel ſcriba.
צוֹפִים Sophím. Specule vel ſpeculantes: ſiue cooperti: aut natantes: vel expectantes: aut fauus.
צְפַנְיָהוּ Sophonías. Abſconſio domini: ſiue ſecretum domini: aut ſpeculator noſter dominus: vel aquilo domini.
שֹׁמֵר Sómer. Cuſtos: vel adamas: ſeu vepres aut ſpina: vel fex.
שְׁמַרְיָה Sommoría. Cuſtodia domini: ſiue adamas domini: aut vepres vel ſpina domini.
שַׁחַרְיָה Sooría. Mane domini: aut matutinatio vel manicatio domini: ſeu niger domini.
Soptim iudices. & inde dicitur liber iudicum.
שׂרֵק Soreth. Vinea vel vitis: aut ſibilus vel ſibilans. heb. ſorech
צֹרִי Sorí. Anguſtiator: ſiue vinculum aut colligatio: vel plaſmatio: aut reſina: vel tyriaca: ſiue petra: vel fortis.
σοσίπατρος Soſipater. Saluans patrem: vel ſalus patris. G.
σοσθένης. Soſthenes. ſaluator potens vel robuſtus. G.
σόστρατος Soſtratus. ſaluans exercitum vel ſalus exercitus. G.
סוֹתָי Sothaí. Preuaricatio: ſiue declinatio.
Sothei. Idem.
σπαρτιάται. Spartianí. ſeminati vel ſeminantes. G.
Spartiate. Idem. G.
שְׁתַרְבְּנַי Staburzanái. Cōputreſcens contēnentes me: vel qui explorat contemptores meos. heb. ſtarbuzanái.
στάχυν. Stachium. ſpica. G.
στεφανᾶ Stephana. Corona vel coronata. G.
στέφανος Stephanus. Corona vel coronatus. G.
στωικοί. Stoici. a ſtoa. i. porticu in quo diſputabāt illi philoſophi dicti ſunt. G.
סְתוּר Sthur. Occult? vel abſcōdit?: ſeu deſtruēs vel demoliens.
שׁוּעַ Súa. Clamans: vel ſaluans: aut potens: vel magnificus: ſeu reſpiciens.
סוּא Sua. 4. Reg. 17. Modius vel menſura: aut velamen.
שׁוּחָה Sua. 1. Paralip. 4. Foſſa: aut natatio: ſiue hūiliatio: aut meditatio: vel loquela: aut germinans.
שׁוּעָא Suaa. Clamans: vel ſaluans: aut potens: vel magnific?: ſeu reſpiciens.
שׁוּעָל Sual. Vulpes: aut ſemita: ſiue pugnus: aut pugillus.
צוּעַר Suar. Paruulus: aut p̄ceptū vigilie vel ciuitatis aut emuli l' denudatiōis aut euacuationis: vel ſyriace anguſtiator.
צוֹבָה Sūba. Exercitus ſiue militans: aut preceptum in ea: vel inflatio aut tumor.

שׁוּבָאֵל Subahel. Conuerſio dei: ſiue captiuitas dei: aut ſedes dei.
שׁוּבָל Subal. ſemita: l' ſpica: aut crura vel femur: ſeu vana vetuſtas
שְׁבוּאֵל Subuel. Cōuerſio dei: ſiue captiuitas dei: aut ſedes dei.
Subuhel. Idem.
שׁוּעַ Súe. Clamans: vel ſaluans: ſeu potens: vel magnificus: aut reſpiciens.
שׁוּחַ Súe. Genī. 25. & 1. Paralip. 1. Loquens: ſiue orans: aut foſſa: vel humiliatio: aut natatio.
שָׁוְא Sue. 1. Paralip. 2. f. Vanitas: aut eleuatio: vel tumultus.
סוּחַ Súe. 1. Paralip. 7. g. Erradicatio: vel conculcatio.
צוּף Suph. Fauus: ſiue ſpecula: aut cooperimentum: vel natans: aut expectans.
צוֹפָה Supha. Lecythus: aut preceptum illaqueās: vel preceptum flatus: ſiue preceptum inflationis.
שְׁפָם Supham. conterens eos: ſiue barba vel labium eorū: aut ripa vel littus eorum. heb. ſephupham.
Suphamite. Idem.
שׁוּחָם Suham. Locutio ſiue meditatio eorum: aut fouea vel humiliatio eorum: ſiue natatio vel germinatio eorum.
Suhamite. Idem.
שְׁחִי Suites. Meditatio: aut fouea: vel incuruatio: aut humiliatio ſiue natatio aut natans.
שׁוּנָם Sunam. Mutatio ſiue dormitatio eorum: aut vana dormitatio: vel iteratio aut ſecundatio eorum.
שׁוּנַמִית Sunamítis. Dormiens: vel mutata: aut vana dormitio: vel iteratio aut ſecundatio dormitionis.
שׁוּלַמִית Sunamitis. Canti. 6. & 7. Pacifica: ſiue perfecta: aut retribuens. heb. ſulamitis.
שׁוּנֵם Sunem. Mutatio ſiue dormitatio eorum: aut vana dormitatio: vel iteratio aut ſecundatio eorum.
שׁוּנִי Suni. Mutatus: vel dormiēs: aut iteratus vel ſecundarius.
Sunite. Idem.
שׁוֹר Sur. Murus: aut bos: vel aſpiciens.
צוּר Sur. Nu. 25. & 31. & Ioſ. 13. & 1. Paralip. 8. & 9. interp̄tatur petra: vel fortis: aut obſidens: vel anguſtians: ſiue plaſmator vel figurator: aut ligatus: vel ligans.
אוּרִי Suri. Lux vel lumen meū: aut ignis meus. heb. vrí.
צוּרִיאֵל Suriel. Petra dei: ſiue fortitudo dei: aut plaſmatio vel figuratio dei: ſiue vinculū aut colligatio dei: vel obſidio dei.
צוּרִישַׁדָּי Suriſaddai. Petra vel fortitudo oīpotētis vel deuaſtātis: aut plaſmatio vel figura oīpotentis vel deuaſtātis: vel vinculum ſiue obſidio omnipotentis vel deuaſtantis.
שׁוּשָׁן Suſa. Lilium ſiue roſa: aut letitia.
שׁוּשָׁא Suſa. 1. Paralip. 18. Vanitatis eleuatio: aut exultans.
שׁוּשָׁן Suſan. Lilium vel roſa: aut letitia.
Suſanna. Idem. D.
שׁוּשַׁנְכֶרְיָא Suſannachei. Lilia vel roſe: aut gaudium claudorum vel percutientium.
סוּסִי Suſi. Equus: vel hirundo: aut tinea.
שׁוּשָׁן Suſis. Lilium: ſiue roſa: aut letitia.
שׁוּתָלַח Suthála. Plātatio viriditatis vel humiditatis: aut potus humidus: ſiue ponens humiditatem vel viriditatem.
Suthalaite. Idem.

De incipientibus a littera. t.

תַּחַת Táath. ſubter vel ſubtus: aut pauor ſiue formido: vel ſyriace deſcenſio.
טָבְאֵל Tabeel. Bonus deus.
טַבְלַיָּהוּ Tabelías. Intinctus a domino: vel baptiſmus domini: ſiue
Taberne. Latinum eſt. (bonitas ipſi dño.
Tabíta. Dorcas. i. damula vel caprea. ſyrum eſt.
Tabíta cumí. Marci. 5. d. In greco ſcribitur talithacumi: quod ex ſyro & hebreo interpretatur puella ſurge.

טָבְרִמּוֹן Tabremmon.Bonum malũgranatum:ſiue bonitas excelſa vel ſublimis:aut vmbilicus preparatus vel numeratus aut muneratus.

עַתַּהכְּמַצִּין Tachaſin.Hora vel tempus principis:ſiue nunc princeps. heb.itachaſin.

Taddeus.Laudans vel confitens.D.

תַּחְפְּנֵס Taphnes.Occulta tentatio vel fuga:aut coopertum vexillum:vel ex hebreo & ſyro occultum miraculum.

צוֹעַן Táphnis.Hebraice dicitur ſóan:& interpretatur mouens vel motio aut motus.

תַּחְפַּנְחֵס Taphnis.Hiere.43.&.44.&.46.& Ezechiel.30.vbi dicitur & in taphnis nigreſcet dies:interpretatur Operimentum confidentie vel protectionis:aut occulta confidentia vel protectio.

תַּפּוּחַ Taphúa.Pomum:vel inflatio:aut inſuflatio:l' illaqueatio.

תִּפְסָח Tapſa.Tranſitus:vel claudicatio:aut paſcha.ideſt locus vbi paſcha fit.

טַפְסָר Tapſar.Princeps:vel exercitus:ſiue paruulos auferens:aut diſtillationem vel guttam auferens.

תִּרְחָקָה Tarácha.Explorator vel contemplator obtuſſus:ſeu legis hebetudo vel impedimentum:aut turturis obtuſſio vel hebetudo.

תָּו Tau.Signum.

טָבַת Tebbath.Bona vel bonitas.

Tebeth.Idem.

טָבוֹן Tebon.Extinguens vel extinctus:aut quaſi intelligẽs:vel quaſi edificans.heb.chebon.

תְּחִנָּה Tehinna.Deprecatio aut miſericors:ſiue gratioſus l' grã.

טַלְמוֹן Telmon.Ros preparatus vel roris p̃paratio:aut roris munus:vel ros numeratus:aut ex ſyro & hebreo vmbre preparatio vel munus.

תְּעָנֵךְ Tenach.Cõfringẽs te:vel hũilians te:aut rñdens tibi.

תְּרָפִים Teraphim.Simulachra vel ſtatue:aut figure vel imagines.

Tertius.Latinum eſt.

τερτύλλος Tertullus.Falſa annuncians:vel mẽdax:aut mõſtroſus.G

Teth.Verrere:ſiue ſcopis mundare.D.

קְטֹרֶת Tethron.Aromatizans:vel fumigans:aut colligatio:vel vinculum:ſiue atediati canticum:aut ſyriace nodus.heb.cethron.

Tiberiadis.Bona viſio:vel vmbilicus:aut confractio.D.

Tiberius.Idem.D.

Tibianei.Palee vel paleati:aut bene reſpondentes:vel bene gratificantes.D.

τυχικός. Tichicus.Caſualis vel contingens.G.

חִדֶּקֶל Tygris.Hebraice dicitur hidecel:& interpretatur acumen velocitatis:aut acutus ſonitus vel vox:ſeu letus ſonit? vel leta velocitas:aut ex ſyro & hebreo vna vox:vel vniſonus aut vnica velocitas.

τιμόθεος. Timothe?.Honor dei:vel honorãs deũ:aut p̃cioſus deo.G

τύραννος. Tyrannus.Imperans vel princeps.G.

צוֹרִים Tyrii.hebraice dr̃ ſorim:& iterp̃tatur tribulãtes:ſiue obſidẽtes:aut anguſtiãtes:l' ligãtes ſiue vĩculati:l' figurãtes:aut

Tyrius.Idẽ.ſ.n.

צֹר Tyrus.Hebraice dicitur ſor:& interpretatur tribulatio:vel obſidio:ſiue anguſtia:aut vinculũ vel collígatio:ſeu plaſmatio aut figuratio:vel fortitudo:aut petra.

τυχικός. Titichus.In greco tychicus:& interpretatur caſualis vel

τῖτος. Titus.Honorabilis.G.

טוֹב Tob.Bonus:ſiue bonitas.

טוֹבאֲדֹנִיָּה Tobadonias.Bonus dñator dñs:aut bona baſis domini.

טוֹבִיָּה Tobía.Bonus dominus:vel bonitas domini.

טוֹבִיָּה Tobías.Idem.

תֹּפֶת Tóphet.Tympanum:vel ſeductio:aut dilatatio.

תָּלְמַי Tolmái.Sulcus.ſ.qui fit cum aratro:aut ſuſpendens aquas vel coadunatio aquarum.

τοπαρχία Toparchia.Territorium.G.

τραχωνῖτις Traconítidis.Saxoſa vel aſpera.G.

τρύφαινα Triphena.Delicioſa vel delicata.G.

τρύφων. Triphon.Delicioſus vel delicatus.G.

τρυφῶσα Tríphoſa.Delicioſa vel delicata.G.

τρίπολις Tripolis.Trium ciuitatum.ſ.regio.G.

τρωάδα. Troadem.Perforata.G.

τρόφιμος Trophimus.Nutritus:ſiue educatus.G.

סֻכִּיִּים Troglodyte.Hebraice dicitur ſuchiim:& interpretatur vncti vel vngentes:aut cooperti vel obumbrati.ideſt in tabernaculis vel tuguriis habitantes.

תּוּבַל Tubal.Orbis:vel mundanus:aut confuſio vel ignominia:ſeu portatus vel adductus.

יוּבָל Tubal.Gen̄.4.Defluens ſiue apportans:vel inueteraſcens aut germinãs:ſiue iubileus:vel buccina.heb.iubal.

Tubín.Bñ mẽſurata vel bona mẽſura:aut bonũ vínũ.D.

Hucuſq; p ſimplicem.t.litteram.i.ſine aſpiratiõe lecta ſunt principia nominum:ex inde que ſequuntur aſpiratione addita.i.per.th.legenda ſunt.

תָּחַן Tháan.Depcãs:aut miſericors:ſiue gratioſus uel gratia.

תַּחַשׁ Tháas.hyacinthinus:uel feſtinans:aut ſilens.

תַּחַת Tháath.Subter uel ſubt?:aut pauor ſiue formido:uel ſyria

טֶבַח Thábee.Iugulatio uel occiſio:aut coquus. (ce deſcenſio.

טָבְאֵל Thabeel.Bonus deus.

Thabita.Dorcas.i.damula uel caprea.ſyrum eſt.

Thabitacumi.In greco ſcribitur talithacumi:& ex ſyro & hebreo interpretatur puella ſurge. ⌈fractio.

תָּבוֹר Thabor.Electio:ſiue puritas:aut ſyriace contritio uel con

תַּרְתָּק Thacan.cõcatenat?:ſiue retruſſus l' cõcluſus.heb.thartach.

תִּרְעָל Thadal.Cõterẽs ingũ:ſeu ſciẽtia eleuatiõis vel aſcẽſionis.

Thaddeus.Laudans:ſiue confitens.D.

טַפַּת Thaphet.Diſtillatio:aut gutta:vel paruula.

תַּחְפְּנֵחֵס Tháphnes.Operimẽtũ cõfidẽtie vel ptectionis:aut occulta confidẽtia vel protectio. ⌈motus aut motio.

צוֹעַן Tháphnis.Hebraice dicitur ſóan:& iterpretatur mouẽs:l'

תַּחְפְּנֵחֵס Tháphnis.Hiere.43.&.44.&.46.& Ezech.30.e.interpretatur operimentum confidentie uel protectionis:aut occulta confidentia vel protectio.

תַּפּוּחַ Thaphúa.Pomũ uel inflatio:aut iſuflatio:uel illaqueatio.

λασσαῖα. Thalaſſa.In greco laſſea:& iterp̃tatur ſpiſſa:l' prudens.G.

תְּלַשָּׁר Thalaſſar.Suſpenſio principis:uel tumulus principis:aut ſuſpendens canticum:uel tumulus canentis.

תַּלַּח Thale.humectatio:aut niriditas:ſiue humectãs:aut nireſcẽs

תָּמָר Thamar.Palma uel datilus:ſiue commutatio uel permutatio:aut amaritudo.

תַּמְנַע Thamna.Vetita:ſiue prohibita:aut pfecta uel conſumata commotio.

תִּמְנָה Thamna.Ioſ.15.Imago uel figura:aut numeratio uel nũe

Thamnas.Idem. (rans:aut ſyriace cõſtituens.

Thamnata.Idem.

Thamnateus.Idem.

תִּמְנָתְסֶרָח Thamnatſára.Figura uel imago extenſa uel remanẽs aut fetẽs:ſiue nũeratio reſidua:aut nũeratio extenſiõis uel foris:aut ex ſyro & hebreo cõſtituta extẽſio uel fetor:aut

Thamnatſare.Idem. (ſtatuta reſiduitas.

תִּמְנָתְחֶרֶס Thamnatſáre.Iudi.2.Imago uel figura ſolis:aut imago l' figura teſtea uel fictilis:aut numer? ſolis uel teſte:aut ex ſyro & hebreo cõſtitutus ſol uel teſta.heb.thamnatáres.

תַּעֲנַךְ Thana.Cõfringens te:uel humiliãs te:ſiue rñdẽs tibi.heb. thanach. ⌈ſyriace conſtituens.heb.thamna.

תִּמְנָה Thanna.Imago uel figura:aut numeratio:ſiue nũerãs:uel

Universidad de Deusto
Biblioteca

תַּעֲנָךְ Thanach.Confringens te:vel humiliãs te:síue rñdẽs tibí
Thanam.Idem.heb.thanach.

תַּנְחֻמֶת Thanámeth.Conſolatio:vel penitentia:aut doni laguncu
la vel murus:síue donum indignationis vel caloris: aut
requies mortis.

תְּמָנָה Thannan.Imago vel figura:aut numeratio vel numerãs:
aut ſyriace conſtituens.heb.thamna.

תְּנָנִי Thanáni.Preparatio vel baſis mea:heb.chanáni.

תָּאֳנַת שִׁלֹה Thanatſelo.Ficum vel ficulneam diſſoluens vel diſcalcians
aut decorticans:ſeu ficulnea errans vel mentiẽs:aut ficul-
nea abundantie vel pacis:ſeu occaſio erroris vel menda-
cii:aut occaſio.ſ.eſt abundantia vel pax.

תַּעֲנָךְ Thane.Confringens te:vel humilians te:aut reſpondẽs ti-
bi.heb.thanach.

חֲנֵס Thanes.Gratie vexillum:ſiue gratie tentatio vel fuga:aut
ex hebreo & ſyro gratie miraculũ.heb.hanes.

צוֹעַן Thanis.Hebraice dicitur ſoan:& interpretatur:mouẽs:vel
motio:aut motus.

תַּתַּנַי Thantanái.Donans vel donator.heb.thathanái.

תִּפְסַח Thapſa.Tranſitus:vel claudicatio: aut paſcha . ideſt locus
vbi paſcha fit.
Thapſam.Idem.heb thapſa.

תַּאֲרֵץ Thara.Vlulans:aut malefaciens:vel cubiculũ malicie : aut
cubiculum paſtoris vel ſocii:aut ſyriace euentus:ſiue ter-
reſtris:vel inferior.

תָּחְרֵע Thara.1.Paralip.9.Ira vel contentio praua:aut ira vel cõ-
tentio ſocii vel paſtoris.
Thara.Eſter.12.Idem quod thares quod interpretatur he
res:aut miſer:vel exul.D.

תִּרְהָקָה Tharáca.Explorator vel contemplator obtuſſus:ſiue legis
hebetudo aut impedimentum : vel turturis obtuſſiovel
hebetudo.

תִּרְחָנָה Tharana.Explorator vel contemplator gratie vel miſeri-
cordie:aut turtur gratie vel miſericordie.

תָּרַח Tháre.Odorans:vel ſpirans:aut abigens.

תַּרְאֵלָה Tharela.Exploratio vel turtur maledictiõis:aut turtur for
titudinis vel ilicis:aut explorans ilicem vel fortitudinem

תָּרֵשׁ Tháres.Heres:aut miſer:vel exul.

Ταρσεῖς. Tarſenſes.Alati vel pennati.G.

Ταρσεύς. Tharſenſis. Idem.ſ.n.G.

תַּרְשִׁישׁ Tharſis.Contẽplatio gaudii:vel exploratio marmoris:aut
turtur gaudii:ſiue chryſolith? lapis.ſ.p̃cioſus:aut marc.

Τάρσος. Tharſum.Alata vel pennata.G.

תַּרְתָּן Thartan.Explorans vel contemplans donum:aut turturis
donum:vel lex ipſarum.
Thaſi.Oblitus vel obliuiſcens:aut debitor.D.

תַּו Tháu.Signum.

תָּחוּ Tháu.1.Reg.1.Viuens:aut nuncians.

טְבָּעוֹת Thebaoth.Annuli vel circuli:aut ſubmerſi:ſeu bonum tẽ-
pus:vel bona hora.

טִבְחַת Thebath.Iugulatio vel occiſio:aut coquus:ſeu bene formi
dans:vel bene confractus.

תֵּבֶן Thébes.Cenoſus:aut ſericeus: vel ouum:aut ſyriace líneus

תִּבְנִי Thební.Palea:aut fenum:vel intelligens:aut filiatio.

טַבָּעוֹת Thebboath.Annuli vel circuli:aut ſubmerſi:vel bonũ tẽ-
pus:aut bona hora.

תְּמוּעָה Thecua.Tuba:vel clangor:aut fixa.

תְּקוֹעָה Thecua.4.Reg.22.& Eſd.10.Spes:vel funiculus:aut línea
vel congregatio.

תָּרְקַחַת Thecuat.Signum vel figurationem aſſumens.

תְּקוֹעַ Thecúe.Tuba:vel clangor:aut fixa.

תְּקוֹעִים Thecueni.Tube:vel clangentes:aut fixi.
Thecuites.Idem.ſingu.nu.

תְּקוֹעִית Thecuítis.Idem.fe.ge.

תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר Theglatphaláſar.Captiuitatem miraculoſam vel ruinoſã
abſtulit vel ligauit:aut ex hebreo & ſyro captiuitatem mi
raculoſam vel ruinoſam prohibuit.

תִּלְגַת פִּלְנֶאסֶר Theglatphaláſar.1.Paralí.5.&.2.Paralip.28.Niuẽ cadẽtẽ
phibẽs l'ligãs:ex ſyro & hebreo.heb . thelgatphalnáſar.

תָּחַן Thehen.Deprecans:aut miſericors:ſiue gratioſus : vel ca-
ſtrametans.

Thehenite.Idem.p.n.

תְּחִנָּה Thehinna.Idem.ſ.n.

תֶּלַחְרְשָׁא Thelarſa.Coaceruatio vel ſuſpẽſio aratri vel ſurditatis aut
ſilentii ſiue artificii vel teſte.aut ex hebreo & ſyro acerua
ta vel ſuſpenſa ſilua.

תְּלָסָר Thelaſar.Coaceruationem vel ſuſpenſionem auferens:aut
coaceruationis vel ſuſpenſionis receſſus.

טֶלֶם Thélem.Agnus ſiue ros eorũ:aut ſyriace vmbra eorum.

תֶּלְמֶלַח Thelmé la. Aceruus ſalis vel naute:aut ſuſpenſio vel appẽ-
ſio ſalis vel naute.

טַלְמוֹן Thelmon.Ros preparatus vel roris preparatio : aut roris
munus:vel ros numeratus: aut ex ſyro & hebreo vmbre
preparatio.

תֵּימָא Thema.Admiratio:vel conſumatio:aut auſtrum.

תֶּמַח Thema.Eſd.2.& Nee.7.interpretatur Delens vel radens:
aut abſtergens:vel ſyriace percutiens.

תֵּימָן Theman.Auſtralis vel aphricus:aut conſumatus vel perfe
ctus:aut ſyriace ibi.

תֵּימָא Theman.Iob.6.& Hiere.25.Admiratio:vel conſumatio:
aut auſtrum.heb.thema.

תֵּימָנִי Themani.Perfectiſſimus:vel auſtralis:aut ſyriace cõſtitut?

Themanites.Idem.

תִּמְנָתָה Themna.Imago vel figura:aut numeratio vel numerans
aut ſyriace conſtituta.

תָּעֲנָךְ Thenach.Cõfrigẽs te:vel hũilians te:aut rñdens tibí.

Thenath.Idem.heb.thenach.

תָּנוֹחֶמֶת Thenoémeth.Conſolatio:vel penitentia: aut doni lagun-
cula vel murus:ſiue donum indignationis vel caloris:aut
requies mortis.

Θευδᾶς. Theodas.Fluens aqua.G.

Θεοδότιος Theodotius.Deo datus.G.

Θεόφιλος. Theophílus: Amicus dei:vel deo dilectus.G.

תְּרָפִים Theraphim.Simulachra vel ſtatue:aut figure l' imagines.

טֶרְפַּלְיָא Therphalei.Raptores fatigati vel laborioſi:aut ſeries mi-
raculoſa vel ruinoſa:aut ex ſyro & hebreo mons vel cu-
ſtos miraculi vel ruine:aut folium laboris.

תִּרְצָה Therſa.Complacens:vel volens:aut ſuauis:vel currens.

Θεσσαλονίκη Theſſalonica.Dei altera victoria:aut ſitus ſiue poſitio alteri
us uictorie.G.

Θεσσαλονικεῖς. Theſſalonicenſes.Idem.p.n.G.

Θεσσαλονικεύς. Theſſalonicenſis.Idem.ſ.n.G.

Θεσβίτης Theſbites.Captiuans:vel cõuertẽs:aut ſedens vel habitãs

Θεκούς. Thet.Verrere:ſiue ſcopis mundare.D

תְּשׁוּבָה Thethel.Appenſio.heb.thechel.

תְּקֵל Thyatira. Odor ſiue ſacrificium laboris vel contritio-
nis. G.

Θυάτειρα. Thyatireni.Idem.p.n.G.

Θυατειρεῖς

תֵּיכוֹן Thicon.Medium vel intermedius:aut preparatio.

Τυφωνικός. Thyphonicus.turbulentus:vel tempeſtuoſus.G.

Τίμων. Thimon.Honorabilis: vel precioſus.G.

Τίμωνος. Thimeus.Cecus vel cecitas.D.

תִּירָס Thiras.Demolitor:ſiue deſtructor:aut irrorãs:vel irrorat?

תִּרְיָא Thiría.Exploratio: vel contemplatio:

טוֹבִיָּה Thobia.Bonus dominus:vel bonitas domini.
Thobias.Idem.

הֹכֶן Thócen.Medium:vel intermedius:aut preparatus.
הֹפֶל Thóphel.Ruina:aut ſtultitia:ſiue inſulſitas:aut inſipiditas
הֹפֶת Thóphet.Tympanum:vel ſeductio:aut dilatatio.
הֹגַרְמַת Thógorma.Oſſeus:vel robuſtus:ſiue incolatus nimi?:aut peregrinus valde:vel timens valde:ſeu anxioſa celſitudo
הוֹלַע Thola.Vermis:aut vermiculus:vel coccus aut coccineus.
הולד Tholad.Natiuitas:vel generatio.
הוֹלַעי Tholaite.Vermes:aut vermicu'i:vel coccus aut coccinei.
תָּלְמַי Tholmái.Sulcus.ſ.qui fit cum aratro:aut ſuſpendēs aquas: vel coadunatio aquarum.
Tholomai.Idem.
Thomas.Abyſſus:vel geminus:& grece didymus appella tur:quod interpretatur gemellus.ideſt ille qui cum alio vno & eodem partu naſcitur.D.
τόπος. Thopo.Locus.G.
תֵּיצַי Thoſaites.Diſſipatio vel diſſipatus:aut exiens.
Thoſan.In greco ſcribitur choſam:& hebraice interpreta tur diuinans.D.
תְּעִי Thou.Errans.
תּוֹחַ Thóu.1.Paralip.6.interpretatur Telum:vel iaculum.
θράκες. Thraces.Aſperi:vel ſaxoſi.G.
θρασέα. Thraſea.Audax:vel temerarius.G.
תּוּבָל Thubal.Orbis:vel mundanus:aut confuſio vel ignominia ſeu portatus vel adductus.
יוּבָל Thubal.Geñ.4.Defluēs:ſiue apportās: vel inueteraſcens: aut germinās:ſiue iubileus:vel buccina.heb.iubal.
תּוּבַלְקַיִן Thubalcáin.Mundana poſſeſſio vel emulatio : aut mundi nidus:ſeu cōfuſionē poſſidēs:vel ignominiam emulans.

De incipientibus a littera.u.

UAgao.Interior:vel intimus:aut elatus vel eleuatus:ſi ue corporeus.D.
Vaiecra.Liber leuitici ſic vocatur ab hebreis:quia ſic incí pit.ideſt & vocauit.
Vaiedaber.Liber nūeri:quia ſic incipit.i.locutuſq; eſt.
וַיַּזַּהַא Vaiſátha.Aſpergens thalamum vel cubiculum:aut ex ſy ro & hebreo ve oliue.heb.vaizátha.
וַפְסִי Vapſi.Fragmentū vel particula:aut diminutio ſ diminut?.
וַשְׁנִי Vaſſeni.Secundus:vel dualis:ſiue mutatus:aut coccineus: vel dens aut annus meus.
וַשְׁתִּי Vaſthi.Bibens vel potās:aut duplicās:vel ponēs:aut ſtamē
Vau.Et.quod eſt coniunctio.D.
אוּבִיל Vbil.Adductus vel portatus:aut luctuoſus:vel veteraſcens
הוּקָּה Vcáca.Sculptura:aut preceptum:vel legiſlatio.
הוּפָם Vpham.Thalamus eorum:aut operimentum eorum:ſiue littus vel ripa eorum.
Vphamite.Idem.plu.nu.
אוּלַי Vlái.Fortitudo:vel ſtultitia:aut forſitan.
אוּלָם Vlam.Veſtibulū:vel portic?:aut fortitudo ſ ſtultitia eorū.
אוּר Vr.Ignis:vel lumen aut lux.
חוּר Vr.Nu.31.& Ioſ.13.&.1.Paralip.2.&.4.Et.2.Paralip.1.In omnibus his locis interpretatur libertas:ſiue albedo:aut foramen.
עִירִי Vrai.Vigil:aut ciuitas:ſiue denudans:vel euacuans:aut pul lus.ſ.aſini.heb.irai.
חוּרָם Vram.Libertas eorum:ſiue albedo vel foramē eorum.
Vrbanus.Latinum eſt.
אוּרִי Vri.Ignis:ſiue lumen aut lux.
הוּרִי Vri.Nu.13.&.1.Paralip.5.Interpretatur iraſcens:vel liber tas:ſiue albedo:aut foramen.
אוּרִיָה Vria.Ignis domini:ſiue lumen domini:aut lux domini.

Vrias.Idem.
אוּרִיאֵל Vriel.Ignis dei:ſiue lumen dei:aut lux dei.
חֲשִׁים Vſan.Feſtinantes:vel tacentes:aut ſenſuales.heb.vſim.
חֲשָׁתִי Vſathi.Idem.ſ.n.
Vſathites.Idem.
חֻשִׁים Vſim.Idem.p.n.
עִתַּי Vthái.Peruerſitas:aut hora:vel temporalis.
אוּזָל Vzal.Ambulans:ſeu vilificans:aut diſtillans.

De incipientibus a littera.x.

XAndicus.Menſis aprilis G. ξανθικός.

De incipientibus a littera.z.

ZAbad.Dos ſiue dotatus. זָבָד
Zabadei.Idem.p.n.D.
Zabadía.Dos domini:ſiue dotauit dominus. זַבַדְיָה
Zabadías.Idem.
Zabbai.fluxus:ſiue fluens. זַבַּי
Zabam.Tremor:aut vexatio.heb.zauan. זָעַן
Zabath.Dos ſiue dotatus.heb.zabad. זָבָד
Zabdi.Dos vel dotatus:ſiue fluxus abundantia. זַבְדִּי
Zabdías.Idem.heb.zabdi.
Zabdiel.Dos dei:ſiue dotatus dei. זַבְדִיאֵל
Zabdíhel.Idem.
Zabed.Dos ſiue dotatus. זָבָד
Zabedías.Dos domini:ſiue dotatio domini. זַבְדִיָה
Zabeth.Dos ſiue dotatus.heb.zabed. זָבָד
Zabína.Fluxus vel fluens nunc: aut ſyriace venditio:vel emptio. זַבְנָה
Zabulon.Habitaculum vel habitans. זְבוּלֻן
Zabulonite.Idem.p.n.
Zabulonites.Idem.ſingu.nu.
Zachái.Purus:aut nitidus:vel ſyriace iuſtus. זַכַּי
Zachai.Nec.3.Fluxus ſiue fluens.heb.zabai. זַבַּי
Zacharías.Memoria domini:aut maſculus domini. זְכַרְיָה
Zacher.Memoria:ſiue maſculus. זָכָר
Zacheus.Purus:aut nitidus:vel ſyriace iuſtus:aut iuſtifica tus.D.
Zachur.Memor ſiue memorans:aut maſculinus. זַכּוּר
Zadab.Dos ſiue dotatus.heb.zabad. זָבָד
Zaph.Peluis vel hydria:aut limen vel ſuperliminare:ſeu fi nis:vel conſumatio:aut iuncus:vel pelagus. סַף
Záin.Fornicatio:aut ſyriace arma.D.
Zama.Cogitatio:aut ſcelus:vel turpitudo. זִמָּה
Zamma.Idem.
Zambri.Cantans vel pſallens:ſeu vitis vel palmes:aut pu tatio vel preſciſſio. זִמְרִי
Zamira.Idem.
Zamran.Idem. זִמְרָה
Zamri.Idem. זִמְרָן
Zamri.1.Paralip.11.Interpretatur cuſtos: vel adamas: ſeu vepres vel ſpina:aut fex.heb.ſamri. שַׁמְרִי
Zamri.Nec.3.Loquens:vel amarus:aut exaltans: vel ſyria ce agnus.heb.amri. אֶמְרִי
Zanóa.Obliuio:ſiue abiectio:vel iſta requies:aut iſta con Zanóe.Idem. (ſolatio. זָנוֹחַ
Zára.Oriens:vel orientalis:aut claritas. זָרָח
Zarai.Idem.
Zaraías.Oriens dominus:aut claritas domini. זְרַחְיָה
Zaraías.1.Paralip.6.vbi dicitur Azarias genuit zaraiam & zaraias.&c.interpretatur princeps domini: ſiue canti cum domini.heb.ſaraias. שְׂרָיָה
Zarath . Iſte explorans vel contemplans : aut oliua explorationis vel contemplationis : ſiue iſte turtur זָתָר

vel oliua turturis.heb.zethar.

זֶרַח Zare.Oriens vel orientalis:aut claritas.

זָרֶד Zared.Aliena descensio:aut extranea vel sparsa potestas.

זְרַחְיָה Zaree.Oriens dominus:aut claritas domini.heb.zaria.

קָרֵחַ Zarée.4.Reg.25.interpretatur caluus vel caluicium:aut glacies:vel gelu.heb.carée.

זַרְחִי Zareite.Orientales:aut clari.

זֶרֶשׁ Záres.Extranea miseria:vel extranea hereditas:aut sparsa miseria vel hereditas:seu circulus vel corona miserie vel hereditatis.

זָרֶד Záreth.Aliena descensio:aut extranea vel sparsa potestas heb.zared.

זְרַחְיָה Zarias.Oriens dominus:aut claritas domini.

שְׁרָיָה Zarias.1.Paralip.6.interpretatur princeps domini:seu cãticum domini.heb.sarias.

זֵתָם Zathan.Oliua eorum:siue iste perfectus:aut iste consumatus:vel iste simplex.heb.zatham.

זְאֵב Zeb.Lupus.

זַבְדִּי Zebedeus.Dos siue dotatus:aut fluxus vehemens.

זְבַדְיָה Zebedia.Dos domini:siue dotauit dominus.

זֶבַח Zébee.Victima aut sacrificiũ:vel decollatio aut iugulatio.

זְבִידָה Zebida.Dotata:siue dotatio.

זְבוּל Zebul.Habitaculum:vel syriace sterquilinium.

זִכְרִי Zechri.Memor vel memorans:siue masculinus.

Zechur.Idem.

זִלְפָּה Zelpha.Distillatio oris:aut vilitas vel contemptus oris

ζηλωτής. Zelotes.Emulator.G.

ζηνᾶς. Zena.Viuens.G.

זֵתָם Zethan.Oliua eorum:siue iste perfectus:aut iste consumatus:siue iste simplex.heb.zetham.

שְׁתָר Zethar.Explorãs:aut putrefact9:l'putrefaciẽs.heb.sethar.

זָתוּא Zethu.Oliuetum.

Zethua.Idem.

זַעֲוָן Zeuan.Tremens aut tremor:vel vexatio.

זִיעַ Zie.Sudor:aut tremor.

זִיף Ziph.Istud os vel ista bucca:aut syriace falsitas vel falsus.

Zipha.Idem.

Ziphei.Idem.p.n.

זִיו Zio.Iste:vel syriace splendor:aut claritas.

זִיזָא Ziza.Vniuersalis vel omnimodus:seu bestia vel fera:aut resplendens:vel syriace recedens.

זִינָה Ziza.1.Paralip.23.vbi dicitur Leeth & ziza:interpretatur fornicatio:aut syriace nutrimentum:vel arma.heb.zina.

סִסְמָי Zizamoi.Equus vel hirundo aquarum:aut tinea aquarũ:vel syriace cecitas.

סִיסְרָא Zizara.Hirundinẽ vidẽs:aut tineã vel equum videns.

שׁוֹכֹו Zocho.Protectio vel vallatio eius:aut ramus vel cessatio eius.heb.socho.

זֹחֶלֶת Zoéleth.reptans vel trahens.

זוֹחֵת Zoeth.Separatio:aut iste stupens vel pauidus:seu iste confractus:vel ex hebreo & syro iste descendens.

זָמְזֻמִּים Zomim.Scelus vel turpidinem cogitantes:seu scelus sceleratorum.heb.zomzomim.

זָנוֹחַ Zonóa.repellens:vel abiiciens:aut obliuiscens:seu iste requiescens.

זָהָם Zoom.Abominans:uel immundus.

זְרֻבָּבֶל Zorobabel.Alienus a confusione:aut aliena uel extranea confusio:siue extranea cõmixtio:aut dispersio confusiõis uel cõmixtionis:seu circulus commixtionis uel cõfusiõis

זוּזִים Zuzim.Postes:uel superliminaria:aut splendentes:uel syriace recedentes:aut pecunie.

Ista littera.D.in fine interpretationis posita significat interpretationem esse dubiam:ex eo quod characteres cum quibus ille dictiones originaliter fuerunt conscripte ignorantur.Item ista littera.G.in fine ĩterpretationis posita significat interpretationem esse grecam.

Finis.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto

Omina que ſequuntur ſunt illa que in vtroq; teſtamento vicio ſcriptorum ſunt aliter ſcripta quã in hebreo & greco & in aliquibus bibliis noſtris antiquis. In primo autem ordine ponũtur ipſa nomina ſicut ſunt ĩ bibliis noſtris modernis: in ſecundo vero ordine vel e regione ponũtur ſicut ſunt in hebreo & greco & in p̃fatis bibliis noſtris antiquis: & hoc per ordinem alphabeti.

A.

ABani.pro.bani.
Abdam.pro.amdan.
Abdehel.Geñ.25.&.1.Paralipo.1. pro.adbehel.
Abi.pro.ithai.
Abia.3.Reg.14.in fine: & in toto cap̃.ſequenti.pro.abiam.
Abiaiel.pro.abiáil.
Abiézer. Nu.1.&.2.&.7.&.10.&. 1.Paralipo.12.pro.ahiézer.
Abilam.pro.helam.
Abiméleh.1. Paralipo.24. & p̃s. 51.pro.ahiméleh.
Abinadab.3.Reg.4.p.ahinadab.
Abiſa.pro.abi.
Abiſab.pro.abiſaph.
Abiſac.pro.abiſag.
Abiſai.1. Paralipo.12.pro.amaſai.
Abiud.Nu.34.pro.ahiud.
Abiud.1.Paralipo.8.a. vbi dicitur genuit oza & abiud.pro.ahihud.
Achad.Geñ.50.pro.atad.
Achaim.pro.achain.
Achat.pro.achad.
Achelai.pro.achelaia.
Acheldemach.pro.acheldema.
Achia.Geñ.36.&.z.Reg.3.p.aia.
Achimaan.pro.achiman.
Achinoe.pro.achinóem.
Achinoen.pro.achinóem.
Achiſa.pro achiſar.
Achitob.1.Paralipo.8.p abitob.
Acran.pro.abran.
Accus.Nee.10.&.12.pro.attus.
Addad.Geñ.36.vbi dicitur Regnauit p eo addad: nomẽq; vrbis eius fou.pro.hadar.
Adadezer.pro.adarézer.
Adaia.Nee.12.pro.iadaia.
Addan.pro.adin.
Adaſſa.1.Paralipo.7.pro.aia.
Adaſa.Nee.12.pro.addo.
Addoar.pro.adar.
Adrumetyna.pro.adramytena.
Aduram. 2. Paralipo.11. pro. aduráim.
Apharſathei. Eſd. 5. &. 6. pro.apharſachei.
Aphechdomini.p.aphechdomim
Aphecceia.pro.pheteia.
Apheg.pro.aphec.
Affenez.pro.aſſenez.
Aphonites.pro.ſephomites.
Aphupha.pro.aſupha.
Ageba.pro.geba.
Ahaia.pro.aia.
Ahaiath.pro.aua.
Ahamoni.pro.achamoni.
Ahia.2.Reg.21.pro.aia.
Ahias.1.Paralipo.15.pro.iehias.
Ahiel.pro.hiel.
Ahiel.Eſd.10.pro.iehiel.
Ahilam.pro.elath.
Ahimelech.1. Paralipo.18.pro.abimélech.
Ahohiman.pro.hemam.
Ahoth.pro.ahod.
Ahotites.pro.ahohites.
Ahur.pro.hur.
Aioth.pro.ahud.
Aioth.Eſa.10.pro.aiath.
Albialbon.pro.abialbon.
Ale.pro.lale.
Aliam.pro.ailam.
Almathan.pro.almath.
Aluba.pro.aluan.
Amma.Iudi.1.pro.alba.
Ammad.pro.ammath.
Amalech.5.Regum.22. &.2.Paralipo.18.& Hiere.36.&.38.pro.amélech.
Amalech.p̃s.52.in titulo. pro.maalath.
Amaſias. 2. Paralipo. 28. pro.amaſa.
Amaſias. 2. Paralipo. 29. pro.amaſai.
Amaſias.ſopho.1.pro.amarias.
Amphar.pro.amthar.
Amim.pro.ami.
Aminadab.1.Reg.7.& 16.&.17.& 2.Reg.6. &.1.Paralip. 9. &.10. & 13.pro.abinadab.
Amizadab.pro.amizabad.
Ammon.Geñ.19.g.pro.benami.
Ammon.2.Reg.3.pro.amnon.
Ammonite.z. Paralipo.26.a. vbi dicitur Et cõtra ammonitas.pro. meonite.
Anam.pro.anan.
Anan.Geñ.36.pro.ana.
Anan.1.Paralipo.3.pro.anani.
Anana.pro.anania.
Ananeel. Hiere.32. pro.anameel.
Anani.Nee.8.pro.anan.
Anania.Nee.12.pro.anani.
Anen.pro.anem.
Aniolíab.pro.ani & eliab.
Annum.pro.annun.
Aram.Nomẽ viri.Geñ.11.&.1.Paralipo.23.pro.haran.
Aram.Ruth.vltimo.pro.ram.
Arari.2.Reg.23.d.pro.aradi.
Aras.z.Paralipo.34.pro.aſra.
Arath.pro.arad.
Arebia.pro.ſarebia.
Areth.Nee.10.pro.areph.
Arphaſei.pro.apharſei.
Arphat.pro.arphad.
Arib.pro.iarib.
Ariph.4.Reg.15.pro.arie.
Arnon.Nu.21.d.ibi. Vt requieſcerent in arnon.&.f.ibi. Et deuorabit arnon moabitarum.pro.ar.
Arodites.1. Paralipo.11. pro. aroríte.
Aromath.pro.aromaph.
Arothites.pro.aroríte.
Aruaphet.pro.arnapher.
Aſa.1.Paralipo.7.f.pro.aia.
Aſach.pro.achac.
Aſael.3.Reg.19.&.2.Paralipo.22. pro.azael.
Aſalephum.pro.aſalelphuni.
Aſarſaſuſim.pro.aſarſuſim.
Aſebia.Nee.9.pro.aſebnia.
Aſecha.pro.azécha.
Aſephdana.pro.aſebdana.
Aſemaa.pro.aſena.
Aſemoth.pro.aſemon.
Aſſen.pro.aſſem.
Aſſenez.pro.aſcenez.
Aſſenez. Geñ.41.&.46.pro.aſeneth.
Aſer.Exo.6.pro.aſir.
Aſer.1.Paralipo.7.pro.iaſer.
Aſeroth.Ioſ.10. &.12.&.13.pro.aſedoth.
Aſerſua.pro.aſerſual.
Aſerſua. Ioſ.19.a. vbi dicitur Beth marchaboth & aſerſua: pro.aſerſuſa.
Aſia.ad Ro.16.pro.achaia.
Aſyneretus.pro.aſyncritus.
Aſmaueth.pro.azmáueth.
Aſmoth.pro.azmoth.
Aſoph.pro.aſoth.
Aſon.pro.aſom.
Aſornoa.pro.aſor noua.
Aſoromamſame. pro.aſor:amam: ſame.
Aſrael.1.Paralipo.12.pro.azrael.
Aſtharoth. Nu.32.& Ioſ.16.&.18. pro.atharoth.
Aſtharoth.Iudi.3.pro.aſeroth.
Aſſur.1.Paralipo.2.&.4.p.aſhur.
Athmata.pro.amta.
Athupha.pro.atipha.
Athus.Nec.3.c.pro.achus.
Auin.pro auim.
Auiolíab.pro.ani & eliab.
Axab.pro.axaph.
Azab.pro.aſaph.
Azaba.pro.agaba.
Azaph.pro.aſaph.
Azarias.z. Paralip.31. vbi dicitur Azarías & naad.pro.azazias.
Azarias.Nee.10.pro.azanías.
Azauoth.pro.azanoth.
Azboth.pro.azboch.
Azebeth.pro.zabad.
Azech.pro.aza.
Azem.pro.aſem.
Azi.Nee.11.b.pro.ahazi.
Aziam.pro.azia.
Aziel.pro.iaziel.
Aziud.pro.maaziuth.
Azone.pro.zanóa.
Azur.Eſd.z. & Nee.7.pro.arhur.

B.

BAala.Ioſ.19.pro.bala.
Baaladiud.p.baalath & iud.
Baalim. Oſee.2. vbi dicitur Et nõ vocabis me vltra baalim.p.baali
Baana.1 Paralipo. 9.pro.banaa.
Baani.pro.bani.
Bachachar.pro.bacbachar.
Bachanai.pro.machbanai.
Badadi.pro.badad.
Bala.Ioſ.15.pro.baala.
Balaad.pro.baalath.
Balaana.pro.baalanan.
Balaanan.pro.balaan.
Baladam.pro.baladan.
Balam.pro.balan.
Baldath.pro.baldad.
Balthaſar. Daniel.5.&.7.&.8.pro balſaſar.
Bana.pro.baana.
Banaa.pro.baana.
Banai.pro.banaia.
Bania.Eſd.10.pro.zania.
Baniel.pro.haniel.
Bara.1.Paralipo.8.b.pro.baraa.
Baſa.pro.bara.
Bauranites.pro.bauramites.
Bechetia.pro.becbecia.
Bechetias.pro.becbecia.
Bechin.pro.beuai.
Bechor.1.Reg. 9.pro.bechorath.
Bechue.pro.becbuc.
Beleph.pro.heleph.
Belga.Nee.10.pro.belgai.
Belgi.pro.belga.
belſar.pro.belſan.
Belſatim.pro.abelſatim.
Beltecen.pro.elthecen.
Benadab.pro.benadad.
Beneſeth.pro.benéſed.
Benhenon: pro.benhenom.
Beniamin.2.Paralip.31.vbi dr̃ edẽ & beniamin.pro.meniamin.
Bennon.pro.beno.
Bercameth.pro.berrameth.
Beri. Geñ. 46.pro.heri.
Beroth.z.Reg.8.pro.berothai.
Berſabe. z. Regum. 11 &.12. &.3. Regum.1.&.2.&.p̃s.50.pro.bethſabe.
Berſabe.1.Paralip.3. pro.bethſue.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bersan.pro.bethsan.
Bethamoth.pro.bethazmoth.
Bethanim.pro.ethanim.
Betharam.Nu.32.pro.betharan.
Betharan.Ios.13.pro.betharam.
Bethauen.Ios.8.pro.bethel.
Bethel.Canti.2.pro.béther.
Betherai.pro.bethberai.
Bethphalech.pro.bethphaleth.
Bethlebaboth.pro.bethlebaoth.
Bethleemites.1.Paralipo.20.pro leemites.
Bethsaida.Iob.5.pro.bethesda.
Bethseca.pro.bethseta.
Bethsimon.pro.bethsimoth.
Bethue.pro.becbuc.
Biblii.pro.giblii.
Boem.pro.bóen.
Bonni.Nee.9.pro.banani.
Bosram.pro.beasthara.
Bubastus.pro.pubastus.

C.

CAath.1.Paralipo.6.vbi dicitur Caath filiꝰ eiꝰ.pro.táath.
Cadesbarne.Deut.1.in fine capi.p (cades.
Calaal.pro.calal.
Caleph.pro.caleb.
Canath.Iudi.1.pro.tanach.
Capseel.pro.cabseel.
Cariathaa.pro.carchaa.
Cariathiarim.Esd.2.pro.cariatharim.
Cariathiarim.Hiere.48.p.cariathim. (thim.
Carthari.pro.carthan.
Caseth.pro.cased.
Cauda.pro.clauda.
Celaia.Nee.12.pro.celai.
Celatha.pro.cehálatha.
Cerethi.4.Reg.11.pro.cari.
Cesien.pro.cesion.
Cethis.pro.cethlis.
Ciph.pro.ziph.
Ciphei.pro.ziphei.
Cirinus.pro.cyrinius.
Colozai.pro.coloza.

Ch.

Chaana.pro.chanaana.
Chai.pro.hai.
Chamaal.pro.bamaal.
Chaman.pro.chamaam.
Chanáan.Iudi.10.pro.maon.
Chanaan.3.Regum.22.pro.chanaana.
Chanaan.Hiere.41.p.chamaam.
Chariathiarim.pro.cariatharim.
Cheboleth.pro.cebóleth.
Chelmach.pro chelmad.
Chelon.pro.elon.
Cherubim.2.Reg.22.pro.cherub
Chum.pro.chun.
Chusa.pro.chuza.
Chusi.1.Paralipo.6.pro.cisi.
Chusi.ps.7.pro.chus.

D.

DAmascenus.1.Paralipo.18.p darmascenus.
Damascus.4.Reg.16.b.vbi dicitur Perrexitq; achaz ī occursum theglatphalasar regi assyriorum in damascum.pro.dumascus.
Damascus.1.Paralipo.18.Et.z.Paralipo.16.&.24.&.28.pro.darmascus.
Dan.1.Paralip.26.c.pro.ladan.
Daram.pro.adara.
Daran.1.Paralipo.2.pro.dara.
Deda.pro.decla.
Delbora.pro debbora.
Deptha.pro.depcha.
Dibon.Esa.15.pro.dimon.
Diei.pro.dieui.
Dodan.pro.dodáu.
Dodanim.1.Paralip.1.p.rodanim.
Doech.pro.doeg.
Dom.pro.adon.
Duram.pro.dura.

E.

EBal.Gen.10.pro.obal.
Edenna.pro.denna.
Edom.Ios.3.pro.adom.
Ephermesta.pro.phermésta.
Ephor.pro.ephod.
Ephraim.1.Reg.13.pro.ephra
Egbathanis.pro.echmatha.
Eleph.pro.eled.
Eliadam.pro.eliada.
Elibaa.pro.eliaba.
Eliphalech.pro.eliphalet.
Elisu.pro.elisúa.
Elisua.1.Paralipo.3.pro.elisama.
Elmeleth.pro.elmélech.
Elnaen.pro.elnaem.
Elrath.pro.elcath.
Elul.3.Reg.6.pro.bul.
Elziph.pro.ziph.
Emath.Nee.12.pro.maa.
Ennada.Nee.3.pro.ennadad.
Enadab.pro.enadad.
Enebad.pro.enedad.
Enganni.pro.engannim.
Ennon.pro.ennom.
Esamari.pro.iesamari.
Escharioth.pro.ischarioth.
Esdras.pro.ezras.
Esel.pro.ézel.
Eser.1.Paralipo.4.pro.ézer.
Esrael.pro.ezrael.
Esrom.pro.esron.
Esromite.pro.esronite.
Ethaia.pro.echaia.
Etham.pro.ethan.excepto.Exo.13.&.Nu.33.&Iudi.15.&.1.Paralip.4.a.vbi dī ista quoq; stirps etham.&.e.&.2.Paralipo.11.
Ethan.1.Paralipo.4.a.ibi Isaar:& ethan.pro.ethnan.
Ethanni.pro.hanni.
Ethilon.pro.thilon.
Euchodia.pro.cuodia.
Eufrateus.pro.efrateus.
Euilath.pro.euila.
Exul.pro.chesil.
Ezeab.pro.ezgad.
Ezechiel.Esd.8.pro.ieziel.
Ezethan.pro.ecetan.
Eziel.1.Paralipo.27.c.pro.ezriel.

F.

FAdaia.4.Reg.22.p.adaia.
Faleam.pro.falea.
Falech.pro.faleg.
Falech.1.Paralip.2.e.pro.faleth.
Falech.1.Paralipo.2.f.pro.falet.
Fares.Esd.2.&.8.pro.pharos.
Farnath.pro.farnach.
Farsandatham.pro.farsandátha.
Felcia.Nee.11.pro.felelia.
Felethi.3.Reg.1.pro.rei.
Felethi.4.Reg.11.pro.rasín.
Filethus.2.ad Timoth.1.d.pro.fygellus.
Finon.Nu.33.pro.funon.
Fiton.pro.phitom.
Fuaite.pro.funite.

G.

GAabathites.pro.gabaathites.
Gaad.pro.iaath.
Gaam.pro.gaas.
Gaaz.pro.gaas.
Gabaa.1.Regum.14.a.vbi dicitur sub malo granato que erat in agro gabaa.pro.migron.
Gabaad.pro.gabaath.
Gaber.4.Reg.9.pro.gur.
Gabin.pro.gabim.
Gadihel.pro.iadihel.
Galilea.Ios.13.pro.galiloth.
Gallim.Esa.15.pro.agallim.
Gamalias.pro.gamarias.
Ganzo.pro.gamzo.
Gaon.pro.gáam.
Gazer.Ios.13.&.1.Paralip.26.pro iazer.
Gebelem.pro.gemele.
Gebneel.pro.iebneel.
Gehennon.pro.gehennom.
Geldeti.pro.gedleti.
Gemincus.pro.iemineus.
Gemini.pro.ieminí.
Genesar.Matth.14.p.genesareth
Gerasení.pro.gergeseni.
Gerasení.Marc.5.a.& Luce.8.p gadareni.
Gersan.pro.gersam.
Gerson.1.Paralip.15.& Esd.8.pro gersom.
Gesa.pro.iesa.
Gessuri.2.Reg.2.pro.assuri.
Gethai.pro.gethaim.
Gethei.4.Reg.7.pro.ethei.
Gether.1.Reg.30.&.1.Paralipo.7. pro.iether.
Gezen.pro.gezez.
Gezre.pro.gerze.
Golam.pro.golan.
Gothan.pro.gotham.

H.

HAdria.pro.andria.
Haemes.pro.habes.
Haphan.pro.hapham.
Hay.Nee.11.pro.haya.
Hayan.pro.hayam.
Hayla.pro.hayloth.
Hayla.4.Reg.18.pro.hala.
Haylam.pro.haloth.
Haylam.4.Reg.17.pro.hala.
Hana.pro.haua.
Hebrona.Nu.34.pro.zephróna.
Hefer.pro.hasor.
Helam.1.Paralip.9.pro.hela.
Helcheten.pro.helthece.
Helchias.Nee.1.pro.hechelias.
Helchias.Hiere.38.p.melchias.
Heleth.pro.heled.
Helon.Ios.19.c.vbi dicitur Helon & thenna.&.1.Paralipo.6.f.pro. (aialon.
Helthai.pro.hedai.
Hennon.pro.hennom.
Hiedor.pro.gedor.
Hierobaal.z.Regum.11.pro.hierobéseth.
Hieroboam.1.Reg.1.&.2.Paralip.23.pro.hieroam.
Hiram.Gen.38.pro.hira.
Hiram.2.Reg.20.pro.hira.
Hiram.2.Paralipo.2.&.4.&.8.p. huram.
Hismaasia.pro.maasia.
Hosdi.pro.hodii.
Hothan.pro hotham.
humesen.pro.himesem.
Hus.1.Paralipo.8.pro.iehus
Husan.pro.husam.

I.

IAcham.pro.iachan.
Iachanen.pro.iachanem.
Iachur.pro.iathur.
Iadab.pro.iaath.
Iadi.pro.iada.
Iadan.pro.iada.
Iadiel.pro.iahiel.
Iadin.pro.iadon.
Iael.pro.lael.
Iahalon.pro.ialon.
Ialel.1.Paralipo.4.pro.ialalel.
Iamnia.pro.iabnia.
Ianadiath.pro.iaath.
Iarbi.pro.iarib.
Iareb.pro.gareb.
Iareth.pro.iared.
Iasa.Esa.15.Pro.iahas.
Iasie.pro.iasie.
Iasiel.1.Paralipo.12.pro.iaziel.

Iaſon.Act.21.pro.mnaſon.
Iazal.pro.ozal.
Icaboth.pro.icabod.
Ieblaan.pro.ieblaam.
Iebſam.pro.cibſáim.
Iebton.pro.gebeton.
Iecbaa.pro.iegbaa.
Iechbaa.pro.iegbaa.
Iecnal.pro.iecnam.
Iechonías.Hiere.22.&.37.pro. chonías.
Iechonías.Hiere.35.&.40.&.42 & Ezech.8.&.11.pro.iezonias.
Iechri.pro.achi.
Iechri.1.Paralip.8.&.2.Paralipo. 23.pro.zechri.
Iecter.pro.iether.
Iedaba.pro.ierala.
Iedboa.pro.ieddóa.
Iedelías.pro.gedelías.
Iediel.Eſd.10.pro.iehiel.
Iehutiel.pro.iecutiel.
Ielon.pro.ielom.
Ieíada.pro.iedaia.
Iemleth.pro.iemlech.
Iemna.2.Paralip.29.c.pro.zema
Iepſem.pro.iebſem.
Ierobaal.2.Reg.11.pro.ierobéſeth
Ieroboam.1.Reg.1.&.2.Paralipo. 23.pro.ieroam.
Ieſſa.pro.laſſa.
Ieſbaal.pro.eſbáal.
Ieſban.pro.eſban.
Ieſbidenob.pro.ieſbíbenob.
Ieſſen.pro.geſſen.
Ieſpham.pro.ieſphan.
Ieſimuth.pro.ieſimon.
Ieſlía.pro.iezlia.
Ieſron.pro.eſron.
Ieſu.Luce.3.f.pro.ioſe.
Ieſue.Eſd.10.pro.ieſie.
Ieſur.pro.geſur.
Ieſus 1.Paralip.3.pro.ieſaías.
Iethan.pro.ietha.
Iethan.Ioſ.15.pro.iethnan.
Iether.1.Paralip.1.pro.ietheth.
Iethmoan.pro.iechmoam.
Iethraan.pro.iethraam.
Iethrai.1.Paralip.6.b.pro.ethrai.
Iethram.pro.iethran.
Iethrēmon.pro.gethrēmon.
Iethros.pro.ros.
Ezechel.pro.iecethel.
Iezedelía.pro.iegedelia.
Iezen.pro.gezem.
Iezreli.pro.ieſreli.
Iezriel.pro.ezriel.
Ioachan.pro.ioachaz.
Ioachim.Hiere.52.g.& Ezechiel. 1.pro.ioachin.
Ioachin.4.Reg.10.pro.ioachaz.
Ioamím.pro.iamin.
Ioarib.pro.ioíarib.
Ioathan.pro.iotham.
Ioatham.Nee.12.pro.ionathan.
Iobab.Geñ.46.pro.iob.
Iobama.pro iobania.
Iobel.pro.iohel.
Iobía.pro.hobía.
Iochabeth.pro.iocabed.
Iophe.pro.nophe.
Iophir.pro.ophir.
Iohanna.Ioh.1.f.vbi dicitur Tu es ſymon filius iohanna.pro.iona.
Iohannes.Ioh.21.d.vbi dicitur ſymon iohannis.pro.iona.
Ioheli.pro.iohel.
Ioíada.1.Paralip.8.pro.ioada.
Ionan.pro iohannan.
Ionathan.Nee.12.b.vbi dicitur ionathan filii eliaſib.pro.iohannā.
Iorei.pro.area.
Ioſabeſeth.pro.ioſabéſed.
Ioſabeth.pro.iozabed.
Ioſachar.pro.iozachar.
Ioſeph.Matth.13.g.&.27.vbi dicitur Et ioſeph mater.& Marc.6.a. &.15.d.ibi Et ioſeph mater:& ibi & maría ioſeph.& Act.4.g.pro
Ioſías.Zach.14.pro.ozías.(ioſes
Iothan.pro.zethan.
Iothan.1.Paralip.7.g.p.hotham.
Ioſabath.pro.iozabad.
Iozaded.pro.iozabed.
Iſaar.1.Paralip.4.pro.ſaar.
Iſbaal.pro.iſbaab.
Iſraelítis.1.Paralipo.3.pro.izraelitis.
Iſraía.pro.izraia.
Iſtíman.pro.iſtimóa.
Italía.Act.14.d.pro.attalía.
Ithamían.pro.ichamía.
Iuchadan.pro.iuchadam.
Iulía.ad Ro.16.pro.iunía.

L

LEed.pro.ieeth.
LLeemas.pro.lechmam.
Lichoſtratos.pro.lithoſtrotos.
Lyſtra.Act.27.pro.myra.
Loche.pro.iothe.
Lodadín.pro.lodadíd.
Luzaí.pro.eluzai.

M

MAarem.pro.arem.
MMaaría.pro.maraía.
Maaſía.1.Paralip.9.pro.maaſi.
Mabdiel.pro.magdiel.
Mabſan.pro.mabſam.
Macharaí.pro.maharai.
Madan.Ioſ.11.&.12.pro.madon.
Madian.Hiere.38.pro.mathan.
Madíd.pro.adíd.
Magdíel.pro.magdalel.excepto.1 Paralip.1.
Magedan.Matth.15.in fine.pro. magdala.
Magmas.pro.machmas.
Maimna.pro.maimín.
Malaath.pro.maalath.
Malachías.pro.malachí.
Mambres.pro.iambres.
Mamucha.pro.mamuchan.
Manſer.pro.mamzer.
Mapſar.pro.mabſar.
Marmach.pro.marma.
Maſan.pro.maſal.
Maſpha.Ioſ.21.in fine p.miphat.
Maſi.pro.maſía.
Maſía.Nec.10.pro.mazía.
Mathamu.pro.mathaniu.
Matthat.pro.mathatha. excepto. Luce.3.
Mathatias.4.Reg.24.pro.matha
Mathet.pro.mathata. (nias.
Mathmata.pro.machmatath.
Mathreth.pro.mathred.
Mathuſalem.pro.mathuſale.
Mechphía.pro.megphías.
Medalaa.pro.merala.
Meezabel.pro.meetabel.
Mephat.Geñ.14.pro.miſpat.
Meheratites.pro.mecheratites.
Melcha.Luce.3.pro.melea.
Melchías.Nee.3.b.pro.meltías.
Melchon.pro.melchom.
Melech.Geñ.28.& i titulo.ps.87 pro.maalath.
Mer.pro.emer.
Mereth.pro.méred.
Merodach.4.Reg.20.p.berodach
Merom.Iudi.5.pro.meroz.
Meron.pro.merom.
Mes.1.Paralip.1.pro.méſech.
Meſluch.pro.meluch.
Methaal.pro.ethbaal.
Miamím pro.miamín.
Micha.4.Reg.22.pro.michaía.
Míchas.pro.míchaías.
Mitylene.Act.28.a.pro.melita.
Mochober.pro.amochéber.
Moloch.3.Reg.11.pro.molchom.
Moſolla.pro.moſollam.
Moſollamoth.1.Paralip.9.p.moſollamith.
Mumín.pro.munim.

N

NAad.pro.náath.
NNaalon.pro.naalol.
Naamím.pro.naamini.
Naaroth.pro.anaaroth.
Nabeth.pro.abed.
Nabuchodonoſor.i toto hieremía excepto.cap.27.&.28.&.29.a.& 34.&.39.b.& in Ezech.26.&. 29.&.30.pro.nabuchodoroſor.
Nabuſarſathim.pro.nabuſarſachim.
Nabuſeſban.pro.nabuſeſbaz.
Nachor.2.Reg.6.pro.nachon.
Naphei.pro.naphis.
Naphez.pro.nahem.
Naſor.pro.enaſor.
Natalía.pro.attalía.
Nathamelech.pro.nathanmélech
Nathanía.Eſd.10.pro.mathanía.
Nathaníel.pro.nathanel.
Nebaan.pro.nebaaz.
Nebo.Nee.7.pro.geba.
Nebuí.pro.nebu.
Nemroth.pro.nemrod.
Neptalím.pro.neptali.
Neri.Hiere.32.pro.neria.
Nodaía.pro.noadía.
Nophech.pro.nopheth.
Noram.pro.naaran
Noratha.pro.naarátha.

O

OBed.2.Paralip.15.&.28.pro oded.
Obediel.pro.obed.
Obeth.pro.oded.
Ophal.pro.ophlal.
Ophir.Hiere.10.pro.ophaz
Olympiadē.ad Ro.16.p.olympā.
Orodí.pro.ororí.
Oſía.pro.ozía.
Oſíau.pro.oziáu.
Othim.pro.othni.
Oza.1.Paralip.16.pro.oſa.
Ozam.pro.oza.
Ozazín.pro.ozaziu.
Ozenzara.pro.ozenſara.
Ozías.1.Paralip.3.pro.ochozías.
Ozías.Hiere.42.&.43.pro.oſías
Oziel.1.Paralip.27.pro.ozriel.

P

PEdno.pro.apedno.
PPríſca.ad Ro.16.a.& .pria ad Corinth.16.d.&.2.ad Thimothe.4.d.pro.príſcilla.

R

RAbſaces.pro.rabſares.
RRaphaim.1.Paralip.20.in fine.pro rapha
Rama.1.Reg.30.pro.horma.
Ramoth.Eſd.10.pro.ieramoth.
Rapſaces.pro.rabſaces.
Rapſaces.Hiere.39.pro.rabſares.
Rapſarís.pro.rabſaris.
Rechia.pro.rehia.
Regma.1.Paralip.7.pro.regina.
Rehem.pro.récem.
Remoth.pro.meremoth.
Reſemophim.pro.mophim.
Rímma.pro.rina.
Rimoth.pro.ierimoth.
Roma.1.Reg.30.pro.arama.
Romethiezer.pro.romemthiézer
Roth.pro.atharoth.

S

SAba.3.Reg.11.d.pro.ſoba.
SSabad pro elzabad

Saban.pro.ſabam.
Sabe.pro.ſaue.
Saber.Geñ.46.pro.ſaher.
Sabías.pro.aſabías.
Sabud.pro.zabud.
Sacha.pro.ſachacha.
Sachur.pro.zachur.
Saphan.1.Paralíp.5.pro.ſapham.
Saphata.pro.ſaphatía.
Saíe.pro.ſage.
Salmana.Oſce.10.pro.ſalman.
Salum.pro.ſalu.
Samma.1.Paralíp.3.pro.hoſama.
Samathías.pro.ſamachías.
Sameron.pro.ſameronmeron.
Samroth.pro.ſamoth.
Sanamím.pro.ſananím.
Sanír.Deut.4.pro.ſeon.
Sanír.Iudi.10.pro.ſamir.
Sara.1.Paralíp.1.pro.zara.
Sarahím.pro.ſaharim.
Saraía.1.Paralíp.9.pro ſaaria.
Sareth.pro.ſared.
Saríth.pro.ſarid.
Sarma.pro.harma.
Sarona.pro.ſaron.
Sarſathín.pro.ſarſachím.
Saruch.pro.ſarug.
Saul.1.Reg.13.d.vbí dícitur ad terram ſaul.pro.ſual.
Scharíoth.pro.íſcaríoth.
Scena.pro.ſceua.
Sebechaí.pro.ſebethaí.
Sebenía.Nee.11.pro.ſemeía.
Sebna.pro.ſebnía.
Sechamonítes.pro. ſelechāmōítes
Sechar.pro.ſeza.
Sechenía.Nee.10.pro.ſebenía.
Sechrí.pro.ſethrí.
Seddo.pro.ſedoch.
Sephan.pro.ſepham.
Sephiphíma.pro.ſephím.
Sephua.pro.ſephu.
Sephupham.pro.ſephuphan.
Seyr.4.Reg.11.pro.ſur.
Seyra.1.Paralíp.7.pro.ſyra.
Sellaía.pro.ſellaí.
Selebím.pro.ſelebín.
Selemau.pro.ſelemíau.
Selmaí.pro.ſemlaí.
Selmon.Nee.7.pro.ſelmaí.
Selo.pro.ſeleph.
Sellum . Nee.3.d. vbí dícitur ſellū filíus colozaí.pro.ſellun.
Sellum.Nee.11.&.12.pro.ſellu.
Semei.Hiere.26.pro.ſemeía.
Semeías.1.Paralíp.25.&.27.pro. ſemeí.
Semerō.2.Paralíp.13.p.ſemerím.
Semramíte.pro.ſemraníte.
Sennaar.Geñ.14.a.vbí dícitur.Et contra ſennaar regem adame.p ſenaab.
Senía.pro.ſema.
Sennim.pro.ſenanim.
Senon.pro.ſeon.
Seor.1.Reg.9.pro.ſeror.
Serím.pro.herím.
Seruch.pro.ſerug.
Seſban.pro.ſeſbaz.
Seſenna.pro.ſeſema.
Sethaí.pro.ſebthaí.
Sethía.pro.ſechía.
Síba.2.Reg.20.in fine. pro.ſíua.
Síban.pro.ſíuan.
Sichar.pro.ſíchem.
Sícelech.pro.ſíceleg.
Sína.Deut.33.& Eccl'í.48.p.ſínaí
Soba.Geñ.14.pro.hoba.
Sobal. p̄s.59.& Iudí.3. pro. ſoba.
Sochoth.Ioſ.15.&.1.Reg.17.&.19 pro.ſocho.
Sophat.pro.ſophach.
Soreth.pro.ſorech.
Staburzanaí.pro.ſtarbuzanaí.
Supham.pro.ſephupham.
Sunamítís.Cant.6.&.7 . pro.ſulamítís.
Surí.pro.vrí.

T

TAbítacumí.Marc.5.d.pro.talithacúmí.
Tachaſín.pro.ítachaſín.
Tebon.pro.chebon.
Tethron.pro.cethron.
Títíchus.pro.tychícus.
Tubal.Geñ.4.pro.íubal.

Th.

Thabítacumí.pro.talithacúmí.
Thacan.pro.thartach.
Thalaſſa.Act.27.pro.laſſea.
Thamnatſare . Iudí.2 . pro.thamnatáres.
Thana.pro.thanac.
Thanna.pro.thamna.
Thanam.pro.thanach.
Thannam.pro.thamna.
Thananí.pro.chananí.
Thane.pro.thanach.
Thanes.pro.hanes.
Thantannaí.pro.thathanaí.
Thapſam.pro.thapſa.
Theglatphalaſar.1.Paralíp.5.&.2. Paralíp.28. pro. thelgatphalnáſar.
Theman.Iob.6.& Hiere. 25.pro. thema.
Thenath.pro.tenach.
Thethel.pro.thechel.
Thoſan.pro.coſam.
Thubal.Geñ.4.pro.íubal.

V

VAíſatha.pro.vaizátha.
Vraí.pro.íraí.
Vſan.pro.vſim.

Z

ZAban.pro.zauan.
ZZabath.pro.zabad.
Zabdías.pro.zabdí.
Zabeth.pro.zabed.
Zachaí.Nee.3.pro.zabaí.
Zadab.pro.zabad.
Zamrí.1.Paralíp.11.pro.ſamrí.
Zamrí.Nee.3.pro.amrí.
Zaraías.1.Paralípo.6.pro .ſaraías.
Zarath.pro.zethar.
Zaree.pro.zaría.
Zaree.4.Reg.25.pro.carée.
Zareth.pro.zared.
Zarías.1.Paralíp.6.pro.ſarías.
Zathan.pro.zatham.
Zethan.pro.zetham.
Zethar.pro.ſethar.
Ziza.1.Paralíp.23.pro.zína.
Zocho.pro.ſocho.
Zomím.pro.zomzomím.

Finís.

Introductiones artis grāmatice hebraice. Et primo de modo legendi & pronūciādi

D habendam noticiam hebraice lingue: in qua ſcripturam ſacram veteris teſtamenti conſtat eſſe conſcriptā: neceſſaria eſt cognitio artis proprie & peculiaris illius lingue: quam greci grammaticam: latini rem litterariam appellant. Sed quia grammaticam precedit emendata lectio: que ex figuris litterarum cum ſuis vocibus conſtat: ideo imprimis eſt aduertendum viginti duas litteras ſiue prolationes eſſe apud hebreos: figuras vero ipſarum litterarum eſſe viginti ſeptem. Nam quinque illarum duplicantur. quia licet ſeruent eundem ſonū: diuerſis tamen characteribus figurantur. Et etiam quia per eas aliter ſcribuntur principia & media dictionū: aliter fines. Sunt preterea apud eos omnes he littere conſonantes. Et ad deſignandas quinque vocales noſtras vtuntur duodecim apicibus: ex quibus & illis viginti duabus litteris lingue hebraice lectio conſtat. Sed quia littere accidunt tria. Nomen. Figura. Poteſtas: alphabetum hebraicum diſpoſuimus in tribus columelis ſiue ordinibus: in quibus tria illa accidētia e regione verſuum explicauimus. Sed imprimis alphabetum ipſum recto ordine poſuimus.

táu sī res coph ſádic ſádic phe pe aáin ſámach nū nū mē mē lámed chaph caph íod teth heth záin váu he dálet gimal beth áleph

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ך ל מ ם נ ן ס ע פ ף צ ץ ק ר ש ת

Nomen.		Figura.		Poteſtas.
áleph.	אָלֶף	א		A
Beth	בֵּית	ב		b
Gimal.	גִּימֶל	ג		g
Dáleth.	דָּלֶת	ד		d
He.	הֵא	ה		h
Váu.	וַיו	ו		v
Záin.	זַיִן	ז		z
Heth.	חֵית	ח		ch
Teth.	טֵית	ט		t
Iod.	יוֹד	י		i
Caph:Chaph.	כַּף: כָּף	כ	ך	c ch
Lámed.	לָמֶד	ל		l
Mem:Mem.	מֵם מֵם	מ	ם	m m
Nun: Nun.	נוּן נון	נ	ן	n n
Sámach.	סָמֶךְ	ס		s
Aáin.	עַיִן	ע		a
Pe: Phe.	פֵּא פָּא	פ	ף	p ph
Sádic: Sádic.	צָדִיק צַדִיק	צ	ץ	s s
Coph.	קוֹף	ק		c
Res.	רֵישׁ	ר		r
Sin.	שִׁין	ש		ſ
Táu.	תָּיו	ת		th

Sequuntur duodecim ſigna ſiue apices quibus hebrei vtuntur ad deſignādū quīque vocales nr̄as ordine ſupra diſpoſito.

Nomina apicum.		Figura.		Poteſtas.
Pathach.	פַּתָח	ַ	אַ	A
Cames.	קָמֶץ	ָ	אָ	a
Hateph pathach	חָטֵף פַּתָח	ֲ	אֲ	a
Cere.	צֵירֵי	ֵ	אֵ	e
Segol.	סֶגוֹל	ֶ	אֶ	e
Seba.	שְׁבָא	ְ	אְ	e
Hateph ſegol.	חָטֵף סֶגוֹל	ֱ	אֱ	e
Hiric.	חִירִיק	ִ	אִ	i
Holem.	חוֹלָם	ֹ	אֹ	o
Hateph camez.	חָטֵף קָמֶץ	ֳ	אֳ	o
Surec.	שׁוּרֶק	ֻ	אֻ	v
Surec.	שׁוּרֶק	וּ	אוּ	v

De combinatione litterarum.

Et quoniam ex predictis litteris & apicibus qui ſunt ſigna quinq; vocalīū ſyllabe conſtant & fiunt. Ideo ſubditur modus combinādi ipſas litteras ponēdo exēplū in lra beth diſcurrendo per omnes apices & ſigna quinq; vocalium.

bu bu bo bo bi be be be be ba ba ba

בֻּ בּוּ בֹּ בּוֹ בִּ בֶּ בֵּ בֱ בֲ בַּ בָּ בֳ

Et per hunc modum debet fieri combinatio omnium aliarū litterarum cum predictis apicibus vt ſyllabe fiant: & vt ex ſyllabis fiant dictiones ex quibus omnis oratio conſtat: vt infra dicetur. Sed circa predictas litteras & apices aliqua ſunt notanda Et primo circa litteras eſt notandum q̄ ex predictis viginti & duabus litteris quīq; ſunt duplices ſcilicet. ך ם ן ף ץ Et ſic ſunt omnes littere viginti & ſeptem quantum ad figuram litterarū Et he quinque littere duplices ponuntur ſemper in fine dictionum: alie vero quinque que ſunt eis conſimiles. ſ. כ מ נ פ צ ponuntur in principio aut in medio dictionum & nunquam in fine. Item ex his quinque litteris que veniunt in fine dictionis: tres veniunt ſine aliquo apice & pertinent ad ſyllabam precedentem ſiue trahuntur a ſyllaba precedenti. ſ. ך ם ף Alie vero due que ſunt ן veniunt aliquando cum apicibus: quarū num. ן venit aliquando ſine aliquo apice: & tunc pertinet ad ſyllabā precedentem ſicut tres alie ſupradicte. Aliquando vero venit cū apice camez vel pathach & facit ־ן na. Sed littera. ך. chaph numq̄ venit ſine apice: & quādo venit cum camez vel pathach tunc facit ־ךָ cha: vt אֵלֶיךָ Elécha. & quando venit cum apice ſeba tunc trahitur a ſyllaba precedenti: vt לֶךְ lech. & ſola iſta littera caph licet ipſa proferatur in fine dictionis apex tamen illius non profertur: quod in omnibus aliis que veniūt in fine dictionis nunquā contingit quod apex non proferatur. Item notandū q̄ ex viginti & duabus litteris ſupradictis vndecim ſūt ſubſtantiales & nunquā poſſunt eſſe accidentales: que his quatuor dictionibus comprehenduntur טַח סֵפֶר גֵּזַע צָדָק Iſte enī vndecim littere vel quelibet earum in quacunque dictione venerint conſtituunt ſignificatum illius dictionis: & ſunt ex radice primitiua ciuſdem dictionis: ſiue ſcribantur ſine aliquo apice vel cum quolibet apice. Alie vero vndecim poſſunt eſſe accidentales: & comprehenduntur his tribus dictionibus. אֶתְכֶּנָה מְשַׁלִּי בּוֹ Iſte vndecim littere vel quelibet earum poſſunt eſſe ſubſtantiales ſicut & alie ſupradicte: & poſſunt eſſe accidentales ad denotandum genus vel perſonam aut caſum ſiue declinationem vel tempus aut cōiugationem: & de hoc plenius dicetur infra. Item notandū q̄ ex predictis vndecim litteris accidētalibus quattuor poſſunt eſſe nota ſiue ſigna vocaliū: & hoc qñ ſcribūtur ſine aliquo apice & nō pferūtur. & ſunt iſte א ה ו י Et tunc littera áleph ponitur communiter in medio vel in fine dictionis pro. a. vocali vt קָרָא Cara & quandoq; ponitur pro e. vel pro. o. vt רֵאשִׁית רֹאשׁ Reſith Ros. Et iſta littera. ה. communiter ponitur pro. a. in fine dictionis vt גָּלָה gala: & aliquādo ponitur pro. e. vel pro. o. vt שָׂרָה ſade פַּרְעֹה pharao. & iſta littera. ו. ponitur pro. o. vel pro. u. tam in medio quam in fine dictionis vt תֹּהוֹם thehom. תֹּהוּ thóhu. & iſta littera. י. ponitur pro. e. vel pro. i. tam in medio quam in fine: vt בְּנִי bene בְּנִי beni. & quando predicte littere ſcribuntur cū apicibus ſunt vere conſonātes. Si enim vau ſubſcribatur cū apice camez vel pathach hoc modo ־ָו. tunc ſonat va: & ſimiliter cum reliquis apicibus

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſonat.va.ve.vi.vo.vu.& eodē mō iod cū p̄dictis apicib⁹ ſonat ia.ie.ii.io.iu.& eodē mō iſta lr̄a.ה.cū p̄dictis apicibus ſonat.ha. he.hi.ho.hu. De lr̄a aleph dictū eſt ſupra. Itē notandū q̄ q̄ due lr̄e ex quattuor ſupradictis que poſſunt eſſe ſigna vocaliū poſite ſine apice veniunt in fine dictionis: prima earū nō ꝓfertur:ſecūda vero profertur ſicut cōſonās:& trahitur a ſyllaba precedēti.vt גּוֹי góí בָּנָיו banáu.& q̄ ſola iod vel vau ponitur poſt lr̄am ſubſcriptam cū camez vel patha tunc illa littera iod vel vau trahitur a ſyllaba p̄cedēti vt צָו ſáu בָּנַי banáí.& q̄ poſt vau vel iod ſeqtur vau cū apice ſurech :tūc illud vau vel iod primū eſt cōſonās & ſonat.vu.ſiue.iu.vt קִיו chíuu חַיִו haíu. Itē nota ꝙ aliq̄ veniunt iod & aleph ſiue vau & aleph. ſine apice in fine dictionis & ambe non proferuntur vt הִיא.hí.

De prolatione litterarum.

PRolationis ſeu ſonus lr̄arū poſſumus habere aliquā cognitionē ex lr̄is latinis e regiōe poſitis in prīcipio huius tractat⁹ :licet ad hñdā integrā cognitionē op⁹eſſet viua voce:quia ſunt alique lr̄e hebraice quarū ſonus nō pōt ex primi lr̄is latinis:quia nō hñt latini talē ꝓlationē:eo quod ꝓferūtur in gutture. Sunt enī que ſequūtur ע ח ה. ideo neceſſe ē vt predicte littere deſignētur p aliq̄s litteras latinas. Ponemus ita q̄ pro cheth.ח.ch.& pro aáin.ע.a.& pro he.ה.h. Preterea ſūt tres lr̄e hebraice q̄ exprimūtur per.ſ.latinū.& ſunt que ſequuntur ſámach.ס.ſádic.צ.ſin.שׂ.cū apice ſebóleth:& ſin .שׁ.cū apice cebóleth. Que cū apud hebreos ſint diuerſe tā figura quam ſono:oportet vt apud latinos aſſignetur aliqua diferētia. Profertur ita q̄ ס.ſámach dētibus ſicut apud latinos.c.cū vocali.e. vel.i.& littera. צ. ſádic ꝓfertur fortius extrictis dētibus . שׂ.ſin vero cū apice ſibólet ꝓfertur ſicut apud latinos ſimplex. ſ .ſed ſi p̄dicta littera. שׂ.ſcriberetur cū pūcto cebólet tūc profertur ſicut.ס.ſámach. Eſt enim ſebóleth pūctus ſeu apex quidā poſit⁹ ſupra lr̄a. ש. Sin in ꝑte dextera hoc mō. שׂ. cebólet vero eſt in ꝑte ſiniſtra hoc mō. שׁ.

De dagues.

HAbent p̄terea hebrei quēdā punctū ſiue apicē quē dagues vocāt quí ponitur in medio littere ſiue in ventre eius:& tūc illa lr̄a que habet p̄dictū apicē fortius ſonat ac ſi illa littera eſſet geminata. vt מִמֶּנּוּ mímménnu:& q̄ talis littera ſcribitur ſine dagues tūc ꝓfertur blāde & exiliter. ſunt preterea ſex lr̄e que poſſunt habere dagues ſiue raphe:eſt enim raphe apex quidā ſímilis apicí patha ſupra litterā poſit⁹ hoc mō בְּגַדְכְּפַת iſte enī lr̄e fortius ſonāt cū predicto puncto dagues quā cū raphe:& in quattuor earū mutat ſonū ipſarum.ſ.in his ב.כ.פ.ת. Nā beth cū p̄dicto apice dagues ſonat ſicut beth duplicatum:vt אַבָּא Abba.& cū raphevel ſine dagues tendit ad ſonū u.cōſonantis.& lr̄a כ ſonat ſicut.q.latinū:& ſine dagues ſonat ſicut chí grecū.& pe פ cū p̄dicto apice dagues ſonat ſicut. pe . latinū:& ſine illo ſonat ſicut.f.& thau.ת.cū dagues ſonat ſicut.t. & ſine illo ſonat ſicut thita grecū.& q̄ predicte littere veniunt ſine dagues ſonant blande & exiliter ac ſi eſſent ſcripte cū raphe. Ponitur etiā predictus punctus dagues propter alias cauſas de quibus infra dicetur. Sunt preterea quinq̄ littere q̄ non recipiunt predictum apicem dagues: & ſunt que ſequuntur. א ה ח ע ר Sed in littera.ה.aliquando ponitur predictus pūctus in medio hoc modo.ה. Et tunc fortius ſonat & vocatur p̄dictus punctus mapich & non dagues:& communiter ponitur ad denotandum genus femininum tertie perſone ſingularis numeri. De littera.ר.res.

De prolatione littere res.ר.eſt notādum ꝙ in prīcipio dictionis ſonat ſicut duplex.rr.vt רֹאשׁ rros רֵאשִׁית rreſith. Sed ī medio vel in fine dictionis ſonat ſicut ſimplex.r.vt בְּרֵאשִׁית bere ſit שָׁמַר Samar.

De locis in quibus littere formātur:ſecundū hebreos.

EX viginti & duabus litteris ſupradictis quattuor ſunt q̄ proferuntur labiis.ſ.בּ מ פ.& quinq̄ proferuntur dentibus ז ס צ ר ש.& quinq̄ proferuntur lingua.ſ.ד ט ל נ ת.& quattuor palato.ſ.ג י כ ק.& quattuor gutture.ſ.א ה ח ע. Ex p̄dictis vigīti duab⁹ lr̄is q̄ttuor ſūt ſimiles ī figura aliis q̄ttuor & iō cauendū eſt lectori ne in illis decipiatur.ſunt em̄ he בגדם q̄rū ſimiles ſunt כנרס Que cū multū diferant inter ſe nomine & prolatiōe:diferūt etiā in figura in hoc:quia quattuor prime declināt ad quadrangulū vel ſemiquadrangulū.alie vero declināt ad circulū vel ſemicirculū. De apicibus.

Dictum eſt ſupra de litteris:nunc vero circa apices & eorū officia aliqua ſunt notanda : & primo de apice patha.

DIctū eſt ꝙ patha ponitur pro.a.vocali . circa quod notandū ꝙ cū in fine dictionis ſubiicitur his duabus litteris.ח.ע.vocalis que ꝑ patha deſignatur preponitur: heth atq̄ aáin poſtponūtur:ꝙ eſt cōtra naturā aliarū litterarū & apicum:quia ſp in prolatione apices conſonantibus poſtponuntur:eſto exēpli cauſa verbū hoc יֵשׁוּעַ ieſúa hoc eſt ieſus: in quo prius profertur patha quā aáin: & in verbo רוּחַ rúach. í.ventus ſiue ſpiritus in quo patha prius profertur q̄ heth.habentq̄ huiuſmodi noīa ſemper accētum in penultima.q̄ ſi addatur his noībus he littera vt diſtinguatur maſculinū a femini no:aut referat ꝓnomē femininū:tūc ad regulā ſyllabicandi generalem recurrēdū eſt.vt ſi ad יֵשׁוּעַ ieſúa addatur littera he fit יְשׁוּעָה ieſuaa:quod eſt ſaluatio:proferturq̄ ieſuaa regulariter: eodem modo de רוּחַ rúach ſi addatur littera he fit רוּחָה rrucha quod eſt ſpiritus eius.ſ.rei generis femininí .& parī modo de ſimilibus. De camez.

SI in dictiōib⁹ diſſyllabis vel polyſyllabis ſeba ſeqtur aut p̄cedit apicē camez:tūc camez plerūq̄ ꝓfertur ſicut holē:vt in hac dictiōe חָכְמָה.í.ſapiētia:vbi ſeba poſtpōitur camez. ꝓferēdūq̄ eſt chochma.& ī verbo אֶשְׁמֹר.í.ſeruabo vbi ſeba p̄cedit camez:legēdūq̄ eſt eſmor. Eſt p̄terea dictio mono ſyllaba כֹּל.í.oīs:vtriuſq̄ gn̄is & numeri q̄ ſcribitur per camez & accentū quē hebrei vocāt macaph:& ꝓfertur quaſi ꝑ holem col. Preterq̄ duobus in locis ſacre ſcripture: vbi neq̄ ſcribitur per accētū macaph neq̄ legitur per holē ſed regulariter legitur cal.primus locus eſt.p̄s.34. כָּל־עַצְמֹתַי תֹּאמַרְנָה .i. oīa oſſa mea dicent.alter locus eſt.Prouer.19. כָּל־אַחֵי רָשׁ .i.omnes fratres pauperis. De ſeba.

VIus apicis complura ſunt officia:primum eſt de quo dictum eſt ſuperius:quod p̄ōitur loco.e.vocalis.ſcilicet quando venit in prīcipio dictionis. ſed quādo venit in medio dictionis tunc ſeba non profertur : & littera cui ſubſcribitur trahitur a ſyllaba precedenti.vt אֶפְקֹד Epdcod. ídeſt viſitabo.מִרְיָם miriam.ídeſt maria.que regula tribus in locis fallit.Primo ſi littera cuí ſubiicitur ſeba continet dagues . tunc enim ſeba profertur in.e.vt in dictione אִתְּכֶם íthechem.ídeſt vobiſcum. Secundo cum duo apices ſeba ſibi ipſis ſuccedunt: quia tunc prior ſilet : & poſterior profertur in vocalem . e. vt יִפְקְדוּ íphchedu.ídeſt viſitabunt. בֶּלְשַׁאצַּר Belteſaſar. Tertio cum eadem conſonans geminatur atq̄ prime earum ſubditur ſeba:tunc enim euphonie cauſa ſeba ꝓfertur.vt רַנְּנוּ Ranenu. ídeſt exultate. Dicunt preterea aliqui hebrei quod ſeba plerunq̄ fungitur aliorum apicum officio.idq̄ duobus modis.Primo cum poſt ſeba ſequitur iod cum aliquo apice tunc enim ſeba ꝓfertur quaſi hiric vt בְּיַד biiad.ídeſt in manu.vbi ſeba ſuppoſitus beth littere legitur quaſi hiric.Secundo cum ſeba ponitur in prīcipio dictionis & accentus collocatur in eadem ſyllaba & ſequitur littera que non ſit vocalis quocunq̄ apice illi ſubiecto:tunc enim ſeba profertur quaſi patha. vt בָּמְקֻהֲלוֹת Bámacheloth.ídeſt in eccleſiis.

De apice cere & cegol.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Si duo apices distant inter se: quod in prolatione cere nō protenditur: & cegol immoratur: maxime quando venit in principio dictionis polysyllabe: in penultima. inter cere quoq; et seba est differentia quod per alterutrum mutatur verbi significatio vt מֵתִים Methim per seba significat vivos: & cum cere significat mortuos. distat quoq; cegol a cere quod in hac dictione אֵל el. i. deus scribitur per cere. in hac vero particula אֶל el que est articulus datiui casus vel ponitur pro ista prepositione ad vel in: scribitur cum cegol vt אֶל הָאִישׁ el hais. i. viro siue ad virum. est & aliud officium cere quod in nominibus masculinis numeri pluralis quibus iungitur genitiuus possessionem significans semp subiicitur in fine dictionis vt בְּנֵי אַבְרָהָם. i. filii abraham. Sed de hoc in alio loco dicetur commodius.

De surech.

Surech apicis duo sunt genera: alterū in quo tria puncta scalariter descendunt hoc modo ׂ appellatur q̄ קִבּוּץ שְׂפָתַיִם. i. coniunctio labrorum. alterum cum vau apponitur punctū ad latus sinistrum hoc modo וׂ & differunt inter se ꝙ surech prior nunq̄ ponitur in fine dictionis nisi alia littera sequatur. surech vero posterior venire potest in quocunque loco.

De dagues.

Dagues qui apicib⁹ annumeratur multis fungitur officiis. Primū est de quo supra diximus ꝙ in quacunq̄ littera ponitur fortius sonat illa littera ac si esset duplicata. Secundum est ꝙ ubi ex regula memorata ꝙ seba silet cum subiicitur priori ex duabus consonantibus que veniunt in medio dictionis: si consonans illa prior habet dagues nihilominus profertur. vt in Exo. 15. מִקְדָּשׁ Micedas. i. templum: quod alias dicitur מִכְדָּשׁ Micdas. Ponitur etiam aliquando euphonie causa. Tertium est cum apponitur in supplementum alicuius littere. vt וַתִּקַּח vathichach. i. accepit: in quo verbo dagues ponitur ad supplendū. ל. lamed litterā pro וַתִּלְקַח vatilchach. quia eius primitiuum est לָקַח lachach. vbi lamed est littera substantialis. Quartum. cum ponitur differentie causa in significatione. vt in dictiōe אִמָּה Ama. si mem enim nō habet dagues significat ancillam. si autē habet: significat cubitum. & יָמִים. iamim si non habet dagues significat dies. si habet significat maria. Quintum. emphaseos id est vehemētie causa quod presertim in verbo accidit. vt פָּקֹד Piched. i. visitauit: quod est verbum secunde coniugationis: in quo littera media hoc est coph habet dagues per quem significatur quam diximus vehementiam. vt plenius dicetur vbi de verbo. Estq; aduertendum quī q; litteras finales non recipere dagues: preter chaph. que cum recipit dagues efficitur exilis atq; accedit ad sonum coph.

De accentu.

Postea quā lector didicit ex litteris cōpingere syllabas & ex syllabis dictiones: opus est vt cuiq; syllabe suum accentū accōmodet. est aūt accentus: vt a grammaticis definitur: certa lex vel regula ad eleuādam vel deprimendā cuiusq; dictionis syllabam. Nam id est naturale atq; omnibus linguis & nationibus cōmune: vt quasdā syllabas attolant: isq; dicitur acutus accentus: quasdam rursus deprimant. isq; est accentus grauis. Greci & latini habent etiam accentū circunflexum: atq; eo forsitan hebrei non carent: qui habent innumeras uocum flexiōes: sed ille ad cantū potius quā ad lectionē pertinēt. Nos itaq; in hebreo sermone duos tātū notauim⁹ accētus: acutū & grauē: cum presertim circunflexus nec ab ipsis quidē grecis & latinis percipiatur. legitur acutus accētus in qualibet dictione atq; ex ea causa dicitur accētus dictiōis: quia vnaqueq; dictio habet suū accentū per quē distinguitur ab alia dictiōe: vt sit accētus quasi forma vel potius anima dictionis. Accentus vero grauis non dicitur accētus dictiōis sed accētus syllabicus hoc est illius syllabe quā deprimit. Ex quo fit vt in vna dictiōe non possint esse duo accentus acuti: nō magis quā in vno corpore due anime. At accentus graues bene possunt esse plures tot scilicet quot sunt syllabe dictiōis: preter illam in qua collocatur accētus acutus. Qui aut collocatur in vltima dictiōis syllaba aut in penultima aut in tertia a fine. quod & omniū natiōnū linguis fere accidit. Sed hoc est hebreorū sermoni peculiare: quod plures dictiones in fine acuūt. paucas vero accentu in penultima vel in antepenultima proferūt. Et quia vt diximus illorum varios accentus magis ad suos cātores quā ad nostrorum hominū lectionē pertinent: duos tantū memoratos accentus precipimus obseruandos: hoc est acutū & grauem. nā circunflexū valere sinimus. Atq; omisso grauī qui omnibus aliis syllabis cōuenit. acutū qui dictionis accentus est fecimus notari per virgulam sursum ascendētem: ita tamen vt ratione hebreorū qui econtrario legūt q̄ nos paululū declinet ad sinistrā ecōtrario quā designatur a grecis & latinis i hūc videlicet modū. ׀. idq; tātū in penultimis aut antepenultimis dictionū hebraicarū syllabis: de quibus poterat esse dubitatio quo accentu essent proferēde. Nam de vltimis vulgo persuasum erat omnes in fine debere regi accentu acuto. & quoniā ars circa difficile versatur in vocabulario hebraicarū dictionū: quod impri mēdum curauim⁹: & in veteri instrumēto quod molimur imprimere: hāc rationē obseruari precepimus vt in dubiis tantū accentibus hac nota vterentur. Apud hebreos tamen vbi videris aliquē ex illorū accentibus: ibi collocandus est dictionis accētus. q̄d si in eadē dictiōe duos videris signatos accētus in priori syllaba collocabitur accentus.

De punctis.

Et quia ratio pungendi scripturā nō minus ad lectionē quā ad intellectū illi⁹ pertinet: visum est hoc in loco aliquid de punctis dicere: quibus lectio ipsa distinguenda est: cū p̄sertim hec pars ab hebreis nō sit neglecta. Sed illi complures alios habent accentus: qui magis ad cantū siue modulationē suam pertinent q̄ ad intellectū sacre scripture: idcirco nos duobus tantū vtemur qui sunt vsu apud latinos comate q̄d hebrei vocāt אֶתְנָח Athnach sic. ׀. & colo q̄d hebrei vocāt סוֹף פָּסוּק Soph pasuc. sic. : . quibus et hieronymus dicit prophetas esse distinctos. vt per cola inquit scribantur & comata. quā pungēdi rationē solā in testamēto veteris impressione obseruari iussimus. Et sic de pungendi ratione atq; ex inde de toto legendi modo hec fuerit satis.

Sequitur de aliis partibus grāmatice hebree & primo de partibus orationis.

Vemadmodū ex litteris colligitur syllaba: & rursus ex syllabis dictio. ita ex dictiōibus cōponitur oro. Sunt itaq; dictiōes: ptes oronis: quas alii plures alii pauciores posuerūt tam ex grecis q̄ ex latinis. hebrei tres tantū ennumerant. שֵׁם sem. i. nomē. פָּעַל póal. i. verbū. מִלָּה milla. i. dictionē. milla ponitur ab illis ꝓ eo ꝙ nō est nomē neq; verbū: cū alioquin milla sit dictio q̄ cōplectitur oēs partes oronis ex doctrina illa vulgata apd dialecticos & philosophos. ꝙ cū species nō habet nomē: appellatur generis nomine. & hebrei ad nomē referūt ꝓnomē. ad verbū participiū. ad dictionē alias partes oronis indeclinabiles. s. p̄positionē aduerbiū interiectionē cōiunctionē & articulū. Greci vocant articulū arthron q apud illos ē pars oronis q̄ addita nomini ostēdit cui⁹ generis sit: quēadmodū in sermone hispano dicim⁹. el. la. los. las. Sed hebrei nō vtūtur articulis ad designādū gen⁹ sed potius emphatice ad ostendendū. s. quādam vehementiam siue aliqd aliud de quo videpleni⁹ in vocabulista in prīcipio littere. he. & sic apud illos erūt nouem partes oronis quas reducūt ad tres partes supradictas. quem diuidendi modū in tres partes oronis Aristotiles quoq; secutus est ponens nomen verbum & sincathegoreuma. & ad istas tres partes reducit omnes alias. nam ad nomē refert pro

nomen & articulum. ad verbum simul cū nomine refert participiū. ad sincathegoreuma. i. partē orōnis consignificatiuā refert reliquas partes orationis indeclinabiles. his in genere dictis de nouem partibus orationis quas habent hebrei: restat vt de singulis dicamus: atq; imprimis de nomine.

De nomine.

NOmen est quod significat substantiam siue accidens sine tempore: & habet casus: licet apud hebreos nō declinetur. Duplex itaq; est nomē: substantiuū & adiectiuū. substantiuū est: quod per se subsistit. vt אִישׁ ideſt homo. adiectiuum est quod alteri adiicitur: vt אֱנוֹשִׁי hoc est humanus טוֹב טוֹבָה Bonus bona. Igitur nomini hebraico septem accidūt. q̄litas. species. figura. genus. numerus. persona. casus. Qualitates nominum due sunt: propria & appellatiua. Proprium nomen est quod vni tantum conuenit: vt אַבְרָהָם Abraham שָׂרָה Sara. Appellatiuum nomen est quod pluribus cōuenit. vt אָדָם ideſt homo quod conuenit petro & iohanni. quanquā & adam non solum est nomen appellatiuum: sed aliquando est etiam proprium: vt cum dicitur de solo primo parente. Species nominū due sunt. primigenia & deriuatiua. Primigeniū nomē est illud quod non habet aliud antiquius vnde deriuetur. vt אִישׁ. i. vir. Deriuatiuum est: quod ab alio priori deriuatur vt אִשָּׁה ab אִישׁ hoc est virago a viro. figure nominū due sunt. simplex & composita. Simplicis figure nomen est: quod non pōt diuidi ī partes significatiuas eius quod integrum significabat: vt adam in a. & dam. quius altera pars nihil significat. Compositę figure nomen est: quod potest diuidi in partes significatiuas eius qđ integrum significabat. vt abraam: ex ab quod interpretatur pater: & ram celsitudo מַלְכִּי־צֶדֶק melchisedec. i. rex iustitię. Genera nominum quinque sunt. Masculinum. femininum. Cōmune duorū. dubiū. promiscuum. Masculini generis nomen est quod maribus conuenit aut ad masculorū voces refertur. vt אַבְרָהָם abraam. אִישׁ vir. דָּבָר verbum. femininum est quod feminis conuenit: aut ad feminarum voces refertur. vt חַוָּה eua. אִשָּׁה mulier תּוֹרָה Lex. Cōmune duorū est quod tam maribus quā feminis conuenit. vt אָדָם ideſt homo חַיִל fortis, ſ. vir aut mulier. Dubium est quod aliquando profertur genere masculino aliquādo femininо. vt רוּחַ ventus שֶׁמֶשׁ sol. quod cū apud grecos & latinos rarum sit: apud hebreos latissime patet. Promiscuum genus: quod greci epicenum vocant: est illud quod sub vna terminatione vtrūq; sexū cōplectitur. vt גָּמָל pro camelo masculo siue femina. & יוֹנָה pro columbo & columba. Numeri nominum apud hebreos quemadmodū & apud grecos tres sunt. Singularis qui de vno loquitur. vt אִשָּׁה אִישׁ vir. mulier. Dualis qui de duobus loquitur: cuiusmodi sunt que fere nunquā reperiūtur nisi paria. vt עֵינַיִם oculi. אָזְנַיִם aures יָדַיִם manus. רַגְלַיִם pedes. Pluralis est qui de pluribus loquitur: de quibus etiam paulo post. Persone nominum tres sunt. Prima que de se loquitur vt אֲנִי ideſt ego. Secunda ad quam prima loquitur. vt אַתָּה ideſt tu. Tertia est: de qua prima loquitur. vt הוּא. i. ille: & omnia alia nomina. Sed de persona quod est accidēs cōmune nomini pronomini & verbo commodius vbi de pronomine agetur. Casus apud hebreos non distinguntur terminationibus: quemadmodū apud grecos & latinos: sed aut coordinatione: vt salomon filius dauid: ordo ostendit dauid esse casus genitiui. aut ostenditur prepositione articulari. vt psalmus le dauid. illa prepositio le ostendit dauid esse casus datiui vel gtī. Sed de hoc infradicetur. cū de casu disputabitur. Declinationes quoque apud eosdē nō distinguntur nisi ex singulari numero in pluralem. vt sit prima declinatio nominum masculinorū: que in plurali mittūt numerū multitudinis in im. vt אִישׁ אֲנָשִׁים vir. viri. Secunda declinatio femininorū: que mittūt eū dē numreū multitudinis in. oth. vt אִשָּׁה אֲשָׁרוֹת mulier mulieres. Patitur tamen hec regula exceptionem. nam & masculina exeunt aliqñ in oth. atq; e diuerso feminina in im. vt suo in loco postea dicetur.

De nominum deriuatiuorum specie.

QVas esse diximus noīm spēs primitiuā & deriuatiuā. Sed deriuatiuorū sunt rursus multe differentie. Patronymica: que noīa patrū signānt. vt a יְמִינִי בֶּן־יָמִין beiamī iemini pro filio beniamin: aut aliquò vno ex descēdētib⁹ ab illo. Gētilia: que gentē aut nationē aliquā designāt. vt ab אֲרָם aram arami. hoc est a syria syrus. Possessiua: hoc est que signñant quātū gtūs sui primigenii vnde deriuātur. vt a נְחוּשְׁתָּ נַחוּשׁ. ideſt ab ere ereus. que omnia noīa supradicta patronomica & gentilia eādē propemodū hñt formationē: nā terminātur in. i. iota. formāturq; a primigeniorū suorū terminatiōe si est consonās addita. i. littera. vt ab israel israeli. Si vero desinūt in he. aut he mutatur in nun & additur. i. iota. vt שְׁלָהִשְׁלֹנִי aut nihil mutatur sed primigeniū ponitur pro deriuatiuo. vt a יְמָנָה pro viro descendente ex genere imna. Quod si nomina primigenia desinunt in iod: deriuatiua nihil mutant: sed ponūtur pro illis. vt leui de leui. nepthali de nepthali. greci tamen & latini dicūt leuita. nepthalita. Que oīa sub hac terminatiōe gñis sunt masculini. nā feminina desinūt in. ith. formāturq; a masculinis addita tau. vt ab arami aramith. ab israelī israelith. Sunt quoq; noīa q̄ cū nō sint patronymica nec gētilia hñt tñ illorū formā. vt רֵאשִׁית. i. prīcipiū. Estq; aduertēdū quod hmōi patronymica plerūq; in plurali recipiūt alterū iod. vt מִצְרִי מִצְרַיִם. i. egyptius egiptii פְּלִשְׁתִּי פְּלִשְׁתִּים palestin⁹ palestini. Denominatiua quoq; sunt apud hebreos quemadmodū & apud nos: sic dicta quod a noībus deriuantur vt a צֶדֶק צַדִּיק. i. iustus a iusticia רֶשַׁע רָשָׁע. i. malus a malicia. Diminutiua noīa hoc est a suis primigeniis diminutionē significantia non sunt apud hebreos: sed circūloquūtur illa per hoc nomē קָטָן קְטַנָּה siue קְטַנָּה quod est parū. vt hec: אָדָם קָטָן. i. homo parvus hoc est homūcio. עִיר קְטַנָּה. i. ciuitas parua. Cōparatiua quoq; noīa no sunt apud eos. circūloquūtur tñ ea p̄ hoc adverbiū יֹתֵר. i. magis: & nomē adiectiuū qđ signare pōt magis & minus. & id ad quod fit cōpatio ponitur cū p̄pone. מִן vel. מ cū cere vel hiric. vt דָּוִד צַדִּיק יוֹתֵר מִשְּׁלֹמֹה dauid magis iustus salomone. & יוֹחָנָן צַדִּיק יוֹתֵר מֵאַבְיָה. i. ioānes magis iustus abia. & aliqñ fit cōparatio sine aduerbio יוֹתֵר cū sola prepositione מִן vel מ addita nomini cui fit cōpatio. vt צַדִּיק מִמֶּנִּי. i. iustior me טוֹב מִמֶּנּוּ. i. melior illo. Suplatiua preterea illi nō hñt: sed circū loquuntur ea p̄ hoc aduerbiū מְאֹד meoth: qđ signāt nimis sine valde & nomē adiectiuū qđ signñare pōt intēsionē & remissionē. vt וְדָוִד צַדִּיק מְאֹד. i. dauid iustus nimis vel iustissimus. sed cū exprimitur is ad quē fit superlatio: cōstruitur eodē mō quo cōparatiuū: hoc ē cū p̄positiōe מִן vel מ vt Nu. 12. עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם. i. mitissim⁹ oīm hoīm. Verbalia quoq; noīa sūt apud hebreos. i. q̄ a verbis deriuātur. vt ab אַהֲבָה אָהַב. ideſt amor abamo. as. Illud vero qđ nos per nomē verbale dicim⁹: qa signāt actionē verbi: a quo deriuatur & participiale: qa formatur ab eiusdē verbi participio. vt amator. i. q amat: illi per participiū exprimūt. vt אֹהֵב. i. amans.

De numeralibus.

SVnt & alie spēs noīm tā primitiuorū q̄ deriuatiuorū q̄ lia sūt nūeralia: q̄ qa in freq̄nti sūt vsu: & nō nihil varietatis hñt: qđ in artē redigi debeat: aliqd de his hoc in loco dicēdū ē. ac primū de nūeralib⁹ simplr. Estq; aduertēdū qđ noīa nūeralia sūt adiectiua & p̄ter vnū & duo plūs nūeri. Itaq; a trib⁹ vsque ad decē masculina desinunt in he līam: & nonnū quam in tau: sed tunc possunt etiam femininis iungi. Atqui feminina in tau aliquando desinunt: & nunqua in he. hoc mō.

אֶחָד · אַחַת Vnus vna.
שְׁנַיִם שְׁנֵי שְׁתַּיִם שְׁתֵּי Duo due.

שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשֶׁת שָׁלֹשׁ Tres mares.&.f.
אַרְבָּעָה אַרְבַּעַת אַרְבַּע Quattuor mares.&.f.
חֲמִשָּׁה חֲמֻשֶׁת חָמֵשׁ Quinque mares.&.f.
שִׁשָּׁה שִׁשֶּׁת שֵׁשׁ Sex mares. &.f.
שִׁבְעָה שִׁבְעַת שֶׁבַע Septem mares.&.f.
שְׁמֹנָה שְׁמֹנַת שְׁמֹנֶה Octo mares.&.f.
תִּשְׁעָה תִּשְׁעַת תֵּשַׁע Nouem mares.&.f.
עֲשָׂרָה עֲשֶׂרֶת עֶשֶׂר Decem mares.&.f.

Aduertendum tamen est: quod aliquando in numero designā te vnum gñis masculini: p apheresin aufertur áleph vt Ezech. 33. וְדַבֵּר אֶחָד אֶת אֶחָד hoc ē. & dicūt vnus ad alterū. Aliqñ p apocopē aufertur dáleth a fine. vt Ezech. 18. וְעָשָׂה אָח מֵאַחַת מֵאֵלֶּה. hoc est. & fecerit vnum de istis. Sunt tñ qui dicāt quod hoc verbum אָח sit frater: vt sit sensus & fecerit fratrivnum ex his. & cū numerus multitudinis repugnet vnitati: nihilominus in plurali dicimus. אַחִים. idest vnos. vt latine cum nominibus declinatis pluraliter dicimus vnas litteras vna menia. & vna in genere femínino hoc est אַחַת cū pōitur in fine oratiōis: áleph ponitur subiecto segol pro patha. & heth per camez loco patha. vt Exo. 36. אַחַת אֶל אַחַת hoc est. alteram alteri. s. cortine. & numerus septenarius generis masculini aliquando per epēthesin recipit nun litteram ante he finalem. vt Iob. 42. שִׁבְעָנָה בָנִים idest septem filii. Notandum preterea quod ab vno vsq; ad quinque ponuntur aliquando numeri non tam vt significent numeros illos: quam vt ostendant illud esse quid minimū vt tertio. Reg. 17. מִמְשֶׁשֶׁת שְׁנֵים עֵצִים hoc est. en colligo duo ligna. duo posuit pro pauca. E diuerso a quinque ad decem ponuntur aliquando nnmeri non vt illos precise significent: sed vt illius rei crebram repetitionem. vt prouerb. 24. כִּי שֶׁבַע יִפֹּל צַדִּיק. i. septies cadit iustus. vbi septies non tam pro septem vicibus: quam pro sepe siue frequenter positum est. Illud quoq; hoc in loco non omittēdum: quod ab his nominibus numeralibus figurantur verba denominatiua. vt a duobus diuido. is. pro in duas partes diuidere. tertio. as. pro in tres partes diuidere. quarto. as. pro inquattuor partes. quinto. as. pro in quinq;. sexto. as. pro in sex. A septem & octo & nouem huiusmodi verba non formantur. a decem vero bene formatur decimo. as. de quo in vocabulario pleni? dicetur. Atq; hi quidem numeri simplices sunt: qui vero sequuntur: vsq; ad vndeuiginti compo nuntur ex eisdem numeris simplicibus & decem preposito sp minori numero. Sed numeri denarii in gñe femínino hñt in fine he lītam. masculina vero nō habent: vt in hac serie patet.

אֶחָד עָשָׂר: אַחַת עֶשְׂרֵה Vndecim.m.f.
עַשְׁתֵּי עָשָׂר: עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה Vndecim.m.f.
שְׁנֵי עָשָׂר: שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה Duodecim.m.f.
שְׁנֵים עָשָׂר: שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה Duodecim.m.f.
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר: שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה Tredecim.m.f.
אַרְבָּעָה עָשָׂר: אַרְבַּע עֶשְׂרֵה Quattuordecim.m.f.
חֲמִשָּׁה עָשָׂר: חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה Quindecim.m.f.
שִׁשָּׁה עָשָׂר: שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה Sedecim.m.f.
שִׁבְעָה עָשָׂר: שְׁבַע עֶשְׂרֵה Septendecim.m.f.
שְׁמֹנָה עָשָׂר: שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה Octo & decem.m.f.
תִּשְׁעָה עָשָׂר: תְּשַׁע עֶשְׂרֵה Nouem & decem.m.f.

A viginti vsq; ad nonagīta numeri maiores p masculino gñe & p femínino finiuntur in. im. in numero plurali. minores vero numeri precedunt maiores. vt vnus & viginti. duo & vigīti. tres & viginti. & eodem modo de aliis.

עֶשְׂרִים Viginti.m.f. אֶחָד וְעֶשְׂרִים Vnus & viginti.
אַחַת וְעֶשְׂרִים Vna & viginti. שְׁלֹשִׁים Triginta.m.f.
אַרְבָּעִים Quadraginta.m.f. חֲמִשִּׁים Quīquagīta. m.f.
שִׁשִּׁים Sexaginta.m.f. שִׁבְעִים Septuaginta .m.f.
שְׁמֹנִים Octoginta.m.f. תִּשְׁעִים Nonaginta . m .f.

Aliqñ tñ numerus maior precedit minorē: quod fere in esdra repītur. vt שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים. i. septuaginta duo. & ibidem. חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה. i. quinquagīta q̄ttuor. Deinde a cētū vsq; ad mille numeri maiores ptinēt ad masculos & feminas. & cētenarij nūerus desinit in he vel in tau indifferēter. ducētenarius habet termínationē dualis hoc est in. im. p̄cedente patha vel camez: reliqui oēs vsq; ad nōgētos desinūt in oth. & iunguntur illis numeri minores terminationis femininorum: ita vt precedant illos significentq; masculos & femínas in hunc modum.

מֵאָה מְאַת Centum.m.f. מֵאוֹת Centum.m.f.
מָאתַיִם Ducentum.m.f. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת Tercentum.m.f.
אַרְבַּע מֵאוֹת Quater cētū.m.f. חֲמֵשׁ מֵאוֹת Quīquies cētū.m.f.
שֵׁשׁ מֵאוֹת Sexies cētū.m.f. שֶׁבַע מֵאוֹת Septies cētū. m.f.
שְׁמֹנֶה מֵאוֹת Octies cētū.m.f. תֵּשַׁע מֵאוֹת Nouies cētū. m.f.
אֶלֶף Mille.m.f. אַלְפַּיִם Duo millia.m.f.
אַלְפֵּי אַלְפִּים Millia.m.f. Sed millia a tribus vsq; decē plerūq; veniunt cū numeris minoribus masculinis desinētibus in tau prepositio eodem numero minori in hunc modum.
שְׁלֹשֶׁת אַלְפִּים Tria millia.m.f. אַרְבַּעַת אַלְפִּים q̄ttuor millia.
חֲמֻשֶׁת אַלְפִּים Quīque millia.m.f. שִׁשֶּׁת אַלְפִּים sex millia .m.f.
שִׁבְעַת אַלְפִּים Septē millia.m.f. שְׁמֹנַת אַלְפִּים Octo millia .m.f.
תִּשְׁעַת אַלְפִּים Nouē millia.m.f. עֲשֶׂרֶת אַלְפִּים Decē millia.m.f.

& deinceps ascendēdo vsq; ad cētū mille. & rursus a cētū mille vsq; ad mille millia idest decies centū mille. in hunc modum.

עֶשְׂרִים אֶלֶף Vigīti mille. m.f. מֵאָה אֶלֶף Centū mille . m . f.
אֶלֶף אַלְפִּים Mille millia.m.f. Sunt p̄terea & alie denominatiōes a nominibus numeralibus que dicuntur multiplicia. vt

שִׁבְעָתַיִם Septuplum. אַרְבָּעָתַיִם Quadruplum.
רִבֹּא רִבָּבָה Decem mille. רִבּוֹתַיִם Viginti mille.
רִבְבוֹת רִבְאוֹת Multa millia. Aduertēdum preterea quod nomina iuncta numeris ponūtur aliqñ in singulari cū nūero plu. & maxīe qñ ē nomē spēi. vt חֲמִשָּׁה בָקָר. i. quīq; bos: p quīq; boues. אַרְבַּע צֹאן. i. q̄ttuor ouis: p q̄ttuor oues. & hoc fit frequētius & q̄si sp ab vndecī & deinceps ascēdēdo in infinitū. vt illa nūero multitudinis iuncta licet ponātur ī singl'i: nihilominus intelliguntur pl'alia. vt gen. 5. וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה hoc est octingēti ann?: pro octīgēti anni. & ī eo. 32. אַרְבַּע מֵאוֹת א׳ש. i. quadringēti vir: p q̄dringēti viri. Alias cōbinationes numerorū ex iis que in supioribus dicta sunt: p te ipsum sine precepto re poteris confícere.

De numeris deriuatiuis.

Numeralibus noībus deriuātur noīa ordinalia hoc est ordinē aliquarū rerū ab vno aliquo prīcipio significātia. & sunt in termiatiōe silīa noīb? patronymicis de q bus supra dictū ē. formāturq; a noīb? mīorib?: a duob? vsq; ad decē. Nā prīus nō deriuatur ab vno sed a verbo רֹאשׁ qđ ē prīcipiū. vñ ē רִאשׁוֹן p eo qđ ē prim?. A secūdo āt ad decimū masculina desinunt in. iod. femi. in. ith. & aliqñ in. ia. in hūc modū.

רִאשׁוֹן רִאשׁוֹנָה רִאשׁוֹנִית Prim?. a. שֵׁנִי שֵׁנִיָּה שֵׁנִית Secūdus. a.
שְׁלִישִׁי שְׁלִישִׁיָּה שְׁלִישִׁית Tertius. a. רְבִיעִי רְבִיעִית Quartus. a.
חֲמִישִׁי חֲמִישִׁית Quintus quinta. שִׁשִּׁי שִׁשִּׁית Sextus sexta.
שְׁבִיעִי שְׁבִיעִית Septímus septima. שְׁמִינִי שְׁמִינִית Octau? octaua
תְּשִׁיעִי תְּשִׁיעִית Nonus. a. עֲשִׂירִי עֲשִׂירִית Decímus. a.

Masculina vero plia desinunt in ím p iod simplex & nōnūquā p iod duplex. femínina vero ī oth p̄cedēte iod excepto prīo. vt

רִאשׁוֹנִים רִאשׁוֹנוֹת Primi prime. שְׁנִיִּים שְׁנִיּוֹת Secundi secūde

Pro nūeris ordinalib? ponūtur nūeri nūerales ab vndecī advígīti & deīceps tā in singl'i q̄ in pl'i. tā pro masculinis quā p femininis. in hūc modū. בְּיוֹם עַשְׁתֵּי עָשָׂר In die vndecímo. בְּיוֹם שְׁנֵים עָשָׂר ī die duodecīo. בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר ī die tredecīo. Sed qa ordinalia plerūq; signant vnā aliq̄ portionē nūeri grādioris: partē illā hebrei designāt p nūerū diuidētē & diuisū. vt p eo qđ nos dícimus decimus q̄sq; illi dícunt אֶחָד מֵעֲשָׂרָה hoc est vnus de decem. & pro eo qđ nos due centesime: illi dícunt שְׁנַיִם מֵמְּאָה hoc est duo de centum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Diſtributiua numeralia cuiuſmodi ſunt apud latinos bini bine bina:terni terne terna.quaterni quaterne quaterna:nō ſunt apud hebreos:deſignantur tamen per eiuſdem numeri geminationem vt pro bini viri:illi dicunt שְׁנַיִם שְׁנַיִם hoc eſt duo & duo.ſ.viri. Numeralia quoq; aduerbia nō ſunt apud eos: circumloquuntur tamen illa per nomina numeralia & hoc nomen פַּעַם quod vicem ſignificat.vt pro eo quod nos dicimus quater illi dicūt אַרְבַּע פְּעָמִים hoc eſt quattuor vicibus.

De numeris deſignandis per litteras alphabeti.

Latini in repreſentandis numeris aliam ſequuntur rationem quam hebrei & greci.nam illi per.i. iota deſignant vnum.per duo iota duo.p tria iota tria. p quattuor iota quattuor.per.v.quintam vocalium quinque. At greci quemadmodum & hebrei per litteras alphabeti per ordinē numeros ſcribunt.puta per alpha vnū.per beta duo. per gama tria.per delta quattuor.Hebrei quoq; ad eūdē modū ſic.

Vnus	א	Triginta	ל	Sunt tamen qui quin-	
Duo	ב	Quadraginta.	מ	gentenarium numerū	
Tria	ג	Quinquaginta.	נ	& deinceps vſque ad	
Quattuor	ד	Sexaginta.	ס	mille per quinque lit-	
Quinque	ה	Septuaginta.	ע	teras finales deſigna-	
Sex	ו	Octoginta.	פ	rent. puta quingenta	
Septem	ז	Nonaginta.	צ	per ך ſexcenta per ם ſe	
Octo	ח	Centum.	ק	ptingenta per ן octin-	
Nouem	ט	Ducenti.	ר	genta per ף nongenta	
Decem	י	Tercenti.	ש	per ץ Sed hec ratio nu	
Vigintí	כ	Quadringenti.	ת	meros deſignandi nō	

ab omnibus recipitur:ſed per litteras alphabeti compoſitas id faciunt.vt quingenta per תק hoc eſt per quadringenta & centum.atq; eodem modo de ceteris.Id quoq; non eſt diſſimulādum hebreos vſque adeo:reformidaſſe prodere nomen illud ineffabile tetragrammaton: vt quoties in numeris deſignādis aliquot ex illis inciderent:in alias litteras commutarent: que alios numeros exhibent.vt quindecim qui per יה deſignari deberant::hoc eſt per quinq & decem:per טו deſcriberent hoc eſt per ſex & nouē. Sed de numeris in preſentiarū ſatis multa.

De relatiuis.

Relatiuorum nominum duo ſunt genera:nam quedam ſunt relatiua ſubſtantie:quedam relatiua accidentis.Relatiua ſubſtantie ſunt:que referunt aliquod antecedens ſubſtantiuum.vt אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ Beatus vir:qui nō abiit:qui relatiuum refert antecedens illud vir: quod eſt nomē ſubſtantiuum. Eſt autem apud hebreos vnum relatiuum ſubſtantie. id autem eſt aſer.que eſt dictio per ſe poteſtq; referre antecedens vtriuſq; generis & numeri & cuiuſq; perſone: neq; declīatur ex ſingulari nūero in pluralē ſed tm̄ p articulos ſic. הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּא Vir q venit. הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ Viri qui venerūt הָאִשָּׁה אֲשֶׁר בָּאָה Mulier q̄ vēit. הַנָּשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ Mulieres q̄ venerūt.& codē mō p alios caſus.Eſt p̄terea alterū relatiuū ſubſtātie: qđ nūquā repitur ſeparatū p ſe:ſed tm̄ in cōpoſitiōe cū verbo quod ſequitur:cuiuſmodi eſt in oratione dominica ſic. Pater noſter qui es in celis. pro quo in hebreo dicitur אֲבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. שֶׁ non eſt dictio per ſe: ſed componitur cum verbo quod ſequitur בַּשָּׁמַיִם dicimuſq; ſub vno accētu. שֶׁבַּשָּׁמַיִם Eſt namq; regula apud hebreos:quod nulla dictio eſt que vna tantum littera contineatur. Quod ſi vſpiam reperitur huiuſmodi particula ſiue ſit nomen ſiue prepoſitio ſiue coniunctio ſiue articulus:non eſt cenſenda dictio per ſe ſed cum verbo ſequenti iungitur ſiue per compoſitionem ſiue per appoſitionē Relatiua accidentis ſunt:que referunt aliquod antecedens adiectiuū.vt ſi dicā ego reddo tibi librū pulchrū qualem mihi tu dediſti:qualem relatiuum eſt accidentis: quia non refertur ad librum ſed ad pulchrum.& huiuſmodi relatiua non ſunt apud hebreos: circumloquuntur tamen ea per hoc aduerbium כְּמוֹ quod poteſt interpretari ſicut. perinde ac ſi dicam reddo tibi librum ſicut dediſti mihi.Sunt preterea relatiua pronominū: ſed de illis diſſeretur vbi de pronomine & de verbo agetur. nunc ad genera pergamus.

De genere nominum.

Genera nominum que apud hebreos diximus eſſe quīque:aut cognoſcuntur ſola natura duce: hoc eſt ſexu quo diſtinguitur maſculus a femina.De quibus nō poteſt dari regula certior:q̄ quod nomina propria maſculorum aut appellatiua ad maſculos pertinentia ſunt generis maſculini.Quodq; nomina propria feminarum aut appellatiua ad feminas pertinentia ſunt generis feminini.Quodq; nomina appellatiua que poſſunt ad maſculos & ad feminas pertinere:ſūt communia duorum generum hoc eſt maſculini & feminini. Promiſcua vero ſiue habeant ſexum cōfuſum ſiue diſcretum: ſunt illius generis in quo proferri conſueuerunt. nam ſub alterutro genere comprehenditur vterq; ſexus. aliquando tamē diſtinguntur terminatione.vt כֶּבֶשׂ כִּבְשָׂה .i.agnus agna.& tūc cuique terminationi accommodatur ſuum genus. Que vero ſexum non habent:nihilominus neceſſe eſt ſub alterutro genere proferri:vt nō committamus ſoloeciſmum: cum fuerint illis accommodanda nomina adiectiua.aut participia. aut verba. Nam & verbo quemadmodum & nomini accidit genus:vt ſuo in loco dicetur.Greci huiuſmodi nominum genera diſtinguunt per articulos.Latini qui articulis carent per regulas aut ſignificationis aut terminationis. Hebrei qui neq; articulos habent.vt greci:neq; terminationum regulas ut latini: tribus modis poſſunt venire in huius rei cognitionem.primo terminatione.Nam feminina plerūq; tribus litteris his אתה terminantur. vt צָבָא militia. צָמָא ſitis.בְּרָכָה benedictio.אוֹת littera ſiue ſignum שִׁבֹּלֶת ſpica.Deſinentia vero in quamcunq; aliā litteram plerumq; ſunt generis maſculini: poſſunt quoq; eſſe generis feminini:quare ad genus dubium referenda ſunt. determinantur tamen ad certum genus per nomen adiectiuum aut pronomen relatiuum.aut per participium. aut per verbū. que coniunguntur generi feminino:deſinunt in he vel in tau. De aliis terminationibus nulla certa ratio tradi poteſt:cū non nunquam reperiantur duo adiectiua diuerſorum generū redita eidem ſuppoſito.vt in tertio regum. cap̄ .19. וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק .i.ſpūs grandis & fortis ſubuertēs .vbi גְּדוֹלָה gn̄is ē feminini:quia deſinit in he. חָזָק vero adiectiuum & מְפָרֵק participium que deſinunt in coph generis ſunt maſculini. Exemplū de verbo poſſum? habere ex eccleſiaſte cap̄.1. וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ ideſt oritur ſol. Vbi ſol generis eſt maſculini.quia verbum precedens eſt generis maſculini. & Naū .3. וְזָרְחָה שֶׁמֶשׁ ideſt ſol ortus eſt:vbi ſol generis eſt feminini:quia verbum precedens generis eſt feminini quia deſinit in he.& hic eſt ſecundus modus cognoſcēdi genus nominis ſubſtantiui hoc eſt per nomē adiectiuum.per pronomē.per verbum.per participium. Tertius modus cognoſcendi genus nominis eſt ex ipſius declinatione:quoniam maſculina mittunt numerum multitudinis in im.vt אִישׁ ideſt vir viri.feminina vero in oth. vt אִשָּׁה אִשּׁוֹת.ideſt mulier mulieres. Sed hec regula non vſquequaq; vera eſt:nam patitur plerumq; exceptionem: vt in declinatione nominis diſſeremus in.cap̄.ſequenti.

De declinatione nominum.

Declinationes nominum apud hebreos non diſtinguntur niſi a ſingulari numero in pluralem. que diuerſitates quia due ſunt tantum:due erunt apud illos nominū declinationes. Prima maſculinorum mittentia pluralē in.im. a quacunq; ſingularis terminatione.idq; duobus modis aut addita im.vt דָּבָר דְּבָרִים ideſt verbum verba.aut vltima littera

mutata in im. vt שִׁבֹּלֶת שִׁבֳּלִים idest ſpica ſpice. Secunda declinatio eſt femininorum mittentia pluralem in oth a quacumq; ſingularis terminatione: idq; duobus modis aut addita oth. vt צָבָא צְבָאוֹת idest milicia milicie. aut vltima littera mutata in oth. vt מִלָּה מִלּוֹת idest dictio. dictiones. Sed in hac formatione plerumq; precedentium ſyllabarum vocales mutantur. ſed nō vno modo. Nam monoſyllaba non mutant vocalem preter ad modum pauca: que nonnunquam mutant. e. vocalem in .a. vt בֵּן בָּנִים filius filii. ſed plerūq; in .i. vt חֵץ חִצִּים .i. ſagitta. נֵס נְסִים iaculum עֵז עִזִּים hircus ſiue capra. עֵת עִתִּים tempus ſiue hora. קֵן קִנִּים nidus קֵץ קִצִּים finis. שֵׁן שִׁנַּיִם dens. Alia quoq; ex hoc genere non mutant. vt עֵד עֵדִים teſtis. עֵץ עֵצִים lignum ſiue arbor. שֵׁם שֵׁמוֹת idest .nomen. Alia quoq; ex monoſyllabis mutant alias vocales in alias. vt יוֹם יָמִים dies. צַד צְדָדִים latus עִיר עָרִים ciuitas. ſed hec ſunt admodum rara. Nomina duarū ſyllabarum cuiuſcumq; ſint generis plerumq; mutant vocalem in vocalem. vt דָּבָר דְּבָרִים idest verbum. verba. חֵלֶק חֲלָקִים pars: partes. Excipiuntur illa que habent ſimilitudinem cum his dictionibus nihil ſignificantibus: פִּעוֹל : פִּעִיל : פְּעֵל : פָּעַל : פָּעוּל : פּוּעִיל : פּוֹעֵל : פֹּעַל : פֹּעֵל : פִּיעוּל quoniam ſequentes proportionem illarum nihil mutant. vt זְאֵב זְאֵבִים lupus lupi: quod ſequitur proportionem illius dictionis פְּעֵל. & ad hanc rationē reducuntur alia complura. Sed aduertendū quod nomina habentia ſimilitudinem cum dictione illa. פָּעוֹל ſi in littera ſubſtātiali in medio dictionis poſita non habent dages. mutant vocalem aliam in aliam. vt בָּרוּךְ idest benedictus. in בְּרוּכִים benedicti. Quod ſi habent dages nihil mutant. vt אַלּוּף אַלּוּפִים idest dux duces. טַבּוּר טַבּוּרִים vmbilicus vmbilici. תַּנּוּר תַּנּוּרִים furnus furni. תַּפּוּחַ תַּפּוּחִים pomum poma. & etiam quando prima littera eſt ex quattuor gutturalibus ſubſcripta cū apice camez vel patha nihil mutant ſiue habeant dages in medio ſiue non habeant. vt חָרוּץ חֲרוּצִים Solicitus ſoliciti. עָמוּד עַמּוּדִים colūna colūne. Nomina quoq; huius ordinis deſinentia in he: nihil mutant plerumque. vt שָׂדֶה שָׂדוֹת campus. campi. Nomina p̄terea trium aut plurium ſyllabarū plerūq; nihil mutāt ex ſingulari numero in pluralem. vt תְּאֵנָה תְּאֵנִים ficus fici.

De heteroclitis.

Sunt complura nomina que non ſubiiciuntur regulis q̄ ſuperius tradite ſunt de formatione nominum maſculinorum & feminīorum numeri pluralis ex ſingulari: quoniam ſunt complura feminina: quæ mittunt numerū multitudinis in im. Atq; ediuerſo maſculina: que mittunt eundem numerum in oth. Sunt præterea quedā q̄ cum in ſingulari ſint maſculina vel feminina: in plurali hūt vtrāq; terminationem.

De femininis in .im.

אֶבֶן אֲבָנִים Lapis lapides: אֹזֶן אָזְנַיִם Auris aures:
אֵלָה אֵלִים Querc⁹ q̄rc⁹. אֲלֻמָּה אֲלֻמִּים Māipulus .li.
אֵימָה אֵימִים Timor timores אִשָּׁה נָשִׁים. mulier mulieꝛs
בֵּיצָה בֵּיצִים ouum oua: בְּבֵלָה בְּבֵלִים Carica carice.
דֶּרֶךְ דְּרָכִים Via vie דְּבוֹרָה דְּבוֹרִים Apis apes.
חִטָּה חִטִּים Triticū trítica: יַעֲנָה יְעֵנִים Struthio. ones.
כֻּסֶּמֶת כֻּסְּמִים Far farra: לְבֵנָה לְבֵנִים Later lateres:
מוֹפֵת מוֹפְתִים Miraculū .cula. נְמָלָה נְמָלִים formica .mice.
סְאָה סְאִים Mēſura mēſure: עַיִן עֵינַיִם Oculus oculi.
עִיר עָרִים Ciuitas .tates. פִּילֶגֶשׁ פִּילַגְשִׁים Cōcubīa. bine.
צֶבֶת צְבָתִים Manipulus .li. רֶחֶל רְחֵלִים Ouis oues.
שִׁבֹּלֶת שִׁבֳּלִים Spica ſpice: שׁוֹשַׁנָּה שׁוֹשַׁנִּים Roſa roſe.
שָׁנָה שָׁנִים Annus anni שְׂעוֹרָה שְׂעוֹרִים Hordeū. dea.
תְּאֵנָה תְּאֵנִים Ficus fici. De maſculinis in oth.
אָב אָבוֹת Pater patres: בְּכוֹר בְּכֹרוֹת Prīogenit⁹. ti.
חֲלוֹם חֲלֹמוֹת Somniū ſomnia מָאוֹר מְאוֹרֹת Lumē lumina.
מִזְבֵּחַ מִזְבְּחוֹת Altare altaria: מָטָר מְטָרוֹת Pluuia pluuie.
מָקוֹם מְקוֹמוֹת Loc⁹ loci vel loca מִשְׁכָּן מִשְׁכָּנוֹת taberna culū. la.
סִיר סִירוֹת Olla olle: קָהָל קְהִלּוֹת Eccleſia. ſie.
קוֹל קוֹלוֹת Vox voces: קִיר קִירוֹת Paries parietes
שָׂדֶה שָׂדוֹת Campus campi. שֵׁם שֵׁמוֹת Nomen noīa.

De vtriſq; in im & in oth ſimul.

אֵימָה אֵימִים: אֵימוֹת Timor .res. אֹמֶר אֲמָרִים: אֲמָרוֹת verbū verba
דִּירָה דִּירִים דִּירוֹת Gñatio. tiōes. דֶּלֶת דְּלָתַיִם דְּלָתוֹת Ianua. nue.
חָצֵר חֲצֵרִים חֲצֵרוֹת Villa ville. מִלָּה מִלִּים: מִלּוֹת Dictio. ones.
עָוֹן עֲוֹנִים עֲוֹנוֹת P̄ccatū peccata. פֶּשַׁע פְּשָׁעִים פְּשָׁעִים Fōs fōtes.
צֶלַע צְלָעִים צְלָעוֹת Angulus āguli. פִּנָּה פִּנִּים: פִּנּוֹת Latus latera
קֶרֶן קְרָנַיִם קְרָנוֹת Cornu cornua. שָׁנָה שָׁנִים שָׁנוֹת Annus anni

Poteſt fieri vt alia complura interlegendum reperias: ſed q̄ impreſentiarum occurrerunt: exempli gratia ſufficiant.

De numero.

Numerus nō ſolum accidit nomini: ſed & pronomini: & verbo & participio. Sed quoniam declinatio fit p numeros & per caſus: dicendū eſt prius de numeris. tū de caſibus. Sunt autē numeri vt dictum eſt apud hebreos quē admodū & apud grecos tres. ſingularis qui hebraice dicitur. לְשׁוֹן אֶחָד hoc eſt lingua vnius. Dualis qui לְשׁוֹן שְׁנַיִם hoc eſt ligua duorū. P̄lis qui. לְשׁוֹן רַבִּים .i. līgua pluriū. Singꝛis nūerus in nomine non habet certam terminationem in maſculinis ſed neq; in femininis preter q̄ in illis que deſinunt in he ſiue in tau. A maſculino ſingulari formatur plurale atq; femininum ſingulare & plurale. Dualis numerus tam in maſculinis q̄ in femininis formatur a ſingulari addendo im ſiue vltima littera mutata in im. & ante iod plerumq; precedit patha ſiue camez: vt efficiatur áim accentu acuto ſupera. vt עֵינַיִם idest. oculi. אָזְנַיִם aures יָדַיִם manus. רַגְלַיִם pedes. Pluralis numerus tam maſculinorum quam femininorū quaratione formentur a ſingulari dictum eſt vbi de nominis declinatione. Sed ſunt complura nomina appellatiua atq; etiam propria locorum ſiue hominum: que cum ſint ſingularia habent terminationem pluralium hoc eſt in im. vt אַדְנִים .i. dñs. תָּמִים .i. innocēs. קְדֹרִים ſubiolanus vētus. מִצְרַיִם egypt⁹. לוּדִים nomen viri. Aduertendum preterea quod ab huiuſmodi nominibus in .im. deſinentibus aliquando per apocopen abiicitur mem illud finale. 2. Regū. cap̄. 22. וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי hoc eſt. liberabis me a cōtradictiōibus populorum. pro quo trāſlatio communis habet populi mei. Aliquando abſcinditur mem littera finalis: & profertur iod non quaſi vocalis ſed quaſi conſonans. ut Ieremie cap̄. 22. וְקָרַע לוֹ חַלּוֹנָי hoc eſt quí aperit ſibí feneſtras. pro eo quod eſſe debuit חַלּוֹנִים. Aliquando mem finalis mutatur in nun. vt Dañ. 12. לְקֵץ הַיָּמִין .i. in fine dierū. & Ezech. 4. קַח לְךָ חִטִּין hoc eſt: accipe tibi trítica. Notādum eſt preterea quod in nominibus deſinentibus in iod in numero ſingulari: que ex ratione declinatiōis debuerāt geminare iod in numero multitudinis abiicitur ex illis alterū iod. vt ab eo quod eſt גּוֹי .i. gēs. dicimus גּוֹיִם .i. gētes per vnum iod: cū debeꝛemus dicere per duplex iod. גּוֹיִים Illud quoq; aduertendum eſſe quedā noīa dualiter aut pluraliter declinata in im deſinentia: que carēt numero ſiugulari. cuiuſmodi ſunt: q̄ ſequuntur.

מִכְנָסַיִם Bracche. מַיִם Aque. מֹאזְנַיִם Statere.
נִכְלְאַיִם Res mixte חַיִּים Vite. שָׁמַיִם Celi.
רַחַיִם Mole. צָהֳרַיִם Meridies. פָּנִים Facies.
מֶלְקָחַיִם Forcipes

In quibus pōt itelligi nūerus ſingularis: niſi ſequatur aut p̄cedat nomen adiectiuum aut verbum aut participium numeri pluralis: quoniam tunc pluraliter nominantur. puta מַיִם רַבִּים idest aque multe. שִׁמְעוּ שָׁמַיִם .i. audite celi. Sūt e diuerſo nomina ſingulariter declinata que carent numero multitudinis. cuiuſmodi ſunt que ſequuntur: & fortaſſe alia plura.

צֹאן Ouis. פּוֹל Faba יַיִן Vinum חֹמֶץ Acetum
הִין Menſura. גֵּרָה Granum. קַיִץ Ver. חוֹם Calor.

Universidad de Deusto
Biblioteca

קוֹר Frigus תֵּבֵל Mundus יָרֵחַ Luna שֶׁמֶשׁ Sol חֹרֶב Siccitas.
Ex quibus pōt figurari pluralis numerus: licet in sacris litteris nō reperiatur. plurali quoq; numero carēt noīa propria hoīm siue locorū. vt אַבְרָהָם abraam. בָּבֶל babylon. & nomina desinentia in .uth. nō habēt in vsu pluralē: quanquam possumus illum formare si fuerit opus. qualia sūt גְּבֶרוּת superbia יָלְדוּת Iuuētus כְּלִמּוּת Verecundia. שְׁפָלוּת Humilitas.

De casibus nominum.

CAsus noīm ꝓnoīm ac participiorū apud latinos & grecos distingūtur tū terminatiōe: tū articulis. tū signatione: siue partiū orōnis cōstructione. Apud hebreos casus plerumq; distinguntur constructione nominatiui cū verbo vt si dicam אִישׁ אֶחָל לֶחֶם hoc est vir comedit panem. manifestum est quod vir est casus noīatiui. aut genitiui qui regitur ex vi possessionis ab aliqua re possidente. vt שְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִד .i. salomon filius dauid. clarum est quod dauid casus est genitiui. Alter modus cognoscendi casus est per articulos: siue proarticulos vt hieronymus appellat. Nā articulus est pars oratiōis q̄ additur nomini ad ostendendū cuius generis ē. proarticulus vero ad demonstrandū cuius est casus. Igitur apud hebreos casus sunt sex. articuli vero quattuor. Nominatiui articulus est הַ. genitiui quoq; articulus est idem הַ. datiui לְ. accusatiui אֶת. vocatiui non habent articulos sed aduerbia vocandi. Ablatiuus non habet articulum sed prepositionem. de qua in suo loco. Septimus vero latinorū casus apud hebreos exprimitur per ablatiuū & בְּ ꝓpositionē hoc est. in .vt in psalmo. 32. בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם. i. verbo dñi celi firmati sunt. pro quo hebrei dicunt ī verbo domini. Sed aduertendum quod particula ha quam diximus esse articulum nominatiui & genitiui: potest etiam iungi aliis casibus. Et nunquam reperitur per se: sed semper in compositione cum suo casuali. & aduertendum quod in dictionib? disyllabis aut polysyllabis ab áin vel heth incipiētibus loco patha vel camez scribitur. per segol. veluti. הֶהָרִים mōtes. עֲרִים ciuitates. & quāquā diximus הַ esse articulū nominatiui: & vocatiuū nō habere articulū: aliq̄n nominatiuus reperitur sine articulo & vocatiuus cū articulo. Cū vero nomen aliquod post se regit genitiuum ex vi possessionis non admittit articulum. vt Geñ. cap̄. 2. תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ .i. generationes celi & terre. Nomina quoq; locorum siue hominum propria non recipiūt articulum. neq; regere possunt genitiuum: nisi interueniat nomen appellatiuum. vt שְׁלֹמֹה בֶּן דָּוִד .i. salamon filius dauid. potest tamen subintelligi etiam si non exprimatur. vt in euangelio: maria iacobi subintellige mater. Quare si duo nomīa propria aut etiam duo substantiua iunguntur: vtrumq; erit in eodem casu. vt רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן hoc est ruben. simeon. Quod si duo huiusmodi nomina iunguntur quorū alterū sit in genitiuo: illud nomen distinctionis gratia recipit. הַ. vt אִישׁ הָאֱלֹהִים hoc ē vir dei. reperitur etiam genitiuus huiusmodi sine articulo. vt in eodem exemplo. Potest etiam fieri vt genitiuus regatur ab altero genitiuo. vt Geñ. cap̄. 5. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם .i. hic est liber generationis adam. Sed de articulis & prepositiōibus quo modo apponuntur nominibus & pronominibus: vbi departibus indeclinabilibus agetur copiosius differemus. nunc eorū que diximus exempla proponamus cum articulis & sine illis.

Masculina.

אִישׁ הָאִישׁ	Nominatiuo hic vir.
אִישׁ הָאִישׁ	Genitiuo viri.
לָאִישׁ לְאִישׁ לְהָאִישׁ	Datiuo viro.
אֶת אִישׁ אֶת הָאִישׁ	Accusatiuo virum.
אִישׁ הָאִישׁ	Vocatiuo o vir.
מֵאִישׁ מֵאִישׁ מֵהָאִישׁ	Ablatiuo a viro.
בָּאִישׁ בְּאִישׁ בְּהָאִישׁ	Septimo casu. viro.
אִישִׁים הָאִישִׁים	Plurali nominatiuo. viri.
אִישִׁים הָאִישִׁים	Genitiuo virorum.
לָאִישִׁים לְאִישִׁים לְהָאִישִׁים	Datiuo viris.
אֶת אִישִׁים אֶת הָאִישִׁים	Accusatiuo viros.
אִישִׁים הָאִישִׁים	Vocatiuo o viri.
מֵאִישִׁים מֵאִישִׁים מֵהָאִישִׁים	Ablatiuo a viris.
בָּאִישִׁים בְּאִישִׁים בְּהָאִישִׁים	Septimo casu viris.

Feminina.

אִשָּׁה הָאִשָּׁה	Nominatiuo mulier.
אִשַּׁת הָאִשָּׁה	Genitiuo mulieris.
לְאִשָּׁה לְהָאִשָּׁה	Datiuo mulieri.
אֶת אִשָּׁה אֶת הָאִשָּׁה	Accusatiuo mulierem.
אִשָּׁה הָאִשָּׁה	Vocatiuo o mulier.
מֵאִשָּׁה מֵהָאִשָּׁה	Ablatiuo a muliere.
בְּאִשָּׁה בְּהָאִשָּׁה	Septimo casu muliere.
אִשּׁוֹת הָאִשּׁוֹת	Plurali nominatiuo mulieres.

& de aliis casibus eodem modo dicendum quo dictū est de masculinis. Atq; ad proportionem horum duorum nominum alterius masculini & alterius femininí: declinātur omnia alía nomina si nō carēt alterutro nūero. Et de nomine dicta sufficiāt: qđ ad proportionē attinet. Est p̄terea aīaduertēdū: ꝙ īnoībus duarū aut plurium syllabarum que construuntur cum genitiuo: plerumq; mutant primas vocales a prima positione: nā monosyllaba raro mutant. Mutant igitur camez in seba. vt מָקוֹם ideſt locus. iunge illi genitiuum & tunc dices מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ .i. locus altaris. atq; eodem modo. דָּבָר iunge genitiuum & dices דְּבַר יְהוָה ideſt verbum domini. & שָׂדֶה iunge genitiuum & dices שְׂדֵה עֶפְרוֹן Campus ephron. In dictionibus preterea disyllabis: que habent in medio litteram iod: exteritur illud iod in prolatione: si dictiones ille cōstruuntur cum genitiuo. vt בַּיִת iunge genitiuum & dices בֵּית יִשְׂרָאֵל. ideſt domus israel. זַיִת ideſt oliuetum: adde genitiuum & dices זֵית שֶׁמֶן hoc est oliuetum olei. חַיִל .i. exercitus: adde genitiuum & dices חֵיל פַּרְעֹה .i. exercitus pharaonis. Exteritur etiam iod in prolatione qñ illud nomē componitur cum pronomine vt בֵּיתִי . ideſt domus mea. & etiam in numero plurali vt זֵיתִים. ideſt oliue. Aliquādo tamen in huiusmodi nominibus iod non exteritur in prolatione. vt in eo quod diximus חֵילִים. ideſt exercitus. Noīa quoq; nonnulla que in plurali desinunt in im. aliquando amittūt mem litteram si cum genitiuo construuntur: & littera que precedit iod scribitur ꝑ cere. et mutant prima vocales: sicuti mutabant in formatione pluralis ex singulari. vt בָּנִים ideſt filii. ad de genitiuum & dices בְּנֵי אַבְרָהָם. ideſt fili abraam. & eodem modo דְּבָרִים ideſt verba דִּבְרֵי הַיָּמִים. ideſt verba dierum. Nomina preterea trium syllabarum quarū due priores veniūt cū patha siue camez: si sequatur genitiuus: posterior apex vertitur in seua qui pertinet ad syllabam precedentem. hoc mō אֲנָשִׁים. ideſt homines. אַנְשֵׁי הָעִיר. ideſt homines ciuitatis. חֲכָמִים. ideſt sapientes. חַכְמֵי לֵב ideſt sapientes cordis. Cum nomina quoq; in plurali componuntur cum pronominibus: amittunt etiam mem. vt אֲדֹנִים. ideſt domini. אֲדֹנֶיךָ ideſt domini tui. sed hoc in cap̄. sequenti quod est de pronomine dicetur. Est etiam aduertendum quod nomina feminina desinentia in .ה. he. si post se construantur cum genitiuo: mutant illud. he. in tau. vt צְדָקָה ideſt iusticia. צִדְקַת הַצַּדִּיק. ideſt iusticia iusti שָׁנָה ideſt annus. שְׁנַת רָצוֹן ideſt annus propiciationis. Aliquando tamen in huiusmodi nominibus. ה. non vertitur in .ת. sed potius excluditur si sequatur genitiuus. vt in verbo לַיְלָה. ideſt nox. Exo. 12. ca. לֵיל שִׁמּוּרִים. ideſt nox obseruationum. Nomina quoq; feminina que non desinunt in he vel in tau. si construuntur cum genitiuo: recipiunt in fine tau. vt דָּבָר. ideſt verbum דְּבָרַת שְׁבוּעָה ideſt verbum iuramenti. אִמֶּר ideſt dictum אִמְרַת אֱלוֹהַ ideſt dictum dei. Quando nomen aliquod construitur cum genitiuo articulus datiui ꝑ camez accipit seba. vt Geñ. cap̄. 16. לְקוֹל שָׂרָי.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ídest voci ſare. Idem quoꝙ dicendum de prepoſitiõe. vt geñ. caꝑ. 21. בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים ídest in terra philiſtinorum. Recipiunt quoꝙ ſeua pro camez quando poſt nomen ſubſtãtiuum ſequí tur adiectiuum. vt geñ. caꝑ. 18. לְגוֹי גָּדוֹל. i. in gentẽ magnã. & Exodi. 12. בְּבַיִת אֶחָד ídest in domo vna. preter quã ſi adiectiuũ venit cũ he. articuli: quia tũc beth & lamed poſſunt accipere ca mez. vt Deut. caꝑ. 8. בַּמִּדְבָּר הַגָּדוֹל ídest in deſerto grandi. Nõ nunquam articulus datiui ſeruit pro genitiuo. ſicut geñ. caꝑ. 32. לְמִי אָתָּה. i. cuius es tu. & in eodẽ לְיַעֲקֹב לְיַעֲקֹב. i. ſeruí tuí ia cob. & pſalmo. 3. מִזְמוֹר לְדָוִד. i. pſalmus dauid. Articulus quoꝙ accuſatiui aliqñ ponitur pro prepoſitione ablatiui. vt geñ. 31. אֶת יוֹסֵף. i. cum ioſeph. Aliquando he ponitur in fine dictio nis ad oſtendendũ quod eſt accuſatiui caſus. vt הֹרֵבָה. i. ad oreb מִצְרַיְמָה ídest ad egyptum. Si preterea nominís littera prima habet ſeba: lamed datiui & mem & beth ablatiui accipiunt hí ric. vt לִצְדָקָה ídest iuſticie. & בְּצִדְקָה. i. in iuſticia. quod preci pue fit ſi huiuſmodi dictio conſtruitur cum genitiuo. ſicuti p̃s. 32. בִּדְבַר יְהוָה ídest in verbo domini. Illud quoꝙ aduertendũ quod nomina propria hominum ſiue locorũ: lamed datiui & beth ablatiui recipiunt ſeba. vt Geñ. caꝑ. 6. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ. ídest dixit deus noe. & numeri. 12. בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה. i. in ſeruo meo moyſe. Quod ſi prima littera noīs proprii habet ſeba: lamed datiui & beth ablatiui recipiunt hiric. vt לִשְׁלֹמֹה. ídest ſalomõi בִּרְאוּבֵן. ídest cum ruben.

De nominíbus anomalís.

IN ſuperioríbꝰ dictum eſt de nominibus regulariter declinatis: nunc de irregularíbus: hoc eſt que in declinatione aliquid mutant. Nam quod de nominum formatione a ſingulari in pluralem dictum eſt: quod maſculina exeunt in. im. addita im vel vltima littera ī im mutata: non vſque quaqꝙ obſeruatur quoniam aliquando additur vel detrahitur vel mutatur littera vel apex: aut vtrumqꝙ. vt ecce. אָזֶן hoc eſt auris per rectam formationem debuit facere אָזְנִים dicendũ eſt tamen אָזְנַיִם hoc eſt a vocalis addita. Et ne in ſinguliſ immoremur diſpoſuímus quedam nomina in quibus vna aut plures huiuſmodi irregularitates reperiuntur.

אָדֹם. אֲדוֹמִים	Ruber. rubrí.
אֹזֶן. אָזְנַיִם	Auris. aures.
אָחוֹת. אֲחָיוֹת	Soror ſorores.
אֱנוֹשׁ. אֲנָשִׁים	Homo homines.
אַף. אַפַּיִם	Naris nares.
אִשָּׁה. נָשִׁים	Mulier mulieres.
בַּיִת. בָּתִּים	Domus domus.
בֶּרֶךְ. בִּרְכַּיִם	Genu genua.
בַּת בָּנוֹת	Filia filie.
גְּדִי. גְּדָיִים	Hedus hedí.
דֶּלֶת. דְּלָתַיִם	Ianua ianue.
דֶּרֶךְ. דְּרָכִים	Via vie.
חֲלָץ. חֲלָצַיִם	Lumbus lumbí.
יָד. יָדַיִם	Manus manus.
יוֹם. יָמִים	Dies dies.
יֶרֶךְ. יְרֵכַיִם	Femur femora.
כָּנָף כְּנָפַיִם	Ala ale.
כַּף. כַּפַּיִם	Palma manus. palme.
כֶּפֶל. כְּפָלַיִם	Duplicatio. duplicationes.
כִּכָּר כִּכָּרִים	Talentum talenta.
כֶּרַע. כְּרָעַיִם	Crus crura.
לְאֹם. לְאָמִים	Populus populí.
לֶחִי. לְחָיַיִם	Maxilla. maxille.
מַלְכוּת. מַמְלָכוֹת	Regnum regna.
עַיִן. עֵינַיִם	Oculus oculi.
עֵרֹם. עֵרוּמִים	Nudus nudi.
פֶּה. פִּים. פִּיּוֹת	Os ora.
צְבִי. צְבָאִים	Hinnulus. hinnuli.
צַד. צְדָדִים	Latus latera.
צֵל. צְלָלִים	Vmbra vmbre.
קֶרֶן. קְרָנַיִם	Cornu cornua.
רֶגֶל. רַגְלַיִם	Pes pedes.
שַׁד. שָׁדַיִם	Mamma mamme.
שֵׁן. שִׁנַּיִם	Dens dentes.
שָׂפָה. שְׂפָתַיִם	Labrum labra.
תֹּם. תְּמִימִים	Perfectus perfectí.

Sunt preterea quedam nomina que per figuram quam greci vocant metatheſim ídest tranſpoſitionem littere mutant ordí nem a principio in medium ſiue in finem: aut a fine ſiue a me dio in principium. cuiuſmodí ſunt hec.

נְמֵא אָגָם	Iuncus ſiue pelagus.
כֶּבֶשׂ כֶּשֶׂב	Aries.
כְּסִיל סָכָל	Stultus
רֹעֶה. רֹעֵר	Reprehendens
שָׁחִיס. סָחִישׁ	Pomum.
שַׂלְמָה. שְׂמִלָה	Lintheum.

Atqꝙ ad hunc modum alia complura. que permutatio non ſolum reperitur in litteris: ſed etiam in ſyllabis & in partíbꝰ orationis: quoniam particule prepoſitiue poſtponũtur: & poſtpoſitiue preponuntur. Quod vitium excuſari poteſt: ſi intellectuí non nocet: vt geñ. 41. וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיְמָה hoc eſt omnes pro uincie veniebant egyptum in. pro in egyptum. & in eo. לִשְׁבֹּר אֶל יוֹסֵף. ídest vt emerent ad ioſeph. pro ad ioſeph vt emerent. i. veniebant ad ioſeph vt emerent. & 4. Regum. caꝑ. 9. וַיָּשֶׂם בָּפוּךְ עֵינֶיהָ ídest & poſuit in ſtibium oculos ſuos. pro & poſuit ſtibium in oculís ſuis. Sed de nomine ſatís multa dicta ſũt: nũc de pronomine agendum videtur: ſi premiſerímus antea eſſe alios articulos a ſuperioríbus qui non veniunt in compoſitione. puta שֶׁל genitiui. אֶל datiui. מִן ablatiui. עִם effectiui: que idcirco hoc in loco diximus quoniam ex his prepoſitionibus pronominum caſus deriuantur.

De pronomine.

QRonomen eſt pars oratiõis que loco proprií nominís ponitur. Pronomini accidunt ſex. Species. figura. perſona. genus. numerus. caſus cum declinatione. Species pronominum ſicut & nominum due ſunt. primigenia & deriuatiua. Primigenia vero reperiuntur ſeparata. deriuatiua tantum in compoſitione. Caſus quoꝙ primitiuorum deriuati ſũt a prepoſitionibus ſiue articulis nominum. vt שֶׁלִּי qui eſt genitiuus huius pronominis primitiui אֲנִי. & לִי ſiue אֵלַי qui ẽ datiuus ab eo quod אֶל. & eodem modo de aliis caſibus. idqꝙ p additionem vel detractionem littere. quí in prima perſona in ſingulari deſinunt in. iod. in plurali vero in nu. hoc modo.

אֲנִי. אָנֹכִי	Nominatiuo ego.	שֶׁלִּי	Genitiuo mei.
לִי. אֵלַי	Datiuo mihi.	אֹתִי	Accuſatiuo me.
	Vocatiuo caret.	מִמֶּנִּי. מֶנִּי	Ablatiuo a me.

Plurali numero.

אֲנַחְנוּ. נַחְנוּ. אָנוּ	Nominatiuo nos.	שֶׁלָּנוּ	Genitiuo nr̃m
לָנוּ. אֵלֵינוּ	Datiuo nobis.	אֹתָנוּ	accuſatiuo nos
	Vocatiuo caret.	מִמֶּנּוּ	Ablatiuo a nobis.

Pronomen primitiuum ſecunde perſone in nominatiuo ſingulari generis maſculini terminatur in he littera. femininũ vero eiuſdem numeri deſinit in tau cum ſeua. Caſus vero obliqui finiuntur in caph ſubiecto camez pro maſculinís: ſed pro femininís cum ſeba: quí pertinet ad ſyllabam precedẽtẽ: ſic.

אַתָּה. אָתְּ	Nominatiuo tu.	שֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ	Genitiuo tuí.
לְךָ. אֵלֶיךָ. לָךְ. אֵלַיִךְ	Datiuo tibi.	אֹתְךָ. אֹתָךְ. אֶתְכָה. אֶתְכֶן	Accuſatiuo te.
אַתָּה. אָתְּ	Vocatiuo o tu.	מִמְּךָ. מִמֵּךְ	Ablatiuo a te.

Plurali numero.

אַתֶּם. אַתֶּן. אַתֵּנָה	Nominatiuo vos.	שֶׁלָּכֶם. שֶׁלָּכֶן	Genitiuo vr̃m.

Universidad de Deusto
Biblioteca

לָכֶם אֲלֵיכֶם:לָכֶן	Datiuo vobis.
אֶתְכֶם:אֶתְכֶן	Accusatiuo vos.
אַתֶּם:אַתֶּן	Vocatiuo o vos.
מִכֶּם:מִמְּכֶם.מִכֶּן	Ablatiuo a vobis.

Aduertendum est:quod pronomen prime persone tam in recto quam in obliquis tam in singulari q̄ in plurali terminationes habet communes masculino generi ac femininо. Atuero pronomen secunde persone terminationes habet diuersas p masculinis & femininis vt dictum est. Illud preterea notandū est:quod pronominis huius generis feminini terminatio tribus in locis scripture tantum reperitur iuncta masculini generis nomini.Primo. Numeri.cap̄.11.וְאִם כָּכָה אַתְּ עֹשֶׂה לִי.ך quo latini habent.sin aliter tibi videtur.Secundo Deut.cap̄.5.וְאַתְּ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ nos autem ad hunc modum. tu loqueris ad nos. Tertio Ezech.28.אַתְּ כְּרוּב מְמֻשָׁח הַסּוֹכֵךְ ídest tu cherub extentus & protegens.Nonnunquam preterea datiuus & accusatiuo generis feminini iungitur generi masculino.vt Deut.cap̄.7.תִּתֶּת לָךְ Latine sic: vt daret tibi.& Prouer.7.תַּנְחֶה אֹתָךְ Latine sic:gradietur tecū.quod maxime contingit in fine clausule. Aduertendum est quoq; quod huius pronominis plurale masculinum terminatur in mem precedente littera cui subiicitur segol.femininum vero mutat mem.in nun.

Pronomen primitiuum tertie persone generis masculini numeri singularis desinit in vau cum surech:sequenti aleph ociosa.Femininum vero desinit in iod precedente hiric sequenti quoque aleph ociosa.Obliqui vero masculinorum numeri singularis desinunt in.o.preter ablatiuum qui terminatur in .u. feminina vero desinunt in.a.per apicem cames sequenti he cū apice mapic.in modum sequentem.

הוּא:הִיא הִוא	Nominatiuo ille.illa.
שֶׁלּוֹ:שֶׁלָּהּ	Genitiuo illius vel sui.
לוֹ:אֵלֶיהָ לָהּ	Datiuo illi vel sibi.
אֹתוֹ:אֹתָהּ	Accusatiuo illum illam vel se.
	Vocatiuum non habet.
מִמֶּנּוּ מִמֶּנָּהּ	Ablatiuo ab illo illa vel a se.
Plurali.	
הֵם הֵמָּה:הֵהֵן הֵנָּה	Nominatiuo illi ille.
שֶׁלָּהֶם:שֶׁלָּהֶן	Genitiuo illorum.arū. vel sui.
לָהֶם אֲלֵיהֶם:לָמוֹ אֲלֵיהֶן לָהֶן	Datiuo illis:vel sibi.
אֹתָם אֶתְהֶם:אֹתָן אֶתְהֶן	Accusatiuo illos illas vel se.
	Vocatiuum non habet.
מֵהֶם מִמֶּנָּהֶם:מֵהֵן מֵהֶנָּה	Ablatiuo ab illis vel a se.

Estq; hoc in loco notandum:quod ablatiuus numeri singularis huius pronominis assimilatur ablatiuo pronominis prime persone numeri pluralis.que ambiguitas non potest tolli nisi ex contextu partium orationis.Nominatiuus preterea huius pronominis in genere masculino numeri pluralis finitur in.em.per.m.femininum vero in.en.per.n. Notandum preterea quod aliquando reperitur nominatiuus generis masculini huius pronominis coaptatꝰ generi feminino.vt in libro ruth pri.וְהֵמָּה בָּאוּ hoc est ille venerunt.atq; ediuerso reperitur eiusdem pronominis genus femininum coniunctum generi masculino.vt secundo.Reg.5.וְהֵנָּה בָּאוּ hoc est & illi venerunt. In quibusdam tamen codicibus recentiores particulam illam aliter punxerunt in hūc modum. וְהִנֵּה.ídest & ecce.quē sensum trāslatio chaldaica sequitur. hoc modo.וְהָא אִנּוּן Pronomē superius est demonstratiuum rerum coniunctarum tertie persone:que sunt remotiores.quod vero sequitur demonstrat res p ximas prime aut secunde persone:cuius explicatio est.

זֶה זוֹ:זֹאת זֹו	Nominatiuo hic hec.
שֶׁל זֶה:שֶׁל זֹאת	Genitiuo huius.
לָזֶה:לָזֹאת	Datiuo huic.
אֹתָזֶה:אֶת זֹאת	Accusatiuo hunc hanc.
	Vocatiuum non habet.
מִזֶּה.מִזֹּאת	Ablatiuo ab hocab hac.
Plurali.	
אֵלֶּה:אֵלּוּ	Nominatiuo hi he.
שֶׁל אֵלֶּה	Genitiuo horum harum.
לָאֵלֶּה	Datiuo his.
אֶת אֵלֶּה	Accusatiuo hos has.
	Vocatiuum non habet.
מֵאֵלֶּה	Ablatiuo ab his.

Hoc in loco notādū est.qd plerūq; supius pronomē seqtur verbū & nō nomen. vt numeri.26.לַאֵלֶּה תֵּחָלֵק הָאָרֶץ.ídest his diuidetur terra.nam apud hebreos elegantius dicitur viro huic quam huic viro. Et duobus proximis pronominibus in nominatiuo plerūq; preponuntur nominibus.vt זֶה הָאִישׁ .í.hic vir.in obliquis vero non preponuntur.dicimus namq; לָאִישׁ הַזֶּה & non לָזֶה הָאִישׁ At uero quando he cum patha vel camez anteponitur illis:tunc pronomina postponuntur nominibus in hunc modum.

הָאִישׁ הַזֶּה.הַלָּזֶה	Vir iste.
הָאִשָּׁה הַזֹּאת:הַלָּזוּ הַלָּזֹ	Mulier ista.
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הָאֵל	Viri isti.
הַנָּשִׁים הָאֵלֶּה הָאֵל	Mulieres iste.

Et hec de nominibus primitiuis dicta sufficiant: nunc de deriuatis siue compositis dicendum est. Componuntur vero pronomina deriuatiua cum nomine.aut cum verbo. aut cum participio:vel cum prepositione:neq; vnquam reperiuntur separata:semperq; illis preferuntur alie partes orationis supradicte atq; in hunc modum composita vocantur ab hebreis בְּנוּיִים que in formatione numeri pluralis ex singulari communiter mutant primas vocales:quemadmodum in nominibus dictū est. Et prime persone vtriusq; numeri sunt similes in genere masculino & femininо:sicut dictum est in pronominibus primitiuis.& sequuntur easdem terminationes casuum obliquorum supradictorum & easdem litteras in fine pronominū ad denotādū personā cuius est sermo.in hūc modum. דָּבָר verbū.

דְּבָרִי	Verbum meum.m.vel.f.
דְּבָרְךָ:דְּבָרֵךְ דְּבָרְכִי	Verbum tuum.m.f.
דְּבָרוֹ דְּבָרָהּ:דְּבָרָהּ	Verbum suum vel illius.m.f.
דְּבָרֵנוּ	Verbum nostrum.m.vl f.
דְּבַרְכֶם:דְּבַרְכֶן דְּבַרְכֶנָּה	Verbum vestrum.m.f.
דְּבָרָם דְּבָרָמוֹ:דְּבָרָן	Verbū suū vel illorū illarum.
דְּבָרִים	Verba. Plurali numero.
דְּבָרַי	Verba mea.m. vl f.
דְּבָרֶיךָ:דְּבָרַיִךְ דְּבָרָיִכִי	Verba tua.m.f.
דְּבָרָיו:דְּבָרֶיהָ	Verba sua vel illorum.m.f.
דְּבָרֵינוּ	Verba nostra. m.f.
דְּבְרֵיכֶם:דְּבְרֵיכֶן	Verba vestra.m.f.
דְּבָרֵיהֶם:דְּבְרֵיהֶן דְּבָרֵיהֶנָּה	Verba sua vel illorū illarum

Quando est finis clausule venit pronomen secūde persone generis masculini numeri singularis cum segol loco seba:inclina turq; eodem accentus.vt numeri.14.סְלַח נָא פִּשְׁעַ דְּבָרֶךָ.ídest perci iuxta verbum tuum.& notandum quod nomina feminina desinentia in he si componuntur cum pronomine mutant illud he in tau.ad hunc modum. תּוֹרָה Lex.

תּוֹרָתִי	Lex mea.m.vel f.
תּוֹרָתְךָ:תּוֹרָתֵךְ	Lex tua.m.f.
תּוֹרָתוֹ:תּוֹרָתָהּ	Lex illius vel sua.m.f.
תּוֹרָתֵנוּ	Lex nostra.m.vel f.
תּוֹרַתְכֶם:תּוֹרַתְכֶן	Lex vestra.m.f.
תּוֹרָתָם:תּוֹרָתָן	Lex illius vel sua.m.f.
תּוֹרוֹת	Leges. Plurali numero.
תּוֹרֹתַי	Leges mee.m.vel f.
תּוֹרֹתֶיךָ:תּוֹרֹתַיִךְ	Leges tue.m.f.

תּוֹרֹתֵיהֶם:תּוֹרֹתֵיהֵן Leges eiꝰ.m.f.
תּוֹרֹתֵינוּ Leges noſtre.m.vel.f.
תּוֹרֹתֵיכֶם.תּוֹרֹתֵיכֶן Leges veſtre.m.f.
תּוֹרֹתֵיהֶם:תּוֹרֹתֵיהֶן Leges ſue.m.f.

Sunt tamen quedā nomina feminina in he deſinentia :in qui bus aliquando he non vertitur in tau.vt סֻכָּה ideſt tabernacu lum.Pſal.26.כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכֹּה ideſt abſcondet me in tabernacu lo ſuo.vbi pro סֻכָּתוֹ ponitur.סֻכֹּה Item פִּשְׁתָּה.ideſt linū.Oſee. 11.צַמְרִי וּפִשְׁתִּי ideſt lana mea & linum meū . vbi pro eo quod eſſe debuit פִּשְׁתָּתִי legitur פִּשְׁתִּי .& alia complura ad hunc mo dum.Et notandum quod pronomē tertie perſone numeri ſin gularis aliquando habet he ocioſam cum puncto mapic . vt דְּבָרָהּ תּוֹרָתָהּ.Nomina preterea ſimplicia nonnunquam repe riuntur terminari ad pronominum ſimilitudinem.vt Geñ.ca. 49.בְּנִי אַתְנוֹ ideſt filius aſine ſue.Ieremie quoꝯ caꝑ.22. וְקָרַע לוֹ חַלוֹנַי &aperit ſibi feneſtras.que poſſunt dignoſci ex cōtex tu partium orationis.Sunt preterea quedam nomīa monoſyl laba que finita in.iod poſſunt eſſe pronomina prime perſone numeri ſingularis:aut nomina que poſſunt conſtrui cum geni tiuo.vt אָב.i.pater.אֲבִי יִשַׁי.i.pater iſai.אָח.i. frater . אֲחִי אַבְרָם ideſt frater abraam.פֶּה os. פִּי יְהוָה .i.os domini . Que nomina ſi iunguntur pronominibus tertie perſone numeri ſingularis ponuntur dupliciter hoc modo.

אֲבִיו אֲבִיהוּ Pater eius vel illius.
אֲחִיו אֲחִיהוּ Frater eius vel illius.
פִּיו פִּיהוּ Os eius vel illius.

Notandum quod hoc pronomen כֹּל quando iungitur his pro nominibus mutat camez ſiue holem in ſurec.vt כֻּלָּנוּ.ideſt om nes nos.Alia pronominum accidentia ad nominis rationem reducenda ſunt.nunc ad verbi conſiderationem accedamus.

De verbo.

VErbum eſt ꝙ ſignificat cū modis & temporibus:cui p̄ ter ſpeciem ac figuram accidunt ſeptem.ſ.coniugatio. vox.modus.tempus.numerus.perſona.genus maſculi num aut femininum. Coniugationes verborum quattuor ſunt.Prima coniugatio eſt verborum habentium tres litteras ſubſtantiales tantum:quarum prima ſcribitur ſubiecto camez ſecunda ſubiecto patha.hoc modo.פָּקַד.ideſt viſitauit.vocatur ꝙ hec coniugatio בִּנְיַן הַקַּל ideſt coniugatio leuis & ſimplex: quia non recipit alias litteras preter quam illas que ſunt neceſ ſarie ad deſignanda ipſius verbi accidentia.& eſt fundamentū aliarum coniugationum.Appellatur quoꝙ leuis : quia profer tur leniter:ideoꝙ non admittit dagues: cuius eſt litteram du riorem facere:quod precipue recuſat in littera media . Secū da coniugatio eſt verborum habentium dagues in littera ſub ſtantiali media:vocaturꝙ פִּעֵל הַדָּגוּשׁ ideſt verbum durum pro latu:propter dagues quem habet.vt.פִּקֵּד. Tertia coniugatio eſt verborum habentium quinque litteras:quoniam in princi pio additur he ſubiecto hiric & in medio iod ocioſa . vt הִפְקִיד ideſt fecit viſitare:vocaturꝙ eodem nomine hoc eſt . הִפְעִיל

Quarta coniugatio eſt quattuor litterarum ſubſtantialium:& prima ſyllaba ſcribitur per vau.& tertia littera plerumꝙ gemi natur vt רוֹמֵם ideſt exaltauit.& vocatur פּוֹעֵל מְרוּבָּע hoc eſt ver bum quadratum:a quattuor litteris quas continet in tertia per ſona ſingulari preteriti indicatiui . Et ſunt quedam verba que poſſunt per omnes quattuor coniugationes declinari cuiuſmo di eſt verbum פָּקַד quo vſi ſumus exempli cauſa. Sunt tamen alia verba que non poſſunt declinari niſi per quaſdam illarū. Differunt he quattuor coniugationes inter ſe ratione ſignifi cationis:quia prima ſignificat actionem remiſſam . Secunda actionem intenſam. Tertia que facit actionem verbi tranſire in aliam perſonam.ſicuti.4.Reg.7.הִשְׁמִיעַ אֶת מַחֲנֵה אֲרָם ideſt audire fecit caſtra ſyrie: & propterea hec coniugatio habet du as litteras vltra ſubſtantiales. Quarta quē etiam ſignificat ali quando actionem tranſitiuam: ſicut & tertia . Signatur quoꝙ differentia in verbo:mutatione ſignificatiōis.vt in verbo דִּבֵּר ſi eſt ſecunde coniugationis ſignificat loqui. ſi tertie cōfregit aut occidit.vt Pſalmo.17.וַיְרַבֵּר עַמִּים ideſt confregit populos. preterea חָרַשׁ ſi eſt prime coniugationis ſignificat arare. ſi ter tie eſt tacere.& ad hunc modum alia complura.Sed aduertēdū imprimis: quod prima cuiuſꝙ verbi & coniugationis poſitio vnde alia tempora formantur:eſt tertia perſona numeri ſingu laris:preteriti p̄fecti indicatiui modi. Illud quoꝙ non omitten dum:eſſe quedam verba perfecta: & alia imperfecta . Perfecta ſunt:que non amittunt aliquam ex tribus litteris ſubſtantiali bus que ſunt proprie ſignificationis verbi.Imperfecta ſunt il la que amittunt aliquam exillis litteris in coniugationis diſ curſu:de quibus infra ſuo in loco dicetur.nunc interim de per fectis. Vox quam diximus eſſe ſecundum verbi accidens eſt illud quo diſtinguitur verbum actiuum a paſſiuo.vt פָּקַד ideſt viſitauit. נִפְקַד ideſt viſitatus eſt.in hac coniugatione vox acti ua difert a paſſiua per litteram nun ſubiecto hiric.in aliis aliter atꝙ aliter. Modi verborum ſunt tres.indicatiuus.imperati uus.infinitiuus.indicatiuus eſt:per quem ſimpliciter oſtendi mus quid fit.vt פָּקַד.ideſt viſitauit. imperatiuus quem vocant צִוּוּי eſt per quem imperamus aliquid fieri.vt פְּקֹד ideſt viſita. infinitiuus quem vocant מָקוֹר eſt cuius actio ſiue paſſio infini te hoc eſt ſine numeris & perſonis ponitur.vt פָּקֹד. ideſt viſita re. Optatiuus & ſubiunctiuus ſupplētur per aduerbia ſiue cō iunctiones:& per indicatiuum aut infinitiuum.

Tempora verborum tria ſunt.preſens. preteritum . futurum. Preſens tempus hebrei non habent :circumloquuntur tamen illud per participium & perſonam que illi adiungitur . & ꝑ eo quod nos dicimus ego audio:illi dicunt אֲנִי שׁוֹמֵעַ.ideſt ego au diens.ſ.ſum.& intelligitur verbum ſubſtantiuum: alioquin nō eſſet enunciatio. Preteritum imperfectum ſuppletur per futu rum indicatiui.aut per preteritum:ſed plerumꝙ per partici pium preſentis & verbum ſubſtantiuum eiuſdem temporis.pluſ quam perfectum vero confunditur cum preterito perfecto. Numeri verborum duo ſunt.Singularis qui de vno loquitur. vt פָּעַל.ideſt fecit.Pluralis qui de pluribus loquitur . vt פָּעֲלוּ .i. fecerunt. Perſone verborum quemadmodum nominum & pronominum tres ſunt.Prima que de ſe loquitur.vt אֲנִי פָּעַלְתִּי ego feci.Secunda ad quam prima loquitur. vt אַתָּה פָּעַל tu facis Tertia de qua prima loquitur vt הוּא פּוֹעֵל ille facit. Genera verborum quemadmodum & nominum & pronominū duo ſunt.maſculinum & femininum.maſculinum eſt quod iungi tur ſuppoſito generis maſculini expreſſo vel ſubintellecto.ſi cuti.אֵל פָּעַל ideſt deus fecit.Femininum verbi genus eſt:quod iungitur ſuppoſito generis feminini expreſſo vel ſubintellecto vt אִשָּׁה פָּעֲלָה.ideſt mulier fecit.Sed antea quam ad explicatio nem coniugationis uerborum veniamus aduertendum eſt:qđ in prima uerbi perſona tam in ſingulari quam in plurali genꝰ maſculinum & femininum aſſimilantur in preterito & in fu turo indicatiui modi.preterita quoꝙ eiuſdem modi in tertia p ſona plurali in genere maſculino & feminino ſunt in termina tione ſimilia.Illud quoꝙ notandum quod in prima coniuga tione prima verbi poſitio habet terminationes tres : primam in.a cum patha ſequenti alia littera .ut פָּקַד.ſecundam in. e.cū cere.vt חָפֵץ.ideſt uoluit.Tertiam in.o.cum holem .ut יָכֹל ideſt potuit.& in hac coniugatione prima littera ſcribitur ſubiecto camez.cuius explicatio in hunc modum ſequitur.

Prima coniugatio.

IN uoce actiua indicatiuo modo tempore preterito.

פָּקַד	Viſitauit.m.	פָּקְדָה	Viſitauit.f.
פָּקַדְתָּ	Viſitaſti.m.	פָּקַדְתְּ	Viſitaſti.f.

Universidad de Deusto
Biblioteca

פָּקַדְתִּי Vísitaui.m.&.f.

Plurali.

פָּקְדוּ Vísitauerunt.m.&.f. פְּקַדְתֶּם Vísitastís.m.
פְּקַדְתֶּן Vísitastís.f. פָּקַדְנוּ Vísitauímus.m.&.f.

Aduertendum quod quando prima verbí posítio hoc est פָּקַד iungitur dictioní monosyllabe aut habentí accentum in príma:ílla quoq; habet accentum in princípio. vt geñ.cap.1.בָּרָא ídest vocauit noctem.& numeri.27.וְשָׁאַל לוֹ ídest & ínterrogabit eum.Illud quoq; est notandum quod quando príma littera substantialis vel media est aliqua ex his quattuor ארחע & debebat scribí cum seba:tunc seba mutatur in camez: vel patha:vt אֲהַבְתָּם .i. dílexistís בָּחַרְתָּ ídest elegit.que regula obseruatur in omnibus modís.temporíbus.& personís. vbicūq; seba supponitur littere substantiali in medio ipsíus verbi:sí ílla littera est ex íllís quattuor:seba quoque vertitur in camez. Et quando venit in fine clausule: etiam sí littera substantialis media non sit aliqua ex íllís quattuor seba littere medie substātialis vertitur in camez vel patha:& in ea collocatur accentus. vt Numeri.19.אֶת מִשְׁמֶרֶת יְהוָה שָׁמָרוּ ídest custodiam dominí custodierunt.& Iudicum.19.חָלַב נָתָנָה ídest lac dedit. Tertia p̄ terea verbi pluralis persona recipit aliquando nun in fine. vt Deut.8.אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ.ídest que non cognouerunt patres tui.& per preteritum huiusmodí suppletur preteritum ímperfectum & plusquam perfectum eiusdem. vt Geñ.37. אָהַב ídest amabat ioseph.supletur etiam preteritum imperfectum per futurum.vt Iob.1.כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב ídest sic faciebat iob.Nonnunquam additur he littera in fine verbi secunde pśone gñis masculini numeri singularis.vt geñ.3. הָאִשָּׁה אֲשֶׁר ídest mulier quam dedísti. Aliquando quoq; he finalis vertitur in tau: in verbis tertie persone generis femininí numeri singularis.vt Esaie.23.וְנִשְׁכַּחַת צֹר ídest obliuioni dabítur tyrus.Presens indicatiuí modi circūloquímur per partícipium quod derivatur a prima verbi posítione:& habet semper.o.vocalem in princípio.& est símile nomini adiectiuo tā in genere q̄ in terminatione & declinatione.sic.

פּוֹקֵד qui vísitat. פּוֹקֶדֶת vel פֹּקֶדֶת que vísitat.
פּוֹקְדִים qui vísitant. פֹּקְדוֹת que vísitant.

& quemadmodum in preterito dictum est quando alíqua íllarum quattuor litterarum אהחע est in medio:seba vertitur in camez.vt צוֹעֲקִים צוֹעֲקוֹת ídest qui clamāt vel que clamant .& p hoc partícipium & pronomina circūloquímur personas vtríusq; numerí.sic.אֲנִי פּוֹקֵד ídest ego vísito: & preponitur pronomen partícipio:nōnunquam vero postponitur.vt Ieremíe 1.שֹׁקֵד אֲנִי ídest vígilo ego.que regula ad alias quoq; coniugationes pertinet.Cum vero littera substantialis in fine posítionis prime est א in sive heth.tunc in partícipio generis masculini numeri singularis suppletur.a.ante illud א in vel heth.& accentus ponitur in littera substantiali que est ī medio.vt בּוֹרֵחַ ídest qui fugit.genus vero femininū eiusdē numeri sic . בּוֹרַחַת ídest que fugit.& hec quoq; regula extendit se ad alias coniugationes: quoties littera substantialis in medio posita venit cū aliquo apice preterq̄ cum camez & patha . Aliquando tamen littera substantialis in medio posita recipit patha : & א in sive heth finalis pertinet ad vocalem precedentem:quia nullum habet apicē subiectum.vt psalmo.93.הַנּוֹטַע אֹזֶן ídest qui plantat aurem.& quando partícipium generis femininí numeri singularis venit in fine clausule:tunc in littera substantiali media habet camez:& in ea collocatur accentus.vt iosue.11 . בָּהוֹמָה הִיא יוֹשֶׁבֶת ídest in muro ílla habitabat.in verbis quoq; desinentí bus in.e.vel in.o.nulla est differentía preteriti ad presens . vt אֲנִי חֵפֵץ ídest ego volo.אֲנִי יָכֹל ídest ego possum. Non nunquā etiam partícipium generis masculini numeri singularis desínit in híric sequēti iod.vt geñ.44.אֹסְרִי לַגָּפֶן ídest qui allígat ad vítem.& Deutero.33.שֹׁכְנִי סְנֶה ídest qui habitat in rubo .& alia eodem modo.Et notandum quod per hoc partícipiū presentis quandoq; circumloquímur preteritum imperfectum indicatiui modi cum eiusdem temporis uerbo substantiuo.eram eras erat.ut אֲנִי הָיִיתִי פֹּקֵד ego eram vísitans.i.ego vísitabam Futurum in omnibus coniugationíbus scríbitur per unam ex his quattuor litteris איתן additam in prīcipio prime verbi positionis subiecto hiric:preter quā aleph prime persone numerí singularis cui subscribitur cegol.Terminatiōes uero prime persone utriusq; numerí sunt símiles in utroq; genere :quemadmodum in preterito dictum est.Quod in aliis quoq; coniugationibus obseruatur.in quibus etiam prime persone utriusq; numeri plerumq; recipiunt he in fine:aliquando tamen nō recipiunt.ut

אֶפְקֹד uel אֶפְקְדָה uísitabo.m.&.f.

תִּפְקֹד Vísitabís.m. תִּפְקְדִי Vísitabís.f.
יִפְקֹד Vísitabit.m. תִּפְקֹד Vísitabit.f.

Plurali.

נִפְקֹד uel נִפְקְדָה Vísitabímus.m.&.f.
תִּפְקְדוּ Vísitabitís.m. תִּפְקֹדְנָה Vísitabitís. f.
יִפְקְדוּ Vísitabunt.m. תִּפְקֹדְנָה Vísitabunt.f.

Et notandum quod vau littera que ponítur ante litteram substantialem finalem aliquando abiícitur . Notandum preterea quod terminatio secunde persone generis masculini numeri singularis est símilis tertie persone generis femininí numeri singularis in omnibus futuris tam actiue vocis quam passiue. que voces non possunt dignosci nísi ex contentu partium orationís.Secūde quoq; & tertie persone voces generis femininí pluralis numeri símiles sunt . Eiusdem quoq; futuri persone omnes generis masculini numeri singularis atq; etiam príma persona pluralis quando iunguntur dictionibus monosyllabis cum accentu macaph aut habentíbus accentum in princípio:tunc littera substantialis medie dictionís habet camez & legitur quasi holem.vt Psalmo.88.אֶשְׁמֹר לוֹ חַסְדִּי .ídest seruabo illí misericordiam meam.& ad hunc modum alía complura.in omnibus etiam personis eiusdem temporis littera substātialis medie dictionis aliquando venit cum patha hoc modo. אֶפְעַל ídest faciam.quod precipue fit in verbis quorum littera substātialis media aut finalis est alíqua harum quattuor . אהחע vt אֶשְׁמַע ídest audiam. אֶצְעַק ídest clamabo . & in vtríusq; huiusmodí futuris in eodem verbo littera substantialis media potest esse cum holem & potest esse cum patha.vt אֶחְפֹּץ volam. יֶחְפַּץ ídest volet :& in fine clausule seba littere substantialis medie aliquando vertitur in camez sive holem :& in ea collocatur accentus etiam sí littera substantialis non sit vna ex íllís q̄ttuor in hunc modum אֶפְקְדָה. אֶפְקֹד: תִּפְקְדִי תִּפְקֹדִי. תִּפְקְדוּ תִּפְקֹדוּ: יִפְקְדוּ תִּפְקֹדוּ .venit etiam ad eundem modum sepe:licet non sit in fine clausule.In quibusdam etiam verbis quorū littera substātialis prima est א in sive heth in prima persona singulari:subiicitur íllís cegol.sic אֶעְבֹּר ídest transíbo.Sed in alís personís vltra litteram que additur ad designandum personam futuri:littera substantialis prima habet camez vel patha. sic תַּעֲבֹר.ídest transíbis. תַּעֲמֹד ídest stabís.In quibusdam quorum principium est aleph:littere addite habent holem in prima persona:& aleph substantialis prima amittitur.vt אֹכַל .i. comedam אֹמַר.ídest dícam.in aliís vero personís aleph rursus emergit:sed non profertur:vt תֹּאמַר ídest díces. תֹּאכַל ídest comedes.Sunt preterea verba quorum ínitium est aleph:in quibus littere que adduntur futuro & substantialis prima habent cegol & non abiícitur aleph.qualía sunt . אֶאֱסֹף ídest congregabo אֶאֱסֹר ídest alligabo.Nonnūquam etiam secunde & tertie persone generis masculini numeri pluralis & secunda persona generis femininí singularis accípiunt in fine nun . vt

תִּפְקְדוּן יִפְקְדוּן תִּפָּקְדִין que regula seruit coniugationibus aliis tam in voce actiua quam in passiua. Et notandum quod quando preponitur vau cum camez siue patha: & vau est particula coniunctiua: futurum vertitur i preteritum hoc modo. וַיִּפְקֹד idest & visitauit, quod si tau habet seba siue hiric: tunc non mutatur futurum. vt וְיִפְקֹד idest & visitabit. Quod si vau preponitur preterito: subiecto quocunq; apice: preteritum vertitur in futurū. vt וְשָׁמַט idest & quiescet: preterquam in prima persona singularis numeri in cuius littera substantiali media collocatur accentus: quia tunc manet in eodem preterito. vt Osee 12. וְדִבַּרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים idest & locutus sum ad prophetas. Si tamen accentum habet in vltima: nihilominus vertitur in futurum. vt Exo. cap. 12. וְעָבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם idest. & transibo per terram egypti. Quodque hoc in loco de vau diximus ad alias quoq; pertinet coniugationes in vtraq; voce. Per tempus etiā futurum aliquando suppletur preteritum imperfectum eiusdē modi. vt Genē. cap. 2. וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ idest fons ascendebat de terra.

De imperatiuo.

IMperatiuus modus qui hebraice dicitur צִוּוּי tantū habet vnum tempus presens: caretq; primis personis numeri vtriusq;: hoc modo. פְּקֹד vel פָּקֹד vel פִּקַּד visita. m. פִּקְדִי visita. f. פִּקְדוּ visitate. m. פִּקֹדְנָה visitate. f.
Et notandum quod ad proportionem trium illarum vocum secunde persone imperatiui: numeri singularis: generis masculini: declinantur alie persone eiusdem modi. hoc modo.
פִּקְדִי visita. f. פִּקְדוּ פִּקַּדוּ פָּקְדוּ visitate. m. פִּקַּדְנָה פִּקְדִי פִּקַּדִי visitate. f. quod plerumq; contingit in fine clausularum. Eadem quoq; secunda persona potest accipere he in fine: idq; tribus modis. Primo si littera substantialis prima legitur cum hiric & vltima cū camez siue patha. vt Genē. 39. שִׁכְבָה עִמִּי dormi mecū. Secundo cum littera substantialis prima legitur cum camez & profertur quasi holem. vt Nee. 13. זָכְרָה לִי אֱלֹהַי idest recordare mei deus meus. Tertio cum littera substantialis prima legitur cum seba. vt Danē. 19. יְהוָה שְׁמַעָה יְהוָה סְלָחָה .i. domine audi: domine parce. Generis quoq; femininī: numeri singularis: littera substantialis prima aliquando habet camez & profertur holem. vt Iudicum. cap. 9. מָלְכִי עָלֵינוּ idest regna super nos. Et cum aliqua littera substantialis prima vel media prime verbi positionis est gutturalis: tunc genus femininum numeri singularis & masculinum pluralis possunt habere primas & secundas litteras cum patha: hoc modo פַּעֲלִי idest fac. F. פַּעֲלוּ .idest facite. m. Nonnunquam vtreq; littere prime in masculino plurali veniunt cum cegol. hoc modo. אֶהֱבוּ idest amate. אֶחֱזוּ .idest comprehendite. Et in feminino singulari littera substantialis prima scribitur aliquando per camez hateph qđ profertur per holem. vt Hieremie cap. 22. וְצַעֲקִי .i. & clama: aliquando etiam he finalis in secunda persona femininī pluralis deficit. vt Ruth. 1. קְרֶאן לִי מָרָא idest vocate me amarā. In eodem quoq; verbo littera substantialis prima venit cum hiric & nun finalis pertinet ad vocalem precedentem. vt Exodi. 2. תִּרְאֶן לוֹ idest vocate eum. In verbis quoq; quorum tertia persona preteriti desinit in. e. vel in. o. sequenti consonante: preteritum non differt ab imperatiuo. vt Genē. 29. מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת idest imple septimanam huius. Et notandum quod tertia persona presentis imperatiui tam singularis quam pluralis supplet̄ per futurum indicatiui. & quod per idem futurum indicatiui suppletur futurum imperatiui: quod est etiam aliarum coniugationum proprium.

De infinitiuo & gerundiis.

INfinitiuus modus qui ab hebreis dicitur מָקוֹר. idest origo: appellatur sic: quoniam ab illa verbi significatione confusa incipiunt distingui operationes. vt: פָּקַד. i. פְּקֹד idest visitare. Itaq; apud hebreos infinitiu⁹ aut iungitur prepositionibus: & tunc ponitur pro nostris gerundis: aut iungitur verbo indicatiui modi & tunc ponitur pro participio vel nomine infinito. vt Genē. 50. פָּקֹד יִפְקֹד idest visitās visitabit. & Exodi. 3. פָּקֹד פָּקַדְתִּי idest visitans visitaui. Prepositiones vero ad circumloquendum gerundia sunt בכלם quibus subscribitur hiric in hunc modum.

בִּפְקֹד	In visitando.	כִּפְקֹד	Cum visitando.
לִפְקֹד	Ad visitandum.	מִפְקֹד	De visitando.

Nonnunquam hec gerundia recipiunt in fine he: & littera substantialis prima habet camez qui profertur quasi holem. vt Exo. 36. לְמָרְבָּה אֶל הַמְּלָאכָה ad accedendū ad opus. idest vt accederet operi. Aliquando etiam veniunt cum hiric in fine: sequenti iod. vt Psalmo. 111. לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים idest ad habitandum cum principibus. vbi debuit dicere. לְהוֹשִׁיב. Per eundem quoq; infinitiuum suppletur subiunctiuus: mutato seba prime littere in holem. & prepositā beth siue caph cum seba: & in fine addito vno ex pnominibus: vt ex omnibus fiat vna dictio ad hunc modum. בְּפָקְדִי .i. in visitādo me. pro eo quod est cum visitem vel visitauero. & eodem modo alie persone.

בְּפָקְדֵךְ	cum tu visites. m.	בְּפָקְדֵךְ	cum tu visites. F.
בְּפָקְדוֹ	cum ille visitet.	בְּפָקְדָהּ	cum illa visitet.
בְּפָקְדֵנוּ	cum visitemus. m. vel. F.		De optatiuo.

Hebrei optatiuum non habent: circumloquuntur tamen illū p preteritum & futurum indicatiui modi & duo hec aduerbia optādi. לוּ: אֲחַלַי hoc est vtinā. vt Esaie cap. 48. לוּ הִקְשַׁבְתָּ idest vtinam audiuisses. & Psalmo. 118. אַחֲלַי יִכֹּנוּ דְרָכָי .idest vtinam dirigantur vie mee. De voce passiua.

IOcis passiue preteritum indicatiui modi formatur ex eodem preterito vocis actiue addita in principio nun cum hiric: & mutato camez prime littere substātialis i seba. vt.

נִפְקַד	visitatus fuit	נִפְקְדָה	visitata fuit.
נִפְקַדְתָּ	visitatus fuisti.	נִפְקַדְתְּ	visitata fuisti.
נִפְקַדְתִּי	visitatus vel visitata fui.		Plurali.
נִפְקְדוּ	visitati vel visitate fuerunt.		
נִפְקַדְתֶּם	visitati fuistis.	נִפְקַדְתֶּן	visitate fuistis.
נִפְקַדְנוּ	visitati vel visitate fuimus.		

Notandum tamen quod in fine clausule seba littere substantialis medie vertitur in camez. hoc modo. נִפְקַדוּ נִפְקָדָה quod si littera substantialis prima est aliqua illarum quattuor אהחע tunc in omnibus personis littera substantialis prima & nū passiue vocis scribuntur per cegol. vt Genē. cap. 22. נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ .i. apprehensum in vepribus. Aliquando littera nun scribitur cū patha. vt Genē. 31. לָמָּה נֶחְבֵּאתָ idest quare absconditus es.
Presens tempus huius vocis & modi in tertia persona masculini singularis est simile participio eiusdem passiue vocis & preterito eiusdem vocis & modi. differunt tamen quod preteritū scribitur cum patha in littera substantiali media quando non est finis clausule. presens vero siue participiū scribitur cum camez nisi construatur cum genitiuo. vt.

נִפְקָד	qui visitatus est.	נִפְקָדָה vel נִפְקֶדֶת	q̄ visitata ē
נִפְקָדִים	qui sunt visitati.	נִפְקָדוֹת	que sunt visitate.

Et cum littera substantialis prima est aliqua illarum quattuor אהחע scribitur per cegol. Et similiter nun passiue vocis scribitur p cegol. vt Numeri. cap. 12. נֶאֱמָן הוּא idest fidelis est ille. & aliq̄ littera substantialis media participii generis masculini pluralis scribitur cū seba loco camez. Ester. 1. הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשָׁן .i. q̄ iuēti sūt in susis. futurū recipit has q̄ttuor litteras איתן vocis actiue: & deficit nun preteriti vocis passiue: que suppletur per dagues impositum littere substantiali prime: hoc modo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

אֶפָּקֵד vel אֶפְקְדָה visitabor.m.&.f.
תִּפָּקֵד visitaberis.m. תִּפָּקְדִי visitaberis.f.
יִפָּקֵד visitabitur.m. תִּפָּקֵד visitabitur.f.

Plurali.

נִפָּקֵד vel נִפָּקְדָה visitabimur.m.&.f.
תִּפָּקְדוּ visitabimini.m. תִּפָּקֵדְנָה visitabimini.f.
יִפָּקְדוּ visitabuntur.m. תִּפָּקֵדְנָה visitabuntur.f.

Et in fine clausule seba littere substantialis medie vertitur in ce re cum accentu. vt תִּפָּקֵדִי ídest visitaberis. Et notandum quod áleph prime persone aliquando recipit hiric. vt Exodi.14. וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה. ídest honorabor in pharaone. Nonnunquam etiam cere littere substantialis medie vertitur in patha siue ca mez. vt Numeri.16. וַתֵּעָצֶר הַמַּגֵּפָה ídest & cessauit pestilētia. quo in loco tau futuri scribitur cum cere. & hoc est quia quando lit tera substantialis prima est aliqua istarum אהחע tunc littere que adduntur futuro recipiunt cere. vt Geñ. capᵒ. 42. יֵאָסֵר בְּבֵית מִשְׁמַרְכֶם ídest ligabitur in domo custodie vestre. Ione.1. וַיִּרְדָּם. i. & dormiuit Prouer.22. בְּתוֹךְ רְחֹבוֹת אֵבֵךְ. ídest in medio platearum occidar. Et quando littera substantia lis vltima est ain siue heth. scribitur subiecto patha. sic יִשְׁמַע. i. audietur. יִפְתַּח ídest aperietur. Nonnūquam etiam littera sub stantialis media vertit cere in patha. quod tenet verum cū non est clausule finis. vt. 4. Regum. 2. בְּמֹרֶם אֵלֵךְ מֵעִמָּךְ ídest ante quam tollar a te. & in femininо plurali plerumqᵓ littera substā tialis media scribitur cum camez siue patha. vt Psalmo.36. וְקַשְׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה ídest arcus eorum confringentur.

De imperatiuo modo.

IMperatiuus formatur a secundis personis futuri eius dem vocis passiue mutata tau in he. & littera substantia lis prima habet dagues sicut in futuro vt suppleatur de fectus littere nun que erat preteriti. hoc modo.

הִפָּקֵד visitare.m. הִפָּקְדִי visitare.F.
הִפָּקְדוּ visitamini.m. הִפָּקֵדְנָה visitamini.F.

& quando littera substantialis prima est aliqua harum quattu or אהחע he addita scribitur cum cere. sicut Deutero.32. וְהַאֲסֵף אֶל עַמֶּיךָ ídest apponere populis tuis. & nonnunquam genus masculinum pluralis numeri accipit nun preteriti in prīcipio vt Iere.50. בֹּאוּ וְנִלְווּ אֶל יְהוָה. hoc est venite & iungimini dño.

De infinitiuo modo.

INfinitiuus vocis passiue similis est secūde persone im peratiui numeri singularis generis masculini. vt הִפָּקֵד ídest visitari. Aliquando infinitiuus accipit nun preteriti. vt Ester.3. וְנִשְׁלֹחַ סְפָרִים. i. & mittere epistolas. & ex hoc infinitiuo & prepositionibus harum quattuor litterarū כ ל ב ם fiunt gerundia vocis passiue: quemadmodum in infinitiuo ac tiue vocis dictum est. & nonnunquam he infinitiui amittitur. vt Exo.10. מֵאַנְתָּ לֵעָנוֹת מִפָּנַי ídest non vis subiici mihi. vbi de ficit he quia debuit dici לְהֵעָנוֹת Ex hoc infinitiuo passiue vo cis supplentur optatiuus & subiunctiuus eiusdem vocis: quem admodum in infinitiuo actiue vocis dicebamus. Et notādum qᵓ he regule cum plerisqᵓ ex superioribus non tam ad hanc cō iugationem quam ad omnes alias pertinent. Est & aliud parti cipium vocis passiue huiusmodi.

פָּקוּד visitatus. פְּקוּדָה visitata.
פְּקוּדִים visitati. פְּקֻדוֹת visitate.

Sunt qui inter hec duo participia faciant diferentiam: vt parti cipium de quo superius dictum est significet per modum actus in tempore. hoc vero per modum habitus.

Sunt preterea verba neutra vocis actiue que reperiuntur aliqn do in voce passiua significant tamen actionem: & carent parti cipiis vocis passiue: que tamen habent participia vocis actiue actionem quoque significantia: cuiusmodi sunt hec.

הָלַךְ vel נֶהֱלַךְ ambulauit יָשַׁב habitauit נָפַל cecidit עָמַד stetit. רָכַב Equitauit. In quibus quidem verbis non dicitur הָלוֹךְ neqᵓ in aliis huius generis. Sūt etiam quedam verba communia: quorū participia vocis actiue aliquando significant passionē. & vocis passiue actionem vt a בָּטַח. ídest confidit בּוֹטֵחַ בָּטוּחַ. i. confisus & confidēs: et a שָׁכַן. i. habitauit שׁוֹכֵן שָׁכֵן. i. habitatus & habitans. sunt alia verba que latinorum more possūt ap pellari deponentia: quia cum habeant vocem passiuam carent actiua. vt נִשְׁבַּע ídest iuratus vel iurauit. נוֹתַר ídest remansit siue relictum est. Sunt alia verba que carent participiis presentis actiue & passiue vocis: in quorum loco ponuntur nomina adiectiua. vt קָרַב. ídest accessit. רָחַק ídest recessit: a quibus deriuan tur nomina adiectiua a priori. קָרוֹב. ídest propinquus. a poste riori רָחוֹק. ídest longinquus: que in locum suorum partícipio rum succedere tam actiuorum qᵓ passiuorum. In participiorū quoqᵓ locum succedunt sequentia nomina adiectiua. גִּבּוֹר ídest fortis. חָזָק ídest fortis. חָכָם. ídest sapiens כְּסִיל ídest stultus צַדִּיק ídest iustus. קָטָן ídest paruus רָשָׁע ídest malus. Quoniam ver ba a quibus hec nomina deriuantur carent vtroqᵓ participio. & hoc verbum. יָכֹל ídest potuit: neqᵓ habet participium actiuū neqᵓ passiuum neqᵓ nomen adiectiuum: in quo preteritum po nitur pro presenti.

De secunda coniugatione.

SEcunda coniugatio est trium litterarum: quarum prima subscribitur cū hiric. secunda cum cere siue patha. vt פָּקַד פִּקֵּד & nonnunquam cum cegol. & littera substantialis media scribitur per dages: si non sit aliqua harum quinque. אהחע non recipiunt dagues. & tunc prima verbi positio vtroqᵓ mo do scribi potest. Possunt quoqᵓ prima & secunda substantialis littera scribi per cere. vt בֵּאֵר אֶת הַתּוֹרָה ídest declarauit legem. Possunt etiam venire prima cum cere & media cum patha. vt Geñ. 24. בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם ídest benedixit abraam. Sunt qui di cant quod littera substantialis media idcirco habet dagues: vt per eum suppleatur defectus littere iod: que debuit interponi duabus primis litteris substantialibus. Sensus huius coniugationis in omnibus modis & temporibus est similis coniugatio ni prime.

Secunda coniugatio actiue vocis. indi catiuo modo tempore preterito.

פָּקַד visitauit.m. פָּקְדָה visitauit.F.
פָּקַדְתָּ visitasti.m. פָּקַדְתְּ visitasti. F.
פָּקַדְתִּי visitaui.m.&.f. Plurali.
פָּקְדוּ visitauerunt.m.&.f.
פְּקַדְתֶּם visitastis.m. פְּקַדְתֶּן visitastis.F.
פָּקַדְנוּ visitauimus.m.&.f.

Et notandum quod in fine clausule seba littere substātialis me die vertitur in cere & in eadem collocatur accentus. vt Deut. 5: אֲשֶׁר דִּבֶּרוּ ídest quod locuti sunt. Aliquando etiam in prima verbi positione veniunt in principio due littere ex his אהחע simul. & vtraqᵓ cum cegol. vt iudicium. capᵒ. 5. מַדּוּעַ אֶחֱרוּ פַּעֲמֵי מַרְכְּבוֹתָיו ídest quare tardauerunt pedes quadrigarum illius. Et aliquando hec coniugatio reperitur sine dagues. vt Ezech. 9. וּמַלְאוּ אֶת הַחֲצֵרוֹת ídest implete atria.

Presens quod per participia vocis actiue & passiue huius cōiu gationis & earū que sequuntur suppletur: plerūque venit cum mem addita in principio. vt.

מְפַקֵּד qui visitat מְפַקֶּדֶת vel מְפֻקֶּדֶת que visitat
מְפַקְּדִים qui visitant מְפֻקָּדוֹת que visitant.

In fine vero clausule littera substantialis media in gñe femini no numeri singularis plerumqᵓ venit cū cere: & in ea nōnūquā accentus collocatur. ut מְפֻקֶּדֶת. ídest. que uisitat: & participi um quod desinit in tau venit in hunc modum. מְפֻקָּד Cum uero participium masculinum numeri singularis iun gitur pronomini: aliquando littera substantialis media

ſcribitur cum hiric.vt Leuitici.21.מְקַדִּשְׁכֶם ideſt qui ſanctifi-cat vos.Littere que adduntur futuro in principio veniunt cū ſeba preter aleph prime perſone ſingularis que venit cum pa tha.vt אֶפְקֹד vel אֶפְקְדָה viſitabo.m.&.f. תִּפְקֹד viſitabis.m. תִּפְקְדִי viſitabis.f.יִפְקֹד viſitabit.m.תִּפְקֹד viſitabit.f. Plurali. נִפְקֹד vel נִפְקְדָה viſitabimus.m.&.f. תִּפְקְדוּ viſitabitis. m. תִּפְקֹדְנָה viſitabitis.f. יִפְקְדוּ viſitabunt.m . יִפְקֹדְנָה viſitabunt.f.In fine vero clauſule ſeba littere ſubſtantialis me-die vertitur in cere:& in ea ponitur accentus. hoc mō. אֶפְקְדָה que regula obſeruatur in omnibus coniugationibus.

De imperatiuo.

פְּקֹד vel פִּקְדָה viſita.m. פִּקְדִי viſita.f.
פִּקְדוּ viſitate.m. פִּקֹדְנָה viſitate.f.

Aliquando ī ſecunda perſona maſculini ſingularis littera ſub-ſtantialis media venit cum patha.vt Pſal.54. בַּלַּע יְהוָה פַּלַּג ideſt precipita domine: diuide linguam eorum.

De infinitiuo.

פָּקֹד Viſitare.Aliquando in hoc modo littera ſubſtantialis me dia venit cum holem.vt Pſal.117.יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָהּ ideſt caſtigans caſtigauit me dominus.Aliquando littera ſubſtantialis prima ſcribitur cum hiric.vt Leuitici.14.אַחַר חִלַּץ אֶת הָאֲבָנִים.i.poſt ea quam eruti fuerint lapides.& ex hoc infinitiuo ſupplentur gerundia & ſubiunctiuus modus:antepoſita vna ex his quattu or litteris בכלם ſubſcriptis cum ſeba.vt in infinitiuo prime cō iugationis dictum eſt.Aliquando etiam cum he in fine. vt Le-uitici.26.לְיַסְּרָה אֶתְכֶם ad caſtigandum vos.

De voce paſſiua.

In voce paſſiua littera ſubſtantialis prima ſcribitur cum ſurec. & appellatur נְנָיָן פָּקֹד quoniam ſic incipit.ad hunc modum.in dicatiuo modo tempore preterito.

פָּקַד viſitatus fuit.	פָּקְדָה viſitata fuit.
פָּקַדְתָּ viſitatus fuiſti.	פָּקַדְתְּ viſitata fuiſti.
פָּקַדְתִּי viſitatus fui vel viſitata fui.	

Plurali.

פָּקְדוּ Viſitati fuerunt vel viſitate fuerunt.
פְּקַדְתֶּם viſitati fuiſtis. פְּקַדְתֶּן viſitate fuiſtis.
פָּקַדְנוּ viſitati fuimus l'viſitate fuimus.

Et quando littera ſubſtantialis media eſt aliqua harum quattu or אהער ſurec littere ſubſtantialis prime vertitur in holem . vt exo.12.כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם.i.quia electi fuerūt ex egypto. & ī hūc modum alia cōplura.& licet littera ſubſtātialis media ſit heth: tñ prima ſubſtantialis ſcribi poteſt cum ſurec.vt Ezech.capᵒ.16 וּבַמַּיִם לֹא רָחַצְתְּ ideſt & aqua non es lota.Et quando littera ſub ſtantialis media eſt aliqua harum quattuor אהער ſeba eiuſdē lit tere vertitur in camez:vt in preterito vocis actiue prime con-iugationis dictum eſt.preterea in fine clauſule ſeba littere ſub ſtantialis medie vertitur in camez:& in ea collocatur accentus hoc modo.פָּקָדָה Preſens eiuſdem vocis aſſimilatur preteri to eidem:excepto q preteritum ſcribitur cum patha in littera media ſubſtātiali:preſens vero cū camez.ſic.פָּקֵד qui eſt viſita tus פְּקֻדָה que eſt viſitata פְּקֻדִים qui ſunt viſitati פְּקֻדוֹת que ſūt viſitate.Futurū cui littere addite recipiūt ſeba: & aleph prime pſone ſingularis habet patha hoc mō.אֶפְקֹד viſitabor . m. & f. תִּפְקֹד viſitaberis.m . תִּפְקְדִי viſitaberis.f. יִפְקֹד viſitabitur.m. תִּפְקֹד viſitabitur.f. Plu. נִפְקֹד vel נִפְקְדָה viſitabimur . m.f. תִּפְקְדוּ viſitabimini.m.תִּפְקֹדְנָה viſitabimini.f.יִפְקְדוּ viſitabun tur.m.תִּפְקֹדְנָה būtur.f.In fine vero clauſule ſeba lr̄e ſbālis me die vertitur in camez atq; in eadē accentus collocatur hoc mō. תִּפְקְדִי תִּפְקְדוּ & hec vox paſſiua caret imperatiuo modo.Infi nitiuus vocis paſſiue eſt פָּקֹד vel פָּקֵד.i.viſitari.cui ſi p̄ponātur p̄pōnes harū quattuor litterarum בכלם circūloquimur gerun dia .Subiūctiuus vero ſuppletur eo modo quo dictū eſt in infi nitiuo prime cōiugatiōis.Eſt & aliud participiū vocis paſſiue

מְפֻקָּד qui eſt viſitatus מְפֻקָּדָה vel מְפֻקֶּדֶת que eſt .tata. מְפֻקָּדִים q ſunt viſitati מְפֻקָּדוֹת que ſunt viſitate .Et qñ littera ſubſtātialis media eſt aliqua harum quinque אהחער:ſurec littere ſubſtan-tialis prime vertitur in holem.vt Deutero.33.מְבֹרָךְ יְהוָה.i.be nedicta domini.

De tertia coniugatione.

Tertia coniugatio quēadmodū ſupra dictum eſt appel latur הִפְקִיד propterea quod facit actū verbi trāſire in aliā perſonā:quod fit precipue in verbis tranſitiuis. vt הִפְקִיד אֶת הַחֹלֶה.i.fecit viſitare infirmū . vbi ſunt tres perſone qui facit viſitare.qui viſitat.qui viſitatur . Et in verbis abſolu-tis actus tranſit in ſecundā perſonā & non vltra. vt הֶעֱמִיד fecit ſtare:quod verbū nō trāſit in aliā rē.Itaq; in hac cōiugatione per vnum verbum ſignificātur due actiones diuerſe . ſ. actio . principalis eiuſdem verbi:& actio huius verbi facio facis .vt a ſupradicto verbo פָּקַד.i.viſitauit dicitur הִפְקִיד.i.viſitare fecit. & a קָרַב.i.appropinquauit:dicitur הִקְרִיב.i.appropinquare fe cit.Et aliquando per huius coniugationis verba actus perma-net in prima vel in ſecunda p̄ſona.vt הֶחֱרִישׁ hoc eſt tacuit vel tacere fecit . & quando littera ſubſtantialis vltima eſt ain ſiue heth ſcribitur per patha hoc modo . הִשְׁמִיעַ ideſt audire fecit.Et in preterito huius coniugationis:iod exteritur ex me dio preterquam in tertiis perſonis vtriuſq; generis & nume-ri. hoc modo.

Indicatiuo modo actiue uocis in preterito.

הִפְקִיד fecit viſitare.m.	הִפְקִידָה fecit viſitare.f.
הִפְקַדְתָּ feciſti viſitare.m.	הִפְקַדְתְּ feciſti viſitare.f.
הִפְקַדְתִּי feci viſitare.m.&.F.	

Plurali.

הִפְקִידוּ fecerunt viſitare.m.&.F.
הִפְקַדְתֶּם feciſtis viſitare.m. הִפְקַדְתֶּן feciſtis. tare.F.
הִפְקַדְנוּ fecimus viſitare.m.&.F.

Quando vero littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor. אהחע he addita in principio & littera ſubſtantialis prima ſcribuntur per cegol hoc modo. הֶעֱבִיר ideſt fecit tranſire.Et aliquando littera ſubſtantialis prima tantum ſcri-bitur per ſeba hoc modo הֶעְלִים ideſt abſcondit vel fecit ab-ſcondere.Vno tamen in loco tantum he addita reperitur cum cegol quamuis littera ſubſtantialis prima non ſit aliqua ex ſu-pradictis quattuor.primo.Regum.25. לֹא הֶכְלַמְנוּם ideſt nunquam eis moleſti fuimus.

Preſens circumloquimur per participium : quod habet mem additam in principio ſubiecto patha ſiue camez:& abiicitur he preteriti addita ſic.

מַפְקִיד qui facit viſitare מַפְקִידָה vel מַפְקֶדֶת que fa-cit viſitare. מַפְקִידִים qui faciunt viſitare מַפְקִידוֹת que facia-unt viſitare. Et cum littera ſubſtantialis prima eſt aliqua ha rum quattuor אהחע illa littera ſcribitur cum patha loco ſeba in hunc modum. מַעֲבִיר ideſt qui facit tranſire . Et aliquā do littera ſubſtantialis media loco hiric habet cere: & excludi tur iod.vt Pſalmo.134. מֹצֵא רוּחַ מֵאֲצָרֹתָיו ideſt qui edu cit ventos de theſauris ſuis.

Littere que adduntur futuro ſcribuntur cum patha:& excludi tur he preteriti.& littera ſubſtantialis media habet hiric: ī hūc modum. אַפְקִיד vel אַפְקִידָה Faciam viſitare. m.&.f.
תַּפְקִיד facies viſitare.m. תַּפְקִידִי facies uiſitare.f.
יַפְקִיד faciet uiſitare.m. תַּפְקִיד Faciet uiſitare. f.

Plurali.

נַפְקִיד uel נַפְקִידָה faciemus viſitare.m.&.f.
תַּפְקִידוּ facietis viſitare.m. תַּפְקִדְנָה facietis viſitare. f.
יַפְקִידוּ facient viſitare.m. תַּפְקִדְנָה faciēt viſitare.F.

Cum vero littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor. אהחע littera illa ſcribitur cum patha hoc modo אַצַמִּיד ideſt faciam ſtare. & aliquando futurum recipit he preteriti. vt pſalmo. 114. וְלִי יְהוֹשִׁיעַ ideſt & me ſaluum faciet. Aliquando etiã littera ſubſtantialis media ſcribitur per cere loco hiric: & excluditur iod ex medio. vt Geñ. capꝫ. 1. וַיְבָדֵּל אֱלֹהִים .i. & diuiſit deus. & ad hunc modum alia complura. Nonnunquam preterea in plurali littera ſubſtantialis media ſcribitur cum ſeba loco hiric & excluditur iod ex medio. vt. 1. Regũ. 31. וַיִּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים hoc eſt irrueruntq; philiſtim: pro quo debuit eſſe וַיִּדְבִּיקוּ. Q. d etiam fit cum pronomini iungitur. vt. 1. Reg. 17. יַעְשִׁירֵנוּ ideſt diuitem faciet illum rex. pro quo debuit eſſe יַעְשִׁירֶנּוּ.

De imperatiuo.

IMperatiuus habet in principio he additam cum patha & in ſecunda perſona maſculini ſingularis & feminini pluralis littera ſubſtantialis media plerumq; ſcribitur cum cere: & excluditur iod ex medio. In aliis tamen perſonis littera ſubſtantialis media ſcribitur cum hiric: & non abiicitur iod ex medio. ſic. הַפְקֵד vel הַפְקִידִי fac viſitare. m. הַפְקִידִי fac viſitare. f. הַפְקִידוּ facite viſitare. m. הַפְקֹדְנָה facite viſitare. f. Et cũ littera ſubſtãtialis media eſt aliqua harum quattuor. אהחע ſcribitur cum patha. vt. 2. Reg. capꝫ. 11. חַזֵּק מְלַחֲמְתֶךָ ideſt conforta bellum tuum. aliquando ſecunda perſona imperatiui maſculini ſingularis littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cegol. vt 1. Para. 21. הַעֲבֶר נָא ideſt fac tranſire nunc. Nonnunquam preterea idem imperatiuus venit cum hiric loco cere. vt Ieremie 17. הַבְרִא עֲלֵיהֶם hoc eſt. induc ſuper eos. & quandoq; littera ſubſtantialis media ſcribitur cum patha loco cere. ſicut in Pſalmo. 5. הַיְשֶׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ hoc eſt dirige in conſpectu meo viam tuam. Idem quoq; modus aliquando ſcribitur cum he in fine. vt Iere. 18. הַקְשִׁיבָה יְהוָה ideſt audi domine.

De infinitiuo.

INfinitiuus modus recipit he quemadmodum & imperatiuus. & littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere ſiue hiric & iod. in hunc modum. הַפְקִיד vel הַפְקֵד .i. facere viſitare. Aliquando etiam he addita ſcribitur cum hiric. vt Eſaie. 31. נַטֹּן וְהַצִּיל פָּסֹחַ וְהִמְלִיט ideſt protegere & liberare. tranſire & ſaluare. & alia ad hunc modum. Per infinitiuũ quoq; ſupplentur gerundia & ſubiunctiuus prepoſitis illis quattuor litteris בכלם cum ſeba: quemadmodum in ĩfinitiuo prime coniugationis dictum eſt. Et cum ſic veniunt gerundia cum prefatis litteris nonnunquam he addita in principio excluditur: & littera addita ex quattuor predictis ſcribitur cum patha ſiue camez. vt Pſal. 25. לַשְׁמִיעַ בְּקוֹל תּוֹדָה hoc eſt ad audiẽdum vocem laudis. & alia ſimiliter.

Devoce paſſiua.

PAſſiua vox accipit he in principio ſubiecto ſurec ſiue camez quod profertur quaſi holem. hoc modo. הָפְקַד vel הָפְקֵד ideſt viſitatus fuit.

Indicatiuo modo tempore preterito.

הָפְקַד	Viſitatus fuit.	הָפְקְדָה	viſitata fuit.
הָפְקַדְתָּ	Viſitatus fuiſti.	הָפְקַדְתְּ	Viſitata fuiſti.
הָפְקַדְתִּי	Viſitatus vel viſitata fui.		Plurali.
הָפְקְדוּ	Viſitati vel viſitate fuerunt.		
הָפְקַדְתֶּם	Viſitati fuiſtis.	הָפְקַדְתֶּן	Viſitate fuiſtis.
הָפְקַדְנוּ	Viſitati vel viſitate fuimus.		

Et quando littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor. אהחע he addita ſcribitur aliquando cũ camez. & littera ſubſtantialis prima ſcribitur cum camez hateph hoc modo. הָעֳמַד ideſt ſtatutus eſt: & quando eſt in fine clauſule: littera ſubſtantialis media ſcribitur cum camez loco ſeba accentu in eadem poſito. hoc modo הָפְקַדוּ. Preſens circumloquimur per participium quod habet he additam in principio ſubiecto ſurec ſiue camez quod profertur quaſi holem: ſicut in preterito. hoc mõ

הָפְקָד vel הָפֳקָד	qui viſitatur	הָפְקָדָה	que viſitatur.
הָפְקָדִים	qui viſitantur.	הָפְקָדוֹת	que viſitantur.

Futurum litteras additas accipit ſubſcriptas cum ſurec ſiue camez hateph quod profertur quaſi holem ad hunc modum.

אִפְקֹד vel אֶפְקֹד	viſitabor. m. & f.		
תִּפְקֹד	viſitaberis. m.	תִּפְקְדִי	Viſitaberis. f.
יִפְקֹד	Viſitabitur. m.	תִּפְקֹד	Viſitabitur. f. Plu.
נִפְקֹד vel נִפֳקֹד	viſitabimur. m. & f.		
תִּפְקְדוּ	Viſitabimini. m.	תִּפְקֹדְנָה	Viſitabimini. f.
יִפְקְדוּ	Viſitabuntur. m.	תִּפְקֹדְנָה	Viſitabuntur. f.

Et cum littera ſubſtantialis prima eſt aliqua harum quattuor אהחע tunc littere addite futuri ſcribuntur cum camez: & littera ſubſtantialis prima cum camez hateph quod profertur quaſi holem. vt Leuitici. 16. יֵעָמֵד חַי ideſt ſtatuatur viuus. Eſdre. 10 יֻחְרַם כָּל רְכוּשׁוֹ ideſt deſtructur omnis ſubſtãtia eius. & hec vox paſſiua non habet modum imperatiuum.

De infinitiuo.

INfinitiuus he additam in principio recipit ſcriptam cũ camez qui profertur quaſi holem: & littera ſubſtantialis media venit cum cere hoc mõ. הָפְקֵד vel הָפְקֹד Viſitari. Infinitiuus tamen qui frequentior eſt in ſacra ſcriptura: eſt qui venit cum he ſcripta cum camez quod profertur quaſi holẽ. vt Ezechielis. 16. וְהָמְלֵחַת לֹא הָמְלֵחַת וְהָחְתֵּל לֹא הָחְתַּלְתְּ ideſt & ſaliri nõ es ſalita. & inuolui non es inuoluta. p quo nos habemus nec ſale ſalita nec inuoluta pannis. & aliquando infinitiuus venit cum he addita in fine. vt Ezechielis. 32. רְדָה וְהָשְׁכְּבָה אֶת עֲרֵלִים ideſt deſcende & dormire cum incircunciſis. Participiũ huius vocis eſt huiuſmodi.

מֹפְקֵד	qui viſitatur	מֻפְקֶדֶת vel מֹפְקָדָה	que viſitatur
מֻפְקָדִים	qui viſitantur.	מֻפְקָדוֹת	que viſitantur.

Aliquando participium venit cum he preteriti poſt mem. vt Ezechiel. 46. לְאַרְבָּעְתָּם מְהֻקְצָעוֹת. hoc eſt. ad quattuor illa agulata. pro quo nos habemus menſure vnius quattuor. & quãdo littera ſubſtantialis media eſt aliqua harum quattuor אהחע littera mem plerumq; venit cum camez. & littera ſubſtãtialis prima ſcribitur cum hateph camez. vt Ezechiel. 29. בְּתוֹךְ עָרִים מְחֳרָבוֹת hoc eſt inter vrbes deſtructas.

De quarta coniugatione.

QVarta coniugatio que vt in parte ſuperiori diximus vocatur qnadrata: quattuor habet litteras ĩ tertia perſona ſingulari preteriti: & habet duas ſyllabas: quarũ prima ſcribitur cum vau & holem & ſecunda cum patha. hoc modo. רוֹמַם ideſt exaltauit. & hec coniugatio plerumq; eſt verborum que dicuntur imperfecta. & in prima coniugatione ſunt vnius ſyllabe. vt קוֹם רוֹם hoc eſt leuauit ſurrexit. Et in ſecunda ſyllaba quarte coniugationis frequenter habet cere hoc modo קוֹמֵם. ideſt eleuauit: vbi omnes quattuor littere ſunt ſubſtantiales: quia etiam vau eſt de ſubſtantialibus. Hec quoq; coniugatio eſt verborum in quibus littera ſubſtantialis ſecunda geminatur. vt מָדַד ideſt menſus eſt. & tunc verbum quadratum ſcribitur cum patha ſiue cere in ſecunda ſyllaba. & illic non ſunt niſi tres littere ſubſtãtiales verbi quia vau eſt ocioſa. Et raro hec coniugatio reperitur in verbis in quibus littera non duplicatur aut non ſunt monoſyllaba. Et ſi quãdo aliter reperitur treſ tantum ſunt littere illius ſubſtantiales. & ſecunda ſyllaba ſcribitur cum patha ſiue cere. & in diſcurſu coniugationis horũ verborum ſecunda ſyllaba ſcribitur ſubiecto patha excepto in tertia perſona ſingulari feminini: & in tertia perſona plurali. in q bus ſcribitur cum ſeba. Indicatiuo modo vocis actiue.

פָּקַד	Viſitauit. m.	פָּקְדָה	viſitauit. f.
פָּקַדְתָּ	Viſitaſti. m.	פָּקַדְתְּ	Viſitaſti. f.
פָּקַדְתִּי	Viſitaui. m. & f.		Plurali.

פֹּקְדוּ visitauerunt.m.&f. פֹּקַדְתֶּם visitaſtis.m. פֹּקַדְתֶּן visitaſtis.f. פֹּקַדְנוּ visitauimus.m.&f. In fine vero clauſule ſeba littere ſubſtantialis tertie vertitur in camez & accẽtu in ẽadẽ vt Ieremie.capᵒ.12. נָטַעְתָּם גַּם שָׁרָשׁוּ ideſt plantaſti eos.& radices miſerunt. Preſens circumloquimur per participiũ quod habet mem additam in principio ſubiecto ſeba: hoc modo. מְפֹקֵד qui viſitat מְפֹקֶדֶת vel מְפֹקֶדָה que viſitat. מְפֹקְדִים qui viſitant. מְפֹקְדוֹת que viſitant. Inuenitur quoq; nonnunquam participium generis maſculini ſingularis addita iod in fine.vt Pſalmo. 99. מְלַשְׁנִי בַסֵּתֶר ideſt qui accuſat in ſecreto.pro quo debuit dici. מְלוֹשֵׁן Futuri quatuor littere que adduntur: recipiunt ſeba :preter aleph prime perſone ſingularis:que venit cum patha hoc modo. אֶפְקֹד vel אֶפְקְדָה viſitabo.m.&f. תִּפְקֹד viſitabis.m. תִּפְקְדִי viſitabis.f. יִפְקֹד viſitabit.m. תִּפְקְדִי viſitabit.f.

Plurali.

נִפְקֹד vel נִפְקְדָה viſitabimus.m.&f. תִּפְקְדוּ viſitabitis.m. תִּפְקֹדְנָה viſitabitis.f. יִפְקְדוּ viſitabunt.m. תִּפְקֹדְנָה viſitabunt.f. Et aliquando tertia littera generis feminini pluralis venit cum cere hoc modo. תִּפְקֵדְנָה. Et quando eſt in fine clauſule:ſeba ſecunde littere ſubſtantialis vertitur in cere accentu in eadem.hoc modo תִּפְקְדִי אֶפְקֵדָה יִפְקְדוּ.Imperatiui ſecunda perſona maſculini ſingularis & pluralis eſt ſimilis vocibus tertie perſone preteriti: que dignoſcuntur ex contextu partium orationis.hoc modo פְּקֹד vel פְּקֹדָה viſita.m. פִּקְדִי viſita.f. פִּקְדוּ viſitate.m. פְּקֹדְנָה viſitate.f. Infinitiuus eſt ſimilis imperatiuo generis maſculini ſingularis.hoc modo. פְּקֹד ideſt viſitare. & ad ſupplendum gerundia recipit prepoſitiones harum quattuor litterarum ב כ ל מ vt dictum eſt in infinitiuo prime coniugationis.

De voce paſſiua.

Vox paſſiua huius coniugationis appellatur verbum graue:quia eſt quinque litterarum. Ad tres namq; ſubſtantiales in principio adduntur due:hoc eſt he cum hiric & tau cum ſeba: vt pertineat ad litteram precedentem .& littera ſubſtantialis media habet dagues hoc modo הִתְפַּקֵּד. quo etiam nomine vocatur.& ſignificat paſſionem ſiue actionem que communiter non tranſit in aliam perſonam : ſed fit illius paſſionis vel actionis reciprocatio in perſonam agentem.& eadem eſt perſona agens & patiens.vt הִתְחַזֵּק ideſt confortatus eſt:vel confortauit ſe. הִתְפַּקֵּד ideſt viſitauit ſeipſum : ſiue viſitatus eſt a ſeipſo.Nonnunquam reperiuntur huius coniugationis verba tranſitiua :qualia ſunt verba prime coniugationis. vt הִתְפַּלֵּל ideſt orauit הִתְבּוֹנֵן ideſt intellexit ſiue intellectus eſt quod etiam poteſt eſſe abſolutum . vt הִתְהַלֵּךְ ideſt ambulauit Aliquando tau ſuperaddita deficit:que ſuppletur per dagues in littera ſubſtantiali prima.vt Ioſue.22. אֲשֶׁר לֹא הִטַּהֲרָנוּ ideſt a quo non mundauimus nos vel nõ ſumus mundati:& alia ad hunc modum. Aliquando littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere quando non eſt in fine clauſule. Et aliquando ſcribitur per cegol.vt Genᵒ.15. הִתְהַלֵּךְ נֹחַ ideſt ambulauit noe.Quandoq; ex littera ſubſtantiali media deficit dagues . Et eſt notandum quod in hac coniugatione ſemper tau ponitur ante litteras ſubſtantiales:preter quam cum littera ſubſtantialis prima eſt vna ex his quattuor זסצש: quia tunc littera illa ponitur ante tau.vt Mich.capᵒ.6. וַיִּשְׁתְּמֵר חֻקּוֹת עָמְרִי ideſt ſeruabantur precepta ambri.quia ex huius coniugationis ratione debuit dici. וַיִּתְשַׁמֵּר.& cum venit cum aliqua ex illis quattuor litteris:aliquando tau vertitur in teth.vt geneſis. 44. מָה נִּצְטַדָּק ideſt in quo iuſtificabimus nos vel iuſtificabimur.quod verbum venit a. צָדַק cuius coniugatio explicatur hoc modo. הִתְפַּקֵּד viſitauit ſe.m. הִתְפַּקְּדָה viſitauit ſe.f. הִתְפַּקַּדְתָּ viſitaſti te.m. הִתְפַּקַּדְתְּ viſitaſti te.f. הִתְפַּקַּדְתִּי viſitaui me .m .&.f.

Plurali.

הִתְפַּקְּדוּ viſitatierunt ſe.m.&f. הִתְפַּקַּדְתֶּם viſitaſtis vos.m. הִתְפַּקַּדְתֶּן viſitaſtis vos.f. הִתְפַּקַּדְנוּ viſitauimus nos.m. &.f. In fine vero clauſule ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez:& accentu in eadem.ſic הִתְפַּקֵּדוּ Preſens circũloquimur per participium preſentis:addita mem in principio ſubſcripto hiric & excluditur he preteriti ad hunc modum. מִתְפַּקֵּד qui ſe viſitat מִתְפַּקֶּדֶת vel מִתְפַּקֵּדָה que ſe viſitat. מִתְפַּקְּדִים qui ſe viſitant. מִתְפַּקְּדוֹת que ſe viſitant. Futurum amittit he preteriti:quod fit ne proferantur tres littere addite ſimul.quod eſſet in prolatione perquam graue:& littere addite futuri ſcribuntur ſubiecto hiric preter aleph prime perſone que venit cum cegol:& littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere.hoc modo. אֶתְפַּקֵּד vel אֶתְפַּקְּדָה viſitabo me.m.&f. תִּתְפַּקֵּד viſitabis te.m. תִּתְפַּקְּדִי viſitabis te.f. יִתְפַּקֵּד viſitabit ſe.m. תִּתְפַּקֵּד viſitabit ſe.f.

Plurali.

נִתְפַּקֵּד vel נִתְפַּקְּדָה viſitabimus nos .m .&.f. תִּתְפַּקְּדוּ viſitabitis vos.m. תִּתְפַּקֵּדְנָה viſitabitis vos.f. יִתְפַּקְּדוּ viſitabũt ſe.m. תִּתְפַּקֵּדְנָה viſitabunt ſe.f. Aliquando littera ſubſtantialis media ſcribitur cum patha.vt prouer.25:אַל תִּתְהַדַּר לִפְנֵי מֶלֶךְ ideſt non glorieris coram rege.Et cum venit in fine clauſule ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez: et accentu in eadem.vt Exo.19. הַנְּגָשִׁים אֶל יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ ideſt qui accedunt ad dominum ſanctificentur. Imperatiuus accipit he additam in principio ſubiecto hiric.hoc modo.

הִתְפַּקֵּד viſita te.m. הִתְפַּקְּדִי viſita te.f. הִתְפַּקְּדוּ viſitate vos.m. הִתְפַּקֵּדְנָה viſitate vos.f. Infinitiuus hoc modo profertur. הִתְפַּקֵּד l' הִתְפַּקֵּד Viſitare ſe. Paſſiue vocis aliud pticipipiũ eſt מְפֹקָּד viſitatus. מְפֹקָּדָה vel מְפֹקָּדֶת viſitata. מְפֹקָּדִים viſitati מְפֹקָּדוֹת viſitate.

Quattuor itaq; coniugationes regulares atq; perfecte ad hunc modum explicate ſunt.

Sed antea quam ad verba irregularia deſcendamus:nõ eſt omittendum id quod hebrei dicunt: eſſe videlicet quedam verba ex duabus coniugationibus compoſita vt pſalmo. 7. יִרְדֹּף אוֹיֵב נַפְשִׁי ideſt perſequatur inimicus animam meam.quod verbum eſt futuri tertie perſone ſingularis Hoc igitur verbum componitur ex futuro prime coniugationis vocis actiue hoc eſt.יִרְדֹּף:& ex futuro ſecunde coniugationis eiuſdem vocis hoc eſt יִרַדֵּף: quoniam hiric qui ſubiicitur iod & holem qui imponitur daleth:ſunt coniugationis prime: & patha qui ſubiicitur littere res & dagues qui ſubiicitur daleth ſunt ſecunde coniugationis. Ad eundem quoq; modum reperiuntur verba compoſita in voce paſſiua.vt numeri.1. לֹא הֻתְפְּקְדוּ בְּתוֹכָם ideſt nõ ſunt numerati inter illos: quod verbum componitur ex voce paſſiua tertie coniugationis que eſt הֻפְקַד: & ex voce paſſiua quarte coniugationis:que eſt הָתְפָּקַד quia camez qui ſubiicitur he:eſt vocis paſſiue tertie coniugationis.& tau eſt eiuſdem vocis quarte coniugationis.Sunt etiã alia verba que componuntur ex duobus temporibus. vt Ezechielis.8. וְהֵמָּה מְשְׁתַּחֲוִיתֶם ideſt illi humiabant ſe ſiue adorabant:componitur namq; ex preterito & preſenti vocis paſſiue quarte coniugationis.quia mem prima eſt participii preſentis.& tau ſecunda eſt preteriti.

De verbis irregularibus ſiue defectiuis.

Poſtea quam explicata eſt ratio verborum regularium conſequens eſt vt de irregularibus & defectiuis differatur:idq; ſecundum ordinem coniugationum. Eſtq; in primis animaduertendum quod verba hebraica communiter habent ternas litteras ſubſtantiales illius verbi:que ſunt immutabiles in omnibus vocibus.modis.tpibus.numeris.gñib? & perſonis que inde deriuantur. Et tres ille littere vocantur

Universidad de Deusto
Biblioteca

שׁרשׁ ideſt radix: quoniam ſunt radix & fundamentum omnium coniugationum que ex illis deriuantur: atq; ex eis formantur partes illarum. Eſto exempli gratia פָּעַל ideſt fecit que eſt tertia perſona preteriti indicatiui modi prime coniugationis: & tres littere hoc eſt pe. aáin lámed ſunt ſubſtantiales omnium verborum ab illo deſcendentiuum. & prima littera huius verbi dicitur. pe verbi. ſecunda aáin verbi. tertia lámed verbi. & verbum quod in omnibus modis & temporibus retinet has tres litteras ſubſtantiales dicitur verbum perfectum. quod aūt amittit aliquā ex illis dicitur imperfectum ſiue defectiuum. Et ſunt quedam verba imperfecta quantum ad vocem tātum: quoniam licet habeant omnes tres litteras ſubſtantiales: non proferuntur ex illis niſi due tantum priores: & finales plerumq; ſunt áleph ſiue he ocioſe. vt קָרָא ideſt vocauit. עָלָה. ideſt aſcendit. Sunt etiam verba in quibus non proferuntur littere ſubſtātiales medie que ſunt plerūq; vau ſiue iod. vt בִּין hoc eſt intellexit. שׁוּב ideſt reuerſus eſt. que verba dicuntur נָחֵם ideſt ocioſa quia habent litteras ocioſas. Sunt quoq; verba imperfecta: quibus in proceſſu coniugationis deficiunt alique littere ſubſtantiales: quod contingit modis quattuor. Primo quando prima littera deficit. Secundo quando deficit ſecunda. Tertio quando deficit vltima. Quarto cum deficit prima & vltima. que verba dicuntur חֲסֵרִים ideſt defectiua. Sunt preterea verba que appellantur duplicia: quibus in diſcurſu coniugationis deficiunt due littere. de quibus omnibus infra dicetur: & primo de illis q bus prima littera deficit ex iis que ſubſtantiales ſunt. Que verba plerumq; ſunt incipientia ab aliqua harum litterarum לני vt לָקַח ideſt accepit נָגַשׁ. ideſt acceſſit. יָרַע. ideſt cognouit. Et ex verbis defectiuis incipientibus a lámed tantum reperitur לַקַח ſupradictum. Et defectus horum verborum plerumq; eſt in imperatiuo & in futuro indicatiui: quia in preterito & p̄ſenti communiter retinent tres litteras ſubſtātiales. & formantur ex proportione aliorum verborum perfectorum que ſupradicta ſunt. & quia huiuſmodi verba defectiua plerumq; incipiunt a littera nun: de his primū agendum eſt. Ponimuſq; exempli cauſa hoc verbum נָגַשׁ ideſt acceſſit. cuius preteritum & p̄ſens poſſunt formari ex proportione preteriti & preſentis prime coniugationis verborum perfectorum. Sed in futuro deficit nun ſubſtantialis prima: que ſuppletur per dages littere ſubſtantialis medie cui ſubiicitur camez. ſic. אֶנְגַּשׁ vel אֶגַּשׁ accedām. & f. תִּגַּשׁ Accedes. m. תִּגְּשִׁי accedes. f. יִגַּשׁ accedet. m. תִּגַּשׁ accedet. f.

Plurali.

נִגַּשׁ vel נִגָּשָׁה accedemus. m. & f. תִּגְּשׁוּ accedetis. m. תִּגַּשְׁנָה accedetis. f. יִגְּשׁוּ accedent. m. תִּגַּשְׁנָה accedent. f. Et quando ē in fine clauſule: ſeba littere ſubſtantialis medie vertitur in camez: accentu in eadem. vt Geñ. 45. גְּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ. ideſt accedite ad me & acceſſerunt. & dages littere ſubſtantialis medie venit etiam in nomine quod a verbo deriuatur. vt מָבוּעַ ideſt manauit. vnde deriuatur nomen. מָבוּעַ. hoc eſt fons vnde aliquid manat. in quo nun littera ſubſtantialis prima deficit: q̄ ſuppletur per dages vt dictum eſt. Et quando littera ſubſtantialis media eſt aliqua ex his quattuor אהחע non excluditur nū littera ſubſtantialis prima: quia non recipit dages: preter quā in hoc verbo. נָחַת ideſt deſcendit. quia in futuro amittit nun: & venit in hunc modum אֶחַת תֵּחַת In quibuſdam etiam verbis incipientibus a nun: littera ſubſtantialis media ſcribitur per holem. vt נָגַף ideſt percuſſit. נָפַל ideſt cecidit: quorum futura exeunt in hunc modum. אֶגּוֹף ideſt percutiam אֶפֹּל. i. cadam. atq; ſic alia complura. Imperatiuus horum verborum explicatur ad hunc modum. גַּשׁ vel גֹּשׁ accede. m. גְּשִׁי accede. f. גְּשׁוּ accedite. m. גְּשֶׁנָה accedite. f. Secunda p̄ſona imperatiui maſculini ſingularis: loco cere ſcribitur aliqñ per cegol & aliquando recipit he in fine. vt גְּשָׁה accede. m. ali as ſcribitur cum holem hoc modo. גּוֹשׁ גּוֹשִׁי ideſt accede. m. f. Et aliquando venit cum nun ſubſtantiali prima: hoc modo. נְגוֹשׁ. Infinitiuus explicatur ſic. גֶּשֶׁת. נְגוֹשׁ ideſt accedere. Subiunctiuus & gerundia ſupplentur per prepoſitiones harū quattuor litterarum. בכלמ vt ſupra in verbis perfectis. & quando littera ſubſtantialis vltima eſt aliqua ex his אהחע: littera ſubſtantialis media ſcribitur per patha atq; etiam vltima. vt eccleſiaſtes. 3. עֵת לַטַּעַת ideſt tempus plantandi.

De voce paſſiua

In preterito vocis paſſiue littera ſubſtantialis prima deficit. a qua licet verbum incipiat: non eſt ſubſtantialis: ſed ponitur ad deſignandum vocem paſſiuam prime coniugationis. & littera ſubſtantialis prima ſupletur per dagues littere ſubſtātialis medie. & explicatur hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito. נִגַּשׁ oblatus fuit נִגְּשָׁה oblata fuit נִגַּשְׁתָּ oblatus fuiſti נִגַּשְׁתְּ oblata fuiſti נִגַּשְׁתִּי oblatus vel oblata fui.

Plurali.

נִגְּשׁוּ oblati vel oblate fuerūt נִגַּשְׁתֶּם oblati fuiſtis נִגַּשְׁתֶּן oblate fuiſtis נִגַּשְׁנוּ oblati vel oblate fuimus. Preſens. נִגָּשׁ qui oblatus eſt נִגָּשָׁה vel נִגֶּשֶׁת que oblata eſt נִגָּשִׁים qui oblati ſunt נִגָּשׁוֹת que oblate ſunt. Et quando littera ſubſtantialis vltima eſt aliqua harum quattuor אהחע littera: ſubſtantialis media & vltima participii generis feminini ſingularis ſcribūtur per patha. vt Ezechiel. 34. וְאֶת הַנִּדַּחַת לֹא הֲשִׁבוֹתֶם. i. quod abiectum eſt non reduxiſtis. In futuro nun vocis paſſiue excluditur. & nun remanens eſt littera ſubſtantialis. & dages littere ſubſtantialis medie venit ad ſupplementum nun vocis paſſiue. hoc modo. אֶנָּגֵשׁ vel אֶגָּגֵשׁ oblatus vel oblata ero תִּנָּגֵשׁ oblatus eris. תִּנָּגְשִׁי oblata eris. יִנָּגֵשׁ oblatus erit תִּנָּגֵשׁ oblata erit.

Plurali.

נִנָּגֵשׁ vel נִגָּגֵשׁ oblati vel oblate erimus. תִּנָּגְשׁוּ oblati eritis תִּנָּגַשְׁנָה oblate eritis. יִנָּגְשׁוּ oblati erunt. תִּנָּגַשְׁנָה oblate erunt. Imperatiuus modus explicatur ſic. הִנָּגֵשׁ oblatus eſto הִנָּגְשִׁי oblata eſto הִנָּגְשׁוּ oblati eſtote. הִנָּגַשְׁנָה oblate eſtote. Infinitiuus eſt ſimilis imperatiui modi ſecunde perſone generis maſculini ſingularis numeri ad hunc modum. הִנָּגֵשׁ Applicari. Subiunctiuus modus & gerundia ſupplētur per prepoſitiones illarum quattuor litterarum de quibus in aliis coniugationibus dictū ē: cum agebatur de illarum infinitiuis. Et quia verbū hoc נָגַשׁ eſt neutrum: ideo in hac coniugatione caret participiis vocis paſſiue: quia ſupplentur per tempus preſens. Cum vero ſin ſcribitur cum ciboleth mutat ſignificationem in id quod eſt angere vel conſtringere: & tunc non eſt neutrum: & habet participia vocis paſſiue ad modum actiuorum. vt נָגוּשׁ qui cōſtrictus ē נְגוּשָׁה que cōſtricta נְגוּשִׁים qui conſtricti נְגוּשׁוֹת que conſtricte ſūt. Et notandum quod in hac coniugatione & in cōiugationibus verborum imperfectorum que ſequuntur: ſeruatur ordo & forma verborum perfectorum de quibus dictū eſt. quia ſemper incipiunt a tertia perſona generis maſculini ſingularis preteriti indicatiui modi: & habent eaſdem terminationes: quas habent verba perfecta. Secunda coniugatio non inuenitur in hoc verbo נָגַשׁ.

De tertia coniugatione.

TErtia coniugatio huius verbi נָגַשׁ eſt ī qua deficit nun littera ſubſtantialis prima: & ſuppletur per dagues littere ſubſtantialis medie. & explicatur ad hunc modum הִגִּישׁ fecit accedere. m. הִגִּישָׁה fecit accedere. f. הִגַּשְׁתָּ feciſti accedere. m. הִגַּשְׁתְּ feciſti accedere. f. הִגַּשְׁתִּי feci accedere. m. & f.

Plurali.

הִגִּישׁוּ fecerunt accedere. m. & f. הִגַּשְׁתֶּם feciſtis accedere. m. הִגַּשְׁתֶּן feciſtis accedere. f. הִגַּשְׁנוּ fecimus accedere. m. & f. In cuius preterito ſi non fuiſſet excluſa nun littera ſubſtantialis prima debuit dici הִנְגִּישׁ הִנְגִּישָׁה. deficit preterea nun prima

in tota hac coniugatione tam in voce actiua quam passiua.
Presens circumloquimur hoc modo. מַגִּישׁ qui facit accedere. מַגִּישָׁה vel מַגֶּשֶׁת que facit accedere מַגִּישִׁים qui faciunt accedere מַגִּישׁוֹת que faciunt accedere. In futuro venit littera substantialis media subiecto hiric sequenti iod ociosa ad hunc modum. אַגִּישׁ vel אַגִּישָׁה faciã accedere. תַּגִּישׁ facies accedere.m. תַּגִּישִׁי facies accedere.f. יַגִּישׁ faciet accedẽ.m. תַּגִּישׁ faciet accedere.f.

Plurali.

נַגִּישׁ vel נַגִּישָׁה faciemus accedere.m.&.f. תַּגִּישׁוּ facietis accedere.f. יַגִּישׁוּ facient accedere.m. תַּגֵּשְׁנָה facient accedere .f.
Et in omnibus personis supradictis: littere substantiali medie potest subiici cere & sequens iod excludi. sic אַגֵּשׁ תַּגֵּשׁ Imperatiuus explicatur ad hunc modum. הַגֵּשׁ fac accedere.m. הַגִּישִׁי fac accedere.f. הַגִּישׁוּ facite accedere.m. הַגֵּשְׁנָה facite accedere.f.
Et aliquando imperatiuus secunde persone numeri singularis generis masculini accipit hiric in littera substantiali media vt Gen̄.27. הַגִּישָׁה לִי וְאֹכְלָה ideſt accede ad me & comedam. Infinitiuus explicatur hoc modo. הַגֵּשׁ. l'. הַגִּישׁ facere accedere.

De voce passiua.

In voce passiua huius coniugationis deficit nun littera substãtialis prima: & est similis verbis perfectis vocis passiue tertie cõiugationis: que est הָפְקַד. hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito הֻגַּשׁ oblatus fuit הֻגְּשָׁה oblata fuit. הֻגַּשְׁתָּ oblata fuisti הֻגַּשְׁתְּ oblata fuisti הֻגַּשְׁתִּי oblatus vel oblata fui. Et alie persone ad eundem modum. Presens explicatur isto modo. הֻגָּשׁ qui oblatus est הֻגָּשָׁה que oblata est הֻגָּשִׁים qui oblati sunt הֻגָּשׁוֹת que oblate sunt. Futurum explicatur hoc modo. אֻגַּשׁ oblatus ero.m.&.f. תֻּגַּשׁ oblatus eris תֻּגְּשִׁי oblata eris יֻגַּשׁ oblatus erit תֻּגַּשׁ oblata erit. Imperatiuus deficit. & infinitiuus huius coniugationis explicatur sic. הֻגַּשׁ Applicari.
Partícipia vocis passiue sunt. מוּגָּשׁ oblatus מוּגָּשָׁה vel מוּגֶּשֶׁת oblata מוּגָּשִׁים oblati מוּגָּשׁוֹת oblate.

Vuarte coniugationis vox actiua non reperitur in hoc verbo nisi tantum passiua: que potest formari ad proportionem vocis passiue verborum perfectorum quarte coniugationis. Sunt etiam quedam verba incipientia a littera nun & desinentia in aleph sicut נָשָׂא ideſt portauit: que possunt declinari ad proportionem superius dicti verbi נָגַשׁ. preterquam quod aleph non profertur. sic. נָשָׂא נָשָׂאתָ נָשָׂאתִי. i. portauit. portauisti portaui: & pari modo in aliis modis. temporibus. numeris. personis & generibus. Et quemadmodum in predicto verbo excluditur nun in processu coniugationis: ita & in hoc verbo. לָקַח ideſt accepit excluditur lámed: quod solum vt diximus reperitur defectiuum in verbis incipientibus a littera lámed. & in preterito & in presenti habet omnes suas litteras quasi verbum perfectum: ad cuius proportionem declinatur in preterito & in presenti prime coniugationis. & aliquando in preterito reperitur sine lámed: & coph venit cũ camez. vt Ezechielis. 17 לָקַח עַל מַיִם רַבִּים ideſt accepit sup aquas multas. pro quo nos habemus. vt firmaret radicem sup aquas multas. In futuro āmittit hoc verbum lámed litteram substantialem primam: que suppletur per dagues impositum littere coph. & potest formari ad proportionem futuri prime cõiugationis huius verbi נָגַשׁ in hunc modum אֶקַּח vel אֶקְּחָה accipiam.m.&.f. תִּקַּח accipies.m. תִּקְּחִי accipies.f. יִקַּח accipiet.m. תִּקַּח accipiet.f. Et quando littera substantialis media scribitur cum seba tunc venit sine dagues. hoc modo תִּקְּחוּ יִקְּחוּ. i. accipietis. accipient. quod fit vt prolatio sit facilior in hoc verbo quod in sacris litteris frequentatur. Imperatiuus duob? modis reperitur. primo quando habet lámed litteram substantialem primam. hoc modo. לְקַח accipe. m. לְקְחִי accipe. f. לְקְחוּ accipite. m. לְקַחְנָה accipite. f. Secundo modo quando scribitur sine lámed in hunc modum. קַח accipe. m. קְחִי accipe. f. קְחוּ accipite. m. קַחְנָה accipite. f. Secunda persona masculini singularis imperatiui scribitur per patha. & hanc differẽtiam hebrei ponunt inter imperatiuum & preteritum sine lamed de quo superius dictum est. Inuenitur quoq; hic modus cũ camez quando venit in fine clausule. vt. 1. Reg. 21. אִם אֹתָהּ תִּקָּח לְךָ ideſt si istum vis tollere tolle. Infinitiuus explicatur ad hunc modum. לָקַחַת. l'. לָקוֹחַ Accipere. De voce passiua.
Vocis passiue preteritum aliquando venit sine lamed substantiali prima. sic נָקַח נָקַחְתָּ ideſt fuit l' fuisti acceptus: & nonnunquam cum lamed substantiali. vt Ezechiel. 33. הוּא בַּעֲוֹנוֹ נִלְכַּד ideſt propter peccatum suum captus est. & .1. Regum. 4. וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְכָּדָה ideſt arca dei capta est. Presens. & futurum. & imperatiuus modus huius verbi possunt formari p vocem passiuam prime coniugationis. Et hoc verbum לָכַד non reperitur in voce actiua secunde neq; tertie neq; quarte coniugationis: sed reperitur in vocibus passiuis. vt Esaie. 52. כִּי לֻקַּח עַמִּי ideſt quia captus est populus meus. quod verbum est temporis preteriti vocis passiue secunde coniugationis. & Gen̄. 18. יֻקַּח נָא מְעַט מַיִם ideſt accipiatur nunc paululum aque: quod verbũ est futuri tertie coniugationis. & Exo. 19. וְאֵשׁ מִתְלַכַּחַת ideſt ignis & grando pariter ferebantur. quod est participium generis feminini singularis vocis passiue quarte coniugationis. & quia heth est littera gutturalis: littera substantialis media & vltima scribuntur per patha. Et dicunt hebrei quod propterea quod hoc verbum לָכַד inuenitur in voce passiua: potest etiam ex eo per proportionem fingi actiua: quod etiam in aliis verbis potest fieri.

De verbis a iod incipientibus.

Erba a littera iod incipientia: plerumq; amittunt illã. aut iod vertitur in vau tam in voce actiua quam passiua: ponimusq; exempli causa hoc verbum יָדַע ideſt scivit vel cognouit: quod verbũ in preterito indicatiui actiue vocis prime coniugationis & in presenti: retinet tres litteras substantiales & formatur ex proportione aliorum verborum perfectorum in eisdem temporib?. Sed in futuro huiusmodi & in imperatiuo plerumq; deficit iod littera substantialis prima: littere vero que adduntur: veniunt cum cere hoc modo. אֵדַע vel אֶדְעֶה sciam.m.&.f. תֵּדַע scies.m. תֵּדְעִי scies.f. יֵדַע sciet.m. תֵּדַע sciet.f.

Plurali.

נֵדַע vel נֵדְעֶה sciemus.m.&.f. תֵּדְעוּ scietis.m. תֵּדַעְנָה scietis.f. יֵדְעוּ scient.m. תֵּדַעְנָה scient.f. Et in hoc verbo littera substãtialis media scribitur plerumq; cum patha: propterea quod littera substantialis vltima est gutturalis. Quod si littera substantialis vltima non est aáin siue heth: tunc littera substantialis media scribitur per cere. vt אֵרֵד descendam. אֵלֵךְ ideſt ambulabo אֵשֵׁב habitabo siue sedebo. Que verba si veniunt cum vau addita in principio: littere addite in futuro veniunt cum cere & cum accentu: & littera substantialis media venit cum cegol in hunc modum וַיֵּרֶד וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב Et aliquando in vtrisq; verbis littere futuri addite veniunt cum hiric. hoc modo. אִיקִץ תִּיקַץ ideſt expergiscar expergisceris. אִיגַע תִּיגַע ideſt laborabo laborabis. & in quibusdam verbis littere substantiales medie veniunt cum patha siue cum holem: in hunc modum. אִיסַר castigabo.m. vel.f. תִּיסוֹר castigabis.m. Sunt etiam verba quedam incipientia a littera iod. que in processu coniugatiõis non ãmittunt iod neq; vertunt in vau. cuiusmodi est. יָטַב. i. benefecit: vt Exo. 1. וַיֵּיטֶב אֱלֹהִים ideſt & benefecit deus. Imperatiuus explicatur hoc modo. דַּע vel דְּעָה scito.m. דְּעִי scito.f. דְּעוּ scitote.m. דְּעֶינָה. scitote.f. In verbis vero quorum littera substantialis vltima non est aliqua ex his quattuor אהוע: secunda persona imperatiui masculini singularis scribitur per cere in littera substantiali media. hoc modo. רֵד. ideſt descende לֵךְ. i. ambula. שֵׁב ideſt sede. Infinitiu? explicatur hoc mõ רְדָה: יָרֹד לָרֶדֶת

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſcire.

De voce paſſiua.

Vocis paſſiue verbum predictum in prima coniugatione litte ra ſubſtantialis prima hoc eſt iod in preterito & in preſenti ver titur in vau ocioſum.quia in hebreo he quattuor littere permu tãtur inter ſe.אהוי.& in hac voce preteritum & preſens ſcribun tur per nun cum holem hoc modo. Indicatiuo modo.tempo re preterito.נוֹדַע ſcitus fuit נוֹדְעָה ſcita fuit נוֹדַעְתָּ ſcitus fuiſti נוֹדַעְתְּ ſcita fuiſti.נוֹדַעְתִּי ſcitus vel ſcita fui. נוֹדְעוּ ſciti vel ſcite fuerunt נוֹדַעְתֶּם ſciti fuiſtis.נוֹדַעְתֶּן ſcite fuiſtis.נוֹדַעְנוּ ſciti vel ſci te fuimus. Preſens explicatur hoc modo.

נוֹדָע qui eſt ſcitus.נוֹדַעַת que eſt ſcita נוֹדָעִים qui ſunt ſciti נוֹדָעוֹת que ſunt ſcite. Futuri iod littera ſubſtantialis prima vertitur in vau cum dagues ad ſupplendum defectum littere nun prete riti ſic.אִוָּדַע vel אִוָּדְעָה ſciar.m.&.f.תִּוָּדַע ſcieris.m.תִּוָּדְעִי ſcie ris.f.יִוָּדַע ſcietur.m.תִּוָּדַע ſcietur.f. Plurali.

נִוָּדַע vel נִוָּדְעָה ſciemur.m.&.f.תִּוָּדְעוּ ſciemini.m.תִּוָּדַעְנָה ſcie mini.f.יִוָּדְעוּ ſcientur.m.תִּוָּדַעְנָה ſcientur.f.Imperatiuus expli catur hoc modo.הִוָּדַע ſcire.m.הִוָּדְעִי ſcire. f.הִוָּדְעוּ ſcimini.m. הִוָּדַעְנָה ſcimini.f.Infinitiuus. הִוָּדַע vel הִוָּדֵעַ cognoſci . Parti pium vocis paſſiue hoc modo .יָדוּעַ ſcitus יְדוּעָה ſcita יְדוּעִים ſciti יְדוּעוֹת ſcite. Et predicta verba a iod incipientia carent ſe cunda coniugatione De tertia coniugatione.

Tertia coniugatio eſt:in qua iod littera ſubſtantialis pri ma vertitur in vau ocioſam:& habet in principio he ad ditam cum holem:& explicatur ad hunc modum.

Indicatiuo modo tẽpore preterito.הוֹדִיעַ fecit ſcire.m .הוֹדִיעָה fecit ſcire.f.הוֹדַעְתָּ feciſti ſcire.m.הוֹדַעְתְּ feciſtiſcire.f.הוֹדַעְתִּי feci ſcire.m.&.f. Plurali. הוֹדִיעוּ fecerunt ſcire .m.&.f.הוֹדַעְתֶּם feciſtis ſcire.m.הוֹדַעְתֶּן feciſtis ſcire.f.הוֹדַעְנוּ fe cimus ſcire.m.&.f.Preſens explicatur ſic מוֹדִיעַ q facit ſcire.m. מוֹדִיעָה qui facit ſcire.f.מוֹדִיעִים qui faciunt ſcire.m.מוֹדִיעוֹת qui faciunt ſcire.f. Futuro littere addite ſcribuntur per holem: & iod littera ſubſtantialis prima vertitur in vau quod non pro fertur.hoc modo.אוֹדִיעַ vel אוֹדִיעָה faciã ſcire.תּוֹדִיעַ facies ſci re.m.תּוֹדִיעִי facies ſcire.f.יוֹדִיעַ faciet ſcire.m.תּוֹדִיעַ faciet ſcire.f

Plurali.

נוֹדִיעַ vel נוֹדִיעָה faciemus ſcire.m.&.f.תּוֹדִיעוּ facietis ſcire.m. תּוֹדַעְנָה facietis ſcire.f.יוֹדִיעוּ facient ſcire.m.תּוֹדַעְנָה facient ſci re.f. Et in quibuſdam verbis iod littera ſubſtantialis prima non excluditur.vt Oſee.10.אֲיַסְּרֵם ideſt caſtigabo eos. Im peratiuus explicatur hoc modo.הוֹדַע fac ſcire.m.הוֹדִיעִי fac ſci re.f.הוֹדִיעוּ facite ſcire.m.הוֹדַעְנָה facite ſcire.f. Secunda per ſona imperatiui numeri ſingularis maſculini aliquando ha bet litteram ſubſtantialem mediam cum cere . ad hunc modũ. הוֹשֵׁב fac ſedere.m.הוֹרֵד fac deſcendere .m. Aliquando ta men non amittitur iod.vt Pſalmo.5.הַיְשֵׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ. ideſt di rige in conſpectu meo viam tuam. In voce quoq; paſſiua hu ius coniugationis vau ponitur pro iod . & declinatur ad pro portionem tertie coniugationis vocis paſſiue verborum per fectorum.ad hunc modum. De voce paſſiua.

Indicatiuo modo tempore preterito.הוּדַע ſcitus fuit הוּדְעָה ſci ta fuit הוּדַעְתָּ ſcitus fuiſti.הוּדַעְתְּ ſcita fuiſti הוּדַעְתִּי ſ..tus vel ſci ta fui. Ad hunc modum formantur alie perſone .poteſt quo q; he cum holem poni pro ſurec.ſic. הוֹדַע הוֹדַעְתָּ . Preſens ex plicatur ad hunc modum.מוּדָע qui eſt ſcitus מוּדָעָה que eſt ſcita מוּדָעִים qui ſunt ſciti מוּדָעוֹת que ſunt ſcite. Futurum explica tur iſto modo. אוּדַע vel אוּדְעָה ſciar.m. &.f. תּוּדַע ſcieris.m. תּוּדְעִי ſcieris.f.יוּדַע ſcietur.m.תּוּדַע ſcietur . f. Imperatiuum hec vox non habet .Infinitiuus ad hunc modum explicatur הוּדַע ſciri. Participium vero in hunc modũ.מוּדָע ſcitus מוּדָעָה vel מוּדַעַת ſcita.מוּדָעִים Sciti מוּדָעוֹת ſcite . Quarta cõiugatio Inuenitur quoq; hoc verbum יָדַע in voce actiua quarte coniu gationis quadrate.vt.1.Reg.cap̃.21.וְאֶת הַנַּעֲרִים יוֹדָעְתִּי & pue ris meis condixi: & in voce paſſiua eiuſdem quarte coniuga tionis iod littera ſubſtantialis prima vertitur in vau que pro fertur.& declinatur ex proportionevocis paſſiue quarte coniu gationis hoc eſt הָתְפַּקֵּד.hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito.הִתְוַדַּע ſciuit ſe.m.הִתְוַדְּעָה ſciuit ſe . f.הִתְוַדַּעְתָּ ſciuiſti te.m.הִתְוַדַּעְתְּ ſciuiſti te.f.הִתְוַדַּעְתִּי Sciui me.m.&.f.

Preſens explicatur hoc modo.מִתְוַדֵּעַ qui ſcit ſe מִתְוַדְּעָה que ſcit ſe.מִתְוַדְּעִים qui ſciunt ſe.מִתְוַדְּעוֹת que ſciunt ſe .

Futurum explicatur hoc modo.אֶתְוַדַּע vel אֶתְוַדְּעָה ſciam me. m.&.f. תִּתְוַדַּע ſcies te.m. תִּתְוַדְּעִי ſcies te.f. יִתְוַדַּע ſciet ſe .m. תִּתְוַדַּע ſciet ſe.f. In quibuſdam tamen verbis iod non verti tur in vau.vt numeri.1.וַיִּתְיַלְּדוּ ideſt & numerati ſunt per ge nerationes. Imperatiuus explicatur hoc modo . הִתְוַדַּע ſcito te.m. הִתְוַדְּעִי ſcito te.f. הִתְוַדְּעוּ ſcitote vos.m. הִתְוַדַּעְנָה ſcitote vos.f.Infinitiuus vero ad hunc modum.הִתְוַדֵּעַ cognoſcere ſe Sunt preterea alia verba a iod littera incipientia :cuiuſmodi ẽ hoc יָצָא:que poſſunt declinari ex proportione horum. verbo rum incipientium a iod.niſi quod aleph non profertur:quo rum preteritum eſt huius modi.יָצָא exiuit.m . יָצְאָה exiuit.f. יָצָאתָ exiſti.m.יָצָאת exiſti.f.יָצָאתִי exiui.m.&.f. Preſens ex plicatur ad hunc modum.יוֹצֵא qui exit. יוֹצֵאת vel יוֹצְאָה que exit יוֹצְאִים qui exeũt יוֹצְאוֹת que exeũt.Futurumvero ad hũc modum.אֵצֵא vel אֵצְאָה exibo.m.&.f. תֵּצֵא exibis.m.תֵּצְאִי exibis.f.יֵצֵא exibit.m.תֵּצֵא exibit.f. Imperatiuus explicatur hoc modo צֵא vel צְאָה exi.m.צְאִי exi.f.צְאוּ exite.m.צֶאנָה exi te.f. In hoc modo aliquando reperitur iod ſubſtantialis pri ma.vt Geñ.8.הֲיָצֵא אִתָּךְ ideſt educ tecum. Infinitiuus vero ad hunc modum.צֵאת vel יָצוֹא exire. Sunt preterea nõnulla ver ba a iod littera incipientia deſinentia in áleph : de quibus po ſtea dicetur:& propter illorum varietatem non ponũtur hic.

De verborum irregularium ſecundo modo.

Verborum imperfectorum ſecũdus modus eſt: illorum videlicet que ſunt monoſyllaba & quorum littera ſub ſtantialis media eſt iod ſiue vau que non proferuntur : cuiuſmodi ſunt בִּין ideſt intelligere שׁוּב redire.in quorum pre terito & preſenti iod ſiue vau excluduntur.& hiric vel ſurec lit tere ſubſtantialis prime vertitur in camez ad hunc modum. Indicatiuo modo tempore preterito.בָּן intellexit.m. בָּנָה intel lexit.f.בָּנוֹתָ intellexiſti.m.בָּנְתְּ intellexiſti.f . בָּנִיתִי intellexi.m. &.f. Et ad hunc modum alie perſone. Preſens explicatur iſto modo.בָּן qui intelligit בָּנָה que intelligit בָּנִים qui intelli gunt בָּנוֹת que intelligunt.Futurum explicatur in hunc modũ אָבִין intelligam.m.&.f. תָּבִין intelliges.m . תָּבִינִי intelliges.f. יָבִין intelliget.m.תָּבִין intelliget.f.Aliquando littera ſubſtãtia lis prima per camez ſcribitur:qui profertur quaſi holem.vt רָם ideſt ſurrexit רָעָף ideſt volauit.Aliquando etiam littera ſubſtantialis prima venit cum ſurec in hunc modum.אָשׁוּב vel אָשׁוֹבָה redibo.m.&.f. תָּשׁוּב redibis.m.תָּשׁוּבִי redibis. f . יָשׁוּב redibit.m.תָּשׁוּב redibit.f.Et ſimiliter declinantur alia verba. Imperatiuus explicatur hoc modo.בוּן vel בוֹנָה vel בִּין intellige m.בִּינִי vel בִּינְי intellige.f.בּוֹנוּ vel בִּינוּ intelligite.m . בִּינָה in telligite.f. Sunt quedam verba:quarum littera ſubſtantialis ẽ vau ſiue iod & in proceſſu coniugationis non excluduntur ſed proferuntur.vt numeri.20.כִּי נָוַע אַהֲרֹן. i. quod defũctus eſſet aaron.& Pſalmo.39.שִׁוָּעְתִּי אֵלֶיךָ ideſt clamaui ad te.queverba declinantur ſecundum proportionem verborum perfectorũ in prima vel ſecunda cõiugatione tantum. Infinitiuus ex plicatur hoc modo בִּין intelligere. In voce paſſiua huius cõ iugationis non excluditur littera ſubſtantialis media hoc eſt iod:ſed vertitur in vau ſic. Indicatiuo modo tempore prete rito.נָבוֹן fuit intellectus נָבוֹנָה fuit intellecta נָבוֹנְתָּ fuiſti intel lectus נָבוֹנְתְּ fuiſti intellecta.נָבוֹנְתִּי fui intellectus uel fui intel lecta. Preſens explicatur hoc modo. נָבוֹן qui intelligitur.

נְבוֹנָה que intelligitur נְבוֹנִים qui intelliguntur נְבוֹנוֹת que intelliguntur. Futurum explicatur hoc modo. אֶבִּין intelligar. m.&.f.תָּבִין intelligeris.m. תְּבִינִי intelligeris.f.יָבִין intelligetur m.תָּבִין intelligetur.f. Et quando littera substantialis media est aliqua harum quinq; אהחער littere futuri addite scribūtur per cere loco hiric: ad hunc modum. יֵעֵר idest expergefiet. Imperatiuus explicatur hoc modo.הָבִין intelligere.m. הָבִינִי intelligere.f.הָבִינוּ intelligimini.m. הָבִינָה mini.f. Infinitiuꝰ explicatur hoc modo.הָבִין intelligi. Partícipia vocis passiue בִּין qui intelligitur בִּינָה que intelligitur בִּינִים qui itelligūtur בִּינוֹת que intelliguntur. Et predicta verba que sunt monosyllaba in preterito indicatiui modi actiue vocis carent secunda coniugatione.

Certia coniugatio est verborum transitiuorum hoc est quorum actio transit in tertiam personā. & in verbis absolutis transit in secundam personam & non amplius. in quibus he scribitur per cere. sic. Indicatiuo modo. tempore preterito.הֵבִין fecit intelligere.m.הֵבִינָה fecit intelligere.f. הֵבִינוֹתָ feciſti intelligere.m.הֵבִינוֹת feciſti intelligere.f. הֵבִינוֹתִי feci. intelligere.m.&.f. Plurali. הֵבִינוּ fecimus intelligere.m.&.f. Aliquando tamen he scribitur cū patha hoc modo הֲבִינֹתָ. aliquando in omnibus personis excluditur iod hoc modo.הֵבֵנְתָּ Presens explicatur ad hunc modum. מֵבִין qui facit intelligere מֵבִינָה que facit intelligere מֵבִינִים qui faciunt intelligere.מֵבִינוֹת que faciunt intelligere. Futurum autem hoc modo.אָבִין vel אַבִּינָה faciam intelligere.m.&.f. תָּבִין facies intelligere.m.תָּבִינִי facies intelligere.f.יָבִין faciet intelligere.m.תָּבִין faciet intelligere.f. Imperatiuus explicatur hoc modo.הָבֵן vel הָבִין vel הָבִינָה fac intelligere.m. הָבִינִי fac intelligere.f.הָבִינוּ Facite intelligere.m.הָבֵנָה vel הָבֵנָּה. Facite intelligere.f. Imperatiui generis masculini numeri singularis littera substantialis prima loco cere aliquādo scribitur cum camez siue patha. vt Esaie. 42.וְאֵין אוֹמֵר הָשֵׁב idest & nō est qui dicat reuertere. Infinitiuus explicatur hoc modo.הָבֵן. הָבִין facere intelligere. Gerundia vero circumloquimur per prepositiones harum quattuor litterarum.בכל ם vt in superioribus sepe dictum est. Passiue vocis tertia coniugatio sic. Indicatiuo modo tempore preterito.הוּבַן intellectus fuit הוּבָנָה intellecta fuit הוּבַנְתָּ intellectus fuisti הוּבַנְתְּ intellecta fuisti הוּבַנְתִּי intellectus vel intellecta fui. Presens explicatur hoc modo. הוּבָן qui intelligitur הוּבָנָה que intelligitur הוּבָנִים qui intelliguntur הוּבָנוֹת que intelliguntur. Futurū explicatur hoc modo.אוּבָן intelligar.m.&.f. תּוּבָן intelligeris.m. תּוּבָנִי intelligeris f.יוּבָן intelligetur.m. תּוּבָן intelligetur.f. Imperatiuum hec coniugatio non habet. Infinitiuus explicatur hoc modo . הוּבָן Intelligi. Particípium vocis passiue hoc modo. מוּבָן qui intelligitur מוּבָנָה que intelligitur.מוּבָנִים qui intelliguntur מוּבָנוֹת que intelliguntur.

Varta coniugatio que dicitur quadrata est verborum in quibus littera substantialis tertia duplicatur. neq; excluditur ex medio vau.& explicatur in modum sequē tem. Indicatiuo modo tempore preterito. בּוֹנַן intellexit.m. בּוֹנָה itellexit.f.בּוֹנַנְתָּ intellexisti.m. בּוֹנַנְתְּ itellexisti.f בּוֹנַנְתִּי intellexi.m.&.f.& ad hunc modum alie persone formantur. Presens autem tempus hoc modo.מְבוֹנַן qui intelligit מְבוֹנָה vel מְבוֹנֶנֶת que intelligit מְבוֹנְנִים qui intelligunt מְבוֹנְנוֹת que intelligunt. Futurum quoq; isto modo.אֲבוֹנַן vel אֲבוֹנְנָה intelligam.m.&.f.תְּבוֹנַן intelliges.m. תְּבוֹנְנִי intelliges.f. יְבוֹנַן intelliget.m.תְּבוֹנַן intelliget.f. Imperatiuus modus hoc modo explicatur. בּוֹנַן intellige.m. בּוֹנְנִי intellige.f. בּוֹנְנוּ intelligite.m. בּוֹנַנָּה intelligite.f. Infinitiuus vero ad istum modum. בּוֹנַן itelligere. In voce passiua huius quarte coniugationis vau littera substa ntialis media non excluditur: litteraq; substātialis tertia geminatur hoc modo.הִתְבּוֹנַן idest intellectus est vel intellexit sc: aut intellexit: quia actio huius verbi aliquando transit in secundam personam vt dictum est supra in verbis perfectis: & in fine clausule littera substantialis vltima scribitur per camez. vt Esaie. 1.עַמִּי לֹא הִתְבּוֹנָן idest populus meus non intellexit. & explicatur sic. Indicatiuo modo tempore preterito. הִתְבּוֹנַן intellexit se.m.הִתְבּוֹנְנָה intellexit se .f. הִתְבּוֹנַנְתָּ intellexisti te.m .הִתְבּוֹנַנְתְּ itellexisti te.f.הִתְבּוֹנַנְתִּי itellexi me.m.&.f Presens autem hoc modo explicatur. מִתְבּוֹנַן qui intelligit se מִתְבּוֹנְנָה vel מִתְבּוֹנֶנֶת que intelligit se מִתְבּוֹנְנִים qui intelligūt se מִתְבּוֹנְנוֹת que intelligunt se. Futurum etiam explicatur hoc modo.אֶתְבּוֹנַן vel אֶתְבּוֹנְנָה intelligam me.m.&.f.תִּתְבּוֹנַן intelliges te.m.תִּתְבּוֹנְנִי intelliges te.f.יִתְבּוֹנַן itelliget se.m .תִּתְבּוֹנַן intelliget se.f. Plurali. נִתְבּוֹנַן vel נִתְבּוֹנְנָה intelligemus nos.m.&.f.תִּתְבּוֹנַנָּה intelligetis vos.m.תִּתְבּוֹנַנָּה intelligetis vos.f.יִתְבּוֹנְנוּ intelligent se .m. תִּתְבּוֹנַנָּה intelligent se.F. Et in fine clausule venit littera substantialis cum camez loco cere. vt Psalmo. 118.עֵדְוֹתֶיךָ אֶתְבּוֹנָן idest testimonia tua intelligam. Imperatiuus explicatur isto modo.הִתְבּוֹנַן intellige te.m. הִתְבּוֹנְנִי intellige te.f.הִתְבּוֹנְנוּ intelligite vos.m.הִתְבּוֹנַנָּה intelligite vos.f. Infinitiuus autem in hunc modum הִתְבּוֹנַן Intelligi. Partícipium vocis passiue isto modo.מְבוֹנָן qui intelligit se מְבוֹנָנָה vel מְבוֹנֶנֶת que intelligit se מְבוֹנָנִים qui intelligunt se. מְבוֹנָנוֹת que intelligunt se.

Er primam & tertiam coniugationem istorum verborum vnius syllabe possunt quoq; declinari alia verba monosyllaba desinētia in aleph cuiusmodi est hoc בּוֹא idest venit siue intrauit. nisi quod aleph non profertur: hoc modo.בָּא venit.m.בָּאָה venit.f.בָּאתָ veniſti.m.בָּאַתְּ vēiſti.f. בָּאתִי veni.m.&.f. Presens vero explicatur hoc modo. בָּא qui venit בָּאָה que venit בָּאִים qui veniunt בָּאוֹת que veniunt. Futurum autem ad hunc modum. אָבוֹא vel אָבֹאָה veniā. m.&.f.תָּבוֹא venies.m. תָּבוֹאִי venies.f.יָבוֹא veniet.m.תָּבוֹא veniet.f. Imperatiuus modus explicatur hoc modo . בּוֹא vel בֹּואָה veni.m. בּוֹאִי veni.f.בּוֹאוּ venite.m.בּוֹאֶינָה venite.f. Infinitiuus modus explicatur sic. בּוֹא venire.

Ertius verborum imperfectorum modus est: que in processu coniugationis amittunt he litteram substantialē tertiam vel vertitur in iod. cuiusmodi est hoc verbum גָּלָה quod habet camez in prima & secunda: & declinatur hoc modo. Indicatiuo modo. tempore preterito.גָּלָה reuelauit.m. גָּלְתָה reuelauit.f.גָּלִיתָ reuelauiſti.m.גָּלִית reuelauiſti.f . גָּלִיתִי reuelaui.m.vel.f. Plurali. גָּלוּ reuelauerunt. m.&.f. גָּלִיתֶם reuelauiſti.m.גָּלִיתֶן reuelauiſti.f.גָּלִינוּ reuelauimus.m. vel .f. Presens explicatur ad hunc modū.גּוֹלֶה qui reuelat גּוֹלָה que reuelat גּוֹלִים qui reuelant גּוֹלוֹת que reuelant . Futurí littere que adduntur veniunt subscripto hiric preter aleph prime persone singularis que venit cum cegol hoc modo.אֶגְלֶה reuelabo.m.vel.f.תִּגְלֶה reuelabis.m.תִּגְלִי reuelabis.f.יִגְלֶה reuelabit.m.תִּגְלֶה reuelabit.f. Plurali. נִגְלֶה reuelabimus. m.vel.f.תִּגְלוּ reuelabitis.m.תִּגְלֶינָה reuelabitis.f . יִגְלוּ reuelabunt.m.תִּגְלֶינָה reuelabunt.f. Nonnunquam hoc futurum venit sine he vltima:& littera substantialis prima venit cum cegol. hoc modo אֶגֶל תִּגֶל יִגֶל נִגֶל.Aliquando littere addite veniunt cum cere. vt Numeri. 16.אַל תִּפֶן אֶל מִנְחָתָם non aspicias ad munus illorum. Et cum littera substantialis prima vel secunda est aliqua harum quattuor אהחע tunc littera substantialis prima venit cum patha pro cegol:& littere addite possunt venire cum hiric siue cere. vt Exo. 19.וַיַּחַשְׂכֵם יִשְׂרָאֵל idest & castrametatus est illic israel.& Genesis. 47.וַתֵּהַל אֶרֶץ מִצְרַיִם& defecit terra egypti. que verba veniunt a prima horum verborum positione חָנָה לָהָה.& quando littera substantialis prima est ain siue heth: vel he. littere addite possunt venire cum patha: sic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

אֶעֱלֶה Ascendam.m.vel.f. תַּעֲלֶה ascendes. m. תַּעֲלִי ascēdes. f. יַעֲלֶה ascendet.m. תַּעֲלֶה ascendet.f. & quando veniunt ſine he vltima: veniunt hoc modo עָלֶה עָל תַּעַל יַעַל & in verbis quorū littera ſubſtantialis media eſt iod cuiuſmodi eſt hoc הָיָה ideſt fuit he littera ſubſtātialis vltima excluditur. & iod relinquitur ocioſa. ſic. אֶהְיֶה Ero.m.vel.f. תִּהְיֶה Eris.m.vel.f. יִהְיֶה Erit.m.vel.f. Et in hoc verbo רָאָה ideſt vidit: iod tertie perſone maſculini ſingularis venit cum patha quando venit cum vau in prīcipio hoc modo. וַיַּרְא .i. & vidit. quod fit vt prolatio ſit facilior ī hoc verbo: quod eſt frequēs in ſacra ſcriptura . Atque etiam ex hac cauſa quod ſi iod cum hiric ſcriberetur: ſonus eſſet ſimilis huic verbo. וַיָּרָא quod venit aliquando cum ſimplici iod. ideſt & timuit. cuius prima poſitio eſt יָרֵא timuit. de quo in inferioribus dicetur. Imperatiuus explicatur hoc modo.

גְּלֵה reuela.m. גְּלִי reuela.f. גְּלוּ reuelate.m. גְּלֶינָה reuelate.f. Infinitiuus explicatur ad hūc modum. גְּלוֹת Reuelare. Vox paſſiua prime huius coniugationis. Indicatiuo modo tempore preterito. נִגְלָה reuelatus fuit. נִגְלְתָה reuelata fuit נִגְלֵיתָ reuelatus fuiſti נִגְלֵית reuelata fuiſti נִגְלֵיתִי reuelatus vl reuelata fui. Plurali. נִגְלוּ reuelati vel reuelate fuerunt נִגְלִיתֶם reuelati fuiſtis נִגְלִיתֶן reuelate fuiſtis נִגְלִינוּ reuelati vel reuelate fuimus. Preſens explicatur hoc modo. נִגְלֶה qui reuelatur נִגְלָה que reuelatur נִגְלִים qui reuelantur נִגְלוֹת que reuelantur. In futuro nun preteriti excluditur: quod ſuppletur per dages in littera ſubſtantiali prima hoc modo. אֶגָּלֶה reuelabor.m.&.f. תִּגָּלֶה reuelaberis.m. תִּגְלִי reuelaberis.f. יִגָּלֶה reuelabitur. m. תִּגָּלֶה reuelabitur.f. Plurali. נִגָּלֶה reuelabimur.m.&.f. תִּגְלוּ reuelabimini.m. תִּגָּלֶינָה reuelabimini.f. יִגְלוּ reuelabuntur. m. תִּגָּלֶינָה reuelabuntur.f. Aliquando in hoc futuro excluditur he vltima: quemadmodum in voce actiua ad ſequentem modum הִגָּלֶה Imperatiuus explicatur hoc mō. אֱגַל תִּגַל יִגַל נִגַל reuelare.m. הִגָּלִי reuelare.f. הִגְלוּ reuelemini.m. הִגָּלֶינָה reuelemini.f. Infinitiuus autem ad hunc modum. הִגָּלוֹת vel הִגָּלֶה reuelari. Participiū vocis paſſiue hoc modo. גָּלוּי reuelatus גְּלוּיָה reuelata גְּלוּיִם reuelati גְּלוּיוֹת reuelate. De ſecūda cōiugatiōe.

Ecunda coniugatio verborum que dicuntur grauia ꝓpterea quod littera ſubſtantialis media ſcribitur cū dages: & declinatur ex proportione verborum pfectorum ſecunde coniugationis hoc modo. Indicatiuo modo tēpore preterito. גִּלָּה reuelauit.m. גִּלְּתָה reuelauit.f. גִּלִּיתָ reuelaſti.m. גִּלִּית reuelaſti.f. גִּלִּיתִי reuelauī.m.&.f. & ad hunc modū alie perſone. Preſens explicatur hoc modo. מְגַלֶּה qui reuelat מְגַלָּה que reuelat מְגַלִּים qui reuelant מְגַלּוֹת que reuelant Futurum autem ad hunc modum. אֲגַלֶּה reuelabo.m.&.f. תְּגַלֶּה reuelabis.m. תְּגַלִּי reuelabis.f. יְגַלֶּה reuelabit.m . תְּגַלֶּה reuelabit.f. In hoc futuro quemadmodum in futuro prime coniugationis ſupra memorate aliquando he vltima excluditur. ad hūc modum. אַגַּל תְּגַל יְגַל נְגַל Imperatiuus hunc in modum explicatur גַּלֵּה reuela.m. גַּלִּי reuela.f. גַּלּוּ reuelate.m. גַּלֶּינָה reuelate f. Infinitiuus autem exit in hunc modum. גַּלּוֹת reuelare. Cōiugationis huius vox paſſiua ſic. Indicatiuo modo tempore ꝑterito. גֻּלֶּה reuelatus fuit גֻּלְּתָה reuelata fuit גֻּלֵּיתָ reuelatus fuiſti גֻּלֵּית reuelata fuiſti גֻּלֵּיתִי reuelatus vl reuelata fui. Plu. גֻּלּוּ reuelati vel reuelate fuerunt. גֻּלִּיתֶם reuelati fuiſtis גֻּלִּיתֶן reuelate fuiſtis. גֻּלִּינוּ reuelati vel reuelate fuimus. Preſens explicatur ad hunc modū. מְגֻלֶּה qui reuelatur מְגֻלָּה que reuelatur מְגֻלִּים qui reuelantur מְגֻלּוֹת que reuelantur . Futurū āt iſto modo explicatur. אֲגֻלֶּה reuelabor.m.&.f. תְּגֻלֶּה reuelaberis.m. תְּגֻלִּי reuelaberis.f. יְגֻלֶּה reuelabitur.m. תְּגֻלֶּה reuelabitur.f. Imperatiuum non habet hec vox. Infinitiuus autem explicatur hoc mō גֻּלּוֹת reuelari. Participium vocis paſſiue hoc modo. מְגֻלֶּה reuelatus מְגֻלָּה reuelata מְגֻלִּים reuelati מְגֻלּוֹת reuelate.

De tertia coniugatione.

Ertia coniugatio eſt verborum: quorum actio tranſit in tertiam perſonam. & declinatur ad ꝓportionē verborum perfectorum tertie coniugationis ad hunc modum. Indicatiuo modo tempore preterito. הִגְלָה vel הָגְלָה fecit reuelare.m. הִגְלְתָה fecit reuelare.f. הִגְלֵיתָ feciſti reuelare. m. הִגְלֵית feciſti reuelare.f. הִגְלֵיתִי vel הָגְלֵיתִי feci reuelare.m.& f. & ad hunc modum formari poſſunt perſone numeri plurales Et quando littera ſubſtantialis prima eſt áin vel heth: tunc he addita & áin ſiue heth ſubſcribuntur per cere ſiue cegol. vt threnorum. 2. הֶעֱלוּ עָפָר עַל רֹאשָׁם ideſt fecerunt aſcendere puluerē ſuper caput ſuum. Preſens vero explicatur ad hunc modum. מַגְלֶה qui facit reuelare מַגְלָה que facit reuelare. מַגְלִים qui faciunt reuelare מַגְלוֹת que faciunt reuelare . Futurum autem iſto modo explicatur. אַגְלֶה faciam reuelare .m.&.f. תַּגְלֶה facies reuelare.m. תַּגְלִי facies reuelare.f. יַגְלֶה faciet reuelare .m . תַּגְלֶה faciet reuelare.f. Imperatiuus ad hunc modum explicatur. הַגְלֵה fac reuelare.m. הַגְלִי fac reuelare.f. הַגְלוּ facite reuelare.m. הַגְלֶינָה facite reuelare.f. Cōiugationis huius vox paſſiua ſic. Indicatiuo modo tempore preterito. הָגְלָה reuelat⁹ fuit הָגְלְתָה reuelata fuit הָגְלֵיתָ reuelatus fuiſti הָגְלֵית reuelata fuiſti הָגְלֵיתִי reuelatus vel reuelata fui. Preſens aūt explicatur hoc modo. מָגְלֶה qui reuelatur מָגְלָה que reuelatur מָגְלִים qui reuelantur מָגְלוֹת que reuelantur. Futurum vero explicatur hoc modo. אָגְלֶה reuelabor.m.vel.f. תָּגְלֶה reuelaberis.m . תָּגְלִי reuelaberis.f. יָגְלֶה reuelabitur.m. תָּגְלֶה reuelabitur. f. Imperatiuū hec vox non habet. Infinitiuus explicatur ad hunc modum . הָגְלוֹת reuelari. Verba ſupradicta deſinentia in he non reperiūtur in voce actiua quarte coniugationis quadrate. reperiuntur tamen in paſſiua. & declinantur ex proportione verborū perfectorum paſſiue vocis quarte coniugationis ſic. Indicatiuo modo tempore preterito הָתְגַלָּה reuelabit ſe.m. הָתְגַלְּתָה reuelabit ſe.f. הָתְגַלִּיתָ reuelaſti te.m. הָתְגַלִּית reuelaſti te. f. הָתְגַלִּיתִי reuelauī me.m.&.f. & ad hunc modum perſone numeri plurales. Preſens huius vocis explicatur ſic. מִתְגַּלֶּה q reuelat ſe מִתְגַּלָּה que reuelat ſe מִתְגַּלִּים qui reuelant ſe מִתְגַּלּוֹת que reuelant ſe. Futurum autem explicatur hoc modo. אֶתְגַּלֶּה vel אֶתְגַּל reuelabo me.m.&.f. תִּתְגַּלֶּה reuelabis te.m. תִּתְגַּלִּי reuelabis te.f. יִתְגַּלֶּה reuelabit ſe.m. תִּתְגַּלֶּה reuelabit ſe.f. Imperatiuus vero explicatur hoc modo. הִתְגַּלֵּה reuelare.m . הִתְגַּלִּי reuelare.f. הִתְגַּלּוּ reuelamini.m. הִתְגַּלֶּינָה reuelamini.f . Infinitiuus autē ad hunc modum. הִתְגַּלּוֹת vel הִתְגַּלֶּה reuelari.

Vartus modus defectiuorum verborū eſt: qñ ex tribus litteris ſubſtantialibus deficit aliqñ prima & tertia. aut deficit prima & non profertur tertia. Eſto exēpli cauſa hoc verbū נָטָה ideſt declinauit ſiue extendit. quod verbum inflectitur per primam coniugationem actiuam & paſſiuā. Preteritum vero & preſens poſſunt inflecti ex proportione verborum predictorum in he deſinentium . & in futuro excluditur nun littera ſubſtantialis prima que ſuppletur per dagues impoſitum littere ſequenti. Futurum vero explicatur hoc modo. אַטֶּה declinabo . m . & . f. תַּטֶּה declinabit . m . תַּטֶּה declinabit.f. יַטֶּה declinabit.m. תַּטֶּה declinabit.f. Plurali. נַטֶּה declinabimus.m.&.f. תַּטּוּ declinabitis.m. תַּטֶּינָה declinabitis.f. יַטּוּ declinabunt.m. תַּטֶּינָה declinabūt.f . In hoc futuro aliqñ ex litteris tribus ſubſtantialibus deficit prima & tertia. & littere addite ſcribuntur cū cere & aleph cū cegol hoc modo אֵט תֵּט יֵט וַיֵּט נֵט Prouer. 4. אַל תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאל nō declines ad dextrā neq; ad ſiniſtrā. Aliqñ littere addite futuri ſcribuntur ꝑ hiric. vt. 4. Re. 9. וַיִּזֶּה מִדָּמָהּ ideſt ſparſit de ſanguine ſuo. quod verbum habet originem ab hoc verbo. נָזָה. Imperatiuus & infinitiuus veniunt cum nun littera ſubſtantiali prima ad modū ſequētē. נְטֵה declina.m. נְטִי Declīa.f. נְטוּ declīate.m. נְטֶינָה declinate.f. īfinitiu⁹ נְטוֹת vl נְטוֹת declinare. Vocis paſſiue prima

coningatio.נָטָה declinatus fuit.נָטְתָה declinata fuit.נָטֵיתָ declinatus fuisti.נָטְית declinata fuisti.נָטֵיתִי declinatus vel declinata fui. plurali. נָטוּ declinati vel declinate fuerunt. נְטִיתֶם declinati fuistis.נְטִיתֶן declinate fuistis. נָטִינוּ declinati vel declinate fuimus. Et aliquando in singulari littera substantialis media scribitur cum hiric.ad hunc modum.נָטֵית נָטֵיתִי .& in tertia persona plurali he littera substātialis vltima aliqñ vertitur in iod.vt Numeri.24.נְחָלִים נָטוּ vt torrentes inclinati sunt . pro quo nos habemus.vt valles nemorose.Presens autē explicatur hoc modo.נָטֶה qui declinatur נָטָה que declinatur. נָטִים qui declinantur נָטוֹת que declinantur. Futurum quoq; explicatur hoc mō.אֶנְטֶה declinabor.m.vel.f.תִּנְטֶה declinaberis.m.תִּנְטִי declinaberis.f.יִנְטֶה declinabitur.m. תִּנְטֶה declinabitur.f.Cui futuro aliquando deficit he vltima quemadmodum & in voce actiua : ad hunc modum.אֶנְטֵ תִּנְטֵ יִנְטֵ Imperatiuus explicatur hoc modo.הַנְטֵה declinare.m.הַנְטִי declinare. f.הַנְטוּ declinemini.m.הַנְטֶינָה declinemini.f. Infinitiuus hoc modo explicatur.הַנְטוֹת וְ הַנְטֹת הַנְטֵה Declinari.Participia vocis passiue hoc modo.נָטוּי declinatus נְטוּיָה declinata.נְטוּיִם declinati נְטוּיוֹת declinate.

Certia coniugatio supradicti verbi est in qua deficit nū littera substantialis prima in omnibus modis & tēporibus:que suppletur per dagues in littera substātiali media:ad hunc modum. Indicatiuo modo tpe preterito. הָטָה fecit declinare.m.הָטְתָה fecit declinare.f.הָטֵיתָ feciſti declinare.m.הָטְית feciſti declinare.F.הָטֵיתִי feci declinare.m . & .F. Plurali. הָטוּ fecerunt declinare.m.vel.F.הְטִיתֶם feciſtis declinare.m.הְטִיתֶן feciſtis declinare.F.הָטִינוּ fecimus declinare.m. vel.F. Presens vero explicatur hoc modo . מַטֶה qui facit declinare.מָטָה que facit declinare.מַטִים qui faciunt declinare. מָטוֹת que faciunt declinare. Futurū aūt in hunc modū. אַטֶה faciam declinare.m.&.f.תַּטֶה facies declinare.m. תַּטִי facies declinare.f. יַטֶה faciet declinare.m. תַּטֶה faciet declinare.f. Plurali. נַטֶה faciemus declinare.m.vel.f. תַּטוּ facietis declinare.m . תַּטֶינָה facietis declinare.f. יַטוּ facient declinare.m. תַּטֶינָה facient declinare.f. In hoc futuro nonnunquam deficiunt prima & tertia littera ex tribus substātialibus quemadmodum in voce actiua prime coniugatiōis. hoc mō.אֶטְ תַּטְ יַטְ נַטְ Imperatiuus ad hunc modum explicatur הַטֵה fac declinare.m הַטִי fac declinare.F.הַטוּ Facite declinare.m.הַטֶינָה Facite declinare.F. In hoc imperatiuo in masculino singulari excluditur nonnunquam he vltima.vt Prouer.22.הַטְ אָזְנְךָ וּשְׁמָע .i . inclina aurem tuam & audi. Infinitiuus aūt explicatur hoc mō. הַטֵה וְ הַטוֹת Facere declinare . Vocis passiue tertia coniugatio. Indicatiuo modo tempore preterito.הָטָה declinat⁹ fuit הָטְתָה declinata fuit הָטֵית declinatus fuisti הָטְית declīata fuisti הָטֵיתִי declinatus vel declinata fui.Presens explicatur hunc in modū. מָטֶה qui declinatur מָטָה que declinatur מָטִים qui declinantur מָטוֹת que declinantur.Futurum explicatur hoc modo. אָטֶה declinabor.m.&.F.תָּטֶה declinaberis.m.תָּטִי declinaberis.F. יָטֶה declinabitur.m.תָּטֶה declinabitur.F.Imperatiuus in hac voce deficit.Infinitiuus autem exit ad hunc modum.הָטוֹת declinari Cum vero prima littera ex tribus substantialibus est aleph cuiusmodi est.אָבָה idest voluit:littere futuri addite veniunt cum holem.sic.אֹבֶה volam.m.&.F.תֹּאבֶה voles . m . תֹּאבִי voles .F. יֹאבֶה volet.m.תֹּאבֶה volet.F. Sunt qui dicant hoc verbum נָטָה posse inflecti per vocem passiuam quarte coniugationis ad modum verborum desinentium in he:de quibus dictū ē in superioribus hoc mō:הִתְנַטְתָה declinatus est הִתְנַטְתָה declinata ē.

Est preterea verbū יָרֵא hoc est timuit:cuius littera substantialis prima est iod & tertia aleph que non profertur.& inflectitur ad proportionem huius verbi פָּעַל & declinatur per primam coniugationem:in quo aliquando nō profertur iod.& nonnunquam iod vertitur in vau.& in preterito & in presenti iod profertur ad hunc modum . Indicatiuo modo tempore preterito.יָרֵא timuit.m.יָרְאָה timuit.F. יָרֵאתָ timiuisti.m.יָרֵאת timuisti.F.יָרֵאתִי timui.m.vel.F. Plurali. יָרְאוּ timuerūt.m.vel.F.יְרֵאתֶם timuistis.m.יְרֵאתֶן timuistis.f. יָרֵאנוּ timuimus.m.vel.F.Nonnunquam huius temporis res littera secunde persone masculini & feminini pluralis scribitur subiecto camez hoc modo.יְרָאתֶם יְרָאתֶן & quando est in fine clausule:seba littere substantialis medie vertitur in cere accentu in eadem collocato . vt Geñ.18.כִּי יָרֵאָה idest quia timuit. Presens huius verbi explicatur sic.יָרֵא qui timet יְרֵאָה que timet יְרֵאִים qui timent יְרֵאוֹת que timēt.Futurum autem ī hūc modum.אִירָא timebo.m.&.F.תִּירָא timebis.m.תִּירְאִי timebis F.יִירָא timebit. m.תִּירָא timebit.F.Plurali. נִירָא timebimus.m.&.F.תִּירְאוּ timebitis.m.תִּירָאֶנָה timebitis.F. יִירְאוּ timebunt.m.תִּירָאֶנָה timebunt.F.Futurum hoc scribitur cū iod littera substantiali prima que tamen non profertur. In fine vero clausule:seba littere substantialis medievertitur in camez accentu in eadem collocato.vt Leuitici.19.אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ Vnusquisq; matrem suam & patrē suum timeat.In tertiis quoq; personis masculini singularis & pluralis aliquando deficit iod littera substantialis prima.& iod que apponitur est futuri. vt.1.Rex.17.וַיִּרָא שָׁאוּל מִלִּפְנֵי דָוִד & timuit saul ante dauid.& alia reperiuntur ad hunc modum.In feminino etiam plurali aliquando deficit he vltima & aleph non profertur. vt Exo.1. וַתִּירֶאן הַמְיַלְּדוֹת idest timebāt obstetrices . Causa autem cur futurum scribitur cum iod littera substantiali est quia sine illa mutaret significationem.Et significaret videre : ab hoc verbo רָאָה.idest vidit. Imperatiuus autem explicatur sic. יְרֵא time.m.יְרָאִי time.f.יִרְאוּ vl יְרָאוּ timete.m.יְרֵאָנָה timete .f. In secunda persona masculini pluralis aliquando non profertur áleph.vt Iosue.24.יִרְאוּ אֶת יְהוָה idest timete dominū. In feminino quoq; plurali non profertur aleph:vt assignetur differentia vocis inter coniugationem huius verbi יָרֵא quod est timere:& coniugationē alterius רָאָה quod est vidit. quia si proferatur aleph significat videre . Infinitiuus explicatur ad hunc modum.יָרוֹא timere. Infinitiuus preterea vt sepe dictū est prepositis prepositionibus illarum quattuor litterarū בכלם ponitur pro gerundiis & subiunctiuo:& scribuntur cum hiric: & iod littera substantialis prima non profertur.hoc mō בְּיָרוֹא .i.in timendo.Aliquando lamed addita scribitur cum cere : & excluditur iod littera substantialis prima.vt.1.Regū.18. לְיָרֵא מִפְּנֵי דָוִד.i.vt timeret coram dauid. Vocis passiue prima coniugatio in cuius preterito iod substantialis prima vertitur ī vau ociosam.vt.Indicatiuo modo tempore preterito נוֹרָא formidatus fuit.נוֹרְאָה formidata fuit.נוֹרֵאתָ formidatus fuisti. נוֹרְאת formidata fuisti נוֹרֵא תִי Formidatus vel formidata fui. Presens autem explicatur hoc modo נוֹרָא qui formidatur נוֹרָאָה que formidatur נוֹרָאִים qui formidantur נוֹרָאוֹת que formidantur. In futuro & in imperatiuo iod littera substantialis prima vertitur in vau que profertur in hūc modum .אִוָּרֵא formidabor.m.&.f.תִּוָּרֵא formidaberis.m.תִּוָּרְאִי formidaberis.f. יִוָּרֵא formidabitur.m.תִּוָּרֵא formidabitur.f. Imperatiuus explicatur hoc mō.הִוָּרֵא formidari.m.הִוָּרְאִי formidari.f. הִוָּרְאוּ formidemini.m.הִוָּרֵאנָה formidemini.f.Infinitiuus explicatur hoc modo.הִוָּרֵא formidari. Hoc verbum caret participis vocis passiue quoniam est neutrum.

Sunt alia verba quorum littera substantialis prima ex tribus est iod & vltima he.cuiusmodi est hoc יָרָה. idest docuit.siue proiecit.quod in presenti & in ptērito prime coniugationis inflectitur ad proportionem verborum desinentium in he:de quibus supra dictum est.& in futuro nō profertur iod.hūc in modū אִירֶה docebo.m.&.f.תִּירֶה docebis.m.

Universidad de Deusto
Biblioteca

תּוֹרִי docebis.f. יוֹרֶה docebit.m. תּוֹרֶה docebit.f. & aliquãdo ex hoc futuro excluditur he vltima hoc modo. אֹויר תּיר vt Ezech. 31. וַיָּיף בַּנָּדֶל & erat pulcherrimus in magnitudine sua. Imperatiuus explicatur in hunc modum. יְרֵה doce.m. יְרִי doce.f. יְרוּ docete.m. יְרֶינָה docete.f. Infinitiuus autem ad hunc modũ יָרֹה יָרוֹת docere. Vox passiua huius coniugatiõis iflectitur ad modũ vocis passiue precedentis coniugationis loco aleph littere posita he in vltima littera ex substãtialibus. & participiũ eiusdem vocis exit in modũ sequentẽ. יָרוּי qui docetur יְרוּיָה que docetur יְרוּיִם qui docentur יְרוּיוֹת que docentur.

Certie coniugationis verborum forma est quorũ actio plerumq; transit in tertiam personam: nonnunquam tamen manet actio in secunda sic.

הוֹרָה fecit docere vel docuit.m. הוֹרָתָה fecit docere.f. הוֹרֵיתָ feciſti docere.m. הוֹרֵית feciſti docere.f. הוֹרֵיתִי feci docere.m.&.f. Plurali. הוֹרוּ fecerũt docere.m.&.f. הוֹרֵיתֶם feciſtis docere.m. הוֹרֵיתֶן feciſtis docere.f. הוֹרֵינוּ fecimus docere.m.&.f. Preſens explicatur ad hũc modũ. מוֹרֶה qui docet מוֹרָה que docet מוֹרִים qui docent. מוֹרוֹת que docent. Futurum autem ad hunc modũ. אוֹרֶה docebo.m.&.f. תּוֹרֶה docebis.m. תּוֹרִי docebis.f. יוֹרֶה docebit.m. תּוֹרֶה docebit.f. Futurum hoc aliqñ excludit he litterã vltimam hoc modo. אור תור יור. vt. 4. Reg. 13. וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע יְרֵה וַיֹּור .i. & dixit elisęus iace ſagittã: et iecit. Imperatiuus explicatur hoc modo. הוֹרֵה doce.m. הוֹרִי doce. f. הוֹרוּ docete .m. הוֹרֶינָה docete f. Infinitiuus vero ad hunc modũ. הוֹרוֹת facere docere. Ex hac cõiugatiõe formari põt vox passiua: vau cũ holẽ prime syllabe mutata in vau cũ furec hoc mõ. הוּרָה docta fuit הוּרְתָה docta fuit הוּרֵיתָ docta fuiſti הוּרֵית docta fuiſti. הוּרֵיתִי docta fui vel docta fui. Preſens aũt ad hunc modũ. מוּרֶה doctus מוּרָה docta מוּרִים docti מוּרוֹת docte. Futurum explicatur hoc modo אוּרֶה docebor.m.&.f. תּוּרֶה doceberis.m. תּוּרִי doceberis.f. יוּרֶה docebitur.m. תּוּרֶה docebitur.f. Imperatiuus huius vocis deficit. Infinitiuus autem explicatur sic. הוּרוֹת doceri.

Sta alia forma verborũ in quibus littera substantialis vltima est aleph que nõ profertur: qualia sunt. מָצָא ideſt inuenit. קָרָא ideſt vocauit: quibus in diſcurſu cõiugationis ex substantialibus littera nulla deficit: preter quã cũ verbum incipit a nun siue iod. de quibus dictum est in superioribus. nunc dicendũ de iis que incipiunt a quacũq; alia littera: & ponũtur hoc in loco quia inflectuntur ad modũ verborũ deficientium in he. hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito. קָרָא vocauit.m. קָרְאָה vocauit.f. קָרָאתָ vocaſti.m. קָרָאת Vocaſti.f. קָרָאתִי Vocaui.m.&.f. Preſens explicatur ad hunc modum. קוֹרֵא qui vocat. קוֹרְאָה que vocat. קוֹרְאִים qui vocant קוֹרְאוֹת que vocant. Futurũ aũt hoc mõ אֶקְרָא uel אֶקְרְאֶה Vocabo.m.&.f. תִּקְרָא Vocabis. m. תִּקְרְאִי vocabis.f. יִקְרָא Vocabit.m. תִּקְרָא Vocabit.f. Imperatiuus aũt ad hunc modum. קְרָא Voca.m. קְרְאִי Voca.f. קִרְאוּ uocate.m. קְרָאנָה uocate.f. Imperatiuo feminini pluralis deficit aliqñ he: & aleph nõ pfertur. vt Ruth. 1. קְרֶאן לִי מָרָא .i. Vocate me amaram. Nonnunquam littera substantialis prima legitur cum hiric. & aleph profertur. vt Exo. 2. קְרִאן לוֹ וְיֹאכַל לָחֶם ideſt Vocate eum & comedat panem. Infinitiuus sic. קְרֹא ו קְרָא ו קָרֹא Vocare. Vox passiua huius coniugationis sic. Indicatiuo modo tempore preterito. נִקְרָא Vocatus fuit נִקְרְאָה Vocata fuit נִקְרֵאתָ Vocatus fuiſti. נִקְרֵאת Vocata fuiſti נִקְרֵאתִי Vocatus uel uocata fui. Preſens autẽ explicatur hoc modo. נִקְרָא qui uocatur נִקְרָאָה que uocatur נִקְרָאִים qui uocantur נִקְרָאוֹת que uocantur. Futurum ad hunc modum explicatur. אֶקָּרֵא Vocabor.m.&.f. תִּקָּרֵא Vocaberis.m. תִּקָּרְאִי Vocaberis.f. יִקָּרֵא uocabitur. m. תִּקָּרֵא Vocabitur. f. Imperatiuus autem explicatur sic. הִקָּרֵא Vocare.m. הִקָּרְאִי vocare.f. הִקָּרְאוּ Vocemini. m. הִקָּרֶאנָה Vocemini.f. Infinitiuus autem ad hunc modum. הִקָּרֵא Vocari. Participium vocis passiue hoc modo. נָקוּא vocatus קְרוּאָה vocata קְרוּאִים vocati קְרוּאוֹת vocate.

Sta aliud verbum cuius littera substantialis prima atq; vltima est nun: hoc modo. נָתַן ideſt dedit. quod verbũ inuenitur solum in prima coniugatione in cuius discursu aliquando excluditur nun prima. aliquando vltima. aliquando vtraq;: & geminatur media. & in preterito prime coniugationis excluditur nun vltima scilicet in prima & secũda psona singulari & plurali: que suppletur per dagues littere seqntis: hoc modo. Indicatiuo modo tempore preterito. נָתַן dedit.m. נָתְנָה dedit.f. נָתַתָּ dediſti.m. נָתַתְּ dediſti.f. נָתַתִּי dedi.m.&.f. Plurali נָתְנוּ dederunt.m.&.f. נְתַתֶּם dediſtis.m. נְתַתֶּן dediſtis.f. נָתַנּוּ vel נָתַנוּ dedimus.m.&.f. Aliquando in secunda persona masculini singularis excluditur nun prima & vltima: & tau in medio duplicatur vt supra dictum est. vt. 2. Regum. 22. וְאֹויְבַי תָּתָה לִי עֹרֶף ideſt & inimicos meos dediſti mihi dorsum. quo in verbo ponitur dagues in vtraq; littera duplicata. quia dagues prime supplet defectum nun prioris: & secunde: nun posterioris. Preſens explicatur ad hunc modum. נוֹתֵן qui dat נוֹתֶנֶת vel נוֹתֶנֶת que dat. נוֹתְנִים dant נוֹתְנוֹת que dant. Futurum autem isto modo. אֶתֵּן vel אֶתְּנָה dabo.m.&.f. תִּתֵּן dabis.m. תִּתְּנִי dabis.f. יִתֵּן dabit.m. תִּתֵּן dabit.f. Plurali. נִתֵּן vel נִתְּנָה dabimus.m.&.f. תִּתְּנוּ dabitis.m. תִּתֵּנָה vel תִּתֵּנָה dabitis.f. יִתְּנוּ dabunt.m. תִּתֵּנָה dabunt.f. In hoc futuro & in imperatiuo & in infinitiuo deficit nun littera substantialis prima & suppletur per dagues tau littere sequentis. Imperatiuus ad hunc modũ explicatur. תֵּן da.m. תְּנִי da.f. תְּנוּ date.m. תֵּנָה date.f. Aliquando tamen masculinum singulare & femininum plurale exeunt huc in modum. תְּנָה .i. da.m. vel date.F. Infinitiuus ad hunc modum explicatur. תֵּת .i. נָתֹן Dare. Et quando infinitiuus venit sine nun & iungitur prepositionibus beth siue lamed siue caph: per quas circumloquimur gerũdium: tunc tau prima scribitur sine dagues. hoc modo. תֵּת .i. in dãdo: & cum mem venit cum dagues: hoc modo. מִתֵּת .i. de dando. & inuenitur hic infinitiuus cum littera nun addita in fine. vt. 3. Reg. 6. לְתִתֶּן שָׁם אֶת אֲרֹון בְּרִית יְהוָה ideſt vt darent illicarcam federis domini.

Ox passiua huius coniugationis inflecti potest per passiuam vocem prime coniugationis huius verbi נָגַשׁ .i. accessit. de qua dictum est superius. & hoc verbum נָתַן non inuenitur in reliquis tribus coniugationibus preter quã in voce passiua tertie coniugationis. vt Leuitici. 11. וְכִי יִתַּן מַיִם .i. ideſt quando dabitur aqua. & dicunt hebrei: quod quia verbũ hoc reperitur in voce passiua: quod ex proportione possumus formare actiuam ad hunc modum. הִנָּתִין ideſt fecit dare.

De verbis duplicatis.

Vnt quedam verba que ex tribus litteris substantialibus habent duas vltimas eaſdem hoc est duplicatas. cuiusmodi sunt hec.

בָּזַז diripuit. גָּזַז totondit. דָּלַל attenuatus est. חָנַן miſertus est. חָבַב circuiuit. שָׁלַל spoliauit. תָּמַם conſumpſit. siue impleuit. He vero littere quas diximus duplicari: aliqñ veniunt ſimplices. vt תַּם cuius tres littere substantiales sunt תָּמַם Et prima littera per dages scribitur. In processu vero cõiugationis hec verba duplicata aliquando veniunt integra ad modum verborum perfectorum. aliquando vero excluditur littera substantialis media: que suppletur per dages impoſitum vltime littere. Qui defectus plerumq; reperitur in verbis prime & secunde coniugationis tam in voce actiua quam passiua quemadmodum in verbo sequenti liquet. Indicatiuo mo-

do.tempore preterito. סָבַב circuiuit.m. סָבָּה circuiuit.f. סַבּוֹת cir cuisti.m. סַבּוֹת circuisti.f. סַבּוֹתִי circuiui.m.&.f. Plurali. סַבּוּ circuierunt.m.&.f. סַבּוֹתֶם circuistis.m. סַבּוֹתֶן circuistis .F. סַבּוּנוּ circuiuimus.m.&.F. Presens explicatur ad hūc modū. סָב qui circuit סָבָּה que circuit סָבִּים qui circueunt סָבּוֹת que cir cueunt. Futurum autem ad hunc modum. אָסוֹב circuibo. m.&.F. תָּסוֹב circuibis.m. תָּסֹבִּי circuibis.F. יָסוֹב circuibit.m. תָּסוֹב circuibit.f. Plu. נָסוֹב circuibimus.m.&.f. תָּסֹבּוּ cir cuibitis.m. תָּסֹבֶּינָה circuibitis.F. יָסֹבּוּ circuibunt.m. תָּסוֹבֶּינָה circuibunt.f. Cum vero futurum hoc scribitur per vau in principio:holem littere substantialis prime vertitur in camez qui profertur quasi holem.vt Deut.2. וְנָסָב אֶת הַר שֵׂעִיר hoc est circuiuimus montem seir. Imperatiuus in hunc mo dum explicatur. סוֹב circui.m. סֹבִּי circui.F. סֹבּוּ circuite.m. סֹבֶּינָה circuite.F. Infinitiuus autem ad hunc modum. סוֹב Circuire. Vox passiua huius coniugationis. Indicatiuo modo tempore preterito. נָסַב circundatus fuit נָסַבָּה circun data fuit נָסַבּוֹת circūdatus fuisti נָסַבּוֹתְ circūdata fuisti נָסַבּוֹתִי circundatus vel circundata fui. Plu. נָסַבּוּ circūdati vel cir cundate fuerunt נָסַבּוֹתֶם circundati fuistis נָסַבּוֹתֶן circundate fuistis נָסַבּוּנוּ circundati vel circundate fuimus. Hec vox pas siua potest etiam inflecti ex proportione verborū que sequū tur פָּעַל פָּעַל hoc modo נָסַב נָסַב נָסָב idest circundatus est. & potest etiam inflecti ex proportione illorum trium modo rum in omnibus personis. Sed in sacra scriptura vsitatior est primus modus. Presens explicatur ad hunc modum. נָסַב vel נָסֵב qui circundatur נָסָבָּה que circundatur נָסָבִּים qui circundantur נָסַבּוֹת que circundantur. Futurum autem in hunc modum. אָסוֹב circundabor.m.&.F. תָּסוֹב circunda beris.m. תָּסֹבִּי circundaberis.F. יָסוֹב circundabitur. m. תָּסוֹב circundabitur.F. Imperatiuus explicatur hoc modo. הָסֹב vel הָסֵב circundare.m. הָסֹבִּי circundare. F. הָסֹבּוּ circun demini .m. הָסֹבֶּינָה circundemini.F. Infinitiuus autem ad hunc modum. הָסֵב vel הָסֹב circundari. Participium vocis pas siue hoc modo. סִיב qui circundatur סוֹבָּה que circūdatur סוֹבִּים qui circundantur סוֹבּוֹת que circundantur.

Certia coniugatio verborum transeuntium in tertiam personam.que inflectuntur ad hunc modum . הֵסֵב vel הֵסֵב Fecit circundare.m. הֵסֵבָּה Fecit circūdare.f. הֵסִיבּוֹתָ Feciſti circundare.m. הֵסִיבּוֹת feciſti circundare.f. הֵסִיבּוֹתִי feci circundare.m.&.F. Plurali. הֵסֵבּוּ Fecerunt circunda re.m.&.f. הֵסִיבּוֹתֶם Feciſtis circundare.m. הֵסִיבּוֹתֶן feciſtis circū dare. F. הֵסִיבּוּנוּ Fecimus circundare.m.&.F. Presens explica tur ad hunc modum. מֵסֵב qui facit circundare מֵסִיבָּה que facit circundare. מֵסִיבִּים qui faciunt circundare מֵסִיבּוֹת que faciunt circundare. Futurum autem isto modo. אַסֵּב vel אַסֵּבָּה fa ciam circundare.m.&.f. תַּסֵּב facies circundare.m. תַּסֵּבִּי Facies circundare.F. יַסֵּב faciet circundare.m. תַּסֵּב faciet circūdare.F. Plurali. נַסֵּב vel נַסֵּבָּה faciemus circundare.m.&.f. תָּסֵּבּוּ Fa cietis circundare.m. תְּסִיבֶּינָה facietis circundare.F. יָסֵּבּוּ Faciēt circundare.m. תְּסִיבֶּינָה Facient circundare . F. Imperatiuus hoc modo explicatur. הָסֵּב Fac circundare.m. הָסֵּבִּי Fac circū dare.F. הָסֵּבּוּ Facite circundare.m. הָסֵּבֶּינָה Facite circundare. F. Infinitiuus autē ad hūc modum הָסֵּב .i. הָסֵב .i. הָסֵב Facere circū dare. Vox passiua huius coniugationis inflectitur prima syl laba scripta cum surec hoc modo. Indicatiuo modo.tem pore preterito. הוּסַב Fuit circundatus הוּסַבָּה fuit circun data הוּסַבּוֹת fuisti circundatus הוּסַבּוֹתְ fuisti circundata הוּסַבּוֹתִי Fui circundatus vel circundata. Plurali. הוּסַבּוּ Fuerunt circundati vel circundate. הוּסַבּוֹתֶם Fuistis circū dati הוּסַבּוֹתֶן Fuistis circundate הוּסַבּוּנוּ Fuimus circundati vel circundate. Presens ad hunc modum explicatur. מוּסָב qui circundatur מוּסָבָּה que circundatur מוּסָבִּים qui circū dantur מוּסָבּוֹת que circundantur. Futurum autem ad hunc modum. אוּסַב circundabor.m.vel.f. תּוּסַב circūdaberis.m. תּוּסָבִּי circundaberis.f. יוּסַב circundabitur.m. תּוּסַב circunda bitur.f. Imperatiuum hec vox non habet. Infinitiuus au tem exit in hunc modum. הוּסוֹב Circundari. Et per quartam coniugationem quadratam inflectuntur verba duplicata sine alicuius littere defectu: & tam in voce actiua quam in passiua possunt declinari per quartam coniugationem verborum per fectorum. vt רוֹמַם .i. idest exaltauit. הִתְרוֹמַם .i. idest exaltatus ē vel exaltauit se .

Sunt etiam verba quedam habentia quattuor litteras substantiales: quorum tres sunt differentie . prima est verborum que nullam duplicant litteram ex illis: cuius modi sunt hec. כִּרְבֵּל .i. idest inuoluit. כִּרְסֵם conculcauit. פִּרְשֵׂז ex tendit. Secunda est verborum quorum tertia & quarta littera sunt eadem: quia geminatur. vt אִמְלֵל .i. defecit aut egrotauit. vel succisus est. Tertia est verborum: quorū prima & tertia lit tera sunt eadem atq; pari modo secunda & quarta .cuiusmodi sunt hec. כִּרְבֵּל .i. idest pauit vel sustentauit כִּרְכֵּר .saltauit. סִנְסֵן in uoluit קִרְקֵר destruxit. שִׁעְשֵׁע delectauit. que tres verborū diffe rentie: per secundam coniugationem inflectuntur: tam in voce actiua quam in passiua: que in tertia littera recipiunt dagues . & quāquam hec verba non reperiantur nisi per secundam con iugationem inflexa: nihilominus ex proportione possunt p alias tres coniugationes declinari. & in processu coniugatiōis nullam ex quattuor substantialibus amittunt. hoc modo.

Secunda coniugatio.

Indicatiuo modo. tempore preterito. כִּלְכֵּל sustētauit. m. כִּלְכְּלָה sustentauit. f. כִּלְכַּלְתָּ sustentasti. m. כִּלְכַּלְתְּ sustentasti. f. כִּלְכַּלְתִּי sustentaui. m.&.f. Plurali. כִּלְכְּלוּ sustenta uerunt. m.&.f. כִּלְכַּלְתֶּם sustentastis. m. כִּלְכַּלְתֶּן sustentastis. f. כִּלְכַּלְנוּ sustentauimus. m.&.f. Presens explicatur ad hunc modum. מְכַלְכֵּל qui sustentat מְכַלְכֶּלֶת vel מְכַלְכְּלָה que sustētat מְכַלְכְּלִים qui sustentant מְכַלְכְּלוֹת que sustentant. Quando lit tera substantialis vltima est ain siue heth subiicitur illis patha in singulari ad hunc modum· מְשַׁעְשֵׁעַ idest qui delectatur. Fu turum explicatur ad hunc modum אֲכַלְכֵּל vel אֲכַלְכְּלָה Susten tabo. m.&.f. תְּכַלְכֵּל sustentabis. m. תְּכַלְכְּלִי sustentabis. f. יְכַלְכֵּל sustentabit. m. תְּכַלְכֵּל sustentabit. f. Plurali . נְכַלְכֵּל vel נְכַלְכְּלָה sustentabimus. m.&.f. תְּכַלְכְּלוּ sustentabitis. m. תְּכַלְכֵּלְנָה sustentabitis. f. יְכַלְכְּלוּ sustentabunt. m. תְּכַלְכֵּלְנָה sustentabūt. f. Quando vero littera substātialis vltima est ain siue heth: littera sbālis tertia subscribitur p camez siue patha .sic אֲשַׁעְשֵׁע . idest delectabor. m. vel. f. Imperatiuus explicatur ad hunc modum. כַּלְכֵּל sustenta. m. כַּלְכְּלִי sustenta. f. כַּלְכְּלוּ Su stentate. m. כַּלְכֵּלְנָה Sustentate. f. Infinitiuus autem ad hunc modum. כַּלְכֵּל Sustentare. Hec verba duplicata in vo ce passiua possunt inflecti per prefatam secundam coniugatio nem: littera substantiali prima prolata cum camez qui vertitur in holem siue cum surec: nulla ex quattuor substantialibus lit teris excluſa. hoc modo. Indicatiuo modo tempore preteri to. שֻׁעְשַׁע vel שֻׁעְשַׁע delectatus fuit שֻׁעְשָׁעָה delectata fuit. שֻׁעְשַׁעְתָּ delectatus fuisti שֻׁעְשַׁעְתְּ delectata fuisti . שֻׁעְשַׁעְתִּי dele ctatus vel delectata fui. Presens autem explicatur hoc mo do. מְשֻׁעְשָׁע qui delectatur מְשֻׁעְשַׁעַת vel מְשֻׁעְשָׁעָה que delecta tur מְשֻׁעְשָׁעִים qui delectantur מְשֻׁעְשָׁעוֹת que delectantur. Fu turum vero ad hunc modum. אֲשֹׁעֲשַׁע Delectabor . m. &.f. תְּשֹׁעֲשַׁע delectaberis. m. תְּשֹׁעֲשָׁעִי delectaberis. f. יְשֹׁעֲשַׁע delecta bitur. m. תְּשֹׁעֲשַׁע Delectabitur. f. Imperatiuum non habet. Infinitiuus hoc modo. שֹׁעְשֻׁעַ delectari.

Aduertendum quod in explicanda coniugatione vsi sumus in compendium. m. littera promasculino. &. f. pro femenino: & hoc tam in nominibus q̄ in pronominibus & verbis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

SVnt preterea verba habentia quinque litteras ſubſtantiales: quarum quattuor vltime ſunt duplicate ad formā ſupradictorū verborum. ſic. הַפְּנָפַך .i. peruertit. סְחַרְחַר circuiuit. Que quidem verba inflecti poſſunt per primam coniugationem verborum perfectorū: nulla ex quinq; litteris ſubſtantialibus excluſa. Notandum quoq; eſt: quod hoc verbum חֲמַרְמַר ideſt incaluit incaluiſti: declinatur per vocem paſſiuam ſecunde coniugationis: nulla ex quinq; litteris ſubſtantialibus excluſa. Notandum preterea quod littere gemi natio in verbo atq; etiam in nomine fit ad maiorem dictionis illius expreſſionem. Atq; in hunc modum explicate ſunt verborum tam perfectorum quam imperfectorum coniugatiões. Defectiuorum quoq; hoc eſt illorum que in proceſſu coniugationis amittunt ex tribus litteris ſubſtantialibus vnam aut duas. Illorum etiam que habent quattuor aut quīque litteras ſubſtantiales. Animaduertendum eſt quoq; quod verba defectiua hoc eſt quibus aliqua ex ſubſtantialibus litteris deficit: ſiue etiam habentia vltra tres litteras ſubſtantiales: non inueniuntur in ſacra ſcriptura iuxta formam omnium quattuor coniugationum que ſuperius poſite ſunt: neq; in omnibus modis. temporibus & perſonis: atq; idcirco in quibuſdam illorum non ponitur forma omnium quattuor coniugationum verborum perfectorum: niſi ille tantum in quibus talia verba poſſunt repiri.

De compoſitione verborum cum pronominibus.

VErba componuntur cum pronominibus: atq; ita componuntur vt ex vtriſq; confletur vna dictio. Et quemadmodum nomina componūtur cum pronominibus deriuatiuis: ita pronomina primitiua cum verbis actiuis tranſitiuis: ſed non cum paſſiuis. & componuntur hec pronomina cum verbis omnium quattuor coniugationum actiue vocis verborum perfectorum & imperfectorum. Plerumq; etiā cōponuntur verba huiuſmodi cum accuſatiuis horum pronominū. ego. tu. ille. ipſe. is. nos. vos. illi. ipſi. ii. In feminina quoq; terminatione. Et eſt animaduertendum quod in preterito indicatiui modi tertia perſona numeri & generis vtriuſq; varia tur decem modis: non connumerata eiuſdem perſone duplici terminatione niſi pro ſimplici. Secunda vero perſona habet ſex terminationes varias. Prima vero habet octo: quemadmodum liquet in hoc verbo. פָּקַד ideſt viſitauit: quod eſt verbum tertie perſone generis maſculini numeri ſingularis indicatiui modi actiue vocis: cuius ſunt variationes decem. In quibus camez littere ſubſtantialis prime vertitur in ſeba. hoc modo.

פָּקַד Viſitauit. m. פְּקָדַנִי viſitauit me. m. vel. f. פְּקָדְךָ viſitauit te. m. פְּקָדֵךְ viſitauit te. f. פָּקַד vel פְּקָדוֹ viſitauit illum פְּקָדָהּ viſitauit illam. Plurali. פְּקָדָנוּ Viſitauit nos. m. & f. פְּקָדְכֶם viſitauit vos. m. פְּקָדְכֶן viſitauit vos. F. פְּקָדָם viſitauit illos פְּקָדָן viſitauit illas. Tertia quoq; perſona feminini ſingularis que eſt פָּקְדָה ideſt viſitauit. F. decem habet diuerſitates ſic. פְּקָדַתְנִי viſitauit me. m. & f. פְּקָדָתְךָ viſitauit te. m. פְּקָדַתְךְ viſitauit te. f. פְּקָדַתּוּ vel פְּקָדָתוּ viſitauit illum פְּקָדַתָּה vel פְּקָדָתָה viſitauit illam. Plurali. פְּקָדָתְנוּ viſitauit nos. m. & f. פְּקָדַתְכֶם viſitauit vos. m. פְּקָדַתְכֶן viſitauit vos. f. פְּקָדָתָם vel פְּקָדַתָּמוֹ viſitauit illos פְּקָדָתָן viſitauit illas. Secunda perſona maſculini ſingularis que eſt פָּקַדְתָּ ideſt viſitaſti ſex habet terminationes ad hūc modū. פְּקָדְתָּנִי viſitaſti me. m. & f. פְּקָדְתּוּ vel פְּקָדָתּוּהוּ viſitaſti illum פְּקָדָתָהּ viſitaſti illam. Plurali. פְּקָדְתָנוּ viſitaſti nos m. & f. פְּקָדְתֶם vel פְּקָדְתֶמוֹ viſitaſti illos פְּקָדְתָן viſitaſti illas. Secunda quoq; verbi perſona pronominis ſingularis que eſt פָּקַדְתְּ ideſt viſitaſti: ſex habet terminationes. vt פְּקָדְתִּינִי viſitaſti me. m. & f. פְּקָדְתִּיהוּ viſitaſti illum פְּקָדְתִּיהָ viſitaſti illam. Plurali. פְּקָדְתִּינוּ viſitaſti nos. m. & F. פְּקָדְתִּים viſitaſti illos פְּקָדְתִּין viſitaſti illas. Prima perſona maſculini uel feminini generis: numeri ſingularis: que eſt פָּקַדְתִּי octo habet uarias terminationes ſic. פְּקַדְתִּיךָ viſitaui te. m. פְּקַדְתִּיךְ viſitaui te. f. פְּקַדְתִּיו uel פְּקַדְתִּיהוּ viſitaui illum פְּקַדְתִּיהָ viſitaui illam. Plurali. פְּקַדְתִּיכֶם viſitaui uos. m. פְּקַדְתִּיכֶן viſitaui uos. f. פְּקַדְתִּים viſitaui illos פְּקַדְתִּין viſitaui illas. Et in huiuſmodi uerbo פְּקַדְתִּיהוּ aliquando littera ſubſtantialis media ſcribitur cum hiric loco patha. ut Iud. 15. וְלֹא שְׁאַלְתִּיהוּ. ideſt & nō interrogaui eū. Sunt qui in predicto uerbo addant aliam differentiam: que eſt: פְּקַדְתִּינִי ideſt viſitaui me. Tertia perſona maſculini uel feminini pluralis preteriti indicatiui modi que eſt פָּקְדוּ .i. viſitauerunt habet uarietates decem: ad hūc modum ſequentem. פְּקָדוּנִי viſitauerunt me. m. & f. פְּקָדוּךָ viſitauerunt te. m. פְּקָדוּךְ viſitauerunt te. f. פְּקָדוּהוּ viſitauerunt illū פְּקָדוּהָ viſitauerunt illam. Plurali. פְּקָדוּנוּ viſitauerunt nos. m. & f. פְּקָדוּכֶם viſitauerunt uos. m. פְּקָדוּכֶן viſitauerūt uos. f. פְּקָדוּם viſitauerunt illos פְּקָדוּן viſitauerunt illas. Secunda ꝑſona maſculini preteriti indicatiui modi que eſt פְּקַדְתֶּם ideſt viſitaſtis: habet uarietates ſex: in quibus mem ultima uertitur in uau: ad modum ſequentem. פְּקַדְתּוּנִי viſitaſtis me. m. & f. פְּקַדְתּוּהוּ viſitaſtis illum פְּקַדְתּוּהָ viſitaſtis illam. Plurali. פְּקַדְתּוּנוּ Viſitaſtis nos. m. & f. פְּקַדְתּוּם Viſitaſtis illos פְּקַדְתּוּן viſitaſtis illas. Hoc preteritum. פְּקַדְתֶּן ideſt viſitaſtis femininum: habet eaſdem diuerſitates de quibus ſupra dictum ē. Prima perſona maſculini vel feminini pluralis que ē. פְּקַדְנוּ ideſt viſitauimus maſculini vel feminini generis: habet differentias octo. hoc mōפְּקַדְנוּךָ viſitauim? te. m. פְּקַדְנוּךְ. m? te. f. פְּקַדְנוּהוּ viſitauimus illūm פְּקַדְנוּהָ viſitauimus illam. Plurali. פְּקַדְנוּכֶם viſitauim? vos. m. פְּקַדְנוּכֶן. viſitauim ? uos. f. פְּקַדְנוּם viſitauimus illos פְּקַדְנוּן viſitauimus illas.

De participii varietatibus.

PArticipium preſentis actiue vocis cuiuſcumq; generis aut numeri per quod circumloquimur preſens indicatiui modi decem habet differētias. vt in hoc participio פּוֹקֵד hoc eſt qui viſitat. ad hunc modum. פּוֹקְדִי vel פּוֹקְדָנִי qui viſitat me. m. & f. פּוֹקֶדְךָ qui viſitat te. m. פּוֹקְדֵךְ qui viſitat te. F. פּוֹקְדוֹ vel פּוֹקְדֵהוּ qui uiſitat illum פּוֹקְדָהּ q uiſitat illā. Plu. פּוֹקְדֵנוּ q uiſitat nos. m. & f. פּוֹקְדֶכֶם qui uiſitat uos. m. פּוֹקְדֶכֶן qui uiſitat uos. f. פּוֹקְדֵם uel פּוֹקְדָם qui uiſitat illos פּוֹקְדָן uel פּוֹקְדֵהֶן qui viſitat illas. In fine uero clauſule in hmōi uerbo lra ſubſtātialis ultima ſcribitur cū cegol & accētu ī eadē. ut Pſal. 119. יְהוָה שֹׁמְרֶךָ. ideſt dominus cuſtodit te. Quando uero littera ſubſtantialis ultima eſt aliqua harum quattuor אהחע tunc littera ſubſtantialis media ſcribitur cum cere hoc modo. שׁוֹלֵחַךְ ideſt qui mittit te. nonnunquam venit etiam cum patha. vt Eſaie. 43. כֹּה אָמַר יְהוָה בּוֹרַאֲךָ. ideſt hec dicit dominus creans te. Participium vero preſētis feminini ſingularis quod eſt. פּוֹקֶדֶת ideſt que viſitat decem habet differentias: ad hunc modum. פּוֹקַדְתִּי que viſitat me. m. & f. פּוֹקַדְתְּךָ que uiſitat te. m. פּוֹקַדְתֵּךְ que viſitat te. f. פּוֹקַדְתּוֹ que viſita illum פּוֹקַדְתָּהּ viſitat illam. Plurali. פּוֹקַדְתָּנוּ que viſitat nos. m. & f. פּוֹקַדְתְּכֶם que viſitat vos. m. פּוֹקַדְתֶּכֶן que viſitat uos. f. פּוֹקַדְתָּם que uiſitat illos פּוֹקַדְתָּן que uiſitat illas. Et notandum quod in hoc participio quod deſinit ī tau, ideſt פּוֹקֶדֶת fiūt predicte uarietates: ſed non in participio quod deſinit in he. quod fit pronunciationis leuioris ratione.

Participium preſentis generis maſculini pluralis quod eſt. פּוֹקְדִים ideſt qui viſitant. habet differentias decem ſic. פּוֹקְדַי viſitant me. m. & f. פּוֹקְדֶיךָ qui viſitant te. m. פּוֹקְדַיִךְ qui viſitant te. f. פּוֹקְדָיו qui viſitant illum פּוֹקְדֶיהָ qui viſitant illam. Plurali. פּוֹקְדֵינוּ qui viſitant nos. m. & f. פּוֹקְדֵיכֶם qui viſitāt vos. m. פּוֹקְדֵיכֶן qui viſitant vos. f. פּוֹקְדֵיהֶם qui viſitant illos. פּוֹקְדֵיהֶן qui viſitant illas. Idem participium preſentis generis feminini pluralis quod eſt פּוֹקְדוֹת ideſt que viſitant: decem quoq; differentias habet. ad hunc modum. פּוֹקְדוֹתַי que viſitāt

me.m. &.f. פּוֹקְדוֹתַיִךְ que visitant te.m. פּוֹקְדוֹתַיִךְ que visitant te.f. פּוֹקְדוֹתַיִךְ que visitāt illum פּוֹקְדוֹתֶיהָ que visitant illam. Plurali. פּוֹקְדוֹתֵינוּ que visitant nos.m.&.F. פּוֹקְדוֹתֵיכֶם que visitant vos.m. פּוֹקְדוֹתֵיכֶן que visitant vos.F. פּוֹקְדוֹתֵיהֶם que visitant illos פּוֹקְדוֹתֵיהֶן que visitant illas.

De futuri varietatibus.

FVturum indicatiui modi easdem habet differentias: quas in preterito diximus: hoc est quod prime persone cuiuscumq; generis & numeri habent octo varietates non connumeratis que ponuntur in eadem persona duobus aut tribus modis: aut amplius. Quodq; secunde persone habent varietates sex. atq; rursus tertie persone varietates decem Quod vero prime & secunde persone pauciores habent differentias quam tertie: ratio est quoniā raro fit reciprocatio prime persone ad primam. aut secunde ad secundam. Neq; enim dicimus visitaui me aut visitauimus nos: per vnum verbum compositum cum pronomine modo predicto: sed per verbum passiuum quarte coniugationis. vt הִתְגַּדַּלְתִּי idest magnificatus sum. הִתְגַּדַּלְנוּ idest magnificati sumus. In secunda quoq; persona non dicimus visitasti te. visitastis vos. per vnū verbum compositum cum pronomine modo predicto: sed p verbum passiuum quarte coniugationis. vt הִתְחַזַּקְתָּ idest confortatus es. vel confortasti te. Itaq; quod de preterito dictum est: idem & de futuro indicatiui & de imperatiuo dicendum est. Quamobrem in futuro non ponuntur nisi octo differētie prime persone singularis quod est. אֶפְקֹד idest visitabo: quia per varietates seu terminationes illius persone possunt formari varietates secunde vtriusq; numeri.

אֶפְקָדֵךְ Visitabo te.m. אֶפְקְדֵךְ visitabo te.F. אֶפְקְדֵהוּ vel אֶפְקָדֵהוּ siue אֶפְקְדֶנּוּ visitabo illū אֶפְקְדָה vel אֶפְקָדֶנָּה visitabo illam. Plurali. אֶפְקָדְכֶם Visitabo vos.m. אֶפְקְדְכֶן Visitabo vos.f. אֶפְקְדֵם vel אֶפְקְדֵמוֹ visitabo illos. אֶפְקְדֵן visitabo illas.

In fine vero clausule variatio prima secūde psone singularis bet litterā substantialem vltimā subscriptam cum cegol: accentu in eadem. hoc modo. אֶפְקְדֵךְ. Illud quoq; hoc in loco est animaduertendum: quod nun tertiarum personarum siue sit masculini siue feminini generis semper scribitur cum dagues: vt supradictum est: & sine dagues in primis personis. vt תִּפְקְדֵנוּ idest visitabis nos.

De imperatiui varietatibus.

IMperatiui modi secunda persona vtriusq; numeri & generis sex habet variationes hoc modo. פְּקֹד idest visita. qui est imperatiuus secunde persone generis masculini singularis. qui uariatur sic.

פָּקְדֵנִי Visita me.m.&.f. פָּקְדֵהוּ uel פָּקְדֵהוּ Visita illum פָּקְדָה Visita illam. Plurali. פָּקְדֵנוּ Visita nos.m.&.f. פָּקְדֵם uel פָּקְדֵמוֹ Visita illos פָּקְדֵן Visita illas. Et notandum quod uariatiōes imperatiui exeunt ad proportionem particule huius פְּעַל: cuius littera substantialis prima scribitur in compositione cum hateph camez qui profertur quasi holem. Sed imperatiui qui inflectuntur ad proportionem huius particule פָּעַל littera substantialis illorum prima scribitur cum seba. vt. 1. Reg. 16. קוּם מְשָׁחֵהוּ idest surge & vnge illum. Imperatiuus quoq; secunde persone feminini singularis variationes habet sex hoc modo. פְּקִדְנִי visita me.m.&.f. פָּקְדִיהוּ visita illū פָּקְדִיהָ visita illā. Plurali. פָּקְדֵנוּ visita nos.m.&.f. פִּקְדֵם visita illos פִּקְדֵן visita illas. Imperatiui eiusdem secunda psona masculini pluralis que est פִּקְדוּ idest visitate. sex habet variatiōes sic פִּקְדוּנִי visitate me.m.&.f. פִּקְדוּהוּ visitate illum פִּקְדוּהָ visitate illam. Plurali. פִּקְדוּנוּ visitate nos.m.&.f. פִּקְדוּם visitate illos פִּקְדוּן visitate illas. Secunda vero persona īperatiui feminini pluralis que est. פִּקְדְנָה easdem habet diuersitates.

De infinitiui varietatibus.

INfinitiuus vocis actiue vt פָּקֹד vel פְּקֹד idest visitare decem habet differentias. quarum sex sunt eedem cū imperatiuo secunde persone masculini singularis: de quibus est dictum superius. in quibus camez siue seba littere substantialis prime vertitur in hateph camez. Differentie vero q̄ adduntur in infinitiuo sunt secunde persone singularis & pluralis. & vna item persone singularis: que differt ab ea que ē imperatiui. vt פָּקְדִי Visitare me.m.&.f. פָּקְדֵךְ vel פָּקְדֵךְ visitare te m. פָּקְדֵךְ Visitare te.f. Plurali. פָּקְדֵכֶם vel פָּקְדְכֶם visitare vos.m. פָּקְדֵכֶן Visitare vos. F. Et nonnūquam hateph camez littere substātialis prime vertitur in surec. vt Leui. 23. וּבְקֻצְרְכֶם & in metere vestrum: idest quando messueritis. Verba tamē vocis passiue non habent supra memoratas differentias vocis actiue: quia non possunt componi cum pronominibus: possūt tamen componi participia vocis passiue. cuiusmodi sunt hec. פָּקוּד Visitatus פְּקוּדָה Visitata פְּקוּדִים Visitati פְּקוּדוֹת Visitate. Que quidem participia componuntur cum pronominibus: habentq; decem differentias sicut & nomina cum pronominibus: de quibus est dictum in superioribus: veniuntq; cum eisdē litteris quibus denotatur numerus. genus. & persona. hoc modo. Participium passiue masculini singularis. פָּקוּד Visitatus. פְּקוּדִי Visitatus meus.m.&.f. פְּקוּדֵךְ Visitatus tuus. m. פְּקוּדֵךְ Visitatus tuus. F. פְּקוּדוֹ visitatus suus.m. פְּקוּדָהּ visitatꝰ suus. f. Plurali. פְּקוּדֵנוּ Visitatus noster.m.&.f. פְּקוּדֵכֶם visitatus vester.m. פְּקוּדְכֶן visitatus vester.f. פְּקוּדָם visitatus eorum. פְּקוּדָן visitatꝰ earum. Participium vocis passiue feminini singularis cuiusmodi est. פְּקוּדָה vertit he vltimam in tau: sicut est dictum cum de compositione nominum cum pronominibus diceba tur. in hunc modum sequentem. פְּקוּדָתִי visitata mea. m.&.f. פְּקוּדָתְךָ visitata tua.m. פְּקוּדָתֵךְ visitata tua.f. פְּקוּדָתוֹ visitata eiꝰ m. פְּקוּדָתָהּ visitata eius.f. Plurali. פְּקוּדָתֵנוּ visitata nostra. m.&.f. פְּקוּדָתְכֶם visitata uestra.m. פְּקוּדָתְכֶן visitata uestra.f. פְּקוּדָתָם visitata eorū.m. פְּקוּדָתָן uisitata earum.f. פְּקוּדִים qui visitantur פְּקוּדַי uisitati mei. m.&.f. פְּקוּדֶיךָ uisitati tui.m. פְּקוּדַיִךְ uisitati tui.f. פְּקוּדָיו uisitati eiꝰ. m. פְּקוּדֶיהָ uisitati eiꝰ.f. Plurale ratione pronominis. פְּקוּדֵינוּ uisitati nostri.m.&.f. פְּקוּדֵיכֶם uisitati uestri.m. פְּקוּדֵיכֶן uisitati uestri.f. פְּקוּדֵיהֶם uisitati eorum פְּקוּדֵיהֶן uisitati earum. Participium passiuum feminini pluralis. פְּקוּדוֹת uisitate פְּקוּדוֹתַי uisitate mee.m.&.f. פְּקוּדוֹתֶיךָ uisitate tue.m. פְּקוּדוֹתַיִךְ uisitate tue.f. פְּקוּדוֹתָיו uisitate eius.m. פְּקוּדוֹתֶיהָ uisitate eius.f. Plurale ratione pronominis. פְּקוּדוֹתֵינוּ uisitate nostre.m.&.f. פְּקוּדוֹתֵיכֶם uisitate uestre.m. פְּקוּדוֹתֵיכֶן uisitate uestre.f. פְּקוּדוֹתָם uisitate eorum פְּקוּדוֹתָן uisitate earum. Et in hunc modum prime coniugationis actiue uocis inflectuntur aliarum coniugationū uerba tam perfecta quam imperfecta. regularia & irregularia. & in his uarietatibus supra memoratis quemadmodum dictum est in preterito prime coniugationis camez littere substantialis prime uertitur in seba ut פָּקַד idest uisitauit פָּקָנִי idest uisitauit me. Sed in secunda & tertia coniugatione apex littere substantialis prime non mutatur. Nam in secunda coniugatione hiric littere substantialis prime manet in declinatione hoc modo פִּקֵּד idest uisitauit. פִּקֵּדוּ idest uisitauit illū. In tertia quoq; coniugatione non mutatur hiric qui subiicitur he littere addite hoc modo. הִפְקִיד idest fecit uisitare הִפְקִידוּ idest fecit uisitare illum. Aliquando tamen hiric uertitur in cegol. ut. 1. Reg. 25. לֹא הִבְלַמְנוּם idest nunquam confundere eos fecimus. Atq; ad hunc modum explicita est uerborum inflexio p uoces. modos. tempora. numeros & personas tam simplicium quam cōpositorum. regularium & irregularium. Reliquum est ut de pt̄ibus orationis que dicuntur syncategorematice disseramus.

De dictionibus consignificatiuis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Vemadmodū iam supra dictū est octo sunt partes orationis: quarum duo sunt gña: qm̄ altere principaliter & per se signant: quare possunt appellari significatiue possuntq; inflecti: puta nomē & pronomen per casus: verbum per modos & tempora: participium per vtraq;. Altere sunt partes orationis: que non significant per se: sed cum partibus quibus iunguntur: atq; idcirco dicte sunt consignificatiue: neq; declinantur. Cuiusmodi est prepositio: que preponitur nomini & pronomini. Aduerbiū quod additur verbo ad determinandā in illo qualitatē actiōis. vt bene legit. male legit: vnde a grāmaticis adiectiuum verbi dicitur. Aliquādo etiam determinat nomen & participium. vt est valde bonus. valde doctus. Interiectionem greci non faciunt partem orationis per se: annumerant tm̄ illam aduerbio. latini ab aduerbio illam distingūt. Cōiunctio est que dictiōes eiusdē gñis cōiungit. vt deus & dominus. creat & sustentat me & te. iuste & misericorditer. Ecce quomodo .&. particula coniunxit duo noīa. duo verba. duo pronomina. duo aduerbia. Sed aduertendum quod harū partiū indeclinabiliū duo sunt gña. quedā nāq; sunt que nūquā reperiuntur nisi in cōpositione: quedā que reperiuntur etiam separate. Que non reperiuntur nisi in cōpositione: plerūq; sunt p̄positiones & cōiūctiones. sic em̄ cōponuntur siue adherent p̄tibus quibus p̄ponuntur aut quas cōiungūt: vt efficiātur cū illis vnū corpus. vnde & apud grecos & latinos nō h̄nt accentū p se: sed accentū particule insequētis. Cōponuntur itaq; particule huiusmodi cū noīe aut cū verbo atq; etiā cū aliis partibus orationis. & cōstant ex vna tm̄ littera ex accidētalibus preposita aut postposita dictioni cui adherent. ex quo datur intelligi quod se parata nihil significat: quia in hebreo sermone nulla dictio significatiua scribitur nisi aut duabus aut pluribus litteris. Et antequam de predictis particulis differamus est aduertendum id quod supra dictū est quod ex duabus & viginti litteris que sūt in vsu apud hebreos: vndecim vocantur substantiales: quia sūt de substātia dictionis in qua veniunt: & per quas ostenditur illius dictionis significatio: neq; ad alios vsus deseruiunt. & sūt he. טֹהַ סְפֵר נְזַע צֶדֶק. Sunt alie vndecim accidentales he que sequuntur. אֶתְכְּנָה מְשַׁלִּי בוֹ que nihilominus aliquando possunt esse substantiales: quemadmodum superiores. He dicuntur accidentales quia adduntur in principio aut in fine dictionū ad designandos in nomine aut pronomine casus. aut in verbo voces modos tp̄a numeros & personas. & ex his accidentalibus litteris quedam ponuntur loco articulorum siue prepositionū & quedā ponūtur tantū ornatus causa. Que vero ponuntur p̄positionum siue articulorū loco sunt he. quattuor. בַּהלם quarum quelibet deseruit suo casui. beth namq; ponitur pro in p̄positione. & iungitur pronomini sic. בִּי in me.m.&.f. בְּךָ in te.m. בָּךְ In te.f. בּוֹ in illo בָּהּ in illa. Plurali. בָּנוּ in nobis. m.&.f. בָּכֶם in vobis.m. בָּכֶן in vobis.f. בָּהֶם vel בָּם in illis.m. בָּהֶן vel בָּהֵנָּה in illis.F. Quomodo beth quoq; noibus p̄ponatur suo in loco dictum est in declinatione nominum. He littera vt in superioribus sepe repetitum est ponitur ad designandos casus loco articuli. Animaduertendum est preterea quod he addita in principio nominis subiecto patha vel camez tres habet vsus. primum interrogandi. vt Exo. 2. הַאֵלֵךְ וְהַאֶתִי לָךְ ideſt si ibo & vocabo tibi. vocatur autem hebraice הֵא הַשְׁאֵלָה. i. he interrogationis. alterū cū venit per admirationis modum. vt Genē. 18. הֲשֹׁפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט. i. nunquid iudex oīs terre non faciet iudicium. & vocatur hebraice הֵא הַתִּימָה. ideſt he admirationis. Tertiū relationis. vt Genē. 46. כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה. i. oīs anima de domo iacob: que venit. Et quando he venit aliquo ex his tribus modis immo alio quouis modo cū cegol: dictio cui iungitur incipit a camez siue patha. vt Numeri. 11. הֲאָנֹכִי הָרִיתִי. i. si ego concepi. Caph vero quando p̄ponitur noibus aut verbis aut participiis designat cū prepositionem: aut sicut siue quemadmodū coniunctiones. vt כְּ כָּ כִּ Sin vero quando preponitur nomini aut verbo aut participio designat relationem: sicut dictum est in suo loco vbi de relatiuis agebatur. Sed in quos vsus he accidentales littere adhiberi soleant: copiosius in vocabulario sub vnaquaq; littera per se agetur. Littere vero que ponuntur in fine noīm ad designādū pronomina cū quibus cōponūtur: iam in suo loco posite sunt. Sex vero littere que sequuntur: יִתְמָהוּ qm̄ ponūtur in fine verbi cuiuscumque cōiugationis: veniunt ad designandū p̄sonas aut genus. Quod si preponantur he quattuor littere אֶיתֶן designatur futurū indicatiui: vt dictum est superius. Littere vero q̄ veniunt in dictione ornatus causa siue ad designandum nomē verbale in hac dictione comprehenduntur הָאֲמַנְתִּי. Quattuor preterea littere que sequuntur אֶלְבָּשׁ qm̄ ponūtur in p̄ncipio dictionū possunt esse accidentales vel substantiales: sed in fine dictionum sp̄ sunt substantiales. Septem vero littere que sequūtur: possunt esse accidētales siue ponantur in p̄ncipio siue in fine. תִּכְּנָהֵיוֹם.

De consignificatiuis separatis. & primo de prepositione.

Partes vero oratiōis que reperiuntur separate: neq; cōponuntur cū noibus neq; cū verbis sunt in duplici differentia: qm̄ alie variātur cū cōponuntur cū p̄nomine alie tm̄ immutābiles sunt. Igitur prepōnes sic disponūtur. בְּמוֹ in. אֶל ad. in. אֵצֶל prope. iuxta. circa. secus. אֶת cū. ad. אַחַר post postea. בַּעֲבוּר propter. per. ob. לְבַעֲבוּר propterea. חוּץ foris. extra. preter. לְפִי secūdum. לִפְנֵי corā. ante. לְבַד solū. tm̄. seorsū. preter. מִלְּבַד preter quam. excepto. נֶגֶד cōtra. e regione. נֹכַח coram. contra. סָבִיב circum. in circuitu. עֲבֶר trans. עַל super. iuxta propter. contra. עִם cum. עַד donec. vsq;. בְּצַד per. pro. קְרוֹב ppe rahoc longe. תּוֹךְ inter. בְּתוֹךְ intra. תַּחַת sub. subter. He prepositiones variantur in fine ad designandum personas & numeros pronominū cū quibus componuntur. quarū alique in prima persona singulari non desinunt in i sicut in pronomine sed in ai. & sunt he. אֶלאַחַר לִפְנֵי צַד עַל תַּחַת. Nā in prima persona veniunt ad hunc modū. אֵלַי ideſt ad me. לְפָנַי corā me. עָדַי vsq; ad me. אַחֲרַי post me. עָלַי super me. תַּחְתַּי sub me. In secundis & tertiis personis vtriusq; numeri terminationes pronominum sunt he q̄ sequūtur. אֵלַיִךְ: לְפָנַיִךְ ad te.m.f. לְפָנַיִךְ: coram te.m.f. עָלַיִךְ: עָלֶיךָ super te.m.f. Et sic de reliquis. & omnes dictiones superius dicte variantur. preter quam que sequuntur. לִפְנִי secundum. חוּץ extra. preter. foris. מִלְמַעְלָה desup. מַעֲלָה supra. עֲבֶר trās. מָעֵבֶר ideſt infra. que iungūtur p̄nominibus postposita hac dictione מִן. hoc modo חוּץ מִמֶּנִּי ideſt preter me. מִמֶּךָּ preter te. & ad hunc modum cum aliis pronominibus. Dictiones indeclinabiles que non cōponūtur nec variantur sunt aduerbia & coniunctiones cum interiectionibus.

De aduerbio.

Inter aduerbii accidentia est significatio. Sunt itaq; aduerbiorum significationes complures. Temporis. אַז tunc. עַתָּה nūc. מָחָר cras. אֶתְמוֹל heri. תָּמִיד idem. שְׁלִשֹׁם triduo תְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם. i. nudiustertius. אֶמֶשׁ heri. עֶרֶב vesperi. בֹּקֶר mane. כְּבָר iā. Loci. שָׁם Ibi siue illic. שָׁמָּה ibi siue illic. מִשָּׁם illinc. פֹּה hic. מִפֹּה hinc. מִזֶּה isthinc. מִתַּחַת inferius. מִמַּעַל superius. בְּכֻלָּם vbiq;. Interrogandi. אַיֵּה vbi. hoc aduerbium אַיֵּה variatur qñ cōponitur cum pronomine. אַי vbi. מֵאַיִן vnde אַי מִזֶּה vnde. quo vel qua. אֵיךְ quomodo. אֵיכָה quomodo. מָה quid. מַתַּי quādo. אָנָּה vbi. quo. אֵיפֹה vbi. לָמָּה quare. Negandi. בִּלְתִּי excepto. nisi. זוּלָתִי nisi. preter. בִּלְעֲדֵי nisi. preter. & hec tria aduerbia variantur: que vero sequuntur non variantur. אַיִן nō. ne non. לֹא non. בַּל ne. non. בְּלִי absq;. ne. אֶפֶס sed. לוּלֵי nisi.

Affirmandi. גַּן ita.vtiqȝ.גַּן־הוּא ita est.כֹּה sic כָּכָה sic. כְּמוֹ sicut tanquam. Demonstrandi. הֵן ecce.en. הִנֵּה ecce .quod aduerbium cum in he desinat variatur. Rogandi siue optandi. אַךְ אָנָא vtinam.לוּ vtinam.הַאִם idem.מִי יִתֵּן quis dabit אַהֲלַי obiecro.בִּי אֲדֹנָי obsecro domine mi. Qualitatis. vt. טוֹב bene.יָשָׁר recte.רָע רָעָ male .רָעָ pessime.אֱמֶת vere.נָכוֹן certe. Quantitatis.vt כַּמָּה quantū.רַב multum.מְעַט parum . minus. זְעִיר parum.מְזֻעָר parum. Dubitandi. פֶּן ne forte. אוּלַי for te.forsitan. Congregandi. יַחַד pariter.simul.יָחַד idem כְּאֶחָד idem. Diuidendi. בֵּין inter. quod aduerbium varia tur. Iungendi.גַּם etiam.quoqȝ.אַף etiam.quanto magis.quod aduerbium non variatur. Iurandi. vt חֵי נַפְשִׁי per vitam anime mee. חֵי נַפְשְׁךָ per vitam anime tue. Diminuendi.vt מְעַט paulatim.pauliſper.לְאַט paulatim. Augendi.vt מְאֹד multū valde.יוֹתֵר magis.מְאֹד מְאֹד nimis.

De interiectione.

Interiectio quam a grecis diximus vocari aduerbii certam si gnificationē.has habet particulas.הֶאָח euge.הֶאָח vah.אֲבוֹי ve. אָהָה heu.אֲוַלַי ve.הוֹי ve.אִי ve.אוֹי ve.הוֹי ve. & hec vlti ma interiectio aliquando est aduerbium vocandi sicut o apud latinos.

De coniunctione.

Coniunctionum quoqȝ sicut & aduerbiorum diuerse sunt significationes:sed frequentior est copulatiua que imprimis est que per vau scribitur: componiturqȝ cū dictione quam coniungit.vt וַיְדַבֵּר idest & locutus est: & potest venire cum quocumqȝ alio apice preter quam cum holem. Quod si componatur cum dictiōe incipienti a littera subiecto seba tunc vau scribitur cum surec.sicut וּמְעַט idest.& parū.atqȝ vt supra dictum est vau nunquam venit nisi in compositione. Aliquando hec coniunctio reperitur pro disiunctiua vel :siue: aut.vt Exo.21.וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ idest qui percusserit patrem & matrem:quo in loco manifestum est & poni pro vel. Aliquando hec coniunctio ponitur pro cum siue quando . Nonnūquā est ad faciendam comparationem:que varietates non possunt dignosci nisi ex contextu orationis.Sunt alie coniunctiones q̄ reperiuntur separate sicut que sequuntur כִּי quia.quod. quoniam. אֲשֶׁר quod. כַּאֲשֶׁר sicut.quatenus.כֵּן quidē.vtiqȝ.וְכֵן & quidem.לָכֵן propterea.אוֹ aut .vel.seu.אַךְ sed. tamen.אֲבָל sed.רַק verumtamen.הֲלֹא nonne.nunquid non . & aduersatiua אַף כִּי idest quamuis.vide etiam de significatione predictarum dictionum indeclinabilium in vocabulario de vnaquaqȝ in suo loco per ordinem alphabeti.

De modo inueniendi sores idest radicem siue primitiuum cuiusqȝ dictionis hebraice.

Ostqȝ in superiori tractatu grammatice hebraice diseruimus de modo legēdi & de partibus orationis tam declinabilibus q̄ indeclinabilib9. restat nūc tractare de modo cognoscendi radicem siue primitiuum vnde alie dictiones deriuatiue habēt originem. vt primitiuo inuento recurratur ad vocabularium hebraicū quod procedit per ordinem alphabeti hebraici:in quo ponuntur primitiua omniū dictionū que in veteri testamento continentur: & significationes earum. & in quolibet primitiuo ponuntur etiam dictiones deriuatiue que ab eo procedunt. Et quia in verbo est maior difficultas cognoscendi originem:& vtrum sit primitiuū an deriuatiuum .quoniam non solum ab eo deriuantur alia verba & participia sed & nomina & alie partes orationis: ideo primo de illius origine agendum erit:deinde de nomine & aliis dictionibus. & ideo circa primitiuū verbi primo est aduertendum: q̄ primitiuum quod apud hebreos dicitur שֹׁרֶשׁ sores.i.radix cuiuscunqȝ verbi vel participii & omnium dictionū que ab eo deriuātur sunt littere que constituunt tertiam personā singularē prime vel secunde coniugationis actiue vocis indicatiui modi tēporis preteriti: vel infinitiuū eiusdem vocis. Que cōiter sunt tres litter & nonnūq̄ quattuor vel quinqȝ:sed hoc rarissime. exēpli gra. ex פָּקַד.i. visitauit deriuātur oīa verba quattuor coniugationū que continent predictas tres litteras : & etiā omnia nomina & alie partes orationis que a predicto verbo deriuātur.sicut apud latinos Amo est primitiuū ceterarum personarū & modorum & temporū & omniū aliarū dictionum que ab eo deriuantur Et sunt alie dictiones que a verbis non deriuātur: quarum primitiua aliquando cōtinēt plus vel minus q̄ tres littere. Et quia apud hebreos multe littere preponuntur vel postponuntur ipsis primitiuis in compositione: ideo oportet dare aliquas regulas : vt sciamus aliquo modo distinguere que littere sunt de substantia dictionis: & que littere non sunt de eius substantia.Circa quod sciendū q̄ ex viginti duabus litteris alphabeti hebraici vndecim sunt semper substantiales:que in quacunqȝ dictione venerint:sunt de substantia illius dictionis:& constituunt significatū & primitiuū eiusdem dictionis:& reiici nō possunt.sunt enim que sequūtur נ ד ז ח ט ס ע פ צ ק ר Que his quattuor dictionibus conprehēduntur טַהּ סְפַר גָּזַע צָדַק . Ex quibus litteris due sunt duplices.ſ.פ.pe.&.צ.sadic.alie vero vndecim que sequūtur pñt esse accidētales.ſ. א ב ה ו י כ ל מ נ ש ת ex quibus tres sunt duplices.ſ.caph.mem.nun.& comprehenduntur predicte vndecim littere his tribus dictionibus.אֶחְפְּנַה. מְשַׁלִּיבוֹ. he enim vndecim littere vel quelibet earum possunt esse substantiales sicut alie vndecim supradicte:& possunt esse accidentales ad denotandum numerum vel personam aut casum vel cōiugationē .modos. tempora . prepositionem vel articulum aut pronomina affixa de quibus in grammatica dictū est. Et aliquando adduntur maiori ex parte nominibus causa ornatus: & alique earum ponuntur aliquādo loco vocalium. Que enim ponūtur in fine verborum ad denotandum numerum vel personam aut genus: sunt sex que sequuntur.ה ו י מ נ ת Que hac dictione comprehendūtur יִתְהַמּוֹן.Que vero preponuntur ad denotandum coniugationem vel vocem passiuam hac dictione comprehenduntur. תְּנָה . Que autem preponuntur in futuro sunt quattuor :que hac dictione comprehenduntur.אִיתָן.Que ponūtur in fine nominum aut verborum ad denotanda pronomina que cum eis componuntur: sunt que sequuntur. ה ו י כ ך ם נ ן.Que in compositione ponuntur pro coniunctione vel articulis aut relatiuis vel prepositionibus sunt septem: que his duabus dictionibus continentur. וְהַשֻּׂכָּל בַּם.Nam littera vau quando venit in principio dictionis:non est de substantia eiusdem dictionis: sed ponitur pro coniunctione.vt infra dicetur: & etiam in fine dictionis vau vel iod non possunt esse substantiales nisi in paucis admodum locis. Et ista littera .ה. he.ponitur aliquando in principio dictionis loco articuli: sicut in nostro vulgari dicitur. el. la. los. las. Et aliquando ponitur interrogatiue vel admiratiue: vt supra in grammatica dictum est.

Et ista littera. שׁ. Sin. ponitur aliquando pro hoc

Universidad de Deusto
Biblioteca

relatiuo qui.que.quod.omnis generis & vtriusqȝ numeri. Et ista littera.ב.beth ponitur pro prepositione in.ל. lamed vero articulus est datiui casus vel genitiui:ponitur etiam aliqñ pro ad. Et ista littera.מ.mem ponitur loco prepositionis.a. vel ab de.ex. Littere vero que ponũtur aliqñ loco vocaliũ:sunt qͣtuor.ſ.אהוי. Et est notãdum quod iste quattuor littere אבלש Quando ponuntur in fine vel in medio dictionis semper sũt substantiales:alie vero septem que his duabus dictionibus cõprehenduntur תכן היום possunt esse accidentales: siue ponantur in principio siue in fine dictionis. Littere vero que adduntur aliqñ dictiõibus causa ornatus:sunt sex:que hac dictione comprehenduntur.ſ.האמנתי Sunt preterea aliqua verba que in processu coniugationis aliquando amittunt unam litteram extribus substantialibus:aut duas.& hoc quattuor modis Primo quando amittunt primam litteram substantialem:secũdo quando amittunt mediam.tertio qñ amittunt vltimã.quarto quando amittunt primam &vltimam. Verba uero que amittunt primam litteram substantialem:sunt illa quorum prima littera substantialis est una ex his tribus.ſ. ילנ ut יָדַע.i.sciuit לָקַח.i.accepit.נָגַשׁ.i.accessit.Et ista littera.ל.lamed tantũmõ amittitur in predicto verbo לָקַח lacach.ſ.in futuro & in imperatiuo & infinitiuo:vt supra dictum est. Que vero amittunt litteram mediam:sunt illa quorum littera substantialis media est uau uel iod. ut שׁוּב idest reuertere בִּין idest intelligere: quorum uerborum infinitiuus continet tres litteras substantiales. Que uero amittunt ultimam:sunt illa que desinunt in. ה .ut גָּלָה.i.reuelauit.uel illa quorum littera ultima duplicatur.ut רָבַב.i.multiplicauit:quoniam tunc vna exillis amittitur in discursu coniugationis. Que vero amittunt primam & vltimã: sunt illa quorum littera substantialis prima est.נ. & vltima est. ה.vel.נ.ut נָטָה.i.tetendit נָתַן.i.dedit. Et ut ea que supra dicta sunt manifesta fiant:ponamus exemplum in aliquibus uerbis & nominibus:ut possimus discernere que littere sunt substantiales ex eorum primitiuo:& que sunt accidentales. & que deficiunt.Esto exempli gratia hoc uerbum וְהִלְבִּישׁוּהוּ quod in hebreo est vnum verbum compositum:& significat:& fecerũt indui eum.In quo prima littera que est uau ponitur pro coniunctione.Et secunda littera que est he & quinta que est iod denotant uerbũ esse tertie coniugationis.Septima littera que est vau denotat tertiam personã pluralem. octaua & nona littera que sunt he & uau:denotant pronomen singulare tertie persone.ſ.eum uel illum:quod cõponitur cũ predicto uerbo. remanent igitur tres lĩe.ſ. לבש que in tertia psona singulari indicatiui prime coniugationis faciunt לָבַשׁ.i.induit. qđ est primitiuum supradicti uerbi. Ponamus iterum exemplũ in uerbis defectiuis.& esto exempli gratia hoc uerbum יִתְּנֵנִי.i.dabit me in quo iod prima designat tertiam personam futuri: & nun & iod vltime constituunt pronomen prime persone.ſ.me:quod componitur cum predicto verbo.remanent itaqȝ due littere.ſ. ת. &.נ.& quia predictum verbum est nature verborum defectiuorum:que in processu coniugationis amittunt nun litteram substantialem primam: ideo addendo nun predictis duabus litteris in principio fit נָתַן.i.dedit:quod est primitiuum supradicti verbi Ponamus exẽplum in vno nomine.ſ.תַּרְבּוּת.i. incrementum vel multiplicatio:in quo tau prima est ex litteris הָאֲמַנְתִּי.que aliquãdo addũtur in principio nominis:vt supra dictum est.tau vltima denotat genus femininum.vau vero ponitur loco.u.vocalis.remanent ergo due littere.ſ.ר ב: cuius primitiuum est רָבָה siue רָבַב.i.multiplicauit. quia vt dictũ est ה.finalis primitiui & littera que duplicatur: aliquando amittitur in deriuatiuis. Ponatur iterum exemplum in alio uomine.ſ.בְּמִשְׁמַרְתֶּךָ.i.in custodia tua. cuius primitiuum est שָׁמַר.i. custodiuit.quia littera prima que est beth ponitur pro prepositione in:& littera mẽ que sequitur est de litteris que adduntur in principio nominis:vt supra dictum est.tau vero denotat genus femininũ:chaph vltima designat hoc pronomen tua: qđ componitur cum predicto nomine.Et hec hactenus dicta sint de primitiuis verborum. circa cognitionẽ vero primitiuorũ nominis & aliarum dictionũ indeclinabilium que a verbis nõ deriuantur est aduertendum qͣ in primis sunt reiiciende omnes littere accidentales:que denotant numerum:articulum:siue prepositionem:& litteras que addi consueuerũt ornatus causa.vel que designant pronomina que cum illis componuntur: quemadmodum de nominibus verbalibus supradictũ est. quibus reiectis littereque remanent substantiales sunt:vt exempli gratia לַאֲבוֹתֵינוּ.i.patribus nostris. tolle lamed datiui. vau & tau & iod designãtes pluralem.& nun & vau designantes pronomen possessiuũ prime persone pluralis:reliqne sunt aleph & beth hoc est ab אַב. vt in prima dictione vocabularii.

Et quia ad inueniendũ primitiuum cuiuscũqȝ dictionis derivatiue oportet habere noticiam grammatice hebraice: in qua plenius ea que predicta sunt continentur: quod non omnibus contingit:cum etiã apud ipsos hebreos vsu magis quã arte discant bibliam hebraicam:& vix inueniatur in eis vir doctus in sua grammatica:ideo in biblia quã imprimendam curauimus ãnotabuntur in margine primitiua dictionũ quarum inuentio non esset facilis omnibus Veruntamen in aliquibus dictionibus non erit opus adnotare primitiua in margine:videlicet in illis que continent litteras primitiui nec plus nec minꝰ:quãuis in significato vel in apicibus sit aliqua differẽtia. vt דֶּבֶר.i. mors vel pestis: cuius primitiuum est דִּבֶּר.i.locutus est.et פֹּקֵד.i.visitans cuius primitiuum est פָּקַד.i.visitauit. Item si in principio dictionis sunt littere primitiui: quãuis postea habeat alias lras accidẽtales:nõ ponetur eius primitiuũ in margine vt אֲמָרַתִּי.i.verbum meũ: cuius primitiuum est אָמַר.i.dixit. Item si dictio incipit a littera vau& post illam immediate continet litteras primitiui: tunc non notabitur primitiuum:quia vt supra dictum est littera vau in principio dictionis semper ponitur pro coniunctione: & nunqua est de litteris primitiui exceptis duobus locis tãtum: & aliquibꝰ nominibus propriis vt patet in vocabulario. Item si post aliquam istarum quinqȝ litterarum ב ה כ ל מ que ponũtur in principio dictionis pro articulis vel prepositionibus si immediate sequuntur litte re primitiui:non ponitur primitiuum in margine. Et quia predicte quinqȝ littere aliquãdo sunt de substantia dictionis siue de eius primitiuo: ideo quando sunt accidentales & ponuntur pro articulis vel prepositionibus: notantur quodam apice desuper imposito hoc modo ב ה כ ל מ Et quia in trãslatione chaldaica quam etiam fecimus imprimi iste quattuor littere א ה ו י frequentius ponuntur loco vocalium quam in hebreo:ideo si his demptis dictio continet litteras primitiui:non erit opus signare primitiuum in margine.Item quia in predicta lingua caldaica littera daleth est articulꝰ genitiui casus:ideo quando non est de substantia dictionis: notabitur predicto apice hoc modo ד & si post talem litteram sequantur littere primitiui:non ponetur in margine.& de his dicta sufficiant.

Explicit grãmatica hebraica nouiter impssa in hac pcla rissima cõplutensi vniuersitate. De mãdato ac sumptibus reuerẽdissimi in xpo patris & dñi:dñi.F. Francisci Ximenez de Cisneros Cardinalis Hispanie Archiepi Toletani & hispaniarum primatis ac Regnorum castelle Archicancellarii. Industria & solertia honorabilis viri Arnaldi Guilielmi de Brocario artis impressorie magistri. Anno dñi. M.D.xv. mensis Maii die vltima.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca